
71
3 E
25

Horatii Flacci lyrici poetæ opera.

Cum quatuor cõmentariis:

& figuris nup additis.

Porphyrio Landinus HORATIVS Acron Mancinellus

¶ Anto.Mancinellus Veliternus Pomponio læto Romani eloquii principi summæq; prudentiæ uiro.

Vinam meos in Horatiū cōmētarios dedicatē quærēti mihi tu solus Pōponi læte romani eloquii
pīceps quoquo me uerterē occurrebas.Nā uerę ē illd:cœlū nō aium mutāt q trās mare currūt.Te
qdē oi,pbitate:doctrinaq; uaria:sūma quoq; in oēs beniuolētia offō & pietate sp amaui colui & ue
neratus sum.Venerabor itē,dū uita fruar.Es.n.hō ueritatis amicissim⁹:grauitate & fide pdit⁹:tuo
q; ꝯtētus:suauitate līguæ pariter atq; uitæ illustris.Quē tāti faciūt nři scīi hoies:qui Varronē ueteres illi. Vñ &
tibi sæpi⁹ qđ.T.Liuio semel accidit:legiť.n. gaditanū quēdā Liuii noie gloriaq; cōmotū ut eū uiseret: ab ulti
mo terrarū orbe uenisse:statīq; ut uiderat abiisse.Tāta qppe ē tui nois:tuæ hūanitatis:tuæ grāæ fama: ut qlibet
gratissimo illo tuo aspectu nō frui mm:ut gaditanus ille:sed uti ēt atq; ēt malit.Nec queq̄ lōgissimæ uiæ pœni/
teat:dū latiæ mineruæ patētē Pōponiū lætū udeat cōueniat alloquať itelligat.Merito igiť lætus appellaris:
ad quē toti⁹ orbis hoies hauriēdæ doctrīæ & sapiæ studio cōfluūt:uti olim ad Theophrastū audiēdū discipu
li ad duo millia ꝑgebātur legi.Es.n.ut ille Pōponi læte uir sūmæ prudētiæ studiiq; singularis.Es item ut ille
bñficus maxieq; affabilis.Nec tu min⁹ Romāis grat⁹ q̄ ille atheniēsib⁹.Tot tātisq; igenii tui dotib⁹ ego mot⁹
hos i Horatiū cōmētarios tibi q̄ alii dicare cōstitui.Videbis igiť mei erga te ai monumēta q̄ frōte me ipm ui/
dere solit⁹:dū i urbe Roma hūc ipm Horatiū atq; alios publice,ꝓfitebat.Reliquū ē ut odaꝝ cōmoda explicē.
Sūt.n.q̄plurīa scitu dignissima:& cognitu necessaria:ideq; ꝑutilia.Delectāt itaq; carminū uarietate : artificio
magno:& cultu āplissimo.Propter q̄ oīa iter lyricos latioꝝ uates solū horatiū dignū lectu existimāt.Delectāt
itidē ac ꝑsunt eloq̄ntiæ lepore sūmo:oblectāt iuuātq; ēt eruditiōe copiosa & uaria:fabulaꝝ siqdē historiarūq;
& locoꝝ noticiā pbēt q̄plurimā.Cōtinēt ēt phiæ partē illā de uita & morib⁹ edocentē:quæ cūcta simul poeta
in odis suis īmiscuit:quo lectores auditoresq; ois uaria rerū doctrina maxime oblectaret i iuuaretq; maxime.
Ad unum itaq; ꝓbandos adolescētes hortor moneo:obsecro:minime tot tātaq; horatianoꝝ carminum cō/
moda amissum iri patianť.Præsertim q̄ illis iterpretādis sūmo studio sūmaq; diligētia:ut i cæteris soleo fue/
rim usus:hic illud fateri audeo in odis ipsis & in Epodis Carmieq; sæculari p me enucleatis(Prius autē a tri/
bus aliis Acrone:Porphyrione:Landino haud satis)nihil pene deesse ad rerum aut sensuū cognitionē. Vale
Doctrinæ morumq; parens. Vale & salue sæculi decus. Datum Venetiis Idibus Octobribus.M.cccexcii.

¶ Ode quid per Anto.Mancinellum.

¶ Erat Ode modulatus sermo:uñ & tragœdiā & comœdiā ueteres dictitauerūtq ꝑ eo qđ ē eloq cauere po/
nebāt:qm̄ elocutiōis ornatus apparatusq; rhetoricæ fons & origo fuit ipsa,poetica:ipsa.n.ad demōstrationes
usa est cātibus:& hoc erat Ode sermo.s.modulatus:ut diximus.Auctor ē Strabo li.i.ω ᾄΔн.cātus dť. ωΔнκὸσ
canorus.Est aūt Ode monocolos:idest unimēbris quotiēs uno metro sine alterius admixtione scribiť.Dico/
los ode di bimembris:idest duobus metris uariis cōpacta.Tricolos trimembris.Tetracolos quadrimembris
quotiēs.s.ex tribus uel quatuor carminis generibus ode conficiť. Distrophos dť a Δισ qđ est bis:& τρόπн
mutatio uel cōuersio:Nā in secūdo uersu uarietas reperiť.Tetrastrophos uero:qa i quarto uersu fit uarietas.

¶ Horatii Venusini uita:per Anto.Mancinellum edita.

¶ Q.Horatius Flaccus patre natus est & libertino & ꝓcone:sexta enim saty.lib.primo sic ait.Nūc ad me re//
deo libertino pr̄e natū.Et primo epistolaꝝ uolumine ad librū suū.Me libertino natū pr̄e:& in tenui re Maio//
res pēnas nido extēdisse loqueris.Vt q̄tum generi demas:uirtutibus addas.Eius pr̄ia Venusia fuit : q̄ ꝑtima
saty.libro.ii.ostēdit hoc mō:Lucanus an appulus anceps.Nā Venusinus arat finē sub utrūq; colonus:Puer a
pr̄e in urbē ductus est discēdi grā:cuius custodia pudicū seruauit ab oi facto atq; obprobrio:ipse & eni.yi.saty.
libri primi inqt.Sed pueꝝ est ausus romā portare docendū.Ipse mihi custos icorruptissimus oēs Circū do//
ctores aderat:qd multa:pudicū Qui primus uirtutis honor seruauit ab oi Nō solū facto:ueꝝ obprobrio quo/
q; turpi.Romæ nutritus & doctus iliada:postea Athenas iit:ubi phiæ operā dabat:inde tñ amotus pp bella ci
uilia iter Augustū &.M.Brutū:bruti partes secutus est:a quo & tribunus militū factus:sed habita clade in phi
lippis pauptate coactus ad carmina sese cōtulit:hinc epistola ultima ad Iuliū Floꝝ ait.Romæ nutriri mihi cō
tigit:atq; doceri.Iratus graiis q̄tum nocuisset Achilles.Adiecere bonæ paulo plus artis athenæ.Scilicet ut pos
sem curuo dignoscere rectū.Atq; iter syluas achademi quærere ueꝝ. Dura sed amouere loco me tēpora gra/
to.Ciuilisq; rudē belli tulit æstus in arma.Cæsaris augusti nō responsura lacertis.Vnde simul ꝑmū me di/
misere philippi.Decisis humilē pēnis inopēq; pr̄ni.Et laris & fundi:pauptas,ipulit audax.Vt uersus facerem.
idē satyra sexta.Quē rodūt oēs libertino pr̄e natum.Nūc qa sim tibi mecœnas cōuictor:at olim. Quod mihi
pareret legio romana tribuno:Post Augusti uictoriā Horati⁹ a Virgilio & Varro Mecœnati cōmē dat⁹ i ami
coꝝ numero ab illo receptus est qđ:qdē eadē satyra sexta sic ipse,pbat.Nulla &.n.mihi,te sors obtulit:optim⁹
olim Virgilius post hūc Varrus dixere qd essem.Vt ueni corā:singultim pauca locutus Infans nāq; pudor,ꝓ/
hibebat plura ꝓfari.Nō ego me claro natum pr̄e:nō ego circū Me saturiano uectari rura caballo Sed quod
eram narro:Rñdes ut tuus est mos Pauca:Abeo:& reuocas nono post mense:iubsq; Esse i amicoꝝ numero:
magnū hoc ego duco Quod placui tibi:q turpi secernis honestū.Nō pr̄e claro:sed uita & pectore puro.Por/
phyriō addit Horatiū captū fuisse a Cæsare:sed Postea bñficio Mecœnatis non solū seruatū:sed ēt Cæsari in
amicitiā traditū:qđ sane secus fuisse ipsemet Horatius idicat.Nā libro secūdo:ode uero septima ad Pōpilium
sodalē & cōmilitonē ait Tecū philippos & celerē fugā Sēsi relicta nō bene parmula.Quū fracta uirtus & mi
naces turmæ Turpe solū tetigere mento.Sed me p hostes Mercurius celer Denso pauētem sustulit aere.Te
rursus in bellū resorbēs Vnda fretis tulit æstuosis.Aduertēdum præterea Mercuriū uiaꝝ atq; itineꝝ ducē.Vt
scribit Cæsar libro sexto de bel.gal.hic ait Horatius:Sed me p hostes Mercurius celer : uel ēt pp alias causas:
ut in ode illa ostēdimus.Amicis erat carissimus:hic prædicta saty.inqt.Si & uiuo carus amicis.Causa fuit pa

ter his: q macro pauper agello &c. Amicoꝝ uero ſũmi erãt Plocius: Varius & Virgilius. Vnde ſaty. quta ait. Poſtera lux orit' multo gratiſſima: nãq; plocius & uarius ſinueſſæ: Virgiliuſq;. Occurrũt aiæ q̃les neq; cãdidio res. Terra tulit: neq; qs me ſit deuinctior alter. O q cõplexus & gaudia q̃ta fuerũt. Erat p̃terea inopis & puſilli ai: & raro ac pauca loquẽtis: qd' ſaty. iiii. oñdit hoc mõ. Dii bene fecerũt: iopis me q q; puſilli Finxerũt ai: raro & ppauca loquẽtis. Cibi quoq; parciſſimi erat: qd ſatyra. yi. ſic pãdit. Inde domũ me ad porri & ciceris refero: laganiq; catinũ: prãſus nõ auide &c. Recitare ſolebat amicis tñ: & coactus: hinc ait ſaty. iiii. Nec recito cuiquã niſi amicis: idq; coactus. Nõ ubiuis: corãue qbuſlibet. in medio q Scripta foro recitẽt ſunt multi &c. Eius oculi lippi erant. Vñ ſaty. quta ſcribit'. Hic oculis ego nigra meis collyria lippus Illinere. Et paulo iferius. Luſum it mecœnas: dormitũ ego. Virgiliuſq;. Nãq; pila lippis inimicũ & ludere crudis. Corpis erat exigui: & canus iraſcebat' facile. facile ẽt placabat': hinc in epiſtolis ad librũ ait: Corpis exigui: p̃canũ ſolibus aptũ. Iraſci celerẽ tñ ut pacabilis eſſem. Obiit auctore Euſebio ætatis anno. lyii. ut aũt Acron ſcribit anno. lxxyii. nulla tñ annorum certitudo habet'. Alii eñi alia ſcribũt. Quid deniq; Horatius ſcripſerit in ꝓmptu eſt oĩbus. Parios iãbos latinoꝝ primus oſtẽdit latio. ait eñi lib. i. epiſtola ad mecœnatẽ. Parios ego primus iãbos. Oñdi latio: numeros aioſq; ſecutus Archilochi: nõ res & agẽtia uerba lycambẽ. Parios aũt Archilochios itelligit. Nã in paro inſula natus ẽ Archilochus poeta: ut ſcribit Stra. li. xi. de quo in arte Horatius: idẽ inqt. Archilochũ ꝓprio rabies armauit iãbo. Fabius Quintilianus li. x. ſcribit iambũ a romanis nõ celebratũ eẽ ut ꝓpriũ opus: a q̃buſdã interpoſitũ. Cui⁹ acerbitas i Catullo bibaculo Horatio. At lyricoꝝ Horati⁹ fere ſolus legi dignus: nã & iſurgit aliqñ: & plenus eſt iucũditatis & gr̃æ: & uariis figuris & uerbis fœliciſſime audax. Sed nouẽ lyricoꝝ græcoꝝ uidelicet lõge Pindarus pricepsſ: ſpũs magnificẽtia: ſentẽtiis: figuris: b̃tiſſima rerũ uerborũq; copia: uelut quodã eloquẽtiæ flumie. Propter quæ Horatius eũ merito credidit nemini imitabilẽ. Eſt aũt imitatus Alcæũ: q i pte opis aureo plectro merito donat' qa tyrãnos iſectatus: multũ ẽt moribus cõfert: in eloquẽdo quoq; breuis & magnificus & diligẽs: & plurimũ Homero ſimilis: ſed in luſus & in amores deſcẽdit: maioribus tñ aptior.

Domicus palladius ſoranus ad Lectorem.

Alta ſecãt uolucres tuto ſtridente uolatu:
Annuat hoc iuno ſi dea mitis iter.
Intrepidus tumidũ ſcidit mare nauita remis:
Dummodo cæruleus non neget ire deus.
Et quiſquis ſolida gradit' tellure nec anceps:
Concedat curſus dum dea magna ſuos.
Ibis inambiguus ſic tu per ſingula uatis:
Nãq; ubi erãt tenebræ nũc cynoſura nitet.
Ergo ſume libens noua cõmentaria lector
Hæc Mancinelli/qui tibi dexter erit.

Ecœnas atauis edite regibus.prima ode mecœnatem alloquitur:ostēditq; homines ipos uel glo ANT.
riæ uel lucri causa diuersa exercere ministeria. Aliqui.n. currendi studio oblectantur fungi: aliq manci
magistratibus & imperiis. Quidam agricultura: Quidam nauali cōmercio gaudent. Aliqui ue nellus
ro ocio ac genio dediti: Multos castra iuuant: Venatio quosdam. Se autem inter deos relatū iri:
si lyricis uatibus annumeretur. Mecœnas atauis: Metrum est asclæpiadeum ab inuentore Asclæpiade no Asclæ
minatum. Constat autem spondeo Dactylo: Cæsura: & duobus dactylis. ut mecœ nasata uis: edite regibus. piadæū

Prima Ode monocolos ad Mecœnatē.

ECœnas atauis edite regibus.
O & præsidiū & dulce decus meum.

Alii uero etiam sic scandunt Diomede teste. Mecœ
nasatauis editere gibus: est.n. spondeus: choriambi Choriā
duo. Inde Pyrrhichius. Constat aūt choriambus ex bus
prima longa: duabus breuibus & ultima longa: ut Pyrrhi
uersificās. pyrrhichius uero ex duabus breuibus: ut chius
pius. Mecœnas atauis: Beniuolentiā captat: eum Mecœ
a generis uetustate laudando officiaq; in se pbita re nas
censendo appellat enim & præsidiū & decus suum.
Atauis edite regibus: propertius etiam li.iii. ad me
cœnatē inquit: Mecœnas eques hetrusco de sangui
ne regum intra fortunā qui cupis esse tuam. horati
us item lib. iii. carminum Tyrrhena regū pgenies.
Martialis quoq; lib.xi. ad priscum sic ait: Quod flac
co uarioq; fuit summoq; maroni Mecœnas atauis
regibus ortus eques &c. O &: legitur o &: in omnibus antiquis horum carminum textibus: quos uidimus:
& ita legendum est. Eritq; ordo o mecœnas edite atauis regibus o & præsidium & dulce decus meum &ce.
sic enim repetendo plus uehementie & ueneris habet. Præsidiū: id quidē ad eius salutem & facultates atq; Præsidi
diuitias refertur. libro.n. tertio. ode uero. xvi. ait: Nec si plura uelim tu dare deneges. & epistolarum primo. um
Tu me fecisti locupletē. In prima etiam ode epodon inquit. Satis superq; me benignitas tua ditauit. præte
rea Mecœnatis beneficio nō solum seruatus sed etiam in amicitiam Cæsari Augu. traditus. præsidium ue
ro est quod pro utilitate & salute alicuius auxilii gratia præponitur. Subsidium qđ postpositum est ad sub Subsidi
ueniēdum laborantibus: ut pompeius festus edocuit. Decus: id certe ad honorē & gloriā referendum secū um
do &.n. libro. ode uero. xvi. inquit. Nec diis amicū est nec mihi Te prius obire Mecœnas meaæ grāde decus Decus
columēq; rerum. Virgilius quoq; li.ii. ge. Decus suum appellat quum ait. Tuq; ades inceptumq; una decur
re laborem o decus o famæ merito pars maxima nostræ Mecœnas pelagoq; uolans da uela patenti.
ACR. Mecœnas atauis edite regibus. Hominum scribit officia pragmatice monocolos. In cōmemora
tiōe parētum & laudatio inuenitur: ut Virgi. qui tanti talem genuere parētes & uituperatio. ut ismarus aut
rhodope aut extremi garamantes. Edite regibus: qm̄ dicitur duxisse originem ab hetruscis regibus & cōtē
psisse senatoriam dignitatem. mansisse autem semper in equestri ordine. O & psidium. quoniā eum a cæ
de liberauit Bruto a Cæsare superato: uel quia per ipsum liberatus est indulgente sibi Augusto. & multa ēt
illi donauit: Mecœnas amicus augusti cæsaris. Decus quia magna laus est placere meliori.
POR. Mecœnas atauis edite regibus. Hac ode Mecœnatē alloquitur. Indicans alium alio studio teneri
corū qui appetantur lucri cupiditate uel gloriæ: se putare autem interdos relatum iri si numero lyricorum
poetarum ascriptus fuerit. Mecœnatem ait atauis regibus editum q̄ nobilibus ethruscorum ortus sit.
CHRI. Mecœnas. ad mecœnatem scribit cui quantum debuerit pauloante in sua uita demōstrauimus:
Et pfecto uir fuit cui musæ latinæ omnia debeant: quandoquidē huius hominis patrocinio: atq; liberalitate
principes poetarū non solum sustentatius: ueræ etiam ad eas opes atq; dignitatem subuecti sint: ut illis inge
tissimo ocio exclusa omni necessitate ingeniū excitare: & in maximis rebus exercere sine cura licuerit: Qua
propter oium poematū: quæ ab illis ad nos prouenerunt non solū auditoribus debitores sumus sed etiā illi
per quem ipsi hæc præstare potuerūt: cuncta debemus. Edite: in lucem date. i. generate. Est.n. edo ex e & do. E in cō
E in compositione aliquando auget. ut eluceo ualde luceo. aliquādo uim habet præpositionis extra: ut emir positiōe
to extramitto. Edo igitur idest promo. & quia nascentes in lucem pmuntur: recte erit edite nate. Eadē etiam Edo
ratione dicimus edere manifestare & publicare. Verum ego o lector iam a principio hoc monitum te eē ue
lim. me quæ occurrent enodanda uocabula: ea me primo semper loco diligēter iterpretaturæ & absolute ut
per oēs suas notiones traducturum: ne rursus alio in loco idē sæpius repetendū sit: Quod si tibi cum iterū
occurret memoria forte iam exciderit inuenies omniū indices ex ordine litteraræ in ultimo codice positos:
ut inde ueluti ex perēni fonte in tuos usus haurire possis. Sed transeo ad reliqua. Atauis regibus: laudat a
genere Sic Virgi. Dardaniæ duri. item nate deamam te maioribus ire per altū: Auspiciis manifesta fides. sic
cōtra uituperauit. Vt bellū etiā pro cæde bouū. stratisq; iuuēcis laomedōtiadæ. Præterea magna auxesi usus
est qui dixerit atauis regibus. Non enim solum nobilitatem: uerū etiam uetustatem in nobilitate laudauit.
Præclaræ enim munus fortunæ ē nasci ex rege: sed præclarius ex eo rege cuius maiores quoq; regnauerint. Agna
Veræ in agnationis gradibus ascensus descensusq; est. Ascenditur autē hoc pacto ut qui te genuerit patrē ap tionis
pelles: siue is a patrando dicatur. Patrare enim operā liberis dare est. Ait tñ Quintilianus patrare apud anti gradus
quos sancte & honeste dicebatur. Deinde consuetudine in uitium lapsum est uerbū. Vnde irrideri solitū esse Patrare
Salustium q̄uis imerito: q̄ patrare bellum dixerit: tanquā patro rem turpem dūtaxat significet. Hæc Quin
tilianus. Ex quibus uerbis colligitur priscos patrare p perficere & finire posuisse: nō solum cum liberis ope
ra daretur. Veræ ēt cum aliud quippiam iā inceptū ad finē ad pduceretur: siue quia græcæ πατηρ uocetur.

Deinde est auus ab æuo noiatus:quia patre antiquior sit:post auū ꝓauus:quasi ꝓpe auū.inde abauus:quia sit iam procul ab ipso auo.Postremo ē atauus & tritauus quasi tetrauus:qui aquartus sit ab auo τέταρτοσ.n.græcæ quartus.Post tritauū maiores dicimus.Eadē erit rō in descēsu.Dicit̄.n. filius uel quia ex nr̄o femore:sit uel ab amore:q græcæ φιλοσ appellat̄.Nihil.n.magis amat pater q̄ filiū:inde nepos q̄si natus post:Atq; suo ordine:deinde sequunt̄ ꝓnepos:abnepos:antepos:& trinepos.Quia āt nepos nō is solū dicit̄ q ē ex filio natus:ueꝝ ex filia:& ex fratre:& ex sorore:iccirco adiūgimus Speusippus nepos platonis fuit ex sorore.Tulliola neptis fuit Qu.Ciceronis ex fratre.Qui uero post trinepotē sūt minores appellant̄.Ex lateralib⁹ aūt hēmus patruū patris fratrē: & auūculū matris fratrē.Qui aūt aui fratre sit magnus patruus dicit̄:qui auiæ magnus auūculus.Habemus amitā patris sororē:q̄si alterā matrē.Et materterā.i.matrē alterā matris sororē.inde pari rōne & magna amita: & magna matertera dicit̄.Est frater qa fere sit alter tu.Est soror qa seorsum a sua stirpe nata uideat̄:& aliū stirpi adiūgēda.Sūt patrueles ex duob⁹ fratribus nati.qm̄ q pater alteri ē:alteri ē patruus.Sūt indē cōsobrini q̄si cōsororini ex duabus orti sororibus aut ex sorore & fratre.Deniq; gētiles & agnati dn̄r oēs q sunt ex eadē stirpe masculina.Cognati uero quoꝝ maternū genus idē sit.Affines postremo qui nō tibi natura sed uxori tuæ cōiuncti sunt.uxor ipsa dicit̄:qa ut soror tibi eē debeat:uel uxor q̄si uxor ab ungēdo qa apud priscos nouæ nuptæ ungerent̄.Maritus dicit̄ qa mas sit.inde in cōiugio socerū dicimus & soceꝝ:quia sibi generꝝ associēt.Gener aūt ex eo ē ꝙ generādi cā assumit̄.Nurus uero quia nubat.

O & ꝓsidiū:& dulce decus meū.Laudauerat a nobilitate:qđ bonū fortunæ ē.Sed qm̄ fortunæ dona nō bona sunt:ut stoicis placet.quia nō pp se expetūtur:sed ut p illa aut humanā necessitatē ꝓpulsemus: aut cōmodius ad uirtutē:quæ ueꝝ bonū est:ꝑueniamus:euanuisset laus illa nobilitatis in mecœnate:nisi illud bonū quod pp se bonū nō est:sed perinde bonū ut utaris.ille ad uirtutē aliquā cōtulisset.Erat ex sua nobilitate potens & opib⁹ auctoritateq; pollens mecœnas:Sed cōuertat hoc suū cōmodum ad sꝑbiam:aut ad auaritiā:aut ad libidinem:iam non solum nō erit bonū:ueꝝ sūmum erit malū quia uitium ꝯuertat rursus ad humanitatem:ad liberalitatē:& ad beneficiētiam in reliquos hoies.statim illud qđ mediū stoici nūcupant:bonū esse cōfitebor:quia illo ueluti instrumento ad recte agēdum & ad bene de hoibus ꝓmerendū utitur Sed uideamus uim uerboꝝ.Præsidium latini ꝓprie appellauerūt prefectū aliquem cum parte militū:qui ad custodiam & defensionē arcis aliusue loci præsideat.Qui.n.ꝓsidet ꝓpugnationē pollicet̄.Hæc Virgi. Arces qbus altus apollo Præsidet:sed p translationē omne auxiliū & salutis ꝓpugnaculū ꝓsidiū dicūt.Decus aūt ornamentū & gloriā exprimit.sed nomē est a græcis p litteraꝝ trāspositionē sumptū.illi.n.κύδοσ dicūt.Nos āt reuocata littera.d.in primā syllabā.& reiecta.c.i ultimā decus dicimus.Hoc & i aliis euēit.nā qđ ab illis μορφη a nobis forma ꝙ τέρην tener p eandē trāspositionē di.Est ergo ꝓsidiū circa salutaria.Est decus circa honorifica.Præsidiū ē poetæ:qđ illū ex piculis eripuit qđ iratū Octauianū sibi placuit:& ex ifenso amicū reddidit:qđ ab exilio i ciuitatē reduxit.Decus aūt ē ꝙ plurib⁹ honorib⁹ honestauit.Quapp oia se illi debere ꝓfitetur quē:& salutis ut sit.& dignitatis ut bene sit auctorē cōfitet̄.Maxima ergo hois laus:qui opes suas ex nobilitate cōparatas.quibus multi mortales in omne uitioꝝ genus abusi sunt.ad uiꝝ optimum & eius auxilium implorātem subleuādum:& poetā ægregium auctoritate dignitateq; honestandum conuerterit.

Sūt quos curriculo puluerē olipicū
Collegisse iuuat.metaq; feruidis
Euitata rotis.palmaq; nobilis
Terraꝝ dominos euehit ad deos.

curriculus
Olympia Iouis Olympii templū
Agon. Olympicum
Hercules Olimpici agonis auc.
Iphitus
Agon olympicus
Iouis simulachrū ex Ebore
Phidias
Meta currēdi.

CANTO. Sūt quos curriculo.Sūt aliq ait: quos currule certamē oblectet:palmaq; nobilis ad deos euehit.i. diuinis honorib⁹ ꝯsecrat:ꝓpertius ēt lib.iii.ad mecœnatē ait. Sūt qbus eleæ cōcurrit palma q̄drigæ: Sūt qbus in celeres gloria nata pedes.

Curriculo: Curriculus diminutiuū est: a curru ut festus etiā docet:ponitur item pro cursu:& loco seu stadio: in quo currendi certamen exercetur. Nōnunq̄ p curru:ut hic: seu pro stadio malis. Puluerē olympicū:hoc ait:quia in olympia:quæ in pisea regione est: Olympicoꝝ ludoꝝ certamen semp agitabat̄.In elea uero tellure ne semel qdē qđquidē li.viii.edocuit Stra.Iouis itē olympii tēplū in agro pisano erat:ab Elide stadiis minus trecētis abn̄s.Ante illud uero lucus agresti uestitus olea surgebat.In quo stadiū erat:ineratq; tēplo solidū ex auro Iouis simulachrū picturæ quoq; plurimæ:mirabilesq; mōstrabātur in tēplo.s.Agonē ꝓterea olympicū herculē alcmenæ iouisq; filiū istituisse qdā asseruere:quē ēt primū ibi certasse:& palmā cōparasse tradūt.Paulo item inferius inqt idē Stra.ab Iphito olympicū agonē institutū cōstare.Sed hoc Soli.declarat.aptius Scribit.n.ꝙ olympicū Hercules certamē in honorē Ataui materni pelopis ediderat:sed itermissum Iphitus eleus filius eius istaurauit.Herodo.uero li.viii.scri.Olympicū certamē gymnicum atq; equestre fuisse.ꝓmiūq; ꝓpositū oleaginā coronā:q̄ donarent̄.Nō.n.pecuniaꝝ certamē agitabāt.sed uirtutis Diodo.quoq; lib.v.refert:herculē olympicū instituisse certamē:& equorū:& palestræ:qđ Ioui pri dedicauit coronatus.qm̄ & ipse quoq; de hoium genere absq; præmio eēt meritus.Ea uero certamina absq; pugna euicit:nullo ꝓpter singularē eius uirtutē secum cōgredi auso Meritoq; oium hoc ab Hercule institutum certamen hētur ꝓstātissimū:qđ ab optimo uiro principium sumpsit.Elegit aūt clarissimū atq; optimū græciæ locū ad statuēda certamina:ꝯcursusq; hoium celebrādos:Cāpos.s. iuxta alphæum flumē sitos.Hæc ex illo.ꝓterea aduertēdū Iouis simulachrū nō ex auro fuisse:ut ex strabōe rettulimus in tēplo iouis olympici sed ex ebore.plini.n.lib.xxxiiii.c.viii.ita ait.Minoribus simulachris signisq; inumera ꝓpe multitudo nobilitata ē:ante oēs tn̄ phidias atheniensis.Ioue olympico facto ex ebore qdē:sed & ex ære signa fecit.Ac ꝓter iouē olympicū:quē nemo æmulat̄ fecit:& ex ebore æque mineruā athenis.&c. Meta:currendi terminus. Feruidis.motu calentibus. Euitata rotis:declinata:arte.n.opus erat:ne currus ad metā offenderent̄:circum quā equi currebant.Statius.Flectere si posset circū cōpendia metæ.Vir.lib.v. Hic uiridē æneas frondēti ex ilice

metā.Cōstituit signū nautis pīs unde reuerti Sciret:& lōgos ubi circūflectere cursus.Varro ēt Iquit. Circ⁹ma — Circus
ximus dictus q̄ circū spectaculis ædificatus: ibi ludi fiūt. & q̄ ibi circū metas ferr̄ pōpa:& eq currūt.Et pau — maxius
lo iferius sic.Circus flaminius dr̄ q̄ ædificatus ē circū flaminiū cāpū.& q̄ ibi quoq; ludis tauricis equi circū — Circus
metas currūt. Palmaq; nobilis.Corona ipa uictoriæ:Nec est amphibologia:ut aiūt.Dii.n.p se nobiles sunt. — flāminius
Vnde nobilis palma dicendū:ut maxima intelligar̄. Palma:palma arbor est:cuius lignum pōderi suppo
situm nunq̄ deorsum cedit:sed aduersus pōdus resurgit.pptera inquit Plutarchus in certaminibus palmā — Palma
signū esse placuit uictoriæ: qm̄ ingenium eiusmōi ligni est : ut urgentibus præmentibusq; nōcedat. Hæc &
plura Gelius li.iii.c.vi. Terraq; dominos. Virg.item.li.iiii. Ipse deum tibi me claro demittit olimpo Regna
tor cœlum & terras qui numine torquet.De triumpho ad capitolium hic intelligere non placet.

ACR. Sunt quos.sunt qui delectanr̄ inire currule certamē.exponit aūt uaria hominū īgenia:& nō unas uoluntates:ne sit arrogantiæ:q̄ sibi poeticā uideatur uendicare doctrinā:cum singulos quosq; rerū aliaq; diuersus habeat amor. Puluerem olympicū:agonalē etiam hīc puluerē in curru suo.Circēses agonici in honorem iouis olympici sunt inuēti apud elidē.unde Vir.Hic & ad elæi metas. Feruidis.uertigine ipsa calentibus. Euitata rotis:circūducta:ne offendatur. Palmaq; nobilis. alios palma nobilis.i. uictoria terræ dños facit:& diuinis honorib⁹cōsecrat:utpote uictores:ac p hoc neq; aurigæ neq; uiro forti aliud placet. Terraq; dominos amphibologicos dictum ē:utrum dominos terrarum eleuetur ad deos qui sunt domini terrarū, deos ad capitolium:ac si diceret cum triumpho.

POR. Palmaq; nobilis terrarum dominos euehit ad deos.Ambiguum utrū nobilis deos: an palma nobilis. Mobilis quirites.ait referēs ad uulgi leuitatem:Loquitur autē de eo qui fauorē uulgi captans optetū ingressus sit theatrum plausum sibi edi a populo.sic.n.excipiebantur in theatrum principes:de quibus bene populus sentiebat.Hos.n.plausus tergeminos honores appellat.

CHRI. Sunt quos curriculo.Cōparata sibi beniuolentia ab auditore:cōparata te quā sibi assumēdā proponit: & cum studiū suū per cōtētionē reliquoq; studiorum artificiosissime extollat:simul cum beniuolētia attentionē quoq; sibi conciliat.Snia est:esse q ludis delectent̄:qui honoribus inseruiant:q agriculturā q mercaturā exerceāt:q uenationibus tps terātq deniq; genio indulgeāt.Quæ omnia cū aut ad ambitionē:aut ad auaritiā:aut ad uoluptatē spectēt:sibi propositum esse ut imortalitatem per musas assequatur. Sunt.aliqui quos iuuat collegisse puluerē olympicū in curriculo.Circūlocutio est.i.quos iuuat certasse in certamine curuli:& equestri:in quo citatur puluis quo currētes spargantur:& id in ludis iouis olympici . Curriculum interuallum dicunt.per quod a carcerib⁹ ad calcē usq; curritur.Cursū autem actū currēdi.Aliqñ tamen curriculum pro cursu positum uidemus. Puluerem:puluis erat apud antiquos:& puluer . Sed ab eo quod ē puluis genitiuus erit huius puluis:a puluer autem pulueris : sed deinde in usu est puluis inrectis tm̄ : puluer etiā in obliquis.Sed qm̄ ludorum sæpe mētio apud poetas est:non erit ab re ostendere quattuor ludorum apud græcos pcipua genera fuisse.Primi olympici dicti sunt:qm̄ in olympo archadiæ monte iuxta pisam:& elidē celebrabantur:ioui dedicati:& in pelopis honorem ab hercule instituti anno mūdi quadringētesimo supra quattuor milia.Ipseq; hercules primus en eo coronatus est:nullusq; reptus est : qui in aliquo certamine:quis uaria eēt:certare sustinuerit . Sed cū a bello ad sacra cōuersus eēt:ēt adiis fm Diodorum munera accepit a Minerua peplū:a Vulcano clauā:& thoracē.Dedit neptūnus equū.Mercurius ensem.Apollo arcū pbuit:& illo uti docuit.Ceres mysterio parma ad purgādū cētauroq; illi cedē ostēdit.Sed redeo ad ludos:i quibus uictores oleastro coronabanr̄.Celebrabanr̄ aūt quito quoq; anno.idq; tps olympiadē appellabāt.Ac deiceps apd græcos tpa p olympiadas enumerata sunt.Secūdi appellanr̄ phythii a phythonæ serpēte : quē iterfecit apollo:& in honorē ipsius istituti sunt:i qbus uictores lauro coronanr̄.Tertii isthmii ab isthmo pte achaiæ:noiati ubi in honorē celebranr̄ palemonis : quē latini portunū dicūt:& qui ex melicerta hoīe deus marinus effectus ē:sed uictoribus ex pinu corōa decernir̄.Quarti nemeæi a nemæa silua noianr̄:sed hi iarchemori honorē instituti sunt.hic.n. puer lycurgi filius fuit:& opheltes appellatus.Sed a nutrice dū fontē argiuis ad thebanū bellū pperantibus ōndit:temere in herba relictus a dracone interēptus ē.Argiui aūt i patris solatiū illi ludos instituerūt:& qa principiū fati inde cœptū ē:p ophelte archemoq; appellarūt. Ex apio āt coronā istituerūt:uel ut puerilē ætatē ex herbæ hūilitate notarēt:uel ut ēt q̄ i illa herba iacēs extinct⁹ fuerit ostēderēt. Collegisse iuuat puluerē olympicū.q.d.tantā eē uictoriæ uoluptatē:ut iuuet ptulisse oēs labores. Optimus ergo poeta qui tacite moneat nō eē recusādos labores:qui suaues afferāt fructus.Iuuat ergo nō colligere quia res aspera est dū pagir̄:sed collegisse:qa uoluptatē hēr pteritoq; laborū recordatio: si extra piculū positi pmiū laboq; cōsecuti sumus. Metaq; feruidis.e.r.nō frustra: quia potuerat collegisse puluerē: & tñ rotas nō euitasse metā:& nō securā esse uictoriā.Et est pene expositio.Nā tribus clausulis eandē dicit sniam.Meta.sic dicta uel quia eēt posita i demēso spatio:uel quia illā metianr̄ quadrigæ circūcurrētes.Cū.n.iā carcerib⁹ emisse ad metam uenissent quadrigæ:erat opus ut circū ipsam flecterent̄.hic Iuuenalis.Cur tñ hic potius libeat decurrere campo.Per quē magnus equos aruncæ flexit alūnus. Cicero de oratore . Si infinitus forensiū rerum labor & ambitionis occupatio deflexo honoq;:& ætatis cursu cōstitisse.Et Statius.Flectere si posset circum cōpendia metæ : Et Persius. Quid sumus:aut quidnā uicturi gignimur.ordo Quis rerū aut metæ q̄ mollis flexus:& undæ.Et Vir.Hic uiride æneas frōdēti ex ilice metā.Cōstituit signū nautis pīs unde reuerti Sciret:& longos ubi circūflectere cursus.Ponir̄ tñ meta p trāslationē p quoq; termio.Vir.His ego nec metas req; nec tpa pono. Erat igr̄ difficultas circa flexū metæ.nā si nimis adhæsissent:piculū erat ne curr⁹ i ea illiderer̄:& rotas amitteret.Si uaūt nimis lōgo illā spatio euitassent:poterat q seqbar̄ inter metā: & illū breuiori uia delatus ex secūdo prior effici.Artificiū ergo ōndit aurigaq;.Ille.n.uehemēter metæ:ut breuiori curriculo curreret.adhærebant.Quod ostendit Statius dicens.Flectere si posset circum cōpendia metæ.Et tñ summa industria euita

bāt ne illiderēt. Rota a ruēdo dr. ruit.n. facile ĩ suos orbes: hic idē rotūdos. Feruidis. uel calidis. nam motu ca
lescūnt uel feruidis.i. uelocib⁹. Nā quēadmodū frigescere dicius: qui aut segnius rē agūnt apd Terētiū. Nimi
rū hic hoies frigēt. Sic qui uehemētes sunt: & ueloces ĩ agēdo calescere diclus. Vir. Stabāt ardētes tyrii. Et ali
bi Ardētesq̧ aduertit equos. qui locus ex Homero est. Est aūt ferueo ferues: ut Virgi. feruet opus: & feruo fer
uis idē. Totūq̧ uideres Feruere leucatē. Palma: arbor est in italia sterilis. In maritimis hispaniæ fructū fert
sed imitem. Dulcē in africa: sed statim euanescentē. Cōtra aūt in oriēte: & ex iis uina: alicubi ē panis & plurĩ
bus quadrupedibus cibus: palmaꝵ fructus dactyli: palmulæ. Scandalides: Margaridæ: Carcota: & careotides
teste Pli. dicūtur. Daẜ uictoribus nō solū quia sp uireat. hoc ē.n. sibi cū multis aliis cōe: sed maxie quia hec ar
bor nullo pondere degrauari pōt qui surgat: & se eleuet. Vnde: uel refringiẜ uel extollit qcqd sup iponitur.
Sic: & uictoriæ cupidus nullo obstaculo ꝓhibeẜ: & oia pfert: & cōtra oēs difficultates iuictus insurgit. Palma
ergo premiū uictoriæ est: inde palmariū.i. palma dignū. Ter. in eunucho. Id uero ē qd ego mihi puto esse pal
mariū. Meta igiẜ euitata feruidis rotis.i. ab ipsis quadrigis: ut sit itellectio. quia pars ꝓ toto poniẜ: & nobilis
palma.i. palma q̄ hoies nobilitat. q̄ duo notāt uictoriā: euehit ipsos.i. certantes ad deos dños terraꝵ. nā oium
dñi sunt dii imortales. Euehit ad deos. quia uictoria ex ipsa fama: & gloria equiparat uictores diis. Sunt q
credūt triūphū a poeta significari: & tūc lege palma nobilis.i. amplissima de hostib⁹ uictoria: euehit uictores
dños terraꝵ.i. ex uictoria impio ĩ terris potitos. ad deos.i. capitoliū quo quadrigis albis uecti triūphātes ioui
optimo maxio sacrificabāt: sed puto rectius itelligi de uictoria ludoꝵ. Nobilis.i. noscibilis uel nō uilis. Qua
pp quisquis uel uirtute uel uitio isignis ē: in ea re nobilis appellaẜ. Instituerat a pricipio ostēdere poeta non
unū esse oium mortaliū studiū: neq̧ idē oēs cupe: cū trahat sua queq̧ uoluptas. Sed diuersos diuersa sectari:
unde Persius. Mille hoium species: & reꝵ discolor usus. Quapp dixerat esse alios: quos ludoꝵ delectarent cer
tamina: nūc alios ponit qui ambitiōe trahanẜ: alios qui agricultura delectenẜ: hoꝵ aūt neutrū ne magnis q
dem cōditionibus ipelli posse: ut nauiget. Ordo aūt textus ita se habet. Tu non dimoueas attalicis conditio
nibus aut hunc ut ipse pauidus nauta secet naue cypria myrtoū mare. si turba quiritiū certet illum extollere
tergeminis honoribus. Neq̧ rursus dimoueas alium gaudentem findere agros sarculo attalicis conditioni
bus: ut pauidus nautas secet: si condidit ꝓprio horreo quicquid uerritur de lybicis areis. Vides itaq̧ hyperba
ton longiorem: id est transcensionem in componēdis uerbis.

Hunc si mobilium turba quiritium
Certāt tergeminis tollere honorib⁹:
Illum/ si proprio condidit horreo
Quicquid de libycis uerritur areis
Gaudentem patrios findere sarculo
Agros/ attalicis conditionibus
Nunquā dimoueas ut trabe cypria
Myrtoū pauidus nauta secet mare.

CANT. Hunc si mo. sensus ē Siquis ad maxios honores a
qritib⁹ tolleretẜ: nūq̄ pfecto regiis opibus dimoueretẜ: ut nauiga
ret. Est āt ordo. Si turba mobi. quiritiū certat hūc tollere terge
minis honorib⁹ nūq̄ atta. cōditiōib⁹ dimoueas: ut trabe cypria
nauta pauidus secet myrtoū mare. pterea textuū ps. maxia no
biliū hēt. In unico tn̄ mobiliū legi: qd pplacet. Mobilis.n. ē po
pulus. un̄ & Sene. in herc. ait. Illū populi fauor attōitū: fluctuq̧
Quirites magis mobile uulg⁹ Aura tumidū tollit inani &c. Quiritium:
Rōani qrites a curibus oppido Sabinoꝵ appellati: ut sabinis ali
quid dareẜ qm̄ iter Romulū & Taciū fœdus ictū ē: qui ciuitatē
unā ex duab⁹ fecerūt. qd quidem Li. i pri. ferme scri. Certat: suf
fragiis studen & nititur: Tollere: eleuare ad dignitatē honorib⁹ maximis. Vel recipe ĩ theatro cū plausu. Nā
plausus ita principes recipiebanẜ: quos plausus tergeminos honores appellat: q̄ sane snia placere debet. Maro.n. li. ii.
Geor. ait de urbanis ciuibus. Hic stupat attonitus rostris hunc plausus hiantē Per cuneos geminatus.n. plæ
bisq̧ patrūq̧ Corripuit. Maro. li. y. ad Diadumenū. Quæq̧ sonant pleno uocesq̧ manusq̧ theatro Cū popu
Tris lus subiti Cæsaris ora uidet. Tergeminis.i. maximis. Tris.n. ut aiunt pro suplatiuo græci: & latini utebāiur
Trimegistus hinc Mercurius τρισμεγιστος.i. longe maximus: & plautus ait in Aug. Non fur sed trifur. τρισ.n. ter diciẜ.
Illū si pro. Siquis inquit agricultura oblectareẜ: & triticum seruauerit nunq̄ regiis opibus dimoueretur ad
nauigandum gratia quæstus. Est aūt ordo. Illum. Gaudentem sarculo findere patrios agros si cōdidit in pro
prio horreo quicquid uerritur de lybicis areis: Nunq̄ &c. Cōdidit: reseruauit triticum.i. Lybicis agris. scribit
.n. Pli. lib. y. in aph. regionem. ccl. M. passuū per circuitū: fertilitatis eximiæ: cū centesima fruge agricolis fœ
n⁹ reddēte terra. Sarculo: Sarcula ista sunt agriculturæ a sarrio.i. purgo: uel ut ait Var. a serēdo: ac sarciēdo.
Att. condi. regiis opibus ac facultatibus. dicitur.n. homo bonæ cōditionis.i. diues. Ego sum positus in hac
cōditio cōditione.i. fortuna ac sorte. Et a cōdo condis conditū conditi addito o formaẜ. Condictio uero a condico
condictio dicitur: & pactionē significat ac electionē ut apud Ter. Ama. chri. tu. mu. ꝯdi. si uellet eis morē gerere: se datu
ros illi preciū liberaleq̧ mercedem: ipsa uero accepit cōditionem.i. pactioni promissioniq̧ assensit. Att. fuit
Attalus asiæ rex: Ro.n. populus Asiam bello captā Attalo regi muneris loco possidendam tribuit: Sed is po
stea testamento eandē populo ro. legauit qd quidē Val. lib. iiii. &. y. scribit Iustinus. lib. xxxyi. narrat perpen
nam ꝯsulem attalicas gazas hæreditarias populi romani nauibus impositas romam deportasse fuerat aūt
Attali corona ditissimus. Vnde li. iii. de bello macedo. Li. scri. Legatos ab rege Attalo coronam aureā. ccxlyi. pōdo in capi
tolio posuisse. gIasq̧ senatui egisse. q Antiochus legatorū Ro. auctoritate: motus finibus Attali exercitū de
duxisset. Trabe cy.i. naui p Metonimiā.i. trāsnoiationē. posuit.n. qd cōtinet: p eo qd ꝯtineẜ. Trabe cy. hoc
Cyprus ait qm̄ Cyprus uirtute erat nulla isulaꝵ iferior. nā & uino abundabat & oleo frumēti quoq̧ satis hēbat æris
metalla apud Thamassū urbē abūdabāt. Classium ēt ædificatio inerat. Auc. est Stra. li. xiiii. Vn̄ & li. iii. Ode
xxix. ait idē Horatius. Non est meū si mugiat aphricis Malus ꝓcellis ad miseras preces Decurrere & uotis
pacisci: Ne cypriæ tyriæq̧ merces. Addāt auaro diuitias mari. At pli. li. y. sic. Pamphiliū mare ignobiles insu
las habet. Cylicium ex quinq̧ maximis Cyprū ad ortū occasumq̧ Cyliciæ ac Syriæ obiectā quondā nouē

Mitto mare cythera Aegeű mare

regnorum sedem. Stra. uero lib. iii. sic In sinu autem issico & pamphilio Cyprum iacere contingit: quæ pelago contigua est ægyptio. De cypto ēt meminit Pto. li. v. Mitto. ma. id iacet inter cretã & Argiam Atticamq; habetq; latitudinem maximam in quo sunt insulæ Cythera: Caluariã: & quæ Aginã cingũt: & salaminem. Et ex cycladibus plæraq;. Quod uero contiguum est iam Aegeũ existit. hæc ex Stra. li. iii. Secet ma. hic fiat piodus. superiori. n. sententiæ iungitur. Nec te decipiat Acronis ordo indirectus.

ACR. Turba qui. ad uulgi leuitatem refert: quia sunt faciles ai: & facile mouetur uulgus. Tergeminis: finitus numrus ꝓ ĩfinito: uel ēt aut q̃stura: aut ꝑfectura: aut ꝯsulatu. Honoribus. zeuma ab ĩferioribus. Nunq̃ dimoueas. sicut inq̃t illi cui semel agricultura placuit: & cœpit de agris suis frumẽtũ: nullis pmiis ꝑsuadeas ut nauta sit. Sic nec ipsi cui lyrica ꝓfessio placuit aliud ꝑsuadere posse scias iuxta illud. tot sniæ quot homĩes Quicq̃d de lybicis spẽs ꝓ gñe. Verrit: colligit: trahit. Scidere. colere fodere. Sarculo: genus ferramẽti rustici: qd græci τον λίων uocãt. Atta. attalus rex pgamenoꝝ ditissimus fuit. cui pp opũ magnitudinẽ Po. ro. testamẽto successit. Nũq̃ dimoueas. i. ēt si diuitiæ regis Attali ꝓponant nũq̃ dimoueas illũ. Cypria. abusiue ponit ꝓ quacũq;: siue q̃a ualidiores illic sunt. Myrt. a myrtillo auriga siue uictimario pelopis: quẽ cum deꝑhẽdisset: q axes suos corruperat ĩ hippodamiæ certamie ĩ pelagus eũ ꝑcipitauit: ex cuius supplicio mare nomẽ accepit: seu a uenere pp myrtũ: nõ a myrtillo: nã myrtolũ diceret. Paui. ꝓpriũ epitheton nautarum.

POR. Atta. con. i. regiis opibus. Attalus ãt rex pgamenoꝝ fuit. cuius hereditate po. ro. locupletatus fuerat. Est autem sensus: quicũq; cõsueuerit agrum suum colere nunq̃ sollicitat ad nauigandũ ēt si regis opes promittas ut hoc faciat. Cyp. tra. pro cypro ferro abundante. Cypriis. n. clauis naues figuntur.

Quirites

CHRI. Turba propriæ ois est hominum multitudo: ergo uilis. Sed ut humilitatẽ extolleret. addidit nobilium quiritium: significat ēt turba ut est apud Ter. turbationẽ & tumultũ. Quiritium. i. romanorũ. cures. n. ciuitas in sabinis erat. cui impabat. T. Tatius. A curibus aũt quirites dicebant illius ciuitatis ciues conuenerunt igit Romulus & Tatius in hãc sniam ut ex duobus populis unus efficeretur: sabini romã migrarẽt romaq; nomẽ retineret: sed romani & sabini quirites appellarentur. Certat. certatĩ studet. Tol. extollere. i. ad altiorem dignitatis gradũ adducere. Tergemis. h. quasi trigeminis. ualde geminatis. Tris enim græci pro ualde posuerunt hinc τρισμεγιστος. Sic Plau. non fur sed trifur. i. maximus fur uel trigeminis quasi a tribus ordinibus. s. senatorio eq̃stri & plæbeo illatos uel dixit tergeminis pp tres maiores magsatus ꝑturã cõsulatũ & dictaturã. Honores aũt pro magistratibus poni manifestum est. Horreo sunt qui dicãt granaria apud antiquos dicta esse horrea quasi hordea: q̃a illud antiquissimũ genꝰ frugũ fuerit ut ēt appet apd Hom. Alii horrea quasi horrida pp aspitatẽ aristaꝝ: q̃m prisci fruges ĩ suis spicis cũ aristis ĩ granariis ꝓderẽt. Verrit. uerrẽdo colligit. Est. n. uerrere trahere. Hic uerriculũ gẽus rhetis: qd p aquã trahit. ide uerrere est cũ locꝰ eductis oibꝰ q̃ ĩpediebãt uel turpabãt. purgat. Iu. Verre pauimẽtũ nitidas q; ońde colũnas. Et Vir. Quippe ferãt secũ rapidi uerrãtq; p auras. Verro ãt uerri facit & uersi. Li. at. i. aphricãis q̃ regio apprie fertilis est. Est ãt denoiata lybia ab epaphi filia & busiridis mře. Area locus purgatus coæq̃tusq; & cylidro ꝯsolidatus ubi furmentũ trituriũt: dicta ab ariditate. Vir. Area tũ primũ ĩgẽti ẽ æquãda cylidro. Sed ĩ urbibꝰ areas latini dñt quas græci plateas nũcupãt. Itẽ locũ purgatũ qui mox ædificio occupãdus sit. ĩ hortis ēt quadrata q̃dã & bñ subacta atq; coæquata spatia: ĩ q̃ mox semia iaciãt areolas dñt. Sarculũ pua marra ẽ Iu. Ne marre & sarcula desint. inde sartrice dñr agricolæ: cũ segetes sarculo leuiter scalpẽdo a noxiis herbis purgãt. Att. cõ. magnis pactiõibus. fuit. n. ditissimus pecũia & splẽdida abũdãtissimaq; suppellectili Attalus pgami rex. Et cũ sine liberis decederet: populũ ro. ex testõ hæredẽ reliq̃t. Hic oĩa magnifica & splẽdida attalica dcã sũt. Prop. Nec sit ĩ attalico mors mea nixa toro. Aulea ēt. i. uestes qbus parietes uestiũt & ornãt: ab eo rege instituta ab aula sua noiata sunt. Trabe. i. naui. denoiatio ẽ. Cypria. ꝓ q̃cunq; naui: spẽm ꝓ genere posuit: uel q̃a ĩ ea ĩsula ualidiores fabricarent naues. Myr. m. inter ioniũ & ægeũ est a myrtolo mercurii filio. Hic hypodamiæ q̃ filia erat Enomai regis archadiæ. auriga fuit. Sed cũ pelops certaturꝰ eẽt cũ puella ĩ certamie curruli ĩ qꝰ si uiceret pmium eẽt puellæ ꝯiugiũ. si uinceret pœna mors: pollicitꝰ ẽ primã noctẽ puellæ pelops myrtolo: si ille p fraudẽ axẽ ĩ curru puellæ cæreũ ut ĩ cursu dissolueret currꝰ efficeret: Recepit se facturũ adolescẽs: & qd recepit ꝑstitit Sed ñ suauit fidẽ pelops: petẽtẽq; primã noctẽ myrtolũ ĩ pximũ mař ꝑcipitauit: ideq; nomẽ sibi mař uẽdicauit.

Lybia

Area

Aulea

Luctãtẽ icariis fluctibus aphricum
Mercator metuens ocium & oppidi
Laudat rura sui/mox reficit rates
Quassas indocilis pauperiem pati.

Icariũ mare

Icaros

CANT. Luctãtẽ icariis. sensus ẽ. q mercator dũ metuit tẽpestatis piculũ: laudat rusticã uitã. Ast ubi euaserit: naues reficit piculi oblitus ne pauperiẽ patiat. p qd oñdit quẽq; opari artẽ quã norit nec posse ab illa diduci & separi. Luctãtẽ: pugnãtem. Icariis flu. Icariũ mař dř qd ẽ iter Samũ & Myconẽ: ut scri. Pli. li. iiii. c. xi. Soli. uero sic ait. De Strophadibꝰ: ẽ & icaros: q̃ icario mari nomẽ dedit: Hæc iter Samũ & Myconẽ ꝑcurrẽtibus saxis ĩhospita ac nullis finibus portuosa: ob ĩhumana littora ĩfamis ẽ Varro icaꝝ cretæ ibi naufragio iteriisse & de exitu nois ĩpositũ nomẽ loco. Hæc Solinus haud ab re igit icariis fluctibus inquit Horati. Stra. ēt multa. li. xiiii. Aphricũ: ab occasu brumali aphricus est: qui & libs noiat a græcis: & humidus est. Auctor Pli. li. ii. Rates: uocant rates ligna colligata: q̃ p aquã agunt: quo uocabulo ēt interdũ naues significant: hæc festus. Nauẽ uero primus in græciã ex egypto Danaus aduxit: ante ratibus nauigabat inuẽtis in mari rubro ab rege erytra. plura ēt Pli. lib. vii. Indocilis: is dicit qui nil discere põt. Indoctus uero qui nõdum didicit & tñ discere ualet: pauperiẽ pro paupertate posuit. pauperies. n. dãnũ dř quod quadrupedes faciũt festus ait.

aphricꝰ

Rates

Nauis inuẽtio

Indocilis

Idoctus

paupies

ACR. Luctantẽ: cõfligentẽ. Icariis: icarus dædali filius pẽnis resolutis quas cera illigatas arte pris sum ꝑferat: i mare corruit: & nomẽ ĩposuit mari icariũ. Mercator metuẽs tẽpestatẽ tũc laudat ociũ: & agg̃stũ a uel li a nauigio postea nõ põt cum timere desierit. ordo est. Mercator metuens luctantẽ icariis fluctibus aphricũ

Pauperies

ocium:& oppidi sui rura laudat:mox reficit quassas rates:ut trabe cypria pauidus nauta secet myrtoum mare. Indocilis pauperiem:pro indoctus uel impatiens pauperiem pati.

¶POR. Mercator metuẽs ociũ oppidi laudat rura sui:mox reficit rates quassas:sensus est. Mercator cũ tẽpestate in mari patitur abhorret nauigare:& optat iam rusticã uitam in patria sua rura colere:mox ubi euaserit periculum: eandem uitam repetit. Per quod colligit neminẽ posse aliquid agere ꝓterq̃ quod consueuerit.

¶CHRI. Mercator. Quẽadmodũ deditus agriculturæ:nõ põt impelli:ut q̃stus gratia nauiget: sic ↄtra nec ipse mercator unq̃ relinq̃t nauigationẽ. Terret̃ q̃dẽ ille quoq; aiaduertẽs graueẽ in mari tempestatẽ: & laudat ꝓ se eos q ꝓcul a mari ociũ:& rẽ rusticã sectant̃. Sed ut illa cessat:ad igeniũ redit. Mercator igit̃ metuẽs aphricũ.i.uẽtos:ut sit species pro genere. Luctantẽ fluctibus icareis.i.mari per eandẽ figurã.q.d.excitantẽ tempestatem:in qua uidentur uenti luctari aduersus mare: ut ipsum in fluctus extollant atq; fundo inuertant. Est aũt græca locutio:& apud latinos poetas honesta luctor tibi:& certo tibi. Luctari autẽ est cũ omni ui adhibita cõtra aduersariũ niti:inde lucta ludi genus:inde reluctari repugnare. Ica.& hic ẽt spẽs pro genere: est aũt icariũ mare ab icaro dedali filio:q in id deciderit:denominatũ. Ferunt.n.fabulæ minoa cretensem regẽ dep̃hendisse dedalũ:& pasiphæ uxori ligueã uaccã:in qua tauro se admisceret: fabricasse:& ariadne filia ꝓcibus:& thesei cõciuis uiri beniuolẽtia atq; cõmiseratione motũ oñdisse theseo quo pacto minotauꝶ interimere:& labyrinthi errores euadere posset:ꝓpeaq; remotis oĩb⁹ nauigiis spem oẽm dedalo ex insula abeundi ademisse. Quapropter ad artes suas conuersus Dedalus:& sibi:& filio icaro alas cõposuit:admonuitq; icaꝶ: ut se sequeretur neue aut ita alte uolaret:ut ardore solis cera:qua pennæ cõpactæ recto ordine stabãt: liquesceret:ne ne rursus ita ad infima:ut degrauatis exꝓpinquo humore pennis sustẽtare se in aere nõ posset. Aureũ q̃dem ꝓceptum:& quo si stultus adolescẽs meliori obtẽperare uoluisset:incolumis in portũ uenisset: Sed ductus cupiditate ascẽdẽdi:alas ex ardore amisit:& in subiectũ mare decidit. Est aũt mare hoc iter cretã atq; siciliã. Dedalũ aũt prudẽtia sua sospitẽ in italiã ꝑduxit. Sed ut ad uitã moresq; fabella reducat̃. Optimũ ↄsilium est ne aut ita alta:& cœlestia petamus:ut oĩo humanã naturã excedãt:nã quẽadmodũ ex recto solis intuitu uisum amittimus. Sic in huiuscemodi rerum inuestigatione deficimus: aut ita ad hũilia descendamus:ut nihil nisi corporeũ:& sordidũ:& caducum meditemur. Sed est ita uolandũ:ut & aliquid ex nr̃a contemplatione:& doctrina supra humanitatẽ assequamur:& infra diuinitatẽ cõtineamur. Mox reficit rates quassas:oñdit inatã huic homini cupiditatẽ nauigandi. Esset.n.cupidus si nulla admonitus tempestate enauigaret:cũ nauigatio ipsa periculosa sit. Cupidior cũ admonitus tñ paratis nauibus enauigaret. Sed tũc cupidissimus q ab ea tempestate ꝓxima admonitus:& nullo tũc instructo nauigio:tñ parat quassatũ reficere: sed q̃d̃ finitã cupiditatẽ ↄñdit:reficit non nauẽ in qua minus periculũ uersat̃:sed ratẽ rẽ discrimine plenã. Sunt.n.ꝓprie rates nõ naues:sed cõnexe inter se trabes reptæ in mari rubro anteq̃ danaus nauẽ:q prima fuit in græciã inuexerit: ratibus ergo inter insulas maris rubri nauigabat̃. Indocilis:& hic auxesis magna. Optimus.n.est & ab oĩ ꝑturbatiõe remotus q pauptatem qppe q̃ uel s̃m stoicos malũ nullũ sit:uel s̃m peripatheticos minimũ malũ cõtemnat. Deterior aũt q & si nõ ualet ↄtemnere:tñ non oĩno iniquo aĩo illã ꝑfert. Sed miser q nõ patit̃:miserrimus aũt q pati idocilis ẽ.i.cuius igeniũ tãta auaritia captũ:sit ut hoc doceri nõ possit. Pauperiẽ.i.pauptatẽ. Dñt i iure ciuili pauperiẽ damnũ ab aliena q̃drupede nobis in agro illatum q̃m ex illo paupiores efficimur.

Est qui nec ueteris pocula massici.
Nec partem solido demere de die
Spnit nũc uiridi membra sub arbuto
Stratus/nunc ad aq̃ lene caput sacræ.

¶ANTO. Est q nec ueteris.ẽ aliqs inq̃t nõ sp̃nens optimi uini pocula.i.ↄuiuia ipsa nec sp̃nens demere ptẽ de die solido.i. itegro negociis agẽdis. Nũc sub umbra arboꝶ iacẽs:nũc apud fontes:& flumia ꝑ q̃d̃ uoluptati:& genio uacat. Veteris.m.optimi uini. Massicus.n.campaniæ mõs ẽ. Pli.lib.xiiii. de uinis generosis italiæ inq̃t Certãt massica eq̃ ex mõte Gaurano puteolos baiasq; ꝑspectãtia. Solido itegro negociis agẽdis:itelligit.n. de die ꝓfesto:q festus nõ erat:sed procul ab religione numinis diuini. Vt docet Pompeius. Macro.ẽt lib.i.sat. scribit ꝓfestos hoĩbus ob administrandũ rẽ priuatã publicãq; cõcessos. Intercisos uero deoꝶ hominũq; cões esse. Nã ut Var.ẽt docet:intercisi dies sunt ꝑ quos mãe:& uespi est nefas:medio tp̃e inter hostiã Cesam:& exta ꝓiecta fas:uidelicet ꝑtorẽ fari tria uerba Do:Dico:Addico. Nec sper.liptote est figura.i.defectiua a λειπω qđ est deficio:plus.n.intelligit̃:quã minus dr̃. Viri.arbuto.i.arbore amœna:& cõuiuiis apta. arbuto.n.folia nunq̃ decidũt:ꝑduciq; poma terrestribus fragris similia. De qua Pli.li.xv.&.xxiii. Mẽbra stratus:strata hñs per synecdochen. Lene caput.dulce ac suaue ob murmur.s. Aquæ sacre:ob earũ numina sacræ dicuntur.

Massic⁹ mons massica uina. ꝓfestus dies Intercisi dies. Liptote Lipo arbutus

¶ACR. Est q nec:ẽ q delectat̃ ↄuiuiis appatis:ut ↄtinuare diẽ uelit. Massici:locus ẽ in cãpania:ubi optima uina nascunt̃. Nec ptẽ:due abnegatiuæ pticulæ hic ꝓ una ponunt̃. Solido itegro. Demere.s.ut nõ intermittat:sed ↄtinuet leticiã toti⁹ diei. Spernit:liptote dicit alios lautiore uita delectari. Viri.amœna: & ↄuiuiis apta. Stratus:figura ẽ:ut Oculos suffusa nitentes pro hñs mẽbra strata sub uiridi arbore. Sacræ aquæ:oĩs.n. fons in origine sua sacer est:& sonitu suo suadet etiam somnos.

¶POR. Est qui nec ueteris pocula massici. Ordo est qui nec spernit:dicit autem alios lautiore uita delectari. Ad aquæ caput.i.apud fontem:omnes autem pariter fontes sacri habentur:& ideo caput sacræ aquæ.

¶CHRI. Est qui nec uete.pocu.ma. Diuersum studium a superioribus:illi cum summa parsimonia lucro inuigilant: isti genio uoluptuosæ indulgent. Pocula:a potando: uasa sunt quibus bibimus. Sed & quod bibimus poculum appellamus. Virgilius Poculaq; inuentis acheloia miscuit uuis. Massici:a loco ubi optima uina producebantur. Massici populi in campania locus olim sacer mineruæ. isti hinc surrentum:illic salernum habent. Veteris: laus a uetustate:qua uina cõmendantur. Vetus autem dicitur a ue particula intensiua quasi magnæ ætatis. Sic uehemens magnæ mentis. Aliquando autem priuatiua est:ut uecors qua-

si sine corde idest sine prudentia. Nam contra cordatū prudētem dicimus. Nec spnit. Liptote ē cū minus
dicimus:& plus intelligimus. Sic Maro Munera nec spno.i. cupide accipio.ergo nec spnit nō pauci facit:&
cupide accipit. Dicimus āt spno spnis:& aspnor aspnaris. De die solido.i.quē solidū & integꝝ eē optet. Dici
mus.n.statuā ex solido ære.cū ita fabrefacta ē.ut nō sit ꝑducta ex lamisiitus āt uacua sed itegra extet. Deno-
tat igit̄ p diē solidū eū q ꝑfestus dīq nulla i pte uacat:sed totus negociis ipēdēdus ē:Iste igitur nō dubitat de
huiuscemodi die ptē uacuā:& ociosā relinqre:& I ea cessare. Sit deniq̧ snia ꝙ nō solum i dieb⁹ festis cessat:&
uoluptati Idulget. Sed ēt ptē ꝑfessogita cōsumit. Erāt āt apud ātiquos dies festi ꝑfesti & intercisi. Festi dicati
sunt:neq̧ publicū priuatū ue negociū agere liceti qb⁹ isunt sacrificia:epulæ:ludi feriæ. ꝑfesti uero toti itegri Dierū
q̧ negociis dant̄:hosq̧ poeta nūc solidos.i. itegros appellat : qm̄ nulla hora huiuscemodi diei a negociis ces diuisio
set.i ūs erāt fasti I qbus ꝑtori ius fari liceret. Comitiales in qbus hēbāt̄ cōitia. Cōpendini & ꝑliares.itercisi diis
hoībusq̧ cōes erāt:nā i iis cum hostia cedebat̄:nefas erat fari.itercisa & porrecta fari licebat. Rursus cum ado
leret̄ nō licebat. Stratus mēbra.i.hēns mēbra strata. Synecdoche ē cū dat̄ toti hoi:qd est i pte hois. Deinde
ea ps i accusatiuo ponit̄. Vt uidimus pōpeiū abscissū caput. Sic Vir. Tristior & lachrymis oculos suffusa ni
tētes. Pōit āt añ oculos pigerrimā cessationē cū dicit stratus mēbra. sternere uero significat rē erectā deiicere
uñ Vir. Sternit̄ ifœlix aliēo uulnere. hic cæsū exercitū stratū dicimus:ide stragē. Et qm̄ strata q̧q̧ coeq̄ta sunt Sternet
dicimus sternere lectos cū illos cōcinamus:& coeq̄mus:ut mollius iacētē excipiāt : sic dicimus sternere uias
lapidib⁹:aut alia materia:ppe aq̧ Vir. Et strata uiaꝝ. sic stratū mare qñ nullo urgētē i fluctus uēto æquatū ma
net. Vir. Et oē tibi stratū silet æquor. Sub arbuto. spēs pro gñe. Est āt arbor hæc notissima. pōa.n. simillima
fragis ꝑducit:comara & himetila græci nūcupāt:sp frōdescit :& q̄uis apud nos nō multū sit alta:tñ. L. cubito
rū I arabia iueniri auctor ē iuba. Viridi.a uigore dī: uñ dicimus uirides plātas q nōdum aruerūt : & in uigo
re suo sunt:& qm̄ in illis herbaceus color ē:eū ēt colorem uiridē dicimus. uñ Virideq̧ smaragdum p transla
tionem ēt cūcta quæ in uigore suo sunt uitere dicimus. Vnde illud maronis. Iā senior: sed cruda deo uiridis
q̧ senectus. Aqua: aqua oia sunt fm taletē:uñ Virg. Oceanūq̧ prem reꝝ nymphasq̧ sorores uel ab æquali
tate subtracta diphthōgo:quoniā nisi externa ui ipellat̄ æqualis semp māeat. Caput: qa oēs sensus capiat. Aqua
sed ois origo:& pricipiū cuiuscūq̧ rei caput est:ergo ad caput aq.i. ad fontē. Dicimus:& p translationē caput: Caput
primā sūmā in pecunia:a qua fœnus aut alius q̄stus sit ueluti rei pricipiū:uñ alibi. Denas hic capitis merce-
des exigit:sed & hāc eandē sortē appellāt. Lene:i tactu proprie dicimus lene:cuius cōtrariū est asperū. De
mulcet lene: Aspeꝝ lædit: sed p trāslationē i gustu qd suaue ē lene appellat̄. Transfert̄ & ad aium:ut mitē le Lene
nē dicamus. Est aūt a græco uerbo λειόω polio:qa polita:& leuigata corpa lenia sunt:& tactū demulcent.

Multos castra iuuant/& lituo tubæ
Permixtus sonitus/bellaq̧ matribus
Detestata/manet sub ioue frigido
Venator teneræ coniugis immemor.
Seu uisa est catulis cerua fidelibus:
Seu rupit teretes marsus ap plagas:

CANT. Multos castra iuuāt. multos iq̄t. delectat militia clā
gorq̧ tubaꝝ. Lituo tubæ:æneā tubā pisæus tyrrhēus iuenit: Tuba
auctore Pli.li.vii. Erat aūt lituus auguꝝ baculus adūcus : sine ænea
nodo de quo Liui⁹ i pricipio. acrō uero docet iter Tubā: & li Lituus
tuū discrepare. Lituus.n. eqtū ē:& icuruus. Tuba aūt peditū:&
directa Litui acutus son⁹ ē. Tubæ grauis. Gel. ꝑterea scrib. ꝙ tu
ba a sonitu Litu⁹: appellata ē. Vir. ēt ait. Et lituo pugnas isignis
obibat:& hasta. Et naso.li.i.met. Non tuba directi:non æris cor
nua flexi &c. Quibus qdē auctoritatib⁹ apparet ferme acrōis
differētiā constare. Detestata. execrata:& maledicta ob filioꝝ

obitus. Manet sub ioue frigido &c. Sunt iqt:& q uenatiōi icūbūt sub dio manētes obliti cōiugī suarum. Ci
cero itē li.ii.tusc.ait. Cōsuetudinis magna uis ē:pnoctāt uenatores i niue:uri se patiūtur &c. Sub ioue frigi
do.i.aere. Iuppiter.n.ut dixit Ennius:is ē:quē græci uocāt aerē. Dictus aūt Iuppiter:qa mortales: atq̧ arbores
herbasq̧ ois iuuat. nā in eo:& sub eo oēs. Iuppiter itē cœlū dī. Auctor i his ē Varro. Dicimus itē sub dio iacēt
.i. sub cœlo. Nā cœlum græci tondia dicūtur scribit Asco. Catulis fidelibus: hoc ait:qa ut refert Pli.li.viii. fi Iupiter
delissimi añ oia aialia hoi canes: atq̧ eq. pugnasse aduersus latrones canē ꝑ dño accepimus. soli dominum aer
nouere:& ignotū quoq̧:si repēte ueniat itelligūt. Sed i uenatu solertia:& sagacitas ꝑcipua est. scrutatur uesti Sub dio
gia atq̧ ꝑseq̄t̄. Valerius ēt.li.ix. de custodia uitæ scribit ꝙ masinissa rex patum, fidei I pectoribus hoium repo Canes
nēs: salutē suā custodia canū uallauit. Marsus ap. Marsi sunt italiæ populi. Strabo.li.v. scribit Albā esse mar
sis finitimā:i excelso locatā saxo. ꝑpe fucinus ē lacus. lōgitudine par pelago. q marsis:& uicinis maximo oi- Masinis
bus usui ē. De marsis ꝑterea Syllius li.viii. sic ait. Hæ bellare acies. norāt ac marsia pubes Et bellare manu: & sa
chelydris cātare soporē Vipereūq̧ herbis hebetare:& carmie dentē: Aeetæ ꝑlē angitiā mala gramia primam Alba
Monstrauisse ferūt tactuq̧ domare uenena: Et lunā excussisse polo:stridorib⁹ amnes Frenātē:ac syluis mōtē Fucinus
undasse uocatis. Sed populis nomē posuit metuētior hospes Qyum fugeret phrygios trans æquora marsia lacus
crenos. Mygdoniā phœbi supatus pectine lotō. Crēi āt locus & uallis erat phrygiæ:ubi uictus ē Marsya. Pli. Marso-
uero.li.xvii.c.lxi. refert i regiōe Aulocrene p quā ab Apamea I phyrgiā itur:platanū ostēdi:ex q̄ pependit mar rum
sya uictus ab appolīe. plura tñ de marsya dixius satyra nona iuuenalis. Teretes: Teres rotūdus in lōgitudi uires
ne dī. Vt festus ait. Plagas. ꝑprie plagæ funes dicunt̄ qbus retia tēdunt̄ circa imā:& sūmam ptem: ut scribit Angitia
Seruius.li.iiii.æn. Quod quidem ueꝝ esse plinius ēt lib.xi.c.xxxiii. ui: ostendere his uerbis de araneo loquēs. Marsya
Quū uero captura incidit. q̄ uigilās:& paratus ad cursū liceat extrema hæreat plaga sp in medium currit ex Aulo
quo sic maxime totū cōcutiēdo iplicet. possunt ēt dici maculæ ipsē I retibus. Inuenies aūt plagas:ut plurimū crene
accipi ꝑ feraꝝ ratibus:ut hoc loco:& apud Maronē.li.iiii.æn. Retia rara plagæ:& apud Cice.li.iii.off. ubi sic Teres
ait. Sunt ne igi Isidiæ tēdeī plagas ēt si excitaturus nō sis nec agitaturus. Ipe.n. feræ nullo isēqnte sæpe icidūt.
CACR. Multos castra. exercitū militare dlectat:ut iuuat euasisse tot urbes. Lituo:litui acut⁹ ē son⁹. Tubæ. Plagæ

grauis:inter lituũ & tubã hoc distare iueni:lituus eqtũ ẽ & icuruus tuba uero peditũ est & directa. Detestata execrata pp mortẽ filiorũ:qa in bello pueri & adolescẽtes aiositate icaui sunt ut Vir. Vota metu duplicãt matres. Sub ioue:iouẽ põit aerẽ & nocturnũ tps.quo feris tẽdit̃.ac p hoc dicit aliis uenationẽ placere ita ut nõ capiant̃ affectu cõiugũ dũ eligunt uoluptates uenãdi. Venator teneræ:aut declinatæ: aut nuper in mĩtimoniũ copulatæ. Fidelib⁹:sagacibus uel silẽtiũ iuestigãdo seruãtib⁹. Vir.Et odora canũ uis. Teretes:non teretes plagas:sed tereti fune factas:iõ.n.ita posuit qa illi debemus substãtiã ũñ sumimus. Marsus.sabellus species pro genere posuitut Vir. Dentesq; sabellicus exacuit sus.maiores .n. forma & ferociores esse dicuntur.

¶POR. Manet sub ioue frigido:ac p hoc sub cœlo:Dicit ãt alios studio uenãdi plerunq; i siluis pnoctare. Catulis cerua fidelibus.melius generaliter accipiemus:q̃ ut uenationi tantum eos fideles intelligamus: nã & lucretius.Fida canum uis.dixit ergo q̃ semper fideles dominis sunt.

¶CHRI. Castra.ubicũq; milites ad bellũ ꝯgregati manẽt castra sũt.uñ & de nauib⁹ dixit Maro.nos castra mouemus.qm̃ i illis milites eẽnt.sũt dicta castra i qũi casta uel castrata:qa pp seueritatẽ priscæ militaris disciplinæ oĩs i illis libido castrata eẽt ide castrametari castra ponere. Lituo:sũt q dicãt. lituũ ꝑprie esse genus tubæ ab robustiore pte icuruũ. uñ gracilior uox exiret:& eẽt p onomotopiã dictũ a tenui uoce lituũ.Inde a similitudine formæ uirgã:q̃ augures in aere tẽplũ designabãt:& qua reges lites dirimebãt lituũ dixerũt. Alii uolũt lituũ a principio eẽ dictã uirgã regis a litibus dirimẽdis.deide p similitudinẽ formæ & genus tubæ & augualẽ illã uirgã ide eẽ appellatã. Sonit⁹ tubæ:tuba i tyrrhenia repta ẽ.uñ Statius:Tyrrhenusq; tubæ mugire p æquora clãgor:anctor autẽ tubæ Maletus siue muleus dictus. Detestata.pticipium deponentis passiue positũ ut multa alia uidemus.

Testari

Testari:testimniũ phibere.Itẽ testm̃ cõdere qa in eo testatus qd uelit. Item alterius iplorato testimonio asserere.Vir. Testor cara deos & te germana tuũq; Dulce caput magicas i uitã accigier artes.Obtestari uehemẽter rogare.Detestari nro testimonio rẽ abomiari.Mrĩbus.oẽs bella detestant̃ pserti mrẽs:& qa ibecillioris sũt sexus:& qa uehemẽter filiis timẽt.Dr̃ ãt mr̃:uel qa græce μητηρ est:uel a materia qa in fœtu materiã pbet:ut.n.semẽ prĩũ p artifice ẽ:& formã pbet:sic mr̃ sanguinẽ ex se pstat:ex quo fœtus formatur. Manet sub ioue frig.Nec i hoc loco oblitus est oratorii artificii ad rem pbandam noster poeta.Itaq;ut oñdat q̃ta sit i uẽatore cupiditas uenãdi demrãt qb⁹ uoluptatib⁹ priuari patiat̃:& q icõmoda ultro subeat.Nã i saltib⁹ pnoctãs reliqt uxorẽ:& eã qdẽ tenerã:& iuuẽculã:cũ q̃ molliter cubarẽ poterat:& tolerat nocturna frigora tolerat labores:cũ feras:ut sunt ceruu cursu isectet̃:Tolerat picula cũ sæpe sæuiorib⁹ ꝯgrediat̃: ut apros uidemus. Venatot imemor tenere ꝯiugis manet sub ioue frigido exclamatio ex cõtrariis: cum tãta sit uenãdi cupiditas:ut nõ solũ uenationẽ pponat inatæ uoluptati ꝯiugii:pserti cũ uxor tenera sit: ppeaq; amabilior:sed ẽt obliuiscat̃ illius:magnũ igit̃ ẽ:ut studio uenãdi:qd' nõ ita naturale ẽ:omittat uoluptatẽ ꝯiugii:ipsa nã hoi isitã.Sed maius si uxor tenera sit.Maximũ ãt si ita omittat: ut ẽt obliuiscat̃. Quid ergo dices si nõ solũ nõ omittat uoluptatẽ sed p illa labores:& picula subeat. Mãet pdurat ut oñdat diuturnitatẽ tpis. Sub ioue frigido.i.sub aere:qa nullo tecto defensus sit:quod latini sub diuo dñt:& manet eo tpe quo frigora

Catuli

sunt.De ioue plura alias.Interĩ itellige iouẽ p aere accipi:nõ nũq̃ p igne:& aere:alibi p ipso deo oĩum conditore. Catulis:p canib⁹ posuit qb⁹ i oi uenatiõe utimur. Fidelib⁹:qa nã hoi fideles sunt:uel sagacib⁹:uel silẽtiũ i iuestigãdo suãtib⁹.cæteꝝ catulos dicimus nõ solũ canũ filios:sed oĩum q̃drupedũ i qbus ungues recu

Pulli
Vituli

ui sunt:ut leõis ursi lupi:& similit̃:ltẽ i serpẽte catulos dicius pullos uero in equo & asino.ltẽ i oib⁹ auib⁹:ergo:& pullũ dicimus eqnũ:sic colũbinũ:& anserinũ:sic pullos galinaceos.Sed i boue:& elephãto uituli sunt. ex oue agni:ex capris hædi:posuit aũt ceruã p mitiorib⁹:apros quos græci capros dñt pro sæuioribus. Marsus.spẽs ẽ p genere.Marsi ãi populi sunt a marsia Cyrces filia denomiati:a q̃ didicerũt serpẽtũ morsib⁹ mederi:ut psylli i lybia sũt iuxta. Plagas.Virg.Rhetia rara plagæ.quẽ locũ alii diuidunt:ut dicãt rhetia maioras & plagas minora:qb⁹ uĩ hic poeta alibi attestari.Ait.n.Hine multa cane apros obstãtes plagas aut tranite leui rara tẽdit rhetia.Alii p diffõnẽ dictũ uolũt:ut sic plagæ q̃ rhetia rara sunt.Alii dicũt plagas funes:qb⁹ rhetia tẽdunt̃.Alii iternodia in rhetibus:q̃s maculas nũcupãt. Teretes:ex tereti filio.Teres.n. lõgũ rotundũq; simul dicimus:unde ĩfra.teretesq; suras.Dixerat diuersos diuersa studia sectari.Nũc ostẽdit se musis delectari & sũmo artificio cõsiliũ suũ:ut a pricipio oñdi:cæteris pponit.

Me doctarum hædere premia frontiũ
Diis miscent supis me gelidũ nemus:
Nympharũq; leues cum satyris chori
Secernunt populo/si neq; tibias
Euterpe cohibet/nec polymnia
Lesboum refugit tendere barbitio.
Quod si me lyricis uatibus inseris:
Sublimi feriam uertice sidera.

¶ANT. Me doctaꝝ:ostẽdit poeta superius diuersos diuersis studiis oblectari.se uero iqt i mortalẽ fori carmib⁹:secerni a populo:& gloriã ꝯseq secessu:& musica si euterpe polymniaq; fa

hædera poetaꝝ

uebũt.At si mecœnas iter lyricos eũ uates iseret:ad cœlũ fama tollet̃. Hæderæ:p hæderas carmia ipa itelligit:qb⁹ qdẽ corõa

Hedera unde

acqrit̃.Nã illis poetæ corõabãt̃.Vir.i buc.Pastores hædera crescẽtẽ ornata poetã.Et Pli.scr.poetas corõari hædera hẽnti croceũ semẽ.eã Diony.græci ꝯsecrauerũt:ut scri.Diony.Oui.ẽt li.

Hedera cur bacchi

iii.fast.ait. Cur hædera cicta ẽ hædera gratissima baccho Hoc quoq; cur ita sit dicere nulla mora ẽ. Nysidias Nymphas pue

Hedera cur poetis

rum querente nouerca Hanc frondẽ cuius opposuisse ferunt. Vtq; festus inqt hædera dicta est:q̃ hæreat.que in tutela liberi putabat̃ esse:quia ut ille iuuenis sempi ita hæc uirẽs.Vel quia ita oia sicut ille mẽtes hoium:alligat.Et probus lib.iii.Geor.ait iõ poetis ex hædera coronam

Nemus scriptorum.

dari qa existimat̃ liber esse cũ musis. Præmia:appositio est. Diis miscẽt supis: facicũt imortalẽ ob gloriã. Oui.itẽ li.iii.de arte.inqt.Est deus in nobis sunt:& cõmertia cœli. Gelidũ:amœnũ. Nemus:id a græco dĩcil

secessus

li.n.νεμος dñt νεμω uero uel νέμω distribuo:pasco:Vtq; festus ait.Nemora significant syluas: amœnas. Carmina:secessum scribentes:& ocia q̃runt:inqt Oui.li.i.tristiũ:per nemus ergo secessum intelligit.Vñ idem

Horati.lib.ii.epistola ad Augustū inq̄t:scriptoꝶ chorus oīs amat nemus:& fugit urbē. Nymphaꝶ:nympha
proprie spōsa dr.Penelope ad Vlyxē:Grata ferunt nymphæ pro saluis dona maritis.Musæ ēt nymphæ dnr:
ut hic:& in buc.Nymphæ nr amor libethrides. Leues.i.saltātes:Satyris:Satyrus aīal est:qd teste Soli.de ulti
mis lybiæ gētibus:de hoībus nihil aliud pfert q̄ figuram.Diodo.scri.lib.i.&.v.Satyroꝶ risu ac ioco musarūq;
choro Diony.oblectatum.itaq; secū duxisse:quocūq; iret. Chori:chorus:ut aiunt multitudo est in sacris col
lecta.Dictus aūt a corona:eo q initio in modū coronæ circū aras starēt:& ita psallerēt. Corona āt olim aspi
rabat:ut scr.Fabi. Secernūt populo:ab uulgo separant:hinc egregii appellant uiri insignes:q̄si extra gregē.
Si neq; tibias euterpe cohibet:hoc est:si mihi Lyricos uersus scribēti fauebūt euterpe atq; polymnia. Nunc
tibiis:nunc barbito psonantes:nō denegātes mihi studiū cātus sui. Euterpe:id musæ nomē : sed delectās uel
iucūda interptaꝶ:pp uoluptatē.s.q̄ ab audiētibus ex honesti eruditione pcipit:de qua Dio.li.v. latissime tn̄ de
musis oībus legito nrm carmē de florib⁹.Sunt & q dnt euterpē inuenisse tibias.Diodo. aūt li.vi.scri. palladē
tibiam:eiusq; cātum inuenisse. Nec polymnia:sic legit in antiquo textu bibliothecæ sūmi pōtificis:uidelicet
polyhymnia:qd nomē dr a poly πολύ qd est multū:& hymnos ὕμνος laus:nā ὑμνέω laudo pprie deos:
polyhymnia ergo quasi multæ laudis:Nā ut scri.Dio.li.v. Cantus suauitate poetas reddit gloria imortales.
Sunt & q legant:nec polymneia:ubi ei diphthōgus diuisa ē & u seq̄ntibus m & n more græco corripit.Dicq;
a ἀπὸ λύ & μνεία memoria.Sunt uero q dnt sineresin esse quotiēs polymnia inenit:pro polyhymnia. Le
sboū barbitō:Lesbos:ut mela scribit:insula i troade:ubi mitilene urbs:ex qua oriū di sapho & Alcæus lyrici ua
tes pp alcæū ergo lesboū barbiton ait poeta:uñ ad barbitō iferius scr.Age dic latinū barbite carmē:lesbio pri
mū modulate ciui.Lesbos dcā est a Lesbo rege iapethi filio:ut Diodo.li.vi.docet.Barbitos autē masculini:&
fœminini generis legit:& Barbitum neutri.Estq; ut Porphirio scr.Organi genus ad modū lyræ.Iulius uero
pollux scribit esse instim musicūq;q pulsat plectro uel calamo:pluriū chordaꝶ fuisse demōstrat.Theocritus
Esychius græcus auctore docet esse gēus citharæ lyricæ:uel ipam lyrā.In suida uero legi esse organū musicū.
¶ACR. Tēdere barbitō.Dion.ēt li.vii.sic iqt.Citharœdiq; lyras septicordes eburneas:&q barbita dnr tēdē
tes:quoꝶ usus obsoleuit ætate mea.hæc ille. Sublimi feriam sidera uertice.i. ero fama: & gloria sup æthera
notus. Præmia poetaꝶ.s.quia poetæ hædera tn̄ solebāt coronari.Vir.pastores hædera crescentē ornate poe
tam.Diuinū ergo se honorē dicit p poema adeptū:ait ergo alios uenatione:se musica delectari. Gelidū ne-
mus:materiā ipsam carminis pro laude posuit:nemus aūt parnasi mōtis dicatū nymphis. Nympharūq;.I.
Satyrus enim & bacchæ ideo leues quia se in saltando:& ludēdo uelociter rotant. Secernūt populo.i.dant
mihi meritum:ut a uulgo separer.Tibias.i.si poema meum non morantur:nec musæ impediunt.
¶POR. Me.d.h.p.s.Præmia doctaꝶ frontiū hederas ait quia his poetæ coronabant:unde & Vir . ait Atq;
hanc sine tpa circū.Inter uictrices hæderā tibi serpere lauros.Nympharūq; leues cū satyris chori.per ea egre
giam gloriam dicit cōsequi:de quibus canit fere lyrico carmini materia de nemoribus ac fontibus:& si quæ
sunt his similia aut proxima. Secernunt populo.i.de grege uulgi tollunt : ac per hoc sublimem faciunt.
¶CHRI. Hædere.i.poetica facultas q̄ hædera coronat:ppeaq; dixit p̄mia doctaꝶ frontiū.Est hædera dcā
qd parietib⁹ arboribusq; hæreat:& baccho ꝯsecrata ē:qa bacch⁹ poetis psit:ideirco poetæ illa coronant. Vir.
Hanc quoq; sine tpa circū inter uictrices hæderā tibi serpere lauros.& ꝓpertius.Mi folia ex hædera porrige
bacche tua. Doctaꝶ.f.i.frontiū doctoꝶ hoīum:sic Maro.Scuta uirū galeasq; & fortia corpa uoluit.i. corpa
uiroꝶ fortiū.Nec iniuria doctos appellat poetas.Nā & si oīs in sua disciplina erudit⁹ doctus iure hēat:tn̄ ni-
hil bono poeta doctius ē:cū nō solū ille humanas oēs doctrinas amplectat:sed isup diuio furore afflet. Frōs
dr q oculis pforata sit. Diis mi.su.nō p arrogantiā dicit se diis admisceri:sed tantā ide cape læticiā:ut se deū
putet.Cæterū recte dicimus diis quodāmō admisceri poetas.Quia ut testimonio grauissimoꝶ phoꝶ in oro
ne q̄dam demōstrauimus diuini sunt poetæ:& diuinos honores nōnulli assecuti sunt:ut de lino:& amphio
ne memorāt. Me ge.ne.Secernit a uulgo:& a grege i doctoꝶ:ut īter paucissimos enumerā ius ægregius sit
poeta.Per nemus aūt:& nymphas:& satyros idicat poetas freq̄ntiā hominū refugere:& solitudine delectari.
Hoc idē oñdit Iuue.cū desertis aganippes uallibus esuriēs migraret in atria clio. Gelidum nō ex noxio:sed
amæno frigore. Leues:saltādo.De satyris aūt & nymphis in seq̄ntibus dicemus.Si neq; tybias euterpe cohi
bet.i.si musæ quas p euterpē unā ex iis designat nō phibet me a tibia.i.a uersibus q tybia canunt q̄bus uerbis
emendat siquid arrogantius de se dixisse uidebat.q.d.q miscebit diis arte poetica si hoc sibi ꝯcedant musæ:
ut non hoc suo artificio:sed deaꝶ dono ꝓuentuꝶ affirmet:nō ergo sibi rē pclarā arrogat:sed musis tribuit.
Ergo & inuidiā amouet:& attentionē q res magna sit:& beniuolentia q in ea se laboraturū pollicet:& do
cilitatem qd proponit circa qd uerset eodē tpe sibi cōciliat:Tibiā uero dixere latini:qa principio cū simplex
esset ex osse tybiaꝶ qd uel ceruis uel in gruib⁹ similibusq; auibus est:efficiebat. Volūt aūt iuētā in phrygia:sed
nōnulli ab euterpe.Alii a marsya.Alii a mida.Alii marsyā simplicē. Midā uero duplicē inuenisse affirmant.
Alii Hyagrin primū tibiā inflasse referūt:deinde eius filiū Marsyam instituisse.Plu.in li.de musica tam ægre
giū inuentū non humanū uult esse:sed diuinū idq; alcæi testimonio in apollinem refert:& tibiaꝶ citharæq;
musicā reperisse scribit Anticles autē affirmat statuā illius q in dælo est dextera arcū tenere : sinistra gratias:
quaꝶ una lyram altera tibiam gerit:& quæ in medio est syringa inflat.De euterpe & polymnia deq; cæteris
musis suo loco dicemus. Lesboū bar.ægregiū carmen:& quale alcæus Saphosq; ægregii in lesbo poetæ ca
nere ad barbitō solebant.Barbitos lyra maior est organo similis Citaræ:ut græci uolunt:repertor fuit apol
lo:ut hebræi Tubal ante diluuiū noe.Fuit eius forma initio similis pectori humano:q uti uox ex pectore sic
ex illa cantus pdiret.unde nomē assumpsit.Dores.n. pectus citharā dicunt:paulatim deinde plures eius fue
runt formæ:ut psalteria:lyræ:chelis barbitæ:phœnices:pdites:Indicæ q ferunt a duob⁹ simul. Quod si me.
magnifice de mecœnate:modestissime de se loquitur.Non.n.affirmat se uatē esse. Verū tanti iudiciū mecœ

Nympha
Satyrus
Dionysius cū musis
chorus
Egregii
euterpe
Tibiæ uentio
Polyhimnia
Polymneia
Lesbos
Sapho
Alcæus
Barbitos
Barbita

natis facit ut si ab eo uates eẽ lyricus iudicet̃:cœlũ capite tãgere possit.Et latẽter uim pene diuinã illi attribuit quod iudicio suo poetam se fieri posse putet. Inseris uatibus ly.i.imitis inter uates.Ab eo qd ẽ isero inseritur:uel isertũ:Nã de arborib⁹ insero iseui isitũ dicius. Sublimi fer.u.s.puerbiũ ẽ:ut q se fœlicẽ putet capite cœlum tangere dicat.Vulgo aũt dñt si hoc assequar digito tãgã cœlũ:Sed altius itelligam⁹ hoc eẽ demũ ut exprimeret qd' sit poetanã cũ & platonici:& aristotelici poetã:& ista deũ:& supra hoiem eẽ uelint:hoc nũc uoluit exprimere cũ dicat ꝙ ita se a terra tolletnut nõ penetret qdẽ cœlũ sed tñ tangat. Argumentum Secũdæ odes.

Ode secũda dicolos tetrastrophos in Cæsaris & Augusti laudem.

i Am satis terris niuis atq; diræ
Grandinis misit pr̃/& rubẽte
Dextera sacras iaculat⁹ arces
Terruit urbem.

CANTO. Est ode in cæsaris & augusti laudẽ.scribit̃.n.post cædẽ cæsaris niuis multũ: & grandinis iouẽ misisse: terruisseq; urbẽ tactis de cœlo tẽplis:terruisse ẽt gẽtes ne sæculi pyrrhæ diluuiũ rediret.Tyberi quoq; maxie exũdasse:in cæsaris uidelicet ultionẽ.Quæ ꝓdigia oia portẽdisse ciuilia bella:i q Augustus in cæsaris pcussores egit:poeta oñdit.Itaq; cũ dii oẽs irati essent nullũ poterat populus ruẽti iperio iuocare.Nõ ẽt scẽ uirgines uestã exorare.Ipse demũ Apollinẽ iuocat:& Venerẽ:ac Martẽ: ad expiandũ tollẽdumq; cædis scelus.Inde Augustũ:quẽ Mercurium esse uult:ut deũ oñdat orat:ut patiat̃ solum uocari cæsaris ultor:& serus in cœlũ redeat:ut diutius ro.popu.lætus intersit:ametq; dici pr̃:& princeps:nec finat medos:& pthos inultos eẽ.Per qd' innuit debere eũ romano impio bellis ciuilib⁹ totiẽs afflicto succurrere:& in hostes cõuerti potius q̃ in suos. Iam satis terris:hæc ode dicolos tetrastrophos est:cõstat.n.metro Saph.co hẽdecasyllabo.cui pedes:Trochæus:spondeus:dactylus:& duo trochæi.Tres primi uersus eq̃les sunt. Quartus uero Adonius dimeter ẽ ex dactilo:& spondeo:ab inuentore sic dictus:põt ẽt tetraclos appellari:ut uult Diomedes. Niuis:grãdo cõglatiato ibri gignit̃.Et nix eodẽ humore mollius coacto.qd' lib.ii.Pli.scri.Apu le.ueto in lib.de mũdo sic ait.Niues colligi iactatiõe densaꝝ nubiũ ꝯstat:nã prius q̃ in aquã defluãt:fractæ ac discissæ spumas agitationibus suis faciũt:& mox gelatus hũor rigore frigoris ihorrescit:hæc uictis nubibus crebrior ad terrã uenit. Pr̃:iuppiter itelligit̃ p antonomasiã q̃ dici põt p noie.i.uice nois positio:ut Saturnia p Iunone.ẽ.n.pr̃ oium.Vir.li.x.Tũ pr̃ oĩs reꝝ cui sũma ptãs Infit.&c.Apule.in li.de mũdo refert.Orpheũ de ioue illa dixisse iuppiter oĩs ẽ prius:& ultimus idẽ.Iuppiter est caput:& mediũ.Iouis oia munus.iuppiter est fundamẽ humi:ac stillãtis olympi.iuppiter:& mas ẽ:& nescia fœmina mortis. Spiritus est cũctis ualidi uis iuppiter ignis.Et pelagi radix:sol luna est iuppiter ipse.Oĩs rex ẽ.rei ois iuppiter ortus. Rubẽte dextera:ad roborẽ splẽdoreq; fulminis retulit.Acrõ scri.ꝙ Mannubiæ albæ:& nigræ esse dñr.iouis rubea:& sanguinea Ser.aũt li.i.æneï.ait in libris hettuscoꝝ lectũ esse iactus fulminum Mannubias dici. Sacras ar.deoꝝ templa seu Iperatoꝝ regias pp qd'publica mala portendebãt̃.Euse.in lib.tempoꝝ scri.post Cæsaris mortẽ Romæ tres simul soles exortos q paulati i eũdẽ orbẽ colerũt.Et Iter cætera portẽta:q̃ tot orbe fcã sunt:Bos in suburbano quodã romæ ad arantem locutus est:frustra se urgeri:nõ.n.frumẽta:sed hoĩes breui defuturos.Plu.addit.ꝙ solus lumẽ caligie obsessum fuit toto nãq; illius ãni spacio palles glob⁹ & sine splẽdore oriẽs:ibeci lẽ ac tenuẽ ex se calorem emittebat.p qd' igratã minieq; deis cõplacitã cæsaris necẽ declarabat̃.Apia.li.iiii.scri. Multa prodigia signaq; phorrenda romæ uisa esse post mortem Iulii cæsaris.Canes luporũ uice hululatus edidere lupi ẽt p foꝝ discurrere.Bos uocẽ emisit humanã & Ifans recẽs gẽitus locutus ẽ.Ex simulacris ẽt nõ nulla sudorẽ emisere alia sanguinẽ.hoium imanes uoces:atmoꝝ strepitus:equoꝝ cursus ispectãte nemine audiebãt̃.Circa solẽ porro Isolita appuere signa.& ibres lapidei e cœlo missi. Continuaq; fulmia i tẽplis stātuisq; deciderũt.Quoꝝ cã senatus uates & haruspices ab hetruria iussit acciri.Vir.&in fine li.i.ge.de sole ait. Ille ẽt ex mi.cæ.ro.Quum ca.ob.ni.c.fer.texit.Impiaq; æter.ti.se.no. Tpe quãq̃ illo tellus quoq; & æquo po. Obscœniq; canes ipor.uolu.Signa da.quo.cyclo.eff.in agros uidimus unda.ruptis for.ætnã.flãmarũq; globos liq̃factaq; uoluere saxa.Armoꝝ soni.toto Ger.cœlo Audiit:insolitis tre.metibus alpes. Vox quoq; p lucos uulgo exaudita silẽtes Ingens:& simulacra mõis pal.miris Visa sub obs.noc.pecudesq; locutæ Infandũ: sistũt amnes:terræq; dehis.Et mœstũ illachry.tem.ebur:æraq; sudãt.ꝓluit ins.coror.uertice syluas fluuiorũ rex Eridãus:camposq; p oẽs Cũ stabulis ar.tulit.nec tpe eodẽ Tristibus aut extis fibræ appere minaces. Aut puteis manare cruor cessauit:& altæ Per noc reso.lupi hulu.p urbes.Non alias cœlo ceci: Plura sereno fulnec diri to.arsere cometæ.Ergo Iter sese pibus cõ.telis.Ro.acies iteꝝ uidere philippi.hæc Maro.q̃ qdem oia q̃a uisa sunt huic loco cõuenire:haud piguit scribere:& si potuissem lectorẽ ipm ad maronis opus remittere.

ACR. Iã satis terris niuis atq; diræ.Metrũ saphicũ endeca syllabũ trib⁹ uersib⁹:ꝙ ꝯstat trocheo spondeo dactylo:& duob⁹ trochæis.ita iã sa.tis ter.ris niuis atq; diræ.q̃rtus Adõius dimeter ex dactylo & spondeo:ita terruit urbẽ. Iã.s.t.n.atq;.d.Caii cæsaris mortẽ significat:quo in senatu occiso pluriæ tẽpestates niues & grãdies fuerũt:quo tpe & Iundatõe tyberis dĩ Roma laborasse:qd' pp Cæsarẽ I honorẽ Augusti Cæsaris ultoris eius uult factum uideri.Nã de ipso & Vir.Extinctum nymphæ.c.f.d.& alibi.Ille ẽt extincto miseratus Cæsare Romã.hæc.n.omnia.i.fulmina grandinem.diluuii metum intelligi uult uindictam Cæsaris fuisse. Diræ a furiis tractum est:quæ diræ dicuntur:ut & diræ ultrices & dirarum uerbera nosco. Rubente.d.omnes manubiæ albæ & nigræ esse dicuntur.iouis rubra & sanguinea. Sacras:idest ad sacras arces idest tẽpla deorum uel imperatorum uel etiam sacras arces capitolium dicit.Ter.ergo timere fecit gentes.

POR. Iã satis terris niuis atq; diræ grãdĩs misit pñp⁹ occisũ Caiũ Cæsarẽ quẽ Cassi⁹ & Brut⁹ aliiq; ꝯiurati iterfecerit.Multa portẽta sũt uisa.tyberis.n.creuit:ut ꝓdigii loco hẽret̃.Hæc ãt oia uult uideri I ultionẽ occisi pricipis:& pœnã eoꝝ q bella ciuilia agei ñ dsinebãt.Quã iundationẽ tyberis ad piculũ ruiaꝝ alio duxit solũ.

CHRI. In laudẽ hæc octauiãi tendũt quẽ ut deũ hortat̃ ut afflicto ex diuturnis ciuilibus bellis iperio suc

saphicũ metrũ
Adonius uersus
Grãdo
Nix
antonomasia
iouis officia
Manubiæ
cæsaris cædem ꝓdigia secuta
Bos locutus ẽ

currat oñditq; oia q̃ ponit ꝓdigia i uindictã iterfecti Iulii cæsaris uenisse calamitates aũt q̃cũq; acciderit deoꝝ iræ pacationẽ uero:& tranq̃llitatẽ illi eẽ attribuẽdã uelut ꝓpitio deo. Nec rõne caret adulatio hæc:q̃m cũ reliq cæsares nõ:nisi post mortẽ iter deos relati sint:soli octauiano adhuc uiuẽti aras:& sacrificia popu.ro.posuit. Hinc ipse alibi. Iurãdasq; tuũ p nomẽ ponimus aras. Et Vir.in.i.g.eũ tanq̃ deũ iuocat. Iã satis:quia diu durarũt. Pathetica oro est:& statim a pricipio cõmouet miserationẽ a diuturnitate tpis. Vehemẽter.n.mouemur:cũ diu quẽpiã in miseria fuisse itelligimus. Vñ achimedes apud Vir. Tertia cũ lunæ se cornua lumie cõplent. Niuis atq;.d.g.ponit niuẽ & grãdinẽ p reb⁹ durissimis:ergo pathos a materia:ut cũ Cic.q̃rit flãmã ex lignis uiridib⁹ factã:ut fumo iclusus necaret. Vir. At p̃ ops dẽsa iter nubila telũ Cõtorsit. Gran. grando dr uel qa granis ꝯtineat:uel quia grãdior sit. Est aũt ꝯm Aristo.stilla pluuiæ frigidatis uentiq; uigore in aere cõgelata. Fit ex uapore frigido humẽtiq;:q ad interiora nubis fricet cõpressus a calore circũstante. Frigus.n.aeris calorẽ fugiẽs interiora nubis petit:seq; ꝯdensando maiori ui isurgit:ppeaq; uaporẽ in nube dephensum ꝯstringere ualet:& in duritiẽ ꝯuertere. Diræ:quia ex deoꝝ ita ꝓuenerit. Pr.Iuppiter quẽ patrẽ hoiumq; atq; deoꝝ poetæ appellãt. Rubẽti:ut alluderet ad naturã fulminis ex igne rubẽtis. Fulmẽ est uapor ignitus:ꝯpactus:& solidus ipetuose cadẽs. Gignit ex uapore grosso ex cõtrariis:& diuersis ꝯposito uehemẽti calore inflãmato:& uẽtoꝝ nubiũq; cõcussione ipulso:& quasi lapis igneus de cõcauitate nubis deorsum p uiolẽtiam pulso. Refert Aristo.tria esse genera fulminũ. Vnũ quod adurit:alterũ quod qa humidius:nõ urit:sed qd tãgit in nigredinẽ uertit. Tertiũ est clarũ:& miræ naturæ. Nã uinũ effundit intactis uasis:Aliqñ fracto uase ita obstupescit uinũ:ut p tres dies nõ fluat. Aurũ in saccis:& uasa argẽtea in capsulis ita liq̃facit:ut sacculi capsulæq; integræ maneãt. Cõburit manũ chyrotheca intacta manẽte. Immo totũ hominẽ in cinerẽ cõuertit itegris uestimẽtis. Martia romana mulier grauida icta fulmine partu exaiato illæsa ꝑmansit: pp hanc triplicẽ naturã trisulcũ illud finxerũt poetæ. In calidissimis regiõibus raro sunt:qa in eis parũ humor ualet. item in frigidissimis q̃ in eis calor cito extinguit. Tuscorũ litteræ:ut tradit Pli.nouẽ deos emittere fulmina dixerũt eaq; esse undecim generũ. Sed iouem tria emittere. Romani duo tñ statuerunt:diurna q̃ ioui.nocturna quæ sumano tribuũt. De sumano meminit plau. Sa.ar.tẽpla q̃ cũ publica sint publicũ malũ portẽdũt. Hoc sæpe apud Liui.notatũ ẽ. Gẽtes ꝓ familia capim⁹:ut de gẽte cornelia:hic gẽtiles. Hic ẽt gẽtiles.i.agnati. Dicim⁹ item gẽtes:nationes. Vir. Quas gẽtes italũ:quas nõ oraueris urbes. Sed ẽt hoc nomẽ ad bruta transfert. Vnde Home. μυιάων ἔθνεα πολλά.i.muscarũ gentes multas. Hunc imitatus Virgi. dixit de apibus. Cũ gentis adultos educũt fœtus. Christiani aũt gentes appellãt oẽs externos.i.q nõ sunt ciues diuinæ ciuitatis:sed alieni a xp̃iana fide. Hos ergo gentiles dicũt. Terruit gentes quasi oẽs populos. Graue. molestũ. Graue.n.põderosum significat. Inde per translationẽ dicimus rem grauẽ:quæ alo molesta est. Iuuena. Iam grauis es nobis:& semper emũgeris exi. Item amarum. Lucretius. Abrotanosq; graues: & tristitia centaurea. Dicimus cõtra grauem uirũ qui auctoritate:& prudentia ualeat:q cuncta mature:& cũ ratione exacta faciat. Virg. Tum pietate grauẽ ac meritis si forte uirũ quẽ. Dicimus grauidum. Vir. Marte grauis geminã partu dabit illa ꝓlẽ. — gentes — Graue

Terruit gentes graue ne rediret
Sæculum Pyrræ noua mõstra q̃stæ:
Omne cũ protheus pecus egit altos
Visere montes.
Pisciũ & summa genus hæsit ulmo
Nota quæ sedes fuerat columbis:
Et superiecto pauidæ natarunt
Aequore damæ.

¶ANTO. Sæcu.py.Deucaliõis & pyrrhæ tpibus:ut ẽt narrat Oui.li.i.met.aiũt diluuiũ p uniuersam terram fuisse. Veritas tñ alia est. Nã ut Iust.li.ii.scr. Amphiteõis athenaꝝ regis tpib⁹ aquarũ illuuies maiorẽ græciæ ptem absumpsit supsuere:quos refugia mõtiũ cepunt:aut ad regẽ thessaliæ Deucalionẽ ratib⁹ euecti sunt a quo ppea gẽus hũanũ ꝯditũ dr. Sæ.sæculũ spaciũ annoꝝ.c.uocarũt.dcm̃ a sene. q̃ lõgissimũ spatiũ senescẽdorũ hominũ id putãt. Auct.ẽ Var. nou.mõ diluuiũ: & iteritũ humani generis uel q̃ seqtur ꝯtraria in diluuio ꝯtigisse dicit. Prot. Marinus deus:& pastor:uatesq; oia noscẽs. Quæ sint q̃ fuerint:quæ mox uẽtura trahant. Quippe ita Neptũno uisum est imania cuius Armẽta:& turpes pascit sub gurgite phocas:ut inqt Vir. lib.iiii.geor. At Diodo.lib.ii.scr. Quũ ægyptus rege careret:ex dignioribus qdam in regẽ assumptus ẽ:quem ægyptii cetea: græci ꝓteũ appellãt q iliaci belli tpe extitit.hũc artiũ peritũ fuisse tradũt: & in uarias se formas uertere solitũ:ut nũc aial q̃nq; arbor aut ignis:aut qd aliud uideret. Cõsuetudo autẽ regibus græcis cãm hmõi transmutationis fingẽdi ꝑbuit. Nã ægyptiis mos erat regib⁹ aut leonis aut tauri aut dracõis priorẽ ptem in capite ferre insignia principatus.q̃nq; uero arborẽ aliqñ ignẽ.q̃nq; redolẽtia supra caput ungẽta: hæc tñ ad decorẽ spectabãt atq; ornatũ:tũ stuporẽ ac supstitionẽ quãdã aspiciẽtibus iniiciebãt.&c. Pecus: marina mõstra. Pisciũ.& Oui.item li.i.ille sup seg.aut mersæ culmina uillæ Nauigat:hic sũma piscẽ dephẽdit in ulmo. Quæ sedes.s.ulmi. Supiecto:sup terras iacto. Damæ:Dama gen⁹ ẽ capreæ syluestris:mãsuescitq; raro eũ fera dici iure ñ possit:ut scri Pli.li.viii. Natarũt:ꝯtraria fuisse oñdit:pisces.n.hæsere ulmis:Dãe uero natarũt. — diluuiũ — Deucalionem — Sæculũ — proteus — Dama

¶ACR. Ne re.sæ.p.pyrrhæ uxoris deucaliõis.sub qbus fuit diluuiũ. No.m.noua mõstra dicit fuisse diluuiũ pp hoc qd seqtur gẽus pisciũ hæsit sũma ulmo.&c. Om.c.p.Prothe⁹ beluaꝝ marinaꝝ pastor.hũc dicit maria armẽta i mõtib⁹ diluuio pauisse:de quo Vir. Immãia cuius armẽta:& turpes pascit sub gurgite focas. Pec⁹ egit altos uiseret mõ.oẽ aial pter hoiem antiq pec⁹ dicebãt. Hæ.ul.ꝯtraria i diluuio ꝯtigisse.d.ut i arborib⁹ hærerẽt pisces:siluestresq; dãæ i aqs natarẽt:q̃s Virg.mas.ge.posuit. Cũ cãi.ti.uc.ad po. diluuio fcõ cũ uñ p nasus emieret:deucaliõ:& pyrrha:quo repararet gen⁹ hũanũ appollinẽ ꝯsuluerũt:q dñ rñ.lisset: ut iacularent ossa matris.tũc cognouerũt terrã eẽ mr̃em dictã:uñ iaculante mox pyrrha lapides puellæ:& deucalione mares

¶POR. Sæcu.py.pyrrha q̃sta ẽ noua mõstra accidisse mõdo iteritu generis hũani. Pis.& su.g. (nati sunt.) .u. Leuiter in re tã atroci:& pisciũ:& palũboꝝ meminit:nisi q hi excessus lyricis cõcessi sunt. Et superiecto

.p.n.æ.d. Superiecto æquore idest super terras iacto: illa scilicet diluuii inundatione.

¶CHRI. Seculum. pro ætate ponit᷑.a sequẽdo dictum. Nã fluctũ in flumine: ut fluctus sequitur: sic in cursu tp̃is ætas ætatẽ impellit. Videturq; maxime esse.c.ann.spaciũ. Nã ludi sæculares romæ cẽtesimo quoq; ãno celebrant᷑. Ethrusci aũt s̃m censorinũ ad cereliũ: ab ostẽto in aliud ostentũ: producebat᷑: ergo nõ paria erant apud illos sæcula. Pyrrhæ. ferũt fabulæ iouẽ scelera hoium exploraturũ in terrã descẽdisse: & sub forma hũa na in hospiciũ a deucaliõe arcadiæ rege susceptũ: sibiq; hospitẽ: quẽ rex interemerat: epulãdũ positũ. Iratũq; Iouẽ regẽ i lupũ mutasse. Ac postremo cũ uniuersos mortalis sũmis flagitiis inqnatos cerneret diluuio illos p̃didisse: exceptis deucaliõe: & pyrrha eius uxore: atq; patruele. Isti ergo soli ex uniuerso hoium genere relicti a themidis oraculo accеperũt posse ab illis reparari humanũ genus si ossa m̃na post tergũ iacerent. Illi pro matre terrã accipientes: & pro ossibus terræ lapides: eos iniecerũt. Atq; ita iacti a deucalione in mares. iacti a pyrrha in fœminas ꝯuersi sunt. Timebant igit᷑ hoc tp̃e ne diluuiũ illud rediret. Diluuium deucaliõis fuit: ut ait Varro: regnante athẽis crimao q cecropi successit: ut aũt placet Eusebio & Hieronymo: nõdũ defuncto cecrope. Tp̃e aũt cecropis moyses populũ ex egypto eduxit. Fuit aũt hoc diluuiũ anno mũdi circiter septuagesimum septimũ supra tria milia: & sexcẽtos: sed nõ p̃uenit ad egyptum usq;. Maxime aũt occupauit thessaliam: ubi regnauit deucaliõ: & loca uicina. Itaq; nõ fuit uniuersale: ut diluuiũ factũ sub Noe: Origo autẽ huius familiæ fluxit a tithane cœli: & uestæ filio. Ex hoc.n. natus est Iapetus & ex Iapeto prometheus & epimetheus. Prometheus deucalionẽ genuit: Epimetheus pyrrhã. Cũ igit᷑ deucalion hoies: q ob diluuiũ ad montana ꝑfugerant: & ritu ferino uiuebant: descẽdere in loca culta p̃suasisset: & ad ciuilẽ uitam traduxisset. inuenit locum fabula: ut ille iactu suo.i. ui uerboꝝ. lapides.i. duros & efferatos mortales in hoies.i. in mitiorẽ naturam hominis ꝯuerteret. Noua: a græco illi.n. ΝΕΟΝ dñt. Sed ẽt nouũ magnũ: & admirabile. Vir. pollio & ipse facit noua carmina. Monstra: monstris: & portẽtis: & reliquis ad futurorũ p̃scientiam spectantibus aliũ locũ instituimus. Queste: ab eo quod est q̃ror sine diphtongo: unde q̃rela: quæro aũt diphtongat᷑: unde q̃stus lucrum. Prothus: deus marinus s̃m Theodontium oceani: & Thetis filius uates fuit. Quẽ & Home. ab Agamẽnone. Vir. ab Aristeo futura p̃dicere coactum scribit. Erat eius natura: ut uolens nunq̃ diceret: Coactus ãt in uaria monstra se ꝯuertens hoiesq; illudens diffugiebat. Quã rem Maro. in.iiii. ge. mirifice describit. Hunc diuus Hiero. pro mendacio poni credit. Nos in eo loco cẽsuimus poni pro uero uariis mẽdacis tecto: & qđ nisi ui ingenii adhibita tot uerisimilibus inuolutũ quæ oia falsa sunt: dignosci nequeãt. Vertit᷑: ergo protheus in uaria monstra: quia latens est ueritas: & dũ pro illa multa se nobis uerisimilia offerant: in monstra inducunt. Hunc ex pallene urbe natũ in ægypto regnasse refert Ser. Fingit᷑ neptũni pastor: & eius armenta: q ex monstrosis sunt piscibus: nutrire. Pecus armenta intelligit. Cæterum pecus: teste Ser. omne animal est quod humana effigie caret. Hinc Maro de fucis dixit. Ignauũ fucos pecus a p̃sepibus arcent. Est autẽ hoc pecus ris. Virgi. formosi pastor pecoris formosior ipse. Item hoc pecuare. Persi. Findor aut archadiæ pecuaria rud.c. Item hoc pecu & in plurali pecua. Inde pecuarii a pecore colendo. Cicero pro deiota. rege: Vt non solum tetrarcha nobilis: sed etiã optimus paterfamilias: & diligentissimus agricola atq; pecuarius haberetur. Sed ut ad poetæ uersus redeã: tota hæc descriptio ex tanta rerũ inuersione magnã mouet cõmiserationem: cum aiantia nõ solũ uictus: sed & sedibus a natura datis diluuio priuarent᷑. Hæsit.i. p̃stitit: ut oñdat iundationẽ diuturnã fuisse. Inde dicimus hærere dubitare: qui quia qui i rõcinãdo dubitat. ꝯsistit: neq; p̃cedit ad ulteriora: Est ẽt hærere niti. Virg. Hærent parietibus scalæ: Dr̃ item hærere res: quæ aliquo ĩpedimento prohibita descẽdere nequit. sic aues rhetibus hærent: & aues uadosis locis. Vlmo: pro omni arbore. Damma: aial est nõ multũ a capriolo dissimile. Aequore superiecto: quia mare occupauerat terrã: quã suam esse oportebat.

¶ANTO. Vidi. fla. dicit uidisse tyberim maris tyrrheni uiolẽtia repulsum. Numæ regiam uestræq; templũ iuisse deiectum: dũ extra ripas effusus uxori iliæ q̃renti cæsaris obitũ se iactabat ultorẽ. Pli. lib. iii. scri. Tyberim subitis incremẽtis: & nusq̃ magis

Tyberis Crescẽs

stagnãtibus aqs q̃ in ipsa urbe exerescere: quodq; uates intelligitur potius ac monitor: auctu semp religiosus uerius q̃ sæuus: re

religiosus

ligiosus aũt.i. deuitandus. Macro.n. in capite de idibus. lib.i. sat.

Vidimus flauum tyberim retortis.
Littore ethrusco uiolenter undis
Ire deiectum monumenta regis
Templaq; uestæ.

Flauus color

sic ait. Nec hoc p̃ter miseri.ꝙ nuptiis copulandis. Colendas nonas: & idus: religiosas.i. deuitãdas censuerũt. Flauum tyberim: id eius epithetõ est Vir. lib. vii. Vorticibus rapidis: & multa flauus arena in mare prorũpit: flauus aũt color uidet᷑ ex uiridi: russo: & albo ꝯcretus: ut scri. Gel. ex uerbis frontõis. li. ii. Retortis undis: non pp turbines: uel quia ripas exibat: retortis ait: sed itellige retortis ab æquore: nã & poeta ipse id apit. Littore

hetrurie fines

ethrusco.i. ab mari tyrrheno: scri.n. Str. ꝙ ethruriæ fines ad tybridis ripã extendunt᷑: primum uero ethruriæ oppidũ ab ligusticis finibus luna est: portu nobile ut scri. Pli. Monumenta regis Templaq; uestæ. Numæ re

Numæ regia

gia uestæ: templũ fuerat: ut Oui. li. vi. fast. docet his uerbis. Hic locus exiguus: q sustinet atria uestæ: Tunc erat intõsi regia magna numæ. Forma tñ templi q̃ nũc manet ante fuisse. Dicit᷑: & formæ cã probãda subest. Ve

Vestæ Aedes

sta eadem est: & terra. subest uigil ignis utriq;. Significat at sedẽ terra focusq; suam. Et paulo inferius ait. Par facies templi: nullus p̃curnt in illo angulus: a pluuio uendicat imbre tholus. Fuerat autẽ a põpilio uestæ cõi templũ ædificatũ in foro existẽte in medio capitolii: & palatii loco: Vt Diony. lib. ii. scr. Soli. uero ait. Numã habitasse prius in colle quirinali: deinde p̃pter ædem uestæ: in regia quæ & tp̃e suo adhuc ita appellabatur.

¶ACR. Vidimus fla. aut turbidũ: aut colore limi flauũ: ut uerticibus rapidis: & multa flauus harẽa. Retortis: aut pp turbines dixit retortis: aut propterea ꝙ in campos exibat nõ solite aluco in maria. ꝯstat autẽ uiolentia maris repulsum tyberim inundasse. Etrusco.i. tyrrhẽo quo influit tyberis. Monumenta: regiam dixit: locus est ergo in quo Numa pompilius habitauit uestem h̃ns regiam. Cice. de eodem loco: nuper me ad

regiã pene cõfecit. Regis:numæ Pom. q seditioné abstulit & religionis cultũ adhibuit. Templaq; uestæ: quia dicebatur tyberis per rostra ante habuisse meatum:q̃ templo uestæ iunguntur.

¶POR. Flauũ tyberim. Sic ẽt Vir. Vorticibus rapidis & multa flauus harena. Ire deiectũ monumenta regis: Monumẽtũ nõ tm̃ sepulchrũ dr: sed oẽ qcqd memoriã testat᷑. Regiã ergo Numæ põpilii signat. Littore ethrusco uiolenter undis. Cõstat uiolẽtia maris repulsum tyberim redundare & solitũ effundi per ripas suas. Quod hic nũc mõstrose factũ dicit. Littus aũt ethruscũ tyrrheni.i.tusci maris. Repulsum tyberi in littus accipit: in quod tyberis exit. Ioue nõ ꝓbante: ꝙ terreri iuppiter iusserit populũ non perire.

¶CHRI. Vidimus. excitat᷑ cõmiseratio a re uisa: i rebus.n. aduersis: ut docet Ci. duriora quæq; sũt: q̃ uidẽus q̃ q̃ audimus. Vir. Quæq; ip. mi. ui. & quo. p. ma. f. Et de pallãte ipse ca. ni. ful. pa. & ora & uidi. Flauũ: uel tũc flauũ qa diluuio auctus cœnulẽtus flueret: uel epithetũ ẽ ꝑpetuũ huius fluminis qa citato fluẽs cursu raro limpidus appet. Vir. Ver. ra. & m. fla. ha. Tyberis siue tyberin⁹ i ethruria nascit᷑ ex appẽnino supra casentinatem agrũ. Nec ꝓ. a. n. a. prio tusciã ab umbria diuidit: deide multis relictis urbib⁹ romã ĩfluit: & tandẽ mare tyrrhenũ igredit᷑: olim albula dictus ẽ: deide tybris a tybri antiqssimo rege ethruscoꝝ q piraticã exercẽs circa ea loca piit. Alii uolũt tyberĩ hũc nõ tuscoꝝ sed aboriginũ fuisse regẽ: alii albanoꝝ. Sunt postremo qui referãt syracusanos qñq; athenięses siciliã infestantes bello supasse: multosq; e ꝓlio captiuos abduxisse: illosq; ad eoꝝ contumeliã circa syracusas fossam igentẽ ducere: & illã fluuiũ deriuare coegisse: atq; ipam fossam. ὑβριν. i. cõtumeliã appellasse. Deide seqũtib⁹ tpibus: ut ẽt meminit maro coloniã i italiã duxisse: & loca uicina fluuio habitasse: & a fossa suæ patriæ illũ hybri prio deĩ murata h asperatiõ i. t. tyberĩ nũcupasse. Est ꝓterea apud romanos uocatus rumõ: qsi ripas ruminãs: itẽ terẽtus a terẽdo. Retortis undis: qa uiolẽtia mris repulsus urbẽ inundauit: itẽ retortis uel qa ꝑ tramites: uel qa ꝑ agros exiret. Est ergo snia ₰m Acr. ꝙ ipse rueret in tẽpla uestæ cum undis retortis a littore ethrusco.i. tyrrheno: in qd egredit᷑. Littus terra ẽ quæ ab aqua tangit᷑ ₰m Cice. in to. Ait ãt scæuola dici uel ꝙ ad eã aqua alludat: uel ꝙ alluit᷑: uel ꝙ aq̃ illic ellidit᷑. Do. ãt ait littus aliqñ significat spaciũ circa arã: a litãdo qa ibi litat᷑ affertq; illud ex marõe. Iacet igneus littore trũcus. Acrõ uero eadem auct. nixus cãpoꝝ extrẽitatẽ littus eẽ i eo loco uult. Ego ãt iccirco a marõe illic littus positũ puto: qa uoluit alludere corpori põpei i alexãdrio littore sine capite iacẽti. Est igi litus de mari dictũ: ripa de flumĩe. Oui. Cã. re. li. aq̃ ꝑ ri. lit. pul. Rupes ãt i montib us dicius. Vir. Dũosa derupe ꝓcul pẽdere uidebo. Monumẽta re. regia numæ. Nã regia numæ olim erat ubi deinde fuit uestæ templum. Templaq; uestæ: referunt ãnales ꝑ rostra q̃ templo uestæ uicina sunt: meatum tyberim habuisse. Littus

Iliæ dum se nimium querenti
Iactat ultorem/uagus & sinistra
Labitur ripa/Ioue non probante. V.
xorius amnis.
Audiet ciues acuisse ferrum:
Quo graues/persæ melius perirent:
Audiet pugnas uitio parentum
Rara iuuentus.
Quem uocet diuũ populus ruẽtis

Ilia Rhea Siluia

¶ANT. Iliæ dũ se: ilia Rhea & Syluia dicta ẽ: romuli mr: de morte cuius uaria tradidere scriptores: Liuius.n. scribit uinctã fuisse in custodiã datã nec aliud. Dionysius uero uirgis cæsam ₰m quosdã: ₰m alios necatã ilico uel in carcere diu asseruatam solutãq; deinde fuisse mortuo amulio: ꝙ quidẽ & Plutarchus sentit addens ab romulo debitos mri restitutos fuisse honores: porphyrio scribit: auctore ennio i amnẽ tyberi iussu amulii regis albanoꝝ ꝑcipitatã. Acron edocet: Mortuã iliã sepultã fuisse ad ripã anienis fluuii: qui in tyberim ĩcidit: abũdãteq; equis aluco cineris iliæ in tyberi deduxisse: hic dcãm tyberi nupsisse. Iustinus li. penul. scribit: ꝙ ilia uinculis onerata fuit ex quoꝝ iniuria decessit: Eusebius scribit in terrã fuisse uiuã defossam sed oedo est. Vxorius amnis.i. ipse tybris: uagus dum iactat se ultorẽ iliæ nimiũ q̃rẽti: & sinistra labit᷑ ripa ioue nõ ꝓbãte. Querẽti: cæsaris.s. obitũ: q eiusdẽ sanguinis fuerat. Iactat: ostendit: & gloriat᷑. Vagus: ert abundus & discurrẽs. Sinistra: in urbẽ uersam: nã ea ripa sinistra est quæ in urbẽ uergit. Nõ ꝓbante: eũ.s. labi sinistra ripa & ire deiectũ tẽpla uestæ. Vxo. uxori seruiẽs: ac deditus: scãde ãt cũ supiori sic labi turri. pa ioue. nõ ꝓ. bantu. xorius amnis. aliter.n. Vxorius amnis uersus adõicus nõ cõstaret. Audiet ciues: uult niues grãdines: fulminataq; tẽpla & imbriũ copiã: tyberisq; incremẽta portẽdisse bella ciuilia ab augusto i cæsaris ultionẽ gesta cõtra illus iterfectores. Gra. ꝓ. infesti romano populo psæ: persia ẽt iuncta est assyriæ: ut Stra. docet. li. xvi. Vtq; li. xv. ait persæ pilis sagittis & fundis utunt᷑: per psas deniq; medos & pthos itelligit. Vñ iferius ait. Nec sinas Medos eqtare inultos te duce cæsar. Vitio parentũ: plures.n. ꝑierãt bellis ciuilibus iter cæsarẽ & põpeiũ gestis: & sic refertur ad pñs tempus. Si uero ad futurũ & poetæ posteros referre nolueris dices uitio parẽtũ. i. illoꝝ qui cæsarẽ occiderunt: dedere sed.n. cãm bellorum ciuiliũ contra seipsos. Quem uocet diuum: Sensus ẽ quẽ deoꝝ populus iuocare poterit futuræ ruinæ romani imperii: quasi dicat nullũ irati.n. sunt ob cæsaris mortem.

¶ACR. Iliæ: matri romuli uxori suæ. Querẽti: q̃relas apud se deponẽti de morte cæsaris: hoĩes suæ originis. Vagus: ñ recto meatu fluẽs: q extra alueũ erraret. Et sinistra: aut ĩfesta: aut ibi q̃ magis ꝓria ẽ ciuitas quã redũdare cupiebat. Ioue nõ. ꝓ. nõ ꝑmittẽte. Vxori⁹ amnis: diuersæ de ilia poetaꝝ opiniones sunt nam ilia mater fuit romuli quẽ ex marte suscepit: q̃ mortua sepulta ad ripã anienis fluuii dñ: qui i tyberim cadit: & qa abũdãs aquis anio cineres iliæ in tyberi deduxit: ita dicta ẽ ilia tyberi nupsisse: & iõ dixit uxorius amnis: q se ad eius q̃relã iactaret ultorẽ. Alii dicũt ꝙ ipsa ilia atieni nupserit. Nã poetæ multi hoc sentiũt: sed hora. ut tyberi det cãs irascẽdi: tyberis magis dixit uxorẽ: uxorius.n. dr uxori deditus: ut Vir. Pulchrãq; uxorius urbem extruis. Audiet. ꝓ. pugnas ex morte cæsaris i posteros deditas: dicit ꝑ bella ciuilia. Nam august⁹ ꝑcussores eius usq; ad ægiptũ ꝑsecut⁹ est. Quẽ uocet diuũ: aduersos dicit supos ꝓ tali scelere uota hũani gñis spreuisse.

¶POR. Iliæ dũ se nimiũ q̃rẽti iactat ultorẽ uagus. Ilia auctore Ennio i amnẽ tyberi iussu Amulii regis alba

norū pcipitata ē. Antea.n. Anieni mrimonio iūcta:atq; hic loquit̃ q̄si tyberi potius nupserit. Querēti āt Iliæ cædem Cæsaris itelligēdū. Audiet ciues acuisse ferrū:ασυρσε τωσ trāsit sic intelligendū. Itaq; audiet rara iuuentus maiores suos acuisse ferrū. Quē uocet diuū populus ruētis impi. Ite ασυρσε τωσ transit: & fere morē hūc habet sine cōiunctionibus trāseūdi. Cæterū subaudiēda hic est cōiunctio ergo. sic.n. fit plærūq; ergo quē uocet diuū populus. Nō pugnas parētum:sed uitio parentū. Rara iuuētus: quia in bellis ciuilibus. sub Cæsare & Pompeio:deinde sub Augusto & cassio atq; Bruto romani seipsi cōfecerunt.

CHRI. Iliæ. fuit hæc numitoris albanorū regis filia:sed Amulius numitore fratre a regno pulso illā uestæ psecrauit:ne q̄ ide ,ples oriret:illa tn̄ ex marte grauida fcā remū romulūq; pepit:quos Amulius i tiberim ,piici iussit. Sed q detulerūt cū aucto flumine ex imbibus ad iustū cursum deuenire nō possent:i uado reliquerunt ubi postea ficus rumialis fuit. Ibiq; a lupa nutriti sunt: donec a faustulo pastore tollerēt̃ a quo laurētiæ uxori nutriēdi dati sunt. Hi cū adoleuissent amuliū pepulerūt & numitorē i regnū restituerūt. Addūt fabulæ tyberi iliam in uxore accepisse. Hāc igit̃ ob cædē cæsaris se afflictātē:solat̃ maritus fluui⁹ minaturq; & tēpla uestæ & regiā nnmæ in ultionē cædis deiectur. Vel minat̃ templo uestæ q̄m illa dea sibi iā enixæ irata fuerat. Vestæ:de hac dea:ne oia i unū cōgregamus cōmodius paulo ifra dicemus. Sinistra:ūsensa:uel quia illi curren/ti a sinistra est urbs. Ioue nō pbāte:quia terreri iuppiter uoluit populū:nō perire. Vxorius.i.nimis uxori deditus. Vir. Pulchrāq; uxorius urbē Extruit. Audiet ciues:oro pathetica & cōmiserationis cōciliatrix:propte/reaq; cōcisa & abrupta. Narrauit ,pdigia quibus bella ciuilia in ultionē cæsaris ,ptendebant̃. Nūc ostēdit ex infrequētia populi q̄ta strages ciuilis fuerit:q tn̄ ex deorū ira:nō octauiani crudelitate ,puenerit. Postremo addit octauianum rebus humanis auxilium esse laturū. Cōpone igit̃. Iuuētus:q̄si posteritas nr̄a. Rara.i.frequens uitio parentū suorū:q in plūs maiorē ptē ciuiū trucidarūt. Audiet:cū q̄ret cām quare ita rara sit Ciues.q.d.il/los ad quos ultio nō cedes ptinebat. Acuisse ferrū.i.arma:ut sit itellectio. Acuisse ferrū:gessisse bellū i quo ferrū acuit̃. Posuit.n.quid pcedit ,p eo qd̄ sequit̃. Quo.g.pe.m.pe. Grauis uitupatio:ipia.n.res ē ciuē in ciuē arma uertere. Sed magis ipia si hostes potētes iminētesq; repellēdi sint. Bis.n.patria ledit̃:& q ciuis sibi adimitur:& q irruptio hostilis nō repellit̃. Est āt repetitio audiet:audiet qui color grauitatē sp & auctoritatē orōni affert. Itē expolitio ut diutius imoret in,re grauissima. Nā cū dixisset ciues acuisse ferrū:addit audiet pugnas. Pōt ēt dici iterptatio:nā cū dicit. Audiet ciues acuisse ferrū.iterptat̃ id cū addat. Audiet.p. Graues noxū. Quāta ergo impietas ē īmo crudelitas ē quo tpe hostes & hi quidē potētes iminēt ipio pdere uires pprias:quibus illa hostē repssisset. Hūc locū mirifice explet Lucanus i pricipio suæ pharsaliæ. Quis furor o ciues: q̄ tāta licē/tia ferri Gētibus iuisis latiū pbere cruorē. Cūq; supba foret babilō spolianda trophæis Ausoniis: umbraq; er/raret crassus iulta. Persæ:p pthis posuit:cū qb⁹ tūc ambiguū erat certamē:crasso cū filio & oi exercitu ab illis cæso. Rara iuuētus:iuuētus iuuētutis ē ipsa turba iuuenū:iuuēta ē ætas iuuenilis : iuuentas iuuētatis dea iuuenū. Rara:qa assiduis cædib⁹ defecerat populus romanus. Quem uocet diuum:subītellige ergo. Habet autem maximā uim hæc addubitatio.q.d.nullū restare cū oēs irati sint. Ex quo necessariū ostēdit̃ eē ad so/lū octauianū cōuertēdas pces. Diuūin accusatiuo pōt eē sed pleni⁹ diuū ,p diuorū. Dicūt,pprie deos q sua natura cœlestes imortalesq; sunt:diuos āt q ex mortalib⁹ ad diuinitatē sūt assūpti. Sed abutūt̃ poetæ notioribus.

CANT. Qua ēt prece uesta exorabit̃ i auxiliū ruētis impii:cui nā deorū iuppiter expiandū cædis scelus cōmittet poeta demū Apollinē iuocat & uenerē ac martē ad expiādū illud delēdūq; malū cæsaris cæde cōmissum:postea uero augustū:quē mercu/riū eē uult orat:ut patiat̃ solū uocari Cæsaris ultor & serus i cælū redeat:ut diutius romāo populo lætus itersit:atq; dici pater & priceps:nec sinat medos & parthos inultos eē p qd̄ ondit eū debere romāo impio totiēs bellis ciuili/bus afflicto succurrere & in hostes conuerti potius q̄ i suos. Ruentis:ob iminentie & futura bella intellige.

Imperi rebus? prece qua fatigent
Virgines sanctæ/minus audientem
Carmina uestam?

Vesta Fatigēt rogitēt. Virgines sanctæ :erat uesta urbis romæ custos:quā uirgines seruabāt ppetuo igni. Quæ uero deā colebant uirgines quattuor a pricipio erāt:posterius āt pp misteriorū multitudinē sex factæ:apud deā uitā agētes:quo qdē ingredi interdiu nemo ,phibeat̃. nocte āt mari nemini immorari licebat. Triginta uero annos necesse erat manere eas innuptas & castas cerimoniasq; pagentes. quo in tpe opus erat eas decem annis discere:decē sacra perficere:decē ultimis alias edocere. Expleto autē anno tricesimo nihil prohibebat eas quæ uellēt nubere uittas deponētes:quā rē fecere paucissimæ:qbus ēt inoptabiles uitæ fines acciderunt. Eas autem uirgines in minoribus delictis uerberibus afficiebāt pōtifices:corruptas uero in monumento sub ter/ra præparato deponebāt:prius tn̄ ab amicis & cōsanguineis tanq̄ mortuæ deplorabantur:& uiuæ in libitina

Vestæ ignis portatæ. Ignis pterea extinctionē sup grauia omnia romāi timebāt interitus urbis signum id assumentes:quacunq; acciderit cā:multisq; ipsum ,pcurationibus:multisq; placantes cultibus adducebant iterū in templum. Hæc ex dionysio li.ii. Gelius āt li.i. scribit uirginē minorē sex annis:maiorē decē capi nō licuisse qdq; amata intercapiendū a pōtifice maximo appellabatur: quoniam quæ prima capta est:hoc fuisse nomine traditur. Minus audientem:propter Cæsaris cædem offensam. Carmina:pces & hymnos.

ACR. Fatigent:instanter & impensæ rogent:ut diuosq; in uota fatigent. Minus audientem: hymnos & pces non audientem pro supplicantium impietate.

POR. Minus au.car.ue. Offensam scilicet scelere eorum qui Cæsarem occiderunt.

CHRI. Qua prece:qbus hymnis:quibus sacris. Raro hoc nomē in singulari positū inuenimus in nominatiuo aūt nūq̄. Fatigēt. fatigare dicim⁹ cū qd gr̄a & rōne non ipetramus: iportunitate extorq̄re conamur. Virgies sanctæ:magna ira uestæ ostēdit̃:cū ne a uirginibus qdē q̄ sibi sācte sunt.i.cōsecratæ: nō flectit̃. Vir/go ea dicit̃ quæ incorrupta ē:& adhuc uirū nō cognouit. Vñ iterrogatus Ci. cur sexagenarius uirginē uxorē

duceret cras inqt mulier erit. Sed & qnq; uirgo qm a uiridiori ætate dr: pro iuuecula capit simpliciter: q̄uis et corrupta sit. Sic maro. Ah uirgo infœlix tu nūc in montibus erras: cū loquat de pasiphæ iā corrupta. Sanctæ deo dicatæ. Sanctū.n.ſm Trebatiū idē est qd sacrū: & religiosum: ut sanctos restinguere fontibus ignes. Item Tuq; o sanctissima uates pſcia ueturi. Aliqn ēt sanctū castū & incorruptū: Vir. Tuq; o sanctissima piunx fœlix morte tua: & alibi sancta ad uos aia atq; istius inscia culpæ. Carmina: hymnos & laudes. Est.n. carmen uersus a canēdo dictū: & dicimus carmē de uno tm̄ uersu. Vir. & tē carmine signo. Aeneas hæc de danais uictoribꝰ arma. Aliqn de pluribꝰ. Idē in buc. Et tumulū facite: tumulo supadite carmē. Daphnis ego siluis hinc usq; ad sydera notus. Formosi custos pecoris formosior ipse. Aliqn totū opus dicimus carmē bucolicū. Vestā: saturni: & opis filiā fabulant. Oui. Semine saturni tertia uesta fuit. Hæc dea numē troianū fuit: & ab ænea ī italiam uectū: & primo albæ illi templū dicatum est. Iuue. Et uestam colit alba minorē: inde & numæ templū habuitq; primus fuerat numæ regia. Hanc unā ex penatibus putarūt: uel saltē illoꝝ comitem. Vnde teste Macr. ꝯsules: & dictatores cū consulatū inibant lauinii pariter sacrificiebant uestæ: & penatibus: ppeaq; Vir. hector cū dixisset. Sacra suosq; tibi cōmendat troia penates: paulo infra uestam ponit. Sic ait. Et manibus uictas: uestamq; potentē: Aeternūq; adytis effert penetralibus ignē. Cice. in lib. de na. deo. scribit uestā ab hostia græco uerbo dictā: uimq; eius ad aras focosq; pertinere: ppeaq; qm̄ illa sit custos reꝝ intimaꝝ oēm precationem & sacrificationē extremam esse. Oui. illā modo ignē esse uult dicens. Nil aliud uestam q̄ uiuam intelligo flammā. Nullaq; flāma semina nata uides. Mō terrā: ut illud Sic in uesta perit qa quā uiolauerit illa. Cōditur est tellus uestaq; nomē idē. Diodo. siculus scribit uestā domoꝝ cōstructionē inuenisse ppea institutū: ut in oibus domibus colat. Plato aūt in phedro p ænigma ita loquit. Magnus rex citans allatū curꝝ incedit exornās cūcta ac disponens. Et postremo demōstrat q ceteri dii currū sequant: sola aūt uesta domi manet p qd intelligit uestam terrā esse: & ignē inclusum terræ: quæ quidem īmobilis est. Dicta aūt est uesta siue a græca dictiōe hestia mutata.h.in.u. uel q uariis plātis uestiat. Dnt illā adamatā fuisse a priamo: q uim seminalē significat: ut intelligat nihil terrā pductura sine ui seminali. Veꝝ qm̄ ignē ipm terrenū qnq; significat qui nihil gignit: iccirco uirgo dr: & uirgines illi dedicant: quas uestales appellant. In eiusq; templo ignis ppetuus seruat qui tm̄ kalendis martiis singulis annis renouabat. Ois aūt uirgo uestalis amata dicebat: qm̄ illi quæ prima in eo sacerdotio instituta est amatæ nomē fuit. Dicebat præterea capta qm̄ capiebat a pontifice de manu patri: ut tanq̄ bello capta ptāte egrediebat. Virginē uero capi aut sex annis minorē: aut decē maiorē fas nō fuit. Neq; capi poterat q̄ lingua debilis esset: sensuue auriū diminuta: aut aliq̄ corporis labe insignita. Item cuius parentes: alter ambo ue seruitutē seruissent: aut fuissent in negociis sordidis uersati. Sunt q addant nō fuisse fas eā capi q̄ in Italia nō haberet domiciliū. Virgo uestalis simul ac capta ē & ī atriū uestæ deducta: & pōtificibus tradita: statim sine emācipatiōe ex patria ptāte exit: & ius testamēti condendi adipiscit. Prima aūt capta fuisse uidetur a numa pompilio. Erant aūt pontificis uerba in capiendo: ut sacerdotē uestalem: quæ sacra faciat quæ iussi: & sacerdotem uestalem facere pro populo quiritibus: ue quæ optima lege fiunt: ita te amata capio.

Sanctū — Carm ē — virgilius — ovidius — uestales

Cui dabit partes scelus expiandi.
Iuppiter: tandem uenias precamur.
Nube cādenti humeros amictus.
Augur apollo.
Siue tu mauis ericina ridens:
Quam iocus circūuolat & cupido:
Siue neglectum genus/& nepotes
Respicis auctor.
Heu nimis longo satiate ludo:
Quē iuuat clamor/galeæq; leues:
Acer & mauri peditis cruentū
Vultus in hostem.

CANTO. Partes officium prouinciam. curā. Scelus: cæsaris cædē. Expiādi: ne.s. irati dii romāo impio obsint. Tandem uenias: Appollinē eligit poeta ad expiandū scelus: eūq; uenire pcatur: qm̄ eius dei præsentia sæpe fauit romanis. Nā quum ludi primo romæ apollini celebrarētur ex uaticinio Martii uatis carmineq; sibyllino: repentino hostis aduentu plæbs ad arma excitata hosti occurrit: eoq; tpe nubes sagittaꝝ in aduersos uisa ferri: & hostē fugauit. uictoresq; romanos ad spectacula dei sospitalis reduxit. Auctor est Macrobius. li.i. sat. Dicit itē apollo ēt augusto in bello actiaco fauisse Vir. lib. yiii. Actiꝰ hæc cernēs arcūītēdebat apollo Desup. ois eo terrore ægyptꝰ & idi. Ois arabs: oēs uertabāt terga sabæi. Tādē. post lōga dispēdia: & aduersa. Nube cādenti. i. nimbo. Nimbꝰ.n. diuina nubes ē. Cādēti humeros. nulla fit synalœpha: ut ibi. Posthabita coluisse samo: hic illius arma. Amictꝰ: amictos habens hūeros. Augur Apollo. oīum quæ circa nos gerunt: solē auctorē eē fatent: & q diuersæ uirtutes solis noia diis dederūt. Virtutē igit solis q̄ diuinatiōi curitioniq; p est: Apollinē uocauerūt. Quæ sermōis auctor ē Mercurii nomen accepit. Auctor ē Macrobius. li.i. sat. Erycina. in erice siciliæ mōte excelso ueneris tēplū locatū erat: quod singulari ueneratiōe colebatur. antiquitus mulierū frequētia refertū illius ministerio dicataꝝ. quas & e sicilia & externis regionibꝰ multi locarant. Erat & romæ añ portā collinā deæ huius ædificiū. qd ueneris erycinæ tēplū dictitabāt. Cui cū æde sacra insignis adiacebat porticus. Auctor ē Stra. li. yi. Meminit ēt Oui. in fastis. Ridens: ueneris epithetō est: etiam ab homero traditum: dixit enim ut porphyrio tradit φιλομειδὴς ἀφροδίτης. idest amās risū uenus. Iocus: iocū id accipimus: ſquit fabius: qd ē cōtrarium serio. Nā effingere & terrere & pmittere iterim iocus est: & Catullus ait: Verbosa gaudet uēus loqlla: Cātus demum: risus: & saltationes & fistule uenerē comitant. Cupido: fuit is ueneris marisq; filius: deus amoris a poetis dictus. Est autē Amor uis magna mētis: blandusq; animi calor: qui luxu & ocio nutrit iter læta fortūæ bona. Neglectū: ad martē id attinet. nā passus erat romanos suos bellis ciuilibus perdi. Respicis dii.n. aspiciētes fauere dicunt. Vnde anchises li.ii. æn. ait. iuppiter oipotēs precibus

Apollis fauor in romāos — Apollo cur augur me dicusq; — solis potestates — Mercurius sermonis auctor — Venus erycina — Veneris risus — Aphrodites — locus — Cupido — Amor

Deorũ aspe ctus si flecteris ullis Aspice nos:hoc tantũ:& si pietate meremur da:deinde auxilium pateratq; hæc oia firma. Au ctor Mars intelligitur romuli pater:a quo urbs roma constructa. Longo ludo:longis bellis ciuilibus. Mar/ tis.n.ludus in plus est Macro.lib.i.sat.scri. Effectum solis:de quo feruor animo℞:de quo calor sanguinis exci/
Mars tatur. Marté uocari. Vult.n.marté eundé ac solé esse. Iuuat:delectat. Clamor:bellicus.s.martis.n.comites
Martis comites sunt:bellona:furor:ira:pauor:& fama:ut Statius scribit. Leues:splendentes. Mauri peditis:pro quocũq; bel/
Mauri licoso maurum posuit. Mauri aũt in libya sunt occidentem uersus iuxta quos est columnarũ fretum:qui cũ uberem regionem habitarẽt magna tñ ex parte pastoraliter uiuebant:pugnabãt frequentius ab equo hastati: equis nudis utẽtes:& iunceis frænis:gerebant ẽt gladios. At pedites elephantũ pellibus pro clypeis se protege bant leonum:& pardaliũ:& ursorũ pelles induebant:& dormientibus sternebant. Auctor est Strabo. lib.xvii.

¶ACR. Cui dabit partes.i.cui deo℞ dabit Iuppiter ptãtem dolẽdi malum quod patrauit pars romanorũ non oẽs consenserunt in morte cæsaris. Iuppiter. Iouis mite nomẽ est nec aliquid per se lędens. Lu.nã mitis in alto Iuppiter. Nube cãdenti:melius candenti nube:quã candẽtis humeros. Amictus:candidis nubibus uelatus:& qui uideri nõ põt:amicti.n.dii nequeũt cõspici. Augur Apollo. Augustũ qui se apollinis filiũ uole bat uideri aut pp troianũ genus de ueneris stirpe:ut est. Hũc tu olim cœlo spoliis orientis honustũ accipies.

¶POR. Tãdẽ uenias pcamur Nube cãdẽti humeros amictus. Conuersus ad Apollinẽ q actiaco bello Ant. oppressit. Siue tu mauis erycina ri. Quã iocus circũuolat:& cupido. Potest & ridens iocus:& erycina ridens accipi.id est home.erycina ridẽs:ſm illud φιλομμειδὴς ἀφροδίτης. Siue neglectum gẽus:& ne potes Ad martem hoc pertinet quẽ inuidiose arguit genus suum.i.romanos neglexisse quod passus sit eos bello ciuili uastari. Heu nimis lõgo satiate Ludo.pro bello posuit:hic.n.uidetur ludus esse Martis acet & mauris pedi tis cruentũ uultus in hostem. Mauri pro cuiuslibet accipe bellicosæ gentis. Speciem enim pro genere posuit.

¶CHRI. Cui dabit partes expiãdi scelus:cui tradet hanc prouinciã expiandi.i.purgandi scelus. Tandẽ ueni as post diuturnas calamitates. Venias.q.d.faueas:quia suo aduentu:& præsentia fauent dii. Vir. Nec tam p sentes alibi cognoscere diuos. Præsentes.i.fauentes. Facit autẽ petitionẽ iustã:nam ueniam mœrentur:q tam diu pœnas luerunt. Mouet itidem cõmiserationẽ a diuturnitate erũnarũ:sic Vir. Quem das finẽ rex magne laborũ. Amictus humeros. Sinecdoche est.i.hñs humeros amictos nube. Est.n.amicio.is.amictus. Canden tes differt candidus ab albo. Albũ.n.caret splẽdore candens uero ita album est:ut etiam splendeat: dictum a candore ferri. Humeri aũt sunt a quibus dependent brachia ὦμοι græce dicunt. Eorũ latitudo robur:& pru dentiã indicat.ii ẽt armi dicunt:unde arma:nam superiora ab his sustentant: inferiora inde pendent. Armil la ornamenta q ab armis pendent. Augur:cõgruum epithetũ soli cum ipse uaticiniis præsit:de auguribus alio loco. Meminit aũt apollinis:qm hic deus in plio actiaco octauiano fauisse di. Vir. Actiacus hæc cernens arcũ tendebat apollo:& Proper. Dixerat & pharetræ põdus cõsumit in arcus:Proxima post arcus cæsaris ha sta fuit. Erycina uenus quæ in erycino monte siciliæ religiosissimæ colebatur. scribit aũt Diodorus siculus Butẽ regẽ siciliæ ex uenere eryce filiũ sustulisse. Hic uero ob genus maternum in maxima gloria habitus ur bẽ condidit in alto loco a se denominatam:eiusq; i arce tẽplũ ueneri marti posuit multis donariis ornatum: Hinc uenus erycina dicit:mõti quoq; in cuius uertice mons ẽũdẽ est nomẽ. Vir. tñ in laudẽ æneæ hystoriam puertẽs ab ænea cõditũ fingit his uersibus. Tunc uicina astris erycino in uertice sedes. Fũdat uertice idaliæ.

Ridẽs:epithetũ cõueniẽs qđ & Homerus illi tribuit:& Lucretius de illa tibi rident æquora ponti. Neq; erat postponenda uenus qñquidẽ Iulio℞ familia ab ænea sunt ueneris filio. Vir. Ecce dionei pcessit cæsaris astrũ. Dionei.n.dixit a dione ueneris matre. Iocus aũt & cõuenientissime sunt ueneris comites. Nã sine his potest uenus. Proptereaq; ita illã inducit Maro cupidinẽ alloquentẽ ut dicat. Nate meæ uires: mea magna poten/ tia sol⁹. Volat circũ:allusit ad formã cupidinis. Alatus.n.pingit.unde Propertius. Idẽ nõ frustra uẽtosas ad didit alas. Fecit & humão corde uolare deũ. Siue neglectu.g.&.n. Neglectu uel quia extinguit cæsarẽ passus est uel pp bella ciuilia. Respicis auctor:recte addubitat an mars bello℞ deus respiciat: cũ ciuilibus bellis tam diu uexatus sit populus ro. Respicis faues quia suo aspectu fauent dii. Vir. de Ioue Aspice nos tantum & si pietate meremur da deinde auxiliũ. Auctor.hoc.n.solo pbare põt oportere martem tutari romanos. Ne mo.n.debet eã rem negligere cuius ipse ẽ auctor. Auctor ergo quia a romulo sunt romãi:quẽ Mars ex illa ge nuit. Sed quia petit a deo bellorũ pacẽ:quæ nemini suo cõtraria uideri possit. Icirco primo monet oportere eũ pcere iis qui ab eo fluxere. Deinde & si cordi sint bella debere iam capi sacietate ex diuturnitate belli. Postre mo inuit eẽ & alios populos:quos fatigare possi. Saciate:quia adeo magna & diuturna fuerant bella:ut eti/
Ludus am crudelissimos hostes & prœlio℞ auidissimos potuerit saciare. Ludo:ad mortem respexit qui bello dele ctat. Nõ aũt ad hoies quibus hec piculosissima laboriosissimaq; sunt:& non ludus Clamor.aũt galeæ & acer uultus p bello posuit:ut huiusmõi circũ locutione rẽ detestaret. Est aũt ludus i re unde dicimis ludũ pilæ & ludũ alea℞. Dicimus ludũ oẽm exercitationem:siue ai:siue corpis.& locũ ubi exercemur:hic gymnasium:qđ uerbũ græci ad utrãq; exercitationẽ referũt.ludũ dicunt latini & magistrũ ludi qui ludo ,illi pest:locũ uero ad uerbo℞ festiuitatẽ referimus. Quæ res qñ uaria est & digna quæ cognoscatur:alibi demõstrabitur. Galeæ: leues politæ. Leue. n.prima syllaba correpta sine pondere significat. Vir. Ante leues ergo pascentur i æthere cerui. Et per translationẽ dicimus hoies leues:qui & facile mutant & grauitate uirili carent. Oui. Tu leuior foliis:tunc cum sine pondere succi:Eodem pacto res leues in quibus paruũ aut nullum momentum sit Pro pertius. Et leuius curis magna perire bona. Sin autem prima syllaba producta profertur. significat positum Virgi. Et sæpe in læui quæsisset cornua fronte. Et quia quæ solita sunt lubrica redduntur.dicimus leue lubri cum. Vir. Raucũ perleuia murmur saxa ciens. Hic dicimus leuigare.s. politũ reddere:& tactu læue. Vultus optime & nõ facies.qa facies imobilis mãet:uultus aũt ẽ quædã mutatio in facie:q idicat uel sedatũ uel ↄcita

tum

tum aium uel lætũ:uel tristẽ:uñ est uultus siue a uolẽdo quia uolũtas aĩ in eo appet:siue a uoluendo qa uolubilis mutabilisq; sit. Acer.uehemẽs:& asper. Mauri:species est pro genere.Mauri populi aphrycæ: si fuerũt medi qui ex exercitu herculis illic resederunt ac paulatim p corruptionẽ linguæ pro medis mauri dicti sunt.

Siue mutata:tandẽ deuentũ ẽ quo cupiebat:ut octauianũ tanq̃ deũ inuocãdũ esse affirmet.Cupit ãt illũ pro Mercurio poni:qm̃ is & eloq̃ntiæ:& sapiæ deus est:& in agẽdo celerrimus:idẽ pene sentit Vir.in Geor.cũ illũ trãsfert in signũ libræ:ita ut hinc ꝯterminus sit uirgini domicilio mercurii pp eloq̃ntiam & sapientiã.Illinc scorpioni domicilio martis pp fortitudinẽ:poeta aũt hic martis nõ meminit:& quia pauloante iuocauerãt: & qa bella detestat̃ mep; tñ illũ appellat ultorẽ ut p̃stantiã aĩ ad iniurias ulciscẽdas illi attribuat. Ordo aũt duplex:A lii.n.sic: siue tu auguste uenias patiẽs uocari ultor cæsaris cũ.s. deus sis. A lii & forte rectius siue tu Auguste ales filius maiæ ultor cæsaris uenias patiẽs uocari.i. inuocari ab hoĩbus.

Siue mutata iuuenem figura
Alis in terris imitaris almæ
Filius maiæ patiens uocari
Cæsaris ultor
Særus in cœlum redeas; diuq;
Lætus intersis populo quirini.
Neue te nostris uitiis iniquum
Ocyor aura
Tollat. hic magnos poti9 triumphos
Hic ames dici pater atq; princeps:
Neu sinas medos equitare inultos
Te duce cæsar.

CANTO. Siue mutata:Ordo est siue tu ales.i. Mercurius filius almæ maiæ mutata figura in terris imitaris iuuenẽ patiẽs uocari cæsaris ultor:Serus in cœlũ &c. Mutata fi.cœlesti.s.in humanã:uult.n.poeta augustũ esse Mercuriũ. Ales:Mercurii simulachra penatis alis adornant̃: quæ res mõstrat solis uelocitatem.Nã quia mẽtis potentẽ Mercuriũ credimus:& sol mũdi mẽs est:sũma aũt ẽ uelocitas mẽtis:iõ pẽnis mercurius quasi ipsa natura solis ornat̃. Auctor est Mac.li.i.sat. Vult.n.eundẽ esse solẽ:& Mercuriũ. In cœlũ redeas:hoc ait qm̃ dixerat eum esse Mercuriũ: & mutata figura in terris iuuenẽ imitari. Lætus:innocens:& ꝓpitius. Quirini.i.romuli:q postea Quirinus dictus est. Vnde legit̃ li.ii.fast. Proxima lux uacua est:at tertia dicta Quirino:Qui tenet hoc nomen Romu.ante fuit.Siue ꝙ asta Quiris priscis ẽ dicta sabinis : Bellicus a telo uenit in astra deus. Siue suo regi nomẽ posuere quirites:Seu quia romanis iunxerat ille cutes. Iniquũ:acerbum asperum indignantẽ. Ocyor aura:ualde ocyos:& uelox.est.n.comparatiuũ pro positiuo. Virgi.lib. iiii.ait. Vade nate uoca zephyros:& labere pẽnis. Triumphos:Augustus bis ouans ingressus est urbẽ post philippense: & rursus post siculum. Curules triumphos tris egit Dalmaticũ Actiacum Alexandrinũ cõtinuo triduo: ut scribit Suetonius. Pater atq; princeps: Augusto.n.patris patriæ cognomen uniuersi repentino maximoq; cõsensu detulerunt. Ipse aũt præcatus est superos:ut hunc cõsensum ad ultimũ uitæ finem sibi proferre liceret:auctor est Trãquillus. Medos inultos:parthos ẽt intelligit a quibus qdem.M.Crassus:& filius eius.P. Crassus occisi:de qbus Lucanus ait:umbraq; erraret Crassus inulta. Est aũt media duplex:maior:& minor. Maioris mettopolis est Echatana magna ciuitas:& medici imperii caputq̃ parthi regia utebãt̃. Nã reges ibi æstatem agebant:frigida.n.est media ipsa maior olim toti asiæ dominata est ut Stra.lib.xi.scribit. Apianus autẽ edocet gloria belli gerendi elatum Crassum.ut.s.ad indicum penetraret oceanũ & aurũ parthoꝝ reparet bellũ iniuste in parthos mouisse.cum eoq; ad.xx.milia hoium interiisse.x.milia in potestatẽ redacta esse. Suetonius uero scribit ꝙ parthi Augusto ẽt armeniã uẽdicãti facile cesserunt signa militaria:quæ.M.crasso.&.M.anto.ademerant:reposcenti reddiderunt:obsidesq; insuper obtulerunt postea scribit idem de Tyberio sic.Recepit & signa quæ.M.crasso ademerant parthi:ostenditq; tunc tribunum militum fuisse.

Mercurius cur alatus
Quirinus
augusti triumphos
Augustus pr p̃triæ
Crassus
Media
Echatana.c.
Crassus Parthi
Tiberi

SACR. Erycina ridens.erycina uenus ab eryce:in quo maxime colitur dicta. Vir. Erycino in uertice sedes. Fundat̃ ueneri idaliæ:sed ueneris numen nõ usq; adeo mite esse solet:nã irata solis filias ꝑsecuta est. Siue neglectum:siue qa cæsarem occidi passus est.siue qa postea in ultione eius bellum ciuile fieri ꝑmisit. Et nepotes.romãos dixit pp Romulũ. Respicis auctor.Mars auctor ꝑ iliã & Romulũ. Vir. Vertice cristæ & pater ipse suo superũ iam signat honore. Ludo.ludũ martis dixit bella ciuilia cuius ludus in prœliis est. Quem iuuat.martem.n.& bellicus clamor:& splendẽtia tæla delectant:ut iuuat ire & dorica castra Desertosq; uidere locos. Et mauri mauꝝ abusiue posuit ꝓ quocũq; hoste. Siue mutata iu.s.mercuriũ dicit:siue quia in diuersas potestates transfigurari cõsueuit:siue qa uult eum augusto p troianos parentẽ uideri. Vir. At maiã auditis si quicq̃ credimus atlas. Et uenias ꝑcamur a superioribus ubiq; subaudis. Almæ. ne almæ filius cupido putaret̃.iõ dixit filius maiæ:ut mercurium ostẽderet. Vir. Hæc ait.& Maia genitũ dimittit ab alto. Serus in c.ac si diceret diu uiuas romanis & tarde diuus fias. Iniquũ: iratũ indignantẽ peccatis nostris:& ꝓpter hoc nos fugiẽtẽ. Princeps iuxta morẽ principũ:qui patres patriæ dicunt̃. Medos.parthos. a quibus Crassus occisus est quo pereunte ortum est bellũ ciuile. Luca.de eodem. Vmbraq; erraret Crassus inulta.

POR. Siue mutata iuuenem figura. Adulator Augusto: mercurium eum esse dicens. Serus in cœlum redeas.suauiter optat augusto ut diu uiuat. Neue te nostris uitiis iniquum ocior aura.bene hæc dicũtur: qa ad mercurium uidetur loqui:qui uolucer deus:simul elegãter & illud oblique optat ut post excessum augustos diuus factus recipiatur in cœlũ. Nostris uitiis.id utrum ad bella ciuilia referens ait: an latius ex hoc intelligitur. Ocior aura tollat.ꝓ ocius tollat.σχημαυπαλλαγῆ.

CHRI. A les.quia mercurius talaria alata habet:ut in.iiii.longo ordine ponitur a marone:ubi aui similẽ describit. Maiæ.sic Vir. Sic ait:& maia genitum dimittit ab alto. Imitaris iuuenẽ. exprimis formã iuuenilẽ. V ltor:ulcisci hostes est uindictam de hostibus capere.& ulcisci socios idest punire illos.qui iniuriam intulerant sociis. Særus in cœlum.exoptat longissimam uitam. Særus.non nisi ultimo tempore. Redeas. ex opinione platonicorum:qui uolunt humanas animas e cœlo descendere: & in corpora intrare : in qbus

coꝝ q suntq fuerūt:quiq; futuros erūt i ānos doctissimū uecturā sūmope rogat:ut illū athenas quo philosophādi cā ꝓficiscebaꝛ:incolumē puehat.Inde occasionē nactus Ieū iuehit:q auaritia ductus nauigādi primus auctor extiterit:cū i rē piculosissimā mortales iduxerit.Sic te hæc dictio aliqñ ꝑcātis ēut illud. Iuuet sic te bene cæsar.Aliqñ similitudinis.Vir.Sic nos Isceptra reponis.Vtiꝛ aūt apostrophe cū orōnem ad absentē nauē cōuertat.Nec caret sua grauitate sermo:q aut ad bruta:aut ad inaiata habeꝛ.Sic Virg.Phœbe diu res si q̄ diu mortalibus ulla ē. Diua potēs cy.q̄ cypro dominaris.Cōtraipotēs dꝛ ille cui alius dominaꝛ.Hic impotēs ite is dꝛ q ab ira uinciꝛ:qm̄ illā i suā ptātem reducere non pōt.Inuocat aūt uenerē:qa in mari orta plurimū in eo posse credaꝛ.Hinc neptūnus apud maronē.Fas oē est cithera meis cōfidere regnis.Vnde genus ducis:& Prop.Dea orta mari mare ꝑstat eūti.Veneres tres sunt,una orta ex cœlo patre:& die matre:apud priscos.Altera ex uirilibus cœli:& spuma maris.Aiūt.n.saturnū cœlo patri uirilia amputasse:& I mare illa,piecisse:atq; ex iis:& ex spuma maris natā uenerē:ppeaq; αφροΔιτην appellatā αφροσ.i.spuma ē.Hoc ideo fingunt:qm̄ ex naturali calore:& salso humore uenus nasciꝛ.Tertia Iouis:& Diones filia:unde maro:Ecce dionæi pcessit cæsaris astrū.Coliꝛ i isula cypro:ex quo:& cypria:& cyprogenia nūcupaꝛ.Ait āt herodotus: ātiqssima oīum tēploꝝ ueneris fuisse duo:primū ascalone urbe assyriæ:secudū i cypro:ubi lege cautū fuit:ut oēs mulieres semel saltē in uita in honore ueneris eo i tēplo cū alieno uiro cōcuberent.Fuit ēt qñq; de more:ut uirgines ad littus externos expectarēt:& cū illi coeūtes dotes lucrarenꝛ.Quæ cōsuetudo i italiā usq; ad locros puenit.Cyprus insula olī a syria disiūcta est:cū prius eēt continēs. Sic fratres.h.Repetitio ē color rhetoricus:q fit quotiēs eadē dictio i pricipio clausulæ repetiꝛ. Fratres.h.castor:& pollux:aiūt.n.Iouē amore lædæ:q̄ tidari uxor fuit:captū se i cygnū auē cōuertisse:& cū muliere cōcubuisse:ideq; duo enata oua:quoꝝ ex altero pollux:& helena ex altero castor:& clytēnestra orti sūt. Alii uolūt solūmō primū ouū ex Ioue fuisse:ppterea:q; pollūcē & helenā fuisse imortales Scdm tindaro:& ex illo castorē:& clytēnestrā gēitos eē mortales.Addit Hyginꝰ hos frēs maxima cōcordia cōiūctos fuisse:& mare pirans infestatū sua opa pacauisse.Veꝝ cū castor aduersꝰ athenięses i pugna cecidisset:cōicauit suā illi imortalitatē pollux:& a Ioue ipetrauit:ut alternati uiuerēt.uñ Virg. Si frēm pollux alterna morte redemit.Sunt igiꝛ a Ioue in id zodiaci signū mutati:quos gemios appellamꝰ. Iccircoq; a piclitātibꝰ i tēpestate nautis Iuocabāꝛ:qm̄ dū i terris eēnt illos a piratis seruauerāt,est hmōi signū adeo amplū:ut cū alter iā oriaꝛ:alter adhuc lateat:hic alternati uiuere dñt.Diodo.aūt refert:cū argonautæ i gentē paterenꝛ tēpestatē:orpheū ea sacra pagisse:q:& ipse prius apud ægyptios didicerat: & deide samothracas docuerat:ac paulo post duos igniculos supra capita pollucis:& castoris appuisse: statiq; tēpestatē cessasse:q̄ sacra deide a nauigātibus obseruata sunt:& igniculi illi dioscuroꝝ pñria putati.Hæc Diodo.Sed placet q̄ de his Pli.scribat ad uerbū ponere.inqt ergo. Vidi in nocturnis militū uigiliis ihærere pilis ꝓ uallo fulgurū effigies.Eæ & antēnis nauigātiū:aliisq; nauiū partibꝰ ceu uocali quodā sono isistūt: ut uolucres sedē ex sede mutātes graues cū solitariæ uenere mergētesq; nauigia:& si in carinæ ima deciderint exurētes.Geminæ aūt salutares:& ꝓsperi cursus ꝑnunciæ:quaꝝ aduentu fugari dirā illā ac minacē:appellatāq; helenā ferunt:& ob id polluci: & castori id numē assignāt eosq; i mari deos inuocāt.Vides qd Pli.Sed nostro quoq; tpe xpianis nauigātibus:& diuinū auxiliū implorātibus huiuscemodi igniculi apparere dñt. Lucida.uel salutaria:ut cōtra nigra dicimus q̄ noxia sunt:uel ad naturā geminoꝝ respexit in quo signo singulæ in singuloꝝ capitibus stellæ ꝑter cæteras fulgētes apparēt. Vētoꝝ pr.uel æolū itelligas:de quo plura alibi quē qdē maro a Ioue uētis ꝑfectum ponit:unde Et mulcere dedit fluctus:& tollere uētos.Vel neptūnum ꝟm eos q uolunt ex concussione maris ad terrā uētos gigni:& terræ motus:ppeaq; ipse a græcis .Enosigeus.i.terrā quatiēs appellatur. Venti tñ ꝟm Aristotelem nascunꝛ ex uapore sicco a terra resoluto: & cum aliqua cœlesti uirtute incorpato. Refert.n.in suis metheoris duo esse genera uapoꝝ:qui p calorem ab inferioribꝰ resoluunꝛ. Hoꝝ alter humidus est:& materiā ꝑbet pluuiis.Alter siccus q est materia uentoꝝ:& hæc qdē physice.Poetice aūt dicunꝛ uēti astrei:& auroræ filii:q a Iunone:ut ait Lactātius:ob natū epaphū icitati sunt:& a Ioue repssi. Theodōtiꝰ uult illos a furiis cōmotos:sed a Ioue hortatu litigii e cœlo pulsos:& cū oia in diuersa traherēt:tādē illos iuppiter in ptātem redegit:æoloq; seruādos tradidit.Vir.Sed pater ops speluncis abdidit atris Hoc metuens: molēq; & mōtes isup altos Imposuit:regēq; dedit q fœdere certo Et pmere & laxas sciret dare iussus habenas. Veteres:ut refert Pli.quatuor tm̄ uentos nouere:a quatuor mūdi partibus:ideo nec Home.plures noiat.Sequens deinde ætas octo fecit:ut essent bini in singulis partibus.Postremo terni a quaternis partibus describuntur. Est igiꝛ ab oriente equinoctiali subsolanus:qa sub sole nascaꝛ.Huic collaterales danꝛ hæc eurus ad septē io nē quasi απο τησ ηουσ ρεων.i.ab aurora fluēs:ide uulturnus q alte uolitet.Hi tres calidi sunt:& sicci: quia sub sole diu moranꝛ:& i ortu diei sunt salubres:qa ueniūt a ꝯtēperato aere.A meridie cardinalis ē auster: eo q aq̄s hauriat:iter hūc:& euꝝ ē euro auster q dꝛ ēt notus ab humore νοτισ.n.id græce significat.Ad occidētem iuxta libim est libynotus q aphricus noiaꝛ.Veꝝ isti calidi sunt:& humidi ppeaq; fulminei:& aerem condēsantes:& pluuias inducētes:quin & morbos multos gignūt.Ab occidēte cardinalis uetus ē fauonius:a feruore siue a fauore nūcupatos:græce zephirus ζεειν.n.græce feruere dꝛ est.n.uētus tempate frigidus:& humidus :nam cū sol paꝝ in occidēte moretur:neq; humillitarē oio desiccat:neq; multū calorē iducit: ex hmōi igiꝛ tēperie rebus gignēdis idoneus habeꝛ.In fine aūt diei salubrē dñt esse:quia sol illū suis radiis rarefaciat:& attenuet:& puꝝ reddat.Eius collaterales.sūt a septētriōe circius:a meridie aphricus. Quartus uētus cardinalis est a septētrione boreas:hēt collaterales:aquilonē ab oriēte:& choꝝ ab occidēte:uēti septētionales sunt frigidi:& sicci.uñ cōdēsant corpa.ꝯstringūt meatus:purificāt humores:subtiles reddūt spiritꝰ uim decoquēdi cibaria adiuuāt.Sub his uētis:ut ait Arist.mares gignunꝛ:ueluti sub meridionali fœminæ ac de uētis hactēus.

Obstrictis aliis præter iapiga

¶ANT. Iapiga.Iapiga quā & messapiā græci uocāt regio est iūcta calabriæ:& salētinis:ut scr.Stra.lib.vi. dicta aūt ab Iapige

Venus

Vētoꝝ Genera

Iapiga Messa

Nauis/quæ tibi creditum
Debes uirgilium finibus atticis
Reddas íucolumem precor;
/ Et serues animæ dimidium meæ.

dædali filio. Iapix uero uentus est ex apuliæ ora proficiscens. quem eundē cap gellius li.ii.extimat:nam & est occidentalis. Est aūt utilis græciam petentibus ex italia. Animæ dimidium meæ. Amicus.n.est alius ipse:& æqualis æqualē delectat:ut habetur in æthicis.

ACR. Præterea. Iapix uētus utilis apulia flās athenas petētib⁹ græce agrestes dr̄. Creditū:cōmēdatū:ut Vir. Anni spē credere terræ. Atticis:atheniēsibus. Et serues.a.d.m.amicum partem aiæ posuit iō dimidiū dixit. Athenas. nauiganti Virgi.nauigii prosperitatem precatur: & execratur etiam timore periculi eū qui primus cupiditate lucri ad temeritatem nauigandi descendit.

POR. Iapix.a uentosa regiōe unde flat dn̄quæ nūc Apulia appellat̄. dicit ergo optime hoc uēto ex italia Athenas nauigari:& iccirco q̄ optat ne alius flet quā ipse nauiganti Virg. Quæ tibi creditū debes Virgilium. Ambiguū utrū debes finibus atticis an finib⁹ atticis reddas accipiēdū sit. Et serues aiæ dimidiū meæ. Suauiter hoc dictū secūdum illā amicitiæ diffinitionem:quā plurimū utuntur μιαψυχηεν δυοῖν σωμασιν.

CHRI. Præter iapiga.hic uentus s̄m Plinium ex apulia est:& flat uersus græciā. Vir. Fecerat ignipotēs undis:& iapige ferri. Debes:Vir.creditū:sum⁹.n.debitores earū rerū quæ nobis credunt̄. Reddas.i.restituas. Reddere.n.est rem debitā dare. Ergo si Virg.sibi ea rōne creditus est: ut ad fines usq; atticos deuehat reddendus est illi terræ Virg. Vel dixit Reddas:quia cū hō terrenū sit animal.mare sibi alienū est elemētū.ergo reddēdus terræ tanquā res illi debita.sic.Vir.de dædalo. Redditus his primū terris tibi phœbe sacrauit remigiū alarū. Est aūt ordo.o nauis q̄ debes finibus atticis Virgi.creditum tibi:redde illū incolumē finibus atticis. Sic iuuet te diua potens cypri. Dimidiū. hoc differt a dimidiato:nā dimidiū de rebus dr̄ q̄ sepatæ sunt. Martia. Dimidiū donare lino q̄ credere totū. Qui mauult:mauult pdere dimidiū. Dimidiatum uero de rebus q̄ continue sunt:& nō separant̄.unde & Cice.in tusculanis dimidiatū mēsem dixit.optime āt dixit dimidiū aiæ: nā iis q uera amicitia cōiuncti sunt:una aīa cōis esse uidet̄. Cū idē uelle idēq; nolle ea demū firma amicitia sit.

Dimidium
Dimidiatum
Aius
Anima

Aiæ.i.uitæ.differt.n.aius ab aīa. Aius est quo sapimus. Ergo est ipsa pars rōnalis q̄ in nobis diuina imortalisq; est. Aīa autem q̄ uiuimus:q̄ quidē cōis nobis est cū reliq̄s aiantibus. Iuue. Principio inclusit cōis cōditor illis. Tm̄ aias nobis aium quoq; mutuus:ut nos affectus petere auxiliū pstare iuberet. Aius tn̄ qn̄q; pro uehementiori mētis cōcitatiōe assumit̄:hæc mō in iram uertit̄:unde illud Pone aios & pulsus abi mō in fortitudinem. Et aiosum dicimus q magno aio pditus sit. Aīa aūt ut dixi:uita est. Iuue. Sūmum crede nefas aiam præferre pudori. Capitur ēt p anhelitu sine quo nō uiuimus. Vir. Aias & olentia mediore fouēt illo: & senibus medicātur anhelis. Capitur ēt p uento quē græci ανεμον uocant. Virg. Quātum ignes aiæq; ualēt. Scribit ēt Marcellus p aqua poni:adducitq; Plauti auctoritatē:ubi minatur se oēm aiam puteo extracturum:quod ego credo per ridiculā translationē a facetissimo poeta dictū:ut appellet animā aquam: quia ut nos anima uiuimus:sic puteus aqua uiget. Inuehit̄ ut dixi in eū qui primus nauigare ausus est:cū ad infinita pericula:in quibus miseri mortales die noctuq; uersantur:hoc tam sæuum adiungeren cum facile illo carere potuissemus.

Illi robur & æs triplex
Circa pectus erat/qui fragilē truci
Commisit pelago ratem
Prius/nec timuit præcipitē aphricū
Decretantē aquilonibus:
Nec tristes hyadas/nec rabiem noti
Quo non arbiter adriæ
Maior ponere seu tollere uult freta

ANTO. Illi robur.illi execratur q primus ratē cōmisit pelago oī spreto terrore gr̄a lucri. Robur duricies ingens ai. Aes triplex. Maxima æris:& pecuniæ cupiditas. Vnde Properti.li.iii.de peti naufragio ait. Ergo sollicitæ tu cā pecunia uitæ es pte imatuq; mortis adimus iter. Natura isidians pontū substrauit auaris. Vt tibi succedat uix semel esse pōt. Vel potius æs triplex.i.circa cor in trepidū multiplex æs &c. Qui primus. Nauim ut diximus in græciā ex egypto Danaus primus inuexit: ante ratibus nauigabatur inuentis in mari rubro inter insulas ab rege erythra. longa naui Iasonem primum nauigasse philostephanus auctor est:ut scribit Pli.lib.yii. Diodo.uero lib.yi.ait Neptunnnm s̄m Cretenses primum nauigandi arte inuenta classem instituisse eiusq; præfectū esse a saturno factum:quapp traditum est posterius Neptūnum imperasse mari:sacraq; ei ab nauigantibus facta. Addunt & Neptūnum equos primū domuisse artēq; eqtandi ab illo traditā ex quo hippius sit appellatus. Aphricū:de hoc uento supius uideto. Hiadas:scrib. hyginus in tauri capite septē esse stellas q̄ hyades nūcupant̄:hyades aūt uti iqt Tyro Cic.libertus ab hyo.i.pluo nā & quū oriuntur:& quū occidunt tempestates pluuias largosq; imbres ciēt: ut Gellius li.xii.edocet. Rabiem noti:ab meridie auster q notus dr̄ uenit. Est aūt humidus νοτίς.n.humiditas humorq; dr̄. Est ēt Notus æstuosus nā austro maiores fluctus edunt̄ q̄ aqlone qm̄ ille iufernus ex imo maris spirat hic sūmo:noctu auster:interdiu aqlo uehemētior:ut scri.Pli.li.ii. Quo nō:ordo est. Quo noto nō maior arbiter adriæ &c. Arbiter adriæ.i.dn̄s adriaci maris.dn̄atur.n.uel ad extollēdos fluctus quū sæuit:uel ad placandos quū flare desinit. Arbiter itē ille dicitur cui plena potestas est. Auctore.n.festo Arbiter dr̄ iudex qui totius rei habebat arbitrium:& facultatē.

Pecunia
Nauis
Neptūnus cur mari deus.
Hippi⁹
Hyades
Auster
Aquilo
Arbiter
bitre

ACR. Illi robur & æs tri.ac si diceret:duricia sine sensu periculi. Triplex:uerbū ab usurariis tactum posuit quoq; auaricia spe lucri uel cōmercii inuentū nauigium sit. Cōmisit:credidit: ut Teren.ouem lupo cōmisisti. Tristes hyadas:tempestuosas:& nebulosas.s.ut pluuio cōtristat frigore cœlum. Nec rabiem noti: notum supra omnes uentos extulit qui cardinalis est:ideo arbiter:quia præcipuæ solet pasci æstibus.i. nutriri fulminibus. Adriæ:adriatici maris pro quouis mari. Tollere:cōmouere. Ponere:mitigare.

POR. Illi robur & æs.i.circa pectus erat:execrat̄ eū q primus ausus sit nauigāre.dicitq; eū durissimo cor

de ac pectore fuisse: qui tanta pericula non timuerit: habet autem hic quiddam Homericum χάλκεον ἦτορ i. ferreum pectus. Nec rabiem noti. Quo nō arbiter adriæ maior. Arbitrum pro rectore posuit. Significat autem in adriatico sinu neminem magis noto sæuire: per quod uidetur dominationem exercere uel ad extollendos fluctus cum sæuit: uel ad placandos cum flare desinit.

CHRI. Robur durū. Robur ex se duritia ē: sed eā uoluit epitheto augere. ppriē robur spēs q̄rcus est durissimæ: sed p quādam trāslationē sumit̄ p aī fortitudine q̄ a illa duret aduersus oīa pīcula: & icōmoda. Sumit̄ & p corpis firmitate cū aduersus oēs difficultates firmiter obnitit̄. Demū oīum rerū firmitatē duritieq̄ robur appellāus. Fuit igit̄ inuētor nauigatiōis circa pectus. i. in corde in quo oriunt̄ oēs cogitatōes: robur duq̄: ac si diceret tāta duritiesq̄ ut ueluti saxeꝰ nullū sentiret pīculū ex nauigatione iminēs. Aes triplex: posuit p pecūiā: qm̄ æs primū ex metallis ab hoībus reptū est: primaq̄ ex ære pecunia signata. Oui. de fastis. Aera dabāt olim melius nūc omē in auro ē: Victaq̄ pcessit prisca moneta nouæ. Quapp locū ubi publicā pecuniā seruabant ærarium dixere. Aes triplex. q. d. triplex usura: q̄ apud antiquos maxia putabat̄. Iuue. Qui triplicē usurā pstare patus circuit: & fatuos nō iuēit. Vt aūt poetæ mētē simul: & artificiū teneamus: cū execraret̄ primū auctorē nauigatiōis: ut pīculū ex nauigatiōe augeat ōndit nō potuisse illū ad hāc rē ipelli: nisi ea durities in hoīe fuisset: ut nullo pacto pīculū sentiret. Veq̄ qm̄ incredibile uideri pōt quēpiā ita a sensu alienari: ut q̄ manifestissima sunt nō sentiat: addidit cām docēs tātā fuisse hūdi cupiditatē: ut ab ea occæcatꝰ pceps ferret̄. Nā ut ē apud maronē. Quid nō mortalia pectora cogis auri sacra fames. Potuit igit̄ ad tm̄ pīculū ipelli: qm̄ nō sentiret pīculū potuitq̄ nō sentire pīculū: qm̄ auaritia obcæcatus nihil aiaduerteret. Duo ergo in hoīe uitia fuerunt: auaritia q̄ ad oīa ipellit: & carētia sensus: q̄ ab auaritia pueniebat. Aes triplex. i. cogitatio lucri: qua cōceperat aīo pecuniā qua merces emerat triplicare: uel uniuersum q̄stū ex mercibus exactum triplici usura collocare. Qui f. t. r. c. p. r. Maximū argumentū stultitiæ: & summū artificiū poetæ: qd. n. stultius fuit q̄ mari truci. i. tēpestatibus ueluti monstro insurgēti: & cui ne ualidissima q̄dē nauigia sufficiūt: opponere ratē: q̄ ē simplex cōnexio trabiū: & eā q̄dē fragilē. i. ex fragiliori materia cōpactā. Primus aūt fuit q nauigare cœperit: Erytra rexa quo rubrū mare erythreū appellant: & his q̄dē iter isulas eius maris solis ratibus nauigabat. Nauē uero primꝰ in græciā ex egypto iuexit danaus. Alii nauē prius a troianis: & misis cōtra thraces iuētā in helespōto dñt. Lōga naui Iason primus nauigabat: ut placet philostephano: ueq̄ egesias hoc iuētum parrhalo attribuit. Ctesias samyræ. Saphanus ait semirā in eā inuenisse: archimachus ægionē. Byremē uero erythreos iuenisse ait damasthenes. Triremē Amoclē Corinthiū: ut uult thucidides: quadriremē carthaginenses sm̄ Aristote. quinq̄remē instituit nesicthō salaminus: sex ordinū zenagoras syracusanus: ab ea ad decirem̄ Alexāder magnus instituit: ut ait nesigitō. Ad. xii. ordines Ptolomæus soteres: sed mox pgresse sunnusq̄ ad. L. ordines. Onerariā nauē hippus tyrius iuenit: lembū cirenēses Cimbā phœnices Celocē rhodii. Sideq̄ obseruationē in nauigādo phœnices. Remū copæ. Vela icarꝰ. Malū & antēnā dædalus. Hippagū salamini: uel ut picles uult athenienses tectas lōgas tasii. rostra addidit pyseus: tyrrheni anchorā: eupalmus eā fecit bidētē: anacarsis harpagonas: āminicula gubernādi typhis: classe primus pugnauit minos. Sed redeo ad rē. Præcipitē: uelocē: ut pcipiti delata noto. Aphricū. c. a. tēpestas. n. grauissima tūc est cū aduersus uētis agitat̄ mare. Aphricus āt pcellosus est. Vir. Creberq̄ pcellis aphricus. Tristes hyadas. has stellas q̄dam e latinis suculas appellarunt putātes hyadas græce ἀπὸ τῶν ὑῶν i. suibus dictas: ueq̄ illi hyadas noiarunt: qm̄ ortu: occasuq̄ suo pluuias inducūt ex eo q̄ ὕειν pluere significat. Sūt hæ stellæ quinq̄ i frōte tauri quas myrtilus uult fuisse cadmi filias. pherecides āt atheneus nutrices liberi fuisse dicit & dodonidas nymphas appellari: q̄ cū a lycurgo captiuitatem timerēt: & thebas cōfugissent a ioue in hæc astra cōuersæ dnt̄ hyadasq̄ appellasse: uel a pluuia ut dictū ē: uel q a formā. y. litteræ faciāt. Museus āt refert atlantē ex hya. xii. filias sustulisse: q̄ hyonē fratrem ab apro uel leone occisum adeo fluere obierint. Quapp iuppiter has qnq̄ in hyadas: illas uero septē in pelyadas conuertit. Noīa hyadum ponā alibi. Tristes: noxias pp tēpestates. Est. n. tristis in quo est mœror: quēadmodū fœlix in quo ē fœlicitas: sed hæc passiue posita ēt actiue ponunt̄: & ut dī fœlix non q recipit: sed q dat fœlicitatē: ut Vir. Sic fœlix: nostrūq̄ leues q̄cūq̄ laborē. Sic tristis q tristitiā ifert. Virg. atq̄ is hæc tristia dicta reportat. Tristis nōnunq̄ seuerus. Luca. Marcellusq̄ loquax & tristia uerba catonis: nōnunq̄ inuitus. Terē. inuitat tristis. Itē amarus. Vir. Tristisq̄ lupini. Notus: sine aspiratiōe. nā nothus cū aspiratiōe is est qui ex nobiliori patre & ignobiliori matre nascit̄. Vir. Supposita de matre nothos. Arbiter: is ē cuius potestati litigiū cōmittit̄: sed hic p trāslationē arbitriū maris appellat: qm̄ in mari pualeat. Adriæ: speciem posuit pro genere sm̄ Acronē. Ser. āt placet notū pter cæteros uexare adriaticū mare. Adria urbs fuit & colonia ethruscoq̄ i mari supo posita: & ab ea dictū eē adriaticū: qua cōiecturā colligit Liui. ethruscos olim uniuersæ italiæ impasse: cū supeq̄ mare ab eoq̄ colonia adriaticū: & infeq̄ a noie gētis tyrrhenū diceret̄: est ergo adriæ. i. adriatici maris. Tollere: cōcitare. Vir. Et mulcere dedit fluctus & tollere uēto. Ponere mitigare. Freta a feruore dicta. pprie loca sunt angustiora in mari: quæ pter ppinqua littora magis æstuant: sed hic pro fluctibus posuit.

Nauiū inuētores

Tristis

Adria

Freta

Quem mortis timuit gradum?
Qui siccis oculis monstra natantia;
Qui uidit mare turbidum/&
Infames scopulos acroceraunia.

CANT. Mortis gradū. mortis genus uarie. n. mortes hoībꝰ accidūt: ut passim uidet̄ Gelliꝰ li. xii. & Macrobius li. i. de som. scribūt: Mortē eē & natura & fato. aut ex casu & uiolētia extrisecus illatā: Naturalis seu fatalis mors dr̄: ubi corpꝰ aiam nō aīa corpꝰ relinqt. Cōstat. n. nūeroq̄ certā cōstitutāq̄ rōnē aīas sociare corporibꝰ. ii nūeri dū supsūt: pseuerat corpꝰ aiari: quū uero deficiūt: mox arcana illa uis soluit̄: q̄ societas ipa cōstabat. Impletis itaq̄ nūeris corpꝰ fatiscit. Cū tā nō possit aiari. Mōstra natantia. Pli. li. ix. scri. ueq̄ eē q̄cq̄d nascit̄ i parte naturæ ulla: & i mari eē. de iis aūt latiꝰ diximus i Iuue. Acroceraunia: ii mōtes sunt altissimi a qbus

mors uaria

Maris mōstra

Acroceraunia

epiros icipit:utPli.scr.Dñr ât ab ακρος qd' ē sūmitas extremitasue κεραυνος fulmē:qa eo₽ sūmitas fulmi nib⁹ infestat̄.Dñr quoq; ceraunia.Luca li.iiii.scopulosa ceraunia nautæ Sūma timent. Infames scopulos.p pterea Ifames : qa scopuli sunt nauibus infesti:uel ifames pp Acroceraunia dixit:qa fulminibus infestantur.

¶ACR. Quē.m.ti.gra.gēus mortis.Tres gradus mortis definiūtur.fato:casu:genitura.fato:ut Stat sua cui q; dies.casu:ut Sed misera ante diē genitura:ut sternit̄ ifœlix alieno uulnere:unde stoici casu dicūt. epicurei fato.pithagorici gēitura hoiem mori. Qui.s.pter lachrymas.Lu. Qui sicco lumie cāpos uiderit æmathios.

Mare turbidū:tumēs fluctibus suis. Infames:aut famosos multo₽ poeta₽ carmine : aut pp asperitatem littoris naufragiis nauium. Acroceraunia: sunt mōtes epiri : ideo dicti græco uocabulo q₽ sui altitudine fre. quenter fulminetur de his Virg.Prouehimur pelago uicina ceraunia iuxta.

¶POR. Quē.m.t.g.Qui sic.ocu.mō.na. Quā mortē iqt abhortere pōt: q mōstra maris & asprima saxa si ne lachrymis uidere potuit. Infames sco.ait.pp atrocitatē naufragio₽ q̄ ibi multi patiunt̄. Cerauniamon (tes sunt epiri.

¶CHRI. Quē gra.qd' mortis gēus.Genera uero mortis pōit q̄ttuor Ser.Vnū naturale ap pellat:qd' qdē puēit ad ultimū finē naturæ hūanæ:atq; is ē ex q̄ttuor saturni cursib⁹.i.ex.xx. & cētū.an. Qd' de adrasto sēsisse uī Statius cū de hoie sexagēario dicat.Rex ibi trāqllæ medio de limite uitæ.In seniū uergēs populos adrastos hēbat.Alte₽ fatale ex trib⁹saturni cursibus.i.ex.cx.an. Tertium I casu & fortuna positum: ubi ex alicuius sideris malignitate hō uel morbo uel aliq̄ alia ui añ naturalē uel fatalē finē pit.Hic Virg.de di dōe. Sed misera añ diē subitoq; accēsa furore.Hic Ci.Sciebā multa īminet̄:pter naturā:pterq; fatū. Quē gra dū:quā spēm mortis.q.d.nullā. Siccis oculis.i.sine lachrymis:sic Luca.Qui lumie sicco uiderit æmathios.

Mōstra natātia:mōstruosos pisces.Et allusit ad mare.qd'mōstrū Vir.appellat i qnto.Mene huic ɔfidere mō stro. Turbidū.turbulētum ex tēpestate.Alii codices hñt turgidū.i.tumēs ex fluctib⁹. Infames:qm̄ pp crebra naufragia Ifamiā ɔsequūt̄.Vel ifames ualde famosos poeta₽ carminib⁹. Acroceraunia:pmōtoriū epyri sic dictum qm̄ fulmine qd'græci κεραυνον uocāt crebro petitur.

Nequicquam deus abscidit
Prudens oceano dissociabili
Terras/si tamen impiæ
Nō tangēda rates transiliunt uada:
Audax omnia perpeti
Gens humana ruit pueritū nefas.
Audax Iapeti genus
Ignem fraude mala gētibus intulit:
Post ignem ætherea domo
Subductū macies & noua febrium
Terris incubuit cohors.
Semotiq; prius tarda necessitas
Læti corripuit gradum.
Expertus uacuum dædalus aera
Pennis non homini datis.
Perrupit acherōta herculeus labor.
Nil mortalibus arduum est:
Cœlū ipsum petimus stultitia/neq;
Per nostrum patimur scelus
Iracunda iouem ponere fulmina.

¶ANT. Nequicq̄.discreuerat de⁹ab oceano terras:quo tuti⁹ uiuerēt hoies:illo₽ tñ audacia mare ēt itrat:frustra igit̄ facta ē ab elemēto diuiso.Nō tāgēda:piculosa. Prop.itē li.iii.ait de pe-

Nauiga tio

ti naufragio.Ite rates curuæ: & læti quoq; texite cās . Ista p hu manas mors uenit acta māus. Terra pa₽ fuerat:fatis adieci mus undas.Fortūæ miseras auxim⁹arte uias. At tu seue aqlo nūq̄ mea uela uidebis.Ante fores dñe cōdar oportet iers. Au dax oia ppeti:hoim audaciā carpit:ruūt.n.p uetita lucri cā. Ia

Prome thei igis

peti gēus: piphrasis ē pmethei.Nā quū Iuppiter irat⁹qdē mor talib⁹ ignē eripuisset pmetheus restituere cogitans cæteris re motis deuenit ad iouis ignē:quo diminuto:& i ferrulā cōiecto hoies postea usi sunt de qbus hæc & plura hygi. Re aūt uera p

Prome thcus

metheus docuit ignē ferula asseruare:ut Pli.scri.lib.yii. Et Dio do.li.yi.ait ex iapeto pmetheū natū quē nōnulli tradūt ignem ab diis furto sublatū hoibus dedisse. Prius tarda: lōgius.u.an tea uiuebāt hoies. Corripuit:accelerauit pp maciē:uidelicet & morbos qd'aūt Hora.scri.Hesio.est. Dædalus:is a pasiphæ ab

Deda lus
Icarus
æolus
Acherō

scōditus:quū nauibus nullo mō euadere minois irā posset:sibi ac filio icaro:fabricauit alas.De quo qdē multa Diodo.li.yi.Et naso.lib.ii.de arte.Eos aūt uolasse fictū ē.Nā teste Pli.li.yii.Ve la icarus.malum & antēnā Dædalus iuēit. At Diodo.li.yi.scr. æolū docuisse nautas uelis uti. Acherōta : ē acherō fluuius in calabria itus I penisula q̄dā iuxta ɔsentiā:a quo oppidani ache rōtini:ut Pli.lib.iii.scri.poetæ infero₽ fluuiū esse dñt:cœno tur bidū:& æstuantē:& in Cocytū arenā eruptātē:q̄ flumina charō horrēdus portitor terribili squalore seruat:ɔto cymbā subigēs q̄ mortuo₽ aīas in alterā ripā trāsfernq̄ ēr Theseū:& pithoum postea herculē:uiuos qdē trāstulit territus. Stra.li.yiii.scri.q₽ acherō amnis fluēs pp pylū urbē achaiæ alphe um itrat:acherōtiq; pp Ifero₽ pprietatē iditū ē uocabulū:qm̄ ea i ora cereris:& pserpinæ ac plutōis tēpla ma gno i honore sunt. Herculeus labor: herculi.n. ab Eurysteo pceptū ē:ut ab inferis cerbe₽ ad supos educeret.

Cerbe rus
Hercu les

Vbi thesea ex uinculis cū pithoo solutū fauēte sorore pserpina supis restituit.Cerbe₽ insup uinctū ad hoium ɔspectū deduxit auctor ē Diodo.li.yi.Et Vir.lib.yi.ait.Tartareū ille māu custodē i uicula petiuit Ipsius a solio regis:traxitq; tremētē.Libro āt.y.iliados Home.scri.herculē tūc Plutonē ēt uulnerasse i hūero:quē & mactas sensi dii necē paterent̄. Arduū:difficilē.' Cœlū ipm petim⁹:qd'qdē deo₽ ē domiciliū: allusit āt ad tytanas q mōtib⁹suppositis:cœlū ascēdere uoluere:sed fulmie icti sunt:De gigātib⁹ēt Mac.loqt̄.Et Dio.li.i.Petim⁹:ap (petimus.

¶ACR. Neqequā de⁹ abscidit.ac si diceret nūqd sine rōe separū ē mare terris cū illud elemētū piculis hoc uoluptatib⁹plenū sit. Abscidit:aūt sepauit. Prudēs:puidēs. Nō tāgēda:piculosa nauigiis:non deberēt uada accusari:cū nauis ipsa nec fieri:nec usui eē debuerit:hoc ē nō tāgi.Nā & Virg.Illiditq; uadis atq; aggere cigit harenæ.iō.n.uada dcā sunt:qd'breuitate sua uadari hoc ē ambulari possint. Audax.i.merito oia patiēs lucri cupiditate. Iapeti.g.pronimicū ē:pmetheū dicit filiū iapeti:q dū ignē supis furatus eēt: numinū indignatiōe febres hoibus datæ sunt:uelut calor quē desiderarūt. Subductū:subreptū furatū. Terris i.c. isti

sit:ut non suo elemento quieti uiuerent qui aliena tentassent. Cohors:ac si diceret multa genera morbo
rum ad uindictam temeritatis terris i missa sunt. Semotiq̃.p.tarde uenietis. Tarda.n.dicit propter neces
sitatem febrium accelerantem mortem quæ tardior hoibus fuerat cõstituta. Corripuit.g.accelerauit peri
culũ lueto nouo exitio.ut Corripuere uiã iterea.qua semita monstrat. Vacuũ:apertũ q̃ expiendũ hoib⁹ nõ
causa fuerat. Vir.lã.u.l.c.s.& alibi.Præpetibus pẽnis ausus se credere cœlo. Nil.m.at.est.nil difficile est. Cœ
lum ipsum:q̃ solũ sibi exceperãt numina:q̃si & ipsum possit hũana ius attingere: nisi fulmina coercerent.
Petim⁹:optam⁹:exposcim⁹.ut Vir.Tartareũ ille mãu.c.in.u.p. Neq̃.p.n.p.s.i.i.p.s.nõ patimur illũ qescere:
nã quidã gigantes conati sunt ipsum cœlũ ad solũ deducere.Vir.Et piuratos cœlum rescindere fratres.
¶POR. Neqcquã de⁹ ascidit prudẽs oceano dissociabili terras. Prospexerat inqt.natura hoibus:ut terræ
qbus sine piculo utimur:a mari discernerent̃.sed hoc frustra.cũ iã audeat humana temeritas ẽt mari se com
mittere. Audax iapeti genus.Prometheum signat de quo nota fabula.i.ignẽ eum furtim a cœlo hoib⁹ attu
lisse & iuexisse terris multas calamitates. Post ignẽ ætherea domo sub.Hesiodus ait.Cum ignis e cœlo fur
to ꝓmethæi subductus esset:pãdorã imissam terris pœnæ causa.Nam per eam mulierẽ patefacto dolio eru
pisse oium pestium genera quibus hoies laborarent secundum eam opinionem hæc dicuntur.
¶CHRI. Neqcq̃.de⁹ ascidit.Dolet q̃ cũ dei begnitas hũano generi ꝯsuluerit:nos tñ nr̃a spõte in picula rua
mus.Ille.n.nobis terrã ueluti solidũ & ad nos sustẽtãdos idoneum elemẽtũ dedit:& nos mare tẽtam⁹. Ne
qcq̃.frustra alias non signat.Vir.Nequicq̃ seros exercet noctua cãtus. Prudens:imo sapiens:imo ipsa sapia.
Prudẽtia.n.poti⁹ hois est.q̃ diffinit̃ recta rõ rer̃ agẽdar̃. Sapia aũt ẽ rer̃ humanar̃ diuinar̃q̃ scia. Hæc poti⁹
deo q̃ hoi attribuit̃.Sed de uirtutibus alias. Abscidit:sepauit.Vir.Hesperiũ siculo latus abscidit. Nã nouerat
nõ sine piculo tentari posse mare. Impiæ rates:dat rei qd est hois.Est ergo ipiæ rates transiliunt.i.ipii hoies
cum ratib⁹.Magnũ argumẽtũ in extiguibilis auaritiæ qñ audem⁹ p ipietatẽ.ꝯtẽpta religiõe qm̃ de⁹ ꝓhibet.
Trãsiliunt:i quo uerbo denotat celeritatẽ ex nimia habẽdi cupiditate ꝓueniẽtẽ & qd magis temerariũ est:
audet hoc nõ nauigiis robustiorib⁹:sed ratibus. Vada:loca piculosa.Proprie.n.uada sunt in aqs loca adeo Vada
puæ ꝓfunditatis:ut uadari.i.pedib⁹ ãbulare possint:un̄ necesse ẽ naues illic illidi.Vir.illiditq̃ uadis atq̃ agge Huma
re cingit harenæ. Nõ tãgẽda:& qa piculosa & qa adeo sepata:ne a nobis tãgerent̃. Gẽs hũana.hõ q ab hũo nitas
dr̃:hic hũanitas q̃ ẽ beniuolẽtia q̃dã:ergo oẽs hoies. Cũ natura sociabile sit aĩal hõ,: quã græci φιλανθρωπίαν
appellãt.Præterea hũanitatẽ dixerũt antiq παιδείαν.i.eruditionẽ istitutionẽq̃ ad oẽs bõas artes.M.Varro in
li.rer̃ hũanar̃ ait.Praxiteles q pp artificiũ egregiũ nemini ẽ paululũ mõ hũaniori ignot⁹.Istæ.n.duæ uirtu
tes & q̃ beniuolẽtiæ mutuo uiculo ꝯstrigamur:& q̃ eruditiõi incũbam⁹:maxie gen⁹ mortale attigũt. Ruit: Fas
ipetu & nõ rõne fert̃. Per uetitũ:a deuiut demõstratũ est. Nefas:ꝓprie dr̃.nã fas id dr̃ qd per deum licet Ius Ius
qd per leges:hic Vir.Fastis q̃dã exercere dieb⁹ Fas & iura sinũt. Iapeti gen⁹:dãnauerat audaciã eor̃ qui mare Prome
tentarũt.Nũc in ꝓmetheũ iuehit̃:q ausus sit soli ignẽ subripere.Fuit ꝓmethæus fili⁹ iapeti regis thessaliæ ex thæus
asia puella:a q̃ tertia orbis pars Asia noiata est. Hunc dicunt auxilio mineruæ cælum ascẽdisse:& ferula ad
currum solis apposita ignẽ subripuisse:& in terras detulisse:& simulacrũ:qd ex limo finxerat: illo aiasse. Hic
Ouid.de terra loqns.Quã satus iapeto mixtã fluuialib⁹ undis Finxit in effigiẽ moderãtũ cũcta deor̃.Volũt
ãt nõnulli huic hoi sic formato Pãdorã nomẽ fuisse.at hesiod⁹ fuisse pãdorã nomẽ puellæ:q̃ deor̃ dõa por
tauit:de q̃ paulo īfra.Irati igit̃ dii pp huiuscemodi furtũ ꝓmetheũ p mercuriũ i caucaso monte ut eius iecur
ab aquila siue uulture corroderet̃:deligãdũ curarũt.Hoc fabulæ.Ex hystoria ãt referũt hũc relicto fratri epi
metheo regno i assyriã abiisse:chaldæorũq̃ disciplinã didicisse.Sed p⁹ hæc i caucasi uertice diu moratus pp
liber̃ cœli ꝓspectũ astror̃ cursus obseruare potuit.Et cũ fulminũ rerũq̃ plurimar̃ naturã cãsq̃ cognouisset:
ad assyrios reuersus illos astrologiã & fulminũ ui docuit:& quos oio ignorabãt ciuilibus moribus instituit.
Quæ res occasionẽ fabulæ ꝑbuit:ut hoiem ex luto cõpositũ uiuificauerit:nec aliud sibi uult : q̃ eius iecur ab
aq̃la corroderet̃:nisi ut notent̃ diuturnæ curæ circa res altas ꝯtẽplãdas. Vir oio isignis ab augustino hẽtur:
Vixitq̃ regnãte argo.Lactãtius scribit illũ primũ e terra hũanũ simulachr̃ finxisse.pli.primũ ex silice ignẽ
excudisse & ferula ꝓuãdũ docuisse.Addũt ꝑterea deos pãdorã cũ uase misisse:i quo iclusi eẽnt oẽs morbi: sed
illud ꝓmetheus fraudem ꝓuidẽs nõ recepit.Subdola ãt puella iter̃ absente ꝓmethæo rediit.fratriq̃ Epime
theo obtulit.Accepit stultus aperuitq̃:un̄ oẽs statim morbi euolarũt ꝑter spẽ:q̃ fundo uasis adhæsit. Quod
icciteo fingit̃:qa nullũ q̃uis in extrema miseria cõstitutus sit unq̃ deserit spes.Lõgaq̃ iter doctos disputatio
fuit:utrũ mali plus an boni mortalibus spes afferat:un̄ illi nomen Epimetheus.i. cui cõsiliũ nõ nisi post rẽ
fuerit. nã ꝓmethæus eũ significat:q ante rẽ bene ꝯsulere possit. Fraude mala:epitheta aliquãdo rẽ demon
strãt:ut hic:nã fraus mala ẽ:aliquãdo distĩguunt:ut cũ dicim⁹:malũ dolũ:nã & bon⁹ iuenit. Subductũ:clã
culũ ereptũ. Macies:p morbis accepit.ergo posuit subseqns ꝓ ancedẽti. Febrium:a feruore dr̃ febris: hẽt Incuba
.n.calorẽ & æstũ quapp & græci illã ἀπὸ τοῦ πυρὸς.i.ab igne πυρετὸν illã noiant. Incubuit:est cumbo. re.
bis.& cubo.bas.Cubare ꝓpriũ ẽ cũ morbi cã iacemus:Incubare uero dr̃r aues cũ oua pullosue fouẽt:Itẽ icu
bare rẽ alienã occupare.Vir.põto nox icubat atra.Partẽ.n.lucis tunc occupabat nox.Hic dicius icubatorẽ re
gni:tyrãnũ:Ab eo ãt qd ẽ cumbo.bis.fit icũbo.i.alicui rei inuinere neq̃ ab ea discedere.Virg.Incũbũt remis.i. Co
diligẽtẽ operã remigatiõi dãt:Et icũbit mihi negociũ.i.iminet & pñs adest. Discũbere ẽ cibi capiẽdi gr̃a. Cõ hors
cũbere uenereis opã dare.Accũbere cũ alio iacere recũbet̃ qetis cã iacere. Cohors:his ꝓ turba & multitudie
M.Var. cohortẽ i uilla dicit eẽ locũ q pluri⁹ tectis ꝯiũgit̃:ac fit qddã unũ i quo pecus teneat̃:sic dcm̃ uel q̃
circa eũ cogeret̃ pecus:uel q̃ cohærceat obiectu suo extrãeos & adire ꝓhibeat.Et ab hac similitudie dictã uult
i exercitu cohortẽ:qa plures mãipulos itra se cohærceat.Nũer̃ ãt militũ ex qb⁹ cohortes cõstẽt uarium repe
rio.Sed plerũq̃ ex quingẽtis peditibus fieri ur̃. Semoti:anteaq̃ morbi humanum genus iuasissent : necessi
tas qdẽ erat moriẽdi.Nã oia orta occidũt:Sed erat tarda:qa absentibus morbis nõ nisi senio peribãt. Cũ ãt

culpa ,pmethæi morbi inuasissent necessitas illa corripuit.i.accelerauit gradū qa multi imatura morte peūt. Semoti lœti.i.remoti & non nisi post senectutem uenientis mortis. Lœtum est ab eo quod leo : idest destruo:unde fit deleo qa mors oia let.idest delet. Necessitas autē & necessitudo in eo est qd aliter se habere nō pōt:neq ullo pacto tolli. Verū id dupliciter est. Nam aliqñ simpliciter est aliqd necessarium:ut cum dicimus: necessarium est hoiem natum qñq mori. Aliqñ nō simpliciter:sed cū ɔditione:ut necesse est hoiem cibum cape:nisi malit fame perire. Necessitudo pterea capit̄ pro uiculo quodā a natura nobis iniecto:qd necesse est seruare:nisi a natura discedere uelim⁹:unde & amicitiā & sanguis affinitatisue ɔiunctionē necessitudinē dicimus:qa necesse sit iure naturæ tale uiculū seruare. Inde amici cognatiq necessarii dicunt̄. Exptus dædalus.nō solum aquæ elemētum:uerum aeris quoq tentasse hoīes dolet. Volat⁹ autē dædali icariq iā enarrat⁹ ē. Sed sunt de hoīe pauca dicēda. Fuit igit̄ atheniēsis dædalus ex genere ericthei regis.nā ille genuit athinæum: & athineus eupalmum:& eupalm⁹ hymctionē pīem dædali. Dædalus autē i architectura statuariaq oēs supiores superauit:& in statuis omnes animi affectus expræssit:primus oculos apertos & man⁹ protēsas sculpsit cum in antiquioribus statuis oculi clausi sint & manus lateribus hæreant:profectus est ad ægyptios:ut eoꝶ disciplinas perciperet:atq inde ad similitudinem labyrinthi qui in ægypto est labyrinthum in creta ædificauit. erat illi nepos ex sorore noīe talus:qui adhuc puer solertia sua magistrum dædalum supare uideret̄. nā & rotā figuli & ferream serram ad similitudinem maxillæ serpentis.& tornū adinuenit:dædalus iuidia motus illum occidit:qpropter ab ariopagitis damnatus in cretā fugit. Vacuum aera:nō uacuum.nā in reb⁹ nō dat̄ uacuum.sed ita facile cedentē ut uacuus uideat̄. Dicim⁹ etiā uacuum ociosum & cessantē:quia negociis curisq uacuis sit. Vir. Cætera quæ uacuas tenuissent carmina mentes : omnia iam uulgata. Expertus:nulla enim aliena disciplina edoctus sed experiētia affecutus est. Non datis.i.a natura quæ uelut optima parens nullis rebus a se creatis quod ɔduceret unq̄ denegauit. Ergo non utilē rem tentauit dædalus & naturæ uim parauit. Perrupit acheronta herculeus labor:optimus uersus & qui strepitu uerbo & tumultuantem & per uim ad inferos irrupētem herculem nobis ante oculos adducat. Accessit autē hercules ad inferos iussus ab euristhæo ut inde cerberū traheret: & ad superos adduceret. Vel ut aliis placet:ut Perithoum amicum suum ab inferis liberaret. Sed de hercule plura alias. Nil mortalibus arduum. Cum stupore & indignatione legēdum ꝙ hoīes obliti suæ imbecillitatis adeo naturæ aduersent̄ ut huiuscemodi oia stultissima temeritate supra suam facultatē tentēt. Arduū:idest difficile ,pprie accliue est:& qm̄ accliuia difficilia sunt:& in altū tendentia dicimus arduum difficile & altū. Cœlū petim⁹. Temerariū fuerat petere aquas:magis temerarium uelle ferri per aerē. Sed quod oēm furorē superet:& ipiam imanitatē:est ꝙ gigantes suis imanissimis uiribus confisi auderēt cœlum petere. Nā ut est in fabulis ipsi in thessalia olympum pelion & ossam mōtes alium super aliū agerētes cœlū ascendere:& inde Iouē pellere tētarunt. Sed iuppiter fulmine mōtes deiecit: & gigantes interemit. Vir. Ter sunt conati imponere pelion ossæ. Scilicet atq ossæ frondosum inuoluere olympū. Ter pater extructos disiecit fulmine montes. Optime autem Cicero huiuscemodi fabulam ad uitam & mores reducens ostēdit nihil aliud esse gigantes cū diis bellū gerereq̄ hoīes naturæ repugnare: Sed de gigantibus alias. Stultitia.ex qua oia uitia nostra ,pueniunt. Nec patimur iouem ponere: idest deponere fulmina. Tam uehemens est in nobis cupiditas:ut assiduo propter illam peccemus. Ergo non sinimus iouem ultorem scelerū ullo tempore cessare a fulminibus iaciendis quibus scelera punit. Ponere:deponere per aphæresim:aliqñ significat describere. Persius. Nec ponere lucū artifices. Hinc reponere rescribere. Iuuenalis. Semper ego auditor tm̄ nunq̄ ne reponā:aliquando quiescere & desinere:ut cum uenti posuere. Dicimus etiam ponere urbē.i.ædificare:dicimus ponere leges.i.ferre leges:quapropter utrunq simul cōplexus maro dixit. Moresq uiris & mœnia ponet. Iracunda:idest iouem iracundum:& dedit rei quod est hois. Iracundum autem.i.iratum:nam iracundus is dicitur qui natura ad iram procliuis est:etiam si tūc nulla moueatur ira. Iratus autem est is qui aliqua causa ira percitus est:etiam si natura non sit iracundus.

Dædalus

¶Argumentum Odes Quartæ.

¶ANT. Quarta ode Sestiū uiꝶ ɔsularē ad uoluptatē hortat̄. dicit enim ueris aduentu & fauonii hyemem cedere : nauesq equor repetere nauigādi gratia:pecora exire stabulis: prata carere pruinis. Venerē iminente luna nympharum gratiarūq choꝶ ducere:illasq simul ludere:dum Vulcanus in antro cyclopas fatigat. Nūc itaq ait decere myrto uel floribus ornare caput:faunoq:& ruricolis diis honorē pbere:uel agna uel hædis. Mors enim æque pauperum & diuitum domos adit:uitæq breuitas prohibet nos diu sperare. Quo circa inferos subiēs: ibi conuiuiis uacare non poterit:nec tenerum lycidā puerum suum mirabit̄. Soluitur acris hyems:Ode est dicolos distrophos. Cōstat.n. uersu phalætio siue archilochio: fit primus ex qtuor pedibus heroicis:& tribus trocheis. Quartus aūt pes Dactylus ē semper finiens partem orationis more bucolici uersus. secundus uero hendecasyllabus est : constans ex duobus iambis: sed spondeo frequentius & iambo:pentimemeriq:& tribus trocheis. Soluitur:resoluitur:mollescit: laxatur:nam prius astricta fuerat:frigorum causa. Vnde & Virgi.libro.ii.ge.de uere ait Zephirique tepentibus auris laxant arua sinus. Grata uice:omnium rerum uicissitudo ē ait comicus. Ver aūt hyemi succedēs ē gratissimum. Nam hyems humida pariter & frigida ē. Ver autem calidum & humectum:Aestas sicca & calida. Autumnus siccus & frigidus:ut macrobius li.vii.scribit. Veris & fauoni : pro fauonii. Ver aūt incipit ꝯm Varronem libro.i.de re

Phaletius uersus
Archilochius uersus
Hyems
Ver
Aestas
autumnus
ueris initium

Quarta ode dicolos distrophos ad Sestium.

Soluit̄ acris hyēs grata uice ueris & fauoni
Trahūtq siccas machinæ carinas.
Ac neq iā stabul' gaudet pec⁹ aut arator igni
Nec pta cāis albicāt pruinis
Iā cytherea choros ducit uen⁹ iminēte lūa
Iūctæq nymphis grāe decētes

rus.vii.idus februarii.quo etiam die:ut Columella refert.fauonius spirare incipit.Et teste Pli.lib.ii.græce zephirus dicit:qui ab occasu æquinoctiali flat:tepidus quidem & siccus aperiens terras: tenui frigore saluber. de quo et latius libro. xviii. tractauit. Trahunt:in mare scilicet nauigandi gratia fugata hyeme. Machinæ:machina dr conatus:cogitatio:inuentio. μαχανάομαι excogito:machinor. Carinas:est carina pars ultima nauis.Ouidius li.iiii.de ponto.Dum mea puppis erat ualida fundata carina. Qui mecum uelles currere primus eras. Pruinis. pruina: ut Pli.scribit li.ii.ex rore gelido gignitur. Est.n. matutino tempore roris gelidi aqua cogelata Dicta autem:ut festus ait:q fruges ac uirgulta perurat. Cytherea.uenus.a cytheris urbe:in qua enutrita fuit teste hesiodo.Strabo lib.viii scribit:cythera insulam esse in laconico sinu:cu urbe eiusdem nois:comodis instructa portubus.Idem quoq li.iii.ait. Cythera insulã esse in mari myrthoo. Eandem uero nos esse putemus.sunt.n.loca illa inter se proxima.Pli. item.li.iiii.c.xiii. scribit in laconico sinu esse Cythera. Choros ducit:ueris tempore aialia cuncta in concupiscentiam inclinantur.nec solum bruta:sed et mulieres:quaru complexio ut plurimum frigida est:& humida: sed agente ueris tpe in calorem & uenerem acrius excitant. Imminente:instante:aduentante.apparente. Gratiæ: haru nomina tria sunt. pasithea: Aglaia:euphrosyne:iouis filiæ uenerisq famulæ.quod lact.scribit li.ii.th.ibi.s.Non hoc pasithea blandaru prima sororu.ab Orpheo in hymnis nominant Aglaia:Thallia:euphrosyne:quæ ab aliqbus.pasithea et dicitur. ἀγλαΐα demum splendor dicit & lætitia.ἀγλαός:splendidus:clarus ἀγλαΐζομαι splendeo ornor.ἀγλαΐζω honoro.εὐφροσύνη.læticia:εὔφρων lætus:εὐφραίνω lætifico:εὐφραίνομαι lætor.θαλία conuiuium:sertum:festiuitas pasithea omnis seu tota dea.πᾶσα.n.omnis dicitur. θεὰ uero dea Etheocles autẽ Orchomeniorum rex primus gratiarum templum extruxit:ut docet Strabo lib.ix.est autem Orchomenos prope boetiam teste eodem Mela & Plinius lib.iiii.scribunt esse in archadia. Idemq Plinius docet orchomenum amnem esse in thessalia.Dicunt alii.Gratias nudas incedere:quia sine fuco esse debent:dicunt & simul conexas: quia insolubiles esse gratias decet. Sed una auersa incedere.Aliæ duæ nos respicere dicuntur quoniã profecta ab nobis gratia: duplex reuerti solet.Home.lib.v. iliados scribit. Gratias elaborasse ueneri ambrosium peplum:quod ab Diomede uulnerata reliquit grauiter concussa dolore.

¶ACR. Soluit acris hyems.Metrũ qd phaleciũ di sine archilochæũ: quia frequẽter usus est archilochus:cõstat prior uersus ex parte heroici:quæ di boccolice.qa necesse est:ut quartus sit dactylus:& trib⁹ trocheis terminatur ita.Soluitur acris hy.ems gra.ta uice.ueris. & fa.uoni. sequens uersus trimeter iambicus chatheleeticus est:cui una syllaba deest ita. Trahuntq sic.cas ma.chinæ.cari.nas.q si dixeris carinulas.erit itẽger trimeter: & alter primus uersus constat ex quatuor pedibus heroicis:& tribus trocheis: secundus archilocheus di:& constat ex pentimemeri iambica:& tribus trocheis ita.Trahũt.q sic.cas machi.næ ca.rinas. Soluit mollescit. Acris:nomẽ est neutrale a masculino genere ab eo quod est acer:unde etiam in masculino genere in his desinit:ideo cõe & omne nomen facit:ut acris hyems:& acris sinapi. Trahunq.s.de naualibus aut pro reparatione aut pro hyeme subductas competenti tempore nauigatiõe in maria reuocare. Arator.mutari usum etiam uitæ dicit mutatione temporis:Virgilius.Ante focum si frigus erit si messis in umbra. Canis:cãdentibus. Iam cytherea.c.d.clementia temporis:dicit etiam animos inuitari ad ludum: ita ut noctem saltationibus uacẽt uoluptate faciente. Imminente:appropinquante. Iunctæq nymphis: p nymphas mulieres:intelligi uoluit:per gratias uirgines:ista enim tanq epicurus exponit: suadens uoluptuose uiuendum pro fragilitate uitæ nec prætermittendam uenere ardente læticiam.

¶POR. Soluit acris hyems grata uice ueris & fauoni.Hæc ode ad.P.Sextium consularem scribitur:quasi describens uerni tpis gratiam cohortat ad lætiorem indulgentioreq uitam admonens mortem æqualiter oibus iminere. Grata uice ueris:& fauoni.Fauoniũ uentum:q zephirus græce appellant: ueris tpe incipe flare Vir.testis ẽ:q sic ait.Vere nouo gelidus canis cũ mõtib⁹ humor Liquit: & zephiro putris se gleba resoluit.

¶Inuitat.P.sextium consularem ad uitam uoluptuosam.Ode quarta.

¶CHRI. Videt hoc carmẽ epicureoru sectã redolere qm ad uoluptates inuitat admonitus ipsius ueris aduẽtu q suapte nature uoluptuosum ẽ: & quis nõ audiat aios mortales oio ponere tñ asseuerat nihil uoluptuosum futuru post mortẽ:scribit ad.P.sextiũ uiru cõsularẽ. Soluit acris hyems:in hyeme.n.frigore oia densant: aduẽto aũt ueris calore cũcta soluunt.Vir.Vere nouo gelidus canis cũ mõtib⁹ humor liquit:& zephiro putris se gleba resoluit.Et alibi.Rura gelu tũc stringit hyems. Soluit:relaxat.Soluere.n.est cũ rẽ dẽsam relaxamus:hic & quæ ligata erãt solui dicim⁹. Acris:uehemẽs & molesta:frigus.n.naturæ aduersari uĩ.Diuidit ãt annus in quattuor tpa:& primũ est uer ab introitu solis in arietẽ donec totos geminos peragat.Eius natura est calida & humida:qualis est ipse aer:& qualis in nobis ẽ sanguis:iõq tps idoneũ ẽ rebus gignẽdis.Nã ex calore & humore fit generatio.iõq dr uera ueniendo.qa in illo oia ueniant.i.oriant & crescant.Eademq rõne uenus apud latinos dicit qm per illam oia ueniant.unde Lucretius Aeneadum genitrix hoium diuũq uoluptas:Alma uenus cæli subter labẽtia signa.Quæ mare nauigeru.quæ terras frugiferẽtes.Cõcelebras:per te qm genus oẽ animantũ.Cõcipit uisitoq exortũ lumina solis. Grata uice.Est.n.grata uicisitudo q ex aspa hyeme uer fiat. Fauoni.p fauonii p apochopem.Hic ãt uẽtus sua contẽperatione aptissimus est ueri.ut iam diximus. Trahunt: habet in ultima syllaba aspirationem:& in præterito sm priscianum mutat.h.in.x.ergo traxi:sic ueho uexi. Siccas:quia per hyemem in qua non nauigatur:extra aquã in naualibus sunt. Carinas:inferior hæc nauigii pars est: sed per intellectionem partem posuit pro toto. Pecus.non gaudet stabulis:ut in hyeme gaudebat uitans frigora:sed proficiscit in pascua:& eadem rõe arator relicto foco & igne ad opus faciendum egreditur. Prata:dixerunt antiqui quasi parata:quia sine multa humana opera parata sunt fructum ferre. Canis.i.albis.qa canities alba est.in homine tamen dicit canities quando pili ex defectu caloris albescunt. Cythera.uenus.a cytheris dicta: Cythera.n. cytherorum insula est e regione laco

fauoni⁹
zephir⁹
Machia
Carina
Pruina
Cythera
aialium
Genus
Gratiarum
nomia
Aglaia
euphrosine
Thallia
pasithea
Orchomenos
Gratiaru
habitus

nicæ prouinciæ: quam herodotus idoneam contra ſpartam bellum gerētibus eē dixit.Quin & chilon ſpartanus uir ſapiens dictitabat præſtare ſpartanis illam inſulam mergi ꝙ extare:in hanc uenerem ꝙprimū orta ex maris ſpuma ēprimū annuaſſe dn̄tibiq̧ colit̄.Virg.Sup alta cythera:Aut ſup idaliū ſacrata ſede recōdā.

Ducit choros:pp lætitiā aduētantis ueris:in quo ipſa plurimū pōt. Sunt aūt uenereis rebus apti chori:& ꝑfecto hoc anni tpe hoies ꝑter ſolitū lætātes magis in choris & ſimilib⁹ ludis laſciuiūt. Imminēte luna:appropinquāte nocte:ut oñdat ad multū tpis ſpaciū duci choreas:cū ne iminēte qdē nocte deſināt. Iūctæq̧.n.g.d. optimū epithetū gfaꝝ.Nihil.n.ē qd̄ magis deceat ꝙ gfa:nec rurſus quicꝙ pulchrū dici pōt.niſi deceat:nec placere ueneri quicꝙ pōt niſi pulchꝝ ſit.Eſt.n.amor rei pulchræ cupiditas.Volūt aūt qui locū hūc exponūt per nymphas mulieres:& p gfas uirgines itelligi:ſed nō uideo cur ipſas ēt nymphas & gfas ꝑſertim i re poetica intelligere nō poſſimus:ſed de nymphis ſuo loco.Gfas āt ꝙs græci χαρίτασ appellāt alii herebi noctiſq̧ filias eē uoluerūt:alii liberi pris & ueneris. Heſiodus āt i ſua theogonia ſcribit illas filias iouis ex euriome ſua uxore & oceāi filia.pōitq̧ noia aglaiē euphroſinē:& thaliā additq̧ aglaien uulcāo nupſiſſe:pigunt̄ aūt ita ut primā duæ aliæ itueant̄:per qd̄ oſtēdūt debere hoies duplicare gfam quæ ab amico ꝑuenit:ut malus reddāt bñficium ꝙ acceperint.Pingunt̄ ēt nudæ:& ſolutis crinibus:qa amicoꝝ animi ſoluti iter ſe:& nudi atq̧ apti eē debeant:Quod uero ex diuerſis parētibus natæ dicant̄:nō caret rōne.Sunt.n.qui gfam ſibi ex aliquo ſcelere cōparant:ſed hoꝝ fama cito obſcurat̄:& ipſi digni ſupplicio habent̄.Ergo haꝝ gratiarū nox herebuſq̧ iure parentes habent̄. ꝑuenit itidem ex re uenerea gratia. Et qa ut eſt apud Teren.ſine libero friget uenus:huiuſcemodi gratiæ ueneris liberiq̧ filiæ putandæ ſunt.Sed uera ſolidaq̧ & duratura gfa a uirtute ꝑficiſcit̄ fauēte ipſo deo.Ergo erunt a ioue cuius benigno influxu iuſtitia legeſq̧: & recta regnoꝝ adminiſtratio ꝑuenit eritq̧ mater Eurinome.quæ lata lex interpretari poteſt:qm̄ ex noſtris recte legitimeq̧ geſtis facinoribus lata ſp:& imortalis gratia cōparat̄:Nec perperā prima aglaia dicit̄.αγλαὸσ.n. ſplēdidus clarusq̧ græce dicitur quæ rex ex huiuſcemodi gfa reſultat Secunda euphroſine a lætitia quæ εὐφροσυνη dicitur gaudet.n.ſemp conſcientia ex rectis factis: ſemperq̧ floret huiuſcemodi gratia atq̧ uiret propter quod tertia gfa Thallia dr̄ θαλλειν enim græce geminare eſt . Superſunt plura quæ de diuina gratia chriſtiane dicantur.Quæ nos in noſtris interpretationibus in prima.Dant his cantica etruſce ſcriptis:qua potui diligentia: aſſecuti ſumus.

Altero terrā ꝙtiūt pede/dū graues cyclopum
Vulcanus ardens urit officinas.
Nunc decet aut uiridi nitidū caput impedire mirto
Aut flore terræ quem ferunt ſolutæ.
Nunc & i ūbroſis fauno decet imolare lucis:
Seu poſcat agna/ſiue malit hædo.
Pallida mors æquo pulſat pede paupeꝝ tabernas
Regumq̧ turres/o beate ſeſti
Vitæ ſumma breuis ſpē nos uetat inchoare lōgam
Iam te premet nox/fabulæq̧ manes:
Et domus exilis plutonia/quo ſimul mearis:
Nec regna uini ſortiere talis:
Nec tenerū lycidā mirabere/quo calet iuuentus.
Nunc ois & mox uirgines tepebunt.

Vulcanus

¶ANT. Graues.i.moleſtas ob opis laborē. Vulcanus:Diodo.in prin.ſcribit: Vulcanū ignis inuētorē fuiſſe apud ægyptios.ubi primus regnauit.In ſexto uero uolumine ait: Vulcanū ferri:æris auri:argēti:& olum quæ igne fabricant̄: artē iueniſſe:eāq̧ cæteros docuiſſe : qpp harū rerū opifices omnes uota ſacraq̧ huic deo maxima faciētes:ignē i æternā memoriā ſuſcepti beneficii Vulcanū uocant Eū poetæ ueneris maritum dixere:qd̄ qdem fictum puto:qa ſine calore Venus ipſa lāguet.Dixere itē in antro ſub æoliis inſulis manentē hēre officinas:& cyclopas ei obſequentes:fabrumq̧ iouis eē.qd̄ fictū eſt. qa loca illa igni pleiſſima ſunt: ſine quo nihil artificioſum fieri poſſet:nec metalli genus ullum fundi extēdiq̧ ualeret. Cyclopum:brontes:Steropes:& pyragmō

Cyclopes Brōtes ſteropes Pyragmon.

Cyclopes inſignes fuere: hos aūt artificioſos fuiſſe homines conſtat:quos Vulcano ignis deo attributos ſub eo iouis ꝯficere fulmina uolūt. De iis Maro li.ylii.inqt:Bronteſq̧:ſteropeſq̧ : & nudes membra pyragmō βροντῆ tonitru dr̄ βροντάω tono.στεροπὴ fulgur. αστραπὴ coruſcatio dicit̄ ἀστράπτω fulguro.Pyragmon quaſi ignita incus.πῦρ.n.ignis dicit̄ ἄκμων incus.Dicti aūt Cyclopes a κύκλοσ quod eſt orbis circulus ue.Et ὤψ oculus:quaſi circularis oculus unicum.n.in fronte maximum habuiſſe dicunt̄. Officinas:eſt officina ubi opa fiunt. Taberna uero ubi uendunt̄. Myrto:id ait ad uoluptatē.Veneri.n.dicata eſt myrtus quæ odorifera eſt : & Venus odoribus oblectatur.Semen eius odorem oris cōmendat uel pridie cōmanducatum:ut ſcribit Plinius Myrtea autem corona ouantes coronabantur:ut ſcribit Gellius.ac idem Pli.Oui.uero de myrto ueneris ita inquit lib.iiii.faſto.Littore ſiccabat ſudantes rore capillos.Viderunt ſatyri turba proterua deā. Senſit: & oppoſita texit ſua tpa myrto.Tuta fuit facto:uoſq̧ referre iubet. Solutæ:mollificatæ:& reſolutæ fauōio. Nūc & in umbroſis: Virg.ēt lib.i.Ge.imminente uere ſic ait.in primis uenerare deos:atq̧ annua magnæ Sacra refer cereri : lætus operatus in herbis.Extremæ ſub caſu hyemis:iā uere ſereno.Tunc agni pingues: & tūc molliſſima uina.Tū ſomni dulces:denſæq̧ in mōtibus umbræ. Nitidū:unguēto ſparſum. Fauno:fauni dicti ſunt a fando.i.uaticinando.Vñ & fatuos dicimus incōſiderate loquētes.Traditū uero eſt:in ſylueſtribus locis fari ſolitos: Vt ſcribit Varro erantq̧ latinoꝝ dii. Aequo pulſat pede.Idē quoq̧ Hora.ſatyra.yi.ait:Neq̧ ulla eſt.Aut magno aut paruo læti fuga quo bene circa Dum licet in rebus iucundis:uiue beatus.Viue memor ꝙ ſis æui breuis.

Officina taberna

Myrtus cur ueneris

Fauni

Mors

Beatus

Beate ſeſti:beatus dr̄ qui multa hñs ſine malo aliquo degit.Vt Cice.in tuſ.ſcribit.Nos uero latius in noſtro carmine de floribus. Nox:mors ipſa tenebroſa. Fabulæ:illa quæ de inferis fabulant̄ poetæ:ſeu ſic:& manes appoſitio fabulæ:ideſt de quibus poetæ fabulantur. Manes : dii inferi intelliguntur hoc loco. de quibus latius in Iuuenale iam diximus : ibi ſcilicet eſſe aliquos manes : & ſubterranea regna: & cætera. Et do

Lycida

mus exilis plutonia. Vir. itē ait:pq; domos ditis uacuas:& inania regna. Cicero āt i li. de. n. d. scribit:ꝙ terrē a uis ois atq; natura Diti patri dedicata ē. q dictus ē apd græcos plutō:qa & recidūt oia i terras:& oriūt e terris πλουτοσ āt diuitias significat πλουσιοσ diues dī πλουτεω ditor πλουτιζω dito. Diodor⁹ præterea li. yi. scribit plutonē sepulchro℞ funerūq; atq; hono℞ q mortuis īpēdūt uisū:ītroduxisse. cū ātea nulla re℞ apd hoies eēt cōsuetudo:q cā extitit:ut uita functis dīuari extimaret. Regna uini. talo℞ iactu & sorte bibebant ui ctores. s. Lycidā:allusio est ad lycidā puerū in buc. Marōis:& theocriti. qui de illo æglogā. vii. ait. O dulcis lycida calamis emittere doctis. Et ꝯflare nouos magna dulcedie cātus Diceris:ac te nō alter pſtātior oro Vocib⁹ & numeris messores itet & ipsos Pastores:tenero q tāgūt sidera cātu. Versib⁹ ipse tuis nimiū delector amice.

¶ACR. Alterno terrā ꝙtiūt pede. p sono cātilenæ ad rithmū pede feriēti. Grauis: p opis labore. Nitidū caput:unguētis delibutū. Impedire coronare. Terræ quē ferūt solutæ. solutas terras dixit liberas:hoc ē incultas. Nā Vir. dū de agricultura loqret ait. Exercetq; frequēs tellurē:atq; iperat aruis. Idē iculto iniussa uirescūt gramia pōt & soluta terra apto iā uere illi itelligi. nā p tpib⁹ & patescit & claudit. Vir. Vere tumēt terræ & de hyeme. Rura gelu tūc claudit hyēs. Nūc & i umbrosis ꝙsi expleto āno nouo redeūte reddēda sunt uota diis agrestib⁹. Pallida mors:epithetō mortis q pallidos facit. Regūq; turres: p altiorib⁹ domib⁹ posuit:ut tabernas p hūiliorib⁹. Vitæ sūma:supputatio p breuiū āno℞ nūero posuit:ut Vir. Sed fugit interea fugit irreparabile tps. Fabulæ q & manes:dii bōi dicebātur:uñ & mane tractū putat:aut certe somn⁹ poti⁹. Manes:inferri qui sūt fabulosi:uñ Vir. pq; domos ditis uacuas & ināia regna. Nec regna uini. s. t. ñ accipies p sortē regna uini. Tenerū:delicatū. Lycidā:puerū a te stupratū. Quo. c. quē ipacieter amat. Tepebūt:ardebūt uel amabūt.

¶POR. Terræ solutæ:utrū liberæ & cultui nō iseruiētes itelligēdū:ut prata significare uideat:an tēperie & æstu æris solutæ:q paulo añ frigore hyēis strictæ erāt. Sic Et Vir. illud:& zephiro. p. se. g. r. Nūc & in. u. f. d. i. l. Sic & Vir. ueris tps aptū rusticis ad sacrificādū dicit:qa tūc somni dulces:&. m. uina. Seu. p. a. Attende. s. g. agnam maluisse dicere q agnū secūdū illud Vir. Et cæsa. i. s. p. Nescio qd eni ꝙdā elocutiōes p fœ. g. gratiores fiūt. Pallida. m. æ. p. p. p. t. Per tabernas ulgares domos signat p turres altiores. Nec regna. u. s. t. hoc ad magisteria cōuiuio℞ ptinet. quæ talo℞ iactibus sortiri solitos & plau. significat in captiuis. Item in asinaria.

¶CHRI. Alterno. p. qa p sono ad rithmū terrā pulsant. Dū uulcan⁹:uel nota ꝙ añ lucē quo tpe Vulcan⁹ marit⁹ in labore ē:ipsa uoluptati operā dat. In quo lasciuia℞ mulie℞ naturā exprimit. uel ostēdit saltationem suā ante lucanā ad noctē usq; pduci. Vulcanū iccirco ueneris maritū finxerūt:qa sine calore nō pficit uen⁹. Duo fuerunt Vulcani. alter cæli & uestæ filius. alter iouis & iunonis. Sed hoc nō lateat:mineruā. iouē uestā & uulcanum typum ignis cōtinere. Sed p mineruā supræmā ætheris partē cæteris subtiliorē itelligim⁹:per iouē uniuersum ipsū elemētū ignis. Quapropter fabulati sūt mineruā ex iouis capite natā:qa ex supma eius parte est. Per uulcanum intelligūt ignē q ex materia excitat:ppterea q; filius est iouis ex iunone qa uapores qdā crassiores q in aere quæ iuno est ascēdētes ab æthere q ē iuppiter accēdunt:unde fulgura & reliqua huiuscemodi extant:hic est uulcanus iouis iunonisq; filius. Dicūt turpē esse quoniā ex terrestribus uaporibus accendit:& pp turpitudinē suā a iunone I terras deiectū:qa hæc oia quæ i aere accēdunt: ad terrā cadūt. Dīt in lemnum cecidisse:qa illa insula crebro fulminibus Ifestat: Dicūt pp casum utriq; claudū esse effectū qm flāma nūꝙ recta fert. sed modo hic mō illinc deficit. Vestā āt p eo igni accipiūt:q itra terrā latet. unde aliquādo ignē uestā esse cōtendit Oui. cū dicit. Nil aliud uestā ꝙ merā intellige flāmā. Aliquādo terram unde alibi. Est tellus uestaq; numē idē. Dicit āt uulcanus quasi uolicanus q per aerē uolet:uel uulcanus uolās cādor. Item mulciber ꝙ ferrū mulceat. Cyclopū:hi fabri sunt uulcani tres:de qb⁹ maro. Brōtesq; steropesq; & nudus mēbra pyragmon:& ioui fulmina fabricāt:unde brōtē dixerūt απο της βροντησ. i. a fulmine & απο τησ στεροπησ. i. a fulgetra dī steropes. Nā pyragmonē ab igne & īcude dici nemo dubitat uolūt multi hos neptūni ex amphitrite filios fuisse & primo in creta serrariā īstituisse. Hesio. āt in theogonia cœli & terræ filios asserit. tertiū non pyragmonē sed arpen appellat:dictosq; uolunt cyclopas. quoniā unicum oculū in fronte rotundū haberēt. Dictū ꝑterea qa fulmina ioui ad īterimendū phaetōtē:uel ut placet Dio. siculo æsculapiū subministrarunt. a phœbo fuisse īterfectos. Ipsum āt iouē diuinitate priuasse phœbū ad triēniū. Officinas:recte posuit. nā officina locus ē ubi aliqd efficit ab efficiēdo dicta. Taberna uero ubi res alibi fabrefacta uenditur. sed & officina p taberna qñq; ponit. Vrit of. nō re uera urit:sed uoluit uehemētiā ignis quo metalla liqscunt notare. Nūc decet:si sapiētis ē iseruire tpori dicere ut in uoluptuoso tpe uoluptati operā dem⁹. Decet. q. d. nō fieri cōtra deco℞ qd ut ait Cice. i li. de officiis i oi uita semper seruandū ē. Impedire caput myrtho. nec tere coronā ex myrtho q arbor aspectu & odore uoluptatē affert:& ueneri est cōsecrata. Nitidum: splendidū ex unguēto in quo denotat lautius cōuiuiū. nā coronas unguētaq; nō nisi lautiorib⁹ cōuiuiis adhibebāt. Flore: p floribus. Ferūt: pducūt. Solutæ. s. ab iperio agricolæ. i. iaratæ & per circuitionē intelligit prata. Contra uero sub iperio terras dicim⁹ q colunt. Virgi. Exercetq; freqns tellurē atq; imperat aruis. Vel solutæ ꝙsi putres ex calore ueris. Vir. Et zephyro putris se gleba resoluit:& ꝯtra. Rura gelu tūc claudit hyēs.

Fauno:rusticano deo:fauni apud latinos ii sunt:qui apud græcos satyri filiū saturni. ponit tñ maro faunū pici filiū fauno picus pñisq; parētē te saturne refert. Dictū uolūt a fādo:q oracula sua uoce redderet. Refert pōponi⁹ mella:ultra atlātē mōtē noctu lumia uisa: & cymbalo℞ sonitū auditū. nec qcꝙ postea in die reptū. Hieronim⁹ ait a diuo antonio iuentū satyrū i thebaidos solitudie:q illū allocutus sit:& affirmauerit se mortalē:sed delusam gentilitatē p diis hūisse satyros. Aristo. scribit nymphas satyros & panas & huiuscemodi numina post āno℞ milia iterire. Et eusebius pāphilus refert thamnū ægyptiū in italiā nauigantē a paxis insula noctu uocē audisse:q uidebat ut cū iuxta paludē fuisset nūciaret pana magnū mortuū eē. Sicq; nūciasse ac stati inūerabiliū uocū cū magno miraculo luctū audisse. Vēit deide romā & re enarrata sciscitat⁹ ē a philosophis qsnā eēt iste magnus pan. Respōderūt āt de cōi snia philosophi eū eē q ex mercurio & penelope

natus esset:Referũt ꝑterea hos homũciones bicornes eẽ & naribus adũcis : & pedibus caprinis. Augustinus ãt I li. de ciuitate dei disputat illos aut aĩas ĩmortales non hẽre:aut hũano semini natos: potuisseq; accidere nti duo simul mõstra ex hole:ut sæpe fit:in hãc formã nata sint:alteꝝ masculũ alterũ fœminã:& ex illoꝝ cõiunctiõe huiuscemodi speciẽ ꝓpagatã esse. Nũc q̃si dicat expleto anno dũs sacrificãdũ esse. Vir. Tũc pigues agni:tũc & mollissima uina. Agnã:agnũ debuit sed mutauit genus qa ĩn fœminino uidet̃ iucũdior elocutio. sic Vir. Et cæsa iungebant fœdera porca. Pallida:ab affectu qa pallidos hoĩes reddit. sic Vir. Et cũ frigida mors aĩa seduxerit artus. Aequo:pede ĩdifferẽter. Tabernas:ꝓ ignobiliorib⁹ ædificiis : sic contra & reges pro nobilioribus:& turres ꝓ amplioribus domibus. Beate.q.d. q eris beatus si hanc uitã colueris. loq̃t ãt tanq̃ epicureus ad hũc q & ipse epicureus erat. Epicurei ãt oĩa sibi arrogabãt: seseq; & sapientes & beatos uocitabãt. Sũma.b.u.quasi dicat si colligas uniuersum tp̃s qd uiuere possis uidebis illã eẽ summã breuem uitæ. Vitæ sũma breuis sñia q̃ epicureis q̃dret cum aĩas ponãt mortales:cæterũ a grauioribus philosophis semp repudiata:itaq; plato audiẽdus q nos uoluptate cõtẽpta nõ nobis:sed uniuerso mũdo nos natos putemus. Lõgã spẽ.i.aliqd ĩchoare ad qd diuturnũ tp̃s uenturos nos superemus. Iã stati. Nox.mors.q̃ secundum epicureos post se nihil hẽt ꝑter tenebras. Fabulæ:appositio est:ut sit sñia. Nox & manes & do.p.quæ fabulæ sũt. Premẽt.i.opprimẽt te:quo.i.ad quã noctẽ:postq̃ ueneris nullã aut ex uino aut ex uenere uoluptatẽ cape poteris. Differũt ãt fabula & argumẽtũ & apologus. Fabula ẽ reꝝ nec ueraꝝ nec uerisimiliũ ut q̃ daphne uersa sit in laurũ. significat ẽt fabula rẽ uehemẽter diuulgatã:q̃uis uera sit. Oui. Hæc fuit ĩ toto notissima fabula cœlo. & Iuue. It noua nec tristis p cũctas fabula cœnas. Apologus ñ differt a fabula: sed addit ut ꝑter id qd̃ sit res ficta & nõ uerisimilis:ut fabula: allegorice tñ aliquid cõtineat qd ad uitã & ad mores ꝑtineat:ut sunt Esopi fabulæ. Argumentũ ẽ res nõ uera sed tñ uerisimilis ut sunt argumenta comœdiarum.

ũa breuis

Fabula

Apologus

Argumẽtum

Manes

Manes:secundũ acronẽ sunt dii boni. Nã manũ bonũ significat:unde mane dictũ est: serui⁹ cõtra p antiphrasin dictos putat manes deos inferos qa nõ sint boni. ponunt̃ ꝓ pœnis. Vir. Quisq; suos patimur mães. Alibi tñ idẽ Seruius ait:manes esse aĩas corporibus exutas:q̃ nõdũ in alia corpora migrauerint : & cum eo tpe sint noxiæ:p cõtrariũ dici a mano quod est bonũ : unde maturum pomũ. Adiungit esse alios q credant manes a manando.i.fluẽdo dici eo q̃ ipsis plena sint oĩa ĩter lunarẽ terrenumq; circulũ. Domus exilis:tenuis parua qa fabulæ uel qa umbræ q̃ illic habitãt ĩcorporeæ sint. Nec sortiere:nec sorte q̃dã accipies regna uini.i.nobilitatẽ uini.i.nobile uinũ. Talis:ab eo qd ẽ talus tali:qa talos iacẽdo bibebãt antiq ut appet apud plautũ:ergo sorde id ueniebat. Dicit̃ ãt talus græce astragalus inde ἀστραγαλίζω.talis ludere. hic Plinius de polycleto ait. nudos fecit talis ludẽtes:q uocant̃ astragalizontes. Furunculi dicunt̃ quos saccos appellamus. Martialis. Insidiosoꝝ si ludis bella latronum. Iste tibi gemin⁹ miles & hostes erit. Licidam tenerũ delicatum reliqua obscœna sunt sed facile intelliguntur.

Talus

Argumentum Odes Quintæ.

CANT. Quita Ode in pyrrhã meretricẽ iuehit̃:postulans a quonã puero sub antro teneat̃:cui sese comat mũdiciis & ornatu simplexat alo fallax. Heu quotiens flebit ille fidẽ mutatosq; deos. mirabit̃q; æquora uẽtis aspa. q qdẽ ea nũc pulchra culta & miti fruit̃ credulus. q semp amabilẽ spat & sibi idulgentẽ nescius fallacis auræ:hoc est fallacis amoris meretricii. Miseros eẽ illos qb⁹ intentata nitet & lucet ut eos alliciat. Ait randẽ q̃ sacer paries:uotiua tabula idicat se hũida uestimẽta maris deo suspẽdisse. Vbi certe metaphorice loq̃tur ostẽdens meretricis amore olim ĩplicitum & denudatum liberatũ esse peractis uotis:ut naufragi faciunt:qui reduces pictas naufragii tabulas templis affigunt & humida uestimẽta. Quis multa gracilis. Ode est Tricolos siue mauis Tetracolos tetrastrophos per q̃ttuor.n.uersus scãdit̃. Nã ꝯstat duob⁹ metris asclæpiadeis. Tertio pherecratio. q̃rto gliconico. De asclæpiadeis prima ode narrauimus. pherecratiũ uero est trimetrũ heroicum ex spondeo dactylo spondeo. gliconicũ itẽ trimetrũ heroicũ ex spõdeo & duobus dactylis. Gracilis:tenuis delicat⁹ tenellus. teneri.n. graciles adhuc sunt pueri & puellæ. plutarchus ĩ uita lycurgi scribit ita:graciles qdẽ ĩfantes fiũt & uenusti & aspectu grati ob leuitatẽ materiæ. Vrget:tenet ãplectit̃. Odoribus:unguẽtis. Cui:uoluptati cui⁹ & gratiæ. Siplex mũdiciis:aĩo fallax es:cultu tñ & ornatu simplex benigna & pura uid̃ris. Heu quotiẽs:miserãtis ĩteriectio erga amãtẽ puerũ. Mutatos ĩratos:quũ se deceptũ aduertet & denudatũ ab illa. est aũt metaphora sumpta ab nautis : qbus dii mutari uidentur quum tempestas supuenit. unde ait & aspera æquora emirabitur. Nigris uẽtis: hoc est tenebrosis ob tempestatem & nubila. Aequora aspera: hoc est ipsam pyrrham exasperatam. Insolens: insuetus meretricibus decipi. Te aurea: culta ornata formosa miti & simplici. nam eam auro comparat metallorum optimo. Vacuam ociosam: & sibi indulgentem. Auræ fallacis : perstat in metaphora: nam ut uenti fallaces sunt nautis. ita meretrices amantibus. Auræ ergo fallacis: idest fallacis amoris meretricii : qui blandiendo attrahit : attractum nudat : ut mare nautas. Miseri: adde sunt. Nites : luces &

Pherecratius uersus

Glycotiicus uersus

graciles pueri

Quita ode tricolos tetrastrophos in pyrrham.

Qvis multa gracilis te puer ĩ (rosa
Perfusus liq̃dis urget odori
Grato pyrrha sub antro (b⁹
Cui flauam religas comam
Simplex mũdiciis/ heu quotiẽs fidẽ
Mutatosq; deos flebit/ & aspera
Nigris æquora uentis.
Emirabitur insolens:
Quí nunc te fruitur credulus aurea:
Quí semper uacuã/ semp amabilem
Sperat/ nescius aure
Fallacis. miseri quibus.
Intentata nites. me tabula sacer
Votiua paries indicat humida
Suspendisse potenti
Vestimenta maris deo.

splēdes alliciendi eos gra. Tabula uotiua:naufragio reduces uota psoluētes naufragii pictas tabulas tem‑ plis affigūt & hūida uestimēta ut diximꝰ.hic Maro.li.xii.ait:forte sacer.Fauno foliis oleaster amaris Hic ste terat nautis oll uenerabile lignū:Seruati ex ūdis ubi figeř dōa solebāt Laurēti diuo:& nota suspēdere uestes. naufragorum uota

¶ACR. Quis multa.metrū duobꝰ uersibus asclepiadæū tertius ferecratius q cōstat spondeo dactylos & spōdeo ita.Grato pyrrha sub antro.qrtꝰ glycōicꝰ q ꝯstat spondeo & duobus dactylis ita.Cui flauā religas co mā. Quis multa:pcūctať pyrrhā:cū q̄ oli ꝯsueuerat:quo amatore nūc fruať iuuene & mūdicias eiꝰ uel blā dicias laudat:sed q̄dam adhuc amātis inuidia:cū se dicat ueluti cū dolore eius illecebras qbus capit ignauo rū adolescentiū aios tanq̄ naufragiū euasisse per dāna. Gracilis: Delectans:tenuis unde & umbræ ibant te‑ nues. Perfusus liquidis urget odoribꝰ.p fluxu seminali.i.coitu & libidine. Sub antro: quod & loci gratia & unguentoꝝ iuueť.nā in antris ꝑstrare cōsueuerūt:unde & fornices dicti. Cui flauā religas comā: cui co‑ meris. Simplex mūdiciis:simplicē mūdiciis dicit aio factiosā. Mutatosq̧ deos:sibi iratos cū ꝑmiserit illū in foueā cadere meretriciā. Flebit:ut mutatā fœlicitatē suā dum q̄rit:ipsam in grādine nudet amatorē.hoc aūt iuxta opinionē hoium dixit q iratis:aut ꝓpitiis diis lucra siue dispēdia sua applicāt:ut Lucanꝰ.O faciles dare sūma.d.e.q.t.difficiles. Et.a.n.u.bene allegoricos aspera æquora & auram fallacem meretricem uo‑ cauit:hoc est icōstantē:nam dum blandiēdo isipientem trahit captū crudeliter nudat:incōstātiæ maris simi lis:unde Vir.Me ne huic.c.m.&.t.d.f.s.idē de ꝑfidia mulieꝝ.Eia age.r.m.u.&.m.s.fœmina. Insolēs:nō ꝯsue‑ tus & inexpertus amorem meretriciū. Aureā:pulchram aut certe diuitē siue simplicē significat. Vacuam: sibi uacantē sine dolo aliis ꝯtemptis suo amori deseruientē.Auræ mutabilis fœminæ. Miseri:mira uarieta te.dicēdo.n.eos miseros. Quibꝰ fulgebat intētata:q̄si beatū se ꝓfiteť q iā ab ea euasit sicut in sequētibꝰ dicit.

Me tabula:ac si diceret adhuc nō ꝓbata ignorāti nites & places. Paries:metaphora a naufragiis q euadē tes pictas cladibus suis tabulas ꝓferunt:& cū qbus euaserint uestibꝰ eas ad neptūni tēplū suspēdunt:ut Iuue. Et picta se tēpestate tueť.& Vir.Seruati exūdis ubi figere dōa solebāt.hoc ꝑ allegoriā ostēdit post nuditatem suā a meretricis se amore liberatū.Vuida.madida:madidus aūt extrisecꝰ:uuidꝰ itrisecꝰ.Deo neptūo meliꝰ.

¶POR. Quis multa gracilis te puer in rosa Perfusus liqdis urget odoribꝰ.Pyrsā meretricē alloqť:cuiꝰ cal liditatē ignorās ait se quoq̧ in amorē eiꝰ iplicitū susceptis uotis tādē euasisse. Gracile:pro tenero posuit.Te neri aūt adhuc graciles solēt eē & puellæ & adolescētes. Heu quotiēs fidē mutatosq̧ deos flebit.ꝑ allogoriā hæc dicunť qbus signat tēpestatū mō mobiles eē meretricis huiꝰ blandicias. Miseri qbus itentata:miseros eos ait qbus ignota & iexpta sit huius meretricis fraudulētia.se aūt more eoꝝ q euaserūt maris ꝑicula uota soluisse:ꝙ amore huius liberatus sit.uidemus aūt hodie quoq̧ pingere in tabulis quosdā casus quos in ma ri passi sint:atq̧ in fanis marmoꝝ deoꝝ ponere:sunt ēt qui uestem quoq̧ ibi suspēdunt diis etiā cōsecrantes.

Me tabula sacer uotiua paries:per tabulā uotiuā indicat maris potenti deo uestimēta suspendisse.

¶Ad pyrram Ode Quinta.

¶CHRI. Sūt eni primi duo uersus Ode tricolos asclepiadæi. Tertiꝰ ferecratius q est ex spōdeo dactylo & spōdeo sic grato Pyrrha sub antro.Quartus glyconicꝰ ex spōdeo & duobꝰ dactilis sic.Cui flauā religas comā. Inuectiua est in meretricē auarā.Sed ridēs illā more suo uexat.nā oē uafer uitiū ridēti flaccus amico dixit.laudat eius blanditias sed quādā amantis inuidia.Duo.n.simul facit.nā & blāditias eius dolosas ostē dit q̄ amorē ꝓferāt:& dolos occultēt.Et nō sine felle diis gras agit ꝙ ab ea tanq̄ a naufragio in tutū portū se receperit. Quis te puer:maximū poetæ artificiū.Primo.n.parthos citat a tenella amātis ætate:cū & illū cō miseratiōe dignū q puer:& ꝓpea ꝙ nōdū exptus meretriciū isidias I huius laqos inciderit:& hāc Inidia accu mulat quā nō pudeat amantē puerū fallere:& utiť iterrogatōe q̄ semp orōni uehemētiā addit.Quis puer:q̄si dicat cui puero tāta ꝓuenit ifœlicitas.Itē qs puer ut oñdat eā ita crebro ex sua leuitate mutare amātes ut nō facile aliqs scire possit a quo ipa ameť. Vrget te.q̄si amplectiť te anxiꝰ ne a se euoles. Gracilis.i.uinceo cor pore & nō nimiū turgido.Laudauerat aūt hūc amantē ab ætate:nūc laudat a pulchritudie:ut maior īde ap pareat mulieris crudelitas:q̄ talē deserat. Multa rosa.itellectio ē.i.multis rosis.sic Vir.Atq̧ armato milite cō plent. Perfusus liqdis odoribꝰ:cumulus est i uolupiate ut & adolescētē hēas & pulchru & unguētis delibu tum. Odoribꝰ.i.unguētis q̄ odores effundūt.Acroni tñ placet liqdis odoribꝰ.i.seminali fluxu .i.q absolue rit cōcubitū. Antro grato:ostēdit locū ruris amœnū pp umbras & qa amœnū gratū illi siti uel gratū quia tecta illius umbra alienos oculos in re pudēda fugere ualeat.Acron āt exponit antro.i.fornice qm̄ meretri ces ut ruri in antris concubebāt:sic intra urbē in fornicibus:Antrum autem.i.spelunca græcum est Hesio. αντρώεν ηλι βατ ωξαθενσ υποκευθεσι γαιησ. Cui:cuius gratia & est expoliatio:ea.n.ē.n.snia ē qs puer urget te:& cui religas comam.q.d.cui ut placeas comis te:& simul arguit eā dolis.Formā.n.sibi augent mu lieres ut illa aduersus amantes utanť:ueluti aucupes utunť rhetibus aduersus aues. Coma aūt græcum est & ꝓprie in mulieribus dř.Cæsaries uero in uiris.quoniā cedatur. Flauā:si Seruio credimus erit idicium im pudicitiæ:cū ipe afferat olim castas mulieres nō nisi nigro capillo fuisse usas:citatq̧ illud ex iuuenale.Sed ni grum flauo crinē abscondente galero:q̄si sit illic snia poetæ.quod mulier augusta cui crines essent nigri: ut matronalē pudicitiā fingeret cū ad lupanar tēderet flauos crines Iduceret:tamē Oui.ꝯtra stare uiř q in fastis de lucretia muliere oium castissima scribat.Forma placet niueusq̧ color flauiq̧ capilli.Quiq̧ aderat nulla fa ctus ab arte color. Simplex mundiciis:quia nullis rebus uacuas nisi corporis ornatibus.Munditiis ergo ut absint sordes:uel ispexit ad id qd latini mūdū muliebrē ornatū appellant:ut græci κοσμον.Heu.condolet illi. Flebis fidem.s.esse fractā a te ut dicimus flet amicū:idest amici miserias.Est aūt flere lachrymis:gemere est pectore:cū præ angustia in sonū prorumpit.ergo & bruta sub pondere gemūt & inanimata.Virgili. Ge‑ muit sub pōdere cymba.Plorare est uoce flebili dolorē ostendere.hinc iplorare condolendo auxilium peti‑ mus.Plāgere est cū prædolore pectus caputue aut aliud membrum percutimus.Eiulare est elata uoce flere

Flere gemere Plangere

Vocifetare lamétari — quod est maxime mulierum: Vociferare nõ modo dolorem: sed etiam indignationẽ uoce effrenata demõstrare: nõnunquã uehemẽter clamare: Lamẽtari ẽ uoce querula & tristi oratiõe calamitatẽ testari. Mutatos deos.i.iratos ſm Acronẽ qui illũ in baratrũ meretricũ ipulerint. Vel itellige deos.s. uenerem & cupidinem: quos a pricipio dũ amabat̃ ꝓpitios expertus fuerat: nũc uero iratos cernet. hinc Lucanus O faciles dare cũcta deos eadẽq; tueri difficiles. Et aspera: cõpone sic puer q credulus nũc te aurea fruit̃ & qui nescius auræ fallacis sperat te semp uacuã & amabilẽ. Sperat: emirabit̃ isolẽs æquora aspera nigris uẽtis. Aspera æquora pulchra allegoria: qa ut maria ex trãqllis efficiũt̃ aspa.i.noxia pp seuitiẽ uentoꝝ: & ẽ trãslatio a tractu: cui aspera nocẽt. sic aius meretricis cuius auaritia tãq caribdis qdã naufragiũ ẽ amãtibus exaspascit cũ mutat̃ ne
Niger — q; amplius amat. Nigris.noxiis.niger.n.noxius ẽ & malus: ut hic niger ẽ hũc tu o romane caueto. Sic ꝯtra dicimus albũ bonũ. Iuue. Qui nigrũ in cãdida uertit. Itẽ niger mortuus. Idem per famam & populos nigros
Candidus — efferre maritos: sic cãdidus imortalis. Vir. Cãdidus isuetũ mirat̃ lumen olimpi daphnis. Emirabitur ualde mirabit̃. Insolẽs incõsuetus. Sic Terẽ. Quid tu athẽis isolẽs. Ergo ꝓpterea mirabit̃ nam admiramur q ꝑter solitũ & opinionẽ accidũt. Magis ita cruciabit̃ quoniã nihil tale timẽri hoc accidet. Est aũt stoicoꝝ sentẽtia: ut oẽs animi pturbatiões grauiores sint quãdo iopinãtes nos offendũt & impmeditatos. Aequora: p meretricis mutabilis igẽio posuit: & uẽtos ꝓpter crebrã mutabilitatẽ. Hic Vir. Variũ & mutabile semp fœmina. Meretrix blãde attrahit: attractũq; crudeliter nudat: icõstãtiæ maris similis. Idq; iure de muliere dicas: quod Vir. de mari. Mene huic ꝯfidere mõstro? Et cœli totiẽs deceptꝰ fraude sereni. Fruit̃ te: hẽt te cũ sũma sua uoluptate: unde frui deo dicimus: & frui amicitia: & frui sũmo bono. Aurea: pulchra & bona: ut illud. Inuide qd spectas? illa hic mi mortua uiuit. Illa meis oculis aurea semp erit. Vel aurea.i.diues. Amabilẽ.i.quæ ita te amat ut amari digna sit. Vacuam: alieno amore uacuã: & tibi semp uacantẽ. Credulus: q facile tibi credat & nihil male suspicet̃: Ergo tu crudelissima q tibi credentẽ fallas: Citat aũt cõmiserationẽ ab eo qđ eueniat ꝑter spẽ: sic Vir. Et nũc ille qdẽ spe multũ captus inani fors & uota facit. Auræ fa. Aura lenis ẽ & placidus aeris motus: ut uentũ nõ plene faciat res grata in caloribus: Poetæ tñ ꝓ uento ponũt: & sæpe ꝓ eo q ꝓsper nauigãtibus assit quẽ græci τονδυρον dicũt ἀπὸ τῆς οὐρᾶς.i.a cauda qñ a puppi ueniat. Vir. Prosequitur surgẽs a puppi uẽtus eũtes: ergo ut maneret i trãslatiõe maris dixit credulus auræ: qsi confidẽs ꝓspero amori q paulopost tñ falleret: ut uẽti fallũt nauigãtes. Capit̃ ẽt aura ꝓ fauore qa cũ flati æstate uideat̃ æstuantibus fauere. Vir. Nũc quoq; iã nimiũ gaudẽs popularibus auris. Miseri sũt ii qbus.i. gratia quoꝝ capiẽdoꝝ. Tu nites: tu ornaris: & sic isidias tẽdis. Intentata: nã si tentata fuisses prius uitarẽt te. Me tabula: cõparauerat mulierẽ marinæ tẽpestati i q naufragiũ facere possent q illa sequẽt̃. nũc manẽs i trãslatiõe oñdit se olĩ in ea tẽpestate naufragiũ fecisse. sed deoꝝ gratia: qbus uota fecerat e naufragio liberatũ eẽ & tabulã in tẽplo neptunni suspẽdisse: quæ rẽ testaretur. Solebant.n.ex naufragio egeni effecti tabulã: in q naufragiũ depictum eẽt circũferre: & illa sibi uictũ mẽdicare. Persius. Cũ fracta te in trabe portas: & Iuue. Et picta se tẽpestate tuetur. Ac demũ tẽplis eoꝝ deoꝝ per quos euaserãt suspendebãt. Suspẽdebãt & uestes madidas: qbus euaserãt. Vir. Seruati ex undis ubi figere dona solebãt. Sacer paries: qa tẽpli. Muros.n.& mœnia dicimus: qbꝰ urbs ambit̃. parietes aũt reliquoꝝ ædificioꝝ sunt. Hac ergo translatione indicat mulieris auaritiam aufugisse.

Argumentum Odes Sextæ.

CANT. Sexta Ode Agrippã alloqtur: laudãs eũ ab rebꝰ gestis. Cum quo & uarium a carminum dignitate: dicit enĩ ꝙ homerico carmine ab uario scribetur fortis & hostiũ uictor. Scribetur etiã qcqd nauibus aut equis gesserit eo duce miles ipse uero tenuis: hoc est lyricus tentabit minime talia dicere. Nec eis similia quæ achilles egerit aut ulyssis errores. Nec sæuam pelopis domũ: utputa tantali patris ipietatẽ seuitiãq; & odiũ Attei & Thyestæ fratrũ: Orestis itẽ pricidæ furorẽ. Nã grandia sunt & tragico digna boatu qli uariꝰ utitur. Inquit postea dũ pudor & musa ibellis & debilis lyræ potens igenii culpa uetat Augusti Cæsaris laudes & ipsiꝰ agrippæ minuere. Quis digne scripserit Martẽ adamantia tunica tectũ hoc est loricatum atq; pugnantem? Quis itẽ Merionæ magnanimi pugnã siue curule eius certamẽ ad troiã aut qs diomedẽ superis parẽ auxilio palladis. Cõcludit itaq; ꝯuiuia potius & uirginum prælia se cantaturũ. uel siqd amabitur ipsi. Scriberis Vario: Ode est dicolos seu mauis Tetracolos testratrophos: Cõstat.n.ex tribꝰ uersibꝰ asclæpiadeis de quibus in pria ode. Ex qrto aũt gliconico de quo I ode supiori qnta. Vario: alibi in horatio nũc uariꝰ nũc uarꝰ
Varus Tucca — legit̃ æglog a ãt sexta Marõis uarus semp. fuerũt ãt uarꝰ & Tucca: ut scribit Eusebiꝰ: Virgilii & horatii cõtubernales & poetæ illustres: q æneidos libros postea emẽdarũt sub lege ea ut nihil adderẽt. Eũ horati. hic laudat: sicut ẽt in buc. Maro. ubi: ait. Te nostræ uare miricæ tenemus oẽ canet &c. sunt aũt q uelit uarũ & uariũ eodẽ tpe poetas diuersos fuisse. Quintilianus præterea de uario meminit. Fortis: magnanimus & uirtute ualens. Alite.i.auspicio & omie optio quali homerus usus est in opibus suis. Mæonii carminis.i. homeri-
Homerus — ci de quo Cicero ꝓ archia poeta sic ait. Homerũ colophonii ciuẽ suũ eẽ dicũt. Chii suũ uẽdicãt. Salaminii repetũt. Smyrnii uero suũ esse cõfirmãt: hæc ille. Est aũt smyrna in Mœonia regiõe phrygiæ urbs: q ab multis homeri pria dicta est: ut scri. Stra. li. xii. aristoteles uero ut plutarchus refert scripsit Mœonẽ lydorũ regẽ homerum pro suo nato educauisse. Quum itaq; Mœonides a poetis appelletur putemus uel ab Mœnia ob

Sexta ode tetracolos testratrophos ad Agrippam.

Scriberis Vario fortis & hostium
Victor meonii carmis alite:
Quã rẽ cũq; ferox nauibus aut equis
Miles te duce gesserit.
Nos agrippa neq; hoc dicere nec grauem
Pelidæ stomachum cedere nescii:
Nec cursus duplices p mare ulyssei
Nec sæuam pelopis domum
Conamur tenues grãdia dum pudor.

ſmyrnam uel ab Meonę rege dictũ Antipater epigrãmatum ſcriptor in homerę epigrãma tale cõpoſuit uti homer.
plutarchus refert. Diceris ab multis colophonis alũnus homere. Hic te ſmyrneum creditat ille chium. Qui patria
& ion quidã:quidã ſalamina:ſuperbã Theſſaliã multi te genuiſſe ferunt. Sunt & qui memorẽt aliis te ſedibꝰ
ortum. Sic uariis natus crederis eſſe locis. Dicere ſi liceat mihi phœbi oracula:cœlũ Certa tibi patria ẽ callio
pea parẽs. Homerę præterea pidarus tũ chium tum ſmyrneũ fuiſſe ait. Simõides chiũ. Ariſtarchus colopho
niũ:Ephorus cumæũ:quidã etiã ſalaminiũ:quidã argiuũ fuiſſe dixerũt. Dioyſius thrax atheniẽſem putauit:
filius uero a quibuſdã mœõis:ab aliquibꝰ meletis fluminis exiſtimatus. ſcripſit poemata duo. Iliada & odyſ
ſeam ambo nõ ab ipſo poeta:ſed ab ariſtarcho grãmatico in numerũ uerſuũ diuiſa atq̃ diſtincta. Ilias qdem Ilias
geſta græcorũ:& barbarorũ ꝓp helenæ raptum:ſed ꝑcipue achyllis ꝓclara in eo bello facIora cõtinet. Odyſſea Odyſ
uero ulyſſis ex troiano bello in patriã reditũ. quotq̃ ille labores errando ꝓtulerit:atq̃ ut reuerſus ultus fue ſea
rit inimicos oſtendit. hæc ex plutarcho. Quã rẽ cunq̃:acronis:& quorũdã ordo hic minime conuenit: ita
q̃ ſic ordinãda uerborũ ſeries. ſcribetur itẽ ab uario res illa quãcũq̃ rẽ ferox miles te duce geſſerit nauibꝰ aut
equis. potes etiam conſtruere ſiue ſcribetur:ut ſit talis loquendi modus. Agrippa: marcus Agrippa hic in marcus
telligitur Cæſaris auguſti gener. nã eius natã iuliam habuit. A quibus cæſar ipſe ſortitus nepotes tris. Caiũ Agrip
& luciũ:& Agrippã. Neptes duas iuliã:& agrippinã. Marci Agrippæ auguſtus offenſis interuenientibus deſi pa
derauit nõnũquã patientiã:& mecœnatis taciturnitatẽ. Auctor in hic Suetõius: Appianus uero. li. y. ſcribit ꝙ Celtæ
M. Agrippa e celtis:qui aquitani dicuntur:uictoriam per illuſtrẽ habuerit. ſcribit item i ſicilia Sextum Põpe Aquitãi
ium. Cn. pompeii filium iuniorẽ nauali prælio ab eodẽ agrippa deuictũ. ille. n. maria omnia deprædatiõibꝰ Sex. Põ
infeſtabat. ita ꝙ romani maxima fame augebantur. hæc ex Appiano. Suetõius aũt addit: ꝙ auguſtus agrip peius
pã ipſum poſt naualem uictoriã in ſicilia cæruleo uexillo donauit. Virgilius ẽt lib. yiii. de eodem inqt: Parte
alia uentis:& diis agrippa ſecundis Arduus agmen agens. cui belli inſigne ſupbum Tẽpora nauali fulgẽt ro
ſtrata corona. Vnde aũt dicatur Agrippa noſtrũ carmen de floribus te docebit. Hæc dicere: tua uidelicet ge
ſta. Pelidæ ſtomachum: idignationẽ:& irã achillis pelei filii. patroclus. n. Neſtori. li. xi. iliados ait probe. n. achillis
ipſe cognouiſti qualis ille ſit qua moroſitate: q̃ ſubito incurrat in culpationem, etiam culpa uacantium. Ho mores
ratius item in arte ait: Scriptor honoratum ſi forte reponis achillem. Impiger iracundus iexorabilis acer Iu
ra neget ſibi nata: nihil non arroget armis. Cedere neſcii. ideſt inuicti: ferocis. inexorabilis: acris. Curſus
duplices: itus:& reditus. Sæuam pelopis domum. Tantalus iouis:& plotes ſeu plotidis nymphæ filius fu Tãtalꝰ
it:ut ſcribit Lactãtius li. ii. th. fuitq̃ phrygie rex auctore euſebio. q ut habetur li. yi. met. quum deos hoſpitio ſu Pelops
ſcepiſſet: filium ſuum pelopem eis comedendum appoſuit: mentitus alias eẽ carnes: a quibus epulis dii oẽs
excepta cerere abſtinuerunt. Ceres enim illius humerũ edit: ob quod facinus Iuppiter illum in iferna detru
ſit: Collectis ãt pueri membris illum i formã priſtinam reduxere: ſed quum deeſſet humerus ab cerere ſola Pelopõ
conſumptus: ex ebore dii fecerunt. Pelops deinde regnauit in pelopõneſo: quam a ſe dixit: genuitq̃ Atreum neſes
& Thyeſten: pelopõneſi prius: poſtea Mycenarum reges: in Mycenas enim regnum tranſlatum eſt: ut ſcribit Atreus
Euſebius. ii. uero ut ſcribit Lactãtius li. iiii. th. alternis uicibus regnũ regnabant. Verum Thyeſtes quum ſciret Thye
regnum penes eum fataliter mẽſurum: qui arietem uellens aurei haberet: quẽ tum atreus regiam ingreſſus ſtes
plurimum cuſtodiebat: Corrumpens Europã fratris uxorem imperium ad ſe transferre poſſe iudicauit: hinc Pelope
ab atreo eſt regno pulſus: deinde ficta gratia reconciliationis. Atreus fratrem reuocauit. Cui filios ſuos ap ia
poſuit epulandos. Ex oraculo poſtea Thyeſtes cum filia ſua pelopeia concubuit: Vnde natus eſt Aegyſthus Aegy
qui atreum occidit:& agamẽnonem eius filium. Oreſtes poſtea agamemnonis natus matrem clytemneſtrã ſthus
in patris ultionem occidit. Propter hæc igitur tot & tanta ſcelera. Horatius ſæuam pelopis domũ ait. De qui
bus quidem ſeneca poſtea Tragœdias fecit. Tenues: humiles:& ingenio imbecilles arrogantiam uitat.
Grandia. ſ. ſunt prædicta omnia:& tragico digna boatu: quali uarius utitur.

¶ACR. Scriberis uario fortis & hoſtiũ. Metrum tribus uerſibus aſclæpiadeũ: quartus glyconicus. Scribe
ris dicit agrippæ: nauales ſeu terreſtres uictoriæ tuæ ſcribentur a uario perfecto oratore. Cæterum ingenium
ſuum impar metrorum ludo deditum laudes bellicas canere. Mæonii: Homerici: qui de mæonia fuit. i. in ta
li carmine ſcriberis a uario quali uſus eſt Homerus. Alite: auſpicio ſiue bono omine. Ferox. fortis: Nos
agrippa. uocatiuus caſus ordo talis eſt: quãcũq̃ rem ferox miles geſſerit te duce nauibus aut equis nos tenu
es: nec conamur dicere hæc nec conamur dicere grauem ſtomachum pelidæ. Cedere neſcii: ideſt inuicti: fe
rocis: ut rumpãtur neſcia uinci pectora: nec conamur dicere duplices curſus ulyſſei per mare: nec conamur
dicere ſæuam domum pelopis: dum pudor:& muſa potẽs lyræ uetat deterrere laudes egregii Cæſaris & tu
as: culpa ingenii. Pelidæ ſtomachum: ſinecdochicos a parte totum. Nec. c. d. duplicis aut ꝓp errores di
ctum aut quia fertur doloſus: aut certe. d. ꝓp annos. xx. Nam dum alii duces capta troia poſt. x. annos reuer
ſi ſunt: ulyxes ſolus poſt. xx. annos reuerſus ad patriã dr̃. Nec. ſ. p. Atreum & thyeſtem a qbus diis humanæ
epulæ carnis appoſitæ ſunt: unde & tragœdiam uarius ſcripſit: quẽ & Vir. laudat: Nãq̃ adhuc Varro uideor
nec dicere cinna digna. Conamur te. tenuat uires ſuas ac ſi diceret nos tenues non audemus grandia.

¶POR. Scriberis uario fortis & hoſtiũ uictor mæonii carminis. Agrippum alloquitur: cuius rebꝰ geſtis ne
gat lyrico carmine ſatiſfacere poſſe: ideoq̃ a uario ea ſcribi debere fuit aurẽ. L. uarius & ipſe carminis tragœ
diarum:& elegorum auctor Virgilii contubernalis. Mæonii carminis alite. Vt ſi diceret homericis auſpi
ciis: ac per hoc homerica ſublimitati: notum autem inter opiniones quæ de natalibus homeri feruntur: &
hanc eſſe quaſi mæonis filius fuerit. Quam rem cumque ferox nauibus aut equis miles te duce geſſerit. fi
gurata elocutio. Nam cum dixiſſet ſcriberis: intulit quam rem cumque miles geſſerit te duce. Simplex autẽ
elocutio erat. Scribentur res quaſcunq̃ miles geſſerit te duce. Nec curſus duplicis per mare ulixei: amphi
bolum. nam & duplicis ulyſſei poteſt quod ſignificat callidi: poteſt & duplicis curſus per accuſatiuum

ostendit. Deterere est aliquid de re diminuere: unde est deterior non peior: sed minus bonus.

ANTO. Imbellis lyræ: nequeuntis ac nescientis bellica & alta describere. Cæsaris & tuas: August⁹.n.& Agrippa contra Sextũ pompeiũ in sicilia: ut diximus pugnarunt. Agrippæ tandẽ ultima belli prouincia tradita. Deterere: minuere quæ.n.deterunt̃ cõminuntur. Ingeni: pro ingenii per apocopen. Tunica adamantina: infrangibili: loricatum intelligit martem: & pugnantem: quem apte tunc describere difficilius est. Digne scripserit.s.imbelli lyra. Merionẽ: sic legendũ est non Mẽnonẽ: ut qdã legũt: uersus.n.nõ staret: nec bñ diceret̃. Mẽnonẽ nigrũ troico puluere: cũ p se niger esset. Antiq ẽt textus Merionem habẽt. Fuit aũt Meriones seu Myriones Idomenei comes & patruelis: quod passim Home. ostendit: & lib. xiiii. ubi contra Deiphobum pugnat: & lib. xxiii. in ludis patroclo exhibitis ait enim. In certamẽ agit currusq; rotasq; uolucres myriones: terre descendũt protinus omnes. Et postea. Erigit̃ pedibus sublatus ad æthera puluis. Item Atq; in puluereo uolitãtes æquore currus. Propter hæc igitur ait in puluere troico nigrum merionẽ: per quem sane intelligit currule certamen ab Home. descriptum. Diodo. prætcrea lib. y. scribit minois fuisse filios Deucalionem & Molum. Ex Deucalione Idomeneum: ex Molo Myrionem genitos: cum nauibus. xc. ad iliũ cũ agamẽnone profectos. euersoq; postea in patria diem suũ obiisse honorificeq; sepultos deorum honores fuisse assecutos: horum sepulchra ignosco hac oñdebant̃ inscriptõe. Gnosi Idomenei sepulchrũ aspice: in quo ego Myriõ Moli filius propinquus iaceo: hos ut nobiles heroas cretẽses colebãt sacris i bellorũ discrimine eorũ præsidiũ inuocantes. Tytiden. De Diomede Tydei filio lib. x. iliados sic habet̃. Hic iã Tytide Diomedi pallas athẽa: fulgorẽ uiresq; dedit: quo maior in oẽs Surgeret argolicos aspectu illustrat: honoro.

Meriones
Deucalion
molus
Idomeneus
Myriones
Diomedes
Venus saucia ab diomede
martis uulnus
Passiuũ uerbũ cũ actõ

Imbellisq; lyræ musa potens uetat,
Laudes ægregii cæsaris/& tuas
Culpa deterere ingeni:
Quis martẽ tunica tectũ adamantina
Digne scripserit? aut puluere troico
Nigrũ merionem? aut ope paladis
Tytiden superis parem?
Nos conuiuia/nos prælia uirginũ
Sectis in iuuenes unguibus acrium
Cantamus uacui/siue quid urimur
Non præter solitum leues.

Superis parẽ: hoc ait quoniã iliados. li. y. dũ cũ ænea pugnaret Diomedes: Venerẽ filio auxiliãtẽ pcussit in dextra hinc ait ipsa marti cõqrens. Saucia cõficior. Titydes ipulit I nos Mortalis ferrũ: q cũ ioue fortius ipso Cõsereret dextrã. Eodẽ libro pcussit ẽt martem extrema uteri parte. qua.s. lamia ferrea pẽdet. Sectis.i. effractis uel acutis: & præparatis ɔtra iuuenes. Vacui.s. amore: & securi: uel ab negociis liberi. Siue quid urimur.i. siue aliqd amamus: amantes.n. urunt̃: hic sapho ait. Vror ut idomitis &c. Vir. itẽ li. iiii. de Didone. Et cæco carpit̃ igni. Itẽ Est mollis flãma medullas. Sæpe aũt poetæ passiuo uerbo figurate iũgũt actũm qđ ẽt priscianus admonuit. hic statius ait i syluis li. y. Carpit̃ eximiũ fato priscilla decorẽ. Et Syllius li. i. Horrida labẽti p fundit̃ arma cruore. Lucanus li. ix. Pluribus ille notis uariatã pingit̃ aluũ. Oui. i Ibin. Belides assidua colla p muntur aqua. Nõ pter solitũ.i. ex cõsuetudie. Leues: instabiles icõstãtes: uani: ut amatoribus euenit. Concludit ãt uel amans uel liber de amoribus potiusq̃ de bellis se uelle scribere. Cũ sua musa ibellis lyræ sit potens.

ACR. Imbellis: q nesciat res bellicas & altas describere uel tristes. Adamãtia tũica: lorica. allusit pp duritiẽ: nã bellũ i qbusdã isupabile ẽ. Nigrũ: istãtia certamis uel forte pugnãdo sqlentẽ: hic fortiter pugnauit i bello troião. Tytidẽ. Diomedẽ. Nos ɔuiuia.i. tãtũ ex uoluptatib⁹: scribimus ordo ẽ. nos uacui cãtamus conuiuia. Prælia uirginum: iuuenibus resistentiũ. Sectis: in iuuenes.i os iuuenum ad repugnãdũ acutis unguibus & præpatatis. Vacui: amore uacui.i. nõ amantes & securi. Siue qd urimur.i. amamus: qui.n. amat urit̃. Vir. Vrit̃ infœlix dido traxitq; p ossa furorẽ. seu forte amãtes: & ostẽdit se oi tpe seu amantẽ seu nõ. amãtẽ: id studiũ hẽre: ordo est. seu nõ pter solitũ: leues q urimur: nõ.n. pter solitũ leuis ẽ dum oi tpe sit incõstans. Leues: nihil constantiæ hẽntes: quæ est consuetudo amatoribus.

POR. Culpa deterere igẽi. belle culpa igenũ: hũanũ uitiũ aũt ñ aliud q̃ humilitatẽ uult itelligi. Deterere ãt minuere signat: & ex cõsequenti qa q̃ deterunt̃ cõminuunt̃. Quis martẽ tunica tectũ adamantina.i. quæ pertumpi non possit: adamas.n. lapis durissimus. figurate aũt negat se posse res bellicas scribere. Verum Varium potius q sit homerico spũ. Nos prælia uirginum sectis unguibus cantamus uacui: utrũ eum uacui sumus: an iõ hæc cãtamus: qa uacui sumus.i. a negociis liberi: quod magis uidetur sensisse cũ subiiciat: nõ præter solitum leues. idest ex consuetudine leues.

CHRI. Quis martẽ. snia est quod nõ audeat laudes Augusti & Agrippæ describere: quia nõ id minus eẽt q̃ aut Martẽ aut Diomedem aut similes deos uel hæroas describere. Quam rem ipse imbelli musa ñ ualet. Maxima ergo laus q ipsos istis cõparet. Quis martem: quasi dicat nullus: nisi egregius poeta. Martem tectum.i. ad magna res describere martem: sed maxima cum fuerit in bello. Tectum: defensum. Tunica: ppriẽ ẽ uestis iterior. hic p lorica accipe. Adamãtina: infrangibili. ab adamãtis duritia. Adamas lapis q̃si indomitus dicitur. Nam a priuat. & δαμάω græce domo significat. Mẽnõa: laomedõtis frater fuit. Tytonus: hic ad orientalẽ regionẽ pfectus multos populos subegit: & ppter eius excellentiã aurorã in coniugẽ sumpsisse dicit̃: neq; nisi i extrema senectute. q loquacior eẽ solet decessit. unde fabulant̃ illũ i cicadã fuisse conuersum. Huius filius mẽnon in auxilium uenisse Priamo ab homero tradit̃. Curasseq; aurorã matrẽ: ut infrãgibilia illi arma Vulcanus fabricaret. hic Vir. Et nigri mẽnonis arma. Tandẽ ab Achille interfectus ẽ. Diodorus tñ refert illũ ab assyriis: quorũ priamus uectigal eẽt in auxilium Priamo cũ. xx. milibus peditũ. &. cc. currib⁹ missum. Refertq; Solinus singulis ãnis ex ethiopia ad huius sepulchrũ cõuolare aues: & ibi iter se decertat̃. Nigrũ: qa æthiops puluere troico ipugnis apud Troiã gestis. ubi equorũ pulsu puluis excitari solet. Tytiden: Diomedem tydei filiũ: qui auctore homero æneã Hectorẽq; palladis auxilio uicit. Et uenerẽ cũ æneã filiũ p

tegeret uulnerauit. Quapropter ipsa apud Vir. Credo et q̃ nunc mea uulnera restant.: ergo fuit par superis. Nos cõuiuia: qm̃ grauiori stilo ad res altas peruenire non possumus scribemus hæc minora. Prælia uirginum: quæ uel pudore ductæ reluctant̃ cupidis amãtibus: uel a natura muliebri nõ discedũtq̃ cũ maxime q̃ piã cupiant: tũ maxime cogi uolunt: uel naturæ puicacia: ut est apud Ter. Nolunt ubi uelis ubi nolis cupiunt ultro. Acrium quia uehemẽter resistũt. Sectis: quasi illos acuãt ad repugnandũ. Vacui .s. amore idest non amãtes. Siue qd urimur: siue amãtes: nam amor ardẽtissima est cupiditas: uñ ipse cupido facibus armatur: & amor ignis dr̃. Vir. Vulnus alite uenis: & cæco carpit̃ igni. Leues nõ p̃ter solitũ .i. leues ut solẽt amãtes ẽẽ: uel leues q̃ leniori utat̃ stilo: ut solet.

¶ Argumẽtũ Odes .vii.

¶ CANTO. Ode septima plancũ uirũ consularẽ alloquitur. Laudãs p̃ponẽsq̃ tyburis amœnitatem cunctis locis amœnis: aitq̃ postea q̃ uti notus sæpe nubila pellit: neq̃ ĩbres parturit semp: sic sapiens ipse finite debet tristiciã uitæq̃ labores ↄuiuiis: & molli mero: siue in castris erit siue in dẽsa sui tyburis umbra. Teucri .inde exemplũ affertq̃ licet patriã patrẽq̃ fugeret: gẽio tñ uacabat: tristis amicos hortãs: ut uino pellerẽt curas. Laudabũt alii ode est dicolos distrophos: ex metro Archilochio heroico: primus .n. uersus exameter est. scd̃s tetrameter: & phaliscus appellatur: q̃ ↄstat ex q̃tuor pedib⁹ uersus heroici: tñ ultim⁹ semp spõdeus erit. Clarã Rhodõ. Est rhodos in lycia ĩsula: ut Mela scribit. Soli. addit q̃ nunq̃ ita cœlũ nubilũ est: ut in sole rhodos nõ sit. Stra. li. xiiii. docet q̃ rhodiorũ urbs portubus: & uiis: & menibus &c. fabrica tñ alias excellit: ut nullã ei æqualẽ nedũ præstantiorẽ p̃ferre ualeamus. Mithylenẽ: Est mithylene in lesbo insula oppidũ: docet mela. Inde uero ut aiunt oriũdi fuere Alcæus & Sapho lyrici uates: ac Pittacus unus ex septẽ sapientibus. Ephesum: erat ephesus in asia Ionũ regia clarissima qdem: ut Stra. lib. xiiii. scribit. Erat ibi Dianæ templũ pulcherrimũ: de quo Pli. lib. xxxvi. c. v. Iustinus lib. ii. scribit Amazones in asia ephesum cõdidisse. Bimaris Corynthi: Ephyre antea postea corynthus appellata est: colonia colli applicata medio interuallo quod isthmi appellauimus inqt Pli. li. iiii. de pelopõneso loqñs. De Corynthio ẽt Str. plurima li. viii. meminit: atq̃ inter alia q̃ ciuitas ipsa corynthiorũ amplissima usq̃ fuit: & oppulentissima: seu uiros ĩnumerabiles ad ciuile regimẽ peritissimos siue eximias opificũ artes aio uertis. Erãtq̃ in eo plurima opa ære elaborata. Bimaris aũt Corynthi ait: qm̃ Isthmos peloponnesi promontoriũ ubi sita est ab altero latere Ioniũ ab altero ægeũ mare habet. de quo etiam Solinus. c. vii. Isthmos aũt dicitur terra angusta ter duo maria. Bacho thebas. Thebæ. urbs boetiæ: nec cedentes athenis claritate: duorũ numinũ liberi atq̃ herculis: ut uolũt p̃ria. Auctor Pli. li. iiii. Diodorus uero. li. i. sic ait. Qui deũ hunc tradũt thebis boetiæ ex se mele & ioue fuisse gẽitũ aberrare uident̃. Orpheum .n. quum ad ægyptios transisset pcepissetq̃ ab eis sacra & mysteria dionysia: cũ ẽẽt aũt amicus thebanis: a quibus plurimo in honore habebat̃. retulisse ad eos tradunt huius dei originem. Delphos. Erant delphi .i. parnaso mõte phocidis clarissima urbs & celebris pp Apollinis pythii tẽplũ & oraculũ uetustate ĩsigne de quo legito Stra. lib. ix. Iustinus uero li. xxxiiii. sic ait. Tẽplum aut apollinis delphici positũ ẽ in mõte parnaso in rupe undiq̃ pẽdẽti: ibi & ciuitatẽ hoium frequẽtia fecit: q admiratione maiestatis undiq̃ cõcurrẽtes in eo saxo cõsedere. atq̃ ita tẽplũ & ciuitatẽ nõ muri: sed præcipitia: nec manu fcã: sed naturalia p̃sidia defendunt prorsus ut ĩcertũ sit utrum munimentũ loci aut dei maiestas plus hic admiratiõis habeat. Media saxi rupes in formã theatri: q̃ orbem & hoium clamor: & si qñ accidit tubarum sonus persouantibus & resonãtibus inter se rupibus muliplex auditur. Thessala tempe. loca amœna a cœli temperamento dicta sunt tẽpe uti Lactanti. li. i. qt. Sunt aũt p̃prie loca in thessalia qnq̃ miliũ passuũ lõgitudine & ferme sex latitudine ultra usum hois attollentibus se dextra leuaq̃ leniter cõuexis iugis intus sua luce uiridãte allabitur peneus: q inter ossam & olympũ nemorosa conualle defluit: ut Pli. li. iiii. edocuit. Intactæ palladis urbẽ. Iustinus li. ii. scribit q̃ Amphiteõ q post græcũ regẽ athenarũ regnauit prius mineruæ urbẽ sacrauit & nomẽ ciuitati athenas dedit. Vtq̃ alii dicũt minerua ipa ab græcis athena dr̃. Referunt etiã poetæ litẽ fuisse inter neptũnum & mineruã de impositione nois athenarũ: qd̃ qdẽ latius li. i. g. iam diximus. Carmine p̃petuo iugi: & cõtinuo nũq̃ intermisso. Celebrare. Cicero p. L. Flacco ait. Adsunt atheniẽses: unũ humanitas: doctrina: religio: fruges: iura leges orthæ atq̃ in oẽs terras distributæ putãt̃. Iustinus ẽt li. ii. sic ait. Primi atheniẽses lanificii & olei & uini usum docuere: arare quoq̃ & serere frumẽta glande uescẽtibus mõstrauere: litteræ certæ ac facũdia & hic ciuilis disciplinæ ordo ueluti tẽplũ Athenas habet. Vndiq̃ decerptã: ex quocũq̃ loco nõ solũ unde ubi athenienses legebant quũ uictores olea coronabantur. Pli. n. li. xv. scribit q̃ Athenæ uictores olea coronabãt. poetæ uero ut dicit Horatius scribentes de athenarũ laudib⁹ olea se coronabãt decerpta undiq̃ utputa si romæ ↄpo suissent opus. romæ oleã decerpebãt. uidet̃ ẽr sic posse intelligi & forte melius ut dicat illos p̃ponere oliuam undiq̃ decerptã fronti .i. ad frontẽ uictorũ in ludis atheniẽsib⁹ p qd̃ qdem ostẽdit poetas ipsos oliuam .i. atheniẽses ludos præponere omnibus aliis: Nam athenæ uictores olea coronabantur plinius scribit. Vndiq̃ ex quocunq̃ atheniensi certamine decerptam ad frontes uictorum.

¶ ACR. Laudabũt alii claram Rhodon aut mithylenẽ. Metrũ heroicũ. primus uersus exameter ẽ: sequens uero tetrameter: ẽ q & faliscus appellatur: eo q̃ ex q̃tuor pedibus ultimis constat uersus heroici. Numatium plancum alloquit̃ consularẽ uirũ tybure oriũdum in cuius gratiam dicit. Cum diuersis poetis studiũ sit diuersas ĩsulas oppidaq̃ certorum numinum gratia celebrare carminibus: sibi tybur esse laudandum cuius.

Septima Ode dicolos distrophos ad plancum.

(mithilenem
l Audabunt alii claram rhodõ aut
Aut ephesũ/bimarisue corynthi
Mœnia/uel baccho thebas uel apolie del
Insignes/aut thessalla tempe. (phos
Sunt qbus unũ opus est intactæ palladis
Carmine p̃petuo celebrare/& (urbem,
Vndiq̃ decerptã fronti p̃ponere oliuam

phaliscus uersus
rhodos
Mitylene
Alcæus
pittacus
Sapho
ephesus
Epire
corynthus
istmos
Thebe
bacch⁹
hercules
Delphi
Appollinis delphici templũ
Tempe
Amphiteon
rerum
Athenæ
Athenarũ laudes
Olea uictorum athenis

uoluptate capiat̃ uel amœnitate:sed albũeæ nymphæ eiusdẽ nemoris uicini ac tyburtis:de quo Vir. Lucosq̃ sub alta consulit albunea. Tybur ãt tyburtus cõdidit:a quo nomẽ ciuitati est. hic fuit filius catilli filii amphiarai. ut catillusq̃ acerq̃ corax. sed hac ode Plãcũ hortat̃ ut curas uoluptatib⁹ relaxet exẽplo teucri telamõii.

Claram.r.aut.m. Maritimæ greciæ ciuitates sunt. Bimarisue.c.m. quia & ionio & egæo mari abluitur.

Vel baccho.t.ordo est. uel thebas insignes baccho uel delphos insignes apolline: sic.n. apud thebas dionysius sicut delphis apollo colit̃:a qbus honorẽ patriæ sortiunt̃. Thessala.t. amœnitates thessaliæ. tempe.n. tribus casibus declinat̃ nõiatiuo uocatiuo & accusatiuo. Sũt qbus unũ opus est:ac si diceret:unũ studiũ est laudibus dicendis opam dare certos & exĩde gloriã q̃rere laudando tm̃ athenas:quas uocauit urbem mineruæ uelut proprium ciuitatis numen. Carmine perpetuo. aut uno metro aut non aliorum laudibus mixtis.

Vndiq̃ decerptam ex omnibus collectam. ordo est:præponere fronti oliuam undiq̃ decerptam.

¶POR. Laudabũt alii clarã rhodõ. hac ode numatiũ Plãcũ cõsularẽ alloquit̃:q̃ ĩdicat se p̃cipue tiburtina regione delectari:omnibusq̃ eam sua snia proponendam affirmat. Claram rhodon:propterea claram q̃ soli sit opposita dicit:de qua & Lucilius sic ait. Rhodos carpatium in pelagus inclinat apertum. Bimarem corinthum appellat q̃ isthmo opposita ionio & ægeo sinu abluitur.

¶CHRI. Ad numatiũ plãcũ scribit laudes tyburis p̃riæ suæ. ergo alii poetæ alias urbes laudabunt. ego aũt tybur. Rhodõ:hæc ĩsula multis rebus nobilitata:& pene sp̃ libera ẽt romão uigẽte ĩperio. eã in p̃cipio hĩtarunt Thelchines:quos maris filios fuisse fabulant̃. Primi oium diis statuas sculpserunt. Claram:fm porphirionẽ:q̃ ĩ mari apto & soli exposito posita sit. Neptũnus hãq̃ sororẽ aliã:amauit. Ex eaq̃ filios sex & unã filiã suscepit. Rhodonq̃ appellauit:a qua ĩsula nomẽ accepit. Mithylenẽ urbs ẽ ĩ lesbo:a mithylene macharei filia nõiata: Machareus.n. ex crinaco iouis filio nat⁹ lesbũ tũc pelasgiã dictã pp deucaliõis diluuiũ desertã occupauit:& lesbo æoli filio filiã suã methymnã matrimonio cõiũxit ĩsulãq̃ a genero nõiari uoluit. Ephesum:urbs nobilissima ĩ asia ẽ ab amazonib⁹ ɔdita:& quæ nobilitata sit templo ephesiæ dianæ pulcherrimo oium græcoꝝ edificioꝝ. Bimarem chorinthum:q̃ hic ægeũ hinc ioniũ hẽt & isthmũ facit. olim ephira dicta est hæc urbs:Deinde corinthus a corintho orestis filio. Thebas:urbs in boetia a cadmo condita:cuius mœnia amphion lyra saxa alliciens ædificauit. in hac ex semele cadmi filia iuppiter bacchũ genuit:fuit & in ægypto thebe urbs antiq̃ssima.ĩ qua fuerunt Bacchus & Hercules de quoꝝ ægregiis facinoribus multa scribunt. Quæ oĩa Orpheus ex ægypto rediens fretus tẽpoꝝ longitudĩe & historiæ ĩscitia. uolẽsq̃ cadmeis gratificari ad has thebas cõtulit. Delphos:isti ĩ parnaso mõte erant clari oraculo apollinis:ĩ quo pythia phœbi furore p̃cita respõsa dabat. Extollit gẽtilitas huius loci religione miris miraculis. Dicũt.n. uolẽtes gallos delphos inuadere atrocissima tẽpestate & uehemẽtissimis niuib⁹ ꝓhibitos:& ĩ bello Alexãdri cũ cõsulerent oraculũ quo pacto defendi uellet:respõdisse ut illi sibi cõsulerẽt:se ãt sibi cõsultuꝝ. Atq̃ deĩde cũ milites irruere pararẽt subito nõ parua pars mõtis a uertice ruens illos oppressit hæc:& similia apud gẽtiles euenisse nõ negat Aug. Verũ affirmat religionẽ in oib⁹:& diuinũ cultũ adeo placere deo:ut ẽt si falsus sit aliquo bñficio dignetur. Thessala tẽpe græcũ nomẽ ẽ τατεμπεα siue τεμπη:& a latinis in ntõ actõ & uocatiuo usurpatur hæc tempe:est aũt locus amœnissimus in thessalia inter ossam:& otry mõtes iuxta peneũ fluuiũ:Sed latini pro oi rusticana amœnitate posuerũt. Sunt qbus:sunt poetæ q̃ in solis athenis laudãdis occupant̃. Carmine prope. nõ interrupto:ut aliud laudẽt. Vnũ opus:opus est qd ex fabricãdo factũ relinquit̃: sic ue domus dr̃ fabri opus. Opatio ẽ ipsa actio: opa uero ẽ labor:& ĩdustria opantis. Intactæ:nõ uitiatæ:nã tãgere uitiare ẽ Mar. Null⁹ ĩ urbe fu.to.q̃ tã.u. Vxorẽ gratis tũc catidme tuã. Pallas aũt uirgo fingit̃:q̃ nihil ẽ purius sapia:& ueræ sapiæ nullæ sordes admiscentur ppeaq̃ dñt illã sine matre ex capite iouis ortã esse:apud græcos appellat̃ athæna a q̃ athænaꝝ urbs denoiat̃:dñt.n. q̃nq̃ inter Neptũnũ. Mineruãq̃ ɔtentionẽ fuisse ortã uter urbi nomẽ ĩponeret. Iudiciũq̃ ad Iouẽ delatũ:& illũ iussisse utrũq̃ terrã p̃cutere illũq̃ nomẽ ĩponere ex cuius pulsu aliqd excellẽtius oriret̃:p̃cussit neptũnus:enatusq̃ ẽ equus p̃cussit pallas:& nata est oliua. Et q̃m equus portẽdit bellũ. Oliua uero pacẽ q̃ bello melior ẽ:ɔcessum ẽ:ut ab athæna athæne dicerent̃. Var.rẽ ad hystoriam refert. Atq̃ regnãte Cecrope cõuenisse populũ:cũ ẽt fœminis suffragiũ reddere liceret. Et uiros qdẽ neptũno:fœmias uero mineruæ suffragiũ reddidisse:& q̃m mulieres nũero una pl⁹ eẽnt euenisse:ut mineruæ ius nois ĩponẽdi ɔcederet̃:ipsamq̃ a se athænas appellasse. Quapp cautũ est a uiris ne deinceps suffragiis dandis iter essent mulieres. Oliuã:Atheniẽses.n. olea uictores coronabat. teste Pli. isti ergo scriptores laudãdo athenas p̃ponũt oliuã decerptã undiq̃.i.e quocũq̃ agõe atheniẽsi. Frõti.i. ad frõtẽ uictoris coronãdã. Celebrãt igit̃ oliuã.i. ludos ĩ qbus oliua corona erat. Oleã negauit theophrastus:nisi itra q̃dragita passus a mari nasci. hic fuit an. cccc. urbis romanæ. Fenestella negat Tarqno prisco regnãte ĩ italia:hyspania:atq̃ aphrica oleã fuisse. Hero. olim nusq̃ nisi ĩ attico agro oleã fuisse scribit. Olea arbor ẽ:oliua bacca oleæ:ide liquorẽ ipm oleũ:& oliuũ dñt. Est aũt oleũ utile ebori a carie uẽdicãdo:uñ romæ saturni ex ebore simulachrũ intus oleo repletũ est.

Plurimus in iunonis honorem
Aptũ dicit eqs argos ditesq̃ mycenas
Me nec tam patiens lacedęmon
Nec tã laryssæ p̃cussit campus opimę
Quam domus albuneæ resonantis
Et p̃ceps anio ac tiburti lucus et uda
Mobilibus pomaria riuis

¶ANTO. Plurimus. adde scriptor. Dicit describit. Aptũ eqs argos: Pli. li. iiii. de achaia loq̃ns ait. Inter amnes inachũ:& erasinũ eẽ argos hippiũ cognominatũ. Stra. lib. viii. ẽt de Achaia loq̃ns scribit q̃ argos:& mycenæ urbes ambæ principatu eminẽtes minus stadiis q̃qu agĩnta iter se finitimæ erãt. Et dicatũ Iunoni tẽplũ iuxta mycenas ambab⁹ fuisse cõe ĩ quo policleti simulachra artis laude oium p̃stantissima sumptu:& magnitudine phidiæ sane ĩmaginib⁹ cedẽtia. Argos qdẽ a priordio magis ac magis extitit potẽtia p̃riariũ : subĩde Mycenæ ampliora susceperũt ĩcremẽta posteriori tp̃e eas argiui solo æq̃tas deleue

Opus
Opera
opatio

argos
hipium
micene
Iunõis
tẽplum
argis

argi plu runt adeo ut ætate Str. Mycenel oppidi ne uestigiū quidē reperiret᷑. homerus uocat Argos interdū priscum
res Alias iasum: Equestre quādoq; uel pelasgicū uel equoꝝ alūnū. Cognominationē igit᷑ per epitheta distiguit.
pelopo Equestre uero & equoꝝ alūnum cōmuni quadā ꝓprietate dicit. hæc ex Strabone qui ēt addit ꝙ peloponne
neso sos per multos prius ānos Argos uocata ē: eaq; tēpestate Argos achaicū noiati cœptū. p argos deniq; hic ho
Lacedæ ratius Agamēnonis prælia intelligit. Patiens lacedæmon. ea urbs ē in laconica ēt Spartha appellata. Cur
mon āt Iustinus li. iii. meminit. homerus li. ii. iliados diuersas esse urbes ostēdit. Lycurgi præterea leges ut Cicero
sparta li. ii. tusc. edocet laboribus erudiebant iuuentutē uenādo currendo esuriēdo sitiēdo algendo æstuando. Spar
lycurgi thæ uero pueri ad arā sic uerberibus accipiebant᷑ ut multus e uisceribus sanguis exiret. nōnūq̄ etiā ad necem
leges quoꝝ nō mō nemo exclamabat unq̄: sed ne ingemebat quidē: hæc ex illo. pp id igit᷑ patiens ait horatius: & si
Spartæ in cunctis agendis patientissimi erāt: ut late in lycurgi uita a plutarcho ostendit᷑. Larissæ cāpus opimæ. Stra
pueri bo lib. ix. ubi de thessalia loquit᷑: scribit laryssam urbē esse iuxta peneum fluuiū. est & alia uri inquit in creta ci
Larissa uitas in qua subiectus cāpus laryssius uocatur. larissa quoq; ostæ locus ē quæ pensilis aut obliqua dicit᷑ a plæ
larissus risq; ē & in pelopōneso argiuoꝝ arx laryssa. Eleoꝝ quoq; agrū dymæq; disterminās laryssus fluuius ē: est & I
fluuius asia laryssa phriconia. In agro item attico larysse ē. Talibus quoq; ē uicus. plura ēt strabo in dicto uolumine.

Albūeæ resonātis. de hac poeta li. vii. ita scribit. At rex sollicitus mōstris oracula fauni Fatidici gēitoris adit locusq; sub alta Cōsulit Albunea nemoꝝ quæ maxima sacro Fōte sonat sæuāq; exalat opaca Mephitim: ubi quidē Seruius ait unū esse fontis nomen & syluæ asseritq; in tyburtinis esse altissimis mōtibus. eē uero dictā ab aquæ qualitate. Acron dicit nomē accepisse ab Albunea nympha cui nemus cōsecratū est. Porphirio etiā

albunea scribit Albuneā deā in regiōe tyburtina fontis præsidem. Strabo li. v. refert in planiciē tiburtyna fluere quas
albulæ nūcupāt Albulas aq̄s frigidas multis e fontib⁹ edentes uarios ad morbos salutares. Lactātius ꝑterea lib. i. c.
aquæ vi. scribit decimā sibyllā tyburtē noie albūeā: q̄ tyburi colit᷑ ut dea iuxta ripas amnis anienis: cuius i gurgite si
tibur mulacrū in uētū esse dicit᷑: tenens in manu librū. Præceps anio. i. Romæ cōspectu tybur qdē herculeum ē: &
Anio Cataratta. i. descensus quā facit anio ubi nauigabilis esse īcipit quū e sublimi ꝓfundam in uallem præceps de
Subla fertur & p urbi ipsi uicina nemora. hoc ex loco mira est fructuum abundantia præter lapidis effossiōes: q ty
queum burtinus dicit᷑. In hac planicie anio fluit: quousq; tyberim intret. hæc ex Strabonis li. v. Qui anio ex alba de
Tybur currens præter latinā marsoꝝ urbē & ꝓpinquū illi cāpū p tybur descendit in tyberim ut idē ait. Plinius itē
tus li. iii. scribit ꝙ anio in monte trebanoꝝ ortus Lacus tris amœnitate nobiles: q nomen dedere Sublaqueo: de
Corax fert in tyberi. Tyburti lucus. Sestius græcus historicus li. vi. antiqtatū scribit ꝙ Catillus amphiarei filius post
Cathyl ꝓdigialē patris iteritū apud thebas iussu oiclei aui sui cū oi fœtu & sacris missus tris liberos i italia ꝓcreauit
Cora tyburtū. Coracē & cathyllū q depulsis ex oppido haud lōge ab roma posito ueteribus sicanis: ab noie tybur ti maximi natoꝝ filii oppidū uocauerūt. Vir. ēt li. vii. ait. Fratris tyburti dictā cognomine gentē. Solinus quoq; de hoc meminit ꝯm Sestium: q quidē ultra ꝓdicta nō desunt inqt q dicāt singulū fratrē Ciuitatem singulā cōdidisse. testis est mons qui adhuc Cathyllus dicit᷑: & Cora oppidum inter uolscos.

ACR. Aptū dicit equis argos: aptū aūt equis Argos genere neutro absolute dicit. Ditesq;. m. hoc ē sicut athenas in mineruæ honorē: ita argos & mycenas laudari in honorē iunōis. Nec tā patiens: qa in agoneis uerberibus imobiles cedebant᷑. Lacedæmō: post matricidiū orestes cum fureret adiit oraculum de sanitate: oraculū rñdit sic eū posse sanari: si dianæ scythicæ de taurica simulachrū auferret: ꝓfectus itaq; est: ibi erat soror eius sacerdos: q̄ aduenas imolabat: agnouit fratrē: pepcit illi interrogauitq; cur uenisset. Ille indicauit: abstulerūt inde simulachrū: simul soro secuta ē: delati sunt ad Italiā: & collocauerūt in nemore aricino simulachrū: & ꝯsecrauerūt nemus. Post hæc italis imite numē uisum est: & aspeꝝ miseruntq; ad orientē simulachrū: qd lacedemonii susceperūt: & ne aut crudelitatē aut sacrilegiū facerēt: statuerūt hi ut iuuenis ætas ascēderet: & sup iponeret manus: & tā diu loris cederet᷑ ab alio iuuene q̄ diu sanguis de uibicibus i ara remaneret: & satisfaceret numini: inde ergo patiēs lacedæmō. Nec tam larissæ: larissa ciuitas thessaliæ: a qua & achilles larissæus dictus est. Vir. quos neq; titydes nec larissæus achilles. Percussit: nimia delectatiōe aium ferit. Quā domus albuneæ: delectabile nemus ē ꝯsecratū albūeæ nymphæ: a q̄ & nomē accepit. Et ꝓceps anio: aut ꝓdenexa cadēs aut rapidus. Tyburti lucus: sylua iuxta ciuitatē eiusdē nois. Mobilibus: discurrentibus.

Larissa

POR. Aptū dicit eqs. Home. sic. n. de hoc ille αργοσ ιπποβωτου. Me nec tā patiēs lacedæmō. Quā domus albuneæ. Albuneā deā i regionē tyburtinā fontis ꝓsidē: & Vir. testis ē q in. vii. ait. Lucosq; sub alta Cōsulit albunea nemoꝝ q̄ maxima. Tyburtiq; lucus: tyburtus cōditor tyburis ē: cuius frater cathillus & corax. quoꝝ Vir. meminit. Catillusq; acerq; corax argiua iuuēt⁹. Vda mobilib⁹ pomaria riuis: Irrigua itelligi uult.

CHRI. Plurimus: multus uel plurimus. i. lōgo sermōe utēs. Plurimus. n. lōgus. Vir. cōtēplator itē cū nux se plurima syluis iduit in florē. Dicit laudat mycenas: & argos in honorē iunonis qa istæ urbes sibi cōsecratæ sunt. Argos ideclinabile ē in singulari: sed in plurali dicimus argi argoꝝ: uñ argius urbs ē i pelopōneso iunoni sacra abūdat optimis eqs. Patiens: uel pp sacra tauricæ dianæ. Cum. n. horestes de taurica regiōe simulachrū dianæ cui hostia humana imolabat᷑ in Italiā apud aricinīā syluā detulisset: abominati sunt: italia sacra itali: & lacedæmō remiserūt. Lacedæmones aūt p humana hostia instituerūt: ut pueri manus sup arā tenerēt quæ ab aliis pueris tam diu uerberarent᷑ donec sanguis emanaret: Hoꝝ patientiā Cicero ēt in tusculanis admirat᷑. Ergo patiens pp puerorū patientiam ꝯm Acronem & porphirionem: uel patiens quoniā lacedæmonii sæuerissimis lycurgi legibus instituti patientissimi aduersus omnes difficultates fuerūt: ois sexus ois ætas bello iseruiebat. Nā egrediētibus ad pugnā uiris: senes mulieresq; mœnia tutabant᷑: illud aūt ꝑcipuū ꝙ eādē uestē in hyeme: & in æstate oēs ferebāt. Larissæ: urbs in thessalia: unde & larissæus achilles: ergo & pp achillis nomē: & pp fertilitatē a multis laudabat᷑. Campus: planities: oēm. n. terrā ita diuidimus: ut dicam⁹ eā aut campū: aut uallē: aut collē: aut mōtē. Campū dnt planū: & in lōgius porrectū spaciū. Hic cāpestria lora. Val

lis est id interuallũ qđ inter duos montes relinquit᷑.Cõuallis uero a tribus locis clauditur.Colis minor minusq̃ altus q̃ mons.Mõtes ardua & excelsa loca dicimus.Albunea nympha q̃ in albunea colebat᷑.Est ĩ mõte tyburtino fons albunea sic dicta ab aquæ q̃litate: q̃ ĩ illo fonte ẽunde ẽt nõnulli ipsam leucotheã uolunt: ait seruius ubi Vir.sic scribit.Lucosq̃ suũ alta cõsulit albunea. Præceps:p deuexa.cadẽs nõ sine sũmo strepitũ.Et dr̃ anio°anienis & nõ anionis fluuius.hũc tyberonẽ hodie appellãt.Fluit iter Sabinos & Romanos iũgnis uictoria Tulli hostilii q̃ fidentes fudit. Tyburti: & hoc tyburtũ: & hoc tybur.In his locis crediderunt oĩa posse albescere.unde ebur etiam quo caudidius redderetur illuc deferre solebant:hic illud Facetum Martialis distichon.Tybur ad herculeũ migrauit nigra lycoris. Oĩa dũ fieri cãdida credit ibi. Fuit ãt amphiaraus amithaonis at nepos uit ĩ diuinatiõe excellentissimus: & q fatum suũ apud thebas nisi ab eryphile uxore ꝓditus fuisset:euitare poterat.Ex hoc secũdum Solinũ natus est catyllus q tres filios genuit alium catillũ: & tyburtũ: & tertiũ q corax dictus est: Siue igitur ii siue eoꝝ pater tybur pulsis inde ueteribus sicanis condiderunt:& a tyburto illud nominarunt. Lucus silua albunea:& ꝓprie dixit.Nã lucus nemus est deo sacrũ: græce τεμενοσ dicitur.Volunt locũ esse dictũ per cõtrariũ.a lucendo: qm̃ cũ nullæ illic arbores pp religionem cederent᷑ opacus & sine luce erat.Vel a lucendo pp crebra lumina:quæ in sacris nocturno tpe lucebãt. Vda riuis pomaria.loca arboribus pomiferis sata.quæ latini eniã uiridaria appellant.Græci uero paradisos. Pomæria ãt erant interualla iuxta mœnia uacua relicta:& auguriis cõsecrata:in quibus augures auguria captarent.Quæ ullo ædificio occupari nefas erat.Dicta autẽ pomæria quasi post mœnia.

Albus ut obscuro detergit nubila cœlo
Sæpe notus neq̃ parturit imbres
Perpetuos,sic tu sapiens finire memento
Tristiciam,uitæq̃ labores
Molli plance mero,seu te fulgentia signis
Castra tenent,seu densa tenebit.
Tyburis umbra tui.Teucer salamina patrẽq̃
Cum fugeret/tamen uda lyæo
Tempora populea fertur uinxisse corona:
Sic tristes affatus amicos.
Quo nos cunq̃ feret melior fortuna parente
Ibimus o socii comitesq̃.
Nil desperandũ teucro duce & auspice teucro.
Certus enim promisit apollo
Ambiguam tellure noua Salamina futuram.
O fortes peioraq̃ passi
Mecum sæpe uiri nunc uino pellite curas.
Cras ingens iterabimus æquor.

ANT. Albus not⁹.pmutãt duo uẽti naturã. Cũ sit auster aphricæ serenus:aq̃lo nubil⁹: ut iq̃t Pli.li.ii.Vbi ẽt ait:q̃ Auster italiæ hũidus est &c.νοτιοσ inquit Gellius hũor dr̃ hic notus ... dictus. Molli mero:dulci suauiq̃ Vino.Teu... patrẽ q̃:post finẽ troiani belli Teucer ... aiacis fratris inuisus patri Thelamoni quũ nõ reciperet ĩ regnũ Cyprũ cõcessit:atq̃ ibi urbẽ noie antiquo p̃riæ salamyna cõdidit.Auctor ẽ Iustinus li.ulti.Altera ãt Salamyn atticæ regiõi adiacet insula qdẽ stadioꝝ.lxx. longũ porrecta:uel ut alii afferunt.lxxx.Scribit hæc Stra.li.ix.Cũ fugeret.i.quis:nã seq̃t tñ. Sæpe aũt cũ ꝓ q̃uis repit᷑.Cice.ad Celiũ epistola ultĩa li.ii. Quæ cũ esset icerte existiaui tñ faciẽdũ eẽ &c. Lyæo: Lyæus bacchi nomẽ ab λυω qđ est soluo:eo q̃ mentẽ & mẽbra uinũ dissoluat.Vñ seq̃t᷑ paralysis. Populea corona:populeã posuit coronã pp aĩ fortitudinem. hæc.n.arbos ĩ tutela herculis ẽ.imitabat᷑ ergo herculẽ:q ad iferos pgẽs eadẽ frõde se corõauit. O socii cõitesq̃.Socius par est:Comẽs uero mior qppe q se q̃tur: & ducẽ hẽt.Vt q̃ Victo.li.i.rh.uet.iq̃t: Socius ẽ q nobis aliquo pacto ad aliq̃d gerẽdũ cõiũgit᷑.Amicus uero ẽ:q mihi usu uitæ similis pio ac fideli amore cõiũgit᷑. Auspice Teuc.i.auspicii docto p q̃ futura nosse poterat. Ambiguam:dubiã uel duplicem pp alterã Atticæ adiacentem. Certus apol.non fallax:sed ueridicus. Nunc Vino pellite curas:Pli. ẽt li.xiiii. scribit nimio potu gignifere reꝝ oium obliuionẽ mortẽq̃ memoriæ furoremq̃ ẽt. Iterabimus:repetemus.

auster
Aq̃lo
Notus
Teucer
Cum
Lyæus
Lio
Populus
Hercules
Socius
Comes
Socius
amicus
ebrietas

ACR. Detergit nubila cœlo.puꝛ aerem facit:quem græci leuconotũ appellant:idest serenũ ordo est sæpe albus notus detergit nubila obscuro cœlo. Plance:uocatiuus proprii nois. Molli mero:aut leui aut suaui:nã uino in obliuionẽ ueniunt curæ:& tristitiæ fugant᷑. Seu te ful.si.ac si diceret:seu signis militaribus,seu bellis miscearis. Seu densa tenebit:seu sis domi. Salamina:ciuitas thelamonis: hic filius suis Teucro & Aiaci ad troianum bellum proficiscentibus legem posuit:ut alter sine altero nõ rediret.Aiace itaq̃ se perimẽte q̃ per dolum Vlixis iudicio armorum uictus sit cum ipse corpus Achillis liberasset. Teucer: memor iperii paterni patrem:& patriam fugiens responso Apollinis cum sociis alibi condidit ciuitatem: hunc fugientem dicit hortando comites suos ad pocula consolatum: & uino tristiciam mitigasse. Tamen uda lyæo: madida uino. O socii:ordo est o socii o comites ibimus quocũq̃ feret nos fortũa melior parente. Auspice: fautore uel sponsore.apollinem dicit:cuius responsa uel promissa sequebat᷑. Certus: non fallax:ueridicus. Ambiguam:duplicẽ uel q̃ una in cypro altera in thracia regione esse dr̃:uel q̃ una pulsus ẽ: altera cõdidit. Vir.similiter ambiguam duplicem posuit.Agnouit prolẽ ambiguam geminosq̃ parentes. Noua.s.incognita peregrina. Peioraq̃ passi.Vir.O passi grauiora. Iterabimus:idest iterum nauigabimus.

POR. Albus ut obscuro detergit nubila cœlo Sæpe notus.Hanc odem quidam putãt aliã eẽ sed eadẽ ẽ. Nam & hic plancũ alloquit᷑ in cuius honore & superiore parte tybur laudauit.Plãcus.n.tyburti fuit oriũdus. Album aũt notũ dixit ut græci λευκον νοτον quod serenum faciat. Vda: lyæo tẽpora.ι.ῠπαλλαγη.ipsum enim udum lyæum itelligi oportet idest uino. Populea fert᷑:bene non quamlibet: sed populeam coronam propter fortitudinẽ animi.Nã hæc arbor in tutela herculis. Ambiguam salaminam:nunc duplicem intelligamus:quoniã altera Teucer in Cypro insula condidit patria a Thelamone patre eiectus. O fortes peioraq̃

passi:ut Vir.O passi grauiora dabit deus. Nūc uino pellite curas.Cras igēs iterabimus æquor.Quidam stulte ab itinere uerbū fictū putāt sed nequaꝗ̄ sic accipiēdū eū simplicior elocutio magis tōnē hēat. Teucer mari ueneratiq a patria eiectus est errans ingens iter:ut iterent nauigationem socios hortatur.

¶CHRI. Albus ut obscuro.Postꝗ̄ planci patriā laudauerat:eū hortaᷓ ut finē qnꝗ̄ mœrori ipōat:& imiteᷓ tempestates cœli ꝗ̄ non semp eadē:sed ex turbulentis mutanᷓ in tranqllas.Albus ordo est.O plāce memēto sapiēs finire tristitiā & labores moli mero:sic ut sæpe notus deterget nubila cœlo:Neꝗ̄ semp pturit imbres. Notus:in italia ut plurimū nubes in aphrica serenitatē inducit. Cœlo:aere hinc Lucre.In hoc cœlo qui dicitᷓ aer:& Vir.Maria ac terras cœlūꝗ̄ pfundū:pprie cœlū est qd stellis splēdet:ꝗ̄si ꝗ̄dā cælatura.Hic ēt cœlū instrumentū quo cælatores cælant.Ouidi.Quiꝗ̄ moues cœlū tabulasꝗ̄ coloribus uris. Deterget:tergēdo remouet. Imbres:ipetuosos itelligūt.Pluuias uero lentas & iuges.Sic tu sapiēs.i.quia sapiēs es memento finire.Vel sapiens.i.q sapiens eris si hoc facies.Vir.Ni frustra auguriū uani docuere parētes.i.qui uani eēnt si frustra docuissent. Molli dulci.Vir.Tūc & mollissima uina.Nā qd pprie tactus est id ad gustū sæpe trāsfertᷓ significat itē flexibile.Vir.est mollis flāma medullas:itē luxurosum:iuuēalis.Quos tegula sola tuetᷓ a pluuia molles ubi reddūt oua colūbæ:itē delicatū & tenellū.Plautus.Mollicula es:itē p trāslationem a tactu gustuꝗ̄ molle.i.placidū & facile.Vir.Sola uiri molles aditus:& tēpora noras.Itē est cōtrariū duro. Vir.mollib⁹ strātis opera ad fabrilia surgit.Cæteræ aūt notiones quas pōnit marcellus:huc omnes reddeūt. Metū:purum significan:unde uinū dicimus merū cui nihil sit aquæ admixtū.Mixtū aūt dicimus uinū cui sit aꝗ̄ admixta. Martialis.Callidus iposuit nuper mihi caupo rauennæ:Cū peterem mixtū:uendidit ille merum. Signis.s.militaribus.i.uexillis.Lucanus.Signa pares aquilas & pila minantia pilis. Cæteꝝ signa dicimus indicia rerum:ut cum dicimus tumorem esse signū ueneni.Signa etiam statuæ appellantur:ut tabulæ capiunᷓ p picturis unde apud Salustium:signa & tabulas. Tenent habent:tenere dicimus habitare.Vir.Qui teneant nā inculta uidet:hoies ne feræ ne.item intelligere.Terentius.Rem tenes nō me latet:& in hoc & in aliis uerbis plures notiones attribui uerbis a marcello:sed ille non solū quæ propria sit uerbi notio inuestigat:sed ēt eas in quas p translationem a poetis uerba dicunᷓ tanꝗ̄ pprias exponit.Qua in re diligentius aiaduertendū est nā quæ pprie sunt sp & ubiꝗ̄ quadrāt.Ergo si dico:posita sed iudicᷓ arca:ita pprie dr̄ ut de ꝗ̄cūꝗ̄ re:& a quocūꝗ̄ scriptore recte dicaᷓ.Sin aūt ludere ꝗ̄ uellē calamo pmisit agresti.i.scribere ñ cuicūꝗ̄ neꝗ̄ de ꝗ̄cūꝗ̄ re decet.Probauerat rōne naturali sæpe iteruenire uicissitudines in rebus humanis:nūc pbat exēplo & auctoritate teucri:q ēt in suo exilio pfugus lætitia tristitiā pellere tentabat:Sed ut res pspicua reddaᷓ: Ex caco iouis filio natus est Thelamon q comes herculi in expugnatione troiæ:qm̄ primus mœnia cōscenderat ab hercule Isionē Laomedontis filiā dono accepit:atꝗ̄ ex hac Teucrū genuit.Ex alia aūt Aiacē sustulit.Sed hic in bello troiano superatus ab ulysse in iudicio cū uterꝗ̄ sibi arma achillis posceret:in furorē incidit ac seipsum interemit itaꝗ̄ cū sine fratre teucer patriā rediret:a pre pulsus ē.At ipse in cyprū uēit:ubi urbē cōdidit:eāꝗ̄ a pria salamina denominauit.Salamina patrēꝗ̄ est hæc salamis salaminos:& in actō salamina. Vda lyæo madida baccho.i.uino:ut sit denoiatio.Dr̄ aūt bacchus lyæus παρὰ τὸ λύειν qd est soluere:qa uinū mentes nr̄as a curis soluit. Corona populea:ut decet uiꝗ̄ fortē ad imitationē herculis q ab inferis rediēs ea arbore se coronauit.Cuius frondes externe nigrescere dnt̄ur pp fumū:& obscuritatē inferni: interne uero albescere pp sudorē herculis.Etenim hæc arbor herculi pſecrata a poetis dr̄.Vir.in buco. Populus alcidæ gratissima uiris hiaccho. Quo nos cūꝗ̄.i.quocūꝗ̄ nos.Themesis ꝗ̄ fit quotiēs dicto cōposita dissoluitᷓ: & i medio alia dictio iterponitur.Virg.Hæc troiana tenus fuerit fortūa secuta.i.hactenus troiana. Melior equior:& magis beniuola. Bonus.n.mitis æquus:& fauens dr̄.Sta.Tu corda parūper Huc aduerte libens.Atꝗ̄ has bonus accipe uoces. Virg.Sis bonus fœlixꝗ̄ tuis.Aliqñ pulcher.Teren.Et forma fortasse bona.Propertius. An contempta tibi iunonis forma pelasgæ.Paladis aut oculos ausa negare bonos.Item aptus & idoneus. Virgi.& bona bello cornus.Itē doctus Virg.Cur nō mopse boni qm̄ cōuenimus ambo Tu calamos inflare leues:i ego dicere uersus: Iniciat aūt despantibus comitibus optimā spē:cū pollicetᷓ fortunā meliorē parēte:q illos a patria excluserat: & seducē.q.d.eū ducē cui neꝗ̄ alus in piculis auertēdus:neꝗ̄ fides in ꝯsulēdo deerit.Sed primū apte pposuit. Secundū:ut arrogātiā euitaret occultius isinuassit. Socii comitesꝗ̄:Socius a socco dr̄ q calceus ē utriꝗ̄ pedi aptus:qm̄ socius se amico cōmodū i utraꝗ̄ fortūa pbeat.Sunt aūt socii q pari ꝯsilio:& auctoritate rē simul aggrediunᷓ.Comites uero q ꝯsulēdo opamue pstando subsequunᷓ.Et pprie dnr̄ comites in itinere q nō sua cā iter capiūt:sed ut aliū psequanᷓ.Quapp socios dixit:ut oñderet cōem rē agi:& se illos sibi pares nō inferiores hre.Hoc humanitatis cā oēs duces facere ꝯsueuerūt.Sic & Virgilia.æneas.O socii.neꝗ̄.n.ignari sum⁹ añ maloꝝ.Sic in hysto.milites cōmilitones appellāt.Comites aūt dixit:ut se bñficii ab illis pstiti memorē oñderet.Quapp o cōites.i.q ne me meāꝗ̄ salutē desereretis:nulla difficultate deterriti me psecuti estis. Auspice: ut nōmodo tāꝗ̄ dux Iquare prudētiā hūanā dūtaxat pstare possit:sed ēt auspex.i.q auspiciis cæterisꝗ̄ uaticiniis futura diuinitus pspexerit. Certus apollo.q.d.ab eo hæc futura de urbe ꝯdēda cognoui:cuius oracula certa nūꝗ̄ fallāt.Cur ergo nū seqnᷓ eū ducē i quo:& hūana prudētia:& diuia pscientia sit ab eo deo accepta q nūꝗ̄ fallat.Hic ergo deus pmisit salamia ābiguā.i.posse nos ꝯdere urbē quā a salamia antiꝗ̄ pria salaminā appellemus. Promisit:nā a me rogat⁹:nā pprie pmittimus rogati:& pollicemur nō rogati:sed nr̄a spōte. In tellure.no.i.i cypro q locus nobis nouus:& icognitus ē:in hac isula belus teucro sedes sibi ponēdas ꝯcessit.Qd & uirgiliana dido meminit:Atꝗ̄ eqdē teucrū memini sydōa uēire finibus expulsū priis noua regna petētē.Auxilio belli gēitor tū bel⁹ opimā uastabat cypꝝ: & uictor ditiōe tenebat.Dixit āt tellure p terra. Tell⁹.n.dea est terræ.Terra uero ipm elemētū.Rōe.n.ut ait uarro colebatᷓ tell⁹ dea:ꝗ̄ a ui fœminea ꝗ̄ semia recipit:nūcupatᷓ. Itē telūo deus a ui masculina:ꝗ̄ semina terra emittit.Erat & alius deus.Altor ex eo ꝗ̄ oia ex terra alūtᷓ:itē rursusꝗ̄ rursus eodē cūcta reuoluunᷓ. Ambiguā:duplicē fm̄ acronē,eū altera esset i actica nō pcul ab ægyna.

Altera i cypro de qua nũc dr̃. Vir. Agnouit plẽ ambiguã geminosq́ parẽtes. Ambigua tñ latini dñt,q̃ græci ομωνυμα appellãt:unde boetius in dialecticis:ea ambigua dicit q̃ reliq dñt æquocaur canis qđ nomẽ syderi & aiali latrabili:& pisci cõe est. O fortes:ergo ferre poteritis. Peioraq́.p.arguit a maiori.Nã si maiora passi estis:poteritis magis hæc ferre.Sic & Vir.O passi grauiora. Nũc uino.p.c.quasi oñdat q in rebus duris decet interponi aliquã uoluptatẽ:qua animi restaurati uehementius contra difficultates insurgant.

Argumentum Odes octauæ.

Octaua ode dicolos distrophos in lydiam meretricem.

Ydia dic p oẽs (peres amãdo
1 Te deos oro/ sybarim cur p
Perdere? cur apricum
Oderit cãpum . patiẽs pulueris atq
Cur neq militaris (solis
Inter eq̃les eqtet? gallica nec lupatis?
Temperet ora frenis?
Cur timet flauũ tyberim tãgere? cur
Sanguine uiperino (oliuum
Cautius uitat? nec iã liuida gestat ar
Brachia/ sæpe disco (mis
Sæpe trans finẽ iaculo nobilis expe
Q uid latet ut marinæ (dito.
Filiũ dicũt thetidis sub lacriosa troi
Funera: ne uirilis (cateruas.
Cultus in cædem & lycias priperet

CANTO. Octaua ode i Lydiã meretricẽ scribit. Sybaris.n. ei9 amore officia oia:q̃ prius obire solebat:reliq̃rat.latẽs apud eã uti achilles oli iter filias lycõedis latuisse fert:mre iubente. Ne uidelicet uirilis habitus eum in troiã duceret. De quo late papinius.Id aũt latere apud lydiã:& consueta officia reliq̃sse i riualẽ quoq dici existimemus. Lydia dic p oẽs. Ode ẽ dicolos distrophos:metrũ hẽt anacreõtiũ & alcaicum:anacreõtiũ ex coryambo & bacchio cõstat:alcaicũ uero Epirhrito secũdo Coryambis duobus & bacchio. Coryambus cõstat pria lõga duab9 breuib9:ultia lõga.Bacchius pria breui:duabus longis. Epirhritus scđs:secũda breui trib9 aliis longis. Lydia meretricis hic nomẽ ab lydia regiõe:quæ & mœonia dicit sumptũ:ẽ aũt lydia annexa phrygiæ. Vt strabo li.xiii.edocet. Sybarim Iuuenis hic nomẽ nõ ab re positum.Nã sybaritæ deliciis:& luxuria defluxerunt:nt patebit & συβαρις græce.latine racitus & delicatus dicit. Alibi tñ fluuius est q ueterẽ separat cãpaniã. cui fluuio pprium illud inesse traditur:ut in eius aqua demissa uirgulta saxificentur:forma tamẽ coloreq seruato. Auctor est strabo li.v.Plinius uero li.iii.dicit.Inter duos amnes. Cratin & Sybarin:urbem fuisse eodẽ noie:sic et Strabo.li.vi.ait addens q ea ciuitas tanta excellentia & fœlicitate excreuerat: ut quaternas pximas rexerit gẽtes.Et quinq ac uiginti urbes suo subdiderit iperio.Totam autẽ fœlicitatẽ intra dies.lxx. Crotoniatæ illis itercęperunt:adeo deliciis & luxuria intẽperãtes defluebant.Vrbe.n.potiti iducto fluuio cũcta demerserũt.Si equi de sybari biberit sternutamẽtis agitari cõstat.Cratis ãt homies in eo lotos cæsariæ candidos & flauos efficit: ac multis medet morbis. Amãdo pdere:p antiphrasim ẽ:uã q amat:uel q amat fauere debe:nõ obesse .præterea amando hic põt actiue & passiue accipi:ita ut lydia amet sybarim:uel ut amet a sybari. Apricũ soli expositũ. Patiẽs pulueris:atq solis:Cũ assuetus sit pati & puluerẽ:& solis æstũ. Cur neq militaris.Iuuenum exercitia narrat.Nã ut Vegetius scribit:iuniores i eqs ligneis exercebant: tãtaq cura erat: ut nõ solũ a dextris sed et a sinistris partibus:& isilire & desilire discerẽt euagiatos et gladios uel cõtos tenẽres. Gallica ora: gallicos equos: Strab.li.iiii.ait ita. Vniuersa uero natio.quã hæc ætas gallicã uel gallaticã noiat:martis studio & aios ardet ipetu:cõserendæ pugnæ alacritate ipigra.Et paulo iferius sic:Ephorus tã latæ galliæ magnitudinẽ excedere tradit:ut quã nũc uocamus Iberiã:plurima illius spacia gallis usq gades attribuat.Iustinus ãt li. ulti.scribit:q tãti i galitia ac lusitania & tã pnices uisunt eqũi nõ imerito uero ipso concepti uideantur.Pli. et li.viii.de eqs scribit:q in hispania gallica gẽs & asturia ẽ eqni generis &c. Lupatis frenis.i.asperis ab lupinis dẽtibus:q ineq̃les sũt:ut inqt Seruius.Lupus ãt & lupatũ frenũ dr̃.Ouu.i tristib9:Et placido duros accipit ore lupos.Et Martialis.Mordet aurea q lupata cerui. Tyberim tãgere.i.natare.Natãdi usum inqt Vegetius æstiuis mẽsibus ois æq̃liter debet Tyro cõdiscere.Nõ.n.põtibus sp flumina trãseunt.ideo romani ueteres Cãpum martium uicinũ tyberi delegerũt:in quo iuuẽtus post exercitiũ armoq sudorem puluereniq dilueret.

Cur oliuũ:olei natura tepefacere corpus:& contra algores munire. Vsum eius ad luxuriam inuenere græci uitioq oium genitores:i gymnasiis publicãdo. Auctor est.Pli.li.xv. Vtq liuius docet:Hannibalis milites pugnaturi ad trebiam oleo molierũt artus:p manipulos misso:ab ipso.s.Hãnibale.hic aũt de Cæromate intelligit.De quo satyra.ii.in Iuuenale iam diximus. Armis.i.armoq exercitatione:ut disci: & iaculi:hæc.n.una ẽ clausula. Disco:graui lapide:& rotondo:qui exercitii cã corporis ad auras proiiciebat. Vegetius ait:ad lapides uero uel manibus uel fundis iaciẽdos exerceri diligenter cõuenit iuniores.Dicit ãt discus a δισκιν iacere. Iaculo:Tyrones iacula aduersus palũ tanq̃ aduersus hoies iacebãt.Armoq doctor attẽdebat:ut magnis uiribus & destinato iactu hastile torquerent:ut uel in palũ uel iuxta dirigerent missile. Quod idẽ uegetius edocet. Filiũ thetidis: I mari ægeo una cycladũ ẽ Scyros lõgitudis.xxv.miliũ passuũ. antea phœnice appellata:ut Pli.li.iiii.ait. In ea uero lycõedes rex erat.apđ eũ itaq nã filias hẽbat:Achillẽ puellari hitu Thetis deposuit.audierat.n.a ptheo uate apud troiã pituq achillẽ:hic mr eũ celare achiuos ut diximus uoluit ab Vlyxe tãdem recognitus est:& ad troiã ductus. Sub.i.ante. Vir.in.g.Sub lucẽ exportãt calatis:p ante lucẽ:Lycias cateruas:lycioq rex sarpedõ iouis filius troianis fauit:ubi a patroclo occisus ẽ.Hora.Lycios p troianis:oibus illorumq sociis posuit:de Sarpedonis morte li.xvi.iliados late hẽtur. Proriperet:traheret ipsum achillem.

ACR. Lydia dic p oẽs.Metrũ coriãbicũ:qđ constat ex coriãbo & bacchio.ita lydia dic p oẽs: Scđs ex epithrito secũdo & duobus coriãbis:& bacchio ita te deos oro sybari.cur pperas.amãdo. Lydia dic p oẽs:i lydiã dicit uulgatis formæ mulierẽ:& sibi aliqñ dilecte cur ita sybarim diligit iuuenem : ut eum ab oibus offi

anacreontium metrũ alcaicũ metrũ choriãbus bachi9 Epirhritus Lydia sybaris cratis crotõiate sybaris fluuius cratis.f. amãdo Iuuenũ exercitia i eqs Gallica ora Galitiæ equi asturia. Lupus frenum Lupatũ Natãdi usus Olei natura Græcorũ uitia Discus Iaculari Scyros achilles puella Sub Sarpedon

ciis amore sui desistere fecerit itermissa ēt exercitatiōe cāpestri:& sic apud eā lateat:sicut apud uirgines lychomedis achillē ferūt qd̄ p histerō ꝓterō i riualē dicit ordo ē. Lydia dic oro:hoc est iterrogo ꝑ oēs deos cur ꝓperas amādo pdere. Perde.cata.antiphrasin declamat. Amādo pdere:amore pdere:uū est ut uidi ut perii. Apricū:amœnū:uoluptuosū. Patiens:cū possit iā ferre militares labores. Flauū:turbidū. Tyberi tāgere:natare qd̄ adolescētibus iter sūma erat uirtutū exercitationis studia. Cur oliuū sanguine.u.c.u. dicit.cur nō exercet palestrā quā tractātes oleo ungebant:magis uitat oleū q̄ sanguinē uiperinū uenenosū. Lyuida brachia:assiduo usu & pōdere armoꝝ. Disco.discus genus ludi ē certi pōderis:dicit discū quo iuuenes in agōe cōtēdebāt:fortior ē iudicādus q ultra designati spacii finē eū iecisset:ita ut missilibus certabatur: ordo est neq̧ iā nobilis gestat liuida brachia armis:sæpe expedito disco trās finē:sæpe iaculo trās finē. Filiū dicunt:latuisse subaudis:achillē dicit a thetide abscōditū metu belli troiāi. Ne uirilis:cultus:lycii populi fuerūt troiāis ferētes auxiliū uñ ē.Vnā quæ lycios fidūq̧ uehebat orontē. Proriperet:raptim uel incaute iret.

❡POR. Lydia dic ꝑ oēs te deos oro.Hæc lydia aica uī fuisse Sybaris noīe adolescētis i cui iputat atq̧ amore sui iplicitū residē fecerit exercitationū cāpestriū. Cur aphricū oderit capū patiēs pulueris atq̧ solis:sit aut fuerit.Gallica nec lupatis tēpet ora frēis. Gallica ora.ꝑ gallicoꝝ ora equoꝝ. Lupata āt frena sūt aspa:de quibus & Vir.sic ait.Et duris parere lupatis. Cur timet flauū tyberi tāgere:q i cāpo martio exercebant:& natabant post exercitiū:qa & hoc uī necessariū militiæ eē.sæpe disco trās finē iaculo.Nobilis ad excipiendū trans finē expedito nobilis sæpe iaculo:dicit aūt eū gloriose:& discū & iaculū misisse.Quid latet ut marinæ filiū dicūt thetidis συλεψισ qa ex eo ꝙ latet latuisse accipiēdū ē. Lycias ꝓpet cateruas.Manifeste hic lycias ꝓ troianis posuit.

❡Ad lydiam ne in Sybarim adolescentem crudelis sit.

❡CHRI. Orat meretricē:ne adeo abstrictū suo amore reddat sybarim:ut oēs exercitatiōes iuueniles omittat. Perdere uere dictū:nā pdit⁹ dī q ita alicui ꝑturbatiōi aut uitio subiacet:ut ide se eximere non possit.hos græci asotas appellāt.Ergo pdite amare dī q totus ab amore occupat⁹ sit.Vir.Perdita nec seræ meminit decedere nocti. Oderit.Mira res ita amātes imutari:ut q̄ sūmo ope cōcupiuerint:nūc ea odio hēant. Apricū:soli expositū:quasi αφρικησ.i.sine horrore & sine frigore. Oñdit aūt q̄ta uis sit i amore:cū adolescētes oia studia qbus illa ætas sūmope delectat amori iseruiētes obliuiscant. Patiēs.ꝑ.nō odit igit cāpū qa pulueris aut solis ipatiēs sit:nā i illis rebus iā ita obduruit:ut uictis difficultatibus sola restet uoluptas. Eadē rō ē i eqtādo & flumie trāsnatādo. Militaris:ꝑ militares. Tēperet gallica ora.i.temperet ora gallicoꝝ equoꝝ frenis lupatis.lupata.n.frena sunt hētia duritiē lupini dētis:qbus frenis utebant galli. Vir. Et duris pere lupatis.Dicimus āt & hos frenos:& hæc frena i plurali:cū i singulari tm̄ neutri sit.Tēperate uero ē rē suo ordine & mēsura administrare.Ci.i tusculāis.Rē uero publicā nri maiores certe melioribus tēperauerūt & istitutis & legib⁹.Hoc græci.κοσμειν dñt.Inde illud homeri λυοκοσ μιτορε λαων. Oliuū:oleū:nā oleo ungebātur q se exercebant.Nā ex eo mēbra & aduersus frigus muniūt:& agiliora reddūtur. Vir.exercent patrias oleo labēte palestras.hoc & militibus suis ad ticinum pugnaturis præcepit hannibal. Vipino sanguine.i.uipino ueneno.Est.n.uipe uenenū ut uult Albertus apprie calidū:ꝓptereaq̧ magis noxiū. Serpēs āt hæc uipera dicitur:q ui pareat.Refert.n.herodotus ꝙ i cōcubitu mas caput i os fœmīe inserit:At illa post rē pactā dentibus illud ꝑcidit:Mox paritura disrumpit.Nec nisi effractis laterib⁹ erūpūt nati quos paritura ē.Nā nō oua ut pleræq̧ serpētes:sed catulos ad uigiti parit.Ergo nō nisi parētū cæde enascunt filii.Dicūt āt hoc ita cauisse naturāne iā noxii aialis spēs supra modū augesceret. Nec liuida:quia nō exercet in armis:in quibus ꝓpter ictus brachia liuescunt. Nobilis disco & iaculo trās finem expedito.i.excellens.Quia cū siue discū siue iaculum i ludo contorqueat.utrūq̧ eo robore iaculat:ut trans finē.i.signū positum ita trāsmittatur totū extra finem sit.Discus aūt spera ex lapide metallo ue erat:quā in certamine robore brachioꝝ cōtendentes emittebāt.Erāt .n.apud græcos ꝑcipui ludi quinq̧:πυγμη.i.pugillaria.δισκοσ iactus iste.Nam δισκειν iacere est. διαυλοσ cursus pedester.αλμα saltus:& παλη palestra. Vt marinæ filius thetidis.Achilles:quē peleus eaci filius & nepos iouis ex thetide dea marina genuit.Hæc natū Achillē ad stygiā detulit paludē:totūq̧ ꝑter plātas demersit:sicq̧ reddidit inuulnerabilē.Deinde chironi iustissimo cētauro nutriēdū dedit:a quo musicā medicinamq̧ edoctus est.Postremo timēs ne ad bellum troianū traheret:in syrū insulam transtulit:i lycomedisq̧ regi cōmendauit:hic illum inter uirgines filias in ueste mulicbri occultabat:quo tpe.Deidamiā regis filiam agnouit:ex eaq̧ filium sustulit:qui a rubore capilloꝝ pirrhus:& quia adolescens ad troiam miles uenit:neoptolemus idest nouus miles est nominatus tandem industria ulyxis cognitus:ad bellū ductus est:ubiq̧ cum troilū Hectorē multosq̧ alios heroas interemisset:tandē in templo tymbrei appollinis a paride in isidiis collocato:pedes sagittis uulneratus interiit.Quāuis dion chrisostomus illū ab hectore i bello cæsum affirmet:& nō hectorē ab illo.Dictus autem est achilles:idest α ειδ του χιλου.i.sine cibo cocto.Nam herbis & pomis crudis tantūmodo uescebatur in pelio monte.Hinc illud distichon euphorionis poetæ εσφρινη χιλου κε τηι επαμπανα γεαυτοσ ταυλικα μυρμιδονε μηναχιλλεα φημι ξεντο. Sed ut ad thetidem redeā:cū de hac achillis matre loquemur Thetis thetidis dicetur.Cū aūt de ea quæ uxor oceani est:thetys huius thetys. Sub lachrimosa funera.i.paꝝ ante lachrymosa bella:ex quibus funera ꝯsecuta sunt. Sub.n.accusatiuo seruiens aū significat:sed ut ita parum ante sit.Vir.Sub lucem exportant calathis.Item circa Virg. Postesq̧ sub ipsos nitūtur gradibus.Item ꝑ Vir.Et sub noctē cura recursat.Ad locū āt iūgit ablatō.Vir.arma sub aeria posuit radiātia q̄rcu.Aliqū significat in Vir. Monte sub aerio:q nūc misen⁹ ab illo dicitur:nā & græci υπο pro εν ponunt Hesiodus in theogonia:κρηνασ ποι μαινδηες αικωνοσ υπο ζαθεω. In compositione modo localis est:ut subduco.Modo minuit ut subrideo. Virilis cultus:propterea muliebri ueste induerat. Lycias ꝓ troianis.Lycii autem populi in auxilium priamo uenerant sub duce pandaro.Hi post pandari mortem Aeneam in italiam secuti sunt. Virg.Vnam quæ lycios fidumq̧ uehebat orontem.

Tēpare

Vrpera

Discus

achilles

Sub

Nona Ode tricolos tetrastrophos ad
Thaliarcum.

u Ides ut alta stet niue candidū
Soracte/nec iā sustineāt onus
Syluæ laborātes/geluq;
Flumina constiterint acuto.
Dissolue frigus ligna super foco
Large suponens/atq; benignius
Deprome quadrimum sabina
O thaliarche merum dyota.
Permitte diuis cætera/qui simul
Strauere uentos æquore feruido
Deprælliantes/nec cupressi
Nec ueteres agitantur orni.
Quid sit futurum cras fuge q̄rere/&
Quem fors dierum cūq; dabit lucro
Appone/nec dulces amores
Sperne puer/neq; tu choreas.
Donec uirenti canicies abest
Morosa/nunc & campus & areæ
Lenesq; sub noctem susurri
Composita repetantur hora.
Nunc & latentis proditor intimo
Gratus puellæ risus ab angulo
Pignusq; direptum lacertis
Aut digito male pertinaci.

¶Argumentum Odes nonæ.

¶ANT. Nona Ode Thaliarcū puerū ad uoluptatem: lætio-
rēq; uitam hortatur.Dicit enim:cū maxima uigeant frigora:
lignis foco repositis dissoluēda sibi. Merumq; optimum ex-
hibendo:crastina curet minime nec itē dulces spernat amo-
res:aut choreas:dum iuueni sibi canicies abest. Qui uero di-
cunt poetam hic loqui ex epicuri sententia minime uerū esse flumina
uidetur.Epicurus enim in epistola herodoto missa: hæc ait: Epicuri
Cum itaq; dicamus uoluptatem finem esse: non luxuriosoq; uolu
uoluptates:easue quæ in gustu sunt positæ: ut quidam igno- ptas
rātes aut ab nostra sententia dissentientes: aut male accipien-
tes arbitrantur.Sed non dolere corpore: animoque tranquil-
lum esse:& perturbatione uacare dicimus. Non enim con-
uiuia & comessationes:non puerorum mulierumq; congres-
sus:non piscium usus:& cæterorū quæ affert preciosior mēsa:
suauem gignit uitam:Verum ratio sobria:causasq; perscru-
tans:cur quæq; uel eligenda:uel fugienda sunt: opinionesq;
expellens:per quas animos utplurimum occupat tumultus.
Horum omnium initium maximumq; bonum prudētia.est
hæc ille. Vides ut alta stet niue candidum. Ode est tri-
colos tetrastrophos. Est enim metrum ex duobus uersibus
iambicum alchaicum constans duobus iambis:uel spondeo Alchai
& iambo cæsura:duobusq; dactylis. Tertius archilochius hy- cum
percatalecticus est:ex spōdeo:iambo: spondeo: iambo: cæsu- iābicū
ra.Quartus pindaricus ex duobus dactylis:& duobus troche- archilo
is.hypercatalecticus autem uersus dicit̃ exhuberans unica chium
syllaba:ab ὑπερ hyper quod ē super:supra:ultra:Et καταλη- hipcata
κτικὸν terminatum: quasi superflua terminatio. Thaliar- lecticū
chus autem nomen est a poeta fictum. Nam dici potest cōui- Pindari
uii seu festiuitatis princeps.θαλία nāq; dicitur cōuiuium ser- cū me
rum:festiuitas.ἀρχος princeps. Stet:idest cōsistat: plenum trum
esse hic non conuenit:nam alta niue candidum dicit. Sora- Hipca
cte:scribit Solinus:q perpaucæ familiæ erāt in agro phalisco- talecti
rum:quos hyrpos uocabant qui sacrificium annuum ad mō- cus
tem soractæ faciebant:idque operantes gesticulationibus re- Thaliar
ligiosis impune insultabant ardentibus lignorum struibus:i cus
honorem diuinæ rei flammis parcentibus.Strabo etiam libro.v.ostendit.Soracte in phaliscis esse iuxta fla- Thalia
miniam uiam.Sub quo monte:ut ait:urbs erat fœronia:quo nomine & dea quedam nuncupabatur: quam Archos
finitimi miro dignabantur honore quo in loco ipsius templum erat mirificum sacri genus habens. Nam Phalisci
qui eius numine afflabantur:nudis pedibus prunas & copiosum cinerem inambulabant nulla læsione sub hyrpi
hac dæmone.Id autem quotānis celebrabatur.Horatius uero hic in sabinia Soracte esse ostendit:uel potius p Soracte
penā prope est:ut uidimus.Distatq; ab urbe roma milibus passuum ultra uiginti.Dicitur autem soracte: ut feronia
puto:a σωρεία quod est congeries:uel a σωρος quod est aceruus cumulusue: est enim mons altissimus. Soracte
Gelu acuto:Acutum dixit quoniam gelu ipsum acutum fit aqua paulatim stillante:uel acutum ait:quoni- unde
am suo innato frigore cum tangitur:pungere uidetur atq; urere. Dyota:potandi uasculum: a δύο quod
est duo:& ὦτα plurali numero aures:quasi duas aures:idest ansas habens. Cætera .i. omnes alias curas. Dyota
Tu uero uoluptati incumbe:& quietæ uitæ futurorum minime sollicitus.Dii enim post aduersa per seipsos
quietem tribuunt hominibus & iucunda:hinc ait:qui simul &c. Strauere: quiescere fecere atq; subside-
re. Feruido:æstuanti. Orni:arbores sunt albo cortice graciles & altæ:dictæ:ut puto ab ὀρνύω quod est Orni
insurgo:incito:promoueo.itaque si nec orni nec etiam cupressi graciles quoque & alte stratis uentis nō agi- ὀρνύω
tantur quod de arboribus erit crassis & robustis? Fuge quærere:hoc ad animi pertinet tranquillitatem:ex
qua summa uoluptas redundat. Lucro appone:quia mors iminet:unde die quoq; accidere potest. Quē-
cunq;:uel bonum:uel malum. Virenti: tibi iuueni. Canicies morosa:senectus difficilis & querula: hinc
iuuenalis ait. Vsq; adeo grauis uxori:natisq; sibiq;. Vt capatori moueat fastidia cosso.Morosi autem ut por- Senectus
phirio inquit:dicuntur multorum morum inter se contrarioum. Canicies:uero generatur:ut docet phi- Morosi
losophus:ex putredine.Cum itaq; in senectute desit calor naturalis:qui causa est digestionis: necessario pi- canicies
lorum materia non bene digesta putrescit: hinc postea senes canescunt. Macrobius etiam libro. vii. scribit.
Caniciem ex nimio humore fieri qd phlegma uocatur.Nam ideo albi sūt cani:quia colorem humoris quo
nutriuntur:imitant̃. Campus:martius scilicet ubi iuniores exercebantur: uti superiori Ode ostendimus.
Area:plateæ.nam loca in urbe pura areæ dicuntur: ut uarro ait.ab similitudine areæ: ubi frumenta secta
teruntur: & arescunt. Festus etiam pompeius inquit: q area proprie dicitur locus uacuus: quasi exaruerit Cāpus
nec possit quicquam generare.Aduerte tamen campos ampliores esse areas uero minores.hinc poeta hæc Area
simul cōiunxit. Leues:uoluptuosi:suaues:dulces:gratissimi. Sub noctem: per noctem. Composita hora:

cōſtituta tibi ab amica. Suſurri:confabulationes.Catullus:Verboſa gaudet uenus loquella. Nunc & latē tis ordo ē:& nunc repetaꝛ̃ gratus riſus ꝓditor puellæ latentis ab angulo. quū enim riſus audiꝛ̃ puellā latere oñdit:qđ quidē ad uoluptatem & luſum fieri ſolet:hinc illud ē in buc.M lo me galatea petit laſciua puella. Et fugit ad ſalices & ſe cupit ante uideri. Pignuſq̃ direptum:lacertis:hic locus per antiphraſin intellectus a quibuſdā fuit debemus enim ītelligere pignus direptū a puella e lacertis amatoris:& annulū a digito eiuſdē.Sic nāq̃ cogunꝛ̃ amatores repetēdi gratia quod reliquerāt ui fere ablatū:puellas reuiſere: Nā iccirco illæ id fecerant Pignus direptū lacertis.Armillas ītelligit direptas e brachiis amatoris a puelle: Nam ut feſtus

Armillæ

edocet.Armillas ab armo(quibus uiri militares ab īperatoribus donati)dictas eſſe exiſtimāt: ꝙ antiq hume ros cū brachiis uocabāt armos.Vñ arma ab his depēdentia ſunt uocata. Aut digito:ānulū hic ītelligit: dire

Armi
Arma

ptum etiam a puella ex digito ipſius amatoris. Male ptinaci:ficte & debiliter tenaci: nam fingūt ſe amato res retinere:qđ optant ſibi adimi a puellis:& illud eſt:quo iuſtiores habeant redeundi cauſas.

¶ACR. Vides.ut alta ſtet niue cādidū. Metrū duobus uerſibus alchaicū qđ ↄſtat ex pētimemeri iābica & cæſura & duobus dactylis ita.uides.ut al.ta.ſtet niue cādidum.Tertius dimeter iambicus hipercatelecticus.ī. ex duob⁹ dambis uel ex quattuor iambis & ſimiliarita ſiluæ laborantēs: geluq̃.Quartus pindaricus ex duobus dactylis & duobus trocheis ita:flumina conſtite.rit a.cuto.Inter pherecratiū & pindaricum hoc intereſt: pherecratium conſtat ex ſpondeo:dactylo & ſpondeo: pindaricum ex duobus dactylis & duobus trocheis.

Vides ut alta ſtet.ī.cooperiaꝛ̃:ut ſtant lumina flāmæ:& iā puluere cœlum ſtare uident. Candidū:cādens

Soracte

niuibus. Soracte:mons apuliæ in quo apollo colebaꝛ̃:ut Sūme deū ſancti cuſtos ſoractis apollo. Siluæ laborantes:ponderis magnitudie. Flumia.c.a. nimietate frigoris ēt flumina cōcreta a curſu ſuo ſtetiſſe dicit.

Sup foco:ut multa ſup.p.r.ſ.h.m.& alibi.Gemia ſup arbore ſedit.Large abūdāter:copioſe:ꝑ foci magnitudine. Benignius:remiſſius ſolito. Deprome:hauri:ppina. Quatrimū: in q̄tuor ānis inueteratum. Othaliarce:nomē ei⁹ ad quē loquiꝛ̃. Dyota:uinariū uas.ī.magaꝝ duas hñs anſas. Permitte di.c.omnes ſollicitudines ordinationi numinū debere committi dicit. Qui ſimul:ſimul dixit in momēto oia tranqllātes. Strauere:placidū fecere.Vir.Sterneret æquor aquis remo ut luctamē abeſſet. Aequore.ſ.cōcitato mari pp uētos prœliantes. Nec.u.a.o.nec cōmouentur ſedato fluctu uentoꝝ. Quē.ſ.d.euentus dierum lucrare: & memor mortis citæ nec lætitiā nec amores omitte:ordo ē:quēcūq̃ dieꝝ dabit ſors:appone lucro: & fuge q̄rere quid ſit cras futuꝝ.Fuge quærere in uitupationē matheſis dictū:quod magis cruciat expectatiōe & q̄ſitione futurorum. Appone:patienter fer:& habe ꝓ lucro quēcūq̃ dieꝝ ſiue bonū ſiue malū dabit ſors. Neque.r.c.choreæ a choro dictæ ꝙ iunctis manibus ſaltetur. Virenti:tibi.ſ.iuueni & adhuc uiridis ætatis hoi. Moroſa.c.ꝙ moroſum tarda deliberatione faciat. Cāpus & areæ:planus ad ludū locus:& repetanꝛ̃ ab iferiorib⁹ſubaudis. Leneſq̃:uoluptuoſi. Suſurri:confabulatiōes: ordo eſt:nūc & gratus riſus ꝓditor puellæ latētis ab ītimo āgulo repetaꝛ̃ abs te. Latētis.Vir.Et fugit ad ſalices:& ſe cupit añ uideri. Proditor:manifeſtator.Vir. Tectuſq̃:recuſat Prodere:uoce ſua quēq̃:aut opponere morti. Gratus puellæ:puellā ſibi gratā dicit:ꝗ ſæpe meretricio ritu manibus labit amatoris:hāc aūt dicit īpetendā. Pignuſq̃ direptū.ſ.pign⁹ eſt aut armilla de brachio:aut annulus de digito datus cauſa ueniendi ad cōſtitutum locū:& ſubdole.Nam fingunt ſe retinere quod uolunt ſibi adimi:ut hēant iuſtam cām ueniendi. Male ptinaci:male in tenēdo perſeuerante.

¶POR. Vides ut alta ſtet niue candidum Soracte:Thallarcum ad lætiorem uitam hortatur:ut luſib⁹ adoleſcentiæ q̄ diu ætas:permittit utatur.Notandum autem quod neutro genere ſoracte dixerit cū uulgo ſorax dicitur.Eſt autem hic mons in phaliſcis. Stet:autem plenum ſit ſignat:ut Ennius: Stāt puluere campi:& Vir.Iam puluere cælum ſtare uides:& in buco.Stant & iuniperi & caſtaneæ hirſutæ. Flumina conſtiterint acuto.Vtrum ad ſenſum frigoris pertinet quod uelut uitrum pungit.An quod frigus uelut uitrum acutum ſit. Super foco: ſup focum uidetur dicere debuiſſe:ſed frequens in hac figura Horatius:ut diſtrictus enſis cui ſuper impia ceruice pendet.Atq̃ benignius deprome quadrimum ſabina. O thaliarche merum diota. Dyotam amphoram dicit ꝙ anſæ eis uelut aures ſint:ergo græca appellatione hoc dicitur. Quem ſors dierum cunq̃ dabit lucro appone.Ordo eſt:quæcūq̃ dierum ſors dabit lucro appone:per quam dicit unumquēq̃ diem uitæ noctæ nos de lucro cōputare debere eo ꝙ mors quottidie poſſit accidere. Nec dulces amores ſperne puer:pro dum pueres noli ſpernere. Donec uirenti canities abeſt moroſa:ideſt ſenectus difficiliſmam moroſi dicuntur multorum morum inter ſe contrariorum. Compoſita:pro conſtituta. Nūc & latentis proditor intimo gratus puellæ riſus ab angulo:grate dicunt:ſic.n. puellæ ſolent uerecundiā ſexus cum libidine miſcentes abſcondere ſequentibus amatoribus:& rurſus ut inueniantur riſu ſe prodere. Tale illud Vir.Et fugit ad ſalices & ſe cupit ante uideri. Male pertinaci.Belle male pertinaci:quia fingunt ſe retinere quod uolunt ſibi adimi.ut iuſtas habeant cauſas per quas ueniant.

¶CHRI. At Thaliarchum adoleſcentē ut ſine cura in uoluptate degat. Præceptū oib⁹ philoſophoꝝ familiis cōmune:ſed diuerſis modis acceptū:ſtoici enī dicunt uiuēdū eſſe ꝓcul ab omni cura & fruendū datis obſeruata tñ modeſtia:nec pendendū ex futuro.Epicurei aūt:quos hic poti⁹ſequi uideꝛ̃. uā in adoleſcentia huic ſectæ adhæſit:oia ad corpus referūt.Atq̃ ita uiuendū cenſent:ut omni cura amota uoluptati indulgeamus. Stet:plenum ſic.Virgi.Stant & iuniperi & caſtaneæ.Significat ſtare cōſiſtere. Virgili. Stare loco ne-

Stare

ſcit.Item horrere.Virgi.Et puluere cælum ſtare uident:& ſtant lumina flāmæ:item infixum imobileq̃ pdurare.Virgi.Stat ſua cuiq̃ dies.Item fidem ſeruare.Cicero.Stare conuentis.Item poſitum eſſe. Virgili. Stant manibus aræ. Item placere. Virgilius . Stat conferre manus. Item pedibus inſiſtere non ſedere. Item pugnare. Virgilius:Armatoſq̃ uident ſtantes in limine primo.Item ſtabant pro templo & capitolia celſa tenebant. Candidum:propter niuem. Soractæ mons hirpinorum:uel ut alii uolūt phaliſcorum olim apollini ſacer.Vir.Et ſancti cuſtos ſoractis apollo.In huius montis ſpelunca ad plurimum tempus ſe continuit.

Siluester pōtifex max. Declinat̄ hoc soracte:tis. & hæc soractis:ut præneste & pnestis. Laborante s:tiuiū pōdere:& dat sensum rei q̄ sensu caret. Acuto:magno quoniam urat pungatq;. Vir. Et penetrabile frigus adurat. Cōstiterint:quia glacie cōdensentur:ut.n.caloris ratefacere est & resoluere:ita frig⁹ cuncta astringit & cōcreta reddit:ergo optie. Dissolue frigus.i.induc calorē:qui quæ frigore cōdensata erāt & torpebant:ut uidemus manus nr̄as resoluit. Foco:locus est ubi ignis accēditur:q̄ sedes oli lanb⁹ dicata erat. Marcus Cato in li. de re ru. de libo scribēs:folia subdito in foco calido sub testa coqto leniter. Historici nōnunq̄ ut ars pro tēplis ita focos p priuatis domib⁹ posuere. Ligna:excisas arbores & uita sua carētes ligna appellauerūt:arbores uero dum radicibus hærētes uiuūt uita uegetatiua. Large reponēs:duo pcipit large ut facit abūdanter reponēs ut faciat sæpi⁹. Reponere.n.iteꝶ ponere:nā reiterationē significat:ut hic aliqñ retro:ut reduco. Aliqñ ↄtrariū iducit:ut tego retego:fero refero. Reponere ēt cōdere. Vir. Hyemiq; reponūt. Itē rñdere uel rescribere. Iuue. Semp ego auditor tm̄ nunq̄ ne reponā. Quāuis i eo loco multa dixerin⁹. Deprome: auri ppie depromere ē cū rē ex secretiori loco educim⁹ ut pata nobis & ad man⁹ sit:uñ dicim⁹ res est in prōptu q̄si manifesta. Quadrimū q̄ttuor annoꝶ:laus uini a uetustate:sic ēt dicim⁹ bimū & trimū duoꝶ & triū ānoꝶ hornū aūt dicim⁹.i.hui⁹ anni. Dyota amphora λὐοτωοταε χουσαι idest duas aures habens.i. utriq; mānubriata. Sabina:ex sabinis populis latio uicinis dictis απο του σεβεσθαι.i.colere quia religiosissimi fuerunt sabini. De quoꝶ religiōe uitæ cōtinētia atq; austeritate multa scripserūt & Liuius: & alii hystorici. Sic & Vir. parsimoniā & sobrietatē uitæ rusticæ laudās addit:Hāc oli ueteres uitam coluere sabini. Permitte diuis:noli anxius eē de futuro. Straneret:deiecere:quasi desinere coegerūt. Aequore feruido:mari:q̄d illis flantibus feruebat idest in fluctus erigebatur:ut aq̄ in aeno feruēs. Cupssus:cyparissus puer fuit:quē siluanus amauit:uerum cū ceruā:quā puer in delitiis hēbat inscius itere missent:& eo mœrore puer extictus esset:siluanus illū in arborē sui uois ↄuertit. Eāq; p solatio manu gerebat. Hinc Vir. & tenetā a radice ferēs siluane cupressum. Est.n. nomē cyparissus & p syncopē cypssus. Deide ↄuersiōe.y. græce lfe in u cupssus. In hāc arborē uehemēter iuehit̄ cato de re rustica:illā.n. dicit hiatu morosam. Fructu supuacuā:baccis toruā: foliis amarā: odore uiolentā:ac ne umbra qdem gratiosam. Diti sacrā:pptereaq; funeri signo apponit̄. Cæsa nō pullulat pterq̄ in cræta:lignū hoc durissimū est neq; cariē sentit:unde ualuæ dianæ ephesiæ ex hac arbore ad q̄drigētos iā annos:& iouis statuā ad septingētesimū & q̄nquagesimū ānum suo tpe durasse:auctor ē plini⁹. Quid sit.s.s.q. phōrum grauissima suia. Credunt.n. illi non oportere hoies q̄rere futura. Nā cū dii hoies ament fatendum est uelle eos nobis cōsulere:nā & posse & scire nemo ambigit. Cū igit̄ uelint homini cōsulere:dedissent utiq; nobis futuroꝶ cognitionem si uiderēt pfuturā:at nō dederunt. Nō igit̄ pdesse putādum ē. Recte ergo noster poeta uetat hanc inq̄sitionem. Quē sors dierum cunq;.i.quēcūq;:& græce dixit dieꝶ. Illi.n. una dieꝶ hoc faciet:nos una dies. Appōe lucro:addē ad cæteꝶ lucrū. Nec dulces. hactenus stoice:nūc epicuree. Quod.n. quodcūq; acciderit æquo aīo ferat̄:uolūt oēs. Voluptatē aūt pauci pbarunt. Canities: pprie in senibus est ex defectu caloris. Morosa:difficilibus moribus:nā q̄uis mos medium sit uocabulū. Morosus tñ in uitiū declinat. Morat⁹ autē bonis moribus imbutus. Plaut⁹:dūmō morata ueniat dotata est satis. Campus:i martio.n. cāpo se iuuētus exercebat. Areæ:plateæ. Lenes:q̄si parui ne audirētur. Vel lenes.i. mites & amatorii. Repetant̄:nā discedēs ab amica ↄuenerat qua hora ad eā reuerteret̄. Ergo hora cōposita.i. ↄstituta & quam ex cōposito decreuerant. Cōponere finire. Vir. Ante diē clauso cōponet uesper olympo: & alibi. Non nostrū īter nos tantas cōponere lites. Itē tranquillū reddere. Vir. Sed motos pstat componere fluctus. Cōparate:Salustius. Vbi metalli dicta cū factis cōposuit. Vir. Sic puis cōponere magna solebam. Itē ornare Vir. Dulcis cōpositis spirauit crinibus aura. Itē cōiungere. Componens manibusq; manus atq; oribus ora.

Repo
nere

Cypa
rissus

Moro
sus
Mora
tus
Cōpo
nere

Nunc:& nunc repetitio est. Proditor risus:non pudore sed lasciuia se solēt occultare mulieres:sed ita occultate ut tñ uideri cupiāt. Vir. Malo me galathea petit lasciua puella. Et fugit ad salices & se cupit ante uideri. Risus ergo pdit.i. manifestat. Intimo angulo:ex loco abdito. Pignus direptū. Volunt cogi i eo quod cupiūt:ergo amatores uim inferunt: & pignus aliqd̄ extorq̄nt: nō reddituri nisi illa morē sibi gerat. Male ptinaci non ptinaci. Vir. Statio malefida carinis. Vel male ptinaci: q̄a male & cum iniuria utunt̄ ptinacia erga eos a quibus amant̄. Dixit āt pignus ereptum aut ex lacertis: pp armillas quas gerebāt. Aut digitis pp annulos.

Decima ode diocolos tetrastrophos.
De Mercurii laudibus.

Ercurii facūde nepos athlātis:
m Qui feros cultus hoim recētū
Voce formasti/cat⁹ & decore
More palestræ.
Te canam magni iouis & deorum
Nuncium, curuæq; lyræ parentem
Calidum quicquid placuit iocoso
Condere furto.
Te boues olim nisi reddidisses
Per dolum amotas puerum minaci
Voce dum terret uiduus pharetra
Risit apollo.

Argumētū odes. x.

ANT. Decima ode mercuriū laudat ab genere. ab eloquētia: ab offō: ab iuētis: ab astu: a potētia: Est āt hymn⁹ ab Alcæo sumptis ut scribit porphyrio. Mercuri facunde nepos athlātis: hæc ode metrū habet uti scd̄a. Iam satis terris niuis atq; diræ. Volūt pterea mercuriū reptorē reꝶ plurimaꝶ qb⁹ uitæ hominum consuleretur fuisse: hunc eni primum & uerba in ordinem redegisse: & multis indidisse rebus nomina: fuisse quoq; litterarum inuentorē aiunt: instituisseq; quo honore quibusue sacris colerent̄ dii. In primis obseruator astrorum cursus fuit: & uocum armonias adinuenit palæstræ numerorumq; & ad corpora curanda medicinæ artis lyræ insuper ex neruis trium chordarum instar trium anni tēpoꝶ reptorem tradunt. Tris.n. instituit uoces: Acutā grauē & mediam Acutam ab æstate grauem ab hyeme mediam ab uere sume

Mercu
rii iuēta
Rerum
nomia
Lr̄arum
inuetor
Deorū
cultus
Astroꝶ
cursus
medicia
Lyræ in
uentor

Quin & atridas duce te superbos
Ilio diues priamus relicto
Thessalosq; ignes & iniqua troiæ
Castra fefellit.
Tu pias lætis animas reponis
Sedibus/uirgaq; leuem coerces
Aurea turbam superis deorum
Gratus & imis.

Hermes

mus hic & græcos docuit.uerbo℞ iterpretationē:Vñ & ipse her
mes:idest iterpres appellat̃: hæc oia ex li.i. Diodori.Qui ēt li.
yi.sic ait:Tribuūt̃ pterea mercurio præcōia discidia ac fœde
ra q̃ i bellis fiūt:præcones quoq; adiiciunt̃ q iternūcii eē solēt

Mēsure pondus Merca tura Mercu ri⁹d eo rum in terpres.

ob eāq; rem ab hoste tuti: Vnde & ipm cōmunē utriusq; dñt
cū ābobus utilitatis cōis ac pacis mutuæ interpres existat: mē
suram insuper ac pōdus & mercaturæ q̃stū repperisse affirmāt
occultæq; inuicē peculādi modū.præco ēt deo℞ traditur nū
ciusq; optimus:qm̃ mādata diligenter perficiat. Vnde & inter
pretis nomen assumpsit:nō q nominum aut ōonis : ut qdā
tradūt fuerit iuētor:sed qa diligētius q̃ cæteri mādata referat:
palæstrā eū itroduxisse & ex testudinis forma lyrā adinuenis

Mercu rii.y. Pan Argus Tetra chordū Lyra apollis

se aiūt:hæc ille. Mercuri:hic uocādi casus media correpta ꝓfert̃:ē.n. trocheus deide spōdeus seq̃t̃: de hmōi
autem uocatiu⁹ latius meminit gel.li.ii.c.xxiiii.memīt itē priscia.li.yii.Ci.pterea i li.de.n.d.scribit fuisse qnq;
mercurios.Tertiū īn ioue tertio natum & Maia:Ex quo & penelope pan a natū ferunt.Quartū uero argentū
īuenisse: & Argū interemisse dñt:ob eamq; cām ægypto pfuisse:atq; ægyptiis leges & litteras tradidisse.Ma
crobius li.i.sat.docet optime argum ꝓ cœlo accipi:& Mercuriū pro sole.Cui Mercurio Tetrachordium scri
bit attribui.qppe significat is numerus:uel totidē plagas mūdi:uel q̃ttuor uices tēporum : quibus annus in
cludit̃.Vel q duob⁹ eqnoctiis:duobusq; solstitiis Zodiaci rō distīcta ē.Vt lyra apollinis chordarum.yii.tot
cœlestiū spæra℞ motus pstat intelligi:qbus solē moderatorē natura cōstituit.Voce formasti:Ci.in li. de na.

Eloquē tia. Catus Palæ stra pa le Palæo

de.Sic iā uero dña re℞ ut uos soletis dicere Eloqndi uis q̃ est pclara q̃q; diuina q primū efficit:ut ea q̃ igno
ramus discere:& ea quæ scimus alios docere possimus:deide hac cohortamur:hac psuademus: hac conso
lamur afflictos:hac dicimus pterritos ab timore:hac gestiētes cōprimimus:hac cupiditates iracūdiasq; resti
guimus:hæc nos iuris legū urbiū societate deuixit:hæc ab uita imani & fera segregauit. Catus:acutus pro
prie dr̃ teste uarrone nō sapiēs. Catus:ingeniosus inqt Seruius li.i.æneī.& Tullius li.i. de legibus ait : Quis
igit̃ prudētē & ut ita dicā Catū:nō ex ipsius habitu:sed ex aliq̃ re externa iudicaret Palestræ:palestra dicit̃
ludus:& locus.παλη lucta παλαιω luctor παλαιστης luctator. Iocoso furto: nō auaritiæ cā cōmisso ue

Apollis boues Mercu rius ab egit B attus Index

rum iocādo ludēdoue. Te boues:ordo ē:Apollo dū miaci uoce terret te pue℞ nisi reddidisses boues olim
p dolū amotas:Viduus pharetra risit. Te boues:Quo tpe pastor apollo admeti regis pauit armēta:dū amori
uacabat:demulcereturq; fistula ei⁹boues icustoditas Mercuri⁹ i syluis abscōdit. Id āt solus Batt⁹pastor & se
senex aduerterat:itaq; sibi silentii gr̃a uaccā donauit:hic ille inqt. Tut⁹eas:lapis iste prius tua furta loq̃t̃. Si
mulauit Mercuri⁹ abire:Mox redīt uersa figura cū uoce petiitq; a Batto ut ei apiret: an boues aliq̃s uidisset.
Nā & uaccam & tau℞ tribuerit sibi inqt ille:sub illis mōtib⁹ errant.risit mercurius dicēs. Me pfide mihi pro
dis:hic piu℞ i silicē uertit:qui nūc quoq; dr̃ idex:hæc li.ii.met.Addūt alii Appollinē ubi oia pdicta cognouit
sumpto arcu uoluisse.Mercuriū sagittis offendere:ille tñ astu clam pharetrā ei abstulerat : q̃ re cognita: risit

Iris ad priamū priam⁹ adit Achillē Mercu rius p ri ami du ctor ad Achillē

Apollo. Cū prius irasceret̃. Qui & atridas.li.iliados ultio lōgo carmie scribit̃ ab homero irim ab ioue mis
sam priāo significasse:Achillē cū dōis peteret:solo cōitatus auriga: nec formidaret. Mercurius.n. ducturus
erat eū icolumē in illius tētoria.Itaq; sūpto curru: & ideo auriga iter arripuit occurritq; sibi mercurius ilico
dicēs se Achillis aurigā eē tūc p apta uagantē.Inde priami currū ascēdit:remissoq; sōno castro℞ custodibus
græceq; oibus isciis ab achillē puenit priamus nulli uisus.Abs quo hectoris recepto cadauere: mūeribus pri
us exhibitis:eodē mercurio duce i troiā reuersus ē. Thessalos ignes:& p hos custodes intelligit: q ante achil
lis clausū tētoriū erāt achille cœnāte:dū Mercurio duce apta ianua igressus ē priamus: homer⁹.n.li.iliados
ultio inducit:achillem inter alia hæc priāo dixisse.Te quoq; nescio qs deus huc comitet̃ euntē.Q ñ qdē iuue
nile ēt si robur ieēt: Nec qsq̃ auderet:nec se committeret hosti.Ingrediēs furti reserato cardine nr̃as Decepto
custode fores. Tu pias lætis:ordo ē.Tu grat⁹: supis:& imis deo℞ aurea uirga pias aīas lætis sedib⁹reponis:
& leuē turbā coerces. Lætis sedib⁹.i.cāpis elysiis. Leuē:uanā & delīquētem. Coerces:ī tartaro.s. Virga au

Mercu rii uirga caducei dracōes

rea.Vir.li.iiii.de Mercurio iqt. Tū uirgā capit:hac aīas ille euocat orco Pallētes:alias sub tristia tartara mit
tit.Dat sōnos adimitq;:& lumia morte resignat.Illa fretus agit uētos:& turbida tranat Nubila.Homerus itē
li.iliados ultio ait. Tū uirgā capit:hac oculos deus excitat ipse:hac dulces suadet somnos:& lumia claudit.
Macro.li.i.sat.scribit:Caduceū duob⁹ dracōib⁹ ornatū fuisse:mare & fœmia i nodum obligatis iulcē pte me
dia uolumis sui.Martialis ēt li.yii.sic ait.Cyllenes cœliq; decus facūde mister.Aurea cui torto uirga dracōe

¶ ACR. Mercuri facūde nepos athlātis.Metrū saphicū ēdecasyllabū. Mercuri facūde:Mercuriū (uiret.
laudat ab arte:ut idē ad Iuliū flo℞ Seu ciuica iura Rñdere pas seu ↄdis amabile carmen Pria feres hederæ ui
ctricis pmia:& a gñe:ut Vir.Tāti talē gēuere pētes. Qui feros.c.q icōpositos mores hoium tua eloquētia ab
ipso exordio domuisti. Voce eloqo:rōne. More palestræ:exercitatiōe eloquētiæ:siue qa ab ipso dr̃ iuētū ex
ercitū huius certamis:hic Vir.Et cries flauos & mēbra decora iuuētæ. Nūciū:iterpretē.Sic Vir.de eodē . Nunc
ēt interps diuū Ioue missus ab ipso.Testor utrūq; caput celeres mādata p auras Detulit. Lyræ parētē:ipse.n.
dr̃ lyræ iuētor & apollo caducei. Callidū:ingeniosū:doctū. Iocoso furto:dulci:ut Vulcāi mortisq; dolos &

pstrigia tor

dulcia furta.Iocosū āt furtū uocauit artē pstrigiato℞:q̃ ipse iuēit:pstrigiator uero dr̃ ab eo q pstringit aciē ocu
lo℞ & mire moderat̃ dicēdo iocoso ac si diceret ñ illo qd ad auaritiā & fraudē spectat. Te boues:olī fēs⁹ iste
ē:abegisti boues appollini pascēti pec⁹ Admeti regis: & cū tibi miaret̃ sagitta nisi eas reddidisses:uolēti tælū
pferē phartrā pstrigiatā adēisti.ordo ē:nisi rddidisses oli boues amotas p dolū:appollo uidu⁹pharetra dū ter
ret pue℞ miaci uoce risit te. Qui & a.ordo ē qn & diues priamus relicto ilio te duce fefellit supbos atridas.

Ilio diues priamus.r.priamus duce mercurio iuit ad achillẽ relicto ilio & petiuit corpus hectoris filii sui. Hic Vir. Exaiumq; auro corpꝰ uẽdebat Achilles. Tu pias.l.a.r.s.uirgaq;. Vir. Tũ uirgã capit hac aias ille euocat orco pallẽtis:alias sub tartara tristia mittit:uirgã aũt dicit caduceũ: quod prio Apollo habuit:& donauit mercurio lyra sibi tradita:huius aũt uirgæ hæc rõ est. Mercurius & orõnis deus dicit̃ & iterpres deorũ:unde uirga bellãtes diuidit.i.bellũ:nã bellãtes iterptũ orõne sedant̃:uñ ẽm Liuiũ legati pacis caduceatores dicunt̃. & ide græce hermes di apotes hermenias:sicut ꝯtra p sæciales bella sumebant̃. Leuẽ:uanam:peccatricem.

mercurius

¶POR. Mercurii facũde nepos athlantis. Hymnus in mercuriũ ab alcæo Lyrico poeta. Facundũ aũt mercuriũ dixit:qa orationis inuẽtor. Nepotẽ athlantis:qa maiæ filius. Maia aũt una ex athlantibus. Voce formasti. Notum est mercuriũ inuentorẽ existimari sermonis palestræ lyræ & furtorum. Magni iouis & deorum nunciũ αχημαλιξίσ. hoc & Vir. amphitrioniadæ magno diuisq; ferebant. Iocoso furto:bene iocoso. Non enim ille qui dat auaritiæ fraudem spectat.deinde docet quid sit iocoso furto aliter:boues olim nisi reddidisses amotos:per dolũ te puerũ apollo dum minaci uoce terret pharetra uiduus risit. Fabula hæc autẽ ab alcæo facta:& iterum mercurius iccirco tradit̃ furandi repertor quia oratio:cuius inuẽtor est: animos ad audiendum fallit. Viduus pharetra risit apollo. Belle uiduus pharetra pro uiduatus pharetra idest priuatꝰ.

Ilio diues priamus relicto:diues priamus oportune nunc dicitur:ꝙ tãtum.s.auri habuerit ꝙ filii corpus redemit. mercurio autem duce dicitur ad Achillem uenisse:qui custodibus somnum misit:uel ꝙ aurum sub tutela sit mercurii. Iniqua troiæ:pro eo ꝙ est inimica. Thessalos ignes:cum ad Achillem uenit propter hectoris corpus redimendum. Lætis sedibus:elisiis campis. Aurea uirga.i.caduceo.

¶Mercurii Laudes Ode Decima.

¶CHRI. Laudat mercuriũ:& iure laudat:decet.n.eloquẽtissimũ poetã eloquẽtiæ deum oi officiorũ genere ꝓsequi:& summis laudibus extollere. Sed ut semel de hoc deo ex antiquorũ fabulis ita dicamus ut cuncta pene paucioribus absoluamus:Quem græci hermen quasi interpretem appellant.latine mercurius dicitur q̃si medius currens. Sermo.n.& ipsa eloquẽtia mediã sese & iter nunciã iter hoies præbet. Quiq; autem fuerunt apud priscos mercurii. Primus primi iouis ex cyllene filius:qui interpres nunciusq; deorũ habetur. Secũdus bacchi filius & ꝓserpinæ:qui apollini boues furatus est. Sed hoc paulopost. Tertius cœlo patræ & die mr̃e. Aiunt tamen historiã esse hunc ex sua filia ꝓserpina philonem archadẽ ꝓgenuisse. Illã eni cum nudã uidisset nefariæ adamauerat:mox ad occultãdũ facinꝰ filiũ exponere uoluit. Sed oraculo admonitꝰ illũ diuinũ iterpretemq; futurũ & nutriri iussit & hermẽ uocari uoluit. Qui cũ adoleuisset patriã ob ignominiã fugiens ægyptũ petiit:ubi mirificus in arithmetica geometrica & astrologia euasit:fuitq; in medicina excellẽtissimꝰ: & sacris deorũ deditissimus:seq; cœlo dieq; natũ asseruit. Quartus mercurius nili filius habitꝰ ẽ:& huiꝰ q̃nti. Quĩtus mercuriꝰ filius est. Sextus demũ natꝰ est ex ioue & maia athlãtis filia. Verũ poetæ hæc oia sæpe admiscent tanq̃ unus sit. Diodorus siculus in suis mytologiis tres maxie cõmemorat. Primũ ægyptiũ: eumq; multa adiumenta uitæ humanæ attulisse:litterasq; & deorũ sacra iuenisse. Primũq; astrorũ ordinẽ & uocum harmoniã obseruauisse dicunt. Primũ palestrã docuisse:& lyræ inuentorẽ:quam trichordem fecit fuisse:in qua imitatus tria anni tempora est ab æstate acutã:ab hyeme grauẽ:a uere mediam assumens. Et qa græcos ea quæ ad interpretationẽ pertinent edocuit:ab illis hermes.i.interpres est dictus. Secũdũ in creta natũ scribit ex ioue & caduceatoriam:inducias ac fœdera:quibus rebus in bello utimur iuenisse uult. Et ut iuiolabiles essent caduceatores q aliqd mandatorũ ferrẽt. Quod iccirco obseruabant qñ mercurius medius utriq; hosti putabat̃. Nostris aũt temporibus tubicines caduceatorũ loco in castris habent̃. Dñt inuenisse ẽt pondera ac mensuras & mercaturæ quæstus excogitasse:& uehemẽter ꝓstrigiis ualuisse in alienis clanculum peculandis. Inuenit & palæstrã:& apollinis lyrã de testudine meditatus ẽ. Tertiũ athlantici suũ esse dñt natũq; ex ioue & maia. Cui quæ de cretensi ægyptioq; diximus:fere oia tribuunt. Eusebius ãt de præparatione euangelica Sancumathonis:qui ante troiana tempora i phœnicia floruit testimonio fretus ait mercuriũ apud phœnices Toautũ:apud ægyptios Toyth:apud alexandrẽses Thoth uocari:& primũ oium litteras adinuenisse. Et ea q̃ de diis fabulose dici uideant̃ uel allegorice ad naturã:uel tropologice ad mores reducere: studuisse. Et fabulas fabularũq; allegorias excogitasse:q̃ tantã mysteriis obscuritatẽ afferũt:ut difficile sit uerũ inuenire:alio aũt loco orõnis & facultatis iterpretãdi symbolũ mercuriũ priscos posuisse scribit:& mercurii cupidinẽ filiũ dici:qa amandi uirtꝰ orõni quoq; attribuat̃. Sed hæc fabulose mysticeq; potius q̃ historice scripta sunt. Aureliꝰ aũt augu.refert quo tpe moses natꝰ ẽ floruisse Athlantẽ astrologũ ꝓmethei physici frẽm ac maternũ auum maioris mercurii:cuiꝰ nepos fuerit mercurius ille q græce ερμησ τρισμεγιστοσ.i.mercurius trimegistus:hoc est trimaximus dicit̃. Sed priorẽ illũ ego puto quẽ nili filiũ fuisse fabulant̃. Hũc uero secundũ asserunt occidisse argũ ægyptiisq; præfuisse eisq; leges ac lr̃as tradidisse. Sed litterarũ characteres aĩaliũ arborũq; figuras habuisse. Hũc adeo uenerati sunt ut in deorũ numerũ referrent:templaq; sibi ponerẽt. Non autẽ fas erat eius nomẽ uulgo temere proferre:sed & primũ anni mensem ab eo cognominarunt. Cõdidit urbem quam græci hermopolin idest mercurii urbem dicũt. Trimegistum uero.i.ter maximum nuncuparunt:ꝙ philosophus maximus:maximusq; sacerdos:ac maximus rex fuisset. Mos.n. erat ægyptiis:ut plato scribit:ex philosophorũ numero sacerdotes & ex sacerdotũ cœtu eligere regẽ. Ergo ut philosophos sapiẽtia excelluerat:ita religione sacerdotes. Ac mox ipsa administratione superiores oẽs reges uicit. Hic primus a physicis mathematicisq; ad diuinorum contẽplationẽ se contulit:primusq; de maiestate dei:de dæmonum ordie:aĩarũ mutatiõibꝰ sapiẽtissime disputauit:uñ primꝰ theologiæ appellatꝰ est auctor. Hũc secutus orphæus secũdas theologiæ assecutꝰ est ptes. Cuius sacris initiatꝰ est Aglaophæmꝰ:cui in philosophia successit pythagoras:quẽ philolaus sectatꝰ est diui platõis ꝑceptor. Ergo priscã theologiã mercuriꝰ iuenit:plato absoluit sed mercurius libros plurios scripsit qbus diuinarũ rerũ cognitionẽ traderet:qbꝰ archana mysteria & stupẽ,

Mercurius.

da pandunť oracula. Nam nō ut philoſophus tm̄:ſed ut ꝓpheta ſæpe loqtur futura ꝑdicens: Itaq; ruinam ui
dit priſcæ religionis. Ortū nouæ fidei: aduentū xpi. Futuꝝ iudiciū. Reſurrectionē: renouationē ſæculi bono
rū gloriā: tormēta nocētiū. Quæ res aureliū dubitare cogit an obſeruatiōe ſydeꝝ an reuelantib⁹ dæmonibus
multa ꝓtulerit. Lactātius eū ſibyllis ꝓphetiſq; annumerat. Veꝝ ex plurimis ei⁹ libris duo ꝑcipui extant: quos
ego qdē uiderim. Alter de uolūtate diuina. Alter de uolūtate & ſapiētia dei: Ille aſclæpi⁹ quē apuleius platoni
cus latinū ſupioribus tēporib⁹ fecit. Hic pimāder: ſed & hūc nup p nřm marſiliū ficinū ex eadē familia philo
ſophum nobiliſſimū ad latinos migraſſe uideť. Atq; hæc ſiue de fabuloſis diis īnqrimus: ſiue de tāto uiro in
ueſtigamus nos hoc tpe nō narrāda. Nā id rei locīq; rō mīme patiť. Sed ex plurimis libris in unū coarctāda
ducimus. Deīceps autē qd ad mercurii ſydus ptinet eadē breuitate pſtrigem⁹. Mercurius ut refert Myſahel:
planeta eſt tēperat⁹ nocturnus mō maſculinus mō fœminin⁹. Et ꝓpter ſuū tēpamētū cito ſe uertit ad ei⁹ cui
adhæſerit naturā. Ergo cū bēignis benign⁹ ē: cū malignis malign⁹: ac demū mediocris cū mediocrib⁹. Secū
dum ptolomeū īfluit mortalib⁹ ſapīam & eloquētiā. Quapropter de⁹ eloquētiæ aqud poetas habeť. Diſpo
nit ad arithmeticā: & ad mercaturā: ducit paleſtritas: itē pſtrigiatores: & ſi in geneſi malign⁹ eſt, ꝓducit fures
ac fraudulētos: ꝓptereaq; furtū bouum: de quo paulo īfra narrabiť: illi attribuūt poetæ. Raro uiť qm̄ plerūq;
tpis ſub radiis ſolarib⁹ occultať. Neq; ab illo unq̄ ultra triginta gradus abeſt. Et ꝓpter phœbe caloris uim fu
ſcus pingiť. Euenit aūt ut ex aſſuetudie ꝯbuſtionem ſolis cum minori detrimento: q̄ alii planetæ ferat. Habe
tur nunci⁹ deoꝝ: q̄a ut dixi nihil ex ſua natura: ſed ex alioꝝ: qbus adhæret: facit. Sic nuncii nō q̄ ſua ſunt: ſed
quæ ab aliis accepint: referunt: ei⁹ domicilia gemini & uirgo ſunt. Morať in ſingulis ſignis uigenis atq; octe
nis dieb⁹ atq; ſenis horis. Itaq; in trecētis ac trigita octo dieb⁹ totū zodiacum pficit. Dať huic deo galerus: ut
oſtēdant illū ſp fere radiis ſolarib⁹ eſſe ſubiectū. Dať uirga īuoluta ſerpētib⁹: ut oſtēdať eloquētiæ uis: q̄ mor
tales & regat & quocunq; uellit īpellat. Per ſerpētes autē ſignificať uim dicēdi a prudētia: q̄ per ſpentē oſten
diť: nunq̄ abeſſe oportere. Hac uirga & aīas ad īfernum īpellit: & rurſus ab īferis reuocat: qm̄ eloquētia & ma
los ſuppliciis ſubiicim⁹ & morti: & bonos ex īfimis calamitatibus educimus. Præterea: ut ait Maro: dat ſom
nos adimitq;: quia uis eloquētiæ nimis incitatos cōmotoſq; ſedat. Ac rurſus inertia languētes ad agendum
īmpellit. Nam uentos agere quid aliud crediderim niſi in ſummos aīoꝝ motus ipſa eloquētia excitari? Hæc
igiť ex uariis locis eruta in unum cogēda & in promptu iis: quibus uſus eſſet: ponēda duxi. Sed iam carmen
īterpretemur. Facūde: quia eloquētiæ deus eſt: ut ēt Alcæus teſtať. Nepos athlātis: q̄a ort⁹ ſit ſiue ex maia:
ſiue ex cylene & utraq; athlantis filia: & laudat a genere. Hoīum recentū. i. nup editoꝝ & natoꝝ. Et ꝓpterea
feros: quia humanum genus nup ꝓductum nōdum legibus aut doctria aliq̄ excultū eſſe poterat. Voce: ſa
pienti oratione itellige. Nam quod nō pōt eloquens oratio: nulla alia res poterit. Formaſti in ꝓpriā formā:
quæ adhuc non erat cōpoſuiſti. Eſt. n. ſecundū philoſophos propria forma hoīs ratio: ergo ad rōnem reuo
caſti: Acron tamē dicit q̄ & ad planetam referri poteſt: quia uox ab eo eſt: ſi ad hominem: quoniā adinuenit
Catus litteras. Catus: ingenio acri præditus: dicit aūt ἀπὸ τοῦ καίω ſ. in quod eſt feruere: quia ingenioſiores eſſe ſo
lent in qbus calidior ſanguis eſt. Vir. ergo a cōtrario dicit. Sin has nō poſſum naturæ accedere partes. Frigi
Reipu. dus obſtiterit circū præcordia ſanguis. Et decoræ more. p. Qui de repu. ſcripſerunt in quattuor maxīe par
diuiſio tes ipſam diuiſerunt. In leges: iuſticiam: Medicinam: & gymnaſticam. Nō. n. beata eſſe pōt ciuitas in qua anī
mus corpuſq; nō ſit ſanus. Ergo leges ea quæ ad uirtutes ſunt: iubentes: & cōtra q̄ uitiū afferūt ꝓhibentes ſa
num alum reddunt. Quod ſi hoīm malignitas leges negligens in morbū uitii incidit: præſto adeſt iuſticia
quæ pctōribus ſupplicia paret: & a morbo quo ſunt īfecti purget: eodēq; pacto gymnaſtica moderata exerci
tatione corpora in recta ualitudine cōſeruat quæ ſi aliquo mō corrumpať paratur medicia: quæ morbo la
borantibus ſubueniat. Quapp omni laude dignus erit mercurius ſi ſapīæ dator eſt: Vñ leges iuſticiaq; ma
nat & ſi medicine paleſtræq; inuentor fuit. Paleſtra aūt quæ græce πάλη dicitur luctatio erat: in qua nudi un
ctiq; exercebātur ad ualitudinē cōſeruandā: & agilitatē roburq; acquirēdū. Vir. exercent patrias oleo laben
te paleſtras. Viguit maxime hoc certamē apud athenienſes trāſiitq; ad troianos: Quā rē argumentū nōnul
li putant ab atheniēſibus originē duxiſſe troianos. Iouis & deoꝝ: quin & iuppiter deus ē. Sed p excellentiā
tanq̄ ſūmū deū exemit: ſic Vir. Reliquias danaū atq; īmitis a. Curuæ lyræ: ut iā oſtēdimus. Iocoſo furto:
Furtū q̄a nō auaritia duciť ad furta pſtrigiis faciēda ſed ut riſum iocūq; cōcitaret. Nō ergo uitiū ieſt ſed lepos & ſa
les. Furtū dicitur quod clanculū ſubripiť: a furuo: ideſt nigro: quia res ī tenebris patratur. Et quoniam ſeruo
rum maxime eſt furari fures appellanť. Virgi. Quid domini facient audent cum talia fures. Quin & adulte
ria quia clāculū patrantur furta dicuntur. Virgi. Vulcani martiſq; dolos & dulcia furta. Callidus: aſtutus.
Callid⁹ Nam ut ait Cicero: Callidus is eſt cuius tanquam manus opere ſic animus uſu calluit. Inde callere is dř quī
ſua aſtutia uelociſſime acerrimeq; ītelligit. Iuue. Oſtrea callebat primo dephēdere morſu. Callidus condere
ideſt ad cōdēdū. i. cōponēdū uel abſcōdēdum te boues olim: neq; a fabula diſcedit neq; ab īfluxu planetæ a
Præſti- quo ars præſtrigiatoria ꝓuenit. Diciť āt præſtrigiator: quia circūſtantibus ita oculorum aciem præſtringat
giator ut nō aduertāt dolū. Fabula aūt ē: Mercuriū aliquādo phœbo uaccas eſſe furatum: & cuidā ſeni noīe batho q
ſolus furtū uiderat: unā ex uaccis ſi rē ſileret daturū ꝓmiſiſſe. Sed mox puerili forma aſſumpta: ſeni uaccam
taurūq; ſi furtū īdicaſſet pollicitus eſt. Bathus āt aliū rathus maius munus mīori antepoſuit: uaccaſq; īdica
uit. At iratus mercurius illū uertit in lapidē: quē græci βάσανον dicūt. latini īdicē: iccirco appellāt: qm̄ auro
aut argēto tactus cui⁹ ſit uenæ ex metalloꝝ qd remāet ueſtigio īdicat. Apollo āt multa minat⁹ niſi redderet
ſagittas ī mercuriū cōiicere parauit. At ille ſuis pſtrigiis inuiſibilis factus: atq; inſup ſagittas omnes e phare
tra appollini ſubripuit. Senſit uacuā pharetrā apollo: & irā pp iocoſū furtū ī riſum cōuertit. Quapp ī gratiā
reuerſi Mercurius phœbo cytharā: phœbus mercurio caduceū dono dedit. Nec me fugit eē: q ad hiſtoriā rē
referāt dicāq; hūc mercuriū hoīem fuiſſe pedibus celerē & artibus magicis & pſtrigiatoria īſtructum: & nō

auaritia sed naturæ suæ ĩpulsuꝰ furtis delectatũ photõidi appollinis sacerdoti uaccas subripuisse:ac tãdẽ pho
ronidẽ placasse.Cũ ille nõ auaritia mercuriũ moueri.sed iocis uideret.Dĩ ãt furti reptor:qa eloquẽtia fura- Mercurius
tur aĩum.Ordo ãt est appollo uid uus.i. priuatꝰ pharetra.i.sagittis:risit qa tãdẽ sensit iocos dũ ipẽ terreret te
puer.i.qa puerilẽ formẽ sũpseras. Voce mīaci.i. q̃ tibi miabatꝰ nisi reddidisses boues amotas ab eo p dolum
risit. Quin & atridas:refert Home.hectorẽ ab achille fuisse cæsum:& cũ corpus nollet parẽti priamo red
dere:Priamus ducẽte mercurio castra hostiũ noctu igressus ẽ dataq; pecũiã cæsum corpus redemit.Tutꝰ er
go iter hostes ductu mercurii fuit:qa ꝓhibuit illũ cerni. Supbos:uel nobiles: uel supbos qui ẽt ĩ defunctum
sæuirẽt. Diues:uel qa opulẽtissimũ regnũ teneret:uel qa tũc pecũia secũ ferret. Thessalosq;.i. nocturnas
uigilias.q̃ erãt collocatæ circa achillis tẽtoriũ:Nã nocturno tpe ignes magnos excitãt milites ĩ castris.Dixit
ãt thessalos:qa thessalus erat achilles & thessalos ad id bellũ duxit milites. Iniqua:inimica. Tu pias:nam
& Vir.de mercurio hæc ait.Tũ uirgã capit hac aĩas illa euocat orco Pallentes:alias sub tristia tartara mittit.

Argumentum Odes.xi.

Vndecima Ode monocolos ad leucothoen

Vu ne quæsieris scire nephas/quẽ mihi quem tibi
Finem dii dederint leucothoe/nec babilonios
Tentaris numeros/ut melius quicqd erit pati
Seu plures hyemes/seu tribuit iupiter ultimã
Quæ nũc oppositis debilitat pũicibus mare
Tyrrhenũ/sapias uina liques & spacio breui
Spẽ lõgam reseces/dũ loqmur fugerit inuida
Aetas carpe diẽ q̃ minimum credula postero

CANT. Vndecima ode leucothoen admonet ul
timũ uitæ:finẽ scire ñ q̃rat ꝯsulebat.n. illa mathẽati
cos hortatꝰ postea p̃ntis diei lætitiam carpe postero
namq; credẽdũ minime. Tu ne q̃sieris.Ode ẽ mo
nocolos habẽs metrũ phaletiũ cõstans spõdeo da- Phaletium metrũ
ctylo cæsura dactylo iter: & cæsura:i.de duobus da
ctylis:poterit ẽt eẽ coriãbicũ metrũ ex spõdeo tribꝰ Choriãbicum metrũ
coriãbis & pyrrhichio siue iãbo. Nefas.s.est: deus
.n.futura solus uult nosse: utq; legitꝰ ĩ li.de.n.de.Ni
hil tã irridebat epicurus q̃ p̃dictionem re futura. Epicurus
Multa tñ:cernũt haruspices multa augures ꝓuidẽt
multa oraculis declarantur:multa uaticinatiõibus:
multa somnis:multa portentis. Leucothoe : no- Leucothoe
men est a poeta fictum:fuerat.n.otchami regis filia:
pulcherrima qdẽ:& hic a phœbo stuprata:de q̃ li.iiii.me.Naso meminit:diciturq; ab λευκη.i. alba ϑεω cur- Leucothea
ro.Lucothea uero filia cadmi fuit: aliter Ino dcã:ab hõero põitꝰ ꝓautora.dĩ.n.q̃si albũea seu alba dea:ϑεα nã Ino
q; dea ẽ.Matuta ẽt ab latinis dĩ:ut scribit Cice.li.i.tus.Babilõios nũeros.Ciceo.li.i.de diuinatiõe scri. ꝙ in sy- Mutata
ria chaldæi cognitiõe astro: solertiaq; ingenio: ant cellũt.Babilon ãt ut Soli.scri. quondã chaldeo: caput chaldæi
extitit. Numeros:calculationes ipsas astrologo:Diodorus li.i.scribit Mercuriũ fuisse nũero: reptorẽ. Pli. Babylõ
li.vii.Inqt ꝙ epigenes apud babylõios septigẽto: uigiti ãno: obseruatiões sider: coctilibus laterculis iscri- Numerorum
ptas docebat. Pati:adde possis. Hyemes.i.annos p synecdochẽ. Quæ.s.hyems ultia. Nunc debilitat &c. reptor
p qd ĩtelligendũ quo tpe hæc ode scribebatꝰ fuisse hyemẽ asperã qdẽ.nã ea mare ꝯcitabatꝰ. Punicibꝰ:spongio Mercurius
sis & aridis scopulis.Debilitat:dũ.s.ibi illiditꝰ. Tyrrhenũ:mare tyrrheniã radẽs ad austrũ uersus. Tyrrhenũ
uocatꝰ auctore ẽt dionysio.Nos tuscũ.graii Tyrrhenũ ꝓhibent inqt Mela:At Solinꝰ scribit ab mari ligustico
ad siciliãꝰ Tuscũ eẽ qd græci Ioniũ uel tyrrhenũ.itali iterũ uocãt.Tyrrheni ãt dicti sũt ab tyrrheno lydiæ rege Epigenes
& Diodorus li.vi.scribit ꝙ tyrrheni fortitudie egregii magno potiti ĩpio ciuitates ꝯdidere plures atq; opulẽ
tas.Classe quoq; potẽtes:Quũ diutiꝰ mari ĩpitassent italũ pelagus Tyrrhenũ a se denoiarunt.pedestri quoq; Astro: peritus
exercitu ꝓualidi tubã primi adiuenerũt. Sapias: ꝓ si sapias ita priscianꝰ exponit.li.xviii.de ꝯstructione subiũ
ctiui.& Marti.li.xi.inqt:Nõ puto si sapiã. Spacio breui:ob breue spaciũ. Liqs:liqre est dissoluere & liqdũ fa
cere.hinc liqs futuri subiunctiui:potãdo aũt uina liquantꝰ. Inuida:nõ.n.uult nos eẽ qd sumꝰ. Diẽ p̃sentẽ.s.

ACR. Tunc quæsieris scire nephas:quẽ mihi quẽ tibi.Metrũ coriãbicũ hexadecasyllabũ qd ꝯstat ex spõ
deo tribus coriambis & pyrrichio siue iãbo:ita. Tu ne q̃sieris:scire nephas:quẽ mihi quẽ:tibi siue aliter me
trum est phalentium quod scãditꝰ ita.Tu ne.q̃sieris catalecton:scire nefas:catalecton:quẽ mihi:quem catale
cton:tibi. Nec babylonis tẽtaris:ut qui conantꝰ cõprehẽdere finẽ uitæ suæ nũeris. Seu.p.h.Synecdochios a
parte totum:tps eni pro anno itelligitꝰ:& est sensus:licet cognoueris:q̃ res cõmoueat mare:necesse ẽ: ut bibẽ
do reseces curam. Sapias:deest si. Liques:cõsumas:potãdo proferes. Breui.s.propter breue spaciũ. Car
pe diem:fruere presenti die nihil credens postero. Quam minimum:pene nihil significat.

POR. Tu ne q̃sieris leuconoe:leuconoen alloqtꝰ q̃ sollicita de uita sua mathematicos ꝯsulebat. Suadet
aũt omissa cura futuro: unũquẽq; diẽ.de lucro cõputans læta exigat. Babylonios nũeros:mathematicos
ĩtellige.Babylonii.n.astrologiã iuenisse traduntꝰ:p quã genesis colligitꝰ. Et spacio breui spẽ lõgã reseces.Gra
te:id est cũ spaciũ uitæ breue sit noli in longũ spes tuas porrigere. Vt melius qcqd erit pati.Nũc uſ alter sen
sus incipe:ut sic claudatꝰ:ut melius possis pati qcqd erit. Ergo subaudiẽdũ hic uerbũ extrisecꝰ quod ẽ possis.
Sapias liqs uina:sapias ꝓ sapias:ueter: ꝯsuetudine dictum.Quæ nũc oppositis debilitat pumicibus mare
tyrrhenũ:suauiter dictũ:qa illisi fluctꝰ in saxa debiles reddũtꝰ:hoc est uires amittũt. Carpe diẽ q̃ mĩmũ cre
dula postero.Metaphorice prio quoq; lqt die fruei.Trãslatio ãt a pomis sũpta ẽ:q.s.iõ carpimꝰ ut fruamur.

Ad Leucothoen ne futura inquirat. Ode.xi.

CHRI. Ad mulierẽ parũ pudicã est ode:& q̃uis ad uitã inuitet uoluptuosam : tamẽ sentẽtia utitur cæte
ris philosophis cõi.Ostendit.n.stultos esse:qui ex futuro pendẽtes uentura nosse cupiant quod hominibus
est denegatũ:cum p̃stet mortalibus nescire futura:nã cum longe plura mala q̃ bona nobis imineant : semp
anxũ uicturi simus si illa præsciuerimus:& semper in mœrore futuri.Ordo est.O leucothoe tu ne quæsieris
quem finem uiuendi uel mihi uel tibi dii dederint:quia nefas est scire:idest nõ permittunt hoc diuina iura:

nam ius & iniuria humanis legibus cōtinent̄. Fas & nefas diuinis. Nec tentaueris nūeros babylonios.i.non tentabis futura nosse rationibus astrologicis. Dixit aūt numeros:quia sine numeris arithmeticæ nō ꝯficitur astrologia:unde Iuuenalis. Non ibit pariter numeris reuocata trasylli. Babylonios:quia maximi astrologi apud babylonios hi fuerūt:quos chaldæos appellāt. Plures hyemes.i.annos est.n.itellectio cū ponat ptem anni pro toto anno. Pumicibus:pro scopulis ponit.nam mare tēpestuosum in scopulis elidit̄. Sed pumex lapis leuis & cauernosus est:quē credūt ex spuma marina gigni. Debilitat: cōmouet secundum Acronē:nā fluctibus illisis in littore ipsæ aquæ debilitant̄. Cū aūt qescit mare:aquæ suū robur obtinēt. Vel debilitat ifrin git. Tyrrhenū:Ethruscū a Tyrrhenis dictum est aūt historia huiusmodi. Quodam tēpore tanta sterilitate agroꝶ oppressa est mæonia:ut tandē deficientib⁹ necessariis coactus sit rex ita populū īstituere ut uō nisi altero ex duobus diebus cibū caperēt:altero inediā uariis ludis fallerēt:quo tpe tesserarū ludū & alearum & pilæ herodotus inuentū uult:atq; in hac calamitate ad decē & octo annos durarunt. Postremo uō cessante sterilitate coactus ē rex dimidiā ptē populi cū tyrrhēo filio ad nouas sibi sedes parādas emittere:hi ergo mare ingressi in eā partē Italiæ appulerunt:quæ hodie thuscia nolatur:ibiq; pulsis umbris sibi sedes posuere:& ab eorum duce & regionē & mare illis ꝓpinquū tyrrhenū appellauere. Liquæ:s:nautralē hēt significationem liqueo. Ergo liques ꝓ liquefacies. Liques:paulatim porādo cōsumes:ergo liques q̄si destilles. Spē lōgam: ne te diu uicturum putes. Reseces:resecabis. Dum loqmur:quia nihil in humanis rebus stabile est:sed oia in modum fluminis labuntur:Iuue. Dum serta unguēta puellas. Poscimus obrepit non intellecta senectus.

Inuida:dat sensum rei insensatæ:nam uidet̄ inuidere nobis. Carpe diē q̄ minimū credula:quasi dicat ita uiue ut tibi nullum futurum tempus promittas.

Argumentum Odes.xii.

ANT. Duodecia Ode īsinuatiōe utit̄ quo ad Cæsaris augusti laudes deueuiat. Itaq; clio musam alloqtur dicens. Quē uirum aut heroa:quē deū celebrare icipiet aut lyra aut tibia. Cuiusq; nomen recinet. Echo aut in helicone aut sup pindo aut in æmo:ubi quidē orpheo canēte syluæ & arbores sequebantur eum:flumina & uēti celeres sistebāt. Dumq; dubitare uidetur:quid prius laudet Iouē celebrare icipit: inde palladam liberū:dianam:phœbum:herculē:castorē:& pollucē:Inde heroas Romulū:pompilium:Tarquinū:Catonē:Regulū:scauros:paulum æmillū:fabritium curiū:Camillū:Marcellū:Iulium sidus. Tandē augusti Cæsaris laudes præponit oibus. Nā secūdum ab ioue uult esse in terris. Quē uirū:aut heroa lyra uel acri.hæc ode metrū habet uti secūda. Iā satis terris niuis atq; diræ. Heroa:Qui sint heroes Augustinus lib.x.ostendit his uerbis. Nomē heroum ab Iunone dr̄ tractum ꝙ græce iuno hera appellatur: & iō nescio quis filius eius ſm græcorū fabulas heros fuit nūcupatus:hoc uidelicet mysticū significante fabula ꝙ aer Iunoni deputet̄:ubi uolunt cum dæmonibus heroas habitare:quo nomine appellant alicuius meriti animas defunctorum:& lib.vii.inquit idē. Inter lunæ gyrum & nimborum & uentorum cacumina aereas esse animas:sed eas animo non oculis uideri:Et uocari heroas & lares & genios. Trimegistus quoque auctor est heroas habitare inter aeris purissimā partem supra nos & terram ubi nullus est nebulis locus. Acri tibia:idest altissima & graue sonantiē.n.materia grādior & sublimis. Clio:musaꝶ una est græce sic scribit̄ κλειώ.nam κλεος ē gloria:quæ quidē ex rebus gestis poetaꝶ carmine relatis oritur de qua Diodorus lib.v. Recinet:resonabit remittet reboabit. Iocosa imago:idest Echo:quæ uoces nostras imitari uidetur:est.n. Echo uox aeris uel sonus in sylua uel in cauernis resonans. Dicitur aūt imago quasi imitago: ut scribit porphirio. Heliconis:in aonia Boetiæ parte mons est helycon phocidi affinis ex aquilonis partibus: non procul a parnaso distans:qui in phocide est:pnaso æmulus est & altitudie & circuitu.uterq;.n.niuibus pulsatur. & rupes amboꝶ saxa ē:hoc aūt in loco ē cōsecrata musis sedes:fonsq; caballinus & liberhtidū spelūca nympharū. Auctor est strabo libro.vi.scribit aūt lysimachus helycona & cytherona denomiatos ab cytherone:& helycone fratribus:qui illic singulari pugnarunt certamine. Pindo: pindus thessaliæ mons est: ut scribit solinus ex eius uertice ut strabo libro.vi. refert inachus amnis defluit. Gelido aemo: Aemus thraciæ mons est cuius excelsitas sex milia passuū cōtinet:uasto iugo ꝓcumbens in pontū:ut Pli.ostendit:de quo et li.i.fas. habet̄. Et quicūq; tuas accolit Aeme niues. Temere:inordinate cōfuse. Vocalē: canoꝶ sūmæ itē perfectæ suauisq; uocis. Orphea:Orpheus thrax genere filius Oeagri:doctrina melodiaq; ac poesi excessit omnis quoꝶ extet memoria. Et.n.poema mirandū edidit:& suauitate cantus feras ēt ad se audiēdū alliciebat. Diodor⁹ li.v.id scribit. Arte materna.i.musica:fuit.n.filius calliopes. Virgi.in buc. Orphi calliopea lino formosus apollo. Auritas quercus:audiēdi sensus habentes. Auritus ut festus inquit ab magnis auribus dicitur ut sunt asinorum & leporum:alias ab audiendi facultate.

(Margin notes, left: Heroa · Hera.i. Iuno · Heroes · Clio · Cloes · Echo · Imago · Helicō · Cithe ron · pyndus · Inach⁹ · Aemus · Orphe⁹ · auritus)

XII. Ode dícolos tetrastrophos de laudibus pluriū/& augusti maxime.

Quē uirꝶ aut heroa lyra uel acri
Tibia sumis celebrare clío
Quem deum:cuíus recinit iocosa
Nomen imago:
Aut in umbrosis heliconis orís
Aut super pindo gelidoue in æmo
Vnde uocalem temere insecutæ
Orphea siluæ:
Arte materna rapidos morantem
Fluuium lapsus/celeresq; uentos:
Blandum & auritas fidibus canoris
Ducere quercus.

ACR. Quē uirꝶ aut heroa lyra uel acri. Metrū saphicū endecasyllabū:in hac ode uelut ꝓpositio ē cuiusdam incerti carminis. Nam dubitat quid primū uel quod potissimum dicat. utrum deorum cœlestium laudes:an romanorum & fortium ducum:omnes tamen laudat:cum se fingit ancipitem per oratoriam paralipsim:uerum maiori intentione in augusti laudes contendit:quem secundū a ioue uult esse in terris. Quem

uirum

uirum de uiuis iam semideis. Aut heroa:de mortuis ordo est: Clio quem uirum aut quem heroa sumis
celebrate tybia aut acri lyra:idest graue sonanti. Quem deum cuius recinit iocosa: ordo est:quē deū sumis ce
lebrate cuius iocosa imago recinit nomē:aut in umbrosis oris heliconis:aut sup pindo uel in gelido hæmo:
unde silue temere sunt secutæ uocalem orphea morantem rapidos lapsus fluminum materna arte & cele
res uētos blādū ducere:auritas quercus canoris fidibus:iocosa aūt imago bene dixit:quæ uoces nostras imi
tari uideatur. Vnde uocalē:uocales omnes dicunt summæ uocis. Arte materna.musica.s.nam filius calio
pis dicitur. Auritas:sensum audiendi habentes. Ducere:ad se ducere oblectare.

¶POR. Quē uirꝝ aut heroa lyra uel acri tibia sumis celebrare clio. hæc a pidaro sūpsit: cōtinet āt hæc odē
laudes deoꝝ ac pricipū ro. Iocosa nomē imago:& hoc qa uelut ludēs rñdet:imago dr̄ q̄si imitago. Helicō āt
mōs boetiæ musis sacer:pidus thessaliæ mōs. Luc. Pidus agēs gemitus. Vñ uocalē temere isecutæ Orphea
siluæ. Quid est temere:utrū īordinate & passim atq̧ cōfusæ:an uero sine cūctatiōe & facile. Arte materna.i.
musica:orphe⁹.n.calliopes musæ filius. Blādū & auritas fidib⁹ cāoris ducere q̄rcus. Blādū ducere sua figu
ra dixitur calidū qcqd placuit iocoso ꝯdere furto. Auritas q̄rcus:audētes dcm̄. Relatū āt ad id qd cātu mul
cet. Vñ nil maius: unde autem ad iouē aut ad mūdū refert: unde āt ita positū ut genus uñ latinū.ꝑ ex quo.

¶Multos laudat ut Octauianum laudet. ODE.XII.

¶CHRI. Suauissimus uersus sapphicus est:sed hoc iā demōstratū. Sūmo āt artificio utit. Nā cum ꝯsilium
sit laudare Octauianū: addubitat quemnam potissimū describat:aut uirū mortalē: aut heroē:qui ut deo in
ferior est:sic homine superior:aut postremo deū:& iā tacite innuit non huminibus aut herosibus:sed diis esse
comparādū augustū:ut aūt maius pondus afferat laudibus suis interrogat musam ut ex eius snia non ex ꝓ
pria electione quæ dicit dicere uideat. Virū optime: Nam homo denotat speciem ut sit animal capax rōis
Vir.aūt in ipsa humana specie excellentiā ostendit. Thersites ergo apud homeꝝ ita hō ē:ut non sit uir:achil
les āt & homo sit & uir:non ergo homines:sed uiri digni sunt laude. Heroa. Crediderunt antiqui uirorum
excellentiū aias post mortē aerem habitare:& aereo corpore indui:& hominibus auxiliari eosq̧ heroas ap
pellari ἀπὸ τοῦ ἀέρος.i.ab aere:alii dicūt heroas eos esse:qui ex deo mortaliq̧ muliere:uel contra nati sunt:
ut Hercules Achilles Aeneas:& huiusmodi:& dici sic uel ἀπὸ τῆς ἔριδος.i. a cōtentiōe: quoniā ꝑ impiis
pugnacissimi fuerint:uel ἀπὸ τῆς ἥρας.i. a Iunone quæ & aeris & regnorū simbolum obtinet. Diuus autē
Augustinus in lib.x.de ciui.dei.affert herois nomen a iunone:quæ hera græce dicit tractum esse: quia aer iu
noni detur:ubi uolūt cum dæmonibus heroas habitare: quo nomine appellant animas defunctorum: quæ
alicuius meriti sint. Dixit autē lyra uel tybia:quoniā ab utraq̧ recinerentur carmina:ut ego in pricipio libri
dixi. Clio:una ex musis. Musæ aūt fuerunt nouē: harum noia ponit in sua theogonia Hesiodus his duo
bus uersibus κλειώ τ᾽ εὐτέρπη τε θάλεια τε μελπομένη τε. τερψιχόρη τ᾽ ἐρατώ τε πολύμνια τ᾽ οὐ
ρανίη τε καλλιόπη θ᾽ ἡ δὲ προφερεστάτη ἐστὶν ἁπασέων. Latine ergo Clio a fama dicta est:nā famæ
cupiditate ad studia accēdimur:& hanc dicūt historiæ inuentricē. Euterpe a delectatione dr̄: nā delectat sp
qui ꝑficere se in doctrina uident:dicūtq̧ illā tybiaꝝ iuentricem Thallia ab eo quod ē θάλλειν.i.germiare.nihil
.n.magis q̄ doctrina germinat & huic datur inuentio arboꝝ serendaꝝ. Melpomene a cantu nomē sumpsit
& cantū dicit inuenisse:sic Terpsicore choros & choreas:Erato ab amore q græce ἔρως appellat: Hæc adin
uenit nuptias:Polymnia a memoria adinuenit agriculturam. Vrania ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ.i.a cœlo nomiata
est:Inuentioq̧ illi astrologiæ datur. Calliope nuncupat q illi καλὴ ὄψ.i.pulchra uox sit:& typon hēt poe
sis:q̄ nihil canorius est: Plato autē octo prias musas octo singulos ex singulis sphæris cātus itellexit putauit
enim octo sphæras sonū facere:sed septē dicunt:quia uenus & mercurius pari pene ambitu solē comitatiur
inqt Cicero:eandē uim hēnt. Quapp dixit singulas sirenas singulas orbibus isidere:nā si rē græce ē deo ca
nēs:ergo theologi prisci cuius theologiæ mercurius primus inuētor fuit. Plato aūt ꝑfectorꝫ uoluerunt octo
musas eē octo sphæraꝝ musicos cātus:& nonā illā cōcinētiā q̄ ex illis ꝑficit. Quapp Hesiodus octauā urani
am dixit:qa post septē uagas quæ subiectæ sunt octaua stellifera sphæra supposita ꝓprio nomine cœlum uo
cat:& ut ostēderet nonā eē maximā calliopē προφερεστάτη dixit ex noie ostendens ipsum uocis cōcen
tū nonā musam uocari. Haꝝ musaꝝ apollinē pricipē dicūt:qa sol dux pricepsq̧ ē orbiū cæteroꝝ:ueꝝ a cātu
cœli ēt rustici musas camœnas q̄si canenas dixerūt. Et qa canere cœlū Theologi sciūt:iō sonos musicos sa
cris adhiberūt:i hymnis ēt deoꝝ ꝑ strophā & āristrophā carmia adhibebāt:ut ꝑ strophā rectus orbis stelli
feri motus:ꝑ antistrophā diuersus uagoꝝ digressus ꝑdicaret. Musas aūt παρὰ τοῦ μυεῖν.i. docere pleriq̧ dictas
uoluere:qm̄ ꝑ illas doceamur:uel ab eo qd̄ ē μῶ.i.inquiro.nā oium artiū inuentrices sunt. Nec me fugit eē
q uelint nouē musas cū apolline poetas i tutela hēre:qa humanæ uocis typū apollo habeat:uñ & canere lyra
dr̄. Canit aūt iter nouē musas.i.inter nouē istrumēta:qbus hūana uox ꝑficit: ut placet Anaximādro lāpsace
no:& Zenophoni heracleopolite. Primo sunt q̄tuor anteriores dentes: quoꝝ si unus desit nō iā uox sed sibi
lus orit: Duo labia:ligua septia. Inde palati ꝯcauitas eodē noie quo cœlū qd̄ græci uranō uocāt octauā mu
sam uraniā facit. Nona uero ē gutturis ꝓfūditas ꝑ quā spūs meat:Interq̧ oia apollo.i.hūana uox fluit q̄uis ñ
desint q apolliinē pulmonis typon hēre uelit:sed magis ad poeticæ dignitatē ea q̄ paulo āte ex platōis snia re
tulimus nobis pertinere uident. ꝓpea.n.dixit Hesiodus musas eē iouis filias cū iouē itelligāt mūdi aiam q̄ il
le mouet. Addit ēt genuisse illas ex Mnemosyne.i.memoria cū q̄ nouē noctes ꝯcubuisset i pyeris monte: ex
quo idē poeta i suis georgicis μοῦσαι πιερίηθεν. Thedōtius thesphiæ & mēnonis filias esse uulnalii cœlū
ac terrā eaꝝ parētes referūt:neq̧ defuerūt q nō nouē:sed tres musas ponerent. Diodorus addit musas fuisse
octo puellas:q̄s osyris orbē pagrās i exercitu duxit:q̄ & cantu & aliis disciplinis essent insignes: alio ēt i loco
scribit musas a patre ioue lēas & uersuū cōpositionē .i.poeticē edoctas eē. Recinit: iterum canet & canendo
replicabit. Describit aūt illā reboationē quā græce echon uolant:cuius fabula in sequētibus enarrabit. Verū

cum uox nihil aliud sit q̄ sonitus qui oritur ex collisione aeris: diffluit ille aer & in circulū extēdit donec incidat in locum concauum ad quem illidatᷣ. Atq̧ inde uox q̄ hactenus ꝓcedebat ex ea reuerberatione resilit eoq̧ pacto cōgeminatᷣ. Ergo uocem illā q̄ ex priori uoce iterū uerberata nascitᷣ imaginem prioris uocat hoc expressit Maro in buc. Non canimus surdis: rñdēt oia siluæ. Ergo quē deum sumis celebrare o clio cuius nomē prius a te cantu ꝓnunciatū imago sua q̄ est ipsa echo recinet. Aut in umbrosis: nā cū musa sit recte in siluis musis consecratis canet. Est aūt helicō mons in boetia a musis frequtatus: ex eo oritur per messus fluuius. de quo Maro. Tū canit errantē ꝑmissi ad flumina gallū. Pyndus āt mons thessaliæ ē appollini musisq̧ sacer. Acarnaniā ab ætolia dirimit: ex quo achelous fluit. Aemus mons altissimis ex cuius uertice Euxinū & adriaticū mare cōspici opinio fuit: hoc philippus Demetrii filius ac Macedoniæ rex expiri cupiēs uix tertio die ascēdit multū densitate arborū fatigatus ut nō nūq̄ cœlū non possit aspicere. Sed cū tandē ad uerticē uenisset: oia nubibus plena assendit. Itaq̧ a spe desertus: duabus aris ioui soliq̧ erectis descendit. Vocalem: optima uoce ꝓditū: q̄ & feras & inaiata ad se uocare posset. Vnde ex quo mō te aduerbiū posuit ꝓ noie. sic Vir. Genus uñ latinū. Temere. q. d. ꝑ iuia & deuia sine pēso aut rōe. Orphea hic uir est quē haud facile meritis laudibus ꝓseq̄ris. Fabulæ tū ferūt Apollinis & Caliopes filiū fuisse. Dio. āt siculus refert bacchū ex Asia in Europā transiturū amicitiam cum licurgo trachū rege firmasse: sed mox ab illo insidiis circūuentū mœnades oēs amisisse ipsumq̧ a quodā therope prouinciali ꝑmonitū euasisse. Ergo uicto deinde cæsoq̧ Licurgo memor beneficii baccus regnū thraciæ Teropi cōcessit: cuiq̧ orgya docuit: ex terope ortus est oeagrus: & ex oeagro orpheus: Hic i ægyptū ꝓfectus philosophia ac poetica instructus ē sed in primis mercurii trimegisti primi theologi theologia ibutus dñquapp sedas priscæ theologiæ obtinuit ptes. Cui deide successit Aglaophemus & agalophemo pithagoras. Hūc sectatus est phylolaus diuini platonis magister: Hæc fuit successio hoꝝ sex theologoꝝ. Exordiū. n. a trimegisto sūpsit theologia: & a platone absoluta est: sed redeo ad orpheum: Hic. n. orgya ab ægyptiis accepta ad græcos prius trāstulit: q̄ ab eo orphica dcā sūt: & fræꝰ iscitia hoium & obscuritate antiqtatis: oia q̄ de bacco illo thebāo ex thebe egypti ferebātᷣ cū cadmei amicus eēt ad bacchū q ex thebis boetiis oriūdꝰ erat trāstulit i cuius uiri poetica cū tāta uis fuisset: ut aut afferatos & ad oēm impetū ꝓnos aut stolidos stupefactosq̧ hoies ad mitiorē cultū traducere posset: & feras ad se uocare & siluas diceretᷣ. Extāt nr̄o quoq̧ tpe eius hymni: & mira suauitate asꝑsi: & ꝓfunda illius ptiæ theologiæ doctria istructi. dñt fuisse unū ex argonautis: & atrocē tēpestatē ab illis nauigātibus suis sacris auertisse uolūt citeronē boetiæ mōtē: qm̄ ibi i sacris freqntius cāeret: a sua cythera nomē sumpsisse. Scribit Pli. auguria q̄ prius ex auibꝰ solū sumebātᷣ: ex reliqs quoq̧ aialibꝰ sumi posse orpheū demōstrasse: sūt q cythere iuētionē illi attribuāt. Demū cū apud thraces istituissent: ut uiri i sacris bacchi a mulieribꝰ abstierēt: iratæ illæ i eaꝝ cōtēptū huiuscemōi rē eē istitutā fcō agmie illū icautū inuasere: atq̧ lacerauere: pleriq̧ tñ fulmie ictū ꝑisse asseret. Q̄d ēt testatur huiuscemodi eius epitaphiū θρῆϊ κα χρυσολύρην τῇδ᾽ ὀρφέα μοῦσαι ἔθαψαν κτεῖνεν ὑψιμέδων ζεὺς ψολόεντι βέλει. Nos uero sic latie dicamus. Orphea chrysolyrā musæ hoc posuere sepulchro Fulmine quē strauit iuppitᷣ alta uidēs. Siluæ: silua ab eo q̄d græce ὕλη dī dictā uolūt: & ut illi hylē ꝓ materia sic nīi siluā posuerūt. Est ꝑterea silua aut glādifera cuiꝰ arbores ñ cædūtᷣ: sed ad escā q̄drupedibus ꝑbēdā fuatᷣ. Aut cædua ꝙ i ea arbores cū ad iustā ꝓceritatē creuerit cædūtᷣ ut uel ædificatiōibꝰ uel aliis usibꝰ materiā ꝑbeāt. Viridaria āt ex iis arboribꝰ sūt q̄ miniora hoibꝰ poma ꝑbeāt: eadē & pōaria. Arte mīna suauissimo cātu. Quē q̄dē calliopes eius mr̄is artificio assecutꝰ ē. Rapidos morātē flū. i. la. Huius allegoriā iā exp̄ssimus. Auritas sensū audiēdi hn̄tes: Maro āt lepores dixit auritos qm̄ i illis ꝓceriores sūt auresq̧ exigere eoꝝ corpuscula uideantᷣ.

Quid prius dicam solitis parentum
Laudibus: qui rex hoium/ac deorū:
Qui mare/& terras/uariisq̧ mundū
Temperat horis:
Vnde nil maius generatur ipso:
Nec uiget q̄cq̄ simile/aut secūdū:
Proximos illi tamē occupauit
Pallas honores.

¶ CANT. Quid prius dicā: Sēsus ē q̄dnā prius ego dicā cū solitis laudibꝰ parētū. i. maioꝝ. Qui rex illū supple dicā q ē rex. Variis horis. i. die ac nocte: uel uariis tpibꝰ uere æstate autūno hyeme: ꝑ q̄ oia tpatᷣ ānus. Vñ a quo rege. Viget: floret ualet ꝯsistit. Pallas: uirtus & sapia: dī aūt a πάλλω q̄d ē uibro moueo: Bellōa. n. dī hasta utēs: eadē & minerua ē: putātq̧ aerē noiatū palladē ac iouis filiā dici: & uirginē fuisse: qm̄ & nō corrūpatᷣ: & sublimiorē locū teneat. quapp ex uertice iouis dī nata id Diodorus lib. i. asserit. Vtq̧ Cice. i li. de. n. d. ostēdit. Mineruā pricipē & iuētricē belli ferūt: aitq̧ idē Cicero Mineruā dictā q̄a minuit aut q̄a minatᷣ. Macrobius uero li. i. sat. scribit ꝙ porphyriꝰ testatᷣ mineruā eē uirtutē solis: q̄ hūanis mētibꝰ prudētiā subministrat. Nā iō hæc dea iouis capite generata memoratᷣ. i. de sūma ætheris pte genita. Vñ origo solis ē. Diodorusq̧ li. vi. docet palladi oleaꝝ oleiq̧ educēdi iuētionē tribuisse antiquos. Nā añ huius deæ ortū erat hæc arbor cū aliis syluestribus imixta: olei usus aberat cum eēt ignota. Addūt ipsi quoq̧ uestium appatatum & ædificandi artem. præterea uolunt in cæteris artibus hoibus profuisse. Nam & tibiam eiusq̧ cantum & plurima instrumenta ad uaria opificia adinuenit.

¶ ACR. Quid prius dicā. illū. s. q tēperat res hoium ac deoꝝ: aut q̄s ego soleo dicere laudes: uel q̄s oēs. Tēperat: distiguit: uel diuidit: uel regit. Horis: a q̄bus uelut tēpatᷣ ānus ꝑ uer: æstatē: autūnū: & hyemē. traxit. n. tēpata lyra. Vnde: ex illo q cūcta tēpat uel a quo: ut Vir. Vñ genꝰ ducis. & genus uñ latinū. Nec uiget q̄cq̄. q. d. iouē sup oia sine cōpatiōe. Aut secūdū: scdm aruspicū dicta uel disputatiōes q iouē primā secūdā & tertiā ptē cœli solū uolūt i fulminibꝰ tenere. Proximos illi tñ occupauit: ꝓximā iouis honori mineruā dicit: hoc ē uirtutē & sapiam deo uicinā: uñ nulla q̄ō ē cur supra dixerit nil ioui simile aut scdm: & i seq̄nti mineruā posuerit.

¶ POR. Quid prius dicam solitis parentum. solitis laudibus. Vtrum mihi solitis: an uulgo.

Vipera

Pallas

CHRI. Quid prius dicã. Sũma arte usus est poeta: qua ita musam p dubitationẽ ẽ allocutus ut iterroget a quo potissimũ initiũ laudãdi sumat interim orpheũ uel tãq huius artificii inuentorẽ uel ut in ea re pcipuũ suis laudibus non desraudat: & qd adiumẽti i huiuscemodi re musa sibi pstare possit eiusdẽ poetæ exemplo demõstrat. Ex quo suam petitionẽ facilẽ esse docet. Ostẽdit iustã: cũ eos sibi prepõat laudãdos: qui iure optimo laudãdi sunt. Captat beniuolẽtiã a musa cũ illius facultatẽ p orpheũ musa discipulũ extollat excellẽs pfecto exordiũ i quo statim tum ipsa addubitatione: cũ ex uiro heroũ deorũq cõmemoratione mirificam excitet attentionẽ. Sumit initium dũ dubitat a minoribus ad maiores ut sit auxesis & nõ diminutio. Deinde cũ icipit explicare exordit a maioribus ut dignitas decorũq seruet. Insurgit ãt i sublimẽ usq figurã pene alter pindarus. Nã grãdior est materia & grãdiori plectro cãtãda pponit. Est præterea artificiosissima insinuatio. Nã dũ multos sibi uiros heroas deosq laudãdos occurrere demõstrat Octauianum cæteris pene præponitioni uero secundũ facit. Solitis la. p. cõsuetis laudibus antiquo lyrico. Qui res hoium: oium re cõditorẽ itelligit: q unus uerusq ẽ deus: quẽ poetæ iouẽ optimũ maximum nũcupãt. Quẽ plato & trimegistus supra cœli dorsum habitare uolunt & i eo eẽ potẽtiã sapiam & amorẽ. Quod autẽ extra cœlum habitet: alibi ostẽdit Plato cũ dicit locũ illũ neminem adhuc poeta laudasse nec unq p dignitate laudatu. Qui tẽperat idest gubernat res hoium & deo. q. d. corporeas res & incorporeas. Variis horis: uariis tẽporibus. nã ex cõtrariis calore & frigore humore & sicco optimũ tẽperamẽtũ dat rebus. Loquit aũt hic ex opiniõe trimegisti & platonico: q deus cuncta gubernet: fuerũt. n. ex philosophis q oino negarẽt puidẽtiã diuinam ut epicurus & democritus: alii posuerũt oino ut trimegistus & Plato: q uolũt deũ curare supna & infima: magna: & parua. alii ptim ponũt pti tollũt. Sed hi dupliciter: nã Aristoteles usq ad lũæ orbẽ illã pueire uult: alii ẽt ifra lunã: sed nõ curare minimas res. Vnde. i. a quo deo. Nil maius generat ipso. q. d. ipse ingenitus ẽ: reliq uero ab eo genita: sed nihil maius ipso genitũ: nã plato ita summũ deũ reliqs diis loquẽtẽ idicit ut dicat illo sua natura mortales eẽ: sed uelle eos facere imortales. Nec uiget simile: nulla. n. similitudo ẽ creaturæ ad creatorẽ. Secũdũ: nã nullus ordo eẽ põt iter ifinitũ & finitũ. Ergo nihil ẽ ipsi ifinito secũdũ. Nã secũdus ẽ in ordine: Tum qm oia sunt post deum: oportet eẽ aliud alio propinquius. Propinqor aũt erit Pallas: quã possumus interpretari creatura sapiam. Proximos: quãuis inter iouẽ & pallada multi gradus itersint: tñ quia nemo hos occupat: pallas ẽ pxima: quis ut est apud Ciceronẽ lõgo iteruallo pxia. Pallas: Minerua quam filiã iouis fuisse dicũt: nõ a muliere pceptã sed ex ipsius capite ortã per qd oñdunt nulla admixtione rerum humana aut corporea ab ipso deo nobis intellectum puenire. Cicero quinq mineruas põit. Primã quã apollinis matrẽ eẽ uult. Secũdã ortã ex Nilo. Tertiã ex ioue genitã. Quartã ex ioue natã: & Coruphe nympha Oceani filia: quã archades Corian uocãt: & qdriga iuẽtricẽ dicũt. Quintã pallãtis filiã: quæ patrem uirginitatẽ suam uiolare conantẽ interemit. Dicũt igit iouẽ cũ iunonẽ sterilẽ aiaduerteret: ut liberos haberet sæpius cõcusso capite Mineruã edidisse. Hæc lanificiũ & texturã reperit & numeros atq illo figuras: Hãc Vulcanus adamauit: sed cũ illa cõcubitũ resugeret: semẽ i terrã fluxit: natusq ide ẽ Erichthonius ab illa cõtentiõe: & terra noiatus: Dicit pallas a pallãte iterfecto: Appellat & tritonia ab aphricæ palude triõide apud quã ut Aug. scribit regnãte Ogigio apparuit. Herodotus ãt refert in aphrica maelyes eẽ populos: iuxta quos tritõ sit fluuius: ex eoq efficiat tritonis palus. Ex hac ãt palude dicunt neptũnum Mineruã suscepisse. Ve cum ei qũq pater succẽsuisset illa se ioui tradidit: & ab eo ẽ adoptata. Huic uirgines singulis ãnis sacra faciũt nã i duas acies diuisæ lapidibus fustibusq decertãt. Et si qua i pugna occũbit ea pseudo ptheos. i. nõ uera uirgo habet. Ante ãt q pugnã ineant oium pulcherrimã uirginẽ Corinthia galea: & tota armatura græca ornatã i curru ponũt: illãq paludẽ circũeũtẽ oẽs sequunt. Addit Diodorus Mineruã pauloãte in tritone fluuio natam ab hãmone cõiuge Rheæ custodẽ positã eẽ cõtra ipsã rheã filio: quẽ ex amalthea susceperat ipsamq ppetuã uirginitatẽ seruasse. Et pp animi solertiã multas artes iuenisse: & i bello plurimũ ualuisse: & alcidã beluam quæ ignẽ ore uomens oia inflãmaret igenio & uiribus itẽremisse. Aegyptii uero mineruã aerem eẽ iterptant: & iouis filiã uolunt ac uirginẽ: qa aer naturã sp icorruptã hẽat. Cretẽses uero i sua isula tritonẽ fluuiũ esse dñt & apud illius fõtẽ ex ioue natã esse affirmãt: ibiq eius tẽplũ oñdebãt. Dñt appuisse primũ hãc beluã in phrygia: q pp hoc cõbusta uocat. Deide i tau mõtẽ cõuersam cuncta nemora ppetuo tenore ad idos usq icẽdio cõsumpsisse ide per phœniciã cũ se cõuertisset Libani siluis exustis per ægyptũ i lybiã trãsit usq ad hesperũ. Ibiq i cærauniis siluis cũcta iflãmans oẽs mortales aut perdebat: aut i fugã uertebat: donec illã pallas pdidit.

Prælíis audax neq te silebo
Liber/& sæuis inimica uirgo
Belluis/nec te metuende certa
Phœbe sagitta.
Dicam & alciden/puerosq lędę:
Nunc equis/illum superare pugnis
Nobilem/quorum simul alba nautis
Stella refulsit.

CANT. Liber scribit Diodorus li. v. Dioysiũ orbẽ fere deambulantẽ multas regiones reddidisse dõesticas: ac ppea maxis apud oẽs honoribus celebratũ: Vini uineæq extitisse auctorẽ. Exercitũ quoq secũ nõ tñ uiro sed ẽt mulie circũducẽs: nefarios hoies atq iniquos merita mulctauit pœna: In boetia uixit i indiã cũ exercitu trãscendẽs triẽnio post multis cũ spoliis i boetiã rediit: primus oium triũphauit: Elephãto idico uectus Boetii cæteriq græci thraces quoq i memoriã indicæ expeditionis: sacra trieterica sibi istituerũt. Vnde & in multis græcis urbibus triẽnio bacchides mulieres conueniebant apud quas de more uirgines thyrsum ferebãt in honorẽ dei bacchantes. Sustulit & oẽs ipios q i orbe erant: sed maxie pẽtheũ ac lycurgum: hæc ex diodoro. Macrobius ãt li. i. sa. scribit Aristotelem dicere Appollinẽ & liberũ patrẽ unum eundẽq deũ eẽ. Vtq neuius ait liber sol ab romanis appellat: q liber & uagus ẽ. Sũt uero q dicãt Bacchum appellari i liberũ patrẽ qa hoibus libertatẽ uideat inferre. Nã põt fer

Dionysius Bacchus
Trieterica sacra
Apollo Liber

Vini calor — ni etiã ebrietate durante arbitrant̃ se fregisse uincula seruitutis:liberat pterea ab curis: & in agendis securio res facit. Scribit quoq; idẽ Macrobius dicto libro q calor uini cuius liber pater auctor est sæpe hoies ad furo rem bellicũ usq; propellit.

Diana, Luna, Dictyn na — Virgo:diana intelligit:quam & lunam eandẽ esse putãt dicta uero ẽ diana quia noctu quasi diẽ efficeret ut scribit Cicero in libro de.n.d. Diodorus aũt li.vi. docet Dictynnam i creta genitã ex ioue & charmide ræta ad uenandũ inuenisse:ex quo & dictynna ẽ cognominata. Consuetudine dianæ utebatur:quod cãm pbuit ut quidam dictynnã dianãq; eandẽ esse existimarẽt.

Rætia, Apollis arcus & gratiæ — Phœbe:scribit Macrob.lib.i. sat. Arcu & sagittis apollinis simulachra decorari ut p sagittas itellgat̃ uis emissa radiorp. Manu tñ dextera grãs gestare:arcũ uero cum sagittis sinistra:q ad noxam sit pigriori & salutẽ dextera mãus pro͂ptior largia tur.

herculeſ — Alciden:hercules ut ostẽdit Diodorus li.v. antea alcæus uocabat̃:occisis aũt duobus draconibus quos iuno ad eũ miserat heracleũ dixere:qm̃ iunonis opa gloriam esset adeptus:succedẽte tpe duodecim labores executus ẽquos ei Eurystheus micenarũ rex iusserat. De qbus qdem late satyra prima iuuenalis iã diximus.

Alcæus, Hercule us, Alcides — fuerat itẽ Alcæus amphytrionis pater:ut ostendit Euripides:a quo Alcides hercules ipse dicit̃.

castor, Pollux — Puerosq; Le dæ:Castor & pollux intelligunt̃: fuit ãt castor equorp domitor pollux uero pugil. hinc ait homerus libr.iii. iliados. castor equum domitor polluxq; incæstibus audax. Scribit autẽ pli.lib.ii. q fulgurũ effigies quædã & antemnis nauigantiũ aliisq; nauiũ partibus ceu uocali quodã sono insistebãt ut uolucres sedẽ ex sede mu tãtes:graues quũ solitariæ ueniebant mergẽtesq; nauigia:& si in carinæ ima decidissent exurẽtes. gemie ãt sa lutares & prosperi cursus prænunciæ:quarp aduẽtu fugari dirã illã ac minacẽ appellatãq; helenã ferũt:& ob id polluci & castori id numen assignãt. Eosq; in mari deos iuocãt hoiuni quoq; capita uespertinis horis ma gno præsagio cõfulgebãt hæc ex illo. Diximus & plura ode tertia.

¶ ACR. Præliis audax:nimia.n.uini potatio litẽ generat & audaciã. Virgo:diana studiosam uenãdi dicit. Neq; te si.a supioribus. Metuẽde.c.p.s.appollinẽ dicit sagitta metuẽdũ pp amphionẽ q cũ filiis pẽptus ẽm ã apollini & dianæ certæ & ieuitabiles ad ferendũ sunt sagittæ:utpote numinis. sicut ẽ nec dextræ errãti deus abfuit. Puerosq; le.castorẽ & pollucem ledæ filios amatorẽ equorum castorem dixit:ut ẽ:Talis amyclæi do mitus pollucis habenis:pollucem uero pugnis nõ bellis ualentẽ ab eo qđ pugil fuerit:ergo pugnos dixit:ut Ter. Pugnos in uentrẽ ingere. Hunc equis.i.equestri prælio. Alba serena:signum geminorum: nam freqn tius dum oritur tempestates facit sed hic prosperum posuit.

¶ POR. Neq; te silebo liber. Attende q pmittit se dicturũ de his:nõ tamen dicit. Puerosq; ledæ: græca cõ suetudine pueros pro filiis:Castorem & pollucem significat. Alba nautis stella: nunc candida & benigna: ut e cõtrario illud dicitur. Nigro cum lacte uenenum.

¶ CHRI. Præliis audax:pro forti posuit audacem proprie tñ audax is est q piculis se sine rõe obiicit: ergo excessus ẽ nõ aũt fortitudo:q mediocritas ẽ.

bachus — Liber:bacche:nã liber pr̃ apud latios dr̃. Virg. Nec q pãpineis ui ctor iuga flectit habenis Liber agẽs celso nyse de uertice tygres:uel qa præest liberis ciuitatibus:uel qa uinum curas soluit & mentẽ ab illis liberat:uel qa eius sacrificia ad animas purgãdas & a suppliciis liberãdas ptine re putabant: q̃re & uannũ qua fruges purgãtur mysticæ i illis adhibebãt. Vir. Et mistica uãnus iacchi. Dñt ãt fuisse illũ iouis filiũ ex semele filia Cadmi. Erat adhuc ex eo pgnãs semele cũ iuno rẽ grauiter ferẽs sei ãnũ cõuertit:puellæq; psuasit:ut peteret a ioue ut secũ eo pacto quo cũ iunone solitus erat concumberet. Quapp coactus ẽ iuppiter illã fulmie petere:iure.n.iurãdo pmiserat qcqd illa peteret se facturũ:sed extincta mr̃e puer adhuc imaturp exemit fœmoriq; suo donec tẽpora partus cõpleret assuit. Ergo qm̃ bis ortus sit Dithyrãbus appellat̃. Ferunt præterea ipsum a gigantibus discerptũ:mox integrũ surexisse. Quæ oia ad uini naturã refe runt̃. Funditur.n.dũ calcat̃:fusumq; mox in unũ coit & prio de uua mr̃e maturũ nascit̃ atq; inde in lacu cõ/ dit̃ de quo iã purgatũ iterp enascit̃:pingit̃ pulcherrimus:sed cũ cornibus. hinc sapho. Accedãt capiti cornua bacchus eris. Quoniã uino ẽt senes reiuuenescũt:sed & nõnũq nocet ebrietas: ppterea cornibus armatur. Hæc quidẽ fingũt Poetæ græci:nerp ægregia oia facinora nõ ab hoc boetio baccho:sed ab ægyptio gesta sunt quem ipsi Osyrin appellãt:græci uero Dionysium q idiã subegit:primusq; triũphũ egi. Et sæuis:belluis:dia nã itellige:quã deã uenationũ fingũt. uenationis.n.hebrei Nembroth:græci uero apollinẽ dianãq; esse iuen tores scribũt:quẽadmodũ aucupiũ illi machabeo duci excellẽtissimo:hi Vlyxi attribunt. Certa ieuitabili: & q ipsum sagittariũ nõ fallat:cũ finẽ destinatũ assequat̃. Oui.i prio metha. Nr̃a tñ certa:sed certior una sagit/ ta. Dicã & alcidẽ: herculẽ uel ab alcæo gorgõis filio. Gorgophanes.n. electrionẽ pepit & Alcæũ:Et electrio nis filia fuit Alchmẽa Herculis mater uel απο του αλκης.i.a robore & uirib⁹ sic noiatũ. Græci Herculẽ di/ cũt filiũ fuisse iouis ex Alchmena amphytrionis Thebani uxore. addunt ẽt iouẽ quo tpe cũ illa cõcubuit no ctẽ cõgemiasse:quo satis spatii eẽt ad tm̃ uirũ gignendũ. Aiũt fuisse robustissimũ:& pcerum. Dixitq; solinus plerosq; diffinire:nullũ lõgitudinẽ septẽ pedũ excedere posse:qđ itra hũc modũ fuerit. Hercules. Habuit sta/ ti a pricipio iunonẽ nouercã suã inimiciss. mãq ut illũ pderet & multa monstra domanda: & multa picula adeunda p Eurystheũ sibi mãdauit:q oia supauit:& olympicos ludos ioui i honorẽ pelopis istituit. Sed hũc quoq; a græcis sibi ereptũ ægyptii dicũt. cũ ipse Osyridis fuisset filius:atq; cũ osyris orbẽ terrarp uellet pagra/ re. regnũ isydi uxori reliqt:& herculẽ filiũ exercitui præfecit:qui ægyptũ multis seuissimis bestiis purgauit: nerp Orpheus oia q bacchus & hercules ægyptii multis antea sæculis gessisset:baccho herculiq; ex boetia the banis adscripsit. Diodorus siculus tres scribit fuisse hercules. Primus apud ægyptios:qui multum terrarp ar/ mis domans colũnas in libya posuit. Secũdus ex creta unus ex idæis: q pstrigiator & dux sũmus fuit olym piciq; certaminis iuẽtor. Tertius ex alchmẽa paulo ante troianũ bellũ q multũ telluris obiuit:dũ iussa euristhẽ iacessit:& i europa colũnas posuit:& quoniã uetustiorũ fama obsoleuerat. earum rerum quas illi fecerãt:sibi gloriam uendicauit:tanq unicus hercules: neq; plures i toto in orbe fuissent. Pueros filios: sed ut græci παιδα puerũ filiũ & seruũ appellãt:sic latini puerp a septimo ad quartumdecimũ annum uocãt. Item filiũ

item seruum. Cicero Pueris albini & recepi oia & præstabo. Iuue. Item igitur pueri linguis animisq fauentes. Nobilem superare. q. d. ppterea nobilitatus: & fama isignis: quia superet. Hunc equis Castorem: nam quod Vir. dixit: Domitus pollucis habenis. Pollucē pro castore posuit: sicut alibi: Reuocato a sanguine teucri. i. dardani. Illum: pollucem. Pugnis: arte pugili. Sidera: dictū est in superioribus: siue de igniculis q apparent. siue de ipso geminorum signo intelligat.

Defluit saxis agitatus humor:
Concidunt uenti | fugiuntq nubes:
Et minax | quod sic uoluere | ponto
Vnda recumbit:
Romulum post hos prius | an quietū
Pompili regnū memorē | an superbos
Tarquini fasces | dubito | an catonis
Nobile læthum:

CANT. Sic dii uoluere. s. castor & pollux. Romulum: fu- Romu-
it is decimus septimus ab ænea ducēs originē: Vir bellicis re- lus
bus grauis ac strenuus & ad constituendū ciuitatis statū opti- Romæ
mum prudētissimus fuisse perhibet. urbis autem fundamēta natalis
iecit duodeuiginti natus annos. ix. kal. Maii horā post secū-
dam ante tertiā: regnauit annos. xxxvii. de cecinensibus ægit
primum triumphū capta eoꝝ urbe: & Acrone rege ꝑpria ma-
nu obtruncato. Rursum de antemnatibus triūphauit. de Ve-
ientibus tertio apud capreæ paludem nonis quītilibus appa- romuli
rere desiit: annum uitæ agens lv. Numa pompilius eū postea: anni. lv.
ut naturā superātē mortalem ꝑtempli adornatiōe & anniuer- Quiri
sariis sacrificiis Quirinum uocatū statuit honorari Dionysi- nus
us & Solinus auctores. Pompilii: Numa pompilius curibus Numa
sabinis habitabat uir consultissimus omnis diuini atq hūani iuris: Itaque ab romanis patribus accitus rex pomp.
creatus est: summaq omnium pace regnauit annos. xliii. auctor est Liuius. Supbos Tarquini fasces. L. Tar- Tarqui
quinius priscus romanoꝝ rex quintus de sabinis triūphauit: oē nomē latinū domuit regnauit ānos. xxxviii. nius
Iam octogenarius interfectus ē dolo ab filiis anci martii. Ei aūt regnāti hetrusci attulerāt isignia qb[9] ipsi re- priscus
ges suos adornabāt: Coronā uidelicet aureā sceptrumq habēs super caput aquilā. Tūicā purpureā cū signis
aureis: & amictū purpureum fuariū tulerūt ēt ei duodecim illas secures sumptas ex urbib[9] singulis singulas Sceptrū
quas cum uirgaꝝ fasce lictores ante regē ferebant: itaq lictores duodecim cū securibus & uirgis & ius dicen- regale
ti ei astabāt & euntem præcedebant. Auctor ē Dionysius. Supbos fasces: idest nobiles & insignes. Catōis Secures
nobile lætū. M. Cato iunior uticæ præsidii cā præerat ut scribit hircius. li. v. de bel. aphr. Sed quū aduerteret Fasces
uticenses se cæsari dedere uelle: & eis psuadere nulla rōne quiret ut secū oppidū defenderēt: Ipse omnibus re- lictores
bus diligētissime cōstitutis liberis suis Lucio cæsari: qui tum ei proquestor fuerat commēdatis: & sine suspitione uultus atq sermone: quo superiore usus fuerat quū dormitū isset ferrum intro clam in cubiculū tulit: atq ita se traiecit. Qui dum anima nondū expirata cōcidisset impetu facto in cubiculum ex suspitione: Medicus familiaresq cōtinere atq uulnus obligare cœperūt. Ipse suis manibus uulnus crudelissime diuellit: atq animo præsenti interemit: hæc ex Hircio. Apianus āt li. ii. & plutarchus dicūt Catonē bis plegisse librū platonis q de anima inscribit: deinde obdormisse: postea uero se sub pectore ipresso ense uulnerauit circa gallicinium: effluētibus itaq uisceribus cū strepitus isecutus esset: medicus acurrens illæsa uiscera & uulnus colligauit. Cato deide ꝓpriis māibus uiscera lacerans expirauit. Anno ætatis. xlviii. cognita ide catonis morte catonis
dixisse di cæsar. Inuideo morti tuæ cato: Nā & tu gloriæ meæ pro salute tua iuidisti: Scribit ēt de morte cato- mors
nis ipse florus. Seneca item epistola. xxiiii. Nobile lætū: Valerius ēt li. iii. de fortitudie hāc catōis mortē laudat. Ci. itē lib. i. off. secutus stoicoꝝ dogma laudat mortē catonis seueri grauis atq pfecti stoici: stoici eni rigida disciplina formati mortē paratā habebāt. Veꝝ peripatheticoꝝ snia uituperādus ē Cato timidusq poti[9] appellādus q fortis: Cū sibi mortē cōscierit: ut icōmodū aliqd euitaret. Diuus quoq Augustinus hāc ipsam mortē uituperat phs item li. iii. ethicoꝝ sic ait. Mortē aūt sibi cōsciscere ob fugiendam pauptatē aut amorem aut molestū aliqd nō fortis est hois sed potius timidi. Est. n. mollitudinis laboriosa fugere. Atq non qa res est honesta appetit mortē sed qa malum fugit. Et li. v. sic Nemo uero spōte iniuriā patit: At qui seipsum occidit spōte id quod lex non permittit contra legē efficit rectam: iniuriā ergo facit. Sed cui nā quæso: an ciuitati: nō sibi ipsi: nam sua patitur sponte. Quapropter & ciuitas mulctat ut ciuitati iniuriam facientem.

ACR. Defluit saxis agitatus humor. laus stellæ a tpe: nā uerno tpe nascit: quos & niues resoluunt Vir. Vere nouo gelidus canis cū montibus humor Liquit. Agitatus: solutus. Concidūt uenti: fugantur: ut est Et hyberni parcebāt flatibus euri. Fugiūt. n. fugant. Voluere dii: uel pueri ledæ. Recumbit: sternitur quod uento tumuerat. Romulum post hos. Ordo est: dubito an prius memorem post hos Romulum an quietū regnum Pompilii: an superbos fasces Tarquini an nobile lætum Catonis hos aūt romāos duces & nobiles prætereundo commemorat: ut Augustū cunctis præferat. Nam romulus urbis romæ conditor est. Numa pompilius a curibus sabinis ad regnū uocatus est sacroꝝ inuentor. Tarquinius quoq rex uirtute magnus: sed hic priscum posuit non superbū: nam fasces nobiles dixit Cato dum mortuo pompeio apud uticā obsideret amore libertatis manu sua se pemit unde & uticēsis uocatus est. Regulus aūt cum Afros uicisset. ab eisdem cum paucis est captus: quem cum carthaginēses romam ꝑ cōmutatione captiuorum misissent acquiescētes romanos suo consilio reuocauit: hunc pœni dum sacramēti memor reuertisset: sectis palpebris uigiliis necauerūt. Paulus & Terentius Varro consules aduersum Hānibalem missi sunt. hi apud cannas apuliæ uicum grandi exercitus ro. clade superati sunt. Paulus postquam tantam uitio collegæ suorū uidit stragem se perimēdum hostibus dedit. Fabricius quoq magnis præmiis a rege pyrrho tētatus dum nimis pauper censu esset cōrrūpi non potuit. de quo Luca. Quo te fabricius regno quo uendidit auro. Curius paupertate clarus de agro ad cōsulatū reuocatus est: & qui nūquam totondit cæsariem propter iniuriam præturæ. camillus de exilio reuersus uictores gallos urbe pepulit: & ad ternectionem cecidit: uictorq sua sponte in exi

lium redit. Pompili regnū:magna.n.pax fuit ei⁹ tēporibus. Supbos fasces:aut nobiles aut re uera supbos. ¶POR. Defluit saxis agitatus humor:saxis littoris.s.q̄ fundant̄.s. fluctibus se i ea illidētibus. Et minax q̄ sic uoluere ponto:q̄ sic uoluere pro cū uoluere. Recūbit:aūt ꝑ eo q̄ qeta sit dictū. An supbos tarqni fasces: dubium ēt sī qdem supbos fasces dixit tarqni supbi intelligamus. Tarquinius.n.supbus dignus non est cui laudes inter deos & hos:quos principes noiabant dicant̄. Supbos ergo magnificos itelligamus ut tarquini prisci fasces dicat:nō superbi. An catonis nobile lætum:eius q se uticæ interemit.

¶CHRI. Defluit saxis agitatus hūor:nam quia in uere oriūtur a saxis.i.a montibus defluit humor.i.liquescit nix glaciesue possum etiā intelligere quod tumor maris quo in tempestate opiebant̄ saxa.i. scopuli mitescente mari resideret & sic humor idest aqua qua scopuli tegebantur defluit ab ipsis. Cōcidunt:desinunt flare. Fugiuntq̄ nubes.sic Vir.collectasq̄ fugat nubes:solēq̄ reducit. Minax:eminēs & in fluctū erecta. Minari eminere.Vir.Geminiq̄ minant̄ in cœlū scopuli.Hinc minæ muroꝝ.Item itentare. Recumbit iacet:ꝓstrat̄ coequatur. Voluere:ipse castor & pollux. Romulū:filius fuit martis exilia¹. Cōditor urbis romæ.Vir. in bello acerrimus. Asylū condidit.Quare undiq̄ romā confluxit ingens hoium multitudo.Et cum fœminæ ad nuptias celebrandas deessent sabinas rapuit.Hic exortum bellū & cōposita pace cū.T.Tatio rege sabinorum ex duobus populis unus est factus.Diuisit populū i.xxx.curias:& in tres equitū cēturias.Primāq̄ a se ramanentem.Secundam a tatio tatiensem.Et tertiā luceram siue ab ethrusco lucumone siue a luco:ubi res gesta est.Instituit centum senatores:ac tandem cū apud capreas paludes exercitum lustraret tantus nimbus subito exortus ē ut illum e conspectu oium eriperet:nec postea unq̄ appuit. Sed senatores qui prope erāt uidisse affirmabant illū ad cœlū raptum.Et Iulius Proculus in cōtione dixit sibi Romulū humana forma angustiorē apparuisse:dixisseq̄ placere diis:ut Roma orbis caput esset.Proinde rem militarē colerēt. Quietum pompilium regnum optimus ordo:ut de diis primū:deinde de heroibus:postremo de uiris ægregiis meminerit.

Pompilius Secundus rex romanorum Numa Pōpilius fuit:uir pruddētia:iusticia & religione excellentissimus.Et q populū romanū a bellis ad pacem sacraq̄ celebranda traduxerit.Multa genera sacerdotū istituit:& ut consilia qbus remp.administrabat:maioris essent auctoritatis i secreto colloquio ægeriæ nymphæ in antro sui fontis frui credi uolebat & illius .consilio cuncta agere.Grauissimi āt scriptores ac in primis diuus Augu.illum hidromantia usum afferunt ut illa diuinationis spē futura cognosceret:fuit & apud externos populos tanta hominis auctoritas:ut nemo illo regnante romanos bello infestare sit ausus.Instituit templū Iani.Annū ad cursum lunæ duodecim mēsibus finiuit.Flaminē dialē instituit.Itē Martialē:& Quirinalem uirgines ueste legit.Duodecim salios Marti gradiuo dedit.Regnauit annos q̄dragitatres. Pōpili: pro pōpilii. Superbos fasces.i.nobiles:necem ad Tarqnium supbum:sed ad priscū referendū.

Tarquinius Hic tanaqle uxore femina in auguriis perita suadente Tarqniis ethruriæ oppido romā uenit:& Anco successit.Hic centū patres ad priores elegitq deinde minoꝝ gentium sunt appellati:locū circo maximo designauit uicit sabinos atq̄ collatiā: & quicqd citra erat eis ademit:latinos domuit.

Fasces Fasces: insignia ethruscoꝝ erant ut singuli lucumones:hi.n. erāt duodecim in ethruria reges ante se duodecim lictores præmitterēt cū uirgaꝝ fasciculis:in qbus singulis singulæ erāt iclusę secures:ut cū eēt de reo suppliciū sumendū:lictor illū nudatū ad palum religaret & uirgis cæso caput securi feriret:utebant̄ præterea sella curruli:toga picta & prætexta.Sed hæc oia insignia Tullus hostilius tertius romanorū rex ad reges romāos transtulit:inde exactis regibus ad magistratus traducti sunt.Ergo fasces.i.regnū ponit.n.insignia regni ꝑ regno.

Cato Catōis nobile lætū:ꝓlixior sim si oēs.M. Catonis sanctissimi uiri uirtutes percurrere uelim:nemo illū charitate erga patriā supauit:Tandē supatus i aphrica senatoriis ptibus & si oia bona a cæsare de se sperare posset:tamē ne multū tyrāni aspiceret: se ipsum cum librum Platonis de immortalitate legisset interemit.

Regulū | & scauros | animæq̄ magnæ:
Prodigum paulum superante pœno
Gratus insigni referam camœna:
Fabriciumq̄.
Hunc | & incomptis curium capillis:
Vtilem bello tulit | & camillum
Sæua paupertas | & auitus apto
Cum lare fundus.
Crescit occulto uelut arbor æuo
Fama marcelli | micat inter omnes
Iulium sidus | uelut inter ignes
Luna minores.

Regul⁹ Atilius ¶CANT. Regulū.M. atilius regul⁹ romāæ classis ipator primo punico bello nauibus qnquaginta supra trecētas in libyā delatus est:a quo urbes fere ducēte in deditione redactæ sunt: quæ carthaginensium odio ad eū defecerūt.'Carthaginēses

Xātipp⁹ postea Xantippū lacedæmoniū ducē sibi fecere.Itaq̄ multi romanoꝝ cæsi & capti sunt:cū qbus ēt Atilius iperator q postea cauea clauis circūuallata iclusus extictus est:hæc ex libyco li. Apiani:Meminit ēt Plinius de uiris illustribus.Multa ēt polybius lib.i.Ci.aūt li.ii.de finibus scribit.Regulū uigiliis & fame cruciatū:uideto ēt gelliū li.yi.c.iiii.& Syllium li.yi.

Scauri Scauros: Scauri patritii fuerūt:quoꝝ.M.Aemilius scaurus eloquentiæ cōsultus ex ea gloriā pepit:de quo late plinius de uiris illustr. Salust.ēt in iug.sic ait.Sed ex oibus maxime æmilius scaurus hō nobilis ipiger factiosus auidus potētiæ honoris diuitiaꝝ. Cæteꝝ callide uitia sua occultās meminit ēt de hoc uiro Valerius li.iii.de fiducia sui.

Paulus æmilius Paulum.L.Aemilius paulus.M.Terentii uarronis collega secūdo bello punico fuit: quo tꝑe pugnatum est apud cānas cōtra Hānibalem:ubi primo statim prælio funda grauiter ictus fuerat:tamē & occurrit sæpe cum cōfertis Hannibali:& aliquot locis præliū restituit ꝑtegentibus eum eqtibus romanis:reliqt postremo equum qm̄ sibi uires deficiebant ad eum regēdum.Quūq̄.Cn.Lētulus tribunus militū præteruehēs equo sedentem in saxo cruore oppletū consulem uidisse Luci Aemilii inqt quē unum isontem culpæ cladis hodiernæ dii respicere debēt cape hūc equum dum & tibi uitiū aliqd superest.Comes ego te tollere possum

ac protegere:ne funestā hanc pugnā morte consulis feceris:ēt sine hoc lachrymaꝝ satis luctusq; est. Ad ea cō
sul. Tu qdem Gnee corneli macte uirtute esto. sed caue frustra miserādo exiguū tp̄s e manibus hostiū euadē
di absumas. Abi & tu me in hac strage meoꝝ patere expirare:hæc & plura exigentē trius turba fugiētium ci/
uium:deinde hostes oppressere cōsulem:ignorātes qs eēt:obruerūtq; telis. Lentulū in tumulū arripuit equus
&c. hæc ex Liuio li.ii. tertiæ decadis. Prodigū:ꝓdigere ē cōsumere. Vnde & ꝓdigus fit: Auctor est festus. Ca/ ꝓdigere
mœna: Cemœnæ musæ a carminibꝰ sunt dictæ:uel ꝙ canūt antiquoꝝ laudes:uel ꝙ sint castæ mētis ꝑsides:
ut festus ait. Fabriciū:fabricius licinius honoribus & auctoritate oi ciue tp̄ibus suis maior:cēsu par unicuiq; Fabritiꝰ
pauprimo q a sannitibus:quos uniuersos in cliētelā hēbat:decē æeris & qnq; pōdo argēti totidēq; seruos si/
bi missos in sanniū remisit cōtinētiæ suæ beneficio sine pecunia ꝑdiues:sine usu familiæ abunde comitatus
qa locupletē illū faciebat nō multa possidere:sed modica desiderare:hæc Valer. scribit li.iiii. de ꝯtinētia. Cu/ Curius
rium. M. Curius sannitū legatis agresti se in scāno assidentē foco:ac ligneo catino cœnātē spectādū præbuit
ille. n. sannitū diuitias contēpsit. Sānites eius pauptatē mirati sunt:nā quū ad eum magnū auri pōdus publi/
ce missum attulissent benignis uerbis īuitatus ut eo uti uellet uultū risu soluit:ꝓtinusq; supuacuæ inqt ne dicā
ineptæ legatiōis mīstri. Narrate sannitibꝰ. M. curiū malle locupletibus ipare q̄ ip̄m fieri locupletem. atq; istud
ut ꝑciosum ita malo hoīum excogitatū munus refertote:& memētote me nec acie uici:nec pecunia corrūpi
posse. Valerius li.iiii. de cōtinētia ita scribit. Camillū:furius camillus sua iustitia phaliscos i ditionē accæpit. Camil/
Veios hyeme obsidiōe domuit:deq; iis triūphauit:dānatus postea ꝙ ꝑdam inique diuisisset:ardeam cōcessit. lus
Mox quū galli senones relictis ob sterilitātē agris suis romanū exercitū apud alliā fluuiū occidissent uictores
urbē intrarūt. Tūc camillus absens dictator dictus collectis reliqs gallos iprouisos occidit: populū romanū
migrare ueios uolētem retinuit. sic & oppidū ciuibus:& ciues oppido reddidit. Auctor Pliniꝰ de uiris illustri
bus. Sæua pauptas:Liuius ēt in ꝑfatione ait. Quāto reꝝ minus:tāto minus cupiditatis erat. Nup diuitiæ aua Diuitiæ
ritiā & abūdantes uoluptates desideriū p luxū atq; libidinē pereūdi ꝑdēdiq; oia iuexere. Auitus:p hoc maio Lar
rum suoꝝ parsimōia cōtētos ōndit. Cū lare.i. domo apto fundus:hoc ē nō egregia & supba domo. Oui.li.i. Lares
de tristibus. Quæ nō frustra iūcta fuere lari.idē.li.i. de amoribꝰ. Dii tibi dent nullosq; lares inopēq; senectā.
Et longas hyemes ppetuāq; sitim. lares ēt dii cōpitales dnr. Suetoniꝰ in augusto. Cōpitales lares ornare bis
in anno istituit uernis floribꝰ & æstiuis. Occulto:occulte ꝓcedenti. Marcelli. M. Marcellus gallorum ducē Marcel/
apud padū ingēti exercitu stipatū cū paucis eqtibus īuasit:quē ꝓtinus obtrūcatum cū armis exuit:eaq; ioui fe lus
retrio dicauit. Id scribit Valerius li.iii. de fortitudine. Addit Plinius ꝙ syracusas p tris annos expugnauit:qn/
qes consul:isidiis hānibalis deceptus & occisus est. Vtq; Liuius li.iii. de scdo bel. punico ostēdit sæpius hāniba Iul. Cæ/
lem ab nola & ab cumis iu fugā uerterat multis hostibꝰ occisis. Iuliū sidus:Iulius Cæsar in deoꝝ numeꝝ re sar
latus est nō ore mō decernētium:sed & psuasiōe uulgi:siqdē ludis quos primo cōsecratos ei hēres augustus Iulii
edebat:stella crinita p. vii. cōtinuos dies fulsit exoriēs circa undecimā horā. Creditūq; est aiam eē cæsaris i cœ sidus
lū recepti:& hac cā simulachro eius in uertice addebat stella: Suetonius ita scribit. Ignes.i. stellas: Ci.li.vi. de Ignes.i.
rep. Hisq; aius datus est ex illis sempiternis ignibꝰ quæ sidera & stellas uocatis. Et paulo iferius ait: Erant aūt stellæ
hæ stellæ quas nunq̄ ex hoc loco uidimus:& hæ magnitudines oium:quas esse nunq̄ suspicati sumus. Ex q/
bus erat ea minima quæ ultia ab cœlo citima a terris luce lucebat aliena. Stellaꝝ aūt globi terræ magnitudi Luna
nem facile uincebāt. Horatius autem dicēs. Velut iter ignes luna minores:locutus est uulgari opinione. Stellæ

¶ACR. Regulum referam:Inqt isigni camœna regulū. Et scauros:nobiles romanos q & cēsores & con/
sules fuerunt. Prodigum:contēptorem uitæ. Gratus:aut delectabilis:aut libens:aut gratiam meritis de/
bens. Hunc:ordo est:hunc & curium icomptis capillis:& Camillum utilem bello tulit sæua pauptas:& aui
tus fundus cū apto lare.i. ꝯueniēs fundus & domꝰ tenuitati. Incōptis:ipexis. Vtilē bello tulit:ut Luc. Fœcū
da uiroꝝ pauptas. Sæua magna: Sæuus ubi æacide telo iacet hector. Crescit occulto uelut arbor æuo:icre/
menta arboris nisi postea q̄ creuerint non uidentur. Fama marcelli: Marcellum octauiæ dicit filium soro/
ris Augusti:q puer mortuus est:de quo Virg. Si qua fata aspera rumpas tu marcellus eris:aut illum Marcel/
lum cōmemorat:q primus hannibalem apud Nolam ciuitatem in fugam compulit:& ab eo postea occisus
est. Iulium sidus:ut Vir. Ecce dionei p.c.a. Velut inter ig. pulchra comparatio.

¶POR. Aieq; magnæ. Aemiliū paulū dicit q uictus ab hānibale apud cānas Apuliæ uicum uitio collegæ
Varronis maluit pire q̄ ex eo fugere:ergo ꝓdigū contēptorem intelligendū:ꝓdigi. n. dicunt proprie q bona
sua a se disꝑdūt q̄si porro ea ab se āgētes. Fabriciū: Liciniū.s. Apto cū lare fundus:& apto lare & cōueniēte
gratus fundus itelligēdus. Fama Marcelli: Claudiū Marcellum Octauiæ Augusti sororis filiū. Cuius iteri/
tum Vir. in. vi. li. deflet. Occultum autem æuum:occulte procedens. Iulium sidus. C. Cæsaris stellam dicit.

¶CHRI. Regulum hic. M. Regulus attilius est uir excellens in re militari:uita moribusq; constantissimus:
& fide laudita. Qui consul contra Carthaginēses post plures uictorias:tandē a Xātippo lacedæmonio eoꝝ Regulꝰ
duce uictus captusq; est. Et iureiurādo astrictus Romam:ut de cōmutatione captiuoꝝ ageret:ea conditione
missus:ut si nihil īpetraret ipse rediret:uenit Romā:neq; tamen senatū:qppe qui ab hoste captus ciuis esse de
sierat:sed seorsum cum amicis locutus psuasit:ne se senē & reip. iutilem tot captiuis iuuenibus cōmutarent.
Quod ut magis persuaderet:finxit se iam ueneno sibi ad tempus dato mortem euadere nō posse. Remissus
ergo id maxime præcatus ad cruciatus manifestissimos ubi iedia & abscissis palpebris:uigiliis assumptus pe
riit cum grauissimo dolore. Scauros:hi & cēsores & consules fuerūt. Nam de priuigno Syllæ dictatoris ni/
hil est quod credam:qui potius iaudito ludoꝝ apparatu q̄ egregia aliqua uirtute insignis habet. Paulū:pau
lus Aemilius consul cum Terentio uarrone aduersus hānibalem creatus uestigia Fabii maximi q sua tardi/ Paulus
rate iuueniliter exultantē hānibalem supabat:sequi uoluit. Sed cū cōtraria collegæ snīa staret:huc ex discor æmiliꝰ
dia res euasit:ut alternis diebus imperaret:tigit Terentius ea die i qua summā rei penes se uidit apud ifœli/

ciſſimum cãnarum uicum in aciem aduerſus callidiſſimum hoſtem temerarius egreſſus eſt uẽto aduerſo:
& in ora militum puluerem contorquente:& ſole in illos ſuos radios emittente:unde infœliciſſimus cãnen
ſis conflictus ſecutus eſt:ſed ipſe Varro fuga ſibi conſuluit Paulus uero lœtali uulnere confectus in ſaxo re//
ſedit.Equitiq; equum ſuũ illi præbere uolenti reſpondit:tu tuo utere.Ego enim propinqua morte patriæ in/
utilis ſum:ſed nuncia Senatui & Fabio:me dum eorum præceptis obſequi cupio:collegæ temeritate eẽ pro/
hibitum.Ac paulopoſt expirauit. Prodigum animæ:ideſt uitæ quam liberaliſſime patriæ cõtribuit.Sed ut
rem dilucide teneamus:in pecuniis priuatis & mediocribus conferendis eſt uirtus quædam in mediocrita/
te collocata:q̃ uidemus:& quantũ:& cui:& quãdo:& quãobrem dandum ſit. Hácq; appellant liberalitatem:
cui duo ſunt extrema.Nam ſi deficias:nec tãtum quantum oportet tribuas:auaritia oritur.Si aũt excedas in
Prodi/ gus dando:deſq; & pluſquã oportet & cui non oportet & quando & qua cauſa non oportet:in uitiũ laberis:quæ
prodigalitas appellaẗ.Dicitur & largitio:ſi corruptelæ cauſa tribuas.Ergo in hoc loco non dixit prodigum
paulum ut uitio ipſum damnaret:ſed ut oſtenderet copioſam liberaliratem:& ſummã erga patriam charita
tem.Eſt autem prodigus ab eo quod eſt prodigere.i.ultra modum erogare.Plautus in aulularia.Feſto die ſi
quid prodegeris profeſto egere liceat niſi pepceris. Magnæ:ideſt quæ multi pro ſalute publica exiſtiman/
da eſt. Superante pœno:uincente apud cãnas Hãnibale.Non ergo prodigum ſed liberalem:nam impen/
dit & cui debuit patriæ.ſ. Et quãdo debuit:nam in ſummo illius periculo. Gratus:nam memor meritorum
iſignis Pauli in patriam eum laudare debuit. Inſigni camœna:celeberrimo carmine.Camœnæ aũt muſæ a canẽ/
do dictæ ſunt a ruſticis. Inſignis:excellẽs eſt dictum:a ſigno:nam ut ſigna:q̃ ſunt incidia rerum:ſemp emi
nent:manifeſtaq; ſunt:ſic uiriri uirtute excellẽtes oĩbus ſunt noti:dicimus etiam iſignia uirtutum honores:
quia ſunt indicia illaꝝ.Sic inſignia militaria:quiꝰ eminẽt:ac ſeſe oſtendunt militibus qui illa ſecuturi ſunt.
Referre Referam:narrabo:ſic Virg.Referes ergo hæc & nuncius ibis Belidæ genitori. Aliqñ exprimere & imitari.
Iuue.Et multũ referes de mecœnate ſupino:item recẽſere.Virg.Cogere donec oues ſtabulis numerũq; refer/
re iuſſ t.Itẽ reuocare.Vir.Ille pedem referens.Dicũt præterea referre damnum & referre expenſum:cum ali/
quem debitorẽ ponimus & rõnem oſtẽdimus damni & expẽſi.Eodẽ pacto referre acceptum:cum oñdimus
aliquem creditorẽ.Cice.in Philippicis.Qui uitã acceptam clemẽtiæ tuæ referũt.Itẽ reddere.Vir.O mihi præ
teritos referat ſi Iuppiter annos.Eſt refert idẽ quod intereſt:ſed tũc re ſyllaba cõtra naturã ſuã produciẗ. Fa/
briciũq;:contra Pyrrhũ epyrotaꝝ regem ægregiam reipublicæ opam nauauit:miſſus legatus ad eum de ca/
ptiuis redimẽdis:nullis præmiis a rege pſuaderi potuit:ut patriã defereret:inde conſul cũ tranſfuga ſibi polli/
ceretur ſe regi ueuenũ ſi uellet datuꝝ:ipm cũ indiciis ad regẽ remiſit. Incomptis:non comptis:Eſt como:is.
Teren.Antequã moliãẗ anteq̃ comaũẗ annus eſt:& Oui.Sint pcul a nobis iuuenes ut fœmina cõpti:oñdit
aũt priſcam illã in romanis ſimplicitatem quæ pcul ab omni laſciuiori ornatu eẽt. Curium.M.Curiũ ſan/
nites:aduerſus quos bellũ gerebat:auro corrumpere tẽtarunt:quibus ægregie reſpondit romanos non cupe
Curius aurum:ſed imperare poſſidentibus auꝝ:fuerũt autem Curius & Fabritius pauprimi. Camillum.M.Curius
Camil/ lus Camillus quo nemo excellẽtior iuſtitia & militari diſciplina illis ſæculis fuit.Faliſcos capenates:& ueios ſu
perauit:tandẽ ab ingrata patria in exilium miſſus eſt.Sed mox capta a gallis Roma abſens dictator creatus
gallos auro ſpoliauit:atq; in fugam uertit:ex qua uictoria pater patriæ:item Romu.& alter urbis cõditor eſt
appellatus. Tulit:produxit.Eſt enim ferre pati.Virg.Miſerere animi nõ digna ferentis.Portare.Virg.Ferre
ſui dederat monumẽtum & pignus amoris.Auferre.Vir.Quippe ferant ſecum rapidi uertantq; p auras.Di/
cere:& ſcælus expendiſſe merentẽ laocoonta fert Cupere.Oui.In noua fert animus mutatas dicere formas.
Fundus Fundus:ager dicitur quia ſit rei familiaris fundamẽtum:nam pecuniaꝝ ratio:labilis eſt.Fundum aũt neu/
tri generis ima pars eſt. Auitus:a ſuis ſibi maioribus relictus.Ergo erat ſecũdum antiquoꝝ parſimoniam:
Lare & ipſe illa contentus erat. Cum lare:cum domo:nam urbanũ ædificium frugi & modeſtum eandẽ mode/
ſtiam in agro requirebat. Cum lare:Lar nympha fuit quæ Iunoni furta Iouis cum iuturna patefecit:iuſſit
Iuppiter ſibi linguam præcidi:& ad ſtygiã paludẽ p Mercuriũ deduci:Mercurius inter ducẽdum cõpreſſit:&
inde geminos ſuſtulit:q a matre lares nominanẗ:ſunt qui credant lares genioſq; eoſdẽ eẽ.Aitq; cẽſorinus di
ctos genios:quia ut gignamur curẽt uel quia genitos curẽt.Credebantq; unicuiq; duos eẽ:alterum bonum:
alterum malum.Vt chriſtiani ẽt duos angelos bonum malũq; a deo in cuſtodiã datos dicunt.Sed non na/
tos una nobiſcum ut illi de genio ſiuè lare dicũt.Colebanẗ domi:focuſq; illis erat ſacer:ibiq; de thure & flo/
ribus illis ſacrificabaẗ:ut in Plauti aulularia apparet:unde uulgus focũ foculare appellat:quaſi laris focum.
Ferramentaq; quibus ligna ſuſtentantur alaria dicunẗ.Veꝝ pro domo ſumiẗ lar. Creſcit occulto æuo.Sñia
Marcel/ lus eſt ꝙ fama.M.Marcelli creſcit id non aduertẽtibus hoibus:quẽadmodum arbor progreſſu tpis creſcit & in/
cremẽtum quod nõ aduertiẗ ſingulis horis aut diebus cognoſciẗ elapſo mẽſe uel anno.Putat Acron ꝙ itel/
ligat de Marcello puero Octauiæ filio:de quo Vir.Si qua fata aſpera rũpas tu marcellus eris. Sed Vir.A ſpe
& indole laudat:quæ mortuo illo creſcere non poteſt.Itaq; credo potius uoluiſſe Horatiũ referre ad memo/
riam res geſtas eius Marcelli qui apud claſtidiũ oppidũ iuxta padum ſingulari certamine Virio maꝝ regu/
lum galloꝝ occidit:& tertia opima ſpolia Ioui feretrio rettulit.Quiq; Hannibalem inſultantem apto Marte
Fama totiens repſſit:& ab eo ſæpe ſupior diſceſſit. Fama:a fando:uel ut alii uolunt a ditione græca quæ idẽ ſigni/
Rumor ficat quod ſi eſſet phama & non fama erit.Differunt autem fama & rumor ſecũdum Quintilianum. Nam
fama conſenſum ciuitatis & ueluti publicum teſtimonium uocat.Rumor eſt ſermo ſine certo auctore diſp/
ſus:cui malignitas initium dedit:incremẽtum credulitas.Virg.Audieras & fama fuit.q.d.non rumor. Nam
erant certi auctores rei.Eſt autem uocabulum medium fama quicquid de aliquo diuulgaẗ ſiue bonum ſiue
malum ſit:infamis tamen ſemp ad malum referẗ.Famoſus autem utplurimũ iſame eſt.Cicero. Nõ pol in/
quit audeo:nam me ad famoſas uetat mater accedere.Sed aliquando ẽt in bonum traduciẗ.Iuue.Famoſos

equitum cũ dictatore magistros. Micat:splẽdet. Vir. ardẽtes clypeos atq ora micantia cerno. Et quia splẽ/ Micare
dor tremulus ẽ & crebro salit:aliquando salire ẽ. Vir. Emicat euryalus:& crebro moueri. Virgi. Et linguis mi
cat ore trisulcis. Significat & digitis sortiri:hinc Cicero eum uirum bonum appellat qui cum possis in te//
nebris micare. Iuliũ sidus de. C. Cæsare itelligit:nã quo anno cæsus ẽ dicũt I meridie appuisse cometẽ: quẽ
illius aĩam crediderũt:hic Virg. in geor. Ecce dionei ꝓcessit cæsaris astrũ:iulioꝝ autẽ domum a Iulio Aeneæ
filio originem duxisse ferunt. Inter ignes:idest iter stellas quæ miores sunt. Luna dicit' quasi luminũ una.
ℂANT. Gẽtis humanæ pater atq custos. Iuppiter saturni filius excessit fortitudine & cæteris uirtutib⁹ oẽs:
Accepto. n. post Saturnũ regno maxima plurimaq contulit ad hoium uitam:primus olum iusticiam do//
cuit mutuo seruari inter mortales:omni ui atq iniuria remotis:postea uero ꝗ in cœlũ delatus:memoria no
minis eius animis hoium adeo infixa permansit:ut hoium quæ in cœlo fierẽt uelut imbrium tonitruũ ful/
minũ cæterorũq huiusmodi potẽs existimaret'. itaq quod uitæ causa hoĩbus eẽ uideret' cũ fructus terræ ad
maturitatẽ pduceret:Iouẽ dixere:pñem uero tũ quia singuloꝝ susceperit summa cũ beniuolẽtia curãtum qa Iupiter pater
tanq dux hoĩbus extiterit recte uiuendi:iperator ac rex ob ipe Iupiter rex
rii amplitudinem:consultor ac prouidus pp consulendi pru/
dentiã appellatus est:hæc ex Diodoro li. yi. Cæsaris: augsti
scilicet. Secũdo cæsare:secũdo a te. s. Nam tu in cœlis:ille in
terris regnat. Parthos:parthorũ imperiũ orientis erat ut Iu/ Parthi
stinus late. xli. li. ostẽdit augusto Cæsari parthi & armeniam
uendicanti facile cesserunt & signa militaria quæ. M. crasso:
&. M. Antonio ademerant reposcenti reddiderunt: obsidesq//
q insuper obtulerũt. Auctor est Tranquillus:de quo etiam la
tius ante diximus. Latio iminentes: quõ parthi latio hoc est
ipsi Italiæ & romanis imminerent uideto Apianum in libro
parthico:ibi. n. clarissime hæc scribuntur. Iusto triumpo: iu
stum namq erat ut signa militaria crasso adempta reciperẽ/
tur. Vtq trãquillus scribit: augustus nulli genti sine iustis &
necessariis causis bellum intulit. Seres:seres ut scribit Pli. li. Seres
yi. regionem inhabitãt ꝗ spectat æstiuum: orientem: & primi
sunt hoium qui noscant' lanificio siluarum nobiles pfusam
aqua depectentes frondium caniciem. Indos:india & maxi India

Gentis humanæ pater|atq custos
Orte saturno|tibi cura magni
Cæsaris fatis data|tu secundo
Cæsare regnes.
Ille seu parthos latio imminentes
Egerit iusto domitos triumpho:
Siue subiectos orientis oris
Seras/& indos.
Te minor latum reget æquus orbẽ:
Tu graui curru quaties olympum:
Tu parum castis inimica mittes
Fulmina lucis.

ma est & ad orientem exposita ut Stra. li. xy. ostendit:fauonii uero spũ saluberrima est bis in anno æstatem
hẽnbis legit fruges:uti Sollus asserit. Dioy. scri. Indiã est I ipis oceãi labris sitã ad orientẽ regionẽ sane iucun/
dissimã. Tu graui curru:sensus ẽ siue augustus domuerit pthos seu seres & indos ioue minor æquus orbem
terraꝝ reget. Nõ. n. pp hãc gloriã se ioui æquaret:itaq ipse iuppiter olympum reget & fulmina in lucos pol/ Toni trus
lutos iaciet:Nam scdm pontificum & aruspicũ documenta polluti luci fulminibus tangebantur. Quaties Fulmẽ
olympũ:scdm uulgarẽ opinionẽ loqtur. Nã reuera si in nube luctet' flat⁹ aut uapor tonitrua edentur. Si erũ fulgetra
pit ardens fulmina:si longiore tractu nitat' fulgetra iis finget' nubes illis prumpit. Auctor Plinius li. ii.
ℂACR. Gentis hũanæ. p. atq. c. apostrophe ad iouẽ:ẽ ãt periphrasis. Fatis:p fata. Tu scdo. i. sit secũdus a
te. s. ut tu in cœlo:ille I terris regnet. Ille seu pthos latio iminẽtes. Parthi I latiũ nec uenerũt nec tẽtauerũt ue/
nire:sed qa dilatatũ ẽ iperiũ romanũ latiũ uocauit:qa sub ditione latuerat:ut Vir.:bellẽ auertis romãis arcib⁹
indũ. i. a ditõe romana. Egerit:subegerit. Domitos:subiugato. Seras & indos:subaudi a supioribus regnes
secũdus a cæsare. Aequus:iustus:ordo ẽ:ille equus minor te reget latũ orbẽ. Tu graui: ordo est: tu quaties
olympũ graui curru:tu mittes inimica fulmina paꝝ castis lucis. Quaties honore numinũ frueris. Parũ ca
stis: pollutis ẽm põtificũ documenta & aruspicũ:q dicũt nũꝗ fieri fulmina:nisi in locis pollutiõe aliꝗ aliẽis.
ℂPOR. Gentis humanæ. p. atq. c. ꝗsi occultus sensus hoc ãt dicit magis ut neminẽ ẽm abs te uelis eẽ ꝗ cæ
sarẽ. Ille seu pthos latio:grata cõceptiõe loqtur, Nã dũ rõnẽ iducit ꝑ incolumitate atq Iperio augusti mire
illi honorẽ indulget dicens siue pthos domuerit siue seres atq indos nihilominus tibi olympi regnum to/
nitruare atq fulminare pmittet. Graui curru ꝗties olympũ:hoc ẽm uulgarem opinionem dicitur.
ℂCHRI. Gẽtis humãæ. iã quo itenderat deuenit:& Octauianũ post iouem inuocandũ censet:ita ut iuppi/
ter primus cœlũ regat:augustus scds terris imperet. Pater:qa creauit. Custos:qa prouidẽtia sua cũcta ad/
ministret. Orte saturno:nã saturni filius fuit iuppiter. Fatis: nam fata uoluerũt ut cæsarem curares. Se/
cundo cæsare. q. d. ita regens ut post te cæsar scds sit:simileq est uirgilii distichõ. Nocte pluit tota redeunt spe
ctacula mane. Diuisum imperium cum ioue cæsar habet:ille minor te æquus. i. iustus in regendo: quæ pri/
ma uirtus requirit' in administratore. Reget latũ orbẽ:idest ꝑerit terris. Seu. Egerit. i. subegerit. Parthos:
quos per uentidiũ Bassum augustus uicit iusto triũpho qa deleto ab ipis exercitu romão cum suo iperatore
crasso iusta fuit uictoria. Triumphus ãt supmus honor est duci oium militariũ reꝝ putãt pleriq & maxime
uarro triũphũ dictũ a baccho prio huius rei auctore quẽ τρίαμβον appellãt. Plutarchus hanc nois originẽ
negat. Trãqllus uero latinum putat nomẽ sic dictũ:qa q triũpharet triplici iudicio honoraret':prio. n. exerci
tus de triũpho decernendo duci iudicabat:scdo senatus. Tertio populus. Triũphans eqs albis quattuor ue/
hitur:& senatu ꝓeunte in capitolio tauros mactat:lacedæmonii autẽ duces si dolo prudentia:uel rem peregis
sent:bouẽ:si in ꝑlio gallũ imolabant:adeo ampliora magisq hoie digna ꝗ rõne ꝗ quæ uiribus gererent' puta//
bãt. Triũphũ bacchi q ob deuictã idiã prius triũphauit elephãti ad currũ iũcti uexere:sesostris rex ægypti sin/
gulis ãnis ex subiectis regib⁹ iũgere ad curꝛ solit⁹ erat:sicq triũphare:idẽ ẽt Tigranẽ Armeniæ regẽ factitasse.

Plutar.auctor ē.at romulus pedes triūphauit.Tarqniū āt ab ethruſcis dn̄t ſūpſiſſe formā:ut q̄drigis triūpha
ret q̄uis q extēt Valeriū publicolā curru primū triūphaſſe uel:itidemū lege cautū ē:ne ipatori triūphus decer
neret:niſi uictor i uno ꝑlio.v.milia hoſtiū cecidiſſet. Seres:populi i æthiopia apd̄ quos altiſſimæ ſūt arbores
i qb⁹uermes lanā tenuiſſimā emittūt:quā ab ipis ſericū appellam⁹. Quid memorē æthyopū molli canēt ia
lana.Et Lu.Sub iuga iā ſeres iā barbarus iſſet araxes. Indos:hos populos ꝑter bacchū nullus oio ſubegit:q̄
uis & Alexāder magnus:& Nerua traian⁹ de illis triūphare meruerit.Te mior latū regat æquus orbē.Regat
ergo & Octauiāus æquus tanq̄ optimus princeps minor te.q.d.qui tibi uni cedat:cæteris autem ſit ſuperior.
Nec tamē reddat eum ſuperbum tam excelſus grad⁹:ſed ſit omnibus æquus Tu graui curru quaties olym
pum.Sit ſententia:Illæ terris iperet:tu cœlo.Quoniam autem dātur tonitrua ioui loquiẗ ex uulgari opinio
ne q̄ ſtrepitus tonitrui ſit cum cœlum ſuo curru incedente quatitur.Tu etiam mittes fulmina lucis parum
caſtis:ideſt parum religioſis.Sic Vir.Hac maneant caſti ſub religione nepotes:uel parum caſtis: ideſt pollu/
cis uel ex ſententia pontificum & aruſpicum qui dicunt nunquam fieri fulmina niſi in lucis pollutis.

¶Argumentum. ODES.XIII.

¶CANT. Tertiadecima ode ad lydiā amicā poeta ſcri/
bit:ubi dolet riualē Telephū ſibi ab illa ꝓponi.d.n. dū
lydia telephi aut collum aut brachia laudat eius iecur
ira ferueſcere ſeq nec mētem nec colorē habere lachry/
mari etiā cogi & Zelotypia uri. Appellat inde fœlices
quorum amor nō malis q̄rimoniis ſed ſola morte diſ/
ſoluitur. Cum tu lydia thelephi:Ode ē dicolos diſtro/
phos primus .n.uerſus glyconicus ē:de quo tertia ode.
Scd̄s uero aſclæpiadeus de quo ode pria. Ceruicē roſe
am:pulchrū collū.Virg. li.ii. Ergo age chare pī ceruici
Imponere nīæ. Cærea mollia:molles carne aptos mē/
te ducimus inquit philoſophus. Telephiꝰ:dolorem au
ger hæc repetitio. Væ:ue hic interiectio eſt itaq̄ cum æ
Væ diphthongo uæ ſcri.ut differat a coniunctione ue:quæ
ſine dihpthōgo exaratur.Diciẗ aūt uæ populo & popu
Bilis lum:ut caper inqt:eſt aūt dolentis interiectio: teſte etiā
cholera diomede. Bile: eſt bilis proprie fellis humor q iecori
iecur adheret:aliter cholera dr̄ q̄ eſt calida & ſicca: ab ipſo.n.
epate ad fel tranſmittitur ex qua ira mouetur: hinc co
lerici facilius iraſcunẗ pp humoris tenuitatē hinc & Iu
ue.ait.Quid referā quāta ſiccum iecur ardeat ira.χολή
autem græce latie fel & bilis. Difficili:aſpa dura. Cer
ta ſede:dolore ſūmo & timore mēs ipſa & color ꝓptiā
ſedem relinquunt.Natura.n.ſcribit Macr.li.vii. quū qd̄
de extrinſecis ꝯtigētibus metuit in altū tota demergiẗ:
ſicut nos quoq̄ quū timemus latebras & loca nos oc/
timētes cultantia q̄rimus.Ergo tota deſcendens ut lateat trahit
cur pal/ ſecū ſanguinē quo uelut curru ſemp uehiẗ: hoc demer
lent ſo humor dilutior cuti remanet: & inde palleſcit. Ideo
timētes timentes remūt qa uirtus aiæ itrorſum fugiēs neruos
cur tre/ reliquit qbus tenebaẗ fortitudo mēbrorum & ide ſaltu timo
munt ris agitāẗ. Genas: genæ palpebræ dn̄r uel hæ ptes quæ
Genæ ſunt ſub oculis:uel ubi barba primū oriẗ.Auctor eſt Fe/
Palpe ſtus.Ennius ait de dormiente ſprimitq̄ genæ genā:Pli.
bræ li.xi.c.xli.ait ifra oculos malæ hoi tm̄ quas priſci genas uocabāt:pudoris hæc ſedes: ibi maxie oſtēdiẗ rubor:
paulo āt ſupi⁹ oſ̄dit genas palpebrarum ſedes:ait.n.ſic palpebræ i genis hoi utriq̄ mulierib⁹ ēt iſecte quottidie
tāta ē decoris affectatio ut tigātur oculi quoq̄ poſtea inqt defluere eas haud merito uenere abūdātib⁹ tradūt.
In genas i palpebrarum ſedes. Furtim:clā me inaduertente. Arguēs:oſ̄dens.Vir.li.iiii.Degeneres aīos timor ar/
guit. Lētis:diuturnis tacitis occultæ ſæuiētibus.Vir.li.iiii.& tacitum uiuit ſub pectore uulnus: item & cæco
carpiẗ igni. Vror:Zelotypia oſtēdit ſe cruciari. Furēs.amoris cā. Memorē notā.i.diuturnam & longam.

¶Tertiadecima Ode dicolos diſtrophos
ad Lydiam.

CVm tu Lydia telephi
Ceruicē roſeam|cerea telephi
Laudas brachia|uæ/meum
Feruens difficili bile tumet iecur:
Tunc ne mens mihi/nec color
Certa ſede manent/humor & in genas
Furtim labitur/arguens
Quā lentis penitus macerer ignibus.
Vror|ſeu tibi candidos
Turparunt humeros immodicæ mero
Rixæ/ſiue puer furens
Impreſſit memorem dente labris notam.

¶ACR. Cū tu lydia Telephi.Ad lydiā meretricē heroticæ dicolos diſtrophos.Metrū primo uerſu glyco/
nicū:ſecundo aſclæpiadæū. Ceruicē: roſeā pulchrā:ut Vir. Roſea ceruice refulſit. Cærea aut mollia aut
cæræ ſimilia. Væ:iteriectio dolētis ē.Difficili bile:hoc epithetō iracūdiæ ē: qa iplacabilis ſit.Bilæ āt iracūdia,
ut Iuue.Atq̄ oculis bilē ſubſtrigit optis.Plautus in āphitriōe.Atra bili pcita ē.Tūc nec mēs mihi nec color.c.
ſ.m.Voluor uariis cogitatiōibus & color in diuerſa mutaẗ. Humor & in.g.f.l.Secretæ lachrymæ amoris n
mietatem ꝓdentes. Arguēs demōſtrās:ut illud.Degeneres aīos timor arguit. Macerer:cōſumar:ut Eſt mo
lis flāma medullas. Penitus:interius. Vror ſeu tibi.c.aſpectu crucior:quotiēs aut uino p rixā: aut libidie ce
te amoris alterius in corpore tuo ſigna conſpexero. Ordo ē:uror ſeu tibi immodicæ rixe turbarunt candi/
dos humeros mero:ſeu puer furēs impreſſit memorē notam labris dente. Immodicæ:immenſæ. Furens:
impatientia amoris ſcilicet. Memorem notam:per quod amoris recordatio ſeruaretur.

❡POR. Cum tu lydia Thelephi ceruicẽ laudas. Ad lydiã amicã suã hoc scribit. a qua riualẽ suũ thelephũ
laudari moleste ferre testat᷑. Iecur: ꝑ corde αφλιδσ.i. simplr. Difficili bile: Nõ quã difficilẽ cõcipio: sed du
ra & cruciabiliuñ ẽt difficiles hoies dicunt᷑ q duri & iexorabiles sunt. Humor & in genas: decore dcm̃ q̃ hu
mor genaꝝ hoc ẽ lachrymaꝝ. Cõcremer. cõuincar iteriora pectoris mei amore flagrare. Lẽtis: aũt ignib⁹
diserte: q̃si occultæ sæuiẽtib⁹. Qualẽ illud uirgilianũ: Et tacitũ uiuit sub pectore uulnus. Impressit memorẽ
dente notã. Grate memorẽ notã dẽte ꝑssit: qm̃ doloris memoriã cõem morsus facit eius q me morderit.
❡CHRI. Conatur in hac ode iducere riualem in odium amicæ suæ & se ex zelotypia uæhementer illam
amare ostendit. Ceruicem colum. Iuue. Præbenda est gladio pulchra hæc & candida ceruix. Proprie cer//
uix ab occipitio incipit & tendit ad spinam: Et est tanquã canalis per quam medulla cerebri descendit ad spi
nam. dicta ceruix quasi cerebri uia. Est enim ex ossibus orbiculatim uertebratis: quo cõmoditatem capiti præ
bet quocunq; se flectendi: unde duræ ceruicis homines q obstinati inflexibilesq; sunt dicimus. Primus aũt se
cundum Quintilianũ hortẽsius orator in singulari numero hoc noie usus est. Est ergo pars colli posterior:
cum gula pars sit anterior. Thelephi: riualis sui nomẽ est. Cæreæ: flexibilia. ut cæra facile flectit᷑. Ostẽdit aũt
ex hoc agilitatẽ quæ corpis nõ parua laus est. Iecur: epar q; idẽ est mẽbrũ sedes. & sanguinis. Nã sanguis ab
epate colorẽ sumit: & qa ira ebulitio est sanguinis: & quæ bulliũt itumescũt: iccirco uolẽs iram oñdere dixit.
Feruẽs iecur tumet. Sic Iuue. Quid referã quãta siccũ iecur ardeat ira. Difficili bile: bilis eni spuma sangui/
nis est q̃ sanguis icalescit & in irã isurgit. Hãc græci χολην dicũt: nostri medici cholerã. Hñt tñ quattuor hu/
mores ẽt latina noia: Sanguinẽ: pituitã: bilem: & atrã bilem. Difficili: ab effectu. i. quæ reddat hoies difficiles
idest morosos & iracundos sicuti morbos pallẽtes q hoies pallescere cogant. Nõ manet mẽs: qa careo trã/
quillitate: & huc & illuc uouor. Vir. Atq; aium nũc huc celerẽ nunc diuidit, illuc. Per partesq; rapit uarias per
quæ oia uersat. Vel nõ manet mẽs. i. nõ manet rõ. Nam amens fio ira doloreq; pariter accẽsus. Sic Vir. isq;
amẽs ai & rumore accẽsus amato. Nã ois pturbatio auertit mentẽ. Sed quæ ab amore ꝑuenit oi quiete exuit.
Nec color. ga pallidi redduntur amãtes. Oui. Palleat ois amãs: pallor color aptus amanti. Et ois paulo uæ/ Gena
hemẽtior affectus ai colorem uariat. Humor & in genas. Lachrymas itellexit. Gena aũt: ut multi uolunt
est a cilio ad uniuersam illã partem oculis subiectam quæ barba uestitur. Quod aũt sit ẽt cilium quo oculus
claudit᷑ audi dicentẽ Quintilianũ: Illa ꝑpetua nocte clausæ genæ nõ custodierũt. Et Pli. in li. xi. Oia isecta nõ Arguo
habẽt genas: nec itegunt oculos. Labit᷑ furtim. q. d. anteq̃ aduertã. Arguẽs: manifestãs: demonstrans. Virg.
Degeneres aios timor arguit. Hinc argumẽta in disputationibus: qa illis rem demõstramus. hinc argumẽ/ Argumẽtũ
ta in comœdiis: nã illis mira uerboꝝ breuitate aperimus quicqd uniuersa cõtinetur fabula. Neq; prætermit/ argumẽtatio
tendum est aliter dici argumenta: aliter argumẽtationes. Tria enim sunt quæ nobis ꝯfirmationem aut cõ
futationem rei dant. Primo enim querit᷑ tanq̃ sedes quædam: unde rõ educit᷑: quæ locus a dialecticis nuncu/
patur. Vñ Aristo. & Cice. topica libros appellarũt ab eo qd᷑ est topos. i. locus in qbus huiuscemodi locos de// Locus
monstrant. Rõ aũt quæ a loco siue sede deducit᷑ adhuc in formis & idistincta argumẽtũ appellat᷑. Rursus ãt
cũ in suas ptes distributus fuerit: erit argumẽtatio. Quod ut dilucidius appareat: ꝓbare nitit᷑ uirgiliana uenus
apud iouẽ deberi æneæ sedẽ certã in italia exẽplo antenoris. Ergo occurrit sibi locus q dr̃ a maiori: ab eo aũt
sumit argumẽtũ qd᷑ est huiuscemodi. licere æneæ filio & pr̃iæ defensori cõsistere in italia postq̃ licuit Ante-
nori nullo sanguine sibi cõiuncto & pr̃iæ ꝓditori. Hoc aũt argumentũ si in suas ptes: q̃ sunt ꝓpositio: assum-
ptio: & cõclusio digerat᷑ erit argumẽtatio. Ea aũt sic cõparabit ut sit ꝓpositio huiuscemodi. Si hoi externo &
proditori licuit in italia cõsistere: multo magis ꝓpugnatori: & q tibi filius sit licebit. Deide erit assũptio: sed li
cuit cõsistere antenori: qa nec tibi filius est: & patriã ꝓdidit. Ex ꝓpositione aũt & assumptiõe orit᷑ tertia pars
argumẽtatiõis quæ dr̃ cõclusio: & talis erit: ergo licebit in italia cõsistere æneæ. Dicimus ẽt arguere: rephẽde/
re: qa q repræhẽdit oñdit erratũ. Et qa rephensor adhibet crepitũ sonitũq; uerboꝝ: dicimus argutũ sonorũ.
Virg. Hæc arguta sacra pẽdebit fistula pinu. Item qa q arguit abrupta & breui utit᷑ clausula: dicimus argutũ
breuẽ. Vir. Argutũq; caput. Penitus: ualde iterne significat: unde fit nomẽ penitus. a. um. Plaut. Ex crea usq;
ex penitis faucibus. Macerer: cõterar: extenuer: ut sit ab eo qd᷑ est macer: ꝓprie tñ macerare dicimus cũ tam
diu in aqua res relinqtur donec tenerescat. Lentis: flexibilius: quod est flãmæ ꝓprium. Virg. Est mollis flam
ma medullas. Ignibus: amoribus quoq; cupiditate inflãmamur. Vir. Et ceco carpit᷑ igni: ꝓpeaq; fortasse di//
xit lentis qa quæ lente ꝓcedũt nõ multũ aduertunt᷑. Vror ergo si rixæ quæ excitant᷑ inter te & Thelephũ de
turpãt humeros: qa ipse ex ebrietate excedẽs modũ uerberet humeros & reddat liuidos. Rixari: cõtendere Rixari
est: ut idẽ: alter rixat᷑ de lana sæpe caprina. Puto eẽ a ringẽdo quod est canũ qñ irritant᷑. Immodicæ: modũ
excedentes imodestæ. nam modicũ id dicimus nõ cui aliqd sit iminutũ: sed quod nõ excedit modũ & mo/
destũ est. Lu. Modicũ componere ciuem. Mero: ꝓprie uinũ cui non sit admixta aqua. q. d. ex ebrietate. Fu/
rens: amore an ira ambiguũ est. utrũq; enim furorem ifert: sed amore potius: cũ uæhemẽtius basia iprimat
& mordicus appræhendens labia reliqt liuorẽ. Notã. i. maculã qua res ipsa notat᷑. Estq; tam in aio q̃ in cor Nota
pore nota uelut & macula. Et quãuis uitiũ ex ea oñdatur: tñ aliquãdo ad laudẽ refert᷑. Oui. Ille numã in a tra/
xit ab urbe notam. Memorem: dicimus memorem eum qui recordat᷑ sed & qñq; rẽ cuius memores sum⁹
memorem dicunt poetæ. Virgili. Sæue memorem iunonis ob iram. Ergo iram memorem. i. cuius memor
esset iuno. Sic & in hoc loco memorem notam uehementem: ut non facile excidat e memoria. Ordo est.
Tu non speres. i. non sperabis illum perpetuum. s. in amore ledentem oscula. i. pulchra hora. s. morsu.

Non si me satis audias:
Speres perpetuum dulcia barbare

❡ANT. Nõ si me. Ordo ẽ: si me satis audias si mihi obtẽpe
tes nõ speres ꝑpetuũ amatorẽ. Barbare. i. sæue ledẽtẽ dulcia
oscula. Quita pte. i. coitu. Sũt. n. ptes ueneris qnq;. Visus: & al
loquũ tact⁹ p⁹ oscula factũ. Nectaris: gratiæ dulcedis suauita

Lædentem oscula/quæ uenus
Quinta parte sui nectaris imbuit.
Fœlices ter & amplius
Quos irrupta tenet copula/nec ma
Diuulsus querimoniis (lis
Suprema citius soluet amor die.

Nectar tis Nectar ut inquit festus ꝓprie est deoꝝ potio. significat aũt i/ mortalitatẽ:ne eni priuationẽ significat.κτείνω occido. Imbuit pfudit ĩfecit:repleuit. Fœlices:appellat eos fœlices quoꝝ amor nõ malis q̃rimoniis sed morte sola dissoluit. Est ãt ordo:fœlices sunt ter & amplius illi:quos irrupta copula tenet: nec amor diuulsus malis querimoniis soluet eos citius suprema die. Ter & amplius: ac si diceret o terque quaterq;. Copula amoris & gratiæ cõiunctio. Est etiam copula funiculus: quo uenatorii canes retinentur. Ouidius libro.yi.tristium. Vtq; canem pauidæ nactum uestigia ceruæ Latrantem frustra copula dura tenet.

ACR. Non si me satis.ordo est.si me satis audias:nõ speres ꝑpetuũ lædẽtem barbare dulcia oscula. Aliter ordo hic est.nõ speres si me audias amatoribus dulcedinẽ esse perpetuam. Candidos turparunt humeros:liuore reddiderũt deformes. Speres perpetuũ:illũ qui dulcia ledit oscula. Quinta parte.s.n.i.luxuria sui amoris impleuit. Fœlices ter & amplius:multotiens ẽm illud. O terq; quaterq; beati. Quos irrupta tenet copula. Copula ꝓprie dicit̃ cuiuslibet rei duplex numerus. Vnde tractum est: ut & matrimoniũ copula diceretur. Nec malis:ordo est:nec amor diuulsus malis querimoniis soluet citius suprema die.i. quorum amor ante diem mortis iurgiis & litibus non soluitur debent fœlices uocari.

POR. Non si me.s.a.s.p.d.b. ordo nõ speres perpetuum si me satis audias:& subaudiendum extrinsecus amatorẽ. Quæ uenus quĩta parte sui nectaris imbuit.eleganter:q̃a in quinq; partes amoris fructus esse partitus dicit̃ uisu:eloquio:tactu:osculo:cõcubitu:unde & Terentianũ illud. Tamen extrema linea amare haud nihil est. Fœlices ter & amplis.q.it.t.c.nec.m.d.q.s.c.s.a.die:Sensus satis fœlices existimo eos: quorum inter se amor ita consentit:ut non ante ultimũ uitæ diem resoluatur. Attẽde elocutionẽ. Citius:suprema die: q̃ signat ante diem supremum. Quos irrupta tenet copula:allegorice dicitur:signat autem eos qui amoris uinculo inter se constricti sint:ut nunq̃ discerni possint.

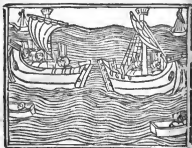
CHRI. Barbare.inhũaniter & crudeliter ut ẽ de more barbaroꝝ. Si me audias.i.si mihi credis:si meas rõnes suscipies. Nã nõ uĩ audire q̃ nõ obtẽperat dictis. Sapit aũt locus iste ĩsinuationẽ. Nõ.n. postulat apte q̃ se illi ꝑponat:cũ se in grãdiori ætate ↄstitutũ:illũ adolescẽtẽ uideat. Sed inuehit̃ in aduersariũ: ut illã ad se con/

Osculũ uertat. Oscula:uel suauia ĩtelligit:uel potius hora:ut sit s̃nia:q̃ lædat suũ os dũ non sine morsu osculat̃. Est aũt osculũ diminutiuũ ab eo q̃d ẽ os. In muliere ãt angustũ os laudat̃:sic Oui. de daphne. Videt oscula q̃ nõ est uidisse satis. Quæ uenus Quĩta pte sui nectaris ĩbuit. Idẽ.n.ẽ q̃bus osculis in cõcubitu utit̃. Nã q̃nq; sunt q̃bus in amore accendimur:uisus:sermo:tactus:osculũ:cõcubitus. Ergo in q̃nto gradu ẽ concubitus: ergo hoc significat q̃ uenus ĩplet oscula quinta parte sui nectaris.i.suæ suauitatis:q̃ est in cõcubitu. Est aũt nectar deorũ poculũ:q̃adm̃odũ ambrosia cibus. Ter & amplius:posuit numeꝝ finitũ ꝑ infinito uel dixit ter & amplius.i.ter & quater:q̃a ut docet Macro.ex istis duob⁹ numeris ostẽdit̃ perfecta fœlicitas. Vnde Vir. O terq; q̃terq; beati. Copula:uinculũ. Est ꝓprie copula cuiuslibet rei duplex nũerus:unde dicit̃ copula m̃rimonii. Malis q̃rimoniis:idest litibus ex q̃bus sunt querimoniæ. Suprema die:idest morte:qua omnia dissoluuntur.

Argumentum. ODES.XIIII.

ANT. Quartadecima ode nauim alloquit̃:hortans illã ne iteꝝ æstuosum mare igrediat̃: sed portũ fortiter occupet. Cũ eius latus remigio careat. Mal⁹ & antẽnæ uẽtis ↄcussi fuerint funesq; desint: nec uela ĩtegra maneant. Nec dii sint:quos iteꝝ naufraga ĩuocet. Et q̃uis nobilissima sit:& picta:non ꝓpea timidus nauta sibi cõfidet:aut tẽpestatẽ euadere poterit.

Allegoria Itaq; cauẽdũ monet:ne uẽtis ludus fiat & inter cycladas scopulosaq; freta ĩcidat. Reuera tñ:ut scribit Fabius li.yiii.ꝑ allegoriã.i.uniuersionẽ. q̃ aliud uerbis: aliud sensu oñditur populũ Romanũ alloq̃t ne iterũ bella ciuilia sequat̃:sed pacẽ totis uiribus hĩe cõtẽdat. Porphyrionis aũt s̃nia uerior eẽ uidet̃:ut.s. ad M.Brutũ loquat̃:q̃ apd̃ philippos macedoniæ urbẽ cõtra Aug.&.M.Ant.pugnans sinistrũ cornu cui ꝑerat Cassius amiserat:direptis ẽt castris:ꝓp q̃d cassi⁹ sibi ipsi mortẽ cõscierat. Ipe tñ Bru. uidebat̃ rursus ĩstruere se ad pugnã: Itaq; merito poeta ꝑ allegoriã metuere ꝓ eo se testat̃: q̃ & sub ipo militauerat. Inde tñ ex ꝑlio Philippico fatigatus receptus ab Aug. ueniã meruit auxilio mecœnatis: Qui uero de Sexto põpeio ĩtellexerũt:nõ recte q̃dẽ: nã sub Bruto tribunus militũ fuerat poeta: hinc ait. Nuper sollicitum quæ mihi tediũ &c. De hoc ẽt uideto lib.ii. ode autẽ yii. O nauis referent in mare te noui. Est ode tricolos tetrastrophos: Metrũ habet duobus uersibus

Ode.xiiii.tricolos tetrastrophos per allegoriam/idest inuersionẽ.M.Brutũ alloquitur.

O Nauis referent in mare te noui
Fluctus:oh q̃d agis/fortiter occupa
Portum/nõne uides/ut
Nudum remigio latus:
Et malus celeri saucius aphrico/

Antennæq; gemant:ac sine funibus
Vix durare carinæ
Possunt imperiosius
Aequor non tibi sunt integra lintea
Non Di/quos iterum pressa uoces malo/
Q uamuis pontica pinus
Syluæ filia nobilis
Iactes & genus/& nomen inutile

asclæpiadeū:de quo pria ode. Tertius pherecratius
est.Quartus uero gliconicus:de qbus ode.y. iā dixi/ Brutus
mus. O nauis:p allegoriā ut diximus populū ro.i/ M.Ant.
telligitur:uel potius.M.Brutū. In mare:in prœliū & Augu.
cladē. Noui fluctus: noui bellorꝝ ciuiliū impetus. Cassius
Apud philippos macedoniæ urbē Cæsar augustus:
& eius collega.M.antoni. cōtra Brutū & Cassiū pu
gnarūt.Brutus Augusti absentis ob ualitudinē sini/
strā aciē occupans etiam castris loco mouerat. An/
tonius altera ex pte deuicto Cassio admirabili auda
cia hostiū castra pdabat.Cassius castris exutus:cum
nec ulterius ad exercitum redire posset:philipporꝝ collē ppere ascenditeminus quæ gesta erant inspecturus
pp puluerem castra dūtaxat ab hostibus capta esse discernebat.pindarum itaq; scutiferum eius ensem exer/
tere & necem accelerare imperat.Cunctāte Pindaro supueniens qdam brutum altera ex parte uictoria poti
tum hostium castra depdari nunciat.Q uo audito cassius hoc solum respondit. Vicisse nos illi uictoriā dici
to omnē.Deide ad pidarum conuersus:qd cūctaris īquit cur me a turpitudine ista nō eximis? Pindarus igi/
tur herum suum iugulum ultro præbētem neci tradidit Brutus cognita Cassii nece:multis lachrymis ut op cassii
timum romanorꝝ lamentatus ē:& simul beatū testatus ē ab curis cogitationibusq; liberatum. Orta luce Bru mors
tus,puocatus qdem in aciem milites eduxit contra hostes:illi retrocessere. Brutus in concionem postea uo/ Brutus
cato exercitu milites suos laudauit.Nam pridie hostium castra dissipauerant. Arguit tñ eos q non penitus ad mili
fuerit insecuti hostes:sed potius ad prædam conuersi essent.Deide hortatus ē ne in hostes irruerent quoniā tes
fames & inopia p eis in illos militabant.itaq; facile ifirmioribus & fame enectis quum opus esset occurrere
poterant.Cæsar etiam & Antonius exercitū congregarunt.Antonius omnes hortatus est:ut i hostes pugnā
cauere uolētes i montibus manendo pdirent.Qua de re postridie copias iterꝝ in bellum mouit.Bruti milites
ui potius q̄ ducis opinione occurrerunt:Brutus tñ insigni præuectus equo singulas percurrebat acies: breui
bus hortando uerbis.Cædes hincide horrida facta est:tandem Bruti milites fugā arripuere.Brutus nō pau/ Bruti
cis stipatus admontes procurrit:quasi ea nocte reuocaturus exercitū aut mare uersus iter assumpturus. Per fuga
nox itaq; cum reliquis in armis consistit.Ea tamē nocte Antonius ut Brutū a fuga cohiberet armatus persti
tit.Brutus animaduersis hostium isidiis:desperataq; suorꝝ militum uirtute & audacia: Vnum ex domesticis
Stratonē nomine necem accelerare iussit:itaq; latus illi ense apuit:neq; auertēte se bruto: neq; ipellente. hoc Bruti
pacto Cassius & brutus obierūt.hæc oia ex.li.iiii. Apiani.Q ue qdem ultra meæ ɔsuetæ breuitatis morem la mors
tius explicui:ut illorum bella & mortes hoc i loco agnoscerentur. O qd agis:interiectio est exclamantis uel
admirantis:ac si cœpisset igredi mare ipsum. Occupa: retine ac possides:si.n.milites suos pugnare cupiētes
Brutus fortiter cōtinuisset uti optabat:nec cladē accepissent:nec cædem. Portū.i.pacem:sic.n.Fabius hunc lo
cum exponit. Nudū remigio latus:hoc ait pp mortuū Cassiū:qui ut scribit Apianus erat antiqor bruto atque Cassii
expertior & austerus a natura:quapp ei ex mādato parebant milites.Brutus uero facilis erat: & clemens er/ mitius
ga oēs.itaq; nō ita sibi facile obsequebantur. Malus saucius.i.ipse exercitus. nam p totā odē allegoria ē:ut Bruti
scribit Fabius. Celeri aphrico.i.sæuo prœlio. Antēnæ.i.uexilla. Sine funibus: sine rectore & militibus: nā more
cassius obierat solo bruto duce remanēte. Carinæ:acies & turmæ. Impiosius æquor: acre prœlium. Inte/
gra lin.itegra agmina & uexilla.iterꝝ pressa malo.Nā pridie cladē habuerat brutus Cassii sinistro cornu dis/
sipato a M.Anto.Di tñ sauisse ei uisi sunt:qñ Augusti castra dissipauerat: postea uero nullā præbuere:opē nā Dei po/
clade affectus uti ostendimus ab amico cædē orauit.Plutarchus ait i uita Bruti.Deus & mutare & abducere tentia
cūcta q̄ uelit potēs Bruto fortunā hanc lætā abstulit:de uictoria in augustū itelligens. Et paulo supius Cassi Bruti
us Bruto dixerat:q̄ uellem o Brute hoc eēnt nō solū armis:æquis:nauibus:sed deorꝝ suffragiis sideremus: q auxilia
optimorꝝ operꝝ ac sanctissimorꝝ duces sunt.Quāuis pōtica pinus.i.quis tibi sit exercitus ponticus.i. asianus: Bruti
uel ponticū auxilium.Scribit.n.Apianus:q Brutus & Cassius longe supiores fuerāt eqtatu & classe:tum so/ doctria
ciis belli regibus.nationibusq; ad medos usq; & parthos.Multaq; ex asia p uim abstulerāt rapuerāťq;. Syl/
uæ filia nobilis.Marci.n.Bruti pgenitor fuerat Iunius brutus q tarqnios euerterat.Mater uero Seruilia Ca/
tonis uticensis soror. Ipse:Bonarꝝ artiū disciplina & philosophiæ studiis ibutus erat.philosophos græcos
ferme oēs attigerat.Nec ullius ipsorꝝ disciplinæ uel expers uel ignarus fuit.Auctor est plutarchus.

ACR. O nauis referēt in mare te noui.in nauim de bruto it reparāte bellū ciuile ad rēp.tricolos tetrastro
phos Metrū duobus uersibus asclæpiadeū.tertius pherecratius.quartus glyconicus:q tripodia dactilica dici/
tur. O nauis:p allegoriā ode ista bellū significat ciuile:in qua qdā uolūt qd moneat remp.Certū tñ ē q sex
tū Pōpeiū filiū pōpei moneat:q postea q̄ fœdus cū triū uiris fecit bellū ciuile denuo reparare uoluit.Secūdū
aūt ciuile bellū iter augustū Cæsarē & cassiū & Brutū fuitq fuerūt.C. cæsaris iterfectores: sub qbus Horatius
militauit.Metaphorā aūt sumpsit a naui:ex cuius armamētis & milites:& diuersas uoluit admistratiōes itel
ligi. Fluctus:fluctus bellū ciuile uocauit. Portū:pacē:ut Terē.i portu nauigo. Nudum latus:nudatum ex
amissione exercitus. Et malus celeri.s.a.malū sauciū.graue bellum intelligi uoluit per uentū tēpestuosum
ut creberq; pcellis aphricus.Malū aūt sūmitatē arboris dixit:ut iuber ocius oēs attolli malos:sed arbor fœmi
nini ē:poma uero neutri:ut Aurea mala decē. Gemāt: fragore scissionis. Ac sine funibus: aut sine admini/
strationibus intelligendū aut sine ipēsis & pecunia. Imperiosius.i.uiolētū & cuius nimietati obsisti nō pos/
sit. Nō tibi sunt integra lintea.i. integer cursus sine exercitu uel auxiliis.Lintea uero uela dixit:ut ni teneant
cursus.certum ē dare lintea retro. Nō diiil hoc.n.deos uult iratos itelligi:qa denuo de bello ciuili cogitetur.

Itep.p.u.m.ſicut a.C.Cæſare oppſſa malis rogauit. Quãuis põtica pinus:ac ſi diceret magnæ origis & nobilitatis:ſed p metaphorã aut rẽpu.alloqtur aut Caſſiũ & Põpeiũ:cuius pr̃ de mithridate põtico triũphauit.

❡POR. Nauis.r.in.m.te.n.flu.Hac ode ad.M.Brutũ loqtur q apud Philippos Macedõiæ urbẽ ab Auguſto fuſus uidebat̃ rurſus inſtruere ſe ad pugnã.Merito ãt poeta per allegoriã metuere p eo teſtat̃ qm̃ ſub ipo militauerat q tñ ex prælio Philippico fatigatus receptus ab Augu.ueniã ab eo meruit. Nõne.u.ut.nu.re.l.manifeſtæ allegoriæ per quas ſignat ex parte iã debilitatũ exercitũ Bruti & uires partiũ ei⁹ iminutas. Vix durare c.p.i.æ.Mira figura dr̃ p ſuſtinere uim æquoris. Imperioſius:aũt trãſlatiue p ſæuius. Quos itep.p.m.u.amphibolos:q̃uis põtica pin⁹.Hæc ad nobilitatẽ Bruti referũt. Siluæ.f.n.an tu nobilis ἀμφιβολογία p caſus.

❡Ad ſextũ Põpeiũ quẽ allegorice monet nec in bellũ ciuile redeat. ODE.XIIII.

❡CHRI. Eſt per allegoriam ode deſcripta:ſuadet.n.Sex.pompeio pompei magni filio ne rurſus ciuile bellũ excitare uelit.Hic.n.poſt cõflictũ in hiſpania collecto exercitu in epyro ex fugitiuis & ꝓſcriptis ſiciliã occupauerat:ac tandẽ inſulã pmittentibus octauiano &.M.Antonio poſſidebat:ſed rurſus cũ pacem quam acceperat:nõ præſtaret:mareq̃ latrociniis infeſtaret:cæſar aduerſus illũ bellũ mouit:ſed primo uario euẽtu duobus naualibus prœliis pugnauit:& ex duabus claſſibus cæſaris altera cui agrippa præerat uicit:altera cui præerat Octauianus:uicta deletaq̃ fuit:poſtremo tñ uictus atq̃ cæſus eſt.puto igit̃ horatium eo tempore odem hanc ſcripſiſſe quo iam ſpreta pace bellũ ab eo parari cõtra auguſtũ nũciaret̃:erat ergo pompeius ſimilis naui q̃ aduerſam tempeſtatem paſſa tandem i portũ ueniſſet:amiſſus tñ malo & uelis.Nam uniuerſis copiis paternis amiſſis:tamen in ſiciliam peruenerat:illamq̃ concedente octauiano poſſidebat rurſus uero nouũ bellum tentans erat tanq̃ nauis q̃ in marinam tẽpeſtatẽ reuerteretur.Monet ergo illũ poeta ut ab incepto deſiſtat per allegoriã hæc ſcribens.Eſt enim allegoria ſermo qui in aliud q̃ ſit illud quod ſua uerba oſtendũt nos inducit.ἄλλον enim aliud & ἄγειν ducere ſignificat. O nauis noui fluctus referent te in mare.o ſexte noui fluctus ideſt motus animi tui referent te ex portu in mare.ideſt ex pace in bellum.Deinde ueluti cernat illum iam mare ingreſſum bellum cœpiſſe exclamatio quid agis quaſi dicat q̃ non recte agis.Ergo occupa portũ ideſt præueni ut ante portum capias quam ſit qui repugnet aut prohibeat. idem enim proprie occupare eſt. Vir.Occupat æneas aditũ cuſtode ſepulto.Nã multæ aliæ notiões q̃s Nonius huic uerbo tribuit: oẽs huc diligenter intuẽti redire uidebunt̃. Nõne uides:ꝙ latera nauis careãt remigibus:ſignificat illũ exutũ eẽ exercitu uiribuſq̃ paternis.Et ꝙ malus feriatur uento denotat ualidũ hoſtiũ ipetũ. Remigio.i.remigibus: a remo .n.dicũtur remiges q nauigia remis ipellũt.Remigiũ aũt & multitudinẽ remigũ & actionẽ in remigãdo: idẽ dicemus de ſeruitio. Antẽnæ gemãt ſine funibus.Gemere ut diximus ẽcũ ex anguſtiis emittit̃ ſonitus.Vir. Gemuit ſub pondere cimba.Antẽnæ ſic dictæ ꝙ ante malũ ſint ex trãſuerſo poſitæ. Sed & urbs eſt Italiæ antẽnæ:ſic dicta ꝙ ante amnẽ ſit cõſtituta. Durare equor.i.tolerare æquor:& poeticæ dictũ.Nã duro nõ tranſit Vir.Durate & uoſmet rebus ſeruate ſecũdis.Sed ut dicimus clamare hoiem.i.cũ clamore uocare.Sic ẽ durare æquor.i.p duritiẽ ferre. Nõ ſunt itegra lintea.i.nõ ſũt integri exercitus. Nõ dii:nõ fauor diuinus:& priſtina fœlicitas tui patris. Iter pſſa:nũc ab Octauiano prius aũt a Iulio cæſare:uel itep qa iã ſemel ignorauerat octauianus:ſiciliãq̃ pmiſſit & fortaſſe octauianũ tũc demũ ꝓpitiũ fuiſſe cõmemorat.nũc aũt nõ ẽ ignoturus.q̃uis põtica pinus.miꝑ figmẽtũ & tñ manet in trãſlatiõe.Appellat igit̃ hãc pinũ.i.nauẽ p itellectionẽ põticã & nobilẽ:ut alludat ad nobilitatẽ & gloriã Põpei pr̃is quã reportauit ex triũpho mythridatis regis põti. Cũ tã potẽtẽ:tã bellicoſũ ducẽ non ſolũ i re militari:ſed i multis doctrinis excellẽtiſſimũ regẽ mythridatẽ: q ita ultra.xxii.annos aduerſus populũ romanũ pugnauit:ut ſæpiſſime uictoriã reportauerit ſũma fœlicitate: nec minori celeritate ſupauerit:& bello cui hidræ capita eẽ uiderent̃ extremã manũ ipoſuerit. Iactes: glorieris.Eſt ꝓprie iacto frequẽter iacio:idẽ p trãſlationẽ dicimus iactare gloriari: qa glorioſi rẽ de qua gloriant̃ frequẽter huc illucq̃ ꝓferẽtes illa iactare uident̃.Eadẽ rõe iactare ẽ nõ ꝓfutura loq qa iactant̃.Vir.talia iactãti ſtridẽs aqlione ꝓcella Velũ aduerſa ferit.Marcellus pterea addit mittere uoluere defatigare. Quæ oia eodẽ redeunt. Genus & nomẽ.i.nobilitatẽ generis ex qua ſit nomẽ:qđ famã ſignificat.Virg.Et nos aliquod nomẽq̃ decuſq̃ geſſimuſq̃.Aliqñ nomen eſt cognitio.Vir.Auulſumq̃ humeris caput & ſine nomine corpus.

Nil pictis timidus nauta puppibus
Fidit/tu niſi uentis
Debes ludibrium/caue.
Nuper ſollicitũ/quæ mihi tædium:
Nunc deſiderium curaq̃ nõ leuis
Interfuſa nitentes
Vites æquora cycladas

❡ANT. Nil pictis.ſenſus eſt:ꝙ nihil i bello ꝓſunt ornamenta nobilitatis:ſed arma & exercitus. Timidus: ꝑpetuũ nautarũ epitheton. Tu niſi:ordo ẽ.tu caue niſi debes ludibriũ uentis.i.niſi uelis uẽtis eẽ ludus:qđ fit quũ huc illuc nauis trahit̃ a tẽpeſtate. Ludibriũ:dr̃ res digna ludo & cõtẽptu. Nup ſollicitũ:hic locus oſtendit horatiũ Bruti partes ſecutũ. Quæ nũc.i.tu brutus. Nuper: pauloante quũ.ſ.fui tribunus tuus. Mihi:adde eras. Sollicitũ tediũ:h ait qa bruti tribunus militũ fuerat.Vnde ſatyra ſexta iquit:Quẽ rodũt oẽs libertino patre natũ nũc quia ſim tibi Mecœnas cõuictor at olim. Quod mihi pareret legio romana tribuno. Nunc deſideriũ:plutarchus ſcribit de bruto ſic.Brutũ ferunt uirtutibus ſuis a pleriſq̃ amatũ:ab amicis deſideratũ. præterea admiratũ ab optimis. Interfuſa:ordo ẽ:uites æquora fuſa iter nitẽtes cycladas.i.uites bella piculoſiſſima pp ſtrenuos duces qbus tu eares o Brute.Maria aũt anguſtiora piculoſiora ſũt.Inde freta dicũtur qa ſemp f̃ rueãt.i.inquieta ſint. Nitẽtes.i.ſpumoſas ob multos ſcopulos Cycladas inſulas in mari ægeo ſic dictas:qa in orbẽ iacẽt delon.Auctor ẽ ſtrabo li.x.& Pli.li.iiii.Præterea non ſine cã cycladas poſuit potius q̃ alia maris loco piculoſa.Brutus.n.& Caſſius apud philippos Macedoniæ urbẽ uicti fuerunt.Macedonia autem ab oriente ægeo pelago terminat̃ ut Ptolemæus ſcribit lib.iii.Ergo ꝓpterea. Cyclades:potius q̃ alia loca dixit uitandas.

Ludibrium horati.

tribunus

Bruti laus

Freta

Cyclades

¶ACR. Nil pictis.dicit stẽmata & diuitias necessitati ultimæ nõ prodesse. Tu nisi.i.ne uictus turpitudini ludibrioq; subiaceas.ordo est:tu nisi caue ꝓ caueas debes ludibrium uentis.i.eris exercitium uentoꝝ. Nuper sollicitum quæ mihi.t.Se posuit pro naui siue rep.quæ sollicitudinẽ ex suis malis induxerit. ne iterum sicut sub cæsare trepidaret. Interfusa nitentes:absolute locutus est ac si diceret.uites æquora fusa inter nitentes cycladas.i.longe apparentes ut inter iniqua loca & tempestuosa uada te custodias & sis alienus a belli cõsiliis. Vir. de iisdem insulis.Sparsasq; per æquor cycladas.

¶POR. Nil pictis timidus nauita puppibus fidit.αλληγορικῶς.Ait nihil ꝓdesse ibello ornamẽta nobilitatis. Nup sollicitũ.q.m.t.n.d.c.q.n.l.Ecce hic mãifeste ostẽdit se poeta ptiũ Bruti fuisse.quaꝝ affectiõe sese teneri oñdit pp isti⁹bruti miseratione. Inter fusa nitẽtes.u.æ.c.hic sẽsus p se accipiẽd⁹& subaudiẽdus: hic sua deo uites æquora iter cycladas nitẽtes fusa.Sed hoc p allegoriã itelligẽdũ. Maria tñ angustiora piculosiora sunt.Nã inde freta dñr qa semp feruẽat.i.inqeta sint.p hoc ergo suadet.b.ne se arctioribus periculis cõmittat.

¶CHRI. Nil pictis.expressa similitudo.Nã quẽadmodũ nauigãtes nõ fidũt picturæ nauis:sed robori & armamẽtis.Sic hõ nõ fidat nobilitati nisi assint arma & exercitus. Puppib⁹.i.nauibus:puppis pars nauis ultia est.& sublimior uñ ex loco supiori i hostẽ pugnãt:castello ẽt ibidẽ erecto.Carina uẽter est nauis & curuatura sua.Hic ædificia quædã romæ in formã carinaꝝ facta nomẽ illi uiæ dederũt Vir.Et lautis mugire carinis. Sẽtina uero fundũ ẽ nauis i quẽ qcqd istillat aquaꝝ defluit corruptæq; male olẽt.uñ a sentiẽdo denominat̃ ille locus qa uis terri odoris sentiat̃ & p trãslationẽ appellamus sentinã locũ oẽm q sceleratoꝝ hoium receptaculũ sit.Prora aũt prima ps ẽ nauigii.qđ si bello parat̃ cuspidẽq; aquã findit ferratã habẽt:diciturq; rostrum a similitudine rostri:quod in aue est:& hæc nauigia rostrata appellãtur.Trãstra appellãt nautaꝝ sedilia. Virgi. Trãstra p & remos.Et græca ẽt cõsuetudine iuga appellarũt latini.Sunt deniq; fori loca uacua & expedita q inter nauẽ pambulãtibus pbẽt:sic dicti ꝙ p eos ferant̃. Vtriusq; dictiõis testimoniũ e Marone his uersibus petat̃.Inde alias aias q p iuga lõga sedebãt Deturbat laxatq; foros.Præterea differt nauis a nauigio: nauigiũ.n. est tanq̃ genus oẽ id quo nauigamus.Nauis aũt est species nauigii. Ludibriũ:pprie id est qđ ludimus deridemusq; & qđ ludẽdi cã expetimus.Vir.ne turbata uolẽt rapidis ludibria uentis. Nup tediũ:dũ.s.in ptibus brutianis erat:quaꝝ cã esset cũ põpeianis cõiuncta.Afferebat igit̃ sibi tedium diuturnitas cõtrouersiaꝝ:sed etiam erat sollicitus de sua salute.nũc aũt illũ desiderat tanq̃ absentẽ a partibus cæsarianis cũ quo in gratiam redierat mordeturq; assidua cura cupiẽs:ut rursus in gratiã redeat. Cycladas:insule sunt in ionio quibus ab ortu solis ægeum mare est:ab occasu myrtolũ.occupãt ad septingenta milia.Dñr aũt cyclades ἀπὸ τοῦ κυκλοῦ .i.a circulo:qm̃ non nisi lõgo circuitu pnauigent̃:uel qa delo insulæq; illaꝝ media est:in circuitu positæ sint. Nitẽtes:qm̃ frequẽtia & nobilitate habitatoꝝ erant in fama.Allegorice aũt ponit illas ꝓ augusti ducibus q sibi aduersi sunt qui illi bellum asperum reddunt ut crebris insulis interiectum mare magis æstuet.

¶Ode.xv.dicolos tetrastrophos prognosticon troiani excidii. (uibus

P

Astor cũ traheret per freta na
Idæis helenen pfid⁹ hospitã:
Ingrato celereis obruit ocio
Ventos ut caneret fera
Nereus fata mala ducis aui domum
Quam multo repetet græcia milite
Coniurata tuas rumpere nuptias:
Et regnum priami uetus.
Heu heu q̃tus eqs/quãtus adest uiris
Sudor/quãta moues funera dardanæ
Genti/iam galeam pallas & ægida:
Currusq; & rabiem parat.

¶Argumentum ODES.XV.

¶ANT. Quintadecia Ode.Bacchilidẽ horatius imitatur ut scribit porphyrio:nã ut ille facit Cassandrã uaticinari futura troiani belli quo tpe classis in græciã parabat. Ita hic nereũ inducit uentura troianis mala prædicere. Pastor quũ traheret p freta nauibus. Est ode dicolos tetrastrophos i constat.n.tribus uersibus asclæpiadeis:de quibus i ode prima. Quarto glyconico:de quo ode.v.habet̃. Pastor:periphrasis est Alexãdri priami filii:q paris prius appellabat̃:ut Varro oñdit. Tradũt aliĩ parim dictũ.ἀπὸ τοῦ παρὶ ἐναὶ parienæ.i.atrãscẽdo imẽtatã scilicet mortẽ:qñ expositus ẽ.& hoc ẽ primũ & ppriũ ei⁹ noiẽ. Alexãder.n.cognominatus ẽ ab opitulatiõe: ut Ouidius inuit in epistola ipsius ad helenã.Pene puer cæsis abducta armẽta recepi Hostibus:& eãm nois inde tuli. ab ἀλέξω qppe cognominatus qđ est auxilior.& ἀνήρ qđ est uir.Tullius i li.i.de diuinatione.ostendit Granidæ hecubæ uisum fuisse in somnis parere ardentẽ facem i quo somno pculsus priamus Apollinẽ cõsuluit:doceret qd illud portẽderet: respõdit Apollo pueꝝ q priamo post illa tpa nasceret̃ fore exitium troiæ & pestẽ pgamo sicũ nutrisset. Addunt alii priamũ propterea iussisse orituꝝ exponi:hecubam uero tradidisse isantẽ qbusdã:ut pastoribus regiis alendũ traderẽtur:aq; sub ida a pastoribus educatus est:lõgo post tpe regis fili⁹ agnitus inter regios fratres receptus ẽ.Postea uero qđ quidẽ herodotus scribit uolumine primo ipsi alexãdro cupido incessit uxoris sibi per rapinam e græcia comparãdæ:itaq; helenã rapuit.Secũdo aũt uolumine scribit idem se a sacerdotibus ægyptiis intellexisse i Alexandrũ rapta ex sparta helena quũ renauigaret domũ in mari ægeo uẽtis excussum in ægyptum appulisse i ubi a suis seruis sacerdotibs accusatus est:& Thoni præfectũ littoris quo appulerant. Thonis igitur memphin ad ꝓtheũ misit hæc nũciatũ his uerbis.Venit peregrinus qdam genere teucer q rem nefariam in græcia ppetrauit:quippe seducta hospitis uxore quam secum ducens cũ multis admodũ opibus ad tuam terram appulit. Vtrũ ne sinimus eum abire impunem:an ea quæ attulit secũ eripimus? Ad hæc remisit ꝓtheus ut ad se omnes ducerẽtur:qbus adductis Alexãdrũ acriter arguit ꝙ hospitis sui uxorẽ rapuisset illiusq; ẽt bona.Dixitque ablata oia cũ ipsa helena uelle apud se esse ut græco hospiti reseruaret: Alexãdro uero tridui spaciũ dũtaxat cõcessit:ut inde abiret.Addit postea idẽ herodotus quẽdam scripsisse Alexandrum a sparta helenã ducẽtem

Carina

Paris Alexander

Alego Anin hecube somniũ

Helena rapta

Helena in troia

triduo ilium peruenisse secundo uento usumac mari tranquillo. Sacerdotes narrasse sibi etiam ait herodo-
Menela tus idem Menelaum parata classe ilium petisse: misisseq; legatos ut helenam redderent. Ilienses uero negas
us i tro se iureiurando se Helenam habere atq; opes: de quibus arguerentur sed ea in ægypto esse omnia apud pro-
iam theum regem. Græcos cum se ab illis derideri arbitrarentur ita obsedisse ilium: donec expugnauerint. Vrbe
capta quum helena non existeret: Græci ipsum Menelaū ad protheum miserūt: ubi helenam & pecunias su
as recepit: deinde ad insulas aphricæ obiacentes se contulisse. Nec amplius de eo quicquam intellexisse: hæc
ex herodoto. Homerus aūt scribit Helenam in troia fuisse. Pastor cum traheret. Sensus est quū paris troia
nus raptam helenam per freta traheret. Nereus: uētos compressit: ut sæua fata uaticinaretur malo ducis au
Ida. M. spicio. Traheret: tanquam ui raptam. Idæis: apud idam phrygiæ montem fabricatis iuxta Ilium a quo mō
Scamā te ut Mela scribit. Scamander & simois fluuii descendunt in troadē: phereclus aūt celeberrimus faber a Mi-
der. f. nerua dilectus Paridis naues fabricauit: quibus helenam rapuit quod ample ostendit Homerus li. v. iliados.
Simois Licophrō etiā inducit Cassandrā prædicētē paridi huiusmodi uerba τραμπισ σοχησί Και φερεκλειοι
. f. μοπσ. idest trabs te uehet & pherecleı pedes: quidē ipsas nauis a phereclo fabricatas metaphoricos intelli
phere gens. Perfidus: non enim hospitii iura seruauit: sed hospitis Menelai illo absente uxorē rapuit. Obruit: cō
clus na pressit. Sub antris & claustris posuit: obruere enim est tegere. Ingrato ocio. Venti enim sæuire cupiunt: hinc
uium poeta dixit. Illi indignantes magno cū murmure montis Circum claustra fremunt: Et cū uentus sit fluctus
paridis aeris remoto motu pereunt uenti. Caneret: prædiceret uaticinaretur. Fera fata: crudelia. Mala aui ducis:
faber malo omine malo auspicio fers tuam domum illam quam repetet multo milite græcia &c. Nereus fuit is
Vetutus oceani & tethyos filius teste hesiodo. quem omnium antiquissimum dixit orpheus in argonauticæ: neros au
nereus tem proprie aqua dicitur. Coniurata: In boetia aulis est lapidosa sane ora & Tanagreorū uicus iuxta portus
aulis erat amplissimus: quo circa græcorū classem magnū in portū descendisse credidit Strabo. li. ix. naso etiā lib.
xiii. met. ait. Aulidaq; euboicā cōplerūt mille carinæ. pompōius Mela etiā scribit. Aulidē agamēnoniæ græ-
corumq; classis in troiā cōiurantiū stationē fuisse. ibi. n. coniurauerunt græci: nō ante reuerti q̄ ilion caparēt:
hinc Diodo. li. iiii. æneæ dixit. Nō ego cū danais troianā excindere gentē Aulide iuraui. Homerus autē latius
pallas id li. ii. iliados scribit. Moues o paris. Iā galeā pallas: scribit homerus lib. v. iliados palladē iunonis hortatu e
armata cœlo armatā secū in troianos iuisse tunicam & arma induta: in quibus iuppiter pater circūdat quum uult p
Aegis dire in bellū: tulisse etiā ægida humeris accomodatā trilicē horrendā: & undiq; terrore redimitā: in ea robur:
palladis in ea contentio: in ea minaæ uociferatio & atrox clamor: in ea deniq; inerat gorgoneū caput dirū: terribile:
galea & quo nullū ulterius nouit iuppiter monstrū atq; portentū. Deinde imposuisse capiti inquit galeā aureā tri-
palladis busq; cristis insignē: ac tot capitū humanorum capacē: quot milites centū urbiū haberēt. postremo sic arma
hasta tā leui saltu in currum ascendisse: ac lanceā corripuisse ingentē ualidā grauem: qua erorum cateruas irata pro
sternere solet &c. Pallas autē troianis irata est pp iudiciū paridis sic & Iuno in quo quidē uenus iudicata fue
rat earum pulcherrima. de quo late Oui. scri. in epistola paridis ad helenā. Aegida: de Aegide iamiā quid di
cat homerus retulimus nos uero in carmine de floribus ita scripsimus. Pectoris est Aegis proprie defensio. fa
cta Aere caput dire medio portando medusæ. Pellis amaltheæ capræ quam iuppiter ipse fertur habere: Aegis
proprie est Lactantius inquit.

¶ ACR. Pastor cum traheret per freta nauibus: Sub persona paridis exponit imminentia ilio hypothetice dicolos tetrastrophos Metrū tribus uersibus asclæpiadeum: quartus gliconicus. Perfidus: quia in fidē amici hospitalitatē uiolando cōmiserit. Ingrato: aut uentis aut paridi. Obruit: mitigauit cōpressit. Caneret: di uinaretur ipsa canas oro. Aui: pro aue posuit. i. malo auspicio. ergo non mala fata ducis: sed mala aui intelligendū est. Multo milite: multo exercitu. Coniurata tuas: inter coniurare & conspirare hoc interest q̄ conspirare interdum bonorum est coniurare malorum. Apud aulidē promontorium ab omnibus græcis ad excidiū troiæ euntibus iuratū est quod unanimiter dimicarent: ut est: Nō ego cum danais troianam excindere gētem aulide iuraui. Nuptias: hoc ideo dicitur uel propter amantis paridis alum: cui prædicebat ut doleret si legitimā perderet uel ex ueneris promisso: quæ pro percepto malo eius iudicio nuptias mulieris pulchræ p miserat. Heu heu quantus. Significatio cladē affuturā dolētis. Vt heu quantæ miseris cædes laurentibus instant. Sudor: bellicus labor. Iam galeam pallas: Bene primū mineruā irascētē posuit adultero: utpote deā castitatis: aut certe qa iudicio superata est corrupto paridæ muneris ipsius promisso ægida autē scutū mineruæ dixit Vir. in troiæ euersione ut eā monstraret inimicā ait: Iam summas arces tritonia respice pallas: Insedit nimbo effulgens & gorgonæ sæua. Currusq; & rabiem parat: pro furore belli rabiem posuit.

¶ POR. Pastor. c. t. p. f. n. Hac ode bacchilidē imitat. nā ut ille Cassandrā facit uaticinari futura belli troiani ita hic protheū. Ingrato. c. o. oc. ingratū eē ociū uentis: aut quia semp feroces sunt: aut qa semp sæuire cupiunt. Mala ducis. a. d. q. m. r. g. m. Malo auspitio ducis ad quam repetendā omnis græcia armabitur.

¶ Prædicit allegorice interitum. M. Antonio propter coniunctionem cleopatræ. ODE. XV

¶ CHRI. Ego puto poetā nostrū ut i superiori ode per allegoriā Sex. pompeium admonuerat. sic & ac admonere. M. Antoniū ne cleopatræ amore ductus aduersetur octauiano. Antonius. n. repudiata octauia uxore sua & cæsaris sorore: adeo se cleopatræ ægypti reginæ addixerat: ut nihil nisi illius arbitrio gereret: ac tandē bellū aduersus octauianū mouit cōmissoq; prœlio nauali sic poscente cleopatra: cū ipse terrestribus copiis longe anteiret octauianū maritimis autem esset inferior: fusus: fugatusq; est. Reuersusq; i ægyptū: ac ductus desperatione rerum sibi mortem consciuit: diuina indignatione iuste ciceronianā cædem ultus. Pastor: paris olim pastor: hic filius priami & hecubæ fuit: sed cū ex eo pgnans mater se in somnis facē parare putaret qua breui uniuersa urbs incendio flagraret: placuit priamo ex aruspicū cōsilio ut puer exponeretur: itaq; inuētus a pastore pro suo nutritus est Suscepitq; ex Oenone nympha duos filios: in quorū controuersia cū æqs

simum

simű se præbuisset: icrebresceretq; eius iusticiæ fama tres deæ Pallas Iuno & Venus suo se iudicio submiserűt.
Illeq; ut helenã: quæ sibi promittebať: acciperet: Venerem cæteris in pulchritudine præponendã pronuncia
uit. Ferűt: ut est in neronis troica: pulgilẽ fuisse adeo excellentẽ ut hectorẽ superauerit: ac mox cum iratus he
ctor illű perdere uellet: paris alatis pro indicio crepundiis: in quibus expositus erat sese fratrem illi ꝓbauit:
postremo acceptis.xx.nauibus,a priamo in græciã tanq̃ hesionem sororem repetiturus: profectus helenam
rapuit. Sed de raptu helenæ tam uaria tamq; fabulosa proferuntur: ut difficile sit uerű cõiectari. Herodotus Helenæ
enim scribit ex ægyptioꝝ sacerdotű. sententia paridem cű post raptam helenam in phrygiam reuerteretur: raptus
ui tempestatis in canopicum hostium nili impulsum fuisse: indeq; ab othone huius hostii custode mẽphim
ad regem protheű ductű: ubi rex cognita rapina paridis sibi helenã pecűiasq; eripuit: affirmans se ea omnia
menelao seruaturum. atq; paridem intra triduű ex agypto excedere iussit. Græci autem exercitum i troiam
duxerunt: & antequam urbem obsiderent legatos: qui helenam: resq; raptas repeterent: miserunt. Et cum ne
garent illam apud se esse troiani: putarunt se rideri græci: urbemq; obsidentes tandem expugnauerunt. Ac
non inuenta helena in ægyptum nauigauit menelaus helenamq; & aurum a protheo recepit. Hæc Herodo
tus. Quid autem homerus scribat neminem qui poetam aliquem attigerit latere puto. In troiam enim uult
perductam helenam: & expugnata urbe inde abductam. Dion autem chrisostomus uir multa uariaq; do
ctrina excellentissimus, in eo libro quem ad ilienses scribit: tum multis perspicuisq; coniecturis: cű ægyptio
rum sacra historia nitens primo negat ab hercule troiam urbem potentissimam parua manu capi potuisse:
cum idem scriptores affirment illam i sequẽti bello uix mille nauib⁹ & post decem annos expugnari potu
isse. Neq; uerisimile esse ꝙ urbs ab hercule diruta tam breui tempore tantas uires recupasset quibus ualidis
simo græcorum exercitui tãdiu restitisset. Postremo affirmat herculem laomedonti amicum fuisse & filiam
suã thelamoni herculis socio tradidisse. Secűdã aűt captiuitatẽ ita defendit. Ait.n. Tindarum duas habuisse fi
lias: & cű clytẽnestrã agamẽnõi collocasset: & ille alterã filiã helenã uxorẽ fratri pasceret. fuisse ꝓsto paridẽ q
tyndaro suasit: ut cű iã principi græcoꝝ alterã collocasset. hãc sibi regis totius asiæ maiori natu filio traderet
& affinitates ẽt extra græciã sibi comparare studeret. Assensus ẽ tyndarus. Quapropter paris fratre patribus
q; bene uolẽtib⁹ helenã uxorẽ legitime acceptam iliű duxit: magnificẽtissimasq; nuptias hoc iubẽte priamo
celebrauit. Menelaus ãt simulãs se totius græciæ uicẽ dolore: ꝙ oium formosissima puella barbaris eẽt ꝓcessa
cű tot ex regio sanguine illustres uiri cui honorifice nubere potuisset in græcia restarent: & fratrẽ & multos
alios pricipes ĩpulit: parti puellæ parti prædæ spe. Erat.n. asia ditissima & græci eo tpe pauptate præmebãtur
ut expeditionẽ aduersus troianos sumerẽt. Nam ergo rapine iniuria: quæ nulla erat moti. sed rapiendi cupi
ditate illecti i troiam nauigauerűt græci. Nam si iiuria ĩtercessisset puellæ fratres primi enauigassent: ad quos
iiuria maxime pertineret. At illi nõ ierunt. Quã rẽ occultare cupiẽs homerus scribit pollucẽ & castorem iam
tű mortuos fuisse. i bello autem ipso cæsus est achilles ab hectore: non hector ab achille. Veꝝ homerus cum
achillẽ cæsum negare non posset: extabat .n. illius sepulchrű: extabant & spolia: mortem patrocli & insidias
paridis cõminiscit̃. Demum cum græci quottidie maioribus cladibus afficerentur: uix pace æquis conditio
nib⁹ ĩpetrata discesserunt. Helena paridi relicta: quæ mortuo deide marito deiphobo nupsit. Priamus autem
ad senectutem usq; regnauit: cui successit hector: & hectori astianax filius. Hæc dion ægyptioꝝ historia affir
mat. Addit ꝓterea & coniecturas efficacissimas: quærit i primis si uictores e troia discesserunt græci cur pau
cissimi oio ex principibus domum redierit & ii sine honore aut auctoritate: nam & agamemnõ ab uxore ad
ulteroq; iterfectus est. quod nunq̃ illi ausi essent si triűphãs: ut uult homerus: redisset: & diomedes: q paulo an
te deos superare potuerat: uxoris ignominiam a se pellere nõ ualens relicta patria i Italiam aufugit. Vlysses
uero ætatatem nauigando cõsumpsit. idomeneus a suis rediẽs nõ est susceptus. Contra uero omnia prospe
ra troianis euenerunt: nam & helenus iter medios hostes regnum assecutus est. Et æneas Antenorq; sibi ur
bes in Italia condidere. Deniq; concludit dion & in homero maximam fuisse adulationem: & græcos natu
ra leuiores & gloriosiores facile fuisset assensos. Veꝝ nos tantã controuersiã aliis cõponendã relinquamus.
Atq; in hoc loco poetã nostrű & ipsum homerű cui poeta astipulat̃: sequamur. Pastor: paris q hactenus pa
stor fuerat: & pastoris filius creditus. Traheret: illoꝝ opinionẽ seqtur: q credűt helenã raptã & per uim ab
ductã: nõ aűt spõte secutã: ꝓptereaq; post excidiű troianű ab agamẽnone illi ueniam datam & benigne rece
ptam. Ideis: i ida phrygiæ monte fabricatis. Est aűt hic mons a teucro qui ex creta ꝓuenerat appellatus ida
a mote ida q in creta erat. Perfidus: q a fidem iuraq; hospitalitatis fregerat ꝫm illos q eum hospitam dicitur
hospes in cõi genere: & q in hospitio suscipit & q suscipitur: sed seorsű iuenit̃ hæc hospita tæ. Ergo & hospi
tam & hospitem dicere potuit. Sed & in neutro in plurali dicimus: ut maria hospita teucris. Obruit: depres
sit. Cælereis: epithetum est uentorű. Ingrato: inuiso & quo uenti pereunt. nam si uentus aer est cõmotus
adueniente ocio cessat motus. & rursus cessante motu: cessãt uenti. Vt caneret. i. ꝓdiceret. Canere cãtare est
sed iccirco canere dicűtq ꝓdicűt qm̃ antiq̃ oracula carmine edebãt̃. Significat ẽt canere laudare: qa ad lirã ca
nebãtur laudes. Vir. Ibant equati nu. te. ca. Fera: nõ solű paridi: sed troianis uniuersis. Nereus: autẽ deus ma
rinus erat oceani filius q ex sorore eadẽq; uxore sua doride nymphas gẽuit. Mala aui. malo augurio. Du
cis. s. helenã: sed allegorice intelligit cleopatrã. Cõiurata. nã quẽadmodű iuro facit ꝓteritű iuratus sű sic con
iuro coniuratus. Nuptias: nuptiæ dicunt̃ a nubẽdo qd̓ tegere significat: uñ Statius. Obnubitq; comas: & tẽ
perat astra galero. Nã nouæ nuptæ caput flamie itegebãt. Vetus: nobile & excellẽs Congeminat iteriectio
nem: ut maiorẽ cõmoueat cõmiseratiõẽ. Et loqtur hæc tãq̃ ꝓñtia sintusic Vir. Heu quãte mi. ce. la. in. Quã
tus. e. q. u. & hoibus simul: & eqs ꝓnunciat laborẽ futuꝝ. Iam galeã: optime inducit pallada troianis iratã pp
iniuriã sibi in iudicio a paride illatã cű illi uenerẽ ꝓtulisset. Dardanæ: pro dardaniæ. Nã troia olim a darda
no dardania dcã est. Dardanus. u. filius fuit iouis ex electra athlantis filia: & cõiuge coriti regis: a quo coritus

urbs noiata ẽ inter dardanũ & iasiũ fratres exorta cõtẽtio post mortẽ coriti ẽ.Interfecitq; iasiũ dardanus: & eũ pte populi i samothraciã enauigauit.atq; ide i troiã puenit:ubiq; sedes posuit tpe moysis & ãno mũdi trigesimoseptio supra tria milia & septigẽtos:& Erichthoniũ filiũ i regno reliqt. Aegida:scutũ.pprie tñ scutũ iouis fuit.Nã cũ eẽt i fatis opus illi eẽ scuto ex pelle amaltheæ capræ cooptũ si gigãtes supare uellet.ipse amaltheã i signũ cæleste ꝯuertit:& eius pelle scutũ texit:qđ ἀπὸ τῆς αἰγὸς.i.a capra appellauit. Pallas:a pallãte ab ea cæso:uel ἀπὸ τοῦ πάλλειν:quod concutere significat quia in bello hastam quatiat.

Neqcq̃ ueneris præsidio ferox
Pectes cæsariem/grataq; fœminis
Imbelli cythara carmina diuides.
Nequicquã thalamo graues
Hastas/& calami spicula gnosii
Vitabis/strepitũq; & celerem sequi
Aiacẽ/tamen heu serus adulteros
Crines/puluere collines.

¶ACT. Neqcq̃ ueneris psidio ferox.ordo ẽ.Tu ferox psidio ueneris neqcq̃ pectes cæsariẽ: & neqcq̃ ibelli cythara diuides carmia grata fœmis:neqcq̃ thalamo uitabis graues hastas:& spicula gnosii calami:& strepitũ:& aiacẽ celerem seq.heu puluere collies crines adulteros tñ serꝰ. Est ãt sẽsus q̃ nec pulchritudo nec canẽdi ars sibi i bello pderit:hæ nãq; delitiæ mulieribꝰ magis pueniũt. Veneris psidio ferox:meliꝰ fuisset palladis psidio.Erat paris ueneris auxilio audax:nã illa duce e troia i græciã classe iuerat. hic ait ipse i epistola ad helenã missa

Venus erga parim

Præmia magna qdẽ sed ñ idebita posco. Pollicita ẽ thalamo te cytharea meo.Hac duce sigæo dubias ab littore feci Lõga phereclea p freta puppe uias.Illa dedit faciles auras uẽtosq; secũdos In mare nil mirũ ius habet orta mari. Præterea scribit homerꝰ li.iii.iliados paridẽ menelao congressũ:quũ ab illo traheret phumũ ab uenei e plio subtractũ fuisse: reductũq; domũ usq;.Et lib.iiii.refert iouẽ i deoꝝ cõcilio ita dixisse: In h singulari certamine Menelai uidellcet & paridis:Dii Cælites duæ deæ sunt q̃ menelao studẽt.Vna q̃ paridi.Illæ qdẽ iuno & minerua: q̃ ut uidetis nõ nihil a cœtu nro semotæ sedẽt plene gaudii ex ipso rei gestæ spectaculo. hæc ãt Venꝰ q̃ nũc ab ẽ semp sollicita p paride:quẽq; nũc ab ipendẽti mortis piculo eripuit:etenĩ sine dubio penes menelaũ uictoria ẽ &c.

Venus erga parin

paris delitiæ

gnosii calami

rhenus fluuius

Aiax oileus

Aiax thel.

achillis mors

Paridis mors

Pectes caesariẽ:erat.n.delitiis deditꝰ paris hic eũ arguit hector li.ii.iliados:quũ uiso menelao territꝰ ẽ pugnare dicẽs:Haud citharæ pulsꝰ ueneris nec dõa iuuabũt:Insignesue comæ:bello cõgressus ab hoste Pulueribꝰ qñ mediis misceberis aruis. Diuides:lyricines.n.nũc uoce nũc lyræ sono utũt. Thalamo:cubili. Calami gnosii.Gnosos cretæ urbs:ingẽs erat i plano sita ambitũ habẽs.xxx.stadioꝝ Ea menois regia fuit.Auctor strab.li.x.Calamis ãt oriẽtis populi bella cõficiũt:sed in Creta pcipuus erat usus calamoꝝ p spiculis ut scribit pli.li.xvi.ubi ẽt ait q̃ nullis sagittis aptior calamus q̃ i rheno bononiẽsi amne. cui plurima iest medulla: põdusq; uoluere ꝯtra flatus quoq; puicax: hæc & creticis cõmẽdatio q̃q̃ pferant indi quoq; alia qbusdã ut.nã qñ & hastaꝝ uicẽ pbent additis cuspidibꝰ. Strepitũ:armoꝝ.s. Celerẽ aiacẽ:duo fuerunt aiaces: ut oñdit home.li.xiii.ilia.Oilei filius:& thelamõis.quos simul i pugnã pdisse facit in lib.x.epithetis eos distinguit.nã oilei filiũ aiacẽ celerẽ appellat.Thelamõis uero aiacẽ magnũ li.ẽt.xiiii.Oilei filiũ celerrimũ oium appellat.Et li.ii.iqt Quadraginta nauiũ dux fuit Aiax oilei filius in currendo pnix cognomine minor qa non tantus quantus aiax thelamõis filius erat. Tamen serus:scribũt.n.pempto hectore ab achille:paridẽ cum arcu & sagittis ualeret. Achillẽ fraude hecubæ ad desponsãdã Polixenã i tẽplũ tymbræi apollis nocte & solũ euocatũ occidisse.Naso tñ li.xiiii.scribit appollinẽ hortatũ fuisse paridẽ i ipsa pugna uniuersali:ut achillẽ sagittis pcuteret: sicq; illum perisse.Et hõc.lib.xxii.iliad.moriẽtẽ hectora itroducit ita achilli uaticinãtẽ.Vide tñ ne tibi uerus hodie uates sim qñ te fortẽ paris & apollo ad scæas portas iterimet.ipe tñ paris ut scribũt alii a pyrro achillis filio morti traditꝰ ẽ:sed qa ho.de aiace memit placet megis illđ qđ Dares scribit ubi ait.pugnãtẽ alexã. aiacis latus uulnerasse.Aiacẽ uero nũq̃ distitisse dõec illũ occideret:& sic Aiacẽ celerem oilei filium accipiemus.

¶ACR. Neqcq̃.frustra:ordo ẽ:neqcq̃ pectes cæsariẽ Præsidio ferox amoris uel ueneris. uñ i expbrationẽ ueneris dictũ ẽ.Me duce dardanius spartã expugnauit adulter.Aut ego tæla dedi fouiq; cupidie bella. Imbelli cythara:q̃ nihil bellicũ fouet nec aliqd psit in bello:sed p amatorias cantilenas uoluptatẽ fœminis pstet. Diuides:neqcq̃ a supioribus. Thalamo graues hastas.graues pp disiũctionẽ copulæ. Et calami spicula gnosii:Cretẽsis.de cãna enl sagittæ fieri cõsueuerũt.Vt pq; ilia uenit hatũdo. Celerẽ seq a.ad seqndũ. aiacis uirtuti ẽt celeritatẽ dedit:uelut quẽ fugiẽtẽ nullus euaderet. Serus:aut ad eoꝝ dolorẽ dixit:qui eius eã pierunt aut certe qa quantum ad iertiam suam tarde perierit. Crines puluere collines:hoc ẽt procuratam capillorũ pulchritudinem puluere inquinabis:ut & fœdare in puluere crines.

¶POR. Neqcq̃ ueneris psidio ferox Pectes cæsariẽ grataq; fœminis ibelli cythara carmia diuides. sensus hic est.Nec pulchritudo tibi nec scia canãdi bello pderit:hæ delitiæ.n.mulieribꝰ magis aptæ sũt. Diuides:pro dispones.Ecce fuerit reperire.p furit ac p hoc discurit ut te repiat.Quẽ tu ceruus uti uallis in altera uisum pte lupum.Ordo ẽ.Quẽ tu fugies uti ceruus lupũ in altera pte uallis uisum.Mollis ãt i bellis atq; inermis. Sublimi anhelitu per ὑψαλαγχην.dixit pro sublimi parte corporis ædito q̃ est scilicet ore.

¶CHRI. Neqcq̃ ferox præsidio ueneris.nã tu credis posse defendi a uenere cõtra mineruam. Hæc ea rõne fingunt ab homero ut ostẽdat troianos desides & luxuriosꝰ:græcos ãt prudẽtes:sed ꝯtra scribit diõ. Pectes cæ.ut desides luxuriosiq; faciũt. Imbelli:apta ueneri & nõ marti. Diuides:qa q ad lyrã carmia canũt alternati mõ sua uoce utunt:modo lyræ sono. Gnosii:cretẽsis:a gnoso oppido illius isulæ ualebat ãt olim creta sagittãdi arte: Quapp i primis laudabant in bello cretẽses sagittarii.refert aũt Plini.ægyptũ cretãq; abundare calamis grauioris ponderis:qui propterea sagittis idõei sint. Similes ẽt dicit enasci i Italia: sed solũ iuxta rhenum bononiæ fluuiũ. Collines:deturpabis.i.concretos reddes:qđ & Maro de hectore scribit. Et concretos sanguine crines.Est.n.proprie linire:cũ aut cera aut aliqua non dissimili re qppia obturamus:uñ dicimus li

nire uasa: aut aliquod spaciũ diuisumq; concernimus utcũ capilli qui discreti sunt aliqua re condensantur.

Non laertiaden exitium tuæ
Gentis non pylium nestora respicis?
Vrgent impauidi te salaminius
Teucer|& sthenelus sciens
Pugnæ|siue opus est imperitare equis
Non auriga piger|merionen quoq;
Nosces|ecce furit te reperire atrox
Tydides melior patre:
Quem tu ceruus uti uallis in altera
Visum parte lupũ graminis imemor
Sublimi fugies mollis anhelitu
Non hoc pollicitus tuæ.
Iracunda diem proferet ilio:
Matronisq; phrygum classis achillei
Post certas hyemes uret achaicus
Ignis iliacas domos.

¶ANT. Laertiadẽ.laertæ filiũ ulyssẽ:uñ ait ipse apud oui Vlissis
diũ lib.xiii.met.Nã mihi laertes pater est Achrysius illi.Iup genus
piter huic.&c. Hũc multimodũ appellat homerꝰ. horatius Vlysses
uero exitiũ gẽtis paridis appellat.qm eius astu latẽs achilles gesta
muliebri habitu iter filias lycomedis depresus & i troiã du/ in troia
ctus ẽ q hectorẽ occidit & fratres eiꝰ plures.ꝑterea cõtinue nos
troiãis ipsis isidiabat:suaq; eloqntia græcos discedere uolẽ Pylos
tes retinuit. Vñ qcqd actũ ẽ postea i troiãos. Vlysses fecisse nestor
uñ:Et danais eiusdẽ solertia sæpe ꝓfuit.Cæpit ẽt helenũ pria
mi filiũ & uatẽ.rapuit itẽ palladiũ cæsis custodibꝰ arcis tro
iãæ sine quo troia capi ñ poterat.Vñ tũc troiã uicit quũ pos
se uinci coegit: Astyanacta ẽt hectoris filiũ a turri capta tro
ia deiecit. Sed latiꝰ de ulysse li.xiii.met.hr. Pyliũ nestora:
pylos.n. nestoris pãa fuit in lacõica mari super icumbẽs ut
Strabo scribit li.viii.fuit.ãt homero teste fidissimꝰ solerti pe
ctore & ꝯsilio potẽs: itaq; achiuos pugnandi artẽ edocebat.
cũ senex eẽt atq; exptissimꝰ hic ait ipse li.iiii.ilia. agamẽnõi.
Veq; eqdẽ mediꝰ ꝑplos i bella fouebo Cõsilio q solꝰ honos
solet eẽ senectæ:is ãt nonagita duxit nauis i troiã ut scr.hõe. Teucer
lib.ii.ilia. Salaminius Teucer:de li uide latiꝰ ode.vii.fuit ãt thel.
Teucer thelamõis filiꝰ illegitius ut scribit home.li.viii.ilia.q
iter alios troiãos occidit egregiũ quẽdã nole ibriũ priãi ge/ Sthene
neq;.nã medesicastã priãi filiã notã i mñonio hẽbat. Auctor ẽ hõe.lib.xiii.ilia. Sthenelus:fuit is capãei regis lus
filꝰ Diomedis auriga.q pro græcis i bello troiãoplurima gloriosa pegit.Is etiã percusso ænea ab Diomede Aeneæ
igenti saxo illius equos accepit cælesti semie ortos:ex illis.s.quos iuppiter troi dederat precium ganimedis fi equi
lii adempti.home.n.li.v.iliados itroducit Diomedem ita Sthenelo dicentem:Si pallas mihi palmam de am
borum cæde concesserit nulla i re mora sit qn isiliens i æneæ equos a curru frena corripias: & bigam ad no
stra tentoria adducas.Sunt.n.ex eo genere equorum quos iuppiter pro adempto ganimede filio Troi dona
uit ꝑstantissimos iter omnes.q sub sole sunt ac sub aurora.Ex qbus princeps Anchises furti laomedõte iscio
suppositis equabus quattuor sustulit pullos:apudq; se maiore cum cura educauit.Ex iis duos ut cernis fero/
ces æneiæ filio ad belli præsidium cõtulit atq; tribuit quos si ceperimus & prædam & ægregiam sane laudẽ
rettulerimus. Merionẽ:fuit is idomenei patruelis de quo plura diximus ode.vi.illud hic addimus.homerũ
li.vii.ilia.inter nouem græcorum fortissimos numerare.Merionẽ numerantur.n.Agamemnon:Diomedes: Merio/
Aiax:Thelamõius:Aiax oileus:Idomeneus:Meriões:Euripilus:Thoas:Vlysses. Tydides:Diomedes tydei fi/ nes
lius:q ultra plurima gloriose gesta:Venerẽ i dextra & martẽ sub utero pcussit. Vt late li.v.ilia.hr.ꝑpterea me/ græcoꝝ
lior patre dicitur.Vnde ode sexta ait hora.Tydidẽ superis parẽ. Tydeus ãt etiam fortissimus fuit: nam solus fortissi/
occidit qnquaginta uiros sibi i itinere ab etheocle i insidiis positos quod scribit Diodo. li.v. Et latius home. mi.ix.
li.iiii &. li.v.ubi ait.Tydeũ fuisse pua statura:sed bellatorem &c. Quem tu ceruus uti:Ordo est.Quẽ tu mol Diome/
lis sublimi anhelitu fugies:uti ceruus gramis imemor lupum fugit:i altera uallis pte uisum. Graminis ime des
mor.timoris cã id accidit. Sublimi anhelitu.i.alto & maximo: quod qdem celeri fuga euenit. Mollis:de/ Tydeus
licatus & ibellis. Hoc fugere [illegible] .... æ.uidelicet helenæ.Vnde dixit apud Ouidiũ.Finge tamẽ si uis igens cõsur
gere bellum.Et mihi sunt uires:& mea tela nocent.Nec plus atrides animi Menelaus habebit Quam paris:
aut armis anteferendus erit.Pene puer cæsis abducta armenta recepi Hostibus:&c Et apud homerum li.iii. I
clamabat.Quis.n.contendere graium Audet:& alterna martem decernere morte? Iracunda classis achillei.
Achilles.n.diu pugnare noluit ob raptam sibi briseida ab agamẽnone.Tandem quum eius sibi amicissimus
patroclus ab hectore occisus esset:dolore affectus in prælium irruit:ubi multos troianorum occidit:& hecto/
raq; qdem solus fuerat cã diuturni belli. Vnde eo mortuo facile postea ilio potiti sunt græci de cuius incen/
dio legito Virg.li.ii.æn. Achaicus ignis,in achaia.n.erant argos & Mycenæ:ubi agamẽnon & Menelaus re
gnarunt.quorum gratia tota græcia fere in ilium iit.

¶ACR. Non laertiaden:singulos uelut exitiales minatur duces ulyssem & nestorem pylii filium:Vlysses
.n.astianacta ꝑcipitẽ muro dedit. Te salaminius teucer:de salamina ciuitate thelamonis filius:frater aiacis.
Sthenelus:filius capãei. Bene uaticinatur:& præsentia uidere scire facit futura.Lucãus.Hunc ergo flumina
deformis truncus arena q iacet agnosco. Sciẽs pugnæ.doctus at pugnandum. Siue est opus:est etiam in
signis domitor equorum. Non auriga piger:Diomedis fuit auriga qui corpus patrocli cum aiace:& antilo
cho liberauit. Ecce furit te reperire atrox tydides: & hoc etiam inertiæ paridis assignat tantam esse morã
quãta eum faceret inueniri.sine certamine.n.uelut imbellem esse piturum dicit. Vnde & eum ceruo ad timo
ris similitudinem comparat. Melior pte:fortior.quia numia uulnerauit:uel qa hic ad pãiam uictor reuersus
est quod patri eius non cõtigerat. Quem tu ceruus uti:Ordo est:quem tu mollis fugies sublimi anhelitu:ut
ceruus imemor graminis uisum lupũ in altera pte uallis fugit. Sublimi.s.hypallage figura est pro sublimi
parte corpis.i.ore ædito uel quia ipse anhelitus summa petat potiusq̃ ima. Non hoc pollicitus:ut fugeres.s.
Tuæ: quam diligis:ut Daphnimque tuum tollemus ad astra. Iracunda diem proferet ilio.Non tempus ue/
lut propitia aut amica proteget:sed in paucos dies differt uindictam. Ordo est:iracunda classis Achillei pro

fcret diem ilio & matronis phrygũ. Achillei:ueteres declinationes iſta habent achillei & ulyſſei. Hyemes: ſynecdochicos pro ãnis poſuit ut Vir. Ternaq; tranſierint rutulis hyberna ſubactis. nam & æſtatem ſimuli/ter poſuit. Nam te iã ſeptima portat: Omnibus errantem terris & fluctibus æſtas.

POR. Non hoc pollicitus tuæ. helenæ. Achillei claſſis. Achillei & ulyſſei ueteres dixerunt ad ſimilitudinem fortaſſis diei & faciei.

CHRI. Laertiadẽ. ulyxẽ laertis filiũ: cui Homerus ĩ prudentia atq; aſtutia primas ptes dat: & πολύπορτον i. urbiũ uaſtatorẽ appellat: qm ĩ re militari prudẽtia uires ſupat. ergo hoc dat ulyxi qđ nõ dat achilli ſic & poeta nũc nõ aiacẽ: q fortiſſimus fuit: ſed ulyſſẽ: q prudẽtiſſimus appellat exitiũ gẽtis troianæ. Vultus adulteros: dat uultui qđ ẽ hoĩs: ſed puto dixit adulteros. i. uenuſtos: & q ſua uẽuſtate facile helenã ĩ adulteriũ ptraxerit: ut ſit ſnia deturpabit ille uultus quo nimiũ placuiſti. Pyliũ neſtora: a pylo urbe eũ denoiauit. Fuit neſtor filius nelei: & neptũni nepos: neleus. n. a fratre prelia regno pulſus pilon urbẽ cõdidit. neſtorẽq; filiũ ſucceſ/ſorẽ reliqt cui lõgiſſima uita fuit. uir fuit excellẽti fortitudie: nã adoleſcẽs apros ſupauit. deĩde pithoo aduer/ſus cẽtauros aptimã opam nauauit. Fuit ut ſcribit Home. & eloquẽtiſſimus ſimul & ſapiẽtiſſimus. Teucer. de quo dictũ eſt. Salaminius: ex ſalamie ĩſula: uel q ĩ cypro ſalamia cõdidit. Sthenel⁹: dux unus ex his q in equo troiãoÿ latitarũt: & capãei fili⁹. Sciẽs pugnæ: priſci ĩ curribus pugnabãt: quos græci διφρούσ qm duos ferrẽt appellabãt. Ex his ãt alter pugnabat: alter equos regebat. Ergo poeta utriuſq; rei pitũ oñdit ſthenelũ cũ ſit ſciẽs pugnæ. atq; celer auriga. i. equoȝ moderator. Merionẽ: qiter argiuos egregiũ ſe pbuit. Melior. p. nãq̃uis tydeus fortis fuerit de quo ſtatius. Maior ĩ exiguo regnabat corpore uirtus: tamen Dio. ab home. fortiſſimus deſcribit. cũ & uenerẽ & martẽ illũ uulneraſſe fingat. Quẽ tu. ordo ẽ: quẽ tu mollis fugiens ueluti ceruus imemor graminis fugit lupum uiſum in altera parte uallis. Sublimi. maximo: nam q fugiũt uehemẽter ex curſu atq; timore anhelant: uel ſublimi qui uehementia calidioris anhelitus apparet oculis in altũ tẽdẽs.

Mollis: luxurioſus. Tuæ: helenæ: & notat amantiũ morẽ: q maxima fortiſſimaq; de ſe apud amicas ia/ctant q̃ deinde nõ pſtant. Iracũda. ordo eſt. iracũda claſſis achillei. i. ipſe achilles: q cũ ſibi ab agamẽnõe rapta eſſet briſeis: adeo rẽ iniquo aĩo tulit: ut diu ĩtra tẽtoriũ latẽs ĩ pugnã pdire noluerit: quo tpe magnã ſtragem græcoȝ hectorẽ dediſſe ferũt. Sua igit ceſſatio expugnationẽ troie dilatũ iri nũc canit nereus. Achillei: antẽ pro achillis: & eſt datiuus græcus per dierefim pro genitiuo latio. Proferet diem: progabit tps. Certas. q. d. a fatis decretas. Achaicus: græcus. nã achaia ps eſt græciæ. Iliacas: rectius q̃ troianas: nã iliũ urbs eſt troia regio. Virgil. Ilium in Italiam portans uictoſque penates.

Argumentum. ODES. XVI.

ANT. Extadecima ode: Amicam poeta alloquit dicens ſiue igni ſiue aqua: ſeu uti placuerit iambos deſtruat: quos olim ĩ eam furore ductus ediderat. Deĩde ipſius furoris & iræ effectus oſtendit. Nouiſſime uero mutando triſtia: mitia ſe ſcrip/turum fatetur dummodo mutato carmine iambis con/trario. ideſt ſcriptis laudibus. ſibi amica fiat imitatus autem. Steſichorum lyricum poetam ſiculum: eſt qui ui/tuperationem helenæ ſcribens cæcatus eſt. poſtea uero reſponſo apollinis eiuſdem laudes deſcripſit: quare oculorum aſpectum recepit. De quo ipſe horatius etiam in Epodo penultimo meminit ibi ſcilicet infamis helenæ caſtor. &c. Eſt autem παλινῳδία. i. Recãtatio cõtrarius cãtus. πάλιν. n. iterum & retro ſignificat ᾠδη cãtus dĩ. ſit aũt quũ male de quopiam ſcribẽtes. deĩde reſcribẽtes bñ de eodem ſcribimus. O matre pulchra filia pulchrior: Ode eſt tricolos tetraſtrophos. eſt. n. Metrũ duobus uerſibus Alchaicũ. Tertius Archilocus hypcatalecticus eſt: Quartus pindaricus eſt: De qbus late ode nona. Eſt. n. hæc illi ſimilis carmine. Criminoſis: pbroſis & maledicis. Modũ: finẽ. Iãbis: iãbicum carmẽ eſt maledicũ ab iãbim quod eſt maledicere ut ſcribit Diomedes. Eius inuẽtor Archilochus fuit. hinc hora. in arte inquit: Archilocum proprio rabies armauit iambo: ſcripſit. n. contra lycãbẽ ſocerum ſuum ab negata eius filia ſibi ante ſponſa. ἰαμβίζω aperimus. ut ſcribunt alii eſt iniurior ui/tupo: uiolo; caſtigo. Mari adriano: adriaticum mare in dextro latere illyricos hẽt: in ſiniſtro uero Italiam. Cuius ps eſt ionius ſinus: ut Strab. docet li. iii. q dixerit autem Hor. hoc loco adrianum p adriaticum ſecus eſt Pli. n. li. iii. c. xiiii. de picẽo ſcribẽs ita inqt: ubi nũc ager adrianus & adria colõia a mari. vii. milibus paſſ. Titulo uero. xvii. ab adria adriaticũ mare appellatum ſcrib. Stra. itẽ li. v. ubi de Rhauẽna meminit: inqt adriam qdem inclytẽ ciuitatẽ fuiſſe memoriæ pditũ eſt: a cuius noie & ſinus appellatus eſt adriaticus.

Iãbicum carmen adriati/cũ mare

Ode. xvi. tricolos tetraſtrophos ad amicam palinodia ideſt recantatio.

O Matre pulchra filia pulchrior:
Q uẽ crimioſis cũq; uoles modũ
Pones iambis: ſiue flammæ:
Siue mari libet adriano.

ACR. O matre pul. fi. pul. Tindari ſatiſfacit. ode ẽ tricolos tetraſtrophos. Metrẽ duob⁹ uerſib⁹ Alchaicũ: qđ ꝯſtat ex ſpõdeo & iãbo & cæſura uel iãbica pẽtimemeri & duob⁹ dactilis ita. O ma. tre pul. chra. filia pul/chrior. Tertius dimeter iãbicus hipcatalecticus ita. Pones iãbis: ſi uel fla ma. Quartus pĩdaricus ꝯſtat ex duobus dactilis & duobus trocheis ita. Siue ma. ri libet. adri. ano: hanc odem in ſatiſfactionẽ facit amicæ ſuæ quã

iratus carmie læserat ꝑmittẽs aboléda q̃ ad eã scripserat.imitatus Stesicoꝝ poetã siculũq uitupationem scribés helenæ cæcatus est:& post ea rñso apollinis laudẽ eius scripsit:& oculoꝝ aspectũ recepit:Cui⁹ rei & i epodo idẽ poeta memit.Infamis helenæ castor offensus uicẽ fraterq; magni castoris uicti pce adépta uati reddidere lumia. O mre.p.f.p.i.cõparatione formosæ formosior. Cõparatiu⁹.n.& suplatiuus.ppositio pferunt: ut Vir.Quaꝝ quæ forma est pulcherrĩa deiopeã.Et formosi pecoris custos formosior ipse pro ipse formosus.
Quẽ.c. cũq;.temesis ẽ quẽcũq;. Pones iãbis:ipsi.n.aptiores iniuriis sunt:qbus eã uersibus læserat. Siue flãma: hoc in satisfactiõe pro delendo crimie dixit.illud secut⁹ uirgilianũ.Aut pelago danaũ insidias suspectaq; dõa Præcipitare iubet subiectisq; urere flammis.

POR. O matre pulchra filia pulchrior.hac ode παλινῳδίαν repromittit ei i quã ꝓbrosũ carmẽ scripserat tindaridi cuidã amicæ suæ.i.recãtaturũ ea q̃ dixerat.Dicitq; se iracũdia motũ ea scripsisse. Affirmat ãt ñ magis mñs magnæ aut apollinis numie istictos furere q̃ eos q iracũdia sunt icitati adeo ut nulla ui hic furor deterreri poss.t.Scribit palinodiã.i.cantum cõtrariũ priori nã recãtat ea q̃ iratus i amicam scripserat:ut eam sibi recõciliet.atq; ita iuectiuam excusat:ut culpam oẽm in iracũdiã reiiciat nihil autem quod ad artificiũ ptineat ꝑtermittit.Captat.n.bẽiuolẽtiam cum illam pulcherrimam appellat quo nihil gratius mulieri præstari põt deinde carmina in quibus maledixit pro suo arbitrio abolenda ꝑmittit. Pulchra:antiqui pulchrum lachrymas & sepulchrum aspirabant:magnũ ergo est mulieri ut pulchra sit:sed maximum ut sit pulchra muliere pulchrior. Quẽ.c.cũq;.i.quẽcuuq; per temesin. Crimiosis:quæ crimia iferant:Crimẽ.n.uitium est:sed & causam qñq; significat.Virg.Et crimie ab uno disce oẽs in hoc ergo confitetur delictum quæ res ad iracũdiam placandam uæhemẽter cõfert.Sic dauus ille terentianus se crucem meritum fatetur.Est tamẽ quo ad id fieri põt post cõfessionem adhibenda excusatio:ut hic ubi in irã culpam reiicit.Scripserat autẽ iãbicis uersibus:quonam pes ille uæhemẽtiam affert:& genus dicendi cõtortũ & cõcitatissimum:& accommodatum inuectiuis.Sicq; illo usus est archilochus poeta:ut hora.alibi. Archilochum proprio rabies armauit iambo. Hunc socii cœpere pedes:grãdesq; coturni.Alternis actũ sermonibus & populares uincentem strepitus & natũ reb⁹ agẽdis. Siue flãma:siue mari simile illi uirgiliano: Aut pelago danaũ insidias suspectaq; dõa ꝑcipitare iubet subiectisq; urere flãmis. Adriano:pro adriatico.& posuit speciem pro genere more suo.

Non dindymene non adytis quatit
Mentem sacerdotum incola pythius:
Non liber æque/non acuta
Sic geminant corybantes æra
Tristes ut iræ/quas neq; noricus
Deterret ensis/nec mare naufragum:
Nec sæuus ignis:nec tremendo
Iupiter ipse ruens tumultu.
Fertur prometheus addere principi
Limo coactus particulam undiq;
Defectam/& insani leonis
Vim stomacho apposuisse nostro.
Iræ thyesten exitio graui
Strauere:& altis urbibus ultimæ
Stetere causæ cur perirent
Funditus:imprimeretq; muris
Hostile aratrum exercitus insolens.
Compesce mentem:me quoq; pectoris
Tentauit in dulci iuuenta
Feruor:& in celleres iambos
Misit furentem/nunc ego mitibus
Mutare quæro tristia/dum mihi
Fias recantatis amica
Opprobriis:animumq; reddas.

ANT. Dindymene:ordo ẽ nõ dindymene:ñ icola
pythius:nõ liber:æque i adytis ꝯcutit mẽtẽ sacerdotum didy
Dindymene Strabo libro.xiiii.scribit:Didyma montes ma
eẽ i thessalia.In quo loco erat dindymẽæ mñs deũ fanũ dyndi
& li.xii.ait.ꝙ in phrygia urbs erat pisin⁹ noie.emporiũ menæ
regionis hẽbat & tẽplũ maximũ magnæ uenerationis pisinus
matris deũ.Sacerdotes olĩ præpotentes quidam erant:
Sacerdotiũ maximũ hẽbãt.Romãi tẽplũ celebre reddi didyma
derũt:accersita ide deæ statua queadmodũ ea q̃ æscula didyme
pii erat ex epidauro:Mõs qdẽ urbi iminebat noie didy næ
ma:a quo didymẽa dicta ẽ ꝓpe sãgari⁹ amnis fluit:sec⁹ Sangari
quẽ erãt antiq̃ phrygũ domicilia: ut mydæ &c. hæc ex us.f.
illo. Corybãtes:aũt ut idẽ ait li.x.Cretæ ppli Cybeles Cory
ministri erãt iter quos fuisse tradũt quosdã spiritib⁹ af bantes
flatos:& bacchicos:cũ strepitu ac fragore i cymbalisq; Adytũ
ac tympanis & armis.itẽ ẽt tybiis & uociferatõib⁹ iter
sacrificandũ stupefacientes. Inq; minstrorũ habitu pu Pythius
blica mõ quodã sacra factitãtes. Adytis.i.penetralib⁹. Pytho
Dĩ ãt adytũ ab.α.qd ẽ sine & δύω igredior q̃si sine adi
tu & igressu.ñ.n.oĩbus patet penetraliũ adyt⁹. Incola
pythius.i.apollo q pythius dictus est ab pyhone serpẽ
te:quem occiderat:pytho ãt dict⁹ ẽ a πυθω qd ẽ putre
do uel putrefactio: qñ ex putredie terræ post diluiũ ge apollo
neratus ẽ.Macrobius uero li.i.Sat.fabulã ipsã apit late. Delph.
Incola py. i.aduena. Nã cicero i li.de.n.d. de apollinũ
numero sic ait.Terti⁹ ioue tertio natus & latõa: quẽ ex
hyperboreis delphos ferũt aduenisse. Diodor⁹ itẽ li.yi.
sic ait. Eodẽ modo plurimũ tẽporis apollo circa delũ
ac lyciã:Delphosq; uersatus ẽ.subiũgit postea:ꝙ ab loco
ac gestis Deliũ ac pythiũ appellarũt hero.li.ii. ẽt oñdit Apollo
ꝙ apollo delphis morabat his uerbis.Post hæc igẽtib⁹ liber pr
hostiis deũ.qui ẽ apud delphos exorãdũ statuit: uideli
cet crœsus.optime igit pythi⁹ icola.i. habitator delpho
rũ.s.Vel icola.s.eorũ sacerdotũ:tũc.n.eos incolit:quum pnassus
eius spũ afflati sũt. Liber Apollinẽ & liberũ patrẽ unũ eũdẽq; deũ eẽ asseuerat aristoteles:ait enĩ i thracia fuisse Iræ Vis
adytũ libero cõsecratum:ex quo reddebãtur oracula.sed in hoc adyto uaticinabãtur plurimo mero sumpto.
uti apud clarũ aq̃ pota effabãtur oracula. Itẽ boetii parnassum montem apollini cõsecratum eẽ memorãtes:
simul tamẽ in eodem & oraculum delphicũ & speluncas bacchicas uni deo cõsecratas colebãt.hæc ex Mac.

Iræ li.i.sat. Triftes ut iræphilofophus lib.vii.eth.etiam fcribit.Iram corpus manifefte ꝑmutare:nonnullofq; in
Vis furoré ac infaniá adigere. Noricus enfis:Norici incolæ funt alpiú:ut plini⁹ fcribit li.iii.Idé quoq; lib.xxxiiii.
norici c.xviii.fcribit in Noricis eé ferri uená laudabilis. Tumultu.i. tonitru & fulmine : quú enim in nube luctatur
töitrua flatus aut uapor.tonitrua edunť.St erumpat ardens fulmina.Si longiore tractu nitať:fulgetra. his findiť nu
Fulmia besillis perrumpiť.Pli.li.ii. Prometheus:id dici poteft ꝓuidés uel prudés: Id.n. ꝓmethis fignificat . prome
fulgetra theo uero.ꝓuideo.ꝓmethia prouidentia feu prudentia: Eufebius aút fcribit:q; anno mundi.MMM. ccccc.x.
prome/ argis regnáte Argo fecundum quorundam opinionem fuit prometheus . a quo hoies factos effe cõmemo/
theus rant:& reuera cum fapiés effet feritaté eorum & nimiá imperitiam ad humanitatem & fciam tráffigurabat:
Hæc ex Eufebio.Lactantius uero fcribit ꝓmetheú primú fimulachra ex luto componere iueniffe. Principi
limo.i.primo hominis fimulachro ex limo facto. Vndiq;:ideft ex cunctis fere aialibus.hinc leonis uim fto/
macho appofuit:a lepore timorem accepit.ab Vulpe aftus &c. Infani leonis:Plinius item fcribit.raro leoné
placidú effe:nam crebrior eius iracundia. Vim ftomacho appofuiffe noftro.Claudianus de quarto confu
latu honorii⁹fic ait:Iram fanguinei regio fub pectore cordis Protegit:imbutá flámis auidamq; nocendi Præ
cipitemq; fui rabie fuccenfa tumefcit. Thyeften:iræ atrei thyeften ftrauere.Atreus enim eius frater thyeftæ
filios edendos appofuit iratus:q; ille cum uxore fua coiuiffet. De quo latius in ode.vi.iá diximus. Altis ut
bibus:ut Ilio thebis: athenis:Sagúto. Carthagini : Numantiæ &c. Infolens:ideft impudens & audax.quan
doq; non folens : ut Marcellus fcribit. Me quoq;.excufat poeta fe ipfum : q; olim iambos fcripferit furore
Iræ lo quodam in illam . Celeres iambos:idé in arte ait:Syllaba longa breui fubiecta uocatur iamb⁹.Pes citus un
cus de etiá trimetris accedere iuffit Nomé iambæis:cú fenos redderet ictus:ait aút eo loco porphyrio quæri fole/
Atreus re cur trimetri appellanť tragici iambi cú fenos accipiant pedes.quoniá.f.tanta breuitas eft:pedum ut iunctu
thyeftes ræ binos complectanť pedes Acron uero fcribit. horatiú uoluiffe iambum citum itelligere fex pedú uerfum.
Infolés Mitibus:dulcibus:placidis:iucundis. Recátatis: opprobriis in cõtrariú cantatis criminibus & maledictis.
Iambus ¶ACR. Non dindymenæ.a monte matré deum dicit.Amoris fe fatetur furore peccaffe.& probare uult fic
Trime/ iram moderationé non recipere.in animis hominum quemadmodum alieni furoris bacchátes. Incola py/
tri iábi rhius:a pythone apollo. Non liber æque:liber etiam qui fimiliter facerdotes fuas uexat furore. Acuta.a
tynitu acuta autem fonora. Virgilius. Pelion hinitu fugiens impleuit acuto. Corybantes: miniftri matris
deorum. Quas neq; noricus deterret enfis.emphafis eft:in ipfis enim locis & probatum ferrum eft:& opti/
mi gladii fiunt:& ideo ex prouincia ferrum laudauit é autem noricum pars illyrici. Virg. Tum fciat aereas
alpes:& norica fiquis caftella i tumulis. Nec mare naufragum:naufragia faciés.quafi naufragum. Vir.Cau
lonifq; arces & naufragum fcylaceum. Ne tremendo:ideft tremore tonitus dixit.unde eft:Et mortalia cor
da ꝑgentes humilis ftrauit pauor. Ille flagráti:aut athon aut rhodopen aut alta cerunia tælo deiicit. Rués:
ideft impetuofe ueniens.Fertur prometheus addere principi Limo coactus parti.Senfus prefenti intentioni
neceffarius conceptus eft.ait aút ꝓmetheú cú limo hoies fingeret iuffum ex omnibus aialib⁹particulas pro
ut erat eoꝝ natura hoi apponere unde uim leonis ftomacho appofuiffe:uó q; iracundia magis accendamur
Timoré a lepore pofuit uulpe aftutiá:cæteraq; a reliqs.ordo eft. Fertur Prometheus coactus addere principi
limo particulá defectá undiq; & appofuiffe noftro ftomacho ui ifani leonis. Vndiq; defectá.q̄fi ex multis ho
miné cõpofuerit . Iræ thyefté exitio graui.f.Atreus & thyeftes fratres fuerút.Thyeftes uero uxoré fratris in
ceftauit.ille filios ei⁹ ꝑi epuládos appofuit.Quod fcelus & fol fugiffe narrať.Hinc Vir.Nec tá auerfus equos
tyria fol iúgit ab urbe.& ftatius.Et calligantes abrupto fole mycenas. Stetere:extitere ufq; aduerfióe. Ho
ftile aratrú:cõdendis atq; euertédis ciuitatibus.hæc confuetudo fuit ut aratro fierent.ut Virg. Interea æneas
urbé defignat aratro.Ité:Cic.de euertéda i philippicis:ut uexilú tolleret:& aratrú circúduceret. Infolés:tátú
modo ira cõmotus. Cõpefce mété.i.noli me irafcédo imitari qué penitet. Celeres iábos.epithetó eft.Sic in
arte poetica de pede iábo pes citus:Vñ ét trimetris accrefcere iuffit nomé iábæis. Mifit furété.ꝑp irá.f.Nunc
ego mitibus.i.bládimétis mutare iracúdiá cupio. Recátatis.i.meliore carmine deletis. Recátáť át opprobria
cum multo carmine laudibus corriguntť. Aiumq; reddas. hoc eft fpem mihi redintegrandi amoris facias.
¶POR. Noricus enfis.fpecié ꝑ genere pofuit.Nó.n.norico tátú enfes fiút.fed fic diciť:ut leuis inatat alnus
miffa pado. Nec mare naufragú:ut naufragú.fcyllaceú q; ibi naues frágunť. Et ifani leonis uim ftomacho
appofuiffe noftro.Belle de fabula fenfus ꝑfenti intentiói neceffarius conceptus Ait aút ꝓmetheú limo hoies
fingere iuffum & ex oibus aialibus particulas hoi apponere. Vim leóis ftomacho:appofuiffe .Iccirco iracun
dia magis nos incédi q̄ ulla alia aialia. Iræ thyefté exitio graui.iá hoc αποσϕαρα χιγματοσ infert.q̄ fit ira
atrox:& exitiofa hoibus. Imprimeretq; muris hoftile aratrú:hoc eft:hæc eadem ira caufa fuit delendis urbi
bus ufq; adeo ut ubi fuiffent muri aratrú iduceret. Me quoq;.p.t.i.d.i.f.me quoq; inqt iracúdia calore iubéte
magis accenfa incitauit in iambos.Iambici aút uerfus aptiffimi habentur ad maledicendum: deniq; & catu
lus cum maledicta minaretur fic ait.At nó effugies meos iábos. Fias recantatis.remutatis. Amica.Recan/
tari proba dicuntur cum contraria probris carmina fiunt in eum cui maledixerimus.
¶CHRI. Nó dindymene:hæc cybele.é & magna mater:dictáq; eá putant a dindymo móte phrygiæ:i quo
coliť.Sed de hac dea origo breuiter ꝑftringéda ui.Ferút ergo apud athlános uiros iuftiffimos cœlú regnaf
fe eúq; hoies hacten⁹ fparfim uagátes i unú coegiffe:atq; morib⁹ legibufq; ifotmaffe :frugúq; & aliaꝝ utiliú
reꝝ inuétoré fuiffe:& iperiú ad occiduas feptentrionalefq; ptes ꝓpagaffe:& qm̃ fydeꝝ diligentiffimus fpecu
lator extitit multa futura hoibus ꝑdixiffet:& annú ad folis: & méfem ad lunæ reuolutioné ftituiffe. Quapp
cú e uita migraffet diuinis illú honoribus ꝓfecuti fút: ꝑpetuúq; regé putarút:& de fuo noie cœlú appellatút.
Sufcepit ex pluribus uxoribus filios.xlv.fed ex Titæa qndecimq & finguli fingula fortiti eént noia: tñ com
muni nocabulo a mře titanes appellati funt.Ipfa aút titæa ꝑp multa bñficia i mortales collata terra é noia/

ra·Habuit pterea filias quaꝝ excellētiores fuerͣ Basylea.i.regina:& Rhea:sed basylea quæ natu maior erat affectu materno oēs fratres enutriuit:ꝓptereaq; magna mater ē uocitata :& post patris ad supos discessū hypioni fratri nupsit:ac solē & lunā pepit.Hæc ē igiͬ magna mater q̄ cybele & dindymene uocaͬ.Tradiͬ tñ huius deæ & alia i phrygia origo:Dicūt.n.uetustū phrygiæ & lidiæ Meonē:& cū ex dindyme uxore filiā suscepisset quā nutrire nolēs exponēdā in siluis curauit:q̄ diuinitus a pardis huiuscemodiq; feris nutrita ē:donec a muliere pastoris luēta domūq; adducta cybele uolata ē.Hæc iā adulta forma modesta ac prudentia excelluit nā ex pluribus calamis fistulā prima adiuenit:& cymbala:& tympana ad ludos & choreas:& contra pecudum puerorūq; morbos remedia tulit:qbus meritis mater ꝓspera cognomiata ē.hæc fratris saturni uxor:iouē:iunonē neptūnū & plutonē genuit.Dicta ē deoꝝ mater:& datus currus q leonibus trahiͬ:& corona turrita in capite.Nā cū terra īterpreteͬ terra turres sustinet.Sed ut ad poetā q̄nq; reuertar:demōstrat ipse maiorem furorem esse in ira:q̄ aut in sacerdotibus magnæ matris: aut apollinis:cū diuino furore cōcitanͬ.ergo nō dindymene.i.magna mater:nō æque.i.tm̄ quatit mētem suoꝝ sacerdotū cū illos furore corripitur tristes curæ.i. magnus amor quatiunt mētē amantis.Nā sacerdotes istoꝝ deoꝝ numine correpti uehemēter funit : ut etiā Vir.in syllaba ostēdit de qua dicit.Nō uultus nō color unus:nō cōptæ māsere comæ. Pithius:apollo. Incola·sacerdotū:qa plerūq; sacerdos apollinis q̄ pithia diciͬ.ipsius numinis furorē in se ꝯcepit.ergo ē icola illius apollo. Nō liber.i. bacchus:nā & ipse bacchātes in suis sacris mulieres quas a furore menades appellant uæhemēter concutit. Corybantes non sic gemināt.i. cōgeminatis ictibus pulsant.æra acuta.i. cymbala & reliq̄ huiusmodi ænea uasa:q̄ pulsata tinulū acutūq; sonū emittūt.unde Oui.Tinulaq; æra sonāt:& olēt myrrhæq; crociq;. Corybantes:quos seruius & nonulli alii putāt dæmones eē cybeles mistros.Diodorus illius filios ex amazonū snia scribit.Lactātius āt putat eosdē eē & curetes:& latine lares familiares appellari. Tristes ut iræ:Ergo dii quos nolauit nō æque quatiunt & ꝑturbant mētes sacerdotū:ut iræ cōcutiūt humanas mentes. Quæ iræ adeo uehementes sunt ut nullo timore cōpesci possint:nō ferro & bello:nō ēt marinis tēpestatibus.

Noricus ensis:nā ualidissimus ensis:q ex eo fero qđ in noricis optimū nasciͬ cōfectus sit.Norici.n.populi sunt in alpibus iuxta brixiā urbē:apud quos ea spēs ferri oriͬ:quod uulgus accialū uocat.Isti populi inter rhetos annumerāͬ.Posuit ergo spēm ꝓ genere quēadmodū supra dixit spicula gnosii calami. Mare naufragū .i.in eā tēpestatē insurgēs ut nauigātes i naufragiū ipellat. Nec sæuus ignis: sæuus magnus. Vir. Sæuus ubi æacidæ telo iacet hector.Vel crudelis q̄m omnia uorat ignis.uñ Vir.Ilicet ignis edax:& ægyptii ignē aial esse putarūt:& q̄diu pabulū iueniat uiuere:deinde extingui. Nec iuppiter ruēs.i.cū ipetu descēdēs cū horrēdo tumultu.Et ītelligit fulmē qđ iuppiter cōtorquet nō sine horrēdo tonitru.ꝓbat irā nō facile posse extingui:q̄m in nobis a natura īsita sit:& q̄ a natura sunt nō possunt a nobis penitus auelli:ueꝝ cū poeta sit nō physicas affert rōnes:sed fabulosas.Sed de ꝓmetheo iā diximus.Finxit ergo simulachrū ex limo:& imisit aiam cū oībus potentiis ac uiribus:īmisit appetitū cōcupiscibilē & irascibilē:deditq; illi ex sue libidinē ex uulpe dolos: ex lepore timiditatem:ex leone iram:ex aliis item aliud quod ita finxerunt poetæ:quia sola rō hois est: ꝑturbationes aūt & motus rōni nō obtēperantes ferini potius putādi sunt q̄ humani. Stomacho:physici in iecore ponunt:sed poeta respexit usum loquēdi:quo dicimus stomachari ꝓ indignari:& stomachū idignationē:sed ēt in magna ira quicqđ in stomacho bilis residet efferuescit intumescitq;. Insaui le.q.d.eam uim supbæ indignationis qua leones insaniūt. Vis uim tm̄ in singulari habet.Idēq; significat apud latinos quod apud græcos ... est igiͬ uis fortitudo.Virg.instat ui.pa.p.itē uirtus.Vir.Et multa ui.m.a.itē uiolentia.Idē.Fit uia ui.r.a.pr.q;.t.dicimus ēt uim auri idest copiam auri. Iræ:hoꝝ fratrū:fabula iam enarrata est. Iræ.s.Atrei quibus ille fratri filios epulādos dedit. Strauere:q̄m deiecere & oppssere:nā ut secūdis rebus elatos uidemus homines:sic in aduersis ꝓstratos. Et altis ur.nam ira ciuilis romā ꝑdidit. Cur:propter quas: aduerbiū pro nomine. Funditus:a fundamētis:sunt enim quædam latina aduerbia ad similitudinē græcoꝝ quæ desinunt θεν ut οἴκοθεν.i.ex domo:ut sunt diuinitus:cœlitus:funditus. Hostile aratrū:qa prisci aratro in condēdis euertēdisq; urbibus utebanͬ. Insolens.q.d.uictor:nā ex uictoria insolēs redditur exercitus. Me quoq; admonet plura simul:primo ne mireͬ illum iratū fuisse olim cū ipsa nunc irascaͬ:& excusat irā quæ uideͬ feruori adolescētiæ fuisse cōdonāda:& ostēdit posse illā sperare ne rursus ipse excādescat:cū feruor iuuētutis discesserit. Dulci iuuēta:ꝑfecto ætas est suauissima:qa in nulla ætate plenius uoluptates percipiunͬ. Feruor pectoris:descriptio iræ est cū ipsa sit accēsio sanguinis circa cor. Celeres: cōcitatos & ueluti torrēs decurrētes: sed hæc olim:nūc aūt cupio mutare. Tristia mitibus.i.ꝓ his q̄ tristia & amara dixerā ponere mitia & iucunda.

Recātatis opprobriis.i.in cōtrarium cātatis.Id.n.aliq̄n significat re in cōpositione: ut retego refero: ergo cātatis ꝓ opprobriis laudibus.probrum uitiū est unde opprobrium maledictū qđ ꝓpter ꝓbrum infertur.

¶Ode.xvii.tricolos tetrastrophos tyndarida puellam inuitat in uillam suam.

Velox amœnum sæpe lucretilem
Mutat lycæo faunus/& igneam
Defendit æstatem capellis
Vsq; meis|pluuiosq; uentos.

¶Argumentum. ODES.XVII.

¶ANT. Decimaseptima Ode Tyndaridē puellā inuitat ī uillā:quā i sabinis hēbat.laudansq; illā dicit faunū sæpenumero lycæum archadiæ mōtē relinq̄re:petereq; amœnū lucretilem mōtē sabiniæ: & ibi suas oues passim pascētes reddere tutas ab æstu: uētis:serpentibus:ac lupis.Inde demū reꝝ copiam tyndaris hic poterit:Nec æstū timebit caniculæ:cātabit & lyrica carmina sub umbra:pocula optimi uini sumēdo:nec metuet Cyrū alteꝝ eius amatorē ne sibi manus iniiciat.scindatue crinibus herētē coronā:aut uestē. Velox amœnū sæpe lucretilē:Ode est tricolos tetrastrophos:est.n.metrū supiori simile. Lucretilē:lucretilis mons est in sabinis:quod & locus iste ostendit Lucretilis.m.

Lycæus Lycæo:lycæus archadiæ mons:in quo lycæi iouis delubrum auctore Pli.li.iiii.quē qdem iouem lycæum ali
Pan q pana uolunt significari.de quo Vir.in buco.Pan deus archadiæ uenit.Item pan curat oues.ouiumq; magi
Ondere stros.Horatius igitur hoc loco:faunū pana ipsum intelligit. Mutat lycæo:hypallage est.Dicit.n.faunū re/
Defen// licto lycæo lucretilē petere. Defendit æstatem.i.auertit atq; depellit.Nā ut Gellius scribit lib.viii.c.i.Offende
dere re.pprie & latine significat incurrere in aliqd & icidere:Defendere uero auertere atq; depellere.hinc.Q.Clau
dius aitra pinis hostes defendebant facillime.Maro item in.b.Solsticium pecori defendite.

ACR. Velox.a.s.l.ad tyndarida patanetice ode tricolos tetrastrophos.Metrū duobus uersib⁹ alcaicum:
tertius diameter iambicus hypcatalecticus.quartus pindaricus:& hanc odē ad tyndarida scribit Hora.cui ut
plene satisfaciat inuitat eam in fundū suū:quē in sabinis hēbat.Dicit ergo cōtēpto lycæo mōte archadiæ ue-
nisse ad lucretilem mōtē faunū quē qdā incubū uocāt:lucretilis aūt mōs est in sabinis:sed hic magis pana p
fauno uoluit itelligi:nā & capellas suas eū custodire dicit.ergo magis ille ordo eē debuit lucretili lycæū mu
tat & est hypallage nisi ex hoc ipso lycæo lucretilis cōparetur:qd' utrunq; sæpius cōmonet. Defendit.æ.c.re
mouet æstus & frigora prohibet. Vsq;:cōtinue. Pluuiosq;.u.pluuiam ferentes:tempestuosos.

POR. Velox.a.s.l.Hæc ode ad tyndariden scribitur cui plene cupiens satisfacere poeta inuitat eam i fun
dum suum quē in sabinis habebat. Velox.a.s.l.m.l.f.ea figura hoc dictum est qua illud apud Virgi.Chaoni
niam.p.g.m.a.sensus est aūt relicto lycæo monte faunus in lucretilem uenit.Lucretilis aūt mons est: in fabi-
nis. Defendit.æ.ita dictum ut solsticium pecori defendite:signat aūt prohibere.

Laudes montis lucretilis. ODE.XVII.

CHRI. Iucūditate leporibusq; referta est ode qua laudat apud tyndaridē amicā rus qd' mecœnatis mu/
nere in fabiuis possidebat:ipsamq; ad illud inuitat cū dii quoq; illo se oblectēt.Nā dicit:faunū relicto lycæo il
luc transisse.postremo pmittit eā fore tutam a cyro riuali. Velox:uel tūc uelox cū ex archadia ubi lycæus ē
amœna ueniat i sabinos ad lucretilē mōtē:uel sp uelox qa caprinis pedibus sit. Amœnū:recte positū:Nā amœnitatē
in agris dicimus:Dicūturq; amœna sm seruiū loca quæ fructū qdē nō ferunt:sed uoluptatem ex pulchritudi
ne pbent:quasi amunia.i.sine munere.Vel potius dicemus amœna loca pulchra siue fructuosa sint siue i fru
ctuosa:q sua pulchritudine ad se amādū nos alliciant. Mutatq;a liquit lycæū & uenit in lucretilē.Lycæus
mons in archadia:sic dictus απο τον λυκων.i.a lupis quibus propter frequētiam pecudū abūdabat:in quo
sacra pani pastorum deo celebrabantur lycea dicta: & deinde ad romanos per euandrum delata latine uo/
cātur lupcalia. Aestatem:ab æstu qa calore abundat noīatur æstas. Defendit:defendēdo remouet calorē.Di
cūt.n.latini defendo frigus tibi.Vir.Solsticiū pecori defendite iā uenit æstas.Itē defendo te a frigore.Vir.Hic
ego dum teneras defendo a frigore myrtus.In quo imitantur græci:illi.n.αμυνω.i.defendo eodem mō po/
Capra nunt. Capellis:a capra est capella:& capra a carpendo dicitur.Nulla.n.ex quadrupedibus maiori detrimē/
to carpit arbores:nā earū morsu tactæ arescūt propter noxium calorem quē illæ a febri qua assidue laborāt
habēt illis imprimunt estq; adeo uenenosa res ut oleas citra morsum lambēdo arefaciant.quapropter nefas
erat caprā imolare mineruæ:quæ oleæ inuentrix fuit.Archelaus affirmat capras nūq̄ febri carere:neq; nisi
p nares respirare:ppterea q; nō pstabat de capæ sanitate in uenditionibus.satis.n.erat q uenditor diceret: A io
illas bene eē &,bene bibere. Pluuios:pluuias inducentes.q.d.austrinos qui pecori nocent.

ANT. Impune.sine aliqua pœna. Arbutos. Maro.li.iii.g.
ait.Post hinc digressus iubeo frondētia capris Arbuta suffice/
re:& fluuios pbere recētes. Thyma:thymi genera duo:candi/
thymū dū radice lignosa:in collibus nascēs:qd' & pfert.Alterū nigrius
florisq; nigri.Pli.auctor li.xi. Deuiæ:errātes ac pascētes. Olen
tis uxores mari.Capræ:piphrasis:quaræ mariti hirci pessime
olent.in primo aūt pede est iābus p spōdeo. Martiales marti:
dicatos. Hædilia lupos:pes ultimus anapestus seu antidacti/
lus ē p dactilo.cōstat enī duabus syllabis breuibus & ultima lō
ga. Hædilia:hædorū septa. Vtcūq;:qñcūq;. Fistula.s.fauni.i.
panos.Vir.Pan primus calamos cæra cōiungere plures insti/
tuit:Pan curat oues ouiumq; magistros. Vsticæ cubātis:resu/
Pan pini mōtis sabiniæ. Hinc:ex lucretile & uallibus usticæ mon/
Vstica tis. Manabit:pfluet exibit erūpet. Opulēta:abūdās & diues.
Cornu benigno.i.copioso & diuite.allusio est ad cornuco/
Cornu/ piæ.de quo Oui.li.ix.met.scribit q hercules cū acheloo in tau
copiæ rū uerso pugnās ei alterū cornu fregit.Naiades uero illud po/
Hercu// mis & odoro flore repletū sacrarūt copiæ. hic cornucopiæ dr.
les Dio.itē li.v.scribit cū acheloo herculē sub tauri specie certasse:
Achelo q cū in cōgressu tauri alterū cornu fregisset ætholis illud quod
us amaltheæ cornu uocāt dono dedit:fructuū oīum uuarū malo
rū:aliorūq; eiusmodi ,pomorū copia repletū. poetæq; fingunt
ut idē ait Acheloi cornu fossam a fluuio ductam pomis uero
& malis punicis ac racemis mōstrari regiōis fertilitatem:quā
fluui humor pstet:& agros reddat feraciores.Re.n.uera hercu
les in calidonum gratiā fluuium acheloum I alium cursum di
uertens plurimos agros ex aquæ irrigatione fertiles præstitit.

Impune tutum per nemus arbutos
Quærunt latentes/& thyma deuiæ
Olentis uxores mariti.
Nec uirides metuunt colubros.
Nec martiales hædilia lupos:
Vtcunq; dulci Thyndari fistula
Valles/& Vsticæ cubantis
Leuia personuere saxa
Di me tuentur/dis pietas mea:
Et musa cordi est hinc tibi copia
Manabit ad plenum benigno
Ruris honorum opulenta cornu:
Hic in reducta ualle caniculæ
Vitabis æstus/& fide teia
Dices laborantes in uno
Penelopen/uitreamq; Circen.
Hic innocentis pocula lesbii
Duces sub umbra/nec semeleius
Cum Marte confundet thyoneus
Prœlia/nec metues proteruum

Suspecta Cyrumne/ male dispari
Incontinentis iniiciat manus:
Et scindat hærentem coronam
Crinibus/immeritamq; uestem.

Reducta:concaua:& depressa quasi retroducta. Caniculæ æstus. Canicula dr minor canis:q ꝓcyon dr̃ qm̄ añ maiorem canē exorit̃. Caniculæ exortu inqt Pli.li.ii. accēdi solis uapores qs ignorat:cuius sideris effectus amplissimi i terra sentiūtur. feruent maria exorientē co:fluctuāt in cœlis uina: mouētur stagna. Canes ēt in rabiē agitant̃. Collu. aūt lib.xii. scribit: ꝙ idibus Iuliis procyon exorit̃ mane:& tempestatem significat:postea inqt.vii. kal. augu. Canicula apparet: estq; raligo æstuosa. Fide theia:idest carmine lyrico anacreontis. Nā anacreon lyricus poeta fuit ætate pysistrati:& pherecydis historici pythagoræ magistri: ut scribit Eusebi. Fuit is patria Theius:qui batyllū puerum samiū adamauit. Theos aūt ionū ciuitas est in peninsula sita:q & portū habebat:Hinc est anacreō lyricus. Itē hecateus historicus. Auctor est Stra.lib.xiiii. Fide:fides inquit festus genus cytharæ dicta: ꝙ tn̄ inter se chordæ eius:q uātū inter hoīes fides cōcordet:cuius diminutiuū fidicula est. In uno.i.ulysse q ab uxore penelope desideratus est annos.xx.& a Circe adamatus:qd̃ naso in remedio:& i met.eo docet. Vitreā: clarā pulchrā.

Pocula lesbii:Stra.ēt lib.xiiii. docet:lesbū uina optima ferre. Vñ & Aristoteles ut Geli. scribit li.xii.c.v. Annos iam fere natus duos:& sexaginta ægrotans gustato uino rhodioo inqt:firmū hercle uinū:& iucundū:degustato inde Lesbio ait. Vtrūq; oppido bonū:sed suauius lesbiū. Id āt ubi dixit memini fuit dubiū quin illa uoce lepide:& uerecūde lesbiū theophrastū successorē sibi delegisset:nō autē menedemū rhodiū:petierat.n.eius sectatorq; cohors:ut ipse deligeret loci sui:& magisterii successorē. Semeleius:semeles iouisq; filius bacchus de quo apud Oui.li.iii.met.& Dio.li.i. Thyoneus:id bacchi nomē ē.a θυω qd̃ ē impetū facio:occido:excito:festino:sacrifico. Inde thias:thyadis baccha. Cū marte.i.e nr̃is poculis nulla exoriunt̃ pliaq qd̃ centauris accidit. Proteruū:ꝓterui:dr̄r intēperātes:& ignaui Auctor est Tulli.in li.de fini. Suspecta sollicita:non tuta. Ordo est. Nec metuēs ꝓteruum Cyrū suspecta.i. sollicita ne male iniiciat &c. Dispari tibi.s.eo inferiori uiribus.

¶ACR. Impune.sine dāno. Arbutos:arbutū quā uulgo appellant libētius capræ ꝓsequunt̃ ad pascēdū:ut dant arbuta siluæ:& alibi. Dulce satis humor depulsis arbutus hædis. Deuiæ:errantes:pascētes:uttara p incultos errāt aīalia mōtes. Olētis:grauis.n.hyrcorum:& caprarū odor:ergo olētis:ferentis:ut alia serpillūq; herbas contundit olentes. Vxores:acyrologia est:ut Vir. Vir gracis.i.c.d. Et quē legere ducem:& pecori dixere maritum. Nec.m.matris dicatos tutelæ:ut Virg. Maritus.a.st.r.l. Hædilia:septa hedorꝫ p continentē id qd̃ continetur:synecdochicos. Vtcunq:quandocunq:aut quotienscunq:ordo est: tyndari utcunque personuerunt ualles:& leuia saxa cubantis usticæ dulci fistula nec metuūt uirides colubras nec hædilla martii: lupos. Vsticæ:nomē mōtis:& uallis:idē i epistolis de situ eiusdē uallis:gontini mōtes . nisi dissocient̃ opaca ualle. Cubantis:depressæ:ut megarosq; sinus tapsumq; iacentem. Leuia:leuigata plana:ut Elicit illa cadens tau cū p leuia murmur Saxa ciet:& tuta ide e leui rimosa cubilia limo unge fouēs circū. Dis.p. m.& musa cordi est.i.carmē meū placet diis. Hic:idest de sabino fundo:nā loci est. Manabit.abundabit. Opulēta cornu: metaphora a cornu fortunæ quo dr diuitias consuesse ligari. Hic in reducta:secreta refrigerata:ut penitusq; in ualle reducta. Caniculæ:canicula stella est in ore canis. Vitabis æstus i nimios calores:ut findit canis æstifer arua. Et fide theia:aut chordis hoc est fidibus lyrica aut a ciuitate arcadiæ anacreontis poetæ:ut in epodo Anacreonta theū. Dices:cantabis p cytharā. In uno.i.amore ulyssis. Vitreāq; circē:aut pulchrā aut ꝓcurato lucentē nitore:aut mari uicinā. Et lesbii:optimi uini:a lesbo isula:& est species pro genere. Nec semeleius:patronymicō est. Thyone aūt mr̃ semeles dicta est mr̃is liberi patris:dicit ergo p uinū rixā non futuram inter se. Thyoneus aūt filius liberi fuit q in chio insula regnauit pr̃ thoantis regis: cuius filia fuit hypsiphyle q coniuratione facta aduersus uiros sola parentē seruauit:quā fabulam Sta . narrauit in suo carmine. Nec proteruū suspecta cyrū:alterius amoris uocabulū sub uituperatiōe memorauit. Dispari:tibi in amore nō cōsentienti. Incōtinētis:petulātes uel ad lesionē uel ad dāna ꝓmptas:qd̃ p amoris furorē qdam hr̃e solent. Hærentē coronā : pro ornatu muliebri posuit.ut Vir. Colloq; mo.b. & duplicem gemmis auroq; coronam.

¶POR. Olentis.u.m.uenuste capras dicit uxores olētis mariti:quia hyrci quoq; uxores suntmale olent.i. fetēt olētis ergo nō simpliciter accipiendū:sed grauiter olētis:ut illud ē Allia serpillūq; herbas cōtundit olentes. Nec.u.m.c.subtilis & tenuis λεπτοτης cū minus dr plus intelligit̃:ac si dicas nō indoctū hoīem: quē uelis itelligere doctissimū. Nec.m.hæ.& hic metuēt audiēdū:q a sic se hēt sensus. Nec colubras metuunt hædilia:nec lupos:quos martialis ait ꝙ in tutela martis sint. Vtcūq.d.t.f. Vallis & usticæ cubātis leuia ꝑsonuere saxa. Vtcunq; pro qñq. Sensus est:qñcunq; cantu fistulæ fauni usticæ montis saxa resonnerunt metu colubrarum:& luporum capræ meæ liberant̃ faunus enim eas in honorem meum tuetur. Vsticæ cubantis:ustica mons in sabinis quem cubantē suauiter dixit:ad resupinam regionē eius attendens. Hic tibi ad plenum manabit opulēta copia:benigno cornu uidelicet copioso:& diuite:nā cornu uidet̃ significare fortunæ quod hercules detractū acheloo uictor dr donasse fortunæ:idq; ēt uulgo cornucopiæ dr. Ruris honorꝫ.i.copiis rusticis. Et fida terra dices laborātes. Anacreō lyricus poeta theus fuit.i. ab urbe theia quā in paphlagonia esse Salu. indicat cū de situ pontico loquitur. Fides aūt chordæ dicunt̃:unde & fidicinas comici dicūt citharistrias. Repromittit ergo amicæ in agello suo se in ea lyricū carmen decantaturum. Nec semeleius cū marte cōfundet thyonæus. Thyōe semele a græcis dicta unde thyonæus dr. Sensus aūt est:nec ebrietate rixæ orient̃.

Laborantes in uno Penelopē uitreamq; circem. In uno ulysse.s.utraq; amore laborantes. Vitreā circem:pa rum decore mihi uidet̃ dixisse pro candida. Hic innocentis pocula lesbii. Antonomasia est : nā uini dixit.id leuis:& minime caput onerantis. Lesbii:aūt uini intelligendū lesbo insula. Nec metues suspecta proteruū cyrꝫ:uidelicet hunc cyrum amatorem tyndaridis. Hæc ergo cū in sabinis secū esse cœperit non eam suspectā futuram:ne Cyrus zelo incitatus manus ei inferat. Dispari:idest amore non consentienti scilicet in te.

Canicula
Procyō
Anacreon
pherecydes
theos.c.
hecate⁹
fides cythara
Aristoteles
ætas
lesbium uinum
theofrastus
menedemus
thyoneus
Thyo
Thias
ꝓteruus

¶CHRI. Arbutos.Nã has arbores libẽter edũt.Vir.depulsis arbutus,hædis.Et alibi.Dãt arbuta siluæ.Est
aũt arbutus q̃ semp frondescit:& q̃uis apud nos non multũ crescat tñ scribit iuba in aphrica fuisse arbutũ q̃
ad qnquaginta cubitos creuerit. Deuiæ:quæ loca deuia.pascẽtes sectent. Vxores: abusiue per acyrologiam
nam i solo homine sunt legitimæ ꝯparate nuptiæ: dr̃ autem uxor.q. unxor quia ungerent nouæ nuptæ:uel
est uxor.q.ut soror qa pro sorore amãda tractãdaq̃ sit. Mari.s.hirci q̃ semp uirus.i.uehementẽ: sed abhorrẽ
dũ odorẽ emittit. Virides colubras:uehemẽter.n.nocẽt pecori serpentes illi quos quia umbra delectant: co
lubros appellant.Virg.Aut tecto assuetus tecto succedere:& umbre.Snia igit̃ est ꝙ p̃ñtia fauni oĩa noxia a pe
core arceat. Hædilia:hædoꝝ stabula.Eadẽ rõne caprilia ouilia porcilia eq̃lia: & his similia:dixerũtq̃ scribũt
de agricultura ab hiis quadrupedibus q̃ in illis ꝯtinent.Dixerunt ẽt fænilia in qb⁹ fænũ seruet. Martiales:
qa marti cõsecrat⁹ sit.Vir.Martius a stabulis rapuit lupus:Nã & ui & ĩsidiis ualet : lupus aũt ab eo est quod ẽ
λοκοσ apud græcos:Nã ipm hoc aĩal απο τηλαυκησ.i.a luce denominãt.Credidit antiq̃tas rictũ lupinũ ua
lere ad.noxia ꝓpulsanda:quapp illũ ad hostia suspẽdere cõsueuerant. Vtcũq̃:ubicũq̃ sm̃ Acronem:uel qũo
cunq̃.Cũ igitur & amœna simul:& tuta esse loca demõstrauit:inuitat tyndarin:ut secũ in illis habitet: & co/
piã reꝝ pollicet̃. Dulci: q̃ dulcẽ sonũ emittit.Sit aũt ordo:o tyndari dii tuent̃ me:& pietas:& musa mea est
cordi diis:qũocunq̃ uel ubicunq̃ iste ualles:in quibus sum : & saxa usticæ .i.mõs usticus ꝑsonuere dulci mea
fistula.Vt sit snĩa qũocunq̃ ego canã:qui cantus reddit̃ ex reboatione huius uallis:& montis dii me tuentur.
Vsticæ cubantis: alii montẽ dicũt esse quẽ appellat cubantẽ:quia cũ multũ surgat i altũ.Alii uolũt eẽ fluuiũ
quẽ appellet cubantẽ quoniã.p ima uallis cubet optie aũt dixit ꝑsonuere. qñ reboatio ex cõcauitate uallium
nascit̃. Diis pietas.m.p transitũ oñdit deos tueri eos in qbus est pietas:impios aũt negligere:pp q̃d scribit:&
diuus Hiero.se nunq̃ inuenisse piũ.q mala morte perisset. Et musa.q.d.religio i musis:Nã poetæ sacerdotes
musaꝝ sunt.Vir.Me uero dulces añ oĩa musæ Varrũ sacra fero ingenti pculsus amore accipiant. Hic:in isto
Copia agro i quo demõstraui oĩa tuta eẽ. Copia:affluẽtia dr̃ etiã copia ptãs:& facultas rei.Oui.Añ ait emoriar q̃ sit
tibi copia nñ.In plurali aũt copias dicimus exercitũ ẽt si paruus sit:uñ & copiolas dixerũt. Opulẽta:oppib⁹
Cornu copiæ exuberans:omnia enim quæ desinunt in lentus exuberantiã denotantur somnolẽtus tumulẽtus:& similia.
Ad plenũ:ita manabitur nihil desit. Benigno cornu:liberali:& abundanti est aũt metaphora a cornu for
tunæ quo dr̃ diuitias cõsuesse largiri Diodorus aũt siculus de cornu hæc refert . Hammonẽ lybiæ regẽ rheã
saturni filiã uxorẽ duxisse reuertẽtẽq̃ iuxta ceraunia uirginẽ inuenisse pulcherrimã amaltheã noie ac com/
pressisse:& illã ꝓxime regiõis dominã fecisse:q̃ in similitudinẽ bouini cornu esset formata:q̃ fertilissima erat:
& deinde cornu amaltheæ ẽ noiata.Quod nomẽ a posteris in quãcũq̃ fertilẽ terrã traductũ est. Alii dñt her/
culẽ aduersus acheloũ fluuiũ pugnasse:& cũ achelous in thauꝝ se ꝯuertisset illi alteꝝ cornu detraxisse: quod
nymphæ pomis:& florib⁹ repletũ copiæ ꝯsecraret de quo Oui.naiades hoc pomis:& odore: & flore repletũ
sacrarũt diueq̃ meo bona copia cornu. Reducta: sepata a planitie. ¶Caniculæ:sidus est in eẽtro ipsius cœli:
quẽ græci siriũ uocãt:uolũtq̃ orionis canẽ fuisse.Alii dicũt illã esse canem quæ uulpẽ thebanos agros popu/
lantem occidere uoluit:sed iuppiter utrunq̃ in cœlestia sidera trãstulit.Hæc.n.canis europe custos cum dra/
cone data est:& deinde medicinæ cã procridi oblata:quã cephalus ꝓcridis maritus ad uulpẽ quã dixi produ
xerat.Sunt q dicãt hãc esse neerã canẽ quæ icaꝝ ab atheniẽsib⁹ occisum & insepultũ relictũ erigone filiæ oñ/
dit quapropter cũ in hymethio mõte post patrẽ sepultũ se erigone laqueo suspẽdisset iuppiter ꝓcibus bacchi
Erigonẽ in uirginẽ Icarũ in arcturũ:& canẽ in syriũ conuertit.Cũ ad caniculã sol ascendit corpora humana
langore afficiunt̃:per se noxia stella est:& morbos creat:& si adiuuatur in totũ annũ extendit morbos . Vir.
Syrius Et in totũ regnaret syrius annũ.Dr̃ aũt syrius a lõgo tractu:nã magnitudine sua triũ signorũ spatiũ occupa/
re uidet̃. Theia:a ciuitate theia:quæ anacreontis poetæ lyrici patria fuit. Fide: chorda quæuis fidis nomen
Circe latinũ fit:chorda græcũ. Penelopẽ:hæc filia icari siue icarioti ulissi nupta est:& cũ ille.xx.ann.abfuisset inte
gra incorruptaq̃ mãsit:sed ulyssem semp desiderauit.Circe aũt filia æetæ ex echate sm̃ Diodo.omniũ uene
ficaꝝ maxima ac crudelissima:hæc olum herbaꝝ uires cognouit:& pharmachũ ad amorẽ cõparandũ adin
uenit:quod græci philtron dñt.uxor fuit sarmathaꝝ regis:quẽ ueneno ꝑdidit: ac tandẽ sua crudelitate pulsa
in italiã uenit:& locũ olim insulã nunc continentẽ occupauit q ab ea circei sunt noiati.hæc Diodo.pleriq̃ tñ
non eam æetæ:sed solis filiam uolũt quæ a blanditiis ad se nauigantes allicere: deinde in sues ursos leones
ue aut in alias bestias mutare cõsueuerit:mutauerat ergo hæc aliquot ex ulyssis socios q̃d cũ ulysses audiuis/
set accepto a mercurio pharmacho intrepidus accessit.Vnde & illa socios in pristinã formã reduxit:& ex ea
Thelogonũ suscepit:ergo & penelope:& circe in uno ulysse laborabãt.i.ipm amabant:nam laboriosa res est
amor.Circe prima ludos instituit in honorẽ solis patris sui:uñ circũ ab ea dictũ putãt. Lesbii:quia inde erãt
optima uina.Vir.Quæ metymneo carpit de palmite lesbos. Innocẽtis.q.d.ita tempati:ut nõ noceat. Thyo
neus:i multi dicunt bacchi hunc fuisse filiũ:& in chio insula regnasse:& filiũ thoantẽ sui successorẽ in ea reli/
q̃sse.Hunc dñt cũ bouẽ subripuisset:& illũ rustici opprimere uellent a patre in uenatorẽ:& bouẽ in ceruũ esse
cõuersum:ueꝝ hic pro baccho ponit̃:uel dicemus eẽ unũ de noibus bacchi απο τουθυειν.i.furere:quia bac/
chantes furore in suis sacris ꝑcipiantur. Quãuis Diodor. fabulã bacchi de uini origine ad physicã referat:&
thionem apud priscos terrã fuisse appellatã dicat. Semeleius:quia semeles filius fuit. Cõfundet: Cõmisce
bit. Cũ marte.q.d.nõ imisceat ꝓlia quæ nõ ad se pertinent:sed ad marte.Snĩa est:nõ ueniemus in eã in quã
multi cũ uenissent in ꝓlia irruerunt:ut de centauris legit̃. Proteruũ.i.procacẽ in quo insit ĩpudens:& arro/
gans audacia dr̃.n.proteruus a proterẽdo:q oĩa sub pedibus esse uelit:& nullus sit pudor in petẽdo:& auden
do suspecta.q.d.obseruata:& de qua suspicio apud eũ sit ne in amore illi correspõdeat.Ergo tu suspecta cyro
nõ metues hic apud nos ne ipse male coniiciat manus. Tibi dispari.i.in amore sibi non correspõdenti:non
est ergo male dispari:sed male.i.ꝑnitiose coniiciat:Coniicere aũt mãus:uerbera inferre significat: sed magi

est in cõsuetudine:ut dicamus conficio manus in te q̃ coniicio manus tibi. Poetæ uero sæpe ponunt datiuũ loco cum accusatiui pposítione.Vir.It clamor cœlo.i. ad cœlũ. Incontinentes:non continentes ab iniuria.

¶ Ode.xyiii.monocolos ad Varum.

Nullam uare sacra uitæ prius seueris arborẽ
Circa mite solum tyburis/& mœnia catili.
Siccis omnia nam dura deus proposuit|neq;
Mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.
Quis post uina graue militiam|aut pauperiẽ icrepat.
Quis non te potius bacche pater|teq; decens uenus?
At ne quis modici transiliat munera liberi
Centaurea monet cum lapithis rixa super mero
Debellata|monet Sithoniis non leuis euius.
Cum fas atq; nefas exiguo fine libidinum
Discernunt auidi.non ego te candide bassareu
Inuitum quatiam|nec uariis obsita frondibus
Sub dion rapiam/sæua tene cum berecynthio
Cornu tympana|quæ subsequitur cæcus amor sui
Attollens uacum plus nimio gloria uerticem:
Arcaniq; fides prodiga perlucidior uitro.

¶ Argumentum. ODE.XVIII.

¶ ANT. Decimaoctaua ode Varro amico scribit:hortans eũ:ut uitẽ priusq̃ arborẽ serat:& id qm̃ sobrii ãxietates:& sollicitudines patiunt:q̃ nisi uio tolli nõ pñt. Monet aũt modeste bibendũ exẽplo cẽtaurorum .ii.n . nimio potu certarunt cum lapithis. Enarrat ide ebrietatis uitia: p eam nãq; illicita uenus admittit:plus æquo qsq; sese extollit secretaq; ẽt reuelant. Nullã Vare sacra uitæ. Ode est monocolos habẽs merge phaletiũ siue coriambicũ : de qbus in Ode xi.hæc.n.similis ẽ. Mite solũ.i. solubile:& temperatũ a calore:& frigore. Catili:de hoc uide i ode.yii. pp carmẽ autẽ remonit L.& corripuit mediã.Vir.n.li.yii.ait.Tũ gemini fratres tyburtia mœnia linquũt.Fratris Tyburni dictã cognomine gentem Catillusq; acerq; Corax:argiua iuuẽtus. Siccis.i.sobriis & ieiunis nec uino madidis:sic ebrii sunt.Est aũt rõ cur uitẽ priusq̃ arborẽ serere debet : qm̃.s. sobrii curis afficiuntur: quæ solo uino tolli pñt : hinc ait supius:& uino pellite curas. Aliter : q̃ potando .s. Quis post uina.q.d . nullus oñdit autem q̃ dura grauia aspa:& misera sunt sine uino:post uini pocula appere facillima.Bacchus. n. lætitiæ dator est. Increpat:damnat arguit. Quis nõ te potius:qs ñ te supple appetat:potius q̃ alia sollicitudinẽ afferẽtia.q.d. qlibet.Bacchus aũt & Venus uoluptatib[9] sunt aptiores. Venus.n.ut bacchus pellit reg; curas. Decẽs:pulchra decora:& modesta:nõ pteriẽs modũ. At ne qs modici: temperate bibendũ admonet:exẽplo cẽtauroꝝ:qui qdem in nuptiis perithoi uino calẽtes spõsam hippodamẽ auferre tẽtarũt: sed a lapytis oppssi sunt: ut late oñditur met.lib.xii.lapytæ aũt thessaliæ ppli in pindo & othry.mõtibus habuere sedes:ut Pli.li.iiii.oñdit.Cẽtauroꝝ quoq; natio in thessalia fuit:dura qdẽ & agrestis:ut Stra.li.ix.inuit. Perithous aũt isiõis lapitaꝝ regis filius fuit. Sithoniis.i.thracib[9]:nã thracia prius Sython dicta fuit:ut Gelli. li.xiii.docet. Thraces:ãt cõuiuiis uacare solebãt:qđ Sta.th.li.ii.oñdit his uersib[9].Qualia p rhodopẽ rapido guiuia cœtu Bistões:aut mediæ ponunt cõuallibus osse.in ode uero.xxyii.ait.Natis in usum læticiæ scypis pugnare thracũ est. Euhyus:Bacchi nomẽ.Vñ Sta.ẽ.li.il.ait.Et tũc forte dies noto signata tonãtis Fulmiæ:pcepti quũ te tener Euhye ptus Transmisere pli.Vtq; acro ait lib.ii.Ode.xi.Euhyus liber dictus ẽ.eo q quũ dii bellũ cũ gigãtibus gererent. Primus in leonẽ conuersus occidit gigãtẽ:ex quo ita iuppiter eũ laudauit Euhye hoc est bone fili. græcæ.n. ευ nobis bene est.υιοσ autẽ filius. Quũ fas atq; nefas:Sensus est.quũ in luxuriã pni pp ebrietatẽ uix decoꝝ ab idecoro discernãt:Ego nõ irritabo te bacchũ.i.nõ pteribo bibẽdi modũ. Exiguo fine:paruo discrimine. Cãdide:pulcher. Bassareu:Bassareus liber appellat a uestis bacchaꝝ genere.Vnde & ipsæ bacchæ bassarides appellant.Est autem genus uestis usq; ad pedes demisse dictæ a bassara loco lydiæ ubi sunt talia. Auctor est Acro.

Lapithe

Sython

Euhyus

Bassareus

Inuitũ.i.nolentẽ:bacchus.n.thrai ui nõ duci quũ poculoꝝ modus pterit. Nec uariis obsita frõdibus:Sub diõ rapiã.i.tua archana o bacche i publicũ nõ pferã:allegorice aũt dicit:q ipse nõ factus ebrius secreta sibi cõmissa nõ aperiet. Obsita.i.circũdata ac tecta:thyrsis.n.i.hastis pãpinis iuolutis utebant i bacchanalib[9]. Sub diõ rapiã:sub diõ legẽdũ uel sub diũ licet i antiqssimis textib[9] sit sub diuũ:at sub dio dicim[9] nõ sub diuo.i.sub cœlo. Cœlum nãq; græci τον Δία dicunt.auctor ẽ Asconius super lib.iii.Verrinaꝝ.Var.quoq; id meminit. Sæua tene cũ berecynthiæ cornu tympana.i.ptine a me furoris icitamẽta.q̃ ebrietate accẽdunt:de corybantib[9] cybeles sacerdotib[9] dcm̃ ẽ Ode.xyi. quõ tympãis:& cymbalis:& uocib[9] furorẽ icurrebant. Quæ.s.tympana.i.furoris cãm seqtur cæcus amor sui.i.icauta bibẽdi cupiditas.Ebrii nãq; potare nõ desinũt unq̃:sed magis magisq; appetũt. Attollẽs:& q̃ subseqtur gloria plus nimio tollẽs uacuũ uerticẽ.Ebrii.n.se maxie laudib[9] extollũt. Vacuũ uerticẽ:pp ebrietatẽ uacuũ cerebro uerticẽ dicit. Archãiq;:& q̃ subseqt fides archãi.i secreti pdiga.i.futilis & pfida. Perlucidior uitro.i.cuncta aperiẽs sicuti uitrũ:itra qđ inclusa oia apparẽt:& uidentur.

Subdiõ

¶ ACR. Nullã uare sacra uitæ prius seueris arborẽ. ad quitiliũ Varrũ scri. amicũ laudãs Tiburtinũ uinum ode est monocolos.Metrũ coryambicũ ex spõdeo:& tribus coryambis & pyrrhichio siue iãbo siue ẽ faletiũ. Scribit ad uarrũ fidũ amicũ sibi laudans tiburtinũ uinũ:& suadet:ut qa uernũ cõpetẽs tps est nullã arborem priusq̃ uitẽ ponat. Seueris:posueris. Mite solũ:fundũ excultũ. Siccis:pro sobriis & ieiunis:uel uino abstinentibus sine quo raro lætitiæ ut adsit lætitiæ bacchus dator:& bona iuno. Neq; mordaces.a.d.s.curæ quæ mentem mordeant:& crucient:ut hic:tibi fabor.n.qñ hæc te cura remordet. Increpat:accusat:cõmemorat quæ sine uino solet. Quis non te deest:canet. Bacche pater:bacchus lætitiæ pater:& auctor:ut munera læticiãq; die. Te decẽs uenus decora.bacchus.n.& uenus guiuiis aptiores sunt: & uoluptatibus:ut sine cerere

& libeto friget uenus. At ne qs modici:moderati:parci moderate uino usi. Rixa:non post ebrietatē cen
tauri cū lapytis pugnarent Vir.Bacch⁹ & ad culpā cās dedit ille furētes cētauros læto domuit rhœtūq; pho
lūq; Et magno hyleū capitis cratere minantē:Cuius rixæ ī bibēdo memoriā hīdam suadet: & mōetne sicut
a scytis:& ab aliis gētibus usq; ad furorē bibat.Ordo ē:centaurea rixa sup mero.i.p mero:ut nec sup ipse sua
mollit laude laborē. Debellata:cū lapithis monet:ne quis trāsiliat munera modici liberi:& euius non leuis
in sithoniis monet. Sithoniis:thracibus:ut sithonio aqloni:q p ebrietatē ēt illicitos cōcubitus audent:uñ in
guinis:& capitis q sint descrimia nescit. Nō leuis:liprote ac si diceret grauissimus:& iratus. Fas atq; nefas:
licitū:& illicitū. Exiguo fine:lipotetice.i.nulla differentia. Auidi.i.luxuna.s.pni pp ebrietatē. Non ego te
.c.b.bassareus dictus ē liber pi a genere uestis bacchaꝝ:uñ & bacchæ bassandes dictæ. Persi.bassaris & lyncē.
bassaris.n.uestis genus est usq; ad pedes demissa:dicta a bassara loco libyæ:ubi fit:tali.n.& numina uti uolūt:
ut pedes uestis defluxit ad imos:& uera incessu patuit dea. Inuitū quatiā.i.non plus bibā q̄ oportet:aut certe
inuitū quatiā iō dixi:quia in sacroꝝ renouatiōe cōmouebant simulachra.Vir.qlis cōmo.ex sa.thias:ubi au/
dito stimulāt triaterica baccho orgia. Nec uariis:hoc ē nō archana naturæ:uel q̄ cælaræ uis in publicū pro
ferā:& uult p allegoriā intelligi se p uinū secreta nō pdere. Sæua tene:reprime.i.sicut in berecynthio monte
reprimit ebrietas p mysteria matris deū:sic & tu reprime.pcat aūt libeꝝ:ut cōtineat ab eo furoris Icitamēta:
q̄ ipa se ī insaniā accēdūt. Berecynthio:phrigio:berecynthios.n.castellū phrygiæ ē. Tympana:ebrietatem
nā tympanoꝝ strepitū p ebrietate posuit. Cæcus:pp ebrietatē nescius sui:est aūt epithetō amoris ppetuum:
ut uulnus alit uenis:& cæco carpit igni:& cæci stimulos auertere amoris. Vacuū:uino uanū: uel plus sibi ar
rogando q̄ oportet:ut idē alibi.Tu spē reducis mentibus anxiis uiresq;:& addis cornua pauperi. Post te neq;
iratos:trementi regum apices neq; militum arma prodiga perfidia:& quæ cōmissum fundit arcanum. Per
lucidior:omnia nudans:sicut in uitro omnia uidentur:& subsequitur a superioribus ubiq; subaudis.

¶POR. Nullā uare sacra uitæ prius seueris arborē. uinū laudat suadēs Varo ut in regiōe tiburtina uitem
prius q̄ arborē serat. Et mœnia catili:ut supra ōndimus catillum & coracem fratres esse tiburti cuius noie ti
bur condiderūt.At ne quis modici transiliat numera liberi:ne quis inquit imoderate bibat:exemplo sunt.La
pytæ & centauri:qui in cōuiuio perithoi hac ebrietate pugnam contraxerunt: Monet Sithonius non leuis
Euius:Sithonii thraces sunt:q p uiolētiam inuitati ēt illicitos ɔcubitus audēt.Non ego te candide bassareu a
genere uestis liber bassareus appellat i unde & ipse bacchæ bassarides appellātur nec uariis obsita frondibus
sub diuū rapiam:nō pferā in publicū mysteria tua inqt latētia alioqn ac secreta: sed p allegoriā hoc uī dicere
ea q̄ fidei meæ cōmissa sunt:nunq̄ ego ebri⁹ factus pdā. Sæua tene cū berecynthio cornu tympana. Oro in
qt cōtineas a me liber furoris incitamēta q̄ seipsa ad cupiditatē insaniēdi accedūt. Attollēs uacuum plus ni
mio gloria.Elegāter qa ex ebrietate pleriq; plus sibi arrogāt q̄ dñt.Vacuū ergo uerticē.i.uacuū cerebꝝ accipe.

¶CHRI. Ad Quintiliū uarꝝ poetā egregiū sibiq; amicissimū ē ode.quē hortat:ut in suo tyburtino uites se
ratq; & aget illæ opria fert uina:& illa modeste sumpta curis nos soluāt:nā Imoderata pocula plia iducūt:
qđ I cētauris uidemus. Sacra.s.baccho:uitis aūt dī a uiuēdo:qm̄ ad lōgissimū tps durat:teste ēt Plinio:q; cariē
sentit uenit ad tantā crassitudinē:ut populoniæ quæ urbs ethruriæ fuit ex una uitæ simulachrū iunonis exti
terit:& in templo dianæ ephesiæ ex una uitæ factæ sint scalæ. Seueris:plantaueris.Vir.optima uiuētis satio.
Facit aūt in pterito seui:ut alia uerba quæ in ro.exeūnt:ut qro q̄siui:& tero triui.in cōpositione aliqñ discedit a
prima notiōe:ut desero.isero aūt si de arbore dicamus erit īsitū:si de aliis reb⁹ īsertū. Prius.s.q.d.relinque cu
ram aliaꝝ arboꝝ:ut uites seras. Mite:uel bñ excultū ſm Acronem.hinc Vir.Ea nec māsuescit habendo uel
mite.i.mitia:& suauia ferens.Tyburis de quo iā dictū est. Catili.tiburtus cōdidit:sed poeta fratrē pro fratre
posuit.Sic Vir.Reuocato a sanguine teucri.i.dardani. Solū terrā.sed quicqd ē quo aliqd sustētat id sibi solū
est:uñ aerē auibus solū dicemus:& aqs nauibus Virg.Subtrahiturq; solū:de mari dixit. Siccis: rō est cur sint se
rēdæ uites:nā uino curæ pellunt:q̄ siccos.i.sobrios nimis corodūt.Siccis ergo non madidis uino qđ lætitiā
hylaritatēq; exhibet.Vir.Assit læticiæ bacchus dator. Sollicitudines.i.curæ q̄ nos sp sollicitos anxiosq; red
dūt.Sollicitare aūt est curā alicuius rei iniicere:q̄ anxius sis. Mordaces:qm̄ curæ cor ipm:ut titii uultur exe/
dūt:quapp recte græci curas μελεδωνασ quasi mēbra exedētes appellāt:& nři dixerūt q spūs tristis desic/
cat ossa. Quis.p.u.pfecta argumētatio:posuit.n.ppositionē q̄ fuit q uites sereret: deide attulit rōnem siccis
oia:& reliq̄.Nūc adiūgit ɔfirmationē rōnis:deide exēplis rē exornabit atq; amplificabit:quis ergo post uina
.i.postq̄ uino se hilarē reddidit. Increpet:p increpabit.i.rephendet:& uitupabit tanq̄ rē durā:& miserā: & po
suit increpet.i.grauiter f.ret:ut sit ɔñs pro antecedente:nā ea uitupamus q̄ grauiter ferimus:increpare aūt est
dictū a crepitu sonituq; uerboꝝ:nā rephēdentis ē crepitū sonitūq; in uoce adhibere: & q̄si a supiorib⁹ uerbis
intonare:quod fit sæpe ex ira:tuncq; oro amara est audiēti:qñq; fit ex quadā familiaritate:quæ res excitat po
tius q̄ pturbet:& in hac ultima significatione dixit maro.Tū bitiæ dedit icrepitās: posuit aūt duo grauissima
q̄ qdem si poculis mollescūt reliqua oia mollissima reddent:nā & pericula:& labores intolerabiles affert mi
litia pauptas aūt difficultatem omnium rerum habet. Quis non te.p.b.p eclypsim uerbum subtraxit:ut ue
hementiam induceret in dicendo dicas itaq;.Quis ergo o bacche non potius te uelit aut sequatur q̄ istas cu/
ras? Pater:uel quia omnes dii patres sunt:uel quia epithetū sit bacchi.Nam liber pater dicitur: uel quia mi/
tem se præbeant:ut patres solent:uel quia liberis ciuitatibus præest:in qbus administratores nō dñi : sed patris
uice fungunt. Decēs uenus:optime posuit cōuenientē comitē bacchi:uerū ut in poculis modū adhibendū
pcipit:sic & in uenere ppeaq; decens dixit.i.qua obseruetur quædā condecentia:& decoꝝ uel dixit decēs quia
in cōuiuio reqrit uenustas q̄dam remota ab oī tristiori grauitate.Exornatio ē hæc q̄ in oratoria argumenta/
tione quarta ē.Proposuerat.n.eē sumēdū uinū:sed modeste.Deinde attulerat rōnem:q siccis oia eēnt dura:
Deinde ɔfirmationē rōnis:q neq; militia neq; pauptas uino exhilaratis grauis est:nunc p exempla iducit:ex

ornationē rōnis demōstrans:nisi modus obseruet' quot sequant' incōmoda.Hæc ego ea rōne ī hoc loco aperui:ut ostēderem uiā uolētibus:& alibi huiuscemodi.oia p seipsos inuestigare:ordo aūt sit. Rixa cētaurea:idest a centauris mota cū laphytis sup mero monet nos ne quis transiliat munera modici liberi. Trāsiliat:plus est q̄ transeat:trāsilit enim ēt lento passu.transit aūt saltu:nā est ex trans:& salio. Modici:modesti & temperati. Centaurea:ab eo quod ē cētaurus:fuerūt aūt centauri isionis ex nube filii:ferunt.n.isionem concubitū Iunonis cōcupisse:iunonēq; rem ad iouē detulisse:ac illius iussu simulachrum quod iuno uideri posset ex nube formasse:& isioni obiecisse.Credidit stultus se cū iunone coire:cū coiret cū nube.Ex eo igit' cōcubitu cōcepit nubes peperitq; centauros.Huius fabulæ allegoriā ego ī nostris camaldulēsibus disputationibus sub nomine tui parentis ducis inuictissimi editis diligētissime psecutus sum.ision.n.tyrānus est:qui dū iunonem idest ampla regna.& supra suas uires optat:nam dea regnorū iuno habetur:pro iunone nubem.i.inanas res assequit'.Frustrant'.n.illū suæ cogitatiōes:unde filios gignit mōstruosos.i.efferatos effectus.Dīnt aūt caput brachiaq;:& pectus humana habuisse:reliq̄ uero mēbra equina:hi ad perithoi nuptias īuitati cū nimio uino ebrii essent nouā nuptā rapere uoluerunt:qua ex re inter ipsos:& laphytas qui pro defensione mulieris certabant extorta est pugna:ac multi utrinq; cæsi.Affuerunt ēt puellæ hercules:nestor:theseus:& alii excellētes uiri sunt q referant ad historiam:dicātq; fuisse satellites regis thessaliæ:q iussi a domino boues oestro percitos cōsequi:& domū reuocare:q cū pedibus assequi nō ualerent equos ascenderunt. & tandem cōsecuti illos stimulis pungentes reuocarūt:itaq; uisi in equis putati sunt bimēbres.Et quoniā tauros pungebat κενταυροι sunt dicti κεντεῦω.n.pūgo est:& ταυροσ taurus. Laphytæ:siue lapytæ dicunt':nā sæpe aspiratio ī nominibus græcis subtrahit':uñ est spæra pro sphæra.Erant aūt ppli thessaliæ sub perithoo:hāc pugnā ēt maro baccho iputat.scribit.n.Bacchus:& ad culpā cās dedit ille furētes.Cētauros læto domuit rhœtūq; pholūq;. Euius:bacchus hoc enim nomine donatus est a ioue cum illi in bello giganteo optimam operam nauasset:id autem significat bonum filium:nam εὐ bene & υἱοσ filius. Sithoniis:tracensibus apud quos ex instituto orphei celebrabant' orgya bacchi.Vir. Sithoniasq; niues hyemis subeamus aquosæ. Cū auidi.i.in libidinē proni propter ebrietatem. Discernunt:distinguunt. Exiguo fine:Fas atq; nefas:iustum:& iniustū idest paruam uolunt esse differentiā inter iustū:& iniustū.Nam ebrii nō aiaduertunt qd intersit īter turpe:& honestū Sic iuuenalis.Quid enim uenus ebria curat:inguinis:& capitis quæ sint discrimina nescit. Quapropter ego non quatiā te:non irritabo te:idest nō bibam plusq̄ oportet. O cādide:idest pulchre:nam pulcherrimus pingitur bacchus:uñ sapphos.Accedāt capiti cornua bacchus eris. Bassareu:uocatiuus remotus a nōīatiuo:ut theseus o theseu:sic pātheus pātheu:ut Vir.Quo res sūma loco panthu:Est.n.πανθεῦσ πανθεῦ.Dī aūt bassareus a spē quadā talaris uestisq̄ bacchæ in sacris illius utebant'.Ex qua & ipe bassarides appellabant'. Persius.Et raptū uitulo caput ablatura supbo:Bassaris & lyncem menas flexura corymbis.Voluntq; uestem ipsam a parte lydiæ bassara nominata sic dici.Alii dicūt thraces in his sacris pelles lyncum adhibere quas pelles ibi bassaras uocent. Nec rapiā sub diuo.i.nō proferā in publicū. Obsita:circūdata uariis frondibus quos thyrsos uocabāt:nā hastas inuolutas pampinis tenebāt in his sacris.Est igit' sniā:non arcana naturæ uel quæ celanda sunt in publicū pferā:& allegorice dicit non sp secreta uinū pdere. Sub diuo.i.sub ioue q aer est.Ergo ille dr sub diuo esse q nullo tegit' tecto.Et qm̄ q est sub diuo in apto est:Iccirco in hoc loco poeta dixit sub diuo.i.in publicum. Tene.i.contine:& coerce ebrietatem:sicut in berecinthio reprimit' ebrietas p mysteria matris deū:Ergo posuit in hoc loco tympana:& cornu pro ebrietate. Quæ tympana.i.quā ebrietatem. Cæcus amor:ī cōsiderata quædā cupiditas. Sui.i.ebrii:ut quod ex usu sibi ē id sequat':nec uideat æquū:ne sit an iniquū.Vel sui.i.ei⁹ ebrietatis.Nā q semel modū egressi ī bibēdo:idē semp facere cupiūt. Attollēs uacuū.Sequit' ēt ebrietatē stulta qdā:& inanis gloria:& iactātia. Extollēs uerticē.i.caput Vacuū:sine cerebro.i.sine prudētia.i.supbe se efferēs:nā ebrioꝝ est:ut multa de se stultissime simul:& arrogātissime iactent:& superbe efferantur:qd per similitudinē dicimus extollere caput.Vertex aūt cacumē ē:& mōtis:& capitis a uertēdo dictus:qm̄ q̄ ibi nascunt':partim in dexterā partim in sinistrā uertant'.Hinc dicimus diuortia aquaꝝ:q in iugo montis diuertant' aquæ:& aliæ hic aliæ hic descēdāt.Dicimus ēt uerticē in cœlo:quē græci polū appellāt.Vir.Hic uertex nobis semp sublimis at illū Sub pedibus nox atra uidet manesq; pfundi. Arcaniq;.f.p.i.pfidia:nā fides q̄ est pdiga.i.q̄ promit secreta:& qū:& cui nō debet:non iā fides sed pfidia est. Arcani:secreti sue fidei cōmissi. Et est methaphora ab eo q̄ ultra modū erogat pecunias neq; uidet aut cui aut quātū det. Perlucidior uitro:nā ut in uitro apparent oia quæ intra se continet sic in homine futili apparent omnia quæ sibi credita sunt.

Ode.xix.dicolos distrophos de Glycera

Mater sæua cupidiuum:
Thebāæq; iubet me semeles
Et lasciua licentia (puer:
Finitis animum reddere amoribus.
Vrit me Glyceræ nitor
Splendentis pario marmore purius:
Vrit grata porteruiras:
Et uultus nimium lubricus aspici.

Argumentum. ODES.XIX.

CANT. Decimanona ode poeta seri.a Venere Baccho & ocio itēꝝ se cogi formosam glycerā adamare:quapp scythaꝝ pthorūue prœlia eū scribere uenus nō patitur:nec ēt illa q̄ ad uoluptatē amorēue non ptineant:ait tandē pactis sacris Glycerā sibi leniorē fore. Mī sæua cupidinum.Ode est dicolos distrophos.ē.n. Metrū glicōicū primo uersu. de quo tertia ode.Secundo Asclæpiadeo. Cupidinū.Tres cupidines cicero fuisse docet in li.de.n.d. Cupido.n.prim⁹ ut inquit Mercurio:& diana prima natus est.Secūdus mercurio & uenere secunda.Tertius qdē ē Anteros Marte & uenere tertia.Oui.ēt inqt li.iiii.fasto.Alma faue dixi geminorū mater amorū. Dicunt autem iocū:& cupidinē ueneris filios:hic miem geminoꝝ amoꝝ dici.Vñ hor.ait li.i.ode fa.si

In me tota ruens Venus
Cyprũ deseruit/nec patitur scythas:
Et uersis animosum equis
Parthũ dicere/nec quæ nihil attinẽt.
Hic uiuum mihi cespitem/hic
Verbenas pueri ponite/turaq;
Bimi cum patera meri.
Mactata ueniet lenior hostia.

ue tu mauis Erycina ridens. Quam uolat circũ iocus:& cupido. Alter autem allicit alter coniungit. Thebanæ semelesi Ea.n.cadmi filia ex ioue bacchũ tonitru mediãte produxit. Lasciua.l.corruptiores.n.licentia sumus. Glyceræ nitor.
gliceros γλυκυσ γλυκεροσ dulcis dicit. Pario marmore. Stra
parosinsula bo lib.x.inquit. Paros lapidem producit: quẽ pariũ appellãt ad marmores sculpturas aptissimũ Est aũt paros una cycladũ auctore Pli.li.iiii. Proteruitas:intemperantia:& impudentia:ppterea subdit:& uultus &c. Lubricus: luxuriosus & labilis ad uenerem. Cyprũ.i.relicta insula gratissima sibi solũ me petiit:de cypro aũt late in ode tertia. Scythas.i.
parthi scytharum prœlia:scyta uero regio est ad septentrionem. Parthum:parthi scytharum exules fuere: regnarunt tamen in oriente. Cominus in acie prœliari aut obsessas expugnare urbes nesciebant pugnabantque aut procurrentib⁹ equis:at terga dantibus:sæpe etiam fugam simulantes:ut incautiores aduersum uulnera insequentes haberent id libro.xli.Iustinus scribit. Attinent:ad uenerem scilicet & lusus:& uoluptates. Viuũ cespitem:idest aram ex cespite:uult enim diis sacrificare præsertim ueneri:quo glycera mitior sibi fiat. Est au
cespes tem cespes herba cum propria terra euulsa:hinc Naso libro.ii.de amoribus ait. Gramineus madidam cespes
Verbẽa obumbrat humum. Verbenas: Verbena iouis ara uerrebatur. Domus purgabatur. Lustrabaturq;. Serebatur autem domestica in hortis flore albo: Sacerdotes purificationibus eam adhibere consueuerunt: plura diximus: lib.iiii. Geor. Pueri: famuli. Bimi meri:idest duorum annorum. Patera:idest cratera. Lenior:mitior glycera: quam proteruam ostenderat.

ACR. Mater scæua cupidinũ. Ode dicolos distrophos erotice ad pueros suos. Metrũ primo uersu glyconicum:secũdo asclepiadæũ: hac ode renouari sibi amorem ueneris instinctu dicit: adiuuante hunc licentia & libero. Teren. Nam corruptiores sumus omnes licentia. Sæua: credulis modo:ut sæuus amor docuit natorum sanguine matrem Cõmaculare manus:& alibi. Vt superũ sæue memorẽ iunonis ob iram. Et stat maternis sæuus in armis:dicit aũt uenerem:ut matris accidaliæ. Semeles:nomẽ matris dionysii. Puer:dionysius qui colitur apud thebas. Et lasciua licentia:ocium quod semper in lasciuiam resoluitur. Finitis.a.r.a. iam desertis:& alienis ab animo denuo isdem incitari. Glyceræ:nomẽ amatę puellæ. Splendentis parios parius lapis cãdidissimus est:unde signa multa fiũt:ppea niueaq; parõ dixit. Vir. & stabunt parii lapides spirantia signa:& alibi:argentũ pariusue lapis circundat auro. Vrit:incendit. Virg. Carpit enim uires paulatim uritq; uidendo fœmina. Grata pro. amantibus grata procacitas siue impudentia qua interdũ consueuerunt cõmendari mulieres. Lubricus:ad libidinẽ proclinis. Cyprũ deseruit:relicta in qua uenus colitur insula me totũ occupauit. Nec patitur.s.non sinit me cantare de prœliis. dicit aũt se amore ueneris: & deliciis occupatum se scribere bella nõ posse. Versis eqs in fugam retortis:quare fortiores dicuntur parthi:ut & missam parthi poscunt in terga sagittã. Nec quæ.n.a.i.quæ ad uoluptatem nõ pertinent: nec attinent ad amorem:ut Quin tu aliquid saltem potius quorum indiget usus. Hic uiuum mihi.c.h.u.p.uerbena aut terra uirens:aut cespes ad sacrificium. Bene autem uerbenas cespitem:& thus ueneri promittit quæ nõ placatur sanguine. Virg. Tum uenus haud equidem tali me dignior honore. Et item. Centumq; sabeo Thure calent aræ sertisq; recentibus halant. Verbenas pu.p.herbas sacras:ut Virg. Verbenasq; adole pingues:& mascula thura: & Teren. Ex ara sume hinc uerbenas tibi. Mactata ueniet le.h.idest facto sacrificio mansuescet:hoc est lenior glycera ueneri ueniet:quam proteruam dixerat.

POR. Mater sæua cupidinum. Hac ode renouare sibi ait instinctum ueneris ac uini adiuuante etiã licentiæ libertate. Vrit grata proteruitas:dixit quia plerũq; ipsa superbia ac fastidiũ mulieris magis eam amatori cõmendat. Et uultus nimium lubricus aspici mire dictum est cuius uultus cũ aspectus est lubricos in amorẽ sui facit iuuenes. Nec patitur scythas:& uersis animosum equis parthũ dicere. Hic ostendit se in delitiis ueneris occupatum non posse res bellicas scribere. Nec quæ nil attinent: Iucunde nihil ad se pertinere ait alia nisi quæ ad uenerem pertinẽt. Mactata ueniet lenior hostia: ueneri.s. mactata hostia Glycæra: lenior ueniet de qua bene hoc dictum est quia proteruam eam esse iam dudum ostenderat.

Conqueritur iterum amori subiici propter Glyceræ pulchritudinem. ODE.XIX.

CHRI. Amatorie scripta ode. sed quæ tñ occultius demonstret nr̃a nos culpa icidere in amores. Sæua mr̃nã nõ cupido solum uerum ẽt uenus crudelis est hñda. Cupidinum: plures enim sunt. Primus enim cupido secũdi mercurii:& primæ dianæ fili⁹ fuit. Secũdus ut simonidi placet ex sola uenere natus est:tertius ex Venere & marte. Alii dicunt uenerem fuisse unũ ex cupidinibus:& reliquis antiquiorem. Refert Ausonius cupidinem quandoq; in myrteta herebi deuolasse: atq; ibi ab heroidibus quæ propter illum multos labores:ac demum mortẽ passæ fuerant captũ fuisse:& in alta myrto cruci affixum. Ipse tñ mox interuentu ueneris q̃ illis cathenas a uulcano fabricatas minitabat non solũ eũ liberauerunt:uerũ ẽt a uenere:ut illis ueniã daret impetrarũt. Semeles puer.i.filius.uel puer q̃a sic pingitur. Dicuntq;.n.illũ q̃ndoq; a gigãtib⁹ discerptũ fuisse ac elixatũ:sed rursus a cerere mẽbris cõpositis in pulcherrimũ adolescẽtulũ reductũ. Quod Diodorus ad physicã refert:nã ex terra:& imbre incrementũ accipit uitis ad uuas creandas: q̃ ab agricolis carpunt calcaturq;:& multi uinum decoquunt. Deinde ceres rursus membra componit: Nam quotannis terra succum ad nouas uuas subministrat: Sed de semele iam diximus. Et lasciua licẽtia:tria posuit ad amorẽ excitãdũ ualidissima. Venus:uinũ:& lasciua.i.mollis:& ociosa licẽtia. Vẽus.n.si accedat uinũ exardescit. Ex lasciuia ãt orin amorẽ noster Petrarcha elegantissime docet:psertim si in ea assumimus nobis licentiã.i.non pcessum arbitriũ. Qua

Propter:& terẽtianus ille demea filiũ rephendens ex nimio ocio sibi amorem prouenire affirmat.Et alio in
loco deteriores esse hoies licentia scribit. Ista ergo tria iubent tanquã dñi reddere animũ amoribus finitis iu
bent.quia cũ non repugnamus a principio illis:animũ ad se rapiũt:ut necesse sit obtemperare. Et iubent red
dere:nã seruus affectus aius debet iã illi pturbationi cuius est seruus. Finitis:nã sæpe amor extinctus in uita
ociosa:& uoluptuosa reuiuiscit.Differt aũt licẽtia a libertate.Nã licẽtia ẽ cũ id nobis arrogamus qđ non licet.
Libertas uero cũ nulla re deterremur:qn ea q̃ honesta sunt aperte agamus. Nitor:splẽdor:& pulchritudo q̃
est efficax cã amoris.Nã amor ſm Pla.est desideriũ pulchritudinis. Pario:paros una est e cycladibus in qua
effodiebaſ candidissimũ marmor.Vir.Pariusue lapis circũdatus auro.Primi.n.qui instatuaria claruerũt usi
sunt marmore cãdido ex insula paro quẽ lapidẽ lychnicẽ appellabãt: quia ad lucernas in cuniculis cederet.
Vrit:est.n.amoris urere.Virg.Est mollis flãma medullas.Et est repetitio.Grata pteruitas:grata quædã obsti
natio:& insolẽtia.Nã cariora uiris sunt q̃ ipsi nõ sine quadã difficultate assequunť mõ terminũ nõ excedat.
Tunc.n.grata est.Hinc Martialis.Nolo nimis facilẽ difficileq; nimis.Veꝝ qđ mediũ est quodq; inter utrũq;
probať.Nec uolo q̃ cruciet:nec uolo q̃ satiet:erat ergo pterua citra modũ:ita ut accenderet desideriũ:nã teste
lucano:Nitimur in uetitũ semp cupimusq; negata:non tñ deterreret.Vel dic proteruitas.i.lasciuia q̃ nobis in
alienis potius q̃ in nostris mulieribus iocũda est. Lubricus aspici:metaphorice:nã queadmodũ loca q̃dam
sunt:ita lubrica:ut ɔtineri nequeamus:qn labamur:& ruamus:ita quidã uultus:ita placent:ut non possimus
ɔtineri quin illos aspiciamus:hosq; lubricos appellat. Tota ruens:magna est uehementia ueneris in me:&
totas effundit uires:non.n.uenit in qua re ratio quædã:& modestia esse possit:sed ruit.i.impetu: & nõ cõsilio
fertur:& ruit tota.i.oibus uiribus. Cyprum deseruit.q.d.ita in me cõuersa est:ut nihil aliud curet: imo loca et
sibi gratissima:ut me petat:deserat. Scythas:populi sunt septẽtriõales . Isti olim seipsos scolotos appellabãt:
ut inqt Herodotus.A græcis aũt appellanť scythæ ab eoꝝ rege:de quo hæc narrant.Referunt.n.herculẽ a de
uicto gerione redeũtem in ea loca deserta deuenisse: & frigore oppssum leonina pelle sup inducta obdormi
uisse:atq; excitatũ equas q̃ currũ suũ ducerent nõ uidisse:ppeaq; quæsit abundũ usq; in hyleã accessisse. Ibi er
go uirginẽ offendit:cui infernæ partes:serpẽtinæ eẽnt.Supnæ aũt ab ipso fœmore humanæ.Hæc igiť equas
suas apud se esse cõfitebať:sed redditurã negabat:nisi ille se amplecteretť.Gessit morẽ uirgini hercules:illiq; iã
grauidæ arcũ sagittasq; reliqt:filioq; qui nasceretť tũ demũ regnũ traderet mãdauit:si arcũ cum adoleuerit tẽ
dere ualeret.At illa trigeminos pepit.Agatyrsum:Selonũ:& Scytã: Solusq; scyta iussa paterna iplere potuit.
Itaq; & a matre regnũ accepit: & a se populos suos scythas noiauit.Hæc herodotus:Poeta aũt negat scytha
rum bella:nã gens pugnacissima fuit:aut parthica dicere posse cũ tãto amore occupatus sit:ut nihil aliud co
gitare ualeat. Dicere:describere.Animosum uersis equis:qui inter fugiendũ in hostem spicula contorquet:
ut iã dictũ est.Fidenteq; fuga parthũ uersisq; sagittis.Nec ẽt patitur uenus dicere ea quæ nihil attinẽt ad amo
rem.Exprimit ergo id de se poeta qđ de didone scribit Vir.quã ondit amore ipeditã cætera oia relinqre:ac so
li æneæ uacare.Quibus rebus nos monet:ut tã crudelẽ pestẽ euitemus.Hic mihi nõ:ut epicurus qui credit de
os humana negligere:sed ut platonicus.Ipsi.n.asserunt oia curare deos:sacrificiũ patat quo deũ mitigat.In
qua re nos monet ut i difficultatibus cõstituti ad deos recurramus. Viuum cespitem:cuius herbæ uirecant:&
suis radicibus hæreant:est.n.cespes terræ gleba cum suis herbis auulsa:ex cespitibus.n.sæpe aras faciebant.Iu
uenalis.Qua festus promissa deis animalia cespes expectat. Verbenas:has dicebãt antiqui herbas sacras sũ
ptas de sacto loco capitolii:quibus coronabantur fœciales:& pater patratus fœdera facturi uel bella indictu
ri:hæc & sagmina appellabantur:uel quia de lucis sanctis capitolũ legebanť:uel a sanciendo. Abusiue tamẽ
uocantur uerbenæ omnes frondes sacratæ:ut laurus:oliua:myrtus. Pueri:serui.sic Iuue.Ite igitur pueri lin
guis animisq; fauentes. Bimi:duoꝝ annorum:ut trimũ:& quadrimum dicimus. Mactata.h.non est cõtra
illud uirgilianum.Haud equidem tali me dignior honore : nam constat alicubi de hostia sacrificari ueneri.

Ode . xx. dicolos tetrastrophos ad Mecœ.

Ile potabis modicis sabinum
Cantaris/græca qđ ego ipse testa
Conditum leui/datus in theatro
Cum tibi plausus.

Argumentum. ODES.XX.

CANT. Vigesima ode Mecœnati secũ cẽtaturo uile
sabinũ exibeř,pmittit:qđ græca testa ɔdiderat:quo sua
uius esset:ipse tñ Mecœnas propria domo Cæcubum
biben:Hora.n.nec phalernũ nec formianũ inest. Vile
potabis modicis sabinum. Ode est dicolos tetrastro
phos:ɔstat.n . Metro Saphico hendecasyllabo de quo
Ode secunda hť. Cantaris.ordo est.O chare mecœ
nas eqs potabis modicis cantaris uile sabinũ:qđ cõdi
tũ græca testa ego ipse leui. Cantaris:Cantarus græ cantar9
cũ nomẽ poculi genus:& ppriũ liberi pris poculũ:quẽ
Maro sileno assignat:auctor ẽ Mac.lib.y.sat. Græca te
sta.i.amphora.quã græcã testã appellat: qm̃ argilla:ut
qdam putãt ab argis uocata ẽ:apud quos primũ ex ea
uasa ɔfecta sunt:uel græca testa ait:qm̃ ut Pli. lib.xxxy.
scribit.in samo plastice inuenta fuit.In quo titulo dicit
ẽt q̃ fictilia dolia ad uina excogitata sunt:& ad aquas.
pp q̃ Numa rex septimũ collegiũ figuloꝝ instituit.Vel Argilia
græca testa ait ut intelligas e græcia illã uenisse cũ ali
quo optimo uino. Leui:ptũm ẽ a lino.Leui igiť.i.pica dolia
ui:& inunxi.Nã ut Plini.docet lib.xiiii.in Italia pice ac fictilia

Musta resina condiebantur: musta. Colu. et lib. ulti. indicat uasa
condita fictilia pro uino seruando picata esse debere: nõnulla
tñ pluta put ꝯditio cõditurae exegerit. Et Teren. inquit.
Releui dolia: qd' significat apui: & quasi egypsaui: ut et
Porphirio docet. Datus in thea. oñdit quo tpe Vinum
illud condiderit p quod uetus innuit esse. uile tñ: hoc est
nõ quale mecoenas caecubũ aut calenũ habebat. Plau
sus: clarissimi uiri populi plausu in theatro excipiebant
quod latius ode prima oñdimus. Paterni fluminis. i. ty
Tybris bridis ethrusci. Mecoenas. n. ab ethruscis regib⁹ oriun-
dus fuit: ut late patuit ode prima. Tybris aũt ut Stra. lib.
.y. edocet ex apenninis mõtibus effluit: partimq; p ipsam excurrit ethruriã: deinceps ipsam disterminans: pri
Vaticanus mum qdem ab ea diuidit Vmbriã: postea uero Sabinos: & latinos. Iocosa imago. I. Echo de qua supius am-
ple. Redderet. reboaret. Vaticani montis. Vaticanus collis inq' festus appellatus est: q eo potitus sit popu-
colis lus ro. uatum rñso. expulsis ethruscis. In eo aũt colle sita est petri apostoli Basilica. is deniq; collis non longe
caecubũ erat a theatro pompei: ut Porphirio asserit. De uaticano uero pluta gelius meminit lib. xy. c. xyii. Caecubum
Calenũ sinu caietano contiguũ erat Caecubũ oppidum cui adiacebat urbs fundi in appia uia tota illa ora pcipua ui
Cales na generabat. Vete caecubũ: & fundanũ sicuti phalernũ: & albanum inter nobila noiabat. Auctor est Strabo
Calos lib. y. plura diximus in Epodo nono. Praelo: praelum lignoꝶ instrm ad uuam praemendã. Caleno. Strabo
oenas lib. y. edocet Calenũ in Campania urbem in primis eximiã adiunctam Casillno fuisse: inde autẽ optima ui-
phalernum na romam aduehebant: ut idem inquit. Sunt q a calibus Calenũ dictum putent: de qbus lib. yii. aenei. poeta
ait: Aequora quiq; Cales linquunt. Sunt q a καλοσ quod bonum significat: & οινοσ uinum. Tu bibes: dũ
uinum scilicet tua in domo fueris. Vuam pro uino posuit. Phalernae uites: secunda uini nobilitas phalerno agro
formiae erat: q ager a ponte campano leua petentibus urbanam coloniam Scyllanam nuper Capuae contributam
hormos incipit auctor Pli. li. xiiii. Formiani colles oppidum formiae iuxta. Caietam fuit antiqua lestrigonum sedes
ut scribit Pli. li. iii. Straboq; lib. y. sic ait. Subinde formiae quas condidere lacones: quas prius hormias a statio
nibus idest hormi bonitate appellabant. ορμοσ autem ut dicunt alii portus dicitur artificialis.

Care mecoenas eques | ut paterni
Fluminis ripae | simul & iocosa
Redderet laudes tibi uaticani
Montis imago.
Cecubum | & praelo domitam caleno
Tu bibes uuam | mea nec falernae
Temperant uites | neq; formiani
Pocula colles.

ACR. Vile potabis modicis sabinum. Metrũ saphicum endecasyllabum. Mecoenatem inuitat ad coenã cui mediocritatem suã excusat promittẽs ei uinum sabinum nouitate uile: sed quod in amphoram graecam miserit ut inde aliqd traheret suauitatis eo tempore quo ille in theatro a populo laudabatur. Vile: aut nouũ aut certe abundans: minoris precii: ut Vir. Si uero uiciamq; seres uilemq; fasellũ: & uilibus aut onerat pomis: aut uile uinum propterea q ipsi uile sit qui meliora potare consueuerat. Potabis modicis: ordo est: care Mecoenas eques potabis uile sabinum modicis cantaris: quod ego ipse leui conditũ graeca testa cum datus est tibi plausus in theatro: ut ripae paterni fluminis simul: & iocosa imago uaticani montis redderet tibi laudes.

Modicis: paruis aut modum habentibus. Cantharis: uasis uinariis ansas habẽtibus. Leui. aperui: protu-lit: ut releui dolia omnia. Chare Mecoenas eques: constat Mecoenatem in equestri dignitate mansisse sua uo luntate: dum ei facultas consulatus pateret. Vt paterni: paterni ideo quia de tuscia fuit Mecoenas unde orit tyberis: ut Virg. Quae tuscum tyberim: & romana palatia seruas: nam & Porsenae dicit affinis fuisse. Redde ret laudes: per echo. s. Vaticani. Vaticanus mons est uicinus theatro in quo dicit per echo auditas uoces: ut Virg. Saxa sonant uocisq; offensa resultat imago. Caecubum: uinum campaniae regionis. Et praelo: prae lum dicitur unde uuae praemi ꝯsueuerint. Mea nec. f. t. u. i. non fruor uino illarum ciuitatum neq; sunt mea pocula similia. Vites: probati uini & optimi: de quo Virgi. Retica nec cellis ideo contende falernis. Nec formiani: formiae ciuitas est unde est hoc deriuatum.

POR. Vile potabis modicis sabinum. Mecoenatem ad cenam inuitat promittẽs se ei uinũ sabinum exhibiturum: quod in amphorã graecam miserat: ut inde. s. aliquid adduceret suauitatis: uile pro non uetusto uidet dixisse. Alioquin sabinum uinum si uetustum sit nõ est uile. Modicis: uidetur modicũ pro paruo posi tum: quod qdam negant existimantes modicũ a modo dictum: & significationem hr̃e eius quod graece μέτριον dicit. Chare mecoenas eques: Constat Mecoenatem in equestri dignitate sua uolũtate pmansisse: cũ utiq; facultas lati claui pateret. Vt paterni fluminis ripa. tyberis ex ethruria uenit quem patrẽ Mecoenati di cit: quia inde Mecoenas fuit oriundus. Vaticanum aũt montem non lõge esse theatro Pompei scimus quẽ resonuisse simul cum ripis plausu populi dicit. Conditũ leui: dicit hoc uinũ per semetipsum inueteratũ cõ didisse. leuisse ergo se gypso utiq; uult intelligi. Huic contrariũ est terentianũ illud. Releui dolia atq; omnes serias: quod signat aperui: & quasi regypsaui. Datus in theatro cum tibi plausus. Diximus: & supra claros: & bonae existimationis uiros plausu populi solitos fuisse in theatro excipi: malos autem exsibillari. Tu bibes uuã: pro uino metonymia τροποσ. dicitur huic contrarium. Plautus in trinũmo fecit uinum pro uua dicens. Illud uinum priusq coctum est pendet putidum. Mea nec falernae temperent uites nec formiani colles: per quod signat nec falernum uinum se habere quod ei in coena exhibeat nec formianum.

Ad mecoenatem de frugalitate sui uictus. ODE. XX.

CHRI. Ostendit non uereri se ad uilia pocula at Mecoenatem tñ uiꝶ inuitare. In quo latenter oñdit id se audacter facere fretũ temperantia: & frugalitate Mecoenatis. Non enim id fecisset si hominem exqsitioris uini auidum illum nosset. Laudat pterea ipsum testimonio populi sibi applaudentis. Vile potabis: ordo est O mecoenas tu potabis uile sabinum quod ego conditũ graeca testa leui cantaris. Vile quia nouũ nã uina uti uetustate cõmendant: sic nouitate uilescunt. Vile autẽ est qd' parui emitur: & quia hoc ex rei copia solet prouenire

prouenit:dicimus uile etiam abundans. Virg. Vilibus:aut onerat pomis: & alibi. Vilemq; phasellum. Sa
binum:demonstrat se in uino preciosiori exquirendo non esse sollicitum cum sit cōtentus eo quod in suis
sabinis nascatur: & simul se ostendit gratum:cum: & agri memioit ab illo dono accepti i & fructibus illius
acqescere. Dicit aūt sabinū conditum in græca testa.i.in fictili uase in quo græcū uinum aut chiū aut lesbiūi
aut cretense ex græcia romam importatum fuisset:ut inde suauiorem saporem odoremque sumeret. Dixit
autem testa quia non nisi fictilia erant uinaria uasa apud priscos:nam hæc lignea ex pluribus frustis facta
& circulis coniuncta Plinii temporibus:ut ipse scribit:incipiebant quidem fieri:sed non nisi alpinis homi-
nibus adhuc nota erant. Condiderat ergo uinū a græca testa & nūc promebat e testa in canthanis modicis
ut esset quod mecœnas biberet. Modicis: modum habētibus idest non excedentibus modum in capacita
te. Cantaris: græcum uerbum est cantarus & poculum quod baccho tribuitur: quemadmodum sciphus
herculi. Quapropter & sileno qa in bacchi tutela est cantarum assignauit maro. Et grauis attrita pēdebat
cantarus ansa. Erat aūt utrinq; ansatū:& dicebat a cantaro quod erat genus nauigii:ut ōndit Menander co
micus i nauclero. Leui pro releui.i. aperui.i.apeniēdo testam deprompsi. Plausus:nā cum grati fuissent po
pulo ludi quos ipse exhibuerat:tanto sibi clamore & strepitu applausum:ē ut & ꝓpiquæ ripæ tyberis & mōs
uaticanus uocibus reboaret. Est autem plaudere quotiens alicui pro re bene gesta nobisq; grata: non oratio
ne sed clamore aut gestibus aut aliquo strepitu cōgratulamur:lætitiamq; ostendimus. Explodo aūt cōtra cū
rē q̄ nō placuit eodē clamore & gestu & strepitu damnamus. Inde explosam sniam dicimus quæ non solum
rōnibus confutata sit:uerum quoq; alacri consensu damnata & irrisa. Chare: q mihi acceptissimus es pp
multa in me collata beneficia. Eques:non temere dixit:nā q̄uis oīa maxima illi ab Octauiāo oblata sint tñ
in ordīe equestri se semp continere uoluit:ut ripæ fluminis paterni.i.tyberis q ex tuscia ē ut tu. Redderent
laudes.i.p reboatum iterarēt plausum in quo tu laudabaris:& imago uaticani montis.i.reboatio uocis in cō
cauis uaticani ꝯcepta:q̄ qdē ueluti imago quædā ē uocis p plausum e theatro emissæ ēt redderet tibi laudes:
Vaticanus mons ē nō ꝓcul a tyberi supra molē adriani cōterminus ianiculo ī quo diui petri basilca ē. Sum/
psit aūt nomē a deo q ibi uaticinia dabat:ut plerīq; uolunt. Varro aūt scribit in eo mōte uaticanū deū fuisse:
qui infantibus primā uocē daret:quæ ē ua unde uagire dicunt. Iocosa:quia nobiscū iocari uidet uox illa q̄
repcussa iterat:quā Ecchon græci tali fabula dicūt. Fuit Eccho una ex nymphis atq; dū iuppiter cū aliis nym
phis cōcumberet i mōtibus aut in siluis interi hæc lōgo prudētiq; sermōe iunonē detiebat: ne uiri furta dep
henderet. Al aduertit tandem iuno eiq; loqndi facultatē ita eripuit ut ex se nihil posset referre. Ex iis autem
quæ alii ꝓferrēt:ultima dūtaxat ꝓnūciare liceret. Amauit hæc narcissum puerū a quo cū repulsam e ēt passa:
ingēti mœrore paulatī macie cōtabuit ac demū ossa carnib⁹ priuata i saxū sunt ꝯuersa uoce tamē supstite: &
quæ ex saxorum cōcauitate ꝓueniens quæ prius ꝓfari poterat nunc quoq; possit. Sed de uoce in superiori/
bus diximus. Tu bibes optima uina apud te:Apud me aūt ꝓ tua humanitate uiliora nō aspernaberis. Cæ/
cubum: sic.n.a loco dicit. Sunt.n.cæcubi populi in campania iuxta setinos. Alii uolūt cæcubū dictū:quia suas
uæhementer obcæcat mentes.i.ebrios reddit. Prælo: instrumētum quo uuæ ꝑmunt. Virg. Colaq; ꝑlo:ꝑ fu/
molis cripe tectis. Caleno:a calibus urbe nominato:sunt.n.caleni iuxta falernos & massicos. Sed & i faler/
no optima erant uina:ē.n.hic oīs tractus in quo sunt populi quos nomiaui oino fœlicissimos:nam & colli/
na uinum optimū:& cāpestria frugibus fertilissima. Quapp summū certamē libero pñi cum cerere in his lo/
cis eēt teste Plinio dixit antiquitas. Foramini colles:& in hiis non parua auctoritas uino fuit. Sunt autem
formiæ non procul fundis creditumq; est ipsas olim fuisse læstrigonū sedes: q carnibus humanis uesceban/
tur. Vuā:p uino dixit. Tēperant:uel quia aqua miscent:uel qa coquendo & alia q̄dā faciendo reducunt ui/
na dū suam pfectionē. Tēperare.n.est recte administrare:ita ut neq; desit quicq̄ neq; excessus fiat.

Ode.xxi.tricolos tetrastrophos de
Apollinaribus.

Dianam teneræ dicite uirgines
Intōsum pueri dicite cynthium:
Lathonamq; supremo

Argumentum. ODES.XXI.

Apolli/nates

CANT. Bello punico scdo:ut Macro.li.i.Sat.ōndit.ex
libris sibyllinis Apollini ludi primū istituti fuere: fert āt
in carminib⁹ Martii uatis inentū eē ita scriptū: hostē ro/
māi si ex agro pellere uultis Vomicāq; q̄ gētū uenit lō/
ge Apollini cēseo uouēdos ludos:q quotānis cōiter apol
lini fiāt:his ludis faciēdis pñr is ꝓtor: q ius populo plæ/
biq; dabit sūmū. Decēuiri græco ritu hostiis sacra faciāt.
hoc si recte facietis gaudebitis sp fietq; respublica meli/
or. Nā is diu⁹ extiguet pduellos uestros. Itaq; decēuiris ꝓ
ceptū ē:ut græco ritu hisce hostiis sacꝭ facerēt Apollini
boue aurato: & capris duabus albis auratis latone boue
fœmia aurata:ludos i circo populus coronatus spectare
iussus hæc ex Macrobio: Hac igit ode hortat poeta ut in
dis Apollinarib⁹ uirgies Dianā:Apollinē pueri: Latonā
q; laudibus afferāt. Apollo.n.eoꝝ p̄cibus motus & bellū
& famē & pestē hostesq; ēt a populo pellet. De ludis aūt
sæcularibus hic itelligere minime cōuenit:ē.n.carmē ꝓ/
fusius alibi:ubi de latona nulla ē mētio. Cui quidē in ap
polliarib⁹ sicuti apollini sacrū fiebat:q̄q̄ diuersis hostiis:
ut ōndimus Dianā teneræ dicite uirgies. Ode est trico
los tetrastrophos:p q̄tuor.n.uersus scādit.nā cōstat duo

Dilectam penitus iouis
Vos lætam fluuiis/& nemorũ coma
Q uæcũq; aut gelido ꝓmiet algido:
Nigris aut erymanthi
Syluis aut uiridis gragi.
Vos tempe totidem tollite laudibus:
Natalemq; mares delon appollinis:
Insignemq; pharetra:
Fraternaq; humerum lyra
Hic bellum lachrymosum:
Hic miseram famem:
Pestẽq; a populo & pricipe cæsare in
Persas/atq; britannos
Vestra motus aget prece.

bus metris asclæpiadeis Tertio pherecratio. Quarto Glyconico de asclæpiadeis pria ode docuimus: de aliis gnta. Dicite cãtate: laudate. Intõsum Cynthiũ.i. Apollinẽ. Tibullus ẽt in/qt. Solis æterna est phœbo bacchoq; iuuenta. Et decet ĩtonsus crinis utrũq; deũ Ẽt ãt cynth⁹ mõs sublimis & asper Delu ubi ĩmiuẽs: q̃ insula in mari ægeo sita urbẽ hẽt in plano positã: & apollinis templũ atq; latonæ: q̃ ibi dianã simul & apollinẽ peperit. Auctor est Strabo li.x. idem ẽt lib.xiiii. de latone partu optime meminit. Supremo ioui.i. maximo. Vos lætam fluuiis: ordo est. Vos uirgines tollite laudibus Nemorũ. comã lætã fluuiis: comã quæcũq; ꝓmiet aut gelido Algido: aut nigris syluis erimãthi aut uiridis Gragi. id autẽ in dianæ grãm fieri uult: illa.n. in siluis uagari solebat & montibus. Lætam fluuiis.i. fertilẽ & luxuriantem fluuioꝝ humore. Algido: Algidum oppidũ erat post montes tusculanos ad quos descendebat uia latina. Auctor ẽ Strabo li.v. Nunc urbis uestigia extant: estq; locus latrociniis maxie infestatus. Erymãthi: Erymãthus mõs est archadiæ & fluuius ab eo demissus quod Solinus scribit.

Cithius
Delos
Algidũ
Erymãthus
Gragus
chymæra
pãdarus
lyræ in/uentio
Persia
britãnia

Nigris syluis.i. umbrosis. Gragi: in Strabonis li.xiiii. semper est gragus: ait.n. de lycia scribẽs: deinceps est Anticragus mons erectus in quo est Carmilesus locus in cõualle iacens. Post hunc est Cagrus: q̃ urbem habet eiusdem nois hic fabula de Chimeræ mõtibus confingunt: est ẽt nõ procul hinc cõuallis quædã noie chimæra ab littore porrecta. Crago subiacet panara una ex maximis lyciæ ciuitatibus hoc in loco pandarus colitur. Vos tempe. ordo est: Vos mares totidẽ laudibus tollite tẽpe &c. hoc aũt in apollinis grãm fiebat. Natalemq; mares: legendum est mares: nõ mres: uersus.n. nõ staret aliter nec sensus q̃draret supiori nã eum uirgines dianæ loca laudarint. Nũc Mares.i. pueri apollinis loca celebrãt. Tẽpe de iis uideto ode.vii. Pharetra: de hac uide supius. Fraterna lyra: scribit Hyginius. Mercuriũ cũ primũ lyrã fecisset in cylleno monte archadiæ septẽ chordas instituisse: ad athlantidũ numerũq; Maia una ex illoꝝ numero eẽt q̃ mercurii est mr̃. Deinde quũ apollinis boues abegisset deprehẽsus ab eo quo sibi facilius ignosceret: ꝑ̃tẽti apollini: ut liceret sibi se dicere iuenisse lyrã cõcessit & ab eo uirgulã quãdam nũeri accepit. Apollo ãt lyrã acceptã dr̃ orpheũ docuisse: & postq̃ ipe cytherã iuenerit illi lyrã cõcessisse: Fraterna ergo lyra q̃m Mercurius & apollo iouis filii sũt. Hic bellũ: Ordo ẽ: hic phœbus uestra prece motus aget a populo & a principe cæsare ĩ persas atq; britannos bellũ lachrymosum: hic aget miseram famẽ & pestẽ. Persas: persia tota altissimis uallat̃ mõtibus a septẽtrione Mediæ heret: ut docet Dionysius ẽ ãt nobis regio oriẽtalis. Britãnos: finis erat orbis ora Gallici littoris: nisi britãnia ĩsula nomẽ pene orbis alterius meretetur: octingẽtis & amplius millibus passuũ longa porrigitur illic nullus anguis auis rara gẽs ĩhospita & bellicosa: Hæc & plura Solinus iacet autem inter septentrionẽ & occidentem Auctore Pli.l.iiii.

ACR. Dianã teneræ dicite uirgines. Ad choꝝ uirginũ & pueroꝝ. Metrũ duobus uersibus asclæpiadeum: tertius feregratius: q̃rtus glycõicus. Augustus ludos sæculares istituit qbus hymni Appollini dianæq; dicebãtur a nobilibus: pueri apollini: dianæ uirgines: hac ode hoc ipm docet: & hortat̃ ut cantẽt. Dicite cantate: ne cui nõ dictus hylas puer & latonia delos. Intonsum: crinitũ. Cynthiũ: apollinem: a cyntho monte deli in quo natus ẽ. Vir. Cũ canerẽ reges & ꝓlia cynthius aurẽ Vellit: & admonuit. Latonãq; suꝑmo: maximo: ut Terentius: Proh suꝑme Iuppiter. Et rex ipse iouis de gẽte suprema. Penitus: aut ualde aut familiariter: ut peni/tus: genus oẽ posum fœmineũ. Vos lætam: ordo est. uos dicite lætam comam nemorum & quæcunq; promiuet fluuiis: aut algido gelido aut nigris syluis erymãthi montis archadiæ: aut nigris siluis uiridis gragi & uos mres tollite tẽpe apollinis totidẽ laudibus: & delon natalẽ apollinis & humerũ ĩsignẽ fraterna lyra. Tẽpe: mõs & amœna thessaliæ. Fraternaq; humerũ lyra: qa a Mercurio lyra ĩuẽta ẽ & apollini data ab eo: qa apollinis frater Mercu. putat̃. Hic bellũ: ordo: hic motus uestra ꝓce a populo & principe cæsare aget lachrymosum bellũ: & pestem cum misera fame in ꝑsas atq; britãnos. Lachrymosum: luctuosum: ut Vir. Siue ge/this inferre manũ lachrymabile bellũ. Aget: auertet: aut abiget.

POR. Dianã teneræ dicite uirgines. Dicite ꝓ cãtate positũ ẽ: ut cui nõ dictus hylas puer & latonia delos. Latonãq; suꝑmo dilectã penitus ioui. Suꝑmo ꝓ sũmo: ut suꝑme iuppiter a Terentio dr̃: penitus ãt dilectã ꝓ ualde dilectã: ut penitus mõ nõ genus oẽ posum fœmineũ funditus & pẽitus dilectã itellige. Nigris aut erymãthi: siluis erimãthus mõs in arcadia. Nigris ãt siluis umbrosis itelligãus. Gragi: gragus mõs licie ĩ quo chimera fuisse dr̃. Vos tẽpe: locus ĩ thessalia opacitate & penæo flumie amœn⁹: q̃ ĩ honorẽ apollinis merito laudat̃: q̃ ibi laurus pluria sit. Fraternaq; humerũ lyra: & hic & supiore accipe ĩsignẽ cythara ꝑ figurã hæc elocutio ĩtelligenda: ut sit apollinẽ ĩsignẽ humeꝝ hñtem. Vt læta comã dr̃ a Vir. & multa similia. Fraterna lyra: qa Mercurius lyrã ĩuenit q̃ frater apollinis. A populo & pricipe Cæsare. Nũqd pricipe ad populũ referemus: ut sit a populo principe: quia populus Ro. princeps erat & rector omnium populoꝝ: & recte dicitur.

CHRI. Augustus ludos sæculares ĩstitituit: in qbus nobiles pueri Apollinis: nobiles uirgines dianæ hymnos canebãt. Sed ĩ hos ludos extat huius poetæ carmẽ sæculare: Itaq; credo hũc hymnũ eẽ nõ in eos ludos: qui cẽtesimo quoq; anno istitui erãt: qb⁹ semel dũtaxat iterfuit poeta: Sed in eos quos lõge añ augustũ ex libris sibyllinis institun sunt: ut quotãnis fierẽt auctore. L. Cornelio ruffo decẽuiro: q̃ ꝓpterea sibylla ẽ uolatus ac deinde corruptione nois prius ẽ cœptus uocari sylla. Erãt.n. in carminibus martii uatis: quoꝝ duo uolu/

mina erãt in senatũ relata:hæc uerba.Hostẽ Romãi ex agro expellere uultis. Vomicãq; q̃ gẽtiũ uenit longe Apollini cẽso uouẽdos ludos:Qui quotãnis cõiter apollini fiãt.His ludis faciẽdis p̃sit is p̃tor:q ius populo plebiq; dabit summũ:Decẽ uiri græco ritu hostiis sacra faciãt:Hoc si recte facietis gaudebitis sp fietq; resp.melior.Nã his diuus extiguet pduellos uestros:q uestros cãpos pascũt placide.Hæc eadẽ cũ decẽuiri i libris sibyllinis repissent decreti sunt ludi apollinares:& in eã rẽ.xii.millia æris & duæ hostiæ maiores p̃tori datæ decẽq; uiri græco ritu iussi sũt apollini facere boue aurato:& capris duabus albis auratis:Latonæ boue fœmĩa aurata:ludos ĩ circo populus coronatus spectat i iussus ẽ.Primi duo uersus asclæpiadei: tertius glicõicus:q̃rtus pherecratius. Dianã:cur priorẽ noiat dianã cũ dignitate prior sit phœbus:tan qa prior ipsa nata est:& statĩ ut ẽ orta matri phœbũ pturiẽti obstetricis:officiũ exibuit. Teneræ:iuuẽculæ & in teneriore ætate cõstitutæ. Dĩ ãt i cœlo luna in terris diana:& apud ĩferos hecate. Cynthiũ:apollinẽ a cyntho deli mõte ĩ quo natus ẽ.

Intõsum:apollo itõsus.i.capellis plixis pĩgit:qa eius radii sp in lõgissima usq; extẽdunt.Pĩgit ĩuuẽis:qa nũq̃ senescit sol. Latonãq;:hæc filia Coei fuit:& ioui dianã & apollinẽ peperit. Oui. Quæq; mõ audetis genitã tit ĩda coeo.Latonã p̃ferre mihi.Dũt ãt fabulæ iunonẽ iratã latõe pp pellicatũ ĩmisisse phytonẽ serpẽtẽ q illã opprimeret:Diffugiebat ãt latõa & cũ nusq̃ cõsistere daret̃:tãdẽ ad orthygiã ĩsulã uenisse q̃ deide delos ẽ noiata.Erat.n.hæc olim sua soror asterie noĩe:q̃ iouis nuptias fugiẽs diis miserãtibus in ortigẽ.i. coturnicẽ cõuersa ẽ:ac deide i lapidẽ & in mare cecidit:ac demũ e fundo emergẽs ĩsula mobilis effecta ẽ.Quapp sorori phytonẽ fugiẽti ad littus usq; obuiã uenit:Illaq; recepta ĩ mare anteq̃ phytõ ĩgrederet̃ lõge recessit. Hic ergo tandẽ qescẽs latona gemĩos:solẽ.s.& lunã pepit.Sũt q fabulã ad historiã referãt.Dicãtq; post deucaliõis diluuiũ aerẽ ita densis nubibus ad plures mẽses obsessum fuisse:ut neq; solaribus neq; lunaribus radiis puius eẽt: Sed tandẽ pauloãte lucẽ in orthygia lunares radios:& post ortũ solis solares ẽt appuisse.Quapp cũ tale initium inde ueniret:cõcessum ẽ fabulæ ut diana & apollo i illa ĩsula nati sint:dicũtq; statĩ appollinẽ q̃ptimũ ortus ẽ phytonẽ sagittis ĩterfecisse.Nã phitonẽ intelligunt nubes q̃s dixĩq̃ a radiis solaribus cum inualescere cœpit consumptæ sunt. Vos:ordo est.Virgines dianam:pueri apollinem laudẽt.Sed uos matres.i.maturæ ætatis mulieres tollite totidẽ laudibus.i.tantundẽ laudate comam nemorũ.i. frondes nemorum i lætam fluuiis q̃ uiridior fertiliorq; surgit iuxta flumina:pp uiciniũ humorẽ. Algidus i distat ab urbe roma.xv.M.passuum.

Erymanthus:i arcadia mõs ẽ in quo aprũ hercules domuit:uiuũq; ad euristheũ detulit.Vir. Aut erymãthi placarit sylua & lernã tremefecerit arcu. Tẽpe:loca amænissima in thessalia iuxta peneũ fluuium. Humerum.s.apollinis. Fraterna lyra:quam ipse a mercurio fratre dono accepit. Natalem:in qua natus est. Delon:hæc ẽ una ex cycladibus nobilitata tẽplo apollinis celebrato olim ab oĩbus totius pene orbis gentibus. Aristoteles ait delon appellatã:qd cũ demersa eẽt subito appuit.Nã δηλόω ostẽdo significat.Fuit p̃terea appellata eglatosthenes:cynthia:asteria:ortygia:pyrpile.Herodotus ãt scribit hãc insulã primo motã esse cũ datis xerxis p̃fectus ex ea discesset̃ nulla calamitate ab eo affecta:neq; deinde ad sua usq; tpa terremotũ sensisse. Eum aũt quo tũc concussa est futuras græciæ calamitates p̃nunciasse:ẽ dicta pyrpile quasi pyla.i. porta ignis qa ibi reptus sit.In persas p parthis posuit quos p uẽtidiũ Octauiãus supauit.Supauit etiam & britannos.

¶Ode.xxii.dicolos tetrastrophos de bonorum tutela ad fuscum.

Integer uitæ/scelerisq; purus
Nõ eget mauris iaculis:nec arcu:
Nec uenenatis grauida sagittis
Fusce pharetra
Siue per syrteis iter æstuosas:
Siue facturus per inhospitalem
Caucasum/uel quæ loca fabulosus
Lambit hidaspes.
Namq; me sylua lupus in sabina:
Dum meam canto lalagen & ultra
Terminum curis uagor expeditis
Fugit inermem.
Quale portentum/neq; militaris
Daunia latis alit æsculetis:
Nec iubæ tellus generat leonum
Arida nutrix.
Pone me pigris ubi nulla campis
Arbor æstiua recreatur aura:
Quod latus mundi nebulæ/malusq;
Iuppiter urget.

¶Argumentum. ODE.XXII.

¶ANT. Vigesimasecũda ode Fusco amico scribit.Optimo uiro nec iaculis:nec sagittis opus eẽ:quis loca periculosa adeat qd quidẽ exemplo sui oñdit. dũ.n. suam Lalagen cãtando apud suũ agellũ sabina in silua uagaret̃:ingẽs lupus eũ inermẽ fugit.Cõcludit ide se lalagẽ ubicũq; fuerit amaturũ:uel in frigidissima scythia:uel i fruẽti aphrica. Integer uitæ scelerisq; purus.Ode est secũdæ similis. Mauris iaculis: de Mauris uide secunda od.posuit aũt Maura iacula pp leones:q in mauritania sunt.Sirtes De ĩs late i Epodo nono. Caucasũ:is scythiæ mons est dictus q̃si Caucasus hoc ẽ niue cãdidus ut Pli.li.vi.herodotus autem li.ẽt.vi. scribit Caucasum oium montiũ altissimũ esse. Inhospitalẽ.i.inhabitabilem pp niues scilicet. Hidaspes:is fluuius est amplissimus:& ad nauigandi usum aptiss.mus in india.Dionysio teste Strab.libr.xv.scribit hidaspen Cocrodilos habere & ingredi indum fluuiũ. Fabulosus hidaspes:i sua magnitudĩe ab oĩb⁹ fere decãtatus. Meã canto lalagẽ:id nomẽ ẽ nõ ab re fictum λαλαγή.n.uox dicitur λαλέω loquor λαλιά loq̃la λάλος loquax λαλαγέω uoco loquor:cano. Portentũ.Monstrũ rẽ p̃sentẽ i portẽtum futurũ tps respicit:ut scribit nonius. Daunia:legẽdũ ẽ Daunia non daunias:nã græce ẽt daunia dicit̃ & græce horatius produxit a in noiatiuo quoq;:plura exẽpla uideto in nr̃o Versilogo.Daunia aũt ut Stra.lib.vi. oñdit:regiũcula erat iuncta apuliæ:ait.n.q ipsi apulii & daunii & peucetii eandẽ usurpabant linguã:ibi quoq; ostẽdit luceriã uetus oppidum dauniorũ fuisse : ubi erat Mineruæ fanũ.Pli. autem uolumine tertio hoc pacto meminit.Hic apulia dauniorũ cognomine a Daunio Diomedis ocero:postea ait q amnis Cerbalus Dauniorũ

Cauca/sus
Hidas/pes
Lalage
Laleo
Lalos
Mõstrũ portẽtũ
Daunia
Luceria
Cerbalus.f.

Pone sub curru nimium propinqui
Solis/in terra domibus negata:
Dulce ridentem lalagen amabo:
Dulce loquentem.

Vëusia | Cänusium | Arpi | Iuba

finis.Item Dauniorum Coloniæ lucetia:Venusia:oppidũ Canusiũ . Arpi.&c.Ptole.li.iii.Apulorum dauniorum inquit. Militaris bellicosa:hẽbat.n.uiros fortes ꝑterea locis illis clades illa cãnensis obtigit & multa alia ꝑlia prius & posterius ibidẽ actita ta sunt. Aesculetis:Aesculus arbor est glãdifera:ĩde æsculetũ. Iubæ tellus:fuit iuba mauritaniæ rex:de quo late Luc. in fine lib.iiii.in Mauritania aũt leões eẽ.Pli.ẽt docet. Arida nutrix:

Libyæ siccitas | Riphei montes

aquarũ penuria sicca est libya:ibi.n.multũ torrida zona occupat quare maxima mediterraneæ libiæ pars & regio circa oceanũ deserta est:qđ Stra.li.vii.edocet. Pigris cãpis.i.frigidis:intelligit ãt de regione scythiæ habẽte rypheũ iugũ:q regio assiduis obsessa niuibus:qppe casus ꝯtinuarum pruinarum qddã ibi exprimit simile:pœnarum damnata pars mundi & a rerũ natura ĩn nubẽ æternæ caliginis mersa ipsisq̧ prorlus aqlonibus cõflatis rigentissima sola terrarũ non nouit uices tẽporũ.Nec cœlo aliud accipit q̃ hyemẽ sempiternã: auctor est Solinus. Nulla arbor recreaꝰ æstiua aura:Nã ut dixi sp hyems ibi est. Quod latus mundi.i. quam mũdi partẽ urgẽt.i.aggrauant Nebulæ & malus iuppiter.i.aer calliginosus & rigentissimus. Pone sub curru solis.i.sub zodiaco & torrida zona:q̃ qdem æstu inhabitabilis est. Dulce:pro dulciter.

❡ACR. Integer uitæ scelerisq̧ purus:metrũ sapphicũ endecasillabũ tribꝰ uersibꝰ:qrtus adõius: ad Aristiũ fuscũ scri.amicũ suũ idicãs ĩnocẽtiã sp & ubiq̧ tutã eẽ:ẽt iter res sæuas ac piculosas:cuiꝰ rei testimoniũ documentũq̧ ipse cœpit cũ alias tũ ꝑcipue cũ i sabinis in allego.suo spaciãtẽ se ingẽs lupus fugerit. dubitãdũ tñ ẽ utrũ;iocülariter an uere dicaꝰ:qa lupi singuli singulos hoies iuadere cõsueuerũt. Integer:innocens. Non eget.m.i.qbus utuntur mauri:ẽ.n.primitiuũ ꝑ deriuatiuo. Grauida:plena:fertilis: ut bis grauidæ pecudes bis pomis utilis arbos. Aestuosas:aut procellosas aut nimio sole feruẽtes: unde Vir.& ĩhospita sitis. Caucasum:caucasus mons scythiæ ꝑter hitatões hoium:de quo Vir.Fabulosus hydaspes:aut lõginquus:aut de quo multa finguntur mirãda. Lambit:metaphora a lingua eo ꝙ leniter fluat & ripas suas tãq̃ lingua lãbat. Hydaspes:fluuius mediæ:siue idiæ Vir.ut medus hydaspes. Nãq̧ me:ordo ẽ.nãq̧ me iermẽ fugit lupus in sabina silua:dũ cãto meã lalagẽ & uagor ultra terminũ expeditꝰ curis. Dũ.m.c.l.idest dũ amicæ laudibꝰ illicior uoluptate cantãdi.Meã aũt quã diligo:ut Vir.Restitit eurydicẽq̧ suã iam lucẽ sub ipsa ĩmemor Heu uictusq̧ animi respexit.Et ultra curarũ terminũ ꝑgressus tãta ai securitate:ut nihil timerẽ. Portẽtum:ꝑ lupo posuit. Militaris : quia uiros fortes & apertos militiæ habuit.Virg.Hæc genus acre uirum marsos pubẽq̧ sabellam Assuetũq̧ malo ligurẽ uolscosq̧ uerutos Extulit:hæc decios marios magnosq̧ camillos. Daunia: apulia dicta a dauno rege socero diomedis aut a regiõe in q̃ regnauit:uñ est:& dauni miserere senectæ. Aesculetis: sicut pinetis a pino:sic æsculetis dixit ab æsculo. Nec iubæ tellus: ut supra : a rege significat ꝓuinciã. Iuba.n.rex maurorum fuit:q regio & sicca ẽ & leonibus abũdãs.Virg.In eius execrationẽ laudãs italiã.At rabidæ tygres & sæua leonũ fœmina. Arida nutrix:siticulosa.Vir.Hic deserta siti regio ẽ. Pone me pigris:frigidis locis scythiæ.Virg.Semp.h.s.f.e.Recreaꝰ:ꝑflaꝰ. Quod latus:ac si diceret quã ptẽ. Malusq̧ iuppiter: iouẽ aerẽ posuit ut Vir.Iuppiter &.l.d.p.i.acsi diceret loca sine sole.Vir.Plaga solis iniq̃:& itẽ Tũ sol pallentes haud unquã discutit umbras.Vrget cõprimit ut cærulea glacie cõcretæ atq̧ imbribus atris. Pone sub.c. aut i frigidis ptibus scythiæ uel in ardẽtibus ptibus aphricæ si poneret. Lalagen:se amicã suã dicit securũ oium piculorum bono inocẽtiæ posse cãtare. Nimiũ:ꝑut semper sole rubens:& torrida semp ab igni. Domibus.n.cirenaicã dicit inhabitabilẽ. Dulce ridentem:ut Vir Fuit aut tibi quicquam dulce meum.

❡POR. Integer uitæ scelerisq̧ purus:Ad aristiũ fuscũ hæc scribũtꝰ qbus ĩdicat ĩnocẽtiã sp & ubiq̧ tutã eẽ: cuius rei testimoniũ ipe accepit.Tũc cũ sabinis i allego suo spaciãtẽ se lupus imensæ magnitudinis fugerit : & hæc dubito utrũ iocülariter dicanꝰ.An uero qm̃ lupi dñr solere singulos hoies iuadere.Integræ uitæ: ut Vir. O ꝑstãs ai iuuenis.Fusce pharetra grauida faretra ꝑ grauis:ac ꝑ hoc plena metaphora. Lãbit hidaspes.Hidaspes amnis indiæ:fabulosus ãt dictꝰ qa idia pluria genera miraculorum & digna fabulis ferat.Lãbit ãt trãslatiue dictũ ẽ a ligua:ꝑ qđ signat hidaspẽ fluuiũ lenẽ leuiter suas ripas tãgere. Cãto:cõpono.s.librũ lucii.Sextus decius Collyra ĩscribiꝰ eo ꝙ de collyra amica scriptꝰ sit ẽt:Nos sic plerũq̧ loqmur.Et ultra terminũ curis uagor.i.ultra terminũ fundi mei ꝓcedo:lucorũ uoluptate oblectatus . Curis ãt expeditis ꝑ ipse curis expeditus .i.securus.Neq̧ militaris Daũia. Daunia apulia dicta a dauno rege socero diomedis: quã militarẽ dixit: qa militiæ aptos uiros hẽt. Latis alit æsculetis.Aesculetis ab æsculo arbore: ita dñr ut pieta a pino. Nec iubæ tellus.Mauritãia itelligẽda a iuba rege. Põe me pigris.Cur pigros cãpos dixerit ipse oñdit subiiciendo:ubi nulla arbor æstiua aura recreaꝰ. Quod latus mũdi: Latus.ꝑ q̃libet mũdi pte posuit.Malusq̧ iuppiter urget. Iouẽ ꝑ tẽpestate ponere poeticũ ẽ:Sic & Vir.mõ iuppiter adsit tertia lux classẽ cretæis sistet i oris.Ergo malꝰ Iuppiter ꝑ eo qđ ẽ iniq̃ tẽpestas.Põe sub curru nimiũ ꝓpiq̃ solis i aphrica.s.cui sol ꝓpior ẽ q̃ cæteris terris. Domibꝰ negata:qa ultie ptes aphricæ ihitabiles sũt pp nimios calores. Dul.r.ꝑ dulciter ridẽtẽ nomẽ ꝑ aduer

❡CHRI. Oñdit q inocẽtes sũt eos iter oia picula tutos uersari.Ex quo seqꝰ hoies ipi diuinitati (bio ponitꝰ. curæ eẽ & iuste ita agi ut & malis supplicia sint:& bonis ꝑmia.Hoc aũt ꝓbat huiuscemodi argumẽto.Nã cũ uagareꝰ icautius ꝑ sabinã syluã:nec qcquã tale suspicareꝰ:lupus in quẽ inermis iciderat statim fugit. *Integer uitæ.i. ille cui uita ĩtegra ẽ.i.nullis uitiis maculata:& est modus græcus.Sic Vir.Isq̧ iops ai & furore accẽsus amato.Vita hũana tunc pfecta & nulla in pte iminuta est cũ caret uitio:qđ nõ ex humana uita sed ex ferina ꝓuenit:qa pp solã rõnem hoies sumus.Integer ẽ igiꝰ hõ cuius rõnem nullũ uitiũ iminuit.Vita aũt ex his noibus est quorum haud facile pluralẽ iuenias. Scelerisq̧.ꝑ.seipsum declarat.q.d.eũ eẽ integræ uitæ q sit sine aliquo scelere. Mauris ꝑ mauritãis.Maurus.n.gentile est ut gallus.Mauritanus aũt possessiuũ ut gallicus. Ergo dicius uirũ maurũ & bellũ mauritanũ. Venenatis:ueneno ĩbutis:ut mors certior sequaꝰ.Vñ est illud.Fer

rumq; armare ueneno. Fuscenã ad hũc scribit. Et itidẽ fuscus nomẽ appellatiuũ: & ẽ color ad nigrũ tendẽs: sed nõ oĩo niger. Oui. Turgida si pĩguis: si fusca nigra uocet̃. Pharetra: theca ẽ in q̃ sagittas ferũt: q arcu utũt̃ & ẽ græcũ nomẽ. Syrteis: duo sũt sinus aphricæ dispati magnitudĩe: sed pari piculo: dictæ sũt παρατοσυ/ ρεω .i. traho: uẽto. n. trahũt̃ harenæ: pp qd' idẽ locus mõ uadosus ẽ accẽdẽte cumulo harenaꝝ: mõ pfundior: ipso aliũ in locũ ipulso. Recte ergo Virg. In breuia & syrtes urget miserabile uisu: Illiditq; uadis: atq; aggere cigit harenæ. Est igit̃ mior syrtis & maior. Mιor lotũ cibũ suauissimũ pducit. Indeq; lotophagitis appellat̃. Est q; ambitus eiꝰ. Mdc. stadioꝝ. Aestuosas: uel nimio sole ardẽtes: uel fluctibꝰ æstuãtes. Caucasũ: mõs iste quis scythiæ ascribat̃: tñ lõgitudine suas multa pringit natiões. Aspitate i multis locis cæteros supat: & feris imanibus est refertus. Est aũt iter oleos & albanos usq; ad mare caspiũ. Qua re motus Maro ut æneæ duritiẽ notaret dixit. Sed duris gẽuit te cautibꝰ horrẽs Caucasus: hyrcanæq; ad morũt ubera tygres. Ponit ergo & syrtes pp picula naufragii: & caucasũ & solitudies pp picula feraꝝ. Inhospitalẽ: ihitabilẽ. Sic alibi. Et ihospita syrtis. Proprie hospites dñr amici diuersaꝝ ptiaꝝ: q se mutuo recipiũt cũ alter in alteriꝰ ptia pegrinus ẽ: talisq; amicitia hospitalitas appellat̃: & eoꝝ domꝰ q̃ gratis liberaliterq; ueniẽti hospiti patẽt hospitia dñr. Quapp & ædes q̃ publice pant̃ ad egenos respiciẽdos hospitia & hospitalia appellãt̃. Nã illa q̃ uiatoribꝰ pegrisq; mercede patẽt caupõæ diuersoriaq; dñr. Nec nos fugiat tã q recipit, q̃ q recipit̃ hospitẽ uocari. Erãtq; antiquoꝝ domus ita ædificatæ: ut sepata hẽrẽt hospitalia hitacl'a. Nã pris diebꝰ una cũ hospite ꝯuiuebat hospes. Inde seorsũ hitãs cibaria singulis diebꝰ q̃bus ex dignitate aleret̃ a pſefamilias recipiebat. Hic appellamꝰ locũ ihospitalẽ quo sĩñ piculo nõ uenimꝰ aut motamur. Fabulosus. q. d. celebertius & de quo oẽs fant̃. Nã ut iã ꝯsum ẽ fabula res passim diuulgata ẽt si uera sit dr̃. Vel fabulosus de quo pp lõginqtatẽ multa fingunt̃. Hydaspes: isignis magnitudĩe fluuiꝰ in quo & aureæ harenæ & gẽmæ dephendunt̃. Fluit p pthos i idiã: & ãplo pfundoq; aluo crebras facit isulas. Postrẽo q̃tuor susceptis flũinibus ido flũini admiscet̃: dictꝰ ab hydaspo medoꝝ rege. Lãbit: placide tãgit: pprie lãbere & lingere ẽ cũ aliqd lĩgua suauiter tãgimus: qd' græci λικω dicũt. Placet aũt acrõi p metaphorã dcm̃: q̃m leniter fluat. Alibi ẽ. Et sydera lãbit. Nãq; q̃ q itegra uita sunt tuti lint: pbat exemplo sui. Lupus: is ẽ q græce λυκοσ dr̃ παρατιὁ λοκησ .i. a luce. Huiꝰ. n. oculi tersi sunt & pspicui: ut in tenebris qcqd uel minimæ lucis est ita colligãt ut fulgeant. Aial: est marti cõsecratũ: q a & ui & isidiis pugnet: & crudelis sine aliq̃ generositate sit. Eiꝰ est natura ut si hoiem priꝰ uiderit q̃ ab eo uideat̃: illũ mutescere aut saltẽ raucescere cogat. Vñ est pũerbiũ græcoꝝ: qd' & Terẽ. usurpauit λυκοσ εν τω μυθῳ .i. lupus ẽ in fabula quotiẽs alicuius interuẽtu: qm̃ ea q̃ loqmur: illũ audire nolumus: sermonẽ finimus: q a ita ab illo uisi obmutescimus queadmodũ obmutescũt uel raucescũt uisi a lupo. Propter quod Virg. Vox quoq; mœrim iã fugit ipsa. Mœrim lupi uidere priores: Aphrica ægyptusq; puos & inertes gignit lupos. Euãthes ait arcades scribere ex gẽte cuiusdã anti sorte familiæ lectũ hoiem ad stagnũ eiꝰ regiõis duci: ac si ueste in quercu suspẽsa stagnũ tranarit in syluas abire fieriq; lupũ: q si carnibꝰ hũanis abstineat: rursusq; post nouũ ãnũ rursus tranet stagnũ in hoiem reuerti addito nouẽ ãnoꝝ senio. Augustinus hoc fieri negat: sed demonũ illusionibꝰ ita id & sibi & aspiciẽtibus uideri. Caudæ huius aĩalis credit̃ uulgo uirus amatoriũ i exiguo uallo inẽẽ: sed cũ capit̃ abiici nec pollere nisi uiuo arripiat̃. Lupi rostrũ inueteratũ ueneficiis resistere aiũt: ob idq; portis pfigunt. Vestigia eius calcata equũ torpescere faciunt. Lardũ: iis q argẽtũ uiuũ biberint remedio est. In excremẽtis eiꝰ ossa inueniunt̃: q alligata dentiũ dolorẽ sedãt. Sylua sa. ut nõ miꝝ sit si lupus in apto hoiem fugiat. Sed q fugiat in dẽsa sylua ubi aĩos hẽt maiores. Maius aũt miꝝ qd' maxius lupus fugerit. Affert ẽt rõnem q̃re icautius & ultra cõueniẽs spatiũ ambulasset. Erat. n. & uacuus curis: & adeo occupatus i lalage canẽda. ut nõ aiaduerteret se terminũ excedere: uel itineris: uel curaꝝ. Terminus: est lapis siue qppiã simile positus iter agros: i dictus a terẽdo q̃m utrinq; ab iis q agrũ suũ colerẽt sodẽdo tereret̃. Itẽ terminoꝝ deus terminus dicebat̃. Iste cũ dii cæteri q in capitolio fuerãt ioui cessissent: solus cedere noluit. Quo putarũt romani impiũ eoꝝ sine termino fore. Colebat̃ ergo in capitolio una cũ ioue: eiq; sacra istituta sũt a Numa põpilio: & terminalia appellata. Erat ãt cautũ q si qs bobus terminũ euellisset: ipse bouesq; termino sacri eẽnt: ut Oui. in li. fast. ostẽdit. Fugit: magnũ inocẽtiæ signũ: nã nõ solũ nõ nocuit: sed ultro fugit: & qd' plus ẽ fugit inermẽ. Portẽtũ. i. qd' supra naturã cũ sit aliqd futuꝝ porrẽdit. Sed nũc appellat portẽtũ ferã q̃ supra naturalẽ modũ creuerit. Nõ ergo tãta pceritate sũt in apulia portẽto si lupi aut i aphrica leões: q̃tus erat iste lupus. Daunias: Apulia a dauno illic rege: & diomedis socero. Dcã est aũt in pronomico fœminio a daunia: ut sit daunias dauniados: ut troas troados. Sũt ãt i æsculetis apuliæ ursi & apri ingẽtis magnitudis. Est ãr ab æsculo arbore æsculetũ: ut a pinu pinetũ. Iubæ tellus: mauritania in q̃ iubas regnauit. In ea leões abũdãt. Nã in europa nusq̃ sũt pter illd' terraꝝ spatiũ: qd' iter acheloũ nestũq; amnes iteriacet. Magna generositas i hac fera: pstratis pci: satiati inoxii sũt. In piculis diu terrore tñ se tuet̃: testariq; ui se cogi: tandẽ coactus piculo ueluti amẽtia fert̃. Quãdo canibꝰ uenatoribusq; urget̃ contẽptim hæsitãsq; cedit: donec cerni põt. Vbi aũt iã arboribꝰ tegit̃: celerrimã fugã capit. Cũ insequit̃ saltu i silit: iter fugiẽdũ nõ saltat. Vulneratus reliquos negligit: ac in solũ pcussorẽ fert̃. Est aũt q tela miserit sed nõ uulnerauerit correptũ rotat ac sternit: nec uulnerat. Pueros nõ ledũt nisi i magna fame. In fœminas dũtaxat rugiũt. Rotaꝝ orbes circũacti: & ianes currus: & galli gallinacei cãtus timẽt sed maxie ignes. Insidias: neq; parãt: neq; suspicant̃: neq; limis ituent̃ oculis: nec sic aspici uolũt. Q. Sceuola in curuli ædilitate prius edidit leões. Cẽtũ aũt iubatoꝝ prius. L. Sylla dictator in ptura. Post eũ i circo Põpeius magnꝰ. dc. ac in his iubatoꝝ. cccc. xv. Cæsar dictator q̃dringẽtos. M. Anto. post pugnã pharsalicã prius eos ad currũ iunxit: nõ sine oñto generosos iugũ subire. Præsertim cũ simul cũ cytheride mima uectus sit. Arida. n. Sũma. n. penuria aq̃ꝝ laborat libya. Vñ ad raros amnes ꝯueniũt oium geneꝝ feræ: & uaria admixtiõe mõstruosos ptus ædũt. Pigris: In ptibus septẽtrionalibꝰ ubi gelu oia concreta sũt: ubi aquæ glacie pigrescũt. Vel dixit pigris .i. frigidis ab effectu. Aura. æ. nõ. n. illic sunt auræ suaues: a q̃bus in caloribus recreari ualeamus. Sed uæhemẽ/

Syrtes

Caucasus

Hospes

Hydaspes

Lupus

Terminus

tes insurgũt boreas & aqlo. Nebulæq̃ꝫ ꝑtes hyperboreæ ꝑpetuis nebularũ tenebris dãnatæ sunt. Malus: iup.malignus aer.i.frigidus.Frigus.n.uitæ sũmope aduersat᷑. Vrget:cõprimit:nã frigore oĩa cõtrahunt᷑:ut calore relaxant᷑. Nimiũ:ꝑ nõ ꝙ ꝓpinquior terræ sit sol in una q̃ in alia pte orbis:sed quia illic feriẽs directis radiis maiores affert calores q̃ ubi ferit obliq̃s.Athlãtici populi sunt sub ipso oriente collocati : q pp nimios æstus solẽ oriẽtẽ singulis dieb⁹ maximis execratõibus isectant᷑.Vltra hos loca pp calores ĩhitabilia sũt.Snia ẽ ꝙ nullis cõtrariis poterit ꝓhiberi qn amet lalagen.Est ãt simile illi uirgiliano. Nõ illũ nři possunt mutare labores Nõ si frigoribus mediis hebrũq; bibamus Sythõiasq; niues hyemis subeamus aquosæ.Nec si cũ moriens alta liber aret ĩ ulmo Aethiopũ uersemus oues subsidere cancri.

¶Ode. xxiii. tricolos tetrastrophos ad cloen.

Vitas hinuleo me similis cloe
Quærenti pauidã mõtibus auiis
Matrem/non sine uano
Auratum/& syluæ metu:
Nam seu mobilibus ueris inhorruit
Aduentus foliis/seu uirides rubũ
Dimouere lacertæ:
Et corde & genibus tremit.
At qui non ego te tigris ut aspera:
Gætulus ue leo frangere persequor.
Tandem desine matrem
Tempestiua sequi uiro.

¶Argumentũ. ODES.XXIII.

¶ANT. XXIII.Ode Cloen puellã alloq᷑.Ea.n.horatii tactũ tremebunda uitabat mřem reqrens:uti hinuleus tygridis aut leõis morsũ metuẽs fugit ad mřem. Cũq; eã nõ ꝑseq̃tur ut tygris uel leo hinuleũ desinat tãdẽ iã matura uiro mřem seq:potiusq; ipi adhæreat. Vitas hinnuleo me similis Cloe' Ode est similis.xxi.Vitat hinuleo:ꝑduxit at pp aspirationẽ seqntẽ uel potius poetaꝝ more ut latius in nřo uersilogo appet:ubi docuimus pluribus exẽplis.h. in metro ui hic nullã. Hinuleo:
hinulus hinuleus diminutiuũ ẽ ab hinulo:bñ couẽniẽs puellæ timorosæ.Est ãt hinulus Ceruoꝝ Capoloꝝ Caparũ damarũq; fili
muli us Pli.scri.li.viii.ꝙ equo & asina mares gẽitos antiq hinulos uocabãt:ꝯtraq; mulos:quos asini & equa gñarẽt sic ẽ Var.dixit. Syluæ:hoc loco trisyllabũ ẽ. Veris aduẽtus.tũc.n.nascũtur folia & hinuli:& lacertæ ĩ rubis apricãt᷑. Atq: certe. Tygris:bestia ẽ maculosa uelocitatis tremẽdæ:ut Pli. scri. Tẽpestiua uiro: idest nubilis & uiripotẽs. Frãgere: idest lacerare.

¶ACR. Vitas hinuleo me similis cloe:metrũ duobus uersibus asclæpladeũ & prius uersus ꝑ resolutionẽ scãdit᷑ ita: uitat hinnuleo me:similis.Cloe: Tertius pherecratius:q̃rtus glyconicus q & ipse ꝑ solutionẽ scandit᷑:ita.aura.ret silu.æ.metu.Ad cloen iã maturã uiro scribit cõtactũ suũ fugiẽtẽ:cui uelut suadet uiroꝝ eã cõtactũ nõ dẽre uitare:& cõparat eã hinulo ĩbelli & natura timido:ꝙ sicut ille leonẽ uel tygridẽ:sic ista fugiat uiros feras astruens ĩseq̃ut occidãt:se ad hoc uelle cõseq eã:ut amplectat᷑.Sẽsus aũt hic ẽ. Cloe me uitat:& timet:& hinul⁹: q ceruæ mři aberrauit & ad oẽs motus auræ uel nemoris tremit:ordo ẽ:cloe uitat me similis hinulo q̃rẽti ꝑpauidã matrẽ in auiis mõtibus nõ sine magno metu auraꝝ & siluæ. Auiis:ꝓter uiæ usum:q̃ feræ ambulare cõsueuerũt.Vir.Auia tũ resonãt.a.u.r.c. Nã seu mobilibus: hypallage est ꝓ mobilia folia inhorruerũt aduentu ueris. Inhorruit:cõturbata ẽ:ut ĩhorruit armos.Itẽ Et inhorruit unda tenebris. Seu.u.r.d.l.colore lacertaꝝ exꝓssit epitheton q̃ talibus locis lætæ eẽ ꝯsueuerũt.Vir.Nũc uirides ẽt.o.s.l.Et corde &.g.i.aĩo & corpore synecdochicos,gẽibus.n.capti tremere cõsueuerũt: At q nõ ego te:ordo ẽ.atq nõ persequor ego te frãgere ut aspa tygris uel getulus leo. Tygris:uelocissimũ aĩal ẽ:tandẽ ad ꝓpriũ desideriũ rettulit: ut Vir.Venisti tandẽ tuaq; expectata.p.uicit iter durum pietas. Tẽpestiua:iã matura uiro & uiri patiẽs & cõiunctioni apta.

¶POR. Vitas hinuleo me similis cloe:hæc ode ĩ puellã refugientẽ tactũ uiri scripta est.Sẽsus est ãt cloe me uitat atq; timet:ut hinuleus qui mři aberrauit. Nam seu.m.i.u.a.s.ηπαλλαγη pro ueris aduẽtu folia mota ĩhorruerũt.i.cõmota sũt ac tremuerũt. Seu uirides.r.d.l.rub⁹ spẽs sũt mori agrestis.sic deniq; & a rusticis hodie ĩ italia appellant᷑. Atq nõ.e.te.t.ut.a.l.sensus ẽ nõ ita cloe tu timere hoc debes ut hinuleius: quia ille piculũ uitæ a tygride uel a leone timet:ego autem te nõ ea mẽte ꝑsequor:ut absumam:sed amplectar.Quare non ut ille ita ut matrem adhuc debes sequi:cum tu sis id ætatis ut uirum ferre possis.

¶CHRI. Tenui argumẽto nec grauiori stilo scripta ẽ amatoria ode.sed si ars inspicit᷑ nõ pua ẽ.Et ut Quintilia.scri.Et in puis reb⁹ ẽ ẽt laus.Virgiliusq; de apibus scripturus tã minuto insecto In tenui inq̃t labor . At tenuis nõ gloria siquẽ Numia leua sinũt:auditq; uocatus apollo. Inuleo:ꝑ diæresim ꝓ inulo dixit . Est.n.inulus puus filius cerui.Coagulũ aũt inuli in uẽtre mřis cæsi ad morsus uenenatos multũ cõferre scripsit.Plini. Dixerũt ꝓterea antiq Inulũ q eẽt ortus ex æquo & asina.Qui ãt ex equo & asino mulũ. Optiẽ ãt ꝯparat puellulã adhuc amoris exptẽ ceruino filio ætate naturaq; pauido:& q̃rẽti mřem quã ꝑdiderat. Nã puellaris illa ætas sine mře unq̃ se tutã putat, Auiis:ꝑ ea mõtis loca ĩ qbus uia nulla sit.Auia.n.sine uia. Auiaria aũt in q̃bus aues sint. Pauidã:uel natura pauidã:uel pauidã absentia filii. Vão metu:qa timet q̃ nõ sũt timẽda. Syluæ:ꝑ dieresim metri cã ꝓfert᷑:ut sint tres syllabæ.sy.lu.æ.& non syl.uæ.Nã siue euagat᷑ poeta ut locum exornet.Ordo ẽ:nã siue aduẽtus ueris ĩhorruit mobilib⁹ foliis:sed ꝑ hypallagen lege folia mobilia ĩhorruerũt aduẽtu ueris.Proprie ãt horrere ẽ cũ pili sætæue in aĩante erigunt᷑:ueꝝ qñ illud ex frigore,fit dicius horrere frigescere.Iuue.Et horrenti tunicã nõ reddere seruo.Et qa frigus ĩ corpe ꝑsæpe a timore ẽ:dicũt horrere timere. Demũ dicius horrere exaspascere:qñ,corpa q horrẽt aspa reddunt᷑. Virides.i.sic Vir.Nũc ẽt uirides occultãt spineta lacertas.Nimia ergo timiditas q̃ incutiat᷑ ẽtã lacerta tantillo aĩali apud nos.Nã in arabia ut refert Pli. cubitales sunt lacertæ.Fugis me tãq̃ si hostis eẽm:& formidãdus hostis:ut tygris ẽ & leo . At ego nõ ꝑsequor te:sed sequor.Nã seqmur amici.Proseqmur cõmitãdi cã.Asseqmur &ꝯseqmur cũ coeq̃mur his q hacten⁹ ꝓcedebãt.Sed ẽt asseq cõseqq; tẽ dicius quã obtinem⁹. Tygris:aĩalẽ ferocitate effetacissima:& celeritate mirabili nomẽq; ut putãt a uelocitate inditũ est:cũ lingua illa tygrim sagittã appellent.Indeq; & fluuio rapidissimo:&

huic fere tigris nomẽ ẽ.Vẽatores sic catulos tygridi subripiũt.Ascẽdũt.n.uelocissimos equos uel camelos:& ad lustra ꝓfecti oẽs absẽtibus parẽtib⁹rapiũt:fugiũtq; celerrime.At tygris odorinseca fera uestigia sectat͛:& fugiẽtes cõseqt͛:at illi anteq̃ inuadit unũ e catulis abiiciũnt dũ tps i legẽdo filio parẽs ꝯterit spaciũ sit fugiẽdi:& mox itidẽ aliũ donec naues cõscẽdãt:& itericto mari ferã a se arceãt.Tãta ãt est in hac bestia crudelitas ut sua spõte semp hoiem petat .Cũ reliq̃ nisi fames aut ira:aut libido stimulet sp fugiãt. Aspa:dixit i fœminino genere qa mřes acrius ꝓ salute filioꝶ q̃ pẽs isurgũt:uel qa ille sexus uehementior ad irã sit. Getulus:africanus:getulia.n.ps africæ ẽ. Tempestiua:matura:uiro.i.cuius ætas uiripotẽs ẽ.Vir.:Iã matura uiro:iam plenis nubilis ãnis proprie tẽpestiua res dĩ q̃ debito & suo tpe fit.Virg.Et tẽpestiuam siluis euertere pinum.

Ode. xxiiii. Dicolos tetrastrophos. Vir. consolatur Quintilii mortẽ lugentem.

Quis dsiderio sit pudor/aut mod⁹
Tam cari capitis/ꝓcipe lugubres
Cãtus Melpomene/cui liqdã pr̃
Vocem cum cithara dedit.
Ergo Quintilium perpetuus sopor
Vrget/cui pudor/& iustitiæ soror
Incorrupta fides/nudaq; ueritas:
Quando ullum inueniet parem?
Multis ille quidem flebilis occidit:
Nulli flebilior/quam tibi Vergili:
Tu frustra pius/heu/non ita creditum
Poscis Quintilium deos:
Quid si Threicio blandius Orpheo
Auditam moderere arboribus fidem:
Nũ uanæ redeat sanguis imagini:
Quam uirga semel horrida
Non lenis precibus fata recludere
Nigro compulerit mercurius gregi?
Durum sed leuius fit patientia:
Quicquid corrigere est nefas.

Argumentum. ODES.XXIIII.

CANT. XXIIII. Ode affatur melpomenen ꝓcipere & docere uelit qs pudor aut mod⁹& finis sit desiderio chari amici. Rñdet musa obiit ergo . Quintilius honestus fid⁹ & uerus ante ois nulli flebilior q̃ Vir.q plus frustra illũ deos poscit:sed si blãdius orpheo cithara ꝑsonaret: nõ tñ uita mortuo rediret. Cõcludit. Inde quicquid durũ nõ licet emendare leuius fieri patiẽtia is igit͛ modus a musa ꝓcipit͛& docet͛ in Vir. solamen.Quis desiderio. ode ẽ dicolos tetrastrophos.ẽ.n. metrũ tribus uersibus asclæpiadeũ: de qbus pria ode:Quartus Glyconicus de quo in quita. Quis desiderio. Ordo est:o melpomene cui pater cũ cythera dedit liqdã uocẽ ꝓcipe lugubres cãtus:appositio qs pudor: aut modus sit desiderio tam chari capitis. Desiderio.i.absentiæ:qppe q̃ absunt desiderantur. Pudor:modestia & decor.Nã ut inquit Seneca epistola.C.ẽ aliquis & dolẽdi decor:hic sapiẽti seruãdus est:& queadmodũ i cæteris rebus ita & in lachrymis aliqd sat est.Imprudentium:ut gaudia sic dolores exundauere: æquo aio excipe necessaria &c. Præcipe: doce. Melpomene:a melodia dĩ q̃ audientes demulceantur:hinc ait horatius:cui liquidã pater uocẽ cũ cythara dedit. Pater:Iouis eni filiæ musæ dicunt͛.ab hesiodo in theogonia. Ergo:rñdet musa:Ergo qa.s.lugubres cantus requiris. Quintiliũ:Eusebius scribit Quintiliũ Cremonensem Virgi.& Hora. familiarem fuisse:obiisse añ Virgi.obitum annis senis. Cui:ordo est:cui.s.Quitilio: pudor &c.qñ inueniet ullũ parem? Nuda:simplex & pura. Virgilii.Nigidius ut refert Gel.li. xii.c.xxiiii. Valeri.in casu uocãdi scripsit sũmo.i.acuto tono esse primã deinde gradatim descedere sed si quis nũc inquit Gellius Valerium appellans in casu uocandi ſm id præceptum Nigidii acuerit primã:non habuerit qn rideat͛.Priscia.ẽt lib.yii.cũ Gellio conuenire uidetur. Tu frustra pius:ordo ẽ:tu frustra pius poscis deos Quintiliũ heu non ita creditum. Ita:ut scilicet reposcere debeas.

Dolẽdi decor

Melpomene

Quintilius Virgilii utús

Creditũ.s.tibi ab Illis:dii.n.nõ ꝑpetuo liberos aut amicos credũt ac donãt.Hinc Seneca epistola.xc.scribit liberos ꝯiugẽ atq; patrimoniũ ita nos hẽre debere tanq̃ non utiq; semp habituri & tanquã non futuri ob hoc miseriores:si habere desierimus.Orpheo:de hoc late in ode.xii.diximus: Maro ẽt in fine.g. latissime meminit quõ Euridicem uxorem Orpheus ab inferis sua fretus cithera reuocare frustra tentarit.Ait autem.

Ipse caua solans ægrum testitudine amorem.
Te dulcis coniunx:te solo in littore secum
Te ueniente die:te decedente canebat.
Tenarias etiam fauces alta hostia ditis
Et caligantem nigra formidine lucum.
Ingressus:manesq; adiit:regemq; tremendum
Nesciaq; humanis precibus mansuescere corda.

Moderere:pulsando tẽperes & gubernes. Vanæ imagini.i.umbræ Dido Virg.Et nunc magna mei sub terras ibit imago:& Oui.de morte Drusi ad liuiã inqt.Supprime iã lachrymas non est reuocabilis istis. Quem semel umbrifera nauita lintre tulit. Virga:de hac uide i ode.x. Lẽis:mitis:placidus: facilis. Fata recludere: fatoꝶ statuta dissoluere:statuerãt aũt mortuos minime posse redire ad supos.Ouidi. ẽt de morte Drusi ait. Nõ tibi nõ ullis uicere fata dat͛. Nigro gregi.i.umbris. Durũ:ordo est.Sed qcquid durũ ẽ nefas corrigere.i. nõ licet emendare. Leuius fit patiẽtia:Plautus ẽt in captiuis ait . Decet id pati aio æquo si id facietis leuior labos erit Et in asinaria inquit Fortiter malũ qui patitur:idẽ post patitur bonũ.Seneca item in epistola.xcix. Rectus atq; integer animus praua fortunæ & dura atq; aspera ferendi scientia mollit.

patiẽdũ esse

ACR. Quis desiderio si pudor aut modus:metrũ tribus uersibus asclæpiadeũ :q̃rtus glyconicus:ꝯsolat͛ hac ode Vir.ĩpatiẽter qntilii amici sui mortẽ lugẽtẽ.Sensus aũt est uel ordo:da mihi ꝓcepta carmis o musa qbus oñdam qs modus desiderio eẽ debeat carissimi sodalis aut amici.Quidã aũt frẽm.Vir.hũc uolunt esse Tam cari capitis. Cui liquidã:purã:dulcẽ siue canorã.Virgi. tũ liqdas corui ꝓsso ter gutture uoces: aut quater ingeminãt. Pater:Iuppiter:Iouis.n.& Mnemosynes musæ filiæ esse dñ:ordo aũt est. Melpomene:cui pater dedit liquidã uocẽ cũ cythara ꝓcipue lugubris cãtus qs pudor aut mod⁹ sit tã chari capitis. Ergo.q.or

do est:ppetuus sopor urget Quintiliũ:cui pudor & icorrupta fides iustitiæ soror nudaq; ueritas:erat qñ ergo ullũ iueniet parẽ. Sopor urget:mors:ut ferre⁹ urget sõnus:& tũc ꝯsanguineus lœti sopor. Incorrupta.f.fides bñ ẽ appellata iustitiæ soror. Nudaq;.u.ifucata & pura:q nil occulti hẽat:aut egeat argumẽto. Occidit mortuus ẽ:occidisse aũt magnos & ꝓbatos uiros dicebãt. Tu frustra:irrõnabiliter:& sine remedio:ut nil iã cœlestib⁹ ullis debẽtẽ. Creditũ:cõmissũ:cõmẽdatũ:ut Vir. Ausus se credere cœlo. Vñ & hoies aĩas reddidisse dñr tãq̃ q̃s ad hoc cepit:ut restituerẽt. Quid si.ordo ẽ:q si blãdius threcio orpheo moderere fidẽ auditã arboribus nũqd redeat sanguis uanæ imagini:quã mercuri⁹ nõ leuis recludere fata ꝑcib⁹ semel cõpulerit nigro gregi horrida uirga. Blãdius:delectabili⁹. Orpheo:orpheus thrax fuit:q dũ cãtu suo uel cythara arbores cõmoueret & seq̃rent:euridicẽ tñ suã uxorẽ reuocare ab ifetis nõ potuit. Virg. Restitit euridicẽq; suã.i.l.s.i.Imemor heu uictusq; ai respexit:ibi oĩs effusus labos atq; iuitis rupta tyrãni fœdera. Fidẽ:cordã. Vanæ:iani umbræ mortuæ. Sãguis:ꝓ uita:ut Vir. Purpureã uomit ille aiam. Imagini:mõ corpi:ut Vir.in.iiii.æneí.Et nũc magna mei sub terras ibit imago:& alibi umbræ:idẽ i eodẽ. Admõet insõniis & turbida terret imago. Virga:caduceo:ut tũ uirgã capit hac aĩas ille euocat horco Pallẽtes alia sub tartara tristia mittit. Horrida:seuera:districta. Recludere:apire. Nigro cõpulerit mercuri⁹.g.umbrarũ multitudinis cõgregauit:ut Cõpuletãq; greges corydõ & tyrsis in unũ. Duꝶ:sensus ẽ:duꝶ ẽ tãti amici mortis dolorẽ ferre. Sed leui⁹ fit leuigat. Suadet patiẽtia leuius fieri:qđ corrigi nõ põt.ut qcqd erit superãda oĩs fortuna ferẽdo est. Teren. Et ut quimus aiũt:qñ ut uolumus nõ licet. Corrigere est nephas:nõ est licitũ corrigere:nephas enim pro illicito posuit.

¶POR. Quis desiderio.f.p.a.m.t.c.p.l.Hac ode ꝑ porroσ cõtinet & Quintiliũ sodalẽ horatii: sensus aũt ẽ:da mihi p̄cepta carmis musa:ut oñdã qs modus desiderio eẽ debet carissimi amici. Ergo.q.p.f.n.Elegãter & poetice soporẽ ꝓ morte posuit. Nudaq;.u.bonũ epithetõ iõ:qa nihil oculus tenet ac celat. Qñ: acuta priore syllaba qñ uim iterrogatiuã hẽt. Frustra pius:hæc frustra reposcis inquit. Quintiliũ:non sub hac spe illis comẽdatũ ac creditũ ꝓ cõmisso ut supra. Nauisq; tibi creditũ debes Vir. Nõ uane re redeat sanguinis imagini. Imagini.i.umbræ ut illđ.Et nũc magna mei sub terras ibi imago. Nõ lenis p̄cibus fata recludere. Solita sibi figura dixit:ut calidũ qcqd placuit iocoso cõdere furto. Nigro cõpulerit mercurius gregi. Nigro gregi ꝓ umbris poetice. Duꝶ.sed leuius fit patiẽtia qcquid corrigere est nephas:grata sententia.

¶CHRI. Et ꝓfũdiori doctrĩa & artificio ñ mediocri referta ẽ ode. Grauissimis.n.rõnib⁹ hortat Vir.ut mortẽ qntiliũ amicissimi uiri hũane & æquo aio ferat. Sed i cã difficili isinuatõe utit. A p̄ricipio.n.negat posse repiri modũ tãto luctui.musãq; ad flebiles hortat cãtus:ut & ipse pari dolore ferri uideat. Deiñ furti i p̄cepta qb⁹ luctu dehortet labit. Et tãdẽ occupata mẽte auditoris:apte nimias q̃relas cohibẽdas oñdit. Quis.ergo aut pudor aut modus sit.i.eẽ põt.q.d.nullus. Signat aũt tñ eẽ desideriũ e morte qntilii:ut nullo pudore ꝓhibeat a luctu. Desiderio:ẽ.n.desideriũ nimia cupiditas uiuẽdi eũ q abest. Hic dicius post pugnã desiderari milites.q in pugna pierũt. Tã.c.c.tã chari hois. Pudor:idẽ ẽ qđ uerecũdia. Et ẽ spẽs modestiæ q ꝓhibemue neqd p̄ter decoꝶ aut dicat aut agat. Vñ diffiniũt phi pudorẽ eẽ modestiã:q alum reprimi nec ꝓcaciter aut iordinate aut turpiter pagat. Præcipe.l.c.i.da p̄cepta ad lugubres cãtus. Lugubres:q ita q̃ruli dulcesq; sint:ut luctũ moneãt. Proptereaq; dicit iuocare Melpomenẽ:qm̃ sit sibi liqda uox.i.nõ sit aspa aut rotũda uox:sed liqda.i.suauis:qm̃ nihil in se hẽat rauci:aut turbidi:aut turgidi. Et deniq; sit pura & defecata ab oi sorde. Sic Virg. liqntia mella dixit. Ergo.q.s̃mo abruptus & q a cõclusiõe icipiat. Sic Teren. Quid nã igit faciã. Sic Propti⁹. Ergo tã docte nobis pire tabellæ:Quitiliũ ãt hũc aliũ amicũ:alii frẽm Vir.eẽ uolũt. Perpetu⁹.s.i.mors: uñ Volucrisq; simillima sõno. Hoc.n.differũt mors & sõnus:qm̃ illa ppetua:hic iterruptus ẽ. Pudor de quo dixius. Fides:hæc fundamẽtũ iustitiæ appellat a Cicerõe:dicq; fides q fiat qđ dictum est. Iustitia.n.diuidit in religionẽ:inocẽtiã:pacẽ:cõcordiã:pietatẽ:integritatẽ:& uindicationẽ. Integritas aũt est iustitia:reꝶ cõstantiã:dictorũq; ueritatem iuiolabiliter cõseruãs. Huic insunt ptes fides:ueriloqũ & simplicitas. Fides est itegritas q̃ dictoꝶ cõuentorũq; cõiter uel spãliter ꝯstitutoꝶ itemerata ueritas custodit. Veriloqũ ẽ itegritas siñ fallacia ai ut sese res hẽt ꝓnunciãs. Simplictas est itegritas nihil aliter q̃ corde cõcepit simulãs itentiõe nocẽdi. Ergo & fides & ueritas itegritatis sũt. Integritas ãt iustitiæ ps ẽ. Nuda.qa nihil tectũ hẽt. Tu pi⁹ frustra.duplex ẽ lectio ul q frustra pius sis:qa nihil pietas tua ualeat:uel frustra poscis deos:qa ñ exaudiũt. Frastra ergo poscis deos ipm qntiliũ:qa nõ dedederũt tibi ppetuũ sed crediderũt ad tp̃s ut cũ uellẽt ut rẽ creditã redderes. Ea.n.lege nat⁹ ẽ hõ ut sit missus in corpus tãq̃ i arcis cuiusdã custodiã:a q̃ in iussu dei nõ liceat sibi discedere. Quapp ẽt s̃m platonicos peccãr q sibi mortẽ cõsciũt sed si iussi sint hoies a deo discedere:qd fit ipsa morte:nihil ẽ qđ aut ipsi de se:aut nos de illis q̃ri possimus:ea.n.cõditiõe i hãc lucẽ ꝓducti sumus. Ergo & ipudẽtis est id recusare qđ suæ soens sit:& arrogãtis id petere qđ suã cõditionẽ excedat. Hæc ergo ẽ subtilissima rõ q̃ a luctu Vir.ꝓhibet. Nõ i.cre.quẽ nõ ea cõditiõe crediderũt ut nõ liceret illis ꝓ arbitrio repetere. Quod.oñdit rõnem cur non debeat repetere:fuitq; argumẽtatio ab hõesto.nũc arguit a necessario.i.qđ necesse sit ut acqescat cũ ipossibile sit ut recipiat. Quod ꝓ sed.ordo est:sanguis.i.uita q̃ in sanguie ẽ. Nõ redeat uanæ ima.i.aiæ icorpeæ. ergo uanæ dixit:qa sit incorpea. Sic Vir. Perq; domos ditis uacuas & iania regna:appellat.n.uacuas:qa aiæ locũ non occupant. Si.i.quis tu. Moderere.ꝓ modereris.i.cũ sũma modulatiõe pulses. Fidẽ.i.cytharã i q̃ sũt fides.i. chordæ. Audita arbo.nã cytharã orphei seq̃bant arbores:uñ in supiobus Blãdũ & auritas fidibus canoris ducere q̃rcus. Blãdius orpheo:& allusit ad fabulã:nã dñt orpheũ potuisse ita demulcere sua lyra manes:ut mortuam euridycẽ ea cõditiõe redderẽt ad supbos reducẽdã:ut nũq̃ illã inter eundũ antea respiceret q̃ ifernum esset egressus:ueꝶ cũ ille respexisset iteꝶ amisit. Quã:Vir.hor.sed hoc in supioribus demõstratũ:q mercuri⁹ aĩas uirga sua ad iferos impellit. Non le.nõ facilis:sed iplacabilis. Recludere.apire.q.d.reuocare. Sic Maro. Desine fata deũ flecti sperare p̄cando. Duꝶ.grauissima s̃nia:& ex media sumpta p̄hia. Nã q̃ uitari nequeunt minus nocẽt:si æquo aio ferunt:optime ergo & Terẽ.ut qmus aiunt qñ ut uolumus non licet.

¶ Ode.xxv.dicolos tetrastrophos i lydiã.

Parcius iũctas quatiũt fenestras
Ictibus crebris iuuenes ꝓteruit
Nec tibi somnos adimũt amatorq
Luna limen.
Quæ prius multũ facilis mouebat
Cardines/audis minus/& minus iam
Me tuo longas pereunte noctes
Lydia dormis.
Inuicem mœchos anus arrogãteis
Flebis in solo leuis angiportu:
Thracio bacchãte magis subinter
Lunia uento.

¶ Argumentum. ODES.XXV.

¶ ANT. XXV. Ode i lydiã meretricẽ rapacẽ scribit: q̃ quõdã ab iuuenib⁹ adibat frequẽtius. Nũc aũt rari⁹ qa uetula. Vtq ipsa formæ fastu mœchos oli spreuerat ita scã anus uicissim despiciet: flebitq et quotiẽs libidioso amore torq̃bit: n̄ sine q̃stu: q iuuenes gaudeãt puellis magis spnãtq uetulã. Parti⁹ iun. q̃. fe. Ode ẽ scdæ fisis. Parti⁹: rari⁹. Ictib⁹: lapidũ. s. Proterui: itempantes & imodesti. Amat li. n̄ recedit ab limie. Me tuo lõ. &c. hoc mi⁹ audiebat lydia qd' qdẽ amatores oli dicer soliti erãt. An⁹ leuis. i. ꝯtẽnẽda. Arrogãteis: supbos & idignãtes te adamare. Angiportu: angusto uico. Intelligit aũt ambitũ. i. domoꝝ circuitum: i quo mœchi latere solẽt & imbrib⁹ & uẽtis expositi: lydia uero uicissimi id patiet. Thracio uẽto. i. borea. Bacchãte: furẽte. Interlunia: tũc. n. tẽpestates excitari solẽt. Pli. ãt li. xyiii. c. xlyii. de lunari rõne iqt quotiẽs ab occidẽte sole cernit. prioribusq noctis horis lucebit: crescens erit: & oculis dimidiata iudicabitur. Iuue natura Interlunium

¶ ACR. Parcius iun. q̃. fe. metrũ saphicũ endechasyllabũ: q̃rt⁹ adõius: i lydiã meretricẽ rapacẽ sed iã uetulã scribit meritoq ab amatorib⁹ passurãq̃ fecerat. Sẽsus ẽ. Iuuenes q oli fenestras tuas lapidib⁹ icessabãt: ut excitata sõno iis apires: iã te negligere icipiũt & iccirco hoc rari⁹ faciũt. Parci⁹: rari⁹: ut Parci⁹ ista uiris tñ obiiciẽda memẽto. Quatiũt: ꝑcutiũt: aphæresis ẽ. Ictib⁹: lapidũ. Proterui: isolẽtes: supbi. Amatq li. i. nõ recedit a limie. Hoc est sp clausa ẽ nullo iã amatoꝝ iuxta solitũ ueniẽte: apta. n. recedit a limine. Facilis: uncta ne resonaret assiduo usu freq̃nti⁹ apiẽdo. Mius & mi. i. qd' oli solebant amatores tui dicere adolescẽtes o lydia peũte me dormis iã mius audis dũ despiceris pp senectutẽ ab ipso ãt dcm̃ qd' pueri aiebãt: ẽ ãt ordo: iã mius & mius audis o lydia: iã dormis lõgas noctes me tuo peũte amore. Inuicẽ i sigillati mõ hũc mõ illũ. Mœchos: ꝑ amatoribus posuit. Leuis: ordo ẽ: leuis au⁹ flebis arrogãtes mœchos iuicem i angiportu magis sub iterlũia thracio uẽto bacchãte. Attogãtes: te dedignãtes. Leuis: aut ꝯtẽpta: aut ab amatorib⁹ uacãs. Angiportu: alii dĩt uicũ sine exitu q̃si i loco deserto & sine ꝯuẽtu ubi flexura ẽẽt. alii uicũ angustũ & flexuosũ i modũ ãguis: uel ipo secreto serpẽtib⁹ tutũ q̃si anguib⁹ portũ. Thracio uẽ. aqlõe: uel borea: ut threicio aqlõi. Bacchãte. i. saniẽte: ut Vir. i. iiii. æneı. Seuit iops ai totãq icẽsa p urbẽ Baccat. Magis subiterlũia: tũ magis flebis sub iterlũia qa tũ fere ꝯcitãt tẽpestates q̃si tetro tpe & idesertis locis iõ fleret ut doloris testẽ uitaret. Sub. añur Vir. i. iii. g. Sub lucẽ expor. c. a. o. pa.

¶ POR. Parcius iũctas q̃tiũt fenestras. hæc in meretricẽ rapacẽ. Sed uetulã & merito ab amatoribus passuram q̃ fecerat scripta ẽ: Sẽsus ãt ẽ: iuuenes q oli freq̃ntib⁹ tuas fenestras lapidbus incessebat ut excitata somno ianuas aperires iã te negligere icipiũt: & iccirco hæc rarius faciũt. Iũctas aũt. s. obclusas itelligẽdum est. Amatq ia. li. mire i limine ianua ẽ inqt. i. obclusa: ianua. n. cũ aperitur recedit a limine. Quæ prius multum faciles mouebat cardines: nõ multũ faciles sed multũ mouebat faciles cardies i hac re. Audis minus & minus iã me tuo lõgas peũte noctes. Quæ olim inquit solebãt adolescẽtes amatores tibi dicere. O Lydia: pereunte me dormis: iã hoc minus & minus audis dici. Flebis in solo leuis angiportu. Leuis ꝑ nullius põderis posuit: dr̄ aũt pro eo qd ẽ cõtẽptibilis aut ergo amoribus leuis: aut amatorib⁹ quõdã tuis leuis. i. cõtẽptibilis.

¶ CHRI. Amarissima isultatio & felle plena. Fuerat. n. hæc dũ flore ætatis & forma isignis eẽt supbissima i amatores: nã ut ẽ apud Oui. Fastus iest pulchris sequturq supbia formã. Nũc nero, iminẽti iã grauiori ætate in q̃ pulchritudo corpea deflorescit: nã ut ẽ apd Salu. Forme dignitas aut ætate: aut morbo deflorescit. Iã uilescere apd oẽs cœpat nec iã ãplius urgebãt illã amãtes. hoc igit nũc amarissime illi exprobrat poeta. Parcius: modesti⁹. Quatiũt: ꝑcutiũt. Fenestras: a ferẽdo dictas uolũtq p eas lum̃ iferat. Iunctas. ꝯiũctas q̃si clausas. Adimũt sõnos: nã q tota nocte te excitabãt: ut admitterẽt: nũc n̄ excitãt. Est ãt hoc initiũ ex derisiõe acerbissimũ & ꝑlatũ pene cũ irõia dũ uĩ illi ꝯgratulariq sibi tãdẽ qescer liceat: exprobrat q iã deserta sit. Ianua: primus igressus ad itetiora domus: sic dicta a iano deo cui antiq oia reꝝ initia ꝯsecrarãt. nã fores dr̄ q̃ foras apiunt. Valuæ ãt dĩt ẽm Varronẽ q̃ reuoluũt & se uelant: hostia uocãt cætera itra ianuã siue fores sint siue ualuæ. Limẽ. dr̄ qd ex trãsuerso i ianua sit. nã limũ trãsuersum dicius: hic Ter. Limis oculis: & posuit iãua. i. fores q̃ tũc amãr limẽ cõclause sũt qm̃ ab ipo n̄ discedũt. Cardines: cardo dr̄ p quẽ fores libramẽtũ habent ad se cõmouẽdas: ut sit cardo q̃si cor ipsaꝝ: nã animantia motũ a corde suscipiunt ita fores a cardie. Min⁹ & minus. i. quotidie minus audis uerba amatoris dicẽtis. O lydia tu dormis lõgas noctes me tuo peũte. Cõtinẽt ãt huiuscemõi uerba plenã q̃relã: nã duꝝ ẽ nõ audire auxiliũ iplorãtẽ: durius si peat: durissimũ si q perit tuus sit. Quæ oia si nõ audiret suis negociis occupata min⁹ eẽt q̃rendũ. Sed dormit atq ita ut excedat neces/

sitatem dormit eni lõgas noctes:cũ satis eẽt ptem ex tota dormire nulla ergo sui amatoris cura ẽ cũ nõ mõ dormiat:sed ultra ẽt q̃ oporteat dormiat. Nox ãt ẽt ꝓ ꝯcubitu ponit᷑. Ter. Orabat illius noctẽ:& ꝑpertius. Mẽtiri noctẽ ꝓmissis ducere amãtẽ. Hoc erit īfectas sanguie hie mãus. Inuicẽ:uicissim: nã ita nũc te illi deridẽt ut tu olĩ illos. Anus:uetula sic dicta q̃si ãnulus qa senio īcuruet᷑:uel ab ãnositate.i.a nũerositate annoꝝ:uel a græco:ut placet festo q̃si ανευ νουσ.i.sine mẽte:qa ætate desipiscat. Mœchos:adulteros. Inuicẽ.q.uicissim. Leuis:q̃ nullius põderis apd' illos sis. In solo.i.in deserto ab amatoribus. Terẽ. Venit meditatus alicunde ex solo loco. Angiporto:uicũ flexuosum ab anguis flexib⁹ appellãt angiportũ. Varro dicit angiportum q̃ nihil possit agi. Threcio:ꝓ threicio septẽtrionali bacchãte. Sub:circa. Sed de hac ꝑpõne iam dcm̃ est. Inter.l.me/tri cã diuisit dictionẽ. Est ãt ĩterluniũ id spaciũ tpis ĩ quo nec ampli⁹ luna uetus appet neq; adhuc noua ui:qa radiis solarib⁹ opta sit. Sic dicius ĩtercolũnia spaciũ qd' ĩtercolũnas relinq᷑. Sic ĩterregnũ tp̃s quo regnũ uacat cũ prior decesserit:nec adhuc nou⁹ successerit q̃ res ad legitĩos ẽt magĩatus relata ẽnã si cõsul uitio creatus se abdicare coactus fuisset tp̃s qd' intercedebat anteq̃ nouus magistratũ iniret interregnum dicebatur.

Cum tibi flagrans amor & libido:
Quæ solet matres furiare equorũ
Sæuiet circa iecur ulcerosum
Non sine questu.
Læta quod pubes hedera uirenti
Gaudeat pulla / magis atq; myrto
Aridas frondes hyemis sodali
Dedicet Hebro.

Plenilunium

¶ CANT. Cũ uero occidẽte sole orie᷑ ex aduerso:ita ut piter aspiciant᷑:tunc erit pleniluniũ. Quotiens ab ortu solis orit᷑:prioribusq; noctis horis detrahet lumẽ & in diurnas extẽdet:decrescẽs:erit iterũq; dimidia. In coitu uero:qd' interluniũ uocant appere desierit. Flagrans:ardẽs. Matres.e. Vir.li.iii.geo.ait. Scilicet ante oẽs furor est insignis equoꝝ. Et mentem uenus ipsa dedit. Postea inqt. Illas ducit amor trans gargara:transq; sonãtem Ascaniũ: supant montes & flumina tranãt. Pli.li.viii.scribit:ꝙ equarũ libido extinguitur iuga tonsa. Iecur ulcerosum.i.corruptũ: in iecure aũt libido est:ut aiunt:soletq; ubi corruptũ est ulcerosum eẽ:qd' in brutis aĩalibus sæpe uidere est. Pubes:iuuẽtus ipsa. Hedera uirẽti:ꝓ hedera & myrto puellas ac iuniores intelligit:ille.n.sp̃ uirẽt dum iuuenes qdem sunt. Pulla.m.i.nouella a pullulo:Vñ & pullus equus:pullus gallinaceus & hmõi. Aridas.f. allegoricos uetulas mulieres ĩtelligit:quæ aridæ sunt & siccæ. Dedicet:deputet. Hebro:hebrius thraciæ amnis est inter Aenũ & rodopẽ:qui recipit in se flumina Bargum & Suemũ:ut Pli.li.iiii.ostendit.

Equarũ libido

Pullus

Hebrus

¶ ACR. Furiare equoꝝ:nouo uerbo usus:q̃si in libidinis furorẽ urgere. Vir. Scilicet añ ois furor est ĩsignis eqꝝ. Vlcerosũ:libidis ĩdignatiõe cõmotũ:uel certe qd ꝓ ætate appetẽte tãq̃ ulcerosũ spnat᷑. Nõ siñ q̃stu:nõ sine q̃rela:ut auaritiã meretricis oñderet:nec tũ qdẽ sine lucro & ꝑcio corpis. Læta qd.p.h.u.g.i. ꝙ puellas iuuenes amẽt q̃s in hædera & myrto ĩtelligi uoluit. Pulla:pullã dixit:ut eius coloris puellas ostendat amari. Aridas frondes.i.anus & decrepitas mulieres:& sic ẽt ætate frigidas: Vt hebro glaciali sint similes merito a iuuenibus cõtendẽdas. Hyemis sodali:frigido:ut hyemis tpe. Vir. Semp hyems sp̃spirãtes frigora chauri.

¶ POR. Thracio uẽto.i.aqlone. Quæ.s.m.f.e. Furiare uerbũ fictũ ut qd signat cũ furore cõcitare:eq̃as magis cæteria aĩalib⁹ in libidinẽ uenereã accẽdi Vir. testis ita dicẽs: Scilicet añ oẽs furor ẽ ĩsignis equaꝝ. Vlcerosum:ex ꝯtẽptu. Læta qd.p.h.ui.g.m.p.m.p allegoriã hoc signat iuuẽculos:iuniores mulierculas q̃rere. Pullã aũt myrtũ subcrescẽtẽ:hac ꝑ hoc nouellã ĩtelligẽdũ. Aridas frõdes:ꝯueniẽs supiori allegoriæ ꝓ uetulis mulierib⁹ dixit. Sub ĩterlunia:recte qa tũc fere cõcitant᷑ tẽpestates. Hæbrus:thraciæ fluuius. Hyemis sodali dedicet he. Vel ꝙ rigidus sit hebriis. Hyemis sodalis dr̃:uel ꝙ partis septẽtrionalis sit ubi maximũ frigus est.

¶ CHRI. Flagrãs ardẽs: Flagro.n.& flãma a flatu dr̃ q̃m̃ flatu excitat᷑ ignis. Frãgrare aũt olere est a frãgẽdo nã res fractæ uæhemẽtius olẽt. Amor & libido:endiadis ẽ.i.amor libidinosus:ut est illud: pateris libam⁹ & auro.i.aureis pateris. Quæ solet.m.augmentũ ẽ:nã nõ solũ libidinosus erit amor tuus:sed ẽt erit talis libido qualis solet in equa:qd' aĩal furere ex libidie sæpe ꝑcipit᷑. Vñ Vir. Scilicet añ oẽs furor ẽ ĩsignis equaꝝ. Physici aũt dicũt ex multo & ualido cibo euenire illis: ut post quartã decoctionẽ multũ relinquat᷑:qd cũ sit iã repatum qd' defecerat in uasa seminaria defluat:libidinẽq; excitet. Constat teste Pli. in lusitania circa ulyxipponẽ urbẽ & tagũ amnẽ equas fauonio flãte ad eũ uersas aĩalẽ ꝯcipe sp̃m̃ idq; ptũ fieri & gigni ꝑnicissimũ: Sed trienniũ uitæ nõ excedere. Iecur:di & epar:hæc sedes est amoris. Hinc poetæ fingunt Titio libidinoso uiro iecur tũdi alia uiscera putrefacta nõ renascunt᷑:iecur renascit᷑. Quapp nõ poetice solum sed physice dixit. Vir. Nec fibris reqes dat᷑ ulla renatis. Vlcerosum:ac si dixisset flagrãtissimũ:nã ulcera in eo ex calore nascuntur: uel ut trito ꝓuerbio dicũt oñdit ex amore iecur iã marcescere. Sine.q.sine q̃rela ab eo qd est queror. Quid ãt ĩter cõqueri & lamẽtari ĩtersit. Ci. in scda tusculana sic demõstrat. Conq̃ri fortunã aduersam nõ lamẽtari decet. Id uiri offm̃ est. Pubes.i.puberes. Pubes.n.pili sunt q ĩ corpe enascũt᷑:uñ añq̃ orian᷑ ĩpuberes dicius: post q̃ sunt orti puberes. Et qa utplurimũ circa fœmur nascũt᷑:ꝓ eo mẽbro & his q̃ uicia illi sunt capit᷑ pubes. Oui. de arte amã. Ipsa uenus pubẽ quotiẽs uelamia põit Protegit᷑ leua semireducta manu. Incipit aũt ĩ uiro a.xiiii. ãno quo tpe pruritus libidini excitat᷑:& iã gigne᷑ põt:optime ergo dixit pubes. Hædera:ab hærẽdo: suis.n.fibris ei rei cui ãnascit᷑ hæret. Posuit aũt hæderã & myrtũ:qa sp̃ uirẽt:ꝓ uiridiori ætate:& ꝓ puellis. Aridas.f.i. arbores in qb⁹ frõdes arescãt ꝓ uetulis ĩtelligit. Pulla.m.i.cui⁹ frõdes pene nigrescãt:uel dixit pulla nouella: nã pullulare dicimus arbores cũ a radice nouæ plãtæ surgũt. Pullos.n.ĩ equo asinoue iuuẽculũ filiũ dixerũt: Quin & prisci pullos dicebãt suos catamitos.

¶ Argumentum.

ODES.XXVI.

¶ Ode.xxvi. tricolos tetrastrophos lamiam celebrat.

¶ CANT. Ode.XXVI. oñdit amicũ musis hoc ẽ doctũ uiꝝ & pfectũ uacare tristitia solicitudie & metu:hinc ipse uẽtis ꝑmittit auferre a se talia:quo uacet lætitiæ & uoluptati. Itaq; musam orat Lamiæ suo flores nectat & coronã:sui nãq; honores absq; ea nil ꝓsunt. Decetq; ipsã

MVsis amic⁹ tristitiã/& Tradã ꝓter/ (metus
uis in mare creticum
Portare uẽtis/quis sub arcto
Rex gelidæ metuatur oræ:
Quid, tyridaten terreat unice
Securus/o q̃ fontibus ĩtegris
Gaudes/apricos necte flores:
Necte meo lamiæ coronam
Pimplea dulcis/nil sine te mei
Prosũt honores/hũc fidib⁹ no/
Hũc lesbio sacrarẽ plectro (uis
Teq;/tuasq; decet sorores.

sororesq; suas Lamiã ipm ↄsecrare nouis fidib⁹ & lesbio plectro:hoc est lyrico uersu laudare. Musis.a.t.&.m.Ode est tricolos tetrastro/phos:ẽ.n.Nonæ sitis. Musis.a.Ordo ẽ:amicus ego musis tradãpter uis uẽtis portare ĩ mare creticũ tristitiã & met⁹:securus qs rex gelidæ oræ sub arcto metuatᷣ.Quis uel qd unice terreat Tyridatẽ. Mare creticũ:creta ĩsula terminatᷣ ab occasu mari Adriatico:a Septẽtriõe pelago cretẽsi:a meridie punico.Ab oriẽte carpathio auctor est Pto. li.iiii. Creta
Sub Arcto:in scythia sub septẽtriõe αρκτοσ.n.ursa di αρτοσ uero siue κρᾶις. Tyridatẽ:armẽiæ regẽ aut psiæ. Lamiæ uiro qdẽ gñosissimo & pito:Lamiaꝝ familia nobilis erat ĩ urbe:itelligit ãt de ælio lamia:de quo ẽt li.iii.meminit latissime ĩ ode.xvii.Fuit ẽt alter æli⁹ Lamia eiusdẽ familiæ q domitiani tẽpestate uixit.Cui nupta erat domitia lõgina:quã ab uiro ablatã Domitiãus ẽt ĩ mĩmoniũ adduxit.Deĩde lamiã ipm ĩ exiliũ misit.De lamiis ãt plura iã diximus ĩ sat.iiii. Iuue. Arctos Artos lamiaꝝ familia
Piplea.i.o musa scribit.n.festus ꝙ pipleides musæ a pipleo fõte macedõiæ dcẽ sũt pp liquoris ei⁹ unicã subtilitatẽ.Varro ẽt scribit pipleides pipliades libethrides q̃ & Thesbia:a terrestrib⁹ locis cognoiatas: Piplei des Piplia des
Sũt & q uelint hĩ ĩ loco piplea legere:nã piplea locus ẽ macedõiæ musis sacer πιμπλαω aũt ipleo sĩnat. Fidibus.n.i.nouis cordis:p qđ latias itelligit qb⁹ ipse hora.ṗᷤe utebatᷣ græcos imitãs. Lesbio.p.i.lyrico carmie q̃li (alcæ⁹ & sapho lesbii fũr usi. Piplea Piplao
CACR. Musis ami.tri.& me.metrũ duob⁹ uersib⁹ alchaicũ:terti⁹ iãbicus nouenari⁹ hipcatalecticus:q̃rtus pĩdaricus:hæc ode ad æliũ lamiã scripta ẽ.Lamias.n. ueteres nobilis dicebãt familiæ:q̃ sigñat doctũ & pfectũ uiꝝ tristi sollicitudie uel metu carere. Musis ami.tri.& me.ordo ẽ. Ego amicus musis securus qd terreat unice tyridatẽ:tradã tristitiã & metus ꝓteruis uẽtis portare ĩ creticũ mare a qb⁹ metuatᷣ rex gelidæ ore sub arcto. Creticũ:p quolibet mari.i.p appellatiuo spãle. Quid:q̃ res. Tyridatẽ:tyridates rex armenioꝝ siue psaꝝ fuit. Securus:securus amotus a cura dĩ. O q̃ fon.i.g.ordo ẽ:o piplea dulcis q̃ gaudes ĩtegris necte flores:necte coronã meo lamiæ. Integris:plenis & imutationẽ nesciẽtib⁹. Pyplea:pyplæ muse dictæ sũt aut a pypleo fonte macedõiæ:uel uico:aut a mõte pypleo orchomenioꝝ:aut a ueste hoc est a peplo. Nil si.te.hoc ẽ aut qa sine musa nõ multũ honoris uult itelligi lamia carmiæ sua posse ↄferre aut qa prius Hora.latinũ carmẽ scripsisse dĩ. Hũc fidib⁹ nouis:chordis:ut Vir.in.vi.Threicia fretus cythara:fidibusq; canoris:ordo ẽ:decet te tuas sorores.i.musas hũc sacrare nouis fidibus. Hũc sa.les.ple.lyrico carmini.
CPOR. Musis ami.Hæc ode ad æliũ lamiã scripta ẽ q̃ sigñat doctis uiris nullã hærere solicitudinẽ. In ma.c.creticũ mare ꝓ quolibet mari ita spẽm pro gene usus est. Quid tyri.tyridates rex armenioꝝ fuit. Pyplea du.pipleides musæ dñt a pypleo fonte macedõiæ. Hunc les.sacrare plectro.Teq; tu.dc.so.sed sic intelligendum & duas sorores decet hũc lesbio plectro cõsecrare:lesbio aũt pp sapho & Alcæum dixit.
CCHRI. Ad æliũ lamiã doctrina excultũ & nobilitate primariũ uiꝝ est ode.Lamiaꝝ aũt familia nobilis fuit Romæ Iuue.Lamiaꝝ cæde madẽtũ.Traxerũt ãt isti originẽ a formiaꝝ regibus:& senatoriã dignitatẽ romæ obtinuerũt:admõet qa amicus musis sit ut sine sollicitudie uiuat:nã doctrina hoies ita excolit ut oĩb⁹ pturbatiõibus careãt. Tristitiã & metũ:duas maxĩas pturbatiões.Tristitia ergo ẽ egritudo q̃ ẽ oplo pñtis mali:ũt metus ẽ opio:mali ĩpẽdẽtis:ueꝝ de ai pturbatiõib⁹ q̃ genere q̃tuor sunt:spẽ uero multo plures distinctius ĩ epistolis:ad uitã moresq; maxie ptinẽt,dicẽdũ puto. Creticũ ma.a creta ĩsula denñ:cui ab ortu carpathiũ ẽ a uulturno icareũ lyciũq;:a septẽtriõe ægeũ:ab occasu Ioniũ:a meridie aphricũ:hic uero posuit spẽm pro gñe.
Proteruis:oĩa ꝓ terẽtib⁹. Securus:hoc.n.ꝓstat doctrina:ut pcul a curis uiuat.Differũt securus a tuto:nã securus is ẽ q nõ timet ẽt si ĩmineat piculũ. Tutus uero ẽ extra piculũ q̃uis ẽt timeat. Sub ar.sub ursa. id græce significat arctos:ẽ.n.illa ĩ cœlo imago q̃ arcturus & ursa appellatᷣ:Calisto filia fuit lycaõis a Ioue cõpressa:& a Iunone in ursam uersa:uelut hesio.placet a Diana cũ ægre tulisset ipsam q̃ sibi nympha fuisset corruptã reddità.Hæc bestia facta arctũ quẽ archadẽ appellãt pepit Amphis poeta comicus scribit illã ad lycaonẽ cũ filio pductã.at mox cũ in tẽplũ Iouis licæi:quo sibi ĩtrare nõ liceret:sequẽte filio fugeret:a pastoribus cũ filio occisa:& a Ioue in signũ cœleste cõuersa ẽ.Hẽt stellas in capite septẽq;s nñ septẽtrionẽ appellant.In singulis hũeris singulas:in harmo duas:ĩ sũma cauda unã clarã:in uẽtre clarã unã: ĩ spina unã:in cruce posteriori duas: in extremo pede duas:sup caudã tres.Appellantᷣ ursa maior siue helyce:Vrsa aũt minor in quã uersus ẽ fili⁹: Arcturus aut cynosura:aut Arctophylax nolatᷣ.Veꝝ de hac nõ oẽs idẽ sentiũt:nã Agathosthenes ait cynosurã fuisse nõ filiũ calistus:sed unã ex idæis nymphis.Quæ qm̃ ioué nutrierit:ab eo in hoc signũ relata sit:a q̃ ẽt regio q̃dã ĩ creta sit cynosura appellata.Cretẽses ãt & diodorus siculus hãc & helycẽ Iouis nutrices fuisse affirmãt.Hẽt cynosura septẽ stellas:quaꝝ una ĩ hũero:alia ĩ pectore sit.In spina una:& una ĩ uẽtre:& sup caudã tres. Tyridates:rex armẽiæ fuit. Quis:p qb⁹.i.a qb⁹.Vir.Quis añ ora patrũ troiæ sub mœnibus altis ↄtigit oppetere.Antiq ẽt qbus in fœminio genere dixerũt. Vnice:singulariter. O piplea:o musa:nã a pipleo fonte macedoniæ dictæ sunt piplæ musæ:ut acroni porphyriõiq; placet:aut a pipleo mõte orcomẽoꝝ aut a ueste. Apricos:q̃si pulchros qa in apricis locis pulchriores nascuntᷣ. Necte.fl.necte coronã.i. põe coronã quã nectẽdo flores feceris.Fingũt.n.poetæ poetas a musis corona donari aut alio mũere:sic Vir.Vt linus hæc illi diuino carmie pastor florib⁹:atq; apio crines ornatus amaro Dixerit:hos tibi dant calamos en accipe musæ.
Dulcis:qa nihil sit musis suaui⁹. Nil.f.t.m.p.h.Snia platonica:Ille.n.de furorib⁹ diuinis loq̃ns cẽset inanẽ euasuꝝ poetã & suã poesim q sine musaꝝ ĩstictu poeticas ad fores accedit:qm̃ furor poeticus a musis si:ergo qcqd honoris tẽtaret iferre lamiæ poeta sine musaꝝ fauore oẽ illud euanesceret. Nouis fidibus:uel qa lyri/

cũ carmẽ nouũ erat apđ latios. Vel nouis.i.magnis:sic Vir. Pollio & ipse facit noua carmia. Fidib⁹.n.i.uersibus q ad fides.i.ad cytherã canũť. Priscianus ãt Seruiũ ipugnat φ hæc fides in nõiatiuo dicat cũ sit dicẽdũ fidis. Lesbio.i.tali carmie q̃li sapphus alcæusq; ex lesbo lyrici poetæ uti ꝯsueuerũt. Sacrare:qa poetæ musarũ sacerdotes sunt. Me uero primũ dulces ante oĩa musæ: Quarum sacra fero ingenti perculsus amore.

¶ Argumentum. ODES. XXVII.

¶ Ode.xxvii. tricolos tetrastrophos ad sodales de uini modestia.

Natis i usum læticiæ scyphis
Pugnare/thracũ est/tollite barbarum
Morẽ/uerecũdumq; bacchum
Sanguineis prohibete rixis:
Vino/& lucernis medus acinacis
Immane quãtum discrepat/impium
Lenite clamorem sodales:
Et cubito remanete presso.
Vultis seueri me quoq; sumere
Partem falerni:dicat opuntiæ
Frater megillæ/quo beatus
Vulnere/qua pereat sagitta.
Cessat uoluntas/non alia bibam
Mercede/quæ te cunq; domat uenus.
Non erubescendis adurit
Ignibus/ingenuoq; semper
Amore peccas/quicquid habes/age
Depone tutis auribus.ha miser
Quanta laboras charibdi:
Digne puer meliore flamma.
Quæ saga/qs te soluere thessalis
Magus uenenis/quis poterit deus:
Vix illigatum te triformi
Pegasus expediet chimera.

¶ CANT. XXVII. Ode sodales hortať ne uio rixenť: ut thraces agũt ueꝝ benigne & hilare ꝯuiuia celebrẽt: Oñdit postea meretricio amore illigatũ maxiẽ laborare:uixq; dissolui posse re ulla. Huius ãt odes sensũ ab anacreõte poeta sũpsisse porphyrio edocet. Natis in usum lætitiæ scyphis. Ode ẽ tricolos
scyphus tetrastrophos:ẽ.n.similis nonæ. Scyphis:scyphus herculis
Cantarus poculũ erat ita ut liberi pr̃is cantarus:de quo Mac.lib.v.sat.& nos lati⁹ i epodo.vi. Thracũ ẽ:thraces.n.nimio uĩo truces fiunt de iis:ẽt ode.xviii.lati⁹ dcm̃ ẽ. Barbarũ morẽ.i.sæuũ. Verecũdũ bacchũ: quo uerecũde utẽdũ ẽ. Vino & lucernis .i.a ꝯuiuio & lucernis:qbus i ꝯuiuiis utebanť. Vir.li.i. de didonis Conuiuio pendent lichni laquearibus aureis Incẽsi & noctẽ
Acynacis flãmis funalia uincũt. Medus.a. Acynacis.n.ut aiũt dr̃ gladius militaris lĩgua pthoꝝ uel medoꝝ qd ẽt porphyrio innuit hic tñ ꝓ quocũq; gladio poniť. Immãe:ꝓ imaniter.i.sæue & crudeliter. Discrepat:differt dissentit discordat. Lenite: mi/
Sodales tigate placate mulcete. Sodales:dicti sunt φ una sederent ut essent:qd festus ait. Presso:depresso & demisso in mẽsa.s.nõ ãt elato ad pugnã cubabant ãt ãtiq uescẽtes & cœnãtes ait.n.
Cubare in mẽsa Valeri⁹ de istitutis ãtiqs fœmiæ cũ uiris cubãtib⁹ sedẽtes cœnitabãt. M. Tulli⁹ li.vi. epistolaꝝ. Accubuerã hora nona quũ ad te liraꝝ exẽplũ i codicillis exaraui. Itẽ ifra eutrapellũ cythe/
Locri ris accubuit. Seueri:uetustissimi. Opũtiæ Megillæ.i.locrẽsis locri ãt ciuitatis ẽ i magna græcia iuxta adriaticũ pelagus ut scribit Pto.li.iii. Pli.item li.iii. ait φ a locris Italiæ frons icipit
Magna græcia magna græcia appellata. Dionysius scri. locros oli i italiã ex attica uenisse:ubi ciuitatẽ cõdidere quam suo noie appellaret
Opũtii Stra.li.vi.scrib. locridis orã eẽ ꝓpe phocidẽ i attica e regiõe eu
Patroclus boe:quoꝝ aliq opũtii dicebãt a ciuitate Metropoli.ex q̃ na//tũ eẽ patroclũ testať Home. Et aiax locrus o pũtioꝝ regnũ ob
Ozolæ tinebat: aliq uero Ozolæ noiabanť.i. odoris mali &c. Idem Stra.li.ix.ait φ ephorus falliť quũ dixit locros italos ab opũ/tiis descẽdisse:quoniã e locris chryseũ hñtib⁹ sinũ coloni i ita
Amoris sedes liam profecti sunt euãthe ductore:horatius tñ cũ ephoro sentit hoc loco. Quo beatus.u.q.p.s.i.cuius amore fœliciter ar/deat. Cessat.u.i.dicere abnegar. Quæcunq; uenus.idest amica. Domat ue.i.iugo subiicit ꝓpertius i pricipio. Et caput ipositis pressit amor pedibus. Itẽ lib.ii. Instat semper amor supra caput instat amãti. Et grauis ipse super libera colla sedet. Non erubescẽdis:non pudendis &
Ingenuus turpibus:hic ait phœdra hippolito. At bene successit digno φ adurimur igne Peius adulterio turpis adulter obest:id autẽ poeta dicit quo illũ magis horteť manifestare. Ingenuo amore.i.libero & nobili non seruili ingenuus.n.ẽ cui ex natiuitate cõpetit libertas:nec ẽ factus liber sed natus de quo legito istitutiões iustiniãi de igenuis. Tutis:secretis & fidis. Ah miser:postq̃ ille amorẽ suũ poete mãifestarat hora eũ miserãs ita erupit. Quãta laboras carybdi.i.q̃to discrimini exponeris & rapiæ ꝑparat.n.meretriciam rapitã uoraci mari.
Saga Sagax Saga. Sagæ lqt Nonius dñr fœminæ ad libidiñẽ uiroꝝ idagatrices:uñ sagaces canes dñr feraꝝ uel aialium q̃sitores. Lucilius. Aetatẽ & faciẽ ut saga & bona ꝯciliatrix. Turpilius. Nõ ago hæc ꝑ sagã ꝑcio ꝯductã ut uul/
Magus go solẽt. Acrõ dicit φ saga ẽ icãtatrix & malefica dcã φ satis agat Fest⁹ ait saga quoq; dr̃ mulier sacroꝝ & ue
pegasus ri sapiẽs. Magus:μαγεια icãtatio dr̃ μαγος incãtator:sed ꝑsaꝝ ligua sapiẽs dr̃. Thessalis uenenis soluere
Pyrene carnũb⁹.n.& ueneficiis uel iferre uel expellere hoĩbus mala solebãt. Pegasus:ex Medusæ ceruice & gutture execto pegasus alatus equus ꝑsiluit:q lõgo post tpe quũ potaret i pyre fonte existẽte ifra uerticẽ acrocorin
Heliconis fons thi mõtis peloponẽsi haud affluẽtes aquas hñti cæteꝝ ꝑspicuas ad imũ potuiq; suauissimas a Bellorophõte dęphensus fuisse dr̃. Vulgatũ est ẽt caballinũ i helicõe fontẽ erupisse quũ subiectã ibi rupẽ feriret ungula:hæc
pegasus ex Stra.li.viii. Oui.quoq; li.iiii.met.ex medusæ cruore pegasũ natũ scribit hesio.ãt in theogonia scribit pega
griphes sum dictũ φ iuxta pegas.i.fontis oceani natus sit. Soli. docet φ i æthiopia ales ẽ pegasus: sed hæc ales equũ nihil ꝑter aures hẽt. Pli.li.x. ita inqt pegasos equo capite uolucres & Gryphas auritos adũcitate rostri fabulosos reor. Illos i scythia hos in æthiopia. Hyginius scri. aratũ dixisse pegasũ neptũni & medusæ gorgonis
Chimæra filiũ eo dicũt usum eẽ Bellorophõtẽ quũ deuicit chimærã:quã hesio.i theogõia tria hr̃e capita dixit:unũ leonis:aliud ipsius chimæræ:aliud dracõis qn & anterius leonẽ posterius draconẽ:medio ãt caprã esse. & Oui. li.x.inqt. Quoq; chimæra iugo mediis i ptib⁹ hircũ pect⁹ & ora leæ caudã serpẽtis hẽbat. Addit ulteri⁹ hesio.

illam p singula capita ignē efflare solitā. Solinus aūt scribit ꝙ in lycia mōs est Chimæra nocturnis æstib⁹ fumidū exhalās: unū fabula triformis mōstri i uulgū data ē: ꝙ chimærā aial putauerūt: ꝓterea χιμαιρα capella interptat̃. χιμαρος uero hircus. Triformis chimæra.i.meretrice dolosa & fraudib⁹ plena ut chimæra flāmis: de bellorophōte āt lati⁹ dixius i sat.x.Iu. Latissime uero Home.li.ix.ilia.d bellorophōte & chiæra scribit. Chimaeros Bellorophon

¶ACR. Natis i usū lætitiæ scyphis: metrū duob⁹ uersib⁹ alchaicū: terti⁹ dimeter nouenari⁹ iābicus hipcatalecticus: Quartus pidaricus. Natis i usum.l.s.ad hoc spāliter factis: ut ē aial pp cōuiuia natū. Trachū gētē significat: sicut supra posuit p ebrietatē rixæ deditā. Verecūdūq;.b.uerecūdū uel ꝙ uirgineo ore fingat̃: uel ꝙ uerecūde eo uti decet. Sāguineis.p.r.figura noua locutus ē bacchū rixis ꝓhibite cū dici potuerit a baccho rixas ꝓhibete: ē.n.hippallage ut illd ē. Accipite æneā & tādē arcete piclis. Lucernis.i.cōuiuiis: q̄ a uespa ichoari cōsueuerūt. Medus acinacis: gladi⁹ ꝑsaꝝ. sed hic p quolibet posuit. Luc. Decurrit medica fusis. Immāe q̄tū: admirādo dicit.i.ualde discrepat: hoc ē nō cōuenit nec ē aptus lætitiæ uini barbarus aius. Lenite.c.rixā uel tumultū ꝯpescite. Et cubito.r.p.q̄si insurgētes ad iurgiū admōet ut discūbāt. Inter accūbere āt & discūbere & recūbere hoc itereſt: accūbere est deoꝝ: ut tu das epulis accūbei diuū: discūbere hoium: ut discūberet ostro: recūbere ferarū: ut Ossa sup recubans. Seueri: aut uetustissimi: aut austeri: ut Nec cœlis iō contēde phalernis.

Me quoq; sumere.i.si uos uultis me miscere cōuiuio: deest.n.si ordo ē dicat frater Megillæ opūtiæ. opuntia locoꝝ oppidū dcm̄ est. Megillæ nomē ꝯuiuæ q̄ opūtia oriunda erat. Quo btūs.u.uel ut uoluptuosus poeta bn̄ btm̄ amantē dixit: uulnere ꝓ amore posuit: ut uulnus alit.u.&.c.c.i. Qua pereat: quā amet: ut Vir. i buc. ut uidi ut ꝑii: ut me.m.a.e. Cessat uoluntas.s.cōfessionis: & deest si. Nō.a.b.m.nisi dixerit subde. Quæ te cunq; temesis ē: q̄cūq; Venus aut amor: aut amica. Vir. in buc. Partha meæ ueneri sunt mūera. Nō erubescēdis: nō ignobilib⁹: nō uerecūdis. Ignib⁹: amoribus: ut cæco carpit̃ igni. Ingenuo sp.a.p.ipudēdo nō erubescēdo laudādo electiōe uel iudicio. Quicqd.da.a.die coget illū fateri: quā diligat. Depone.t.a.i.fidelib⁹: deposita seruātib⁹ hoc est secretū secure cōmitte. Ah: iteriectio ē dolētis. Miser q̄ta.l.ostēdit illū q̄si in aurē sibi eē cōfessum quā amaret: & cū execratiōe mirat̃ ꝙ sic in ꝑcacē & rapacē uel sceleratā mulierē amor ei⁹ inciderit. Carybdi: meretricia uoracitate. Terē. Nā qd nos cape oportet: hæc itercipit: unē eā & mari ꝯpauit uoraci. Quæ.s. incātatrix & malefica ab eo dcā: ꝙ satis agat.i.q̄ carminib⁹ uel accresce possit mala hoibus uel pellere: ordo ē: quæ saga thessalis poterit te soluere uenenis. Venenis herbis. Vir. i buc. Has her. atq; hæc.p.m.l.u.ipse dedit mœris. Pegasus: bellorophōtis equus cui⁹ celeritate chimæra dī itercēpta: unū & alas hūisse dī. Vir. Alipedūq; fuga cursum tētauit equoꝝ: sicut ꝑpius meretricē matiita hic chimæræ cōparauit: quasi multiformi belluæ. quæ leonis draconis & capræ capitibus emineret: flāmis armata sicut meretrix dolis & incitamētis libidinū. multiformē aūt uoluit eam hac comparatione intelligi omnibus corporis partibus esse turpem.

¶POR. Natis i.u.l.s. Protreptice ode hæc ad hilaritatē: cui⁹ sensus sūpt⁹ ē ab Anacreōte. in li.iii. Natis in.u.l.s.p.t.e. Natis ꝓ factis: ut apd̓ Lucili. iudicis hortēsi ē ad eā tē nata palæstra. Verecūdū.b.s.p.r.uerecūdū.i.detractādū: ita āt figurata elocutio ē apd̓ Vir. Et tādē ar.p. Aciacis: gladi⁹ ꝑthicus sed nūc ꝓ oi gladio positū ē.

Dicat.o.nomē hui⁹ adolescētis ñ dicit: opūtia āt oppidū locridos ē. Quo.b.u.q.p.s.græce dcm̄ btūs peat qd̄ signat tn̄. Cessat uolūtas: bibēdi.s.q̄ negat se bibituꝝ nisi fr̄ megillæ amores suos narrauerit. Ah.m.q.l.c.intelligēdū hic illū i aurē Horatio amorē suū eē ꝯfessū: ita hic iqt. ah miser q̄ta laboras carybdi: significās illā q̄ amet̃ ꝑcacissimā scelestissimāq; eē. Quæ saga: Sagæ sunt ꝑcantatrices: q uel accrescere carmib⁹ mala hoibus ꝑnt uel expellere. Vix.i.t.uix te iqt ab hac chimæra liberabit pegasus sed hoc utiq; p allegoriā dcm̄ itelligit̃.

¶CHRI. Hortat̃ sodales ita tēperate uti uino ne ebrii in rixas insurgāt: argumētum, leue est: sed non sine seueritate tractatū. Scyphis: pocula ꝓprie herculis sunt ut bacchi erant cantari. Pingebat̃.n.hic deus cū poculo nō solum q̄a heros bibax haberet̃: sed ꝙ fabula antiqua sit ipm ꝓ poculo tanq̄ nauigio maria trāsisse. Posuit āt scyphū pro oi poculo. Pugnare thracū: gens: ut supra dixit pp ebrietatē rixis dedita. Ordo est: pugnare cum scyphis natis in usum lætitiæ est thracū.i.hoium efferatoꝝ: thraces sunt. Ergo tollite.i.remouete barbarā cōsuetudinem: & ꝓhibete bacchū a rixis.i.ꝓhibete rixas a baccho: sic & Vir. Accipite æneā ac tandē arcete piclis.

Verecūdum.i.quo cū uerecūdia & modestia uti debemus. Vel ad faciē: hui⁹ dei respexit: quæ uirginalis pingebat̃ & pulcherrima. Vnde est: Accedant capiti cornua bacchus eris. Cornua illi dant̃ ut diximus. Dant̃ tygres & lynces: ut per tygres significet̃ furor ex ebrietate. Per lynces ostendat̃ acumē ingenii: qd a uino moderate sumpto nobis ꝓuenit. Vino: pro cōuiuio posuit. Medus lucernis: quæ in cōuiuio ponebant̃. Nā prisci nō nisi aduētante nocte cōuiuia inibāt. Vnde a uespa uespna dicebat̃. Hinc Vir. Nūc eadē labēte die conuiuia querit: & de lucernis meminit sic. Et noctē flāmis funalia uincūt. Et pēdent lychni laquearib⁹ aureis. Acinacis: hoc uocabulū ꝑsicū est: & gladiū apud illos significat. Cū admiratiōe ergo dī q̄tum imane pro imaniter.

Discrepat.i.differt acinacis.i.rixa & ꝓliū a uino & lucernis.i.a cōuiuiis. Et ꝑfecto cōuiuia inēta sunt ut simul uiuamus: & mutuo sermone ac familiaritate fruamur. Rixæ aūt ad cædē spectāt: aut ad amaras discordias.

Remanete.c.p.ne isurgite. Dicit aūt Acrō differre hæc itet se: q̄a accūbere sit deoꝝ. Vir. Tu das epulis accūbere diuū. Discūbere hoium. ut discūbunt ostro. Recūbere feraꝝ: ut ossa sup recubās. Ego āt qd sentiē suo loco expressi. Vultis: uel iterrogātis est: uel est subitelligendū si: ut sit sensus. Si uultis me quoq; sumere ptē seueri falerni. Seueri: q̄si uetusti: uel acrioris saporis.i.austeri. Dicat opūtiæ frater ostēdit ex suis uerbis conuiuium oportere esse hilare: & festiuo aspsum sermone: sed cui ēt nō nihil assit utilitatis ad uitā & mores emēdādos. Nam ipse iucūde interrogat de amore: & nō sine cōmiseratione amantē ab auara meretrice abducere tentat. Intererat aūt cōuiuio frater Megellinæ: quæ pulchritudine nota erat. Vnde frēm ab illa denoiat. Opūtiæ sic dcā est ab urbe locridis. Quo: uulnere & sagitta: quo amore. Nec est sine rōne qd̄ dixerit beatus peat. Nā btōs se putāt amātes. cū ꝑditissime amāt si re amata frui possunt. Ergo amatorie de amore locutus est poeta: & ex amantiū more. Nā & btōs seipsos nūcupāt: & tn̄ se ꝑire cōqueruntur. Quapp nescio elegātius ne an ueri⁹ hæc

duo admixta cõtraria cluis noster Petrarcha exp̃ssit i cũ dixerit nosse se. Qual e el mel tempato collassentio.
Cessat uoluntas: Recusat ille dicere adductus pudore: nõ quod amaret: sed φ idigna amari amaret. Nam
ut est apud Oui. Turpis adulterio peius adulter erit. At hora. cũ cõtra putaret: sperabat nõ mediocrẽ se uolu
ptatem capturũ: si suum ille fœlicem amorẽ sibi narraret. Itaq; dolet se illa uoluptate carere: neq; abduci pos
se ut bibat alia mercede. Quæ te cũq; uenus: quæcũq; mulier a te amata domat te. i. sub suũ te iugum mittit.
Et translatio a uictore duce. Adurit te ignibus. i. amoribus nõ erubescẽdis. Hoc dicit qa putabat illam eẽ mo
destam liberalẽq; mulierem: nõ aũt auarã. Quod aũt amicam suã uenerẽ appellare cõsueuerint amantes: etiã
apud Maronẽ apparet. Est enim Parta meæ ueneri sunt munera: nãq; notaui. Ipse locũ aeriæ quo congessere
palũbes. Ingenuo: & nõ seruili & quasi mercenario. q. d. sincero & liberali: & qualis ingenuũ deceat. Depo
ne tutis auribus: futilis hoĩs esse uidet̃ & uani suũ amorẽ alii manifestare nisi fideli & taciturno. Quapp duo
uerba selegit: primũ depone: Nã rem deponimus quã ea rõne credimus ut ĩtegra nobis cõseruet̃: unde ẽ de/
positũ. Deĩde dixit tutis aurib⁹. i. qbus tute & sine piculo pp taciturnitatẽ cõmittere possis. Ah. m. iã rẽnarra
uerat adolescẽs: pceperatq; poeta lõge aliter rẽ se hr̃e q̃ crediderat: cũ illi⁹ amicã & crudelissimã & auarissimã
ĩtelligeret. Itaq; ex cõmiseratiõe exclamat. Optime aũt cõparat rapacissimã mulierẽ carybdi: nã ut hæc saxa
cauernosa in se furẽt æstu nauigia trahũt: tractaq; lacerãt. Sic auara meretrix amantẽ allicit: allectũq; uorat:
cum neq; corpi illius neq; pecuniæ pcat Carybdis aũt & scylla duo mõstra sunt in freto siculo: de qbus Ma/
ro. Dextrũ scylla latus: leuũ implicata carybdis Obsidet. Est aũt locus iste scdm Salustiũ iuxta taurominita//
num litus. Extatq; fabula carybdi mulierẽ fuisse rapacissimã: quæ cũ Herculi uaccas rapuisset: a Ioue fulmina
ta est: & in hoc mõstrũ ꝯuersa: qta ergo laboras carybdi. i. q̃ crudelissima rapacissimaq; muliere laceraris. Flã
ma: amore. Saga: uenefica dr̃ φ satis agat. i. quæ carminibus philtrisq; & aliis ueneficiis accẽdere uel pelle/
re mala hoĩbus possit. Optius aũt pgressus cũ a minoribus ad maiora ascendat. Primo. n. ponit thessalã uene
ficã quæ multũ possit. Deĩn nõ satis hoc eẽ ad miserias istius leuãdas adiũgit magũ: q plus q̃ saga ualeat. Sed
cũ nec iste qdẽ sufficiat adiungit postremo deũ: & i unoquoq; istoꝝ triũ generũ p dubiã ĩterrogationẽ ondit
opus eẽ excellẽtissimo. Postrẽo cũ dicat pegasum uĩ admiscere diuinã & humanã uim. Thessalis efficacissi//
mis: ut in thessalia efficiebant̃. Nã eã regionẽ ueneficis mulieribus abundasse: & Lu. & multi alii poetæ testãt̃.
Venenis: ueneficis. sic Vir. Has herbas atq; hæc mihi põto lecta uenena Ipse dedit mœris. Venenũ aũt dici//
mus qđ cito in uenas descẽdat: siue salubre siue noxiũ dictũ φ p uenas trãscurrat. Inde p q̃dam similitudinẽ
colorẽ qa uestib⁹ inibit̃ uenenũ dixit Maro: ut Tyrio saturata ueneno. Hoc græci pharmacon appellãt in ea
dem significatiõe. Deniq; oẽ id qđ uel sũptu uel tactu noceat uenenũ appellãt: uñ & p ueneficio capit̃. Ma/
gus: hoc uerbũ ligua psica sapiẽtẽ significat. Vñ illi eos magos appellãt quos græci phõs: quos babylõii chal
deos: quos indi gymnosophistas: quos ægyptii sacerdotes. Et qm̃ ipsi huius artis inuẽtores cultoresq; habent̃
pcipue aũt zoroastere: iccirco qcũq; in arte piti sunt magi appellant̃: & ipsa ars magica q̃ romanoꝝ legib⁹ ex/
erceri phibet̃: Cuius rei nõ ignarus Vir. ipsam se excusantẽ inducit Didonẽ his uerbis. Testor cara deos: & te
germana tuũque Dulce caput magicas in uitã accigere artes. Quis. d. qua potẽtia deus? Pegasus: ut breui
rẽ uniuersam pcurrã: in extrema lybia phoci dei marini tres fuere filiæ excepto nympha: hæ ut placet Hesio
do: stheno: euryale: & medusa fuerũt: q̃s gorgones appellãt. Oui. aũt duas ponere uidet̃: dicit. n. Cui⁹ in introitu
geminas hitasse sorores: nisi forte dixit geminas. i. eodẽ ptu æditas: q̃si trigeminas. Sed uno tm̃ oculo pditæ
quo mutuo & p uices utebant̃. Medusæ est qa in castissimæ palladis tẽplo cũ neptũno cõcũbere nõ erubuit:
ipsa pallas crines pulcherrimos in deformes angues mutauit: Eidẽ deinde caput a pseo Iouis filio abscisum
est. Sed ex medusæ utero emicuerũt duo filii: chrysaor sic noiatus: qa aureũ ensem manu teneret: & pegasus
equus alatus q nomẽ sortitus est a fontib⁹ & fluctib⁹ oceani: apđ quos ẽ ortus: Nã græci fons πηγη dr̃. Chry
saor aũt ad cœlos ascẽdit: tonitrũ & fulmẽ Ioui ferẽs Pegasus uero in mõtẽ eliconẽ euolauit: & ungula uerti/
ce pcusso frontẽ pduxit q ab eo pegaseus ẽ dictus: hic Iuue. Rippa nutritus i illa ad quã gorgõei plapsa ẽ pe/
na caballi. Et Persius Nec fonte labra plui caballino: hæc de pegaso: sunt q dicãt ipm igneũ anhelitũ habuis/
se: & ferreos pedes: de hoc Oui. Huic ẽt supra nubes & sub sydera lapso Cœlũ p terra: p pede pẽna fuit: de fõ/
te aũt sic Oui. Vera tñ fama est & pegasus hui⁹ origo Fõtis. pp hũc fontẽ in signũ cæleste: qđ ex. xv. stellis mi/
cat: & equus dr̃ cõuersus eẽ. Oui. Iãq; idignãti noua frena recepat ore: Cũ leuis aonias ungula fecit aq̃s. Nũc
fruit̃ cœlo q đ penis añ petebat. Et nitidis stellis quiq; deceq; micat. Bellorophon aũt glauci fili⁹ fuit & ephy
Bellorophon ræ: quã deinde corinthus horestis filius a se corinthũ noiauit: regnauit: Mox a pto arguoꝝ rege regno exu//
tus apud illũ degebat: sed fuit pto uxor Sthenobo ea siue antia: q̃ amore bellorophõtis capta cũ ille assentiri
nollet amorẽ in odiũ uertẽs: illũ apud uiꝝ tanq̃ q uim afferre uoluisset isimulauit. Nõ sustinuit rex eũ pdere
sed illũ cum epistola ad ariobatẽ soceꝝ misit: in qua & crimẽ hoĩs narrabat: & ut illũ ĩterficeret rogabat. Sed
neq; ariobates hoĩem pdere ausus misit cõtra chimeram sperãs ab ea interfectũ iri: quo tpe dicũt illum pega/
Chimera sum alatum equũ ascẽdisse: & illius auxilio monstrum chimerã interemisse. Fuit enim chimera filia typhao/
nis & echidnæ mõstrum horrẽdũ. Ignẽ. n. euomebat: & tribus isurgebat capitibus: quoꝝ primũ leonis: postre
mum draconis: medium aũt chimeræ: idest capræ erat. De qua Hesiodus προσθε λεων πιστε δρακων με/
σση δε χιμαιρα. hæc anteq̃ pderet̃ ex ortho caue regionis & sphingem & leonẽ nemeũ peperit: sed tñ de chi
mera & pegaso aliqd est qđ ad historiã referri possit. Nam in lycia dicũt montẽ fuisse chimerã leonibus ser//
pẽtibusq; inhabitabilẽ: & cuius e uertice flãmæ sæpe apparerẽt: quẽ bellorophon his feris purgatũ habitabi/
lem reddidit. Mons iste lyciam caria diuidit. Supauit præterea solimisios cũ qbus ariobates bellũ gerebat:
Supauit & amazonas in regnũ illius irruẽtes: q̃ uirtute ita sibi ariobatẽ recõciliauit: ut nõ solum pepcerit: sed
alchimenẽ alterã filiã uxorẽ dederit: hoc altera: quã præti uxorẽ diximus: ita iniquo tulit aĩo: ut sibiipsi mor//
tem cõscierit. Pli. uero scribit primũ a bellorophõte iuentũ esse equo uehi: sed & in ethiopia dicit Plinius esse

equos pēnatos & cornibus armatos:quos pegasos uocāt.Albertus aūt magnus addit aīal eē horrendū:neq; īn suis alis uolare:sed illis ad cursum adiuuari:& oēs bestias illū horrere:ipmq; oibus esse infestū pſertim hominibus.Sed ut qnq; ad iterpretationē nřam redeā concludit poeta φ uix illū expedire possit pegasus ab illa chimæra.i.a muliere illa quæ ita horrēda sit fera:ut nō possit supari a bellorophonte & a pegaso:ut supata ē chimæra lycia.Ergo sua feritate multiplicem belluam & flāmis armatā supabat hæc meretrix.

¶Argumentum. ODE.XXVIII.

¶Ode.xxviii.dicolos distrophos ostēdit mortē cōem oibus p Archytā.

TE maris & terræ nūeroq; carētis
Mēsorē cohibēt archita (arenæ
Pulueris exigui ,ppe litus parua matinū
Munera/nec quicquā tibi prodest
Aerias tentasse domos/animoq; rotundū
Percurisse polum morituro.
Occidit & pelopis genitor cōuiua deorū:
Tithonusq; remotus in auras;
Et iouis arcanis minos admissus/habētq;
Tartara panthoidem/iterum orco
Demissum/q̄uis clypeo & troiana refixo
Tempora testatus/nihil ultra
Neruos/atq; cutē morti concesserat atræ
Iudice te/non sordidus author
Naturæ/uerīq;/sed oēs una manet nox
Et calcanda semel uia lethi.
Dant alios furiæ toruo spectacula marti:

¶ANT. Ode.xxviii.ondit mortē cōem oibus alloquēs aūt pſim Archytam:dicit nil ,pfuisse mortuo sibi geometriā astrologiāq; nosse.Ille aūt rńdere iducit oibus moriēdum eē doctis pariter & idoctis:nautario tñ casu:se uero illyricis undis fuisse obrutū.Itaq; nautas ptereuntes orat puluerē sibiipsi iniicere pigeat minie. Te maris & terræ nūeroq; carētis arenæ:ode ē dicolos distrophos:ē.n.yii.silis.

Mēsorē:geometrā itelligit.Oui.li.i.met.ait.Cōemq; prius ceu lumina solis & auræ caut⁹ humū lōgo signauit limite mēsor. Archyta:Archytas tarētinus & pythagoricus nobilissimus fuit:q Platonē quū a Dionysio necādus eēt p epistolā eripuit.Est aūt admiratiōi sūmæ hitus apd' plurimos in oi uirtutis genere:in geometria aūt cubū primus ut Plato in rep.testaf inuenit:auctor Laerti⁹ lib.yiii. Archytas

Matinū litus: Matini ppli sunt in Apulia:uñ Pli.li.iii.in qt.Es gargāo mateolani uerecini matini. Aerias tētasse domos:astrologū fuisse inuit. Polum rotūdū:cœlū ipm: posuit.n.,p toto ptē p synecdochē.Poli nāq; dńr duo pūcta axē terminātia in qb⁹ cœlū uoluif.Vñ dńr a πολεω qd' est uerto.Hic & poli uertices appellanf.Vir.li.i.ge.Hic uertex nobis semp sublimis. Occidit & pelopis genitor: Archytā sic rńdisse p ,pſopopeiā poeta innuit:ubi p exēpla ondit formosus ēt & diis oriundos cōiunctosq; hoies pitos item mortē effugere nō potuisse:qd' in mortis solatium dī. Pelopis genitor.i.Tātalus Phrygiæ rex: de quo late in ode.vi.Dio.ēt li.v.ait.Tātalus Iouis filius diuitiis & gloria insignis in ea Asiæ pte:quā nunc paphlagoniā uocāt:hitauit:plurimū diis ob generis claritatē charus postmodū fœlicitatē suā insolēter ferēs imortaliū secreta:quæ mēsæ cōione usq; deo⁊ nouerat:palam ,ptulit hoibus.Qua ex cā & uiuus pœnā tulit:& post obitū ſm fabulas tormentis apd' iferos iter scelestos perpetuis punif:ex eo & pelops & Niobe orti sunt:hæc ex Diodo. Matini Poli Tātalus Paphlagonia

Tithonus:fuit his laomedontis filius q in Asiā oriētem uersus usq; in Aethyopiā militans dī genuisse ea ex Ida filiū noie Mēnona:q quū troianis pſidiū tulisset postea ab Achille est iterfectus id scribit Diodo.li.v.Seruius aūt lib.iii.g.scribit φ Tithonus dū iuuenis eēt & forma decorus ab aurora dilectus raptus fuit:ex qua Mēnonē genuit:sed tādem post lōgissimā optatāq; uitā audita Mēnonis filii morte in cicadā uersus dī a poetis:hic ait hora.Longa Tithonū minuit senectus.Latini quoq; poetæ Mēnonē auroræ & Tithōi filiū afferūt. Remotus in auras.i.a terris in auras abiit:hoc est expirauit. Tithonus Mēnon

Minos:fuit is Iouis ex Europa filius:q leges multas Cretēsibus dedit simulās eas a se in spelunca q̄dā meditatas:scribit id Dio.li.yi.Plato aūt in Minoe de legibus itroducit Socratē dicere home⁊ scripsisse mioa in gnoso Cretæ urbe ampla & regnasse nouē annos magno cū Ioue collocutū.Accedebat.n.ut idē Socrates ait:in Iouis antrū erudiēdus.Vñ didicit qd' docuit inde cæterosq; ab Ioue nouē annis accepat. Minos

Pāthoidē:pythagorā significat:qui aliqñ fuit Euphorbus pāthoi troiani filius a Menelao iterfectus.Laer.lib.viii.scribit:φ refert heraclides pōticus pythagorā de se dicere solitum φ fuisset aliqñ Aethalides:mercuriiq; filius putatus esset.Mercuriūq; monuisse illum:ut peteret pter imortalitatem quod uellet:petiisset igif ut uiuēs & uita functus oium quæ cōtingerēt memoriā haberet.Itaq; in uita meminisse omniū:eandēq; memoriā & post mortem reseruasse:longoq; post tpe,in euphorbum uenisse:atq; a Menelao fuisse uulneratū.Euphorb⁹ aūt dixit se aliqñ Aethalidē fuisse:atq; a Mercurio ,p munere hoc accepisse:ut aīa illius iugi circuitiōe uagaref:& in q̄s uellet arbores uel aiantes cōmigraret.Postea uero q̄ euphorbus diē obiit migrasse in hermotinū ipsius aiam qui & ipsi quū fidem uellet facere branchidas petiit igressus Appollinis fanū ondit clypeū quem illic Menelaus affixerat:ait.n.illū quū ex Troia remeasset appollini sacrasse scutū iam putrefactū:solāq; pdurare eburneam faciē:ubi aūt & hermotinus uita functus est rursum in Pyrrhū deliū piscatorē migrasse illūq; oia memorasse:ut.s.primū æthalides fuerit:postea euphorbus:deinde hermotinus:ac postea Pyrrhus effectus sit:ac deinceps post pyrrhū factū eē pythagorā:oiumq; meminisse quæ prædiximus:hæc Laertius li.yiii.Meminit etiā Naso.li.xy.met.nā introducit pythagorā ita dicentē.Ipse ego:nā memini:Troiani tpe belli Pāthoides euphorbus erā:cui pectore quondā Cognonit clypeū leuæ gestamia nřæ Nup abantæis tēplo iunonis in agris. Pythagoras euphorbus Ethalides

Orco:orcus Pluto dī:ait.n.in uerrinis Cice.ut alter orcus uenisse æthnā & nō ,pserpinā:sed ipsam cererē rapuisse uidef.Sūt & q uelint orcū dictū ex eo φ dii iurabāt p stygē:est eni ορκοσ iuramentū ορκοω uero uoco ad iusiurandū:est orcus apud Home⁊ li.ii.ilia.Thessaliæ fluuius:q peneum olei istar supnatat:de quo Pli.li.iiii. Nihil ultra neruos atq; cutē morti:&c.Sensus ē: φ nerui tñ & cutis ipsius pierāt:aīa tñ uiuebat semp. Orcus Orcos Orcoo

Non sordidus auctor:Cice.li.i.de natura deoꝝ scribit de pythagoræis:ꝙ tm̃ opinio pіudicata poterat ut ẽt sine rõne ualeret auctoritas.Nã pythagoræi siqd affirmabant in disputando:quereretur ꝗ qua re ita esset: respõdebant:ipse dixit:ipse aũt erat pythagoras. Sed oẽs.Oui.ẽt inquit in met.Serius aut citius sedẽ ꝓperamus ad unã.Et de morte Drusi.Fata manẽt oĩs:oẽs expectat auarus Portitor:& turbæ uix satis una ratis.Tẽdimus huc oẽs:metã ꝓperamus ad unã.Oĩa sub leges mors uocat atra suas.Et de morte Tibulli. Scilicet oẽ sacꝝ mors importuna ꝓphanat:Oĩbus obscuras inĩcit illa manus. Dãt alios:ordo est:funera dãt alios spectacula toruo marti.i.multi furore ducti sunt ludi Martis:pugnando enim pereunt.

¶ACR. Te maris & terræ numeroq; carẽtis harenæ:Metꝝ primo uersu heroicũ sedus heroicus tetrameter:hæc ode ex ꝓsopopeia formata est:inducit enim corpus naufragi Architæ tarentini ad littus expulsum cõqueri de iniuria sua:& a ꝑtereũtibus petere sepulturã.Qui Archyta pythagoricus fuit geometriæ & astroscopiæ pitus:pythagorici enim oĩa numeris cõstare dicũt:ad eius ergo consolationẽ ẽt famosos & diis oriũdos,cõiunctos hoĩes pisse cõmemorat. Numeroq; carẽtis harenæ:ut est Quẽ q scire uelit libyci uelit æquoris idẽ Discere ꝗ multæ zephyro turbent harenæ. Mẽsorẽ:geometrã. Cohibẽt:cõtinẽt. Prope lit.p.m.Matinus mõs apuliæ iuxta quẽ archyta sepultus est siue ut qdam uolũt:plana calabriæ. Nec tibi qcq ꝓdest.i.nihil tibi ꝓfuit ad mortalẽ conditionẽ ꝑ physicæ disciplinã rõnem cœli & ipsas reꝝ ꝑscrutatũ naturas. Occidit &.p.g.c.d.Tãtalus Pelopis pr̃ epulaꝝ scelere deoꝝ cõuiua:a qbus ꝓ funestis filiũ dapibus pœna ꝑcussus ẽ. Vir.in sexto.Lucẽt genialibus altis Aurea fulchra thoris:epulæq; ante ora paratæ Regifico luxu furiaꝝ maxima iuxta Accubat:& manibꝰ ꝓhibet cõtingere mẽsas. Titonusq;.r.i.a.Titonũ laomedõtis filium auroræ maritũ in auras receptũ dicit:hoc est mortuũ.Vir.Titonia flectere cõiunx. Et Iouis arcanis.m.ha. aut ꝙ se minos ꝑdicabat cũ Ioue colloqui & ex cõsilio eius cũcta agere:aut Iouis arcanis Plutonis: a quo istitutus est iudex pro recordatione iustitiæ:ut Vir.in sexto.Quæsitor minos urnã mouet. Pãthoiden.i.o.d.nũc Pythagoram significat q ꝑdicauit se apud Troiã euphorbũ panthoi filiũ fuisse:qui interfectus a Menelao iteꝝ reuixit factus pythagoras:idq; eum cognouisse agnito clypeo quẽ tẽplo euphorbus fixerat hic ante & in Homeꝝ dr̃ renatus:postea in pauone:postremo iam Enniũ poetã:& iõ dicit cũ neruis atq; cute mortuũ:aĩa diu uixisse:iteꝝ qa sæpe mortuus est trãseunte aĩa eius in alios. Demissum:in iferiora de supioribus dr̃ur Vir.in secũdo æneidos.Demisere neci nũc casum lumine lugẽt. Clypeo:ꝑ clypeũ. Tẽpora testatus:ordo:testatus troiana tpa refixo clypeo. Te iudice nõ sordidus auctor naturæ & ueri. Nil ultra.n.a.c.ꝯcess.rat atræ morti.Nil ultra.i.quis nõ sit mortuus:nisi tm̃ neruis & cute. Testatus.i.recordatus troianoꝝ temporꝝ refixo clypeo. Et calcanda:intrãda:ut est ibant obscuri sola sub nocte ꝑ umbram:& alibi:Sed reuocare gradum.s.q;.e.ad.a.hoc opus hic labor est. Dant alios.s.i.idest diuersis generibus qdem:sed una morte singulos pire. Spectacula marti: eo ꝙ in ludum Martis per bellicum præcipitant furorem.

¶POR. Te maris &.t.n.q.c.h.Hæc ode de Prosopopeia forma est:inducit enim corpus naufragi Archytæ Tarẽtini in littus expulsum cõqueri de iniuria sua & petere a ꝑtereũtibus sepulturã.Hic aũt Archytas pythagoricus fuit:q merito geometriæ pitus dr̃:qa pythagorici oĩa cõstare numeris credũt. Matinus:mõs siue ꝓmontoriũ est Apuliæ iuxta quẽ Archytas sepultus est. Nec ꝓdest qcq.Nihil ꝓdest tibi aduersus cõditionem mortalitatis:ꝙ rõnem reꝝ naturæ & ipsum cœlũ sis ꝑscrutatus. Occidit.p.g.Tãtalus.s.hæc aũt ad solatiũ mortis dñr. Titonusq;.r.in.a.idest terris excessit:ac ꝑ hoc mortuus est. Et iouis.Minos cretensiũ rex ꝑdicabat se cũ Ioue colloq:& cõsilio eius cũcta agere. Habẽt.q;.t.p.nũc pythagorã signat:quia ꝑdicauit sed ad Troiam euphorbium panthoi filium fuisse interfectũq; a Menelao: iteꝝ reuixisse & factũ pythagorã:id cognouisse. Agnito clypeo:quẽ euphorbius habuerat. Nil ultra neruos ac cutem morti:dare iudice te nõ sordidus auctor:uerisq; affirmãte pythagora:nõ eum mẽtitum naturam reꝝ cuius auctor extitit.

¶Ad Archytam geometram naufragio electum. ODE.XXVIII.

¶CHRI. Hortat hoĩes ad bonas artes acquirẽdas.Nam quis docti indoctiq; pariter moriant:tñ hoc melior causa sunt docti:ꝙ post portẽ uiuunt fama.Sentẽtia grauis & ex media phĩa deprompta. Citat primũ Archytam Tarẽtinum pythagoreũ phm:qui in littore sepultus maiorẽ a nauigãtibus sepulturam peteret.Archytas Tarẽtinus pythagoricus nobilissimus fuit.Hic Platonẽ cum a Dionysio necan dus esset ꝑ epistolam eripuit:ut ait Laer.Admirationi habitus est in omni uirtutũ genere.Septies suæ ciuitati ꝑfectus est:cum cætⁱri pluſq̃ annũ impare lege ꝓhiberent.Refert aũt Aristoxenus exercitũ Tarentinoꝝ sub hoc duce nunq̃ fuisse supatum:& cũ aliqũ inuidiæ cedẽs sese impio abdicasset:exercitus in hostiũ ditionẽ uenit. Te.m.&.t.i.d enĩ est geometra. Numeroq;.c.sic & Vir.Quẽ qui scire uelit libyci uelit æquoris idem Discere q̃ multæ zephyro turbent harenæ. Mẽsorem:qa in Arithmetica & Geometria pitissimus fuit. Parua munera:puum sepulchrꝫ:qd munus & officiũ mortuis uiuẽtes ꝑstant. Littus marinũ:alii Apuliæ montẽ:alii plana Calabriæ dicunt.Cũ aũt dixit mensorẽ maris & terræ:expssit ipsum nomẽ:nã geometria est τῆς γῆς.i.terræ.μέτρον idest mẽsura:Aiũt aũt geometriã primũ apud ægyptios reptã:Nam cũ singulis annis Nilus fundãs ita limo oĩa coequaret ut abeũte deinde illo lites de agris qm̃ nullus terminus apperet exorirent:cæpti sunt agri ꝑ lineas & mẽsuras diuidi & adnotari.Curaq; sacerdotũ ea erat.Hic ergo huius artis auctores fuerũt:q̃ deinde a pythagora ad græcos est trãslata. Aereas tẽtasse domos:qa & astrologiæ sciẽtissimus fuit.Ergo domos aereas.i.cœlũ & sydera.Vir.Pandit interea domus oĩpotẽtis olympi. Morituro.q.d.nõ fuerat tantope laborãdum:si tibi erat nihilominus moriẽdũ. Occidit:rñdet ꝓ Archyta.Snĩa est:cum mors sit cõis oĩbus nec sint soli docti q moriant:sed ẽt magni reges & q multũ laboris:ut impium obtinerẽt:susceperũt nõ esse recusandum labores:ut doctrina acqrat:cũ ipsa dignior sit q̃ impiũ. Genitor.p.Tãtalũ intelligit:hic filius Iouis fuit ex plotide nympha:& rex phrygũ erichtheo Athenis regnãte.Deos i cõuiuiũ recepit:& illis pelopen filium epulãdum posuit.Diodorus dicit illũ in paphlagonia habitasse:opibusq; & gloria fuisse isignem: & pñi Ioui adeo familiarem:

Tãtalũ

a deo familiarem:ut oia illius archana teneret. Veꝝ cũ illæ more hoium tantã fortunã ferre nesciret: hoibus deorum archana manifestauit:quo flagitio ad iferos detrusus fuit ea pœna: ut usq; ad mẽtũ insurgãt aquæ: & in labia usq; dependãt poma:& tñ in magna siti atq; fame neq; bibere neq; esse possit. Minos:iouis & europæ filius:leges cretẽsibus dedit:seq; prius in antro recõdidit: & cũ Ioue loqui finxit:ut populo suaderet se ex iouis uolũtate oia gerere. Iusticia insignis fuit:& in re militari:primusq; bellũ nauale exercuit: sed pp iusticiam hois finxerũt poetæ ipsum apud iferos iura dare. Iouis archanis:siue qa ut dixi de Iouis sentẽtia leges tulisset:cum illius archana nouisset:Siue Iouẽ ꝑ Plutone posuit:a quo istitutus sit iudex apud inferos. Nã pro plutone iouẽ poni testat᷑ Vir. sic Sacra ioui stigio q̃ rite icepta parani. Ergo ioui.i. plutoni. Pãthoiden: refert Acron porphirioq; pythagorã dixisse aiam quæ i eo erat in bello troiano fuisse in euphorbio Panthoi filio: & a menelao interfecto ideq; migrasse i Homeꝝ: & ab eo i se. Addũt postremo ꝙ a pythagora in pauonẽ uenerit & a pauone in Enniũ.uñ & Persius. Quitus pauone ex pythagoreo. Laertius aũt scribit se apud heraclitum põticum legisse pythagoram de se dicere solitũ qñq; Aethalidẽ fuisse q Mercurii filius putaret᷑: & a Mercurio admonitũ ut qcqd uellet præter imortalitatẽ peteret petisse ut oium cõtigẽtium uiuus mortuusq; meminisset:idq; sibi cõtigisse:ac lõgo tpe post in euphorbiũ uenisse & i troiano bello a Menelao fuisse iterfectũ. Et euphorbium euphorbius aũt dixit se aliqñ æthalidẽ fuisse:& a Mercurio accepisse ut longa circuitione uagaret᷑:& in quas uellet aut arbores aut aiantes migraret. Sed mortuo euphorbio migrauit in hermotinũ sua aiaq & ipse cum fidem uellet facere ingressus apollinis fanũ ostẽdit clipeũ iam putrefactũ: & cuius sola duraret eburna facies:quo in bello troiano usus fuerat. Mortuo hermotino in pyrrhũ delium piscatorẽ migrauit: q memorauit æthalidẽ euphorbiũ & hermotinũ fuisse:ac postremo se eẽ factũ pythagorã. Pãthoidẽ euphorbiũ pãthoi filiũ iteꝝ:nã prius cum æthalides fuisset & nũc cũ euphorbius. Testatus tpa troiana. i. tpa troiani belli. Refixo clipeo.i. auulso ut paulo ante dixi. Et cũ oñderet ꝑ clipeũ se iterfuisse bello troiano testabat᷑.i. testimonio clipei cõprobabat ꝙ ipse nihil morti cõcesserat. Vltra neruos & cutẽ.i. ultra corpus qa solũ corpus pierat; aius ãt imortalis mãserat. Cutẽ i hoie solo dicimus:pellẽ uero i brutis. Iuue. Et durã ꝑ cute pellẽ. Iudice.t.n.s.au. Nã ẽt architæ iudicio q pythagoreus fuit oia essent pythagoreæ cõcedenda in his quæ ad inuestigãdam naturã ptinerent. Nã tãta fuit auctoritas pythagoræ apud suos: ut satis his eẽt dicere ille dixit. Nõ sordidus:sed nobilis. Sordidus.n. ꝑ ignobili ponit᷑. Sed de hoc in inferioribus. Naturæ ueriq.i. ueritatis q̃ ẽ in natura. Vna nox.i. non dissimilis nox.i. mors Vir. In æternã claudunt᷑ lumina noctẽ. Furiæ:elegãtissime & uerissime:nã nisi furore pciperent᷑ humanæ mẽtes:neq; de iperio:neq; de diuitiis ferro certarẽt homines:sed de iure disceptarẽt. Nã uis feraꝝ est rõ hois. Ergo icrepat hoies q ad bella nõ coacti descẽdũt. Toruo:conueniẽs epitheton est marti: & deũ ꝑ bello cuius ipse deus est posuit. Spectacula ludos: nã cedes ea uoluptate spectat mars qua uos ludos spectare solemus. Spectaculũ aũt & ludos qui spectantur: & locũ ubi spectantur:& cœtũ illoꝝ qui spectant significat.

Exitio est auidis mare nautis
Mixta senum/ac iuuenũ densant᷑ funera/nullũ
Sæua caput proserpina fugit.
Me quoq; deuexi rapidus comes Orionis
Illiricis Notus obruit undis.
At tu nauta uagæ ne parce malignus arenæ
Ossibus/& capiti inhumato
Particulã dare/sic quodcũq; minabit᷑ Eurus:
Fluctibus Hesperiis Venusinæ
Plectantur syluæ te sospite/multaq; merces
Vnde potest tibi defluat æquo
Ab Ioue/Neptũnoq; sacri custode Tarenti:
Negligis immeritis nocituram
Postmodo te natis fraudem cõmittere/fors &
Debita iura/uicesq; superbæ
Te maneãt ipsum/precibus nõ linquar inultis:
Teq; piacula nulla resoluent.
Quanquã festinas/non est mora lõga/licebit
Iniecto ter puluere curras.

CANT. Exitio.i. cladi morti calamitati. Funera.i. mortes Proserpina plutonis cõiux:quã dicit fugere nullũ caput qñ absciso crine a ꝓserpina damnatur orco cuiusq; caput. unde Vir. li. iiii. de morte Didonis ait:nõdũ illi flauũ ꝓserpina uertice crinẽ Abstulerat:stygioq; caput dãnauerat orco. Quã fabulã abscindẽdi crinis:ut refert Macrobius li. v. Virgilius induxit secutus euripidem:qui cõposuit nobilissimã fabulam Alcestim. In qua i scena orcus iducit᷑ gladiũ gestãs.quo crinẽ abscidit Alcestidi. Deuexi: ideue xo cœlo positi. diuidit.n. eũ æquinoctialis circulus cũ tauro decertãtẽ collocatũ:ut scribit hyginus. Orionis:de oriõe multa hyginus & naso li. v. fast. de quo ait. Creuerat imẽsũ:comitem sibi delia fecit. Ille deæ custos illa satelles erat. Demũ relat⁹ iter sydera stellas hẽt decẽ & septẽ. huius syderis icertã eẽ tẽpestatẽ dñt:nã sua magnitudine plurib⁹ diebus orit᷑. hic ait poeta. li. i. æn. Qui subito assurgẽs fluctu nimbosus oriõ. In uada cæca tulit. oriõis signũ ab Accio iugula appellat᷑ de quo plura Varro ait li. iii. de lingua latina. Illyricis:illyris adriatici maris latus occupat teste Mela & Dionysio. Et Pli. li. iii. inqt. Quæ ps ad mare adriaticũ spectat:appellat᷑ Dalmatia & illyricũ. Malignus.i. tanq̃ malignus. Particulam dare: sic etiã palinurus Aeneæ dixit. li. vi. æuei. Aut tu mihi terrã iniice.id ãt fiebat ne insepulti cadaueris aia ab charonte expelleret᷑:cogereturq; errare cẽtũ annos circũ inferna littora. Sic:adiurãtis est. Eurus:is uentus est ueniens ab oriẽte æqnoctiali:dictus ab εωρίων.i. ab oriente sole fluẽs. is alioq; ab græcis noie απηλιώτης:ab Romanis nauticis subsolanus cognominat᷑. Auctor est Gellius. li. ii. ca. xxii. Hesperiis:italo mari.i. tyrrheno. nam hesperia Italia dicta est ꝙ occasui subiecta sit ab hespero stella:ut refert Macrobius li. i. Saturna. Venusinæ syluæ. Venusia colonia fuit iter lucaniam & Apuliã horatii patria. Plectant᷑:affligant᷑ percu

Crinis morientium
Orion
Iugula
Illiris
Dalmaria
Eurus
Apeliotes
Subsolanus
Hespia
uenusia

Pletto Tarētū brundusium Numerus impar Numerus par Thus masculum

tiantur.ὠλήττω.n.percutio est.Vnde.i.a quo ioue & neptūno. Tarēti:Tarētū est calabriæ ꝓpinqua:& maritima urbs extrema italiæ & Brūdusiū:de quo multa Stra.li.y.Dionysius ēt ait Tarētini uero ad litus reiecti ibi oppidū tenēt amycleoꝝ olim interitu cōditū.Quibus ꝓpinqui calabri:iapigūq;.Florus scribit Tarentū calabriæ quōdā & apuliæ totiusq; lucaniæ caputpositū i ipsis adriatici maris faucibus:qd' in oīs terras istriam illyrim epiꝝ achaiā aphricā siciliā uela mittebat.Neptūno custode tarēti:putādū est Neptūnū a tarētinis cultū cū plurimū in mari possent.ꝑterea Seruius li.iii.æn.afferit tarētū a tara neptūni filio ædificatū. Negligis imeritis:ordo est mō negligis cōmittere.s.in me fraudē post te nociturā natis imeritis.Siue negligis te cōmittere.s.in me fraudē postmodo nociturā &c. Vices.i.pœnæ quæ supbis dātur:uel superbæ uices.i. alternationes fæuæ:nā ut inqt Terētius:olim reꝝ uicissitudo est. Piacula nulla:nullæ expiationes te liberabunt ab hoc scelere & impietate ista. Licebit curras:poteris currere. Ter iniecto puluere:impar nūerus mas & par fœmina uocatur.Item Arithmetici imparē patris & parē matris appellatione uenerant.Auctor Macro.li.i.de som.Deus aūt impari numero gaudet:ut habet ægloga octaua Maronis.Et masculū genus religioni tributū est.Vnde ait Pli.li.xii.de masculo thure sic.Quod ex eo rotunditate guttæ pependit masculū uocamus cū alias nō fere mas uocet ubi non sit fœmina religioni tributū ne sexus alter usurparet.hæc ille.

ACR. Exitium est.a.m.n.Vorax ꝙ demersos sorbeat.Mixta senū &.i.d.f.multitudo moriētiū totius ætatis:ut matres atq; uiri defunctaq; corpora uita:Magnanimū heroū pueri inuptæq; puellæ. Sæua caput proserpina:ꝙ oīs suscipiat:quā nullus euadat.figura est hypallage fugit proserpina pro fugiunt proserpinā: ut illud Stat & oues circū nostri nec pœnitet illas:ꝓ nos illaꝝ nō pœnitet. Deuexi:in deuexa parte cœli positi. Rapidus comes orionis:ortus enim & occasus orionis tempestuosi sunt:ideo & comitem eius notum uētū dixit:ut Vir.in.i.æne.Cū subito assurgēs fluctu nymbosus orion in uada cæca tulit. Deuexum:aut in deuexa parte cœli positū.unde Vir.cōuexa polus dum sydera pascet. At tu nauta:hic quasi archytā ponit ꝓcari nautā ne remaneat insepultus:sed iā harenam iniiciat:nā & in sacris hoc genus sepulturæ tradebat:ut & si non obrueret manu plena ter iacta terra cadaueri pro sepultura esset:ut aut tu mihi terram iniice namq; potes.Ideo.n.& particulā harenæ dixit:ordo est at tu nauta ne parce malignus dare particulā uagæ harenæ ossibus & inhumato capiti.Sic plectaur uenusinæ syluæ quodcūq; minabit eurus hesperiis fluctibus &c. Venusinæ:uenusium ciuitas ē apuliæ cōfinis lucaniæ:cuius syluas qa imēsæ sūt.ꝓ quibuscūq; posuit:admonet ergo ut ēt si tēpestas sit quæ tales syluas flectat:ne omittat sepeliendi curā. Multaq;.m.u.p.t.d.æ.a.i. hoc est nec attētus ad lucrū omittat studium iusta soluendi. Neptūnoq;.s.c.t.neptūnus apud tarentū deuotius colebat:uel qa in Neptūni tutela dicitur fuisse:seu qa Neptūni filius palāthus apud tarētum Herculi & Neptunno tēpla cōstituit ut fortiter ꝑ fauorē herculis faceret ꝑ neptūnū fœliciter ageret. Negligis:deest si. Fraudē:seu studio cōmercādi fraudē quæ redūdet in posteros capiat:seu certe inhumati piaculū eius filios lædat:& ne lōgum putaret ēt ipsum delicti subitaꝝ pœnas minat. Cōmittere:scias deest. Maneāt:expectēt. Precibus non linquar inultis:ultionē ꝓcibus suis dādā ꝓmitrit. Teq; piacula.n.r.hoc est nullis hostiis expiaberis:piacula.n.dicebant qbus facinus expiabat admissum. Nō est mora licebit.Vt Vir.Hic tibi neq́ more fuerint dispēdia tātiut excusationē arceat:dū ne morsū qd'cepat ośdit.iniecto ter.ut manes magna ter uoce uocaui.

POR. Me quoq; deuexi.Notū est ortu & occasu oriōis tēpestates ꝯcitari.Notū comitē orionis dicit ꝙ cū orione ortus est. Sæua illū caput ꝓserpina fugit:nullū proserpina timet ac per hoc neminem exceptū hēt. Me quoq; deuexi.Deuexū orionē dixit:ut Vir.cōuexa polus dū sydera pascet.i.in deuexo cœlo positū. At tu nauta uagæ ne parce malignus arenæ.ad ꝑtereūtes nauitas Archytā se conuertisse fingit. Quodcūq; minabit eurus:Fluctibus hespiis. Vennsinæ plectant syluæ.Venusia colonia inter lucaniā & apuliā poetæ patria. Vnde syluas uenusinas ꝓ qbuslibet posuit. Plectant aūt luāt atq; expiant sit.Neptūnoq; sacri custode tarenti:Custodē tarēti neptūnū ait qa ꝓcipue neptūnus ibi colit. Negligis imeritis nociturum. Ordo ē: negligis fraudē cōmittere facile esse putas.Atq;.n.hæc expetet in eos q ex te nati sunt.i.filios tuos. Teq; piacula nulla resoluēt.i.nullo modo expiabis hoc scelus qd' in me admittis. Fors & debita iura uicesq; superbæ te maneant ipsum uices superbæ pœnæ intelligendæ quas superbis factis illum passurum precatur. Non linquar.i.ꝓces meæ efficient ultionem huius rei persoluas quod piaculum in me admittas.

CHRI. Auidis cupidis & auaris.nā nisi auaritia traherent:periculis e nequaq́ exponerent.Quāobrem & ambitiosos & auaros ꝑ trāsitū carpit. Mixta senū:uariis ætatibus & uariis generibus mortis pereunt homines:sed tñ oēs pereūt. Sæua proserpina nullū caput fugit:hypallage est.i.nullū caput fugit ꝓserpinā.i.mortē.Ponit.n.deā iferni & defunctoꝝ ꝓ morte.Proserpina aūt filia iouis ex cerere fuit:q́ dū in sicilia flores legeret:a plutōe ad iferos rapta:& ꝯiugē assumpta ē.Sed ut ait Eusebius Pāphilius:proserpina:quā græci ꝓsephonē noiant:uis seminū ē:quā pluto.i.iterna uis solis ad se rapit.hæc ēt φερέφαττα a græcis dr. Me quoq;.d.r.co.o.notus meredianus uentus. Comes.o.qa otion i otiu suo uētos pluuios & tēpestates gignit.Vir.Nymbosus oriō.Oriō signū cœleste ē ante tauri uestigia sic græce ab aquaꝝ inūdatiōe dictus ꝙ eius ꝑe hyemis habet ortū & mare ac terras tēpestatibus turbat:ὀρίνω.n.turbo & cōcito significat.Latini iugulā dicūt ꝙ sit ut armatoꝝ gladi⁹ stellaꝝ fulgore terribilis.hic si fulget serenitatē.si obscurat tēpestatē significat.Hesiodus hūc neptūni filium dicit:eiq; a patre datū ut supra fluctus quēadmodū supra terrā ambulare liceret.Sed illū oenopion:qa filiā suā uitiarat excæcauit:& suis finibus pepulit.Orion aūt in lēnū ꝓfectus a uulcano equū accepit:quo ad ortus solis uectus lumina a sole recepit:inde i oenopionē cōuersus est:sed cū nō posset eū iuenire i cretā ꝓfectus imodice uenatiōe utebat:& cū a diana corripetur minatus ē se nullā ferā relicturum.Quapp tellus scorpionē ꝓduxit cuius morsu Orion piret.Hoc fingūt qa oriēte cœlesti scorpione signū oriōis occidit.Sed redeo ad fabulā qua a ioue ob uirtutē i astra relatus dr.Hēt stellas i capite claras tres:in singulis hūeris singulas claras:i in dextro cubito obscurā unā:i eadē manu unā:i zona tres:i gladio quē manu gerit tres:i singulis

genibus ſingu'as. Nec tñ deſunt fabulæ:q̃ illũ Iouis:neptũni & Mercurii filium uelint. Aiũt.n.ab hyreo ſene liberaliter hos deos acceptos iuſſiſſe ut peteret qđ uellet:& illũ petiſſe ut cũ iã prima defuncta uxore aliã ducere nollet:daret filiũ ſine matre:deoſq; tauri quẽ illis imolauerat coriũ urinã opplerũt: & humi defodi ad decẽ uſq; mẽſes iuſſerũt ac exactis decẽ mẽſibus orionẽ inde in lucẽ ueniſſe dñtcomitẽq; dianæ fuiſſe:& oẽs feras perdere ſtatuiſſe. Terrã uero iratã imiſſo ſcorpione eũ pdidiſſe. Dianã aũt in ſydus trãſtuliſſe una cũ cane ſuo quẽ ſyriũ uocant. Poeta noſter alibi a diana illũ occiſum ſagittis dicit.qa eius cõplexum optauerat. Lucanus nõ ſagittis ſed ſcorpiõe imiſſo ab ea cæſum ſcribit. Alii oenopiõis filiũ hũc uolũt ĩmẽſe,pceritatis hoiem & uenatorẽ. Sed qa filiã oenopiõis uiolaſſet:ab eo fuiſſe occæcatũ:ſed ab oraculo iuſſum ut p pelagus ita ad oriẽtẽ tẽderet:ut ſp oculoꝝ cõcauitates radii ſolares ſubitrarẽt. Acceſſit itaq; ad cyclopas ipſoꝝ fabricãtiũ ſonitũ audiẽs ducẽte ſene:& ab uno eoꝝ humeris ipoſitus iuſſa oraculi pegit:luminaq; recepit. Erat oenopiõ ſiciliæ rex:& eius filius oriõ p qetẽ a uenere accepit:ut eã cui primũ obuiã fieret amplecteret:Itaq; de antro ſurgẽs obuiauit cãdiope ſorori:q̃ & ipſa uenatrix erat:& ex ea hyppologũ genuit: Mox a pñe exul factus cũ candiope & filio i thraciã nauigauit:ubi ſubactis ĩcolis neptũni filius ẽ habitus. Deuexi in.qa indeuexa pte cœli eſt. Illyricis undis:illyrico ſinu q adriatici maris ps eſt ab illyria denoiatus colphus.i.ſinus Venetiæ appellatur. At tu.n.alloquit̃ pter nauigãtẽ:oratq; ut ſibi tumultuantẽ tumulũ ſine impenſa faciat. Ne parce.i.abundẽ utit̃ harena ad ſepulchrũ. Nã parcere dicimus uel oĩno abſtinere uel modice uti. Virg. Parce metu cytherea:inde parſimonia. Huius uerbi pteritũ ẽ pepci:ſed priſce ẽt parſi. Parcus aũt unde uerbũ uĩ eſſe ſm.C.baſſum dicit̃ quaſi par arcæ:qa ſua ita cuſtodiat ut cõſeruat arca q̃ in illa ſunt. Gelio ãt uidetur ꝙ parcus ab eo ꝙ paruũ parũq; ſit dicat̃. Malignus.nõ oio malignũ affirmat:ſed q ſit futurus malignus ſi parcat. Sic Virg. Ni fruſtra auguriũ uani docuere parentes.i.q eſſent uani ſi fruſtra docuiſſent:& Iuue. Conſilium laudo artificis ſi mũere tanto:Præcipuam in tabulis cærã ſenis abſtulit orbi.i.q fuiſſet artifex ſi abſtuliſſet. Oſſibus & ca.i. corpori. Maxime ãt hoc illũ optare ĩducit poeta:qa aiæ quoꝝ corpora ſepulta:nõ eſſent a charone non tranſportabant̃. Vir. Hæc ois quã cernis inops inhumataq; turba ẽ:Nec datur horrendas ripas nec rauca fluenta. Tranſportare prius q̃ ſedib⁹ oſſa qeuerunt:Cẽtũ errãt ãnos.uolitãtq; hæc littora circũ:Tũ demũ admiſſi ſtagna exoptata reuiſunt. Sic:cõprecantis eſt.rogat.n.ut ois uentoꝝ uis a nauigãtibus ĩ ſyluas auertat̃. Venuſinæ: qa uenuſia:q̃ utrũ apuliæ an calabriæ ſit dubitat̃:hẽt magnas ſyluas. Sed tñ ſpẽm ponit p genere. Te ſo. te incolumi. Plectant̃ puniãt̃ a græco uerbo πλήκτω.i.pcutio. Vñ plaga. Multa merces:multa pecunia redacta de mercibus. Eſt.n.merces huius mercis quicqd uenditur emiturue lucri cã. Merces uero huius mercedis:præmiũ uel p̃ciũ qđ dat̃ labori. Inde mercẽnarii q mercedis cã laborẽ ſubeunt. Mercatura ars eſt:& mercator qui mercaturam exerceat. Vnde.p.q.d.undecũq; eſt occaſio. Aequo:benigno & fauente. Nec temere nauigantibus placare cupit ioueẽ & neptũnũ. Nã iuppiter aer ẽ a quo ſũt tẽpeſtates ſiue turbulẽtæ ſiue trãqllæ. Neptũn⁹ uero mare põt nauigãtibus tranquillũ p̃ſtare. Cuſtode ta. Porphyriõ ait ꝙ Pallãtas Neptũni filius neptũno & Herculi tẽplũ tarẽti cõdiderat. Vt Seruio ãt placet Taras Neptũni filius hoc paruũ oppidũ cõdidit. Sequẽtibus deinde tpibus cũ lacedæmonii aſſiduis bellis in frequẽtia ciuiũ laborarẽt pmiſerunt ut uirgines uulgo uiris admiſcerent̃:& q inde nati ſunt cũ pẽs ignorarent partheniatæ ſunt noiati quaſi e uirginibus nati. Hi igit̃ inopia & pudore ſimul pmẽte cũ adoleuiſſent patriã deſeruere:& duce Phalãto q octauus ĩ genere fuit ab hercule in calabriã enauigarũt. Ibiq; hoc paruũ oppidũ offendentes auxerũt:priſco tñ noie tarentũ appellauerũt:ergo cuſtode tarẽti uel pp tẽplũ de quo dixi:uel qa eius filius cõdidit. Negligis cõmittere fraudẽ.q.d. negligẽtia ductus cõmittis fraudẽ.i.defraudas me ſepultura:quã humanitatis officio p̃ſtare teneris:ſicq; cõmittis ſcælus nocituꝝ tuis poſteris:quis ĩmeritis:& ſic acrius admonet ne uelit ſua negligentia orituris ex ſe nocere. Nã patẽtes ſæpe magis mouent̃ filioꝝq̃ ſuo damno:Quẽ locũ nõ p̃termiſit uirgilianus iuppiter in his q̃ p mercuriũ mãdauit æneæ. Dixit.n. Si nulla accẽdit tantaꝝ gloria rerũ:Nec ſup ipſe ſuo molit̃ laude laborẽ:Aſcanio ne pater romanas inuidet arces. Poſtmodo:ſm Priſcianũ hæc p̃poſitio apud antiquos ſeruiebat gtõ. Viceſq; ſupbæ.i.pœne ſm Priſcianũ. Seruius ẽt pugnas dicit ſignificare:qa p uiciſſitudinem pugnetur. Sic Vir. Teſtor.ĩ occaſu ueſtro nec tela nec ullas uitauiſſe uices. Piacula:purgatoria ſacrificia:alias ſcelus qđ piaculo.i.purgatiõe egeat. Quanq̃ feſtinas:pſuaſerat ab honeſto & ab utili:nũc ẽt a facili. Licebit. Iniecto ter puluere curras. Nã & hoc genus eſt ſepulturæ. Vir. Aut tu mihi terrã iniice.nãq; potes:portuſq; require uelinos. Ter. Quia ter manes uocabant. Vir. & magna manes ter uoce uocaui.

¶Ode.xxix.dicolos tetraſtrophos ad Icciũ militaturꝫ relicto phiæ ſtudio.

Cci beatis nũc arabũ inuides
Gazis/ & acrẽ militiã paras
Non ante deuictis Sabeæ
Regibus/horribiliq; Medo
Nectis cathenas/quæ tibi,uirginum
Sponſo necato barbara ſeruiet?
Puer quis ex aula capillis
Ad cyathum ſtatuetur unctis?

¶Argumentum. ODES.XXIX.

¶ANT. Ode.XXIX. Iccium alloqt̃ dicẽs eũ auaritiæ cã militiã parare parthis ac medis. Veꝝ qs neget flumia ĩ fontes redire poſſet hoc ẽ cõtraria fieri:cũ olim ſtudioſus phiæ illa relicta militiã ſubeat. Icci beatis nũc arabũ inuides: ode ẽ dicolos tetraſtrophos. Eſt.n.ſimilis.xxvii. Gazis:Gazã pſæ ærariũ uocãt ut ſcribit Mela. Gaza
Arabũ Gratis:Arabiæ ps:ut Diony.ſcribit q̃ ad oriẽtẽ & auſtrũ ſpectat:rubro alluit̃ mari. Vtq; ſoli.alt̃ arabia ſacra interp̃tat̃:partẽ eius Eudæmonẽ græci nñi beatã nominauerũt nõ fruſtra.nã p̃ter odores quos creat plurimos:ſola thus mittit i eiſdẽ ſaltib⁹ mirra pueñt. Arabia
Sabeæ regib⁹:ſaba regio ẽ thurifera arabiæ ſpectãs ortus ſolis æſtiui: ut docet Pli. li.xii. Et Stra.li.xvi.ſcribit ꝙ ſabei fœlicẽ arabiã ĩcolũt:ſupellectilẽ ex argẽto.& auro multam hñt. Vaſa lectos tripodas crateras cũ opculis domoſq; ſumptuoſas:nã & portæ & parietes & myrrha Saba ſabæi

Doctus sagittas tendere sericas
Arcu paterno/quis neget arduis
Pronos relabi posse riuos
Montibus/& Thyberim reuerti?
Cum tu coemptos undiq; nobiles
Libros Paneti/socraticam & domum
Mutare loricis hiberis
Pollicitus meliora tendis?

tecta ex ebore auro argento lapidibusq; icrustatis sût distincta.
Medo:de medis legito i ode scda. Nectis:fabricas & paras.
Quæ tibi uirginû.ordo ê:q uirginû necato spôso tibi suiet?.
Barbara.n.barbara poetæ rñsio. Ex aula regia.s.ubi regi fuie
Seres rit. Doctus:rñsio ê. Sericas:sagittas.seres ut scribit Pli.lib.yi.
c.xyii. regionê i habitât q spectat æstiuû orientê: lanicio sylua/
rû nobiles. At latiꝰ li.ii.g.iâ dixius. Quis neget.sêsus ê. Quis
neget côtrari a fieri posse:cû tu oli phiæ deditꝰ militiâ subeas
Panæti relicta illa? Pronos:decliuos ab arduis montibꝰ. Paneti.fuit
us panetius stoicus & preceptor scipiôis a phricâi & Lelii generi
rhodius ut Porphyrio scribit eundê uero Ci.imitatus ê i o ffi/
ciis. Socraticâ domû:appositio ê:socrates ât ut scribit laertius li.ii.ea potius iqrêda horabat q mores istrue
rêt & quorû usus nobis dôi eêt necessariꝰ. De socrate ât plura dixius i Iuue.sat.ii. Loricis hiberis:græci eâdê
socrates iberiam & hispaniâ nolabât:sic êt româi. Auctor ê Stra.li.iii. Ptolomæus item.li.ii.sic ait. Hispaniæ q apd græ
cos iberia dr tres sunt regiôes Betica Lusitania ac Taraconêsis. Loricis iberis. Iustinus li. ultimo de hispania
Iberia loquês ait q Galatiæ regio tû æris tû plûbi huberria auro quoq; ditissima ê:pcipua iis ferri materia:sed aq ip/
hispâiæ sa ferro uiolêtior qppe têpamêto eiꝰ acrius reddit ferrû. Nec ullû apud eos telû pbat q n aut Byrbili fluuio
Galatia aut chalybe tingat. Vñ êt chalybes fluuii huiꝰ finitimi appellati:ferroq; cæteros pstare dnr. hæc ide. Loricis:
Chaly/ lorica dcâ q e loris & corio crudo pectoralia faciebât:postea successerût galli e ferro sub id uocabulû ex ânu
bes ¶ ACR. Icci btis nûc arabû iuides. Metrû duobꝰ uersibꝰ alchaicû.tertiꝰ (lis ferreâ tunicâ. Auctore ê Varro.
Lorica nouenarius iâbicus hypcatalecticus.qrtꝰ pidaricus.ad Icciû scribit :quê mirat phiæ itermisso studio repente
se ad militarê uitâ ptulisse cupiditate diuitiaꝝ:nâ idê iccius panætii socratici phi bibliothecâ emerat:cuius le/
ctiôe ad philosophâdû fuerat deductus. Inuides.g.æmulus es: ut pares diuitias:ut cupiêdo diuitias.gazas p
diuitiis pôit.ut Vir. Arma uiꝝ tabulæq; & troia gaza p undas.i prio.ænei.& in.y.& gaza lætus agresti. Et ac.
mi.pa.i.fortê:durâ:acerbâ. Nô.a.d.s.r.admôet picula pp q ad diuitias gerêtes bella pueniût.i.cû n sint adhuc
debellati tu nectis iâ cathenas. Horribiliq; me.forti:crudeli. Nectis ca.aut illigas regibꝰ uictis cathêas:aut fa/
bricas.nutuis.n.nexibꝰ fiût cathenæ. Spôso ne.i.nisi prius occiso spôso i seruitiû captiua n uêit. Puer re/
gis filiꝰ q captꝰ pocula ministraret. Sericas:deriuatiuû ê ab eo q seres uocat.seria.n.gês ê pthis uicia sagittâ
di arte famosa:a q & sericû uocat. Quis ne.i.qs reꝝ naturâ neget posse mutari cû tu studia i ptraria uerteris
ptra hoium opinionê Pronos.pcliuos.nâ pnu dnr riui de môtibꝰ effluêtes:q ipetuose fluunt. Et ty.r.ut Vir.
Reuocatq; pedê tyberinus ab alto. Vndiq; uo.l. pa.panætius stoycus phus fuit pceptor Scipiôis africani &
Lelii rhodius natôe:ordo ê.qs neget relabi posse riuos pronos arduis môtibꝰ & tyberi posse reuerti.cû uel tu
pollicitus meliora mutare côtêdis loricis iberis.undiq; coêptos nobilis libros panæti socraticâ & domû. So
craticâ.d.Sectâ siue libros. Loricis.i.op iæ.n.fortes hispâie loricæ st. Pollicitꝰ.m.studia.s.pfessiôê suâ poeta
¶ POR. Icci btis nûc arabû iuides gazis. Hâc odê ad icciû scri. (phiam uult itelligi. Elocutio uero nota est.
quê miratur itermisso phiæ studio repête se ad militare studiû ptulisse.p quâ ui concupiscere diuitias arabû.
Inuides.g.æmularis Arabas i diuitiis hêndis.ac p hoc diuitias côcupiscis. Et.a.m.p.n.a.d.s.r.datiui casus ê:
n ê illis paras diuitiis militiâ:qd ê aduersus illos. Nectis ca.n uicis sed fabricas itelligêdû.pprie dictû cathe/
næ.n.ipe nexibꝰ qbusdâ pstât. Quæ.ti.u.s.n.b.s.a.te necato.s.spôso. Puer.q.ex.a. regiꝰ puer q i aula seruierit.
Sagittas sericas.i.pthicas a gête:Seꝝ q ptê orbis terræ oriêti subiectâ tenent. Quis ne.a.p.r.p.r.m.&.t.r. πα
ρδοξον λόγο. Sensꝰ ê.qs n credat reꝝ naturâ posse mutari ut fluia in môtes fuertât:cû alioqn descêdût cû tu
mitæ studia i côtrariû uerteris:q nemo spauerat posse fieri. Tale ê illd uirgilianû:iûget iâ gryphes eqs.æuoq;
sequêti Cû câibꝰ timidi ueniêt ad pocula dâmæ. Cû tu coêptos undiq; nobiles libros pâæti:Panætiꝰ stoycus
fuit pceptor Scipiôis africani & lelii:genere rhodius. Loricis.i. κατ ἐξοχὴν dixit qa optiæ sunt hispanæ
loricæ. Socraticâ domû:ut si diceret socraticæ scholæ disciplinâ. Têdis:p côtênis: Ordo ê:aût socraticâ do
mû mutare loricis iberis têns pollicitus meliora. Meliora aût absolute dictû aut studia subaudiendû: studia
poeta fm suam opinionê philosophiam uult intelligi. Nota autem figura elocutionis est qua dicunt philo/
sophiâ militia mutare hoc est philosophia dimissa militiâ sumere:ut chaoniâ pingui glandê mutauit arista.
¶ CHRI. Grauiter seuereq; Icciû familiarê suû rephenditq coêptos undiq; panætii libros: ut stoicâ phiam
cognosceret armis pmutet:ut militiâ auaritiæ câ sequat. Carmê ê sublime:& nô minori copia q grauitate il/
lustratû. Beatis diuitibus:qa uulgus fœlicitatê in diuitiis collocat. Iuue. Quos euehit optata sumi nûc uia p
cessus uetulæ uesica btê. Vel dixit btis:qa illa ps arabiæ in q sabæi sunt:fœlix dr. Gazis:uocabulû ê neq; græ
cû nec latinû:sed psicû:& qm ppi illi ditissimi fuerût poetæ cû amplas diuitias uolunt ondere gazas dicût.
Sic Vir.& troia gaza p undas. Inuides.q.d.nô cômoueret te cupiditas auri:nisi te alioꝝ diuitiæ stimularêt.
Propterea q; uerissime diuus hieronymus dixit oculi sunt:p quos pauptatê ferre nô possumꝰ. Vitupat ergo
ppositû hoîs qa nô suscipiebat militiâ pp ai magnitudinê:sed ptra pp auaritiâ:q a pusillanimitate pcêit. Vñ
& senes:& mulieres:qa minorê animû hnt auariores sunt. Arabû: ê arabia iter assyriâ:& ægyptû: Eius ps ad
orientê spectâs nabatea dr. Oui. Eurus ad aurorâ nabatheaq; regna recessit. Regio pciosa est:& penuria aq la/
borat:& putei q fiût de idustria ab icolis occultant:ne iruêtibꝰ hostibꝰ potû pbeât. Quæ uero ad meridiê uer/
git ea feracissima ê oium aromatû:& fœlix appellat arabia. Thus in primis fert sabæorû regio:qd nusq allbi
nascit. Dntq; sabæi uel απ ο του σεβεσθαι i.sacrificare pp thus uel a saba regiôis metropoli. Nô de.a roma
nis. Nâ oli ab Alexâdro uicti fuerât. In quo occulte iniicit metû. Nâ sunt magis metuendi q nôdû deuicti fuis
sent. Nectis ca.facis nâ cathena ex nexu annuloꝝ ê. Vñ nomê sumpsit. Nâ cathena ê a capiêdo dcâ qa in ea

annulus ãnulum capit. Quæ.ti.uir.i.quæ uirgo.i.q̃ pulcha.Et ẽ indignatio.q.d.ẽ pulchritudo puellæ digna cãqua & phiam omittas.& piculũ subeas:pferti adiũcta crudelitate.quæ a phõ aliẽa eẽ debet. Nã potieris tũc uirgie cũ spõsũ necaueris:& cũ hæc oia feceris tũ erit barbara:ergo & barbaricis morib⁹.Stultissima igiť mili tia quæ ab auaritia aut uoluptate pueniat:& piculum graue afferat & pmlũ tu leue tũ cũ crudelitate præbeat. Necato.qđ sine tuo piculo nõ fiet. Puer quis.q.d.ponamus q rapias puer regiũ q sit tibi picerna:putas ne hoc tãn ut phiam deferas? Aula.regia domus ẽ apud latios.Vir.Illa se iactet in aula æolus. Sed uť esse ab eo qđ ẽ αυλη græce qđ nomẽ apđ illos ẽt de caula q̃drupedũ dĩ & caula ipa.i.stabulũ ab eo p additionẽ.c.liæ for tasse deduciť. Capillis.capillus q̃si capitis pilus. Vnctis.Vnguẽtatis.Nã apud eos pplos unguẽtũ reptum ẽ quod deinde ad græcos Alexandro magno in persis res gerẽte traductum est.Id.n.in scriniis deuicti dari re pererũt macedones. Ad cia.ad pocula.Sericas.i.doctus optie sagittare:q̃ arte plurimũ ualẽt seres populi uici ni pthis de qbus supra dixius.Quod ãt sagittis ualeant ostẽdit.Vir. Nã i geor.ait. Velleraq ut foliis depectãt tenuia seres:& paulo ifra.Vbi aera uicere summum Arborib⁹ haud ullæ iactu potuere sagittæ:Et gẽs illa qui dem sumptis non tarda pharetris. Quis ne.ar.Admirabũdus hæc dicit.q.d. spari oium rerũ cõfusionẽ posse & naturæ imutationẽ si Iccius adeo studiis phiæ deditus contrarium uitæ genus ineat. Pronos:qui per pro na & decliuia feruntur. Cũ tu.ordo est oia contrariũ mutabuntur cum tu uelis mutare libros panætii nobi les & coemptos undiq & domum socraticam loricis iberis.& per libros phiam intelligit:& per loricas mili tiam:sed ut rem mirabiliorem reddat multa addit.Est.n.admiranda res phũm phiam deserere. Sed faceret fortasse hoc aut epicureus:aut alius ex leuioribus phiæ familiis.At stoicus:cuius dogma grauissimum est:& quod socratis:qui moralis phiæ auctor est:præcepta mordicus teneat quo modo desereťpræsertim cum ad eo illius rei cupidus fuerit:ut non emerit sed coemerit.i.emerit ex omnibus locis.ubi essent:& in suam biblio thecam congesserit neq id temere:sed cum electione.nã coemerat nobiles & nõ ignobiles panætii. Panætii: panætius rodi⁹ nobilissim⁹ stoycæ sectæ phs fuit & scipiõis magister:& quem Cic.i iis quæ de officiis doctissi me simul & ornatissime deseruit imitatus est:quibusdam etiam quæ ille uel reliquerat uel prætermiserat ad ditis. Socraticam do.Socrates atheniensis uir inocentissimus: & qui oraculo apollinis sapientissimus iudi cat⁹ sit:prius phiam e cœlis in terras uocauit atq intra urbes aduxit.i.primus relecta rerũ cælestium & ipsius naturæ inuestigatione in qua antiquiores phi elaborarant de uita & moribus disputauit:Ab eoq fluxerũt oẽs phorũ sectæ.quas cõmodiori loco latius prosequemur: Sed instituta socratis seuerius q̃ cæteri stoici obserua re uidentur ppeaq adiunxit poeta socraticam domum. Loricis:dicitur autem lorica quia loricis alligata sit. Iberis:hispanicis.apud quos optimæ sint:& posuit speciem pro genere.

Ode.xxx.dicolos tetrastrophos ad Venerem.

O Venus regia Gnydi/paphiq
Sperne dilectã cypron/& uo
Ture te multo Gly (cantis
ceræ decoram
Transfer in ædem.
Feruidus tecum puer/& solutis
Gratiæ zonis/properentq nymphæ:
Et parum comis sine te iuuentas:
Mercuriusq.

Argumentum. ODES.XXX.

ANT. Ode.XXX.hortatur uenerem ut relicta cypro se in
ædem Glyceræ transferat (de qua superius ait.urit me Clyce
ræ nitor) Secũq ducat cupidinẽ. gr̃as & nymphas.iuuẽtam gnydus
atq mercurium.Est autem Aedis dedicatio. O uenus regina Eudo
gnydi paphiq:Ode est similis secũdæ. Gnydi.Gnydus i ca xus
ria urbs:q portus duos habuit.Inde memorabiles uiri oriun Theo
di primum Eudoxus mathematicus platonis sodalis:postea ponpus
agatharchis pipathetic⁹ uir historic⁹ ætate Strabonis:Theo Ctesias
pomp⁹ diuo Cæsari familiaris:& qui apud eum maxime po paphos
terat. Item Artemidorus eius filius.hinc etiam Ctesias fuit q
xerxem medicatus est & res syriacas & persicas cõscripsit. au
ctor est Str.li.xiiii. Paphiq:paphos cypri urbs portum habe Aedis
bat & templa optime structa ut Stra.scribit li.xv.Pli.autẽ.li.ii. Gratiæ
ait ita:Cælebre fanum habet ueneris paphos:in cuius quadã Zonæ
area non pluit. Cypron:de hac latius i ode prima & tertia. Zõnyo

Aedem decoram.Aedis dicta ab aditu:q plano pede adibant ut Varro docet. Aedem autem numero sin gulari de templo tantum dicimus:plurali uero & de domibus & de templo. Seruius li.ii.æn. Solutis zõis. Gratiæ.n.nudæ & ppea distinctæ incedunt:de quibus multa in ode.iiii. Feruidus:habet enim faces cupido: hinc amoris feruorem infert. Zonis:ζωνη circulus dicitur ζωνιον cingulum ζωννυσκω & ζωννυω cigo. Zonny/sco uenustũ
Comis.hilaris.elegans.benigna.facilis.suauis. Sine te:sine elegantia & uenustate.Venus.n.omnium ele gãtiarũ domina esse dicitur.ut porphyrio quoq narrat.& Venustũ ut scribit fabius li.vi.apparet esse id qđ cũ gratia q̃dam & uenere dicatur. Iuuentas: iuuenta ætas ipsa:iuuentus adolescentia: & iuuenum multitudo. iuuentas dea est ipsa.auctor est Seruius & Acron. Vir.li.ii. Lumenq iuuẽtæ.Hora.hic. Et parum comis sine te iuuentas hoc est ipsum numen.Vir.Tum mihi prima genas uestibat flore iuuentus.i.adolescentia. Mer curiusq.is enim mercaturæ quæstũ repperit:uerbaq primus in ordinem redegit de quo plura legito in ode x.Eloquentia autem ueneri grata est.unde catullus ait.Verbosa gaudet uenus loquela. Oui.item.li.i.de arte. Non formosus erat sed erat facundus Vlysses:Et tamẽ æquoreas torsit amore deas.

ACR. O Venus regina gnydi paphiq.Metrũ saphicum endecasyllabum:quartus adonius.O uenus qua si epigramma hoc est in dedicationem ueneris scriptum quam ipse consecrarat. Gnydi:urbs calabriæ. Pa phos:ueto urbs cypri isulæ.utraq uenerem præcipue colẽs:præcatur enim ut desertis uelut propriis ciuitati bus adsit ædibus consecratis.Incertum autem utrum glycera:amica sit an ancilla. Et solutis gratiæ zonis: uel liberæ uel nudæ:q non cingantur & bene nudæ & solutis zonis gratiæ finguntur:quia amicorum animi soluti secum & nudi esse debent. Et parum co.si.te iu.hoc est minus elegans iuuentas sine uenustate: hoc

est sine te. Sciendum est tamen uenerem non tantum concubitus sed etiam omnium elegantiarum esse dominam. Aliud tamen est iuuentas: aliud iuuenta: aliud iuuentus. Iuuenta aetas putatur: iuuenta ipsum numē iuuētus adolescentia. Mercuriusq; per Mercurium quaestum uult accipi tanq̄ sine uenustate nec lucrum sit.

¶POR. O Venus regina Gnydi paphiq; sperne. q̄si epigramma est hoc in dedicationem ueneris scriptum quam ipse consecrauit. Gnydos autem urbs cariae. Paphos autem urbs insulae cypri utraq; uenerem pcipue colens. Feruidus tecū puer. i. cupido: q feruorē amoris inferat. Et solutis grae zonis. quia grae nudae & sine nodis finguntur. quia amici & animos solutos ac nudos inter se hic debent. Et parū co. si. te. i. minus elegās. Sine te. i. sine uenustate. Scire autem debemus uenerem nō tantū cōcubitus uerū etiā dominam esse oium elegantiarum: Sic alibi ipse. Ordinis haec uirtus erit & uenus. Dicarat glycera sacellum ueneri. Poeta autē scribit tanq̄ epigrammatilli sacello in quo uenerem oratur relictis papho gnydo & cypro in aedem glycerae sibi dedicatam migret. Paphi. locus in cypro: est Vnde Cic. in epistolis: Omnes tibi cōmendo cyprios paphios pfertim. & Vir. Ipsa paphon sublimis adiit sedesq; reuisit laeta suas. Paphi autem erat celeberrimum illud templum ueneri dedicatum: de quo multa sunt apud herodotum. Multo thu. quia utplurimum de thure & floribus ueneri sacrificabatur: dr autē thus απο τοῦ θύειν. i. sacrificare. Vnde aspiratur th. Alii tamen credūt esse dictum a tunsis glebis quia de arbore destillat: & a terra subiecta conbibitur: in eaq; cōgelatur. Indeq; tunsis glebis colligitur. Decoram. q. d. quia decora est & tibi summopere cōueniēs transferre in illam. Aedem. recte posuit in singulari ut templum significet. Nam i plurali significat domum. Transfer. Migra. Feruidus. Quia amor flāmas inmittit. Gratiae: de quibus iā dictum est. Nymphae: harum plura sunt genera: Nam quae maris sunt Nerinae siue nereides appellantur: quae fontium Naiades: quae montium Orchades appellantur. Nam opoσ mons est. Sunt itidem Dryades siluarum nymphae. quia δρῦσ quercus sint. Sunt Amadriades: quae eum arboribus & oriuntur & occidunt. Sunt napeae florum. Parum co. quia sine uetustate nulla ē comitas. Mercurius. quia multū ualet eloquentia ad amorē pciliandū. Vnde illud. Disertum faciebat amor.

¶Argumentum. ODE. XXXI.

¶Ode. xxxi. est tricolos tetrastrophos ad apollinem/ narrat enim quid ipse poeta ab illo petat.

Quid dedicatū poscit apollinē
Vates: quid orat de patera nouem
Fūdēs liquorē: nō opimae
Sardiniae segetes feraces:
Non aestuosae grata calabriae
Armenta/non aurum/aut ebur Idicū
Non rura/quae lyris quieta
Mordet aqua taciturnus amnis.
Premant calcena falce quibus dedit
Fortuna uitem/diues & aureis
Mercator exiccet culullis
Vina syra reperata merce
Dis carus ipsis/quippe ter & quater
Anno reuisens aequor atlanticum
Impune/me pascunt oliuae
Me cicorea/leuesq; maluae.
Frui paratis & ualido mihi
Latoe dones/at precor integra
Cum mente/nec turpem senectam
Degere/nec cithara carentem.

¶CANT. Ode. xxxi. scrib. hora. ab apolline uuperrime dedicato se minime petiturum q̄ ad auaritiam attinēt: ut segetes segetes armenta aurum ebur rura & similia. erat. n. paruo cō tentus: & iā paratis petit autē corporis ualitudinem cū sana mente usq; ad senectutem lyrico studio non cariturā. Quid dedicatum poscit appollinē: Ode est tricolos tetrastrophos: ē .n. similis. xxix. Dedicatum apollinem. Suetonius scribit augustū extruxisse templum apollinis in ea pte palatiae domus quam fulmine ictam desiderari deo aruspices pronūciarent addiditq; & porticum cū bibliotheca latia graecaq;. Nouum liquorem. Cum noua dedicatio esset nouo mero sacrificare nolebant: decebatq; etiā. Non. supple erat. Opimae: fertilis. Sardiniae se. feraces. Sardiniam insulam āplectitur ab oriēte Tyrrhenum pelagus. ab meridie aphricū. ab occidēte sardoū. a septentriōe Mare quod inter ipsam & Cyrnum circunfunditur. Auctor est Ptolomaeus li. iii. Diony. autem scrib. Cyrnū & sardiniam soli hubertate & nascētiū copia spectatissimas. Mela etiā ait q̄ a barbatis colit sardinia fertilis & soli q̄ coeli melioris: atq; ut foecūda ita pene pestilēs. Et Stra. itē. li. v. ait q̄ sardiniae magna ps agrūhēt reb9 oīb9 foelicē pcipue tritico: di stat a corsica stadiis. lx. Lyris. is fluui9 ē q forā iterfuit fregel las affluit. atq; mynturnas urbē ppe sinuessē. labitq; supne de apoeninis collib9 & agro uestio pter fregellas. plura Stra. lib. v. & Pli. li. iii. Premāt āputēt. Calēa falce. d caleouideto l ode xx. Aureis Culullis. i. poculis ppie āt Cululi seu cululae calices qdam erāt fictiles: qb9 pōtifices uirginesq; uestales i sacris utebāt. Aucto. sunt Actō & Porphyrio. Reparata. pmutata. Syrla merce. i. Syria. n. oium fere abundantia est. Vnde Dióy sius sic ait. At uniuersa syria omni prort9 hubertate referta ē & ad alenda pecora pascuis & frugibus copiosa. Plinius autē lib. v. scribit q̄ syria quondam terrarum maxima & pluribus distincta nominibus: pars eni eius palaestina uocabatur qua contingit arabas: ps iudaea: ps damascena: pars Mesopotamia: pars Babylōia. Et Stra. li. xvi. ait: Esyris mercatores eē phoenices: syriaq; ipsa occidenrē uersus aegyptio pelago terminat. Aequor athlāticū. Ocean9 athlāticus dr a monte athlante: de quo poeta li. iiii. ait. Oceani finē iuxta solēq; cadentē: Vltimus aethyopū locus ē: ubi caelifer athlas Axē humero torquet stellis ardētibus aptū. Cichorea. Cichoreū refrigerat. iocinori & renibus & stomacho prodest. Auctor ē Plinius lib. xx. Maluae. Malua graece μαλαχη dicitur ab emolliendo uentre: ut innuit Plinius lib. xx. praeterea μαλακοω mollio significat μαλακοσ mollis dicitur. Paratis: ideft illis quae omnibus i promptu sunt uel quae iam paraui. Latoe. ideft appollo latonae fili. λητω enim latona dicitur. Integra cum mente. Iuuenalis etiam Sat. x. inquit orandum est ut sit mens sana in corpore sano. quo in loco: super hac re plura iam diximus

Apollinis templū
sardinia
Liris
Cululi
Syria
Atlas
cichorium
Malua
Malacio
Malachos.
Lito

non negligenda. Nec turpem.idest deformem.de qua lege Iuuenalem.Sat.x. Nec cythara carẽtem.idest
lyrico studio & lætitia.

ACR. Quid dedicatũ poscit Appollinẽ.Metrũ duob⁹ uersibus alcaicum.tertius dimeter iambicus noue
narius hypercatalecticus.quartus pindaricus.Apolinis templum in palatio dedicauit augustus:sed apollinẽ
pro templo posuit methonomice.& significat modestiam uotorum suorum negans se ab apollinæ.quæ ad
cupiditatem aut auaritiam spectent petere.sed bonam mentem:bonaq; corporis usq; ad senectutẽ præcari cũ
lyrico studio:putatur tamen diuerse horatius apollinem dedicasse ad quem hæc scribit. De pathera.calice
ut hic laticis qualem patheris libamus & auro. Nouũ.s.liquorem aut non uetus:ut deos non exquisitis mu
nerib⁹ placari mõstraret aut certe p quod noua istaurabatur precatio:nam & ipsum morem sacrificãdi ostẽ/
dit:ut ipsa tenens dextra patheram pulcherrima dido. Non æstuosæ.æstuosa enim regio est aptior pecori:
ut calidi lucent buceta matini. Aut ebur indicum. Indis.n.ebur est abunde.ut Virgilius .india mittit ebur
molles sua thura sabæi. Lyris fluuius campaniæ ẽ interfluẽs urbem miturnensiũ. Vir.Et umbrosæ lyris per
regna maricæ. Taciturnus lenis:altus:magnus.Vnde:Vir.de thyberis altitudine.Et tacita.r.i.s.u. Premant
idest reprimant putando uitem. Calena.s.cale oppidum est in agro sidicino.ubi optima uina ut falerna na/
scũtur. Diues.ordo ẽ.& diues mercator carus ipsis diis.quippe ter & quater anno impune reuisens athlan/
ticum mare exsiccet uinas aureis culullis reparata syra merce. Culullis:poculis.pprie ãt cululli callices dicũ
tur fictiles quibus pontifices uirginesq; uestales utebantur.hic aũt p orceolis & conchis posuit. Syra repa
rata merce.syram mercem.p preciosa posuit: qua uenditoris ulna a negociatoribus cõparẽtur. Diis carus
ipsis.Quasi in hoc diis uelut per inuidiam gratos mercatores dicit φ & prospere & frequentius nauigant.
Aequor athlanticũ:aut p quocũq; posuit mari:aut oceanum ubi & mons athlas esse perhibetur .Vir.in
iiii.Oceani finem iuxta solemq; cadentem Vltimus æthiopum locus est ubi maximus athlas Axẽ humero
torquet stellis ardẽtibus aptũ. Cicoreæ.hærbe multis & tenuibus radicibus.quas Vir. intyba noiauit in.iiii.
geo.Strimoniæq; grues & amaris intyba fibris. Frui paratis:aut quæ ego parauerim aut quæ in promptu
sunt omnibus.Ordo ẽ.& latoe precor dones mihi ualido frui paratis:ac cum integra mente nec degere tur
pem senectam nec carente cythara ut sit mens sana in corpore sano. At.sed.uel saltem.Vir.in.i.æne.At spe
rate.d.m.s.atq; nef. Degere.deducer.ut Vir.i.iiii.enæ.Nõ licuit thalãi expẽtẽ sine crine uitã Degere more feræ.

POR. Quid dedicatũ poscit apollinẽ.Apollinis tẽplũ in palatio august⁹ dedicauit.ergo dedicatũ nõ a se
dicit poeta.sed φ alioquin dedicatus est ipsum aũt ait dedicatum apollinẽ pro tẽplo eius. Nõ opimæ Sardi
niæ Sægetes feraces.negat se poeta ab Apollinæ ea petere:quæ ad auaritiã spectãt. Verum potius bonã mẽ/
tem bonãq; corporis usq; ad ultimam senectam ualitudinem.Non rura quæ lyris quieta mordet aqua.Ly/
ris fluuius est in campania interfluens urbem Mynturnẽsem. hic ãt leniss me labitur.quẽ iõ taciturnũ dixit.
Premant celæna falce qb⁹ dedit forũta uitẽ. Cales oppidũ in agro Sidicino est.in illa autem regione uina
falerna nascuntur.ergo hoc ait:possideant pciosos fundo quibus fortuna cõcessit. Diues ut aureis mercator
exsiccet culullis.pro poculis dixit.pprie ãt cululli calices sunt qdam fictiles qbus pontifices uirginesq; uesta
les in sacris utuntur. Vina syra reparata merce. quasi cõmutata similibus esse solet. Quippe ter & qter an
no reuisens æquor.Hoc qsi argumẽti loco positũ ad pbandum quã carus diis sit hic mercator. Me cycoreæ
leuesq; maluæ:cycorea intyba rustica.Maluæ.ãt corpori leues intelligẽdæ. Frui paratis.aut iis quæ ego para Sardi
ui.aut quæ parata sunt.idest in promptu sunt omnibus. Latoe dones.Latoe ab eo quod est lato figuratum. niæ

CHRI. Apollini tẽplũ dedicauit Augustus:quoniã in bello actiaco ab eo adiutus est: quẽ nũc rogat . Vel
potius domi suæ poeta illũ deũ in cuius tutela poetæ sunt:dedicarat. Nunc uero i psenti ode ostendit non p
ambitionem:aut auaritiam ifinita a diis petenda eẽ:sed omnia modesta & sobria.Nam ut ait Iuuenalis orã/
dum est:ut sit mens sana in corpore sano. Vates: De se tanq̃ de tertia persona loquitur. Dedicatum.uel
quem ipse domi:uel Augustus in palatio dedicauit.q.d.quid poscit ob huiuscemodi dedicationem. Nouũ.
q.d.uilem ut ostendat deos præciosa in sacrificiis non querere . Quoniam mente sacrificantis non genere
sacrificii moueantur. Non feraces segetes.non feraces agri.Nam seges quandoq; terra est.Virgi. Quid fa/
ciat lætas segetes:quando fruges.Idem.Hic segetes ille ueniunt fœlicius uuæ. Opimæ fertilis & opulentæ.
Sardiniæ.Hæc insula est in mari tyrrheno & in parte montuosa est atq; sterilis : Magna tamen eius pars
agrum habet rebus omnibus fœlicem præcipue tritico. Vnde horreum romãi populi olim habebatur.Habi
tata olim est ab Iolao qui secum illuc præliosq; herculis filios duxit. Aestuosæ.ppter magnos calores.In hac
magna est copia armentorum psertim equinorum. Indicũ:quia ex india ueniũt maiores dentes & plures
quia in india & plures sunt & maiores elephanti q̃ in mauritania.Vir.India mittit ebur:molles sua thura sa
bæi. Culullis.Sunt cululli ut ait Acron calices fictiles quibus in sacris utebantur pontifices & uirgines ue/
stales.Hic pro urceolis & cõchis posuit. Reparata.quia singulis annis cum priora consumpta sunt uina no
ua emit. Syria merce.pecuniis exactis ex merce quam uel in syriam importauerat:uel inde exportauerat.
Diis carus.nam tot pericula ad quæ totiens sua stulticia rediret non euitasset sine deorum beneficio. Ath
lanticum.q.d.remotissimum.Est enim pars affricani maris:& hinc mediterraneum:hinc oceanum occupat
suo nomine:Nam in mediterraneo a moluce fluminis hostio incipiens in occiduum tendit & rusicadam op Athlãti
pidũ & septem fratres qui montes sunt & abilam alluit:Inde oceanum intrans Tingem habet antæi oppi/ cũ maré
dum:& mari æthiopico terminatur. Impune.cum admiratione dictum φ suæ stulticiæ & auariciæ seuien
ti mari pœnas non det. Me.p.o.non potest auarus esse cui tam tenuis tanq; parabilis uictus satis sit. Cy/
coreæ herba ẽ notissima. Leues.lubricæ quæ uẽtrem lubricum faciant idest soluant. O latoe.o phœbe lato
næ fili. Dones.tuo beneficio concedas mihi ualido frui paratis:idest nolo plura acquirere : sed fac ut inte/
gra ualitudine constitutus possim frui his quæ iam paraui & ita ad ualitudinem corporis accedat integra

mens.ergo sit mens sana in corpore sano. Tŭrpem se.esset enim turpis.quia delyra & sine integritate mentis:nec posset uti cythara delyrus.

ℭANT. Ode.XXXII.a Barbyto.i.sua cythara poscit: ut qcquid secũ luserit diutius uiuat.hortaturq; dicat latinũ carmẽ:& canere pseueret.ei⁹ deide laudes enumerat:dicit enim alcæũ Barbyto cecinisse.liberq;.musas.uenerẽ.cupidinẽ.& lycũ puer; sibi dilectũ.dicit ẽt eẽ phœbi dec⁹:& gratũ sũmi Iouis & dapib⁹:dulceq; sibi laborũ lenimẽ. Poscimus siqd uacui sub umbra.Ode ẽ secundæ sĩ sic ẽst aũt ordo: o Barbyte siqd nos uacui sub umbra lusim⁹tecũ poscim⁹ q & uiuat hũc in annũ:& plẽs. Age dic latinũ carmẽ o modulate primũ lesbio ciui.Legiẽ ẽt poscimur.Tũc talis erit ordo. O Barbyte primũ modulate lesbio ciui poscimur siquid uacui sub umbra lusim⁹tecũ:age dic latinũ carmẽ qđuiuat:& in hũc annũ:& plẽs. Vacui:curis liberi:nã uacuæ carmia mẽtis op⁹. Lusimus:ẽ.n.poetar; lud⁹scribere carmia

Ludere uerecũdeq; sua carmina lusus uocat. Ludere deniq; dr uersib⁹scribere sed nõ fere nisi opusculis:q̃lia sunt epigrãmata:& hæc opuscula dicunt lusus. Hũc i annũ:i eius finẽ. Barbyte:de hoc legito latius in ode prima.

Lesbio ciui.i. alcæo quẽ Hor.imitatus ẽ de quo plura i ode pria. Modulate:decãtate. Qui ferox bello.alcæus.n.mytilæneus militiã exercuit:nã diu iter mytilenæos:& athẽiẽses; pugnatũ ẽ demũ uincẽtib⁹atheniẽsib⁹

Alcæus in quodã p̃lio alcæus fugæ se mãdans euasit:sed armis ei⁹potiti sunt atheniẽses:q̃ apud tẽplũ mineruæ suspẽderunt.hanc rẽ alcæus carmini mãdatã in Mitilene reposuit idicans Menelippo sodali suã calamitatẽ.scribit

ℭArgumentum. ODES.XXXII.

Ode.xxxii. dicolos tetrastrophos ad Barbyton.

P Oscimur/siquid uacui sub umbra
Lusimus tecum/qđ & hunc i annũ
Viuat/& plures/age dic latinum
Barbyte carmen:
Lesbio primum modulate ciui:
Qui ferox bello/tamen inter arma:
Siue iactatam religarat udo
Litore nauim.
Liberum/& musas/ueneremq; & illi
Semper herentem puerum canebat:
Et lycum nigris oculis/nigroq;
Crine decorum.
Odecus phœbi/& dapibus supremi
Grata testudo iouis/o laborum
Dulce lenimen mihi cunq; salue
Rite uocanti.

ea Herodo.lib.v. Liber; & musas:ferunt Diony.semele natũ delitiis deditũ molli corpore at p̃ cæteris decoro uoluptatib⁹isup uenereis idulgentẽ.In exercitũ mulierũ copiã circũduxisse armatã hastis thyrso iuolutis. Tradũt & musas uirginis eũ coplectas apprime erudiisas:is tũ pp cantus suauitatẽ tũ quia doctæ saltare bonisq; artibus eruditæ erãt deus ille oblectabat.scribit ea Diod.li.v. O decus phœbi:Mercurius lyrã inuenit in cylleno mõte arcadiæ septẽ chordar;:quã deinde apollini pcessit:habita ab eo uirgula quadã:postq̃ uero apollo cytharã reperit Orpheo lyrã cõcessit Igi.in his auctor ẽ.Quæ qdẽ supius quoq; iã diximus.Diodo.ẽt docet

dionysii musæ cũ Dionysio li.ix.qũo apollo cũ aliis diis celebrauit nuptias cadmi:& hermiões:ubi Mercurius usus est lyra:apollo cythara.Musæ tibiis:Et iferius subdit q apollinẽ cytharæ eiusq; musicæq; inuẽtorũ fuerũt. Testudo.i.chelis hoc ẽ cythara.χέλυς.n.testudo dicuius neruis sonãtib⁹apollo uel Mercu.cytharã dr inuenisse ita Lactãnus li.i.th.

Lite re pertor seri. O labor;:ordo ẽ:salue o dulce labor; lenimẽ mihi cunq;.i.q̃cunq; rite uocanti. Rite.i.apto loco & tpe. ℭACR. Poscimus siqd uacui sub umbra.Metrũ sapphicũ endecasyllabum.Quartus adonius:hac ode lyrã suã alloquitur:ut adsit & canere nõ desistat:poscebat.n.dicta sua ædere. Lusimus:scripsimus:ut Vir.in buc.Ludere q̃ uellẽ calamo pmisit agresti.Ludũ.n.poetæ carmina sua uelut pro uerecũdia dicere psueuerũt. Viuat:uictura p ppetuis posuit ut Vir.Nulla dies unquã memori uox eximet æuo. Latinũ:sale intellectui. Lesbio primũ modulate.c.calcæũ dixit q fuit de lesbo insula:hic ẽt res bellicas aduersus tyrãnos gessit & pittacũ mitileneũ uictũ expulit. Siue iactatã:q seu in tempestatibus:seu in bellis constitutos cytharæ solatiũ nõ amisit.

Liberũ & musas:liber.n.& cantilenã suadet:& uoluptatẽ. Et licũ nigris o.nigroq;.c.d.pulchrũ.n.hoc puer; licum alcæus dilexit:pulchritudo.n.puerorum sæpe nigris decoratur oculis. O decus.p. lyram dicit esse apollinis decus. Supræmi:summi ut proh supreme iuppiter omni.n.lætitia iouis epulum celebratur. Dulce lenimen.Malorũ.n.lenimen est cytharæ cantus sibi:& q̃cunq; profutur; exoptat. Cunq;:quandocunq;.

ℭPOR. Poscimus siqd uacui sub umbra lusimus tecũ.hac ode lyram suam alloquitur Hora. ut sibi adsit:& canere perseueret. Siquid uacui sub umbra lusimus tecũ:Sic poetæ fere uerecunde carmina sua lusus uocãt. uacui ãt pluralis numeri est casus noiatiui:& est sensus:nos uacui.i.a negociis liberi.Siqd lusimus exigiẽ a nobis ut canamus.Quod & hũc i annũ uiuat & in plures:optat carminibus ut perpetuo floreat: ea.n. scripta q̃ sine uirtute sunt tpalia solẽt esse. Age dic latinũ barbyte carmẽ.Barbyton organi genus est:sed nunc pro lyra posuit. Lesbio.p.m.c.Lesbium ciuẽ alcæum dicit:hic aũt ẽt res bellicas aduersus tyrãnos gessit. Siue.i.r.u.l.n. hoc ideo dr quia in nauigationibus hic poeta cũ bellicas res ageret sæpe tempestatibus uexatus est. Et licũ.n.o.hunc licũ puerum alcæus dilexit. O decus ph.lyrã dicit decus phœbi. Mihi.c.s.r.u.Cũq; pro q̃cunq; positum est:ut sit. O dulce lenimẽ mihi quãdocunq; te rite uocanti.

ℭCHRI. Lyricus poeta lyræ applaudit:eãq; laudat:& hortatur ut pcedat sibi aliqd ita canere: ut diu duratur; sit:nec caret artificio:nã oñdit se oia parasse qb⁹qđpetit facile euenire possit:nã nisi mẽs uacua sit poetæ:nisi aliq̃ pueniat ex amẽo loco uoluptas inept⁹rei agẽdæ uidebiẽ. Poscimus nam tibi deditiiure quodã petere uidemur:& iccirco poscimus.Nã poscere iuxta Donatũ est iperiose rogare:petere ẽ cũ p̃cibus:postulare ẽ iure:obsecrare ẽ p sacra rogare. Flagitare maioris ẽ uehemẽtiæ q̃ poscere. Expostulare ẽ cũ cõqrimur iniuriã apud

illū a quo accepimꝰ:& hēt ī se rephēsionē. Flagitare uidetᷣ nō sine crepitu uerboꝝ addere cōuitiū. Cice. Quāq cā postulat nō flagittat. Vacui:ociosi & sine cura:pbet ergo se idoneū mō lyra aspiret. Sub umbra. locus ē poetæ accōmodatus. Lusimus:ludere est reiocari uerbis. ludere moueri. Ter. Sinite cōgruum in aqua ludere. itē exercere:uñ latini dñt ludū quod græci gymnasiū:& itidē scribere:ut hic:& Vir. Ludere q̄ uellē calamo pmisit agresti:& alibi:Carmina q lusi pastoꝝ. In hūc. a. usq; ad finē huius anni. Et plures:ergo dic carmē nō moriturꝝ. Barbyte. o lyra:nomē græcū ē. Lesbio:pp alcæū dicit q lesbius fuit:& quē poeta noster imitatꝰ ē solū in ea parte in qua ipse lusus amoresq; describit. Vir fuit ēt in re militari ægregius:& q tyrannos e pña pepulit. Et præsertim pyctacū mithyleneū quē atheniēses uicisse tādem gloriari sūt. Modulate. participium deponētis passiue ptulit. Est. n. modulari carmē cū illi modū & numeꝝ musicū damus. Virgi. Et modulans alterna notaui. Et carmīa pastoris siculi modulabor auena. oñdit aūt poeta petitionē suā facilē cū lyra sua maiꝰ quidā alcæo pbere solita sit. Ferox. audax & fortis. Inter arma. nā si etiā. armis res leuiores tātus poeta admiscuit nō dabitᷣ mihi uitio si idē faciā. Siue ia. re. u. li. na. siue bella gereret:siue in portu qesceret. Liberū. i. cōuiuia ī qbus uinaq̄ liberi dona sunt celebrātᷣ. Pueꝝ. cupidinē. q nusq̄ ab eo discedebat. nā sp amabat. Lycū. puerū ab eo amatū. Nigris ocu. nam nigredo pupillaꝝ ī oculis laudatur & apud priscos etiā in pueroꝝ capillis.

O decus phœbi. exaltatur. n. phœbus ī cythara: quæ illi rectori & moderatori reliquorum luminū propter cælestē harmoniā datur. Et gr. ta. d. non enim solū hominum sed ēt deorum cōuiuia illa exhilaratur. Recte autē dixit dapes:nā uolūt dapes deorū esse & principū:epulas priuatoꝝ. Epulū etiam in singulari est qd̕ publice datᷣ uniuerso populo. Testudo. qa prima ī formā huius aialis facta est. O laborum dul. le. qd ergo illi deest ad laudem & phæbo oium reꝝ pulcherrimo decus afferat & ioui maximo deo sit grata & laborum suauis mitigatio. Cunq;. quomodocunq;. quasi dicat etiamsi non te digno carmine uocauero.

Ode. xxxiii. dicolos tetrastrophos ad albium tibullum

ALbine doleas plus nimio memor
Immitis glyceræ/neu miserabiles
Decantes elegos/cur tibi iunior
Læsa præniteat fide.
Insignem tenui fronte lycorida:
Cyri torret amor/cyrus in asperam
Declinat pholoen/sed prius apulis
Iungentur capreæ lupis:
Quam turpi pholoe peccet adultero.
Sic uisum ueneri cui placet impares
Formas/atq; animos sub iuga ahenea
Sæuo mittere cum ioco.
Ipsum me melior cum peteret uenus:
Grata detinuit compede myrtale
Libertina/fretis acrior adriæ
Curuantis calabros sinus.

¶ Argumentum. ODES. XXXIII.

¶ ANT. XXXIII. Ode albiū Tibullū hortatᷣ ne doleat:q; ab imiti Glycera spernitᷣ:sic. n. Veneri uisū. Cui qdē placet & formas & aios ipares sub iuga mittere cū suo ioco. Hic pulchra lycoris cyꝝ adamās ab illo spernitᷣ:ille uero ab aspa pholoe. sibi:net ēt accidisse ait idē: nā quū a pulcherria appeteretᷣ: potius libertiæ myrtale inhæsit. quæ certe acerrima erat. Alioꝝ itaq; exemplo Albiū amicæ despectū solati contēdit. Albi ne doleas plus nimio memor. Ode est dicolos tetrastrophos:est. n. metrū tribus uersibus Asclæpiadæū. qrtus Glyconicꝰ ē. de quo ī ode tertia habetᷣ. Glyceræ. de hac iterum in ode:xix. Elegos mise. Elegū metrū binis uersibꝰ cōstat hexametro heroico subiuncto qnario. qd̕ & Diome. scribit ελειρῶ & ελεέω misereor dicit. ελεγοσ dr luctus. ελεγειοσ uersus ad mœstitiam: solēt. n. elegis uersibus miserabiles hoium erūnæ: amorūq; labores describi. Iunior. i. adolescētior:intelligitᷣ āt hic eiꝰ riualis. Præniteat tibi. i. magis te niteat ac placeat Glycerum. Insignem tenui. aliorum exemplo solamen ei afferre nititᷣ. Tenui fronte. i. pua frōte:p qd̕ puellā oñdit magis amādā. Iungentᷣ capreæ lupis. Maro ī buc. ægloga. viii. ait:Mopso nysa datᷣ:qd nō spemus amantes? iūgentᷣ iam gryphes equis æuoq; sequenti Cum canibus timidi uenient ad pocula damæ. Turpi adultero hinc phedra hippolito scribit. At bene successit:digno q̄ adurimur igne Peiꝰ adulterio turpis adulter obest. Ahenea iu. i. pura & aspera ac pōderosa. Ahenea autē est hic quadrisyllabum ppter carmē. ut ibi in li. i. meta. Tertia post illas successit ahenea ples. ppea iterponēda ē inter a & e litteras. h. Melior uenus. in amica puella. Cōpede. i. amoris uinculo. retulit aūt ad Myrtales condinonē:erat. n. libertina. Libertina. Quintilia. lib. vii. ait. Seruus quum manumittitᷣ libertinus:addictus recepta libertate est ingenuus:ad seruos nulla lex ptinet: Addictus legem habet. Sueto. uero in Claudio inquit. Ignarus tpibus Appii & deinceps aliquādiu libertinos dictos nō ipsos q manumitterentᷣ: sed ingenuos ex iis procreatos. Fretis:æstibus. Hadriæ curuantis calabros sinus. Mare tyrrhenū quū iam ad iapigiam usq; reclinat:atq; inde in boream uersus dilatat sese:hadriatici confestim nomen sortitur. Auctor est Diony.

Elegi
Electro
Elegos

Ahenea
Libertinus

Addictꝰ
Adriacꝰ
sinus

¶ ACR. Albi ne doleas plus nimio memor. Metrū tribus uersibꝰ asclæpiadæū. Quartus glyconicus. Albiū tibullū. alloquitᷣ elegorū poetā cōsolās eū exēplo alioꝝ & hortatᷣ ut sit fortiori aio ī cōtēptu quē idigne a glycera muliere patitᷣ:& cōmemorat lycorida. q̄ similiter a cyro cōtēnatᷣ. Rursꝰ cyrus. pholoē diligat:& ab ea spernatᷣ:sicut albiꝰ a glycera. Neu miserabiles. seu qa ipsi elegi. hoc ē carmē eius ɔtemptū miserabile sit seu quia miserabilia elegis scribātur. Læsa fide. qa pfida extiterat amatori. Tēui:angusta & parua:sicuti pulchræ habere cōsueuerūt. Appul. i. c. l. aut qa maioris ibi formæ eē dicuntᷣ:aut iūgentᷣ iam Griphes equis. Sic uisum ueneri. Quotienscunq; rō non apparet sic uisum iterponitur:ut Vir. postq̄ res asiæ priamiq; euertere gentem Immeritā uisum supis. Sub iu. æn. sub duꝝ ac difficilē amorē. Sæuo. m. c. i. sæuo:aut qa nonnunq̄ in diuersum amorem animi diuiduntur:aut quia cupido sibi ludos de hominibus exhibet: aut certe quod in amore

per iocum uenit. Ipsum me.dicit se amore amicæ ab uxoris cōiunctione reuocatū:cuius ita litibus uel ama ritudine uexetur:quēadmodum calabriæ littora maris adriaci tempestatibus.Virg.Et littore curuo. Grata .i.d.c.compedē singulari numero contra ueterum posuit consuetudinem. Myrtale:nomen cōcubinæ. Cur uantis cōmouentis uel erigentis præ nimio æstu.

¶POR. Albi ne doleas plus nimio memor Imitis.Albiū tibullū alloquit̄ elegoꝝ poetā. Hortat̄ aūt eū ut sit fortiore aīo cōtemptu quē indigne a Glycera muliere patitur quā ideo imitem uocat. Neu miserabiles de cantes elegos proprie elegiꝭ uersus aptissimi sunt fletibus:quos iō miserabiles dixit:Nā & nomen ipm ele/ giorum παρατουεε q̄ est uox lamentantiū dictū putant.Cur tibi iunior læsa p̄niteat fide:apud glyceram.s. p̄niteat:quæ fidē hoc faciendo læserit. Insignem tenui fronte lycorida cyri torret amor.Cyrus in asperā de clinat pholoē. Tenui fronte:pro angusta:& pusilla posuit:frons aūt mīor pulchriorē facit mulierē:& iō in/ signem tenui frōte accipe hoc ē in hac re insignē. Sed prius appulis iunget̄ capreæ lupis. Hoc ē prius lupi concūbent cū capreis. Sic uisum ueneri cui placet ipares formas atq̄ aīos sub iuga ahenea sæuo mittere cū ioco. Sub iuga mittit:sed ordo ē:sic uisum ueneri cū sæuo ioco.i.ueneri & amori sic placuit:quē amorē sæ/ uum iocum dixit nō in eleganti cōceptione iuga aūt ahenea duꝝ ac difficilē amorē uult intelligi:hoc ueneri inqt placuit:ut q̄ amant̄ nō cōsentiant amatoribus:sed in alios ipsi amores declinēt. Grata detinuit cōpede Myrtale.Cōpedem gratum amorem signat.Et uidemus ne nō simpliciter cōpedem hic dixerit:sed referens ad conditionē libertinæ myrtales.Attēdendū aūt ꝯpedem singulari numero eū dixisse:quod nō facile apud ueteres inuenitur. Adriæ:pet hoc adriacum sinum intellige quod mare:& calabriam alluit.

¶CHRI. Hortat̄ albiū exēplo alioꝝ:ut fortiori aīo ferat ab amica sperni.Cū nō sit eo dolendū quod triū cōsuetudine appareat:& sibi cū multis cōmune existat. Plus nimio memor.Nā cū te non amat:non debes illius meminisse. Elegos:quibus de illa q̄reris:nam elegia inuenta est:ut illo genere quærimoniæ exprimerē tur.Deinde ēt & res iocundiores scripserūt in elegis poetæ.Est aūt dicta elegia quasi luctuosum carmē:quia ελεγοσ luctū significat:fuit aūt Sacadas argius primus q elegias ad musicos rithmos canere istituit.Hora tius ergo uersibus impariter iunctis q̄rimonia primū post ēt iuncta est uoti sentētia cōpos. Quis tū exiguos elegos emiserit auctor.Grāmatici certant:& adhuc sub iudice lis est. Cur iunior:q̄reris enim uñ sit ꝙ dii illi q̄to perfidior est tāto maiorē tribuāt pulchritudinē:cum contraria mereatur. Insignē:argumentationibus e gratioribus phīæ locis eductis ad leuissimas amatorias res ꝓbandas utitur.s.non esse ea recusanda quæ no/ bis accidant cum multis cōmunia:quod ꝓbat exemplo lycoridis:q̄ cū pulchra sit:& uehemēter cyrū amet tñ ab eo nō amatur:cyrus aūt declinat in asperam pholoen.i.ꝓpensus est in amorē pholoes:quæ erga illū aspa Imitisq̄ sit. Tenui:angusta & parua fm Acronem:qm̄ frōs angusta pulchrior sit:uel potius dicamus tenui fronte.i.in aqua tenuis:& plucida sit cutis. Appulis:sic Virg.Iungent̄ iam gryphes equis:æuoq̄ sequenti Cū canibus timidi uenīēt ad pocula.d. Sæuo cū ioco:nā iocus ē cupidini sæuire in hoīes.Et similes est illi quod de mare in superioribus dixerat:Heu nimis longe satiate ludo. Melior uenus:nobilioris mulieris amor.

Grata:nō quia sibi illa uices in amore reddat:sed grata.i.iocunda: nam & si ab ea durius tractaretur tñ non poterat non amare:neq̄ poterat nō lætari illa seruitute cōpede:raro in singulari profertur. Dicimus.n.com pedes qbus pedes colligant̄:quēadmodū manicas qbus colligant̄ manus:q̄uis ēt manicas dicamus eā partē uestimēti qua manus tegimus:& Vir.Et tunicæ manicas habent redimicula myrtæ. Libertinæ:est hæc cō ditionis distinctio:ut hominū alii liberi dicant̄: alii serui:& liberorū rursus alii ingenui sunt:alii liberti:alii li/ tini:ingenui igit̄ sunt q neq̄ ipsi unq̄ seruierūt:neq̄ eoꝝ parētes.Liberti aūt qui q̄nq̄ seruierūt:sed tandē libe ri sunt facti.Libertini postremo nunq̄ seruierūt:sed ex iis q seruierant sunt orti.Hæc fuit apud priscos distin/ ctio.Sed sub cæsaribus inter libertū & libertinū:ea erat dūtaxat dr̄ia:q̄ ē iter substantiuū:& adiectiuum:ut dice rent aliquē esse libertū:& eius conditionē libertinā esse.Quintili.in.vii.loquens fm consuetudinē suorū tēpo rum dixit: Seruus est qui cū manumittit̄ fit libertinus.Verū audiamus Tranquillū cuius hæc uerba sunt:in uita claudii.Senatū libertino filio tribuit:sed sub ꝯditione si prius ab equite ro.adoptatus esset: ac sic quoq̄ re prehensionē uerens:& appiū cæcū sui sanguinis pro auctore libertinoꝝ filios in senatū allegisse docuit igna rus tpibus appi:& deinceps aliq̄diu libertinos dictos nō q manumitterent̄:sed ex iis ꝓcreatos. Sed hæc apud iuriscōsultos.Phī aūt teste Aristotele esse ēt & liberos:& seruos a natura:nā qui ingenio: & consilio plurimū ualent:corpore aūt imbecilliores sunt:a natura ea rōne producti uident̄:ut p̄sint:& imperēt.Qui aūt ingenio nō ualent at robore corpis ualent:serui a natura sunt eosq̄ melioribus obtempare decorū est. Si aūt ad uitā recte degendā respicimus:qcunq̄ non ꝓcedunt rōne:sed ferunt̄ pturbatione:hi serui:& uilissima mancipia a sapiētibus habent̄:uñ illud est stoicoꝝ παραδοξον oēs stultos seruos eē:& oēs sapiētes liberos: sed ut ad ius ciuile redeā:erant apud antiquos addicti:q̄ species esset seruitutis:q cū iis nō esset soluēdo: a prætore credito/ ribus:& uinciendi:& domi suæ pro seruis habendi adiudicabant̄. Curuantis:quasi erigentis. Sinus:idest fluctus:uel curuantis sinus quia littora oīa curua sunt:sic sæpius Vir.littore curuo dixit: nam illud.Tū se ad caietæ recto fert littore portū:non rectum littus oñdit:sed quod breuiori sint usi nauigationis compendio.

¶Argumentum. ODES.XXXIIII.

¶ANT. XXXIIII.Ode scr.ꝙ dū sectaret̄ Epicureā sectā par cus:& infreq̄ns deorū cultor euaserat: Nunc uero se cogi ait relicta repetere.Deus.n.mutare potest ima summis.insignem attenuare:obscuꝝ educere. propterea q̄ fortunā hūc eleuare. illum deprimere.Epicurus aūt ut Cice.scribit in lib.de na.de. Ex animis hominū extraxit radicitus religionē quū diis im/ mortalibus:& opem:& gratiā sustulit ita sicut nō mō homi/

Epicur9 religio

Ode.xxxiiii.tricolos tetrastrophos de dei potentia.& fortunæ.

Arc9 deorū cultor.& ifreq̄ns
Insanientis dum sapientiæ
Cōsultus erro. nūc retrorsū

Vela dare/atq; iterare curſus
Cogor relictos/namq; dieſpiter
Igni coruſco nubila diuidens:
Plerũq; per purum tonantis
Egit equos/uolucremq; currum:
Quo bruta tellus/& uaga flumina:
Quo ſtyx & inuiſi horrida tænari.
Sedes/atlanteuſq; ſinus
Concutitur/ualet ima ſummis
Mutare/& inſignem attenuat deus
Obſcura promens/hic apicem rapax
Fortuna cum ſtridore acuto
Suſtulit/hic poſuiſſe gaudet.

nes a deis:ſed ipſi dei inter ſe ab aliis alii negligant. Stoici uero optime dicebant deo℞ prouidentia mundũ adminiſtrari & regi. Secundũ igitur ſtoicos poeta credit deos curare mortalia ab illiſq; hominũ uitæ conſuli:& prouideri:itaq; ad illorum cultum redire cogit. Parcus deorũ cultor & infrequẽs: Ode ẽ dicolos tetraſtrophos:eſt enim ſimilis nonæ. Eſt autẽ ordo. Ego parcus & infrequẽs deorum cultor: dũ conſultus inſanientis ſapientiæ erro. Nunc cogor &c. Inſanientis ſapientiæ.i.epicureæ phiæ & ſectæ:eſt.n.phia ſtudium ſapiẽtiæ: ut Çice.docet.lib.i.tuſc. Conſultus:ſcius peritus. Dieſpiter: olim iuppiter dictus eſt:ut diei pater:ut ſcribit Macr. lib.i.ſat. Meminit & Gellius. Igni coruſco nubila diuidens. Si in nube luctetur flatus aut uapor tonitrua eduntur. Si erumpat ardens fulmina. Si longiore tractu nitatur fulgetra:iis ſinditur nubes:illis perrumpitur. Plinius auctor libr.ii. Per purũ tonantis.i. ſerenũ. Fulminum aũt plura genera traduntur:quæ ſicca ueniunt non adurunt:ſed diſſipant. Quæ humida non urunt:ſed infuſcant. Tertiũ eſt quod cla℞ uocant:mirificæ naturæ quo dolia exhauriunt intactis operimentis:nullo alio ueſtigio relicto. Aurũ & æs & argentũ liquatur intus ſacculis ipſis nullo modo ambuſtis:ac ne confuſo quidem ſigno ceræ. Martia princeps romana:ictа grauida:partu examinato ipſo circa ullũ incõmodum uixit. In catilianis prodigiis. M.herẽnius ſereno die fulmine ictus eſt. Auctor eſt Pli.lib.ii. Per purũ tonantis. Iuue.item in ſaty.xiii.de impiis:& ſceleratis trepidantibus inqt. Hi ſunt qui trepidant: & ad oia fulmina pallent. Quũ tonat examines primo quoq; murmure cœli:poſtea ſubdit. Cura grauiore timet. Proxima tempeſtas:uelut hæc dilata ſereno. Bruta tellus: ſine ſenſu. q̃to magis igitur homines concuti debent. Styx. Stra.li.ix.de arcadia inqt apud pheneũ ſane ſtygis aquæ ſtã:ſic.n. uocant lætalis aquæ ſtillicidiũ quã ſacram hominũ facit opinio:poetæ tñ fabuloſæ deſcribunt inferorũ paludem. στυγνοσ autẽ triſtis dicitur στυγέω uero odi.timeo. Tænari ſedes.i.inferi. Tenarus.n.laconicæ promontoriũ eſt. Aduerſum aphricæ ripa erecta eſt ſacram neptũni ædem conſtructã continens in luco:propinquaq; ſpelunca eſt:per quã cerbe℞ ab inferis ſuperius reductũ ab hercule fabulæ canũt.id Soli.ſcribit:& Stra.li.viii.ſcribit itẽ latius Sene.in herculæ. Athlantæus finis in occidẽte eſt. Athlas mõs:de quo latius in ode.xxxi. Attenuat: pp ſcelera.ſ. Obſcura promens.i.humilia eleuans ob uirtutẽ.ſ. Hinc apicẽ. Ordo eſt:fortuna rapax cũ acuto ſtridore ſuſtulit hinc apicẽ hic gaudet poſuiſſe.i.ſummos in ſimos reddit:& ↄtra fortuna.n.imeritos auget honoribus. Fortuna inocuos cladib⁹ afficit:ut maro dixit. Apicẽ ſummũ honorẽ:& dignitatẽ. Acuto.flebili.ſonoro:luctuoſo.

phia
Dieſpiter
tõitrua
Fulmia
fulgetra
Fulminum genera
Martia
Fulmiata
.M.herẽnius
Styx
ſtygnos
ſtygeo
Tænar⁹

❡ACR. Parcus deo℞ cultor & infrequens. Metrum duobus uerſibus alchaicũ: tertius dimeter iambicus nouenarius hypercatalecticus: quartus pindaricus. Hac ode ſignificat pœnitere ſe: qui dum epicureã ſectã ſequeretur diis irreligioſus extiterit. Parcus deorum cultor:minus colens. Inſanientis: res ſacrilegas ſuadẽtis:epicurei enim omnia affirmant caſura:nec deos humana curare: aduerſus quam ſectam uel perſuaſionẽ Virgilius Nec curare deum credis mortalia quenquam:hoc ergo & ipſe culpat: Stoici enim & platonici: & eſſe deum & humana curare cõfirmãt:& iõ inſaniẽtis ſapiẽtiæ:hoc eſt epicureæ. Item Vir. ſm ſuperiorẽ ſuaſionem. Scilicet his ſuperis labor eſt:ea cura quietos ſollicitat. Conſultus:doctus peritus:iuriſconſulti periti eſſe dicuntur. Vela dare:methaphora eſt a nauigatione:q̃ contempta epicureorum diſputatione reuertiſſe ad credendum aſſerat deos curare mortalia. Vt.n.u.t.c.c.eſt dare lintea re. Dieſpiter: diei pater. Igni coruſco:hoc eſt qui nubilo cælo tonare uel corruſcare conſueuit. Sereno tonetur eſt intonuere poli:& crebris micat ignibus æter. Volucremq;.c.ex uulgi opinione plæruq; ſenſus poetæ concipiunt:ut hic de curribus dictũ ꝓ olympi ſtrepitu. Bruta:ſine ſenſu tarda uel ſtolida q̃d terræ epitheton eſt. Tænari:tenarius promontorium laconicæ per quod deſcenſus eſſe ad inferos fertur:ut Virgilius Tænarias etiam fauces alta hoſtia ditis. Athlantæus:athlas enim mons eſt qui in ultimo oceani fine porrigitur. Valet ima ſummis mutare.hoc eſt poterit hominum deus mutare fortunas. Obſcura:ignobilia.in uiles perſonas ad honorẽ ducens denuo. Apicem:ſummitatem poteſtatis. Rapax:mutabilis:ut Terenti. O fortuna:ut nunq̃ ex perpetuo bona.ordo eſt.fortuna rapax hinc ſuſtulit apicem cum acuto ſtridore:hinc gaudet poſuiſſe. Acuto. luctuoſo illis quos ediderit:ſiue ſonoro:ut non acuta ſic geminant corybantes æra: ideſt hunc eleuat:hunc deiicit mutata uice:unum exaltans alterum deponens.

❡POR. Parcus deorum cultor.hac ode ſcribit ſe penitentiam agere: q̃ epicuream ſectam ſecutus irreligioſus extiterit. Sapientiæ conſultus: iterare curſus cogor relictos: non inſtaurare: ſed ad eoſdem redire.

Namq; dieſpiter igne coruſco nubila diuidens:ſenſus eſt:iuppiter qui non niſi nubilo tonare ſolet. Per purum:ideſt per ſerenum tonuit. Plæruq; per purum tonantis ægit quos uolucremq; currumq;. Ex uulgari opinione plæruq; poetæ ſenſus concipiunt uelut hic:ubi dicuntur tonitrua ſtrepitus eſſe curruſ:& quadrigarum iouis. Bruta tellus. Bruti graues: & tardi dicuntur quod terræ perpetuum eſt. Tenari: ſedes inferri intelligendum: quia per tenarum laconiæ promontorium deſcenſus ad inferos fertur. Valet ima ſummis mutare: ut ſi diceret poteſt ex minimo potentem: ex potente infimum reddere. Hinc apicem rapax fortuna cum ſtridore acuto abſtulit. Cum ſtridore acuto. hoc eſt cum fletibus: & lamentationes ſed non ſua: Verum eorum quibus apicem ideſt dignitatem aufert. Hinc apicem rapax fortuna poſuiſſe gaudet. Apicem: pro honoris ſublimitate poſuit. Senſus eſt autem fortuna res humanas

plerũq; mutat:& ab alio ad alium opes:& dignitatem transfert. Et insignẽ attenuat deus obscura promẽs idest qui insignis fuerit attenuatur claritate mali:quæ adeo producit ad fortunã quæ Antii præcipue colit.
❡CHRI. Fuerat.quod & a principio ostẽdimus:& plurimæ eius ode attestant:epicureæ sectæ astipulator n̄r poeta:Nũc iã grauiori ætate saniori cõsilio istructus p q̃dam palinodiã cãtata recantat:& sectã ipsã relinquit.

Parcus:auarus est in hoc loco:quia nõ t̄m colebã q̃tum sat esset:alias uirtus est parcitas.Est.n. parsimonia s̄m phõs qua cauemus ne qd' dispendiũ ultra modũ fiat:& res familiaris quoad fieri põt sine cuiusquã iniuria cõseruet. Et infreq̄ns.i.nõ freq̄ns:hoc.n.erat epicureoꝝ.Nã cũ putarẽt deos humana nõ curare neq; irasci hoibus aliquo scelere:neq; moueri ulla uirtute:uolebãt ipsos pp has res nõ esse colẽdos. Sed pp eoꝝ excellentiã:idq; nõ nisi paruo raroq; sacrificio.Quod aũt dii humana nõ curent s̄m epicureos huiuscemodi uersibus ostẽdit Lucre.Oĩs.n.per se diuũ natura necesse est.Immortali æuo sũma cũ pace fruat. Semota a n̄is rebus seiũctaq; lõge.Nã priuata dolore priuata periculis.Ipsa suis pollens opibus nihil indiga n̄ri.Nec bñ promeritis capit nec tangit ira.Ergo poeta dũ epicureus effectus deos humana curare nõ crederet:& parce:& raro sacrificabat. Cõsultus doctus:posuit.n.p̄ns pro antecedenti:qui.n.docti sunt cõsulunt:hinc iuriscõsultos appellamus. Insanientis sapiæ:at q nulla sapia insaniens est:sed sapiam dixit ex opinione epicureorũ q suũ dogma sapiam appellãt.Dicebat.n.epicurus se esse sapientẽ:q duob⁹ maximis malis mortale genus liberauerat:metũ mortis cõponeret aios mortales:& metu deoꝝ cum ostẽderet deos humana nõ curare. Hanc ergo putabat ille sapiam q̃ profecto stultissima res est. Retrorsum uela dare:translatio a nautis:q cũ aberrauerint retro nauigant. Iterare cursus:nõ q̄ p eundẽ cursum reuertant:sed iterare cursum est cursum: & nauigationẽ rursus instituere. Diespiter Iuppiter diei pater:q & in sereno:& in nubilo cœlo tonare consueuerit. Snia est: summo aliã nauigationẽ a priori:& credo deos minime negligere humana : sed curare cũ uideam iouem p serenũ tonare:& mutare ima sumis. Igni corrusco.i.fulmine. Diuidens:quia disrumpit nubes in fulmine.
Egit equos tonãtes per aera:loquit ex opinione uulgari : q credunt iouem cũ tonat eq̄s cœlum percurrere.
Purũ.serenũ:nã q̄ tonet nõ mirũ est:sed q̄ tonet in serenitate.Vñ in libris auguꝝ hoc pro mõstro notabat.
Quo ioue:& p hæc ostẽdit oĩa ex arbitrio dei administrare. Bruta.Imobilis:nã aqua a luna:aer a q̄nq; stellis: ignis a sole mouet. Terra imobilis manet:quia cũ durissima sit nõ põt cõmoueri inflexione stellaꝝ. Styx: palus inferna. Vir.Alligat:& nouies styx itersusa coercet.

Sedes tenari: ides infernus.Tenarus tamen promontorium est laconicæ regionis iuxta maleum sinum: cui⁹ in radicibus hiatus antraq; sunt p quæ putant ad inferos esse ingressum.Vñ pro inferno ponitur. Athlanticus sinus:de quo iam dictũ est. Valet:scilicet deus mutare ima summis.i.extollere eos,qui depressi sunt. Attenuat:idest ad minimam facultatem redigit. Insignis:excellentes: in summa erigit infimos:ac summos deprimit. Hinc:ab isto deo. Fortuna rapax.i.fortuna q̃ sua temeritate oĩa rapit. Apicẽ uerticem.q.d.nos oĩa imputamus fortunæ: tanq̃ casu:& fortuna cuncta proueniant: Sed quicqd potest fortuna adeo potest: cuius nutu cuncta regunt. Stridore acuto: quasi luctuoso.Nam qui suam fortunam lamentãtur:non uocem sed stridorem acutum emittunt. Hic ab eodem ioue. Gaudet:quia lætari putatur fortuna calamitatibus hominum. Posuisse:pro deposuisse.

❡ Argumentum. ODES.XXXV.

❡ANT. .XXXV.Ode fortunæ potentiam scribit.illãq; a cunctis timeri ostendit . Augustum deinde cæsarem in britannos euntem eidem cõmendat : orat enim ut illum cum toto exercitu seruet deuictis hostibus. O diua gratum q̃ regis Antium . Ode ẽ tricolos tetrastrophos:est.n. similis nonæ. Antiũ gratum. Erat Antiũ maritima latinorum urbs:nũc diruta penitus.Distant aũt eius uestigia
Antiũ octo stadiis a neptũno oppido:qd' & nos uidimus:erat ẽt ibi portus mirãdus quidem. Nam aggere cinctus in ipso adhuc mari conspicitur.Strabo autem scribit libro.v.Tẽpestate sua in ea urbe magnificas fuisse ædes ædificatas: principes enim illic sæpius ocio uacabant . Erat ibidem & fortunæ templũ quod & flaccus ipse hoc in loco ostẽdit. Præsens parata potens.Vnde Salustius ait in Catillinario . Sed profecto fortuna in omni re denominatur.Seneca uero Epistola nonagesimanona ait ita.Errant enim qui aut boni aliquid nobis: aut mali iudicãt.tribuere fortunam . Valentior enim omni fortuna animus est.
fortuna animus & in utranq; partem ipse res suas ducet. Beatæq; ac miseræ uitæ sibi cã est.At naso.li.ult.tristiũ inquit.Rara qdem

❡ Ode . xxxv . tricolos tetrastrophos de fortunæ potentia.

Diua gratum quæ regis antiũ.
Pn̄s uel imo tollere de gradu
Mortale corpus uel superbos
Vertere funeribus triumphos.
Te pauper ambit sollicita prece
Ruris colõus/te dominam æquoris
Quicũq; bithyna lacessit
Carpathium pelagus carina:
Te dacus asper/te profugi scythæ:
Vrbesq;/gentesq;/& latium ferox:
Regumq; matres barbarorum/&
Purpurei metuunt tyranni:
Iniurioso ne pede proruas

Stãtem columnam/neu ppl's freq̃us
Ad arma cessantes ad arma
Cõcitet/imperiumq; frangat.
Te semper anteit sæua necessitas:
Clauos trabales/& cuneos manu
Gestans ahena/nec seuerus
Vncus abest/liquidumq; plumbũ.
Te spes/& albo rara fides colit
Velata pãno/nec comitem abnegat:
Vt cunq; mutata potentes
Veste domos inimica linquis.
At uulgus infidum/& meretrix retro
Periura cedit/diffugiunt cadis
Cum fece siccatis amici
Ferre iugum pariter dolosi:
Serues iturum cæsarem in ultimos
Orbis britannos/& iuuenum recens
Examen/eois timendum
Partibus/oceanoq; rubro:
Heu cicatricum/& sceleris pudet:
Fratrũq;/quid nos dura refugimus
Aetas/quid intactum nefasti
Linquimus:unde manus iuuentus
Metu deorum continuit:quibus
Pepercit aris:o utinam noua
Incude diffingas retusum in
Massagetas/arabasq; ferrum

est uirtus quã non fortuna gubernat. Quæ maneat stabili: quũ fugit illa pede. De fortuna denuo multa iã diximus in fi/ne satyræ.x.Iuue. Tollere:ad honorem & diuitias. Vñ Iuue.inquit. Si fortuna uolet fies de rhetore cõsul. Si uolet hæc eadem fies de cõsule rhetor. Et hircius libr.iiii.de bel.alex.ait. Fortuna plerũq; eos quos plurimis bñficiis ornauit: ad duriorẽ casum reseruat. Ambit circũuenit orat. Bithyna caria. Bithyni sunt: asiæ populi iuxta phryges:& mysios:ut Stra.ait lib.xii. Laces/sit:instigat:prouocat:freq̃nter lacerat nauigando. Carpathiũ pelagus: est Carpathos insula excelsa a qua pelago quoq; no/mẽ inditũ est:ut scribit. Stra lib.xi.de Sporadibus. Pli aũt.lib.v. scribit Carpatũ unam esse de insulis rhodiorũ. Dacus asp. Di/uiduntur Daci a germanis Danubio:ut scribit Tacitus: de eis/dem uero latius Stra.lib.vii. Profugi scythæ.i.parthi. nam ii fuerunt scytharum exules:quod etiam ipsorũ uocabulo mani festatur:scythico.n.sermone Exules parthi dicuntur. Auctor ẽ Iusti.libr.xli. Latium ferox: Vnde Anchisæ umbra dormienti æneæ in sicilia libr.v.æneí.ait. Gens dura atq; aspera cultu De/bellanda tibi latio est. Plini.aũt lib.iii. scribit ꝙ latium antiquũ a tyberi Circeos usq; seruatũ est milium passuũ.l. longitudine tam tenues primordio imperii fuere radices:postea latii nomẽ processit ad lyrim amnẽ:qui Mynturnas diuidit. Sinuessa aũt extrema urbs est in adiecto latio. Purpurei:purpurati. Stan/tem columnã:metaphora est:intelligit enim regni robur. Cu/ius præsidia:ut inquit Salusti. nõ exercitus neq; thesauri sunt: uerum amici. Populus frequens:stipatus & collectus. Cessan/tes:desides & nihil agentes. Concitet:ut iunius Brutus ægit contra tarquinios:ut item. M. Brutus cõtra Iuliũ Cæsarẽ. An teit:nũc disyllabum est. Sæua necessitas.i.dura:uult aũt poeta fortunã in oĩbus dñari:ut ñ q̃ ipsa uoluerit necessario fiũt. Acrõ legit serua necessitas:sẽ & sæua:& serua hic cõuenit:melius aũt sæua intelligit.n. poeta fati necessitatẽ:cui fortũa subiacet hinc ait manilius astronomus. Hoc nisi fata darẽ nunq̃ fortuna tu/lisses. Trabales:ingẽtes & lõgos uti trabes:hæc aũt oĩa tormẽ torũ genera erãt. Cuneos:intelligit ferrea frustula q̃bus ꝯstrin gunt̃ Cõpedes & manicæ. Manu ahena.i.dura & firma. Ahe nea aũt trisyllabũ est.nea.n.unius est syllabæ hoc in loco:põt & ahena legi. Vncus:curuũ ferrũ:quo rei & in fœlices trahebant̃. Vnde Iuue. Sat.x.ait Seianus ducit̃ unco spectãdus. Liquidũq; plũbum. Nocẽtes.n.lique facto plũbo q̃nq; plectebant̃. Fides albo uelata pãno. fides ẽ firma opinio:ut docet Cice.in ptitionibus. Et se neca ep̃la.lxxxix.inq̃t. Fides sanctissimũ humani pectoris bonũ ẽ nulla necessitate ad fallendum cogit̃ nullo corrũpitur pmio. Vre:inq̃t:occide nõ prodã. Liuius pterea li.i.scribit. Numã pompiliũ fidei solẽne istituisse: ad quod sacrariũ flamines bigis curru arcuato uehi iussit. Manuq; ad digitos usq; inuoluta rẽ diuinã facere: significantes fidẽ tutandã:sedẽq; eius ẽt in dextris sacratã esse. Nec comitẽ abnegat:dicit.n.Oui.lib. ii.de Põto. Et cũ fortuna statq; caditq; fides. At uulgus infidũ:ostendit superius fidem sequi fortunam quocũq; mu tata ierit. Vulgus aũt:& meretrix: & infidi amici mutatam fortunam diffugiunt. Vnde Ouidius inquit libro ii.de Ponto. Turpe quidem dictu: sed si modo uera fatemur Vulgus amicitias utilitate probat. Et libro pri/mo tristium. Donec eris fœlix multos numerabis amicos. Tempora si fuerint nubila solus eris. Item eodem in libro inquit. Horrea formicæ tenduntad inania nunq̃ Ibit ad amissas nullus amicus opes. Vtq; comes ra dios per solis euntibus umbra est. Quum latet hic pressus nubibus illa fugit. Mobile sic sequitur fortunæ lu/mina uulgus. Quæ simul inducta nube tegunt̃:abit. Cadis uasis quibus uina conduntur Virgilius. Vina bonus quæ deide cadis onerarat acestes. Serues iterum:lõgum est hyperbaton: tendit enim illuc usque o diua gratum quæ regis antium serues.&cete. Examen: militum agmen. Metaphora enim est ab apibus: quarum filii relinquentes alueos examen colligunt:& alio se recipiunt. Eois:timendum partibus: orienta libus populis:ut medis:parthis:persis: arabibus:indis. Oceanoque rubro: Ex mari eoo unde sol oritur qđ Indicum uocant quod rubrum mare siue æthiopicum appellant: ad austrum uersus effunditur: ex ea ma/xime parte qua uasta quædam solitudo: & inhabitabilis terræ plaga conspicitur: ardentibus semper calori/bus exusta. Auctor est Dionysius. Pliniusque libro sexto:capitulo uigesimoseptimo. ait ꝙ persæ rubrum ma re semper accoluere propter quod is sinus persicus uocatur: Solinus autem Capite. quadragesimoseptimo scribit Rubrum mare in duos sinus scindi. Quorum qui ab oriente est persicus appellatur: quem quidem ha bitauere persidis populi. Ex aduerso uero unde arabia:est alter arabicus uocatur. Eheu Cicatricum. Detesta tur poeta bella ciuilia:quibus quidem omne nefas commiserant: spreto deorum metu: suorumque pietate: charitateq; patriæ quæ omnibus maxima esse debet:quod & Cicero meminit. Cicatricum quas.s. bella ciui lia dederant. Cicatrix autem dicitur liuor: & obductio uulneris:sic dicta ꝙ occæcet uulnus. Sceleris quod

fortuna
Bithyni
Carpathos
carpathium mare
daci
parthi
Latium duplex
parthi
Mynturnæ
sinuessa
amici
Fides
Amicitia uulgi
Rubrũ mare persæ

in patriã romani milites ægerant. Fratrũq;scribit enim apianus libr.ii. sub Cæsare & Pompeio militasse in
pharsalia ad simile bellorum facinus: qui eiusdẽ essent ciuitatis ciues simul cognati amiciq;nõnulli fratres.
Quid refugimus.q.d.nihil. Nos appositio dura ætas.i.ferrea.ait.n.Oui.li.i.met.Aurea prima sata est ætas:
Aetatis postea inquit Subitq; argẽtea proles Auro deterior fuluo.p̃ciosior ære. Tertia post illas successit ahena pro
iiii. les.Sæuior ingeniis:& ad horrida promptior arma. Nõ scelerata tñ de duro ẽ ultima ferro.Protinus irrupit
uenæ peioris in æuũ Omne nefas:fugere pudor:uerũq; fidesq; In quorũ subiere locum fraudesq; doliq;.Insi/
diæq;:& uis:& amor sceleratus hñdi.Viuitur ex rapto:nõ hospes ab hospite tutus.Nõ socer a genero: fratrũ
quoq; gratia rara est.Victa iacet pietas &c. Intactũ:intentatũ. Nefasti nefarii scelerati.Vnde: a quo loco uel
a quo homine.q.d.a nullo. O utinã optat Hora. fortunã noua incude reficere in Massagetas & arabas fer/
rum bellis ciuilibus retusum. Diffingas:reficias reformes tu fortuna. Retusum:repercussum & hebetatũ.
massage Massagetas:Massagetæ populi sunt in scythia ad orientẽ uersus:trans araxem:quoq; studium est:ut ꝯtinuo
tæ sagittandi casu conterantur:infestissimi admodum hospitibus:neq; cum uicinis populis ullam seruare diuti
us amicitiam:neq; fidem possunt:frumenti ac uini usum prorsus ignorant:bibunt enim lac cum equorũ ad
mixtum sanguine:ut Dyonisius scribit.Meminit item multa Herodotus.lib.iii.Et Strabo lib.xi.
¶ACR. O diua gratum quæ regis antiũ.Metrũ duobus uersibus alcaicũ:tertius dimeter nouenarius iam/
bicus hypercatalecticus:quartus pindaricus:hæc ode ad fortunã scripta ẽ cui cæsaris aduersum britãnos ꝓfe
ctionem cõmẽdat. O diua.g.zeugma ab īferiori:serues itaq; cæsarẽ. Antiũ:apud antiũ aũt ẽ fortũæ tẽplũ fa
mosissimũ multoꝝ ẽt principũ donis ornatũ:uñ ẽt ciuitas fortunæ ipsius tutela dicta ẽ. Præsens:parata:po/
tens mutare status hoĩum. Vertere ꝯuertere mutare:ut Multos mutata reuisens lusit:& insolido rursus for/
tuna locauit. Ambit:rogat.supplicat. Te dñam æquoris:fortuna.n.& æquori dñatur:ita ut a nauigantibus
inuocetur. Bithyna:spẽs pro genere:ut Innatat alnus missa pado. Carpathiũ.p.carpathiũ mare inter ægy
ptũ:& rhodũ ab insula carpatho illic posita. Dacus asper.gens iuxta histrũ fluuiũ degens aspa bellis.Vir.Et
cõiurato.d.d.ab.h. Profugi scythæ:ab orbe sepositi:& imũdi extrema pte cõstituti. Ferox.uictoriosum.Vir.
Gens.d.atq;.a.c.d.tibi latio ẽ. Regũq;.m.in omnibus subaudiendum ẽ metuunt uel metuit iuxta mensuram
quantitatis. Matres:proprie timere filiis matrum est. Purpurei:purpureũ est quod totum ex purpura est. In
iurioso:iniusto:ut Vbi eũ turni iniuria matre.Põt aũt fortuna:& cõtra iustitiã grassari.Ter. Id laudi ducis qd
tu nũc fecisti inopia:iniuriũ ẽ. Imperiũq; frãgat:aut quia imperiũ semp fragile putat:aut quia magnæ res de
terioratæ:& fractæ dicunt:ut Vir.Fractæ uires:& alibi.Fracti bello.f.q;.r.d. Te semp anteit.serua.n. præcedit
quasi necessitas comes:& ministra fortunæ:ideo serua:quia aut impio fortunæ obediat:aut quia nõ suæ pñ/
tis:est quia subiacet necessitati:nõ ergo ipsa serua sed q̃ seruire cõpellit. Trabales clauos:species tormentoꝝ.
Ahena:forti aut ærea puppis. Seuerus uncus:quo puniebant damnati:ut Iuue.Seianus ducit unco:& Ci/
cero uncus īpactus fugitiuo illi q.C.Marii nomẽ inuaserat. Liquidũq; plumbũ. Nã de resoluto plũbo rei pu
niri cõsueuerunt. Te spes.quæ sola sperãdo meliora durat.Virg. Spem uultu simulat ꝓmit altũ corde dolo
rẽ. Rara fidesq; a paucis colit. Velata panno:posset uideri uiri uerbo usus panno:nisi hoc sermone intelli
gi uoluisset a pauperibus magis coli fidem:aut certe quia albo pãno caput uelabant fidei sacrificãtes siue pp
ipsam fidem:q; pura ẽ:& alba uel q; a senibus etiam maturius colatur:ut Virg.Cana fides &.u.r.c.f.q.seu quia
honesti dum fidem colunt pauperes sunt:& q̃ est.odiosa perfidia:ut Iuue.Criminibus debent ortos ꝑtoria.
Nec comitem:abscedens enim fortuna ẽt fidem secum aufert:ut Iuuena.Quantum quisq; sua numoꝝ ser/
nat in arca:Tantũ habet:& fidei:ordo est:nec abnegat comitem:utcũq; inimica liquis potẽtes domos muta/
tata ueste. Vtcũq;:quotienscunq; mutata ueste:aut luctu aut pauperie. At uulgus infidum:uulgus:& mere/
trix fortunã tristem amicoꝝ non sequunt:ut prosperam:quod ideo dicit:quia fortunæ euentũ subire se ple/
runq; homines uulgares negant.Iuue.Sed quid turba tremens sequit fortunam:ut semper : & odit damna/
tos. Diffugiunt.c.cum.f.f.a.per allegoriã ostendit eos:qui nolunt amicoꝝ necessitati cõiungi: ut omnes me
noti atq; amici deserunt. Serues itaq;:per hyperbatõ sensui superiori respondit:o diua gratum quæ regis an/
tium. Et iuuenum recẽs examen collectũ omnibus enim militibus per ciuilia bella consumptis ab augusto
nouus fuerat collectus exercitus:quẽ bene examen uocauit.Eo iis timendum partibus oceanoq; rubro:utriq;
orbi metuẽdum dixit exercitum:nam in eoo orientẽ posuit in oceano rubro occidentem.ut Virg.Et duo ra
pta manu diuerso ex hoste trophæa.Bisq; triumphatas utroq; a littore gentes. Heu cicatricum: sic enim bel
lorum ciuilium pudendæ cicatrices sunt quẽadmodum gloriosæ in bellis externis. Fratrumq;:quos in bel
lo ciuili uulnerauimus:ut ille locus fratres habuit. Dura:aspera infœliciter nata:aut dura sine misericordia.
Nefasti.nefarii. Vnde manũ.i.non solum a parentũ cæde:sed nec a numinum uiolatione temperatum est:
ut Lucanus.Numina miscebunt castrensis flãma monetæ. Quibus pepercit aris:hoc est quæ nõ spoliauit tẽ
pla deoꝝ:aut polluit cæde.ut Luca.Stat cruor.in templis. O utinam noua incude.d.utinã noua incude no/
ua instaurent tæla iustis hostibus expetenda:nec ciuilis sanguinis polluta piaculo:quæ uictoriã mereant:&
nomine carrant infœlicitatis:ut est ipsoꝝ clypeos:& nõ fœlicia tæla. Diffingas:cõfusum reformes:nam &
sicut fingere formare dicitur:sic & diffingere est quassatum reformare. Retusum:ciuilib⁹ bellis hebetatum.
¶POR. O diua gratum quæ regis antiũ:hæc ode ad fortunam potentum scripta est:cui cæsaris profectio
nem cõmendat. Gratum quæ regis antium:hoc ideo quia antii fortuna potẽtissimi numinis habetur adeo
ut multis preciosissimisq; donis:& priuatorum imperatorum templum ibi eius refertum sit. Præsens uel
imo tollere de gradu.præsens ita dictum:ut præsentia dicuntur numina deorum:quæ se potentiamq; suam
manifeste ostẽdunt. Vertere funeribus triumphos:uertere pro eo quod est conuertere:& mutare positum
est. Te.d.æ.hoc autem recte dicitur quoniã fortuna:& semp & ubiq; metuenda est. Quicunq;.b.l.c.C.Bi
thyna ait ut solent poetæ speciẽ pro genere ponere qualia sunt illa Virg. Lenis inatat alnus missa pado:pro

quolibet flumine:& illã ducit amor trans gargara transq; sonantẽ Ascanium pro quolibet monte. Profugi scythæ:manifestũ est cum profugos dixerit q.s.fugiẽdo pliarẽtur. Et purpurei.me.ty. pro purpurati.purpureum aliud est si proprietatẽ attendas:nam sic dr̃ purpureum:ut lapideũ:igneum:hoc est q purpura tantum constat. Stantẽ co.pro incolumitatẽ dignitatis:& totius domus intellige. Ne.p.f.a.a.c.a.a.c.bñ tumultum uulgarem exp̃ssit repetendo. Te.s.a.s.Nec.n.est suæ p̃tãtis qui necessitati subiectus est. Clauos.r.et.c.m. Eleganti conceptione hæc instrumẽta fortunæ accõmodat.s.quibus torquet:& cogit implicatq; res humanas. Te.s.&.a.r.s.bono epitheto raram fidẽ appellat:quia a paucis colit᷑. Et albo aũt.r.s.c.u.p.posset uideri sordide dixisse panno:nisi uellet hac conceptione intelligi a pauperibus magis coli fidem. Albo aũt dixit p̃p honestatẽ fidelitatis. Aut nunq̃d albo panno fides uelata dr̃ q qui fidem colũt honesti habeant᷑:sed pauperes fiant qm̃ acquisitio magis perfidia prouenit. Nec.c.a.utcũq.m.p.u.d.i.l.Non spernit te inq̃t o fortuna fides cũ linquis potentio℞ limina:uel cũ relinquis diuites.p hoc autẽ uidetur significare eos qui ex dignitate honoris aut diuitia℞ ceciderint:nec fidem apud eos remanere.i.fidem quoq; amittere:& hoc quoq; dupliciter intelligẽ:ut fides illis nec habeat᷑ nec seruetur. At uulgus.i.&.m.p.c.Diffugiũt cadis cũ fece siccatis amici hæc eleganter dicunt᷑:quia fortunæ euẽtum subire cũ amico uulgares homines nolunt. Ferre.i.p.d.αλληγορικῶσ ostendit necessitati amico℞ nolle coniunctos esse. Serues iturũ C.i.u.o.b. Cæsarem augustũ dicit hic:initium huius coniungendũ.Sic.n.o diua gratũ quæ regis antiũ. Serues itu℞:Cæsarem iuuenem.

Examen:ab apibus factũ pro multitudine militũ posuit. Timendũ:cuius exercitus timet᷑:& in occasu:& oriente. Oceano rubro:hoc est rubro mari:quod est in oriente. Heu cicatricũ:&.s.p.huius.s.sceleris qd' bello ciuili in nos admisimus. Quid nos.d.r.æ.suauiter figurauit nos ætas. Quid in tactum.n.s.Nefastos pro nefariis posuit. O utinam noua incude diffingas retusum in massagetas arabasq; ferrũ.αμφίβολον.Non.n.retusum in massagetas accipiẽdum:sed in massagetas diffingas sensus enim ut ferrum quod retudimus in corporibus nostro℞ bello ciuili diffingas.i.refabrices aduersus barbaros.Massagetæ autem gens thraciæ.

¶CHRI. Contraria superiori uidet᷑ quam nũc scribit ode.In illa.n.oia fortunæ ademerat:& diuinæ prouidentiæ attribuerat.In hac tanq̃ illi recõciliatus sit oia reddit. Itaq; uel redit ad eos q in fortunæ casibus oia ponunt.Vel fortunã appellat ea quo℞ cãm ignoramus.Sed de fortuna non grãmatice:sed p̃hice in sequẽtib⁹ tractabimus:ubi res ipsa nõ solũ postulare:sed flagitare uidebit᷑. Antiũ:urbs latii ubi religiosissime fortuna colebatur.Habebatq; templũ multo℞ principiũ donis nobilitatũ. Præsens:prompta:& parata.Nõnun.s fauens.Virg.Nec tam p̃sentis alibi cognoscere diuos.Quãdoq; ineuitabile:nã quæ iam uenere:& p̃ntia sunt:euitari nequeũt.Virg.Præsentẽq; uiris intentãt oia mortẽ. Vel pro ẽt.q.d.non solũ quædam minora potes:sed hoc quod maximũ est. Tollere:in altũ efferre.Virg. Mulcereq; dedit fluctus & tollere uẽto. Alias remouere:idem.Tollite cũcta inquit.Item nutrire.Terẽ.Nam q̃quid peperisset decreuerunt tollere. Mortale corpus.q.d.humuncionẽ in quo nulla mẽtis animiq; uirtus appareat:qua cõmendari extolliq; possit.Sunt.n.quidam:ita excellẽtes:ut sine difficultate fortuna extollere possit.Sed ii q præter effigiẽ corporis nullũ hominis uestigiũ retinent:magnũ negociũ exhibẽt fortunæ.Non.n.illa ducentem sequunt᷑:sed ita sua mole opp̃ssi iacent:ut & subuectãdi:& suis humeris a fortuna portandi sint. Superbos triumphos.i.magna imperia nobilissimis uictoriis:& summa uirtute parta.Mira ergo potẽtia si & eos in q̃bus nulla uirtus est ad summũ gradum subuehit:& eos q suis p̃claris uirtutibus iã summã imperia tenebãt deiicit. Funerib⁹ cedibus:ut sit cõsequens pro antecedẽti. Ambit:annixius rogat.Ambire.n.circuire est:sed q̃a cum rogamus ipsos hoies circuire solemus:iccirco dicimus ambire rogare:hinc ambitio & ambitus:q excessus est:Nã in honoribus magstratibusq; petẽdis si modus ac mediocritas seruet᷑ uirtus est.Sin autẽ modus excedit᷑ cum aut maiora petimus q̃ deceat:aut nõ quẽadmodũ deceat:uitiũ est:& ambitio uocatur.Sed tñ & apud Varronem:& apud alios nõnunq̃ ambitio pro uirtute ipsa ponit᷑.Erat apud romanos lex ambitus q in eos animaduertebat:q in petẽdis magistratibus aut largitiõe:aut alia rõne suffragatores corrũpere tentabant. Pauper:oñdit salustianũ illud fortunam in omni re dominari:& in omni cõditione. Bithyna:spẽs est pro genere. Bithynia autẽ proxima est ponto:uel ut Eusebio placet ea est q̃ pontus olim dicta fuit. Carpathiũ:mare dictũ a carpatho insula egypto propinqua:in qua protheus regnauit:qui ẽt deinde egypti rex est factus Lacessit prouocat:Nã uidet᷑ irritare in se tempestates:qui p̃iculis marinis exponit᷑. Daci.histro finitimi sunt populi asperrimi:& bello sæui.hinc illud.Et ꝯiuratus discedit dacus in histro. Ferox.forte & robustũ.Vir. Gẽs aspera cultu debellanda tibi latio est. Purpurei.i.purpurati:purpureũ.n.dicimus quot totũ sit ex purpura:purpuratum uero purpura ornatum.Purpura aũt in exercitu duces tñ utebantur:s̃m quosdam:unde Iuba rex Mauritanus cum pompeianis copiis quibus Scipio p̃erat iunctus esset:ea supba fuit:ut auderet interdicere purpura scipioni:affirmans satis esse in exercitu si rex purpura uteretur:tñ & purpuratos legimus eos qui apud principes dignitate anteirent. Stantem co.i.p̃m principem qui est tanq̃ columna.Est.n.is quo sustentat᷑ populus:ut colũna ædificiũ sustentat.Quapp & reges græce βασιλεῖσ dicunt᷑:qm̃ sint basys:& fundamentũ populi. Ne populus frequẽs:cõstipatus odio principis Cõcitet cessantes.i.eos q impetũ nõ faciunt. Ad ar.ad ar.cõgeminauit:ut exprimeret morẽ cõcitati populi:q sæpius hoc nomẽ iterat.Sic Virgi.Arma uiri ferte arma. Frangat:aut quia imperiũ semp fragile sit:uel quia magnæ res deteriorate fractæ dicunt᷑. Virg.Fracti bello fatisq; repulsi. Sæua:crudelis. Necessitas.q.d.qd' placuit fortunæ id ineuitabile:& necessariũ est:ut necessitas fortunæ subiecta dici possit. Clauos:s̃nia est q̃d oẽs cruciatus fortuna secũ trahat. Trabales:genus tormẽto℞:credo esse pedicas ligneas q̃ trabis instar fiũt. Cuneos:cunei p̃prie instrumenta sunt quorum primæ p̃tes acutiores sunt ut quãuis rimulã facilẽ intrent:sequẽtes aũt latiores:& ampliores:ut quod acies illa penetrare cœpit hæ penit⁹ diuidãt.Vir.in ge.Cuneis scindebãt fissile lignũ:sed & in exercitu speciẽ aciei ad eã similitudinẽ instructam ut hostiũ ordinẽ disrũpat cuneũ appellãt.dñt ẽt in Theatris cuneos loca in q̃bus plebs spectat. Sed & cõstipatã

turbā cuneos dicimus. Vir. Per cuneos geminat⁹.n.populiq; patrūq;. Ahena:infrāgibili. Sic Vir. æneus axis.

Vncus: Nam unco gutturæ perforato trahebantur noxii. Iuuenalis. Seranus ducit unco. Et Cicero Vncus impactus fugitiuo. Seuerus: proprie seueritas ps iusticiæ est: qua iudex nihil oīno de supplicio remittit: neq; a uero discedit adeo: ut uideat misericordiæ cōtraria. Quapp p crudeli aliqñ ponitur. Diciturq; seuerus quasi secus.i.iuxta uerū. Hinc dicimus asseuerare: qđ est nō uōnibus: sed uultus gestusq; quadā grauitate affirmare, ut apud Quintili. apparet. Fides: nō ii in qbus est. fides sequunt fortunā: nam nō esset illa fides: sed perfidia. Sed sequit fortunā fides: qm̄ remota fortuna remouet fides ab hoībus. Sacrificabat autē fortunæ manu inuoluta albo panno: ut notaret: ut per albedinem inocentiam per uelamē tacitutnitatem in fide esse demonstrarēt. Propter quod Vir. Cana fides: & uestra remo cū fratre quirinus. Vel fortasse q a canis senibus colat.

Panno: fortasse potius pānū dixit q̄ uestē quia uilior res ē pānus q̄ uestis. Terē. pānis annisq; obsitus. Et Persius Panucina bacis. Et hic ipse in eplā. Alter mileti textā cane peius: & angue Vitauit clamidē: morietur frigore si nō Rettuleris pannū refer: & sine uiuat ineptus. In quo loco res apertius demōstrabit. Pāno: ergo quia fides a pauperioribus colitur. Nec comitē ab. Snia ē q quis fortunā fides sequat: nō tn̄ illam deserit: & si ipsa fortuna mutetur. Vt cunq; mutata: siue luctu siue paupertate. At uulgus: fides nunq̄ fortunam deserit q̄uis ipsa mutetur. Sed uulgus.i.uulgares amici: & oē hominū idoctum genus refugit. Meretrix: ea est quæ pecunia: & non amore corpus suum uulgat: sed hic itelligas oēs qui cupiditate habēdi: & non beniuolētia amicitias sectant. Per iura: ifida. Fugiunt.c.ordo est. Amici: dolosi fere iugū pariter.i.amici qui dolo: & fraude detractant ferre calamitates una cū amico fugiūt.i.relinquūt amicū. Siccatis cadis: exhaustis cadis. Cū fece.q.d. expectāt donec & fecē uini exhauriant: deinde amicū relinquūt. Serues iturum. Ordo est. o diua quæ regis gratum antium serues cæsarē iturū. In ul.br.nā locus est situs iter septētrionē: & occidētē aduersus gallia i mari oceāo ppinquus gadib⁹: hæc isula primo albiō dicta ē deīde britannia. Quæ isula cū sit ī oceāo: ultia iure dici pōt: & ab orbe nro diuisa. Hinc maro: Et penitus toto diuisos orbe britannos. Hæc antea romāis incognita primū a Iulio Cæsare in gallis bellū gerente uicta est q̄uis nihil hmōi mandante senatu. Quapp censebat cato nō modo triumpho honestādum: sed potius pœna afficiēdum cæsarē: qui immanes barbaros nō sine reipu. periculo irritasset. Defecit tn̄ britannia post mortē Iulii quā Cæsar recuperauit. Ergo & de parthis populis orientalibus: & de britannis trimphauit. Hinc Maro. & duo rapta manu diuerso ex hoste trophea bisq; triumphatas utroq; a littore gentes. Et magnum profecto sibi negocium fuit cum germanis: & britannis: sed optima opera usus est drusi sui priuigni. Nā sub Varro tres amisit legiones: quem conflictū adeo impatienti animo tulit: ut pene media perierit: cum sepissime clamitaret. Vare redde legiones. Examen: proprie nouā apium sobolem examen dicunt: quam parētes ex suis aluearibus ad nouas sedes quærendas exire cogunt. Vir. Aut cum gentis adultos educunt fœtus. Item stilū in statera seu lance qui quo pondus se uergit exit examen dicunt: utrunq; ab exeundo. Hinc dicimus examinare.i. diligenter inuestigare tractum ab illa ponderatiōe. Recēs examen.i.recentem iuuentutem. Ergo per translationem nouum examen.i.nouā iuuentutem quæ ad id ætatis iam peruenit: ut parentes ex urbe ad bella exire cogant: nam quod dixit Acrō nouum examen.i. collectitiū de omnibus militibus per ciuilia bella consumptis pōt fortasse nōnullis placere.

Heu Cica. prorumpit in querelā ex iis quæ impiæ a populo Ro. in ciuilibus bellis gesta sunt. Nam si quid ægregiū est gestum qm̄ in ciues: & nō in hostes seuierant infamiam pro laude iuenit. Ergo pudet cicatricū.i. pudet cum uideo cicatrices e uulneribus acceptis nō pro salute patriæ: sed pro euersiōe libertatis. Quod conqueritur & Luca. cum ait. In sua uictrices conuersum prœlia dextras. Cicatrix aūt dicitur caro callosa pro cute inducta ubi hiatus uulneris quod iā coiuit fuerat: dicta cicatrix quasi occecatrix. Scelerū fratrūq;.i. scelerū quæ in cæde fratrū cōmisimus: uel re uera fratrum: Nam repetti sunt qui in prœlio fratrē ab aduersariis pugnatē iterfecerint. Vnde Lucanus & pp hoc & propter affinitatem Cæsaris & Pompei bella dixit plus q̄ ciuilia: uel dixit fratrū.i.ciuiū qui cū patria cōis sit oībus parēs fratres īter se sunt putādi. Pectore si fratris gladiūs iugulo ue parentis. Cōdere me iubeas plenoq; in uiscera partu Cōiugis inuita pagā tn̄ oia dextra. Si spoliare deos ignēq; imittere templis: & cætera: Ait Luca. quid refugimus. Nos dura est: per appositionem.q.d. nullū scelus pternmisimus: qm̄ sumus dura ætas.i.crudelis ætas. Nam durū crudelē dicimus: qm̄ nulla humanitate mollescit: uel dura quasi ferrea: Poetæ.n.per metalla ætates diuiserunt primāq; qm̄ iustissima esset aureā dixerunt. Oui. Aurea prima sata est ætas: quæ uindice nullo Sponte sua sine lege fidē: rectumq; colebat. Secundā quia paulo deterior fuit: sed nondū multū deprauatā dixerunt argenteā: idē Subit argentea proles auro deterior fuluo: pciosior ære: Tertiā æreā: quartā ferream. De quibus idem. Tertia post illam successit ænea proles Seuior ingeniis: & ad horrida pmptior arma Non scelerata tn̄ de duro est ultima ferro. Protinus irrupit uenæ peioris in æuū. Omne nefas: fugere pudor: uerūq; fidesq;: in quoq; subiere loco fraudesq; doliq; inuidiæq; & uis: & amor sceleratus habendi. His igitur sceleribus dolet poeta suā ætatem prœmi. Quid nephasti.i. nepharii. Vnde a quo templo quasi a nullo. Metu deoq.q.d. quod non solū non abstinuit mota pp religionē sed ne metu qdem deterrita est. Quibus.p.a. expolitio est: in qua sentētiā repetit eandem: sed aliis uerbis: ut diu auditorem in te graui demoretur. O utinam: optat ut arma malo omine fabricata qm̄ in ciues cōuersa sunt nunc melioribus auspiciis refabricentur. ut uertant in massagetas: & arabas. Noua incude: quasi fœlicius formata. Diffingas: pro refingas idest de nouo fingas: & fabrices. Ferrum retusum: arma retusa in bello ciuili. In massagetas: idest ut sit paratum non in ciues ut in prima fabricatione: sed in hostes massagetas: Sunt autem ii populi in scythia: quos dicit herodotus neq; ferrum neq; argentū habere: sed auro æreq; abundare. Addit q uxores cōmunes habent. Senes occidunt imolantq;: ac eorum carnibus uescūtur. Qui autem morbo subrepti sint in iis se iacturam fecisse dolent. Apud hos cæsus est Cyrus atq; a Tamiti eorum regina caput intra utrem auro liquefacto plenum inclusum: ut aurum quod sitierat, biberet.

¶ Argumentum.

Ode. xxxvi. dicolos tetrastrophos læti//tiæ uacādum scribit ob Numidæ reditū ex Hispania.

E T thure/& fidibus iuuat
Placare/& uituli sanguie debito
Custodes numidæ deos:
Q ui nunc hesperia sospes ab ultima
Caris multa sodalibus:
Nulli plura tamen diuidit oscula:
Q uam dulci lamiæ/memor
Actæ non alio rege puertiæ:
Mutatæq; simul togæ:
Cressa ne careat pulchra dies nota:
Neu promptæ modus amphoræ:
Neu morem in salium sit reqes pedum:
Neu multi damalis meri
Bassum threicia uincat amystidæ:
Neu desint epulis rosæ:
Neu uiuax apium/neu breue lilium.
Omnes in damalim putres
Deponant oculos/nec damalis nouo
Diuelletur adultero:
Lasciuis hederis ambitiosior.

¶ Argumentum. ODES.XXXVI.

¶ CANT. XXXVI. Ode scribit sacrificādū esse diisq; agē das gratias:obseruatū ab eis pōponiū numidā nup.n.ab Hispania sospes redierat. Hortat᷑ inde ut diē læti & hila/res celebrēt:genio operā tribuētes. Et thure & fidibus iu uat. Ode est dicolos distrophos. Est.n. metrū prīo uersu Glycōico de quo ī ode tertia. Secūdo uersu asclæpiadeo.

Fidibus:i sacris.n.fidicines ēt adhibent᷑. Iuuat:delectat me. Placare:tūc.n.placāt᷑ dii cū uota eis psoluūt᷑. Debito:ex uoto.s. Hesperia.ultīa hispāia ītelligit᷑. Sospes:sal uus dr̄ auctore festo. Lamiæ.de ælio lamia dicit:de quo ēt supius ī ode.xxyi. Nō alio rege:p id oñdit eos æquos fuisse:eodē.n.rectore & alūno seu pceptore fuerāt pueri & togā mutarāt. Nec p rege patronus ē accipiēdus: quō .n.diceret mutatæ simul togæ? De dn̄o sed patrono la//mia ītelligere nō cōuenit:nā lamia puer:ut ille erat:ut hic oñdit᷑:ꝑterea libera toga solis liberis dabat᷑. Puertiæ: p pueritiæ p syncopē. Mutatæ togæ:primis ānis adolescē tiæ:q̄ āno.xiiii.īcipit pueri nobiles apd Romāos deponē res ꝑtextā sumebāt uirilē togā cū solēnitate in tēplis ob/lati & in foꝝ deducebāt᷑. Vn̄ dicit Seneca. Tenes memoria qđ gaudiū senseris quū ꝑtexta posita sumpsisti uiri//lē togā:& in forū deductus es:sunt & q scribāt liberā to/gā adolescentibus in festis liberalibus exhibre solitos:ad significationē liberioris uitæ in futurū cōcesse. Memor actæ puertiæ & mutatæ togæ. Scribit᷑ a Cicero. ꝙ scipio nihil difficilius eē dicebat q̄ amicitiā usq; ad extremū ui tæ diē pmanere:mutari ēt mentes bo[illegible]um sæpe dicebat. Et ꝙ sūmi pueroꝝ amores sæpe una cum ꝑtexta & to/ga deponerēt᷑. Horū āt oium numida mmoriā retine/bat. Cressa nota. Pli.lib.yii.de gentiū fœlicitate sic ait. Vana mortalib⁹ & ad circūscribēdā seipsam īgeniosa cōputat more thraciæ gētis: q̄ calculos colore distictos pro expimēto cuiusq; diei in urnā cōdit:ac supmo die se paratos dinumerat:atq; ita de unoquoq; pnūciat. Hor. tn̄ hic cretēsibus quoq; eandē ꝯsuetudinē ascribit fuisse.

ꝑtexta toga li/bera ui/rilis

Calculi dierum

Promptæ:apte exhibitæ & paratæ lateq; in cōuiuium. Amphoræ:uinario uasi. Neu modus.i.sit p qđ horta tur largius bibēdū. Neu morē:ordo est: nec sit requies pedum ī morē salium. Salium:salios duodecim mar/ti gradiuo numa pompilius legit tunicæq; pictæ īsigne de.dit:& sup tunicam æneum pectori tegmen cœlestiaq; arma quæ ancilla appellant᷑ ferre: ac per urbem ire: ca/nentes carmina cum tripudiis solēniq; saltu iussit. Au/ctor est Liuius: meminit item latius Ouidius lib.iii.fast.

Salii

Damalis mulier uinosa & tumulenta numidæ amica hic dicit poeta illam relicto basso eius ueteri amico interesse debere cōuiuio numidæ noui amici & cum eo certare bibendo. Threicia amystidæ:amystis potio q̄dā erat apud thracas: & ideo amystis dicta: quæ certa mensura clausis oculis potabat᷑:uel erat poculi spēs quod uno ictu hauriebant. Auctores sunt Acron & Porphyrio. Rosæ:Valeri.li.ii.de ciuitate spartana loquens scribit primos Ionas ungenti coronarumq; in con/uiuio dandaꝝ & secūdæ mensæ ponēdæ cōsuetudinem haud parua luxuriæ irritamenta repperisse. Viuax apium:honos apio ī achaia erat coronare ictores sacri certaminis nemeæ.ut scribit Pli.li.xix.& li.xx.ait sua uiores aquas potui incoctū apiū ꝑstare & ꝙ ex aqua coctū potūq; renibus medetur. Viuax aut̄ apiū inquit: quoniam diu uirescit nec aret:ut alia multa holera. Oēs in damalim. Sensus est.ꝙ effecti omnes ebrii Damalim aspicient ueneris gratia:sicuti & centauri fecerunt in perithoi nuptiis:damalis aūt soli numidæ ihærebit. Putres:uino graues & infectos & languidos. Diuelletur.s.ab ipso numida per nouum adulterium:sicuti nec diuulsa fuit hippodame a perithoo per centauros. Ambitiosior:magis ambiēs suis lacertis.

amystis coronæ ī conui/uio mē/sæ scdæ ungēta in cōui/uio Apium herba

¶ ACR. Et thure & fidibus iuuat. Metrum primo uersu glyconicū:scdo asclæpiadeū:in honorē pōponii numidæ hāc oden scribit: p cuius salute ex hispania reuersi uota persoluit: lætitiamq; conuiuiorū per sacrificia se exhibere cōmemorat. Et thure & fidibus.fidicines sacrificiis adhiberi cōsueuerunt:ut Virg.inflauit cum pinguis ebur tyrrhenus ad aras. Placare.hic non irata aut mitigare aut reconciliare numina parat: Sed aut grates referre:aut uota persoluere:propitii.n.dei reduxerunt numidā sospitē. Et uituli sanguine debito.i.uotis pactis:debet᷑.n.hostia dum uotis susceptus promittit᷑. Qui nunc hesperia. hispaniam dixit he

speria aũt ab hespero dicta:quasi in occidẽtali plaga.ordo est:qui nũc sospes reuersus ab ultima hesperia di
uidit multa oscula charis sodalibus:nulli tñ diuidit plura q̃ dulci lamiæ memor simul mutatæ togæ. Diui
dit oscula.tanq̃ quæ multis data sufficerẽt:quæ cõsuetudo est amicorũ:dum de lõginquo tardius reuertunt.
Non alio rege.Regẽ aũt diuitem posuit aut patronũ.Iuue.Optima siluarũ interea pelagiq̃ uorabit rex ho/
rum. Puertiæ:p̃ to pueritiæ p sincopam dixit:& significauit numidã lamiã eo patrono usum a pueritia us//
q̃ ad uirilem ætatẽ:unde ait rege:uel q̃ cum lamia rexerit:peractæ aũt pueritiæ ait:q̃a deposita p̃texta acci/
piebant adolescentes togam uirilẽ:qua cõmemoratione uult uideri p hoc q̃ simul togas mutauerint ætatis
æqualitatem augere amicitiã:unde & Vir.Mea quẽ spatiis propioribus ætas. Cressa:crethẽsi:crethensibus
enim mos erat dies lætos albis calculis:nigris ɔtrarios numerare ex lectorũ dierum numero una & tps me
tiri:malos enim in annorũ numerũ non ducebãt. Neu p̃mpte mo.am.i.p̃latum uinũ expẽdat̃ cõtinuata læ
titia. Neu mo.in sa.Salii sacerdotes martis & herculis dicebant̃ q sacra saltib⁹ celebrabãtur:unĩ salii ad can
tus.Nã p̃prie salii a saliẽdo dicti sunt. Neu multi dama.meri.ebriosam mulierẽ dicit:q̃ a numida amabat̃.
Vñ hic sensus ẽ:cũ nũida certamẽ bibẽdi sit damali nouo amico:nõ cũ basso. Amystide.amystis:ut qdã pu/
tãt potionis genus apud thracas:uñ amystis dicta:q̃ clausis oculis potabat̃ uno ductu:alii amystia gẽmã uo
lũt q̃ p̃ti usu amethist⁹ dr̃. Clausa.n.poculis ebrietatẽ p̃hibere credebat̃:mã & apiũ si mãdit̃ aduersus ebrie
tatẽ putat̃ p̃desse. Neu uiuax apiũ.diu uiriditatẽ retinẽs:cuius pene foliũ nõ deficit uiriditate. Neu breue.i.
breue ad tps rettulit. Putres.nimio potu marcẽtes & libidine resolutos. Lasciuis.i.aduersa discurrentibus &
uagis. Ambitiosior.qñ ambitu & cõcupiscẽtia amplexu facili se ita illiget ut hæderæ consueuerunt.

¶POR. Et thure & fidibus iuuat placare & uituli sanguine debito. Hãc odẽ scribit i honorẽ Põponii noie
Numidæ p̃ cuius salute reuersi ex mauritania uota soluere æquũ eẽ dicit.Et thure & fidib⁹ iuuat placare. Fi/
dicinas hodie quoq̃ Romæ ad sacrificia adhiberi sicut tibicines nemo est q nesciat. Iuuat placare custodes
numidæ deos.Placare p̃ eo qd est grãm referre itelligendũ nõ ut placari irati dñr cũ.n.Numidã dicat sospi/
tẽ redisse appet eũ deos p̃pitios & añ sacrificia habuisse:custodes aũt p̃ cõseruatoribus accipiam⁹.Qui nunc
hespia sospes ab ultima. Numida.Hic ex mauritania in q̃ militauerat reuersus ẽ. Ergo hespiã nũc occiduã
ptẽ itelligeñ ut hespia a Vir.Italia dr̃. Actæ ñ alio rege puertiæ. Puertia p̃ pueritia p syncopẽ dixit.Signat
aũt põponiũ hũc numidã a pueritia lamia patrono usũ. Mutat.rq̃ simul togæ.p̃textã utiq̃ togæ mutatæ:q̃
deposita uirilis accipit̃.Per hoc signat eos pi̇ter adolcuisse. Cressa ne careat pulchra dies nota. Albũ calcu
lũ cressam notã dicit.Quia crethẽsib⁹ mos erat lætos dies calculis albis:quos in pharetras mittebãt: notare:
tristes ãt nigris:p hoc dicit pocra lætũ diẽ exigẽdũ. Neu p̃mpte modus amphoræ.neu morã i saliũ sit reqes
pedũ:p qd̃ signat & largi⁹ bibẽdũ & saltãdũ.Salii aũt sacerdotes martis hodieq̃ tripudiare in sacrificiis mar
tis dñtuñ & salii a saliẽdo.i.a saltãdo dicti.Ordo ẽ ãt. Neu sit reqes pedũ saliũ more.Neu multi damalis me
ri Bassum threicia uincat amystide.Amystis ut qdã aiũt potio quædã est apud thracas.Alii poculi spẽm esse
aiũt:eo q̃ necesse sit uno ductu potionẽ haurire.Sẽsus ãt ẽ: damalis q̃ multi meri est.i.ebriosa:nõ uincat bas/
sum i potãdo:q̃ bassus quoq̃ multũ potat. Neu breue liliũ.q̃ breuis tpis est:hoc est cito deflorescit. Putres
oculos.uino putres itelligẽ:uidemus.n.ex uino oculos q̃si lãguidos fieri. Nec damalis nouo diuellet̃ adul/
tero.Sẽsus ẽ.nec nouus adulter.i.amator damali auellet a pristio suo amatore. Lasciuis hæderis ambitiosi/
or.Ambitiosa ab ambitu lacertorũ: idest amplexu damalis dicta est:q̃ ob hoc hæderæ comparata est:q̃a & il/
la solet arbores ambire:idest circũdare:hæderas aũt lasciuas dixit:quia quasi ludentes uagæ serpunt.

¶CHRI. Parat sacrificiũ p̃ reditu Põponii numidæ qd̃ uouerat si icolumis redisset. Fidibus. nã in sacrifi/
ciis musicam adhibebãt.Vir.in.g.Inflauit cũ pinguis ebur tyrrhenus ad aras. Debito.q̃a uouerat. Diuidit.
ut multis sufficiãt. Vltia hes.ep:theton discretiuũ:hespia.n.Italia dr̃ a rege hespero.Dr̃ ẽt Hispania hespia ab
hespo stella occidẽtali.Nam Venus qñ solẽ antecedit quis subsequi uideat̃ post occasum solis in occidẽtem
appet & hespus appellat̃:& ab hoc hispania q̃a occidẽtalis plaga sit hespia dr̃:sed appellat̃ ultima:Italia ue//
ro magna. Sospes.icolumis fortasse a uerbo græco σώζειν. Actæ puertiæ.exactæ pueritiæ.Dixit puertiæ p
syncopẽ metri cã:ut restaret solus dactilus. Rege patrono.Iuue.Optia siluarũ iterea pelagiq̃ uorabit. Rex
horũ:uel rege.i.cõuiuii magistro. Mutatæ togæ.Nã cũ ad adultã ætatẽ deuenissent deposita puerili p̃texta ui
rilem togã sumebãt.Ergo mutatæ togæ.i.memor togæ quã mutata p̃texta sumebãt. Simul.ergo erãt coæta
nei. Cressa.crethẽsi:sic Vir.Cressa genus pholoe.Cressa nota albo lapillo.Erat.n.de consuetudine apud cre
thẽses ut quot dies sibi fœliciter euenirẽt tot albos lapillos in uasculũ cõiicerẽt:nigros aũt in iis q infœlici//
ter euenissent:atq̃ elapso ãno enumerabãt albos:totidẽq̃ se dies uixisse dicebãt.Persius.Hũc macrine diẽ nu/
mera meliori lapillo: Qui tibi labẽtes apponat cãdidus ãnos. Nec Sit modus amphoræ:uel non sit modus
in exhauriẽda amphora:uel sit amphora magna & sine mensura. Nec reqs pedũ:Nihil lætitia uacare uult.
Ergo iubet ut adhibeãt saltationes in morẽ saliorũ. Salii.n.martis sacerdotes erãt a numa rege istituti.Nam
Ancile breue rotũdũq̃ scutũ regnãte eo rege de cœlo p̃lapsum est:& oraculũ fuit ibi futurũ impium ubi fuis/
set ancile.Quapp curauit.Numa ut p Mamuriũ optimũ fabrũ.xi.alia ancilia cõficerent̃ ut rex iter illa agno
sci pp similitudinẽ nõ posset.Hæc aũt.xii.ancilia.xii.sacerdotes p urbem circũferebãt:& ne firmo ituitu a'pici
possent illi assidua saltatione p̃cedebãt.Vnde salii sunt dicti.Mamuri⁹ uero nullã aliã sibi mercedẽ poposcit
nisi ut in fine carminis qd̃ salii canebãt nomẽ suũ enunciaret̃:ut Oui.in li.de fastis testat̃.Mamuriũq̃ sonãt.
Liuius in hãc snĩam scribit.xii.salios marti gradiuo & tunicæ pictæ isigne dedit:& sup tunicã æneũ pectoris
tegmẽ cœlestiaq̃ arma.s.ancilia ferre:& p urbẽ ire cantãtes cũ tripudiis:& solẽni saltu.Vir.de hoc. Lanige//
rosq̃ apices: & lapsa ancilia cœlo.Vbi posuit ancilia p̃ ancilem:ã unũ de cœlo p̃lapsum est.Hic Oui. Atq̃ an
cile uocat qd̃ ab oi pte recisum est.Quẽq̃ notes oculis angulus ois abest.Alii ñ dicũt ancile quasi ἀμφιχεῖλον.i.undiq̃ labrũ habẽs. Nec multi.Damalis ebriosa mulier & amita Numidæ:& est sensus: ut ipsa certet

cum Numida & nō cū basso. Damalis ergo multi meri.q.d.bibacissima nō uincat bassum. Amystide. Dīr q amystis genus poculi apud thraces qd clausis oculis certa mēsura biberēt a uerbo græco qđ ꝯuiuere & oculos claudere significat. Secūdū alios amystis qđ nūc ametistis dī gēma ē:q̄ iclusa poculis ebrietatē tollit. Vi naxinā nullo pene āni tpe uiriditatē pdit. Dīr & hāc herbā si mādet ebrietatē tollere. Breue: atq magnus ē flos:sed ad breue durat. Oculos putres:uīo lāguidos deponāt i damali.i.suā pulchritudinē inspiciāt:uel putres nimio amore nec tñ illa diuellat a nouo adultero.s.numida. Ambitiosior.i. quæ magis ambiat & amplectat q̄ hæderæ amplectunt arbores:unde est illud. Brachia nō hæderæ non uincāt oscula conchæ.

¶ Argumentum. ODES.XXXVII.

Ode.xxxvii. tricolos tetrastrophos de augusti uictoriæ lætitia.

Nunc est bibēdū:nūc pede libero
Pulsanda tellus/nunc saliaribus
Ornare puluinar deorum
Tempus erat dapibus sodales.
Ante hac nefas depromere cœcubium
Cellis auitis/dum capitolio
Regina dementes ruinas:
Funus/& imperio parabat:
Contaminato cum grege turpium
Morbo uirorum quidlibet impotens
Sperare/fortunaq; dulci
Ebria:sed minuit furorem
Vix una sospes nauis ab ignibus:
Mentemq; lymphatam mareotico
Redegit in ueros timores

¶ ANT. .XXXII. Ode sodales hortat ad lætitiā & uoluptatē ob uictoriā qdē ab augusto habitā ꝯtra Antoniū & cleopatrā:q̄ ruinas & funus romano impio parabat.

Nūc ē bibēdū:nūc pede libero. Ode ē tricolos tetrastrophos. Est.n.similis nonæ. Pede libero.i.solutiori & lasciuiēti. Saliaribus dapibus.i.copiosis & solēnibus.nā saliares sacerdotales cœnæ erāt:q̄s salii faciebāt āplissimi apparatus. Vñ Pli.li.xxi.ca.iii.de coronis scribēs ait. Sutiles salioꝵ sacris inuenimus: & solēnes cœnas. Apuleius itē li.iiii.sicut equus qdem meus tanta copia:& quidē solus potiꝰ saliares se cœnasse cænas crederet. Puluinar deorū puluinaria dicebant aut lecti deoꝵ aut tabulata i qbꝰ stabāt numia:ut euidētiora essent. Acron ita scribit Seruius ēt li.iii.G.ait.q puluinaria sunt ꝑprie lectuli q sterni in qbusdā tēplis ꝯsueuerāt. Regia cleopatra.s. de q̄ latius quō fugerit diximus in epodo nono. Est aūt ordo:dū regina ipotens sperare qlibet & ebria dulci fortuna cum grege turpiū uiroꝵ cōtaminato morbo parabat capitolio demētes ruias & furias.i.exitiū impio. Demētes ruinas:ꝑ ipsa demēs. Cōtamiato corrupto. Morbo castratiōe. Turpiū uiroꝵ.i.spadonū:q cleopatrā seq̄bant:de q bus late i epodo nono. Impotēs ualde potēs. Vir.itē lib.i.G.Nūq̄ īprudētibus imber offuit.i.ualde prudētibus. Cice.quoq; li.v.Tus.Qui nihil metuāt:nil agāt concupiscāt nulla impotētia efferant.i.ualida potētia. Ebria elata & iprudēs fœlicitate:ut ebrii uino. Vix una sospes nauis: quo pacto euaserit Cleopatra uideto latius in epodo nono. Ab ignibꝰ:multæ.n.Antonii naues ustæ multæ submersæ multæ captæ sunt:de qbus ample legito i epodo nono. Lymphatā mētē.i.cōmotā isania & uesanā. Var. enim scribit q in græcia cōmota mente quos lympholētos appellāt:lymphatos dixerūt nři. Mareotico uino.s. a mareotide palude ægypti:ubi optimū uinū: hic ait poeta li.ii.G.Sunt thasciæ uites:sunt & mareotides albæ.

Saliares cœnæ

pluuiar

ipotens

lympholenti lymphati

Mareotis

¶ ACR. Nūc est bibendū nūc pede libero. Metrū duobus uersibus alcaicū. Tertius dimeter nouenariꝰ iābicus hypercatalecticꝰ. Quartus pidaricus. Post ciuile bellū primū imperiū romanoꝵ iter tres diuisum ē ita ut antonius orientē:Augustus Gallias:urbē lepidus obtineret. Antonius Augusti sororē habuit uxorē: qua spreta amore ductus cleopatræ Ptolomæi sorori cōiunctus est. Qua idignatiōe augustus aduersus antoniū & cleopatrā bellū gessit apud actiacū promontoriū epiri & præfecto classis agrippa superauit antoniū ꝑlio nauali quo uicto & alexādriā cœpit. Hac ergo ode lætitiā suā significat ob uictoriā augusti. Pede libero:aut a periculis aut fuga securo aut lasciuiēti. Pulsanda tellus:pedū plausu feriēda. Nūc saliaribus:saliares cœnæ: quas salii faciebāt dicunt amplissimi apparatus fuisse:unde & i ꝓuerbio erat saliares cœnas dicere opipares & copiosas:ordo est.nunc est tꝑs ornare pluinar deoꝵ saliaribus dapibꝰ. Puluinaria dicebāt aut lecti deorū aut tabulata in quibus stabant numina:ut eminētiora uiderent. Erat.ꝑ est. Dapibus.s.post consolationem.a. hostiis epulabant:ut lucos uocat hostia pinguis aros. Cellis auitis.antiquis cellis uinariis.i.uinum auitum.

Dum capitolio regina cleopatra ut ē:terruit illa suo:si fas capitolia systro:ordo ē dum regina ipotēs spare quo libet & ebria dulci fortuna parabat funus & demētes ruinas capitolio & impio cū grege turpiū uirorū cōtaminato morbo. Turpiū:eunuchorū quos satellites habuit cleopatra aut malæ uitæ:aut eratoꝵ. Ebria: elusa fortunæ successu:& ob hoc:demēs:icōsulta:iprouida:sicut ebrū eē solēt. Vix una sospes nauis ab ignibus:aut nauis q̄ fugit cleopatra:aut ꝑ allegoriā oñdit cleopatrā primū Iuliū cæsarē corporis sui illecebris cœpisse. Secūdū antoniū:augustū deinde tētasse:sed eū eius uitasse cōplexus: ideo una sospes nauis ab ignibus.

Lymphatā:ebrietate insanā. Mareotico:in ægypto mareotis palus ē iuxta quā uinū optimū nascit quod ex eius uocabulo mareoticū appellatur:ut supra:& mareotides albæ & mareotica fumant.

¶ POR. Nūc ē bibēdū.hac ode lætitiā ꝓfitet suā poeta ob uictoriā actiacā augusti:q.M.An.apud acticū pro

montoriū nauali ꝓlio supauit. Ac deīde alexādriā cœpit. Nūc p.li.pul.tel.i.libere tripudiādum ē ac p hoc ludendū. Nūc saliaribus ornare puluinar deorū. Tēpus erat dapibus sodales:sacerdotales cœnæ quas salii faciunt dicūtur esse amplissimi apparatus. Vnde in ꝓuerbio saliares cœnas dicere opipares copiosas. Ante hac ne.de.cæ.cel.aui. Per cellas auitas uinū uetustū signat. Funus & impe. para. Funus ꝓ exitio positū est. Imperio aūt usq; romano intelligendū. Cōtaminato cū grege.i.cū grege spadonū quos cleopatra satellites & cubicularios hēbat:quos morbos turpes dixit qa fere ii effœminati sūt. Fortunaq; dulci:hoc est fortunæ successū demens & incōsulta. Sed minuit furorē uix una sospes nauis ab igni. Vna nauis q.s.effugit ui-

Mareotis

cta ab augusto ſm unā nauē dictū accipe. Mentēq; lymphatā mareotico redegit in ueros timores. Mareotis palus eē dī i ægyptoūn uinū mareoticū. Dicit ergo lymphatā mētē mareotico ex ebrietate uesanā accipi.

¶ CHRI. Imposuerat extremā manū Octauianus bello piculoso:qd aduersus.M.An. & cleopatrā gesserat triūphatusq; deuicta regina redibat. Quapp poeta ad lætitiā sodales cōuocat. Hystoria lōga ē:sed ut breui cōstringat. Post īperiū romanū a triūuiris diuisum adeo amore cleopatræ alexādrēsis reginæ exarsit Antōius ut deinceps tantus dux in mulierculæ arbitriū ꝓcedēs cuncta illius nutu gereret. Itaq; tandē diuortium cum octauia augusti sorore suaq; uxore fecit & bellū cōtra Octauianū mouit:potuissetq; uictoria potiri:si celeritate usus fuisset. Erāt.n.& milites:& oēs italiæ ciuitates. Octauiano pp acerba tributa īfensæ. Sed dū antonius uniuersam græciā lētus lustrat & uaria spectacula ac ludos cleopatræ parat:fuit spaciū Octauiāo ut ēt italos sibi recōciliaret:& exercitus instrueret:obuiāq; in epyrū hosti ueniret. Erāt antonio robustiores copiæ pedestres q̄ nauales. Cōtra āt Octauiāo cōtigerat:& tamē quoniā sic placuit Cleopatræ maluit nauali ꝓlio decertare. Ac paulopost icerta oio adhuc uictoria cū fugientē cleopatrā uideret suos egregie certātes reliquēs mulierē ī ægyptū secutus ē:Aduolauit & illuc Octauiāus. Quapp coactus ē antonius ne in manus hostiū ueniret sibi mortē cōsciscere. Cleopatra ad Octauianū uiua deducta est. Nā cupiebat cæsar in triūphum ducere.

Cleopatra

Quod mulier ut effugeret:ueneno seipsam pdidit:siue q fistulis iter capillos latentes gerebat: siue iter ficus ab agricola porrectas aspides acceperit quas mamillis suis admouit. Nūc ē bibēdū.q.d.qa impiū cōstabilitum ē. Nā antea nulla lætitia i tanto piculo esse poterat. Libero i qsi lasciuiori: uel dixit ut exprimeret saltationē nō ita ad numeros exactā sed liberiorē. Saliaribus:opipatis & splēdidis & qualibus salii de quibus supra dictū ē uti cōsueuere & reliq sacerdotes:uel dixit saliaribus ut ōnderet sacra pro uictoria cæsaris eē marti exhibenda.cui salii sacerdotes sunt. Puluinar:erāt puluinaria lecti deoꝝ aut tabulata in qbus stabāt numīa ut eminētiora uiderent̄. Erat ēt in cōsuetudine ut lectisternia in tēplis fierēt.i.lecti sternerent̄. Veꝝ puluinar a pluma dictū uidet̄:hinc & puluilli:& p lecto capitur. Iuue. Fumoq; lucernæ fœda lupanaris tulit ad puluinar odorē. Nefas:cōtra religionē uidebat̄ lætitiā priuatā in publico luctu agitare. Cellis auitis:ut notetur uetustas uini i q̄ laus sūma. Laudat igit̄ & a pria qa cæcubū:& a uetustate qa cellis auitis. Cella āt a celando locus angustior:& in quo res uident̄ belle cōdi posse. Capitolio:romāo impio. Regina cleopatra:ut sit idignatio a sexu. Amentes ruinas.i.ipsa amēs parabat ruinas:nā nisi amenes fuisset ruinas tāto īperio parare nō fuisset aus.a. Vel magnas. Vir.isani feriāt fine littora fluctus.i.magni:uel uoluit p īsaniā turpes antonii & cleopatræ amores significare. Nominat āt reginā & nō antoniū:ne bellū ciuile gessisse uideret̄ cæsar de quo iustum triūphū reportare augusto nō licuisset. Cōtaminato.cū grege:duplex idignatio & q mulier hoc tentauerit quod ne maximi quidē uiri ausi essent:& q non fortibus uiris sēd imbellibus eunuchis. Grege.in quo uilitas quædā ē. Vnde egregiū excellētem uirū dicimus:qa nō sit in grege. Cōtaminato:corrupto:cōtaminare .n.ſm Dona.est cū res rei ita imiscet̄:ut neutra icorrupta maneat:sed sit in utraq; corruptio.qua rōne Teren. contaminare fabulas dixit. Ergo contaminato grege:qa nec uirilis nec fœmineus in illo sexus relinquatur. Turpiū:tum pp eunuchos:tum pp cæteros qui luxuriosi eēnt. Morbo:uitio iuue. Hispo subsit iuuenes & morbo pallet utroq;:uel morbo emasculatiōis q turpissimus ē. Impotēs sperare.i. ualde potens: ut in angeauo:el ut dicit̄ impotēs iræ:q iræ frenū ponere neqt. Sic impotēs sperare.i.cuius animus nimia cupiditate accēsus cohiberi nō posset quin ea speraret:q̄ speranda nō erāt. Fortuna:dulci trāslatio ab ebriis q ut auiditate sua uis uini ebrii reddunt̄:sic qui fœlici fortuna efferūt̄ nesciūt se cōtinere:qn supra suā ꝓditionē multa sperēt:ergo elusa fortūæ successibus:q:& ob hoc iprouida & incōsulta:ut ebrii solēt. Effert.n.nos fortuna ut ebrios uinū:& ꝓfecto dulci fuerat usa fortūa nā nō solū illi ignouerat.M.An.sed una cū cæsariōe filio:quā ipsa ex iulio peperat:reginā appellauerat ægypti cypri lybiæ & syriæ. Eos āt filios quos ex ipsa antōius susceperat reges regū appellauit:tribuitq; alexādro armeniā mediā ac parthiā:si quādo receperent̄. Ptolemæo phœniciā & ciliciā Ordo āt ē. Dū regina ipotēs sperare quidlibet & ebria dulci fortūa parabat furorē &.d.r.ca. & ipotēs cū grege cōtaminato turpiū uirorū. Vix una sospes nauis.uel per hyperbolē dixit i nā & prætoria sua naui cū multis aliis fugit antonius:uel una nauis qa ipsa ꝓlio adhuc dubio sola fugit. Mox antonius cum reliqs secu-

lymphā

tus ē. Ab ignibus:qbus in nauali pugna utunt̄:hinc stupea flāma manu. Lymphatā mareotico:ueluti furibūdā ex uino mareotico:qd Vir.laudat dicēs. Sūt thasiæ uites sunt & mareotides albæ Pinguibus hæ terris habiles leuioribus illæ. Lymphatos.n.dixerūt esse furētes dictos a nymphis: nā credidit antiqtas q in fōte imaginē nymphæ uidisset furorē pcipi. Dicta āt lympha:q̄si nympha:nā.n.in.l.facile trāsit:nā græci qnquaginta p N.signant nos p l. Permāsit āt in trāslatiōe nā cum appellasset ebriā:nunc addidit mareoticū:qd uinū & optimū ē:& in suo regno legit̄. Est aūt mareotis teste Stra.lacus i ægypto sed & partē lybiæ ægypto cōterminā mareotida appellari refert Pli.& mareotas populos in ea neq; iniuria ebriā iducit mulierem quæ in omni luxu incōtinētissima fuerit:deq; lautiori apparatu cōuiuioꝝ sæpe cū antonio certauerit supaueritq; referūtq; tātā in ea in hoc certaminis genere uincēdi cupiditatē fuisse ut quādoq; timens ne ab antonio i cōuiuio superet̄:alteꝝ ex duobus unionibus oium:ea tēpestate preciosissimis ab auriculis: uñ pēdebāt rapuerit: atq; aceto:ut mādi sorberiq; posset liquefecerit:ut saltē ꝓcio superior in ꝯuiuio euaderet parata & alterū rape

remisi se uictum Antonius pronunciasset. Hic reliquus romam trāslatus:& in duas partes sectus ueneris pulcherrimum simulachrum ab utraq; aure ornauit ita ut dimidius oīum iudicio integrum quēlibet superaret

Cæsar ab italia uolantem
Remis adurgēs/accipiter uelut
Molles colūbas/aut leporē citus
Venator/in campis niualis
Hæmoniæ/daret ut cathenis
Fatale monstrum/quæ generosius
Perire quærens/nec muliebriter
Expauit ensem/nec latentes
Classe cita reparauit oras:
Ausa & iacentem uisere regiam
Vultu sereno/fortis & asperas
Tractare serpentes/ut atrum
Corpore combiberet uenenum
Deliberata morte ferocior
Sæuis liburnis/scilicet inuidens
Priuata deduci superbo
Non humilis mulier triumpho.

ANT. Velut.s. adurgēs.hæmōiæ.i.thessaliæ:nā thessalia ipsa priori sæculo pyrrhæa ab deucaliōis uxore pyrrha noiabat̄.Et hæmonia ab hæmone:a cuiꝰ filio thessalo thessalia uocata est. Plura. Stra.li.ix. Hæmōiæ:hic fiat colō:nā supiori sniæ ꝯuenit:nō seq̄nti. Fatale:a fatis ei seruatū:uel fatale.i. mortiferū nec latētes classe cita repauit iras:sensus ēq͂ cleopatra apud actiū uicta in p̄riam fuga delata est:noluit.n.ueloci classe extremas ægyptioras adire.Illasq; sibi munire:quo tutior eēt.Plutarchus aūt in Antōii uita scribit:q͂ ubi in Alexandriā appulit cleopatra iter rubrū & ægyptum mare trāsferre classem istituit in arabicū sinū:& cū auro & argēto & magna suo℞ manu in ignotas sedes cōmigrare:fugiēs bellū ac seruitutē.Sed quū primas naues p terrā delatas arabes igne corrupissent:& Antonius tunc ēt in legiōibꝰ q̄s apud actiū reliq̄rat spē hīe & icolumes eē putaret frustra tñ.Destitit cleopatra ab icepto:& portus ac littora custodire cōtendit.Vacās cū Antonio uti prius luxuriæ & lautitiæ ac sūptui.Interea ob augustū in urbē reuocatū ab agrippa:qa res urbanæ p̄ñtiam suā desiderare uidebant̄ facta ē dilatio belli.Demū exercitū in alexādriā adduxit. Antonius aūt suis militibꝰ destitutus & ꝓditus quū accepisset cleopatrā:licet falso sibi mortē cōsciuisse gladio sibi uētrē pcussit:seq; i lecto posuit deinde ad cleopatrā deductus ē adhuc uiuēs cui multa dixit inde sumpto uino expirauit.Post hæc misit Augustus ꝓculeiū:ut cleopatrā uiuā adduceret quo eiꝰ pecuniis cōgestis potiret̄ & ī triūpho ēt duceret̄.Illa tñ ꝯtēdit gladio quo accincta erat seipam necare:ꝓculeius uero ademit sibi:febre postea opp̄ssa ē nimio plāctu. Qua de re eā adiit Augustꝰ ꝓmittēs q̄ plurima uti ipsa optabat & hoc ne se occideret:attñ ne in triūpho duceret̄ clā augusto sibi mortē cōsciuit aspidis morsu in brachio recepto:accurēs aūt Augustus īuenit eā mortuā aureo in lecto iacētem regio more ornatā quā postea magnifice ac regie una cū antonio sepeliri iussit. Iacentē regiā.i. territā & mœstā alexādriā. Fortis:magnāima. Deliberata morte.i.ubi mori decreuit. Ferocior sæuis liburnis:Appianꝰ li.ii.scri.Illyrico℞ gētē liburnos eē de q̄bus multa in p̄io epodo:liburni aūt ut ēt porphyrio scribit dñr ad mortē eē paratissimi. Scilicet Iuidēs:sensus ē:q͂ cleopatra se occidit iuidēs augusto:ne ipse regina priuata.s.regno idest captiua & serua duceret̄ in triumpho supbo.i.glorioso ob eam deductam.

hæmonia thessalia

cleopatra antonii cædes

augustꝰ cleopatræ mors liburni

ACR. Volātē:ut illiꝰ fugæ celeritatē ōnderet.In ueros timores & nō fictos. Volātē:aut fugiētē:ut Pedibus timor addidit alas:aut nauigātē:ut pelagoq; uolamꝰ:ordo ē.Cæsar adurgēs sup illā uolātē ab Italia:uelut accipiter urget molles colūbas aut citus uenator urget leporē:ut fatale mōstrū daret cathænis in cāpis niualis hæmōiæ supple a supiore minuit furorem &c. Molles:aut pp renitētis uires:aut certe captu faciles: ut Vir.Quā facile accipiter saxo sacer ales ab alto.Cōsequit̄ pennis sublimē in nube colūbā. Niualis: frigidæ & niuosæ. Hæmōiæ:thraciæ ab hæmo mōte:ibi.n.pugnatū est.Vir.O q me gelidis in uallibꝰ hæmi sistit. Fatale mōstrū:aut turpe dixit:uñ & ꝓstātes fatales dñr:ut ē:Romā nō casta malo:aut uelut mōstrū fatis sibi reseruatū:aut fato romāis subiectū. Generosius.i.maiore q̄ sexus exigebat aīositate. Nec.l.c.c.r.o.fines regni latētes.i.nō colligit denuo exercitū ex itimis regni ptibus:Perditis.n.rebꝰ cleopatra:dū oīs in eius auxiliū ægyptus cōspiraret ne aut repato bello ad iferiora descēdēs & gēti suæ existeret grauis:aut occasionem gloriosæ mortis effugeret cōtēpsit amorē uel deuotionē suo℞.Quod Vir.Regiōi dans in flumis appellatiōe rettulit nilū auxilia offerētē:ut est pādentēq; sinꝰ & tota ueste uocantē.Cæruleū in gremiū lachrymosaq; flūina uictos. Ausa iacē.ui.r.i.regnū suū despatū & deiectū uultu iterrito & ueluti læto:ut spē uultu simulat p̄mit altū corde dolorē Fortisq; hēbat ex despatiōe uirtutē. Et aspas.t.s.u.a.c.u.Cleopatra metu capta ne duceret̄ in triumphū corpi suo serpētes apposuit:quo℞ iteriret ueneno:ut nec dū ēt geminos a tergo respicit angues. Deliberata:aut ꝓ adhuc in cogitatōe & tractatu hita posuit:aut ꝓ iā statuta morte:ut decreuitq; mori. Ferocior:ꝓmptior. Sæuis liburnis:fuit ad mortē:illi.n.libēter moriūt̄:aut sæuis sibi p quos uicta ē: aut sæuis fortibꝰ: aut sæua paupta sut sæuus hector: sæuūq; tridentē:aut qa liburno℞ gens ad moriēdū ꝓmpta dr̄ q̄bus illa ferocior fuit.Vir.Regna liburno℞ &.f.s.t. Scilicet iuidēs.Ordo ē.s.nō humilis mulier iuidēs priuata deduci supbo triūpho:inuidēs augusto:ne captiuitas sua illi speciosiorē faceret triūphū. Nā & Liuius refert Cleopatrā cū de idustria ab augusto capta idulgētius tractaret̄ dicere solitā nō triumphabor. Deduci:subtrahi.

POR. In cāpis niualis hæmouiæ:Hæmoina dr̄ ab hæmone mōte quē niualē merito appellauit qa ē frigidissimus. Daret ut cathe. fata.mō. a fato sibi seruatū.Aut detestabile:aut dictū hoc accipiamus:q͂si decreto nobis fato℞ obiectū. Nec muliebriter expauit enses:nō tanq̄ ense pierit cleopatra:sed signat eā tā p̄stātem animi fuisse:ut ensem quoq; timuerit. Nec latētes:cita classe repauit oras:hoc ē nec fugit latētes.i.itimas ægypti regiōes ut uires ide reparet. Fortis & asperas tractare serpētes:hoc ideo dr̄ qa serpētem sibi opposuit cuius morsu piit. Deliberata morte ferocior sæuis liburnis:deliberata:utrū ꝓ cognita positū est:an uero de q̄ plærīq; deliberant idest dubitāt:ut sit hoc ppetuū epitheton mortis.Signat aūt in ipsius mortis significatione constātissimā fuisse.Lyburni genus ferox illyrici ad moriēdū apparatissima. Scilicet iuidens priuata de/

duci supbo. Nõ humilis mulier triũpho. Inuidẽs. s. augusto ne captiuitas sua illi gloriosiorẽ honestioremq; triumphum faceret ornatu. Nam & T. Liuius refert illã cũ de industria ab aug. in captiuitate idulgentius tractaret̃ idẽtidem dicere solitam fuisse ονβρί ἀμβεύσομαι. i. non triumphabor ab alio.

¶CHRI. Volantẽ. ut illud Vir. pedibus timor addidit alas uel nauigãtẽ: nã mare ueliuolũ dixerũt qa uelis p illud uolet̃: & Vir. pelagoq; uolamus. Cæsar. ordo ẽ: cæsar adurgẽs remis. i. celeri nauigatiõe illã uolantem ab italia uelut accipiter urget molles columbas: ac uelut citus uenator adurget leporem in campis niualis hæmoniæ accipiter auis rapax est ab accipiendo. i. rapiendo minores aues dicta græce dr̃ hierax Pli. sedecim spẽs huius auis ponit adeo ut p̃ter aqlã oẽs aues q raptu uiuũt: illis adscribere uideat̃ ẽt miluum & butheonẽ quẽ buzacũ dicimus. Alber. ãt ma. in li. de aĩalibus refert accipitrẽ magnũ asturẽ eẽ: puum uero nisum. i. sparauerũ: asseritq; Pli. q̃ cocix. i. cuculus ex accipitre fit. Albertus aũt uult cuculo matrẽ eẽ colũbã patrẽ uero maiori asturẽ: minori aũt sparaueriũ. Colũbas: in fœminino genere ptulit ut maiorẽ timiditatẽ p eum sexum exprimere: atq; de muliere loqns eundẽ sexũ pferret. Cæterũ colũboꝝ tres sunt spẽs: hoꝝ maximi domestici appellant̃: qa ut gallinæ inter nos uersant̃. Minimi ãt dñr saxatiles qa inter saxa & in turribus hitant. Tertiũ genus ex admixtiõe utriusq; fit: & hos miscellos aut miscellanos dñt. Leporẽ. Fugacissimũ timidissimũq; aĩal est: diciturq; lepus q̃si leui pes. Dñt in alpibus lepores eẽ candidos q in hyeme niuibus uesci credant̃. Certe ea liq̃scente rutilescũt annis oĩbus Archelaus ait oẽs lepores utriusq; sexus eẽ & ꝯcipe sine mare. Ut daret cathænis. i. ut in uincula cõiiceret. Cupiebat. n. uiuã in triũpho ducere. Fatale. piturũ: nã passiue hic posuit q̃ in se factũ suum haberet. Cõtra Vir. Cũ fatalis eq dixit. i. q fatũ perniciẽq; aliis afferret. Vel dixit fatale ad excusationẽ romanoꝝ: ut nõ cũ muliere: sed cũ fatis certasse uiderent̃. Mõstrũ: nã res mõstruosa fuit q̃ mulier Cæsarẽ dictatorẽ prius deĩde. M. Ant. tãtos duces ita demolisset: ut in suã pene dictionẽ adduxisset: & ad tm̃ piculũ impium romanũ ipulisset. Fuit ẽt & pro mõstro: ut mulier oĩ luxui sp dedita: tñ magnã in morte fortitudinẽ onderet. Latẽtes oras mõtana & a mari remota loca ægypti ĩ qbus se ad tps tutari potuisset. Ferunt tñ futuræ mortis p̃sagio oblitam eẽ cleopatrã in ægypti recessus abire. In quibus facile bellũ repararet: de qua se moriẽs increpasse dr̃. Iacentem re. qa iã occupatũ erat regnũ ab Octauião: ipsa tñ dissimulabat dolorẽ & simulabat spem ut psuaderet Octauião consiliũ de morte sibi cõsciscẽda penitus abiecisse: nam sic illo nil tale suspicante cõmodius rẽ peragere potuit. Tractare: q̃si irritare: ut aspiores in se essent: de quibus paulo supra dixi. Et Vir. Nec dum ẽt geminos a tergo respicit angues. Refert. n. Plutarchus: q̃ cũ in ægyptũ reuersa esset: quãuis in oĩ luxu uersaret̃: tñ omnium generũ uenena tentabat: & in dãnatis experiebatur. Erat. n. anxia q̃ quæ cito extinguerent dolorẽ inferrent quæ sine dolore essent celeritate carerẽt. Verum tandẽ depræhendit aspidis morsum sine dolore uitam subito extinguere grauato ex somno capite & leui sudore p faciem diffuso. Fortis. s. ex reꝝ despatioñe: q non est uera fortitudo: sed reponit̃ inter illas species fortitudinis nõ ueraꝝ: q ab Aristotele in ethicis referunt̃. Ergo erat ferox: qa ex despatiõe mortẽ decreuerat: ut de Didone refert Vir. Ergo ubi concepit furias euicta dolore: Decreuitq; mori tps secum ipsa modumque Exegit.

Atrũ: noxiũ: uel qa qui ueneno peunt turgescũt & nigrescũt. Cice. Si tumore & liuore decoloratũ corpus ẽ mortui sigñat eũ ueneno necatũ. Deliberata morte: pp mortẽ deliberatã. Ferocior. pnptior. Sæuis libur. q ut Acrõ refert pmpti ad mortẽ sũt: uel ferocior ipis liburnis: p quos uicta ẽ. Sed liburni: populi alpini inter rhetos sũt. Inuidẽs. s. augusto: q̃ eã priuatã nec ãplius reginã: & tñ ñ humili sed nobili gũc i triũpho duceret.

¶Argumentum. ODES. XXXVIII.

Ode. xxxviii. dicolos tetrastrophos de parsimonia.

Persicos odi puer apparatus
Displicẽt nexæ philyra corõæ:
Mitte sectari rosa quo locorum
Sera moretur.
Simplici myrto nihil ad labores
Sedulus curo / neq; te ministrum
Dedecet myrtus / neq; me sub arcta
Vitæ bibentem.

Persaꝝ uita
Philyra
Tilia
Lénisci

¶ANT. XXXVIII. Et ultima huius primi uoluminis odi suo puero scribens odisse ait psicos & amplissimos apparatus. Itaq; mediocria sibi ad uluptatẽ parãdã mõet. Persicos odi puer appat⁹. Ode ẽ scde silis Persicos appat⁹. Vio psæ magnope tẽperant: tñ cuiuscunq; generis uoluptatib⁹ quas audierint frui student. Quod herodotus li. i. scrib. Displicẽt nexæ phylira coronæ: phylira casus est ablatiui: Vñ Oui. etiã li. v. fast. ait. Ebrius incinctus phylira conuiua capillos Saltat. Pli. autẽ. lib. xvi. de tilia iqt. Inter corticẽ & lignũ tenues tunicas esse multiplici membrana: e qbus uincula tiliæ uocant̃. Tenuissime eaꝝ phylire coronaꝝ lẽniscis celebres antiquoꝝ honore. Festus uero scri. lemnisco fasciolas fuisse depẽdentes ex coronis. Pli. li. xxi. c. iii. sic ait: crassus diues prius argẽto auroq; folia imitatus ludis suis Coronas dedit. Accesserunt quoq; & lemnisci quos adũci ipsaꝝ coronaꝝ honos erat: pp hetruscas: qbus iungi nisi aurei non debebant: puri diu fuere: ĩcelare eos primus instituit. P. Claudius pulcher: bracteasq; ẽt philyræ dedit: hæc ille. Phylira. i. tiliæ libro & mẽbranula. Sera: tarda. Moret̃: morã trahat ultra alias Pli. lib. xxi. scribit q̃ rosa carthaginæ hispaniæ hieme quoq; tota p̃cox est. Præcox item campana: sera milesia: nouissime tñ desinit p̃nestia. Simplici. m. i. cui nil aliud addat̃: Est ãt ordo: Sedulus ego curo nihil allabores. i. laborando addas simplici myrto. Sedul⁹ sine dolo & simplex. Sub. a. u. bi. pãpis dẽsa & ũbrosa: qd qdẽ i æstu pgratũ ẽ.

¶ACR. Persicos odi puer apparatus. Pueꝝ suũ aloqtur & elegãtem ministrũ quem sibi mediocria iubet parare negãs ad uoluptatẽ opus eẽ magnifico appatu & opimo: psæ aũt ob nimias diuitias in sumptuosissimis delitiis degere dicunt̃. Philyra: philyon græce foliũ dr̃: hic ergo coronã de foliis factã posuit ut qa ipe p̃ciosiores sunt. Mitte sectari: uetat pueꝝ rosas q iam pacto uere lueniri solẽt studiose q̃rere. Sera: tarda: ut æstatem increpitans serani. Simplici: singulari: cui nihil aliud adiungit̃. Neq; t. m. d. n. i. tam & si myrto p̃ter rosam

uteris non te dedecet:quasi nõ faciet te gratiæ minoris. Sub arcta uite:sub humilitate.

¶POR. Persicos odi puer apparatus Ad puerũ suũ de hilaritate loquit negãs ad uoluptatẽ opus esse magno apparatu:Persæ aũt reges ob nimias diuitias in sumptuosissimis deliciis uitã agere dñr. Displicẽt nexæ philyra coronæ:hoc ẽ displicẽt coronæ oposius factæ. Mitte sectari rosas quo locorũ sera moret: uetat puerũ magnope rosas sibi qrere q̃ solẽt iam pterito ueris tpe ex frigoribus afferri. Simplici.m.n.alla. Sẽsus:nihil allabores myrtho applicare.Simplex.n.myrthus delectat nec in hac re uolo sedulus sis.i.ociosus.Vt plusquã &c.ut plusq̃ myrtho coroneris:ordo est aũt:nihil curo.i.nõ curo ac p hoc nolo. Neq; sub arcta uite bibẽtẽ.Arctam uitẽ spissam ac p hoc umbrosam accipe.Plautus in aulularia myrthum ẽt fœminino gñe dixit & neutro.Fœminino:sic p myrteta prosiluit:& hæc myrtus ueneris est hæc myrtheta nomen significar.

¶CHRI. Demõstrauimus in uita poetæ modestiã & frugalitatẽ eius in oĩ uita.Ipe aũt in hoc loco ad puerũ suũ scribẽs ostẽdit qui simplici apparatu delectet. Persicos:nimium luxuriosos & delitiosos:ut psæ consueuerunt.Quod & in multis locis:sed maxime in uita Alexãdri ostẽdit:qui quidẽ uehemẽter milites suos offendit q̃ omissa seueritate macedonica psarũ luxui se dedisset. Philyra:græce stẽmata.i.coronæ ἐκτῶνφιλ//λων.i.ex foliis. Coronæ nexæ.i.coronæ q̃ ex cõnexis inter se frondibus efficit. Sectari.i.diligenter sequi: & quasi inuestigare:unde philosophorũ sectæ dñr. Sera moret:nam elapso suo tpe rosæ nõ nisi in raris locis reperiunt. Sera:serotina. Moret:qa ultra cæteras duret. Simplici myrto:intellige agamus.Simplici.i.nulli rei admixta. Nihil:Ordo est:ego nihil sedulus curo allabores.i.ego nõ utor tam exqsita diligẽtia in his rebus ut laborẽ.Sedulus dñ:quasi sine dolo:nã q fideliter agit diligẽter agit. Myrtus neq; dedecet te:nã cũ modica re delectet qđ ostẽdit qa satis ad ornatũ est mihi uitis cui⁹ umbra tegar & tibi & mihi cõdecẽs ẽ myrtus.

Quinti Horatii Flacci Carminum Liber Secundus Incipit

Prima ode ẽ tricolos tetrastrophos ad pollionẽ

Otũ ex metello cõsule ciuicũ:
Belliq; cãs/& uitia/& modos/
Ludumq; fortunæ/grauesq;
Principum amicitias / & arma
Nõdũ expiatis ũcta cruorib⁹
Periculosæ plenum opus aleæ

¶Argumẽtum primæ odes secundi uoluminis. ANT.

PRima ode Secũdi uoluminis hortat poeta Asiniũ pollionẽ tragœdiarũ scriptorẽ:dum ciuiliũ bellorũ Cæsaris & Magni Põpe.historiam ɔficit:seuere tragœdiæ musam qescere sinat. Ordinatis enim publicis reb⁹ poterit tragœdiæ munus repetere. Laudat inde Asinium ĩpm a pietate:a prudentia:a dignitate & honore ab eloquẽtiæ uiribus. Ostẽdit postea bellorũ ciuilium calamitatẽ:dicit.n.romano sanguine totũ pene terrarum orbẽ repletum:postremo eius musam hortat:ut relicto lugubri cantu secũ leuiora qrat qualia sane lyricos uersus decreuerint.Metrum uero simile est ode nonæ. Motũ ex metello cõsule ciuicum. Ordo est:o pollio:appositio insigne psidium mœstis reis:& consulẽti curiæ:cui laurus triũpho dalmatico pepit æternos honores.Tractas motũ ciuicum ex Metello cõsule:belliq; cãs &c. Motũ ciuicũ.i. tumultũ & cõmotionẽ ciuilẽ:quum.s.Quinto metello:Lucio Affranio cõsulibus nimia põpei potẽtia ciuibus mouit inuidiã: ita ut Pompeiũ detrectarẽt:psertim metellus ob minutũ cretæ triũphum:& cato q aduersus potentes sp obliquus:detrectabat põpeiũ:actisq; obstrepebãt:hinc dolor põpeiũ ad psidia dignitati parãda ipulit:q uate orbis impium societate triũ principũ occupatum est. Nam Galliã Cæsar inuasit:Crassus asiam: Põpeius hyspaniã quæ dñatio decẽ annos traxit:ut lanus.L.florus edocuit.Et li.ii.Apianus . Et Plutarchus i cæsare.

Civilis belli initium

Belliq;.c.Crassi morte apud parthos:& morte Iuliæ cæsaris filiæ:q̃ nupta pompeio erat: statim æmulatio erupit.Nam põpeio suspectæ Cæsaris opes: & cæsari põpeiana dignitas grauis.Ergo lẽtulo Marcelloq; cõsulibus rupta prima ɔiurationis fide:de successore cæsaris Senatus.i.põpeius agitabat . Nec ille annuebat: nisi pximis comitiis absentibus sibi rõ sui consulatus haberet:quẽ decẽ tribus fauẽte põpeio nup decreuerant.Sed dissimulãte eodẽ negabat nisi ueniret & peteret maiorũ more.Ille cõtra flagitabat decreta:ac nisi in fide pmanerent:nõ se remittere exercitum . Ergo ut in hostẽ decretum est:his Cæsar agitatus statuit pmia armorũ armis defendere:prima ciuilis belli arena Italia fuit &c.hæc & plura.L.florus:& alii supradicti. Et uitia:Cæsar.n.nec ferebat parẽ:nec pompeius supiorem: ut florus scribit. Modos.i.qbus modis belli gestũ est:inter cæsarẽ & pompeiũ:prima.n.ciuilis belli arena Italia fuit:Cuius arces leuibus psidiis pompeius isederat:sed oia subito cæsaris impetu oppressa sunt prima Arimini signa cecinerũt:tum pulsus hetruria libo:Vmbria Thermus:Domitius Corfinio:Senatus ab urbe. Pompeius Brũdusio: Vrbem cæsar pene uacuã metu igressus cõsulem seipse fecit.Aerarium quoq; spoliauit:pulso

Ciuilis belli cãe

Ciuilis belli modus

fugatoq; pompeio maluit prius ordinare ꝓuincias q̃ ipsum sequi. Demũ in campis philippicis thessaliæ de/
uictus põpeius fugit in ægyptũ ubi sub oculis suæ uxoris liberorũq; gladio trucidatus est: hæc & plura. L. flo/
rus. Ludũq; fortunæ: fortunæ ludus est imos attollere summos deprimere: qđ ipsi pompeio & sociis quoq;
Cæsar euenit. Principũ: cæsaris & põpei. Graues ami. i. noxias: fuerant. n. affines: & una orbis imperiũ sibi ipsis cũ
urbem crasso diuiserãt. Nõ dum un. solẽt. n. arma ungi finito bello ad fugandã eruginem: p id autem ostendit, ciui/
le bellũ nõ penitus exhaustũ. Expiatis: purgatis & lotis cruoribus. Opus: appositio est.

ACR. Motũ ex me. Ad asiniũ Pollionem scribit consularẽ uiꝶ rhetoricæ & poeticæ disciplĩæ peritum scri
bendarum ẽt tragœdiarum studio doctũ: ut qui ciuilis belli hystoriam inter pompeium & cæsarẽ gesti scri/
bere cœperit: sciret rem inchoasse periculosam: & in ipsa admonitione belloꝶ ciuiliũ calamitate referta: a lẽ
tuli & marcelli consolatu cœptã: quam latius repetit. i. a marcello celere & affranio cõsulibus. Ex metello:
iõ qa fuit sillæ collega. Ciuicũ: ꝓ ciuile: sicut hosticũ ꝓ hostile ueteres dixerũt. Belliq; ca. Eo ꝙ cæsari nega
tus triumph⁹ bellũ fecerit. Ludũq; for. q̃ ludibrio hẽt res humanas. Grauesq;. p. a. qa nec perpetue fuerant
& reip. graues: ut Lu. Tp̃s augusti mã. c. d. paxq; fuit non sponte ducũ. Crassus. n. amicitiarum fœdus ad tp̃s te
nebat. quo mortuo Anto. augustus: & lepidus facto põpeio imperatore colli si sunt. Graues autem perniтio
sas aut infidas. Non dum expiatis. u. c. i. de qbus nondũ loti cruores sint quo uelut expiarentur delicto: uult
ergo intelligi adhuc in manibus esse arma ciuilia: nec sicut solebant bello uncta reposita.

POR. Motum ex Me. cõ. ci. Hæc ode ad asiniũ pollionẽ consularẽ uirum & triumphalem scripta est: qua
hortaẽ eũ ut omisso tragœdiarum scribendarũ studio: inchoatum historiæ opus consumet. Ac ꝓinde Βἐμφα/
βεσ i. i. in translatione belloꝶ ciuilium pollio historiam belli ciuilis a cõsulatu lentuli & marcelli cœptis al/
tius repetit. i. a metello celere & a. L. Affranio consulibus. Attende aũt non ciuile sed ciuicũ dixisse antiqua fi
gura: illi. n. ciuica hostica deinde ciuilia & hostilia dicebant. Denominationes aũt hæ fere liberæ sunt apđ do
ctos: & motũ ꝓ bello posuit. Ludũq; fortunæ: hoc est q̃ res humanas ludibrio hẽt. Et ar. non ex. i. loti cruo/
res sint: ergo intelligi uult pene adhuc in manibus esse arma ciuilia. Solent autem ungi arma cum post bel/
lum transactum reponenda sunt. Ordo ergo est: nundum expiatis cruoribus.

CHRI. Alloquiẽ asiniũ pollionẽ uirũ & sũma ẽt i libera reip. dignitate: & in poetica excellẽtẽ: & q maxĩ
ma auctoritate eẽt apud augustũ. Hic ductor germanici exercitus cũ post captas salonas dalmatiæ ciuitatem
p̃rimo meruisset laureã: post ẽt cõsulatũ adeptus fuisset. eodẽ anno suscepit filiũ: quẽ a captis salonis Saloniũ
nuncupauit. De quo Vir. meminit in buco. pollionũ aũt familiã a Numa põpilio secũdo romanoꝶ rege ori/
ginẽ habuisse tradũt. Scripsit tragœdias optime. Vñ Vir. Pollio & ipse facit noua carmina. Hoc igiẽ tp̃e cum
omissis tragœdiis historiã ciuilis belli iter cæsarẽ & põpeium scribere icipet: dehortaẽ illum a scribẽdo: tanq̃
nõ posset huiuscemodi res pagiis sine offensione multoꝶ adhuc uiuẽtium. Nã & si augustus oia iã pacasset: tñ
clandestina odia multa in hoium mẽtibus residebant. Versaẽ igiẽ poeta in genere deliberatiuo: cuius finis
est utilitas: quæ diuidiẽ in tutum & honestũ. Quapp a tuto arguit ut abstineat ab historia ciuilis belli ne am//
bulet p ignes cinere tectos. Itẽ ab honesto cum honestũ sit nõ refricare uulnera belli iam p̃teriti. Non enim
renouanda discordiarum memoria: sed penitus delẽda est. Quod & pythagoras mystice iubebat. Est enim
in suis p̃cept is: ut si uspiam sanguis humanus sparsus cernaẽ: ilico lapidibus obruaẽ. Motum. i. tumultũ &
cõmotionẽ & in snia bellum. Non. n. participiũ est: sed uerbale nomẽ hic motus huius motus. Alii uolũt par
ticipium & subintelligũt bellum. Ciuicũ: ciuile. Ex metello cõsule: plæriq; huic bello initiũ dant ꝯsulatum.
Marcelli & lẽtuli: quo tp̃e in senatu agitatũ est de successore Cæsari mittendo: cum ille negaret se exercitũ di
missurum nisi põpeius quoq; dimitteret. Qui uero rẽ altius repetit a cõsolatu metelli celeris & Affranii inci/
piunt. Causas belli: quæ fuit nimia in pompeio Cæsareq; cupiditas impandi: cum uterq; plusq̃ in libera re//
publica deceret posse niteref. Pompeius. n. iam in ciuitate summus Cæsarẽ sibi adiunxit ut illius opibus muni
tior aduersus æmulos eẽt: atq; adnitẽte pompeio cæsari gallia ꝓuincia in qnquẽnium cum ualido exercitu
decreta est: dãnante id cõsilium Cicerone: q hoiem oi uirtute p̃stantẽ nimis extolleret. Finito deinde qnquẽ
nio cum rursus in aliud qnquẽnium sibi iperium ꝓrogatum eẽt: demum illius potẽtiam exhorrere cœpit põ
peius: atq; ea moliri qbus a tanto gradu uiꝶ iam sibi suspectũ deiiceret. Nam & legionẽ: cui labienus p̃erat: &
a cæsare repeti & sibi tanq̃ contra parthos ituro tradi curauit. Simul ẽt noluit ꝙ illius absentis rõ in cõsula//
tus petitione haberef: neq; poterat ille urbem igredi: si triumphum asseq uolebat. Maxime ergo exarsit ꝙ sibi
ita dolose triumphus eriperef: ergo cum multa ẽt iusta negaret cãm dedit ut aius dñandi cupidus quæ iniu//
sta eẽnt aggrederef. Optime ergo Lucanus. Atq; arma tenẽti ola dat q iusta negat. Vitia iperatoꝶ: nam in
pompeio nimia arrogantia cum neminẽ sibi parẽ cuperet. In cæsare nimia dominãdi cupiditas apparebat.
Fortunæ: q̃ ludibrio habet res humanas. Graues amicitias: nam nisi affinitas amicitiaq; inter pompeiũ &
cæsarem itercessisset neuter ad tantas opes aspirare potuisset: ergo graues & molestæ populo Ro. cum illoꝶ
amicitia libertatẽ ad exitum tandẽ deduxerit. Arma un. quasi deposita: nam unguntẽ ne rubiginẽ cõtrahãt
nondũ expiatis cruoribus. i. purgata cæde uel uncta cruoribus. i. ifecta: qa unctuositas q̃dã appet in sanguine.

ANT. Periculosæ plenũ aleæ. i. piculosi ludi: itulit qppe pi
culũ p̃riæ ac ciuibus fere cũctis. Vel piculosæ aleæ inqtqm scri
ptori piculum iferret uera dicẽti qbus offendenẽ adhuc uiuen
tes. Inde ait & incedis p ignes &c. Idest p odia belli ciuilis sub
specie pacis latẽtia. Seueræ tragœdiæ. i. tristis & grauis. Tra/
tragus gœdia qppe est hæroicæ fortunæ i aduersis cõprehensio: dicta
a τραγοσ & ωδὴ qa olim auctorib⁹ tragicis tragus. i. hircus
p̃mium cantus p̃ponebatur: qui liberalibus die festo libero pa

Tractas/& incedis per ignes
Suppositos cineri doloso.
Paulum seueræ musa tragœdiæ
Desit theatris. mox ubi publicas
Res ordinaris/grande munus

Cecropio repetes cothurno:
Insigne mœstis præsidium reis:
Et consulenti pollio curiæ:
Cui laurus æternos honores
Dalmatico peperit triumpho.
Iam nunc minaci murmure cornuum
Perstringis aures/iam litui strepūt:
Iam fulgor armorum fugaces
Terret equos/equitumq; uultus:
Audire magnos iam uideor duces
Non indecoro puluere sordidos.
Et cuncta terrarum subacta:
Præter atrocem animum Catonis.
Iuno/& deorum quisquis amicior

tri imolabat':nam ut uarro.inqt depascit uitem hic & Horati⁹ in arte scribit. Carmīne q tragico uilem certauit ob hircū. Alii putant a faceq quam græcoꝝ qdam τρύγα appellāt:tragœdiā noiatam mutatis līs quasi trygadiā:qm̄ olim nōdum psonis a thespide repertis tales fabulas perunctiota fecibus agitabāt. Vnde Horatius.Ignotum tragicæ genus inuenisse camœnæ Dicit':& plaustris uexisse poemata thespis. Quæ canerent agerentq; peruncti fœcibus ora. Post hunc psonæ pallæq; reptor honestæ Aeschylus:& modicis instrauit pulpita tignis Edocuit magnumq; loq nitiq; cothurno. Cæteꝝ comœdia a tragœdia differt.nam in tragœdia iterdicuntur duces heroes reges: i comœdia uero humiles atq; priuatæ psonæ.In illa luctus exilia cædes.In hac amores & uirginū raptus.In illa item lætis rebus exitus tristis: tristia namq; tragœdiæ propriū. Est.n. tragœdia miseriarū cōprehēsio: hæc oia ex diomede accepimus.

Trux psona — Aeschylus — tragœdia — comœdia

Res publicas.i.publicaꝝ reum hystoriā. Cecropio cothurno.i.atheniēsi a cecrope rege:nam ut ostēdit Horati⁹ i arte:& Porphyrio:thespis genere atheniēsis primum tragœdias scripsit:ad quas agēda. plaustro circa ciuitates agebat'. Post hūc æschylus ēt atheniensis primus tragœdiis personā & pallā & cothurnos dedit:ut patuit p horatium. Insigne psidiū:eum causas actitasse innuit. Consulēti:scilicet tēper qd' eius prudentiā idicat & sapiam. Cui laurus:quo pacto triūphātes romāi duces lauro coronatē' & aurato curru p urbē in capitolium uæherentur latissime uideto in epodo nono. Dalmatico triumpho: Asinius pollio orator fuit:& consularis:q de dalmatis triumphauit.lxxx.q; ætatis suæ anno in uilla tusculana obiit: ut tradit Eusebius. Iam nunc minaci:uult pollionem hystoriam optima eloqntia confecisse:ita q ola fieri potius q̄ scribi uiderētur. Perstringis.i.obtundis. Litui:de lituo late in ode prima. Subacta:a Cæsare.s. Catonis:de hoc in ode.xii.supius. Iuno & deoꝝ:ordo est:iuno & qsquis deoꝝ amicior aphris ipotens cesserat: inulta tellure rettulit inferias iugurtæ nepotes uictoꝝ: Est āt sensus q iuno & dii qui aphros tutari frustra noluerant uictorum romanorum nepotes in aphrorum ultionem traxere.

¶ACR. Periculosæ:piculum inferētis. Aleæ:in militia igitur alea ludebat':ne exercitus ocio torperet: q aūt piculosæ addit:fraudē & liuorē ludo illo pdeuntē respexit. Cineri doloso:allegoricos dixit: sicut ignē cinere optumita adhuc odia belli ciuilis sub specie pacis latere:nec tutum eē p hystoriæ ueritatē cū offendimi⁹ amicos q ea gesserūt. Paulū seueræ musa tragœdiæ desit theatris:ut deposito tragico stilo pollio cauti⁹ cœpta describeret:uno.n.tpe tragœdiam & hystoriā scribebat.i. nō cantet' in theatris ædita a te tragœdia dum occuparis hystoria:actus publicos referēdo. Cecropio:atheniēsi:thespis.n.apud athenas primus tragœdiā frequētius dixit usu cothurnoꝝ:ut sola Sophocleo tua carmina digna cothurno. Præsidium:fuit.n.& causidicus pollio:& defensionē reis frequēter impēdit. Et consulēti:hoc est curiæ expetēti a te das consiliū. Cui laurus æternos:laurum hic pro uictoria posuit:salonas. n.pollio dalmatiaꝝ cœpat ciuitatē: unde & suum filium:eo q natus ibi erat saloninū appellauit. Cui laurus:ut poetæ cōuenit. Nam & carmina faciebat Virg. Pollio & ipse facit noua carmina. Iam nunc minaci:laus relatoris:tanq hæc ipsa:quæ scriberet ita cōmēdaret:ut se auditor crederet iteresse:ut Vir. Tum phaetontiadas musco circūdat amaræ Corticis. Fugaces:aut ueloces:aut splēdorē pauescētes armoꝝ. Equitum uul.ut ēt hoies terreret fulgor exercitus. Audire. m.uidet' mihi ut audiam aut ipsos cōcionantes duces:aut referētē de ducibus pollione. Non ind. glorioso puluere bellico sordētes. Atrocē:constantē:portius.n.cato apud uticam elegit potius interire q̄ in hostium potestatem uenire. Iuno &.d.ordo est:iuno & quisquis deoꝝ amicior aphris impotēs cesserat.

¶POR. Periculosæ plenum opus aleæ Tractas & incedis p ignes suppositos cineri doloso. Allegoricos āt adhuc odia belli ciuilis sub specie pacis ostēdit. Nec tutum eē hæc scribere. Paulū.s.m. tragœdiæ desit theatris:qm̄ inqt hæc scribere destinati parce tantisper tragico stilo Seuerā aūt tragœdiā merito dicit q tristia fere sint argumēta tragœdiaꝝ. Mox ubi pu.i.ubi histories q̄ publicas res ptinēt. Ordinaris.i.descripseris. Insigne mœstis præ.r.p qd' significat:& fortissime eum cās reoꝝ in iudiciis defenderet:& pterea prudentissima cōsilia in senatu dare. Cui laurus.æ.h.iō hoc dī qa pollio salona urbe ex dalmatis capta triūphauit. Grande munus.c.r.co. cecropio cothurno inqt qa apud atheniēses primum est scripta atq; acta tragœdia thespi inuētore eius atq; actore. Iam nūc mi.m.c.iā uideor uidere & audire ea quæ historia refert:p quod signat ui eloquētiæ pollionē oia fere'añ oculos in relatione pugnaꝝ inducere. Fugaces terret æ p uelocibus accipe:& in sermone hodieq; fugam p uelocitate dicimus:cū de equis loqmur. Audire ma.iā ui.d. Ambiguū:utrū.n. ipsos duces cōcionantis audire se dicat:an pollionē de ducibus narrantē incertū est. Non indecoro puluere sordidos:Speciose ac decēter dictū puluere nō indecoro sordidos quasi puluere bellico pulueratos. Præter atrocē aīum catonis.M.portium catonē signat: qui uticæ maluit se iterficere iminente cæsare q̄ in potestatē eius uenire. Iuno & deoꝝ qsqs amicior aphris.Sensus est:iuno & qcunq; alii dii carthaginēsibus fauerant ultionē uastæ aphricæ ex posteris eorum qui eam uastauerunt:nunc recceperunt.

¶CHRI. Plenum aleæ:plenū fortunæ:nā quēadmodū aleaꝝ ludus semp piculū affert: dubius.n. est in eo euētus:sic & ipsa fortuna piculū affert multos offendēs i historia scribēda. Ignes suppositos cineri doloso: optia trāslatio nā quēadmodū euenit ut q credūt p cinerē iā frigidū ambulare sæpe ledūt' ab igne supposito,

cineri quê adesse nô suspicabant^r:sic tu describêdo historiã putas inuenire aios uacuos oî ꝑturbatiôe. At multi clãdestinû & occultû retinêt odiû. Doloso cineri:dat sensum rei isensatæ:nô.n.sensum hêt:ut patet dolos ignis:queâdmodû ex dolo suã mêtê occultât hoies:id ergo qđ casu uenit igni dolo dat. Seueræ tragœdiæ q̃a & sæuerissimæ res î tragœdia tractant^r & seuerus in illis stilus adhibet^r. Absit theatris.i.ne scribito tragœdias & patere ut desint theatris î qbus ꝑ mimmos ꝑsonatos côsueuerût agi:& hoc ad paruû tpš:donec tu ordines reipu.i.describas historiã:deinde redibis ad tragœdias scribêdas. Grãde mu. nã grãdia côtinet tragœdia. Cecropio cothurno.i.atheniensi. De poematû origime nô multû côstat apud scriptores: tñ plærîq; inuêtionê tragœdiæ. Tespi atheniêsi tribuût. Sed hæc in poetæ poetica latius. Dixit igit^r atheniêsi ꝑp loca a cecrope athenaꝶ regeq; quê dicût urbê hactenus pagos distributã mœnibus cinxisse. Fuit ât cecrops iisdê tpib^9: qb^9 Moyses apud hebræos populû ab ægypto reduxit. Insigne ꝑsidiû:excellens defensaculû. Mœstis reis.i. iis reis q cû in graui piculo uersent^r mœsti sût. Et ꝑsidiû ết curiæ. Côsulêti.i.ꝯsiliû petêti:sñia est:posse pollionê sua eloquêtia & in foro amicos defendere & in senatu optimû côsiliû in dicendis sententiis dare. Ergo & publice & priuatim ꝓdest. Erit ergo ordo:o pollio isigne ꝑsidiû reis & curiæ:tu tractas motû ciuiû & reliqua.

Cui laurus.i.uictoria q̃ laurû meruit. Iam nûc:ostendit quantû ualeat eloquêtia cû ita exꝑsse narret: ut res geri & nô narrari uideat^r. Perstringis ꝑcutis:obtûdis:ut.n.oculi nimia luce ꝑstringunt^r: sic aures nimio sonitu. Cornuû:q̃a grauiorê sonum emittût murmur dixit. Iam fulgor armoꝶ: nã apparebat î historia Pôpeianos solo armoꝶ cæsarianoꝶ splêdore terreri. Fugaces uel q̃a in fugã uertunt^r: uel ueloces:equitûq; uultus êt terrêt equos:ostêdit.n.quãta ferocia in illoꝶ facie appareret. Audire uideor:maxima ꝓfecto laus scriptoris:q ita animos legêtium moueat:ut sibi pugnæ îteresse & uictores duces audire uideat^r:qui clamore suo & cômilitonibus audaciam & hostibus terrorê iniiciant. Nam ut teste Homero ostendunt qui de re militari scribût nô pua laus est in duce uti in ꝓlio magna uoce. Sordidos puluere nô idecoro:nam decoꝶ est uictoribus cû aut puluere:aut cruore deturpati sunt. Atrocê constantê rigidû & inflexibilem. Magna oino laus sed quæ ꝓpria sit tãti uiri:de cuius morte in superioribus dictum est. Iuno:sñia est si iuno olim cessit romanis expugnantibus carthaginê:neq; suos defendere ualuit:his tñ tpibus ulta est ueteres iniurias:cû tanta in africa romanoꝶ strages facta sit:ergo & iuno & quicunq; aliorum deoꝶ amicior carthaginensibus.

Aphris/inulta cesserat impotens
Tellure/uictorum nepotes
Rettulit inferias iugurthæ:
Quis non latino sanguine pinguior
Campus sepulchris impia prœlia
Testatur/auditumq; medis
Hesperiæ sonitum ruinæ?
Qui gurges/aut quæ flumina lugubris
Ignara belli? quod mare dauniæ
Non decolorauere cædes?
Quæ caret ora cruore nostro?
Sed ne relictis musa procax iocis
Cææ retractes munera neniæ:
Mecum dionæo sub antro
Quære modos leuiore plectro.

CANT. Rettulit inferias. iferiæ sunt sacra mortuoꝶ: q̃ iferis soluût^r:similiter li.xi.æn.ait Maro de ænea i funere pallãtis. Vinxerat & post terga mãus quos mitteret umbris Inferias:cæso sparsuros sanguie flãmã. Iugurthæ:hûc ꝓ cûctis aphricæ impatoribus posuit: fuit.n.iugurtha rex numidaꝶ:cû quo pop.Ro.bellû gessit magnû & atrox. Vir erat ipigri & acris igenii: tãdê a baccho mauroꝶ rege & pacis auctore isidiis captus est:& uictus Syllæ traditus & ab eo ad mariû deductus quê uinctû i triûpho Marius duxit:de quo latius i Epodo nono. Quis nô latino. Ordo est. Quis cãpus pinguior latino sanguie.i.ꝑp latinum sanguinem sepulchris non testat^r ipia prælia: & hesperiæ ruinæ sonitû auditum medis. Auditû medis:ubiq; sed.n.ciuilium belloꝶ tumultus auditi sunt ꝑp uaria uariis locis habita ꝓlia. Gurges.i.mare ꝑ tapinosim.i. humiliationem. Ignara.s.fuerût. Cæsar.n.in hispania cû legatis Gn.Pôpei petreio & afranio pugnauit: quos ad deditionem sibi coegit in illyrico mari tribunus Vulteius cû magna manu cecidit:côtra quê Octauius libo pugnauit pôpeii legatus:in aphrica uero curio piit missus a cæsare: pugnatum ê in epyro apud dyrachium contra pôpeiû tandem in thessalia:q uictus in ægyptû fugit:ubi obtruncatus est. Postea ibidê cæsar côtra pôpeii ꝑcussores acriter pugnãs illos debellauit:in aphrica deinde côtra cæsarem pugnarût Scipio qui fugiês occisus fuit ab hoste petreius êt & iuba rex mauritaniæ uicti fugerant iuba in sua regia magnifice epulatus: petreû orauit cædem: ille regi obsecutus ê:Postea sibiipsi. Cato ubi id accepit: nã uticã seruabat sibi mortem côsciuit: i ipso occeani hostio uarus diusq; legati côflixerunt:sed occeanus utrãq; classem naufragio ꝑdidit In hispania apud mundã pugnãdo fugientê. Cn. Pompeium cesonius apđ lauronê oppidû côsecutus iterfecit:Cæsar in patriã uictor inuectus ê:postea côtra sextû pompeiû sæpius augustus pugnauit & uicit. De iis ât oibus. L. florus auctor est. Dauniæ cædes.i.italiæ ꝑ synecdohen:de daunia uero uideto. li.i.in ode.xxii. Sed ne relictis:ad musam poeta se uertit:quæ relictis iocis seria grauia & lugubria cecinerat ꝑsenti ode: hortatur q; illã secû quærere leuiora:qualia uidelicet lyricis conueniunt uersibus. Procax.i.petulãs: imoderata impudês:iportuna. Cææ næniæ:cæa teste pli.lib.iiii.insula est in mari ægæo quæ tñ Cœos a græcis dr. Strabo êt lib.x.scribit Cœon unam e cycladibus esse: quæ quum quaternas contineret urbes Tetrapolis uocitata est. Duæ suo tempore erant Carthea.s.& ea quã iulidem appellãt. Ex iulide Symonides condendoꝶ auctor carminum duxit originê. Itê Erasistratus medicus isignis:& Aristo.ꝑipatheticus. Cææ næniæ:id ait quoniam symonides lyricus poeta ex Cæa oriundus primus Næniam instituit:idest carmen lugubre: quod mortuis dicebatur:& planctus optime descripsit. Auctores Acron & Porphyrio. Tullius êt lib. ii. de legibus scribit q;

iubæ mors
petrei mors
Catôis mors

Cæa
Cæos
Symonides
Aristo.

nænia pprie cantus est lugubris & laus in funere honoratoꝝ uiroꝝ. Diomedes quoq; ait ad carmē qđ cum lamētatione extremū atq; ultimū mortuo accanit' nænia dr. Declinat' aūt hæc nænia næniæ ut musa musæ: nti hoc in loco: ūtē in numero plurali hæc nænia næniōꝝ: ut ibi li.vi.fasto. Næniaq; in uolucres falsa figurat anus. Modos: uersus & modulationes. Leuiore .i. lyrico nō thragico uel heroico. Dioneo antro .i. ueneteo dione si qdem ueneris tertiæ mater fuisse dr ex Ioue: ut scribit Tullius in libro de natura deorum. nænia dione

ACR. Inulta tellure rettulit inferias iugurtæ nepotes uictoꝝ .s. romanoꝝ qui carthaginē uicerant. Et deorum qsquis tanq̄ ciuilia bella: q postea gesta sunt in aphrica ad uindictā aphricæ supatæ iunōis ira uel deoꝝ fecerat cōmoueri. Iugurthæ: Hannibalē intelligi uoluit in cōmemoratōe iugurthæ: aut certe qa in aphrica tpe ciuilis belli multi pōpeiani occisi sunt. Quis nō latino sanguine pin. qs nō romanoꝝ sanguie uel sepulchris cāpus repletus. Luc. Totoq; ex or. te uincere perit. Auditūq; .m. p cladis magnitudine dicit ciuilia bella ēt psis audita. Vir. Europæ .a.a.s. cōcurrerit orbis Audit. & si quē tellus extrēa refuso Sūmouet oceano. Quis gurges: tapinosis est. Gurgitē .n. pro mari posuit: ut Apparēt rari nātes in gurgite nasto. Quod mare dauniæ: apuliæ: a dauno: sed p apuliā oīs Italia accipiēda est in qua sanguis romanoꝝ fusus est: uel qa p adriaticum mare de brūdusio cæsar psectus est pompeiū sequēs. Luc. Brūdusiū decimis iubet hāc attingere castris.

Nō decoloranere cædes: a pprio colore mutauere. Luc. Tū primū rubuit ciuili sanguine nereus. Quæ caret ora: pars regiōis aut terræ. Sed ne relictis .m. p io .i. ne quū lyrico carmine aptiores sunt ioci iprobe faciat musa si lugubria misceat. Ordo est: sed tu musa pcax ne relictis iocis retractes munera næniæ cææ: q̄re mecum sub dionæo antro modos leuiore plectro. Næniæ: nænia carmē lugubre qđ mortuis dicebat': qđ nunc græce epithaphion appellat': qđ symonides græcus poeta lyricus primus īstituit a cæa insula oriūdus: unde & cææ næniæ posuit: de qua Virg. cui pinguia cææ: & Oui. Cingit' ægæo insula cæa mari.

POR. Impotens aūt non potēs. Id enim ad uictos sine uirtute intelligēdum. Rettulit inferias iugurthæ. Nunc latius intelligit oibus. Quis nō latino sanguine pinguior cāpus. Campus: nullus ē q nō sepulchris Romanoꝝ bella ciuilia fuisse & sanguine Romano pinguē factū se ostendat. Auditūq; medis hespiæ sonitum ruinæ. De supiore ostēdit: sic .n. intelligendū: Quis non campus sepulchris testat' impia plia: sonitumq; hespiæ: quem etiam Medi audiuerūt. Sonitum autem ruinæ medos audisse: idest sup orbem trāsilire p hyperbolem intelligēdum. Cuius sensus ex subiectis magis illustrat' q dixerit. Quis gurges: quæ flumina lugubris ignara belli. quod .m. dauniæ non decolorauere cædes. Daunia a Dauno rege Apuliæ ac p hoc Italiæ: ac deinde romanæ intelligendum. Sed ne relictis musa pcax iocis cææ retractes munera næniæ. Nænia lugubre carmē est quod in mortuos cantat'. Symonides aūt ex cæa insula lyricus poeta θρηνουσ .i. plāctus optime descripsit. Inde cæā næniam appellauit: sensus est aūt: cū lyrico carmini aptiores loci sint pcaciter egeris o musa si lugubria potius dioneo modulata plectro fueris q̄ uenerea q leuioribus modulis aptantur.

CHRI. Cesserat .i. tanq̄ uicta discesserat tellure iulta .i. quā ulcisci non potuit: inulta ergo nō uindicata: nā passiue posuit. Impotēs: qa reluctari nō potuit: nunc rettulit iugurthæ .i. Hānibali: nam nomē p nomine sæpe ponunt poetæ. Nepotes uictoꝝ .i. milites Romanos nup cesos in aphrica q posteri sunt eoꝝ qui supauerant Hānibalem. Inferias .i. ut eēnt inferiæ: sunt .n. īferiæ sacra qua exhibent' defunctis. Erat aūt de more apd' antiquos: ut si qs dux in acie cesus esset: q capti essent ex hostibus ad illius tumulū tanquā hostiæ mactarent'. Quare Virgilianus Aeneas: ut Pallāti huiuscemodi inferias: faciundas curaret. Sulmone creatos q̄tuor hinc iuuenes: totidē quos educat ufens Viuētes rapit inferias: quos imolet umbris. Captiuoq; regi pfundat sanguine flāmas. Rettulit: p geminā .t. scribit' ut re quæ natura breuis est: positione lōga reddat': sic etiā reppuli & repperi dicimus geminata cōsonante: notat aūt in hoc loco poeta ingētem stragem Romanoꝝ in aphrica: nam quo plio Scipionē & Iubā supauit Cæsar qnquaginta holum millia desiderata sunt. Quis pbat inferias eē aphricanis factas. Pinguior: nā pinguescit terra humanis cadaueribus. Quis ergo cāpus non est pinguior sanguine nro: quasi oīs campus est pinguior .l.s. sic Vir. Nec fuit idignū si pis bis sanguine nro Aemathiam & latos hemi pinguescere cāpos. Auditū medis .q.d. extremi orbis habitatoribus: sic Virg. Audiit & si quē tellus extrema refuso Submouet oceano. Quis gurges: ois aquarū congeries gurges est: & p tapinosim p mari capit'. Vir. Apparent rari nantes in gurgite uasto. Est aūt expolitio: nā mutatis uerbis sæpius eandem pfert sniam .s. oēs orbis ptes sparsas eē Romano cruore. Decolorauere: Valde colorauere: q̄uis multiplices uariiq; sint colores: tñ principes ex qbus reliq manant albus nigerq; sunt. Veꝝ cum poetæ coloratū dicunt nigrum: & nō albū intelligūt: & qa sanguis ita purpureus est ut nigrescat: idcirco dixit decolorauere: ut de augeat: possumus ēt ponere de. priuatiue ut sit decolorauere .i. suo colore priuauere: q̄uis nullus pprius uideat' esse color aquæ. Dauniæ: Italiæ: ptem .n. p toto posuit. Est aūt daunia apulia. Nostro: latino & Romano. Vir. Tum quoq; littoribus nris. Sed ne relictis: Dum tragicū laudat poetam ipse pene tragicus factus est oblitus psecto qđ in supiorib9 dixerat. Nos cōuiuia: nos plia uirginū: in quo ostendit se de rebus tenuiorib9 scribere decreuisse: ergo cohibet musam ut altiora illa relinquat. Ordo est: sed tu o musa pcax .i. petulās: quæ fines egressa tuos aliena īuadis q̄re mecum modos leuiore plectro .i. carmina leuiori stilo facta sub antro dioneo: sub antro ueneris .i. in rebus lasciuiorib9 & nō grandibus: ne tu retractes: repetas munera næniæ cææ relictis iocis. Modos: modulationes quos ēt numeros appellāt: ut numeros memini si uerba tenerē. Plectro: pectinem latini dicūtur. Vir. Iāq; eadem digitis: iam pectine pulsat eburno πλήκτρον .n. παρα τὸ πλήττω: pcutio. Næniæ: carmē lugubre est nænia qđ nomē aliq uolūt dictū esse p onomatopœiā: qa ipse syllabæ exprimūt aliqd lugubre. Alii ab eo qđ νεον .i. ultimū. Erat .n. ultimū qđ defunctis caneret': uel ab ultima chorda cytharæ quæ nænia dr. Cææ .i. a symonide poeta inuētæ q ex cæa insula fuit. Dioneo: ueneteo: nam tertia Venus ex Ioue & Dione filia fuit. Dione autem nata est ex theti & oceano: sed & uenus dione appellatur.

Antro ergo idoneo .i. in locis uoluptuosis & ad uoluptatem potius q̄ ad res grandes spectantibus.

ℭArgumentum. ODES.II.

ℭANT. Saluftiũ poeta a liberalitate & tẽperãtia celebrat̃ dicẽs latẽti pecuniæ nullũ eſſe ſplẽdorẽ honorẽue aliquẽ:niſi qs ea tempate utat̃. Affert ad id ꝓculei exemplumq̃ erga fratres fuit liberaliſſimus:uñ dicit illum perpetua fama notũ fore:aſſerit itẽ late regnare illũ ſolum qcunq̃ cupiditates ſeq̃ ipſum domuerit facit deinceps comparationẽ ab hydropico ad auarũ:ſicut.n.hydrops bibendo plus ſititita nunquã ſatiat̃ habendi ſitis & poſtremo inquit ꝙ ſapiens non appellat beatum illum q diues aut rex fuerit:ſed q ſine rerũ cupiditate & auaritia uixerit. Nã ut Cicero inqt animus tuus oportet ſe iudicet diuitẽ: nõ hominũ ſermo neq̃ poſſeſſiones.

Nullus argẽto:metrũ eſt ſimile ode ſecunde libri primi.

Nullus argẽto:ordo eſt.O Criſpe Saluſti inimice lãnæ: nullus color eſt argento abdito terris auaris niſi &c. Eſt aũt ſenſus ꝙ latenti pecuniæ nullus ineſt color.i. ſplẽdor & honor:niſi tempate modeſte in uſu fuerit. Auaris terris. Auaræ terræ dicunt̃:qm̃ bona multa in eis latent & celant̃:ut theſauri & hmõi. Inimice:uocatiui caſus ẽ: mice.n.trocheus ẽ. Lãnæ:& lãna & lamina indifferẽter dĩ.

Lãnæ.i.latæ maſſæ argenteæ: q̃ ipſa pecunia ẽ. Erat aũt Saluſtius pecuniæ inimicus:qm̃ non terris uti auari ſolẽt celabat ſed impendebat potius neceſſariis rebus & oportunis modeſte quidem & tẽperate. Temperato uſu:non parco uel ꝓdigo:prodigus.n.in libro ſecũdo ethicoꝝ ait philoſophus in erogando exuperat in capiendo deficit. At illiberalis atq̃ auarus in capiendo exupat:in erogãdo deficit unde exuperatio & defectio bonum ipſum corrũpunt mediocritas uero conſeruat. Proculeius:fuit is romanus eques & auguſti amiciſſimus de quo Plutarchus ſcribit in antonii uita:dicit.n.ꝙ antonius paulo antequã expiraret admonuit reginam Cleopatram ut ſibi ac rebus ſuis conſuleret:& maxime omnium qui cum cæſare auguſto erant proculeio ſe crederet. Mortuo antonio auguſtus ꝓculeiũ miſit ut curaret cleopatrã uiuam in eius ptãtem habere poſſe. Demum quũ illa arrepto enſe uoluiſſet ſibi ipſi mortẽ inferre proculeius enſem e manib⁹ ademit. Acron præterea & Porphyrio dicunt hunc proculeiũ ita piũ erga fratres ſuos Scipionẽ & murenam fuiſſe:ut ſpoliatis fratribus bello ciuili patrimonium ſuum ex integro diuideret:quod cum eis ante quoq̃ diuiſerat.

ꝓdigus
ꝓculei⁹
uolu
ptas ira
animus
Libya
ery/
threa
geriões

Aget.i.ducet p ora uirũ. Penna metuẽte ſolui.i.alis ſemper uolantibus ne ab aliquo ſoluant̃:fama aũt quonam pacto pennas habeat legito li.æneî.iiii.Maronis. Auidũ do.ſpi. Difficili⁹.n.eſt:ut ẽt heraclyto placet:uoluptati repugnare q̃ iræ:ut philoſophus li.ii.eth.inqt. Et Saluſtius in iug.ait ſed dux atq̃ impator uite mortalium animus eſt. Valerius quoq̃ li.iiii. inquit ꝙ animi moderatio mentes noſtras impotentiæ & temeritatis in curſu tranſuerſas ferri non patit̃:quo euenit ut reprehenſionis morſu fit uacua. Auidũ pecuniæ.ſ.iubet.n.auaritiam fugari. Libyã:libya aphricæ regio eſt ægypto contermina ut Pli. li.yi. Gadibus:in ipſo capite beticæ ab oſtio freti Gadis inſula eſt longa paſſuum millibus.lxxy. Lata aũt paſſuũ milibus.xii.quæ tribus millibus abeſt a continente habebat oppidũ ciuium romanoꝝ quod appellabat̃ Auguſtana urbs Iulia:ſed ab eo latere quo hiſpaniã ſpectat iſula eſt in longum ducentoꝝ.M.paſſuum:quadraginta milium lata. In qua prius oppidum gadium fuit dictum erythrea:qm̃ tyrii ab origine eorum orti ab erythreo mari ferebãt in hac gerionẽ habitaſſe exiſtimat̃:cuius armenta hercules abduxerit auctor eſt Plinius li.iiii.c.xxiii.de inſulis in oceano Vterque penus: gaditanus ſcilicet & carthaginẽſis:pœni.n. carthaginẽ ꝯdiderũt:& urbẽ in gadibus quam erythreã appellarunt:qd̓ iam ſupius dictũ eſt. Vni.i.ſibi ipſi.

Secunda ode Dicolos tetraſtrophos ad Saluſtium.

Nullus argento color eſt auaris
Abdito terris inimice lamnæ
Criſpe ſaluſti/niſi temperato
Splendeat uſu.
Viuet extento proculeius æuo:
Notus in fratres animi paterni;
Illum aget pinna metuente ſolui,
Fama ſuperſtes.
Latius regnes auidum domando
Spiritum/quam ſi libyam remotis
Gadibus iungas/& uterq̃ pœnu.
Seruiat uni.

ℭACR. Nullus at.co.eſt.a.auaræ.n.terræ dñr:cũ id in ſe recipiũt qd̓ nõ ampliato reddũt fœnore. Saluſtium cryſpũ alloquit̃ hyſtoriograpũ equitẽ Ro. Auguſti amicum:libertatem & magnificentiã animi ſui deſcribẽs argẽtum aũt ꝓ pecunia abdita in theſauris dixit. Senſus aũt hic eſt:diuitiarũ ſplendorem nullum eſſe niſi honeſte in uſum fuerit:auaris aũt recondendo creſcit ſola cupiditas:ut Iuue. Creſcit amor.n.q.i.p.c. Vnde & hydropici morbo cõparauit hoc uitium:ꝙ nimietate ſitis & potus deſiderio creſcente ægritudine uel uterus auget̃. Inimice lãnæ. Lamam ꝓ infabricata & rudi materia argẽti poſuit quæ obſcuratur ab auaris celata:& uult intelligi Saluſtiũ occultare diuitias. Temperato: moderato uſu ne crederet̃ ꝓhibendo auaritiam ſuadere luxuriam. Viuet extento proculeius.æ.in perpetuũ: ut uiuuſq̃ per ora feret̃:proculeium eqtẽ ro.laudat amicũ augſti q pius ſic erga fratres ſuos Scipionẽ & murenam fuit ut ſpoliatus bello ciuili patrimonium ſuũ ex integro diuideret:qd̓ cum eis iam ante diuiſerat. Animi paterni:qui paternũ fratribus impẽderit amorẽ. Aget:ducet p notitias oĩum. Fama ſupſtes:qb⁹ bõi facti fama ꝑpetua ſit: nec pẽna eius hoc

ꝓculei
liberali/
tas
Gades

est uolatus ad posteros solui possit. Volare.n.famã:& Vir.ponit.Fama uolat pulsum regnis cessisse paternis Idomenea ducem. Latius regnes auidum.d.f.latius inquit regnes cupiditatem uincẽdo q̃ si per uniuersum orbem possessiones extendas. Gadibus iungas:gades aũt oppidũ est in Hispania a pœnis cõditum: aut qa in parte aphricæ ponit̃ qcquid freto aut gadibus separat̃:ideo qđ utrinq̧ pœnũ dixit locis diuisum: uel certe quia carthago & in hispania est quã spartariam uocant. Vterq̧ pœnus.i. oriẽtis & occidẽtis aphricanus.

¶POR. Nullus argẽto color est auaris:Hac ode Salustiũ Chrispum eqtem romanũ Augusti amicũ alloquit̃ qua liberalitatẽ & magnificẽtiam ai eius descripsit. Argentũ abditũ:p pecunia recõdita in thesauris dixit:& ẽ sensus:diuitiaꝶ splẽdor nullus est nisi honesta rõne fuerit in usu. Inimicæ lãnæ:lama p rudi & infabricata materia posuit p qđ signat nõ libẽter hẽ abscõditas & sine usu diuitias. Viuet extẽto pculei⁹.æ.Proculei⁹ eques ro. amicus augusti,rarissimæ pietatis erga frẽs suos Scipionẽ & Maurenã fuit:adeo ut bona sua cũ his æqs partib⁹ diuiserit:qa illi bello ciuili erãt spoliata. Viuet ex.p.æ.Ecce inqt pculei⁹ q liberalis in frẽs suos fuit æternã sibi p hãc pietatẽ memoriã parauit & p oẽ æuũ fama eius extenta est:p quam sp uolat. Illũ aget solui metuẽte pẽna fama supstes.Sic intulit fama superstes poeta:quia si fama illum agit pẽna sua quæ ab ullo nõ soluit̃:nam semp uolat. Latius regnes auidũ domãdo spm̃:Latius inqt possideas:auaritiã animi cõpescens:q̃ si p continuationẽ in hispaniã a libya possessiones extendas. Gadibus iungas:gades oppidum in hispania a pœnis conditũ. Vterq̧ pœnus:ergo inqt qa carthaginem sicut gades pœni condiderunt.

¶CHRI. Acerrima iuẽctiua in auaritiã est cũ demonstret auaros nulla fama lucere. Liberaliũ aũt nomen ubiq̧ spargi.Addit postremo diuitẽ eum esse nõ qui multa possideat:sed q aium tempantia cohibeat. Sunt aũt q credunt hũc Salustiũ esse eum qui historias scripsit:alii eius filiũ. Nullus color est auaris.Sapiẽter elegit uerbũ pluribus rebus cõe:nam sine colore est auarus quasi sine fama:ut enim res ex colore in cõspectum cadit:sic homo in cognitionẽ ex fama uenit:uel sine colore est auarus:qa ex nimia parsimonia pallescũt.Dixit aũt color pp id quod paulopost dixit splẽdor.Ordo:o crispe salusti nullus color est auaris.i. nimiũ cupidis lãnæ p laminæ:argẽto abdito terris:in cõsequẽtia nisi splẽdeat ille auarus tempato usu hoc est sine splẽdide uiuat:sed cũ usu tempato & modesto:ponit aũt lamina pro infabricata materia in quã auari aurum uel argẽtum redigunt & humi fodiũt. Inimicæ:uel per hypallagen legas:idest cui auaro inimicat̃:qa auro oẽs insidias tendũt:unde Diogenes cinicus ppterea aurũ pallescere dicebat:qm̃ omnes sibi insidiarent̃.Fodiunt autem auari pecuniã:ut Virg.Iacent penitus defossa talenta Splendeat.qđ non est in auaro.Vnde auaꝶ sordidum dicimus:ut hic idem.Quatinus id facies ut qdam memorat̃ athænus sordidus ac diues.Et alibi:obiciet nemo sordes mihi quas:tibi tulle.i.auaritiam. Splẽdeat:ex cuius usu famã & splendorem assequamur. Vnde lauti & splẽdidi diuites dicuntur:qui opes suas ad liberalitatẽ conuertũtur. Vsu:optime & sm̃ phos qui utilia a bonis diuidunt:bonaq̧ ea appellãt quæ ppter se sunt expetẽda:ut fœlicitas.Vtilia aũt quæ non ppter se:sed ppter usum earum:unde ab utẽdo utile dr̃:in hoc numero pecuniæ sunt:quæ nõ ppter se expetũtur.Quid.n.nobis cõferrent:Sed ut illaꝶ usu quæ nobis aut necessaria aut cõmoda sunt cõparare possimus:unde ipse alibi.Quid mihi diuitiæ si nõ concedit̃ uti. Tempato:nam si pecunia ultra modũ uteremur:nõ iam liberales:sed pdigi essemus. Viuet extẽto:pculeius.n.cæsarianus miles duos habuit frẽs:qui ptes pompeianas secuti & hostes publici post uictoriã cæsaris iudicati omne patrimonium amiserũt.Proculeius ergo suum illis patrimoniũ cõdonauit sibi ea satis esse dictitans:quæ ex præda cõparasset:mox suis ĩtercessionib⁹:ut illos Cæsar restitueret:curauit. Viuet æterna fama:ergo auari infamia præmunt̃. Extẽto æuo.i. æternitate quæ extẽta est & oĩa tenet:uel extẽto æuo.i.progata ætate.q.d.& si uita breuis sit fama tñ progabit̃. Notus:quasi nobilitatus:ut cõtra ignotũ pro ignobili capimus. Paterni:ergo plus q̃ fraterni:nã maior est pr̃is in filiũ amor q̃ fratris in frẽm. Pẽna:ala:& allusis ad famã quã alatã pingũt poetæ.Vir.Illã terra parẽs ira irritata deoꝶ Progenuit pedibus celerẽ & pnicibus alis:pp hoc alio in loco dixit:Fama uolat. Supstes.i.quæ illi supuiuet.Supstites dñr q aliquo mortuo supsunt:hinc nõnulli dictam uolũt supstitionẽ q parẽtes anili quadam & nõ uera religione assiduis pcibus uotisq̧ deos:ut sibi liberi supstites sint defatigãt.Testes ẽt antiq supstites appellarũt. Latius regnes:ex media phia sumptũ.Arguunt.n.psertim stoici illũ solum esse diuitẽ cui nihil desit.At uero auaro sp multa desunt:nunq̃ ergo erit diues:cõtra uero q aium suũ a cupiditatib⁹ uẽdicauit ei quæcũq̧ assunt satis sunt:nã natura paucis minimisq̧ cõtenta est:ergo diues:oĩs.n.diues est cui nihil deest:nã ut ait Cice.Animus hoĩs nõ archa diues appellãda est:hinc illud stoycoꝶ paradoxon:oẽs sapiẽtes diuites eẽ.Itẽ solos sapiẽtes liberos eẽ:solos ẽt reges:nã soli ipsi aium ita ab omni pturbatione:ab oĩq̧ nimia cupiditate coercẽt:ut & pñtibus fruant̃:& absentia nõ reqrant:nulla libidine torqueant̃ nullis honoribus in trãsuersum trahant̃ nullas diuitias expetãt.Quãobrẽ uerissimũ est qđ latius regnabimus. Domãdo spiritũ.i.aium.i.cohibẽdo illũ intra rõnis terminos:quos cũ excedit indomitæ feræ similis effert̃ q̃ si uniuersæ libyæ & hispaniæ impemus:nam nihil profuit alexãdro tot populis:ac nationibus imparet:cũ ipse interim uino iræq̧ crudelissimis uilissimisq̧ dñis seruiret:& turpissimaꝶ uoluptatũ turpissimus esset seruus. Spiritum.i.aium. Remotis gadibus.i.disiunctis ab ipsa libya:nam gades urbes est hispaniæ nõ procul a calpe colonia tyrioꝶ:ut Straboni placet.Sed poeta p hispania posuit quæ angusto freto ab aphrica diuidit̃:sñia est q lati⁹ impiũ hẽbis si aium a cupiditatib⁹ coercueris q̃ si tu cõiungeres sub ipio tuo aphricã hispaniæ & uterq̧ pœnus uel aphricanus & hispaniẽsis:qa & in hispania carthago est:uel uterq̧.i.oriẽtalis & occidẽtalis.

Crescit indulgens sibi dirus hydrops:
Nec sitim pellit/nisi causa morbi
Fugerit uenis/& aquosus albo

¶CANT. Crescit:Auro hydropa cõparat:nam ut Iuuenalis ait.Crescit amor nũmi qtum ipsa pecunia crescit. Oui. item lib.i.fast.Creuerunt & opes:& opum furiosa cupido.Et cum possideant plurima plura petunt.Sic quibus intumuit suffusa uenter ab unda Quo plus sunt potæ plus sitiuntur aquæ. auaritiæ sitis

Redditū Cyri solio] id est quasi ad regnū, quod olim Cyrus obtinuerat, perueniens. Sic Virg. Redditus his primū terris. in quibus tamen nunquam antea fuerat. et 3. Reddas incolumem finibus Atticis. id est perducas [illegible] Atticos fines. Sic redire [illegible] dicitur ad eos, quibus tunc primū [illegible]

Corpore langor.
Redditum cyri solio phrahaten
Dissidens plebi/numero beato
Rum eximit uirtus/populūq; falsis
Dedocet uti
Vocibus/regnum/ & diadema tutū
Deferens uni/propriamq; laurum:
Quisquis ingentes oculo irretorto
Spectat aceruos.

Vide Dion in Augusto

Indulgēs.i.cōcedēs. Dirus.i.deoꝝ ira missus est enim morborum fere pessimus. Hydrops:intercus dr̄ pprie aqua quā græci hydropa uocant:ut scribit Prisc.lib.yi. Cato aūt quasi adiectiuo eo est usus: dicens intercutibus stupris obstinatus pro intestinis:ut sit scdm eum.hic & hæc & hoc intercus.i. qui uel quæ uel qd intra cutē est:hydros aūt qd sit pprie uideto celsum li.iii. Cyri solio:fuit cyrus persarum rex:q subegit asiā & uniuersum,orientem in potestatē redegit:regnauit annis triginta ꝯtinuo successu totius tpis admirabiliter insignis: cui tandem ab hostibus scythis trucidato cum ducentis milibus persarum successit fili⁹.

Hydrops Interc⁹ — Cyrus — Cambyses — phrahates

Cambyses:qui imperio patris ægyptū adiecit. Scribit ea Iustinus lib.i. Phrahaten.fuit is parthoꝝ rex herodæ filius:qui trucidato patre regnū occupauit:cōtra quē sæpe Mar.Antoni⁹ pugnauit:ut testat̃ Plutarchus:scribit ēt Apianus in libro mitridatico. Acron aūt scribit aliquos dicere phrahatæ ab Antonio adēptum fuisse imperium:& per augustū postea restitutū. Quod aūt fuerit cyri filius ut idem ait minime uerū est:nam cābyses cyri filius fuit ut diximus:& q sibi regno successit. Redditum cyri solio:fuit cyrus persarum rex:regnauitq; annis triginta:ut diximus:subacta asia & uniuerso oriēte. Ergo parthis regnauit. Sensus aūt est:ꝙ uirtus & sapientia quæ a plæbe discordat tollit e numero beatoꝝ phrahaten restitutum regno persarū:hoc est sapiēs non appellat beatū & regē illum qui regnum habet:sed qui sine inuidia & sine cupiditate pecuniarum aceruos spectat. Vnde optime inquit ille. Dilige denarium sed parce dilige formam.

Sapiēs beatus — Diadēa Diadeo — inuidia

Redditum cyri. Ordo est. Virtus.idest prudentia & sapientia dissidēs plæbi eximit e numero beatum pro beatorum phrahaten redditum cyri solio:e quo scilicet eiectus fuerat. Et dedocet ipsa uirtus: idest dissuadet populum uti falsis nominibus:deferēs regnum & Diadema tutum & propriam laurum. Vni.idest soli illi.

Quisquis oculo irretorto spectat ingentes aceruos. Populumq; falsis.idest dissuadet populum beatum dicere eum qui diues est:& non sapiens. Tunc igitur falsis uocibus populus utitur:quum beatos appellat diuites & reges:quibus auaritia inest spreta uirtute:idest temperātia & liberalitate. Vnde optime Horatius idem prima epistola inquit. Ad summam sapiēs uno minor est ioue:diues liber honoratus pulcher rex deniq; regum. Valerius li.yii.c.ii.ait. Nec parum prudenter Anaxoras interrogāti cuidam qsnam esset beatus. Nemo inquit ex his quos tu fœlices existimas sed eum in eo numero reperies qa te ex miseris constare credit̃: non erit ille diuitiis & honorib⁹ abundās:sed aut exigui ruris aut nō ambitiosæ doctrinæ fidelis ac ptinax cultor in secessu q̄ in fronte beatior. Diadema tutum.i.regiam coronam διαδέω.n.nobis est corono uel circunligo. Propriam laurū.pro laurea.i.propria gloria:quæ non aliorum uirtute acquiritur:sed sua & propria unicuiq;. Oculo irretorto.i.sine cupiditate & sine inuidia. Inuidus.n.nusq̄ recta acie spectat:nisi ubi erumnæ fuerint:tunc enim lætat̃ maxime. Vnde li.ii.met. Naso ait de ipsa inuidia. Pallor in ore sedet macies in corpore toto. Nusq̄ recta acies:liuent rubigine dentes. Risus abest:nisi quem uisi fecere dolores.

ACR. Indulgens:impendens:ut indulgent uino & uertunt crateras ahenos. Dirus hydrops. hydrops subcutaneus est morbus de uitio uesicæ natus cum anhelitu fœtido & inflatione turgēte. Est aūt hydropico proprium ut q̄to amplius biberit:tāto amplius sitiat. Dirus.pernitiosus. Albo:pallenti:ut psius. Turgidus hic epulis atq; albo uētre lauat̃:diffusus.n.humor oē īficit corpus. Sensus ergo est:ac si diceret sicut sitis nisi ægritudine uicta non tollit̃:ita auaritia & cupiditas nō satiatur nisi ante aīo in sanitatē cōtinentiæ reuocato. Redditū cyri solio phrahaten:cyrus qui primus regnauit in perside. Phrahates rex pśarum cyri fili⁹:hic a parētibus destitutus regno pulsus est:& a bragmanis phis indoꝝ susceptus & eductus ē. Postea regno redditus magno iustitiæ & continentiæ documēto gessit imperium:alii dicunt ei ab Antonio ademptū imperiū & per augustū postea restitutum:uult ergo ostēdere:nō sicut uulgus putat beatā uitam regnū aut diuitias facere:sed sapiam. Dissidēs uirtus:discrepans nec habēs aliqd cū insipientibus:& plæbe cōe.ordo est. Virtus beatoꝝ.i.sapia quæ nō est apud plæbē dissidēs numero plæbis eximit phrahatē redditū solio cyri & regnū & tutū diadema deferēs uni & ppriam laurū dedocet:populū uti falsis uocibus:qsq;.s.spectat ingentes aceruos irretorto oculo. Nā quasi supiora exponēdo hic dicit. Eximit:effert. Dedocet:dedocere cupit:desuescit: aut dissuadet populū btm̄ dicere eū:q diuitiis utat̃ aut certe loqui falsum pp hoc:ꝙ factiōe eiectus phrahates regno sit. Propriāq; laurū:p laurea:hoc est speciali gloria:quæ non uirtuti exercitus sed prudentis continentiæ debet̃ perpetua. Irretorto:irreflexo a iustitia uel a continetia oculo ad cupiditatem. Aceruos: pecuniæ cumulos. Virg. Ac uelut ingentem ormicæ farris aceruum Cum populant.

POR. Et aquosus albo corpe lāgor:bella cōceptiōe aquosus lāguor.ὕδρωψ.dr̄ albū aūt corpus p pallido dictū est. Redditū cyri solio phrahatē:phrahates inqt q in regnū pśaꝝ restitutus ē nō in numero btōꝝ:sicut uulgus putat. Nec.n.regnū aut diuitiæ btōs facit. Cyri solio:regno pśaꝝ a rege Cyro:q in pside regnauit. Dissidēs plebis numero beatū eximit uirtus. Ordo est:phrahaten eximit numero beatoꝝ uirtus q̄ plebis numero dissidet:hoc est q̄ uirtus.i.sapiētia nō est apud plebē. Populūq; falsis dedocet uti:dedocet p dedocere cupit.i.dissuadere populo btm̄ dicere eū q regnū & diuitias possideat:qa falso hoc dr̄ solūmodo illū & diuitem & regē & secuꝝ esse affirmās q diuitiis alienis nō inuideat:nec eas cōcupiscat. Propriāq; laurū: laurū pro laurea:per hoc gloriā intelligimus:ppriam aūt ppetuam. Oculo irretorto:hoc est oculo non inuidenti.

CHRI. Crescit indul. Rō q̄re ditior erit q aīo īpauit:qm̄ nisi frenū cupiditatib⁹ īponamus:īfinitæ erūt ergo insatiabiles. Ergo nūq̄ diues qa sp deerit aliqd:& pbat hydropici exēplo:in quo qm̄ infinita sitis excitat̃ q̄to plus bibit:tanto plus sitit:Hydropisis græcū uerbū latine subcutaneus morbus appellatur qm̄ sub cute aqua

fit qua uenter turgescit: sic ēt & ab aqua græce denoīat̃: nã hydros aqua est. Sibi dirus. crudelis sibiipsi nam potãdo sibiipsi mortis cã est. Nec sitim pellit nisi cã morbi fugerit uenis. Nam quẽadmodũ hydropico nũq̃ cessat sitis potando: nisi pellat̃ e uenis cã q̃ sitim gignit: sic in nobis nõ satiat̃ auaritia: nisi pellat̃ ex aĩo ifinita cupiditas habẽdi. Langor aquosus. ipse morb⁹ q̃ aquã iducit: unde fit lãgor. Corpe albo. pallido: psius. Turgidus hic epulis: atq̃ albo uentre lauat̃. Lãgor ꝓprie est defectio uiriũ & succi naturalis in corpore: hinc lãguere dicunt̃ herbæ quæ arescere incipiunt: sed & animi debilitatẽ defectumq̃ lãguorem dicimus. Phrahatẽ hunc dicunt nõnulli a. M. Anto. regno exutũ: dein de suis uirtutibus ab augusto restitutũ. Alii referũt a parentibus destitutũ & regno a pricipibus pulsum ad indoꝝ phos bragmanas siue gymnosophistas accessisse & cũ sapia & doctrina multũ ꝓfecisset: tandẽ a ciuibus qui suaꝝ uirtutũ fama moti sunt in pñam reuocatũ & regno restitutũ magna doctrinæ documẽta dedisse. Ergo plus ꝓfuit regi uirtus q̃ opes aut diuitiæ. Ordo uero sit. Virtus beatũ ꝑ beatoꝝ dissidẽs plebi. i. dissentiẽs a plebe: nã uirtus quæ recta sunt sentit: plebs aũt ex inscitia falsa oĩno. Eximit phrahatẽ numero. i. e numero. s. grege q̃ reddit illũ egregiũ & remotum a numero. Enumerat iter paucos: & dedocet populũ. i. ipsam stultã & ignarã plebẽ uti falsis: dedocere ãt est cũ remouemus ex homine qd̃ prius didicerat & eum contrariũ docemus. Falsis uocibus falsis iudiciis. Deferens uni regnũ: & Diadema tutũ. i. regnum cuius insigne est Diadema & refert ad paradoxum illud qd̃ est omnes sapientes reges eẽ & eorũ regnum tutũ eẽ deferẽs ergo uni. i. soli sapiẽti. Nulla. n. uis sapiẽti uirtutes quibus uere regnat eripere põt. Et ꝓpriã laurũ ꝓpriã uictoriam & triũphũ: Nam laurum posuit ꝑ laurea q̃ coronant̃ triumphantes: & dixit ꝓpriam laurum: q̃ a nunq̃ a sapiente eripi potest huiuscemodi semper. n. de uitiis triũphat. Vnicuiq̃. i. soli. illi quicũq̃ is sit qui igẽtes aceruos. i. grandes pecuniarum cumulos respicit. Diadema

Oculo irretorto. i. nõ reflexo a iusticia ad cupiditatẽ. Est ergo sententia uirtutem facere eos reges qui propter cupiditatem auri nõ dimouẽtur a iusticia: orationis aũt cõtextus est: uirtus deferens regnũ & diadema tutũ & ꝓpriam laurũ uni. i. illi soli quisq̃s spectat aceruos pecuniaꝝ oculo irretorto. non. n. uetamur spectare. s. cupere pecunias: utiles. n. ad multa sunt: at illis multos subleuare possumus. Sed sunt ita spectãdæ & cupiẽdæ: ut non pp illas uirtutes relinquamus. Diadema erat fascia linea: q̃ reges caput circũligabãt. Nã διαδέω græce circũligo significat. Quapropter cũ pompei⁹ pp dictũ crus obligasset fascia: audiuit a ꝑtereũte plebeo mordax illud dictũ: nihil interest qua parte corporis diadema ferat Pompeius dummodo regnet. Ast alexander uæhementer suos offendit: cũ post uictoriam habitam de persis deposito lineo simpliciq̃ diademate patrio persicum auro purpuraq̃ ornatum sumpsit.

Ode. iii. Tricolos tetrastrophos ad Deliũ de temperantia & liberalitate.

AEquam memẽto rebus in arduis
Seruare mẽtẽ / nõ secus in bonis
Ab insolenti temperatam
Lætitia moriture deli.
Seu mœstus omni tempore uixeris:
Seu te in remoto gramine per dies
Festos reclinatum bearis
Interiore nota falerni:
Quo pinus ingens: albaq̃ populus
Vmbram hospitalem consociare amant
Ramis / quo obliquo laborat
Lympha fugax trepidare riuo:
Huc uina / & unguẽta / & nimium breuis
Flores amœnæ ferre iube rosæ:
Dum res / & ætas / & sororum
Fila trium patiuntur atra.

Argumentum. ODES. III.

CANT. Delium hortat̃ ad fortitudinem & tẽperantiã ut tum in aduersis tum prosperis sibi temperet eadem q̃ mente & uultu cõsistat: Hic optime Seneca. Nemo desperet meliora lapsis. Nemo confidat nimiũ secũdis. Cũ q̃ moriturus sit ei consulit: ut lætiori uitæ incũbat: dum res & ætas pcæq̃ ẽt sinunt. Cedet. n. relictis agris domo & uilla. Nec aliqd iterest diues ne ac nobilis: an paup & ĩfimus natus fuerit oẽs qppe Serius aut citius charontis Cymbã adibimus. Ode est similis nonæ li. i. Aequam memẽto: Ordo ẽ. Memẽto rebus in arduis. i. aduersis seruare mẽtẽ æquã. i. æqualẽ & ĩmutabilẽ. Nõ secus in bonis. i. ꝓsperis seruare tẽperatã ab insolenti lætitia. O deli moriture. Ab ĩsolenti tẽpatã lætitia. Cice. li. i. offi. docet quo modo fortis animus & magnus maxime cernit̃: si nulli neq̃ homini neq̃ ꝑturbationi animi nec fortunæ succũbat in tẽperãtia quoq̃ ut idẽ ait. Verecũdia & quasi quidã ornatus uitæ oĩsq̃ sedatio ꝑturbationũ animi & reꝝ modus cernit̃. Et li. iiii. Tusc. inqt. Quemadmodum Temperantia sedat appetitiões: efficit ut hæ recte rõni pareãt. Sic huic inimica intẽperãtia oẽm aĩ statũ inflãmat cõturbat: incitat. Insolenti lætitia: imoderata uel nimia. Cicero. n. lib. iiii. Tus. ait. Atq̃ ut confidere decet timere non decet. Sic qdem gaudere decet lætari non decet. Prius ẽt dixerat. Nã quum rõne animus mouet̃ placidæ atq̃ constanter: tũ illud gaudiũ dr̃. Quum aũt & inaniter & effuse animus exultat: tũ illa lætitia gestiens uel nimia dici põt: quam ita definiunt sine ratione animi elationem: habet. n. profusam hilaritatem. Seu mœstus uixeris: Sensus est. q̃ uel mœstus uel lætus uixeris: moriturus es oĩno. Seu te ordo est. Seu interiore nota falerni bearis te reclinatũ in remoto gramine per dies festos. Interiore nota falerni: idest secretiore uini optimi cado signato quo uidelicet tpe qbusue cõsulibus illud seruatum fuerit. Hospitalẽ hospitio aptã. Trepidare. i. festinare. Dũ res. i. ipsa reꝝ copia. & patrimoniũ. Soroꝝ triũ: parcas intelligit de qbus late in carmine de floribus diximus & alibi: hæ aũt dicunt̃ habere manibus candida fila & nigra. Candida fœlicitatẽ: nigra uero infœlicitatẽ significãt. Papinius. Iãq̃ dies aderat parcaꝝ cõditus albo Vellere. Ouidi. item in ibin. Dixerat at Clotho iussit promissa ualere: Neu it & infesta stamina pulsa manu. Cedes: migrabis inquit a tuis bonis. Fila atra: quæ. s. mortis admonent: & minantur ideo atra inquit.

Fortis animus
Temperantia
intẽperantia
gaudeꝛ
Lætari
gaudiũ
Lætitia
Parcaꝝ stamia

¶ACR. Aequam memẽto.i.æqualem imutabilem habẽs semper moderationis propositum.i.in aduersis talis sis qualis in prosperis. Insolenti.imoderate lætam siue incõsuetam:moriendũ enim est .i. seu tenax seu largus uixeris. Reclinatum.in bibendo resupinum & soluto a curis animo te biñ feceris. Interiore nota.s.In interiore.n.uina reseruáda reponunť quibus ad uetustatis iudiciũ & tempus conditum ascribiť. Quo pi.inge.quæ magnitudine sua amœnitatem potantibus præstat. Albaq; populus.interiora enim populi folia alba suntut bicolor cum populus umbra. Vmbram hospitalẽ.Refugium propter æstum generaliter ꝑstantem. Consociare.cõdensare & opacam facere. Trepidare.festinare:ut ne trepidate uiri. Huc.i.ad nemora:& pinus instrumenta conuiuũ & uoluptatũ parentur. Breuis.geniriaus est breuis autem cito trãseuntis & temporalis:ut ipse supius: & breue lilium. Dum res & ætas.patrimonium & iuuenta apta lætiæ. Fila triũ.quæ mortem admoneant & minentur.Ideo & atra.Vir.Extremaq; fila.laus heroicæ legis.

¶POR. Aequã memẽto rebus in arduis seruare mẽtẽ.Hæc ode ad.Q.Deliũ scripta est:de animi eqtate stabilis bonis nõ esse gaudendũ nec malis desperandũ:sed mediũ tenorẽ sequendum. Moriture deli.seu mœstus omni tpe uixeris.Seu te in remoto gramine p dies festos reclinatũ bearis.In hoc cãm ostẽdit cur æquo aio uiuendũ sit:qm̃.s.moriendũ est.Et si lasciuus & largus uixeris:seu in remoto gramine hoc est in successu nemoris. Reclinatũ aũt.i.resupinũ recũbentem:ut solẽt q securiores & soluto aio,hoc faciũt. Interiore nota.hoc est uetustiore:qm̃ interiores lagenæ solent esse quæ prius stipatæ sunt. Quo obl.labo.lym.fu.trepi.ri.subaudiẽdum si ea nõ utimur & ẽ totũ aduerbialiter dictũ. Hũc uina & unguẽta & nimiũ breues flores ferre iube rosæ.i.ubi hospitalẽ consociant pinus & populi & ubi lympha fugax obliquo laborat trepidare riuo.

Dum res & ætas & sororꝫ fila:nũc patiunť atra:hoc est dum est & unde & dum p ætatẽ hæc decet facere:& dum fata pmittunt uiuere quæ atra fila mortuoꝝ tractant. Et sororꝫ fila trium patiunť atra: dum fila atra sororꝫ patiuntur inquit pro eo qđ est dum ipsæ sorores patiuntur hoc est parcæ quoꝝ fila sunt atra.

¶CHRI. Aureum præceptũ quo amicũ monet ut utranq; fortunam moderate ferat. Memẽto se.i.cõseruare mẽtem æquã.i.æqualẽ & in nullã partem inclinantẽ neq; in mœrorẽ,ppter res aduersas:neq; in,pfusam lætitiã pp fœlices.Socraticã igiť illã nullus æqualitatẽ semp seruet. Temperatã.idem est qđ æquãq; temperatus in nullum extremũ labiť. Arduis.difficilibus:arduũ enim significat erectũ:& quod accliue dicim⁹ hinc arduã appellamus uiam per quã ascendiť & qa sensus tendit ad alta:dicimus arduũ altum & erectum. Vir.Arduus ad solẽ & linguis micat ore trisulcis:& qa ascẽsus difficilis laboriosusq; est:arduũ etiam difficile & laboriosum dicimus.Ergo hic arduis difficilibus & duris. Qualis est orbitas pauptas : exilium:& similia.

In bonis:quæ ꝓxime dictis cõtraria sunt. Ab insolẽti lætitia.a nimia lætitia quæ qm̃ ex rebus,pspẽris,puenit nos insolẽtes.i.supbos reddit:sed de lætitia reliquisq; ꝑturbationibus:in qbus modum excedimus latius disputabiť in sermonibus atq; epistolis. Ergo ab inso.l.i.gestiẽti:nam ut ait Sal.Quippe secũdæ res sapientum animos fatigant:nedũ illi corruptis moribus uictoriæ tẽperarent.Alii legũt insolẽti.i.non solita & consueta q.d.magna:quæ raro mortalibus euenit. Moriturae.i.cui sit oĩno moriendum:siue mœstus uixeris:siue lætus. Seu mœstus:sñia est:siue in rebus aduersis:siue in lætis uixeris moriturus es:,pptereaq; idulge genio: & a sñia quã grauissime ,pposuit paulatim in epicureã mollitiem labitur. Seu bearis.pro beaueris.i.beatũ feceris:& ẜm epicureoꝝ dogma loquitur:qui beatitudinẽ in uoluptate corporis reponunt. Dies festos.nam in ꝑfestis feriis est incũbendum:& ostendit ẽt epicureos modũ in uoluptatib⁹ habere. Remoto.s.a frequẽtia hominum.Nam oĩbus palam hæc agenda nõ sunt:uel dixit remoto ut magis ex arbitrio suo remoto arbitriorum pudore genio indulgere possit. Gramine.pro omni herba:cæteꝝ gramẽ marti dicatum est:quia ex humano cruore oriri creditur:& in cæteris quidẽ locis illud exilibus foliis exire uidemus. In parnaso uero ut ait Plinius hæderacea specie est floreq; odorato:atq; candido. Reclinatum:quasi resupinũ ad bibendum:& si locus iste diligenter annoteť:inueniemus uitã epicureã:quã ipse sectã olim tenuerat:ad unguẽ describi.nã ponit uoluptates sed parabiles & faciles & ꝓscripto tpe quod epicurus fieri multis locis ꝓcipit. Interiore nota.antiqui ita uina in cellis cõdebantur:ut quæ essent preciosiora:& ad longius tp̃s duratura interius reconderent:reliqua magis ad manus exponerẽt:præterea dolium notabãt titulo quo & tp̃s in quo cõditum esset: & patriã uini describebant:unde alibi:Chio nota si cõmixta falerni:& Iuue.Cras bibet albanis:aliqd de montibus Aut de Setinis cuius patriam titulũq; senectus Deleuit multa ueteris fuligine teste.Ergo interiore nota.i.lagena in iteriori parte posita & in qua nota.i.titulus sit. Quo.in quo gramine & prato. Pinus:hæc.n.matri deoꝝ consecrata est.Sola pinus & cedrus capillata habẽt folia. Alba:qa frondes suæ internæ albæ sunt. Arborem hanc herculi cõsecrauit antiquitas. Consociare amãt.Atq; pinus cãpos desiderat & populus fluuios:unde Vir.Fraxinus in siluis pulcherrima pinus in hortis.Populus in fluuiis abies in mõtibus altis. Sed & quia in campo pinus & quia iuxta aquas populus aderat. Hospitalẽ.quæ nobis gratũ præbent hospitiũ.

Fugax.aquæ epithetum est semp enim labiť. Obliquo:quasi dicat flexuoso:ut maiorẽ spectanti uoluptatẽ afferat.Differt aũt obliquũ a trãsuerso:nam in corpe quadrato obliquum est ab angulo ad agulũ.Transuersum uero a linea opposita ad aliam lineã. Breuis.nõ ad corpus rosæ:magnus.n.flos est:sed qđ ad tp̃s breue duret. Dum res.scilicet familiaris:& ætas scilicet iuuenilis:nam senectus ineptior ad has uoluptates habeť: posuit igiť illa duo:scilicet rem & ætatẽ:nam & re ueluti instrumẽto opus est:& ætate uiridiori quæ uoluptatum capax sit:sed qa interuẽtu mortis ẽt hæc nõ prosunt:addidit tertiũ ipsam mortẽ. Fila atra:propter mortem dixit atra:aliqñ atra fila pro infœlici uita:ut alba pro fœlici ponunť Iuuenalis & pelago postq̃ parce meliora benigna Pensa manu ducunt hilares:& staminis albi lanificæ:qm̃ aũt uita humana initiũ habet ,pgressum & finẽ:hæc tria per tres parças antiqui notarunt.Harum noĩa sunt:Clotho:Lachesis & Atropos:Clotho colũ cum pẽso gestat:ut sit ortus noster qui materiã uiuendi præbet.Lachesis aũt filum ex penso ducit: id enim est tp̃s illud quod ad uiuendum sortiti sumus:unde ipsa ab eo quod est λαγχανω.i.fortior nomen sumpsit.

sumpsit. Tertia uero filũ iam a lachesi ductum obtruncatq́ abrũpit uitã:mortẽq́ affert.Ex quo atropos q̃si αγευτροπου.i.sine cõuersione dicit̃.qa imutabilis inflexibilisq́ est mors:nulli.n.parcit. Hinc Virg.Ignoscẽda quidẽ scirẽt si ignoscere manes .Seruius aũt dicit ex his unã loq alterã scribere tertiã fila deducere. additq́ dictas parcas p contrariũ sermonẽ qm̃ nemini parcant .Aulus aũt Gelius refert tribus fatis tria nomina eẽ:& primã dici parcã a parẽdo:scdam nonã.tertiam uero decimã:qm̃ aut nono aut decimo mẽse pariantur hoies.Cesellius aũt uidex parcaꝝ ponit tria ncia.s.nonã decimã.& mortuã.Producitq́ Liuii poetæ uersum. Quando dies aduenit quam pro fata mortua est.Parcas alii dicunt fuisse filias Demogorgonis : alii noctis: alii quibus assentitur Cice.in lib.de natu.deo.Herebi & noctis filias dicunt.

Cedes coemptis saltibus/& domo:
Villaq́/flauus quam Tyberis lauit:
Cedes/& extructis in altum
Diuitiis potietur hæres.
Diues ne prisco natus ab inacho
Nil interest/an pauper/& infima
De gente sub dio moreris:
Victima nil miserantis orci.
Omnes eodem cogimur/omnium
Versatur urna/serius/ocyus
Sors exitura/& nos in æter
Num exilium impositura cymbæ.

❡ANT. Diues ne prisco.Ordo est.Nil iterest an diues natus.s.fueris a prisco inacho:an pauper & de gente infima. Moreris.i.habites sub dio.i.sub aere & sine domo. Victima.s.eris nihil miserãtis orci. Prisco inacho:inachus apd argos primus regnauit annis.l.regnante apud hæbreos Iacob Isaac filio.Anno mũdi:MMM.ccxl. Auctor ẽ Eusebi. Omnes eodẽ.Ouid.quoq́ in meta.inquit Serius aut citiꝰ sedẽ properamus ad unã Omniũ uersatur urna. Ordo ẽ. in urna uersatur oium sors. Serius ocius exitura & iposi/tura nos cymbæ in æternũ exilium. In æternũ: ultima syllaba abũdat:ergo cũ sequẽti dictiõe alterius uersus scãdet̃. ❡ACR. Cedes coemptis.s.e.d.oibus diuitiis: & amœnitate nisi in usu sint carendum morte dicit.ut Iuuena.Dum tñ a figulis munitam intrauerit urbem Sarcophago contentus erit.Et Teren.Dum uixit:beneuixit. Extructis: cõpositis ut qui forte tapetibus alris extructis. In altũ.ma/re iactis opibus extructis in altum ædificiis potiet̃ur:hæc ẽ conclusio sensus:cum diuitiis usus non fueris tuis relictis heredes utentur. Diues ne.p.n.ab inacho nihil interest post mortem: utrũ diues sis & generosus:an pauper & humilis genere .inachũ aũt pro nobilitate generis posuit.Rex.n:argiuorum inachus nobilissimus fuit a quo & fluuius qa'i ipso mortuus ẽ nomẽ accepit. uñ & Vir.pro nobilitate. Et turno si prima domus repetat̃ origo Inachus acrisiusq́ pater:& Iuue.De quocunq́ uoles proauum tibi sumito. Sub diuo moreris. Supra.n.inter diuitias & domum dixerat:ideo hic sub diuo posuit pauperis mansionẽ.Nil miserantis horci implacabilis.Vir. ignoscẽda quidem:scirẽt si ignoscere manes. Cogimur cõpellimur: ut Tityre coge pecus. Versatura urna aut ubi factum & cõditio uitæ uersatur aut urna:ubi cineres colligebant̃ ut Luca.Nũ qui plenas plangemus ad urnas.Hic autẽ poetice p urnam quasi orte ad mortẽ ductos rapi duxit.ut Vir.Quæsitor mi/nos urnam mouet. Sors ideo sortem qui urnam dixerat. ordo est Sors omnium exitura serius uel ocius & nos impositura cymbæ in eternũ exilium uersatur in urna. Impositura cymbæ uidelicet ipositura est nos ut in æternum dirigat exilium. Cymbæ:naui charontis.

❡POR. Et extructis i altũ diuitiis potiet̃ hæres.Hoc ẽ q̃s tu i altũ extruxeris ac p li magnas amplasq́ feceris Diues ne prisco natus ab inacho.utrũ diues inqt & generosus sis an paup & ignobilis nihil itereft. Sub diuo moreris.sub cœlo agas ac p li uiuas. Omniũ uersat̃ urna.Poetice hoc q̃si sorte.s.ducti ad mortẽ. Impositura cymbæ.s.qua charon.umbras sepultorũ p acherontẽ.in ulteriora iferoꝝ scilicet transfert:& hoc poetice.

❡CHRI. Saltibus.saltus alii dñt loca arboribus expedita:qa facile in iis saltet̃.Alii dñt loca esse siluis circũ/data. Alii loca angusta & abscisa inter colles.Vir.Cũ pater æneas saltus ingressus aptos.Vident̃q́ apti uenationi.Vñ nec saltus desunt illis:nec lustra feraꝝ. Enumerat aũt hic cũcta q̃ diuitẽ reddere possint. Extructis: compositis. Vir.Qui forte tapetibꝰ altis extructis toto pflabat pectore somnũ. Potiet̃ hæres.Ergo nõ tibi:sed illi laboras. Prisco:snia ẽ.neq́ post mortẽ pderũt tibi accumulatæ pecuniæ:neq́ in uita:cã erũt ne moriaris qa mors nobilibꝰ ignobilibusq́:& paupi ac diuiti cõis ẽ. Inachus aũt p nobili põit̃ qa huius posteri p multa sæcula durarũt:ergo Vir.de turni nobilitate sic ait Et turno si pria domꝰ repetat̃ origo Achrisius inachusq́ pi mediæq́ mycenæ.Inachus aũt oceani:& terræ filius in fabulis tradit̃.Hic argis regnauit quo tpe apud hebreos floruit Isaac abrahæ filiꝰ. Paup & in.d.duas fortũæ iniurias:põit q̃s uulgꝰ maxias putat:& q paup sit:& ignobilis. Sub diuo:sub aere q̃si sine domo. Victima:ueluti uictima:q̃ plutoni mactet̃. Serui. uictimã ait esse q̃ diis pro hostibꝰ deuictis sacrificat̃.Hostiam aũt quæ sacrificatur cũ sit contra hostes eundũ.Ergo uictima gratias referimus pro bñficio accepto.Hostia ut illud accipiamus pcamur.Tñ Oui.Ait Victima quod dextra cecidit uictrice uocat̃ Hostibus a domitis hostia nomẽ habet. Serius.urna.Poeticæ.q.d.sorte ex urna educta moriant̃ homines . Erat romæ consuetudo propter infinitas pene causas : ut omnium litigantium nomina in urnam coniicerentur:& sorte inde educerentur:& quibus primo sortes euenirent illi prius audiebantur:eorumq́ lites decidebantur.Iuuenalis.Expectandus erit qui lites inchoet annus.Hoc ergo & Vir.ad inferorũ iudicia rettulit:cum dixit.urnã mouet ille silẽtũ.Consiliũq́ uocat,uitasq́ & crimina discit. Hoc nũc ad diuersa moriẽdi tẽpora rettulit Horatius. Versatur .sors urnæ.i.in urna.i.uersantur & cõmiscentur nomina: ut deinde nõ electione sed sorte nomina eoꝝ qui morituri sunt educantur. Cymbæ.q̃ charõ animas a cherõtẽ fluuiũ traducit.Vir.Portitor has horẽdus aq̃s & flumia seruat.Terribili squalore charon:Sed nos i nostris allegoriis in Maronẽ scriptis quid sibi illa oia uelint .si nõ scientissime. tñ diligẽtissime demonstrauimus.ordo est.Sors extitura & nos impositura cymbæ in æternum exiliũ uersat̃ urna aut serius aut citius.

Ode. iiii. dicolos tetrast rophos ad phoceū de amore ancillæ.

Ne sit ancillæ tibi amor pudori
Xanthia phoceu/ prius insolentem
Serua briseis niueo colore
Mouit achillem.
Mouit aiacem Telamone natum
Forma captiuæ dominum tegmessa,
Arsit Atrides medio in triumpho
Virgine rapta.
Barbaræ postquam cœcidere turmæ
Thessalo uictore/ & ademptus hector
Tradidit fessis leuiora tolli
Pergama Graiis.
Nescias an te generum beati
Phyllidis flauæ decorent parentes:
Regium certe genus/ & penates
Mœret iniquos.
Crede non illam tibi de scelesta
Plebe delectam/ neq; sic fidelem:
Sic lucro aduersam potuisse nasci
Matre pudenda.
Brachia/ & uultum/ teretesq; suras
Integer laudo/ fuge suspicari
Cuius octauum trepidauit ætas:
Claudere lustrum.

Argumentum. ODES. IIII.

ANT. Erat phoceo phillis ancilla: quā certe amore ꝓsequebat᷑. ait poeta id sibi nulli eē dedecori. Achilles .n. Bryseida: Aiax Tegmessam Agamēnon Cassandrā captiuas ēt & ancillas adamarunt. Probat ide phillida quoq; regium genus uti illas habuisse moribusq; & forma nobilem: quæ oia decori amatoribus potuisq dedecori possunt accedere. est autem Ode similis secundæ.

Ser Xanthiæ .i. troianæ seu phrygiæ ac barbaræ. Insolentem: superbum iracundum arrogantem de morib⁹ autem achillis dictum ē latius libro .i. ibi pelidæ stomachum. Refert etiam plura Homerus lib. xxiiii. Iliad.

Serua Bryseis. Ea quidem ab achille rapta fuit ex lyrnesso regia Minetis: ex theba uero Eetionis patris Andromaches capta fuit Chryseis quæ sane agamēnonii cōtigit. Ambe autem he urbes in eo cāpo erant: qui postea thebanus campus est appellatus is pp fertilitatem prius a mysus ac lydis postea ab græcis infestatus est: Erat āt in cilicia. nā cilices ī duos diuisi erāt pricipatus alterū Eetionis alteꝝ mynetis. Erātq; ista oppida lesbo opposita: qbus oībus priamus īperabat: qđ achilis uerba māifeste declarāt ubi ait: Ante tuas norāus opes. speciosaq; regna. Quæ fœlix pariter lesbos cōplectit᷑: & q̄ Cōprehēdit phrygiæ tell⁹: ac hellespōt⁹. Tūc qdē hæc erāt. postea uariæ mutatiōes sunt cōsecute. Tota āt ora sub troianis ī nouē principatus diuisa erat: & sub priamo ī bello troiāo cōstituta: & Troia appellata: hæc oia ex Str. li. xiii. Tegmessæ: de hac itē oui. li. iii. de arte meminit his uerbis: Odimus & mœstas: tegmessā diligat aiax. Nos hilarē ppl̄m fœmina læta caput &c. Atrides .i. Agamēnō. cui diruto ilio cassādra uirgo & priāi filia forte obtigit. q̄ ēt sibi q̄ fata fuarent᷑ a cōiuge ꝑdixit. qđ Seneca ī Tragœdia agamēnōis testat᷑ latissime. Medio ī triūpho .i. in ipsa uictoria. Barbaræ: idest troianæ.

Thessalo uictore .i. achille. is .n. thessalus fuit. Virg. Et laryssæus achilles. laryssa & phthia egregia erāt oppida ī thessalia. ut scr. soli. Et ad .h. ordo ē. & hector adēpt⁹ tradit pgama leuiora tolli a fessis graiis. Vñ & maro ait. Decimū quos distulit hector ī annū. Nescias an. potuisset phoce⁹ rñdere poetæ: ñ miꝝ eēq; achilles bryseida. Tegmessam aiax. agamēnō cassandrā captiuas & ancillas arserit. illæ .n. regū filiæ fuerāt. Suā uero philyda humilē eē. hic ait poeta illā mœrere regiū gēus moresq; generosos hīeut similē illis ōndit. Bti .i. diuites: uti fuere ꝑdictaꝝ parētes. Penates. ii sunt oēs dii: q domi colunt᷑. Vt serui⁹ iqt li. ii æn qđ ēt Tullius ꝑ sylla ōndere uī his uerbis: Quāobrē uos dii patrii ac penates qui huic urbi: atq; huic iperio ꝑsidetis. &c. Mac. ēt lib. ii. Sat. docet penates eē p quos penitus spiramus: p quos habemus corpus: p quos rōnem aī possidemus. Esse āt mediū æthera iouē: iunonē uero imū aera cū terra: & mineruā sūmū ætheris cacumē. Lucro aduersam .i. ab lucro ab horrētē: nō .n. dōis ad libidinē allici poterat pudēda .i. turpissima. Teretes nō crassas ueꝝ ī longitudine rotundas. hie laudabiles. Integer: non corruptus: libidine aliqua potuisset phoceus poetæ dicere. Tu meā phylida ardes: hinc eā laudas. poeta igit᷑ tacitæ obiectioni ita respondit. Suspicari. de illo .s. me ipso. Trepidauit .i. festinauit. Octauum lustrū .i. quinquēnium hoc est annos quadraginta: quos quidam ab amore alienos: esse decet.

ACR. Ne sit ancille tibi. a. p. afferit hac ode ancillæ amorē dño erubescendū nō esse: & ducū ponit exēpla qbus turpitudini datū nō sit in amorē trahi forma captiuaꝝ. Insolentē: fatoꝝ suoꝝ & uictoriæ supbia elatū: ut ipse superius exercitus insolens. Serua bello ancilla. ut Olli serua datur opeꝝ haud ignara mineruæ. Niueo colore. digno amoris pulchritudine. ut & erat tū dignus amari. Mouit aiacem: innata .n. uoluptate aīus mouet᷑ & proprie motus libidinis ē. Telamōe: iō telamōe natū. qa fuit alius oileide quo Vir. Et furias aiacis oilei. Forma: specialiter forma ꝑ pulchritudine ponit᷑: ut Formæ cōscia coniunx. Medio in triūpho: aut ī medio belli tpe: aut ī medio ipso bello uacuū illi fuisse ēt in periculis amare. qđ tñ posuit cū aīus spe triūphi ad aliū amarē icēdi ñ posset. Virgie rapta: aut briseide dicit: aut criseidē sacerdotis filiā: sed magis cassandra ītelligit᷑: quæ habuit sorte agamēnonem dñm. Thessalo uictore: potuit ītelligi pyrrho: qui excidio interfuit troiæ: sed qa subdidit adēptus hector: achillē significat fuisse. Fessis .s. bello lōgo ueluti morte hectoris troia sit tradita. Leuiora .i. imbecilliora: ut decimum quos distulit Hector in annum. Beati: beatos nobiles dixit. neq; .n. beati esse poterāt: quoꝝ erat filia captiua. Phyllidis flauæ. phylis .n. capta fuit. Mœret. q; nihil ei profuerit: ut seruitutē uitaret tristis recordatione sui generis: ut Qualis populea mœret philomena sub umbra. Aduersam. Abhorrente fraudē & pecuniā: ut auersa deæ mēs: & Diua solo fixos oculos auersa tenebat: ut parentū merita ex habitu & motibus colligatur Vir. Quā sese ore ferens quā forti pectore & armis. Pudenda

priami regna Troia tegmessa laryssa phthia penates

erubescẽda. Integer castus:& qa aut securus pulcritudinem laudat corporis.qa aĩ ante laudauit: aut certe de quo iam ẽt ætas nihil obscœnũ faceret suspicari. Cui⁹ octauũ:q̃draginta ãnos dixit q̃dragesimũ.n.uoluit significare:ut Vir.Veniet lustris labentibus ætas. Trepidauit:festinauit:ut nr trepiditate uiri.

¶POR. Ne sit ancillæ tibi amor pudori.Ad xanthũ phoceũ hæc ode dr̃ de amore phillidis non eẽ.dño ancillæ affectũ erubescendũ. Prius insolentẽ serua Bryseis niueo colore mouit Achillẽ.isolẽtẽ hic supbũ arrogantẽ accipe.alioqn insolens crudelis dr̃ supbiæ ãt achillis Virg.quoq; meminit cũ de pyrrho filio eius loquitur ita Stirpis achilleæ fast⁹. Arsit atrides medio ĩ triũpho uirgĩ rapta.medio in triũpho.i.ĩ ipsa uictoria capta troia quæsita. Barbaræ postq̃ cecidere turmæ Thessalo uictore:poterat accipi neoptolemus:q iterfuit excidio troiæ.Sed cũ subiiciat:& adẽptus Hectorad achillẽ reuocauit oẽm excidii troiæ casum. Leuiora tolli pgama graiis.leuiora.s.facta pgama.i.ĩbecilliora extincto hectore. Nescias ante gener beati phillidis flauæ decorent parẽtes.posse ãt fieri ait φ & hæc regii generis sit unde.itelligere debemus phillidẽ captiuã esse.sic.n. se habent & hæc q̃ subiiciunt. Regiũ certe genus & penates.Brachia & uultus teretesq; suras.elegauter cum pullæ pulchritudinẽ laudaret:ne suspectus haberet ĩ amurem eius:adiecit. Integer laudo fuge suspicari Cuius octauũ trepidauit ætas claudere lustrũ:ætate quadraginta ætatis ãnos se excessisse ostẽdit.Octo.n.lustra octo quinquennia:quadraginta ãnos.s.claudunt.Quæ ætas uidetur iam amori esse aliena.

¶CHRI. Ne sit ancillæ tibi amor pudori.Res amatoria & argumentũ comicũ: in quo ꝓbat exẽplo achillis nõ oportet pudere Xanthiũ amoris anchillaris. Amor.anchillæ ne sit tibi pudori.i.ne te pudeat amoris ancillæ uel ne sit tibi pudori.i. ne putes esse uertendum tibi ad ignominiam. Ancillã serua & teste Seruio dicitur ex an antiqua ꝓpositione.φ circum significat:& cillo moueo: unde & forcillæ : φ illis in area fruges moueantur:& oscilla φ ore cillant.i.moueant.sic ancillæ:quia circa dñm ut illi administrẽt crebro mouant.Festus tñ ancillas dictas uult ab Anco rege:φ is in bello magnũ fœminaꝶ numeꝶ ceperat:uel φ prisci anculare dicebãt ministrare.ex quo dii deæꝗ coli dñn̄qbus anculi & anculæ noia sint. Xãthiæ puto eẽ potius q̃ xãthia ut nõ sit nomẽ phocei sed phillidis:q̃ dicat phillis xanthia q̃si flaua.χανθὸσ.n.græce flauus ẽ. Phoceus uocatiuus græcus a ntõ remoto σ.φοκευσ φοκευ. Prius insolẽtẽ:arguit ab auctoritate:q locus plurimũ ualet apud idoctos q subtilioꝶ rationũ capaces nõ sũt:& ẽ argumẽtũ a maiori.nã si nõ puduit achillẽ tñ uiꝶ ancillã amare:multo minus te pudere oportet:sed de bryseide in supioribus dictum ẽ. Niueo colore:φ niuei coloris p authitosim.sic Vir.Bina manu lato crispãs hastilia ferro.i.lati ferri uel dicit achillẽ niueo colore. Mouit aiacẽ.t.n.ad dñam alterius aiacis q filius oilei fuit:sic & Vir.ad dñam huius dixit.Et furias aiacis oilei:Ex Eaco ãt natus ẽ telamõ & peleus.telamõ aiacẽ.& peleus achillẽ genuit:de qbus ĩ supioribus diximus.Pugnauit aũt aiax cũ Hectore singulari certamie & cũ interuẽta noctis æquo marte discessissent mutuis:sed ifœlicissimis muneribus se donarũt.Hector.n.baltheũ accepit quo alligatũ deinde illũ achilles ter circũ menia pñæ ut priamo horreudũ eẽt spectaculũ traxit.aiax ãt ab eo accepit gladiũ quo seipm interemit. Tegmessæ:nomẽ captiuæ quã amauit aiax. Medio in triũpho:ĩ media uictoria:in q̃ agamẽnõi ex sorte cassandra serua euenit.de q̃ potius q̃ de chryseide uĩ itelligẽdũ: qua multo ante expugnatã troiã potitus est.alii legunt in medio triũpho.i.in medio tpe belli.& tunc de Chryseide recte itelligemus:sed nõ quadrat hæc snĩa cũ sequentibus: in qbus troiæ captiuitas demonstrat. Turmæ:pars ꝓ toto posita ẽ:Turma.n.ex trigita eqtibus ficbat:& qui illi præerat decurio appellabat.dr̃ aũt turma per onomatopiã a strepitu equinaꝶ ungulaꝶ terrã pulsantium: uel a terẽda terra. Thessalo ui. Achillẽ intelligit q ex thessaliæ urbe larissa siue phthia fuit: Victorẽ aũt dixit nõ qui urbẽ expugnarit:nã iam occisus fuerat : sed q Hectorẽ interfecit: quo uiuẽte nunq̃ capi potuisset troia aut referas ad pyrrhũ Achillis filiũ.Nã cũ essent fata nisi ex æacidaꝶ genere aliqs interesset nõ posse capi troiam:fuit cã pyrrhus φ caperet:sed magis quadrat prior snĩa:qm̃ statim sequit & adẽptus hectur.q.d.ille urbẽ expugnauit:qui troianis hectorẽ ademit qm̃ hector sic adẽptus tradidit pgama leuiora tolli.i.faciliora ad tollendũ.nã ab eo φ est ἔχω.i.habeo & defendo dictus ẽ hector quasi defensor. Tradidit.i.morte sua hoc euenit icõmodũ. Fessis:decẽnali bello & grauib⁹ pliis ab hectore editis. Nescias an te:occurrit:ũs quæ obiici possint.diceret.n.illæ q̃ memoratæ sunt puellæ q̃uis captiuæ eẽnt tñ ex regia stirpe fuerunt itaq; addit poeta hãc quoq; nobilẽ eẽ.Hoc aũt nõ ꝓbat testimonio: qm̃ illo caret:sed ꝓbat a luctu pullæ:& a moribus:q nõ serviles:sed ignui regiiq; sint. Beati:nobiles & diuites:nã bti eẽ nõ pñt:q filiã ĩ captiuitate habeãt. Regium ge.i.parẽtes regios. Et penates iniquos.i. deos ĩ quoꝶ custodia erat:q iniqui iratiq; illi sint.qa ĩ seruitutẽ abduci pmiserint.Penates aũt pprii romanoꝶ dii erãt:sed q sint uaria opinio ẽ.Nigidius.n.reqrit num sint dii troianoꝶ Apllo & neptũnus:q mœnia illis cõdiderũt.& num ĩ italiã illos æneas duxerit.Ideq; affirmat Cornelius labeo:qd̕ exprimere uolẽs Maro dixit.Taurũ neptũno tauꝶ tibi pulcher apollo.Var.aũt tfert dardanũ ex samothracia ĩ phrygiã & æneã ex phrygia ĩ italiã penates detulisse. sed q sint nõ exprimit:sed q diligẽtius quærũt dicũt penates eẽ:per quos penitus spiramus:ꝓ quos habemus corpus: p quos:aĩ rõnem possidemus .i.mediũ æthera iouẽ.imũ aera cũ terra iunonẽ:& sũmũ ætheris cacumẽ mineruã.Afferuntq; eius rei argumẽtum φ Tarqnius priscus mysticis samothracũ sacris imbutus sub eodẽ tẽplo eadẽ tria numina haberet.Cassius uero emina dicit eosdẽ eẽ samothracũ deos:& penates romanoꝶ magnosq; deos appellari hic Vir.Cũ sociis natoq; penatib⁹ & magnis diis.uestã ẽt aut de numero penatũ:aut illoꝶ comitẽ eẽ uolũt.Hyginius addit penates uocari deos pños.hic Maro dii patrii seruate nepotẽ.Ergo ĩ hoc loco penates iniquos.i. deos iratos.Sed qm̃ penates ꝓ domibus capimus.dicemus ẽt iniquos penates iniquã domũ ꝓ domo.s.in qua seruitutem nobili fœminæ seruilia imponat. Crede:cõiectura est ab eo quod solet esse.nam quæ ex plebe sunt nõ solent iis moribus esse quibus est philis. Scelesta Plebe:apud quã minor est cura pudicitiæ. Dilectã:amatam uel dilectã.i.electã:ut ostendat φ nõ temere amat seruã mulierem:sed eã quã rõne elegit neq; uerisimile uidet:φ ex matre pudẽda.i.ex mře impudica cuius filia pudere deberet:nata sit illa q̃ fidelis.i.q̃ fidẽ in amo/

re seructi & auersa lucro.i.q̃ nõ cædat lucro:neq; pecunia corrũpat̃.per multi.n.referre uidet̃ qbus quisq; parẽtibus natus sit:& ubi educatus.unde Iuue.Scilicet expectas ut tradat mater honestos: Atq; alios mores: q̃ quos habet utile porro Filiolã turpi uetulæ ꝓducere turpẽ. Teretesq; suras. Sura pars posterior ẽ cruris. Est .n.tibia os.Sura eato posterior.crus uero ex sura & tibia constat.diciturq; crus quia illo curamus.Est aũt laus in muliere.ut suræ minime turgescãt sed teretes sint. Integer lando cũ ꝓferat iudiciũ suum de pulchritudine puellæ cõparat sibi fidẽ q̃ integer sit neq; amore illius corruptus iudicat.ergo ex rõne & nõ ex ꝑturbatiõe & ut ille oẽm suspitionẽ deponat dicit nõ eẽ sibi de se suspicãdũq; a cũ antea uirtutes laudarit itegẽr pulchritudinẽ laudat ꝓferti eũ iã q̃dragenarius sit:i q̃ ætate cupiditates iã rõni cedũt. Aetas trepi.i.ꝓperauit claudere finire octauũ lustrũ.i.q̃dragesimũ annũ.Erat.n.lustrũ qnq; annoꝝ.nã qnto quoq; anno cẽsores cẽsũ iponebant & urbẽ lustrabãt.i.sacris purgabãt.idq; erat lustrũ cõdere.De hoc Vir.Veniet lustris labẽtibus ætas.

Argumentum. ODES.V.

Ode.V.tricolos tetrastrophos non tentandas puellas innubiles.

Ondũ subacta ferr̃ iugũ ualet
Ceruice/ nõdũ munia cõparis
Aequare/nec tauri ruentis
In uenerem tollerare pondus:
Circa uirenteis est animus tuæ
Campos iuuencæ/nunc fluuiis grauẽ
Solantis æstum/nunc in udo
Ludere cum uitulis salicto
Prægestientis/tolle cupidinem
Immitis uuæ/iam tibi liuidos
Distinguet autumnus racemos
Purpureo uarius colore.
Iam te sequetur/currit enim ferox
Aetas/& illi/quos tibi dempserit
Apponet annos/iam proterua
Fronte petet lalage maritum
Dilecta/quantum non pholoe fugax:
Non chloris/albo sic humero nitens:
Vt pura nocturno renidet
Luna mari/gnidius ue gyges.
Quem si puellarum insereres choro:
Mire sagaces falleret hospites
Discrimen obscurum/solutis
Crinibus/ambiguoq; uultu

ANT. Sectãri lalagẽ puellã pulcherrimã sed inubilẽ uiro q; imaturã.Horrati. scribit:illã iuuencæ cõparãs nõdũ ualẽti uenetei tauri sufferre põdus.Cõsulit igit̃ illius citã adolescẽtiã expectare uelit.Tũc.n.ꝓterua ĩpudẽtiq; frõte uiꝝ ultro appetet.Crederẽ attamẽ sibi ipsi potius id dicere:Supius.n. de lalage lqt.q̃ ubicũq; fuerit illã semp amabit. Nõdũ subacta: Ode ẽ similis nonæ lib.i.Est ãt ordo A ius tuæ iuuẽcæ ẽ circa uirẽtis cãpos nũc solãtis grauẽ æstũ fluuiis.nũc ꝓgestiẽtis ludere cũ uitulis ĩ hudo salicto nõdũ ualet suabcta ceruice ferre iugũ:nõdũ ualet æq̃re munia cõparis nec ualet tolerar̃ põdus tauri ruẽtis ĩ uenerẽ. Subacta.i.supposita uel attrita. Iugũ.allegoricos cõiugiũ accipit. Valetuua ipsa iuuẽca. Munia.officia uenetea. Cãparis.i.uiri sibi adhærẽtis. Tauri.uiri.ꝓstat.n.in allegoria. Iuuẽcæ.i.puellæ. Solãtis.refrigerãtis & recreantis. Cũ uitulis.i.cũ pueris. Prægestiẽtis desiderã-
autũuus tis & exultãtis Immitis uuæ.i. imaturæ puellæ. Distiguet.diuidet.uariabit. Autũnus ab augeo dr̃:q̃ tũc maxime augeãt̃ holum opes coactis agroꝝ fructib⁹.ut festus ait. Icipit ãt.yii. id⁹ sextilis:habetq; dies nonagitaunũ.Auctor ẽ Vatro li.i.de
racemus re rust. Racemos ẽ racem⁹ botriõis pars ut Ser.docet.li.iiii.
purpu/ra g. Purpureo colore.i.nigrãti rosæ similis.Pli.n.li.ix.scrib. q̃ purpuræ pisces florẽ illũ tigẽdis expetitũ uestib⁹ i mediis hñt faucib⁹.liquoris hic minimi ẽ ĩ cãdida uena: Vñ ꝓciosus ille bibit̃ nigrãtis rosæ colore sub lucẽs:teliquũ corpus sterile.
Ferox.robustior. Aetas:adolescẽtia. Proterua.ĩpudenti.
Dilecta.ab oĩbus.s.tñ. Pholoe.de hac li.i.ode uero. xxxiii. ẽt dixit cyrus ĩ asperã declinat pholoẽ:sed pri⁹ appulis iũgẽtur capreæ lupis. Quã turpi pholoe peccet adultero. Chlo-
chloris ris.formosæ ... nomẽ χλωρος aũt uiridis dr̃. Gnydi⁹
Gyges Gyges:gnydiũ appellat: qm̃ ĩ Gnydo urbe cariæ colebat̃ uenus q̃ oĩum elegãtiaꝝ dña eẽ dr̃.Meminit Tulli⁹ li.iii.off.de altero Gygeq annuli cuiusdã bñficio stuprũ ĩtulit regiæ lydoꝝ:eaq; adiutrice regẽ dñm ĩteremit:& rex effect⁹ ẽ lydiæ.
Sagaces.Sagire ẽ acute sentire:ide Sagaces dicti cães.is igitur q añ sagit q̃ oblata res ẽ dr̃ ꝓsagire.i.futura añ sentire.Auctor ẽ Ci.li.i.de diui.Et fest⁹ inqt.Sagax acut⁹.& solers.i.in oĩ re prudẽs. Hospites.i.pegrinos:qb⁹.s.antea nõ
Sagire cognit⁹ eẽt. Discrimẽ obscuꝝ.i.incognita dr̃ia.Vir.li.yi.uel quo discrimine ripas hæc linquũt. Solutis crini
Sagaces b⁹.atõsi crines:& ambigu⁹ gygis uultus obscuꝝ discrimẽ sexus reddebãt. Ambiguo.an.s.puellæ an pueri eẽt.
ACR. Nondũ subacta ferre iugũ ualet.incertũ est quẽ alloquatur hac ode:utrũ amicuꝝ aliquem:an seipsum:at tñ ut reuocet intẽperatam mẽtem a cupiditate & a desiderio uirginis immaturæ quam comparat ꝑ allegoriam iuuencæ & a translatione incipit dicendo iugum eam coniunctiõis ferre non posse:nec tauri tolerare pondus ut designatione pecudis inhabilẽ mõstret uiro.significans eam ita nullo adhuc calore ætatis sollicitari.ut soli eẽt ludo dedita. Munia.obsequia ĩ lege debita:quod uult intelligi de implendo uxoris officio. Aequate.pari affectu ferre:ut æquat sicheus amorem. Circa.n.circa ludos tñ nõ adhuc nubilem compensare sapit ætatem. Solantis recreantis:ut Virg.Pasiphaen niuei solatur amore iuuẽci.Ordo est:nunc est aius tuæ iuuencæ solantis grauẽ æstum fluuiis circa uirentes cãpos:nunc est aius tuæ iuuencæ ludere cũ uitulis in hudo salicto. Prægestiẽtis properãtis crescẽtis. Immitis uuæ.quia oẽs uuæ donec sunt liuidæ semp nõ sunt maturæ:sed autũnus distinguet dum incipient maturescere. Distinguet autũnus.ꝓ autumni tẽpus uindemiæ ad colligendũ aptæ per translationẽ maturitatem expectandã demonstrat ætatis. Iam te sequet̃ nõ est longum expectare aptã puellæ ætatem ad cõsentiendum faciliorẽ. Curret.n.ferox ætas.adolescentia aũt prono & labilis est in multis: ideo ferox dixit:aut quæ ferre ualet uiꝝ.Apponet:ãnos.ꝓ uiribus & ætatis flore dixit annos q̃a iam ꝑ senium minuerent̃ illi augerentur. Pholoe fugax. noia pro exẽplo posuit: quæ

dum ante uiros uitassent: postea obscœnaꝝ uitam elegere mulieꝝ. Vt plura.habens in sereno integrum lumen.ut Vir.Splendet tremulo sub lumine pontus. Gnydiusꝙ gyges. nomẽ pueri pulchri de gnydo insula ueneri dedicata . ut ipse superius .O uenus regina gnydi paphiꝙ.huius pueri formam laudat in carmine suo. Falleret hospites ad uenas:quia sexum ex similitudine non nossent.

¶POR. Nõdum subacta ferre iugũ ualet ceruice.Hac ode allegoricos cũ eo agit.q ĩhabilẽ adhuc uiro puellã psequit̃ q̃ lusus magis q̃ reꝝ ueneream cupida sit. Nondum munia comparis æquare.eleganter.quia de iugo ferendo loquitur:quod de coniugio intelligi uult. Nunc fluuiis grauem solantis æstum . quod significat refrigerantis.Solari æstum ꝑ refrigerare grauissime dicit̃. Nunc in hudo ludere cum uitulis . dicendo uitulis intelligi uult cũ pueris. Tolle cupidinem imitis uuæ.Transit in allegoriam imaturæ uuæ comparans uiriditatem adhuc pullæ uirginitati. Distinguet autũnus racemos hoc est nigrorem maturitatis uariabit.uidemus.n.racemos cum primũ nigrescere incipiũt:non oẽs simul ac uuas colorari. Curret.n.ferox ætas & illi quos tibi dempserit apponet annos.hic ꝑ uitib⁹ ad florẽ ætatis accipe.Sic.n.se hẽt sensus. quantũ tibi urgente tam iuuentute uirium decerpserit tãtum nunc illi cura maxima florescenti.accedet. Non pholoe fugax. Quæ uiros fugeret. Albo sic humero nitens.ꝑ candido. Dilecta quãtum non pholoe a fuga nõ cloris dilecta generaliter accipe a quocũꝙ qui eam uiderit dilecta & utiꝙ ꝑpter pulchritudinem quam i eo prædicat ꝑferendo.cloridi & pholoe q̃s æque pulcherrimas fuisse itelligendũ gnydusꝙ gyges de huius pueri pulchritudine ẽt Ouidi.locutus est. Mire sagaces falleret hospites discrimen obscuꝝ solutis crinibus ambiguoꝙ uultu.suauiter hic hospites pro ignotis dicit.Hoc est qui ipsum puerum non nossent . Sic enim falli possint obscuro sexus discrimine:& ambiguo uultu. Sagacis quamuis sagacis discrimen obscurum solutis crinibus ambiguoꝙ uultu obscurum discrimen sexus.s.obscurabat autem per crines solutos.

¶CHRI. Nondũ subacta.Rem turpiusculã allegoria honestat:admonetꝙ sodalẽ ne eã: q̃ adhuc uiripotẽs nõ sit:tãgat:p cõparationẽ iuuẽcæ q̃ nondũ tauꝝ ferre qat. Nondũ tua iuuẽca ualet ferre iugũ subacta ceruice.i.domita ceruice.iugũ dr̃ quo iumẽta iũgunt̃.itẽ sũma mõtiũ iuga appellarũt.Vir. Dũ iuga mõtis aper fluuios dũ piscis amabit.iugum ẽt unde lances pendẽt: itẽ in uitibus dicimus iuga qbus uites iungunt̃ in nauibus quoꝙ iuga sedilia quæ transtra ẽt appellãt. Vir.Inde alias animas quæ p iuga longa sedebant deturbat. Postremo & apud antiquos sub iugũ mittebant̃ uicti milites.duabus.n.hastis relicto inter se spatio humi affixis tertia sup imponebat̃.illãꝙ demisso capite uictos subire cogebãt. Munia.munera.Munus singularẽ numeꝝ hẽt:& significat domũ & officiũ. Munia aũt officia solum:& maxime quæ publice ꝑstantur. Hic inmunes dicũtur qui uel ætate uel alio priuilegio ꝑstare munia nõ tenet̃.Neꝙ singularẽ hẽt hoc nomẽ neꝙ in plurali aliter cadit. Cõparis.n.cõiugu munus ẽ cõmisceri ad liberos ꝓcreãdos. Subacta aũt a subigẽdo.Subigere aũt aliqñ est ex subsum antiqua præpositiõe quæ sursum significat:& tũc ẽ extollere & ĩpellere.Vir.Ipse ratem conto subigit uelisꝙ ministrat. Aliqñ est a sub. & significat extolere. Vir.Ante iouẽ nulli subigebãt arua coloni.itẽ acuere.idẽ subigũtꝙ in cote securi: item subiugare.idẽ. Ternaꝙ trãsierint rutulis hiberna subactis. itẽ cogere.idem. Castigatꝙ auditꝙ dolos subigitꝙ fateri.Et terrã excultã subactã dicimus.similiter ingeniũ subactũ.i.doctrina excultũ appellamus . Aequare.q.d.æquã.operã reddere. Vir. Aequatꝙ sicheus amorem.

Circa cãpos est aĩus tuæ iuuencæ . Nõ discedit ab allegoria:ut ponat iuuencã ꝑ puella & cãpos quibus delectat̃ iuuenca ꝑ uoluptate edendi & ꝑ ludo. Vdo.qa salicta prata irrigua & flumini uicina adamant. salicto.locũ significat salicibus cõfertũ.salices aũt dicũtur a saliẽdo:quia saliunt.i.breui surgũt & crescunt.cũ autem a quercu dicamus quercetũ:a pinu pinetum.ab æsculo æsculetũ sic a salice debet ẽt esse salicetum:sed per syncopã salictũ ꝓferimus. Cum uitulis.& non cum tauris:quia nõdum uenerẽ nouit. Prægestientis uehementer cupientis:gestire.n.est cũ rem adeo uehemẽter cupimus.ut corporis gestus id exprimentes continere nõ ualeamus. Immitis.acerbæ.mutat allegoriã:sed idem sentit.ergo ne uelis uesci uuis acerbis : cum paulopost autũnus distincturus sit racemos purpureo colore.i.icipiẽt in autũno uuæ maturescere.Nõ ergo ꝓperandum est in ea re quæ paulopost uentura sit. Iam te sequetur. quæ nunc acerbitate ætatis te refugit:paulo post matura ultro petet te. Curret.fœmininus fœtus in matris utero tardius perficitur qm̃ materia:ex qua fit humidior & liquidior est.&.ꝑpter hoc serius retinet formã.cum autem in lucẽ editus est fœmineus part⁹:ꝑpter eãdem abũdantiam humoris citius crescit: & celerius ad maturitatem perducit̃ efficiturꝙ uiripotẽs.xii. anno:cum masculus non nisi quartodecimo rem patrare possit.Annos quos tibi dempserit.i cõstituet illam in eo flore in quo tu nũc es q flos paulatim inte minuet̃: ergo addet ætas illi id robur quod tibi demet. Proterua fronte.in fronte dicũt esse pudorẽ:& pudori frõtem dedicatam esse uolũt. ergo proterua fronte.i. petulanti: ut ostendat illam iam pudorẽ abiecisse.contra de didone Vir.Tum breuiter dido uultum demissa profatur. Lalagẽ.uel de qua in superioribus dixit uel alia albo humero uti in superioribus : nube candentes humeros amictus. Nitẽs:resplendẽs.Sic restitit æneas puraꝙ in luce refulsit. Pholoe. Quam cyrus amabat sed ab ea spernebat̃. Fugax.Sũmam semp copiam uerbale in ax denotat:unde bibax.i.qui copiosissime bibit.sic uerax multo plus est q̃ uerus. Renidet resplẽdet.sic alibi. renidet in æde lacunar. Vt pura.quemadmodum luna pura.i.nulla nube impedita resplendet in mari nocturno.i.ipsa nocturno tpe resplendet I marinam si in aqua limpida trãquillaꝙ lunã conspicias splendida oĩno apparet.Possumus ẽt per hipallagen ꝓferre mare renidet luna nocturna.nam ex eius lumine repcussum uehementer splendet. Gyges. nomen pulcherrimi pueri. Gnydius.ex gnydo insula de qua Ouid.Piscosamꝙ gnydon grauidãꝙ amathũtã metallis. Quem.s. gygem si tu admisceas puellis aut canentibus aut saltantibus falleret.i. deciperet non nos ciues.qui illũ cognoscimus:sed hospites:qui qm̃ peregrini sunt non hactenus uiderunt . nũc aũt cũ tanta illi uirginea facie similitudo cũ puellis sit:poterit haberi ꝑ puella ab hospite etiã si mire sagax.i.solers & acutus ad inuestigãdũ . id.n.significat sagax: quod nomen nõnulli putãt esse a saga. Sagas autem ueneficas quæ

cātibꝰ herbisq̨ possēt ad hum anas mētes puertēdas:& alia supra naturā faciēda appellāus.Ego puto eē uer/
bū sagire.uñ fiat psagire qđ significet eallide sentire.& inde sagax: uñ & canes odorinseci sagaces appellāus.
Vel dixit hospites q̄si domesticos:ut ēt eos q eādē domū habitēt falleř possit. Discrimē obscuꝝ.i.nō itellectū
& nō cognitū.Est qdē discrimē.i.differētia iter pueꝝ & puellā:sed in hoc puero adeo obscuꝝ latensq̨ erat: ut
nix cognosci posset:& quia crinibus utebatur longis solutisq̨ ut puelie.& quia erat illi facies adeo ambigua:
ut icertū eēt puellæ an pueri uidereř. Suntq̨ hæc educta de achille inter uirgines licomedis latitante.

Argumentum. ODES.VI.

CANT .Septimio amicissimo suo poeta scribēs:ait secū
in ultimas ēt & aspimas orbis oras iuiꝝ eē.quod sane ma
ximā eius beniuolētiā arguit. optat inde ut tybur senectæ
sedes haberi possit.qđ si parcæ nō dederit petet inqr Tarē
tū:cuius qdē regio sibi pter oēs arridet abūdat.n.melle ui/
no oleo & tempie sūma . hortatur itaq̨ Septimiū uelit eo
secū pgere.ubi defuncto sibi ualeat debitas emittere lachry
Gades mas. Septimi gades aditure mecū:ode ē similis secūdæ li.
Cātabri i. Gades.isulas Beticæ oppositas i oceāo.de qbꝰ late supi/
us ode.ii.huius uolumis. Cātabrū.cātabri populi sunt in
hispania taraconēsi ad oceanū : ut docet Ptolemæus li.ii.
Eos aūt & uicinas illis gētes quæ latrocinia retinebāt Au/
gustus oppressit.ut scri.Stra.li.iii. Suetonius ēt de augusto
augusti ait:Eterna bella duo oīno p se gessit Dalmaticū adolescēs
bella adhuc:Et Anto.deuicto cātabricū.Paulo itē iferius ait : Do
muit āt pīi ductu pti auspiciis suis cantabriā aquitaniā pā/
noniam &c. Indoctū iuga ferre nr̄a:quo tpe id poeta scri
psit cātabri ab romāis subacti nō fuerāt:qđ augustꝰ postea
egit ut diximus.uel indoctū ait.i. nō assuetū.nā pauloāte ui/
ctꝰ fuerat cātaber ab ipso augusto. Barbaris.i.sæuas. Syr
Syrtes tes.sunt duo sinus in extrema aphrica : eas in accessas ua
dosū ac reciprocū mare efficit:ita.icertis moribꝰ nūc i bre
uia rescidit dorsuosa:nūc æstibꝰ.inundař ingetis. latius tū
Mauri uideto in epodo.ix. Mauri unda.Mauri terminanř ocea/
no occidētali:ut scri. Ptolemæus li.iiii. de qbus plura li.iii.
Stra. Tybur.de eo late supiꝰ ode.yii.li.i. Sit modꝰ.ordo ē
lasso mihi sit modꝰ.i.finis maris uiaꝝ & militiæ. Vnde.a
quo tybure. Parcæ.clotho.lachesis.atropos. Pellitis ouibꝰ
Galesus Galesi.Galesꝰ ut dixit Liuiꝰ li.y.de secūdo bel.pun.calabriæ
flumē ē tarēto pximū.p qnq̨ milia passuum. Et Pli.li. yiii.
scrib.Tarētinas oues fuluas eē & suæ pulliginis. Phalāto
Tarenti hoc duce lacōes Tarētū appollis oraculo ꝯdiderūt de quo
ne oues multa Stra.li.yi. Et nos latius ode.xxyiii.li.i. Hymeto.hy
hymetꝰ metꝰ mōs ē nobilis i attica:q mel gignit optimū.ut Stra.ait
li.ix.Qui ēt lib.yi.scri.Tarētinā orā.fructuū bonitate pcellētē.nā & mel eius & uellera uehæmēter laudanř.
Decedūt:pcedūt. Venafra uiridi.i.oleo uenaftano.nā laudes habet olei totus uenaftanus ager maxīe plāis
Venafri finitimus aruis.Auctor ē Stra.li.y.de cāpania loquens. Aulō.locus ē cōtra tarētinā regionē ferax optimi ui
oleum ni:ut Porphyro inqt.Acrō uero dicit eē montē calabriæ.Montē eē cōparatione phalerni crediderim. Est aūt
Aulon ordo.& aulon fertilis amicus baccho. Phalernis uuis.phalerno agro secūdo uini nobilitas erat: nō longe a
capua.de quo plura Pli.li.xiiii.c.ix. Debita lachryma.i.merita & amica. Fauillam:poeta li.vi.de miseni cada
uere ait.Postq̄ colapsi cineres:& flāma quieuit:Reliquias uino & bibulā lauere fauillam: Ossaq̨ lecta cado te
xit chorynæus aheno.Sapho itē ait.Sex mihi natales ierāt.quum lecta parētis Ante diem lachrymas ossa bi
bere meas.Optat ergo horatius ut ei Septimius funus celebret his in locis amœnis.

ACR. Septimi.Septimiū equitē romanū amicū & cōmilitonē suū hac ode alloquitur:cui se tāta gratiæ
necessitudine fateř astrictum:ut si uelit ad ultimas mūdi natiōes ire secū eo pmittat posse : hortař tñ ut loca
gratissima sibi eligat tyburis & tarēti:quoꝝ & amœnitatem laudat. Gades.isulæ sunt hispaniæ in ultimam
partē oceani. Cātabꝝ:cātabri gens hispaniæ.siue galliæ:nec dū a ro.uicta de qua luca.Si tibi durus hiber uel
si tibi terga dedisset Cātaber.hāc augustus postea superauit. Barbaras ihospitales pp incertū maris. Syrtes.
loca sunt habitatiōe remota.Vir.Et numidæ ifreni cingūt & inhospita syrtis. Vbi maura semper.pp africa//
nā addidit maura.qa utraq̨ libya dř. Sit.m.modū finē dixit laboꝝ ut eadē domo & senectā ageret: & uitam
Galesus finiret.Galesi.Galesus fluuius ē iuxta tarētū ubi p pasturæ copia uel dulcedine maiores ouibus lanæ sunt:de
quo Vir.Qua niger humectat fluētia culta galesus. Vnde.a quo.i.a tybure. Regnata.participiū ē sine uerbi
substātia.ut Vir.Thraces arant acri quōdam regnata Lycurgo. Phalanto.phalātus lacedæmoniꝰ fuit ciectꝰ
Hymetꝰ patria hac culpa:q absentibꝰ lacedæmoniis filiæ eoꝝ ex seruis grauidatæ ædiderant.postea reuersi patres ta
li culpa genitos expulerūt:quoꝝ dux phalātꝰ fuit:q tarētinā ꝯdidit ciuitatē:ut ferř octauꝰ ab hercu. Ille terra
rū.Ordo ē ille angulus ridet mihi pter oēs supple angulos terraꝝ: p loco aūt angulū posuit. Ridet: lætus ē:

Ode.yi.dicolos tetrastrophos ad septimi
um de Tybure & Tarento.

SEptimi gades aditure mecū/&
Cātabrū idoctū iuga ferř nr̄a &
Barbaras syrteis/ubi maura semp
Aestuat unda.

Tybur argeo positum colono
Sit meæ sedes utinam senectæ:
Sit modus lasso maris/& uiarum
Militieq̨.

Vnde si parcæ prohibent iniquæ:
Dulce pellitis ouibus galesi
Flumen/& regnata petam laconi
Rura phalanto.

Ille terrarum mihi præter omneis
Angulus ridet/ubi non hymeto
Mella decedunt/uiridiq̨ certet
Bacca uenafro.

Ver ubi longum/tepidasq̨ præbet
Iuppiter brumas/& amicus aulon:
Fertilis Baccho minimum falernis
Inuidet uuis.

Ille te mecum locus/& beatæ
Postulant arces/ibi tu calentem
Debita sparges lachryma fauillam
Vatis amici.

ut Vir. Mixtaq; ridenti colocasia fundet acātho & oia nūc rident. Vbi nō hymeto. hymet⁹ mons est atticæ
regionis melle abūdans. laudat autem apuliam & calabriā prouinciasin qua & tarentum situm est. Cuius se
amœnitate & delitiis delectari dicit. Nam & melle & oliuetis ꝓcellunt. hyemes quoq; ap::iciores habēt. Ve Vena
naphro. uenaphrum ciuitas samnii oleis abūdans. Et amicus aulon. f. b. m. f. a. u. hoc ē non est impar uuis fa phrum
lernis. Inuidere. n. sibimet solēt pares in uirtute. hic aulon mōs est calabriæ & quia impar non est; ideo dixit
nō inuidere. Ille te mecum: elegāter secum septimio in laudatis locis optat uiuere: & eum habere supstitem:
defunctoq; sibi iusta psoluere. Arces. Vir. Aulonisq; arces & naufragum silaceum. Ibi tu. c. Ordo est ibi spar
ges tu calētem fauillam uatis amici debita lachryma. i. naturali: aut debita propter amicitiam. Antiquorū. n.
mos erat mortuorum cadauera concremare. ideo defuncti fauillam dixit ut est bibulam lauere fauillam.

¶POR. Septimi gades aditure mecū. Hac ode septimiū equitē romanū cōmilitonē suum alloquit: q̄ testa
tur gratissima sibi loca esse tyburi & tarenti. Cantabrū indoctū iuga ferre nostra. Apparet cātabros quæ est
gens Galatiæ illo adhuc tpe indomitos fuisse. Cum dicit cantabrum indoctum iuga ferre nostra. Septimi ga
des aditure mecū. gades oppidū a pœnis conditū ut supra ostēdimus. Vbi maura semp æstuat unda. mau
ra hic ꝓ africa ἀπὸ λιβύης dicitur. s. q tam africa q̄ mauritania generaliter libya dicitur. Tybur argeo positum
colono: supra ostēdimus Tybur oppidum a tribus fratribus conditum eē Tyburto: catillo: cora. quos genere
argiuos esse ēt Vir. testis ēqui ait. Catillusq; acerq; coras argiua iuuētus: ergo argeo pro argiuo antiq; dicitur.
Sit modus lasso maris & uiarum militiæq;. modum nunc pro fine dixit. Optat ergo sibi post laborē maris
& uiarum militiæ in reliqua ætate tyburis secessum. Dulce pellitis ouibus galesi flumen. Galesus fluuius est ta
rentinorum. pellitas aūt oues dixit: q tarentine oues pellibus tegūtur. De fertilitate aūt & amœnitate tarentini
agri & Vir. i georgi quarto significat: & sic titurius ait. Tarētinorum hortorum qui geris odores. Cū uellet itelligi
florum. Et regnata petā laconi rura phalāto: phalātus lacedæmonius fuit: quo auctore & pricipe partheniæ
spartani tarētū condiderūt. Vbi nō hymeto mella decedūt. Hymetos mōs ē atticæ ubi optimū mel nascit
Decedūt ergo ecōtrario cedūt. cōpositū pro simplici. i. cedunt. Sensus aūt est ubi mel nascit quod ab attico n
uincat. Viridiq; certet baccha uenaphro. Græca figura dictū est illi certat. Baccha aūt pro oliua dixit uige
tur ergo significare tarentino agro tale oleum nasci quale sit uenaphrum. Et amicus aulon fertilis baccho
Aulon locus est contra tarentinam regionem ferax boni uini. Minimum falernis inuidet uuis. pro non in
uidet: quia scilicet non fit ibi deterius uinum q̄ in salerno egro. inuidet enim tantum qui inferior ē. Ibi tu ca
lentem debita sparges lachryma fauillam uatis amici. legitur etiam horat. uatis.

¶CHRI. Septimi gades. ad amicū scribin& agrū suum laudatur illi applaudat. Gratissimū enim homini
est ut id laudēus quo ipse maxie delectetur. Septimi gades aditure mecum. ondit quantum a septimo amet.
Et occulte demonstrat qui uerus amicus sineū nullum laborē nullūq; periculū amici cā recusaturū. Sed illū
& in longinquissima loca ut gades sunt: & in periculosissima ut syrtes prædicat pp naufragia: & in cātabros
propter illius gentis crudelitatem iturum. De gadibus autē in ultima hispaniæ insula & de syrtibus dictū est
Cantabri uero populi sunt hispaniæ in mediterraneis: Per quos fluit hiberus: ferocissimi: qui nunq̄ ante au
gustū populo romano pacati seruierunt. ipse tandē subiugauit. unde in sequētibus. Seruit hispane uetus ho
stis oræ. Cātaber sera domitus cathena. Indoctū: quoniā nōdum sint assueti impio romano. Maura undat
quia sunt in mari mauritano. Aestuatq; assidua reuolutione harenarum semp ueluti feruēs exundat. Tybur
argeo. quod condidit Tyburtus argiuus de quo iam dictum est. Colono: nam argiuorum colonia fuit. Sed de
iure romano differūt coloni & municipes. Municipes enim erant dicti amuneribus capiendis. Munera autē
honoraria intelligamus. capiebāt enim munera populi romani nō damnosa: ut est collatio tributorum & simi Munici
lia: sed quæ ad honorē pertinerent. Erant ergo donati ciuitate municipes. sed alii erant cū suffragiis. idest ut pium
cum romæ essent una cum ciuibus romanis irent in comitia: & suffragia redderent. Aliis aūt nō licebat red colonia
dere suffragia: erant præterea imunes ab omni tributo: unūquēq; eorum fund⁹ populi romani factus est: & nul
lis erant populi romani legibus astricti: sed suis municipalibus legibus uiuebant. Primi autem oium ciuitate
romana donati sunt Cerites pro sacris bello gallico ceptis custoditisque: sed sine suffragii iure. Hinc cerites
tabulæ in quibus censores ascribebāt: quos notæ cā suffragiis priuassent. Coloniarum aūt alia ratio erat. Nā co
loni ciues erāt romani ad aliquā urbē habitandam missi. Hi nō propriis istitutis: sed populi romani legibus
uiuebant. Erant ergo magis obnoxii: q̄ municipes: sed tamen quoniam simulachrum quoddam apparebat
romanæ reipublicæ præstantiores habebantur coloni q̄ municipes. Dicuntur præterea coloni agrorū cul
tores. Vir. Vt quāuis auido parerent arua colono. Columella in libris de agricultura ꝓ eo ponere uidet: q nō
suum: sed alienum agrum colat: partem tamē fructuū domino daturus. Sedes: ꝓprie uidentur esse domici
lia & loca in quibus habitare decernimus. Iuue Qui sedem figere cumis destinet: atq; unum ciuem donare si
byllæ. Vir. Tendimus in latium sedes ubi fata quietas Ostendunt. Nam ubi sedemus sæpius sellas & sedilia
q̄ sedes appellamus. Sit modus: sit finis. Iuuena. Imponitq; modum sapiēs & rebus honestis Lasso: ad cor
pus refertur: fessum autem potius de animo intelligimus. Vir. Quo rapitis fessum fabii. Maris: nauigatiōis.
Viarum. terrestris itineris. Et militiæ: nam militiam quoq; exercuit: ut uiam demonstratum est. Vnde
a quo. Si parcæ iniquæ ꝓhibent. i. parcæ quæ essent iniquæ si ꝓhiberent. Ouibus: a græco nomen est in
terposita u. consonante. Laconi phalanto. Vir. Hinc sinus herculei si uera est fama tarenti. De hoc & de par
theniatis in supioribus abūde dictū est. Ridendat quod est hominis ꝓprium inanimatæ rei. sed ē quedam
similitudo: nam cū se offert læta agrorum amœnitas ridere dicimus. Vir. Omnia nunc ridentat si formosus
alexis Montibus his abeat uideas & flumina sicca. Hymeto: in quo monte propter copiam thymi multum
ideoq; optimū mel nascit. Est aūt mons iste in attica regione. unde etiā marmor quod in ꝓcio esset excidebat.
Primus autem crassus orator. lx. columnis hymetiis atrium exornauit: neq; ante illū quisq̄ externa marmo

ra romæ habuit:Ob id.M.Brutus illum uenerem palatinam appellauit.Ferunt & in hoc monte nasci herbã quam mulieres ut ardentius appetantur brachiis alligatam gestant. Baccha:in fructibus arborũ:est in olι uis:cerasis:cornis:lauris:myrtis:lentisco:aquifolio & similibus.Præterea uniones bacchas appellãt.Vir.Col/ loq; monile bacchatũ.Baccha ãt cũ aspiratiõe sacerdotem bacchi nominãt.Acini uero sunt in uuis: hæderas sambuco:ebulo:malo punico & similibus.Baccha ergo in hoc loco oliua est. Certat uenaphro.elegantiꝰ q̃ si dicatur certat cum uenaphro . Sententia est ꝙ oliuæ huius agri æquiparari possunt iis quæ oriuntur in ue/ naphro. Est aũt uenaphrum oppidũ post miturnas:unde ẽ optimũ oleũ. Ver ubi lõgum.uer nõ excedit spa ciũ triũ mensium.sed dicit longũ:qa & in hyeme tale temperamentũ aeris est quale solet esse in uere.unde ad dit tepidas hyemes.Sic & Vir.At alienis mensibus æstas. Brumas:idest hyemes. nam bruma dicit̃ q̃si bra chi mera.i.breuis dies.Est aũt breuissimus cũ sol attingit primam partẽ capricorni. i qua est initium hyemis quæ perdurat usq; ad ingressum solis in arietẽ:in quo incipit Ver. Aulon . mons calabriæ uitibus refertus.

Ille locus ubi hæc oia sunt. Arces.mõtes dicit. Beatæ:fertiles illæ igit̃ arces beatæ postulãt te mecũ . Nã cũ amicus sis & amicoꝝ officiũ postulet:ut ad loca & lõginqua & piculosa amicũ ꝓsequant̃.tãto magis ad ꝓpin qua & fœlicia & tua mecum uenies. Arces de q̃bus iam diximus. Fauillam.i.cinerẽ extinctũ dicimus:scinti lam accẽsam. Calentẽ.nuper exustã. Debita lachryma.nã tenet̃ amicus amici funus lachrymis ꝓsequi.

Ode.vii.tricolos tetrastrophos ad Pompili/ um sodalem & cõmilitonem.

O Sæpe mecum tempus in ultimum
Deducte bruto militiæ duce:
Quis te redonauit quiritem
Diis patriis/italoq; cœlo.
Pompei meorum prime sodalium:
Cum quo morantem sæpe diem mero
Fregi/coronatus nitentes
Malobathro syrio capillos.
Te cum philippos/& celerem fugam
Sensi/relicta non bene parmula:
Cum fracta uirtus/& minaces
Turpe solum tetigere mento.
Sed me per hostes/mercurius celer

¶Argumentum. ODES. VII.

¶ANT. Põpeius seu põpilius familiaris & cõmilito Bruti & Cassi ptes cum ipso poeta cõtra augu.secutus fuerat.habita clade uictore Augusto apd philippos eua sit poeta Mercurio duce:ut scribit. Pompeius uero ite/ rum bella subiit: tandem redditus patriæ hinc ipsum hortatur ad debita uota ioui soluenda.hortat̃ itẽ ut se/ cũ liberius cõuiuiũ ineat: Nam recepto amico bacchari & furere sibi dulce erat. O sæpe mecũ tps i ultimum: Ode est similis nonæ lib.i.Est aũt ordo:O põpei prime meoꝝ sodaliũ sæpe mecũ in ultimũ tps deducte Bruto militiæ duce: qs diis patriis & italo cœlo redonauit te q̃ritẽ:Cũ quo sæpe mero frigidẽ morantẽ coronatus capillos nitentes syrio Malobathro. In ultimã tps. In ultimam uitæ metã: q̃ bello terminari solet q̃plurimis.

Bruto militiæ duce.de hoc late li.i.in ode. xiiii.legi/ to. Quiritem. de quiritibus uide in ode prima. Põpi li meũ prĩe sodalium.Vel põpei meoꝝ prĩe sodaliũ.qd magis placet:põpei.n.hic spõdeus ẽ: Inde sequitur iam bus & cæsura. Si aũt põpili meũ leges erit trocheus se/ cũdo loco extra carminis usum. Diẽ moratẽ.i. æstiuũ lõgũ & tarde euntẽ. Mero fregi.idest cõuiuiis.non. n.mane & uesperi tñ sed meridie quoq; conuiuabantur.

Malobathro syrio.malobathrũ ungẽti speciẽ ẽẽ Porphyrio scri.Pli.uero li.xiii.ca.i. de generibus ungento rũ sic ait.Singuli quoq; succi nobilia ungẽta faciũt:primis malobathrũ:poste a iris illyrica & cyzicena ama/ racus.Et li.xii.ita inquit.At & malobathron syria arborẽ folio conuoluto arido colore ex quo exprimit̃ oleũ ad ungenta:fertiliore eiusdem ægypto.laudatius ex india uenit. Philippos.philippi ciuitas est in Macedo/ nia:quæ datos olim dicebat̃: crenida ante dati nomen appellata.fontes quippe plurimi circa collẽ huberius scaturiũt aquis.Eum locũ philippus uallo sepsit & a se philippos nuncupauit.Cõdita est enim ciuitas in præ rupto quodã colle.Apud philippos demũ & cassius & Brutus pugnãtes contra Augustũ & Antoniũ uicti sibi ipsis mortẽ cõsciuere.de quibus oĩbus uideto apianũ li.iiii.Et nos latius diximus ĩ ode.xiiii.li.i. Relicta non bene.fugiẽtes.n.ꝑiecerãt arma. Parmula.i.scuto. Virtus.Bruti & cassii & ceterorum. Mento.barba & fa cie quũ strati sunt. Turpe.idest cruẽtũ. Mercurius celer.hoc ait quoniam poetæ mercurio quoq; subesse di

malobathrum cunt̃.Vel ꝙ quoq; celeri fuga inde euasit:mercurius enim occulte peculandi modũ inuenisse dicitur

¶ACR. O sæpe mecũ tẽpus i ultimũ.Ad põpiliũ uatꝫ scribit gaudẽs eius in patriã reditũ:quẽ cõmilitonẽ si bi in castris bruti & cassii fuisse cõmemorat & belli ciuilis euasisse pericula augusto uictore:qua gratia liberiꝰ se cõuiuiũ exhibere ꝓmittit.Ordo est.o pompili prime meoꝝ sodaliũ sæpe deducte mecũ in ultimũ tẽpꝰ bru to duce militiæ.Quis redonauit quiritẽ te diis patriis:& italo cœlo. Redonauit reddidit:redire fecit i patriã.

Quiritem romanũ.notandũ tamẽ quia singularẽ numerũ posuit:cum plurali numero dicat̃. Italoq; cœ

philippi Ciuitas lo cœlũ pro itala regione posuit:ut idẽ alibi:Cœlũ nõ aĩum mutãt qui trãs mare currũt. Moratẽ.ꝓ longo di xit hoc est æstiuo.qui quasi cũ mora spatiũ suũ decurrat. Mero.datiuus uel abltũs accipit̃. Fregi.aut ꝯsum psi.aut diuisi:ut a sexta hora significet sæpe epulatos. Malobathro sy. malobathrũ genus unguẽti ẽ. Phi/ lippos.macedoniæ campos:aut ciuitas ubi ab augusto brutus uictus occubuit: unde & lucanus : Video iam phœbe philippos. Parmula.scuto.Nõ bene aũt:quia arma.in fugã uersi ꝓiecerant. Et minaces.Cassium & Brutũ significat qui se de uirture iactare cõsueuerãt:aut certe milites eoꝝ. Turpe solũ:aut cruentũ : aut quo ꝓstrati turpiter precarent̃. Sed me per hostes.m.c.iucunde se dixit a mercurio liberatũ uel ꝙ furtim fugis/ set & celerẽ ostẽderet fugam:uel ꝙ poetæ ad mercuriũ pertinere dicuntur.

¶POR. O sæpe mecũ tẽpus i ultimũ deducte bruto militiæ duce.Hãc odã ad põpiliũ sodalẽ scribit.q̃ grata lat̃ ei ꝙ restitutus sit in patriã:& testat̃ cõmilitonẽ sibi fuisse in castris.M.Bruti. Quis te redonauit quiritem.

Quiritem ciuem ro. significat. Attende singulari numero dictũ quod nõ facile apud ueteres inuenies. Cum quo morantẽ sæpe mero fregi morantẽ pro longo posuit ut quasi cũ mora spatium suũ decurrat. Fregi autem diẽ uidetur pro eo quod est diuisi dixisse: ut a sexta hora significet se sæpe epulatos: mero aũt siue datiuo casu siue ablatiuo accipias: habebit suã rationem. Sensus aũt est: illa re fregi diẽ aut illi rei fregi. Malobathro: Malobathrũ unguenti speciem esse scimus. Tecũ philippos: philippi est oppidũ in macedonia: ubi Brutus periit. Cum fracta uirtus: qua uirtute se cassius & brutus pcipue iactabant. Et minaces turpe solum tetigere mento. Turpe solũ aut cruore fœdatum: ut Sanguine fœdantem quos ipse sacrauerat ignes. Aut nomen est loco aduerbii positum. Turpe solũ tetigere: pro turpiter tetigere. Sed me per hostes mercurius celer. denso pauentẽ sustulit aere. Sæpe ostendit Hora. se in Bruti partibus militasse. Iucũde aũt a mercurio se sublatum de illa cæde dicit: signans clam: & quasi furto quodam se inde fugisse: per celerem ergo mercuriũ celeritatem fugæ p id quod ait denso aere. latebras ipsius fugæ intelligi uult.

¶CHRI. O sæpe mecum tps. Congratulatur pompilio: qui cõmilito sibi in castris brutianis fuerat: tandem pericula euaserit: & ab augusto ueniam sit assecutus. Ordo: ẽ o Pompili prime meorũ sodaliũ deducte mecum in ultimũ tempus. i. in ipsam mortẽ: quis redonauit te quiritẽ? In ultimum tps: ad mortem: quod est ultimum tps homini. Quis cũ admiratione. q. d. multũ ualuit ille amicus. Sic Virg. Quis te nate dea per tanta pericula casus insequitur. Redonauit: optime: nã primo natura te patriæ ciuẽ fecerat: deinde hostis iudicatus ciuis esse desieras. Nunc uero restitutus rursus ciuis patriæ donatus es. Diis patriis: q uarii in uariis locis celebrantur. Quiritem: ciuẽ romanũ: ut iam expssum est. Prime: in ordine: uel prime optime: ut Vir. primisq; iugarat. Omnibus. Fregi diẽ morantẽ. q. d. ad sextam horã. Mero in mero. i. in conuiuio. Coronatus: ostendit lautiora cõuiuia celebrasse: nã in iis coronati discũbebãt. Coronatus capillos: per synecdochẽ. q. d. hñs capillos coronatos: ut oculos suffusa nitentes. Nitentes. s. malobathro. id. n. unguentum est quod syrii conficiunt. Philippos: plium in philippicis campis. Hi In thessalia sunt: regio equis amica: unde philippos dictos uolunt: nam φιλοσ amicus est: & hipos equus: uel sic denominati ab eorũ antiquo rege: sunt autẽ philippi in pharsalia: & in his primo a cæsare: & a Pompeio: deinde ab octauiano antonioq; atq; cleopatra: & a bruto: & cassio pugnatũ est. Vir. Ergo inter sese paribus cõcurrere telis Romanas acies iterũ uidere philippi. In hac acie cũ plagã Brutiani accepissent poeta sibi fuga salutẽ peperit. Parmula diminutiuũ a parma: hæc ẽt breue scutũ est quo pedites utebant᷑. Vir. parmaq; inglorius alba. Nõ bene: indecore: & turpiter: sũmũ. n. dedecus erat militi: si illius armis hostes potirent᷑. Itaq; legitur de thebano Epaminũda cũ in bello aduersus lacedæmonios apud mantineã gesto uulneratus ex acie in castra relatus esset: antea q̃ hasta corpore educeret᷑ interrogauit an clypeus suus saluus esset: & an hostes fusi fatigatiq; essent: & cũ utrũq; ex animi sñia audiuisset hastam euelli iussit. Fracta uirtus: nõ adimit uirtutẽ brutianis: se ostẽdit maiorem in cæsarianis. Minaces: propterea turpe pro turpiter ceciderunt: quia minaces erant: nã turpe est homini uinci cũ minatus fuerit: uel dicamus turpe solum. i. cruore fœdatũ. Mento: cũ mento. Dicit᷑ aũt mentum ab eminẽdo. a gula. n. eminet. Tetigere. q. d. opp. tiere: nã oppetere est terrã ore petere quod est uirorũ fortium: qui morientes mordicus humũ apprehendunt: ne uocẽ uiro indignã emittant: unde Luca. Qui timuit ne quas emittere uoces Vellet: & æternam fletu corrũpere famã. Celer: quia & uelocissimi cursus est mercurius: nã illũ nouẽ dies anteq̃ sol perficit: & etiam alatus pingitur. Dicit aũt se a mercurio adiutũ: quia clã: & subito aufugit: uel quia poetæ in tutela mercurii sunt: uel quia in genesi sua aliquo maligno planeta ad interitũ duceba᷑ nisi in eo loco situs fuisset mercurius: in quo illius malignitatẽ frangeret: nam malorũ perniciem boni planetæ tollunt. Hinc Persius. Saturnũq; grauem nostro ioue frangimus una. Potest etiã intelligi quod quẽadmodũ mercurius deorum nuncius est: sic poeta aliquo amico internũcio in gratiam cæsaris uenit: quem ipse pro deo colendum putat.

Denso pauentem sustulit aere:
Te rursus in bellum resorbens
Vnda fretis tulit æstuosis.
Ergo obligatam redde ioui dapem:
Longaq; fessum militia latus
Depone sub lauru mea/nec
Parce cadis tibi destinatis
Obliuioso leuia massico
Ciboria exple/funde capacibus
Vnguenta de conchis. quis udo
Deproperare apio coronas
Curat ue myrto? quem uenus arbitrũ
Dicet bibendi? non ego sanius
Bacchator edonis/recepto
Dulce furere mihi est amico.

¶ANTO. Denso aere. i. nube. Te rursus: ordo est. Te rursus in bellum tulit unda resorbens. Fretis æstuosis. i. mẽtis furor. Obligatam dapem: uoto debitum conuiuiũ. Sub lauru mea: intelligendũ apud poetæ domum laurum fuisse siue in hortis domui uicinis. Tibi destinatis. i. deputatis. Obliuioso: rerum obliuionem pstante: id enim ebrietas agit. Massica. Pli. lib. xiiii. de uinis generosis Italiæ inquit. Certant massica æque ex mõte. Gaurano puteolos baiasque prospectantia. Leuia: polita: & aglipha. i. non sculpta. Ciboria. i. pocula. nam proprie sunt folia colocasiæ: in quorũ similitudinẽ pocula facta eodẽ noie appellantur. Auctor est Porphyrio. Plinius aũt li. xxi. scribit: q in ægypto nobilissima est colocasia: quã e nilo metũt. Thyrsum aũt cum foliis latissimis etiam si arboreis pparent᷑: ad similitudinem eorũ: q personata in nostris amnib᷑ uocamus. Adeoq; nili sui dotibus gaudẽt: ut implexis colocasiæ foliis in uariam speciem uasorum potare grauissimũ habeant. Sereba᷑ hæc in Italia suo corpore. Exple. bibendo euacua. Capacibus: amplis. Conchis: piscium testis in quibus ungenta asseruabantur. Vngenta: unguentorũ uoluptas a nostris quoq; inter laudatissima atq; etiã honestissima uitæ bona admissa est inquit Plinius li. xiiii. nã persarũ gentis: & parthorũ ungẽta erãt. Deproperare. s. nobis. i. ualde properare. Vdo apio: quod humidis gaudet: siue Vdo apio inquit propter uina: &

Massica uina

ciboria

Collocasia

Vngenta

Publica cura.
Expedit matris cineres opertos
Fallere/& toto taciturna noctis
Signa cum cœlo/gelidaq; diuos
Morte carentes.
Ridet hoc inquam uenus ipsa ridet
Simplices nymphæ/ferus & cupido
Semper ardentes acuens sagittas
Cote cruenta.
Adde quod pubes tibi crescit omnis
Seruitus crescit noua/nec priores
Impiæ tectum dominæ relinquunt,
Sæpe minati.
Te suis matres metuunt iuuencis:
Te senes parci/miseræq; nuper
Virgines nuptæ/tua ne retardet.
Aura maritos.

bis concipit̃ more nr̃o id nõ facere periuriũ est. Scite.n.euripides iuraui lingua mentẽ iniuratã gero. Barine:id nomen græcũ est. Βαρυνω.n.grauo significat. Βαρυσ aũt grauis di. Baryno poterit igitur Barine latine dici grauis uel molesta. Turpior uno ungui.i.minima ẽt pœna lueres periuriũ. Barys Credere: supple deos esse:uel curare mortalia. Prodis.exis. Publica cura omnes enim te appetunt. Expedit matris:iurauerat illa per hæc omnia poetæ obsequi uelle. Expedit:utile est. Taciturna signa noctis:idest & lunam & sidera interdiu latẽtia: quæ noctis signa dicuntur:quoniam in ea apparent interdiu autem tacere dicuntur cum non appareant: unde & luna silens uel tacita dicitur quum non lucet:uel dicas taciturna signa noctis pro taciturnæ noctis:nox enim tacita dicitur quĩ tunc omnia pene tacere solent hinc Ouidi. libro primo tristium inquit:Iamq; quiescebant uoces hominumq; canũq;. Lunaq; nocturnos alta regebat equos. Quod autem per sidera etiam iurarent. libro.xii.æneí. Maro ostendit his uerbis. Hæc eadem ænea terram mare sidera iuro. Signa.i.sidera.nam ut Varro scribit libro.iii. Signa dicuntur eadem & Sidera: Signa ꝙ aliquid significentur libra æquinoctium Sidera quæ insidunt:atq; ita significant aliquid in terris perurẽdo aliud ue. Signa. Sydera Venus ipsa:quæ.s.amantibus facilis est. Semper ardentes acuens sagittas:propertius item ait de cupidine. Et merito hãmatis manus est armata sagittis. Et pharetra ex humero gnosia utroque iacet. Ante ferit qm̃ uti ꝗ cernimus hostem. Nec quisꝗ ex illo uulnere sanus abit. amoris sagittæ amoris faces Ardentes autẽ sagittas dixit Hora. propter faces: quas etiã cum sagittis habet:ex iugi aũt & imensa sollicitudine amatoꝝ corda ardere uident̃. Cote cruenta: dum.n. cruentæ sagittæ ibi acuunt̃:cruenta fit cos. Multi aũt amoris impatientia sibi ipsis mortẽ cõsciuere. Pubes adolescentia. Sæpe minati:ostẽdit quãtum ab amatoribus diligeret̃:nam cum eis ẽt minax eẽt & aspertima attamen eam relinquere nõ poterant. Textus aliqui ẽt minati habent:quod placet.est.n. sensus:ꝙ ꝗuis sæpe minati essent Barine:tamen eam relinquere nõ ualebant. Iuuencis.i.adolescẽtibus. Senes parci:auari & tenaces:metuebant ergo diuitiis suis potissimum. Aura:idest splendor & nitor.

¶ACR. Ulla si iuris tibi peierati.scænicũ principium in barynem meretricem intelligit̃ enim ꝑ hanc inuectionem aliquos ꝓcessisse sermones:qbus noctem sibi eadẽ baryna iureiurando promiserit:dehic postꝗ fefellit eũ in hæc uerba uelut amantẽ erupisse:ut.n.dicit̃ iurisiurati ita posuit iuris peierati ꝙ nulla fallens pœna perculsa sit. Dente si nigro. Maior pœna est meretrici si ob culpam corporis deformitate puniat̃. Credere aut tibi subaudiatur iuranti:aut deos uindices esse periurii. Simul postꝗ. Obligasti:deuouisti nõ implendo promissa:ecõtrario.n.solui uota dicunt̃. Pulchrior:auctio est data auctioni. Iuuenũq;.p.amatorũ multitudinem significat dicens eam periuriis fieri pulchriorẽ. Expedit:prope est:ut putem dũ uideam non puniri periuria in cõtrarium religionis ac pietatis uerti rationem:hanc.n.uult uideri sacrilegio promeritã deorum fauorem. Taciturna noctis: duræ siue secretæ:& silentis:ut Virg. Tacitæ per amica silẽtia lunæ:& sydera cũcta notet tacito labentia cœlo ac si diceret:fas est oẽm mundi maiestatem in sacramẽto uocare: Rident simplices:simplices.n.aut perfidiæ amoris cũ risu indulgentes:aut quia nymphæ ad ignoscendũ faciles sunt:ut & quo sed faciles nymphæ risere sacello:comites.n.ueneris sunt ad quam pertinent meretrices. Simplices nymphæ.i.non iracundæ:sed exorabiles. Ferus & cupido numẽ cupidinis demonstrauit imite:& implacabile:& quod ignoscere nesciret nisi uoluntatẽ ueneris:& iudicium sequeret̃:ut Virg. Iamq; ibat dicto parens:& dona cupido. Semp ardentes acuens:aut semp ardentes:aut acuens semper. Cote.c. non in cote cruenta: sed in qua acuitur occidat:imoderatus.n.amor maturat exitium:& declinatur hæc cos huius cotis. Adde adiunge his quæ tibi creuerunt ex peiurio. Tibi crescit:tuæ ꝓstitutioni.i.subinde crescentes amatores. Seruitus.c.n.semp adiunguntur tibi noui:nec priores relinquunt te quãuis relicturos minentur. Tectum:lupanar. Sæpe minati:uim amoris expressinur quod a seruis fieri consueuit:hoc amatoribus nõ licean dum contempti se deserturos minent̃:& sic noui ueniant:ut non abscedant priores. Iuuencis: filiis iuuenibus:metaphora a tauris:ut supra:nec tauri ruentis in uenerẽ tolerare pondus. Te.s.p.propter dilacerationẽ patrimonii quæ meretricum incitamentis sæpe contingit. Miseræq; nu.timore repudii. Maior.n.in recenti charitate dolor est sollicitati coniugis:maior uis meretricis animum affectione occupatum uicisse. Aura:aut facilitas qua in amorem trahuntur:aut unguentoꝝ odor:ut ipse superius:auræ fallacis.

¶POR. Ulla si iuris tibi peierati pœna Barine:scænicũ principium intelligendũ.n.aliquos sermones ꝓcessisse:qbus Barina hæc noctẽ ei iureiurãdo interposito ꝓmiserit. Deinde postꝗ fefellerit:tũ in hæc uerba hunc erupisse. Dẽte si nigro fieres uel uno:subaudiẽdũ extrisecus saltẽ leuissimã pœnã ob opprobriũ sensus. Sed tu simul obligasti:ac piurio te deuouisti. Enitescis pulchrior mlto adeo multo pulchrior es post piuria:ut iuuenes te uniuersi diligãt ergo iuuenũ publica cura.p oium iuuenũ dictũ ẽ apud Sal. publicã miseroꝝ cãm. Expedit mr̃is cineres optos fallere sensus ẽ:cũ hoc uideat̃ ꝓpe ẽ ut putẽ rõnẽ pietatis ac religionũ ꝯtrariũ eẽ uersamur q ipii atq; irreligiosi sint magis deos promereant̃. Gelidaq; di.mor.ca.& hic & i eo q añ hunc sensus est per zeugma.i.in coniunctione ex supiore accipiendũ expedit fallere. Ridet hoc inquã uenus ipsa ridens

simplices nymphæ: ferus: & cupido. Ridet periuriũ suũ Venus quæ. s. amantibus facilis est. Rident nymphæ sic illud dicitur: sed faciles nymphæ risere facello. Semp ardentes acuens sagittas cote cruenta nimiũ αμφιβολον utrũ semp ardentes intelligendũ an semp acuens. Eleganti aũt conceptione de amore dr̃: & ardẽtis sagittas: & semp acuens ex cruenta cote. Nec priores impiæ tectũ dominæ relinquunt sæpe minaci: hoc osñdit etiam illis amatoribus gratam esse: quibus fuerit iniuriosa. Te suis matres metuunt iuuencis: iuuenci ergo nõ tantum boues dicuntur: sed homines: quãuis in usu sit ut nõ nisi per diminutionem iuuenculos dicamus. Tua ne retardet amoris aura: quæ ad te eos fert: sed utiq; hoc per allegoriam dicitur.

❡CHRI. Ulla si iu. ri. Exprobat barinæ pfidiam: q ea q̃ iureiurãdo pmisent nõ obseruat: & cũ admiratione q̃rit: q quãto magis periura ẽ: tanto in dies pulchrior efficit: q̃si dolens q dii humana curare nõ uideant: cũ sua pulchritudine: & ueteres amatores retineat: & nouos sibi quotidie cõparet. Barine. n. u. ex græca declinatione q̃ in genitiuo in es: in actõ in en: in reliqs casibus in e lõgã terminat: Nã græce est per. η. ut Βαρυνη. Iuris peierati: insiurãdi nõ obseruati: nã peierare est iusiurandũ rumpere: & fit ex p & iuro: sed u in e mutat: & r. subtrahit in uerbo in noie aũt manet: nã dicimus periuriũ: & non peieriũ. Dente nigro uel uno. q. d. si minima corporis parte fieres turpior ego crederem deos curare humana. Ergo sequit q cum hoc non fiat nõ credat. Obligasti caput. i. obligasti te uotis. i. ad uota reddenda: nã qui uouit debitor uoti efficitur Vel potius obligasti caput perfidũ uotis. i. reddidisti obnoxium caput. i. uitã: quia usus es perfidia in uotis. Contrariũ est soluere uota. Perfidũ: quia fidẽ fregisti: Publica cura publicus amor: nã omnes tuo amore ardent: ostendit autem in hoc loco naturam amantiũ: qui q̃to i fœliciores sibi res sunt in amore: & q̃to magis decipiunt: tanto sibi quã amant pulchrior uidet. Prodis: in publicũ egrederis. Expeditutile est. Verbũ autẽ impersonale est proferturq; cũ sũma admiratione: & q̃rela: q id sibi prodest q sũmopere nocere deberet: & quod pulchritudinem quod maximũ in muliere pmium pro pœna accipiat. Expedire ãt cum psonale est nõnunq̃ significat liberare. Vir. Flãmas inter & hostes expedior. Itẽ promere. idem. Cereremq; canistris expediũt. Item extollere. idem. Tũ uero auguriũ rutuli clamore salutant. Expediuntq; manus. itẽ breuiter enarrare. Fallere ci. m. cũ per illã iuras: deinde contra insiurandũ facis. Auget aũt crimen q non mõ matrẽ fallat: sed e mortuã matrem imo cineres iã sepultos: quos in maiori ueneratione eẽ oportet ueluti rẽ religiosam. Hoc efficaciter dolet Dido uirgiliana. Nõ seruata fides cineri pmissa sicheo. Opertos: intra cõditos. Erat aũt hoc apud priscos haud cõtemnendũ iusiurandũ. Virg. Per patrios cineres p spes surgentis Iuli. itẽ Iliaci cineres; & flãma extrema meoꝝ Testor in occasu uestro. Et signa taciturna noctis cũ toto cælo: more oratorio tendit ad grauiora. Non. n. solum fallit mortales. s. matrem: sed & cœlestia: qm̃ ipsa sydera: sed deniq; ipsos immortales deos.

Signa in cœlo: oẽs imagines ex pluribus stellis configuratas signa appellant: præcipue autẽ illa duodecim quæ in zodiaco sunt: non aũt sola signa fallit: sed ẽt totum cœlum. Refert aũt Pli. septuaginta duoꝝ signoꝝ cognitionem habere astrologos in qbus sunt mille sexcentæ stellæ. Taciturna: non dixit contra Pla. cuius opinio est q singuli sphærarũ motus singulos sonos efficiant: ut latius cũ est de musis disputatum expressimus: sed dicit taciturna: quia in sola nocte apparent: in qua omnia tacẽt. Nã interdiu nõ apparent: quia solis splẽdore hebescũt: unde addidit. Noctis: nõ quia nõ semp sint: sed quia nõ nisi nocte uisunt. Gelida: ab effectu. Ridet ostẽdit quare impune periura sit. Nam uenus in cuius tutela illa est: & ipsæ nymphæ facilia numina sunt: & de nymphis Virg. Et quo sed faciles nymphæ risere facello: simile & illud est apud Ouidiũ. Iuppiter e cœlo periuria ridet amantũ: ergo simplices quasi faciles ad ignoscendum: ut sic alibi. Faciles uenerare napeas. Inquã: quasi dicat ego hoc affeuero. Ferus: cur ergo ridet: qm̃ eũ sit ferus in amãtes gaudet illos ludi: uel dixit ferus quia nõ ignosceret: nisi sequeret uenerem. Sagittas: a satis & ictus dicit: ad longum. n. spatiũ perfert ictũ suum. Quoniã autem & sagittis uulnerare: & facibus urere dicit cupido: utrunq; complexus est: nam & ardentes sagittas: & cotem cruentã dixit. Cote cruenta. i. sagittas cruentas acuit cote: uel dixit cruentam cotem: quasi aspersam sanguine sagittaꝝ: quæ in ea acuuntur: cotem aurẽ speciem lapidis dicunt in qua cõmode ferrũ acuitur ipse alibi. Fungar uice cotis acutum reddere Quæ ferꝝ ualet expers ipsa secãdi. Adde cũ admiratione proferẽdum. non. n. satis est q impune peccet: nisi etiam assit peccato pmium. s. ipsa pulchritudo. Verũ quod pro monstro sit quanto perfidior est: tanto maior amatorũ numerus apparet. Omnis. p. tibi crescit. quasi dicat omnes qui crescunt: & crescendo in ætatem ueniunt amori aptam tui futuri sunt: neq; exemplo eorum quos lusisti deterrent. Pubes: hæc iuuentus est: sed de pube iam dictũ est hinc est hic & hæc pubes huius pubis s̃m Cæsarem: cassius autẽ facit hic & hæc pubes puberis. alii aũt hic & hæc puber puberis. sic est impubis huius impubis: uñ impubis Iuli. & Hora. dixit impube corpus. Cicero aũt in quarto inuectiuarum. Filiumq; eius impuberẽ legatum a patre missum. Ergo impubẽ dicimus ab eo quod est pubes: & impuberes ab eo quod est puber. Pubes: iuuentus sic Vir. Haud aliter pubesq; tuæ pubesq; tuorum. puberes igitur qui ad eam ætatem deuenerunt in qbus sunt pili. impubes quibus adhuc inuestes sunt. Seruitus: turba seruorum: & iure dixit: quia paulopost dixit dominam impiæ: quia periura. Tectum. i. domũ: respexit aũt consuetudinem amatorũ qui circa amicæ domum semp sunt: ut ait ille Plautinus: hic est ille angulus ubi diem omnẽ: operam omnẽ meq; ipsum contriui miser. Sæpe minati: demonstrat summã miseriam. non. n. abeunt: quia nõ doleant: nam nõ essent infœlices: sed quia cogit illos amor omnẽ difficultatem omnemq; indignitatem perferre. Quid ergo miserius: q nõ liceat illis id quod infimæ conditionis seruis licet. s. fugere.

Te suis matres: exaggerat quãta sit amatorum turba cum ipsa petatur: & a tenellis: qui adhuc in materna potius q̃ in paterna potestate sint: iccircoq; appellat iuuencos quasi qui adhuc matrẽ sequantur. Te suis: ostẽdit. n. q timent de illorum salute: ne a meretrice uorentur. Te. s. p. asti autem nõ tam de salute filiorum q̃ de patrimonio timent. Miseræq; nu. hæ zelotipia mouẽtur: quæ maximæ torquet nouas nuptias: quæ nuper assuetæ amori perdite amant: & ob hoc miseræ. Aura nitor: a splendore auri.

ℭArgumentum. ODES.IX.

ℭANTO. Obiecrat ualgio puer charissimus:quẽ plus æquo dolore afficiebat:hinc Hora.eũ solari cupiens p similitudines inquit:nõ semp manare pluuias:nõ semp in mari pcellas esse:nõ semp esse in armenia glaciem:nõ semp aqlonibus uexari siluas:hoc est nõ semp in rebꝰ esse turbationes:& aduersa.Ipse tñ ꝯtinue sibi adẽptũ puerũ lachrymabat:nulla qete habita.Et cũ nestor Antilochũ filiũ apud troiã extinctũ non oĩs suæ uitæ annos plorauerit.Nec ẽt Troilũ parẽtes sororesq; fleuerit sp.Debet ẽt ipse multo magis abstinere a qrelis.Augustiq; Cæsaris nouã medoꝝ uictoriã una secũ decantare.

Ode.ix.tricolos tetrastrophos ad Valgium de fletu mystæ pueri.

NOn semp imbres nubibꝰ hispidos
Manãt in agros/aut mare caspium
Vexant inæquales procellæ
Vsq;/nec armeniis in oris
Amice ualgi stat glacies iners
Menses per omnes/aut aquilonibus
Quercœta gargani laborant;
Et foliis uiduantur orni.

Non semp imbres nubibꝰ hispidos: ode est similis nonæ libri primi. Imbres nubibus manant. Plini. lib.ii.scribit q a terra caligo humida: & per uapores fumida exalat:hinc nubes:q in sublime egressæ in liquorem soluuntur. Hispidos agros:incultos & dumosos. Imber

Manant:prosiliũt:erũpunt:exeũt. Mare caspium:ad mare ad septẽtrionem est:ut Stra.docet li.xi.qui ẽt li.y. ait mare caspium a plærisq; uocari hircanũ. Inæquales pcellæ.i.asperrimi uenti:& tempestates. Armeniis in oris stat glacies iners:Armenia maior est: & minor est aũt ad septentrionẽ: de qua legito Ptolomæũ lib.y. Et Strabo.libr.xi. Stat.horret. Iners:inertes reddens. Caspiũ mare Armẽia

Gargani: Garganus promontoriũ est ppe apuliã ad stadia.ccc. protẽdens in pelagus oriẽtem prospectans: ut Strabo.ait lib.yi. Orni pro quibuscunq; arboribus posuit.De ornis autem plura legito ode.ix.libri primi. Garganus

ℭACR. Nõ semp ibres nubibꝰ hispidos.Valgiũ hac ode ꝯsularẽ alloqtur amicũ suũ:quẽ cõsolatur Mystis pueri sui delicati mortẽ grauiter ferentẽ:indicãs mala hominibꝰ nõ esse cõtinua. Glacies iners:aut q cursum gelata nõ habet:ut cõcrescũt subitæ currẽti in flumine crustæ:aut q nimietate frigoris pigros efficiat:ut cõfertoq; agmine cerui torpẽt mole noua. Querceta gargani:ut pineta: esculeta:sic & quærceta posuit. Et foliis uiduant:nõ semp foliis uiduãt arbores:hoc ẽ dũ in oĩbꝰ sint uinces tẽpoꝝ ꝯtinuare luctũ ualgiũ nõ debere.

ℭPOR. Nõ semp ibres nubibꝰ.Hac ode ualgiũ ꝯsularẽ amicũ suũ solat morte delicati pueri grauiter affectũ. Nõ semp ibres nubibꝰ hispidos.Manãt in agros:latet sensus i hac elocutiõe.itelligi.n.uult nec semp pluere nec sp agros hispidos eẽ.i.horridos:p qđ itelligẽdũ aduersa oĩbꝰ non posse eẽ ꝯtinua ac sempiterna. Nec armeniis i oris amice ualgi stat glacies iners:nã & hic & i subiectis sensibꝰ sp ex supiore zeugma itelligendũ. Aut aqlõibꝰ qrceta gargãi gargãus mõs ẽ apuliæ.Querceta ãt dñtur:ut pineta:& uineta:a qrceis.s. arboribꝰ.

ℭCHRI. Nõ semp.Valgiũ uiꝝ doctũ atq; cõsularẽ morte pueri consolatur. Demonstrat.n.nõ semp lugendũ:sed oium reꝝ fieri uicissitudinẽ:nõ semp ibres manãt.i.fluũt i agros. Hispidos.i.rubis fructibusq;: & similibus rebꝰ aspos. Nec semp pcellæ inæquales:qa nudatim irruũt: est aũt pcella sm seruiũ aqua uẽto admixta.Pli.aũt dicit esse repẽtinos flatus i q exhalãtes e terra gignunt uentos q maiore illati pondere incursuq; si late siccã ruperint nubẽ procellã gignũtq graece ecnephias dr:hic cœpit pro uehemẽtiori uento. Vexant:rectẽ maronẽ defendit Ge.in eo uersu:dulichias uexasse rates:ubi anneus cornutus nimis leuem significatum habere in eo mõstro dicit.at Gel. oñdit esse a ueho in quo iã uis inest alieni arbitrii non.n. sui potens est qui uehitur.Vexare aũt q ex eo inclinatũ est ui atq; motu auget:nam qui fert:& huc & illuc distrahitur: uexari dr:sicut taxare pssius crebriusq; est q̃ tangere.Hinc Cato in orõne pro acheis.Cũ Hãnibal terrã Italiam lacераret atq; uexaret.Ci.in uerrẽ.Quæ ab isto sic spoliata atq; direpta est:ut nõ ab hoste aliquo:sed ut a barbaris prædonibus uexata esse uideat. Caspiũ.m.quod caspii populi circũhabitant. Stat uel horret:ut Stat ductis sortibus urna:uel stat qa aqua q̃ ex sua natura semp fluit:cũ congelata est stat. Aquilonibus:hic uẽtus a uæhemẽtissimo uolatu instar aquilæ appellat. Aquila aũt ab aqlo colore q fuscus:& subniger est uocat. Gargani:hic mõs apuliæ est:in quo fuit sipõtus urbs:& arpi a diomede ꝯditi:& i quo anno salutis.ccclxxxi.apparuit Michael archangelus.Orni:mõtanæ arbores sunt.Vir.Descẽdere mõtibus ornos. Viduant:priuantur.

Tu semper urges flebilibus modis
Mysten ademptum/nec tibi uespero
Surgente decedunt amores;
Nec rapidum fugiente solem.
At non ter æuo functus amabilem
Plorauit omnes antilochum senex
Annos/nec impubem parentes
Troilon/aut phrygiæ sorores.
Ieuere semper/desino mollium
Tandem querellarum/& potius noua
Cantemus augusti trophæa

ℭANT. Flebilibꝰ modis.luctuosis uersibꝰ:& cãtibus. Vrges fatigas. Myste:pueri nomẽ ẽ hi loco.μυστης ãt dr:mysticus arcãus. Vespo.Pli.li.ii.c.yiii. de uenere ait:pueniẽs qppe: & añ matutinũ exoriẽs luciferi nomẽ accipiunt sol alter:ꝯtra ab occasu refulgẽs nũcupat uesper,progãs lucẽ:uicẽue lũæ reddẽs. Surgẽte.i.in occasu apparẽte. Fugiẽte.i.mane ipo:fugere.n.uĩ a sole cũ nõ appeat illo exorto. Ter æuo functus:piphrasis est Nestoris:q apud Oui.inqt. Vixi annos bis cẽtũ nũc tertia uiuit ætas.Multi iterptant an,xe.iter quos ẽt Acrõ. & Eustachiꝰ ꝯmẽtator hõc.attribuẽtes sæculo.xxx.an. is aũt i bello troião.Antilochũ filiũ amisit iterfectũ ab hectore.ut oui.pria epla narrat:a mẽnõe:ut scribũt alii Iuue.Sat.x.de nestoris fletu mẽinit.de nestore ẽt plura diximꝰ Ode.xy.libri.i. Troilõ is priami filiꝰ puer achilli ꝯgressus ẽ & occisus. de quo Vir.li.i.æne.& Pla.i bac Mystes Lucifer Vesper nestoris anni

illi fata Troiæ fata
Trophæa
Augustinus
nyphates
Media
Araxes
Tigris.f uortice
gelonis

chidibus ait.Ilio tria fuisse audiui fata:quæ illi forent exitio.si gnū ex arce si perisset:alteꝝ ēt ē Troili mors Tertiū quū por/ tæ scææ limē supeꝝ scinderet. Sorores:cassandra polyxena & creusa æneæ uxor. Define molliū:querelaꝝ:per hipallagē desine molliter queri. Trophæa.Trophæon græci dicūt la/ tini uero trophæū. ατροπη quod est cōuersio τροπεω uer/ to τροπεω in fugā uerto.Qui aūt dux hostem ꝯuerteret tro

Cæsaris/& rigidum niphaten:
Mediumq; flumen gentibus additum
Victis minores uoluere uertices:
Intraq; præscriptum gelonos
Exiguis equitare campis.

phæum merebat.Qui uero plenam uictoriā cōsequeretur triumphum:sæpe autem arbor in qua hostiū spo/ lia affigebantur trophæum dicebatur:quod late poeta ostēdit.in principio lib.xi.æneí. Trophæa cæsaris au/ gusti scribit Sueto.parthi quoq; Augusto & armeniam uindicanti facile cesserunt:& signa militaria quæ.M. Crasso &.M.Antonio ademerant:reposcenti reddiderunt.obsidesq; insuper obtulerunt.Scytas quoq; pelle/ xit ad amicitiam populi romani ultro p legatos petendā. Nyphaten:nyphates mons est in armenia Masio monti orientem uersus īminens:ut Strabo lib.xi.docuit.Est etiā fluuius ut hic:& apud Lucanū.Armeniusq; tenens uoluentē saxa nyphaten.& Iuue.sat.vi.Quosdam facit isse Nyphatē in populos:magnoq; illic cuncta arua teneri Diluuio. Medūq; flumen:Media ut Stra.edocet lib.xi.duplex est.maior & minor in maiori æsta tem parthoꝝ reges agebāt:frigida.n.est media.Media maior olim toti asiæ dn̄ara est.Traduntq; medos:mul tarū reꝝ auctores armeniis fuisse.Est aūt media Borealis & armeniæ iuncta. Medūq; flumen.Araxē intelli/ git.q armeniam & atropaciā.i.mediam minorē terminat: & in mare caspiū egredit. Tigris ēt labit p atropa ciā fluuius celerimus:uñ & nomē haben.Nā medi sagittam tigrin uocant.Auctor est Stra.lib.xi.Gentibus ad ditū uictis minores uoluere uortices:uult nyphaten & Araxē siue Tigrin quū puenerunt ad uictas gētes.i.in armeniam:& mediam tanq̄ ipsi ēt uicti sint fluere leuius:& mollioribus undis. Vortices:Vorsus & Vortices dixere antiqui q̄ primo Scipio Aphricanus in e litterā secundū uertisse dr.est aūt cōtorta in se aqua:uel qcqd aliud similiter uertit:inde pp flexum capilloꝝ pars summa capitis.ad fabius li.viii.docet. Inde pscriptū.i.pstitutū terminū ab ipso augusto ne latius uagarent in olim. Gelonos:Geloni ut Soli.scribit:populi sunt in scythia:q de hostiū cutibus:& sibi induméta faciūt:& eqs suis tegmina utq; mela scri.geloni urbē ligneā habitāt.

CACR. Flebilibus modis.qa poeta erat ualgius:& merorē suū consolabat luctuosis carminibus. Adem ptūtanq̄ mortuū fleret solatio suo ademptū. Fugientē sub hespo:ut duo eū tpa tenere mōstraret. Senex:ne storqui.xc.an.hoc est tribus ætatib⁹ uixisse firmat:unā.n.ætatē.xxx.an.ponebant:nō ergo eū dicit oī uita sua antilochū suū filiū fleuisse. Nec impubē.p.t.Troilus priami filius ætate ipar cōgressus achilli:de quo Vir.par te alia fugiēs amissis Troilus armis infœlix puer atq; ipar cōgressus achilli. tanq̄ nec ipse parētibus fletus sit.

Molliū:quæ nimiū teneri affectus sint:& desine q̄relaꝝ pro desine q̄ri:figura hippallage. Et potius cante/ mus noua augusti trophæa:tanq̄ si diceret:melius remoto luctu.Cæsaris facta cantemus.Et rigidū nyphatē scythiæ fluuiū:plerīq; putāt armeniæ montē. Medūq; flumē:poetice quasi:& fluuius se uictū sentiat:ut & pōtem indignatus araxes:& euphrates ibat iā mollior undis:uñ gētes tū uictas uult itelligi q̄ circa flumina sunt Euphratē tū indoꝝ amnē uult intelligi Ordo est. Cantemus medū flumē uoluere minores uertices additū uictis gētibus. Intraq; pscriptū:intra cōstitutū:augustus.n.fines gelōis statuit:quos uicti egredi non auderēt. sed pscriptis limitibus tenerent:cū añ ubi libuisset excurrerēt. Exiguis eqtare campis:a cæsare determinatis.

CPOR. Tu semp urges flebilibus mysten ademptū.nec tibi uespo surgēte decedūt amores. Mystē semp urges.i.instanti q̄rela q̄reris uespero surgente solē.i.orientem:cū uesp stella resurgit.i.occidit. At nō ter æuo functus.Nestorē significat:q tradit tribus sæculis uixisse.Antilochū aūt nestoris fuisse filiū notum est. Desi/ ne molliū tandem q̄relaꝝ. Desine q̄relarum:græca elocutione figuratū est: alioquin nos desine quæri dicimus. Et rigidū nyphaten:nyphates armeniæ mons est:in quo magna frigora sunt. Medūq; flumen gentibus additum uictis.Videtur Euphratē medorū significare.Quem ait gentibus uictis additum esse.i.in numerum uictaꝝ gentium accessisse:& additum uictis poetice quasi sit fracta ferocia impetus eius postq̄ uictus sit.

CCHRI. Flebilibus modis.i.carminibus quasi elegiacis.Fuit.n.Valgius poeta haud cōtēnēdus.Mysten nomen pueri a Valgio amati. Vespero:stella ueneris est.Hæc cū solē pcedit lucifer dr:& ante ortum solis apparet in oriente:cū subsequit hesp & uesp & hesperus uesperusq; appellat:uideturq; in occasu statim postq̄ sol occidit:primusq; pythagoras eādē esse stellam dephendit hesperum:& luciferum in lucifero colore gaudentem:in hespero fulgentē uidemus.Nunq̄ a sole longius gradibus quadraginta sex discedit.Genitalis roscida prospera:& salutaris est.At oñderat fieri mutationē in reb⁹ naturalibus:nunc idē probat hominū exemplis.

Senex:nestor de quo iā dictum est:quē ad tertiam usq; ætatē uexisse ferūt:inducit aūt exemplū senis cum senes impatientius filioꝝ mortem ferant:quia in illis requiem suæ senectutis sperarent. Amabilē:ergo magis dolēdum. Antilochum:hic filius Nestoris ex euridice fuit ab hectore in prælio cæsus.Oui.Siue quis antilochum narrabat ab hectore uictum.Antilochus nostri causa timoris erat. Impubem:impuberem inuestē:cui nondum barba exorta esset.Erat.n.lugendus:& quia filius:& quia bonus filius:& quia adolescēs:cū illa ætas ēt externis lachrymas excutere possit:& tñ luctui modū iposuit:ergo & te idem facere decet:cū amiseris non filium sed seruū. Troilō:qui puer adhuc ab achille in pugna cæsus est. Vir. Parte alia fugiēs amissis troilus armis:infœlix puer atq; ipar congressus achilli: filius fuit priami. Desine mollium.q.i.a mollibus querelis constructio græca:& poetis potius q̄ cæteris scriptoribus concessa. Mollium:ergo:nō ad uirū pertinentium.

Tandem:post diuturnum luctum. Cantemus:lyris carminibus. Noua nuper parta uel magna:& mirabilia:& alludit ad duo illa diuersa trophæa de qbus diximus. Trophæa apud græcos fuerūt arbores amputate in eo loco ubi hostes uicissent atq; in fugā uertissent:dicta ab eo qđ est τροπειν.i.uertere:amputabāt.n. ramos arborū:ac deinde armis spoliisq; hosti detractis ornabāt:ut essent posteris monumētū uictoriæ in eo

loco partæ. Deinde ēt sunt cerpta poni in mōtibus:& locis eminētioribus:hinc Salu.de Pompeio ait q̄ deuictis hyspanis trophæa in iugis pyrenei mōtis posuit. Nyphatē:fluuius scythiæ ex monte eiusdē uois fluit: sunt q illū parthis:sunt ēt qui incolis ascribant. Virg. Addā urbes asiæ domitas pulsumq; nyphatē:poetæ aūt dant quodāmō sensum fluminib⁹:ut se uictos fateant̄. Vir. Euphrates ibat iā mollior undis. & alibi. Pontē indignatus araxes. Minores uertices:minores undas tanq̄ q se uictos cognoscāt. Gelonos:inter budinos scythiæ pp̄los gelōi sunt græcoꝝ colonia:apud quos oia:& publica & priuata ædificia lignea erāt: his uictis augustus terminū:ut ait Pophyriō pscripsit quē egredi uetarentur. Exiguis:breuib⁹ finibus. Equitare:uagari.

Ode.x. dicolos tetrastrophos ad Lycinium de mediocritate.

Rectius uiues lycini/neq; altum
Sempet urgendo/neq; dū pcellas
Cautus horrescis/nimium pmēdo
Litus iniquum.
Auream quisquis mediocritatem
Diligit/tutus caret obsoleti
Sordibus tecti/caret inuidenda
Sobrius aula.
Sæpius uentis agitatur ingens
Pinus/& celsæ grauiore casu
Decidunt turres/feriuntq; summos
Fulgura montes.
Sperat infestis/metuit secundis
Alteram sortem bene præparatum
Pectus.informes hyemes reducit
Iuppiter/idem
Summouet.non/si male nūc/& olim
Sic erit/quondam cythara tacentem
Suscitat musam/neq; semper arcum
Tendit apollo.
Rebus angustis animosus/atq;
Fortis appare/sapienter idem
Contrahes uento nimium secundo
Turgida uela.

Argumentum. ODES.X.

CANTO. Lycinio poeta scri.hortans eū ad temperantiam: & mediocritatē: nā q sūma petūt multis hac uariis casib⁹ opponunt̄:& inde grauius decidunt. Qui uero infima tenēt:ignaui semp hñtur: & nullius sunt pcii.ad illud etiā exhortat̄:ne.s.desperet meliora lapsis neue pfidat nimiū secūdis.ē.n.oium reꝝ uicissitudo:ut & Terē.scr. Rectius ui.lycini neq; altū. Ordo ē:o lycini rectius uiues neq; semp urgendo altū: neq; nimiū pmendo' littus iniquū:dū cautus horrescis pcellas. Altū.i.pelagus:est aūt hic allegoria.uult.n.itelligere sūma minime adeūda:ifimaq; fugiēda:mediocria uero sequ da. Procellas:cāus arduos:& picula. Lit⁹ iniquū:pp uada:& saxa nautis piculosum:intelligit āt sordidæ:& humilis uitæ statū:& angustias. Aureā mediocritatē.i. fœlicē & pulcherrimā:uñ & phs li.iiii. politicorū ait q̄ in oi ciuitate sunt: tres spēs hoium. Diuites: paupes:& mediocres:iter quos optimi sunt mediocres qa mediū semp ē optimū. Tutus:phs idē li.iiii. politicoꝝ scribit mediocres ciues magis saluari: qm̄ nec isidias patiunt̄ nec fraudes faciūt:ut alii: quapp sine piculo uiuūt.ibidē quoq; ait Quāto magis aliqd accedit ad mediū tanto meli⁹:q̄to magis distat ab medio tāto peius:& lib.ii. eth.ait q̄ exupatio:& defectio bonū ipm corrūpūt mediocritas uero cōseruat. Obsoleti.ingnati:& polluti: obsolere ē de usu exire. Sobri⁹:tēpat⁹ moderat⁹ sine ebrietate. Inuidēda.i.pulchra igēti supba sublimi:& ex q̄ iuidia oriat̄. Sepi⁹ uētis:p exēpla ondit sūma oia casibus aspis opponi. Sæpius uētis.Oui.ēt ait:Sūma petit li.pflant al/.uēti. Sūma pe.dex.fulmina missa iouis.

Medio/cres

obsole/re

Spat infestis:id qdem uiri fortis ē:uñ phs li.iii. eth.ait. Et.n.nemo tolerātior est maloꝝ hoie forti: is aūt ut idē ait hō fortis pprie dr̄.q circa honestā mortē: & ea oia q̄ repēte eueniūt atq; afferet ipam lterritus ē. Alterā sor.i.iniquā fortunā. Præparatū.i.ístitutum ab uirtute:& edoctū. Informes hy.Turpissimas tēpestates, bonorū aūt:& maloꝝ uicissitudines eēondit. Olim:in futuꝝ.

Fortis

Sic.e.hic sit punctū. Quōdā.i.qñq; iungit̄.n.sequentibus:posses ēt iungere supiorib⁹:sed tūc in futuꝝ significaret:& olim in partū. Apollo:scribit Dio. li.v. Apollinem dici cytharæ eiusq; musicæ inuentorē fuisse.Macr.aūt lib.i.sat.scribit.arcu & sagittis apollinis simulachra decorari:ut per sagittas intelligat̄ uis emissa radioꝝ manu tñ dextera gratias gestare:arcū uero cū sagittis sinistra: q̄ ad noxā sit pigrior:& salutem dextera manus promptior largiatur. Idem quoq; est in ode.xii. lib.i. Angustis:anxiis. Contrahes:metaphora est.illud autem senecæ quod diximus:& hic conuenit.nemo confidat nimium secundis.nemo desperet meliora lapsis.

Apolli/nis cythara

ACR. Rectius ui.ad lyciniū scribit monens periculosum esse magna tentare nec rursum si pericula timeantur inter angustias humilē uitam sordide cōtinendā:& per allegoriā nauigantiū mediocritatem suadet eē sequendā:ordo est.lycini dū cautus horresis procellas. Rectius ui.neq; semp urgēdo neq; nimiū pmendo iniquū littus.i. nauigātibus periculosum. Aureā:beatā.Vir.aurea q̄ perhibēt illo sub rege fuerūt Sæcula. Ob soleti:squallidi sordidi. Caret inuidenda.s.a.iuidia mediocritatē carcere dicit ex magnis ædibus q̄ solent obrui iuidia. Sæpius uen.agi.ing.pi.Metaphora ab arboribus:& ædificiis tanq̄ maiora:& in alto posita piculis subiacere semp & casib⁹ ut Iuu.numerosa parabat Excelsæ turris tabulata uñ altior eēt. Casus.& ipulsæ pceps imanæ ruinæ. Feriūtq; sūmos fulgura mōtes:acroceraunia dicit qbus a freqnti fulmine nomē ē datū.

Alterā sortē:fortunā bonā aut malā. Bñ pparatū:instim igēio:& forti doctrina fortunatū pparatū se ad tēperandā fœlicitatē:& aduersam tenēdā. Informes:turbidas assiduis ibribus. Submouet: dat diuinitatis exēplū p imitatōes tēporū:p q̄ spare i aduersis sp fortes esse debeāus. Nō si ma.nu.&.o.s.e. generalis snia nō sp eandē manere fortunā ut Vir.nūc oli quocūq; dabūt se tpe uires:& oli p futuro tpe posuit.ut hūc tu oli cœlo

ſpoliis orientis'Onuſtũ accipies. Neq̃ ſemp.a.t.a.aliud numinis poſuit exemplum quo eum dicat non ſem
per bellorum triſtibus occupari:ſed miſceri dulcia cantilenæ. Idem quiſquis es. Contrahes:ſupprimes.me
taphora a nauigantibus:nam ſicut de incerto pelagi nautis:ita ſapienti nec in aduerſis deſperandum:nec cõ
fidendum ſuadet in proſperis. Appare:obtempera.

¶POR. Rectius di.ly.hac ode Lyciniũ ualgium alloquit̃:monens periculoſum eſſe magna tentare:opti/
mũq̃ eſſe mediæ uitæ ſtatũ. Neq̃ altũ ſemp urgendo:allegoria qua ſignificat neq̃ magna nimis appetten/
da.nec rurſum dũ pericula times inter anguſtias humilis ac ſordidæ uitæ contineari. Littus iniquũ:pericu
loſum pp humilitatem uadorũ ſiue pp ſaxa:ſed & hoc:ut dixi allegoricos accipiendũ. Caret inuidenda ſo/
brius.i.ſapiens q̃ careat inuidenda aula.i.inuidioſa bonoꝝ ſublimitate. Sæpius.u.a.i.p.per hæc & quæ ſubie
cta ſunt allegoricos ſignificat altiora quæq̃ hominũ magis periculis eſſe ſubiecta. Feriũtq̃ ſummos fulgu/
ra montes:& hic & in ſuperiori ſæpius per zeugma accipiendæ:ut ſit ſæpius feriunt. Sperat infeſtiſq̃ d' eſt
aduerſum. Informes hyemes reducit iuppiter idẽ.Per hæc uices eſſe bonaꝝ:& malaꝝ reꝝ probare uult. Nec
ſi male nunc:& olim:nunc futuri tpis eſt. Nõnunq̃ hic interdum;aut nõnunq̃ ſignificat. Rebus anguſtis
aĩoſus atq̃ fortis appare.hac allegoria pcepit:nec aduerſis rebꝰ deſperãdũ eſſe:& ſcdis nõ nimis confidendũ.

¶CHRI. Rectius ui.Docet nõ beate uiui:niſi aĩum ita ĩtra fines mediocritatis. cõtineamus:ut nullis cupidi
tatibus diſtrahamur.Hoc p metaphorã ex nauigatione oñdit:nã uita nr̃a nauigationi ſimillima eſt:q̃ niſi ra
tione ueluti optima gubernatrice adminiſtret̃ turbulẽtiſſimis perturbationum fluctibus obruamur oportet.

Rectius ergo fœlicius ea.n.demũ recta uia eſt q̃ ad fœlicitatẽ ducit:quã oẽs aſſequi cupiunt:ſed alii in alia re
illam ſitã putant. Altũ.i.profundũ:ut ſemp maxima petamus. Littus.i.ne ita ad infima:& ſordida deſcen/
damus:ut nulla dignitatis rõ habeat̃. Procellas grauiores cautus.i.q cautus eſſe cupis:& eſt ſnia:ne dũ alteꝝ
extremũ uitare uolumus in alteꝝ incidamus. Aureã:pcioſam:& ut aurũ cæteris metalis:ſic ipſam cæteris in
uita rebus pferendam ſordibꝰ.p paupertate:in qua penuria reꝝ ſordes uitare nõ poſſumus:alibi pro auaritia
ut demonſtratũ eſt. Obſoleti:ſquallidi.Ea.n.obſoleta dicimus quæ iã trita:& uetuſtate cõſumpta in deſuetu/
dine uenerunt q̃uis uerbũ ſm nõnullos non ſit a ſoleo:ſed ab oleo:nã hæc iam ſuũ odorem amiſerunt:caret
ergo ſordibus:ſed ſi ſobrius eſt caret. Aula inui.i.domo nimis magnifica:& ita ſplẽdida:ut regia aula:poſuit
autẽ aula pro nimio exceſſu in domo:& inuictu:& in oĩ apparatu:q̃ cuncta nõ ſine inuidia nobis ꝓparamus:
qm̃ uehemẽter nocet in euitanda:inuidẽda ergo de qua inuidia ſit hñda:nã dicimus inuideo tibi tuã ſortem.
Vir.liber pãpineas inuidit collibus umbras:hanc aũt mediocritatẽ athenienſis ſolõ fœlicitatẽ hĩc poſſe crœ/
ſo lydoꝝ regi demõſtrauit:nam cũ hoſpes regis eſſet uir ſapiens:& illi crœſus diuitias opeſq̃ ſuas : & iſinitas
& uarias:& pulcherrimas oñtaret.neq̃ tñ illas admiraret̃ ſolon:interrogauit rex quẽ ergo fœlicem putaret.
Tellũ inquit atheniẽſem qui domũculã in ſuo agro hñet:& illũ tñ:ut familiæ uictũ ſuppeditaret:eoq̃ ilic ui/
ueret cõtentus oĩ inuidia amota.Quam ſniam tũ deniq̃ approbauit crœſus:cũ ſe regno priuatũ uidit. Sæpi
us:alia metaphora idem oñdit. Sperat infe.oñdit oportere animũ ſapiẽtis:ita ſe hñe:ut in mediocritate ſe cõ
tinens:& rebus ſecũdis aduerſas:& aduerſis ſecũdas euenire poſſe arbitret̃:ut nihil illũ incautũ improuidũq̃
opprimat:ſed aduerſus oẽs ſuos ictus armatũ fortuna inueniat. Sperat inſe.i.aduerſis. Alterã ſor.i.contra/
riam.i.ſecũdã. Et ſecundis met.alterã.ſ.aduerſam:ergo repete bis alterã. Sortẽ.quia a fortuna huiuſcemõi
res ſortimur. Bñ.p.nã cũ rerũ humanaꝝ fragilitatẽ & fortũæ temeritatẽ ꝯſiderat oia q̃ euẽire pñt pmeditat̃.

Informes:turpes uel magnas:& idẽ iuppiter ſummonet:ergo nõ ſemp miſeri:ſũt miſeri. Olim.i.futuꝝ.ſic
Vir.Olim quæcũq̃ dabunt ſe tpe uires. Cythara.t.quẽadmodũ iuppiter q aer eſt nõ ſemp inducit hyemes:
ſed poſt:illas infert mitia tpa:ſic & apollo nõ ſemp arcu ferit:ſed illo poſito demulcet̃ lyra. Rebus ang.con
cluſio aurea:& ex intima ueraq̃ phia pmpta. Nã fœlices in uita nũq̃ erimus:niſi ꝑnaturæ q̃ paruis minimiſq̃
contenta eſt obtemperemus.Deinde res anguſtas:& difficiles forti:& inuicto animo perferamus:& ſecundis
nullo pacto efferamur:neq̃ in tumeſcamus."Animoſus plenus animo:ideo fortitudine quod ut interpreta/
retur fortis dixit.Et rurſus cum uela turgent nimis ſecũdo uento contrahe:ne nimis inflentur. Carmen om
nino dignum tanto poeta in quo cum grauiſſima:& ad mores emendandos apprime utilia proferat:tamẽ
ſuis metaphoris atq̃'exemplis triſtem grauitatem multa iocunditate exhilarat.

¶Argumentum. ODES.XI.

¶ANT. Quintiũ hyrpinũ aliena q̃renda minime eẽ
admonet:Suadet ẽt uictus & gazæ eũ ſollicitũ eẽ nõ de/
bere:Cũ paucis natura ipſa cõtenta ſit. Inuitat hinc iliũ
Hirpini ad lætiorẽ cõmodioreq̃ uitam dũ iuuenis eſt ſupueniet
nãq̃ ſenectus uoluptatum imunis & expers. Quid bel/
licoſus cantaber:& ſcythes.Ode eſt ſimilis nonæ. Can
Hadria taber de cantabris uideto ode.yi.li.i.Hyrpine quinti.hyr
pini ſamniticæ gentis populi : qui q̃dem ex lupo nomẽ
adepti fuerunt : qui eis in deducenda colonia dux obla/
tus eſt.Sannites.n.lupũ uocant hyrpum.ii.aũt confines
lucanis adiungunt̃.quod Stra.lib.yi.ſcribit. Hadria ob
iecto:hic hadria pro mari poſuit maſculino genere non
neutro ut quidam aiũt.Luca.lib.y.ſonat ionio uagus ha
dria põto.De mari uero adriaco ſupius dictum eſt. Tre
pides:timeas curioſus ſis. Poſcentis pauca : natura.n.
paucis cõtenta eſt:hinc Luca.ait. Satis eſt populis fluui/

¶Vndecima ode tricolos tetraſtrophos
ad Quintium hyrpinum de læta uita.

Vid bellicoſus cãtaber/& ſcythes
Hyrpine Quinti cogitet'adria
Diuiſus obiecto/remittas
Querere/nec trepides in uſum
Poſcentis æui pauca/fugit retro
Leuis iuuentas/& decor arida
Pellente laſciuos'amores
Canicie facilemq̃ ſomnum.
Non ſemper idem floribus eſt honor
Vernis/neq̃ uno luna rubens nitet

Vultu/quid æternis minorem
Consiliis animum fatigas?
Cur non sub alta uel platano/uel hac
Pinu iacentes sic temere/& rosa
Canos odorati capillos:
Dum licet/assyriaq; nardo
Potamus uncti? dissipat Euhyus
Curas edaces/quis puer ocyus
Restinguet ardentis phalerni
Pocula prætereunte lympha?
Quis deuium scortum eliciet domo
Lyden? eburna dic/age cum lyra
Maturet incomptum lacenæ
More comam religata nodum.

usq; ceresq;. Fugit retro. Oui. ēt. lib. iii. de arte ait: Vtē
dū ē ætate cito pede labit᷑ ætas Nec bōa tā seqt᷑ q̄ bo
na pria fuit. Lenis. i. sine pilis. Arida canicie: Macr.
lib. vii. scrib. Caniciē ex nimio humore fieri qd̄ phle/ Caniciē
gma uocat᷑: nā iō albi sūt canii qa calorē hūoris quo
nutriunt᷑ imitāt᷑: latius tñ uideto ī ode nona. li. i. Ari
da cāicie. i. sicca & macilēta senecta defectu uidelicet
sanguinis: hic Iu. ait Sat. x. ꝓterea minimus gelido iā
corpore sanguis febre calet sola. Pellente lasciuos
amores: Cicero in catone maiore iqt nō mō uitupa/
tio nulla sed ēt sūma laus senectutis ē: q̄ ea uolupta/
tes nullas magnope desiderat: hoc qppe dixit quia
multi uitupabant senectutē q̄ uoluptatibus careret.
Facilē q; somnū. i. mitē: & qetū: nequūt. n. senes qete
dormire pp morborū molestiā: hinc ait Iuue. Sat. x.
Circunsilit agmine facto Morbo᷑ oē genus Ille hu/
mero hic lumbis hic coxa debilis: ambos perdidit il Senum
le oculos: & luscis iuidet huius Pallida labra cibum mala
capiūt digitis alienis. Iuuenibus āt facilis ē somnus.

Non semp idem: cōparat floribus adolescentiam ac iuuentam sicuti. n. illi paruo tpe uigēt: sic ipsi iuuenes
cito desinunt senectutis aduentu. Neq; luna nitet uno uultu: sic ēt iuuenum uultus crescente ætate mutat᷑.
Luna aūt nūc pura uidetur nunc obscura & nigra nūc rubicunda. Pura serenitatē portendit: nigra pluuias. Lunæ
Rubicunda uentos. Auctor ē Plinius & poeta lib. i. G. Animum minorem æternis consiliis: minorem ani colores
mum æternis consiliis ait: qm̄ uitæ breuitate æternarum rerum consultationibus expleri non pōt. Cur non
sub alta. Ordo est: cur dum licet non potamus sic temere iacentes sub alta uel platano uel hac pinu: & rosa
odorati canos capillos & uncti assiria nardo. Temere iprudēter & nullo ordie qd̄ uoluptatis est. Rosa odo. Rosæ
rati capillos. Pli. li. xiii. scribit in ungentis repertum fuisse rosæ succū meminit item latius lib. xxi. Odorati: succus
odoratos habentes. Assiria nardo: de unguēto nardino seu foliato intelligit: de quo plura Pli. lib. xiii. c. pri/ Nardū
mo. Assyria nardo folium nardi pricipale erat in ungentes: nardi aūt frutex est graui & crassa radice: sed
breui ac nigra fragiliq;: quis pingui folio paruo densoq;. Cacumina I aristas se spargunt: iō gemina dote nar
di spicas ac folia celebrant: laudat᷑ syriacum: mox galicū: tertio loco creticum. Auctor Pli. li. xii. dī autem hæc
nardus ut hoc ī loco. Et hoc nardum sic ēt hæc costus & hoc costū. Euhyus: de Euhyo dictum est ode. xviii.
li. i. Quis puer ocius: ac si in ipso conuiuio eēt ita loqt᷑. Ardētis phalerni: optimi uini. Prætereunte lympha
idest riuulo ꝓterlabente. Deuium a uia remotum. non. n. ꝓstabat. Scortum: meretricem intelligit. Festus. n.
ait. Scorta appellant᷑ meretrices qa ut pelliculæ subiugant᷑: omnia nāq; ex pellibus facta Scortum appellan/ Scorta
tur. Eburna dic age: Ordo est age dic cū eburna lyra maturet more lacenæ religata. modum incōptum ap/
positio comam. Maturet festinet: de quo uerbo legito gellium lib. ix. ca. xi. Lacenæ. i. laconicæ mulieris nō
enim de helena tantum intelligit. Virg. li. i. æneī. ait Virginis os habitumq; gerens: & uirginis arma sparta/
næ erant namq; spartanæ uenatrices.

ACR. Quid bellicosus. hac ode Hirpinum alloquitur: ut omissa cura rerum publicarum uel negociis
q̄ aliena a nobis sunt ociū petat senectuti ꝯsulēs: ut cōmodis uitæ studeat celerius fugiētis. ordo est Hirpinæ
quinti remittas quærere qd̄ cogitet bellicosus cātaber. hispaniaꝶ gēs pugnatrix: & qd̄ cogitet scythes diuisus
obiecto adria. Adria gens septētrionalis: mare. n. ꝓspiciens figurate adria genere neutro ꝓtulit. Diuisus: iter
fuso mari a nobis seiunctus. Nec trepides: naturā dicit hoium si usui sufficientia quærat & breuitatis uitæ
morā paucis posse esse contentā. i. non timeas paucis uti qa pauca sufficiunt in usu æui. Fugit retro. Ordo ē:
fugit retro leuis iuuentas & decor arida canicie pellente lasciuos amores & facilē somnum. i. recedit & a no
bis ꝓcedente uita in senectutem: ut est Optima quæq; dies miseris mortalibus æui prima fugit. Arida sicca
hoc est aut nihil in se īpēdēte p nimiam ꝑsimoniam: ut sunt senes: aut arida minus iuuene calēs. Facilē q;
somnū: eo q̄ facilē somnū iuuenibus pellat senectus: ut pendebat somno iam deteriore senectus. Nō semp
idem flo. est honor naturalibus exemplis ꝓbat nihil esse ꝑpetuum. Quid æternis. m. Ordo est: quid fati/
gas aium minorē æternis: cōsiliis. i. q non est par æterno᷑ consilio᷑: nō. n. semp subsistit i corpe: nō minorē
animum ad consilia: sed æternis cōsiliis minorē uoluit itelligi. i. īfinitis & diuturnis. Cur nō. Ordo est: cur
non potamus dū licet sic temere iacentes uel sub alta platano uel sub hac alta pinu & odorati canos capil/
los rosa & uncti assyria nardo. Quæ nūc syria olim assyria uocabat᷑: notādum autē q̄ nardum genere fœmi/
nino posuerit. Sic temere passiaut hēret licētiam ipsa lasciuia. Canos odorati capillos absoluta locutio ca/
nos capillos odorati ꝓ habētes odoratos capillos canos. Dissipat euhyus: liber pī dictus eo q̄ cum dii bel/
lum cum gigātibus gererēt primus in leonem cōuersus occidit gigantem: ex quo facto eum Iuppiter ita lau
dauit: euhye: hoc ē bone fili. græce. n. hios filius dī: hæc uox ēt bacchis in sacris trahebat᷑: ut Vir. Euhyæ. Eda
ces: eo q̄ comedāt & attenuent & consumant. Quis puer ocius: uelut in ipso iam conuiuio uolut uideri.
Prætereunte lympha: decurrente fonte a qua petita tanq̄ potui leuior: ut fontis liqdi atq; exercita flumina
cursu. Quis deuium autē domo: quasi inscium plurium uiaꝶ & domuum. i. non ad publicas discurrens ꝑ
domos quæ publice non oīno ꝓstet. Scortum autē dictum putat᷑ a calciamento᷑ solo subiecto ēt oībus uul/
garibus. Lyden eburna dic age cum lyra. Ordo est: hirpine age dic lyden cum eburna lyra: ut religata co/

mas:incōptū:incōpositum more lacenæ. Maturēt.i.festinēt:ut Maturate fugam:festinantes.n.mulieres pexum tm̄ capillum in nodum colligere consueuerunt: incomptū incompositum in helenæ similitudinem. Lacenæ helenæ:ut Vir.non tibi tindaridis facies inuisa lacenæ.

¶POR. Quid bellicosus.c.&.s.h.q.c.a.d.o.& hic quintū hirpinū alloquitꝰ:hac ode qua cōtinetꝰ aliis negociis nō debere nos nimias sollicitudines adhibere:sed potius cōmodis uitæ nostræ ꝯsulere celerius se rapiēti. Adria.d.o.interfuso mari nobis remoto. Nec trepides in.u.p.æ.p.nec satis agas ut habeas uitæ necessaria cū pauca oīo de deret. Fugit.r.l.i.idest decidit & remeat a nobis ꝓcedēti uita i senectutē. Adria pellēte.l.a.c. f.q.s.Canicie ꝓ senecta:quā aridā dixit:qa senes parci ac tenaces sunt. Nō sp.f.e.h.u.nec uno luna rubens nitet.hæc ad ætatem uult referri:qa nec ipsa semp in flore iuuētæ ꝑnitet. Quid æternis.m.c.a.f.diserte qd inqt aīum porrigis in reꝝ æternaꝝ cōsultationē cū is nō sufficiat breuitate uitæ. Assiriaq; nardo potamus uncti. ea q̄ nūc syria dr̄ olim addita syllaba assyria noiabatꝰ:& adnotādū hic quoq; nardū fœminino genere dici:sicuti supra. Dissipat euhius curas edacis.Euhius uoce bacchantiū liber pater. Quis puer ocius restinguet ardētis phalerni pocula ꝑtereunte lympha:suauiter quasi in ipso iam cōuiuio sit sicut supra. Quis udo deproperare apio coronas curat de myrto. Ardentis phalerni: ardētus austerissimi calorē corporibus & animo cōcitantis & bene restinguet ꝑiecit:quia ardētis erat subiecturus. Quis deuiū.s.e. belle deuium Scortū lidem ait quæ corpore qdem quæstum faciat sed non publice. Deuiū est.n.a uia remotum:cæterū scortum meretrix metaphoricos dr̄ a scorto.i.a solo calciamentoꝝ subiectum oībus et uulgaribus. Maturet incomptum lacenæ more:comā religare nodū:grate ut solent mulieres festinātes pexum tm̄ capillum in nodū colligere.

¶CHRI. Quid bellicosus.suadet hirpino:ut omittat futurorū curā ꝑsertim eaꝝ rerū q̄ lōge absunt: & uitæ breui indulgeat:& ut superior ode a stoica secta ꝓficiscebatꝰ:nūc contra hæc epicuream redolet:cupit.n. uolumē uarietate carminis distinguere atq; illustrare. De cantabris āt & scithis dictū est. Adria:figurate i neutro ꝓtulit genere pro mari adriatico. Nec trepides:ne timeas ne anxius sis in eas res quas poscit usus uitæ: qm̄ natura paucis contēta est:& illa facile paranꝰ. Leuis iuuen. sine pilis.Iune. Sponsus adhuc leuis: uel leuis quasi polita & lubrica. Decor:pulcrhitudo. Arida physice expressit cām cāiciei:nam ipsa ex defectu naturalis humoris ꝓuenit:uel arida.i.auara. Lasciuos amores:illa.n.ætas lasciuiam omnem excludit & somnos. Nō sp idem:non mirū ꝙ in hoiem non sit sp idem uigor:nam neq; uerni flores sp uirent:neq; idem rubor est sp lunæ.Nam & flores cito defluūt:& luna assidue crescit:atq; decrescit:ergo descriptio quædam illius ætatis quæ cito:ut est apud Salustiū:uel ætate uel morbo deflorescit. Honor pulchritudo.Virg. Et lætos oculis afflarat honores.Vernis q̄ maxime in uere nascunꝰ.Luna mutat colores.Virg. Luna reuertentes ubi primū colligit ignes.Si nigrum obscuro ꝓfuderit aera cornu Ventus erit. Animū mi.æter.cō.i.non sit par æternis consiliis:non.n.sp subsistit in corpore.Non igiꝰ dicit aīum minorē ꝯsiliis: sed minorē æternis aut diuturnis consiliis:qa breuitas uitæ non sinit illum tantā diuturnitatē amplecti. Iacentes temere.i.sine delectu:sine ordine nō habita ꝑsonaꝝ rōe. Odorati:nos odorati capillos rosa.i.habētes capillos odoratos rosa.i.odore rosæ. Rosa:succus rosæ longe anteq̄ unguēta teste Plinio reptus est.Et poeta in hoc loco ita uoluptatē quærit ut tm̄ nimium luxū excludat.Ergo sat putat eē si succus rosæ ꝓ unguento adhibeatur. Nardo:i herba hæc laudatissima ē in unguentis.Primæ ptes danꝰ syriacæ:secūdæ gallicæ:tertiæ creticæ:gallica apud nos notissima ē:& uulgo iam seritur. Euhius:bacchus de quo in superioribus dictū ē. Edaces:recte:nam & animū cruciant & corpus extenuant.Vnde uere illud dictū est ꝙ spiritus tristis desiccat ossa:& græce μελεδῶν.i.membra exedēs dr̄. Prætereūte lympha:ne in ebrietatē incidatur. Deuium.i.qd̄ non oīo publice prostet. Designat aūt meretricem:quæ a ꝓstibula differt:nam meretrix honestioris est: loci & quæstus:quæ tm̄ noctu prostat.Prostibula quæ ante stabulum noctu dieq; lucri cā stat:ergo hæc non deuia est:quæ sp sit i uia.Plautus in cistelaria ondit. Eliciet:blāditiis euocetur:& hoc demonstrat non oīno publicum. More lacæ.s.mulieris.

¶Argumentum. ODES.XII.

¶ANT. Hac ode mecœnatē alloquitꝰ:i ostēdens lyricis uersibus non conuenire bella tractare:i ipse tm̄ multo melius soluta ōone ꝑlia cæsaris scribet:i q̄ poeta lyricis. Itaq; dicet horatius suæ puellæ laudes: cū osculis cuius et maximæ regum opes haud permutandæ eēnt. Nolis longa feræ bella numantiæ. ode ē similis ode.vi.li.i. Nolis longa:ordo ē.O mecœnas nolis aptari mollibꝰ modis cytharæ longa bella feræ Numantiæ &c. Feræ seuissimæ. Numantiæ.Celtiberorum nobilissima ciuitas erat numantia:quæ in bello celtiberico:qd̄ aduersus romanum populū gestum est:uirtutē propriam ostentauit:qd̄ uicesimū perdurauit ad annū:complures.n.exercitus cum impatoribus ad internitionē detraxit:nouissime aūt numātini obsidione cincti diuturna patiētia tolerarūt:paucis dūtaxat exceptis:q cedētes muꝝ dediderunt.Durias aūt fluuius ꝑter numātiam currit. Auctor iis Stra.li.iii.florus uero scribit numātiam sine muro sine turribus.modico editā tumulo apud flumen silatam quatuor milibus celtiberoꝝ romanoꝝ exercitū per annos quatuordecim solam sustinuisse:nec sustinuisse mō

Ode Duodecima dicolos tetrastrophos ad Mecœnatem de lycinlæ laudibus.

N Olis longa feræ bella numantiæ

sed serius aliqñ ptulisse pudendisq; fœderibus affecisse. Demũ scipiõe æmiliano duce maxio oppssa ciuitas nullũ de se gaudiũ hosti reliqt. Vnus.n.uir numãtin⁹ nõ fuit:q i cathenis ducereť:pda ut de paupib⁹ nulla arma ipi cremauerũt. Triũphus fuit tñ de noie:hæc ex illo. Multa ẽt scribit Liui.li.ly.lyi.lyii. Mela pterea scri.q Vrbiũ de mediterãcis i Taraconẽsi hispania clarissimæ fuerũt pallãtia & numãtia. Vtq; Ptolæ.scr.li.ii.occidẽ (tale lar⁹ tarraconẽsis ab occiduo alluit oceão.

❡ACR. Nolis longa feræ. Ad mecœnatẽ scribit docẽs nõ conuenire hystoriã poetæ:ut nec graues res carmini lyrico: sed remissas potius & iocis aptas facta.n.cæsaris ipsum mecœnatem melius exerciturũ psaica oratione dicit. Ordo est. Noli aptari mollib⁹ modis cytharæ lõga bella feræ numantiæ nec durum Hannibalem:nec siculum mare purpureum pœno sanguine.

❡POR. Nolis longa feræ bella numantiæ. Hæc ode ad mecœnatem scribiť: qua testatur poeta non conuenire historias & graues res lyrico carmini:sed magis res iocosas:cæterũ acta cæsaris melius ipm scribere.

❡CHRI. Nolis longa:oñdit se hystoriæ scribendæ minime aptũ eẽ & humili stilo poeta cũ sit res magnas scribere posse negat. Bella feræ.n.decẽ.n.annis durarũt nõ sine magna romanoꝝ clade. Ná primo. M. Pompilius a numãtinis cũ qbus pacẽ factã irritã fieri senatus cẽsuerat:cũ exercitus fusus fugatusq; est. Decreta dei/de numãtia. C. hostilio Mãcino ꝯsuli:cui sacrificãti pulli ex cauea euolarũt. Mox nauẽ ascẽdẽti uox audita ẽ: mane Mancine. Hic a numantinoꝝ quattuor milibus & uictus & castris exutus est cũ triginta milia militum ro.secũ hẽret: coactusq; pacẽ ignominiosam fecit. Sed ne hãc quoq; ratã habuit senat⁹:& ut religiõe populus solueret traditus est numãtinis Mancinus:sed minime ab illis receptus ẽ. Tandẽ missus ẽ Scipio aphricãus minor q luxuriã exercitus nimia licentia corrupti cõpescuit:nã & duo milia scortorũ a castris reiecit. Militẽ quotidie in opere habuit:& triginta dieꝝ frumẽtũ:& septenos uallos ferre cogebat:ægre pp onus icedenti dicebat cũ gladio te uallare scieris uallũ ferre desinito. Quẽ militẽ extra ordinẽ dephendit:si roman⁹ eẽt uitæ:si alius uirgis cedebat. Qua seueritate exercitũ nimia licentia corruptũ ita emẽdauit:ut q pauloante a paucioribus uictus eẽt iã plures uincere posset. Obsedit itaq; numantiã atq; obsessos ad ultimã famẽ cõpulit. Quapp numãtini fame coacti ipsi se p uicẽ tradẽtes trucidauerũt: ne i man⁹ hostiũ uiui uenirent. Captã urbẽ Scipio deleuit atq; triũphauit:domũq; ex capitolio uesperi reductus cũ se in lectũ recepisset iterfectus reptus postridie fuit:sed neq; a quo cesus fuerit unq̃ cognitũ. Feræ:efferatæ:crudelis. Est ãt numãtia i hispania coꝝ pploꝝ q uacci dñtur:urbs nobilissima q i bello celtiberico cõtra rõanos uirtutẽ ppriã oñderũt: qđ bellũ teste Stra. ad uigesimũ annũ pdurauit:hæc ab Augusta cæsarea q sup hiberũ sita est distat stadia.dccc. Durũ laborũ pacientem ut in eius historia patet:uel durũ crudelem.

Nec durũ hãnibalẽ/nec siculũ mare
Pœno purpureũ sanguine mollibus
Aptari citharæ modis:
Nec sæuos lapithas/& nimiũ mero
Hyleũ/domitosq; herculea manu
Telluris iuuenes/unde periculum
Fulgens contremuit domus
Saturni ueteris/tuq; pedestribus
Dices historiis prœlia cæsaris
Mecœnas melius/ductaq; per uias
Regum colla minacium.
Me dulcis dominæ musa lyciniæ
Cantus/me uoluit dicere lucidum
Fulgentis oculos/& bene mutuis
Fidum pectus amoribus
Quã nec ferre pedẽ dedecuit choris:
Nec certare ioco/nec dare brachia
Ludentem nitidis uirginibus/sacro
Dianæ celebris die.
Num tu/quæ tẽuit diues achemenes:
Aut piguis phrygiæ migdõias opes
Permutare uelis crine lyciniæ:
Plenas aut arabum domos?
Cum flagrantia detorquet ad oscula
Ceruicem/aut facili sæuitia negat
Quæ poscente magis gaudeat eripi
Interdum rapere occupet

❡ANT. Durũ hãnibalem.q annos.xyi.cõtra romanos pugnauit in Italia:ut scribit Liuius li.xxx. Durauit autẽ bellũ ipsum punicũ secũdũ.annis.xyiii.ut scri.Flo. Durũ id ait:qa ut Bel.pũ.
ẽt Liuius scri. Hãnibalis nullo labore aut corpus fatigari: aut secundũ
aius uicini poterat:caloris ac frigoris:patiẽtia par.priceps ꝓliũ Hãniba
ibat:ultimus conferto ꝓlio excedebat. Erat ei ihumana lis mo/
crudelitas:nihil ueri nihil sancti nullius dei metus &c. Sicu res
lũ mare pœno purpureũ sanguine. Cn. duilius seu Duellius Duelli⁹
consul in sicilia aduersus classem pœnorũ ꝓspere pugnauit primusq; olum romanoꝝ ducũ naualis uictoriæ duxit triumphum:ob quã cãm ei ppetuus honos habitus est: ut reuertenti a cœna tibicines canerẽt & funale ꝓferret. Hæc scribit Liuius li.xyii. Et li.xix.ait:q reb⁹ aduersus pœnos a plurib⁹ du/
cibus gestis sũmã uictoriæ. C. luctatius cõsul uicta ad ægades luctati⁹
insulas classe pœnoꝝ finẽ bello imposuit:petẽtibus carthagi Bel.pũ.
nensibus pax data est. polybius aũt li.i.scribit: Victore. C. duel primũ
lio pœnos amisisse naues. L. ex cẽtum triginta:quas in romanos tũc duxerant:quaꝝ dux fuerat Hãnibal qdã: quẽ deinde carthaginẽses cruci affixerũt:idẽ quoq; iferius scribit. L. luctatium cõsulẽ in sicilia quoq; pugnasse cõtra carthaginẽses duce Amilcare:carthaginẽsiũq; naues. L. uel fractas uel submersas.lxx.plenas captas fuisse:reliquas uero fugisse:fuerũt e carthaginẽsibus uiui capti præter eos q iter certandũ pierant ultra.x.milia hoium:inde ab luctatio cũ amilcare fœdus pcussum est:de quo late polybius dicto primo li.p hunc itaq; modum primo bello:qđ romani aduersus carthaginẽses p sicilia gesserũt:finis ipositus:durauit id bellũ annos.xxiiii. Mollibus modis lyricis uersibus. Lapythas:cẽtauroꝝ pugnã intelligit in nuptiis pythoi habitã cum lapythis: de qua re lati⁹ legito in ode.xyiii.li.i. Nimiũ mero.i.supbum iracũdum ferocẽ & trucẽ uino. Hylæũ:cẽtauri nomẽ: de quo Maro ẽt li.
viii.ait:in hymno herculis. Tu nubigenas iuicte bimembres Hercu
Hylæũq; pholũq; manu:tu cressia mactas pdigia &c. Tellu/ les
ri iuuenes:circa isulã palenẽ gigãtibus bello cœleste lacessen/ Pallene
tibus:Hercules p diis pugnãs multis ex hostibus iterfectis ma Gigãtes

ximam gloriam adeptus est:ut Diodorus li.v.scribit. Vnde est:a quibus:est autem ordo. Vnde fulgens do/
mus saturni ueteris contremuit piculum. Fulgens do.i.olympus & mūdus ipse. Saturni ueteris:is.n. pri
ma ætate regnauit:dixerūtq̃ a filio pulsum quod Mac.li.i.sat.iterpretat̃ nihil aliud esse:q̃ tempora sanescen
tia ab his quæ post sunt nata dep. Ilis aūt est tempoꝝ auctor deorumq; princeps ut idem ait Vir.item li.vii.
saturn⁹ inqt. Saturnusq; senex ianiq; bifrontis imago:Et li.viii.Primus ab æthereo uenit saturnus olympo Arma io
uis fugiens:& regnis exul ademptis. Ducta colla regū:captiui.n.ante triumphalem currum ducebant̃. Do
minæ lyciniæ.hæc eius amica erat. Lucidū:pro lucidæ:hinc āt eius puellæ laudes ordit̃. Choris: tripudiis.
Iocus Certare ioco:salibus est aūt iocus id quod est contrarium serio:nā effingere & terrere & promittere interi
iocus ē.Fabius āt li.vi. Dianæ sacro die.li.ēr primo:ode uero.xxi.ait: Dianam tenere dicite uirgines. Num
Achemenes tu:ostendit lyciniæ osculis & iocis non permutandas regum diuitias. Diues Achemenes:nomen regis per
sarum inquit Acron parthoꝝ inquit porphyrio.Hero.aūt lib.iiii.scri.achemenē primum persaꝝ regem fuis/
se a quo postea oēs reges psiæ usq; ad darīū descenderūt: alius eodem noie fuit Xerxis frater:ut idē ostendit.
Mygdonia Mygdonias opes.Mygdonia iūcta ē phrygiæ ut docet Pli.li.v.c.xxxiii.phrygia aūt ut ibidem inquit Troia/
Priami regna di superiecta est:priamus uero iis regionibus iperauit:unde Strabo lib.xiii.scribit achillis uerba fuisse ad pria/
mum huiusmodi. Ante tuas noramus opes spaciosaq; regna:Quæ fœlix pariter lesbos cōplectit̃:& quæ.Cō
præhendit phrygiæ tellus ac hellespontus. Fragrantia.i.olentia seu flagrātia.i.ardentia:utrunq;.n.hic cōue/
nit. Aut facili sæuitia negat.id artis est meretriciæ:quod ēt Ouid.de arte libr.iii.sic præcipit. Quod datur ex
facili longum male nutrit amorē.Miscenda est lætis rata repulsa iocis.Martialis item ait.Galla negat satiat̃
amor nisi gaudia torpent.Sed noli nimium galla negare diu.

❡ACR. Duꝝ Hānibalē.forte q̃ sūma difficultate uictus sit. Feræ.n. pp longa bella:decimo.n. anno cum
numantinis pugnatum est multa clade romanoꝝ. Nec siculum mare:q̃a ibi primū nauali certamine ro/
mani carthaginēses duce luctatio uicerāt. Et nimiū.m.hy.itolerabilē ebrietate.hylæus centaurus a pirithoo
innitatus ad nuptias uisa puella pmotus ē:& dum uiolētus ei esse conaretur:a lapythis: qui simul nuptiis in
tererāt,phibitus est:hinc in certamē itum est:& usq; ad pericula dimicatū:ab hercule sunt postea supati de his
supius ēt ipse cōmemorat.Cētaurea monet cū lapythis rixa.Vir.Et magno hylæū lapythis crathere minātē.
Telluris iuuenes:gigantes dicit:q bellū numinibus dixerūt. Vnde:a qbus.Ter. E pdonibus uū emere se au
disse aiebat. Domus saturni ueteris:regia deoꝝ:ut Pādit̃ interea domus oīpotentis olimpi. Tuq;.p.d.ueri/
tate orōnis solutæ melius q̃ equestrib⁹.i.meretricis. Ductaq; p.uicti.n.reges in triūpho cathenati ducebant̃.
Me.d.dñæ musa lyciniæ:lycinia aūt uxor mecœnatis aut ipsius Horatii amica adolescentū moreq̃ amatas
dñas uocāt.Ordo est:dulcis musa dñæ lyciniæ uoluit me dicere cātus & oculos lucide fulgētes & pectus bene
fidū. Mutuis.a.i.alternis iugalibus. Lucidū:nomē p aduerbio:ut sublime uolātes p sublimiter.Et horrēdū
stridēs:p horrēde. Fidū:fidele:ut.f.a.it comes. Quam nec ferre pedē:quā nec saltare dedecet cū mutuis uir/
ginibus.i.nō dedecuit illā iūctis brachiis nitidis uirginibus saltare in sacro die celebris dianæ. Natalis.n.dia/
næ a uirginibus celebrabat̃:sicut apollinis a pueris:ut ipse supius:Dianā teneræ dicite uirgines. Num tu:Or
do est:nunqd tu pmutare uelis crine lyciniæ:supple regna uel bona quæ tenuit diues achemenes:aut mygdo
nias ops pinguis phrygiæ:aut plenas domos arabū:cū detorquet ceruicē ad fragrātia oscula aut negat faci
li sæuitia quæ magis intedū gaudet eripi:supple a poscēte:itedum occupet rapere. Achemenes:nomen re/
gis psarum.Luc.Achemeneis medica iusis. Aut pinguis phrygiæ:fertilis:ut piguibus in terris habiles. Myg
donias opes:Mygdon rex phrygiæ. Plenas diuitiaꝝ.s.idest diuites:& est hic sensus:nū potes tu regnum aut
opes lyciniæ amori pponere? Detorquet:flectit:scribit fastidium mulieris detorquētis se ab osculis amatoris
idest cum flagrātibus osculis tuis ceruicē detorquet auertēs se:ut magis icitet:ut Et fugit ad salices & se cupit
ante uideri:aut illud magis uolēs itelligi quod ceruicē uertat ad oscula:designās q̃ aut facile irascat̃:aut facile
blandiat̃. Gaudeat eripi:artem meretriciā designat cum uelut irata aut negat amatori oscula:aut interdum
ultro expetit:sic satisfaciens idignantī:ut Teren.Nolūt ubi uelis ubi nolis cupiunt ultro.

❡POR. Et nimium mero hylæū:nimiū pro itollerabili posuit:hylæus unus cētauroꝝ fuit.Notū est autem
prælium qd' iter lapythas & cētauros in cōuiuio nuptiali pirithoi & hippodamiæ exarsit. Telluris iuuenes:
gigātes dicit. Vnde:piculum fulgēs cōtremuit domus:p a qbus ut est illud Terentianū:a prædonibus:unde
emerat se audisse. Tuq; pedestribus dices historiis plia cæsaris:hoc est soluta & ciuili oratione. Lucidum ful
gentis oculos:pro lucide,fulgētis:ut Vir.ait.horrēdum stridēs:p horrēde. Et bene mutuis fidū pectus amori
bus:ordo.bñ fidū.i.ualde fidum.nec dare brachia.i.saltare. Diues achemenes:Achemenes rex parthoꝝ fuit.
Aut piguis phrygiæ mygdonias opes:a mygdone rege:q phrygiā tenuit. Permutare uelis crine lyciniæ:
sensus est:num tu uelis accipere parthycas aut phrygias diuitias ut lyciniæ fructum amittas? Plenas aut ara
bum domos:plenas pro opulētis dictū est. Dum fragrātia detorquet ad oscula ceruicē. Magnifice depinxit
fastidiū mulieris auertētis abeo q̃ osculari se uelit:qd' ideo facere solēt ut irritēt amantibus desiderium sui fra
grantia:ergo oscula maiora itelligamus:hoc est ex desiderio mulieris ardētia oscula:quæ oscula.s. uelit sibi a
poscēte extorqueri. Aut facili seuicia negat.Quid est facilis seuitia utrū quæ facile irascit̃:an quæ facile mol
lit̃. Interdū ra.oc.Rape occupet irascēti amatori iā satisfacere cupiēs:& totū hoc mira energia expssum est.

❡CHRI. Pœno:carthaginēsi:hi.n.phœnices sunt:q duce didone in aphricā profecti urbē illam cōdiderūt:
græce.n.φοῖνιξ di phœnix:sed latini aspirationē primæ lræ detrahunt & oi mutāt in oe:uñ fit pœnus: a quo
nō pœnicus sed punicus est.Primus aūt.C.duillus cōsul classe i mari siculo carthaginenses supauit:deq; illis
triumphauit:qua de cā ppetuus quoq; ei honos habitus est:ut reuerētia cœna tibicine canente funale pferret̃.
Mollibus:lasciuis:teneris & nō illis quos magnaꝝ reꝝ historia postulat. Aptari:ɋuenienter iungi:aptū.n.
dicimus idoneū & qd' bene quadret.Est.n.a uerbo græco ἅπτω.i.tango.Estq; trāslatio ab ædificatiōe in qua

dicimus idoneæ opus surgere si quadrati lapides totis se lineis tangunt. Tunc enim aptari lapides & ipsi quadrare dicunt. Ordo est: o Mecœnas nolis aptari a me mollibus modis cytharæ lõga bella numãtiæ: nec durũ Hãnibalem: nec mare: nec sæuos lapytas: sed de lapytis diximus. Telluris iuuenes.i.gigãtes: & quasi nomẽ interpretatus est: nam cum terræ filios illos fabulent uoluit ab eo dici quod est γινόμαι fio γαῖα terra: q̃si ex terra geniti: hoꝝ fabula suo loco expssa est. Fulgẽs domus sa.i.cœlum nam illud rescindere conati sunt.

Veteris: q̃a ante Iouem: & in prima ætate regnauit. nam fuit ogyge athenis regnãte: & cum Titane fratre bellum gessit uel respexit naturam syderis: in cuius tutela senes sunt. Quin & reꝝ uetustatꝝ inq̃sitores producit saturnus. Pedestribus: oõne soluta scriptis: melius q̃ ego q carmina scribo quæ oratio uidet equestris.

Regum colla: nam uicti reges ante curꝝ cathenis uincti in triumpho procedebãt. Lyciniæ: non placet q̃ mecœnatis sit uxor: cum ueluti lasciuam illam laudet: sed potius poetæ amicã: quã more amantium dominam uocat. Lucidum: pro lucide. nomen pro aduerbio. Fulgẽtis: quæ laus in oculis suprema est. Mutuis inuicem bene respondentibus. Quam: laudauit hactenus a bonis corporis: nũc laudat a bonis animi.s. ab arte. Nec dedecuit: liptote est.i. bene decuit. Ferre.p.ch.i. mouere pedem ad numeros choreæ.i. saltare. Nec certare ioco: laudat a iocis.s. ab ea specie ioci quæ urbanitas appellat: in qua sunt facetiæ: lepores: sales & dicta. Sed ut rem diligentius aperiam: ut ludum in re atq; corporis exercitatione: ita iocum in uerbis dicimus: ut in plurali & iocos & ioca inuenias. Est autem iocus quo in oõne risum mouemus: huius duo sunt genera: alterum q uiro quoq; ingenuo & modesto optime quadret: alteꝝ scurrile oino seruileq; est: nequaq̃ igenuo uiro adhibẽdum. Primũ ergo urbanum: Secundum scurrile uocant. Tentat q̃ nihil aliud iocis nisi ut risum moueat: nam ut sale aspersæ epulæ gustatu iucũdiores multo sunt: sic oratio iocis sallibusq; cõdita gratissima semp est. Sed ut placet Iulio Cæsari apud Ciceronẽ: Quinq; de risu querẽda uident. Quid sit unde sit: an in oõne sit adhibẽdus. Quatenus in illo pgrediẽdum. Postremo quot eius genera existant. Quid ergo risus sit iubet Iulius in eo loco a Democrito peti: & pfecto res est: quæ nisi ab hoie physico non satis recte explicari possit: itaq; ut pauca de multis ab ipsis mutuemur: risus dupliciter consideratur: aut est qdam motus pectoris & faciei: & sic uidemus eẽ accidẽs quoddam opationis uirtutis motiuæ. Aut est certum qddam quod eũ motum pcedat. Quapp iure tũc diffiniri poterit. Risum esse accidẽs siue passionem uirtutis sensitiuæ itrinsecæ sub apprehensione delectabilis: qua mouet appetitus ad mouẽdum tales partes. Et q̃a non mouet appetitus nisi ui uirtutis existimatiuæ cõcurret ẽt ad risum actus talis uirtutis. Quãobrem ut excitet risus concurrit & sensitiua & existimatiua uirtus: qbus citat appetitus q est primum & imediatum principium huius motus: neq; tñ in aliis aĩantibus cõmouet appetitus aut faciem aut pectus ad irridẽdum: nam res hois ppria ẽ. Habes igit cãm efficientem & ppinquam & remotã. Materialis aũt sunt ipsi spũs cum calore naturali: quorum extẽsione ad exteriora fit risus. Animi.n. nostri q̃primũ aliqd aduertunt quod appetẽdum sit: statim ad id accedere conant. Quapp uehemẽter diffundunt ac relaxant: & pfusi profundũt atq; extẽdunt spũs: spũs autem extẽsus extendit corpus: cõtra ex re tristi atq; fugienda contrahit aĩus: cõtractusq; rursus spm̃ contrahit: & ille itidem corpus: hinc lachrymæ: nam cũ contrahit atq; comprimit corpus exprimat ab eo humor ut ex compssa spongia necesse est. Sed redeo ad lætitiã: ut ponam quod a magno Alberto in libris de aĩalibus non omittit. Est.n. in aĩali membrana quædam satis tenuis sed dura: in qbusdam sui ptibus carnosa in rhetis similitudinẽ: unde uulgo id ei nomẽ imposuerũt. Græci poetæ illam phrenas appellãt: cuius nois rõnem alio in loco reddemus. Physici aũt eiusdẽ linguæ ẽt diaphragma nuncupãt: qm̃ ueluti paries qdam cor pulmonẽq; sepiat & a iecore lieneq; separet: nã φράττω græce sepio & obstruo significat: idem ẽt διαφράττω eodem rõne latini septũ a sepiẽdo dixere. Verba sunt Cornelii celsi. Sub corde atq; pulmone trãsuersum ex ualida membrana septum est. Appellarũt præterea latini quãdoq; pcordia: quã: his hoc noie oia exta sæpe ueniant. Hic igit paries siue septum siue diaphragma appellãdum putes ab ea de qua diximus extẽsione motus cõcalescit. Calefactusq; sensus penitus imutat & resoluit totum corpus in gaudium. Risus.n. insequit tacto pariete uel membro uicino parieti: nam cum illo tactu motus sit paries: & sic calefactus diffundit spũs & resoluit & mutat intellectus: q cõtinebat corpus: & ridet nimis pfuse: hinc est cõcussio multa & dissolutio neruoꝝ ex calore diffuso in ipsis. Solus aũt homo ridet: q̃a nõ pellem habet sed subtiliorẽ cutem: q̃ tacta mouet paries: si tangat sub axillis: q locus uicinior est septo. Vnde putauerũt ꝙ si quis in ea pte uulneret minime doleat. Quod si quis quærat quare ex re ridicula sæpe in pfusum risum magis prorumpamus: q̃ ex aliqua subdita fœlicitate: reor id eẽ causam: q in ridiculo nulla re impediat aĩ profusio: in re aũt magna & fœlici q̃uis maius gaudiũ excitet: inest tñ quædam profundior cogitatio & cura rei quæ pspere euenit: Hæc autem aĩum cõtinet ne se oino effundat. Quod nõ euenit in ridiculo: nam ibi lætitia diffundit aĩum: nulla reprimẽte cogitatione aut cura. Hæc oia subticuit Cicero: quæ de cã efficiente risum dici poterãt: non q̃a illa ignoraret: sed q̃a tam exq̃sita physices disputatio psonis & rei nõ multum quadrabat: reliqua aũt exacte psecutus ẽ. Sed id in primis ꝙ materia risus & quasi obiectũ quoddam & regio quædã: unde risus pueniat: sit turpitudo quædã & deformitas: non tñ turpiter enarrata: nam qd tertio loco quærebat minime dubitandũ conuenire & oratori & urbano uiro risum mouere: nam & ipsa hilaritate beniuolẽtiam nobis excitamus: & admirant auditores acumẽ sæpe uno uerbo positũ. Significat postremo ex ipso ioco nos & politos & urbanos & eruditos esse. Et qd nõ minimi faciẽdum est: grauioꝝ reꝝ tristitia ac seueritas ioco facile mitigat. Habendus tñ est modus in risu mouẽdo: nã nec isignis improbitas & scelere uincta. Nec rursus miseria isignis agitata ridet: nã flagitiosi nõ ridiculo: sed maiori quadã acrimonia uexãdi sunt. Miseri aũt nullo mõ illudẽdi uident: nisi se forte iactẽt. Ergo eos facile ridebimus: q neq; magno odio neq; rursus misericordia magna digni sunt. Maximũ aũt sæpe risum ea mouẽt quæ ita auditorẽ decipiũt: ut cũ æqora credant acerbiora tñ esse deprehẽdunt. Interptabat olim nostri Petrarchæ elegias lyricosq; qbus lauram canit. Adheratq; aduersarii

qui lauram mulierem fuiſſe negarét:aſſererétq̧ nč illo noie puellam a ſe amatam itelligi:ſed aliud allegorice ibi latere.Rogabá qdnam illud eſſet:& ut id me docerét ſummis precibus contédebam:illi auté magnum profecto id eſſe.ſed tñ quid ſit neſcire fatebant᷑.Hic ergo ridiculi occaſioné nō prætermiſi:ſed in maxima auditoꝝ frequentia ueluti conuictus:& pudore conturbatus:malo inq̄ ingenue fatédo íſcitiam meam a uobis accuſari q̄ iniq̧ defendédo puicaciam damnari . Duo ſunt quæ aduerſarii mei ꝓferunt alterum non fuiſſe mulierem lauram:quod ego adhuc non do.Alterum quod ego ita liberaliter eis concedo:ut etiá ſi quis illos mendacii in iudicium uocet uadimoniúq̧ facere cogat uadē me præſtare decreuerim:atq̧ hic cum ueluti pudore impeditus dubitabundus aliquátum ſubſiſterem:& illi uictoria geſtientes inuicem ítueri:alioſq̧ circumſpiciendo meæ confeſſionis teſtes citare quodam nutu uiderent᷑:atq̧ tota iam ſchola auribus erectis qd dicturus eſſem expectaret.Tunc ergo ꝓſequens:aiunt inq̄ quid ſibi poeta in laurea uelit ſe plane neſcire : quod ego ita utraq̧ manu doꝫ iure me iurando obſtringam:ut niſi hoc uerisſimum ſit nihil ſit unquá futurum uerum.riſit tota ſchola:cum dictú falſum fuerit:& illi ambiguitate orationis ad ꝯtrarium exitum q̄ putabát decepti ducerent᷑.Dicunt᷑ autem faceciæ hi ioci:in qbus aliqué aut dictis aut actionibus imitamur:& ut pictores exprimimus.Hoꝝ duo ſunt genera:quoꝝ alterum retractat᷑:alterum dicto.Re cum aliqd uelut fabellam narramus:fingimus ea quæ naturæ dictis geſtibuſq̧ conueniant:& nos ueluti mimmos : modeſte tamē exhibemus:imitamur uocem multú & os deniq̧ eius quem agimus : in dicto ridiculú appellamus cum id qd' uerbi aut ſñiæ acumine mouet᷑ fingimus.Hæc dicta appellari docet Cice . in epiſtolis ad Cornelium nepoté his uerbis.Itaq̧ noſtri cum oia quæ dixiſſemus dicta eéut quæ facete & breuiter & acute locuti eſſemus ea ꝓprio nomine dicta appellari uoluerunt.Nonius auté pomponius iocos dicteria appellat.In quibus qm̄ morſus latet:placuit græcis ea ſcōmata appellari:nam σκώπτειν mordere eſt.Sút & ioci in qbus feſtiuitas quædam & hilaris iucúditas:& bláditiæ potius q̄ morſus apparet:i hos noſtri lepores græci αἰμυλίοι dixerunt:a quo dicendi genere nónulli & æmilio & lepidos uocatos uolúr.Vniuerſum aút hoc iocorum genus modo neq̧ ſcurille ſit neq̧ inimicum uehemēter nos auditoribus cómendat.Sed ut in cæteris rebus ſic & hic & hominum & reꝝ & temporum & locoꝝ habēda ratio eſt.Adhibenda moderatio & raritas . Perſtrixi pauca de multis:nam in numeroſa rerum turba:quas ſcribēdas ꝓpoſuim⁹: nulli patētior locus relictus eſt:& in anguſtiis plura cōplicari fortaſſe poſſunt:explicari autem nullo modo poſſunt. Sacro dia.feſto die:in quo dianæ ſacra agerent᷑.Eſt.n.ſacrum quicqd deſtinatum diis eſt.Videt᷑ autem ita a ioco ludoq̧ illam:laudare:ut tñ laſciuiæ caſtitatis nō deſit:nō.n.ueneris ſed dianæ ſacra cōmemorat.De diebus autem feſtis profeſtiſq̧ alibi ſcriptum eſt.Sed diei initiú apud atheniéſes erat occaſus durabatq̧ ad alium occaſum . Babyloni autem ab ortu ad ortum diem finire putabant Vmbri & hetruſci a meridie ad meridiem:quod magis uidetur aſtronomicæ rōni quadrare.Verum romani a media nocte initium diei dabát:placuitq̧.M.Varroni ꝙ qui ex media nocte ad proximá mediam noctem nati eſſent eodem die nati uiderent᷑.Idem oſtédit Vir.in.vi. Hac uice ſermonum roſeis aurora quadrigis.Iam medium æthereo curſu traiecerat axem & paulopoſt.Nox ruit ænea s nos flédo ducimus horas.Diei igit᷑ prima pars eſt mediæ noctis iclinatio.Inde gallicinium:inde cōticinium:cum galli tacent:& hoies ét tunc quieſcunt:diluculum aút eſt cum dies agnoſci cœpit.Mane deide ꝙ ab inferis locis.i.a manibus ueniat:uel a noie boni hois.Nam lanubini manú bonum dicunt:cuius cōtrarium eſt ímanis inde meridies quaſi medidies.Nam priſci.r.pro.d.ſæpe ponebant:ut aruena pro aduena:ab hoc ſupra cæteꝛ tempus occiduú diceba᷑.Mox ſuprema tempeſtas.Hinc in.xii.tabulis.ſolis occaſus ſuprema tempeſtas eſto.Deinde ueſpera a ſtella heſpero:a quo tempore dicta eſt ueſperna conuiuium : quod nō niſi aduentante nocte inibant priſci : cuius rei nō ignarus Maro dixit.Núc eadem labēte die conuiuia quærit. Poſt ueſperam nox cócubia erat:ac poſtremo:nox intempeſta:quæ nō habet idoneum tempus quicquá agédi:in has igitur partes diſtribuebát diem.i.uniuerſum illud ſpaciú:quod ꝑficit una cœli reuolutio : quodq̧ cōſtat ex quatuor & uiginti horis:& lucem tenebraſq̧ cōtinet.Aliquádo ita diem dicimus ut ſolam lucem intelligamus:tenebras uero ſub noctis noie appellamus.Virg.Noctes atq̧ dies patet atri ianua ditis.ponimuſq̧ nō nunquá diem pro tpe.ut Lóga dies hoi docuit parere leones.Eſtq̧ ſñia Marcelli ꝙ cum pro tpe ponit᷑:in fœmino ponat᷑ genere:aliter in maſculino:ſed cōtra multis in locis uidemus.Virg.Poſtera cum primo ſtellas oriente fugarat Clara dies:& paulo infra.Expectata dies aderat.pro die igit᷑ in utroq̧ genere ponet᷑: pro tpe uero in fœminino ſolum.Priſci latini in aduerbio ponebát die quinti & die quarti.Et quia idifferenter e & i in fine ponebát pronúciabant ét die quarte & die qnte.Dicebant & die priſtine pro pridie . Alii tñ uolunt:ut hæc futuꝝ ſignificét.Ponútq̧ uerba prætoris die noni poſt kalen.qntiles compitalia erunt.De præterito uero die nono dicebát.Veꝝ ut ne hoc qdem relinquam in. xxiiii.horas diuidit᷑ dies.Neq̧ illę pares erát apud antiquos ut núc ſunt:ſed ut lux creſcebat decreſcebatq̧:ita & horæ lucis:nam ſemp in ſex horas lucem:ac in totidem tenebras diuidebant.Quapropter ab æqnoctio uerno uſq̧ ad autúnale horæ diurnæ nocturnas ſuperabant.Cōtra uero:cum per reliqua ſex zodiaci ſigna quæ auſtrina appellátur ſol diſcurrit.Neq̧ tamē rōne caret:ꝙ neq̧ in plures:neq̧ in pauciores horas reuolutio cœli diuiſa ſit:in.xii.n.ſigna diſtributum eſt zodiacú & quáuis alia aliis longiori ſpatio aut aſcédant ad noſtrum hemiſperium:aut deſcēdant in aliud tñ ſi quod in uno loco excedit i alio apponatur:ſingula binis horis rem perficiunt.Sed de die hactenus. Achemenes: pro maximis diuitiis poſuit Achemené perſaꝝ regem:qm̄ cæteros mortales diuitiis opibuſq̧ ſupaſſe perſæ uidétur.ut plurimi teſtant᷑ hyſtorici.Nō tñ ꝓprium nomé regis eſt achemenes:ſed oés perſaꝝ reges a tribu: qua oriúdi eént:hoc noie appellabant᷑:ut alexádrini reges oés a Ptolemæo Lagi filio q primo alexádriæ regnauit:ptolemæi dicti ſunt.Sed de pſis ita loqtur Herodotus.Sunt aút hi i perſia popul. olli arteatæ : perſæ: paſargadæ:mai aphii:mapi:in oibus aút iſtis paſargadæ meliores ſunt.Ex illiſq̧ tribus eſt achemenida: ex qua pſici reges fuerút. Mygdonias.i.phrygias:nam & in illis maximas opes fuiſſe conſtat.Fuit aút Mygdon rex

phrygiæ:quo duce ferunt ideos dactylos ad samothracas deuenisse:& ibi excantationes & ueneficia exercentes eos populos in summum stuporem adduxisse. Arabũ plenas.d.hoc maxime pp aromata: nam in arabia fœlici hæc ut plurimum nascuntur. Thus aũt nusq̃ nisi in arabia. Fragranti:optime olentia: uel flagrãtia.i.ex amore ardentia. Aut facili sæuitia. Exprimit id quo uehæmenter delectatur amator. Nam neq uult eam quæ nimis lasciue nihil unq̃ denegat:satietas.n.quædam inde oritur:qua oia uilescunt: & sordent: atq interdum fastidium adducit:neq rursus illam quæ semper pertinax nunq̃ se morigerã præbeat. Quod eleganter a martiale expressum uidemus. Inquit.n. Nolo nimis facilem difficileq nimis. Verum quod mediũ est:quodq iter utrunq probatur. Nec uolo quod satiet:nec uolo quod cruciet. Facili sæuitia:negat qdem ut sæua. Quæ res desiderium auget:nam ut est apud Luc. Nitimur in uetitum semper:cupimusq negata: sed non diu negat ne fortasse cruciet:ergo sæuitia facilis est: præsertim cum ita negat:ut tñ cupiat exorqueri a poscente quod non accipit. Deniq ut ostendat desiderium ex penuria accendere illam uelle cruciatum ãt afferre nolle:addit q ipsa occupat rapere.i.preuenit ut rapiat q ille nõdum dat. Nam teste Terẽ. Nolunt ubi uelis:ubi nolis cupiũt ultro:hoc si dolo fiat meretriciũ artificiũ ostendit. Sin impulsu naturæ igeniũ muliebre describit.

Ode.xiii.tricolos tetrastrophos de arboris casu/& inferis.

Ille & nefasto te posuit die
Quicunq primũ & sacrilega manu
Produxit arbos/in nepotum
Perniciem/opprobriumq pagi.
Illum & parentis crediderim sui
Fregisse ceruicem/& penetralia
Sparsisse nocturno cruore
Hospitis/ille uenena colchis
Ca Et quidquid usquã concipitur nefas
Tractauit/agro qui statuit meo
Te triste lignum/te caducum
In domini caput immerentis.
Quid quisq uitet/nunquam homini satis
Cautum est in horas/nauita bosphorum
Pœnus perhorrescit/neq ultra
Cæca timet aliunde fata.
Miles sagittas/& celerem fugam
Parthi cathenas parthus/& italum
Robur.sed improuisa lethi
Vis rapuit/rapietq gentes.

¶ Argumentũ. ODES.XIII.

¶ ANT. Oppressus arbore decidẽte Horatius quæ suo in pago sabino fuerat detestatur hic eius consitorem:ostẽdit postea nunq̃ satis esse hominibus cautũ ad euitanda pericula mors enim improuisa rapuit rapietq gentes:scribit inde se pene inferos adiisse uidisseq æacũ iudicantem. Sappho quoq atq alcæum fidibus canentes: quæ omnia maxime mirabãtur umbræ. Ille & nefasto te posuit die. Ode est similis nonæ li.i. Ille & nefasto. Ordo est o arbos:ille quicunq primũ te produxit in nepotum perniciem opprobriumq pagi posuit & nefasto die & mãu sacrilega. Nefasto dicit:nõ fasto:sed abhominando. Erant autem dies fasti quibus licebat sine piaculo fari prætori tria uerba solẽnia. Do.dico. addico. nefasti uero quibus ea fari ius non erat:& si fati fuissent: piaculum faciebant. Auctor est Varro:diximus & plura superius. Sacrilega mãu.i.pessima sceleratissima: sacrilegus.n.pprie dicitur qui sacra legit.i. furatur. Perniciem exitum & necem. Opprobrium crimen dedecus & infamiam. Propter domini oppressionem arboris casu. Pagi:pagus uilla dicitur a πηγῆ quod est fons ut Pagus
festus ait. Penetralia:penetrale est proprie omnis in- penetra
terior pars domus:ut Seruius secundo scribit. Vene les
na colchica:uersus ẽ hipermeter: scanditur igitur cũ sequenti:in ponto autẽ ubi colchi sunt prouentus est malorum graminũ. Idẽ uero Epodo penultimo ait. Cales uenenis officina colchicis. De quibus latius dictum est in epodo quinto. Quod quisq uitet:ostẽdit nunq̃ satis cautum esse posse hominibus improuisæ mortis sæuitia & fatorum casu imminenti. In ho
ras:id est hora quaque. Bosphorum: Duplex est bo bospho
sphorus thracius & Cimerius est autem angustum mare:quo io in bouem mutata enatauit cõsilio iunonis. rum
inde sic appellatum. Dionysius & mela scribunt. Pœnus nauita:hunc pro quocunq posuit. Est autem sen- Pene/
sus q multi timent loca tantum periculosa:quibus præteritis putant se tutos: sed decipiuntur: fata enim ob- trale
stant:& ubi non credunt opprimuntur.

¶ ACR. Ille & nepha. Execraĩ arborẽ:cuius casu in agro suo sabino pene periclitatus est funestã eam & in situtorem eius dicens:& est ordo:arbor ille qcũq produxit te primũ in nepotum pniciem & opprobriũ pagi posuit &c. Nephasto.d.&.s.n.i.ne. nepotes pro posteris posuit. Opprobriumq.p.tanq̃ ad totius pagi uel totius regionis pertineret infamiam:si famosus ager morte dñi fuisset. Fregisse: nouo uerbo execratus est parricidã. Et penetralia: domus secreta in qbus hospes fuisset occisus:& fœdus hospitale uiolatum tanq̃ minus eẽt si homicidium diceret ppetratum. Venena.c.specialẽ prouinciam:posuit pro generali crimine. Colchos.n.scythiæ ciuitas est:ex qua Medea fuit uenenis & magica arte potẽs. Quid quisq uitet: Sentẽtia qua dicit iprouidas hominum mentes nulla fatis obuiare cautela nec metuere periculum:nisi cui sit pximũ & tamẽ multos improuisis opprimi piculis. Nauita bosphorũ:aut bosphorũ pro quolibet freto dixit:aut pœnum pro quolibet nauta. multum.n.diuisus est pœnus a bosphoro. Bosphorus.n. ponti sunt fauces ubi pp angustias assidua naufragia fiunt:nomẽ aũt diciĩ accepisse q inde in bouẽ io mutata trãsierit:quasi bosphoros. Et celerem fugam:fugiẽtes.n.parthi sagittæ uæhemẽtiores sunt. Virgi. Aut missam parthi post terga sagittã. Vis:uiolentia inexorabilitas:dum quisq timet hoc:aut illud rapitur sæua morte.

¶ POR. Ille & nephasto te posuit die. Hac ode execraĩ arborem in sabino agello suo:q sup deambulãtem

se decidit ac pene oppressit. Nefasto ät nõ fasto & abominädo. Et sacrilega.m.p.a. Vocatiuo casu accipe ar/
bos:hoc est o arbos:arbos uel quasi ad illius regionis ifamiã arborẽ suũ.s.dominum oppressisse. Et.p.s.n.c.
h.hospicis sui penetralia cruore sparsisse:hoc est hospitem in domo sua interfecisse. Ille &.u.c. Colchica in/
quit:qa medæa colchis fuit:quã sũmã ueneficã fuisse hystoriæ græcorum tradũt. In ho.na.b.P.p.nauita. his &
quæ subiecta sunt significat unũquẽq; hoium.nõ fere piculum timere:nisi cum pximus situerũt:tamẽ plerun
q; ex improuiso mala inopinata interuenire atq; opprimere. In hotas.n.b.p.p. Bosphorũ fauces sunt ponti
maris unde longissima aphrica sit q ita pœnus nauita eũ phorrescat:hunc bosphorum p quolibet freto posuit
Freta aũt angusta maria & cõcitata sunt.oia aũt freta a feruore dicta extimantur.

CHRI. Ille & nefasto te posuit dir. Execrat arborem a q̃ piculũ sibi fuit. Nec putat eã seri potuisse nisi a sce
lestissimo uiro. Vitupat ergo a satore ueluti a parẽtib9 maioribusq; uitupare quẽpiã solemus. Postremo rẽ ri/
diculã sũma grauitate exornat:ostendẽs nulli mortaliũ fatis esse certũ qd caueat: Tragiceq; insurgit & exem
plis nitit uariis. Põsuit:plantauit. Vir.& ponere uites. Nephasto:p atro & infœlici posuit. Atri triduani di/
cebant erãt.n.i quolibet mense tres.postridie kal.non.& idus mensis. Cæterum qd sit nephastus dictum est. Et
Ouidi. Ille nephastus erit per quem tria uerba silentur. Fastus erit per quem lege licebit agi. Produxit:quasi
progenuit:nam arborũ quas serimus ueluti parentes putamur. Producere autem quãdoq; in longum ptra/
here. Vir. Abnegat excisa uitã producere troia. Quãdoq; prosequi:ut nec tua funera mater pduxi q̃nq; pro /
create. Teren. Seni aiam primũ extinguerẽ ipsi:qui illud scelus pduxit. Sacrilega ma.i.ipse sacrilegus quasi
nepharius. Sacrilegiũ aũt est furtũ rei sacræ:aut uitiũ sacræ uirgini illatũ. Opprobriũ:infamiam & dedecus
quod pueniat ob probrum.i.pp scelus commissum. Pagi:ueluti ad tatius regionis infamiam pertineat. Pa
gus autem uicus ex pluribus domibus in agro constans dictus απο τησ πηγησ.i.a fonte:q ex eodẽ fonte
bibãt oẽs q eiusdem sunt uici. Persius aũt semipaganum se appellauit:quia non esset omnino paganus: quo
niam non oino potaret ex poetico fonte:ergo metaphorice dixit semipoetã:& christiani pagãos eos appel/
lãt qui nõ sunt nostræ religionis quasi qui nõ sint ciues christiane reip.sed rusticã. Penetralia:loca magis
interna:& recõdita ab eo q est penitus.i.ualde intus. Nocturno cruore.i.cruore sparso nocturno tpe: Nã q
flagitium cõmissurus ẽ:latebras sibi quærit ad scelus tegendum. Væhemẽter aũt singulis uerbis scælus auget.
Non.n.solum interfecit hospitẽ:quod ex se ingens ẽ scælus:uerũ interfecit ex insidiis:qa nocturno tempore:
fuitq; in iusta cedis causa:nam si iusta fuisset:non q̃sisset latebras:iterfecit domi suæ: ergo suæ se fidei hospes
comiserat: interfecit crudeliter:quia fudit illius cruorem quo penetralia sparsa sunt quasi repleta. Posuit ergo
duo maxima scæleta & eius qui parentem:& eius qui hospitẽ necasset:& necasset crudeliter. Cum horrendũ
scelus putarẽt antiqui polluere iura hospitalitatis:quibus Iuppiter optimus maxim9 præesset. Vnde Vir. Iup
piter hospitibus nam te dare iura loquunt. Colchica:colchis urbs ẽ ponti:quæ regio & ueneficis abunda/
uit mulieribus:qd maxime demonstratur p Medæã:& herbas producit ueneficiis aptas. Vir. Has herbas atq;
hæc põto mihi lecta uenena ipse dedit mæris:nascunt plurima põto:ergo colchica dixit q̃si uæhemẽtissima:
& reliqs pestilẽtiora. Et qcqd:post spẽs transit ad genus:ut nihil ptermittat. Cõcipisti plus ẽ q̃ si dixisset ef/
ficit qa maiora possunt hoies aio concipere q̃ re pficere. Tractauit.q.d.sæpius ac uæhementissime egit. Tri/
ste li.i.fœlix lignũ & ppea tristiciã illaturũ. Erãt ãt apud antiquos in iure põtificio notatæ arbores fœlices: at
q; infœlices. Fœlices.n.erant:ut Veranius ait:quærcus æsculus:ilex:suber:fagus:corylus:ficus:alba:pirus:ma
lus:uitis:prunus:& cornus. Infœlices uero ex snia tarqni prisci erãt q̃ i iferorum tutela sũt:ut ficus:atra:acrifoliũ
pirus:siluatica:ptuscus:rubus:sentes. Quibus arboribus pdigia mala uiri oportebat. Afferit igit poeta hãc esse
unã ex infœlicibus arborib9. Caducũ:aptũ ut caderet:nõ ãt causa:nã nõ staret uersus. In domini ca. sce/
lus erat in quẽcũq; cadere:sed maius in dominũ. Maximũ in dñm in merentẽ. Quid quisq;. Mos poetæ ige
niũ ut ex occasione paruæ rei magna inectat:& q̃ ad uitam & mores maxime ptinent lenionbus iterat. Ostẽ
dit enim quanta sit humana imbecillitas:atq; miseria ex ipsa inscitia:qua sæpe non timenda timeamus:con
tra uero nullus sit metus ab iis quæ sũma cũ pnicie iminent. Quid quisq; uitet nũq̃ homini satis Cautum
ẽ:snia est color rhetoricus. Est enim snia oratio sumpta deuita:quæ aut quid sit:aut quid esse oporteat in uita
breuiter ostendit ut illud Vir. una salus uictis nullam sperare salutem:& Lucani. Atq; arma tenenti oia dat q
iusta negat. Aliquãdo snia cõfirmat subiectiõe tationis hoc modo. Oẽs bene uiuẽdi rõnes in uirtute sũt col/
locandæ:qm̃ sola uirtus in ptãte nostra ẽ. Nõnunq̃:ẽt efferunt sniæ dupliciter: aut sine rõne sic. Errãt q in p/
speris rebus oẽs fortunæ ipetus se fugisse putant. Sapienter aũt statuũt qui temporibus secundis casus aduer
sos reformidant. Aut cũ rõnibus hoc pacto. Qui adolescẽtium peccatis ignoscendũ putant:falluntur:propte
rea q ætas illa non est impedimẽto bonis studiis. At sapiẽter faciũt q errata illorum castigãt:ut qbus uirtutibus
oẽm uitã tueri possint:eas in ætate maturissima uelint cõparare. Dixi latius de hoc colore: quoniã uæhemen
ter omne scriptorum genus exornat:& ut ab oratore rarius teste ẽt Cice.ponẽdus ẽ ne uiuẽdi pceptores in dicẽ
do esse uiderent. Sic contra a poeta sæpius ponẽdũ censeo:quãdo qdem uitæ pcepta pfiteri illũ apprime de/
ceat. Cautũ:differt cautio a timore:sed hoc cõmodiori loco. Nauita:p nauta per epentesin:sic Vir. Nauita
tum stellis numeros & nomine fecit. Fit aũt epẽthesis quotiens in dictione syllabã addimus:ut Iuue. Quales
tunc epulas ipsum glutisse putamus induperatorẽ.i.impatorẽ. Huic cõtraria syncopa ẽ:p quã syllabã dictiõi
subtrahimus ipsam concidendo:ut cum dicimus deum pro deorum. Bosphorũ:qa illac bos portata sit. Dicũt
.n. Ion in uaccã uersam has angustias trãsfretasse. Ponti.n.fauces sunt. Habet aũt bizantiũ:quã hodie constã
tinopoli uocant. Hoc mare pp angustias piculosum ẽ. Pœnus:ut Bosphorum pro omni mari ita pœnum
pro omni nauta. Pœni aũt.i.carthaginenses colonia sunt phœnicũ:qui primi pœne oium mortaliũ naui/
gis mercaturã exercuerũt. Neq; ultra.s.hæc pericula bosphori timet. Fata:id est perniciem & exitium. Ali.
unde.i.ab alio loco. Sagittam & celerem fugam.i.sagittam.quam inter fugiendum emittit.

Quam pene furuæ regna proserpinæ:
Et iudicantem uidimus æacum:
Sedesq; discretas priorum/&
Aeoliis fidibus querentem
Sappho puellis depopularibus:
Et te sonantem plenius aureo
Alcæe plectro/dura nauis
Dura fugæ mala/dura belli
Vtrumq; sacro digna silentio
Mirantur umbræ dicere/sed magis,
Pugnas/& exactos tyrannos
Densum humeris bibit aure uulgus.
Quid mirum ubi illis carminibus stupens
Demittit atras belua centiceps
Aures/& intorti capillis
Eumenidum recreantur angues?
Quin & prometheus/& pelopis parens
Dulci laborum decipitur sono

¶ANT. Quam pene furuæ:Indicat se pene inferos adiisse uidisseq; æacon iudicātem. Sappho & Alcæum Aeacu
fidibus canentes. Furuæ:idest nigræ. Eacum:fuit is Iouis filius quem apud inferos bonoꝝ ac malorum iu
dicem ferunt fabulæ:hinc ait Oui.in ibin.Noxia mille modis lacerabitur umbra.tuasq; Aeacus in pœnas in/
geniosus erit.latius tamē diximus circa principium Iuuenalis.Socrates autem in gorgia Platonis refert io// Minos
uem hæc dixisse Plutoni.Ego igit̄ constitui iam meos filios iudices.Duos qdem ex asia. Minoem uidelicet
& radamanthum:unum uero ex Europa æacum:hi ergo postq̄ mortui fuerint iudicabūt in prato quodam:
ibiq; in triuio ex quo geminæ portant uiæ.Altera q//
dem ad tartaꝝ:altera uero ad isulas beatorum.Et asia
ticos Rhadamāthus:eos uero q ab Europa uenīēt æa Rhada/
eus iudicabit.Minoi aūt id munus iniūgam: ut ipse di mantus
iudicet siquid ambiguum fuerit: ut iustissime ꝓcedat
iudicium:recteq; fiat transmissio animoꝝ:hæc ille:ubi
etiam legit̄ ꝙ uterq; ipsorum uirgam tenet dum iudi/
cat:minos autem considerans sedet solus aureum ha/
bēs sceptrum. Sedes priorum:elysiū itelligit:quas bea Lesbos
torum insulas superius appellari ostēdimus. Aeoliis Aeolica
fidib⁹:idest lesbiis:nam ut scribit Dionysius æolidum regio
insulaꝝ rupes lesbos est & tenedos.Vtq; Stra.docet li.
xiii.æolica regio ingens erat & troiæ adiūcta. Popula
ribus:idest eiusdē populi ipsius sapphus: ait enim ipsa
ad Phaonē scribens.Lesbides infamē quæ me fecistis
amare Desinite ad cytharas turba uenire meas. De il/
lis ergo cōquerebatur:ut hic sappho:amauerat aūt im
pudice aut aiūt Thelesippam: Megaram: athidem: q
aliter exposuere querētem nō procedit. Alcæe:alcæus
in parte operis aureo plectro merito donatur:quia ty/
rānos insectatus:multum etiam moribus conferens:au/
ctor est Fabius lib.x. Plenius: Sappho etiam inquit.
Nec plus alcæus cōsors patriæq; lyræq; Laudis habet
quamuis grandius ille sonet. Dura nauis:alcæus mi/
litiam exercuit: uictus tandem aufugit amissis armis:
quam rem carmini mandatam in mytilene reposuit:
latius tamen uideto in ode.xxxii.lib.i. Dura nauis:repete dura mala nauis:dura mala fugæ:dura mala belli.
Bibit aure:auide audit. Bellua centiceps:cerberum intelligit:cerberus autem dicitur quasi κρεωβορος:
i.carnē edens:nam κρεασ caro est βοροσ edēs de hoc Seneca in Hercule furente ait. Post hæc auari ditis
apparet domus:hic sæuus umbras territat stygius canis:qui terna uasto capita concutiens sono regnū tue//
tur:sordidum tabo caput lambunt colubræ:uiperis horrent iubæ:longiusq; torta sibilat cauda draco par ira
formæ &c. Centiceps:id dicit propter colubras & uiperas caput tenentes. Eumenidum:eumenides p anti/
phrasin appellant̄ tres īfernæ furiæ alecto Thesiphōe & mægera:mites. n.interp̄tant̄:de iis uero lati⁹ li.i.ge.
Et in carmine de floribus. Prometheus:de hoc late li.i.uideto. Pelopis parēs.i.Tātalus:de quo supius mul
ta. Et Oui.li.ii.de amoribus inq̄t:qrit aq̄s in aq̄s & poma fugacia captat Tātalus: hoc illi garrula līgua dedit. Tātalus
¶ACR. Quam.p.f.r.p.ac si diceret paruo īterstitio retēti sumus. Furuæ:mystico noīe dicebat̄ proserpina
aut furuæ flauæ matronimicon:ut flaua ceres:alii uolūt furuæ nigræ positū:unde & furua putant dicta qua
cōmittunt̄ obscuro. Et iu.uidimus æacū achillis auum: q pro iustitiæ bono ēt apud inferos iudicium me/
ruisse phibet̄:unde & Iuue.Quas torqueat um.ea. Sedesq;.d.elysias:ut Vir.Sed amoena pioꝝ cōcilia elysiūq;
colo:ut ostēderet se pene īferos īminente uidisse piculo. Discretas.i.separatas. Aeoliis fidibus.q.s.sappho
poeta de æolia fuit:dialecto in carminibus suis usa quæ chordaꝝ significatione cōmemorat. Querebat̄ autē
Sappho de puellis suis ciuilibus ꝙ non amarent:quem ipsa diligebat. Ordo est:& q̄ pene uidimus Sappho
æoliis fidibus querentem depopularibus puellis. Et te.s.p.au.a.p. Alcæus nomen poetæ est lyrici a quo &
metrum alcaicum dictum est:ordo est:& pene uidimus te Alcæe plenius sonantem plectro aureo dura mala
nauis:& dura mala fugæ:& dura mala belli. Vtrūq;.i.omnia sup̄radicta. Digna.s.i.& suæ nauigationis ma
la & fugæ & belli audiuit eum plenius sonātem.Qui res bellicas & nauigationē suam scripsit dum a pytha/
co tyrāno ciuitatis suæ pulsus esset:eo ꝙ mytilenensibus amorem libertatis suaderet:quos postea collecto ex
ercitu superauit. Plenius:fortius. Aureo:meliore:aut aureo plectro propter celebritatem carminis dixit.
Vtrunq;:aut sappho & alcæum:aut fugam & pugnas:aut certe carmina quæ sic facta sunt ut adyti alicu//
ius putarent̄ digna. Densum.h.stipatum ad audiēdum pugnas cōpositas: ut hæret pede pes densusq; uiro
uir.Ordo est:sed uulgus densum humeris magis bibit aure pugnas & exactus tyrannos.Exactos aut amore
libertatis expulsos tyrannos:aut facilitatem alcæi expressit ut ille carmina dulcissima fudisse uideretur. Bi/
bit:auide audit. Bellua.c.cerberum dixit pro multitudine anguium qui in capite eius eminebāt: finitum nu
merum pro infinito posuit:ut tibi noia mille:ostēdit autem non īmerito populos delectatos dū cerberus car
minis potuerit amœnitate mulceri. Recreantur angues:delectantur.Nam est animal anguis auditus capax
mali & boni:ut frigidus in.p.c.r.a. Quin &.p.prometheus raptor per ferulam ignis diuini uulturis pastum
dum oblectatione teneretur oblitus est:iapetus & tantalus pro carminibus damnati pœnaꝝ requiem apud

Nec curat orion leones:
Aut timidos agitare lyncas.

¶ANT. Nec.o.le.uolút poetæ idẽ ftudiũ apud iferos quoq; quẽq; fectari. Vñ Vir.li.yi.ait. Quæ gra curq; Armorũq; fuit uiuis: quæ cura nitentis Pafcerec quos. eadẽ fequit̃ tellure repoftos de orione uero li.bi. Lyncas. Lynx animal eft maculofum. Virgi.libro.iii.Georg. Quid lynces bacchi uariæ i æthiopia uulgo nafcuntur: ut fcribit Plinius libro.yiii.qui etiá lib.xxyiii.cap. xyiii. inquit: peregrinæ funt & lynces quæ clariffime omnium quadrupedum cernunt.

¶ACR. Nec curat orion leones. Orion uenator fuiffe narratur Huius umbram dicit uenationi carmina præferre uigentem ibi apud inferos ftudio: quod habuerat in uita: ut Virgili. Quæ cura.n.p.e. eadem feq/tur tellure repoftos. Lyncas: id eft dãmas: ut quid lynces bacchi uariæ i & genus acre luporum.

¶POR. Nec curat orio.iá dicit orionẽ uocari a ꝓpriis uenãdi uoluptatib⁹ agitare ergo ac p hoc feq fignat.

¶CHRI. Nec orion leo.credũt iifdẽ rebus apud inferos delectari umbras quibus uiuẽtes hic delectabant̃. Virg. Quæ gratia currum armorũq; fuit uiuis: quæ cura nitentes pafcere equos eadem fequitur tellure repo/ftos. Ergo ut apud fuperos uenationibus delectabat̃ Orion fic & nunc apud inferos delectatur. Lyncas: in mafculino protulit. Vir.contra. Quid lynces bacchi uagiæ & genus acre lupoeum. Sunt ãt lynces quos cer/uarios lupos appellant uifu acutiffimo: fed nulla memoria. Nam quãuis in fame mandens forte refpexerit tanta fubito obliuione iuadit̃ ut digrediens aliũ cibum quærat. Sunt tñ qui uelint alium effe lyncum alium ceruarium lupum & lyncũ dicunt urinã humi congelari atq; arefcere & in gemmas uerti carbunculis fimi/les igneoq; colore rubefcere: uocãtq; lyncuriũ lynces nourrũt inuidiaq; motæ urinã terra opiunt: At illa citi/us folidatur. Eft ẽt fabella Triptolemũ athenienfem a cetere p orbem miffum ut mortales fruges ferrre do/ceret in thraciam ad regem Lyncum ueniffe: Regẽ aũt inuidia motum ꝙ triptolemus tanti muneris auctor exifteret hominum pdere uoluiffe. Cererem aũt & illum feruaffe: & regem in hoc animal mutaffe i ipfumq; lyncem de nomine regis appellaffe.

Ode.xiiii. tricolos tetraftrophos ad pofthu-mum de morte ineuitabili.

HEu heu fugaces pofthume pofthu(me
Labuntur anni/nec pietas moram
Rugis/& inftanti fenectæ
Afferet/indomitæq; morti.
Non fi tricenis/quotquot eunt dies
Amicæ places illachrymabilem
Plutona tauris/qui ter amplum
Gerionen/tityonq; trifti
Compefcit unda/fcilicet omnibus
Quacunq; terræ munere uefcimur
Enauiganda/fiue reges:
Siue inopes erimus coloni
Fruftra cruento marte carebimus:
Fractifq; rauci fluctibus adriæ:
Fruftra poft autumnos nocentem
Corporibus metuemus auftrum.
Vifendus ater flumine languido
Cocytus errans/& danai genus
Infame/damnatufq; longi
Sifyphus æolides laboris.

¶Argumentum. ODES.XIIII.

¶ANT. Oftẽdit amico pofthumo iuuentam effu/gere: nec pietas aliq̃ futuræ fenectæ aut iminẽti mor/ti morã afferret. Nõ fi plutoni die quoq; tauri trecẽ/tũ mactarẽt̃. Placet ãt magis ut trecentis legat̃ qa de/bet eẽ fecũdus pes iãbus: uñ & regibus & iopibus ad/eũda ẽ charõtis unda: linqnda tellus domus & uxor hærefq; inde optio cæcubo fruet̃: & humi fpget ꝓdi/gus qđ ipfe tãtopere feruauerat p qđ innuit qdẽ poe/ta pofthumũ ipm potius dẽre frui bonis fuis q̃ abutẽ/da hæredib⁹ relinqre. Heu fugacrs: ode ẽ fimilis no/næ.li.i. Fugaers anni. Oui.li.iii.de ar.ẽt ait. Vtẽdũ ẽ ætate: cito pede labit̃ ætas. Nec bõa tá feqt̃: q̃ bõa pri/ma fuit: & alibi inqt. Eũt anni more fluẽtis aq̃. Nec pietas morã. Oui.quoq; de moete tibuli li.iii.de amo/rib⁹ ait Viue tñ morieri pius: cole facra colentẽ Mors grauis a tẽplis in caua bufta trahet. Illachrymabilẽ. duq; iplacabilẽ & q nullis ẽt ꝓcibus & donis mouet̃.

Ter amplũ gerionẽ.i. trimẽbrũ. Vir.li.yi. & forma tricorporis umbræ. Reuera tñ tres frẽs in hiberia fue/rũt chrifei filii.q a diuitiis nomẽ id traxerat: uniuer/fæ.n.hiberiæ ipabat: hẽbatq; tres ꝓpugnatores filios tũ robore corpis tũ armis egregios. Exercitus ꝑterea cuilibet fortiffimoq; militũ erat: quos demũ trib⁹ ma/gnis exercitibus fidẽtes fingulari ꝓuocatiõe hercules fuftulit: gregefq; boum fecũ adduxit. Dio.id fcei.li.y. finxere ãt poetæ Gerionẽ eẽ tricorporẽ illiufq; um/brã apud iferos eẽ. Iuftinus itẽ li.ul.fcri. Gerionẽ ipm nõ triplicis naturæ: ut fabulis prodit̃ fuiffe: fed tres frẽs tãtæ cõcordiæ extitiffe: ut uno aio oẽs regi uide/rent̃. Nec bellũ herculi fua fpõte itulifſe fed cũ armẽ/ta fua rapi uidiffent: amiffa bello repetiffe. Tityõ. de hoc Vir.li.yi.ait. Necnõ & tityõ terræ oiparẽtis alumnũ Cernere erat: p tota nouẽ cui iugera corpus Porrigit: roftroq; imanis uultur adunco Immortale iecur tõdẽs: fœcũdaq; pœnis Vifcera rimaturq; epulis: hitatq; fub alto Pectore: nec fibris reqes dat̃ ulle renatis. Mac.ãt li. i.de fom.inqt: q uulturẽ iecur imortale tondentẽ nihil aliud itelligi uolũt q̃ tormẽta ꝯfciẽtiæ obnoxia flagi/tio uifcera interiora rimantis: & ipfa uitalia indefeffa admiffi fceleris admonitõe laniãtis: femperq; curas: fi reqefcere forte rẽtauerit: excitãtis: tãq̃ fibris renafcentibus inhærendo: nec ulla fibi miferatione pcentis: lege hac qua fe iudice nemo nocens abfoluit̃: nec de fe fuam põt uitare fniam. Trifti unda.i.ftygia. Vir.lib.yi. Et nouies ftyx interfufa coercet. Scilicet oibus. Nafo itẽ de morte tibuli: Scilicet omne facrũ mors importuna prophanat. Oibus obfcuras iniicit illa manus. Coloni: Agricolæ uel inquilini. Fruftra cruento: oftendit fruftra nos abftinere a bellis a nauigatione. Fruftra quoq; timere autũni auftrũ peftiferũ: nã oino inferos adi/

gerionẽ

Tityon
Vultur

re debemus oẽs mortis necessitate. Austrũ. Pli.li.ii.scribit ꝙ humidus est auster præsertim Italiæ ac noxius. De autũno aũt ait naso de arte. Quũ mõ frigoribus ꝑmimur mõ soluimur æstu Aere non certo corpora lan guor habet. Cocytus: inferoꝝ fluuius κωκυτοσ luctus & ululatus dicit̃ κωκυζω lamentor κωκυω ploro lugeo lamẽtor. Macro. aũt li.i. de som. ait. ꝙ nõ aliud Cocytũ eẽ asseruerũt. q̃ qcqd hoĩes i luctum lachrymasq; cõpellit. Danai genus ĩfame. Belides intelligit q̃ fuere. L. filiæ danai filii Beli. q̃ ẽt. L. filios Aegypti patrueles suos ac uiros prima cõiugii nocte occiderũt. ꝑter minorẽ natu hypermestrã q̃ lino suo pepcit. de quo amplę in nasonis epistola habetur. ait ẽt in ibide. Quæq; parare suis lœtũ patruelibus ausæ Belides assidua colla ꝑmuntur aqua. Sisyphus: de hoc in met. legit̃. Aut petis aut urges ruituꝝ sisyphe saxũ. per quod uolũt intelligi. ut Mac. scribit qui apud nos inefficacibus laboriosisq; conatibus uitam trahunt.

¶ ACR. Heu fugaces. Præmisso doloris affectu ad posthumũ quærit̃ de uitæ breuitate: qd̃ nullus iusticia uel pietate mortẽ possit euadere nec iminentẽ horã differre: & dicit supuacue timeri quod non potest euitari. Indomitæq; morti quasi ferocissimæ a qua nemo exoret indulgẽtiam: sicut & illachrymabilẽ subiũgit plutonem. Tricenis: per menses singulos. i. quotidie: dixit autem eunt pro motalitatis dolore i quasi fluunt & pereunt. Illachrymabilem: durum implacabilem: qui nulla hostia: nec si diurna sit placari possit: dicit tamẽ præsentia picula magnope hoĩes uitare cupere: cum nulla rõe possit mortẽ uitare. Qui ter amp. gery. hoc est trino corpe monstruosum: quẽ Hercules iteremit. Vir. Gerione extincto tirynthius attigit arua: & tergemini nece gerionis. Ordo ẽ: qui cõpescit ter amplũ gerionẽ & tityon. tristi unda. i. inferna oĩbus enauigãda: qcunq; uescimur terræ munere siue erimus reges siue erimus iopes coloni. Enauigãda. i. moriendũ ẽ ut nauita sed tristis nũc hos nũc accepit illos. Inopes: pauperes quasi ꝑ opes dicit. Coloni: optimæ dixit. q̃si nil ꝓprium habentes sed tpales terræ cultores. Frustra. c. hoc ẽ frustra uitamus pugnas & nauigatões & pestiferum timemus autũnum: cum necesse sit omnibus mori. Fractisq;: tempestuosis. Vir. quibus omnis ab alto Frangitur inq; sinus scindit sese unda reductos: unde & raucũ sonũ fracta reddidit unda in scopulos. Raucit: tẽpestuosi: sonori: ut Vir. Tum rauca assiduo longe sale saxa sonabant. Metuemus austrũ: austro. n. flãte morbi generant̃ autumno: unde & Iuuena. iam lœtifero autũno cedente pruinis. Visendus ater: idest uidebimus ergo dãnatorum umbras quas uidentes beati prætereunt: aut quibus scelerati iungunt̃. Languido tristi uel deformi pigro: ut tristiq; palus innabilis unda. Cocytus errãs: flexuosus: ut cocytusq; sinu labẽs circũuenit atro. Infame: famosum a crimine: danai. n. filiæ una nocte iussu patris occiderunt maritos: unde Vir. Sub una nocte iugali Cæsa manus iuuenũ: unde ꝓ ultiõe criminis apd̃ iferos urnis fractis aquã indefessæ perhibent̃ aurire. Damnatusq; longi. s. æ. l. damnatus laboris dixit ut damnatus capitis uel iniuriarum hac autem manere pœna apud iferos sisyphum dicitur: ut saxum contra montis uerticem uoluat quo semper relapso finem nunq̃ meretur laboris: de quo Vir. Saxum ingens uoluunt alii.

¶ POR. Heu fugaces posthume posthume labunt̃ anni. Ad posthumũ hac ode loqtur de celeritate curčtis uitæ. Indomitæ morti: indomitæ quasi ferocissime: quia nemo ab ea beniuolentiã & indulgentiã exorat. Sic & illachrymabilẽ plutona statim subiicit. Qui ter amplum gerionẽ. Ter amplũ ꝓ trimẽbri dixit: & accipiẽdũ hic extrisecus q̃uis ut sit q̃uis ter amplum. Quicũq; terræ munere uescimur: ꝓ quocũq; carebimus frustra cruẽto marte carebimus. Præsentia pericula magnopere uitare cupimus cũ nulla rõne mortẽ effugere possumus. Fractisq; rauci fluctibus adriæ: fractis pro illisis dicitur. Dãnatusq; longi Sisyphus æolides laboris. Damnatus laboris sic dicit̃ ut capitis damnatus.

¶ CHRI. Heu heu fugaces. Et pulcherrima simul: & uerissima narrat: atq; illa mira uarietate distiguit: & illustrat: Demõstrat. n. posthumo uiro: ut reor auro: mortẽ euitari nõ posse: breuiq; cuiuscũq; fortunæ fuerim⁹ eẽ moriendũ: ꝓptereaq; stultissimũ eẽ nõ frui iis: q̃ nr̃o tanto labore pepererimus. Incipiat aũt ab interiectiõe dolẽtis: ut stati a pricipio auditorẽ cõmouere possit ipso mœroris pleno initio. Et nomẽ ꝯgeminatq; congeminatio occultã hẽt aut cõquestionẽ aut iurgationẽ. Sic Ter. O thais thais. Sic Vir. O coridon coridon q̃ te dementia cœpit. Fugaces: plus ẽ q̃ fugitiui: nã huiuscemodi uerbalia & hitũ: & abundantiã rei cuius est habitus denotãt: Sic dicimus bibacẽ & edacẽ cũ & habitũ & frequentatissimos actus notamus. Posthume: nomẽ in hoc loco ꝓpriũ ẽ: Cæteꝝ is posthumus appellat̃ q post humatũ patrẽ natus sit. Vir. Silui⁹ albanũ nomẽ tua posthuma ꝓles. Labũt̃: ueluti aqua q̃ sine itermissiõe fluit. Hic Vir. Sed fugit iterea fugit irreparabile tps. Pietas: ẽ iusticiæ pars: diffinitur q̃ iusticia gratũ & diligẽs officiũ tribuẽs ꝓpinqtate nobis cõiunctis: patriæq; deuotis: sed hic ponit̃ ꝓ religiõe: q̃ qdẽ si deos nõ exorat ut mortẽ a nobis ꝓpulsent: quænã alia res poterit exhoraret. Rugis: qm̃ in sene deficiũt subtiliores humores: corpus arescit: durescitq;: unde cutis in rugas cõtrahit̃. Instãti: iminẽti quasi quæ breui uẽtura sit. Voluit. n. breuitatẽ humanæ uitæ ostẽdere. Indomitæ: inexpugnabili: & seruauit ordinẽ: ut i breuitate uitæ celeritatẽ senectæ: & i senectute iminẽtem & necessariã mortem oñdat. Nõ si tri. q. d. ꝑ mẽses singulos q tricenis diebus cõstant: ergo pene ẽst ac si dicat quottidie quotquot quotcũq;. Places. i. placare & exorare tẽtes. Plutona: ad quẽ ptinẽt: nam in tutela Plutonis sunt mortui nec amplius in supoꝝ custodia. Hic Vir. Nec iã cœlestibus ullis debẽtem. Pluto filius Saturni & Iouis Neptũniq; frater: & cui in mũdi diuisiõe ĩfera regna euenisse fabulant̃. Qui uero ad historiã referunt: oriẽtales ꝑtes dicũt, in diuisiõe Ioui obuenisse: quæ plaga qm̃ ex ea mortalibus lux dat̃: supior appellatur. Occidẽtales aũt Plutoni: & hæ iferiores apparẽt. Vnde fictum a poetis est Ioui cœlũ: Plutoni: cui Agesilao cognomẽ fuit: iferos euenisse. Nec ob aliam cãm Neptũnus maris deus credit̃: nisi qa insulæ & maritimæ regiones illi obuenerũt. Hæc in sacra historia legi Lactãtius auctor est. Habitauit secus iferum mare: ubi postea fuere molosi. Eusebius illũ tpe Lyncei argiuoꝝ regis fuisse cõmemorat. Diodorus uero siculus plutonẽ sepeliẽdi funerisq; ac exequiaꝝ inuẽtorẽ extitisse scribit: cũ hactenus nulla in hac re cura erga defunctos exhiberet̃: ꝓpterea q; mortuoꝝ deũ eẽ habitũ uocat̃: orchus. Varro plutonẽ inter deos selectos posuit: quos. xx. scribit: ianũ: Iouẽ: Satur-

num:Genium:Mercurium:Appollinem:Martem:Vulcanum:Neptũnum:Solem:Orcum : Liberum patrẽ:
Tellurem:Cererem:Iunonẽ:Lunam:Dianã:Mineruam:Venerẽ:Vestam. Sunt ergo duodecim mares : octo
fœminæ. Physici aũt Plutonem itelligunt solem:q hyemali tpe remotiorẽ quãdam mundi partem plustrat.
Est autem dictus diuitiarum deus:quod indicat nomẽ:nam & latine Dis pater appellat:& ditis ẽt in ntõ teste Seruio. Vnde sunt dites & diuites & diuitiæ & græce πλουτον diuitias & πλουσιον diuitẽ dicunt. Est
deus diuitiarũ:qm & metalla in qbus maximæ diuitiæ cõtinent sub terris sunt:& oẽs fruct⁹ ex iterna terræ ui
pueniunt. Gerionẽ:hic pegasi alati equi ẽm Hesiodum filius fuit:& ab Hercule iteremptus. Huic canis fuit
orthus noie natus ex Echidna & Typhaone. Refert autem Seruius q in Hispania tres reges fuerũt iter se simillimi:qbus Hercules armẽta abstulit. Hinc fabula exorta Geryonẽ unum fuisse : sed tria habuisse corpora.
Alii dicũt Gerionem tribus isulis imperasse:atq; illis oibus ab Hercule exutum fuisse. Has ponũt duas baleares maiorem & minorẽ:item hebusam. Plinius in erithrea isula celtiberiæ opposita Gerionẽ habitasse credi.
Hinc Ouid. Ecce boues illuc erithreidas applicat hæros. Addũt Herculem in Hispania cõtra hunc ferrea olla
enauisse. Qua in re ostendit robur huius herois. Ter'am. trino corpore mõstruosum. Sunt q fabellam ad
mores referãt : & Gerionem terræ cõtentionem iterpretent:quæ insurgit aduersus Herculem.i. certamẽ carnis aduersus spm:hoc fit cum appetitus isurgit contra rõnem:& fit in Hispania regione occidẽtali.i. in mentis rõnisq; occasu ac cæcitate. Hercules igit.i. rõ ad illum expugnãdum p mare uehit.i. p appetitũ uexatum pturbationibus ut mare tẽpestatibus:sed uehit olla ferrea.i. summa fortitudine & constãtia. Tityon:dicũt Iouem filiam orcomeni Ellaron compressisse. sed mox cum illi irã Iunõis timeret sub terris occultasse:atq; ide natum eẽ Tityum & a terra nutritũ. Verũ cũ e terra exisset multi illũ terræ filiũ crediderũt. Quapp cũ ptim natũ
ptim educatũ a terra opinaret in re ambigua ambiguum quoq; nomẽ Vir. elegit cũ dixit. Nec nõ & tityũ terræ omniparẽtis alũnum. Alũnus enim utrũq; significat. Hũc eum latonã de stupro cõpellasset:Appollo suis
sagittis ad iferos detrusit:cruciatũq; æternum illi apposuit:ut assiduo iecur suũ uultur exesset: iecurq; ut pœnæ sufficeret assiduo renasceret. Vnde Ennius. Vulturis in siluis miserũ mãdebat hoiem:& Virg. Nec nõ & tityon terræ oiparẽtis alũnum Cernere erat p tota nouem cui iugera corpus Porrigit:rostroq; imanis uultur
adũco Imortale iecur tondens:fœcũdaq; pœnis Viscera rimat epulis habitatq; sub alto pectore:nec fibris requies dat ulla renatis. Hũc Leontius uetustatũ rerũ scrutator scri. apud Boetios magnũ fuisse uirũ:atq; suis opibus fretũ tentasse Appollinem delphis pellere:sed cõtra euenit:nã ipse ab apolline pulsus:& ad pauptatẽ redactus assiduo mœrore ex facti pnia maceratus est. Itaq; p uulturẽ tormẽtum cõscientiæ itelligũt. Lucre. aũt
maxime hãc fabellam ad libidinosum amorẽ refert:ipulsus ni fallor q iecur libidinis sedes sit : ait ergo. Sed
tityus nobis iamq; est in amore iacẽtem. Quẽ uolucres lacerãt atq; exest anxius angor: Aut alia quãuis scindunt turpedine curæ. Quãuis autem fabulosum sit q iecur in tityo renascat:& uelint p id ostẽdere poetæ q
libido nũquam extinguat:sed quãto plus exercet plus crescere:nõ tamẽ oino a physica discedunt : nam alia
exta ui cor lien & pulmo putrefacta nõ renascunt:iecur uero renascit. Tristi unda:sic Virg. Tristisq; palus
inamabilis undæ. Qui.t.m.u.q.d. oẽs mortales:nam si ex sola anima cõstaremus:quæ celestis est:nõ more
remur sed qa corpus a terra est: & a terra alitur:nam oia iisdem rebus alunt ex qbus constant:necesse est ut
qñq; in iteritũ cadat. Nõ tñ oino terrenũ est corpus sed ex quattuor elementis geometrica pportione constat ita & fructus qbus alimur:nõ simplici ex elemento sũt:sed eadem pportione cõpositi. Enauigandã:re
spexit ad fabulam qua Charon animas acherontẽ transuehit. Frustra cruẽto:sentẽtia est q̃uis præliã:quis
naufragia:quis autũnales morbos fugiamus:& cætera huiscemodi picula tamẽ postremo moriendum erit
qa oia orta occidũt:& oia cõposita solui qñq; necesse est & in iteritũ cadere. Rauci:raucũ sonũ pp tẽpestatẽ
emittẽtis:& ut ẽt in supioribus in neutro genere p mari usurpauit. Raucũ uero aliqñ ad optimã uocẽ referrimus Virg. piscosoue amne padusæ Dant sonitum rauci per saxa liquentia cigni:aliqñ ad pessimã : ut rauci Raucus
theseide codri. Cocytus:de fluminibus inferorũ alibi expressius dicet. Languido : expressit crassitudinem
cœnolentiam aquarũ in fame pp scelus cõmissum. Danai : ex prio ioue epaphum atq; ex epapho priscum
bellum natum uolunt:quia in superiori ægypto regnauit:huic duo fuerunt filii:Danaus: & ægyptus. Danaus quinquaginta habuit filias:ægyptus totidem filios. Cogebatur danaus a fratre ut suas filias sibi nurus pberet:ille recusabat deterritus oraculo:a quo accepat fore ut quandoq; a genero interficeret. Propterea naui
q ut supra diximus ab eo prima fabricata est:in græciã nauigauit:secuti sunt nepotes:tandẽq; illum obsidẽdo coegerũt ut filias in uxores daret. Dedit Danaus: sed eas admonuit ut dormientes aggrederent atq; interficerent. Itaq; cæteræ omnes iussa paterna adimplerunt:Sola aũt hypmestra lino siue linceo uiro pepercit. Quapp hac pœna apud iferos uexant hæ puellæ:ut iubeant uas aqua iplere : qd cũ undiq; rimosum sit
iplere nũq̃ pñt:hãc fabulam p allegoriã Lucretius iterpretat significari illorũ animos q nimia cupiditate eorum bonorũ:quæ in fortunæ ptãte sunt:iflãmati nulla unq̃ rerum affluentia tñ ardorem extiguere pñt : sed
sp plura optãtes nunq̃ explent. Ille igit cũ plura in hãc sniam dixerit:addit. Nec tñ explemur uitaui fluctib⁹
unq̃ hoc opinor idẽ æuo florente puellas:Quod memorant laticem ptusum cogere in uas. Quod tñ expleri
nulla rõne potest:Hic danaus:ut placet Eusebio regnauit apud ægyptios anno mũdi. xvi. supra tria milia &
septigentos. Longi laboris:qa ppetuũmo æterni:si fabulæ credimus: & æternitate nihil lõgius. Sisyphus sisyph⁹
æolides:horũ siue historia siue fabula adeo uaria ambiguaq; tradit ut difficile sit oĩa psequi. Nam & plures sisyphi & ex pluribus æolis nati uident:primũ ãt sisyphũ dicũt fuisse regnante Danao argis: uel saltẽ Lynceo
eius nepote atq; genero q illi successit. Volũtq; hũc ephyrã in achaia cõdidisse : quã deide Corinthus Horestis filius a se Corinthũ nominauit:& habuisse in uxorẽ septimam Athlantis filiam Meropẽ:de qua Oui. Septia mortali merope tibi sisyphe nupsit. Fuit & alter sisyphus & hic æoli sed alteri⁹ a supiore æoli fili⁹ regnãte Aegeo athenis:q ut refert Lactã.i isthmo achaiæ habitãs:ptereũtes aut saxo obruebat:aut dũ ab eo iussi pe

des lauarent in mare calce iectos præcipitabat. Adduntq; suo; archanorum a diis participē factum illa mortalibus prodidisse & furta iouis cū Aegina manifestasse. Quo scelere a Ioue ea pœna ad inferos detrusum: ut saxum ex ima ualle subuoluens in montis iugo constituere iubeat̄. Verum cum iam ad locum deuētum est: rursus saxum ad ima ruit. Hic Oui. Aut petis aut urges: ruiturū sisyphæ saxum. & Vir. subtracto nomine. Saxū ingens uoluunt alii: Et apud quēdam tragicū. Tum illud quod sisyphus uersat saxum sudans: nitendo nec proficit hilum. Per quā rem eos arguere poetæ uoluerūt qui perpetuis curis ac laboribus anxii semp circa magna uersantur & summos magistratus atq; imperia per stultissimam ambitionem assequi tentant. Et quoniam maiora suis uiribus expetunt: nunquam quod uolūt assequunt̄. Sed omnes eorum conatus inefficaces redduntur. Sapienter ergo & hoc Lucretius. Sisyphus in uita quoq; nobis ante oculos est. Qui petere a populo fasces sæuasq; secures Imbibit & semper uictus tristisq; recedit. Et paulo infra. Hoc est aduerso: nixantem: trudere monte Saxum quod tandem summo iam uertice rursus Voluitur & plani raptim petit æquora campi. Hunc uolunt ulyssis patrem fuisse: quod ille etiam Aiax apud Oui. exprobrat. Et sanguine cretus Sisypho. Nam ꝙ a Theseo interfectus sit: ut nōnulli dicunt propter diuersitatem temporum quadrare nō uidetur & fortasse erit tertius sisyphus: sed poetarum licentia cuncta cōmiscet atq; confundit. Aeolides: æolii filius uerum de hoc alibi: nam neq; etiam æolus unus fuit.

cupssus ¶ANT. Cupressos: cupressi mortuorum domibus ponebant̄: ideo ꝙ hæc arbor excisa non renascit̄: sicur ex mortuo nihil iam sperādum: quam ob cām in tutela ditis patris eē putabat̄: ut Festus inqt. Breuem. i. breuis uitæ. Dignior: tu enim illis caruisti: tanq̄ idignus.

Tinguet pauimentum: sparget quod tu seruaras tantopere. Supbo: nobili & optimo. Pauimētum domorum solum: dicebant̄ etiam pauimēta pœnica: hoc est marmore numidico strata: ut scribit festus: pauire uero ferire est: ut idē ait. De pauimēto aūt plura diximus in Iuuenali. Sat. xiiii. ibi. Verre pauimentū. Potiore: idest meliore & digniore cœnis sacerdotalibus q̄ spargi humi: uel digniore uino quo utebant̄ in cœnis pōtificū.

Linquenda tellus/& domus/& placens
Vxor/neq; harum/quas colis/arborum
Te præter inuisas cupressos
Vlla breuem dominum sequetur.
Absumet hæres cecuba dignior
Seruata centum clauibus/& mero
Tinguet pauimentum superbo
Pontificum potiore cœnis.

¶ACR. Pro hoc tñ flagitio tali pœna pculsus est qa æginam asopi filiam Iuppiter adamauit camq; custodiæ pr̄is furtim surripuit: & factum Sisypho confessus est: ille humana leuitate quærēti eam pr̄i pdidit: hinc tali apud inferos pœna dānatus est. Linquēda: a morientibus. s. qa ēt dulces relinquūt affectus. Neq; harū: ordo est: neq; ulla arbor; harū quas colis sequit̄ te breuē dominum: idest parui tpis præter inuisas cupressos id est rogis & luctibus consecratas. Vir. Et ferales ante cupressos constituunt. Absumet hæres: hæc cum inuectione dicunt̄ in eos qui nimia parsimonia conseruant quæ prodigi hæredes absumūt. Iuuena. Vt locuples moriat̄ egens. Tinget pauimētum: i. solum promptuarii hoc est profundet pauimentum negligens hæres uino deorum conuiuiis digno. Supbo: pro ipse superbus: hypallage figura.

¶POR. Præter inuisas cupressos: iquit qa funeribus cupressus adhibet̄. Breuem autem dominum: idest breuis uitæ. Absumet hæres cæcuba dignior seruata centum clauibus: hæc cum inuectione dicunt̄ corripiēti eum ꝙ ad nimiam parsimoniam se constringat adseruans quod hæres pdige sit abusurus. Et mero tingit pauimētum supbo. Effusurum eum passim uina significat: quæ hic magnopere seruauerat reclusa. Superbo autem pauimento pro ipse superbus.

¶CHRI Linquēda: tellus. i. agri qbus delectaris. Et placens uxor: non temere placēs dixit: nam relinquere difficilem & morosam uxorē pars non minima fœlicitatis uidet̄: hac eadem rōne Iuuenalis scripsit. Rogus aspiciendus amatæ Coniugis. & fratrum plenæq; sororibus urnæ. Inuisas cupressos: nulla arbor sequet̄: i. te præter cupressum: sed nec ea qdem delectaberis: qm̄ erit īdicium tui rogi: Adhibebat̄ autem funeribus: quoniam ut mortui non resurgunt: sic ipsa cæsa non pullulat: ergo rogus illa ornabat̄. Virg. Ingentem struxere pyram cui frondibus atris Intexunt latera & ferales ante cupressos Constituunt. Sunt etiam qui dicant iccirco cupressum rogis adhiberi: qa suo odore cadaueris ustrinam tollat. Mos autem apud Romanos fuit ut añ domum defuncti: ramus e cupresso poneret̄ indicium pontifici: q si domum funestatam igressus eēt: statim polluebat̄: in hanc Cato iuehens: hiatu morosam: fructu superuacuam: baccis toruam: folus amaram: odore uiolētam: ac ne umbra quidem gratiosam: Diti sacram: & ideo funeri signo appositam dixit: patria fuit creta. Breuem dominum: qui iam in tantillum cinerem redactus sit: uel breuem ad temporis breuitatem retulit: breui enim tempore rebus a nobis possessis dominamur. Absumet: summa stultitia ut tu labores: & alter tuo labore partis fruat̄. Dignior: uel dixit hironice: cum magis dignum sit q parit eum partis frui: uel dignior qa scit uti quo tu uti nesciebas. Seruata centum clauibus: summa stultitia ut tanta anxietate parcens ea serues: quæ alter ita dissipabit: ut non modo utat̄: sed etiam spargat. Superbo: nobili: excellenti. Ostendit autem ꝙ usu sæpe euenit: ut quanto maiore auaritia & paramus & partis parcimus: tanto maiore prodigalitate hæres spargat. Tinguet: plus dixit q̄ si dixisset sparget: est autem tingo & tinguo. Pauimētum: i. solum est nobis subiectum quod gradiendo calcamus: dictum a pauendo: quod tondere pcutereq; significat. Cice. de diuinatione. Sed qa cum pascunt̄ necesse est aliquid ex ore cadere & terram pauere terripudium primo postea tripudium dictum est: hinc pauor quando timor cor pulsat & pausia oliuæ species: quæ antequā molæ subiiciat̄ tondit̄. Potiore cœnis. p. i. uino quod dat̄ in cœnis pontificum: constat enim apud plures scriptores & maxime apud macrobium pontificum cœnas lautissimas luxuriosissimasq; fuisse.

¶Argumentum. ODES.XV.

¶ANT. Dñat hac ode ædificioꝝ luxuriam:agri.n.illis occupati minus populo necessaria suppeditabãt: laudat idẽ maioꝝ ꝑsimoniam:Cẽsus.n.priuatus olim breuissimus erat:res uero cõis ĩgens. Iam pauca ara/tro iugera regiæ.Ode est similis nonæ li.i. Regiæ moles:diuitũ ꝑtoria ruri ædificata:q̃ regiæ uidebant̃.i. re/gum domus. Vndiq; uisent̃.Ordo ẽ.Vndiq; uisent̃ stagna lati⁹ extẽta.i.ampliora lacu lucrino: piscinas.n.i/telligit. Lucrino lacu.Cõtiguus baiis lucrinus adest sinus:ĩtra quẽ auernus est:ut inq̃t Strabo li.v.Pli.quoq;

Ode.xv.Dicolos Tetrastrophos de rusticanis ædificiis/& maiorum parsimonia.

IAm pauca aratro iugera regiæ
Moles relinquent/undiq; latius
Extenta uisentur lucrino
Stagna lacu/platanusq; cœlebs
Euincet ulmos/tum uiolaria/&
Myrtus/& omnis copia narium
Spargent oliuetis odorem
Fertilibus domino priori.
Tum spissa ramis laurea feruidos
Excludet ictus.non ita romuli
Præscriptum/& intonsi catonis

li.iii.ꝑpe baias eẽ,idicat lacũ lucrinũ & auernũ. Platani. Erãt in usu platani apud romanos:uel in uillis: uel ĩ hortis urbanis:ad umbras ĩambulationũ : quẽ usum docuerũt Athenæ in ꝑhoꝝ ocio τλατος ẽt latitudo dr̃.πλατυνω dilato.Plura dixius in Iuue/nalẽ ibi.Frõtonis platani. Cælebs.i.sine uitib⁹ p mẽ/taphorã:nõ iungunt̃.n.platano uites: qa ut scri.Pli. Iucunda est umbra platani:q̃q̃ crassa.Cælibẽ aũt di/ctum existimãt q̧ dignã cœlo uitã ducat:ut scri. Fe/stus. Vlmos euincet:hoc est plures erũt platani uo/luptatis gr̃a consitæ q̃ ulmi cũ uitibus. Narium.i. odoꝝ. Oliuetis:ubi fuerãt oliueta. Fertilibus:nũc enim sublatis inde oleis uiolaria & similia ibidẽ cõ/serebant ad uoluptatẽ & odoꝝ gr̃am. Ictus: solares radios:uel fulmina itelligit:laurus.n.non tangit̃ ful/mine:ut scribit Pli.lib.xv. Non ita romuli. Ordo ẽ. Non ita ꝑscriptum auspiciis romuli & ĩtonsi cato/nis & ueteꝝ norma. Non ita ꝑscriptum.i.ꝑceptum. Romulus.n.ꝑcepit suis agriculturã & militiã : ut la/te ostẽdit Dionysius : & nos multa ĩ principio geor.

¶ACR. Iam pauca:antiquoꝝ hic seueritatẽ & cõ/tinẽtiã laudat: & querit̃ de pñtis luxuria seculi quo tanta ædificãdi ĩuasit libido ut ædificia lati⁹ porrigẽ/do uel captãdo amœnitatis aspect⁹ breui agros di/cat a rõnibus defuturos. Vndiq; latius:non latius extẽta:sed latius uisent̃ tãq̃ nõ in latitudinẽ sed in al/titudinẽ potius extẽderent̃ porrigẽdo fastidia: ut lu/crinus baiaꝝ lac⁹ undiq; ꝯspiceret̃. Platanusq; cæ/lebs.ul.Plures erũt inq̃t platani q̃ ulmi : q̃ sine fructu sunt magis ad amœnitatẽ deãbulationis positæ: qa ulmi utiles uitibus & necessariæ sunt:hinc notat lu/xum pñtis tpis:uel q̧ myrtus aut uiolaria anteferan/tur oliuetis:plusq; odoꝝ copia q̃ fructus cutent̃:cæ/lebs aũt uitibus uidua:ideo oliuetũ dixit fertile prio/ri dño : qa ꝑsertim solam posuerat fertilitatẽ placet̃.
Tum spissa.r.l.ĩfructuosa ẽt laurus:aut ad excludẽ/dos umbra sua solis ardores posita: aut certe qa iõ ĩ uiridariis ĩstituebat̃:q̧ feruidis ictib⁹ fulminũ crede/bat̃ esse contraria. Excludet ictus:contra maiorum laboriosam frugalemq; uitam Romuli uel Catonis dicit luxum præsentem. Præscriptum:præceptũ. a magistris ludi tractum:q ꝑscripta dant quæ imitent̃. Intonsi aũt ideo qa dicebãt iniuriã naturæ fieri: si q̧ tegmẽto capitis datum fuerat amputet̃:unde & Lu.Intonsos rigidã in frontẽ descẽdere canos. Passus est.

¶POR. Iam pauca aratro iugera:hac ode de luxuria ꝑsentis seculi loquit̃:sensus est autem:tanta libido est hoc tempore latius porrigẽndi ædificia:ut breui defuturi sint agri. Vndiq; latius uisent̃ extenta lucrino stagna lacu:non tm̃ in altitudinem:sed etiã ĩ latitudinem student porrigere ædificia.Deniq; undiq; lacus lu/crinus prospicietur in campania:non autem latius extenta stagna intelligendum:sed latius uisentur. Pla/tanusq; cælebs euincet ulmos:cælibem platanum ait eleganter:quoniam econtrario maritati arbores dicun/tur:quibus uites iunguntur:per hoc autem significat nõ nisi luxuriæ & ambitiosis uoluptatibus studeri.Pla/tanus autem in ambulacris conseritur:unde fructus nullus est. Copia narium:odorem dixit. Spargent oliuetis:hoc est ubi oliueta fuerunt . Significat autem futurum ut oleæ arbores uertant̃ ad conseruendas ibi myrtos & uiolas &c.quæ sunt odori & uoluptati. Non ita romuli præscriptum & intonsi catonis. Auspi/ciis uterumq; norma:præscriptum & ꝑceptum dr̃ a magistris ludi qui scripta pueris dant ꝑcipiuntq; imita/ri.Intonsum autem Catonem aitquia ueteres ꝑpter seueritatem hirsuti erant.

¶CHRI. Iã pauca aratro.Priscoꝝ seueritatẽ & ꝑsimoniã laudat:suoꝝ tẽpoꝝ luxũ maxĩe ĩ ædificãdo carpit. Moles regiæ:uillæ istar regioꝝ ædificioꝝ. Moles aũt ẽm Pompeiũ ꝑ magnitudine ponit̃:sed tñ moliri & molitiones a mouendo dici affirmat. Iugera:si Quintiliano credimus iuger a iũgendo boues dicit̃.Vultq;

hũ terræ esse q̃t uno die boues iũcti arant. Columella aũt distinctius rẽ prosequẽs ait iuger dici a iunctis actibus. Ponit.n. sexdecim digitos pedem facere & qnq; pedes passum ductos & uiginti passus actum. Duos deniq; actus simul iunctos asserit iuger facere. Erit ergo iuger quadringentorũ quadraginta passuum. Aratro: ad arãdum cum ois pene ager uillis hortisq; occupet̃. Stagna cõquent nimiũ spacium uiuariis ac piscinis occupari: ponit igitur stagna pro uiuariis. Quæ qdem iam uidebantur extendi undiq; latius lucrino: idest maiori spacio q̃ lucrinus sit. Lucrinus aũt & auernus lucus sunt in baiano sinu contra puteolanam ciuitatẽ: q olim ex piscium copia uectigalia magna pstabant: sed cum maris ipetus plerũq; irrumpẽs ide pisces excluderet: & redẽptores grauia damna paterẽtur: idq; apud senatum conquererẽtur missus est. C. Iulius Cæsar q ductis brachiis exclusit partẽ maris: quæ ante infesta erat: atq; p auernum breue spacium reliqt: qua & pisciũ copia posset itrare: & fluctus nõ cẽnt molesti: hinc Virgi. An memorẽ portus lucrinoq; addita claustra. Atq; indignatũ magnis clamorib⁹ æquor: Iulia qua ponto lõge sonat unde refuso: Tyrrhenusq; fretis immittit̃ æstus auernis. Est aũt hoc appellatũ opus Iuliũ: & ab aliis ocia maris. Queritur ergo poeta q̃ priuatorũ uiuaria latiora sint q̃ publici lacus: sed pfecto prisci maximos fructus ex uillaticis piscinis capiebãt: scribit Annæus i piscinam quæ i uilla paulisippo est: piscẽ a Pollione missum post sexagesimũ annũ expirasse duobus æq̃libus superstitibus: primæ piscinæ ostreis positæ sunt a sergio orata tpe Crassi oratoris: deinde reliquorũ pisciũ uiuaria inuenit. L. Murena: Huius exẽplum secuti sunt Philippus: & de Hortẽsius orator q suæ piscinæ Murenã adeo dilexit ut extinctã fleuisse credat̃. Luculus aũt exciso ẽt monte iuxta neapolim maiore ipendio q̃ uillã ædificarat. Eurypum & maria admisit: ex quo illum põpeius xersem togatũ appellauit. Curius cæsari in suis cœnis triumphalibus murenarũ sex milia numero mutua dedit. Platanus: hæc arbor in Diomedis isulam prius: inde in siciliam: & illinc in Italiam inuecta est: hæc nisi amœnã dẽsamq; pp latitudinẽ foliorũ umbram præbeat inutilis pene est. Est.n. sterilis: unde Vir. in bucco. & steriles platani malos gessere ualẽtes: sed potantibus amœnam & uoluptuosam umbram pbent: hinc Oui. Et platanus genialis acerq; coloribus ipar: uino eius radices irrigabant: quoniam id ad crescendum utile cognitum est: ait Plinius in lycia iuxta fontẽ & uiæ iminentem platanum eẽ in formam domicilii cõcauam & octoginta unius pedum specũ facere umbra ita dẽsa ut etiam imbres arceat: erant & chameplatani minores & ueluti iter homines pumiliões: multa sæcula durare ea rõne credit Plinius q̃ auctores extarẽt platanum delphicam suis tẽporibus adhuc uiuẽrem manu Agamẽnonis satam eẽ. Cælebs per acyrologiam dixit celibes enim q caste degunt appellamus: qa cælo digni sint. Cælebs ergo idest ifructuosa: nam in cœlibatu nihil gignit̃: uel celebs: qa non maritat̃ uitibus: ut ulmi quæ q̃uis & ipsæ nullũ fructum ferant: tamẽ q̃ uites substinẽt fructuosæ uideri possunt: ergo dolet q̃ platanus ulmos iam uincat. i. q̃ maior sit platanorũ q̃ ulmorũ numerus futurus: cũ ulmi uites substineant: platani non sustineant. Violaria: dãnat luxum in hortis quos ultra modum propagabant & illis locũ antea oleis arboribus fructuosis datum occupabãt: dãnat autem eam spẽm hortorum q solis floribus conserunt̃. Ordo est. Violaria & myrthus & ois copia sparget uarium odorẽ oliuetis fertilibus: idest quæ fertilia fuerant. Domino priori. i. illi q antea possidebat. Oliuetis: nõ oliuetis: sed solo in quo antea oliueta erant: nam iã illis excisis horto datus erat locus. Sed notãdum uerbum quod dupliciter profert̃: nam aliter dicimus. Sparge marite nuces: & aliter: spargite humum foliis. Laurea: laurus quam decẽter iuxta myrtum nominat: nam Virg. Et uos o lauri carpã: & te proxima myrte: Sic positæ quoniam suaues miscetis odores. Ictus: nomẽ est uerbale a uerbo prisco ico. cis. Lucretius. Nec radio citius uita se tollit & icit. Præscriptum: præceptum. Intonsi. q. d. priscinã: nõ nisi post. cccciiii. urbis annos Romæ tonsores fuerunt sed itonsi manebant. Vnde itonsum & barbatum pro uetusto & prisco ponũt. Iuue. Facile est barbato iponere regi: itelligit igit̃ de Catone cẽsorino porciæ familiæ auctore: cuius tãta in cẽsura seueritas fuit: ut & collega suus illum timeret. Tria sũma habuit: fuit enim optimus dux: optimus orator: & optimus senator. Et quod illius pprium sit nomẽ sæpius ẽ accusatus. Quater.n. & quadragies cã sibi dicẽda fuit. & semp absolutus est quod uerisimilius est. Si uero ad uticensem referas dices itonsi: qa ex quo ciuilia bella icepta sunt: nunquam tonderi passus est. Lucanus. Ille nec horrificam sancto dimouit ab ore Cæsariem: duroq; admisit gaudia uultu. Vt primũ tolli feralia uiderat arma Intonsos rigidam in frontem descendere canos Passus erat: miseramq; genis icrescere barbam.

Auspiciis ueterumq; norma
Priuatus illis census erat breuis:
Cõmune magnum/nulla decẽpedis
Metata priuatis opacam
Porticus excipiebat arcton:
Nec fortuitum spernere cespitem
Leges sinebant/oppida publico
Sumptu iubentes/& deorum
Templa nouo decorare saxo

ANT. Auspiciis: principiis & ductu. Intonsi catonis. i. rigidi & hispidi ppter seueritatem: itelligẽdum uero est de maiore catone: tũc.n. meliores erant. Præterea itonsi ueteres dicũtur q̃tuor scribit Pli. lib. vii. Tonsores in Italiam ex sicilia uenere post Romam cõditam anno quadringẽtesimo qnquagesimoquarto adducte. P. Ticinio Mena. primus oium radi quotidie istituit Aphricanus. Sequens diuus augustus cultris semper usus est. Norma: recta uiuendi regula. Priuatus census: res propria. Cõmune. i. res cõmunis & publica. Nulla decẽpedis. Sẽsus est: nullus priuatus uir habebat porticum tantam ad septẽtrionẽ pro æstiuo sole uitando: quæ ẽt potuisset sufficere umbræ solis uicini plagæ septẽtrionalis: tunc.n. umbræ sunt minimæ: quod Iuue. Saty. vii. inuit dicens. Parte alia longis numidarum fulcta colũnis Surgat: & algentem rapiat cœnatio solem: id qdem priores nõ habebant tanti luxus. Decẽpedis. Decẽpeda regula est seu ptica decẽpedum: qua fabricæ mẽsura colligit̃. Est aũt sensus q̃ antiquorũ porticus non erat tanta ut potuisset decẽpeda mensurari. Metata: mẽsurata. Opacam arcton. i. umbram solis uicinioris arcto. i. ursæ boreali. Fortuitum. i. forte & casu

casu inuentum quocũq; loco. Spernere:quin ibi sederẽt iacerentue. Leges:quæ.s.parsimoniam iubebãt.Luxum quoq; prohibẽtes. Nouo saxo.i.externo loco adducto:Marmor.n.e laconia petebatᶠ uiride & ꝑciosum:cunctisq; hilarius ut scri.Pli.li.xxxvi.Ex armenia quoq; & Aegypto.uectum est marmor:item e numidia Caristo & Chio Iuuena.quoq; Saty.xiiii.inqt.Græcis longeq; petitis marmoribus.

¶ACR. Normã.ꝑ recta uita posuit.Metaphora a fabris qui normam uocant ad quã opus dirigunt. Cõe magnũ:cõis res omnis erat illis ut in cõe bonum. Nulla decẽpedis.decempeda regula est decempedum ad quos ab artificibus fabricæ mẽsura colligitur.i.nulla priuatas:domus erat quæ porticum haberet tãtæ magnitudinis ut posset sufficere umbræ sole uicino septẽtrionali plagæ.tunc.n.paruissimæ sunt umbræ: Nam hyemali tpe latissimas ẽt porticus solis occupat radius. Excipiebat arcton: quæ tanta esset porticus:ut septẽtrionali plagæ sufficeret sui magnitudine.& ad hanc tñ pateret ꝑ declinatione solis & auræ exemptione ad coeli.n.clima seu porticus ueteres seu ædificia cõstituebãt.unde & Iuue.Decembri hyemale.Et algentẽ rapiat coenatio solem. Metata.mẽsurata dispositai nã metari dicebãtur castra magna cura ducũ peritiaq; cõstitui. qdᶦ augmẽtũ luxus ædificio priuato dedit. Nec fortuitũ spernere cespitẽ.i.non licebat aut neglectũ horrere aut rideri eũ qui super herbã recũberet:aut dormiret:ꝑ qdᶦ significat simplicẽ ac sine ambitu uitã ueteribus romanis fuisse.nec magna cura priuatas opes curare & dum studiũ omne publico ornatui ipenderetᶠ & templis.

¶POR. Normã.ꝑ regula dixit.Fertilibus dño priori q̃ olim uera sub priore dño.i.sub prioribus tpibus colebantur & iccirco fertilia erãt. Tum spissa ramis laurea feruidos Excludet ictus & laurea arbos infructuosa est & tñ uoluptuosis locis apta. Priuatus .i.c.e.b.cõe.m.idest familiarem rẽ angustam habebant.rem publicam magnam. Nulla de.nemo inquit priuatam domũ ædificans decẽpedum porticũ septentrioni obiectã metabatur. Septẽtrioni autem obiecta porticus æstate delicationibus grata est.qa solem nõ contingit. Nec fot.c.l.s.Sensus & ordo est.hic nec sinebãt leges spernere cespitẽ fortuitum.i.non licebat irridere eum qui super stipulam recumberet aut dormiret.propter quod significat simplicem aut sine ambitione uitam ueteribus romanoꝝ fuisse. Oppida.p.s.i.&.d.t.d.s. hoc est opera templorum in oppidis publico sumptu iubentes ædificari.est ergo hic figura schema quod ἐν διὰ δυοῖν dicimus:unum in duos sensus diuisit.Oppida enim & deorum templa pro eo quod est oppidorum templa.

¶CHRI. Auspiciis.imperiis & potestate.Vir.paribusq; regamᵘ auspiciis. Romuli:quo regnãte duo agri iugera satis erant. Norma.instrũ est quo fabri sua opera dirigũt.Hic per translationẽ pro lege posuit.Decẽpedis regula erat decempedum qua fabricæ mensuram colligebant. Sententia autem ẽm Acronem est ꝙ nulla eẽt domus priuata quæ porticum tantæ magnitudinis haberet ut posset sufficere umbræ solis quũ septentrionalis ẽ.tunc.n.umbræ minimæ sunt:qñ pene ad lineam capita nostra ferit.qñ autem meridianus ẽ:tũc ex transuerso nos petens ad longũ spaciũ ædificia aperta subit:& umbras longius iacit.Sed erit fortasse alius sensus.Antiqui enim habebant:ut & nos loca ad meridiem exposita:in quibus hyemali tempore applicarentur & in sole discumberẽt.habebant itidem quæ ad Arcton & septẽtrionem spectarent & nullum solem admitterent:in quibus in æstiuis mensibus amoeno frigore epularẽtur .hoc ꝙ nunc poeta exprimit.Sitq; Sententia nulla porticus decẽpedis.i.nulla porticus adeo ampla erat:ut perueniret ad mẽsuram decẽpedum.nõ enim negat fuisse illis porticum:quæ uergeret ad septẽtrionem:qua calores arcerẽt: sed negat illas decempedes fuisse sed breuiores. Metata:quasi magno spatio mẽsurata .nã metari castra quæ magna sunt dicebantur:quod spatium nunc luxui priuato dari conqueritur. Nec fortuitum.c.s.p.q.d.pro non parua uoluptate erat si forte cespitẽ in umbra inuenissent in quo discumberent: aut recumberẽt quem leges spernere non sinebant.nam ita seueræ erant in coercendo luxu ut cespes pro summa uoluptate haberetur. Oppida publico sumptu.Snia est.ꝙ in publicum diuites essent & illis diuitiis aut oppida ædificabant: aut templa exornabant. Nouo saxo:idest externo & aliunde inuecto propter quod illis nouum erat.

Ode.xvi. dicolos tetrastrophos ad Grosphũ de Ocio.

Ocium diuos rogat in patenti
Prensus ægeo simul atra nubes
Condidit lunam/neq; certa fulgẽt
Sydera nautis.
Ocium bello furiosa Thrace:
Ocium medi pharetra decori
Grosphe non gemmis/neq; purpura ue
Nale/nec auro.

¶Argumentum. ODES.XVI.

¶ANT. Scribitᶠ ode ad Grosphũ:dicẽs ociũ multos temere optare a diis: cum ꝑ seipsos hẽe possint remota rerũ praua cupiditate & auaritia.Vnde nõ diuitiis:non honoribus curæ cedunt:sed sola mẽtis & aĩ quiete. qui paruo gaudet.hinc Hora.ipe paruo lætus lyricis uacatᶠ ocio fruẽs. Ociũ diuos. Ordo est.o Grosphe simlᶦ atra nubes ꝯdidit lunam:neq; fulgẽt nautisᶠ certa sidera prẽsus in patẽti ægeo rogat ociũ diuos:Ociũ uacatio est a labore:cuius contrariũ ẽ negociũ. Prænsus:a tẽpestate dephensus. Aegeo:huiᵘ maris cõfracti exitus sparsis insulis fluctus adeo & ipsi plærunq; stridẽt & fremũt ut nullũ aliud eẽ mare credatᶠ:qdᶦ maiores efferat motus neq; piculosiores.portẽditur aũt usq; tenedõ:ubi tã q̃ tantæ tedeat amplitudinis in angustũ delabitᶠ alueũ. scri.id Diony.Scribit & plura Pli. Certa sidera:siderũ obseruationẽ in nauigãdo phoenices inuenerunt ut scri.Pli.li.vii. Bello furiosa thrace.Thraces.n. bellicosi sunt:inde phillis ait apud Ouidiũ. Armiferã thracen:qui regat alter erit.Vbi ẽt Ouidi.sicut Horatius hoc loco græce uariauit Thrace thraces:latine.n.Thracia dicitur. Venale.id proprie dicitᶠ quod est uenditioni expositum.Vendibile uero quod facile uendi potest.hic autem poeta usus est Temesi figura. Cõsularis lictor. dignitas consulum & huiusmodi quæ omnia ocium denegant.

Ocium ægeum mare

Venale uẽdibile

Ocyor euro.
Lætus in p̄sens animus/ quod ultra est
Oderit curare/& amara lento
Temperet risu. nihil est ab omni
Parte beatum.
Abstulit clarum cita mors achillem.
Longa tithonum minuit senectus.
Et mihi forsan/tibi quod negarit:
Porriget hora.
Te greges centum/siculæq̧ circum
Mugiunt uaccæ/tibi tollit hinni
Tū apta quadrigis equa/te bis aphro
Murice tinctæ
Vestiunt lanæ. mihi parua rura/&
Spiritum graiæ tenuem camœnæ
Parca non mendax dedit/& malignum
Spernere uulgus.

sensus ē. forsan & ego diutius te uixero:q parua fruor. & lætior. tēdit aūt ad illū idē. nil eē beatū ab omni parte: potest nāq̧ ditior citius paupere mori. Te greges centū. ostēdit se paruo gaudentē ocio frui: & lyricis operā tradē: qd' diuiti Grospho nō accidit ob īminētes curas: hinc ex diuersis fortunis diuersa fiunt igenia: & nihil ē ex oi parte beatū. Hinnitū: hypermeter ē uersus. Quadrigis. i. ludis circēsibus. Quattuor aūt equi simul iuncti Quadrigæ q̄si quadriagæ uocant': qd' scribit Gellius li. xyiii. ca. yiii. Aphro murice. i. tiria purpura. nam apud tyrū ē purpurarq̧ piscatus. hic tyria purpura optima oium perhibetur. Auctor ē Strabo lib. xyi. Murice. Murex piscis est fir miori testa circūdatus: e cuius sanguine lana tingitur. de quo Pli. li. ix. Bis tinctæ lanæ. Dibaphā purpur am intelligit. Dibapha. n. dicebat' quæ bis tincta esset magno impēdio. quod Pli. lib. ix. scribit. Spiritū tenuem igenium tenue. Graiæ camœnæ. idest græce musæ. in lyricis. n. græcos imitatus est. Alcæū potissimum. Parca non mendax. idest uera & immutabilis. uult autem ex fato esse ut paruo contentus lyrica decantaret. Vulgus spernere. idest uulgi plausum & fauorem. per quod se minime ambitiosum esse ostendit.

Quadrigæ
Dibapha
Purpura

¶ACR. Lictor. lictorē p dignitate posuit & honore q ocia denegat. Miseros tumultus mentis. nō alibi grauiores curas esse q̄ ubi maiores sunt opes demonstrat. uolantas autem dixit discurrentes. Laqueata. lacunaria: sicut Virg. Atq̧ aīum celerē nunc huc nunc diuidit illuc. In partasq̧ rapit uarias. perq̧ oia uersat. Sicut aquæ tremulum labris ubi lumem ahenis Omnia puolitat late loca summiq̧ ferit laquearia tecti: laquearia aūt dicunt' opaca cameræ i lacu collectæ. Vir. Dependent lychni laquearibus aureis. Viuitur. p. b. pauptate sola btē approbat uiuere. Luca. O uitæ tuta facultas paupis angustiq̧ lares. Salinū p quocūq̧ uase posuit fictili mēsæ paupis: tñ salinū ē patella in qua dijs primitiæ cū sale offerebant'. Cupido p auaritia dictus. uñ & timor p custodia census. Iuue. Misera ē magni custodia cēsus. Iaculamur p appetimus: & dū breuis: uita sit maiora tētamus. Quis exul se quoq̧ fu. a uitiis auaritiæ suæ quis poterit fugere q derelinqt p̄riam diuitias aūt q̄rit mutatione terrarq̧: ut ē. Atq̧ alio p̄riam q̄runt sub sole iacētē. Scādit æra. ui. n. c. oñdit neq̧ mari neq̧ terra siue militia posse quēquā curas fugere suas uel peccatū. Nec turmas eqtū. r. nō deserit relictas turmas. relinqt. n. e. it deserit: sensus aūt hic ē. si equo qs uelit curas fugere. nō p̄t: qa & ceruis & ipsis uētis sunt uelociores. Lætus in p̄sens. plus p̄senti læticia q̄ spe futuri aīum iuuari dicit. i. nō plus letet' q̄ expedit. Et amara. l. t. philosophicū p̄ceptū patiētiā exhortās: ut aduersa læticia tēperent' & nō satis prosperis credat': maxie cū uarietate uitæ nec p uoluntate ad oia fœlicitas cōstet: nec sint aduersa cōtinua. Abstulit cla. ci. mo. achil. oñdit reꝶ humanaꝶ duo interesse cōtraria exēplo eoꝶ q sunt putati fœlices. achilles uero uirtute p̄cipuus cita morte iuuenis piit: tithonus maritus auroræ tarde mortuus ē p dāna deficiētis ætatis. uiuēdo. n. in cicadā cōuersus ē. q̧ iō nihil dicit esse hoi certū dū illū cita mors punierit: alteꝶ uero senē ꝯsumpserit ante uita q̄ fatū. Porriget ho. horam p' tpe posuit. i. uariabilis fortuna p̄sperabitur mihi. Tibi amara. i. forsan' tibi mors occurrendo me ptransibit. Te gre. cen. finitū p infinito usus est: ut Mille meæ siculis errant in mōtibus agnæ. Bis aphro: p tyrio sicut indū p carthaginēsi. Mihi parua rura. dicit ita plærūq̧ diuersa esse ingenia ut fortunas i diuersis studiis: ut sicut alii honoribus & diuitiis clari sunt: ita hic carmine illustret mediocritatē. Camœnæ gtūs singularis. Et sp̄ūm graiæ tenuē camœnæ dedit mihi tenue ingeniū graiæ musæ. s. ut possem lyra cātare primo a græcis luenta: ordo ē: & parca nō mēdax dedit mihi tenuē sp̄ūm graiæ camœnæ & spernere malignum uulgus: graiæ camœnæ. i. græce uel qa græci fuerūt poetæ lyrici quos Hora. imitatus est: alcæus & sapho: uel quia primi græci carmina inuenisse perhibentur. Parca non mendax: im/mutabilis: uult enim fataliter sibi hoc ingenium attributum.

¶POR. Cui pa. splē. in mē. te. sali. in mēsa tenui hoc ē i paupe: salinū patella i q̄ primitiæ diis cū sale dant': sed nūc p uasculo domestico salis dixit: dicit āt bñ uiui pauptate qa paterna re familiari ꝯtētus uictū nō abhorreret. Nec leues. s. t. a. c. cupidinē hic nō puto p amore posuisse: sed p cupiditate q̄re miror masculio eū genere cupidinē dixisse: cum hac significatiōe hæc cupiditas dicat'. Terras. a. c. s. m. sic & Vir. Atq̧ alio q̄runt patriā sub sole iacentē. Patriæ. q. e. se quoq̧. f. sensus ē qs se quoq̧. i. aut uitiū auaritiæ suæ aut ipatiētiā suā potuit fugere q p̄riam reliqt. Scādit. æ. u. n. c. p hoc oñdit neq̧ mari neq̧ terra posse curas suas effugere. Nec. t. e. r. id ē ēt si equo uelis curas effugere sequent' illæ te tñ. sunt. n. ceruis & ipsis uētis uelociores. Lætus in præsens. p̄ntibus inqt delectemur ac fruamur: futura nō q̄ramus. Et amara. l. t. r. Amaritudinē uitæ hilaritate interposita leniat'. Nihil ē ab. o. p. b. extrinsecus hic audiēdū ē q̄tenus cōcessum hoibus nō ē ut p oia beati sint.

Abstulit. e. c. m. a. l. t. oñdit diuersitatem rerū humanaꝶ duo inter se ꝯtraria posuisse breuē. s. Achillis uitā: & Tithoni usq̧ ad ultimā senectutē porrectā. Te greges centū siculæq̧ circū mugiūt uaccæ. alii inqt diuitias insatiabili aīo cupiūt: at mihi paupertatē cū animi æquitate: p quod oñdit sic īgenia diuersa eē plærūq̧ hoibus ut fortunas. Te bis aphro muricæ tinctæ uestiūt lanæ: aphrū muricē p tyrio dixit uidelicet: qa tyri in aphricam transierunt. i. carthaginē condiderunt: bis tinctam aūt lanā dibaphā purpurā dicit: quā scimus esse p̄ciosissimam. Et spiritū. g. t. c. parca nō mendax dedit dixit spiritum tenuem. i. subtilem accipe. Camœnæ: gra

iæ autem ideo dixit q hæc carmina ad imitationem græcoꝝ scribit. Gaiæ genitiuus singularis est.

¶CHRI. Tumultus.i.pturbatióes mētis:neq curas & sollicitudines & anxietates animi. Dicit̃.n.cura qa cor urat:qs neq diuitiæ nec opes:sed aius cupiditatibus uacās tollit. Dicit̃ aūt tumultus q̄si timor multus. Volā tes cir.t.l.nā sp i maioribus domibus ubi maioris fortunæ hoies sunt acriores curaꝝ morsus apparēt. Laqa ta tecta:apparent in tabulatis magnaꝝ domoꝝ loca q̄dam ex trāsuersis tignis in quadratā formā redacta q̄ auro uarii:q coloribus atq sigillis illustrant̃:Hos lacus nominant:Sed ab eo qd' est lacus fit lacunar. Vt ipse alibi mea renidet i domo lacunar. Et p antysticon laqar. Vir. Pendēt lichni laqaribus aureis. Inde laqatū. Te cta:nō solū supmum ædificii tegumētū tectū a tegēdo antiq dixere:Sed oia ēt tabulata qbus & triclinia & cu bicula:& reliq̄ huiuscemōi tegunt̃:ut apud Vitruuiū apparet:ergo tecta laqata.i. cōtignatióes domoꝝ laqari bus distinctas. Viuit̃ par.be.inia ē q q neq timore futuroꝝ maloꝝ pmunt̃:neq nimia bonoꝝ cupiditate in flamant̃:& pnītibus tenuiter qdem:sed sine sordibus fruunt̃:bn̄ uiuunt. Cupido:in masculino deū amoris significat:i fœminino cupiditatē. Sed hoc loco sordibus pro sordida dixit melioris sonitus cā. Salinū:pprie uas ē quo cū sale diis primitiæ offerebant̃:Sed pōt p uase poni i quo sal in mēsa fit. Hic p oī suppellectile itelli ge. Paternū:quasi moneat nos oportere acqescere suppellectili a pīe relicta. In te.m.mediocribus & nō sum ptuosis epulis. Necti:q est ex ipendētibus malis. Neq cupi. quæ est de futuris bonis nimia cura ita macerat ut sōnum ñ capias. Quid.b.s.iaculamur.i.appetimus:sm Acronem:& pfecto q missile iaculant̃ ad certū locū illud dirigūt.q.d.stultū ē i tā breui ætate tā multa ꝯcupiscere. Possumus ēt dicere iaculamur.i. multa sine rōne tētamus:Nā iaculat̃ q brachio uæhemēter astā cōtorquet:cui simile ē q sine rōne multa tētat. Mutamus.t.c. tal.s.nā relicta pīia petimus lōginquas regiōes. Alio sole.sol unus ē sed dicimus aliū solē esse orientalē alium occidētalē:Sic ēt dicimus i alio orbe.i.in alia pte orbis. Sic alibi. Impiger extremos currit mercator ad indos

Patriæ qs exul se quoq fugit.q.d.nullus:Nā q̄uis uolūtario exilio pīiam deseramus ituri i alias regiōes quæ stus cā:tū non fugimus nosipsos.i.nras curas:qm̄ illæ una nobiscū ascēdūt naues. Vitiosa:optie:nā pōt esse cura cū uirtute:qn̄ mediocres & q̄tenus rō patit̃ curas capimus:quæ nō anxios:sed cautos & pudos nos red dūt:& rebus agendis q̄tū oportet itētos. Aeratas.robustas ut æs. sic Vir. temonē æreū dixit. uel æratas q̄si ro stratas. Dicunt̃.n.rostratæ q̄ rostrū præ fertatū hēnt. Turmas eq.qa ēt i militiā nos sequunt̃. Ocyor.uelo cior:cōparatiuū nostrū ē:sed eius positiuū græcū. Lætus i psens. Sapiētis ē frui datis:& siqd acerbū incideri t compēsare cū lætis:neq angi de futuro. Et cogitate uitā humanā sp premi aliqua tristiori re:Neq uelle recusa re qd' cū cæteris hoibus sibi cōe sit:Neq eē sperādā ætatē tithoni:neq rursus timēdā acerbā Achillis mortem.

Et mi.for.ut ondat nemini cuncta pspera euenire:neq rursus oia aduersa. Ait igit̃ grosphū ditiorē eē sed se forsan diuturniore uita uicturum. Greges:de minoribus itellige ut oues sunt & capræ. Vaccæ:armenta uac caꝝ. Mugiūt:ē.n.mugire boū:hinnire uero equoꝝ un̄ dixit.hintū p hinnitū. Apta.q.plurimis modis auge diuitias:nam ostendit illum abundare non solū gregibus:sed armentis: & illa ali i sicilia:ubi optima sunt pa scua neq solū hēre uaccas:sed eq̄s:& eas natura ita ueloces:ut sint aptæ q̄drigis.certaminibus curulibus:Nā Pyndarus sæpe huiuscemodi eq̄s laudat. Quadrigæ ppriæ sunt q̄tuor eq ad curꝝ iūcti ut bigæ duo. Ergo ne q currus neq eq q̄drigæ aut bigæ sunt:sed utrūq simul. Bis tin. Expsit qd' græci dibapham dicūt. Purpura aūt cōchilis spēs ē:Hæc minor maiorq iuenit̃:sed minor buccinū appellat̃. Viuūt septē annis. Liquor ille quo uestes ificiebant̃ I mediis faucibus ē i cādida uena:neq extrahit̃ nisi a uiuētibus:Nā illū simul cū uita euomūt. Purpura aūt ait Pli. distiguebat senatores ab ordine equestri. lingua purpuræ digytales:sed tāta lest durities: ut reliq̄ cōchilia pforet:& sic pascat̃. A q̄ dulci necat̃:alioqn capta uiuit sua saliua qnq̄genis dieb⁹:Variis in lo cis capiebāt maxime circa tyrū:& circa tenaꝝ pmōtoriū locanicæ regiōis. Varii colores ex uarietate coquēdi atq ex uariaꝝ reꝝ admixtione fiūt. Laudat̃ tyrius q in colorē sanguinis cōcreti nigrās aspectu ideq suspectu refulgens. unde ab homero sanguis purpureus uocat̃. & Virg. Purpureā uomit ille aiam:Cornelius nepos q sub augusto uixit:uiolaceam purpurā tunc in pcio fuisse cōmemorat. Fuit & dibapha.i.bis tincta. Fuit & ame thystus a lapili pciosi colore appellatus. Hic color rursus tyrio admiscebat̃. unde erat thyria methistu:purpu ra iidē cocco admixta colorē suscipiebat quē byssinū appellāt. Lōgior sim si q̄ de purpura a Plinio scribunt̃ I mediū pferā. Veꝝ Seruius addit & nigriorē colorē quæsitū quā a ferrugine noiant. Virgi. in georgi. Cum ca put obscura nitidū ferrugine texit:& alibi Et ferrugie clarus hibera. Sed ut ad poetā redeā. Bis.t.i.dibaphæ.

Murice p purpura posuit. Virg. Tyrioq ardebat murice lana. Nōnunq̄ significat asperitatē saxi. Idē in.v. Cō cussæ cautes acuto i murice remi. Muricē Mutianus ait esse latiorē purpura neq aspero neq rotundo ore:ne q me angulos pdeunte rostro:sed simplici cōcha utroq latere sese colligēte. Afro.p tyrio qa inde carthagi nēses. Quin & aliæ plures i africa erāt phoenicū coloniæ. Spiritū tenuē. stillū depressū. Snia ē.tu diues:sed si ne musa:ego pauper:sed cū musa. Vult.n.sibi a fato eē hoc ingeniū. Nō mēdax.q.d.stabilis:quæ psistat I sen tētia. Spernere.u.nā semp inimicus fuit auræ populi:neq unq̄ ambitiosus. Sic alibi. Odi pfanum uulgus.

Maliguū:infidū & qd' bonis semp obtrectat:Alias sterile. Virgi. Difficiles primū terræ collesq maligni.

¶Argumentum. ODES.XVII.

¶ANT. Dū mecœnas acriter ægrotaret morbi sœuitia qrebat̃.q̄re horatius lōge dolebat. hic ait se terreri & pimi quodāmō q̄relis illi⁹. Sed nec diis nec sibi gratū eē mecœ natē horatiū morte præire. Cū reꝝ suaꝝ fuerit decus atq psidiū. Vnde iuratū se dicit nullo pacto uelle mecœnati supesse. Narrat idē amboꝝ horoscopū cōuenire:cū eodē pene tpe oppssi fuerit:utq iouis tutela mortē mecœnati tardauerit:ita eū trūcus sustulisset nisi faunus dextra leuas

Ode xvii, tricolos tetrastrophos ad me cœnatem ægrotantem.

Vr me querellis exanimas tuis:
Nec dis amicū ē nec mihi te pri⁹
Obire mecœnas mearum
Grande decus/columenq rerum.

Ah te meæ si partem animæ rapit
Maturior uis/quid moror alterat
Nec carus æque/nec superstes
Integer/ille dies utranque
Ducet ruinam/non ego perfidum
Dixi sacramentum/ibimus/ibimus
Vt cunque præcedes/supremum
Carpere iter comites parati.
Me nec chimeræ spiritus igneæt
Nec si resurgat centimanus gigas
Diuellet unquam/sic potenti
Iustitiæ/placitumq; parcis.

set ictũ.hortaẽ demũ mecœnatẽ uota psoluere: uotiuã.s.ædẽ ipse.n.humilẽ agnã sacrificabit. Cur me q̃relis exaĩas tuis.Ode ẽ similis nonæ li.i. Exanimas.terres pimis. Querelis:q̃rebaẽ.n. mecœnas morbi sæuitia. Amicũ:gratũ. Columẽ:psidiũ. Te meæ partẽ aiæ:amicus.n.ẽ alius ipse:& æq̃lis æqualẽ delectat:ut hĩ in ethicis. Vis:mortis uiolẽtia. Altera.i.ego ipse Hor. altera ps aiæ meæ. Nec chatus:nec charus ero æq;.i.ita aliis ut nũc tibi:nec ero supstes itege: nam mecœnas pars aiæ deesset. Dixi sacrm:inuit se iuratũ fuisse nolle mecœnati supesse. Primus:ordo ẽ:ut cũq; p̃cedes ibim⁹:ibim⁹ cõites parati carpe supmũ iter.
Vtcũq; p̃.uel ætate uel sorte. Chimeræ igneæ: id mõstrũ erat triceps:p singula ãt capita ignẽ emittebat: lati⁹ tñ uideto ĩ Ode xxvii.li.i. Cẽtimãus gi.i.briare⁹.Vir.li.vi.Et cẽtum gemin⁹ briareus ac bælue lernæ.dixere.n.poetæ eũ habuisse cẽtũ mãus & capita qnquagintaãs idẽ ægeõ quoq; dĩ.i.terrigena. Iustitiæ: iustũ est.n.ut grati simus de nobis bene merentibus.

¶ACR. Cur me querelis exanimas tuis.mecœnatẽ ægrũ uelut assidẽs alloqtur querentẽ de periculo suo: &.p præsenti statu optãtẽ mortẽ:p cui⁹ affectu uel amore dicit se ei eẽ nolle superstitẽ: sed q̃si quodã sacio deuictũ sociandũ morte cui fuerat uita cõiunctus.ordo est.Mecœnas grãde dec⁹& columẽ meaq; req;. Cur me exanimas tuis querelis: Nec diis nec mihi:amicũ ẽ te prius obire. Ah te meæ.interiectio dolentis hoc sensu quo supius dixerat amicoq; aiam in duob⁹ corporibus cõstitutã:& seq̃ues aiæ dimidiũ meæ:unũ & unanimes dicti:hoc aũt dicit sine dubio alterã partẽ nõ retinẽdã:una pereũte hoc ẽ se negare supstitẽ. Nec char⁹æq;:nõ ero inqt ita alteri futurus:sicut ipsi nec integrã uitã habiturus pte aĩe iã ĩ illo extĩcta. Nec supstes itegerq tu es medietas meæ aiæ. Vtrãq; ducet.r.i. unius casu dicit ambos pituros. Nõ ego pfidũ:falsum tãq̃ nõ pfidũ de ea re interposuerit iusiurãdũ.qđ ne ei supuiueret.Ordo ẽ.Ego nõ dixi pfidũ sacrm ibimus:ibim⁹ parati carpere supremũ iter utcũq; p̃cedes. Vtcũq; p̃.seu ætate seu sorte p̃cedere in supmo mortis die comitari se asserit mecœnatẽ. Me nec chimeræ:nulloq; obiectiõe mõstroq; societatẽ disiũgi posse quæ nec mortis terrore separatur. Centimanus gigas.Briareus:de quo Vir.Qualis centum cui brachia dicunt Centenasq; manus. Sic potenti iu.pla.ac si dicere fataliter habeo:ut diuelli a te non possim.

¶POR. Cur me querelis exanimas tuis. Hæc dicit mecœnati assidẽs ægroto grauiter q̃renti de piculo salutis suæ negatq; se uelle supstitẽ ei uiuere mutuæ charitatis pignora cõmẽdans. Amicũ:hic.p grato posuit.
Ah te.m.s.p.a.r.m.a.q.m.a.sensus cõceptus ẽ ex illa amicitię diffinitiõe q̃ dicit:amicitiã aiam unam eẽ ĩ duo corpa ergo ait si te uis fatalis sustulerit amicũ: q pars es altera aiæ meæ partẽ q̃ apud me ẽ nõ retinebo:qđ significat nõ se ei supuictuq;. Nec cha.æ.nec.s. nec charus inqt alii futur⁹ sicuti sum nec itegrã uitã hiturus pte.s.aiæ meæ ĩ te extincta. Nõ ego pfidũ dixi sacrm.i.non pfidũ iusiurandũ de hac re interpositũ. Integer ille dies utrãq; nostrũ absumet. Supmũ car.iter co.pa.supmũ iter.illud dicit: quo quasi ad inferos itur. Nec si resur.centimanus gigas diuellet unq̃.a te.s.a.p.posito de quo nunc apud te loquor & ante iuraui.

¶CHRI. Cur me querelis.Quantũ in animo bene instituto & beneficioq; memori possit uis amicitiæ hoc carmine manifestat poeta cũ q̃relis tam uehemẽter moueaẽ mecœnatis:quẽ amabat & obseruabat:atq; etiã admirabaẽ.Ostẽdit aũt uæhemẽter dolere uerboq; mecœnatis:Nã cũ ægrotaret & uota.p eius salute eẽnt facta respõdebat amicis se satis uixisse.At horati⁹ negat se uictuq; nisi ille uiuat. Exãimas:iterimis:uerbũ ẽ amicitia & affectu plenũ.Sic & Cicero de milone.Me qdẽ iudices exanimãt & interimũt hæ uoces milõis. Querelis.querebaẽ de morbo:& mortẽ optabat. Nec.d.a.nõ ẽ gratũ:nõ placet. Obire prius:q̃ ego obeã. Decus & columen.Idẽ in prima ode in q̃ ipsum decus & p̃sidiũ suũ appellat.Ergo eodẽ mõ exponẽdus ẽ hic locus.
Meaq; req;:honoq; & facultatũ. Ah te.Snia ẽ aiam suã ita distributã ut melior pars sit in corpe mecœnatis q̃ ĩ suo.Quod si ille moriturus sit & ablaturus illa aiæ ptẽ:negat se moraturũ diutius cũ altera pte:sed pariter morituq; altera pte qua uiuit:Nã illa neq; sibi æque grata ẽ ut ps q̃ cũ mecœnate ẽ: Neq; illo mortuo remãet ĩteger: cũ iã pars quæ ĩ mecœnate ẽ pierit. Vis maturior:uiolẽtia.q̃dã fati uelocior ĩ te q̃ in me. Non est igiẽ amicũ neq; diis quoniã tu reip.meliores:neq; mihi q ex te pendeo te obire prius. Ille dies.u.d.r. nam quo tu die obibis:ego quoq; obibo. Non ego.p.d.s.nõ sum ueluti miles q adactus sacramento transfuga efficiẽ: uñ efficiẽ pfidus.Nõ dixi sacramẽtum qđ uelim frangere.Nã hoc mõ eẽm pfidus: sed seruabo:ppterea; ibimus .i.ueniemus parati & .p.mpti tibi comites. Vtcũq;.i.quomodocũq; parati carpe supmũ iter.i.ultimũ iter.Nã q mortẽ adit supmũ iter conficit.Quibus uerbis oñdit esse ueri amici offm utriusq; fortunæ amico se comitẽ p̃bere. Me nec ch.exẽpla fabulosa põit:Sed p illa oñdit nihil eẽ tam horrẽdũ:tã laboriosum tã piculosum: qđ se a mecœnate diuellere queat:Sed de chimæra dictũ ẽ. Centimanus: nã & græci ἑκατόγχειρον appellãt Cottus Briareus & Gyas frẽs fuerũt & filii cœli & terræ:ut placet Hesiodo.Centũ mãus & q̃nq̃ginta capita habuerũt:Fuerũtq; oium fortissimi atq; pulcherrimi Vir.Et centũ geminus briareus:& bellua lernæ.Hi tytanes dicti sunt ac decẽnale bellũ cũ Saturni filiis gesserũt:& ut ait Hesiodus illi quidẽ ab othry:hi ab olympo mõte ĩpetum fecerũt.Tãdẽ a diis uicti in tartara sunt detrusi. Est apud Homeq; huiuscemodi fabella q̃ Iuno Neptũnus & Pallas Iouem q̃nq; ligauerunt:neq; erat q auxiliũ ferret:Sed Thetis achillis mater cœlũ ascẽdit & secum briareũ adduxit:a quo ẽ a uinculis liberatus. Addi p̃terea q̃ briareũ illũ dii uocãt:hoies aũt ægeonẽ ὃν Βριάρεων καλέουσι θεοὶ ἄνδρες δέ τε πάντες Αἰγαίωνα. Hesiodus p̃terea addit Neptũnum illũ sibi generũ asciuisse opya filia sibi ĩ uxorẽ data . Hinc illõ Oui. inter marinos deos refert ut Balenarũq; p̃mentẽ Aegeona suia imanis terga lacertis. Sic potẽti iustitiæ placitũq; pcis.Reddit duplicẽ rõnem tã ĩsolubilis uin

culi amicitiæ.Primo.n.oñdit hãc eẽ uerã amicitiã qm̃ sit ex electiõe:cũ ipse memor eo℞ q̃ accepat beneficio℞ iudicarit poscere id iustitiã:ut uitã ẽtsi opus eẽt:illi impẽdat.Secũdo idẽ ꝓbat ex configuratiõe sydeꝝ:nã q̃uis ai nostri liberi sint arbitrii:tñ multi credũt posse ad amicitias contrahẽdas ipsa sydera.Maxime si fiat iter duos ꝑmutatio signo℞.Quod ut plenius itelligas:ut sunt. xii.signa in zodiaco:ita ẽt in.xii.ptes quas domos appellãt diuidñt cœlũ.Primaq; dr̃ angulus oriẽtalis siue horoscopus siue ita:Nã multum ualet qd' signũ & quĩ plãeta ĩ eo signa q̃ hora nascimur ab iferiori hemispio ad nostrũ surgat & oriat'.Secũda dom⁹ spes siue anaphora appellat' siue iferna porta.Terna dea.Quarta ẽ angulus terræ siue imũ cœli.Quinta bõa fortũa.Sexta mala fortũa.Septima angulus occidẽtalis: siue ꝯiunx.Octaua mors.Nona domus fidei. Decima ẽ angulus medii cœli:& qm̃ hæc cœli ps nobis excelsiori in pte ẽ multũ ꝑtinet ad nr̃as dignitates & honores. Vndecima bonus demõ dr̃.Duodecima malus demon.Si ergo fiat hæc ꝑmutatio:ut q; zodiaci signũ tibi sit in tuo angulo oriẽtali mihi sit in medio cœlo:& rursus qd' mihi ẽ in medio: cœlo tibi sit in orientali:sũma amicitia inter nos uigeat uolunt sydera. Facit hoc idẽ ꝑmutatio luminariũ.i.solis & lunæ atq; ẽt fortuna℞.s.Iouis & Veneris.Ergo placitũ parcæ.i.fato: qd' ab ipsis stellis ꝓuenit.

Seu libra/seu me scorpius aspicit
Formidolosus/pars uiolentior
Natalis horæ/seu tyrannus
Hesperiæ capricornus undæ
Vtrumq; nostrum incredibili modo
Consentit astrum.te iouis impio
Tutela saturno refulgens
Eripuit/uolucrisq; fati
Tardauit alas/cũ popul⁹ frequens
Lætum theatris ter crepuit sonum.
Me truncus illapsus cerebro
Sustulerat/nisi faunus ictum
Dextra leuasset mercurialium
Custos uirorum.reddere uictimas:
Aedemq; uotiuam memento
Nos humiles feriemus agnam.

libra
Taurus
Scorpi⁹
Aries
capricornus
Aq̃rius

¶CANT. Seu libra.asserit poeta mecœnatis horoscopũ cõuenire cum suo: seu aspexerit cum libera seu scorpio seu capricornus Ptolemæ⁹ uerbo.xxxii.iq̃t q; si ꝯcordia duo℞ ĩ re aliq̃ ẽ q; repit' ex significatione illius rei in utriusq; natiuitate.Si ergo fuerit in loco laudabili erit inter illos cõcordia bona: & qui fortior loco fuerit erit sicut agens & princeps & debilior sicut patiẽs & subiectus. Libra:id signũ & taurus ueneri stellæ ꝯplexionis tẽperatæ attribuunt'.eo q; res oriri faciũt:ut scrib. Ptole. Scorpius:id signũ & aries marti stellæ q̃ naturaliter desiccat dant'.ut idem ait.
Capricornus:id signũ & aquari⁹ dãtur Saturno stellæ:quæ naturaliter ẽ frigida caloriq; cõtraria: quod idẽ scrib. Formidolosus:formidãdus. Pars uiolẽtior natalis horæ:horæ datiuus est: pars aũt uiolentior de scorpione ait qm̃ scorpius marti dat'. de quo manilius lib.iiii.Sic & plura inq̃t scorpius armata uiolenta cuspide cauda ĩ bellũ ardẽtes aĩos:& martia castra efficit: & multo gaudentẽ sanguine ciuẽ.Nec præda q̃ cæde magis &ce. Hesperiæ:hispaniæ & occiduæ:capricornus.n.ut scribit higinus ad occasum spectat. Tyrãnus: id ait quoniã teste columella lib.xii. sextodecimo kalẽ.Ianua.sol in capricornũ transitũ facit:bruma leq; solsticiũ est ut hipparco placet itaq; tempestatẽ sæpe significat: chaldæi tñ brumale solstitiũ obseruant nono kalen.Ianua. Occidit aũt capricornus.xv.kalẽ.Feb.quo die sol. in aquariũ trãsit. Iouis tutela:iuppiter.n.occultat impedimenta: & quũ fuerit cum Mercurio delebit infirmitates medicaminibus uel per iustorum medicorum medelas.Auctor est Ptolomæus.qui etiam dicit Iouem Venerem & lunam fortunas esse.eo q; eatum est ꝯplexio tẽpata: & q; eis multum caloris ac humoris inest.Opera uero saturni ac martis operibus ꝑdicta℞ stellarum naturaliter contraria esse:eo q; horum alter per frigiditatẽ intensam:& alter per siccitatem intensam operatur. Cum populus frequens:conualescens mecœnas theatrum adierat:lætusq; populus ei plausit.tunc autem in agro suo horatius casu arboris oppressus est ut inquit. Mercurialium.i.docto℞.scribit.n. Ptolomæus:q; mercurius habet ex homine locutionem deliberationem memoriam linguam fel atq; nares.

Scorpi⁹
sol in capricornum
solsticiũ brumale
Sol ĩ aq̃rium

¶ACR. Seu li.ordo est.utrũq; nostrũ astrũ ꝯsentit icredibili mõ:seu aspicit me libra:seu formidolosus scorpi⁹ ps uiolẽtior horæ natalis.seu aspicit me capricornus tyrãn⁹ hesperiæ undæ ꝑ genituræ cõmemotationẽ horoscopos suos sises esse:& iter se asserit cõuenire:i qbus uitæ finis apparet uñ dicit q; tpe uno ille ægritudinæ:hic casus laboris piclitatus est. Formidolosus:timẽdus q naturaliter formidãdus sit:ut Salustius.Et iam tũ potẽtia.Cn.põpei formidolosa erat. Violẽtior:ꝑ oĩbus inigor natalis:ifestus.n.fert' scorpius genituræ iuxta mathesim tractat genituras ambo℞ dicẽs se seu horoscopũ.i.horã in q̃ natus ẽ in librã hẽre:seu in scorpione q iuxta librã est:cõtrarius illi saturnus erat:seu i capricorno horã habuit i illis diametres ei erat hic q̃dratus sicut & mecœnati:quẽ iuppiter illic positus tẽpauit. Horæ:dtũs casus ẽ. Seu tyrãnus hespiæ ca.un.capricornũ tyrãnũ dixit:iõ qa hyẽale signũ ẽ.orit'.n.xiii.cal.Ianu.& occidit.xvi.kal.feb.& dũ sol i capricornũ uenerit. tunc generat maxĩe tẽpestates in italia:aut iõ posuit hesperiæ un:qa uoluit itelligi occasum signi huius magis sæuire tẽpestatibus q̃ ortũ:ut hesperiã undã occiduã partem occeani:& ex eo occasum eius uoluisse intelligi.
Te io.imp.tu.mortẽ dicit submouisse iouis beneficiã stellã:maleficiã respiciẽtẽ saturni. Ordo ẽ.te eripuit tutela iouis refulgẽs ĩpio saturno.& tardauit uolucris alas fati. Cũ freq̃ns.p.t.c.lætũ sonũ:in theatris oñdit populũ ꝓ grã plausum dedisse. Cũ po.f.oñdit populũ p grãm mecœnatis cõperto'q; euãsisset ægritudis piculũ ĩ theatro cõgratulãtẽ saluti eius absenti & adhuc inualido plausũ dedisse. Me truncus illapsus.c.ad illud retulit:qd' dixit utriusq; ast℞ certa rõne cõiũctũ. Faunus:deus agrestiũ & silua℞. Mercurialiũ:docto℞ q ĩ tutela mercurii sũt.Mercu.n.de⁹ facũdiæ dict⁹ ẽ. Aedẽq; uo.m. ut memor eẽt uoti soluẽdi hortat' q ædẽ si euasisset saluti ꝓmiserat. Nos hu.f.a.ñ hũilẽ agnã sed hũiliũ oblatõi aptã. mecœnatis.n. uelut potẽtis uotũ fuerat.
¶POR. Seu li.seu me scor.as. for. Sẽsus ẽ i quocũq; signo horoscopũ natiuitatis meæ cõstitutũ hẽo. Hoc itelligo tuo horoscopo cõuenire.ac ꝑ hoc unã genesim nos mo℞ æq̃tate hẽre. Seu ty.h.c.:Tyrãnũ nũc iõ dixit hoc q; hyemale signũ orit'.xvi.kal.Ianu.occidit ãt.xviii.kal.fe.qd' tps i undas q̃si dñat'.i.sæuit. Hespiæ un.

quare nisi forte uult itelligi occasũ signi huius magis sæuire tẽpestatibus q̃ ortũ ut hesperiã undã occiduã ptẽ occeani :& ex ea occasum signi huius itelligamus. Te iouis impio tutela saturno refulgens eripuit. Aiunt saturni stellã infestã esse hoibus:iouis aũt ecõtrario salubertimã:saturni picula afferre:eaq; tñ euinci sup fulgẽte iouis stella.p hæc significat piculo aduersæ ualitudinis nup mecœnatẽ liberatũ cui ab hanc gratulationẽ populus ĩ theatro plausum edidit:eodẽq; similiter tpe & se piclitatũ repentino arboris ictu:de quo supra locutus:ita aũt idẽ attulit ut illud ,pbaret quod supra dixit.Vtrũq; nostrũ incredibili modo consentit astrum.

CHRI. Seu libra.Ordo est.utrũq; nostrũ astrũ.i.& tuũ & meũ cõsentit.i.cõuenit icredibili mõ:seu libra seu scorpius. Formidolosus.p.ui.na.ho.seu cap.ty.undæ.h.respicit me.Snia est quodcũq; signũ zodiaci sit ĩ meo horoscopo.i.dep̄hendat ascẽdisse ad nostrũ hemisperiũ qua hora ego ĩ lucẽ editus sum:siue fuerit ĩ aliq̃ qua cuoq; cuspide uel domo cũ aliquo aspectu:siue bono:siue malo:illud cõsentit cũ tuo astro.Quod nihil aliud significat nisi q̃ cidẽ erat sit' astrorũ ĩ tuo horoscopo q fuit in meo.Libra septimũ ẽ in zodiaco signũ:estq; dõicilium ueneris. Sed quia & alibi incidẽt nõia cœlestiũ signorũ ex usu erit ne eodẽ sæpius reuertẽdũ sitimt rem uniuersum breuissime pcurramus .Circulus ẽ in octaua sphæra:cuius latitudo ẽ.xii.graduũ.hoc aũt ĩ duo decim signa distinguit.Eorũ signorũ nõia sũt Aries:Taurus:Gemini:Cancer:Leo:Virgo: Libra:Scorpio: Sagittarius:Capricornus:Aquarius:& Pisces.Quare aũt principiũ in zodiaco sit ab ariete:alii aliã afferũt cãm.Sũt .n.q dicãt q̃ discurrẽte sole p arietẽ pp naturã eius calidã & humidã incipiat fieri generatio & augmẽtatio:& qa generatio & augmẽtũ excellẽtiora sunt corruptione & detrimẽto:iure optimo datũ ẽ illi initiũ:Alioqn circulus neq; pricipiũ hẽt neq; finẽ. Aliq dicunt q̃ intrãte sole in arietẽ lux q̃ hactenus supabat' a tenebris icipit tenebras supare.Et qa lux tenebris nobilior ẽ:& in luce augmẽtatio nobilior diminutione:iccirco sit ab ariete incipiendũ.Alii aũt occultiora q̃dã rimati dicũt icipiẽte eo die q primus oium illuxit quo ĩ hũc fulgorẽ cœlũ & elemẽta purgata sunt:arietẽ ĩ medio cœlo fuisse:& qa mediũ cœlũ q̃si mũdi uertex ẽ arietẽ primũ eẽ habitũ q ut mũdi caput ĩ exordio lucis apparuit. Et tũc lunã cancer gestabat.Sol aũt cũ leone oriebat' : cũ mercurio uirgo libra cũ uenere .mars scorpionẽ.iuppiter sagittariũ tenebat saturn' postrẽo capricornũ.Quapp istorũ signorũ domini dicunt'.Inde cũ qnq; supessent signa remotis sole & luna qnq; aliis plãetis:ita hæc assignarũt ut a fine prioris ordinis ordo secũdus inciperet.Fuit.n.supmus saturnus ĩ capricorno: ergo aquarius q capricornum seqtur saturno.piscis ioui:aries marti:taurus ueneri:gemini mercurio dati sunt.Ergo sol solũ leonẽ: luna solũ cancrũ obtinet.Reliqui aũt quinq; singuli bina sortiunt' signa. Seu libra:hæc domicilũ martis ẽ signũ ẽ aqueũ & frigidũ.Nã q̃uuis Vir.dixerit.Iam brachia cõtrahit ardẽs Scorpio.ardorẽ illũ nõ ad naturã signi:sed naturã mortis qui signi dominus est respexit. Capricornus:signũ saturni terreũ & frigidũ. Tardauit:nã mors penitus tolli nõ põt sed tardari põt:alius.n.alio seri' maturiusue morit': qn & fata ẽt tardant': Vir.Nec fata uetabãt Stare decẽq; alios priamũ supesse p annos.Celeris: uel de propria mecœnatis more dixit' q̃ uelox ex malignitate saturni erat:nisi Iouis benignitas illã fregisset:uel celeris in cõe dixit. Nã iis ẽt q ad extremũ seniũ deuenere:si æternitatẽ respicias tps breuissimum fuit. Populusq; fre.adeo populo gratus erit mecœnas:ut cũ grauiter ægrotasset:& ide ex iprouiso se ĩ theatro ostẽdisset:ex subita lætitia freq̃ntissimus populus uæhemẽter sibi applausent:De q̃ re ẽt supra meminit.Dat' ĩ theatro cũ tibi plausus. Ter.q.d.multoties qa numerus ternarius pfectus est:& diuinis attribuit'. Vir.Numero deus ĩpare gaudet. Crepuit:cũ crepitu emisit. Sonũ:& nõ uocẽ:qa strepitu potius & gestu q̃ sermone applaudimus. Faunus:qa in silua erat dixit se a fauno auxiliũ accepisse:& qa faun' a fando dñr:iure ĩ mercurii tutela ẽ: a quo deo sermo manauit:ut supra Qui feros cultus hoium recẽtum uoce formasti:iureq; custodit uiros mercuriales:q̃les poetæ sunt. Reddere .i.tãq̃ debitã deo exhibere:Id.n.reddere significat.Iuue.Et horrẽti tunicam nõ reddere seruo. Victimas.æ.uo. oñdit opulẽtos uiros magna & p̄clara decere imortali reddere:qm̃ eius dono illa assecuti sunt.Tenui aũt etiã pausillũ sat eẽ. Victimas.i p.n.dixit:ut plures oñderet. Aedem.i.tẽplum. Votiuã:ex uoto ,pmissam:Nam q uouit & idẽ cõsecutus:cuius cã uotũ concepat reus ẽ tã uoti factus.Hinc Vir.Dãnabis tu quoq; uotis.Alii dicũt reddere eẽ uerbũ sacerdotũ.Tunc.n.dicebant' exta reddi:cũ ,pbata & elixa aræ iponebant'.Vir.Lancibus & pandis fumãtia reddimus exta.Feriemus agnã.Sic Maro.Ipse atri uelleris agnã ense ferit. Humilem.i.quod sacrificiũ humile ẽ & paruũ:ut mei p̄imonii humilitas exigit.

Ode.xviii.dicolos distrophos de sua parsimonia aliorumq; auaritia.

N On ebur neq; aureum.
Mea renidet in domo lacunar:
Non trabes hymetiæ
Premunt columnas ultima recisas
Aphrica/neq; attali
Ignotus hæres regiam occupauit
Nec laconicas mihi
Trahunt honestæ purpuras clientes.
At fides/& ingenii
Benigna uena est/paupuremq; diues

Argumentum. ODES.XVIII.

CANT. Ostẽdit hac ode se carere supba domo: carere et fastu.esse tñ fidei plenũ & ĩgenio p̄ditũ.Et q̃ diues eum paupem adit ipseq; nil ulterius a diis poscit contentus sabino agello.præfert itaq; pauptatem suã diuitiis cũctis.in auarũ inde inuehit'.q cum deberet potius sibi sepulchrum parare oblitus uitæ breuissimæ:domos struebat amplissimas: proximi agri terminos auellebat. uirum & uxorem cliẽtes suos proprio iure pellebat:deos & natos in sinu ferẽtes.mors tñ oibus æqua cunctos attrahet diuites simul & paupes nullo discrimie.Quid igit' multa ,pdest appetere relinquẽda sanet' Nõ ebur neq; aureũ.Metrũ ẽ primũ Trochaicũ dimetrũ catalecticũ.i. cui una deest syllaba . ut sit pfectũ dimetrũ: scdm uero iãbicũ trimetrũ.cui ẽt una de est syllaba.De iãbicis aũt plene legito epodõ primã. Lacunar.id laq̃ar ẽt dñr aũt locus q̃drat' ĩ tabulatis. Himetiæ trabes.lapideæ.f.seu marmoreæ . Est.n.hymet' atticæ mons nobilis: q mel gignit optimũ : effossioq; marmorũ

Me petit/nihil supra
Deos lacesso/nec potentem amicum
Largiora flagito.
Satis beatus unicis sabinis.
Truditur dies die:
Nouæq pergunt interire lunæ.
Tu secunda marmora
Locas sub ipsum funus/& sepulchri
Immemor struis domos:
Marisq bais obstrepentis urges
Summouere littora:
Parum locuples continente ripa.
Quid?quod usque proximos
Reuellis agri terminos?& ultra
Limites clientum
Salis auarus pellitur paternos
In sinu ferens Deos.
Et uxor/& uir sordidosq natos.

pulcherrimoꝝ ex ora hymetia erat. Vt Stra.docet lib.ix. Et Pli. li.xxxyi.c.iii.scribit. L.Cassium oratorem primũ pegrini marmori colũnas habuisse in eodẽ atrio:hymetias tamen nec plu/
numidia res sex aut longiores duodenum pedum. Vltima aphrica. De numidia intelligit q̃ ps est libyæ masinissæ clara noĩe.ut scribit Pli.lib.y.in numidia autem lapis erat optimus ad colũnas.Vnde Suetonius de honore Cæsari a populo collato:postea inq̃t solidam columnam ꝓpe. xx.pedum lapidis numidici in foro statuit scripsitq parenti patriæ. Attali hæres ignotus.de atta/
Lacõica lo multa uideto in ode.i. Laconicas purpuras.pli.li.ix.c.xxxy. ait in laconica purpuram fieri ex purpuraq fasces secureq romanæ uiam faciebant.Idemq color pro maiestate in pueritia erat.distinguebat ab equitate curiam.Diis aduocabat placan/dis oẽmq uestem illuminabat in triũphali miscebatur auro.
Honestæ cliẽtes.i.familiariũ mulieres auxiliantes matronis. Trahunt mi.i.ad meum decus & ornamentum. Supea.i. ulterius. Lacesso:præcando fatigo. Potentem ami. mecœnatẽ intelligit. Truditur dies die.dies diem pellit. Nouæ lu.mẽses intelligit qui etiam transeunt breui. Pergunt inte.decrescendo paulatim nouæ lunæ intereũt & sic mẽses ipsi. Tu se.mar. In auarum inuehitur: de secandis autem marmoribus uideto Pli.li.xxxyi. Locas.marmorariis.s.& sculptoribus. Sub ipsum fu.i.circa uel prope mortẽ. Baiis:baiæ continguæ sunt lucri/
Baiæ no sinui ab ulyssis socio noĩe baio sic dictæ erant ibi calidæ aq̃ & ad uoluptatem & ad sanandos morbos accommodatissimæ:quod scribit li.y.Strabo. Vrges:instas. Sũmouere littora:multi.n. non contenti prætoriis & amplis domibus in terra manentibus:etiam in mari ædificabant prope baias uoluptatum gr̃a. Continente ri.i. firma ripa. Quid q.addit etiam plura prædictis.
Salis.i.saltas. Pellitur.auari impietatem innuit pellentis proprio iure clientes etiam. Paternos de.ꝑ id longo tempore eũ agrũ illius miseri cliẽtis & suoꝝ parentũ fuisse idicat. Sordidos:eoꝝ paupertatẽ indicat.
ACR. Nõ ebur neq aureũ.Metrũ hypponactiũ:& prim⁹ uersus ẽ trochaicus dimeter catalectic⁹. Vna.n. syllaba deest ut sit plenus dimeter.Scandit.n.ita. Non ebur ne.qua ureũ:Secũdus iãbicus trimeter cathalecticus scãdit ita.Mea.reni.det in.domo lacu.nar.appellat aũt hoc metrũ aliter euripidiũ.nõ q ipse sit inuentor eius:sed q frequenter eo sit usus. Trochaicũ aũt metrũ recipit pedes nõ iparibus locis trocheũ tribrachũ & iterdũ dactylũ:in paribus aũt trocheũ tribrachũ dactylũ spondeũ anapestũ:habet pentimemerim & optime merim:de cõtinentia scribit:& pauptatem suã oibus diuitiis ꝓfert:culpans eos qui obliti breuis uitæ cupiditatibus & diuitiis studẽt. Nõ e.ꝑ deriuatiuo eburneũ.Ordo est.non renidet in domo mea eburneũ neq aureũ lacũar. Hymetiæ.i.de hymeto mõte marmora excisa quæ thebaica dicunt. Neq a.i.ostendere uult romanos non iure factos attali hæredes.Clientes familiares uicinæ.ostendit uotum cliẽtum:quorum uxores cum nobilibus togæ prætextæ fiunt ad spem magĩratuũ gerendorum purpuras carpentes iuuant matronas . Vnde dicit.Dum sibi ista desunt fide se & ingenio diuitem. Nec.p.a . Mecœnatem significat a quo se dicit maiora non quærere:dũ beatũ se factũ fatet:fundo ab eo in sabinis accepto. Trudit.d.d.tãq paruum esset q dixerat diẽ die excludi addidit integri menses transiliũt.nam per nouas lunas recursus mensium intelligimus. Nouæq.l.p.in.desinunt crescere uel potius defectus pati. Tu.s.Ordo est.Tu parum locuplex continente ripa:& imemor sepulchri locas secãda marmoea sub ipm funus & struis domos:& ueges summouere baiis littora obstrepentis maris. Summouere.i. effusionem diuitum culpatur Salustius . Qui diuitias suas: profundant in extruendo.mari & montibus coæquandis. Parum locuples:minus diues nisi etiam alienum inuadas elementum. Pellitur.p.i.s.f.d.Oedo est.pellitur & uir & uxor ferens in sinu paternos deos. Sordidosq.n.acerbitatem facti euidenter expressit:dum homines pauperes ac religiosos sedibus suis uiolenter expulsos sacra deorum penatum secum ferre:cum discedant & nihil amplius q̃ filios suos : demonstrat:quos sordidos ad grauiorem pellentium inuidiam dixit.
POR. Nõ ebur.n.a.m.Hæc ode in icontinẽtiã scribit p quã pauptatem suã oibus diuitiis ꝓfert. Non.t.h. marmor achaicũ dicit qd cedit in hymeto monte atticæ regionis. Renidet:fulget significat. Premũt.c.numidia aũt est aphricæ ps iterioe. Neq attali.i.h.r.o.Attalus rex.Asiæ pgami regnauit.cuius hæreditatem populus romanus cepit.dicendo aũt hæres occupaui sibi suspitionẽ dati quasi existimãs hæreditatẽ uindicasse.
Nec laconicas.m.t.h.p.c.hoc illo pertinet q ꝓtextas togas cũ sibi nobiles cõficiunt ad spem magistratuum agendorum uotũ sit uxoribus clientũ ad matronam cõficientem cõuenire & purpurã cũ ipa carpere. At fides.i.b.u.e.hic locus similis est illi Virgiliano.Si uero ingentẽ foribus domus alta superbis:Mane salutãtum totis uomit ædibus. Pauperemq.d.m.p.hoc est gratia me petit. Nihil.s.d.l. Nihil inq̃t amplius sabinis:hoc est nec amplius mecœnatẽ opto q me satis beatũ facit donando me uno fundo sabino:q̃ possessione cõtẽtus satis beatũ me iudico. Truditur.d.d.in eos inuehit qui intelligunt tempus uite suæ uelociter currere: nihilo minus tñ nõ desinũt ædificia domoꝝ igentia ac ꝓciosa cõstruere.Cũ potius deberẽt si memores mortalitatis essent sepulchra sibi struere. Marisq.b.o.u.Ordo ẽ:littora maris obstrepẽtis bais.i. baianis littoribus perstrepẽtibus.Hic aũt corripit eos q in cãpania affectãt molib⁹ i mare iactis ꝓtoria superedificare. Quid.q.u.p.r.

.a.t.accedit nunc inqt ad ambitionē tuā auaritiæ scelus:ꝙ uicinos tuos p impotentiā agris suis expellis. Pellit̃.p.i.s.f.d.&.u.n.hic ipsa rei acerbitas descripta ē hoīes paupes a religiosis sedibus suis pulsos ēt sacra deorū pēatū secū ferre cū discedāt nec aliud āpli⁹ q̃ filios suos quos sordidos dicēdo grauiorē iuidiā expellētib⁹ facit.

¶CHRI. Non ebur neq; aureū.Metrū ab auctore hypponactēū uocat̃.Primus uersus trocaicus dimeter catalecticus una.n.syllaba deest:ut sit plenus uersus dimeter.Scandit̃ sic.Non e.bur ne . quaure.um. Secundus iambicus trimetr⁹ catalecticus sic. Mea reni.det in domo lacu.nar. Ebur.dens elephantis quem propter iu corruptum candorem in plurimos usus conuertimus.Dictū est aūt a barro:sic.n.latine:hoc aīal appellat̃.Ipse alibi.Quid tibi uis mulier nigris dignissima barris:barrus aūt a uoce sua:nā per onomatopæā barrire dicit̃ elephas. Aureū:pro auratū. Lacunar:nā de hoc iā dictū est. Renidet:resplēdet. Hymetiæ:montem hymetiū diximus esse in attica regiōe multis rebus nobilitatū:Nā abundans thymo multas apes alit:& mella ꝓducit optima.Itē herbā charifiam noīe:quā uim philtri hēe crediderunt.Hāc itaq; mulieres:ut ardentius amarētur:brachiis alligare cōsueuerāt.Hinc pulcher lapis ex quo hymetiæ colūnæ romā sunt aduectæ.Crassus orator in atrio suo habuit colūnas hymetias. lx. Hic enim primus marmora externa inuexit. Habitabat autē in palatio.Vñ.M.brutus in iurgiis eū uenerē palatinū appellauit. Trabes.s.saxeas q̃ ex transuerso colūnis supponunt̃. Vltima africa:in numidia.Iuue.Numidarū fulta colūnis.Inde.n.primo a.M.Lepido.Q.Catuli collega quatuor annis ante Luculli ꝯsulatum marmor numidicū romā aduectū est. Recisas.Nā lapidicinæ dicunt̃ in qbus exciduntur lapides:græce lautoniæ. Attalus:rex ꝑgami:& populi romani amicissimus . Nam deuicta asia illi amplū īperiū tradiderūt.Cui adeo splēdidā suppellectilē fuisse cōstatut quæq; nobiliora attalica appellarent̃.Proptius.Nec sit in attalico mors mea nixa toro.Hic popu.ro.sine liberis decedens hæredē instituit anno urbis.dcxxyi . Hæc hꝛditas in maximū luxum adduxit ciuitatem:& ut refert Pli.omnis pudor in ea emēda sublatus est. Ignotus.s.sibi ut alluderet ad populum romanū:quem ille sibi gnotum hæredem instituit.Vel ignotus:idest ignobilis. Laconicas:nā & purpura piscis capitur etiā circa tenaꝝ laconicæ regionis promontoriū:ut est apud Pli. Honestæ eli.i.honorificæ mulieres meorū clientum uxores. Nā honestū pro honorato poni Cice.sæpissime testis ē in suis epistolis.Ait enim honestissimo equite romano utor familiarissime. Purpuras laconicas.i.lanas infectas purpura. Trahunt:uel texunt:ut uestes faciant:nā trahit̃ sub tegmē per telā:ut uestis texat̃:uel trahēdo molliunt: & ī filū deducūt:ergo uel texūt uel nent.Snia aūt est.Nō sum adeo opulētus:& potens:ut habeam nobiliores cliētes:quoꝝ uxores nō dedignētur cōficere mihi uestes purpureas.Maius enim munus uidet̃ cū manu honestioris mulieris factū sit. Sic & andromache apud Maronem.Accipe & hæc manuū tibi q̃ monumēta meaꝝ sint puer. At fides:nō sunt mihi diuitiæ nec potētiæ. Sed fides q̃ ꝓciosior ē oībus uirtutibus. Et benigna uena īgeni.pro igeniī p apocopē. Ingeniū aūt duplicem habet apud latinos notionem:Nōnunq̃ enim referrimus illud ad rōnem.& ītellectum:& dicimus esse uim q̃ uel doctiores uel minus docti esse ualemus.Hinc dicimus in aliis esse acutū īgeniū in aliis hebes.Atq; huius ingenii duplex est pars altera q̃ acquirimus ea quæ hactenus nō tenebamus: altera qua acquisita retinemus:& illa quidem docilitas:hæc uero memoria appellatur.Nōnunq̃ ad uitam & ad mores ingeniū refertur:& dicimus malum ingenium fuisse in Clodio:bonū in Milone:ī quo loco uidet̃ idē significare quod natura . Sed hoc differt ꝙ natura cōior est ingeniū particulare:itaq; non recte diceremus noui ingeniū humani generis: sed noui naturam.Recte aūt si dico noui ingenium uxoris meæ.i.noui q mores illi a sua particulari natura sunt.Ergo cū dicat be.ue.ing.si intelligimus īgeniū in actiōibus:& uita morali cōmēdat se a probitate:si referamus ad uim mētis cōmēdat se a doctrina & eloquētia.Rursus ītelligamus uenas ꝓprie significare meatus illos:& ueluti fistulas p quas sanguis spiritusq; ad uarias corporis ptes labunt̃:dictas q p illas ueniat sanguis spūsue: Sed ēt uenas dicimus meatus subterraneos:per quos aquæ manāt. Dicitur ꝑterea uena in saxis Oui. Quæ mō uena fuit sub eodē noīe mansit.Dicit̃ ēt in metallis.Idē protinus irrūpit uene peioris in æuū.Oē nefas:& Iuue.Accepimus tenue argentū uenæq; secūdæ.Postremo p quādā trāslationē dicimus in dicēdo bonā hēe uenā eos ī qb⁹ copiosior ornatiorq; stilus sit.idē At uatē ægregiū:cui nō sit publica uēa:ergo bēigna uena .i.liberalis abūdansq; uena in dicēdo.Contra malignus sterilis erit. Vir.Difficiles primū terræ collesq; maligni.Vel benigna uena quasi mitior & benifica in uita & moribus. Pauperēq; diues.q.d. pp fidē: & ingeniū potētiores meā expetūt amicijā. Nil supra:nihil ultra.Est.n.aduerbiū:& nō ꝑpositio. Deos lacesso.q.d.impudēter peto:Nā qbus satis ē:& adhuc plura reqrunt ii uident̃ deos lacessere:& irritare:qñ ꝑcibus eos fatigāt.

Potentē amicū.s.ipm mecœnatē. Largiora.i.ampliora q̃ illa q̃ eā largiter dedit: in quo loco:& suā modestiam ostendit:& amici copiosam liberalitatē extollit. Flagito:nā flagitatio potius q̃ petitio uidet̃:cū plura q̃ opus sit interrogamus.Tu uero ī superioribus reqre qd sit flagitare. Satis btūs:satis diues. Vnicis sabinis:sibi a mecœnate dono datis. Trudit̃ dies die:nā ut undā ātecedētē subseqns unda trudit.i.impellit:sic diē dies urget. Et nouæ.l.p.in.Nā breui tpe fit pleniluniū:& paulopost ita decrescit: ut nusq̃ appareat: & iterisse uideat̃. Per hæc aūt demōstrat uelocitatē:& breuitatē tpis. Tu lo.m.s.Stulticia sūma ē:ut circa mortē tu pares ædificare. Locas.m.s.das mercedē illis q tibi secent. Nā secant̃ marmora in subtiliores tabulas serris non dentatis iniecta aqua:& harena:sed inter omnes harenas æthyopica in secādo marmore romæ laudabat̃ teste pli. qm̃ reliquis utilior esset.Nec sine ratione dixit marmora:nā non solū ædificat quo tpē domo nō eget:sed etiā luxum adhibet in edificādo. Sepulchri.i.mortis. Vrges sūmouere:instas fabris:ut submoueant..i. ad ulteriora protēdant. Maris strepentis.i.qd obstrepit bais suo sonitu.Snia est:quod iactis molibus & fundamentis in mare in eo ædificet.Vnde & mare propellit̃:& littus extēditur.Hinc Sal.nā qd ego illa cōmemorē q̃ nisi illis q uidere nemini credibilia sunt a priuatis cōpluribus subuersos eē mōtes:& maria ꝯstrata.Et alibi illis diuitias supare:quas profundūt in extruēdo mari:& mōtibus coequandis. Baiæ:celebratissimus locus fuit tum sua amœnitate tū aquaꝝ calidaꝝ uoluptate:& salubritate:& ab illis sinus baianus qui hinc misceno mō

te:illic puteolis claudit. Baiæ a baio ulyssis socio illic sepulto dictæ suntin᷑ baiulas dictas uoluit seruius quasi baaulas.i.τον βοων ταυ αυλαυ.i.boũ stabula.illic.n.Hercules armenta:quæ abduxerat ex hispania:habuit nã & uia herculea ibi erat. Propertius. Et sonat herculeo strata labore uia. Sunt q dicant lingua antiqua latina baias oẽs portus esse appellatos:qm̃ inde merces baiulent. Ripa conti.ripa fluuiorũ est:sed posuit ꝑ littore. Cõtinente.i.qđ in cõtinẽti positũ est. Appellamus.n.continentẽ terrã:q neq; insula neq; isthmos sitiut est Italia.insulã uero quæ undiq; sit mari circũdata:ut sicilia:sardinia:& huiõ:ad q̃s accedere:nisi mari nõ possumus. Isthmos autem ita undiq; mari cingitur:ut tñ in aliqua parte continenti iungatur. Summa & stultissima luxuria cũ agri tui propagent per amplũ spaciũ usq; ad littus:tu ueluti naturæ uim afferẽs uelis in mari ædificare:& quod mare fuerat in terrã cõuertere. Hoc cũ Lucullus factitasset a pompeio Xerxes togatus appellatus est. Agri ter.auellendo terminos q sunt inter te:& uicinũ defraudas illũ suo agro. Vñ ille cogit migrare ex antiquo agro:& exportare dõestica sacra. Paternos de.i.suos lares q locus mouet misericordiã. Sic Virg. Sacra suosq; tibi cõmendat troia penates. Et uxor & ui:oĩa hæc hñt cõmiserationem. Nã durũ est alicui pelli e suis sedibus:durius si antiquæ sunt:& illic habeat domiciliũ:durissimũ si sit sibi uxor atq; liberi. Quid ergo erit:si sint sordidi.i.ob pauptatẽ squallidi:& neglecti:nã diuiti facile ẽ mutare sedes:& noua sibi domicilia parare. Pauper ãt priuatus suo tenui pñmõio qũo hæc poterit?

Nulla certior tamen
 Rapacis orci fine destinata
Aula diuitem manet
 Herũ. quid ultra tẽdis? æqua tellus
Pauperi recluditur:
 Regumq; pueris. nec satelles orci
Callidum promethea
 Reuexit auro captus/hic superbũ
Tantalum/atq; tantali
 Genus coercet. hic leuare functum
Pauperem laboribus
 Vocatus/atque non uocatus audit.

CANTO. Nulla certior.sensus est quãuis diues auarus multa possideat:& sine fine exoptet. Attamẽ ei nulla dom⁹ certior est plutonia domo:illic.n.morabit in perpetuum. Rapacis orci.i.plutonis oẽs ad se rapientis. Fine destinata:cõstituta sine hominibus omnibus:illuc.n.traducimur cuncti. Pueris:filiis. Satelles orci:charon portitor intelligitur. Callidum promethea:de hoc uideto in ode.iii.lib.i.callidum aũt inquit:qm̃ prometheus dici põt prouidens uel prudens: prometheo uero prouideo:de quo etiam uideto in ode.xvi.li.i. Reuexit stigia:uidelicet cymba. Tantalum:de hoc latius supra. Tantali genus:utputa niobẽ atreum:& tyestẽ:de quibus late superius. Hic leuare. Ordo est. hic charon uocatus atq; nõ uocatus audit leuare pauperem functum laboribus.i.qui laboriosam uitam habuerat.morte.n.media pauper laboribus:& curis omnibus alleuiatur.

ACR. Nulla.c.t.ordo nulla aula manet diuitem herũ certior destinata fine rapacis orci.i.nulla domus expectet diuitẽ dñm q certior sit destinata fine rapacis orci eaque:ui tollit:ac si diceret. Quãuis serius ocyusue cũcta fluãt:sunt tñ q̃ semp mãsuræ referantur:ut roma:sed nulla dom⁹ certior se credat rapiẽdã:& dissipãdã, fine rapacis orci:q̃ꝗ; diuitem continet dñm dño abstracta proximi. Aequa.t. supertuacue dixit minoris fortũæ hoibus fines iuadi uel diuitiarũ moles ꝯgeri:dũ par sit oĩbus sepulchri mẽsura. uñ & Iuue. Mors sola testat hominũ corpuscula. Paupi.ꝑ filiis ut ne pueri nec tanta ais. Nec satel.o.c.p.oñdit nullis muneribus flectẽdos manes:ut remeare possit q̃libet ab inferis. Hic leua.f.ordo ẽ:hic uocat⁹ atq; nõ uocatus audit leuare pauperẽ functũ laboribus. Audit:bñ audit. qa mors ut necessitas ẽ ita ꝑpetua ẽ reqes laborũ.

POR. Nulla.c.t.r.o.f.d.a.d.m.h. Licet inqt o diues hẽas qđ optas scito tñ nihil tibi ꝑpriũ eẽ magis q̃ mortẽ:illa.n.q̃ possident tꝑalia sunt:& ad mors ꝑpetua ẽ. Regũq;.p.n.s.o.pueris ꝑ filiis positũ. Regũ aũt significat oẽs:& diuites:& paupes pari mortalitatis cõditioni subiectos esse:& iccirco nõ magnope appetendos esse honores nec diuitias. Hic leuare.f.p.l.u.a.a. uelle uidet quia mors necessitas ẽ:ita tñ requies perpetua laborũ.

CHRI. Nulla.t.c.ordo est.quis assiduo ædificet.& alienos sibi rapiat agros:tñ nulla aula manet.i.expetat diuitẽ herum certior fine destinata orci.i.morte inferni:q hoibus oĩbus destinata est. Rapacis: qui oĩa rapit:Nam oẽs ad inferos rapiunt. Quid.u.t.quid plura queris:qñ tellus se æquã ꝑbet: & recludit.i.aperitur ita pauperi:& regibus. Nec sa.or.satellites proprie ii sunt:q ad alicuius regis custodiam ponuntur:hic uero charonem intellige:q ingressum inferorũ obseruans aias sua cymba trãsuehit:trãsuectasq; nunq̃ reuehit:ut poetæ fingunt:Quæ fabula profundã cõtinet allegoriã:ut nos in nostris uirgilianis allegoriis:& in iis q̃ in Danthẽ scripsimus qua potuimus doctrina expssimus. Nec sa.or.satisfacit tacitæ inquisitioni. Nã diceret qspiam si diuitiis nõ uitari potest mors:poterũt fortasse qui iã mortui sunt se ab inferis suis diuitiis redimere. Sed hoc falsum est:cũ nullo auro charon corruptus sinat quos hic noiat reuehere uoluerit. Non ergo fauet diuitibus qui eũ fœliciter uiuant ad uitam redire cupiunt. Sed fauet pauperi:qui cũ uitam infœlicem egerit.tandẽ ipm morte a tantis curis:& laboribus liberat. Callidũ pr.nã non ualet sua astutia illũ decipere:aut saltẽ psuadere.

Argumentum. ODES.XIX.

Ode.xix. tricolos tetrastrophos de baccho & eius laudibus.

BAcchũ in remotis carmina rupibus
Vidi docentem/credite posteri:
Nymphasq; discentis/& aures
Capripedum satyrorum acutas

CANT. Fatet Hora.in secessu uidisse bacchũ docentẽ carmina musas discẽtes:satyros quoq; attẽtos: inde ipsius:bacchi gesta:& laudes celebrat. Mac.aũt li.i.saty. scri. Arist.musis argumẽtis asseuerare apollinẽ & liberũ pẽem unũ eũdẽq; deũ eẽ: de libero aũt & musis uideto lati⁹ in ode.xxxii.li.i. Bacchũ in remotis:ode ẽ sibi sonæ. Nymphas.i.musas. Satyrorũ. Dio.lib.i.scr.osirimq ẽt Dio.dictus ẽ secũ hũisse in castris satyros ad cãtũ & ai remissionẽ aptos. Satyrorũ:satyrus aial ẽ qđte

Euoe recenti mens trepidat metu:
Plenoq; bacchi pectore turbidum
Lætatur/euoe parce liber:
Parce graui metuende thyrso.
Fas peruicaces est mihi thyadas:
Viniq; fontem/lactis & uberes
Cantare riuos/atq; truncis
Lapsa cauis iterare mella.
Fas & beatæ coniugis additum
Stellis honorem/tectaq; penthei
Disiecta non leni ruina.
Thracis & exitium lycurgi.
Tu flectis amnes/tu mare barbarū:
Tu separatis uuidus in iugis
Nodo coerces uiperino
Bistonidum sine fraude crines:
Tu cum parentis regna per arduum
Cohors gigantum scanderet impia:
Rœthum retorsisti leonis
Vnguibus/horribiliq; mala:
Quaquam choreis aptior/& iocis:
Ludoq; dictus/non sat idoneus
Pugnæ ferebaris/sed idem
Pacis eras/mediusq; belli.
Te uidit insons cerberus aureo
Cornu decorum/leniter atterens
Caudam/& recedentis trilingui
Ore pedes/tetigitq; cura.

ste solino de hoibus nihil aliud pfert q̄ figurā.Hiero.i uita Pau/
li scribit beato Antonio apparuisse homunculū aduncis narib⁹
& frōte cornib⁹ aspa cui extrema corporis in capraꝝ pedes de
ficiebāt:q iterrogatus qs esset rńdit se mortalē eē unū ex acolis
heremi quos delusa gētilitas faunos satyrosq;:& icubos colit.
Euoe:uox græca & bacchātiū ē caret aspiratōe:ut aiūt. Metu: Euoe
numia.n.terrorē quēdā incutiūt sui pñtia. Pleno bacchi pecto
re.Se afflatū diuino bacchi spū indicat. Turbidū:pro turbidæ:
mēs.n.trepidabat. Parce: liber tanq̄ indignus fuerit uidisse nu
mē ueniā orat. Fas:licet exponas nō aliter:uult.n.pbare se indi
gnū minime eē numē uidisse:eiusq; mysteria celebrare. se indi/
gnū minie eē numē uidisse:eiusq; misteria celebrare. Peruica
ces.i.pteruas & uagātes ac discurrētes. Thyadas.i.bacchas.θυσ Thyo
.n.sacrificio ē occido:iperū facto:excito festino. Vini fontē:scri dionisii
būt Diony.uitis reptorē:uiniq; cōficiēdi rōnem:& fructuū in lō inuenta
giorē usum seruādoꝝ curā:& modū docuisse. Auctor ē Diony.
li.yi. Lactis riuos:scri.Acrō in spelūcis Diony.uino melle:& la/
cte olim sacrificari. Iterare:repetere. Trūcis lapsa flauaq; de ui
ridi stillabāt ilice mella.inqt Oui. Cōiugis honorē.Coronam
Ariadnes itelligit:a libero pńe iter sydera collocatā cū Ariadna
libero nuberet:hāc primū muneri accepisse ab uenere scribit igi ariadne
nusicū oēs dii in eius nuptias dona cōferrēt:hēt āt stellas nouē corona
in rotūdo dispositas. De qua corona latius diximus lib.i.geor. Penthe
ibi Gnosiaq; ardētis decedat stella coronæ. Pēthei:πενθέω lu/ us
geo significat πένθος uero luctus dr.ide pētheus fuit.n. uisus
aper a mre:& materteris laniatus.Cū bacchi sacra phiberet:de
quo late Oui.li.iii.met.Diodo.li.iiii.scri.Diony. sustulisse oēs ī̄
pios q ī orbe erāt:sed maxie pētheū:& lycurgū. Thracis lycur
gi.is thraciæ rex aduertēs uini cā in mores multa ɔmitti abscin
di iussit uineta:itaq; Diony. iracūdia p furorē sua cura amputa
uitne Acrō ait Diodo.uero li.i.scribit Osirim q idem & Diony.
per hellespontū in europā transeuntē in Tracia lycurgū barba
rorum regē sibi obsistentē peremisse:Seruius aūt abstemiū fuis
se asserit.Home.uero inducit lib.yi.elia. Glauco Diomedē ita di
cere:q; si deus es certiorē me fac.Nā non est mihi snia pugnare
cū diis ut lycurg⁹ Dryātis filius fecit:fortis alioq uir. Sed postq̄
cū supis cōtendēdū sibi putauit nec diu postea uixit.is.n.aliqñ
apud sacrū mōtē nyse nactus.tumulētas Bacchi comites:eas ē isecut⁹.Nec ut bacchas eeueritus sed ut uaccas
urgēs:put quāq; furioso cursu asseqbat' stimulo pūgebat:& oēs hūi abiicere thyrsos coegit.Bacchus quoq; ti/
more pterritus imāi cū clamore urgētē lycurgū quū aliter uitare nō posset ī maritimis fluctib⁹se addidit:quē
pauidū exaiatū tremētē nec adhuc securꝝ.Thetis i suū sinū recepit. Ea pp dii īmortales i lycurgū uæhemēter
irati sūt.Eūq; saturni⁹ iuppiter ppetua cæcitate affecit:nec ita multo post extict⁹ ē diis oib⁹ ipsi īfensisq; mor
talis cū imortalib⁹ dimicasset. Tu fle.am.bar.s.p quos terraꝝ pplos īdicat:p mare āt ī ī̄ulas. Flectis:dōas.me
thaphora.n.ē tracta ab aurigis. Barbaꝝ:idicū itelligit. Vuid⁹:hūid⁹:& uio madid⁹. Separatis iugis:mōtib⁹se
motis. Sine fra.sine cultu & cōpositiōe:uel sine dolo:& sine nocumēto aliquo.Serpēs.n.capiti circūdat⁹ nō
mordebat. Nodo uipino:sacrificabāt qppe baccho bistōides.i.traces crinib⁹solutis:āgues & i capite: & i māi
b⁹gestātes ut porphyrio scr.hoc igī pacto itelligerē coerces cries nodo uipino:q; ille solutos cries i capite ser
pēte circūdato ɔstrigerēt. Bistōides.i.thraces mulieres.Bistōis.n.thracia dcā ē a bistōe regeut scr. La.li.ii.th. bistonis
Cohors gi.Osiris q ēt Dio.dict⁹ ē:ut scr.Dio.li.i.Gigātes deuicit:cū ioui Osiridiq; & diis bellū itulisset. Leo/ Diony/
nis ungui.Acrō scr.quū dū bellū cū gigātib⁹ gereret:ēt bacchū in leonē ɔuersum occidisse gigātē:qđ hoc loco & sius
ipse Hora.idicat. Choreis aptior:ferūt Diony.Semele natū delitiis deditū fuisse molli corpe.At pcæteris de bacch⁹
coro:uoluptatib⁹isup uenereis idulgētē i exercitū mulieꝝ copiā circūduxisse armatā hastis thirso iuolutis.au in gigā/
ctor ē Dio.li.y. Pacis eras mediusq; belli.i.tā pacis q̄ belli potēs.Mac.li.i.sat.scri.q; hic liber pr̄ belloꝝ potens p tes
bat' q; eū primū ediderūt auctorē triūphi. Insons:inocens tibi.s. Aureo cornu:decoꝝ dī Dio.pp īgēii acumē Diony/
pri⁹boues ad iugū iūxisse eorūq; opa frugē iacta semia reddidisse:q̄ ex re illū cū cornib⁹ finxerūt:qđ Dio.li.y. sii for/
edocet.Fest⁹ ꝟo ait.Cornua liberi pris simulachro adduntq̄ inuētorē uini dñt: eo q; hoies nimio uio truces ma
fiāt. Lēiter:suauiter. Atterēs:p humū trahēs. Te.u.i.c.liber iferos adiitq;a ipetrarat ab ioue: ut semelē mrem Bacchi
ACR. Bacchū i.r.hac ode idicat a se uisū libeꝝ prem i secretis (ide reduceret q̄ & reduxit auct.i hoc ē igi. cornua
n eorib⁹carmia docētē:& q̄si pturbat⁹his uisis exclamat:uelut pñtiā numis sētiēs euoe. Ordo ē:uidi bacchū liber pr̄
docētē carmia i remotis rupib⁹:& uidi nymphas discētes:& acutas aures capripedū satyroꝝ. Capri.s.panas ad infe/
dixit capraꝝ pedes hñtes. Acutas:& ad audiēdū:& ad ipsaꝝ auriū figurā. Credite.p.i.ēt uos credite:q uēturi ros
estis talia dicēti. Nymphas:musas:nā qdā uolūt ipm solē:ipm apollinē:ipm Dio. nā ut illi nouē sacratæ sūt
musæ:ita soli nouē circuli:& Dio.silr chor⁹bacchaꝝ.Mō tñ pro musis nymphas. Vir. Nymphæ noster amor
libethrides aut mihi carmē.Quale meo codro ɔcedite. Turbidū.turbida mēs lætat'. Parce.g.m.thirso:frōde

ut uelut turbatā oñderet mētē putat sibi īfesto thirso deū īminere:graui āt dixit pnitioso:ut ipse sup.⁹Grauef
q; pricipū amicitias. Fas:nō significat nec licet:sed possibile ē:uult.n.,pbare se deo nō īdignū eē ministeriisq;
eius q̄ ad sacra eius ptinēt sufficere cātādis. Peruicaces:,pteruas pp bacchātiū discursus:& saltus. Thyadas:
bacchas:dixit a sacrificio uelut theadas:theon græci deū:ita & sacrificiū uocauere. Atq;.t.l.c.i.ex ītegro cāta
re:& repetere:uel certe māere facere:uel iteꝝ tollere.Vir.& duræ.q.s.r.m.iō aūt sacra cōmemorauit poeta qa i
spelūcis Diony.uio & melle & lacte sacrificabāt. Beatæ cōiugis additū stellis honorē.Ariadnē in honorem
Diony.cōmemorat inter sidera collocatā q̄ corona dr̄ data ardēs a Vulcano:ut Gnosiaq; ardētis decebat stel
la coronæ. Tectaq; pen.in qbus pentheus captiuū libeꝝ pr̄em uinctū recluserat:ob quā cām bacchaꝝ furore
discerptus ē:uel certe nota fabula eius:& agaues mr̄is. Thracis & exitiū lycurgi:lycurg⁹ legū lator cū uideret
p uini temulētiā ī mores multa ꝯmitti abscidi iussit uineta:pp hoc iracūdia Diony.p furorē crura sua ampu
tauit:& iō ad laudē numinis posuit sumptū de inimico suppliciū. Tu fle.domas siue supas tanq̄ eoꝝ cursus
declinās:aut qa gētes multas subegit:& p amnes uoluit ītelligi terras. Aut fle.p gyras:qa & Diony.nili fontē
sicut hercules q̄siuit:aut uero qa uino eius īmiscent̄ aquę:& ad suauiorē usū flectūt̄. Mare bar.indicū qa idos
Diony.supauit:barbaꝝ āt.p sæuo ac uiolēto pp subitas tēpestates. Sepatis in iu.secretis ac remotis. Vuidus:
uino madidus. Bistonidū:bistonides thraces sunt mulieres:q̄ in liberi pr̄is sacris bacchari cōsueuerūt āgues
gestātes in capite. Sine fraude:sine cōpositiōe q comi nō poterāt:ut potē:ipini. Rhetū retorsisti: rhetū.n.
gigantē in leonē cōuersus occiderat Diony. Te uidit in.nō semp:sed tūc insons.cū nocere nō potuit. Hor
ribiliq; mala:maxilla metuēdus:ut Vir.Malæ texere.l.t.d.al. Cornu decoꝝ:Libero cornua nōnulli assignāt
qm̄ uinolentia,pteruitatē:& cōtumaciā cōsueuit augere. Et.r.Ordo ē.& tetigit pedes:& crura recedētis. Tri/
lingui ore:dicitur.n.Diony.& apud inferos regnasse:ut etiam ipsi ita ut dianæ triplex daretur potestas.

¶POR. Bacchū in.r.Hac ode īdicat a se uisum libeꝝ pr̄em i nemorib⁹ carmia docētē:& q̄si pturbatus iis q̄
audierat exclamat. Euoe aures.c.s.a.Acutas satyroꝝ aures:nō audiēdum tm̄ referēdas dixit: sed ēt ad figu/
rā coꝝ:nā sic uidemus,satyros fingi oblongas aures acutasq; hn̄tes. Lætatur euoe:metuit trepidat sacræ sa
gittæ pturbatū significat:& mira energia totus hic loc⁹explicatur. Plenoq;.b.p.t.euoe.r.mēs.t.metu.p.pecto
re.b.c.& ē bōus sensus.uiso.n.deo qs nō pturbet̄:licet gaudeat.& bn̄ repetitū heuhoe q̄si incitamēto mētis ad
hāc exclamationē īstigāte. Parce li.p.g.m.t.bn̄ hæc dicunt̄ ab eo q p ipsā mētis pturbationē putet sibi infesto
thyrso deū īminere. Fas.p.ē.m.t.fas.ē nūc nō significat licet sed possibile uult.n.,pbare se deo nō īdignū esse
mysteriis eius cū sufficiat cātādis his q̄ ad sacra eius ptineāt. Iterare.m.ex ītegro cātare ac repetere fas ē. Et
bea.c.a.s.Ariadnes coronā significat:quā liber īter sydera collocauit:pētheū uictū recluserat q ob hāc cām ful
mie ictus ē. Exitiū ly.hic q uites excidisset furore sibi a libero iniecto:crura sibi falce amputauit. Tu.m.b.bar
baꝝ.p sæuo ac uiolēto pp subiectas tēpestates dixit:flectis āt ex supiore hic quoq; audiēdo. Vuidus:iugis ma
didus.s.pp uinū. Nodo coer.u.s.f.c.Bistonides thraces sunt q̄ cū i sacris liberi pr̄is crinib⁹solutis uersant̄:an
gues:& i capite:& i māib⁹gestāt. Sine.f.aut sine noxa aut sine iniuria ītelligēdū. Tu fle.a.,p eo qđ ē domas
positū ē tāq̄ decursus eoꝝ declinet quo uelit an qa multas terras subegit an uero qa mūeri eius miscent̄:& in
suauiorē usum flectunt̄. Tu.s.u.in iugis sepatis:secretis ac remotis nūc significat. Rhetū.r.l.u.&.h.m.sic dr̄
illud apud Virg.Maculis quē thracius albis Portat equus.Bicolor maculis: sed idē pacis erat mediusq; belli,
hoc ē tā belli q̄ pacis potēs. Te uidit.i.c.nō semp insons:sed tibi īsons.i.q nocere nō potuit. Aureo cornu de
coꝝ.Cornua libero patri:& nōnulli alıis assignant̄:qm̄.s.uiolentia,pteruitatē:& cōtumaciā addere solet q̄ per
cornua significatur.Leniter atterens caudā:suauiter ut solent dominis canes facere blandientes.

¶CHRI. Bacchū.in remotis carmia rupib⁹.In tutela bacchi eē poetas nemo ambigit.Vnde & hædera coro
nant̄ poetæ:q̄ frōdes illi sacræ sunt Vir.Hāc quoq; sine tpa circū īter uictrices hæderā tibi serpe lauros.Et Lu/
canus.Nec si te pectore uatē Accipiā cyrrhea uelim secreta mouētē Sollicitare deū:bacchūq; auertere nysa.Er
go se bacchū uidisse carmia docētē testat̄:& eius numie plenus exclamat. Bacchū: hūc deū eundē eē quē so
lem Macr.multis argumētationibus oñdit. In re.r.nā secreta nemoꝝ:& bacchi sacris: & poetis ēt apta sunt.
Quod oñdit Iuue.Cū desertis aganipes Vallibus esuriēs miraret i atria clio.Optie ergo i remotis.r.Et qa bac
chus ē:& qa poetas docet. Nymphas.d.p musis posuit.Sic Virg.Nymphæ noster amor lebetrides.Bacchū
igit̄ si idē & Apollo ē recte musis attribuit. Aures acu.dixit acutas:uel ut exprimeret formā auriū:q̄ cū in sa/
tyris caprinæ sint acutiores illis surgūt q̄ hoi:uel acutas.i.acuti auditus:ut oñdat illos attēte audisse.Sunt aūt
satyri:& ipsi ī bacchi tutela.Oui.Tu biiugū īsignia frēis Colla primis lyncū bacche satyriq; sequunt̄. Euoe:
uocē sibi dat q̄ bacchātes furore plenæ uti cōsueuerūt. Recenti metu: nā nup uiderat. Metu:,p religione q̄
horrorē icutit.Vir.Sacra comā multosq; metu seruata p annos. Lætat̄ tur.atq lætitia cūcta serenat:& a tur/
batiōe remouet.Sed uoluit oñdere qđ solet euenire in religiōe.Nam & si illa lætemur nō fit tn̄ sine horrore.
Thyrso:hasta pampinis inuoluta utebant̄ i sacris bacchi:eāq; thyrsum nūcupabāt. Thyadas:bacchi sacerdo
tes ab eo quod est θύειν.i.furere. Peruicaces:q̄ nullo pudore īpedite pagunt rē.Alii dicūt puicaces.i. ueloces.
Viniq; fon.ait Diodo.apud theias natū bacchū ibiq; fontē esse: e quo ppemō uinū manat. Vberes ri.la.poe
tice dixit.Sic Vir.Ipse lacte domū referēt distēta capellæ Vbera Ait aūt Acrō:iccirco hoc dictū:qa i spelūcis ui
no melle:& lacte Diony.sacrificabāt.At Hora.quasi aurea sæcula i hoc deo describit:de qb⁹ poeta. Flumia iā
lactis iā flumia nectaris ibāt.Flauaq; de uiridi stillabāt ilice mella. Cōiugis:Ariadnæ:hæc ex mioe nata The
seū quē ei⁹amore capta a miotauro liberauerat: idiā uel nassum usq; īsulā secuta ē:sed ei cū l,pfundiorē som/
nū,plapsa illū enauigātē nō sentiret:neq; ab eo excitaret̄:ac mox desertā se cognosceret:ppeaq; luctu atq; eiu.
latu oīa littora repleret:affuit p̄stoj bacch⁹q mulierē miserat⁹ eā in ꝯiugē assumpsit.Eratosthenes āt q creticā
scripsit:ait liberū patrē ad minoa uenisse:ut Ariadnā uxorē duceret: & coronā puellæ dono dedisset a Vulca/
no auro gēmisq; fabricatā:q̄ eo fulgore splēdebat:ut Theseum e labyrintho liberaret. Hæc corona quā græci
stephanō appellāt:cū deinde in dian siue nassum īsulā utriq; uenissent coelo affixa ē.Hēt stellas octo:ut refert

iginiusquaꝝ tres sunt splẽdidæ ad caput arcturi. Tectaq; pen. Filiæ Cadmi fuere semele: ex qua Bacchũ iuppiter suscepit. Autonoe q̃ Atheonẽ pepit: ino Learchũ & Melicertæ mr̃. Et agaue q̃ ex Echione uiro suo peperit Pẽtheũ: hic thebis regnãs Baccho sacra fieri ꝓhibebat. At iratus deus eũ furorẽ: & mr̃i & materteris iniecit: ut uenientẽ pentheũ aprũ crederẽt: ꝓpeaq; iterficerẽt. Leõtius hũc uirũ Abstemiũ fuisse tradit: & a mr̃e materterisq; temulẽtis ꝙ illaꝝ ebrietatẽ coercere temptaret interẽptũ: & eius domũ dirutã. Lycurgi. Ex Onone cuius fabulã paulo supra audisti: natus Hyppologus ẽ: & ex hyppologo Dryas q hũc Lycurgũ thraciæ regẽ gẽuit. Hic: ut ait Home. cũ bacchi nutrices india isula latentes inseq̃ret̃ & eo timore Bacchus ipse in mare fugisset: deoꝝ odiũ in se cõuertit: & ab illis ẽ oculis priuatus. Ser. aũt refert hunc bacchi cõtemptorẽ fuisse: & dũ illius uites iniuriose cedere parat sibi crura amputasse. Lactan. uero illũ thraciæ regẽ affirmat: & a Baccho in mare ꝑcipitatũ: ꝙ primũ aquã uino admiscuerit. Sunt q referãt i morbũ crurũ icidisse: qm̃ a uino abstineret. Alii cõtra. Nã dñt ex nimia temulẽtia hãc sibi calamitatẽ ꝑuenisse ex humore salso. Vñ fictũ sit ꝙ in mare fuerit ꝑcipitatus: De his Oui. penthea tu iactas bipenniferũq; lycurgũ. Tu flectis am. ad te amandũ: & allegorice demõstrat illũ aquam uio demulcere. Mare bar. ꝑ barbarica duritia posuit: uel tribuit huic q̃ sunt ægyptii bacchiq̃ dñt uniuersam indiã subiugasse ergo mare barbaꝝ. i. indicũ. Oui. Oriẽs tibi uictus adusq; Decolor extremo q̃ cingit̃ india gãge. Vuidus. q. d. uinolẽt⁹. Nã ut humidũ dicimus qd' externe humorẽ hẽt: sic uuidũ id qd' interne hẽt humorẽ. Hinc dicta ẽ uua q̃si uuida. Iugis. r. quia in remotis: ac desertis mõtibus sua sacra agebant̃. Atq; simul inuit uites cõmodius in locis editis seri. Hinc Vir. Bacchus amat collẽs. Bistõidũ: de sacris bacchii ubi id res postulauit dictũ ẽ abunde. Quod aũt in hoc loco de crinibus: & de uiperis dicit intelligẽdũ puto has barbaras mulieres ad colligãdos crines uittaꝝ loco adhibuisse angues: q̃ ligarẽt: & cõercerent illaꝝ crines sine fraude. i. sine nocumẽto. Nã pro miraculo põit ꝙ mulieres serpẽtib⁹ loco uittaꝝ uterent̃: sed bacchi uolũtas erat: ut serpẽtes mulieribus fideliter seruirẽt. Acrõ aũt rẽ mõstruosam põit. s. ꝙ bistonides hẽrent angues i capite loco crinũ tanq̃ furiæ: & põit sine fraude. i. sine cõptu: & ornatu: ut poetæ: qm̃ comati nõ possent crines q uipini essent. Veꝝ ego tale mõstrũ a poeta poni nõ puto: ut humana corpa fœminaꝝ angues ꝓ serpẽtibus hẽrent: sed potius suos crines uiperis alligarent: & tunc erit sine fraude. i. sine noxa: ut sit sn̄s: iubet bacchus bistonidas sine timore ulcite crines uiperis: neq; decipiunt̃ illæ. Tu cũpa. Nã ꝙ conuersus in leonẽ rhœtũ gigãtẽ interemerit dcm̃ est. Dictus: existimatus. Iocis q sunt in uerbis. Et lu. q ẽ in re. Nõ sat. pro satis. Idoneus: aptus q̃si iõ natus uel ad id natus. Nã q alicui rei aptus ẽ: & ad id: & pp id natus uidet̃. Sed idẽ mira laus: ꝙ idẽ medius sit pacis: & belli. i. sc utriq; rei cõem ꝓbeat. Te ui. inf. nã cum idẽ bacchus sit: & sol eandẽ triplicem ꝑtãtem habebit quã in supioribus Apollini tribuimus. Ergo & apud inferos fuit. Insons: inoxius. Cerberus: hũc canẽ Plutonis eẽ uolũt. Quẽ Hesio. ait natũ ex Thyphone & Aechidna: & dat illi centũ capita. Alii tricipitẽ esse uolũt. De quo nos multa allegorice in. iiii. li. nraꝝ camaldulẽsiũ disputationũ rettulimus. Aureo cor. i. pulchris cornib⁹. Nã & cornua suo capiti dari: & quare denturiã ni fallor: audisti. Leniter atterens. c. leui motu caudã percutiens. quod faciunt canes cũ nobis applaudent: & terigit pedes: & crura tu recedentis scilicet eum ad superos inde redires. Ore trilingui: idest tribus linguis: quæ & triplici essent ore.

Ode. xx. tricolos tetrastrophos de sua immortalitate.

Non usitata nec tenui ferar
Pẽna biformis ꝑ liq̃dũ æthera
Vates/neq; in terris morabor
Longius/inuidiaq; maior
Vrbes relinquam. non ego pauperum
Sanguis parẽtum/non ego/quẽ uocas
Dilecte/mecœnas obibo:
Nec stygia cohibebor unda.
Iam iam residunt cruribus asperæ
Pelles/& album mutor in alitem
Superne/nascunturq; leues
Per digitos/humerosq; plumæ.
Iam dædaleo ocior icaro
Visam gementis littora bosphori:
Syrteisq; getulas canorus
Ales/hyperboricosq; campos.
Me colchus/& qui dissimulat metum
Marsæ cohortis dacus/& ultimi
Noscent geloni/me peritus

Argumentum. Odes. XX.

CANT. Oñdit se uerti in Cygnũ auẽ canorã: suaq; carmina totũ orbẽ aditura. Renuit itaq; nenias: & funeris laudes: supuacuosq; sepulchri honores: eius. n. carmina ꝑpetuã sibi laudẽ: & memoriã ꝓbebunt: hinc imortalis erit. Nõ usitata. n. t. f. Ode est similis nonæ: ẽ aũt ordo. Vates: ego biformis ferar ꝑ liq̃dum æthæra pẽna nõ usitata nec tenui. Nõ usitata pẽna: nõ. n. uolauerat prius: per id aũt eius famã itelligit. Vel nõ usitata pẽna. i. lyricis uersib⁹ qb⁹ adhuc latini nõ usi fuerãt uti & ipse. Nec tenui penna. i. nec tenui fama: uel nec tenui: & humili carmine. Biformis: uates uel qa lyrica scripsit: & hexametra: uel qa hõ erat: & nũc cygnus. Neq; in terris morabor: hoc ait qa dixerat: ferar ꝑ liq̃dum æthæra. Inuidia. m. sp q̃ppe maiorib⁹ iuidet̃: hic iuidi minoris sunt cõditiõis. Nõ ego. p. oñdit se nullo pacto mortalẽ fore. Est ãt ordo. Nõ obibo ego sanguis paupeꝝ parẽtũ. Nõ obibo ego quẽ tu Mecœnas uocas dilecte: potes & dilecte Mecœnas dicet. Cohibebor: coercebor: ut alii quoq; nulla fama supstes. Residũt: hærescũt. Aspæ q̃les. s. cyguorũ sunt. Mutor i alitẽ. se i cygnũ mutari dicit nõ ab re: bõus. n. poeta Cygno canoro cõparat̃ sicut malus anseri obstrepẽti. Supne. i. in pte superiori: sicut. n. crura sic manus & humeri pẽnis uelabant̃ ẽ aũt periphrasis alaꝝ. Dædaleo ocyor icaro: hic nulla sit synalempha: tradũt aũt fabulæ Dædalũ & icarũ fabricatis alis euolasse: icaꝝ rñ cecidisse solutis alis calore solis de quo lege i Iuue. sat. i. latius. Ocyor: ꝑ id idicat se nõ casuꝝ: ut icarus cecidit. Visã inuit se totũ orbẽ suis carminib⁹ adituꝝ. Gemẽtis: sonãtis & fremẽtis. Bosphori: angusti maris apud thraciã: lege lati⁹ ode. xiii. hui⁹ lib. Str. li. xii. scr. Bosphoꝝ eẽ apud

Discet hiber/rhodaniq; potor.
Absint inani funere neniæ:
Luctusq; turpes/& querimoniæ:
Compesce clamorem/ac sepulchri
Mitte superuacuos honores:

Byzantiũ mare angustũ. Syrtes ge.loca sunt ꝑiculosissima i mari libyco de qbus latius in Epodo nona. Getuli:aũt natio freqns
Getuli & multiplex iuxta libycũ mare est:ut docet Mela. Canorus.a.cy
hyper/ gnus intelligit͛. Hyporeos cãpos:hyporei icolũt ultra aqlonẽ
borei teste Solino.apud eos mũdi cardines eẽ creduntde qbus latius di
Colchi ximus li.iii.ge. Colchus:cholchica regio:& iberia sibi coniunctæ
Iberia sunt in põto ꝓuincia ad septẽtrionẽ de qbus Ptolo.lib.v. Marsæ
Daci co.i.itali exercit⁹. Dacus:diuidunt͛ daci a germãis danubio.ut scri.Tacitus:de qbus late Str.li.vii. Geloni ul
Iberia timi hi ppli sunt in scythia de qbus latius ode.x.huius libri. Iber pitus:iberia & hyspania eadẽ dr̃ut scri. Str.
hyspãia lib.iii.a priscis aũt uocabat͛ iberia tractus uniuersus extra rhodanũ.Iusti.itẽ li.ul.scri.hyspaniã ueteres ab ibero amne iberiã primũ:postea ab hyspalo hyspania cognominasse:ꝑterea iber iberis gentile nomẽ est.sunt.n.iberes gẽs ab iberis ꝓfecta q ultra armeniã habitãt.Luca.li.vi.ẽt ait.Si tibi durus iber aut si tibi terga dedisset.Pri/
Rhodãi scia.li.vi.id scri.de iberia aũt iũcta colchis multa Stra.li.xi. Rhodani potor.Rhodanus igẽs:fluui⁹ ẽ in Gallia apud lugdunũ.ubi Arar Rhodano cõmiscet͛:de quo multa Stra.li.iiii. Inani funere nihil mortuo ꝓfuturo.

Neniæ:ẽ nenia cãtus lugubris:& laus i funere honoratoꝝ uiroꝝ:latius dcm̃ ẽ ode.i.li.ii. Turpes turpitudinẽ iferẽtes. Supuacuos honores:ei⁹.n.carmia sibi honori accedẽt:hic supuacui eẽ uident͛ ei honores sepulchri.

¶ACR. Nõ usitata nec tenui ferar pẽna.allegoricos significat se in cygni figurã mutãdũ:& carmina sua totũ orbẽ impletura:uñ & se imortalẽ futuꝝ ꝓmittit:auis.n.i quã se trãsfigurãdũ dicit:canora ẽ:ut poetæ merito cõueniat:& apollini cõsecrata. Nõ usi.aũt ppea quia nõ uulgaria nec cõia scripsit:ordo ẽ.ego biformis uates ferar p liquidũ æthera nõ usitata nec tenui pẽna. Inuidiaq; maior ego q maior sum iuidia relinquã urbes. iuidia.n.maiorẽ se dicit:qa maiorib⁹ iuidet͛. Non ego pau.i.nõ ero ignobilis q putor humilib⁹ parẽtib⁹ natus.

Nõ ego.q.u.ordo ẽ.mecœnas nõ obibo ego quẽ uocas dilecte nec cohibebor stygia unda. Significat carmina nõ obire p q̃ æternitatẽ ipse mereat͛. Iã iã resi.iã se dicit in formã cygni trãsire. Syrtesq; ge.libycas.Virg. nũc ꝓmitte uires nũc aĩos qb⁹ i getulis syrtib⁹ usi. Visam.g.l.b.toto orbe se uulgãdũ ꝓmittit:ut ẽt pueniat ad barbaras natiões:nã p cõmemorationẽ gẽnũ oẽs terræ ptes designat. Hyporeos.c.thracios: hi ultra aqlõis flatus septẽtriõi subiacẽt:ut ẽ.Quin & hyporeo septẽ subiecta triõi Gẽs effræna uiꝝ. Marsæ.c.pro Italiæ militibus dixit:ut oñderet solos romanos dacis esse terrori. Rhodaniq;.p.hyspani & galli. Neniæ carmẽ funebre. Luctusq; tur.pp habitũ lugẽtiũ dixit. Supuacuos.h.supuacue.n.honorari.mortuos multi dixerũt.Maxime Hora.q imortalitatẽ se uideri uult p carmina cõsecutuꝝ:nã & Vir.Vano & mœsti comitamur honore.

¶POR. Nõ usitata.n.t.f.p.poetice significat se i cygni formã trãsituꝝ dulcedie cãtus totũ orbẽ ipletuꝝ.Nõ usitata hoc ẽ non uulgari:nec.n.uulgaria scribit. Biformis:biformẽ aũt se dicit ꝙ & lyrica scribat:& hexametros:nõ ego paupeꝝ sanguis parentũ:hoc est nõ ego ignobilis quẽ putatis humilib⁹ parẽtibus natũ. Nõ ego .e.q.u.d.M.o.negat se obituꝝ:quod p allegoriã itelligi uult carmina sua semp floritura. Iam residũt.c.a.iã dicit se in cygnũ transfigurari.Iam.d.o.u.g.l.b.hoc significat carmina sua ad extrema usq; orbis terrarũ: & barbaras ẽt gentes puenturo. Gemẽti aũt bosphori hoc est pstrepẽtis ac sonantis. Hiperboreosq;.c.qui ultra flatus aquilonis septẽtriõi subiacent. Et qui.d.m.m.c.d.italoꝝ militum accipe.marsi.n.itali sunt. Absint.i.s.n. neniæ.n.sunt cãtus funeꝝ. Luctusq; turpes.Turpem aũt ipsum luctum ait. Ac se.m.s.h.superuacua.ẽ enim sepultura eis qui imortalitatem uidentur per carmina consequi.

¶CHRI. Non usitata.n.t.f.Allegoricũ huius cantus carmen est:quo indicat se imortalem futurum: & qui in cygnũ se iam uerti uideat p oẽm orbem uolatuꝝ. Biformis.quia hactenus hõ iã cygnus fio:p quem oñdit se euasuꝝ in optimũ poetã.Nam mali uates anseribus:bõi uero cygnis ꝯparant͛.Vir. Nam neq; adhuc uaro uideor:nec dicere cinna Digna:sed argutos iterstrepere anser olores:Et Cic. in philippicis malũ uatẽ indicans:pellant͛ inqt anseres ex agro falerno.Nã anserũ molestus est ex clãgore strepitus.Cygnorũ aũt canora uox ẽ.Præterea apollini sacri sunt cygni:& suæ mortis præscii.Quare aduẽtante illa suauius canũt. Oui.Sic ubi fata uocãt udis abiectus in herbis.Ad uada mæãdri cõcinit albus olor:Poeta ergo sua cãdida uoce.i.suaui stilo uolat:qa imortali fama p oia fert͛:& deserit terras qa eleuat͛ ad cœlestia. Inuidiaq; maior:qd' in uita humana difficile arduũq; oino est iuidiã supare.Est.n.iuidia iter pares:aut paulo supiores. Illi aũt q suis ægregiis uirtutibus lõgo iã iteruallo cæteros a tergo reliqrunt oi carẽt iuidia:& potius sunt i admiratiõe:qa iã despamus nos illos asseq posse.Hinc græci q ꝓclarissima:& maxia sunt αφθονα.i.ανευφθονου.i. sine iuidia appellãt:Quapp ut miseri sic & ii q i maxio gradu sunt iuidia carẽt.Quoniã alteri minores alteri maiores inuidia sunt.Hinc Micipsa apud Salu.Postremo quod difficillimũ iter mortales est gloria iuidiã uicisti. Vrbes.r.qa relinquã humana:& sequar diuina. Nõ ego:Ordo est.o dilecte mecœnas ego sanguis paupeꝝ parentũ non obibo.Et ego quem tu sæpe uocas nõ obibo. Sanguis:genus:& progenies.Vir.Reuocato a sanguine teucri.

Pauperũ.p.pr̃.n.ut in eius uita demonstratũ est:& libertinæ cõditionis fuit:& paup qppe qui ꝑconia arte sibi uictũ cõpararet.Ergo in hoc loco demõstrat neq; diuitias neq; generis nobilitatẽ:sed solas uirtutes reddere hoies imortales.Quẽ tu uocas.q.d.quẽ tu amas:quẽ tu ẽt ita ignobilẽ nõ nihili facis. Nec stygia.c.u.mortuorum.n.aiæ cũ iã apud inferos descẽderint arcent͛ a stygia palude nc redeant.Vir.Fata obstant:tristisq; palus inamabilis undæ Alligat: & nouies styx interfusa coercet.Ego aũt imortalis effectus nõ ꝓhibebor illa palude:qn p oia uolitẽ Nec tristitia mœroreq;:nã id significat styx:ipediar.Et certe q doctrina exculti sunt oib⁹ pturbationibus uacãt. Iã iã:oñdit quo pacto in cygnũ uertat͛. Residũt.i.uehemẽter adherent. Nam i humano crure nõ hæret cutis ossi:quia interponit͛ caro.In illa uero aue nulla caro est iter pellẽ & tibiam. Asperæ pelles.i.cutis iã cõuersa in asperã pellẽ.ea.n.est cygnis in crure. Albũ alitem:optime cũ p cygnũ fœlicia oñdat alitẽ in masculino gene.e posuit:Nã cũ infœliciora auguria notãt poetæ in.g.f. cõsueuerũt alitẽ ponere:

Supne.e pte supiori. Leues:epithetũ ẽ pẽnaꝶ. Per digytos.f.manuũ. Et humeros:brachia:nã cũ iã crura in olorina crura mutata essent nũc manus& brachia in alas mutari oñdit. Ocior icaro.Fabula nota iam est Cõparatio uero non absurda.Volauit icarus sed temerarie:quapropter decidit:eiusq; uolatus retardatus est. Ipse aũt oñdit se ocius uolaturũ:Quia nõ temere:ut ille:sed sapiẽter procedet. Icarus a uota q̃ oporteret petẽs decidit.Poeta aũt nihil supra uires suas conatus ẽ.Ergo potuit pficere qđ faciẽdũ susceperat:Neq; oblitus est qđ aliis in sua poetica pcepit.Sumite materiã uestris q scribitis æquã Viribus.Nunq̃.n.aggrediet sapiens scriptor:quæ sunt supra uires suas:ne forte decidat. Visam:nã pennis sublatus potero cũcta q̃ sunt uidere. Bosphori:de quo iã scriptũ ẽ. Gementis:ex æstuatiõe fluctuũ gemitũ emittẽtis. Neq; syrtes omisim⁹ getulas. Vir.Hũc ego getulis agerẽ si syrthibus exul. Canorus:nã ut dixi bõi poete optime canũt. Hyperboreosq;.c. cãpos iuxta mõtes hyperboreos:q mõtes extẽdunt usq; ad septẽtrionalẽ oceanũ:& positi sunt sub polo:& uertice:& cardine cœli:dictiq; sunt hypborei:qa ide spiret boreas. Colchus:hæc scythiæ ps ẽ & hẽt in se iuga caucasi:atq; hic caspiũ:& hyrcanũ hẽt mare:hinc meotiũ. Dacus:quos ẽt getas appellant:& ipsi i scythia sunt. Vir.[Et ꝯiurato descẽdes dacus ab hystro. Dissimulat;timẽt.n.oẽs isti ppli romãos:sed pp ferocitatẽ dissimulãt. Marsæ co.marsos p oĩ italo exercitu posuit.Sunt hi populi i quarta italiæ regione iuxta lacũ fuciniũ:q a marsia lydoꝶ duce denoiantur eoꝶ oppidũ archipe a lacu fucinio haustũ Galliãus scr.Pli.uero refert illos a circes filio originẽ duxisse : & nim hẽe cõtra serpẽtũ ictus.De gelõis dcm̃ ẽ Hyberi aũt ppli hyspãiæ sunt denoiati ab hybero flumie:q apud cãtabros oriẽs p .xl.passuũ milia fluit:& i mare balearicũ exit. Rhodani:q.p.hic fluuius a rhodão oppido denoĩatus ẽ. Orit ex alpib⁹ q̃ italiã a gallia diuidũt:nõ lõge a fontib⁹ rhẽi & dãubii:fertq; p lacũ lemãnũ:& uersus occidẽtẽ p galliã fluẽs arari suscipit:īde admeridiẽ ꝯuersus & isarã druẽtiãq; suscipiẽs apđ heracleã uno hostio & paulo ulteri⁹ duob⁹ aliis i mare tyrrhenũ irrũpit. Neniæ.p oĩ funeris põpa posuit.Cæterum qđ sit nenia nõ te latet. Inani fu.recte inani:qa nihil mortuis pdest:Nã siqđ est id oẽ ad uiuentes spectat . Vel iani funere:quasi si nõ moriar inane erit. Turpes:qa deturpãt uirilem grauitatẽ. puerilis.n. res est aut mliebris ipe luct⁹. Alii dñt turpis qa lachrymæ faciẽ deturpãt.Est ãt loc⁹ iste sũpt⁹ de Ennii epithaphio:qđ ẽ hui⁹.Nẽo me lachrymis decoret:nec funera fletu faxit cur uolito docta p ora uiꝶ. Cõp:sce cla.Expolitio ẽ color rhetoricus:nã eadẽ sñia. Compesce .c.& mi.h.s.s.quæ fuit. Absint neniæ inani.f.&.t.l.

Tertii Libri ode prima tricolos tetrastrophos de hominũ uariis curis/uariaq; fortuna/ & æqua morte.

Di pfophanum uulgus/ & arceo:
Fauete linguis/ carmina nõ prius
Audita musarum sacerdos
Virginibus/puerisq; canto:
Regum timẽdorum in proprios greges
Reges in ipsos imperium est Iouis
Clari giganteo triumpho:
Cuncta supercilio mouentis.

¶ Argumentum primæ Odes uoluminis tertii.

[T]Ertii uoluminis hac ode prima edocet reges dñari aliis regibus uero Iouem cunctis ergo homines metuunt illi reges:isti numina . Ostendit postea uaria esse hominum ministeria:uariasq; fortũas : & gradus.unã tñ esse mortis conditionẽ. Ostendit item diuites nõ ocio non somno frui.pauperes uero his omnibus gaudere in auaros inde inuehitur : qui nõ contenti terrestribus ædificiis:in mari ẽt edificabant . Ait demum si dolor nõ domibus ornatissimis nec purpureis uestibus tollitur: nõ optimo uino nõ odoribus summis.Cur ipse uelit talia exoptare.Cur item sabinam uallẽ diuitiis maximis pmutare : ubi qdem securam uitã agebãt. Odi prophanũ uulg⁹ & arceo: Ode est similis nonæ li.i.Dicit aũt se hẽe odio indoctos.sed tanq̃ musaꝶ sacerdos cantaturum carmina pueris:& uirginibus hinc linguis fauere debent.i.bona fari uel silere. Prophanũ.i.doctum:& sacris musarum nõ initiatum prophani.n.dicebant sacris nõ initiati:qui fanum intrare nõ poterant. Fauete linguis:fauete inqt festus est bõa fari. Aut ueteres poetæ p silere usi sunt fauere.Erat aũt sacerdotũ uerbũ in sacris quo silẽtiũ iperabat:ut rite sacra pagerent:nulla uoce mala obstrepẽte:uelut bona uerba dicerẽt:hinc Tibullus ait:Dicamus bona uerba:uenit natalis ad aras. Quisqs ades lingua uir mulierq; faue.Plura tñ diximus ẽt ex Cice . in Iuue.Saty. xii.ibi.Ite igit pueri linguis animisq; fauẽtes. Non prius audita:qppe ipse lyrica primus romanoꝶ scripsit cõmendãda qdem. Musaꝶ sacerdos.Musaꝶ ministri sunt eruditi oẽs pprieq; musici apollinis uero sunt:& isti:& uates uniuersi:ut inquit

ANT.

Fauete linguis

Stra.lib.x. Virginibus puerisq; cantoiut.s.in tenella ætate uirtutis iter arripiant.Regum timendorũ.Ordo est.Imperiũ regũ timẽdorꝫ est in ꝑprios greges:imperiũ Iouis est in ipsos reges. Gigãtheo triũpho:clari.mul

gigãtes to magis igitur timẽdus est ab regib⁹:& hoibus ipsis.Macr.li.i.Sat.ubi de Hercule meminit:ita scribit.Gigantes aũt qd aliud fuisse credẽdũ ẽ q̃ hoium quãdã impiã gentẽ deos negantẽ:& ideo extimatã deos pellere de cœlesti sede uoluisse. Supcilio.i.ipso nutu Vir.li.x.æn.de ioue inqt.Annuit & totũ nutu tremefecit olympũ.

¶ACR. Odi.p.hæc uox in sacrificiis freqntabat̃ quasi significarẽt:ut bona oia haberent̃:qđ oportune hic poeta posuit q sacerdotẽ musaꝝ se dicat:ar⁹erat iferi⁹:ut ꝓdicẽdo ꝓfanos sacroꝝ se meminisse mõstraret. Vir. Procul.o.p.e.p.Profani dicebant̃ sacris nõ initiati.q fanũ intrare nõ poterãt:hic tñ per allegoriã ꝓfanos iperitos dixit q merito doctis exosi sunt. Odi mõ pñtis est tpis:aliqñ tñ pro ꝑterito ponit̃. Fauete:silete mõ.Sic .n.Ser.in.v.æne.exponit̃ubi dicit Vir.ore.f.o.&.c.t.r.ore fauete apto sermone usus est: & sacrificio:& ludis:nã in sacris taciturnitas in ludis necessarius fauorẽ:fauet aũt ore ẽt qs p taciturnitatẽ.Hora.fauete linguis. Carmina.n.p.a.m.s.Carmina ordo est:ego sacerdos musaꝝ canto uirginibus:& pueris carmina nõ prius audita a romanis.s.quis lesbius lyrica carmina añ Hora.scripserit:ut illa nõ ad plena:& exacte facta mõstraret. Cãto.ꝓmittit se carmina proditurꝫ.quo teneras ætates ad utilia instituat:qbus ad uitã beatam peruenire possent.

Regũ.t.Ordo:Imperiũ regũ timẽdoꝝ ẽ in ꝓprios greges.Imperiũ Iouis clari gigãtheo triũpho cũcta mouẽtis supcilio ẽ in ipsos reges:uñ & Vir.O pr̃ o hominũ diuũq; æterna ptãs:ut ꝑhice oñdat neminẽ hoiũ eẽ a metu imunẽ oẽq; uindicte numinũ subiacere. Cũcta su.mo.Virg.Annuit & totũ nutu tremefecit olympũ.

¶POR. Odi.p.u.& ar.indoctos detestat̃.Hæc aũt ode multipliciter per uarios deducta est sensus. Odi.p. prophanũ allegoricos indoctos dicit certe.ꝓphani ꝓprie dñr sacris nõ initiati:ergo quasi musaꝝ.ꝓphanos dixit. Fauete linguis:hic mos in sacrificiis usurpat̃:& significat bona oia hẽe qđ opportune hic poeta intulit q & ꝓphanos ꝓdicendo:& musaꝝ sacerdotes subiiciẽdo sacroꝝ meminerat. Virginibus.p.c.dicit se carmẽ proditurꝫ quod teneras ætates instituat qbus ad beatã uitã peruenire possint. Regum.t.in.p.g. zeugma est:& hic imperiũ:ut ad superiorẽ sensum referamus:quia totũ tale est.Regũ timendorũ in ꝓprios greges imperiũ ẽst: & p hoc oñdit neminẽ hominũ a metu mortis imunem esse:ac p hoc:& infimos:& maximos iisdem conditionibus subiectos esse. Carmina non prius audita.Romanis unq; non prius audita:quãuis liuius lyrica ante Horatium scripserit:sed uidetur illa non græcorum lege ad lyricum characterem exacta.

¶CHRI. Odi.p.u.& ar.Aegregiũ atq; artificiosissimi huius tertii libri principiũ:& quod ꝓhœmii uim maximã obtineat.Nam maximã captat attentionẽ:cum dicat se non prius cantata carmina cantaturꝫ.Maximã inde beniuolentiã:cum ꝓbeat se auctorẽ rerum nõ prius auditarũ:& earũ quæ pueros puellasq; deceant cum deniq; arceat indoctũ uulgus.Sunt deniq; quæcunq; hic describit ꝓcepta ad uitam beatã summopere spectãtia.Nam ostẽdit neq; in imperio neq; in diuitiis illam consistere:sed in animi tranquillitate.Quæ sñia a teneris annis pueris puellisq; ꝑsuadenda sit. Odi prophanum:hoc nomẽ non simplicem notionẽ habet.Nam cum is prophanus sit q procul a fano iure haberi poss&:dicit̃ prophanus q sacris nõ est initiatus.Ille.n. ea ratione procul a fano est.Virgi.Procul o procul este prophani Cõclamat uates:totoq; absistite luco.Est itidem id procul a fano:quod impiũ aut scælestũ sit:& aduersum omni religioni.Statius. Fraternas acies alternaq; bella prophanis.Decertata odis.Ergo cũ carmina tanq̃ poeta ꝓmittat: ostẽdit sacra esse musarũ quaꝝ poetæ sacerdotes sint.His aũt sacris soli docti initiati sunt:ergo uulgus quia idoctũ est prophanũ erit.Vel dicito simpliciter.ꝓphanũ scælestũ:quia q inscitia abundat:eos grauissimo omniũ phoꝝ testimonio uitiosos esse necesse est. Et arceo:remoueo a sacris:quia prophanum:& quia impium. Fauete lin.cantate mecum ait Acron. Vel attendite cũ silentio:ut alibi iam demonstratũ est.Nam indicebat̃ silentium:ne malum omẽ intercederet. Audita.s.a latinis. Sacerdos:nam nisi musarũ sacerdos sit:non erit bonus poeta. Virginibus.p.q.c.Nã tenera ætas a primo uitæ initio his præceptis informanda ẽ. Regum.t.sñia est quod reges quidem timent̃ ab his qui sub regno sunt.Sed & ipsi nõ carent metu:nam sub imperio sunt deoꝝ.Ergo stultissima est cupiditas regnandi:si credũt non esse imperium supra se. Clari.gi.triump.Ergo nõ est ab hominibus contemnendum imperium Iouis qñ quidem potuit imanissimos gigantes superare. Supercilio:cilia oculoꝝ tegumenta sunt dicta:q cillere cõmouere sit.Supcilia uero infima pars frontis pilis uestita q̃ ciliis ꝓminet:q cũ cõmouentur seueritatem præferũt.Vnde in hoc loco supercilium Iouis pro ipsius maiestate aut seueritate posuit.

¶ANT. Est ut.u.u.Ordo talis erit. Est ut uir latius uiro ordinet arbusta sulcis hoc est accidit:ut alius alio plura in agricultura possideat.Varia:qppe hic hoium ministeria narrat:uariasq; fortunas. Alius.n.agricola alio ditior est.Alius generosus cum ignobili:sed bono uiro contendit de magĩatu. Illiq; turba clientiũ maior est. Tñ mors oĩb⁹ æqua est.Vnde summos:& infimos attrahit. Arbusta:arbores dicunt̃ uitibus cõnexæ.item loca arboribus ac uitibus cõsita. In campũ.s.martium tpe cõmitiorum. Petitor.s.magĩatus:alicuius. Contendat.s.cũ illo generosiore. Illi.s.ditiori alicui.Aliqs .n.genere.Aliquis uirtute.Aliquis gaza pollebat. Necessitas.i.ipsa mors. Omne nomen:& insignũ:& infimorũ. Vrna:dicũt.n.sorte quadã mori hoies. Districtus ensis.Ordo est.Siculæ dapes nõ elaborabunt dulcem saporem illi.cui super impia ceruice pendet distri

Est ut uiro uir latius ordinet
Arbusta sulcis.hic generosior
Descendat in campum petitor.
Moribus hic/meliorq; fama
Contendat/illi turba clientium
Sit maior/æqua lege necessitas
Sortitur insignes/& imos
Omne capax mouet urna nomen.
Districtus ensis/cui super impia
Ceruice pendet/non siculæ dapes
Dulcem elaborabunt saporem.
Non auium/citharæq; cantus

Somnũ reducent/somnus agrestium
Lenis uirorum/nõ humiles domos
Fastidit umbrosamq; ripam
Non zephyris agitata tempe.
Desiderantem quod satis est/neq;
Tumultuosum sollicitat mare:
Nec sæuus arcturi cadentis
Impetus/aut orientis hædi:
Non/uerberatæ grandine uineæ
Fundusq; mẽdax/arbore nũc aquas
Culpantæ/nũc torrentia agros
Sidera/nũc hyemes iniquas.
Contracta pisces æquora sentiunt
Iactis in altum molibus/huc freqs
Cementa demittit redemptor
Cum famulis/dominusq; terræ
Fastidiosus/sed timor & minæ
Scandũt eodẽ quo dominus/neq;
Decedit ærata triremi/&
Post equitem sedet atra cura.

ctus ensis. Districtus ensis. Allusio est ad exemplum illud Dionysii syracusanoꝝ tyrãni. Nã quũ quidã ex eius assentatorib⁹ Democles cõmemoraret in sermone copias eius. Maiestatem Dñatus: reꝝ abũdantiam: magnificentiã ædiũ regiaꝝ: negaret q̃ unq̃ beatiorem queq̃ fuisse: Vis igit' iq̃ o Democle: qñ hæc te uita delectat: ipse eandẽ degustare: & fortunã expiri meam: Quũ se ille cupe dixisset: Collocari iussit hoiem in aureo lecto strato pulcherrimo textili stragulo magnificis opibus pictoi Abacosq; q̃ plures ornauit argento auroq; cælato. Tũ ad mensam eximia forma pueros delectos iussit cõsistere eosq; ad nutũ illius itueutis esse aderant ungẽta coronæ icendebant' odores: Mẽse cõquisitissimis epulis extruebãt'. Fortunatus sibi Democles uidebat' i hoc medio apparatu fulgẽtẽ gladiũ e lacunari seta equina appẽsum demitti iussit ut ipẽderet illius beati ceruicib⁹ itaq; nec pulchros illos admistratores aspiciebat nec plenũ artis argẽtũ: nec manũ porrigebat i mẽsã iã ipse defluebãt coronæ. Dẽiq; exorauit tyrãnũ ut abire liceret: q̃ iã btũs nollet eẽ: Satis ne uidet' declarasse Dionysius nihil eẽ ei beatũ: cui sp aliqs terror ipẽdeat: hæc oĩa ex libr. ultio tusc. qõnũ Cicerõis. dionisii ensis augusti somn⁹

Impia cer. i. crudeli & tyrãnica: q̃lis fuit Dionysius. Siculæ dapes q̃ amplissime paratæ fuerũt Democli. Nõ auiũ. &c. Trãqllus de augusto scribit q̃ nõ amplius septẽ horas do[r]miebat: ac ne eas qdẽ cõtinuas sed ut illo tpis spacio ter aut quater expgisceret' si iterruptũ somnũ recupare ut eueuit ñ poterat: lectoribus aut fabulatorib⁹ accersitis resumebat pducebatq; ultra primã sæpe lucẽ. Cui tñ timor iminet nullo pacto sõnus reducit'.

Tempe: loca amœnissima sunt in thessalia p q̃ labit' peneus fluuius: de qbus late suplus. Desiderãtẽ: oñdit mediocritate gaudẽtẽ carere anxietate timore: & cura. Arcturi cadẽtis. Arcturus stella ẽ quæ ursæ cauda iterptat'. Plau. i rudẽte itroducit arcturũ sic loq icrepui hibernũ: & fluctus moui maritimos. nã Arcturus signũ sum oĩum acerrimũ. Væhemẽs sum exoriẽs: quũ occido uæhemẽtior: occidit ãt sæpius ut oñdit Pli. & Colu. Et nos late li. i. g. Oriẽtis hædi: hædi sũt duæ stellæ. Oriunt' ãt ut scribit Columel. li. xii. quito cal. octo. fauonius flat nõnunq̃ auster ẽ cũ pluuia. Oriunt' item pridie nonas octo. Pli. li. xyiii. scri. hædos oriri. iii. kal. oct. hoꝝ exortus tẽpestates iducũt ut idẽ inqt li. ii. Manilius quoq; li. i. inqt. Tũ subeũt hædi claudẽtes sidere pontũ. Mẽdax: nõ. n. fructus pduxerat uti debebat. Torrentia: desiccantia. Contracta: ostẽdit cupidos nõ cõtentos ædificiis terrestribus ẽt i mari ædificare: quo etiã curæ accedunt: nisi reliq̃rint penitus ifinitã habẽdi sitim. Cæmẽta: a cedẽdo cæsuræ lapidũ dicunt': sunt q dicãt Cæmẽta eẽ ipsa fundamẽta uel res ipas necessarias ad fabricã. Cæmẽta lapides: nõ magni modi: qbus ædificia cõsurgũt: ut inqt Nonius. Freqns redẽptor: ordo ẽ. freqns redẽptor & dñs fastidiosus terræ cũ famulis &c. Arctur⁹ Hædi stellæ Cæmẽta

Frequẽs redẽptor. i. architectus aliqs & susceptor fabricæ: is. n. a prio emptore ur' redimere quũ aliquid ædificandum conducit. Fastidiosus: erat. n. fastidio sibi in terra tñ habere ptoria & ædificia. nisi in mari quoq; habuisset. Potes ẽt dicere fastidiosus timor: supiori tñ melius iungitur. Sed timor & minæ. ode ẽt in superiori. xyi. ait patriæ qs exul se quoq; fugit. Scandit æratas uitiosa naues: Cura nec turmas equitum relinquit ocior ceruis & agente nimbos ocyor euro. Post eqtem. i. post eius terga in clunibuse qui.

¶ACR. Latius or. digerat in ordinẽ uineaꝝ satorẽ dicit. Hic gene. descẽ. in cãpo. n. martio comitia erãt. p. r. & ibi descẽdebãt. q honorẽ petere uoluissent. Cõtẽdat: nõnulli ãt distiguũt ut hic melior fama & moribus ptẽdat cũ supradicto. s. q generosior petitor descẽdit in cãpũ: põt ãt & sic dici: hic ptẽdat. i. uiuat melior fama & moribus: ut oñdat uarios actus hoĩum una necessitate pire. Necessitas. i. mors: & p hoc ostẽdit studia qdẽ diuersa eẽ hoibus ad moꝝ & honorũ gradus: conditionẽ tñ mortalitatis unã eẽ. Omne. c. m. u. n. aut qa in urna hoĩum noia: q honores petebant: mitti consueuerãt: ut q sorte egressi fuissent de ipsis iudicaret': aut sm opinionẽ illã uulgarẽ: qua affirmabãt sorte singulos ab orco ad mortẽ trahi: ut est & uana uersat i urna. Mouet: autem est uoluit ad sortiendũ fatum. Cui sup: desuper ut ligna super foco: & per allegoriam significat nemimẽ delitiose & libenter uiuere sub metu: & sumpsit exẽplũ a Dionysio syculoꝝ tyranno magnæ sæuitiæ: cuius dum potẽtia & copiæ a diogene quodam philosopho laudarent': quod ad luxum ei cuncta suppeterent rogato eodem pño ad prãdium: districtũ gladium super ipsum tyrãnus a culmine iussit ligatum seta pendere: quo metu perculsus philosophus regalibus & apparatis copiis uti non potuit. Tunc Dionysius timenti respondit: hoc modo tyrãnos uiuere & inter sũmos apparatus iminẽtibus urgeri periculis. Nõ auiũ cytharæq; cantus: pp illos syculoꝝ reges: qui aut pro sollicitudine aut pro delitiis sine auium cantu & sine cytharæ sono dormire non poterãt. Sõnus agrestium lenis. n. altus quo rustici aut lassitudine laboris utunt': aut animi securitate. Vir. At secura quies: & ordo ẽ: lenis somnus agrestiũ uirorũ nõ fastidit humiles domos & umbrosam ripam: & non fastidit desiderantẽ quod satis. Tẽpe. loca nemorosa & amœna ruris. Quod satis est quod sufficit ad uictũ cultũq; agri non ad ambitũ diuitiaꝝ: hic aũt cõuertenda est oratio ut tumultuosum mare: & sæuus impetus cadentis arcturi: aut orientis hædi non sollicitet sõnum & cætera similia. Aut hædi cadentis & orientis: qui aut in ortu aut in occasu faciunt tempestates ut præterea tam sunt arcturi sydera

ra nobis. Hædorũq.d.s.&.l.a.& alibi.Pluuialibus hædis. Fũdusq mendax:qa agricolæ spẽ nil ferẽdo decepit:ordo est:& nõ sollicitat fundus mẽdax.arbore culpante nũc aquas nũc sydera torrẽtia nũc agros nũc iniquas.i.nimias & graues hyemes. Arbore q̃ florũ ubertatẽ nõ proferat ad fructũ pomoꝝ:ut Virg.cum de fructifero loquit᷑.Quotq in flore nouo pomis se fertilis arbos Induerat: totidem autumno matura tenebat.

Contracta pisces æquora sentiunt:bene dixit pisces non belluas:ut augeret breuitatẽ angustiati maris:quã exiguitas tanta sentiret. Iactis in altũ molibus:uerbo ipo usus est fabricantium:ulaci.n.in mare moles dicunt᷑ quotiens excludit᷑ aqua. Cæmenta:fundamẽta ubi ædificium cõsistit. Redemptor:fabricæ susceptor:aut certe qui redimat terras cum famulis & easdem fastidit maria struens:ordo est:frequens redemptor & dñs fastidiosus terræ cum famulis dimittit huc cæmẽta. Sed timor &.m.scandũt eodẽ:ad illa rettulit quæ beatam uitam adimãt oñdens nec mari nec terra quenq̃ posse auaritiæ aut ai sui uitia effugere. Post eqtem sedet atra cura.i.quocũq ierit auarus:siue in mare:siue in aera:siue p terrã semp illum sequit᷑ atra cura.

CPOR. Est ut.u.u.l.o.ar.s.&c.p hoc ostẽdit studia quidẽ & gradus bonoꝝ & mores diuersa eẽ hoibus.Cõditionẽ tñ mortalitatis unam esse. Hic generosior.d.in.c.p.campum magistratuum petendoꝝ locum significat. Aequa.l.n.necessitatẽ mortẽ dixit qa necesse sit mori. Omne.c.m.ur.n.hæc secũdum illam opinionẽ uulgarem dicunt᷑:qua affirmat᷑ sorte ductus ad mortẽ ab orcho trahi. Districtus en.c.s.i.c.p.p allegoriam significat neminem libenter posse uiuere sub metu:& sumpsit exẽplum diogenis:super quem Dionysius siciliæ tyrãnus seta gladium suspẽdit:antepositis epulis q̃amplissimis & cæteris:quæ ad uoluptatem aios aduocare possunt:per quẽ ostendit similiter regiam uitam splẽdore reꝝ suarum uti non posse,quia semp insidiarum metu suspecta sit. Non auium cytharæq cantus somnum reducet:hoc ideo dixit:qm̃ quidam regum siculoꝝ p nimias delitias ad cytharæ & ad auium cãtum dormiebãt. Somnus agrestium lenis uiroꝝ uõ humilis domos fastidit.Ordo est:nõ fastidit humiles domos:& ideo humilis a nõ particula subdistinguẽdum.

Nec sæuus arcturi cadentis impetus:aut orientis hædi:econtrario est antitheton cadẽti oriẽtem posuit:ualet aũt arctuꝝ occasu magis sui tẽpestates concitate. Non uerberatæ grandine uineæ fundusq mendax:per zeugmam ex supiore:& hic accipiẽdum.Fundus aũt mẽdax merito dr̃: quia plærũq cultoris sui spem fallit:non pferens ad maturitatem fructus quos ostẽderat. Arbore.n.a culpante nunc torrẽtia agros sydera:nunc hyemes iniquas.Hic illud ostẽdit quod dixerat:fundusq mẽdax.Plærunq autem sterilitas arboribus euenit per nimias aquas:interdum p siccitates:aliquãdo p uiolẽtiam frigoꝝ. Contracta pisces æquora sentiunt:transit ad eos qui per nimiam luxuriam elaborant sibi ædificia in mari ponere. Sed.t.&.m.s.e.q.d.redit ad illa quæ beatam uitam adimunt. Neq.d.æ.t.p.e.sed & atra cura:Hic ostẽdit neq terra neq mari quenquam posse effugere insita animi uitia. Quod si.d.n.p.l.n.p.s.c.sensus est:si dolorẽ corporis animiq nulli diuitiarum appatatus excludere possunt:cur laboremus in acquirenda re?

CCHRI. Est:euenit. Latius ordinet quod ostẽdit ut ampliores possideat agros. Arbusta:locum ubi nouellæ eẽnt arbores densæ positæ:ut inde masculæ factæ p agros iustis itervallis distinctæ suo ordine sererent᷑. Ergo ordinet arbusta.i.uellẽdo ipsas arbores e seminario plantet p ordinem. Sulcis.i.fossis.Virg.Forsitan & tenui sat erit suspẽdere sulco. Hic gen.præualet ille i agricultura:At hic alius l ambitione:& in petẽdis magistratibus. Generosior:uel nobiliore genere natus:uel maiori animo præditus.Qui autẽ magistratum petituri erãt ueste candida sumpta:propter quod candidati appellabant᷑:ex propinquo colle in campũ martiũ descẽdebant:ut ex loco supiori facile a turba prospici possent.Populus aũt in campo martio ad magistratus congregabat᷑:eaq comitia appellabant᷑.Cum ergo turbæ se admiscuisset candidatus sequebat᷑ nomenclatorem.Erat.n.nomẽclator q singulorum ciuium nomia teneret:dictus quasi nomẽ calator.Nam calare uocare est.Hic igit᷑ candidatũ admonebat quo qsq noie uocaret᷑.Ille aũt hoiem ꝓprio noie appellãs: manuq appræhendẽs orabat:ut sibi in sua petitione suffragaret᷑:& qm̃ circuẽdo singulos adire huiuscemodi forma petendi ãbire dicebat᷑.Atq actio ambitio:quæ si pura erat nulla adhibita corruptelæ specie citra uitium habebat᷑ & legibus pmittebat᷑.Sin aũt ita suffragatores ambiret:ut uel pollicitationibus:uel largitionibus:uel metu iniecto:uel deniq alia quãuis non recta rõne corrumpere tẽtaret:etiam legis ambitus reus erat:qua si accusaret᷑:damnabat᷑ ambitus.Ergo quoniam uterq,ambiebat:sed alter uirtutibus nitẽs:alter quoniam bonæ deerant artes malis artibus aggrediẽs:uterq ambitiosus appellabat᷑.Sed alter cum uirtute alter cum uitio.Nam cum mediocritas,quædã sit circa honores mediocres petẽdos in qua uirtus cõsistit:quæ ut reliquæ morales utroq extremo euitato neq deficit neq excedit.Cũq talis uirtus ẽt apud philosophos inominata sit:certãt:ut inqt Aristoteles:duo extrema de media regione. Vt ambitio ꝓ mediocritate ponat᷑ cõparatione alterius extremi quã græci uocãt αφιλοτιμεια.qua deficimus in honorib[9] appetẽdis.Et rursus ponat᷑ aphilotimia cõparatione ambitiosi. In cãpum:cãpus nõ ois ager est:sed is solũ q aptus planusq sit.Vnde cãpestria hæc loca dicimus.Hic aũt de cãpo martio itelligit:q inter tyberim & colles ꝓpinquos iacet:& Tarqni regis fuerat:quo exule facto cãpus martii sacratus est.Fruges aũt qm̃ illas cõsumere religiosum erat in tyberim deiectæ cũ ad aliquod spaciũ undis deuectæ fuissent:tandẽ flumine in maximis caloribus leniter fluente hæserũt in media pene urbe:ac limo & aliis rebus quas flumen uehebat agrestis insula fieri cœpta hac humana opera accedente & additis mollibus tandẽ firma area ad tẽpla & porticus sustinẽdas reddita fuit.Habuit.n.tẽpla duo Iouis & Aesculapii.Hodie:ni fallor:hẽt basylicã diui Bartholomei.Sed redeo ad cãpũ.In cãpo martio septa erãt itra quæ suffragia rereddebant᷑.Erat & tumult[9]quẽ citatoriũ appellabãt põte sepris cõiũct[9].Inde citabãt᷑ tribus ad suffragia reddẽda:& q̃ intus iã reddiderãt:ne laturis se denuo imiscerẽt:p eũ põtẽ discedebãt. Moribus & fama melior.nã i alio cãdidato ualebat nobilitas generis.In alio celebris fama a suis uirtutibus orta. In alio numerus magnus clientũ.Cliẽtes aũt dicunt᷑ q̃si colẽtes qui se alicuius potẽtioris patrocinio committũt:illũq tanq̃patrẽ colũt ipse aũt dr̃ patronus tãq pater:isti ergo cliẽtes patrono in magĩatus petitiõe

suffragant. Necessitas:mors qua nihil magis necessariũ est. Aequa lege:Paribus cõditiõibus.Eodem.n.pacto se habet erga isignes & potẽtes quo erga obscuros & ifimos. Sortit:sorte sumit.Sortiri.n.sorte accipere est. Vrna:trãslatio a iudiciis romanis:ut i supiorib9 demonstratũ ẽ.Sic Vir.Vrnã mouet ille silentũ Cõciliũq; uocat. Districtus ensis.Ex uita Dionysii syracusani exẽplũ sũptũ est.Refert.n. Cice. huic tyrãno familiarẽ fuisse damodẽ:q illius diuitias atq; opes uæhemẽter admirabat:illũq; felicẽ putabat:At Dionysius q sibi suaræ curaræ & timorũ cõscius eẽt:Vis ne inqt Damodes q̃ fœlix sit uita tyrãnica degustare:& cũ ille ãnuisset: iussit hoiem in strato purpura atq; auro exornato recũbere:epulasq; regio luxu istructas apponi:& uina pcio sa pmiradesseq; q illi admĩstrarẽt pulcherrimos pueros: adeo ut fœlicissimũ illis rebus se putare Damodes posset. Veræ eodẽ tẽpore ex laquearibus triclinii nudũ acutũq; ensem equina seta alligatũ supra discũbentis caput pendere curauit.Maxio timore p oia tẽporis pũcta afficiebat Damodes ne i caput suũ decideret ensis. Itaq; neq; ex appatatu reræ neq; ex suauitate epularæ uolupratẽ ullã capere poterat.Nõ pulchros illos administratores respiciebat nec plenũ artis argẽtũ.Deniq; uõ iã manũ i mensam portigebat.Quiu & cotonæ e capite defluebãt.Exorauit postremo tyrãuum ut abire liceret q iã btũs nollet eẽ.Hac ergo rõne ostẽdit Dionysius nõ posse beatũ esse cui sp timor aliqs iminea:optime ergo poeta ait q dapes siculæ.i.a tyrãno siciliæ paratæ nõ elaborabũt dulcæ saporẽ.i.nullo labore erũt ita istructæ:ut dulcẽ saporẽ exhibeãt illi cui ensis districtus pẽdeat sup ipia ceruice.i.cui impio sp timor imineat.Neq; ẽt cãtus cytharæ aut auiũ reducet illi somnum quẽ curæ ab eo pepulerũt.Suauissima.n.res somnus est:& a natura aiauti atrributus:ut quietẽ sumat: & mẽbra labore fessa refocilletatq; corroboret.Est aũt somnus ggregatio caloris naturalis ad iteriora causatus:ex uapore p calorẽ cordis eleuatũ ad cerebrũ & p cerebrũ frigefactũ.Hic.n.uapor sic frigefact9 obstruit meatus uirtutis sensitiuæ:p quos eã cor fons oium sensuũ dirigit atq; educit ad mẽbra sensuũ externorum.Iure ergo Virgi.Somne quies reræ placidissime somne deoræ. Somnus ag.l.u.nã agrestes paruo ptẽtio: atq; ab oi ambitione & auaritia pcul nõ afficiũt iis curiis qbus somnus tollit. Vmbrosam.q.r.uã suauiorẽ somnũ in duris stratis & sub umbra tecubantes capiũt q̃ magni pricipes in lectis purpuratis. Nõ zephir.i.somnus agrestiũ nõ fastidit tẽpe:sed sũmopere desiderat. Desiderantẽ.q.s.e.Snia ẽ q neq; marina tẽpestate mouet qppe qa nõ sit nauigaturus hõ desiderãs qd satis ẽ:nec rursus sollicitat:si fructus suoræ agroræ nõ copiosi pueniãt. Quippe q nõ multis egeat:cũ sibi parua sufficiant. Tumultuosum:æstuosum:nã uidetur tumultus in aquis ita surgere cũ fluctus in mari concitant. Arcturi ea.nã in occasu huius signi isurgũt tẽpestates:ut in ortu hædi signũ.n.cœleste ẽ:quã caprã appellant.Ferũt.n.capram hãc solis filiã fuisse ait.Museus & tã atroci aspectu ut illo territi gigantes tellurẽ matrẽ orarũt:ut illã itra se abderet. At tellus i autro clausam a malthea custodiendam dedit:Sed capra infantem iouẽ cura amaltheæ nutriuit:inde cũ aduersus titanas iermis pugnaturus eẽt:eius pellẽ p scuto gessit:quo terrore illos in fugã uertit.Post partã uero uictoriã caprã in uitã reduxit: aliaq; pelle tectã & imortalitate donatã astris itulit cũ eius hædis.Caprã Ericthonius in humero:hædos aũt i brachio portat.Hoc signũ in suo hortu tẽpestates excitat. Vir.Præterea tã sunt arcturi sydera nobis Hædorũq; dies seruãdi & lucidus anguis. Fundus mẽdax:qm̃ non correspõdet in fructibus q̃tum a principio demõstrabat. Arbore nũc culpãte nũc aquas.i.pluuias. Et nũc sy.tor.r. caloresq; puenĩetes ex ui syderũ:q ẽt flumina cõtrahunt.Nã ut nimis pluuiis aut nimia siccitate fructus ante maturitatẽ ex arboribus decidut maxime aũt oliuæ. Pisces: eos uitupat q ædificãdo in mari illudq; occupãdo faciũt:ut pisces sentiant æquora esse ptracta.i.angustiora reddita pp moles iactas i altũ.i.pp fundamẽta iactas:qb9 moles & magna ædificia sustẽtent. In altũ.i.in pfundũ mare:Neq;.n.terra contẽti sunt:in qua ædificent:neq; uadis marinis. Sed uolũt in profundo. Frequẽs redẽptor:incertũ an multi sint redẽptores:q hoc faciãt:ut dicimus frequẽtem seuatum idest multos senatores:an ad iterationẽ referat:ut sit frequẽs p frequẽter. Redẽptor ille est:q accepta quã pacti sunt pecuniã aliqd faciẽdũ suis sumptibus suscipit. Cæmẽta:ois rudior materia qua parietes cõstruunt. Nam ut est apud Vitruuiũ:ædificat aut ope lateritio aut cæmento aut saxo quadrato. Huc. s.in hoc altum mare. Fastidiosus ter.d.nam nisi terra fastidiret in aquis non ædificaret.

Quod si dolẽtẽ nec phrygius lapis:
Nec purpurarum sidere clarior
Delinit usus/nec falernæ
Vitis/achæmeniumq; costum:
Cur inuidendis postibus/& nouo
Sublime ritu moliar atrium?
Cur ualle permutem sabina
Diuitias operosiores?

CANT. Quod si dolẽtem.ostẽdit si diuitiæ multæ nõ pellũt dolores & molestias se nolle pmutare cum diuitiis etiam maximis sabinã uallem:ubi quidẽ securam uitam agebat. Phrygius lapis:Plinius li.xxxvi.sic:phrygius lapis gẽtis nomẽ hẽt. Est autẽ gleba pumicosa.Vrit aũ uino pfusus: flaturq; follibus donec rufescat.Ac rursus dulci uino restinguitur:& hoc trinis uicibus tinguẽdus uestibus tantum utilis:hæc ille Horatius ergo de hoc lapide ad tingendas uestes intelligit:cum dicat quoq; nec purpurearæ &c. Delinit:placat:mitigat. Costum: Radix costi gustu feruẽs est odore eximio:frutice alias inutili.Primo statim itroitu amnis indi in patale insula.Pli.li.xii.scribit. Achæmeniũ costũ.i.psicum ungentũ.Nam ut scribit Pli.lib.xiii.psaræ eẽ debet gẽtis ungẽtum:sed parthi madent eo.Achæmenes aũt fuit prius psaræ rex ut & supius oñdim9 ex herodoto. Opo[s]iores.i.magna opa & labore acqsitas.

phrygi9 lapis

Costus

Vngẽtũ psicum

CACR. Quod si dolẽtẽ.supfluum dicit ambitũ fabricãdi & diuinaræ appetitũ dũ dolores & mœrotẽ auferre non pũt. Nec phrygius lapis:sinnadicus:in sinnada.n.phrygiæ ciuitate marmora ipsa cædunt. Achæmeniũq;.c.psicũ.Achæmeni.n.psæ dicti ab achæmene rege:uñ costũ uenit. Inuidẽdis:ambitiosis ianuis:ut est.Nec uarios inhiant pulchra testudine postes. Sublime:aut altum aut marmoribus ornatum intelligit. Moliar:extruã:ut molitiq; areẽ & manibus subuoluere saxa. Cur ualle pmutem:si sollicitudine carere nõ

pōt:nec cōmutatiōibus debēt augeri diuitiæ. Opofiores:cū magno ope acqſitas ac ſi diceret laborioſiores.
¶POR. Phrygius la.marmor ē Sinadicū:ſinnadi.n.eē dñr phrygiæ iuxta quam hoc marmor colit. Nec purpuraꝶ ſydere clarior ſit:nō.n.oēm purpurā ſydere clariorē itelligi uult. Achæmēiūq; co. odoramētū eſt quoddā gratiſſimū:achemeni āt pſæ dñr ab achæmene rege q quondā totū orbē tenuit. Cur iuidēdis poſtibus.i.magnificis ac nobilibus. Et nouo ſubli.ri.mo.atri.Ordo eſt:ritu nouo ſublime atriū cur moliat.Sublimitatē aūt & ad multitudinē referre pſſumus & magnificētiā. Cur ual.p.ſ.d.o.cur iqt relicto ſabio agro ſub quo ſecurā uitā ago cōtētus:appetā āpliſſimas domuū fundorūq; poſſeſſiones q̄ mihi oneri & moleſtiæ ſūt.
¶CHRI. Q đ ſi.ꝯcludit ſi timor & cæteræ ꝑturbatiōes pſequunt nos quocūq; accedim⁹ neq; diſcedūt a naui:ſi illā īgrediamur:neq; ab equo:ſi illū aſcēdimus.Si ēt nec purpura nec pulchri lapides:unguētaneq; uina neq; dolorē dimouere a nobis pñtq opus eſt tā ægregiis ædificiis. Achæmeniū co. unguentū ex coſto quo pſæ (quos achæmenios iā uocari ſupra oſtēdimus)uæhemēter delectant. Coſtū inter arbo.aroma.ponit. Radicē hēt guſtu feruentē odore eximio.In frutice nulla ē utilitas.Plinius duo eius genera ponit. Sed nigrū melius q̄ candidā eſſe aſſerit. Inuidēdis: quia ex iis citat inuidia. Nouo ritu:qa ſolemus magis laudare ea q̄ noua forma ædificant. Atriū pria domus pars erat apud priſcos:in quo:ut ait Cato:apto hoſtio ut a pterëūtibus cōſpici pbſſent epulabant priſci:& duo tantū fercula adhibebāt.Quapp Iuue.ſuoꝶ tēpoꝶ turpē luxū notās cōtraria īduxit iterrogās.Quis fercula ſeptē ſecreto cœnauit auus: in eadē ēt parte domus & pecunias & reliqua pcioſiora ſeruabāt.Seruoſq;:qbus tāq̄ fideliorib⁹ cuſtodiā eaꝶ reꝶ comitebāt:atriēſes appellabāt. Vt apparet apud Plautū in aſinaria.Vir.quoq; his uerſib⁹ idē oſtēdit.Dardanio anchiſæ armiger ante fuit:fiduſq; ad limia cuſtos.i.atrienſis ſeruus cū atriū iuxta limē ſit.Dr aūt atriū q̄ſi atrū qa ex fumo culinæ nigreſceret. Cū ual.ſa.cū uilla mea q̄ modica & frugi in ualle ſabina eſt. Operoſiores.i. maiori artificio paratas. opera.n.labor ē:& omnia quæ maiori artificio parant elaborata dicunt.Vir.arte laboratæ ueſtes.

¶Argumentum. ODES.II.

Ode.II. tricolos tetraſtrophos ſubeūdā eē militiā/uirtutēq; imortalē eē edocet.

ANguſtā amice pauperiem pati
Robuſtus acri militia puer
Condiſcat/& parthos feroces
Vexet eques metuendus haſta:
Vitamq; ſub dio/& trepidis agat
In rebus/illum ex mœnibus hoſticis
Matrona bellantis tyranni
Proſpiciens/& adulta uirgo
Suſpiret/heu heu ne rudis agminum
Sponſus laceſſat regius aſperum
Tactu leonem/quem cruenta
Per medias rapit ira cædes.
Dulce & decorum eſt pro patria mori.
Mors & fugacem perſequitur uirum
Nec parcit imbellis iuuentæ
Poplitibus/timidoq; tergo.

¶ANT. Amico ſcribēs docet robuſtum pueꝶ debere acri militia diſcere pauperiē pati:& hoſtes eq̄s uexare: uitā ſub dio agere.Nā dulce ē & decoꝶ ꝓ pñia mori. Quæ mors oēa pſeqt & fugaces & ībelles:uirtus aūt honore afficit nec perit uūq̄:ait inde queq̄ ipiū ſecū morari nolle.Nā ſpret⁹ iuppiter ſæpe ſcelerato addidit ēt inocētē:Raro.n. pœna ſceleſtiū deſerit q̄q̄ ſera.quādoq;. Anguſtā amice: ode eſt ſimilis nonæ. Anguſtā pauperiē.i.grauē moleſtā acerbā difficilē. Parthos feroces.i.feroces hoſtes. Sub dio: ſub aere ſub ſole ſub imbri. Trepidis.i.piculoſis & aſperis. Illum ex mœnibus hoſticis.Senſus eſt:illū romanū militem bellia aſſuetū ſtrenuū timeat regia hoſtis uxor a mœnibus eum aſpiciēs:timeat inq̄ ne ſuo uiro cōcurrat imbelli. Rudis agminū.i.præliꝶ militiæq;. Leonē.i. romanū militē ſtrenuū. Tactu aſperū.i.dum tangit:uel ut tangat. Dulce & decoꝶ:docet pulchrum eſſe ꝓ patria mori: ergo pugnādū nō fugiendū ē:cū ēt fugiētibus mors magis inſtet. Imbecillis iu.i.debilis & nō aptæ bellis. Timido.t.i. fugienti.
¶ACR. Anguſtā:difficilē arduā:hāc odē gñaliter ad amicos ſcribit cōmonēs beatiorē uitā faciliorēq; paupi ſuadēs ita adoleſcētes inſtitui dēre ut pauptate & exercitio ad militiā firment. Parthos:ſpēs ꝓ genere. Sub diuo:in cāpo.ut Cū pr in ripa gelidiq; ſub ætheris axe. Et trepidis:aut ībellis:in qbus ſemp trepidat:aut i piculoſis laboribus.Sic educatū inqt adoleſcentē ita claꝶ eſſe debere gloria bellicaꝶ rerum:ut etiā mulieribus & puellis hoſtiū not⁹ ſit ipſa aſſiduitate bellādi. Suſpiret: cū illū ꝓſpexerit timore ſuſpiret ne aut maritus ei⁹ aut ſponſus militē romanum ꝓuocās neſcius bellicæ artis intereat. Ordo eſt.Proſpiciēs illū ex hoſticis mœnib⁹ matrona bellantis tyrāni:& adulta uirgo ſuſpiret. Heu heu ne regius ſpōſus rudis agminū laceſſat leonē aſperū tactu quē rapit cruēta ira p medias cædes ſeruauit metaphorā: ut qa romanū militē leoni ꝯparauit adderet impetū. Mors & fugacē pſequit uirū:cōtra tela furit & fugacē qui fugat agentis ē & nō patiētis:Oſtendit eos magis piclitari q fugiūt. Iuuentæ.Gtūs ē:ab eo.n.qđ ē iuuēta iuuētæ declinat. Timidoue tergo:hoc eſt fugientiū:ut ē & in tergū fugientibus ingerit haſtas:tergū aūt ꝓ quibuſcunq; mēbris poſuit poſterioribus:quæ uulnerari ſolent his qui in prœlio fugiunt.
¶POR. Anguſtā amice pauperiē pati:ſuadet breuiorē uiā faciliorēq; eē paupi ad beatā uitā ſi ita iſtituat ut in ſubiectis oſtēdet. Robuſtus acri militia puer:hoc ē cū ita robuſtus ē ac per hoc cū adoleſcēs ē. Acri militia aut ī acri militia accipe aut ꝓ acrē militiā. Et pat.fero.pthos ꝓ qbuſlibet hoſtib⁹ accipe. Illū ex mœnib⁹ hoſticis:tā clarus ſit inqt ī gloria bellicaꝶ reꝶ adoleſcens ut uulgo ēt mulieribus & puellis hoſtiū notis ſit q̄ tūq; niſi frequētes in bello ꝓſpiciūt. Aſperū tactu leonē:hoc ē q aſper eſt ut leo:aſperū tactu aūt qui ſi tactus .i.leuis aſperat. Mors & fugacē pſequit uirum hic oſtēdit eos maxime periclitari qui fugiunt.
¶CHRI. Anguſtā ami.pau.pa.Iā in pricipio huius tertii libri ꝓpoſuit ſe ea cātatuꝶ q̄ & ſi a uulgo abhorrerēt:utiliſſima tñ eſſent ad tenerā ætatē bonis moribus īformādā.Admonet ergo pueritiā:ut a prīa ætate in laboribus atq; parſimonia uiuere aſſueſcat:ut inde fortitudinē ai & tēperātiā ſibi cōparet. Optia.n.uirtus eſt tē/

perantia:& q̃ iure optimo pru.lẽtiæ custos appellari possit.Quapp græci hãc uirtutẽ sophrõsinen.i.prudẽtiæ custodẽ dixerũt.Angust.ã cuius cõtrariũ est copiosum:ergo difficilẽ.Hic Seneca. Facilius ẽ laudare pauptatẽ q̃ ferre. Robustus puer.q.d.q ẽt i tenera ætate & molliuscula duriora ferre poterit: si assuescat egestati & labori militari.Adeo i teneris assuescere magnũ est:ut ẽ apd Maronẽ.Quin & lygurũ fortitudinẽ & robur hic ꝓbat cũ dicit.Assuetũq; malo lygurẽ. Cõdiscat: q̃si una & disciplinã militarẽ i & difficultates pati addiscat. Q̃d maiores factitasse Salust.scribit.Iuuẽtus simul ac belli patiẽs erat in castris p laborẽ usu militiã discebat.
Sub diuo extra tectũ. Trepidis:pp ꝓpinqtatẽ hostiũ. Illũ ex.m.locus artificiosus ẽ.Nã cũ seueriora huiuscemodi ꝓcepta sint:conat̃ illa uarietate q̃dam & iocũditate mitigare:atq; exornare: Præcepit igit̃ ut sp adeo iter prios pugnet:ut ẽt suis ægregiis facinorib⁹ cõiugi & liberis inimici regis & cognitus & formidabilis sit: ita ut & matrona.i.cõiunx tyrãni:& uirgo adulta.i. filia suspiret pp timorẽ. Timet.n. illa genero:hæc spõso: ne forte ille ignorans uirtutes huius romani militis:& rudis agminũ.i.rei militaris iscius lacessat illũ quẽ cõparat leoni q ita pcitus ferat̃ p medias cædes. Rudis agminũ:ignarus militiæ:ergo ꝓstat a prima ætate ibui disciplina militari:sine q̃ nec hostẽ supare:nec se tutari poterit. Dulce & dec.cõfutatio duplex ẽ.Nã cũ oñdisset assuescẽdũ eẽ militiæ:cõfutat eos q cõtraria sentirẽt q̃m sæpe cædes ex bello ꝓueniunt. Cõfutat ergo dupliciter:primo q̃m suaue sit pp imortalẽ gloriã p pr̃ia mori:deinde q̃ stultũ sit talẽ gloriã pp metum mortis refugere:q̃n qdẽ nihilominus paulopost moriendũ sit. Poplitibus:poplites ligamenta genu:q̃ q̃m nerui sũt & robur & imbecillitatem pro eorum qualitate afferunt.

Virtus repulsæ nescia sordidæ
Intaminatis fulget honoribus:
Nec sumit aut ponit secures
Arbitrio popularis auræ:
Virtus recludens imeritis morĩ
Cœlum / negata tentat iter uia:
Cœtusq; uulgares/& udam
Spernit humum fugiẽte pinna:
Est & fideli tuta silentio
Merces/uetabo/q cereris sacrũ
Vulgarit archanæ/sub iisdem
Sit trabibus / fragilẽq; mecum
Soluat phaselon. sæpe diespiter.
Neglect⁹ icœsto addidit itegrũ
Raro antecedentem scelestum
Deseruit pede pœna claudo.

ANT. Virtus repulsæ:Sensus est q̃ uirtute ꝓditus nũq̃ repulsam hẽre põt splẽdet.n.p se icorruptis honoribus:quos in se hẽt.Vñ si peteret magĩatũ nec populi fauorẽ hẽret repulsam non hẽt qa oio dignus est magĩatu ipso fungi. Nec sumit aut ponit:Sensus est:q̃ uirtute ꝓditus non sumit aut relinqt magĩatus arbitrio populi fauentis uel obstantis q̃m oio uirtute sua illud meret̃ exeq nec aliqs ei auferre põt uel dare quod est in ipso positũ. Virtus recludẽs:i ostẽdit uirtute ꝓditos humana despicere:appetereq; cœlestia illisq; diuinos honores exhiberi:cũ inter cælicolas referant̃. Est & fideli:i ostẽdit uirtutẽ ipsam secreti ẽt tenacẽ esse:& fidelẽ. Vetabo qui: dicit se nolle cũ sacrilego cõuiuere uel nauigare ne illius culpa ipse quoq; op//priat̃ a diis. Cereris sacrũ arcanũ cereris sacra mystica erãt.i.secreta:nec uulgari licebat.dicũt.n.eã occulte ꝯsiliis usam fuisse donec filiam repetiret. Sub iisdẽ trabibus.sub eodẽ tecto. Diespiter: iuppiter ut diei pr̃ teste Macro. Incesto addidit integrũ.s.scelerato & criminoso adiũxit integræ uitæ uiꝶ & insontem. Raro. Ordo est:pœna claudo pede rato deseruit scelestũ antecedentẽ:nã ut etiã li.i. Valerius scribit.Lẽto gradu ad uindictã sui diuia ꝓcedit,ira:tarditatẽq; supplicii grauitate cõpẽsat.Et Iuue.sat.xiii.Vt sit magna tñ certe lenta ira deoꝶ ẽ q̃ qdẽ ab homero sumpta sunt.is.n.li.iiii.iliad.ait: contemni numero olympi haud ipune sinũt supi:scelera ipia q̃q̃ distulerint:culpas hoium grauiora morant̃ supplicia. Deorũ pœna

ACR. Intaminatis.icorruptis:aut sine macula repulsæ. Secures: ꝓ fascibus posuit aut ꝓ ptãte: ut seuũ ꝓ securi aspice torquatũ hic itaq; talis dũ i se hẽret honorẽ:nec ex populi ptãte sumit:nec ab alio dignat̃ accipe.
Arbitrio popu.au.populi fauore:ut Lucã.Popularibus auris ipelli pulsuq; sui:ut Virg. Nũc quoq; iã nimiũ.g.p.a. Recludẽs cæ.apiens ẽt cœlũ:ut ardẽs euexit ad ætera uirtus. Negata uia:ut Vir.Insuetũ p iter. Cœtusq; uult uiliũ hoium cõsortia: Spnit hu.ut Virg.Terreniq; hebetant artus:& alibi.Qua me quoq; possum tollere humo. Virtus.uirtutẽ p se clarã ornate honores nõ ornari dicit ab honorib⁹. Repulsam uero hũisse dicebant̃ q honorẽ petentes repudiati fuissent.Quod cũ uenisset catõi claro uirtutis suæ cõscius corruptũ populi iudiciũ cõtempsit: & hoc tamẽ iuxta stoicoꝶ sectã q dicũt uirtutem solam sufficere ad btãm uitã:modo uero generaliter repulsa accipienda uirtutem infamem ac sordidã nunq̃ esse posse. Fugiente.p. tanq̃ ipsius uirtutis fama terras fugiens cœlum pateat. Est &.f.t.f.m.ostendit uirtutẽ etiam secreti tenacem. Vetabo. ordo est:uetabo sit mecũ sub eisdẽ trabibus & soluat mecũ fragilẽ phaselũ qui uulgauit sacrũ cereris sacra cæreris mystica erãt:nec uulgari licebat pp hoc q̃ occulte cõsiliis usa est donec filiã suã reperiret.Vñ & Vir.Et fida silẽtia sacris:& dicit se cũ sacrilego nec nauigare:nec manere uelle:ne iuoluat̃ illis piculis. Soluat:soluere dixit in pelagus dimittere:Soluite uela citi. Phaselũ:phaselus uelox & oblonga nauis est: ut Virg.Et circum pictis uehit̃ sua rura phaselis. Neglectus:ad suppliciũ incestũ:id est noxii. Integrum inocentem:ut iteger uitæ scelerisq; purus. Antecedentẽ:præeuntẽ tanq̃ rato pœna deserat scelestum:& q̃uis tarde tamẽ puniat meritum nec ab eo possit euadi nec effugi.Virg.Distulit in seram cõmissa piacula mortem.

POR. Virtus.r.n.s.hæc de Stoicorum secta sunt qui dicunt uirtutem solam sufficere ad beatam uitam. Repulsam autem generaliter accipit pro infamia ac turpitudine.Hoc enim ait.Virtus ifamis ac sordida nũquam esse potest. Nec.s.aut.p.s.a.i.hæc potestate propria coronatur quia non alius illi auferre potest q̃ in ipsa positum est. Et fide.tu.si.mer.inter uirtutes.s. Vetabo qui cere.sa.uul.ar.absit inquit:ut sub eodem tecto mecum sint:& cum his nauigem qui linguam suam usq; ad proditionem mysteriorum cereris producũt.
Negata.t.i.u.negata.s.omnibus.His autem intelligi uult per uirtutem acquirere posse hoies imortalitatẽ qui mortali cõditione sunt. Raro antece.sce.de.pe.pœ.clau.hoc ꝓximũ est illi q̃ dicit̃ deos iratos pedes la//

natos hẽreꝗ nõnunꝗ tarde ueniunt nocẽtibus:secundũ hæc ergo pœna pede claudo dicta ẽ:quã raro deseruisse antecedentẽ scelestũ ait significat difficile non esse psequi eum cui ob meritũ aliquod pœna debetur.

CHRI. Virtus:snia ex media phia.Nã uirtus sp magratus honoresq; oẽs meret':Vñ est nescia repulsæ.Nã quis hoĩes illã nõ honorẽt:tñ sp digna ẽ honorib⁹.Quapp cõcludũt in suis paradoxis stoici oẽs sapiẽtes esse reges:eẽ dictatores eẽ cõsules ẽt si populus tales honores illis nõ demãdet:nõ igit' patit' repulsam.Quod Cato ille uticẽsis al aduertẽs etiam si magistratũ quem petierat non esset assecutus:tñ quia se illo dignum exhibuerat:nullam se repulsam passum existimauit:asserebatq; amicis esse illam rem iguominiosam populo: q non recte iudicasset non autem sibi:qui recte petisset. Sordidæ:ignominiosæ non uirtuti: sed illis qui iuste repulsam sunt passi. Intaminatis:incorruptis.Dictum aũt est quid sit contaminare. Nec su. putat uulgus ꝙ qui magistratus petunt:eos accipiant:aut deponant: ut est illis aut maior aut minor fauor in populo. At phus solos sapientes eos censet accipere:ẽt si denegentur a populo stultos autem nunꝗ accipere:ẽt si a populo conferant'.Indoctũ.n.uulgus honorem:q uirtutis p̃miũ est immerenti tradere nõ potest:sed insignia honoris dare põt quæ psæpe ad indignos trãsferuntur. Auræ:fauoris:Vir.Nunc quoq; iam nimium gaudens popularibus auris.Secures cõsulatus aut dictaturas aut p̃turas quaꝝ insignia sunt secures & fasces. Virtus recludens.i.apiens cœlum. Immeritis mo.i.illis quorum fama nõ sit moritura.Nam istis tribuuntur ab hominibus diuini honores:& ut dii colunt':quemadmodum de libero patre & de hercule decretũ ẽ. Tẽtat iter uia.negata.s.homini.Quia aggreditur ea quæ aut supra humanas uires sunt: aut uæhemẽter ardua homini. Et sper.cæ.u.q.d.q̃ communia & uulgata sunt. Humum:res terrenas: quia quærit diuina & immortalia. Fugiente:uelocissime labente. Est & fide.t.s. Laudauit uirtutem.i.fortitudinem. Nm & si omnes rectos animi habitus uirtutes appellemus:tamen proprie uirtus est fortitudo.Nam a uiro uirtus dicitur: Virum autem hominem præstanti excellentiq; animo nuncupamus.Dicitur etiam uirtus uis illa qua res cuius est uirtus perfecta redditur:Cice.in quinto de fi.b.&.m.Atqui in sensibus est sua cuiq; uirtus. Laudauerat ergo fortitudinem.Nunc laudat iusticiam & fidem:quæ totius iusticiæ fundamentum est. Qui ce.sa. ponit hæc sacra pro omni arcano.Nam eleusine sacra nefas erat non initias prodere. Sub iis.t.sub eodem tecto. Sentẽtia est neq; mecum habitabit:neq; una nauigabit. Nam psæpe euertit aut domum aut nauigium deus:ut puniat scælestum:qui ibi sit.Vnde necesse est ꝙ & qui boni sunt: cum illo pereant. Trabibus:pro tecto posuit. Phaselum:fluuiale nauigium est.Vnde & circũpictis uehitur sua rura phaselis. Incesto:scelerato:posuit aũt spẽm uitii pro omni uitio.Incestum aũt oẽm incõcessum concubitum appellarũt. Dicunt.n.ceston cingulũ esse:quo uenus concessas nuptias adiens utit'. Integrũ:innocentẽ: sic supra integer uitæ.s.q.p. Raro: quis pœna non statim sceleri paretur nõ tamen propter moram tollitur.Ipsa.n.claudo pede sequitur scælestos:sed tamen non deserit:donec consequatur.

Argumentum. ODES.III.

CANT. Scribit' sapiẽtẽ uiꝝ & optimũ nulla seditõe nullisq; minis tyrãni:nõ tẽpestatib⁹ nõ iouis fulmĩe posse a solida & integra mente cõcuti & moueri:si ẽt mũdus rueret ipauidũ ruinæ ferirẽt.itaq; uirtute & mẽte inixus pollux & hercules cœlũ ascẽdere:inter quos qdem ipse quoq; augustus accumbet: hac item uirtute a tigribus uectus est bacchus: hac inꝗ uirtute Romulus Martis eqs & militiæ gloria fugit inferos:cœlũ ascẽdit iunonẽ ẽt pmittente dũ dii ꝯsilium sup hoc agerent. Refert inde plurima iunonis uerba in romuli romanorũq; gfam ꝓlata Admonet postea musam ut deoꝝ sermões referre desinat: cũ lyricis iocosa tantũ nõ seria grauiaq; cõueniant. Iustũ & tenacem ꝓpositi uiꝝ:ode ẽ similis nonæ:hic aũt poeta ipse lõgo interuallo ad romuli numen descẽdit' i augusti laudẽ. Tenacẽ ꝓpositi.i.cõstãtẽ & cõtinentẽ:cõstantia nãq; in resistendo:continentia uero in superando consistit:qd phus li.vii.eth. scribit.

Ode.III.tricolos tetrastrophos:uirtute ascẽdi cœlũ/& de romuli numĩe.

IVstũ & tenacẽ ꝓpositi uirũ
Nõ ciuiũ ardor praua iubẽ
Nõ uult⁹ istãtis tyrãni (tiũ
Mẽte quatit solida/neq; auster
Dux inquieti turbidus adriæ:
Nec fulminãtis magna mãus iouis.
Si fractus illabatur orbis:
Impauidũ ferient ruinæ.
Hac arte pollux/& uagus hercules
Innixus arces attigit igneas:
Quos inter Augustus recumbens
Purpureo bibit ore nectar:

Ardor:furor seditio. Vultus:sæuitia. Mente quatit solida:concutit mouet a mente firma integra & cõstanti. [cõstãtia Conti nentia] Auster dux:turbidus adriæ inqeti. ode quoq; tertia lib.i. de eodem ait. Nec rabiẽ noti.Quo nõ arbiter adriæ maior tollere seu ponere uult freta. Impauidũ feriẽt ruinæ:id fortis uiri officiũ est. unde phus ait li.iii.eth.is igit' hõ fortis ꝓprie dr̃ [Fortis, homo] qui circa honestã mortẽ:& ea oĩa quæ repente eueniunt atq; afferunt ipsam interritus est. Hac arte.i. iustitia constantia & fortitudine.Hac arte.i.uirtute.dicitur.n.ars ab αρητη.i.uirtute ut Diomedes scribit. Pollux:de hoc lege ode.xii.lib.i. Vagus:orbis enim plurima loca peragrauit:monstra domando:iussus ab Eurystheo mycenaꝝ rege.de quo uide epodo tertia & in Iuue.ibi:sed quid magis heracleas. Arces igneas.i.sideras Augustus recumbens:uult augustum quoq; in deoꝝ nomine haberi.loquitur aũt ut ille. Tu das epulis accumbere diuum.nam homines per merita deorum conuiuiis adhibebantur.

ACR. Iustũ & tenacẽ.In secta stoica hoc dñ:iustũ uiꝝ honestiq; ꝓpositi nõ terreri ciuiũ opiniõibus uel minis exigẽtiũ ut aliqd forte rõni cõtrariũ fiat.Ordo ẽ.iustũ uiꝝ solida mẽte & tenacẽ ꝓpositi nõ q̃tit ardor ciuiũ iubẽtiũ praua ardor.p.i.seditio iniqua sperantiũ. Vultus:sæueritas. Imminẽtis tyrãni: terrẽtis. Mẽte solida:dicit iusti & constantis uiri q minis nõ q̃tit' tyrãni:aut certe mẽte ꝓ cõsilio intelligi uoluit:ut Vir.Hic pris æneæ suspẽsam blanda uicissim gaudia.Pertẽtãt mentẽ.Et q̃ facere id possis nunc accipe mentẽ: & hoc

auget p ecbasim:& gradit a populo ad regē:a rege ad elementū:ab elemēto ad deū:a deo ad mūdū labit. Inquieti.s.austro ducem:unū pēdet ex altero. Adriæ:masculini generis est cuius cōmotionē mare sequat. Si fractus illabat orbis:ad ecbasin animi cōstantis rettulit:ut Luca. Sic cū ruit arduus æther. Hac arte.p.& uagus. qui p omnē terrā pagrauit:ut Virg. Nec uero alcides tm̄ telluris obiuit. Innixus:incumbens:semidei dicebant qui ob merita deoꝝ adhibebant cōuiuiis.qđ Horatius mō augusto dedit:ut Vir. Tu das epulis accūbere diuū. Purpureo:pulchro:ut est Roseoq; hæc insuper addit ore. Bibit:ut cū q; ad hoc meritum peruenerit uirtutis uia. Nectar:potus numinum. Hac:quasi militantē collo trahi potentiæ numinis dedit.

¶POR. Iustum ac tenacem ppositi uirum:in secta stoica & hoc dicit iustum uirum & honesti ppositi non terreri ciuium opinionibus exigētium ut aliqd contra rōnem faciat. Non uultus.i.t.m.q.s.i. eum quē iustū & tenacē ppositi ait:ergo sensus est:sapiētem uiꝝ non quatit.i.non cōturbat minax uultus tyrāni : ideo.s.qa solida mēte est.i.firma & cōstanti. Hac arte pol.& ua.her.uagus dictus est:qa orbē terrarum peragrauit. Arces igneas:idest sydereas:ac p hoc cœlestes. Quos.i.a.r.bene.qa & ipe uirtutis cultor est. Purpureo bibit ore nectar:purpureo ore claro & splendido:ut Virg. Lumenq; iuuentæ purpureum.

¶CHRI. Iustū & tenacē ppositi uiꝝ:oñdit q fructus:& q pmia pueniāt ex eo uitæ gñe:in qđ hactenus pcepta dederit:& eos q huiuscemodi uitæ assueti habitū cōtraxerint nullo terrore ad uitia ipelli posse. Refertq; multos uiros his uirtutib9 ad cœlū assumptos esse. Laudauerat iustitiā & fortitudinē:nūc qđ ex illis assequamur ostendit. Tenacē.i.fortē & cōstantē:& in pposito pseuerātē. Nā fortitudinis ptes sunt:Constātia:Cōfidētia:Magnanimitas:Perseuerātia:Patiētia:Magnificētia:& Securitas. Veꝝ magnanimitatis ptes sūt Dignitas & Liberalitas. Magnificētiæ uero Gloria:Amplitudo:Studiū:& Exercitiū:ergo tenacē ppositi itelligit pseuerantē. Est āt pseuerātia quā fortitudinis ptē eē posui i re bñ ꝯsiderata stabilis ac ppetua mā̄sio. Est āt ordo: q neq; ardor ciuiū.i.p.nec uultus:instātis tyrāni q̄tit a mēte sua solida uirū.i.&.t.p. Ardor:ardētissima q̄dā cupiditas qua ēt bonos ad turpia ipellere uolūt. Nō uul.q̄si sæuitia:quā in uultu oñdit. Quatit.q.d.ne dum deiiciat sed ne q̄tit qdē. Mēte so.i.a bñ cōstabilito istituto. Iouis ful.sed de iouis fulminibus dixius suo loco. Snia est nihil unq̄ futuꝝ tā horrendū:qđ illū a uita recte istituta dimoueat:neq; si mūdus ruat expauescet illi9 ruinā.

Hæc ar.p.oñdit exēplis hoies uirtute & iustitia iter deos eē relatos. Nā de Polluce historiā:ut iā demōstrauimus:habet:qa mare pyratis isestū pacarit diuinos honores meruisse. Et uagus hercules:hūc & si thebanum ex Alcmena iouis filiū fingāt:tn̄ illi oia tribuūt:q̄ ægyptius Hercules factitauit. Vagus: cōueniēs sibi epythetum. Nā iubēte. Eurystheo diu latiusq; ad uaria mōstra domāda uagatus est. Sic Vir. Nec uero alcides tm̄ telluris obiuit. Innixus:uæhemēter nixus. Igneas:syderibus micantes. Purpureo:pulchro & q̄si diuino. Nectar:potio diuina est. Recūbens:discūbens. Nā uoluit antiqtas duplici uia hoies reddi deos i lecti.s.aut mēsæ participatiōe. De mēsa appet apud æolū uirgilianū. Tu das epulis accūbere diuū. De utroq; in bucolicis. Nec deus hūc mēsa:dea nec dignata cubili ē. De baccho uero eadē repete q iā dicta sunt. Indocili:indomabili: nā brutū indocile dicimus qñ impio humano nō paret:ergo idocili suapte natura:sed iussui dei tamen paret.

Hac te merētē bacche pater tuæ
Vexere tigres/indocili iugum
Collo trahentes/hac quirinus
Martis equis acheronta fugit.
Gratum elocuta consiliantibus
Iunone diuis/ilion ilion
Fatalis/incœstusq; iudex:
Et mulier peregrina uertit
In puluerē/ex quo destituit deos
Mercœde picta laomedō mihi:
Castæq; damnatum mineruæ
Cū populo/& doce fraudulēto:
Iā nec lacœnæ splendet adulteræ

¶ANT. Hac.s.arte & uirtute. Te merētē.i.pugnātē & bñmerētē de hoibus:Bacchus.n.ut scribit Diodorus cūctos ipios sustulit. Tigres:lynces & tigres bacchi currū trahūt. Sed uidet baccho assignari teste pbo ut p eaꝝ colorē in uino uarias hoium eē mētes itelligamus uel ut p eas sæuitia demōstret q qdā poti isinitā excedūt crudelitatē. Hac.s.arte & uirtute. Quirinus. Romulus:hūc āt in augusti laudē cōmemorat. Martis eqs.i.bellādo. Acherōta.i.iferos ipsos:de acherōte legito in ode.iii. Gratū:p grate. Cōsiliātibus.i.cōsiliū hētibus de recipiēdo Romulo. Ilion ilion:hæc sunt iunōis romanis cōciliatæ uerba ad deos. Fatalis icestusq; iudex:de paride loquit q iudiciū hūit triū deaꝝ:de quo late i ode.xv.li.i. Mulier pegrina.i.helena. Laomedō:scribit Homerus li.xxi.iliad. neptūnū talia uerba apollini rettulisse:stulte q̄ insipiēs es nō ne meministi q̄ iā passi sumus apud iliū mala? Solos nos deoꝝ iuppiter misit:ut sup/bo laomedonti in annū pmissa mercede seruiremus:ipse iperabat. Ego troianis urbem latis & q̄ pulchris muris ne expugnari possent circūdedi. Tu errabūdus & camuras boues in iugosæ idæ ꝯuallib9 pauisti. Sed quū uenit accipiēdæ mercedis tps tunc debita nos mercede fraudatos minatus dimisit laomedon:tibi qdem manibus pedibusq; ligatis ad lōginquas isulas deportatuꝝ:utriusq; aūt aures incisuꝝ nos aio irato pmissa fraudati mercede reuertimur:hoꝝ tu nūc troianis grām refers &c. id uero fictū esse aiunt qñ cum troianoꝝ pecunia in sacro hoꝝ deoꝝ seruaret:ab eis laomedō petiit redditurꝝ se iurās:uñ mœnia istaurauit:postea tn̄ reddidit:hinc datus est fabulæ locus. Ilion:ordo est:iudex fatalis & icestus & mulier pegrina uertit in puluerē ilion ilion damnatū mihi pro a me:& castæ mineruæ:cū populo & duce fraudulēto:ex quo laomedon pacta mercede destituit deos. Castæ mineruæ:id ait:qa dixerat icestus iudex:scribit aūt Homerus li.ult.iliad.q Iuno & Minerua sacrū ilium priamūq; & troianū populū pseqbant Alexādri grāq deabus ad se uenietibus eam ptulit quæ miserā ipsi libidinē pollicebat. Doce frau.i.ipso laomedōte:q deos fraudauerat neptūnum.s. & apollinem. Iam nec lacœnæ:oñdit troiana oia diruta esse se iunone agente:hinc iræ suæ satisfactum esse.

Lynces
Tigres

Troiæ mœnia neptunus Apollo

¶ACR. Collo trahē.potētiæ numinis dedit iugo feras subdere:ac q̄tum ad mortales idociles q̄rum ad potentiā Dyonisii ex more doctas. Hac:uirtute animi. Quirinū siue Romulū in honorē augusti laudat & ipm

martis filium deű pro uirtute factű acherontē mortuis deputatű uitasse cõfirmat. Equos uero martis proptr gnãdi isigni posuit. Cõsiliãtibus diis: ɔsiliű hñtibus diis de recipiẽdo romulo in numeꝝ deoꝝ. Ilion ilion: repetitio nois iterdum iracundiã interdű laudē significat: ut Ah corydõ corydon q̃ te demẽtia cœpit: & ex il lo corydõ corydõ ẽ tpe nobis: ordo ẽ fatalis & icestus iudex & peregrina mulier uertit in cinerē ilion: ut i pul uerē ilion' dãnatű mihi & castæ mineruæ cű populo & fraudulẽto duce: ex quo laomedõ destituit deos pacta mercede fatalis. Alexãder p quē deleret ilion: ut cű fatalis equus saltu super ardua uenit. Et mu. p. pegrina dixit ad exaggerationem: ut Vir. Fœmina quæ nřis errãs in finibus urbē. Ex quo desti. d. lao. p muroꝝ tro/ iæ pfectiõe nõ soluerat notű numibus pmissum: ut Vir. Nec dű laomedõtæ sentis periuria gẽtis. Dãnatum: destinatű ad pdendű. Vir. Hic iuno scæas seuissima portas prima tenet: bene aűt castæ qa incestus iudex di/ xerat. Lacenæ: adulteræ helenæ menelai uxoris: quã alexander pulchritudine sua & ornatu persuasam rapu it. Vir. At non sic phrygius penetrat lacedæmona pastor: Ledeãq; helenam troianas uexit ad urbes.

¶POR. Hac te. m. b. p. hac uirtute. s. Merentẽ: merẽtẽ qűo accipim⁹ utrű simpliciter dignű. an ut mereri sti/ pẽdia milites dicim⁹. Indocili. i. c. t. alioq̃ idocili. Nõ utiq; ẽt sub libero q eas docuerit iugű suű trahere. Gra tű. e. c. i. d. cõsiliãtibus nűc in cõsilio agẽtibus itelligẽdű: est ãt sensus: iunone elocuta q̃ erat cű diis apud quos cõsilio loq̃bat' gratű elocuta cõsiliãtib⁹: nõ ẽ alia hæc oda q̃ supior: Sed illi adhæret q̃re fallunt' q eas separãt qppe cű manifeste hæreat hoc mõ. Hac qri. m. e. a. f. Gratum elocuta cõsiliãtibus iunone diuis: significat hac Romulű i cœlű receptű iunone mitigata romanis: qbus aliq̃diu pp itã: quã in troianos habuit irata fuit. Fa talis in. q. ẽ. hæc iã iunonis uerba sunt i cõsilio. Mihi castæq;. d. m. p a me dãnatű illű. s. Iã nec. l. s. a. famosus hospes: eleganter hæc dicunt' quasi ostendit iuno se ad satisfactionem usq; ultionem percepisse de troianis.

¶CHRI. Hac. repetitio ẽ: hãc. n. dictionẽ ter initio clausulæ ponit. Dãt ãt poetæ tygres baccho: uel ad ondẽ/ dã herois uirtutẽ q̃ ẽt efferatissima & natura idomabilia domuerit: uel ut his feris notet' efferitas ebrioꝝ. Qui rinus: magni artificii: sed nec minoris ɔsilii poeta Augustű Romulűq;: a quo August⁹ originē ducit: nõ solű laudat: uerű ita laudat: ut adulationis suspitionē dimoueat. Nã p q̃dã insinuationē simulat se in cõe uirtutē laudãdã suscepisse: ac mox iõ exẽplis nitit' demõstrare se coactű eẽ: ut illos heroibus ascribat: ut casu potius q̃ electione hoc agi uideri possit. Nã q̃to magis adulãdi suspitio amouet': tãto magis laus crescit. Quirinus: romulus. Hoc ãt totű figmẽtű & nouű ẽ: & a poeta excogitatű. Nã cű miro artificio pcedat i iis q̃ ad historiã ptinẽt: nõ tñ se poetã eẽ obliuisci oportuit. Fingit tñ q̃ ab aliis figmẽtis nõ abhorreãt Romulű esse ad cœlos euectű iã placata Iunone: q̃ troianis: & iis q a troianis fluxerãt: hactenus inimica fuerat. Martis. e. nõ imerito & qa martis filius fuerat: & qa rebus bellicis claruerat. Fugit ac. fugit ifernű: qa iter deos relatus ẽ: qđ ut do/ cet Liuius ẽt post mortē suã uulgo creditű est. Possum⁹ ẽt dicere ꝙ ex Platonicoꝝ snia locutus sit poeta: q uo lũt aios eoꝝ q pie casteq; uixerint: & bñ de mortali gñe meriti sint: seq; puros cõseruauerint nullo scelere ife cti q̃primű ex corpibus excesserint ad cœlű in suã originē reuerti. Qui aűt iis scelerib⁹ ifecti sunt: q̃ tñ purga/ ri possint: eos postq̃ tpe debito p oia iferoꝝ flumia lõgo circuitu sæpi⁹ deuoluti fuerit: tűc demű ide liberari. Qui aűt tã magna tãq; tetra cõmiserűt flagitia: ut nullo piaculo purgari possint: eos i externo supplicio apud iferos detineri scribit. Gratűtẽ gratã. Nã pgratű diuis fuit: cű i eoꝝ senatu i cõsultationẽ uenissent: eẽt ne re/ cipiẽdus romulus. Q̃m iuno hacten⁹ aduersa troianis nűc recõciliata se bñuolẽte id agi demonstret. Iudex: s. paris: & q̃si hironice ptulit: cű ñ uideat' dign⁹ uocari iudex: q ita iniq̃ iudicauerit. Fatalis: exitialis pñ priæq; suæ. Et mu. pe. & hoc cű sũmo stomacho pnűciauit. Oñdit. n. solű Paridē pp raptã Helenã cãm exitii troiã fuisse: & simul ne minuat' ignominia ex nobilitate eoꝝ q uicerűt nõ dicit a mille nauib⁹: & a nobilissimis du cibus fuisse euersam troiã: sed ab uno ciue & a muliercula pegrina: q̃si paꝝ pudica. Nã ignominia dat' mulie/ ri: q̃ murat pñam. Quapp & Terẽtianus ille pmeno cű Thais dixisset mẽem suã samiã fuisse & rhodi hitasse: pp eã quã dixi cãm tacere se posse rñdit. Vertit: funditus eruit. Ilion ili. Sic. n. noiabat' urbs: q̃ i troia regione phrygiæ fuit. Cõgemiauit aűt ex igẽti lætitia. Nã ut cű stomacho paridẽ iniquű i se iudicẽ pnűciauit sic urbis exitiű nõ sine uoluptate memit. Ex quo. d. d. Fabulant'. n. dirutis mœnib⁹ troianis ab Hercule pactű fuisse la omedontẽ se igens auri põdus Neptűno Apolliniq; datuꝝ. si illi mœnia restaurarẽt: ac deinde ope absoluto pacta mercede deos defraudasse. Q đ nõnulli ad historiã referűt. Dicűt. n. cű deesset pecűia ad reparãdos mu ros regẽ eã q̃ i tẽplo Apollinis & neptűni sacra eẽt assűpsisse diis pollicitű breui ipsam repositu ꝝ: nec tñ repo suisse. Q đ piuriű ita deos cõmouit: ut accedẽtibus deide nouis iniuriis i Iunonẽ Mineruãq; iniqtate iudicii a paride illatis illi urbẽ iunoni mineruæq; dãnarit. Ordo ẽ iudex fatalis & icestus. i. pollutus Helenæ adulterio &. m. p. uertit i puluerẽ. i. in cinerẽ ãliõ il. dã. mihi & c. mi. ex quo laom. destituit. d. m. p. Iam nec. q. d. remitto inimicitias iis qui a Troia originem ducunt: quia iam abunde ulta sum paridem & exultanter atq; amate. Iam non spl. ut demon// strer hoiem luxuriosű culture corpis: & nõ uirtutib⁹ opam ipẽdisse.

¶ANT. Famosus: infamis: rapuit enim helenã menelai hospitis uxorẽ. Hospes: paris ab helena spartæ hospitatus eã rapuit. Nec priami domus: idest familia. Periura: ppter laomedonta dr: q de/ os deceperat. Hectoreis opibus. i. auxiliis. Hector enim Troiã distu lit in decimű annű. Ductű: progatű: fuere qppe inter deos seditio/ nes: nam partim troianis: ptim græcis fauere. Resedit: qeuit. Pro/ tinus: dehinc. Grauis ir. qbus in romanos usa fuerã ob Troianoꝝ causam. Inuisum: mihi odiosum: qa troianæ stirpis. Nepotẽ: idest romulum mei filii Martis filiű ex ilia numitoris filia: de quo plura uideto i ode. xii. li. i. Marti redonabo. i. Martis gra iras & odiű in ro/

Famosus hospes/nec priãi dom⁹
Periura pugnaces achiuos
Hectoreis opibus refringet:
Nostrisq; ductum seditionibus
Bellű resedit ,ptinus/ & graueis
Iras/& inuisum nepotem:
Troica quem peperit sacerdos:
Marti redõabo/ illű ego lucidas
Inire sedes/ducere nectaris

Succos/& adſcribi quietis
Ordinibus patiar deorum:
Dum longus inter ſæuiat ilion:
Romã́q́ pontus q̃libet exules
In parte regnanto beati
Dum priamí/paridiſq́ buſto
Inſultet armentũ/& catulos feræ
Cælent inultæ/ſtet capitolium
Fulgens/triumphatiſq́ poſſit
Roma ferox dare iura medis
Horrenda late nomen in ultimas
Extẽdat oras/qua medi⁹ liquor
Secernit europen ab aphro:
Qua tumidus rigat arua nilus:
Aurũ irreptũ/& ſic melius ſitum

mulum & romanos relinquã Quietis:dii enim nulla pturbatione
afficiunt. Dũ longus iter:ſenſus ẽ:dũmõ Roma ab illio diſtet op/
poſito mari romani ipſi ubiq́ regnẽt beati. Sæuiat:ne illuc roma
ni redire queãt iſtaurareq́ iliũ. Exules:ad æneã & cõites rettulit:a
quo Romani ſunt oriundi. Regnanto:p regnent. Dum priami:
Sẽſus eſt:dũmodo Priami ſepulchra & paridis armẽta paſcẽdu in/
ſiliãt feræq́ tutæ ibidẽ catulos celẽt.i.dũmodo ilion deſertũ fuerit:
ſtet capitolium &c. Buſto:ſepulchro. Inſultet:iſiliat ſupuaget cal
citret. Inultæ:ſine pœna illeſæ ſecuræ ac tutiſſimæ. Fulgẽs.i. aura
tum. Medis:pro qbuſcunq́ bellicoſis ponunt. Horrenda:hoſti/
bus.ſ. Medius liquor ſecernit Europen ab aphro. Gaditanũ ſinũ
intelligit:nam uti Solinus ſcribit oceanus ab occaſu ſolis irrumpẽs
leuo latere europam radit aphricam dextro:ſciſſiſq́ Calpe & Abyla — Calpe
montibus quos dicũt colũnas Herculis iter mauros fundit & Hi/ — Abila
ſpaniam. Tumidus rigat arua nilus:Nilus aphricam ab ethyopia — Nil au/
diuidens medios æthyopas ſecat:certis tñ diebus auctu magno p — ctus
totam ſpatiatus ægyptũ fœcũdus inatat terræ. Incipit aũt creſcere
luna noua quæcũq́ poſt ſolſtitiũ eſt ſenſim modiceq́ cãcrum ſo/
le tranſeũte:abũdantiſſime ãt leonẽ: & reſidet in uirgine iiſdẽ qbus
acreuit modis. In totũ aũt reuocat itra ripas in libra:ut tradit Hero/
dotus centeſimo die:iuſtum incremẽtum eſt cubitoꝝ ſedecim:mi/
nores aquæ non oia rigãt:ampliores detinẽt tardius recedẽdo:hæſerẽdi tempora abſumũt ſolo madẽte:illæ
non dant ſitiente:utrũq́ reputat ꝓuincia:in duodecim cubitis famem ſentit:in tredecim ẽt eſurit: quatuorde
cim cubita hilaritatẽ afferunt:quindecim ſecuritatem:ſedecim delitias. Auctor eſt Pli.li.v.cap.x.

¶ACR. Famoſus hoſpes:īfamis q fidẽ uiolauerit hoſpitii:hoſpitis coniugẽ rapiẽdo. Nec priami domus:
domũ ꝓ gñe poſuit:Paris.n.priami fili⁹ fuit. Vir. Da ꝓpriã tymbreæ domũ da mœnia feſſis. Hectoreis opib⁹:
decimũ ut quos diſtulit hector i annũ:opes aũt ꝓ auxiliis ponunt. Tanq́ ſint auxilio uitæ:ut Teren. Iuno luci
na fer opẽ. Noſtriſq́ ductũ ſeditiõibus.i.bellũ qđ tñ fuerat ut eoꝝ ſeditiõibus hoc ẽ diſcordiis & diſſenſiõib⁹
decẽniũ traheret. Reſedit:finitũ eſt:ut oiſq́ repẽte reſedit flatus. Protinus:de hic:ut Vir. Mos erat heſpio i la
tio quẽ ꝓtinus urbes Albanæ coluere ſacrũ. Et iuiſum nepotẽ:odioſũ ſibi romulũ dixit:nepos.n. iunõis fuit
p martẽ:quẽ Iouis & Iunõis filiũ Homerus affirmat:p geñs ãt romuli carthago deleta ẽ. Troica:p troiana.
Ilia.n.troiana genere fuit:ut Vir. Donec regina ſacerdos Marte grauis geminã partu dabit ilia ꝓlẽ. Marti re
donabo:q̇uis ſit de troiano genere pñi ſuo romulũ regnare cõcedã. Inire ſedes:ædificare: pmittã inqt uel in
digentem fie ri Ducere:ꝓpinare potare.i.deoꝝ cõuiuiis ẽt itereſſe ꝓmittã. Quietis:phi.n.hanc beatitudi
nẽ diis dederũt:q̃ eos ocioſos eẽ & nihil curare nec alicuius rei ſollicitudie teneri dicãt:ſemel mũdo lege di/
ſpoſito:ut Vir. Scilicet is ſupis labor ẽ ea cura qetos Sollicitat. Dũ lõgus iter ſæuiat. Tolerabili⁹ ſe ferre ꝯfir
mat:ut lõgo ſpacio maris iteriecto romæ regnẽt poti⁹ romanoꝝ nepotes q̃ ut illo fruat̃ ipſo. Inſultet ar. libe
re ſupuaget:ꝯculcet:ut iſultare ſolo & greſſus glomerare ſupbos. Inultæ:illeſæ ſecuræ. Siluoſis.n.& deſertis
locis feræ catulos tuto celãt:ut ſiluas & luſtra feraꝝ. Triũphatiſq́:ſpẽs pticipii eſt:ut quõdam regnata lycur/
go:& bacchataq́ iugis naxõ:& triũphata corynthо. Dare iura.m. Medos hic ꝓ oibus gẽtibus poſuit:ac ſi di
ceret p triũphũ ſubditis hoſtibus leges iponat. Qua medius liquor. Gaditanũ mare dicit:inde.n.icipit euro
pa ſecerni a libya. Ab afro:ab africa:ſynecdochicos.i.p q̃ loca diuidũt europa & africa duæ ptes mũdi. Au
rũ irreptũ:ẽt roma contẽnet:qđ multo utilius ẽ oibus hoibus:cũ latet adhuc ſub terra:minus.n.cãs auaritiæ
ꝓſtat:fortiorẽ ergo dicit romã contẽnendo auꝝ fore q̃ in uſus cogẽdo:ut paruoq́ potentem fabricium.

¶POR. Ducere nectaris ſuccos.i.aſſueſcere ſaporibus nectaris:dũ lõge ſit inqt ab ilio roma i q̃libet ꝓte or
bis romani quantũ in me ẽ regnẽt. Elegãter hic ꝓuicatia iratæ in Troianos deæ exprimit. Regnãto:pro re/
gnẽt. Secũda ꝓ tertia pſona ẽ:ut eſt illud Virgilianũ Tertius argolica galea cõtẽtus abito. Dũ.p.p. buſto in
ſultet armentũ:hoc ẽ paſcẽdo ſupgradiat. Et.c.ſ.c.i.perite quaſi deſertã eſſe uelit Troiã. Horrẽda.l.n.i.u.nõ
perpetuum epitheton horrendã romam dicit ſed barbaris horrendã. Qua.l.m.ſ.europem ab afro. Gadita
num mare fretum ſignificat:inde enim incipit diſcerni Europa a libya. Qua tumi.ri.arua nilus:nõ ſemp tu
midus:ſed tumidus cũ rigat. Auꝝ.i.&.ſ.m.c.a.c.ſ.ſ.bene aurum utilius ait eſſe priuſq̃ de metallis effodiatur
quoniã effoſſum cãm præſtat auaritiæ ac ſceleribus:populum autem romanũ ait conſtantiſſimum aurum
contemnere merito quoniam apud ueteres paupertas magis in honore erat q̃ diuitiæ.

¶CHRI. Famoſus hoſ.q.d.iſamis.apđ oẽs gẽtes pp uiolatũ hoſpitiũ quo liberaliter a menelao ſuſceptus
erat. Famoſus.n.fuit plurimũ. Laomedõ rex troian⁹ qntus fuit a Dardano:fuit.n.fili⁹ Trois:& ille Erictonii:
quẽ dardanus ex cãdauia genuit. Hic deos ut dixi:mercede pacta defraudauit:ꝓptereaq́ apđ Maronẽ ſcriptũ
eſt. Laomedõtæ luimus piuria gẽtis. Nec.p.d.p.q.d.ipſu piuria pũt:neq́ potuit ab hectore defendi. Ductũ:in
plures ãnos ꝓlatũ.q.d.qcqđ tpis durauit bellũ troianũ:id oẽ adſcribẽdũ ẽ nõ uirtuti illoꝝ:ſed nñis ſeditiõibus
nã pñi deoꝝ ẽt troianis fauit:ut ẽ apđ Homeꝝ & Vir.q ſi oẽs in pœnã ſceleꝝ eoꝝ ꝯſenſiſſent:ſtati actũ fuiſſet
de troia. Quapp̃ ego iã ulta nõ ulteri⁹ ꝓſequar iniurias:ſed redonabo romulũ nepotẽ troianoꝝ exilia:q̇uis il
lum oderim:marti filio meo & pñi ſuo. Dicius aũt redonare & cõdonare aliquẽ alicui:cũ ei a quo ſiue ſuppli/
ciũ ſiue ultionẽ ſũpturi ſumus illius cã iniurias remittimus:nã eã pœnã q̃ nobis debebat gratis remittimus:
ergo donam⁹. Adſcribi:ãnumerari:trãſlatio a ciuibus q i coloniã aliquã mittunt:ii.n.adſcripti dñr. Quie/

tis ex ꝓfundá theologia ꝓmptú:Ná solius diuinitatis qes est creaturaꝶ aút motus. Optime ergo Boetius de Deo. Stabilisq; manés das cúcta moueri. Dú Ion.p.Modo magnú maris spaciú ítercedat iter romá & ilió p mittá eos regnare. Dú pr.p.q.b.Modo ita desertú sit ilion:ut fere in diruto sepulchro audeát sua cubilia po nere & ipune.i.nemie ꝓhibéte nó ꝓhibebo romá impium p uniuersum orbé ꝓpagare. Locus aút súptus é ex Ennio. Ille.n.describit in secúdo bello punico Iunoné recócíliatá Romáis carthaginé deserere. Regnanto: tanq́ legé ꝯstituat tpe & mó legú latoꝶ usa é. Priami.p.ná neminé magis oderat q̃ Paridé:& q̃illú ꝓduxerat Priamú. Busto:bustú ꝓprie locus é:in quo defunctus é cóbustus & sepultus:diciturq; bustú q̃si bene ustum. Vbi át cóbustus solú é:& alibi sepultus:is locus ab urédo ustria uocat̃. Sed modo busta sepulchra uocamus.

Triúphatis:usurpauit participiú passiuú a uerbo nó a passiuo. Nó.n.dicimus triúpho medos sed triúpho de medis. Idé fecit & Vir. Ille triúphata capitolio ad alta corintho. Europen:actús græcus. Liquor:mare qd ab occiduo oceano irrúpés europá ab aphrica diuidit. Nilus de cuius origie multa fabulosa referunt̃. Tumidus:qa diebus canicularibus cótra reliquoꝶ fluminú moré ita turgescit ut ægyptú exundet. Rigat arua: unde alibi. Et uiridé ægyptú nigra fœcundat harena.

CANT. Fortior. Fortior inqt Roma erit spernere aurú q̃ appetere & usitate. Irreptú:ieffosum:p qd itelligit romá spreturá magná auri copiá:erit.n.paruo contéta: dr̃ aút id pp curiú & fabiú & alios similes de qbus li.i.in ode.xii. Sic melius sitú. Auro.n. multa scelera fiunt. hinc ait poeta.lib.iii.fas.omne abrumpit polidoꝶ obtruncat:& auro. Vt potiṫ. Quid nó mortalia pectora cogis auri sacra fames. Et Ouid. Effodiunt̃ opes irritaméta maloꝶ. Iáq; nocés ferrum ferroq; nocétius aurú Prodierat:ꝓdit bellú qd pugnat utroq;. Omne sacrú rapiéte dextra. Sensus duplex:uel q̧ romani sacra oía ab externis accipient qd fecerunt. Vel romani spernent aurú:cuius auaritia sacris ét nó parcit̃. Terminus obstitit:in quodam antiquissimo textu legimus extitit. Vtrúq; tñ placet. Est aút sensus ubicúq; terminabit̃ orbis. Múdo.i.terraꝶ orbi. Obstitit:hoc pp mare ait id eni terræ obstat ne ulterius tendat. Hinc. Ouid. inqt circúfluus humor Vltima possedit:solidúq; coercuit orbem. Qua pte debacchentur ignes. libiæ partẽ intelligit:quá torrida zona occupat:de q̃ re Strabo.li.xvii. Debacchent̃ æstuent ferueant. Qua nebulæ pluuiiq; rores:de ripheo iugo intelligit ad scythiá:ubi regio est assiduis obsessa niuibus:qppe casu cótinuaꝶ pruinarú dánata pars múdi:& ab rerú natura in nubé æternæ caliginis mersæ:ipsisq; prorsus aqlonibus rigétissima. Sola terraꝶ nó nouit uices temporꝶ:nec de cœlo aliud accipit q̃ hyemé sempiterná: hæc ex Solio: potes quoq; de hyperboreis itelligere:ii eni incolút ultra aqloné:apud quos múdi cardines esse credútur:ut idé inqt demú ripheo iugo nó nimiú distant. Nimiú pii: hoc ait qa pii erga iliú instaurádú sibiipsis nocerét numinú & iunonis ira. Rebus:opibus & impiis. Alite lugubri: malo omine & infœlici auspicio. Tristi clade. hoc ait qm̃ fimbria ultro e senatu egressus uir bellis artibus isignis cú reꝶ militarium inexpertus esset flaccus collega Cinæ in cósulatu:quẽ cina duabus cú legióibus in asiá miserat:ut Syllæ loco hostis iudicati ipse asiá inuaderet: bellúq; mithridati iferret flaccú ipm interemit i nicomedia urbe itaq; in puteo latéte ro.cósule:belliq; impetatore cú ipse priuatus dútaxat existeret seipsum postea exercitus impatoré núcupauit:iliésibus obsessis ab eo & ad Syllá cófugiétibus Sylla suaserat ut ad fimbriá irét:dicerétq; illi hoc dútaxat:q̧ se syllæ dedissent:qbus præceptis fimbria eos ueluti romanoꝶ amicos collaudauit:monuitq; ut se ét romanú ciué existente intra urbé reciperent:per ironiá fassus Romanos atq; ilienses inter se cognatióe deuictos eá:ta urbé ingressus oés sibi obuios occidit:urbé incendit:allos qui ad Syllá legati ierant uarie confecit. Nullis ꝓterea sacris pepit:neq; iis q ad palladis templum cófugerant:quos cú téplo simul igne ussit:disiecit & urbis mœnia:hæc & plura Apianus in lib.mitridatico. Cóiuge me iouis & sorore:Cic.in lib.de na.d.sic ait. Aer aút ut Stoici disputát ïteriectus iter mare & cœlú iunonis noíe cósecratur:q́ est soror & cóiunx iouis:q̧ & similitudo é ætheris & cú eo súma cóiunctio. Effœminarút át eú:iunoniq; tribuerút:q̧ nihil é eo moll'. Sed iunoné ab iuuádo credo eá nominatá:hæc ille Mac.uero li.i.de Som. sic ait. Est aút iuno aer:& dr̃ soror qa iisdé seminibus qbus cœlum ét aer é ꝓcreatus. Coniunx qa aer subiectus é cœlo prius át dixerat q̧ iuppiter é múdi aia. Vxor capta: andromahen hectoris uxorem itelligit:uel potius hecubá priami cóiugé. Cú dicat pueros.i.filios. Andromachæ.n.unicus astyanax fuerat:hæcuba uero secuta est ulyssem ut habet̃ li.xii.met.ucꝶ in thracia cóuersa est in cané. Non hoc iocosæ. Musam hortat̃ ut seria & deoꝶ sermones referre desinat cum lyricis iocosa potius q̃ illa conueniant. Nec uelit magna extenuare humili carmine.i.lyrico. Peruicax:audax:arrogans.

Riphei

Hyper borei

fimbria

ilió arsit iuno soror & cóiunx iouis

Cú terra cælat spernere fortior:
Quam cogere humanos in usus
Omne sacrum rapiente dextra
Quicúq; múdi termin' obstitit:
Húc táget armis uisere gestiens
Qua parte debacchentur ignes
Qua nebulæ pluuiiq; rores.
Sed bellicosis fata quiritibus
Hac lege dico/ne nimium pii:
Rebusq; fidentes/auitæ
Tecta uelint reparare troiæ
Troiæ renascens alite lugubri
Fortuna tristi clade iterabitur:
Ducente uictrices cateruas
Coniuge me iouis & sorore.
Ter si resurgat murus ahenus
Author Phœbo/ter pereat meis
Excisus argiuis/ter uxor
Capta uirum/puerosq; ploret:
Non hoc iocosæ cóueniet lyræ:
Quo musa tédis desine puicax
Referre sermones deorum/&
Magna modis tenuare paruis.

CACR. Ordo é.fortior spnere auꝶ irreptú:& sic melius sitú cú terra celat q̃ cogere i usus humáos. Dextra rapiéte oé sacrú. Sacra.n.oium gétiú rapuere romani nó mó aurú dextrá aút aut p auaritia aut p bello po fuit:ut Vir. Quid nó mortalia p.c.a.s.f. Iuue.atq omni ex crimine lucrú q̃situ. Terminus:finis naturæ quo

mundi spatia terminant̃:ad quẽ adhuc armis dicit præueniri ambitu gloriæ:siue auri cupidine. Qua parte debachent̃ ignes. Ceraumenẽ dixit ĩhabitabilẽ:ut Vir. Semp sole.r.&.t.s.ab.i.in qua ĩcendiũ ut furor bacchã/tibus dominet̃:ideoq; dicit debacchent̃. Qua ne.plu.ro. Septẽtrionalẽ significat cardinẽ hoc ẽ niualẽ:ut itẽ Vir. Cerulea glacie cõcretæ atq; ibribus atri. Sed bellicosis fata qritibus. Hac lege dico:cõstituto:sanctio ro/manis hoc ius fatoꝶ:ut pnitiosum habeãt p se reparare troiã. Ne nimium pii:q uelint ꝑstare parentibus cõtra uolũtatem deoꝶ. Tristi clade.i.hoc ideo qdam dictũ uolunt ꝙ fimbria legatus Cinnæ illum tpibus syl/lanis oppugnauerit ac diruerit:q mox seditione militũ ꝑemptus est: Ordo: fortuna Troiæ renascẽs lugubri alite iterabit̃ tristi clade me ꝯiuge & sorore iouis.ducẽte uictrices cateruas. Cõiuge &.s.sic Vir. Ast ego quæ diuũ ĩcedo regina iouisq; Et soror & ꝯiunx. Ter si resurgat murus aheneus:hic ãt quotiẽs reparata fuerit di/ruẽdam dicit:ut finitum pro ĩfinito ponat:aut tertio:Troiã significat ꝑiisse semel ab Hercule: secũdo ab græ/cis ꝑ helena:tertio a fimbria. Ter uxor. qdam andromachen intelligi uolunt pp hectorem & astianactam.

Non hoc iocosæ conueniet lyræ.i.non talia conueniũt nostræ ꝓpositioni:a iunonis uerbis in se poeta cõuertit̃. Peruicax:licentiosa uel repræhensibilis. Modis:modulationibus metrorum.

¶POR. Omne sacrũ rapiẽte dextra:ne romanoꝶ.s.dextra:sed deoꝶ q cogũt auꝶ in usus romanos. Extrin/secus aũt hic accipiẽda uox est:& ut sit ẽt sacrũ rapiẽte dextra uisere gestiẽs qua uel pte debacchent̃ ignes. Au/stralẽ cardinẽ significat q est torrẽtissimus. Troiæ renascẽs alite lugubri fortuna tristi clade iterabit̃: ordo:& sensus est:fortunæ troiæ alite lugubri.i.malo auspicio renascẽti iterata excidio cadet:hinc aũt sensus ĩde ꝯce/ptus est ꝙ flauius fimbria legatus cinnæ ilium tpibus syllanis oppugnauit ac diruit quẽ mox seditio militũ occidit. Nõ hoc.i.c.l.quo musa tẽdis:nũc his uerbis poeta ad se cõuersus ait:nõ se recte facere ꝙ lyrico carmi/ni cui iocosa cõueniant seueriora loquat̃. Desine.p.r.s.d.ꝑuicax tũc pro licẽtiore dr̃. Et magna mo.te.par. Sensus est:desine magnas res quæ heroico magis carmini cõueniũt extenuare humilitate lyrici carminis.

¶CHRI. Fortior:hæc in ore iunonis uera sonant. Nam prisci romani i his moribus fuerũt:Fortior ergo.i. cõstantior spernere auꝶ. Irrepertum.q.d.q̃uis illis offerat̃ qcqd auri intra terrã latet:qd̃ multo plus est q̃ qd̃ apparet:& est ex sñia Curii:q sannitibus r̃ndit nolle romanos:sed impare possidẽtibus auꝶ. Vaticinat̃ igitur priscã illã seueritatẽ:quæ adhuc futura erat. Omne sacrũ:sñia est:ꝙ melius sit spnere auꝶ q̃ cogere.i.cõgre/gare in usus humanos. Quoniam q cõgregãt:rapiũt ẽt sacra. Nam nõ cõgregant nisi auari:& auari nulli rei parcũt. Debacchent̃ ignes:iuxta torridã zonam. Vir. Quaꝶ quæ media ẽ nõ ẽ h̃itabilis æstu. Qua nebulæ: plagã septẽtrionalẽ ĩtelligit. Dico:q̃si cõfirmo & sancio. Et posuit hoc poeta ad excusationẽ romanoꝶ:q an/tiquã pr̃i ã cõtempsisse uidebant̃. Nimiũ pii:nã nimia fuisset pietas:si illis eẽt nocitura. Fidẽtes rebus.i.fretis potẽtissimo impio. Auitæ:quæ auoꝶ auoꝶ urbs fuit. Troiæ:iterdicit nõ meliore fortuna renatũ iri Troiã q̃ olim fuerit:ergo fortuna troiæ.q.d.mala fortuna. Sic Vir. Hac troiana tenus fuerit fortuna secuta. Lugubri al.ĩfœlici augurio. Reiterabit̃: iteꝶ surget:hoc aũt fiet me duce. Me coniuge:ĩterpretatio est color rheto/ricus. Fit aũt quotiẽs exprimimus quam uim ꝓnomen antecedẽs & qd̃ pondus habeat. Sic Vir. Ast ego quæ diuum ĩcedo regina iouisq; & soror & cõiunx. Ter si.t.finitum numeꝶ ꝑ ĩfinito ponit. Aheneus:fortis in/frangibilis. Auctore phœ.q.d.non ꝓderit neq; si a deo fiat:neq; si ex ĩfrangibili materia. Meis argiuis:nam argis colebat̃. Vnde supra. Plurimus in iunonis honorem aptum dicet:equis argos:& Virgi. Prima quod ad troiam ꝑ caris gesserat argis. Virum &.p.maritũ & filios aut cæsos aut in captiuitatẽ abductos. Non hoc iocosæ:ꝓfessionem fecerat minoꝶ reꝶ:& quæ iocis magis q̃ seueritate cõmendarent̃. Quapropter cum ani/maduertat se ad altiora ascẽdisse admonet musam:ut desinat sermones deoꝶ referre. Et magna modis.t. p.modestissime de se:loquit̃. Nam qui magna paruo stilo canit:nõ modo nõ auget illa:sed potius extenuat.

¶Argumentum. ODES.IIII.

¶CANT. Quoniam supiori ode Horatio musa deoꝶ sermões rettulerat. Eam pñti ode cœlo descẽdere hor/tat̃:referreq; humana potiusq; diuina:itaq; scribit se pueꝶ in uulture mõte apulo dormiẽtẽ a palũbibus fuisse lauro & myrto tectũ:quo eẽt tutior ab uipis ferisq; oib⁹:Dicit inde ꝙ ubicũq; fuerit musaꝶ erit:uel in sabinis uel ꝑnesteʼ uel tybure uel baiis:hoc ẽ ubicũq; carminibus opam tradet. Dicit itẽ musaꝶ ope liberatũ se philip/pẽsi clade:liberatũ arboris casu: liberatũ quoq; sicula tẽpesta te apd̃ palinuꝶ lucaniæ ꝓmõtoriũ eẽ:asserit ĩde Augustũ cæ/sarẽ sæpe a musis quoq; recreari. Musasq; ipsas recte cõsulere hic iuppiter Gigãtas euicit:qa nullo ꝯsilio uirib⁹ freti fuerãt. Vis eni cõsilii exps sua mole ruit. Vis aũt cõsilii plena a diis quoq; auget̃:qd̃ sane exẽplis ẽt ꝓbat. Descẽde cœlo:ode est similis nonæ li.i. Est ãt ordo:o regia calliope age descẽde cœ/lo & nũc tibia dic lõgũ melos seu mauis acuta uoce seu fidi/bus:cytharaue phœbi. Regia calliope.id ait:qa calliope can/tus suauitate cæteras ãncedit:ut Diod.li.y.edocet i põt ãt dici calliope
pulchrũ cañ. καλλοσ.n.pulchritudo dr̃ οπη uox καλλίε Melos
πεῶ uero ornate dico. Melos:τομελοσ μελιοσ cãt⁹ dr̃.

Acuta uoce.i.magna clara pura secãs aera & aurib⁹ sedens: ea.n.ꝑfecta uox ẽ & plena. Auditis:id iterrogatiue legendũ. Nã cũ musam e cœlo ad cantũ uocasset tãq̃ illa ueneret inqt poeta auditis:nã ipsi uidebat̃ audire illi⁹ cãtũ. Me ludit:de/ludunt̃ ĩsani phãtasmatis:poetæ quoq; furore ducti insaniũt multaq; uidere falso uident̃:hic fingũt ẽt ꝯtraria regnaturæ.

Ode.IIII.tricolos tetrastrophos musis deditum se poeta ostendit.

Descende cœlo/ & dic age tibia
Regina lõgũ Calliope melos:
Seu uoce nunc mauis acuta:
Seu fidibus cythara ue phœbi.
Auditis:an me ludit amabilis
Insania/audire & uideor pios
Errare per lucos/amœnæ
Quos & aquæ subeunt/& auræ.
Me fabulosæ Vulture in apulo
Altricis extra limen Apuliæ
Ludo/fatigatumq; somno:

Fronde noua puerũ palumbes
Texere / mirũ quod foret oĩbus
Quicũq; cellæ nidũ Acherũtiæ:
Saltusq; Bantinos / & aruum
Pingue tenent humilis ferenti:
Vt tuto ab atris corpore uiperis
Dormiré / & ursis / ut p̃merer sa/
Lauroq; / collataq; myrto: (cra
Non sine diis animosus infans.
Vester camœnæ / uester ĩ arduos

Amabilis ĩsania poeticus furor: oblectabat̃ enim furore illo quo musam audire uidebat̃. Audire & uideor ordo est: uideor audire.s. musam: & errare p pios lucos: quos subeũt & amœnæ aquæ & auræ. Me fabulosæ: ordo est. Me puer̨ ludo & somno fatigatum texere palumbes noua fronde uulture in apulo extra limẽ apuliæ fabulosæ nutricis: inde.n. oriundus fuerat. Fabulosæ: blandæ & facetæ: quales eẽ nutrices solẽt. Extra limẽ: extra ianuam. Apuliæ regionis: nomẽ pro nutrice posuit. Vulture in apulo: est uultur apuliæ mons. Frõde noua: uiridi. Palũbes: quæ ueneri dicatæ sunt: pp id autẽ & myrtum se de amore scriptor̨ idicauit: per laur̨ uero poetã futurum. Acherontia Cellæ acherontiæ: acherontia oppidũ est lucaniæ: quã nidum appellat q̃ parua sit & in sũmo mõte constituta sicut auiũ nidi in sũmis arboribus solent esse: qd' Porphyrio scribit. Acron uero asserit eẽ in Apulia cõterminã lucaniæ. Pli. uero li. iii. scribit in lu/ Batinũ cania eẽ acherõta fluuium: a quo oppidani Acherontini. Batinos saltus: Batina opidum est apuliæ: ut Por/ Ferentũ phyrio docet. Plini. li. iii. nominat Batinum flumen iuxta truentum. Humilis ferẽti: ferentum oppidũ in lucania in ualle positum .ppterea humile appellauit: quod & Porphy. scribit Plinius li. iii. numerat ferentanos inter apuliæ populos. Atris: uenenosis. Vt tuto ab atris: ordo est: ut infans non sine diis animosus dormirem corpore tuto ab atris uiperis & ursis: ut præmerer.i. tegerer a sacra lauro & collata myrto. Sine diis.i. sine phœbi & ueneris & musar̨ numine. Animosus: animosum se dicit fuisse q̃ in monte illo non satis tuto dormierat. Vester: sensus ẽo camœne ego ducor in sabinos uester: uester & seu placet mihi præneste seu tybur seu baiæ: uester ero: per qd' innuit se ubicunq; carminibus uacaturum.

❡ACR. Descende cœlo.i. desine loqui de diis: ppterea dixit descende cœlo: tanq̃ iam uelit musam transire a uerbis iunonis: quæ eam uelut in cœlo habuisse oñderet: ordo est: tibia descende cœlo: & calliope regina age dic longum melos. Melos: aũt spãliter dici uolunt cantum pastoralem: est aũt indeclinabile neutri generis. Acuta sonora: liquida conueniẽte melodiis. Auditis: dum ad solam calliopem loqueret̃: dixit auditis: & uos o calliope precor aspirate canenti: & quasi deæ p̃nriam se sentire ait: tanq̃ uenerit inuocata: qd' appellatur enthusiasmos. An me ludit: uelut iterrogans sodales suos posuit.i. an dum spero me audiri a re & nõ audior.i. decipior dulci more poetico: ordo est: uideor audiri & uideor errare per pios lucos.i. uidet̃ mihi audire.s. cantus uestros. Tanq̃ diceret uere audio cantus: & lucis intersum aut errore mẽtis imaginor quẽ studio cõcepi poetico: aut certe p amœnos lucos elysii uere uideo musas errare. Vulture: uultur mons apuliæ. fabulosam uero nutricem appellauit: q̃ hæ fere alũnis suis narrare fabulas solẽt. Ordo est: me puer̨ fatigatũ somno & ludo texere palumbes noua fronde in uulture appulo extra limẽ fabulosæ appuliæ meæ nutricis: nomẽ prouinciæ pro nutrice posuit: qa inde Horatius fuit. Frõde noua: uiridi: non antiqua nec arida: quæ odore & umbra somnos nutriret. Sic Vir. Floribus & dulci aspirans complectit̃ umbra. Acherontiæ: acherontia ciuitas est apuliæ cõtermina lucaniæ: quam ob hoc nidum appellauit: qa parua est: & in montis cõstituta sũmitate: sicut nidi auium in sũmis arboribus. Saltusq; bathinos: bathina ciuitas ẽ apuliæ contermina uenusinæ ciuitati: huius territorium pascuis amœnũ est: cum campi subiecti sine uicini sunt: q matini appellantur nunc abusiue. Humilis ferenti: ferentum oppidum est apuliæ uenusinæ ciuitati uicinum: qd' humile appellauit: qa in ualle situm est: sed nũc sine habitatore est. Premerer: tegerer: defensarer. Sacra aũt ait nõ pp solum apollinem: sed etiam pp se: eo q̃ paruus extra limen apuliæ expositus lauro & myrto columbis deferẽtibus tectus sit in omen futuri poetæ: laurus.n. dicata apollini est: & myrtus ueneri: quæ lyræ erat & luxurioso futura dum lyrico carmine res ueneréas describeret. Non sine diis animosus: ipauidus: ut luxuriatq; thoris animosum pectus honesti spadices. Ordo. Camœnæ: ego uester infans animosus nõ sine diis uester tollor in arduos sabinos &c. Prodigium aũt fauore diuinitatis & securitatis suæ fuisse cõfirmat: tanq̃ si numen sibi inesse uelit intelligi: ubicũq; sum inqt uester sum o musæ: cuius infantiam uos custodisse manifestum est: significans qd' ubiq; nil aliud q̃ studia scribendo carmina musarũ colatũr est. Me uero primum dulces ante omnia musæ. Quarum sacra fero ingenti percussus amore accipiant.

❡POR. Descẽde cœlo dic age tibia: iuocat musam ut se iuuet in carminibus: sed q̃ ait descẽde cœlo ad illd' ptinet q̃ uelit iam trãsire a iunonis sermõibus quos in cœlo habuisse eam oñderat. Auditis: hic distinguendum & pnunciãdum iterrogatiua figura: dicit aũt audire uocẽ musæ cantus aut nunqd: hoc imaginor errore mentis quẽ nimio poetico studio cõcepi. Audire & uideor pios: hic pios dixit p diis: & hoc p musis dictũ est. Me fabulosæ uulture in apulo nutricis extra limẽ apuliæ. Vultur mõs in apulia ubi dicit se poeta educatum: quã fabulosam appellauit: q̃ nutrices alũnis sui fere fabulas narrare soleãt. Ludo fatigatũ: ordo est: me puer̨ fatigatũ somno texere palũbes noua frõde in uulture apullo extra limẽ apuliæ fabulosæ nutricis. Prouinciæ: nomẽ p nutrice posuit. Quicunq; cellæ nidũ acherõtiæ: acherontia oppidũ est lucaniæ: quã nidum appellat: q̃ parua est & in sũmo mõte cõstituta sicut nidi auiũ in sũmis arboribus solẽt esse. Saltusq; banthinos. Banthiua oppidũ est in apulia. Et aruũ pingue tenent humilis ferẽti: ferẽtum oppidũ est & ipm in lucania: qd' ideo humile appellauit: q̃ in ualle est positũ. Vt p̃merer sacra lauroq; collataq; myrto sacrã laur̨ nõ iõ tm̃ dixit qd' sit in tutela apollinis: sed ẽt q̃ uelit se diuinitus ea cooptum a colũbis itelligi. Nõ.s.d.a.i. iõ qa solitudinẽ nemoris nõ expauerat: cũ eẽt & solus ĩfans: qd' ipsum pdigiũ dicit diuinitatis cuiusdã: quã in se eẽ intelligi uult. Vester camœnæ uester in arduos tollor sabinos: ubicunq; inqt sum uester sum o musæ: cuius infantiã manifestũ est uos custodisse: p hoc aũt significat se ubicũq; fuerit nihil aliud q̃ studia musica colere.

CHRI. Descende cœlo:& dic age tibia. Videtur ad supiora continuari:uel illis annecti. Nam cum cœlestia canere tentasset:hortatur musam:ut iam desinat:& prodigia quæ puero sibi euenerint canat. Deide cum se exauditum putet:qm̄ illarum cātum audiat:narrat a colūbis se olim lauro myrtoq; tectū:atq; ex Apulia in sabinos adductū. Quæ illum lyricorum poetā futurum & amatoria scripturum indicāt. Asseritq; illis ducibus nihil sibi esse timēdum. Ostēdit illas Octauianū bellis fessum in suo antro recreare. Descēde.c.q.d. res cœlestes relinque. Calliope:hāc cū iuocat:cæteras oēs iuocare itelliges:si q̄de musis dicta sunt:repetes. Sic & Virg. Et uos o Calliope pcor aspirate canēti. Eadēq; rōne reginam dici cognosces. Auditis:exauditis me musæ. Hoc aūt dicit:qa sentit pñtiam numinis:Nisi forte isania amabili decipiat. Amabilis:nam & si ab huiuscemodi insania ludat:tñ suaue sit ita ludi. Audire ui. Nam pñtia numinis furore pcipit. Per lu.amœ.p.quos musæ habitant. Rapiunt.n.aliqñ in sacris hoies ex profundiori cogitatiōe ad tm̄ furorē ut uidere & audire multa se putent. Est aūt unus ex quatuor diuini furoris generibus a Platōe positis:cui ppositum eē uult. Aquæ & aunam & uenti suauiores in caloribus:& pspicui riui uæhemēter augēt amœnitatē locorum. Me fab.hesiodū q & ipse aliqd de se fingit imitatus hæc cōminiscit. Vulture.a.uultur in apulia mōs est: de quo Lucanus. igne fouet terras simul & garganus & arua Vulturis & calidi lucent buceta matini. Apuliæ:nō regionis sed nutricis nomē est. Fabulosæ:nam nutricis est pueros fabellis oblectare. Limen:pro domo posuit. Fatigatū lu.& som.i.fatigatū ludo: quæ defatigatio:ut est apud phos:somnum puocat. Labores.n.excessiui: ut ait Albertus:puocant somnum:qa p illos aperiunt meatus:& calor naturalis exhalat. Vnde ne cor a calore penitus deserat natura instituit hanc qetem. Alii dicunt quod calor naturalis & iternus adiutus ab externo: q ex motu citat:uæhemētius agit in nutrimēto ad eleuandos uapores ad caput. Palumbes:siluatici sunt colūbi domestici:dicti a culminibus:in qbus frequētes sunt. Nutrix:in snia eduxerat eum in agrum ubi dormiētem palūbes texerunt. Ordo uero.pal.tex.m.pue.fati.ludo & somno fr.extra limē.ap.uu.fab.in apulo uulture idest in uulture mōtis apuliæ. Nidum acherontia:urbs parua est:& in mōtibus posita. Vñ illa nido optime cōparat imitatus Ciceronē:q ithachā Vlyssis pñam asprimis saxis tanq̄ nidulum affixā dixit. Et aūt nō pcul a uenusia. Bātinos:apuliæ est ciuitas:bantina sine pāthia iuxta uenusiā pascuis abundās. Humilis:qa in plano & depsso loco posita est urbs. Viperis:serpētibus:posuit.n.spēm pro gñe. Verum q lauro tectus sit:indicat poetā futurum. Sed q palumbes texerint aues Veneri sacræ:& myrto texerint:quæ & ipsa sit ueneri dedicata:notat talē poetam amores cantaturum:& res ad uenerē spectātes. Additq; musæ illum a serpētibus seruarūt: quo significat doctrinā aduersus inuidiæ morsus ualere. Animosus non sine diis:non sine diuino numine aliter temerarius fuisset. Vester infans. Nam nisi musarum fuisset:poeta non fuisset.

Tollor sabinos/seu mihi frigidum:
Præneste/seu Tybur supinum:
Seu liquidæ placuere Baiæ:
Vestris amicum fontibus/& choris:
Non me philippis uersa acies retro
Deuota non extinxit arbor:
Nec sicula Palinurus unda:
Vtcunq; mecum uos eritis/libens
Insanientem nauita bosphorum
Tentabo/& arenteis arenas
Litoris Assyrii uiator.
Visam Britannos hospitibus feros:
Et lætum equo sanguine Concanū:
Visam pharetratos gelonos:
Et scythicum inuiolatus amnem:
Vos Cæsarem altum/militia simul
Fessas cohortes reddidit oppidis:
Finire quærentem labores
Pierio recreatis antro:

CANT. Liquidæ baiæ.i.aquosæ. Philippis uersa acies retro philippi macedoniæ urbs:apud quam uictus est ab augusto & M. Antonio Brutus & Cassius:cuius Bruti Horatius tribunus erat:de quo latius Ode.xiiii.in lib.i.item Ode.vii.lib.ii.ubi dixit a Mercurio se liberatum:hic uero ab musa. Deuota arbor:scelesta & execrabilis:de qua superius meminit. Nec sicula palinurus unda: putandum est Horatium e Macedonia fugiētem in mari siculo usq; ad palinurum promontorium lucaniæ tempestatem fuisse passum. Plinius autem docet lib.iii. Palinurum lucaniæ promontorium eē prope urbem ueliam quæ prius helea dicebatur. Vtcunq; mecum: Sensus est. Quādocunq; eritis mecum sine timore æstuosum mare tentabo: & sæuissimas gentes adibo inuiolatus. Insanientem:æstuantem ꝛc. Bosphoro autem superius diximus. Arentis harenas littoris assyrii: in assyria enim regione uæhementior sol est. Sunt persiæ inndi assyrii:ut Stra.lib.xvi.inqt. Britannos hospitibus feros:hospites.n.imolabant:ut aiunt. Cōcanum. Concana urbs est mediteranea cantabrorum in tarraconēsi hispania:quod scribit Pto. lib.ii. Gelonos:scythiæ populos:q ut diximus supra ex hostiū pellibus sibi & equis faciunt tegmina. Scyticum amnem: Tanaim dicit:qui Europam ab Asia disiungit atq; amarum fines utrinq; perlambens in boream uersus p sauromatas in scythiā usq; atq; in meotidis paludē protendit: oritur autem ex indiæ montibus. Diony. scribit & Stra. lib.xi.& li.vii. Vos cæsarem altum:asserit Augustum cesarem sæpe ab musis quoq; recreari musasq; ipsas recte consulere:est autem ordo: Vos recreatis antro pierio altum militia cæsarem quærentem finire labores simul abdidit oppidis cohortes fessas. Altum militia.insignem & inclytum. Abdidit oppidis:ut ibi hyemarent. Pierio antro.i.musico: Augustus enim cæsar poeticam etiam attigit. Extabat autem Tranquilli tēpore unus liber ab eo scriptus exametris uersibus:cuius & argumētum & titulus erat sicilia. Extabat alter æque modicus epigrammatum. Tragœdiam quoq; aiacis magno impetu exorsus non succedente stilo aboleuit:scri. & plura Tranquillus ipse. Pierio antro:musarum est pierius mons thessaliæ:qui ad macedoniam protenditur:ut scribit Plinius libro quarto:inde pierides musæ dicuntur ut docet Festus.

Palinurus
Velia
cōcanū
Tanais
augusti libri
Pierius

CACR. Supinū mōtuosum:ut collesq; supinos. Sitū aūt ciuitatis descripsit:qa in ascēsu mōtis ē cōstituta.

Seu liqdæ:aut iter aquas cõstitutæ:aut delitiosæ:siue puri aeris. Vestris.a.Ordo est.Me amicũ uestris fontibus & choris nõ extinxit philippis acies uersa antro nõ deuota arbor:nec palinurus sicula unda:Philippis enĩ a bruto & cassio dimicatũ est:in quorũ pte Horatius fuit. Palinurus:pmontoriũ est siciliæ:nõ a palinuro æneæ gubernatore dictũ:sed ab Hãnibale:ubi redeũtem se Horatius de macedonia piclitatũ dixit:qa est & nauib⁹ piculosus locus. Vtcũq:ubicũq.Sæpe.n.ueteres ut,p ubi ponebãt:ut Vir.Labit' Infœlix cæsis ut forte iuuẽcis. Nauita:a nauita hic,p nauigãte posuit. Bosphorũ mare:sic a natatu bouis dictũ. Et urẽ.calentes:in assyria enim regione psarũ uæhemẽtior est solubi⁹& Antonius dũ ad cleopatrã uult reuerti morbo exercitũ pdidit.Ordo est:& ego uiator libẽs uisam arẽtes harenas assyri littoris: & britãnos feros hospitibus & concanũ lætum equino sanguine:littus ẽt camporũ extremitatem ueteres dicebãt.Vir.Later ingẽs littore trũcus:& cui littus arãdum:cuiq loci leges dedimus. Feros:ihospitales:britãni.n.imolare hospites dicebant'. Et lætum: concani gens hispaniæ dicebant':uel qdam uolunt thraciæ qbus:dum uinum deesset lacte & sanguine utebant':de qbus ait Vir.Et lac ꝯcretũ cũ sanguine potat equino. Visam:in oibus subaudiẽdum est: utcũq mecum eritis. Pharetratos.g.geloni gẽs scythiæ sagittis potẽs:Virg.Et gens illa qdẽ sumptis aut tarda pharetris. Inuiolatus:intactus turiõe musarũ. Amnem:tanaim:de quo Vir.Turbidus & torquẽs.fl.h.h. Vos.c.a. altũ:magnũ:fortẽ:siue triũpho sublimẽ:ordo est.uos recrearis Pierio antro cæsarẽ altũ militia. Quærentẽ finire labores simul abdidit oppidis fessas cohortes. Fessas:hic nõ lassas sed a labore qescẽtes ad hyemandũ enim de castris ad oppida ducebat' exercitus. Abdidit:iterius recõdidit. Finire.q.l.necessitates bellorũ ad psens reuelare. Pierio:musico:secreto ut ostenderet cæsarem poeticæ quoq artis studiosum.

POR. Seu tybur supinũ:seu placide placuere baiæ:supinũ inqt tybur ad situ eius mõtis aspiciẽs: nã in latere mõtis ꝯstitutũ est. Vestris amicũ fontibus & choris:sub bruto se militasse Horatius sæpe oñdit:& piclitatũ cũ ab Augusto ptes ei⁹ fusæ sunt.Q d' piculũ nũc ait psidio musarũ se euasisse. Deuota nõ extinxit arbor:deuota nũc euitãda ac p hoc execrabilis & detestabilis. Nec sicula palinurus unda:ostẽdit se ẽt in mari circa palinurũ pmontoriũ piclitatũ. Vtcũq mecũ uos eritis:p ubicũq accipe:ut.n.ueteres nõnunq,p tali pticula ponebãt:ut Vir.n.y.Cæsis ut forte iuuẽcis:p ubi cæsis:& Oui.Quaq fuit tellus illic & põtus & aer. Nauita.i. nauigãs. Et lætũ eqno sanguine cõcanũ:cõcani:hispaniæ gens:uel ut alii dicũt scythe:quos oñdit eqno uesci sanguine:de qua Vir.sic ait.Et lac cõcretũ cũ sanguine potat eqno. Et scyti.iuio.amnẽ.scyticũ amnẽ tanai significare ut iuiolatus ãt ad supiores sensus p zeugma referẽdũ. Vos cæsarẽ al.mi.si.fes.co.abdi.op.Etiã cæsarẽ altũ inqt uos recreatis cũ in hibernis ꝯstituit exercitũ p qd' ẽt Cæsarẽ studiosum fuisse poetice oñdit.

CHRI. Frigidũ:qa in mõtibus positũ ẽ.Sed & in fœminino ẽt gñe pfert':ut pneste sub ipa. Fit ãt poetarũ secessu urbis uri:& in hyeme aprica ut baiæ sunt:in æstate mõtuosa icolere.Nec caret rõne:q se i sabinos sublatũ dicat:tanq si ẽt in,pnosticũ fuisset:illũ mecœnatis amicitiã acqsiturũ:p quã sabinã uillã sumpturus esset.

Nõ me.oñdit eos:q musis amici sunt:illarũ tutela eripi ab oibus piculis.Cõpone aũt uerba:acies uersa retro in philippis.i.cõflictus a brutianis apd' philippos acceptus nõ extinxit me amicũ usis fontib⁹ & chois. Nec ar.deuo.i.execrabilis.Sed & de pugna in philippis gesta:& de arbore iã accepisti. Palinurus:pmontiũ est a Palinuro gubernatore nauis Aeneæ denoiatum:quẽ illic cæsum eẽ testat' Vir.Locus nõ,pcul helia urbe quæ deinde uelia est dicta.Posuit aũt palinurũ pro tẽpestate:quã in mari siculo iuxta palinurũ passus est. Vtcunq: quõcunq siue in secũdis siue in aduersis rebus mecum sitis:neq tempestates marinas quas p bosphorũ denotat:neq in aquosa & arida itinera. Assyrii:nam regio calidissima est. Bri.ho.f.hospites enim mactabãt pro hostia:ait Acron.Sed nostra ẽt tẽpestate supbissimi sunt in ea isula cõtra peregrinos:seq solus homines putantes:reliquos,p brutis pene habent.De insula iam dixi. Concanus:genus hoium scythicum est: pastoriam exercet:& sanguine ex equini cruris uenis subtractio & lacti pmixto uescunt':seu,p poculis utunt'.Vir.Et lac cõcretum cum sanguine potat eqno.Sunt q credant hos ẽt bisaltas uocari.Virg.Bisaltæ quo more solent acerq gelonus Cum fugit in rhodopen. Scythicum amnẽ.q.d.extremas ptes scythiæ:quæ lõge lateq portendit'.Intelligit aũt de tanai:qui ab extremis rypheis sub arcto constitutis oriens multas scytharũ nationes irrigat:paludẽq meotim facit: & ab asia europam diuidit.Quod uero a musis Octauianũ recreari dicit:ostendit principis sapiam:quã musæ per doctrinas uarias dant. Finire.q.la. maxima laus in principe:q nulla alia causa bellũ sumpsisse uideat':nisi ut in pace liceret qescere. Antro pi.q.d.Iuestra suauitate & amœnitate.Cõstat ẽt augustum poeticæ haud ignarum fuisse.

CANT. Vos almæ.i.sanctæ musæ. Lene ꝯsiliũ.i.mite suaue iocũdũ:p id ãt sapiam itelligit. Scimus ut ipios: exẽplis oñdit ꝯsilio res bene geri. Titanas:idicat uires sine cõsilio uanas eẽ & aduersas uti titanibus euenit:q uiribus freti in deos isurrexerũt. Titanas:titanis filios & terræ:qui in deos arma sumpsere sed mõtibus oppssi sunt inde eorũ sanguine & ex terra Gigantes nati:qui etiã in deos irruere:sed uicti sunt. Qui ordo est: Qui unus æquo impio regit &c. Terrã inertẽ:de fidẽ imobilem. Fidẽs iuuẽtus:ordo est.illa iuuentus horrida fidens brachiis &c. Tendẽtes:p contendẽtes & conãtes. Imposuisse:p imponere. Minaci.i.alto & iminẽti. Pelion olympo: pelion olympus & ossa sunt thessaliæ mõtes:ut scribit Solinus.Maro ãt li.i.g.ait.Conati ter sunt iponere pelio ossã.Scilicet atq ossæ frondosum inuoluere olympũ.Ter pr extructos disiecit fulmine montes. Sed qd Typhoeus:oñdit uires sine ꝯsilio nõ pro

Vos lene consilium & datis & dato:
Gaudetis almæ/scimus ut impios
Titanas/immanemq turbam
Fulmine sustulerit caduco.
Qui terram inertẽ/qui mare tẽperat
Ventosam/& urbes/regnaq tristia
Diuosq mortalesq turmas
Imperio regit unus æquo.
Magnum illa terrorem itulerat ioui
Fidens iuuentus horrida brachiis:
Fratresq tendẽtes opaco

Pelion imposuisse olympo.
Sed qd thyphoeus & ualidus mimas
Aut quid minaci porphyrion statu:
Quid rhoetus/euulsisq truncis
Enceladus iaculator audax:
Contra sonantem palladis ægida
Possent ruentes: hinc auidus stetit
Vulcanus/hinc matrona iuno/&
Nũquam humeris positurus arcũ:
Qui rore puro castaliæ lauit
Crines solutos/qui lyciæ tenet
Dumeta/natalemq syluam
Delius & patareus apollo.

desse cõtra sapientem de gigantibus uero latius uideto Nasonẽ in met. Typhoeus. Typhõ uel Typhoeus triũ syllabaꝝ cũ eu diphthongo i fine: nõ ãt cũ oe diuisa uel ꝯiuncta gigas fuit de quo Seneca in octauia inqt: nõ tam ferum Tiphona neglecto ioue irata tellus edidit quondã parẽs: hũc dicit lactantius iouẽ ꝓuocasse de regno hinc ab irato ioue fulminatũ. Et teste Oui. li.v.me. Siciliæ suppositus ẽ τυφὸσ aũt supbia dr̃ τυφῶ icẽdo τυφοομαι inaniter iacto supbio. Enceladus. Titani & terræ filius fuit & ætnæ subiectus: de quo Maro li.iiii. æn. Ruentes: sine cõsilio aliquo. Positurus arcũ: supius dictũ ẽ apollinẽ in dextra habere grãs: i sinistra sagittas & arcũ. Castaliæ: casta lia fons est i parnaso ad fines cuius fontis Delphi urbs locata erat Strabõis tpe ut ipse docet li.ix. ꝓbus uero ait castaliũ fontẽ esse delphis in apollinis oraculo: qui abluebat ipam dei arã. Typhõ Typhoeus Typhos Castalia fons Delphi

Crines solutos: ẽ enim crinitus apollo. Vnde Tibullus ait solis æterna est phœbo bacchoq iuuẽtas. Et decet itonsus crinis utrũq deũ. Lyciæ dumenta: lycon pandionis filius a se lycios apellauit: ut scribit Stra. lib.xii. Delius: e delo insula maris ægei: cui iminet mõs Cynthus sublimis & asper hẽbat delos templũ apollinis & latõæ q ibi Dianam simul & apollinẽ peperit. Auctor ẽ Stra. li.x. Patareus: patara ciuitas est lyciæ maxia q portũ hẽt & tẽpla plurima quod li.xiiii. Stra. scribit: in eaut aiunt sex mensibus anni apollinis dabantur responsa. Delos Cynth⁹ Patara

¶ ACR. Vos lene. ꝓ musas. i. ꝑ studiũ lraꝝ intelligi uult mentẽ sapia roborari: lene. n. cõsiliũ sapiam ad philosophiæ moderationẽ dicit. Scimus ut ipios titanas. Ordo ẽ: scimus ut substulerit ipios titanas caduco fulmine imanẽ turbã unus qui temperat inertẽ terrã: & uẽtosum mare & q æquo iperio regit tristia regna & urbes & diuos & mortales turbas. Titanas: hic ꝑ titanas oñdit uires sine prudẽtia non solum uanas eẽ: sed ẽt aduersas sibi: unde & gigantum posuit exemplũ: q irta oinabili furore aduersus deos arma sustulerũt. Inertem. aut quæ eos genuerit q uicti sunt: aut q iacet sp nec agitat̃ aut fertur motu: ut alia element: aut Vir. Despiciẽs mare ueliuolum terrasq iacẽtes. Tristia: de statu suo sp sollicita. Magnum illa terrorẽ intulerat ioui. Ordo ẽ: illa horrida iuuentus fidens brachiis & frẽs tẽdentes iposuisse pelion olympo intulerãt magnũ terrorẽ ioui. melius itelligit̃ horrida iuuẽtus q horrida brachiis: ut Hic & aolidas geminos imania uidi Corpora: aut brachia ꝑ uiribus accipiẽda sunt. Tẽdentes: contẽdentes montibus montes iponere: ut Vir. Ter sunt conati imponere pelio ossam. Scilicet atq ossæ frõdosum iuoluere olympũ. Minaci sublimi: eminẽti: ut mediæq minãs illabit̃ urbi. Euulsisq. i. tantæ. n. erat uirtutis: ut truncos arborũ iaceret in hostes. Aegida: clipeũ mineruæ. Vir. cõtra neptũnũ & uenerẽ: cõtraq mineruã Tæla tenens. Ruẽtes: incõsiderate uenientes. Hinc. i. ex una parte iouis. Auidus: ꝑp ignis capacitatẽ. Virgi. ilicet ignis edax sũma ad fastigia tecti Voluit̃. Qui. r. p. c. c. castalia fons lyciæ ubi apollo armẽtũ dr̃ pauisse siue i mõte parnaso: ut Vir. Castaliã molli diuertit̃ orbita cliuo: cũ parnasum significaret. Solutos: ꝑãt dixit significãs studiũ capilloꝝ ut crinẽ fingẽs. Dumeta: nemora: sed ꝑp asperitatẽ loci dumeta dixit. Delius: delos isula i q natus memorat̃. Pathareus: pathara ciuitas lyciæ i qua Appollo maxime colit̃ ut statius: Seu lyciæ patheræ exercent dumeta iugis.

¶ POR. Vos le. cõsiliũ & datis & dato gaudetis almæ. ꝑ musas. i. ꝑ studiũ lraꝝ ad sapiam corroborari mẽtem intelligi uult. Lene. n. consiliũ sapiam dicit. Scimus ut ipios imaneq turbam. Hac pte q̃si oñdit uires sine prudentia non tm̃ uanas esse: ueꝝ ẽt sibi aduersarias: ꝑ qd̃ ꝓbat istud qd supra dixerat. Vos lene cõsilium datis & dato gaudetis. Fidẽs iu. h. b. Ordo ẽ. fidens brachiis iuuẽtus horrida. n. melius intelligit̃ horrida iuuentus q horrida brachiis. Fratresq tendẽtes opaco pelion iposuisse olympo. Tendẽtes: ꝑ cõtendentes: de hoc aũt & Vir. Sic loqt̃ Ter sunt conati iponere pelio ossam. Scilicet atq ossæ frondosum inuoluere olympum Ter pr̃ extructos deiecit fulmine mõtes. Aut qd minaci Porphirion statu. Sic & Virgi. Mediæq minãs illabit̃ urbi: nisi q & in ipsa corpis altitudine minæ quædã uident̃ eẽ atq horror. Hinc a. st. u. auidũ: uulcanũ dixit ꝑp ignis auiditatẽ. Nunq hu. posi. ar. positurus pro q nunq ponet. Qui rore. p. c. l. c. castalia fons est in monte parnaso. Natalẽq siluam: natalẽ siluã nũc in qua natus est. Aliter diẽ natalẽ dicimus quo qs natus est. Delius & patareus apollo: delius a delo insula dr̃. Patareus autem a patara urbe quæ est in lycia.

¶ CHRI. Lene cõsiliũ: nã humana & mitia & ab oĩ imanitate remota monet phia. Quapp rectissime delitiæ florẽtinæ Baptistas albertus dictitabat id ꝑstare lras hoibus qd̃ aqua lupinis. Nã ut hoc leguminis genus aq maceratum oẽm amorẽ deponit: sic principes bonaꝝ artiũ studiis deliniti mitissime iustissimeq eos q suæ fidei cõmissi sunt: sp regũt: qd̃ nostro hoc sæculo in feltrano Federico patẽte tuo non sine stupore tantas principis uirtutes admirãtes manifesto cognoscimus: nec falsa est diuini Platõis snia: Beatas eẽ respublicas quoꝝ gubernatores philosophẽt̃. Sed redeo ad rẽ. Scimus ut sapiẽtissime docet musas ꝑualuisse aduersus gigãtes: ut oñdat uires nihil ualere ꝯtra sapiam. Cũ. n. narret uictos a diis gigãtes: & suppliciũ passos monet nõ oportere uires carere prudẽtia sed illa eas eẽ moderãdas: nã diis odiosa sp ẽ imoderata potẽtia. Caduco: nã caduca sunt q qua spõte cadũt. Qui ter. i. ꝑ hæc oĩa ostendunt deos oĩa curare. Inertẽ: q a nõ mouet̃: ꝓprie inertes dicunt̃ q nullis liberalibus artibus ualẽt. Sed ꝓ desidiose & pigro dicimus inertẽ. Tristia: si de iferis itelligimus recte dcm̃ ẽ: oĩa. n. illic tristia sunt. Vir. Tristes sine solo domos loca turbida. Si uero itelligit de regnis humanis dixit tristia: q a metu sollicitudieq sp plena sunt. Vnus nã diuia substãtia unica ẽ: q apud nos i tres ꝑsonas distĩcta ẽ. Apud gẽtiles uero philosophus tot pene noĩa habet quot illius sunt ꝑtẽs: ergo non cre

diderūt plures eē deos sed eiusdē dei plura posuerūt noīa. Turmas: aūt doctrinæ ignara: ex nūero noīum nu meꝶ deoꝶ iudicauit. Fidēs iuuētus: de gigātibus itelligit: quos frēs appellat: qm̄ ex terra orti sunt quoꝶ fabu la iā enarrata est. Refert aūt hesiodus tellurē guttas sanguinis q̄ ex amputatis cœli uirilibus a Saturno in ter ram fluxerūt cōcepisse: & in Erines & gigātes & eas nymphas q̄s melias appellāt pepisse. Sūt ergos frēs gigā tes. Sed qd typheꝰ: enumerat ferocissimos gigātes: quos demōstrat nihil ualuisse suis imanibus uiribus ad// uersus ægida palladis: qa ut dictū est: nihil ualēt uires cōtra sapiam: nā uis exps cōsilū ex seipsa ruit Typheus quē ēt Typhaonē noīant imanissimus gigas fuit: hūc refert Lactātius ꝓuocasse iouē in certamē de regno iup/ piter illū fulmie ꝓstrauit. Atq; ætnā mōtē supiposuit: ut docet Oui. Vasta gigāteis iniecta est īsula mēbris. Hic flāmā quā ex fulmine i se ꝯcepat euomēs mōtē cōsumere nitit̄. Vir. tū nō ætnā sed iarimē supipositā dicit. Tū sonitu ꝓchita alta tremit durūq; cubile iarimē iouis īpiis iposita typheo: & Luca. Cōditus iarimes æterna mo le typheꝰ. Minas uero & Porphyrion ēt gigātū noīa sūt. Minaci sta. n. laci pugna: nā stare pugnate ē: uel mi/ naci statu. i. igēti statura: nā minari eminere ē. Vir. Geminiq; minant̄ i cœlū scopuli. Hic mine muroꝶ: uel qd hīet ui staturāq; horrēdā: & nullis uiribꝰ a suo statu dimoueri posset. Enceladꝰ: aliꝰ gigas: quē maro ætnæ sup ponit. Fama ē enceladi semustū fulmie corpꝰ Vrgeri mole hac igētēq; īsup ætnā ipositā ruptis flāmā expirate camis. Et alibi: Extremā ut ꝓhibēt cæo enceladoq; sorotē. Progenuit. p. c. &. p. a. Audax: qa cōtra deos ilurge/ ret. Auidus uol. respexit ad naturā ignis: q oīa exest. Vir. ilicet ignis edax. Et nun. p. a. Appollo quē sp arcū gere fingūt. Hic græce. αργυρότοξοσ. i. argēteū argu gerēs dr̄. Castaliæ: fons i pnaso ē Apollini sacer dictꝰ a castalia puella. Hæc. n. adamata a Phœbo dū illius ꝯgressum fugit i fontē pceps delata & nomē & uitā i eo reliqt. Lyciæ: ibi. n. colit̄: & rñsa dat. Vir. Nūc lyciæ sortes: nunc ioue missus ab ipso iterpres diuū fert horrida iussa p auras. Et alibi. Qualis ubi hibernā lyciā xantiq; fluēta Deserit ac delon maternam iuisit apollo: in quo uersu scribit Seruius Apollinē sex mēsibus hyemalibus apud pateras lyciæ urbē responsa date. Vnde illū hic patereū appellat: & totidē æstiuos in delo: ex quo delius dr̄. Natalē siluā: cyntū deli montē in quo natus est.

Vis consilii expers/mole ruit sua.
Vim temperatā dii quoq; ꝓuehunt
In maius. iidem odere uires
Omne nefas animo mouentes.
Testis mearum centimanus gyges
Sententiarum notus/& integræ
Tentator orion dianæ
Virginea domitus sagitta.
Iniecta monstris terra dolet suis
Mœretq; partus fulmine luridum
Missos ad orcum/nec peredit
Impositam celer ignis ætnam:
Incontinentis nec tytii iecur
Reliquit ales/nequitiæ additus
Custos amatorem trecentæ
Pirithoum cohibent cathenæ.

❡ANT. Vis cōsilii exps: id ad gigātes attinet. Vim tempatā: ad Augu. hoc refert. Prouehūt: contēdunt augēt. Cētimanus gigas. Briareus. s. Testis meaꝶ sniaꝶ: q. s. uis ꝯsilii exps mole ruit sua. Oriō dianæ tētator: scribit Hyginiꝰ aliquos dicer̄ orio Orion na quū dianæ uī uoluisset afferre: ab ea sagittis eē ꝯfixū: ide ad sidera pp uenādi cōsimile studium relatū: latius tñ diximus de orione in ode. xxviii. li. i. Iniecta mōstris. Ordo est: terra iniecta mōstris suis dolet. i. gigātibus ipsiꝰ terræ filiis: sup quos cecide/ re fulmine mōtes. Nec peredit ignis ætnā. Sensus est: q ætna Tytius encelado iposita nunq̄ ab igne cōsumit̄: ut cōtinua Enceladus pœna afficiat̄. Oui. li. v. met. dicit eē Typheū sub ætna. Incōti/ Piritho us nētis titii: itempantis: dñt. n. uoluisse latonæ uim iferre: hic apd̄ iferos eius iecur assiduus uult̄ depascit̄: de quo late Maro li. vi. ibi. Necnō & titiō terræ oiparētis alūnū. Pirithoū: fuit is ixiōis filiꝰ: q cū Theseo ad iferos descēdit ut ꝓserpinā rapet: sed ibi de tētꝰ ē: de quo ui de Sene. I tragœdia herculis. Memit & Dio. li. v.
❡ACR. Vis cōsilū exps: signat gn̄alis snia ē nec spāliter pti/ nēs ad gigātes: qd robur corpis sine prudētia piculosum sit & iefficax. Vim tempatā uirtutē moderatam & iō dicit iuuari: q uult ad augustū reuerti: q & fortis erat & sapiēs: p q̄ ad culmen puenit impii. Iidē odere uires. i. execrabiles diis sunt uirtutes: q̄ oēm iniqtatē aīo meditant̄. Testis: supiorem sniam psonaꝶ cōfirmat exēplis. Cētimanus gigas: briareus: ut Vir. & cētum geminus briareus. Tētator orion dianæ: orion uenator fuit q stuprari conatus dianam eius sagittis occisus est. Iniecta mōstris terra dolet suis: dolet inqt terra q ita iniecta est sup gigātes: ut eos quos filios eius uolunt suis montibus pmat ut Iuue. Vnde fit ut malim fraterculus esse gigātum. Mœretq; partus: Vir. Hic genus an tiquum terræ titania pubes. Luridum: squalidum & inferno colore fœdatū. Nec pedit ipositam celer ætnā. Aethnā montem siciliæ encelado suppositum quem ad pœnæ perpetuiatem semp ardere cōmemorat: si// cut & tirii iecur a uulture indefesso pastu non posse cōsumi: ut Virg. Rostroq; imanis uultur adunco Immor tale iecur tondēs fecundaq; pœnis Viscera. nec fibris reqes dat̄ ulla renatis. Incontinētis: libidinosi q lato// nam uoluerit stuprari. Tityus: gigas fuit in nouem terræ igeribus cubans: sic Vir. Per tota nouem cui iuge/ ra corpus Porrigit̄. Pirithoum. c. reprimunt: restringunt: pirithous enim conatus ꝓserpinam rapere cathe/ nis dr̄ inodatus: ut Hi dominam ditis thalamo deducere adorti.
❡POR. Vis con. ex. mo. ru. s. Hæc & generalis snia & spāliter pterea nunc ad gigantes ptinet. Vim tēp. dii quo. pro. in ma. Hoc ad augustū uult referri quē. s. fortē intelligi uult: & doctū p quæ ad sublimitatē impii fa// ma puenerit. Notus & ite. ten. ori. dia. & hic testis est meaꝶ sniaꝶ accipe. Orion aūt dianā stuprare cū tētas// set sagitta eius occisus est. Iniecta mōstris ter. do. su. terra inqt mr̄ dolet filios suos gigātes mōtibus suis se p// mere. Nec pere. imp. ce. ig. æt. æthna mōs encelado suppositus est quē ait quāuis ardeat nō tñ absumit̄: sp eum pmat. Incontinētis nec tytii iecur reliqt ales. Incontinentis: libidinosi: hic aūt adhortus est ꝓserpinam: uel ut alii aiunt Latonam ob qd' iecur eius semp renascens a uulture consumit̄. Amatorē trecētæ pirithoū cohibēt cathenæ: atq; hic ꝓserpinam rapere tētauit: ob quod dr̄ cathenis inodatus esse apud iferos.

❡CHRI.

CHRI. Vis con.ex. Aurea snia.nam q̃to robustiores sunt hoies:tãto maiore opprimunt ruina:nisi ualeãt sapiãq̃ sibi moderent. Cõtra q uiribus moderant adhibito cõsilio:& prudẽtia:eos deus ipse iuuat: qm̃ illi nõ nisi iusta tẽtant. Audaces ãt cũ ipia sæpe & nefanda moliant:debitas tãdẽ pœnas luũt. Cẽtimanus.pbat hoc exẽplo gigãtũ:& eo℞ maximis uiribus ipie abusi sunt. Sed de Briareo iam dictũ est. Integræ.inuiolatæ. Orionis:& hi pte eius fabulæ accepisti. Neq̃ ptermissa ẽ fabula gigãtũ. Luridũ:pallẽs atq̃ nigrũ & squallidũ. Oui. Lurida terribiles miscẽt aconita nouercæ. Suis mon. Nã mõstruosa ẽ gigantũ forma:q a p monstro ũ hẽndi sunt:q deo naturæq̃ opponere se audẽt. Nec pete. nã paulo ante dcũm ẽ enceladũ siue typheũ cõari ut ignẽ quẽ ex fulmie cõcepit:ætnã exurat:sed nõ põt. Incõtinẽtis:luxuriosi. Neqtiæ ad.neqtia apd' latinos uitiũ est. qd' cætera oia uitia cõplectat:Estq̃ opposita frugalitati:q̃ uirtus oẽs ĩ se cõtinet uirtutes. Dr aũt neqtia q̃ ne qcquã ĩ eo sit:Nã uitiũ priuatio ẽ boni:& ppea nihil est. Sæpe tñ p lasciuia atq̃ libidine neqtiam capiũt. Propu9. Tũc ego neqtiæ diceret eẽ caput. Oui. Te quoq̃ inextinctæ syllenæ cupidinis urunt. Neqtia ẽ q̃ te non sinat eẽ senẽ. Cic. in Verrẽ. Ex mulie℞ morsu uestigia libidinis atq̃ neqtiæ. Erit. igit' lasciuia incõtinens lasciuia:q uerbis factisq̃ circa uenerea adhibet. Pirithous nõ ex nube ut cẽtauri:sed ex coniuge sua ĩxiõis filius fuit. Cũ hĩ ãt hippodamiæ nuptias celebraret. & Martẽ inhonoratũ ptermitteret:iniecit Mars furorẽ in cẽtauros:ut nouã nuptã saperẽt:sed tãdẽ supati sunt. Hic seu mortua hippodamia seu repudiata cũ Theseo cõiurauit nõ nisi iouis filias in cõiuges habituros. Rapuit Helenã Theseus: Deinde cũ alia iouis filia in terris nõ eẽt:descẽderũt ad iferos ut raperẽt Proserpinã:Sed ĩfœlici euentu. Nã & Theseus captus ẽ:& Perithous a cerbero interẽptus. Venitq̃ deinde Hercules:& theseũ cathenis reuinctũ liberauit:Cerberũq̃ triplici uinculo.tria.n.colla erãt ligatũ ad superos usq̃ ptraxit p eam specum quæ in tenaro ẽ. Vnde fabulant' herbas uenenosas qbus.is locus abundat:ex cerberi spuma esse ortas. Volunt plæriq̃ istos a rege molosso℞ cõiugẽ rape tentasse:& perithoũ a cane suo interemptum. Theseũ ãt in uinculis detentũ eẽ donec Hercules accesserit:& cane interfecto Theseũ liberarit. Amatorem:inuidiose dixit:quasi q deas concupiscere sit ausus. Trecentæ.numerus pro numero.

Ode.v.tricolos tetrastrophos augustũ celebrat.

Coelo tonantẽ credidim9 iouẽ
Regnare/psens diu9 habebit'
Augustus/adiectis britannis
Imperio/grauibusq̃ persis:
Miles ne crassi coniuge barbara
Turpis maritus uixit:/& hostium
(Pro curia inuersiq̃ mores)
Consenuit socerorum in armis!
Sub rege medo/marsus/& apulus
Anciliorum/nominis/& rogæ
Oblitus/æterneq̃ uestæ
Incolumi ioue/& urbe roma!
Hoc cauerat mens prouida reguli
Dissentientis conditionibus
Fœdis/& exemplo trahentis
Pernitiem ueniẽs in æuum:
Si non periret immiserabilis
Captiua pubes/signa ego punicis
Affixa delubris/& arma

Argumentum. ODES.V.

CANT. Hac ode augustũ celebrat:scribit.n.hoies credere iouẽ regnare cœlo:q a tonat & fulminat.augustus uero præsens diuus habebit' sua uirtute ac potentia impio additis britannis & psis. Arguit inde & hoc in augusti maiorem laudem crassi milites: q captiuæ hostiũ puellas thalamo quoq̃ iunxerant uitæ gratia: sub regeq̃ medo pugnabant romanæ uirtutis & gloriæ penitus obliti: qd' agere non debebant sed potius pro libertate uel honesta morte pugnare spreto oi terrore. Quod & regulus agendũ esse cẽsuit.quũ a pœnis captus & in urbem legatus in senatu consuluit nullo pacto captiuos pmutandos aut redimendos esse.nam uera uirtus semel amissa non redit unq̃.nec qui semel captus est timore mortis poterit fortis esse iteru.n.capi sinet ne pugnando occidatur ab hostibus. reguli demum fortitudinem commendat. Cœlo tonantẽ.ode ẽ similis nonæ. Cœlo tonantem. Credidimus inquit iouem regnare cœlo qm̃ tonat & fulminat:sunt.n.potentiæ maximæ & nulli nisi deo propriæ.hinc Lucanus ait. Per fulmia tm̃ Sciret adhuc solum cœlo regnare tonantẽ. Adiectis impio britãnis.ciuitates germaniæ:ut scribit Liuius cis rhenũ & trans rhenum positæ oppugnatæ sunt a Druso.p illis igitur britannos posuit poeta.nam iuncti sunt & uicini. Persis. Tranquillus de augusto.sic pthi quoq̃ & armeniã uindicanti facile cesserunt & signa militaria.q.M. Crasso &.M. Antonio ademerãt:reposcenti reddiderũt.obsidesq̃ insup obtulerunt.p britãnos autem & persas ab extremis orbis ptibus impio suo gentes subdidisse intelligit. Grauibus.molestis & perniciosis nobis. Miles ne cras.hoc arguit quia captiui potius uiuere in seruitute maluerintq̃ pugnando pro libertate mori.est autẽ ordo.an crassi miles uixit turpis maritus barbara cõiuge & hostiũ.s.coniuge. Nã si barbara fuisset.dummodo non hostium decentius foret. Appianus in li. Particos scribit.cum Crasso ad. xx.milia hominum iterisse.x.milia inptãtem redacta esse. De crasso ẽt plura uideto ode.ii.li.i. Proh curia:exclamandi interiectio atq̃ dolẽdi.dolet.n.poeta q̃ romana curia id dedecus toleraret quæ sp ad laudem & gloriam tetenderat id uero propter crassum & eius comites dicit'. Inuersiq̃ mores.hostes.n.romanis dominabantur. Marsus & appulus.hos italiæ populos quia strenuissimi erãt p cũctis nominat Anciliorũ. rege numa scutum e cœlo decidit quod ancile uocauit eo q̃ ab omni pte recisum esset:ut scribit Ouid.li.iii. Fasto℞ responsum ẽ postea ab haruspicibus illic orbis impium fore ubi ancile consisteret.ne igit' ab hostibus reciperet':undecim similia mamurius fabricauit q̃ in templo martis seruabant'. Duodecimq̃ sacerdotes a numa instituti ea collo suspẽsa ferebãt saltantes canentesq̃ ẽt. Hinc ait Oui. dicto libro. Iam dederat saliis a saltu nomina dicta. Armaq̃ & ad certos uerba canenda modos fuitq̃ reuerentiæ maxime salio℞ collegium:hinc aphricanus eo℞ unus fuit:patricii.n.erant ut Lucanus ostẽdit dicens quæ lecta iuuentus patricia ceruice mouet. Anciliorum.i.dignitatum:nam salio/

rum collegiū maximæ reuerentiæ erat:uel anciliorū.i.romani impii:respōso.n.aruspicum ubi ancille serua
retur orbis impium erat. Nominis:famæ & gloriæ romanæ ubiq̧ notæ. Togæ:erat hæc ꝓprie romanorū:
Vi.Gentem q̧ togatam.illi uero milites dimissa toga parthorum uestibus utebant̃. Aeternæ uestæ:p hanc
religionem intelligit.uesta autē urbis romæ custos erat quā uirgines seruabāt.ignē ꝑpetuo:de qua legito ode
.ii.li.i. Incolumi ioue.i. augusto quē ioui comparauit ibi præsens diuus habebit augustus &c. Vel incolumi.
ioue.i.capitolio iouis sede. Vrbe roma:pro qua potienda multi externi mortem ēt subierunt. Hoc cauerat
ꝓuiderat:nunqt regulus hoc:ut romani milites captiui redēptionem sperarēt minime:sed potius pro libertate
mortem quoq̧ subirent. Dissentiētis:discordantis. Conditionibus fœdis:tam turpibus & inhonestis:ut.s.
captiuorum.ꝑmutatio fieret uel redimerētur.nam sub hac spe pugnātes nulli acriter agerēt ne occiderentur.
Immiserabilis:non miserabilis. Signa ego punicis:uerba sunt reguli apud senatum:nam regulis roma-
norum impator a carthaginēsibus duce xantippo lacedæmōio captus est primo bello punico apud carthagi
nem cum q̄ngētis:ut scribit polybius li.i.deide præstito iuramēto redeūdi nisi rem ꝑegisset: ab ipsis carthagi
nensibus ad senatum ro.missus ē:ut captiui hinc inde ꝑmutarentur:fœdusq̧ fieret par & æquum nec eēnt ro
manis iferiores. Vbi in urbē aduenit regulus domum uxorē & liberos uidere & alloqui noluit tanq̄ idignus:
q̄ captiuus erat:dissuasitq̧ senatui captiuorū ꝑmutationem uel redēptionem.nec æquas leges accipiēdas cō
tra maiorū exēpla.inde nauim ingressus ad carthaginēses rediit:a q̄bus acerrime tortus ē ad mortem.de quo
plene legito Syllium li.vi.& ode.xii.li.i. Signa romana.s.nobis ablata militum ignauia.

ACR. Cœlo tonantē:Lucanus.Per fulmina tm̄ Sciret adhuc solū cœlo regnare tonātē.ergo si ī famæ in
q̄ tm̄ magnitudine deos credimus:quāto magis de augusti diuinitate credēdum ē.cuius uirtutē & potētiam
nō audiri asserit:sed uideri.ordo ē.augustus adiectis britānis impio & grauibus psis:habebit̃ ꝑis diuus:p has
gētes ab ultimo occidente usq̧ ad orientē cōtinuasse impium:ꝓuincias acquirendo cōfirmat augustū. Gra
uibusq̧ psis:ꝑnitiosis ꝓ morte crasse cæde romanorū. Pro.c.exclamatio dolentis:curiæ est.quæ tam indi
gnum casum ꝑtulerit. Proh.m.q̄ minuerūt famam senatus:ideo autē dedecus Crassi cōmemorat:ut plus
augustum faciat eminere.In uersos autē dixit mores hostium:q̄ uictores erant.non q̧ iam non essent sub ro
manorum iugo positi. Marsus & ap.cōmemorādo milites romāos significat q̄ ad bellum psicum ꝓfecti &
cum Crasso supati uxores a uictoribus susceperunt ut uitam mererent̃: & uelut ꝓpriis in sedibus omnē iam
ætatē agerēt.hi.n.milites apud romanos clariores erant.ut Hoc genus acre uirū marsos pubemq̧ sabellam.
Anciliorū nominis&.t.ancilia arma romani de cœlo meruisse pro uirtutis insigni dicebant̃:& ideo hæc ar
ma ꝓ uirtute:pro dignitate togā posuit. Aeternæ.u.æterni ignis:q in ara eius indefesse colebat̃:ut uos æter-
ni ignes & nō uiolabile uestrum testor.n. Incolumi ioue &.u.r.q̄li diceret astāte mūdo aut saluo capitolio
uel rerū natura & romana urbe non.n.mirum si roma capta & capitolio diruto ꝯsenescerēt sub rege medo.
sed incolumi capitolio & urbe roma turpissimum ē cōsenescere sub hostibus armis. Hoc cauerat mens ꝓui
da reguli.i.hoc ꝓuiderat ne quis uitam ex captiuitate speraret:sed potius ꝓ libertate moreret̃.Captus.n.regu-
lus a pœnis impator romanus dum ꝓ cōmutatione captiuorū romam ab afris missus fuisset hāc sniam in se
natu dixit.ne captiui aut cōmutarent̃ aut redderent̃:i & tu posterū disciplina militaris tali exemplo deperiret:
nec militi spes alia salutis nisi in armis fuisset:unde milites crassi:q reguli dissimiles animo erant:uitam capti
uitate ꝑpigerūt. Fœdis:turpibus q̧ captiuos afrorū ꝓ se reddi noluisset. Perniciē ueniēs in æuum:in futuro
rum ꝑniciem ꝓcessuram si tale deduceret̃ exēplum romanis nō pereuntibus:qui capi poterant. Immiserabi
lis.tanq̄ nō essent digni misericordia in bello capti.i.nisi pubes captiua imiserabilis ꝑiret esset ꝑnicies ueniēs
in æuum. Signa pro punicis.allocutio reguli in senatu de turpitudine & inertia captiuorum.

POR. Cœlo tonātem credimus iouem regnare. Famæ inq̄t de iouis magnitudine credimus q̄to magis
de augusti credēdum ē:cuius uirtutē & potētiam nō audimus sed uidemus.Adiectis britānis impio grauibus
q̧ psis.ꝑhas gētes ab ultima:occidētis plaga usq̧ ad orientalem ꝑ ꝯtinuationem adiunxisse impio suo terras
augustum itelligi uult. Miles ne crassi barbara.cū magnitudinē rerū gestarū augusti cōmemorasset:idignat̃
eos q̄ sub crasso militauerāt oblitos romanæ uirtutis apud parthos resedisse turpitudineq̧ captiuitatis æquo
aio ferentis. Turpis maritus uixit ad hostiū Poh curia inuersiq̧ mores cōsenuit.Sic ordinādum i & hostiū
socerū in armis cōsenuit.Nam illa ꝑ exclamationē ꝑ mediū ē q̄ græce λιαπsσon illata eē dicunt̃. Pro curia
inuersiq̧ mores.poeta autem hoc cum dixisset:ita ne hoc romanus fecit:o mores inuersi estis: & o curia q̄ in
dignas res passa es sub rege medo.Medū suo more pro partho posuit. Anciliorū & nominis & togæ oblitus
æternæ uestæ:per ancilia & uestam sacra ac religiones Romanas uult intelligi æternā āt uestā pp æternos q
ī ara eius colunt̃ ignes dixit. Incolumi ioue.mire īcolumi ioue:ac si diceret stāte mūdo īcolumi rerū natura.
Hoc cauerat mens prouida reguli:ne quis.s.uitam captiuitate speraret:sed potius pro libertate moriretur.
Dissentientis conditionibus fœdis:q̧ captiuos afrorum noluit pro se reddi. Exemplo trahentis perniciem
ueniens in æuum.perniciem hinc ꝓcessuram in futurū tempus:si exemplū tale iudicet. Si nō periret imise
rabilis captiua pubes.i.si non perissent captiui quorum nemo eorum misereri deberet. Signa ergo punicis
affixa delubris.hæc uerba sunt reguli dissuadentis ne permutatio captiuorum fieret.indicat autem indigna
tione quantum turpitudinis militibus romanis esset cum facile se captiuitati tradere uiderentur.

CHRI. Cœlo tonantē credimus iouē.Mirificū carmē:& miro artificio atq̧ argumēto compositū.Nā ad
præclaras laudes Augusti adiūgit saluberrima ad recte uiuēdū suis ciuibus ꝓcepta.Vituperat.n.animi ignobi
litatē:q multorū malorū in republica causa est. Sūmisq̧ cōtra laudibus exemplo Reguli inuictum animi ro-
bur & fortitudinē laudat. Cœlo tonātē.c.i.r.Ex iis quæ ꝓueniunt a Ioue illum regnare credimus:nusq̄ tm̄
uidemus.Augustū aūt præsentē intuemur:deūq̧ cognoscimus:ex imortalibus beneficiis in nos collatis:cū &
britannos & parthos superauerit. Præsens:uel quia nō est ꝑfidē:sed quasi uiuens.Vnde alibi.Præsentiq̧ tibi

diuinos largimur honores. Vel præsens.i.fauens. Virgili. Nec tam præsentes alibi cognoscere diuos. Britannis.hi ab Augusto per Drusum priuignum superati sunt. Britániæ insulæ dictæ suntquas deinde orcades appellarunt secundum aliquos. Persis:parthis.ergo Bisq; triũphatas utroq; a littore gẽtes. De parthis:iã dixim⁹. Sed hoc addã ipsos olim fuisse scythaꝶ exules:quod uocabulũ indicat. Nã scythæ exules parthos uocãt. Hi inter assyrioꝶ medoꝶ:persarũq; gentes obscurissimi fuerũt. Eoꝶ deide iperiũ ab Arsace uiro incertæ originis:sed multis uirtutibus pclaro initiũ habuit.eoq; puenit:ut nõ solũ se pares romano impio gesserint:sed & uictores tribus bellis lacessiti euaserint parthi. Deniq; Octauianus maiestate imperii poti⁹ q̃ armis subegit. Et Suetonius demonstrat ꝙ pthi Augusto facile cesserũt. Nã signa militaria quæ Crasso &.M.Anto.ademerãt poscẽti reddiderũt:& obsides præbuerunt. Miles ne.c. Exẽplo istoꝶ ostẽdit q̃ turpis sit pusillanimitas.cũ isti qui ex exercitu crassi relicti erãt:maluerint turpiter seruire:q̃ uiriliter occumbere. Turpis.m.nam seruus uxorem barbarã sumpsit. Quod illi ignominiosum fuit. Miles.intellectio est. Ponit eni singularẽ ꝓ plurali. Virgi. Atq; armato milite complent. Pro curia in.u.q.m. Exclamatio ex dolore est.ꝙ contra maiestatem curiæ romanæ ita mores peruertissent. Consenuit.auget uituperationem a diuturnitate : cum contra faciendum esset. Nam breue sit quod turpiter audes. In armis.nã ut refert Iustinus:parthis scythicus mos est in armis: exercitũq; maiori ex parte ex seruis conficiunt.quoꝶ uulgo nulla manumittẽdi facultas est. Ac per hoc oibus seruis nascẽtibus idies crescit numerus:hos:pariter ut liberos curãt & sagittare magna industria docẽt: Locupletissimus ut qsq; ẽ ita plurimos eqtes i bello regi suo mittit hoc itereſt iter seruũ & liberũ. qa extra exercitũ liberi oia negocia equo circumuecti obeũt. Serui nõ nisi pedibus eunt. Deniq; cũ.M. Antonio qnq̃ginta eqtũ milia occurrissent:soli q̃dringẽti ex iis:liberi fuerũt. Inuersiq;.m.nã q alios i captiuitatẽ :abducere solẽt:nũc ipsi aliis seruiũt.neq; temere dixit inuersos mores qa a moribus uirtutes uitiaq; sunt. Medo.ꝓ ptho ut apulus & marsus ꝓ romano.pacorus aũt fuit a quo crassiana clades accepta ẽ. Anciliorꝶ:de hiis dictũ ẽ. sed hic ancile posuit ꝓ oraculo qd cũ ancili datum ẽ ibi fore impium ubi fuisset ancile. Dolet igit ꝙ tãta animi ignobilitate affecti sint:ut seruire turpiter q̃ ægregie pugnare maluerit:ergo ꝓ romana fortitudie posuit. Et to.i. romani nois:q tot natões subiugauerãt Aeternæ ue.admirat igit quo potuerint obliuisci fortitudinis qd significauit p ancilia:& pñæ:id eni fuit toga q̃ ita romanoꝶ erat ut palliũ græcoꝶ:unde Virg. Gentẽq; togatã: & religiõis suæ pñæ:quã expssit p uestã. Aeternæ qa nũq̃ extiguebat ignis i tẽplo uestæ. Vir. Vos æterni ignes & nõ uiolabile uestrũ Testor numẽ ait. Incolũi ioue:stãte capitolio ubi Iuppiter colebat.q.d.nõ deserta urbe a suis diis. Aliq legũt:inco.io.i.stãte mũdo. Ignominiosissimũ ergo illis ẽ ꝙ florẽte ex oibus partibus imperio ro.ipsi oẽm aium deposuerint. Hoc caue . exẽplo sui hanc cautionem cæteris demõstrauerat:ne qs spem in captiuitate reponeret:sed potius in honestissima morte. Sed de regulo narrabimus. q̃primũ nobis occurrit.

Mens.nõ eni sensu & appetitu q semp ad uoluptatẽ corporis cuncta refert:sed menteq̃ ad oia recta & honesta iducimur:rẽ iudicauit:& puplicã utilitatẽ priuatæ ꝓtulit. Prouida.i.s ꝓuidus ẽ.q nõ pñtibus solum sed futuris cõsulit. Ergo regulus suo exẽplo id ꝓstare uoluit.ne qs in futuꝶ ciuis post habita cura publica sibi priuatim cõsuleret. Dissentiẽtis fœ.c.nõ.n.placuere cõditiões carthaginẽsiũ. qbus cupiebant senẽ cum paucis turbæ junioꝶ repẽdere.nã hæ cõditiones trahebãt suo exẽplo pniciẽ publicã in futuꝶ.qa reliq quoq; impatores si capti fuissent exẽplũ suũ secuti pmutari captiuis uoluissent.ergo nõ solũ erat res pniciosa ad pñs:uerũ etiã & in futuꝶ. Si.nõ.p.im.c.p.nã si tũc captiuoꝶ pmutatio facta fuisset. cæteri deiceps in futuris ꝓliis capi q̃ interfici maluissent:qa sperassent pmutationẽ. Nõ ergo dixit trahẽtis pniciem absolute:sed trahentis si nõ periret captiua pubes. In æuũ ueniẽs.i.futuꝶ. Exemplo.nã si facta fuisset tunc pmutatio : omnes deinde captiuitatẽ rursus futurã speraturi eẽnt. Immiserabilis.nulla misericordia digni: quoniã si honeste mori uoluissent non turpiter seruissent. Signa.hæc reguli oratio est.& ponitur in genere deliberatiuo.dissuadet ergo pmutationem primum a turpitudine.quia turpe sit eos redimere.qui i cæde arma hosti tradiderũt.& ultro brachia post terga reuinciẽda præbuerũt:& multis cladibus oppressis carthaginẽsibus:& paulo ante intra urbem oppressis non sine agrorum populatiõe pmiserũt ut in pace degerẽt.

Militibus sine cæde dixit
Direpta uidi/uidi ego ciuium
Retorta tergo brachia libero
Portasq; non clausas/& arua
Marte coli populata nostro.
Auro repensus scilicet acrior
Miles redibit:flagitio additis
Damnum/neq; amissos colores
Lana refert medicata fuco:
Nec uera uirtus/cũ semel excidit:
Curat reponi deterioribus.
Si pugnat extricata densis
Cerua plagis/erit ille fortis:
Qui perfidis se credidit hostibus:
Et marte pœnos proteret altero:

ℂANT. Militib⁹ romanis.s. Dixit regulus supple. Tergo libero. quũ liberi eẽnt & se tutari potuissẽt : uel libero.i.nudo exutis armis reiectoq; scuto. Portas ñ clausas.spreto oĩ nr̃o terrore tãq̃ uictores. Arua coli.adeo tuti eẽ aphri uident ꝙ arua nr̃o ꝓlio uastata colũt. p id ãt romanoꝶ militũ accusat ignauiã ꝙ capi se pmiserũt ñ repugnãtes. Repẽsus.redẽptus. Scilicet.certe:loquit irõice. Flagitio.i. dedecori eoꝶ qa capi se pmiserũt.deberentq; ꝓpria uirtute potiusq̃ auro seipsos liberare. Additis.damnũ. psoluẽdo.s. pecuniã ꝓ eoꝶ redẽptiõe:qd facere ñ debetis. Amissos colores.i.albos.& pristinos optima ẽ similitudo. Medicata phuco.i. ticta ifecta& colorata .nã φυκοσ phucus color dr.sunt & q uelint eẽ purpureũ colorẽ. Deterioribus:uilibus & illis q oli bõi deteriores effecti sũt. Sic pugnat extricata dẽsis cerua plagis. Sẽsus ẽ ꝙ sicut cerua expidita & liberata rhætibus & laqueis fugiẽdi morã nõ mutat : nec pugnat unq̃.sic accidit illis q semel captiui fuerint.facile.n.capi iteꝶ sinẽt nõ repugnãdo hostib⁹ timiore mortis: malũt.n.sub seruitute uiuere q̃ pugnãdo honeste mori:bene aũt timidis ceruã cõparat. Erit ille fortis ironice loquit. Altero.secũdo sequẽti. Lora.zonas & laqueos. Hic .s.miles iners. Vnde uitã sumeret.quo pacto euadere posset.pugnã

do qdem uiriliter euadere potuisset. Pacem duello miscuit.i. pu/gna abstinuit exorata pace ab hostibus:hic captus est:hostesq̃ nūc pace fruunť.uictores.n.sunt nostrorũ militū ignauia. O pudor o dedecus.Regulus idē cū dolore exclamat Magna carthago.Ea.n.i clita erat.reguli tamē & aliorũ clade altior effecta est.id uero ait re/gulus quo in captiuos seuatus odium & inuidiam moueret.

Qui lora restrictis lacertis
Sensit iners/timuitq̃ mortem:
Hic unde uitam sumeret aptius
Pacem duello miscuit/o pudor:
O magna carthago probrosis
Altior italiæ ruinis.

¶ ACR. Militibus.s.c.d.ut suorũ significaret ignauiā:nec eos redē ptiōe dignos:nudatos eos sine cæde & commissione pugnæ dixit armis.ut Cur ante tubā trēor occupat art⁹. Libero.aut nudo dixit aut q cū igeui eēnt ne occiderenť fuire noluerūt & ligari. Portasq̃ nō.c.i.afros nō timētes & q̃si iā uictores recolētes agros quos cū exercitu romāo ipse uastauerat. Auro.r.s.miles acrior redibit. p irōiā dicit sub hoc sensu.Ergo fortior miles pcedet ad pugnā pcio redept⁹:& significat ñ posse i acie fortiter stare militē:q uiuere redētiōe didicerit.aut certe acrior ad uitia redibit.i.deterior redēpt⁹:uelut q culpā hauserit dāno. Flagitio ad.d.i.& cōtra ɔsuetudinē romanā & disciplinā ēut milites pcio ñ uirtute liberenť. Neq̃ amissos colores.l.r.m.f.Sicut fuco iqt lana medicata ad pristinū iā ñ pt colorē reuerti.ita miles uitio captiuitatis ībutus ad pristinā ñ pōt redire uirtuē.Nec uera uirtus:atq ait Vir.Quondā ēt uictis redit in pcordia uirtus: sed sniæ nō semp generales sūt.sed iterdū p negociorũ q̃litate firmanť. Nec uera uirtus.iuiolata:icorrupta Reponi:reddi restitui. Deteriorib⁹:deterior a bono peior a malo dicimus. Extricata.expedita:liberata. & est sensus.sicut cerua plagis erepta ɔsuetudinē ñ pōt mutare fugiēdi:ita & miles:q se pfidiæ hostiū ɔmiserit: ɔstantiā pugnādi hīe nō poterit. Plagis.rætibus:plagæ aūt pprie:funes retiū sunt. Proteret:pteret.altero restaurato bello ad pliū nō reuerti.ordo ē.q iners sentit lora strictis lacertis & timuit mortē restrictis lacertis.i.uinciri septulit timore mortis pteret pœnos altero marte.Si cerua pugnet extricata densis plagis.Hic in bello. Inscius.ignarus rerũ & p h̃ ignar⁹ qui nesciat uitā uiro forti potius de armis sperādā. Pacē.d.m. Qui tāq̃ in pace se hostib⁹credidit dū se debuerit armis tueri. O pudor.romanorũ.o.exclamatio dolētis. O magna.c.magna.n.carthago ab accolis uocabať.sed hic eā poeta dedecore romanorũ maiorē ait factā. Altior italiæ.r.indignatio romani ducis: q nō uirtutibus urbis contulit cathaginēsed ruinis & miseriis fortior crederet non in rebus præclaris.

¶ POR. Et arua marte coli populata nostro.uidi.inqt pœnos agros suos colere:q agri iā a nobis ante fuerant uastati. Auro repēsus.s.acrior miles redibit.ironia cuius sensus ualet. fortior redibit miles ad pugnam pcio redemptus:qđ significat ñ posse fortiter i acie stare militē q didicerit uictū se posse uiuere. Flagitio addi tis dānū:turpitudini inqt romanæ q̃ p ignauiā militū accidit insup uos adiūgitis damnū pecūiæ:qua eos redimere uultis Neq̃ amissos colores lana refert medicata phuco ut lana iqt medicata.i.īfecta nūq̃ ad pristinū redit colorē:ita miles imbutus uitio captiuitatis nō erit fortis. Et marte pœnos pteret altero.i.iterũ cōstitutus ad pugnā hostis pdierit.Hic uñ uitā sumeret inscius pacē duello miscuit. O mgna carthago pbrosis altior italiæ ruinis.Sic uocabať carthago magna quā ait dedecore & dolis romanorum altiorem factam

¶ CHRI. Libero ter.nā adhuc.i sua ptāte erāt milites:& poterāt uel armis se defēdere uel morte seruitutē fugere:uel libero tergo.i.ipsi liberi & nō seruiles:ex quo maiorē cōsequunť ignominiā. Retorta.ut religarent. Auro rep.uel cū iterrogatiōe ē.aut qđ magis credo.cū hironia ē pnunciādū:ut sit snīa q semel acrimoniā & uehemētiā animi remiserit nūq̃ illā resumpturũ.Hironia ē cū aliud uerbis pnuncieť aliud mēte itelligať.Vir Scilicet is supis labor ē ea cura qetos:Sollicitat.Damnū.Nā in futurũ nocebit exēplū. Nec am.c.quēadmodū natiu⁹ color nō redibit cū sit infecta fuco:sic uera uirtus nūq̃ in hos redibit. Medicata:curata:& posuit participiū uerbi deponētis in passiua significatōe.Fucus herba q̃ uestes tingunť:sed p ol adulterino colore capiť. Est & fucus apis sine aculeo:& q̃ nō mellificat:neq̃ opam aliquā pbet in faciūdo opē:nisi q̃ ad fouēdos fœt⁹ ɔcalefaciēdo adiuuat.Ergo apes tā diu secū eē patiunť:donec fœtus educāt:deide ne mella alieno labore parta ɔsumāt:pellūt.Vir.Aut agmie facto ignauū fucos pecus a psepibus arcēt. Deterioribus.i.ipsis q iā deteriores facti sunt:qa ai generositatē deposuerint. Si pu.snia ē.Erit ille fortis:q fuit ita imbellis:ut nō solum:hostibus ex pauore se crediderit sed pfidis ēt hostibus:q datā fidē non seruāt.Erit.inq̃ fortis:si cerua extricata ex plagis pugnat:Sed cerua nūq̃ pugnat:quāuis sit exēpta plagis:ergo nunq̃ erit ille fortis.Est aūt optia similitudo. Nā quēadmodū ex timore irritať cerua:sic iste miles ex timore se hosti ligādū pbuit. Extricata.expedita euoluta.Græci.n.ταστριχασ capillos dicūt.Vnde ē itricare inectere ipedire:& ē trāslatio a rebus:q iter capillos iuolutæ nō sine difficultate idē soluunť.Cuius ɔtrariū ē extricare. Perfidis.nā pœni fide stragi sūt. Lora. uincula. Inscius unde sumeret uitā:nā si fuisset cōscius rei militaris sumpsisset uitā:unde timuit mortem:nā uiriliter pugnando euasisset icolumis cæso aduersario. Pacē.d.m.nā in ardētissima pugna se dedendo pacem petiuit. Duello:bello:nā prisci duellū dixerūt qđ duabus ptibus de uictoria cōtendētibus dimicaretur. Inde pduelliōes quos nūc hostes dicūt.Nā hostis apud antiquos pegrinū significabat:sed humāitatis cā icoeperūt inimicos publicos hostes q̃si pegrinos uocare.Sed paulatim nomē a mitiori significatiōe i duriorē defluxit.Sūtq̃ i hoc græcos imitati:q & ipsi publicos inimicos ξεινουσ appellauerūt:Home.i.iii.iliados ενθου Δὲ ξεινοσ ωαρεωντιπίλατατυΔεὺσ ταρβει μοῦνοσ εων.Verũ ξεινὸσ græce.hospes ē:& pegrin⁹. O pudor exclamatio ad indignationē excitandā. Altior nobilior. Probrosis ignominia.q.d. non sua uirtute nobilitata est carthago sed nostra inertia.

¶ ANT. Pudice cōiugis.apđ Sylliū uxor marcia iqt. Quo fers gressus ñ pūicus hic est Regule quē fugias carcer. uestigia nostri Casta tori domus:& patriā sine crimine seruat. Inuiolata larem: semel hic iterūq̃ qđ oro Pollutum est nobis &c. Fertur pudicæ.

Fertur pudicæ coniugis osculum:
Paruosq̃ natos/ut capitis minor:
A se remouisse/& uirilem

Toruus humi posuisse uultum:
Donec labanteis cõsilio patres
Firmaret author/nũq̃ alias da/
Interq̃ mœrentes amicos (to:
Egregius properaret exul.
At/qui sciebat/q̃ sibi barbarus
Tortor pararet / non aliter tñ
Dimouit obstãtes ꝓpinquos:
Et populum reditus morantẽ:
Quam si clientũ longa negocea
Diiudicata lite relinqueret
Tendens uenafranos in agros
Aut lacedæmonium tarentũ.

poetæ uerba sunt:qbus reguli fortitudinẽ celebrat. Cõiugis oscu lum:marcia reguli uxor apud sylliũ li.yi.refugiẽti eã regulo ait.Nõ ego cõplexus & sanctæ fœdera tædæ:Cõiugiũ ue peto: patrios dã/ nare penates Absiste:ac natis fas duc ꝯcedere noctẽ.Hos iter flet⁹ iũ &⁹ uestigia pœnis. Limine seduxit tyrio:q̃ fusq̃ reliqr. Capitis mi nor.i.stult⁹ & ĩsanus:uel tãq̃ suus.nã captiu⁹ erat:hic timuit matro nã romanã & filios igẽuos osculo deturpare. Capitis ãt dimiutio ẽ status cõmutatio.ut quãdo liber efficit̃ seru⁹. Est aũt triplex dimi nutio capitis.maxia media: & minima.maxia dr̃ quũ ciuitas amit/ tit̃ nec libertas retinet̃:quũ defert̃ quis in insulam:quũ seruus effi/ cit̃. Humi posuisse uultũ:id egit ne illoꝝ aspectu:& fletu moueret̃.

Capitis dimiuntio

Virilem uultũ.i.grauẽ & seuerũ:nõ muliebrem. Labantes.incer tos quid agerent. Alias:alio tempore q̃ tũc:quis.n.cõtra seipsum consuluerat ꝓ reipu.salute? Egregius exul.i. incyltus & gloriosus uoluit enim potius ægregie exul esse q̃ turpiter redimi. Atqui:cer te reguli fortitudinẽ cõmendat:q ad certos cruciatus cum laude re dire maluit q̃ in patria turpiter esse & cum ĩfamia si captiuus redẽ ptus esset uel pmutatus. Barbarus tortor.De pœna reguli. Vide/ to ĩ ode.xii.li.i.uideto ẽt sylliũ li.yi.] Dimouit obstantes aicos.Syllius li.yi. ait de regulo uolenti repetere car thaginẽ post habitũ cõsiliũ.Patrias ꝓperabat ad oras.Proseqt̃ uulgus: patres:ac plãctib⁹ ingens Personat:& luctus capus:reuocare libebat Interdũ:& iusto captũ retinere dolore. Diiudicata lite.finita & composita lite.

Venaftanos in agros.Venafrum est campanoꝝ mediterranea ciuitas ut scribit Ptolomeus li.iii.ibi oleum optimum teste strabone li.y.erãt & amœna loca. Lacedæmoniũ tarentum:duce phalanto lacones tarentũ apollinis oraculo condiderunt.de quo multa strabo.li.yi.nos ẽt latius.ode.xxyiii.lib.i.

Venafre

❡ACR. Fertur pudicæ cõiugis.ad augmẽtũ uirtutis pertinet ꝙ castã pro patria regulus cõtempsit uxorẽ. Impudica.n.iure potuit ꝯtẽni.indecorũ.n.,duxit matronã romanam seruũ hoc est captiuũ osculo dignũ pu tare.Neglexit etiam paruos filios:q pro ætatis infirmitate miserationem patris mereri potuerit. Vt capitis minor:ut insanus:minoratio eni cerebri aporiam ifert. Toru⁹:terribilis:ut Vir.Optima toruæ forma bouis idest in terrã deiecto uultu ne ad affectum aspectu traheret̃. Nũq̃ alias dato.qualẽ sententiã nemo unq̃ de se dedisset. Aegregi⁹:gloriosus:qui exulem se esse maluerit.q̃ infamia redimi & est occultum antitethon.:nam mœrentibus egregiũ exulem opposuit:Mirum est ergo ut cæteris pro se mœrentibus ipse cõstans animo ꝓ baret̃. At qui sciebat quæ.s.b.Qui hac securitate uoluntatis suæ impleto cõsilio rediret ad pœnam contem nens certa sibi promissa supplicia:tanq̃ impetratis ĩ iunctis negociis uel ad ociũ reuerteret̃ uel ad præmium.

Et populum.i.romanum:cũ illi populus resisteret ad africã ꝓperanti:tã securo & pertinaci animo ipse oẽs deseruit q̃ solet quis relictis negociis amicoꝝ aut clientũ litibus definitis ad prædia sua ꝓficisci ꝓpter uolupta tes q̃si uolens molestiis carere. Venafranos:Venafrũ ciuitas cãpaniæ ẽ:unde est uenaftãos:ad amœnitatis autem exemplum delitiosas posuis ciuitates. Lacedemonium:a lacedæmoniis conditum.

❡POR. Fertur pudicæ cõiugis osculum Paruosq̃ natos ut capitis minor A se remouisse:affirmatur regu/ lus:cum romam captiuus deductus esset a pœnis:auersatus uxoris osculum dicẽs inhonestum matronæ eũ esse qui sit infamiæ captiuitatis damnatus.i.seruus factus maritum agnoscere.bene ergo additum pudicæ cõ iugis:ne putaret illũ ideo osculũ cõiugis auersatum.ꝙ de pudicitia eius iniqus sensisset. Donec labãtes ꝯsilio patres firmaret auctor nũq̃ alias dato.gñaliter accipiẽdũ.i.qualẽ sñiam nẽo unq̃ de se tulisset. Et uirilẽ toru⁹ hũi posuisse uultũ.i.ad humũ uultũ deiecisse.uirilẽ aũt uultũ ad uirtutem ai eius cũ hoc faceret referens dixit.

Aegregius ꝓparet exul:hoc ẽ gloriosus:q se exulẽ maluerit ee:q̃ cũ infamia redimi: & ẽ occultũ antitethon. Mœrentibus amicis ægregiũ exulẽ opposuit.q̃ figura eã uim habet ut ostẽdat ingens miraculũ fuisse ĩ hoc ꝙ cum amici pro eo mœsti essent.ipse tamẽ lætus ad hostes redierit. Quam si clientũ lõga negocia:cum popu lus inqt ei obsisteret:ne in africã portaret̃ nõ aliter eos reliquit q̃ solent principes ciuitatis negociorũ diiudi/ catis iuribus uel prolatis rebus ociosa mente urbem reliquere festinantes in prælia sua.

❡CHRI. Fertur.hactenus demõstrauit inuictum animũ reguli ex sua oratione:quæ quãuis sit in genere de liberatiuo : tamẽ accessorie est ẽt demõstratiuũ cũ inuehatur in lertiã captiuoꝝ.nũc eandẽ generositatẽ ex iis quæ egit ostẽdit.Fert̃ eni remouisse a se osculũ cõiugis:Magna ꝓfecto animo cõstãtia:ꝙ castissimã uxorẽ cõtẽ neret:pudicã præserti.nã ĩpudicã facile erat spernere. Paruosq̃ natos.extremũ ai robur.Nã profecto durũ est abstiere qn eas ĩ cõspectu filioꝝ:sed durius uenientes illos abigere:durissimũ si puuli sint: quoꝝ ætas cũ aliena opa egeat etiam hostibus miserabilis sit. Capitis mior.i.capite dimiutus. Est eni apud iuriscõsultos diminu tio capitis triplex:quaꝝ maxia est capitis diminutio redigi ĩ seruitutẽ. Toruus:quasi impersuasus & pene iis infensus:q a sñia illũ deiicere uellent.Sic Vir.Talibus æneas ardentẽ & torua tuentẽ. Virilẽ: q ne uultu qdẽ qcq̃ de uirilitate minuisset. Posuisse humi:qd' signũ est ai nõ psuasi & in ꝓposito pseuerãtis. Vir. Diua solo fixos oculos auersa tenebat. Labãtes:uacillãtes:& quasi ĩ captiuoꝝ fauorẽ ex cõmiseratiõe ꝓnos.Res iaudi/ ta ꝙ suã calamitatẽ æqori aio ipse ferret:q̃ ii ad quos nullũ esset incõmodũ puẽturũ. Auctor:qa ipse ꝙ pmu tatio nõ fieret auctor fuit. Consi.nũ.al.d.nã qs ea cõsulit:q̃ cõtra se sint. Interq̃ mœ.a.e.pr.ex.Sñia ẽ:quis ob starẽt amici:& retinere lachrymis cuperẽt:ille ne dubitabũdus qdẽ paululũ substitit:sed ꝓgressus ẽ.imo ꝓpera uit:ne forte iterim patrũ sñia ĩmutaret̃:& ꝓperabat exul.q.d.q sciret nũq̃ se reuersuꝝ. At q sciebat:nã pœnoꝝ crudelitatẽ nõ ignorabat:& se ad ĩdubitata supplicia reuerti nõ dubitabat: & tamẽ ita trãqlle ab urbe ꝓficisce/

bat:ut solēt q relinquūt suoꝝ cliētū negocia post litē diiudicatā uacui curis I uillā suā ai relaxādi gra discede/re quæ sit aut in uenafrano aut in tareutino agro. Quare aūt lacedæmoniū tarentū dixeritiam scriptum est.

¶ Argumentum. ODES. VI.

Ode. yi. tricolos tetrastrophos horta tur romanos ad religionem.

DElicta maioꝝ Imeritus lues
Rōane/dōec tēpla refeceris.
Aedesq; labātes deorum/&
Fœda nigro simulachra fumo.
Dis/te minorē quod geris/imperas:
Hic omne pricipiū/huc refer exitū.
Di multa neglecti dederunt
Hesperiæ mala luctuosæ.
Iā bis Monesis/& pacori manus
Non auspicatos contudit impetus
Nostros/& adiecisse prædam
Torquibus exiguis renidet.
Pene occupatam seditionibus
Deleuit urbem dacus/& æthiops
Hic classe formidatus/ille
Missilibus melior sagittis.
Fœcunda culpæ sæcula nuptias
Primū inqnauere/& gēus/ &domos
Hoc fonte deriuata clades
In patriam/populumq; fluxit.
Motus doceri gaudet ionicos
Matura uirgo/& fingitur artubus
Iam nunc/& incestos amores
De tenero meditatur ungui.
Mox iuniores quærit adulteros

¶ ANT. Hortat romanū populū ad religionē Ne maioꝝ delicta ampli⁹ luat. Dii nāq; neglecti malis plurimis italiam affecerāt. romanorūq; exercitus sæpe cladē fuerat passus. ostendit postea adulteriis fuisse matrimonia contamiata. Inde degeneres natos eē & a maioꝝ uirtutibus diffidētes. procedēteq; tempore nequiores uitiosioresq; gigni. Delicta maioꝝ: ode est similis nonæ li. i. Lues: purgabis. Labātes: non labētes per elegendū est: secūdus. n. pes iābus esse debet. Si labantes p a legeres pyrichius eēt: labo. n. labas pria breui legitur: labor laberis lōga. Diis te minorē. ordo. est iperas q; geris te minorem diis: hoc est, qa deos colis. Hinc: a deorum cultu. Oē principiū. s. fuit tibi iperādi. Notādū tn̄ hic q; i tollit scādēdo sicut in semiustus & c. Huc refer exitū: ad deos ēt finem referto. hoc est cole deos ut prius & iperabis. Hinc oē principium. Orta seditione inter romulū & remū cōdendæ urbis uisum est ambobus: ut oia materno auo permitterent: itaq; iussit ille: ut iudices deos facerēt utrꝝ eoꝝ coloniam deducere & imperio potiri

Romuli augurium

oporter: statutaq; eis die sedere ambos iussit: separatos alterum ab altero in qbus uellēt sedibus sacrisq; prius q̄ uiderentur diis pactis bonas aues obseruare & utri prius meliores aues apparuissent hunc dominum eē coloniæ. hinc Romulus i palatio remus i auentino augurium acceperūt. auctor ē Dionysius li. i. ubi romanas historias tractat. apparet itaq; romam a deorum cultu principiū habuisse. romulus ide sacra ēt multa instituit

Rēi augurium rōæ initium

celebranda. Iā bis menesis & pacori manus. orodes parthorum rex pacoꝝ & phraatem filios habuit. pacoro artabaxis armenioꝝ regis sororem desponderat: quo postea mortuo phra

Orodes Pacorus Phraates Surena

ates patrē acōito oppressit: pacori āt nuptiæ factæ fuerūt paulo post crassi mortē qui dolo oppssus fuerat a Surena ductore exercitus orodis. erat enim genere diuitiis & gloria regi secundus. fortitudine uero & robore iter parthos ætate sua fere primus. auctor Apianus in li. parthico. ubi etiā ait qūo pacoru regis filiū magnas parthoꝝ copias in syriā ducētē uētidius circa cyristū occurrēs pepulit pacoroq; inter primos occubente magna strage eos afflixit q̄d opus inter cætera memoratu di/

Ventidius

gnū oēs fere calamitates: q̄s romani sub crasso ptulissent uindicta sustulit. Iam bis: post crassi mortē parthi duce labieno qui pōpeianarum partium fuerat in syria uicerunt didium saxam. M. Antonii legatum: inde uniuersam eam prouinciam occuparunt. quod Liuius scribit li. cxxyii. Menesis: in apiano est muneses. scribit. n. quum phraates orodem patrem interemisset regnumq; sibi uendicasset plurimos parthorum aufugisse: quo. i. q; muneses uir clarus & potens ad antonium pariter fuga peruenit fortunam suam themistocli assimulans: deinde permittente antonio iterū phraate regi inhæ/

Labiēus Didius Saxa Muneses

sit. Non auspicatos contudit impetus. in libro p̄rticho scribit apianus hoc pacto. Ferūt die illo crassum nō ut romanis imperatoribus mos fuit purpurea ornatum ueste: sed nigra indutum processisse: eāq; quum aīaduertisset immutasse: ex signis ēt nonnulla ueluti ifixa uix magno labore ab auferētibus trahi potuisse. quā ob cām irridens crassus agmen pperare iussit &c. Nō auspicatos: cōsul anteq̄ in expeditionē iret: cape auspicium solebat. nō auspicatos ergo. i. infœlices & quasi auspiciis repugnātibus. Et adiecisse. ordo ē. & renidet. adiecisse torqbus exiguis prædā. Renidet: gaudet. Prædam. romanoꝝ. s. Torquibus. s. eorum qui exigui etāt. Seditionibus: habitis inter cæsarē & pōpeiū: & tūc inter augustū & brutum ac cassiū & sex. Pompeium postea cū. M. Antonio. de quibus late suetonius. Dacus: dacoꝝ incursiones augustus coercuit tribus eorum

Crassi omina non auspicatus

ducibus cū magna copia cæsis. Aethyopes: ægyptios itelligit q cū cleopatra &. M. Antonio cū augusto pugnarūt apud Actiū. Hic classe formidatus. cleopatra. n. & Antonius duxerūt i augustū naues pugnaces quingētas: ut scribit Plutarchus. cōtra q̄s pugnauit augustus nauibus. ccl. de quo latius epodo nona. Fœcunda culpæ: plena sceleris. ostendit adulteria fuisse primas sceleꝝ cās. Nuptias: cōiugia. Motus doceri: arguit puellaꝝ praua & uana studia. Motus ionicos. græcos & lasciuos saltus. iones. n. primi id gen⁹ iuenerūt. iones aūt athenis psecti suntut scribit Pli. li. y. Fingit artubus: cōponit ad gestus. Incestos: ihonestos: & turpissimos. De tenero un. ab ipsa tenella ætate. i. ab ipsa ifantia iūgit se coæuis suis ēt psāguieis. Mox: deinde ubi nupta est. iuniores uel suo uiro: uel iuniores. i. grādiores si uolueris ad supiora respicere. nā i ifantia coæuis hæserat.

¶ ACR. Delicta maiorū. peccata romanoꝝ. Refeceris: istaurauens: ut Vir. Semp. n. refice. ac ne post amissa requiras: Ante uēi. Fœda. aut iculta aut p nimiā uetustatē sordētia. Diis te minorē q̄d geris iperas. hoc ē quā to te minorē diis geris: tanto diis iperas. nā cultu deoꝝ romā creuisse refert: & sumpsisse principiū a deoꝝ cultu

eãdem suadet fœlicitatẽ debere usq; ad exitũ custodire. Hic oẽ principiũ. hoc ex tradita psuasiõe sumptũ ẽ: q aiũt pœnas i posteros exptes sæpe differri: q̃s maiores effugerũt: ita eos nõ sua: sed maiorũ culpa pcelli. Dii multa neglecti reddiderũt hesperiæ. freqnter .n. romãi. duces nõ addicẽtibus auspiciis dimicãtes grãdi exercitus clade supati sunt. Iã bis menesis & pachori manus. Menesis & pachorus reges persaꝝ fuerunt aduersus quos Romani cõtra numinũ uolũtatẽ pugnauerũt infeliciter. bis aũt parthos uictoriam rettulisse ob hoc dixit: qa ante crassum & post deciũ sextũ cum exercitibus suis occiderũt. Non auspicatos. i. comitatos diis cõtẽnẽtes auspicioꝝ necessariã ueritatẽ. Et adiecisse. i. ex præda romanoꝝ torques suos pondere auxisse uictores.

Renidet splendet: eo q reparati torques & maiores facti ipsa nouitate fulgerent. Pene occupatã seditionibus deleuit urbem. occupatis .n. ciuili bello romãis data est occasio hostibus cõmouẽdi bella: & ægyptiis: quo poeta æthiopes appellauit ppter bellum cleopatræ. Dacus. germanus. ut aut cõiurato descendens dacus ab istro. Fœcũda culpæ sæcula .n. p. i. sæcula ẽt sanctũ mñimonioꝝ fœdus per adulteria asserit corrupisse: inde fieri ut inutiles cõsiliis publicis & probis actibus generent'. Quidam .n. uolunt ipm augustũ tãgi his uersibus: qui alienam cõiugem tulerit & genus bonũ patris sanguinis alieni citus admixtione polluerit. Ionicos: græcos. ipsi .n. primi saltationẽ membroꝝ gestibus inuenerũt. unde: postea pãtomimi facti. Et fingunt' artubus. cõponit': ut & corpora fingere lingua: significat aũt p hoc institui meliores saltus. De tenero .m. u. i. ab imatura & prima ætate. Meditat' amorem exercet. ut Vir. Nec iam furtiuũ dido meditatur amorem.

❡POR. Delicta maiorũ imeritus lues. Hoc. ex tradita psuasione scriptũ est: q aiunt pœnas i posteros expẽdere sæpe. quas maiores effugerint. Donec refeceris. Pro donec reficias. Hinc oẽ pricipiũ. subaudiẽda est ex trisecus particula: habes. & est sensus. hinc oẽ principium impũ habes. q deos colas ergo ut imperiũ pseueret perseuera deos colere. Iam bis menesis & pacori mãus. hii, parthoꝝ reges fuerũt. bis ãt parthos rettulisse de nobis uictoriam dixit. quia & crassum antea & tũ Deciũ Sextum cũ exercitibus occiderant. Et adiecisse pdã torquibus exiguis. & præda quam nobis detraxerũt torques suos exiguos ante ampliasse, gaudẽt. hoc .n. nũc significat renidet. pene occupatam seditionibus deleuit urbem Dacus. seditionibus inquit districtum populũ romanum ex occasione pene barbari deleuerunt. Fœcũda culpæ sæcula. nostræ. s. nuptias primum inquinauere. per nuptias inquinatas uult ostẽdere nos ex ipsa culpa progeneratos ac merito nihil rectũ i uita facere.

Hoc fonte deriuata clades. In patriã populumq; fluxit. turpes inquit coitus, fœminaꝝ descendũt in liberos quoq; deinde in remp. Motus doceri gaudet ionicos. i. molles saltus quos primi iones iuenerunt. Et fingitur artubus: artubus legẽdũ quia nõ uenit a nominatiuo artes sed artus: significat aũt per id molliores saltus puellas discere turpes & libidinosos motus rerum uenerearum. De tenero meditat' ungui. hoc prouerbium de græco est quod dicunt a ξαπαλωροροχσορ quod significat a prima infantia.

❡CHRI. Delicta maiorum immeritus lues. Grauissimũ oio præceptum: & quo nullum ad bene beateq; uiuendũ grauius utilius ne eẽ possit. Monet .n. ut religionẽ obseruẽt cũctaq; romano impio affirmat deoꝝ beneficio: quoniã religionẽ semp coluerũt, puenisse. In bella aũt & calamitates nõ nisi qa deos quãdoq; neglexerint incidisse. Additq; iccirco iuuentutẽ degenerasse: quoniã ex adulteris sit matribus cõcepta. Delicta: peccata a delinquẽdo. Oẽ .n. peccatũ ex eo ẽ q uiã rectã relinqmus. Lues. solues. Est aũt tractũ q oẽs pœnæ apud priscos pecuniariæ eẽnt. Est ãt luo a græco uerbo mutata υ in u. Nã λυω dicit' apud ipsos. Lues ergo delicta. i. solues pœnas p delictis. Immeritus. quoniã nõ tu sed maiores tui scelera cõmiserũt. Romane. itelligit oẽs romanos. Sic Vir. Tu regere impio populos rõane memẽto: uel Augustũ significat: quẽ ut refert Tranqllus. Cõstat ædes sacras aut uetustate, plapsas: aut icẽdio assumptas ita restaurasse: ut p lateritio ope marmoreũ posuerit. Aedes i plurali priuatorũ dicunt': in singulari deoꝝ: sed poeta ut plura tẽpla ostẽderet puralẽ assumpsit: & ut ambiguitatẽ tolleret addidit deoꝝ. Labẽtes. nam exhausta cædibus urbe propter syllanã marianaq; primo bella: ac rursus pp cæsariana atq; põpeiana multa templa deserta sunt: multa etiã uictoꝝ auaritia direpta: ex quo paulatim cadere cœperũt. Fumo. situ uetustatis: uel fũmo contracto ex ignibus sacrificiis adhibitis. Simulacra. imagines sunt: q̃ simulent illos: quoꝝ cã factæ sunt. Ergo fœda fumo qa neglecta nõ fuerant purgata. Diis te .m. q. g. im. uerissima sñia. Nam ppterea bona cõseqmur: qa grati i deos ea ab illis recognoscimus. Est aũt gerere se minorẽ dııs nil aliud: q̃ recognoscere non nostris uiribus sed diuino munere fœlicitatẽ consequi. Cõtraria faciũt superbi: q suæ prudẽtiæ & robori oĩa arrogant. Hinc omne. p. nã. & Romulus primus romãæ urbis auctor multas cerimonias instituit: & multa sacrificia. Huic successit Numa: quẽ nemo in sacrificiis adæquauit: tãtaq; fuit ex religiõe huic regi auctoritas: ut nullus ex finitimis populis q̃uis a Romulo irritatis: q illo regnãte romanos fines irrũpere ausus sit. Propterea refert diuus Augustinus deũ misertũ eẽ populi romani ob ipsius circa deos sinceritatẽ: q̃uis falsa eẽt religio. Voluisseq; ut pmia q̃ in futura uita suscepturi nõ eẽnt: in psenti susciperẽt. Hũc. u. ex. depone negligentiã in deoꝝ cultu: qua i calamitates multas incidisti. & refer te ad illud initium: unde tot, puenerunt bona. Dii neglecti. pbat exemplis q̃tum nocuerit neglecta religio. Nã Crassus quoniã tẽplũ hierosolymitanũ dirupisset: a parthis cũ omni exercitu cæsus est. Iã bis. primo ppter Crassum. Secũdo ppter Labienũ Antonii legatũ: qui in syria a pthis cũ oi exercitu deletus ẽ. Menesis & Pacorus reges pthoꝝ fuerũt. Nõ auspicatos: ppterea cõtudit: qa nõ bonis auspiciis bellum gesserũt. Nã cõtra auspicia rẽ gesserant. Dicimus rẽ auspicatã: q̃ auspiciis pbata est. Vnde dat' uitio Mãcino qui cũ a littore solueret iturus contra numantiã nõ obtemparit uoci: q̃ fuit Mancine mane. Torquibus ex. Torques appellabant aurea siue argentea ornamẽta: q̃ circa collũ gerebãt milites. Torquẽ aũt tã masculinũ q̃ fœmininũ pferũt. Hinc apud romanos dictus est Torq̃tus Mãlius ille: q deuicto a se Gallo torquẽ detraxit. Refert ergo poeta pthos ipsos q prius exiguos torques haberẽt effecisse illos maiores adiiciẽdo illis pdã. i. auꝝ ex pda direptũ. Manus ergo pachori renidet adiecisse pdã torqbus. i. resplẽdet ppter fulgorẽ torquiũ: q ampliores facti sũt ex p̃da: quã illis adiecerũt. Pene Dacus & æthyops. Intelligit exercitũ. M. Antonii, quẽ ex gentibus oc/

cidētalibus aduersus octauianū istruxit:& quo pene Augustū uicit. Hoc aūt bellū pp illoꝝ seditiones euenit. Quod aūt multos populos in hoc bellū traxisset Antonius:hiis Vir.uersibus apparet.Hinc ope barbarica:uariisq; antonius armis Victor ab auroræ populis:& littore rubro Aegyptū uiresq; orientis: atq; ultima secū bactra uehit.Hæc aūt bella pp discordias ciuiles orta sūtq̄ dicūť seditiōes.Est.n.seditio q̄si seorsū itio:cū ciues in diuersas factiōes abeūt. Daci cū Antonio uenerūt a scythia & ab Octauiāo:de qbus i uictoria Octauiani meminit Vir.Indomitiq; daci & pontē idignatus araxes. Aethyops.q ægypto cōterminus ē.Isti āt Cleopatrā secuti ab Augusto uicti sūt.Vir.Desup ois eo terrore ægyptus:& indi.Ois arabs.oēs uerterūt terga sabæi. Hic classe.forte de Augusto itelligit:q classe prævalebat. Antōius āt terrestribus copiis.Sed tñ nt Cleopatræ obtēperaret q̄ naues suas mirifice exornauerat:pptereaq; cōspíci uolebat:bello nauali cōtēdit: Vel hic.s. æthyops:quē ꝓ ægyptio ponit.qm̄ ut dixi:classem istruxerat Cleopatra. Ille dacus.s.Melior fortior uel doctior.Nam bonū ꝓ docto capi demōstrat Vir.hiis uersibus.Cur nō mopse boni qm̄ cōuenimus ambo:Tu calamos iflare leues:ego dicere uersus. Primū inqnauere.nā ēt i sæculo argēteo adulteria fuisse dicunt.Iuue.Viderunt primos argētea sæcula mechos. Nuptias: q̄ sacræ sunt & i tutela Iunonis: q̄s uiolare cōtēnere ē deos. Inqnauere.cōmaculauere & ifecere.Snia ē ꝙ populus natus ex adulteriis prio famulias deide p̄riam inqnauit. Hoc fonte.hoc pricipio. Deriuata:māsit i trāslatiōe.Nā deriuare ē aquā e fontibus p riuos deducere. Clades:nā sūma pnities ē luxuria ciuitatibus:Iuue.Sæuior armis Luxuria icubuit uictūq; ulcisciť orbē. Et alibi. Nullum crimē abest facinusq; libidinis:ex quo Paupertas romāa perit. Fluxit:& hic quoq; māsit i trāslatiōe.nā aqꝛ ē fluere. In patriā.nam nō solū priuati:uerū ēt publice obest libido. Nā illa eneruati hoies & aios cōsiliis iutiles & corpora bello ibecilla gerunt. Motus ionicos.saltatiōes lascivas:q̄s turpe erat romanas mulieres addiscere. Permittebant qdē antiq aliquā mulieribus saltationē:sed incōpositā & nulla arte emendatā.Qua propter Salustius dixit.Psallere & saltare plusq̄ ꝓbe par est.ionicos āt.i.non graues.Nā apud græcos triplex erat musicæ genus:Doricū graue & modestū. Corynthiū leue & lasciuū.ionicū mediū iter hæc. Sed fere i oībus artib[9] sic se res habebat apud græcos.Ergo & i edificādo:ut placet Vitruuio: cōstituebanť tēpla corinthio genere Veneri floræ & Proserpiæ & reliqs lasciuioribus nūinibus. ionico āt genere iunoni Dianæ & similibus.Dorico demū Ioui & Marti:& q illis similes sūt. Matura.nubilis.Vir.iā matura uiro:iā plenis nubilis ānis. Meditaťexercet. Incestos illicitos & lasciuos. De te.unguita primis annis.

Inter mariti uina/neque eligit:
Cui donet impermissa raptim
Gaudia luminibus remotis:
Sed iussa coram non sine conscio
Surgit marito/seu uocat institor:
Seu nauis hispanæ magister
Dedecorum preciosus emptor.
Non his iuuentus orta parentibus
Infecit æquor sanguine punico:
Pyrrhumq;/& ingentem cecidit
Antiochum/annibalemq; dirum:
Sed rusticorum mascula militum
Proles/sabellis docta ligonibus
Versare glebas/& seueræ
Matris ad arbitrium recisos
Portare fustes/sol ubi montium
Mutaret umbras. & iuga demeret
Bobus fatigatis/amicum
Tempus agens abeunte curru.
Damnosa quid non imminuit dies?
Aetas parentum peior auis/tulit
Nos nequiores/mox daturos
Progeniem uiciosiorem.

CANT. Inter mariti uina.i. inter ipsas nuptias & cōuiuia nuptialia. Neq; eligit.ostēdit ꝙ adulteria cōmittebant non clā remotis luminibus:sed palā quoq; etiā uiro iubēte.sicq; dānat maritos simul de qbus & Iuuenalis ait.Doctus & ad calicē uigilāti stertere naso &c. Iussa:uel a cupidine uel amatore uel ipo uiro. Institor mercator aliquis. Magister:rector & gubernator. Dedecorum: adulteriorum. Preciosus:multa enim ꝓ coitu impēdebat.iccirco facilius uir assentiebať. Non hiis iuuentus.ostendit degenerasse romanos ex adulteriis propterea neqores esse. Infecit æquor sā-
Cn. duilius guine punico.Cn.Duilius cōsul i sicilia aduersus classē pœnorū ꝓspere pugnauit.Luctatius finē bello imposuit:de q̄ re uidero la-
Pyrrus tius ode.xii.li.ii. Pyrrhumq;:de pyrrho rege epirotarū intelligit. qui auxilio tarētinoꝝ bellū romanis itulit:cūq; romāos aduersis uulneribus occisos uideret.Ego inquit talibus militibus breui orbē terraꝝ subigere potuissem:ab Curio & fabritio supatus tarētū ꝓfugit. tū i græciā regress[9] dū argos oppugnaret ictu tegulæ obiit.plura etiā Pli.de uiris illust. Antiochūs syriæ rex nimia opū fiducia bellū romanis itulit nauali ꝓlio:cui Hānibalē ꝓfecerat ab L.Aemilio regulo supatus ē.inde.cum.L.Scipiōe ꝯflixit uictus & ultra Tauꝛ montē relegatus a sodalib[9] occisus ē:pluta quoq; pli-
Sãnites Sabelli nius. Sed supple ifecit æquor sanguie punico. Mascula:dura nō effeminata:ut nūc erat.i.Horatii tēpore. Sabellis docta ligonibus.Sānites italiæ populos Sabellos ēt græci dixerūt ut scribit Pli.li.iii.Romulus præterea agriculturā& militiā suis reliquerat: ut late ostendit Dionysius. Fustes:i uirgas.& palos pro ignibus. Agens.ipse sol ducēs. Abeunte curru.solari curru terras subeunte. Tempus amicum:idest gratam noctem:fessi enim quiescunt noctis munere. Damnosa qd. Ouidius quoq; ait.Tēpus edax rerum.tuq; inuidiosa uetustas Omnia consumitis &c.

ACR. Inter mariti uina.Aut in ipsis nuptiis aut iter domestica cōuiuia. Impmissa:iterlassata. Gaudia uoluptates stupri.hic ipaniētia icestus oñdiť. Luminibus remotis.tædis faculis ad admittēdū crimē obscuritate ꝓcurata:hoc est remotis lucernis. Sed iussa corā.aut a libidie aut a corruptore:ut Iuue.Doctus spectare lacunar Doctus & ad calicē uigilāti stertere naso. Institor:mercator. Dedecorū.e.incestuum. Non.h.i.orta pa.Tanq̄ non legitimis ꝑenti nuptiis fuerint.Nec ex hmōi nati hominibus illi romani q omnes uicerūt. Infecit æquor sāguie punico.Luctatiū significat q nauali bello apud siciliā cū hānibale multa cœde pœnoꝝ fugauit. Pyrrhūq;: pyrrhus epirotaꝝ rex antiochū auxiliis adiuuans uictus ē a romāis

cũ ipso antiocho rege syriæ a quo & ciuitas nomen accepit antiochia. Hánibalẽq; dirum: aut crudelem aut pugnacem qui ab africano ad ultimũ uictus est. Sabellis: aut sabinis aut marsis: ut Denteſq; sabellicus exacuit sus. Mascula: fortis robusta. Versare gle. arate: ut Virg. Ante supinatas aquiloni.o.g. Et seueræ matris ad arbitrium: & bene: & moraliter simplicitatem: & patientiã laboris in iuuenibus per hanc cõmemorationem ostendit: eo q̃ ita se subdant imperiis matrũ: aut ad earum operentur arbitrium: uel quia hæc rusticis est consuetudo: ut post laborem cũ lignis ad suas reuertantur. Seueræ: castæ. Sol ubi muta. um. ut Virgi. Et sol crescentes decedens duplicat umbras. Bobus fatigatis: ut Virgili. Aspice aratra. i. r. iuuenci. Amicum: gratum laborantibus. s. ob capescendam quietem. Damnosa quid non: ac si diceret. cuncta in peius ruunt: eo q̃ nihil æternum sit: sed processu temporũ omnia in peius labuntur. Vnde dictum est: nihil est enim opere & manu factum quod nõ conficiat consumat q; uetustas. Tulit nos peiores: nequitiam parentũ dicit augeri in posteros. Mox. d. nos scilicet allaturos peiores filios.

¶POR. Neq; eligit cui donet impermissa raptim. Sensus est: neq; ex occasiõe extincti subito in cõuiuio luminis pperat adulter post ĩteruallũ occultari. s. facere nõ pmittẽte tm̃ marito: sed ẽt iubẽte. Dedecorũ pciosus emptor. Qui dedecora. i. adulteria magno pcio emit. Nõ hiis iuuẽtus orta parẽtibus ĩfecit æquor sanguine. Melioribus iquit fuit orta parẽtibus iuuẽtus illa apud antiquos nr̃os quæ bella punica pro patria: & naualibꝰ pliis gessit. Sed rusticorũ mascula militũ proles hodieq; ex rusticis milites lecti meliores habent. Seueræ matris ad arbitrium recisos portare fustes. Mire simplicitatem: & patientiã laboris in iuuenibus per id ondit: q̃ ẽt matrum potestati se subiicerent: cum & ad arbitrium earum operarent. Amicum tempus agẽs: amicum laborantibus. s. ẽt amicum ob capescẽdam qetem. Damnosa: qd non iminuit dies. Hoc ideo dicit: qm̃ uident oia per processum tempoꝝ in deterius labi. Aetas parentũ peior auis tulit: nos nequiores mox daturos prolem uitiosiorem: damnosam rem mira facilitate: & breuitate successu temporum in deterius labi.

¶CHRI. Inter uina. duo peccata & uini & libidinis: ut secũdm a primo sit. Nam sine cerere: & libero friget uenus. Deinde mouet ĩdignationẽ i secũdo prius ab ætate. Nã a teneris annis icipit: deinde a mõ q̃ palã: & sine pudore. Neq; eligit: ondit. n. q̃ nullo amore capta sit: quẽ deide iter reliquos eligat. Nã si amore coacta peccaret: ẽẽt aliquo mõ minꝰ idigne ferendũ. Sed q̃rit cũ quocũq;. Nõ ergo eligit: sed obuiũ rapit: quo utat. Impmissa: incõcessa: qa nõ est cõiugiũ. Raptim celeriter ne p morã dephẽdat. Conscio ma. q spe lucri hæc pmittit: De quo Iuue. Doctus & ad calicẽ uigilãti stertere naso. Sed iussa. oĩbus uitiis hanc mulierẽ accumulat. Hactenus. n. oñderat illã libidine ferri. Nunc auaritia quoq; rapi demõstrat. Nã mercatori q se sine pcio quippiã daturum negat morigera efficit. Iussa: ut oñdat qui pecunia ualet posse illis iperare. Vel iussa. i. rogata. Institor: nõ ĩ se st: q ægregie mercaturã exercet: quã ẽt Cice. in lib. de officiis laudat: sed is q a mercatore emit: ut diuisim deinde merces emptas uẽdat Iuue. Institor hybernæ tegetis: niueiq; caduci. Magister proprie gubernator est nauis: q ad temonẽ sedet. Vir. Excutit pnusq; magister Voluit in caput. Sed hic ponit pro nauiculatore. i. pro eo q naui merces importat atq; exportat. Preciosus em. d. q multo precio emit adulteriũ: quod summũ ẽ dedecus. Nõ hiis: nõ talibus. Puto itellligere de classe. C. duilli: q primus de pœnis nauali plĩo triũphauit. Sn̄ia est: q̃ iuuẽtus q̃ nauali bello superauit pœnos: & illoꝝ sanguine mare ĩfecit: nõ est orta ex tã libidlosis patẽtibus. Nã circa urbis primordia sũma erat castitas: & pudicitia i mulieribꝰ. Laboribus. n. maceratæ: & paupertate opp̃ssæ libidinẽ: cuius ocia & delitiæ parẽtes sunt: nõ sentiebant. Iuue. Præstabat castas humilis fortuna latinas. Quondã: nec uitiis contingi parua sinebat Tecta labor: somniq; breues: & uellere tusco Vexatæ duræq; manus. Pyrrhũ: regẽ epirotaꝝ: itelligit ex nõbilissimo æacidarum genere: uirũ qdem nimis regnandi cupidum: sed magnificẽtia: & humanitate ægregiũ: & i quo neq; crudelitatis ueq; auaritiæ uestigiũ usq̃ apparuit q non tm̃ armis q̃tum munificẽtia romanos supare conatus est. Venit igit in italiã pseferẽs auxiliũ tarẽtinis ferre. Sed cupidus romanũ iperiũ iuadere prima pugna cũ romanis fuit apud lyrim cãpaniæ fluuiũ: in qua tãto ardore pugnatũ est: ut ex utroq; exercitu q̃sq; fortissimus aut occubuerit i acie: aut uulneratus discesserit. Pugnatũ ẽ iteꝝ apud æsculũ apuliæ ciuitatẽ Curio & Fabritio cõsulibus: i quo p̃lio magnopere suas copias attritas sensit: & ipse in humero uulnus accepit. Pugnatũ & tertio i lucania: ubi uictus discessit. Vir pfecto bello acer: & cui in castris ponẽdis palma oino concedat. Ingentẽ antiochũ. Hic magnæ asiæ parti iperauit. Hannibal ãt carthagie exul illũ aduersus romanos irritauit. Nõ tm̃ obtinuit: ut uellet i Italiã traicere copias: q̃uis efficacibus argumẽtatiõibus oñderet nusq̃ uisi in Italia romanos uinci posse. Parauit igit exercitũ nũero militũ maximũ: auro argentoq; decoꝝ: & multis opibus refertũ: cæterũ militũ robore infirmũ. Atq; Hannibal eum oñdens interrogabat an satis romanis esse posset: cui subridẽs r̃ndit Hannibal. Satis qdem puto ẽtsi auarissimi sint romani: qbus uerbis significauit nõ illos qdem i pugna pares fore romanis: sed igẽtẽ se pdam pstaturos. Victus est tandẽ a romanis. & oi pte regni q̃ cis taurũ montẽ esset exutus. Quo qdem tpe cũ tranqliorẽ in puo regno uitã degeret: se igentes romão populo gratias agere dicebat: q̃ magna: & nimis anxia gubernãdi cura p illos liberatus esset. Mascula: uirilis & nõ effœminata: ut tũc. Rusticoꝝ: nã oẽ tp̃s aut in agro colẽdo aut in militia exercẽda cũ maxĩo labore terebãt. Hoc ostẽdit Iuue. En habitũ quo te leges ac iura ferentem. Vulneribus crudis populus mõ uictor: & illud Mõtanũ positis audiret uulgus aratris. Et Virg. At patiẽs opeꝝ puoq; assueta iuuẽtus. Sabellis: nã & isti robustissimi fuerũt. Vñ Virg. Pubẽq; sabellam. Ligonibus: ferramentũ rusticanũ ẽ: sed posuit spẽm p genere. Versare excolere. Vir. Quo sydere terram Vertere mecœnas.

Seueræ matris: nã tantæ erãt uenerationis mulieres pp pudicitiã: & laboriosam uitã: ut eas nõ minus q̃ pr̃es reuererent filii. Ergo nõ solũ maiora iperabant: uerũ & hæc minora: ut fustes ad ignẽ alendũ arbitrio m̃is reciderent. Sol ubi: totũ diẽ in agro fodiẽdo terebãt: & aduẽtãte nocte lignis onusti domum redibãt: ut ne minimo quidem temporis puncto ab opere cessaret. Mutaret umbras: nã cum a nostro hemisperio ad inferius descendit: mutat umbras: Nã quæ apud illos fuerant: ad nos redeunt. Amicum. t. nã quieti cõceditur noctur

num tempus. Agens inducens:quia inducit noctẽ in qua requiescimus. Abeunte curru.i. ipso cũ curru suo abeunte. Damnosa:quæ damnũ affert:ergo actiue ponitur. Persi.Scire erat in uotis damnosa canicula qͥtũ.

Aetas parẽtũ.Mira:& lepida:& minime obscura breuitas:ut tribus uersiculis multos agnationis gradus complectatur.Ergo ætas parentum quæ fuit peior auis nostris:ergo & auia pro auis degenerarunt: tulit nos nequiores se:nos inq̃ daturos pro.n.posuit igitur proauos parentes:filios:& nepotes.

¶Argumentum. ODES.VII.

Ode. vii. tricolos seu tetracolos tetrastrophos Asteriem hortatur ad spẽ & honestatem. (didi

Vid fles asterie: quẽ tibi can/
Primo restituent uere fauonii
Thyna merce beatum
Constantis iuuenem fide
Gygen:ille notis actus ad oricum
Post insana capræ sidera/frigidas
Noctes non sine multis
Insomnis lachrymis agit.
Atqui sollicitæ nuncius hospitæ
Suspirare Chloen/& miseram tuis
Dicens ignibus uri:
Tentat mille uafer modis:
Vt prœtum mulier perfida credulum
Falsis impulerit criminibus/nimis
Casto bellerophonti
Maturare necem refert.
Narrat pene datum pelea tartaro:
Magnessã hipolitẽ dũ fugit abstinẽs:

¶CANTO. Gyges maritus asteries nauigauerat: hinc illa fletu macerabat' scribit Hora.eã id agere nõ debere.Ille.n.primo uere diues redibit.hortaturq; ipsam ad honestatẽ seruandam:cũ gyges etiã uir suus castissime degat. Quid fles asterie.Ode ẽ similis q̃ntæ.li.i. Asterie:id nomẽ fictũ est.αστήρ' .n.stella dr.αστερόεν stellatũ. Quid fles:ordo est.o asterie qd fles gygẽ iuuenẽ cõstantis fidei:quẽ cãdidi fauonii primo uere:tibi restituẽt beatũ thyna merce. Primo uere:primi uerni tẽporis dies extat.vii. idus febr.habetq; dies.xci.Auctor est uarro.li.i.de re rust. Cãdidi fauonii.i.sereni:fauonius.n.uentus occidẽtalis ẽ tepidus:& siccus:ut docet Pli.lib.ii.Septimo aũt idus fe.fauonii spirare incipiũt:ut docet colu.li.xii. Thyna merce.Thynos oppidum est ciliciæ:ut docet.Pli.lib.v. Et Stra.lib.xii.scri.Thynos uicinos esse bithynis. Beatũ:diuitẽ. Fide.p fidei:sic ẽt bis naso.ait nãq; lib.iii.meta.Prima fide uocisq; ratæ tentamina fugit.Et li.vi. Vtq; fide pignus:quippe antiq dicere solebãt:huius fide & hui⁹ fides:huius acie & huius acies:quã rẽ & Priscia.& Gelli.Latius docẽt. Ille notis:ordo ẽ.ille notis actus ad oricũ post isana sidera capræ:&c.Notis austris qui humidi sunt. Oricũ.mela de cipro scribens sic ait.Vrbiũ prima ẽ oricũ.secũda Dyrachyũ.Epidãnos añ erat romani nomẽ mutauere:qa uelut in dãnũ ituris oẽ id uisum est.ultra est appollonia. Post isana sydera Capræ.i.post tẽpestatẽ:heniochus quẽ nos latine aurigã dicimus: ut scri.hygi. una manu ut lora tenẽs figurat':cuius in humero sinistro capra:i manu aũt duo hedi stellis formati dicunt': habet p̃terea stellã unã in capite:in utroq; humero unam in manu duas:q hædi appellant'.Vtq; Pli.li.ii. oñdit hædoq; exortus tẽpestatẽ inducũt.Verũ hic poeta de Capra stella intelligit.ait. n.li.xii. Colu.q.xv.kal.ianua.Capra occidit mane:& tempestatẽ significat. Frigidas:quia solus cubat. hinc ait illa. Non ego deserto iacuissẽ in frigida lecto. Insomnis:uigilãs. Atqui sollicitæ oñdit gygis cõtinentiã:ut facilius candẽ asterie persuadere possit.Est aũt ordo.Atq uafer nuncius sollicitæ hospitæ dicẽs Chloen suspirare:& miseram uri ignibus tuis.Vafer tẽtat.s.gygen mille modis. Sollicitæ:anxiæ,pp̃ter amorem qdem. Hospitæ.s.Chloes. Ignib⁹ tuis.i.tui uiri gygis:quo ẽt tu ureris. Vafer uafrum inqt nonius est callidũ quasi nal/de afrum & urbanũ.Vt p̃thum:ordo est refert:ut perfida mulier falsis criminibus ipulerit prœtum credulũ maturare necem Bellorophõti nimis casto.bellorophõtes aũt glauci regis ephyre filius fuit formosissimus: hinc Stenoboea prœti regis uxor apud quẽ ille degebat eum attentauit:promittẽs regnum ɔiugis sui:q cum rennisset accusatus ab illa est regi:q ei uim iferre noluisset tãdem icciro multa subire picula coactus ẽ quũq; uictor semp fuisset:gratiã meruit apud patrẽ ipsius Stenoboeæ:quare ipsa furore:& ira ducta sibimet mortẽ cõsciuit.Scribit ea hyginus & Home.Latius lib.vi.Iliados:ubi non Stenoboeã sed Anteã p̃thi uxorem appellat. Pelea:peleus æaci filius achillisq; pater,fuit.Demũ quũ fratrem phocũ occidisset:in exilium abiit seuera patris iubente iusticia.Vnde ad magnetas abiit:ubi ab acasto fraterna cæde purgatus est: hæc & pluta hñtur lib.xi.met.Addunt alii eo tpe hyppolitẽ achasti uxorem pelei amore ductam peleũ attentasse: illũq; noluisse obsequi:quare irata mulier falso peleum uiro suo insimulauit:hinc achastus credulus illum inermẽ reliquit in pelio monte:ut a cẽtauris opprimeretur:quod esse nõ potuit:nam Chirõ illi auxiliatus est : inde Collecto exercitu peleus achastũ regno priuauit:uxoremq; supplicio affecit. Magnessam hyppoliten:hæc erat achasti uxor.Magnessa aũt regio est thessaliæ annexa:ut scribit Pli.lib.iii.

¶ACR. Quid fles asterie. Ad asteriẽ amici sui cõiugẽ scribit:& eã solat' gygis mariti sui amore mœstã:monens:ut custodiat castitatẽ nec alterius adolescẽtis blãditiis aut spe capiat':dũ maritũ spare dẽt prio uere reditu:ordo est.asterie qd fles gygen iuuenẽ cõstantis fidei:quẽ restituent tibi primo uere cãdidi fauonii thynna merce beatũ. Quẽ.c.c.sereni:prosperi.ipse.n.uẽtus uerno tpe freq̃ntius flat. Thynna:bithyna.Quidã enim nolunt thynnã ciuitatem uicinã bithyniæ dictã ponto confinẽ:qdã thynnũ piscẽ magis intelligẽdũ suadent.

Ille notis:notos pro uẽtis posuit. Ad oricũ:ciuitas cilicie:ut Aut oricia terebyntho. Post isana capræ sydera.Hædos uidet' significare:quorum ortus:& occasus concitat tempestates de qbus Virg.Pluuialibus hædis. & alibi.Hædorũq; dies seruandi. Frigidas noctes:duplici mõ accipi dẽt:uel pp hyemẽ:q peregrinãtibus acerbior sp uidet' uel pp solitudinẽ:qa sine suis erat:& uelut abstinẽs frigebat. Insana:tẽpestuosa. Insomnis:uelut uxoris amore non dormiẽs:ut Nec unquã soluit' in somnos.Atqui sollicitæ nũcius hospite: gygẽ a chloe

Aster
Veris initium fauoni⁹
thinos
fidepro fide i
oricum
Ditachium
appollonia
Capra stella:hedi stellæ
Heniochus
Vafer
bellorophon
Sthenoboea
prœtus
peleus
Achast⁹
Magnessa

hospita sua dicit adamatū quā conteni dicit pro dilectione uel desiderio uxoris absētis: quē ēt p internuncios terret: ita cū pro castitate moriturū: sicut hii quoq; iferius exēpla cōmemorat: ordo ē. Atq uafer nuncius sollicitæ hospitæ tētat illū mille modis dicēs suspirare miserā cloem: & uri tuis ignib9: & refert: ut pfida mulier ipulerit pthum credulū falsis criminib9 maturare necē nimis casto Bellorophōti. Tuis ignibus: qa ēt tu ureris tui mariti amore. Vafer: ad suadendū callidus: & astutus siue malignus q nitebaẽ ɔtinentiā supare. Vt quēadmodū mulier pfida Stenobea siue antia uxor pthi quā; cōmemorat amore bellorophōtis hospitis iflāmatam dū uoluptati eius ɔsentire noluisset in adulterii crimē uocatus ē: qd exemplū ad acqescēdū terrorē significat a suadēte ppositū: ne eadē cōtinētia ēt ipse pícliteẽ. Narrat pene datū pelea: peleus adamatus est ab hyppolita acasti uxore. quæ dū despiceret ab eo: qsta marito est se stupri cōpellatā indignatus acastus peleū duxit inuitatū gfa uenādi in peliō: ibiq; eū inermē reliq a cētauris perimēdū q seruatus a chirōe collecto exercitu euertit acasti regnū: & hyppolitā supplicio merito satis affecit. ordo ē. narrat pelea pene datū tartaro dum abstinēs fugit magnessam hyppolitē. Et fallax frustra monet historias docētes peccare. Magnessam hypoliten: magnes thessaliæ ciuitas ē: quā p discretione hyppolites caucasiæ cōmemorat amazoniæ uxoris thesæi.

¶POR. Quid fles asterie. Hac ode consolaẽ puellā desiderio cōiugis sui mœstam: & simul monet ne alicuius adolescētis blāditiis aut spe ipsa capiaẽ: & ē ordo. qd fles asterie gygen. quē tibi restituēt fauonii pmo uere thynna merce beātū. Bythini iuncti sunt thynis: utraq; aūt gēs ponto cōfinis est. Ille. n. a. a. notis pro qbuslibet uentis positū est. Post. i. c. s. hædos uideẽ significare: quoq; ortus: & occasus cōcitant tempestates: horū ēt Vir. meminit dicēs. Quātus ab occasu ueniēs pluuialibus hædis uerberat imber humū. Frigidas: duplici mō accipe: & pp hyemē qua pegrini retinenẽ: & pp solitudinē. Atq. s. n. h. dicit gygē ab hospita cloe amari: & ab ea nūciū amoris ad eū mitti. Et miseram. t. d. i. u. tuis ignibus qbus ipsa tu ureris. i. mariti tui amore. Tentat. m. u. m. Vafer nuncius. i. callidus ad suadendum. Vt. m. p. c. Stenobeā significat Prœthi uxorē quæ bellorophontem hospitē amauit: & nō consentientē sibi adulteq; criminata est. Maturare necē: refert nūcius gygi hystoriā qua Bellorophōtes periclitatus oñdit ꝙ hospitæ in amorē nō consentiret per exemplū eū terret: ne idem & ipse patiaẽ. Magnessam hyppolyten dum fugit abstinens: hæc est quæ nupta fuisse euryphilo tradiẽ.

¶CHRI. Quid fles Asteriæ quē tibi cādidi. Consolaẽ Asteriē lugentē absentē uirū: pponens illi optimā reditus illius spem. Ergo o Asterie qd fles Gygen maritū tuū. Cādidi: nā serenitatē: & cœli uernā clementiā inducunt. Vel psperi & boni: queadmodū nigrū malū: & infœlix dñt: unde. Qui nigrū in cādida uertūt. Primo uere: nā singulas qtuor anni ptes trifariā diuidimus: ut sit primū uer. Adultū uer. Et pceps uer. Ideq; dicas de æstate autūno: & hyeme. Beatū: diuitē: occupat aūt oēs locos ad solandū mulierē efficaces. Nā redibit cito: & in pte anni trāqlla: in qua nō sint timēda picula: & redibit diues. Thynna: qdā uolūt a thynna deriuatū: q bithyniæ urbs ē pōto uicina. Alii dñt thynnū piscē: de quo Persi. Cauda natat thynni. Hic sale cōditus ad plurimū tps durat: istoq; captura pcipua est apud bizantiū in bosphoro: quo ppontis euxino iungiẽ. Ergo uel thynna merce: qa salitos thynnos emisset uel sit dictū a thynna urbe. Oricū: epyri urbs iuxta quam abūdat therebynthus. Acron in cicilia esse putat. Frigidas: quia solus cubet: Oñdit aūt non minus esse in illo asteries desiderium: q in asterie illius: ppea ꝙ & solus cubet: & isomnis: & lachrymabūdus: & ꝙ sollicitāti mulieri nō cōcedat. Atqui: est ordo. Nūcius cloes hospitæ sollicitæ dicens suspirare cloen: & uri miserā tuis ignibus tentat uafer mille modis. s. ipsum adolescentē. Insomnis uigilās. Nam cura & amor absentis priuat amantē somno. Virg. At nō infœlix animi phœnissa nec unq̄ Soluiẽ insomnis. Tuis ignibus. i. qbus tu ēt ureris. Nā quæ flāmæ sollicitant cloen: ēt te sollicitant. Nā quia ambæ eundē amatis ardetis eodē igne. Possunt ēt esse uerba nuncii ad Gygen: & tunc tuus o Gyge. Probat ergo illū esse constantē iuuenem fide: cum neq; pcibus neq; minis flecti in hospitæ amorē possit. Vt pthum: fabula iam narrata est. Credulū. Nā si circūspectior fuisset: non ita facile psuaderi poterat. Narrat: ponit nuncius aliud exemplū: quo in amorē cloes trahat Gygē: sed fabula ut tibi nota sit accipe. Peleus Aeaci filius & achillis pr cū apud Acastum thessaliæ regē hospitē suū degeret: adamatus est ab Hyppolite uxore Acasti &, ab ea de adulterio iterpellatus. Sed refugit tale scelus adolescēs: neq; illi ē assensus: illa āt ira: & odio pceps hoiem apud Acastū tāq̄ ab illo iterpellata esset accusauit. Acastus uero in peliū mōtē iuuenem sub specie uenationis eduxit: ibiq; inermē centauris obiecit. Fuisset aūt ab illis laniatus: nisi eum Chyron seruasset. Qua iniuria irritatus Peleus collecto exercitu & Acastum regno spoliauit: & Hyppolitē isto supplicio affecit. Magnessam: sic ab urbe thessaliæ uocatā. Posuit autē ad dr̃iam alterius Hyppolites amazonū reginæ ab hercule supatæ: & Theseo in uxorē datæ: ex qua natus est Hyppolitus.

Et peccare docentes
Fallax historias monet
Frustra/nam scopulis surdior icari
Voces audit adhuc integer/at tibi:
Ne uicinus enipheus
Plus iusto placeat/caue:
Quāuis non alius flectere equū sciens
Aeque conspicitur gramine martio:
Nec quisquam citus æque
Tusco denatat alueo:

¶ANT. Historias docentes peccare: qualiter historia bellorophōtis: & pelei fuit: plura. n. exempla nūcius ille fallax narrabat quo gygē ad amorē cloes traheret. Icari: maris icarei. Integer: cōstans. At tibi. Asteriē cōmonet: ut uiri exēplo cōstans sit usq;. Quāuis: ordo est. quis nō ɔspicitur alius æque sciēs flectere equū in gramine martio. Aeque. ita. Gramine martio: in cāpo martio: ubi tyrōes exercebanẽ: de q̄ re legito latius lib. i. Ode. viii. Nec quisq̄: Ordo est. nec quisq̄ æque citus denatat alueo tusco idest tyberio fluuio qui tusciam a sabinia diuidit: post certamē in campo martio habitum tyberim innatabantur: ut quādoq; flumina alia hostibus imminētibus tranare natādo potuissent de quibus legito Vegetium. Alueo: alueus fluuii fossa dicitur. Querulæ tibiæ: idest: sonore uel conquerentis: ut te facilius alliceret.

ex trecẽtis:& quatuor diebus.Primum aũt mensem a pře martium denoiauit.Secundũ dixit aprilem: quasi aphrodilẽ a uenere mře Aeneæ:q̃ græce aphrodite appellaťːq̃m ex aphro.i.spuma orta sit.Nã ab hiis duobus diis origo romanoꝝ maxime exiſtit.Vñ martẽ patrẽ:& uenerẽ genitricẽ in sacris noiant.Aliĩ dñt non aphrilem:sed aprilem dici ab aperiẽdo:ꝙ tũc terra aperiri:& germinare credať.Tertiũ uero & quartum appellauit hunc maiũ a maioribus:illum iuniũ a iunioribus:quia Romulus urbẽ bifariã diuiſit:in maiores ꝗconſiliis ꝑ eſſent:& iuniores q armis rempu.tutarenť.Alii dñt eſſe maiũ tranſlatũ a tuſculanis: apud quos Maius dr iuppiter a magnitudine.Cincius putat a Maia Vulcani mře nomẽ menſi inditũ ppeaq̃ affirmat flaminẽ uulcanalem calẽdis maii huic deæ ſacra facere.Aliĩ a maia mercurii mře mẽſem nomẽ ſumpſiſſe uolunt:q̃m mercatores in hoc mẽſe:& mercurio:& maiæ pariter ſacrificãt.Iuniũ aũt dictũ uolunt p ſyncopẽ q̃m pneſtini illũ iunonium a iunone dixerũt.Nã ædes iunonis monetæ kalẽ.Iuniis dedicata eſt.Reliq dẽiq̃ mẽſes dicti ſunt: a numero qntilis:ſextilis:Septẽber:october:Nouẽber:Decẽber.Inſtitutũ fuit igiť : ut mřone ſeruis cœnas hiis kalẽ.apponerẽt:queadmodũ dñi in ſaturnalibus q̃ erãt in ult.mẽſe.Ille ut principio anni ad prõptũ obſequiũ ſeruos honore inuitarẽt:Hii ut gĩas perfecti oneris redderẽt.Pompe.aũt dicit iccirco kalẽ.martiis mřonas ſacra celebraſſe:qa eo die iunõis ædes celebrari cœpta ſit:& ea ſacra mřonalia appellãt.Veꝝ quacũq̃ cã id fit cõſtat iſtis kal.mřonas ſacra celebraſſe:poſſet ergo aliqs mirari cur poeta cui nõ eẽt uxor : mřonalia celebraret. Quapp oñdit nõ ſacrificare kal.martiis:ut matronalia cælebret:ſed facere priuatũ ſacrificium ꝙ ab arboris ictu incolumis euaſerit. Cælebs:ſine uxore.Sed de uocabulo diximus in ſupioribus. kalẽdis:kalendas primũ mẽſis diẽ dixerũt hac rõne.Datũ.n.erat negociũ põtifici minori:ut aſpectũ noue lunæ obſeruaret:uiſaq̃ regi ſacrificulo nũciaret:ta qbus ambobus facto ſcrificio idẽ pontifex calata.i.uocata in capitolio plæbe:iuxta curiã calabrã quot dies a kalẽ.ad nonas ſupeſſent ꝓnunciabat.Et qntanas qdem repetito qnquies hoc uerbo καλεῖν. Septimanas repetito ſepties indicabat.καλεῖν aũt græce uocare eſt.Ergo primũ mẽſis diem qui primus ex iis q calarenť eſſet kalẽ. uocare:& curiã ad quã uocabat calabrã dixere. Ordo ergo ſit:o mecœnas docte.ſ.u.l.tu miraris qd ego celebs agã in martiis kalẽ.cũ ſacra illa ad matronas:& nõ ad uiros ſpectẽt. Flores:ad ſacrificiũ parati ꝓſertim in martio:in quo iam eſſe incipiunt. Acerra:ut placet Feſto ara erat:quæ ante mortuum poni:& in ea odores incendi ſolebant.Alii dicunt arculã eſſe thurariam.i.in qua thus poneretur.

Voueram dulceis epulas/& album
Libero caprum/prope funeratus
Arboris ictu.
Hic dies anno redeunte feſtus
Corticem aſtrictum pice dimouebit
Amphoræ fumum/libere inſtitutæ
Conſule tullo.
Sume mecœnas cyathos amici
Soſpitis centum/& uigiles lucernas
Perfer in lucem.procul omnis eſto
Clamor/& ira.
Mitte ciuiles ſuper urbe curas.
Occidit daci cotiſonis agmen.
Medus infeſſus ſibi luctuoſis
Diſſidet armis.
Seruit hiſpanæ uetus hoſtis oræ
Cantaber/ſera domitus cathena:
Iam ſcythæ laxo meditantur arcu
Cedere campis.
Negligens nequa populus laboret
Parce priuatus nimium cauere/&
Dona præſentis cape lætus horæ/ac
Linque ſeuera.

ℭANT. Album caprũ:ſuperis.n.aptiores erãt albæ uictimæ: inferis nigræ. Libero:id ægerat quo oppſſus ab eo liberaretur. Funeratus.Extinctus a φόνος qd'eſt cædes.φονῶ interficio. phonos phoneo Corticem aſtrictũ.Ordo eſt.Dimouebit amphoræ corticẽ pice aſtrictũ inſtitutæ bibere fumũ.Tullo cõſule. Corticẽ:ſuberis corticẽ intelligo pice illitũ pro amphoræ operculo. Fumum bibere:tpe.n.fumoſum fit uinũ. Vigiles lucernas perfer in lucem:hortať eum ut tota nocte genio uacet ſecũ. Procul omnis eſto clamor & ira:indicat uinũ illud optimũ fore:neq̃ alicui nociturum ad ebrietatem.Vnde ſi centũ cyathos mecœnas ſumpſiſſet:innocui fuiſſent. Daci Cotiſonis agmen.Superius de dacis dictũ eſt.Cotiſon aũt rex fuit getarum cui auguſtus Iuliam filiam deſpondit:quo tempore ſibi quoq̃ inuicẽ filiã regis in matrimonium petiiſſet:auctor eſt Tranquillus. cotiſon Diſſidet armis:orta fuerat inter medorum parthorũq̃ reges diſcordia quædam: quæ ſane principium ex romanoꝝ ſpoliis aſſumens ſuſpitionẽ amittendi regni & pauorem medo attulit.Nunciis itaq̃ ad Antonium miſſis in auxilium uocare cœpit cum omnibus copiis ſuis ad bellum pollicitus adeſſe. Quod etiã latius apianus ſcribit in libro Parthico. Seruit.Ordo eſt.Seruit.ſ.romano impio cãtaber domitus fera cathena appoſitio uetus hoſtis hiſpaniæ oræ.Vetus autẽ hoſtis ait quia longo tpe id bellũ durauerat: de quo late ſuperius. Iã ſcy.Auguſtus uirtutis moderationiſq̃ fama indos etiam ac ſcytas auditu tunc cognitos pellexit ad amicitiam ſuã populiq̃ romani ultro per legatos petendã: quod quidem Tranqllus ſcribit. Scythiæ Negligẽs:ordo eſt.tu negligens.i.ſpernens:& ſecurus:nequa.i.ne aliqua cã populus laboret priuatus ſcilicet curis omnibus reip. Parce.i.noli nimium cauere.i.prouidere & cautum eſſe &c. Seuera:grauia ac triſtia.

ℭACR. Voueram.d.e.modo reddit:cur faciat hoc illo die ſe uouiſſe dicit quo eſt periculo arboris ereptus. Et album libero caprum:ſuperis aptior erat alba uictima:nam diis infernalibus ſemper nigra offerri debent ut hic te caſta Sibylla Nigraꝝ multo pecudum te ſanguine ducet. Prope funeratus : extinctus ſiue ſepultus. Hic dies ordo eſt . hic dies feſtus redeunte anno dimouebit corticem amphoræ aſtrictũ pice inſtitutæ bibere fumum ꝯſule tullo. Dimouebit arripiet in uſum conuiuii uinũq̃d' fumo inueterabať. Cõſule:pro uetuſtate poſuit. Cyatos mẽſuras dixit. quas pro ſexta pte ſextarii dicebãt. Centũ:uerbo uſus eſt cõuiuarũ centũ cyathos:ſiue finitũ pro infinito poſuit:ut ubi noia mille. Et.n.l.uigilãtes in officio luminis. Procul.ois ita inocuũ uinũ ſe exhibit:ꝗ pmittitur

nec oneret nec p ebrietatē lites puocetur Timor ois abasto. Occidit daci:cotison nomē regis pacoꝝ quo ui/ cto suadet aliq̄tenus a curiis publicis recedi debere:& priuato se exercere cōuiuio mecœnatē. Dissidet:dissen tit discordat:eo ꝙ ciuilia iter se medi bella gererēt:nec eis p discordiā rebellare romāis uacatet. Cātaber.gēs hyspāiæ. Sera.d.c.tarda:qa diu bellū cū hiis gestū ē: & cū difficultate ab augusto supati sūt:& iā eos romāis seruire dicit uictos:& subditos. Iā.s.l.m.a.ut eos distētis arcub9 uictos:& fugiētes ońderet:ut Laxus hūeris re feiūt lāguētib9 arcus. Negligēs supple esto:qd'.p securitate posuit qa ñ timeret. Neq̄:neq̄ pte laboraret:ut ecō trario Vir.Secuꝝ pro negligēte posuit:Securus amorum germanæ. Nimiū cauere: curare uel sollicitus esse.

❡POR. Corticem.a.p.d.a.f.b.i.dicit se hoc calendaꝝ die amphorā ad sacrificiū:& conuiuiū apertuꝝ quā cortice picato operuerit:& in fumario posuerit consule tullo. Sume.m.c.c.sensus est licet centū ciatos bibas inocui erūt. Procul.o.e.c.&.i.esto.p erit:dicit adeo aūt inocuū eē uinū:qd' exhibitur9 sit ut potātes nec oneret nec p ebrietatē ad lites incitet. Corticē astrictū pice dimouebit amphoræ fumū:corticē.p cortici.i.accusatiuū casum pro drō posuisse uidet':ut sit sensus:& cortici fumū dimouebit pice astrictū:& fumū utiq; pro fauilla fu mi dixit q sidere solet ad coopimētū amphoræ. Mitte.c.i.u.c.noli inq̄t sollicitus eē de salute urbis cū sint tu/ ta oia:& solue animū ad læticiā in cōuiuio meo. Medus in.s.l.d.a.medos significat iter se seditiōibus occupa tos esse. Seruit hispanæ uetus hostis ora:orę gtūs casus:& hispanæ eiusdē casus est. Cantaber.s.d.c.qa diu bellū cum hiis gestū est:& tarde uicti sunt. Parce.p.cū sis inq̄t priuatus noli adrogare tibi reip.curam.

❡CHRI. Dulces.pp animi uoluptatē:quoniā dulce erat meminisse se periculo euasisse:uel simpliciter dul ces. Epulas.pprie dixit qa priuatoꝝ sunt. Albū:qa supis uictimā albā offerebāt:Inferis nigrā.Hinc Virgilia/ nus Aeneas inferis sacrificaturus.Quatuor nigrantes terga iuuēcos sacrificat.Et alibi.Ipse atri uelleris agnā.

Caprū:nā hæc hostia Baccho sacrificabat':qa caprigenū pecus uæhemēter uitibus nocet.Ergo uidebat' læta ri tali cæde:Sic:& Ceteri porcū qui maxima ē frugibus pnicies:qñ radicitus illas auellit.Vir.Nō aliā ob cām Baccho cap oibus aris Cædit',Dabant' q̄ñq; hostiæ p contrariū.Vnde Aesculapio deo medicinæ:& salutis ca pra mactabat':qđ aīal nūq̄ febre caret.Dr aūt cap a capiēdo.i.priuādo qa testiculis captus sit:ergo castrat9.Hir cus aūt nō ē castratus.Hic martialis cū i illū q hircū itefficere uolēs sibi ipsi lapsu cultri testes amputauit scri bit.Dū iugulas hircū fact9es Ipse cap.Eadē rōne i eqs cauteriosi:i suib9 maialesi:i arietib9 ueruecesi:i gallis galli naceis capros q emasculati sunt appellam9.Funeratus:morti datus. Arboris ictu:de quo iā ipe scripserat Fe stus:nō solū mīonis:sed mihi priuato. Dimouebit:remouebit. Corticē fu.astri.pi.An appellat corticē cru/ stē e pice illi tā amphoræ:& dicit fumū.p fumeū:Nā apud antiquos picabāt.i.pice obturabāt uasa uiaria:& fu/ mo durabāt:ut appet apud Collu.& Varronē:Vel corticē dixit ex subere astrictū pice. Tullo.i.Me tullio Ci cerone i quo cōsulatu nat9ē Augustus:q tpe nři poetæ iā plures annos regnarat. Cyathos: sunt q dicāt cya/ thū fuisse sextā ptē sextarii.Pli.aūt lib.xxii.naturalis hystoriæ scribit cyathū p se pēdere dragmas decē. Cētū nūerus.p nūero ē.q.d.læticiæ cā pferamus cōuiuiū ad ipsam lucē. Vigiles.q.d.accēsas:ut cōtra sopitū ignem dicimus cū nō lucet.Vir.Et primū herculeas sopitis ignib9 aras Excitat. Mitte.c.hortat' ut ueniat oi cura so/ lutus. Sup urbe.i.de urbe.Vir.Multa sup priāo rogitās sup hectore multa.Laudat aūt mecœnatē:cū ońdat illū de reb9 publicis sollicitū anxiūq; esse. Cotisonis:rex hic dacoꝝ fuit:quos Octauianus superauit. Medus. .i.pthus.Nō est ergo metuēdus:quia q̄uis nobis ifestus sit:tñ qm̄ bello ciuili laborāt:nō sunt timēdi Parthi:igi tur post mortē Pacori i ciuile bellū hac rōne iciderūt.Nā Phrahartes ueritus ne qs ex frīb9 suis succederet in regno:patrē suū:& suos.xxx.frēs trucidauit.Quin & paulopost cū infensos sibi optimates pp tanta scelera ui deret:ne qs forte restaret:q rex creari posset:adultū filiū iterfici iubet.Inde pulsus in exilium diu precibus scy thas fatigauit:donec illoꝝ auxilio in regnū restitutus est.Quapp Tyridates q illo exulante rex a pthis creat9 erat cū magna manu amicoꝝ ad Cæsarē Augustū in hispania tūc bellū gerentē cōfugit. Seruit hispanæ.o.l. .h.Nec temere potuisset psuadere mecœnati:cui maxia circa remp.cura eēt:nisi ońderet summā impii trāglli tatē.Neq; erat ex officio poetæ auertere illū ab administratiōe:si pria cōsilio suo indiguisset. Cantaber:canta bri populi sunt hispaniæ:de qbus dictū ē.q diu cōtumaces aduersus impiū romanū fuerāt. Cathena:pro ser/ uitute posuit. Scythæ:refert Sueto.ꝙ indi:& scythæ audita moderatione Augusti:q solo auditu romanis co gniti erāt.Legatos romā ad romāoꝝ amicitiā petēdā miserūt. Laxo ar.nā q sagittare desinūt arcū quē prius tetēderāt:relaxāt.Milites uero q hoc faciūt uictos se fatent'.Vir.Sed laxos referūt humeris lāguētib9 arc9. Ne gli.i.securus:nā q securi sunt:& sine sollicitudie:negligētes reddunt'.Cōtra uero secuꝝ.p negligēte posuit ma ro.Clā ferro incautū aggredit' securus amoꝝ.Parce.p.magno artificio psuadet qetē a curis pu.prio qa nulla iпēdēt picula.deinde qa priuatus tūc sit:& nō cōsul.Postremo ēt tēperauit q nō absolute dixit parce cauere. sed parce nimiū cauere:non igit',phibet illi:q̄uis priuatus sit:ne oīno caueat.Se ne nimium:nam modū exce dens:in uitium caderet:neq; cautio illa est quæ cadit in sapientem sed metus qui in sapientē cadere non pōt.

Ode.ix. dicolos distrophos ad lydiā.

Onec grat9 erā tibi:(cādide
Nec quisquā potior brachia
Ceruici iuuenis dabat:
Persarum uigui rege beatior:
Donec non aliam magis

❡Argumentum. ODES.IX.

ANTO. Scribitur ode tanquā dialogus.alloq̄tur.n.poeta ly diam dicēs:ꝙ donec ab ea diligebat':nullus eo beatior erat: rñ/ det illa:donec Hora.nō aliam magis atsit:se fuisse clariorē ilia Romuli mře:loquit' inde poeta:quatuor.n.uersibus respondet quisq;:demum uterque optat pristinus amor ambobus:redeat quo una uiuant unaq; pereant. Donec gratus eram:ode est si milis.xiii.lib.i. Potior: potentior superior:ualētior:melior.

Donec nō aliam:respōdet lydia. Nominis:famæ & gloriæ Ilia:quæ fuit romuli mater:de qua lib.i.latius. Vigui:florui:. pollui. Me nūc:poetæ sunt uerba.Mod9:modulatiōes.& uer

Arsisti/neq; erat lydia post chloen;
Multi lydia nominis
Romana uigui clarior ilia.
Me nunc thressa chloe regit
Dulceis docta modos/& cithare sciēs
Pro qua non metuam mori:
Si parcent animæ fata superstiti.
Me torret face mutua
Thurini calais filius ornithi:
Pro quo bis patiar mori:
Si parcent puero fata superstiti.
Quid/si prisca redit uenus:
Diductosq; iugo cogit aheneo
Si flaua excutitur chloe:
Reiectæq; patet ianua lydiæ?
Quanquam sidere pulchrior
Ille est/tu leuior cortice/& improbo
Iracundior adria:
Tecum uiuere amē/tecū obeā libēs.

sos. Si parcent alæ.i.si mea morte fata parcāt. Chloenā ut illa diutius uiuat mori nō metuam. Me torret:lydiæ uerba. Thurini Ornithi. Thurium oppidum erat in Tarentino si nuaut scribit Ptolomæus libro.iii. Erat etiam ibi uinum optimum ut Stra.scr.lib.vi. Si parcent puero.i.si fata permitterēt puerū illū superasse mihi ego bis moriar:nō tū semel pro ipso seruādo. Quid si prisca:optabat poeta redire in lydiæ grām: ide ita loquit. Prisca uenus:prisca gra & beniuolētia. Diductosnos separatos simulate qdā & odio. A heneo fortissimo.

Quanq:respondet lydia si poeta ad se redibit uelle cum eo uiuere cum eoque mori. Adria:adriatico mari æstuoso.

¶AGR. Donec gratus.hac ode alternis uicibus lydiam respondētem sibi amicam facit:& agit cū eadem instauratione gratiæq; pro meritis beatiorem se affirmat rege persaꝝ. Donec:qdiu. Nec quisq̄ potior.melior.i.cum nemo mihi a te pferretur. Persaꝝ.n.reges delitiosis copiis urebātur. Donec nō aliā:hic per lydiæ personā rńdit. Arsisti.amasti:ut ardet amās dido traxitq; p ossa.f. Post clo.nō erat inferior Chloe apud te nomē alterius amicæ. Multi lydia nois:magnæ famæ & magnæ formæ:& iliæ matri romuli præferenda. Me nunc.hora.respōdit. Cressa:thracia ut cressa genus chloe geminiq; sub ubere nati. Si parcent animæ: si fata parcent illi diu uiuēdo cupio pro ea mori:ad augmētum amoris paratū se dicit mori:si pro altero hoc fata fieri paterent:iuxta illud si fratrē pollux alterna morte redemit. Me torret:ex psona lydiæ usq; ad finem:ordo est. Thurini ornithi fili9 chalais me torret. Thurinum brutioꝝ oppidum:uñ ornithū dicit fuisse. Quid si prisca redit.u.Secunda uice tanq̄ sua:& ipsius si amorem reddimus priorem. Iugo cogit aheneo.forti inexpugnabili.ad perpetuitatē redeūti gratiæ iugū æneum posuit:æs.n.non sicut ferrū rubigine consumit. Vnde Vir.cētum uinctus ahenis post tergū nodis:ut uelut æternā pacē futurā furoris ærea uincula monstrarent. Excutit:pro expellit. Sydere pulchrior prout qualis oceani perfusus lucifer unda. Ille:chalais. Iracundior adria.sicut illud. Amantiū iræ amoris redintegratio est. Tecum uiuere.ut una salus ambobus erit. Tecum ob eam:ut tecum consumerer æuo.

¶POR. Donec gratus erā tibi:hac ode alternis uicibus rńdentem sibi amicā facit:agit aūt cū ea de instauratione gratiæ. Donec aūt pro q̄diu positum est. Nec quisq̄ potior brachia cādidæ ceruici iuuenis dabat.i.non quēq̄ me potiorē habebas cui ceruicis tuæ amplexus pmitteres. Dōec nō aliā magis arsisti.de hinc quatuor uersibus lydia rńdit. Et deide ut dixi uices iter eos sunt dicēdi ac respōdendi quaternis uersibus. Neq; erat lydia post chloen:neq; lydiā id est me postponebas chloe. Multi lydia nominis.i.magni nominis ac per hoc claræ famæ. Pro qua nō metuam.m.si parcāt animæ fata superstiti.i.si mea morte illius alæ fata parcāt:ut supstitem eam mihi faciāt fata. Thurini calais filius ornithi. Ordo ē.& sensus. Thurini ornithi filius calais noie. Thurini autē q est a thura oppido Italiæ. Pro quo bis patiar mori. Quam carū habeat calaim p υπερβολην expssit:bis se paratū mori pro illo dicēs:qd ideo stulit:ut illū uinceret:quia dixerat se paratū pro chloe mori. Quid si prisca redit uenus:hic iā tentare incipit lydiā an redire secū in gratiā uelit. Diductosq; iugo cogit aheneo:si rursus inqr nos uenus iungit ac firmat ppetua cōiunctione:p hoc.n.iugum æneū dicit:Aeris nāq; materia nō sicut ferrū rubigine consumitur. Quare & Vir.nō ob aliud mihi uidetur dixisse& centū uinctus ahenis post tergū nodis:nisi ut perpetuā pacem p ænea furoris uincula futuram ondeterer. Si flaua excutitur:pro expellitur positum est. Quanq̄.s.c.calais.s. Et iracundior.a. Adria pro adriatico mari dicitur.

¶CHRI. Donec gra.erā ti. Lepidū carmē auditoribus & ex ipso dialogo iucundū. Sed amariori exprobratiōe inuicem amator amicaq; se icessunt. Donec:q̄diu tāq̄ amator ponit summū bonū esse frui re amata.ideq; persaꝝ regno anponit. Potior:proprie is dr:cui ius plus fauet:sed pro meliore potētiore:ergo potior quasi q priores ptes apud te hēēt:& magis i corde tuo regnaret. Donec:respōdet lydia:& retorquet crimē i illum ostēditq; q dū amata est:semper amauit:& amare insinuās eadem ratione respōdet quod nō fit sine felle: Demonstrat ꝑterea efficacius iducens amorem chloes initium dissidii ab illo prouenisse. Et cū demōstrat se clariorem illa fuisse affert efficacissimā causam:qua facile credat se ab illa amatū quoniā gloriosæ cum sint mulieres suum nomē celebrari summopere gaudēt. Me nūc.respōdet poeta:& prouocatus latēti felle in mulieris uerbis ꝯcitatior fertur:& animū penitus imutatum fatetur. Regit:amatorium uerbum.q.d.pro suo arbitrio mihi imperat. Modos:numeros musicæ. Animæ superstiti.q.d.dimidiū est ipsa animæ.neq; recusabo.

Mori si.modo anima mea q in illa est superstes mihi euadat mortē subire nō recusabo. Me tor.maiora respōdet:nam nō se in potestate adolescentis esse dixit:ut ille in ptāte amicæ:sed mutuo ab illo amari. Calais.nomē amātis. Thurini:a thuro brutioꝝ oppido. Aheneo:pro æneo p dieresim metri.causa. Nam cogit eneo duo sunt dactili in uersu asclepiadeo. Aeneo ergo fortiꝰ:nam hoc metallum ferro durabilius est:quoniam rubignem non sentit Virg. Et centū uinctis aenis. Prisca uenus:priscus amor. Excutitur:eiicitur e pectore meo. Quanq̄:bene dicenti bene respondet. Sed tñ q̄tum sibi concedat:non tacet quæ relinquat pulcherrimum amatorem:& reuocet hominē:& leuem:& iracundūs & perpetuo uinculo se illi obligaturā promittat.

¶Argumentum. ODES.X.

¶ANTO. Captus amore lices.poeta ante illius fores cubabat.dicit inde si barbara esset hoc est imitissima & nupta uiro asperrimo:tn̄ eum an̄ fores iacētem aqlonibus opponere nō sine lachrymis pateref: petitq̧ ab ea ut mitior fiat:non.n.poterit diutius aeris ipetus perpeti. Extremū thanaim.ode est similis.yi.lib.i. Extremum thanaim:de hoc uide supius ode.iiii.li.iii. per id uero eam osñdit imitem. Porrectū: iacentem & extentum. Incolis aqlonibus:hoc ait quia a septentrionibus flat septētrio:interq̧ eū & exortū solstitialem Aquilo qui & boreas.Quicūq̧ aūt uenti a septētrione spirāt frigidissimi sunt niuales sunt aqlo & septētrio.Auctor Pli.li.ii. Audis quo strepitu:quo tpe an̄ fores cubabat poeta uenti spirabāt:hinc lyce ait quod seqtur. Nemus:id uiridariū erat ītra domū. Puro munere iuppiter.i.pura serenitate. Ne currēte.i.ne rota currēte funis rumpat hoc est ne tu ēt amans aliquē spernaris ab illo. Penelopē:hæc ulyssis uxor.xx.an.uirum casta uoluit expectare:nec unq̄ procis obseq.de qua li.i. de arte ait naso.Penelopen ipsam pста modo tpe uices. O quāuis:ordo est:o parcas supplicibus tuis q̄uis neq̧ te curuēt munera nec p̄ces nec pallor amātium uiola tinctus: nec uir saucius pieria pellice: q̄uis nec mollior aīo mauris anguib⁹ O optātis aduerbiū. Tinctus uiola pallor:hinc ait Oui. li.i. de arte.Palleat ois amās color ē hic aptus amāti. Violæ aūt pallide sunt. Virg.in.b Pallētes uiolas & summa papauera carpens. Pellice saucius:depsa pellice mulier longe ardet. hinc ait.naso lib.ii.de arte.Sed neq̧ fuluus aper media tā sæuus in ira est.Fulmineo rabidos quū rotat ora cāes. Nec leaquum catulis lactentibus ubera p̄bet: nec breuis ignaro uipera lesa pede Fœmina:q̄ socii depresa Pellice lecti Ardet:& in uultu pignora mētis habet In ferrum flāmasq̧ ruit positoq̧ decore Fertur ut aonii comib⁹ icta dei. Pieria:nomē est pellicis. Mauris anguibus:lege Lucanum lib.ix. Mauri uero serpentes æstu sunt acriores quod ēt ubiq̧ accidit. Nō hoc semp osñdit se nō diutius posse pati an̄ fores cubare: hinc mitior effici debeat. Liminis:apud quod iaceo.Ouidi.lib.ii.de arte inquit.Sæpe fores imbrem cœlesti nube solutum Frigidus & nuda sæpe iacebis humo.

Ode decima dícolos seu tetracolos tetrastrophos ad lycen.

EXtremū tanaí si biberes lyce·
Sæuo nupta uiro/ me tn̄ aspas
Porrectum ante fores obíce·
Plorares aquilonibus. (re incolis
Audís quo strepitu ianua/quo nemus·
Inter pulcra satum tecta remugíat
Ventis? & positas ut glacíet níues
Puro numine Iuppiter?
Ingratam ueneri pone superbíam:
Ne currente retro funis eat rota.
Non te penelopen difficilem procis
Tyrrhenus genuit parens.
O quamuís neq̧ te munera/nec preces:
Ne tinctus uiola pallor amantium:
Nec uir píeria pellice saucius
Curuat/supplicibus tuis
Parcas/nec rigida mollíor æsculo:
Nec mauris animo mitior anguibus.
Non hoc semper erít limínis/aut aque
Cœlestis patiens latus.

¶ACR. Extremū:hæc ad puellā lycen nomine dicuntur asperam & intractabilē. Extremū:ultimū. Thanais enim fluuius scythiæ dī qui & danubius per cuius cōmemorationem uult intelligi barbari animi mulierem. Porrectū extensum:ut Virgi. Quiq̧ redit medium rodope porrecta sub axem. Aquilonibus:quia tanaim nominauit:de septentrionali enim parte aquilo oritur.i.non solū quia in prosperitate es misereri mei debes:sed etiam si in captiuitate esses coniuncta sæuo uiro deberes meo succurrere amori. Nemus:uiridariū dicit positas.i.deorsum missas:post niues.n.missas si flat aquilo eius frigore solidanf. Puro:sereno ut Pura nec obtusis p cœlū cornibus ibit. Ingratam ueneri:execrabilē ueneri dicit si amet superbiā:& contemnat amorem. Currente:celeriter labente:uult.n.intelligere scissutam repudii:ne nimia uelocitate rotæ rompatur funis:dn̄am rotæ fortunam dixit.i.ne uolubilitate rotæ & tu amans cōtemnaris:& ita inflexu rotæ lædaris: sicut equus a cōsueta uelocitate deficiēs ꝯsueuit. Nō te penelopē:penelopes ulyssis uxor:nota fabula est:q̄ p fide abñtis mariti oēs repudiauit spōsos. O quāuis.o do ē:O quāuis neq̧ curuāt te munera nec p̄ces nec pallor amātiū tinctus uiola nec uir saucius pieria pellice:& quāuis non sis mollior rigida æsculo:nec animo mitior mauris anguib⁹ parcas tuis supplicibus. Tyrrhenus parens:italus. Nec.m.ut est. Quoniā sordent tibi munera nr̄a; & alibi.Nec munera curat alexis. Nec.t.u.bene uelut amator amœnitatē floris pallori amantiū dedit. Pellice.c.cōcubinæ amore uulnetatus:uult itelligi maritū lyces huius amare aliam.i.pieriā nomine mulierem propter quā contumeliā uel dolorem suadet ad reddēdam uiro pro pellice uicissitudinē se amari debere. Nec.r.i.non sis rigidior æsculo arbore tanq̄ lignea:& sine ratione:nec asperior mauris serpētibus calore noxiorib⁹:ut sæuit agris asperq̧ siti:atq̧ excitus æstu. Non.h.s.nec semper ante limē obseruantē cœlestem aquam passurum dicit sed desinente per contemptum animo amore cariturum.

¶POR. Extremū thanaim si biberes lice:hæc ad puellam licen nomine dicunf asperā & intractabilem. Thanais aūt fluuius est scythiæ p quod uult intelligi esse barbarā. Me tn̄ asperas porrectū ante fores obūcere incolis plorares aquilonibus:mei tn̄ & si misereris nō patereris frigoribus perire ante fores tuas iacētē:Incolis aūt aquilonibus ad illud pertinet quod dixerat extremū tanaim si biberes.tanais.n.flumē in parte septētrionali ē:Vnde aquilo oriri uidef.Quo nemus inter pulchra sitū tecta remugiat ısignificat arbores eē: ut fit in pluuio domi qbus nunc strepere tempestas intelligi uult. Et.p.ut.g.n.p.n.iup.osñdit q̧ reuera in Italia frequenter euenit post niuem positā in aquilone uento serenatū esse & frigore eius gelu sup niuem cōcrescere.

Nec.c.r.f.e.r.allegoricos ne intereant harum rerum uices. Nec.u.p.p.f.uult intelligi maritum huius lyces

amare

amare aliam:idest pieriam noie propter qd debuissem hanc uicem ei contumeliæ amãdo retribuere. Nec.r. m.æ.nec mauris animo mitior anguibus:cætera enim per parenthesim illata sunt.

¶CHRI. Extremũ tanaim si bi.lv.Grauis q̃rela in crudelitatẽ lyces.Quæ duritia plusq̃ barbarica sit. Extremũ:putarũt physici q loca frigidissima incolũt eos durioris eẽ ai:pſertim si asperiora icultioraq; sint.Vir.Duris genuit te cautibus horrẽs Caucasus:hyrcanæq; admorũt ubera tygres. Extremum:qa tanais ab extrema scythia & ab ipsis hypboreis mõtibus fluit:ulteta quos nulla est cognitio terræ hitabilis:ppea q; extrema pars putat̃. Si biberes:si barbara eẽs & ibi nata. Plorares obiicere.i.nõ posses nõ plorare cũ obiiceres. Incolis: nã ab hypboreis descẽdunt aqlones ut tanais.Ergo tanais icolæ sunt.Oui.Scythiã septẽq; triões horrifer inuasit boreas. Obiicere:hoc uerbũ aut in re noxia dicimus:ut obiecit leõibus & sic i hoc loco: Aut repagulũ obstaculũq; opponi itelligimus:ut cũ ualidã aciẽ hostibus irruẽtib⁹ opponim⁹. Audis:ergo nõ latet te.Ostẽdit aũt oia adesse q̃ frigus augeãt:noctẽ:aqlões:niues:& glatiẽ:& aerẽ serenũ. Inter tecta: nã maiores dom⁹ in pluuia hñt porticibus circũdata:in qbus arbores ẽt solẽt eẽ.Vir.de priami regia.Aedibus i mediis nudoq; sub ætheris axe ingens ara fuit:iuxtaq; ueterrima laurus. Ingratã:nã uenus humanitatẽ affabilitatẽq; desiderat. Ne currẽte:snia est:ne fortuna quæ nũc tibi fauet retrocedat:& trãslatio a curru q funibus trahat̃ p arduã:q si funis remittat̃:relabit̃ & retrocurrit. Rota.i.currus:ut sit ps p toto:uel erit rota p trochillo.Nam solemus trahere funes p trocleas quo facilius trahentẽ sequat̃ uolubilitate totulæ illius: & põdus alligatũ sub leuenq funis si e trahẽtis manu dimittat̃:statim relabit̃ retrotrahẽte pondere:Quapp tibi nunc oia pcedũt & uæhemẽter amaris:sed caue:ne ab amato q̃nq contẽnaris:ut tu nũc me amãtem contẽnis. Penelopen:de hui⁹ castitate referta sunt oia.Filia fuit icari seu icarioti:& Vlyssis cõiunx:q̃ aduersante ẽt pře & illã ad nouas nuptias allicięte:casta tñ ad uigesimũ ãnũ q̃uis multis pcis sollicitata pmãsit.Nõ ergo genuit te pr̃ similẽ Penelope:ut ita te difficilẽ pbeas.O uel optãtis ẽ.Vir.Quãq̃ o sed supent qbus hoc neptune dedisti. Vel ita legẽdũ ut Serui⁹ interptat̃ illud Maro.O formose puer.Legit.n.o seorsum ut sit initiũ orõnis amatæ: q̃ in illum inuehat̃.Deĩde uerẽs illi⁹ irã reprimit se:& mutat orõnẽ. Pallor amã.nã assidua cura pallescũt.Oui. Palleat ois amãs:color ẽ hic aptus amãti. Tinctus.u.nã talis ẽ qualẽ i uiola dephendimus. Nec cu.i. flectit te i amorẽ meũ uir tuus saucius pieria.i.captus amore pieriæ. Pellice:q̃ tibi pellex ẽ Snia sit:si non flecteris meis pcibus:moueat te saltẽ iniuria mariti tui q pieriã te contẽpta amat:& assentire mihi ut par pari referas. Parcas: supplicibus:nã sũma duritia est nõ pcere iis:q tibi supplices sunt. Mollior:flexibilior. Aesculo:spẽs est q̃rcus: sed nũq̃ frõdibus spoliat̃. Mauris:nã lybia harenosa pessimis gñibus serpẽtum abundat. Nec hoc.q.d.qd̃ tuum est. Semp erit:uoluit minari se suo illam iudicio desertu:e.Quæ res iracundiam mulieri puocare potuisset:sed ostendit necessitate id euẽturum:ut & illi suspitionem iniiciat:& se culpa liberet.

¶Argumentum. ODES.XI.

Ode.xi.dicolos tetrastrophos ad mercurium.

Ercuri/nam te docilis magistro
Mouit amphion lapides canẽdo
Tuq; testudo resonare septem
Callida neruis.

¶ANT. Mercuriũ eiusq; lyram poe a ad cantus iuitat qbus lyde fugax & impia oblectet̃:ipsius deniq; Mercurii laudes & potẽtiam melodiæ cõcelebrat. Refert ẽt Belidũ pœnas apud iferos & illaq; cædẽ in patrueles:impię nãq; illic puniunt̃:ad autẽ aginne lyde sit impia sed miris fiat in eum. Mercuri nam te:ordo est:o mercuri dic modos qbus lyde applicet aures obstinatas:nã te magistro docilis Amphyon mouit lapides canendo:& tu testudo & callida &c. Amphyon:is iouis filius primus musicam inuenit:primus itẽ cũ cithara cecinit:primus illã inuenit:ut alii orpheus:ut alii linus.Auctor Pli.lib.vii. de hoc ideq; Hora.ait in arte:Dictus & amphion thebanæ cõditor urbis.Saxa mouere sono testudinis & pce blanda Ducere quo uellet.Solinus uero ait thebas cõdidit amphion q lyra saxa duxerit:neq;.n.par est ita gestũ uideri sed q affatus suauitate hoies rupiũ incolas & incultis moribus rudes ad obsequii ciuilis pellexerit disciplinã. Septẽ neruis.Diodo.li.i.scri.Mercuriũ lyræ ex neruis triũ chordaq; instar triũ ãni tẽporum repertorem fuisse.Tris.n.instituit uoces:acutam grauẽ & mediam:acutam ab æstate.Grauem ab hyeme:mediam ab uere sumemus.Macro.li.i.Sat.scribit lyrã apollinis chordaq; septẽ fuisse.Per quas tot cœlestium sphærarum motus præstat intelligi:quib⁹ solem moderatorem natura constituit:diximus & plura in libro primo: ubi Mercurium Horatius maxime celebrat. Callida:docta scia. áphyon lyra Mercurii Lyra Apollinis

¶ACR. Mercuri.Mercuriũ lyræ inuocat repertorem:ut inspiret sibi modulationẽ dignam auribus lides amicæ.Ordo ẽ:mercuri dic modos qbus lyde obseratas aures applicet. Nã te magistro: docilis amphyon mouit lapides canẽdo iuxta hoc qd.T.Cic.in rheto.dixit artiũ magistros afferre laudẽ siue uitupationẽ discipulis.Rursus discipulos magistris.Vñ hic mercurius laudat̃ in amphione discipulo:cuius nota fabula est eo q idem amphion cythare cãtu & pecudes quarum pastor erat:ad se accersire cõsueuerat:& lapides: quibus muri sunt extructi thebani:ut Statius.Quo carmĩne muris iusserit amphion tirios accedere montes.

Resonare septem:ut obloquitur numeris septem discrimina uocum.

¶POR. Mercuri.nã te docilis magistro:mercuriũ uocat lyre inuẽtorẽ petẽs ut ispiret sibi modulationẽ dignã auribus lides amicæ.ordo ẽ:ãt mercuri dic modos qbus lidæ obstinatas applicet aures nã te docili magistro mouit amphion lapides canẽdo nota fabula amphionẽ cythare cãtu & pecudes quaq; pastor erat ad se accersisse:& lapides quibus thebani muri extructi sunt. Tuq;.t. quia testudine mercurius lyram fecit.

¶CHRI. Mercuri.nã te docilis magistro mercuriũ inuocat:ut lyræ repertor lyræ suæ suauissimũ pstet sonũ quo amicæ mentẽ flectat.Ode i genere deliberatiuo uersat̃:sed prohemii uicẽ obtinet principiũ:captat.n. beniuolentiam cũ laudet eum ab arte.Laudet itidẽ a discipuli doctrinã q̃ in illũ redũdare uidet̃. Ex eodẽ tũ

ioco ostendit facilitatẽ petitionis:nã si ita instruxit amphionem ut posset mouere saxa:multo illi facilius est pbere suauẽ cantũ:hoc idem facit & aliis exemplis. Mouit lapides:arguit a maiori.nã multo facilius est cor mulierculæ mouere.De amphione dictum est in principio. Septem neruis:septem chordis.

Nec loquax olim neq; grata/ nunc &
Diuitum mẽsis/& amica templis:
Dic modos/Lyde quibus obstinatas
Applicet aures.
Quæ uelut latis equa trima campis:
Ludit exultim/metuitq; tangi
Nuptiarum expers/& adhuc proteruo
Cruda marito.
Tu potes tygres comitesq; syluas
Ducere/& riuos celeres morari:
Cessit immanis tibi blandienti
Ianitor aulæ
Cerberus/quãuis furiale centum
Muniat angues caput eius/atq;
Spiritus teter/saniesq; manet
Ore trilingui.
Quin & ixion/tityosq; uultu
Risit inuito stetit urna paulum
Sicca/dum grato danai puellas
Carmine mulces.
Audiat lyde scelus/atq; notas,
Virginum pœnas/& inane lymphæ
Dolium fundo pereuntis imo:
Seraq; fata,
Quæ manent culpas ẽt sub orco
Impiæ/nam quid potuere maius?
Impiæ sponsos potuere duro
Perdere ferro.

ANT. Loquax.i.uocalis & sonora. Oliꝫ anteq̃ mercurius reppierisset. Modos:uersus modulatiões. Obstinatas:duras iexorabiles. Trima.i.triũ annorum. Exultim.i.saltim uel saltuati. Nuptiarum.i.cõiugii. Proteruo:petulanti & ipudenti. Cruda:imatura & dura. Tygres:q̃ sunt ferocissimæ. Cerberus: de hoc uide superius.Totũ uero id ad orpheum refertur:nã cythara fretus iferos adiit de qbus uideto Maronẽ in fine li.iiii. geor. Centũ angues:pp hos itẽ supius dixit bælua cẽticeps. Teter:niger uenenosus. Isiõ titiusq;: de his supra oñdimus. Vrna:de belidũ urna loqtur de quibus ode.xiiii.li.ii.de iis ẽt

Belides

ait Oui.li.iiii.me.Molitiq; suis lætũ patruelibus ausæ Assidue repetũt quas pdũt Belides undas:& in ibin inqt.Quæq; gerũt humeris pituras belides undas Exulis ægisti turba cruẽta nurus:finxerũt.n.poetæ has apud inferos eẽ dãnatas tali supplicio ut haurientes aquas urnas absq; fundis conent' iplere: uñ Sene.Vrnasq; frustra danaides pleas ferũt. Audiat lydæ:optat poeta lyda ipa mitior fiat audito supplicio earum q̃ amãtib⁹ ipiæ fuerãt. Seraq; fata.i.decreta deũ sero uenientia.nã ut oñ/

Fatum

dit apuleius in li.de mũdo:fatũ iouis decretũ ẽ.Deorum uero ul/ dicta sera est sed grauior:potes etiam sera fata seram mortẽ accipe uel futura mala ut indicãt seq̃utia. Seraq; fata:ordo ẽ.Et audiat lyde sera fata quæ manent.i.expectant culpas impiæ ẽt sub orco.Nam quid potuere maius impiæ?Dictio ẽ nominatiui pluralis.Dicit aũt q ipiæ non possunt maius scelus cõmittere q̃ necare uiros:& hoc ait pp se q spnebat' ab lyde ipia ut oñdat scelus id eẽ maximũ. Etiam sub orco:hinc ait poeta li.yi. Gnosius hæc Rhadamãthus hẽt durissima regna, Castigatq;

Impiorum pœnæ

auditq; dolos subigitq; fateri.Quæ qs apud superos furto lætatus inani distulit in seram cõmissa piacula mortem.Seneca itẽ Tragœdia prima ait ut fert fama ipios supplicia uinculis Sæua ppetuis domant. Vna de multis:de hipmestra dicit quæ lino uiro suo pepcit de qua late Oui.in heroidibus.

ACR. Nec loq̃x.laus reptoris ab ope.q.d.neq; loq̃cẽ lyram neq; gratã fuisse anteq̃ mercurii doctrina aptaret' ad cantũ nã & sacrificiis fidicines adhiberi ꝯsueuerãt. Obstinatas:clausas. Exultĩ:saltim. Proteruo:iportũo nimio. Applicet aures: uelut oblectata iungat & applicet ad audiendũ:uñ est dictũ:adeo in teneris assuescere multũ est. Equa trima : iam difficilis ad domandũ. Cruda.m.itacta:imatura siue intẽpestiua. Sed aio cruda.i.crudelis ac p hoc aspera atq; horrẽs maritum ducere oblectatione cantus quocũq; ieris te sequẽtis: ut Vir.Mulcentẽ.t.&.a.c.q. Cessit imanis tibi.b.c.hippallage cum ipse magis blanditus sit cerberus. Spiritus.t.aut posuit pro ueneno aut p sanie cadauerum quibus uesci cõsueuerat. Centum:finitum pro isinito. Muniat angues caput eius:ut ait Ennius:angue uillosi canis. Ore trilingui.ut latratu regna trifauci personat. Quin & ision.ut Atq; isioniuento rota consistit orbis. Vultu.r.i.ex torquente cythara dulcedine sui q tormentorum pœna non sinebat. Dum.g.d.p.danai nota fabula:q fratris ægisti inuidia q oẽs ille filios hic habere filias:pactis nuptiis filiabus pcepit ut interimeret acceptos sponsos:quod ab oĩbus factũ est pterq̃ ab hipmestra:q̃ linũ fuga data seruauit:ob hoc scelus apud inferos hac dicunt' pœna dãnatæ ut aquã in ptusum doliũ iugiter mitterẽt. Puellas:filias dixit. Seraq; fa.ut Distulit in serã cõmissa piacula mortẽ. Perdere.s.occidere. Vna:hipermestra. Audiat lide.s.audiat qua pœna damnatæ sunt quæ amantibus crudeles fuerunt.Manent.expectãt. Etiam sub orco:non solum damnantur in aquæ penuria:sed etiã infernali cruciantur igni. Duo.p.s.non ad naturam ferri relatum est epitheton:sed ad earum animum quæ dura ac crudeli mente hoc ausæ sunt:ut Duris genuit te cautibus horrens caucasus.

POR. Et amica tẽplis:fidicines hodieq; romæ in sacrificiis adhiberi uidemus. Et adhuc pteruo cruda marito.Nõ in tẽpestiua:sed aio cruda.i.crudelis:ac p hoc aspa atq; horrẽs maritũ. Tu.p.t.c.s.d.hæc ad testudinẽ dicunt' siue ad mercuriũ. Cessit imanis.t.b.i.a.receptã de orpheo fabulã tractatq̃ refert ẽt cerberum & cætera inferna cãtu cytharæ lenita eẽ. Atq; spiritus te.s.m.o.t.saniẽ aũt cadauerũ qbus uescit' intelligi uult:aut p uenenis posuit:q̃ in illo eẽ põt fingi.Cũ ẽt serpẽtibus hirsutus eẽ uideat'. Quin & ision.t.u.r.i.inuito uultu. intelligas tãtã fuisse grãm cãtus:ut in tormẽtis pene constitutis extorserit tñ risus. Danai.p.p eo qd est danai filius. Audiat.l.s.atq;.n.Mira opportunitate de excessu excessum repetit:& est sensus:audiat lyda q̃ pœna dãnatæ sint q̃ crudeles amatoribus fuerũt. Et.i.l.d.s.p.imo.ita aũt figurauit ut ecõtrario plenũ uas:& inane il/

lius rei dicit̃:ut & Terētius uini plenū. Seraq̃.f.q̃re lera dixerit ipse ex subiectis oñdit. Quæ.m.c.e.sub orco ipiæ:nā qd potuere maius:bona paralipsis:p quā impēsior affectio dicētis exprimit̃. Duro p fere.f. non ad naturam ferri relatū est epitheton duro:sed ad animum eaꝝ quæ dira ac crudeli mēte in eos usæ sunt.

¶CHRI. Neq̃.l.i.sonora. Neq̃.g.sua suauitate. Oli:dum nōdum a mercurio īstituta eēt.Nūc uero postq̃ mercurius te istituit grata es. Mēsis puiuiis: Tēplisq̃a & i sacris adhibebāt musicā:ut illd.Inflauit cū piguis ebur tyrrhen⁹ad aras. Dic modos.i.musicā modulationē. Quib⁹.s.modis.Et q̃uis ois gñis sit erat tñ in fœminino apud antiquos qb⁹ ut duabus. Obstinatas.i.lydiæ obstinatæ. Trima:q̃ i triēnio sit. Dicimus.n.bimū trimū & q̃drimū.Sed ēt dicim⁹ hornū.i.huius āni.In trimatu āt nūdū uenetē sentiūt eque. Exulti: exultādo & p saltationē. Cruda:imatura.Cōtra Vir.iā matura uiro iā plenis nubilis ānis. Proteruo: pcaci. Dixit āt & nuptias & maritū p acyrologiā.Nā īpropric dñr hæc nisi i humana specie. Tygres:q̃ feræ sæuissimæ sunt.Comitesq̃ sil.ut patuit i orpheo. Cessit ima cerberus:nā fingūt orpheū cū iferos petiisset.ut Eurydicē reduceret:oēs tortores oēsq̃ tortas umbras sua lyra demulsisse & mitigasse. Ianitori aulæ custos.Propter.ianitor ad dātes uigilet cerberū itelligit:sic Vir.Te stygii tremuere lacus:te ianitor orci.Sed de cerbero: & q̃re Vir.Inducat illū nolle Aeneā admittere:& q̃re ꝯtra fingat Hesiod⁹uenientes qdē aias blāde illū excipe sed egredi cupiētes,phibere & q̃dā alia q̃ ad altiorē speculationē spectāt:nos i nr̄is dialogis chamaldulēsib⁹ i qb⁹ uirgiliāæ allegoriæ ꝯtinēt̃.p uicib⁹exprimere conati sum⁹. Cētū an.nūerus ē p numero. Spūs teter:ut ēt spiritu q pp saniē eaꝝ q̃s uorat aias:grauis fetidusq̃ ē nocere possit.Sanies:in corpe aiantis humor iteger icorruptusq̃ quo corpus uigeꝫ aliturq̃ succus dr̄.Ter.Corpus solidū & succi plenū.Sme āt morbo morteue corrūpit̃ pus saniesq̃ uocat̃. Ore trilīgui:ex triplici ore:uñ tres linguæ sint. Quin & ision:hui⁹ fabula exp̄ssa ē.Sed ipse apud iferos hac pena cruciat̃:ut rotæ iter serpētes alligatus assiduæ & sine reqe circūagat̃. Oui. Voluit̃ ision dū se sequturq̃ fugitq̃. Tityos ntūs græcus. Inuito uultu:nā & si uultū cruciat⁹ ꝯtraheret:tñ uolūptas lyræ ad risū porrigebat. Sterit sicca: restitit paulū: & ppea siccata ē.i.dū breui mora desinūt belides ab aq̃ hauriēda euacuata ē unda. Vrna ab hauriēdo dicta.Nā orino antiquū uerbū id significat. Puellas: filias ut pueros p filiis ponim⁹. Audiat lyde:audiat mulier q̃ mihi crudelis ē q̃ pęa afficiāt̃ illæ q̃ crudeles i suos amātes fuerūt.Et pfecto mirū poetæ fuit igeniū:q exēplū qd ad petitiōis suæ facilitatē pbādā adhibuerat:ēt ad mitigādā lyde ferocitatē efficaciter traducat.ppeaq̃ omissis aliis qb⁹ facultatē pbauerat:ī hoc morat̃ ad id qd iā dixi pficiēdū.At tū unā laudādo q̃ pia i maritū fuit:tū cæteras uitupando lidē i se iclinare ni〈titur.〉

Vna de multis face nuptiali
Digna/periurum fuit in parentem
Splendide mēdax/& in omne uirgo
Nobilis æuum:
Surge quæ dixit iuueni marito:
Surge/ne longus tibi somnus/unde
Non times detur/socerū & scelestas
Falle sorores:
Quæ uelut nactæ uitulos leænæ
Singulos heu heu lacerant/ego illis
Mollior/nec te feriam/nec intra
Claustra tenebo.
Me pater sæuis onerat cathenis:
Quod uiro clemens misero peperci:
Me uel extremos numidaꝝ in agros
Classe releget.
I pedes/quo te rapiunt/& auræ:
Dum fauet nox/& uenus/i secundo
Omine/& nostri memorē sepulchro
Sculpe quærelam.

¶ANT. Vna de multis.ordo ē:una uirgo de multis digna face nuptiali fuit splēdide mēdax i parētē piurū: & fuit nobilis i oē æuū. Face nuptiali digna.i.mr̄imonio. In parentē cōtra:danaū nō.n. mādata illius peregit in occidēdo uiro suo ut aliæ fecerūt. Splēdide mēdax.i.decore honeste & honorifice mēdax:nā pp id & decus & laudē meruit. Surge q̃ dixit:hipmestra apud oui. lino scribēs ait. Iāq̃ patrē famulosq̃ patris lucēq̃ timebā:Expulerāt somnos hæc mea dicta tuos:Surge age belide de tot mō fratribus unus.Nox tibi ni pperes ista perēnis erit.Territus exurgis:fugit ois ïertia somni.Aspicis in timida fortia tela manu.Quærēti cāam dū nox finit effuge dixi.Dū nox atra finit tu fugis ipa moror.Me pr̄ sæuis:hæc uerba hypmestræ miserētis oñdūt lydē quoq̃ misereri dēre. Et auræ:ad nauigationē id refert Sepulchro sculpe q̃relā. Apud oui.quoq̃ ait hipmestra lino.Et sepeli lachrymis pfusa fidelibus ossa Sculptaq̃ sint titulo nr̄a sepulchra breui.Exul hipmestra pciū pietatis iniquū.Quā mortē fratri depulit ipsa tulit.

¶ACR. Face nuptiali digna.positū ē.n.hoc p affectiōis insigni tāq̃ maius pmiū fœminis nō sit:cū facib⁹.n.nuptiæ fiebāt uesperi apd antiquos.Et in oē uirgo nobilis æuū. Virgīe p muliere posuit. Ne lōgus tibi somnus.i.mors: ut & ꝯsanguineꝰ leti sopor. Mollior:mĕlior affectiosior. Quæ uelut nactæ:ordo ē:q̃ uelut nactæ leænæ uitulos heu heu lacerāt singulos & ē pulcherrima ꝯpatio.Me uel extremos.n.in.a.in deserta numidæq̃ feris plena sūt:aut p crudelitate numidas memorauit:ut Numidæ ifræni. Classe releget:remoueat:ut Vir. Atq̃ tō tauros pcul atq̃ in sola relegāt Pascua. Dū fauet nox:ut defensi a tenebris:& dono noctis opacæ. Sculpe q̃relā.i.p epitaphion i cōmemoratione scribe quod gestum est.

¶POR. Vna de.m.f.n.d.hypmestrā dicit q̃ Linon maritū seruauit & uiri pn̄ti affectiōe illatū.Face nuptiali dign:utāq̃ maius pmiū nō sit fœminis. Et i oē.u.n.æ.pp pietatē.s.quā marito pstitit. Quæ.u.n.filios leænæ: me pr̄ sæuis oneret cathenis.Extrinsecus audiēdū:si putat:uel qd tale me putet ut si putat sæuis cathenis oneret pro hoc facto.Et.n.m.s.s.q.i.monumento meo inscribe mortis meæ casum uel causam.

¶CHRI. Longus.q.d.æternus.i.mors. Nō times:auget scelus illatū q̃ in eos sæuierint:q oē ab illis auxiliū spectassent. Me pr̄ nō solū illi remissura suppliciū est:uerū ēt in se si oporteat suceptura:ut uir euadat.Maximus ergo amor quo maritū nō mō parētis pceptis:sed suæ ēt uitæ āponat. Me pr̄.nō ab re est explicata nar

ranoiá qto magis ímorat í pietate Hypmestrææ tãto uehementius mollire lydem ualet. Q đ uiros sapienter
ita uitat crudelitaté in maritu ut ne mi í paréte impia dici possit: Ná demóstrat si suppliciú subitura sit iniuste
subiturá: & pœná ꝓ eo daturá: ꝓ quo ꝑmiú mereat. Plectet.n.ꝙ pepcerit uiroꝗ iure naturali cæteris sit pse//
redus. Pepcerit miseroꝗ ét externos mouere possit. Oneret.c.qđ suppliciú uel morte grauius sit. Morte.n.
oés labores finimus. Carcere át miseria í lógú extédit. Nec temere dixit oneret: ut nó solu uinculis ꝯstringat
corpus colligatú: sed pódere quoꝗ deprimat. Vel extr. singula uerba pódus hút prio.n. dixit relegetur, quo
excludit reditus. In extremos. ut ń audire qdé q́ apđ meos gerant possim. Numidarú: ergo apud efferatos
& imanissimos barbaros. Q đ ét Dido coqueritur. Hinc nomadæ infreni cingút. Classe: ergo difficilius sit
redire. I pedes: ostédit ita ꝑperato opus eé: ut nó det spaciú prius cósultádi quo potissimú sit fugiendum: er
go in quo rapiút.i. rapti ferut. Pedes: ad terrestre iter referas. Vel auræ: ad nauigationé. Dú fauet nox: ná
q primú illuxerit: adépta erit ois euadédi facultas. Et uenus: amor meus in te. Querelá memoré.i. q oés q le
gent in memoriá nostri ueniant. Idé pene dephendes apud Nasoné in huius puellæ epistola. Defunctaꝗ uita
Corpora furtiuis insuper adde rogis. Et sepeli lachrymis ꝑfusa fideliter ossa. Sculptaꝗ sint titulo nřa sepul/
chra breui. Exul Hypermestra precium pietatis iniquú. Quam mortem facti depulit ipsa tulit.

¶ Argumentum. ODES.XII.

Ode.xii. Monocolos ad neobolem amãdú eé.

Miserarú est neꝗ amori dare ludum
Neꝗ dulci mala uino lauere/aut ex
Aiari metuétes patruæ uerbera lin/ guæ,
Tibi qualum cythereæ puer ales.
Tibi telas/operosæꝗ mineruæ
Studium aufert neobole liparei nitor hebri:
Simul unctos tyberinis humeros la
uit in undis/eques ipso melior Bel/
lerophonte/neꝗ pugno/neꝗ segni pede ui/ ctus:
Catus idem per apertum fugientes
Agitato grege ceruos iaculari/&
Celer alto latitanté fruticeto excipere aprú.

¶ ANT. Miseraꝶ esse inqt poeta: nó uacare iucúdo
amori aut epulis. Timere ét patruoꝶ minas & cótu/
melias: ꝑp quod ingratá uitá eé ońdit sine gaudio &
amore. Dicit inde neobolen hebrú lypareú ardere: q
eques optimus quiꝗ nulli uictus: aut pugno: aut cur/
su: aut iaculis esset: itaꝗ operá oém & studiú omitte/
bat: ergo nó misera neobole erat: sed fœlix potius cú
lætiori uitæ uacaret. Miseraꝶ est: metrú est constans
Ionicus ionico minore. Duo primi uersus trimetri sunt. Ter/
maior tius uero tetrameter. Ionicus maior: ut diomedes ait
Ionicus constat ex spódeo & pyrrichio: ut dimetrius Ionicus
minor uero minor ex pyrrichio & spondeo: ut diomedes: id
sotadi// aút metrú Sotadicú dr q a sotades eo plurimú usus
cú me/ est. Strabo ꝑterea li.xiiii. scribit sotadé fuisse auctoré
trum. cynedicæ orónis. Ludú: gaudiú: lætitiá: oblectamétú.
Lauere: extricare. pellere. Maro ét dixit. Et pleno se
ꝑluit auro. Lauere aút é a lauo lauis uerbo tertiæ con
iugatóis: sicuti dicimus sono sonas & sono sonis. Hic
ait ille. Littora lata sonútut priscianus scribit. Aut exanimari: ordo est: aut miserarú est metuétes uerbera lin
Verbe/ guæ patruæ exanimari.i. terreri & stupescere. Verbera: minas & cótumelias: ná ut scribit nonius. Verberare
rare nó solú ab uerberibus dictú: sed a uerbis. Patruæ linguæ: acrius.n. patrui q́ patétes castigant. Qualú: calathú
seu canistrú itelligit ubi lanæ linú & lanificii opa ꝯtinét. Cythereæ.i. ueneris. Puer ales. cupido & amor ipse
Oposus aliger. Tibi qlú. ordo é: tibi o neobole aufert qlú Cythereæ puer ales: tibi aufert telas & studiú oposæ miner/
uæ nitor hebri liparei simul eques melior ipso bellorophóte neꝗ uictus pugno neꝗ segni pede unctos hue/
ros lauit undis tyberinis. Oposæ: multaꝶ opaꝶ: oposus ét dr magnæ opæ: & magni laboris. Ité actiue & pas
siue accipit: hic dr a Cicerone senectus oposa.i. q agit & rebus agédis opam dat. Et ouidius. Moles oposa la/
bore.i. q ab aliquo opata é. Mineruæ: pallas uestiú appatú inuenit: olei quoꝗ usum docuit ædificádi arté plu
Palladis ribusꝗ aliis in rebus hoib⁹ ꝑfuit: ná & tibiá eiusꝗ cátu & plurima instrumétá ad uaria opificia iuenit ex qbus
Inuenta opaɾia dctá é. Auctor Diod. li.yi. Neobole: id nomé dici pt noua gleba: ꝗs ꝺσ.n. nouus dr & iuuenis. βωλοσ.
Tibia gleba. Lyparei hebri: a lipara isula una ex æoliis dicta ab liparo ausonii regis filio: q illic urbé ædificauit: ubi
neobo/ postea Aeolus ipauit súpta lipari filia ꝓ ꝯiuge. auctor Dio. li.yi. Vnctos hueros: ungebát se palestritæ. Supi⁹
le aút dictú é Tyrones in cápo martio solitos exerceri: ide in tyberi natare: ungebant quoꝗ natátes uitádi frigo
Lypara ris gra. Humeros: pes é anapestus ꝓ ionico miore. Melior anapæstus ét ut supra potiusꝗ tribrachus: ultia.n.
Belloro syllaba cuiusꝗ uersus cóis é. Bellorophóte: q pægasú alaꝶ equú ascéditu: ná ꝑpe corynthú achaiæ urbé mós
phótes est excelsus acrocorynthus nóie: uertex eius ueneri sacrá hébat ædiculá: infra uerticé pirene fons erat haud af
Pæga/ fluétes aqs habés: cæterú pspicuas ad imú potuiꝗ suauissimas. Fama est equú pægasu quú potaret hoc in lo/
sus co a Bellorophóte dephensum fuisse alatú qdé caballú e medusæ ceruice ꝓsiliété: qđ Stra. docet li.yiii. Hygin⁹
Pirene uero scribit post chymæræ expeditioné quú Bellorophótes ad cælú ꝯtéderet euolare: neꝗ lóge iá abesset: de
Solimi spiciés ad terrá timore ꝑmotus decidit. Equus át subuolauit: ınꝗ sidera ab ioue cóstitutus existimat. De hoc
Licii ét ait Oui. in ibim. Quiꝗ ab equo ꝑceps. alíeis icidit aruis Exitio facies cui sua pena fuit Stra. scribit li.xii. Bel
Frutex lorophóté Solymos domuisse: q postea lycii dicti sút: ná licó pádióis filius a se licios noiauit. Pisandrú ét Bel
lorophótis filiú pugnáté cú solimis mars interemit. Pliniusꝗ li.yii. scribit equo uehi Bellorophóté inuenisse.
Segni pede: ꝑp segné.i. pigrú pedé. Catus: prudés doct⁹ sagax. Fruticeto: é frutex q ad iustá magnitudiné
arboris nó assurgit: & statura similis é multis herbis sed nó demorit neꝗ arescit: ut herba. Frutices quoꝗ di//
cuntur arboꝶ plátulæ: ide fruticari q̃si fruticé renasci ex arbore.
¶ ACR. Miserarú é neꝗ amori dare ludú. Metrú hoc Sotadicú dr: ut núerus sit potius q́ metrú. ꝯstat át io/
nico miore & duob⁹ primis uersib⁹ trimetris: ita miserarú é: neꝗ amori dare ludu: neꝗ dulci. mala uino. la/
uere aut ex. Terti⁹ uero tetrameter scádit ita. Aiari metuétes patruæ uerbera liguæ. Ad neobolé amicá scribit

amãtẽ hebrũ adoleſcẽtẽ:& deteſtaᷓ i ſuauẽ eẽ uitã ſine hilaritate & amore:ordo ẽ:neobole miſerarũ ẽ:neq3 da re ludũ amori:neq3 lauere mala dulci uino:aut exanlari metuẽtes uerbera patruæ linguæ. Lauere.p lauare: ſic.n.ueteres declinabãt lauit p lauat:ut Vir.Lauit iproba teter ora cruor. Qui uerſus nõ ſtat ſi pteritũ itelligas. Exanlari.m.ſenſus ẽ aut cruciari caſtigatiõe uerbo℞.Patruæ ãt liguæ p ſeueritate dixit:patrui.n. adoleſcẽtibus corripiẽdis auſteriores eẽ ſolent:q̃ patres:qbus natura ipſa indulgẽtiã plerũq3 extorqt Cic.idẽ p ſeueritate cenſuræ.Patruus qdẽ magiſter hoc diceret. Tibi qualũ.calathum:methonymicos p lanificio dixit tanq̃ amore & pulchritudine amatoris capta cõtẽneret penſa mulierũ. Liparei:a lipare inſula: ut ſi diceret liparẽſis.Liparitanæ.n.iſulæ eũ ciuẽ demõſtrat. Bellorophõte: q pegaſo equo uectus chimerã iteremerat.

Pugno:athletico &agonico & certamie. Per aptũ:latũ:ut Alia de pte patẽtis trãſmittũt curſu cãpos: ordo ẽ. Ales puer & cytereæ & nitor liparei hebri ſimul:ut lauit unctos hũeros in tyberinis undis eques melior ipſo bellorophõte:neq3 uictus pugno neq3 ſegni pede idẽ catus iaculari ceruos fugientes p aptũ agitato grege & celer excipe aprũ latitantẽ alto fruticeto:aufert tibi qualum & aufert ſtudiũ operoſæ mineruæ.

❡POR. Miſeraꝝ: ẽ.neq3 amori dare ludũ.Hac ode teſtaᷓ iſuauẽ eẽ uitã ſiñ hilaritate & amore:ac deĩde puellã qdã captã ſpẽ adoleſcẽtis deſcribit. Neq3.d.m.l.antiq̃ declinatiõe dixit lauere:nõ lauare. Nã tertiæ ꝯiugationis hoc uerbũ apud ueteres erat.Sic.n.declinabãt lauo lauis lauit.Nõ lauo lauas lauat. Aut exa.m.p.ſenſus ẽ:caſtigatõe cruciari uerbo℞.Patruæ ãt liguæ p ſeueræ poſitũ.Videnᷓ.n.patrui adoleſcẽtibus corripiẽdis auſteriores eẽ q̃ pẽes:qbus natura ipſa idulgẽtiã plerũq3 extorqt. Tibi q̃lũ:methonimicos p lãificio dixit.Sed mulieres p dimiutionẽ uaſculũ hoc uſurpãt q̃ſillũ dicẽtes:hoc aũt i quo pẽſam uel tramã reuoluũt. Liparei .n.h.hinc trãſit ad laudẽ hebri noĩe adoleſcẽtis:quẽ a neobole amari idicat.Liparei ãt a lipare iſula:ut diceret liparẽſis. Simul.u.t.h.l.u.e.i.m.b.dixim9 & ſupra adoleſcẽtes p9 exercitiũ cãpeſtrẽ i tiberi nare ſolitos fuiſſe Catus idẽ per.a.u.f.agi.gre.cer.ia.Cat9 a catos ac per hoc doctus ſignificaᷓ.Ordo eſt:autem. Catus idẽ fugiẽtis ceruos iaculari p apertum agitato grege.p apertũ autem abſolute.i.p campum.

❡CHRI. Miſeraꝝ: eſt neq3 amori dare ludũ.Rẽ inſuauẽ eſſe oñdit:ſiqs ita pdite amet:ut ſp anxius uiuat.Nã tunc oportet illũ:miſerũ eẽ.Alii dicũt ſniam eẽ:ꝗ q uehemẽtiſſime amãt:nõ dãt ludum amori.i.nõ deludũt amorẽ:& tũc exponemus miſerarũ.i.eaꝝ q̃ miſere.i.uehemẽter amãt.Nã & pdite:& miſere amare ẽ uæhemẽter amare.Alii pceptũ poetæ eẽ uolũt:ut ſit amãdũ:ſed ita amãdũ:ut nõ ipediãᷓ amore:qn cũ uelint aliquã iucũditatẽ ludũ ne pcipiãt.Nã iſtud eẽt miſere amare.Vel potius dicamus ſũt pfecto miſere mulieres q̃ neq3 in amore ludũ.i.iucũditatẽ Inueniũt.i.q̃ nõ capiũt uoluptatẽ i amore:neq3 uino hilarãᷓ ita:ut a ſe appellãt curas atq3 ſollicitudis & rurſus ſũt ẽt miſeræ illæ q̃ metuẽtes uerbera patruæ liguæ.i.q̃ metuẽtes iſamiã & cenſurã exanianᷓ.i.magno metu afficiũᷓ:ut iã & ad uolptatẽ ex re uenerea & ex uino pcipiẽdã & ad grauiores de ſe cẽſuras ꝯtẽnẽdas Neobolẽ hortari uideaᷓ. Mala:curas & ſollicitudĩes. Lauere.reſpexit ad naturã liquoris. Nã ut uinũ pt lauare maculas e corpe:ſic dᷓ lauere mala:qa remouet illa ab aĩo.Et ẽ lauere nõ a lauo as: ſed a lauo uis.Sic Vir.Lauit iproba teter ora cruor.Et Plautus i pſeud. Geſtas tabellas eas lachrymis lauis.plura.n.uerba i diuerſis ꝯiugatiõib9 antiq poſuere:ut nexo as:uel nexis.Sono as:uel ſonis.Luc.Caligare oculos: Sonere aures. Exanlari:metri neceſſitate diuiſit hãc dictionẽ.ergo uæhemẽter cruciari. Verbera acerbiores rephẽſiões:q̃ ut fe℞ corpus ita illæ aĩum uerberãt. Patruæ:acerrimæ ac ſeueriſſimæ.Nã patrui uehemẽti9 corrigũt q̃ pentes:qa nec amor illis in nepotes deeſt:& nimia illa pentũ indulgẽtia abeſt.Quapp I priſca rõanorũ ſeueritate erat ut fratrib9 alẽdos ſuos filios darẽt pentes.Hic pſius.Dũ ſapim9 pᷓuos.Et Cice.p Celio.Diceret aliqs cẽſor pᷓuus.q.d.cẽſor ſeuerus. Qualũ.p uaſe & ciſtula uiminea poſuit:in q̃ mulieres ponebãt pẽſa lanæ:aut alia in qbus laborabãt.Cæterũ q̃los dixerũt a colãdo:p quos guttati uinũ effunderenᷓ:reliq̃ uero materia exire phibereᷓ.Illos a colãdo:ut ẽt cola dici credit.Seruius.Vir.Tu ſpiſſo uimine q̃los Colaq3 prilorũ formoſis deripe tectis. Ales puer:cupido q alatus ẽ:& filius Veneris:q̃ a cytheris iſula cytherea dicta eſt.

Hebri:adoleſcẽtis nomẽ eſt:& nõ fluminis i hoc loco. Liparei:p liparẽſis ab iſula una ex uulcaniis. Vnctos:ne aq̃ frigiditatẽ nãtes ſentirẽt:olei caliditate tẽpabãt. Melior.Doctior.Vir.Bonũ p docto.Cur ñ mopſe bõi qm̃ cõuenimus ambo Tu calamos iflare leues:ergo dicere uerſus. Bellorophõte:quẽ oportuit eẽ optimũ equitẽ:cũ potuerit uti pæſago equo alato. Neq3 pugno i arte pugili.Sic ſupra.Hũc eqs illũ ſupare pugnis. Pede:curſu pedeſtri. Neq3 uictus ſegni pede.i.neq3 uictus pede:q qdẽ uictus eẽt:ſi pedẽ ſegnẽ hᷓet. Catus:igẽioſus Nã καὶ ὼ uro ſignificat:& ii q hñt ſauguinẽ calidiorẽ prudẽtiores ſũt:uñ dicti ſũt catones. Iaculari:iaculis cõfigere:& laudat i uenatiõe artẽ ſagittãdi. Excipe.laudata fortitudie. Fruticeto:frutices ſũt miores arboribus & maiores herbis:ut ſũt rubi & ſentes & ſimilia:q̃ ſiluas iplicatas & in uias reddũt:& ut a q̃rcubus fit q̃rcetũ: ſic a fruticib9 fruticetũ.Excipe ãt pprie ẽ:cũ ueluti i inſidiis collocati expectam9:ut uẽiẽs icautus i nos icidat: ut parati in paratum facile opprimamus.

Ode.xiii.tricolos ſeu tetracolos tetraſtrophos Blanduſiæ fontẽ laudat.

Fons blanduſiæ ſplẽdidior uitro
Dulci digne mero/nõ ſine florib9
Cras donaberis hædo:
Cui frons turgida cornibus
Primis/& uenerem & prœlia deſtinat
Fruſtra/nam gelidos inficiet tibi

❡Argumentum. ODES.XXIII.

❡CANT. Promittit hic ſacrificiũ fonti Blãduſiæ apud agellũ ſuũ i ſabinis:ubi pſpicuitas ad imũ friguſq3 amabile & amœnũ erat:quẽ fontẽ lauando iter nobiles fontis ãnumerari cõtẽdit. O fons blãduſiæ:ode eſt ſimilis qntæ li.i. Blãduſiæ:erat blãduſia regiũcula apud ſabinos:ubi poetæ agellus. Deſtinat:ꝯſtituit decernit. Fruſtra.mactabiᷓ.n.tibi. Soboles:appoſitio eſt. Laſciui regis:hic appellanᷓ hædi petulci. Hora.caniculæ:hygin9 ita ſcribit,Canẽ ãt ſua appellatõe & ſpẽ caniculã dixerũt

Blanduſia

Cãicula procion

q̃ ab græcis:ꝙ añ maiorē canē exorit᷑:pcyō appellat᷑.Ita etiā Pli.scri.li.xviii.Col.āt docet li.xii.ꝙ.vii.kal.aug. ca/nicula apparet:quo tempore caligo fit æstuosa.Dixim⁹ & latius epodo tertia. Nescit tāgere:id āt pp umbras ar borum erat:& ilicē sibi iminentē:ut infra ondit. Me di cēte:laudāte & canente. Loqces murmurātes isonātes.

❡ACR. Fons blādusiæ splēdidior uitro.Hac ode blā/dusiæ fonti sacrificiū ꝓmittit blādusia.n. sabinēsis agri regio ē in q̃ Horatii ager fuit.Laudat ergo fontē dicēdo eū ꝑspicuū uitri cōpatiōe:ut uitrea fucinus unda. Cras donaberis hædo:hædi imolationē ꝓmittit.Amphibolo ñé tñ utrū dicat donaberis hædo florib⁹ coronato. Et uenerē & ꝑlia.d.Maturi.n.& appetere uenerem & ppea pugnare ꝯseuerūt. Frustra:iō frustra:qa ificiet gelidos

Rubro sanguine riuos
Lasciui soboles/gregis.
Te flagrantis atrox hora caniculæ
Nescit tangere/tu frigus amabile
Fessis uomere tauris
Præbes/& pecori uago:
Fies nobilium tu quoq; fontium:
Me dicente cauis impositam ilicem
Saxis/unde loquaces
Nymphæ desiliunt tuæ

riuos. Lasciui:luxuriosi petulātis. Te flagrātis atrox:opacitatē nemorosi & abstrusi frōdis ondit: p quā di/cit cāicularīū æstū calorib⁹ arceri. Tu frigus amabile:amænū.Vt frigus captabis opacū:& nō ipi amabile sed fessis. Fies nobiliū:meo carmie ꝑdicat⁹ iter nobiles fontes prædicaberis.Vñ loqces:ut p læuia murmur saxa

❡POR. Fons blādusiæ.Sacrificiū hac ode fonti blādusiæ repromittit simulq; laudes eius ꝯciet.i.sonātes. dicit. Nō sine.f.c.d.h.āphibolon.Incertū ē.n.utrū dicat hædo donaberis & floribus an uero donaberis hæ do q erit cū florib⁹.i.coronat⁹.Et uenerē & ꝑlia destiat frustra:frustra.s.qa imolabit᷑. Te flagrātis atrox hora caniculæ nescit tāgere. Opacitatē laudat:p quā dicit calorē canicularīū dierū ad eū nō descēdere. Frigus.a. elegāter ꝓ umbra refrigerante:calorē æstiui tpis dixit. Fies no.t.quoq; fontiū:tu quoq; inter nobiles fontes nominaberis carmine prædicatus. Me dicente.c.im.i.s.u.l.l.d.t.significat᷑ in saxo natā ilicē arborē:sub cuius radice erumpit aqua fontis huius. Loqua.autem dixit:ꝙ cū saxo cadunt perstrepant.

❡CHRI. O fons blādusiæ:Res festiua & stilus comicus.Pollicet᷑ fonti in suo agro ꝯstituto sacrificiū & ce lebritatē nois. O fons blādusiæ.i.fons blandusinus.Sic alibi:ē urbs butroti.Erat āt I suo agro sabino. Fons uel qa aquas foueat:uel qa ibi aquæ ferueant.i.scaturiāt. Dulci.d.m.Nā suam tuarum aquaꝝ digna ē ut ille dulci uino admisceant᷑. Donaberis hæ.nō.s.f.i.hædo floreis sertis ornato. Frons tur.c. In qua iā turgescāt cornua. Destinat:decernit.Vir.Et me destinat aræ.Sed nō frons destiat sibi ꝑlia & uenerē:sed ipe sibi desti nat:cū ꝑuenerit ad eā ætatē:in qua frons turgescat. Frustra:nā morte ꝑueniet:& si c ificiet.i. maculabit ri/uos sangule.Riuus ē aqua ex fonte fluēs ab eo qd ē ρεῖν.i.fluere.Neq; riuos nisi de puis diclus. Hic deriua re aquas dicimus:cū maiorē ꝯgeriē in plures riuos deducimus. Tibi ad tuū honorē. Lasciui gregis:lasciuū .n.aīal capra ē. Hora caniculæ:dies caniculares q igentes calores iferūt.Persius.En qd agit siccas isana cani cula messes lādudū coqt.Nullo ergo tpe calescit. Frigus amabile:id frigus qd delectet:nō āt noceat. Me di cēte.i.laudāte:ut prima dictæ mihi sūma dicēdæ camœna. Fies fontiū nobiliū.i.efficieris unus ex nobilib⁹ fontibus:cū/ego laudabo.Ilicem impositā cauis saxis.q.d.laudabo te exeūtem ex antro:cui iminet ilex quæ umbrā amœnā ꝑbeat. Loqces:murmure sonātes.Sed iꝓpriæ dixit:cū loq solius hois sit.Sed uoluit nota re suauitatē soni. ❡Argumentū. ODES.XIIII.

❡ANT. Hortat᷑ ad sacrificiū & lætitiā romanos oēs ab augusti uictoriā quā uictis cātabris ex hispania referebat.
Herculis ritu:ordo ē. Mō o plæbs Cæsar uictor ab ora hispana ipetit pēates herculis ritu dict⁹ petiisse lauꝝ mor te uēalē.Herculis ritu more herculis q sp uictor redibat:q ēt laudis gra mortē ñ abhorrebat.Vñ spreto oi terrore at/ q; piculo cūcta ardua subibat,nō contentus sui exercitus uirib⁹:nisi & ipse pugnaret.Sic & augustus ægit quū de// uicit cātabros hispaniæ populos.Hercules āt ut Diodor⁹
Hercu/les scribit.lib.v.cū exercitu in iberiam trāsiēs chrysauri filios trib⁹ magnis exercitib⁹ fidētes singulari ꝓuocatiōe sustu lit.Capta iberia bouū greges secum abduxit ad tyberī us/ q; ubi nūc roma est.Abiit inde i cumeū cāpū demū cor/ nu bouis inixus mare seculū traiecit cū bob⁹ aliis &c.lau/ rū.i.laureā & triūphū. Hispana ora.Augustus Cesar An tonio deuicto cātabricū bellū gessit.Dōuit āt pti ductu p tim auspiciis suis cātabriā. Auctorē Trāqillus. Stra.li.iii. sic ait.Cætera bella oīa hac tēpestate desierūt.ut dixi . nā cātabros & uicinas illis gētes:q̃ adhuc latrocinia retinēt: cæsar augustus oppssit.Et q rōanoꝝ socioꝝ ꝑdones erāt:
Canta/bri nūc,ꝑ rōanis rei militari seruiūt:coniaci uidelicet:& q ibe ri amnis fontes incolūt.De cātabris āt ēt plura uideto su/
Augu/stus pius. Vnico gaudēs:inuitat ad sacra reddenda diis liuiā Augusti uxorē sospite uiro & uictore.Augustus aūt liuiā
Liuia Drusillā mrimonio tyberii Neronis & qdē ꝑgnātē addu/

Ode.xiiii. dicolos tetrastrophos ad romanos de augusti uictoria.
Erculis ritu mō dictus o plæbs
Morte uenalem petiisse laurū
Cæsar hyspana repetit penates
Victor ab ora.
Vnico gaudens mulier marito

Prodeat iustis operata diuis:
Et soror clari ducis/& decoræ
Supplicæ uitta.
Virginum matres/iuuenumq nuper
Sospitum/uos o pueri/& puellæ
Iam uirum expertæ male nominatis
Parcitæ uerbis.
Hic dies uere mihi festus atras
Eximet curas/ego nec tumultum:
Nec mori per uim metuam/tenente
Cæsare terras.
I pete unguentum puer/& coronas
Et cadum marsi memorem duelli
Spartacum si qua potuit uagantem
Fallere testa.
Dic & argutæ properet neæræ
Myrrheum nodo cohibere crinem:
Si per inuisum mora ianitorem
Fiet/abito.
Lenit albescens animos capillus
Litium/& rixæ cupidos proteruæ:
Non ego hæc ferrem calidus iuuenta
Consule planco.

xit dilexitq; & pbauit unicæ ac pseueråtet. Vnico marito. Valerius li.ii.scri. q̃ q̃ uno ɔtētæ mīimōio fuerát corona pudicitiæ honorabát. Soror clari ducis:augusti Octauia ni soror octauia itelligit:q̃ uxor fuerat.M. Antōii.Nã octa uius Augusti pr̃ morte obiit repētina supstitib⁹liberis octa uia maiore quá ex antonia:& octauia miore itē augusto: quos ex Accia tulerat.Accia aūt.M.accio Balbo & iulia so rore.C.cæsaris genita ē:ut & Trãqllus inqt. Male omina tis.i.uerbis turpibus & mali ominis:hic fauere liguis dice bātur in sacris.i.bona fari uel tacere ne mala omina dice/ rent. Nec mori p uim:erat.n.ubiq; pax augusto ĩpatore.

Octaui/ us octauia augusti pater accia corsini/ um marsicū

I pete unguētū:puerū suū monet:ut necessaria lætis epu/ lis paret. Marsi duelli:cū samnites & libertatē & ciuitatis cōmūionē assēq uellēt:repulsam passi desciuerūt:Vñ mar sicum exarsit bellū : corfiniū pelignoꝝ ĩmetropoli cōem uniuersis italis ciuitatē demōstrātes ɔtra populū ro.rece/ ptaculū ꝓpugnaculūq; cōstituerunt:& ĩpatores creauere biēnio igit̃ bellū ꝓtraxere:donec pfectū est:ut ĩ ciuitatem cōiter uocarent:Cuius rei gr̃a tm̃ belli cōflatū fuerat incē diū.Marsicū āt iō noiatū ē bellū.qm̃ a marsis rebellādi su scitatū fuerat initiū.Auctor ē Stra.li.v. eusebius uero do cet q̃ bellū aduersum romāos picētes marsi pelignią; mo uerunt olympiade.clxxii.pauloante salusti crispi historici natale.Lucius florus bellū sociale id.appellat.Apianus ue ro prius Sociale ponit & stati uexillo finito:sic ait. Marsi feraꝝ more sed deceptos ægreferētes iterū cœpere arma. Denuoq; cū ipsis cōgredi conant̃ &c. Spartacū uagātē: q̃tuor & septuagita gladiatores:s capuæ ex ludo lētuli ꝓfu gerūt:& ɔgregata seruoꝝ & ergastuloꝝ multitudie chrys/ so & sparthaco ducibus bello excitato:claudiū pulchrum legatū:&.P.uorenū ptorē ꝓlio uicerūt:ait Liui⁹ li.xcv.ma rius āt ptor chryssum fugitiuoꝝ ducē cū.xx.milibus hoīum cecidit.Cn.Lētulus ɔsul male aduersus spartha cū pugnauit.Ab eodē.L.Gel.& Qu.Arius ptor acie uicti sūt.Itē.C.Crassus ꝓcōsul Cn. mālius ptor male ad uersus Spartacū pugnauerunt.Ait liui⁹ li.xcvi.M.Cras.deinde cū sparthaco pugnauit:cæsis cū ipo spartaco milibus q̃draginta.Ait ēt idē li.xcvii.meminit ēt florus.Sed latius Apianus li.i.de bel.ciuili iter q̃ dicit Spar/ thacū thracē fuisse & gladiatorē:q aliq̃n cū romanis meruerat:& ĩ custodia ac gladiatoriis spectaculis asser uabat̃ tantūq; aĩ assūpsit:ut.lxx.uiris cōitatus ꝓ libertate poti⁹ illos certare psuaserit q̃ ĩ spectaculis picula su/ bire:itaq; p ui repulsis hiis q custodiæ pērāt fuga abiit &c. Argutæ:cāoræ. Myrrheū crinē.i.myrrha madi/ dū. Lenit albescēs:asserit cāos senectutē q̃ ipam:alos sæuos lenire:hic ipe cū antea iracūd⁹ ēēt:iá mitior eē co git:& tolerare facili⁹ si neærá ad eū pgere iāitor ñ pmitteret. Calid⁹ iu.i.ardēs & feruēs. Cōsule plā. oñdit.

¶ ACR. Herculis ritu mō dict⁹o plebs:Hæc ode ĩ augusti laudē scribit̃ uictoris (se iuuenē fuisse tali cōsule. ex hispania reuertētis:ut oñdat eū nō p alios sed p se admīstrare:nec sub hac difficultate adipisci uictoriā bre ui tpe:ut ꝓficisci ad bellū & reuerti uictorē.Ordo ē:o plebs cæsar dictus petiisse lauꝫ uænalē morte mō ui/ ctor ab hispana ora ritu herculis repetit penates. Morte uenalē:mortis.n. cōtēptu laus uictoris q̃rit̃ & triū/ phi laureatæ.n.ĩſe de uictoria in tēplo mittebant̃:ut ē & iustū q uita bñ credat emi quo tēdis honorē:& uitáq uolūt ꝓ laude pacisci. Vnico gaudēs:lydiā dicit sub castitatis laude uotū ꝓ Cæsaris reditu solturā. Et iu/ stis opata:opatiōes ueteres sacrificia dixerūt:iustos uero diuos q̃uis gñaliter dici possint:nūc tñ spāliter posu it:tanq̃ q uictoriā uel reditū cæsari merito eius & uirtuti pstiterint. Vir.opationes ꝓ sacrificiis:ut Sacra refert cereri lætis opatus in aruis. Et soror clari ducis:octauiā augusti sororē cōmemorat. Supplice uitta:ñ uitta: sed uittis solutis supplicātes:ut Solute crinales uittas capite orgia mecū. Iuuenūq; nup sospitū:pdeāt nup sospitū reuersoꝝ augusti uictoriā. Iā u.exptæ.i.nuptæ. Male.o: pcite uerbis: siue qa ꝓ festiuitate dierum fe/ riæ indicebāt: & abstinebat̃ a litibus iurgiisq;:siue qa ĩ sacrificiis pcepto silentio bona omina habere uidebā tur ne in ciuitate loquentes mala omina facerent uerbis.ideo nunc pcite malis uerbis idest malis omnibus.

Tumultū:ɔmotionē bellorum p uim impulsione hostium. Tenēte Cæsare:ut ferrea belligeri compescat limina iani. Et cadum marsi:uinum quod bello marsico diffusum est:cadum autē lagenam. Vt uina bonus quæ deide cadis.o.a. Sparthacū si qua potuit:gladiator fuit spartacus:hic cū.lxxiiii.sociis similis conditio/ nis e ludo fugiens dux factus p.iiii.annos aduersumq; romanos bellans plura uastauit:ideo nullam lagenā euadere potuisse cōmemorat:hunc postea pompeius oppressit:ut Lucanus.Et simili causa caderet qua spar/ thacus hostis. Neæræ: nomē puellæ cithari stæ siue cātatricis. Argutæ aūt sonoræ.Vt hic arguta sacra pen debit fistula pinu. Myrrheum:pfusum myrrha:aut inter flauū & nigrum:uel myrrhei coloris. Cohibere: autē pro festiuitatis lætitia festinare.Et in nodum colligere crinē præcepit. Si p inuisum mora.i.si ianitor ꝓhibuerit illā ingredi supple parebam:quia canicies mitigat animos cupidos litium & proteruæ rixæ:cū iu/ uenis essem nō ferrem hæc. Lenit albescens:canis:ætatis accessu corporis uis extinguitur & furor. Cupi/

Sociale bellum spartha

dos:superbos iuuenes uel rixæ pronos animos mitigant. Calidus iuuenta:cupidus iuuentæ adolescentem se fuisse commemorat:irasciq; nimis solitum:si fastidiretur ab aliquo.

¶POR. Herculis ritu modo dictus. Hæc in augustum scribuntur uictorem ex hispania reuertentem:q; autem herculi illum comparat ideo facit:ut ostendat laborem eum nõ per alios:sed per se administrare. Morte uenalem petiisse laurum:quã est morte paratus emere nõ enim in bello mori sperauitut inde lauream petat. Prodeat iustis operata diuis:p pdeat & operetur diuis.i.sacrificet:operationes enim sacrificia dixerunt. Iustos diuos quãuis generaliter dicere possumus:nunc tamen specialiter accipiendum.s.qui Cæsari uictoriam & reditum merenti dederint. Et soror clari ducis. Octauiam dicit augusti sororẽ. Iuuenũq; nupẽr sospitũ. Nuper augustũ sospitẽ futurum. Male ominatis parcite uerbis:quid est male ominatis uerbis parcite? Vtrũ quẽadmodũ dĩut ciues feritati hodie litibus iurgiisq; abstineãt se? An ut ecõtrario I sacrificiis pcipit bõa omina habete. Ita nũc parcite malis uerbis.i.malis ominibus? Tenente cæsare terras.i.incolumi Cæsare. Et cadum marsi memorem duelli. Nam uinum natum erat temporibus belli marsici. Spartacum si q̃ potuit uagantem fallere testa. Spartacus dux fugitiuorum per Italiam aliquando grassatus multa uastauit. Myrrheum nodo cohibere crinem:colorem myrrheum in crinibus hodie quoq; dicunt:qui medius est inter flauum & nigrum:quia properare uult illam in nodum tantum colligere crines præcepit. Si per inuisum mora ianitorem fiet abito. Præcipit puero:ut si tardius ad neærã ab ostiario admittatur redeat. Deinde quare hoc pceperit ostendit inferendo. Lenit albescens animos capillus. Hæc cum admiratione quadam & dolore animi dicuntur. Miratur.n.se tam segnem factum:ut in contumelias fastidientis puellæ nõ irascatur:quod ipsum iniuria senectutis fieri ingemiscit. Lenit albescens aium capillus Litiũ & rixæ cupidũ proteruæ.animi inquit iuuenũ q litium & rixe in contẽptu amoris cupidi sunt senili ætate leniuntur. Consule planco:significat se consule planco adolescentem fuisse irasciq; mirabiliter solitum si fastidiretur.

¶CHRI. Herculis ritu modo:maxima cum gloria Romã ab hispania repetebat augustus deuictis cãtabris populis barbaris atq; bellicosissimis. Hunc ita laudat poeta:ut herculi illum cõparet. Nam ut ille extincto Gerione ingenti uictoria illustratus olim Pallanteũ:ubi nunc roma est uenit:sic & Augustus deuictus cantabris triumphaturus romã nunc redit. Sit aũt ordo. O plebs.i.o.romane popule Cæsar uictor repetit penates.i.domũ ab ora hispana:dictus.s.cum in prouinciam pfectus est petiisse laurum uenalem morte. Nam uictoria nõ acqrit nisi contemptu mortis. Herculis ritu:non.n.aut ambitionis:aut auaritiæ gratia illuc accessit:sed ut populum pacaret:quod pprium fuit herculis. Laurum:triumphum:in quo lauro coronabant duces. Venalem.quicquid uendit uenale appellatur. Vnico.g. Recte ergo statim a principio sermonem a populo cõuertit:q̃m ad oẽs ptinet hæc uictoria. Vnico ma.nã q̃ cupit unicũ hẽs maritũ:gaudet illũ sospitẽ reuertisse:gaudet ẽt reuertisse Augu.casta mulier. Nam ipse legem iuliã tulerat de adulteriis coercẽdis: Alii intelligunt mulier.i.liuia drusilla uxor Octauiãi:quã ipse de Tyberio nerone grauidã abduxit:ac diuortio cũ Scribonia facto pp mo℞ puersitatẽ sibi uxorẽ fecit:unice q; semp dilexit:ẽuis nullos ex ea suscepit liberos. Opata:sacra faciẽs. Opari.n.sacrificare est. Vir. Lætis opatus in herbis. Iustis nã bñ de illis meritũ Octauianũ seruauerãt. Soror:octauia:q̃ Antonii uxor fuerat. Supplice.ea q̃ in suppliciis deo℞ utebãt. Vitta:dr aũt uitta q; crines caputq; uiciat. Virũ ex.i.nuptæ. Male noiatis.i.q̃ noiata malũ omẽ Iferẽt. Per antistitẽ.n.sacro℞ idicebat silẽtiũ. Illud est.n.fauete linguis. Vere festus:q̃m affert sũmã lætici ã:cũ simus a piculosissimo bello liberati. Festi eni dies instituti sũt:ut aius lætitia relaxet. Atras:noxias & quæ atrã bilẽ.i.melancoliã possint excitare. Ego nec.t.tantũ repono in uirtute ac in iusticia Cæsaris:ut dũ ipse impiũ regit:nihil timeã. Marsi duelli.i.socialis belli:qd maxie opa marso℞ populo℞ excitatũ est:& dictũ bellũ sociale:cuius cã fuit. M. Liuius drusus:q ut senatus cãm susceptã tueret:italicos populos spe romanæ ciuitatis solicitauitq cũ ille pmissa pstare nõ posset:ĩrati defecerunt. initiũ sumptũ est a picẽtibus uestinis marsis & pelignis. Spartacũ ua. Nã hic suo seruili exercitu Italiã populatus est:neq; pepcit cadis uinariis & ipsi uino nisi qd ita absconditum fuit:ut illud ipse nõ inuenerit. Spartacus iste ex thracia seruus gladiator fuit capuæ in ludo Lẽtuli. Sed inde cũ Cryso socio & cum septuaginta quattuor eiusdem conditionis hoibus fugiens exercitũ primo ex fugitiuis ad tria milia hoium collegit:p oĩa loca populabundus uagabat:ac breui ad centũ milia seruo℞ coegit. Primo aũt pÌio male a claudio pulchro legato:& a.P.Valerio ptore pugnatũ est. Secũdo prælio Crysus cum.xx.mil.fugitiuorum a.Q. Arrio pretore cæsus est. Mox spartacus. C. Cassium & Cn. Manliũ pretores supauit. Postremo. M. Crasso pretori bellum traditum est. Qui primũ cum parte fugitiuo℞ q ex gallis germanisq; constabat pugnauit:atq; ex iis.xxxv.mil.cecidit. Postremo Spartacũ ipm cũ.xl.mil.iterfecit. Argutæ sonoræ. Vir. Menalus argutũq; nemus pinusq; loqntes. Semp hẽt. Ergo argutæ:q̃m optie caneret. Cohibere no.i.colligate & comere. Myrrheum.i.unguentatũ:a myrrha aũt dixit myrrheum. Si aũt sit murrheũ:erit ex mutatiõe lrẽ.y.in.u.ut mys.mus dicit. Impat ergo puero:ut aduocet neærã. Sed tñ si nõ quãprimũ a ianitore admittatur:quod eueniet ex superbia mulieris redeat illa insalutata. Nec cũ illa rixet. Hoc icciroo nunc se passurũ dicit:quoniam p senectutem referbuerit in eo bilis. Sed in iuuentute non passus fuisset illa nimis in calescente. Albescens:propter canitiem. Lenit:mitigat. Animos.animi uæhementes impetus:& propterea cupidos contentionis. Ferrem:protulissem. Calidus iuuenta:in qua bilis uæhementer sanguinem ad iram accẽdit.

¶Argumentum. OES.XV.

¶ANT. Chorim paupis ibici uxorem monet:ut finẽ rebus uenereis iponat:cũ iam funeri pxima sit itaq; lanã potius eã parare decebat:q̃ cytharã tãgere uel coronis inter puinas ornari. Vxor paupis ibici:hode ẽ dicolos distrophos:primus.n.uersus glyconicus ẽ:secũdus uero asclæ-

Ode.xv.dicolos distrophos ad chlori.

Xor pauperis ibici
Tãdẽ nequitiæ pone modũ tuæ
Famosisq; laboribus

Maturo propior desine funeri
Inter ludere uirgines:
Et stellis nebulā spargere cādidis.
Non si quid pholoen satis:
Et te chlori decet. filia rectius
Expugnat iuuenum domos
Pulso thyas uti concita tympano:
Illam cogit amor nothi
Lasciuæ similem ludere capreæ.
Te lanæ prope nobilem
Tonsæ luceriam/non citharæ decēt.
Nec flos purpureus rosæ:
Nec poti uetulam fæce tenus caddi.

piadæus. Nequitiæ:lasciuiæ:libidini. Famosis:turpibus & infamibus. Stellis candidis.i.formosis puellis. Pholoen: hæc iuuenis erat:imo filia eius chloridis:ut sequentia īdicāt. Expugnat iuuenum domos:hoc est e domibus iuuenes at/trahit sua forma. Thyas:bacchi sacrificula de q̄ supius late. Concita.s.tua filia:Vti thyas pulso tympano.Eo aūt instru mento baccantium antistites utebant̄:hinc mulieres ilico ad sacra concitabant̄:chloridis uero filia pholoe concitabat̄ ab amore:sicut & thyas pulso tympano hocq; pacto filiā:quoq; uituperat. Nothi:cogniti adolescentis. Luceriā:luceria ue/tus erat oppidū dauniorū: ubi mineruæ fanū extitit: auctor ē Strabo li.vi.Pli. quoq; lib.iii. dauniorū coloniam fuisse scrib. Flos purpureus rosæ.i.rosea corona q̄ in ꝯuiuiis utebantur. Vetulā:sic legit̄ in antiq̄s codicibus:ergo uetulā ad chlorin refert̄. Nec poti &c.sensus ē: q̄ nō decet uetulā cadi poti ad fæcem usq;.i.optima uina q̄ usq; ad fæcem bibi solent.

¶ACR. Vxor paupis hibici:ad mœchā scribit uetulā & luxuriosā bn̄ dixit:uxor paupis:cui solū poterat eē solatio si castā haberet uxorē:nec tenuitati eius luxuriā cōueniret. Fige modū:pone modū obscœnitati siue libidini aut turpi auaritiæ:ut terentius.Leno nō uult me iniqua loqui. Maturo ꝑpior:ordo desine īter uirgines ludere cū sis ꝑpior funeri.i.morti uicinior iā p ætatē. Et stellis:allegoria:ait.n.ut stellarū decus & nitor fuscat̄ nebulis & celat̄:sic nitorē uirginū pmixta anus obscurat. Et te chlori:ordo est:chlori nō siqd satis decet pholoen decet te:rectius expugnat filia domus iuuenū:supple q̄ tu cōcita uti thyas pulso tympano. Filia:chloridis:i quā scribit & ipam turpē designās q̄ furore libidis icitaret̄ uti Bacch⁹ tympāorū pulsu. Nothi:nomē amatoris. Lasciuæ:qa hoc genus libidini & lasciuiæ aptius. Prope nobilē tōsæ luceriā:luceria ciuitas ē apuliæ: dicit āt lanificio ætatē eius magis aptā q̄ luxui & ebriositati. Fæce tenus cadi:tāq̄ q̄ uasa uino ueteri uacuaret.

¶POR. Vxor pauperis hibici.hæc ode scribitur in uetulam mœcham & luxuriosam. Tandem nequitiæ fige modum tuæ:nequitiæ nunc calliditati & malitiæ:nō ut olim nequam dicebatur ignauus ac senex. Interludere uirgines:ordo & sensus est.Desine inter uirgines ludere cum sis funeri propior. Et stellis nebulam spargere candidis:dicens allegoria ait enī:ut decor stellarum nubilo infuscatur:sic nitorem fieri uirginum interuentu tuo turpem.Quippe cum sis ætate iam atra & deformis. Filia:rectius expugnat iuuenum domos pulso thyas uti concita tympano.Hic etiam filiam eius ostendit uitiosam esse:& per libidinem nimiam ita in furorem incitari ut bacchæ solent pulso tympano audito. Te lanæ prope nobilem tonsæ luceriam.Luceria urbs est in apulia & samnio.Cathexoehen autem pro qualibet lana positum. Nec poti uetulā face tenus cadi. Hoc non decet: ætatem tuam inquit in conuiuio multū potare.hoc est fæce tenus potare. Nam utiq; cum tota amphora bibitur ad fæcem peruenitur.Per fæcem autem uetulam uetus uinum accipe.

¶CHRI. Vxor pauperis hibici.per hāc mulierem admonet q̄tum dedeceat senē ea sequi:q̄ iuuenum sunt. Vxor paupis:oī excusatione illā spoliat.Cum non diuitiis abundet:q̄ cum ociū ꝓbeant:accendūt uoluptates.Sed paupertate p̄uat̄:q̄ iuuenes quoq; a uoluptatib⁹ arcere possit.Vn̄ Iuue.Præstabat castas humilis fortuna latinas. Tandē:cū iā satis supq; huiuscemodi rebus īdulseris.Vitupat ergo a diuturnitate.Nā ꝓbe monet Iuue.Breue sit qd turpiter audes. Neq̄tiæ:petulāti & lásciuæ libidi. Famosis.īfamib⁹: ut iā demōstratū ē.Labores āt appellat anxietatē erga corporis cultum:uñ infamiā cōtrahit. Maturo funeri: maturæ morti. Nā & si oī ætati accidere mors possit:tn̄ idubitata ē senectuti. Interludere uir.Ludere iter uirgines. Duplex uitiū & q̄ uetula ludat:& q̄ ludat iter uirgines. Et stellis.Mira similitudo.Nā eam maculā uidet̄ anus afferre uirginibus quā affert nubes stellis. Pholoe:q̄ iunior te est:q̄uis forte non sit uirgo. Filia rectius.Vitupanda est oīo mulier q̄ i q̄cunq; ætate ita petulās sit:ut ultro uiros petat.Sed tn̄ magis hoc ꝯcedit̄ filiæ q̄ tibi:q̄m dat̄ aliqua uenia teneris annis. Thyas:sacerdos bacchi furore cōcita.Nā θυ̃ēīn furere & sacrificare est. Nothi:nomē ē uiri. Prope lu.spēm ꝑ genere.Cæterū lucera urbs ē apuliæ:q̄ ausonū colonia fuit. Nō ergo decent te res lasciuæ.Nec decent cadi poti tenus fæce uetula.i.usq; ad fæcē uetulā.Snla est:non decet te īteresse potationibus ubi sint & optima uina:quia uetula & multum bibitur:quia tenus fæce cadi.

Ode.xvi. dicolos tetrastrophos ad Mecœnatem quid aurum possit.

INclusam danaen turris ahenea
Robustæq; fores/& uigilum canū
Tristes excubiæ/munierant satis
Nocturnis ab adulteris:
Si non acrisium uirginis abditæ
Custodem pauidum iuppiter & uenus
Risissent/fore enim tutum iter & patens

¶Argumentum. ODES.XVI.

¶ANT. Quid aurū possit Mecœnati hac ode ostēdit exēplū afferēs danaes ferrea turri iclusæ ne forte alicui iūgeret̄:iuppiter.n.in aurū uersus illa potit⁹ ē. Dicit inde unūquēq; plura optare ubi pluria habuerit.Se aūt paruo cōtentū cū multa petētibus multa desinit. Inclusā danaen:ode ē similis.xv.li.i. Danaen.acrisi⁹ pater danaes accepto oraculo mortē sibi futurā ab eo q ex filia natus esset:illā in turri clausit acrisius
iuppiter uero in aurū uersus eam uitiauit:ex quo cō gressu natus est pseus:q postea acrisiū obiecto Gor/ Danae
gonis capite in saxū uertit Meminit ita Lact.li.i.th. Perseus
Dicūt alii auro pudicitiā uirginis uitiatā: qd & poe

Conuerſo in precium deo.
Aurum per medios ire ſatellites:
Et perrumpere amat ſaxa/potentius
Ictu fulmineo/concidit auguris
Argiui domus/ob lucrum
Demerſa excidio/diffidit urbium
Portas uir macedo/& ſubruit æmulos
Reges muneribus/munera nauium
Sæuos illaqueant duces.
Creſcentem ſequitur/cura pecuniam:
Maiorumq; fames/iure perhorrui:
Late conſpicuum tollere uerticem
Mecœnas equitum decus.
Q uanto quiſq; ſibi plura negauerit:
A diis plura feret/nil cupientium
Nudus caſtra peto/& tranſfuga diuitũ
Partes linquere geſtio
Contemptæ dominus ſplendidior rei:
Q uam ſi quid qd arat nõ piger apulu
Occultare meis dicerer horreis
Magnas inter opes inops:
Puræ riuus aquæ/Siluaq; iugerum

ta n: hic inuit. Euſebius ãt ſcribit acriſium fuiſſe.xiiii.regẽ
argiuoꝝ: & pſeũ ipm nõ ſponte interfeciſſe. Lactãtius ẽt
plura de danae li.ii.th. Fore.n.ordo ẽ.n.ſiqdẽ fore ſupple
norãt iter tutũ & patẽs ↄuerſo deo i pciũ. Satellites: famili
Amphiaraus ares: miſtros: cuſtodes. Auguris argiui domꝰ: de Amphi
arao dicit: q apollinis fuit antiſtes: ut ſcribit lac.li.i.th.is ãt
ne in thebas iret: latuerat uxore eryphile ↄſcia: q̃ qdẽ eũ p
didit monilis deſiderio ducta: qd erat argiæ uxoris polli
nicis ab uulcano elaboratũ. Vir. poſtea ab terræ hiatu ab/
ſũptꝰ ẽ. De quo ſtatiũ lege li.vi. Vir macedo. de philippo
macedoniæ rege itelligit: q opũ diuitiarũq; gr̃a multas di
ruit urbes: in græcia pſertim in ſcythiá quoq; pdãdi cã pfe/
ctus ẽ: ciuſq; æmulos thebanos & lacedæmones bello ↄfe
cit: de qbus plura legito apud Iuſtinũ li.viii.& li.ix. demo/
ſthenes pterea ↄtra æſchinẽ ſcribit philippũ ſolitũ eẽ ſin/
gularũ fere ciuitatũ pditores pecunia corrũpere: uñ & la
ſchenes pecũia corruptus illi olinthũ tradidit. Muneri/
bus: pp munera.i.pp diuitias. Illaqãt: capiũt. Sæuos du
ces: piratas dicit: q cã lucri ſæpe illaqant. Creſcẽtẽ. Oui.
itẽ ait. Et cũ poſſideãt pluria petũt. Verticẽ tollere.i.ad ſũ
mas diuitias aſcẽdere. Nil cupiẽtiũ: dicit ſe potiꝰ adeẽ uel
le puo ↄtẽtis q̃ diuitibus: q nũq̃ qd ſatis ſit hñt. ſp.n. plura
cupiũt. Splẽdidior. nã melius eſt nõ deſiderare q̃ potiri.
¶ ACR. Incluſam.d. acriſius pr̃ cũ danaẽ ob pudoris cu
ſtodiã ualida & munita turri clauſiſſet: uerſus in auꝝ iup
piter fingit uiolaſſe: qd nũc exẽplũ ad oñdendã uim auri
& potẽtiã poſuit: qd pbat: in hoc cõpoſitã fabulã: de auro
ibre danaes: ut mõſtraret nihil nõ poſſe auro atq; pecũia
corrũpi. Ordo ẽ. ænea tur.& ro. fores & triſtes ex.ui.canũ
ſatis munierãt incluſam danaẽ ab nocturnis adulteris. Si
nõ iuppiter & Venus riſiſſent acriſiũ pauidũ cuſtodẽ ab/
ditæ uirginis cõuerſo deo i pciũ: fore.n. tutũ iter: & patẽs ſupple ſciebat. Triſtes: epithetõ uigiliaꝝ: eo q mœ
ſtitudinẽ generẽt: ſeu danae triſtis nuptiis p cuſtodiã denegatis. Nocturnis ab adul. occultis: hoc.n. tps crimi
ni aptũ eſt. Vt eſt: nec gregibus nocturnus obãbulat. Cũ & p diẽ lupi inſidiari cõſueuerint. Pauidũ: ſollicitũ
& cautũ pp iniunctũ ſibi offm̃. Cõuerſo in pciũ deo: qa iuppiter i auꝝ uerſus pcium uidet̃ eſſe ↄcubitus. Per
medios ire.ſ. p hoſtiũ cuneos & hoſtiles fremitus. Et prũpe.ſ. munitiones expugnare. Potentius: exaggera
tio uoluptuoſæ rei. Cõcidit au. amphiaraũ dicit: cuius uxor Eryphile monili corrupta egit ut egrederet̃ ad
bellũ: quod exitiale uelut uates pſcius declinabat. Ob lucrũ: pp amorẽ mõilis. Demerſa ex. deiecta hiatu tel
luris. Nã p amphiarao totã domũ poſuit. Vir. mace. philippũ ſignificat alexandri magni patrẽ: q multas ci
uitates auro pditoribus dato decepit & diruit. Munera.n. ſæuos illaqãt duces. Dicit piratas: pp rapacitatẽ.ſ.
piratæ.n. pp cupiditatẽ lucri latrocinia exercẽt: & ſæpe piclitant̃: & eſt ordo: duces nauiũ nõ munera nauiũ.
Cura: ordo ẽ: curã & famẽ.ſ. diuitiaꝝ maioꝝ augeri dicit qſtꝰ cupiditate: ut Iuue. Creſcit amor nũmi q̃tũ ipſa
pecunia creſcit. Iure phorrui: pecũiaꝝ deſiderio merito ſpreui horrui timore curaꝝ: uel honoꝝ potẽtia. Ver/
ticẽ augmẽtũ diuitiarũ & celſitudinẽ dignitatũ. Mecœnas e. de. mecœnas.n. eqs rõanus fuit: nec uoluit trãſi
re in ordinẽ ſenatoꝝ. Quãto.q. plura ſibi negauerit. q̃to diuitias magis ſpuerit cõtentus mediocritate cẽſus:
nec hñti ſibitũ fortũæ maioris: tãto deoꝝ fauorẽ dicit nil poſſe abeſſe. Et.t. qa dixerat caſtra ſeruauit metapho
rã ſignificãdo trãſfugã dixit tãq̃ q a diuitiaꝝ uitiis figmcet ſe trãſire uelle ad ṽtutis iſignia. Cõtẽtæ.i. ↄpoſitæ
& mediocris. Impi. laborioſus. Magnas iter opes iops: pp iſatiabilẽ cupiditatẽ: iopẽ.n. ſe oñdit rei deſidera/
tæ auarus tãq̃ nõ hẽat qd q̃rit: ut Iuue. egẽti uiuere fato. Puræ.r.a. laus mediocritatis ſub agelli deſcriptione.
¶ POR. Incluſam.d.t.æ. Hæc ode ad mecœnatẽ ſcripta ẽ: q initiũ qdẽ hẽt ab habitatiõe danais. Cæteꝝ tra/
ctat q̃ ſit uis auri & quãtũ potẽtiæ hẽat. p hoc oſtendit factã fabulam de aureo hymbre danaie: ut oſtedat̃ ni
hil nõ poſſe auro aut pecunia expugnari. Nocturnis adulteris. belle nocturnis adulteris: qa adulteris nox
apta ẽ. Si nõ acriſiũ uirginis abditæ cuſtodẽ pauidũ iuppiter & uenꝰ riſiſſent. Senſus ẽ. acriſius filiæ dana
es pudicitiã diligẽtiſſime cuſtodiſſet. ſi ñ diligẽtiã hãc eluſã uellẽt uenꝰ ac iuppiter i auꝝ uerſus: qd pciũ uide
tur fuiſſe cõcubitus. Aurũ p medios ire ſatellites: in hoc iã exceſſu ↄſiliũ eſt fabulæ: quã in principio poſuit.
Cõcidit auguris argiui domꝰ ob lucrũ: amphiarai.ſ. quẽ eryphile uxor corrupta monili aureo pdidit. Dif/
fidit urbium portas uir macedo: philippum ſignificat alexandri magni patrem. Illaqãt duces.i. capiunt.
Creſcentem ſequitur cura pecuniam: reprehendit eos qui pecuniam ſic cõcupiſcunt tãq̃ fœliciores: futuri:
cũ tanto plus ſollicitudinis ac curæ habeãt q̃to maiorẽ. Maiorũq; fa. pecuniaꝝ maioꝝ.ſ. & nũc famẽ p deſi
derio poſuit metaphoricos. Dicit aũt q re uera uidemus tanto cupidiores auarioreſq; fieri hoies quãto plus
acquirant. Quãto qſq; ſibi plura negauerit a diis plura feret: bella relatio. Sẽſus ẽ. agellus meus quãuis one/
ri mihi ſit. Locupletiorem me tñ facit: nihil amplius.ſ. deſiderans q̃ ille eſt: qui ſibi clarus uideret̃ q latiſſimas
multaſq; habebat in aphrica poſſeſſiones: hoc ergo fallitur ille locuples q ſe beatiorem iudicet.

CHR. Inclusam Danaë. Demōstrat auro oia patere pp hoium auaritiā:& se sibi modū instituisse in cupiendo. Satisq; esse ea q̄ ad necessitatē spectāt. Danaë. Acrisius Abātis filius ab oraculo accepat se nepotis manibus pituṙ. Cū ergo unicā hēret filiā:nec inde filius nasceret:puellā in turri ænea iclusit:cauitq; appositis custodibus:ne qs ad eā uir admitteret:iuppiter aūt puellæ amore correptus:cū alia uia ingressus nō pateret:se ī aurū ꝯuertit:ac p īpluuiū in ſpuellæ gremiū īcidit:ubiq; in formā pristinā reuersus Danaē ꝯpressit:indeq; Perseū pepit. Qua fabula oñdit auro expugnari posse. Acrisius re cognita ex partu filiæ illā cū nato in arculā mitti:atq; in mare portari iussit. Delata fluctibus in italiā ē arcula:atq; littoribus appulsa ad Pilūnū Turni auū ꝯuecta ē. Cognouit pñam genusq; rex:atq; illā in ꝯiugē assumpsit. Perseus āt cū adoleuisset ad gorgonas pfectus:& scuto chrystallino Palladis & falcato mercurii ense suffult⁹ medusæ caput abstulit:quo & multos prius alios in saxū ꝯuertit:& tādē Acrisiū auū:quo extīcto regnū sibi uēdicauit. Aenea:ut fabulæ dicūt. Sed nō nūquā p forti capit:Hinc æneus axis. Vigilū canū:solertissima ē & fidissima canū custodia:q̄ pricipes uti cōsueuerūt. Vir. de euādro. Nec nō & gemini custodes limie ab alto Præcedūt gressūq; canes ꝯmittāt herilem.

Tristes seueræ:ergo icorruptæ. Sed iuppiter & uenus:q̄si amor & facultas pecuniæ. Nā cū hoies amant neq; deest ꝙ dent oia asseq possunt. Fore.n.tutū:subaudi sciebāt. Conuerso ī pcium deo.i.ioue se in aurum conuerso:qd pciū illi esset:& pene allegoriam figmenti demonstrat. Aurū:snia est color rhetoricus. Ergo aurū amat.i.cupit.q.d.non timide ineuut picula qui auro ualent:sed freti auri potentia ultro cupiunt picula adire. Satellites.q.d.p.homines deuotos & qui parati sūt sua morte principis sui uitā tueri. Nā satellites ii dicuntur qui ad custodiā alicuius magni uiri positi sunt:hoc aūt hominū genus plærūq; illi deuotū est. Quapropter nemo magis timēdus est q̄ is:qui mori p alterius salute proposuerit:& tñ qui aurū habent non dubitant pillos incedere sperātes illos quoq; corrumpi posse. Saxa:quasi munita loca:quæ uiribus expugnari nō pñt:auro aūt pñt:q a aurū potentius sit q̄ fulmē. Nam ea p corruptelā expugnat:quæ fulminis ictus non diruit. Auguris argiui. Hic Amphiaraus fuit Amphiaraus ab Adrasto argiuoꝶ rege ad expeditionē:quam ut Pollynicem generum in regnū thebanum restitueret:aduersus thebanos parabat:accitus se iturū negauit qa p auguria aiaduerteret se illic periturū. Occultauerat aūt se nemine conscio pter Eriphilē uxorē. Cum ergo q̄situs nō inueniret:tandem pmissum est monile eriphile si indicaret:illa ab auaritia uicta indicauit. coactus est Amphiaraus in bellum pficisci. Atq; in prio concursu una cū equis curruq; a terra absorptus est. Alcmeon aūt filius:ut patrem ulcisceret matrem paternæ mortis cām interfecit:de qua Maro. Hiis phædram procriq; locis moestāq; Eriphilē. Crudelis nati mōstrātē uulnera cernit. Monile āt illud uulcanus olī sūmo artificio fabricauerat:uariisq; gēmis distinxerat:atq; Hermioni.ea.n.Cadmi uxor erat:dono dedit. Sed quadā successione ad Pollynicē puenerat. Amphiaraus aūt:ut ē in fabulis originē a ioue duxit. Nā iouis filius fuit Eolus. Eoli Eritheus. Erithei Amithaō. Amithaōis Bias Biātis Antiphates. Antiphatis Oiclus:ex quo ortus ē Amphiaraus. Concidit domus. Nā & ipse periit:& filius Alcmeō in furia incidit. Vir macedo. De Philippo Alexandri magni pře intelligit. Nā incertū est plures ne urbes ciues eaꝶ corrumpendo:an apto marte pugnādo subegerit. Diffidit:refregit. Est.n.findo dis fidi fissum. Vir. Et media aduersi liq̄facto tpa plumbo Diffidit. Vrbiū.s.olinthioꝶ.phocēsiū:& similiū. Reges:æmulos:& uicinos in pio suo ut regē molossoꝶ & regē epyri:quos corrūpēdo eos q in illoꝶ regno potentia pualebant afflixit. Sæuos duces nauium:pyratas intelligit:q cupiditate auri potiūdi alios inuadentes sæpe capiunt:dū alios capere tentant. Crescentē sequit cura pecuniā. Snia ē:ꝙ q̄to plures pecunias cōgregant hoies tanto maiori cura & sollicitudine afficiunt:idem expressit in supioribus. Crescit indulgens sibi dirus hydrops. Fames.n.cupiditas maioꝶ pecuniarū. Vñ iuue. Crescit amor nūmi:q̄tum ipsa pecūia crescit. Et Salust. Semp infinita & insatiabilis est:neq; copia neq inopia minuit. Iure:cū ita sit:ut dixi:merito timui extollere & augere. Verticē cōspicuū.i.cumulū pecuniaꝶ. Vel dixit uerticē.i.caput. Nā dicunt extollere caput:q diuitiis celebres fiunt. Quanto.q. Verissima snia ꝙ quāto plura nobis negamus.i.quāto magis ab huiuscemodi rebus abstinemus:tanto plura dant dii:q a pbent animi securitatē atq; tranq̄llitatē:q̄ nihil maius pōt eē hoi. Qd cū sit:ego nudus.i.paup fugio ueluti trāsfuga a castris diuitū ad castra nihil habētium. Nam cū olim cuperem diuitias:uersatus sum in diuitū castris. Nunc autem cum animaduerterim illas non extinguere:sed augere cupiditates:fugio inde. Dixit autē transfuga:ut maneret in trāslatione ad militias sumpta:cum posuisset castra. Nam transfuga is est:qui suos relinquēs ad hostes deficit. Gestio:plus est q̄ cupio:quia qui gestit cupiditatē suā minime tegere ualet:sed gestibus indicat. Dominus rei contemptæ. Nam magis possidemus ea quæ contemnimus:q̄ ea quæ possidemus. Neq; est dissimile illi:tanquam nihil habentes:& omnia possidentes. Occultare:recondere. Magnas inter opes inops. Vt de tantalo fabulantur. Puræ riuus aquæ. Ostendit q̄ pauca sibi sint:& tamen illis se ditissimum regem aphricæ superare posse.

Paucorum/& segetis certa fides meæ:
Fulgentem/imperio fertilis aphricæ
Fallit sorte beatior
Quanquam nec calabræ mella ferunt apes:
Nec lestrigonia bacchus in amphora
Languescit mihi nec pinguia gallicis
Crescunt uellera pascuis.
Importuna tamen pauperies abest.
Nec/si plura uelim tu dare deneges.

ANT. Certa fides:ordo est. Et certa fides meæ segetis sorte beatior fallit fulgētē impio fertilis aphricæ:est aūt sensus:ꝙ ipse beatior est sua sorte q̄ ille qui aphricæ dominat:ubi maxima est tritici copia. Sorte beatior. Sortē appellat capitale.i.iactum semen:seges ergo sua beatior & fertilior erat sorte:nā sæpe accidit ut uix sors ipsa.i.iactum semen colligatur. Fallit fulgētem. ego.n.paruo cōtentus sum:ille uero nequaquā. Lestrigonia phormiæ oppidū iuxta caietā fuit antiqua lestrigonū sedes auctore Pli.li.iii.straboq; li.v.scribit:totam

Multis/& alga littus inutili
Demissa tempestas ab euro
Sternet/aquæ nisi fallit augur
Annosa cornix/dum potes aridum
Cōpone lignū/cras genium mero
Curabis/& porco bimestri
Cum famulis operum solutis.

& nympha genitum laurente maryca accipimus. Lyrim: lyris supne labit de apœninis mōtibus & agro uestino pter uicū fregellas: excurrit aūt i lucū sacrū quē magnis honorib⁹ myntumēsis celebrabāt oppido incūbentē. Mynturnæ āt iter formias & sinuessam erāt utrinq; ad stadia.lxxx.distātes: iterfluit āt lyris amnis: sūtq; dictæ urbes oēs maritimæ. Auctor Stra.li.v. Late tyrānus.rex.Vir.ēt.ait. Hinc populū late regē. Alga: herba marina tenuissima. Augur aquæ.i.pnuncia. Annosa cornix: hesiodus multa de hominum æuo referēs cornici nouem nīas attribuit ætates: q̄druplū eius ceruis: id triplicatū coruis.Pli.scribit. li.vii.Cornix āt ales ē inauspicatæ garrulitatis: ut ait idē.i.infœlicis q̄si auspiciis repugnātibus. Cicero pterea li.de diuinatiōe scribit coruū a dextra a sinistra cornicē facere ratum: & Pli.docet hyemē significari quū terrestres uolucres cōtra aquā clangores dabunt pfundentes sese.Sed maxime cornix.Virg. item li.i.g.Tum cornix plena pluuiam uocat improba uoce & sola in sicca secū spatiat arena. Geniū.Geni⁹ ē numen quoddā familiare: qd nobis nascentibus datur: ut Seruius scri. li.v.æn. Censorinus afferebat: ut scribūt alii eum dici Geniū seu q̄a ut gignamur curat: seu q̄a una nobiscum gignat: seu q genitos sp tueat eundem q; esse Genium & larem ōndit.Euclydes dixit duplicem omnibus appositū esse Geniū bonū & malū. Christiana ueritas angelos uocat: nō cum nascente genitos: sed nato sociatos quoꝝ alter bonus in bonum semper urget quem seruat: alter aūt malus in cōtrarium nitit: & quasi bonorum malorumq; nostroꝝ obseruatores & testes in mortē usq; assistunt continui. Operum solutis: diem festum indicat.

¶ACR. Aeli uetusto: antiquo: æliū lamiā alloqtur senatorē: ælioꝝ aūt familia a lamo formiarū rege oriri affirmata est: un & lamiæ cognomē nobilibus inditū est: qd uulgo lamiū genus uocabat: iuue.lamiarū cæde madēti. Q̄ñ: siqdē. Fastos: cōsules q nobilitatis in posteros memoriā testarent .Per fastos āt cōsules uult accipi Lucanus.Qui dat noua noia fastis. Princeps: late tyrānus: alibi p dño: alibi p crudeli: alibi pro potente ponit: ut Pars mihi pacis erit dextrā tetigisse tyrāni. Lyris: fluuius est cāpaniæ iterfluēs urbē mynthurnēsium de quo Lucanus.Ex umbrosæ lyris p regna maricæ. Cras foliis nemus: de futuræ tēpestatis iudicio: ut oia plenis rura natāt fossis: ordo ē.tēpestas demissa ab euro sternet cras nemus multis foliis: & sternet littus inutili alga. Annosa cornix: diu uiuēs: Iuuena.Exemplum uitæ fuit a cornice secūdæ. Dum potes .a.c.i.dum pmitteris serenitate strue ad faciēdū sacrificiū. Et porco bimestri: duos mēses habēte: Aut certe duos annos uoluit significare & luna computatus. Cum famulis operum solutis: cum uacantibus seruis & ab opere feriatis: ostendit autem tempus hyemis: dum ad focum parari hortat: & sacrificium genio istitui: ut inuitat genialis hyems curasq; resoluit: Et ante focum si frigus erit si messis in umbra.

¶POR. Aeli uetusto nobilis ab lamo: æliū lamiā alloquit senatorē: ælioꝝ familiā ab lamo formiaꝝ rege oriri affirmat & tū lamia cognomē iis adhæsisse. Memores: gen⁹ oē fastos: dī princeps in antē maricæ littorib⁹ tenuisse lyrim: formiani potētiores uident fuisse myntutnēsib⁹: & eoꝝ agros tenuisse. Lyris flumē: ubi marica nympha colit. Late tyrānus: q ad lyrim usq; regnū suū extēderit.Et innantē maricæ littorib⁹ tenuisse lyrim: lyris p mediā urbē mynturnensium labit: maricam aūt mynturnenses maxīe colunt cuius ēt lucus in ipsa mynturnensi ciuitate ē. Sternet aq̄ nisi fallit augur ānosa cornix.ēt Vir.dicit cornices pluuiæ iminētis psagas eē: cū ait.Tū cornix plena pluuiā uocat iproba uoce augurē p psaga.i.diuina posuit annosam āt ait: q̄m mille annos uiuere affirmat. Dum potes aridū cōpone lignum.Cras geniū mero curabis & porco bimestri. Cū famuli operū solutis.intelligēdū illā fuisse Lamiam: quā iō hortat apd focū æpulari: sic.n.solent rustici hyeme cū feriatr sunt: qd ipsum manifestat ex eo q dixerit geniū curabis cū famulis opum solutis talia sunt & illa Virgiliana: inuitat genialis hyems.Ante focū si frigus erit: si messis in umbra.

¶CHRI. Aeli uetusto nobi.Lamiaꝝ familiā excelsum gradum in urbe tenuisse: Iuue. Suetoniusq; testes sunt.Oriūdi āt erāt formiis: q a lestrigoibus hitatæ fuerūt.ubi Lamus regnauit.Hortat Aeliū lamiū: ut pōtibus fruat.A lamo rege formiaꝝ & familiæ auctore. Vetusto: ad dñā alioꝝ q deide fuerūt i ea familia. Qñ: p siqdem. Memores: actiue posuit.i.qui ad nīam memoriā res gestas reducunt. Fastos. Libri fastoꝝ appellant: in quibus totius anni fit descriptio: ait festus.Nā breuiter & annuatim res notabant. Declināt āt in plurali solū: & in seunda declinatiōe.Fastus aūt in quarta supbiam significat.Oui.Fastus inest pulchris seqt q; supbia formam: improprie ergo Lucanus.Nec tuus eudoxi uincet Fastibus ānus.proprie.n.fastis dixisset. Lyrim.hic fluui⁹ est minturnas romanoꝝ coloniam diuidēs: in littore aūt mynturnēsiū erat tēplum Myricæ nymphæ quam nonnulli credūt fuisse Venerē marinam id.n.uetustum epigrāma græcis litteris inscriptum indicabat.Erat.n.ηнοн τнσ αφροδιτнσ.De marica.Vir.Hunc fauno e nympha genitū laurente marica.Quāuis Seruius in eo loco aliter sentiat. Innantē: q̄si inundātē. Tyrānus: ualidissimus rex. Apud antiquos indifferenter erat Rex & tyrānus Virg. Pars mihi pacis erit dextram tetigisse tyrāni. Cras: ordo sit: Tempestas demissa ab euro sternet nemus multis foliis: & sternet littus alga inutili. Ab euro: qui uehemens uentus est: & græce sic dictus: q late pflat. Alga: herba in imo mari nata & nullius usus. Vnde & Vir. Horridior rusco proiecta uilior alga.Ergo inutili alga. Annosa: quæ ad multos annos uiuit. Augur.i.quæ pluuias pronosticat.Sed q̄m auguris mētio facta est placet: sed breui oratione totam antiquoꝝ diuinationē: si nō explicare saltē pstringere.Nā nō sine audiētiū uoluptate pcipiet: & ad multos locos iterptādos utilis apparebit.Sūt igit genera diuinādi duo.Naturæ unū artis. Alterū Natura furorē hēt: & somniū.Nā nullo artificio uidemus quosdā diuino furore pcitos: atq; repletos: & a mēte sua deuios futura pdicere.Hoc in pphetis sibyllis: & multis oraculis aiaduerti licet.Nā & pphetaꝝ uolumia extant uetissima.Et sibyllaꝝ nō pauca car-

mina:multaq; respōsa & delphici Apollinis:& hāmonii dodeneiq; iouis:& alioꝝ pterea oraculoꝝ uidemus ueterū scriptorū līis mādata. Verū ex iis q̄ diuino furore proueniāt:& q̄ rursus demonū illusionibus nos decipiant:nō facile est huiuscemodi nr̄a breuitate demōstrare: Somniādi aūt qnq; sūt spēs. Sed tres solū ad diuinationē spectāt. Est.n.insomniū:phantasma:oraculū:uisio:somniū. Dicimus aūt insomniū:cū aut ex humoꝝ peccato:aut ex nimia cupiditate:aut metu uigilātis talia dormientibus nobis sese offerūt:q̄lis aut humoꝝ est natura:aut cū exundātia bilis igneæ purpureæue imagines sese ingerūt:aut talia uidemus sopiti:q̄lia cupiebamus timebamus ue. Quæ oīa cum falsa sint:nihil ad diuinationē ptinēt. Quare ut reliqua:sic istud quoq; sapienter ꝓtulit Maro. Sed falsa ad cælū mittūt insomnia manes. Phātasma ē qd̄ Cic. uisum appellat qn̄ i prīa somni nebula cū adhuc uigilare credimus:& uix dormire cœpimus uidere uidemur uarias q̄dē:sed oēs tn̄ a natura discrepātes spēs formasq; irruētes:inter has æmactes est. Sed latini incubū dixerunt:quē publica opīo dormiētes īuadere & suo pōdere oppssos grauare credidit. Sed hæc duo genera nihil ad diuinationē ptinēt Sequit̄ tertio in loco oraculū:cū dormiētibus patens deusue aut aliq̄ sancta psona loq̄t̄:& apte futura pdicit Visio,est:cū inter dormiēdū nō audire:sed uidere qppiā uidemur qd̄ uigilātibus deīde ita eueniat:ut dormiētes uidimus. Sed oraculi exēplū sit illud Vir. in quo Aeneæ oraculū fundit Hector. Heu fuge nate dea teq; iis eripe flāmis Hostis habet muros ruit alto a culmine troia. Somniū aūt est qd̄ ambagibus uelaminibusq; tegit id qd̄ sine interptatione nō intelligit̄. Quale fuit illud Cyri regis:qd̄ apud Diony. legit̄. Hic.n.dormiēs solem ad pedes suos habere uisus est:eūq; ter p̄dere frustra tētauit cum se uoluēs sol elaberet̄. Quod somniū ita magi interptati sūt:ut ex triplici appetitiōe solis.xxx.annos. Cyrū regnaturū ēē portenderet. Quod ita cōtigit. Nam ad septuagesimū ætatis annū puenit:cū q̄draginta natus annos regnare cœpisset. Ac de naturali diuinatiōe hactenus. Ars aūt Aruspicinā:Auguria:Astrologiā:& sortes cōtinet. Aruspicinā apud ethruscos inuentā tradūt. Nam aranti cuidā in agro tarquinēsi:& sulcum profundius iprimēti:e terra subito extitit quidā quē tagē appellarūt:facie qdē puerili:sed senili prudētia:a quo uniuersa ethruria aruspicinā edocta est. de quo lucanus. Sed cōditor artis Finxerit ista tages. Dicit̄ aūt aruspicina ab ara:& inspiciendo. Verū hæc ꝯplectit̄ exta fulgura:& ostēta:nam mactata hostia apud arā atq; apta q̄uo se iecur & reliqua exta hērēt īspiciebāt & ex illorū motu situ defectu augmētoq; atq; deniq; colore futura cōiectabantur:ut late patet apud Lucanū:nā & quo dic primū in sella aurea sedit cæsar in boue quē imolauit cor nō apparuit. Ostēta sūt q̄ pter naturam facta aliqd futurū esse significāt. Vt cū in exercitu Xersis equa leporē pepisset:ꝯsum est ex timore in fugā abiturū illū exercitū. Est aūt si ciceronis sn̄iam teneo:eadē res ostentum portētū:mōstrū & ꝓdigiū.nā ipse ait hæc q̄a ostēdunt:portēdunt:monstrāt:pdicunt:ostēta:portenta:pdigia:& monstra appellant̄. Marcellus aūt mōstra dicit esse monita deorū:q̄a Vir. dicit in tertio. Mōstra deū refero. Prodigia uero iras & minas deoꝝ:idē Harpyæ celeno:pdigiū canit portēta q̄ aliqd īminere significāt. Seruio uero placet mōstrū ad p̄ns referri. Prodigiū aūt ad id qd in lōgū tp̄s ꝓtrahit significationē. Tertia ps aruspicinæ consistit in fulminibus & fulgure & tonitru interptādo. Quod aūt istæ tres ptes sub aruspicina reponant̄:idē Cicero in libro de diuinatione demonstrat his uerbis. Sed qm̄ de extis & de fulgoribus satis est disputatū:ostēta restāt:ut tota aruspicina sit pertractata. Huiuscemodi igit̄ est aruspicina:& q eā tractant:hi aruspices:uel extispices noiant̄. in secūda aūt pte eius diuinationis q̄ artis est auspicia auguriaq; ponūt̄. Auspicia uero ab auibus inspiciēdis. Auguria ab auiū gustu uel garritu nomē assumere putarūt. Erāt aūt tria diuinationis genera in auibus. Nā aliæ uolatu:aliæ cātu futura pdicebant:& illæ qdē ppetes:istæ oscinæ dicebant̄. Erat & tertiū genus ex illarū gustu cum pullis galinaceis e cauea deprōptis esca porrigebat̄:ut tripudiū solistimū inde esset:pnicieseq; portēdebat̄:si escā nō capent. Quapp infœlicē cōflictū a numātinis in Mancinū illatū pdixerūt pulli:qui escam nō ceperūt:sed ex cauea euolarūt. Docet aūt in eodē libro Cicero his uerbis idē esse auguriū & auspiciū. Quid de auguriis loq̄r̄ Tuæ partes sunt. Tuum inq̄t auspicioꝝ patrocinium esse dēt. Quāobrem hii augures auspicesq; dicebant̄. Qui iidem etiam nomina aīaduertebant. Dicunt̄ aūt oīa uerba q̄ cū fortuito & ob aliā causam dicta sunt:nos tn̄ qm̄ nostro negocio conducant:ea tāquā id:de quo quærimus:pdicant:accipimus. Cuius rei huiuscemodi exemplū sit. Erat creatus consul aduersus Persem Macedoniæ regē Paulus æmilius:cui cū domū redeunti filia noie. Tertia lachrymabunda obuiā fieret. Quid est inq̄t mea tertia:q̄ tristis es? Mi p̄r inq̄t illa mea psa periit. Erat aūt psa nomen catellæ:quam puella in delitiis habuit. At Aemilius omen accepit periturū Persem:aduersus quem bellū esset gesturus. Hæc igit̄ omnia uocant̄:q̄a ore hominis ꝓlata sint. Sortiū originē hmōi narrant Referunt.n. Numeriū quedā fuscum apud pnestinos p somnum admonitū certo in loco sylicem pforasse:pforatoq; saxo sortes in robore insculptas priscarū lraꝝ notis inuenisse q̄ habitæ in maxima ueneratione fortunæ monitu manu pueri miscebant̄:atq; educebant̄:illudq; legit̄ apud Antiū templū fortunæ fuisse:in quo sortes sua spōte mouebant̄. Restat astrologia:q̄ oium istarū formarū q̄ ab arte sunt uerissima sit de qua nihil dico:q̄a in paucis nulli ex legentibus usui essent. Multa aūt dicere & angustiæ tp̄is ꝓhibent:& huius generis scriptoꝝ minime patit̄ rō. Sed ab hac q̄uis multū degeneret:geomātia est. Est itidē pyromātia:est hydromātia. Harū prima fortuita puncta ī puluere signat. Altera rē igni pficit. Tertia ex aqua uaticinia colligit. Addit̄ his necromātia:quā icirco oēs boni abominati sūt:q̄a sine humana cæde nō pficiebatur. Additur chiromātia:q̄ ex manuū lineis pronosticatur. Sed ꝓiā ad nr̄i itineris diuerticulū rediturus hoc solū addā:p sæpe hæc q̄ distincta sūt a poetis ꝯfundi:ut omē ꝓ mōstro ponatur:& sortes ꝓ oraculo:& aliud itidē ꝓ alio. Cōpone ꝯgere. A ridū:ut ignē facilius ꝯcipiat. Geniū:huic sacrificabāt optio uino:& lautissimis epulis. Ergo qn̄ bn̄ corpus curabāt genio indulgere dicebātur. Cōtra aūt qn̄ puo difficiliq; uictu utebantur:geniū suū defraudare putabātur. Qd̄ terētianus ille seruus cōqueritur. Bimestri:q̄rit Acron an biēnē intelligat:qm̄ a mēsibus cōputet̄ ānus. Sed nō fugit nos porculos bimestres & tenellos:& uariis rebus ꝯditos inter suaues epulas reponi. Dicitur aūt porcus:q̄a porrecto rictu pascat̄:& terrā dū herbaꝝ radices rimat̄ latius porrigat. Porci effigies iter fi

gna militaria sextũ locũ obtinebat:q̄m̄ facta deinde pace cæsa porca fœdus fieret. Dixerunt ẽt porcũ troianũ intra quẽ iam exẽteratũ & lepores & altilia & cætera huiuscemodi esui accõmodata conderẽt: atq; oia simul decoq̄rentq; a ide ita multa obsonia ꝓdibãtur olim ex troiano equo multi milites ꝓdiere. Solutis ope. mo. suo. i. ab opibus. Hortat̄ aũt ut diẽ festũ agat. Per ligna ãt arida hyemale tp̄s significari quo hæc uoluptuosa magis expetunt̄. Sic Maro. Inuitat genialis hyems curasq; resoluit. ❡Argumẽtum. ODES. XVIII.

Ode. xviii. dicolos tetrastrophos ad faunum.

Faune nympharum fugiẽtũ (amator
Per meos fines/& aprica ru (ra
Lenis incedas/abeasq; paruis
Aequus alumnis.
Si tener pleno cadit hædus anno:
Larga nec desunt ueneris sodali
Vina cratere/uetus ara multo
Fumat odore.
Ludit herboso pecus omne campo:
Cum tibi nonæ redeunt decembres:
Festus in pratis uacat ocioso
Cum boue pagus.
Inter audaces lupus errat agnos.
Spargit agrestes tibi sylua frondes.
Gaudet inuisam pepulisse fossor
Ter pede terram.

❡ANT. Faunũ agrestẽ syluestrẽq; deũ orat: uti p suos agros mitis & inocẽs eat:eũ pleno anno hædum ei uinaq; & odores plurimos tradat. Agrestesq; ẽt sibi tripudiẽt. Faune nympharũ: fauni dei latinoꝝ erãt: quos in syluestribus locis ꝓditũ est solitos fari:qd̓ Varro scri. Serui⁹ ẽt docet faunos dictos a fando. i. uaticinãdo. Vñ & fatuos dicius icõsiderate loq̄ntes: de faunis aũt poeta li. i. Geor. ait: Et uos agrestũ p̄ntia numina fauni ferte simul fauniq; pedẽ. Lenis: mitis: placidus. Aequus: benignus inocẽs. Paruis alũuis: uernas itelligit uillici filios. Larga nec desunt: ordo ẽ: nec desunt ueneris sodali larga uia i cratere: ueneris ãt sodali. i. tibi faũo: dixerat. n. faune nymphaꝝ fugientiũ amator: uel dicas: nec desunt larga uia in cratere sodali ueneris: q̄m̄ sine cerere & baccho friget uen⁹: & Pli. li. xiiii. iq̄t de ebriis. Præmiũq; sũmũ ebrietatis libido portẽtosa ac iucũdum nefas. Oui. itẽ li. i. de arte ait. Via parãt aĩos faciũtq; colorib⁹ aptos cura fugit multo diluitq; mero. illie sæpe aĩos iuuenũ rapuere puellæ. Et uenus i uinis: ignis i igne fuit. Et i li. de reme. Vina parãt aĩos ueneri: ni si pluria sumas. Ludit herboso: id erat i numis honorẽ: ut ẽt pecora gauderẽt & luderẽt, q̄ sub ei⁹ tutela sunt. Vacat: ab labore. s. Nonæ decẽbres: tũc. n. fauno sacra celebrabant̄. Festus. i. læt⁹: id ãt erat pp fauni numẽ quũ festa pagus celebrabat. Pardus: sunt pardi pãtheraꝝ mares: pãthera aũt & tigris maculaꝝ uarietate spectant̄: suntq; pãtheris in cãdido breues maculaꝝ oculi: ferũt colore eaꝝ mire sollicitari q̄drupedes cũcta: sed capitis toruitate terreri: q̄obrẽ occultato eo reliqua dulcedine iuitatas corripiũt: auctor ẽ Pli. li. viii. Pardus. Acron hic legit pagus: utrũq; tñ cõuenit. Agrestes frõdes: id erat: q̄m̄ locis siluestrib⁹ fauni morabant̄: hic i coꝝ honorẽ agrestes frõdes p humũ spargebant̄ ab sylua ipsa: nõ solũ ab uiris. De more aũt id fiebat: ũñ in. b. Maro inq̄t. Spargite humũ foliis. iducite fontib⁹ umbras Pastores: mãdat fieri sibi talia daphnis: itẽ alia ægloga. Quis canerẽt nymphas: qs humũ florẽtib⁹ herbis sp̄geret: aut uiridi fontes iduceret umbra. Fossor: agricolaq; gaudere dicit tripudiis i faũi sacris.

Fauni

Vina

Pardus pãthera

Frõdes i humo

❡ACR. Faune nymphaꝝ fugiẽtiũ amator. Quasi a celeritate sui nymphæ faunoꝝ petulãtiam fugiãt. Et aprica: amœna: tẽpata: ut Duceret apricis in collibus una colorẽ. Aequus alũnis: alũnis ruris uernulis: quos maxime fauni lædere dicunt̄. Lenis incedas: ꝓpitius: placatus. Pleno anno. i. cõpleto ãnuale ei se sacrificiũ facere oñdit. Si aũt: si qd ẽ: ut Vestro si munere tellus. Cadat: imolat̄. Veneris sodali. u. c. cratere dixit ueneris sodali: iõ qa sine cerere & libero friget uenus. Vetus ara: nõ ætatis cultu deserta: sed multo thure succẽsa: oñdit aũt se eos multis sacrificiis donauisse: qbus ꝓmereat̄ q̄ petit. Ludit herboso pecus omne cãpo. Tãq̄ deuotionẽ dicit in numinis honorẽ ẽt pecudes lasciuiẽdo sentirẽt. Nonis ẽt decẽbribus faunalia & faunoꝝ culta dicebant̄. Festus. i. tua festa celebrãs. In pratis: aũt qa faunalia i syluis & in pratis celebrant̄. Cum boue pagus: in pagis. n. & in cõpitis celebrari talia cõsueuerũt: ut Vir. Præmiaq; ingẽtis pagos & cõpita circũ. Thesidę posuere. atq; iter pocula læti Mollibus in pratis unctos salire p utres. Inter audaces lupus errat agnos: nõ sp audaces agnos: sed illo die. tanq̄ q numinis interuẽtu nõ timeãt: qd̓ honori fauni applicat festiuitatis suæ tpe lupos nocere pecudibus nõ sinẽtis. Spargit agrestes tibi sylua frondes: ueluti sylua p amœnitatẽ frõdes spargeret. Vt spargite humũ foliis. inducite frontibus umbras. Gaudet inuisam. p. f. cultu uinearum liberatus & fauno sacrificat: ut inuitat genialis hyems curasq; resoluit. Teruero ad rithmum rettulit.

❡POR. Faune nymphaꝝ fugiẽtium amator. Faunũ inuocat quẽ aiunt inferũ ac pestilentem deũ eẽ: eũdem quæ & nũc Horatius loquit̄: eũ cum orat ut tenuis p agros suos trãseat. Et Vir. in septimo cũ apud mẽphitẽ pestiferi odoris pallidũ lucũ habere ostẽdit: & in cõsulẽdo oraculo eius uideri multa simulacra miris modis uolitantia. Atq; imis acherõta affat̄ auernis. Fugiẽtium amator: p lasciuiam dicit fugientiũ: tale est illud. Et fugit ad salices: & se cupit ante uideri. Si tener pleno cadet hædus anno significat semper se ei anniuersariũ sacrum hædo facere. Vina cratere: craterẽ ueneris sodalẽ dixit qa sine cerere & libero friget uenus. Ludit herboso pecus omne campo cum tibi nonæ redeunt decembres. Nonis decembribus faunalia sunt: hoc est dies festus fauni in cuius honorem pecudes lasciuiunt. Inter audaces lupus errat agnos: nõ semper audaces sed illo die: quo uidelicet nõ timeant lupũ inter se errantem: & hoc interueniente numine fauni euenire dicit qui quasi die festo suo uult pecora: quæ sub tutela sua sunt: sine periculo eẽ. Gaudet iuisam pepulisse fossor ter pede terram. Inuisam terram fossoribus merito dixit: q in ea laborent cum fodiunt: naturale est enim oĩbus odisse laboris sui materiã. Significatur aũt agrestes cum festo fauni feriati ludant: in terra tripudiare.

❡CHRI. Faune nymphaꝝ fug. Faunos eosdẽ apd̓ latinos putam⁹: quos græci panas dicũt. Sed de iis iam enarratũ ẽ. Sacrificabãt faũis nõis decẽbris: eaq; faũalia appellabãt̄. Fert̄ faun⁹ agrestib⁹ pueris nocer: ppeaq;

sacrificio placari ne noceat:ait acron.Nam deoꝝ alios placabātne nocerēt alios orabant ut ꝓdessent. Hinc Vir.in tenui labor ē:at tenuis nō gloria si quē Numia leua sinūt.Est āt teste Sruio Faunus ifernus deus.Hinc Vir.in iis sacris q̄ sibi latinus filius istituit ita regem iducit ut dicat. Pellibus icubuit stratis:somnosq; petiuit Multa modis simulachra uidet uiolētia miris:Et uarias audit uoces:fruiturq; deoꝝ.Colloquio:atq; imis ache rōta affat auernis. Fugiētiū.Fugiūt.n.suā petulātiā:uel respexit ad fabulā Panis:ł q̄ fingit ilectatus fuisse sy/ ringa nympham:q̄ fugiēs miseratiōe deoꝝ in calamos cōuersa ē:ex qbus Pan fistulam cōposuit. Lenis mi/ tis:sine noxa. Aequus:fauēs. Pleno anno.i.finito āno. Sodali.amico.Nā sine cerere & libero friget uen⁹. Vetus ara.Ex hoc ōndit ꝙ p multos iā annos sacrificiū hoc institutū fuerat. Ludit her.laudat a bñficio & a pñtia numinis.Nam ōndit ita placari:ut nō mō non noceat:sed ēt tuet suū pecus:ꝓserti i nonis decēbris: in qbus faunalia celebrant. Pagus.q.d.uniuersa regio. Inter audaces.ꝓ miraculo positū ꝙ tanta sit numi/ nis pñtia:ut agni aīal natura timidissimū nō sine audacia iter lupos errēt:qm̄ faunus illos tutos pstet. Spar git.Et hoc ad miraculū ꝙ in mēse decēbri. Tibi.i.in tuū honorē siluæ frondescāt. Gaudet:snīa est ꝙ i fau/ nalibus agricolæ saltationē adhibēt.ut ols p s corpis lætitiā exprimat:cū iā annuus labor ad finē pductus sit. Nā eo tpe & fruges oēs & uina cōdita sunt:atq; poma collecta & noua semētis magna ex pte fcā ē.Vñ nō ni hil ociari posse uident.Quapp & Maro.Frigorib⁹ parto agricolæ plerūq; fruunt.Mutuaq; iter se læti ꝯuiuia curant:inuitat genialis hyems curasq; resoluit. Ter:numerus ꝓ nūero:Vel ter:ut demonstaret saltationē in honorē numis cē.Nā ut ait Maro:Numero deus ipare gaudet. Inuisam:pp annuū laborē quo se l ea colēda exercuit.

¶Argumentum. ODES.XIX.

Ode.xix.dicolos distrophos ad Telephum.

Quantum distet ab inacho
Codrus/ ꝓ pr̄ia nō timidus
Narras & genus æaci: (mori
Et pugnata sacro bella sub ilio.
Quo chium precio cadum
Mercemur/ qs aquā tēperet ignib⁹
Quo præbente domum/ & quotas
Pelignis caream frigoribus/ tace.
Da lunæ propere nouæ:
Da noctis mediæ/ da puer auguris
Murenæ. tribus/ aut nouem
Miscentur cyathis pocula cōmodis.
Qui musas amat impares:
Ternos ter cyathos attonitus petet.

¶ANT. Thelephū poetā græcū familiareq; suū cū ioco argu it.is.n.græcoꝝ hystorias referebat Horatio.Cū tps posceret cō/ uiuii poti⁹ necessaria tractare.Hortat ide pueꝝ suū pocula ꝑpa rare:assintq; tibiæ cū lyra & fistula. Quātū distet.ode ē similis
inachus .xxxyi.li.i. Inacho:fuit inachus prius argiuorū rex: q regnauit annis.L.āno mundi.MMM.cc.xl. auctor est Eusebius. Distet
Codrus differat uel absit. Codrus:fuit is atheniēsium rex.xyii. qui re/ gnauit.annis.xxi.āno mūdi.MMM.cx.ut scribit Euse.Vrq; Iu/ sti.li.ii.ait.Cū eēnt iter atheniēses & doriēses simultatū ueteres offensæ:quas uindicaturi bello doriēses de euentu ꝑlii oracula ꝯsuluerūt rñsum supiores fore ni regē atheniēsium cecidissent. Quū uētum eēt in ꝑlium militibus añ oia custodia regis athe/ niēsis præcipit.Atheniēsibus eodē tpe rex codrus erat: q & rñ/ so dei & ꝑceptis hostium cognitis pmutato regio hitu panno/ sus sarmēta collo gerēs castra hostiū igredit:ibi i turba obsistē/ tiū ab milite quē falce astu cōuulnerauerat iterficit:cognito re/ gis corpe doriēses sine ꝑlio discedūt.Atq; ita atheniēses uirtute ducis.ꝓ salute pr̄iæ se offerētis bello liberant.Post codrū nemo athenis regnauit.Administratio reip.ānuis magr̄atibus pmissa hæc oia ex illo:de hoc ēt aliqua Cicero i fine li.i.Tusc. Genus æaci:fuit is iouis æginæq; filius. Genuit aūt Thelamonē Peleū & Phocū.Ex peleo ac thetide Achilles ortus:i q cū agamēnone
Ilion ad Troiā accessit:Auctor in iis Dio.li.y. Sacro ilio.a diis.n.mœnia sibi cōstructa fuerāt.Diony. scribit iliō in phrygia eē iuxta idā montē ciuitatē olim amplissimā & maximoꝝ heroū ꝓcreatricē quā ferunt ab neptūno & apolline conditā extitisse:sed postea direptā & euersam palladis ac iunonis cōsiliis:sitā ꝓpe xanthi & idæi simoētis undas. Chiū cadū.de chio uino optimo supius dictū est. Aquā tempet ignibus.i.tepefaciat:uteban
Pelign; tur eni tepida aq̄ ꝓ diluēdo uino:p id aūt Horatius hyemē tūc fuisse innuit. Et quota:supple hora. Pelignis frigoribus:peligni populi sunt marsis uicini:ut scribit li.y.Stra.Sulmo aūt pelignoꝝ ē mediterranea ciuitas: ut docet li.iii.Ptolæ.Pelignis aūt frigoribus ait:q a ex mōtibus illis niuosis uenire uidebant:q sabiniæ iminēt: Da lunæ ꝓpere nouæ:hortat pueꝝ ad parāda pocula.Est aūt ordo:o puer da ꝓpe pocula nouæ lunæ:da me diæ noctis:da pocula murenæ auguris:pocula miscent tribus cyathis cōmodis aut nouē. Da lunæ nouæ.i. in lunæ honorē.Hoc ait qm̄ solebāt olim pocula sumere in deoꝝ honorē:aut heroum:aut amicaꝝ:hinc Ma. inqt:Næuia sex cyathis:septē iustina bibat.Omnis ab ifuso numeret amica phalerno. Tribus aut nouē.Gel.
ꝯuiuaꝝ nūerus li.xii.c.xi.scribit Varronē dixisse conuiuaꝝ numeꝝ oportere incipe a gr̄aꝝ numero:& ꝓgredi ad musaꝝ.i.pfi cisci ab tribus & cōsistere in nouē:ut cū paucissimi cōuiuæ sunt nō pauciores sint q̄ tres:quū plurimi nō plu/ res q̄ nouē.Nam multos inqt eē nō cōuenit:q; turba plærūq; est turbulēta. Attoni.nimio uidelicet uino.
¶ACR. Quātū di.ab.ina.Thelephū græcū poetā sodalē suū alloquit iocosæ eum corripiēs ꝙ historias nō ptinētes ad ꝓpositū:potius loquat:q̄ quæ sint apta ꝯuiuio.Alii uolūt rephendi Thelephū ꝙ q̄tum tpis inter/ esset ab inacho usq; ad codrum q̄reret:deide cōuersus ad pueꝝ:ut ipari numero cyathoꝝ faciat potiones hor tat.Codrus rex atheniēsium & lacedæmonioꝝ fuit:hic iminētibus hostibus ꝓ pr̄ia se deuouit rñso incitatus oraculi:quo ꝑdictum fuerat eos uincere posse:quoꝝ dux fuisset occisus:hoc dum puulgatum fuisset:cœpit ui tare ne occideret.Mutato postea habitu gregarii militis ad castra hostium prexit magnis iniuriis agēs:ut oc/ cideret obtinuit:ut Virg.Aut alconis habes laudes aut iurgia codri. Er ge.æa.aui achillis: p has autem fabu/ las historiā græcā significat. Sacro:qa a numinibus muri facti dicebant troiani:hoc ē neptūno & apolline: ut Vir.Cuperē cū uertere ab imo Structa meis manib⁹ piuræ mœnia troiæ. Quo.c.p.c.aut pegrinū uinū di/ xit:aut

xitaut uas uino ꝓciosius. Tempet:tepefaciat:nã tepefactis aquis solebãt græci uina temperare. Quo:ali/quo. Et quotas:sub ora ordinale nomẽ est. Pelignis careã frigoribus.pelignũ oppidũ est sabinoꝝ frigidæ regióis. Da.p.a.m.pueꝝ pincernã alloquit hoc mõ ueteres festiuitatẽ conuiuioꝝ celebrare consueuerant. ut singulos uini cyathos sub singuloꝝ deoꝝ aut carissimorũ hoium noie in poculis apponi iuberẽt. Da noctis mediæ.i.bibamus in honorẽ mediæ noctis & nouæ lunæ & auguriis murenæ. Tribus aut nouem:ut numero deus impare gaudet:tribus aũt aut nouem aut pp mensas:aut pp chartas:qa lætitiam dabant. Attonitus:ut non inebrietur. Vates:pro quolibet sacricola.

❡POR. Quãtũ distat ab inacho codrus:thelephũ adolescẽtem alloquit qa q̃ ptinerent ad conuiuii pñtis apparatus nõ narrarẽt.Deinde cõuersus ad pueꝝ hortat:ut ipari numero cyathoꝝ repotiones faciat. Quãtũ distet ab inacho codrus:ꝓ pña nõ timidus mori:comparationẽ inqt facit uirtutũ inachi & codri. Codrus aũt atheniẽsiũ dux fuit:qui ut patriæ uictoriam pareret interimendum se lacedæmoniis obtulit. De inachi autem uirtutibus nulla extitit historia. Et pug.s.b.s.i. Sacrũ ilium dixit. Scdm homericum illud ἴλιον ἱερόν. Quo præbente domum:& quota:ad epulandum ꝓbente.s.quomodo solẽt dicere apud quem & quota. Pelignis.c.f.utrum in peligno oppido uult intelligi dici:an ut solent poetæ speciem ꝓ genere posuerit: ut Lenis innatat alnus Missa pado. Da.l.p.n.sicut ueteres singulos uini cyathos sub singulorum deorũ: aut carissimorum sibi nominibus solebant in poculum defundere: secundum quæ nunc hæc dicuntur. Tribus.a.n.m.c.p. com.scdm illud.Numero deus impare gaudet.

❡CHRI. Quantũ.Tu ergo narras historiã.s. contexẽs q̃tum Codrus non timidus mori ꝓ pña distat ab inacho uel tpe.i.quot ãni itercedãt iter illos:uel distat uirtutib⁹.i.q̃tũ illũ supet:sed ut de hystoria aliqd delibemus regnarũt erectide apud atheniẽses a Cecrope generis auctore usq; ad Thimœtẽ ultimũ in ea familia regẽ annos nouẽ atq; uiginti supra q̃drigẽtos.Post quos ad Melãthũ pyliensem Andropõpi filium hac causa regnum translatum est.Prouocauerat Xanthus Boetius in singulare certamen Thimœtem:quo recusante subiit illius uicem Melãthus uictorq; rediens regnũ meruit.Huius Codrus filius fuit:Qui dux in bello qd' peloponẽses aduersus athenas gerebant:factus audito oraculo illum exercitum supaturum cuius dux eẽt cæsus:hitum seruilem:ne forte pro duce agnosceretur indutus: & ad hostium uicina tentoria accedens iurgio in se ita illos lacessiuit:ut incognitus iterficeretur.Qua cæde impletum ẽ oraculum. Hoc aũt ita gestũ est anno mundi qnto ac.xxx.supra.iiii.milia.De hoc Vir.incipe mopse prior:si quos aut phillidis ignes Aut alconis hẽs laudes aut iurgia codri:inachus aũt multo uetustior Codro prius rex argiuoꝝ fuit anno mundi .iiii.atq;.xl.supra tria milia ac trecentos:regnauit annos.l.Perseuerauit ãt regnum in hac familia fm Castorem:qui de argiuorum regno cronicam scripsit:annos.cclxxxiiii.Vltimus oium fuit Sthenelantus Crotophi filius:Sed inacho successit Phoroneus qui primus leges iudiciaq; constituit. Genus æaci.De hoc iam dictum est. Pugnata: sine origine uerbi ut etiam triumphata. Sacro:ad imitationem homeri qui sæpe dicit ἱερὴν τροίην.i.sacram troiam uel sacro cuius mœnia a diis facta essent. Quo:quæris ergo hæc q̃ nihil ꝓfutura sint.Nõ aũt ea q̃ris:q̃ nobis sint usui.s.quo ꝓcio cadũ uini chii emam⁹:qs nobis ignẽ ad aquã calefaciẽdã ꝓbeat:ut qs domum hospitalẽ & quota hora me possim domum recipere ut caream frigoribus.i.ut illa tectus possim frigus uitare. Pelignis:hii populi iuxta marsos & uestinos sunt iu quarta italiæ regione. Hic Nasonẽ nobilissimum poetam natum dicunt:ibi ergo credendum est nunc fuisse poetam. Est autem regio pp montes frigida. Tempet aquam. Ex hoc itellige cuncta q̃ aqua decoquuntur. Quo ex nris hospitibus.

Da pue.tanq̃ iam in conuiuio sit iubet pueꝝ pocula miscere.E consuetudine prisca qua solebant sumere pocula sub alicuius dei aut uiri honore.Ergo i honorẽ & lunæ & noctis & Telephi iubet pocula porrigi. Mediæ:nam usq; ad mediam noctẽ ꝓducebant conuiuia. Auguris.Nam augurio pollebat murena. Tribus aut nouẽ:q̃si dicat:infra tria pocula oia mœstiora eẽ supra nouẽ uero nõ lætitiã sed tumultus & rixas ex ebrietate excitari.Quapp neq; infra gratias q̃ tres sunt bibendũ est:neq; supra musas:q̃ nouenarium numerũ explent. Quin&.M.Varro in libro q ex satyris menippeis inscribit.Nescis quid uesp uehat: refert conuiuaꝝ numeꝝ neq; minorẽ q̃ gratiarum:neq; rursus maiorẽ q̃ musarum esse oportere.Ergo pocula miscent trib⁹ aũt nouẽ cyathis commodis.i.commode & sine damno miscent pocula a trib⁹ cyathis usq; ad nouẽ. Qui m.a.ut nos qui poetæ sumus. Bibat.t.t.i.nouem.Totidem.n.illæ sunt. Attonitus: quasi iam stupescens ex nimio uino.Sed id non prætermittam aliud esse miscere:aliud propinare.Miscet.n.pocula minister: qui aquam addit mero:ppea:q; iam adiũcta aqua mixtum appellatur.Hoc ergo a ministro ei qui dignior est datur.Hic autem cum acceperit partemq; biberit eligit cui secundo deinde porrigat:& hic prior propinare dicitur quoniam ante ipse bibat:q̃ alteri porrigat πρὸ.n.apd græcos ante significat:& πίνω bibo.Minister autem qui pocula discumbentibus præbet pincerna appellatur.

Vates treis prohibet supra
  Rixarum metuens tangere gratia
Nudus iuncta sororibus.
  Insanire iuuat, cur berecynthiæ
Cessant flamina tibiæ?
  Cur pendet tacita fistula cum lyra?
Parcenteis ego dexteras
  Odi, sparge rosas, audiat inuidus

❡ANT. Nudis iũcta sororib⁹.De gratiis uideto supi⁹ode.iiii.li.i. Berecynthiæ tibiæ:id ait quoniam obliquã tibiã in phrygia midas inuenit.Geminas tybias marsias. Cũ tibiis canere uoce Trezenius dardanus instituit.Auctor pli.li.vii. tibia berecynthes

Berecynthiæ:berecynthes natio q̃dã iter phrygas ẽ: Simpliciter uero phryges Troesq; prope idã habitantes Rheam ꝓcipuo uenerant honore eius orgia freq̃ntantes: hanc quidem deorum matrem uocant:& uestam: & deã phrygiam magnã:ab locis autem idæam didimenã phylenã pessimõtiam cybelem.Hæc scribit Strabo lib.x. Lyra: ueterum roepulis fides ac tibias adhibere moris fuit.Et in prouerbium Rhea Vesta Cybele lyra

Dementem strepitum lycus:
Et uicina seni non habilis lyco.
Spissa te nitidum coma:
Puro te similem telephe uesperot
Tempestiua petit chloe.
Me lentus glyceræ torret amor meæ.

Themistocles

usq; græcoꝝ celebratũ ẽ indoctos a musis atq; græcis abesse Apud illos autẽ mos erat ut in cõuiuiis post cœnã circũfer/ ret lyra:cuius quũ se imperitũ Themistocles confessus esset: habitus ẽ indoctior. Auctor est Fabius li.i. de musica. Parcẽ/ tes dexteras:nil agẽtes. Sparge rosas:in mẽsa.s. Lycus:is se nex ei uicinus erat. Non habilis:non apta:erat.n. lyci senis uxor iuuenis:hinc ille zelotypus erat & inuidus ac odiosus. Spissa te:laudat telephũ a forma. Vespo:de hoc uid supꝰ. Tẽpestiua:uiripotẽs apta uiro. Lentus:occultus ac longus.

ACR. Tris ꝓhibet supra:ne si supra nouẽ addideris tres ebrius factus exurgas in lites:q̃ sunt grãtiæ leticiæq; cõtrariæ:iõ gratiæ nudæ pingunt̃ ueluti sine dolo sine frau de sine aliquo uelamine. Cur berecynthiæ:berecynthius urbs phrygiæ:uñ & tibias phrygias dicit:quæ ma tris deũ sacris adhiberi cõsueuerãt:ad quarũ cantus & a cõuiuantibus salutabat̃:ut Tympana uos buxusq; uocant berecynthia:matris. Parcentes:ociosas a cantu uel a miscendo cessantes. Lycus:uicinus hilaritatis nĩæ strepitũ & inuidiam patiat̃:ut Vir. Fit strepitu tectis:uocesq; p ampla uolutant atria. Non habilis lyco: uxor q̃ seni puella inhabili coniuncta esset:unde & zelum eius ostendit:dum inhabilem dicit. Telephe:ordo est:telephe tempestiua chloe petit te nitidum spissa coma:& puro similem uespero & est laus pulchritudinis telephi. Nam & crinium compositio numinibus aptatur.

POR. Tris prohibet supra rixarũ tangere grãa:ait supra nouem cyathos si tres addideris futurũ:ut ebri/ us factus exurgas in lites.q.s. contrariæ sũt grãæ. Cur.b.c.f.r. berecynthia urbs est phrigiæ:ergo tibias phrigias dicit quæ sacris matris magnæ adhibent̃:ad q̃rũ cantus tñ solent & ꝯuiuantes saltare. Parcẽtes ego dextras odi.i. ociosas:i q̃ neq; lyram percutiãt nec spargant rosas. Audiat inuidus dementẽ strepitũ lycus:hilaritatis nostræ iuidia rumpat̃. Et.u.s.non.h.l. merito non habilis:quia puella seni iũcta est. Tempestiua petit chloe .i. matura rebus uenereis. Me lentus glyceræ torret amor:elenganter me lentus amor quasi latens & occul/ tus nunc intelligendum:ut lentus ignis quia latens ac sine flamma urit.

CHRI. Tris.p.s.nam grãæ tres sunt:ut iam dixi. Metuens.r.pp ebrietatem. Nuda:& hoc quare fingat̃ iã accepisti. Insanire iu. Modus loquendi est:cũ modum in aliqua re excedere uelle oñdimus. Nã qui sapiunt nõ excedunt. Sic Vir. insanire libet qm̃ duo pocula ponam. Ergo uult ad pocula musicam quoq; addi. Cur: non interrogat solum:sed arguit:tanq̃ si festinanti sibi omnia tardiora procederẽt. Berecynthiæ:uel quia ti biæ ipsa inuentrix fuerit:uel quia in eius sacris adhiberi solita sit. Flaminæ:quia ex flatu sonitũ emittit. Vnde tibias tubas & iis similia nõ pulsare:sed inflare dicimus. Vir. inflauit cũ pinguis ebur tyrrhenus ad arã. Par/ cẽtes.s. pulsationi. Fistula:hæc e cãnis ut plurimũ fiebat. Vir. Est mihi disparibus septẽ ꝯpacta cicutis fistula. Cæterũ ex uariis metallis ẽt fiunt:ut sint tanquã canales omnibus liquoribus puiæ. Nã quæ crassiores & fi/ ctiles sunt tubulos appellant:ut demonstrat Vitruuius. Sparge rosas:festinanti sibi festinantẽ orationẽ ac/ cõmodat:& q̃ in furente furorem sapiat. Nã & interrogatio & repetitio & dissolutio q colores rhetorici tres assunt hanc festinationẽ ex furenti cupiditate prouenientẽ oñdũt. Huiuscemodi uæhementia & alibi inueni/ es & presertim apud uirgilianã Didonẽ cũ abeunte iam Aenea sic secũ querĩt:cuius initiũ est. Proh iuppiter ibit hic ait:& uestris illuserit aduena regnis. Hoc.n. eloquentis simul & sapientis scriptoris est:ut nõ mõ cõde centes snias:sed genus quoq; dicendi naturæ rei de qua agit̃ conueniens accõmodet. Sparge rosas. Tertiũ genus uoluptatis a floribus ꝓueniens. Audiat ly. Et hoc quartũ. Nã uoluptuosum est hominibus in nos ex inuidia exasperatis aliqd prouenire:pp quod inuidia rumpant̃. Vnde illud. Rumpant̃ ut ilia codro. Demẽ tẽ.i. furibundũ & qualẽ ex nimia libidine hoies edunt. Et uicina:q̃ forte lyci amica esset. Non habilis.i. quã ipse pro arbitrio suo tractare nõ possit. Nam habilem rẽ dicimus ab hñdo quam pro arbitrio nostro:ut uolu mus:habemus & tractamus. Vir. Habileq; humeris suspenderat arcũ.i. aptum sexui:& quẽ uires sue tractare possent:ergo non habilis.i. difficilis & q̃ non esset illi morigera:nam puella senẽ cõtẽnebat. Spissa:ordo sit: chloe tẽpestiua petit te nitidum spissa coma & similẽ puro uespero. Tempestiua:q̃ tibi cũ tempus postulat: semp assit:ergo facilis morigeraq; est:Vt opponat̃ uicinæ lyci:quæ est nõ abilis. Nam tempestiua res est:quæ suo tẽpore fit. Vel tempestiua quasi tibi in ætate conueniens:ut cõtra dicimus non habilis lyco.i. ætate dispa rans. Spissa:quod est adolescentiæ:nam ingrauescente ætate nõ sunt densi capilli:q̃a caloris defectu calue/ scimus. Sed & supra etiam Thelephum laudauit. Puro:qui non sit nubibus obfuscatus. Lentus:uel flexibi/ lis:& qui per omnes uenas se insinuet. Vel est simile illi uirgiliano. Est mollis flamma medullas. Vnde sequi tur torret. Vel lentus quasi diuturnus:nam quæ lente procedunt:diu procedunt.

Argumentum. OES.XX.

ANT. Erat insignis puer nearchus apud mulierẽ quãdã. Pyrrhus aũt poetæ sodalis illũ rapere destina/ rat. Admonet igit̃ eum Horatius illam secum pugna/ turam. Victoriæq; facultatem esse penes nearchũ pue rum. Nam ille uictor erit:quẽ ipse uoluerit:laudat in de pueri formã. Non uides q̃to &c. Ode est similis secundæ li.i. Gætulæ catulos leænæ:amantẽ mulie/ rẽ leæ habẽti filios cõparatiuã sicuti orba natis lea fue rit sic ẽt mulier rapto sibi amato puero. Inaudax.i. ti midus. Grãde certamẽ.i. ipsa mulier certans & furẽs.

Ode.xx. dicolos tetrastrophos ad pyrrhũ.

NOn uides quanto moueas periclo
Pyrrhe getulæ catulos leænæ:
Dura post paulo fugies inaudax
Prælia raptor.
Cum per obstantes iuuenum cateruas
Ibit/insignem repetens nearchum.

Grande certamen/tibi præda cedat
Maior an illi.
Interim dum tu celeres sagittas
Promis/hæc dentes acuit timendos.
Arbiter pugnæ posuisse nudo
Sub pede palmam.
Fertur/& leni recreare uento
Sparsum odoratis humerũ capillis:
Qualis aut nireus fuit/aut aquosa
Raptus ab ida.

Tibi præda cedat maior an illi interrogatiue legendum est .n.sensus:uinces ne tu an illa. Dẽtes acuit:adhuc pstat ĩ metaphora. Arbiter pugnæ.i. ipse puer pugnæ iudex. Dicitur.n. arbiter qui totius rei habeat arbitrium & facultatem: ut festus edocet. Sub pede nudo:idest dissoluto & libero: ostendit.n. uictorem fore: cui puer uoluerit palmam tradere & seipsum.

Nireus: is regnauit in naxo insula: fuitq̃ caropi filius atq̃ Alagiæ: speciosus admodum: & qui cum agamennone ad troiam profectus est: ut Dyodotus ait lib.yi.meminit etiam Homerus in iliade. Aquosa raptus ab ida.i. ganymedes q filius trois ab ioue in aquilam uerso raptus dicitur a poeta lib.v. ibi.s.uictori chlamidem auratam &c. scribit etiam lib.x. meta. Ouidius. Aquosa ida:ab idæo.n.monte defluunt scamander & Symois:ut scribit Mela.

¶ACR. Nõ uides q̃to:hæc allegoricos p cõmemorationem pyrrhi epyrotaꝝ regis q ꝓ tarẽtinis aduersus romãos pugnauit:ad pyrrũ sodalẽ dñr:q pueꝝ nearchũ noie a q̃dam fœmina dilectum sollicite extrahere conat̃. Facit leænam:urbem romã catulos eius urbis principes. Getulæ:getulã ꝓ magnitudie patriæ posuit:ut poenorũ q̃lis in aruis saucius. Cum per obstantes cateruas: iuuenum ibi gratia decertamen repetens insignem nearcũ nomine:aut equitem romanũ:quẽ pyrrhus tenebat epyrota:aut obscura eloq̃ntia i pyrrhũ sodalẽ certamẽ ire dixit in mulieræ q̃ certamen cũ ea habitura esset cupiens illi eripe nearcũ:ipsam enim leænã grãde certamẽ dixit. Tibi pda cedat.i.ibi cognosces:cui maior accidat uictoria.tibi an illi. Hortatur autem illũ q̃escere:quia inexhausta semp dubios facit. Dentes acuit timendos:seruat metaphorã leænæ in romæ commemoratione:uult autem intelligi non posse resistere amori commemoratione paridis uicti libidine nam fabulã tangit. Posuisse nudo sub pede.p. fertur.i.fertur ueneri succubuisse:hoc est enim dicere posuisse palmam sub nudo pede: quod cessisset libidini dicit autem hora.frustrari pyrrhũ comitem conantẽ ab amore meretricis reuocare iuuenem. Arbiter:paris ꝙ palmam iudicãdo posuerit sub nudo pede ueneris:ut expleret uno uerbo fabulam aut hunc puerũ arbitrum certaminis posuit palmam contentionis ipsius cal rantẽ:cui se amatũ potissimum traderet: porro si regem pyrrhũ intelligere uelis:arbiter nõ iudex:sed auctor belli accipiẽdus ẽ. Sparsum odoratis:ãbigue.n. pueri tondebãtur ad emphasin uero ueneræ seruitutis: dicit illum habere humeros sparsos odoratis capillis. Qualis: aut.n.nireus tã speciosus ab homero traditur:ut oẽs græcos excepto Achille superaret. Raptus ab ida. Ganymedẽ dicit:ut quem ppes ab ida Sublimem pedibus rapuit iouis armiger uncis.

¶POR. Non uides q̃to moueas periclo. Hæc allegoricos ad pyrrhũ sodalẽ dñr:q pueꝝ nearcũ nũc a q̃dã fœmina dilectũ sollicitet:& ei extrahere conet̃. Inaudax.i.nõ audax ac p hoc timidus. Ibit isignẽ repetẽs nearcũ grãde certamẽ tibi pda cedat maior an illi. Obscurã elocutionẽ quod certamẽ ipm ire dixit:nõ mulierẽ q̃ certamẽ cũ pyrrho factura sit cupiẽs ei eripere nearcũ puerũ. Hæc dẽtes acuit timẽdos: belle hoc dr de ea quam iãdudũ sub noie leænæ intelligi uoluit. Arbiter pugnæ posuisset nudo sub pede palmam. Hũc puerũ arbitrũ certaminis esse dicit:& palmã cõtentionis ipsius refert. Quid intelligi uoluit illũ auctorẽ certaminis futurum cui se tradere uoluerit. Qualis.n.s.nirei pulchritudinẽ & homerus prædicauit cum ait.

¶CHRI. Non uides quãto moueas periclo. Ostendit pyrrho nõ sibi facilius esse nearcũ ab muliere illum amante abducere q̃ a leæna catulos. Nã quod allegorice pyrrhum epyrotarum regem moneat ne a leæna .i.ab urbe romana suos ciues eripiat nõ multum quadrare uidetur:ut per allegoriam tam uetustam historiam ponat. Neq̃ rursus placet ꝙ ad res gestas Marci anto.referat̃. Moueas.i. amouere tentes. Catulos leænæ. Nearcum quem amica mulier non minori ferocitate sibi tuetur q̃ leæna suos tueatur catulos:quæ parabit tibi ꝓlia:q̃ tu inaudax raptor.i.amissa omni audacia:quã raptor habebas fugies. Cum ipsa ruet per cateruas iuuenum. Ergo quia nullus resistet:quo modo tu solus repugnabis cum multi non poterunt: & tamen manet in translatione uenationis. Grande cer.nam non agitur de re parua utri cedat ipsa præda. Interim:suauissima est allegoria:& manet in trãslatione. Nã ostẽdit ꝙ anteq̃ in certamen descẽdatur uterq̃ sua instruit arma. Arbiter:ostendit exemplo Paridis neminem posse amori repugnare:cũ ille contempta Iunone & pallade sub pede nudo posuerit palmam.q.d.uictoriam inter tres deas q̃ meliori adiudicari debebat:uictus amore & libidinem posuerit sub pede nudo.i.subiecerit Veneri:ut sit snia ꝙ uictus Veneri succubuerit:& dixit sub pede:quia plãtæ pedũ ꝓ uenerea libidine ponunt̃. Nã plãtæ semp terrã tangunt: & in uenere nihil apparet:nisi terrenum & corruptibile:& dixit nudo: quia nulla uirtute munita est libido: Quapropter tantũ ualet in hoibus amor:ut paris electus arbiter inter tres deas contempta palladis sapia & Iunonis regnis:uictoriam Veneri adiudicauerit. Ergo nõ speret Pyrrhus posse auellere Nearchum ab amore. Recreare: repete uerbũ:ut sint .& fertur ẽt Paris recreare humerum suum sparsum q̃si repletum capillis odoratis:q̃ essent unguento illiti. Hoc cũ dicit:indicat illum ex libidine in omnẽ muliebrẽ effœminatũq̃ luxũ icidisse. Nireus:nõ hic Nereus deus ꝯmarius ẽ:sed Nireus Charophi regis symæ & aglaiæ filius: quem homerus i cathalogo describit pulcherrimũ oium:q ad troiã uenerũt græcoꝝ excepto achille. Carmia Homeri sunt. νίρευσ αγλαιησ υιοσ χαροποιό τ ανακτοσ. νίρευσ όσ κάλλιστοσ ανηρ υπο ιλιον ηλθεν τωναλλων δαναων μετα αμυμονα πηλείωνα. Propertius ẽt. Nirea non facies:nõ uis exemit achillẽ. Aut ra.idest aut ganymedes:quem iuppiter in aquilam conuersus ab ida monte phrygiæ ad cœlum rapuit. Sed huius fabula iam narrata est. Aquosa:quæ iam fontibus fluuiisq̃ abundat.

Argumentum.   ODES.XXI.

Ode.xxi.tricolos tetrastrophos ad amphoram.

O Nata mecum consule manlio:
Seu tu querellas siue geris iocos:
Seu rixam/& insanos amores:
Seu facilem pia testa somnum:
Quocuq; lectum nomine massicum
Seruas/moueri digna bono die
Descende/coruino iubente
Promere languidiora uina.
Non ille(quanquam socratis madet
Sermonibus)te negliget horridus.
Narratur & prisci catonis
Sæpe mero caluisse uirtus.
Tu lene tormentum ingenio admoues
Plærunq; duro/tu sapientium
Curas/& arcanum iocoso
Consilium retegis lyeo:
Tu spem reducis mentibus anxiis
Viresq; & addis cornua pauperis:
Post te neq; iratos trementi
Regum apices neq; militum arma.
Te liber/& si læta aderit uenus:
Segnesq; nodum soluere gratiæ.
Viuæq; producent lucernę:
Dum rediens fugat astra phœbus.

ANT. Amphoram hortatur optima uina effūdere in coruini gratiā q & si mores socraticos hēt nō tñ a potu abhorrebit:catonis exēplo:hiis.n.mero caluisse pluries legit Edocet inde qd mer9 efficiat. O nata mecū.Ode ē similis nonæ. Consule mālio:uno eodēq; tpe uini āphoram & senatum asserit. Seu te qrelas:ui no.n.aut qruli:aut hilares:aut uenerei:aut pugnaces:aut somnolenti fiunt.Quocūq; noie.s.cōsulū. Lectum: erit.n.in āphora cōsultū nomē in uetustatis testimoniū. Massicū:uinū optimū de quo supius.Digna supplētu. Bono die.i.festo languidiores reddentia seu uetustiora dixit.n.superius.Ode.xvi.huius libri. Nec lestrigonia bacchus in amphora Languescit mihi.i.senescit.

(side notes: catones · cato priscus · cato minor)

Non ille:asserit coruinū non abhorrere a potu exēplo catōis. Madet:pfusus ē & plēus. Socraticis sermōib9. Socratis prim9 de uitæ rōe dissernit.Prius ethicē inuenit ea potius inqrēda exhortās q̄ mores istruerēt:dicebatq; scire se nihil pter hoc ipm q̄ nesciret. Apollinis demū oraculo mortaliū oium socrates sapiētissimus pdicatus ē.Auctor laertius. Prisci catonis.Catōes duo celeberrimi fuerunt:maior & minor:maior dicebat priscus,con sequēti tpe cato ei uirtutis cognomētū extitit. Nā romani eū in quo multa2 re2 usus ac expientia sit catonem noiabāt:is in exercitu q̄si sp aqua utebat: q̄ si qñ magis atq; magis calore oppssus sitiret aceti freqnter haustu sitim sedabat:uel si qñ uires pristias desiderasset uegetandi corporis causa leuiusculi non nihil uini delibare cōsueuerat:cum seruis in domo sedere solitus eodē pane eodēq; uino uescebat.Et ipator & cōsul eodē uino quo & opari usus est.Cato uero mior q̄ pauū habuit catonē maiorē & si oī uirtute abūdaret:attamē sæpe cū amicis ad aurorā usq; i potatiōibus uigilabat:cām huius rei credūt fuisse negocia publica in qbus p totos dies occupatus atq; ita amicos cōuenire & cū illis uersari phibitus per noctē atq; potū cū eisdē esse cogebat. Auctor est Plutarchus. Prisci catonis:poeta abusus ē noie. Nō.n. catò priscus:sed uticēsis uino inuigilabat : ut iam oñdimus:uel ad tpa sua respexit.Erāt qppe & aliī catōes. Tu lene tormentum:uini potētiam & effectus explicat. Lene tormentum : uini calorem atq; potentiā & molestiā q̄dam lene tormentū appellat. Ingenio duro : seueræ naturæ uiro:ut catoni & similibus. curas & pro.i. arcanū consilium. Retegis: ebrii.n. secreta pandūt. Iocoso lyeo: per uinū qppe multi iocosi fiunt & hilares. Ver. Assit lætitiæ baccus dator & bona iuno. Tu spē reducis:mœsti.n.ubi uino incaluere melius sperāt. Viresq; & addis cornua pauperi:cornua intelligit ipsas uires.Festus aūt inqt hoies nimio uino truces fieri : iōq; liberi patris simulachro cornua addi.Videto latius li.ii.ode.xix.Oui.itē li.i.de arte de uino ait.Vina parāt animos:faciuntq; coloribus aptos.Cura fugit multo diluiturq; mero.Tunc ueniunt risus:tunc pauper cornua sumit.Tūc dolor & curæ rugaq; frōtis abit.Tūc apit mētes æuo rarissima nro Siplicitas artes excutiēte deo.

Viresq; & addis:ordo ē.Et addis uires & cornua.i.uiolētiā paupi post te.i. post tuū potū. Trementi:neq; iratos regū apices.i.potētias atq; sublimitates.Neq; militū arma:id ēt euēit qm ebri9 putat sese liberū eē & nulli subiectū. Te liber:sensus ē: q̄ liber uenus & gīæ ueneris comites & lucernæ puigiles usq; ad sequtē aurorā potus pducēt q̄ & de catone legit:ut diximus. Segnes:pigræ:nunq̄ enim soluunt: de qbus uideto in lib.i.

ACR. O nata mecū ꝯsule mālio.Amphorā uini alloqtur:cuius uetustati ānos suos cōputat & dicit se natū mālio ꝯsule:& ē ordo:o pia testa nata mecū &c.siue geris iocos.Vio.n.aut ioci aut qrelæ nascūt uel diuersa q̄ memorat quocūq; noie ex oib9 supradictis:siue ad iocos:siue ad qrelas:&c. Descēde coruio iubēte.Coruinū se ad ꝯuiuiū iuitare significat:i cuius honorē uetustissima se uina oñdit platur9.Notāda elocutio descēde pmere p descēde ut pmas. Madet:hoc ē fluēs ē phiæ scia:optat tamen uino fieri madētior. Te.n.h.tristis censorius seuerus. Negliget:contemnit, Prisci:antiqoris:nō uticensis. Caluisse : excreuisse efferbuisse: ut quis secreta pderet. Virtus:ingeniū siue prudētia. Tu.l.t.laus uini hoc ē ebrietate interdū pdis:qd p obstinationē ai non pōt extorqri tormētis:pdēdo.n.secreta remouet tormētum. Mentibus:an sollicitis: prudentibus ēt ad cogitationū leuamē uino pstari & remoueri trstitiā. Et addis cornua.i. supbiā:temeritatem:quam uino fieri p uiolētiā cerebri uult intelligi. Et addis.c.p. ordo est:& addis cornua paupi & uires post te.Nec tremēti iratos apices regū neq; arma militū. Tremēti.i. paupi frigore tremēti:& ostēdit superiores: & nobiles ab inferioribus cōtēni p uinū. Te li.& si ordo est:te liber & si aderit læta uenus gīæ segnes soluere nodū:& uiuæ lucernæ pducēt te dū phœbus rediēs fugat astra. Segnesq;.n.s. hoc est q̄ nodū non sol/

uantquo cōnexæ sunt ppterea hoc dictū est quia qui fida inter se gra iungunt̄ nunq̄ resoluunt̄ ab amicitiæ fide unde & ipsæ gratiæ coniunctis secum manibus finguntur. Producent in lucem se per gratiam & lætitiam significat protractŭrum esse conuiuium. Fugat astra phœbus ut stellis aurora fugatis.

¶POR. O na.m.c.m. ioculariter ad āphorā quā hēbat i ueterāo alloq̄t ut oñderet q̄ uetustū uinū hēat secū natā dixit appet āt flaccū & cōsule mālio natū eē. Seu tu.q.f.g.i. seu rixam & isanos amores. Seu.f.pia te.so. belle hæc dn̄t: ut p uinū alii q̄relosi: alii hilares ac iocosi: & q̄dā rixāt in cōuiuio: q̄dā āt in cupiditatē uenereā efferuescūt nōnulli obdormiūt. Descēde.c.i.p.l.u. significat se messallā coruinū pascere l cuius honorē uetustissimi uini amphora pmere uelit. Descēde coruino iubēte pmere lāguidiora uino. Attēde elocutionē de scēde pmere: descende ut pmas: ut ē illud: bibere absumo. Languidiora āt uina dixit uetustate lenita. Sic ergo & illud supra dictū. Nec lestrigonia bacchus i amphora languescit mihi. Nō ille q̄q̄.f.m.f.t.n.h.n.&.p.c. ordo & sensus ē nō ille te negligetnec ē in hoc horridus q̄q̄ phiæ studiosus sit. Tu lene tormentū ingenio amoues q̄m & blandit̄ ebrietas: & extorq̄t plærūq̄ ai grauitatem. Viresq̄ & addis cornua pauperi: bene & hoc qa interdū p ebrietatē hoies hūilitatis suæ obliti in maiorē sui fiduciā exurgūt. Per quā melioribꝰ nō cedētes accendūt̄ temeritate. Per cornua aūt uiolētiā cerebri itelligi uult. Te liber & si læta aderit uenus significat se ex hac amphora potādo hilaritatē & grām conuiuii usq̄ in crastinū māe pductuȝ. Viuæq̄.l.p ardēt tibꝰ dixit. Regū a.p apicē sublimitatē honoris ac potētiæ significat ut supra oñdius. Segnesq̄.n.f.g. hoc est q̄ nōdū non soluūt. Ad hoc aūt id ptinet q̄ q̄ fida gra iter se iūcti sunt nunq̄ ab amicitia soluuntur.

¶CHRI. O nata.m.c.m. Promit āphorā uetusti uini ex ueteratorio: fic.n. cellā appellabāt i in q̄ ad multos annos duratuȝ cōdebāt. Promit ergo āphorā quā Coruinus i cōuiuio lætius accipiat. Qui quis phs sit nō abhorret a poculis exēplo Catōis q̄ & ipse sūma grauitate admirādꝰ uir ad multā noctē cōuiuia pitissando & sorbillādo uinū pducebat. Nō q̄ bibax eēt hō. Sed cupiebat sermōe familiari aliq̄d de ai tristis seueritate minuere uino q̄dē modico sed q̄m tenuissime sorbillādo potabat ad plures horas durabat. Vñ & ōis tristitia exhilarabat̄: & tēperātiæ fines nō excedebat. O.n.m.i. cuius uinū cōditū est Cotta & Mālio torq̄to ɔsulibꝰ: quo anno ego natus fum ut i eius quoq̄ uita appet. Seu tu.q. enumerat q̄cunq̄ e uino prouenire solēt. Nā aut q̄ruli aut faceti uino madefacti reddunt̄. Sin aūt plusculū ēt igurgitarint aut i amores labūt̄: aut i rixam isurgūt: aut deniq̄ somno granāt̄. Insanosq̄ hoies isanos reddūt. Massicū uinū optimū ut supra. Nec ueteris pocula massici. Quocūq̄ noie.i. qbuscūq̄ cōsulibꝰ.q.d. si nō Torq̄to cōsule alio quocūq̄ cōsule uel quo cūq̄.n. in cuiuscūq̄ honorē lectū sit pmat̄ nūc in honorē coruini uel quocūq̄ noie ex dictis.i. siue noie q̄rulæ siue ioci siue rixæ. Lāguidiora pp uetustatē. Quāq̄.f.m. quis seuerissima Socratis disciplia ibutus sit: tñ nō te negliget. Te negliget horridus.i. nō erit ita horridus ut negligat. Prisca catōis.i. uirtus catonis: quæ talis fuit q̄lis olim i priscis hoibus esse cōsueuit. Descēde pmere.i. descende ut pmas. Narrat̄: pbat exemplo catōis: & dixit narrat̄ q̄a illū nō uiderat sed ab iis q̄ uiderāt accepat. Puer.n. erat poeta: cū apud Vticā ille se interemit. Caluisse.nō.n. ex temulētia sepeliebat̄ i eo uirtus. sed ex uino parce & paulatim sūpto icalescebat & uires acq̄rebat. Lene tormētū ingenio duro. Vel itelligit q̄ ipm uinū & ingenia duriora iducat in amorē q̄d est tormētū lene.i. uoluptuosum. Vel q̄ uinū ueluti tormentū sit quo ēt igenia duriora.i. tenaciora arcana pdāt: & est lene q̄m p lætitiā nō p dolorē elicit arcana. Curas grauiores cogitationes. Nā perturbationes in sapientē cadere nō pñt. Quod aūt dicit retegis curas & arcanū dixit poeticæ duas res uni uerbo q̄ non cōueniūt. Recte.n. dr̄ retegis arcanū sed nō recte retegis curas. Ergo subaudi mitigas curas & retegis arcanū. Sic Vir. Disce puer uirtutē ex me & tolerare labores Fortunā ex aliis. Nā uirtus q̄dē discit̄ fortuna nō discit̄: sed optat̄: ergo opta subintelligendū ē uel legamus per endiadin curas & arcanū.i. curas arcanas: ut Vir. Molēq̄ & mōtes insup altos.i. mōtuosam molē. Lyeo unū est ex noibus bacchi: de qbus Oui. Thuraq̄ dāt baccūq̄ uocāt bromiūq̄ lyeū. Igneamq̄ satūq̄ iterū solūq̄ bimatrē: Addit̄ hiis Nysensq̄ indomitusque thioneus. Et cū leno genialis consitor uuæ. Nictelius q̄ eleusq̄ parēs & bachus & euan. Ergo lyeo.i. baccho. quia hoies a curis liberet nā λυειν soluere significat. Iocosi facete & hilari ab effectu. Nā cū uino exhilarati loq̄ciores reddamur nihil reticere possumus. Spem reducis nā cū ex uino spūs lucidiores splēdidioresq̄ sint: relaxāt aios a curis. Ait.n. Auicēna uinū modice sūptū spūm reddit copiosum substātiæ lumis & splēdoris. Vnde lætitia spesq̄ sublato mœtu puenit. Cornua: audaciā & cōfidentiā. Paupi q̄ pp depssam fortunā ne mutire q̄dem audet hinc Iuue. Pluria sunt q̄ nō audēt hoies ptūsa dicere lena. Sed post uinū sūptū neq̄ timet iratos apices regū in excelso loco positos qui irati magis timeri debent q̄m potētissimi sunt. Ordo est Tu addis cornua paupi nō trementi post te.i. postq̄ te sūpserit neq̄ iratos apices regū neq̄ arma militis. Te liber. cōpone uerba. o liber uiuæ lucernæ pducent teclū phœbus rediēs. Fugat astra: si læta uenus aderit & si aderunt gratiæ segnes soluere nodū. Viuæ: ardētes: nā extinctas dicimus: cū nō ardēt. Producent te.i. pro ducent conuiuium in quo tua pocula bibuntur. Dum Phœ.f.a. Dum redit dies: ergo per totam noctem. Segnes soluere.i. quæ non soluunt. nam inter se cōnexæ sunt gratiæ quia a gratia gratia pendet.

Ode.xxii. dicolos tetrastrophos dianæ officia celebrat.

Montiū custos nemorūq̄ uirgo
Quæ laborantes utero puellas
Ter uocata audis adimisq̄ letho
Diua triformis:

¶Argumentum. ODES.XXII.

¶ANT. Dianæ officia celebrat ē.n. mōtiū nemorūq̄ cu stos: est uirgo: fauet pturiētibus: & morte liberat. Post hæc pinū quādā uillæ suæ iminētē eidē ɔsecrat, pmittēs anno quoq̄ uerrē sacrificare. Montiū custos &c. Quæ laborantes luna ut Var. sceri. nascētiū dux ē hinc ab iuuādo & luce Iuno lucina dicta ab latinis: ipsa.n. mēsibꝰ actis in lucē pducit isantes. Diod. ēt li.vi. scribit. Lucinā parientiū curam hēre officiūq̄ eoȝ: q̄ parturientes pferūt. Vñ & in ptus di

ſcrimine ac difficultate hanc mulieres ꝓcipue inuocāt deā. Ad dianā tradunt infantiū ac ciboꝝ:quos id ætatis poſtu let officiū ꝑtiere:q̄ ex eā pueroꝝ nutricē uocari dicūt. Cic. in li. de na. deo. ſcrib. ꝙ dianā & lunam eādē eē putāt Luna a lucēdo noiata ē:eadē eſt.n.lucia: itaq; ut apd græcos Dianā:eāq; luciferā:ſic apud noſtros iunonē lucinā in pariēdo inuocāt q̄ eadē diana omniuaga dicit̃.Diana dcā ꝙ noctu quaſi idē efficeret: adhibet̃ aūt ad ꝑtus: ꝙ ii matureſcunt aut ſep᷑ē nonnunq̄ aut ut plærunq; nouem lunæ curſibus:qui quia menſe ſpatia conficiunt: menſes nominantur:hæc ex Tullio. Ter uocata ternarius.n.numerus & mas impar eſt & religioni tributus de quo latius lib.i.ode.xxviii. Diua triformis:ideſt quia:ut etiam Porphyrio docet:eadē exiſtimatur lucina: diana:ꝓſerpina. Ouidiuſq; lib.i. Faſt. ait. Ora uides hecates in tres uergentia partes. Seruet:ut in ternas cōpita ſecta uias. Virg. itē li.iiii. Tergeminā q; hecaten tria uirginis ora dianæ. Exactos:finitos.i.āno quoq;. Verris:eſt uerres porcus minime caſtratus. Obliquum ictum:ſic enim magis arbor offenditur.

Imminens uillæ tua pinus eſto:
Quam per exactos ego lætus annos
Verris obliquum meditantis ictum
Sanguine donem.

ACR. Mōtiū cuſtos.pinū dianæ in agro ſuo cōſecrat:apud quā ſe uerrē quotānis ſacrificatuꝝ ꝓmittit. Ter.u.trina dianæ ꝑtās putat̃.Ipſa.n.uenātibus ꝑeſſe dicebat̃.ipſa lucifera in honorē lucinæ: uñ & lucina a ꝑturientibus inuocat̃ ipſa proſerpina:ideoq; ter uocata. Nam & ipſa prior a latona dicit̃ ædita matrē ēt in fratris ꝑtu iuuiſſe. Diua triformis:ut tria uirginis ora dianæ. Im.u.ordo ē:pinus iminēs uillæ tua eſto ꝓſit: & ſic ē melius dictū q̄ ſi dicat̃ eſto aduerbiū cōcedētis. Exactos:finitos. Verris obliquum.m.i. modum ferientis porci deſcribit. Nā ſæuius lædunt uerres cū tranſuerſum feriunt iuxta dentium naturam.

POR. Mōtiū cu.nemo.uirgo.dianæ pinū I fundo ſuo ꝯſecrat. Apd quā quotānis ſe ſacrificāturū repromittit. Quæ.l.u.p.ter.u.a.ſm̄ græcoꝝ opinionē:q parētibus dianā adeſſe dīt quā iō lucinā appellamus: ꝙ lucē naſcētibus tribuat. Diua trifor.ut dicat̃ manifeſtū ē:quia.ſ.eadē exiſtimat̃ lucina:diana:proſerpina.

CHRI. Montiū cuſtos:refert dianæ uarias ꝑtātes:& annua illi ſacra pollicet̃. Mōtiū ſiluaꝝ:& qa uenatria fingit̃:& qa uim hēt uegetādi luna:uñ merito ſiluaꝝ & herbaꝝ cuſtos dr̃. Virgo. hæc i cœlo luna:in terris diana:apud iferos Proſerpīa appellat̃:dr̃ ergo tergemīa. Itē hecate pp centū.i.multiplices poteſtates. Vir. Tergeminā hecaten tria uirginis ora dianæ:Præeſt & uiis:quæ qa ſteriles ſunt iccirco ipſa dea uirgo fingit̃. Quæ labor.ut.p. Præeſt ꝑturiētibus:& appellat̃ iuno lucina.i.q̄ iuuet ad uenīedū i lucē. Nec refert:ut nomina dearum cōfundant̃. Nā priſca religio oēs deos ad ſolē oēſq; deas ad lunā referebat:ut apte dmōſtrat Macrobius. Hic Maro ſolēq; lunāq; iuocaturus dixit:Vos o clariſſima mūdi liber & alma ceres Bacchū Cererē q; ꝓ ſole & luna ponēs. Præeſt īfantib⁹:qa illis dū in matris utero ſunt plus eſt uegetatiuæ potētiæ q̄ a luna ē q̄ ſenſitiuæ q̄ eſt a ſole. Adimis læto:qa ꝓſtas ut icolumes pariāt. Triformis:qa & cœleſtis & terrena & iferna eſt:ergo tergemina. Eſt. tua:qa illā tibi ſacraui:& tibi uerrē ibi ſacrificabo p oēs ānos meos. Exactos: finitos.i.uſq; ad ultimos annos:ſic Vit. Exactis menſibus errant. Verris: nā ſi eadē Diana & ceres cōueniēs eſt uictima uerres:qa hoc aial noxiū frugibus ē. Verris:q ſcrophas ſalit. Qui uero caſtratus eſt maialis appellat̃. Obliquū:quia cū ex rictu emineant illi dentes quæ fulmina appellāt ex obliquo ferit.

Argumentum. ODES. XXIII.

CANT. Scribit ad phyliren dicēs ꝙ ſi ad cœlū tendet ſupinas man⁹ noua qdē lūa:ſi thure & fruge lares placarit & porca ei⁹ uites minie ab aphrico offendet̃. Nec ſegetes ab rubigie: nō etiā alūni ſui in autūno grauabunt̃: cōcludit demum deos ſatis placari ēt minimis. Dūmō qs eos ſine crimie & ſcelere ꝓcet̃. Cœlo ſupinas:ode ē ſimilis nonæ. Horna fruge.i. huius āni:latius tamen ſupra id patuit. Lares:de laribus late uideto epodo ſecūda. Peſtilentē aphricū. Pli.lib. xviii.c.xlix. ita ſcribit. Ex aduerſo aquilonis ab occaſu brumali aphricus quē græci liba uocāt &c. Eſt āt uentus humidus:ut li.ii. docet Pomifero anno. Autūnū intelligit de quo ē naſo lib.ii. de arte ait. Sæpe ſub autūnū quū formoſiſſimus ānus Plenaq; purpureo ſubrubet uua mero. Quū modo frigorib⁹ præmimur: modo ſoluimur æſtu: Aere nō certo corpora languor habet. Algido:de hoc oppido late ſupius. Nam q̄ ordo ē:nam deuota uictima quæ paſcit̃ inter q̄rcus & ilices:aut creſcit albāis in agris ceruice tinguet pōtificū ſe cures te coronantē mario rore & fragili myrtho puos deos nihil attinet tētare eos multa cæde bidētium. Paruos deos:lares ītelligit. Bidentibus: de iis late Gellius & Macrobius. Immunis manus.i. pura & ſine crimine. Non ſumptuoſa:ordo eſt:nō mollibit aduerſos penates ſumptuoſa hoſtia blādior farre pio & ſaliēte mica:dicit āt manū purā nō eſſe blādiorem & magis gratā diis cū maxima hoſtia:q̄ cum farre pio & ſale. Sumptuoſa hoſtia nō nominatiui ſed ablatiui ſunt caſus:ſa enim cæſura lōga ē & eſſe debet:nā ſenſus aliter nō q̄draret. Mollibit: ꝓ molliet

Ode. xxiii. tricolos tetraſtrophos ad philiren.

Oelo ſupīas ſi tuleris man⁹:
Naſcēte luna ruſtica philire:
Si thure placaris/& orna
Fruge lares/auidaq; porca:
Nec peſtilentem ſentiet aphricum
Fœcunda uitis/nec ſterilem ſeges
Rubiginem/aut dulces alumni
Pomifero graue tempus anno
Nam quæ niuali paſcitur algido
Deuota/quercus inter/& ilices:
Aut creſcit albanis in herbis
Victima pontificum ſecures
Ceruice tinguet/te nihil attinet
Tentare multa cæde bidentium
Paruos coronantem marino
Rore deos/fragiliq; myrto.
Immunis aram ſi tetigit manus
Non ſumptuoſa blandior hoſtia:

Mollibit auersos penates
Farre pio/& saliente mica.

antiq; dixit:ut audibit:seruibit. Penates:de iis latius supra. Farre pio & saliēte mica. Molā itelligit:q̄ aqua farre:& sale fiebat. Auctor est Valerius li.ii. Pli.uero:sic ait li.xviii.c.ii. Numia instituit deos fruge colere & mola salsa supplicare:atq; ut auctor est hemina:sfar torrere qm̄ totum cibo salubrius esset:id uno mō consecutū statuendo non eē purum ad rem diuinam nisi totūis & fortunæ caluæ instituit farris torrēdi ferias &c.

❡ACR. Cœlo supinas. Quandā phillidem alloquit' suadēs deos magis puris māibus:& bona coli ꝯsciētia deberi. Supinas uero dixit ad superiora palmas aptas & expansas:ut Tēdoq; supinas. Ad cœlum cum uoce manus. Nascente.i.solent eni rusticæ mulieres in initio primæ lune uoce cælo effundere p̄ces. Horna:annua:uel noua:ab horno deriuat'. Fruge:uino nouello:nūc usq; tusci horna nouella uina dicūt. Nā& uio sacrificabat':ut uinaq; fundebat pateris & mihi sacra parari. Et salsæ fruges & circū tpa uictæ. Sal eni cū farre icendebat':ut farre pio. Nec.p.a.quos nutriendos cōmendauerat:ut interea dulces pendent circū oscula nati.

Pomifero graue.t.a.pomoꝝ enim uario gustu languescunt corpora autūno:quoꝝ eo tempore maxima copia est. Nam & graue & pestilens tp̄s est:ut lune. Iam lætifero cedente pruinis. Iubet ergo necessitate temporis deuotione & supplicationibus deos mitigari. Nam q̄ ni.ordo est:nam uictima q̄ pascitur niuali algido iter quærcus & ilices:aut crescit in albanis herbis. Tinget:secures pontificum ceruice.i.magnæ uictimæ potentibus cōueniūt. Te.n.a.distare dicit inter publica & priuata sacrificia. Et aliud pontificibus cōuenire q ad imolā dū diis hostias magnas inquirunt:aliud uult priuatim deberi p̄parari:hoc est:aut myrthū:aut rorē marinū:ordo est. Te coronantem puos deos marino rore & fragili myrtho nihil attinet tentare illos multa cæde bidētiū. Bidentes proprie dicunt' oues q̄ duos ānos hn̄t:sic uocatæ ab eminentioribus dentibus q circa duos ānos nascuntur. Immunis aram si tetigit manus. Ordo est:si manus imunis scelerū:tetigit arā sumptuosa hostia nō mollibit auersos penates:blandior pio farre & saliēte mica. Saliēte.m.rōnē uoluit salis incensi mōstrare:qd̄ crepitare & exilire flāma ꝯsueuit. Et nota plus ualere far.i.paruū sacrificiū cū inocētia q̄ magnū cū scelere. Immunis.i.scelerū & innocēs:& subaudiendū. Auersos:iratos:offensos. Mollibit:placabit.

❡POR. Cœlo supinas si tuleris manus:hac ode quandam phillidem alloqt' dicēs ei deos puris manibus & bona conscientia colendos esse. Supinas.i.supplices:ut Vir. Tēdoq; supina. Ad cælū cū uoce manus. Pomifero āno:pro pomifera pte anni:idest tpe autūnali:qd̄ est graue & pestilēs. Nā q̄ niuali pascit' algido deuota. Dicit aliud cōuenire pōtificibus. Aliud q priuatos lares suos ornant. Illos.n.hostias magnas diis imolare debere. Hos aūt myrtho & marino rore ꝯtentos eē debere. Nā q̄ niuali pascit' algido deuota quærcus iter & ilices:deuote āt absolute dicit':& significat diis obstinatā:ordo ē:aūt deuota uictima q̄ pascit' niuali algido iter q̄rcus:& ilices aut crescit in albanis herbis tinget secures pontificū ceruices. Coronātē marino rore deos & fragili myrtho. Marinū rorē hodieq; in italia uirgultū quoddā appellant. Immunis arā:si tetigit manus subaudiēdū extrinsecus scelerū aut qd taleq:qa imunē scelerū manū uult intelligi.i.a.sceleribus purā:quā dicit: blandiorē diis eē farre & granis sacrificātē q̄ si sumptuosam hostiā sacrificet. Nō sumptuosa blādior hostia:noiatiui casus sūt sūptuosa & hostia:q:a sensus est:nō blādior diis sumptuosa hostia per sacrificiū q̄ manus q̄ innocēs farre & saliēte mica sacrificat. Salientē aūt micā salis granū intellige ꝙ saliat:cū in ignē missum sit.

❡CHRI. Cœlo supinas si tul. Promittit rusticæ mulieri oī ruri sibi icolumia fore mō diis supplicet Et manus tulerit supinas ad nascentē lunā. Supinas:nā ita manus tendūt q supplices sūt. Vir. Tēdoq; supinas ad cælū cū uoce manus. Nascente lu.nā in nouilunio sacrificare cōsueuerant lunæ rustici:qm̄ plātaꝝ mater est.

Horna.i.hui⁹ āni. Auida:inexplebili. Africū.p.quo uites sterilescūt. Africus occiduus est uentus q opponitur uulturno:& græce λιψ dicitur:& generat pluuias nimias & grādines:unde fit strages segetibus:q̄ dicitur calamitas:quasi cadamitas:q:a calami cadāt. Rubiginem:carbunculum:quo spica in nigredinē uertit':& oē granū corrumpit'. Varro tamen dicit rubiginē proprie appellari uitiū obscœnæ libidinis:de hac Vir. Vt mala culmos esset rubigo. Nec alūni patiēt' graue tp̄s.i.molestū & noxiū. Anno pomifero.i.illi āni parti q̄ fert pomais aūt autūnus est. Et recte dixit alūni:q:a pueri uæhemēter pomis delectant'. Nam quæ:iccirco dixi thure & fruge & porca prō ānua fertilitate sacrificandū:q:a hostia maior ut est uitulus & taurus q̄ crescit in algido mōte de quo dictum est. Inter quærcus & ilices:idest in locis siluosis. Aut etiam quæ crescit in herbis albanis:idest in pascuis albani montis non est sacrificanda a te in sacrificio priuato:sed a pontifice maximo in sacrificio publico. Deuota:ex uoto promissa. Secures:quia maiores hostiæ securi feriebantur. Te nihil attinet tentare. Nō opus est ut tentes idest places paruos deos:scilicet lares. Multa.c.b.i.mactando multas bidētes:idest multa aīalia. Bidentes:nōnulli crediderunt esse eas oues q̄ duos tantum dentes haberent:qd̄ monstrum uidetur. Alii putant dictas bidentes ꝙ duos dentes cæteris eminentiores habeant:qd̄ circa bimatū euenit. In libris aūt pontificalibus legitur dici bidentes:quasi biēnes interposita.d.lfa. euphoniæ cāut dicimus redire pro reire & redarguere pro re arguere. P.aūt Nigidius oēs hostias bimas scribit Bidentes dici. Vn̄ Pomponius atellanarū poeta inqt. Mars tibi uoueo facturū si unquam rediero bidente uerre. Nigidius tamen qui ius pontificium ignorauit:dixit bidentes esse hostias:quæ per ætatem duos dentes altiores habent:per quos ex minore in maiorem transcendisse ætatem constat. Ordo autem erit. Te coronantem paruos deos marino rore & fragili mirtho nihil attinet tentare ipsos deos multa cæde bidentium. Rore ma.ros marinus latine græce libanotis dicitur. Immunis:uel immunis scelerum:ut ait Acron. Vel simpliciter immunis:idest nulla ferens munera:ut ostendat non muneribus sed sincera mente deos placari. Tetigit:quia sacrificantes aram tangebant. Vir. Talibus orabat dictis arasq; tenebat:& in.xii. Audiat hæc genitor qui fœdera fulmine sancit. Tango aras medios ignes & numina testor. Non blandior sump.h. Quæ non erit magis blanda' cū hostia q̄ sit sine hostia. Farre pio & mica salis:idest mole salsa:quæ fiebat ex sale horno & fruge horna. Pro/

prieauté mice sunt frustula quæ tractantibus nobis aliquam rem inde emicant. Ergo minutia rerum micas dicimus. Salienteq́d proprium est salis:nã salire epulas est sale condire. A liqui dicunt saliente saltante : qa igni tactus sal saltet. Salire ergo est sale condire. Est etiam saltare. Sed in pecore dicimus salire quando mas cum fœmina coit:nã saliendo ascendunt. Vnde salaces luxuriosos dicimus.

Ode. xxiiii. dicolos distrophos in aua//ros.

INtactis opulentior
Thesauris arabũ/& diuitis in//
Cementis licet occupes (diæ
Tyrrhenũ omne tuis/& mare ponticũ:
Si figit Adamantinos
Summis uerticibus dira necessitas
Clauos/non animum metu:
Non mortis laqueis expedies caput.
Campestres melius scythæ:
Quorũ plaustra uagas rite trahũt do//
Viuunt & rigidi getæ: (mos
Immetata quibus iugera/liberas
Fruges & cererem ferunt:
Nec cultura placet longior annua:
Defunctumq́ laboribus
Aequali recreat sorte uicarius.
Illic matre carentibus
Priuignis mulier temperat innocens:
Nec dotata regit uirum
Coniunx/nec nitido fidit adultero.
Dos est magna parentium
Virtus/& metuens alterius uiri
Certo fœdere castitas:
Et peccare nefas/aut precium est mori.
O quisquis uolet impias
Cædes/aut rabiem tollere ciuicam:
Si quæret pater urbium
Sub scribi statuis/indomitam audeat
Refrenare licentiam
Clarus post genitis/q̃tinus (heu nefas)
Virtutem incolumem odimus:

Argumentum. ODES.XXIIII.

CANT. In auaros inuehit̃. argués primũ eorũ plurima mínimeq́ necessaria ædificia:nõ.n.contẽti terrestribus:i mari:quoq́ ædificabãt:qd̃ qdem nihil ꝓdesse dicit ad fugiẽdã mortem omnio:nãq́ licet ẽt multa quis possideat moriẽdũ erit. Laudat exĩde scythas:q domibus carẽtes plaustris ꝓ illis utunt̃:& paucis cõtẽti uiuũt. Quicũq́ ãt & laudem & gloriã optat habẽdi cupiditatẽ frenare debet. Vñ dãnãtur illi:q acqrẽdi gra oẽ piculũ subeũt:spreto ẽt mari quocunq́:relictaq́ arduæ uirtutis uia. Hortat̃ idẽ uel in capitolium gemmas & aurũ uel in mare mittenda:aut malorũ causæ fugent̃. Dãnat postea parentũ pfidiam i acquirẽdis rebus indigno & uitioso hæredi. Intactis opulẽtior. Ode est similis tertiæ. Opulentior:supple tu. Cemẽtis: lapidibus & ædificiis:de Cemẽto ãt latius supra. Adamãtinos clauos.i.durissimos:& inde infrangibiles. Summis uerticibus.i.uiris sũmis. Dira necessitas:sæua mors:q́ lege fatorũ necessario cuiq́ euenit. Nõ animũ metu. Sensus ẽq mortis necessitate nullis diuitiis carere possumus.

Nomades scythæ

Cãpestres scythæ. Scytharũ nomadum psimoniã ꝓponit romanorũ diuitiis. De nomadibus scythis pastoribus multa poeta scribit lib.iii.g. Et Stra.li.vii.sic ait. Nomades &.n.tẽtoriis utunt̃ centonũ instar pilo cõtextis. In plaustris uitam degentes:circũq́ tentoria pecora comitant̃ : a qbus uictũ captant & alunt̃ lacte caseo carne:pascua uero sectant̃ loca semper herbosa pmutãtes : hibernis quidẽ tẽporibus meoticis uersant̃ in paludib⁹: æstiuis uero per cãpestria uagant̃ &c. Getæ. Stra.li.vii. Misos:thraces : & Getas ẽt Nomadas uocatos inquit.i.pastores. Immetata : sine metis & terminis. Liberas.i.cões. Nec cultura placet. Sensus est illos serere quantũ uni anno satis fuerit. Defunctumq́ laboribus.i.illũ qui anno ꝓcedẽti elaborauerat alter sequẽti anno recreat.qescit.n. ille altero opante. Cæsar li.iiii.de bel.gal.scribit sueuos germanorum omnium bellicosissimos centũ pagos habere:ex quibus quotannis singula milia armatorũ bellãdi cã ex finibus educunt. Reliqui uero qui domi mãserint se atq́ illos alũt : hii rursus inuicem anno post in armis sunt:illi domi remanent : sic neq́ agricultura neq́ ratio atq́ usus belli intermittit̃ : sed priuati atq́ separati agri nihil est. Vicarius:is dicit̃ qui uices alicuis gerit. Priuiguis: priuignus dictus q̃ antequã mater secũdo nuberet est ꝓgenitus:pri.n.antiq pro pre dixerũt. Auctor est festus. Tẽperat:pro obtẽperat. Nec dotata regit uirum. Iustinus li.iii.refert lycurgũ ĩter lacedæmonum leges statuisse uirgines sine dote nubere iussisseq́: ut uxores eligerent̃.nõ pecunia q̃ seuerius mrĩmonia sua uiri coercerẽt. Cũ nullis frenis dotis tenerẽt̃. hic optie Iuue.ait. Intolerabili⁹ nihil est q̃ fœmina diues. Est ãt hoc i loco sensus:q̃ quis ibi dotatæ sint ꝯiuges attamẽ uiris sunt obtẽperãtes:qd̃ romæ nõ erat. Hinc Iuuenalis ait:Intolerabilius &c.itẽ iperat ergo uiro &c. Certo fœdere:qd̃ qdẽ ĩter uirũ & uxorẽ fitur alter alteri fidem seruet. Nã mrĩmonii bona triplicia eẽ dñr:Videlicet fides:ples:& Sacramentũ:in fide attendit̃ ne post uinculũ ꝯiugale cũ alio uel cũ alia coeatur in ꝓle ut amãter suscipiat̃:religiose educet̃:in sacramẽto ut coniugiũ nõ separet̃ nec cã prolis alteri coniungatur. Et peccare nefas:sensus ẽq mulieribus illis peccare est nefas:morśq́ est peccati ꝓciũ puniuntur enim illico impudicæ:qd sane in italorum dedecus dicitur. O quisquis:quicunq́ inquit laudem & gloriam optat habendi cupiditatem frenare debet. Rabiem ciuicam:ciuilem seditionem. Pater urbium : subscribi statuis sicuti Ciceroni prius deinde Cæsari:postea augusto accidit:nam Apianus lib.ii.scribit:q̃ Ciceronis consilio Roma a catilinæ coniuratione liberata Saluator pereuntis patriæ uisus est extitisse. Gratiæ itaq́ immẽsæ ab omnibus illi habitæ uariæq́ laudationes. Nam cato pr̃em patriæ illũ appellauit:quod decus nominis sublime a populo ꝯfirmatũ ẽ:ac postea ad imperatores qui digni habebantur defluxit. At suetonius de honore Cæsari a populo collato postea inq̃t solidam columnam prope uiginti pedum lapidis numidici in foro statuit:

Priuignus

lacedæmonũ uxores

matrimonii bona

Cicero pr̃ priæ

cæsar pater patriæ

aug. pater priæ

ſcripſitq; parenti patriæ. Et Lucius florus memoriæ tradidit. C. Octauianũ Cæſarẽ ob facta ingentia Dictatorẽ ꝑpetuũ ꝑremq; pñiæ & auguſtũ appellatũ fuiſſe. Poſt gẽitis.i.nepotibus & poſteris. Quatinus: non Quatenus per.e.ſed q̃tinus p.i.legendũ eſt:nã ordo & ſenſus talis. Quatinus.i.qm̃ inuidi odimus uirtutem incolumen q̃rimus ſublatã ex oculis heu nefas. Quatinus. Quatinus eſt qm̃:ſed quantum quatenus aut ut auctor eſt feſtus. Virtutẽ incolumẽ.i.ꝓbos hoĩes uiuentes. Vnde Ouid. ẽt ait paſcit̃ in uiuis liuor:poſt fata quieſcit. q̃tinus tenus

ⅭACR. In tactis opulentior theſauris. Generaliter hac ode inuehitur in luxuriam omnia prophanantem: & ædificiis nouis nõ terrã tantum:ſed ẽt maria occupantem:ordo eſt tu auare ſupple opulẽtior in tactis theſauris arabũ & diuitiis indiæ liceto occupes omne tyrrhenũ mare & mare ponticũ tuis antẽnis:nõ expedies aĩum metu & caput laqueis ſi qdẽ dira neceſſitas figit adamãtĩos clauos ſũmis uerticibus. Arabũ & diuitiis indiæ:ditiſſimas gẽtes ad diuitiarũ ẽphaſin poſuit. Cemẽtis:ſaxis ad fabricãdũ ꝓuiſis. Adamãtinos:q frangi non poſſunt pro metalli ſoliditate. Dira neceſſitas:pro morte poſuit neceſſitatẽ. Senſus autem hic eſt. Quãuis multa poſſideas ampla:non tamen ſincera & certa uoluptate hiis frui potes. Quippe cũ neceſſitate mortis aſtricta ſit humana conditio:non poſſis te ullo remedio inde:aut premio redimere:adamantinos aũt clauos ꝓ mortis neceſſitate poſuit:q̃ uinci & expugnari nõ p̃t. Cãpeſtres.m.ſ.ſcythæ cãpeſtres dicti:eo ꝙ in cãpis ſine tectis ſub tentoriis uiuãt q̃ carpẽtis mouent̃:ut Salu. In qbus plauſtra ſedes ſunt. Rigidi getæ:aſperi fortes:ꝓp rigidã regionẽ:ur ſiue getis inferre manũ ſeu tendere ad indos. Nec cultura placet lõgior ãnua.i. q nõ plus colãt niſi ꝙ expẽſis unius ãni ſufficiat:ꝗtinnæ ſedis ĩcerti. Defunctũ:laboribus liberatũ ut magnis pelagi defuncte piclis. Aequali recreat ſorte uicarius:in laboribus ſuccedẽdo unus alteri. Illic matre:ordo ẽ: illic innocẽs mulier tẽperat.i.parat pocula priuignis carentibus matre.i.nõ ſũt:odia nouercaꝶ. Nec dotata regit uirũ Dos eſt donũ puellarũ nubentiũ. Caſtitatẽ laudat exemplo barbarico eo ꝙ dotẽ hñt uirtute parentũ & amore coniugũ:q̃ uiros uitantes externos ſeruant pudicitiã coniugalẽ. Et peccare nefas:aut precium mori. Mortẽ ꝑciũ dixit eſſe peccati:& eſt ſenſus & peccare aut ẽ illis nefas:aut ẽ pœna mori. Nã ad ſupiora reſpicit. Si q̃ret pater urbiũ. Si ſit q uelit patriæ pater uocari & ſtatuarum titulos hr̃e. Remoueat licẽtiã ꝓſumẽdi: Et illicita nõ ꝓſumat admittere. Clarus poſt genitis:aut poſtea laudet̃ l filiis:aut ob ſeueritatis & correctiõis inſtitutum poſteris admirandus. Quatenus:quãdiu:nã q̃tenus aduerbiũ eſt interdũ tp̄is interdũ loci:q̃tinꝰ uero coniunctio eſt tm̃. Incolumẽ:incorruptam ſine corrigentis diſtrictione ſeruatam.

ⅭP OR. Intactis opulẽtior theſauris. hac ode generaliter inuehit̃ in luxuriã oẽm oĩa ꝓphanantẽ & ædificiis nouis nõ terrã tm̃:ueꝝ ẽt maria occupantẽ. Si figit adamãtinos ſũmis.u.d.n. neceſſitatẽ hic pro morte poſuit. Senſus aũt:quãuis multa ãpla poſſideas:nõ tamẽ ſincera:uoluptate hiis frui potes:qppe cum neceſſitati mortis te obſtrictũ eſſe ſcias:nec poſſis inde te ullo remedio ı aut ꝑmio redimere. Adamantinos autem clauos ꝓ neceſſitate mortis quæ dura ẽ & imutabilis ĩmala cõceptiõe dictũ eſt. Cãpeſtres.m.ſ. qꝛ ĩ cãpis ſine tectis uiuant dicti ſunt:de qbus & Saluſt. ſic ait ſcyte nomades tenẽt:qbus plauſtra ſedes ſunt. Et rigidi getæ:thraces ſũt:quos rigidos dixit ꝓp frigora regionũ earũ. Immetata qbus iugera liberas fruges & cererẽ ferũt. Immetata.i.iterminata:cõe aũt iter ſe barbaris ſolũ eorũ eẽ oĩbus notũ ẽ. Nec cultura placet lõgior ãnua. Hoc eſt:nec plus colunt q̃ unde unius ãni fructũ ꝑcipiãt. Defunctũq;.l.æ.r.ſ.u.uicẽ laborãdi inter ſe ꝓſtare barbaros oñdit. Et.m.a.u.ſubaudiendũ extrinſecus cõcubitum. Et.p.n.aut.p.m. hoc ẽ peccare nefas uidetur. Aut qui peccauerit morte pœnas luit. O quiſquis.u.i.non recte a ſuperiore ode hæc ſepata ſũt: cũ inde pẽdeãt & illis ãnexũ ſint. Si q̃ret.p.u.ſ.ſtatuis.i.ſi uult gratiam apud ciues ſuos collocare:ꝑ quã mereatur:ut publicæ ſtatuæ ponantur,& in titulo earum pater urbium aſcribatur.

ⅭCHRI. Intactis opulentior. Animaduerterat poeta nullã ꝑnitiẽ hoĩbꝰ capitaliorẽ eẽ q̃ auaritiam. Quapp uariis rõnibus hactenus illã e mẽtibus hũanis euellere tẽtauit. Nũc aũt maxĩe ex eo a uita amouẽdã eſſe probat qa neq; facta neq; mortẽ fugant diuitiæ. Cenſet igit̃ abigendam omnem cupiditatem:ne uitiis:quæ ab illa ſunt:coinquinemur. Cum ille qui cum uirtute degunt:& in uita magno in honore habeantur:& poſt mortem celebre & immortale de ſe nomen relinquant. Intactis:integris:& eſt ordo. Licet tu opulentior theſauris intactis arabum:aut indiæ occupes mare tyrrhenum & punicũ tuis cementis.i.tuis ædificiis:tamẽ tu nõ expedies animum tuum metu mortis:neq; expedies caput a laqueis.i.neq; fugies metum mortis:neq; ipſam mortem:ſi dira neceſſitas.i.mors quæ dira in omnes eſt:& ineuitabilis eſt figit clauos adamantinos ſummis uerticibus. Arabum:qui ꝓp copiam aromatũ q̃ in omnes orbis partes inde exportant̃:undiq; ingentes pecunias coaceruant. Indiæ hæc fertilitate agroꝝ:ꝑpterea auro argẽtoq; unionibus:qui ex mari ſũt:& multis ꝑcioſiſſimiſq; lapillis reliquas regiones ſupat. Tyrrhenũ.n.:ꝑ hypbolem exprimit inſanas ſtructiones illius ſæculi:& moles in mari iactas. Nam. L. Luculli multas ægregiaſq; uirtutes pauci imitati ſũt:Profuſas aũt ædificationes multi:de quibus paulo ſupra dictum eſt. Punicum:quod continuatur cum tyrrheno. Caput laqueis. Nam mors omnes illaqueant:nec poteſt quiſq̃ ab illius laqueis caput diſſoluere. Figit clauos adamãtinos.i.infrangibiles:ut eſt adamas. Summis uerticibus.i.ſũmis & in excelſo gradu conſtitutis uiris:ſit igit̃ ꝙ neq; diuitiæ neq; oues ꝑnt a nobis arcere mortẽ. Scythæ:nam in ſcythia populi ſunt quos ſcythas nomadas.i.paſtores appellãt. Qui armẽta ſequẽtes familiã omnẽ & ſuppellectilia plauſtris imponũt:& ſine certis ſedibus ſemper uagi:noua paſcua ſequunt̃. Iugera immetata:qa cũ oĩa habeant cõia nõ ſint terminis neq; limitibus diſtinctæ terræ. Ergo ferunt liberas fruges:quia nullius propriæ ſunt. Annua:nam tantum ferunt quãtum ad annum ſufficiat. Defunctum:ſnia eſt. Cum alius hoc ãno terrã coluerit:ut tibi & ſibi alimenta eſſent:tu uiciſſim ſuccedis:& terram colis daturus:& ſibi quod ſat eſt. Defunctum laboribus:qui labores finiuit:& non ſit plus laborandum. Nam uicarius eſt qui alteri ſuas uices geſturus ſuccedit. Aequali ſorte:quia & ipſe annum laborem explet. Illis ma.c.pri. Nouerca.n.non ſæuit in priuignos. Quod contra ſuis tempo

tibus uituperat Maro.Hyppomanes qđ sæpe male legere nouercæ Miscueruntq; herbas & nõ innoxia uer/ba:& Iuue.Hyppomanes carmẽq; loquar coctũq; uenenum priuignoq; datũ.Priuignũ ãt dixerunt: qa pri/us q̃ secundæ nuptiæ ueniãt genitus sit:Pri.n.antiqui:ut Põpeius affirmat:pro pre dixerũt. Temperat:absti net ab iniuria:significat ẽt gubernare:sed tũc accusatiuo iũgit. Nec do.nõ sunt ibi mulieres cũ magnis do/tibus:qbus fretæ maritis impent.Plautus.Dotẽ accepi:libertatem uẽdidi.Regit uiq; qa non uiuit uir uxoris nutu. Nec nitido.f.a.Ostẽdit audaciã eaꝝ mulieꝝ:quæ fretæ adulterio nihil reuerẽter. Nitido:splendido.

Certo fœdere:nam fœdus est in cõiugio:ut alter alteri fidem seruet. Preciũ.Et pro pœna capitur: sic Te rẽ.preciũ ob stultitiã fero. O quisquis.Alloquitur princeps ciuitatis & admonet posse tolli omne uitium si coerceat licentia. Pater urbium.Nã qui bene de repub.meriti sunt:illis statuæ decernunt cum titulis:in qui bus ipsi patres patriæ appellent:ut Camillo contigit & Ciceroni.Nam ii non propter adulationem ut im peratores:sed ꝑpter eoꝝ merita non a populo in seruitutem redacto:sed ab eo populo quem ipsi a seruitute tutũ reddiderãt patres patriæ sunt appellati:unde Iuue.Roma patrẽ patriæ ciceronẽ libera dixit. Subscri/bi:q̃si hypogrãma ponere. Clarus.s.fama & gloria nois. Post genitis:posteris. Quatenus:uitiũ est oium sæculoꝝ ut uiuẽtiũ uirtuti inuideamus:post mortẽ aũt in honorẽ habeamus.Ergo q̃tenus.i. quousq; odim⁹ nos uirtutẽ icolumẽ.i.uirtutẽ uiuentiũ hoium.q.d.sp odimus. Heu nefas:p interpositionẽ dictũ ẽut exprima tur dolor:Odimus ergo uirtutẽ i uiuẽtibus.Deĩde cũ ẽ sublata ex oculis.i.cũ defunctus est homo:ĩ quo uirt⁹ erat tũc illã q̃rimus.i.desideramus.Posuit.n.subseq̃ẽs ꝑ antecedẽti: nã desideriũ inquisitionem antecedit.

Sublatam ex oculis quærimus inuidi.
Quid tristis querimoniæ;
Si non supplicio culpa reciditur?
Quid leges sine moribus
Vanæ proficiunt? si/ neq; feruidis
Pars inclusa caloribus
Mundi/nec boreæ finitimum latus;
Durataeque solo niues
Mercatorem abigũt?horrida callidi
Vincunt æquora nauitæ.
Magnũ pauperies opprobrium iubet
Quiduis & facere/& pati;
Virtutisq; uiam deserit arduæ.
Vel nos in capitolium:
Quo clamor uocat/& turba fauẽtium:
Vel nos in mare proximum
Gemmas/& lapides/aurum & inutile
Summi materiam mali
Mittamus/scelerum si bene pœnitet;
Eradenda cupidinis
Praui sunt elemẽta/& teneræ nimis
Mentes asperioribus
Formandæ studiis.nescit equo rudis
Hærere ingenuus puer;
Venariq; timet ludere doctior;
Seu græco iubeas troco;
Seu malis uetita legibus alea.
Cum peritura patris fides
Consortem socium fallat/& hospitem;
Indignoq; pecuniam
Hæredi properet/scilicet improbæ
Crescunt diuitiæ.tamen
Curtæ nescio quid semper abest rei.

ANT. Quid tristes q̃rimoniæ.sensus est:qđ ꝓdest conq̃ri de uitiis si culpa ñ punit supplicio. Quid leges:sensus ẽ:qđ ꝓsunt leges sine obseruatiõe & usu. Pars iclusa calo/rib⁹:itelligit zonã illã tẽperatã q̃ torrida zona a nobis se/parat. Nec boreæ:ordo est:nec latus.s.mũdi boreæ finiti/mum:ubi assiduæ niues uti superius de hyperboreis: & ri/pheo iugo ostendimus. Magnũ pauperies: sensus est:qđ paupertas quæ iã in opprobriũ & dedecus habetur iubet omnia pati:& subire spreta uirtutis uia:ut enim ditent fas & nefas una confundũt. Vel nos in capitolium:hoc in lo co poeta ipse Horatius cõsulit uel in capitolium gẽmas & aurũ:uel in mare mittenda:ut eis malorum causæ fugen/tur. Clamor:illuc enim cũ spectantiũ clamore & plausu triũphantes accedebãt. Scelerũ si bene pœnitet:idest si be ne piget scelerum & maloꝝ tollantur elementa auaritiæ.

Elemẽta:principia & causæ. Teneræ mentes: puerorum intelligit:uel etiam lasciuientiũ:dicit autem militiæ exer/citia celebranda esse: ut uitiorum causæ tollantur. Inge/nu⁹:liber & generosus. Græco trocho:ab græcis inuẽto. unde & nomẽ hẽt græcum nam τροχαζο curro signifi/cat τροχία orbita rursus uestigium τροχὸσ reuolutio rota cursus. Vetita legibus alea:de ludis lege ꝓhibitis tu/te ipse legũ titulos & tractatus ꝯspicito:plurima enim uide bis euitanda. Cum peritura patris: damnat patẽtum per/fidiam in acq̃rendis rebus indigno & uitioso hærede. Cõ sortem:eiusdem sortis:est ãt sors id quod uulgo capitale appellant.Hoc est summa illa peccuniæ quã quisque ĩ me dium ponit ad emendas merces. Improbæ: iniquæ iniu/stæ. Curtæ rei.i.diuitiis q̃ certe uidentur auaris paruæ. semper aliquid deest quia habendi sitis nunquã expletur.

ACR. Sublatam remotam. nam uirtus sic quærenda est: ut semper præ oculis habeatur: sed sic uirtutem quæ/rimus:ut semper absens sit causa uidelicet nostræ nequi/tiæ. Quid tristes.q. quid malis iuuat moribus conque/ri si nõ culpa licentiæ compescitur. Quid.l.s.m. uanas di cit leges:nisi moribus & honestate seruentur: unum pen// det ex altero:ideo autem uanæ:quia sine moribus. Si ne que.s. si nihil potest obstare cupiditatibus: per quas non tantum leges irrumpuntur uerum etiam rerum ꝑnatura expugnatur lucri causa dum etiam nec inhabitabiles or/bis regiones possint prohibere commertia. Finitimum latus:nobis uicinum:nam septentionalis plaga nobis ui/cinior est: utpote in qua est axis: Vt Virgilius. Hic uertex nobis semp sublimis. Et aut sic est nobis itelligendũ: aut quod est melius. Nec latus finitimum boreæ.i. gelido cli matiut sit sensus:si nec plaga finitima gelu abigit mercatorẽ uult ãt itelligi septẽtrionẽ.Tãq̃ nec hæc q̃ iter

dicta sũt natura abigãt mercatorẽ. Duratæq̃.s.n.gelu nimietate frigoris solidatæ. Abigũt:cohibẽt repellũt.
Callidi:cupiditatũ & uitiorum distinguit origines:primum.n.dicit quod negatũ mortalibus elementum
nauigiis temptatum est idest ad maiora perrectum:unde & Virgilius.Pauca tamen suberũt priseæ uestigia
fraudis.Quæ tẽptare thetin ratibus quæ cingere muris Oppida:quæ iubeant telluri infindere sulcos. Ma/
gnũ pauperies opprobrium:hoc est exquo cœpit probro esse pauperies & crimini dari per omne nefas diui/
tiæ quæri cœperunt:ut & quem sua sisset ægestas uile nefas uirtutis fortium factorum siue philosophiæ:qui
bus erat amica & grata pauperies. Vel nos:ordo est:si bene pœnitet scelerum eradenda sunt elementa pra/
uæ cupidinis:idest cupiditatis:& nimis teneræ mentes asperioribus studiis formandæ:uel in Capitoliũ:quo
uocat nos clamor & turba fauentium.Mittamus gemmas & lapides & inutile aurum:materiam summi ma
li.Vel nos:subauditur mittamus in proximum mare gemmas &c. Summi.m.summum malum auaritiã
dixit ex qua uitia omnia procreantur. Et teneræ nimis:duplex intellectus est:utrum puerorum mentes te/
neras dicat esse formandas ad asperiora studia:hoc est fortiora:an certe luxuriosorum mentes teneras ap//
pellat quas uult abiectis luxuriæ instrumẽtis auro & gemmis asperioribus studiis reformari. Ingenuus pu/
er:ingenuum ciuem romanum uoluit intelligi:siue nobilem:ut ingenui puer uultus ingenuusq̃ pudore. Lu
dere doctior:culpat romanos quos omisso exercitii studio ad græcos ineptos luxuriososq̃ ludos filios tran/
stulisse commemorat. Seu:malis legibus:lusus aleæ puniuntur propter nuditatis in cæstum. Cum periura
patris fides.Cum patris familiæ fides ad congregandam heredi pecuniam periura hospites fallat & socios.
Indignoq̃ pecuniam:hæc inquit:quæ per scelus acquiruntur congreganti nihil prosunt dum relicta in di//
gnis heredibus per luxuriam consumuntur:& male parta male dilabuntur. Curtæ nescio:cupido semper
adest:semper aliquid abest rei:nunquã tñ res crescit:ut sufficere uideatur cupiditati.

¶POR. Quatenus heu.n.u.incolumẽ odimus. Sublatam ex.o.q.i.qui bonos uiros incolumes oderimus
etiam mortuos oderimus.Ipse ostendit inferendo inuidere.Vere enim per inuidentiam fit:ut boni uiri dum
uiuant ociosi sint. Quid tristis querimoniæ proficiunt.Sensus est autem:quid prodest nos de malis mori//
bus conqueri. Si non.c.licentia pœna compescitur. Quid.l.sensus est:uanæ sũt leges si non obseruentur a
moribus. Si neq̃.s.p.iu.c.i.si nihil potest obstare cupiditatibus per quas nõ tñ leges rumpuntur:uerum etiã
ipsa natura expugnatur lucri eã adeuntibus pene inhabitabiles orbis terræ regiones.Nec boreæ finitimũ la/
tus.Quo finitimũ latus boreæ dicit australi noiato:cũ inter se hæc longinqua & toto orbe diuisa fint:nũqd
& huic elocutioni subtiliorẽ intellectũ adhibemus:ut nec ꝑiculã bis accipiamus:semel sic intelligẽtes:finiti/
mũ borreæ latus:iterũ simpelicitr. Nec borreæ finitimũ lat⁹:durataeq̃ niues mercatorẽ abigũt. Horrida cal
lidi uicũt æquora nautæ.Magnũ paupies opprobriũ iubet qd uis & facere & pati:ex quo cœpit inqt pauptas
probrosa esse & onũsum uideri:p omne nefas diuitiæ quæri cœperunt. Opprobriũ.s.paupertatis uiam deserit
uirtutis. Scelerũ bñ pœnitet:bñ pro ualde positũ:ut apud Enniũ freqnter. Et teneræ nimis mentes.Vtrũ pu
erorum mentes teneras minis digitisq̃ formãdas ad asperiora studia.An uero luxuriosorũ mentes teneras ap/
pellat:quas uult abiectis gẽmis & auro formari ad aspiora studia. Nescit equo rudis hærere igenuus puer:
irascit romanos omisso militaris exercitii studio ad græcos ineptos luxuriososq̃ lusus trãsisse.Cum periura
patris fides consortẽ sociũ fallat & hospites:nõ est inqt mirum augeri quottidie censum unicuiq̃ priuatorũ
cũ oẽs scelere grassent in hospitẽ:in sociũ:in consortẽ acquirẽdi studio:& tñ nil tũ his ꝓdest:q̃a indigno hæc
heredi relicturi sunt qui corrupti luxuria seruare hæc.s.non possunt. Tñ curtæ nescio quid semp abest rei.
Hoc ad ipsam auaritiæ naturam refertur:cui cum nihil desit semp uidetur deesse.

¶CHRI. Quid tri.q.Hæc.n.ẽ in ciuitatibus consuetudo:ut oẽs uitã turpẽ doleamus:pauci corrigere tentẽt.
Ergo nihil ualent tristes & seueræ q̃relæ:si culpa non punitur. Quid le.nihil ualent leges. Sine mori.i.si
non deducuntur in consuetudinem. Vanæ.i.q̃ uanæ sunt:si sint sine moribus.Quid ergo prosunt leges ni/
si mercatorũ auaritiã cohibeant:nihil profecto.Leges enim inuentæ sunt:ut aut recta iubeant:aut a prauis co/
erceant. Si neq̃ fer.p.i.c.Si neq̃ mũdi pars inclusa caloribus:ut sũt loca torridæ zonæ subiecta. Nec latus fi
nitimũ borreæ.i.plaga septentrionalis. Niues duratæ.i.glaciæ astrictæ. Abigunt.Arcent quin illas adeat.
Immo est tanta habendi cupiditas:ut ingenium acuant:& inueniant p calliditatem artem:qua nauigando
tẽpestates superent.Hoc aũt est:quia tale opprobriũ pauptatem putant:ut oĩa pati uelint mõ illã fugiãt.Ean/
dẽ sniam alibi pronunciauit. Impiger extremos currit mercator ad indos per mare paupiem fugiens p saxa
p ignes.Ergo parati sunt oĩa pati:ut pauptatem fugiant.Virtutis aũt uiam deserunt. Arduæ:quia sublimis
est uirtus:uel arduæ difficilis.Nam aspera primo & pene inuia & sudoris continui & laboris plena est uia:q̃
ad uirtutẽ ducit. Vel nos:postq̃ moribus impedimento sũt diuitiæ:uel illas trãsferamus ad capitolinũ Iouis
tẽplũ exornandũ. Quo:in qd capitoliũ. Vocat:clamor.q.d.plausus q exhibet triũph antibus. Fauentiũ:q̃si
plaudẽtiũ.Ergo hunc potissimũ locũ nr̃is diuitiis ornemus:ad quẽ tantus cõcursus est.q.d.ut si religionis cã
id nõ facimus faciamus cã gloriæ. Vel in mare.q.d.tantorũ malorũ cã sũt diuitiæ:ut ẽt nõ sit inutile eas abii//
cere. Vel mittamus in mare ꝓximũ.s.tyrrhenũ.g.&.l.&.au.in.cum sit materies tãti mali. Si bene pœ.i.si ue/
ra est nostra pœnitentia. Eradenda:penitus euellenda. Elementa:principia in quacũq̃ re elementa dicim⁹.
Teneræ:molles & effœminatæ.Vel teneræ uel propter iuuentutem quo tempore recte informari possunt.
Hærere:nã qui hæret:etiam si excutiatur:non cadit. Rudis:quia se nõ exercuit.Dolet igitur ꝙ puellis ætas
uel trocho ludo inutili ludat.Vel ꝙ perniciosius ẽ alea:q̃ legibus uetat.Ergo q̃a nõ cohibet licentia:aut uani
rati studet:aut rebus perniciosis.Equitare autem uenari:quæ studia & animi:& corporis uires augent:non uo
lunt. Throcho:instrumentum est orbiculatum in acutum desinens:quod habenis uerberatũ assiduo uoluit
estq̃ uerbũ græcũ.τροχοσ:& rotam significat & reuolutionem.Hunc latini turbinem appellant. Virgili.
Ceu quondam torto uolitans sub uerbere turbo.Quem pueri magno in gyro uacua atria circum.Intenti lu/

do exercentille actus habena Curuatis fertur spaciis stupet inscia turba.Impubesq; manus mirata uolubile
buxum.Dant animos plagæ. Cum periura fides sententia est:pater per sūmam perfidiam pecuniam quæ
rit:quam filios ludendo perdat. Periura fides.i.perfidia q̄ est quando fides periurio fallit. Consorté sociū.
Et socium & societates in mercatura dicimos:ut in multis locis apparet apud Cice.& præsertim in oratione
pro.P.Quintio. Consortem:sors & caput dicitur prima pecunia:quæ confertur in societatem:ut inde lu/
crum fiat:quod nostri societatis corpus appellant.Ergo consortem.i.qui tantundem sortis attulerat ad so//
cietatem:quantum ipse:& tamen non tantum lucri socio ascribit quantum sibi.Sic ergo puto intelligi con/
sortem.Sed dicimus etiam consortem qui eiusdem sit sortis:& conditionis & fortunæ.Virgilius.Et me con/
sortem nati concede sepulchro.Fallit igitur socium:quod scelestissimum putatur.Cicero pro Sex.Roscio
Recte igitur maiores nostri eum qui socium fefellisset in bonorum uirorum numero habendum nullo mo/
do putauerunt.Videtur autem sentire poeta q̄ parentum scelera causa suntut malo exemplo filii peccent
Iuue.Sic natura iubet uelocius & citius nos.Corrumpunt uitiorum exempla domestica magnis cum sub//
eunt animos auctoribus Hospitem:de quo alio loco dictum est. Indigno heredi.Filio qui propter scelera
indignus est illa pecunia.Vituperat ergo auarum primo q̄ quæstus gratia toleret omnes labores atq; per//
cula.Deinde per stultitiam putet summum malum esse paupertatem. Tertio in loco q̄ q̄rat per omne nefas
& scelus.Additur quarto q̄ sit malo exemplo teneræ ætati filiorum.Additur & quinto q̄ diuitias pariat he
redi indigno:postremo q̄ etiam post multas opes partas adhuc cupiditates suas non expleuerit.

¶Argumentum. ODES.XXV.

¶ANT. Ostendit Horatius se bacchi nomine plenū ab il
lo in nemora & specus rapi:ibiq; augu.cæsaris numen &
laudes stellis inserere uelle & Iouis concilio scribit. Quo
me bacche rapis:ode est similis supiori. Noua mente.no/
uo spū:bacchi co.s. Quibus antris:ordo ē.Quibus in atris
meditās audiar inserere stellis & Iouis ɔsilio æternū decus
egregii cesaris. Aeternū decus:augustū iter deos relatū iri
ondit. Cōsilio Iouis:ut intersit ibi cū aliis diis. Insigne.i.
ornamētū:retulit.n.ad illud:æternū decus stellis inserere.
Indictū ore alio:hoc ideo:qa recēs erat insigne illud. Et sō
Euhyas nis uigilās. Euhyas.i.baccha ē.n.patronimicū fœmininū
hebrus nā Euhyus bacchus ē ab uoce baccantū. Hebrū fluuius ē
Rhodope hebrus sub rhodope thraciæ mōte niuoso:ut scri.Pli.li.iiii.
ibi aūt orpheus sonare cantareq; solitus erat & ibi sacra li/
beri patris orpheo primū initiante celebrabant ut scribit
Mela:est autem mons sublimis post hæmū:ut Strabo ait
lib.vii.Ptolomæus lib.iii.ait.Rhodopē montem esse sopra
nesum fluuium atq; hebrum.

¶Ode.xxv.dicolos distrophos ad bac//
chum.

Vo me bacche rapis tui
Plenū? q̄ nemora/& quos agor i
Velox mente noua? q̄bus (specus
Antris egregii Cæsaris audiar:
Aeternum meditans decus
Stellis inserere/& concilio Iouis:
Dicam insigne recens/adhuc
Indictum ore alio/non secus in iugis
Et somnis stupet eujas
Hebrum prospiciens/& niue candidam
Thracen/ac pede barbaro
Lustratam rodopen/ut mihi deuio

¶ACR. Quo me bacche ra.Hac ode liberū patrē inuocat
eo q̄ ipse musicus deus sit petēs ab eo:ut se in secreta nemo
suorū ducat ubi numine eius repletus Cæsaris Augusti laudes canat:allegoricos significās nō sufficere spūm
suū laudibus augu.nisi numis eius instinctu iuuetur.Aut quos agor in specus.Hic masculino genere specus
posuit:dicitur & hoc specus.Quibus:grauiter pronunciandum. Decus:id est consecrationem dicit. Mente
noua:quæ nouam faciat præsentiam numinis:hoc est homini inconsuetam. Quibus antris:ordo est.Qui/
bus antris meditans audiar serere stellis:& concilio Iouis æternum decus egregii Cæsaris. Indi.o.a ab alio
adhuc non dictum Et somnis uigilans per furorem. Euhyas baccha.i.nō aliter baccha prospiciens hebrum
fluuium thraciæ:uel rhodopen montem regionis eiusdem delectatur:q̄ ego uidens nemora scripturus cæsa
ris consecrationem in antris musicis. Vt quemadmodum.Deuio.uaticinanti. Repleti:enim numinis per
deuia agi & remota consueuerant:deuium dictum a uia remotum.

¶POR. Quo me.Hac inuocat liberum patrem petens ab eo:ut se in secreta aliqua nemorum suorum du/
cat:ubi numine eius mētem instinctus Cæsaris augusti laudes canat.Per quæ uidetur allegoricos significa/
re non sufficere spiritum suom laudibus augusti sine liberi numine:nam & ipse musicus deus est. Quibus
antris egregii cæsaris:&c.Quibus:graui sono prononciandū:est enim subiunctiua particula quæ præposuit
quos agor in specus:subiunxit.Quibus antris egregii cæsaris:audiar:in quo & εφεξηγήσιο figora denotā/
da:qa pdictum specus antra sunt. Aeternum meditans:consecrationem dicit. Dicam in.r.indictū ore alio.
Per hæc primum se lyrica tāgere signat. Hebrum prospiciens:hebrus est thraciæ fluui9. Rhodopē:mons
thraciæ. Vt mihi deuio.Deuium est a uia remotum ac per hoc in siluis ac solitudinis agentem.

¶CHRI. Quo me bacche rapis.Quia desperat humana mēte posse laodes Cæsaris dicere:cupit furore dei
rapi:& cum uæhemēter cupiat:iam se rapi putat.Admirabūdus ergo dicit. Quo me bacche rapis:& triplici:
ut alio loco demōstratū ē:colore uæhemētiam exprimit repetitiōe:dissolutiōe:& interrogatiōe. Plenum tui:
parcitum tuo forore:quo poetæ altius insurgere possunt:& grandiora efferre.Nam q̄ uatibus præsit Luca/
nus demonstrat. Nec si te pectore uates Accipiam cyrea uelim secretam mouentem Sollicitare deum:bac//
chumq; auertere nysa. Specus:hoc nomen & ne utrum inuenitur:hoc specus. Vir.Hic specus horrēdum &
sæui spiracula ditis.Ennios autem in fœminino posuit. Vt ait Priscia.Dicitur etiam spelūca & speleū.Vir.
Ipse inter siluas inter speleū ferarum.Dixit autem in quos specus:cum se furore plenū sentiret:qa ex antris

ꝑuenire solebant ab aliquo deo imissi furore:ut uidemus i sybillaı& i pythia Apollinis sacerdote. Nemora: q & bacchi sacris & poetis apta sunt. Velox:ad ingenium allegoria est. Noua mente.i. insolita:ergo plusq̃ humana. In quibus antris audiar. Vt in illis diuinũ me numen afflet:quo possim inserere stellis.i.cõsectare cælo. Decus Cæsaris.i.ipm cæsaré:cui erit summũ decus:quasi innuat illũ insignũ aliquod cæleste cõuersũ iri. Sic.n.& Vir.spaciũ libræ occupatur:eũ scribit:ut sit inter scorpiũ & uirginẽ:ut a scorpio martis domicilio disciplina rei militaris:a uirgine q̃ mercurii ẽ scla atq; eloquẽtia ꝑuẽtura sit. Ait.n. Anne nouũ tardis sydus te mensibus addas. Qua locus erygonẽ iter chelasq; sequẽtes. Pandit̃ ipse tibi iã brachia contrahit ardẽs. Scorpius:& cæli iusta plus pte relinqt. Egregiũ:q̃si q unicus iter mortales sit. Consilio io. Hoc aũt ꝯsiliũ.i.cõciliũ deoꝝ coetũ itelligit:nã oẽs ioui assistũt. Vir. Pãdit̃ iterea dom⁹ oipotẽtis olympi. Cõciliũq; uocat diuũ pr̃ atq; hoium rex. Fingũt.n.poetæ Iouis regiã i medio cælo eẽ:& maiores deos ꝓpinq̃s illi sedes hẽe. Minores longius abesse. Oui. Hac iter est supius ad magni tecta tonãtis. Regaleq; domũ dextra leuaq; deorũ Atria nobilium ualuis celebrant̃ aptis. Plebs diuersa locis. Dicam:canã:ut poeta Vir. Dicite q̃ñ qdẽ molli cõsedimus herba.

Insigne recẽs:q̃si insolitũ:qd declarat addẽs adhuc idictũ. Ore alio:pollicet̃ se carmen in honorẽ Augusti formaturũ:qd hactenus dictũ nõ sit:qa carmẽ lyricũ nemo ẽ latinis adhuc tẽtarat. Ipse in epistolis. Hunc ego nõ alio dictũ prius ore latinis. Vulgaui fidicẽ:neq; arrogãter hæc scribit. Nã iam demõstrauit nõ suis uiribus hoc euẽturũ:sed afflatu numinis. Vel ostẽdit id Cæsar fecisse:qd nõdũ quisq̃ fecisset:proptereaq; a nemine dictum. Nõ secus:non magis delectat̃. Euhyas.i.bacchi sacerdos ab ipso Euhyo.i.baccho denominata prospicere hebrum & rhodopen:q̃ ego uidere ripas & nemora. E somnis:uigilãs:nocturno.n.tpe celebrabant hæc sacra. Hebrũ:hic in thracia fluuius est:cuius in hostio Polydori tumulus:& nõ ꝓcul inde Apollinis templũ est. Candida niue. Nam regio septẽtrionalis est & frigida. Pede barbaro. Nam ipsi thraces barbari sũt q Orpheo canẽte orgya baccho celebrabant. Lustratã. Circũdatã a bacchantibus:uel purgatã sacris bacchi.

Ripas/& uacuum nemus
 Mirari libet/o naiadum potens:
Baccharumq; ualentium
 Proceras manibus uertere fraxinos
Nil paruum/aut humili modo:
 Nil mortale loquar/dulce periculũ est
O lenæ sequi deum
 Cingentem uiridi tempora pampino.

¶ANT. Ripas fluminum.s.ad uoluptatẽ. Vacuũ nemus: Augusti decus ab aliis indictũ intelligit. Naiadũ.i.musarũ:q & nymphæ dicũt̃. Vir.in.b.nymphæ noster amõ libetrides. q̃uo aut bacchus musis oblectaret̃ supta iã patuit. Valentiũ uertere:tuo.uidelicet numine agente. Proceras fraxinos lõgas arbroes:bacchum.n.in bella mulieres sequebantur:a quibus bacchãtibus ipse bacchus dictus est. Auctor Diodo.li.iiii. Nil mortale:dixerat.n.se dictũrũ æternũ decus cæsaris. Humili mõ.i.lyricis uersib⁹:q humiles sũt:diuina quoq; loquar. Dulce periculũ:dulcis labor. Lenæa torculari quo uinũ exprimitur bacchum dici uolunt:ut ait Diodorus lib.iiii.

¶ACR. O naiadum potens. Diony.habens potestatem in nymphis uel in bacchis est. Vertere fraxinos. Tantũ uiriũ liberi significat esse cultricibus:ut arbores radicitus possint uertere numinis instinctu. Nil mortale lo.nihil q̃ mortali conueniat:si me in tuos specus ac secreta nemorum duxeris. Cingẽtem:amphibolice dictum:utrũ sibi tm̃ cingentem:an quoscunq; suo numine replere consueuit.

¶POR. Diximus aũt hæc allegoricos dici q̃ñ p ea itelligi uult se inusitatũ romanis carmẽ tractare. O naiadũ baccharũq; ualẽtiũ potẽs mãibus uertere fraxinos. Vult itelligi tãtas uires cultricib⁹ liberi pr̃is istinctu numis eius eẽ:ut ẽt ꝓceras arbores radicitus possint uertere. Nil mortale loquar. Subaudiendũ si me in tuũ specus ac secreta nemoꝝ duxeris. Cingentẽ.u.t.p.utrũ sibi tm̃ ea cingẽtẽ an quoscũq; numie suo ꝯplere dignat̃.

¶CHRI Vacuũ:desertũ ergo poetis aptũ. Rhodopẽ. Mõs est thraciæ sic a puella pulcherrima denomiat⁹. O na.po. Nã baccho & musæ & nymphe dant̃. Valẽtiũ euer.p.fra. Nam parcitæ numine bacchi supra humanas uires possunt. Taciteq; etiã ex physica ratione ostendit uino uires augeri. Fraxinus autem arbor est: q̃ montibus gaudet. Vir. Fraxinus in siluis pulcherrima pinus in hortis. Arbor celebratissima est ab Hom.in hasta Achillis. Huius succus ad potum expressus contra serpentes ualet. Arborem ipsam ita refugiunt:ut ne umbram quidem attingant. Expertum se pli.affirmat si necessitas sit:serpẽtem in ignem potius q̃ in fraxinũ effugere Dul.pe. Periculum quidẽ est in res tam magnas sequi te. Sed tm̃ nõ est sine uoluptate tale periculum. Cingentem. Vel bacchum ipsum cingentem: Vel est periculum hominem cingentem sequi te.

¶Argumentum. ODES. XXVI.

Ode.xxvi.tricolos tetrastrophos ad uenerem.

Vixi puellis nuper idoneus:
 Et militaui nõ sine gloria:
Nunc arma defunctumq; bello
 Barbiton hic paries habebit:
Leuum Marinæ qui ueneris latus
 Custodit.hic hic ponite lucida
Funalia/& uectes/& arcus
 Oppositis foribus minaces:

¶ANT. Amori finẽ imponere destinat:& in ueneris templo barbiton affigere tanq̃ emeritus:orat postea uenerem:ut chloen asperam semel flagello tangat. Vixi puellis:ode est similis nonæ. Militaui:militiæ spẽs amor est:inqt Oui. Nõ sine gloria:ẽ.n.potius re cupita. Arma infra ipsa amatoria. Defunctũ bello:q finiuit amatoriæ militiæ ludũ. Marinæ ueneris:ex spuma.n.nata ẽ in mari:inde dr̃ aphrodite. Leuũ latus:in sinistro tẽpli latere intelligit. Funalia:faces intelligit:qbus amicaꝝ ianuæ urebant̃ aliq̃ñ. Vectes:dicti sunt uectes palli ferrei:q manibus uectent̃. Cæsar li.ii.de bel.ciui. Oppidani saxa q̃ maxia possunt uectibus promouent. Memphim:erat memphis ægyptioꝝ regia:urbs magna & populosa:& secunda post Alexandriã. Memphi erat ueneris phanum quæ græca dea censebatur. Quidam lunæ id dicunt auctore Strabo.li.xvii. uectes mẽphis

O/quæ beatam diua tenes cyprum/&
Memphim carentem sythonia niue
Regina/sublimi flagello
Tange chloen semel arrogantem.

ACR. Vixi puellis nup idoneus.Hac ode uideri uult iã renunciare carminibus:& lyrã cõsecrare:& amare desinere. Idoneus:uoluptati sufficiẽs. Et militaui:allegoricos militiam nũc amorẽ uocat. Nõ sine gloria:nõ sine opione boni amatoris. Arma:lyrã dixit. Marinæ:mari ortæ:ut fas oẽ est cytherea meis te fidere regnis:unde genus ducis. Atq; ideo aphrodite est dicta a potu aphro.i.a spuma:& est ordo:q paries marinæ ueneris leuũ latus custodit:ac p hoc i sinistra parte templi peudebit. Funalia.s.quibus luminaria suspendi cõuenerant. Et uectes:hæc instrumẽta amoris uult intelligi.quibus fastus etiã per uim contẽuentiũ superant. O quæ beatã.d.t.c.in cypro.n.insula uenus specialiter colit:similiter & apud mẽphin.i.ægyptũ:quã ideo carere niue dixit:quia calida regio est. Sithonia niuea prouincia nomen niuibus dedit:ut Scithoniasq; niues hyemis subeant9 aquosæ. Sublimi flagello:in altum sublato ictu quod fit:dum quis uæhementius uult ferire:& ideo chloen:quia arrogans est:& superba amantibus percuti uulnere graui dicit debere amoris plaga uenerei.

POR. Vixi puellis:Hac ode uidetur iam renũciare carminibus & liram consecrare & amare desinere. Et militaui:allegoricos miliciã nunc amorem uocat. Defunctũq;:perseuerat in allegoria.Defunctũ bello barbiton:quando signans amores suos se barbito cecinisse:quod est organi genus. Leuum marinæ:consecratũ ueneri barbiton suspendere in templo eius dicit in parte sinistra. Hic ponite:hæc instria amoris intelligi uult. Memphim:memphis in ægypto ciuitas est quam merito carere niue dicit:quia in ægypto nunquã est nix ideo calidior est:sithonii autem thraces sunt ubi multa nix:unde κατ' ἐξοχήν. Sithoniam niueni dixit. Sublimi:idest in alto subleuato:Hoc enim fit cum quis uæhementius uelit percutere:uult autem cloen q; sit aorrgans & superba amantibus uel una amoris plaga a uenere percuti.

CHRI. Vixi puellis nu.id.Longe diuersum a supiori argumentũ est:nam ad infima ex sũmis plapsus dicit se uelle relinquere q ad uenerẽ ptinent:cũ iam hmõi militia functus sit.Rogat tñ ut cloe arroganti mulieri uices suæ crudelitatis reddat. Nup.q.d.usq; in hanc ætatẽ. Militaui:nam species qdam militiæ esse uester amare.Hinc Ouid. Militat omnis amans & habet sua castra cupido. Non sine gloria:qa strenue me gessi neq; laboribus piculisq; peperci:& quia re amata potitus sum. Vt in militari disciplina laus summa ẽ & labores perferre & uictoria potiri:nunc qm per ætatem amplius illam militiã exercere nõ licet. Arma:cuiuslibet artis instrumenta arma dicunt.Erat aũt prisca consuetudo:ut q alicui arti renunciaret dco illi qui arti pesset instria eius artis suspenderet.Quapropter ipse in epistolis .Veianius armis Herculis ad postes fixis latet aditus agro.Et Vir.Hic cæstus uictor artẽq; repono. Hic paries:panes huius tẽpli. Leuũ latus ueneris.i.statuæ ueneris. Marinæ:quæ ut iam diximus i mari orta est ppeaq; in littore sibi templa ut plurimum fiebãt:lunæ. Añ domũ ueneris quã dorica sustiet anchõ. Defunctũ bello:nõ discessit a trãslatiõe.Nã si amare militia ẽq; amare desinit:bello defunctus est.Ponit aũt arma huius militiæ barbitõ.i.lyrã funalia q amãtibus noctu lucent:& uectes & arcus qb9 amicarũ dom9 expugnẽt. Minaces.f.o.minãt.n.si fores se opponãt & nõ pateãt. Vectes:istra sũt ad aliqd subuertẽdũ euertẽdũq;.Quapp & traso traidis domũ expugnatur9 iqt.Procede huc cũ uecti dora.Cyp.ut supra spne dilectã cyprõ. Mẽphin:urbs in ægypto a Mẽphite rege ꝯdita . Alii dicũt ab Epapho:Volũtq; usũ earthæ prio i ea inuẽtũ.Strabo uult ñ apd mẽphin ubi apis aliter sed apud momẽphim ubi aliter uacca Venerẽ coli Herodotus scribit Sesostri regi ægypti successisse Mẽphitẽ atq; illi in urbe mẽphi luctũ sacrũ fuisse:& in luco tẽplũ ueneris hospitæ:qd idẽ herodotus helenæ fuisse credit.Mẽphitẽ aũt regẽ eũ eẽ uult:quẽ græci Protheũ appellãt.Diodo.uero siculus mẽphin ꝯditã refert ab Vchoreo rege i eo loco i quo nilus se in plura diuidẽs delta facit:illãq; & pulcherrimã & muitissimã. Atq; i ea regiã posuisseq; hactenus thebis fuerat.Propter quã rẽ sp deinceps diminutæ sũt thebæ:spq; aucta mẽphis usq; ad ꝯditã ab Alexãdro alexãdriã.Volũt ãt mẽphin dictã de noie suæ filiæ:quã dicũt a nilo adamatã & sub forma tauri ꝯpssam ægyptũ pepisse:a q° regio ipa nomẽ accepit.Caretẽ.s.n.qa i regiõe calida ẽ. Sithõia:tracẽsi a mõte thraciæ Vir.Sithõiasq; niues hyemis subeãus aquosæ.Sed posuit spẽm ꝑ genere. Sublimi fla.snia est.Tu me ueri9 assiduis uulneribus9 amoris ꝯfodisti.Fac ergo ut illã nõ dico uulneres:sed tãgas & tãgas nõ pluries sed semel:& nõ ferro sed flagello:nec cũ toto flagello:sed cũ extrẽa pte flagelli.

Locus est pfecto artificiosissimus:sed quẽ nõ minori artificio imitatus sit lyric9 nr florẽtini carmis poeta Frãciscus Petrarcha.Et certo al mio parer nõ gli fu honore.Ferirme di saetta in qllo stato.Allei armata nõ mõstrar pur larco.

Argumẽtũ. ODES.XXVII.

ANT. Galathea poetæ amica migrat uolẽte optat Hor.Vt ipii malo omie pgãt:ipa uero fœlici auspicio. Et qa illi9 digressus eũ pigebat tẽpestatẽ iminere idicat quã hostib9 iprecat.Exẽplo deide europes eã a migrãdi snia reuocat nitit:illa.n.fides minissimo tauro e phenicia i cretã usq; p æquor ab illo uecta ẽ inscio pie agnore:ubi maxie ꝗstã uenus solata ẽ.ipios parrhæ:prha auiculæ gen9 ẽ:i latio nũc uulgo parruza dr.Pli.ãt li.xy
Parrha auis — iii.c.xlii.scribit parrhã oriẽte sytio ipo die non apperet donec occidat. Rauα:legit & ruffa in antiqs. Raua ãt
Rauus color — .i.fulua seu subnigra:rauus.n.color dr niger mixtus cũ fuluo.Acrõ Auctor:dicũt alii q; rauus color dñq ẽ iter

Ode.xxyii.dicolos tetrastrophos ad Galatheam.

Impios parræ recinentis omen
Ducat/& ꝑgnas canis/aut ab agro
Raua decurrens lupa lanıuino:
Fœtaq; uulpes.
Rumpat & serpens iter institutum:
Si per obliquum similis sagittæ
Terruit mannos/ego quid timebo
Prouidus auspex?
Ante quam stantes repetat paludes
Imbrium diuina auis imminentum:

O scinem coruum prece suscitabo
Solis ab ortu.
Sis licet fœlix ubicūq; mauis:
Et memor nostri galatea uiuas:
Te neq; leuus uetet ire picus:
Nec uaga cornix.
Non uides quanto trepidet tumultu
Pronus Orion: ego quid sit ater
Adriæ noui sinus/& quid albus
Peccet iapix.
Hostium uxores/puericq; cæcos
Sentiant motus orientis austri:&
Aequoris nigri fremitū:& trementes
Verbere ripas.
Sic & Europæ niueum doloso
Credidit tauro latus/& scatentem
Beluis pontum/mediasq; fraudes
Palluit audax.
Nuper in pratis studiosa florum:
Debitæ nymphis opifex coronæ:
Nocte sublustri/nihil astra præter
Vidit & undas.

flauum & cæsiū.idē tū fere est ꝙ acron ait. Raua lupa.Pli.li. lupoꝝ
yiii.scribit ꝙ in italia quoq; credit' lupoꝝ uisus esse noxius:uo/ omen
cemq; hoi quem priores contemplent' adimere ad p̄sens iter aritia
auguria ad dextram comeantiū p̄c'oso itinere si pleno ore fe lanium
cerit nullū omniū p̄stannus. Agro lauinio. Stra.li.y.ita tradu arthe//
ctus ē a latinis Post albanū moꝛē urbs ē aricia in appia uia sta. misium
c.&.lx.roma distans.Curuus aūt cū sit locus hēt tū munitā sū
mitatē cui quidem supincidit lauiniū Romanoꝝ ciuitas in ap
piæ uiæ dextera:a qua p̄spectus est maris & antii: est & dianæ
lucus.i.arthemisiū sic.n.uocāt:e sinistra uiæ regione ex aritia
ad aricinā uiā conscendentibus quod templū nomināt ædifi
cium tauricæ &c.Præterea in strabōibus ipressis perperam la/
niuiū:intelligit enim Strabo de oppidulo:quod adhuc extat S P.Q.
distans a uelitris milibus.P.tribus uel ad summum quattuor: laniui//
quo bis adii:ubi adhuc etiam legi est in marmore.S.P.Q.La us
niuius:Sicuti & uelitris in marmore: quodam aræ cuiusdam
basi in sacra æde sancti Stephani: iam diruta legebatur. S.P.
Q. ueliternus quod marmor liuore ductus quidam ex aqua
pendente oriundus:cardinalisq; rhotomagēsis ueliternoꝝ p
tectoris familiaris:clam rumpi fecit: ruptumq; ego paulopost
cōspexi illius ipiⁱ nomē tacui ne sacrilegio perpetuū celebre
foret:imitatus est.n.fortasse Herostratum: qui ephesiæ dianæ
templum:ut eius nomen celebre fieret exussit. Sed dedit ille
pœnas:post illud.n. sacrilegium paucis post annis in summā
inopiam delapsus & ludibrio cunctis est habitus. Mannos:
pusilli equi manni dicūtur:quos uulgo buricos uocabant: ut
Porphyrio scribit.Acron uero ait: mannos dictos ꝙ mansue
tudine manuum familiarius sequantur. Antequam stātes
&c.Cornix inauspicatissima est fœtus tempore: hoc est post
solstitium:ut Plini.lib.x.scribit. Qui etiam lib.xviii.ait quum
terrestres uolucres contra aquā clangores dabūt pfundentes sese:sed maxie cornix hyemē portēdūt. Oscio
nē coruū:corui in auspiciis soli uident' itellectū hēre significationū suaꝝ nā quū mediæ hospites occisi sunt:
oēs e pelopōneso & attica regione uolauerunt:pessima coꝝ significatio quū glutiunt uocem uelut strāgula
ti:Auctor Pli.li.x.& li.xyiii.c.ulti.ait ꝙ corui singultu quodam latrantes:seq; concutientes:si cōtinuabūt uen
tos portendūt:si uero carpti uocē resorbebunt uētosum imbrē. Oscinē: oscinū auguriū a cantu auiū dr̄. Et
oscines aues auspiciū ore faciens ut Festus ait. Solis ab ortu:legit' et lucis ab ortu.Cic.aūt li.i.de diuinatiōe
scrib.Coruū a dextra cornicē a sinistra facere ratū.Et actō igr ab ortu solis p̄spa corui omia eē aduersa ab oc Picus
casu.Ego āt ab ortu solis id ueꝝ eē exptus sum pluries.Leuus picus.Pli.li.x.scribit picū martiū insignē & ma
gnū eē i auspiciis:q̄q; ipsi pici pricipales latio sunt i auguriis:ab rege q nomē huic aui dedit i capite p̄toris ur
bani.L.tuberōis in foro iura p tribunali sedētes sedit picus ita placide:ut manu apphēderet': ridere uates exi
tiū imperio portēdi:si dimitteret'.At si exaiatet' p̄tori:illeq; auē p̄tinus cōserpsit:nec multo post ipleuit p̄di/
giū. Sis licet:ordo ē:o galatea sis fœlix:& memor nr̄i licet uiuas ubicūq; mauis. Leuus.i.mali ominis. Va Cornix
ga cornix:de cornice Vir.li.i.georgicoꝝ ait. Tum cornix plena pluuiā uocat iproba uoce. Et sola in sicca se/
cū spatiat' arena.Et caput obiectat querulū uenientibus undis. Sed uides quāto iminente tēpestate galatheā
reuocare a cōstituto itinere Horatius nitit' Trepidet: pperet p̄nus orion i occasum uergens: de quo late su/
perius.Ater sinus hadriæ:hadriaticū mare obscuꝝ tēpestatē portendere idicat. Albus ia.is uētus est ex apu/
liæ ore p̄ficiscens:de quo latius ode.iii.li.i. Albus.i.serenus:quis.n.sereno tpe pflet: attamen solet hyemem
portendere:uel albus pp albas nubes. Hostiū uxores:hostibus iprecat' uentoꝝ hyemem atq; æquoris. Ver
bere:fluctuū.s. Sic & europæ:quēadmodū inqt tu galatea albo iapygi fidis:ita europæ credidit albo tauro & Europe
decepta q̄plurima passa est. Europæ.scribit herodotus i pricipio:curetes tyꝛ appulsos filiam regis capuisse rapta
europā.Diodorus āt li.yi.scribit i creta minoa & Rhadamantū ex ioue natos ac europā agenoris quā tauro
deoꝝ p̄uidētia aduectā in cretā tradūt.Eusebius docet europā a cretēsibus raptā fuisse nauiculus fuit isigne
taurus. Niueū doloso credidit tauro:credidit tauro doloso latus niueū. esse:de quo Oui.lib.ii.meta.sic ait.
Nunc latus in fuluis niueū depōit arenis:Paulatimq; metu dempto:mō pectora p̄bet Virginea palpāda ma
nu:mō cornua sertis Impedienda nouis:ausa est quoq; regia uirgo Nescia quē p̄meret tergo cōsidere tauri.
Scatentem :feruentē pontum.Oui.ēt ait.mediiq; p æquora pōti Fert p̄dam: pauet hæc littusq; ablata reli/
ctum.Respicit:& dextera cornu tenet:altera dorso iposita est &c.Pōti aūt mēsura a bosphoro ad meotiū la
cum qdam fecere certo numero passuū:ut scribit Pli.li.yi. Audax:ausa.n.fuerat tauro inhærere. Medias
frau:q in medio fere mari cognouit uel potius cyaneas intelligit isula in ponto seu magis scopulos contra
thraciū bosphoꝝ:de qbus mela scribit.a nōnullis tū auctoribus symplegades hoc est cōcurrentes ēt nomnā/ Ponti
tur:dicūt.n.olim fuisse instabiles:unde Oui.li.xy.met.ait.Timuit concursibus argo Vndaꝝ sparsas.simple/ Mēsura
gades:elisaꝝ.Quæ nunc immotæ præstant uentisq; resistunt. Sublustri:parum lucida.

ACR. Impios parthæ recinentis:amicā peregre p̄ficiscentē inuitus dimittens timet ne malis peragat.

auspiciis & optat ut impii potius q̄ ipsa augurio parthæ auis uel cæteroꝝ q̄ subiicit ꝓficiscant̄:& per istam cō memorationē omniū aduersorum nititur eam reuocare ab itinere disposito. Raua: aut colore oculoꝝ torua aut uoce nō clara: aut certe rabida. Raua. fulua siue subnigra: aut rauca. i. uocis obtusæ. rauus. n. color dicit̄ mistus niger cum fuluo. Si per ob. similis sa. serpentes celeritate ēt animalia deterreri dicit. i. si tantæ celenta tis est serpens ut irrationabilia terret. Rumpat. i. incidat tibi institutū iter. Mānos: burdos: mānī iō dicti ꝙ mā suetudine manuū familiarius sequant̄. Imbrium: diuinam cornicem dicit imīnētiū imbrium prescia: ut Tum cornix plena pluuias uocat iproba uoce. Paludes aūt finito die repetere cōsueuerūt. Oscinem cor. osci nes dicunt̄ aues q̄ uoce auguriū faciunt. ꝑpetes q̄ uolatu: ut Vir. Qui uolucrū linguas & prepetis omīa pēnæ.

Solis ab o. ab ortu. n. solis prospera corrui omina sūt aduersa ab occasu. Sis li. t. ordo est: Galathea sis fœlix & memor n̄ri: licet uiuas ubicūq; mauis. i. & si sine me esse mauis: sis fœlix tū. Teq; nec le. ue. ire picus: a sini stra picum mali ominis dicit: & uagam uolatu cornicem. Trepidet: festinet: ut Ne trepidate uiri: uel trepidet uentoꝝ flatu uel murmure pelagi. · Pronus. o. in occasum uergens: orion tempestuosus est: & quia amicam non ualet ꝑcibus retinere minis tempestatis conat̄. Vt dum pelago desæuit hyems & aquosus oriō. Ego qd a. s. a. a. n. s. futuræ se nosse signa tempestatis oñ. sit uel ex adriatici maris sono: uel ex flatu iapygis uenti: qui ex sereno subitam fecit tempestatē. Et qd al. p. ia. aut pp erectionē fluctuum aut colorē uacuarum nubium. Post . u. i. non feritati barbaricæ nec puerili insitiæ dicit incognita esse posse futuræ tempestatis indicia. Sic & e. i. quēadmodū tu ꝑsumptuose sumis peregrinationē: sic & europæ ꝑsumptuose credidit niueum latus doloso tauro: & uide quid passa sit. Doloso: fallo ioue in taurum mutato. Scatētem: repletum: pullulantem: fremē/ tem: ebulientem. Mediasq; f. non fraudes medias: sed i. medio dolo cognitas: nō ante repertas. Palluit. a. uæ hementer timuit: id qd efficitur posuit pro efficiente. i. quæ ante audax fuerat tūc palluit. Studiosa florum. i. q̄ nymphis studeat facere floreas coronas. Sublustri: in crepusculo uel ex luce. Quæ simul centum: ordo ē: q̄ simul attigit creten potentē centum oppidis. Victa furore dixit: o pater & pietas relictum nomen filiæ.

¶POR. Impios Parrhæ recinētis omen: ducat amicam peregre proficiscentē dimittēs inuitus ne malis au/ spiciis exeat timet: & optat ut impii potius q̄ ipsa auspicio parrhæ auis & cæteroꝝ q̄ subiicit proficiscant̄. Ra ua decurrens: raua lupa a colore dicitur. Rumpat & i. iter. i. ut sit in transuersam uiam. Impios du. non im/ pios reuocet: hoc est pius serpens. Terruit mānos: māni equi dicuntur pusilli: quos uulgo burdos uocāt: nā & hoc ad omne dicit ꝑtinere: ꝙ māni terreāt̄. Ante quā stā. r. p. i. d. a. i. o. c. Cornix anteq̄ repetat paludes: quā imbrium īminentiū diuinā ait: quia pluuiam futuram significare solet: quod ēt Vir. ōndit. Tūc cornix plena pluuiam uocat improba uoce. Anteq̄ repetat plaudes. Paludes non ad anni tp̄s ꝑtinent: sed ad diei. Oscinē c. p. oscinē coruū inuocabo inquit. Sed ui. q. t. t. p. o. Decenter ꝑicula nauigationis ōndit q̄bus illā retineat. Nā reuocare non audet: in occasum aūt pronus orion intelligendus: nam tunc magnæ tempestates. Et tremē/ tes. u. r. uerbere fluctuum aut uentorum. Sic & eu. n. d. c. t. l. Sic hoc est: dum eam blandus in mare placidum iuppiter inducit: hæc aūt comparatio iapygi uentu confert̄: qui incipit placidus: mox in tempestates citatur.

Mediasq; fraudes palluit audax: ad ludum audax: non tunc cum palluit. Nocte sublu. ꝑ sublucida.

¶CHRI. Impios parrhæ recinentis omen. Res infinita est: sed nō infinito artificio tractata: conat̄ Galathe/ am ab itinere: quod cōtra poetæ uoluntatē susceperat reuocare. Sed ne mulierculam offendat: insinuatione utitur. Nam dum precat̄ sibi iter fœlix: paulatim admonet non esse proficiscendum. Habet ergo causam tur pem: non quia natura turpis sit: sed quia dicit̄ turpem habere causam orator: cum ipsa a se alienū reddat ani/ mum auditoris. Ergo in turpi causa utitur insinuatione. Deinde cum iam animum auditoris occupauit: aperte rem ingreditur. Impios: genus causæ deliberatiuum est. Huius finis utilitas habetur. Hæc autem in tutum & honestum diuiditur. Demonstrat autem inutile esse iter: quia periculosum. Omen: pro augurio posuit. Augurium autem fit aut ex garritu auium. i. ex cantu: aut ex uolatu: aut ex pastu: quod appellatur tri/ pudium: quasi teripauium. Quapropter dicunt augurium quasi auigerium. i. eam diuinationem quam aues gerūt. Alii ab auiū gustatu: alii ab auium garritu. Dicebātur aūt ab auguribus ꝑpetes aues: quæ oportunæ ꝑ/ uolant: aut idoneas sedes capiunt ut placet Gellio. Harū aūt contrarias Nigidius figulus inferas appellat. Ve rum Apollinaris sulpitius eas ꝑpetes dici uult: quas Hormeus. τους οἰωνους appellat: qm̄ istas aues potis simum augures spectarētq; ingentibus aliis patulæ atq; porrectæ ꝑuolarent. Præceptis etiam pro ueloci sim pliciter appellarunt: ut Ennius in annalibus. Brundusium pulchro ꝑcinctum ꝑpete portu. Oscines āt eas uo lucres dixerunt: q̄ nō uolatu: sed cantu auguria faciunt: quasi ꝙ ore canant. Vir. utriusq; in eodem uersu me/ minit. Qui uolucrū linguas: q̄ ꝑpetis omnia pennæ in augurādi ars romā ēt circa initia sua ex ethruria tra// ducta est: Auctoris tñ nomē Ouidio quoq; teste ignorat̄: quia uetustate interciderit. Videmus. n. & Romulū de imponendo urbi nomine augurio cum fratre certasse. Numa: deinde qui Romulo successit ꝑpetuum sa/ cerdotium huic rei constituit. Væhementer postremo creuit auctoritas ex peritia accii Nauii auguris. Vole/ bat. n. quædā ꝑter maiorū instituta mutare Tarquinus Priscus. Negabat Nauius inauspicato fieri oportere: Quem illudens rex age inquit inaugura an fieri possit: qd mente concipio. Fiet inquit Accius. At qui concepi mente inquit rex nouacula cotem discindere. Perage ergo hoc: postq̄ aues tuæ fieri posse ostenderūt. Tum il/ le incunctanter cotem nouacula discidit: Quo miraculo & uæhemēter motus rex est: & tanta illi arte auctori tas accessit: ut nihil domi forisq; postea nisi auspicato gereret̄. Fuerūt a principio tres augures singuli. s. ex sin gulis tribubus. Rannēsis. Titiensis: & lucera. Deinde auctus est quartus. Postremo cum plebs in partē oīum dignitatum admitti obtinuisse. M. Valerio: & Q. Apuleio consulibus ad quattuor ꝑtitios quinq; plebei creati sunt: ut essent nouē augurum collegiū. Parrhæ auis spēs est. Hanc puto per onomatopeiam dici a lsa. p. & r. qua in cauendo utit̄ illa auis. Recinētis: ergo oscina & nō ꝑpes. Prægnans ca. Et hoc inter mala auguria computabant. Raua: a colore oculoꝝ torua. Aut a uoce non clara: quasi rauca aut rabida. Rauū dicūt colorē

subnigrū. i

sub nigrum.i.nigrum fuluo admixtũ. Lanubino.Spẽs est pro genere. Vulpes:q̃si uolipes dr̃.Hæc aũt oĩa q̃ ponit:mala erãt auguria. Per ob.cũ ex trãsuerso uiã eunti pcedit. Simi.fa.Quia uelox .Mãnos:equos dixerũt currũ trahẽtes qui mansueti.i.manibus assueti aurigæ illũ sequũtur:ipse alibi & appia mãnis terit.Quid ti.tacite sibi fidẽ q̃rit:ut sit sñia.Potero tibi cõsulere cũ sim prouidus auspex:modo tu obtẽperes. Anteq̃: promittit se prius bona capt aturum auguria q̃ mala proueniãt.Ordo autem est. Ego prouidus auspex suscitabo pede coruũ obscinũ ab ortu solis:anteq̃ auis diuina ĩbriũ iminentiũ repetat paludẽs. Coruũ osci. excitabo coruũ ut sit obscinus.i.ut cantu auguriũ det:& suscitabo ab ortu solis : quia inde a coruis bona pueniunt auguria:Cõtraria ab occasu.Soli coruĩ:ut refert Pli.uident̃ itelligere sua auguria.Nã cũ medi hospites occisi sunt:oẽs e peloponesso & actica regione migrarũt.Diuina in cornix ut puto de qua Vir.Tum cornix plena pluuiã uocat ĩproba uoce. Sis h.f.Adhuc in insinuatiõe est.Fingit.n.arbitrio suo pmittere qd̃ paulopost conabit̃ eripere.Et magnã beniuolẽtiam oñdit:cum pcetur fœlicitatem ẽt absuturæ: mõ sui non obliuiscat̃. Leuus uel simpliciter aduersus:uel leuus q̃a a pte sinistra uolãs malũ afferat auguriũ . Sed q̃m reliq̃ de augurio pauloante dixi:nõ grauabor formã quoq̃ inaugurãdi breuiter referre unico tm̃ exẽplo:a quo rẽ i alia facile erit trãsferre.Petebat editũ locũ auguriũ:ũ in longũ coeli spaciũ ,pspectus eẽt: atq̃ inaugurãdũ.i. eũ pro quo capturus auguriũ eẽt sup lapidẽ meridiem uersus sedere iubebat. Augur ãt ad leuã sedens capite uelato baculũ quem lituũ dicunt in manu tenebat inde prospectu in urbẽ agrũq̃ capto deos pcatus regiones ab oriente ad occasum determinat dextras ad meridiẽ:leuas ad septẽtrionẽ eẽ dicit:erat & ãtica & postica ab oriẽte & occidẽte .Hocq̃ spaciũ tẽplũ noĩant. Tũ lituo ĩ leuã trãslato dextra ĩ caput eius q̃ ĩaugurat̃ posita ita pcat̃ iuppiter pr̃ si est fas hũc Numã põpiliũ cuius ego caput teneo regem romæ esse uti signa nobis certa ac clara sint iter eos fines quos feci.Tum pgit uerbis auspicia q̃ mitti uellet: q̃bus missis Numa de templo declaratus rex descẽdit:Hæc forma ĩnaugurãdi regis ad alia trãsferre possumus:Sed iã ad textũ redeo. Picus : picũ regẽ filiũ saturni fuisse dicũt:q cũ amaret̃ a Cyrce:ipse aũt in pomonam pomorũ deam inclinaret:ĩa Cyrce in auẽ sui noĩs.i.in picũ martiũ mutatus est.Vir. Picus equũ domitor quẽ capta cupidine ꝯiunx Aurea pcussũ uirga uersuq̃ uenẽis.Fecit auẽ cyrce:sparsitq̃ colorib9 alas.Pli.ait picos pricipales eẽ ĩ latio ĩ auguriis a rege q eis nomẽ dedit:Refertq̃ in.L.Tuberõis ptoris urbani capite ita placide resedisse:ut manu phẽderet̃.Dixere augures si dimitteret̃:reip.exitiũ portẽdi:si exãiaret̃ ptori:exaĩauit ptor ac paulopost ĩpleuit pdigiũ. Vaga.Hic Vir. Et sola ĩ sicca secũ spatiat̃ harẽa.Cornix.ẽ ĩ fabulis hãc coronei ex regio genere filiã fuisse:quã cũ maris deus amaret atq̃ ĩsequeret̃ miseratõe cõmota Pallas illã ĩ auem cõuertit:& ĩ suã tutelã suscepit. Dederat per ea tpa Erictoniũ serpentinis pedibus puerũ ĩ cysta iclusum tribus uirginibus seruãdũ Pallas ea lege ne qd̃ in cysta latebat ĩspicerẽt. Verũ cũ una ĩspexisset statim spretũ mandatũ:ad Pallada rettulit cornix. Sed non placuerunt Palladi huiuscemodi mores:Quapp eã a sua tutela amouit.Dicũt pterea cornicẽ in tẽplo luco ue palladis raro fuisse uisam:Athenis ãt q̃ urbs illi sacra ẽ nunq̃ Noctua aũt q̃ scd̃m fabulas cornici successit.ĩ tutela Mineruæ freq̃ntissima appet. Vñ ẽ ,puerbiũ noctuas athenas. Sed ui.Postq̃ p ĩsinuationẽ aium Galatheæ occupauerat:nũc.iã apte illã a ,pfectiõe dehortat̃. Trepidet festinet. Tumultu. Motũ aeris itelligit.aut ex uento aut ex fulmie aut ex pluuiis ,pnus.Nã in deuexo cœli positus ,pnus dici pt. Ergo qd sit.q.d.q̃a sæpe exptus sũ:ĩc circo facile uaticinor.De lapice ãt & Orione dictũ ẽ. Alb9.uel q̃a ex uæhemẽti tẽpestate spũas citet:uel q̃a sicciores nubes & ppea albas inducat. Hostiũ uxo.pue.quos pire cupim9. Cæcos:ñ itellectos uel q̃ ĩ obscuritate nubiũ fiãt. Nigri.noxii.uel q̃a obscura ĩducat nubila. Fremitũ undarũ & tonitruũ. Ripas.i.littora Verbera.f.undarũ qb9 littora uerberãt̃. Sic &.eu. Vt europa dcepta ẽ a tauro.quẽ mitẽ putabat:& nihil tale d eo suspicabat̃:sic tu nicaues ab austro decipieris.Credidit illa tauro & pœnituit:Tu austro credis & pœnitebit.Europa Agenoris phœniciæ regis filia fuit:& cũ una cũ uirgibus tyriis iter armenta luderet captus eius amore iuppiter p mercuriũ curauit ut armẽta a mõtibus ad littora admouerent̃.ipse ãt ĩ pulcherrimũ taurũ cõuers9 mitẽ se uirgini obtulit.At illa & pulchritudie mãsuetudie illi9 delectata adeo paulati assueuit:ut illũ ascẽdere ñ dubitarit.At iuppiter optatã pdã p mare uehẽs ĩ cretã trãsuexit.& ĩ uerã formã reuersus ,p cõiuge hũit:ex ea q̃ Mĩoa Rhadamãtũ & sarpedonẽ sustulit:Historiã multi eẽ putãt:q̃ iuppiter illã nauĩ:cui taurus ĩsigne eẽt: e phœnicia ĩ cretã traduxerit:& deide asterio regi uxorẽ dederit: ut placet Eusebio.at Augustinus nõ asteriũ: sed Xãtũ nominatũ uult.Sed neq̃ de tpe cõuenit.Eusebius Anno.xl.regni Danai a ioue raptã ponit.& deide ab Asterio rege cretẽsium in coniugẽ ductã. Anno mundi.lxxix.supra septingentos & tria milia. Quidã uolunt Pandiõe athenis regnãte anno mundi.xvi.supra tria milia. & noningentos quod tp̃s magis cõuenit iis q̃ de Minoe filio dicuntur. Palluit au.i.uehementer timuit ea q̃ prius audax fuerat. Scatẽtẽ:q̃si pullulantẽ.

Sub lustri.parũ in usu ẽ lustris:Sed eius cõpositum illustris.lustris aũt a lucendo dr̃. Centum oppidis.unde eratompolis est dicta:Homerus illã ab Vlysse: nonagita urbiũ nominatã dicit : alias centum urbium ipse illam noiat referens hoc ad tpa sua . Sed Ephorius scd̃m troiana tpa decem conditas ab Alchmene argiuo comitantibus doriensibus refert.

Que simul cẽtũ tetigit potẽtem
Oppidis cretẽ/pater o relictum
Filiæ nomẽ/pietasq̃ dixit
Victa furore.
Vnde: quo ueni/leuis una mors est
Virginum culpe: uigilãs ne ploro
Turpe comissũ/an uitiis carẽtem

CANT. Crete:de hac ẽt Maro ait.Centũ digesta p urbes. Pater o relictum . gemẽtis europæ uerba sunt. Est ãt ordo.o pr̃ appositio nomẽ relictum filiæ ,p a filia. Pietas: Tullius ,p plãtio inq̃t:Quid pietas nisi uolũtas grata ĩ parẽtes. Vñ quo ue.ordo ẽ uñ uenit quo uenit uel uñ.i. a qua pietate paterna quo uenit Leuis una mors est uirginũ culpæ:sensus ẽ q̃ unica mors culpæ.i. crimini & peccato uirginũ leuis est. meretet̃.n. uirgo peccãs plures mortes.is ,p prius & uerus sensus huius loci est & esse dẽt non alius.

Ludit imago
Vana:quæ porta fugiens eburna
Somnium ducit?melius ne fluctus
Ire per longos fuit/an recētis
Carpere flores?
Si quis infamem mihi nunc iuuēcū
Dedat iratæ/lacerare ferro/&
Frangere enitar/modo multum amati
Cornua tauri.
Impudens liqui patrios penates:
Impudens orcum moror.o deorum
Si quis hæc audis.utinam inter errem
Nuda leones:
Ante quam turpis macies decenteis
Occupet malas/teneraq; succus
Defluat prædæ/speciosa quæro
Pascere tigres
Vilis europæ/pater urget absens:
Quid mori cessas? potes hac ab orno
Pendulum zona bene te secuta:
Ledere collum.
Siue te rupes/& acuta letho
Saxa delectant/age te procellæ
Crede ueloci/nisi herile mauis
Carpere pensum
Regius sanguis/dominæq; tradi
Barbaræ pellex/aderat querenti
Perfidum ridens uenus/& remisso
Filius arcu.
Mox ubi lusit satis/abstineto
Dixit irarum/calidæq; rixæ:
Cum tibi inuisus laceranda reddet
Cornua taurus.
Vxor inuicti Iouis esse nescis?
Mitte singultus/bene ferre magnam
Disce fortunam/tua sectus orbis
Nomina ducet.

Vigilans ne plo. dubitat an uere scelus cōmiserit. ut reli/cto pie secuta fuerit taurum. Vitiis carentem .i. me quæ uitio caream:nec uerū sit qđmihi forte uiuur rapta fuerim.

Imago:somnus ipse. Porta eburna.Vir.in fine li.yi.æn. ait.Sūt geminæ somni portæ.quarū altera fert Cornea.q̄ ue ris facilis datur exitus umbris. Altera candēti pfecta nitēs ele phāto.Sed falsa ad cœlū mittūt isomnia manes. Macro.li. i.de som. sup hoc loco.ita scribit. Si qs forte q̄rere uelit cur porta ex ebore falsis & e cornu ueris sit deputata. instruetur auctore porphyrio q i cōmētariis suis hæc in eūdē locū di/cit ab Homero sub eadē diuisione descriptū.Latet inq̄t om ne uerū. hoc tñ aia cū ab officiis corporis somno eius pau/lulū libera est interdū aspicit: nonnunquā tendit aciē nec tñ puēit: & cū aspicit tñ nō libero & directo lumine uidet:sed itericcto uel amine:qđ nexus naturæ caligantis obducit.Et hoc in natura esse idē Vir.asserit dicens.Aspice nāq; oēm q̄ nūc obducta tuenti Mortales hebetat uisus tibi & humida circum Caligat nubem eripiam hoc uelamem quū in quie te ad ueram usque aciē introspicientis amittit:de cornu cre ditur. Cuius ista natura est ut tēuatum uisui peruium sit. Quum aūt ab uero hebetat ac repellit obtutum:ebur putatur cuius corpus ita natura densatum est ut ad quāuis extremi tatē tenuitatis crassū nullo uisu ad ulteriora tendente pene tretur. Somnium.id.pprie uocatur quod tegit figuris & uelat ambagibus: nō nisi interpretatione intelligendā significa tionem rei quæ demonstratur. Auctor idem Mac. Impudēs orcum moror.sensus:uti sine pudore patriam reliqui ita si ne pudore uiuo. Orcū moror.i.plutonē & mortē in mo ram detineo nō tñ ab re orcū moror ait. Est.n.allusio quæ dam ad illud euripidisnam ut Macro.li.y.Sat.scribit:in al/cesti euripidis fabula in scœna: orcus īducitur gladiū gestās: quo crinem abscidit alcestidi.quē secutus Vir.fabulā abscin dēdi crinis induxit li.iiii.æn.de morte elisse.de orco tñ latius superius dictū est. Vilis europæ:seipsam p anastrophē allo quitur: dicens o uilis europe pater ablēs urget te mori:qđ ces sas uel pr absens urget.i.insequitur:ac si fueris amatorē.secuta qđ mori cessas? Filius:cupido. Remisso arcu.iā.n. pcusse rat iouis pectora ,ad europæ rapinā. Sectus orbis.terra.n. trifariam partita est in Europam:Aphricam:Asiam.

❡ ACR. Pater o relictum: Europæ gemescētis uerba.o pa tris pietas reliq̄sti nom̄ filiæ. Leuis:una mors ē uirginū cui pǣq̄to min⁹ uirgo peccat dētæo peccās digna maiore sup plicio ē. Leuior:siqdē mors ē uitæ q̄ pudoris:ut Vir. Fer/roq; auerte dolorē. Vigilās ne.p.sic īcredibile dicit factūut sibi somno simile uideatur. Ludit imago: p somno dicitur si nūq̄ fallat imago:& ē sensus:an sine uitio sum:& hoc po tius somnio. Vana:p quā somnia uana emittunt ut altera candenti pfecta.nitens elephāto. Sed falsa ad cœlū mittūt insomnia manes. Infamē iuuēcū.aut famosum i aut eer te sibi i infamem. Dedat iratæ lacerare ferro: ut nō potui abreptum diuellere corpus & undis spargere. ut in/dignātionē simul sexus indignatiōe monstraret. Modo:pauloante ut quem modo nauali Mnestheus certa mine uictor consequitur. Impudens:turpiter.nomen pro aduerbio. Eadem:inquit impudentia uiuo qua pa triā reliqui. O:interiectio ē. Turpis macies.quæ turpes facit.ante deteriorationē formæ optat perire. Suc cus.uiriditas:pulchritudo corporis signatur:ut corpus solidū:& succi plenū. Pater urget absens.insequitur.ut mori debeat etiam absentis timore. Zona bene te secuta.tanquā quæ adiutura sit mortis neglectæ cōsilium ideo bene secuta. Age te procellæ.c.u.uentos & mari tanq̄ quæ magis debeat se tempestatibus tradere.Peri/tura aut præceps per abrupta dimitti q̄ dominæ imperium seruendo pferre. Pellex:concubina:ut exagge/ret feritatem barbaricam:addit pellex.i.quæ sic me insequitur:ut pellex sim timēs meæ pulchritudini. Perfi/dum.dolosum.Epitheton ueneris ridens uenus:& ad præsens est magis cōueniens.eo q ridet:& eā imagine iuuēci deceptam quod ueneri irasceretur:ueluti uere pecudis illusa cōcubitu. Et remisso filius arcu.merito re misso arcu cupido tanq̄ qui europæ iam debellasset pudorem. Mox ubi.lusit. eo quod europæ iam debel/lasset pudorē. Abstineto:cassa ab ira & caliditate. Calidæ.r.de calore animi uenientis:uel furoris cōmotione i.posteaq̄ passa est diu illa casus suos cōqueri uelut facti auctoris ignara. Cum.t.i.ironice dictum: qa minata

fuerat se cornua tauri fracturã.iõ nõ laceres eũ. Cum se tibi rursus obtulerit. Sectus diuisus:eo q una psor bis,europæ nomẽ accepit:altera asia dicta ẽ:ut europa atq; asia pulsus. Noia ducet.i.ex tuo noie dicetur.

¶POR. Pater o reli.s.nomen.Europæ sigemiscentis uerba sunt. Et filiæ relictũ.p a filia relictũ. Victa furore.nũc errore mẽtis uel amore. Leuis.u.m.e.u.e.q̃to minus peccare uirgo dẽt eo ĩ peccatis digna maiori supplicio ẽ. Vir.n.p.bñ tñ incredibile factũ est.ut uideat hoc ẽt simile sõno. Ludit.i.p somno. Quæ.p.s.e.Virgilianũ.altera candẽti pfecta nitẽs elephanto. Sed falsa ad cœlũ mittunt insomnia manes. Impudẽs.I.p.p. Impudens orcum moror o deoq.Eadẽ impudentia uiuo qua patriam reliq. Spatiosa quæro pascere tygres. Gynecios sollicita est:ne desinat eẽ speciosa:quæ desiderat q̃primũ uenire dum pulchritudo sua secũ sit. Vilis europæ pater urget absens.Dubiũ non est inqt quin me pater absentem uilem extimet & appellet:credens me amantẽ persecutam:& ideo moriẽdũ est ut prior horum obliuiscar. Potes ac ab orno pendulũ zona bene te secuta.quæ adiutura sit mortis consiliũ. Aderat querenti perfidũ ridens uenus: & si perpetuũ ante positum nũnc epitheton conuenientius ad præsentia pertinet. Ridet enim:& quod eã imago iuuenci deceperit:& q illa irascat:quasi uere a pecore decepta sit. Mox ubi lusit satis. Postq̃ diu passa est illam ignaram fœlicitatis de casu suo cõqueri. Laceranda reddet cornua taurus.Nec laceres eũ inqt:cũ se tibi rursus obtulerit. Vxor inuicti iouis eẽ nescis.ambiguũ utrũ hoc dicat nescis te cõiugẽ iouis eẽ:an uero nescis te gerere cõiugẽ iouis. Vt si dicas nescis eẽ cõsul. Tua.s.n.d.i.diuisus:quia ab huius nomine pars orbis europa appellata est.

¶CHRI. O pater nomẽ relictũ.i.neglectũ.inuocat nõ pater:& simul ostẽdit nõ esse dignã quæ illum uocet:qm neglexerat eum. Pietas.dolet etiã pietatẽ nõ obseruasse.sed crimẽ in furorẽ reiicit. a quo uicta pietatẽ deserere coacta sit. Vnde quo ueni.q.d.ueni a patre apud quem degere par fuit:& ueni ad raptorẽ quo nunq̃ uenire debui.admiratur quo tantũ scelus admittere sustinuerit:& cũ nõ posset credere dubitat.somniet an uigilet uel admiratur q tam breui temporis spatio e phœnicia in creta uenire potuerit Qua propter siue illud admiret: dubitat an hæc uera sint an somniet. Leuis una mors.Sentẽtia est q peccatũ a uirgine cõmissum maius sitq̃ una morte posse puniri. Ludit imago.Decipit somnium. quæ est imago quædã rerum quas uidere uidemur:& nõ sunt:& dixit imaginem pro phãtasmate. Carentẽ uitiis.nã si nõ cõmisisset:sed somniasset careret uitiis. Vana q̃ porta.s.e.Est apud maronẽ.Sũt geminæ somni portæ.q̃rũ altera fertur Cornea:q̃ ueris facilis dat exitus umbris.Altera candẽti pfecta nitẽs elephãto.Sed falsa ad cœlũ mittũt insõnia manes.Quo i loco seruius per portã corneã oculos significari uult:q & cornei sũt coloris & duriores:nã frigus nõ sentiunt. Per eburneã ãt os in quo dẽtes ex colore eboris sũt.Ergo p corneã uera sõnia.p eburneã falsa dicit exire:qa q̃ loqmur uera pñt eẽ & falsa:q̃ uero uidemus uera eẽ necesse est.Macrobius ãt Vir. ex snia porphyrii locutum uult.Ait.n.porphyrius oẽ uerũ latere.Sed illud tamẽ aĩa cũ ab officiis corpis p somnũ paululũ libera ẽ:iterdũ aspicit.Nõnunq̃ intẽdit aciẽ:& tñ nõ puenit ad cognitionẽ.Verũ cũ aspicit:nõ tñ libero & directo lumĩe uidet sed iterlecto uelamĩe:qd a nexu caligãtis naturæ obducit.Hoc ergo uelamẽ cũ in qete ad ueq usq; aciẽ aĩæ admittit:de cornu fingit uenire somniũ.nã cornu natura est:ut uehemẽter attenuatũ uisui sit puiũ:& illũ admittat qd ueq esse ĩ laternis apparet: cũ uero aĩ aciem ita hebetat ille nexus de quo dixi,ut a uero repellat talis intuitus ebur putat:cuius corpus adeo dẽsum situt ne attenuatũ qdem pspicuũ sit:& uisum admittat.Quapropter falsa isomnia p eburneã portã exire & Homer⁹ & Vir.fingũt.Ergo & horatius hos secut⁹:cũ uelit demõstrare falsũ insomniũ p eburneã portã emissũ dicit:sed somniũ ,p insõnio posuit:qd paret i eo loco ĩ quo qnq; somniãdi spẽs posuim⁹.Melius ne dãnat stulticiã suã:q̃ ,pposuerit piculũ maris & nefariũ scelus uoluptati segẽdoq flos & inocẽtiæ.In quo naturã hoium expressit poeta. Nã dũ iflãmant aliq̃ ardẽti cupiditate ad uoluptatẽ explendã nihil illis pẽsi est recte an pperã id fiat:& dũ qd cupiũt assequant nullũ in illis discrimẽ ẽ iter æquũ & iniquũ iter rectũ & prauũ.Deinde ubi iã uoluptate aut cessante:aut refrigescẽte rõ q̃ hactenus libidine sub mersa fuerat emergit:lumieq; suo mẽtẽ prius obscuratã illustrat.tũ demũ stulticiã nostrã recognoscimus:& factũ dãnãtes pnia ducimur.Hoc est qd & uirgiliana Dido de se cõquerit.Nã cũ epimeteo serior furorẽ suũ recognosceret ĩ hæc uerba ,prũpit.Quid loquor:aut ubi sum:q̃ mẽtẽ isania mutat Infœlix dido:nũc te facta ĩpia tãgũt.Tũc decuit cũ sceptra dabas.Quẽ locũ ĩ nostris uirgilianis allegoriis nos ad huiuscemodi sniam recteni fallor:traduximus. Siqs isa.Semp.n.cũ cupiditas discedit:rõ ãt redit:sapiẽter ea odimus q̃ prius stulte amabamus.Muliebre ãt i primis hoc:ut suis manibus ultionẽ pare cupiãt.Vir. Nõ potui abreptum diuellere corpus & undis Spgere.nõ socios nõ ipm absumere ferro Ascaniũ pũisq; epulãdũ ponere mẽsis. Infamẽ.pp dolũ machinatũ:quo aiaduerso mõstrũ illũ uocat.Nã cũ dicit mõ multũ amarĩ:nõ est sine stomacho.Nã dolet amasse q odio dignus erat. Impudẽs.Nã si aliqs i me pudor fuisset:neq; tũc reliqssem pĩam:neq; nũc morarer i uita post admissũ scelus. Moror orcũ.de moror mortẽ.nã posuit orcũ.i.Plutonẽ Pro morte: qa mortui ad orcũ tẽdũt. Leões.Nõ solũ mortẽ sed crudele mortis gẽus expetit. Macies:sunt q dicãt anteq̃ macescã ex amore:ac si dicat.prius q̃ pseuerẽ in tanto scelere.Sed potius dicamus q exoptet citissimã mortẽ:ne macescat dolore:& simul exprimit naturã muliebrẽ:q̃ ẽt circa mortẽ anxia sit ne pulchritudinẽ amittat. Malas uñ maxilla:pfert q; hoc nomẽ prima syllaba ,pducta.Cõtra in eo qd ẽ malus mala lũ. Prædæ:mihi q̃ pda scã sum tauri. Speciosa.i.anq̃ macies:me deturpet. Vilis:pp amissũ pudorẽ.Nã oẽm nobilitatẽ amittit q pudorẽ amittit.Quod & Dido apud Aeneã misere conquerit.Te pp eundẽ Extinctus pudor:& q̃ sola sydera adibã Fama prior. Pater abs.nã ubicũq; ẽ pr tñ cũ recordaris q in illũ deliqueris:ipse has pœnas a te efflagitare ur.

Bene te secuta.ut recte factum sit q zonã attuleris in uisum laquei:neq; temere dixit te secuta:tanq̃ si diuina ultiõe factũ sit ue te zona deseruerit. Rupes:montis pcipitia Nisi he.m.Addit ad pudorem miserias quoq; seruitutis. Regius san.nam & si cuiq; grauis esse debeat seruit⁹:multo tñ grauior erit stirpi regiæ:& q̃uis q̃cunq; domina fugiẽda sit:magis tñ est fugiẽda barbara.Sed ,pfecto nõ sine summo artificio orõnẽ patheticã uariauit.Et qm orõ pathetica est:necesse ẽ:ut initiũ abruptũ habeat.Nã grauiter indignãtibus aut dolentibus

lẽiter ĩeipe nõ cõuenit.Simile pricipiũ ẽ.Pro iuppiter ibit.itẽ alibi. Quid.me alta silẽtia cogis tũpere.item ali/bi.Heu stirpẽ iuisam & fatis cõtraria nostris.initiũ ergo ab exclamatõe sũpsit:& a grauissima q̃rela:q; & patrẽ filia reliquerit:& pietatẽ furor uicerit. Deide breuis sequit̃ interrogatio. Vnde quo ueni. Deinde addit sñiam q̃ ostendit̃ q̃tũ se peccasse cognoscat.Hẽt ui hypboles seq̃ns iterrogatio:atq; ex hypbole auget rẽ.Seqtur con/patatio:ex q̃ q̃tũ peccauerit:& q̃ male sibi ꝯsuluerit:ostẽdit̃.Exposcit ultionẽ: quãuis sciat id nõ posse asseq.qd irascẽtis ẽ.Mox ad exprobrãdũ suũ facius atq; dãnãdũ cõuertit̃:& repetitõe auget uæhemẽtiã. Addit apostro/phẽ cũ exclamatiõe ad deos:& tñ addubitat an sint:qm̃ talia tnulta eẽ sinãt.impcat̃ sibi dirã mortẽ:& tñ i tãto furore a fœmina nõ discedit:q̃si curandũ si ne ante:macie turpior reddat̃:q̃ mors ueniat.ppeaq; cupit mori speciosa:& se moræ arguit:& mortis genera q̃ i ꝓmptu siut enumerat.Postremo ꝓposito seruitutis metu mo nẽdũ oio decernit.Mir̃ poetæ igeniũ q.in argumẽto comico has tragœdias excitare potuerit. Nã nõ solũ ab ruptũ pricipiũ hẽt : sed ipsa uniuersa breuibus sñiis & crebris sñiaꝝ mutationibus nõ aliter extuat q̃ nauis : q̃ diuersis fluctibus icta huc & illue ipellit̃:ut appareat q̃ diuersi:q̃ subitanei i eius aĩo motus insurgãt.& qa nulla reges iter huiuscemodi fluctuatiões dat̃:ita cõcitate fert̃ ꝓfou nullis sit distincta copulis:sed dissoluta tota fluctuet:& torrẽs extuet. Perfidũ.dolose & nõ ex affectu. Remisso:qa iã illius pudicitiã expugnauerat. Calidæ:iracũdæ.nã a feruore sanguinis ira ẽ. Nomĩa ducet.nã tertia orbis ps ab illa europa dicta est.Fines sic de/scribunt̃:ut p colũnaꝝ fretũ nauigãtibus in dextera africa sit usq; ad nili fluẽta. in sinistra ad oppositũ freti usq; ad tanaim europa. Terminant̃ ãt utræq; i asiã. Europa ãt multiformis ẽ:& ad uiroꝝ uirtutes igẽue disposita. Est tota habitabilis ꝑter q̃ i exigua pte finitima tanai & meotidi & boristhenis i currib⁹ degentibus. Hæc .n.supra modum frigida sunt.

Ode.xxviii.dicolos distrophos ad lyden.

Festo quid potius die
Neptuni faciã? ꝓme reconditũ
Lyde strenua cecubum:
Munitæq; adibe uim sapientiæ.
Inclinare meridiem
Sentis/ac ueluti stet uolucris dies:
Parcis diripere horreo
Cessantem bibuli consulis amphoram.
Nos cantabimus inuicem
Neptunum/& uirides nereidũ comas,
Tu curua recines lyra
Latonam/& celeris spicula cynthiæ
Summo carmine/quæ cnidon
Fulgenteisq; tenet cycladas/& paphon
Iunctis uisit oloribus:
Dicetur merita nox quoq; nænia.

Argumentum. ODES.XXVIII.

CANT. Lyden hortat̃:ut in neptunalibus optimũ uinũ exhibeat. Cãtetq; secum uicissim neptũi nereidũq; laudes. latõæ ẽt ac cynthiæ demũ ueneris. Festo qd.ode est simi/lis tertiæ. Strenua fortis uigilans. Cecubum:optimũ uinum.de quo latius supra. Munitæ sapiẽtia enim per se ipsa fortissima est. Adhibe uim adde uim: Vino.n. uires augentur. Inclinare meridiem sentis. ostẽdit maiorẽ diei partem præteritam : & diem ipm tendere in occasum. ide opus:ut citius conuiuia patẽtur. Horreo.id ꝓ uiaria cella posuit. Cessantẽ.desidẽ & i secessu manentem. Virides: cærulei oẽs fingunt̃ aquaꝝ dii. Tu curua recines. decla/rat illud inuicẽ. Summo carmine:uel maximo uel nouissimo. Quæ guydon.ueuerẽ intelligit.de gnydo autem supius uideto.de Cycladibus ẽt & papho. Fulgẽtes:pp:spumas id accidit. Iunctis oloribus.i.cygnis.dicunt.n. ueneris magnæ curꝝ a cygnis trahi: aut qa per albedinẽ signi/ficant lauticiã muliebrẽ: aut potius quia dulcissime canãt: ut demõstretur amãtium aios cantu trahi. De curru ueto Veneris apuleius li.vi.de asino aureo sic ait.At Venus ecœlũ petit iubet cõstrui currum:quẽ ei Vulcanus subtili fabri/ca studiose poliuerat:& añ thalami rudimẽtũ nuptiale munus obtulerat lunæ tenuãris detrimẽto cõspicuũ:& ipsius auri dãno ꝑciosum de multis quæ circa cubiculum domiæ stabulãr ꝓcedunt quattuor candidæ culũbæ & hilaris icessibus,picta colla terq̃ntes iugum gẽmeum subeunt. Susceptaq; domina lætæ subuolãt currum deæ. ꝓsequẽtes gãnitu ꝯstrepẽti lasciuiũt passeres:& ceteræ quæ dulce cantitant aues melleis modulis suaue reso/nantes aduentum deæ pronunciant. cedunt nubes & cœlũ filiæ panditur.& sũmus æther cum gaudio suscipit deam. nec obuias aquilas uel accipitres rapaces pertimescit magnæ Veneris canora familia.hæc ille. Merita nænia.lugubri carmine & nocti conuenientii:sicut & mortuis: i nocte.n.tenebræ sunt & somnus quæ morti sunt simulima.Nænia autem proprie est cantus lugubris & laus in funere honoratorum uirorum:ut scri/bit Cicero.Latius tamen superius uideto.

ACR. Festo qd potius neptũni faciã: qd magis faciẽdũ ẽ festo neptunaliũ dieq̃ ut cæcubum depromat̃. amicã suã alloquit̃. Lyde strenua.i.cita. Cæcubũ.uinũ dictũ uolũteo q; cæcet & cõfundat igeniũ. Munitæq; adhibe ui:q̃ nulli casui subiecta ẽ.Bene aũt ait uĩ sapiẽtiæ p uinũ adhiberi. Inclinare.m.s. hoc ẽ sentis iclinare diẽ i occasum.q maior fieri deberet & augeri lætitia. Ac uelut stet hortat̃ ad celeritatẽ ꝓmẽdi: dũ dicir breuitatẽ impatiẽtẽ motaꝝ. Parcis:cessas.q̃si stet:cũ celeriter abeat. Bibuli:ꝓpriũ nomẽ.i.bibuli cõsulatu recõditũ. Virides:hærbis similes aq̃ fucatiõe. Recines:iteꝝ cãtabis.i.alternati cãtabimus. Latonã dianã:pp qd̃ trinominis dicit̃.ipsa.n.luna.ipsa diana:& ꝓserpina dr̃.iõ mõ lunã ꝓ diana posuit. Spicula cyn. stimulos ueneris dicit amatoris. Sũmo.c.aut maxio aut i cõsumatione carmis.i.in fine ueneris cãtabimus laudes. Cycladas nõia insulaꝝ quas uenus uecta circuit cygnis. Nænia:carmẽ mortuoꝝ.Nænia merita.cõueniẽti carmie. nã quia tenebrosa nox ẽ.merito lugubri carmie dr̃. Nænia.n.carmẽ est qd̃ mortuis cãtabat̃ i honorẽ iferoꝝ.Sed qa nocte ꝑdicaturus erat pp tenebras & somnum quæ morti ꝓxima credunt̃:ideo dixit nænia noctis.

POR. Festo quid potius die.neptũnalioꝝ diẽ esse signãs ait. q̃ res est quã potius debeã facere q; uinum ꝓmere neptunalibus. Munitæq; adhibe uim sapiæ.Munita sapia bene dicitur:quia nulli.s.fortunæ subiecta

est.Græci aũt aiunt uim sapiæ adhiberi p uinũ. Inclinari me.sen.in occasum.s.diẽ iclinare. Cessantẽ bibuli cõsulis amphorã.i.in honorẽ cessantẽ:& quasi residentẽ.Bibuli cõsulis aũt eo ãno quo bibulus cõsulatũ gessit natã. Sũmo carmine q̃ gnydõ fulgentisq; tenet cycladas. idest in cõsumatione carmis uenerẽ cãtabim⁹. Iũctis uisit oloribus:Oloribus.i.cygnis iũctis uecta reuisit gnydõ. Cycladas.paphõ. Dicet merita nox quoq; nænia est carmen quod in mortuos cantatur. Sed bene nocti hoc carmen accommodat propter tenebras & somnum quæ morti sunt proxima.

CHRI. Festo quid potius die.Hortat Lydiã ad neptũnalia sacra colenda. Festo:pp neptunnalia quæ neptũno celebrabant. Reconditum:ergo præciosum. Adhibe uim.clãculũ monet bibendum esse:sed nõ igurgitandum.Nam ut supra ex Auicennæ snia demonstraui:modeste sumptum uinũ reddit spũs lucidos.unde acuitur ingeniũ. Munitæ:quia nullis casibus subiecta sit:neq; unq̃ in manu fortunæ est sapiẽs. Inclinare meridiem.ergo tempus erat præparare conuiuium,paulo post aduentante nocte futurum. Vel dicas per inclinationem meridiei iã transisse sextã horã.illa enim exacta meridiem facit:qm̃ in.xii.ptes dies: in totidemq; nox diuidat.Ergo nõ multũ aberat a nona hora:ũ q̃ cibũ capiebãt. Parcis diripe.abstinẽs diripe.i.nõ diripis. Horreo:pro ueteratoria posuit. Volucris dies.Nihil.n.tempore uelocius est. Amphorã cessantẽ.nã ad multum tps manserat. Inuicem:per uices uicissim. Neptunnum.hũc saturni filium dicunt. Et quia in diuisione regni sibi insulæ cesserunt deus maris hẽtur. Fũdamẽta illi sacra sunt.Ipse quandoq; amphitrites dicit. Aquarum dulciũ particulares uires naiades. Marinarum uero nereides. Sed potius uidetur amphitrite uxoris suæ nomẽ esse.Fundamenta illi sacra sunt:quia eius opa terra mouetur:ob idq; Enosigæus appellatur quia τὴν γαῖαν.i.terrã ἐνόσε.i.cõcutit.Dicit latine neptũn⁹ a nãdo græ.ποσιδάων ἀπὸ τοῦ πόσεως.i.apotu & δίδωμι.i.do.quia dat potum.Physici aquarum effectiuam uim oceanũ ponũt.Symbolũ autem tethyn.uis aquæ potabilis achelous est.Marinæ autẽ neptũnus:quæ inquantũ gignere põt:amphitrites dicit.Mouet terrã:neptũnus:qa aquæ terremotus cã uidet ἐνοσίχθον appellãt cõcutientẽ terras.Itẽ solid at terrã.qa illam a se excludit ἀσφαλίωνα.i.terram stabilientem. Recines: iterum lyra canes qđ ego prius uoce cecinerim. Summo: uel magno uel in fine & consumatione posito cantabimus uenerem. Nænia: propter somnum & tenebras noctis:quæ sunt morti similia.Nam de nænia iam dixi.

Ode.xxix.dicolos tetrastrophos ad mecoenatem.

Tyrrhena regũ progẽies tibi
Non ante uerso lene merũ cado
Cum flore Mecoenas rosarum/&
Pressa tuis balanus capillis:
Iam dudũ apud me est.eripere morx:
Ne semper udum tybur/& esulæ
Decliue contempleris aruum/&
Telegoni iuga parricidæ.
Fastidiosam desere copiam/&
Molem propinquã nubibus arduis.
Omitte mirari beatæ
Fumũ/& opes/strepitumq; romæ.
Pleruq; gratæ diuitibus uices:
Mundæq; paruo sub lare pauperum
Coenæ/sine auleis & ostro
Sollicitam explicuere frontem.
Iã clarus occultũ Andromedes pater
Ostendit ignẽ/iam procyon furit:
Et stella uesani leonis
Sole dies referente siccos:
Iã pastor umbras cũ grege languidos
Riuumq; fessus quærit/& horridi
Dumeta syluani/caretq;
Ripa uagis taciturna uentis.
Tu ciuitatem quis deceat status
Curas/& urbi sollicitus times:
Quid feres/& regnata Cyro

Argumentum. ODES.XXIX.

ANT. Mecoenatem ut secum conuiuia ineat exhortat. dicit enim se iamdiu optimum pro se merũ seruasse:parasseq; etiam & coronas & ungenta sibi. Tyrrhena regum. Ode est similis nonæ: Est ãt ordo o mecoenas tyrrhena progenies regum iamdudum apud me est tibi lene merũ cado nõ ante uerso.est balanus præssa tuis capillis cum rosarum flore. Tyrrhena regum de mecoenatis prosapia latius ode prima. Tibi in tuam gratiã. Verso:effuso. Lene: mite.ac suaue. Balanus βάλανος glans dr̃.Verũ acron dicit esse herbam unguẽtariã:sed secus est. Nam ut Pli.scri.li.xii.c.xxyiii.Myrobolanũ arbor troglodytis & thebaidis& arabiæ cõe est.Nascẽs unguẽto.ut ipso noie appet:quo itẽ indicat.& glandẽ eẽ arboris fructus magnitudine auellanæ nucis unde liquor exprimit seu oleũ odoratũ qđẽ unguẽtarii tm̃ corticẽ pmũt. Medici nucleos tundũt affusa eis paulati calida aq. id ãt oleũ balaninũ dr. Vñ.idẽ Pli.lib.xiii.c.i.sic ait. Vnguẽtoꝝ expeditissimũ fuit:primũq; ut uerisimile ẽ ex Brio & Balanino oleo.postea uero sic.Susinũ tenuissimũ oium ẽ.Cõstat ex liliis balão calamo &c.& paulo iferi⁹ ita.Nardinũ siue foliatũ cõstat omphacio balanio iũcto costo nardo amomo myrrha balsamo Pressa expssa p tuis capillis.ex balano.n.liquor exprimitur. odorat⁹ seu oleũ ut dixim⁹. Esulæ.Esulãos latii populos fuisse Pli. scri.li.iii. Telegõi iuga parricidæ.Tusculũ idicat qđ i romæ cõspectu sitũ erat i sũmo mõtis de quo latius epodo primaid ãt ut ẽt Porphyrio asserit: Telegonus ɔdiderat: filius qdẽ circes & ulyssis:q p ignorãtiã prem occiderat. Copiã quã tecũ hẽs. Molẽ ipsi⁹ mecoenatis turri itelligit: de q̃ ẽt in epodis. Omitte mirari.Ex illa.n.turri tota fere urbs spectabat:qđ latius supra ostẽdimus. Iã clarus occultũ.pp iminẽtẽ æstũ Mecoenatẽ ad hilaritatẽ iuitat. Clarus pr.hẽt.n.cephe ut stellas.xix.ut hyginus ostẽdit. Andromedæ pr.i.cepheus de quo late li.iiii.met.Et apud hyginũ. Columella aũt.li.xii. scribit septio idus iulias Cepheũ uespe oriri. idibus aũt iuliis pcyon exorit mane.xiii.cal.aug. soli i leonẽ trãsitũ facit.ix.ãt cal.aug. leonis i pectore clara stella exorit. Procyon:de hoc late supius. Tu ciuitatẽ. ostẽdit supius pastores cũ grege lãguido æstus fugiẽdi gratia subire umbrã. Mecoenas tamen

nunquã ab urbis cura uacabat. Hinc eũ hortaṯ ad curas ponendas ut omissis futuris ꝑsentia tãtũ amplexeṯ.

¶ACR. Tyrrhena tusca. & tyberis tyrrhenus dictus est: ut tyrrhenoq; boues in fulmine lauit hiberas. Simile est. n. principium primæ odes. Mecœnas atauis inuitat autem illum ad epulas: cui destinatam uini amphorã & illibatam iam apud se esse ꝓmittit. ordo est. Mecœnas tyrrhena progenies regum iã dudum apud me ẽ tibi lene merũ non ante uersum cado cũ flore rosarum & balanus præssa tuis capillis. Pressa: infusa tanq̃ iã capiti ipressa. Balanus ãt herba unguẽtaria est quo componuntur unguẽta: & iõ significat unguentũ. Iãdudum. ac si diceret: hæc oĩa in tuo honore iam diu seruantur apud me. Vdum. t. pp copiam aquaᵹ. Et esu. nomen urbis alterius in latere montis cõstitutæ. Decliue cõtempleris. turri in hortis suis Mecœnas construxisse dicebaṯ unde hæc oĩa prospiceret. Tegeloni iu. patri. Tusculum ciuitas ẽ in iugo montis cõstituta. Hæc significat nomẽ cõditoris: a telegono. n. circes filio fundata ẽ. q per ignorantiã pĩem suum ulyssem interemit.

Fastidiosam. d. c. quæ fastidiu aliqñ ingerit. i. fluxũ. ut ꝓprias diuitias aliqñ fastidiat. Plerunq; gratiæ diuitibus uices. uicissitudinem rerũ dicit grãm solere esse diuitibus: quos interdũ post diuitias & copias delectat familiarũ mediocritas. ordo est. Plærũq; mundæ cœnæ gratæ uices diuitibus sine aulæis & ostro sup paruo lare pauperum explicuere sollicitam frontem i. est tristẽ & obductã rugis frontẽ lætitia extẽdere hoc est explicare: ut Plau. Exporge frõtẽ. Andromedæ pr̃. Cæpheus æthiopũ rex lethus. q lter sydera collocatus dr̃ ꝓximus orioni. Ostendit ignẽ. denunciat æstatẽ: ut findit canis æstifer arua. Iã ꝓcyõ furit. Stella quæ ante caniculã oritur. Cum. g. l. æstu fatigato. ut nunc pecudes umbras & frigora captant. Ripa. u. t. u. q pp sonitum fit uento non mutata: ut Aspice uentosi ciciderunt murmuris auræ. Tu ciuitatẽ qs deceat status. Ostẽdit ãt Mecœnatem ꝑfectum urbis eo tempore fuisse. Et regnata cyro. cyrus rex persarũ fuit. ideo genus genus eius cõmoratur ult ma secum bactra uehir.

¶POR. Tyrrhena regũ ꝓgenies: simile ẽ illi hoc principiũ. Mecœnas atauis edite regibus: & cur eum sic appellat. ibi diximus. Inuitat autem nunc mecœnatẽ ad epulas cui destinatam uini amphoram & illibatam iam apud se esse dixit. Non semp udum tibur & esulæ. Decliue contẽpleris aruũ & telegoni iuga parricidæ. Tusculũ signat quod dicitur telegonus circes filius cõdidisse: q per ignorantiam patrẽ suum ulyssem occidit. Moleq; propinquã nubibus arduis. Turrim dicit: quã Mecœnas dicitur in hortis suis extruxisse. Vnde hæc oĩa prospectabat. Sollicitam: explicuere frõtem. i. tristẽ exhilarauere. Iã clarus occultũ andromedæ pater. Cœpheus: qui. s. ter sydera receptus est. Iam procyon furit. stella est quæ ante caniculam oritur. Et stella uesani leonis. stellam pro toto signo dixit: in quo sol necesse est esse mense augusto quod est feruentissimum anni tẽpus. Tu ciuitatem quis deceat status curas. apparet illo tempore præfectum urbis fuisse mecœnatem.

¶CHRI. Tyrrhena regũ ꝓgenies. Idẽ mecœnati ad ꝑsens suadet: qd' sæpe alias suasit: ut publicis curis omissis uel potius in aliud tp̃s dilatis genio indulgeat: & apud se sit. Neue sit illi graue deserere qñq; res magnas & ad puas descẽdere. Nam munda paupertas plæpe diuitibus grata fuit. Iãdudũ: iã diu. nõnunq̃ statim significat: ut iãdudum sumite pœnas. Lene suaue: Trãslatio a tactu ad gustum: Nã lene est cui asperᵹ opponitur. Nõ ante uerso. Vasa uinaria in ueteratorio cõdita i cõtrariã ptem uertebanṯ ne facile eẽt seruis uinũ ĩde educere: cũ uero iã ꝓmere uolebãt. tũc demũ uertebãt. Ergo nõ ante uerso. i. nõ ante prompto. Balanus: idem uidetur apud græcos significare: quod apud latinos nux. Nux eni oĩa cõplectiṯ q̃ duriori cortice uestiunṯ. unde castaneasq; nuces dixit Maro. Ergo apud græcos ut ait Suida eã ptem pudẽdoᵹ uirilũ significat: quã Cornelius celsus glandem appellat. Sed hic itellexit myrobolanũ: q unguẽns idonea est. Hæc candida & nigra inueniṯ: Cãdida in ea pte arabiæ nasciṯ: q iudeã ab ægypto diuidit. Nigra in thebaide. Inter has tragodita uilissima est.

Pressa: ꝑ expssa. i. ex q̃ iã fit succus expssus & i unguẽtũ redactus. Apud me. Domi meæ. Ephule. Oppidum in mõtis rupe positũ. Telegoni. Hic ulyssis ex circe filius fuit: & cũ iussu mr̃is pr̃em q̃reret domũq; uenisset: & incognitus inde ꝓhiberet: Vlyssenq; prius in eum telũ cõtorserat cũ patrẽ esse ignoraret: iteremit. Theodonrius dicit spina uenenosa casu a Telegono tactũ interiisse. Reuersus inde in Italiã Telegonus tusculũ urbẽ cõdidit: ea ĩ iugo ẽ. Vñ Strabo in sua geographia ait. Hic tusculanũ iugũ ẽ irriguũ & terris fertile qeto surgẽs ascensu & uillis ornatissimũ. Molẽ: turrim quã in ortis habebat itelligit. Ex hac dicũt Neronẽ incẽdiũ urbis spectasse. Propinq̃ nu. ꝓpter altitudinẽ. Arduis: altis. Mũdæ: nã uitãdus luxus. sed tñ ita adhibeaṯ paupertas: ut nõ admittanṯ sordes. Auleis: qbus exornantur parietes. Et ostro. Sine uestibus purpureis: quibus maxime triclinioᵹ lecti sternunṯ. Explicuere: hilarẽ reddidere. Nam mœsti frontem in rugas contrahũt. Contra uero ex lætitia frontem explicamus & sine rugis extendimus. Vnde illud terẽtianũ est. Exporge frõtem.

Durus pater. fabula notissima est. Sed sũma sequar fastigia reᵹ. Cepheus æthyopũ rex uxorẽ habuit Casiopeam. In hac tanta fuit superbia: ut sẽ nymphis marinis quas nereidas dicũt in pulchritudine præposuerit: iratus est neptũnus: & ab oraculo hãmonis responsum datum est nõ cessaturam esse dei iram: nisi Andromadæ filia ad scopulum religata marinis monstris exponereṯ. Per idem tp̃s rediens a cesa medusa perseus uolans ex aere calamitosam puellam conspexit: conspectamq; amauit: eiusq; nuptias si a marinis monstris liberaret cum parentibus pactus est: perditaq; belua puellam a uinculis soluit: & uxorem duxit. Deinde Minerua patrem filiam uxorem atq; generum in sydera cælestia transtulit: & in parte septẽtrionali collocauit. Cepheus in quarto loco situs quem septẽtrionalis circulus occupat a pedibus usq; pectus. Reliquus medius est in arcti & æstiui tropici circulo. Habet stellas in capite duas splendidas. In singulis humeris singulas. In singulis manibus singulas & claras. In singulis cubitis singulas: sed obscuras. In zona tres obliquatas. In dextera cossa unam: in sinistro genu duas. Supra pedes quattuor. In ultimo pede unam. Sunt omnes decem & nouem. Procyon: signum est in lacteo circulo defixum pertingens equinoctialem circulum tendens ad occasum. Sub geminis oritur: cum leo occidit. Sunt qui credunt fuisse canem orionis. Sed nos de canicula siue syrio alibi demonstrauimus. Habet stellas tres. In collo unam: in pectore alteram: tertiam in humeris. Furit

quia uehementes excitat calores. Vesani:furentis. Ve.n.pticula est nõnũq̃ intensiua: ut uehemens nõnunq̃ priuatiua ut uecors. Lionis:signũ septẽtrionale ẽ. Collocat̃.n.iuxta cácrũ:l quo æstiuũ solstitiũ fit. Dicũt iccirco inter astra a ioue collocatũ esse leonem:q; cæteris bestiis excellat. Alii uolũt in arcadia illum iussu iunonis nutritum:ut herculem perderet:sed ab hercule iussu Eurysthei silua in nemea fuisse cesum. Dumeta:loca dumis & sentibus consita:quæ sua densitate solem excludunt. Horrida:aspera propter aculeatos sentes. Siluani:nam siluano deo consecrata sunt. Seluanũ teste Varrone fœtæ mulieri.infensum esse crediderunt:itaq; ne noctu ingrediẽs illas uexaret:tres deos custodes illis adhibebant. Sed eorum deoꝝ significandorum cã tres hoies noctu circuire limina domus iubebantur:ut primus limen securi feriret. Secundus pilo. Tertius scopis deuerreret:ut iis datis culturæ signis deus siluanus ꝓhibeatur intrare. Nam nec arbores cæduntur putanturue sine ferro: neq; far conficitur sine pilo:nec fruges coaceruant̃ siue scopis. Ab hiis tribus tres nomiant̃ deos. Intercidonem Pilũnũ & Deuerrã. Hii igit̃ siluestrẽ deũ culturæ signis utpote contrariũs deterrẽt. Taciturna: quia cum nõ conmoueat̃ uentis nullũ murmur edit. Tu.c.q.d. reliq requiẽ q̃rũt:tu curas publicas nõ omittis: Sic & Vir. Didonẽ eo tempore curis affici demõstrat:quo reliqua aialia quietem agebant. Ait enim. Nox erat & placidum carpebant fessa soporem. Corpora:p terras:& quæ sequuntur. Deinde adiungit. At non infœlix ai phœnissa:nec unq̃ Soluitur in somnos oculisue aut pectore noctem Accipit.

Bactra parent/tanaisq; discors.
Prudens futuri temporis exitum
Caliginosa nocte premit deus:
Ridetq; si mortalis ultra
Fas trepidat/quod adest memento
Componere æquus/cætera fluminis
Ritu feruntur/nunc medio alueo
Cum pace delabentis hetruscum
In mare/nunc lapides adesos:
Stirpesq; raptas/& pecus/& domos
Volentis una non sine montium
Clamore/uicinæq; syluæ:
Cũ fera diluuies quietos
Irritat amnes. ille potens sui:
Lætusq; deget/cui licet in diem
Dixisse uixi/cras uel atra
Nube polum pater occupato:
Vel sole puro/non tamen irritum
Quodcunq; retro est efficiet/neq;
Diffinget/infectumq; reddet:
Quod fugiens semel hora uexit.
Fortuna sæuo læta negocio/&
Ludum insolentem ludere pertinax:
Transmutat incertos honores:
Nunc mihi/nunc alii benigna.
Laudo manentem/si celeres quatit
Pinnas/resigno quæ dedit/& me
Virtute me inuoluo/probamq; a
Pauperiem sine dote quæro.
Non est meum/ si mugiat aphricis
Malus procellis/ad miseras preces
Decurrere/& uotis pacisci
Ne cypriæ/tyriæq; merces
Addant auaro diuitias mari:
Tunc me biremis præsidio scaphæ
Tutum per ægæos tumultus

¶ANT. Bactra:in scythia est bactra urbs:q̃ et zariaspa appellata ẽ:ut Stra:docet li.xi.i Plinio tamẽ.li.yi. legit̃ zariasta. ubi ẽt ait. Bactri quoq; oppidũ zariastes:qđ postea bactrũ a flumie appellatũ ẽ. Cyro:lege de hoc supius. Tanais discors:is fluuius ẽ q europã ab asia disiungit: atq; ambarũ fines utriq; perlambens in boreã uersus per sauromatas in scythiã usq;:atq; i meotidis paludẽ ꝓtendit̃.oritur ãt ex idiæ mõtibus. Auctores Dionysius & Strabo.li.xi. Discors:uel qa europam ab asia disiungit uel pp populoꝝ seditionẽ. Prudẽs futuri:ostẽdit deũ prudẽter futura celasse hoies: qa de re illi minime ea curare debẽt:ꝑsentiaq; tãtũ sumere. Aequus:mitis:benignus: qetus & sine cura. Cætera fluminis: cõparat res humanas fluminibus q̃ modo placida fluũt. modo inquieta imbriũ copia ita & hoiũm res lætæ subitis aduersis turbãtur. Potens sui.i.dominus suiipsius:quod solius est sapiẽtis. In diem:idest in ꝑsentẽ diẽ nihil de crastino cogitando.indies aũt est idẽ quod quottidie cũ quodam incremẽto ut crescẽte indies multitudie:in diẽ uero plærũq; cũ hoc uerbo uiuo iungitur. Vt uolucres in diẽ uiuunt.i.in ꝑsentem diem nihil de crastino cogitantes. Vixi: ille aũt uere uiuere dr:q cũ lætitia & uirtute degit. Occupato: ꝓ occupet ut inferiora ostendunt. Tamen:quis nube uel sole occupauerit aerẽ iuppiter.i.q̃uis possit fœlicia & infœlicia tradere:nõ poterit pt̃a abolere. Ergo fruẽda est dies: & lætitia:remotis curis:nam q̃ futura sunt possunt esse aduersa. Quodcũq; retro est:idest quicq̃d ꝑteriit: retulit aũt ad illud uixi. ẽ enim sensus.q; pt̃ã nullo pacto ẽt iuppiter põt destruere & isecta reddere: q̃uis ut diximus bona & mala possit hoibus in futurũ afferre. Diffinget:destruet. Fugiens:ꝑteriens. Manentẽ.i.stabilem. Resigno:reddo. Me iuoluo me munio sola uirtute si aduersa fortuna auferret externa bona. Sine dote:sine cẽsu. Nõ est meum: ostẽdit ad se minime ptinere nauigare:sed poti[9] uelle in proba esse pauptate:hoc ẽ uult esse pauper & ꝓbus. Votis pacisci:cũ diis.n.uotis mediantibus uidemur pacisci quũ aliq̃d petimus. Cypriæ:erat Cyprus ditissima ut latius patuit ode.i. hic autem locus declarat cur poeta ibi dixerit. Vt trabe cypria myrtoũ pauidus nauta secet mare. Tũ me:hironice loquit̃ dicens q; aura & geminus pollux feret eũ tutũ per maris ægei tumultus ꝑsidio scaphæ biremis.i.puæ nauiculæ:per quod nauigationẽ effugere se inuit. Geminus pollux:de castore & polluce fauentibus nautis uide.li.i.

¶ACR. Tanaisq; discors:tanais flumẽ i mæotidẽ paludem fluens discors aũt iõ dictũ quia discernit europam & asiam:siue qa insulæ regionis illius feroces sunt:& freq̃nti intra se discordia collidũt̃. Prudens futuri: prudenter dicit deũ fecisse nescire futura tanq̃ q hoiem uellet pro breuitate uitæ uti ꝑsẽtibus: ordo ẽst:prudẽs ꝑmit deus exitum futuri tpis caliginosa nocte & ridet si mortalis trepidat ultra fas. Componere æquus:iustus finire:unde lites compositæ dicuntur finitæ:ut nõ nostrũ

inter nos tantas componere lites. Cætera fluminis ritu **Aura feret/geminusq; pollux.**
ferũtur:dilabuntur:hoc est alia cursum suum habent: ut Si brachia forte remisit. Atq; illum in præceps prono rapit alueus amni: ordo est cætera feruntur ritu fluminis nunc cum pace dilabentis in etrhuscũ mare medio alueo:nũc uolentis una adesos lapides:& raptas stirpes & pecus & domos.i.per allegorium describit uarietates & uices uitæ humanæ: quæ dum quieta & læta est subito aduersis casibus inquietatur & perturbatur. Stirpes raptas:extirpatas: ut rapidus montano flumine torrens sternit agros. Diluuies nouam tempestatem dixit:cum omnes auctores hoc diluuium posuissent.

Irritat amnes:incitat:ut irritatq; utrumq; tælis. Ille potens sui.i.ille fœlix est q modũ uitæ suæ hẽt. siue q futura non curat. Cras uel atra:pseuerat psuadere psentia tm̃ curanda:nec futuris aium commodari. Occupato:pro occupabis. Non tamen irritum:hoc est non posse cõmodũ uitæ:quod iam præceptum fuerit infringi. Quodcunq; retro est:quod iam trãsit.idest pterita nõ poterunt imutari:q̃uis futura incerta sint: & ideo desine esse sollicitus de futuris. Diffinget confundet:ĩmutabit:siue conuellet. Fortuna sæ.l.n.quæ delectatur incertis & inquietudine hoium gaudet. Cum prospera mutat aduersis. Insolentem:iniquum nouis ut luue.quotiẽs uoluit fortuna iocari. Ludere pertinax quotiens uoluit subaudi. Transmutat icertos.h.utrũ ipsos honores incertos: an transmutãdo incerti fiant fortuæ inconstantia. Pertinax.i.psistẽs. Laudo .m.i. cum mutabilis.non est laudo illã. Si celeres quatit.p.r.q.d.i.dum ad alium deuolat:reddo quod dederat. Et mea uirtute me inuoluo.i.mea uirtute me munio nõ timẽs icerta fortunæ:dũ aut desidero:aut formido:qd pstat bõa ɔscientia & sola pbitate ɔtẽtus. Sine.d.sine opibus.sine pmio. Nõ est.m.i. nec uitæ nec propositi mei ẽ timere aduersa q & piculo nec me tẽpestatis q̃stus cã cõmitto. Et.u.p.tãq̃ paciscant cũ diis hoies oblectatõe uotoꝝ. Auaro:insatiabili cũcta recipiẽti:q̃si q oĩa intercipiat. Tũc me.b.duos ordines remoꝝ hñtis: ordo ẽ. Aura & gemin⁹ pollux:feret me p ægeos tumult⁹tutũ psidio biremi scaphæ:hironice dixit ñ patiar uim maris amore lucri. Geminus pollux:cũ castore intelligendus est: amborum.n.stellæ simul nascunt.

¶POR. Tanaisq;.d.Tanais fluuius est fluens in meotidem paludem:& inde in pontum:discors autem dictus q discernit Europam ab asia:nisi forte ad icolas eius referamus hoc epitheton:q itet se ferocissimi barbari discordant. Ridetq; si mortalis ultra fas trepidat:quoniam.s. nefas est ingrere futura q̃ dĩi nos nescire uoluerũt. Quod adest memento componere æquus.i.præsentibus fruere:& ea quæ adsũt æqua mẽte compone. Nunc medio alueo conpace dilabẽtis ethreuscum in mare nũc lapides abesos:uarietatem & uices uitæ humanæ:quemadmodum quieta ac læta est modo aduersis casibus inquieta ac turbulenta: per allegoriã describit. Cui licet in diem dixisse uixi:perseuerat persuadere præsentia cõmoda tãtũ amplectẽda:de futuris non eẽ cogitãdũ. Nõ ta.irri.qd'cũq; ẽ retro efficiet.i.nõ potes cõmodũ uitæ qd' iã pcepit ifringere. Ludũ.i.l. p.ueteribus usitatum elocutiõis genus ludũ ludere sicut uitã uiuere & seruitutem seruire & multa similiter.

Trãsmutat incertos honores. Vtrũ trãsmutãdo icertos facit:an qa incerti sunt:iõ trãsmutare eos putet. Resigno q̃ dedit:resigno.i.reddo. Et mea uirtute me iuoluo. Discerte.i.me mea uirtute munio:nihil ab illa timens aut desiderans contẽtus sola pbitate & bona cõscientia. Sine dote.i.sine opibus. Nõ ẽ meũ si mugiat aphricis malus pcellis:nec uitæ nec ppositi mei est inqt aduersa timere qa nec p diuitias mari. Quũ mare habeat diuitias obruẽdo naues cũ rebus preciosissimis. Tũc me biremis psidia scaphæ. Tutum per ægeos tumultus. Aura feret geminusq; pollux:tunc cũ maxie sæuit tempestas:inqt ego tutus nauigo psidio scaphæ sed per hoc allegoricos signat se tutum securũq; uiuere:quia nõ quærat diuitias. Geminusq; pollux.quia horum sydera cum se ostendunt laborantibus nautis.præbent spem salutis.

¶CHRI. Bactra:q̃ ẽt scdm strabonẽ Zariaspa appellat. Ex bactris aũt ut ait Pli.septẽ diebus itinere ad indiã puenit. Dicunt aũt bactra bactroꝝ:& populi bactriani. Vir. atq; ultima secũ bactra uehit. Regnata Cyro: qa fuit i regno psaꝝ. Intelligit ãt p hæc oĩa maxie parthos. Discors. Vel qa diuidit asiã ab europa:uel quia illius incolæ frequẽtibus discordiis dissidũt. Prudẽs. Snia ẽ:ut stulti sint hoies:qui uelint nimis anxie futura igrere

Nã deus qui hoiem diligit & cernit quid illi melius sit: dedisset illi cognitionẽ futuroꝝ: si utile fuisset hoi ut futura cognosceret. Nã põt oĩa q̃ uult deus. Vult aũt qa diligit nos:& nouit oĩa:qa deus. At nõ dedit: ergo nõ est utile. Premit exitũ:cõprimit & occultat finẽ reꝝ. Caliginosa nocte.i.obscura ignorãtia. Caligo pprie nebula est ex calidis uaporibus excitata. Vltra fas. Vltra q̃ diuinæ leges sinãt. Nã ptinet ad prudentẽ cauere in futurũ quoad mẽs humana ualet:reliq̃ mãdare deo:neq; metu affici. Nã cautio sapiẽtis ẽ. Metus nõ ẽ. Quod est. Aurea snia est. Mõet.n.ut de futuro nõ sit anxius:sed quod est.i.præsentia componat cum æquitate.i.nulla ai turbatione a uia recta dimoueatur. Cætera:quæ præsentia nõ sunt feruntur more fluminis:qd' aliqñ per suum alueũ sedatis tranq̃llisq; fluctibus fertur in mare: aliquando autem diluuio auctum nimium turgescit:& rapidis uorticibus saxa arboresq; secum rapit. Ethruscũ. Nam in mare tyrrhenũ:quod inferum appellant defluit. Diluuies noue:dixit cum cæteri diluuiũ dicant. Irritat:prouocat:nam sine diluuio quiete feruntur: diluuio autem incitantur. Ille potens sui.i.qui se totum in sua ptãte continet. neq; habet in illo ius aliquod fortuna. Qui ueluti alter Bias priẽneus omnia sua secum portet. Quod cum facit homo semper lætus uiuet. Et indiem.i.singulis diebus põt dicere uixi: quia sine perturbatone fuit. Nam non dicitur uiuere qui infœliciter uiuit. Cras. Qui nõ pendet ex temeritate fortunæ:in seipso omnia bona reposuit. Nec sua multum interest utrum nubilum cœlum futurum sit an serenum.i.utrum fœlix an aduersa sit futura fortuna.

Diffinget:confundet imutabit. Nam diffingere est quod fictum formatumq; fuerat remouere. Quod fugiens semel ho.r. Nam ut facta infecta sint.nec deus ipse facit. Est autem uniuersa hec ratio ex stoica grauitate de promptu qui præter uirtutem nihil in bonis enumerant. Ergo si fortuna illis arridet: accipiunt quidem commoda fortunæ:non tamen ut inde beatos se fieri putent:sed tamen illa incommodis preferenda pu

tant. Sin autem immutetur:tunc illius commoda sine perturbatione dimittunt. Resigno: reddo. Nam resignare est cum in libris datorum & acceptorum pecuniam quam acceptam signauimus redditam demonstramus. Et mea uirtute in. Quasi dicat:ego me mea uirtute:& totius ex me pendeo nihil a fortuna sperans. Pauperiem:sine dote:sine premio. Ostendit enim se esse pauperem spiritu:ut est in christiana doctrina idest ita aquiescere paruo ut non optet plura. Non est.m.q.d.ideirco paupertate delector:quia nolo committere me periculosissimæ nauigationi:ut paupertati dotem acquiram:in qua esset ad præces descendendũ & ad uota facienda:in quibus uidemur pacisci cum diis nos quod uouemus daturos:si nostræ merces in mare nõ mergantur. Tu me:ironice legendi sunt isti uersus:ut sit sententia non esse credendum q̃ e tempestate per mare ægeum biremi scapha auxiliante aura & polluce euademus. Geminus. Quia cum castore nascitur. Sed de hiis alio loco. Aegæum in superioribus diximus a scopulo cui forma caprina sit:uel ab ægeo patre thesei esse nominatum. Nunc addimus placere non nullis ut dicatur ægæum quia in illo plurimæ sunt insulæ:quæ procul spectantibus αἶγες.i.capræ uideantur:uel quia æge amazonum regina in eo perierit.

Ode.xxx. monocolos ad melpomenẽ.

Exegi monumẽtũ ære perennius:
Regaliq; situ Pyramidum altius:
Qđ nõ imber edax/nõ aqlo ĩpotens
Possit diruere/aut innumerabilis
Annorum series/& fuga temporum
Non omnis moriar/multaq; pars mei
Vitabit libitinam, usq; ego postera
Crescam laude recens/dum capitolium
Scandet cum tacita uirgine pontifex:
Dicar/qua uiolens obstrepit aufidus:
Et qua pauper aquæ daunus agrestium
Regnator populorum ex humili potens.
Princeps aeolium carmen ad italos
Deduxisse modos, sume superbiam
Quæsitam meritis/& mihi delphica
Lauro cinge uolens melpomene comam.

Argumentum. ODES.XXX.

¶ANT. Scriptis hactenus tribus odarum libris:ait poeta se monumentum perfecisse:quod omni ære perennius erit:non enim aqua nõ uentis non annis consumi poterit hinc minime totus peribit: sed magna ipsius pars erit superstes:dum roma fuerit hortatur inde melpomenẽ musam ut sibi delphica lauro coronam paret. Exegi monumentum:ode est similis primæ.li.i. Exegi:perfeci. Monumentum: sepulchrum: opus in memoriam.

Aere:æris statuis. Perennius durabilius. Regaliq; situ piramidum altius Pli.lib.xxxvi.c.ix.scri.in ægypto reges pyramides fecisse ne pecũia successoribus aut æmulis insidiantibus præberent:aut ne plebs esset ociosa. Tres autem quæ orbem terrarum impleuere fama sitæ sunt in parte africæ monte saxeo sterileq; inter memphim oppidum:& delta nili. Sed piramis amplissima ex arabicis lapidicinis constat. Trecenta sexaginta hominum milia annis.xx.eam construxisse produntur latius tamen ipse ibidem legito piramides autẽ moles sunt maximæ ita constructæ ut elato in acutum tendant:ita uero dictæ q̃ flammarum similitudinem habent πῦρ enim ignis dicitur. Non aquilo impotens.i.ualde potens. Boreas enim.lib.vi.met.apud Ouid.ita loquitur. Pyramides

Apta mihi uis est:qua tristia nubila pello. Et freta concutio:nodosasq; robora uerto. Induroq; niues: & terras grandine pulso. Idem ego quum fratres cælo sum nactus aperto. Nam mihi campus is est:tanto molimine luctor. Vt medius nostris concursibus insonet æther. Exiliantq; cauis elisi nubibus ignes. Idem ego quum subii conuexa foramina terræ. Supposuiq; ferox imis mea terga cauernis Sollicito manens totumq; tremoribus orbem. Libitinam. Plutarchus scribit pompilium instituisse libitinam coeli quæ dea sit eorum:qua mortuis iusta præstantur inspectatrix:siue proserpinam illam siue uenerem crediderimus. Recens:nouus:noua enim plerumq; placere magis assolent. Vnde Ouid.in lib.de ponto ait. Est quoq; cunctarum nouitas charissima rerum. Tacita Vir. Tacitam uirginem uestalem appellat:quia sacris silentium præstabat:quibus tuendis preesset:scribit enim plutarchus in uita Numæ.p.quædam sacra fuisse abdita:quæ aliis uidere non licebat præterq̃ uestalibus. Erant autem secundum quosdam:ut idem ostendit in Camilli uita duo nõ magna dolia:quorum alterum apertum ac uacuum:alterum plenum ac clausum:amborũ uero aspectus tantũmodo sanctis uirginibus patebat. Sed quidam ea asserentes mentiri arbitrabant:q̃ puellas multa e sacris corripientes fertur duo dolia abscondisse sub terra in templo Quirini: unde locus ille adhuc doliorum appellationem retinebat. Virgines autem maiora ac digniora ex sacris sumentes ultra fluuium fugerant &c. Id autem Senonum gallorum tempore fuit. Dicar:laudabor. Violens aufidus.is fluuius est apud cannas apuliæ uicum:de quo Siluius lib.x.ita scribit. Sanguineus tumidas in campos aufidus undas Eiectat:redditq; furens sua corpora ripis. Pli.scri.aufidũ ex hirpinis montibus Canusium præterfluere. Daunus:apuliæ fluuius a dauno rege. Ex humili potens:ordo est:ex humili.i.uili genere potens princeps.i.primus dicar deduxisse ad italos modos æolium carmen.i.lyricum lesboum alchaicum:alceum quippe imitatus est. Lesbium:lesbos autem in æolia regione est:de qua latius supra. Superbiam:gloriam tibi sume o musa. Delphica lau. Laurus duo genera tradit Cato:delphicam & Cypriam. Delphicam esse equali colore uiridiorem maximis baccis:atq; e uiridi rubentibus:hoc uictores delphis coronari:& triumphantes Romæ Cypriam esse folio breui nigro & crispam:auctor pli.li.xv.

¶ACR. Exegi.m.æ.p. Per æternitatem carminis auctori dat laudem:ideo monumentum operis sui ultra statuas quas nominato ære signat: & magnificentiam uel soliditatem sepulchrorum pennius dicit. Pyramides autem proprie regum ægyptiorum sepulchra sunt ingenti mole constructa: & in cacumen educta in modũ flammæ surgentis:unde & eis nomẽ est inditũ ordo est:melpomene exegi monumẽtũ pẽnius ære

idest durabili⁹ metallo:nam monumentum dicit opus suum:q durabilius dicit statuis diuitum ex ære factis.

Exegi:finiui:perfeci:ut Ouid.Iamq opus exegi. Edax corrumpens ui tempestatis:ideo aquilonem posuit:ut Et mediis properas aquilonibus:ire per altum:quia tēpestuosus est:& hyemi cōgruens. Aut innierabilis an.se.ut ānis soluit sublata uetustas.hoc ē nec dicta sua tēpestatibus:nec uetustate abolenda. Impotēs:ualde potens. Non ois.m.in litterarū laude dicit se corpore moriturū:uicturū esse carminibus:iō nō ois.i.totus.

Libitinā:libitina lectus est:in quo mortui efferebant. Vsq ego postera.c.l.recens ordo est:ego recens crescā. Postera:laudem dicit posterorū:recens aūt quasi nouus.noua.n.magis consueuere placere:uetera adolescere:& ideo se etiam posteris in oblectationē nouū ꝓmittit. Cū tacit.i.aut uerecūda aut pro sacrificio tacente:cōsueuerant.n.sacrificaturæ capitoliū tacentes ascendere:siue ꝓ sacerdotii dignitate claræ.Vir.Tacitæ per amica silentia lunæ. Violens.i.torrens:de quo amni.Vir.Sed adriacas retro fert aufidus undas. Obstrepit aufidus:murmurat:p aufidū apuliā uult intelligi cuius prouinciæ flumē est. Et.q̄.p.a.daunus rex apuliæ fuitq̄ inopia aq̄ siticulosa est.ordo est.Ergo potens ex hūili princeps dicar deduxisse æoliū carmē ad italos modos qua obstrepit uiolens aufidus & qua daunus paup aquæ regnator agrestium populorū. Ex h.ex parua progenie.Gloriat̃ se libertino patre natum ad tantam studiorum claritatē uenisse. Princeps:primus ut massic⁹ ærata princeps secat æquora tigri.Primum se dicit æolicam unam ex quinq græcis linguis q̄ alceus usus est poeta deduxisse in usum latinū. Sume.s.q.m.nobilitatē mētis nō natalibus uenientem:ordo est.Melpomene sume supbiam quæsitam meritis:& uolens cinge mihi comā delphicā lauro:tāq̄ cui placuerit laurus delphica consecrata appollini uel poetis. Cinge:illiga:ut Vir.bacchare frontē cingite:ne uati noceat mala lingua futuro.

❡POR. Exegi.m.æ.p.hæc ode qua tertius liber cō sumat̃ in ipsius auctoris laudē scripta est.

Modo.a.im.p ualde potens. Regaliq situ.p.al.pyramides regū ægyptiorū sepulcha fūr adeo ingenti mole saxorū in mediis harenis ægypti structa:ut inter.vii.miracula habeant̃. Vsq ego postera crescā laude recens eleganter:quia semper sunt quibus hæc elocutio noua sit & laudet̃. Dum capitolium scandet cum tacita uirgine pontifex.Tale est Virgilii illud.Cum domus Aeneæ capitoli imobile saxū accolet. Aufidus:flumē apuliæ in qua Hora natus est. Et qua.p.a.d.a.r.p.Daunus in apulia regnauit:a cuius noie fluuius appellatus ē qui pauper aq̄ dicit̃:quia apulia siticulosa est:ob inimicos calores. Agrestium regnator populorum:adnotanda elocutio per genitiuum figurata est. Ex humili potens.gloriat̃ libertino pr̄e natum se ad tantam claritatem studiorū peruenisse. Aeolium car.ad italos deduxisse modos:æolide dialecto alcæus lyricus poeta usus est. Testatur ergo græci carminis modulationem primū in latinā linguam contulisse.Quæsitam meritis:& mihi delphica lauta cinge:uolens melpomente comā.delphica laurus dicitur:quia appollini dedicata est qui delphicus appellatur:ab urbe delphis quæ est sub parnaso monte:ubi oraculum eius est. Sume.s.q̄.m.ad musam dicit:ac per hoc ad studium suum adiice inquit tibi gloriam libertate ingenii quæsitam.

❡CHRI. Exegi monumētū.Videtur ita huiuscemodi ode hunc tertiū librum concludere tanq̄ lyricis carminibus finem impositurus sit.Quapropter sunt qui uelint ipsum deinceps Augusti impulsu ut in laudem Drusi neronis priuigni sui quartū quoq librum scripsisse:ita ergo librum tertium claudit ut concludit carmina quæ hactenus scripsit huiuscemodi sui nominis monumentum futurū:ut æterna duratura sit eius fama. Aere perēnius.i.magis perpetuum q̄ sint aut statuæ:aut trophea:aut reliqua huiuscemodi:quæ in memoriam clarorum uirorum ex ære eriguntur. Monumentum.Suū uolumen intelligit:ꝓpter quod in memoria hominum uiuet:& ætate durando arcus triumphales & trophea & ægyptiorū pyramides uincet.Et profecto:quæ manu fabricata sunt aut hoīum aut cæli iniuria facile corruere possunt.Monumenta autem litteratū non pereunt.Quapropter potuit Silla marina de cymbris trophea disiicere:atq prosternere.Caliculla nero imperator uolumina Maronis atq Liuii quanuis sūmopere nixus ut abolere nō potuit. Perēnis:Dixerūt latini perēne id quod duret per annos quapropter annā & pennā deas coluerūt antiqui:ut annare & pennare illis concederent. Pyramidum.Pyramis forma quadrata est:quæ tamen in parte superiori acuitur in formam flammæ:quæ latior surgens in acutum desinit:unde nomen ab igne accipit q græce πῦρ appellatur.Miris autem ægypti rex.xii.generatione ab ægypto nili filio duas erexit pyramides alterā sibi: alteram coniugi altitudine stadii:& stadium octaua pars milii:& milium ex mille passibus cōstat:& passus ex quinq pedibus:& singuli pedes ex sexdeci unciis. Supra has pyranides ꝯstituit simulachra lapidea i throno sedētia.Cheops āt qui Rampsinito optimo regi ipse pessimus successit: pyramidem reliquit quadrangulam cui⁹ singula latera habebant latitudinem octo plethrorum. Est autem plethrum sexta ps stadii:altitudo autem similiter octo plethrorum fuit:longum esset reliqua enumerare.Fuerunt enim & obilisci sesostris regis duo in templo solis ex uno lapide:quorum altitudo centum:latitudo octo cubitorum fuit. Nec imber:sic Oui. Iamq opus exegi quod nec Iouis ira nec ignes.Nec poterit ferrum nec edax abolere uetustas. Non omnis m.nam si interibit corpus erit fama superstes. Libitina:pro morte posuit.Cæterum feretrum significat quo cadauera in funere efferuntur dicta:ut multi uolunt per contrarium q nemini libeat. Vsq:semper. Recens:quia non accedet uetustas. Dum.c.sententia est.Dum imperium romanū durabit:quod æternum futurum tacite annuit.Sic maro.Dum domus æneæ capitoli immobile saxum accolet. Scandet:sacrificaturus Ioui optimo maximo. Tacita:uerecunda:aut pro sacrificio tacente:siue pro sacerdocii dignitate clara Vir.per amica silentia lunæ:ait porphirion. Aufidus apuliæ fluuius. Daunus rex:a quo pars apuliæ daunia dicta est. Pauper aqua:nam apulia siticulosa est. Ex humili potens:ex infima fortuna natus:& ad summam claritatem propter eloquentiā prouectus. Princeps:nam primus ad latinos uersus lyricos transtulit.

Aeolium:quia imitatus est alcæum.qui lesbius fuit:in qua æolus regnauit:aliqui uolunt æolium dictum: quia æolica lingua usus fuerit. Superbiam nobilitatem. Quæsitam.m.ergo uera nobilitas quæ non ex antiquitate sanguinis:sed ex uirtute proueniat. Volens:quia mereor.

Q uinti Horatii flacci carminū liber quartus incipit.

Ode prima dicolos diſtrophos ad uenerē.

I Ntermiſſa Venus diu
Rurſus bella moues: parce precor/precor:
Non ſum qualis erā bonæ
Sub regno cynaræ/deſine dulcium
Mater ſæua cupidinum
Circa luſtra decem flectere mollibus
Iam durum imperiis. abi
Q uo blandæ iuuenum te reuocāt pces.
Tempeſtiuius in domo
Pauli purpureis ales oloribus.
Commeſſabere maximi:
Si torrere iecur quæris idoneum.
Nanq̧ & nobilis/& decens:
Et pro ſollicitis non tacitus reis:
Et centum puer artium
Late ſigna feret militiæ tuæ.
Et quandoq̧ potentior
Largis muneribus riſerit æmuli.
Albanos prope te lacus
Ponet marmoream ſub trabe citrea.
Illic plurima naribus
Duces thura/lyræq̧/& berecynthiæ
Delectabere tibiæ:
Mixtis carminibus non ſine fiſtula.
Illic bis pueri die
Numen cum teneris uirginibus tuum

ANT·

Argumentū Odes primæ quarti uoluminis. P Ropoſuerat uelle poeta lyricis finē imponere: ut tertii libri finis oñdit. Sed tñ quū uenus eū iterū aggrederet: qq̄ natus annos qnquaginta rurſus ad lyricea rediit. Itaq̧ ac pria q̄rti uoluminis ode uenerē ipſā pcat ne amplius in eū ſæuiat: ſed in iuuenes potius luſib⁹ aptiores: ad ligurinū poſtea puerū uertit ſermonē dicens quo mō eū nocturuis ſōniis uidet: & captū retinet fugientēq̧ ēt ſequit. Intermiſſa. u. d. ode eſt ſimilis tertiæ. Bella: Militat ois amans: & hēt ſua caſtra cupido: ingt Oui. li. i. de amoribus. At tice crede mihi nulitat ois amās. Cynaræ: ea qdē oli ipſius amica fuerat. Cupidnū matent: uide to latius li. i. ode. xix. Luſtra decē. i. annos qnquaginta. Oui. item in ibin ait. Tp̄s ad hoc luſtris bis iā mihi qnq̧ pactis &c. Iā durū: metaphora eſt a q̄drupedibus: q̄ adulta nō facile domāt. Tēpeſtiui⁹: ordo ēt uenus: tu ales oloribus purpureis. i. uolucris & alas hñs pp olores: diximus. n. olores ducere: & comitari ueneris currū. ſi q̄ris torrere idoneū iecur tēpeſtiuius. i. aptius cōmeſſabere in domo pauli maximi. Purpureis: pulchris. Cōmeſſabere: cōedes: ꝯmeſſor. n. deponēs vbū ē: & pp carmē. m. addit. Torrere iecur: adurere & deſiccare. Vñ Oui. li. iii. de amorib⁹ ingt. Captaq̧ fœmie⁹ corpa torret amor. Iecur: ē. n. amoris ſedes. Pauli maximi cur maximi iamiā oñdet. Nō tacit⁹: ab eloq̄ntia eū laudat & pietate. Artiū: uirtutū. Signa feret. Oui. quoq̧ li. i. d remedio ait. Parce tuū uatē ſceleris dānare cupido. Tradita q totiēs te duce ſigna tuli. Et qñq̧: ordo ēt & potētior largis mūerib⁹ æmuli qñq̧ riſerit. Riſerit: p d riſerit: ſupple æmulū. Lacus al. Poſt albanū montē urbs eſt aritia in appia uia. Eſt & dianæ lucus. i. arthemiſiū: cui lacus inſtar pelagi fluctuās adiacet p̈inet āt albanus mōs lacū longe āpliorē ſupra dicto q ad arthemiſiū montē iacet. Is uero lacus hodie lacus caſtelli pādulphi appellat. Sub. t. c. i. ſub trabe æneai cypro. n. æris metalla apud tamaſſū urbē abūdabāt: ſolebāt aūt æneæ trabes i tēplis pōi: q̄s & hodie pāteō in urbe roma hētī porticu. ſ. d cypro latius ode pria. Berecynthiæ ti. de iis oib⁹ late ſupra i ode. xix. li. iii. Immoſſa. p ſalioꝝ: de qbus latius ſupius uide. Mutui: a nō. n. ſenex mutuo amabit: uti ſolet iuuenis: hic naſo li. i. de amoribus ait. Turpe ſenex miles: turpe ſenilis amor. Sed cur: ab uenere ad ligurinū pueꝝ diuertit: mirat urq̧ cur lachrymet: cur ēt ſermonē cū uenere hitū intercepit. Manat lac. id qdē amoris gr̄a euenit amāntib⁹ ipſis. Paꝝ decoro ſilētio: nō. n. cū uenere ſermonē abſoluerat pp ligurini memoriā ſibi occurrentē. Martii cāpi gramina. Gramia iqt qm̄ erāt ibi perēnes herbæ corōatiq̧ uſq̧ ad flumis alueū colles auctore Stra. li. y. ſcribit. n. ꝙ martius cāpus p̄ter natiuā locoꝝ amœnitatē artis & ſolertiæ exornatiōes admittebat: cāpi. n. admirabilis magnitudo. Et curules pariter curſus & alia eq̄ſtria certamia expedita ſuppeditabat: nec minus: tā multis pilā circulū palæſtrā exercitatione tractantibus. A liaq̧ incūbentia ſimul opa. Quid perēnes ſolo herbas coronatoſq̧ uſq̧ ad flumis alueū colles. Scœnicarū oñtatio picturarū eius generis ſpectacula præſtabant ut difficulter & inuitus abſcederes.

ACR. Acronis i Quīti Horatii Flacci q̄rtū libꝝ carminū ꝯmētaria. Intermiſſa uenus: ſtatuerat hora: uſq̧ ad tertiū libꝝ carminū ꝯplere opus ſuum. Quibus æditis maximo interuallo hūc q̄rtū ſcribere compulſus eſt ab Auguſto in laudem priuigni ſui druſi Neronis: qui uictor de Rhetis uindelicis fuerat reuerſus: allegoricos autem ad

Laudantes/pede candido
In morem salium ter quatient humum.
Me nec fœmina/nec puer:
Iam nec spes animi credula mutui:
Nec certare iuuat mero:
Nec uincire nouis tempora floribus.
Sed cur heu ligurine/cur
Manat rara meas lachryma per genas?
Cur facunda parum decoro
Inter uerba cadit lingua silentio?
Nocturnis ego somnis
Iam captū teneo/iam uolucrem sequor
Te per gramina martii
Campi/te per aquas dure uolubiles.

uenerē scribitq; incōpetenter res amatorias scribere cogat. Quinquaginta annis.i.x.lustris grauis iam & maturus & ab oī uoluptate alienus. Rursus bella mouēs hoc est iterū cogor scribere cū iam desierim. Sub regno cynaræ amicā suā cōmemorat:ideo aūt dixit sub regno tanq̄ ipsi et amatoribus quæ amat. Iam durū:anthitheton mollibus durū opponēdo:mollia.n.impia sunt ueneris quasi ludicra delicata. Se aūt ait durū aut quasi indomabilē pp ætatē:& est metaphora a pecoribus quibus cum iam ætate duris iugum ac frena adhibent:pdomari nō possunt. Iuuenū teq te ultro euocent:quibus facile possis psuadere qd uelis. Pauli.Paulus fuit nobilis & disertus adolescens & uoluptuosus:cui ueneris luxus cur maxime conuenire dicat in sequentibus ipse demōstrat:dū nobilem asserit & decentē. Purpureis ales.o.nitidis aut pulchris:aut reginæ ueneri dedicatis:ut pro regno purpureos digerit. Ales:aut uelox:aut quia currus eius ab alitibus.i.cygnis trahit. Cōmessabere:delectabere cōuiuādo. Et decēs:in flore iuuētutis decentem dicit. Centum puer artium finitum pro infinito. Hoc est multarum:qui pro bono & faceto ingenio optime possit in amore uersari. Si torrere.i.q.i.ideo iecur amori dedimq; iecore amari uolunt:felle irasci:corde doleri. Et pro so.non.t.reis.Hunc paulum causidicum dicit. Late signa feret:ualde amabit & lubens. Aemuli:tiualis & secutoris sui:ut est Partim rostro præmit æmula pystris. Albanos prope te lacus:in albano monte lacus est ubi paulū dicit optima pdia possidere:uñ effusiores ad cultū ueneris & amoris expēsas promittit. Ponet marmoreā.s.t.c.i.marmoreū ueneris signū & tēplū deoq; statuet.Trabē uero cypriā aut p difficili & nobili posuit aut pro amœnitate ueneris elaboratum:ut ædificantis diuitias indicaret. Et berecinthiæ matris quem in cuius honorem tibiæ deputatæ sunt. Vt teq; p alta didima ubi assuetis biforem dat tibia cātum. Illic bis pueri:in honorem ueneris bis in die promittit pueros saltaturos:& salios. Cum.t.u.aut pulchris aut gracilibus:aut certe paruis. Lau.hymnū canentes. Pede:candido.i.pulchro. Salium:pro saliorum. Nec.p.subauditur delectata. Iam nec sp.ai.c.m.iam sibi spem negat esse mutui animi q amari possit:cum ipse amari non uellet propter ætatem. Nec.c.i.m.contendere poculis. Vincire:coronare. Sed.c.heu.l.recordatione se ligurini pueri:quem amabat flere cogitur. Manat ra.m.l.per genas:non amoris paruitate sed ætatis uerecundia cui non flere conueniat pro amore. Inter uer.ca.l.s.in dicium nimii amoris est subito interloquendum tacere:ut incipit effari mediaq; in uoce resistit.dicit se ligurinum semper ex desiderio somniare:ut sit terrore quodam mentis imaginari eum quasi diu quæsitum:& tandem inuentum uelut alitē ex ipso uolare complexu. Dure:aut fortis aut inflexibilis. Volubiles:fluuiales.

POR. Intermissa ue.d.post consumatos editosq; tres carminū libros maxio interuallo hūc librū quartū scribere compulsus esse dicit ab augusto:ut Neroni eius priuigno uictoriā:de rethis uindelicis quæsitam illustraret q̄ hoc libro cōtinet q̄ sic incipit. Qualē ministrū fulminis alitē. Intermissa uenus diu rursus bella moues:in supiore libro oñdimus allegoricos bella & militiam ueneris Horatium pro amatoribus dicere. Sub re.cy.psignat cynarā amasse:& hoc aūt allegoricos:q ait sub regno cynaræ quasi sub dñio. Sed ut dignitatē formæ eius ostēderet reginā sibi fuisse ait. Circa.l.d.prope ānos quinq̄ginta ætatis iam se dicit agere. Flectere.m.d.mollibus.n.durū opposuit. Mollia aūt ueneris impia dicit q̄si ludicra ac delicata sint se aūt durū aut q̄si iā indomabilē pp ætatē:nā & hoc translatiue dicit a pecoribus q̄ cū iā ætate dura ad iuga ac frena adhibetur pdomari nō pñt. Tēpestiuius in do.pa.purpureis ales oloribus. Fabius maximus paulus fuit nobilis & disertus adolescēs:cui uenereos lusus nunc cur maxīe cōuenire dicat ipse oñdit subiiciendo. Nāq;.n.&.d.nō t.r.purpureis oloribus.qūo purpurei dñt cū albi sint potius:sed purpureum p pulchro poetæ dicere assueuerūt:& Vir. Et p purpureo pœnas dat scylla capillo:& alibi. In mare purpureū uiolentior affluit amnis. Et p.l.nōta.re.causidicū oratorē eē oñdit Paulum. Et centū puer artiū utiq; bonaq; hic artiū accipiendū. Et q̄ñq; pro largis muneribus riserint æmuli. Quandoq; pro q̄ñcūq; positū est:& est sensus:q̄ñcūq; apud puellā potior riuale suo fuerit:q̄uis ille mūeribus cōmēdare se ei conatus sit. Ponet mar.sub tra.cypria.i.marmoreū signū tibi & tēplū decoq; statuet. Me nec fœmina nec puer iam:dicit q cū iā sit ætate declinata non sperare posse fieri ut mutuo amet. Sed cur heu ligurine cur manat rara lachryma p genas:iucūdissime se oñdit uelle excusare a lusibus iam ueneris recordatione lygurini pueri quē adhuc diligit lachrimas sibi decidisse & ipeditam linguam quo minus posset pficere ipsam excusationē. Cur fa. cur inqt lingua mea. Alioquin facūda subito in medio sermone obmutuit ut ferre possem qd' cœperā dicere. Nocturnis e.s.iam captum teneo iam uolucrem sequo:dicit se lygurinū ex desiderio sp somniare & ut sit errore quodam mentis imaginari quasi eum diu quæsitum tandē inuenerit in alitem uersum & ipsius māibus amittere.

CHRI. Intermissa uenus. Excusat grandiorē ætatem:eāq; amoribus ineptam dicit. Hortatq; uenerē ut petat paulū maximū iuuenē:& rebus amatoriis aptū. Intermissa:qa diu a bello in me cessasti. Parce. Cum nō possit cohibere:descendit ad pces. Non sum:oñdit cām qua possit moueri uenus:ut sibi parcat. Sub regno Amatorie dixit:nā amicas reginas appellant. Mater sæua dulciū.c.pugnantia loqui ur:& tñ id eueniunt crudelis sit uenus inter suaues uoluptates. Lustra de.qbus qnquaginta anni efficiuntur. Mollibus uoluptuo/

fis. Abi.q.d.relinque inhabiles:& ppea ad eos qui tuam militiā bene colant. Tempestiuius:magis idoneo tpe. Purpureis:pp rostrum & crura uel pulchris. Iecur.nā ea sedes amoris est. Nobilis.Nā nobilitas & pulchritudo:& uirtus:& postremo eloquentia amantes cōmendat.Hæc dido apud maronem enumerat in æne. Nam de pulchritudine ait:hærent infixi pectore uultus.De eloquētia:uerbaq;.Adiungit uirtutē cum ait.Multa uiri uirtus aīo.Adiungit nobilitatē ut multusq; recursat gentis honos.Ergo & in hoc loco dixit nobilem: dixit decentem:qd' ad pulchritudinē refert:dixit non tacitū ꝓ eloquēte. Sollicitis:quoꝵ cā in piculo uersat̃. Eloquens ergo q difficiles cās tueri possit. Dixit centū artiū pp uirtutes. Et qñq; potentior.Addit & quintum:quod in amore multum ualet.Nam diuitiæ oēm pudicitiam expugnant:qd danaes exemplū indicat. Hinc Oui.ipse licet uenias musis comitatus homere.Si nihil attuleris ibis homere foras.Et Proptius.Qui dare multa pōt:multa & amare pōt. Emuli:emulus est eiusdē rei studiosus:qd pōt esse in uitio:ut siquis nititur inuidia ductus supare.Potest esse & sine uitio:ut cū meliorē uideamus conamur:nō inuidia:sed amore ipsius uirtutis reddere nos pares illi aut supiores.Vñ est illud.Stimulos dedit emula uirtus:Appellat ergo emulum eiusdē mulieris studiosum. Emulum tñ dixit ꝓ zelotypo.Hoc.n. differt emulatio a zolotypia:quam Cic.obtrectationē dicit.Nam emulus dolet nō potiri quo alter potit̃. Zelotypus solus potiri uult: & alios excludere nitit̃.Hos āt riuales appellāt.Sed est a re rustica trāslatio:nā riuales dicunt̃ ruri ii quoꝵ agros riuus aliqs distermine:q incertitudine & mutatiōe creba cursus lites sæpe inter eos suscitat. Vnde a quadā similitudine q de eadē muliere inter se litigant riuales appellant̃. Albanos.Habebat paulus uillā iuxta albanum lacum:i quo in loco pollicet̃ poeta illum:& simulacꝵ ex marmore:& tēplum ueneri facturū. Albanus lacus in mōte albano est:ex quo fuit uaticiniū romanos nunq̄ ueiis potituros nisi ex albano lacu aquā deriuarent. Sub trabe cypria .itellectio est.Posuit.n.trabē ptem tēpli ꝓ ipso tēplo.Cypria aūt dixit.i.tale tēplum quale in Cypro est. ubi religiose hæc dea colit̃. Plurima thura.plurima ex thure sacrificia.Nam conueniens est ueneri sacrificiū thus.Hinc Vir.ipsa paphū sublimis abit:sedesq; reuisit Læta suas:ubi tēplum illi centūq; sabæo Thure calent aræ:sertisq; recētibus halāt. Berecynthiæ.Vel φ ab ipsa dea inuenta sit:uel φ in illius sacris adhibebat̃. Ter:uel qa tertio passū pausam facit q̄dam corea:uel qa numero deus īpare gaudet. Quatient humū.Saltabunt.

In morem saliū.q.d.nō minori pōpa q̄ salii:de qbus dictū est.Marti saltant tibi saltabit̃. Spes credula.q.d. ea iā ætate sum q̄ hoies a puellis fastidiunt̃.Quapp nulla mihi spes ē:ut possim credere siquā amē mutuo me ab illa amari. Nec certare m.ponit oia q̄ iuuenem decent.senē uero dedecent. Nouis.recentibus.uel nouis sibi qa iam desueuerant. Lachryma.Quod solet iis accidere:q uehemēti amore repēte saucii sunt.Sic & Vir. Didonem inducit a principio amoris.Nam post uerba habita cū sorore ait.Sic effata sinus lachrymis impleuit abortis. Cur facunda.Non.n.mihi fuerit:si infacundum uerba deficiant. Sed id mirū φ facundū deficiant.

Lingua cadit.quasi in medio sermone deficit.Vir.incipit affari mediaq; in uoce resistit. Parum decoro. nam decorum est silentium:si finita oratione euenit.Sin aūt imperfecta indecorum est:nam aut infacundiā loquentis:aut obliuionem:aut stultitiam denotat. Nocturnis.s. nam quod uigilantes uehementer aut cupimus:aut timemus:idem dormiētibus sese offert.Vnde & dido apud sororem conqueritur. Anna soror quæ me suspensam insomnia terrent:quis huius carminis alia quoque lectio sit. Per aquas.tyberis q iuxta campum martium fluit.Nam adolescentes uariis certaminibus se in campo martio exercebant. & in propinquo flumina nare discebant.

Ode.ii.dicolos tetrastrophos pindarū celebrat.

Pindarū qsqs studet æmulari
Iulæ/ceratis ope dædalea
Nititur pinnis/uitreo daturus
Nomina ponto.
Monte decurrens uelut amnis/imbres
Quem super notas aluere ripas
Feruet imensusq; ruit profundo
Pindarus ore:
Laurea donandus apollinari:
Seu per audaces noua Dithyrambos
Verba deuoluit/numerisq; fertur
Lege solutis:
Seu deos/regesq; canit/deorum
Sanguinem/per quos cecidere iusta
Morte centauri/cecidit tremendæ
Flamma chimæræ:
Siue quos ælæa domū reducit
Palma coelestes/pugilē ue/equū ue

Argumentum. ODES.II.

CANT. Pindaꝵ thebanū nouē lyricoꝵ pricipem maxie laudat:quē ēt nulli imitabilē asserit.hic cigno eū cōpat se uero api. Antoniū postea.M.an.filium & poetā celebrat dicēs illū cæsaris gesta maiore plectro cātaturꝵ.uota demū psoluēda ob augusti icolumē reditū mēorat. Pindaꝵ qsqs: fuit pīdar⁹ thebis oriūdus. Quūq; alexāder macedo thebas raperet pīdari uatis fāiliæ penatibusq; iussit pceretur.scribit Pli.li.vii.nos plura supius in hora.uita iule c.o.d.iulium Antoniū.M.anto.& fuluiæ filiū scribit. cui qdem ut refert Suet. augustus iuliā filiam desponderat. deīde cotisoni getarum regi quo tpe sibi quoq; inuicem filiam regis in matrimoniū petisset.plutar.uero scribit φ octauia. M. Antonii uxor Antoniū priuignū suū ex fuluia genitū ita magnū apud aug.cæsarē fecit:ut post agrippam & liuiæ filios primas ptes obtineret.merito ergo Hor. illū celebrat. hunc postea:ut scribit Trāqllus.aug. simulacro diui iulii ad qd' post multas & irritas pces confugerat abreptum iteremit. Ope d. quo pacto dædal⁹ sibi & icaro filio fabricauerit alas supius patuit. Datur⁹:ut fecit icarus a cuius casu dictū ē mare icariū: q uolet ergo æmulari pindaꝵ. nō gloriā sed dedecus potius subibit. Vitreo pōto uitrei coloris uel claro & pspicuo. Mōte decurrens: pindarici spiritus magnificentiā & rerū uerborūq; copiam uelut quoddā eloquētiæ flumē exūdāti imbrium copia amni cōpat. Imbres quē. ordo est: quem ībres alluere sup notas ripas. Profundo ore. sententiis grauibus. Ruit.fluit.

Dithyrābos.metri genus est in bacchi honorem cæteris thy/

.thmis uæhemētius ppea audaces ait. Noua uerba:magna & admirabilia:uel ab ipso pindaro facta.Nume/
ris lege solutis.i.rhythmis:q neq; finē hñt certū:nec ullā in contextu uarietatē:sed q̄ cœperūt sublatiōe ad po
sitionē usq; decurrūt:ut Fabius scribit li.viii.Diomedes itē ait:q̄ ois structura constat rhythmis & pedibus &
metris.Rhythmi certa dimēsione tempoꝝ terminant̃:& pro nostro arbitrio nūc breuius arctari nūc longi⁹
puehi pñt.Pedes certis syllabaꝝ tpibus insistūt:nec a legitimo spacio unq̄ recedūt.Metra sunt uerboꝝ spacia
certis pedum tpibus alligata. Rhythmus itē est uersus imago modulata seruans numerū syllabaꝝ positio/
nē sæpe sublationēq; cōtinēs. Seu deos:scripsit.n.pæanas.i.deoꝝ laudes & appollinis. Reges:laudauit.n.in
olympicis hieronē siciliæ regē herculē.Theseū pithoum q centauros uicerunt de qbus supra. Deorum san.
appositio ē. Chimæræ:quo pacto bellorophō chimærā domuerit supra patuit.' A elea pal.id ode.i.iā dcm̄ ē.
¶ACR. Pindaꝝ quisqs:hæc ode ad Antoniū Iuliū Marci antonii triūuiri filiū scribit̃:cōtinēs laudes pinda
ri lyrici poetæ:quē dicit siqs imitari uelit: ita piculum suæ existimatōis īcurrere sicut icarus conatu sui. Ope
dædalia:hæc fabula dædali est dū pēnas sibi & icaro filio arte mechanica cæris adfixis posuisset:ut uolatu mi
nois fugeret tyrānidē:icarus altū petēs in ipso uolatu periit:& casu suo mari nomē dedit. Vitreo:pspicuo:ut
uitrea te fucinus unda. Monte de.torrēti flunio pindari cōparauit ingeniū significans eū & in dicendo citū
& sensibus abundantē. Quem sup.n.a.r.q aluei ripas uelut aquis nutritus excesserit. Feruet:feruere dixit pin
daꝝ ut ignei ingenii acumē ondēret. Laurea.d.a.coronādus cōsueta poetis lauro appollini consecrata. No
ua:aut admirāda:ut pollio & ipse facit noua carmina:aut ab eo inuenta:ut finibus expulsum patriis:noua re/
gna petentem. Dithyrambos:dithyrambon carmen est quo libri in liberum patrem compositi sunt.Hos di
thyrambos ideo audaces dixit:qa cæteris rithmis uæhementiores sunt:uel quia noua uerba in hiis pindarus
scripsit. Numerisq;.f.l.s.numeris qbus rithmus ad somnū ptinēs colligit̃ nō ptinens ad uersuum legem:ut
Vir.De pari carmine:numeros memini si uerba tenerē.Ergo in hoc lex pedum nō q̄rit̃ sed syllabaꝝ:sed qua/
si sono uocis dithyrābi & æquali rhythmo cantent̃:aut lege solutis dixit:qa in hoc metro licet uariare:& nō
in eodē metro pmanere:ideo aūt uolunt dictos dithyrābos ueluti cui licet alio uti.hostii.n.uocabulo ingres/
sus thira græce appellāt̃. Fert̃:uelut uates rapit̃. Seu deos regesq; ca.deos dixit pp pæanas pidari.reges pp
euconiā:qa iter olipionicas laudauit hieronē regē siciliæ.Laudauit ēt Herculē siue ixionē & pirithoū:q occi/
derūt centauros,pserpinā rape conati sunt bellorophontē laudatū cōmemorat in chimæra:castori quoq; &
polluci laudes dixit:qui in elide epiri ciuitate agone olympica pugilatu & equorum cursu floruerūt:ut hic &
ad elei metas & maxima campi:ludabit spacia:in eodem agone poetæ heroum laudes dicentes coronaban/
tur & accepto themate certabant. Siue quos ælea domum reducit palma cælestes.Cælestes dixit propter ho
norem numinum quibus agon impeditur.
¶POR. Pindaꝝ.q.s.æ.Hæc ode ad Antoniū Iuliū.M.A.triūuiri filiū scribit̃ ptinēs laudes pidari lyrici poe/
tæ. Iule.c.o.d.n.p.i.altiora q̄ possit expedire conatus dicere quēadmodū icarus dædali manibus factis pēnis.
Vitreo.d.n.p.qa ab icaro mare icariū appellatū. Vitreo aūt,pon.i.uitrei coloris. Seu p.a.n.d.aut plurimū si
bi hic pidarus pmittat:nā & maxio spū nouas historias hoc metro canit:noua aūt uerba aut admirabilia ut
ab ipso pidaro facta eē accipe. Numerisq;.f.l.s.iō qa plærūq; ad uoluptatē snā qsq; lyric⁹ poeta metrū sibi fin
git tñ ut quē sibi ipse initio ode statuit ordinē necesse hēbat ad finē usq; custodire. Siue.q.æ.d.r.c.utrū casto/
rem an pollucē significat an generaliter quicūq; ex certamine sacrorum agonum uictoriam reportauerit.
¶CHRI. Pindarū qsqs.Snīa est oium doctoꝝ pindarū post homerū primū eē inter græcos poetas:nec de/
sunt q illū homero pponant:inter lyricos principatū sine controuersia obtinet:spūs magnificētia:snīis:figu/
ris:beatissima rerū uerborūq; copia:& uelut quodā eloquentiæ flumine.Quapp quintilianus quoq; huiusce
modi nostri poetæ sniam summopere approbans eum nemini imitabilē affirmat.Est ergo ode ad Iulium an
tonium.M.Antonii triumuiri ex octauia Augusti sorore susceptum filium. Cuius sententia est:ut siqs adeo
audax sit ut nitat̃ imitari pindaꝝ:is profecto sentiet nō aliter suos conatus irritos futuros:q̄ senserit icarus:q
cum uolare nesciret in mare decidit. Pennis cær.Quam fabulam quia iam enarrata est omitto. Nomina
ponto:nam icareum ab eo est appellatum. Monte.d.Hactenus proposuerat esse imitabilem pindarum nunc
affert rationem propositionis.Describit igitur uæhementiam pindari in dicendo:& illum comparat torren
ti subitis imbribus aucto.Nam uæhementiam dicendi genus torrens latini appellant:qm̄ torrentes flumina
sunt per montium præcipitia decurrentia quæ si diluuio turgescant nihil magis rapidū inuenias.Sic & græ/
ci hanc uim δινώτιτα appellant a uerticibus & reuolutionibus aquarum. Aluere:auxere. Immensus:p/
pter diluuium. Laurea apol.Corona laurea appollini dedicata:qua poetæ coronantur. Dithyrābos.Hoc
unum ex bacchi nominibus est:qui sic dictus est:qm̄ in ortu suo duplici sit usus porta.Nam ante maturum
tempus ex materno utero egressum qm̄ illa fulmine icta periit:Iuppiter suo assuere fœmori uoluit:unde com
pleto tpe secundo egressus est.Sed fabulæ allegoriam alias expressimus. A dithyrambo uero.i.baccho dicti
sunt dithyrambi uersus:quibus huius dei laudes canebant. Audaces.Quia uæhementiam & acrimoniam
afferunt hii pedes. Noua:uel qa cæteris rithmis uæhemētiores sunt:uel qa p̄ter cæteros poetas noua fingit
fœlici quadam compositione uerba. Numerisq;.Numeri rithmi sunt qui non ex pedum lege:sed ex concen
tu uocis sunt:unā Vir.Numeros memini si uerba tenere.Ergo in dithyrābis q̄rebant modulationē solū nō ha
bita pedū rōne:qm̄ magna licētia ē in hiis uersibus uariare metū.Itaq; extant qui iccirco dithyrābos dici uelit
qm̄ liceat poetæ uti alio hostio.nā hoc uocabulo græci ingressū significāt. Seu.d.scripsit.n.pæana. Reges:
hieronē.n.syracusanū sūmope laudat.Sed alios quoq; ex priscis q a deoꝝ sanguinē sūt. Palma ælea.i.uicto
ria olympica.nā ludi olympici de qbus in principio diximus inter elin & pisam arcadiæ urbes celebrabant̃.
Cælestis:pp honorē numinū qbus ludi exhibebant̃.Vel qa in maximo honore habebant̃ uictores. Pugi/
le:qui pugnis certat. Equū:qui in equestri certamine exercet̃.Sic supra.Hūc eqs illū supare pugnis nobilē.

Dicit/& centum potiore signis
Munere donat.
Flebili sponsæ iuuenem ue raptum
Plorat/& uires/animumq;/moresq;
Aureos deducit in astra/nigroq;
Inuidet orco.
Multa dircæum leuat aura cycnum:
Tendit Antoni quotiens in altos
Nubium tractus/ego apis matinæ
More/modoq;.
Grata carpentis thyma per laborem
Plurimum/circa nemus/uuidiq;
Tyburis ripas/operosa paruus
Carmina fingo.
Concines maiore poeta plectro
Cæsarem/quandoq; trahet feroces
Per sacrum cliuum merita decorus
Fronde sicambros:
Quo nihil maius/melius ue terris
Fata donauere/boniq; diui
Nec dabunt/quamuis redeant in aurum
Tempora priscum:
Concines/lætosq; dies/& urbis
Publicum ludum/super impetrato
Fortis augusti reditu/forumq;
Litibus orbum.
Tum meæ (si quid loquar audiendum)
Vocis accedet bona pars/& o sol
Pulcher/o laudande/canam recepto
Cæsare fœlix:
Teq; dum procedis io triumphe
Non semel dicemus/io triumphe
Ciuitas omnis/dabimusq; diuis
Thura benignis.
Te decem tauri totidemq; uaccæ:
Me tener soluet uitulus relicta
Matre/qui largis iuuenescit herbis
In mea uota.
Fronte curuatos imitatus ignes
Tertium lunæ referentis ortum:
Qua notam duxit niueus uideri:
Cætera fuluus.

ANT. Pugileq; equũ ue:castorẽ & pollucẽ intelligit:de quibus etiam superius. Signis:statuas intelligit. Munere:laudes eorum accipit. Leuat:eleuat. Dyrcæum cygnũ thebanum:pyndarum intelligit a dirce fonte. Matinæ:de matinis populis supra est. Operosa carmia:magnæ opæ: magni laboris. Paruus:humilis ingenio. Per sacrum cliuum:ad arcem capitolinam cliuus quidem erat publicus non longe ab eo loco incipiens ubi pons erat sublicius qui iam sanctæ Mariæ uocitatur:ut aiũt:quo iter ab ianiculo in fora ducebatur. De quo Ouid.li.i.fast.inquit. Vtq; leuis custos armillis capta sabinis Ad summæ tacitos duxerit arcis iter: inde ueiut nunc est:p quẽ descenditis inquit Arduus in ualles per fora cliuus erat. Varro scribit cliuum publicum ab ædibus plæbeis pubiicis qui eum publice ædificarit. Erat & cliuus proximus ad florales usus uersus capitolium uetus q; ibi sacellum Iouis Iunonis Mineruæ & id antiquius q̃ ædis quæ in capitolio. Sycãbros:augustus germanos ultra albin submouit:ex quibus Sueuos & Sycãbros dedentes se traduxit in galliã:atq; in proximis rheno agris collocauit:auctor ẽ Suet.latius tamẽ.L.florus scribit In au.tempora priscum. Maro etiam in bucol.ait iam redit & uirgo:redeunt saturnia regna. Forum li.or.iustitiam intelligit. O sol.o dies. Teq;.ordo est. Et te canam dum procedis io triumphe:tota ciuitas dicemus io triumphe. Qua:supple parte. Notam.s.in fronte. Fuluus:color est de ruffo atq; uiridi mixtus in aliis tamen plus uiridis:in aliis plus ruffi habet. Sic Maro fuluam aquilam dixit:fuluum aurum. Gelius auctor lib.ii.

ACR. Et centũ po.si.dicit magis illustrari honore:quẽ pindarus carmie suo agonistico celebret q̃ si centũ statuis honoret. Flebili sponsæ:ẽt in epitaphiis pindarus significat magnũ:cũ aut iuuenem fortẽ:aut puellã mortuã fuisse describit:& alicuius adolescẽtis morte facit sponsam deceptã quem inferis subducit: & dat immortalitatem laudando.
Plo.describit: ut uiri plorantur plagentibus sponsis.
Moresq; au.aureos mores pro bonis & sanctis posuit: ut Virg. Aurea quæ perhibent illo sub rege fuerunt sæcula. Inuidet:o seu habet inuidiam nigro orco. Dircæum thebanum. Dirce enim fons est apud thebas: unde Sta. Cærula cum rubuit lernæo sanguine dyrce. Et quia thebanus pindarus fuit:ideo dircæum cygnum dicit a suauitate uocis siue carminis. Leuat.a.c.sublimẽ facit:& multa fama ad cælum fert. Antoni:apostropha ad Antonium quem alloquitur uolentem pindarum imitari. Ego.a.m. m.modoq;:quia cygno pindarum comparauerat:se api cõtulit p paruitate in calabriæ saltu marino pascenti:de quo legitur:iam calidi lucent buceta matini. Fugiens ergo arrogantiam api se comparat:quæ & circa terrã uolat & amœnitate florum depascitur. Fingo:compono:ut corpora fingere lingua. Concines.p.p.iulius Antonius heroico metro diomedeas.i.xii.libros scripsit egregios:pterea & psa aliquãta:Cõcines ergo inqt:hoc est cantabis nobiscũ tu antoni. Maiore plectro.i.meliore ope uictorẽ cæsarẽ p sacrũ capitolii cliuũ captiuos sicãbros trahẽtem p triũpho. Trahet feroces qa añq̃ caperent cẽturiones romanos:q ad stipendia missi erant tentos crucibus defixere. Boniq;.propitii:ut Sis bonus o fœlixq; tuis. Fronde:laurea corona: qua triumphantes utebantur. Nec da. nec aureo sæculo similem cæsari uirum natum fuisse aut nasci potuisse dicit:si in eum statum tempora decurrant. Lætosq; dies:idest publicas ferias:& læticiam cantabis. Super de.ut multa super primo rogitans super he.m. Forumq;.l.or.orbatum dicit forum litibus cæsaris æquitate. Tum meæ si qd.sub fuga arrogantiæ ẽt se laudes cæsari dicturũ pmittit:ut Vir. O mihi tã longe maneat.p.u.u.Spiritus.& q̃tũ sat erit tua dicere facta. O sol.solem pro die posuit:quo uictor cæsar ingressus est. Vir. Tris adeo in certos cæca caligine soles erramus. Recepto cæsare fœlix canam:dũ procedis.

Io triumphe:io triūphe ad ipm quaſi triumphū loqtur ſacra inuocatione:q̄ io dicebat̄:ut io matres audite Benignis:redditū.n.pſtantibus. Te decem.t.t.q.ad honorem.n.maiorum numinum pertinet ſiue potentium pſonarum:ſi magnis uictimis imoletur:ut maxima taurus uictima. Me.t.ſ.u.abſoluet uotorum debito: hoc eſt promiſſo. In.m.u.a.mediis promiſſa. Curuatos.i.lunæ incipientis ſimilis in cornuum curuatione uel breuitate. Qua.n.d.ſignatum fronte uitulum diis pro reditu cæſaris promiſſum in ea parte:qua nota inuſtus erat:albos pilos ſignificat habuiſſe:cum eſſet toto corpore naturaliter rubens.

¶POR. Et centum potiore ſignis munere donat:dicit magis illū honore illuſtrari quem pindarus carmine ſuo fecit q̄ ſi centum ſtatuis publice honoretur. Flebili ſpō.aut ſi inquit flebile carmen:ſcribit in adoleſcētem aliquem:cuius morte ſponſa decepta ſit:quem inferis ſubducit atq̄ immortalē facit laudando aium moreſq̄ eius:atq̄ uirtutē. Multa dyrceū dyrceū pindarū dicit:qa thebanus fuit a fonte boetiæ dyrce q eſt thebis proximus. Cygnum at eundem appellat a ſuauitate carminū:qa & cygni canori eſſe dicuntur. Leuat.a.i. ſublimē facit. Matinæ:matinus mons eſt calabriæ. Ego apis matinæ more:modoq̄ ut pindarꝝ pp ſublimitatem & ſuauitatem carminis cygno comparauit:ita ſe api per quod ſignat parua quidem & humilia ſe ſcribere:ſed ſubtilia ac dulcia. Concines.m.p.p.Concedit antonio Iulio:ut ipſe potius triumphos cæſaris ſcribat:cum ſit robuſtior carminis ſpiritu. Hoc.n.ſinat dicens maiore plectro. Per.ſ.c.i.p ſacram uiam.Hac enī triumphantes in capitolium ibant.Quo nihil maius meliuſue terris donauere fata. Cæſarē.ſ.Publicum ludum.i.publicum gaudium ſuper impetrato fortis auguſti reditu: apparet cæſarem de reditu ſuo romam litteras miſiſſe:ſed gratus ſenſus ſic.n.ſe habet ut intelligas populū ro.ut ſit publicis acclamationibus deſideraſſe diui reditum auguſti. Tum meæ ſi qd loquar audiendum:ſpondet ſe quoq̄ carmine aliquo laudes in cæſarem dicturū.Sed ſignificat breuis uerſus in eo ꝙ intulerit.Si quid loquar audiendū.Pulcher.o.l.c.r.c.ſ. Ordo eſt:ego ſœlix recepto cæſare canam. Tūq̄ dum procedis io triumphe:ad ipſum triumphū conuerſus hæc dicit.Non ſemel dicemus io triūphe. Ciuitas.o.notata figura eſt:ut pars in fruſtra ſecant & ὡς φασὶν οἱ πολλοί.hoc eſt:ut dicebant plures. Te decē tauri:hoc ad iulium dicit. Me tener ſoluet:ſoluet debitum uoti ſuſcepti. Fronte curuatos imitatus Vitulum quo uotum ſoluturus ſit dicit cornua habere tertiæ lunæ cōparabilia.i.adhuc parua. Qua notam duxit niueus uideri cætera fuluus:diſerta & elegans elocutio inſignat autem uitulum hunc albam frontem tn̄ habere:in cætero corpore fuluum.i.rufum eſſe.

¶CHRI. Et donat:& re uera munus qd exhibet pindarus in deſcribendis laudibus magnoꝝ uiroꝝ:maius eſt illis:q̄ ſi donent̄ centū ſtatuis.Statuæ.n.tpe pereunt:poetarū uero monimenta æterna ſunt. Iuuenē raptū: ſiue morte ſibi ereptū:ſiue alterius mulieris amore:ſiue qa in militiam profectus ſit. Plorat:qa flebilis ſponſæ ploratū exprimit:& educit in aſtra.i.ad cælū laudibus extollit. Vires corporis. Et animum.i.ſapientiam. Et mores.i.uirtutes morales. Aureos bonos. Et inuidet orco.i.morti:qa hoīes quos laudat a morte uendicat:qa immortales ſuo carmine reddit. Dirceū:thebanū:Fabula narrat̄ Linco thebano regi Antiopē nupſiſſe.Verum cum illa ex ioue zetū & amphionē peperiſſet abdicauit eā lyncus:& Dyrcē eius loco duxit.Hæc antiopē in citheronem montem religari iuſſit:ut a feris laniaret̄.At zetus & amphion illam a uinculis liberarunt:& dyrcen indomitis tauris alligatam & per agrum thebanum tractā laniarūt:q̄ tandē in fontem ſui nominis conuerſa eſt:ipſe aūt lynceo interfecto regnum ſibi & matri uendicarunt.Fons iſte thebis uicinus ē.a quo thebani:dyrcei dicuntur.Tanta aūt fuit pindari ēt poſt mortē auctoritas:ut eū Alexāder expugnatas thebas diripi iuſſiſſet:diligenter tn̄ cauit:ut poſteri pyndari incolumes ſeruarent̄. Cygnū:cōparat cygno:qa boni poetæ:ut iā dictū eſt:cygnis:comparent̄. Multa aura leuat.ſtetit in tranſlatione. Nam cygni aura & uento leuati in altū uolāt:ſic & pyndarus ſua eloquentia ad alta tollitur.Et per contentionem illum laudat & ſe deprimit.Ait.n.illum ut canoꝝ cygnum in alta uolare. Se aūt ueluti apis ſit humilem circa thima uerſari. Carpentis thima.Innuit & ſi depreſſe ſcribat:tn̄ ſuauem illi eſſe ſtilū ex comparatione inſecti mellificantis: Operoſa.i.labore compoſita. Paruꝰ:ad ſtilum refert. Concinet.Nunc iulium laudat:quem Acrō diomedeas heroico uerſu.xii.libris ſcripſiſſe refert. Maiore plectro:grandiori ſtilo.Si cam.populi in hiſpania ſunt: qui romanos centuriones ad ſtipendia exigenda miſſos cruci affixerunt. Hos deinde Auguſtus debellauit. Quādoq̄.q̄ uacat. Per ſa.cli.Nam a porta triumphali p uiam ſacram ad capitolium triūphantes perueniebant:& ſuperato cliuo capitolii in templo Iouis optimi maximi maiores hoſtias ſacrificabant:ſacrū ergo pp templum.Nam de cliuo in ſuperioribus diximus. Merita frō.merita laurea. Quo:cæſare. In aurū priſcum In aurea ſæcula:q̄ priſcis fuerunt tpibus. Concines.Repetitio eſt Canes etiam dies feſtos & ludos publicos: quos populus romanus pro reditu cæſaris uouerat. Super re.i.de reditu.i.pro reditu.Litibus orbum.pp ferias.Nam aliqñ propter aliquem tumultum ceſſabat ꝑtor a iure dicendo:& illa uocatio iuſtitium dicebat̄.Aliqñ pp magnam aliquā fœlicitatem:& illæ feriæ dicebantur:q̄ erant imperatiuæ.Nam feriarum aliæ dicebā tur ſtatiuæ:q̄ erant oībus cōes:& certis menſibus ac diebus celebrant̄:& in faſtis adnotatæ erant:ut agonalia. carmentalia:& lupercalia.Alia erant ↄceptiuæ:quæ & ipſe quot annis a ſacerdotibus:uel a magiſtratibus cōcipiebantur:ſed nō ſemp in certos dies:ut ſuperiores:ut ſunt latinæ:ſemētinæ:paganalia:& ↄpitalia.Aliæ ſūt imperatiuæ.Verū iſtæ nec certis diebus:nec ſemper ſingulis annis imperabant̄.Sed imperabant illas conſules:aut ꝑtores quotiēs:aut uictoria:aut aliqd lætū ueniebat:ut hæ de quibus nunc poeta meminit. Aliæ deniq̄ ſūt nundinæ paganoꝝ & ruſticoꝝ:qbus cōueniunt negotiis propriis uel mercibus ꝓuiſuri. Tum meæ.De ſe modeſtiſſime loquit̄.Ergo tu hæc grandiloquo ſtilo canes:& tunc bona.i.magna pars meæ uocis.i.mei ſtili & meoꝝ carminū. Accedet.i.addetur tuo poemati:ſi ego loquar aliqd audiendū.i.tale ut dignū ſit qd audiat̄:& canam o ſol pulcher & laudande. Fœlix:propitie & dator fœlicitatis.Nam aliqñ paſſiue ponit̄ fœlix ideſt in quo ſit fœlicitas.Vir.Fœlix qui potuit rerum cognoſcere cauſas.Aliquando fœlix nō in quo ſit:ſed q aliis inferat fœlicitatem:ut in hoc loco.Item apud Maronem.Sis fœlix noſtrumq̄ leues quæcūq̄ laborem.

Ergo fœlix es recepto cæsare:quasi dicat:alia ratione nobis fœlix esse nõ potes. Recepto: A periculis erepto Io:uox lætantis:quam in triumpho proferebant. Alii legunt & fortasse non absurde. Ego fœlix recepto Cæsare canam te o sol. idest o dies pulcher & laudãde. Te decem tauri. Nam sedm censum debent esse sacrificia:ut plura dirior:pauciora paupior afferat. Ergo decem tauri soluent te a uoto quo obligat⁹es ex reditu cæsaris. Erat autẽ maxima uictima taurus:Hinc Vir. Et maxima taurus Victima. Me uero soluet uitulus largis herbis:ut ostẽdat diligenter a se nutriri ut hostia pinguior sit. Fronte curuatos. Ostendit in eo talia esse cornua:qualia uidemus in luna in tertio die a suo nouilunio. Qua notam duxit. Vitulũ:fuluũ designat:sed cui ex albo in fronte nota sit. De nota diximus alio loco. Cæterum & macula eandem:ut habere notionem:quæ quis ut plurimum turpitudinem inferat:tamen aliquando pulchra dicit põt. Vir. Maculosæ tegmie lyncis.

Ode.iiii. dicolos distrophos ad melpomenem.

Quem tu melpomene semel
  Nascẽtẽ placido lumine uideris:
Illum non labor isthmius
  Clarabit pugilem/non equus impiger
Curru ducet achaico
  Victorem/neq; res bellica deliis
Ornatum foliis ducem:
  Quod regũ tumidas contuderit minas:
Ostendet capitolio.
  Sed quæ Tybur aquæ fertile perfluunt:
Et spissæ nemorum comæ:
  Fingẽt æolio carmine nobilem.
Romæ principis urbium
  Dignatur suboles inter amabiles
Vatum ponere me choros.
  Et iam dente minus mordeor inuido.
O testudinis aureæ.
  Dulcem quæ strepitum Pieri temperas.
O mutis quoq; piscibus
  Donatura cycni/si libeat/sonum:
Totum muneris hoc tui:
  Quod monstror digito prætereuntium
Romanæ fidicen lyræ.
  Quod spiro/& placeo/si placeo/tuũ est.

Argumentum. ODES.IIII.

ANT. Probat quẽcũq; nascẽtẽ Melpomene placido lumie uiderit nulli rei uacaturũ pter q̃ poeticæ:ideq; nobilẽ fieri:uti & sibi accidit. Qui qdem ab romanis inter uatũ choros ponebat᷑. Cũq; digito ẽt mõstraret᷑ uiueret & placeret melpomenes munus & bñficium eẽ asserit.

Quẽ tu.ode ẽ similis tertiæ.de melpõene ãt legito ode xxiiii.li.i. Labor isthmius: isthmos dr̃ terra augusta inter duo maria:ut iter ægeũ & ioniũ ubi sita ẽ corynthus:ibi ãt isthmia celebrabant᷑. Ludi qdẽ i honorẽ neptũni:ut q; li.viii.scribit Stra.isthmo emporiũ ĩminebat locus nego isthmia ciatoribus frequẽtatus:qui existit duoꝝ portuũ dñs:quorũ alter asiæ:alter aũt ꝓpinquus est italiæ:illuc i isthmicorũ celebratione ludoꝝ multitudo cõuenaꝝ cõcurrebat. isthmos in isthmo neptũni quẽ isthmiũ uocabant tẽplum imminebat:piceaꝝ arboꝝ luco circũclusum: ubi ludos isthmios decertatos corinhii celebrare soliti sunt. Clarabit:clarũ faciet. Pugilem:pugiles athletæ dicuntur:q a pugnis ualeãt. Curru achaico:curule certamẽ itelligit i pisea regione apud elidẽ. de quo latius ode prima. Deliis foliis:delphica lauro: qua triumphãtes coronabant᷑ de q̃ latius supra. A quæ: apud q̃s solẽt poetæ cõponere. Aeolio carmine.i.lesbio & alcaico: ut supra diximus. Ro.so.i.romana stirps & populus ipse. Mius hoc erat populi fauore:& qa gloria iuidiã superat. Opi.i.o musa melpomene.pierides.n.dictæ sunt musæ a pierio mõte:ut latius supra ẽ. Do.s.hoc ait.ꝙ melpomene a melodia dr̃:q̃ audiẽtes demulceat᷑ μελπω ãt & μελπωμαι cãto significat. neptunus isthmi⁹

ACR. Quẽ tu melp. hac ode affirmat:q musaꝝ grãm i ortu suo meruerit: & nulli alii rei fore aptiorem studio poetico:& subiũgit laudes deoꝝ. Clarabit:notũ oib⁹ fecerit. Pugiles uero athletæ dicũt᷑: eo ꝙ pugnis ualeãt. Nõ e.i.i.q nec eq̃stri carmie enitescat. Achaico:græco: unde Melpomene aurigæ famosi. Neq; r.b.nõ futuꝝ militẽ:sed poetã lauro apollinis coronandum Quod re.tu.cõ.mi.ꝙ uinctos reges i triumphi pompa ad capitolium ducat:nã & uictores duces lauro corõabant᷑. Sed q̃ ty.a.f.p.ac si diceret. non his omnibus fortibus factis claruerit: sed descriptiõibus locoꝝ uel fluminum p poeticã nobilitatẽ. Fingẽt.cõponẽt:ut os rabidũ fera corda domans fingitq; pmendo. Aeolico:alcaico. Romæ principis urbium dignat᷑ soboles. Augustũ uel priuignos ei⁹ significat:siue posteritatẽ Romanã:a qua se iter poetas numerandũ ꝓmittit. Et iam dente:in uirtute se & laudet ait maleloquia & inuidiam supasse, Salustius. Gloria inuidiã uicisti. O testudinis:lyræ pulchræ & dulcisonæ. Dulcẽ.s.musiei fontis. Tempas:aptas:cõponis. O mõtis quoq; pi.d.l.s.aut o musa.q̃ poetia tua & multa aialia oblectare facis:aut pp arionẽ quẽ cythara in manu canẽtem delphines secuti dicunt᷑: Vir. Orpheus in siluis iter delphinas ariõ. Sonũ:dulcedinẽ cãtus. Muneris bñficii. Quod.m.hoc ẽ ꝙ in cũctis innotui. Romanæ fidicen lyræ:lyricus latinæ liguæ:fidicen a fidib⁹.i.chordis:ut threicia fretus cythara fidibusq; canoris. Si placeo:ac si diceret si tamen placeo.

POR. Quẽ tu mel.se.na.pla.lu.ui. Hac ode signat & affirmat studio poetico deditũ nulli posse alii rei uacare. Deide deoꝝ subiũgit laudes. Curru.d.a.i.q̃drigali certamie. Deliis fo.i.laurea corõa. Sed quæ ty.aq̃.f.ꝑfluũt ꝓprie ad secessũ suũ referẽs:dicit Ho. Tiburi.n.fere ociũ suũ cõferebat:ibiq; carmĩa cõscribebat. Aeolio ãt carmie:ita dictũ accipe:ut si diceret lyrico carmie: qa qdam lyrici:ut alcæ⁹ Aeolide magis dialectico usi sũt.
Romæ.p.ur.d.sobo iter ama.uatũ ponere me choros. Soboles pricipis urbium. Nerones uult itelligi:quos Augustus priuignos. Alioquin ut suos loco filiorum diligebat. Et iam den. mi.mor.i.hoc uult intelligi de se:quod ait Salust. Gloria inuidiam uicisti. O te.au.d.q̃.s.p.t.ordo ẽ. O pieri q̃ dulcẽ strepitum testudinis tẽperas. Romanæ fi.ly.i.lyricus poeta. Si placeo.ε πιτικοσ. Si placeo tulit:& subaudiendũ extrinsecus tamẽ ut sit si tamen placeo.

CHRI. Quẽ.t.m.quis solus hõ ex cũctis aiantibus sui iuris pp aĩ diuinitatẽ & liberũ sibi a reꝝ oium ꝯd' tore ꝯcessũ arbitriũ:tñ nõ parũ in multis rebus ĩterest quo sydere nati simus:nã & si nulla ui stellaꝝ aut ĩ uir/ tutẽ aut ĩ uitiũ iuiti trahi possum⁹nisi nr̃ accedat assensus:tñ ĩ hiis q̃ corpis & fortũæ sũt:ñ ĩsulsæ dixit Iu.Di stat.n.q̃ sydera te excipiãt mõ primos incipiẽtẽ ædere uagitus:& adhuc a mr̃e rubentẽ.Quinetiã & acumen & hebetudinẽ igenii nõ minima ex pte dant stellæ.Ergo si quẽ a genesi sua melpomene.i.ꝯfiguratio illa stel laꝝ uñ hæc studia dant̃ benigne aspexerit hic ꝑfecto reliqs studii contẽptis totũ se musis tradet.Quo in loco se in musas gratum oñdit poeta:cũ qcqd in se boni hẽat id ab illis eẽ fateat̃. Labor isth.labor susceptus ĩ lu dis isthmiis:ponit aũt spẽm ꝑ genere. Clarabit:clarũ redde uerbũ ẽ minime tritũ. Pugilẽ:nam quis hæc in summa fama sintitñ neq; pugillaria neq; equestris cõcertatio illũ delectabit. Achaico.i.græco:ꝯm Acronẽ qm̃ ĩ.de optimi ad huiuscemodi certamẽ eq eẽnt:uel nõ discessit ab eo genere ludorũ qđ posuerat nã isthmo in achaia est. Neq; res bellica.i.disciplina militaris:nã rem ꝑ disciplina poni iã dictũ est.Vnde ẽt de re mili/ tari:de re agraria dĩ.Erit aũt ordo uerboꝝ talis illũ quẽ tu o melpomene nascẽtẽ uideris placido lumie nõ la bor isthmius clarabit pugilẽ:& nõ ĩpiger equus ducet uictorẽ ĩ curru achaico:neq; res bellica oñdet capitolio ducẽ ornatũ foliis deliis.i.phœbeis.i.nõ ducet triũphantẽ in capitoliũ:qa ꝯtuderit tumidas minas regũ.i.cõ/ pſſerit minãtes & supbos reges. Sed aquæ.i.flumia & nemora. Figẽt illũ.i.cõponẽt & faciẽt. Nobilẽ.i.illu strẽ & nobilitatissimũ. Carmie æolico.i.lyrico ea rõe q̃ dictũ est.Posuit ãt flumia q̃ pfluũt tybur: qm̃ ipe ea re gione delectabatur.Vnde supra tybur argeo cõditũ colono Sint meæ sedes utinã senectæ. Romæ: oñdit ab effectu q̃tũ sibi ꝑfuerit benignus aspectus melpemones.Nã & si uatẽ se dicere nõ audeat:tñ affirmat ꝙ præ/ clara soboles romæ pricipis urbiũ enumerat eũ iter poetas.Sobolẽ aũt hãc itelligit priuignos augusti & pser tim Germanicũ:quẽ cõstat nõ ignobilẽ fuisse poetã:ut sit snia Hectoris neuiani.l.ꝙ gaudeat laudari a lauda/ to uiro.Nã magnũ est ꝙ a poeta laudet̃.Fuerũt ãt augusti priuigni Drusus nero:q in germania extictus ẽ:& germanicus est uocatus q domi claudii pris natus est.Alter tyberius uero quẽ natũ domi suæ Augustus sibi adoptauit:& illi ĩ impio successit. Soboles:qcqd a pr̃e ꝑpagat̃ a serẽdo dicta. Min⁹:qa iam icipio inuidiã su pare. O pyeri.o musa.Est.n.hæc pyeris & in utõ remota.s.ex græca cõsuetudine fit pyeri. Quæ tẽpe. dul. stre.i. dulcẽ sonũ. Aureæ te.Pulchræ & excellentis testudis. Tempas stre.nõ sine rõne dixit.Nã sonitus te/ studinis nisi in certũ numerũ tẽperaret̃ strepitus.i.cõfusa uox eẽt:& nõ harmonia. Tempas stare.i.tẽpando ex strepitu uocẽ facis. O dona.uo.cygni pi.quo.i.cui⁹ tãta sit uis:ut ẽt piscib⁹:q muti sunt possis nõ mõ uocẽ dare:sed ẽt optimã uocẽ q̃lẽ in cignis audimus.Pisces exceptis paucis nõ respirãt:qa nõ habẽt pulmonẽ:ne/ q; fuit opus pulmõe sanguie carẽtibus:qa respiratio data est aiali:ut illa refrigidet̃ nimius calor sanguis ĩ cor de.At in piscibus sanguis non est.Qui autẽ nõ respirãt:non possunt habere uocẽ.Ergo pisces mutum pecus dicuntur.Delphini tamen & balenæ:& qdã magni pisces respirãt quia pulmonẽ habent: ait Alber. magnus & Aristoteles in libro de aialibus. Totũ.m.totũ hoc qđ monstror a ꝑtereuntibus digito fidicẽ romãæ lyræ .i.poeta lyricus ĩ rõana lingua: & ꝙ spiro.i.uiuo:& ꝙ placeo:si placio.i.si uerũ ẽ ꝙ placiã.Est tui mũeris.i.est munus mihi a te datũ. Quod.s.i.uiuo:sed nõ dixit uiuo nisi ꝙ sum in aliqua fama. nã q sine fama degunt illoꝝ uita morsq;:ut ait Sal.iuxta est:qm̃ de utraq; silet̃. Si.p.ꝯditionalẽ adhibuit:ne arroganter de se dicere uideret̃.

Argumentum. ODES.IIII.

ANT. Hac ode & aqlæ & leoni cõparat Drusũ tyberii fratrẽ ob eius ĩ hostes strẽuitatẽ: domuerat nãq; rhætos & Videlicos.i.Eiusdẽ quoq; maioꝝ gesta ĩ eius ẽt laudẽ cõme/ morat. Qualẽ mi.Ode ẽ similis nouæ li.i.ẽ ãt ordo. Qua lẽ alitẽ ministrũ ful.Cui. iuppiter rex deoꝝ pmisit regnũ ĩ uagas aues.Expertus fidelẽ ĩ flauo ganimedẽ. Olĩ iuuẽtas & ptius uigor ꝑpulit nido laboꝝ inscium &c. Ministrũ ful mis: negãt solã aqlã unq̃ fulmie exaiatã.iõ armigerã iouis cõsuetudo idicauit:ut.Pli.scri.li.x. In gãimede:de h̃ supi⁹. Qualẽue læ.ordo ẽ.qualẽue leonẽ iã lacte depulsũ ab uber fuluæ mr̃is. Caprea intẽta lætis pascuis uidet pitura nouo dẽte.i.Nouo.d.adhuc.n.nũq̃ cædẽ ꝯmiserãt leõis puidẽtes. Videre rhæ.ordo ẽ.Rhæti & uideliсi.Nam & itelligẽdũ ẽ &c. Drusũ:fuit is Tyberii Nerõis:& liuiæ drusillæ filius:fr̃q; Tyberii Cæsaris:& augusti priuignus:q rhætos & uindeli/ cos:alpiũ populos domuit:de qbus ẽt Suet.ait.ꝙ augustus dõuit parti ductu: parti auspiciis suis Cãtabriã. Aquitaniã &c.itẽ rhætiã & uidelicos ac salassos gẽtes alpinas coercuit Stra.li.iiii.scribitq; supra comũ ad alpiũ radices Rhæti ia/ cẽt:atq; ad Italiã ptinent.Et uinũ rhæticũ iter italica cõmẽ data nõ sane ifenus:i mõtanis illoꝝ radicibus nascit̃.Vni/ uersa ãt mõtana pars ĩ oriẽtẽ:& ĩ austrũ uergẽs a rhætis Vi delicisq; tenet̃.hoꝝ uero feritatem etiã.L. florus scribit.De drusoq; ẽt plurima. Quid debeas:o roma Nerõib⁹.ꝑtitia gẽs Claudia orta ẽ ex regillis oppido sabinoꝝ:ide romã re cẽs cõditã cum magna clientũ manu cõmigrauit. auctore Tito Tacito: uel qđ magis constat Tacito Claudio gentis

Ode.iiii.tricolos tetrastrophos.

Qualem ministrũ fulminis alitẽ
Cui rex deoꝝ regnum ĩ aues ua
Permisit expertus fidelẽ (gas
Iuppiter in ganymede flauo:
Olim iuuentas/& patrius uigor
Nido laborum protulit inscium:
Vernisq; iam nimbis remotis:
Insolitos docuere nixus
Venti pauentem/mox in ouilia
Demisit hostem uiuidus impetus:
Nunc in reluctantes dracones
Egit amor dapis/atq; pugnæ.
Qualemue lætis caprea pascuis
Intenta fuluæ matris ab ubere
Iam lacte depulsum leonem:
Dente nouo peritura uidet:
Videre rhæti bella sub alpibus
Drusum gerentem/uindelici q̃bus
Mos unde deductus per omne
Tempus amazonia securi

Dextras obarmet/quærere distuli:
Nec scire fas est omnia/sed diu:
Lateq; uictrices cateruæ
Consiliis iuuenis reuictæ
Sensere quid mens rite/quid indoles
Nutrita faustis sub penetralibus
Posset/quid augusti paternus
In pueros animus nerones.
Fortes creantur fortibus/& bonis.
Est in iuuencis/est in eqs patrum
Virtus/nec imbellem feroces
Progenerant aquilæ columbam.
Doctrina sed uim promouet īsitam:
Rectiq; cultus pectora roborant:
Vtcūq; defecere mores;
Indecorant bene nata culpæ.
Quid debeas o roma neronibus;
Testis metaurū flumē:& hasdrubal
Deuictus/& pulcher fugatis
Ille dies latio tenebris:

pricipe.Post reges exactos sexo fere anno a patrib⁹ i patricios coaptata. Deiceps procedente tempore duo de triginta ꝯsula/tus:dictaturas qnq; censuras.vii.Triūphos.vii.duas ouationes adepta est:inter cognomina autē & neronis assumpsit: qd' si/gnificat' līgua sabina fortis ac strenuus. Multa.multoꝝ clau/dioꝝ egregia merita:multa ēt secus admissa i repu.extāt. Appius cæcus societatē cū rege pyrrho:ut parū salubrē inin dissua/sit:Claudius caudax prius freto classe trāsiecto pœnos sicilia expulit.Tyberius Nero aduenietē ex hispania cū īgentibus co/piis Hasdrubalē priusq̄ Hannibali fratri coniungeret': oppssit. Ex hac stirpe tyreius cæsar genus traxit: & qdē utrunq;: pater nū a Tyberio Nerone:maternū ab appio pulchro:q ambo Appii cæci filii fuerāt.Hæc ex Sue. Metaurum flumē. Metaurus fluuius est iter phanū fortunæ & Senogalliā: ꝓpius tñ phano ad duo millia passūū:lōge uero a Senogallia.xiii.millibus pas. Est aūt in umbria:ut scribit Pli.lib.iii.ingrediturq; mare adria/ticū.Apud metaurū deniq;.M.Liuius:& Claudius nero.consu les Hasdrubalē Hānibalis frēm:ut illi se coniungeret ex hispa/nia uenientē occiderunt cæsis ēt.lvi.milibus hostium. Captis:.v.milibus & q̄drigentis cū magna præda : tū ois generis:tum auri argētiq; . Ciuiū ēt romāoꝝ q capti apud hostes erā supra .iiii.milia capitū recepta.Sed octo ferme milia rōanoꝝ socioꝝ q; occisa. Plura ēt Liuius.vii.de bel. punico scdo. Tenebris.i. hostibus qui hoium animis tenebras ob terrorem incutiebāt.

ACR. Qualē.m. hæc ode scripta est pp quam & quartū li/brum cōtra dispositionē fecit in laudē Drusi neronis priuigni augusti Cæsaris filii Nerōis:quē ob insigne uirtutis aquilæ cō/parauit. Alitē:aquilā quam & reginam auiū uolūnt Sublimem pedibus rapuit iouis armiger uncis i ideo tutelæ iouis dicit' deputata:qa ꝓsperū auspicium eius aduersum titanas pugnaturus accepit:in ganimede flauo rubeo. Nido laborum:in metaphora aquilæ perdurauit:dicendo nidum laborum,p familia nobilium & uirtutum domo. Verniq:ut ruit imbriferum uer. Insolitos.d.n.inconsuetū uisum ad primos uolatus aquilæ adhuc aerē & uentos timentis. Venti pauentem : solitam uinbus & uolatu continuo ad prædam prodire ut fulua draconem fert auis. Egit amor.d.a.p.in agno imbelli dapis in dracone pugnæ. Qualemue læ. c.p.Qualē inquit leonem primæ iuuentæ capra timēs talem drusum hostes uidere. Dēte no. adhuc incō/sueto ad p̄dam. Videre rhæti.b.s.a.hyp̄batō longū supiori sensu rñdit:qualē aqlā uel leonē i bellicis p̄dā talē drusum uidere rhæti uindelici barbaroꝝ gētes. Nec scire.f.o.e.i.licet aliq̄ ignorare. Sed diu late hoc solum inquit mihi dicere satis ē:q rhæti diu potētes:& uictores a druso adhuc puero supati sunt. Censere:ꝓbauere uirtutē & īstitutionē romanā:indoles:ætas:īdiciū futuræ ꝓbitatis. Faustis:fœlicibus custodia uirtutū. Paternus:ut p̄ æneas. in pueros ani.duo fuerūt Nerones priuigni augusti:quorum unū i domo tiberii claudii neronis mariti liuia peperit.Alteꝝ i utero ad augustū attulit.Hoꝝ altero i germāia morbo absumpto alter adoptatus ab augusto successor pricipatus eius fuit:& uocatus est Tyberius cæsar. Fortes creant'.f.filios a parentū nomine degenerate uirtute. Est in iuuēcis:est in eqs patꝝ uirtus ut ꝑinuo pecoris generosi pullus i aruis altius igredit'. Promouet:i meli⁹ auget. Insitā:naturalē. Rectiq; cul.bona īstitutiōe reddi bonū naturale pfectū : q̄ si desit bñ nata deprauari pectora:in laudē augusti dictū in cuius domo Nerones educati disciplinam accepere uirtutū. Roborāt:cōfirmāt. Indecorāt:idecora faciūt. Vtcūq;:ubicunq;. Testis me.fl.Metaurus fluuius ē de piceni ꝓuicia oriēs i flaminā decurrēs q regio gallia dicebat' iuxta hūc fluuiū Claudi⁹ nero cōsul cū salinatore collega suo:ita Hasdrubalē annibalis fratrē in italiā auxilio fratri magnū exercitū deducētē deuicit & iterfecit:ut nec ꝓfectū ex castris consulē hānibal dum castra munisset:nec reuersum ante recognosce/ret:q̄ fratris caput in castra ꝓiectum:& de exercitu eius pœnos captiuos uidisset:quo bello superati.xlv.milia Hasdrubalis exercitus cæsa ferunt'. Tenebris:tenebras ꝓ aphrorum terrore dixit.

POR. Qualē.m.s.a.Hæc ē ægloga pp quā ut supra ondimus totus hic liber cōpositus ē.Scripta ē ergo in Neronē drusum priuignū:& successorē augusti:q rhætos uindelicos bello uicit.De implo āt pricipis huius duplicē facit cōparationē:nā drusum ait tāto uigore atq; ipetu hostes uidelicos iuasisse quāta ui solet aqla i rapinā irruere primū auiū mox corroborato uigore ēt draconū ipsos āt hostes ita cōterritos eē belligerātis drusi uirtute ut caprea uisu leōis in se irruētis. Quib⁹ mos:uñ deduct⁹ ꝑ oē tp̄s amazonia securi dextras obarmet q̄rere distuli:Hū uidelici ab amazonibus electi e suis sedibus & ex thracia i exiliū se ꝯtulisse alio: inq; iugis ise/disse dicunt':& qd potissimū i se tæla securesq; amazonū expertos fuisse.ipsos usū eaꝝ in bello accepisse. Nec sci.f.est.Sensus est.fas est nō oia scire.i.licet aliquid ignorare.Consiliis iuuenis repressæ.eo pertinet qd' uictrices late dixerāt.Qui indoles nutrita faustis sub penetralibus.qa nō pōt Drusum laudare nūciat filiū augusti ab eo educatū institutūq; dicit.Quid augusti paternus in pueros animus neronis.Duo fuerant nerōis priuigni augusti.Quoꝝ alteꝝ i domū Tiberii claudii mariti prioris Liuia pepit:alteꝝ utero ad augustū attulit.horum alter in Germania morbo extinctus:alter adoptatus ab Augusto successor principatus eius fuit: uocat⁹ q; est Tiberius Cæsar. Nec imbellem feroces progenerant aquilæ colūbam prouerbialis sñia. Doctrina:

ria potius est pulcher fuit fugatis tenebris ex latio.i.deuictis hostibus:& remota tristitia quæ notat per tenebras ut fœlicitas per lucem.Ex hac uictoria Liuio salinatori qm̄ suis auspiciis & in sua prouincia res gesta est triumphus decretus est:itaq; quadrigis uectus est. Claudius uero illum æquo prosequebatur. Sed tñ plus honoris & gloriæ in claudium redundauit.Nam sua opera uictoriam partam putabant.

Qui primus alma risit adorea.
 Dirus per urbes apher it italas:
 Ceu flamma per tedas/uel eurus
 Per siculas equitauit undas.
Post hoc secundis usq; laboribus
 Romana pubes creuit & impio
 Vastata pœnorum tumultu
 Fana/deos habuere rectos:
Dixitq; tandem perfidus annibal:
 Cerui luporum præda rapacium
 Sectamur ultro/quos opimus
 Fallere/& effugere est triumphus:
Gens/quæ cremato fortis ab ilio
 Iactata tuscis æquoribus/sacra
 Natosq;/maturosq; patres:
 Pertulit ausonias ad urbes.
Duris ut ilex tunsa bipennibus
 Nigre feraci frondis in algido:
 Per damna/per cædes ab ipso
 Ducit opes/animumq; ferro
Non hydra secto corpore firmior
 Vinci dolentē creuit in herculem
 Monstrumue summisere colchi
 Maius/echioniæue thebæ.
Merses profundo/pulchrior euenit:
 Luctere/multa proruet integrum
 Cum laude uictorem/geretq;
 Prælia coniugibus loquenda.
Carthagini iam non ego nuncios
 Mittam superbos/occidit/occidit
 Spes omnis/& fortuna nostri
 Nominis hasdrubale interempto:
Nil claudiæ non perficient manus:
Quas & benigno numine iuppiter
 Defendit/& curæ sagaces
 Expediunt per acuta belli.

CANT. Alma adorea.i.laude & gloria. Nā adoreā laudē siue gloriā dicebāt:q a gloriosum eū putabāt eē: q fratris copia abūdaret ut Festus inqt: Et Apuleius li.iii.ait. Ego igit iā & ipse possum inq̄ mihi primā istam uirtutis adoriam ad exēplū duodeni laboris herculis numerare: item lib.yii.sic. Domi forisq;:fortibus factis adoriæ plenæ:gloriaretur equis armētis: Dicitur āt adorea & adoria:licet ab adoreo dicatur: adoreū olim far uocabat. Dirus p urbes apher:sensus est: q̄ hānibal uicto hasdrubale per italas urbes fugit:uti flāma per tædas: & eurus per mare siculū. Liuius āt scribit li.yii. de bello punico secūdo q̄ occiso hasdrubale Hānibal tanto simul publico familiariq; ictus luctu agnoscere se fortunā carthaginis fert dixisse. Castris inde motis:oia auxilia quæ diffusa latius tueri non poterat in extremum italiæ angulū brutios cōtraxit: & metapontinos ciuitatē uniuersam excitos sedib9 suis & lucanos qui suæ ditionis erāt in brutium agrū traduxit:uti q; idem liuius lib.ix. scribit cum postea locros Scipio recipere uellet:inde nocte motis castris abiit hānibal.Idē postea a sempronio cōsule in agro crotonēsi fusus ac fugatus est:ubi cæsa sunt supra quatuor millia armatoꝝ paulominus trecenti capti uiui:& eq.xl.&.xi.militaria signa: itaq; percussus aduerso prælio hānibal Crotonē exercitum reduxit. Atq; ut Liuius idem li.x.scribit. Nihil post hæc ab Hānibale in italia gestum est:nā eum carthaginēses reuocauere ab ipsa italia. Vt italas:ut.i.quēadmodum:legit autem cum quadā admiratiōe. Rectos.i.æquos & benignos nō auersos:ut olim. Fallere & effugere:sensus est:q̄ fallere ro.& effugere illos erat aphris sūme triumphus. Gens q̄: ordo est: gens quæ fortis ab ilio cremato iactata tuscis æquoribus pertulit ausonias ad urbes sacra & natos & maturos patres p dāna per cædes ab ipso ferro:ducit:uropes aiumq;:ut Ilex tōsa duris bipennibus in algido feraci nigræ frōdis. Nigræ frondis ppter ubrā id ait quæ ex frōdium densitate est : uel quia ibi ilices affluūt:q̄ nigræ sunt frōdis. Natos.Aeneam & ascanium. Patres anchisem & æneā. Hydra:ex hydræ lerneæ corpe cētū pdibāt serpentū cū capite ceruices quaꝝ singulis cæsis duæ renascebāt:ob eāq; rē minime uinci posse uidebat:cū pars āputata ualidior redderet: hāc difficultatē arte superās hercules iolaū monuit ut e uestigio incisam ceruicē face lignea: ne efflueret sanguis:inureret:hoc pacto superata belua sagittas eius sanguine unxit :quo illarū uulnus mortiferꝫ redderet:hæc oia ex li.y.Dio.Eusebius uero ubi de hercule meminit:ita ait.Hydram āt calidissimū fuisse sophistā asserit Plato.De hydra Oui.ēt scribit in principio li.ix.illud fere quod Dio. de numero capitū & cæsoꝝ augumēto. Mōstrūue summiscere Colchi. Aureā pellem arietis in tēplo martis Aeta rex suspēderat:quod lōge erat ab urbe Sybari colchoꝝ regia stadiis.lxx.id aūt muro circūdederat:custodesq; plures apposuerat:& draconē: sed re uera tēpli custos draco dictus est:hæc & plura Diod.li.y.Oui. uero li.yii.meta.scrib.hūc draconē auxilio medeæ ab iasone occisum eē.Ait aūt peruigilē supest herbis sopire draconē.Qui crista linguisq; tribus psignis & uncis dentibus horrēdus custos erat arboris aureæ. Echioniæue the.fuit Echiō unus e quinq;:q cadmo thæbas cōdere auxiliatus est:occiderat aūt cadmus serpentē maximū:deinde respōso ab aere dato illius dentes seuit:e qbus nati sunt armati hoies:qui seipsos occiderunt ilico superstitibus quinq; tm̄:quoꝝ unus echion.De hac re Latius lib.iii.mer.Ouid. Merses:romanū supple:est aūt a merso mersas. Luctere:nullo mō si intelligas:nam per se plenus est sermo:est.n.sicut merses secunda uox præsentis subiunctiui: quo pro imperatiuo interdum utimur Luctere.i.luctam ineas cum romano. Integrū uictorem:uidest antea inuictū. Coniugibus loquenda:i hinc ait Vlyssi penelope. Grata ferunt nymphæ pro saluis dona maritis.Illi uicta suis troica facta canunt.Postea Narrantis coniunx pendet ab ore uiri. Superbos:hilares & nobiles ob uictoriam aliquam:non.n.amplius uictor eē possum. Spes ois:erat.n.Asdrubal patre codē amilcare:genitus:æque dux impiger per tot in b[illegible]

animi est se ab hostibus uictoribus uendicare. Maioris at suosq̧ tutari: sed maximi oio φ iter bellicosissimos italiæ populos huiusmodi sibi sedes cõstituerint: ut nõ mõ imperiũ amissum repauerit: ueq̧ lõge excellẽtius ꝓpagauerint: ut a calamitatibus suis maiores resumpsisse uires uideanť. Quapropter quadruplici cõpatatione rẽ cõfirmat artificiosissimus poeta. Ostẽd it.n. φ nõ magis repullulat ilex ferro excisa. Nigræ pp umbras quas infert. Vel pp arboris uiuacitatem: quæ ostẽditur ex ipso frondiũ colore: qui uiridis ad nigredinẽ tẽdit.

Opes: uires. Animũ: audaciam. Non hydra. Monstruosa serpens: quam echidna ex tiphaone concepit. Sed illam in lerna argiuorum palude cõtra herculẽ nutriuit Iuno: ut ait Hesiodus: pugnauit igitur hercules cum hydra nec ferro expugnare potuit. Nã uno exciso capite septem subito renascebantur. Quapropter alia ratione tm̃ monstrum aggressus fortissimus heros: igne illam absumpsit. Serui. ait φ uno cæso capite tria subito excrescerent: proptereaq̧ latine excetrã dictam esse. Idemq̧ ad historiam fabulam refert. Nã dicit locũ fuisse aquas uomentem: in quo uno meatu clauso multi erumpebant. Quod Hercules uidens loca ipsa exussit: & sic aquarum clausit meatus. Nam hydra dicitur ab eo qd' est ὕδωρ. i. aqua. Dio. aũt sicu. refert huic mõstro ex uno corpore centena colla capita serpentina habentia surrexisse: quorũ uno cæso duo orirentur. Sed hercules Iolao mandauit: ut partem iam cæsam face accensa subito exureret: ne sanguis inde fluere posset.

Dolentẽ uinci. Nam iniquo aio fert uinci uir fortis. Hydra ignorantiam allegorice nonnulli interpretatur: q̃ igne. i. ingenii feruore interimiť. Eusebius autẽ de tpibus ubi de ægeo pandionis filio mentionẽ facit: refert auctore Platone: hydrã calidissimum sophistam fuisse. Ergo ut placuit Collucio salutato conciui nostro Hercules. i. doctus phs ad hydrã accedit: nã cum per dialecticã rõnem uerũ inueniri posse existimet: & illam duplicem aiaduerterat: ut altera ueris rõnibus agat: altera q̃ sophistica diciť falsis putat sophisticã tollẽdam: & cũ in ea uno capite sublato plura nascanť: quia ex uno errore plures subsequunť: tem igni. i. ingenii uehementia conficit. Colchi: profectus est ad uellus aureũ diripiendũ Iason. Veq̧ cũ auxilio Medeæ & tauros ignem euomentes domuisset: & serpentẽ aurei uelleris custodẽ luci draconem iteremisset: fuit illi & terra tauris excolẽda & in ipsa arata terra dẽtes serendi: ex qbus singulis singuli equites armati subito ex sulcis erũpebãt. Ergo ex uno monstro plura nata sunt. Echioniæue thebe. Vrbẽ thebanã condimrus Cadmus ad ꝓpinquũ fontẽ comites aquatũ misit. Sed illi oẽs a serpẽte illic marti sacro cæsi sũt. Interfecit serpẽtẽ Cadmus: & cũ de reparatione socioꝝ oraculũ cõsuleret: iussus est serere dẽtes serpẽtinos: & ex iis nati sunt armati eqtes q subito tumultu mutuis uulneribꝰ ceciderũt: exceptis qnq̧ q illi cõites ad urbẽ cõdẽdã fuerũt iter quos fuit Echion: qui Agauẽ unã ex filiabus cadmi uxorẽ duxit: ex eaq̧ pentheũ suscepit: a matre deide & materteris laniatus: cum sacra bacchi fieri ꝓhiberet. Ergo ut ad poetæ orõnẽ redeã: nõ tm̃ ilex & hydra & duo serpẽtes pullularũt quãtũ troiana gens. Merses: subaudi si: ut Iuue. Græculus exuriẽs in cœlũ iusseris ibit. i. si iusseris. Ergo si. i. quis merses. i. frequẽter mergas & obruas profundo: tñ emerget. Pulchrior. i. fortior: sic Virg. Satus hercule pulchro Pulcher auẽtinus. Luctere: ꝓ lucteris. i. si ẽt lucteris & pugues: ipse ꝓruet te uictorem. i. q antea uiceris.

Integrũ: cui nõ sit exercitus iminutus: & de se loqť. Cũ laude. Quia ita ꝓruet ut laudẽ mereať. Cõiugibus: qa dolebũt maritos aut seruos eẽ cæsos. Supbos: ex uictoria ut post trebiensem: trãsimenẽsem: cannẽsemq̧ ꝯflictũ misit. Curæ sagaces. Occulte. n. oñdit ad res magnas pagẽdas opus eẽ diuino auxilio: sed illud nũq̃ affuturũ: nisi sũmã solertẽq̧ curã adhibeamꝰ. Nã ut ẽ apud Sal. Nõ uotis neq̧ suppliciis muliebribus auxilia deoꝝ paranť: sed uigilãdo agẽdo & recte cõsulẽdo ꝓspere oia cedũt. Per acuta. i. per res difficillimas belli.

Ode. v. dicolos seu tetracolos tetrastrophos ad Augustum absentem.

Diuis orte bonis optime romulæ
Custos gẽtis/abes iã nimis diu:
Maturũ reditũ pollicitus patrũ
Sãcto concilio/redi
Lucem redde tuæ dux bone patriæ.
Instar ueris enim uultus ubi tuus
Adfulsit populo/gratior it dies:
Et soles melius nitent.
Vt mater iuuenẽ/quem notus inuido
Flatu/carpathii trans maris æquora
Cunctantem spacio longius anno
Dulci detinent a domo:
Votis/omnibusq̧/& præcibus uocat:
Curuo nec faciem litore dimouet:
Sic desideriis icta fidelibus
Quærit patria cæsarem.

¶Argumentum. ODES. V.

¶ANT. Absentẽ ab urbe augustũ ad reditũ exhortať: cũcta eteni ipm optabãt: cũ ꝓferti iã oia bella qeuissent: & pax ubiq̧ nec timẽda regio ulla romanis eẽt iã cũctis pene subactis eũ postea uti deũ coli ab oibus scribit qd' qdẽ ex historia sũpsimus Sue. ait ꝓuinciaꝝ plærasq̧ sup tẽpla & aras ludos quoq̧ qnquẽnales pene oppidatim augusto ꝯstituisse.

Diuis orte. ode ẽ similis sextæ. Est ãt ordo: o optie Romule orte bonis diuis &c. Est. n. augustus ortus ab ænea Romulo & Iulio cæsare p adoptionẽ: nam re uera filius fuit Acciæ filiæ iuliæ sororis cæsaris. Optie romule. i. auguste: qdã. n. censuerũt augustũ romulũ appellari oportere: qsi & ipm cõditorẽ urbis: legito Trãqllũ latius: & Lu. florũ in fine. Gentis. totius. s. Pollicitus: id p litteras actũ esse intelligamus: aut p oratores. Vt mater iuuenẽ: ordo est: ut mater & uotis oibus & præcibus uocat iuuenẽ cunctantẽ longius ãno spacio: quẽ notus liuido. i. odioso flatu trãs æquora carpathii maris detinet uel destinat. i. diuidit a dulci domo. Carpathii maris: id mare tẽdit usq̧ rhodũ cretãq̧ ac cyprũ: ut Strabo docet li. iii. Tutus bos: ostẽdit p cæsarem augu. oia tuta eẽ: & crimina cuncta fugata. Florus. n. scrib. φ augustus clauso iani templo cõuersus ad pacẽ: primũ in oia mala & i luxuriã fluẽs sæculũ grauibus seuerisq̧ regibꝰ coercuit. Faustitas: fœlicitas uel iucũditas. Culpari metu it fides: oẽs iã fidi sũt. Mos & lex: mos est istitutũ patrũ p

Tutus bos etenim rura perambulat.
Nutrit rura ceres/almaq; faustitas.
Pacatum uolitant per mare nauitæ.
Culpari metuit fides.
Nullis polluit̃ casta domus stupris.
Mos/& lex maculosũ edomuit nefas.
Laudantur simili prole puerperæ.
Culpam pœna premit comes.
Quis pthũ paueat̃/qs gelidũ scythẽ̃
Quis germãia quos horrida pturit:
Fœtus incolumi cæsarẽ/qs feræ
Bellum curet iberiæ̃
Condit quisq; diem collibus i suis:
Et uitem uiduas ducit ad arbores:
Hinc ad uina redit lætus/& alteris
Te mensis adhibet deum.
Te multa prece/te prosequitur mero
Diffuso pateris/& larib⁹ tuum
Miscet numem/uti græcia castoris
Et magni memor herculis.
Longas o utinam dux bone ferias
Prestes hesperiæ/dicimus integro
Sicci mane die/dicimus uuidi
Cum sol oceano subest.

tinens maxime ad religionẽ cærimoniasq; deo℞ antiqnotũ: ut f: stus ait quod idem Macro.li.iii.Lexẽ recta ratio in iuben/do:& uetando:ut scribit Tul.libr.i. de legibus Maculosum ne/fas.i.stupra & adultera.nam eam lgem tangit quam de adulteriis coercẽdis sanxit:ea erat lex iulia. Vnde Trãquillus de augusto ita scribit:Leges retractauit & quasdã ex integro sanxit: ut sumptuar iã: & de adulteriis:& de pudicitia:de ambitu:& de maritandis ordinibus. De lege autem iulia latius legito in Iuuenalis satyra.ii.ibi.s.ubi nunc lex iulia dormis. Simili prole:non.n.nothi non spurii generant̃:ue℞ legitimi & genitoribus similes. Quis parthũ:per augustũ deuictas prouĩcias enumerat. Condit:diẽ abscondit solẽ & finit diem colẽdo agros: id aũt pacem ubiq; esse indicat. Alteris mensis.i.secũdis: q̃ in deo℞ honorem exhibeant̃:unde poeta li.i.æneĩ. ait de didone: Postq̃ prima quies epulis mensæq; remotæ Crateras magnos statuunt & uina coronãt.Hic regina grauem gẽmis auroq; poposcit Impleuitq; mero pateram:& postea iuppiter hospitibus nam te dare iura loquũtur.Hũc lætũ tiriisq; diem &c.Valerius aũt li.ii.scribit primos ionas:secundæ mensæ ponẽdæ consuetudinem repetisse:at Macro.li.ii.saty.docet bellaria significare omne secũdæ mẽsæ genus.Nã quæ πεμματα græci uel τραγήματα dixerunt:ea ueteres nostri appellauere bellaria:uina quoq; dulciora est inenire in comœdiis antiquioribus: hoc uocabulo dictaq; ea liberi bellaria. Laribus.i.penatibus colebantur.n.in domo lares:hinc Naso.li.i.tristium de uxore inquit.Illa sed ante lares sparsis prostrata capillis. Contigit ex tinctos ore tremente focos:sunt ẽt lares urbiũ custodes: de quibus idẽ li.v.fast.ait.Stant quoq; pro nobis & præsunt mœnibus urbis. Et sunt præsentes auxiliũq; ferunt.De laribus tñ latius Epodo secunda uideto. Castoris:ode tertia &. xii.lib.i.de castore & polluce dictũ est.Herculis. Athenienses græco℞ primi ut deũ sacrificiis herculem coluerunt:suæq; pietatis erga illum deum exemplum reliquis præbentes:uniuersam primum græciam deinde cæteras oẽs gentes ad eius cultum conuertere scribit ea Dio.li.v. Longas o utinã:ordo est. Sicci mane:integro die dicimus o utinam bone dux uel o bone dux utinam præstes hesperiæ longas ferias: huuidi cum sol oceano subest dicimus o bone dux utinam &c. Ferias:solebant induci feriæ ab imperatoribus pp uictoriam:poeta igitur illas fore longas exoptat. Ferias:ut scribit pompeius antiq festa uocabãt:& aliæ erãt sine die festo ut saturnalia.De feriis autem plurima legito in macr.de uarietate dierum libr.i.saty. Sicci ieiuni:sobrii. Huuidi:uinosi.

¶ACR. Diuis orte:de augusto scribit̃ qui in transmarinis partibus diu resides senatus ac populi pcibus legatione missa reditũ suum promittens imorabatur. Romulæ:p romuleæ. Diuis orte: ut diis genitæ & geniture deos. Custos gentis.i.romanæ. Lucẽ redde:plus dixit q̃ salutẽ.Si quidem lux pro salute poni cõsueuit ut O lux dardaniæ spes o sanctissima teucrũ. Instar ueris:p similitudine ueris qa lux dixerat superius:iõ cõpatatione uerni temporis posuit. Vt mater iuuenẽ:ita patriã augusti desiderare psentiam:sicut a matre reditus absentis filii cõsueuit:ordo est:ut mater uocat eum oibus uotis & pcibus iuuenẽ cõstantẽ trãs æquora carpathii maris quẽ notus inuido flatu destinet a dulci domo lõgius anni spatio. Votisq; o tanq̃ uota pro reditu faceret:& oia aduersa timeret. Curuo nec.f.ut affectũ desiderãtis oñderet eas ptes sollicite dixit attendita qbus sperat reuerti. Sic desideriis:tanq̃ patria desiderio augusti pcuteret̃:dũ pro eius salute esset sollicita. Tutus bos &.e.uirtute dicit & dispõne cæsaris pstitã agris quietẽ ut ille meas errare boues ut cernis & ipm Ludere q̃ uellẽ calamo pmisit agresti. Almaq; faustitas: noua fœlicitas dicta. Pacatũ.u.p.m.n.cõpressi.n.ab eo fuerãt pyratæ. Culpari.m.f.tanq̃ cuius tpe nec creditũ nec depositũ negaret̃. Casta pudica:ut Casta pudicitiã seruet domus. Mos & lex.m.e.n.legẽ significat quã de coercendis adulteriis sanxit. Laudant̃.s.p.p.tanq̃ abesse matrimonio culpa plis parẽtũ similitudie demõstraret:ut Si qs mihi paruulus aula Luderet æneas:q te tñ ore referret. Culpam pœ.c.comes inqt culpæ pœna ẽ:nec differẽdo uindictã pstat peccãdi licentiã. Quis.p.p.nullas gẽtes dicit incolumi cæsare formidare. Feræ:indomitæ & bellicosæ hispania℞ gẽtes. Cõdit.q.d.c.finit explet.Virg. Cantando lõgos memini me cõdere soles.& uitẽ uiduas ducit ad arbores:bñficio augusti p hostiũ pstitã utilitatẽ agro℞ cultu crescere:uiduas uero arbores sine uitibus dixit. Stratus humi palmes uiduas desiderat ulmos. Hinc ad.u.r.a labore ad cõuiuia. Et.a.t.m.a.d. secũdæ mensæ dicebant̃ q̃ in honorẽ deo℞ exhiberi consueuerãt:ut non ego te diis & mẽsis accepta secũdis trãsierim rhodia. exhiberi ergo & augusto significat honorẽ deo℞ per easdẽ celebritates. Vti græcia.Sic a romanis pmittit augustũ diis penatib⁹ sociãdũ:sicut a græcis Hercules Castor & pollux:quos & ciuica animi familiaritas cõmẽdauit:aut quos labor diligi fecit & uirtus. Et.m.m.h.beneficio℞. Dux.b.s.aut pp continuationẽ uictoriarũ lõgas optauit ferias:aut abominãdo uitam prolixã. Integro:toto die. Sicci:ieiuni. Vuidi:plenit ut Vuidus

hiberna uenit de glande menalcas. Subest:subter est.i.in occasum conditus est.

¶POR. Diuis orte bonis:hæc ode ad augustū scripta est:diutius in trāsmarinis,puīciis morātē populi ac senatus legationibus missis reditum eius pcantis. Instat.n.ueris uultus ubi tuus affulsit: hoc est præsentia tuæ adinstar uernæ gratiæ exhilarant oia.Vt mater iuuenē quem notus inuido flatu carpathii trās maris æquora cunctātem spacio longius annuo.Dulci destinet a domo notisq; oibus & precibus uocat:ordo est:ut mater uocat iuuenem cunctantem spacio longius annuo:uotis oibus & precibus. Cunctantem:aūt demorantem significat ut est apud Virgilium. Reginā thalamo cunctantem ad limina primi Pœnorum expectant.

Sic desideriis icta fidelibus quærit patria cæsarem.Icta participialiter dicitur,& significat percussa. Nutrit rura ceres almaq; faustitas:ad notādū nomē faustitas sic dictū:quasi fœlicitas aut iucūditas. Mos & lex maculosum edomuit nefas:elegāter uidet eam legem signare:quā de adulteriis coercēdis faxit. Culpā pœ. p. comes:comite comes inquit pœnæ suæ.i.nō differt pœnā suam delinquētibus:p hoc significat igenerose nihil aut negligenter fieri. Et uitē uiduas ducit ad arbores:suauiter & uiduas arbores dixit priusq̄ uites adiunctas habeant q eum habent maritari dicūtur rusticis. Et alteris te mēsibus adhibet deum.i.secundis. Et .m.m.h.memor beneficiorum eius dicimus. Vuidi.i.poti ac madidi.

¶CHRI. Diuis orte bonis.Maxime laudes augusti in hac ode exprimunt:cū tāto desiderio populū ex illi⁹ absentia affici oñdat.Quod nūq̄ esset nisi sua multa maxiaq; merita in patriā extarēt. Miserat senatus populusq; ro.legationes ad augustū in trāsmarinis ptibus diutius īmorātē:ut q̄primū reuerteret supplicātes.Verū cū diutius opiniōe moraret:scripsit ad eū poeta. Orte diuis pp ænea romulū & cæsarem q in gēte iulia dii fuerūt. Bonis:propitiis & fauētibus. Gentis romulæ:p romulæ fm Acronem.Ego autem puto uocatiui casus esse:ut appellet eū romulū.Nā ut supra ostēdimus a triplici ordine tribus est donatus noibus:ut cæsar ut romulus & quirinus:aut augustus uocaret.Erit ergo o optime romulæ custos gentis.i. humani generis qa impator eēt romani imperii. Maturū:celerē. Redde lucē.Nā tua p̄sentia oia fœlicia sunt.Sic per cōtrarium in superioribus dixit tenebris fugatis. Instar ueris.Instar.n.indeclinabile est:& sine præpositione ponitur. Videtur aūt non formam demōstrare:sed quātitatem.Hinc Vir.Instar mōtis equū di.p.ar.ædificāt:nō .n.formā mōtis:sed magnitudinē equū habuisse demōstrat:Cic.de of.Idq; si accedat mortis instar putemus. Ergo est poetæ snia:q; augusti uultus tm̄ splēdoris afferat quantū affert uer in anno: Veluti dicat q absente augusto fuerit hiēs:in qua oia tenebræ sūt reuertēte aūt illo redeat uer: in quo & dies gratior ē: & soles mollius ridēt.s.q̄ cū abest. Vt mater:nō potuit efficatius exprimere amorē populi in octauianū nam maternus amor oēs affect⁹ supat:mirifice ergo octauianū amat populus. Iuuenē:ergo magis dignus amari eū sit nō puer:quæ ætas adhuc ipfecta est:nō senex qua ætate iam uitæ terminus est: sed sit in ea ætate q̄ perfecta sit.

Quem notus:nā & absentia diuturna & periculū amorē augere uident. Præcib⁹ & uotis .Nā præcat deos & uota concipit:& cupidā uidendi nō dimouet oculos a littore quo appulsurus est:cōpone uerba patria icta fidelibus desideriis sic quærit cæsarem:ut mater uocat iuuenē quē notus destinet cunctantē. Tutus.n.bos oñdit eām tanti amoris esse q terra mariq; oia cæsaris uirtute pacata sunt. Nutrit rura : dat uim terræ qua fruges fertilescant. Faustitas:ab eo q est faustus:parum autem tritum est. Alma:pro sancta ueneranda q; accipitur:cæterū ab alendo uerbum deriuatur.Quapropter utplurimū hoc epitheton his rebus dat:unde nobis ad uitā degendā auxilia sint:sic cererē:sic uenerē:sic diem almam dicimus. Mos & lex.i.consuetudo q̄ a lege puenit.Fuerat.n.lex iulia de qua Iuue. Vbi nunc lex iulia dormis:quā augu.de coercendis adulteriis:tulerat. Laudant.s.p.p.laudant puerperæ prolem similem patri. Nā q edat filium patri similē castitatis signū est. Puerpera partu leuatā significat:nam fœta & q̄ peperit & q̄ prægnās est iure dicit.Laudat ergo & q pacem tranquillitatemq; peperit:pp quā rura optime culta fertilē ferūt annonā. Laudauit q optimus legibus rem ministrat:Laudat nūc q nō solū bella cessant:uerū ēt q ois belli metus remotus sit.Nam & parthos:scythas & germanos & hispanos ita coercuerat:ut nihil inde timēdū sit. Hiberiæ: hispaniæ a flumine hibero.

Condit:finit.Vir.Cantando longos memini me condere soles. Diem.uitam:nam cessante bello non coguntur in longinquas expeditiones proficisci. Alteris.i.secundis.Duas.n.mensas adhibebāt antiqui : primam carnibus similibusq; rebus dabant.Secūdam uero pomis: Appellabantq; has secūdas mēsas bellaria. Et qa tunc optima uina dabant.Appellabant uina preciosa bellaria bacchi.Virg.Non ego te mensis & diis accepta secūdis Trāsierī rhodia. Te deū.Nā uiuēti adhuc Octauiāo diuini honores istituti sūt.Vn̄ alibi. Præsentiq; tibi maturos largimur honores. Et laribus:de qbus dictū est. Ergo ut græcia obscuros & herculē iter lares deos enumerat:sic nos te. Ferias.i.dies.festos quos pro ociosa pace ponit. Nā de feriis dictū est. Sicci: sobrii:cum nondum biberimus. Integro:nam integer est in primo die:nam quia nondum consumi cœptus est. Vuidi.i.madidi:idest bene poti & opponitur sicco.

Ode.vi.dicolos tetrastrophos de laudibus apollinis.

Diue quē ples niobea magnę
Vidicē ligue,titiosq; raptor
Sensit,& troiæ prope uictor altæ
Phthius achilles
Cæteris maior,tibi miles impar:
Filius quamuis thetidos marinæ

¶Argumentum. ODES.VI.

¶ANT. Apollinis hymnū poeta scribit:laudat.n.illū:q nobes prolē & tition in latonæ matris ultionē peremerit: q itē achillem cæteris maiorē militibus apud troiā occiderit: commendat deindæ apollini sua lyricam:nam phœbus spiritū phœbus carminis artē: phœbus poetæ nomen dederat sibi hortat postea pueros puellasq; nobiles i apollinis & diāæ laudes sua carmina decantare.Diue quē proles niobea magnæ:niobea proles fuit niobe tātali filia:quæ filios septē totidēq; filias peperit sūmo decore præstātes: tali prole superbiens admodū gloriabatur se latonæ præferēs numero filiorū: itaq; ita motam fa/

Dardanas turres quateret tremenda
Cuſpide pugnax:
Ille mordaci uelut icta ferro
Pinus/aut impulſa cupreſſus euro
Procidit late/poſuitq; collum
Puluere teucro.
Ille non incluſus equo mineruæ
Sacra mentito male feriatos
Troas/&lætam priami choreis
Falleret aulam:
Sed palã captis grauis/heu nefas heu
Neſcios fari pueros achiuis
Vreret flammis/etiam latentes
Matris in aluo.
Ni tuis uictus/ueneriſq; gratæ
Vocibus diuum pater annuiſſet
Rebus æneæ potiore ductos
Alite muros.
Doctor argutæ fidicen thaliæ
Phœbe/qui xãtho lauis amne crines:
Dauniæ defende decus camœnæ
Leuis agyleu.

bulæ latonam ferũt apollini: ut niobes filios. Diãæ: ut filias arcu interficerent mandaſſe. Quibus matri obtemperantibus contigit eodem tpe & abundare filiis niobem & carere. Dio. ita ſcri.li.y.legito item li.yi.met. & li.ulti.iliados & apud Gel. multa. Nos etiã plurima ſat.yi.luue. Magnæ.l.i.ſuperbæ:un de li.yi.met.niobe: Quis furor auditos inquit præponere uiſis Cœleſtes/aut cur colitur latona per aras: Numen adhuc ſine thure meum eſt &c. Tirioſq; ra.de Titio uideto lib.ii.ode.xiii. item lib.iiii.ode.iii. Raptor:ſtuprator:uoluit.n.latonæ uim in ferre. Prope:fere:quaſi. Phthius achilles: ordo ẽ. Et phthius achilles prope uictor altæ troiæ miles cæteris maior tibi impar quamuis filius thethidis marinæ: poſtea ſequitur. Pugnax tremenda cuſpide quatere dardanas turres. Phthius. Strabo lib.ix.dubitat an phthia urbs an regio ſit in theſſalia: quam dicit achilli ſubiectam fuiſſe: habuiſſeq; thethidis fanũ. Pli.lib.iiii.oppidum eſſe docet. Ille procidit de achillis morte legito,ode.xy.li.i. Ille:non incluſus:ordo eſt:ille achilles non incluſus equo mentito ſacra mineruæ &c. Oſtendit autem achillẽ nõ fraude & clã:ſed apte troiãos potuiſſet opprimere niſi apollo eum occidiſſet. Equo mineruæ. Euerſionem troiæ cum ſinone ſuo & equo ligneo cæteriſq; omnibus: quæ librum ſecundum faciunt æneidos a piſandro pene ad uerbum tranſcripſit Maro inquit Macro.li.y. ſat. Male feriatos: ocioſos:& quietos:ob ligneum equum in ilion ductum ut Maro docet. Lætã choreis: de hoc late legere poteris li.ii. ænei.

Ni tuis uictus ſenſus eſt:uiuentem achillem potuiſſe troianos ad unũ interimere: ita q non ualuiſſet æneas in latium p gere:& urbis romæ conditores pducere uerum diuum pater apollinis pcibus & ueneris motus permiſit achilis interitum quo æneas romãæ urbi fundatores generatet. Ni tuis:ordo eſt:ni.diuũ pr uict⁹ tuis uocib⁹ o apollo:& gratæ ueneris ãnuiſſet reb⁹ æneæ muros ductos potiore alite. Reb⁹ æneæ:rebus datiui caſus eſt. Ductos muros:romanos muros iam ductos intelligit. Potiore alite.meliori auſpicio. Doctor argutæ thaliæ.li.i.ode autem.xxxii.diximus apollinem citharæ eiuſq; muſicæ inuentorẽ fuiſſe: thalia autem dici poteſt capacitas:ſeu cælebritas:q in longũ tps poetarũ laus paria uireſcat. Xanto amne troiæ:fluuius eſt:qui oues efficit ruffas: ut Plini.ſcribit lib.ii. ξανθοσ aũt flauus interpretatur. Lauis:antiq; dixit illi.n.lauo lauis & lauas dixerunt.

Dauniæ:uenuſinæ & apulæ. Læuis agyleu. αγυια agya uia dicitur λειοσ leuis politus: porphyrio aũt ſcribit Varronẽ dicere q ex reſpõſo oraculi in uiis publicis urbis ſuæ athenienſes ſtatutis altaribus ſacrificare apollini inſtituerunt.& agyleum appellauere. Leuis:polytus:imberbis.

ACR. Diue quem.p.hymnũ hic apollini dicit:& cõmendat carmina ſua ſæcularibus ludis qui celebrantur poſt centũ annos ſupra thyberin aut in capitolio. Quem.p.n.laus apollinis de factis: quia in uindictam matris latonæ niobẽ cũ filiis ſuis iteremit. Tytioſq;.r.qui latonæ inferre conatus eſt. Altæ:magnæ ut hoſtis hẽt muros ruit alto a culmie troia:aut p uitupationem:ut magn⁹ latro:aut altæ ſtellæ:aut temerariæ. Phthius.a.a ciuitate dictus ut Virgi. Phthiam claraſq; micenas. Tibi.m.i.ut Dardana qui paridis direxit tæla manuſq; corpus in æacide. Thetidis.m.ſubauditur deæ:ut longe illi dea mater erat. Ille.m.achilles ruens cadẽti arbori comparat. Teucro:pro teucrio:ut dardanus pro dardanius. Virgi. Et longo ſoluit ſe teucria luctu.

Ille non.i.achillem dicit nihil fraude feciſſe:ſed palam ſuper uirtutis fiducia dimicaſſe:ut nec equi caua conderetur in aluo. Luce:palam. Equo.m.Virg.inſtar montis equũ diuina palladis arte ædificant. Male.f.ut nos delubra deũ miſeri quibus ultimus eſſet ille dies feſta uelamus fronde per urbem. Fal a.aulam pro toto illo poſuit:neq;.n.ſolum regẽ fefellerunt achiui:ſed cunctos. Sed.p.c.g.aperto ſup bello achilles nõ inſidiis grauis ut non furto melior:ſed fortibus armis. Heu.n.dolenter exclamat poeta achillẽ uiuum ad internitionem interimere oẽs potuiſſe troianos:ut nec æneas profugere ad romã omine meliore condendã poſſet:nec ab eo uel infantibus parceret:qualeeſt illud crimine quo parui cædem potuere mereri. Quæ tñ in laudem cõmemorantur apollinis. Neſcios.f.fantes paruos. Matris in aluo:etiam in grauidas mulieres ſæuiendũ fuiſſe. Ni.t.hoc eſt apollinis. Rebus.æ.troianis:equorũ genere meliori alite.hoc eſt uultur: auſpicio erat roma cõdenda. Doctor ar.f.t.doctorem Apollinẽ non thaliæ muſæ.ſed artis lyricæ dixit eũq; ad ſtudium ſuũ referens. Lauis pro lauas. Xantus fluuius eſt troiæ.ut Xanthiq; fluenta deſerit:ac delõ maternam inuiſit apollo.

Dauniæ.d.dauniã a dauno rege apuliæ unde oriundus Hora.erat. Leuis:in uerbis. Agyleu:uero athenienſi lingua uici dñi:quo noie ideo apollo uocatus eſt:quia ex oraculi reſpõſo in uicis publicis urbis ſuæ ſtatutis altaribus ei ſacrificia inſtituerant:unde agyleus dictus eſt.

POR. Diue quẽ.ples niobea.m.hæc ode hymnũ apollinis ptinet qua cõmẽdat ei carmia ſua & ſimul alloquit pueros puellaſq; quos carmen ſæculare docet. Et.t.p.u.a.i.pene uictor.hoc aũt ad illud ptinet quod dr paris in achillem ſagittam apolline dirigente tetẽdiſſe. Cæteris.m.t.m.i.tibi impar achilles.ſ. Teucro puluere.ergo principali p poſſeſſiuo noie uſus eſt:ut hauriat hũc oculis ignẽ crudelis ab alto dardanus: p eo quod

eſt dardanius. Falleret.a.aulā ſine dubio pro toto illo poſitū eſt.neq.n.ſolū regē fefellerāt græci adhibitis i
ſidiisueru totū populū:Neſcios fari pueros περισσικῶς. Annuiſſet reb⁹ æneæ potiore ductos alite mu
ros.i.annuiſſet ut meliore alite hoc eſt meliore auſpicio æneas urbē conſtitueret.Qui xantho lauis amne cri/
nes.Lauis ueteres dixere & lauere non lauare ſupra oñdimus. Dauniæ:defende decus camœnæ leuis agi/
leue.dauniæ camœnæ ſuæ muſæ dicit Hor.i.ſui carminis ſi qdem daunia apulia eſt in cuius finibus natus ē.
Leuis agyleu:agyla eſt uia & græce dicitur.Varro aūt quod ex reſpōſo ſui oraculi in uiis publicis urbis ſuæ
athenienſes ſtatutis altaribus ſacrificare apollini inſtituerunt & agyleum appellauere.

¶CHRI. Diue quē proles: ſunt qui credunt in ludis ſæcularibus carmen hoc in apollinis honorē a poeta
ſcriptū ſed de ludis i ſuo loco dicet.Interim qd ſibi uelit poeta inueſtigem⁹.Laudat apollinē:& i primis a pie
tate quā in matre ulciſcēda adhibuerit. Proles.n.niobe ex tātalo phrygū rege: ut placet Euſebio nata eſt: &
amphyoni thebano nupſit:ex eo ꝗ ſm Oui.ſeptē mares totidēq fœminas pepit.Verū cū illa latonæ ſe præ
poneret apollo ſuis ſagittis oēs pemit ſed de numero filioꝝ uaria opinio eſt:nā homerus pueros puellaſq ſe
nos fuiſſe ait:euripedes.xiiii.Sapho.xviii.Pidarus.xx.Quidā alii ſcriptores tres dūtaxat. Magnæ: magnificæ
.i.ſupbæ & iactabūdæ.Vt legim⁹ uerba magnifica.i.iactātia plena.Ergo magnæ:qa magna de ſe iactabat. Vi
dicē ultorē. Proles niobea filii niobes. Tytios græcus noiatiuus. Raptor: i ſtuprator:ut & rapti ganimedis
honores.Nō aūt qa rapuerit.i.ſtuprū ītulerit:ſed qa iferre uoluerit:ſic Virg.Et gener auxiliū priamo phrigi/
buſq ferebat.Nō.n.erat gener:ſed eē cupiebat. Prope uictorinā ſi opa apollinis ſublatus fuiſſet oino troiam
expugnaſſet. Phthius:ex phthia theſſaliæ urbe.Mordaci qa paulati exeſt arborē q̄ icidit.Falleret.p fefelliſſet.
Snia ē.Achilles niſi opa tua extictus fuiſſet:nō fraudibus & īſidiis:ſed apto marte troiā expugnaſſet. Male fe
riatos.Feriati ſūt q ferias & dies feſtos celebrāt:ergo male.i.in pnicië ſuā.Nā celebrabāt eū die:i quo pitur erāt
Vir.Nos delubra deū miſeri:qbus ultimus eēt Ille dies feſta uelamus frōde p urbē.Laudat āt achillis fortitu/
dinē:ut oñdat maius in troianos Apollinis beneficiū fuiſſe.De morte āt achillis qd diō ſentiat in ſupioribus
diximus.Vt āt græci fabulāt raptus ē amore polixenæ achilles.cōuenitq cū hecuba:q illū fallebat: ut noctur
no tpe ſolus templū apollinis tymbrei intraret puellā a matre acceptutus. Vbi a paride i inſidiis poſt dei ſi/
mulachrū collocato ſagitta calcaneūq ſolus uulnerabilis in eo corpore erat trāſfodit:atq interemit adiuuā
te apolline.Hinc Vir.Phœbe graues troiæ ſemp miſerate labores Dardana qui paridis direxti tela manuſq
Corpus i æacide. Fidicē doctor.Nā & cytherā pulſas:& alios pulſare doces. Xātho.Sic Maro.Xanthiq flu/
enta Deſerit ac delon maternā inuiſit apollo. Argutæ:ſonoræ. Dauniæ:apulæ: & de ſe intelligit qui prius
ſit apud latinos lyricus. Leuis.i.imberbis.Nā leuis ſine pilis ſignificat.Vir.& ſæpe in leui quæſiſſent cornua
fronte.Agyleus ideo dicit apollo:qa athenienſes in uicis publicis urbis ſuæ ſtatutis altaribus phœbo ſacrifi/
cabant.Vici autem ab athenienſibus agylei uocantur.

Spiritū phœbus mihi/phœbus artē
Carminis/nomēq dedit poetæ.
Virginum primæ/puerique claris
Patribus orti.
Deliæ tutela deæ/fugacis
Lyncas/& ceruos cohibentis arcu:
Leſbium ſeruate pedem/meiq
Pollicis ictum:
Rite latonæ puerum canentes:
Rite creſcentem face noctilucam:
Proſperam frugum/celereq pronos
Voluere menſes.
Nupta iam dices/ego dis amicum
Sæculo feſtas referente luces
Reddidi carmen docilis modorum
Vatis horati.

¶ANT. Virginū primæ.Ordo ē:o priæ uirginū:& pueri or/
ti claris pribus:appoſitio tutela deliæ deæ arcu cohibētis fuga
ces lyncas & ceruos &c. Leſbiū pedē.i.lyricū carmē hortat.n.
illos cātare ſuū carmē in apollinis & dianæ laudes. Face lu/
mine. Noctilucā lunā:quaſi nocte lucētem. Proſperā frugū:
luna.n.nocturno tēperamento maturādis frugibus moderat
ut ēt Macro.edocet. Celeremq pronos uoluere mēſes. Tēpo
ra duoꝝ tempoꝝ ſunt:unū annale qd ſol circuitu ſuo finit. Al
teꝝ mēſtruū:qd luna circūiens cōpræhēdit:id Varro ſcribit li.
i.de re ruſt.Cic.aūt in lib.de na.de.ait ꝙ lunæ curſus qa menſe
ſpacia cōficiunt mēſes noiantur. Nupta iā.i. poſtq̄ nupta eris:
nam uirgines græce & latinæ carmia & pæanas canebāt. Sæ
culo.f.r.luces de ſæculari carmie & laudis ſæcularibus lati⁹ ui
deto poſt carmen epodon in carmine ſæculari.

¶ACR. Virginū primæ.p.q.c. Puellas alloqt qbus dianæ
carmē lyrico ſono cātari ꝯſueuerat i rithmū opis ſui i canēdo
cuſtodiāt. Leſbiū:alcæi lyrici poetæ q leſbius fuit. Meiq.p.i.
modulationē lyrici carminis ueluti ipſe lyrā percutiā. Rite.l.p.
ſolēni conſuetudine. Face.n.eodem.n.& dianæ:honori cēle/
batur.Vnde & diana luciferæ nomē accepit. Proſperam.f. ro
re nocturno nutrientē:ut quantū lōgis carpēt armēta diebus.
Exiguam tm̄ gelida ſe nocte reponet. Celereq pronos.u.m.
quia ita tempora per lunæ curſum ſicut ſolis peraguntur: ſed
circa lunam proprie menſes dixit:ſic.n.ſingulis menſibus zodiacum circulum luna pertranſit: quemadmo
dum ſol toto anno. Volueret menſes:quia conditionem mortalitatis temporibus anni comparauerat ne
crederentur & homines renaſci:tempora immutationes elementorum ſiue temporum reparari dixit.Con/
ditionem uero mortalitatis:ut communem nobis & omnibus ita irreparabilem. Nupta iam.d. loquendo
ad unam de omnibus dicit: dum fueritis nuptæ dicetis. Amicum: amabile. Reddidi.c. non difficulter
Homerus carmen reddidiſſe ſe refert uel cecinīſſe.

¶POR. Virginū.p.p.c.p.o.d.t.d.fugacis.i.q eſtis tutela deliæ deæ:hoc ē σχῆμα ἐφεξῆς. Leſbiū ſer/
uate pedē.i.alcæi lyrici po.tæ qui leſbius fuit meiq pollicis ictum.i.modulationem lyrici carminis:& ſuaui/
ter hoc dicitur quaſi ipſam lyram pcutiat. Rite.l.p.c.i.apollinem latonæ filium. Celereq pronos uoluere

menses quia similiter per lunæ cursum uidentur tẽpora peragi:sed & circa lunã proprie mẽsis dixit ꝙ sin/gulis mẽsibus zodiacũ circulum pertransit:quem sol toto anno. Nupta iam dices:quoniam fueris iam nu/pta. Sæculo festas referente luces:idest die singulo festum referente.

CHRI. Spiritũ:quasi dicat diuinũ illum furorẽ. Artẽ & nomen. Ergo oĩa recognoscit ab apolline. Pri/mæ primariæ. Tutela:nã in tutela dianæ.i.lunæ dicũtur pueri ꝓpter uim uegetatiuã:quæ ita ab illa est ut sensitiua a sole. Seruate lesbium pedem:quasi canite lyricũ carmẽ ita:ut obserueris numeros & modulatio/nẽ. Canẽtes puerum.i.idest phœbum & lunã. Prosperam frugum:quia:ut diximus plantandi uegetandiq; uim hẽt. Crescentẽ:quia crescit & decrescit luna. Cereremq;.Nã & hæc dea ad lunam refertur. Voluere: idest sua reuolutione perficere.Nã ut ad cursum solis annus ita ad cursum lunæ mensis instituit. Sæculo referentem:de quo dicemus in carmine sæculari. Horati.pro horatii uatis docilis modorum.

Ode.vii.dicolos distrophos ad Torquatum de liberalitate.

Diffugerẽ niues/redeũt iã grãina cãpis:
Arboribusq; comæ.
Mutat terra uices/& decrescentia ripas
Flumina prætereunt;
Gratia cũ nymphis/geminisq; sororib⁹ audet
Ducere nuda choros.
Immortalia ne speres/monet annus/& almũ
Quæ rapit hora diem.
Frigora mitescunt zephiris/uer ꝓterit æstas
Interitura simul.
Pomifer autũnus fruges effuderit/& mox
Bruma recurrit iners.
Damna tamen celeres reparant cœlestia lunæ:
Nos ubi decidimus.
Quo pi⁹ æneas/quo tullus diues/& ancus:
Puluis/& umbra sumus.
Quis scit an adiiciant hodiernæ crastina uitæ
Tempora dii superi:
Cuncta manus auidas fugient hæredis amico
Quæ dederis animo.
Cũ semel occideris/& de te splendida minos
Fecerit arbitria:
Non torquate genus/non te facundia/non te
Restituet pietas:
Infernis neq; enim tenebris diana pudicum
Liberat hippolytum.
Nec lethæa ualet theseus abrumpere caro
Vincula perithoo.

Argumentum. ODES.VII.

ANT. Hac ode ueris aduẽt⁹ describit. Oñdit in de nil imortale & ꝑpetuũ eẽ ab exẽplo uarietatis tẽ/poꝝ. Ver.n.hyemẽ fugat:uer æstas:æstatẽ autũnus: autũnũ hyems:i.q̃ tñ oĩa uicissim redeũt hoies uero ubi semel occiderit ꝑpetuo iacẽt in puluerem uersi redituri nunq̃. Cumq; ẽt mortaliũ uita sit incerta & lõge breuissima Torquatũ hortat ad liberalitatem: nã illa sola hæredis man⁹ effugiũtq; amicis donãt. Cũ itaq; ab inferis reditũ sperare nõ possit bonis su/is nõ amplius potiet:amicis ergo donãdũ donec ui/xerit. Diffugere:ode est dicolos distrophos in qua duo dactyli cũ pẽtimemeri heroica subdũt hexame/tro. Decrescẽtia.i.ualde crescẽtia. Prætereũt.i.trãse/unt ripas:uerno.n.tpe niuiũ solutione flumina cre/scũt.Sunt & aliq textus q descẽdentia habent:potes deniq; decrescẽtia exponere quoq; deficiẽtia ꝑterita hyemis pluuia: & tũc ꝑtereũt.i. iuxta ripas eunt di/es:nõ.n.alueũ exeunt. Gratia cũ nymphis: Quar/ta ẽt ode li.i.describẽs item ueris aduẽtũ ait:iam cy/therea cohors ducit uen⁹ iminẽte luna:iũctæq; nym/phis gratiæ decentes alterno terrã q̃tiũt pede. Ge/minisq; sororib⁹ de gratiis multa uideto li.i.ode.iiii.

Immortalia:ne speres:nil esse ꝑpetuũ exẽplo uarie/tatis tempoꝝ probat. Zephyris:ii.n.ueri initiũ præ/bent:de qbus supra. Proterit:cõterit: destruit dissi/pat. Damna tñ sensus est: ꝙ tempoꝝ uicissitudies certo spatio mẽsiũ redeunt & reparant hoies uero ubi semel occiderint nũq̃ redierunt. Damna tñ:or/do ẽ:tñ ubi nos decidimus lunæ celeres reparãt cœle/stia dãna.i.ipsoꝝ tẽpoꝝ uicissitudines. Quo ꝓ ubi .s.est metri necessitate positũ:uel quo supple iuerũt.

Tullus diues & ancus:de iis supius late patuit:oñ/dit ãt regibus ẽt mortẽ iminere atq; inesse. Tullus diues creuer at.n.roma albæ ruinis duplicatoq; ci/uiũ nũero:q de re cæli⁹ mõs urbi addit⁹ deuictis in/de sabis ĩ magna gloria magnisq; opib⁹ regnũ tul/li ac tota res romana fuit. Q̃d liuius scribit. Quis scit:uitæ breuitatẽ & incertitudinẽ indicat. Cuncta manus. Torq̃tũ hortat ad liberalitatem: illa.n.sola hæredis manus effugiũt q̃ amicis donant:cũq; ab inferis reditum minime sperare possit:bonis suis nõ amplius potiet:ergo amicis donandum donec uixerit.

Quum semel occideris:non aliqua generis nobilitate:non eloquentia:non pietate ab inferis reuocaberis inq̃t:nõ aliquoꝝ deorum fauore. Splẽdida arbitria:clara & digna iudicia:minos.n. iustus est iudex. Libe/rat hippolytum:per æsculapium illum equis discerptum ab inferis diana reuocarat:q ꝑpea uirbus dictus est obiit tandem iterum.Non enim ab dea perpetuo liberari ab morte potuit. Theseus: de iis supius patuit: ostendit autem nec summa aliqua amicitia quenq̃ ab inferis reuocari posse.

ACR. Diffugere niues:ad torquatũ scribit per uerni tpis descriptionem oium rerum uicissitudinem: de quo & Vir. Vere nouo gelidus canis cum montibus humor liquit. Mutat.t.u.per tationẽ temporum dixit etiam ipsam naturam mutari. Prætereunt:inter ripas labuntur. Gratia.n.frigoribus hyemis finitis amœ/nitate iam temporis ad ludum & lætitiã nymphas & carites prouocari. Immortalia:nil immortale eẽ dũ etiam tempora finiuntur. Frigora.m.per uices tẽpoꝝ probat æternũ non esse quod temporale est. Quo tullus & ancus. Tullus & Ancus reges romani fuerunt:per quos ostendit mortẽ potentibus & paupibu cõ

munẽ eẽ. Quis scit an.a.i.p incertũ uitæ nesciri utrũ hoiem usq; ad diẽ quẽ egit sequẽs adiiciat̃.cũ facile & p horas possit occidere. Cuncta.m.a.f.h.a.ipsi in lucrũ uenire q̃ impensa fuerunt uoluptati peritura heredibus derelicta. Et de te.s.m.ut q̃sitor minos urnã mouet.Nõ torquere genus:nec nobilitatẽ : nec eloq̃ntiam: nec pietatẽ quẽquam morti præripere. Diana.p.aut fabulose dicit hippolitũ ab inferno reuersum.Aut̃ nil ei ad cõditionẽ mortalitatis ꝓfuisse qa ab equis suis tractus uitæ restitutus est:dum i eandẽ fuisset sortem reuersus:nec mortẽ ꝑpetuo potuisset effugere. Abrumpere.c.u.p.Theseus & perithous amici fuerunt:quos dicit coniurata amicitia morti eripi nõ posse:nam uolentes proserpinam rapere apud inferos remanserunt.

¶POR. Diffugere niues.hoc carmẽ uerni tpis hẽt & continet descriptionẽ:scribit̃ autẽ ad torquatum. Et decrescentia.r.f.p.i.præter ripas suas eũt flumina qđ significat ripas suas non excedere:sed intra alueum labi. Audet.d.n.c.nuda qa iã frigora exclusa sunt. Immortalia ne.s.m.a.i.neqd putes immortale esse atq; perpetuum.Respice anni tpa ꝙ nunc quoq; celeriter occidẽs alii cedit. Damna.t.c.r.c.l.cũ conditionẽ mortalitatis nostræ tpibus anni cõparasset ne uiderent̃ hoies renasci ut tpa: intulit. Quo.p.æ.q.t.d.&.a. hoc ideo dicitur oñdat cõditionẽ mortalitatis oĩbus cõem esse : qs inqt scit an adiiciant hodiernæ crastina summæ tpa dii supi. Quis scit:ad summã annoꝝ uitæ:quã hodiernum usq; ægisti.Crastinus dies adiungat̃.i.qs scit an cras uicturus sis.Cũ facile & q̃cunq; hora possis occidere. Cuncta.m.a.f.h.a.i.illud tuum erit tñ quo dũ uiuis functus fueris. Et de te.s.m.f.a.nõ dicit cũ splendidũ ornatũq; fecerit minos iudicio suo: sed cũ de te splẽdide ac digne iudicauerit minos:ita splẽdida arbitria ad minois laudẽ & gloriã ptinẽt iudicãtis:nõ ad eũ de quo iudicat. Inferis.n.e.t.d.p.l.h.atq Virg.ait hippolitũ rediisse ad auras æthereas ita peoniis reuocatum herbis & amore dianæ:sed nũc nõ ad illud refert ꝙ post distractionẽ illã quam ab equis suis passus est in uitã suã restitut⁹ fert̃:sed ad cõditionẽ mortalitatis quã nõ potuit ꝑpetuo effugere p dianæ fauorẽ. Nec.l.u.t.a.c.u.p.nota historia.Theseũ & pithoũ ad ĩferos descẽdisse rapiẽdæ ꝓserpinæ cã nũc dicit uictos ibi remansisse.

¶CHRI. Diffugere niues.nõ solũ describit uerũ ẽt pingit q̃ uolatile sit tps & q̃ momẽtaneo iteruallo fluat. Diffugere niues:qa aduẽtu ueris fugat̃ hyems. Redeũt iã.g.c.q̃ hyemali frigore aruerãt. Mutat.t.u.lõginscule ꝓsequit̃ ueris descriptionẽ. Gratia cum.g.s. uñ & tres esse:& q̃re tres sint dictum est. Hæc aũt ois descriptio poetica est:nã uernum tps cæteris gratius est. Decrescẽtia.Duplex:sed cõtraria pt̃ esse snia:ut sit uel decrescẽtia.i.ualde crescẽtia.Nã uere liquescẽtibus niuibus augent̃ flumina:& tunc dicã ꝑtereunt ripas.i.transiliunt ripas & suo alueo egrediunt̃:uel decrescẽtia:ꝙ deprimet:& sit snia ꝙ minuant̃:& tũc erit ꝑtereunt ripas .i.eunt ꝑter.i.iuxta ripas neq; illas trãsiliunt. Immortalia ne spe. Cum tps qđ est mensura motus semp fluat nihil erit sub tpe quod duraturũ sit. Almũ:qa alatur sole a quo dies est oĩa alunt̃ & crescunt. Frigora mitescunt.Mirum poetæ ingeniũ q cũ uer ad uoluptatẽ legẽtis latius descripserit.Nunc uelocitate oĩonis uelocissimum tpis cursum ante oculos ponit.Est.n.boni poetæ:& i rebus ociosis ociari:& in iis quæ raptim gesta sunt ꝑcipiti q̃dam oĩone ipsam celeritatem exprimere.Quod ẽt in multis aliis locis apud maronẽ:& ꝑcipue in narratione troianæ captiuitatis apparet:in qua tũ lente & ociose:tum raptim & festine.ut ipa res exigit:ex industria narrat. Frigora:p hyeme ponit. Zephyris:p uere: nam & medici a flatu huius uenti uer inchoare uolũt. Poterit:qa ad exitiũ pducit:Vel respexit rapidam uim caloris: quo herbæ q̃s uer sua clementia & pduxerat & aluerat uæhementer arescunt. Damna tñ.Fluũt qdem assiduo lapsu tpa cum oĩbus rebus quæ sub tpe sunt:Sed hoc tñ interest ꝙ tpa quidem redeunt:quæ aũt orta sunt cũ ad interitũ uenerint nunq̃ redeunt. Celeres lunæ.i.luna cũ suis cursibus celerimis. Reparat restaurat dãna cœlestia . Nã si nunc ĩminuit̃ paulopost crescet:Vnde cœlestia nullũ sentiũt damnũ. Mortalia uero sentiũt.Nã nos ubi.i. postq̃ decidim⁹ .s.ad inferos. Puluis & umbra.Nam corpus in puluerem redit. Vmbra.i.aĩa sola restat.Nec me fugit seruii opinio:q refert fuisse ꝑhos:q dicerẽt ex nobis simulachrũ ĩferos petere umbram corpus sequi . Spiritũ uero ad cœlum redire.Sed huiuscemodi inq̃sitio altior ẽ q̃ huic loco ꝯueniat: Quapp alio differat̃. Quo pater æ. oñdit mortẽ ita oĩbus esse cõem:ut neq; fortibus regibus neq; opulẽtis pcat. Diues: pp amplam uictoriam quã de albanis reportauit.Nã & populũ ro.ex albanis ciuibus quos in ciuitatẽ romanã recepit:uæhementer auxit. Quid scis.q.d.scire nõ potes.Ergo duplex est ĩfœlicitas:prima ꝙ uita breuissima & sine reditu sit.Secunda ꝙ ẽt illa eadem breuitas incerta sp sit. Cuncta hortat̃ ad liberalitatẽ: nã ut̃ esse hominis officium liberalitate uti cũ tñ sua oĩa bona hæredi auaro & cupido relicturus sit. Amico liberali:nã q alteri dat illi amicus est. Cum se.oc.Eãdem sniam repetẽs in eo imorat̃ quo maxie Torquatũ liberalẽ reddere possit. Splẽdida:uel qa uerissima sunt uel qa ab illis nõ est ꝓuocatio. Non tor.g.neq; nobilitate generis:neq; eloquentia neq; uirtute q̃ oĩa in te sunt:poteris te ab inferis eximere. Infernis neq;.n. Nam si dea amicissimũ optimũq; uirũ & p summã iniuriã cæsum a morte uendicare non potuit:qs ab ea unq̃ liberabit̃ . Quo i loco poetica licẽtia aliter fabellã hippolyti narrat q̃ ab aliis narret̃.Dicunt.n.theseo ad inferos descẽdẽte phedrã thesei uxorẽ amoꝛ hippolyti pulcherrimi adolescẽtis:suiq; priuigni captã de adulterio illũ ĩterpellasse: sed cũ castissim⁹ adolescẽs ꝓcaci mulieri nõ obtẽparet:illa amorẽ in odiũ cõuertẽs redeũti theseo eũ accusauit:tanq̃ ipse eã ĩterpellasset:iratus pr̃ iterimere hippolytũ uoluit. At ille quadriga uectus paternã sæuitiã fugiebat:quapp cũ aliter illũ conseq nõ posset:ægeũ patrẽ orauit theseus:ut ex tribus optatis q̃ sibi datuꝝ pollicitus fuerat hoc concederet:ut piret hippolytus:imisit phocas ægeus:qbus deterriti eq:& in fugã uersi adolescẽtẽ p inuia raptarũt donec discerptus laniatusq; ẽ:ppeaq; hippolytũ uocitatũ uolũt:ꝙ ab eqs laniat⁹ sit:nã hyppos equus λῦω ãt soluo significat.Veꝝ cũ adolescens cælebs uixisset dianæq; deditus uenationibus se exercuisset: orauit diana Aesculapiũ apollinis filiũ:& medicinæ deũ:ut illum in uitã reuocaret:reuocatumq; i italiã trãstulit:ægeriæq; nymphæ cõmendauit:& mutato noie ꝓ hippolyto uirbium appellari iussit:at iuppiter indignatus ꝙ aliquis hominẽ iã uita functũ reuocare ualeret.ipm æsculapiũ fulmine iterfecit.de quo Vir.Pæoniis reuocatũ hærbis & amore dianæ At pr̃ oĩpotẽs aliquẽ ĩdignatus ab umbris Mortalẽ ĩfernis ad lumia surgere uitæ:Ipse re

ptorē medicinæ talis & artis Fulmīe phœbigenā stygias demisit ad undas. Theodoti⁹ rē ad historiā referēs. scribit illū nō fuisse interfectū. sed uehemēter uulneratū: & ariciā quādā acticæ regiōis mulierē: quē ille clācu/lū amabat: ab æsculapio ipetrasse: ut hippolytum quē theseus piisse credebat: sanaret: quæ qm̄ uenatiōib⁹ exercebat: diana putata est. Hippolytus aūt iam uirbius appellatus in italiā ualitudine recupata profectus est: & urbem ariciā de amatæ mulieris noīe appellatam cōdidit. Verum hanc fabulam horatius nunc puertēs ne/gat dianā illū ab inferis liberare potuisse. Theseus: theseus pithousq; adeo amici fuerūt ut inter illa rarissima paria amicoꝝ enumerent̄. Hii coniurarūt nullam nisi iouis filiam uxorem ducturos. Quapp cū theseus helenā rapuisset: ad inferos descenderunt: ut raperent ꝓserpinam pithoo. sed perithous ibi interēptus ē. Theseus autem in uinculis retentus. donec ab hercule liberatus est: sed & hic in aliqua parte fabulam uariat.

¶ Argumentum. ODES. VIII.

¶ ANT. Asserit hic poeta se non pateras: non æra non tripodas: nō statuas donaturū: sed carmia tm̄ qbus sane perpetua maiorq; laus acqrit̄ nā dignū laude uirum musa emori uetat. Donarem pate/ras: ode est similis primæ: commodis sunt textus q commodis: sunt qui commodus habent: utrunq; cōuenit: commodus autē. i. utilis: benignus: humanus. Tripodas: trium pedum mensas pulcherrimas. Vnde agamemnon inter alia dona achilli miserat ob briseida tripodas septem pondere & arte pares: homerus item inter dona priami: quæ achilli attu/lit li. ult. iliados ait. Tum geminos tripodas fuluosq; ex ære lebetes quattuor. Parrhasius: is pictor fuit ephesi natus: qui primus dedit argutias uultus: ele/gantiā capilli uenustatem oris: confessione artificū in lineis extremis palmā adept⁹. Auctor pli. li. xxxv. ca. ix. Et Fab. li. ii. meminit. Scopas: fuit is marmorarius optimus certans cū praxitele: fecit aūt dignissi/ma opera: de quibus legito pli. li. xxxvi. ca. v. Et preciū dicere muneris. i. dicere carmina esse pcium mu/neris: ac si diceret pciosum munus. ait. n. Oui. li. i. de amoribus. Ergo cū silices cū dens patiētis aratri Depræcant æuo: carmina morte carent Cedant carminib⁹ reges: regūq; triūphi. Cedat & auriferi ripa beata tagi. Hæc uis: ut donate quæam prædicta. Aut animus. i. talia tu etiam non desideras.

Ode. viii. monocolos ad Censorinum.

Donarem pateras/grataq; commodis
Censorine meis æra sodalibus:
Donarem tripodas/præmia fortium
Graiorum/neq; tu pessima munerum
Ferres/diuite me scilicet artium:
Quas aut parrhasius protulit aut scopas:
Hic saxo/liquidis ille coloribus
Solers nunc hominem ponere/nunc deum
Sed non hæc mihi uis/non tibi talium.
Res est/aut animus delitiarum egens.
Gaudes carminibus/carmina possumus
Donare/& precium dicere muneri.

¶ ACR. Donarem pateras. ad cēsurinū scribit di/cēs facultates suas tātas nō esse: ut possit pateras uel pciosa uasa donare: sed p diuitiis: qd' maius est lau/di ei⁹ se carm̄ dictuꝝ. Pateras: uasa argētea. Cōmodus benignus utilis humanus. Aera: statuas. Tri/podas: mensas. Vir. Sacri tripodes. u. c. Et palmæ p/ciū uictoribus. Præmia. s. epexegesis. Pessima: ui/lia de carminibus dicit. i. si diuitias haberē: carmia non donarem. Quas a. p. parrhasi⁹ atheniēsis pictor fuit. Protulit: hoīb⁹ diuulgauit. Scopas: signorū sculptor. Hic: scopas. Ille. Parrhasi⁹: nā uicinio ri tēdit. Solers: pitus ponere: pingere formare ut posuitq; inania rēpla. Sed nō hæc mihi uis diuitia/rū. s. aut alus nō tibi talium: hic ē sensus: nec ego ta/lia largiri possum: nec si possem tu ea desiderares: ut q carmina diuitiis oībus antefers. Et. p. d. m. dicere q̄ pciosum sit carmen ostendere nō quo speraret pcium.

¶ POR. Donarē. p. g. c. hac ode idicat sibi facultates tātas nō eē: ut possit phialas & alia pciosa donare: sed q maius ē carmē se censorino largiri. Deīde præfert carmina oībus diuitiis quas aut parrhasius ꝓtulit aut scopas parrhasius athenis pictor clarus fuit. Scopas. γλυπτης μαρμορων fuit. i. signoꝝ marmoreoꝝ. Solers. n. h. p. n. d. ponere nūc cōstituere ac fingere. Sed nō hæc uis mihi. Nec tibi ta. r. est aut animus delitiaꝝ egens sensus est nec ego largiri possum: nec si possem tu ea desideras: qa carmina tibi diuitiis pponēda sunt. Carmina. p. d. & p. d. m. i. ostendere q̄ preciosum munus sit carmen.

¶ CHRI. Donarē pateras: ē argumētū nihil eē q mortales hoies magis imortales reddere possit q̄ carmīa poetarū. Hoc ipse summa arte demōstrat. Grata æra: cōmēdat se a libertate: q̄ nō ex donis: sed ex aīo illius q dare cupit cognoscit̄: & æs ponit p æneis statuis. Commodus: sic. n. legit Acron: q̄si utilis. Vel cōmodis sodalibus. Tripodas: accusatiuus græcus. Tripodes. n. sunt mēse militares. Erat autem domum apud græcos egregiū. Hinc Ouid. Et tripodes septē pōdere & arte pares. Non pessima. i. optata. Liptote est cum minus

dicimus & plus itelligim⁹. Diuite mei si essem diues. Artiū.i.reꝝ arte fabricataꝝ. Parrhasius ephesius:fuit pictor egregius:ac primus q capillos i picturis distingueret:& uarios in facie uultus faceret:& mō acremimō lætū pingeret. Pinxit & currētes ita:ut i cursu sudorē emittere uiderent. Pinxit & armatos ita arma exuētes ut p labore hanelare uiderent. Fuit aūt supbia intolerabili. Quapp cum certaret cum Thymate de picturai lumq; superasset:tñ suffragiis populi ꝑlatus est Thimates:qm̄ pp suam supbiam oderat Parrhasium popul⁹ Scopas:sculptor fuit nobilitatus maxie i uenere & phaetōteq samothracie sanctis cærimōiis colūt. Habuit æmulos:Briaxen:Thimotheū & Leocarē:cū qbus celauit mausoleum mausoli cariæ regis sepulchrū qd iter septē orbis miracula reponit. Opus q̄dratū fuit:& singula latera singulis celāda locata sūt. Hic.s.Scopas. Ille.s.parrhasius. Precium dicere.m.i. q̄ preciosum munus sit.

Nō incisa notis marmora publicis
Per q̄ spiritus/& uita redit bonis
Post mortē ducib⁹/nō celeres fugæ:
Reiectæq; retrorsum ānibalis minæ:
Non incendia carthaginis impiæ:
Eius qui domita nomē ab aphrica
Lucratus rediit/clarius indicant
Laudes/quā calabræ pierides/neq;
Si chartæ sileant/quod bene feceris
Mercedem tuleris. quid foret iliæ:
Mauortisq; puer/si taciturnitas
Obstaret meritis inuida romuli?
Ereptum stygiis fluctibus æacum
Virtus/& fauor/& lingua potētium
Vatum diuitibus consecrat insulis.
Dignum laude uiꝝ musa uetat mori.
Cœlo musa beat/sic iouis interest
Optatis epulis impiger hercules.
Clarum tyndaridæ sidus ab infimis
Quassas eripiunt æquoribus rates.
Ornatus uiridi tempora pampino
Liber uota bonos ducit ad exitus.

ANT. Notis publicis.i.uteris palā parētibus:& ab rep.traditis titulis:solēt.n.in sepulchris gestoꝝ tituli apponi:qd ēt de magnifico roberto in diui petri æde in uaticano tpe nostro factum est:ubi inter alia illud scriptum est. ueni.uidi. uici. Vita redit:per titulos.n.sepulchroꝝ uiuere quodammodo uidētur strenuissimi uiri. Non celeres fugæ: ostendit bene facta parum esse nisi fuerint carminibus apte reposita. De Annibalis fuga ex italia:& eius clade i patria latius supra patuit. Ei⁹ idest Scipionis africani prioris. Calabræ pierides ennium innuit: qui ut scribit Eusebius tarenti natus a Catone quæstore romam translatus habitauit in monte auentino parco admodum sumptu contentus & unius ancillæ ministerio septuagenario maior articulari morbo periit sepultusq; est in scipionis monumēto uia appia intra primū ab urbe miliarium scripserat autem scipionis gesta:de quo Naso lib.i.amorum ait. Ennius arte carens:animosiq; accius oris Casurum nullo tempore nomen habent:Scribit etiam Fabius Quintilianus plura li. x. Mercedē tuleris:sensus est:nisi carmibus tua gesta narrent: laudis mercedem & pmium non habueris. Nam carmine fit uirtus uiuax. Iliæ puer:de romulo latius li.i. Stygiis fluctibus .i.ab inferis & a morte liberatum. Aeacum: de hoc late superius. Diuitibus insulis.i.fortunatis insulis & campo elysio. Strabo scribit li.i.homerum ostendere eorum mortalium fœlicitatem & aeris tēperiem:q occasum incolunt: nam ibi & fauonius spirat:& elysius est campus:ubi erat flauus rhadamantus. Victus facilis:nix nunq̄ nec multa hyems:i fortunatas etiā insulas contra mauritaniæ finem esse dicit ad occidētem ubi hyspaniæ terminus habetur fœlices autem dictæ:quia hmōi locis propinquæ forent. Interest:pñs est. Tyndaridæ:castoris & pollucis quibus supra diximus neptunnum dedisse ptātem naufragis saluti eē. Liber uult herculem castorē & pollucem:& liberꝝ deos effectos carminū beneficio.

ACR. Nō incisa.n. uictoriaꝝ titulis:quibus defuncti duces quandam mortalitatem cōsequūt. Impiæ: quia tergescit bellum contra romanos. Eius qui.d.n.ab.a.Scipionem aphricanum significat. Lucratus: quia africanus dictus est:ut Sal. Cui postea africano cognomen ex uirtute fuit. Quam calabræ.p.facta inqt clarorum uirorum:nisi carminibus illustrentur ætatis suæ memoriam non excedunt: & significat ennium qui facta africani describit oriundum de rhodino oppido calabriæ:ideo calabræ musæ. Si charthæ.s.si non contineantur scriptis uel libris. Quid.f.i.Quem fructum hēret Romulus:nisi laudaretur. Si.t.o.m. nisi carminibus laudaretur romulus quid prodesset illi fecisse talia. Ereptum.s.f.æ.iouis filium immortalitatem dicit consecutum laudibus poetarū. Insulis constitutas:quas in oceano fortunatas appellant siue insulas beatorum. Cœlo.m.b.cœli possessione beatum facit.i.reddit carminibus memorabilem. Sic iouis interest: carminibus poetarum & ingeniis fortis hercules nominatur iunctus conuiuiis deorum. Clarum tyndaridæ sydus. Castorem & pollucem dicit:quorum nauigantibus salubræ sydus carminibus memoratur. Quassas eripiunt:carminibus poetarum i dignoscuntur castor & pollux esse dii. Liber.u.b.d.a.e. & sic a supioribus: aut deus carminibus poetarum:aut fœlicia faciens uota pcantium.

POR. Nō incisa notis marmora publicis:p q̄ spiritus & uita redit bonis:p quos titulos cōsecrati defuncti duces quondam imortalitatem consequunt. Eius qui domita nomen ab africa lucratus rediit. Africanū scipionem signat. Clarius.i.l.q̄.C.p.facta inqt uirorū clarorū:nisi carminibus illustrent: ætatis suæ memoriā excedūt. Quam calabræ pierides:sua uult intelligi carmina:qa in urbe uenusina natus ē quæ ē in calabria atq; apulia. Diuitibus consecrat isulis:isulis dicit:qs in oceano cōstitutas homerus:μακαρωννησους: dixit latini fortunatoꝝ insulas appellaut. Cœlo musa beat.i.cœli possessione beatum facit:ac p hoc imortale reddit. Clarum tyndaridæ sydus:epexegesis q tyndarida sidus aiunt. Sæpe autem dictū est stellas castoris ac pollucis nauigātibus spem meliorem ostendere.

CHRI. Notis publicis.i.titulis a rep.datis:ut ē pī priæ & similia:& ē snia q neq; tituli neq; arcus triūphales tñ ualēt ad laudes præclarorum uiroꝝ:quantum carmina:ergo Scipiōi africani laudes maxime claruę

runt musis calabris.i.uersibus Enniiqui fuit ex rhodino calabriæ oppidoут ait Acron.Euſ.aũt.Q.Enniũ ta
renti natũ dicit olympiade qnta supra centũ ac triginta.Hic a Catone quæstore romæ traductus in auẽtino
habitauit paruo sumptu:& unius ancillæ ministerio cõtentus. Post mortem:possunt quidem hæc quæ dixi
post mortem reddere uitam claris hoibus:sed multo magis id faciũt carmina.Quid foret iliæ.Queãdmodũ
de scipione dixit sic & de Romulo diciт:q martis ex ilia filius fuit. Taciturnitas inuidia.Nam silentium de re
bus magnis uĩ inuidere gloriæ illorũ.de qbus siletˀ. Ereptum stigiis.Mira ueritate narrationem distinguit.
Nam cum idem de Scipione:Romulo & æaco dicat:nõ tñ eodem mõ dicitur uarietate ipsa & tediũ amo
ueatur & ornatus orõni augeatˀ Fauor uatũ potentũ.Nam magna uis est in ipsa pfecta eloquentia:Vnde &
Alexãder magnus cũ ad achillis sepulchrũ peruenisset:illum fœlicem iudicauit:q homeꝝ tñ uatẽ suarũ laudũ
præconem sortitus esset.Beatis insulis.Campos elisios itelligit.Cæteꝝ insulas beatas geographi alibi ponũt:
de qbus nos suo loco dicemus. Dignum laude.Expositio est in eo.s.per sistitur demonstret carmina poeta
rum homines imortales reddere.Vetat ergo musa mori eum q dign⁹ laude sit. Et beat cælo.i.beatum reddĩ
diis illũ iserendo.Nam soli poetæ herculẽ & dioscoros & bacchũ imortales reddiderũt:cũ illos & cælũ ascẽ
disse:& auxiliũ hoibus præstisse scribãt.Sed de castoris pollucisq; syderibus & in cælo & in mari iã diximus.

¶Argumentum. ODES.IX.

¶ANT. Scribit minores nõ debere a scribẽdo aborrere ti
mẽtes eoꝝ scripta nõ fore ppetua.Cũ tot prius doctissimi ui/
ri scripserint:& laudẽ maximã fuerint consecuti:itaq; ,pbat exẽ
plo posteros ẽt nõ deterritos laudẽ quoq; meruisse:ut pidaꝛ
& alios plures post homeꝝ poetaꝝ sũmũ:pollicetˀ exĩde lollii
laudes suis carminibus celebrare : quod ubi egit ostendit bea/
tũ esse non multa possidentẽ:sed qui deoꝝ munerib⁹ utiťˀ sa/
piẽter:& pauperiẽ pati nescit timẽs flagitia magis q̃ mortem:
nulla paratus ,p charis amicis & patria mori. Ne forte cre/
das:ode est similis nonæ.Est autẽ ordo:ne forte credas interi
tura uerba quæ natus ego ad aufidũ lõge sonãtẽ loquor so/
ciãda chordis p artes nõ ãte uulgatas.Aufidũ apuliæ flumẽ
de quo latius supra. Non ante uulgatas:primus enim lati/
notũm Horatius Lyrica laude digna scripsit. Mæonius ho
merus:de quo late superius. Cææq;:cæa teste Pli.li.iiii.insu/
la est in mari ægæo propinqua Helenæ insulæ:quæ tamẽ cœ
os a græcis diciťˀ:& hydrusa olim. Stra.etiã li.x.scribit cœon
unam e cycladibus esse:quæ cum quaternas cõtineret urbes
tetrapolis uocitata est.duæ uero restant:carthea.s.& quã iuli
dẽ appellãt:ad quas reliquaꝝ habitatores cõcurrerũt.Ex iuli/
de simõides cõdẽdorũ auctor carminũ duxit originem.Era
sistratus medicus insignis.Et arysto peripateticus.Fabius ãt
li.x.sic ait.Simonides tenuis alioq sermone ,pprio & iucũdi/
tate quadã cõmendari põt:præcipua tñ eius in commouẽdo
miserationis uirtus est.ut qdã in hac cũ pte oib⁹ eius opis au/
ctoribus pferant. Alcæi minaces.id ait:q a tyrãnos insectatus
est ut Fabius quintilianus scribit:latius tñ supius uideto. Ste
sichoriq; graues camœnæ.Fabius sic li.x.Stesichorus q̃ sit in
genio ualidus materiæq; oñdũt maxima bella & clarissimos
canẽtes duces . Epici marminis onera lyra sustinente:reddit
.n. psonis in agẽdo simul loquẽdoq; debitã dignitatẽ:ac si te
nuisset modũ uĩ æmulari ,pximus homerus potuisse.sed re/
dũdat atq; effundiťˀ:qdˀ ut est rephendẽdũ ita copiæ uitium
est. Anachreõ.fuit is lyricus poeta tempore pisistrati phe/
recidis historici:& pythagoræ magistri.Auctor est Eusebius:
nos tñ plura superius. Aeolie puellæ.i.saphus lesbiæ.nã ut di
ximus in æolia regione lesbos est. Non sola:ordo est.nõ so/
la Helenæ lacẽa arsit comptos crines adulteri:& auꝝ illitũ ue
stibus mirata & cultus:regales & cõites.Hic uero carminũ uĩ
oñdit. Non sola:sensus est:q; nõ sola helena quæ pulcherri/
ma fuit amauit Paridẽ:sed aliæ plures ãte eam.At qm̃ poetæ
aliqd de illis scripsere nihil latẽt:ac si nõ fuissẽt.carminũ igiť
beneficio memoria reꝝ & bñ gestoꝝ laudes ppetue fiunt .hic
Helena:q a homeri pconio & alioꝝ uatum cõiata est:ppetuo
celebratˀ. Primus ue teucer.sensus est.q; non teucer thelamo
nius primus optime usus est sagittis:sed multi ante ipsum.at
tamen ac si non fuissent latent. Teucer uero i hominum ore
uersatˀ homeri præconio:de quo qdem latius supra. Cydo/

Ode.ix.tricolos tetrastrophos ad Lol
lium scribendum esse.

NE forte credas interitura/quæ
Lõge sonãtẽ nat⁹ ad Aufidũ:
Non ante uulgatas per artes
Verba loquor socianda chordis.
Non/si priores Mæonius tenet
Sedes Homerus/Pindaricæ latent:
Cææq;/& Alcæi minaces:
Stesichoriq; graues Camœnæ:
Nec/si quid olim lusit Anacreon:
Deleuit ætas/spirat adhuc amor:
Viuuntq; commissi calores
Aeoliæ fidibus puellæ.
Non sola comptos arsit adulteri
Crines/& aurum uestibus illitum
Mirata/regalesq; cultus:
Et comites Helene Lacæna.
Primus ue Teucer tela Cydonio
Direxit arcu/non semel Ilios
Vexata/non pugnauit ingens
Idomeneus/Stelenus ue solus.
Dicenda musis prælia/non ferox
Hector/uel acer Deiphobus graueis
Excepit ictus pro pudicis
Coniugibus/puerisq; primus:
Vixere fortes ante Agamemnona
Multi/sed omnes illachrymabiles
Vrgentur/ignotiq; longa
Nocte/carent quia uate sacro.
Paulum sepultæ distat inertiæ
Celata uirtus/non ego te meis
Chartis inornatum silebo:
Tot ue tuos patiar labores
Impune Lolli carpere liuidas
Obliuiones.est animus tibi

nio arcu

nio arcu.i.cretensi:nam cydonia ciuitas una est e tribus cretæ eximiis: ut scribit Strabo li.x. in ea autē calami spiculis aptissimi:ut alibi dictum est. Non semel ilios uexata:sensus est:q pluries ilios bello uexata fuerat: sed quia nulli uates scripsere:nulla est memoria nisi quando ab agaménone & id pp Homerum: Ergo carmine fit uiuax uirtus. Non pugnauit igens:sensus est:q nō solus idomeneus & sthelenus cantanda plia pugnarunt sed plures alii tñ ac si non fuissent latent:qm̄ nullus eorum laudes poeta cecinit sicut Homerus idomeni & stheleni pconia cantat. Non ferox est hector:sensus est: q nō primus hector & deiphobus pro patria pugnarunt sed multi alii tñ perpetuo latent carentes poetaꝝ munere:quod non euenit hectori & deiphobo maxime.n.ab Homero laudant᷑. Illachrimabiles:qm̄ corū nulla est memoria. Ignotiq; & ignoti.s.sunt: quia carent sacro uate. Sacro uate:Ouid.de arte lib.iii.ait. Adde q insidiæ sacris a uatibus absunt. Et facit ad mores ars quoq; nostra bonos. Est deus in nobis sunt & cōmertia cœli. Sedibus æthereis spūs ille uenit & alibi. At sacri uates & diuum cura uocamur. Sunt ēt qui nos numen hēe putant. Sepultæ inertiæ: sensus est:q uirt⁹ nō celebrata carmibus ignauiæ similis ē:ac si nulla fuerit. Nō.e.t.pollicet᷑ iā lolli laudes scribere.

¶ACR. Ne forte credas interitura:ne casu credas pitura:ad Marcū lolliū scribit consularē affirmās imortalia fore scripta sua:q̄uis ante eam sint alii meliores poetæ. Nā nec homeri magnitudinē obstare quo min⁹ pidarus:& alii poetæ:q post eū orti sunt clari essent. Natus ad.a.ipse horatius qui primus latinus lyricus fuit. Non ante:quia ipse prior lyrica carmina apud latinos scripsit. Non.s p.m.t.Meonius Homerus a meonia dictus est. Pindaricæ.l.c.q.propter simonidem lyricum poetam:qui de cæa insula fuit: unde & pindarus. Minaces autem alcæi camenæ dictæ sunt: quoniam adeo amarus fuit: ut austeritate carminis sui multos de ciuitate eiiceret. Tessicoriq; graues:magnæ profundæ:& ipse belloꝝ poeta scriptor. Non siqd olim lusit anacreon: ideo lusit:quia iocis & conuiuiis digna cantauit: ut carmina qui lusi pastorum. Anacreon: aut satyram scripsit amicus lisandri. Alii dicunt q scripsit circen & penelopen in uno laborātes unde in primo ī oda uelox. Dices laborantes in uno penelopē uitreāq; circen. Spirat adhuc recēs ē. Viuūtq; cōmissi.c. calores ꝑ amorib⁹ posuit. Sapho aūt significat q̄ æolide dialecto usa ē. Arsit:amauit ut formosum.p.c.a.al. Adulteri:raptoris alexandri. Regalisq; cultus:qa regis priami filius. Et comites itineris helenæ: de lacedæmone:ut At nō sic phrygius penetrat lacedæmōa pastor. Lædæāq.h.i.u.a.u. uel qa nō sola helena amauit paridē:nā & aliæ similes cupidæ fuerūt:sed magis hæc ē formosa carmie poetaꝝ. Prim⁹ ue.t.t.c.Teucer Telamōis filius ab Homero iducit᷑ sagittis pitissime usus. Cydonio:aūt cretēsi a cidonia ciuitate:ubi primū de pecudū cornibus arcus curuati sūt. Nō semel ilios uexata ē:ab Hercule.n. ante euersa fuerat: & hic ilios & hoc iliū:ut ceciditq; supbū iliū. Nec pugnauit.i.stelenusq;:sed hii carmiue pclari sūt cæteris:ut tesandrus stelenusq; duces:stelen⁹ āt capanei & euadne filius fuit. Nec ferox Hector:ostēdere uult licet multiformes fuerūt illos tñ fama celebrari:quos cōmendauere poemata. Nā nec solus Hector & Deiphobus ꝑ pāia pierunt. Sed hii magis carmib⁹ noti sunt. Similiter & an agaménona paris uirtutis fuisse plures:sed nesciri silētio:& iō se ad scribēdū prioꝝ cōfirmauit exēplis. Grauis.e.i.ut laniatū corpore toto deiphobū uidi laceꝝ crudeliter ora.

Ignotiq; lō.no. tanq̄ nesciant᷑ uelut mortui:quos mō describit occisos. Sacro laude carminū. Paulum.s.d.i.c.u. Nō laudata uirt⁹:similis ē inertiæ:ita.n. silētio obscurat᷑ tāq̄ si nulla fuerit. Inor.illaudati:ut qs te magne cato tacitū aut te cosse reliquat. Rerūq; prudēs:phiæ aptus:uñ & reꝝ prudētes philosophi dicti sunt.

¶POR. Ne for.cre.inte. Hæc ode ad Lolliū scripta est cōsularē q̄ affirmat imortalitatē habitura scriptura sua:q̄uis alii ante se meliores poetæ:nā nec Homeri magnitudinē obstare:quo minus pindarus & alii poetæ qui postea mortui sunt:clari habeant᷑. Prima āt sillaba ode huius circūflexe enuncianda est:ut sit: ne credas: .i.ne credideris. Ante.u.p.at.gloriat᷑ se primum lyrica carmina latina lingua ausum scribere. Cææ:& alcæi minaces. Simōides lyricus poeta Cæus fuit.i.ex cæa insula. Minaces aūt alcæi camenæ dicuntur:qm̄ adeo amarus fuit ut austeritate carminis sui multos ex ciuitate eiiceret. Nec siquid olim lusit Anacreon Lusit quia iocis & cōuiuiis digna scripsit. Viuuntq; cōmissi:calores Aeoliæ fidibus puellæ: calores pro amores dicuntur Sapho aūt signat quæ æolide dialecto usa est. Non sola cōptos arsit adulteri crines: arsit pro deperiit:aut quia amauit dictum est hæc āt piodo colligit. Sæpe eadem facta q̄ legimus circa ilion gestaq; ait clarus poeta contigerit ppetuam obtinuisse memoriam. Paulum sepultæ:Distat inertiæ celata uirtus:non .n.inquit multo distat ab inertia uirtus. Si ut de illa ita de hac quoq; sileatur.

¶CHRI. Ne for.cre.in hiis profecto enumeranda est huiuscemodi ode quæ artificio sūmo scriptæ dici possunt:promittit āt se lollium suis carminibus imortalem redditurum: sed ne uideat᷑ nimis suo stilo arrogare exemplo alioꝝ poetaꝝ probat q & si primus nō sit neq; Homero aut pindaro similis: tñ ita uiuent sua carmina:ut uixeret carmina illoꝝ poetarum q nō primū locum tenuerunt:ordo est. Ne tu forte credas interitura ea uerba q̄ ego natus apud aufidū flu.q iuxta uenusiā fluit. Socianda chor.i.cytharæ. Per ar. non ante uul.s.apud latinos:ut ergo nō credas hoc itellige q si.i.q̄uis meonius homerus tenet priores sedes.s. in arte poetica:tñ pindari & simonidis & alcæi & tersicori musæ latent. Cææ musæ.i.simonidis qui ex cæa insula fuit. Stesicorus q̄ sit ingenio ualido:materiæ quoq; ostēdunt:cum maxima bella & clarissimos canat duces & onera epici carminis sua lyra sustentēt. Reddit personis in agendo suam dignitatem:ac si tenuisset modum uidet᷑ emulari proximus Homero:sed redundat atq; effunditur: Quod tñ uirium non inopiæ:sed copiæ est.

Aeoliæ:lesbiæ:& saphon intelligit. Anacreon:qui ex tea insula fuit. Non sola com. Hactenus ostendit posse durare sua carmina nūc demonstrat quid possint carmina:nam ante Helenam multæ amarūt:sed qm̄ non habuerunt poetas:qui illius amores celebrarent:ut illa habuit Homerum:de illis siletur. Eādem sniam alibi sic profert. Sed fuit ante helenam cūnus teterrima belli cā:sed ignotis perierunt moribus illi. Ordo est non sola Helenæ lacena arsit.i.amauit mirata cōptos.i.ornatos crines adulteri.s.paridis:& cultus.i. ornatus regalis pro regales & comites.s.suos & non primus teucer direxit tela.q.d.laudatur ab homero Teucer Tela

monis filius i arte sagittādi:ex q̄ re in ꝑcio estised añ illū fuerūt optimi sagittarii:q qm̄ suū poetā non habue rūt incogniti iacēt. Cydonio ar.spēs ꝓ gñe posita ē. Est āt cydon urbs in creta in q̄ primū arcus de pecudū cornibus ornati sunt. Vir.ire libet partho torq̄re cydonia cornu spicula. Nō semel:nā prius ab hercule expugnata fuerat:sed qa nō celebrata res illa ab homero ē:iccirco nō ita i ore hoium ē ut scda expugnatio. Ilios nā hæc ilios & hoc iliū'dr. Idomeneus:q cretēsib⁹ iperauit:nā & alii pugnarūt:quoꝝ qa homerus nō meminit icciteo de illis silet. Prœlia:poetice dixit pugnauit ꝓlia: queadmodū uiuo uitā. Nō.s.h. non solum hector & Deiphobus pugnauit pro defensione troianæ urbis:sed multi alii q ıtō sunt in fama: qa nō celebrauit illos suo carmie Homerus. Vixere.f.Multi ante agamēnonē fortes fuerūt:sed nemo lachrymat illos i prælio cæsos:qm̄ nullus poeta eos descripsit. Ego ur.i.præmunt ingēti nocte: magna ob'curitate nam queadmodū illustres dicimus eos:quoꝝ nomē celebrat:sic nocte opprimi eos q sine noie sunt & fama & quoꝝ nulla memoria extat. Carent:ratio q̄re sint i obliuione qa non habuerūt po:tā: q illorū ægregia facta caneret.

Sacro:nā iam demonstrauit poetas musaꝝ esse sacerdotes. Paulum:snia est & uera:qdem quantū ad famā qd' nūc poeta agit in cæteris aūt falsa. Nā si extincto hoie nulla ipsius memoria relinqt:& si ægregia facinora ediderit pinde ē:ac si p sūmā iertiā uitā traduxisset. Nō.e. Postq̄ demōstrauit qd poetaꝝ carmia ualeāt ꝓmittit se lollio famā imortalē suis carminib⁹ datuꝝ optieq; in hūc locū suā pollicitationē distulit:quā si a principio posuisset anteq̄ mediocres quoq; poetas famā aliis acqrere posse demōstraret arrogans uideri potuisset.

Rerumq; prudens/& secundis
Temporibus dubiisq; rectus
Vindex auaræ fraudis/& abstinens
Ducentis ad se cuncta pecuniæ
Consulq; non unius anni
Sed quotiēs bonus atq; fidus
Iudex honestum prætulit utili
Reiecit alto dona nocentium
Vultu/per obstantes cateruas
Explicuit sua uictor arma.
Nō possidentem multa uocaueris
Recte beatum/rectius occupat
Nomen beati/qui deorum
Muneribus sapienter uti,
Duramq; callet pauperiem pati:
Peiusq̄ læto flagitium time
Non ille pro charis amicis
Aut patria timidus perire.

ANT. Vindex:liberator. Cōsulq;:sensus est i q̄ Lolli aius toto uitæ tpe uictor erat nō solū anno unico uti cōsul i Victor āt sui ipsius & cupiditatū. Sed quoties:toties ꝯsul eius aius ui debat esse quoties auaritiæ & alioꝝ hmōi uictor erat. Obstantes cateruas:cupiditatū.s. Sua arma:sua ꝯsilia suā uirtutē. Beatū:Sene.i epſis beatū appellat alo bōa cūcta retinētē. Tulli.uero beatū uocat q bōa multa retinēs absq; malo degit:ipe uero Ho. alibi iqt. Neue putes aliū sapiētē bonoq; beatū. Deoꝝ mūerib⁹:i ut sūt diuitiæ:amici:& hmōi. Calle:acute nouit. Nō ille:sup/

ACR. Et scdis tpibus.d.q;.rect⁹. Quē neq; ꝓspera (ple erit. neq; aduersa mutauerint uindex.a.f.punitor. Vindicare.n.apd ueteres nō tm̄ defendere: sed ēt punire significabat. Et ab. abstinentē dixit lolliū pecuniæ:quā aut iō ad se cūcta ducere posuit:qa auari studēt pecuniis aut qa pecuniosoꝝ grām oēs sequūtur. Cōsulq; nō.u.a.fide uirtute & honestate lolliū ꝓfert. Sed .q.b.a.f.Quotiēs inqt iudex bonus es honestū utili ꝓponis: uel quotiēs belloꝝ uictoriis reip. consulis totiens consulari uteris ꝑtāte & uirtute tua ꝑpetuus cōsul efficeris. Honestū.p.u. plus dilexit honestatē q̄ utilitatem. Alto:prudēti:ꝓfundo. Nocentiū:noxioꝝ:& corrūpere iudicia tēptantiū. Victor:uel cupiditatis uel hostiū:quotiēs uictor emerseris: totiēs cōsul efficeris.

Nō.p.m.u.r.b. Nō recte diuitē beatū uocari sed illum rectius beatū diciq fœlicitatē moderet:& nō hēat execrabilē paupatē plusq; timeat morte peccatū. Occupat:sibi uindicat. Callet:i geniose nouit:ut ipe alibi. L.timūq; sonū digitis callem⁹& aure.

POR. Secūdis.t.d.r.i.ꝓsperis & aduersis æquitatē retinens.

Vindex.a.f.uindicem nūc pro punitore posuit:quia uindicare apud ueteres non tm̄ defendere uerumetiā punire significat. Ducentis.a.s.c.p. utrum pecunia pro auaritia posuit quæ merito ad se cuncta ducere dicitur:quia auari rapere omnia studentian ducentis ad se cuncta pecuniæ ad hoc referēs:dixit quia pecuniosoꝝ gratiam omnes sequuntur. Consulq; non.u.a.uirtutes tuæ inquit te perpetuum consulem faciunt. Sed.q. b.a.f.iudex hōestū ꝓtulit utili. Reiecit.a.d.n.u.p.o.c.e.f.u.a. quotiens iquit animus tuus honesta idicans præmia oblata a nocentibus respuit totus gloriosus ex hostibus uictoriam reportauit. Non possidentem multa uocaueris recte beatū. Ordo:non recte uocaueris beatum multa possidentem. Non il.pro.c.a.a.p.t.p.deest erit:ait aūt eum qui hiis artibus instructus sit non dubitare pro amicis & patria mortem subire si necesse sit.

CHRI. Est aius pollicitus est illū laudaturū nunc ośdit suas laudes nō esse p auditorē:sed illū eas mereri. pp utrūq; uirtutum genus qd' in illo sit. Nam q̄ sit sibi animus prudens reꝝ posuit prudentiā unā ex uirtutibus intellectiuis pro cæteris oibus quæ sunt intelligentia: scientia:sapientia:prudētia:& ars. Ergo laudat eū a ꝓhia speculatiua. Quod aūt sit rectus in tpibus secūdis & dubiis.i.aduersis:notat in illo ꝓhiam moralē: q̄ maxime constat ex iusticia adhibito freno tēperantiæ & stimulo fortitudine. Quā ergo laudē non meret illeq & uirtutibus intellectiuis:quaꝝ finis est uerū:& moralibus quæ rectū æquumq; ꝓponunt insignitus sit ut & enim naturāq; reꝝ nō ignoret:& ita uitā agat ut neq; rebus secundis elatus neq; aduersis fractus a recto honestoq; deflectat. Vin.punitor:q̄ ps iusticiæ est. Auaræ:q̄ pp lucri cupiditatē cōmittat: & amore pecūiæ:cuius tāta uis est in male ībutis aisaut nihil sit q̄ illa suadēte nō fiat. Hinc exclamatio uirgiliana. Quid nō mortalia pectora cogis Auri sacra fames? Punire āt fraudē & abstinere a pecunia ita ad iusticiam pertinet:ut hoc tēperātia:illud fortitudine egeat. Consulq; nō.u.a. Ex snia stoicoꝝ loquitur:qui uolūt sapientē oia esse: ut sit semp rex consul:dictator & reliqua huiuscemodi:qm̄ ex sapientia est ut sciat eaq; mente:ut uelint sp omnia recte administrare. Sed quotiens. Sentētia est:sed totiens consul:quotiens aut domi aut militiæ recte agitur: quia

istuc ipsum faceres:si præesses reip. Vel legamus cum admiratione ut sit snia. Quotiens prætulit iudex honestum utili.q.d.raro. Ex quo maior laus ad eum puẽit qui recte agit. Reiecit.q.d.n. Noluit cotrũpi muneribꝰ. Alto.uti.ipse altus q munera res humiles atq; caduca non curat:sed diuina atq; imortalia suspicit. Vel alto uultu qm̃ nihil est qd' eum facti pudeat:& ppea stet uultu deiecto:ut illi quos admissæ culpæ pudet. Sic & prouerbium tritissimum approbat quo dicunt deiecto uultu:sibi incidere licere cum recte egerit. Per obstantes cateruas:aliqui referunt ad uictoriam de hostibus reportatam:ego puto p metaphoram dictum q ipse uictor .s. auaritiæ & eoꝝ q illum corrumpe uoluerunt. Expli.ar.q̃si p medios hostes uictor euasit. Nã crudelissimi hostes sunt q corrũpe nos i iudicio tẽtãt. Caterua:ut ostẽdat magnã turbã corruptoꝝ. Vel dixit. Explicuit.a.i. sũpsit suppliciũ de reo:nã explicãdæ e fascibus erãt uirgæ qbus dãnati cedebant.& secures qbus feriebãt. Nõ po.snia iã in hoc poeta tritissima:ut nõ qa diuites simus beati possumus dici:sed qa diuitiis:q̃ mũera deorum sunt:sapienter uti sciamus & pauptatẽ pati:& mori q̃ flagitiũ cõmittere malimus. Ergo q ita aium istituit pro patria & p amicis mori non dubitauit.

Ode.x.monocolos ad ligurinum. (potens

O Crudelis adhuc & ueneris mũeribꝰ
Insperata tue cũ uẽiet plũa supbiæ
Et quæ nunc humeris iuolitant deciderint comæ
Nunc & q color est puniceæ flore prior rosæ
Mutatus ligurinũ in faciẽ uerterit hispidam
Dices/heu quotiẽs te i speculo uideris alterũ:
Quæ mẽs ẽ hodie cur eadem non puero fuit
Vel cur hiis ais icolumes nõ redeunt genæ.

Ode.xi.dicolos tetrastrophos ad phillyda.

E St mihi nonum superantis annum
Plenus albani cadus/est in horto
Phylli nectendis apium coronis.
Est hæderæ uis.
Multa/qua crines religata fulges
Ridet argẽto domus/ara castis
Vincta uerbenis auet immolato
Spargier agno.
Cuncta festinat manꝰ/huc & illuc
Cursitant mixtæ pueris puellæ
Sordidum flãmæ trepidant rotantes
Vertice fumum.
Vt tamen noris/quibus aduoceris
Gaudiis/idus tibi sunt agendæ:
Qui dies mensem ueneris marinæ
Findit aprilem
Iure solennis mihi sanctior q;
Pene natali proprio, q ex hac
Luce mecœnas meus affluentes
Ordinat annos.
Telephum quẽ tu petis occupauit
Non tuæ sortis iuuenem puella
Diues & lasciua,tenet q; grata
Compede uinctum.
Terret ambustus phaeton auaras
Spes/& exemplum graue præbet ales
Pegasus terrenum equitem grauatus
Bellorophontem.

¶Argumentum. ODES.X.

¶ANT. Scribit ligurinũ qñq; fore ut pœniteat suæ supbiæ idq; agebat ut sibi moriger eẽt. O cru.ode ẽ similis.xi. Ordo aũt ẽ. O crudelis & adhuc potẽs & cætera. Veneris muneribꝰ.i.grata forma. Insperata: putas .n.semper habere adolescẽtiam: sed ueluti Oui. Naso inquit. Forma bonum fragile ẽ: quãtũq; accedit ad ãnos. Fit minor:& spatio carpit ipsa suo. Pluma.i.lãugo & pili ipsi. Deciderint comæ.post pueritiã.n.cõas icidebãt ut late patet apud martialẽ. Mens.i. uoluntas obsequẽdi .s.amantibus. Hiis animis. hiis uoluntatibus obsequẽdi aliis. Incolumes:inuestes & imberbes ac sine pilis:nã pilis corrumpunt genæ.i.malæ hoc loco.

¶ACR. O crudelis adhuc. ut o crudelis alexi.n.m.c.c.significãs amoris q̃relã. Et.u.m.p.pulchritudie. Cũ.u.p.s.plumã p barba icipiẽte posuit. Et q̃ nũc humeris .i.d.c.usq; ad pubertatẽ.n.pueris cõæ nutriri ꝯsueuerãt ut crines cui lactea ceruix excipit. Puniceæ.pũiceã meliorẽ dixit. Puniceã i sãguinei coloris: ut puniceis iuecta rotis. Prior.Pulchrior. Hispidã i.ã hirsutã barba. Dices heu quotiẽs te.mutationẽ formæ p ætatẽ aspectam (dolebis i speculo.

¶POR. O crudelis adhuc & ueneris mũeribus potens:hæc ode in lygurinũ scripta ẽ q̃relã amoris ptinẽs. Muneribꝰ potẽs.i.ob munera q̃ in te uenꝰ ꝯtulit. Insperata tuæ cũ ueniat pluma supbiæ. Pluma p p̃ria barba posuit. Nũc & q color ẽ puniceæ prior flore.rosæ.prior p melior. In faciẽ uerterit hispidã.i.hirsutã.

¶CHRI O crudelis.a.&.ue.m.p.ita se p̃hum pfitet poeta:ut tñ se poeta esse nõ oblitus sit. Ergo i seriis:& grauibꝰ rebus tristitiã hilaritate adimit. Et q̃uis res lasciua sit.tñ hoc idẽ pcipit.ne q̃ momentanea sunt diuturna spemꝰ. Muneribꝰ uẽ.pulchritudie. Insperata. Quẽadmodũ dictus sperare p timere:ut Vir. Hũc ego si potui tm̃ spare timorẽ. Sic illd qd nõ timuimꝰ isperatũ dicemꝰ: Q d'ãt dixit isperata.ondit stultitiã adolescẽtiũ:q q̃dã uãitate elati nunq̃ florẽti ætati imutationẽ timẽt. Deciderit cõæ. Nã teste Acrõe usq; ad pubertatẽ pueris cõæ nutriri ꝯsueuerãt. Quæ mẽs:q uoluntas.

¶Argumentũ. ODES.XI.

¶ANT. Hac ode phyllida inuocat:ut secum Mecœnatis natale celebrare uelit:nec speret thelephũ amplecti posse: ille namq; aditiore puella tenetur .itaq; Horatium ipsum eius amatorem potius adire dẽt. Est mihi nonum.ode est similis secundæ. Apium de hoc late superius. Hæderæ uis. Pli.li.xxiiii.ca.xxxix.scribit q hædera mentem turbat purgatq; caput largius pota. Neruis intus nocet:iisdem neruis adhibita prodest. omnia genera eius refrigerant. sunt autem genera.xx. urinam ciunt potu:capitis dolorem sedant: præcipue cerebro:succus hæderæ tedia nariũ graueo etiãq; emendat pcipue albæ satiuæ. idẽ ifusus naribꝰ caput purgat.

Semper ut te digna sequare & ultra
Quam licet sperare nefas putando
Disparem uites/age iam meorum
Finis amorum
Non enim post hac alia calebo
Fœmina/coudisce modos amanda
Voce qua reddas/minuentur atræ
Carmine curæ.

Acini q croci succū habēt ꝯsumpti potu a crapula tutos ꝑstant denigrāt capillū corymbi. hæc ex plinio. ubi & tu ipse pluria legito. Religata:quū ueneris.s. Verbenis:de iis superi⁹ late. Manus.ministrorum.s. Agendæ:celebrandæ. Findit aprilem idus.n.uocamus diem qui diuidit mensem:iduare nāq; hetrusca lingua diuidere ē unde uidua quasi ualde idua.i. ualde diuisa:aut uidua.i.a uiro diuisa:ut aūt idus omnes ioui ita calendas omnes iunoni tributas con firmat:ut scribit Macro.li.i.sat. Marinæ ueneris mensem. de aprili multa Macro.li.i.sat. inter quæ ait .Verrium flaccum asserere in aprili constitutū ut matronæ ueneri sacrum facerent. Multa item Varro.& Naso libro tertio fastoꝝ. Thelephon:erat is quē phyllis amabat.Horatius eum cū ditiore puella esse dicit: ut eā ad se facilius alliciat. Sortis.fortunæ:& conditionis. Compede:amoris uinculo. Terret ambustus: phaetontis & bellorophontis exemplo ondit ardua & sublimia speranda nō esse:nam sæpe id obfuit.hinc Telephum minime sperare dēr phyllis:sed illa tm̄ quæ sūt ea digna .Auaras spes.i.ingentes: & cupidas nimiū & illicitas. Ales pægasus:superius dictū est de hoc & Bellorophōte q ausus in pegaso ipso sedere ascendit aera:indeq; cecidit. de quo hyginus ēt. Grauatus:grauiter ferens. Disparem tibi.non.n.amori tuo respondet:ut ego. Finis amorum constituerat.n.poetas post hanc nullam ardere. Curæ:quas.s.ex thelepho concipis.

¶ACR. Est.m.n.s.a.Ad phyllidam scribit,amicam suā inuitans eam sub promissione uini albani ueteris ad lætitiam cōuiuii exhibendi natali mecœnatis. Albani.c. Elocutio est albani cadi:ut Vina bonus quæ deinde cadis onerarat acestes. Nectendis.a.c.uel.quia alceus frequēter se dicit apio coronari. uel qa tardius deponatur:qui prādet apio coronatus:ut atq; apio crines ornatus amaro. Religata.i.corōata. Verbenis.uerbēæ sūt oēs herbæ frōdesq; festæ ad aras coronādas:dictæ q̄si herbenæ. Ridet.i.splēdet. Castis.i.puris sacris. Cūcta .f.m.multitudinē ministrātiū ꝑ appatus festinatiōe significat. Cursitant.m.p.p.ut Totideq; pares ætate ministri. Sordidū.fl.t.u.fumū:duo epitheta posuit:qa & flāmæ ueluti sub quodā tremore uoluūt: & fumus.sordid⁹ ē.i.niger. Vt ta.n.diē natalē mecœnatis significat ut fidē faciat ꝓmissæ læticiæ. Agēdæ:celebrādæ. Qui d.m.u.marinæ findit aprilē,qa idus ueluti diuidūt mēse.Aprilis aūt ueneri cōsecratus ē. Iure so.merito amicitiæ. Pœne:aūt ꝑ adulatione posuit. Luce:die. Affluētes.i.crescētes aut multos. Ordinat:disposuit toto āno faciēda. Telephū:quē tu petis occupauit. Amauit:utrū ad eandē phyllidā.an ad aliā loquat incertū ē: quia nō prodidit nomē:dicit tn̄ telephū pueꝝ:quē ostēdit ab ea amari alicrius dilectiōis amore occupatum. Nō.t.s.nō tuæ conditiōis.nō tuæ mediocritatis nec ꝓfessionis. Grata.c.amoris uinculo. Ter.a.p.a.s.ne qd auide:& supra conditionē nostrā appetamus.phaetōtis & bellorophōtis exēplo monetq; īpossibilia cupiēdo ad picula peruenerūt. Grauatus:grauiter ferēs bellorophontē.dicit.n. ausus pægaso ferri ꝑ aera in terrā decidisse. Semp ut te.d.s.possibilia suadet appetere:& sibi cōpetētia:& digna pare. Sensus hic est. o phylli uita potētiorē telephū & tibi disparē:q & aliā amat:sed dilige me.qui tibi par sum. Finis.n.eris mei amoris qa si cōsenseris aliā nō amabo. Cōdisce modos:disce inqt carmina & lyræ sonos:quos suaui uoce cantes:ne rustica uidearis. Minuentur atræ. Carmine curæ.tunc.n.uolupias adminitur:si cura ꝑpellatur.

¶POR. Est mihi nonum.s.a.significat se diem natalem mecœnatis uelle celebrare loquit autem ad phyllidam amicam. Qua.c.r.s.fulgere soles:non enim iam coronatam esse dicit sed inuitat eā uti coronet. Ridet pro grata est ac fulget. Cuncta festinat manus.ad multitudinē ministrorū refertur. Sordidū.f.t.non ociosum emergos dictum est. Idus tibi sunt.a.Qui dies mensem ueneris marinæ findit aprilem.Idus apriles significat.aprilis autem mensis ἀπὸ τῆς ἀφροδίτης dictus uidetur.nec immerito:cum in res uenereas eo ipso omnia animalia excitentur.signat autem idibus aprilibus natalē diem Mecœnatis esse in cuius honorem sacrificet & epuletur. Telephum quem tu petis.o.Ad mulierem loquitur cuius nomen non ostendit. signat autem amari ab hac telephum puerum quem iam alia occupauerat. Nō tuæ:scilicet non tuæ conditionis tuæ mediocritatis. Tenet.g.c.u.puellæ grata cōpede amoris uinculum ait. Terret.a.nequid auide & supra conditionē nostrā appetere conemur phaetōtis & bellorophōtis ꝓponit exēpla. Semper ut te.d.s.u.d. .u.dicendo.Disparem uites. difficilis dictio phrasis.Monet autē ut disparē uitet ut possit se digna sequi & nephas habere in spem referre plusq̄ oportet. Age iam.m.non enim posthac alia calebo fœmina:quare te finē amorum suorum hāc dixerit ipse ostendit.ordo est iam meorum finis amorum condisce modos.

¶CHRI. Est mihi nonū superantis annū.Inuitat amicā ad natalē mecœnatis celebrādū.Is erat aprilis idibus.Cōsueuerāt aūt natales dies lasciuiori quadā lætitia cælebrare:& amicas adhibere. Hinc Maro Phillida mitte mihi meus est natalis iolla.Cū faciā uitula ꝓ frugibus ipse uenito. Nonū.a.uetustate uinū cōmēdat. Albani:laus est a patria. Apiū:qd' diximus fugare ebrietatē. Hæderæ q.baccho cōsecrata ē. Religata.ꝑ religāda ait Acrō:Sed fortasse nō erit absurdū:ut dicamus q̄ religata fulges.i.q̄ cū religata es fulges.i. nitidior appes. Religata:subaudi comā synecdoché. Nā itelligit sertū. Ridet:splēdet. Nā splēdor rei inaiatæ uis⁹ uidetur. Castis religiosis.De uerbenis aūt dictū ē. Auet:cupit & dat sensum rei sensu carēti. Sed numi:ita uidetur:cū aliqd rei cuipiā ꝑparauerimus illud quodāmodo rē ipsā desiderare. Flāmæ rotātes fumū. Nā i gyrū inuoluūt:& inuoluētes extollūt ipm fumū. Vt tn̄.n.q.d.nō temere est ꝙ tantus sit apparatus:cū inseruiat natali tanti uiri. Agēdæ:celebrandæ. Veneris marinæ:qa in mari orta est. Findit.diuidit. Nā idus qa in medio fere mēse sunt dicūtur ab iduādo.i.diuidendo:unde ēt dicit uidua q̄si a uiro idua.i.separata. Seqtur aūt i hoc loco opinionē illoꝝ qui dicūt aprilē scribi cū aspiratiōe:& dictū q̄si haphrodilem a uenere:q græce haphrodite appellat. Telephū.Hortat phillidē ut ad se ꝑperet:nec quicq̄ speret i amore.Telephi a se amati.qm̄ ille ab

alia puella detinet. Et ne forte speret phillis illū ad se reditu⁊ dicit eū occupatū eē a puella nō eius sortis.i.fortunæ:cuius est phillis:q̄ libertina erat:sed q̄ sit ex nobilitate romana. Diues.q̄ dare multa possit:uel saltē ab eo nihil petat. Lasciuaq̄ multū illum oblectare possit. Grata cōpede. Ex quo infert ēt telephū ut amatur ita eā amare. Quæ oia possunt oēm spem iuuenis recupandi phillidi ereptam esse ostēdere. Terret ambustus. Quod rōibus probare tētauit:exēplis quoq̄ ꝓbat debere illā deponere spem telephi:cū ille sit supra fortunā suam:inducit aūt exemplū phaetōtis. Hic.n.cū currum paternū regendū suscepisset: Essetq̄ id negociū supra suas uires periit. Est aūt metri necessitate pheton pro phaeton facta diphthōgi dissolutione. Bellorophontem. Nā ait Acrō q̄d Bellorophō ausus eqtare p aera pægasum alatū equū decidit. Meo⁊ finis amo⁊. Postq̄ in desperationē riualis eam induxit:suum integrum perpetuūq̄ amorem pollicetur. Modos modulatiōes quas canas uoce suaui:nā cantu minuunt curæ atræ.i. noxiæ.

Ode.xii.dicolos seu tetracolos tetrastrophos ad Virgilium de uere.

Iam ueris cōites q̄ mari tēpāt
Impellūt aiæ lintea thraciæ
Iā nec prata rigēt nec fluuii strepunt
Hiberna niue turgidi
Nidū ponit ithym flebiliter gemens
Infœlix auis & cecropiæ domus
Aeternū opprobriū q̄ male barbaras
Regum est ulta libidines
Dicunt in tenero gramine pinguium
Custodes ouium carmina fistula.
Delectātq̄ deum cui pecus/& nigri
Colles arcadiæ placent.
Adduxere sitim tempora uergili:
Sed pressum calibus ducere liberū
Si gestis iuuenum nobilium cliens
Nardo uina merebere
Nardi paruus onyx eliciet cadum:
Qui nūc sulpitiis accubat horreis:
Spes donare nouas largus amaraq̄
Curarum eluere efficax:
Ad quæ si properas gaudia cum tua
Velox merce ueni/nō ego te meis
Immunē meditor tingere poculis
Plena diues ut in domo.
Verum pone moras/& studiū lucri
Nigrorūq̄ memor dum licet igniū
Misce stultitiam consiliis breuem.
Dulce est desipere in loco.

Argumentū. ODES.XII.

ANT. Virgilio scribēs. Veris tpa explicat:inde illū ad quiuia exhortatur dicēs:dulce esse qñq̄ desipere loco & tempore.

Iam ueris comites: ode est similis sextæ. Veris comites aiæ thraciæ:decimo.n.kal.martii uenti septentrionales q uocātur Ornithiæ p dies.xxx.esse solēt:tum & hirundo aduenit:ita Columella.li.xii.c.ii.scri. De iis igitur uētis poeta intelligit: nā ipse quoq̄ de hirundine meminit. Animæ thraciæ: idest uenti illi ornithiæ septētriōales. Infœlix auis.i.hirūdo. Cecropiæ domus pandiō.n.athenarū rex ꝓgnē & philomelā genuit:q̄ ꝓgne itim filiū in Terei uiri ultionē peremit:ut late patet i met. Ouid. Deū pana.s. Adduxere sitim:uidelicet calidi ueris aduētu. Calibus campaniæ populis: ubi calenū uinum optimum i latius tñ superius dictum est. Cliens: is ꝓprie dicit̄ cuius causam aduocatus tuetur & defendit: quasi colens ab colendis patronis hic uero Cliens accipit̄ domesticus & amicus & cōmes & iuuenū sectator nobiliū: qui uti & nobiles unguenta feret. Nardo:nardino unguento:de quo supra. Est aūt sensus:q̄ afferendo secum:nardi paruū onychē.i.uasculum lucrabitur:optima uina. Onyx:nascit̄ onyx lapis in arabiæ montibus & in germania:potoriis uasis inde factis:primum deinde pedibus lectorum sellisq̄. Eo urcei & amphoræ magnitudine cadorum usi sunt:hunc aliq lapidē alabastriten uocant: quē cauant ad uasa unguentaria qm̄ optime ea incorrupta seruare dicitur hæc & plura Pli.lib.xxxvi.c.viii.præterea ut dicunt alii ονυξ ονυχος unguis dicitur inde onyx lapidis genus:eo q̄ humano ungui sit similis. Horreis: pro cellis uinariis dixit. Spes donare: optimo enim mero spes redit & lætitia. Cum tua merce: cū tuo nardi onyche. Immune: sine aliquo munere tuo. Diues ut diuites enim & optima uina & unguenta conuiuis præbent. Nigrorum ignium: funeralium scilicet. Consiliis idest prudentiæ.

ACR. Iā ueris cōites quæ mare.t.ad Virgilium negociatorē scribit admonēs ueris tps esse aptū nauigio. Vsitatū aūt poetis est aias flatus uentorū dicere:dū ad graue uocabulum referunt aias:ut quātū ignes ai⁊q̄ ualent. Temperant.i.tranqllā reddūt. Iam nec prata rigent:ipso.n.tpe & hyems clauditur & ueris amœnitas aperitur quo fauonius cœperit flare. Nidum ponit ithim flebiliter gemens.i.a ꝓgne.n. uersa est in hirundinem. Ithis filius fuit prognes quem occidit culpa Terei. Et.c.cecrops dux fuit atheniensium: athenienses.n. fuerunt terens & prognæ:per prognē uero hirundinē significat:q̄ eo tpe apparet:nota historia est:q̄ pro stupro sororis Philomenæ ad uindictā filiū terei occiderit ꝓgne:& fuit pœna peior peccato:dū cōmittitur parricidiū ꝓpter incæstū:unde Tereus cōperto facinore:dū ambas insequit̄:ipse in upupā dicit̄ mutatus illæ fugiētes in hirūdinē & lusciniā. Cecropiæ.d.in domo.n.Cecropis hoc ē factū scelus. In tenero gramie:ut cū ros i tenera pecori gratissimus herba. Custodes ouiū.c.f.pana significat:a quo pādurā dicit̄ inuētā:ut pan primus calamos cæra cōiungere plures instituit. Deū:pana:ut pan curat oues ouiūq̄ magistros. Adduxere.s.t.pro æstate posuit. Calibus ducere liberū calenū uinū ducere.i.bibere. Cliēs:aut Aug.aut priuigno⁊ eius neronū aut mecœnatis dicit. Nardo.u.m.ioculariter nūc se calenū uinū ꝓlatu⁊ ꝓmittit si unguentē accepit. Si dederis inqr nardū:tibi dabit̄ uinū a me. Nardi paru⁹ onyx:onyx metallū gēmæ simile de hoc ad unguenta odorata pua fiebāt uasa:de quo Lucanus ad ostētationē luxus. Tota effusus in aula calcabat̄ onyx. Qui nūc sulpitiis:sulpitia horrea dicebant̄:ubi nūc galbæ illic ordeū condi consueuerat. Spes:cadus.s.maiora.n.sibi p licētiam poti ꝓmittere sperādo cōsueuerāt. Efficax:potēs q largitate sua curas expellat. Ad.q.s.p.g.c.t.u.m.

Ornithiæ

ut supra dixi.i.pocula non dabunt tibi nisi & tu adinuicē merce ampullam detuleris unguēti. Immunē:si ue neris sine munere. Plena.d.ut in.d.ut gratis pascā.sicut diuites consueuerunt. Nigrorūq; memor: dum li/ cet ignium.Lugubrium igniū:ut memor mortis lætitiam non recuset. Misce.st.breuem:breuis tpis ocium.
Dulce est desipere in.i.iucundum est a seueritate discedere aliquando.

¶POR. Iam.u.c.q.m.t.Impellūt aiæ linthea thraciæ.Vit.alloquit:iteq; ā ueris tps describit:cæteq; aīas ,p fla tibus uentoq; usitatissimū est poetis:sic deniq; Vir.ait.Quantū ignes aīæq; ualēt. Iam nec prata rigēt nec flu mi strepūt Hyberna niue turgidi:atqui ueris tpe intumescere flumia incipiunt. Ni.r.adultū iā ueris tps uult intelligi qm̄ nix ois elapsa est. Nidū.p.i.fl.g.i.a.Prognē ac p hoc hirundinē signat. Et.c.d.æ.o. cecropia do mus:qm̄ athenienses fuerūt Cecrops aūt Atheniēsiū dux. Q.d'.m.b.r.e.u.li. nota historia est Progne obstu pratā & lingua debilitatā Philomenā sororē a Tereo marito filiū sibi cōem & illi Ithim noie occidit:& epu lādum imprudēti opposuit:deinde palā facto facinore cū fugetet cū sorore infestū maritū in hirundinē & lu sciniā transfiguratas esse:ipsum quoq; Tereū in upupā auem esse cōuersum. Cui.p.&.n.c.ar.p. pana pastora lem archadiæ deū eē signat. Iuuenū.n.c.Augusti mecœnatis aut nobiliū neronū priuignorū augusti dicit. Nardo uina merebere:nardi paruus onyx eliciet cadus.Onyx genus ampullæ marmoreæ:ioculanter aūt di/ cit. Si attuleris unguentū demū ego ,pferam uinū calenū. Qui nūc sulpitiis accubat horreis .Sulpitii galbæ horrea dicit:hodieq; aūt Galbæ horrea uino & oleo similibusq; aliis referta sunt. Spes donare nouas largus cadus.s.potulentos aūt scimus plærūq; maiora sperate. Cum tua uelox merce ueni cum ampulla unguen ti.s.Plena diues ut in domo:ut scis diues sum:& in domū meam oium req; plenā te inuitē. Nigrorū igniū: funerū dicit.quasi lugubrium igniū. Misce stultitiam consiliis breuē.Breuē stultitiam hoc est breuis tpis.

¶CHRI. Iam ueris cōites.Describit uer.Neq; est carmē ad Virgiliū poetā:sed myropolam. Animæ: uenti Vir.q̄rum ignes aīæq; ualēt. Thraciæq;.Non de septētrionalibus uētis intelligit q asperi sunt pp frigiditatē sed de etesis . Excitant.n.in caloribus circa meridianum tps uenti qdam lenes & tēperati . Isti in ponto flant a septētrione in africa atq; hispania ab oriente.In reliqs ptibus a meridie. Etesie:neq; diphthongū hn̄n neq; aspirationē aliquā. Ales infœlix:hirundinē intelligit:q ,pgnæ fuit Pandionis atheniensis regis filia & Terei piunx.Quæ cū maritus sororē suā philomenā p uim cōstuprasset:& deide ne rē ,pferret liguā sibi abscidisset: Ithim filiū cōem interemit:atq; patri epulādū posuit:ipsa ergo in hirundinē:maritus in upupā filius i phasia nū:philomena I lusciniā mutati sūt. Opprobriū.Quia cōtra atheniēsiū mores imanē crudelitatē exercuit:fi liū insontem .iterimēs. Barbaras lib.q̄si efferatas libidies. Tenero:nup nato. Carmina:i honorē pannos.
Fistula.d.s.pana. Nigri umbrosi pp siluas. Arcadiæ:ibi.n.pcipue colit. Vir.Pan deus archadiæ mecū si iu dice certet. Liberū:uinū. Cliens nobiliū iu.Nā unguenta inferioris fortunæ hoies non emunt:sed nobiles.
Gestis:Cupis. Nardo unguento:ex nardo.Sentētia est:si cupis apud nos optima uina bibere:afferto op/ timū unguētum. Onyx.Græcū uerbū est:& unguē significat.Sed & lapidis species est:cuius color candidus apparet læto robore in unguis humani similitudinē suffusus.Ex hoc uascula fiunt ad unguenta seruāda.Er go parū unguēti mutatū uinū eliciet. Horreis:q̄is loca ,ppria sint ubi cōdāt fruges a spicarū horrore dicta: quia prisci eas in spicis condebāt:tū & de uino & de oleo dicunt.Dicit aūt Acron ibi sulpitia fuisse horrea ubi deide fuerunt galbæ. Largus:liberalis. Donare:ad donādum. Nouas : magnas: uel insolitas. Amara: amaritudines. Vt diues in plena do . Nam q diues est uinū gratis præbere pōt. Nigrorum igniū.i. mortis nā rogos in quibus defuncti urunt nigros ignes appellat. Misce breuē stultitiam : nam prudētis est in loco desipere modo breuiter fiat. Non ergo est stultitia sed uidetur.

¶Argumentum. ODES.XIII.

¶ANT. Lycen arguit meretricē:quæ iam anus amari optabat ac iuuenis. Audiuere lyce. Ode est similis quintæ li.i. Len tum : spernit.n.te ui anum. In genis:oculos illius aspiciens uel malas. Si nescis oculi sunt i amore duces inquit ,ppertius. Et apuleius li.x.met.ita scribit:eam ois & origo psentis doloris & ēt medela ipsa,& salus unica mihi tute ipse es: isti.n.tui oculi per meos oculos ad intima delapsi præcordia meis medullis acerrimū commouent incendiū.Ergo miserere tua causa pere untis &c. Importunus : inquietus quasi sine portu. Aridas quercus.i.aridas anus. Luridi: supra modum pallidi inqt Fe stus. Capitis niues.i.cani. Coæ purpuræ:de Bombycina ue ste intelligit : quam in Co mulier pamphilæ platis filia prima texere docuit:de qua re legito plura in Pli.li.xi. nos ēt plura in Iuue. Notis condita fastis:in fastis.n.cōsulū tpe scribebantur: quoq; ānis tpa pterita nascebāt. Venus:tua forma & gr̄a. Mo tus.s.ueneri aptus. Illius illius.i. tuæ iuuentæ tuæ ueneris & gratiæ. Surpuerat: ,p surripuerat: Antea.n.lycen iuuenē Ho/ ra.amauerat:& tunc quidem superbā & imitē. Fœlix: ordo est fœlix fuisti:& nota post Cinarā meam.s.primam amicā. Cor nicis:de huiusce auis ætate superius legito. Feruidi : amore calentes. Facē.i.lycen ipsam olim iuuenem & splendentem uti fax est:nunc uero anū & extinctam.i.sine splendore aliquo.
¶ACR. Audiuere lyce: ad lycē meretricē scribit de cuius su/

Ode.xiii.tricolos seu tetracolos, tetra/ strophos ad licen.

Vdiuere lice dii mea uota. dii
Audiuere lice sis an9 & tamē
Vis formosa uideri
Ludisq; & bibis impudens.
Et cantu tremulo pota cupidinem
Lentum sollicitas/ille uirentis/&
Doctæ psallere chiæ
Pulchris excubat in genis.
mportunus enim trāsuolat aridas
Quercus/& refugit te quia luridi
Dentes te/quia rugæ
Turpant/& capitis niues
Nec coæ referunt iam tibi purpuræ
Nec clari lapides temporaq; semel
Notis condita fastis
Inclusit uolucris dies. (dicens:
Quo fugit uenus heu? quo ue color

Quo motus? quid habes illius, illius
Quæ spirabat amores
Quæ me surpuerat mihi?
Fœlix post cynaram, notaq; & artiū
Gratarum facies, sed cynaræ breues
Annos fata dederunt
Seruatura diu parem.
Cornicis uetulæ temporibus lycen
Possent ut iuuenes uisere feruidi
Multo non sine risu
Delapsam in cineres facem.

pbia in tertio libro qstus est: eo q anus facta contēnit a iuuenibus: de quoq; amore ante plaudebat. Vis.f.u. utrunq; in anu muliere turpissimum est: ut & formosa uelit uideri & lasciuire: & ideo addidit impudens. Et.c.t.tremulū uel ad uocem uel ad ætatem rettulit. Cupidinem.l.iuuenum.s.qui ideo lētus est: quoniam tu eis ingrata es per ætatem. Ille uirentis & doctæ.p.chiæ. Multum decorum uult chiam mulierem uideri uel q uirenti ætate sit & docta saltare: uel q genis idest facie pulchra sit: & ideo cupidinem excubare in genis eius induxit. Importunus enim transuolat aridas.q.per irrisionē q̄rcum aridā uoluit anū mulierē itelligi: quas amor dū festiat ad iuuenes necesse est transuolare. Luridi. nigri. squamosi. Quia te rugæ: ut frontem obscœnā rugis arat. Turpāt: fœdantur Turpantē puluere crines. Et capitis.n.niuē p crine posuit. Nec choæ referūt: choæ pciosæ a loco: in hac.n.insula melior purpura tingitur: nec clari lapides: significat autem nec uestimētorum cultu nec gemmarum pciis ad pulchritudinem reuerti annis iam & ætate consumptam. Inclusit uolucris .d. signauit: deposuit: sepeliuit: inclusi.n. defuncti tumulo dicuntur. Venus: amor cuius ab ea fugam ideo se simulat dolere: ut ei mærorem incitet maiorem. Motus saltatus: idest quid habes illius ætatis pristinæ: aut quid tibi primæ gratiæ remansit.

Surpuerat syncope pro surripuerat. Hoc est: alienum amorem fecerat. Fœlix: pulchra. Post autem ad qualitatem pertinet: aut ad tempus: idest secunda pulchritudine a cynara: ac post illam defunctam tu ad amandum elegantior. Notaq; &.a.g.f.probata & artifex. Sed cinaræ.b.a.f.d.tanquam que immatura perierit. Seruatura diu.p.c.u.t.l.cornix enim diu dicitur uiuere cui lycem comparat per longinquitatem uitæ. Possent ut iuuenes uisere feruidi: ut que incenderat uultum tuum ad uicem facis in cinerem & annis consummeretur ætatis iuuenibus iam facta risui. Et quod facem dixerat bene dilapsam in cineres memorauit. Delapsam in cineres facem: ita inquit amisi pulchritudinem sicut fax consumpa in cinerem.

¶POR. Audiuere dii mea uota. Ad lycem loquitur de cuius superbia in tertio questus est in illa ode cuius initium est. Extremum tanaim si biberis lyce: ergo senectutem illi nunc opprobrat per quam ingrata iuuenibus facta fastiditur. Et tamen uis formosa uideri ludisq; & bibis impudens: illam lasciuire ait: & ideo bene additum impudens. Cupidinem lentum sollicitas: qui ideo lentus est quoniam tu ei ingrata es per ætatem. Ille uirentis &.d.p.ch.p.e.in genis: cupido scilicet ob multa autem decoram esse chiam uult intelligi q uirenti ætate sit: & docta sit: & ideo cupidinem in ipsis genis eius dixit excubare. Importunus enim transuolat aridas quercus. Allegorice aridas quercus pro senio affectas mulieres: & importunus iocus αφρονια dicitur. Nec choæ referunt iam tibi purpuræ nec clari lapides: hoc est quod supradixit: & tamen uis formosa uideri: significat enim illam puellari se ueste & gemmis excolere. Quæ semel .n.c.f.i.u.d. quæ iam retro acta sunt. Quæ me surpue.mihi idest surripuerat. Fœlix post cynaram notaque & artium gratarum facies: post cynaram utrumque ad qualitatem pertinet an ad tempus idest secunda pulchritudine. Delapsam in cineres facem. εμφατικως. illam autem amoris facem delapsam ait in cineres & consumptam refrixisse.

¶CHRI. Audiuere lyce dii mea uota. Mordacissime inuehitur in mulierem: quæ hactenus: quia pulchra esset & iuuenis: superbissime se erga amantes gerebat. Vtitur autem iteratione: ut affectum suum magis exprimat. Fis anus: quod uotis a diis petieram. Ludis & bibis: quod iunioribus conceditur. Tremulo. Nam ex senectute uox intremiscit. Lentum: quia tardus est amor atq; piger in uetulas. Non est lentus natura sua Cupido: immo uelox. Sed in amorem uetulæ non potest nisi lente adolescentes excitare. Excubat uigilat: Excubare enim in re militari est: cum extra castra nocturnæ uigiliæ habentur. Ergo in te lentus est Cupido: in Chia uehemens. In genis: in oculis: nam maxime ab oculis hauritur amor. Psallere: canere unde psalmus. Importunus scilicet tibi: quia ab illo contemneris. Niues pro canitie posuit. Aridas quercus: ut supra pro uetula. Allusit autem ad ipsum cupidinem: qui cum ales sit: non sidit nisi in uiridi arbore. Nec coæ. sententia est: q ornatus uestium quo uteris non restituet tibi iam elapsā iuuentutem. Coan autem dixit uestem: quia in ea insula tenuissimæ ex bombice parabantur uestes. Quid autem bombix & in assiria & in coa insula sit: exprimit Pli. in historia naturali. Proper. Quid iuuat ornato procedere uincta capillo. Et tenues coa ueste mouere sinus. Venus: uenustas. Motus: agilitas corporis. Quid habes illius.s.lyces: quæ olim puella fuit.q.d.nihil omnino: quia tota immutata alia uideris ab illa lyce: quæ in me amores spirabat. Surpuerat: pro surripuerat. Fœlix pulchra eadem ratione qua beatum diuitē dicimus. Nam mulieres in pulchritudine summum bonum esse ponunt: Vel fortunata in amore: quoniam ad nutum omnia succedebant. Facies multarum artium. Quasi multo & artificioso cultu exornata: quasi cui plus fuci quam natiuus decor conferrent. Sed fata seruatura lycem parem temporibus cornicis dederunt breues annos cynaræ. Cornicem uero aiunt physici centesimum annum excedere: Sed ne sibi applaudat lyce ex diuturna ætate: addit ea causa a fatis illam seruatam: ut iuuenes qui face illius ardebant uideant ipsam facem penitus exustam. Appellat autem facem ardentē pulchritudinem mulieris: quæ iuuentus in amorem accendebatur.

¶Argumentum. ODES.XIIII.

¶ANTO. Ostendit non a se natu:nó a populo unq̃ augusto ꝓ meritis posse honores plene reddi.ipo enĩ auctore:ipo inq̃ ꝑbente copias & consiliũ suosq; diuos gelõ:brẽni:alpini:Cantabri:medi:indi:Schythæ:ægyptus:britãni:gallia:iberia. Sicãbri romano imperio patebant. Quæ cura patrũ:ode est similis nonæ:ẽ aũt ordo:o auguste q̃ cura patrũ quæue qritiũ plenis mulieribus honorũ p titulos memoresq; fastos ĩ æuũ æternet uirtutes tuas. Honorũ.i.dignitatũ tuaꝝ. Per titulos:gestoꝝ.s. Fastos:libros ĩ qb⁹ toti⁹ ãni sit descriptio fasti enĩ dies festi sunt ut festus edocet. Gelonos:de hiis superius. Brennos:ii sunt alpini populi,teste pli.lib.iii. & Lucio floro. Acer:fortis & strénuus. Plus uice simplici : ostendit duplice clade affectos hostes. Maior neronũ mox graue ꝑlium: de tyberio nunc intelligit:qui Druso maior natu fuit ut patet etiã per Sue. Mox.i.post Drusi morté.Drusus enim germanicus domitis hostibus inter Salam & Rhenum fluuios uictor oppetiit:ut Strabo docet li.vii.Sueto.etiam ait sic de tyberio. Drusum fratrem in germania amisit:cuius corpus pedibus toto itinere prografiens romam usq; peruexit. Liuius auté lib. cxl.scribit ꝙ Drusus ex fractura equo super crus eius collapso xxx.die q̃ id acciderat mortuus est in germania &c. Maior neronum.Tyberius post drusi mortem rheticũ uindelicũq; bellũ gessit:inde pãnonicũ inde germanicũ.Rhetico atq; uindelico gentes alpinas:pãnonico brẽnos & Dalmatas subegit auctor est trãquillus. Strabo ẽt li.vii.scribit Tyberiũ naualib⁹ pugnis uidelicos inuasisse.Euse.itẽ scri.ꝙ Tyberius uindelicos & eos q thraciaꝝ confines erant romanas prouincias fecit. idque scribit Eusebius etiam anno decimoquinto post alexandriæ captiuitatem hiis igitur patet de ipso Tyberio intelligendum ibi maior neronum.

Ode.xiiii.tricolos tetrastrophos Augustum celebrat.

Væ cura patrũ q̃ue quiritiũ
Plenis honoꝝ mũeribꝰ tuas
Auguste uirtutes in æuum
Per titulos/memoresq; fastos
Aeternet/o qua sol habitabiles
Illustrat oras maxime principum:
Quem legis expertes latinæ
Vindelici didicere nuper
Quid Marte posses/milite nam tuo
Drusus geraunos implacidũ gen⁹:
Brennosq; ueloces/& arces
Alpibus impositas tremendis
Deiecit acer/plus uice simplici
Maior neronum/mox graue præliũ
Commisit/immanesq; rhetos
Auspiciis pepulit secundis:
Spectandus in certamine martio.

¶ACR. Quæ cura patrum quæue quiritium : negat ullos a senatu: uel populo romano dignos honores inueniri : qui pro meritis uel triumphis augusti æternitati ipsius consecrentur. Per titulos:qui ad commemorationem bonorum uel rerũ gestaꝝ inuenti sũt:ipsi enĩ fasti dicũtur idices uirtutis : siue i quibus memoria temporum continetur. Aeternet:æternum faciat:& laudibus consecret. O q̃ sol habi. inhabitabilis propter inhabitabilem cecaumenem. Quem le.expertes.i.latinitatis nescii uel ciuilitatis: augusto imputat de uindelicis drusi uictoriam:quia eius ordinatione & exercitu uicerat. Milite nam tuo : hyperbatõ:ordo enĩ rect⁹ ẽ.drusus acer nõ simplici uice deiecit gelonos &cæ. Implacidũ gen⁹:iplacabiles geloni & brẽni gẽtes galliaꝝ. Plus uice simplici:aut i simplicẽ uicẽ:qa dupla quã dederãt clade pculsi sũt:aut q dixit acer non simplici uice. Maior neronũ.Drusus q maior natu fuit. Spectãd⁹.Famosus terribilis bellator.

¶POR. Quæ cura patrũ quæue quiritium:negat ullo senatus populiue romani obsequio posse pro meritis dignos honores inueniri uirtutibus Cæsaris quibus in æternum consecret. Per titu.m.q.f.æ. fictum uerbum est æternet. Quem legis ex.l.u.d.n,q.m.p.non sic hæc dicit quasi ab augusto Cæsare uindelici debellati sint:sed ꝙ drusus exercitib⁹ auspiciisq; augusti eos debellauerit. Gelonos brẽnosq;:cisalpie gẽtes sũt hæ Et ar.al.im.tre.nõ arces tremẽdas ut dcm ẽ:itelligam⁹:sed hos tremẽdos.i.timẽdos q eas hitãt. Deiecit acer plus uice sim.:uult itelligi i uastãdis hiis nõ tãtã illis cladẽ itulisse q̃tã ipi dederãt:sed duplã hoc ẽ eã nõ simplici uice reddẽtes. Maior neronũ:ordo est.Drusus est maior neronũ:hic enim maior natu fuit.

¶CHRI. Quæ cura pa.Diuersi argumẽti & stili a supiore ode:q̃ amatorias nugas cõtineret est hæc: q̃ grauiore charactere laudes augusti cõtinet:cũ ostẽdat q̃ anxia uniuersa ciuitas sit pro salute sua.Et tñ nullos satis dignos honores sibi tribuere possit. Quæ cura : q̃ anxia sollicitudo patrũ senat⁹. Quiritiũ:po.ro. Aeternet.i.æternas redat tuas uirtutes.Snia ẽ:uirtutes suas eẽ maximas:sed eẽ op⁹ ea munera ĩ illũ cõferri:q̃ illarũ memoriã æternã cõseruẽt. Per titulos:q iscribunt statuis. Fastos:ĩ qbus memoria reꝝ gestaꝝ cõtinet. Memores.i.q ad memoriã reducũt. O maxĩe pricipiũ oium:q ubiq; sunt.Nã hoies alibi eẽ nõ possunt q̃ in terris habitabilib⁹ & a sole illustratis. Quẽ trita:locutio ut dicamus quẽ uindelici didicere quid possis: ut si dicamus.Noui te qd feceris. Marte.i.in re militari. Tuo militi.q.d.tuis auspiciis.Sed de uictoria drusi paulo supra dictum ẽ. Plus ui.s.quia dupla quã dederãt clade affecti sũt. Maior ne.Drusus maior ex filiis nerõis.

¶ANTO. De uota pectora.s.rhetoꝝ & uidelicoꝝ:q ut liberi eẽnt morti se exponebãt. Indomitas ppe:ordo est:impiger hostiũ uexare turmas & mittere frementem equum medios per ignes qualis auster choro pleiadũ scidẽtẽ nubes exercet undas prope indomitas. Pleiadum choro: sũt pleiades in cauda tauri septem stellæ:quas appellauere uergilias ut scri.pli.& Gelli⁹.li.xii.Vtq; hyginius ait:existimant choreã ducere stellis:& columella scribit uergilias.xi.kalen.maias cũ sole oriri:esseq; aphricũ uel austrũ & humidũ diẽ:lati⁹ tñ di

Deuota morti pectora liberæ
Quanti fatigaret ruinis:
Indomitas prope qualis undas
Exercet auster pleiadum choro

Scindente nubes/impiger hostium
Vexare turmas/& frementem
Mittere equum medios per ignes.
Sic tauriformis uoluitur Aufidus:
Qui regna Dauni præfluit Apuli
Cum sæuit/horrendamq; cultis
Diluuiem minitatur agris
Vt barbarorum Claudius agmina
Ferrata uasto diruit impetu:
Primosq;/& extremos metendo
Strauit humi sine clade uictor.
Te copias/te consilium/& tuos
Præbente diuos/nam tibi quo die
Portus Alexandrea supplex
Et uacuam patefecit aulam:
Fortuna lustro prospera tertio
Belli secundos reddidit exitus
Laudemq;/& optatum peractis
Imperiis decus arrogauit.
Te cantaber non ante domabilis:
Medusq;/& indus/te,pfug9 Scythes
Miratur o tutela præsens
Italiæ/dominæq; Romæ.
Te fontium qui cœlat origines
Nilusq; & Ister /te rapidus Tigris
Te beluosus qui remotis
Obstrepit Oceanus Britannis:
Te non pauentis funera Galliæ:
Duræq; tellus audit Iberiæ.
Te Cæde gaudentes Sycambri
Compositis uenerantur armis.

ximus.li.i.Geor. Thauriformis aufidus:habens thauri formam.fluuii.n.cũ cornibus pinguntur:& propter aquaȝ murmur & impetũ:& propter retortas ripas. Claudius tyberius de claudia domo ut latius supra patuit. Alexandrea .Alexãdria & alexandrea dicitur:ut Priscia.docet li.ii.qui hunc locũ Alexãdrea per elegit:quõ aũt cœpit alexandriã lege superius : & etiã carmen epodon. Peractis imperiis.i.omnibus tuo imperio subditis. Optatum decus:scribit florus q augustus ob ingẽtia facta dictator perpetuus & pater patriæ dictus est. Tractatũ ẽt in senatu:an quia condidisset imperium romulus uocaret. Sed sanctius & reuerentius uisum est nomẽ augusti.ut iam tũ dũ coleret terras ipso nomine & titulo cõsecraretur. Præterea scribit Sueto.quũ Augustum senatus cum po.ro.consalutauit patrem patriæ:respondit Augustus lachrymãs hiis uerbis. ipse enim sicut messalæ opposuit compos factus uotorũ meorũ patres cõscripti quid habeo aliud deos immortales ꝑcari q̃ ut hũc cõsensum uestrũ ad ultimũ uitæ finẽ mihi ꝑferre liceat. p hæc igit̃ uerba ego intelligo optatũ decus cognomen patris patriæ. Arrogauit:descripsit deputauit tribuit. Cantaber:de cantabris latius supra : de medis item. Indus : scribit Eusebius q indi ab augusto per legatos amicitiam postularunt .Strabo autem lib.xv. sic ait.Hiis ea addi possunt quæ a Nicolao damasceno dicuntur:refert enim se antiochiæ : quæ apud daphnem est:indorum legatos uidisse : qui ad cæsarem augustum uenerant:qui quidem plures ex epistola significabantur:sed tres tantum seruati erant:quos uidisse se ait: ceteri longitudine uiæ magna ex parte perierant:addit etiam epistolam græcam fuisse in membrana scriptam : in qua significaretur porum esse qui scriberet : & cum sexcentis regibus imperaret : cæsaris tamen amicitiam multifacere : & paratum se quocunq; uoluerit aditum exhibere & in quibuscunq; rectum fuerit opitulari:hæc dicit in epistola contineri. Allata præterea esse dona octo seruos nudos in subligaculis aromatibus delibutos:esse autem dona alia mercurium a puero brachia exertum:quem nos uidimus.Item uiperas ingentes:& serpentem.x.cubitorum:& testudinem fluuialem trium cubitorum:& perdicem uulture maiorem &c. Te profugus scythes:parthi q̃ quibus latius supra scytharum exules dicti sunt.

Nilus:nilus incertis oritur fontibus secundũ quosdam immenso longitudinis spatio ambulans:demum pluribus in locis & latens & exiens aphricam ab æthiopia diuidens medios æthiopes secat:longo postea interuallo in ægyptium mare se euomit.hæc & plura Pli.lib.v.c.x. Ister:ister ut Strabo ait li.ix.oritur ab extremis germaniæ partibus: superiores autem fluminis partes in fontes uersus usque ad præcipites eius decursus:quos catarattas nominant. Danubiũ uocant:qui maxime per dacorum agrum delabuntur : alias uero inferiores usque in pontum per gethas istrum uocitant. Rapidus tigris:oritur tigris in regione armeniæ maioris fonte conspicuo in planicie : a celeritate autem tigris dicitur: ita enim appellant medi sagittam:auctor Pli.lib.vi. Bæluosus oceanus:in eo enim uariæ sunt bæluæ ut alibi diximus ex plinio. Britannis.augusti tempore uniuersa fere britanniæ insula romanis propria familiarisque habita:ut docet Stra. lib.iiii. Galliæ:de gallia & iberia multa superius. Sycambri:diximus etiam supra augustum germanos ultra albim submouisse : ex quibus sueuos & sicambros dedentes se traduxit in galliam:atq; in proximis rheno agris collocauit:ut tranquillus ait. Compositis.pacatis & repositis accollocatis.

¶ACR. Deuota.m.p.l.Rhetiorum gentis libertatis amore morti animos destinatos fuisse dicit. Quantis.s.r.tempestati furenti uiri fortis animum comparauit. Pleiadum:pleiades dictæ sunt:quæ & uergiliæ:harum ortus tempestuosus est. Scindente nubes:ita pugnantem drusum scidisse dicit hostium turmas:ut uentus nubes undasque consueuit. Mittere equum : irrumpendo in hostium cuneos. Per ignes in medium pugnæ furorem. Sic tauriformis uoluitur aufidus:omnium famosorum fluminum uultus cum cornibus finguntur:ideo tauriformis propter impetus & mugitus aquarum. Vt cor niger hesperidum fluuius regnator aquarum. Diluuiem meditatur agris:inundationem fluminis uiro forti comparat p drusi laude:ut aut rapidus mõtano flumine torrens sternit agros. Primosq; & extremos metẽdo:ut ꝓxima quæq; manu gladio metit. Sine clade:sine damno suorȝ militũ dicit. Te copias te.c.augusti auspiciis Drusum dicit hostes fudisse & fœlicitatẽ habuisse. Nam tibi:quo die portus alexandrea supplex : fœlicitati

assignat augusti drusi uictoriam demonstrando ante annos duodecimo die alexandriam ab augusto captam quo drusus uindelicos superauit. Pompei enim mortem actiaco bello augustus est. Et uacuam patefecit aulam:sine damno:sine hoste:sine domino. Et optatum peractis.Immortalitatem & consecrationē uidetur significare peractis.n.imperiis diuinos honores meruit augustus:ut idem i secundo epistolarum præsenti tibi maturos largimur honores.iurandasque tuum per nomen ponimus aras. Non ante domabilis: non ante cæsarem uictus. Profugus scythes:aut sub aquilone interius constitutus: aut qui nunq̄ in eodem loco maneret. Tutela præsens.sic idem alibi Res italas armis tuteris:moribus ornes. Præsens. aut potens.siue propitius:ut Vir.Et uos agrestum presentia numina fauni. Te fontiū qui celat origines.origo. enim nili nescitur:ut Et gens si qua iacet nascenti conscia nilo.Gētes fluminū cōmemoratiōe designat. Obstrepit oceanus britānis:britāni enim,interfuso oceano a terris omnibus separantur:ut & penitus toto diuisos orbe britannos. Non pauentis.s.g.Galli.n.mortem non pauent. Duræq.laboriosæ:ut aut impacatos a tergo horrebis hyberos. Te cæde.g.s.bella optantes assidua.& qui germani. Compositis uenerantur. a pacatis moribus & feritate deposita.

❡POR. Deuota morti pectora liberæ.eleganter non metuens mortem liberam perpetuo epitheto dictū accipe.Quantis fatiget ruinis.hostium ruinis.s. Indomitas prope qualis undas exercet auster pleiadū choro scindente nubes impiger hostium uexare turmas.mirum quod sequitur.cum.n.prædixisset qualis nō intulit quod erat constans talis:sed impiger:ergo sic totum intelligendum:qualis est auster cum ortu uergiliarum pleiadum concitatus cum exercet undas iam impiger.Drusus hostium turmas uastabat. Per ignes: ignes nunc pro acerrimis concitatisq; periculis accipere debemus. Sic tauriformis uoluit aufidus:omnia fluminum genera taurino uultu & cornibus pingitur propter impetus & fremitum ipsarum aquarū. Cū sæuit horrendāq; cultis diluuiem meditatur agris:male dixit meditatur:quia in ipso actu est:nec debet cogitare aut condiscere id quod iam facit. Primosq; & extremos metendo:sic & Vir.proxima quæq; metit gladio. Sine.c.u.i.sine suorum clade. Te.c.& tuos.p.d.hoc ideo dicitur quia auspiciis cæsaris hæc egisse dicitur.Nam tibi quo die:ita euenit ut post annos.xv.Drusus eo die rhetos uindelicos uinceret qua die augustus alexandriam uicerat.Et optatum peractis:immortalitatem & consecrationem uidetur significare cum dicat peractis imperiis. Te profugus scythes:profugus dicitur qui nunq̄ eodem loco manet.Vnde & nomades dicuntur. Te non pauentis funera galliæ duræq; tellus: per zeuma ex inferiore uersu accipere debemus: non pauentes autem gallos funera ait: quia uel ferocia uel una persuasione rursus renascendi mortem non timebant: de quibus Lucanus ait: Animæq; capaces mortis & ignauum rediturae parcere uitæ. Compositis uenerantur armis: idest pacatis.

❡CHRI. Deuota:nam difficile est illos superare:qui mortem pro libertate oppetere parati sunt. Indomitas:talem stragem edidit in hostibus:qualis est in mari quando auster in ortu pleiadum sæuit.Pleiades enim ortum tempestuosum habent. Choro:quia plures sunt. Sic tauriformis.Flumina enim cum cornibus taurinis pinguntur propter mugitum aquarum.Ostendit autem non minori impetu irruisse Drusum i hostes q̄ aufidus appuliæ fluuius cum auctus est diluuio. Regna dauni:appuliam in qua ipse regnauit. Primos & extremos.A prima acie ad ultimam:sic Virgilius.Proxima quæq; metit gladio. Sine clade:suorū militum:quod maioris est laudis. Te copias.Ostēdit iccirco laudē ad Octauianū pertingere:qm̄ quicquid a Druso gestum est:id omne militibus consiliis & fortuna & diuinitate augusti gestū est. Alexandrea:pro alexādria secundum Priscianū. Tertio.l.Quindecim enim annos interfuerūt a uictoria alexandrina ad hūc diem. Vacuam.Mō Antonio:Nā iam extinctus erat. Arrogauit:attribuit. Decus impiis.s.diuinos honores. Indus.Indi ab eo nō sunt deuicti neq; ab alio romanorū duce ante Traianū imperatorē: ipse enim eos uicit:sed tñ nō triūphauit:quia rediēs in sicilia mortuus est.Nihilominus tanta fuit Augusti per orbem fama:ut indi quoq; legatos ad fœdus faciendum miserint. Profugus.qa sine certis sedibus uagatur. Te fontiū.Ordo est.Nilus qui celat origines suorum fontium.i.de cuius origine nemo nouit:audit te. Et hyster & tygris:de quibus omnibus dictum est. Belluosus:belluis plenus.Bellua enim maiora animalia intelligimus. Obstrepit:circunsonat. Remotis:non a se sed a nobis. Et tellus galliæ non pauentis funera.i. mortem audit te:Nam ferocitate sua isti populi in mortem sine timore irruunt.

❡Argumentum ODES .XV.

❡ANT. Augusti Cæsaris laudes hæc ode cōtinet uti & præcedēs:ille.n.a pthis crasso ablata signa resumpsit. Ianiq; ēt templū oī bellor; remoto furore clausit. Phœbus uolētē:ode ē similis pcedenti.Est autē ordo.phœbus īcrepuit me lyra uolētem loq prælia & uictas urbes. Parua uela.lyricos uersus intelligit non aptos qdem cantandis pliis. Tyrrhenū per æquor. metaphora.intelligit aūt maxima cæsaris Augusti gesta. Tua cæsar ætas.Augustū laudat a pace q̄ sane bona cūcta pueniūt ut fruges & similia. Signa.de iis uideto in fine odes secūdæ. li.i. Ianū qrini:numa pompilius mitigādū ferocem populū armor; dissuetudine ratus:ianū ad īfimū atgiletū indicē pacis belliq; fecit:apertus ut in armis esse ciuitatē clausus pacē circa ois populos significaret.bis deinde post numæ regnū clausus fuit.semel Tito manlio cōsule post primū punicū pfectū bellū ex; augusti tpe post bellū actiacum pace terra mariq; parta.

Ode.xv. tricolos tetrastrophos Augustum celebrat.

Hœbus uolētē plia me loq̄
Victas & urbes:increpuit lira
Ne pua tyrrhenū p æquor
Vela darem.tua cæsar ætas
Fruges & agris retulit uberes.
Et signa nostro restituit Ioui.
Direpta Parthorū superbis
Postibus.& uacuū duellis
Ianum Quirini clausit.& ordinem

Rectum/& uaganti frena licentiæ
Iniecit/ amouitq; culpas
Et ueteres reuocauit artes:
Per quas latinum nomen/& italæ
Creuere uires/famaq;/& imperi
Porrecta maiestas ad ortum
Solis ab hesperio cubili.

hæc ex Liuio Suetonius etiam de augusto sic Ianū quirinū semel atq; iterū a condita urbe ante memoriā suā clausum: i multo breuiore temporis spacio terra mariq; pace parta clausit. Florus itē sic. Ausus q; tandē cæsar augustus septingētesimo ab urbe condita anno ianum gemmum claudere: bis ante se clausum sub numa rege:& uicta primum carthagine: hinc conuersus ad pacem primum in omnia mala & in luxuriam fluēs sæculum grauibus seuerisq; legibus coercuit &c. Plutarchus quoq; de numa & iano sic: Est & eius templum romæ duabus portis quod belli ianuam uocant. Legitimum.n. est ipsum aperiri quum bellum sitin pace autem claudi meminit item de iani templo Oui.li.i.fasto. Ianum quirini. Mac.lib.i. sat. scribit ianum quirinum dictum quasi bellorum potētem ab hasta quam sabini curim uocant. Et ordinē re. augustus.n. ut diximus conuersus ad pacem primum in omnia mala & in luxuriam fluens sæculum grauibus seuerisq; legibus coercuit. Veteres ar. quatuor uirtutes intelligit: prudentiā: iusticiam: temperanciā: fortitudinē: nam ars: ut et Diomedes scribit. απο της αρετης ab arete.i. ab uirtute dicitur. Maiestas amplitudo & dignitas. Impi: pto impii. Procudit.i. cudēdo extēdit ac fabricat.

CACR. Phœbus uolentē prœlia me loqui uictas & urbes increpuit lyra: nō lyra increpuit: sed uolentē me prælia lyra loqui: q; est lyrico carmine phœbus increpuit: amoribus.n. aptum hoc est metrum: ut Cū canere reges & plia cynthius aures uellit & admonuit. Ne parua.t.p.æ. per allegoriam significat magnam materiam non sufficienti ingenio & humili generi carminis non debere cōmitti. Fruges &.a.r.hu. Seu qa in pace diligentior cultus uberiorem fructum facit: seu quia ipse deus cæsar faueat frugibus. Vt ecce dionei processit cæsaris astrum: astrum quo segetes gauderent frugibus. Et signa nostro.r. i. quæ interfecto crasso cum exercitu augustus a pthis susceperat. Et uacuum duellis ianum significat omnia pacata sub cæsare tēplo iani clauso: quod belli tpe semper patere consueuit: unde ad significationem futuræ pacis apud Vir. Claudentur belli portæ. Duellis: bellis. Ianum: quirinum. Euaganti.f.l. leges tulit quibus mores regerentur. Emouitq;.c. remouit eiecit: ut emoti procūbunt cardine postes. Et ueteres reuocauit.a. in hiis.n. uirtutib[9] ueteres uitæ artes esse dicebant: prudētia: iusticia: fortitudie: & temperantia: per has oēs constare uoluerūt disciplinas.

Ad ortum solis ab hesperio cubili: ut impium oceano famam qui terminet astris: ab oriente ad occasum imperium significat peruenisse romanum: ut & q̄ sol inter utrunq; recurrens respicit oceanum.

CPOR. Phœbus uolentē plia me loqui: qdā separāt hanc odam a supiore: sed pōt illi iungi: qm̄ hic laudes dn̄r augusti. phœbus uolentē plia me loq uictas & urbes increpuit lyra & nō lyra increpuit: sed uolentē plia me lyra loqui.i. lyrico carmie. Ne parua tyrrhenū p æquor Vela darē: allegoricos significat ne magnā materiam humili generi carminis committerē. Et signa nro restituit ioui: signa q̄ adēpta romanis iterfecto exercitu a pthis crasso duce augustus recupauit. Ianū quirini clausit.i. pacē ubiq; fecit: tūc.n. claudebat: belli uero tpe patebat. nā & Vir. uolēs ostēdere perpetuā pacē futurā sic ait. Claudent belli portæ. Et ordinē rectū uaganti frena licentiæ iniecit. ordo est. iniecit frena licentiæ ordinem rectum euaganti.

CCHRI. Phœbus uolentē. Excusat tenuitatē ingenii. quæ magnitudini rerū gestarū ab Octauiano par esse nō possit. Aitq; cū pararet illa describere a phœbo phibitū esse. Est aūt tale figmentū: quale. Virgi. quoq; in bucolicis adhibet. Ait.n. Cū canerē reges & plia cinthius aures. Vellit & admonuit pastorē tytire pingues Pascere oportet oues deductū dicere carmē. Increpuit. Familiariter admonuit Vir. Tū bitiæ dedit increpitans ille impiger hausit. Dare aūt parua uela.i. nauigia per æquor tyrrhenū allegorice est tenui stilo tractare res alias.

Tua ætas. Laudat a fertilitate: quæ propter pacē prouenit. Et ne desidiosa pax uideri possit: demonstrat ita pacē partā esse: ut tū parthi qui crassiana signa abstulerāt: coacti sint per Venditiū bassum qui eos superauit: ea reddere. De hiis meminit & Luca. Cūq; superba foret babylon spolianda tropheis Ausoniis: umbraq; erraret crassus multa Bella geri placuit nullos habitura triūphos. Clausit ianū. Templū iani romæ in bellis patebat. In pace clausum erat. Ter aūt euenit ut clauderet. Primo regnante Numa pōpilio. Secūdo post bellū punicū secundū. Tertio post bellū actiacū imperāte Augusto. De hoc Virgi. Claudētur belli portæ furor impius intus. Refert aūt Macrobius q; in bello sabino: quod pro raptis gestū est uirginibus: romani portā in radicibus collis uiminalis: deinde ab euentu ianualē uocatā claudere uoluerūt. Sed cū ter clausissent: & totidem sua sponte patuissent: stabant pro custodia armatiq hostes irruētes ab ingressu arcerent. Mox accepta fama romanos a Tacio pulsos relicta custodia fugerūt. Et erant iā per portā irrupturi sabini: cū e tēplo iani p hāc portā magna uis aquarū torrentiū feruētibus undis erupit: & multas hostiū cateruas aut feruēti exustas aut uasta uoragine deuoratas ferūt. Vn̄ mos fuit ut in bello ianua iani ad auxiliū pateret. Vacuū ianū quirinū.i. tēplū ianiq Quirinus dr̄. Nā auctore eodē Macrobio Ianus dr̄ Cōsiuius a cōserendo.s. propaginē generis humani. itē Quirinus quasi bellipotēs ab hasta: q̄ lingua sabina quiris dr̄. Appellat: itē Patultius & Clausinius: quia bello ualuæ eius patebāt pace claudantur. Sed ut semel de Iano plura tum historicæ tum physice ex quadam allegoria referamus: Ianus sm̄ sigiuium: qui plutarchi testimonio nititur: olim regiōem: ubi nūc roma est cum camese indigena gubernabat: ut regio camesene oppidum Ianiculum diceretur. Extincto Camese solus regnauit. Et quoniam summa prudentia ex præteritis futura prænosceret: & illa duo cōiungeret bifrons fuisse putatur. Et eadē ratione Anteuorta & postuorta suæ diuinitatis comites a romanis colebant. Hic Saturnum a filio pulsum hospitio suscepit: ab eoq; agriculturam doctum in societatē regni accepit: & cū primus æra signasset in altera parte saturni effigiem: in altera nauis qua uectus est imaginem expressit. Concordiam horum maro testatur. Ianiculum huic illi fuerat saturnia nomen. Et duo ptinui menses illis dicati

sunt.Nā & december saturnalia sacra habet:& ianuarius a iano nominat᷑.Ianus cū saturnus nusq̄ appareret regionem saturniam parentē nominauit:& saturno aram sacraq̧.i.saturnalia īstituit & simulachrum suū fal ce quia agriculturæ repertor fuerat:insigniuit.Scribit Zeno ꝙ ianus in italia primus templa & ritus sacrorum instituerit.Ob quod in sacrificiis præfationem perpetuam meruit.Et qm̄ eo regnante omnium domus reli gione plenæ essent:iccirco ingressus exitusq̧ ædium illi sacri sunt.Hæc igitur ex historia. Physici āt ianum di cunt phœbū eundem atq̧ dianam esse. Nam phœbo græci aras ante fores statuunt:& exitus introitusq̧ illū potentem indicant:ut de iano diximus.Pingit᷑ præterea ianus cū claui & uirga tanquā portarū custos & uia rū rector.At ēt diana uiis præest. Vnde ſm Nigidiū diana a iano dicta est apposita d littera:quæ sæpe decoris causa apponitur:ut redire & redintegrare:ianum igitur solem esse uolunt:& ideo geminum:id est bifrontem q̄si utriusq̧ cœli ianuæ potentē:& inuocari prius cū alicui deo sacrificat᷑:ut p huius portas pces ad illū trāseāt. Et ut āni dimēsio q̄ a sole fit:demōstret᷑ i simulachro iani dextra māus trecētorum sinistra sexagita qnq; nume rū hēt:qa ex totidē diebus cōstet annus.Alii mūdū & cœlū esse uolūt ianū:& ab eūdo dictū ꝙ mūdus sp dū in gyrum agit᷑ eat.Vnde Cornificius lib.iii.rithmorum inquit Cicero non ianū:sed Eanū nominat. Frena licentiæ .i.leges quas utiles tulit. Veteres artes.Quia reduxit populū romanū ad pristinā disciplinam & mores.

¶ANT. Edicta iulia.i. augusti in iuliam gentem adoptati. Nosq̧:ostendit se die quoq; diis sacrificaturum cantaturumq; strenuos duces & ueneris progeniem: unde iulia gens ortum
Iulus habuit.Nam ex uenere ortus est æneas: inde ascanius a quo iu lus:cui regni loco apud albā sacra est potestas attributa atq; ho nor:cuius familia fuit maxia atq; clarissima omnium: auctor est Dionysius li.i.Ex eadem familia iulius cæsar ē:unde Maro ait iulius a magno demissum nomē iulo : qd᷑ non de ascanio
Profesti intelligendū est : sed de iulo ascanii filio : qui magnus fuit q̄tū ad sacram ptātem & honorem:ut ostendimus. Profestis luci
cōuiua/ bus:profestū diē dicebant q festus nō erat:ut Pōpeius ait. Mo
rū tibia, re patrum.Valerius li.ii.sic ait:Maiores natu in cōuiuiis ad tibi as ægregia superiorum opera carmine comprehensa pangebant: quo ad ea imitanda iuuenē alacriorē redderent. Cicero itē li.i. tuscu.scribit esse in catonis originibus solitos esse in epulis ca/ nere conuiuas ad tibicinē declarorū hominū uirtutibus. Li/ dis tibiis:de iis late supius. Iocosi:dantis iocos lætitiam:iucū/ ditatem. Veneris progeniem:iuliā gentē:ut diximus.

¶ACR. Exuet:excludet. Procudit : incudibus producit en/ ses & fabricat. Et.m.i.u.inimicas facit. Miseras: aūt tanq̄ bel/ lum facientes. Non qui pfundū.d.b. gētes a fluuio:ut q tybe/ rim fabriq; bibunt. Edicta.r.i.a nullis gentibus dicit leges au/ gusti cōtemni:in iuliam.n.gentem fuerat adoptatus augustus. Insidiq; persæ:crassum enim securum de pace persuaserant. Nō.t.p.f.o.scithæ. Nosq;.p.l. diebus pfesti dies dicebantur qui ante festos erant. Iocosi:lætitiam iubentis:ut adsit lætitiæ bacchus dator & bona iuno. Apprecati: inuo cantes. Virtute.f.m.p.d.duces inquit optimos parentum pietate uenerant᷑ : inter quos augustus est. Lydis remixto.c.t.lydis tibiis læta cantabant᷑:phrygiis tristia:tres.n.modos hēbant tibiarū ionicū:lydium & phry gium quē & barbarum in honorem aūt lydiorum dictū ꝙ ipsi primi tibias inuenerūt. Troiamq; & anchisen & almæ.p.u.c.in honorem augusti uenerem laudari uult : qa ab iulū descendit origine. Ordo : nos apprecati deos canemus duces fūctos uirtute more patrum remixto carmine tibiis lydis & Troiam.

Custode rerum cæsare/non furor
Ciuilis/ aut uis exiget ocium:
Nō ira/ quæ procudit enses:
Et miseras inimicat urbes:
Non qui pfundum danubium bibūt
Et dicta rumpunt iulia/non getæ:
Non seres/insidiue persæ.
Non tanaim prope flumē orti:
Nosq;/& profestis lucibus/& sacris
Inter iocosi munera liberi
Cum prole/ matronisq; nostris:
Rite deos prius apprecati:
Virtute functos(more patrū)duces:
Lydis remixto carmine tibiis:
Troiamq;/ & anchisen/& almæ
Progeniem ueneris canemus.

¶Q.Horatii Flacci Libri
Quarti Carminum Finis.

¶POR. Non furor.c.aut uis.e.o.exiget nunc excludet sit quasi extra agitur Teren.spectādæ an exigendæ. Non ira:q procudit enses procudit hoc est fabricat. Et miseras inimicatur:inimicat fictū uerbū est.i.ini micas facit. Non tanaim ppe flumen orti:scythas signat. Lydis remixto carmine,tibiis: aūt tres modos ti biarum esse ionicum lydium barbarum. Et almæ progeniem ueneris canemus.i. gentem iuliam : quæ a iulio nepote ueneris oriunda existimatur.

¶CHRI. Custode:suprema laus in principe ut nō putet ob suum commodū illi datum imperium : sed ut sit optimus custos & ueluti pastor populi.Vnde latini regem dixerunt a regendo: nō autem dominos: ut nunc corrupti mores appellant.Græci autem & maxime Homerus ποιμενασ λαων.i. pastores populorum & κοσμητορασ.i.temperatores & administratores nominarunt. Non furor ciuilis.ita.n. administrabit po/ pulum:ut nulla belli species ocium.i.pacem perturbet. Inimicat urbes.noue seu præter consuetudinem. Nā inimicari tibi:& nō inimico te:dicimus. Nosq; profestis. Cum in summo ocio & summa rerum affluētia uerse mur ingrati simus nisi sacris.i.festis diebus:& profestis rite deos precemur. Deinde:ex maiorum consuetudi ne canemus duces functos uirtute.f.troiam.anchisen & ueneris progeniem.f.æneam & domum iuliam q̄ æneæ:filii ueneris progenies est:ostendit aūt maximum ocium & summam copiam rerum : cum ēt diebus profestis:qui rebus agendis decreti sunt:non solum ipsis uiris:sed eorum uxoribus & liberis feriari liceat : nā ꝙ acron dies profestos eos intelligat:qui ante festos sunt.ego cum tantæ auctoritatis hoie nō pugno: placet tñ ut in trita eius notione sumat᷑. Lydis.tres.n.erant modi tibiarum dorius siue ionicus phrygius & lydius.nā sacadas argiuus eā quam in musicis strophem dicūt tribus tōis:dorio:phrygio:& lydio adinuenit.

Commentarium in Carmen Epodon Horatii Flacci: per Antonium Mancinellum Veliternum. ANTO.

EPodi dicunt͛ uersus metro quolibet scripti: & sequētes clausulas habētes particularꝫ ipsorꝫ uersuū quales sunt epodi Horatii.in qbus singulis uersibus singulæ clausulæ adiiciuntur. Vt nox erat: & cœlo lucebat luna sereno: inter minora sidera: & qcūqꝫ sunt similes. Dicunt͛ aūt epodi synecdochicos a partibꝰ uersuū: quæ legitimis & integris uersibꝰ ἐπᾳδονται.i. accinunt͛: hæc ex Diomede ex qbus colligimus ꝙ epodos ꝓprie dicitur uersiculus seqns tñ & superior & seqns simul epodos uocat͛ ꝑ synecdochen.s. unde & alibi ait: iambicum est carmen maledicum plerumqꝫ trimetro uersu & epodo sequēte cōpositum. Epodos autē mediā producit: nam per ω mega scribit͛: qd͛ etiam ꝓbat. Sidonius hoc phaletio hēdecasillabo. Sermonūqꝫ sales nouumqꝫ epodon: huiusmodi aūt uersus teste Maulio Theodoro ꝯstant spondeo: dactilo & tribus trocheis. Ausonius ēt ait choriambū carmē epodos græci quidē in ultima accentū faciunt: & ita mediā corripiunt. Epodon carmen dicitur ẜm Acronem: quando prior uersus maior est secūdus minor: sed continuo tenore primi uersus sensus uersu seqñti ꝯcludit͛. Epodos inquit Tortellius apud nos dici pōt carminis cantus: īde epodion diminutiuū .i. paruum carmē: quod ab lyricis clausula breuis dicit͛: quasi præcisos uersus integris subiiciat: hoc autē modo cōponeret͛ ab ἔπος & ᾠδή. Diomedis tamen sententia magis placet: ut epodi dicantur uersus illi: quia ἐπᾳδονται.i. accinūtur: ἐπᾳδω uero accino & incanto significat ἐπῳδή incātatio dicitur: ἐπῳδος incantator: ἐπᾳδω cōponitur ex ἐπί & ᾄδω.i. canto inde enim ἐπᾳδω.i. accino. Acron etiam putat posse dici ab epos: atqꝫ huius iambici metri inuētorem fuisse archilochū scribit Hora. sic dicēs. Archilochū ꝓprio rabies armauit iambo: hūc socci cepere pedē grādesqꝫ cothurni. De iābo latius dictū est: ode. xvi. libri. i. Epos dēiqꝫ ut Diomedes scribit: dicit͛ græce carmē hexametron diuinarꝫ rerꝫ & heroicarꝫ humanarūqꝫ cōprehēsio: epos latie prius digne scripsit Liuius iis q romanorꝫ gesta decē & octo cōplexus est libris: q & annales scribunt͛: ꝙ fere singulorū annorꝫ actus contineāt. Epos aūt appellat͛: ut græcis placet ab ἔπω dico: ꝓprie.n. epos est ἔμμετρος λόγος .i. metricus sermo: uel ab ἕπω.i. sequor: qm̄ hoc uersu uerba rñdēt mutuo: ἕπω ergo duo significat: dico uel sequor. Gel. itē li. xvii. c. ix. scri. epos.i. carmen dici ab ἐπεσταί καὶ ἐπεῖν.i. ab eo qd͛ est seq & dicere.

Q uinti Hora. Flacci Carmen Epodon incipit.
Prima ode dicolos distrophos ad Mecœnatē.

Ibis liburnis inter alta nauium
Amice propugnacula:
Paratꝰ omne cæsaris periculū
Subire mecœnas tuo: (stite
Q uid nos: quibꝰ te uita super
Iucunda/si contra/grauis:
Vtrum ne iussi persequemur ocium
Non dulce/ ni tecum simul?
An hunc laborem mente laturi/ decet
Q uem ferre non molleis uiros:
Feremus: & te uel per alpium iuga:
Inhospitalem & caucasum:
Vel occidētis usqꝫ ad ultimum sinum:
Forti sequemur pectore.
Roges tuum laborem qd iuuenē meo
Imbellis/ac firmus parum
Comes/ minore sum futurus in metu:
Q ui maior absentes habet:
Vt assidens implumbibus pullis auis
Serpentum allapsus timet
Magis relictis/non ut adsit auxilii
Latura plus præsentibus.
Libenter hoc/& omne militabitur
Bellum in tuæ spem gratiæ:
Non ut iuuencis illigata pluribus

Argumentum. ODES Primæ.

ANT. Mecœnas: uti etiam Apianus ostendit: secutus est Augustum in siciliam usqꝫ cū. M. agrippa cōtra sex. Pōpeiū: ubi tādē bello nauali pōpeius ipse supatus est: ut late oñdimus ode sexta li. i. secutus itē Augustū mecœnas ē cōtra. M. Antoniū & Cleopatrā apud actium epiri ꝓmontoriū: ubi naumachia liburnarꝫ ꝑsertim uictus Antonius in ægyptū usqꝫ fugit: augusto ēt ꝑsequēte: donec Alexādriā ui cepisset ibi Antoniꝰ sibi mortē cōsciuit: & Cleopatra. Hora. itaqꝫ mecœnatē alloquit͛ euntē in naumachiā cū ipso Augusto paratū omne cæsaris piculū suo ꝓtegere: hinc ei timēs dolet poeta se relictū esse in urbe: dicēs ociū sine mecœnate sibi nō dulce fore: sed libenter in mecœnatis gratiā militare uoluisse: nō aūt lucri cā quo fieret ditior: nā minime parare cupit: qd͛ aut auarus uti Chremes cōtinuo labore accumulet īde abscōdat: aut uti cōsumptor & ꝓdigus dissipet. Oñdit itaqꝫ se paruo & iā parco ꝯtentū: illoqꝫ parce fruiturum. Ibis liburnis &c. Ode est dicolos distrophos: hētqꝫ metrū iābicū: qd͛ binis uersibꝰ scādit͛. Pri

Aratra nitantur meis:
Pecus ue calabris ante sidus feruidũ
Lucana mutet pascuis:
Nec ut superni uilla candens tusculi
Circæa tangat mœnia:
Satis/superq; me benignitas tua
Ditauit/haud parauero (mam
Quod/aut auarus ut chremes terra p̃
Discinctus aut perdam ut nepos.

mus.n.iābicus hexameter ẽ uel trimeter si misceant̃ spõdei. Secũdus tetrameter uel dimeter spõdeis isertis. Meminisse tñ debemus: ut scribit Diomedes uitiũ nõ eẽ in huiusmodi uersib9: si prius pes tertius: & qntus spõdei iter cæteros iābos occurrẽt: aliqñ aliq ex trib9 aliqñ nullus. Eritq; sincer9 iābicus siñ alienis pedib9 hoc & i tetrametro obseruabim9: ut primũ pedẽ & tertiũ spõdeũ: si qñ occurrit recipiam9. Secũdũ & q̃rtũ iābos reseruemus. Tu āt lector aiaduerte Hora. in illo uersu. Roges tuũ laborẽ qd iuuẽ meũ posuisse spõdeũ in q̃rto loco: nã imitatus est ueteres comicos: q qdẽ spõdeũ in secũdo uel q̃rto loco posuerũt: q iuenerũt ẽt apud græcos comicos uetustissimos q̃uis tñ raro fieri hoc idẽ: de quo late Priscia. Mālius āt Theodo. metr iābicũ senariũ scribit recipe spondeũ dactilũ & anapestũ locis iparib9: pyrrhichiũ ultimo tñ loco: i secũda aũt epodo hos pedes. Flaccus Hora. posuit: ut dictũ est: quos locis suis oñdemus Priscia. qdẽ scribit Veteres comicos ac tragicos latinos i iābico oĩbus l locis idifferẽter posuisse quinq; pedes. s. iābũ tribracũ anapæstũ dactilũ uel spõdeũ: sed ultimo loco iābũ uel pyrrhichiũ solum. Ibis liburnis: erãt sub pfectis classium deni, tribuni p cohortes singulas ↄstituti: singulæ āt liburnæ singulos nauarchos. i. q̃si nauicularios hẽbat q exceptis cæteris nautaꝝ officiis gubernatorib9 atq; remigib9 & militib9 exercẽdis quottidianã curã & iugẽ exhibebãt idustriã: auctor ẽ Vegetius Mecœnas ergo uel tribun9 cohortis erat uel singulæ liburnæ pposit9 s. potius uero tribunus. Liburnis. Augusto dimicãte actiaco bello cũ liburnorũ auxilio pcipue uictus fuisset Antonius. expimẽto tanti certaminis patuit liburnoꝝ naues cæteris aptiores. Ergo similitudine & nõie usurpato earũdẽ istar classem romãi pricipes texuerũt: liburnia nãq; Dalmatiæ ps ẽ: cui9 exẽplo naues bellicæ fabricabant̃ & appellabant̃ liburnæ: minimæ āt hẽbant remoꝝ singulos ordines: paulo maiores binos: idoneæ mẽsuræ ternos uel q̃ternos: iterdũ q nos sortiebant̃ remigũ gradus: i actiaco uero bello lõge maiora cõcurrisse nauigia referunt: ut senoꝝ ẽt uel ultra ordinũ fuerint: hæc ex uegetio. Liburnis. Apianus li. ii. scribit illyrioꝝ gẽtẽ liburnos eẽ. Pli. li. iii. c. xxiii. sic ait. Liburniæ finis & initiũ dalmatiæ scardõa i amne ea. lxii. milib9 passuũ a mari Strabo uero li. vii. docet scardonã eẽ oppidũ liburnicũ Ptolæme9 itẽ li. ii. liburnoꝝ urbẽ scardonã ponit: pauloq; iferius dicit eẽ insulã in q̃ duæ ciuitates: scribit aũt scardũ eẽ mõtẽ. Amicenĩ cæsaris exponas uti porphyrionã stultissimũ qdem: sed ipsius Horatii satyra. n. sexta ait ad mecœnatẽ: ita te quoq; amicũ psertim cautũ: & paulopost: q te sortitus amicũ. Propugnacula: i maiorib9 liburnis ppugnacula turresq; cõstituebant̃: ut tanq̃ de muro ita de excelsioribus tabulatis facilius uulnerarẽt uel pimerẽt inimicos: ut itẽ uegetius docet. Quod āt amplæ naues altaq; ppugnacula i bello nauali apud actium fuerint Maro quoq; li. viii. ita oñdit. Alta petũt pelago credas i mare reuulsas Cycladas. aut mõtes cõcurrere mõtibus altos. Tãta mole uiri turritis puppibus istant. Subire tuo: ptegere tuo piculo. Quid nos: qbus te uita si supstite: in cũctis oĩbus antiqs codicibus id carmẽ hẽc legim9 si nõ sit: ut qdã legũt: itaq; talis erit ordo. Quid nos supple agemus: qbus uita iucunda supple sit uel erit: si te supstite adde sit uita nobis: si contra. i. si te haud supstite uita sit nobis: grauis erit & molesta: nec ullo pacto sit legẽdũ ẽt: sñia. n. nõ satis cõstaret Porphyrio quoq; si legit dicit. n. poetã posuisse bis pticulã si & semel abũdare: & uerbũ extrinsec9 accipiẽdũ sit: ut plena fiat elocutio: si igitur extrĩsec9 accipiẽdũ ẽ sit uerbũ si bis legẽdũ ẽ: nec pterea semel abũdat: ut dixit idẽ porphy. qd sane ordo noster oñdit. Vtrũne: sensus ẽ debem9 ne ociũ seq ñ dulce nisi tecũ simul: an patiemur bellicũ laborẽ laturi mẽte. i. quẽ mẽte solũ ferre debem9: qm̃ corpe nõ ualemus: quẽ. s. laborẽ decet ferre uiros nõ molles. Iussi: abs te q̃dẽ o mecœnas. Ociũ qetẽ & uacationẽ militiæ. Mẽte laturi: tolerat uri mẽte tñ ipsum laborẽ: corpe. n. ibecilli neqmus. Alpiũ iuga: alpes mõtes sũt altissimi: q italiã ab germania submouẽt teste Pli. li. iii. hoꝝ mõtiũ difficultatẽ legito apd' Liuiũ li. i. de bello pu. scdo: nono āt diei alpiũ iugũ puentũ fuit ab ãnibale. xv. uero die alpibus supatis i italiã attigit. Caucasum: Caucasus scythiæ mõs ẽ: dictus q̃si graucasus hoc est niue cãdidus: ut Pli. ait li. vi. Herodotus quoq; li. vi. scribit. Caucasum oĩum mõtiũ altissimũ eẽ. Inhospitalẽ: ihabitabilẽ: pp niues. Roges: rogare posses. Minore metu. ea si qdẽ metuã dũtaxat q̃ uidero: absens uero p diuersas suspitiones ẽt plura timebo q̃ q̃ accidere possunt. Assidẽs: icubãs. Nõ ut adsit: sensus ẽ: ut magis timet: relictis pullis auis: qa maior metus absentes hẽt. Et q̃uis adeẽt ñ tñ plus auxilii pñtib9 ferret q̃ relictis: sic ẽt Hora. magis timet absenti mecœnati q̃uis pñs plus auxilii ñ ferret. Nõ ut adsit: ordo ẽ: nõ ut adsit. i. q̃uis adsit latura sit pl9 auxilii pñtib9 supple q̃ relictis. Est āt legẽdũ: ñ ut adsit auxilii p apocopẽ. Vel ñ ut sit auxilii: sic. n. i antiquo ẽ codice. In tuæ spẽ gratiæ: ñ igit̃ in spẽ pdæ & lucri. ut. s. plura sibi aratra cõparet. Nõ: ut ordo ẽ: nõ ut aratra nitant̃ illigata plurib9 iuuẽcis meis. i. ut plures mei iuuẽci: aratris alligati nitant̃: & id p hyppalagẽ. Pecus ue calab. añ in secũdo pede tribrachus est q põt ẽt in q̃rto pede locari: qm̃ tpibus par est iãbo: de quo Priscia. Calabris lucana mutet pascua: dicit ut ante calorẽ pecus mutet lucana pascua calabris. s. pascuis: lucania. n. nõ multũ calet æstate Varro ait: neq; eadẽ loca æstiua & iberna idõea oĩbus ad pascẽdũ: itaq; greges ouiũ lõge abigũtur ex appulia i samniũ æstiuatũ & a cãpestri æstate exigunt̃ in altos mõtes. Lucania aũt: ut strabo docet li. vi. Iter tyrrhenũ siculũq; latus iacet: qbus samnites ppinq: accolæ uero tractũ oẽm post calabros appuliã uocãt.

Ante sydus feruidũ. i. añ æstatis initiũ qd' est. vii. idus maias teste Columel. li. xi. uel qa idib9 iunnis calor incipit: ut ibidẽ scribit. Sed potius de canicula: quæ. vii kalẽ. augustas apparet: fitq; caligo æstuosa: ut idẽ dicto li. edocet: q ẽt li. viii. de mõ pascẽdi iqt: Sed obseruãdũ ẽ sydus æstatis p emersum caniculæ. Supni tusculi. Thusculũ l romæ cõspectu erat i sũmo mõtis sitũ. Ciuitas egregiis ornamẽtis isignis: eã uineta coronabã: tectaq; magnifica: ex ea psertim regiõe: q in romanũ descẽdebat aspectũ. aderant & uillæ uariis decoratæ apparatib9. Hæc ex Strabone li. v. Erat āt tusculũ i colle sitũ: q oppositus est oppiduloq; qd' nunc Rocca papæ appellatur.

nā & nomē & uestigia qdā eo in loco adhuc retinet. Circa mœnia supni tusculi: id ait qm thelegonus Circes & ulyssis filius dr̃ tusculū ædificasse. Tangat.i.tāta sit uilla ut supni tusculi mœnia tangat. Villa candēs.i.splēdida & uario decorata apparatu: tales.n.uillæ sub tusculo erāt ut diximus. Benignitas: benignus, ꝓprie dicit̃ is qui bonis & dignis largit̃: ut festus ait. Ditauit. Epistolaꝝ primo ēt mecœnati inqt. Tu me fecisti locuplet etem. Haud parauero: sensus est: ꝙ nō parabit: qđ aut auarus ut Chremes cōtinuo labore accumulet: īde abscōdat: aut uti consumptor & prodigus dissipet p qđ ostendit se paruo & iam parco contentum illoꝗ parce fruiturum. Chremes terra ꝑmam. Terē. in heau. scribit Chremē multa suo labore bona inuenisse. Vt ꝗ clitipho eius filius ꝓdigus illa nō posset pderet: neq egeret: sibi proximis cōmisit & credidit ubi ei esset præsidium uictus & uestitus. Hora. adē contra auarū satyra prima scribit. Quid iuuat immēsum te argenti pōdus & auri furtim defossa timidum deponere terra. Maro ēt li.ii.geor. ait condit opes alius: defossoꝗ incubat auro. Discinctus nepos.i.negligens: dissolutus: incōptus: ineptus. Nepos.i.cōsumptor: ꝓdigus: luxuriosus. Nepos.n.ut scribit diomedes significat & certū cognationis gradum & consumptorem. Priscia. ēt ait lib.ii. Nepos filius filii & nepos luxuriosus. Nepotes inqt festus luxuriosæ uitæ hoies appellati ꝙ nō magis iis rei familiaris suæ cura est: q in his in quibus pater auusꝗ uiuunt: porphyrio uero dicit ita: Nepotem ueteres ꝓdigum ac luxuriosum dicebant: qa re uera solutiores delicatioresꝗ uictus soleant esse sub auo nutriente. Nepa aūt scorpius dicit̃. Cicero in aratro. Atꝗ oculos urget pedibus pectusꝗ nepai: pro nepæ.i.scorpii: ut & Priscianus li.vii. docet. Festus uero scribit ꝙ nepa sydus cancer appellatur: uel ut quidam uolunt scorpius Nonius pterea sic ait nepam qdam cancrū putāt: uam uere scorpius dr̃. Pli.li.xi. de scorpionibus scribit ꝙ quidam ab ipsis fœtum deuorari arbitrant̃: unum modo relinq solertissimum: & q se ipsius matris clunibus imponēdo tutus & a cauda & a morsu loco fiat. hunc esse reliquoꝝ ultoremꝗ postremo genitores conficiat superne patiuntur aūt undeni: hæc ille. Merito tergo a nepa.i.scorpione nepos deducit̃.i.consumptor.

ACR. Ibis liburnis. Metrū hoc iābicū dr̃: prius.n. uersus iābicus trimeter est: scđs dimeter iambicus. Epodon hoc carmē dr̃. primus.n. uersus maior est: secundus minor. Et primus uersus epidin.i.ꝓcanit: uel qa græce epos carmen dr̃ ideo epodon hic liber nominat̃: quia continuo tenor primi uersus sensus uersu sequenti ꝯcludit̃. Hui⁹ uero metri inētor fert̃ Archilochus. Duo sunt genera hmōi stili. Epodon & prodō: Epodō dr̃ quasi post cantatio: ut quid dicit primus uersus ordo sequētis explanet. Prodon per cōtrarium: quasi ante cātatio: hoc ipsum item epodon quasi prodū: hoc est post uocem post cantilenā: liber iste epodon appellatur & quæritur de noie ipsius. Soluitur sic aut quia in itinere posito mecœnati. h. d. aut quoniā ita uersus ordinati sunt: ut singulæ qbusꝗ clausulæ recinant. Clausulam dicūt lyrici preciosos: & non integros uersus. Præcedit semp trimetris iambicus: & sequitur dimetris. Trimetris aūt dr̃ qui habet. vi. iambos. Dimetris qui habet iiii. iambicus trimetris. Tragicus recipit pedes denos: uidelicet spondeū primum tertium & quintū. Sinistros iambos uidelicet. ii. quartū & vi. Diu potētes ferre uix satis opem. Comicus erit qui frequētes tribracos habet ut Agite qd dubitatis hylares dare choros. Satyricus medius. ut Musæ iouē. laudate & hylares date choros.

Ibis liburnis. mecœnatem prosequit̃ euntem ad bellū nauale cum Augusto aduersum Antoniū & Cleopatrā. Ad actiacum bellum iturus Cæsar aug. liburnis ꝓposuit mecœnatem. hac igitur illū poeta oratiōe solatur. Liburnæ nauiculæ textæ uiminibus. Amice propugnacul: aut in muro ita & in nauibus fiūt propugnacula post quæ dimicantes armati consistunt. Quid nos. eclipsis. deest faciemus. Superstite: pro præsenti posuit: ut plautus. Nemo adest hic superstes. Vtrū ne iussi. a mœcenate aut a Cæsare. ipso.n. agente Hora. ab Augusto meruerat militiæ uacationē quod iniucundū sibi sine ipso cōfirmat. An hunc.s. tecum suscipiemus laborem. quē molles ferre nō possunt. Inhospitalem: aut pp nimia frigora: aut inhabitabilē pp montis ipsius asperitatē: ut in hospita syrtis. Pectore: ratio metonymicos. imbecillē.n. se corpore in sequēti dicturus erat.

Quid iuuē meo. humanæ mētis rō est ut dilectis plus timeat̃ absentibus p diuersas suspitiōes dicit ergo ꝙ nō comitatu suo imbecillis fortissimū uirū posset iuuare: sed aut pñs cū eo timor esset: aut salutis eius minorē pñs sustineret sollicitudine. Luca. ut timorem sollicitæ mentis oñderet. Euentus belli sciat ultima cōiunx. Vt assidēs implumib⁹ pullis auis. a. apta inertiū curæ auiū ꝯparatio. Ille.n. nidos nō relinquūt cura pietatis: dum uindicare nō possunt serpentū allapsus: ut ipsa serpentū incursus timet magis pullis relictis. Libenter hoc & omne. m. b. noue & eloquēter dixit militabit̃ bellū: ut pugnā pugno seruitutē seruio. In tuæ spem gratiæ: non spe prædæ sed gratiæ mecœnatem se dicit nolle deserere. Ante. s. f. aute caniculares dies. Lucana. m. p. i. non ut saltus lucaniæ æstiuos accipiam: ad quos greges uitātes æstus calabriæ trāsferant̃. Superni. alti.i. in superiore positi. Candens: aut pro altitudine niuosa: aut marmoribus compta. Circæa. t. m. thelegonus circes filius tusculū condidit: aut circea mœnia campaniæ.i. nolo continuare agros tusculanos usꝗ ad circæum. Benignitas: liberalitas. Parauero: acquisiuero. Et est pronunciatū futuri tpis ut docuero. Vir. Donec me flumine uiuo abluero. Vt chremes: nomen in Terētio diuitis & tenacis. Discinctus: dissolutus & liberius agens: ut malchinus tunicis demissis ambulat. Nepos: luxuriosus negligens.

POR. Ibis liburnis inter alta. n. a. p. hic liber Epodos inscribit̃. s. ꝙ ita uersus in eo ordinati suntut singulis qbusꝗ clausulæ suæ succinant̃. Clausulas autem lyrici appellant quasi ꝓciosos uersus itegri subiectos qlis est scđs: amice ꝓpugnacula: & deinceps: alterni qbus tertia pars deest: qua minus sint præcedentibus similes ipsi sequentes quos merito hellines clausulas appellant & αλλιωσιϲ. Basi.n. tertia pars opus est ut integer fiat. Ibis liburnis inter alta nauium. a. p. non ui uerecūdiæ Horatii conuenire ut amicum se mecœnatis dicat: eum clientem debebat dicere. Nunqd ergo sic ordināda phrasis est ut amicū cæsaris intelligamus: & iō bis cæsaris accipiēdū erit: ut sit tale: amicus cæsaris mecœnas ibis liburnis paratis periculum cæsaris tuo periculo subire. Quid. n. q. t. u. s. i. n. s. c. g. bis posuit periculū: si semel abundat: melius.n. sic loqueretur quibus te supstite uita iucunda est si contra grauis est: ergo uerbum extrinsecus accipiendum ex eo fit ut plena fiat elo

cutio. Si contra grauis.i.supstiti contraria. Vtrum ne iussi psequemur ocium iussi a te aut nunqd a cæsare di.n.cæsar Aug. dedisse Horatio militiæ uacationem cũ aliis negasset. An hunc laborẽ mẽte laturi decet quem ferre non molles uiros feremus. Sensus ãt est hic:ait nunqd aio laboraturi per absentiam tuã suscepimus:i & corporis laborem tecũ eundo:corporis.n.labor uult nõ mollium uirorũ. Comes.m.sum.f.in.m. Qui maior absentes habet. Sensus est: si comes sim minorem metum patiar qui semper absentibus esset:i attende a singulari numero ad pluralem trãsitũ fecisse nũc. Vt assidens iplumibus pullis auis serpentũ allapsus timet:at tende elocutionem illis timet p datiuũ casum non p illis timet:sic Teren. Scyte nbi metuit. Nõ ut adsit auxilii natura plus pñtib⁹:sit uerbum hic deest:& si particula:qa ordo & sensus hic est:non ut plus auxilii pñtib⁹ sit latura si adsit. Pecusue calabris ante sydus feruidum Lucana mutet pascua:ambigua qdem elocutio ẽ:sed cũ ante sydus feruidum dicat & calabriam manifestissimũ sit calidam esse:apparet eũ hoc dicere nõ ut pecus ante feruidissimũ æstatis tps ex calabris in lucaniam transeat. Cyrcæa tangat mœnia:tusculum itelligendũ. qa thelegonus circes & Vlyssis filius hoc oppidũ condidit. Sensus est ãt:at neq; in tusculano possideã uillam q̃ ibi ædificia habeat usq; ad ipsam urbem. Satis supq;.b.t.d. Donatũ sibi in sabinis fundũ a mecœnate Hora. sæpe testatus. Quod aut auarus ut Chremes terra pmam:qm̃ chremes nomen senis est in comœdiis: ibi.n. senes fere auari finguntur:uf nõ imerito Chremetem auarũ dixisse:sensus autẽ nõ studebo nummos acquirere quos thesauris cõditos terræ subfodiam:p qd ait nolle nũmos habere plures q̃ opus sit ac p qd sollicitã hẽt uitã. Discinctus aut pdam ut nepos:discinctos pro negligentibus solent dicere:nepotẽ aũt ueteres pdigũ ac luxuriosum dicebant:qa tenera solutioris delicatiorisq; uictus soleant esse qui sub auo nutriuntur.

CHRI. Ibis liburnis:ãter alta nauium. Versus iãbicus est:sed prius iãbicus trimeter. Scds dimeter:nã q̃uis trimeter sit sex pedũ:tñ pp uelocitatẽ p tribus accipiunt. Epodon carmẽ est: ut placet Acroni in quo primus uersus maior est:minor secũdus & primi uersus επαδει.i.accinit. Vel qa epos carmen dr:iõ q; hunc librum epodon noĩari dicit:qa continuo tenore primi uersus sensus uersu sequenti concludit. Diomedis ãt grãmatici insignis eadem pene sentẽtia est. Ait.n. epodos dici uersus quolibet metro scriptos: & sequentes clausulas habentes particulares:in quibus singulis uersibus singulæ clausulæ adiiciunt. Dictos ãt eẽ epodos συνεκλοχικωσ a partibus uersuũ quæ legittimis & integris uersibus επαδονται.i.accinuntur. Ibis: demõstrat q̃ anxius sit de salute Mecœnatis:qui cõtra Antonium bello nauali decertaturũ. Octauianum comitabat. Liburnis. nauigii hic genus ẽ. A libi uero curtus a populis liburnisq iuxta sinum illyricum sũt. Vir. Regna libur norũ:& fontem superare timaui. Alta p. Nam & Vit. in hoc nauali plio alta nauigia describit. Credas ĩ mare reuulsas cycladas. Aut montes cõcurrere montibus altos: Tanta mole uiri turritis puppibus instant. Paratus subire periculũ. Cæsaris tuo.i. opponere te morti p illius salute. Quid nos sñia est:nos aũt q romæ restamus futuri sumus icolumes & læti te incolume. Si autem contra nos quoq; cõtra in luctu uicturi sumus.

Iussi nã intercedente mecœnate Hora. belli uacatiõe ab augusto donatus est. Feremus An. Contexe sic:an feremus hunc laborẽ laturi ipsum mente qa ibellis corpore non posset quẽ ferre decet nõ molles uiros. Comes minore. Scio si te sequar nihil me te iuuaturũ:Sed ero in minori metu. Nam si absim:oĩa q̃ accidere possunt timebo ẽt si nõ accidant. Si fuero tecum timebo tñ ea quæ accident. Vt assidens:i conueniens comparatio. nam q̃uis mater pullorũ auis non possit eos ab allapsu serpentum tutari:tñ in minori anxietate sunt psentes. In spem tuæ gratiæ.i. libenter militabo:ut tibi rem gratã faciam. Neq; tuã beniuolentiam cupio:i ut plura a te cõsequar munera:hoc aũt sic exprimit. Nõ ut aratra illigata plurimis meis iuuencis nitant.s. cõtra obstantẽ terrã.i.arent. Sed lege p hyppallagen ut sit:nõ ut plures iuuenci illigati aratris nitant.i.nõ ut habeã plura rura. Pecus ue. Nec habeã multa armenta. Est aũt de cõsuetudie ut hiemali tpe armenta in calidioribus locis:ut est calabria:æstiuo uero in frigidioribus:ut est lucania & quæcũq; alia regio montana pascant.

Candentis:ex niue aut pp marmora. Circea mœnia.i.mœnia ipsius tusculi cditi a Thelegono Circes & Vlyssis filio:Vel dixit nolo continuare prædia tusculani agri usq; ad circeos. Satis ditauit. Nam quæ satis erant dedisti. Nec uolo superflua quæ si essem auarus ut terentianus Chremes occultarem intra terram:aut si essem nepos.i.luxuriosus:& deses perderem. Discinctus:piger negligens.

Argumentum. ODES.II.

CANT. Hac ode rusticæ uitæ laudes & cõmoda poeta scrib. appellatq; ante omnia beatum illum:qui suis bobus pña rura exercet & colit:remotus ab omni fœnore militia foro & ciuium fastu scribitur aũt eodẽ metro quo & præcedens. Præterea cum duæ uitæ traditæ sint hominum rustica & urbana. antiquior est multo rustica:prius eni rura coluerunt homines: q̃ urbes haberent:neq; solum antiquior cultura agri:sed etiã melior. Vnde q eam colerent piã & utilem uitam agere credebãt oium.n. rerum ex quibus aliquid exquiritur nihil est agricultura melius nihil huberius:nihil dulcius:nihil homine libero dignius. Dirigit ea ad duas metas ad utilitatem & uoluptatem.

Vtilitas quærit fructum. uoluptas delectationem; hinc Homerus Laertem lenientem desiderium quod capiebat e filio colentem agrum & eum stercorantem facit beatus ille. Virgi. quoq; li.ii.g. ait. O fortunatos nimium sua si bõa norint. Agricolas:quibus ipsa procul discordibus armis:Fundit humo facilem uictum iustissima tellus. Si non ingentem foribus do//

Ode.ii.dicolos distrophos rusticæ uitæ laudes cõtinet.

BEatus ille/q pcul negociis:
Vt prisca gens mortalium
Pña rura bub⁹ exercet suis:
Solutus omni fœnore:
Nec excitatur classico miles truci:
Nec horret iratum mare:
Forumq; uitat/& superba ciuium
Potentiorum limina.
Ergo aut adulta uitium propagine
Altas maritat populos:
Aut in reducta ualle mugientium

Prospectat

Prospectat errantes greges:
Inutilesq; falce ramos amputãs:
Fæliciores inserit:
Aut pressa puris mella cõdit ãphoris:
Aut tondet infirmas oues:
Vel cum decorũ mitibus pomis caput
Autumnus aruis extulit:
Vt gaudet insitiua decerpẽs pira
Certantẽ & uuam purpuræ
Qua muneretur te priape/& te pater
Syluane tutor finium
Libet iacere modo sub antiqua ilice
Modo in tenaci gramine.
Labuntur altis interim ripis aquæ
Queruntur in syluis aues:
Fontesq; lymphis obstrepũt manãtib9
Somnos quod inuitet leues.
Aut cũ tonantis annus hybernus iouis
Imbres niuesq; comparat:
Atrudit acreis hinc & hic multa cane
Apros in obstanteis plagas:
Aut amite leui rara tendit retia:
Turdis edacibus dolos:
pauidũq; leporẽ/& aduenã laqo gruẽ
Iucunda captat præmia.
Quis nõ malarũ, q̃s amor curas habet
Hæc inter obliuiscitur?
Quod si pudica mulier in partẽ iuuet
Domum/atq; dulceis liberos:

mus alta superbis: Mane salutantum totis uomit ædibus undam &c.postea sequitur: At secura quies & nescia fallere uita: Diues opum uariarum at latis ocia fundis: Speluncæ uiuiq; lacus: a frigida tempe. Mugitusq; boum mollesq; sub arbore somni &c. Et Seneca epistola prima li.xiii. de Scipione maiori inquit. Abluebat corpus laboribus rusticis fessum. Exercebat .n. opere se terramq; : Vt mos fuit priscis ipse subigebat. Procul negociis. ab molestiis urbanæ uitæ. Vt prisca gens mortalium: hoies a principio genitos dicunt in agris pastum quærentes syluestri: & incondita uita uixisse. quibus herbæ & arborum fructus ultro uictum præberent : iidemq; nullo subsidio fulti duram agebant uitam. Erant .n. nudi: nullo neq; ædium neq; ignis adinuento usu : cibo in diem quæsito agrestes fructus in usum futurum condere & seruare ad ægestatẽ ignorabant. Experimento deinde edoctos & spelũcas aiũt quæsisse ad euitandam uim frigoris & fructus seruare cœpisse. Demum notitia utiliũ re℞ percepta: cæteras quoq; uitæ hoium cõmoditates breui tpe esse adinuentas. hæc & plura Diodo. in principio. Solutus oi fœnore. liber ab oi debito & usura. non .n. illi subiicitur aliquo pacto seu necessitatis seu lucri cã. Fœnore. fœnus ut Pompeius scribit appellatur naturalis terræ fructus ob quẽ cũm uũmorũ fœtus fœnus est uocatus. Marcellus uero ait: q fœnus dictum est quasi fœtus uel fœtura : eo q pecuniam pariat. Neq; excitatur. uitæ incommoda quibus rustici carent prosequitur. non .n. rustici auaritiæ cã militiam subeunt. non nauigandi curam. non salutandi tædia.

Scipio hoium uictus

Fœnus

Classico truci: terribili tubæ sonitu. Classicum præterea dicimus & tubam ipsam & sonum. Estque classicum tuba retorta, quod Seruius docet li.vii. æn. Priscianus uero li.v. de.xii. car. ait q classes equitum ordines uocãt qui maxime utunť tubis. Foriq; uitat. forum iudicatorum & litium est sedes: ut Marcellus docet. Fo℞ est negociatoris locus : forũ est in quo iudicia fieri solẽt: ut Festus asserit. Supba ciuium limia . per hæc salutationum officia innuit. hinc ait poeta li.ii geor. Si non ingentem foribus domus alta supbis : Mane salutantũ totis uomit ædibus undã. Ergo aut. Rusticæ uitæ cõmoda atq; oblectationes incipit explicare priusq̃ de uerno tpe. Vitium propagine. i. stirpe propagationum uero genera ac modos legito Colu.li.iii. Culturas aũt uitiũ & arborũ. Emolphus atheniensis inuenit: ut Pli. scr. lib.vii. Acron ait adulta pro adultarũ: qd' minie pbãdũ ẽ. Nã ut docet Colu.li.iii. ppago tertio anno a mre sepabiť Palla. ẽt scr. Propagines post bienniũ radicatas trãsferẽdas. Maritat populos, hoc ait. qm̃ ut scribit li.iii. Columella de arbustis : Vitẽ maxime populus alit. deinde ulmus. deinde fraxinus. Pli. autem lib. xvii. de umbris arborum scribit populo nullam esse umbram ludentibus foliis . scribit idem q ulmorem leuis est umbra: etiam nutriens quæcunq; opacat. Scribi item arbores maritare nisi ualidas inimicum esse enecante ueloci uitium incremento. ppterea igitur Horatius ait: Altas maritat populos. Et Columella li.iii. Docet arbores sexto anno si iam firmæ uidebuntur maritandas. Reducta ualle .i. depressa uel secreta quasi retroducta sunt. u. ualles loca quæ montibus subsidũt. Conuallis, ut inquit festus est planicies ex omni parte compressa montibus collibusue. uallis autem duobus lateribus inclusa planicies. Inutilesq; falce ramos amputans. Acron ait putatorem signat. quod quidem minime uerum est, nam ille tantum signatur qui parat insitionem. Vnde etiam Maro li.ii. georgi. ait. Aut rursum enodes trunci resecantur: & alte Finditur in solidum cuneis uia deinde feraces plantæ imittunť. Naso item ait ueneris insitio fac ramũ ulmus adaptet. De insitione aũt uideto Pli. li.xvii. Pressa mella. pressa ait qm̃ pressis fauis mella defluunt. Vnde Maro li.iiii. geo. ait. Mella premes. Sunt aũt mellis cõficiendi tpa duo Ver atq; autũnus sed Vernum suauius candidiusq; ac oino præstantius autũnali est Auctor Aristo. lib.ix. de animali. Amphoris: amphora uasis genus est. a græcis αμφορευσ diciť. Tondet infirmas oues. i. ĩbecilles & molles. Vñ Maro. li.iii. g. ait. Glacies ne frigida lædat Molle pecus scabieq; ferat turpesq; podagras. Collu. ẽt li.vii. appellat pecus mollissimũ. præterea palladius li.vi. de maio. scribẽs docet locis temperatis eo mense ouium celebrandã esse tonsurã. docet item quo unguine perungende sint ut toto anno curentur. Vel quem decorum. Autumni cõmoda narrat. Decorum caput. poetico more Autũnum describit quasi corpo talem deũ pomis coronatũ. Festus inquit Autũnum dictum q tunc maxime augeantur hominum opes coactis agrorum fructibus. Vt auget. s. ipse rusticus. ut aũt nunc pro quã exponiť sicut item inferius ibi. has inter epulas Vt iuuat pastas oues uidere properantes &c. Eritq; tunc admirandi aduerbium posset item exponi. Vt quẽadmodum. Certantem & uuam purpuræ. Nigram uuã intelligit mixto rubore quodã purpura .n. piscis est in cõcha degens quæ florem illũ tingendis expetitũ uestibus in mediis habet faucibus: liquo

Classicu

Forum

Emolphus

Propagines

Populus arbor

Vlmus

Vallis cõuallis

autũnus

purpura

t

ris hic minimi est i cādida uena unde præciosus ille bibitur nigrantis rosæ colore sublucens reliquū corpus
sterile. Auctor est Pli.li.ix. Muneretur. Pli.li.xviii.scribit q̄ olim nō gustabant nouas fruges aut uina anteq̄ sa
primiti/tiæ cerdotes primitias libassent. Aruorum āt sacerdotes rōulus in primis istituit. Muneref: Munero & muneror
actiua i significatiōe recte dicif inquit porphyrio. prisciauusq; li.viii.docet antiquos multa hmōi protulisse: ut
munero mune/ror partio: & partior reuerto & reuertor &c. Priapeis deus non solū in urbiū templis sed in agrestibus quoq; lo
cis tanq̄ uinearæ atq; hortorum custos colebatur fructuum fures castigans ei sacra cum risu & ludo fiebant. fa
bulāf antiq Dionysii ac ueneris filiū fuisse. asseruntq; nōnulli priscos illos quū uellēt holum pudēda occultius
priapus noiare priapū dixisse. Auctor Dio.li.v. Et nos latius.li.iiii.ge. Siluane tutor finiū: hoc ait qm̄ siluanus aruorū
Siluan9 et de9 est. hic Vir.li.viii.ait. Siluāo fama est ueteres sacrasse pelasgos Aruorum pecorisq; deo. lucūq; diemq;. Qui
primi fines aliqñ habuere latino1. Libet iacere modo sub antiqua ilice in antiquissimo codice manente in
summi pontificis bibliotheca apud ædem Sancti petri in Vaticano: hoc supiori cōiungif in aliquibus ēt diui
ditur: acron: porphyrio: & Diomedes coniungunt & ita agēdum est nam supiori sniæ hæret. Dixit. n. Vel cū
decorum mitibus &c. Libet. s. rustico: placet autem magis ut sint uerba ipsius Horatii sicut superiora ad alfiū
fœneratorem q̄ ipsius alfii ut acron porphyrioq; uoluerunt unde hyemis ēt commoda in rustica uita narra
bit sicut supius & ueris & autūni. Præterea quo pacto potuisset urbanus ciuis rusticas uoluptates narrare & oli
uas aut lapathum & hmōi præponere delicatis cibarus quibus fuerat assuetus. Horatius ergo illuc usq; prose
qui uf. hæc ubi locutus: quo in loco sum est supplendum. Tenaci autem gramine dixitqm̄ gramen genicula/
tis serpit internodiis; crebroq; ab iis & ex cacumine nouas radices spargit iumentis herba non alia gratior
siue uiridis, siue in fœno siccata. quod e graminū genere septē internodia hēt efficacissime capiti contra do
Gramē lores ad alligaf. Gramen deniq; capiti circundatum sanguinis e naribus fluctiones sistit Pli. scribit. li.xxiiii.

Obstrepunt: circunsonant & obmurmurant. Queruntur aues: querūtur: ait qm̄ ueteres omnium aialium uo
ces præterq̄ homines querelam dicebantut Porphyrio asserit. Vnde Vir. ait. Et cātu quærele rūpunt arbusta
cicadæ. itē Et ueterem in limo ranæ cecinere quærelam. Et de bobus: Atq; omne q̄relis ipleri nemus. Manā
tibus: exeuntibus ac pfluentibus. Sōnos leues. ppetuū somni epitheton. Maro. li.v. Quū leuis æthereis delap
sus sōnus ab astris. &c. deinde inquit ipse: Volās tenues se sustulit ales in auras. At cum tonantis. Nunc hye
ibernus mis commoda ad rusticam uitam explicat. Annus ibernus. i. hyems ipsa. est. n. synechdoche totum p parte
ibernus aūt ab iber descendit: dēpta m littera: ut a patre paternus: & a matre maternus imber aūt p pluuia &
oi humore ponif. Imbres. i. pluuias. Pli. lib. ii. scribit q̄ a terra caligo humida & pp uapores fumida exhalat.
hinc nubes q̄ in sublime egressæ in liquorē soluunf. Tonātis iouis. i. aeris: q uētus est & nubes imber postea
ut Varro scribit. Nos ēt latius diximus ode prima ibi. manet sub ioue frigido uenator. Tonantis aūt iouis di
Amites cit. i. aeris. qm̄ si in nube luctef flatus aut uapor tonitrua eduntf: ut docet Pli. li. ii. Si erumpat ardens fulmina.
Si longiore tractu nitaf fulgetra. iis findif nubes allis prūpitur. Plagas. de iis late in ode prima. A mite leui:
amites pticæ aucupales: ut scribit Festus. Porphyrio ēt dicit esse furculas qbus rhætia in uenatiōe uel in aucu
pio suspēdunf. Qui aūt tramite legit nō recte qdē. Cum ēt antiq textus amite habeāt. Et uersus nō ostaret: eēt
.n. ibi antibacchius: quē uersus iābicus nō recipit legēdo aūt aut amite pes erit dactylus: q ab iābico recipi. so/
let. Leui: expolito. Rara. pp maculas. Dolos. appositio est. Laqueo: idest pedica. Aduenam gruem de lon
ginquo uenire grues. Pli. li. x. ondit sicuti & Ciconiæ ueniunt: sed grues hyemis. Ciconias uero æstatis adue
nas dicit eē. Præmia: appositio est. Quis nō malarū concludit pdictis cōmodis & uoluptatibus quemq; pos
se obliuisci auaritiæ & oium cupiditatum. Malarū: supple rerū seu cupiditatū. Amor: auaritia ipsa quæ qui
dem urbanis inesse solet. id autē ad illud rettulit solutus oi fœnore nec excitaf classico miles truci &c. Quid
si pudica uel qd utrūq;. n. est in antiquis codicibus. Quid supple erit: quasi dicat uoluptas maxima: qd aūt
pro sed expone: sicq; snia iungef illuc usq; nō me lucrina &c. In partem iuuet domum. Tunc mulier in par/
tem iuuat domum: quum & ipsa quoq; ut uir aliquid operatur: quod inferiora declarant.

¶ ACR. Beatus ille qui procul negociis. Laus uitæ rusticæ. Virg. O fortunatos nimium sua si bona norint
agricolas. Negociis litibus siue difficultatibus urbanis. Vt prisca gēs mortalium: antiquitatem significat
cuius aurea sæcula credita sunt: q̄ præter ciuitatum munitiones omnes in agris uiuebant. Exercet: colit
ut Exercetq; frequēs tellurē: atq; imperat armis. Solutus omni fœnore. libera a debitis & a fœnore. Classico
miles truci. terribili tuba: ut Nec somnos abrūpit cura salubres. Horret: timet. Forum uitat & superba ciuiū
potentiorum limina: salutationes potentiorum uitans: ut Si non ingentem foribus domus alta superbis. Ma
ne salutatum totis uomat ædibus unda. Adulta: pro adultarum: quæ iam duci & propagari possint. Altas
maritat populos. coniungit. Sic. n. maritat hic dixit: ut supra uiduas uitibus carentes. In reducta: depressa siue
secreta: aut certe flexuosa idum sequitur montes. Errantes: libere pascentes: ut ille meas errare boues. Inuti
les. q. s. ramos amputans: putatorem significat arborum. Fœliciores fertiles: ut Exit ad cœlum ramis fœlici
bus arbos. Aut pressa. p. m. c. a. hoc est fauos premit. ut cæram separet: mel sincerum reparet. Aut tondet. q̄
in æstu uelleribus premātur. Mitibus. p. ueluti de æstuum nimietate. Vt gaudet insitiua decerpens pyra. pro
prii laboris. ut insere Daphni pyros carpent tua poma nepotes. Certantem & uuam: ut purpuræ preciæq;.

Qua. m. t. p. dignus donis deorum. Siluane tutor finium. custos agri siue fructuū. Libet iacere modo sub
antiq̄ ilice: antiq̄ magna. ut Forte sub arguta cōsederat ilice daphnis: hoc est refugio apta pastorum. Tena
ci gramine. quod terram radicibus stringat & cespite. Interim: pro interea. Fontesq; limphis obstrepunt
m. strepitu suo somnos suadent: ut sæpe leui somnum suadebit inire susurro. Quod. quæres: ut Teren. Qu i
habet salemq; in te ē. i. quærcs. Annus hybernus ionis. i. hyberna ps anni. ut iuppiter humidus austris. Cō
parat: colligit. Trudit: excludit: expellit: ut Frustra trudentes pectore montem. Multa cane. fœminini gene
ris canem dixit: Visæq; canes ululare per umbram. In obstā. pla. fugæ aprorum appositas plagas. hoc ē rhæ

tia: ut Rhætia rara plagæ lato uenabula ferro. Amite. pertica. Leui: lympido gracili. Turdis. e. d. p. q. l. epitheta singulis dedit. turdos edaces dicendo Et pauidos lepores. Aduenam: quia transmarinæ sunt ut strimoniæq; grues. Quis non. m. q. a. c. h. amor auaritia habens malas curas: idest cupiditates. Pudica: casta. Vt castum seruare cubile Coniugis: & possit paruos educere natos.

POR. Beatus ille qui procul negociis. hæc Ode laudes rusticæ uitæ ptinet. per negocia aût hic molestias urbanæ uitæ uult intelligi. Neq; excitatur classico. & reliqua eleganter ostendit incōmoda uitæ: quibus rustici carent. Et superbia ciuium potentiorum limina. salutationum officia dicit. Altas maritat populos: proprie maritari arbores dicuntur cum uites his adiunguntur: sed speciē proposuit non. n. populi maritari sed ulmi solent. hinc autem iam cōmoda rusticæ uitæ enumerare ac describere incipit. Vel cum decorum mitibus pomis caput autūnus agris extulit. poetica fantasia finxit autūnum: quasi corporalem deum pomis coronatum in insitiua decerpens pira. merito insitiua: nam pirorum arbores quæ sponte natæ sunt necesse est dura atq; aspera poma dent. Qua muneretur te priape: & munero & muneror in actiua significatione recte dicit. Queruntur in siluis. aues queruntur inquit qm ueteres oīum aialium uoces præterq̄ hominis querelā dicebant. Vir. deniq; & cantu querelæ rumpunt arbusta cicadæ inquit. & de ranis & ueterem in limo ranæ cecinere querelam: & de bobus. Atq; omne querelis impleri nemus. Fontesq; lymphis obstrepunt manantibus somnos quod inuitet leues: suauis elocutio fontes obstrepunt quod somnos inuitet. At cum to. a. hy. io. annus hybernus pro hybernum tps anni. Nota autem sinecdochen esse annū pro parte anni dicere sic: & Virg. Nunc frondent siluæ nunc formosissimus annus. Aut amit. le. ra. ten. ræ. amites hodieq; appellantur furculæ: quibus rhætia in uenatione uel in aucupio suspenduntur: & est figura εφεσίγνωσισ quia rhætia doli sunt. Quod si pudica mulier in partem. non ait q̄ si & pudica uxor rusticis contingat qualis sabina. Nec. n. existimat difficile esse rusticam uxorem Pudicam cū omnes pudicas esse intelligi uelit: sed hoc ait q̄ si & uxorem habeat quæ alioquin pudica est potest autem utiq; accidere: ut est consuetudo rustica ut uxor ei non sit: uel quia nondum ducta est: uel quia aliquo casu adempta sit.

CHRI. Beatus ille. laudat uitam rusticam: eosq; qui illa delectantur: beatos appellat: sic Vir. O fortunatos nimium sua si bona norint agricolæ. Paterna rura. a. parentibus accepta in quo demonstrat & diligentem curam familiarem q̄ fundum paternum conseruauerit & modestiam animi qui illo cōtentus fuerit: nec plura parauerit. Solutus fœnore: non. n. cura fœnerandi afficitur: sed sola agricultura contentus est. Nec ex. nec ob auaritiam militiæ curas ac labores subit. Neq; horret iratum mare. Quia non nauigat: ut mercatores qui quæstus cā periculosissimas nauigationes suscipiunt. Posuit autem tria quibus hoīes rem suam augere student: fœnus: militiam: & nauigationem. addit & quartum. nam multi patrocinando ditescunt: addit & quintam infœlicitatem uitæ ciuilis: qua resticus caret nam non sunt sibi salutandi potentiores ciues: quorū patrocinio ipse cum ambitiosus sit: magistratus quærit. Maritat sic contra in superioribus dixit uiduas ulmos. Propagine. a propagando dicta. Verum si de uiribus dicatur: ut hic profert prima syllaba longa: si de humana sobole corripit. Vir. Nimium nobis romana propago uisa potens supi. Ergo maritat ulmos cum progagine adulta ex quadam similitudine: nam ut fit coniugium maris & fœminæ sobolis cā. sic uitis & arboris ut fructus ferat. Reducta: lōga uel flexuosa. Falce: omne instrm falcatum. i. recuruum falcem appellāt. Vnde dicunt falcē putatoriam: messoriam: fœnariam: separiam & huiuscemodi. Pressa. a fauis emuncta & sincera. Infirmas. quia natura ībecilles sunt & multis morbis expositæ: sed non idem est infirmus & ægrotus. Infirmus. n. pōt esse sine morbo cui robur non sit firmum. Aegrotus autem semper in morbo est. Vt admirātis est. Priape. Hic hortorū deus est: sed de eo alibi dicetur. De siluano uero diximus. Tutor finium. i. agrorum. Libet iacere mō. Artificiosum carmen: nam maxima laus est agriculturæ cum tantū possit mouere hoīes: ut etiam auarissimos dum cupiditas pecuniæ cædit rōni ad se amandā alliciat. inducit igitur alphiū fœneratorem rusticam rē laudantem. Antiqua: quasi magna & quæ latiorem umbram præbeat. Tenaci: quia propter multiplices fibras difficile uulsu est nec facile illo agri purgantur. Leues: sic Vir. Par leuius uētis: uolucriq; simillima sōno. Inuitet. Virgi. Atq; leui somnum suadebit inire susurro. Annus hybernus. Ostendit non solum in mitiori cœlo plurimas esse in agris uoluptates: sed ēt in frigido. Plagas: uf plagas pro maioribus ponere rhætibus: & rhætia pro minoribus. Rara. propter maculas. i. internodia. Leui: polito & sentibus purgato. Sic enim in sepibus ex transuerso purgatur trames. in quo rhætia a sentibus tuta collocari possint. Turdis: a turido colore dicti sūt. Edacib⁹. Auidissima. n. & cuiuscūq; escæ uoracissima ē auis. Aduenam. nam cum & in hyeme aphrica & in æstate frigida captet loca ubiq; aduena uideri potest potius q̄ indigena.

Sabina qualis / aut perusta solibus
Pernices uxor appuli.
Sacrum uetustis extruat lignis focum
Lassi sub aduentum uiri:
Claudensq; textis cratibus lætum pecus
Distenta siccet ubera:
Et orna dulci uina promens dolio
Dapes inemptas apparet:
Non me lucrina iuuerint conchylia:

CANT. Sabina qualis. Iuue. ēt sat. vi. sabias & apulas mulieres laudat. ait. n. Iractior ol Crinibus effusis bellū dirimēte sabina. Et paulopost inqt. Malo malo uēusinā q̄ te cornelia mater Gracchorū Pernicis appuli. i. celeris & ī pigri. Sacrum focum. diis eni penatibus sacer ē ut etiam acron asserit. porphyrio itē scribit focum esse deorum penatium arā. Sunt autem penates omnes dii qui domi coluntur. de hiis Seruius li. ii. æn. Vetustis: p id sicca ostendit. Sub aduentum. i. ante uel circa. Vir. li. iii. geor. Sub lucem exportant calathis. pro ante lucē ut etiam Priscianus edocet. Lætum pecus: pingue. Distenta: plena lactis. Siccet: mulgendo. f. Horna ui

Magis ue rombus/aut scari:
Si quos eois intonata fluctibus
Hyems ad hoc uertat mare:
Non aphra auis descendat in uentrem meũ:
Non attagen ionicus
Iucundior/quam lecta de pinguissimis
Oliua ramis arborum:
Aut herba lapathi prata amantis/& graui
Maluæ salubres corpori:
Vel agna festis cæsa terminalibus:
Vel hædus ereptus lupo:
Has inter epulas/ut iuuat pastas oues
Videre properantes domum:
Videre fessos uomerem inuersum boues
Collo trahentes languido:
Postosq; uernas/ditis examen domus:
Circum renidenteis lares:
Hæc ubi locutus fœnerator alphius:
Iam iam futurus rusticus:
Omnem relegit idibus pecuniam:
Quærit calendis ponere.

na.hornum exponit Nonius ipsius ãni Porphyrio aũt huius ãni. Sunt qui uelint dici ab hoc & anno. dixerũt .n. hornam frugem: quæ hoc anno prouenit. Dolio: dolia uasa grandia dicunt: quibus uinum reconditur. Auctor est Nonius. Inemptas. sic etiam est in antiquo textu. Virgi. quoq; de rustico sene. li. iiii. g. dixit. Seraq; reuertens Nocte domum dapibus mẽsas onerabat inẽptis. Nõ me lucrina: ordo est. non me magis iuuerint. i. delectauerint lucrina conchylia magisue rombus &c. Magis. s. q̃ dapes inemptæ. Lucrina conchylia: ostrea itelligit: nam Sergius orata primus optimum saporẽ ostreis lucrinis adiudicauit. A brundusio postea aduecta ostrea compascebant in lucrino. Auctor est Pli. li. ix. Strabo etiã lib. v. scribit. Lucrinum sinũ captãdis ostreis huberrimum. Sunt autem ostrea pisces silicea testa inclusi. Oui. li. v. fast. Ostreaq; in conchis tuta fuere suis: Conchylia uero sunt ex genere purpurarum. ut ostendit Pli. lib. ix. Rhõbus: piscis est planus: cui dextrum latus resupinum ẽ. ut idẽ li. ix. scribit. Et Martialis ait. Quãuis lata gerat patella rhombum. Rhombus latior est tñ patella. Pli. li. ix. ca. liiii. docet. Rhombum rhauẽnæ optimi saporis esse. Scari: sic est in antiquis codicibus: sic ẽt in Plinio: non autẽ scauri. græce etiam σκαρος dr̃. Pli. li. ix. ca. xv. scribit sua tempestate Scaro principatum datum: quia solus pisciũ dicit̃ ruminare herbisq; uesci nõ aliis piscibus Carpathio maxime mari frequens. idẽ aduectos tyberio claudio principe optatus. Elipertius præfectus classis inter ostiensem & campaniæ oram sparso dissemiuauit &c. Gellius præterea lib. vii. c. xvi. asserit Varronẽ descripsisse. Scaros cylices præstantiores aliis.

Ostrea
Conchilia

Rhõbus

Scari

Heois fluctibus. i. oriẽtalib⁹ propter carpathium pelagus dixit: ubi scaroꝝ maxima copia: ut ostẽdimus. Carpathium uero pelagus tendit usq; rhodum: Cretamq; ac cyprum ut scribit Strabo li. iii. Heois: per aspirationem antecedentẽ hic scribi debet: nam uenit ab heos quod est dies & aurora. Eos. i. mane plerique non aspirãt inde uenit Eous eoa. um. sp producta prima heous uero cum h corripit semper. Intonata: Priscianus li. ix. scribit Horatium hoc loco intonata protulisse s̃m analogiam pro intonita. Intonata: sonora effecta. Hyems: tempestas. Aphra auis. gallinam numidicam dicit: ut scribit Porphyrio. Pli. etiam li. x. meminit de numidicis auibus in parte aphricæ Numidia. Varro aũt li. iii. scribit gallinas aphras fuisse grandes & uarias quæ propter penuriã suo tempore magno ueniebant in præcio. idẽ Pli. li. x. ca. xxix. scribit de Meleagridib⁹ Aphricæ gallinarum genus gibberum uariis sparsum plumis. Quæ nouissime sunt peregrinarũ auium immensas receptæ &c. Attagen ionicus: hãc autem maxime ionius celebrat: uocalis est alias: captus uero obmutescens. quondam existimatus inter raras aues: ut Pli. asserit li. x. Ionicus: iõnia cariæ iuncta est. in ionia autem Miletus atq; Ephesus optimæ urbes atq; clarissimæ. ut scribit Strabo li. xiiii. Iucũdior: q̃ innuit agrorum fructus cætera alia superare. Iucundior supple est. lapathi. huius herbæ uis ructus facit. urinam ciet. caliginem oculorum discutit: nec a malua dissimiles effectus habet. ut scribit Pli. li. xx. scribitur autem cum th. Maluæ. malua græce μαλαχη dicitur ab emolliẽdo uentre, ut innuit Pli. li. xx. præterea μαλακω mollio significat μαλακοσ uero mollis dicitur. Ostẽdit autem poeta agrum ultra pomorum cõmoda afferre quoq; salutiferas herbas. Terminalibus. Termino sacra fiebant q̃ in eius tutela fines agrorũ esse putabant: denique Numa Põpilius statuit eum qui terminum exarasset: & ipsum & boues sacros esse Auctor est Festus: qui etiam scribit q̃ termonem Ennius terminum dixit. Est aũt Termon græca dictio quæ nobis terminum significat. Oui. præterea li. ii. fast. x. cal. mart. i. die. xx. februarii. Termino deo sacra fieri solita. quem duo domini de parte diuersa coronabant bina serta & bina dona ferente. inde comis terminus spargebatur cæso agno uel porca lactente. Vicinia õis ad dapes supplex cõueniebat cantans termini laudes. Diony. item li. ii. scribit. Pompilium iussisse unũquẽq; circunscribere fundos suos: sacrosq; finibus lapides apponere: lapidesq; ipsos sacrasse ioui terminali: statuisse deinde ei sacra quot annis omnes die constituta facere super locũ ipsum coeuntes. hoc romani terminalia a termonibus uocant finesq; ipsos unius litteræ mutatione a nostra lingua inquit Diony. proferẽtes. Terminos appellant quos siquis occultauisset aut trãstulisset: sacrum eum esse dei lege statuit ita ut uolẽti eum occidere tanq̃ sacrilegũ & securitas adesset & purgatio pollutionis. Deos. n. putabant terminos: sacrificabantq; eis nõ animatum aliquod: neq;. n. pium est cruentare lapides. sed pultes & liba atq; alias quasdã fructuũ primitias. hæc ex Diony. Hædus: is ut Varro scribit dictus ẽ quasi fœdus. sic. n. Sabini dicebant. illi enim fircus: romani uero hircus dixerunt. Loco. n. f. Sabinoꝝ romani aspirationẽ ponebant: ut aiunt. Has inter epulas: post ciboꝝ frugalitatem enarratam etiã explicat uoluptates. Vt iuuat. i. quẽadmodum: seu q̃ ut diximus. Positosq; uernas: ordo est. Et uidere uernas: appositio: examen ditis domus positos circũ renidentis lares: positos aũt inquit circa lares. i. focos quoniã: ut etiam ostendit Colu. lib. xii. Villicus rusticos epulari circa larem domini focum familiarem semper cõsuescere debebat. Et idem Hora. saty. vi. lib. ii. de uita etiam ru

Carpathium
heous
Eous
gallinæ
Numidicæ
Attage
Ionia
Miletus
ephesus
Malua
Terminus
Terminalia

ftica ait. O noctes cœnæq̃ deum. quibus ipse meiq̃ Ante larem proprium uescor. Vernasq̃ procaces pasco libatis dapibus. Vernas autem filios itelligit. Vernas. Vernæ appellantur ex ancillis ciuium romanorum uere nati. quod tempus anni maxime naturalis fœturæ est. hic autẽ uernas pro natis posuit. Nam & Maro. lib. ii. g. de rustica uita ait. Interea pendent dulces circum oscula nati. Ditis examẽ domus. i. quod solent esse in domo diuitis cui plures ancillæ plures uernas edũt. Renidẽtis lares. i. splendentes focos. Colebant. n. dõi lares in ipso foco. qui deorum penatium ara est. ut etiã Porphyrio edocet. Vnde Naso quoq̃ tristium li. i. de uxore inquit. illa sed ante lares sparsis prostrata capillis Contigit extinctos ore tremente focos. Cato item i re rustica ait. Paterfamilias ubi ad uillam uenit ubi larem familiarem salutauit: fundum eodẽ die si potest circumeat &c. Deinde inferius de uillici officio ait Focum purum circũuersum quottidie priusq̃ cubitũ eat hẽat. Calendis nonis festus dies quum erit coronam i focum indicat. per eos itaq̃ dies lari familiari pro copia supplicet. Et columella li. xii. de Villico inquit. Consuescatq̃ rusticos circa larem domini focũ familiarem semp epulari. Ergo larẽ ipse focus. Et Tibullus inquit. Vos quoq̃ fœlicis quondam nunc pauperis agri Custodes fertis munera uestra lares. Hæc ubi locutus. s. sum inquit Horatius. quod magis placeteut dixi: q̃ uti Acron Porphyrioq̃ existimãt. Verba. s. fuisse Alphii. q̃ si esset Alphius ipse hucusq̃ ab ipso principio dixisset: nõ tñ ab illo uersu libet iacereut putant quidam. Fœnerator. Maiores nostri in legibus posuere furem dupli condẽnari: fœneratorem quadrupli. Quanto peiorẽ ciuem existimarint fœneratorem q̃ furem hinc licet extimare: Et uirũ bonũ quũ laudabãt: ita laudabãt bonũ agricolã: bonũq̃ colonũ amplissime laudari extimabatur: qui ita laudabatur. Hæc Cato scribit in re rustica. merito igitur in fœneratorem Horatius inuehitur. Redegit. collegit exegitq̃ a debitorib⁹ suis prædia comparaturus cognoscẽs iam rusticæ uitæ oblectationem iucũditatem. Idibus: idus uocantur dies qui diuidũt mẽsem. iduare. n. hetrusca lingua diuidere est. Vñ uidua quasi ualde iduans ut idua. i. a uiro diuisa. auct. mac. li. i. sat. Calẽdis: calendæ initia mensium dicuntur a καλω. i. uoco nam minor pontifex nouæ lunæ primum obseruabat aspectum: uisam regi sacrificulo nũciabat. itaq̃ sacrificio ab rege & minore pontifice celebrato: idem pontifex calata. i. uocata in capitolium plæbe iuxta curiam calabram. quot numero dies a calendis ad nonas superessent pronũciabat. hinc & ipsi curiæ ad quã uocabantur: calabræ nomẽ datum est: ideo autem minor pontifex numerum dierũ: qui ad nonas superessent calando proferebat: & post nouam lunam oportebat nonarum die populares qui in agris essent confluere in urbem: accepturos causas feriarũ ab rege sacrorum. scituros q̃ quid esset eo mense faciendum. unde quidã hinc nonas æstimant dictas: quasi nouæ initium obseruationis: uel q̃ ab eo die semper ad idus nouem dies putentur. auct. mac. li. i. sat. Ponere apud alios. s. fœnoris cã. per quod ostendit poeta non facile quẽquam discedere posse ab auaritia & solita fœnoris cupiditate.

¶ ACR. Sabina qualis. exempla pudicitiæ a mulieribus rusticis sumpta. Pernicis: celeris. uelocis. impigri. ut progenuit pedibus celerem & pnicibus alis. Sacrum. i. d. dũs. n. penatibus sacer est. Extruat. l. s. ut post labore diligentia & studio reficiatur uxoris. Claudensq̃. t. c. crates a pastoribus texi cõsueuerunt ad mutandas pecudibus mansiones. ut appositæ greges muniant ab incursiõe ferarum. ut Cum fremit ad caules. Lætũ: aut fœcundum aut pingue. Distenta: plena. ut Luca. distentas siccant pecudes. Horna dulci. nouella. Dapes iemptas. apparet suo labore præparata grauitas: ut dapibus mensas onerabat iemptis uxor. Lucrina: de lucrio baiarũ lacu. Iuuerit. delectauerit. ut iuuat euasisse tot urbes argolicas. Magis ue rhõbus: Rhõb⁹ & scarus pisces sunt pciosi & sapore & raritate. Hyems tempestas: ut dum pelago desæuit hyems. Afra. a. trutio. Attagenes autem in ionia abundare dicuntur. Et attagen masculini generis declinauit. Quam lecta de pinguissimis oliua ramis. nullas diuitias boni agri fructibus conferendas. Aut hærba lapathi. ostẽdere uult agrũ præter utilitatem fructuum etiã herbas salutares afferre. Vel agna festis cæsa terminalibus ad excludenda. n. iurgia terminaliorum dies fuerat ↄstituta: qui per epulatum festiuitatem cæsis agnis seruari faceret fines constitutos siue in honorem mortuorũ ipse colebatur dies & post parẽtalia. eo q̃ i sacris terminis poneret.

Vel hædus ereptus lupo. factus gratior ex perdito. Properantes: festinãtes ad stabula: ut ipse lacte domum referent distẽta capellæ ubera. Fessos. ipso labore: ut aspice aratra iugo referunt suspẽsa iuuenci. Positosq̃ uernas. pueri domi nati uernæ dicuntur: ut unus uernula tres domini. Examen: uero ad infantiũ similitudinem retulit. Renitẽtes. scilicet splendentes: aut uultu. aut garrulitate. Lares: focos. metonymicos. Hæc ubi locutus. s. a. Fœneratorem quendam inducit alphiũ. qui laudans uitam rusticam cõmoda tamẽ fœnoris nõ omittit. Omnem relegit idibus pecuniam. Tanquã. n. eum pro fœnoris lucro iam receptæ pecuniæ pœniteret ita recollectam idibus kalendis properat cõmendare. Ponere: deponere.

¶ POR. Sacrum uetustis extruat lignis focum. Proprie hoc uitæ rusticæ est focum amare. Sacrum autem dixit. quia ara deorũ penatium est focus. Et horna dulci uina promẽs dolio: horna uina dicuntur huius ãni non ergo dulci dulio: ut dicta est sed translatio epitheton dulcia uina itelligamus: hoc quoq̃ aũt ad idioma rusticæ simplicitatis pertinet hornum uinũ bibere. Dapes iemptas apparet. Virgilianum est: sic & ille cum de uita rustica loqueretur ait. dapibus mensas onerabat inemptis. Non me lucrina iuuerint conchylia magis uel rhõb⁹ aut scari. Si quos eois intonata fluctibus hyems ad hoc uertat mare. intelligi uult sacros pisces i orientali mari esse: & difficile fieri ut etiam in italia capiantur: nisi quos inde uiolentia tempestatis adduxerit.

Non aphra auis. aphram autem gallinam numidicam dicit. Non attagem ionicus: cum attagenas fœminino genere uulgo dicant attendendum q̃ masculino genere hic dixerit. Attagẽ autem auis asiatica iter nobilissimas habita. Ionicus: uero ab ionia, dictus quæ ẽ regio asiæ. in qua est urbs ephesus. Vel agna festis cæsa terminalibus. Vel ædus ereptus lupo. iucunde expræssit rusticorum frugalitatem. Videre fessos uomerem inuersum boues Collo trahentes languido. hoc Virgilianum illud est. Aspice aratra iugo referunt suspensa iuuenci. Languido autem collo lasso. & utiq̃ uoluptas domino hoc cogitanti quantum utilitatis ex aratiõe

agrorum contulerit. Positosq; uerna ditis examē domus. hoc est qui uernæ ditem domum faciunt hic ditē frequentem ac familiosam accipe: ne ultra ditem domum nunc intelligas cum de rustico patrefamilias loquur. Hæc ubi locutus fœnerator alphius iam futur9 rusticus & reliqua: urbanissime postremo finxit hæc nō de sua persona dicta esse:sed de cuiusdam fœneratoris. p quod uult intelligi neminē scire quid iucunditatis habeat rustica uita. nec tamen quisquam ab ea in qua cōsueuerat potest discedere. Omnem relegit idibus pe.quæ.calen.po.exigit inquit a debitoribus pecuniam comparaturus prædia cogitans iucunditatē uitæ illius quam in rusticis laudat: sed rursum stimulatus cupiditate pecuniarum quærit eam fœnori dare.

¶CHRI. Sabina:nā hos populos & religiosissimos fuisse scribūt:dictosq; παρὰ τὸ σέβεσθαι .i.sacrificādo & fœminas castissimas habuisse. Pernicis.i.pseuerātis fm Prisci.q.d.patientis laborum. Appuli:sunt q uelint eē nomē ppriū uiri. Sacrū.s.laribus. Siccet:mulgeat. Orna:huius āni. Lucrina:qa in lucrino lacu optima erāt. Rombus:unus ē ex piscibus planis. Scarus:solus ex piscibus ruminare traditur: herbisq; uesci:& non aliis piscib9 i carpathio mari frequēs inuenit. Promōtoriū troadis lectū spōte nūq̄ trāsit. Sed ide ab octacio aduecti iter hostiēsem & cāpaniæ horā dissemiati sunt sub Claudio. Inde p qnqueniū cura adhibita ut capti mari redderent:frequētes repti sunt. Hæc ait Pli. & simul adiūgit sua tēpestate huic pisci pricipatū tiburū eē. Attagen:ex ionia uenit hæc auis. Lapathi:hāc herbā rumicem quoq; appellant. Maluæ:græcæ μαλάχη qd' molle significat. Terminalibus. Potuit ēt dixisse terminalis. Nā noīa festoꝝ neutra & carētia singulari ut sūt bacchanalia:lupcalia & similia l secūda & tertia declinatiōe ponunt: ut lupcaliū & lupcalioꝝ sit in genitiuo. Hæc locutus. Ostēdit p hūc q & si ab auaritia sua discedere pp cōtractū habitū nō posset:alphius tñ cognoscebat qtū uoluptatis esset i agricultura. Relegit:cōgregauit illam a debitoribus exigens. Idibus circa dimidiatum mensem:& in kalendis sequētis mensis. Ponere:iterum in fœnore collocare.

¶Argumentum. ODES.III.

Ode.iii.dicolos distrophos ad Mecœnatem in Allium.

PArentis olim siquis impia manu
Senile guttur fregerit:
Edit cicutis alium nocentius.
O dura messorum ilia:
Quid hoc ueneni sæuit in præcordiis?
Num uiperinus his cruor
Incoctus herbis me fefellit? au malas
Canidia tractauit dapes?
Vt argonautas præter omnes candidum
Medea mirata est ducem:
Ignota tauris illigaturum iuga:
Perunxit hoc iasonem:
Hoc delibutis ulta donis pellicem:
Serpente fugit alite.
Nec tantus unquam siderum insedit uapor
Siticulosæ apuliæ:
Nec munus humeris efficacis herculis
Inarsit æstuosius.
At siquid unquam tale concupiueris
Iocose mecœnas/præcor
Manum puella suauio opponat tuo:
Extrema & in sponda cubet.

¶ANT. Parētis olim. hac ode Mecœnatem alloquitur. Alliū detestās. Eo siqdem æso offēsus poeta fuerat ut dicit illud cicutis uiperinoq; sanguine eē nocētius. Metrū uero idem ē cum supioribus. Senile guttur. Sunt.n.senes morosi & anxii grauesq; oībus. hic Iuuenalis satyra.x.inqt Vsq; adeo grauis uxori natisq; sibiq;. Vt captatori moueat fastidia Cosso. Cicutis:cicuta uenenū est publica olī atheniensiū pœna iuisa semini & foliis refrigeratoria uis. quæ si enecat:icipiūt algere ab extremitatibus corpis. Venerem extīguit testibus circa pubertatem illita. hæc & plura Pli.li.xxv. Allium.idē asperi saporis: & quo plures nuclei fuere hoc ē aspius tediū huic quoq; halitu ut cæpis serpētes abigit & scorpiones odore. bestiarū omniū ictibus medet. Antiq & insanientibus dabāt crudū:oculos hebetat.iflatōes facit stomachū lædit copiosius sumptum, sitim gignit. Auctor Pli.li.xx. Galieni aūt auctoritate: Alliū ē tyriaca rusticoꝝ. Dura messorum ilia. Vir.ēt in Bu.ait. Thestilis & rapido fessis messoribus æstu Allia serpillumq; herbas cōtundit olētes. Hoc alliū.s. Præcordiis. Exta homini ab iferiore uisceꝝ pte separant mēbrāis:q̄ præcordia appellant. quia cordi ptendunt Pli.li.xi. Canidia.sub hoc canidiæ noīe inquit Porphyrio Cratidia neapolitanā unguētariā itelligi uult:quā uenefica Hora.semp isectat. Vnde etiā tertia ode sequēti in eam scribit. Vt argonautas:ordo ē.medæa ut.i.postq̄ mirata ē iasonē ducē cādidum pter oēs argonautas illigaturꝝ tauris ignota iuga punxit hoc.s.allio:id āt poetæ fictio est.ut alii ui ostendat. Argonautas:Iason esonis filius iuxta pelion mōtem naui ædificauit ingentē.postea optimos eoꝝ q secū irēt elegit numero.liiii. quorum clarissimi erāt Castor & pollux Hercules. Thelamō.orpheus & ipse Iason. Nauis argo dicta est.ab argo eius architecto:uel ab eius uelocitate:quam ἀργὸν appellabant. Demum in colchos appulerunt.ut aureum uellus arriperēt.cōicato āt consilio cum medæa regis Aeetæ filia illa se adiutricem ad perficiēdum certamē pollicita est. Iason iureiurādo data fide uxorem sibi eam futuram perpetuo spopōdit:inde medæa argonautas ad templum duxit Martis:qui peremptis custodibus erepta aurea pelle ad nauem reuersi sunt. Medæa draconem pellis custodiæ icubantem:semperq; uigilem ueneno perimens cum Iasone mare conscendit. Cum ipso demum Medæa annis.x.corinthi cōuixit: exquo filios etiam pepit. postea uero iason glaucæ creontis corinthi regis filiæ amore captus uirginem nuptui a patre petiit:q̄ sumpta medæam iason urbe expulit. Sed noctu regiam ingressa medicamentis quibusdam imutata faciem domū incendit radice quadam ab circe inuenta:ea uirtute ut incensus ignis nequiret extingui:iason tamē euasit:glauca creontesq; igne absumpti sunt. Quidam scriptores uolunt Medeæ filios dona quædam sponsæ attulisse

uenenis illita:quæ quum illa corpori applicuisset: incidisse in morbum: & patrem auxilium filiæ ferentem:
quum corpori illius hæsisset ilico expirasse.irata āt medæa q̄ iason euaserat:in eius calamitatem omnes iugu
lauit natos:excepto uno qui fugit.is Thessalus dicebatur: deinde fidissimis sociis fugæ assumptis medæa no
ctu ex corintho fugiēs thebas ad herculem iuit: iason uero sibi ipsi mortem cōsciuit: relicto hercule athenas
ad ægeum regem se contulit:inde phœniciam petiit:postea ad superiores asiæ partes trāsiēs clarissimo hæsit
regi.Ex quo medum filium peperit a quo medi populi dicti sunt.Tragici postmodum mirāda quædā de me/
dæa uariaq; ediderunt.hæc oīa ex.li.v.Diodo.Diximus & plura in iuuenalis satyra prima.Et in Bu. A egloga
q̄rta uideto itē.Nasonis epistolā ubi creusam appellat.nō glaucē.uideto itē lib.vii.met. Mirata est ducē. ipsa
medæa apud ouidiū inq̄t.Cur mihi plus æquo flaui placuere capilli. Et decor & linguæ gr̄a ficta tuæ? Et for/
mosus eras:& me mea fata trahebant. Abstulerāt oculi lumina nr̄a tui. Ignota iuga:medæa iasoni inquit.
Dixerat interea tibi rex ut dura ferox insolito p̄meres uomere colla boum.Martis erāt tauri plusq̄ per cornua
sæui.Quorum terribilis spiritus ignis erat.Aere pedes solidi p̄tentaq; naribus æra. Nigra per afflatus:hæc quoq;
facta suos. Hoc delibutis.Ordo ē.Vlta pellicē donis delibutis hoc.s.allio &c. Delibutis:hoc est unctis a de
libuit.i.unxit. Serpente fugit alite.ubi medæe uenenis noua nupta arsit cū regia Creōtis illius patris filios
medæa iugulauit ense i iasonis p̄tris ultionem:inde Draconibus ablata est:athenasq; adiit ubi ab ægeo rege et
thalamo recepta fuit:hæc ex li.vii.met. Vapor:æstus hoc loco alibi fumus uel nebula uel odor. Siderum ua/
por. Caniculæ exortu accēdi solis uapores:qs ignorat inq̄t Pli.li.ii. Cuius sideris effectus amplissimi in terra
sentiunt̄ feruēt maria exoriēte confluctuāt i cellis uina.Canes qdē toto eo spatio maxīe i rabiē agunt̄. Canicu
la aūt dr̄ pcon.i.ante canē:q a āte canē maiorē exorit̄.Vt columella docet.vii.cal.Aug.canicula apparet:quo
tpe caligo fit æstuosa. Siticulosæq; semp sitit. Appuliæ:accolæ tractū oēm post calabros appuliā uocāt:ut
scri.Sita.li.vi.i ea ut scribit Ptolemæus urbes sunt Theanū.Nuceria.Arpi.Canusiū. Mons gargāus. Munus
herculis.Hercules eurynomiū puerum ministrantē sibi i cœna a uino calefactus pugno occidit iniustus.Qua ex re
dolore perculsus calydōia cū uxore deianira hiloq; puero ex ea orto recessit. Quū i itinere ad Euenū peruenisset
flumen.nessum centaurum reppe rit p̄cio uiatores flumē transuehētē:hūc traductā Deianirā uiolare conantē mu
liere uiri opē implorante hercules sagitta trāsfixit:cū prius tn̄ deianirā cognouisset. Moriturus ex uulnere pol/
licitus ē ei se amoris medicamētū traditurum:quo nullā p̄ter se mulierē hercules aliā appeteret:iussit itaq; fœmiæ
qd̄ ex eo excideret cū oleo & sanguie ex sagitta defluēte imixto herculis tunicā ungere:quo dato cōsilio quū
expirasset:illa clam hercule quod mandatū erat assumpsit:lōgo post tpe hercules captā iolē secū ducēs euriti
filiā.ex Euboea i montē p̄fectus ē noīe cynæū.ibiq; sacra facturus lycam domesticū quēdā ad uxorē Deiāirā in
trachinā misit:ut ei uestē:qua in sacris uti cōsueuerat:afferret.Quæ quū a lyca amorē ioles pcepisset cupiēs se
oibus amore p̄ferri tunicā iuxta cētauri cōsiliū tinxit hāc a lyca rei iscio delatā hercules idutus medicamēti ui
paulatī iualescēte torq̄ri maximo dolore cœpit.Virus.n.sagittæ ueneno uipereo ifusæ corpus cōficiebat:itaq;
lycā uestis latorē primū occidit.Deianira uero itellecta re laqueo uitā finiuit:hercules aūt cōstructa pyra i oeta
monte ex respōso apollinis:& desperata salute i pyrā ascēdit rogās ut ignē subiiceret:tūc philoctetes in grām
sagittarum:quas ei hercules reliq̄rat pyrā succēdit:subitoq; fulminibus circū cadētibus pyra exusta est.Accedēte
iolao ut ossa colligeret:quū nullū penitus reptū esset:credētes herculē secūdū oraculi respōsa ad deos trāslatū
illi ut heroi sacra q̄dā fecerūt:hæc meminit Diodo.li.v.Quod ēt li.ix.met. Oui.amplissime scribit. Efficacis
herculis.id qdem herculis ppetuū est epitethon.Efficax enim dicitur qui facile potest efficere & implere quic
quid uoluerit. Iocose:iocis gaudens. Sponda:exteriore parte lecti.

ACR. Parētis oli si qs impia manu.Si qs ergo inq̄t parricidiū fecerit comedat alliū p̄ pœna:q a ē ueneno
nocētius. Senile:ad augmentū sceleris dixit senile: q a ēt si occisus nō eēt mori tn̄ potuerit. Vt Luca. iā senis
extremū piguit uergētibus ānis. Edat:sic.n.ueteres declinabāt ut te nec tātus ededo:dolor tacitā. O dura.m.
i.Fortia:ut durus amor. Nū uiperinus:uipinū sanguinem uenenū dicit. Incoctus:permixtus. Canidia tra
ctauit dapes:canidiā pro gratidia posuit:nō enī p̄priū nomē notari decebat i carmine:ut nulli grauis ē percul
sus Achilles:fuit aūt Gratidia unguētaria Neapolitana q̄si malefica. Mirata ē adamanit:quē sup oēs malefi
ciorum herbas allio punctū tauros ignē spirātes naribus iunxisse significat. Hoc delibutis.u.d.p. glaucē dixit
creōtis filiā:quā dum reuersurus a colchis iason uoluisset accipe uoxrē pp amorē iasonis: medæa repudiata
dolore obliuionē coronæ malefica arte cōpositæ icendit:& occisis filiis medo & merinero dolorē suū ulta pē
natis dracōibus fugit uecta:& medæā cōstituit ciuitatē. Nec tātus unq̄ syderum insedit.u.s.i.non tanto ardore
solis siccari appuliā dicit:q̄to ardore alliū comedētiū uiscera aperuit. Nec munus humeris efficacis her.i.æ.
Nessus cētaurus uulneratus ab hercule:eo q̄ Deianirā uxorem eius rape uoluisset dū eā susceptā ab hercule
euēnū fluuiū traiiceret:ut se de eo ulcisceret̄:lanā tinctā sanguine suo deianiræ dedit:dicēs eā ab hercule satis
amādā:si ex accepta lana cōfectū uestimētū herculi dedisset:hoc illa muliebri facilitate seruauit:qn̄ āt se amari
minus cognouit ab hercule palliū factū ei ut idueret̄ dedit.Quo tacto hercules tāto ardore correptus est:ut ip
se laniaret̄:nec ardorē uinceret:nisi quod pyrā sibi i mōte thessaliæ fecit se iniiciēs: purgatus corpoī īter deos
affirmat̄ receptus.Deianyram aūt hercules accepat uicto acheloo fluuio calidoniæ :q̄ deianyra fuit Oenei fi
lia Tidei soror:hāc aūt fabulā iō cōmemorauit ut ardorē herculis icēdio allii comparet. Tale.i. aliud simile.
Iocose:læte:iucūde. Manū.p.s.a.t.i.refutet puella suauiū tuū p̄ allii fœtorē:& i sponda lecti fugiat olentem
uirum.Quidam uolunt Terentiam concubinam Mecœnatis eum significare uoluisse.

POR. Parentis olim si quis impia manu Senile guttur fregerit. Execrat̄ alliū significās se grauiter uexa
ri.edat āt dicēdū potius q̄ edit:qm̄ sic declinat̄ edo es ēdeinde mō optatiuo tēpore futuro utinā edā edas edat:
pluraliter edamus edatis edāt:& alliū dicēdū ut solidū doliū:non,ut uulgo aleū. O dura messorum ilia: q̄ fet
dum alium prādēt.de qbus & Vir.in Buco.Thestylis & rapido fessis messoribus æstu allia serpillumq; her//

bas contŭdit olẽtes. Edat cicutis:cicuta herba est uenenatissima. An.m.c.t.d.sub hoc canidiæ noie gt atidiã neapolitanã unguentariam intelligi uult:quã ueneficam Hora.semper insectatur: sed quia nõ licet,peobro/sum carmẽ in quẽquam scribere:circo fere poetæ similia effingunt:sic & Vir.in Buc.pro cuheride lycoridẽ appellat. Canididũ medæa mirata est ducẽ:iasonẽ signat candoris ãt noie & Vir.significatiõe pulchritudis semper utitur:ut candidus insuetum miratur limẽ olympi. Et candida dido:& cãdida maia.Notam autem historiam hunc in locum conuertit quasi medæa allio perunxerit iasonem : ut eum muniret aduersus uim tantorum flãmam spirantium qui iussu regis subiiciendi erant si uellet pellem auream accipere. Hoc de.u.d.p.s.f.a.ut cum ait.ruẽs uolens aderat. Nec munus humeris efficacis herculis:de ueste illa loquitur sanguine Nessi delibuta quam a Deianira coniuge oblatã hercules cum se induisset incendio eius absumptus est: effi/cacis autem perpetuũ epithetõ uult eẽ herculis. At si qd unquã tale concupiueris iocose mecœnas præcon opportune iocosum appellat cui uelit iocos suos commendatos esse.

CHRI. Parentis olim siqs impia manu.Tragœdiam in re humili excitat: ut ridiculã facetãq; orõnem red dat. Allium comederat,quod cũ stomacho nocuisset detestat᷑.Sed lepida oĩo est oratio,cum ridiculi cã res humiles ueluti grandes tractamus:ut cũ Hom.ranarũ murũq; ꝑlia describit. Senile guttur. Nã cũ impium sit parẽtẽ iterficere:tñ multum ætas senilis ad scelus addere uidetur. O dura messorũ ilia. Nam illis allium datur.Vir.Thestilis & rapido fessis messoribus æstu Allia serpillũq; herbas cõtũdit olentes. Incoctos cruor. Quasi non possit credere alliũ ex semisi uiperæ uenenũ admixtum sit tñ nocere. Aut nisi Canidia uenefica suis artibus epulas infecerit. Sed de canidia cuius proprium nomẽ Cratidia fuit: paulo ĩfra dicet᷑. Vt argo/nautas:iason Esonis filius suadẽte patruo pelia nauẽ longam:quæ teste Pli.prima fuit:in pegaso sinu ædifica uit:& ab argo fabro eam denomiauit:Virosq; ex græcia fortissimos: quos secum in colchos ad uellus aureũ rapiẽdum elegit:q a naue qua uecti sunt:argonautæ fuerunt noiati.Præcipui ãt fuerunt Orpheus: hercules: castor pollux:zetus:& calais.Sed cum ad Oetã regẽ puenisset:eẽntq; & tauri:q naribus ignes spirat ẽ:domã/di:& serpẽs interficiendus:& dentes serendi: & hoies armati inde subito nati interficiendi:non potuisset has difficultates supeeare iason:nisi Medæa q̃ iuuenis amore capta est:opem suis magicis artibus attulisse. Me/deæ igitur auxilio hæc oĩa monstra superauit:uellusq; capere potuit.Poeta ergo rei suæ inseruiens nulla ut pu tat medæam iasonem contra illa monstra uehementius munire potuisse q̃ allio illum imbuendo. Ergo ut .i.postq̃ medæa mirata est.i.obstupuit tanq̃ pulcherrimum ducem.s.iasonem illigatur iuga ignota : qm ha/ctenus idomiti tauri nunq̃ iuga tulerant:peeũxit hoc allio. Iasonẽ: tanq̃ in quo esset extrema uis contra oĩa mõstra. Hoc delibutis. Nã cũ medææ opa aureo uellere potitus eẽt iason una cũ medæa.corinthũ peruenit: atq; beneficiorũ a medæa acceptorũ imemor filiam creõtis corithi regis siue glauce:ut Lactantio Porphyrioĩ q; placet siue creusa:ut refert Seneca:appellaret᷑:uxorẽ repudiata medæa duxit.A t illa ita furoreq; parcita: & medæũ merinereũq; filios occidit:epulãdosq; patri apposuit:& munera iis ueneficiis delibuta ad nouã nup/tã misit:ut cũ ea explicaret subito icendio cũ uniuersa regia absumpta sit.Ergo poeta credit alliũ tã uehemẽti ueneficio adhibitũ fuisse. Serpẽte alite.Nã cũ ulta esset iniurias suas medæa religatis ad currũ alatis serpenti bus p aerẽ uecta aufugit. Vapor sydcrum.i.q ui sydeꝶ ꝑsertim caniculæ. Appuliaq̃ regio calidissima est & aqs caret.Nõ igit᷑ minore calore afficit᷑ a diebus cãicularibus apulia q̃ ego ex calore:quẽ comestũ alliũ ĩtulit. Nec ẽt munus herculis maiori efficacia exussit humeros.Voluerat Nessus centaurus uim deiãire uxori her/culis ĩferre.At hercules sagittis ex sanguine hydrino ĩfectis nessum ĩterfecit. Moriẽs aũt nessus ultionẽ para uit.Persuasit enim deianirã:ut uestẽ suã illo sanguie iam infectã seruaret affirmans eam illi uim inesse ut si qñ hercules aliã amaret mulierẽ:& ea ueste indueret᷑ ĩstatim eo amore solueret᷑.Condidit deianiea:& cũ occupa/tus eẽt hercules siue & omphales siue ioles amore:misit uestẽ ignara euentus:ignarus & hercules induit in dutusq; ab ea exustus est. At siquid.Ostendit tãdem ridicule hæc scripta esse : cũ post tantas tragœdias huc euadat:ut si quando mecœnas allium comederit puella uirosum anhelitũ suum effugiens oppõat manum osculo. Extrema sponda.in ultima parte lecti.

Argumentum. ODES.IIII.

CANT. Poeta ĩ Menã libertũ inuehit᷑:is.n.pecũia sup bus erat:& in ordie eqstri receptus:tribunusq; militũ fa ctus.Acrõ aũt & Porphyrio scribũt Menã Cn. pompei magni libertũ fuisse.Deinde apud sex.põpeiũ magni fi/liũ mãsisse:quo qdẽ exercẽte pyraticã ad augustũ ꝓfect⁹ classis relicto sexto ꝓfugit:iterũ postea ad sextũ reuersus ẽ:rursus illo relicto ad augustũ redii:ta quo tribun⁹ mi litũ fact⁹ ẽ:Suetoni⁹ ẽt scribit neminẽ unq̃ libertinorũ adhibitũ ab augusto cœnæ excepto Mẽa. sed asserto in genuitatẽ post ꝑditã sexti põpei classẽ.Metrũ uero ẽ pri mæ ode epodõ simile. Sortito:ex sorte & naturali di/spõne.Naso quoq; ĩ ibi ait.Pax erit hæc nobis dõec mihi uita mãebit.Cũ pecore ĩfirmo q̃ solet eẽ lupis. Ibericis funib⁹:græci eãdẽ iberiã & hispaniam nominabãt:sic ẽt romãi ut Strab.scri lib.iii. Pto.item lib.ii.sic . Hispaniæ quæ apud græcos iberia dicitur tres sunt regiones.Beti ca:Lusitania:ac Taraconensis. Ibericis funibus.ostẽdit eum fuisse pompei regimẽ ĩ iberia.pompeius .n.ĩ iberia

Ode.iiii. dicolos distrophos in Menam li/bertum.

LVpis/& agnis quãta sortito obti
Tecum mihi discordia est: (git:
Ibericis peruste funibus latus:
Et crura dura compede.
Licet superbus ambules pecunia:
Fortuna non mutat genus.
Vides ne sacram metiente te uiam
Cum bis ter ulnarum toga
Vt ora uertat huc/& huc euntium
Liberrima indignatio?
Sectus flagellis hic triumuiralibus
Præconis ad fastidium:

Arat falerni mille fundi iugera:
Et appiam mannis terit:
Sedilibusq; magnus in primis eques
Othone contempto sedet.
Quid attinet tot ora nauium graui
Rostrata duci pondere
Contra latrones/atq; seruilem manum
Hoc hoc tribuno militum?

sæpe contra sertoriũ pugnauit a senatu quidem missus cũ metello i sertoriũ & ppennã.demũ obtrũcato sertorio a ppẽna amico: quẽ & hæredẽ instituesar. Põpeius ipse plenã uictoriã habuit nouissime ↄtta ppẽnam pugnauitq; capt⁹ & occisus iberici belli finis extitit.scribit ea Apianus lib.i.libro itẽ.ii.asserit quo tpe põpeius brũdusiũ se ↄtulit timore cæsaris:eius exercitũ in iberia ↄsedisse:oibus ĩpromptu paratis:quocũq; necessitas ire cogeret.Erãt ãt illic petreius & afranius põpei ptores.cõtra quos cæsar ipse pugnauit:ac uicit.Eosq; ad põpeium liberos redire ↄcessit:relicta hispania sibi possidẽda: pp hæc igit̃ oñdere uidet̃ Horatius menã Põpei remigẽ in iberia fuisse. Ibericis funibus.Sparthũ herba.est sponte nascens:& quæ nõ queat seri Carthaginẽsis hispaniæ citerioris portio.nec hæc tota montes quoq; spartho opitid in aquis mariq; inuictũ est:in sicco pferuns e canabi funes:in usu ẽ nauium armamẽtis iunco græci & ad funes usi sunt:inde translatus a pœnis sparthi usus.Pli.auctor lib.xix.Meminit itẽ Gellius lib.xvi.c.iii.dicẽs igit̃ Hora.ibericis funibus sparthi funes itelligit qbus nautæ utunt̃. Perustæ latus:pustum hẽns funẽ uidelicet flagris:per qđ eũ uilissimũ ignauissimũq; fuisse remigẽ ostẽdit. Crura:tibias itelligit.Crus.n.nũc coxa nũc tibia dicit̃. Dura cõpede:ferreis ãnulis & pedicis q̃les qđẽ remiges ipsi ferre soliti. Sacrã uiam.Via sacra illa qđẽ erat:ut legit̃: q̃ a capitolio tendit ad Titi arcũ.Sic dicta:ut Varro scri.qa sacra quotquot mensibus ferebant̃ in arcẽ.i.capitoliũ.Et per quã augures ex arce pfecti solebãt inaugusare.Scribũt alii in hac uia:quoniã iuxta forum romanũ erat:fructus & poma uendi solita.Vnde ait in arte Ouidius.Rure suburbano poteris tibi dicere missa illa uel in sacra sint licet empta uia. Cũ bis ter:ordo est.Cũ toga ulnarũ bis ter:per qđ amplã fuisse ostẽdit:hic etiã ait ãmianus. Sudant sub ponderibus lacernarũ. Iuue.quoq; sat.i. crispinũ eiusdẽ fortunæ cũ mena de toga sic saxat. Cũ pars niliacæ plebis:cum uerna cãopi Crispinus tyrias humero reuocãte lacernas Vẽtilet æstiuũ digitis sudãtibus aurum. Vlnarũ.seruius iBuco.& lib.iii.Geor.sic ait. Vlna ẽm alios utriusq; manus extẽsio est.licet Sueto.unum cubitũ uelit eẽ tantũmodo:quod magis uerũ est:hæc ille:hic uero conuenit magis:prima significatio:ut intelligamus amplitudinem togæ:non longitudinẽ:ut aliq sentiunt. Liberrima indignatio.i.iustissima & ingens: libere.n.nõ timide agebat̃ in eũ. Sectus flagellis.i.uirgis cesus.Iuue.sat.vi.de mulierum sæuitia in seruos ait. Hic frãgit ferulas:rubet ille flagellis:hic Scutica &c.Vbi nõ secat sed rubet in oibus legit̃.flagella aũt dicuntur sũmæ arborũ partes ab eo q̃ uentoꝝ crebros flatus sustineãt.Virg.lib.ii.Geor.Neue flagella sũma pete. Triũuiralibus.Innuit menã publice quoq; in maius dedecus fustigatũ. Triũuiri.n. suppliciis pẽrãt: hinc sic Salu. in Catili.ait.Triũuirosq; ad suppliciũ postulabat.Sosia itẽ in plauti amphi. sic inqt. Quid faciam nũc si tres uiri me in carcerem cõpegerint.Inde cras e prõptuaria cella depromat ad flagrũ.Pli.quoq; li.xxi.c.iii.sic ait.Atq; ob id duci eum in uincula.Triumuiri iussissent.Vtq; Liuius lib.xi.scri.Triũuiri capitales:tunc primũ creati sunt:ubi curius dentatus consul sãnitibus cæsis sabinisq; uictis bis in eodem magistratu triũphauit. Præconis ad fastidium.i.tamdiu cæsus donec etiã pconi fastidio esset.Per qđ intelligendũ dum noxii cædebant̃ pcones tubas inflare solitos.Qui mos adhuc mea in patria uelitris seruari solet. Phalerni fundi.Secunda uini nobilitas phalerno agro erat:qui ager a ponte campano leua petentibus urbanam coloniam Syllanã nuper capuæ contributam incipit:ut scribit Plini.lib.xiiii.In agrum uero phalernum Appia uia ibatur: ppterea appiæ quoq; meminit. Iugera:iugeri mensura inducentos & quadraginta lõgitudinis pedes dimidioq; in latitudine patet.Auctor Quintilianus libr.i.Teste autem Plinio lib.xviii.iugesum uocabatur quod uno iugo boum in die exarari potuisset. Appiam: præclarissime sunt uiæ: ut Strabo ait li.v.Appia.latina.Valeria.Appia quidem ad mare usq; sinuessam protenditur. Valeria uero in sabinam usq; ad marsos. Hæc a tyburtinis capit initium:inter appiam & ualeriam media latina est:quæ ad casinum oppidum coniungitur appiæ:a capua decem & nouem distans stadiis.Plini.autem scribit Appium Claudium cæcum in censura uiam usq; brundusium lapidibus strauisse. Vnde illa appia dicta est. Mannis: manni equi dicti q̃ mansuetudinem manu sequantur:uulgo burrici dicebantur:ut Porphyrio scribit. Sedibus primis.Pedianus in oratione p Cornelio sic ait.Quanq̃.L.roscius:Otho:biennio ante cõsul firmauit in theatro:ut equitibus romanis. xiiii. ordines spectandi gratia darentur.Et seneca epistola.xliiii.inquit.At mehercle multis. xiiii.gradus clausi sũt non omnes curia admittit.Lucius etiam florus lib.xcix.epi.Liuii sic ait Lucius roscius tribunus plæbis legẽ tulit:ut equitibus romanis in theatro.xiiii.gradus proximi assignarentur. Othone contẽpto.i.sprreta othonis lege. Quid attinet.Quid prodest inquit Hora.expugnasse pyratas & manum seruilem Cum mena olim & seruus & pyrata cum sexto.s.pompeio nunc tribunus sit militum .Rostrata ora nauium:proras intelligit habentes in fronte rostra ærata propter scopulos.s.ne offendantur. Contra latrones.contra pyratas intelligit. Sextus enim pompeius maria omnia depredatoribus infestabat:ita ut romani maxima fame angerentur.In sicilia autem nauali prælio cum Agrippa deuicit:ut lib.v.Appianus ait:de quo latius ode. vi. lib.i. iam diximus. Seruilem manum.Sysus quidam in sicilia ad libertatem & arma seruos concitauit.Itaq; sexaginta seruorum milia collegit iure belli refractis ergastulis.Inde castella uicos oppida miserabili diseptione uastauit:cœpit & castra prætorum.Tandem perpẽna imperatore supplicium de iis sumptum est apud æthnã. Iterum postea insurrexerant prius sæuientes.Aquilius tãdem deleuit.Tertio duce Spartaco & gladiatores & serui molto peiosa fecerũt.demum Licinius crassus eos circa brutium angulum superauit.Hæc omnia late habentur apud Lucium Florum. Hoc hoc tribuno militum:idest & latrone & seruo.

¶ACR. Lupis & agnis.hic quem alloqtur libertus fuit Gn.Pomp.magni.postea mortuo Pōpeio filio ei⁹
exercēte pyraticam ad augustū,relicto sexto cōfugit.iterū ad sextū reuersus est.rursus illo relicto ad augustū
rediit.& ab eo tribunus militū factus est. Quanto sortito inimicitiæ aut naturales sunt: aut uolūtariæ.Si er
go cū isto naturales inimicitias eē dicit.sicut agnis & lupis.Sortito āt aduerbiū q̄litatis ē.i.ex sorte.i.naturali
ter euēit. Hybericis.p.f.l.Cruciatibus afflicte & uinculis hispanoꝝ qui sunt districti ad resecāda delicta. Per
usta.i. absolute dixit.Vt lachrymis oculos suffusa ni. Dura compede ferrea aut cruda. Licet superbus.a.p.
i.liberū te esse diuitiæ excusare nō possunt. Sacrā metiēte te uiam.cum indignatione ait uidens eū togatum
incedere.i.pmoueri.metiēte dixit ambulantē.Vt stabili gressu metit' littora cornix. Cū bis ter ulnarū.t. Sex
eni ulnis habebat diffusam togā. Liberrima idignatio:iustissima & libera. Sectus flagellis.Tanq̄ q ad ma/
ius dedecus uitæ a publico sit uindice uerberatus:nā ut tribunis plebē,ita triūuiris ius erat aliēos seruos cedē
di. Sectus ergo cæsus:ut Iuue.Secat ille flagellis. Arat falerni.m.f.i.Falernū regio ē campaniæ uini boni fer
tilis. Sedilibus.m.i.p.e.hoc ē in primis eqs othone contēpta:iter primos sedet:qa Lucius Roscius otho legē
theatralē tulerat:ut in.xiiii.ordinibus sederēt eqtes:de qbus I duob⁹ sederēt tribuni:nō tamē serui:qa mecœ
nas tribunus factus erat ab augusto.Vt Iuu.Sic libitū uano q̄ nos distinxit othoni. Quid.a.t. hoc ē qd pdest
supra tot pyratas:si is qui pyraticam exercuit inter.yi.seruos tribunus factus est militum.

¶POR. Lupis & agnis quanta sortito obtigit tecū mihi discordia ē.Hāc æglogam in Menam scripsit liber
tum pompei magni:q præfectus classis fuit sexto pompeio bellū aduersum augustum cæsarem gerēte. Hic
cum classe ad cæsarem transierat:deinde ad sextū rediit & rursus refugit ad cæsarem. Tecū mihi.di.ē intel/
ligendū hic extrinsecus tāta:sic.n. consequēs erit elocutio:quanta sortito attigit discordia lupis & agnis:tāta
mihi tecū est. Hybericis pusse funibus latus:restibus cæsum sæpe ac per hoc malū seruū fuisse uult intelligi:
hybericos aūt funes ideo dicit qa I iberia.i.hispania plurimū sptū nascit'. Vides ne sacrā metiēte uiam cum
bis ter ulnarū toga ora aduertat huc & illuc liberrima idignatio:idest uides ne ut euntes ora huc & illuc uer
tāt.Ordo est:uidesne ut liberrima Idignatio uertat huc & illuc ora euntiū te metiente sacrā uiam:cum bis ter
ulnarum toga liberrima idignatio. Signat aūt populū ex idignatione:q ille oblitus cōditionis tam magni
ficus icedat detorquere ab illo aspectum:& bene liberrimā indignationē dixit:q libere ac palam hūc uidē/
tes in seruitutē inuehunt' cum bis ter ulnarū toga hoc ē cū sex ulnarū toga:hanc aūt iustæ togæ mensurā itel
ligendū est. Sectus.f.h.t.Triumuiralibus autē q dixerit specialis elocutionis usum esse p generali puto:neq;
enim triūuiris tm̄ sed etiā aliis potestatibus ius est alienos seruos flagellare. Præconis ad.f. aspere donec ali
ud agentibus triūuiris præco cum uellet desinere iuberet. Et ap.m.t.eleganter mannis.qa nimiarum deli/
tiarum affluentia est equos burrichos habere:mānos autem equos uulgo burrichos appellant.Appia pro q̄
libet uia posuit. Arat pprie qa phalerni agri meminerat quo.s.appia uia necesse est ire. Sedilibusq; magn⁹
in primis eques.Othone contempto sedet:& magnus eques & sedilibus in primis cū uehemēti idignatione:
psertur:ex qtuor autem ordinibus:quos lege Roscius otho tri.ple.in theatro equestri ordini dedit duo primi
uersus tribūitiis uacabant. Quid attinet.tot ora nauium graui rostrata duci pondere contra latrones atq;
seruilem manū.Sensus est qd pdest classe rostratis nauibus ducere aduersum latrones ac fugitiuos.quos sex
tus pompeius armauit.cum hunc patimur tribunum equitem romanum esse.

¶CHRI. Lupis & agnis quāta sortito obtigit.Archilochico pene carmine in menam inuehit'.Hic Pompei
magni libertus ad Augustum post mortē pompei defecit.Deinde ad Sextū magni filium pyraticā exercen/
tem reuersus est.Rursus postremo ad augustum se recepit.a quo tribunus militum factus ē:homo ea supbia
elatus ut pristinæ fortunæ imemor oia sibi arrogaret.Hoc pati non ualens Hora.hæc scribit.Ergo tāta mihi
est discordia tecū:quāta obtigit lupis & agnis sortito.i. ex sorte.i.naturaliter. Nam inimicitiæ aut naturales
sunt:qbus natura duce mouetur sine cōsilio aial:ut uidemus in lupo & agno:& hæ nūq̄ cessant:& uehemen
tes sunt.Aut quadā nostra rōne siue recta siue praua susceptæ. Sed qm̄ prime maiores sunt & inextingui/
biles:iccirco inimicitias suas in menam illis cōparat. Hibericis.spēm posuit p genere:& ostēdit nō solum ser
uum fuisse qd' nō illius sed fortūæ uitium dici posset.sed neq̄ seruū:qd' illi:& nō fortunæ attribuēdū est. Per
uste uel flagra incendūt:& notat illum fuisse mastigiam.i.uerberibus dignū:quē latini uerberonē appellant.
Dura:ferrea aut cruda. Fortuna nō.m.g.Nam pecuniæ ignobilē non ualent nobilitare. Liberrima indi
gnatio.Ergo magna idignatio:cum sine aliqua dissimulatione libere indignētur. Sectus:orationē a mena
ad auditores ex indignatione cōuertit. Sectus:ut ostēdat nō solum uirgis cæsum:sed ita cæsum:ut uirgæ cor
pus abruperint.Sic Iuue.Secat ille flagellis. Triumuiralibus.Ostenderat illum cum seruus fuisset priuatim
a domino cæsum tanq̄ scelestum seruum.Nunc quoq; publice ad supplicium propter eius errata abreptum
esse.Triumuiri autem erant pposyti suppliciis:quod & Salust. in Catilina.ostendit: & Plau. in amphitrione.
Quid faciam nunc si triūuiri me in carcerem compegerint.Inde cras de promptuaria cella depromar ad fla/
grum. Ad fastidium pconis.i.tam diu cæsus donec pco aet quem poena renunciat' uel turba ad spectaculū
supplicii conuocatur:nō modo in tedium:sed in fastidium quoq; deuenerit. Arat falerni.Sūma indignatio
q scelestus & sordidus uir tam sit locuplex.Auget autem primo a magnitudine agri ppter mille iugera. De/
inde a nobilitate soli:quia in falerno.de quo abunde in superioribus dictum est. Mānis:quia reda uehitur a
mānis tracta. Appiam.quæ ab Appio Claudio in sua censura strata est. Sedilibus.In quatuordecim ordini
bus.Roscius enim otho tribunus plebis legem tulit:ne quis sederet intra quartūdecimum theatri gradum:
nisi cuius auo patriq; ingenuo quadringēta sextertia fuissent.Ergo contempto othone idest lege ab othone
lata.qua non sat erat habere quadringenta sextertia:quia eius pater ingenuus non fuerat. Immo neq; ipse.
Quid iu.Snia est frustra pugnatum esse aduersus manum seruilem spartaci frustra aduersus pyratas.si Me
tia qui & seruus & pyrata fuerit.tribunus militum fiat.

¶Argumentum. ODES.V.

¶CANTO. Hæc ode in canidiam ueneficam scribitur.ea quippe adamans uarumia quo spernebatur ptex tatum puerũ:cum sagana ueia:& folia ueneficis mulieribus clam cœperat:spoliauerat:in fossam usq; ad mẽ/ tum cum incantata aqua imerserat:quo ex illius fame deficientis medulla:& iecore amoris poculum para/ re posset.puer aũt salutis exspes diris imprecationibus illas est insecutus.De eadem uero canidia lati⁹ Epodo tertia diximus.Præterea de canidia:& Sagana lata idem Horatius scribit in Satyra octaua primi libri i ubi in cipit carmen.Vidi ego met nigra succinctã uadere pal/ la Canidiam & cætera. Est aut metrum primo simile.

Ode quinta dicolos distrophos in canidiam ueneficam.

At o deorum quisquis in cœlo regis
Terras/& humanum genus:
Quid iste fert tumultus? aut quid omnium
Vultus in unum me truces?
Per liberos te/si uocata partubus
Lucina ueris affuit:
Per hoc inane purpuræ decus precor:
Per improbaturum hæc iouem:
Quid aut nouerca me intueris?aut uti
Petita ferro belua?
Vt hæc trementi questus ore constitit
Insignibus raptis puer

At o deorum. Timentis pueri uerba ad deos. At.n.ti/ moris interiectio est.quæ quidem plenam affectus mo tusq; animi significatiõem habet. Deorum quicquid: idest quicunq; dei in cœlo regitis terras & homines.

Fert:appetit. Tumultus: mulierũ furor. Ecquid fe/ runt:idest appetunt. Per liberos te:canidiam puer orat iam se capientem. Veris partubus.i.legitimis filiis:uel non fictis partubus : per quod innuit eã uel non pepe/ risse:uel ex adulterio cõcepisse. Lucina:hanc grauidæ inuocabant:quoniã exactis mensibus lucem nascenti/ bus iuno pbet:unde appellatur iuno lucina ab iuuãdo: & lucet:ut Varro docet.Macro.lib.vii. scribit quomodo diana quæ luna est αρτεμισ dicit quasi αεροτεμισ hoc est aerem secans.Lucina a parturientibus inuoca/ tur:quia proprium eius munus est distẽdere rimas cor poris:& meatibus uiam dare:quod est accelerando par tu salutare. Inane.uanum non enim sibi proderat.

Lucina iuno lucina artemis lucia bulla ptexta Leonis natura

Purpuræ decus:prætextã intelligit.Patriciis.n.bulla aurea cum toga cui purpura prætexebat utebant. Cor dis aũt figuram in bulla ante pectus annectabãt:ut illã inspicientes se homines cogitarent si corde præstar&nt.Togã uero prætextam ferebant:ut ex purpuræ rubo/ re ingenuitatis pudore regerentur:ut Macro.li.i.Saty.scri. Petita fero bælua:leonem intelligit:uulneratus.n. obseruatione mira percussorem nouit:& in quantalibet multitudine appetit.Eum uero qui tela quidem mi serit:sed tamen non uulnerauerit correptum rapiatumq; sternit nec uulnerat:auctor Plini⁹ libro octauo. In signibus:hoc est prætexta & aurea bulla.

¶ACR. At o.d.quicqd.i.c.r. In canidiã ueneficã scribit inducta psona pueri: q ad imolationes captus uoci/ ferans rogante mulierũ consciarũ turba pereat inclusus. At o deorum:at uocat: ut At tibi pro scelere excla/ mat pro talibus ausis.Necromantiã factam detestatur a canidia maga:quæ infosso puero regio animã extor quere nõ ambigit. Aut quid omniũ.Quasi ẽt uultus crudelitate turbent. Per liberos.t.uult intelligi aut nõ peperisse canidiã:aut de adulterio sobolẽ suscepisse. Per.h.in.p.d. uelut ptextatus puer apud eas purpuræ de/ cus dixit quia non proderat perituro. Per improbaturum.i.uindicaturũ.humanæ.n.uictimæ ioui acceptæ eẽ nõ poterant:qa a iuuamine hominũ iouis dictus ẽ. Insignibus raptis.p.Spoliatus ptexta puerili.

¶POR. At o deoꝝ qcquid in cœlo.r.t.Verba ptextati uociferãtis in domo cãidiæ.quẽ significat ab ea fur tim raptũ:ut necromantiã ex eo faceret.Et bene abrupta exclamatio in cœlũ.hoc.n.dicit pemptũ ẽ qcquid in cœlo est regẽs terras. Quid iste.f.t.Tumultũ aũt dicit rapinæ ipsius quã passus ẽ. Aut qd omniũ uultus in unũ me truces.Earũ dicit q cũ canidia cõsciæ ministræ sceleris huius fuerãt. Per hoc in.p.d.p. quo magis oneret atrocitatem sceleris huius:ptextatũ ac per hoc honestum ac delicatum facit hũc puerum esse. Inane: eego decus purpuræ.apud eam inane intellige:quæ.s.sine respectu æquitatis eius in eum sæuiat. Insignib⁹ raptis puer.impube corpus.insignia pueri intellige raptam ptextam ac bullam: & est σΚΗΜΑΣΦΙΞΕΥΓΙΣΙΣ puer impube corpus.hoc est impube corpus erat.

¶CHRI. At o deoꝝ qcqd i cœlo regit.Cratidia fuerat neapolitana mulier pessima uenefica.Hui⁹ ergo ne cromãtiã de puero factã sub noĩe canidiæ uitupat.iducit ãt pueꝝ ab illis iã subreptũ:& ad imolationẽ paratũ: suas miserias ↄquerit:& i canidiæ sociaꝝq; crudelitatẽ iuehi:loqr ergo puer. At expauescẽtis ẽ. O qcqd deo rũ.i.o oẽs dii q regitis terras & humanũ genus. Quid fert.qd affert:uel qd cupit. Tumultus:tumultuosa.p pe:eatio mulieꝝ. Truces.nam oẽs ille uene ficæ inimico aĩo spectabãt. Per liberos te.iam in eũ mãus iniicie bat canidia:quapp ut sui misereat p suos liberos eã pcat. Veris partubus.Dubitat an pepererat an potius alie/ nos sibi filius supponẽs pepisse finxerit:ppterea q; si partubus ueris dixit. Inanile decus puer.i.nihil pfuturũ. Sed quare purpuram i puero dicat.aĩaduertãus.Tullius hostilius tertius rex romanoꝝ debellatis etruscis Sel lã curulẽ:lictores.Togã pictã:ptextã isignia magĩatuũ etruscoꝝ ad romãos trãstulit. Sed ptextã illo tpe pue/ rilis ætas nõ usurpabat.Verũ Tarqui⁹ deide prisc⁹ cui lucumo nomẽ fuit de sabinis cũ triũphasset i filiũ suũ annos.xiiii.natũ p cõtione laudauit q hostẽ pcusserat:& bulla aurea:qd gestamen prius triũphãtiũ erat:& p texta.qua soli magistratus utebant insigniuit. Hic tractus mos ut puer bulla & ptexta.i.toga cui purpura p texebat uterent.Sed bulla nõ fuit cõcessa nisi illis:quorũ pres curulẽ magĩatũ gessisset.Cæteris uero usq; ad eos quorũ pres æquo iusta stipẽdia meruissent ptexta sola cõcessa ẽ.Demũ i bello pũico secũdo libertinis quo q;:sed ũs tm q ex iusta mre nati eẽnt:cõcessum ẽ:ut ptexã & lorũ i collo p bulla portarẽt.Ergo hanc ptextam

decus purpuræ appellat. Vt postq̃. Constitit impube corpus. Nã direptis insignibus.i.purpurea ueste appa/ruit corpus nudatũ impube.i.sine pilis. Cõstitit:stetit cõstitutus est in eo loco:ubi esset conficiendus.

Impube corpus/quale posset impia
Mollire thracum pectora,
Canidia breuibus implicata uiperis
Crines/& incõptum caput:
Iubet sepulchris caprificos erutas:
Iubet cupressus funebres:
Et uncta turpis oua ranæ sanguine:
Plumamq; nocturnæ strigis:
Herbasq;/quas & colchos/atq; iberia
Mittit uenenorum ferax:
Et ossa ab ore rapta ieiunæ canis:
Flammis aduri colchicis.
At expedita sagana per totã domum
Spargens auernales aquas:
Horret capillis/ut marinus asperis
Echinus/aut currens aper.
Abacta nulla ueia conscientia
Ligonibus duris humum
Exhauriebat/ingemens laboribus:
Quo posset infossus puer
Longo die bis/ter ue mutatæ dapis
Inemori spectaculo:
Cũ promineret ore/quãtũ extãt aqua
Suspensa mento corpora:

thraces feri ❡ANT. Impube corpus.supple tale erat. Thracũ pectora.i. sunt.n.thraces bellicosissimi:& crudeles. Hinc Polydo. libe.iii. æneí.ait æneæ.heu fuge crudeles terras. Mela.ẽt scri.thraces fe/roces esse:& imites:nõ ut inqt quidã feri sunt:& ad mortẽ para tissimi:nec fœminis qdem segnis ẽ aius:sup mortuorũ uirorũ corpora interfici.simulq; sepeliri uotũ eximiũ hñt. Est ãt thra/cia europæ regio iuxta mysiã:& macedoniã:& ppontidẽ:ut li. iii. Ptolemæus edocet. Diony. ẽt asserit Thraces p amplissimã regionẽ diffusos partim ad latus ppontidos maris colere:par/tim ad hellespontũ ꝯiectos:ptim etiã ad ægeũ tenere. Caprificos:ẽ caprificus e syluestri genere ficus nũq maturescens:i eius Caprificus uirtutes sunt plurimæ. Quaꝝ una ẽ ꝙ caprificus ferociũ tauro/rũ collo circũdata in tm̃ rabidã naturã cõpescit:ut imobiles ꝑ/stet. Pli.li.xxiii.ita scri.nascit aũt in parietibus:& saxeis monu/mẽtis:hinc aliq dictã putãt caprificũ ꝙ pietes qbus nascit car/pit. Cupressus Cupssus funebres. Cupssus diti sacra ẽ:& iõ funebri signo ad domos posita:ut Pli.lib.xvi.scri. Ser.aũt lib.vi.æn. sic ait. Cu/pssus adhibet ad funera:uel ꝙ cæsa nõ repullulat:uel ꝙ p eã fu/nestata õndit domus:sicut lætã frõdes indicãt festæ. Varro tñ dicit pyras iõ cupsso circũdari pp grauẽ ustrinæ odorem ne eo offendat populi circũstãtis corona:q̃ tãdiu stabat rñdens fleti/bus pficæ plãctuũ principi:q̃diu ꝯsumpto cadauere:& collectis cineribus dicebat nouissimũ uerbũ ilicet:qd' ire licet significat. Vñ est. Dixitq; nouissima uerba. hæc Ser. ibi. Et ferales ante cu/pssos ꝯstituũt. Funebres.luctuosas:funereũ uero dr qd'ex fune re cõstat:funestũ qdẽ qd' funere inquiatũ est. Turpis ranæ:de rana rubera itelligit:cuius & in terra:& humore uita plurimis referta medicaminibus:ut Pli.lib.viii. docet dicunt aut rubetæ quia in uepribus:& rubis uiuunt:ut idẽ scri.li.xxix. Et li.xxix. de ouis asserit q.io ranæ hñt:& cũ ouis societatẽ simul fronti ipo/sitæ cõtra epiphoras. Strigis:de strigib⁹.li.vi.fast. sic ait Naso. Sunt auidæ uolucres:nõ q̃ phyneia mẽsis Guttura fraudabãt. sed genus ĩde trahũt. Grãde caput:stãtes oculi rostra apta rapi/næ. Canicies pennis:unguibus hamus inest. Nocte uolãt:puerosq; petũt nutricis egẽtes:Et uitiãt cunis corpa rapta suis. Carpere dicunt lactentia uiscera rostris. Et poto plenũ sanguine pectus hñt. Est illis Strigibus no/men:sed nois huius Causa ꝙ horrẽda stridere nocte solent. Colchos atq; iberia:hæc regiones sibi cõiunctæ sunt in põto,puincia ad septetrionẽ. de qbus late Ptolo.li.v. in põto:aũt,puẽtus ẽ maloꝝ graminũ. Hinc æglo ga.viii. Maronis legit'. Has herbas atq; hæc põto mihi lecta uenena Ipse dedit mœris:nascuntur plurima pon to. Flãmis colchicis:quales medæa colchus tractauit. Epodo ẽt penultima idẽ Hora. de canidia inqt. Cales uenenis officina colchicis. Sagana:alterius ueneficæ nomẽ. Expedita:accincta. Auernales aquas. Cõtigu⁹ baiis lucrinus adest sinus:intra quẽ auernus est:in auerno maiores nr̃i inqt Stra.lib.v. homerica defunctorũ uaticinia fuisse fabulis edidere. Est aũt Auernus:& fundo:& ostio sinus cõmodus:& magnitudine:& natura portũ cõtinẽs. Supcilia q̃dã ardua auernũ undiq; circũcludũt pter ostiũ. Stra.tpe amœnis culta modis:olim aũt agrestib⁹ referta nemorib⁹:& pceris arborib⁹ inuia:q̃ sup stitiõe quadã umbris obscurũ sinũ reddebãt. Ru/mor erat idigenaꝝ sup uolãtes aues quas teter exhalãs odor exanimaret in ipsas aq̃s decidere:sicut i locis ad plutonẽ deferẽtib⁹:hãc aũt locoꝝ pte plutõi dicarã opinabant:placatisq; prius p sacrificia diis mãib⁹ illuc in trabãt. aderat.n.q talib⁹ exponẽdis ductores eẽnt sacerdotes locoꝝ fructus pcipiẽtes:fons ꝟo ibi fluuialib⁹ sca tẽs aq̃s excurrit:i mare ab eius usu abstinebãt oẽs Stygias opinãtes esse aq̃s:eo i loco cõstructũ erat oraculũ:ex aquarũq; feruore uicinaꝝ phlegerõtẽ eẽ cõiectura factitabãt:& ex acherusia palude iuxta misenũ:hæc ex Stra.

Auernales aq̃s:in auerno defunctoꝝ uaticinia fiebãt:q̃ loci ps plutoni dicata existimabat'. Maro quoq; de di dõe ueneficia,p amore parẽte dixit li.iiii.æn. Sparserat & latices simulatos fontis auerni. Erat.n.,ppe fons in mare excurrẽs:a cuius usu abstinebãt oẽs:stygias opinãtes eẽ aquas:ut latius paulo supius diximus. Echin⁹: echini pisces sunt e cãcrorũ genere:in qbus spinæ pro pedib⁹:igredi ẽ iis i orbẽ uolui:ora i medio corpore in terrã uersa. Pli.lib.ix.id scri. Est ẽt terrestris echinus q erinacius aliter dr. Abacta:remota a nulla cõscientia.i. cognitione sui ipsius cordis. Veia:alterius ueneficæ nomẽ. Ligonibus:ligo rusticũ instrm̃ est. dr aũt ꝙ pp la titudinem sub terra facilius lædit' ut Varro docet. Exhauriebat:effodiebat euacuabat. Quo posset:ordo est. quo loco puer infossus posset emori in lõgo spectaculo dapis mutatæ bis terq; die puero.n.añponebant' epu/læ sæpius deinde mutabant':ut spectãdo magis puer ipse affligeret' esuriẽs:qd' ẽt porphyrionis est snia:& ma gis qdem cõueniens:q̃ alioꝝ quorũdã opinio. Quantũ:ordo est:tm̃ q̃tũ corpora suspẽsa ab aqua extãt mẽto.

❡ACR. Impube.c.aut delicatũ aut pulchrũ:qd' & crudelitatẽ potuisset flectere barbaroꝝ. Breuib⁹ illigata ui pis.tãq̃ ipsa uenefica furiali habitu crines hẽt uipis iplicatos. Iubet sepulchris caprificos erutas:ligna ẽt ĩfœlĩ

cia:& sterilia e sepulchris collecta pparata significat tãq̃ sacris iferis,psutura. Cupssos funebres: ut ferales añ cupssos cõstituunt. Et uncta.t.o.r.s.nõ ranæ oua:sed uncta ranæ sanguine. Rana.n.infernũ:& uenenosum animal est:ut Iuue.Et stygio ranas ingurgite nigras. Turpis grandis:ut cui turpe caput.tales.n. ranæ uulgo rubetæ dicunť:& magis uenenosæ sunt:de quibus ait Iuue.Ranaꝝ uiscera nunq̃ inspexit:& idem alibi.Miscet sitiente rubetã. Hærbasq; quas colchos aut hy. m.colchos ciuitas ponti est herbis ueneficis abundans:ut has herbas atq; hæc ponto mihi lecta uenena ipse dedit mœris:nascuntur plurima ponto.Nã & hic quidam uo/ lunt hyberiam non hyspaniam dictã:sed ponto ciuitati uicinam:unde & ferrugine clarus hibera.Et illic pro pontica. Et ossa ab ore rapta ieiunæ.c.ut Luca.morsusq; luporũ Expectat siccis.p.f.a. Flãmis aduri.c. quales medæa tractauit apud colchos de lignis infœcundis. Expedita:succincta. Sagana:nomẽ ueneficæ alterius: hæc fœneratoris cuiusdam uxor fuit. Spargens auer.a.ut supferat:& latices simulatos fontis auerni. Aspe/ ris:erectis ipso sacroꝝ furore:ut Luca.Erectis discisa comis. Currens:furẽs:ut inhorruit armos. Abacta ue/ ia nul.c.ueiam etiam aliam nomine uenificã sacrificio ipsi ait interfuisse:quã nonnullo scelere misceri cõme morat. Exhauriebat:apiebat:ut latus hausit aptum:ut infoderetur puer. Ingemens.i.animositate opis labo rantem significat. Quo.p.i.p.ut extante capite infossi dum diuersos cibos porrigant diu animã reseruaret.

¶POR. Quale posse:.i.m.t.p.ẽt thracũ.sic dr illud apud Vir.qs talia fando Myrmidonũ dolopũue aut du ri miles ulyssi:pro ẽt Myrmidonũ dolopũue. Breuibus implicata.u.c.&.i.c. Furiali habitu eam descripsit:& breues uiperæ perpetuo ꝑ τριος το dianani sunt nota aũt est figura elocutionis illigata crines:& illigata caput. Iubet sepulchris.c.e.nõ inde iubet.sed ex sepulchris notissimis erutas accipe:qm̃ inferna ac uenefica esse hæc sacrificia intelligi uult.Alia deniq; sunt:& quæ subiiciunť. Iubet cupssos funebres &c. Herbas quas colchos urbs est thessaliæ.Thessalia autẽ uenoꝝ ferax est.Hyberia aũt nunc quæ in ponto est intelligenda: porro aũt ut Vir.nascitur plurimũ põto. Plumãq;.n.st.sic dicunť uulgo strigiæ:quia a nominatiuo strix nõ strigia:hæc aũt auis est nocturna mali ominis. Flãmis aduri.c.per uenesicia accẽdisse uult sed hoc propter Medæam dr q̃ colchis fuit. At expedita.s.p.t.d.Saganã hãc ex ↄsciis ac ministris ueneficii illi⁹ accipe. Expeditã:succinctã uideť dicere. Abacta ueia nulla cõscientia:ablatiui casus est:& est sensus:ueia quæ nulla mala ↄscientia remo ta est. Longo die bis terq;.m.d.i.s.ut magis incitaretur puer ait illi anteponi æpulas:& sæpe mutari. Exerta uti.m.&.a.i.nunc uideť causam tanti facinoris epithetis:dolo malo consciturã:significat aũt canidiam amo/ ris potionem Varo præparare.infert.n.non usitatis Varo potionibus interminato.

¶CHRI. Impube.Vt ipsa puerilis ætas ẽt thracum crudelissimos animos posset mouere ad lachrymas. Il ligata crines.Et incõptum caput.i.incõptos crines capitis. Breuibus:nõ longis.Vtebať igitur uiperis proui: ctis. Caprificos:ficus sunt inter parietes:& saxa nascẽtes. Cupressos funebres.Nam ut supra diximus:funeri adhibebatur. Turpis ranæ.i.rubetæ.Iuue.ẽt de locusta uenefica dixit.Miscet sitiente rubeta.Ranarum.n.aliæ minores sunt:& saltu ualent:& aquas amant:qbus impune uesci consueuimus.Aliæ aũt maiores:turpioresq; ac desidia graues:& apprime uenenosæ:& has rubetas appellant. Strigis nocturnæ:quæ nocturno tempore uolant. Fabulanť poetæ ex harpys auibus natas esse stryges q̃ mãmas hõi & pueroꝝ sanguinem sugũt.Oui. Est illis strigibus nomen.Sed nois huius Causa:q horrenda stridere nocte solent.Siue igiť nascunť aues:seu carmine fiunt:Neniaq; in uolucres falsa:figať anus.Tibul.Hanc uolitant animæ circũ sua fata q̃rẽtes. Sem/ per & e tectis strix uiolenta canat.Et Luca.Quod trepidus bubo quod strix nocturna queruntur. Colchos: gens hæc in ponto scythiæ est:sed colonia est ægyptioꝝ.Vnde patrium morẽ:ut placet Diodo.circũcidendis pueris seruauit.Hiis imperauit Oetacuius filia medæa maxima uenefica multis in ea regione herbis ad ma/ gicam exercendã ualeutibus nobilitatẽ dedit.Vir.Has herbas atq; hæc põto mihi lecta uenena:ipse dedit me/ ris nascunť plurima ponto. Iberia:nõ de hyspania intelligit:in qua iberos populos esse scimus: & olim uni/ uersam hispaniam iberiã esse appellatã.Sed sunt iberes iuxta albanos:& nõ procul a montibus colchicis:in quorum regione ẽt ferruginea purpura tingebať.Vir.Ferrugine clarus ibera. Ieiunæ canis:q̃ creduntur aui/ ditatem ad amorem transferre. Colchicis:eo ritu paratis:quo apud colchos ueneficos parari solent. Saga na:nomen propriũ est alterius ueneficæ. Auernales:petitos ex auerno lacu.Nam efficaciã ad has artes habe re credebanť.Atq; illic necromantiam exercebãt.Quapp & Didonem inducit Vir. has quas qm̃ deerant uere simulare ut Sparserat & latices simulatos fontis auerni. Horret.Quia in capite erigebanť capilli. Echidnus marinus nec/enim & terrestre aĩal quem Erinacium alio uocabulo appellamus Echidnus di.Est.n.Erinaceus spinis cõsertus:qbus in sphæram uclusus undiq; tegiť.Sunt aũt illi minores spinæ q̃ histrici:sed eadem facie. Huic ergo similis est piscis marinus:& eodem modo spinis munitus. Aut currens aper.Nã & illi durissimæ setæ in dorso insurgunt.Veia. Et hoc ueneficæ nomen est:quã dicit nulla consciẽtia esse abactam.i.remotam a tanto scelere.Aliĩ uolunt Abactam esse nomen mulieris & Veiam esse nomen patriũ. Exhauriebat humũ quia fossam faciebat. Ingemens:quasi uehementer hanelans. Quo posset.Volebant intra fossam obruere puerum ad mentum usq;. Immori:intus mori. Longo spectaculo.Sentẽtia est:q ipse uellent producere ui tam puero mento tenus infosso ad longius spacium:Sed dixit spectaculũ in mulierũ inuidiam:quasi quæ ex illius miseriis uoluptatem caperent. Mutatæ dapis.Dabant uaria cibaria ut magica illa ars iubebat.

Exerta uti medulla/& aridũ ie
Amoris esset poculũ: (cur
Interminato cũ semel fixe cibo
Intabuissent pupulæ.
Nõ defuisse masculæ libidinis

¶ANT. Exerta uti.Veneficii cãm explicat:ut.s.ex pueri uiscerib⁹ ama torium poculũ facerẽt Pli.lib.xxyiii.scri. nõ paucos græcos singulorũ uisceꝝ mẽbrorũq; hominũ.s.ẽt sapores dixisse. alii aũt medullas crurũ q̃rebant:& cerebrũ infantium:miletus oculorũ suffusiones felle hois: sanari docuit iecur:pueri.s.quod aridũ appellat Horati.Iuue.uero saty. prima sic cũ ait.n. Quid referam quanta siccum iecur ardeat ira quod quidem propter coleram ait quæ calida est & sicca. Colera aũt ab ipso

epate ad fel transmittit:ex qua ira mouet:hinc colerici facilius irascũtur pp humoris tenuitaté. Interminato: sensus est q ex pueri medullas & iecore amoris poculũ uolebant efficere : quũ semel intabuissent pupulæ fixæ cibo interminato.i.quũ iam moriturus esset. Interminato cibo.i.interdicto. non.n. fuerat terminatus in ore ipsius pueri.Sed tñ positus añ oculos:ut magis cruciaretur.hinc ait pupulæ fixo cibo.& hoc ondit sensum illum Actonis & alterius non cõuenire ibi longo die bis terq; & cætera. Vel interminato.i.affixo:& ualde terminato:& per id imobili. Intabuissent.i.languissent. Pupulæ:paruæ oculorum imagines:quas physici dicũt ante triduũ moriturus nõ apparere.Pli.et ait li.vii.in oculorum:& nariũ aspectu indubitata esse mortis signa.Celsus quoq; libro.i.de indiciis mortis inter alia scribit esse oculos cõcauos:& si oculi lumen refugiunt:& illachrymant quæq; in hiis alba esse dñt rubescunt:atq; in iisdẽ uenulæ pallent pituitaq; in hiis inatans nouissime angulis ĩhærescit & cætera. Foliã:hæc alia uenefica erat.

Ariminensem:fuit ariminũ umbrorum colonia sicut & Rhauẽna: uerũ utraq; romanos accepit inquilinos:habet aũt ariminũ portũ:& eiusdem nõis amnem:auctor est Stra.lib.v. Neapolis ociosa: innuit pdicta neapoli facta esse.Nam Gratidia neapolitana fuit : ut supius dictum est.Ociosa aũt neapolis a poeta dñqm ut Strabo. lib.v.edocet.habebat neapolis calidarũ aquarum scatebras & apparatissima balnea:ide plurimi e roma secessum faciebant aut qetis atq; ocii gratia: psertim q erudítioni operã darent:aut remissioris uitæ desiderio:maxime quos senectus affligebat uel aduersa ualitudo &cæ.

Ariminensem foliam:
Et ociosa credidit neapolis:
Et omne uicinum oppidum:
Quæ sidera excantata uoce thessala:
Lunamq; cœlo deripit.
Hic irresectum sæua dente liuido
Canidia rodens pollicem:
Quid dixit? aut quid tacuit? o rebus meis
Non infideles arbitræ
Nox & diana/quæ silentium regis:
Arcana cum fiunt sacra:
Nunc nunc adeste/nunc in hostiles domos
Iram/atq; numen uertite:
Formidolosis dum latent syluis feræ
Dulci sopore languidæ:
Senem quod omnes rideant adulterum:
Latrent suburbanæ canes:
Nardo perunctum/quale non perfectius
Meæ laborarunt manus:
Quid accidit/cur dira barbaræ minus
Venena Medeæ ualent?
Quibus superba fugit ulta pellicem
Magni creontis filiam:

Voce thessala.i.magica.Thessali.n.cantibus lunã cœlo ducere dicebant.hinc Tibullus elegia.viii.ait.Cantus & e curru lunam deducere tentat:& faceret si nõ æra repulsa sonent. Et plautus in amphi.inquit.Ego pol odi:& ulciscar illum thessalum ueneficum: qui perse uertit familiæ menẽ meæ:diximus & plura in Iuue.Saty.vi.ibi.Vna laboranti poterit succurrere lunæ: & illic Thessala philtra. Irresectum pollicem.idest ualde & usq; ad periculum rosum:de ungue autẽ intelligit:per hoc demum canidiæ atrocitatem:& furorem ostendit. Liuido:atro.inuido:molesto & rabido. sequenti epodo ait.an si quis atro dente me petiuerit. Quid dixit aut qd tacuit.q.d.omnia scelera protulit.nec quicqam præterii. Arbitræ:iudices.mediæ consciæ testes. Quæ silentium regis.Nocte.n.omnia silent:sed tunc potissimum quum luna latet:unde Plini.libro.xvi.ca. lv.ait inter omnes conuenit utilissime in coitu eius Terni supple arbores quem diem alii interlunium alii silentis lunæ appellant. Diana:dianam & lunam eandem esse.putant.Luna a lucendo nominata est.Diana uero dicta quia noctu quasi diem efficeret.auctor Tul.in li. de.n.d.in ueneficiis aũt ac magicis diana semper inuocabatur:quod item libr.iiii.& lib.vi. æneidos late patet.

Numen:uestram potentiam. Hostiles domos:in Varum est imprecatio a quo ipsa spernebatur:unde orat noctem & dianam efficiant illum senem quoq; adulterum esse:& ita cruciari amoris impatientia: ut nocturno tempore : quo etiam feræ quiescunt unguento punctus per urbẽ uagetur ad uisendas amicas:canes allatrent:& omnes irrideant. Formidolosis.ordo est:dum feræ dulci sopore languidæ latent siluis formidolosis canes suburanæ latrent senem nardo perunctum.quo.i.ut omnes irrideat adulterum. Quale.i. tali nardo quali &c. Suburanæ canes:erat subura celeberrima in urbe regio:sic dicta q sub muro terreo carinarum esset ut scribit Varro:qui deinde ait:subura iunius scribit ab eo q fuerit sub antiqua urbe. cui testimonium potest esse q subest & loco qui terreus murus uocatur. Nardo perunctum:idest nardino unguẽto. Summa commendatio unguentorum est: ut transeuntem fœminam odor inuitet etiam aliud agentem : nardi folium principale est in unguentis:frutex est graui & crassa radice:sed breui ac nigra:folio paruo densoq;. Cacumina in aristas sespargunt:ideo gemina dote nardi spicas ac folia celebrant. Sincerũ quidem leuitate deprehẽditur:& colore ruffo odorisq; suauitate:& gustu:maxime siccante os sapore iucũdo:laudatur syriacum: mox gallicum:tertio loco creticum ita Plini.libr.xii.scribit. Quale pro quali:inuenies tamen a crudele etiam & a perenne & a bimestre:de quibus nostram spicam declinationis uideto Priscianus etiam libro. xvii.dicit Horatium hoc loco posuisse tale quale:pro tali quali. Meæ manus:per id unguentariam fuisse apparet. Quid accidit:miratur canidia cur uoti cõpos ueneficiis suis non fieret contra uarum ipsam spernentem. Venena medeæ.i.qualibus medæa usa est in glaucam creontis filiam & iasonis sponsam. Superba.i.potens. Vlta pellicem:expulsa medæa iason glaucam seu Creusam Creontis regis corynthi filiam duxit uxorem quapp irata medæa per filios dona quædam uenenis illinita sponsæ misit:quæ quum illa corpori applicuisset:incidit in morbum:paterq; auxilium filiæ ferẽs quum corpori illius hæsisset illico expirauit.auctor Diodo.lib.v. Nosq; plurima diximus epodo tertia.

¶ACR. Execta ut in.m.ut de uisceribus eius amatoriũ poculũ facerent:uel ex medulla. Interminato:inter dicto iã cibo moriret̃. Intabuissent:defecissent:ut & sale tabẽtes art⁹ i littore ponũt. Nec defuisse.l.m.a.f.Magani aliã significat. Ariminẽsem foliã:noie uirorũ libidine calentẽ. Ociosa.c.n.aliena ab hiis curis ocio ua cans:ut Illud Vir.Me tpe dulcis. Thessala.magica & hmõi ars maxime thessalo℞ est: ut & lunã cantibus deponant:& astra cõmoueant. Hinc tunc:ut Hinc regina grauẽ gẽmis auroq͂ poposcit:ipleuitq͂ mero paterã.

Canidia rodẽs pollicẽ:habitũ:& modũ canidiæ expressit furentis Petronius:ut monstraret furentẽ:pollice ait usq͂ ad p͛iculum roso. O rebus meis:nunc uerba sunt inductæ canidiæ. Arbitræ:cõsciæ:testes Sal.Atq͂ ibi procul amoris oib⁹ arbitris. Nox & diana:p luna posuit. Arcana cũ fiunt sacra.i. dum secreta nocturna sacra celebrant̃. In hostiles domos:uari cuiusdã:aduersum quẽ amore eius iflamara sacrificabat. Formidolosæ.c.l.s.f.ut nocte uexaret̃:quæ etiã feris quieti est.ut Cũ tacet omnis ager pecudes pictæq͂ uolucres. Quæq͂ lacus late liquidos quæq͂ aspera dumis Rura tenent. Senemq͂ omnes:usq͂ in senectam amet:& risui sit. Latrent suburbane canes:ut per amoris impatientiã nocte ambulans a canibus suburbanis latret̃. Nardo.p.ut placendi studio nardo utetetur:quale nec ipsa habere poterat:q͂ unguẽtaria erat. Quale:autiptosis:pro quali. Quid accidit:miratur cur in capiendo uaro preces suæ tardius audiantur:& aut se medeam ponit pro perfectione artis:aut medeam ideo nominauit:quia quasi inuenerit:& docuerit sacrũ. Superba: potens:ut Hinc populum late regem belloq͂ superbum. Vlta:dolorem morte glauces.

¶POR. Semel fixe cibo intabuisset pupulæ Non defuisse masculæ libidinis Ariminẽsem foliam.Dicit ẽt foliam noie uneficã huic sceleri interfuisse:quod ait masculæ libidinis ad id pertinet ꝙ dicantur quædã mulieres hĩc naturam monstruosæ libidinis coeũdi fœminis quo crimine etiã fapho male audiit. Et oci.credidit Neapolis.uidet̃ significare scelus hoc neapoli factum:nã ut supra diximus:gratidia hæc neapolitana fuit. Neapolim aũt ociosam pro quietam dixit simul quia ociosus.i. uitæ quietioris aptissimus ille secessus ẽ: Hic irresectum sæua dente liuido:sed illud attende:ut duabus ꝓpositionibus exaggerata sit facinoris atrocitas irresectum pro ualde:& sæpius sectũ. Quid dixit aut quid tacuit:sensus est.quæ scelera nõ dixit aut q̃ silentio ꝑterire potuit. O rebus.m.n.i.a.hæc iam canidiæ uerba sunt. Nunc in hostiles.d.i.atq͂ nu. Varo hæc imp̃ca tur a quo fastidiebat̃.Quale nõ perfectius meæ laborauere manus: hinc scias illam:ut diximus unguentariã fuisse:attẽde aũt elocutionẽ cõstitutã q̃le nõ pfectius cũ sit dicẽdũ quo nõ pfectius. Quid accidit cur dira barbaræ minas uenena medeæ ualent:indignatur uenena medeæ esse qbus illa usa sit cũ se pellice sua ulta est.

¶CHRI. Exerta:ponit cãm cur facerent.s.ut ex eo deinde cadauere sumerent iecur & medullam ad poculum amatorium conficiendum. Interminato.Volebant lenta morte puerũ tabescere: itaq͂ cum iam aruisse corpus putarent cibum denegabant:ut iam expiraret. Interminato interdicto:ꝓfinito. Semel contrarium est illi qd successu tpis fit:sed fit uno impetu.Iuue.Et semel aspectu littus dicebat echidni.i.eodem tpis puncto & echidnũ aspiciebat & iudiciũ de eo proferebat:sic Luca.Nec se tellure paulatim per mẽbra leuat: terraq͂ repulsum est:Erectũq͂ semel. Pupulæ maculæ sunt:qbus spargit̃ ille q paulopost moriturus sit signũ mãifestũ mortis aduentãtis. Intabuissent:tabidæ apparuissent. Masculæ libidinis.i.uehementis libidinis:nã q̃uis maior dicatur in fœmina q̃ in uiro libido:tñ oia uæhemẽtiora mascula appellamus. Vel itelligit ꝙ in fœmias tanq̃ uir ageret. Ociosa:studiis dedita:sic Vir.Parthenope studiis florentem ignobilis oci. Voce thessala.i. carminibus qbus ntẽtes thessali lunã e cœlo euocãt.Vir.Carmia uel cœlo possunt deducere lunã. Irresectũ:rodebat.n.pollicis supfluũ unguẽ quem nõ secuerat. Quid dixit.q.d.omnia dixit.Aut quid tacuit: q̃si nihil tacuit. Arbitræ:ꝓsciæ & testes. Nox.Nã magicis nox colit̃:q̃a noctu sacra sua pagebãt.Vir.tũ stygio regi nocturnas ichoat aras. Diana:nã hæc dea princeps hiis rebus adhibet̃.Vir. Tergeminam hecatẽ tria uirginis ora dianæ. Senẽ quod oẽs rideant.Ostendit se illis sacris asseq cupe ut senex uarus ita amore incẽdat̃:ut nocturno incedat ipe per suburbana loca ad uisendas meretrices unctus ꝓciosissimo unguento: & canes allatrent illi transeunti:hoiesq͂ rideant iuuenilem amorẽ & cultũ in homine sene. Quid accidit cum iam pactis sacris senex non ueniret.Mirat̃ canidia:cur illa sacra quæ eadẽ sunt qbus usa est medæa cũ regiã creontis exussit:nõ possint puertere mentẽ senis: cũ illud multo maius fuerit q̃ hoc. Venena medeæ.i. mea ueneficia: quæ eadem sunt quæ medeæ fuerunt. Magni.cr.f.ut paulo supra demõstrauimus.

Cum palla tabo munus ibutũ nouã
Incendio nuptam abstulit?
At quí nec herba/nec latens in asperis
Radix fefellit me locis.
Indormit unctis omnium cubilibus
Obliuione pellicum.
Ah/ah/solutus ambulat ueneficæ
Scientioris carmine.
Non usitatis Vare potionibus
O multa fleturum caput:
Ad me recurres/nec uocata mens tua
Marsis redibit uocibus.

¶ANT. Palla.Erat palla hõestæ mulieris uestimentũ:hoc est tunicæ pallium:ut Marcel.asserit. Tabo.i.ueneno. Atq:asserit se nil omisisse de illis q̃ medea egerat:miratur igit̃ cur uoti cõpos nõ fuerit. Indormit unctis.Ordo est:indormit uarus cubilibus unctis obliuionẽ oium pellicũ: putat.n. aliã ueneficã id ægisse ut Varus.s.amore liber oium sit oblitus meretricum: &c. Pellicũ pp seipsam id ait. Ah ah:doloris iteriectiones:possunt ẽt risus eẽ aliqñ. Nõ usitatis:ordo ẽ:o Vare.Appositio caput fleturũ recurres ad me potiõibus nõ usitatis: nec mens tua redibit ad me uocata uocibus marsis.Marsis uocib⁹.i.cãtibus.Sunt marsi italiæ ppl̃i ꝓpe fucinũ lacũ.Soli ãt scri.Marso℞ gẽtẽ serpẽtibus illesã eẽ nil mi℞ nã a circes filio ii genus ducũt:& de auita potẽtia dẽri sibi sciunt seruitiũ uenено℞:lóq͂ uenena contẽnũt.Medeæ fili⁹ marsis impauit. Angitia aũt medeæ soror uicia fucio locu occupauit urbi salubri sciẽtia aduersus morbos resistente quũ desisset hoiem uiuere dea est habita hæc ex illo.Vir. ẽt lib. vii.de iis meminit:uñ ait.Neq͂ eũ iuuere in uulnera cãtus.Som

Maius parabo/maius infundam tibi
 Fastidienti poculum:
Priusq̃ cœlum sidet inferius mari
 Tellure porrecta super:
Quam non amore sic meo flagres/uti
 Bitumen atris ignibus.
Sub hæc puer iam non ut ante mollibus
 Lenire uerbis impias:
Sed dubius/unde rumperet silentium:
 Misit thyesteas preces.
Venena magnum fas/nefasq́ non ualent
 Conuertere humanam uicem:
Diris agam uos/dira detestatio
 Nulla expiatur uictima.

niferi & marsis quæsitæ in montibus hærbæ. Fastidienti.s.mecanidiã. Sidet:descendet:suberit.i.elementorum ordo mutabit᷑. Bitumẽ atris ignibus:bitumen liquidum quod naphtham uocant igni admotum corripit ignis:& si corpus eo illitũ igni admoueris deflagrat nec aqua ullo pacto extingui põt:sed magis ardet:nisi ualde multã sup infuderis:nigrũ bitumẽ Babylonii in lucernis pro oleo utebant:hæc ex Strabo.li. xvi.Pli.aũt lib.xxxv.c.xiiii.scri.Bitumẽ alibi esse limũ alibi terrã:gignebat᷑:& pingue liquorisq́ oleacei in sicilia utebant᷑q́ eo ad lucernarũ lumina olei uice. Vis bituminis q̃ sulphuris. Sub hæc:circa hæc. Nõ iam ut ante mollib⁹ erat.n.salutis exspes. Lenire:p leniibat.i.mulcebat:placabat:mitigabat. Mollibus.i.blãdis. Vñ rumperet silentium:uñ loqui inciperet. Thyesteas p̃ces.i.diras imprecatiões & qualibus thyestes in atreũ usus est cognitis filiorũ mẽbris:ut in tragœdiis late habetur.De atreo aũt & thyeste latissime diximus ode. vi.lib.i. Venena magnũ fas nefasq́:ordo est.Venena non ualent cõuertere humanã uicem:appositio magnũ fas:& nefas.i.meritum:& pœnam cuiusq́.Est.n.sensus:q uenena licet multa possint efficere:attamen nullo pacto conuertent cuiusq́ merita:nam uel præmiis uel pœnis afficient᷑ omnino merentes. Diris.Diræ execrationes dicunt᷑ ac detestationes seu maledicta: ut etiam porphirio asserit. Agam:isequar. Dira detestatio:siue execratio:& maledictio. Nulla expiatur uictima:nullo sacrificio expiari:idest purgari potest:itaq́ quod imprecatur omnino futurum innuit.

❡ACR. Cum.p.t.alũ uestimentũ alii coronam oblatem a medæa uolunt infectã uenenis:qua sumpta perirent incẽdio. At q nec.h.dicit se dũ nihil p̃etermiserit de hiis quæ a medæa facta sunt: cur ipsa nihil obtinet admirari. Indormit unctis:ita nihil ualere dicit actionẽ suam ut uarus aduersum quẽ oĩa fecerit imemor sui odoratis pellicũ cubiculis teneat᷑ qetos. Absolut⁹.a.u.actionẽ suã credit iuẽta doctiore uenefica sprætã. Nõ usitatis uare potionibus:ab amoris sui uinculis uarũ dicit nouis:& magnis potionibus absolutũ. O multa .s.c.tanq̃ aduersum quẽ aggredi uehemẽtiora disponat:ita ut alienus mẽte uoluntan eius uelut nescius reperiatur. Vocibus:incantationibus. Fastidienti.p.ut ẽt uis poculi carminibus adderet᷑. Priusq̃ cœlũ sidet inferius mari:ante inquit ipsis elementis rerũ natura mutabit᷑:q̃ non ita uarus amore meo ardeat:ut igni bitumẽ appositum. Iam nõ ut an.:ut cui adderet desperatio libertatẽ. Mollibus:blandis:ut Manditq́ trahitq́ molle pecus. Misit thyesteas p̃ces.diras Et tales infossus puer preces cœpit effundere quales in tragœdiis inducitur Thyestes cognitis filii mẽbris in atreum locutus. Venena magnum fas nefasq́ non.u.c.h.u.lex.n.humana habet malis pœnã: bonis p̃mia pollicenda: & ideo furens puer dicit.hoc eas carminibus mutare non posse. Diris agam uos:promittit se in eas sæuiturũ post mortem:ut oĩbus umbra locis adero:dabis iprobe pœnas.

❡POR. Cum palla tabo munus infectũ.pala munus figura est quæ ἐφεξεγησισ dr̃.Tabo aũt nunc ueneno:aliter Vir.huic atro linquunt᷑ sanguine guttæ.Et terram tabo maculant. Indormit:unctis omniũ cubili.obli.pellicũ:& reliqua:obscura elocutio.quæ sic ordinãda est indormit cubilibus unctis obliuione omnium pellicũ: & est sensus:nescio quare sunt p̃sentiora ueneficia quæ cubile ungunt medicaminibus:per quæ medicamina obliuio ei datur omniũ pellicum:pellices aũt canidia pro se sola dixit. Ah ah solutu.a.u.s.c.hoc est quod ingemuit q alia scientior uenefica inuẽta sit q̃ ipsa est. Ad.m.r.n.u.m.tua Marsis reditus uocibus.uoces suas marsas dicit quas magicas:ut sit sensus.Mens tua magicis meis uocibus semel euocata : nũq̃ redibit ad sanitatem aut nunquid hoc dicit:mens tua a me incantata nunq̃ redibit etiam si marsis uocibus reuocetur marsi aũt periti incantationum sunt:huic etiam rei Virg. testis est:qui sic ait. Spargere q somnos cantuq́ manuq́ solebat. Fastidienti.p.fastidienti.s.me. Misit Thye.preces.i.diras execratiões qualibus in tragœdiis Thyestes atreum execratur. Venena magnũ fas nefasq́ non ualent:magnum fas uenena sunt si hostib⁹ dẽtur.magnũ nefas si amicis. Non ualent conuertere humanã uicem:sic sensus est.q̃uis uenena possunt:nõ tamen ualent merita in cõtrarium uertere:ut liberent pœna qui male mereantur.uices aũt appellantur pœnæ quæ in sceleratis amissis regerentur. Diris agam uos.dira detestatio:diræ:ut dixi:execrationes dicuntur ac detestationes suæ maledicta:agam aũt nunc persequar signat.

❡CHRI. Palla.uestis quã medæa imbuit & infecit ueneficiis:& misit ueluti munus nouæ nuptæ:sed cum illa eam explicaret subito incendio ipsa cũ regia absumpta est. Atqui.Potuisset habere artificiũ Medræ:& tamen esse deceptam in herbis:quas nõ cognosceret.itaq́ addit q illas optime nouit. Indormit:qm̃ solutus ẽ ab amore:ppeaq́ addit solutus ambulat solutus inq̃ carmine potẽtiores ueneficæ. Nam non dubitat qn sua carmina senẽ illigare possint:sed ueret᷑ ne alia uenefica.cui sit potẽtius carmen illũ ligatum soluat. Non usitatis.Cõpõe o Vare appositiue:caput mſta fleturũ tu recurres ad me potiõib⁹ nõ usitatis.q.d.adhibebo potiones efficacissimas:& aliis icognitas:qb⁹ coactus ita ad me recurres ut tua mẽsa me iã isana effecta nõ possit redire.s.ad sanũ q̃uis reuocet᷑ uocib⁹ marsis.i.potentissimis carminib⁹ q̃lia marsi sciunt.Nã hos diximus fuisse populos a Marsia Circis filio originẽ trahentes:& magicis carminib⁹ potentissimi.Quippe quia circe:q̃ fuit ueneficiis hoĩes ĩ oĩa monstrare uere poterat:illa didicerant. Maius pabo:qm̃ hoc nihil proficio:quod erit tãtæ efficaciæ: qd᷑ prius cœlum sidet.i.residet inferius mari terra porrecta sup.i.ex parte superiore q̃ tu nõ ita amor:

amore utaris:ut bitumen uritur ignibus:quos atros appellat:qm̄ ex re multū unctuosa ignes nigrescunt propter nimiū uaporē qui illis admiscet̄.Bitumen aliqui in asphaltite syriæ lacu oriri dicunt.Eratosthenes scribit liquidū in susiano agro nasci:& naphtham uocari. Aridum uero quod congelascere potest in babylonio cuius fons est iuxta ipsum naphtham.Aridum ad ædificia ualet.Nauigia etiam contexunt: oblineant bitumine arido & aqua diluto.Liquidū igni admotū uehemēter ardet:neq; extinguitur aqua nisi simul multa sit. Ceno:aceto:allumine & uisco oppressum extinguitur.Dicūt alexandrū experiētiæ cā iussisse:ut in balneo puer naphtha aspergeret̄:deinde ignis admoueret̄.Factū est ergo ut totus pene puer deflagraret:nisi subito circūstātes multa aqua extinxissent.Hoc aūt sat sit ad p̄ntis loci sensum.Reliqua aūt quæ multa uariaq; & a Straboē geographo & ab aliis tradunt̄:in aliud tēpus differemus. Lenire p̄ leniebat.Vnde rūperet silētiū aqua potissimū re oñoné inciperet.Rūpere.n.silentiū loqui est. Vir.Quid me alta silentia cogis rūpere:& obductū uerbis uulgare dolorē. Misit thyesteas p̄ces.i.talia illis imprecatus ēqualia tragici inducunt thyestē aduersus fratrē imprecari. Optime aūt thyesteas dixit:qm̄ eius filii perierant:ut hic nunc parit. Venena ma.s.Aurea snia.Possunt quidē multa efficere ueneficia:sed fas & nephas mutare nō p̄nt.Nā fas semp p̄mia merebit̄:nefas uero supplicia. Diris agā uos.Ego agitabo uos furiis & detestabor.Et dira detestatio non expiat̄.i.purgat̄ ulla uictima.i.sacrificio.Quasi dicat:mea detestatio in eum furorē uos coniiciet:ut non possitis expiari:ut de horeste & de p̄ti filiabus legitur.Nam hii expiari potuerunt.

Quin ut perire iussus expirauero,
Nocturnus occurram furor,
Petāq; uultus umbra curuis ūguib⁹
Quæ uis deorū ē manium,
Et inquietis assidens præcordiis,
Pauore somnos auferam,
Vos turba uicatī hic & hic saxis petēs
Contundet obscœnas anus:
Post insepulta mēbra different lupi:
Et exquilinæ alites,
Neq; hoc parētes heu mihi sup̄stites
Effugerint spectaculum

ANT. Nocturnus.o.f.idignatio & ira.Oui.itē ait ī ibi. Tū quoq; quū fuero uacuas dilapsus in auras Ex aīs manes oderit umbra tuos:Tū quoq; factorū ueniā memor umbra tuorū Insequar & uult⁹ osse a forma tuos:Quicqd ero stygiis erūpere nitar ab undis Et tēdā gelidas ultor ī ora manus. Me uigilās cernes:tacit⁹ ego cōdit⁹ umbris Excutiā somnos uisus adesse tuos.Deniq; qcqd ages añ os oculosq; uolabo: Et q̄rar & nulla parte qetus eris.Verbera sæua dabunt sonitū:nexæq; colubris:Cōscia fumabūt sp̄ ad ora faces. Quæ uis.d.est.ma.i.furiarū:ergo multo magis timēdū. Inqetis.p.hic Iuue. saty.xiii. inqt de periuris & scelestis.Cur tñ hos tu euasisse putes: quos diri conscia facti.Mēs habet attonitos:& surdo uerbere cædit. Occultū q̄tiēte aīo tortore flagellū.Plius ait. Stultos malorū mēoria torqueri. Ros turba.Ordo est. Turba hoīum.s. uicatim hinc & hinc saxis petens contōdet uos:appositio:obscœnas anus.Liuius autem furoris ipe causa erit:ut populus.s.eas saxis opprimat scelerū causa. Vicatim per uicos. Obscœnas maledicas:imūdas uitabiles. Different:distrahent.i.in uarias partes ferent dilaniata.s. Exqlinæ alites. Exqlinus mons dr̄ ubi ædis est mariæ maioris:& uiti in macello.Dictæ exqliæ ab excubiis regis:seu ab eo q̄ excultæ ab rege Tullo essēt:ut Varro docet. Neq; hoc eū dolore:optat earū supplicia a suis ēt pētib⁹ aspiciēdaē āt ordo:hoc spectaculū neq; effugerit pētes.s.meos heu mihi sup̄stites.He⁹ dolētis īteriectio:dolet enī parētū mēoria:dolet itē se harū scelere sup̄stitē pentib⁹ suis eē nō posse: ut æquū esset eūtibus ordie satis.

ACR.Quæuis deorū ē:ut isomnes faciā & malis gaudeā:. Post isepulta.m.d.l.ut iā qa eū ipsa Pœna sepeliebāt:ille graui⁹ aliqd paterent̄:expositæ feris & aūib⁹ isepultæ. Et exqliæ alites:romāe.i.uultures. Vos turba uicati.Missurū se populo p̄mittit furorē:ut ex oībus uicis turba cōcurrēs eas saxis obruat p̄ fatorū carie. Neq; hoc.p.pœnas earū ēt a pētib⁹suis ait uidēdas qd̄ cū dolore p̄mittit q se uiuere magis uoluerit q̄ uidicar̄.

POR. Vos,turba uicati:hic & hic saxis potēs cōtundet obscœnas anus:elegāter qa isanos solēt fustibus & lapidibus isectari:ut eos ab oīb⁹ suis fugēt. Exqlinæ alites:& alibi sæpe oñdit in regiōe aggeris q̄ ē extra portas exqlinas solita fuisse:pauperū corpa:uel cōburi uel p̄iici. Neq; hoc.p.heu mihi sup̄stites effugerit spectaculū:subaudiēdū hic extrisecus uos:& ē ordo & sensus talis:neq; hoc spectaculū effugerit uos o parētes mihi sup̄stites:& bn̄ heu alt.i.dolēter:iuxta parētū cōmemoeationē gemit⁹ isert⁹ ē:heu qa & ipe sup̄stes eē uellet.

CHRI.Quin ubi.p.Nō sine sūma rōne scripserūt poetæ alcmeonē horestē & reliquos.q iexpiabile aliqd scelus patrasset a furiis faces accēsas tenētib⁹ assiduo exagitari:neq; usq̄ cōsistet̄ p̄mitti.Nā q taliū flagitiorū sicōscii sūt:adeo stimulis cōsciæ uexant̄:ut ne minimā qdē unq̄ qetē cape possint:sed sp̄ seipsos dānāt: & affligūt.Nā ut ē apud iuuēalē.Exēplo quodcūq; malo cōmittit̄ ipsi Displicet auctori:pria ē hæc ultio q̄ se iudice nemo nocēs absoluit̄.Et ne ab eodē poeta discedā.Nocte dieq; suū gestat ī pectore testē:Spartāo cuidā rñdet pithia uates.Fingūt ēt poetæ eos q iniuriā passi sūt horrēdo & minaci uultu illi q ītulit p noctē occurrere: & uehemēter pterre facere.Hoc cū dicūt memoriā facinoris oñdūt:q̄ peccator assidue stimulat̄. Ergo ait, Nocturnus occurrā furor.Sic Dido.Et cū frigida mors aīa seduxere artus.Oībus umbra locis adero:dabis iprobe pœnas.Quapp eādē satyra idē iuuenalis sic scribit.Et qd̄ p̄cipuis mētē sudoribus urget Te uidet insōnis: tua sacra & maior imago Humana turbat pauidū:cogitq; fateri. Quæ uis:appositiue occurrā tibi & reliqua Quæ uis.i.q̄ ptās ē maniū.Nā diu manes hoc p̄nt:& allegorice significat scelera cōmissa tali pœna afficere nocētes posse. Vos tu.Minat̄ aliā pœnā oñdēs hmōi scelus ex illis eē:q̄ publica indignatiōe ab oībus puniant̄.Vicat:i:ex oībus uicis. Post isepulta mēb.Addit pœnis quas luent ī uita ignominiā:quā post mortē subibūt. Exqliæ.i.q̄ exqlias unū ex septē romanis collibus habitāt.Dictæ sūt exqliæ uel ab excubiis:q̄s reges anteq̄ locus illis mœnibus cictus eēt:illi agi iubebāt.Vel q̄ a Tullo rege eēnt excultæ.Nā Tullus:ut ait Liuius Vrbi uiminalē & quirinalē cōlē addidit:inde exqlias in quibus ipse ut loco honorē adderet hitauit.

¶Argumentum. Odes.VI.

¶CANT. Hæc ode in maledicum scribitur:qui in externos & infimos quietosq; potius ꝙ in ciues & in fortes timenda uoce latrabat:hortatur eũ Horatius:ut in se si potest uertat inanes minas: nam remorsurus est: non eni ut puer flebit: siquis eũ atro dente petierit. Quid imerentes. Metrũ est simile primo. Est aũt ordo:tu canis ignauus aduersus lupos quid uexas hospites imerentes. Hospites:peregrinos: & externos. Canis: Oui.etiã in ibin ait. Vulneraq; imitis requiẽ quærentia uexat:iactat & in toto uerba canina foro. Cani autẽ non ab re maledicũ cõparauit:nã canũ rabies syrio ardẽte homini pestifera est:qd' etiã pli.scribit. Ignauus inutilis dr & non aptus industriæ:nã industrios gnauos dicimus. Lupos:fortes uiros & qui remordere põt. Quin.i.potius hoc loco:uario q/dẽ mõ auctores hac particula utunt:qd' et Gellius li.xyi. me/minit. Nã qualis aut. Ordo est:nã talis qualis aut molossus canis aut fuluꝰ lacõ:appositio:uis amica pastoribꝰ sublata aure per altas niues agam.s.ferã:quæcũq; fera præcedet:per id ãt ondit se sagacẽ esse:nec unꝗ ꝓcedentẽ ferã dimissurũ hoc ẽ si/bi nocentẽ aliquẽ relicturũ quin uicẽ reddiderit. Cõparat de mũ se optimis canibus:illũ uero ignauis & clamosis tantum modo. Molossus:epirotarũ genus:molossi sub pyrrho neo/ptolemo fuere. Theopõpus.xiiii.epirotarũ gentes fuisse refert e quibus celebratissimæ chaones & molossi:quippe qui totiꝰ epiroticæ terræ quãdoq; regnũ tenuere:prius quidẽ chaones posterius uero molossi:qui ꝓpter regnũ agnationẽ magis ac magis amplificari fuerant:nã ex æacidarũ sanguine ꝓgnati erant. Strabo lib.yii.id scribit. Pli.aũt lib.yiii.refert i epiro agnitum a cane in conuentu percussorẽ domini laniatuq; & latratu adactũ:ut cogeretur fateri scelus:hos canes ẽt Maro. lib.iii. ge.laudat hiis uerbis. Nec tibi cura canũ fuerit postrema: sed una. Veloces sptæ catulos acremq; molossum. Pasce sero pingui. Fuluus lacon:lacones canes. Naso etiã li.iii.met.laudauit scribit eni Spartana gente Melãpus.itẽ ꝑualidusq; lacon. Laconia aũt regio est achaiæ quæ priscis annis centennis ꝑfuit ur/bibus:uñ hecatõpolis uocitata est:de qua quidem multa Strabo li.yiii. meminit. Amica uis pastoribus. Epexegesis est superiorũ per appositionẽ igit leges:dicit eni molossum canẽ & laconẽ esse uires amicas pastoribus:per eos nãq; & ab lupis & ab furibus tuti redduñ. Pro/iectũ odoraris cibũ:methaphora est:per id.n.eũ ignauũ esse inuit:uerbis namq; magna ostẽdit:deinde te mi/nima acqescit:ut canes ignaui solẽt abiecto cibo:qd' molossus aut lacon nõ facerent ubi latratus emiserin fera aliqua ꝑcedente. Parata tollo cornua. Nunc se tauro cõparat qui instigatus cornibus ferit. Qualis id: est talis ero qualis gener spretus infido lycãbæ. Lycãbæ gener:lycãbes neobolem filiã habuit. Eam archilo/cho poetæ spopondit;abnuit postea iratus igit archilochus in eũ metrũ iambicũ & maledicum scripsit:qua de re lycambes cũ filia laqueo uitã finiuit:id aũt & Acron asserit:fuit autẽ archilochus lacedæmonius romæ regnante Tullo hostilio:ut dixit cornelius nepos. Meminit etiã lib.yi. Valerius in titulo de seueritate: Quintilianus itẽ scribit lib.x.in archilocho fuisse sũmã uim elocutionis:tum ualidas:tum breues uibrantesq; senten/tias plurimũ sanguinis atq; neruorũ. Acer hostis bubalo:hipponax poeta hic intelligitur:fuerat eni defor/mis a bubalo pictore pro risu depictus:quo furore poeta cõmotus tali carmine illũ persecutus est:ut uitam laqueo finire adegerit:quod itẽ acron edocet. Dicunt alii bubalũ sculptorẽ fuisse & ante thenũ a quibus hipponax ipse turpi effigie in contemptũ fuerat sculptus:qua de re turpi cardine eos est insecutus:unde laqueo se suspenderunt. Atro dente:idest uenenoso. Flebo: Expletur lachrymis:egeriturq; dolor:inquit Ouidi. Pueri autem offensi lachrymas egerunt:ira quadam ꝙ se ulcisci non possunt.

Ode.yi.dicolos distrophos in maledicum.

Quid imerẽtes hospites uexas canis
Ignauus aduersũ lupos?
Qui huc ianeis uerte si potes minas:
Et me remorsurũ pete.
Nã qualis aut molosus/aut fuluꝰ lacõ
Amica uis pastoribus:
Agam per altas aure sublata niues:
Quecũq; præcedet fera.
Tu cũ timenda uoce cõplesti nemus
Proiectũ odoraris cibum
Caue/caue/nãq; in malos asperrimꝰ
Parata tollo cornua.
Qualis lycãbe spretꝰ ifido gener:
Aut acer hostis bupalo:
An si quis atro dẽte me petiuerit:
Inultus ut flebo puer?

¶ACR. Quid imerẽtes. Cassiũ maledicũ poetã l se irritat:minatur:q; si solita rabie fuerit elatus. Immeren/tes:mihi mali meritos. Hospites:peregrinos. Vexas: fatigatas:ut dulichias uexasse rates. Canis: bene maledicum canem uocauit:uel ut qui & ipse morderet. Ignauus:aduersus.l.lupis homies fortes comparauit. Vitas:ergo inquit qui se ulcisci possunt. At miseros.l.& quia carminibus aliquos mordeat. Amica:ami/cos canes pastoribus dixit:ut Virgi. Veloces spartæ catulos acrẽq; molossum: Pasce sero pingui nunꝗ custodibꝰ illis. Nocturnũ stabulis furẽ i cursusq; luporũ. Aut impacatos a tergo horrebis hyberos. Vis: sagaces canes dixit:ut & odora canũ uis. Agam per altas au.s.n.seruat methaphoram & dicit se agere hoc est persequi aure ad latratus posita in feras:& ostendit se persecututũ uerba maledici. Tu cum timenda uoce: demõ/strat eum pecuniam quærere maledictis:qua accepta ita desinere:ut canis qui reperto cibo insectari desinit. Caue:non se aut munere placandũ:aut ꝑcibus dixit si maledictis eius cœperit respondere. Parata tol.c. ut Occursare capro cornu ferit ille caueto. Qualis.l.spretus infido gener. Lycambæ:datiuo casu posuit: cu/ius hæc fabula est:lycambes habuit filiam neobolem:hanc cum archilocus in matrimonium postulasset:p/missa nec a patre data est hiric iratus archilocus in eum maledicum carmen scripsit:quo lycambes tanto est dolore cõpulsus:ut cum filia uitam laqueo finiret. Aut acer:hipponactẽ significat:qui bubali filiam nu/ptum petiit:& pro deformitate est contemptus:illud tamen uerius uolunt Bubalum fuisse pictorem apud

laudiomanas ciuitatem asiæ: hinc Hipponactem quendam poetam deformem pro risu pinxit: quo ille furore cõmotus tali eũ carmine perculituit se laqueo suspenderet. Vñ nunc similis carmis uim maledico minatur hora. Atro dente: maledico aut obtrectatorio sermone.

¶POR. Quid imerentes hospites uexas canis: in hac ægloga allegoricos uidet loqui ad eũ: qui cũ dicacitatis amaritudine sectaret: quietos alioquin homies: in eo sibi gloriā assignauerin ꝙ illi cedentes ei uiderentur non sufficere rñdere. Amica uis pastoribus: amica nũc pro utili dr. Agam.p.a.a.s.n.q.p.f. De se hoc poeta dicit significans nõ defuturā sibi linguæ amaritudinē: si ꝓuocet alicuius iprobitate. Qualis ly.s.i.g. lycãbæ datiuus casus: archilocũ autē significat qui lycãbem probrosis carminibus usq; eo insectatus est ut ille mortem sibi cõsciscereu: hoc aũt eo fecit: ꝙ ille filiā suam in matrimõiũ ꝓmissam: mox denegasset. Aut acer hostis bubalo: æque datiui casus est ut huic bubalo: hypponacta significat: qui æque iãbicis uersibus bubalũ persecutus est. Inultus ut flebo: inultus ut puer.

¶CHRI. Quid imerentes ho.ue.ca.in poetā maledicũ inuehitur siue meuius sit siue bauius sit: qui Horatio Virgilioq; aduersi erant: de quibus Maro Qui bauiũ non odit amet tua carmia meui. Atq; inde iungat uulpes & mulceat hircos. Eumq; admonet ne lacessat qui ipsum remordere possit. Hospites.q.d.domesticos & intelligit amicos Octauiani. Lupos.i.eos qui mordēdi essent: & non petũtur sine periculo. Inanes: quæ pter uerba nihil illaturæ sint. Et me re.qui potero referre aut pares aut superiores gr̃as. Nā qualis: Ordo est: ego agā.i.impellā & insectabor per altas niues aure sublata: nā sic consueuerũt canes audaces oēm ferā ꝗcunq; ꝓcedentme & agā talis: qualis aut molossus aut lacon. Nā in epyro & in laconia erãt optimi canes. Legit apud pli.canē molossum percussorē dñi laniatu & latratu indicasse. Amica uis pa. Nā greges a lupis defendũt. Tollo cor. Mutat trãslationē: & dicit se similē tauro: qui cornua tollat in eos qui sibi maledicunt.

Lycãbæ. Hic neobolē filiā archilocho poetæ despondit: nec deinde dedit. Quapropter adeo illũ suis iãbeis insectatus est archilochus: ut laqueo uitā finire cũ filia coegerit. Vel hipponactem intelligit: qui bubali filiā nuptũ petens: ob deformitatē repulsus est. Alii dicunt bubalũ pictorē hipponactē quēdam deformē poetā ob derisum pinxisse. Qua iniuria illum furore motũ tali eum carmine insectatũ esse: ut laqueo se suspenderet. Gener.s.archilochus. Acer hostis.s.hipponactes. Flebo ut puer. Nam pueri esse uidetur iniurias flere uiri uero ulcisci.

¶Argumentum. ODES.VII.

¶ANT. Hac ode romanos arguit ciuile bellum instaurantes: de quo tamen intellexerit nõ facile dignosci põt. De bello quidē actiaco contra antoniũ & cleopatrā intelligere magis placet: id enim finis armorũ ciuiliũ fuit: de quo etiā prima epodo Horatius innuit. Quoquo scelesti ruitis. Metrũ est superioribus simile incipit aũt ab exclamatione ꝓpter armorũ tumultũ. Ruitis: sine cõsilio quidē. Enses conditi: post Cassii & Bruti & Sexti pompeii interitum: quia erant bella ciuilia: itaq; ois romanorum uis atq; potestas ad duos tandē antoniũ.s. & augustũ cæsarem peruenerat: ut Apianus li.vii.meminit. Propter cleopatrā exinde desciuit antonius ꝗ de re pugnatum est acriter apud actiũ. Epiri promontoriũ: ut latius prima epodo narrauimus. Non supple: fusus est: latinus sanguis. Intactus britãnus: finis erat orbis ora gallici littoris: nisi britãnia insula nomē pene orbis alterius mereret: octingentis & amplius milibus passuũ lõga porrigit. Auctor est Solinus. Ptolomeus li.ii. scribit in insulis britãniæ nec montes neq; paludes nec fluuiorũ fontes esse. Intactus britãnus: diuus Hieronymus de tēporibus sic ait. Claudius de britannis triumphauit: & orcadas insulas romano adiecit imperio: in cuius gloriæ memoriā filiũ suũ britannicũ appellauit. Sunt autem orcades Triginta angustis inter se ductæ spatiis. Auctor Mela.pli.et li.iiii.de iis scribit. Cathenatus: ibat eni uictus hostis ante triũphantē oneratus colla cathenis. Sacra uia: de hoc superius patuit. Sed supple fusus est latinus sanguis. Secundũ uota parthoꝝ. Crasso pugnante in parthos ingens clades accepta est ab romanis: ut latius secunda ode li.i.narrauimus: quare parthorum animi ad summũ elati sunt: deinde tamē sub.Mar. Antonio repressi: præliis enim octo & decem superati sunt. Antonius postea ad ciuile bellũ conuertit animũ: de parthis autē plene legito Apianũ in li.qui parthicus inscribitur. Vbi etiam legitur ꝙ Ventidius solus de parthis usq; ad ætatē apiani triumphauit: qui sub Traiano imperatore scripsit. Aduerte tamē Ventidium triũphasse priusꝗ an

Ode.vii. dicolos distrophos detestatur ciuile bellum.

QVo quo scelesti ruitis? aut cur dexteris
Aptãt enses cõditis?
Paꝝ ne cãpis/ atq; neptũo super
Fusum est latini sanguinis?
Non ut supbas inuidæ carthaginis
Romanus arces ureret:
Intactus aut britãnus ut descenderet
Sacra cathenatus uia:
Sed ut secundũ uota parthorum sua
Vrbs hæc periret dextera:
Neq; hic lupis mos/nec fuit leonibus
Vnquam/nisi indispar feris:
Furor ne cæcus? an rapit uis acrior:
An culpa? responsum date:
Tacēt/& ora pallor albus inficit:
Mentesq; perculsæ stupent:

Sic est, acerba fata romanos agunt;
Scelusq; fraternæ necis;
Vt immerentis fluxit in terram remi
Sacer nepotibus cruor.

tonius in parthos iuisset. Sua dextera.i.bellis ciuilibus. Neq; hic lupis. Pli.li.vii. de hoie ait. Nulli rabies acrior: denique cætera animãlia in suo genere ꝓbe degunt: cógregari uidemus: & stare contra dissimilia: leonũ feritas inter se nõ dimicat: serpẽtiũ morsus nõ petit serpentes: ne maris quidẽ belluæ ac pisces: nisi in diuersa gña sæuiunt at Hercule hoi plurima ex hoie sunt mala Seneca item epistola.ciiii. sic ait. Ab hoie hoi quotidianũ periculũ: ad uersus hoc te expedi hoc intentis oculis intuere: nullũ ẽ malũ frequẽtius: nullũ ptinacius: nullũ blãdius. Tempestas minat̃ anteq̃ surgat: crepãt ædificia anteq̃ corruant ꝓnunciat fumus incendiũ: subita ẽ ex hoie pnicies: & eo diligẽnus tegitur quo ꝓpius accedit &c.
Furor: impet⁹ in laniat ira. Vis acrior.i.fatalis necessitas. Culpa scelus aliquod cuius cã in seipsos irruerẽt deorũ numine. Tacẽt: ostendit illos uerbis supioribus cõuictos tacuisse: deinde cõscientia culpæ & sceleris palluisse. Perculsæ: territæ memoria culpæ ac sceleris. Stupẽt: torpẽt: incertæ sũt: sensu carẽt. Sic est: illis tacentibus pallentibus & stupẽtibus innuit fato & culpa romanos agi ad bella ciuilia suppliciũ subeũtes ob romuli cædẽ in fratrẽ admissam. Acerba fata romanos agũt. Apianus in lib. q syrius inscribitur. Narrat magos seleuco regi cõsulenti de die & hora iacẽdoq; fundamẽtoq; urbis sic respõdisse: fatalẽ quidẽ sortẽ: o rex siue bonã siue malã: neq; hois neq; urbis fas est pmutare quædã.n. urbiũ quẽadmodũ & hoium sors est &c. Scelus fraternæ necis. Vt dii in quoq; tutela ea loca essent auguriis legerẽt eũ: qui nomẽ nouæ urbi daret: qui conditã impio regeret: palatinũ Romulus: Remus auẽtinũ ad inaugurandũ tẽpla capiũt priori Remo auguriũ fertur sex uultures: iãq; nunciato augurio quũ duplex numerus romulo sese oñdisset utrũq; regẽ sua multitudo ꝯsulrauerat: inde cũ altercatiõe cõgressi certamine irarũ ad cædẽ uertunt̃: ibi in turba ictus Remus excedit. Vulgatior fama est ludibrio fratris Remũ nouos trãsiluisse muros: inde ab irato Romulo interfectum: ita solus potitus impio. Romulus cõdita urbs conditoris noie appellata: palatinũ primũ in quo ipse erat educatus muniit &c. hæc ex liuio. Lucanus ẽt li.i. ait: Fraterno primi maduerũt sanguine muri. Vt.i. postquã. Sacer nepotibus.i. execrandus & horrendus: nam suo cruore id erant expiaturi.

¶ACR. Quoquo scelesti ruitis: illud bellũ cum exclamatiõe significat. qđ ab augusto gestũ est cõtta Brutũ & Cassiũ interfectores cæsaris. Enses conditi: uaginis inclusi. Paq; ne cãpis. ciuilis belli tpe. Intactus: ante inuictus. Vt descẽderet: ut uictus ꝑ triũpho duceret̃. Sed ut. Qui occiso crasso metuebant romãos: nisi bellũ ciuile emersisset. Sua urbs hæc. d. ut Lucan⁹: in te uerte manus nondum tibi defuit hostis. Neq; hic lupis mos: ut seipsi persequerẽtur. In dispar feris: hoc est: in diuersam naturã. Vis acrior fatalis: quædã necessitas.
An culpa: uelut interroget causas furoris. Et albus ora pallor.i. uelut qui conscientiã peccati monstraret: ut pallor simul occupat ora. Albus aũt palloris epitheton. Acerba fata romanos: hoc est iaq̃ illis tacẽtibus ipse intellexerit belli ciuilis originẽ inde in nepotes tractã discordiã: quia occiso fratre romulus parricidiũ perpetrauit: unde est. Fraterno primi maduerũt sanguine muri. Sacer: execrabilis.

¶POR. Quoquo scelesti ruitis: elegãter in tumultu ab exclamatiõe incipit: ad eos aũt dicit q furiosa mente instaurare bellũ ciuile conabant̃. Aut cur dex. aptant̃ enses cõditi: qui iã cõditi erant cur dexteris accommodantur: ac si diceret stringitis gladios in uagina iã conditos. Neq; hic lupis mos neq; fuit leonib⁹ unquam nisi in dispar feris. Sensus est: feræ non faciũt quod uos o romani sanguinẽ inuicẽ petentes: nam feræ eiusdẽ quæ sunt generis inter se pacẽ habẽt: dispares se insectantur. In dispar feris: dispar aduerbiũ est nunc: ac si diceret dispariter feris. Furor ne cæcos an rapit uis acrior: quæ ẽ acrior uis q̃ furor: aut nũquid deorum ira.
Tacent & ora pallor albus inficit: elegans ociositas quasi hiis uerbis conuicti steterint: deinde cõscientia sceleris palluerint. Sic est acerba fata romanos agunt: eleganter quasi tandẽ inuenit furoris huius causam intulit: sic.n. est sensus sine dubio hoc est fato agimur ad hoc bellũ suppliciũ pendentes ob cædẽ romuli in fratrẽ admissam. Sacer nepotibus cru. Sacer utiq; ꝑ uenerabili nunc intelligendũ: nisi forte epitheton ut solet ad ipsum facinus reuocamus: ut sacer cruor pro sacro: idest execrabili cæde effuso dictũ sit: sacrum autem & pro execrabili ueteres dixisse notum est: & apud Virg. Quid non mortalia pectora cogis auri sacra fames.

¶CHRI. Quoquo scelesti ruitis. Vehementer bellũ detestat̃. Et cũ tanq̃ queribundus in romanos inuectus fuerit. Deinde eos excusat. Putat acron bellũ cũ exclamatiõe noiare: qđ inter brutũ & augustũ gestũ sit. Sed forte potius bellũ inter augustũ &. M. Antoniũ & cleopatrã. Scelesti. Audacter uituperat quos paulopost excusaturus sit. Ruitis: qđ furiosæ pturbationis est & nõ ꝯsiliũ. Nõ ut supbas: inã esset laudandũ bellũ aduersus superbos hostes sumptũ: tũ cõtra uituperandũ est: si gerat̃ cõtra ciues. Catenatus. Sic enim ducebantur reges: captiui & pricipes in triũpho. Sacra. Nã uia sacra pducebat a porta triũphali ad capitoliũ: p quã ꝓcedebat triũphus. Sua dextra: ciuili bello. Neq; hic mos. Oia bruti sui gñis aĩalib⁹ parcũt. Solus ãt hõ i hoiem fert̃. Furor ne cæcus. Quærit furore ne aĩ an fato ferant̃. Rñsũ dare. Fingit nõ rñdere iterrogatis: qđ pniæ pudorisq; signũ sit. Sic est: Cõcludit a fato fuisse bellũ: & culpã cõtractã a romulo: qui fratrẽ remũ dominãdi cã interemit. Sacer ne.i. execrabilis posteris: qa pœnas eẽnt luituri.

¶Argumentũ. ODES.VIII.

¶ANT. Hac ode anum arguit eũ interrogantẽ cur ad uenerẽ tardus esset. Cũ ipsa deformis & æuo putida cãm pberet: itaq; eius uitia expmit. Rogare lõgo. Metrũ est idẽ cũ superioribus. Rogare adde nõ putet. Est.n. figura aposiopisis.i. reticẽtia uel interruptio siue poti⁹ synecdoche est: sũt eni quũ subtractũ uerbũ aliquod satis ex cæte-

Ode.viii. dicolos distrophos i Anũ impudicam.

Ogare longo putidã te sæculo:
Vires quid eneruet meas;
Cũ sit tibi dẽs ater & rugis uet⁹

Frontem senectus exaret:
Hietq; turpis inter aridas nates
Podex/uelut crudæ bouis.
Sed incitat me pect9/& mamæ putres:
Equina quales ubera:
Venterq; mollis/& fœmur tumentibus
Exile suris additum.
Esto beata/funus/atq; imagines
Ducant triumphales tuum:
Nec sit marita quæ rotundioribus
Onusta baccis ambulet:
Quid?quod libelli stoici iter sericos
Iacere pululillos amant?
Illiterati nu minus nerui rigent?
Minus ue languet fascinum?
Quod ut superbo prouoces ab inguie
Ore allaborandum est tibi.

ris itell'git:i aposiopisi uero qd taceat incertũ est: fit autẽ iterceptũ silentiũ quũ quis irascit' aut perturbatur: hiis eni affectibus tantũ sermonis defectio congruit: quæ oia latius in carmine figurarũ docuimus. Putidã: corruptã & acerbe fœtidã. Eneruet:debilitet: relaxet. Dens ater: niger & obscurus. Naso li.iii. de arte inquit. Quid si pcipiam ne fuscet inertia dentes. Oraq; suscepta mane lauentue aqua. Rugis exarat:idẽ Naso lib.iii. ait. Quã cito me miserũ laxantur corpora rugis. Et perit in niueo qui fuit ore color. Rugis:quibusdã semi tulis. Exaret. describat:designet. Hiet:pateat. Podex: est romanorũ podex κωλοσ q; pelasgũ. Crudæ.i. duræ uel potius infirmæ. Crudus eni dicitur qui cibũ in stomacho habet ægre difficileq; digestibilẽ:& quo offenditur: uel tanq̃ nimio: uel tanq̃ noxio. Sed incitat per ironiã.i. irrisionẽ dicit se incitari ad libidinẽ a mãmis illius putidis. Equina quales ubera:pp carmen:quales pro qualia dixit. Accidentis eni relatiuũ sequenti substantiuo adhæret. Est ergo figura alleotheta.i aliter posita:solet eni per hãc genus contundi. Virgi.in buco. Dulce satis humor. Pectus & mãmæ putres. Figura est syllepsis seu cõceptio per genus:nã genus fœmininũ concipit neutrũ. Lucanus itẽ in primo lib. Vis erat hinc leges & plæbescita coactæ: id autẽ latius patet in carmine figurarũ. Mollis:lentus & rugosus nõ tẽsus uti puellis. Fœmur.i.pars coxæ anterior: posteriores eni partes dicuntur fœmina. Coxa uero est pars ipsa super fœmora. Exile:tenue:gracile. Suris:dicuntur suræ tibiarũ partes crassiores. Esto beata. Sis inquit poeta:& diues & nobilis & gemmis ornata preciosissimis non tñ effugies quin anus sis & deformis. Imagines:apud antiquos defuncto aliquo imagines comitabantur gentilia funera:quapropter totus aderat familiæ eius qui unquã fuerat populus. Quod Plini. docet libro.xxxv. Et nos latius diximus in Iuuenale satyra.viii. Marita.sponsa aliqua. Honusta: honustus dicitur cui onus ipsum honori est:ut si quis hostium spolia ferat. Sed honeratus est qualicunq; p̃ssus pondere honustus ab honore descendit:honoratus ab honore. Auctor seruius libro primo æneí. Rotundioribus.s. q̃ illis ipsius anus:per quod digniores baccas intelligit:rotundiores eni magis laudant'. Quid.s.cum uel significat. Est autẽ sensus. Quid est uel quid significat uel quid dicam:q stoicos libros in pululillis habes. An propterea minus durescunt nerui illiterati:uel minus languet fascinum idest ipse priapus: illiterati autem nerui uidebantur esse sine illorum librorũ præsentia:ipsa autẽ ut docta uideret' alliud agebat:quo magis inde amaretur. Sed quoniã anus erat & turpis:nihil iuuabat ad neruorum lentiginẽ. Nerui enim litteras nesciunt nec litterarum studiũ habent:aut appetunt. itaq; ore potius illi erat laborandũ. Stoici: philosophi a στοα.i. porticu dicti sunt:apud athenas eni porticus erat:ubi zeno docebat:inde Stoici appellati. ii summum bonũ in sola uirtute ponebant. Sericos pululillos. Seres ut scribit Plini. libro.vi. regionem inhabitant: quæ spectat æstiuum oriẽtem lanificio siluarum nobiles perfusam a qua depectẽtes frondium caniciem. Solinus etiam addit q lanuginis teneram subtilitatem humore domant ad obsequium: q q; hoc illud est Sericum in usum publicũ damno seueritatis admissũ:& quo ostentare potius corpora q̃ uestire primo fœminis: nũc etiam uiris persuasit luxuriæ libido. Pululillos:torulos ceruicalia & plumacia:pululillus enim diminutiuũ est a puluino qui apponi solet quo mollior sit sessio siue caput quasi puluinus. Tullius libro.ix. epistolarum Sela tibi erit in ludo tanq̃ hipodascalo proxima eam puluinus sequetur. Qui autem generali magistro subest dicitur hypodascalos ab υπο quod est sub.& διδασκαλοσ magister doctor. Iacere amãt: id quidẽ ostendendæ doctrinæ causa agebatur utq; eorum tegmina non decorticarentur ut item digniores uiderentur pululillos eis subiiciebat. Illiterati:sensus est:an nerui sine litteris minus arriguntur: uel neruus propter litteras minus languet:qui neruus ut ab inguine exurgat ore est allaborandum illi: nam, litteræ nil faciunt ad arrigendum. Rigent:durescunt. Fascinum:priapus ipse. Nam ut plini. libro.xix.c.vii. ait hortos & foros tantum contra inuidentium fascinationes dicabant in remedio erant saturoica signa:hinc Virgili. libro iiii. Ge.scri. Et custos furum atq; auium cum falce saligna Hellespontiaci seruet tutela priapi. Superbo inguine:idest dedignãti propter anus turpitudinem. Inguen autem proprie summa coxæ pars dicitur iuxta pudenda. Prouoces:porro longeq; uoces:idest erigas:iacebat enim in inguine neruus languidus propter illius turpitudinem.

¶ACR. Rogare longo:inuehitur in eam a qua dicebatur lentus in uenerem:& fœtoris ipsius uel ætatis esse affirmat magis q eam fastidit q̃ ipse nihil possit. Et rugis uetus frontem senectus exaret. Senecta enim nonnunq̃ ex rugis apparet ut frontem obscœnam rugis arat. Podex:pudenda pars corporis. Vt Iuue. Et podice leui. Sed.i.me.p.ut re uera icitat. Venterq;.m.liuidus:rugosus. Fœmur.t.e.s.a.ætate iam sine musculis & suris indiscrete dissociatum. Beata:diues:ut idem supra. Nescias an te generum beati phillidis flaue decorem parentes. Ducant.tanquã nobilium funus imagines te precedant maiorum. Nec sit marita quæ hoc est nulla mariti sit comptior gemmis. Baccas:gemmas dixit:ut colloq; monille baccatum. Quid qd' li.sto.iter sericos. Siue q amicos hẽret stoicos:ut eos amatoris & coitus notaret:siue qa libros ipsos legi t cõ/

fueuerat:ut docta uidere quos ad oñtationē in fericis plumaciis reponebat. Illitterati nō minus nerui rigēt ita scolastici eoꝝ coitus elegis tāquā minus in libidinē possint lfas ignorantes. Minusue languet fascinū. Visile penū fascinū dixit propter obscœnā figurā quā insequēti adiecerat:lingua eni detersa frōte mulieres am putare se infantib⁹ putāt fascinū. Superbo: fastidiēti. Ore:ad laborandū est tibi:aut lingua aut magis blandimentis:ut Iuue. Vox blanda & nequam digitos habet.

¶POR. Rogare putidā.I.t.f.m.In anū libidinosā scribit:quā aspernat:Est aūt sensus:cū sis longæ ætatis tā & deformis ac putida miꝝ est te desiderare cōplexus meos:pfertim cū ēt sine iniuria uiriū meaꝝ hoc tibi p uenire nō possit. Et rugis.u.f.f.e.Virgilianū est.Et frontē obscœnā rugis arat. Velut crudæ bouis: crudā p dura aut indomita uf dixisse. Venterq.m.mollē uentrē necesse est eē q̄ iā rugosa ac dissoluta fit. Et fœmur tu ex.ingeniosa descriptio.Nihil eni iā deforme q̄ crassiores pedes esse infra genua q̄ supra.f.& illud signate quod addiū dixerit quasi incōuenientē in hac diuersitate tumoris & exilitatis addita ergo quasi applicita ibi hæc aut apposita uideant. Esto beata.f.atq.i.d.t.tu.placeas tibi licet generositate ac diuitiis inquit:dūmodo deformitatē hanc effugere nō possis.In funere aūt nobilissimi cuiusq̄ solebant pferre imagines maiorū: qd' obseruari uidemus in funeribus principū. Quid qd'.I.ft.i.l.p.a.significat illā uendicare sibi studiū philosophiæ:& ob id cū libro frequēter esse ad regendā.f.libidis utilitatē. Illitterati nō.m.r.Quid pdest inqt ostentare litteratā eē:cū nihil hoc te adiuuare possit ad erigēdū mihi penē q lfas nescit:nec eaꝝ studiū hēt neruos p uiri'i membro dixit:& est ordo:nō minus rigent nerui:& rigent pro frigidi fiunt accipe:ac per hoc lenti & marcentes. Minusue languet fascinum:æque pro uirili parte posuit:quoniam præfascinandis rebus hæc membri difformitas apponi solet.

¶CHRI. Rogare longo:in anū inuehit:quæ cū sit longa ætate facta turpissima:tñ audet interrogare q̄ res illū suis cōplexibus inutilē reddat. Te rogare.Quoniā oratio patherica est:& indignatiōe plena:iccirco pricipiū habet iperfectū & cui uerbū subintelligendū sit.Natura eni sic ipellimur:ut irati integrā orationē nō pferamus.Sic Vir.Quos ego:sed motos pstat cōponere fluctus.Sic Terē.Ego ne illā:q̄ illū:q̄ me. Ergo subintellige.Nōne pudet te putidā rogare. Quid.i.q̄ res. Putidā:uetustate putrē & marcescentē. Eneruet:langue faciat & debilitet.Nā robur in corpe a neruis est quibus si aut careamus:aut debilitatis utamur deficiūt nos uires.Vñ dicimus eneruare quasi sine neruis reddere.Sed per translationē ad aium trāsferimus:& eneruatos qui sine ai fortitudine sunt appellamus. Exaretnnā frōs in rugas obducta similis est arato agro cui sulci porrecq̄ sint. Hiet:pādescat. Nates:lūbis contermīnæ sunt:nā lūbi sunt unde cingimur usq̄ ad nates:& in lumbis libidinis sedes est.Clunis aūt est tumor natiū. Podex:inter nates est ostiolū:p quod egerunt excremēta. Crudæ.i.fluxū uentris ppter cruditatē patientis tunc eni magis hiare uidet. Sed incitat:ironia est: in qua snia uerbis contraria est. Putres:relaxatæ:flaccidæ:pendulæ:non turgentes & stantes ut in puellis. Venter. Aluum dicimus:quo sordes decidūt:hinc purgare aluū:uteꝝ ubi foetus iacet:quapp in sola fœmina est. Ventrē tumorē qui illis partibus turgescat.Iuue.Mōtani quoq̄ uenter adest ab domine tardus. Et uniuersū illud quod ilibus pube & lateribus terminat uentrē appellamus. Fœmur:fœmur fœmēq̄ a uertebra ad genua ptingunt externæ internæq̄.Sed fœmē infra genua usq̄ ad iuncturā pedis uf extendi.Plau.in asinaria.Quib⁹ obtritæ ad fœmina erant ungulæ.Diciturq̄ fœmen a flectendo.De sura iā dixi. Esto pcedā tibiq a uetula es magnificū amplūq̄ funus. Erat aūt consuetudo prisca:ut gentiliū statuæ funera eoꝝ qui eiusdē essent gentis in pompā sequerent.Apparet in oratiōe Ciceronis pro milone. Nec sit marita .Concedit ēt ut pulchris ornet unionibus.Has græci margaritas:latini baccas appellant.Vñ Vir.Colloq̄ monile baccatū.Harū præcipua gratia est:ut & lucidæ sint & rotundæ. Stoici:siue q̄ amicos haberet stoicos:quoꝝ libidinē notat.Siue q̄ eoꝝ libros:ut docta uideret legeret:& inter serica puluinaria ad ostentationē haberet. Nerui & fascinū:pro uirili membro.Iuue.Nil faciet magni mēsura icognita nerui.Et Vir.Pedicabere fascino pedali.

¶Argumentū .ODES.IX.

¶ANT. Marcus antonius post parthos cleopatræ amore ductus:quasi bñ gestis rebus in regio se sinu reficiebat Aegiptia mulier ab ebrio Iperatore pcio libidinū romanū imperiū petiit:pmisit antonius:ueluti hæc oīa latius scribūtur ab.L.Floro.Itaq̄ i patriā pugnaces nauis qngentas duxit auctore plutarcho.peditū milia centū. Eqtū milia.xxii. Antonio igit circa actiū epyri:pmontoriū nauis habēte cæsar augustus illuc duxit nauis pugnaces.ccl.peditū.lxxx.milia.Equitū ferme parē antonio numeꝝ:inter pugnandū āt naues.lx.Cleopatræ:q̄ post magnas naues collocatæ erant uelis sublatis p medios pugnā tres fugā arripuerūt. Antonius post habitis oībus in quinqueremē pfiliuit:& cleopatrā insecutus ē.Itaq̄ ad tænaꝝ appulerūt. Antōiana classis ægre decima hora supata ē.Mortui ñ supra qnq̄ milia fuere.Captæ aūt naues trecētæ.Exercitus itē oīs uictori se dedit Post hæc cæsar ab actio profectus athenas. Hæc igit lætus uictoria Horatius mecœnatē suū alloquit:ut una optio uino q̄primū gaudeāt. Sicut ēt pauloante uicto Sexto pōpeo fecerāt.Arguit inde antoniū q̄ muliebri impio se subdiderit:cū liber cēt:& altes orbis Iperator:puerū tādē hortat op/

Ode.ix.dicolos distrophos ad mœcenatē de augusti uictoria in antoniū & cleopatram,

QVādo repostū cecubū ad festas
Victore lætus cæsare (dapes
Tecū sub alta(sic ioui gratum)domo
Beatæ mecœnas bibam:
Sonante mixtū tibiis carmen lyra:
Hac dorium/illis barbarum:
Vt nuper actus cū freto neptunius
Dux fugit ustis nauibus:
Minatus urbi uincla/quæ detraxerat
Seruis amicus perfidis:
Romanis/heu heu posteri negabitis:
Emancipatus fœminæ

Fert uallū/& arma miles/& ſpadonibus
Seruire rugoſis poteſt:
Interq; ſigna turpe militaria
Sol aſpicit conopeum:
Ad hunc frementes uerterunt bis mille
Galli canētes cæſarem (equos
Hoſtiliumq; nauium portu latent
Puppes ſiniſtrorſum citæ:

tima uina miſceat. Iuuat enī mero dulciſſimo curā & metū rep. cæſaris ſoluere. Penultima ē ode li.i. de antonū & cleopatræ clade plurima idē Hora. meminit. Quādo repoſtū metrū eſt ſimile ꝓcedentibus. Eſt aūt ordo. O beatæ mecœnas lætus ego uictore cæſare: qn̄ ſub alta domo ſic ioui gratū tecū bibā cæcubū repoſtū ad feſtas dapes: ꝓpterea plautus in caſina inquiqui utunť uino uetere ſapiētis puto. Cæcubū: ſinui caietano contiguū erat cæcubū oppidū: cui adiecebat urbs fundi in apia uia. Tota illa ora ꝑcipua uina generabat. Ve ę. cæcubū & fundanū & ſetinū ſicuti phalernū & albanū īter nobilia numerabať: auctor eſt Strabo li.y. Pli. etiā li.xyiii. ſcribit ꝙ antea cæcubo erat generoſitas celeberrima in plauſtris populetis ſinu amyclano: quod ſuo tpe interciderat & icuria colōi lociq; anguſtia: i libro uero tertio docet amyclas fuiſſe prope tarracinā ſundos caietāq; uerſus: & a ſerpētibus deletas. Sub alta domo: ideſt in alta domo: intelligit autē mecœnatis turrim: ex qua nero incendiū urbis proſpectauit Suetonius enī ſic ait: hoc incendiū e turre mecœnatiana proſpectans lætuſq; flammæ: ut aiebat pulchritudine ἁλώσιν illi decantauit in illo ſuo ſcœnico habitu: hoc eſt captionē ſeu captiuitatē & expugnationē illi: idem quoq; ſcribit Auguſtū ægrū cubare ſolitū in mecœnatis domo. Sicut cæſaris uictoria gaudeamus. Ioui gratū: eius enī numine uicerat auguſtus. Hac doriū: dorus dorienſes parnaſo affines habitatores conſtituit ſibiq; ſuperſtites a ſe uocatos reliquit: quod Strabo lib.yiii. aſſerit: & plini. libro.yi. capitulo.ii. ſcribit. Tris tantū gētes græcas iure dici. Doricam: ionicā. Eolicā: cæteras barbarorū eſſe. Illis barbarū: ideſt phrygium. Nam obliquā tibiā in phrygia mydas inuenit: geminas tibias marſyas in eadē gente: lydios modulos amphion: dorios thamiras thrax: phrygios marſias phrix: cum tibiis canere uoce Troezenius dardanus inſtituit. Auctor eſt plinius libro.yii. Diodo. uero libro.yi. ſcribit. Palladē tibiā eiuſq; cantū inueniſſe. Vt nuper: bibimus.ſ. Actꝰ quū fre. ordo eſt: quū dux neptunnus actus freto fugit uſtis nauibus. Dux neptunnius. Sextus pompeius itelligitur: qui fuga euaſerat ex hiſpania: contractiſq; in fœlicis belli reliquiis cū inſuper ergaſtula armaſſet. Siciliam ſardiniaq; habebat: iā & claſſe mediū mare iſederat. O q̄ diuerſus a patre: ille cylicas extinxerat. hic pyratas in patriā agitabat: hæc ex floro. Apianus aūt lib.y. ſcribit. Agrippā in ſicilia pugnātē cōtra Sextū pompeium naues in fugā adegiſſe: quarū ſeptem ſupra decē celeri curſu reliquas antecedētes ad pontū delatæ ſūt. Aliæ intercludēte agrippa partim ab inſequētibus ex impetu repulſæ ſunt: partim inſurgentes confractæ: aut igni abſumptæ: quæcūq; uero in mari pugnā ſuſtinebāt quæ geſta erāt intuentes ſeipſas dedere hoſtibus. Pōpeius ipſe claſſe ſe ꝑripiens meſſanā ſubito cōfugit. Tres ex cæſaris auguſti nauibus mari imerſæ. Pōpeii octo ſupra uiginti. Reliquæ aūt cōbuſtæ ſunt: aut redactæ in ꝑtātē: aut ad terrā cōpulſæ perierunt. Septē & decē dūtaxat fuga elapſis: Pōpeius poſt hæc cognita peditatꝰ defectiōe ad hoſtes: ueſtē imutauit: & ex imperatorio priuatā ſibi induit. Deinde ex meſſana in pontū ꝓfugit: ac ſeptē ſupra decē quas præmiſſimus comitatꝰ nauibus ad antoniū ſe cōtulit: peruenit tandē inter hoſtiū manus. Titius aūt pōpeii exercitū antonio aſciuit: ipſū ꝑterea pompeiū mileti iteremit: quū quadrageſimū ætatis attigiſſet annū: ſiue ꝓpria ad id ꝓuectus ira/ ſiue iubente antonio: ſunt qui plancū nō antoniū id iuſſiſſe exiſtiment: hæc oīa ex appiani li.y. Actus freto: oppreſſus in freto ſiculo ab agrippa. Dux neptuniꝰ. Sex. pōpeius itelligiť: quē appellat ducē marinū: qm̄ ꝑdonibus mari dominabať. Vſtis nauibus fugit: nauiū quippe pōpeii octo ſupra uiginti merſæ ſunt: reliquæ aut cōbuſtæ aut redactæ in ꝑtātem: ſeptem & decē dūtaxat fuga elapſis: quibus e meſſana in pōtum ad antoniū ſe cōtulit. Sed mileti a titio antonii præfecto iterempt ꝰ eſt: ut paulo añ dictū eſt latius. Quæ detraxerat ſeruis: armauerat enī ergaſtula pōpeius i patriā habēs ſiciliā & ſardiniā. Perfidis ſeruis: nō enī pōpeio cōtra romanos eorū dominos fauere debuerāt. Romanus ordo eſt. Romanus miles emācipatus fert uallū & arma fœminæ: & pōt ſeruire rugoſis ſpadonibus eheu poſteri negabitis: ſunt ꝑterea q dicant ehu duarum ſyllabarum eſſe: ego uero i antiqs codicibus eheu reperi. Romanus: miles. M. Antonius itelligitur: is enim poſt parthos exoſus arma in ocio agebat: ſed captus amore cleopatræ: quaſi bene geſtis rebus in regio ſe ſinu reficiebat. Aegyptia mulier ab ebrio iperatore ꝑcium libidinum romanum imperium petiit: promiſit Antonius. Itaq; in patriam arma parauit. Pugnatum eſt ab auguſto contra eum & cleopatram apud actium epyri promontoriū. Prima dux fugæ regina cum aurea puppe uelo q; purpureo in altum ſe dedit: mox ſecutus Antonius. Sed inſtabat ueſtigiis cæſar: denum uſq; in alexandriam perſecutus eſt. Qua capta antonius ſibi ipſi mortem conſciuit. Cleopatra quoq; iuxta ſuum antonium admotis ad uenas ſerpentibus ſic morte quaſi ſomno ſoluta ē hic finis armorum ciuilium fuit: hæc oīa ex. L. Floro. Emancipatus. i. ſui iuris: & nullius poteſtati ſubiectus proprie autem filius uel nepos qui ab iugo a poteſtate uel manu patris uel aui eſt relaxatus: & ſui iuris effectus emancipatus dicitur. Manumiſſus uero ſeruus dicitur a ſeruitute ereptus uel emiſſus. Itaq; emancipatio pertinet ad liberos. Manumiſſio uero ad ſeruos. Marcus autem antonius emancipatus dicitur a poeta: quoniam ſui iuris erat: & nulli ſubiectus. Erant enim duo tunc ſimul orbis imperatores auguſtus: ſcilicet & ipſe. M. Anto. quod latius oſtendit plutarchus in antonii uita. Subiecit tamē ſe cleopatræ amoris gratia. poſſet etiam hoc referri ad omnes milites romanos cum cleopatra ſentientes: quos appellat emancipatos: ideſt ab militia emiſſos & relaxatos. Nam antonius poſt parthos exoſus arma apud cleopatram quieſcebat cū ſuis omnibus. Negabitis: ſunt enim adeo fœda & indigna hæc: ut. ſ. romanus miles fœminæ & ſpadonibus ſeruierit: ut uix credi ab ullo poſſint aut debeāt. Fert uallum & arma fœminæ: gerit curam bellici appatatꝰ cleopatræ. Vallum autem ipſa munitio dicitur: nam ualli ſunt fuſtes quibus uallum munitur. Seu per uallā

tiatione:ut & rei indignitas & indignatio dicentis exprimatur. Sol aspicit conopeum:quasi rætis genus ē ad culices prohibendos quo maxie alexandrini utuntur:quia ibi ex nilo culices abundant. Ad hunc fremētes uerterunt bis mille equos galli canentes cæsarem:significat equitum gallorum duo millia ab antonii partibus ad cæsarem transfugisse:quorum mentio iam facta est:ut romanos qui sub præpositis spadōibus æquo animo militarent magis oneraret per comparationem gallorum:qui hoc dedignati ad cæsarem se contulerunt. Hostiliumq; nauium portu latent puppes sinistrorsum citæ. Ordo est:pupes hostilium nauium latēt portu:allocutionē attende mirandam σύνεκδοχην περίφρασιν sinistrorsum citæ autem quod dixerat manifestum est alexandriam uersam esse:intelligendum autem e littore Epyri ubi pugna naualis cum antonio fuit:si italiam petas in dextra necesse est:si alexandriam in sinistra.

CHRI. Quando repostum. De bello actiaco in superioribus abunde diximus:& quemadmodum ad nutum cleopatræ cuncta gesserit Antonius. Optat ergo:ut q̄primum liceat sibi conuiuari in uictoria augusti:& inuehitur in antonii cōmilitones:qui turpiter cleopatræ seruiant. Sub alta domo. Credo turrim intelligere mecœnatis. Sonante carmen mixtum ti. Vt cithara tibis carmen canatur. Dorium:doricum:idest græcum

Barbarum:phrygium:nam ut supra demonstratum auctore plutarcho hygris siue marsias ei[9] filius primus in phrygia tibiam inflauit. Vt nuper:hac deuotione tecum nunc bibam qua tunc cum superatus est Sextus pompeius. Neptunius:quia mari bellum gerebat. Vincula quæ det ser. Duplici nota afficit pompeiū & q̄ bellum patriæ inferret:& q̄ seruos ad libertatem in epyros:& alibi conuocaret:ut eos contra patriam armaret. Romanus. Redit ad antonium & eius milites:qui emancipati:idest liberi possint seruire spadonibus:qui reginam reguntp̄sertim cum sint armis instructi quibus se in libertatem uendicare ualeantq; rugescunt. Conopeium:tentorii species est:ut sit tu tamen aduersus culices απο τῶν κωνωπων.i. culicibus. Arguit ergo delitias & mollitiē Cleopatræ:quæ in seuera romanorum militia ita lasciuiret. Galli:equites qui erant in cæsariano exercitu. Sinistrorsum.s. ad alexandriam.

Io triumphe tu moraris aureos,
Currus & intactas boues
Io triumphe nec iugurtino parem
Bello roportasti ducem:
Neq; aphricano/cui super carthaginem
Virtus sepulchrum condidit:
Terra/mariq; uictus hostis punico
Lugubrem mutauit sagum
Aut ille cētum nobilē cretā urbib9
Ventus iturus non suis:
Exercitatas aut petit syrteis noto:
Aut fertur in certo mari
Capaciores affer huc puer scyphos:
Et chia uina/aut lesbia:
Vel quod fluentem nauseam coerceat
Metire nobis cæcubum
Curam metumq; cæsaris rerum/iuuat
Dulci lyeo soluere.

CANT. Io triumphe:io uox est ouantis. Naso li.ii. de arte. Dicite io pæan:& io bis dicite pæā. Decidit in casses præda petita meos. Romulus aūt primus triūphū istituit sua in urbe:triūphauit eni de ceninensibus & antenatibus i hoc mō. Vltimus ipse post pōpā ibat purpurea ueste amictus comāq; lauro coronat9:& ut dignitatē regiā seruaret curru quadriiugo inuectus. aliæ uero equestres pedestresq; copiæ sequebant̃ instructæ egregie deos laudātes patriis carminibus:sicq; urbē intrarūt:post pompā aūt & sacrificiū romulus extructo templo in uertice capitolini collis iouis quē feretriū romani uocāt:ceninēsium i eo regis sua manu interfecti spolia cōsecrauit. Hæc oia ex Dionysii lib. ii. Quo aūt pacto posteri triūpharint latius diximus in Iuuenalis saty. x. Iugurthino bello:bellū populus roma. cum iugurtha rege numidaæ gessit:quod magnū fuit & atrox. Demū a bocco mauroæ rege & pacis auctore insidiis captus est:& uinctus syllæ traditus:& ab eo ad marium deductus:quē tandē uinctū in triūpho marius duxit kalēdis ianuariis cū magna gloria:quo die ēt secūdū cōsulatū marius iniit fauēte populo ēt cōtra leges:auctores plutarch9 & Salu. Aphricanū. P. Cornelius Scipio primus nomie uictæ a se gentis Aphricanus est dictus:ut scribit Liui9. & plutar. Is natus annos. xxiiii. pcōsul i hispaniā missus carthaginē nouā urbē oppulētissimā:ubi carthaginēsiū duces oēm belli apparatū & qcqd pcio dignū hēbant cōgesserat:expugnauit:diripuitq;. Hasdrubalis idē castra ui cœpit eo fugato cum paucis Masinissam numidiæ regē romano populo sua uirtute iūxit:hispaniæ populi omnes aut imperium aut societatem romanorum acceperunt. Gaditani etiam sponte se romanis dedidere. Scipio receptis pulsis carthaginensibus. L. Lentulo & Manlio acidio puincia tradita romā rediit:ubi paulo post cōsul declaratus est:Contēdit postea in siciliā:e lilybeo deinde in aphricā iit:una nocte Syphacis numidiæ regis castra & hasdrubalis altera cœpit atq; intēdit. Post hæc. C. lælium & masinissam cōtra syphacē misit:qua re in p̄lio ille raptus est:& ad scipionē ductus. Hannibal itaq; ex italia reuocatus fuit in patriam ubi apud Zamā uictus est a scipiōe:sed e media cæde cū paucis effugit:scipio aūt carthagine romano populo tributaria effecta exercitiū in italiā reduxit:itaq; celeberrimo triumpho urbē est inuectus:auctores liuius & plutarchus.

Sup carthaginē:hic horatiū alluisisse puto ad illi9 sepulchri iscriptionē. Nā ut plutarchus memoriæ tradidit frequentior fama est linterni aphricanū mortuū. Ibi ex sua institutione sepultum esse ne patria pag: memor beneficiorq; suū funus celebraret:monumētūq; ei factū:ac statuā suppositā:quā postea tēpestate disiectā liuius se uidisse testat̃:pterea apud caietā in marmoreo sepulchro æneaq; urna hæc inscripta reperiunt̃. Deuicto hānibale:capta carthagine:& aucto imperio:hos cineres marmore tectus habes. Cui nō europe nō obstitit aphrica quōdā. Respice res hoium q̄ breuis urna p̄mit. Ad hæc igi alusit Hora. Q đ ait acron scribit apud alios nō legi itercepta historia p̄sertim liuii. Quod qdē si ipse olim ita legisse placeret utiq;. Terra mariq; ui

ctus hostis:iã ad antoniũ poeta reditq̃uẽ dicit terra mariq; uictũ accepisse pullatũ sagũ:in uariaq; fugisse loca:ut augusti uictoriã cõndandixetat eni uictore lætus cæsare. Terra mariq;:quo tpe apud actiũ naumachia pugnatũ est:terrestribus copiis ab antonio. Canidius pẽtat cũ.xviii.legionibus:& uiginti duobus milib⁹ equitũ. A cæsare Thautus:qui utriq; instructa acie in littore quiescebant:euentũ naualis pugnæ expectantes: interpugnandũ fugit cleopatra cũ nauibus.lx.secutus est eã antonius cũ sola quinqueremi:alexa & siculo dũtaxat comitibus. Eius classis quũ diu cæsari restitisset decima hora superata ẽ. Canidius postea noctu e castris fugit suosq; pdiditiitaq; illi se uictori dedidere. auctor est plutarchus. Sagũ:erat sagũ uestimentũ militare:ut scribit nonius. Dicit aũt Hora. antoniũ post amissam classem pullatũ uestimentũ accepisse relicto punico.i. tyrio & purpureo. Aut ille:hostis.s.antonius qui fugiendo uaria loca adiit. Petit cretã iturus uentis nõ suis:hoc ait poeta:qm̃ Antonius fugiens quiqueremi ut cleopatrã assequeret':ab illa in sua naui receptus est: sicq; ad tænaꝝ appulit:ut docet plutar. Veliuẽtis nõ suis.i.nõ ꝓsperis:nõ secundis:nõ exoptatis. Vnde & sapho inquit. Non agitur uento nostra carina suo. Est aũt tænarus promontoriũ laconiæ regionis pelopõnesi:cuius limites sunt a septẽtrione corinthiacus sinus & isthmos: deinde ereticum pelagus: ab ortu solis etiam creticum mare:ut ptolomeus libro tertio scribit. Propter hæc igitur poeta inquit. Aut petit cretam &c.

Exercitatas aut petit syrtes noto. Antonius eni ab tænaro discedens in lybiã:peruenit clæopatra uero in cyprũ remissa est. Vt aũt hæ quæ in lybia erant copiæ ab antonio desciuerunt uoluit:ille quidẽ sibi mortẽ consciscere:sed ꝓhibuerunt hii qui secũ erant:delatus est igit' alexandriã. Syrtes. Salust. in iug. scribit syrtes duos esse sinus prope in extrema aphrica īpares magnitudine:pari natura:quoꝝ proxima terræ palata sunt:cætera uti sors tulit alta:alia in tẽpestate uadosa:nam ubi mare magnũ eẽ & sæuire uentis cœpit:limũ arenãq; & saxa ingentia fluctus trahunt:ita facies locorũ cũ uentis:simul mutat':syrtes a tractu noiatæ. Inter eas sitũ oppidũ lectis a sydoniis conditũ:hæc ex illo σύρω aũt traho nobis significat. Solinus uero scribit ꝙ utræq; syrtes ducentis quinquaginta milibus passuũ separant':sed aliquanto clementior quæ minor est:eas inaccessas nadosũ ac reciprocũ mare efficit:cuius sali defectus uel incremẽta haud promptũ est depræhendere: ita incertis motibus:nunc in breuia rescindit dorsuosa:nũc æstibus inundat' inquietis. De syrtibus ẽt Strabo li.iii.meminit:multaq; Luca.li.ix. Incerto mari:pro ipse incertus:uel per incertũ mare cuius nomen ignorabat adeo remotũ erat. Capaciores:postq̃ antonii fugã uictor cæsare patefecit:lætitiæ gr̃a: uina optima iubet afferri. Capaciores:ualde capaces & amplos:seu mauis ampliores aliis. Scyphos:scyphus herculis poculũ erat. Ita ut liberi pr̃is cãtharus herculẽ uero fictores ueteres nõ sine cã cũ poculo fecerunt:& nõnunq̃ cassabũdum & ebriũ non solũ ꝙ his heros bibax fuisse perhibet':sed ẽt ꝙ antiqua historia est herculem poculo tanq̃ nauigio uentis imensa maria transisse:auctor est Macro.li.v.sat. Chia uina:aut lesbia:chia uina aruisia intelligit. Est eni aruisiũ promontoriũ chii:ex quo uinũ quod aruisiũ uocantur seri.pli.li.xiiii.c.x.chios aũt insula est una cycladũ teste Solino homeri sepulchro aliis antecedens. Strabo ẽt docet li.xiiii.chium & lesbũ uina optima ferre. De lesbo aũt plura diximus ode prima. Nauseã coerceat: nausea ꝑprie uomitus dĩ:qui fit propter sentinæ fetidã aquã:unde & a nauis dĩ. Tradũt aũt optimo uino comprimi uomitũ:ut:q; celsus li.ii. ait stomacho idonæũ est uinũ austerũ licet iam asperũ sitiũt resinatũ:& pli.li.xiiii.scribit uini naturam esse exhaustu accendẽre calore uiscera intus:foris infuso refrigerare. Dulcis lyæo soluere. lyæus bacchi nomen:ab λύω quod est soluo:eo ꝙ mente & membra uinum dissoluat:unde sequitur patalisis:de quo etiã ode.vii. diximus.pli.ꝑterea li.xiiii.scri.nimio potu gigni fere rerũ oĩum obliuionẽ:mortẽq; memoriæ:futoremq; ẽt.

ACR. Intactas:paratas ad sacrificandũ pro triũpho:intactas aũt integras & sinceras. ut & intacta totidẽ ceruice iuuencas. Nec iugurthino parẽ. Nõ tanta ait gloria triũphauit marius de iugurta. Super:contra:deuicta eni carthagine uirtute Scipionis africani:cum afri aduersũ romanos denuo rebellarẽt consulto oraculo responsum est:ut sepulchrũ scipiõi fieret:quod carthaginem respiceret:tunc leuati cineres eius sũt & piramide in uaticano constituta & humata in sepulchro eius in portu carthaginẽ respiciente. Hostis: Antonius. Punico:purpureo sago aut patrio. Ille:metellus:siue antõius:unde & metellus creticus dictus est. Cẽtũ.n.c.u.ut Centũ urbes habitant magnas uberrima regna. Vẽtis iturus nõ suis:nõ ꝓsperis:nõ optatis. Exercitatas aut petit syrtes noto. nõ noto petit:sed noto exercitatas:hoc est uẽto tẽpestuosas & naufragas. Aut fert' incerto mari:pro ipse incertus & luridus quo casus attulerit. Vt ibant obscuri sola sub nocte per umbrã.

Capaciores:pro lætitia maiores. Fluentem imminentẽ:aut ꝑpotu nimio fiẽtẽ. Metire nobis.c. ipse uinũ bonũq; qd' aduersũ nauseã prosit. Curã.i.sollicitudinẽ & metũ de absentia cæsaris uenientẽ ebrietate sopiri.

Dulci lyeo soluere:pellere:ut. Nũc uino pellite curas.

POR. Io triũphe moraris aureos currus:quasi deũ inuocat triumphũ:tu inqt moraris currus: qui iã parati sunt. Et Itactas boues.i.indomitas nõ sic dixit:quasi fœminis tm̃ triũphãtes sacrificẽt:sed qa metro qd' gratius fœminino gñe boues q̃ masculino dicunt'. Deniq; ut Vir. Ille meas errare boues ut cernis. Io triumphe:nec iugurthino parẽ bello reportasti ducẽ:nõ tanta inquit gloria. C.mari⁹ de iugurtha triũphauit. Terra mariq; uictus hostis punico lugubre mutauit sagũ:hoc est deposuit coccineã clamidẽ Antonius:qua.s. imperator utebat' & accepit lugubrẽ.i.nigrã:& utrũ ob luctũ uictaꝝ partiũ hoc facit an ut in fuga lateat. Exercitatas.at.pe.syr.noto. Nã & alibi ait undas exercet auster incerto mari: ἀναφορα. Ad ipsum idest ipse fert' incertus consilii. Vel qd' fluentẽ nauseã coerceat. Metire nobis cæcubũ:qa austerissimũ est cæcubũ uinũ merito nauseã coercet:& metire inqt:qa ciatho hauriebat ex cratere uinũ.

CHRI. Io.uox gaudiũ exprimẽs. Iugurthino:in quo de iugurtha triũphauit Mari⁹. Neq; aphricano:q de carthagine triũphauit. Sup carthaginẽ:uã excellẽtius fuit carthagine sepulchrũ Scipiõis. Hostis:carthaginẽsis. Mutauit sagũ lugubre.i.pullatũ. Punico.i.purpureo.i.accepit lugubre ꝑ purpureo. Aut ille.hannibalẽ itelligit.q exul a patria factus diutius uagatus est.

¶Argumentum. ODES.X.

¶ANT. Mæui⁹poetaꝝ pessimus tū matonis tū horatii æmulus uti & bauius erat: hinc mæuio nauigaturo tēpestatē poeta īprecatur hac ode. Mala soluta nauis: metrū est simile prioribus. Mala alite: malo auspicio. Differat: spargat. Orion cadit.i.occidit: de hoc aūt superius in odis. Graia uictoꝝ manus de hac re legito. Ma.li.i.æn.ibi. Pallas ne exutere classem argiuū &c. Pallor lutheus. Violace⁹ pallor & croceus: uñ etiā Hora.li.iii.car.ode uero.x.inq̄t: nec tinctus uiolla pallor amantiū. Et maro in buc. Mollia luteola pingit uacinia calta. Et apuleius li.xi.inq̄t. Nunc albo candore lucida. Nūc croceo flore lutea: nūc roseo rubor flāmida. Opima pda. Cadauer mæui itelligit: qd' pingue fuisse inuit: opime hostiæ pcipue pigues dicebant: ut festus ait: & opima magnifica & ampla spolia. Libidinosus: caper: huic olēte meuium apte comparauit.

Ode.x.dicolos distrophos īprecatur tempestatem in mæuium.

Mala soluta nauis exit alite
Ferens olentem meuium
Vt horridis utrūq; uerberes la
Auster meméto fluctibus tus
Niger rudentes eurus inuerso mari.
Fractosq; remos differat.
Insurgat aquilo/quātus altis montibus
Frangit trementes ilices.
Nec sidus atra nocte amicū appareat.
Qua tristis orion cadit.
Quietiore nec feratur æquore.
Quam graia uictorum manus.
Cū pallas usto uertit iram ab ilio
In impiam aiacis ratem
O quantus instat nauitis sudor tuis.
Tibiq; pallor lutheus.
Et illa non uirilis eiulatio
Preces/& auersum ad iouem.
Ionius udo cū remugiēs sinus
Noto carinam ruperit.
Opima quod si præda curuo littore
Porrecta mergos iuuerit.
Libidinosus immolabitur caper
Et agna tempestatib⁹.

¶ACR. Mala soluta. Solui dr̄ nauis qn̄ de statiōe uel portu dimittit: ut soluite uela citi. Alite: hic & hæc ales: sed hic p auspicio posuit alite. Olentē: putentē: ut allia serpillūq; hærbas cōtundit olētes: de quo & Vir. Qui baniū non odit: amet tua carla mæui. Horridis.u.u.l. Tēpestatē imprecat mæuio nauigāti. Differat: cessare faciat. Mōtibus altis: q maiori tēpestati subiacēt altitudine sui. Tremētes: cōmotas & ui uēti iclinatas. Nec sydus atra nocte: nigra. sine amico nauigātibus lunæ lumie. hoc est psperō: ut nec cādida cursū luna negat. Qua tristis orion: tēpestuosus: i occasu eni signi ipsius maxie tēpestates emergūnt nimbosus orion. Cadit: occidit: ut suadētq; cadētia sydera somnos. Quietiore nec.f.æ.p minus cōcitato. Quā graia.u.m. Talē nauigatiōis optat errorē: q̄lē post troiæ excidiū laborē græci uictores ptulerūt: aut naufragiū reuertētes in mōte caphareo. Cū pallas usto uertit ita ab ilio: minerua.n. sacerdote sua ab aiace uitiata irā uerterat a troianis i græcos: ut pallas ne exutere classē argiuū atq; ipsos potuit submergere pōto. Vnius ob noxā & furias aiacis oilei. Et illa nō uirilis eiulatio: plāctus rōnis exps & magis fœmis cōueniēs: ut fœmineū clamorē ad sydera tollūt: & lunc. flagrātior æquo nō debet dolor esse uiri. Auersū: nō audientē & iratū: ut auersa deæ mens. Ionicus: hadriacus. Carinā ruperit: nauē soluerit tempestate: a parte totū. Carina eni totius nauis cōpago est. Opima: pcipua aut pinguis. Porrecta mergos iuuerit: hoc est si cadauer mæuii in littore eiectū marinis auibus iacuerit cibus. porrecta: extenta: ut Quaq; iacet mediū rhodope porrecta sub axem. Libidinosus imolabitur cap. Similitudini ipudici & petulantis poetæ: animal comparat imolandum: si mortis eius uoti compos extiterit.

¶POR. Mala soluta nauis exit alite ferēs olētē mæuiū: hic est mæuius īportunissimus poeta: quē & Vir. cō simili cōtumelia noiat. Qui bauiū nō odit amet tua carmina mæui. Olenté aūt p putido dictū accipe. Est.n. σχημα λυπτοτησ. Mala alite: hoc ē malo auspicio: & attēde alitē hic femio gn̄e dixisse: alibi masculino. ut qualē ministrū fluis alitē. Vt horridis utrūq; uerberes latus auster menēto fluctib⁹ iocūde: q̄si uēto psenti pcipiat: & utrunq; latus nauis utiq; itelligēdū est. Niger rudētis eurus inuerso mari qd' est euerso mari: an cōtrariis fluctib⁹. Qua.t.o.cadit: q̄ nocte.s. Cū pallas usto uertit irā ab ilio in inpiā aiacis ratem. hoc est ex Vir. lectiōe satis notū. Et illa nō uirilis eiulatio. eiulatio poti⁹ id dr̄ qd' est q̄si gemitus flētis i τρόποσ ὀνοματοποιΐας ionius udo cū remugiēs sinus notho carinā ruperit: udo aūt notho hoc ē aquoso ac pluioso. Opima q si pda curuo littore: opimā pdā corp⁹ ipsius mæuii intelligamus: ex quo apparet pinguem fuisse.

¶CHRI. Mala soluta nauis exit alite. Ominat mala nauigaturo mæuio. Mala: q in fœmio gn̄e p malo augurio ponit: ut ait Acron. Olentē: male olētē: & refert ad famā. Cadit: q a in ocasu maxie nocet. Quietiore nec ferat. Ferūt minerua aiaci oilei filio uæhemēter iratā fuisse: q ille in suo tēplo cū casandra cōcūbere ausus sit. Quapp fulmie ei⁹ nauē cōbusit. & ipsū iteremit. Quā fabulā.in.i.li.æne. ponit Vir. Vertit irā ab ilio Nā ilio exusto troianos ulta fuerat. Itaq; cōuertit irā in aiacē: quē nondū erat ulta. Nō uirilis: nā eiulabis ut fœmia præ timore naufragii: neq; uirilē grauitatē obseruabis. Præda.s.cadauer tuū ex naufragio ad litus reiectū. Iuuerit mergos: q a te pascent. Mergi aues aq̄ticæ a facilitate mergēdi noiati. Libidinosus: p libidinoso.s.hoie. Agna tēp.qm̄ illa cā mortis fuerit.

Ode.xi.dicolos distrophos ad pectium.

Pecti nihil me (sicut ātea) iuuat
Scriber̄ uersiculos amore per/
culsum graui

¶Argumentum. ODES.XI.

¶ANT. Amico pectio scribēs Hora. ait uersus cōponere nō iuuare se ut oliē eni graui amore pculsus lycisti pueri. Pecti nihil: primus uersus hexameter iambicus est: secundus uero duos habet dactylos cum cæsura post i &

æmulis.f.qui largiri multa possunt cum ego non possim. Imparibus autem certare per datiuum casum figuratum est.ut Virgilius.Tibi certet amynthas. Vbi hæc seuerus te palam:hoc est seuere dixeram arrogãs mihi constantiæ laudem. Iussus abire domum:a te.f.Quibus lumbos & infregi latus:unde expedire non.a.q.I.c.Bene libera:quia ueri amici bene solent delicta amicorum reprehendere studio emendationis. Nec contumeliæ graues:non iam amicorum sed ipsius pueri qui amatur. Aut teretis pueri.i.recta crura aut brachia habentis:teres autem in longum rotundum dicitur.

CHRI. Pecti nihil me sicut.Querela de amore ad pectium familiarem suum. Quo in loco amorem abominando omnes ab illo deterrere conatur. Nihil me iuuat ut antea.Ostendit magnitudinem amoris:a quo non lætitia quadam proueniat:ut iuuet illum scribere. Tertius december. Tertius annus. Honorem: frondes: illæ enim arborum honos sunt. Heu:ostendit amantium miserias. Fabula quanta. Sententia & a petrarcha nostro traducta ad suum primum carmen. In quis:pro quibus.Langor autem ex animi ægritudine.Et silentium:quia secum assiduo multa taciturni cogitant amantes.Vel notat illud: incipit affari mediaq; in uoce resistit. Et spiritus petit⁹ ab imo latere: idest suspirium. Arguit:idest indicat amorem. Contraq; lucrũ.Querebat̃ q lucrũ nihil ualeret cõtra ĩgeniũ cãdidũ.Sñia est:q nõ ꝑsit sibi qđ cæteris ꝓdesse solet.Nã q paupes sũt:qm̃ cura rerũ necessariarũ assidue ꝑmunt̃:solẽt aut nõ ĩcidere ĩ amorẽ:aut ꝓlapsi facile inde liberati.Amor enĩ ex ocio & lasciuiori uita nascit̃.Negociis aũt & labore facile pellit̃.Quapropter & Naso noster.Queritur ægyptus quare sit fact⁹ adulter:in ꝓmptu cã est desidiosus erat:& alibi.Ocia si tollas periere cupidinis arcus.Quapp & terẽtian⁹ Menedem⁹ filio amorẽ ex nimio ocio natũ exprobrat. Et se iccirco ĩ amorẽ nõ ĩcidisse affirmat:q adolescẽs urgẽte necessitate cũ sũmo labore militare coactus sit.Hæc autẽ dicit nõ ualere ĩ se qm̃ cũ sit sibi ĩgeniũ cãdidũ.i.sine macula ꝑsertim auariciæ lucrũ & cupiditas hẽndi nihil ualet ad amorẽ pellẽdũ:cũ ipse sua uiuat paupertate cõtẽt⁹. Applorans tibi:ĩpudẽs uideri possit poeta:q suã lasciuiã graui uiro apiãt.Sed excusat̃ q tort⁹ eodẽ tpe & uino & amore arcana suo loco.i.ex ĩtima mẽte ꝓmere.i.manifestare cogeret̃. Deus:de baccho ĩtelligi põt:q suo uino hoies ad oia arcana ꝓdẽda ĩpellit.Nã uinũ tormẽti spẽs est:ut ĩpse alibi.Et uino tortus & ira.Põt ĩtelligi & de amore:ad quẽ si uinũ accedat:oia arcana palã fiũt. Inuerecũdus.i.q hoies inuerecũdos facit.Hoc eni utriusq; dei est. Quod: uerba sunt qbus apud mecœnatẽ utebat̃. Bilis:ita. Libera:nõ ĩpedita ab amore. Diuidat uẽtis.i.dispdat & a me dimoueat. Fomẽta:a fouẽdo dicunt̃ oia q fouẽt & alũt & noxia mitigãt.Vñ & lauacra & qdã alia dolorẽ mitigãtia:& uires restaurantia medici fomẽta uocãt.Sed hic fomẽta dixit suas qrelas:& si leuamẽ aliqđ afferre uideant̃ in amore:tñ ipsa amoris ægritudinẽ nõ minuũt. Desinet certare pudor ĩpibus uiribus.i.pudor iã submotus desinet certare ĩparibus uiribus:ut hactenus certauit:& uictus est.Sed certabit supiotibus:& uincet. Vbi hæc:Oñdit q sæpe ira pciti amatores magnifice aduersus amorẽ loquũtur.Sed paulopost.Iterũq; resurgens sæuit amor:a quo uicti rursus illi cedimus:& in eius ditionẽ redimus.Ergo & poeta cũ hoc ꝓposito a mecœnate:domũ rediret intereundũ a proposito deiectus a uia sua ad ædes amicæ deflectebat. Incerto.p.Vacillanti a principio aio domũ ne an ad amicã se reciperet:hic enĩ ita illinc amor diuersa suadebat:ut modo aliquot passus huc:aliquot rursus illuc dirigeret. Limina dura:q mihi pnoctãti duꝶ ꝑbebãt cubile. Libera.i.sũma aĩ libertate ꝓlata. Ergo uera & recta:& oĩ adulatiõe uacãtia. Cõtumeliæ.Duo enĩ posuit:q multũ ualẽt ad fugãdũ amores aut recta cõsilia amicoꝶ:q & rõnib⁹ & auctoritate nos moueãt:& iniuriæ a re amata acceptæ. Addit̃ postremo ultimũ remediũ:ut si nõ põt tolli amor:fiat p mutatio.Nã ut est ĩ puerbio sicut clauus clauo truditur: sic amor amore tollitur.Hic Oui.successore nouo tollit̃ ois amãs.

Ode.xii.dicolos distrophos in mulierem libidinosam.

Vid tibi uis mulier nigris dignissima
 barris?
Munera cur mihi/quidue tabellas
Mittis/nec firmo iuueni/nec narres obesæ?
 Nãq; sagacius unus odoror:
Polypus/au grauis hyrsutis cubet hirc⁹ in alis:
 Quam canis acer ubi lateat sus:
Qui sudor uietis/& quã malus undiq; membris
 Crescit odor cum pene soluto
Indomitam properat rabiem sedare/nec illi
 Iam mãet humida/creta/colorq;
Stercore fucatus crocodilli/namq; subando
 Tenta cubilia/tectaq; rumpit:
Vel mea cum seuis agitat fastidia uerbis:
 Inachia langues minus/ac me:

Argumẽtũ. ODES.XII.

CANT. In mulierẽ & deformẽ & olẽtẽ hic ĩuehitur:q qdẽ sæpe horatio tũ mũera tũ lr̃as mittere solebat ueneris grã. Quid tibi uis:ode ẽ sĩlis.yii.li.i. Barrhis.i.elephãtis:quoꝶ qdẽ coit⁹ auersus ẽ: uti & leonũ:lyncũ:camelorũ:tigriũ:& rynocerotũ:auctor ẽ Solin⁹ dicit ãt illã elephãtis dignã:qm̃ auersi coeũtes ei⁹ deformitatẽ uidet̃ nõ posset. Tabellas: pugillares triplices ĩtelligit:a trib⁹.f.foliis:q qdẽ rebus amatoriis & leuiorib⁹ ꝑuiebãt.Martia.lib. ulti. Tũc triplices nr̃os ñ uilia dõa putabis.Quũ se uẽturã scribet amica tibi. Nec firmo iuuẽi:erat.n.nat⁹ ãnos.L.ut supi⁹ oñdit. Neq; naris obesæ.i. crassæ:nã iterdũ ẽt ĩ narib⁹ carũculæ qdã sĩles muliebrib⁹ mãmis nascũt̃:eæq; ĩmis ptib⁹ q carnosissimæ sũt ĩhærẽt:auctor ẽ cellus li.yi.hñtes itaq; talia odorẽ aliquẽ nõ facile sẽtiũt. Nãq; sagaci⁹ unus:ordo est nãq; un⁹ ego sol⁹ &c. Polyp⁹.i.carũcula mõ alba mõ subrubra:q nariũ ossi ĩhereti:& mõ ad labra pẽdẽs narẽ ĩplet:mõ retro p id foramẽ quo spũs a naribus ad fauces descẽdit:adeo ĩcrescit:ut:i post uuã cõspici possit:strãgulatq; hoiem maxie:austro aut euro flãte:fereq; mollis ẽ raro dura.Auctor est cellus libro sexto. Hircus:idest hirci foetor: qui sub brachiis esse aliquibus solet ob humorem illuc deflu

Inachiā ter nocte potes/mihi semꝑ ad unū
Mollis opus/pereat male/quæ te
Lesbia quærenti taurū mōstrauit inertem.
Cum mihi chous adesset amyntas;
Cuius in īdomito cōstantior īguine neruus;
Quam noua collibus arbor inhæret;
Muricibus tyriis iterate uellera lanæ;
Cui properabuntur?tibi nempe.
Ne foret æqualis inter conuiua magis quē
Diligeret mulier sua/quam te.
O ego nō fœlix/quā tu fugis/ut pauet acre
Agna lupos/capræq; leones. (is

entem: unde alexander aphrodiseus in problematibus ait. Cur axilla īter alia loca multo grauissime olet: utrū ꝙ spiramentis fere caret: grauis autem odor ī hiis ꝑcipuus ē ꝑꝑ putredinē q̄ ibi gignit̄ ob humiditatis motā: q̄ nec dimouet̄:nec exercetur. Phs itē ꝑticula.x.ꝑblema. scri.cur alæ oium maxie partiū nostri corpis male olēt. Vtrum ꝙ omnium minime respirare possunt malus āt odor locis hmōi cōtrahi maxie solet qn̄ putredo quiete interioris q̄litatis consistit:an ideo ꝙ īmobiles inexercitatæq; habent̄. Scribit ēt ibidem cur hoīes qui unguento redolent fœdius q̄ hirci olent:quum se odorifice unguētarint:an hoc īn multis accidere solet:uelut cum acido dulce cōmixtum est dulcius totum exultat:tum etiam omnes postq̄ sudarunt grauius olent:unguentum autē concalefaciendi uim habet: itaq; sudorem pōt prouocare. Vietis membris.i.lāguidis:sine ui & naturalibus priuatis uiribus: quod Festus edocet. Soluto pene:emisso uirili semine. Pennē.n.caudā uocabant:inquit Festus a pendendo quidem. Humida creta:erat in medicaminibus & chia terra candicās:usus ad mulierꝫ maxime cutem:lactei coloris est hæc auctor Pli.li.xxxv. Humida ob coitus sudorem. Phucatus.φῦκοσ color dr̄ latine phucū dicunt uerso υ græco in u. Stercore cro.est crocodillo uita in aqua terraq; cōis. Duo aūt sunt eorꝫ genera:aliqs multū infra magnitudinem in terra tm̄ odoratissimisq; florib⁹ uiuit ob id Intestina eius diligēter exq̄rūt̄ iucūdo nidore refracta crocodilleā uocāt oculorꝫ uitiis utilissimā cū porri succo inunctā:& cōtra suffossiones uel caligines: illita quoq; ex oleo cyprio molestias in facie enascētes tollit. Ex aqua uero morbos oēs:quorum natura serpit in facie nitoremq; reddit:lentigines tollit:ac uaros omnesq; maculas. Auctor Pli.li.xxviii. subando:subagitando:est.n.a suibus tractū:quum libidinē prouocāt. Tēta strata. Tecta linteis ac culcitra. Vel me quū:ordo est:uel q̄ malus odor undiq; crescat uietis membris:quū sæuus uerbis agitat mea fastidia. Inachia la. uerba sunt illius anus ad Horatiū. Ac me.i.q̄ me. Mollis.s.es. Ad.u.o.ad unū coitū. Pereat:ordo est:male pereat lesbia:q̄ q̄renti.s.mihi taurū monstrauit te inertem. Taurū.i.uirum uenereū ac fortē ut taurus est:nā ut phs scribit li.v. de aialibus uaccæ tauros non patiunt̄ ꝑꝑ rigorē genitalis:nimiāq; lentiginē:sed clunibus subsidentibus semē recipiūt genitale:id autem & nos uidimus. Chous:chos insula est in caria:ut scribit mela. Strab.li.x.iter cycladas numerat li.āt.xiiii.docet & īsulā & urbē chō appellatā.urbs uero nō magna ē:sed optie oium habitata & aspectu iucūdissima: hiis q eo nauigāt īsulæ magnitudo est ad.cccc.&.l.stadia tota fertilis:& quēadmodū Chius & lesbus optio uino abūdās:uiri choi illustres fuerūt:hyppocrates itē Sim⁹ medicus:philetas poeta simul ac iudicialis nycias:q choorum tyrānus fuit & aristō:hic fuit Thenomestus uir clarus in administrāda repu. nyciæ æmulus. Iteratæ.i. de purpura dibapha.i.bis tincta itelligit de q̄ latius in odis. Tibi:horatio.s. Mulier.s.uolebat.n.horatium purpura ornare ita optima ut inter cōuiuas æquales etiam ab alienis uxoribus magis diligeretur.

¶ACR. Quid tibi uis mulier. Eādē quā supra alloqt̄ ipudētē i amorē suū. Nigris barrhis:elephātis a barrhitu dictis:aut certe nigris Idis siue mauris q nigri sūt. Munera qd mihi qdue tabellas: qd mihi lqt mūera aut codicillos amatorios dirigis dū libidini tuæ nec sicut iuuenis sufficiā:nec fetoris tui nescius sim. Poly.an.g. dicit se nec putorē nariū nec hircorꝫ ferre quo illa laborabat:ab hircorꝫ.n.fetore dicti sūt:& olētis titilli. Quā canis acer ubi lateat sus. Sagacitatē suā ueniēdo muliebriū membrorꝫ putorē cani comparauit feras q̄renti.

Vietis.m.ut Terē. Vietus ueternosus:siue rugosis & uetustate cōfectis. Crescit.o.c.p.s. pēnē tam mulieris q̄ uiri posuit coitu finito:hūida:hūefacta sudore. Stercore.s.c.hoc.n.ad cōseruādā cutē uel cādorē faciēdū mulieres uti dicebāt̄. Iāq;.s. Metaphora a sue q̄ subare dicitū ergo cales tu tāta libidie rūpis stratū ut i coitū ꝑperes.

Vel mea.c.s.a.f.u. Tanq̄ eū nō satisfaciētē furori suo uerbis icrepet. Inacia.i.uerba canidiæ iducit. Inachiā.t.n.p.aliā puellā noiat:de q̄ illā fatigare cōsueuerat. Mol.debilis. Opus:ꝑ coitu posuit ꝑiphrasticæ:ut Virg. cū de coitu bouū loqt̄:hoc faciūt nimio ne luxu obtusior usus sit genitali.a. Pereat.m.q.t.l.mala lesbiæ imprecat̄ q̄ sibi eū ōnditdū illa ualidiorem q̄reret taurꝫ.i.iuuenē satisfacientem. Cū mihi chous:nomen pueri de cho ciuitate cuius inguinis nimietatem arbori cōparat. Muri.t.n.i.l. Africæ purpuræ hoc est ꝑciosæ q̄ secūdo fucabat̄:ut tyrioq; ardebat murice lena. Cui ꝑperabat̄:iterrogatiue ꝑnunciandū est. Magnis quem.d.m.s. Tanq̄ quæ ꝑpea uestibus ꝑciosis ornaret̄:ut ēt a mulieribus alienis amaretur.

¶POR. Quid tibi uis.m.n.d.b.in mulierē fœdā atq; anū hæc scribit. Barrhi āt elephāti dn̄r. Vn̄ & uox eorū Barrhitus appellāt:porro āt elephanti ferunt̄ auersi coire:ex quo uł poeta dicere cū hiis eā cōcūbere deberet:q illā nō uideant ꝑꝑ deformitatem ipsius. Nec.f.i. hoc est nō ualido q sufficere libidini tuæ possit. Neq;.n.o.hoc est neq; occlusæ nares ut possim putorem tui corporis ferre. Polypus an.g.h.in.a.polypus nō ī alis sed in naribus itelligendū. Qui.s.u.&.q.m.u.m.c. Vieta aūt dicunt̄ ex necessitate contorta: ut Teren. ōndit. Vietus ueternosus senex necessitate cōtortus. Malus un.m.hoc iam ꝑnunciandū uel efferendū cū admiratiōe. Cū.p.s.in.r.p.s.asperē.cū ex fastidio tui pēnis languet tu tm̄ cupiens libidini tuæ satisfacere dū moueris sudas diluisq; cretā:& stercus crocodilli qbus faciem fucare consueuisti. Iamq;.s.t.c.t.r. Subare ꝑprie sues dicunt̄ cū libidinant̄:unde trāslatio facta in cætera aialia tāta autē cubilia lectū dicit restibus siue fasciolis subtētum. Vel.m.c.s.a.f.u.uel illud etas quale est cū me quasi ꝑ blanditias corripit:q; fastidio cum ea concūbam iputans ꝙ exercitationem uenerem cum inachia amica q̄ cū ipsa agam. Pe.m.q.t.l.q.t. mihi quærenti tau

rum Taurum aūt ualido ac forti concubitu dixit. Cū mi.ch.ad.am.hoc est cū nō deesset mihi sagacissimi adolescentis occasio. Mu.ty.it.u.l.purpurā:tyriā:quæ iterū.i.bis tingitur conchilio:unde hodie διβαφα appellant. Ne.f.æ.i.c.m.q.diligeret mulier sua quam te.blanditur dicens magnopere festinans illi precio/sis purpuris uestem conficere.Vt ex hoc inter contubernales eius probaretur quam illum diligeret.

CHRI. Quid tibi uis mulier.Sūt q̄ i Canidiā libidīosam anū hæc scripta putēt. Barris:græce elephas dr̄ nō solū aīal ipsū:sed ēt dens eius:q cādore cōmēdatissimus ē.Latini uero p onomatopœiā barrū ipsum aīal appellāt:& ei⁹ uox barritus dr̄.Dens āt ebur:Maximūq̧ est aīaliū:pximūq̧ humāis sensibus.intelligit sermonē patriū.Habet obediētiā officiorū:amoris & gloriæ uoluptatē:pbitatē:memoriā:prudentiā.Teste ēt Plinio nescio qd religiōis hēe uī.Nam nascēte luna in mauritania ad flumē ueniūt:aquaq̧ lustrant̃.itaq̧ salutato sydere in siluas reuertunt̃.Regē adorāt.romæ iuncti:primū curā Pōpei in affricāo triūpho duxere. Cornua sic.n.appellat Iuba.Sed Herodotus illo antiqor & ipsa cōsuetudo dentes noiat:solū ebur sunt.Et si casu aut senectute deciderit illos ueluti cōscii q̄re petant̃ terra obruūt.Primi i italiā a Pyrrho dicti sunt mira sūt & pene hūani igenii q̄ de illis ferūt̃ in idia maiores nigriores q̄ q̄ i africa nascūt̃.Ergo idicos afri pauēt nec cōtueri audēt decē annos utero gestari credit uulgus.Aristoteles uero biēnio idē & Albertus magnus sentit. Ait pterea Aristo.nō amplius q̄ singulos gignere.Plures ad.cc.annos uiuūt.Quidā ad.ccc.iuuētas eorū sexagesimo āno icipit.Q̄m āt genitalia magna hēt iccirco libidinosam muliere dignā nō hoie sed elephāte dixit. Nigris:ergo maioribus.Nam ut dixi idici maiores sunt & nigri.Afri aūt subrufi. Munera:magna libido q̄ donis pci/busq̧ uirū redimere sibi tentēt cū mulieris igeniū sit:ut potius petat̃:q̄ petat. Firmo:cōstāti in amore:uel nō firmo.i.nō ualido.Vel dicas nō firmo iuuēi.i.nō iuueni cui⁹ natura ē:ut i amore firmior sit q̄ senex. Obesæ: pinguis.sic Vir.Obesaq̧ terga.Dicit ergo nō hēe nares pigues.i.hebetes ad odorē pcipiendū.Sed habere acerrimū olfatū:quo illi⁹ tetrū odorē ferre nō possit. Polypus:spēs piscis ē parui qdē sed cui sint multi pedes:unī nomē græce sumpsit:inestq̧ tāta uis:ut nauigia retinere ualeat Polypus ēt cācri qdā spēs est: q̄ in naribus nascit̃:sic dictus a similitudine istius piscis:qm̄ plures emittat fibras:qbus corpori adhæret.Qui aūt hoc morbo afficiunt̃:tetrū hanelitū p nares emittūt. Cubet hircus i alis.Alæ siue axillæ partes sunt sub brachio: & dicūtur emūctoria a medicis:qa p eas expellit natura sordidiores hūores:quos a depurato sanguie dū illū diligētius decoqt seqstrat.Humor ergo ille i pilis alarū fetidū relinqt odorē:nisi mūditiæ:quā in hac anu esse negat subueniat̃.Hinc puerbiū est hircū in alis cubare:qm̄ hircus sp male olet. Victis: uetustis & flaccidis.Res.n.q̄ naturalē uim atq̧ saporē amisit uicta dr̄. Soluto pēne:multi p membro muliebri ponunt:ut sit soluto pēne .i.finito cōcubitu.Est & alia sniad:sed turpitudo me uetat ploq. Creta:terræ genus ē:cui multæ sunt species. Ex iis cimoliæ duo genera.Candidū & ad purpurissū declinans.Hic capit p fuco:quo mulieres faciē dealbāt ut uidemus de purpurisso.Hæc a sudore humefacta:a facie diffluit. Stercore crocodilli. Aīal quadruples ī nilo est & terra & aqua habitās.Solus e terrestribus lingua carēs maxillā supiorē mouet:ut placet Herodoto & Plinio.Albertus āt refert crocodillos oēs inferiorē maxillā mouere pter tencheā q̄ crocodilli spēs est. Testat̃ que se deos uidisse.Oua anserina parit:sed ad magnitudinem decē & septem cubitorū crescit i unguibus armatus & cute cōtra oēs ictus inuicta & squamosa. Dici magnā partē in sicco degit.Noctu īra aqs se recipit illas calidiores rore dephendēs in aqs cæcus est in sicco acutissimā aciem habet nomē ipsius alacāpsa ē. Sed iones crocodillos appellant a nomine animalis quo eorum regio abūdat.Ex huius stercore medicamentū fit ad cutem extenuandam & nitidam seruandam. Subando:a suæ: Nam subare dicit̃ sus cū in coitu uocem emittit. Rumpit.c. nimio motu. Quererem taurum:q̄rebam uirum in re uenerea robustum ut taurus est qui nō semel sed pluries eodem tempore uaccā salit. Muricibus:purpura. Vir.Tyrioq̧ ardebat murice lena. Iteratæ: diu aptam intelligit de qua in purpura expressimus. Cui:cuius gratia i qua si dicat tibi imerenti & in re uenerea impotenti.

Ode.xiii.dicolos distrophos ad sodales.

Horrida tēpestas cœlū contraxit/
& imbres (nunc syluæ.
Niuesq̧ deducūt iouē/nūc mare/
Threicio aqlone sonat/rapiamus amici
Occasionem de die/dūq̧ uirent genua:
Et decet/obducta soluatur frōte senectus.
Tu uina torq̄to moue cōsule pressa meo.
Cetera omitte loq/de⁹hæc fortasse bēigna
Reducet i sedem uice/nūc & achæmenia

Argumentum. ODES.XIII.

CANT. Hac ode sodales hortat̃ ad lætiorē uitā. Quū.n.nūc plueret:nūc nigeret & i mari ac siluis tēpestas eēt occasionē ad uoluptatē rapiēdā eē docet.eo nāq̧ tpe aliud agi nō poterat. Horrida.i.prius uersus exameter ē.scds uero quattuor pedes hēt ex iambico uersu & duos dactylos cū cæsura. Cœlū.i.nubes:aer.n.i nubes ꝯtrahit̃ inde q̧.ibres decidunt. Et im. ordo est:& ibres & niues deducūt iouē.i.deorsum ducūt aerē.Videt̃.n.quodāmō cū pluuia aer descēdere. Siluæ:metri cā trisillabū fecit. Occasionē:dr̄ occasio oportunitas tpis casu pueniēs:ut Festus ait. De die.i.tpe ipso. Virēt ge. dū uigēt ualent. Obducta:rugis obsita uti mœstis euenit. Consule.m.Horatius

Perfundi nardo iuuat/& fide cyllenea
Leuare diris pectora sollicitudinibus:
Nobilis ut grādi cecinit centaurus alumno
Inuicte mortalis dea nate puer thetide
Te manat assaraci tellus/quā frigida parui
Findūt scamādri flumia/lubricꝰ & simois:
Vnde tibi reditum certo sub tegmine parcæ
Rupeꝛ/nec mater domū cœrula te reuehet:
Illic omne malum uino/cantuq; leuato
Deformis ægrimoniæ/dulcibus alloquiis.

.n.mālio torq̃to cōsule natꝰ ē qđ supiꝰ ēt scripsit. Cætera. sēsus ē uacādū eē cōuiuiis tm̄:cætera uero omittēda ut sūt minꝰ læta.nā deꝰ l melius forsitā reducet. Achæmenio.i.psico.achemenes.n. teste Herodo.li.iiii.fuit primus psarū rex a quo postea reges oēs usq; ad dariū descēderūt. Fide.c.i.lyra. Mercurius.n. lyrā inuenit & phœbus citharam:de qbus late in odis. Nobilis ut sensus ē:q: cētaurus chiton achilli alumno predicens mortem apud troiam monuit omne malum uino & cātu leuādum eodem itaq; mō & ipse agit. Grandia.Iuue. item sat.vii. metuens uirgæ iā grādis achilles cātabat patriis in mōtibus. Assaraci. troiam intelligit.Nam dardanus ioue natus genuit erychthonium.is troē.Tros assaracum:ex quo capys natus est inde anchises.hic æneas &c.Auctor naso li.iiii.fast. Scamādri.ex id a phrygiæ mōte Scamā-

Scamāder, Simois. der & Simois fluuii descēdūt in troadē:ut Mela scribit. Mater cærulea.i.thetis marina. Aegrimōiæ.i.tristitiæ:est āt ordo.illic uino cātu & dulcibus alloqis leuato oē malū deformis ægrimōiæ. Acrimōia aūt est animi uiuacitas:ut igt Noniꝰ. Deformis:deformes efficiētis. Dulcibus alloqis.dulcibus uerbis.dulci sermone.

¶ACR. Horrida.t.hortaꝛ amicos suos:ut pluuio aere quo aliud facere nō possīt:Licētiæ & poculis indulgeāt. Cælū.c.p nubibus:ut iā cælū terrāq; meo sine numie uēti Miscere. Et ibres:ut effusus ibribus atris: Tēpestas sine morte furit. Dūq; uirēt gēua:hoc ē qđ iuuētus uires & senectus arida depōit:ut genua labāt. Vastos q̄tit æger anhelitus artus:de iuue.ille pedū melior motus fræ tusq; iuuēta. Obducta.f.f.i.lætitia rēdatur frons obducta mœrore. Tu.u.t.m.cōsule.Cōsule uina reposita pferri iubet quo ipse natꝰ ē Mālio torquato. Deꝰ hæc.f.b.r.i.l.u.si q̄ mīus læta sīt ut q̄ sollicitudinē moueāt de deo sperāda dicit:ut l meliꝰ mutent dūmō lætitiæ nō pretmittaꝛ occasio. Achemenio:psico. Et fide cyllēia:lira:chorda:quā tradiꝛ Mercuriꝰ iuenisse q̄ accepta ab eo amphiō cātu dr̄ muros fecisse thebāos. Grādi eē:alūno:ut iuue.iā grādis achilles canebat pris in mōtibus. Nobilis ut.c.nobilē chironē dicit:cuius umbrā pōit achilli pdicentē fata sua. Assaraci.t.Assaracus auus Anchisæ:a quo & troiāi. Tellus.i q̄ sepeliēdus erat. Findūt.f.f. Scamander fluuius Europā ab Asia diuidere diriō posuit findūt. Lubricus &.f.fluuius troianō:ut ibi tot Simois correpta sub undis Scuta uir: galeasq; & fortia corpa uoluit:siue p natura aquæ lubricꝰ. Certo sub teg.ut rūpūt stamina parcæ. Cerula.nomen a colore maris.i.marina:ut cæruleus nereus. Aegrimōiæ:animi uel ægritudinis.

¶POR. Horrida.t.c.eo.& im.hortaꝛ cōtubernales:ut qm̄ ipso cœlo pluuio nequeant aliud agere:in cōuiuium secedāꝛ.Cælum aūt pro nubibus accipe.& cōtraxit in unū coegit:ac p hoc dēsas fecit intelligendū. Et imbres.n.d.i.suauiter q̄si cū imbribus ad terras iuppiter descendat. Rapiamus.a.o.d.d.utrum occasionem:quæ de die pluuio incidit:an ut cōuiuia de die dicebantur a primo mane cœpta. Obducta soluatur.f.f. obducta.i.in rugas contracta. Ac.t.m.c.per hoc seuera ac tristis.Sic ergo & senectutem pro grauitate ac seueritate accipe. Torquato.m.c.p.m precepit uina pro ferre manlio torquato consule diffusa quo anno ipse natus sit:quod & alibi amphoram alloquens ostendit sic dicens o nata mecum consule manlio:ad hoc ergo ptinet q: manlio torquato meo. Et fide.c.i.chorda quam mercurius inuenit ac per hoc lyram. Nobilis ut.c.g.c.a.chiro.f.centaurus alumno.i.achilli.Deus hæc fortasse benigna reducet in sedem uice.Sensus est:hæc quoq; de quibus sollicitus es fortasse benignus restituet ubi:denfis uices rebus humanis constituit.Vnde tibi reditum certo sub tegmine parcæ rupere:tale est & illud extrema & aliis parcæ fila legunt. Nec mater domum.c.i.e.r.e.per matrem thetidem:atq; ex hoc methonimicos mare intelligamus.

¶CHRI. Horrida tēpestas.Eandem sentētiam sæpius repetit.Hortaꝛ.n.amicos ne uelint assidua cura marcescere.Sed cum dantur tempora quedam ueluti feriata indulgeant genio. Contraxit:nō reuera contrahitur cœlū:sed sic apparet cū nubibus oppletur.Siluæ:tri syllaba hæc dictio est per dieresim facta. Et decet:nam uiridis senectus hæc patitur.Decrepita uero non patietur.Vel posuit senectam pro ea tristitia:quæ in senibus esse solet. Obducta propter tristitiam.Vt contra ex porge frontem dicitur.i.presta te lætum. Meo torquato:quia hoc consule natus est. Cætera.nam sapientis est prestare que in se sunt in reliquis amato timore diuinum expectare consilium.Achemenio.psico. Cyllenia:Nam a mercurio inuenta est cithara. & Apollini dono data. Nobilis cen.Chitonē intelligit pceptorē Achillis. Parui scamādri.Vnū.n. fuit ex fluminibus:quæ pota ab exercitu Xerxis defecerūt. Simois:fluuius & ipse troadis ē cuius genitiuus ē simoentis:ergo si sapientissimus centaurus achilli pcepit:ut uino apud troiam ægritudinem animi leuaret: qua afficiebaꝛ qm̄ parcæ illū inde redire nō pmittebant:nos multo magis minores ægritudines uino leuabimꝰ.

¶Argumentum. ODES .XIII.

¶ANT. Cur icœptos iābos omiserit iterrogāti mecœnati rn̄det amorē fuisse cām. Mollis in primus uersus hexameter ē dactilicus. Secūdus uero iābicus tetrameter. Mollis in.ordo ē cādide mecœnas occidis sæpe rogādo:cur mollis iertia &c. Mollis iner. uiles & molles reddens segnitia. Letheos:oblíuiosos.ληθη.n.obliuio dēinde lethe fluuius infernus: unde bibentes obliuiōe afficiuntur. Deus deus cupi/

Ode.xiii. dicolos distrophos ad Mecœnatem.

MOllis iertia cur tātā diffuderit īmis
Obliuionem sensibus:
Pocula lethæos uti ducentia somnos
Arente fauce traxerim:

Cādide

Candide mecœnas occidis sæpe rogando:
Deus deus nam me uetat
Inceptos (olim promissum carmē) iambos
Ad umbilicum deducere.
Non aliter samio dicunt arsisse batillo
Anacreonta teium:
Qui persæpe caua testudine fleuit amorem
Non elaboratum ad pedem:
Vreris ipse miser/quod si nō pulchrior ignis
Accendit obsessam ilion:
Gaude sorte tua/me libertina neque uno
Coutenta phyrne macerat.

do.s. Ad ūbilicū.i.ad finē:nā i fine libri umbilici orna mēti genus solēt pōi. Vnde Martia. finē tertii libri ita clausit. Ohe iā satis ē ohe libelle iā peruenimꝰ usq; ad ūbilicū:& alibi idē quoq; ait. Nūq̄ grādia nec molesta poscit. Quæ cedro decora a purpuraq; nigris pagia creuit ūbilicis. Samio bathyllo: Anacreō lyricus poeta fuit ætate Pisistrati & pherecidis historici Pytagoræ magistri:ut scribit Eusebiꝰ:fuit is patria teius: qui Bathyllum puerū samiū adamauit. Teos āt ionū ciuitas ē i peninsula sita:hic ē Anacreō lyricus.itē hecateꝰ historicꝰ:ut Strabo ait li.xiiii. Nō elaboratū ad pe.id ē: pp amoris curā eueiebat. Ipse:tu mecœnas. Pulchrior ignis:pulchrior puella q̄ tua sit intelligit āt helenā: dicēs q̄ si helena nō fuit pulchrior ipsius mecœnatis amica debet illa gaudere mecœnas.

ACR. Mollis iertia cur tātā diffuderit: dicit se inertia & obliuiōe oppressum tanq̄ lethæū sumpserit poculū. Pocula letheos ut si.d.s.a.s.t.ut lethæi ad flumis undā. Securos latices & lōga obliuia potāt. Cādide puer: simplex ad ūbilicū:ad pfectionē:ad finē. Nō aliter.s.d.a.ba. Batillꝰ pātomimꝰ fuit:de quo Iuue. molli saltāte batillo. Arsisse:amasse. Anacreōta.t.a.teia poeta. Qui p.s.c.t.q p metrū amorē suū flebiliter cantauerit.

Vreris ipse.m.aut ualde dixit:aut miser ꝯsolādi eā tāq̄ q frui amata nō posset:q̄ eiꝰ erat:significari nō potuit & de patrono incōgrue dicebant. Quod si nō.p.i.i.nō melior q̄ te iā urit Mecœnas:q̄ gratificās dicit Terētiæ quā amauit mecœnas. Obsessā iliō. Ad helenā refert. Me libertia:neq; uno ꝯtēta phryne macerat. libertinā se amare phrynē affirmat:q̄ licet uiro nō sit uno cōtēta turpitudinē tñ eius se fateꝰ ferre pro amore.

POR. Mollis in.c.t.d.i.o.sensibꝰ:ad mecœnatē loqꝰ significās illū frequēter de se q̄rere cur negligat carmia scribere:deide q̄si iterrogatiōes eiꝰ uolēs effugere amorē causaꝰ. Inceptos.o.p.c.i.ad um.ad iābos utrū carmē olī pmissū:an oli icœptas ābiguū ē:ad ūblicū adducere.p finire & cōsumere:q̄a i fine libri ūbilici ex ligno aut osse solēt pōi. Nō aliter.s.d.ar.ba. Ana.te. attēde p ablatiuū dictū arsisse Batillo:cū & hoc sæpe Virg. p accusatiuū dixerit. Formosū.p.c.a.a. Nō ela.ad pe.hoc iō q̄a ut supra oñdimꝰ lyrici poetæ put libet cuiusq; uersus sibi fingūt. Vreris.i.m.mecœnati hoc dicit:q̄a & ipse Terētianā dilexit:cuiꝰ & supra sic meminit:ma nū puella suauio opponat tuo extrema & in spōda cubet. Quod si non.p.i.ac.o.i. Gau.s.t.i honore mecœnatis gratificaꝰ Terētiæ helenæ eā cōparās:hoc aūt ait:si nō fuit helena speciosior iocūda hæc miseria ē:& accēdit ilion ad amorē magis ptinet quo troia cremata est:nec imerito:q̄a ipse amor ignis solet dici.

CHRI. Mollis inertia. Excusat q̄ amore ipeditus iābos pmissos nō absoluat. Tutaꝰq; se exēplo anacreontis poetæ. Ordo uero textus est. O cādide mecœnas tu occidis me sæpe rogādo cur mollis.i.effœminata iertia diffuderit tātā obliuionē. Imis.i.internis sensibus. Vt:ueluti si arenti.i.sitienti fauce traxerit quasi auidissime biberi pocula læta.i.aquas lætas:sūducētia sōnos.i.obliuiōe. Fauce āt raro in singulari utūꝰ. Deus deus: Cōgeminatio maiorē asseueratione hēt. Ergo uetor deo.i.fatis:uel cū deū dicit:amorē itelligit:& tūc lege distinctim ut dicat deus uel at:deus inq̄ tāq̄ inferat nō eē dubitādū pollentē deū eē cuipidinē. Ad ūbilicū.q.d. ad cētrū:q̄ est finis sperici corporis. Sed qm̄ umbilicꝰ in medio est humani corporis:p medio capimus q̄nq;.

Anacreōta. Poeta lyricus fuit anacreon ex insula tea. Bathyllo. Pueri a se amati nomē est. Ad pedē:nō elaboratū ergo incōditū:q̄a amore phibitus elimare nō poterat. Pulchrior ignis:helena. Nā ostendit q̄ quæq; grauissima efficere possit. Snia est. Tu mecœnas ureri:& ignis:q icendit iliou non est pulchrior tuo igne ergo ea quæ ureris est pulchrior heleua. Optime aūt ignē posuit:nā & amori & icendio ureris inseruit. Sorte tuaq̄ fœlicior mea est:q̄ eā amo:q̄ & īfimæ fortunæ ē:neq; ē cōtēta me solo:ut sit iuuenalis uera snia. Ocius illū extorq̄bis ut hæc oculo contenta sit uno.

Ode.xv. dicolos distrophos in neæram

Nox erat/& cœlo fulgebat lūa serēo
Inter minora sidera:
Cū tu magnoꝝ numē læsura deoꝝ
In uerba iurabas mea:
Arctius atq; hedera procera astringitur ilex
Lenteis addhærens brachiis:
Dum pecori lupus/& nautis infestus orion
Turbarit hybernum mare:
Intonsosq; agitarit apollinis aura capillos:
Fore hunc amorem mutuum:
O doli rura mea multum uirtute neæra:
Nam si quid in flacco uiri est:

Argumentum. ODES.XV.

ANT. In neærā scribitur ode:arguiꝰ.n. illa piuria poeta:nā cū iurasset se ppetuā fore illiꝰ:alteri postea hæserat. Nox erat:& carmē est simile pcedēti. In uerba mea:secundū uerboꝝ meorū formam. Viri.i.ueneni uel naturalis uirtutis:nā teste Nonio. Virus quādoq; p naturali uirtute legiꝰ de quo latius diximus li.i. ge.ibi. Virosa pōtus castorea. Potiori.i.riuali:q potior & ualētior ē apud te. Parē.i. mutuo amātē puellam. Offensæ formæ.i.quā tu offendisti piurio. Cōstantia:continētia & perseuerātia:i nō succumbet formæ tuæ:sed libera erit. Pactolus:lydiæ fluuiꝰ aurifer hinc aliter chrysoroā uocantur solinus a.t. Pithagoræ arcana renati.i.q̄q̄ plius sis:cur āt renati i odis late diximus. Nirea: de nireo itē i odis ample.

ACR. Nox erat. Neærā amicā suā alloqꝰ plurūsq; eius se deceptū significat:q̄ amorē suū i aliū trāstuliſ/

fet qué negat ppetuũ futurũ. In.u.i.m. ſic ut ego oñde/ bã tibi iurat Ita iurabas:& ſcdm uerba q̃ ppõebã iurabas arctius te mihi cõiunctã fore q̃ ilici hæderã. Arctius:di/ ligẽtius. O dolitura mea nimiũ.u.n.qa ſi irat⁹ fuero cõ tẽnã te & icipies dolere. Nã ſi.q.i.f.u.ẽ.id ẽ ſi qd hẽt i ſe uirile Horatius. Aſſiduas:frequentes. Potiori:meliori riuali. Nec ſemel.o.c.c.f. Tũc ꝯſtãtia amatoris cedit for mæ mulieris:qñ læſus non audet abſcedere:hoc eſt qđ dicit. Si offenſus fuero nõ cedã formæ tuæ.i.nõ tibi ſer uiã nõ pſeuerabo iniuriã paſſus. Tibiq; pactol⁹ flu. Pa ctolus fluuius aureas trahens harenas.i.q̃q̃ habeas tan tas diuitias:ut tibi uideatur pactolus fluere. Nec te py thagoræ.f.a.i.q̃uis ſis philoſophus:pythagoras.n. dice bat animas poſt mortem redire in aliena corpora.
Mœrebis: dolebis.

Non feret aſſiduas potiori te dare noctes:
Et quæret iratus parem:
Nec ſemel offenſæ cedet conſtantia formæ:
Si certus intrarit dolor.
At tu quicunque es fœlicior/atq; meo nunc
Superbus incedis malo:
Sic pecore/& multa diues tellure licebit:
Tibiq; pactolus fluat.
Nec te pythagoræ fallant arcana renati:
Formaq; uincas nirea:
Heu heu tralatos alio mœrebis amores:
Aſt ego uiciſſim riſero.

POR. Nox erat & cœlo fulgebat lũa ſerẽo iter mi nora ſidera.q̃rit de neæra ꝙ ñ ſuet fidẽ iuriſiurãdi quo ſe obſtrixerat ſp cũ Horatio uictura: deide horrendũ ipſum iuſiurandũ uult facere noctis ſilentiũ erat inqt ſe/ renũ ac luna lucebat. Cũ tu magnoꝝ numẽ læſura deoꝝ:ad euentũ refert q̃ſi cũ iuraret iã pfidiã fallẽdi i aio hẽret. In.u.i.m.hoc ẽ mea p uerba ꝯceptũ iuſiurãdũ. Lẽtis.a.b.i.ãplexu brachioꝝ cũ hæc iurares. Dũ pecori l.&.n.i.o.huic ſiſe ẽ.In freta dũ fluuii currẽt dũ mõtib⁹ ũbræ luſtrabũt:cõuexa pol⁹ dũ ſydera paſcet. Nã ſiqd in flacco ẽ uiri.i.ſi qd uirile flaccus in ſe hẽt. Nõ feret aſſiduas.p.t.d.n.potiori nõ ex ſua pſõa flaccus dixit:neq; .n.riualẽ ſibi ſuum præfert.ſed quid apud te potior eſt. Nec ſemel offenſæ cedet conſtãtia formæ: qñ ſemel offenſa ẽ.i.nõ uinceret conſtantia mea a tua forma:quo minus illã contẽnat & relinquat ſi indignationẽ cer tam cõcepero. Et tu qcunq; es fœlicior:ad riualem hoc dicit. Atq; meo nunc ſupbus incedis malo.i.tibi pla cens ac glorioſus. Sis pecore & multa diues tellure licebit:ẽt diuitiis fœlix ſis pter amorẽ neæræ. Tibiq; pa ctol⁹ fluat.i.abũdes auro:qa pactolus fluui⁹ auꝝ ferr dr. Nec te pythagoræ fallãt arcana renati.i.licet doctiſſi m⁹ ſis.q̃re aũt renat⁹ pythagoras dicat notũ ẽ ut ſupra dixim⁹. Formaq; uicas nyrea:hũc ſupra rettulimus formoſiſſimũ ab hõero pdicari hoc uerſu. νίρευσ αν σύμηθεν ἄγεν τρεῖσ νηασ εἴγασ νηρεὺσ ἀγλαΐησ υἱὸσ χεροποῖο τ' ἄνακτοσ νιρεὺσ ὃσ καλλίστοσ ἀνὴρ ὑπὶ ἴλιον ἦλθε τῶν ἄλλων δαναῶν μετ' ἀμύμονα πηλίωνα. Heu:tráſlatos alio merebis amores: ingemeſcit iam uicem illius qui relinqui meruit. Aſt ego uiciſſim riſero:modõ cõiunctiuo de tempore futuro:ut eſt illud Terentianum. Vxore opus eſt:duxero.

CHRI. Nox erat. Querit ꝙ periurio fidẽ fregerit. Minaturq; deos ſcelus ulturos. Læſura:pp periurium. Magnoꝝ. Scelus auget. In mea uerba:nã iuraſti te facturam quæcunq; ego plocutus ſum Sic dicimus mili tes iurare in uerba ꝯſulis. Dolitura mea uirtute. Nã ero ꝯſtãs ex ai robore. & manebo i ſnĩa ut nõ amẽ eã:q me nõ amat. Siquid uiri.i.uirilitatis. Nõ feret. Non patief ipſe flaccus. Noctes aſſiduas. Durũ.n.ẽ poteſt:ut alium admittas:ſed duriſſ.mũ ut aſſiduo admittas. Potiori:nõ qa plus mereaf ſed qa ita tu uelis. Iratus.q.p. Quaſi dicat uincet tandẽ ira amorẽ:& quærã parẽ .i.eã quæ correſpõdeat in amore. Sic Vir. Vbi cõiunx pri/ ſtinus illi reſpondet curis:æquatq; ſicheus amorẽ. Cõ ſtantia:quæ eſt in me & pſeuerantia in ꝓpoſito non ce/ det non ſinet ſe uinci. Nam cum hinc moueat iniuria illinc rapiat amor tuæ pulchritudinis: Si dolor erit cer/ tus.i.ſtabilis. Ego pſtabo me conſtantẽ in ira:& nõ uin/ car forma:quæ iã ſemel offenſa eſt tuo periurio. Et tu: ut probet non ſua culpa:ſed mulieris leuitate diſcidium itercesſiſſe pdicit riuali idem ſibi euenturum. Pactolus fluat tibi. Afferat tibi oẽs aureas harenas:quas fert. Eſt.n. pactolus fluuius lydiæ: quem dicunt aureas harenas fer re. Licet igitur diues ſis:& adeo doct⁹:ut etiam pythago rica omnia arcana noris. Sis deniq; pulchrior Nyreo: de quo dictum eſt:quãdoq; illa te deſeret :& ut nũc rides me ſic ego tũc te ridebo. Renati: quia ſe in multis fuiſ ſe corporibus dicebat:ut nos ſuo loco expreſſimus.

Argumentum. ODES.XVI.

CANT. In romãos bella ciuilia repetẽtes hæc ode ſcri bit. Cõſulit aũt eis relinq̃re penitus patriã confugereq; ad diuites iſulas ꝓpe oceanũ manentes:quæ loca piis tñmodo conſtituit iuppiter : ibi.n.nullo marte uexa// buntur:uti in urbe roma continue eueniebat. Altera iam terif. primum carmen hexametrũ dactilicum eſt. ſequens uero hexametrũ iambicũ. Suis uiribus. Vn/ de & Liuius in ꝓlogo ita ſcribit. Quanto rerum minus tanto minus cupiditatis erat:nup diuitiæ auaritiam : &

Ode.xyi.dicolos diſtrophos in Romanos bella ciuilia repetentes.

ALtera iã terif bellis ciuilibus ętas:
Suis & ipſa roma uiribus ruit:
Quam neq; finitimi ualuerũt perdere marſi
Minacis aut etruſca porſenæ manus:

Aemula nec uirtus capuę/nec spartacus
Nouisq; rebus īfidelis allobrox: (acer:
Nec fera cœrulea dōuit germāia pube:
Parentibusq; abhominatus annibal.
Impia perdemus deuoti sanguinis ætas:
Ferisq; rursus occupabitur solum.
Barbarus heu cineris īsistet uictor/& ur
Eques sonāte uerberabit ungula. (bē
Quęq; carēt uētis /& solib⁹ ossa quirini
Nefas uideri/dissipabit in solens.

abūdātes uoluptates desideriū p luxū atq; libidinē peūdi p dēdiq; oīa iuexere. Marsi:de iis supius late. Aemula uirt⁹ capuæ.Florus scribit cāpāiæ caput fuisse Capuā:q̄ quōdā inter tris maximas Romā carthaginēq; numeratā: p q̄ urbe pp̄sus ro.sannites inuasit. Sparthacus acer:de hoc in odis legito. Nouisq; rebus.i.coniuratiōi catilinæ. Infidelis allobrox.Allobroges galliæ populi sunt iuxta rhodanū quorū metropolis ē Vienna.Auctor ē Strabo li.iiii .Vtq; salustius scribit: catilina legatos allobrogū ad societatem belli patrii sollicitauit.illi tñ īcerti qd agerent tandē rē oēm.Q. Fabio Sangæ aperuerūt.Cicero postea p Sangā ꝯsilio cognito legatis p̄cepitut studium cōiuratiōis simularent &c. Cærulea pube:germanis oibus truces & cærulei oculi:rutilæ cōæ: magna corpora:& cætera. Auctor ē Tacitus. Abhominatus:pp crudilitatē detestatus. Impia pdemus:ordo ē:pdemus nos Ipia ætas sanguinis deuoti : idest execrabilis & detestādi. Rursus:sicut antequā ruma eēt ædificata. Barbarus uictor.i.uoti cōpos.Barbari.n.plures & Augusto &.M.Antonio auxiliati sunt. Eques.i.equus ipse hominē portās.oēs .n.antiqui scriptores ut hominē equo insidentē:ita & equū qui portaret hominē equitē uocarunt. auctor Macrobius libro sexto. Quæq; carent:ordo ē:& insolens eques.i.audax & Ipudens dissipabit ossa Quirini:q̄ carēt uētis & solibus : appositio: nefas uideri. Carent uentis & solibus.Varro post rostra fuisse sepulchrum Romuli scribit:ut ait porphyrio.

ℭACR. Altera iā.t.b.c.æ.Altera qñ Antōius dimicauit ꝯtra augustū. Suis &.i.r.u.r.magnitudine sua laborat Marsi:q primi mouere bella ciuilia. Aemula:iuida. Nouisq; re. magnis: ut Pollio & ipse facit noua carmia. Nec.fe.ce.d.g.p.Cærulea ad oculos rettulit quos stigmaticos habēt aut gutta cesia oculo⁊ colore.i.catino. Abominat⁹:execratiōibus hitus. Deuoti sanguinis:execrabilis & detestādi. Rursus: sicut antea. Victor cōpos uoti:ut illi uictor ego & tyrio conspectus in ostro. Ossa q̄rini non.n.licet patefieri tēplum eius.

ℭPOR. Altera.i.t.b.c.æ.Quærit̄ i hac ægloga q̄ bellis ciuilib⁹ nullus finis iponat̄. Altera ætas ergo.i.alterū sæculū. Suis & ipsa rōa uirib⁹ ruit:hoc ē qd̄ Titus liuius ait.ut magnitudie laboret sua. Minacis.aut etrus. por.ma.æmula nec.n.c.æmula inq̄t iperiū ereptū iri a romāis sperauit. Nouisq; reb⁹ ifidelis allobrox:hoc ad tp̄s illud refert̄ quo catiliæ factio ꝯiurauit & pene legati allobrogū illi ꝯsenserant. Nec fera cærulea domuit: cæruleos germāos ad colorē oculo⁊ referēs dixit. Impia pdem⁹ deuoti sanguinis ætas:hic ꝯcludit̄ idē cœpta quā neq; finitimi ualuerūt pdere marsi:& deuoti sanguinis .p abominati atq; exetrati dictū ē. Barbar⁹ heu cineres īsistet uictor & urbē:nō barbarica execrat̄:sed ciuilia qūo ergo dicit : nisi forte ait futu⁊ ut reliqas attritas bellis ciuilib⁹ urbis Romæ barbari inuadāt. Quæq; carēt uentis & solib⁹ ossa q̄rini: hoc sic dī q̄si Romulus sepultus sit:non ad cœlū raptus aut discerptus: nam Varro post rostra fuisse sepulchrum Romuli dicit.

ℭCHRI. Altera iā atterit̄.Acerrima inuectiua:i ciuile bellū qd̄ incœptū a Cæsare atq; Pōpeio i hoies sequentis ætatis Octauianū & Brutū .pductū est.Aetas aūt tp̄s uiuēdi homini a natura datū. Marsi:hoc dicit pp bellū sociale:cuius Marsi & Peligni in primis auctores fuerūt. Porsenæ. hic clusii i ethruria rex fuit:& Tarqnū Roma electū in regno suo exercitu restituere conatus est. Capuæ:nā capuani populus florētissimus:& cuius senatus supbissimus eēt:sæpe alias & maxīe uastāte Italiā Hānibale ꝯtra romāos insurrexerūt. Spartachus: hūc demōstrauimus belli seruilis auctorē fuisse. Allobrox:populi sunt Galliæ: quo⁊ legati Cicerōi catilinariā ꝯiurationē patefecerunt.Sed & ipsi sæpe deficiendo nō paruū negociū populo romāo exhibuerunt. Cærulea:quo⁊ oculi cærulei:& cæsii sunt. Abominatus:pp crudelitatē & pfidiā. Impia pdem⁹. Ordo aūt sic ē: nos ætas ipia deuoti sanguinis.i.cuius sanguis deuot⁹ addictusq; cedi uī.pdem⁹ Romā: quā marsi porsennaq; ac reliq:quos numeraui pdere nō potuerūt. Rursus: nā ut āte urbē ꝯditā a feris habitabat̄ : sic post ipsam dirutā rursus ab illis hitabit̄. Insistet cineres:nā insisto accusatiuo iūgit̄. Vir.Nulli fas casto sceleratū īsistere limē.insto aūt datiuū reqrit. Nefas uideri.Vel q̄ nō sit fas uidere ossa rōuli i sepulchro recōditā:nā apud priscos non solum Romuli:qui romanæ gentis auctor esset : sed oium mortalium sepulchra uiolare nefas erat: uel dicit dissipabit ossa qd̄ spectaculū nefas sit cernere.

Forte qd̄ expediat cōmuniter/aut melior
Malis carere q̄ritis laboribus. (pars
Nulla sit hac potior sentētia/phocęorum
Velut profugit execrata ciuitas.
Agros/atq; lares .pprios/habitādaq; fana
Apris reliquit/& rapacibus lupis:
Ite pedes quocūq; ferūt/ quocūq; p ūdas
Notus uocabit/aut .pteruus aphricus:
Sic placet: an meli⁹ qs habet suadere: se;
Ratē occupar̄ qd moramur alite: (cūda
Sed iuremus i hęc simul im.is saxa renarit
Vadis leuata ne redire sit nefas.

ℭANT. Forte qd:ordo ē: forte cōiter aut melior pars q̄ritis qd expediat carere.s.expedit malis laborib⁹.abstinendū igit̄ ē a ciuili furore & petere loca piorum : de qb⁹ iā dicet. Malis laborib⁹:sūt.n.& bōi labores ut honesti &c. Malos aūt labores ciuiles & bellicos mot⁹ itelligit. Nulla sit hac potior snia:ordo ē:nulla snia sit hac potior:scire quocūq; ferēt pedes:quocūq; p undas uocabit not⁹ aut .pteru⁹ aphricus uelut phoceo⁊ &c.ꝯsulit āt ut poti⁹ patriā ipsam relinquāt alio tēdētes: q̄ uelit ciuili furore ꝯcurrere. Phoceorū: phocis adest boetiæ appositaut scribit Strabo li.ix. Vtq; li. iiii.edocet.phocēses quū ab natali solo discederēt:in gallia narbonēsi massiliā ꝯdiderūt.hito pri⁹ ephesi a Diana ota/culo:nā Aristarchæ matrōæ admodū honoratæ dea in sōnis astiterat iperās ut accepto quodā a sacris simlacro una cū phocēsib⁹ nauigationē Aristarcha subiret : &c.Iustinus itē li.xxxxiii. plura scribit. Execrata ciuitas ciuium multi/

Neu conuersa domũ pigeat dare lintea/quãdo
Padus matina lauerit cacumina:
In mare seu celsus procurrerit apenninus:
Nouaq; monstra iunxerit libidine
Mirus amor/iuuet ut tygres subsidere ceruis
Adulteretur & columba miluio:
Credula nec flauos timeant armenta leones:
Ametq; salsa leuis hircus æquora:
Hæc/& quæ poterũt reditus abscidere dulceis
Eamus omnes execrata ciuitas:
Aut pars idocili melior grege/mollis & exspes
Inominata per primat cubilia.

tudo pessima abhominabilis:q̃si sine sacro. Sic placet:an melius quis habet suadere:p interrogatiõem hæc legunt᷑.Estq; ordo:sic placet:an quis habet melius suaderie nã tanq̃ nomẽ posuit infinitũ. Alite:auspicio. Smul imis saxa:ordo ẽ:simul saxa leuata ab imis uadis renarint.i.iterũ sursum natauerint:qđ quidem erit nunq̃.Nam saxa sp erunt in uadis imis:nec unq̃ poterunt enatare. Padus:is fluuius est:qui ab imis radicibus Vesuli montis exortus paruis se primum fontibus colligit:& aliquatẽus exilis ac macer mox aliis amnibus augescit:adeo ut p septẽ se ostia effundat.Vnum de iis magnũ padũ appellant:Ide tã cit⁹ psilit:ut discussis fluctib⁹ diu q̃lem emisit undã agatsuũq; ẽt in mari alueum seruet. Vt Mela docet. Matina cacumina.i.matini montis apuliæ:qđ nunq̃ erit. Apenninus:is mons est q ab alpibus illis incohans:quæ citeriorẽ galliam ab ulteriori separant septentrionem uersus in secnlum usq; protenditur fretum italiam per medium secans:qđ Diony.scribit. Leuis.i.ut sit absq; pilis cum sit hirsutus. Amet æquora:ũ natet uti pisces:& ibi degat. Mollis:iners & muliebris non uirilis. Expes.s.meliorũ. Inominata:infœlicia quasi nullo omine nulla religione condita.

¶ACR. Iuremus in hæc uerba. Imis:deest ab.ut ilion & oĩs humo fumat neptunia troia. Renarint:supra mare natauerint:uel sursum emerserint. Procurrerit:occiderit:pcesserit qđ fieri non põt. Noua libidine:nouo desiderio. Subsidere.succũbere.i.qñ tigres conuenient cũ ceruis in amorẽ:qui sibi discordant p naturã. Credula:ut credant se leonibus. Ametq;.s.l.lenis hircus cõtra naturã dũ hispidus sit. Mollis & exspes.i.quietiores:& qui amore soli genitalis nolit sectari meliora resideat in penatibus propriis.

¶POR. Forte qđ expediat.c.a.p.m.c.q.l.Subdistinguẽdum:hæc.n.interrogatiua figura dr:ait.n.fortasse aut oẽs cõiter:aut certæ melior ps quæritis carere malis laboribus:melior ergo p eo qđ est maior dictũ est: sicut apud Vir.Nunc adeo melior qm̃ pars acta diei est. Nulla sit hac.p.s.p.elocutionis sensus:sic est ordinãdus.si q̃ritis qđ uobis agendũ sit accipit consiliũ.Vt nulla sit uobis potior snia q̃ eatis quocũq; pedes uos ferẽt:uelut phoceoꝝ ciuitas pfugit execrata agros.atq; lares patrios:habitãdaq; fana apris reliq̃t & rapacibus lupis.phoceni aũt relicto patrio solo in galliã uenerũt.Massiliãq; urbẽ condiderũt. Ferisq;.r.o.s. ingemiscit tã desertũ futuꝝ solũ urbis Romæ q̃ fuerat anteq̃ ipsa roma cõderet᷑. Ire.p.q.hoc supioribus iungendũ est nulla sit hac potior snia q̃ eatis quocũq; uos pedes ferent. Sic placet.an.m.q.h.s.s. Sic placet interrogatiue pnũciandũ ẽ. Sensus:hoc nẽpe placet:an nũqs uestrũ hẽt melius q̃ suadeam:& attẽde figurã elocutiõis:an melius qs hẽt suadere.Suadere.n.uerbũ loco nois positũ est p suadela:qa sic accipiẽdũ an qs hẽt meliorẽ suadelam. Secunda.r.o.q.m.a.hoc iã hortatiue dr̃ q̃si non pferẽdo meliorẽ suadelã pfessi sint optimũ consiliũ eẽ pficiscẽdi. Secũda aũt alite:pspero auspicio dr̃ ut supra. Sed iuremus in.h.s.i.s.r.n.l.n.p hoc reuertẽdũ nõ eẽ dicit. hæc.n.saxa nũq̃ renabũt. Nec conuersa.d.p.d.l.q.p.m.l.c.ne radices qdem matini montis contingere põt padus nedum cacumina:qppe cum padus fluuius galliæ sit. Matinus mons Calabriæ per αυξίσιν ergo uĩ reditum execrari. In mare seu.c.p.a. Apeninus mons italiam per mediam porrigitur longe mari sed eleganter dixit in mare pcurret.i.promontorium fiet. Mirus amor:ipse ex subiectis ostẽdit quã mirũ:adulteretur & columba miluo iocunde adulteret᷑:quia dr̃ colũbali aliũ succumbere q̃ cui se semel iunxit:nisi forte ad id rettulit q̃ aduersum aĩal miluus sit a columba. Credula nec.f.t.a.l.non quæ sp credula sunt:sed in hoc credula facta ut se leonibus committant. Ametq; salsa.l.h.æ.Duplex diuersitas ut amet æquora hircus.i. ut in mari moretur & q̃ lẽis fiat:cũ alioqn fœtosus sit. Hæc & q̃.p.r.a.d.e.o.e.c.Ordo:hæc execrata.i.execratiõe.i.iureiurãdo iterpositos:& ẽ figurata elocutio eamus ciuitas:ut ps in frusta secant:dulces autem reditus non de hiis dicit quippe cum ab horreant eos:sed qui alioquin dulces solent esse. Aut ps.i.m.g.m.&.e.i.p.c.Aut oĩs ciuitas eamus inquit:ut aut pars maior remaneat quæ mollis animi & sine spe est expersq; uirtutis:fere autẽ imperitorum ac deteriorũ maior modus est:hoc est in melioribus uictor:ut ait ille κερωνικα. Inomiata per prima cubilia:inominata nunquid sic dictum est ut abominata solet dici:an quasi nullo omine ac nulla religione condita:& ideo infœlicia.

¶CHRI. Forte quid ex. Hortat᷑ ut more phocensium patriam:q̃ sanguine ciuili deuota esse uidet᷑:deserãt ac nunq̃ redituri nouas sibi sedes parent. Malis laboribus.Non sunt refugiẽdi labores. in qbus honestas utilitasue appareat.Sed mali:idest turpes labores. Phoceorum:pro phocensiũ:& est uersus spondaicus quẽadmodum cornua uelatarũ obuertimus antẽnarum.Phocenses:a patrio solo discedentes ephesum nauigarũt acceptaq; Aristarcha itineris duce ex dianæ iussu:ut latius narrat Strabo in galliam uenerunt:& massyliam urbem nobilissimam condiderunt. Secunda alite:pspero auspicio. Sed iuremus in hæc.s.uerba. Et deinde ponit uerba:ut nõ antea reuertantur q̃ saxa ex imo aquarum in sũmo narent. Matina:a matino dicta sunt. Mirus amor.Mirandus:quia nõ sit naturalis:iungat noua mõstra.s.ut tygres patiantur iungi ceruis. Omnes:qui sumus ciuitas execrata. Columba:quæ cum timidissima auis sit nunq̃ audebit miluo rapaci se credere. Credula:non semper:sed tunc credula. Leuis hir.duo contraria & q̃ amet æquora & q̃ sit sine suis pilis. Execrata.i.hoc iureiurando deuota. Inominata:nullo auspicio. Appellat autem eam partem populi quæ socordia quadam denegat se ituram indocili grege.i.brutis ouibus molliorem.

ANT. Hetrusca littora:mare tyrrhenū. Occeanus:apud quē sunt īsulæ fortunatæ de qbus late supius. Termes.o.ꝓprie dī Termes caulis oleaꝝ:ut Porphyrio scribit.Acrō uero ait ꝙ termes dī extremus oliuæ ramus sicut uitiū palmes. Suā arborē nō insitā. Crepante pede:tanq̃ alali poetice dat pedes aq̃. Plura.s.præ dictis. Vtrūq̃.imbres & æstus. Argoo:remige de argo naui intelligitē aūt sensus:ꝙ illuc nō auari ut iason & phœnices non īpii ut medæa & ulysses ierūt:iuppiter.n.solis piis loca illa cōstituit pōt ēt sensus esse talis.ꝙ argonautæ nō petierunt loca illa:nec cadmi socii quærētes europam:nec ulyssis cohors per multa uagata:nam si petiissent nunq̃ se contulissent alio. Cornua antēnarum.s.impotentia.i.uis. Aere dehinc ferro.Ordo est: ære durauit sæcula dehinc ferro. Quoꝝ sæculorum inquinatoꝝ ferro. Secunda fuga prospera.n.fuga est mali sæculi conferre se ad fœlicia loca prædicta. Datur:suadetur.

Vos/qbus est uirtus/muliebrē tollite luctū
 Etrusca præter & uolate littora.
Nos manet oceanus circūuagus/arua beata
 Petamus aura/diuites & insulas:
Reddit ubi cererem tellus inarata quotānis.
 Et imputata floret usque uinea:
Carminat & nunquā fallentis termes oliuæ:
 Suamq; pulla ficus ornat arborem:
Mella caua manant ex ilice/montibus altis
 Leuis crepante lympha desilit pede:
Illic iniussæ ueniunt ad mulctra capellæ:
 Refertq; tenta grex amicus ubera:
Nec uespertinus circumgemit ursus ouile,
 Nec intumescit alta uiperis humus:
Pluraq; fœlices mirabimur/ ut neque largis
 Aquosus eurus arua radāt imbribus.
Pinguia nec siccis urantur semina glebis
 Vtrumque rege temperante cœlitum.
Non huc argoo cōtendit remi remige pinus
 Neque impudica colchis intulit pedem:
Non hoc sydonii torserunt cornua nautæ:
 Laboriosa nec cohors ulissei.
Nulla nocent pecori contagia/nullius astri
 Gregem æstuosa torret impotentia:
Iuppiter illa piæ sacrauit littora genti:
 Vt inquinauit ære tempus aureum:
Aere dehinc ferro durauit sæcula/quorum
 Piis secunda uate me datur fuga.

ACR. Vos qbus ē uirtus :in animo supple discedite. Muliebrem.t.l.ut Non hoc ipsa sibi tp̄s spectacula poscit. Ethrusca.p.&.u.l.nauigate tyrrhenū marē. Nos manet.o.in quo sunt insulæ fortunatæ ad q̃s Sal.in historia dicit uictū uoluisse ire sertoriū. Diuites:fœcūdas ut Vir.Diues opum uariarum. Reddit ubi.c.t.i.q.ut ipsaq; tellus Omnia liberius nullo poscente ferebat. Et nūq̃ fallentis.i.fructibus abundantis. Termes:dī extremus ramus oliuæ sicut uitium palmes. Pulla:nigra:ad colorem:pomi rettulit. Illic iniussæ.u.m.c.Sic Vir. ipsæ lacte domum referunt distenta capillæ Vbera.

Tēta:distēta plena. Nec uespertinus.c.g.u.o. ut Nec magnos metuēt armenta leones. Nec intumescit alta u.h.ut Nec repit imensos orbes per humum:neq; tanto Squameus inspirās tractu se colligit anguis. Colchis: Medea. Non hūc.s.cadmi socios significat. Cornua capita:uelorum cornua dicūtur ut cornua uelatarum obuertimus antēnarum. Laboriosa nec.c.u. ut supra: Nec cursus duplices per mare ulyssei. Nulla nocent pecori ꝯtagia:ut Nec mala uicini pecoris ꝯtagia lædēt.

POR. Nos manet.o.c.a.b.Ordo est:oceanus circū arua beata uagus: fortunatas autē insulas significat & bonum epitheton oceanus uagus. Et iputata.f.u.u.bñ usq;quasi sp: aut nunqd pro ualde positum quasi ualde floret ac per hoc fertilis est. Germīat &.n.f.t.o. Termis appellaē propria caulis olearū arboꝝ.Nunq̄ fallētis autem non est ꝑpetuum epitheton oleæ: sed sibi nūq̃ fallētis. Suamq;.p.f.o.a.Eleganter & suā ornat: suā .n.ad illud ptinet ut nō insertas arbores fici:sed sponte natas intelligamus:sic.n. econtrario Vir. cūm de satiuis arboribus loquereē ait.Miraē q; nouas frōdes & nō .s.p. Deide qm̄ alibi fici quæ sponte nascanē duræ atq; ielegantes solēt esse:hic ait ficus ornat arborē suam:ut pulchram & gratam nasci oñderet. Pulla:aūt nigram significat sicut Vir.ait.Ne maculis infuscet uellera pullis nascentium:Vnde & pullam uestem appellamus.

Leuis.c.l.d.p.poetica elegantia dictum & leuis lympha crepante pede desilit sonus:uersus imitatur uelocitatem & strepitum aquæ currentis. Refertq; tenta.g.a.u.bene amicus refert ut prædixerat spōte uenire ad mulctram hoc intelligamus. Pluraq;.f.m.Plura q̃ supra dixi:de refert.quæ sunt hæc plura. Vtrūq;.r.t.c.ut nec nimia pluuia humum radat:nec rursum siccitas urat. Non.h.a.c.r.p.n.i.c.Medeam significat quæ iasonem persecuta cum argonautis nauigauit:per quod significat ueneficia ab eis ignota fuisse. Non huc.s.t.c.n.l.n. c.u.subaudiendum.si.n.huc uenissent nollent recedere:per sidonios autem cadmum thebarum conditorem uult intelligi. Vlissei metri causa separatio.i.dieresis facta est:ut materiai & pictai solet dici:nisi forte ita declinauit ut diei:nam utrūq; nomen:uidemus producta syllaba terminari:ita & paulopost achillei dixit. Iuppiter.i.p.s.l.g.hoc est ad hoc secreuit:ut pia gente habitarentur. Quorum piis.s.u.m.f. Quorum sæculorum .i.ærei ac ferrei fuga uobis piis datur a me uate.i.datur uobis consilio meo:ut effugiatis pessima sæcula.

CHRI. Arua beatæ.Fortunatæ insulæ ubi sint diuersi scriptores diuersa tradidere.Salu.n.illas in oceano eē refert.Ad q̃s.Q.Sertorium iam uictum ire noluisse scribit.Diodo.aūt uult esse in meridiano oceano:ibiq; dicit esse homines qui statura quatuor cubitos excedant:& ossa ad formā neruorum flexibilia habeant:adeo q; robusti sint:ut qd digitis apprehēderint:extorqri non possit.Pilos non nisi in capite habere cū in supciliis palpebris & barba nusq̃ sint:pulchritudine ait omnes excellere.Linguam uero duplicatam habere:& usq; ad radices diuisam:& eodem tpe interrogare alium & alii rñdere posse. Versariq; semp in æquinoctio.Et in meridie solem nullius rei umbram facere cum supra capita constitutus sit. Viuunt annos.cccc. terra omnia sua

sponte ferente. Disciplinis & maxime astrologiæ incumbunt. Litteras habēt uirtute quidē uigintiocto: sed characteres non nisi septem sunt. Scribunt non ex trāsuerso ut nos: sed superne deorsum ad rectam lineam. Herba apud eos nascitur in qua si tedio uitæ afficiant̄ iu faciem cubant: ac post paruū sōnum e uita migrāt. Vxores habēt communes: & in cōmune filios nutriūt. illosq̧ a matribus separant: ne illam cognoscere aut ab illa cognosci possint. Quin & nup natos auibus alligant: & eos qui ab iis gestati uolatum pati possunt enutriūt. Qui aūt nauseāt: eos ueluti & breuiori uita & inualidiori mente futuros abiiciunt. Pli. uero ultra aquilonem eos ponit hanc gentem quā tamē fabulosis celebratam miraculis dicit: ubi creduntur esse cardines mundi & extremi sydcrum ābitus. Regio iis aprica & fœlici temperie: oīq̧ afflatu noxio carens. domus iis nemora lucique & deorū cultus. Discordia atq̧ oīs ægritudo illis ignota est. Mortem ex satietate uitæ ieūt ex quadam rupe in mare salientes. Alii in prima parte asiæ posuere non in europa. Alii medios fecere iter utrūq̧ solem: antipodum occasum exorientemq̧ nostrū. Quod fieri nullo modo pōt constare tam uasto mari interueniente. Qui alibi q̄ in semestri luce constituere eos serere matutinis: meridie metere: occidente sole fœtus arborum decerpe. Noctu in specu condi tradidere. Nec dubitandum de hac gente. cum tot auctores tradāt frugū primitias solitos delum mittere apollini: quē præcipue colūt. Virgines ferebant hospitiis gentium per āuos aliquot uenerabiles: donec uiolata fide in proximis accolarū finibus deponere sacra ea instituere: hiiq̧ ad cōterminos deferre atq̧ ita delum usq̧: mox & hoc ipsum exoleuit. Trames: oliuarū est caulis. Suamq̧. p. s. Ostendit sine arte omnia nasci. Contra āt illud est. Miraturq̧ nouas frondes & non sua poma. Aquosus eurus. Sententia est: ut neq̧ pluuiis neq̧ siccitate laboret terra. Rege. c. i. ioue qui pro aere capitur. Non huc. huiuscemodi regionem neq̧ argonautæ petierunt: qui auaritiæ causa aureum uellus petebant. Neq̧ Medæa quæ propter libidinem patrem prodidit. Sydonii: fœnices qui socii cadmi ad inquirendam europam fuerunt. Iuppiter: iccirco a nullis nauigantibus petita est hæc regio: quia iuppiter illam piis solum hominibus habitandam ab aliis gentibus secreuit.

¶ Argumentum. ODES. XVII.

¶ ANT. Per ironiam fatet̄ horatius se canidiæ ueneficiis credere. petitq̧ ab illa ueniā dicēs se ardere q̄ maxime & uexari demētia agentibus ueneficiis. Iā iā efficaci. Metrū est simile primæ ode epodon. Do manus: tāquā uictus. Efficaci: pfectæ: & effectus capaci. Scientiæ. s. ueneficiorū canidiæ. Proserpiæ: hāc. n. ueneficæ inuocant. Non mouenda: nō tentanda: ne. s. irascant̄.

Carminū. s. canidiæ. Sacris: execrādis. Turbinē: quo quasi eius mentem ligauerat. Mouit nepotem: p aliorū exempla docet eam pcibus flectēdam. Nepotē nereiū. i. achillem nerei nepotē ex thetide natum. Telephus: is fuit herculis filius I mysia magno i honore habitus: ut scribit Diodo. li. y. Quum aūt a mysia græcos arcere uoluisset ab achille pcussus ē i fœmore sinistro: cōsulto exide oraculo itellexit nullo pacto sanari posse ni rursus eodē loco ab achille uulneraret̄. Vñ ut Pli. scribit li. xxxiiii. c. xyiii. rubigine telephum pdit̄ sanasse achilles: siue id ærea siue ferrea cuspide fecerit: ita certe depingebat̄ ex ea decutiēs gladio. Rubiginis aūt uis ē ligare. ficcare: restringere. Addictū: damnatum & deuotū. Homicidā: fortē. Procidit geniculatus ē. Quō aūt priamus duce mercurio petierit achillem p hectoris cadauere redimendo late in Odis dictū est. Peruicacis: puicaces dicunt̄ qui in contentione usq̧ ad puincendū pseuerāt ut Porphyrio scribit. Rēiges ulyssei: quo pacto ii cōuersi fuerit in apros & alias feras a circe legito li. xiiii. met. apud Nasonē. Sonus: sermo. Notus honor i uultus. i. uultus hominū. Amata nautis: oñdit qd passus fuerit cāidiæ ueneficio. Institoribus: mercatoribus. Verecundus color. i. rubor ipse. nāq̧ pallidus effectus erat. Reclinat: remouet. Vrget diem: ostendit se noctesq̧ diesq̧

¶ ACR. Iā iā efficaci do mānus sciētiæ: iterū (cruciari. s canidiā magā dicit q efficaces eius artes pbauerit. Defixa cœlo deuocare sidera: ut Sistere aquā fluuiis & uertere sidera retro. Mouit nepotē Thelephus nereium.

Ode. xyii. dicolos distrophos de Canidiæ ueneficiis.

Iam iam efficaci do manus scientiæ
Supplex/ & oro regna per proserpiæ
Per & dianæ non mouenda numina:
Per atque libros carminum ualentium
Defixa cœlo deuocare sidera:
Canidia parce uocibus tandem sacris:
Citumq̧ retro solue solue turbinem.
Mouit nepotem telephus nereium
In quem superbus ordinarat agmina
Misorum/ & in quem tela acuta torserat.
Luxere matres iliæ adductum feris
Alitibus/ atque cāibus homicidam hectorē:
Postquam relictis mœnibus rex prdi
Heu peruicacis ad pedes achillei.
Setosa duris exuere pellibus
Laboriosi remiges ulyssei
Volente circe membra. tunc mens/ & sonus
Relapsus/ atque notus in uultus honor.
Dedi satis/ superq̧ pœnarum tibi
Amata nautis multum/ & institoribus:
Fugit iuuentas/ & uerecundus color
Reliquit ossa pelle amicta lurida.
Tuis capillus albus est odoribus.
Nullum a labore me reclinat ocium.
Vrget diem nox/ & dies noctem/ neque est

Thelephus rex mysorum: huic græci ad troiam euntes putantes eos troianos esse bellum intulerunt. Thelephus restitit & singulari certamie cum Achille conflixit: a quo & uulneratus est: hic cum postea errore cognito in amicitiam rediisset ab Achille: herbis curatus est: quarū scientiā habebat chirone docente. Quod exēplū ideo ponit Horatius: ut sicut Achilles telepho: ita sibi canidia ignoscat. Homicidam: pro uiro forti posuit. Postq. r. etiam priamo inqt roganti p hectore Achilles uictor ignouit. Dedi satis superq̧. p. t. ut parcere sub

iectis. Lurida: tabida: nigra. Nullũ a labore me. r. o. nullũ tẽpus sibi pstari carmie e⁹ ad requiẽ ostendit.

¶POR. Iam. i. e. d. m. s. iu hac ægloga figuratim cum cãidia aginnamq; ut satisfaciat lacerat eam eleganti urbanitate. Scientiæ: ueneficiorũ. s. intelligendum. Sup. o. regn a p proserpinæ: eleganter quasi per deas ipsius orat eam quia ueneficæ hecatem colunt. Per. &. d. nõ. m. n. hoc est nõ lacessenda ut moueantur. i. irascantur. Per atq;. l. c. u. ordo. atq; per libros carminum: ipsius ãt canidiæ dicit. Parce uocibus tandẽ sacris: uocib⁹ uerbis: dialogos nunc de sacris: quia sacrũ religiosum & execrabile significat. Citũq;. r. s. retro solue id qđ dubium est resolue dicimus citum. i. cito turbinem ãt dicit ꝙ quasi obligauerit mentem eius. Mouit. n. t. n. exempla affert quibus ostendat etiam inimicos pcecibus eorũ qbus irati erant ad miserationem adductos. notum aũt historia Thelephum ab Achille uulneratum eẽ fragmẽtoq; hastæ qua uulneratus erat ab eodem achille curatum. Homicidam. h. aliter esse dicit q̃ uulgo dicitur. Non. n. pro uiro forti dictũ. qui multos in bello occiderit. Heu pui. ad. p. a. De hac diuisione in supiore æglogã locutus sum circa nomẽ Vlyssis. peruicaces aũt dicunt qui in contentiõe usq; ad puincẽdum pseuerant. Amata. n. m. & in. amata uocatiui casus ẽ o amata: sed hoc urbanissima cõtumelia dr: quia sub illa laude ꝙ adeo pulchra sit: ut a multis amet. Fugit. i. &. u. c. sibi. dicit Hora. hoc fugisse: per cruciatum quẽ de carminibus illius patiat. Verecundũ autem colorem eleganter p rubore dixit ex quo significat se pallere. Tuis. c. a. est. o. nunc ostendit quare supra dixit fugit iuuentas. Nullum. a. l. m. r. o. laborem animi uult intelligi: quasi qbusdam tormẽtis animi p ueneficia illius crucietur.

¶CHRI. Iam iã efficaci in eandem canidiam inuehit: in quam etiam hactenus inuectus fuerat. Sed illa ibi ueneficium apte dãnat. Hic uero ironice idem exeqtur. ironia autem si suo loco adhibetur grauitatem orõni & indignationem affert. Domanus: fateor me uictum. Translatio a milite qui se hosti ueluti uictum dedẽs manus ligandas porrigit. Regna prosen Orat p numina magicæ artis. Mouenda: lacescenda. Libros: aut ipsius aut canidiæ: si ipsius ait carminum ualentiũ. s. suis precibus. Si canidiæ ualentium. s. pp magicam artem. Sic & Vir. Carmina uel coelo possunt deducere lunam. Vocibus. Tuis carminibus. Sacris. ambigue dictũ ut solent qui ironice loquunt. Nam potest intelligi sacris consecratis iam dictis numinibus. Vel sacris. i. sua deitate execrandis. Turbinem. Quo tu magica arte mentem meam obligasti. Nam turbine qui græce rhombus dicitur: utebantur in magicis. Vnde theocritus in pharmace utria χωσ δινειτο χεροιβοσ ο χαλκε/οσ εξαφροδιτησ ωσ κεινοσ δινειτο ποθεαισ τερησιν ουρησιν i id. n. est. Vt uertitur iste turbo æneus ex uenere: sic ille uertatur ad nostras ianuas. Telephus. Telephũ misorũ regem ad troiam euntes græci troianũ putantes bello lacesserunt. Telephus singulari certamine ab Achille uictus & uulneratus est. inde errore cognito & facta pace achilles uulnus regis eadem hasta repetens sanauit. Quod iccirco fingunt: quia erugine ferri hastæ affixi uulnus curauit. Nepotẽ nereium: nam thetis eius mater nerei filia fuit. Addictum: ab achille qui eius cadauer reddere nolebat. Homicidam: hominum interfectorem. q. d. bellicosum. Expressit. n. quod græce ανδροφοντησ appellatur. Relictis. m. De priamo qui duce mercurio ad achillis tentorium deuenit dictũ id est. Peruicacis: obstinati in sñia. Peruicax. n. is dr: q in cõtentione usq; ad puincendũ p seuerat. Achillei. Datiuus græcus ẽ per dieresim prolatus & p gtõ posit⁹. Setosa remiges ulyssei: pro ulyssis exuerũt setosa membra duris pellibus. i. deposuere ferinum & setis uestitum corpus: in quod illos cyrces conuerterat uolente. i. concedente cyrce iam ab ulysse placata. Ergo & achilles a priamo & cyrce ab ulysse placari potuit. Mens & sonus relatus: nam cum illa socios ulyssis in pristina corpora restituisset: restituta est etiam pristina ratio & oro. Not⁹ honor. Humana facias quam illa alia honor anor est. Dedi satis poenarum. Solui poenas. Amata nã ironia eadem est per ambiguitatem: nam dum uf ostendere illam a multis amari intelligit auarissimã mulierem sordidis hominibus lucri cã succubuisse. Fugit iuuentas. Dicit hæc amisisse pp illius ueneficia.

Verecundus: rubens. Ossa: non carnes quæ tabuerant. Pelle pro cute dixit: quæ instar pellis durior sit effecta. Albus: canus ante tps factus. Odoribus. Nam unguenta ueneficiis delibuta quæ illum senem redderent misisse conqueritur. Nullum ocium. Quia sp urgent me tua ueneficia. Vrget. d. n. Ergo nec noctu neq; interdiu respirare licet.

Leuare tenta spiritu præcordia.
Ergo negatum uincor ut credam miser
Sabella pectus increpare carmina:
Caputq; marsa dissilire noenia.
Quid amplius uis: o mare / & terra ardeo:
Quantum neque atro delibutus hercules
Nessi cruore / nec sicana feruida
Vrens in ætna flamma / tu donec cinis
Iniuriosis aridus uentis ferar:
Calas uenenis officina colchicis.
Quæ finis: aut quod me manet stipẽdium
Effare / iussas cum fide poenas luam
Paratus expiaro seu popósceris
Centum iuuencos / siue mendaci lyra
Voles sonari / tu pudica / tu proba

¶CANT. Negatum pectus amori. s. alicuius. Sabella carmia: marsos itelligit samnitibus uicinos: qui ualebãt carminibus ut superius patuit. Increpare effringere cõsumere cruciare. Dissilire turbari: corrũpi. Nenia: icãtatiõe: de qua late supius. Quid amplius uis i tu canidia. s. Atro: uenenoso. Delibutus: perũctus. Nessi cruore. de hoc supra latius. Nec si cana. ordo ẽ. nec q̃tũ ardet feruida flãma urẽs in ætna sicana. Tu donec cinis. ordo est. Tu. s. cãidia tanq̃ officina cales uenenis colchicis donec ferar aridus cinis uẽtis iniuriosis. Aridus cinis. i. exust⁹. Colchicis: q̃libus medæa colchis utebatur: uel uenenis colchicis. i. uenenosissimis herbis: q̃les apud colchos esse dicunt. Stipendiũ: tributũ ut tibi tradam. Mẽdaci lyra. i. falsis & fictis laudibus. Sidus aureũ. ordo ẽ tu p ambulabis astra sydus aureũ. i. inter sydera eris relata. Infamis helenæ. Stesichorus lyricus poeta siculus uituperatiõem helenæ scribens cæcatus est castoris & pollucis indignatiõe: postea uero responso apollinis eiusdẽ laudes descripsit: q̃re oculoq; aspectum recepit placatis & casto

Per ambulabis astra sidus aureum.
Infamis helenæ castor offensus uice:
Fraterq3 magni castoris/uicti prece
Adempta uati reddidere lumina.
Et tu (potes nam) solue me dementia:
O nec paternis obsoleta sordibus:
Nec in sepulchris pauperũ prudẽs anus
Nouendiales dissipare pulueres:
Tibi hospitale pectus/& puræ manus:
Tuusq3 uenter pactum eius/& tuo
Cruore rubros obstetrix pannos lauit:
Vt cunque fortis exilis puerpera.

te & polluce. Et tu potes.ordo ẽ:& tu cãidia solue me demẽtia:nã potes. O nec paternis obsoleta sordibus.i.ĩgnata uel polluta uilib⁹ parẽtib⁹:oia tñ ut dixi ꝑ ironiã dicũť. Nouẽdiales pulu ere s:reliqãs cineres ĩtelligit:nouẽdial.n.sacrificiũ dr: qd nono die mortuo fit ex quo sepult⁹ est. Hospitale:bẽignũ mite.placidũ. Pactomei⁹:is.n.ei⁹ fili⁹ supposit⁹ erat ꝑpea id inqt. Obstetrix ea dr.q̃ ĩfãtes ĩ ortu suscipit:ab obstãdo:Obstat.n.& opponiť parturiẽti. Vteũq3 fortis exilis puerpera. ordo est, tu exilis puerpa.i.q̃ñ paris:utcunq3 fortis.i.quomodocumq3 & maxime fortis es. Laudat.n.eam ꝙ quis exilis esset:attamẽ in puerperio fortis erat.Omnia demum per illusionem accipe.

¶ACR. Increpare.dirũpi:te:siue icitate. Caputq3.m.d,i.ut tanq̃ mortuũ canã. O mare o terra. Sub indignatione exclamat:ut Teren. O cœlũ o mare o terra o maria neptũni. Ardeo:dicit se nõ uolũtate amare sed ui magici carmis. Aetna:mõs est Siciliæ sp ignitus.Quod me manet stipendiũ.Certis.n.stipẽdiis milites ocia merebanť. Siue mẽdaci lyra:tanq̃ de ea falsa caneret ꝑ timorẽ. Infamis Helenæ.c.o.Stesichorus poeta siculus dum uituperationẽ helenæ dixisset indignatiõe castoris & pollucis oculos amisit:sed placati postea lumina ei reddiderũt. Tibi hospitale pectus & puræ manus:ironicos aũt laudat oia hospitale pectus:puras mãus:& puerperiũ cum pollutam eam humanis sacrificiis rettulisset. Tuusq3 uẽter.p.partum:rium dicit filium canidiæ quẽ habere se fœcunditatis gratia lætabať. Et tuo cruore rubros obstetrix pannos lauit.cacophaton in sensu.

¶POR. Neq3 est leuare:figurata elocutio.pro neq3 contingit. adductus sum:ut credam sabellis carminib⁹ defigi mentes humanas sabella autem carmina pro marsis posuit & næniam pro incantatiõe:alioqn nænia proprie carmen est quod mortuis cantatur. Cales uenenis officina colchicis:ipsam mulierem officinam ueneno rum diserte dixit colchicis autem manifestum est ꝑp medeam dici.quæ finis aut quod me manet stipẽdium:quod uult intelligi quod apparet ex eo quod statim infert:iustas cum fide pœnas suam. Infamis helenæ.castor offensus uice Stesicorum eẽ quod infamia carmina in helenam fecisset:deinde oraculo admonitũ palinodiam fecisse.i. contrario carmine eam laudasse & lumina recepisse. Solue.m.d.ordo est:tu solue me dementia:nam & tu potes. O nec.p.o.sordibus: urbanissime obscura dicitur ironia in contrarium namq3 accipienda hæc:quis.n.sic laudat qui simpliciter agit:o quæ nõ es sordidi generis.nec ossa humana ad maleficia colligis & reliqua. Nouendiales.dissipa.p.cineres reliquiarum uult intelligi nam nouendiale dicitur sacrificium:quod mortuis fit oona die:qua sepultus est:nec illud sine amaritudine est in superiori uersu:ꝙ anũ illam appellet quæ adhuc amari uelit:& adnotandum.pluraliter dixisse pulueres. Tuusq3 uenter patumeius per ironiam hæc dicuntur:uult intelligi illum patumeium:qui filius eius existimabatur supposuisse sibi non peperisse. Et tuo cruore rubros obstetrix pannos lauit:utcunq3 fortis exilis puerpera fm ueterem declinationem præsenti tempore dicitur lauit i uteunq3 autem quotiescunq3 significat:& est sensus quotienscunq3 paris puerperio sanguinatos pannos obstetrix lauat.Sed illud argute dictum exilis fortis puerpa quia fortem uult intelligi eam.s.quæ non peperit. Exilem autem sub illa specie quasi puerperio facta sit deformis per exilitatẽ corporis ad maciem naturalem dicit.

¶CHRI. Tenta spiritu.Ostendit crebra suspiria & hanelitus exuberantiũ qbus rebus amantes uexari solẽt. Cogor.ipse experientia ĩpellor. Pectus negatum:pectus qd tuo amori concedere nolui. Increpare : quasi dirumpi. Carmina.i.ꝑp carmina & incãtationes. Sabella:marsica:nã sabelli uicini sunt marsis: ut est sidonia dido.p tyria. Nenia.p incãtatione posuit: q̃ in miseriã mortẽq3 hoies idueunť: unde funebris ut nænia ẽ dici põt. O mare.opportũe iterposita exclamatio ad scelus canidiæ:& miserias suas augendas. De nessi ãt cruore:& de ardente Hercule dictum est.Dictum ẽt de gigantibus sub ætna ardentibus. Colchicis.i.uehemẽtissimis:ut in colchis.inuidiose aũt illam non ueneficioq3 artificem:sed officinam nomiat. Quæ finis:qs terminus istis malis.i.quoad me cruciabis. Stipendium:appellat stipẽdium quasi uectigal pœnas quas ab illo ipsa exigit:quas ẽt si pecuniarias esse uelit pollicet se datuq3 cẽtum iuuenco:sut tanq̃ numẽ tali sacrificio:quæ hecatombe appellat: illam placet. Expiare:purgare a delicto. Siue mendaci. Pollicet suas laudes uersibus lyricis scribere & cantare:quis ĩ muliere scelestissima falsæ oio sint futuræ. Mendaci. Dat citharæ qd est hois nam iam ironia remota apte inuehiť:Deinde demonstrat quæ falso dicturus sit. Infamis.Ostendit exemplo in quo non parua auctoritas sit deberi illam flectiss palinodiam de illa cecinerit:cum castorem ac pollucem Stesichorus placauerit.scripserat.n.hic poeta inuectiuam in helenam:qua concitati eius fratres luminib⁹ eũ priuarũt.Sed cum palinodiam cecinisset:uisum recipere meruit. Vati.Stesichoro. O nec.p. Vrbanissima ironia:fingit.n.negare qd affirmat. Obsoleta:quasi marcescens.proprie obsoleta res dr:quæ uetustate attrita ex usu remota sit:neq3 est a soleo:sed ab oleo:ut ait Priscian⁹. Puto qa res uetustate attritæ suum odorẽ iam amiserint. Prudẽs:quasi artifex ueneficii qd ꝑsæpe in sepulchris exerceť. Pauperum:qa magis impune licet.in de illa uiolare:aut cineres:abducere. Nouendiales pul.i.sepultos cineres:nam nona die defuncto inferias parẽtaliaq3 parabãt.Vir.Præterea si nona dies mortalibus almũ.Aurora extulerit.Sic & nona die a suo ortu pueri aqua & igni lustrabanť:illisq3 nomẽ iponebať. Hospitale:mite & humanũ sine ulla asperitate:& amori non odio patens.Contra dixit.Siue facturus ꝑ inhospitalem caucasum. Puræ:a scelere. Pactum eiusq3 filiũ illi ex pacto dederat:nam existimabať Canidia supposuisse sibi filiũ non pepisse.Et qa nõ cõcipiebãt cũ

uentrē quodāmodo pepigisse uidebat: ut supponeret. Nam filiū habere foecunditatis simulatione cupiebat. Vt cunq; fortis exilis puerpera.q.d.utcunq; fortis es siue paris siue non paris. Exilis.i.uiucea puella es.

Ode. xyiii. dicolos distrophos de canidiæ responso.

Vid obseratis aurib9 fundis præces?
Non saxa nudis surdiora nauitis
Neptunnus alto tundit hybernus salo,
Inultus/ut tu riseris cocytia
Vulgata sacra liberi cupidinis?
Et exquilini pontifex ueneficii
Impune ut urbem nomine impleris meo?
Q uid proderit dictasse pelignas anus?
Velocius ue miscuisse toxicum?
Si tardiora fata te uotis manent?
In grata misero uita ducenda est in hoc:
Nouis ut usq; suppetas doloribus.
Optat quietem pelopis infidi pater
Egens benigę tantalus semper dapis.
Optat prometheus obligatus aliti:
Optat supremo collocare sisyphus
In monte saxum/sed uetant leges iouis.
Voles modo altis desilire turribus:
Modo ense pectus norico recludere;
Frustraq; uincla gutturi innectes tuo:
Fastidiosa tristis acrimonia.
Vectabor humeris tūc ego inimicis eques:
Meæq; terra cedet insolentiæ.
An quæ mouere cereas imagines:
Vt ipse nosti curiosus/& polo
Diripere lunam uocibus possum meis.
Possum crematos excitare mortuos:
Desideriiq; temperare poculum:
Plorem artis in te nil agentis exitum?

¶ Argumentum. ODES. XVIII.

¶ANTO. Hac ode canidia inducit̄ rīdere superiori: ait itaq; illa nullo pacto uelle horatiū soluere dementia cū ipse eius arcana manifestauerit: urbēq; totā eius noīe impleuerit. Quid obseratis: carmen est simile p̄cedenti. Obseratis: obstructis tectis clausis. Ibernus æstuosus. Inultus: ut sensus ē: patiar ne ut tu inult9 &c. Cocytia. iferna a cocyto flumine: ueneficia aūt īternis fiūt inuocationib9. Cōmisisseq; horatio sua secreta sacra cāidia ut tanq̄ pōtifici. Sacr: liberi cupidinis: appositio ē. Liberi cupidinis: regnat.n.& i d̄nos ius habet ille deos. Vel liberi cupidinis.i.amoris in liberū aliqué & ingenuum. Exqlini ueneficii: p ueneficiīn exqliis aūt sepulchra erant hinc ibi ueneficia fiebāt. Pōtifex tanq̄ pōtifex & iudex accēsor sacrorū: pōtifices.n.sacrorū curā habebāt. Impune: supple patiar. Pelignas an9: ut te.s.hac demētia liberarēt. qua q̄dē meis ueneficiis crucians: de pelignis uero in odis legito. Velocius.i.q̄d te uelocius perimat ne ueneficiis meis diuti9 crucieris. Tardiora uotis: tu.n.pire uelles: nec potes. Suppetas: suppedites: opituleris. Pelopis pr̄de pelope: tātalo: p̄metheo: sisypho uideto ī odis. Norico: de noricis & norico ferro late in odis dcm̄ est. Fastidiosa: ordo est. Tūc ego tristis fastidiosa ægrimonia uectabor eques inimicis humeris.i.tuis. Insolentiæ īportunitati: īpudētiæ audaciæ & magnæ potētiæ. Mouere: mouem facere. Desideri p desiderii.i.cupidinis & amoris. Plorē artis. sensus est. Cum tot & tanta: ut dixi efficere ualeam. Plorabo ne in te meam artē nil posse: q̄ si dicat minime. sed te maxīe cruciabo quocūq; modo.

¶ACR. Quid obseratis auribus fundis preces: ut cur mea dicta negat duras dimittere in aures. Nōs.n.s.na uitis inducit Canidiam precibus suis implacabiliter respondentem. Dapis: huius dapis.

¶POR. Quid obseratis aurib9 fundis p̄ces. Facit canidiā r̄ndentē. Obseratis auribus suis dicit canidia significās se p̄ces ei9 nolle audire. Inultus.u.t.r. uidet̄ canidia cōniuisse Horatio sacrificia sua q̄ ille ridens diuulgauerit. Cocytia aūt sacrum cupidinis cē dicit: q̄a maleficia hæc q̄ per inferna fiunt ad amorē pertinere uult intelligi: & liberū cupidinē dixit: q quasi nulli obnoxius sit & oēs amores laudat: sic deniq; & apud Virgi. dicitur: Nate patris sūmi q tela typhoea temnis. Cocytia sacra dicuntur q̄ inferis diis a ueneficis fiunt inde fortasse q cocytus fluuius sit inferorū. Et exqlini.p.u.pōtificē nūc quasi censorem ac iudicem dicit: quia pontifices de sacris iudicant: exquilini aūt merito: quia ut ostēdit sæpe extra portam exquilinam: hoc est ibi in aggeribus religiones & sepulchra erant: inter quæ noctibus illa maleficia sacra conficiebat. Quid.p.d.a. fallit sensus hic q̄si canidia dicat se pelignas anus donis ditasse: & ueneficiorū suorū artes se docere: seu subiecta repugnant huic intellectui: ergo sic potius intelligendum: quid tibi p deest horati adhibuisse tibi magnis mercedibus pelignas anus: quæ ueneficiis meis te per carmina liberarent. Velocius: p quod tibi horati arcesseris: ut tormenta ultæ carminibus meis irrogata effugeres. Sed tardiora.s.tardius morieris q̄ optasti. Nouis: hoc est ut suppedites & quasi minister eris cruciatibus. Vectabor: qd est humeris uectabor nisi forte subaudiendum extrinsecus iactantibus: aut quid tale sic.n. iactare humeris solent qui gloriantes incedunt. q si ita est inimicis eques iungendum erit: ut si diceret. equitas super inimicos meos: aut nūquid humeris inimicis: quid si ita est inimicis uectabor intelligamus: quasi super inimicorum meorū humeros ero: ac sic uectabor atq; equitabo. Fastidiosa: uitæ fastidiosæ.s. & sunt ablatiui casus fastidiosa ægrimonia. Terra cedet insolentiæ: nunc q̄si nouæ potentiæ intelligendum. Curiosus: choro stellarū.s. Desideriiq;.i.amore potionem conficere. Plorem: sensus hic est: an quæ difficiliora facere possumus.i. cæreas imagines animare: & lunam cœlo euocare: & umbras mortuorum ab inferis elicere: ac per hanc potionem mentem amore incenderem: nihil in te potero: artisq; meæ circa te impotentiam flebo?

¶CHRI. Quid obseratis. Negat Canidia: quam loquentem inducit ipse poetæ reconciliari posse ullis precibus: quoniam sua ueneficia diuulgauerit. Neptūnus hibernus: idest mare tempestuosum: ut hyems pro tempestate ponitur. Vt tu riseris: idest derideris: interrogantis est.q.d. patiar ne ut tu inultus.i.impunitus riseris. Cocytia: magica: quæ cocyto.idest inferno sacra sunt: nam cocytus fluuius est inferni. Vulgata: a te: idest ri

feris quod uulgaueris. Hæc autem cocytia sunt sacrum liberi cupidinis:idest quo humanæ mentes in amorē ducuntur:qui deus nulli seruit:omnes:autem dii illi seruiunt. Pontifex:idest quem ego meis sacris præfeci & pontificem in illis institui: tu autem tuæ fideicommissa uulgasti:ut sit maior ira ꝙ ipse arcana prodiderit. Exquilini.i.extra exquilinam portam : ubi multa erant sepulchra celebrata. Impune : ut urbem : & hic intellige patiar ne. Meo nomine.s.diuulgando hæc sacra. Quid.p. nam dum cupis alienis ueneficiis a meis liberari conducis anus ueneficas: sed nihil proficies:nec poteris te ueneno perdere: dum cupis morte has miserias effugere. Toxicum. Venenū ex taxo arbore:ut nonnulli putant. Vt suppetas.i.ut sufficias uiuendo. Nouis:quos ego quotidie nouos parabo. Volo te longā ꝑducere uitam:ut longo te tpe maceretē. Optat exemplis istoꝝ quoꝝ fabulæ narratæ sunt:ostēdit ꝙ frustra requiem morte cupiet. Nā neq; ex alto te ꝓcipitare poteris:neq; ferro pectus trāfodere : neq; laqueo guttur frangere. Vectabor. Sūmam superbiā suo artificio freta ostendit. An quæ a maiori locus est:ut quæ imagines cæteras tanq̄ uiuas moueri impellat:& cœlo lunam auocet:& in isi cremata corpora uitam reuocet:& amores pellat:sine inducat:multo magis sua arte illū uexare possit. Vt nosti.q.d.non fingo quæ tu nosti. Temperare poculū:uel dicit modum impōere poculo:qd' amorem induxit:quasi minuere illius nimium amor discedat. Vel tēp.p.i.ita admiscere ea quæ in poculo opus sunt:ut ad amorē incitandū efficacissimū sit.

¶ Cōmētariolus i carmē sæculare p eūdē Anto. M.

ANT. Sæculares ludi apud romanos: inqt Pōpeius festus post centū annos fiebāt:q̄ sæculū in centū annos extēdi existimabāt Hora. aūt hoc loco scribit ludos sæculares fieri solitos āno.cx. fiebātq; in cāpo martio: ut tradit zosimus græce referēs sibyllinos uersus super hiis editos:in qbus ꝯtinet:ut us āno.cx. in cāpo martio solēnia sacra fierēt & noctu & iterdiu. Parcis aūt furuæ agnæ mactarent' caprigenūq; pecus:siliter & dianæ. Terræ uero scropha. Ioui tauri cādidi iterdiu iunōi nitida iuuēca. Apollini pœnas latini pueri pūmi & mīimi & puellæ pūmæ & mīimæ canebāt i tēplo. Nuptæ ad arā iunōis otabāt. Accipiebāt februa uiri & fœminæ:ꝓsertim fœminæ. De hic i tēplis fere oībus primitias portabāt:sic.n.agēdo oīs italiæ tell⁹ romāo iugo romāoq; sceptro colla subdere nō recusaret:hæc qdē i sybillinis uersib⁹ ꝯtinebant'. Addūt alii ꝙ p̄io die p̄iceps ipse & qndecim uiri mane capitoliū ascēdebāt ibiq; sacra de more agitabāt:tū in theatris ꝯueniebāt ad ludos i honorem apollinis & diāæ faciēdos. Seqnti uero die nobiles matronæ cōueniebāt i capitoliū. Supplicabāt deos:freqntabāt lectisternia : canebāt hymnos. Tertio dēiq; die i tēplo apollinis palatini ter noueni pueri ꝓtextati totidēq; uirgines pūimi oēs nīimiq; græca romanaq; uoce carmia & pœanas ꝯcinebāt:qbus iperiū suū & icolumitatē ppl'i diis imortalib⁹ cōmēdabāt. Ludi āt celebrabant' oībus theatris oīum generū: & sacrificia tēplis oībus fiebāt noctu pariter atq; iterdiu:sed ut scribit trāqllus:sæcularibus ludis augustus iuuenes utriusq; sexus ꝓhibuit ullum nocturnum spectaculū frequentare: nisi cum aliquo maiore natu ꝓpinquoꝝ.
Phœbe syluarūq; potens diana:ordo est: o phœbe & diana syluaꝝ potens:appositio:lucidum cœli decus.&c. Colendi:uenerandi. Cleātes:ut scribit Cic. de nat.d.dixi mundū esse deū. Varro etiā scribit. Terrā & cœlū:ut samothracū initia docent eē deos magnos. Q dē sybillini placet:ut qd' & quo legat'. An

Q uinti Horatii Flacci Carmen Sæculare.

(dianaı
Phœbe/syluarumq; potens
Lucidū cœli decus o colēdi
Semper & culti/date quæ
præcamur
Tēpore prisco: (sus
Q uo sibyllini mōuere uer/
Virgines lectas/puerosq;
Dis quibus septem placuere colles (castos:
Dicere carmen.
Alme sol/curru nitido diem qui
Promis/& cælas/aliusq;/& idem
Nasceris/possis nihil urbe roma
Viscere maius.
Rite maturos aperire partus
Lenis ilithyia tuere matres:
Siue tu lucina probas uocari:
Seu genitalis
Diua producas subolem/patrumq;
Prosperes decreta super iugandis
Fœminis/prolisq; nouæ feraci
Lege marita:
Certus ut denos decies per annos
Orbis/& cantus/referatq; ludos
Ter die claro/totiesq; grata
Nocte frequentes.

tiqui enim codices utrūq; habent. Erit itaq; ordo: quo.s.tēpore sacro sybillini uersus monuere uirgines &c. At si legeris qđ dicatur date uirgines lectas & pueros castos dicere carmen diis: qbus septem placuere colles. Quod sybillini monuere uersus: & sic pee parēthesim hoc carmē leges: poteris & ita ordinare. Quod.s.tpus sacrum monuere sybillini uersus deide iterum repetatur: date uirgines lectas & pueros castos dicere carmen diis &c.sybillini autem uersus: ut ostendimus iubebant ut anno.cx.in cāpo martio solēnia sacra ficrent. Rite igit̃ dices qđ.s.tps sacrum sybillini uersus monuere. Lectas electas: nā patrimæ & matrimæ c'ig: bant. Septem colles: ut tarpeius qui & capitolinus dicitur: & olim saturnius: item auētinus: platinus: cælius: exqlinus. Viminalis: & quirinalis. Alius: uidetur enim quū oritur mane quoq; alios esse cum uesperi in occidēte latuerit: ad carmen est idem. Rite maturos: ordo est: o ilithyia lenis rite apeeire maturos paetus: tuere matres. Postea uero talis erit alter ordo: o diua siue tu probas uocari lucina seu genitalis producas sobolem &c. Lenis: facilis mitis propitia. Aperire partus: de lucina & diana partubus fauētibus & in odis & in epodis late dictū est. Ilithyia: hoc nomine: diana appellabatur parturientibus pposita: unde & naso lib.ix.met. introducit Alcmenam iolæ hili uxori ita loquentem. Faueant tibi numina saltem. Corripiantq; moras: tunc quum matura uocabis. Præpositam timidis parientibus ilithyiam. Quam mihi difficilem iunonis gratia fecit. Seu genitalis. Solis & lunæ natura ad oium generationem plurimum confert. Sol enim igneus ac spiritalis exist: luna uero humida ac frigida. Aer utriq; cōmunis ab eis itaq; generari atq; nutriri corpora omnia rerūq; singularem a sole & luna perfici dicunt: auctor est in iis Diodo.lib.i. Decreta patrum: nuptiales leges intelligit. Jugandis: matrimonio coniugendis. Est autem ordo super iugandis fœminis & super marita lege feraci nouæ prolis. De lege autem iulia hic intelligitur: de qua latius diximus in iuuenalem satyra secunda ibi. Vbi nūc lex iulia dormis. Certus undenos: ordo est: ut certus orbis per annos decies undenos ter die claro & totiens grata nocte referat cantus & ludos frequentes.

¶ACR. Phœ.s.p.d. Sæcularis caeminis duplex deuotio esse consueuerat: aut enim pro sedādā: aut pro uetanda pestilentia: aut pro certo & constituto numero annorum centesimo enim decimo anno in capitolio a pueris & puellis impuberibus cantabatur: ideo autem tempore numeratutus ab apolline & diana principiū sumpsit: quia ipsi in honore solis habebantur & lunæ: ut Virg.Geor. carmen dicturus sub aliorum uocbaulis numinum: ipsos inuocauit dicens. Vos o clarissima mundi. Numina: labentem cœlo quæ ducitis annum. Liber & alma cetes. O.c.l.&.c. colendi in futurum: culti in pteritum. Diis.q.s.p.c. romam significat: in septem colibus. At Virgi. Scilicet & rerum facta est pulcherrima roma. Septemq; una sibi muro circundedit arces. ¶Alme sol. Econtrario perpetuum solis lumen ostendit dando ei & præteritum & futurum tempus dum idē alius renascitur. Sicut enim ortu suo diem: ita discessu noctem facit. Possis nihil.u.r.u.m. Magnitudinem suam præcatue urbi romæ seruari. Aperire: ædificare. Lenis ilithyia: lenis.i. propitia: ipsam enim lucinam lunam & dianam ostendit: qua mystico nomie sicut in sacris dicebatur ilithyia nominauit: sic eam & homerus uocauit: ipsa enim partubus mulierum putabatur fauere. Seu genitalis. Genitalem uocauit dianam: quam & lunam intelligi uoluit: quia ut caloee solis animantur semina: ita lunæ humore nutriuntur. penes ipsa enim & corporum omnium ratio esse dicitur & potestas. Patrumq; prosperes decreta. Nuptialibus inquit legibus faueas. Feraci legę: fœcunda quæ procreandorum liberorum causa promulgata est: quæ lex iulia dicitur. Certus undenos decies pee annos: dies undenos annos cētum decem dixit per orbem circulū annalis peeactos pro quibus & carmē sæculare diecbatur. Ludi enim sæculares ternis diebus & noctibus agebantur pro cultu solis die: & nocte lunæ.

¶POR. Phœbe siluarum potens diana. Hor. carmen sæculare inscribitur: cum enim sæculares ludos augustus celebraret: hūc ritum priscæ religionis a uirginibus pueris que prætextatis in capitolio cantatum est. Lucidum cœli decus. Hoc ad ambos refertur ad phœbum: quando idem sol est & dianam: quia eadem luna est. Date quæ præcamur. Tempore sacro: non tempore prisco dicendum est: sed tempore quo prisca imitantur. Diis quibus septem placuere colles.i. quibus Roma placuit: quæ in septem collibus constituta est. Aliusq; & idem: κακοξηλον: nam quomodo potest quis & idem eē & alius: uidetur ad illud retulisse quod idem: quidem sol semper sit: sed renouans diem alius esse uideatur. Possi.n.u.ro.u.m. & hic ex superiore audiendum præcamur. Rite.m.a.p. pro facilis ac peopitia aperiundis partibus: ostendit autem eandem lucinam & genitalem deam appellari. Diua producas sobolem patrumq; prosperes decreta super iugandis fœminis prolisq; nouæ feraci lege marita. Implicata phrasis quæ sic ordinanda est. Diua producas sobolem prolis nouæ: patrūq; decreta prosperes: & super iugādis fœminis maritaq; lege feraci. Maritam aūt legem p maritali plautina uidetur auctoritate dixisse: similiter.n.& ille locutus est: ubi ait senex: pulchra ædepol deos pecunia est: alter m̄ lit quæ qdem non marita est: p eo qđ est quæ non maritalis est. Certus undenos decies per annos orbis: ut cantus eferatq; ludos: orbem nunc circulum temporū in se.s. redeuntiū accipe: certum āt pro pleno atq; perfecto: sensus enim hic est: ludos referat: ludos pro eo quod est homines certi temporis orbis: ut perfectus orbis annorum centum & decem cantus & perfectos refeeant ludos.

¶CHRI. Phœbe siluarumque potens diana. Carmen sæculare sane inter lyrica carmina referri potest nulla enim re ab illis differt. Sed iccirco sæculare appellat: quoniam ut diebus sæcularibus caneretur a poeta institutum est. huius autem hymni duplex deuotio erat. Nam apollinares ludi aliquando pro sedanda peste & auertendo bello fiebant: eorumq; tempus incertum erat: cum ex aduentu istorum malorum penderet. Aliquando celebrabantur certo numero annorum.i. centeno decimo anno. Dicebantur autem sæculares a sæculo: quod centum annorum spatium apud latinos continebat. Nam ethrusci certum illi numerum annorum non dabant: sed a monstro ad aliud monstrum durare uolebant. Ergo ludi sæculares celebrantur. cx. quoque anno in capitolio a pueris: & a uirginibus tribus continuatis diebus: ac noctibus. Festus autem

ait ꝙ ludi sæculares post cẽtũ annos celebrabant᷑:qa in tot annos sæculũ extẽdi putabant. Sacrificabãt apollini bouẽ albũ. Dianæ uero capras albas. Neq; imerito tpa numeraturi apolliuẽ & dianã.i.solẽ & lunã inocãt quoꝝ cursu tpa constant. O phœbe & diana lucidum decus cœli. Qm̃ alter diurnum alter nocturnũ lumẽ pberet:& ipse sol rector & moderator est luminũ reliquoꝝ & cor cœli & mens mũdi dr̃. Ad solem oium deorũ & ad lunam oium dearũ noia referunt. Quapp Maro. solẽ lunamq; in re rustica inuocaturus.iis noibus q bus eoꝝ uis:qua fruges arbo: eſq; uigẽt:usus est. Ait.n. Vos o clarissima mundi. Lumina labentẽ cœlo q ducitis annũ. Liber & alma ceres. O colẽdi & culti. Hactenus exordiũ fuit:in quo beniuolẽtiá a psona ipsoꝝ deorũ captauĩdũ maiestatẽ numinis ãplificat:& a psona ciuiũ romanoꝝ:quos & fuisse & futuros I deos religiosos ondit. Tempore sacro. Diebus sæcularibus uestro numini cõsecratis. Date. nam qm̃ dii estis facilis sit petitio:qm̃ aũt & religiose & eo die q nobis sacer est:petimus:iure dandũ uidet᷑. Quod sybillini. Non.n. solũ die tibi sacro petimus. Sed icciro sacro ꝙ sybilla mulier a te edocta & tuo numine plena pcepit:ut I supioribus p lixius expssimus. Quod:p qa. Lætas.bñ uolentes:ut in sacris decet. Si aũt lectas.i.electas:ostenditur non temere:sed cum ratione esse institutas. Sic Virgi. Lectosq; sacrabo alma uiros. Septem colles. Romam:quæ suo ambitu septem cingit colles. Quirinalem:uiminalem:exqliasscœliem:auentinum:palatium: & Capitolium. Alme. ab alendo. Sole enim oĩa ueniunt:& aluntur. Pronus:tuo ortu. Cælas:occasu. Nitido cur. uã in quadrigis cœlum obire fingit᷑. Alius:nam & orientalẽ & occidentalẽ dicimus solem. Et idem: qa tñ idẽ est. Poscis optantis est:neq; pcatur:ut minuatur suauis:ex eo ꝙ nil possit uidere maius Roma:sed cupit augeri & tñ fieri:ut nihil in hoc inferiori mũdo maius sit. Hæc ergo petitio est. Hilythia. diana. Alii.n.a loco sic dictam putãt. Alii quia a mulieribus placetur. Nam ἱλάσκω placo significat. Lucina:quia exitum in lucem infantibus pbet. Hinc enim mulieres parturientes illam inuocãtes clamant iuno lucina fer opem. Serua me obsecro. Genitalis:qa omnis plãtandi uis & augẽdi a luna est:ut sciendi & opinãdi a sole. Super iugãdis.i. de iugãdis:hoc ẽ in mr̃imonio collocandis. Decies undenos. Centũ & decẽ. Ter die:ut sit ter I ternis dieb⁹.

Vosq; ueraces cecinisse parcæ:
Quod semel dictum est/stabilisq; rerum
Terminus seruet bona iam peractis
Iungite fata.
Fertilis frugum/pecorisq; tellus
Spicea donet cererem corona:
Nutriant fœtus & aquæ salubres:
Et iouis auræ.
Condito mitis/placidusq; telo
Supplices audi pueros apollo.
Siderum regna bicornis audi
Luna puellas:
Roma si uestrum est opus Iliæq;
Litus etruscum tenuere turmæ:
Iussa pars mutare lares/& urbem
Sospite cursu:
Cui pater ardentem sine fraude troiam
Castus æneas patriæ superstes
Liberum muniuit iter/daturus
Plura relictis:
Di probos mores docili iuuentæ:
Di senectuti placidæ quietem
Romulæ genti date/remq; prolemq;
Et decus omne:

CANT. Vosq; ueraces. ordo ẽ. Et uos parcæ ueraces cecinisse iũgite bona fata iã pactis & terminus reꝝ stabilis fuet qd̾ semel dictũ est. Cõdito telo.i.odis dictũ ẽ de arcu & sagittis q̃s I mãu sinistra tenet apollo. Si.p si qdẽ. Vestrũ opus. Nã apollinis ꝯsilio in italiã uenit æneas urbis romæ auctor. Quũ.n. apud delon I apollinis tẽplo dixisset Aeneas. Da ppriã tymbrææ domũ da mœnia fessis. Et genus & mãsurã urbẽ:serua altera troiæ Pergama. reliqas danaũ atq; imitis achilli. Quẽ seqmur:quoue ire iubes ubi põere sedes. Da pr̃ auguriũ:atq; aĩs illabere nostris. Rñdit apollo. Dardanidæ duri q uos a stirpe parentũ. Prĩa tulit tellus:eadẽ uos ubere læto. Accipiet reduces: antiquã exqrite matrẽ. Hic domus æneæ cunctis dominabit᷑ oris. Et nati natoꝝ & q nascent᷑ ab illis. Hæc phœbus &c. Ea cuncta habentur lib.iii. æne. apud Maronẽ. ubi ẽt pẽates dormiẽti æneæ apollinis iussu dixerunt. Coriiũ terrasq; reqras ausonias &c. Iussa pars. appositio ẽ:iussa autẽ diuũ oraculis. Vnde lib.iii. æne. ait æneas. Diuersa exilia & desertas q rere terras auguriis agimur diuũ &c. Cui.s. parti troianoꝝ est ãt ordo:cui castus æneas patriæ superstes daturus plura relictis muniuit iter liberũ per troiã ardentem sine fraude.s. ipsius æneæ. dicendo aũt sine fraude ostendit æneã nõ fuisse pditorem:ut aliqui scripserãt. & hoc in augusti laudem. Plura:relictis. plura illis q apud troiam reliqrat. Romulæ genti:p romulæ.

SACR. Vosq; ueraces cecinisse.p. Quæ uera mortalibus pdicant futura. Et uos ait:psperate sacrũ carmen: qd̾ ppetuitate imperii romani & sybillæ libris i celebritate ludoꝝ cõstitutũ est:unde ẽ. Hiis ego nec metas reꝝ nec tpa pono. imperiũ sine fine dedi. Stabilisq;:ppetuus & imutabilis. Iam per. pfectis reb⁹ uberiora fata iũgite:quæ nihil habeãt aduersitatis. Fertilis frugũ pecorisq; tellus. s.d.c.c. Laudat italiã & optat frugum ubertatem & psperam pecoꝝ fœturã. Vnde & coronas offerri cæteri pro messium fertilitate pmittit. Et aquæ salubres:dulces serenæ:ut tum tenues dare rursus aquas & pascere rursus. Et iouis auræ:seren⁹ aer:ut Solis ad occasum cum frugibus aera uesper temperat. Condito mitis.p.q.t. Mitem & placidũ dicit apollinẽ qui est sagittis armatus. Sic enim iratus hæc cernẽs arcum intẽdebat apollo. actius. Siderum.r. ita p puellis lunam:ut apollinẽ p pueris pcatur. Roma si uestrũ est opus. Si romã inqt numina coli iussistis turmis iliacis statutis uestris faueteut semp fœlix sitat apud Virgi. Si tot responsa secuti. Quæ superi manesq; dabant:siue pp iliã sacerdotẽ Romuli matrẽ. Littus hetruscũ:pp euãdrũ qui illic prior regnauit:iussa deoꝝ responsaut Augu/

tis agimur diuum:& alibi. Mutādæ sedes:& Italiā liciæ uiscere capescere sortes. Sospite cursu:pp nauigatio nē bellum ingens geret italia populosq̧ feroces. Contundet moresq̧ uiris & mœnia ponet. Cui per arden tem.s.f.t.aut ut Troia non proditione uideretur euersa sed fato:aut sine fraude:sine læsione:ut Bistonidum si ne fraude crines. Castus æneas:pro religioso siue ꝓpitio posuit:ut hac casti maneant in religione nepotes. Liberū muniuit iter:ut flāma inter & hostis expedior dant tela locū flāmæq̧ recedunt. Daturus.p.r.poste/ ris maiora daturus:da syllaba breuis semp est:pter in imperatiuo:ut accipe daq̧ fidē. Rem ꝓlemq̧ & decus omne:imperium decoremq̧ optat & populū:ut & populo imperium:& populus imperio Romano pstet.

¶POR. Vosq̧ uera.c.p.q.f.d.f.q.r.t.f.sylepsis ē ex uerbo.n. singularis numeri seruet pluralis nascitur seruēt ꝙ dictum est semel stabilisq̧ rerum επίσειτον est termini. Bona iam.p.i.f.peractis.i.pteritis fatis bona iungi te fata:ac per hoc cōcessum ordinē facite bonoꝝ futuroꝝ. Nu.f.&.a.f.i.a.fœtus generaliter oīum rerum acci pe aīalium quæ ad utilitatē nostrā pertinent:salubres aūt non tm̄ aquæ uerū etiam auræ intelligendū. Con dito mitis placidusq̧.t.f.a.p.a.hic sensus ẜm eorum opinionē cōceptus est:qui apollinem pestilentem deū pu tant esse.Porro autem quidam dii ideo placanẜ:ut prosint:qdam ne obsint:ẜm ꝙ de apolline dicitur.Condi/ to mitis placidusq̧ telo supplices audi pueros apollo:ne noceat.f.uidetur aūt Home.sic & de illo sensisse cum ait τονἄεκαυ ἑφοῖβοσ απῶυλλωβῆἄεκατουαίμπόιο,ꝑpter qd̓ significat ab eo pestem græcis imi ti & planctus:in mercatore fabula idem sensit cum inducit matrēfamilias præcari apollinē nato suo:ut par cat. Syderum re.bi.poeticū est dicere lunā syderū reginam:q̄d clarior inter astra uideatur. Roma si.ue.est: quare romā opus apollinis & dianæ dicat nōdum uideo nisi forte ex lectione uirgiliana hoc cœpit ubi diciẜ frequenter apollinis oraculis instructū æneam italiam petisse:ad quē intellectū & ipse nos adduxit poeta in/ ferendo.Iussa pars mutare lares & urbem. Sine dubio enim oraculo iussa itelligi:pars iussa autem ad illud re fertur ꝙ non omnes ilienses cum ænea fuerint:sed pars eorum alibi. Cui per ar.f.f.t. cum utiq̧ fraude græ/ corum incensa troia sit:sed sine fraude. Castus æneas.p.f.qd̓ ideo uidetur dictū:q̄a quorundā opinione infa matus æneas est crimine ꝓditionis. Daturus.p.r.f.suis troianis quos secum in italiam adduxit daturus plu/ ra q̄ in patria amissa reliquerant. Relictis:ergo a noīatiuo plurali uenit generis neutri quod est relicta.

¶CHRI. Veraces:nam q̄ a fato sunt necessaria sunt.Ergo ueraces: ut stabilis terminus rerum seruet: qd̓ di ctum est. Iungite fata bona peractis:efficite:ut quæ in futuro fata iminent:bona sint. Donet:ꝓpterea donet quia tellus sit fertilis. Aquæ salubres & iouis auræ.i.aeris.Iccirco dixit:q̄a ex humore & calore:ita tempera// tour aer est oīa gignunẜ & alūtur. Condito mitis.p.q.t.Solis triplex est potestas ẜm Porphyriū. Et sol apd̓ superos.Liber pater in terris.Et apollo apud inferos.Inde eius simulachrum habet tria insignia.Lyram ad si militudinē cœlestis harmoniæ:nam ex contēperato eius calore oīa ꝓueniūt. Item sagittas q̄bus noxius indi catur.Nam ex nimio calore pestē inducit & inde apollo απὸ τοῦ πολλύειν qd̓ perdere significat:diciẜ ꝓ/ ptereaq̧ Home.illum & medicinæ simul & pestilētiæ deum iducit Habet & griphon:qd̓ aīal terrenū est.Er// go optat poeta:ut recondat sagittas.i.ne ueniat noxius:sed saluber. Bicornis:duo enī cornua lunæ sūt. Ro/ ma si.u.e.o.Nam Virgi.apollinē troianis fauētem iducit. Vnde phœbe grauis troiæ semp miserate labores. Dardana q̄ paridis direxisti tela Corpus in æacide. Sine fraude superstes.Quia nō ꝓditione meruit a græcis dimitti.Sed ueneris auxilio liberatus est. Plura relictis.Nam maius fuit iperiū romanū q̄ troianū. Dii opti me iuuētuti bonos mores rogat.Quia & publice & priuati multa sint munera obituri. Senib⁹ aūt q̄si iam oī um muneꝝ genere defunctis qetē ꝓcaẜ. Rē iperiū.Prolē:ut pplus numerosus sit.Hoc publice.Priuatim aūt rem opes:& ꝓlem filios:quos in suis opibus relinquāt. Decus.Oīa ad maiestatem populi agendā pertinēt.

Quiq̧ uos bubus ueneratus albis;
Clarus anchisæ/uenerisq̧ sanguis
Imperet bellante prior iacentem
Lenis in hostem.
Iam mari/terraq̧ manus potentes
Medus albanasq̧ timet secures;
Iam scythæ responsa petunt superbi
Nuper & indi.
Iam fides/& pax/& honor pudorq̧
Priscus/& neglecta redire uirtus
Audet/apparetq̧ beata pleno
Copia cornu.
Augur/& fulgente decorus arcu
Phœbus/acceptusq̧ nouē camœnis
Qui salutari leuat arte fessos
Corporis artus
Si palatinas uides equus arces;

¶ANT. Quiq̧ uos:q legendū est:non q̄de augusto.n.intel/ ligiẜ:nam de ipsa gēte romulea iam dixerat. Codices attamen aliq̄ antiq̄ ēt q̄ hn̄t. Quod aūt q̄q̧ uos legēdū minime sit ostē/ dit fœcūdūq̧ cōiunctio:nā super abūdaret in ordine: q̄ talis es/ set:& q̄ supple romulea gens:appositio:clarus sanguis &c. Le gas igiẜ.Quiq̧ uos &c. Imperet bellāte: ordo est:prior bellan te.i.potior ac melior agente bella imperet lenis.i.mitis in ho// stem iacētem.i.deuictū. Vir.lib.vi.Tu regere imperio pp̄los ro manæ memēto.Parcere subiectis:& debellare superbos. Me/ dus:parthus ēt intelligiẜ de q̄bus late superius. Albanas.i.ro/ manas.Roma.n.ex albāis originē habuit. Scythæ & indi.de iis ēt in odis:hæc autē ostendūt ēt.Quiq̧ uos legēdum esse:ut de augusto intelligaẜ. Iam fides: post bella cōfecta qd ægerit augustus & in odis & in epodis dictum est. Copia cornu:de cornu copiæ:i odis legito. Augur phœbus:i.q̄re augur & cū ar cu late in odis:sic ēt de camœnis. Salutari arte.Apollini me dendi potestas attribuitur:quia tēperatus solis calor morboꝝ omnium fuga est:auctor Macro.lib.i.sat. Palatinas ar.Augu stus enim appollinis templū in ea parte palatinæ domus exci rauit:quā fulmine ictam desiderari adeo haruspices ꝓnuncia rent.Addita porticus cum bibliotheca latina græcaq̧: quo lō co iam senior sæpe etiam senatū habuit auctor est. Tranqllus. Latiūq̧ fœlix:ordo est:& fœlix uidet latiū. Alterum in lu. lustrū pro sæculo posuit:nec sine causa lustrū ait:q̄m lustrum

quinquénium dicebat̃ q́ post qnquénium unaquæq; ciuitas lustrabatur:hinc hoc loco lustrum appellat lu// dos sæculares:quia tunc & ciuitas & omnes fere lustra bantur. Quæq; auem:ibi enim dianæ templum erat: sed in cæteris dianæ templis ceruorum cornua affige/ bantur : in auentino boum suspendere consueuerunt.

Quid ita:lege plutarchi problemata. item de templo dianæ Latius lib.iiii. Dionysium Algidum i de hoc in odis. Quindecim uirorum.ii.n.ludis sæcularibus p̃/ erant. Hæc iouem sentire.i.audire quindecim uirorũ p̃ces & puerorum uota:uel sentire.i.uelle hæc.i. ut dia/ na curet qndecim uirorum præces & puerorum uota.

Hæc iouem sen.ordo est:iouem deosq; cunctos sen/ tire hæc reporto domum spem bonam & certam. Et cho.i.puerorum puellarumq; cœtus ad sacra collectus doctus per hoc.s.carmé dicere laudes phœbi & dianæ reportat domum:spem bonam & certam. Finis supe riorum Die Ianuarii.xv.M.cccxcii.

Remq; romanam/latiumq; fœlix:
Alterum in lustrum/meliusq; semper
Proroget euum.
Quæq; auentinum tenet/algidumq;
Quindecim diana præces uirorum
Curat/& uotis puerorum amicas:
Applicat aures:
Hæc iouem sentire/deosq; cunctos
Spem bonam/certamq; domũ reporto
Doctus/& phœbi chorus/& dianæ
Dicere laudes.

¶Carminis sæcularis Finis.

¶ACR. Quæq; uos bobus.u.al.ut. Hic albi Clitũne greges & maxia taurus uictima.per quam rem deuotiõem Ro.uult intelligi religiosam. Lenis:mitis:ut par cere subiectis. Clarus anchisæ.u.q.s.per æneam romani accipiendi. Bellante prior:siue augustum prio// rem dicit ad arma aduersum rebelles:& subiectis mitem:ut Et parcere subiectis & debellare superbos:siue qa romanis mos erat:ut iustis causis bella susciperent:& nisi per feciales edicta belli causa minime pugnarent.

Albanas secures:romanos magistratus. Albanas dixit:ut albaniq; patres. Iam scythæ responsa.p.s.i.præ cepta:quæ eos auctor seruare iuberet:ut Hic mihi responsum primus dedit:& hoc in laudem augusti. Nu/ per & idi:ut imbellem auertis romanis arcibus indum. Iam fides & pax & honor pudorq;:armis pacem:& honorem:pudoremq; romanos dicit quæsisse: & reparata uirtute superiori tempore neglecta reduisse fortu// nam.ipsa enim est:quæ copiam beato.i.diuite cornu diffundit. Audet re:properat:nil iam dubitat: ut Virg. Magnus ab integro sæclorum nascitur ordo. Augur & fulgente decorus arcu:propter augurium & sagit/ tarum usum atque musicam.Virgi.Augurium cytharamq; dedit celeresq; sagittas. Acceptusq;.n.c.dilectus: quia sibi consecratæ sunt musæ. Qui saluari leuat arte fessos:ipse enim est deus mediciæ. Leuat:medicina si peritia. Si palatinas uidet æquus arces:propitius:ut Nec saturnius hæc oculis pater aspicit æquis. Alte rum in lustrum:ut sequentem annum semper meliorem exhibeat. Proroget:dilatet:differat: & est tempus pro tempore prorogabit. Quæq; auentinum.Sensus est:& si diana quæ auentinum tenet:& algidum quin decim uirorum præces curat & uotis puerorum aures applicat in alterum lustrum æuum proroget. Algi/ dũque: locus est uel mons appellatus ab assiduo frigore. Quindeci diana p̃ces uirorũ:in t̃plo.n.dianæ de putati erant.xv.uiri tã ad responsa captanda q̃ ad sacrificia offeréda. Amicas: ppitias. Hæc iouem sentire .d.q.c. Finis sacri carminis hoc habebat:ut in hæc uerba deuotio soluere t̃ :qũ diceret sentire iouem uota & deos cunctos:ad omnia etiam numina præcationem carminis peruenisse:auditos spe se certe domũ reuerti.

¶POR. Quæque uos bobus ueneratur albis Clarus anchisæ ueneisq; sanguis.hoc ad Cæsarem augustũ pertinet:quia iulia gens ab iulo per hoc uenere & anchisæ existimatur. Bellante.i.p.l.i.h.sic:& Virgi. Parce re subiectis & debellare superbos.Iam mari terraque manus potentis : subaudiendum utique est romanorũ.

Iam scythæ responsa petunt.i.expectant præcepta romanorum per quod subiectos esse imperio romano/ rum intelligi uult. Et neglecta.r.u.a.neglecta superiore tempore nũc.i.temporibus augusti. Apparetq;.b. p.c.c.quasi corporalem deam hic accipe copiam:utique rerum omnium abundantiam. Si palatinas uidet æquus arces.apparet iam eo tempore augusto dedicatum fuisse in palatino apollinis templum:cuius & Vir gi.hic meminit.Ipse sedens niueo cadentis lumine phœbi.Dona recognoscit populorum. Alterum in.l.m. q.s. p.æ. Sensus est: si acceptas aras habet apollo:quæ in palatio dedicatæ sunt si propitius romanos aspicit melius sæculum tribuat futurum. Quæq; auẽtinum tenet algidumq; Quindecim diana præces uirorum Curet & uotis puerorũ amicas Applicet aures.hic quoq; ex superiore sensu p zeugma si particula arcessen/ da est:ut fit si quindecim uirorum præces diana curat & si amicas aures applicat puerorum uotis: & quæ ex superiore ad dianam pertinebit.Alterum in lustrum meliusq; semper p.æ. Hæc iouem sentire deosq; cun// ctos.Spem boná certãq; domum reporto Doctus & phœbi chorus & dianæ Dicere laudes.phœbi & dianæ.

¶CHRI. Quæ gens romana. Albis.Nã eo colore hostias parabat. Sanguis.Appositio est:ergo q̃ gẽs san guis.i.genus anchisæ & ueneris:ex qbus é æneas auctor romanæ stirpis. Impet.Rẽ iustã petit.s.ut impet i ho stẽ bellanté q̃si bellũ ex sup̃bia inferenté. Prior melior:q̃si uictor & impet in iacenté.i.in eos q cedunt lenis.i. mitens lenitate.Sic Vir. Tu regere ĩperio populos romane meméto. Hæc tibi erũt artes pacisq; imponere mo res.Parcere subiectis & debellare sup̃bos. Respõsa.Ab augusto amicitiã petũt tanq̃ a deo. Delegatione autẽ parthorũ & indorũ diximus. Fides. Has oẽs uirtutes quæ bellis ciuibus ex urbe fugatæ erãt pace ab Octauia/ no pcurata redire dicit.Sed de copia cornu quære in superioribus. Augur:qa a Ioue uaticinationem habet. Vir.Quæ phœbo pater oĩpotés mihi phœbus apollo p̃dixit. Salutari arte.Nam medicinæ auctor habetur. Ouid.Inuẽtum medicinæ meũ est:opiferq; p orbẽ Dicor:& herbarũ subiecta potẽtia nobis.Ordo é:phœb⁹ au gur:& cætera proget alterũ.i.uẽturũ lustrũ in æuũ semp melius.i.in succedẽtia lustra:q̃ æuũ faciũt:& sint fem/

per meliora:posuit autem lustrum pro sæculo:qui & in eo. Si pa.i.si fauet arcibus palatinis: ut sit pars hæc pro tota roma. Quindecim uirorum.Numerum uarium decem uirorum in superioribus diximus. Diana autem in auentinum templum habebat.Propter Phillis auentinæ q̃dam est uicina dianæ. Item aram Iouis elicii:& aram herculis:& templum libertatis a Gracco de mulctatica pecunia militum in secundo bello punico factum.Aderant aquæ ductus & spelunca Caci.

Q.Hora.Flacci Liber de arte poetica ad pisones.

Vmano capiti ceruicē pictor equinam
Iungere si uelit/& uarias indu cere plumas
Vndiq; collatis membris/ut turpiter atrum
Desinat in piscem mulier formosa superne;
Spectatum admissi risum teneatis amici?
Credite pisones isti tabule fore librum
Per similem/cuius uelut ægri somnia uanæ
Finguntur species/ut nec pes/nec caput uni
Reddatur formæ/pictoribus/atq; poetis
Quid libet audēdi semper fuit æqua potestas.
Scim9/& hāc ueniā petimusq;/damusq; uicissim:
Sed nō ut placidis coeāt immitia/nō ut
Serpentes auibus geminentur/tigribus agni

Vmano capiti.De inæqualitate opis loquitur & dat pceptū scribendi poema:& prius pceptū est de dispositiōe & cōuenientia carminis. Scribit āt ad pisones uiros nobiles & disertos ad patrē & filiū uel ut alii dicūt ad fratres:capiti aūt cōparat poema: qd' sine æconomia sit picturæ eiusmodi similetq̃ habeat ceruicē equinam & diuersorum aialium membra & pēnas quæ psona desinat in piscē. Et ua.in.p.imponere plumas uariis coloribus natura floridas:uel uarios diuersarum auiū colores. Vndiq;:ex diuersis.s.aialibus. ACR.
Collatis.m.coniūctis ad superiorē & descriptā formā:ut hēat hūanū caput & collū eq & caudā piscis: & multū pcipit conuenientiā poetā seruare debere.
Atrū fœdum magnū. Desinat finiatur.In piscē hoc est in marinā beluam.i.pistricem. For.su.ut facie sit formosa mulier:inferius autē monstris uariis deturpetur. Superne superiore parte uultu & ceruice. Specta.ad.r.t.a.si fueritis admissi ad spectaculū: o pisones:nōne risum poteritis habere:uel spectatū admissi.i.quasi ad spectandū missi:& est sensus:si admissi fueritis introire ad spectandum tale animal pictum:potestis risum tenere o pisones. Cuius uelut æ.s.u.f.s. Qui non habet ordinem eius ita uanæ sunt species quēadmodū ægrotantiū somnia quæ uidētur habere imagines uarias. Pes:finis. Caput:principiū. Vni:reddatur formæ:uni corpori:ut neq; finis neq; principiū cōueniat. Aequa.p.æqualis quasi p obiectionē:ita ut alter responderit.Est inqt potestas:sed non usq; adeo:ut iniqua fingantur. Scimus:hoc ita eē. Et hāc.u.p.q;.d.q;.u. sicut nos licentiam cōcedimus aliis scribere:ita nobis petimus licere petimus q̃si poetæ damus:q̃si critici. Sed nō ut.p.ita debemus hīc licētiam scribēdi:& sic debēt eē artificiosa poemata:ut nō mitia adiūgant aspis immoderate. Geminent' iungantur.

POR. Humano capiti.hunc librum qui inscribitur de arte poetica ad.L. pisonem:qui postea urbis custos fuit misit. Nam & ipse piso poeta fuit & studiorum liberalium antistes: in quem librum congessit præcepta. Neptolomi. de arte poetica nō qdem omnia sed eminentissima primū pceptum ē. περι τηϲ ακολουτιαϲ.Nam ut pictor si humano capiti equi dederit ceruicem eāq; uoluerit decorare pennis & inferiorem partem membrorum exprimere piscis effigie superiorem uero mulieris exornare specie ualde uidebitur q contra naturam omnia faciat:ita poetices ornatus causa si plusq̃ exigit materia aliquid institutum ornet contemni. Risum.t.a.percunctantis est hæc uox:& pcipientis utiq; rideri oportere. Pictoribus atq;.p.q.a.s.s. æ.p. Sequens pceptum est: omnes quidem poetas potestatem habere fingendi: ita ut aliquid faciant: non ut uelint cum auibus serpentes:uel cum agris tigres iungere.

CHRI. Permagna res est illustrissime Guido Feltrane poeticam artem pro dignitate cōplecti. Cum huiuscemodi ingenium oporteat esse poetis:si modo eo se dignos nomine exhibere uolunt:ut omni humanitate sub se relicta:altiora petant:& se inter deum hoiemq; medios pstent.Facit homo ex materia qcqd facit. Deus ex nihilo creat.At poeta:& si non oino ex nihilo aliqd pstet:tñ diuino fauore afflatus ea elegāti carmine fingit:ut grandia q̃dam & penitus admiranda suis figmētis pene ex nihilo pducere uideatur.Quapp si altius qd poetica sit repetemus:si q̃ prisca q̃ uetusta eius origo appareat:si q̃ uaria:si q̃ diuina in illis doctrina si dephendat' id pfecto cognoscemus qd' grauissimorum quoq; phorum cōsensu cōprobatū est nullum esse scriptorum genus:q aut magnitudine eloquētiæ:aut diuinitate sapientiæ aliquo unq̃ tempore pares poetis fuerint. Quā qdem rem Aristotelē illum peripatheticorum pricipem cui multi primas partes in phia tribuūt.Nullus āt post platonem secundas denegat inductū fuisse opinor:ut & eosdem apud priscos theologos poetasq; fuisse testatus sit & ipse de facultate poetica duos de poetis autem tres libros elegātissime scripserit:Plato.aūt: ut est ingenio ad cūcta diuino poeticā nullā ex iis esse uult:quas pp illarū excellētiam liberales noiauerūt in quarū singulis si qs excelluit:etiam si in reliqs nō laborarit infima semp auctoritate habitus est. Verū rem esse multo illis diuiniorem q̃ illas oēs amplectēs uariisq; numeris colligata distinctisq; pedibus circūscripta ac uariis deniq; luminibus uariisq; floribus illustrat qcunq; hactenus homines fecerint qcunq; egerint qcunq; cognouerint:ac ingenii diuinitate cōtemplati fuerint admirandis figmentis exornat:& ne nisi allegoriis a nobia pceptis intelligi possint:in diuersas omnino spēs traducit.Nam cum ostēdat se aliud qppiam longe humilius ignobiliusq; narrare:aut fabellā ad ociosas aures oblectandas canere:tunc res omnino ægregias & a diuinitatis fonte exhaustas occultius scribit.In qbus a principio deceptus auditor:ubi paulopost suum errorē reco/

gnouit nō solū in maximam rer cognitionē:q̄s paulo ante diuino uelamine inolutas minime norat: tūc de mū uenit. Ver ēt mira q̄dā ex huiusmodi figmēto uoluptate pfundit. Quā q̄dē disciplinā si qs hūanā poti⁹: q̄ diuinā putauerit:hic uniusq̄sq; doctus ifra hoiem oio reponet. Ver ut breuiter & ex platonicor snia quātū reliq̄s antecedat disciplinas eo maxime diligētius iuestigāti patet qm̄ reliq̄ artes q̄ ab hūani ingenii excellētia proficiscuntur:sola poetica diuino furore percipitur. Quod & diuinus Plato in eo libro q̄ Ion inscribitur tribus indicat signis & quor primū est cæteros homines nullā artē assequi posse.nisi & diu circa illam insudauerint:& pceptorem sibi adhibuerint. Veros aūt uates quos ipse Orpheū:Homerū:Hesiodū:Pyndarūq; i suis poematibus pluria signa spargunt olum pene doctrinarū:qbus illas percepisse facile ostendunt. Secundū uero signū id erit:q poetæ furore afflati res omni admiratione atq; stupore dignas sæpe canūt:quas deinde abeūte furore uix ipsi intelligūt ueluti si non ipsi pnūciauerint:sed deus illorū ore plocut⁹ sit. Tertiū postremo signū minime cōtemnendū q neq; natura prudentiores:neq; longis assiduisq; studiis doctiores ii sunt: quos optimos uates uidemus. Sed eos solum quos diuinus furor excitauerit:ut idem Pla. de ione: tynnicoq; atq; Hesiodo scribit. Nullus ergo admirari debet:si poetarū origo uetustissima est cum deus ipse statim pene a condito mūdo sua mysteria per poetas describi uoluerit. Quod & in inuictissimo illo duce moyse:& in idumeo Iob:in Dauid patre filioq; salomone.in Isaia ac plerisq; aliis hebreis manifesto dephendimus quor scripta uersibus in patria lingua constāt. Et qm̄ in falsa quoq; religione:ut ostendit Aug. religiosos miseratus est deus. Videm⁹ & Appollineæ pythiæ:& sibyllarū:& aliorū uatū oracula uersibus edita fuisse. Vnde & pythia carmina extant. Sed de poetica facultate in iis dialogis scripsimus: quos sub nomine illustrissimi parentis sui feltri Federici in Virgiliū edidimus. Quapropter quicq̄d in hoc artificio explicando possumus:tu inde p tuo arbitrio hauries:tibiq; persuadebis:cum paternorū studiorū æmulus eē cupias ad te honestandū omniq; dignitate augendū in primis pertinere:ut poetar ingenia ac uires cognoscēdas te totum conuertas. Et quæ ab Horatio nostro de poetica dnr diligenter aduertas. Nā & ingeniū erudire:& consilium augere & ad ornate dicendū:& recte uiuendum poetarū cognitio plurimū conferret. Humāo.c.c.p.e. Quoniam in poemate scribendo inuentio dispositioq; atq; elocutio in primis inuestigāda est statim a principio quæ adinuētionē dispositionēq; spectant exequitur. Nam hæc tempore priora q̄ elocutio sunt. Præterea elocutionis pcepta cōmunia pene cum oratore habet poeta:& a rhetoribus facile illa mutuari potest. Est enim:ut ciceroni quoq; placere uideo:finitimus oratori poeta numeris astrictior paulo. Verbor autem licentia liberior:multis uero ornandi generibus socius ac pene par. Cum igitur illa a rhetoribus facile mutuet in eo pcipue uersatur Hora.ut quæ in inuentione dispositiōeq; operis consistant diligenter admoneat:cū tota pene res artificio pēdeat:ita tamē ne elocutionem persæpe admisceat. Quapp primū de operis inæqualitate differens pceptum de dispositione & conuenientia rerum loqtur. Scribitq; ad pisones patrē filiosq;: uel ad duos fratres. Præcipit igitur cum multa a poeta frangenda sint:ne pugnātia inter se:aut nullo pacto quadrātia cōiungat. Nam cū omnis ars naturā imitetur:ita irridebit poeta:si mōstruosa describat:ut rideretur pictor:si equi ceruicem capiti humano subdat & ipsi ceruici equinæ corpus ex uariis auibus ita appigat:& ultima mēbra piscium sint. Collatis:in idē corpus inductis. Vndiq;.i.ab omnibus quæ dixit aialibus. Nam hoc faciens corpus pulchræ mulieris quod in capite apparuit in turpē piscē desinet. Teneatis.t.q.d.minime cōtinebitis risum. Admissi.sp.i.ad inspectandū & inspiciendū huiuscemodi depictū monstrū. Amici ergo minime tenebunt inuidi:si non tenuerint amici. Credite. Cū asseueratiōe suam sniam exprimit. Librum:poetæ. Similē.t.i. picturæ quam narrauit. Cui⁹.s.libri. Fingunt spe. hoc poetis licet. Vane. hoc non licet quod ut melius teneas dicamus ex donati sententia. Falsum:uanum:fictumq; inter se differre. Falsum enim est quo tegitur id qd factū est. Vanū quod fieri nō potest:fictum quod nō ē factum:& fieri potuit. Igitur falsum & fictum sine uero est sed tn̄ uerisimile. Vanū nō habet uerisimile. Falsum loqui mendacis est. Fictū calidi. Vanum stulti. Falsum loq culpæ ē. Fictū uirtutis. Vanū uecordiæ. Fictis delectamur. Falsis decipimur. Vana cōtemnimus. Ex iis manifestū est spēs poetar fictas eē oportere. Nos eni delectare uult. Vanas aūt minime oportere. Ridiculus eni efficeret. Somnia.æ. Nam ægrotor somnia:qm̄ ex humorū pctō pueniunt:non solum non sunt uera. Sed omnino uanas species afferūt:quoniā neq; ueræ neq; possibiles sunt. Pes:finis Caput principiū. Pictorib⁹ a.p. Licet pictori fingere:licet poetis illi coloribus huic uerbis. Licet ergo formare chimeram formare carminibus humanis uescentes equos. Itaq; petimus tanq̄ poetæ hanc ueniam & concedimus tanquā critici & censores. Sed tamen non ita a natura discedendum est:ut mitibus immitia admisceantur. Serpentes:i quæ quibus inimicissimæ sunt.

Inceptis grauib⁹ plerumq; & magna pfessis:
Purpureus latæ qui splendeat unus/& alter
Assuitur pannus/cum lucus/& ara dianæ:
Et properātis aquæ p amœnos ambitus agros:
Aut flumen rhenū/aut pluuius describit arc⁹.
Sed nūc nō erat his locus/ & fortasse cupressū
Scis simulare/quid hoc:si fractis enatat expes
Nauibus ære dato q̄ pingitur/amphora cœpit
Institui currente rota/cur urceus exit:
Deniq; sit quod uis simplex dumtaxat & unū

ACR. Inceptis gra. Aliud pceptū docet nō importūe iducēdā eē parabolā:aut discriptionē:sed aut parabola:aut discriptio apte dnr:iūgi iceepto bn̄ poemati. Qui.n.icipit grāditer & leuiter fleuit uituperādus ē. Professis āt his q̄ conāt aliqd scribere:aut respexit ad naturā quorundā poetar q̄ icipiāt discribere grādia & i cōes exeāt locos q̄ tā & si boni sint:tn̄ supflui hn̄t & plerūq; ridenī i magno poemate excessus debem⁹ aspgere q̄si ad reficiēdas aures:p bono color excessus dicit. Assuit p.d diis dicit q̄ cū se uerā & subtilē materiā cœpit scribei flosculos quosdā interponūt:zeugmā ab l'feriori:ordo ē pān⁹ assuit q̄ splēdeat:ut bōa sit qdē æconomia:sed icōgrua cū

Maxima

Maxia pars uatū pater/& iuuenes prē digni
Decipimur specie recti/breuis esse laboro:
Obscurus fio/sectantem leuia nerui
Deficiunt animiq;/professus grandia/turget.
Serpit humi tutus nimiū/tumidusq; pcellæ:

lucus &,ara describit. Dianæ:supple ab iferioribus. Per amœnos:riuos p cāpos discuerēs. Ambitus:i circuitus. Pluuius.i.pluuiosus. Aut fluuiē.r.Notā dū flumē Rhenū genere neutro.Salu. i historiis nomē danubiū habet. Sed nūc.n.e.h.l.ut de his posset scribere q̄si aliqs respōderit nō locus:ut hoc describeret:sed qm̄ bñ scribis:iō itroduxisti. Et fortasse cu.Irrisio pictoris cuiusdāq nihil aliud q̄ cupssum nouerat depingere:puerbiū est in malū pictorē q nesciebat aliud pingere q̄ cupssum.Ob hoc naufragus qdā petiuit uultū suū exprimere:ille iterrogauit nū ex cupsso uellet addici aliqd:qd' puerbiū græcis I usu ē:nā naufragi ad misericordiā cōmouētes casus suos i tabulā describūnt Iuue.Vim cogat:& picta se tēpestate tuet. Simulare græco puerbio usus ē:q̄si scribere. Quid hoc:qd ad naufragū q dat pecuniā ut describat cupssus ptinet: ita ergo q scribit nisi opportūe scripserit nō sibi cōparat gloriā:sicut ille maxime q cupssum depingit. Amphora cœpit:ut qdā dicūt pceptū aliud esse:alii eum de œconomia adhuc loq. Cur.ur.e.i.cū a magnis icipias cur I minora desistis cur uile sit opus tuū: & est trāslatio a figulis.Rotā aūt dicit q cum uoluit uasa fingunt parmine. Deniq;sit,qd'uis.s.d.&.u.qcqd uis scribere simplex sit.i.cœptæ materiæ & nondū finitæ nō debes aliā adiūgere. Maxima pars.u.p.& iu.p.d.d.r. Apostrophā facit ad pisones.i.pars poetarū decipimur studio uirtutis & imagine boni dū pferimus ueritatis imaginem delabētes in uitia. Patee & iu.& magistee & discipuli. Breuis esse.l.q̄si diceret uolo scribere breuiter Laus est.n.breuiter narrare:sed dum uult aliqs breuiter narrare fit obscurus. Sectantem leuia nerui defi.animiq.Sæpe eneruatos uersus scribet qui dat operam:ut scribat delicatos. Leuia:splendētia bene curētia:ut pars leuis ocreas lento ducūt argento. Deficiūt.deserunt:ut nostis nō deficit humor. Serpit.h.t.n.t.q.p.it pteeram.s.dicendo uilia ille qui tute uult scribere & non audet se magnis imponere rebus dum quidam inflatos uersus uitant fiunt uiles:terræq; fit pximis qui timet inflate dicere dom se tueri uult.

¶POR. Incœptis.g.Præceptū tertiū.est natura quorūdā poetaʒ pessima:q incipiūt grādia describere:deinde i locos cōes exeūt q licet boni sint:tñ uident ac supuacuū habeant:nisi loco positi sint. Purpureus late.q.s.u. &.a.a.p.per hoc locos cōes significat. Aut.fl.Rhenū.non dixit ge.ma.Rhenus:sed neutro hoc Rhenū qa hoc ē flumē. Et for.c.scis.s.hoc puerbiū est i malū pictorē:q nesciebat aliud bñ pingere.q̄ cupssum.Ab hoc nanfragus qdam petit fatum suū exprimere:ille iterrogauit:num ex cupsso uellet aliqd adiici quod puerbiū græcis in usu est. Amphora cœpit.i.cur.r.c.u.e.hoc dicit:quare cum aliā materiā institueris scribere:aliā efficis:quo ridendus est figulus:qui cum destinauerit amphoram fingere urceum efficiat. Maxima pars.u.p.& iu.p.d.Decipimur specie.recti hoc tale παραγγελμα est.Erramus inquit:& dum conamur ueram uirtutem sequi uicia uietuti in uitia incidimus.nam breuitee scribentem sequitur obscuritas.Leuia componentē nerui inhibent:diserta profitentem:uitiat sprera rerum inspectione.

¶CHRI. Incœptis.g.Intollerabile uitiū est eoʒ poetarū q cū aliqd grauitate plenū scribendū suscepint.qd aut ad deos immortales:aut ad heroas:aut ad pstantissimos uiros ptineat:ita in eo poemate uersari ut q̄dam minora i eo optime describas.In sūma aūt rei qd' poetaʒ pprium est decoʒ nō serues.Ergo si ludoʒ descriptio incidat:ut in æneide ludi iducunt in anchisæ honorē:describet optime apparatū illū ludoʒ: tenorē aūt ppetuū totius argumēti pficere non poterit:uelut si Vir.cum templū Iunonis & artificiū in illo artificiosissime psequat:q aūt circa Didonis troianorumq; aduentū in illud ptineāt: exeq p dignitate nō possit. Posuit autē pānus p ornamēto:siue adhibeat cōparationē:siue aliū colorē uerboʒ siue narrationē:siue topographiā:siue chronographiā.Est āt trāslatio a ludis theatralib9.nā theatra auleis ornabāt:& uelis ex purpureis pānis tegebant:& ad solis molestiā excludēdā:ptereaq; ēt übellis multi utebāt.Vir.Vel scæna ut uersis discedat frōtib9:utq; Purpurea intexti tollāt aulæa britāni.Nā de factionibus q̄tuor q in ludis circēsibus diuersos pāni colores adhibebāt:alibi dicēdum erit.Assuitur ergo pānus q splēdeat.i.adhibet ornatus:quo poema splēdeat. Aut qnt' aliqua descriptio luci:& aræ dianæ describiturq; & agroʒ & fluuioʒ amœnitas:cū p sæpe id locus n̄ dsiderarēt. Ea aūt q necessaria sunt nō ponūt.Ergo nūc nō erat iis locus. Et fortasse.c.Optima trāslatio.Erat.n.pictor q cupssum optime pingeret.Reliqua uero inepte:Cū ergo a naufrago cōduceret:ut naufragiū in tabella pingeret iterrogauit nūqd & cupssom una pingi uellet.Ergo iure hac cōpatione ludit poetas q relicta ppria materia quā exeq desperāt,iportune alios ornatus inducūt. Quid hoc pdest:ut cupssum pingas. Si fractis enatat expes.i.si illi dat æs nō ut cupssum pingat:sed ipsum fractis nauibus enatātem:& ab omni spe destitutum. Amphora.trāslatio a figulo.q iure ridēdus est:si cū uasi suo principiū amphore dederit:qd' uas capax est:finē deinde det urcei uasis angusti & parui.Ridebit igitur & poeta:q graue ampluq; initium attribuēs:finē exilem ponat. Currente.r.Nam figuli rota currēte uasa fingūt.Figulinā artē a Chorebo atheniēse inuētam & alii scriptores:& Pli.tradidere.Rotæ uero inuētum i illo aliī anacharsi scythæ:alii Hipbio corinthio affirmāt. Exit:inquit:alias uitauit. Simplex & unū.Sūt.n.singula ita seorsum scribēda:ne alienis partibus admisceant. Maxima pars.s.poetaʒ & plurale uerbū dedit nomini singulari:qm̄ in illo pluralitas colligit:sic Virg. Pars i frustra secant:& tertiæ psonæ dictioni primā attribuit:qa In ea parte se admiscet:ut cū cæteros reprehendat:sibi parcere nō uideat.Dicit ergo in opposita uitia icurrere poetas:dū opposita effugere tentāt.Sūt.n.qui ut nimiā loquacitatē effugiāt:breuitatē tentēt:sed qa illā explere nequeūt:incidūt I obscuritatē.In breuitate.n. pceptū ē ut inde icipiamus unī necesse ē:& nō ab ultimo pricipio repetamus.Et si sumatim:nō pticulatim narramus.Et si nō ad extremū:sed usq; eo qd' opus fuerit psequemur.Et si exitus reʒ ita ponemus:ut ea quoq; q nō diximus:ex iis q dicta sunt itelligant.Et oino si nō modo tacemus id qd' obest:sed ēt id qd' nō pdest.Qui igit' hæc obseruat breuis erit.Sed si ea quoq; pter mittet:quæ necessaria sunt:iam nō breuis:sed obscurus fiet.

Sectantē leuia. Aliud uitiū cauēdū erit. Nā sæpe eneruatos scribit uersus q delicatos scribere tētat. Lenia po/lita: splēdida ppria syllaba pducta. Vir. Et sæpe ī leui quæsisset cornua frōte. Deficiūt: deserūt. Vir. noctis nō deficit humor. Professus. g. Et hic peccat: q dū grādiloquus eē uult: īflatus efficit. Serpit humi. Nā dū uult magna uitare nimis descēdit. Optima aūt trāslatio a nauigāte: q dū altū mare fugit in littus īcidit. Ponit āt uitiū triū figurarū. Nā ut ostēdit Cice. Sūt tres figuræ dicēdi: grauis: mediocris: attenuata. Grauis cōstat ex uerborū grauiū magna & ornata cōstitutione. Mediocris cōstat ex humiliori: neq; tū infima & puulgatissima uerborum dignitate. Attenuata deniq; usq; ad usitatissimā puri sermonis ɔsuetudinē descēdit. Cauēdū aūt ēne dū hæc genera cōsectemur: in finitima & ppinqua uitia deueniamus. Nā graui figuræ se similē pbere cupit q̄ suffulta appellat. Quapp ea sæpe figura grauis impitis uidet: q̄ tumet & inflata ē. Eadē rōne q io mediocri cōsistere nequeūt errātes pueniūt ad cōfine genus: qd' dissolutū appellat. Deniq; q nō possunt in illa facetissima uerboꝝ attenuatiōe uersari ueniūt ad aridū & exangue genus dicēdi qd' exile appellat Cice. Hæc igit triū figurarū tria uitia: aīa a poeta uitāda putat Horatius ut Cicero ab oratoribus. Nā cū dicit sectātē leuia dissolutum notat. Cum uero professus grādia suffultū. Cum postremo serpit humi exile ostendit inflatum.

Qui uariare cupit rem prodigialiter unam.
Delphinum siluis appingit/fluctibus aprum.
In uitium ducit culpæ fuga. si caret arte:
Aemylium circa ludum faber imus & ungues
Exprimet & molles imitabitur ære capillos
Infœlix operis summa/quia ponere totum
Nesciet/hunc ego me/ si quid cōponere curem
Non magis esse uelim/q̄ prauo uiuere naso
Spectandum nigris oculis/nigroq; capillo.
Sumite materiam uestris qui scribitis æquam
Viribus/& uersate diu/quid ferre recusent:
Quid ualeāt hūeri/cui lecta potenter erit res:
Nec facundia deseret hunc/nec lucidus ordo
Ordinis hæc uirtꝰ erit/& uenus, aut ego fallor
Vt iam nunc dicat/iam nunc debentia dici
Pleraq; differat/& p̄sens in tēpus omittat.

ACR. Qui uariare. c. r. Qui uult uariū scribere sæpe inepta scribit mirabiliter monstruose. In uitium ducit. c. f. i. dū uult fugere culpā cadit in uitiū. docet hic nō eē indulgēdū eloquētiæ ne qs īcidat ī opinionē inepte & supflue. i. culpæ fuga ducit ī uitiū si nescit aliqs culpā uitare: ut ipse alibi. Dū uitat stulti uitia ī contraria currūt. Aemili cū. c. ab æmilio inētū q faciebat statuas: q; ponebant in harena: ubi ludi celebrabant: Aemilius locus ī quo qdā æmilius gladiatores suos habuit. Circa hūc ludū imus erat qdā statuarius. Alii dicunt imū breuē. Alii ī extrema pte positum ludi: q cum ungues & capillos & alia mēbra bene formaret: in pfectiōe statuæ deficiebat. hic ergo dicit nihil oportere deesse poetæ. Exprimet & imitabatur: futuru pro p̄senti. Infœlix. s. in pfectione operis nō doctus sed īfœlix. Ponere: finire. Totum. i. finem: aut uenustatē consumationis. Interdū enim uidemus singula membra artificiose facta: & totius operis formam minime placituram. Hunc talemui hic priami finis: fatorum hic exitus illum forte tulit. Si quid ɔponere curē. Nolo me pte quadam corporis fœdissimum esse & reliquis splendidum: sed magis opto integra esse spēta: enitor omni parte poeta uideri nulla in parte alia discrepās. Nō magis eē uelim: si me inqt huic fabro ɔferre noluero dimidia corporis pte ridēdus: ut partem ridendam habeā: quis laudādus spectādusq; sim in alia. i. hunc me eē nolo idest huic similis eē recuso: q pfectus non ē. Quā naso uiuere. p. marcido turpi. Si uelim inqt aliquid scribere noli huic esse similis: sed magis uolo me esse pulchrū nigris capillis & oculis & cum torto naso: q̄ scribere poema cui aliqd desit. Spectandū: laudandū. i. uidendū: ut una pars pulchra alia deformis sit. qd' dedecet. Sumite materiā. u. q. s. æ. pcipit poetis: ut eam materiam eligant: quæ uires eorum nō excedat. i. anteq̄ materiam incipias uide an incœptā possis implere. Versate: considerate. Cui lecta. p. quod possibilia eliget possibiliter implebit. Nec facunda. d. h. nec lucidus ordo. i. dispositio: q a re uera ordo manifestat omne qd' dicitur. Ordu lucidus. ϭπιδϵτον. q a ordo facit lucidam orationem. Ordinis hæc. u. ordo. n. pulchram facit orationem. Venus: uenustas. Aut ego. f. aut ego fallor: aut ista est ars quam distructus sumunt q̄dam dicat q̄dam reseruet in aliam partem: ut quæ debent dici sine dilatione dicantur: quæ non debent pro tempore differantur. Iam nunc. i. præsentiriam nunc debentia dici quæ in p̄senti dicenda sunt. Pleraq; dif. &. p. i. t. o. ut Vir. an. ix. narrat qūo fabricatæ sunt naues quibus de ilio nauigauit Aeneas. cum in. iii. non dicat.

POR. Qui uariate cupit rem prodigaliter unam. Aliud hoc præceptum est: non esse fabulis indulgendum: nec extēuādam usq; in uitia materiam. Aemylium circa ludum faber imus. Aemylii lepidi ludus gladiatores fuit quod nunc Policleti balneum est hic demōstrat ærarium fuisse fabrum Imum. hoc est in angulo ludi tabernam habentem hoc autem pcepto. Sumite materiam uestris qui scri. æ. pcipit eis qui sunt poetæ: ut eam materiam eligant qua possint placere. Cui lecta potenter erit res. i. qui legerit id quod p̄stare possit potenter figurauit ωστιπυκατοσ. Ordinis hæc uirtus erit & uenus: aut ego fallor. loquitur nunc πσσιτισασιασ quo ordine seruandam a poetis ueoerenuaut decorem carminis significat.

CHRI. Qui uariare cupit. Virtus maxima est poema multa uarietate distinguere. Animum enim auditoris ex uarietate delactemus: & attentum reddimus: & ab omni fastidio remouemus. Sed ita uariandum ē ut nihil portentosum appareat: & ineptum & minime inter se quadrans. Nam esset similis pictori: qui aprum animal siluestre in marinis fluctibus. Delphioum uero aquarum incolam in siluis pingat. Nam huiuscemodi uarietas non delectat: quia portento similis est. In uitium fuga culpæ ditat in uitium. Nam dum uolo fugere uitium: ut nimis usitata & trita loquar: incido in aliud uitium: ut fugiam prodigia. Aemylium. locus erat in quo quidam æmylius suos gladiatores habuit. Circa hunc ludum statuarius erat nomine Imus. Alii

dicût imû.i.breuē. Alii ī ima parte herenæ positû:& æmyliû dicût eē q statuas ī harena ponēdas faceret. Hic ergo ungues capillosq; optime in statua fabricabat:reliq̄ uero mēbra nō recte ponebat. Molles:flexibiles.i. ita formabitur in ære metallo duro flexibiles uideant̄. Prauo:distorto: quæ deformitas nō parua ē. Nigri aût oculi & nigri capilli ad pulchritudinē spectāt. Vnde ipse in odis:Nigris oculis nigroq; crine decoq:. Sētentia igit̄ ē:q ipse magis eē uelit.i.nō magis ipse uelit sua poemata similia illi statuæ:in qua capilli & ungues artificiose expressi sint:reliq̄ uero mēbra turpia appareāt:q̄ habeī oculos crinesq; pulchros:& nasû turpē. Sic igitur cōcludit nō placere poemaū quo cû q̄dā minora pauciorаq; pulchra sint:reliq̄.q̄ & plura & maiora sunt turpia existāt. Sumite: pceptû ē q si obseruent̄ oia pene illa uitia quæ demōstrata sunt euitari queāt. Nā quicunq; habebit īgeniû:cōsiliû:artificiûq; par materiæ:rē p dignitate adimplebit:psertim si ante q̄ negocium aggrediat̄:pēsiter cûcta:& tētet:& quæ possit:& quæ ñ possit. Lecta:p electa. Potēter:secûdû possibilitatē. Res: materia. Facûdia:qd̄ ad elocutionē ptinet. Lucidus ordo:q in dispositiōe uersat̄. Lucidus. Nam is probandus:q splēdorē nō obscuritatē afferat. Ordinis hæc uirtus. In cōtexēdis rebus duplex adhibet̄ ordo: alter naturalis:alter artificiosus. Naturalis ē:cû idispositiōe quæq; priora prius collocant̄. Hic plerûq; in oratore pspicit̄.cui⁹ cû aut auditores aut iudices īdoctiores:aut q̄a multû occupati sût:tardiores ad rē pcipiendā sint oia pspicua ī narrādo eē oportet. Artificiosus uero:cû nulla habita tpis rōne ita psæpe ab ultimis incipimus: ut deinde ad priora reuertamur. Ergo naturalis ī oratore plerûq; pspicitur. Artificiosus aût maxime est poetarum: Nā ad poetas legēdos & doctiores & ociosiores accidimus:& si qd semel lectû nō intelligatur:eundē locû sæpius repetere licet: Quapp isti artificioso utunt̄ ordine:ut apud Virg. uidemus. Quia septimo erroq; æneæ anno æneida īcipit: Mox apud Didonē quæ de excidio troiano & uariis nauigatiōibus omiserat: suo ordie narrat. Ergo in optimo poeta uirtus.i.dignitas:& uenus.i.pulchritudo erit:ut iam nûc dicat.i. q̄primû quædam ultima dicat. Et differat debentia dici:quæ prima sunt.

Hoc amet/hoc spnat pmissi carminis author.
In uerbis etiam tenuis/cautusq; serendis
Dixeris egregie/notum si callida uerbum
Reddiderit iûctura nouum/si forte necesse est
Indiciis monstrare recentibus abdita rerum:
Fingere cinctutis non exaudita cethegis
Continget/dabiturq; licentia sumpta pudēter:
Et noua/fictaq; nuper habebunt uerba fidē/si
Græco fonte cadant parce detorta.q̄d autem
Cecilio/plautoq; dabit romanus/ademptum
Vergilio/narioq;:ego/cur acquirere pauca
Si possû/inuideor: cum lingua catōis/& enni
Sermonem patrium ditauerit/& noua rerum
Nomina protulerit:licuit/semperq; licebit
Signatum præsente nota producere nomen.

ACR. Hoc amet.h.s.p.c.a. Quod debet dicere in præsenti:quod debet dicere in futuro ut nō oia dicat quæ ueniût in mentē. In uerbis ēt tenuis: si faciēda sunt tibi noua uerba: obserua ut ea dicas q̄ placeāt & habeant auctoritatem. Dixeris ægregie: cum laudē dices uerbum uulgare: si illud bene composueris. Aristotelis libros qdam transtulit:sed uolēs trāsferre to on non īuenit q̄uo diceret finxit ens & laudē q̄situit. Expōit de uerbis ueteribus:& nouis q̄uo poetica licētia fiant. Nā aliq̄ licet uulgaria sint: tñ cû aliq̄ compositione posse splendescere. Callida iun.n. elegans & noua elocutio & cohærens sermo. Optimû.n.dicendi genus est: si noua uerba opportune & proprie ponantur. Si forte.n. Nouû uerbum bene facis:si fuerit necessitas. Indiciis.n.pferre res nouas .i.ne facias uerbum nouû q̄ñ necessitas nō est. Indiciis mōstrare.r.a.r. Mire dixit:idicia.n. ai uerba sunt: indiciis ergo recētibus:rudi inuētiōe uerborûq idicia rerû uerba sunt:sm philosophos qui aiût. Cictutis:antique dixit.i.militantibus uiris & ad militiam paratis: unde p cōtrariû dixit poeta discinctos mulciber afros.i.ībecilles ad militiam. Nō ex audita:nō ante cōpta: nōdû cognita p eo qd̄ ē antiqs incognita.i.si necessitas fuerit tibi uti uerbis recentibus q̄ nō audierût cethegi antiqui oratores:licet uti sed moderate: unde ait. Dabitur licentia sumpta prudēter. Verba.f.noua uerba ficta hēbût fidem si de græcis uerbia contorta fuerint:ut quod græci κονοπα dicunt:nos culicē. Quid autem Cecilio Plautoq;.d.r. Quare negauerint romani Vir. & Var. q dederunt antiqs poetis.i.noua uerba facere. Et hoc dicit nō q negauere sed q̄si causam quærens quæ nā esset rō.si uoluissent negare:nam si hos prohibet nec illis licuisse demonstrat. Virg. Var.q;. Cecilius ante Vir.& Var. fuit:iō dicit Vir.& Var. nihil posse dicere qd̄ illi nō dixissēt:ergo oportet illos quærere noua uerba. Ego cur acqui.p.si.p.in. Mire dum de fingēdis uerbis loqret̄ scdm græcos ipse effinxit inuideor.i.inuidiam patior:inuideor.n. negatur posse dici:ut inuideor phibeor. Cum lingua.c.&.e.M. furius qui & cēsorius dictus est. Cato & Ennius quod priores patres dixerunt:illi suis carminibus posuerût:& sup hoc noua uerba īuenerunt. Ditauerit:locupletauerit:auxerit nouis uerbis. Signarû:hoc tractum ē a nûmis. Præsente nota. Notamine præsentis tpis:uerbi grā:fruitus ante dicebat modo fructus: ante pûxit dicebatur: modo pupugit dr. Vel præsente nota:uerbo nouiter inuento: ut hoc nomen inuentum est tempore principis illius. Prodûcere:ad noticiam hominum deducere.

POR. Dixeris egregie.n.si.c.u. Expōit nûc de uerbis ueterib⁹ ac nouis q̄uo poetica sint. Nā licet aliq̄ uulgaria sint:tñ illa cû aliq̄ cōpositiōe splēdescere. Verbi grā:Curgulio sordida uox est:ornatu accedēte uulgaritas eius obscōdit̄:hoc mō:populatq; ingētē farris aceruû curgulio. Curgulio apud Home.ē qui faba libenter uescit̄. Si forte.n.e.i.m.re. Quod si idem inquit ad rem aliquā explicandam uerba antiqua non suffecerint. pmittit̄ poetæ noua fingere: Indicia uerba appellauit:philosophi.n. dicunt idicādaq; req; cā inuētas eē uoces. Fingere.c.nō ex.c. Oēs.n.cethegi morē seruauerût eûdē Romæ iter ænea descriptā comā rettulerunt. Nunq̄.n.tunica usi sunt. Ideo cinctutos eos dixit:q̄m cinctû est genus tunicæ infra pectus aptatæ. Eis ergo non exau

dita uerba tanq̃ insolita itercisa nemo dixit.Est ãt intestinũ pusillũ.Et deinde uerbi gra sic alapã cum uno digito imã ferimus auriculam. Et noua fictaq.n.h.u.f.si.græco.f.c.Et magis inquit auctoritatem mereri possunt noua uerba si a græco fuerint in latinum deriuata.Trãstulimus triclinum quod antea cœnaculum uocabamus:quia ibi cœnabatur οἰνὸν uinum:& a cilice calicem:& a cucice cuculum. Ego cur.ac.p.si.p.in. Cũ Plauto Ceciliõq pmissũ sit uerba fingere: cur mihi non liceat latinum ampliare sermonem:& nouis uti uerbis. Inuideor:posuit pro inuidetur mihi.

CHRI. Hoc amet:qđ aliqd exornet. Hoc spnat: qđ uel omittẽdũ:uel in aliũ locũ reiiciẽdũ sit. In uerbis. Præcepat de dispositiõe:Nũc nõnulla q̃ ptinet ad elocutionẽ.Hæc aũt hẽt elegãtiã: cõpositionẽ & dignitatẽ. Rursus aũt elegãtiæ partes sũt latinitas & explanatio:latinitas euitiat liguæ uitia:explanatõ oronẽ aptã & pspicuã reddit.Hoc ãt fit uerbis ppriis & usitatis.Cõpositio est uerborũ cõstructio æq̃liter ppolita. In serẽdis ergo.i.conserẽdis & cõponẽdis uerbis qđ cõpositiõis est:iubet adhiberi cautionẽ:ut q̃liter sit ppolita. Dixeris egregie.Quoniã uerba aut ppria sunt:aut translata:& rursus ppria aut uetusta:aut consueta & trita:aut a scriptore nup ficta:præcipit si nouũ uerbũ fingas: qm̃ id utplurimũ cõpositũ erit ex dictiõibus notis:ut callide & apte coniũgant.Notũ erat apud latinos capra:notũ & genus.Ex his ergo callida iũctura uerbum nouũ fabricauit acti⁹ i philoctete cũ dixit:caprigenũq pecus.Ego hoc ita exponẽdũ cẽseo.Acrõi:aũt placet eẽ poetæ sententiam:ut eum laude dicas uerbũ uulgare:si illud bene cõposueris:& ipsum expõere de uerbis ueteribus & nouis qũo poetica licẽtia fiãt.Nã & uulgaria cũ diligẽti cõpositiõe iplẽdescũt:& recte noua fingimus:si necesse ẽ nouas res exprimere.Hæc ille:& re uera cõcedẽdũ ẽ hoc poetæ: cũ ẽt philosophi & psertim stoici in reb⁹ nup ab ipsis inuẽtis noua uerba fabricẽt. Indiciis.Recte dixit.nã ai idicia uerba sunt. Abdita rerũ:quasi ai sensa.

Fingere:fabricare uerba nõ audita a cetegis quasi a priscis romãis cinctutis militarib⁹:& præparatis ad bella.i.accinctis.Vt cõtra Vir.imbelles & desides discinctos appellat: Fecerat ignipotẽs discictos mulciber afros. Et noua.Licet ẽt uerbũ a deriuatiõe græca formare:queadmodũ a græco uerbo.πληκτῶ plector antiq formarũt. Fidẽ:auctoritatẽ. Parce:ut raro fiat. Quid ãt cecilio plautoq dabit.Locus est a maiori. Nã si populus ro.cõcessit Cecilio & plauto poetis priscis:& uerba noua fingerẽt:multo magis cõcederẽt Vir.& Varroni excellẽtioribus poetis:Et pfecto antiq noua uerba:aut fabricarũt:aut a græcis deduxerũt: q̃ deinceps a posteris trita sunt.Nã Caro de nuce pinea tẽpestiuũ dixit uerbũ hactenus incognitũ.Et Lucretius dædala tellus.Et reboãt:ut illud:Nec cithara reboãt laqueata auratãq tecta.Et actius mulcibeq uulcanũ appellauit:q ignis oĩa mulceat .Suus uersus ẽ.Heu mulciber arma igu auo inuita fabricatus ẽ manu.Et Ennius triste posuit p amaro.Nec triste quæritat sinapi:nec mœstũ cæpe.Hæc i illis noua fuerũt.In Vir.iam trita. Cecilio.Hic statius cecilius est comœdiaq scriptor natione gallus fuit isuber:Vel ut alii putãt:mediolanẽsis. Mortuus ẽ anno post mortem Ennii & sepultus iti ianiculo olympiade cẽtesima ac quinquagesima. Plau.aũt ex umbria sarsinas fuit:& romæ morit olympiade cẽtesima ac quadragesima qnta:q pp ãnonæ difficultatem ad molas manuarias pistori se locauerat:& quotiẽs uacabat ab ope:fabulas scribebat ac uẽdebat.Poetaq ãt comicorũ ueterũ iudiciũ dedit hoc pacto Sidigitius in libro de poetis:ut cecilio primæ partes darent.Plauto secundæ.Neuio tertiæ.Licinio quartæ.Attilio qntæ.Terentio sextæ.Turpilio septimæ.Trabeæ octauæ. Lucretio nonæ. Antiquitatis postremo cã Ennium decimum ponit.Varro aũt in primo libro de poetis hoc epigrãma Plauto adscribit.Postq̃ ẽ morte captus Plautus:comœdia luget. Scœna est de erta:risus:ludus:iocusq & numeri & inumeri simuloẽs plachrymarũt.Hoc ab eo scriptũ refert Var. Inuideor.Et hoc ipse noue profert.Nam dicimus inuideo tibi doctrinam & doctrina inuidetur tibi:non autem tu inuideris. Enni pro ẽnii. Quintus ẽnius tarẽti nascitur olympiade centesima trigesima quinta. Acatone q̃store romã traductus est. Habitauit in auẽtino parco sumptu ac una ancilla contentus . Moritur septuagenario maior articulari morbo . Sepultusq est in Scipionis monumento in uia appia intra primum lapidem. Signatum:translatio a nũmis.

ACR. Vt siluæ foliis pronos mutãtur in ãnos. pnos uolubiles decliuos & cito labentes & istabiles:ne aspnent noua uerba cõparatõe nouoq foliorq docet posse placere. In ãnos.p annos:ut siluarũ mutãtur folia p ãnos pronos:& ẽ homerica cõparatio.Debemur morti: argumẽtis pbat pire omnia: pire homines: pire uerba: si quidẽ recipit in terram fluctus: & quæ ãte arabatur mõ fit locus nauib⁹.Si ergo natura mutat maris & terræ: quanto magis debemus credere perire homines & uerba eorum perimus.ergo nos & nostra:ubi terra i mare ducit:paludes uertunt in segetes:flumina suũ mutãt cursum. Siue receptus.t.n. Mare in terrã recipit:qñ portus componitur. Regis opus. Augustũ dicit qui siccauit pontinam paludẽ:nã regis opus est mare admittere terræ.Reges.n.talia faciũt:diuus Augustus duas res diuinas fecit:ñ põtinã paludẽ siccauit:ut ad mare meatum haberet:ut post & arari posset:& portum lucrinũ muniuit:de quo Maro An memorem portus lucrinoq:addita claustra Atq idignatũ magnis stridorib⁹ æquor.Iulia qua põto longe sonat unda refuso.

Vt folia in siluis pronos mutantur in annos:
Prima cadunt/ita uerborũ uetus interit ætas:
Et iuuenum ritu florent modo nata/ uigentq.
Debemur morti nos/nostraq/siue receptus
Terra Neptũnus/classes aquilonibus arcet
Regis opus/sterilisq diu palus/aptaq remis
Vicinas urbes alit/&graue sentit aratrum:
Seu cursum mutauit iniquum frugibus amnis
Doctus iter melius/mortalia facta peribunt:
Nedum sermonum stet honos/& gratia uiuax:
Multa renascentur/quæ iam cecidere/cadentq
Quæ nũc sunt i honore uocabula/si uolet usus:
Quẽ penes arbitriũ est/& uis & norma loq̃ndi.
Res gestæ/regumq/ducumq/& tristia bella
Quo scribi possent nũero mõstrauit homerus.

Versibus impariter iunctis quærimonia primum
Post etiam inclusa est uoti sententia campos.
Quis tamen exiguos elegos emiserit author:
Grammatici certant & adhuc sub iudice lis est

Sterilisq diu pal⁹.lucrinũ portũ significat & alios q mãu facti sunt ab Augusto & alia regũ opa hoc ẽ regis opus:qđ nullus facere põt nisi rex. Seu cursũ. m.i.f.a.απ οικοιοσ siue generaliter:ut quidã accipe uolũt qñ capos aptos agriculturæ liberãt a uertẽtes flumina q̃ infesta sunt eis. Amnis.i. tyberim itelligimus:hunc.n.derivauit augustus qua nunc icedit. Ante.n.per uelabrũ fluebat. Vnde & uelabrũ dictum q ue/lis transiret. Doctus iter melius:inductus meliori uia. Mortalia facta.p.zeugma:supioribus. Nedum sermonum honos.i.si hæc oia mutantur uerborũ gr̃a perẽnis manere qũo poteſt. Honos:pulchritudo. Viuax.p petua. Multa renascentur:iterũ sciẽt quæ iam fuere uocabula.s.& cõmercia sermonum:q̃ sunt sublata de usu.

Si uolet usus.i.consuetudo & rõ loquendi.Rõ.n.usu & consuetudine uincit. Vsus.n.facit auctoritatẽ:interdum & ɔsuetudo uincit regulam:ut frequẽter Ci.modium ponit pro modiorũ:& liberũ.p liberorũ hoc usu dĩ.

Quẽ penes:conuersio est.i.penes quẽ arbitriũ est.i.iudicium in ptãte usus est sermo & uis loquendi. Res gestæ docet qũo singlæ res & qbus metris scribẽdæ sunt. Nũero metro:ut numeros memini si uerba tenerẽ.

Versibus ipariter iũctis.Elegiacum significat:quia elegiacũ metrum. minus habet syllabarũ q̃ heroicus uersus qui præcedit:quod elegiacum metrũ constat ex pẽtimemeri.i.de duobus dactylis & syllaba: quis tamẽ inuenerit elegiacũ incertum est. Vel uersibus impariter iunctis idest iambico metro:unus.n. hexameter uersus est:alter pentameter:hoc inquit metro primo tristia post ẽt cœpere læta descnbi. Post etiam inclusa est:res tristes & lugubres primo elegiaco carmine scribebantur:post etiam lætæ.

¶POR. Debemur morti nos nostraq. Comprobat nũc morti uniuersa eẽ destinata etiam uerba ĩterite cũ opa hominum. Sterilisq diu palus.Diuus Cæsar duas instituerat res facere:Portum Hostiẽsem munire & Põtinam paludẽ quæ est in cãpania:ad quadragesimum miliarium emittere in mare.Hãc ergo significat in hoc recepisse:ut iam aretur.Seu cursu mutauit iniquum amnis:doctus iter melius. Tyberim itelligimus.hũc .n.Agrippa deriuauit qua nunc uadit antea per uelabrũ fluebat. Cadentq quæ nunc sunt. in honore uocabula si uolet usus:hoc est rõ loquendi:usus.n. nihil aliud est q̃ regula sermonis latini. Res gestæ.r.d.incipit nunc loqui de omnibus matris.de elegiaco & iambico. Versibus impariter:imparibus. Nam hexametro priore sequenti pẽtametro scribuntur.

¶CHRI. Vt siluæ.Vt singulis annis renouant frondes in syluis & primis cadẽtib⁹ nouæ succeduntita singulis pene ætatibus imutantur uerba:& prisca a cõsuetudine abeũt.Quod ẽt Crassus apud Cice.per socrũ suã ostendit. Debemur morti:non mirum si uerba intereãt qñ hoies:oiaq humana pereant. Siue receptus. Vt portus in littore romano cõpatus:ubi mare intra terrẽ receptum est. Sterilisq:queãdmodum ubi terra fuit:s effecta est aq̃:ita quod aq̃ fuit effecta est terra:ut appet de palude põtina:quæ exsiccata arari potuit: Sed sine hoium labore inter italiam siciliãq mare irrupit.Ergo aquæ ibi sunt:ubi terra fuit.Eodem pacto a syria seiuncta est cyprus:a boetia euboea.Sic contra exclusis aqs terræ emerserũt.Nã bibãda isula oli ionii fuit:nunc.cc. stadiis ab eo distat.Et i italia circei oli isula fuit. Seu cursũ.Vt de peneo thessaliæ stagnãte flumie: & de acheloo legit:sed & tyberis deriuatus est qua nunc icedit:cum antea per locum quod uelabrum dicit flueret.Vbi nr̃a tempestate templum est diui georgii quod ad uelabrũ dĩ.Sed uocabulum nõ tenentes ad uellus aureum dicunt.Erat autem uelabrum sub auẽtino:& illa aqua auẽtinum a reliqua urbe separabat. Vnde auẽtinus dictus est:quia nauibus illuc aduẽtaret:alii tñ ab aduẽtu auiũq illuc se a fluuio reciperẽt dictũ esse uolũt.Quem penes:nã sermo & uerba usu potius q̃ rõe formant. Res ge.oñdit quo carmine qcq̃ scribi debeat. Et qñ res gestas & deorum & heroũ & magnorũ uirorũ Homerus hexametro carmine descripsit:oẽsq poeta lõgo interuallo supauit. oñdit nobis illa eo carmine scribẽda eẽ. Verũ ut rẽ altius ꝓseq̃mur uersus si genus respiciamus ẽ:ut Diomedi placet ptiũ legittia dispositio:& pedũ cul:a copulatio ɔsonãti spẽ metricã exhibẽs regulã. Huius aũt generis formæ multæ sunt: sed de aliis alio loco:iterim uersus hexameter ex sex pedibus constat: adeo ut in quattuor primis sedibus indifferẽter dactylus spondeusue põi possit. Quinta sedes dactylo præcipue attribuitur:nõnũq̃ tñ spondeo.Sextus uero locus dactylum nunq̃ recipit: nisi subseqũẽs uersus a uocali incipiat.Nam tunc ex collisione ultima dactyli abiicit. Vir.Ignari hominũq locorum erramus:& in georgicis. Vulcani decoquit humorem.Ergo spondeo cõceditur sexta sedes aut trocheo:quia ultima syllaba cuiuscunq carminis & produci & corripi ualet.Quapp a duodecim syllabis ad decem & septem ꝓducit:nam si totus ex spondeis qui dissillabi sunt cõstabit.erũt in sex spondeis duodecim syllabæ. Sin totus ex dactylis qui trissyllabi sunt:qñ ultimus ultimam syllabam amittiterunt decem & septẽ syllabæ. Versus aũt hexameter quia uarietatem stili patitur ut modo in ĩfimã figuram deprimatur:modo in altam grandiloquãq extollat:i nõnunq̃ in ea quæ mediocris est:uerset:erit optimi poetæ officium dare õpam:ut qualitati materiæ carminis qualitas quadret:cui rei pspicuo testimõio esse poterit initum uirgilianæ æneidos.Nam cum & duo iam a se absoluta uolumina indicet: bucolica.s.& georgica:& tertium scribendum ꝓponat.Cũq infimo stilo bucolicũ:mediocri georgicum carmẽ scripserit: æneida uero sublimi scripturus sit paucis uersibus omnes tres figuras cõplectẽs suas singulis rebus figuras attribuat.Nam qđ depssius esse põtq̃ illud. Ille ego q quõdã gracili modulatus auẽa.Carmẽ & egressus siluis uicina coegi.Quid rursus altius atq sublimius q̃ cũ dicit.At nunc horrẽtia martis arma uirũq cano:id ãt qđ i medio ẽ.Vt quis auido parerẽt arua colono:Gratũ opus agricolis:qñ materia ipsa mediocris ẽ:mediocri figura ẽ ꝓsecutus. Sed quoisũtã multa de hexametro uersu nẽpe ut iã pspicuũ sit:nõ oẽm hexametrũ uersũ eẽ heroicũ: sed eũ q sublimi figura expolitus heroũ magnorũq uirorũq fcã describit.Carmẽ ãt heroicum græci ε π ο σ appellãt:diffiniũtq eẽ ε μ π ε ρ ί ο ϒ ἡ κ ο ῦ ε ί ω ν τ ε κ α ί η ρ ώ κ ω ν κ α ι α ν θ ρ ω π ι κ ῶ ν π ρ α γ μ α τ ω ν.i.cõtinẽtiã diuinaꝝ heroicaꝝ hũanaꝝq rerũ.Et dĩ ε π ο σ ab eo qđ est ε π ε σ θ α ι.i.seq

quia in eo dicenda ea quæ iã dicta sunt ꝑpetuo tenore sequũtur. Dicitur & pythiũ carmen: quia cũ apollo in matris ultionẽ phytonem serpẽtem interemisset: accolæ dei laudes hexametro uersu celebrarunt: qui sex spõdeis a principio compositus: est deinde soluta spondei altera syllaba sine dãno temporis dactilum protulerunt. Vel uocatus est uersus pythius: quia & pythiæ phœbi sacerdotes oracula illius dei hoc uersu proferebãt: maxima aũt in uersu heroico laus est ut primo & quarto ac sexto loco spõdeus sit: ut Defecisse uidet sua iam ꝑmissa reposci: item Immotãq; coli dedit & contẽnere uẽtos: item Cui nõ dictus hylas puer & latonia delos. Aliqñ constat ex qnq; dactilis: ut Panditur interea domus olpotentis olimpi. Versus igitur heroicus dignitate primus est plenæ rõnis pfectione formatus: ac totius grauitatis honore sublimis: multaq; pulchritudinis uenustate præclatus: quæ sine ulla coniunctiõe quascũq; alias oronis partes ita mutuis inter se connexionibus colligat: ut in scansione propria pes nullus nisi nouissimus tñ integram partem oronis includat. Versibus impariter iunctis: elegiam dicit: quæ ex uersu hexametro atq; pentametro constat. Quod genus carminis præcipue scripserunt apud romanos Ouidi. propertius. Tibullus & gallus imitati græcos: præcipue callimachum & euphorionem. Dicitur autem elegia ἀπὸ τοῦ ἀλεγεῖν τοὺσ τεθνεῶτασ: fere enim defunctorum laudes hoc carmine prosequebantur siue ἀπὸ τοῦ ἐλέου: idem miseratione: quia miserabiles res hoc carmine pronunciabant. Hinc Horati. ad albium Tibullum scribens ait. Neu miserabiles decãtes elegos. De auctore uero ignoratur. Querimonia primum: nam primores miserabiles illo decantabantur. Deinde etiã lætiores. Exiguos: comparatione heroici.

Archilochum proprio rabies armauit iãbo.
Hunc socci cepere pedem / grãdesq; cothurni:
Alternis aptũ sermonibus / & populares
Vincentẽ strepitus / & natum rebus agendis.
Musa dedit fidibus diuos / puerosq; deorum:
Et pugilem uictorẽ / & equũ certamine primũ:
Et iuuenem curas / & libera uina referre
Descriptas seruare uices operumq; colores.
Cur ego si nequeo / ignoroq; / poeta salutor:
Cur nescire pudens praue quam discere malo:
Versibus exponi tragicis res comica nõ uult.
Indignatur item priuatis / ac prope socco
Dignis carminibus narrari cœna thiestæ:
Singula quæq; locũ teneant sortita decenter.
Interdum tamen & uocem comœdia tollit:
Iratusq; chremes tumido delitigat ore.
Et tragicus plerunq; dolet sermone pedestri.

¶ ACR. Archilocũ ꝑprio rabies armauit iãbo. Iambicum metrum primum archilocus inuenit: quo usus est in licambẽ: quem persecutus est: quod ei nepobolem desponsatam iam filiam denegauit: tñ ut licãbes iambos uoluerit morte nitare: nã ad laqueũ confugit. Hunc socci cœpe. Comœdiã significat. Grandesq; cothurni. magnæ laudes clamãtiũ excęperunt hunc pedẽ. aut grandes cothurni tragœdiæ ideo autẽ in dubio posuimus: quia difficile hoc metro tragœdiographi utuntur. Nã spondaico pœne metro sẽper uidẽt scribere. Alternis sermõibus. illi & illi. i. comœdiæ & tragœdiæ aut psonaꝝ responsionibus. aut tñ comœdiæ: quia i comœdia multæ persone inuicem sibi succedunt. Et populares uincentem. Altius sonantẽ in scæna q̃ clamor populi. Aptũ in agendis. i. in definiẽdis rebus. Tales strepitus: excedit iste pes: ut uicat populi clamores: quia iambus uincit clamores spectãtium: hoc est qa plus meretur laudari q̃ laudetur More hominum dixit. Natum: ꝑp comœdiã. Musa dedit fidibus: lyrico carmini laudare deos & heroas olympiacos. Puerosq; deorũ: filios deoꝝ more græco: uel pueros deorum appellat heroas. Et pugilẽ. u. Pollucẽ: licet alii dicant pyndarũ & Amphionẽ. qui añ oẽs ad palmã uenerũt. Et equũ. i. castorẽ. Et iuuenũ curas: amores Et libera uina: liberas comessatiões: qa liberius faciunt uina hoies loqut anacreõ. Descriptas. s. u. dispositũ ordinem per species exposita s uarietates: si nescio prosequi: ac nõ possum q̃re appellor poeta. i. si ea quæ præcepi nescio seruare: ut meis carminibus inserã pulchras res uicissim ad decorãdum opus. Poeta salutor. hoc secundum græcos qui noie officii salutant. χαῖρε ποιητήσ. Cur nescire pudens praue. q. d. m. ordo est: cur praue pudens malo nescire q̃ discere: q̃re praue magis nolo discere q̃ turpiter ignorare uerbi gratia: prauus est qui turpiter ignorat uel erubescit: si nescio quare magis erubesco discere: si nescis non turpiter discis sed si interrogatus fueris turpiter nescis si tacueris: nam praue uerecundus est ille qui erubescit discere quod cõmodum est. Sunt quædam doctrinæ quæ duplici scia concipiunt̃ uersum facere disci. Si audieris sex pedibus cõstare hexametrũ siue heroicum metrum dactylo & spõdeo. Ecce habes ueram pitiam: debes alterã percipe: ut scias qũo sit spondeus: & qũo dactylus: horati. si dedisti præcepta quare nescis: possum scire qdem: uerbi gratia: quia iambico metro comœdia scribit̃. Sed qũo fiat iambicus nescio. Versibus exponi tragicis: spõdaicis & altis sensibus: aut uerbis. Et hoc exequitur quod supius præmiserat. Descriptas seruare uices. Res inqt parua & comica nõ debet alte tractari & difficulter: ut tragica. Tragœdia. n. alto stilo describi. comica uero humili gaudet. Priuatis: cõibus iacentibus sensibus: quasi. n. priuata sunt uerba: quibus utuntur. Ac prope socco. Soccis comœdiam: intelligimus. Cothurnis tragœdiam. Dignis carminibus: humilibus uerbis: tragœdia. n. altos sortita est sensus & uerba. Narrari cœna. t. humilibus uerbis tragœdia exponi non uult: & cõibus sensibus. i. comico stilo. Singula quæq; locũ. t. s. d. unaquæq; res qũo decenter inuenerit sibi locum: ita teneat. Interdum tamẽ & uocem. c. t. ut Terẽ. O cœlũ o terra o maria neptũi. itẽ Proh sũme iuppiter. Iratusq; Chremes: comœdia de chremete. Tumido ore: elato sermone.

¶ POR. Archilocũ. p. r. a. i. Primus archilocus iãbos scripsit i lycãbẽ generũ suũ. Hũc. s. c. p. g. q. c. Quõ comœdiæ & tragœdiæ ornant̃: q̃ iãbicus appellat̃: nã hoc distat iãbicus a iãbo: q; iãbus ex iãbis constat & male/

dictis armat:iambicus autem metro magis q̃ rõe similis est iambo. Alternis.a.s. nihil enim poeta in tragœdia dicit:sed plures psonæ.itaq; heroicum heroũ solet res referre:qd' actũ sit tragœdia agit. Et.p.u.ipsum altius iu scœne sonantẽ q̃ po.clamor est. Musa.d.f.d.p.q.d.nũc de lyrico carmie loquitur quo metro scribuntur:aut heroũ laudes:aut olympionicarum.Pueros autem deoꝝ heroas dicit. Et iuuenũ curas:hoc est amores quos lyrici celebrant. Et libera uina referre:qualia sunt Anacreõtis carmina.Descriptas seruare uices hoc est ordinem positum per species signorum quare poeta dicit.Cur nescire pudens praue q̃ discere malo Huius uersus sensus talis est. Cur malo nescire praue pudens.i.erubescens ne uidear ignorasse q̃ malo discere. Indignatur item priuatis:hoc est humilibus uerbis tragœdiam impleri.

¶CHRI. Archilocũ.iambicũ carmen plerũq; trimetro uersu & epodo sequẽte cõpositũ est:ut male soluta nauis exit alite.Ferẽs olentẽ meuiũ.Iãbus ex breui & lõga cõstatut dies i uersum maledicũ ɔficere habilis est. Sũt q dicãt iãbũ nomẽ sumpsisse a iãbe famula celei:q cererẽ filiã quærentẽ ad meganirã celei cõiugẽ delatã cũ uidisset:male tractauit.Alii uolũt iãbũ q̃si triãbũ a triũphatore libero nominatũ. Alii a strenuo duce martis iccirco dictũ:qa cũ crebro pugnas iniret:& telũ cũ clamor torq̃ret παρατοιον βαλλειν.i.a iaculũ torq̃ndo iambus appellat'.Est ãt ex breui & lõga compositus pes:qp li q iaculent' ex breui accessu i extẽsum passũ pferunt:ut fortiori nixu teli ictum cõfirmẽt.Sũt q putent dictũ απο του ιαμβιζειν.i. male dicere:cui' carminis pcipui scriptores apud græcos fuerũt Archilochus & hipponax apud romãos Lucilius & Catullus.Archilochũ uero hũc carmẽ nõnulli iuenisse uolũt:& illũ usum eẽ i lycambẽ:q filiã despõsatã sibi denegarat:adeo ut illũ ad laqueũ cõpulerit. Ergo pprio.i.a se excogitato. Socci.i.comici q socco.id.n. calcei genus ẽ.utũtur. Cothurni:& isti calcei sunt:quos sibi adhibẽt tragici. Ergo cothurni.i.tragici. Vir.Sophocleo tua carmina digna cothurno. Grandes:qa tragœdia grãdiores res & grãdiori stilo scriptas cõtinet. Alternis:nam i tragœdia & comœdia alternæ sunt collocutiones. Strepitum popularẽ:plausum a populo cõcitatum:ut sit sententia.Applaudit quidem populus istis pedibus.Sed maiorem etiam plausum merent'. Vel itelligit sua sonoritate etiam i tumultu audiri posse. Et natũ rebus agendis. Nam uehementiam & efficaciam i agẽdo exprimit. Fidibus.Lyricis uersibus qui fidibus.i.chordis concinunt'.Quibus & magna psæpe cãtant':ut deorum heroumq; laudes & uictoriæ pugiles & eq̃stres:[illegible].i.amores iuuenũ:& cõuiuia. Et libera uina.i. cõuiuia in quibus a curis p uinũ liberamur.De lyrico carmine i pricipio huius interpratiõis multa inq̃siuimus. Descriptas seruare uices.Ad multa puto pduci huiuscemodi pceptũ:ut in oĩbus scribẽdis seruare uices sit ut pro materiæ qualitate eligat' gen' poematis:qd' illi rei attributũ ẽ:ne de re comita tragœdiã:aut de tragica comœdiam scribamus:quod paulo post apertius loqtur.Eligat' carmen idoneũ.Accõmodet' stilus.Seruet' deniq; in oĩbus rebus decoꝝ.Sed pcipue refert' ad distinctionẽ carminum:de qua paulo supra pcepit.Nã non debet salutari.i.appellari poeta siqs aut neq̃t tarditate igenii aut ignorat' negligẽtia discẽdi seruare uices descriptas.Salutare ãt cũ appellare significatuũ ẽ nisi honorificate:Vnde dicũt:senatus Attalũ regẽ salutauit. Cur nescire.Ordo ẽ.Cur malo ego praue pudẽs.i.prauo pudore ipeditus nescire q̃ discere.Est.n. uitiosus pudor quo a recte agẽdo ipedimur.Bonus ãũt qui turpiter agere phibemur. Versibus.Exponit qd sit seruare uices.Nam nec materia comica tragica grandiloquentia extollẽda supra modum ẽ:neq; rursus tragica humilitate comica deprimẽda:nisi raro & cũ altera ab altera aliqd mutuat:nã chremes ille apd Terẽtium quis cætera comica sintatñ in peccato filiũ ut grauior sit obiurgatio tragœdiam citat:& tragica est illa exclamatio:o cœlũ o terras o maria neptũni.Et p summe iuppiter.Veꝝ qm̃ de uersus heroici elegiq; ac iãbici rõne pauca dicta sunt:eadẽ quoq; breuitate quatenus sat fuerit tragœdiã comœdiamq; psequemur.Tragœdia igit' ut refert Diomedes:est heroicæ fortũæ i aduersis comphensio:Quã diffinitionẽ a Theophrasto excogitatã uidemus. Ait.n. τραγῳδια εστιν ηρωικης τυχης περιστασις. Dicta ãt ẽ:ut nõnullis placet ab eo qd' ẽ τραγος.i. hircus & ωδη cantus.Quoniã olim auctoribus tragicis hircus pmiũ cãtus pponebat':q liberalibus libero pri imolabat':qa ut ait Varro.uitib' noxiũ ẽ aial.Hoc idem & paulo ifra ponet poeta.Vel qp utrẽ ex hircina pelle uino plenũ p pmio eẽt Vir.Vncti saliere p utres.Alii putãt a fæce quã qdã græcoꝝ τρυγα.i. fæcẽ appellãt pmutatiõe lrarũ:qm̃ ante psonas a Thespide reptas mimi puncti ora olei fæcibus fabulas agebãt. Quod i seq̃ntibus poeta significat.Alii a uino arbitrant':qd' olim τρυξ dicebat' a quo uindemia τρυγητος appellat':qa in sacris liberalib' atheniẽses uinũ cãtorib' exhibebãt.Cuius rei testẽ Luciliũ pducũt.Comœdia uero ẽ:ut in græcos iaio τιπ ωνκαι πολιτικων πραγματων ακινδυνος περιοχη.i. priuatæ ciuilisq; fortũæ sine piculo uitæ cõphẽsio.Dicit' aũt comœdia απο των κωμων.Sũt.n.κωμαι pagi.i.quenticula rusticoꝝ & ωδη cantus. Nam ut ait Var. iuuẽtus actica circũ uicos ita ire solita fuit:& q̃stus gratia hoc carminis genus exercebat. Vel qa iã itra urbẽ coacti atheniẽses i uinculis paruaꝝ domuũ hũc cãtũ exercebãt. Vel dr' απο του κωμου.i. a comessatione q olim in huiusmodi fabulis amãtiũ uiuẽtiũ κωμαι appellabãtur. Tragœdia heroas regesq; cõtinet:& sp ifœlices exitus habet. Vñ euripides roganti archelao regi ut de se tragœdiam scriberet abnuit:pcatusq; deos ẽ:ne qd sibi accideret tragœdia dignũ.Comœdia cõtra ciuiles priuatosq; describit & exitus fœlices.Poetæ primi comici fuerũt Susarion Nullus:ac Magnes.Hii ueteris disciplinæ ioculatoria nec scite nec uenuste pnũciabant.Secũda ætate fuerũt Aristophanes:Eupolis:& cratinus:q uitia sectati acerbissimas scripserũt comœdias.Tertia ætas Menãdri & philemõis fuit:q omnẽ comœdiæ acerbitatẽ mitigauerũt. Hoꝝ fabulas romam trãstulerũt:primusq; Liuius Andrõicus scripsit.Hic seruus Liuii salinatoris ab igenii meritum:qm̃ liberos optime erudiebat ab eo libertate donatus ẽ olympiade.cxlviii.Sũt q uelint epicarmũ in insula ceo exulantem primũ hoc carmẽ frequẽtasse:& sic a ceo comœdiã dici.Antea itaq; galeris non psonis utebantur ut q̃litas coloris idiciũ faceret ætatis:cũ eẽnt aut albi aut nigri aut ruffi.Personis prim' uti cœpit Rosci'. Gallus histrio:q oculis obuersis erat:nec satis decorus. Togatæ:ut ait diomedes:dicebãt' q oĩa i publico honore cõfusa cernebãt'.Quæ togatæ postea i ptextas & tabernarias diuidebãt'. Togatæ sũt q scribũt' ritu habituq; to

gatorum.i.romanorũ : ut græcæ fabulæ a græcorum pallio palliatæ dicuntur. Sed q̃uis togata gens sit: sub quo & prætextatæ & tabernariæ reponuntur: tñ pro tabernaria ponitur. Prætextata habet magistratuum: qui prætexta utuntur: & imperatorũ & principũ romanorũ argumentũ. Tabernariæ ab humilitate personarum & argumẽtorũ appellãt. Nã tabernas pauperũ domos hẽbãt: q̃ priscis tpibus ex tabulis conficiebant. Athellãæ ab athella oscorũ urbe: ubi repertæ sunt: nomẽ trahũt. Hæ sunt argumẽtis dictisq̃ iocularibus similes satyricis fabulis græcis. Quarta spẽs togatorum est planipedis: græcæ dr̃ μίμος. Planipedes uero dicunt qd' actores neq̃ soccis neq̃ cothurnis ꝓdeunt in proscænũ: aut pulpitũ: sed planis.i.nudis pedibus. Huius memĩt Actius scriptor togatorũ. Datum in est aurum. Exultat planipes. Satyrica græca differt ab athellana. Nam ĩ satyricis satyrorum personæ inducunt: aut siquæ sunt satyris similes: ut Autolicus: Burris. In athellana uero obscœnæ personæ: ut Maccus. Comœdiæ atq̃ tragœdiæ cõmune nomẽ sumunt græcæ dramata. Nam δρᾶν agere est latine fabulas. Vitruuius uero de architectura ita scænas distinguit: ut tragicas colũnis & fastigiis & signis regalibus ornandas præcipiat. Comicis uero ædificiorum priuatorũ spẽm præbet. Satyricas arboribus: speluncis & montibus ornat. Dõatus uero ita distĩguit psonarum uestimenta: ut adolescentibus discolor sit uestitus. Serui exiguus amictus: ut priscam paupertatem ĩdicent: uel ut expeditiores sint ad negocia obeunda. Parasiti cum intortis palliis ueniunt. Ioco uestitus candidus. Ærũnoso obsoletus. Purpureus diuiti. Fucetius paupi. Militi chlamis purpurea. Puella habitu peregrio. Leno pallio uersicolore utitur. Meretrici ob auaritiã lute⁹ daĩ. Tibias adhibebãt pes & ĩpes.i.dextras & sinistras. Dextræ sua grauitate seriæ comœdiæ orõnẽ ꝓnũciabant: Sinistræ serranæ acuminis leuitate iocum ostendebant. Ergo ubi mixtus cum grauitate ioc⁹ esset dextræ sinistræq̃ adhibebantur. Comœdiæ statoriæ dicebantur: quæ qetiores essent. Motoriæ: quæ turbulentæ. Mixtæ uero ex utraq̃ constant: comœdiam cicero ait esse imitationem uitæ: & spectaculum consuetudinis & ueritatis. Quis prius in græciam inuenerit: incertum est. Hæc ego prolixius prosecutus sum: ut & hunc locũ & plures quæ sequentur: facile intelligantur.

Telephus/& peleus/cũ paup/&. exul uterq̃
Proicit ampullas/& sesquipedalia uerba:
Si curat cor spectantis tetigisse querella.
Non satis est pulchra eẽ poemata/dulcia sunto
Et quocunq̃ uolũt/animum auditoris agũto.
Vt ridentibus arrident/ita flentibus adsunt
Humani uultus. Si uis me flere/dolendum est
Primnm ipsi tibi/tũc tua me infortuuia lædẽt.
Telephe/uel peleu. male si mandata loqueris
Aut dormitabo/aut ridebo. tristia mœstum
Vultum uerba decẽt/iratum/plena minarum.
Ludentem/lasciua. seuerum/seria dicta.
Format enim natura prius nos intus ad omnẽ
Fortunarum habitũ/iuuat/aut impellit ad irã:
Aut ad humũ mœrore graui deducit/& angit.
Post effert animi motus interprete lingua:
Si dicentis erunt fortunis absona dicta:
Romani tollent equites/peditesq̃ cachinum.

ACR. Et tragicus.p.d. Quia tragœdia sẽp dolores expõit: hoc ẽ dolores describit. Telephus & Peleus sibi iãbo diuites fuerũt: & oĩbus suis bonis cõsũptis tantã iopiam deuenerũt ut exules facti mẽdicãdo sibi undecũq̃ uictũ congrerẽt. Mendicãtes ãt non humiliter sed ꝓterue & quasi impãdo petebãt: misce: fer nobis panã. Aliter hii quõdã diuites fuerũt: & grãdia uerba & tumida semp cõsueuerũt: tandẽ inopia compellẽte exules facti sunt & mẽdicãtes. Ideo alta & seuera uerba: qbus usi fuerãt: dimiserũt: & humilibus uerbis & blãdis animos spectantiũ mulcere cœpuntiõ dixit: & tragicus plærũq̃ dolet sermone ꝓdestri.i.humili: hic peleus dr̃ occidisse matrẽ suã aut phocũ fratrem suũ: ob hanc causam exul factus est a ciuibus suis: aut quia uagabaĩ passim dolore pculsus. Proicit.a.i. itata uerba: iflata: grãdia: omittito rationem tumidã: cũ.n.reges essent: & ĩ ærũna uersarẽtur alte loq nõ poterãt sũmis calamitatibus mersi.
Ampullas: inflata & supba uerba: adhuc.n.ampullas uocamus q̃si iflata uasa. Et sexq.u. Sexqpedalia uerba ꝓprie sexqpedes habẽtia: uterq̃ ãt magna & elata uerba ꝓiicit: & utunĩ cõmunibus ut exul. Si cu.c.s.t.q. Si id agit ut spectatorẽ flere cogat: hic uersus & seqntibus iũgi põt. Si me uult flectere ad misericordiã depõat elata uerba. Cor.n.spectãtis tãgim⁹: q̃do idõea uerba dolore ꝓferimus.i.istæ psonæ ꝓiiciũt elata uerba si uolũt auditores ad misericordiã flectere.
Nõ.s.e.p.e.p. Sũt q̃dã poemata pœconomiã & ꝓbata uerba hñtia: sed iterdũ uenustate carẽt: habeant ergo q̃ sũt ꝓbata ẽt uenustatẽ: & quocũq̃ uolũt auditorẽ siue ad misericordiã uel ad idignationẽ trahãt. Vt ri.a.ita.f.a.i. affectus oẽs ĩ animis nostris ex nr̃a natura: & singuli moueĩ cũ imagines suas uiderint ĩ aliis. Male si.m.l. quasi mãdata nõ quasi tua: sed secus quẽ aut dolor maneat aut lætitia. Aut.d. hoc grauius ẽ q̃ ridebo. Alterutrũ.n. faciũt auditores si sine affectu sit dictio. nõ solũ ad psonarũ dignitatẽ sed ẽt ad cõditionẽ ætatẽq̃ apta sũt uerba & unicuiq̃ psonæ qd' ẽ ꝓpriũ. Format.n.natura: sensus ẽ poeta debet formare ĩtra se psonã aptã his rebus: natura qppe delectat cũ delicata uidemus. Natura.n. irascimur: delectamur: miseremur. Quia substãtiæ harũ rerũ sũt formatæ ĩ animis nr̃is a natura: ut illud Cic. Ardeat orator si uult iudicẽ icẽdere. Post.e.a.m.i.i. extollit sublimat.i. natura q̃ me deiicit animi miseratiõe extollit aspitate: mõ deducit ad humãitatẽ: mõ extollit ad iracũdiã. Si dicẽtis erũt.f.a.d. Si non cõueniunt uerba loquẽtis fortunæ ridebunt romani.
POR. Et tragicus.p.d. Exigit sæpe tragœdia ut pedestribus scribaĩ uerbis: ut cũ Telephus & peleus regio habitu mutato loqnĩ. Neq̃.n. debet in habitu auxilium petens regaliter loq. Proiicit.a. hoc a Calimacho sustulit q̃ dixit. Si.c.c. hoc est si id agit ut attente spectantẽ flere cogat. Dulcia sunto. Nunc quasi legem ponit & pcipit. Sunto.n.& aguuto sint & agant significans: sed leges antiquæ hiis fere plenæ sunt quæ significãĩ uerbis. Si.u.m.f. Hoc Demosthẽicũ ẽ. Nã cum ad illũ is q uapulauerat accessisset: peteretq̃ sumisse ut causam su

am ageret eo q̄ cæsus esset:negauit se facturum:quia ille non uapulasset:illo affirmāte factum esse: eiq̄ sup ua cuas dixit eius querelas:tunc tertio cum indignari uideret:& toto affirmāte cū lachrymis affectu dixit:nūc se illi credere. Capiebat enim dicendi impetum ex irascente. Tunc tua me infortunia lædent: idest tunc tuæ me calamitates mouebunt:quod græci ατυχηματα uocant.

CHRI. Telephus. filius Herculis ex auge aqua i silua expositus ē: & a cerua nutritus: diu regno caruit. Ampullas. Verba grādiloq̄ & turgida ab ampullis:ille.n.sunt iflatiōes i aq̄. Sed & uitreas ampullas dicim⁹: qa artificis iflatiōe fiunt. Ergo tumētia uerba ampullas dixit. Sexqpedalia magna:& q̄ pedē integrū & dimi diū alterius i uersu facere possint. Est.n.sex q altera in musica. Tetigisse:cōmouisse. Corcaium spectatoris. Non satis:nō satis est habere ornatū oronis:nisi pathetica sit oro:atq̄ huiuscemodi:ut auditores in quēcūq̄ affectū mouere possit. Vt uidētibus. Animi nostri sua natura ad omnē affectū ,pcliues sunt. Sed maxime mo uent:cum uiderit imagines suas in aliis. Nam flantē uidētes ad fletū:ridentē ad risum mouemur. Ergo opti/ me Cicero. Ardeat orator:si uult iudicē incendere. Aut dormitabo:aut ridebo: aut in tediū cadā:si uerba nō accōmodabunt affectibus:aut ipsum poetā ridebo. Tristia:nā uerba tristia mœstū decēt auditorem: & mina cia iratū. Sic ludens lasciuis:seuerus seriis utatur. Format.n. Natura.n.ita istituit:ut talē in uobis affectū excitemus:q̄lis futura est oro. Nam aut lætitia nos afficit:aut ira:aut mœrore deprimit. Deinde q̄les intus sūt aiorum motus tales foras efferūtur lingua iterprete:nam iccirco cōcessa ē homini oro:ut animi sensa iterpre tet: & ,pmat. Quapp magno odio digni sunt iiq̄ naturæ beneficio abutētes aliud sentiūt:aliud loquitur. Cō/ cludit igitur ægregie:q̄ cum poeticā naturā imitari debeat:natura autē uelit oronē correspōdere affectibus:ir ridebūt auditores eos poetas:qui uerba absona & minime cōuenientia affectibus formant. Absona ergo fortu nis.i.non correspōdentia fortunæ. Alia igit uerba accōmodat Teren.despanti concupitas nuptias Pamphi/ lo.alia in summa spe cōstituto. Cachinū.nimiū & dissolutū risum:ā græcæ καγχαζειν cachinnare est.

Intererit multū dauus ne loquatur/an heros:
Maturus ne senex/an adhuc florente iuuenta
Feruidus/aut matrona potēs/an sedula nutrix:
Mercator ne uagus/cultor ne uirentis agelli:
Colchus/an assyrius/thebis nutrit⁹/an argis:
Aut famam sequere/ aut sibi cōuenientia finge:
Scriptor honoratum si forte reponis achillem:
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,
Iura neget sibi nata/nihil non arroget armis.
Sit medea ferox/inuictaq̄/flebilis ino,
Perfidus ixion/io uaga/tristis horestes.
Si quid inexpertum scænæ cōmittis/& audes
Personam formare nouam/seruetur ad imum:
Qualis ab incepto ,pcesserit/& sibi constet.

ACR. Intererit.m.d.n.l.an.h.unicuiq̄ psonæ ,p prius actus formādus ē. Sedula.studiosa:officiosa: ad obtemperandū parata. Vagus.qui passim naui/ gat:ut impiger extremos currit mercator ad indos. Colchus an.a.t.n.an.a.Nam colchus nō nisi sæuus inducēdus est. Assyrius.astutus:callidus:nec indu cas argis natum timidū aut thebis facias imperitū. Aut famam.s.aut.s.c.f.Omnis poeta:aut certam hi storiam tangit:aut fingit. Si ergo certum scribis:fa mam sequere:aut si fingis: habeat artē & uerisimili/ tudinē figmētum tuū. Si.f.r.a.Quasi iterum redu/ cis:ac red.lis uiuū carmine tuo. Vel ēt reponis scri bis:aut transfers:qd alii dixerūt de ipso:apud cōme tarios sic inueni relatum apud antiquos tragœdiarū comœdiarūq̄ scriptores cum primū scænam ,pdi/ rent fauorabiliter excipiebant:ēt si male agerēt:ut il lorum ad scribēdum iterū allicerent animi:& ,pcore cogēte totam necesse erat agi fabulā:si uero itē:ma le egissent:incipiebāt derideri: & ideo dixit reponis quasi itē ,pferis:alii sic exponūt: poni dr̄ agiliter scri bi. Reponis igit iidem scribis:si ergo achillē de quo semel Home.scripsit uelis scribere talem debes scribere qualē Ho.ostēdit:aut reponis ad imitationem Ho.de scribis. Impiger.uelox sit in tuo carmine:ut miles q̄lis ab Ho.inducit talis ascribat. Iura.n.s.n.neget se legi/ bus cōstringi sine lege oia faciat:& sic eum scribe:ut nō curet de lege. Nihil.n.a.a.nihil sit q̄ nō sper ppetra/ ri per arma:q̄tum ad spectenq: unusq̄sq̄ fiduciam suam priuatā credit:nō extimās esse cōemiut si ,psumptor ut habeat fiduciam uincendi:ut oia armis deuidicet. Si medea.f.Medea dum dii in domo sua haberēt hospi tium:diūq̄ nil charius haberet filios suos ad comedendū apposuit:ideo ferox & crudelis est. Flebi.pp amis/ sionē filiorum.athamas.n.maritus eius unū psecutus occidit:alterū dum sequtur cecidit in mare:quorū exitū flet mater. Ino.uxor athamantis dementis fuit quæ furorem mariti fugiens se ,pcipitauit in mare cū filio & dicta est leucothea:& filius eius Palemon.q melicertes antea dicebat. Perfidus.i.moris erat apud antiquos ut ante ductas uxores nuptialia munera ultro generi sociis darēt. Ixion ergo cum filiā eponei accepisset uxo rem:& dotē daret inuitus:scrobē fecit ingētem:quā igne repleuit ac sūmam leuiter contexit cinere:in hac so/ cerū quā simulans ad cœnā inuitauerat:mersit ac sic passus est illum uiuū exuri. ob hoc perfidus dictus est. Siue dum cōuiua iouis esset iunonē de stupro temulētus ausus est appellare:alii dicūt q̄ concedente Ioue cū iunone concubuit:& postea patefecit. Tristis Horestes.propter ɔscientiam:quia matrem demens interfecit. Si quid inexper um:nouū. Si quid inquit probatū uis recitare caueat sit constans usq̄ ad extremū. Nouā personam:nouam materiam. Et sibi constet:in se finiatur materia nec ad aliud transeat.

POR. Ro.t.e.p.q.c.ridebi eq̄ster ordo:& plebeius:cachinnū aūt ē uerbū sm ονοματοποιίαν fictū a sono risus. Intererit.m.d.n.l.an.h.hoc ē unicuiq̄ psonæ actus aptādus ē tanq̄ apud Menandrū inducit seruus in/ ducit liber loquēs hoc ille idulgenter & in ɔsulto:ut oia domino simpliciter fateatur. Itaq̄ quomodo illū ex cusat. Aut fa.s.a.sibi cōuenientia finge. Hoc aliud ,pceptū est. Nam poeta scripturus:aut sm hominum con/ sensum debet aliqd describere:aut si historiā tanq̄ tritam nō uult attingere debet cōuenienter notā inducere.

Scriptor.h.ſt.f.r.a.apud antiquos tragœdiarũ comœdiarũq; ſcriptores cũ primum in ſcœnã ꝓdirent fauorabiliter accipiebantur etiã ſi male agerent:ut illoꝝ ad ſcribendũ iterum allicerent animi:prætore cogente totam neceſſe erat peragi fabulam. Sin uero iterum male egiſſent incipiebant derideri. Ideo dixit. Reponis quaſi iterum profers. Perfidus ixion. Moris erat apud antiquos:ut ductuꝭ uxores nuptialia munera & dotem ultro ſoceris darent. Ixion ergo cum Eponei filiam accepiſſet uxorem & dotem daret inuitus: ſcrobem fecit ingentem:quam igne repleuit:& in ſummo leuiter cinere contexit:in hanc Eponea:quem ſimulans ad cœnam inuitauerat:merſit:ac ſic paſſus eſt uiuum illum exuri:ob hoc perfidus dictus eſt ixion.

¶CHRI. Intererit.m. Eſt in genere hũano q̃dã ꝓprietas ſexus:ætatũ:fortũæ:artificii:& locoꝝ:ut aliud ingeniũ ſit in uiro q̃ in fœmina:i pueto q̃ in uiro:i ingẽuo q̃ in ſuo:i pricipe q̃ in priuato:i meretrice q̃ in pudica:i milite q̃ in pħo:in italo q̃ in gallo. Quidã rurſus natura hũaniores ſunt:q̃dã magis elati. Alii æq̃bilitatẽ patriũ turialii ſupare uolũt. Quãobrẽ uniuſcuiuſq; īgenio cõdecentẽ oſonẽ dabit optimus poeta. Dauus:q ſeruus ſeruiliter loqtur. Herus:dominus. Maturus:q nihil temere faciat. Fœcũdus iuuẽta. Plenus cupiditatib⁹:& qui illis potius q̃ rõne ducit. Matrona:q̃ fortuna elata ſit & ſexu. Sedula:q̃ ſine dolo.i.diligẽter & fideliter cuncta agit. Vagus:qa uarias regiones q̃ſtus cã adit. Colchus:qa natura ſæuus eſt. Thebis:nõ niſi doctus. Argis:qui magnanimus eſt. Famã:hiſtoriã uel fabulã. Sñia eſt:cum quẽpiã ex priſcis hominib⁹ deſcribas aut ea de illo narrabis:q̃ ſcripta adinueneris:uel ſi a te fingas fingito ea q̃ illis q̃drẽt. Repones.i.iam ab aliis poetis poſitũ.i.ſcriptũ iterũ pones.i.ſcribes. Achillẽ:exemplo demõſtrat qđ ꝓcepit:nã cũ uelox heros iſte deſcribat ab homero:unde eſt ποδώκης ἀχιλλεύς:cũ in cõtentiõe cum agamẽnone inexorabilis:cũ acer.i.uehemẽs:cum oĩa armis arrogret:& nihil iuri cõcedat talem:& ipſe induces:aut ſi nouũ q̃eq̃ in eo finges:id fingito:qđ iis q̃ dicta ſunt:de eo q̃dret. Medea ferox:nam ſic contra iaſonẽ:cum desertã ſe ſenſit:deſcribitur. Et inuicta:q̃ſi implacabilis. Flebilis:pp amiſſionẽ filiorum. Ixion:hic ex Antiõne piphãtis filio natus. Diã Eſionei filiã uxorẽ duxit:cui multa cõtra dotem filiæ ſe datuꝝ pollicitus ẽ:ac cũ pacta non ſeruaret Eſioneus illi equos abſtulit. Accerſiuit illũ ixion tanq̃ oĩa ſoluturus:ſed prius foſſam īgentẽ fecit:igneq; repleuit:ac deſup cinere extincto texit deinde ſocerũ uenientẽ in ea merſit. Verũ cũ tam iniq̃ cæde nemo illũ luſtrare uellet:tãdem a ioue luſtratus ẽ:quo tpe iunonẽ de ſtrupo iterpellauit:nec dubitauit cum nebulã quã iuppiter in formã iunonis finxerat cõcũbere:unde cẽtauri orti. Quapp apud īferos a rota cui alligatus eſt circũuoluit. Ergo cũ in ſocerũ:cũ in iouẽ pfidus fuiſſet pfidus ſemp deſcribet. Vaga:qa in uaccam uerſa & oeſtro percita diu euagata eſt. Triſtis:pp cædem patris pp pœnitẽtiã matricidii:pp furias a qbus agitabatur. Si qd eũ in fabulis homines a priſcis poetis deſcriptos pones:eadẽ illis tribus q̃ priſci tribuerũt. Si aũt quẽpiam nouũ neq; ab alio deſcriptũ pones qđ illi ingeniũ:quoſue mores a principio tribueris:eoſdẽ p uniuerſum opus tribues:ut cõſtet ſibi.i.ne a ſua natura diſcedere uideatur.

Difficile eſt proprie cõmunia dicere/tuq;
Rectius iliacum carmen deducis in actus.
Quam ſi proferres ignota/indictaq; primus
Publica materies priuati iuris erit/ſi
Nec circa uilem/paululumq; moraberis orbẽ:
Nec uerbũ uerbo curabis reddere fidus
Interpres/nec deſilies imitator in arctum:
Vnde pedẽ proferre pudor uetet/aut opis lex:
Nec ſic incipies/ut ſcriptor cyclicus olim.
Fortunam priami cantabo/& nobile bellum.
Quid dignum tãto feret hic promiſſor hiatu:
Parturient montes/naſcetur ridiculus mus.
Quanto rectius hic/qui nil molitur inepte.
Dic mihi muſa uirum/captæ poſt tpa troiæ:
Qui mores hominũ multoꝝ uidit & urbes
Non fumũ ex fulgore/ſed ex fumo dare lucem
Cogitat/ut ſpecioſa dehinc miracula promat:
Antiphatẽ/ſcyllãq;/& cũ cyclope charibdim

¶ACR. Difficile.e. p.c.d. Satis difficile eſt dicere cõmunia uerba. Ita ut auditor cogitet eſſe ꝓpria dicẽtis. Cõmunia.d.i.dicere intacta. Nam quãdo intactũ eſt aliqd cõmune ẽ:cum ſemel dictum ab aliquo ſit ꝓpriũ item cõia.i.non ante dicta. quaſi ſi qd dictũ ante ſit eſt propriũ:cõia aũt dixit: quia q̃diu a nullo ſunt acta uel dicta ſingulis æque patent ad dicendũ: ut uerbi gratia quẽadmodum domus uel ager ſine domino cõis eſt. occupatus uero iam ꝓprius fit: ita & res a nullo dicta eſt cõis. Publica.m.p.docet quõ aggrediat aliquis carmen iam ab aliquo ſcriptum. Materia iam dicta ab aliquo deſcripta. Senſus:nota inquit materia:tunc uidebit quaſi propria uniuſcuiuſq; eſſe ſi nouo & non uſitato genere elocutionis ornet. Id etiã dicit materies priuati iuris erit: ſi ea cum arte fueris interpretatus:ſi non eam totam uelis pſequi.i.ſingula cõmuni fide imitari. Nam quædam prætermittere debes. Et poetica licẽtia pro materia materies dixit:materies.n. lignũ eſt. publica.n. materies eſt:ut bellum troianum tuũ fiat & quaſi a te inuẽtum:ſi non uiliſſimis uerbis explicetur. iõ non debes perſeq oĩa:quia ſunt quæ implere non poſſis aut q̃ ꝯuerſa i latiniũ placere ñ poſſint. Sẽſus ẽ:ſi qd trãſfers:nõ inqt fideliter ẽ interꝑtandũ.i.uerbum ex uerbo: nec in has anguſtias īcidere debes. Si nõ circa uilẽ.p.q.m.o.ſi nõ feceris carmẽ tuum ſpatioſum & amplũ & alieno ſenſu:licet.n.q̃dã ſumere & non multa. Vilem.i.uacuũ inanẽ:qa uilẽ te facit totus orbis.i.ad finẽ ductũ totũ carmẽ:tota materia. Aliter.i.ſi nõ iiſdẽ uerbis ſenſibuſq; uerſeris:q̃ ab aliis dicta ſunt:ne magis iterpres fias q̃ uerus dictor. Orbem:cyclõ dicit:nãq; cyclon dicũt græci. Aliter uilẽ te facit poema tuũ ſi uolueris totũ orbẽ circũire.i.totũ poema imitari. Nec.u.u.c.r.i.noli curare ſingula uerba iterꝑtari:ne facias poema tuũ uile:iterdũ.n.īueniunt q̃ i latinitatẽ ꝯuerti nõ poſſunt. Nõ.d.i.i.a.ſenſus ẽ:ſi qd trãſfers nõ inqt fideliter ẽ interꝑtãdũ.i. uerbũ ex uerbo:nec ĩ has anguſtias deſcẽdẽdũ:nec ita te imitatiõe ſiue æmulatiõe obſtringas:ut ꝓcedere uel ꝓgredi lõgius erubeſcas. Nã pudor

uetat nos a maiorib⁹ incipe:& in exiguũ desinere i qa pudendum est inchoata deferere. Aut opis.i.opis lex effitur apta pficiant. Nec sic incipies:ut scri.c.olim.aliud pceptũ:& hoc est q pcepit.Noli a grauibus & ab elatis uerbis incipere:nam omnis poeta debet paulatim crescere.Cyclicus poeta est q ordinẽ uariare nescit:uel q carmina sua circũfert quasi circũforneus:aut nomẽ pprium Cyclicus:& significat antimachũ poetam:aliter cyclici dicũtur:qui circum ciuitates meãt recitantes. Fortunã priami cantabo:inquit ille antimachus. Quid dignũ tanto.f.h.p.h.i.hoc coturno quid dignũ tanto phemio & tanto ore possit afferre. Parturient montes: qui a maioribus partibus incipit:& in pcessu uilescit:dignus est risu. Quanto rectius:hic Homerus qui nihil incipit inepte. Non fumũ ex fulgore:fumum ex fulgore facere dicũtur hii qui a maiori incipiunt. Antiphatem:lami filium dicit qui formiarum oppidum condidit. Lestrigones:sunt dicti saeui homines:ex quibus fuit antiphates:dicit ipsos lestrygones:ad quos ulysses delatus est: qui humana carne uescebantur.

¶POR. Difficile est pprie cõia dicere tuq; rectius:in aliud catholicũ:& quasi iterrogãs.At.n.inquit difficile ẽ cõis res pprijs explicare uerbis. Si nõ circa uilẽ patulũq; moraberis orbẽ.In eos dcit q ad finẽ iliada Homeri scripserũt.iõ & patulũ orbẽ dixit. Nec uerbo uerbũ curabis reddere fidus iterpres.Hoc ẽ:si nõ qsieris:ut ad uerbũ cõmutes:nec exprimere carmẽ:sed magis sensus alioqn si qd trãstuleris & pusillũ erit & ineptum. Parturiẽt montes nascetur ridiculus mus:græcum hoc prouerbium est ὠδῖνεν ὄρος ἵτα μῦν ἀπέτικεν.

¶CHRI. Difficile est.Cõia appellat:quæ a nemie adhuc dicta sunt:neq; a quoq; occupata : ut agri nondũ occupati cões dñr.Ergo cõis omnibus erat achilles & ulysses i.cum nondũ eos qsq; descripsisset. Descripsit Home.ergo cõia ppria dixit.Deinde cũ poetæ latini eadẽ scriberẽt:nõ iam cõia:sed q ppria homeri essent describebãt.Nũc uero poeta affirmat difficilius eẽ qd Homerus fecit facere:q illũ imitari deducẽdo in actũ.i.in tuã fabulã iliacũ carmen.i.materiã belli troiani. Quã si tu primus pferres ignota.i.non antea posita ab alio scriptore. Publica materiẽs.Snia ẽ:q ea q ab alis quoq; scripta sunt erũt priuati iuris.i.efficiẽt tua:nisi nõ insistis i trito alioq cursu.i.nõ usitato genere inuẽtionis& dispõnis & elocutionis uteris. Patulũ:oibus manifestũ qsi uulgarẽ:& quẽ oẽs pstare pñt. Vilẽ:qa nimis usitatũ. Nec uerbũ:nã aliud ẽ interptari græcũ poema:aliud ẽ imitari. Ergo nõ eris iterpres:sed imitator quoq; non oĩa assumes ab eo quẽ imitaris:nã qdã loci dilucide expssi sunt græce:qa latine nõ possent. Ergo ne deducas te i eas angustias:1 uñ progredi ad ulteriora nõ possis:nisi impudẽter & cõtra legem facias. Nec sic icipies:nõ decet tam turgens principiũ dare:ut in reliqs illud exæqre neqas. Ciclycus:poetæ nomẽ.Aliq de antimacho itelligi uolũt:& ciclycũ dici q in eodẽ uersetur circuitu:neq; qcq uariare sciat.Alii ciclycos uocãt poetas:q circuẽdo urbes recitãt. Fortunam priami cãtabo & nobile bellum nõ simpliciter uituperat carmen sublime:sed quæ sequẽtia a principio ipso degenerãt. Quid.d.Qui principiũ sublime facit:deinde cõsequẽtia multo iferiora similis est illi:q cum uehemẽter hiet gracilẽ tamẽ deinde uocem emittat. Magis ergo decorum fuit:ut tenuẽ uocem emissurus:tenue hiaret. Parturiẽt.Ex apologo æsopi est. Quãto rectius:nam ut sapiẽs principium nõ mediocre exhibuit:sed tamẽ tale cui reliqua responderẽt. Non fumũ ex fulgore:nam q sublime incipit:ac deinde humiliter psequtur : profert ex splendore fumũ.At homerus ita incipit:ut ascẽdat potius q descẽdat:& ex fumo dat fulgorem. Antiphatem.Lamii filiũ dicit:q formias cõdidit:q ex lestrigonibus populis fuit. Hii ãt hũana carne uescebantur.

Nec reditũ diomedis ab interitu meleagri:
Nec gemino bellum troianũ orditur ab ouo.
Semper ad euentum festinat/& in medias res:
Non secus ac notas auditorem rapit/& quæ
Desperat tractata nitescere posse relinquit.
Atq; ita mentitur/sic ueris falsa remiscet:
Primo ne medium/medio ne discrepet imum.
Tu quid ego/& populus mecũ desideret audi:
Si plausoris eges aulæa manentis/& usq;
Sessuri/donec cantor uos plaudite dicat:
Aetatis cuiusq; notandi sunt tibi mores:
Mobilibusq; decor naturis dandus & annis:
Reddere qui uoces iã scit puer/& pede certo
Signat humũ/gestit paribus colludere/& irã
Colligit ac ponit temere/& mutatur in horas.

¶ACR. Nec reditũ Diomedis ab.i.m.meleager & tideus fratres furrũt Antimachus poeta reditũ diomedis narrãs ab exordio cœpit priæ originis.i.ab iteritu meleagri:hic ergo pcipit lõgo phemio nõ utẽdum eẽ. Supfluũ itaq; uitiũ declinãs maro ita ichoauit.Vix e cõspectu siculæ telluris i altũ uele dabãt læti. Nec ge.b.i.castore & polluce:gemino ãt utriusq; sexus:aut magno:aut p trigemino.i.troianũ bellum cœpit ab ouo:ex quo geniti sũt castor & pollux.Et ẽ hypallage gẽino pricipio uel a gemino ouo:qa pollux qdẽ erat fili⁹ iouis & ledæ. Castor uero tidari & ledæ. Ab.o.a natiuitate gemioq pollucis & castoris q ouo nati credunt ex ioue.q in forma cygni compssit matrem eoq. Ab inde ordiendum q græci dñt cycnõ. Semper ad.e.f.Ita aperte pricipia dicit:ut ex iis facile exitus cognoscant. Et in medias res.i.adducit bon⁹ poeta auditorem suũ quasi ad nota.hoc est ita a medietate icipit qsi superiora nota sint. Sẽper ad.e.f.cogitãs fastidium lectoris ad exitum operis properat.Ideoq; nõ est longius ab origine indicãdum.Sic ilias homeri a pcibus chrysæ sacerdotis inquit:& odyssea a cõcilio deorum docet qũo falsa cõfingas. Atq; ita.m.ut omnia congrua uideantur. Et quæ desperat.t.n.p.r.i.bonus poeta relinquit ea q placere nõ pñt:hoc est pterit ea q in tractatu ingrata sunt. Atq; mẽrit Home.nõ ad uitupationẽ homeri refert nec enim ueritatem poetæ pollicent:sed discrepãtiã in eo qd fingũt uitare debẽt:ut oĩa cõgrua uideant. Sic ue. fal.re.pro cõmiscet mutata ppositione:ut uteroq; recluso:ut apud poetam:nisi nõ ueris falsa remisces p cõmisces. Quid ego &.p.m.d.i.qd libenter audiant oẽs.i.qd quisq; eo expectet donec tollant aulæa ad finem peracte comœdiæ:si uis ingt expectare populum usq; ad finẽ fabulæ.donec dicat actor uos plaudite. Et si uis in/

quit expectare plausorem:donec tollāt aulæa:mores uniuscuiusq; ætatis obseruā. Plausoris:& plosoris legit̄ nam & plodore ueteres & plaudere dicebant:ut claudere & cludere. Aulæa:antea qui ludos dabant aulæa suspendebant quæ in fine ludorum deponebantur aulæa autem dicta eo q; in aula attali regis inuenta sunt deuicto eo. Donec.c.i.actor.i.donec finita fabula tollantur aulæa. Cantorē uoluit appellare eum quī hoc hymno dicit. Plaudite:hæc erat cōsuetudo in cōsumatione tragœdiarum. Aetatis.c.n.s.m.Ac si diceret. Si debes loqui de iuuenibus nō des eis ꝓprietatem senum aliusue ætatis. Mobilibusq; currētibus:qui certis tpi/bus mutātur annis.s.accedētibus & est magnum epitheton.Quid enim natura mobilius puero adolescēti & maturo sene.τὸ πρέπον.i.cuiq; ꝓprium tribuēdum est. Decor naturis.d.ad ætatem retulit naturis:docet.n. quemadmodum debeat uir loqui & quemadmodum mulier. Reddere.q.u.iam scit.p.qui iam potest sari:ut maro.Ac uerax audire & reddere uoces.i. puer qui iam potest loqui. Sunt enim pueri qui q̄uis agnoscant q̄/dam tamen non loquūtur:quale est illud apud poetam.Incipe parue puer risu cognoscere matrem. Et pede certo Signat.h.imprimit uestigiis suis qui incidere posset. Iam firmo uestigio:nam infantes certum pedem nō hn̄t:quia tremunt membra eorum. Paribus colludere:cum ætatis suæ æqualibus ludere:sic scribendus est atq; formandus:ut cum paribus ludat nō cum sene. Et.i.c.ac.p.t.sine rōne:nam pueri & sine causa irascū tur & temere illos decet irasci. Imberbis.i.imberbus & imberbis sicut inermus & inermis.

¶POR. Nec reditū Diomedis ab īteritu Meleagri.Antimachus fuit ciclycus poeta:hic aggressus ē materiā quā sic extendit:ut.xxiiii. uolumina impleuerit anteq̄ septem duces usq; ad Thebas ꝑduceret. Si plausoris eges aulæa manentis.idest si uis te adstāte audiri donec aulæum leuetur:& donec is qui agit dicat uos ualete & plaudite:quæ consumatio & comœdiæ & tragœdiæ est: hæc intuenda sunt quæ omnia subiicit.

¶CHRI. Nec reditū Diomedis ab interitu meleagri:ut facit Antimachus:qui cū scribat reditū Diomedes a troiāo excidio:q cū pp infamiā ægiales uxoris:q̄ hortatu naupli palamedis patris:cum cyllabare steleni filio cōcubuerat:patriā uitasset:in apuliā uenit:& in radicibus gargani montis si pontū siue arpos cōdidit:huiusce modi retū altius q̄ sat est repetēs initiū sumit ab iteritu meleagri patrui sui:q cum auunculos interemisset:ma/ter torrē sibi fatalē igni iposuit:& sic piit meleager.Fuit autem diomedes filius Tydei:& ille frater meleagri.

Nec gemino ab ouo bellū troianū icipit.Nā quāuis bellū troianū gestū fuerit propter raptū helenæ:non tñ̄ sumit initium ab ouis.q̄ læda ex Ioue in cygnū uerso pepit:ex qbus nati sunt pollux:helena:castor & clytēne/stra. Semper ad euētum.Ita aperte pricipia dicit:ut ex iis facile antecedētia cognoscant:& adducit auditorē suū tanq̄ ad nota.Nam iliada incipit a ꝓcibus chrysæ sacerdotis & odysseā a cōcilio deorum. Sic Virgi.erro/res æneæ a.yii.anno & tēpestate in mari siculo a iunone excitata. Veris falsa:nam hoc poetæ est. Remiscet. pro cōmiscet:ut stet uersus. Primo ne mediū:nam & si uera nōnulla de ænea narret Maro.De didone uero omnia ficta:tamen ita cuncta contexit:ut primis sequentia conueniāt:neq; ex figmento oritur aliqua discre pantia. Vt quid ego.quasi omnes docti. Et populi.i.omnes indocti:nam doctus indoctusq; hoc desiderat:ut ita inducantur personæ:ut uniuscuiusq; ætatis ratio habeatur.Et suo ordine describit puerilem:iuuenilem: uirilem:& senilem. Certo.nō uacillanti:sed firmo.

Temere:nulla habita ratione.

¶ACR. Gaudet eqs canibusq;:ut Terē.aut equos alere:aut canes aduenādū. Aprici:calidi:patētis lo/ci. Cæreus in uitiū.f.facilius cōparatio.i.ꝓnus est adolescēs ad uitiū.Aut quasi cæreus ita flectit̄ in ui/tium:aut flectit se. Vtiliū.p.t. tarde uidet utilia q̄ ꝓ/sunt sibi. Sublimis supbus:erectus. Cupidusq;:ar/dens ad oia. Et amata ꝑ relinquere pnix.hoc est ue lox ad fastidiū cupitorꝫ.i.leuis inconstās cito q̄ ante amauerat contēnens. Imberbes enim q̄ amant ali/quādo cito dimittūt. Conuersis studiis.mutata uo lūtate iam uir factus nō est ꝓdigus æris sed cupidus reponēdi. Inseruit honori:ambitiosus efficitur dat operā:ut honorē accipiat. Cōmisisse.c.pœnitenda cōmittere.i.timet hoc facere:quod postea laborabit mutare. Multa.s.c.i.docet q̄ sūt incōmoda senectu tis:& qa laborāt q̄rere:& q̄sita aliqñ nō tāgūt. Quæ rit & iuentis miser ab.ex sua snia Hora.miser inquit. Abstinet:deest se.Ac timet uti:quia nescit.s.q̄diu ui/uat. Gelidæq;.i.eneruatæ:qa oīs conatus senū ibe/cillis ē.Ideoq; parata nō tāgit. Ministrat:agit:guber nat. Dilator.s.l.qa p pigritiā sensus semp differūt q̄ faciēda sunt:aut spē longiorē hn̄t uiuendi:hæc de cā parata nō tangūt. Spe lōgus.i.hic cum sit ꝓximus morti ea tñ̄ sperat q̄ longe sunt posita. Difficilis:du rus ad ꝓstandū. Querulus:iracūdus. Laudator tē/poris acti.Se.p.laudat tēpora pristina ad uituperatio nē ꝓsentiū. Se.p.hocē in pueritia. Cēsorq;:iudex:i obiurgator. Ferūt.i. afferūt:ut maro. Oia fert ætas aium quoq;. Anni uenietes:usq; ad quadragesimum

¶Imberbis iuuenis tandem custode remoto
Gaudet eqs canibusq;/& aprici gramie cāpi:
¶Cæreus in uirium flecti/monitoribus asper:
¶Vtilium tardus prouisor.prodigus æris:
Sublimis cupidusq;/& amata relinq̄re pernix.
Conuersis studiis ætas/animusq; uirilis
¶Quærit opes/& amicitias/inseruit honori.
Commisisse cauet quod mox mutare laboret.
¶Multa senem circūueniunt incōmoda/uel qd̄
Quærit/& inuētis miser abstinet/ac timet uti:
Vel qd̄ res omnis timide gelideq; ministrat:
Dilator/spe longus/iners auidusq; futuri:
Difficilis/quærulus/laudator temporis acti:
Se puero censor/castigatorq; minorum.
¶Multa ferūt anni uenientes cōmoda secum
Multa recedentes adimunt/ne forte seniles
Mandentur iuueni partes puerosq; uiriles.
Semper in adiūctis/æuoq; morabimur aptis.
Aut agitur res in scænis aut acta refertur.
¶Si genus irritant animos demissa per aurem

Segnius

Quam q̃ sunt oculis subiecta fidelibus/& quæ
Ipse sibi tradit spectator non/tamen intus

annũ siue quinquagesimũ uenire dñr anni.Inde i.ã abire.i.recedere. Oẽs ãni uenlẽtes dici pñt ẽt q seni/bus accedũt:sed illi pcipue:q accessu suo & corpis & animi augẽt uirtutẽ. Ne forte seniles mãdent iuueni.p.ne forte des uerba senũ adolescẽtibus:aut adolescẽtium senibus. Semp in adiũctis:hoc ẽ q̃ hæreãt & cõgruãt & apta sint ætati:& ẽ iste ordo.Semp i adiũctis & aptis æuo morabimur.i.morib⁹ semp utẽdũ est:ut puero adiũcta sit leuitas:adolescẽti feruor:seni maturitas.

Aut agit res in scænis:ut in andria de puero:aut in eunucho de thaide:doras uerbi gratia irascit an populũ Medea ingressa occidit filios suos:postea refert hoc ad populũ:uel agit res in scæna:quãdo ostendit medea fugiens:& iratus horestes refert:quãdo Medea docet filios peremisse neq̃ psens exhiberi potest medeæ parricidum uel intelligendũ est.Quædã in scænis aguntur:ut puer expositus. Vel acta referuntur ut seruus in epi/sermo liberatus.Magis autem ad animos nostros perueniũt:q̃ fieri uidemus q̃ q̃ audiuimus.non tamẽ omnia in scæna agi debent:sed aliqua referri. Segnius irritant animos.d.p.Citius mouens spectatores ea quæ aguntur in scæna:q̃ quæ referuntur ad scænã.i.aliquis celerius potest discere uidendo:& dare animum rei q̃ audiendo. Ipse sibi.t.s.Quia ipse mihi trado quæ uideo:& alter mihi tradit:quod narrat. Non.t.intus:tamẽ abundat aut q̃uis magis delectant quæ uidentur q̃ quæ audiuntur:tamen dignam rem intus geri non iacias ante conspectum populi.i.q̃uis populus delectetur facta tñ non proferas scænas quæ debent intus agi.

¶POR. Aut.a.r.i.s.a.a.r.In tale transit κατ ο ακκοη.Duo sunt genera nunciorũ.Alter est qui ex scæna acta nunciat:puta si filios Medea occidit nunciatur Iasoni neq̃ enim decet hoc in ipsa scæna fieri. Alioquin incipit uerus actus fieri non fabula:alter est:qui in scæna cõmissa profert extra scænam:puta si adulterium Clytẽnestra cõmiserit:ut hic qui appellatur.

¶CHRI. Tandẽ.Ex affectu adolescẽtis dictũ cui longũ tempus uidetur illud in quo sub pedagogo degit. Equis:ad equitandũ. Canibus:ad uenãdũ. Gramine cãpi.In quo uariis ludis & certaminibus se exerceat. Cæreus flecti.Facilis:ut cæra flecti:nam q uiiia sectatur:a uia recta deflectit. Tardus puisor:nã in illo sensus pualet:rõ succũbit. Experiẽtia:q̃ uitæ magistra ẽ oĩno abest. Prodigus æris.nã illo explet uoluptates:q̃ĩ adolescẽte uehæmentissimæ sunt:uñ infra cupidus. Sublimis:elatus:gloriosus. Pernix:uelox alibi pseuerãs.Relinquere amata.i.cõcupita.Nã totus ex sensibus pẽdens summa leuitate laborat.Et ipe corporææ uoluptates breui sacietatẽ afferũt. Atq̃ teste Platone nihil post se nisi pniam relinquũt. Cõuersis.In contrariũ mutatis. Virilis:nã iam cedit rõni appetitus:& p uoluptate utilia:& honorifica q̃rit. Ergo ambitioni & opib⁹ Iseruit & leuitatẽ iuuenilẽ excludit. Multa senẽ.In sene ex defectu animi crescit auaritia.Quod longa oĩone Cicero in Catone maiori psequitur.Hæc ad q̃rendũ impellit:qd̃ nõ fit sine labore. Deinde ad seruandũ:in quo maximo eũ incõmodo genium fraudat. Gelide:deficiẽte.n.sanguine & eius calore crescit timor:& q̃a in eo uiget atra bilis tardus ẽ in rebus agẽdis & iners. Multa ferũt:nã ad uirilẽ usq̃ ætatẽ multa diuersis ætatibus pueniũt cõmoda:quæ senio minuũtur.Ergo illa de homine scribemus:quæ sunt adiũcta eiuũs ætati suæ. Aut agitur res.Ita se hñt fabulæ:siue comœdia sit:siue tragœdia:ut quædam in conspectu populi agãtur. Vt cum phedria apud seruum de thaide cõqueritur:cõsiliũq̃ captat:quædam narrãtur tanq̃ intus gesta prius sint:ut cherea amicum q̃uõ re amata potitus sit edocet.Multo aũt magis mouent:quæ spectãtur:q̃ quæ audiũtur:& magis delectant.Tamẽ ptinet ad consiliũ scriptoris:ut quæ aut crudelia nimis:aut nimis turpia sunt e cõspectu populi amoueat. Fidelibus:nam iis quæ uidemus non decipimur.Possumus autem decipi in iis quæ audimus:& acerbiora nobis accidũt quæ uidemus. Ipse sibi:nam uisa per nos accipimus:audita per alios.

Digna geri/promes in scænã multaq̃ tolles
Ex oculis quæ mox narret facundia præsens.
Nec pueros coram populo Medea trucidet:
Aut humana palã coquat exta nefarius atreus:
Aut in auem procne uertatur/cadmus i anguẽ.
Quodcunq̃ ostendis mihi sic incredulus odi.
Neue minor quinto neu sit productior actu
Fabula/quæ posci uult/& spectata reponi.
Nec deus intersit nisi dignus uindice nodus
Inciderit nec quarta loqui persona laboret.
Actoris partes chorus/officiumq̃ uirile
Defendat/neu quid medios intercinat actus:
Quod non proposito cõducat & hæreat apte.
Ille bonis faueatq̃/& concilietur amice:
Et regat iratos/& amet peccare timentes.
Ille dapes laudet mense breuis/ ille salubrem
Iusticiam legesq̃/& apertis ocia portis.

¶ACR. Multaq̃.t.i.illa q̃ secreta sũt:ne dicas.i.noli multa describere tñ loq̃nda dic. Ne.p.c.p.m.t.noli ita describere fabulas corã ppl'o:ut ipsa crudelitas sit pñs. Pueros:filios mor græcorũ. Ca.i.a.Cadm⁹ & hermiõe i angues:puersi sũt:nã hermiõe filia martis & ueneris di fuisse:dñr aũt i angues cõuersi pp occisum draconẽ:q erat marti cõsecratus:ex cuius seminatis dẽtibus dĩ acies armatorũ nata eẽ. Incredulus o.i.nõ credẽs sic debere fieri:ac p hæc spno atq̃ contẽno. Neue minor.n.sit.q.p.a.i.nõ loquat in fabula plus q̃nq̃ psonis. Fabula q̃ posci uult & spe.repo.i.q̃ uult posci a ppl'o & repõi spectãda:ut denuo agat .i.q̃ uult i auctoritatẽ uenire. Nec deus itersit nisi dignus uin.nõ debes iducere deũ i scænã i tua fabula nisi eã subueniẽdi & puniẽdi:aliter tũ demũ iq̃t isferi debet deus:cũ digna res iteruẽtu eius exponitur. Alioq̃n male ponit.Si q̃s seruũ suũ uult occidere:sed magis cũ filius patrẽ:aut pater filiũ occidit.Itẽ tũc inq̃t psona numinis debet iterseri quotiẽs adeo difficilis res ẽ:ut nõ nisi iteruẽtu numis explicari possit:ut hẽmus apud poetã ingressũ fuisse turnũ castra troiana.Illicq̃ multas cædes ipune fecisse:icredibile ẽ solũ ista numina iplere potuisse:uidit hoc poeta nimis arduũ & subiũxit.Huic iuno uires aiumq̃ ministrat.

Ille tegat cõmissa deosq; precetur & oret.
Vt redeat miseris/abeat fortuna superbis.

Nec qrta loq psona labo.qrtã psonã qñ inducimꝰ aut nõ olno loq debet aut pauca nõ dixit taceat sed nõ loquẽdo laboret.quo aptior sit dictio. Inducit̃ át quarta psona:aut ut annuat:aut ei aliqd imperet. Actoris p.cho.o.q.u.d.sic debet unusqsq; recitare fabulas ut audiẽtes laudẽt eũ suũq; officiũ laudãdo ptegãt ab accusatoribꝰ. Qñ uit.agit uirum chorus debet iduci. chorus inqt nõ multa psonaꝶ actus defendat sed unus suscipiat.nõ iõ inqt multaꝶ psonaꝶ ptes suscipiat: qa in choro multi sũt:sed uirilẽ partẽ tueat̃:hoc ẽ unius uiri uirile aũt nõ aliq̃ re astuta.sed unũqueq; cõtingit. Est aũt ordo chorus defendat ptes actoris & officiũ uirile.Alii sic exponũt ẽt si mulieꝶ sit chorus eodẽ noie appellat̃.nec itercst aliqd an mulieꝶ sit chorus:an uiroꝶ:dũmodo uerba cõueniãt. Defendat tueat̃. Mire dixit neue inqt ipse chorus inter medios actus aliq̃ rem cãtet incongruã.i.id canat qd' ad ptẽtem rem aptũ sit. ne chorus aliquid discrepet ab argumento neq; aliqd inter medios actus debet absurde cani.i.inter actus uiri ne inducas chorum mulierum. Et regat.i.compescat mitiget:docet qua causa chorus debet induci: ut faueat bonis & concilietur amicæ. Peccare:innocentes. Salubrẽ iusti.quia semper incolumis est salus ubi est iusticia. Et apertis ocia portis.i.in pace:quia in pace porte patẽt:ut pãduntur portæ. Et econtrario qua mœnia clausis ferrum acuunt portis. Ille tegat commissa celet credita sibi.i.non palam faciat credita consilia. Miseris:ad miseros. Fortuna.s.bona nam est & mala:aut hac troiana tellus steterat fortuna.

POR. Neu sit.p.q.a.s.Ne incipiat tragœdia plusq̃.v.ptibus impleri. Quæ posci uult.s.r.Illud dixinsi forte reponis achillẽ:hoc ẽ q̃ placere uult & ueꝶ pterri. Nec deus intersit.n.d.u.n.in.nic demum inqt inferri debet deus cũ digna res iteruẽtu eius exprimit:alioqn male ponet̃:ut in eos si qs suũ suũ uoluerit occidere.Sed magis cũ aut filius patrẽ:aut filiũ pater occidit. Nec qrta loq pso.la.Tres.n.psonæ tragœdiã itemq; comœdiam pagunt.si tñ quarta iterponit̃ nõ loq debet.sed annuere statimq; dimitti. Actoris.p.c.o.u.defendat.i.ne uiris agẽtibus fœminaꝶ iducat̃ chorus:ne fœminis uirilis:se agente ex usu has ptes custodient.

CHRI. Geri intus.Nõ q gerant̃:nihil.n.agit histrio:nisi psente populo.Sed cũ narret gesta fuisse uident̃ intus geri. Pueros.Filios quos irata pp nouas nuptias iasoni epulãdos posuit. Atreus:q & ipse thyesti fratri posuit filios epulãdos. In auẽ p.q̃ est in hyrũdinẽ cõuersa. Spectata reponi.i.cũ semel spectãda populo data sit:adeo placenut reponatur.i.iteꝶ spectãda ponat̃. Nec deus:nũq̃ fingemꝰ auxiliũ a deo,puenire:nisi tãta res sit ut sine deo ab hoie pstari nõ possit.Recte ergo Vir.qñ turnus castra igressus ẽ ait. Huic iuno uires aiumq; ministrat.Alii dicũt nõ eẽ adhibẽdã inuocationẽ a poeta:nisi nodus.i.difficultas icidit:quã p se soluere poeta nesciat. Nec qrta loq.In scæna duæ plerũq; psonæ loqntes iducunt̃. Quã loq; tñ tres. Rarissime át qrta psona iducit̃.Si tñ iducat̃:adeo raro loquit̃:ut apud græcos κωφον προσωπον.i.mutã psonã appellẽt. Martialis ridicule hoc est exprimit. Comœdi tres sunt:sed amat tua paula lupcos. Quatuor & cophõ paula psopon amat.Mẽbra comœdiaꝶ tria ponebãt græci.Diuerbia:cãticũ:chorus.Diuerbia sũt ptes comœdiaꝶ:in qbus diuersoꝶ psonæ uersant̃.Personæ át diuerbioꝶ:aut duæ sũt:aut tres:raro q̃tuor:plures adhibere non licet.In cãticis una dũtaxat poni debet.Aut si duæ fuerint:ita ponunt̃:ut ex occulto una audiat:nec loquat̃:sed secũ si opus fuerit uerba faciat.In choris nũerus psonaꝶ diffinitus nõ ẽ:qa oẽs giunctim canẽtes concentũq; faciẽtes p una uoce habent̃.Comœdia tñ uetus chorus fuit:sed paulatim ex nũero psonaꝶ aucta i.v. actus pcessit.Sed paulatim attenuato choro ita ad nouã puenit:ut nõ modo nõ sit chorus.sed ne locus qdẽ illi relinquat̃.Quapp.v.actus q ĩ comœdia sũt difficile ẽ nosse ĩ latinis sublato choro:q se iterponẽdo actus distinguebat.Erat át chorus ex pluribꝰ ad tibiã cõcinẽtibꝰ cõpositus:nõ actor alicuius ptis ĩ fabula.sed ueluti iudex cẽsorq; q ut recte facta pbabat: ita cõtra q̃ uitiosa scelestaq; ẽẽnt:dãnaret.Ita tñ ut actus nõ iterrũperet:sed p interualla finitoꝶ actuũ suũ cantũ interponeret. Vñ recte poete dicit. Neu qd.m.in.ac.i.canat aliqd inter medios actus.Ergo cũ cẽsoris mũere fungat̃ chorus defendit ptes uiriles.i.uirtutes. Faueat.b.dat cõsiliũ fideles conat̃ iratos regere ne pcipites irruãt.Laudet q peccare timẽt & reliq̃ q̃ a poeta ponunt̃. Cauẽdũ aũt maxime est : ne fabula plures paucioresue q̃.v.actus cõtineat.Est.n.ita res in qnq; ptita:ut pars prima argumẽtum explicet.Secũda agi iã cœpta ad finẽ deducere cupit. Tertia pturbationẽ affert & ipedimẽta & desperationẽ rei cõcupitæ.Quarta remediũ interueniẽti malo affert.Quinta ad optatũ exitum cuncta perducit.

Tibia non ut nunc orichalco iuncta/tubæq;
Aemula/sed tenuis simplexq; foramine paruo
Aspirare/& adesse choris erat utilis/ atq;
Nondum spissa nimis complere sedilia flatu.
Quo sane populꝰ nũerabilis/utpote paruus:
Et frugi/castusq;/uerecũdusq; coibat.
Postq̃ cœpit agros extendere uictor/ & urbem
Latior amplecti murus/uinoq; diurno
Placari genius festis impune diebus:
Accessit/numerisq;/modisq; licentia maior.
Indoctus quid enim saperet/ liberq; laborum
Rusticus urbano confusus/turpis honesto:

ACR. Tibia nõ ut.n.o.docet q̃ cã terrore multa mutari.Tibia.n.añ nõ erat ita ornata:& neq; tã multis foraminibꝰ tubæ æmula.Mõ uero & ornata ẽ & tã multa hẽt foramia:ut sonet queãdmodũ tuba.ostẽdit át luxuriã recẽtẽ & ambitionẽ natã eẽ. Antiqtatẽ uero seuerã fuisse.nã prius tibia nõ erat ãbitiosa:nec multis distincta foraminibꝰ. Var.ait ad Mar. de lin. la.iiii.foraminũ fuisse tibias apd' antiquos.Et se ipm in tẽplo marsiæ uidisse tibias.iiii.foraminũ.Quare q̃terna foramina antiq̃ tibiæ habuerũt.Alii dicũt non plusq̃ tria. Aspirare & a.c.e.u.i.paucis spectãtibus. Sufficiebat iqt breuis tibia ad sedilia ppli cõplẽda: q̃ eo tpe adhuc ñ erãt spissa atq; dẽsata. Atq;.n.spis. nõdũ erat utilis tibia ad sedilia populi cõplẽda.i.cõpleta flatu suo spissa theatra uel aures oium spectatoꝶ adeo erat tenuis & sonus eius uix audiebat̃ p totã scænã. Quo.i.ad sedilia explẽda.i.ad theatꝶ pau

Sic priscæ motumq/& luxuriam addidit arti
Tibicen/traxitq uagus per pulpita uestẽ:
Sic etiam fidibus uoces creuere seueris:
Et tulit eloquium insolitum facundia pce ps
Vtiliumq sagax rerum/& diuina futuri
Sortilegis non discrepuit sententia delphis.

ci cõueniebãt. Numerabilis:paruus qa nũerari poterat. Postq̃ cœpit agros extẽdere.i. postq̃ cœperunt hoies ita epulari:ueluti i festis diebus & post cœperit ipune uti cõuiuiis q̃si sacris cœnis creuit luxuria. Placari genius:deest cœpit:postq̃ cœperũt naturali deo sacrificare. Festis: q̃si festis. Impune.i.nõ contradicẽte lege aut moribus. Accessit numerisq modisq. licẽ.ma. Quia añ tres erãt chordæ: post.yii.factæ sũt. Deinde.ix. Indoctus qd.n. postq̃ cœpit eẽ indoctus populus sine differẽtia cœperũt esse oĩa & hac de cã delitias inuenerũt. Tibicines uero ut populus uoluptatibus teneret. Confusus:autem est mixtus: dicit autẽ causam perquã creuit licentia pp imperitiã populi& qa nulla erat differẽtia inter bonos & malos. Liber.i.p.Liber tam a ciuili bello:q̃ ab extraneo. Sic taliter:postq̃ creuit populus & supstitio eius. Motũq &.l.a.a. Gestũ corpis & uoluptatẽ pp multitudinem foraminum & tibiaꝝ supra modũ aucta est magnitudo. Traxitq ua. per.p.u.pp gestũ uag⁹:qa non i uno loco:nec I uno mõ tibicẽ:sed uarie huc atq illuc sese circũfert. Per pulpi. p tabulas scænæ. Sic etiã.f.u.c.s. Soni.modi isolẽtiores siue nũeri:nã pri⁹ tetrachordi erãt citharœdi:antea.n. lyra.yii.chordas habuit tñ:postea excogitata est cythara:siue aliter creuere:cythara.n.monochordos fuit deinde paulatĩ dextra læuaq addẽtes ponebant tragœdiis.satyrica dr̃ a matara:in quibus salua maiestate grauitatis iocos exercebant ſm cratini institutionem. Is.n.primus athenis dionysia dum essent satyricã fabulam induxit. Alia autem satyra est illa mordax ut Lucilii. Persii. Iuue. hæc autem fabulæ satyricæ dñr ut tragicæ & comicæ. Tulit:protulit. Eloquium insolitum:eloquiũ.i.nouam eloquẽtiam:hoc est inflatã & non propriã. sic & facundia elapsa est in eloquacitatem & facta uitiosa:tunc.n.cœperũt facunde eloq:& amplius solito. Facundia præceps est iucunda eloquentia. Vnde facũdus fatu iucundus:sed facũdia præceps est quæ cum ingẽti impetu fertur. Eloquentia q̃q̃ antea necessaria erat & utilis circa prouisionem futuroꝝ cœpit furibundæ & delphicæ similis esse amissa mordatione. Vt.s.i.inuentrix gnara & diuina futuri: siue philosophiam:quæ ita futura præuidet sicut diuinatio. Sorti:sortes dantibus:per q̃s futura noscuntur. Nõ.d.s.d.i.quæ antea utilis erat:talia cœpit dicere qualia in templo appollinis dicuntur.

¶POR. Tibia nõ ut.n.o.i.t.q.æ.s.r. Colligit proprie tpe certiore lege scriptas esse fabulas q̃ hoc sæculo. Nã nec tibia quæ interimit tam præciosa erat neq tam magna q̃ nũc est quæ oricalcho ornatur qd simillimum brattεæ aureæ est. Simplex.f.p.terna.n.tãtummodo habuit antiqua tibia. Sic.p.m.q.&.l.a.a. Motum nunc gestum dicit. Sic ẽt fi.u.creuere se. Ante.n.septem chordas hẽbant:excogitata postea cithara est. Et tulit.e.i. f.p.i.usus ẽ dicere quæ præcipit eloquentia. Vtiliũq.s.r.&.d.f.s.n.d.s.d. Ante.n. sapientes loquebant̃ & illoꝝ præceptum pro responso erat [illegible]. Et multa quæ in templo Apollinis delphici scripta sunt septem sapientum præcepta sententiam dixit:ut apud græcos.

¶CHRI. Tibia nõ ut nũc. Plura de tibiis paulo supra dicta ad hunc locũ reuoca. Sed nũc oñdit additã illis luxuriem cum antiquiores seueriores fuerint. Varro.n.ait quattuor solũ foraminũ tibias apud priscos fuisse: talesq se in templo marsiæ uidisse. Alii dicunt nõ amplius tria habuisse. Sequentia deinde tpa grassiores habuerunt:& ex oricalcho cõpactas:& plenioris soni ut tubæ æmularet̃. Aspirare: Cõcinere:nã humão spiritu sonũ cõcipiunt. Nõdum.s. Poterat.n.ẽt tenuis sonitus totũ spectaculũ iplere:cũ nondũ essent spissa.i.dẽsa sedilia.i.non esset in pauco numero ciuiũ magna auditoꝝ frequẽtia. Flatu: sonitu. Numerabilis. Qui facile numerari posset:qa paruus esset. Præterea cũ frugi.i.temperatus eẽt & castus.i.nõ cupidus luxuriæ.i. superfluitatis in rebus:uel castus.i.religiosus & pius erga deos. Veniebat.n.ad ludos alicui deo sacros religionis potius q̃ uoluptatis cã. Nam & Vir.pro religioso posuit: Hac maneant casti sub religiõe nepotes. Postq̃ c.a. Postq̃ ex propagatione iperii opulentior est factus populus. Vrbes. Ostẽdit ex hoc icrementum populi. Vinoq.d. Incõtinentiam uictus significat:nam prisca sobrietas:non nisi semel in die cibum capiebat:idq aduẽiante nocte. Quapp uesperna a uespa pria noctis parte conuiuiũ dicebat̃. Hoc & Vir.in Didone oñdens ait. Atq eadem labente die cõuiuia quærit. Ergo diurno uio.i.conuiuio interdiu & non noctu celebrato. Genius: uituperauit itempestum cõuiuium:nunc a luxu carpit. Nam gẽius de quo in superioribus dictũ est splẽdidioribus epulis placabatur. Ergo & plus q̃ semel in die & lautioribus epulis illos uesci dolet. Impune: nulla pœna a cẽsoribus adhibita. Nũerisq.m. Rithmis & modulationibus: nam tibia plura hũit foramia. Indoctus: Nam cum inducti & rustici urbanis admixti præter religionem nihil saperẽt uoluptatẽ q̃rebãt. Turpis .h.ignobilis nobili uel uitiosus pbo. Traxit.u.pp συρμα dixit. Hæc uestis ẽ πανατοσιρμα.i.traho:q̃m longitudine sua trahatur per terrã. Creuere. Cithara prio monochordos.i.unius chordæ fuit. Inde dextra leuaq una addita trichordia fuit. Postea septẽ chordæ additæ. Vñ illd septẽ discrimina uocum. Hoc ãt inuẽtũ Terpandri eẽ uolũt. Simõides deide octauã addidit. nonã Timothe⁹ inuenit: Thamiris prius cithara sine uoce cecinit. Cũ cãtu uero Amphiõ uel Linus. Et tulit.e. Snia est:ni fallor:q ad seueritatẽ chordaꝝ accessit grauitas sulaꝝ cũ sũma eloq̃ntia.s. ut tales pferẽt̃ sniæ circa uitã & mores ad futuroꝝ puisionẽ:ut ñ discreparẽt ab apollis oraculis. Facũdia: ẽ iucũda eloq̃ntia q̃si fatu iucũda. Præceps:uelox. Insolitũ.hactẽus ñ adhibitũ ornatũ oĩnis. Sagax:iuestigatrix reꝝ utiliũ. Et.d.f.i.q̃ sua prudẽtia futura puideret. Et ppea ñ discrepauit a delphis sortilegis.i.ab apollinis oraculis:q̃ delphis accipiũt̃. Posuit ãt sortes p oraculis. Sic Vir. Nũc liciæ sortes.

Carmine qui tragico uillem certauit ob hircũ:
Mox etiam agrestes satyros nudauit/& asper
Incolumi grauitate iocum/tentauit/eo quod

¶ACR. Carmine.q.t.docet qũo mutata est disciplina poetaꝝ nã prius thespis tragœdiã scripsit. Vilẽ.c.ob.h. hircus fuit pmium tragœ. Vñ & tragœdia

Illecebris erat/& grata nouitate morandus
Spectator/functusq; sacris/& potus/& exlex.
Verum ita risores/ita commẽdare dicaces
Conueniet satyros/ita uertere seria ludo:
Ne/quicũ q deus/qcũq adhibebitur heros
Regali conspectus in auro nuper/& ostro:
Migret in obscuras humili sermone tabernas:
Aut dũ u itat humũ/nubes & inania captet.
Effutire leues indigna tragœdia uersus:
(Vt festis matrona moueri iussa diebus:)
Intererit satyris paulum pudibũda proteruis.
Non ego inornata/& dominãtia nomina solũ:

dicta ẽ tragos.n.græce hircus appella t. Ille q pp hir cũ scripsit tragica carmia ipse descripsit q̃liter se ha/ bẽt agrestes satyri. Mox etiã.Nõ multo post ille ali/ quos carmie satyros Iduxitq nudi pgunt. Nã docet nñ nata sit satyra ex tragœdiis.s.agrestes seueros:qa uitia carpãt satyros.n.postea ẽt satyrã adiũxit tragœ diæ i nudauit ãt q liberius I ea dicant & fiãt pleraq;. Et asp.i.c.g.carmini similis & asp:tragœdiis:ita ad miscuit iocũ tragœdiæ: ut seueritatẽ suaret icolumẽ .i. q̃uis eẽt asp sic iocatus ẽ tragœdus p satyrã ut nõ amitteret grauitatẽ:asp ãt seuerus:& hoc ad hitũ ret tulit qa ptẽr ia q̃dã in satyros dñr & fiũt.Eo q illice bris eratiõ admiscuit tragœdiæ satyram:ut p illece/ bras teneret spectatorẽ. Antea ñ uolũtatis cã iuẽti sũt ludi sed religiõis.i.iõ satyrã admiscuit tragœdiæ: qa spectator grata erat nouitate retinẽdus: i q spectator ueniebat post sacrificia. Iã prãsus:iam potatus. Illecebris ãt qa hẽt satyra illicebras: q̃ iocũ contiet & risum mouet: & auditor uolebat delectationes nouiter factas audire. Spectator populus uidelicet ad obseruãda sa/ crificia: aut feriatus:& oĩa negligẽter accipiẽs securus & sine lege. Veq.i.t.d.dẽt misceri satyra tragœdiæ ut per sõis suũ decus seruet. Risores satyri:aut qa risu mouẽnaut qa res ridẽt hũanas. Cõmẽdare.s.spectatoribus. Oĩa.n.quæ dñr a poetis ita debent dici ut cõmendari uideant .i.libenter aspiciantur.Dicaces ãt iocosos & libe ros ad dicẽdum mordaces ita uertere seria ludo:uidelicet cum satyra tragœdiã. Ne qcũq.d.q.ad.h.Subau/ dis in carmine tuo o poeta. Ac si diceret:ille qui dẽt scribere de diis uel regibus nõ dẽt eos uili carmie scribere Cõspectus:cõspicuus. Migret in obscuras humili sermõe:hoc docet ut consonantia dicamus. In ob.t.i.in. humilem modum.i.non humiliter loquatur. Tabernas ãt humilia cubilia siue casas. Aut dum facis illũ ho/ militatẽ uitantẽ:nfacias inter nubem cœlũq; uersari. Effutire:hic emittere: proprie ãt effutire est iepte loqui:il lum ãt tragœdum poetam:quẽ non decent leuia raro satyrica scribere debet:& si scribit temperate.& satyro rum procacitati satisfaceret:ut matrona festis diebus iussa saltari eum quædã uerecundia moueri iubetur ita satyra paululum erubescere debet usurpata auctoritate. Vt fe.m.m.i.d.sunt.n.quædam sacra: quibus saltant mãtronæ.sicut I sacris mr̃is deoꝝ. Proteruis:aut qa uitia notãt:aut studẽt risui.Nã & ipsa trag.paulũ pudibun/ da dẽt eẽq misceat satyris:uel itererit paulũ ñ paulũ pudibũda. Nõ.e.i.ñ tñmõ rustica & ppria uerba q̃rõ satyris.sed ẽt dec⁹ psonaꝝ. Inornata:ut rustica & uilia:ut ẽ dicei pestilitatem:aut q̃ græci uocãt acyria. Et.d. noia:propria significãtia:dominãtia.n.nomina sunt:q̃ ppriis uocabulis nũcupantur ut lubricosa pagia: hæc ãt nõ adeo propria sunt ut uirtus me fregit æneæ:qd est nisi ipse Aeneas. Sensus:ego inqt nõ sola uerba amo qñ satyras scribo:q̃ sunt Iornata ac dominãtia.i.paulo horridiora:& ipsis satyris cõgrua.dominantia ãt quæ nouitate inflationis assumpta sua tñ auctoritate nitantur:sed ẽt ea habet ornatum aliquẽ: & nõ oĩo sua au/ ctoritate sint:ut rudem sermonem.

❡POR. Carmie.q.t.u.c.ob.h.Circa hũc.n.tragœdiarum scriptores apud antiquos contẽdebant:& tragœ/ dia inde appellata est. Mox.e.a.s.n.hoc ẽst satyrica.cœperũt scribere. Vt põ.Atlãtem uel Sisyphon uel Ariad nem. Non ego.i.&.d.n.s.Inornata proprie significatur. Dominãtia:noĩa quæ ppriis uocabulis nũcupãtur. ut libri capsa pagina.Hæc:ãt non propria sunt:ut uirtus me fregit æneæ.i.æneas.

❡CHRI Carmie qui tragico.Multa de comœdia dixerat:nunc adhibet tragœdiam:de qua & de hirco illius præmio dictum est. Agrestes satyros:& de iis dictum. Ponebant igitur tragœdiis satyrica dramata:in quib⁹ salua maiestate dignitatis tragicæ iocos exercebant sm̃ Cratini institutionẽ. Is.n.ut ait Acron:primus athẽis dionysia dum esset satyricam fabulam induxit.Alia ãt satyra est illa mordax:cuius auctor extitit Lucilius.

Illecebris:blandis uerbis. Nouitate:qa nup Iuenta erat. Grata:pp iocos. Exlex.quasi nimia licentia solu/ tus: Snia ẽq a priscis ludi non uoluptatis cã repti sunt:sed religiõis. Sed postq̃ spectator cœpit uenire potus & liber & ut uoluptatẽ tñ caperet adhibita est satyra. Veq ita risores.A iaduertẽdũ est:ne psonæ malorum:ut sunt deoꝝ & herou:nqbus auctoritas inest: ex auro & purpura ornatus ridiculi cã paulo posita tractent ut si essent uiles psõæ:& sermo iis attribuat:q ẽ tabernas.i.paruas casas hitantiũ. Aut rursus nedũ i sublimi agra/ du cõtinere uolumus nimis extollamus. Effutire:sine dignitate & penso emittere. Snia ẽ:cũ tragœdia sit in digna effutire leues uersus pp suã grauitatẽ:& tñ sit aspgẽdo ioco ut ociosos delectet imitabit pudicã matro/ nã:cui cũ saltare necesse I dieb⁹ festis sit:saltat illa qdẽ:sed suato pudore: sic tragœdia admittet pteruitatem .i.lasciuiã:sed suato pudore. Nõ ego.ostẽdit q si scriptor erit satyraꝝ nõ amabit uerba Iornata & dominan tia.i.habẽtia ppriã significationẽ:sed iornata ut pestilitate:Sed uolã ad pprietatem accedere etiam ornatum.

❡ACR. Satyroꝝ.p satyrographoꝝ Nec sic.e.t.d. e.Nõ tñ tẽtabo prolõgari a tragico metro:ut in me is scriptis ñ discrete Iterponã psõas loquẽtes.Satyri/ cã fabulã sic ait oportet scribi:ut sit iter seueritatẽ tra gœdiæ & leuitatẽ comœdiæ medio tẽperamento fi gurata.i.nõ sic uolo eẽ differẽtiã iter satyricũ & tra/ gicũ: ut I moribus nulla sit differẽtia ut eodẽ modo seruet ætates satiricus queadmodum tragicus.i.nec

Verba q; pisones satirorum scriptor amabo:
Nec sic enitar tragico dfferre colori:
Vt nihil intersit Dauos ne loquatur/& audax
Pithias/emuncto lucrata Simone talentum:
An custos famulusq; dei silenus alumni

ex noto

Ex noto fictum carmē sequar/ut sibi quiuis
Speret idē/sudet multum/frustraq; laboret
Ausus idem/tantum series/iūcturaq; pollet
Tantū de medio sumptis accedit honoris:
Siluis deducti caueant me iudice fauni
Ne ueluti innati triuiis/ac pene forenses
Aut nimiū teneris iuuenētur uersib⁹ unquā
Aut imunda crepent/ignominiosaq; dicta:
Offēdūť eni/qbus ē equus/& pater/& res:
Nec si qd fricti ciceris pbat/& nucis ēptor:
Aequis accipiunt animis/donāt ue coronā:
Syllaba lōga breui subiecta/uocať iābus
Pes cit⁹/unde etiā trimetris acrescere iussit
Nomen iābeis/cū senos redderet ictus.
Prim⁹ ad extremū similis sibi/nō ita pridē:

sic uolo discrepare satyrā a tragœdia: ut psona nō habeat decus suū. Dauus induxit hic comicā personam cū de satyris loqueretť. Audax.p.quæ est ausa eludere dñm suū:nō dicit de pythia terentiana:sed apud lucilliū inducitť tragœdiographū ancillā p astutias accipere argentū a dño. Nā fefellit dñum & accepit ab eo argentū uel talentū:hæc eadē meretricula rapax Thais:quæ lucrū facit. Emuncto deluso: ut emūxi semen argento. An custos:dicēdo custos grauiorē personā ostēdit dei liberi quē ipse nutriuit. Ex.n.f.c.s.argumēta satyrica ex tragœdiis notis confingā.i.fingam carmē:quod ex nota possit esse materia.i.ita fingo carmē & ita comœdiam ex notis rebus:ubi quiuis existimet se imitari posse.Laboret autē cū aggressus fuerit: nam uirtutis est ita scribere comœdiā ut imitationi facilis uideatur & executioni.Quis enim nescit modū litigādi:quomodo obiurgat pater filiū:adolescens irascitur meretrici & alia huiuscemodi. Ausus idē: ordo rerū diuisio operis:ordo uerborum æconomia cōpositio uerborū.i.tantū ualet ordo & compositio ut eas difficile sit imitari. Tantū de medio sumptis.a.h.i. rebus quæ aptæ sunt comœdiæ.Nam de medio hoc est de noto sumptæ scribuntur:aut sumptis de medio:idest de his quæ nota sunt sensibus seu uerbis:aut ex serie & iunctura uerborum. Siluis deducti. Aliud pceptum aut iudicium nostrum caueat:aut uidere me:idest poetæ deducti siluis timebunt iudiciū nostrū: ita sum optim⁹ iudex:deducti aūt siluis:ideo dixit:quia solent poetæ discere in siluis & agere.hoc est in helicone.& in aliis similibus locis. Timebunt:ergo ne uideantur non uti poeticis uerbis ne illos uituperem quasi utentes forensi ofoue. Aliud pceptum.i.nō debere iocari i poemate:ut nati in triuiis uel in foro uideantur hoc est habeat modū iocus eorū.i.ne sint nimiū delicati:sed habebat seueritatis aliquid carmen illorum. Aut.i.m.c.i.non propria non latina:sed imunda & ignominiosa katato autó.Necesse est enim ut imunda ignominiam trahant. Offenduntť.n.q.est.e.&.p.i.r.Equestris ordinis dignitas senatoria unde patres conscripti sunt. Res autem aut census & patrimonium aut per hoc honestiores & docti:unde esset trimetris iambus citus uoluit yi.pedum uersum trimetrum uocari:cum soleant poetæ metrum pedem unum uocare.Iambus uoluit duos iambos metrū uocari propter suam celeritatem:quæ cur trimetri appellentur cum senos accipiant pedes: quoniam tacita est breuitas eorum: ut iunctura pedes binos accipiat. Primus ad.e.s.s.ordo est:hic primus similis sibi nunc autē nō:nam adhibentur ēt noti.Sensus autem hic est:primus iambus aliquando usq; ad extremum erat similis:idest antea totum iambicum metrum ex iambicis constabat:nūc adhibenť ēt noti.

POR. Offenditur.n.q.ē.e.& pater & res.i.equites romani quibus honestus census est proprietate uerborum delectantur. Syllaba longa breui subiecta uocatur iābus. Hiis.n. syllabis constat. Vnde ēt trimetris acrescere iussit nomē iambeis.Omnes uersus tragici iambici trimetri appellanť.Quæri autem solet cur trimetri appellenť cū senos accipiāt pedes:qm̄ scilicet tanta breuitas est pedū:ut iunctura binos cōplectať pedes.

CHRI. Nec sic enitar.Sunt adhibendi satyri:quorum oratio iocosa sit: & multum renitat de seueritate tragica.Sed tamen cum aut sylenum bacchi alumnū:aut alium agrestem deum loquētem inducat: nolo ut ita tragica grauitate discedat:ut ad comicā usq; humilitatem descendat:ut aut Dauus seruus:aut Pithias meretrix:quæ decepto Simone talentum lucrata ē:loqui uideatur.Pithias apud Lucillū est. Emuncto. Translatio a quadrupe:cui lac subtractum sit.Nam sic illa pecuniam subtraxerat. Ex notis:fictum sequar. De comœdia dicit:ī qua argumentum ex rebus notissimis est.Omnibus enim noti sunt amores iuuenum. Auaritia meretricum:& huiuscemodi.Sed tamen cū illa eo stilo contexam: ut omnibus facile imitabilis uideatur: tamen erit difficile ipsum imitari.In quo loco significat stilum atticum:cui huiuscemodi laudem tribuit Cice.ut cum a familiari sermone nihil differre uideatur:difficilimus tamen imitatū sit.Ergo ea serie idest continuatio ordine & ea iunctura idest constructione uerborum ualebit oratio:ut alius quis idem tenter & audeat:cum multum sudauerit:frustra laboret. De medio sumptis:idest de rebus cōmunibus unde comœdia sumitur.Est autem simile illi uirgiliano. In tenui labor est:a tenuis non gloria si quem. Numina leua sinunt auditq; uocatus apollo. Siluis cū satyra scribitur:adhibeatur quidem iocus.Sed si me iudicem adhibere uoluerit poeta non inducat faunos idest satyros:qui rusticani sunt:neq; astutiam urbanam habent: ita loquentes ut loquuntur urbani homines:qui in triuiis & in foro uersati multa astutia calent. Ac rursus non nimis iuuenentur:idest lasciuiant iuuenum more:nam & hoc urbanum est potius q̄ rusticum. Immunda:ut acrō ait iproprìa uel fortasse obscæna. Et ignominiosa.i.infamiā afferentia.Nā rusticani nō ualent illa acrimōia in obiurgādo carpēdo:ue:q̄ ualēt urbani. Crepēt.i.crepitu & sonitu uerbo℞ efferant. Offenduntť: eni affert rōnem quare rusticanis personis nō sit attribuendū qď est urbana:ęqa illi qbus est equus.i.qui sunt de ordine equestri. Et pater.i.sunt de ordine patricio & senatorio. Res.i.diuitiæ:uel res.i.imperiū.i.q regūt magistratus:nō æquo aio hoc indeco℞ ferūt.Nec putāt corona dignū hūc poetā:quāuis plebei & pauperes ut sūt emptores ciceris & nucis.i.rerū uilissima℞ pbent. Syllaba.Ōndit senarios iābos in uno uersu dici trimetrū & nō hexametrū.Nā ita ueolciter currit iābus:ut paulo supra demōstratū est:ut duo p uno cōputenť. Erant

igif sex iābi i uno uersu. Deīde ut cresceret: tardiorq; eēt: additiōe tēpoꝝ ꝓ iābo triū tēpoꝝ pes posit⁹ ē spōde⁹ q̄ttuor tēpoꝝ: ut ꝓmiscue aut iāb⁹ aut spōde⁹ eēt ergo iste pes cit⁹ iābicus icœpit i iura pēna. q.d. i suū hēditariū ius & qđ sibi ꝓpriū erat. Spōdeos stabiles. i. tardiores: qa utrāq; syllabā lōgā hñt. Est āt ordo. Pes citus & uelox cōmodus & patiēs. q.d. iccirco patiēs admittef spōdeū: qa cōmodiorē faceret uersū recepit stabiles spōdeos i iura pēna. Vñ. i. & pp hoc iussit accrescere nomē iābeis: qa nō trimetri. i. ternarii āplius sed senarii appellati sūt ut ueniret paulo tardior & grauior ad aures pp admixtos spōdeos. Sed pridē nō ita erat. f. tardior: qa ipe iāb⁹ sisis sibi reddebat senos ict⁹. Prius ad extremū. i. sisis a pricipio usq; ad finē nullo iterposito spōdeo.

Tardior ut paulo / grauiorq; ueniret ad aures:
Spondeos stabiles in iura paterna recœpit
Commodus / & patiens / non ut de sede secūda
Cederet / aut quarta socialiter / hic & in accii
Nobilibus trimetris apparet rarus / & enni:
In scœnam missos magno cū pondere uersus:
Aut operæ celeris nimium / curaq; carentis:
Aut ignoratæ premit artis crimine turpi:
Non quiuis uidet imodulata poemata iudex:
Et data romanis uenia est indigna poetis:
Iccirco ne uager / scribamq; licēter: an omneis
Visuros peccata putem mea: tutus & intra
Spem ueniæ cautus / uitaui deniq; culpam
Non laudem merui / uos exemplaria græca
Nocturna uersate manu / uersate diurna:
At nostri pau plautinos & numeros / &
Laudauere sales / nimium patienter utrunq;
Ne dicā stulte mirati / si modo ego / & uos
Scimus inurbanum lepido se ponere dicto:
Legitimūq; sonum digitis callemus & aure:

¶ ACR. Tardior ut. p. iābicū metrū ut paulo tardius resonaret iparibus locis suscepit spōdeū: nā āñ soli iābi ponebanf. Spōdeos stabiles: tardos ad cōparationē iābi tardiores & cūctatiores. In acti. n. t. a. actius & ennius legē metri i fabulis minie suauerūt. Nā quosdā uersus longiores hñt. In s. m. c. p. u. Sæpe uersus quis magnū sonātes reꝑhendit iudex aut q̄si sine cura factos: aut sine arte: qa ñ sufficit si magnū sones sed debes ēt cū arte scribere & cura. Mōet ne aut tragœdia negligēter scribaf aut ipite. Multi inqt uitupant uersus missos i scænā: aut celeres aut ipitos: aut ope. i. negligētia: aut iperitia uituperaf i tragœdia. Aut ignoratæ. p. a. c. t. qa negligētia spōdeos nō admiscet: aut iperitia incōgruis locis pōet: dicit spōdeos ennii uersus crie premi. Et. d. r. u. ē di. p. i. nō seruēt legē carminū: si nō iudicaf de erroribus poetaꝝ: quid ergo scribā nō seruans poematis legē neq; ordinem qa uenia daturuf āt enniū carpere: qa romanus poeta non debet petere ueniā: nā debet sūmus esse. Visuros. p. p. an cū putauero oēs uisuros mea pctā ero tutus. Vitaui deniq; cul. Q. d' si culpa careā uersū nūqd & laudē meteri psū data inqt uenia culpā ulto: nō laudē ꝓmereor. Vos. e. g. n. u. m. græci. n. optīe & caute scripserūt eos legite: & ipsos seqmini: nā latini moderati sunt. Aut. n. p. c. & n. l. s. plautū dicit frustra ꝓbatū ab antiqs: cui & sales & metri scīa defuit: utrūq; aūt laudauerūt: ne dicā temef stulte quē debuerūt nō patiēter laudare: quia imoderatus est & in metris & in iocis: ostendit autē non recte in omnibus antiquos poetas esse laudatos. Si modo ego & u. s. Siquidē nos scimus decernere mala a bonis: hoc dicit si auditores sciunt audire nō debet poeta imoderatus esse. Callemus: scimus nouimus: digitis aūt & aure: quia sonus metri pollicis strepitu & auris perceptione ꝓbari solet: unī & dactili pedes qdā dicti sunt: & ipsi pedes appellati sunt: quoniā sonū metroꝝ pulsu pedis nostri adiuuamus. Et plaustris. u. p. t. tā multa scripsisse quæ posset plaustris aduehere. Ante. n. chori in plaustris cōstituti: circa uicos tragœdias dicebat: & hoc ad chorū rettulit: quoniam tragœdiæ choros habebant.

¶ POR. Nō ita pridē tardior ut. p. g. u. ad. a. Spondeos. st. in. i. p. r. Cōmodus apud oēs enī antiquos uelox ē & raro spondeū recipit nūc hoc tpe inserit. Non ut de. s. s. c. a. q. pōt sine dubio uel primo loco uel tertio: aut quinto inseri spondeus: Sed utiq; secundo & quarto excludaf. His enī locis iābus interponitur. Aut. n. o. c. c. q. c. Eos significat qui tragœdias actant. Scimus in urbanū lepido se ponere dicto. Lepidū est uenustū & suaue. Legitimūq; sonū digito callemus & aure. i. metra digitis & aure sentimus ꝓbantes an consonent. Ignotū tragicæ genus inuenisse camœnæ. Tespis primū tragœdias scripsit genere atheniensis: ad quas agendas plaustro circa ciuitates egregias græciæ uehebatur. Quæ. c. a. q. p. f. ora. Ex h̄ etiam putant quidam tragœdiam appellatam quasi trygoliam. quia fecem tryga appellant.

¶ CHRI. Nō ut de. Recepit quidē socialiter spondeū: sed in cæteris sedibus excepta secunda & quarta in q̄bus sp iābus ponif. Sed hoc a iunioribus reptū est. Nā apud enniū & acciū raro apparet spondeus. Apparet apud iuniores. In scœnā. m. reꝑhēdit poetas: qui cum uersus: cum magno pōdere. i. cū pōpa soni miserint reliqua q̄ ad artē ptinēt negligūt. Cōpone sic ꝑmit. i. accusat doctus uir uersus missos cū magno pondere in scænā turpi crimie opæ. i. laboris & exercitatiōis nimiū celeris & carētis cura. i. diligētia: aut ēt accusat crimie artis ignoratæ. Vt sit sñia bon⁹ iudex ñ decipit sonoritate uersus: sed uidet cū poeta aut nimiū ꝓperāter scripsit & sine diligētia: aut artis ignarus fuit. Nō quis: ergo cū nō oīs aīaduerterat poemata imodulata. i. non recte cōposita factū ē ut idigne & iniuste data sit uenia romāis poetis: q̄ nō data est græcis: apud quos acriora ex doctrina iudicia sūt. Nō tñ pp hoc uagabor. ego inqt Hora. i. sine ꝓposito ab artificioso fine errabo: & assumā nimiā mihi licētiā i scribēdo: sed ita scribā: ut putē oēs qcqd peccauero aīaduersuros. Et tutus: qa nō adibo ꝑiculū. Et caut⁹ nā cauebo ne peccē. Intra spē. u. ille dr̄ itra spē ueniæq uō ꝓcedit usq; ad id ut ꝓpōat sibi spē ueniæ. Ergo caut⁹ poeta ita scribit ut nō speret datū iri sibi ueniā: si peccauerit. Vitaui. q. d. ēt cū uehementer laborauero: ita ut scribā cūcta ex arte: ꝓptereaq; uitauerim errare nō tñ id mihi a natura concessum

essat sim bon⁹ poetant tacite moneat artē solū.I eo ualere nec pecces. Naturā āt eē eā quæ pclara illa poetaꝝ ornamēta afferat. Sed ad eā excitandā auxiliū sūmū afferet: si poetas græcos qui optimi sūt imitemur. Veꝝ cū imitatio sit quæ diligenti rōne impellimur ut aliquorū cōsimiles in dicēdo esse ualeamus monet: ut diu noctuq; in manibus nostris sint græcorū poemata: quæ optima nobis exēplaria eē possint. At nostri proaui. Si quis putet satis esse habere exēplaria latinorū cū uideamus plauti & sales & numeros a maioribus esse laudatos infert φ nimis patienter. q.d. nimis indulgenter & nō seuere laudauere utrumq; .s. sales & numeros: & apud illos plus ualuit amicitia uel artis inscitia q̄ ueritas. Patienter ne dicā stulte. Correptio est. Nā intelligit stultū fuisse iudiciū eoꝝ qui ueniā dabant: si modo ergo & uos. Quibus est acrius iudiciū seponere discernere. Digitis & aure: qm̄ son⁹ metri pollicia strepitu & auriū perceptiōe ꝓbari solet. Vñ dactyli quidā pedes dicti sunt: qm̄ plausu digitorū ac pedū sonus metroꝝ adiuuare solem⁹. Plaustris multi dicūt: φ tā multa scripsitnt plaustris essent uehenda. Sed potius quia chori plaustris essent collocati qm̄ circū pagos eēnt uehēdi.

Ignotū tragicæ genus inuenisse camœnæ
Dicit: & plaustris uexisse poemata thespis:
Quæ canerent/agerentq; pūcti fœcib⁹ ora:
Post hunc personæ/pallæq; reptor honestæ
Aeschylus/& modicis istrauit pulpita tignis:
Et docuit magnūq; loqui nitiq; cothurno.
Successit uet⁹ his comœdia/nō sine multa
Laude/sed in uitiū libertas excidit/& uim
Dignā lege regi lex est accepta/chorusq;
Turpiter obticuit sublato iure nocendi.
Nil intentatū nostri liquere poetæ:
Ne minimū meruere decus/uestigia græca
Ausi deserere/& celebrare domestica facta.
Vel qui prætextas/uel qui docuere togatas:
Nec uirtute foret/claris ue potētius armis:
Quā lingua latiū/si non offenderet unum
Quēq; poetarū/limæ labor & mora/uos o
Pōpilius sāguis carmē reprehēdite/quod nō
Multa dies/& multa litura coercuit/atq;
Perfectum decies nō castigauit ad unguem.
Ingenium misera quia fortūatius arte
Credit/& excludit sanos helicōe poetas
Democrit⁹/boa ps nō ungues ponere curat:
Nō barbā/secreta petit loca/balnea uitat.
Nācīscetur eni precium nomenq; poetæ:

¶ ACR. Pallæq; .r.h. pulchræ decoræq: qm̄ pala non nisi honestis psonis daī. Et.m.in.p.t. Ondit scænas nō fuisse añ eas grādes. Nō sine.m.l. qa noiatim appellabanī principes ciuitatis a comœdiographis. Alii honorē: alii iniuriā. Sed in uitiū.l.ex. Licentiā hēbant satyrici mores cuiuscūq; scribere anteq̄ lex a senatu lata fuisset. Ergo in uituperationē chorus erupit. Quod libertate sublata uituperare desiit: uel postea uitupari cœpit ipsa comœdia: quia libere maledicebat & reprehendebat mores hoium & hac de cā lege ꝓhibita est: ονομαστι ονοις in quæ noiatim male loquebaī: idest maledicebat. Vetus aūt dixit ad cōparationē ei⁹ quæ postea inuenta est: uel uetus: adeo qm̄ priusq̄ iudiciū incurrit: & amisit choros noeterica appellata est: licet primū inuenta: sed post tragœdias. Et.u.l.e. in uiolētiā & iniquitatē: dum eni i comœdiis suis aliquos carpunt uitium incurrunt. Ante uero in comœdiis libere licebat laceraī quod postea lege prohibitum est: qd factū est sub augusto. Sublato iure eni lacerādi quoniam sublata est auctoribus loquēdi libertas. Nil.i.l.p.n. hoc est cū latini scripserūt huiusmodi comœdias in quibus nominatim male dicebant. Et.c.d.f.i. priusq̄ uoluerunt ut in suis & cū cœpissent poetæ nostri græcos imitari: & latinas historias scribere laudati sunt.

Vel.q.p.i. & q ptextatas fabulas fecerūt: uel togatas meruerunt nimiū decus ptextatā quidā dicunt tragœdiā: comœdiā togatā. Alii aūt dicunt ptextatam & togatam comœdias esse: sed togatas in quibus græca argumenta sunt in quibus latina ptextatas & togatas. Helius lamia. Antonius rufus. Cn. melissus Africanus Pompeius. Comœdiarū genera sunt sex. Stataria: motoria: ptextata: tabernaria: togata: palliata. Nec.u.f.c.p.a.q.l.l. Non minorē consecuti fuissent latini gloriā ex eloquentia q̄ ex armis si in corrigendis carminibus laborare uoluissent. Limæ labor & mora: expolitiōis & emendatiōis. lima.n. nitidius facit q̄ fuerat scabrū: limā.n. pro correctiōe posuit translatiue: hoc est si carmen suū unusquisq; emēdare non fastidiret. Vos o pōpili⁹ .s.i. pisones: ab ipso eni originē trahebant: calpus filius est numæ pōpilianū quo calpunii pisones traxerunt nomen. Ad unguē: tractū a marmorariis qui iuncturas marmorū ungue pertētant. Alibi ad unguē factus homo: ad perfectionē: ad examē: hoc est ad pfectum iudiciū: hoc ergo dicit. reꝑhendite o pisones illud carmen: quod neq; multū tps neq; litura correxit. Ingeniū m.q.f.a. qa democritus dicit plus ualere ingeniū q̄ peritiam. Et quia dicit nō esse bonos poetas: nisi qui insaniunt: hoc idē & plato: uel democritus ait poetā non arte fieri sed natura nasci. Ergo quia democritus ingeniū debilius putat arte: ió miseram eam dicit: & homines propterea multi fingunt furorem: ut poetæ uideantur. Misera aūt ars est siquidē non meretur poetæ nomen accipere qui habet artem: nisi qui habeat ēt ingenium: ingeniū autē solū sufficit ad poetā: non ars: uerbi gsa: quattuor sunt genera poetarū. Est altus: est medius: est tenuis: est grandiloquus. Tenuis & medius arte fiunt: magnus & grādiloquus natura. Iste uero democritus ē a quo secta exorta est epicurea: q multa physica scripsit. Fortunatius: beatius ut fortunate senex.

¶ POR. Post hūc psonæ pallæq; repertor honestæ Aeschilus: prim⁹ tragœdiis cothurnos & psonā dedit. Hoꝝ eni triū auctor est. Pallæ honestæ: spciosæ. Successit.u.h.c. quæ appellatur archea. Est genus aūt maledicacissimū & multū distans ab hac noua. Vos o pompilius sanguis: quia calpus filius est numæ a quo calpunii pisones traxerūt nomē. Ingeniū misera qa fortunatius arte. Aiī eni democritus poeticā natura magis q̄ arte constare: & eos solos poetas esse ueros: qui insaniant: in qua persuasione Plato est.

CHRI. De theſpi dictū eſt & de fecibus quib⁹ ungebant̃ ante repertā pſonā. Et quēadmodū Aeſchilus & pſonæ & pallæ inuētor fuit: & pulpita inſtituit: nō tñ magna ut deinde fuerūt. Adinuenit grādiloquū ſtilū & coturnos in tragœdia. Vetus.co.in hac fuit nimia licētia: ut nominatim ciues carperent ēt bonos. Nā ariſtophanes ſocratē iniurioſe uexat. Ergo tāta libertas in licētiā cōuerſa eſt: & res utilis a pricipio cū uitia repre henderent̃ in pnicié cōuerſa eſt: cū inocētes quoq; taxarēt comici ueteres. Quapp lata eſt lex apud græcos: ut deinceps nemo noiatim quēpiā notaret: ppeaq; remotus eſt chorus & facta noua comœdia: quā ad latinos tranſtulerūt romani poetæ: & a principio græca argumēta ſecuti ſunt. Deinde imitationē græcorū relinquē tes formarūt latina argumēta. Hinc ſunt comœdiæ ptextatæ & togatæ. de qbus dictū eſt: argumentis latinis celebratæ: ut quēadmodū armis & uirtute.i.fortitudīe ſupabant̃ a latinis græci: ſic eloquētia nō uicerēt græci & ꝑfecto cūcta pfeciſſent latini poetæ niſi laborē elimādi eis oñdiſſet: & morari diutius in re pfeſum eſſet. Vos o pōpilius. Nā piſones a numa pōpilio originē ducebant. Multa.d.ſ.c.i.ſtramonū pmutat̃ in annum. Multa li. Nā qđ ſcriptū ē: ſæpe litura obolet̃ ut inutet̃. Nō caſtigauit: decies pfectū. Vt oñdat ēt cū decies iā pfectū ſit egere correctiōe. Ad unguē: ad extremā pfectionē: & ē trāſlatio a iūctura lapidū: q tūc deniq; pbat̃: cū unguē itra ſe nō recipit. Cā aūt quare nō caſtigēt eſt: q a fidū ingenio: & id fortunatius putant.i.magis ualere credūt q artē: quā iccirco miſerā appellāt: qdā difficultate & labore pleniſſima eſt. Excludit ſanos. Sentētia ē democriti: quā plato corroborauit: ut nullus bonus eē poſſit poeta: q diuino furore nō ſit afflatus. Ergo democritus excludit ab helicone: q mōs ē muſis cōſecratus.i.excludit ab arte poetica poetas ſanos.i.q nō ſunt diuino furore affecti. Bona.i.magna pſ: ac perſius. At bona ps ꝓcerū tacita libabit acerra. Eſt aūt ſnia: eſſe q credāt in poetā optimū euaſuros eos q neglecto oi corpis cultu: neq; barbā neq; ungues ſecent. Vitent balnea & omnia celebrata loca & in ſolitudīe degāt.

Si tribus anticyris caput inſanabile/ nūquam
Tonſori lycino cōmiſerit/ o ego leuus
Qui purgor bilem ſub uerni temporis horā:
Non alius faceret meliora poemata/ uerum
Nil tanti eſt/ ergo fungar uice cotis/ acutum
Reddere quæ ferrum ualet exors ipſa ſecādi:
Munus & officium nil ſcribens/ ipſe docebo
Vnde parētur opes/ quid alat formetq; poetā:
Quid deceat/ qd nō/ quo uirt⁹/ quo ferat error
Scribēdi recte ſapere eſt & principiū & fons:
Rem tibi ſocraticæ poterūt oſtēdere chartæ:
Verbaq; prouiſam rē non inuita ſequentur:
Qui didicit patriæ/ qd debeat/ & qd amicis:
Quo ſit amore pēs/ quo frr amādus & hoſpes:
Quod ſit cōſcripti/ quod iudicis officiū/ quæ
Partes in bellum miſſi ducis/ ille profecto
Reddere perſonæ ſcit conuenientia cuique:
Reſpicere exemplar uitæ morūq; iubebo
Doctū imitatorē/ & ueras hinc ducere uoces:
Interdum ſpecioſa locis/ morataq; recte

ACR. Nō.u.p.c. Poetas nō uult more philoſophorū icedere: notat hic īpitos qui putāt poetas optimos eē eos q ſunt demiſſo capillo uel barba: barbā in ſingulari nūero hoīum: ī plurali hircinas dicius. Si.t.antycita dr̃ iſula in qua multū naſcit̃ hellebori & cicutæ. Hoc ergo diaſirtice dicit Hora. Si totonderit caput nāciſcet̃ nomen poetæ: qđ caput ſanat̃ tribus datis horis. Tōſori.l. Licinus dicebat̃ tōſor opulētiſſimus: quē poſtea dicūt factū ſenatorē a cæſare: q a dicebat̃ ninnū odiſſe pōpeiū.t eſt ſenſus. Si nō cōmiſerit tōdendū caput lycio quē tres anticyræ nō ꝑnt curare adeo inſanū. Qui.p.b.p purgādā bilē rado caput meū: q catarticum acciat ad purgādū me: uel q purgo bilē ꝑ bilibus.i.q curori ſēſus eſt cū ſciā a democrito eos ueros poetas iudicatos q ſūt inſani: uel purgo bilē: colerē reiicio potionibus. Nō.a.f.m.p.i.nemo eēt magis ī opīone poeta ſi eſſem dimiſſo capillo. Ver: nihil tāti eſt.i.nullius momētī ſum: qm̄ nō ſum dimiſſo capillo: & q ꝑ ſingulos annos colera purgo: dicebat̃ eñi melācolicus fuiſſe horatius: uel uer: nil tāti eſt.i.nō curo ſed cōtēno dici poeta: ac ſi diceret nō poſſū poeta eſſe ut ccontēnā curā corpis mei. Exors ipſa ſecādi.i.q nō hēt munus & officiū ſecādi a natura tributū ut exortē ducci honorē. Scribēdi.r.ſ.e.&.p.& fons.i.copia uerborū: q dēt ſeq principia: cōtra illos q dicūt poetā inſanire debere: hic ait ut poſſis recte ſcribere pricipia op⁹ eſt ſape. Rē tibi ſo.p.o.o.c.i.libri: & hoc dicit nō debere poetā expertē eſſe philoſophiæ. Itē aliter poema cōſtat ex re & oione: res ex philoſophia originē trahit: ut pcepta cōtineat: dicit ergo q iūcta re uerba ēt iuita ſequunt̃.i.tūc nō deſunt cū hūeris qđ dicas. Et polio idē dixit. Male hercule eueniat uerbis niſi rem ſequunt̃. Qui.d.p.q.d.&.q.a.i.q legit libros de officiis.i.αυτιτυπον: & oñdit poetas ibui debere phiæ. Dicit aūt hoc ille optimus poeta ē q didicit qđ ſingulis debeat.i.quo amore dēt unuſqſq; circa patriā eē: aut parentes ſiue amicos. Reſpicere ex.u. Exēplū eſt paradigma exēplar αυτιτυπον: hoc dicit: cōſuetudinē uitæ iubeo reſpicere eū qui uult recte imitari: ut cū iducat adoleſcēté dēt ſcire quēadmodū iuuenes ſolent uiuere: qd enī eſt comœdia niſi imago uitæ quottidianæ. Viuas uoces. Hic.i.a uita: quottidiana: a moribus cōibus. Spe.l.i.ſi oportunæ fuerint iductæ pſonæ: aut locis; aut argumētis: ut nō ſit argumētū abſurdū. Morataq; recte: moroſa fabula malis moribus: morata hoīs dī. Morata aūt bñ inſtituta: uñ & in cōſuetudine eſt bñ moratū eſt dici q bonos mores hēt: in qua mores ſingulorū pſonarū optime exprimuntur.

POR. Si tribus anticyris. Locus eſt in achaia anticyra: ubi heloborū naſcit̃: quo ſumpto dementes ſanantur: hoc eſt ſūpto capitis dolor ſanat̃. Qui purgo.b.ſ.u.t.h. oēs eñi uerno tpe purgationē ſumūt: qđ uocat̃ καταρσυσ. Scribendi recte.ſ.eſt &.p.& fons.i.ſcire qd ſcribas: hoc eñi ſapere eſt. Rē.t.ſ.p.o.c. poema conſtat ex re & rōne. Res ex phia originē trahit.i.ut pcepta cōtineant: has dicit Soc. chartas eē deīde comitabunt̃ uerba. Verbaq.p.r.n.i.l. hoc tale ē dicere inqt tūc poteris cū hūeris qđ dicas: & Aſinius polio idem dixit. Male

hercule eueniat uerbis nisi sequatur. Interdum.s.l.m.r.fabula.Colligit sæpe magis placuisse fabulam: quæ nudis narretur uerbis:qm̃ res spectatorem delectarent:q̃q̃ locis cõmunibus explicaret̃.Sic uerbigraria:circulator referat de regulo quõ captus sit:aut punitus uerba sordida si nõ delectant:attamẽ res euocat auditu digna. Morataq; res:fabula bene instructa:unde in consuetudine dicere solemus bene moratum eum qui rectos mores ediderit.

¶CHRI. Caput insanabile.Vel propter ualitudinẽ uel propter furorẽ poeticũ. Tribus.a.Per hyperbolẽ idest tanto helleboro quantũ tres anticyræ capere possint.Nã in sola anticyra insula helleborũ candidum ad purgandũ cerebrũ citra noxã capiebat̃.Dicitur & ueratrũ helleborum. O ego leuis:oñdit ironicã esse orationẽ & se futurũ fuisse poetã ægregiũ:si illorum exemplũ esset secutus:sed malle purgare bilẽ:& ualitudini inseruire: quia non tãti putat fieri poetã:ut uelit illa incõmoda pati.Vñ sequit̃ q̄ sit ad similitudinẽ cotis:q̃ cum aciẽ carens incidere nõ possit:tñ ferrũ acuit:ut incidat.Nõ põt igit̃ optimũ poema cõponere.At põt alium docere quo cõponat. Opes:appellat opes oĩa quibus poema cõficiat̃:& exornet̃. Scribẽdi recte.Non põt recte scribere:qui nõ sapit.i.qui non sit multa doctrina excultus.Sentit enĩ idem de poeta:qđ cicero de oratore. Et profecto eloquentia nemo illustris erit siue orator siue poeta sit:nisi multas uariasq; disciplinas norit. Sed præsertim poeta:qui suã poesim oĩbus scientiis atq; artibus exornandã sibi p̄ponit. Qui diuersissimorum hoĩum ingenia non mõ ita exprimere:ut decorum obseruet:uerũ ita pingere:ut oculis nostris subiiciat oĩ artificio tentet.Omnis aũt oratio ex uerbis atq; sententiis constat.Verba a grãmatico rhetoreq; petunt̃.Res autẽ a philosophia mutari oportet.Non iniuria igit̃ dicit sapere.i.habere multas ac uarias doctrinas est principiũ recte scribendi.Nã nemo potest ea scribere:quorũ disciplinã non teneat. Socraticæ.i.philosophicæ:nam a socrate manauit oĩs philosophia moralis.Verba:nã qui bene rem tenet:facile illi uerba accõmodabit. Ergo p̄ dignitate personarum unũquẽq; describit qui diuersa diuersorum officia nouit. Qua ex re manifestũ ẽ illũ rectum imitatorem futurũ in scribendo qui uitã & mores hoĩum ueluti exẽplar sibi ad imitandũ proponat.

Fabula:ex cui⁹ allegoria aliquid eliciatur ad usum uitæ utile:& propter hoc speciosa & morata etiam si nõ sit artificiose scripta magis delectabit auditorem:q̃ uersus uerbis illustres:quos recte canoras nugas appellat:sed sententiis inopes.

Fabula/nullius ueneris sine pondere/& arte
Valdius oblectat populum/meliusq; moratur:
Quã uersus inopes rerum/nugæq; canoræ.
Graiis ingenium/graiis dedit ore rotundo
Musa loqui/præter laudem nullius auaris.
Romani pueri longis rationibus assem
Discunt in partes centum diducere.dicat
Filius albini/si de quincunce remota est
Vncia/quid superat:poteras dixisse triens/heu
Rem poteris seruare tuam.redit uncia/qđ fit?
Semis:ad hæc animos erugo/& cura peculi:
Cum semel imbuerit/speramus carmia fingi
Posse linenda cedro/& leui seruãda cupresso?
Aut prodesse uolunt/aut delectare poetæ:
Aut simul & iucunda/& idonea dicere uitæ.
Quidquid præcipies/esto breuis/ut cito dicta
Percipiant animi dociles/teneantq; fideles.
Omne superuacuum pleno de pectore manat.
Ficta uoluptatis causa sint proxima ueris.
Nec quodcunq; uolet/poscat sibi fabula credi.
Neu pransæ lamiæ uiuum puerũ extrahat aluo
Centuriæ seniorum agitant expertia frugis.
Celsi prætereunt austera poemata rhamnes.

¶ACR. Nullius ueneris.i.uenustatis,& ingenii quæ ad artẽ spectãt:oñdit mõ quantũ p̄dest cõsideratio ɔsuetudinis:dicẽs q̄ interdũ fabula opportunitate personarum inductarũ expressione morũ q̃uis sit sine arte sine uetustate:sine grauitate sententiarũ plus placet q̃ uersus quidẽ bene sonãtes:sed morũ obseruatione carentes.Magis põt delectare res sine ornatu q̃ ornata poemata uerbia sine rebus.

Sine põdere.s.magnis sensibus sine grauitate uerborũ.i.num laborat poeta loqui rem sapienter inuentã.Menander cũ fabulã disposuisset & nondũ uersibus adornasset dicebat tñ se iã cõplesse. Nugæq;.c.nullius mometi uerba bñ sonãtia. Rotũdo .i.p̄fecto. Præter.l.n.a.qui solã laudẽ cupiũt in scribendis carminibus. Romani.p.A prima ætate calculũ discunt:hoc est cõputationibus operã dant. Assem:assis est totũ patrimoniũ:sextans:quadrãs:triens:quincunx:dodrãs:deũs:semis: partes assis factæ.Quincunci addit̃ uncia.i.ad alias quinq; accedit alia uncia.Triens tertia pars libræ quæ facit uncias.iiii.cũ sit libra unciæ.xii. Hẽ euge.i.bene hoc ille dixit qui interrogatus fuerat. Ad hæc aĩos erugo.Eruginẽ appellat auaritiã quasi maculã .i.cum auaritia occupauerit a prima infantia aĩos hoĩum romanorũ sperandũ est nõ posse scribere carmina recipiẽda in auctoritatem. Linenda cedro &.l.s.c. utraq; enĩ res odore suo sũmouet tineas. Quicq̃d p.esto.b.i.p̄cepta debẽt eẽ breuia:q̃a si lõga fuerint:aures deficiũt auditorũ.Recipiãt ergo aĩ & dociles fiant:q̃a qđ p̄cipio & intelligo docet me. Itẽ esto breuis.i.serua necessaria. Teneantq; fideles:ut seruent qđ accipiunt ne affluant quæ audiunt. Pleno de pe.i.fastidiente:& est sensus:pectus enĩ qđ iam uarietate satiatum & plenũ est ea quæ superuacua audieri non retinet. Manat:effluit. Ne quodcũq;.u.Ordo:q̃dcunq; uelit sibi credi fabula poscat.i.comœdia:aut fabula.i.poemata quæ fingunt̃ p̄pter uoluptatẽ sint uerisimilia. Neu pransæ.l.i.ne fingat tale argumentũ fabula:q̄ deuorauerit lamia puerum qui de utero eius postea uiuus p̄latus sit. Extrahat.i.eximat. Centuriæ seniorũ agitant expertia fru.i.senes.Ro.non probãt poemata:quæ sunt leuia adolescẽtes nõ delectant̃ austeris:quid enĩ faciendũ est poetæ:poema tẽperare ut & uoluptati seruiat iuniorũ:& seueritati satisfaciat:seniorũ. Agitant expertia frugis.i. persequunt̃ quæ utilitatem

non habent. Item expertia.f.i.inutilia aliena a maturitate carentia bonitate uel austeritate. Celsi prætereũt au/stera.p.sensus est:senes grauitate carminis & dictionis pondere delectantur: iuuenes austera & grauia non amant. Ramnes.Luceres.Titienses Romanæ tribus erant:uel ut uerius equites.

¶POR. Nullius ueneris:nullius uoluptatis nec decoris. Graiis dedit ore romano musa loqui. Præter laudẽ nullius auari:in hac sola cupiditate promereanť laudẽ tanq̃ ꝑtegens ille qui lutũ fingit decẽ annis. Vel appelles qui totidẽ pinxit annis:non eni ut acciperent festinabant:sed ut placerent morabanť. Et leui seruãda cupꝛesso:libri eni qui aut cedro illiniunť: aut arca cupꝛessi inclusi sunt a tineis non uexanť. Neu pransæ la/miæ uiuũ puerũ extrahat aluo. Hæ ad infantes terrendos solent noiari:est ergo poeticũ ꝙ tñ fingat ut deuoratũ lamia puerũ educat. Centuriæ seniorum agitant expertia frugis:idest ea quæ nugatorie dicuntur exa/gitant senes:expertia:quæ experta non sunt exagitant.

¶CHRI. Valdius:ualidius. Ore rotundo. Eloquio ornato & perfecto:nã forma sperica cæteris pfectior ẽ. Dedit aũt musa hoc græcis:qa laudem q̃ diuitias assequi malunt. Auaris ergo.i.cupidis. At romani contra auaritiæ student. Et quæstui inuigilant,& arithmetica unũ in plures partes diuidere doceť. Assem:integrã rẽ assem appellamus:quæ in.xii.uncias diuidiť. Sed hoc iam expssum est. Sed qđ in centũ dixit:ostẽdit uarias subdiuisiones. Loogis.e. Nã res non solũ diuisa in partes:sed etiã fracta in frustula nõ nisi longis rationib⁹ idest multiplici conputo ad unam sũmam reducitur. Vnde & florentini pueri uehementer in arithmeticis circa rupta laborant. De quincunce remota uncia. Nam remanebunt quattuor unciæ:quæ sũma dicitur triens:quia quattuor unciæ tertia pars sunt duodenarii numeri. Quod si addatur ad quinq; uncias una ut sint sex huiuscemodi portio semis dicitur:quoniã senarius numerus dimidia pars est duodenarii. Huiuscemodi ergo ꝓceptis imbuuntur pueri:ne in rationibus fallantur. Erugo:auaritia:quæ aoimũ minuit:ferrũ erugo.

Peculi:pro peculii. Linenda.c. Cedrus arbor nõ sentit cariẽ:ergo quæ duratura essent carmina:aut in cedrinis tabellis describebant aut si in aliis:eas succo cedri spargebant. Linendã:scribẽdã. Nã i cæratis tabulis stilo imprimebantur. Leui polita & erasa.i.in tabulis cupꝛessinis. Nã hæc quoq; arbor cariem nõ sentit. Aut prodesse uolũt. Optimũ poetæ consiliũ. Nam uoluit demonstrate poetarũ officiũ esse:ut iucũda simul & utilia dicant. Sed disiunxit a principio:ut animaduerteret lector utrũuis istorum separatim magni esse ponderis. Quid ergo si utrunq; iungatur?

Omne tulit punctũ/qui miscuit utile dulci:
Lectorem delectando/pariterq; monendo.
Hic meret æra liber sosiis/hic & mare trãsit:
Et longum noto scriptori prorogat æuum.
Sũt delicta tamẽ/qbus ignouisse uelimus:
Nã neq; corda sonũ reddit/quẽ uult man⁹/& (mẽs:
Poscẽti q; grauẽ psæpe remittit acutũ:
Nec semper feriet quodcũq; minabitur arc⁹
Verũ ubi plura nitẽt i carmie/nõ ego paucis
Offendar maculis/quas aut incuria fudit,
Aut humana parũ cauit natura/quid ergo?
Vt scriptor si peccat idem librarius usq;
Q uãuis ẽ monit⁹/uenia caret/& citharædus
Ridetur/chorda qui semper oberrat eadẽ:
Sic mihi qui multum cessat fit cherilus ille:
Q uẽ bis/terq; bonũ cum risu miror/& idem
Indignor,quãdoq; bõus dormitat homerus.
Verũ operi in longo fas est obrepere somnũ.
Vt pictura poesis erit quæ si propius stes:
Te capiet magis/& quædã si lõgius abstes.
Hæc amat obscurũ/uolet hæc sub luce uide- (ri.
Iudicis argutũ q̃ non formidat acumẽ.
Hæc placuit semel/hæc decies repetita place- (bit.

¶ACR. Oẽ tulit.p.q.m.u.d.oium suffragiũ:oium iudiciũ mereť ille q & dulcis ẽ & utilis. Pũcta dicunť populi suffragia:usus ẽ hoc uerbo. Ci.in fũdania.Itẽ aliter. Sol⁹ suffragia & iudiciũ populi tulit q utile & dulce poema scripsit:& q ꝓdesse & delectare possen pũctũ iõ dixit qa antea suffragia ferebanť. Hoc ergo dixit oium meruit fauorẽ iuxta legẽ tabellariã q̃ ca/uerat nõ uocẽ sed pũctũ debere fieri suffragia. Hic me.i.pstes.i.dignus ẽ emi:uel meret mercedẽ affert. Noto:famoso in opiniõe poetæ posito. Sunt deli/cta.t.q.i.u.inter multa bona si habueris mala pauca ignoscendã ẽ. Nã ne.si ergo citharœdus errat mul to magis uenia tribuẽda poetis ẽ:si in qbusdã errauerint. Nec sp feriet nec sp sagittarii destinata iaculanť hoc uult dicere. Mereť poetæ ueniã:qa pene oẽs in errore uersamur. Verũ ubi plura:si plura carmina facio optima:nõ est mirũ si possũ offendere in paucis locis. Maculis:uitiis:peccatis:delictis. Incuria: ne/gligẽtia q̃ maculæ fundunť. Quid ergo ẽ qđ mo/neo:si poeta itidẽ peccet sæpe? Monit⁹ caret uenia: queadmodũ scriptor uel antiquari⁹:si i eodẽ peccat sæpe monitus:librari⁹ scriptor.i.naturalis:uel bibliopolas ueteres dicebãt:hoc Trãqllus affirmat. Vsq; ꝑpetuo:semꝑ. Fit.c.ille cherilus poeta fuit q Alexãdrũ magnũ secut⁹ bella eiusdẽ descripsit:cui alexãder dixisse ferť:malle se thersitẽ homeri esse q̃ hui⁹ achillẽ. Cherilus Alexãdri poeta depactus cũ eo: ut si uersũ bonũ faceret aureo nũmismate donareť:si malũ colaphis ferireť:q sæpe male dicẽdo colaphis nectus ẽ.

Quẽ bis terq;. Si unũ aut duos uersus bñ dixerit admiror q̃si bonũ possit aliter solitũ:nõ.n.dixit:laudo.

Quãdoq; bonus.d.h.hoc ẽ negligẽter scribit.i.qñq; errat bonus poeta. Verum opi.l.f.i.latenter sumere.i.negligentiam carminis agere. Vt pictura poesis erit: idest non erit dissimilis poetica ars picturæ. Nam quomodo pictura quædã de proximo uult uideri:alia eminus uiria autem celenturita & poema aliud semel lectum placet:probum autem poema placet etiam sæpe repetitũ: aliter ut pictura:ita poema aliud dum recitatur in presenti placet. Aliud postea sæpe repetitum. Hæc amat obscurum: idest mala quo fuco:idest coloribus magis possunt placere q̃ arte.

¶POR. Omne tulit punctũ qui miscuit utile dulci. Solus suffragia iudicum tulit: qui & utile & dulce scripsit. i. q & prodesset & delectaret: punctũ autẽ ideo ꝙ antiqui suffragia non scribebant: sed puncto notabant. Hic meret æra liber: sensus: hunc bene uendet bibliothecæ. Antea sosii erant notissimi qui cõmerciũ librorum faciebant. Quas aut incuria fudit: incuria est negligentia quæ curã non habet. Sic mihi qui multum cessat fit cherilus ille: poeta pessimus fuit Cherilus ille qui alexandrũ secutus opera eius descripsit. Huius olo septem uersus laudebant: ut alexander dixisse fertur multũ malle se thersitẽ homeri esseq̃ cherili achillẽ. Verũ operi longo fas est obrepere somnũ: sed excusationẽ inquit homerus mereri põt si aliqd tanto operi nõ rñdet magnitudini carmis sui. Vt pictura poesis erit: nõ erit dũ similis poetica picturæ. Nã quo in hac propius quædã spectãda sunt quædã longius: ita poetices quædã statim aspicienda sunt: quæ lucida erunt prope cognoscentur quæ uero obscura longius remotis.

¶CHRI. Omne tulit pũctũ. Quoniã absolutissimus perfectissimusq̃ is est: qui utile dulci admiscuit. Oẽ tulit punctũ. Translatio a causis centũuiralibus. Nã auditis partibus tabella circũferebatᷣ iudicibꝰ ac singuli punctũ siue notã imprimebant: qua aũt dãnarent: aut absoluerent. Ergo qui oibus sententiis absoluebatᷣ: oẽ punctũ tulisse dicebatᷣ. Capimus ẽt punctũ ꝑ suffragio. Sic eni & cicero in funda uia punctũ ꝑ suffragio posuit.

Quicquid ꝑcipias. Cũ ꝑcepta dederis: utere breuitate. Duplex. n. inde est cõmoditas. Nã & facilius intelligũtur: & sic minus memoria tenentᷣ. Dociles: qd̃ est ingeniũ. Fideles: qd̃ est memoriæ: cuius est: ut quæ sibi mãdantur: fideliter conseruet. Ficta uoluptas: ꝑcepta dedit circa utile: nunc ꝑcipit de uoluptate: i. qua admonet ut quæ uoluptatis gra finguntᷣ: uerisimilia sint. Pransæ lamiæ. Nã lestrigones in quibus erat lamia familia: carnibus humanis uesci dicebantur. Quis ergo crederetur ex uentre lamiæ posse educi puer uiuus: quẽ ipsa uorasset in prandio. Centuriæ s. i. ipsi sermões q sapientiores sunt. Nã populus diuisus est in centurias seniorũ & iuniorũ. Ramnes. Quasi nobiliores. Nã romulus equites romanos in tres centurias descripsit. Titẽs a. T. tacio: qui cũ illo pariter regnauit. Rãnetes a Romulo. Luceres a lucomõe etrusco: siue a luco in quo romulus & remus expositi sunt. Expertia frugis. i. frugalitatis. i. modestiæ. Nã frugalitas uirtus est: q̃ cauet ut in quacũq̃ uirtute modus seruetᷣ. Hic ergo liber qui huiusmodi eloquẽtia ac prudẽtia scriptus est: in tanta auctoritate est: ut ab oibus expetatᷣ: & propterea meret. i. lucratᷣ æra. i. pecuniã. Sosiis: qui liberarii cũ essent: multã caperẽt pecuniã ex hoc libro quẽ uenalẽ transcriberent. Trãsit mare: quia petitᷣ ab iis qui trãs mare habitãt: & protogat æuo scriptori. Nã cũ est ꝙ auctor libri fama ad lõgum æuũ uiuat. Sũt delicta: qm̃ nihil in humanis est ab oi parte perfectũ: is liber perfecti locũ obtinebit: i quo nõ nisi mediocria quædã delicta inerũt. Nam & in musica uidemus ꝙ chorda nõ redit semper sonũ: quẽ musici manus & mẽs q̃rit. Nec sagitta ab arcu ꝑ sagittariũ emissa: semp destinatũ locũ ferit. Quapropter cum in carmine scripto plura erũt q̃ niteant: pari æquo aio: si paucæ adsint maculæ: q̃ siue scriptoris negligẽtia erũt in libro sparsæ: siue a defectu naturæ humanæ prouenerint. Sed si hic poeta sæpius admonitꝰ alicuius uitii tamẽ in eo assidue peccat: ita caret uenia ut citharœdus: qui semper eadẽ corda peccat. Nam omnes illũ rident. Sic mihi qui multum ces. sententia est ꝙ qui non paucis in locis peccant: sed in multis ita sunt ridendi ut Cherilus poeta. Qui cum in paucis locis admirandus sit: indignationem tandem excitat: cum in multis erret. Nam in paucis ferendus esset: quãdo etiam tantus poeta homerus nõnunq̃ dormitet: idest non appareat uigilãtissimus. Cherilus. Alexandrum magnũ secutus: eius bella descripsit: sed ita inepte: ut ferant alexandrũ dixisse se malle homeri thersitẽ esseq̃ cherili achillẽ. Addunt eum cherilo pactum ut pro bono uersu aureum impenderet nummũ: pro malo uero colaphũ inferret. Opere in longo. Non mirũ est: si qui magna uolumina scribunt quandoq̃ i somnum incidunt: idest deficiant a consueta uigilantia. Vt pictura Pictura perfecta quanto in maiori luce aspicitur & magis de propinquo: tanto magis placet. Quæ autem non ita perfecta est: magis in obscuro probatur. Eadem ratio est in poesi. Quapropter quæ non reformidat iudicium acutissimi uiri semper placebit etiã si decies legatur.

¶ACR. Fingeris: formaris erudiris. Mediũ: nõ ex toto perfectũ. Certis rebus: ac si diceret nõ oibus. i. paucis. i. recte cõceditᷣ quarundã reꝝ esse mediocritatẽ: ut si iurisperitus nõ fuerit aliqs quomõ cassellius auctoratus. Quõ messalla: attamẽ ferendi sunt: si fuerint mediocres: qd in poetis nõ idẽ est. Nõ cõcessere. c. hypbolicos ait: nec enim saxa concedunt aliquid poetis de mediocritate. Columnas: autẽ dicit ubi ponebãt poetæ epitaphia. Vt gratas inter mensas. Quemadmodũ inter mensas indicãdas offendit aut malus cantor: aut malum unguentum: aut papauer cũ amaro melle: cum poterat prandiũ cõfici sine hiis. Ita qd̃ inuentũ est ꝑpter amicos delectãdos si paululũ recesserit a perfectione nõ placet sine quo poemate res hoium poterat explicari. Symphonia: cõcertoncãtor. Crassũ: mali odoris: nã ut leuẽ odorẽ dicimus suauẽ: ita & crassũ malũ. Sardo: sardiaco.

Papauer: aũt posuit ꝑ placẽta. Sine istis: sine chordis symphonia & sine crasso unguento & papauere.

Iuuãdis: delectandis. Si paulũ s. d. Si modicũ a perfectione recesserit fit poema pessimũ. si exiguũ recesserit a sũmitate uergit in uitiũ. Vergit: perit. Trõ/

O maior iuuenum/ quãuis & uoce paterna.
Fingeris ad rectũ & parte sapis hoc tibi dictũ
Tolle memor/ certis mediũ & tollerabile rebꝰ
Recte concedi/ consultus iuris & actor
Causarum mediocris abest uirtute diserti
Messallæ/ nescit quantũ cassellius aulus.
Sed tamẽ in ꝑcio est/ mediocribus eẽ poetis
Non hoĩes/ non dii/ non concessere colũnæ.
Vt gratas inter mensas symphonia discors.
Et crassũ unguẽtũ/ & sardo cũ melle papauer
Offendũt/ poterat duci quia cœna sine istis.
Sic animis natũ inuentũq̃ poema iuuandis

Sí paulum summo decessit/uergit ad imum.
Ludere q nescit/cãpestrib9 abstinet armis.
Indoctusq; pilæ/disci ue/trochi ue quiescit.
Ne spissæ risum tollant impũe coronæ:
Q ui nescit/uersus tamẽ audet fingere/ qd nĩ?
Liber & ingenuus præsertim census equestrẽ
Sũmã nũmorũ/uitioq; remotus ab omni
Tu nihil inuita dices/faciesq; minerua.
Id tibi iudiciũ est/ea mens/ si quid tamẽ olim
Scripseris in metu descẽdat iudicis aures:
Et patris|& nostras/nonũq; ṗmatur in annũ.
Membranis intus positis/delere licebit
Q uod non edideris/nescit uox missa reuerti.

chi.Quaternarii:nã trochos græci quaternarios uo/cãtaut trochi.i.rotæ quã currendo pueri scutica re/gũt. Ne spissæ.r.t.i.c. ne rideat cœtus spectantiũ q i similitudine coronæ circundaſ. Quid ni.i. cur non audeãt uersus fingere qui nesciũt quid restat nisi per mutato ordine. Ingenuus qlibet liber a tributo per soluat sũmã nũmorum equestrẽ.i.equestri ordini distri buaſ.Nã consuetudo erat romanorum ut liberi tributa nõ soluerẽt:cæteri uero stipendia ad opus militũ sol uebãt. Liber & inge.Cũ stomaco ṗnũciandũ qua/si antipophora.i.si hõ bene natus ẽ:licet uersus illi fa cere.Et est aliud liber aliud igenuus. Præserti.c.e.s. n.u.q.r.a.o.i.eo usq; ad subaudiẽdũ ẽ in cẽsum eque/strẽ receptus ẽ:aut q sit ṗfessus se hẽe tantã pecuniã: quantã deberet hẽe eques. Nõ.n. licebat ante equitẽ romanũ fieri nisi habuisset certã sũmã pecuniæ:hoc est q̃dringẽtorum sestariorum. Tu.n.i.a superioribus pẽ/det.O piso nihil dicas aut facias inuita minerua.i. sa/pientia.Inuita aũt minerua facimus:qđ est stultitiæ:ẽ aũt uerbũ artificiũ inuita minerua: qa ipsa minerua in ter characteres poesis ṗest. In.m.d.i.a.aut iudicio metii aut nostro uel ṗris laudenſ aut culpenſ. Nonumq; ṗ.in annũ.Si mala sunt carmina usq; ad nonũ annũ lateant:& studiosius corrigantſ. Missa:pro emissa.

POR. Hoc.i.d.t.m.i.hoc uerbũ in mente habe. Mediũ:& tolerabile rebus recte cõcedi:quarũdã rerum esse medietatẽ. Cõsultus iuris &.a.Cõsultus iuris aliqs. Si nescit quãtũ.Cassellius Aulus iuriscõsultus tũc opti/mus attamen põt eẽ mediocris.Nec siqs orator idẽ põt qđ Messalla:sciat attamen nõesse nõ cõtẽnẽdũ. Et Sardo.c.m.p.Corsicũ & sardũ mel pessimi saporis est. Metii iudicis.Metius ṗdiligens carminũ fuit æstima tor. Nonũq; ṗmaſ in annũ.Exẽplo Cinæ poterit uti ut carmẽ suũ si malũ est nouẽ annis dissimulet.

CHRI. O maior iuuenũ.Præceptũ maximũ daturus attẽtionẽ ex apostrophe ad maiorẽ pisonẽ captat. Est aũt huiusmodi snĩa ꝙ q̃dã doctrinæ atq; artes ẽt si ad mediũ uentũ est & nõ ad supremũ laudẽ merenſ: nã aliqs iuriscõsultus mediocris in ṗcio est:ẽt si lõge absit a uirtute Messallæ aut Assellii:q optimi fuerũt iuris cõsulti. Sed poetarum lõge alia rõ est:nã nisi perfectus sit:a nemine ṗbaſ.Rõ aũt est ꝙ ea q̃ ṗp utilitatẽ expetũ tur:ut sũt patrocinia iurisconsultorum:sat est ut possent inde q̃sita uoluptas ṗueniat.Quæ aũt quæruntſ ṗp uo luptatẽ:ut poesis est & musica:& q̃ iis similia sunt:nisi totã uoluptatẽ expleãt:nunquã placẽt. Igiſ aut nullus erit poeta:aut absolutissimus erit.Nã mediocritas illis nõ conceditſ. Vt gratas:quẽadmodũ iter epulas neq; symphonia neq; unguẽtũ placet nisi perfectũ:qa hæc non sunt necessaria ad famẽ se dandã:sed ṗp solã uo/luptatẽ requiruntſ.Sic uersus:qm̃ ṗp uoluptatẽ expetunſ:nõ placẽt nisi ṗfecti.Quapp neq; ipse colũnæ.i. lo/ca i q̃bus recitanſ: nõ admittũt mediocres poetas.Posuit ãt cõtinẽs ṗ cõtẽto:ut ẽt ipsi uulgares indoctiq; ho/mines q ad ludos ueniũt malos uersus explodãt. Sardo melle:amariori melle:ex sardinia corsicaq; ṗp co/piã taxi arboris:cuius flore depastæ apes mella amara conficiũt:detestabiles i hac re sũt.Vir. Sic tua cyrneas fugiant examina taxus. Iuuãdis sua.s.uoluptate: ṗp hoc si sũmũ non attingit:infimũ dici põt.Ergo medio/cres poetæ q̃nq̃dẽ mediocres in numero malorũ sũt. Ludere:quẽadmodũ ii q ludunt uel armis uel pila uel disco uel trocho:de q̃bus oĩbus iã dictũ est:& nõ recte id faciũt:ab oĩbus ridenſ:qa & ii ludi minime necessarii sũt.Sic & poetæ q nesciẽtes audẽt fingere uersus.Trochos græci ẽt quaternarios appellãt:sed hic meli9 de lu do di.Sed tu piso q es ingenio nõ seruili:sed liberali:& ingenuo & in aliquo gradu ciuitatis:& es cẽsus sũmã equestrẽ de q̃ dictũ ẽ:ṗterea cares uitio hic ṗfecto neq; uersus facere:neq; qcq̃ aliud tẽtabis inuita minerua.i.re pugnãte natura.Sed tñ si quid unq̃ scripseris:requires i eo metii patrisq; tui iudiciũ. Et premaſ:quasi domi contineaſ. Delere:rõ quare ad nonũ usq; annum includaſ:nã ante q̃ in aliorũ manus uenerit:poterit emẽ dare aut delere. Nescit uox.Sed si iã fuerit recitatus aut editus liber:nõ poterit ad te redire.

Siluestres homines sacer/interpresq; deorũ
Cædibus/& uictu fœdo deterruit orpheus.
Dictus ob hoc lenire tigres/lapidosq; leones.
Dictus & amphion thebanæ cõditor arcis.
Saxa mouere sono testudinis/& prece blanda
Ducere quo uellet. fuit hæc sapiẽtia quondã.
Publica priuatis secernere/sacra prophanis.
Concubitu prohibere uago/dare iura maritis.
Oppida moliri/leges incidere ligno.
Sic honor/& nomẽ diuinis uatibus atq;
Carminib9 uenit.post hos insignis homerus.

ACR. Siluestres:siluas habitãtes. Cædib9 & ui ctu fœdo:qa iterficiebãt bestias & mãducabant: ipse eos fecit cõgregari simulq; habitare. Et amphyon the.c.ur.cadmus thebas cõstituit:eas muro cixit am phion. Fuit hæc sapia quondã:oli poetæ sapiam & eruditionẽ icultorũ hoium ṗhibebãt.i.aliqñ fuit hæc sapia in poetis:ut docerẽt quõ uiuẽdũ sit priuati uel publice Vago:meretricio:dicit quõ poetæ docẽdo carminibus suis hoium q mõ ferarum uiuebãt mitigaſ sent aios. Sic.i.ṗp sapiam. Diuinis.u. sacerdotibus adæq̃uit poetas:hoc ẽt maro. Quiq; sacerdotes casti dũ uita manebat.Quiq; pii uates & phœbo digna lo cuti. Dyrcæusq; mares aios i martia bel.u. exacuit lacedœmõiis diu aduersũ athenięses certãtibus: ora cula respõderũt nõ aliter uictoriã posse hẽe nisi athe niẽsem ducẽ habuisset.Missis legatis:q hoc ab athe/

Dircæusq' mares animos in martia bella
Versibus exacuit/dictæ per carmina sortes
Et uitæ monstrata uia est/& gratia regum
Pieriis tentata modis/ludusq; repertus.
Et longorum operum finis/ne forte pudori
Sit tibi musa lyra sollers & cantor apollo.
Natura fieret laudabile carmen.an arte
Quæsitum ē/ego nec studium sine diuite uena

nienfibus postularēt. Athenienses in contumeliam ipsis Dyrcæum quendam claudum dederunt dicentes iuxta ignauiā ipsorum hunc eis ducē posse sufficere. Sic oracula quæ promiserunt non frustrata sūt: Nam Dyrcæus licet corpe esset debilis: scripsit tamē carmen heroicum:quo accensi lacedæmonii in aciē processerunt sicq; cōsecuti sunt uictoriam. Item Dyrcæ⁹ fuit genere atheniensis:poeta oīni deformis parte membrorum.Is primus tubam inuēit: quo etiam lacedæmonii usi duce uicerunt messenios. Nam cū diuturno tēpore inter lacedæmonios & messenios bellum traheretur.consuluerunt lacedæmonii Apollinem:Quibus responsum est non aliter eos posse uincere nisi cum duce atheniensi pugnarent. Quibus athenienses Dyrcæum dederunt:& ita lacedæmonii uicerūt. Cum hostes nouus tubæ sonitus terruisset. Sortes:responsa Apollinis. Via:ϯō hoc est etiam phia monstrata est uersibus. Et.g.r.Carminibus sunt descripti reges:carmina meruerunt amicitias regum & longorum operum finis:hoc est ut carmen libenter operarentur & cum declinatione opus ad finem perducerēt. Finis: laudatio. Ne.f.p.sit tibi.Ideo inquit enumeraui hæc ne erubescas referri in numerum poetarum.i.ideo dixi multa commoda nasci de carmine:ne forte o piso poema sordidum uideatur. Solers autem proprie dicitur qui habet peritiam rerum difficilium. Cantor.a.Inuentor citharæ: qui præ est musis. Natura fie.l.c.a.a.quæsitum est.Multi quærunt utrum poeta nascatur an fiat. Ego utrumq; dico habere poetam debere .i. artem & ingenium. Sine diuite.u.hoc est sine ingenio bono & sine natura.

¶POR. Siluestres.h.s.i.d.cædibus & uictu fœdo deterruit orpheus.Orpheus primum poeticam illustrauit ex hoc dicitur leniisse tygres & leones:qui & efferatos hominum animum animos placauerit carmine. Leges.i.l.æreis.enim tabulis antiqui non sunt usi sed roboreis has incidebant leges.unde adhuc athenis legum tabulæ Axones uocantur. Dyrcæus:fuit hic genere Atheniensis poeta:omni parte membrorum deformis: primus hic tubæ moderationes dedit ex hac cā. Nam cum lacedæmonii bellum aduersum Messenios gererent diuque traherent dubium martis euentum responsum acceperunt ab Apolline si uellent uincere Atheniensi duce uterentur:a quibus rogati athenienses miserūt Dyræcum claudum & luscum quem deformem crederent:usi sunt auxilio eius lacedæmonii.quibus ille cātum monstrauit tubarum: quarum in auditu triti sono Messenii fugerunt:adeptiq; sunt uictoriā lacones. Dictæ per carmina sortes.per uersus exametros reddidit responsa Phœmone Pyrrhocho poetæ petenti. Aio te eacida Romanos uincere posse. Et uitæ monstrata uia est. sententiis sapientum quibus instructa uita est.

¶CHRI. Siluestres homines.Ostendit orphei & amphiōis exemplo q̄tum utilitatis ad humanā societatē conseruandam q̄ñq; attulerint poetæ boni: sed fabulam & allegoriam istorū alibi expressimus. Fuit hæc sapia:Quia poetæ hoc genere sapientiæ hoibus profuerunt admonentes quæ a poeta ponuntur.Quæ etiam cicero in rhetoricis contra hermagoram ostendit. Incidere ligno:nam a principio in tabulis scribebātur leges.Atq; hac sapia poetæ tales honores meruerūt:ut pro diis sint habiti. Diuinos autē appellauit: quia ut iā dictum est:idem erant poetæ & theologi:unde & Vir. Quiq; pii uates:& phœbo digna locuti: Nā Linus Orpheus & Museus diuina scripserunt. Sequentibus inde temporibus. Homerus heroica tractauit:& bella descripsit. Dyrcæusq;.i.thebanus:& Pindarum intelligit: de quo supra Multa dyrcæum leuat aure cygnum.

Dictæ per car.for.i.oracula quæ carminibus data sunt. Et uitæ mon. Quia multa quæ ad uitam & mores emendandos pertinent a poetis scripta sunt. Et gratia regum. Quoniam illorum facta descripta sunt. Pyeriis modis.i.modulationibus:& exprimit uersus lyricos:i quibus multi sint reges laudati. Ludusq; reper. Nā in ludis comœdiæ & aliæ fabulæ adhibebantur. Natura fieret.i. Cum sit diuturna disputatio natura ne an artificio bonus poeta efficiatur:ita rē diuidit poeta:ut utraq; re opus sit:cum neq; studium prosit: nisi a natura sortiamur copiosam dicendi uenam: neq; rursus uena sine arte.

Nec rude qd ꝓsit uideo ingenium/alterius sic
Altera poscit opem res/& coniurat amice.
Qui studet optatam cursu contingere metam
Multa tulit fecitq; puer/sudauit/& alsit
Abstinuit uenere & baccho qui pythia cantat.
Tibicen didicit prius/extimuitq; magistrum.
Nūc satis est dixisse ego mira poemata pango.
Occupet extremū scabies/mihi turpe relinq ē;
Et quod non didici sane nescire fateri.
Vt præco ad merces turbā qui cogit emēdas:
Assentatores iubet ad lucrum ire poeta
Diues agris/diues positis in fœnore nummis.
Si uero est unctum qui recte ponere possit:

¶ACR. Rude:stultum sine studio & imperitum. Alterius sic al. ut illud salustianum. Alter alterius auxilii eget. Coniurat amice.conuenit amicabiliter.

Qui studet optatam qui studet ad gloriam uenire multa debet perferre:ide ł sudare:agere: uigilare:abstinere a uenere. Cursu: labore & opere. cursu qui primus uult esse. Sudauit:per æstatem.s. Alsit:per hyemem frigus sustinuit. Pythia cantat.i. pythonem compositum ab apolline. Nunc satis est dixisse ego mi.p.p.in hac copia imperitorum sufficit alicui sese iactare & dicere optimus poeta sum:cum nō sim. Pango: compono.idest ego possum mira poemata componere.hoc dicit malus poeta. Occupet extremum sca.ille patiatur scabiem q extrem⁹ cōponet uersus. Metaphoricos aūt locutus ē a ludo puerorum.Ita eni pueri currētes aiūt: occupet scabies in ex

uemo remanētem.i.ego poeta sum: habeat scabiē q non est poeta:hoc ergo ex persona illorū dixit q di/ cendo carmins scimus facere:nihil sciūt : uolunt tñ se existimare poetas. Mihi turpe relinqui est. Turpe mihi est:ut ultimus faciā carmina. Sa.n.f. ordo est. Mihi sane turpe est fateri nescire. Vt præco ad mer ces ,turbā.q.c.c. Quemadmodū præco uoce hortat populum accedere ad emēdas merces proscriptas. Ita & poeta diues hortatur assentari sibi in carmine per dona multos. Assentatores:blandos :falsos au ditores. Diues agris diues positis in fœ.n.q multos agros & multos nūmos habet positos in fœnore.

Si uero est unctum qui recte pon.p.i.q bene pascat. Vnctum aūt lautum cōuiuium. Vnde in alio loco. acce.sic.ad und.Persi.Calidum scis ponere sumē.un ctum recte appellat pulmētarium bene coctum & ē satyrice dictum:Si uero sit poeta q bene pascat:hoc est si habet eum qui cœnā præparet:bene mirabor si istius modi homo possit falsum amicum a uero discernere. Nam cum fassus amicus eodem modo eum laudet & uerus:nō poterit largus poeta inter bonos malosq; habere iudicium. Spondere:interuenire & fidem dicere.

Leui:tenui & egenti:uel uili. Tu seu donatis.s.q.d.u.c.No.ad.u.t.f.d.p.l. o piso seu donasti alicui seu donatu rus es:hoc auditore carminum tuorū ne utaris ut pro dōis lætetur.nolito præcio aliquē laudatorem tuis uer/ sibus locare:ne tuo munere lætus fictas tibi laudes persoluat. Pulchre bene.r.esse compositos uersus. Palle/ scet:pallidus fiet cum cœpit te falsum laudare:quasi præ nimia admiratiōe. Sup hiis.i. super hæc quæ dixit bene pulchre. Stillabit.a.e.o.r.ficte laudādo & præ gaudio flendo. Amicis.i.assentatoribus. Vt qui cō.p.in. f.hoc est qui cōducuntur ad funera sicut grauiora faciunt uere dolentibus : ita & assentatores plus laudant q amicus uerus:Item antiqui præficas dicebant mulieres quæ mortuos alienos conductæ plorabant:q; fit in q busdam prouinciis:a quo beneficiis redimitur.

POR. Occupet extremum scabies.hoc ex lusu puerorum sustulit:qui ludentes solent dicere.Quisquis ad me nouissimus uenerit habeat scabiem. Si uero est unctum qui recte ponere possit:hoc est si habeas eum qui cœnam præparet. Vt qui conducti plorantur in funere dicunt. alexandriæ obolis cōducuntur qui mortuos fleant & hoc tam ualde faciunt:ut ab ignorantibus illorum fuisse credantur:qui efferuntur .·Hii ergo uocan/ tur threnodæ.

CHRI. Qui studet.Aureum pceptum esse subeundos labores: & abstinendum a uoluptatibus si diuinita/ tem poesis assequi cupimus. Qui Pythia.Aliud præceptum: ut ita studiis insudemus:ut præceptores nō de/ dignemur habere.Pythia hymni erāt in honorem apollinis.Nec laborandum est: ut plura q alii scribamus sed ut meliora. Occupet:prouerbium puerorum:qui in principio cursus clamabāt. Occupet extremum sca/ bies. Nec debemus putare nobis turpe relinqui.i.q; alii nos præteterant plura scribendo. Nec etiam putare turpe esse fateri nescire qd nescimus. Vt pco:uituperat poetas:qui recitaturi disponunt inter auditores qui carmina illorum laudent.Quod si possit ponere unctum.i.parare conuiuium:aut fideiubere pro paupere:aut explicare impeditum litibus;tunc tot sibi aderunt adulatores:ut nescias discernere mendacem.i.eum qui per adulationem laudet non laudanda:a uero amico.i.ab eo qui ludet:quia putet laudāda. Tu seu:sed tu piso si forte etiam liberalitates cā donaueris:siue donare nolueris fuge eos tibi auditores adhibere:nam mūere deli niti sunt facti aduersi.i.inimici.i.adulatores:nam adulatore nihil est perniciosius:nā non ex aīo sed ex adula tione loquēs & laudans quæ uituperanda sunt: in sūmos errores credulum inducunt. Recte & bene & pul/ chre.Cum unum satis superq; fuisset. Pallescet.Ex stupore quem simulabit:Immo etiam lachrymas ui expri metur:ui uideatur lachrymare præ gaudio. Stillabit rorem. Nam cum coactus lachrymet nō manabunt affa tim. Tundet pede terrā.Vt ostendat uehementer admirari. Vt qui conducti: Mos erat apud antiquos con/ ducere mulieres in ea re exercitatas:quæ mercede accepta funera lugerent.Ergo quemadmodem illæ magis plorabāt q qui ex aīo plorarēt:sic adulator:quem iure derisorem appellat:plus mouet uero laudatore.

Et sponderè leui pro paupere/& eripere atris
Litibus implicitum/mirabor si sciet inter
Noscere mendacem uerumq; beatus amicum.
Tu seu donaris/seu quid donare uelis cui.
Nolito ad uersus tibi factos ducere plenum
Læticiæ/clamabit enim pulchre/bene/recte:
Pallescet super hiis etiam stillabit amicis.
Ex oculis rorem/saliet/tundet pede terram.
Vt qui conducti plorant in funere/dicunt:
Et faciūt prope plura dolentibus ex animo/ sic
Derisor uero plus laudatore mouetur.

ACR. Reges dicūtur multis urgere culullis. Re ges.n.quos uolunt recipere in amicitiam multo me ro inebriant tentātes an p potū q habent secreta pro dant.Docet autē hoc loco multa cura & studio asci/ scēdos amicos esse. Culullis:idest calicibus:& est di minutiuum a culeo:ut alibi.Ipse diues & aureis mer cator exiccet culullis uina syra repata merce. Et tor quere mero.idest trahere ad cōfessionem.idest uino explorare ingenia dignoq; amicorum. Perspexisse: præuidere. Condes:compones:ut respōdere paras: seu condis amabile carmen. Nunquā te fallant ani mi sub uulpe latentes. Ingeniosi hoies laudant ma/ la carmina:inde ut te fallāt astutia animi:& qui cum sint uafri & subdoli innocentem præferunt uultum

Reges dicuntur multis urgere culullis
Et torquere mero quem perspexisse laborant
An sit amicitia dignus/si carmina condes:
Nunq̃ te fallant animi sub uulpe latentes:
Quintilio siquid recitares corrige sodes:
Hoc aiebat/& hoc melius te posse negares:
Bis terq; expertum frustra delere iubebat.
Et male tornatos incudi reddere uersus.
Si defendere delictum q̃ uertere malles:
Nullū ultra uerbū aut operā sumebat inanē:

Quiîqsine riuali teq & tua solus amares.
Vir bonus & prudens uersus reprēdet inertes
Culpabit duros incomptis allinet atrum
Trāsuerso calamo signum ambitiosa recidet
Ornamenta, parum claris lucem dare coget.
Arguet ambigue dictum, mutanda notabit.
Fiet aristarchus, nec dicet cur ego amicum
Offendam in nugis/hæ nugæ seria ducent.

quasi uulpes in æsopi fabula cōtra coruos. Sub uulpe. sub imposturis adulantium sub dolo: uulpes eni dolosum animal ē: ut in æsopi fabula: sic & q uersus facit ex fictiōe facile adulantiū potest subdolos animos pūidere. Quintilio si qd recitares. hic Quintilius erat Varus poeta Cremonēsis amicus Vir. Hoc aiebat & hoc maledictū dicebat malo poetæ: ut corrigeret malos uersus. Melius te posse negares: deest si. i. si negasses te meliora carmina posse facere. Iubebatur denuo uersus corrigerētur queadmodum ferramentum male ductum redditur incudi & bene ibi formatur. Male tornatos: male compositos. Vertere: corrigere: mutare. Quin sine riuali teq & tua solus amares: sine riuali amātur, carmina: quādo ab eo solo amant qui facit ea. Riualem autem pro æmulo posuit. Riuales enim sunt alterius meretricis amatores: hoc tractum est ab antiquis. Riuales. n. dicebantur qui in agris riuū haberent cōem: & propter eum sæpe discreparēt. Inertes: sine grauitate factos. Duros: male sonātes. Incomptis. i. non bene sonantibus: nō bene currētibus sine œconomia scriptis. Allinet. i. apponet. Signum: notā culpæ significat: nā notū uersum male formatū dicimus. Transuerso calamo. Transuersum ducta pēna uitia carminū maculabis. Ambitiosa: superflua. Arguet ambigue di. amphibologias uitupera bit. Mutāda notabit: designabit: certa faciet: quæ mutari debēt. Fiet aristarchus: nomē græci grammatici q Homeri carmina adnotauit: ille ergo iudex etiam optimi poetæ fiet q aristarchus Homerū emendans: hoc signo notauit uersus quos iudicauit Homeri non esse. Nec dicet cur ego amicum offendam in nugis. Sicut multi dicunt cur ego debeo corrigere amicum in suo errore.

¶POR. Reges dicuntur multis urgere cululllis. Reges enim quos uolunt recipere in amicitiam multo mero inebriant: temptantes an per potionem quæ habeant secreta prodant. Et torquere mero: hoc est protrahere ad cōfessionem. Animi sub uulpe latentes. Sānatores & Mydronas appellamus qui benigne irridēt. Quintilio si quid recitares. Hic erat quintilius Varus Cremonensis amicus Virgi. eques Ro. & male tornatos incudi reddere uet. Hoc est denuo uersus scribere quomodo ferramentum male formatum redditur incudi ut ibi formetur. Quin sine riuali: æmulum riualem dixit. Incomptis allinet atrum transuerso calamo signum: significat ac notat uersum male formatum. Fiet aristarchus. Hic Homeri carmina adnotauit: ille ergo iudex & optimi poetæ Aristarchus fiet.

¶CHRI. Reges. Vtile præceptū. Est autē sniaq queadmodum uidemus magnos uiros q antea q hominē in amicitiā recipiant: illius animi secreta nosse tentant & multo uino aggrediunt: qa bene poti simplici9 mentem suam promūt. Sic & nos conabimur ueram sniam elicere: cum nos laudant. Quod si faciemus: nū q nos fallent animi latentes sub uulpe: idest nunq fallent animi: q calliditate uulpina se tegunt. Quintilio. demonstrat quale sit consilium ueri amici exemplo quintilii uari poetæ Cremonensis: & maroni amici: qui iudex ad poema adhibitus aperte qd corrigendū putaret: denūciabat. Quod si bis terq frustra expertus te melius posse negares: iubebat tale poema deleri. Tornatos rotondos: idest perfectos: nam quæ torno fiunt rotunda fiunt. Reddere incudi: idest denuo fabricare. Translatio a fabro: cui cū forma quam parat non successerit rursum in rudem massam redacta materia ex integro opus inchoat. Si defendere. Est peruicax ingenium in nonnullis: qui q̄uis errasse doceant omne acumen ad id conuertūt: ut potius errata defendere nitantur q corrigere. Ergo qntilius hos dimittebat: neq deinceps ulterius monebat. Sine riuali. Riuales ii dicuntur quorum agri eodem riuo discernuntur: unde quo sibi uendicando sæpe contendunt. Et per translationē appellantur riuales qui eandem mulierem amant. Sed ad interpretationem huius loci amat aliquis sua scripta sine riuali: cum illa a nullo alio amentur. Vir bo. ostendit consilium prouenire oportere ab eo qui prudentia possit errata cognoscere: & probitate uelit tibi ostendere. Huiuscemodi igitur uir reprehendet uersus inertes. i. negligenter scriptos: & qui scriptoris inertiam indicent. Incomptis: qui conuenienti ornatu carēt. Allinet: linendo imponet atrum signum. Nam lineis ex atramento cancellatim ductis locum delēdum significat. Ambitiosa: quasi modum excedentia. Translatio ab ambitiosis qui sibi plus quam oporteat honoris petunt. Fiet aristarchus. Vtetur eadem seueritate qua usus est grāmaticus aristarchus: qui & homerica carmina notare ausus est: dicitans non esse homerica carmina: quæ non essent probanda: neq imitabitur illos: qui dicūt nolo offendere amicū in nugis.

In mala derisum semel exceptumq sinistræ.
Vt mala quē scabies/aut morb9 regius urget:
Aut fanaticus error/& iracunda diana
Vesanum tetigisse timent/fugiuntq poetam
Qui sapiunt, agitant pueri incautiq sequunt.
Hic dum sublimis uersus ructatur/& errat,
Sicueluti merulis intentus decidit auceps
In puteum foueamq/licet succurrite longum
Clamet io ciues/non sit qui tollere curet.

¶ACR. In mala seria: in malas necessitates: si nō fuerit emendatus irrisio laudati in aliis maiorib9 ipsum docebit errare. Sinistre: contrarie: quia ut superius dixit nescit uox missa reuerti. Et ideo postq mali poetæ carmina publicant contraria: ab oibus excipiunt & irrecuperabiliter deridentur sicut scabies & regius morbus: cæteriq morbi quos ipse dicit sunt incurabiles adeout uix aut nunq possint curari. Regius: quem quidam demoniacum alii comitabilem: alii arquatum uocant: quem græci icteron dicunt: quibus oculis uiridescunt. Aut fanaticus er ror: fanaticū errorē pati dicunt q a fanis pcutiunt. i.

Si curet quis opẽ ferre/& demittere funem
Qui scis an prudẽs huc se deiecerit/atq;
Seruari nolit/dicam/siculiq; poetæ
Narrabo interitum/deus immortalis haberi
Dũ cupit ẽpedocles/ardentẽ frigidus ætnam
Insiluit/sit ius, liceatq; perire poetis.
Inuitum qui seruat, idem facit occidenti
Nec semel hoc fecit/nec si retractus erit, iam
Fiet homo/& ponet famosæ mortis amorem
Nec satis apparet cum uersus factitet/utrum
Minxerit in patrios cineres, an triste bidental
Mouerit incestus, certe furit/ac uelut ursus
Obiectos caueæ ualuit si frangere clatros:
Indoctũ doctũq; fugat recitabor acerbus.
Quẽ uero arripuit/tenet occiditq; legendo.
Non missura cutem nisi plena cruoris hirudo.

℄.Q.Horatii flacci artis poeticæ. Finis

qui lymphatico agitant. Iracũda: læsione, offensa. Agitant: psequũtur. Nam pueri prætereũtibus illudere soliti: quos insectant in dementiam compellunt. Incautiq; possunt ludi ab insano poeta. Eructat, p eructatur Et iam nox humida cœlo pcipitat. Sic ueluti merulis intentus decidit. a. Sẽsus ẽ. Nec semel insanos uersus faciet nec carebit cupiditate tanq̃ assidue in foueã cadat. Dũ cupit empedocles. Empedocles fuit agrigẽtinus pythagoricus: qui se in flãmas ætnæ montis iniecit imortalitatẽ affectãs. qd' eius crepidulæ pdiderunt, quas flãma eructauit: æreis enim usus fuerat. Empedocles unũ dicebat: igenia frigido circa pcordia sanguie impediri. idem simile. Nec satis appet cũ uersus. Nescit pœna ppter quã facit uersus malos insanus poeta: an qa læserit bidẽtal. an qa uiolauerit pãs sepulchrũ. Bidẽtal locus fulmis. Triste: aũt q ppter lapsum fulmen constituit: & ẽ bidẽtal a bidentibus dictũ: nam reliquias fulminis põtifices cũ sacrificio sepeliebãt. Mouerit incæ. incæstus dicit homo pollutus: q flagitiũ cõmiserit aut in sororẽ: aut sacerdotẽ aut in affinẽ. Clatros: oppositiones ostiorum. Indoctum doctũq;. s. i. omnibus dicit. audire mecũ ab omnibus fugiat. Non missura. cũ cõprehenderit corpus. Hirudo: sanguisuga: alii sanguisugam: & aliĩ sanguisugiã dixerũt: distat aũt iter harundinem: hirundinem: & hirudinẽ: harundo cãna est. Hirũdo auicula. hirudo sanguisuga.

℄POR. Aut fanaticus. idest qui lymphatico agitat. Agitant pueri icautiq; sequunt. Nam pueri prætereũtibus illudere solent: & quos insectant in dementiam compellunt. Hic dũ sublimis uersus ructatur & errat. ructatur pro ructat. Antiqui & ructo & ructor dixerunt. hic genere patiendi extulit ructatur: ut uenatur lauatur.

Siculiq; poetæ narrabo interitum. Empedocles fuit agrigentinus physicus q se in craterem præcipitem dedit ætnæ: immortalitatem affectans. Ardentem frigidus ætnam insiluit. Dum se credit ex opinione hominum collecturum diuinitatem. si nuuq̃ comparuisset. An triste bidental: ad quod iouis fulm ie percussum est bidental appellatur hoc expiari non potest. Sũt autem qui putant ab agna dictum bidental. Hirudo: hæc sanguisuga appellatur.

℄CHRI. Scabies quia scabrum. i. asperum corpus facit & forte lepram intelligit. Morbus regius. Sunt q uelint iccirco hũc morbum regium dici: quia præcipuũ illi remedium sit mulsum ex præciosissimo uino. Fanaticus: qui alicuius numinis furore uexatur. isti & lymphatici & ceriti dicuntur. Unde adiungit iracunda diana: quasi quæ propter iram tali furore uexetur. Sic ueluti merulis. merula auis dicta q mera. i. sola uolet. Dũ nimis intenti sunt recitationibus: incidunt in odium ex tedio quod inferunt: ut euenit aucupi: qui cum nimis intente suspensis oculis sectatur aues in foueam incidit. Cum ergo in hanc fossam odii sæpius incidunt poetæ: euenit ut qui a principio miserti illorum errorum succurrere nitebantur: putantes eos imprudentia labi: demum aduertentes q de industria errant: neq; miserentur: neq; opem ferunt. Nam siquis auceps sæpius in fossam incidisset: q̃uis clamet succurrite: nemo subuenit: & siquis subuenturus funẽ cui ille hærens trahatur. demittere uelit: prohibetur ab aliis: exorta iam suspitione: ne prudens ceciderit. Siculi poetæ. Empedocles siculus ex agrigento fuit: patrem habuit Metonem: auum Empedoclem poeta: & philosophus pythagoricus fuit: uir multis rebus mirabilis. Huius mors dubie a scriptoribus proditur. Pleriq; tamen asserunt illum in peloponenso diem obiisse. Hermippus autem scribit q cum panthiam agrigentinam mulierem ab omnibus medicis desperatam curasset: atq; ex ea re immortalis haberetur: ut immortalitatis fidem faceret: ætnam ascendit: & in crateres ignis se coniecit: sicq; cõsumptus est. Quod exploratum est: q ardẽte illo in ignea cauerna: una ex crepidis: quibus æneis utebatur: ui ignis extra cauernam electa indicium fecit. iecit ergo uolens se in ignem Empedocles. Sic & isti poetæ dum cupiunt se celebres reddere: in hanc se stultitiam cõiciũt: neq; si amici eos retraxerint cessabunt quin iterum se coniiciant. Inuitum. qui seruat idem facit occidenti. Acuta rõ: & uera sententia. Nam siquis se ipsum perdat: idem ille erit & cædens & cæsus. Hunc igitur si seruabis: non solum eum seruabis: qui occidebatur: sed eum quoq; qui occidebat. Nec fiet homo. Tanta uesania laborat hic: ut q̃uis sæpe moneas: & a proposito dimouere tentes: nunq̃ fiet homo. i. nunq̃ uigebit in eo ratio: qua sola homines sumus: sed in ea psistes nunq̃ deponet honorem famosæ mortis: nam quẽadmodum Empedocles dũ deus fieri cupit amisit quod hominis ẽ: sic & iste insania recitandi dũ optimi poetæ gloriam quærit: eam quã habet: qualiscũq; sit amittit. Nec satis apparet. Tanto laborat furore: ut manifestum sit ex ingenti scelere: quo dii irati sint, puenire: ut accidit oresti & alcmeoni ppter matricidium. Sed tamẽ nõ apparet quod sit hoc scelus: ppter quod uersus dictitet. i. in tantum furorem inciderit: ut uersus ineptos recitet. Quæ quidem summa est insania: nisi sit q parentis sepulchrũ uiolauerit: aut incestus quasi ipurus mouerit bidental: qd' tangere nõ ni puro licet. Est autem bidental locus fulmine tactus: sic dicta qd' bidẽtis sacrificio expiatur. Alii dicunt bidẽtal templum esse: in quo bidentes sacrificantur. Clatros: cancellos. Irudo: sanguisuga est.

¶Acronis cõmentaria in.Q.H.F. Sermonum libros.

SErmonũ libri ideo dicti:quia uili sermone sunt potius q̃ tumēti:siue quia ad præsentes scribunt. Epistolis enī absentibus loquimur sermone p̄sentibus.Quãuis igit hoc opus satyrã esse Horati⁹ ipse ꝓfitetur:cũ ait.Sunt quibus in satyra uidear nimis acer & ultra legē tendere opus: tamē pro/prios titulos noluit ei accomodare:hos primos duos libros sermonũ:posteriores epistolarũ scri/bens.Satyra dicit lancis genus tractũ a choro liberi patris:qui est minister uini & epularũ.Satyra istius inter Lucilii satyrã est & Iuuenalis: nã & asperitatē habet quã lucilius & suauitatē quã iuuenalis mixtã in ope/re suo: deniq; nisi iuuena.scripsisset,isto nemo esset melior. Verumtñ sciendũ:q a satyrarũ carmen prio/oium auctore Lucilio repertũ est:pleriq; satyrã a lan/ce:quæ plena diuersis frugibus in tēplo cereris infer/tur:nomē accepisse dicunt.Nã & eã hoc noie appel/lant.Ergo & hoc carmē ꝓpterea satyrã appellauerũt q a ita multis & uariis rebus refertũ est: ut audiētes sa/turet.Alii dicũt ꝙ ideo satyra uocitata est:ꝙ ita con/uitia & crimina hoiũ libere īuadat:ut saturi hoies idest ebrii. Qui fit:unde:quõ:ex qua cã. Sortē:ꝓposi/tũ:ꝓfessionē:institutũ uiuendi. Seu rõ:aut rõne ini/mus propositũ uitæ:aut fortunæ:uerbi gratia:aliquis init ut miles:et hoc rõnis est:alius de sũmo gradu fœ/licitatis ad ima detrusus init docēdi aut arandi neces/sitatē: hoc fortunæ est. Seu sors obiecerit. Signate dixit:rõ dederit.sors obiecerit:breuiter duas sectas tã/git:nã cũ dicit rõ stoicos tãgit:cũ sors epicureos: stoi/ci enī dicũt oĩa rõne fieri:epicurei fortuito. Contēt⁹ uiuat:illã terētii tractat s̄niam:oēs nosmet nostri pœ/nitet. Diuersa:officia. O fortunati.Hic instabilitatē humanæ uitæ carpit. Iã.g.annis: figurata locutio.

Q uin. Hora.Flacci Sermonũ Liber primus.

Satyra prima.

QVi fit mecœnas/ut nemo/quã sibi sorte.
Seu ratio dederit/seu sors obie cerit ulla.
Contentus uiuat/laudet diuer sa sequētes?
O fortunati mercatores grauis annis
Miles ait/multo iam fractus membra labore.
Contra mercator/nauim iactantibus austris
Militia ē potior. quid enim? cõcurritur horæ
Momento/cita mors uenit/aut uictoria læta.
Agricolã laudat iuris legumq; peritus.
Sub galli cantũ consultor ubi ostia pulsat
Ille datis uadibus/q rure extract⁹ ĩ urbē est.
Solos fœlices uiuentes clamat in urbe:
Cætera de gñe hoc/adeo sunt multa loquacē.

Fractus:debilitatus figurate fractus mēbra sicut pi/ctus acu chlamydē. Militia ē potior.κατακοινηνον. Quid enī q̃re nõ:& ē comicũ. Cõcurrit:cõfligit a mi/lite in pugna. Momēto:in pũcto tpis:nã cito mori ꝑ bñficio est. Agricolã laudat: beatũ appellat. Iuris: legũ:q a multa gña iuris sunt. Sub galli cãtu.n.ꝑpe galli cantũ:ut sub noctē cura recursat.Sub aũt quoti/ens tēpus significat accusatiuo iungimus: quotiens locũ ablatiuo. Cõsultor:ꝑcunctator: nã interroga/tor nõ dr̃.Cõsultus est q docet.Consultor: q̃ discit. Vadibus:spõsoribus a uadimonio qđ ꝑmittit: is q ad iudiciũ ꝑuocat certo die affuturũ.Vades ideo dici ꝙ q eos dederit uadēdi hēt ptãtē.Extract⁹ ad soluēdũ uectigal. De gñe hoc:q diuersa laudat de icõstãtia. ¶POR.Qui fit mecœnas ut .n.q.s.s.r.d.s.s.o.i.c.u. Quãuis satyrã eē opus hoc cõfiteat:cũ ait:sũt qbus in satyra uidear nimis acer & ultra legē tēdere opus: tñ ꝓprios titulos ei uoluit accõmodare: nã hos priores duos libros sermonum:posteriores epistolarũ inscri/psit.In sermonũ libris uult intelligi:quasi apud p̄sen tē se loq.Epistolas uero q̃si ad absentes missas. Qui fit mecœnas.Mirari se ait tantã esse ais hoiũ incon stãtiã:ut oib⁹ aliena sors uitæ magis q̃ ꝓpria:siue eã rõ dederit:siue fortũa obiecerit.Placeat. Qui autem circũflexe ꝓnũciandũ. Significat enī quare.Sicut etiã multi loquunt.Qui fieri põt:pro quõ fieri pt. Signate aũt lõcutus est dicēs. Rõ dederit:sors obiecerit. Multa iam.f.m.l.Frequēs apud Virgi.hæc figura. Sic enī di/citur scissa comã & oculos deiecta decoros:sic & ipse Hora.Mēbra sub arbuto stratus. Quid enī cõcurritur horæ.m.quasi interpellãte affectu hoc dicit:& est ēt consuetudinis nostræ. Cita mors.u.a.u.l. quasi diu na/uē iactãtibus austris hoc dr̃. Sub galli.c.c.u.h.p.ita dictũ est:ut sub noctē cura recursat. Ille datis uadibus. qui rure extra.i.u.est qui uadimoniũ ꝑmittere sub satisfactione.& in urbē uenire coactus est. Vades aũt spon/sores dici notũ est.ꝙ qui eos dederit uadere.i.discedere interim liceat.

¶CHRI. Per magna est illustrissime Guido Feltri & hoibus ac ciuitatibus apprime utilis latina satyra: cu/ius quidē auctor cũ Lucilius fuisset eã demũ.Q.Horatius eousq; ꝓduxit:ut pfecta sane:& absoluta dici pos/sit.Cuius hois sapientissimũ a natura consiliũ:exactissimũq; artificiũ:ac deniq; non mediocrē doctrinã ego

nec seq̃r pœnitẽtia facti. Sin aũt sit ex impulsu appetitus falso:ẽ rõ. Ex qua ea sæpe facimus quorũ sit pœni/
tendũ. Quapp eã nũc rõne intelligi:q̃ appetitu deprauaẽ. Laudet.d.s.nã ex ai stultitia quãcũq; sortem sua/
meliorẽ putat. O fortunati:pbat quod proposuerat multorũ exemplo. Nã miles sortẽ suã exosus mercatu/
ram laudat:cum iã senex laboribus sufficere nõ possit. Et mercator contra cũ tempestate iactetur laudat mi/
litiã. Nam unusqsq; i suo artificio icõmoda sentit & calamitates:quas in alieno nullas esse putat. Quid enĩ
uel se ipsum interrogat mercator:uel aliũ se iterrogantem ponit:cui sic respondeat. Concurrit:nã cũ duo
exercitus collatis signis pliũ ineunt:concurrere dicunẽ. Virgi. Ergo inter sese paribus cõcurrere telis Roma/
nas acies iterũ uidere philippi. Optime aũt usus est ipersonali uerbo:cuius est indicare rem passim & ab oĩb9
fieri:ut illud. Itur in antiquã siluã. Cita mors:pbat quare mercaturæ pstat militia:nã breui aut mors uenit
& oia breuia:& si asperrima sint tolle:ãda uidenẽ:aut ex uictoria & pda ditanẽ & a periculo liberanẽ. Læta:
q̃ illos lætos reddit. Vel læta.i.uelox. Vir. Vela dabãt læti. Agricolã laudat iuris legũq;.i.eius partis iuris qd
in scriptis ẽ. Nã iuris ciuilis alia pars in scriptis ẽ:ut lex plebiscitũ & hmõi. Alia sine scriptis i cõsuetudine posi
ta:& cõsuetudo siue mos appellaẽ. Sub cãtu:citer. Galli cãtu:q̃ noctis pars est:& galliciniũ uocaẽ. Cõsultor:
q cõsiliũ petit. Cõsultus q dat. Datis uadibus:cui necesse est ad certã diẽ redire in ius:qm̃ uadimoniũ fecerat:
& uades dederat. Vas uadis:ut festo placet:sponsor est alterius in re capitali:& siue idẽ suppliciũ subiturus:
nisi reus ad diẽ dictã redierit siue pecunia subiturus:nitiẽ testimonio ciceronis in tusculanis. Quorũ alteri cũ
tyrãnus diẽ dixisset mortis:alter p amico ad uisendã matrẽ iuro uas factus est. Magis tñ placet qd & Varro
ni & acroni placere uideo. Vades eẽ sponsores rei certo die affuturi:siue capitale sit iudiciũ siue pecuniariũ.
Erũt ergo uades sponsores rei certo die affuturi dicti q illis datis hẽat reus uadẽdi ptãtẽ. Vadimoniũ aũt est
huiuscemodi spõsio ut apparet i orone p quintio:ubi lõga ẽ altercatio:altera parte dicẽte uadimonia fuisse si
bi deserta. Altera nequaq̃ ẽi fuisse facta. Et in uerrinis pmittũt herbitẽses uadimoniũ syracusas. Eo postq̃ uẽ
tũ ẽ:cogunẽ dare tantũ q̃tũ erat de capite deptũ. Et hic poeta i alia satyra. Quarta iã pte diei. Præterita & casu
iã respondere uadato. Debebat:qd ni fecisset perdere litẽ. Clamant & rustici morẽ exprimit:q gr̃diori uoce
in oibus affectibus suis utunẽ:& asseuerationẽ ostẽdit. Nã q asseueranter aliqd dicũt:uocẽ efferũt. Loquacẽ
quod uitiũ est. Nã modũ excedit i loquẽdo:cũ loqtur de iis quæ nõ oportet:aut de iis q̃ oportet ultra q̃ opor
tet nõ sine auditoris tedio loqtur. Neq; satyrorũ morẽ obliuiscitur poeta:q sæpe ex cõparatione aut alia di/
gressione aliquem uituperant. Iuuena. Percurram citius quot amauerit hippia mœchos.

Delassare ualent fabium/ne te morer/audi
Quo rem deducam/si quis de9 en ego dicat:
Iam faciã/quod uultis,eris tu/qui mõ miles:
Mercator/tu consultus mõ rusticus/hic uos:
Vos hinc mutatis discedite partibus/eia
Quid statis?nolunt/atqui licet esse beatis.
Quid causæ ẽ/merito q̃n illis iuppiter ãbas
Iratus buccas inflet/neq; se fore post hac
Tã facilem dicat/uotis ut præbeat aurem?
Præterea/ne sic/ut qui iacularia/ridens
Percurrã quãquam ridentem dicere uerum
Quid uetat/ut pueris olĩ dãt crustula blãdi
Doctores/elemẽta uelint ut discere prima:
Sed tamen amoto quæramus seria ludo:
Ille grauem duro terrã/qui uertit aratro:
Perfidus hic caupo/miles/nautaq; per omne
Audaces mare qui currũt/hac mẽte laborem
Se se ferre senes/ut in ocia tuta recedant
Aiunt/cum sibi sint cõgesta cibaria/sicut
Paruula nã exẽplo ẽ magni formica laboris
Ore trahit quodcũq; põt/atq; addit aceruo:
Quẽ struit haud iguara/ac nõ icauta futuri:

ACR. Delassare:idest ualde lassare ita sũt multa
ut si uelit hæc enumerare hõ garrulus nimiũ fatige
tur. Fuit n̄ Fabius eques romanus narbonẽsis. Qui
aliquos libros pertinentes ad stoicam philosophiã
conscripsit. Hic autem fabius pompeianas partes se
cutus est:& cum Horatio de disciplinis sæpe conten
dit. Ideo ait loquacẽ:magna breuitate occurrit quat/
tuor personis:ut itelligas quouis trahi posse. Audi
quo rem.d.quid uolo dicere quia omnes queruntur
de professionibus suis:& nemo uult eas deserere.

Qui modo miles:deest eras. Quid causæ est meri
to quin illis iuppiter ambas. Ita.b.i.qua causa iuppi
ter iure nõ inflet contra eos buccas suas:idest irasca
tur & expuat in facies eorum:& promittat se post
hac preces eorum non admissurum:ordo:quid cau/
sæ est quin iuppiter merito iratus inflet ambas buc/
cas illis:uel quid causæ est quin iuppiter merito ira/
tus dicat neq; iam fore se facilẽ posthac:ut præbeat
autem uotis. Buccas inflet:propter iracundiam:qd
est indignationis signum. Præterea ne sic ut qui.i.r.
Ne quẽadmodum q iocularia narrat ridens percur/
rit:& ego ridens percurram qd cœpi audire:quia rõ
ne cœpi:ordo:ppterea ne sic pcurrã ut qui ridẽs pcur/
rit iocularia:quãq̃ quid uertat uerũ dicere ridentem.

Quãq̃:deest audi:quia rõnem cœpi. Sensus est:quã
q̃ lætitia ut ad ueritatẽ descẽdã obesse nõ possit. Sicut
crustulis ifantes a litteris nõ impediũẽ. Siue sic. Quã
uis & ridentẽ licet uerũ dicere:ut risus remedio duri/
tiæ singuæ dicentẽ uera sequitur:ne aspere audiatur q
uerum dicam. Olim:nonnunq̃ interdum. Cru/
stula.placẽtas.crustula q̃do neutraliter dicimus edu
lia significamus:ut Virgili. Et uioliare.m.m.a.o.fatalis crusti:quando fœminino fragmẽta significamus:
ut idem Virgilius Concrescunt subitæ currẽti in flumine crustæ. Amoto ludo:iocularibus rebus. Seria:
necessaria. Terram qui uertit aratro:qui rusticæ uitæ studet. Hac mente:hoc consilio:hoc proposito.
Aiunt:ideo dicunt sese a prima ætate laborare:ut habeant in senectute. Cibaria:uiatica:alimenta. Nam
exemplo parenthesis est. Magni formica labo. Magnum antitheton:paruula magni laboris.

¶POR. Loquacē delassare ualēt Fabiū. Fabius maximus narbonēsis eqstri loco natus. Pōpeianas ptes secutus aliquos libros ad stoicā disciplinā ptinentes cōscripsit. Eris tu qui modo miles mercator. Tu consultus modo rusticus elegāter affecta ambiguitas. Nā cū pdixerit a milite mercatoris sortē laudari: & a mercatore militis: itē a iurisperito rustici: & ab hoc illud: ita subiūxit dictionē: ut cuiusuis liber sit in omnes personas sensum reducere. Quid causæ est merito quin illis iuppiter ambas iratus buccas inflet. Quin nūc significat quo minus. Sensus est haut nulla causa est nec ratio querelis: quominus illis iuppiter sit iratus. Præterea ne sic ut qui iocularia ridens percurrā. Ordo & sensus. Præterea nec si iocularia percurrā: ut qui ridēs iocularia percurrit: ita & zeugma est: & ēt cum percurram & percurrit non assumimus: in hoc sylepsis est ut pupuetis olim dant crustula blandi doctores: crustula: & Lucillius dixit. Instaui crustula solus. Olim autem nunc pro interdum: ac nō nunq̄ positū est. Per omne audaces mare qui currunt. Proprie currūt: ut uastū caua trabe currimus æquor. Cum sibi sint congesta cibaria. Cum sibi sint quæ ad uitam tollerandam possunt satis esse. Sic paruula nam exemplo est magni formica laboris αντὶ ἐς τοῦ: paruulæ enim magnum.

¶CHRI. Fabiū aūt hūc ex narbonensi ꝓuincia equitē romanū fuisse ferūt stoica disciplina imbutū: & qui pompeianas partes secutus sit: & uir cōtentiosus in disputādo: & poetæ aduersari⁹ fuit. Ne te morer: ne multis exēplis ultra modū detineā. Quo deducā rēquid concludā. Eris mira elocutio & ornata expolitio: ut q̄ longiuscule narrauerat: breuissime simul & lucidissime repetat. Ac patefaciat: ac demōstrat idē euenire pturbatis aisq̄ egrotis corpibus: nā ut illa mutatiōe locorū minime conualescūt: sic neq̄ ai stultorꝝ artis mutatione pturbatiōis uarias qbus cruciant̄ exuere pñt. Discedite mutatis partibus. Mutatis sortibus uestris: nā supra dixerat: ut nemo sibi q̄ sortē. Sūma ergo stultitia: ut ēt si adeo liceat deponere qd̄ oderant: & assumere qd̄ desiderabāt: tñ nō magis tranqlli q̄ hactenus fuerint futuri sint. Licet esse beatis. Nā qa similes casus copulat ēt dr̄ recte uobis licet eē beatis. Buccas: ptes sunt oris: q̄ spiritu a pulmone reuocato & oppressis labiis retēto inflant̄. Solēt aūt irati uehemēter inflati. Quapp ambas dixit buccas ut sūmope iratū demōstraret ionē q ēt mineť deiceps nō se tā facilē illis pbiturū: ut det qd̄ petāt. Votis: cupiditatibus. Ne sic. s. dicā. q. d. Nolo ita ridēs hæc narrare: ut iocularia & nō seria ꝓferre uidear. Videť eni iā illa sua insinuatiōe pueniss equo cupiebat. Quapp auditore iā poccupato in apertā indignationē prorūpit: ita tñ ut ēt ridēdo uera ꝓferri posse affirmet. Nec dedecere risu grauia pfertim circa initia tractare. Nā ut pedagogi puerulos ad prima elementa addiscenda quibusdā suauioribus escis alliciūt: ut illa uoluptate laborē discēdi pferāt: ita & satyrarꝝ ridicula admiscere debent: ut ea iocūditate delinitus auditor q̄ sibi acerba futura sunt patienter audiat. Quod ab horatio obseruari iā a principio oñdimus. Crustula: Crusta inuenitur & crustū. Crusta in gñe fœminino ē ps exterior rerū: q̄ nō edunť. Vñ incrustare marmore dicimus parietes: q externe tabulis marmoreis uestiunť. Sic Iuuena. Heliadū crustas inæqualesq̄ beryllos. Crustū aūt est eorꝝ q̄ edunť. Virgi. Et uiolare manu malisq̄ audacibus orbē Fatalis crusti. Hinc fit crustulū. Iuuena. Nos colaphū icutimus lambēti crustula seruo. Sed tñ amato. Auditorē ex ridiculo neglīgētiorē factū rursus excitat: cū seria se dicturꝝ polliceať. Ille grauē: ītre stultitiā tanq̄ oium uitiorꝝ radicē uituperauit. Nūc aūt ex oibus q̄ inde oriunť uitia uitiū auaritiæ rephendit: a quo infinita alia uitia manāt: & quo hoies & sibi & reliqs oibus nocēt. Hoc aūt sub specie bōi mētes nostras obrepit. Nā cū oēs hoies se ea grā labores difficultatesq̄ oēs sufferre dicāt: ut inde in senectute patris frui: & in ocio esse liceat: auaritia inde obstrictī q̄to plura acqsiuerint: tāto plura sitiūt: & cū iā ea assint q̄ sufficiāt tñ illis frui nō patianť: dicunť. n. se formicæ exēplū seq: q in æstate memor hiemis: in q̄ nihil agi licet: grana p calorē accumulat: qbus deide in frigoribus frui possit. Verꝝ isti partis nō fruunť ut formicæ: sed pp auaritiā abstinēt. Perfidus: fraudulent⁹ in rebus uēdendis. Caupo ꝓprie est q uinū uēdit. Nā καπηλος græce diciť: & πηλος uinū significat. Sed & q similia uendūt caupones quoq̄ dicūť. Vt in. o. r. Idcirco tuta qa paratis necessarie usq̄ ad finē uitæ pñt tuto in ocio degere. Haud ignara & nō incauta. Hæc aūt scit & cauet nō rōne ut hōies: sed sua natura duce. Formicæ aūt simulacra hñt demarchiæ. i. popularis status: quēadmodū apes monarchiæ. Nam ille per magistratus: hæ per regem rem administrant. Semina arrosa condunt: ne fruges exeant. Madefacta imbre proferunt & siccant. Operantur & noctu plena. Et quoniam ex diuersis conuehunt altera alterius ignara certi dies ad cognitionem mutuam nundinis dantur. Tunc diligens cum obuiis concursatio: & quædam collocutio ac percunctatio: & ut homines mortuos sepeliunt: in regione septentrionali indorum e cauernis aurum egerunt: ipsis color fœdus magnitudo luporum qui in ægypto sunt. Erutum ab iis tempore iberno indi æstate furantur: illis per calorem in traniculos conditis. Quæ tamen odore excitatæ q̄uis in uelocibus camelis fugientes: consequuntur & lacerant. Dicitur autem formica a ferendo: q̄ nullum animal frequentius pondera conuehat: neq̄ si mensuram corporis respicias maiora. Verum ut ad rem redeā mētiunť huiuscemodi uiri q̄ formicas imitētur. Nā formicæ q̄runt quidē: sed quæsitis deinde utuntur.

¶ACR. Inuersū: mutatū: īclinatū in hyemē magnū epithetō ānī: ut uertiť i terea cælū & ruit oceano nox. Q d sp ānus uertiť & uoluiť: maxie āt pluuiæ & frigora cōmouentur cum sol in aquarium uenerit: hoc autem fit. xvii. calen. februa. Patiens: contēta. Cum te inuadit auarꝝ hominē. Dimoueat: cessare faciat uel ꝓhibeat a negocio. Quid iuuat im. cū omnia facias propter argētū o auare. qd te iuuat cum hoc defoderis in terram. Quasi antiphora est ut dicat auarus: si corpeto argento hoc uti redit ad assem: hoc est ad exiguum. Timi/

Quæ/simul inuersum cōtristat aquarius annū:
Non usquā prorepit/& illis utitur ante
Quæsitis sapiens/cū te neq̄ feruidus æstus
Dimoueat lucro/neq̄ hyems/ignis/mare/ferrū
Nil obstet tibi/dū ne sit te ditior alter:
Quid iuuat imensum te argēti pondus/& auri
Furtim defossa tumidum deponere terra

Quod si cōminuas/uilē redigaris ad assem:
At ni id fit/qd hēt pulchri cōstruct9 aceru9:
Millia frumenti tua triuerit area centum:
Nō tuus hic cupiet uēter plusq̄ meus/ut si
Reticulum panis uenales inter onusto
Forte uehas hūero/nihilo plus accipias/quā
Qui nil portarit/uel dic qd referat intra
Naturæ fines uiuenti/iugera centum/an
Mille aret/at suaue ē ex magno tollere aceruo
Dū ex paruo nobis tātūdem haurire relliquas
Cur tua plus laudas cumeris granaria nostris
Vt tibi si sit opus liquidi non amplius urna:
Vel cyatho/& dicas magno de flumie mallē.

dum te.f.ut in arte poetica. Quærit & inuentis miser abstiet ac timet uti. Tri uirtus:si deest. Vt si reticulū panis. Quēadmodū iter seruos plurimos q portat panis ræticulū:nō plus accipit q̄ isqui nihil portat: ita tuus uenter non plus accipiet q̄ meus:si q̄uis non multa possideā. Ræticulus retæ quo in urbe panis inter uenales seruos portari solet. Venales:i. seruos. Referat:expediat:pficiat. Intra .n.f.u. naturæ fines sunt ut satis sit hoi q etiā exiguo censu ptingere pōt. Quod tñ est:quantū capit uenter hois per naturā.i.cu naturæ fines nō possis excedere magnitudine diuitiaꝝ:qa oio est naturæ legibus seruiendū quid tibi ꝓdest late possidere. Nūqd ideo:qa hēs centū milia modios plus potes comesse q̄ ego:q habeo centū modios. At suaue est:obiectio est. Dū ex paruo:iteꝝ interroga quasi cōtentio inter duos dialogismos. Haurire:accipere cōsumere. Relinquas:cōcedas. Cur tu plus: cumerā dicimus uas ingens uimineum:in quo frumenta conduntur. Sic ipse alibi: Forte per angustam tenuis uulpecula rimā. Repserat in cumeram frumenti. Siue incumeræ dicuntur uasa fictilia similia doliis ubi frumētum suum reponebant agricolæ. Tertio modo cumeræ dicuntur uasa minora:quæ capiunt quinq; siue sex modios: quæ lingua labiuorum trimodiæ dicuntur. Vt tibi si sit.o. Sensus est:ita stultus est quisquis ex magnis diuitiis uult sumere:quod ad uitam possit sufficere:ut ille cui cum certus modus aquæ sit necessarius malit eum de flumine q̄ de fonte haurire breuiote. Liquidi:liquoris.

¶POR. Inuersū annū:perpetuū epitheton ē anni:qa i se semp uertit̄.i.reuertit̄. Maxime autē sole in aquario:cōstituto tēpestates horrēdæ & frigora ingētia solēt eē. Sol aūt trāsit in aquariū.xvii.calē.febru.i eo ē diebus triginta usq; in.xvii.calē.Mar. Et illis.u.a.q.s. Sapiens absolute dicest eni nomē nō participiū:ut si diceret q ante:nō eni illis sapiens. Quid.i.i.te.a.p.&.a. sensus est. Cū tāto studio pecuniam quæras:qd te delectat eadē pecunia nō uti:sed defossam in terrā seruare. Quod si.c.u.n.a.a. Hora.auari rñsum dicētis:ne si defossam pecuniā seruet futurū:ut eā usq; ad assem cōsumet. At ni.id.f.f.h.p.c.a.iteꝝ interrogantis poetæ hæc uerba sūt quoq;:sensus est. Quid ergo uoluptatis erit in pecunia acqsita:si nō ipendis:cū usus eius ad nos ptineat pinde ē ac si nō hēat̄. Vt si ræticulū panis uenalis. Sensus est quēadmodū inter uenalis pueris q panis portabit nō recondi:plus accipiet q̄ q uacuus ambulabit. Similiter q̄uis plus laboraueris in acqrēdo: fact9 cū sis pecuniosus:nō plus uenter tuus recipiet:q̄ eius q exiguā possidet. Intra.n.f.u. hoc est legibus naturæ seruēti. Sensus ē aūt:cū naturæ leges nemo possit excedere diuitiaꝝ magnitudie qd ꝓdest late cupe & possidere. At suaue est.e.m.t.a. Respondentē facit auarū:ut ipse poeta p ὑποφορὰν hoc dicit. Dum .ex.p.n.t.h.r. poeta auaro rñdet dicēs nihil iteresse ex magno an paruo aceruo haurias cū satiādo uentri nostro nō multū ac tantūdē opus sit. Vt.t.si.f.o.l.n.a.u. Liqdi absolute:hoc ē aquæ:& ē sensus suauissimæ cōparatiōis. Ait eni ita stultū esse ex magnis potius uelle q̄ ex paruis diuitiis sumere:unū uentrē ipleas:ac si desideres: urnā aquæ uel cyatum & malis eam ex magno flumine haurire q̄ ex fonticulo.

¶CHRI. Aquarius mutat annū inuersū.i.mutat q̄litates anni:dū illas iuertit.i.i cōtrariū uertit. Alioqn nō quadraret:qa aquarius nullū ex quattuor anni tpibus inchoat:cū uer ab ariete:æstas a cācro:autūnus a libra: hiems a capricorno icipiat. Sed posuit aquariū ꝓ pluuis:qbus formicæ uehemēter ipediunt̄. Aquarius capricorno succedit:& domicilliū est saturni. Fiūt aūt ingētes pluuiæ cū cōiunctio planetaꝝ incœpit ab aquario & transeat in pisces:ut docet albertus magnus. Cū te.tu neq; unq̄ cessas ab opere:neq; parto frueris. Formica uero cessat:& parto utit̄. Quid iuuat imensū. Disputant phi quædā eē utilia:quædā uero bona. Et bona quidē pp se expetiīt:ut est fœlicitas ut uirtus. Nam hæc & si nihil aliud afferāt:tñ pp se sunt expetēda. Vtilia uero nisi in usum ꝓducant̄ nihil est pp qd̄ expetant̄. Diuitiæ aūt nō bona sunt:sed utilia:ergo nō sūt expetēda nisi pp usum. Stultissimus igit̄ q nō ut utat̄:sed ut cōgregat illas q̄rit. Quod si:cōminuas. Ponit qd̄ illi timent & qd̄ auaritiā sibi obiicientibus rñdeant. Vilē:parua pecunia est:ppeaq; dixit uilē. Nā aliter intelligimus assem pro toto patrimonio:cuius partes duodecim sunt.f.uncia ab uno:q una sit ex.xii.partibus. Sextās duæ unciæ q sit sexta pars. Quadrans tres unciæ quæ quarta sit pars. Triens quattuor:q tertia sit pars. Quincunx quinq; unciæ. Semis.i.sex unciæ q sint dimidiū assis. Hemis enim apud græcos dimidium significat: & latini ita ad se trāstulerunt:ut aspirationē in.f.mutauerint. Septuns.i.septē unciæ. Bes olim des quasi dempto triēte.i.dēptis q̄ttuor unciis. Nā si ad octo uncias q̄ bes significāt q̄ttuor addant̄:erit totus assis. Dodrans nouē unciæ:q sit dēptū q̄drās. Dextās.x.q̄si dēpto sextāte. Deunx.i.undecim unciæ dēpta uncia. Quid habet pulchri. Ex sua stultitia loqt̄:q putet summū bonū eē in maximo cumulo diuitiaꝝ. Milia frumēti. Deest si uel q̄uis:nā psæpe subtrahūt dictiōes q̄ subintelligunt̄ poetæ. Vir. Galli p dumos aderāt arcemq; tenebant. .i.pene tenebāt. Iuue. Græculus esuriens in cælū iusseris ibit.i.si iusseris. Ergo q̄uis tua area triuerit cētum milia.i.ingentissimū numerū frumenti:tñ hoc.i.pp hoc tuus uenter nō capiet plus q̄ meus. Vt sit snia:cum natura p[.]uico contēta finita saturabor ego ex hoc meo paruo:ut tu ex tuo magno. Est q; hoc simile illi:qui inter seruos uenales ræticulū.i.perā ex rætibus facta plenā pane portet. Nā nō ppea plus panis assumet i cibo:q̄ q nihil portarit. Ergo qd refert cētū an mille iugera agri possideamus:si centū satis sūt. Est.n.stultitia sūma si ti

bi opus sit parua aque mensura quæras potius de magno flumie q̃ de paruo fonte haurire. Nam eum de magno flumine cupis: periculum est: ne in illud prolapsus fluctibus tractus mergaris. Ergo est inde hauriendũ: ubi neq̧ ita parua aqua sit ut turbetur ex limo: neq̧ tanta ut demergaris. Sit igitur tua res familiaris: non ita angusta ut in sordibus uerseris: neq̧ ita magna ut sollicitũ te sp teneat. Cumeramas uimineũ est: uel ut placet acroni: etiã fictile i quo frumentũ rustici cõdebãt.

Q uã ex hoc fonticulo tãtũdem sumere/ eo fit
Cũ ripa simul auulsos ferat aufidus acer:
Plenior ut si quos delectet copia iusto.
At q tãtulo eget/ quãto est opus/ is neq̧ limo
Turbatã haurit aquã/ neq̧ uitã amittit i ũdis
At bona pars hominũ decepta cupidine falso
Nil satis est/ iquit/ quia tãti/ quãtũ hẽas/ sis:
Q uid facias illi: iubeas miserũ esse libenter:
Q uatinus id facit/ ut quidã memorat athenis
Sordidus/ ac diues/ populi contẽnere uoces
Sis solit⁹/ populus me sibilat/ at mihi plaudo
Ipse domi/ simul ac nũmos cõtẽplor in arca:
Tantalus a labris sitiẽs/ fugientia captat
Flumina/ quid rides: mutato nõie de te
Fabula narratur/ congestis undiq̧ saccis
Indormis inhians/ & tanquã parcere sacris
Cogeris/ aut pictis tanquã gaudere tabellis:
Nescis quid ualeat nũmus/ quẽ præbeat usũ:

ACR. Eo fit: ex inde fit: ut multi pp auaritiã pericli tẽtur. Copia: multitudo: ut respicio: & q̃ sit nĩe circũ copia lustro. ordo copia plenior iusto. Plenior: maior. Iusto: moderato: sufficiẽti. i. ultra usũ plusq̃ oportet. Cũ ripa: cũ securitate sua uel domicilio. i. sede auferat eos piculũ. Auulsos: raptos. Ferat: demergat. Aufidus apuliæ fluuius cũ ĩpetu fluẽs: sed nũc p periculo posuit. Quãto est: o quãtũ sufficit. Limo: pro eo qd̕ ẽ pturbata uita. Neq̧. u. a. in. u. i. nõ cadit in periculũ: nec nimia mole obruit̕ rapt⁹ aquæ ĩpetu: hie allegoricos docet paucis cõtẽtũ: neq̧ sordidos q̃stus sectari neq̧ ĩplicari periculis. A. t. b. p. maior. Decepta. c. f. falsa opĩone aut inepta & inani cupiditate. Falso. e. p eo qd̕ ẽ falsa cupiditate. Et notãdũ cupidinẽ gñe masculio p cupiditate noue o(?)ita multi homines praua cupiditate oppssi dicũt appetẽdã eẽ maximã pecuniã: cui defert̕ pcipue. Nil. s. ẽ. i. dicit q̧ nũquã satis diuitiæ cõgetũt̕ p inõ. n. eaq̧ & psonis defert̕ hono. auarus. nõ plus uult hẽri q̃ cumulus diuitiaq̧ grãdẽ hoiem cõgemlat. Quid facias illi: si talis est ut ab hac psuasiõe remoueri nõ possit pmitte eũ miserũ eẽ. qd. n. facias ei q talis ẽ libẽter miser ẽ: iq̧ p uoto suo magno labore q̃rit maximã pecuniã. Quatenus. q̃diu. Vt qdã. m. a. de timore ait atheniẽsi qui cũ odiũ pecũiæ generi humano indixisset: ipse tñ pecunia sua lætatus est: q solebat populos ingressos theatrum benemeritis plaudere malos exhibilare: uel aliter q̃ñ donabat mun⁹ pauca donabat: & a populo sibilã patiebatur. Cõtemnere: nõ curare de obloquiis populi. Simul ac nũmos cõtẽplor: confidero conspicio. Tantalus a labris. s. c. auaros ait pœna urgeri: q̃ tãtalo fabulæ ascripserunt: sed cõmendandũ est hoc pronũciatione: uult autem hoc dicere: q̧ similis est tantalo: qui habet pecuniam & nõ utitur: quia quemadmodum tantalus non potest uti põtibus: ita neq̧ auarus: sed ille a furiis: iste sua uoluntate prohibetur. Captat: desiderat cupit. Inhians: timens: sollicitus: quidã stupens gaudio accipiunt. Et tanq̃ parcere sacris: bñ sacra i cõparatiõe & picturã introduxit: unde nihil ad q̃stũ adimi põnõ: ã ex una parte religio phibet: ex altera tñ ars sine fructu intuentiũ alios quoq̧ illudit. Aut pictis. a. g. t. Elegãter tales ait auaris esse diuitias ac si pictæ sint: tñ q̃ p auaritiã tãgi nõ põt: qd interest inter abstinentiã & picturã: nisi ut usu tñ fruaris. Nescis. q. u. n. increpat auarũ usum pecuniæ ignorantẽ. Emphasis est ad quos factus est usus nũmus nescis.

POR. Eo fit plenior ut si quos delectet copia iusto. Per allegoriã diligentissime hoc est dictũ eos qui magnas diuitias appetant: cũ paruæ illis ad uitã tuendã possint sufficere: plerũq̧ ipsam acq̃rẽdi cupiditatẽ illis causam exitii esse. Aufidus aũt amnis in apulia est rapidissimus: ideoq̧ acer nũc dictus. At qui tãtulo eget quãto ẽ opus is neq̧ limo turbatã haurit aquã. Perseuerat in allegoria. At bona pars hoium. Bõa nũc p magna dictũnt sæpe Ennius & alii ueteres. Quid facias illi iubeas miseq̧ esse libẽter. Relinque eũ inq̃t qui miser sit: q̃ñ diduci ab hac opiniõe nõ põt quominus putet tanti esse unũquẽq̧ q̃tas diuitias hẽt. Pop. me sibilat: belle quia sibilat: p̃dixerat paulopost intulit plaudo: inde aũt hoc dictũ est q̧ malos principes theatrũ ciuitatis ingressos populus exhibilabat. Bonos aũt plausum excipiebat. Tantalus a labris sitiens fugientia captat flumina: pœna quã fabulæ tantalo ascripserunt auaros urgeri ait: quia ut ille quia inter aquas sitiat: ita hii abstinentes a pecunia: quam possident: egentibus similes fiant. Sed uenusta pronunciatione exprimenda est. Et tanq̃ parcere sacris: cogeris. Ordo est: & tanq̃ parce sacris cogeris. Aut pictis tanq̃ gaudere tabellis. Elegãter tabellis similes esse diuitias suas auaris ait: cum iis nõ utantur: ac si eas pictas habeant.

CHRI. Sordidus: auarus. Sibilat: sibilo explodit & deridet. Tãtalus: huius fabula narrata ẽ. Sed qd aliud sibi uolũt poetæ: cũ hũc I tãta pot⁹ cibiq̧ copia famescere ac sitire fingũt nisi auaq̧ exprimere: q̃ cũ multa iã accumulauerit: tñ ex cupiditate plura coacetuãdi nõ audet tñ sumere: ut famẽ sitimq̧ a se pellat. Captat: cape multotiẽs tentat. Mutato noie: nã sub noĩe tantali allegorice auarus itelligit̕. Indormis. i. recubas sup diuitias: ne tibi subripiant̕. Inhians uehemẽter cupiẽs: qd̕ est: auari. Hiare pprie est os apire. Sed q̃ñ qui uehementer rẽ cupiunt ore apto apparẽt hiare cõcupiscere dicimus. Et cogeris: ab auaritia. Parcere: abstinere neq̧ uti. Tanq̃ sacris. Tanq̃ si sacra essent. Nã q̃ sacra sunt: in usum nostrũ assumi nefas est. Pictis: picturã iccirco adhibemus: ut illa oculi delectentur. Virg. Atq̧ oculos pictura pascit inani. Diuitiæ aũt parãtur nõ ut pascant oculos: sed ut corpus alant & uestiãt. Nescis quo ualeat. i. pp quod sit in estimatione. Nã non est propter se: sed ut illo utamur: ut emant̕ necessaria: aut ẽt paulo supra necessitatem. Aut auarum iuuat ea congerere: propter quæ in assidua sollicitudine constitutus: & domesticos & externos fures timeat.

ACR. Panis ematur.diffinitio quibus rebus necessarii sunt nūmi. Adde quis humana.s.d.n.n. idest ad/de ēt illa qbus negatis dolet natura hoīum dicit aūt balneū usumq; mulieris & alia hmōi.quibus aut frigus aut fames repellit. Doleat:ægre ferat. An uigilare:quæ patiunt auari. Cōpilent:expolient:cōpilare dicun tur milites:qui occisis quibusdā insignia in bello tollūt. Hoc iu.sp timere.sp sollicitū esse:quæ tu bona iudi/cas. Horū sp ego op.p.esse.b.Sic bonoꝝ pauperrimus:ut diues opū.Ego sp opto:ægentissimus esse neq; ha/bere hæc bona:quæ mihi afferāt cruciatū. At si cōdolui.t.f.c.Tentatū.aere aut aqua uexatū.i. si tentatū cor/pus tuū frigore:aut alio casu condoluerit: nemo te optabit cōualescere.

Panis ematur/olus/uini sextarius/adde:
Quis humana sibi doleat natura negatis:
An uigilare metu exanimem/noctesq; / diesq;
Formidare malos fures/incendia/seruos:
Ne te compilent fugientes/hoc iuuat/horum
Semper ego optarim pauperrimus eē bonoꝝ
At si condoluit tentatum frigore corpus:
Aut alius casus lecto te affixit/habes qui
Assideat/fomēta paret/medicum roget/ut te
Suscitet/ac reddat natis/carisq; ꝓpinquis:
Non uxor saluum te uult/non filius/omnes
Vicini oderunt/noti/pueri/atq; puellæ:
Miraris/cum tu argento post omnia ponas:
Si nemo præstet/quem nō merearis amorē?
At si cognatos/nullo natura labore
Quos tibi dat/retinere uelis/seruareq; amicos
Infœlix operam perdas/ut si quis asellum
In campum doceat parentem currere frenis:
Denique sit finis quærendi/cumq; hēas plus:
Pauperiem metuas minus/& finire laborem
Incipias/parto quod auebas/nec facias/quod
Vmidius quidam/non lōga est fabula/diues
Vt metiretur nūmos/ita sordidus ut se
Non unquam seruo melius uestiret/ad usq;
Supremum tempus/ne se penuria uictus
Opprimeret/metuebat/at hūc liberta securi
Diuisit mediū fortissima tyndaridarū:

Habes.q.as. qui ꝓpe te sedeat ꝓstans tibi curā. Fom:ta.p.fomēta dicta q ægritu/dinē fouēt:inde fomites dicti q flāmas foueāt. Suscitet.i.sanū faciat. Miraris cū.t.a.p o.p. Miraris te odio esse:cū tu oīa argento postponas.i. miraris si nemo te amat:cū oībus rebus ꝓponas argentū:hoc est cū post argentū ponis oīa. At si.c.sensus est:at si cognatos:quos tibi gratuito natura ꝯcessit:e amicos in humanitate tua tibi deuinxeris:ita uideris operā perdere:ut ille q asino uelut equo uult uti:de asino aūt ꝓuerbiale est. Aliter an si uellis aliquo obsequio aliqua sedulitate ꝯciliare tibi tuos affines ꝑdes operā sicuti is qui uult docere asinū currere. Nā qui in cursu exercet asinū ꝑdit operā:q̄a exercēdus equus est:sicut opam perdit:qui uult asinū frenis regere: ut uice equi fungat:ita ēt perdit studiū diuitiaꝝ:q sine aliquo beneficio amicos sibi uult retiere. Nullo natura labo.q.t.d.r.u. Qui nullo nostro labore: nulla industria nobis nascunt propinqui. Paren/tem:famulantē. Denique sit finis quærendi.Sensus postremo cum aucta sit pecunia tua minus iam debes paupratē metuere:& labor tu⁹ finē dēt accipere cū hēas acq̄sitū q̄tū optaueras:hēs.n.ait q̄tū auid⁹ fueras q̄rere:aut auide cupiebas:uñ auidi auari sunt dicti. Diues:deest hic ita:ut sit:ita diues. Nō unq̄ pōt & nōnunq̄ legit:ut ꝑraro melius seruo uestitus fuerit. Tyndaridaꝝ:græcaꝝ:significat aūt clytēnestrā aut helenā.Nā clytēnestra agamēnonē:helena deiphœbū interfecit:& ambæ tyndari filiæ.

POR. Adde qs.h.s.d.n.n.Adiice iqt illa qb⁹ negatis sibi hoīum uita cruciet:nō āt ea uult itelligi q̄ ad delicias uitæ ptineāt:sed q̄ ad utilitatē:ut q̄ frigoꝝ aut fame repellēdæ:& cōmodiori māsiōi sūt necessaria aliaq; sīlia. An.u.m.e.n.d.hoc.s.patiūt diuites auari. Hoꝝ semp ego.o.p.e.b.Pulcher & grauis sē sus recusantis diuitias:q̄ cruciatū uitæ dn̄o afferāt. Nō uxor.s.t.u.n.f.qbus.s.p auaritiā tuā durus atq; iniquus es. Miraris cū tu.a.p.o.p.Ordo est:cū tu argēto oīa postpōas. At si.c.n.n.l.Quos.t.d.r.u. & reliqua sensus est.An te putas ita opam ꝑdere:si cognatos quos tibi sine labore tuo natura tribuit retinere uolueris siue amicos seruare:ut⁹ siqs uelit asinū frenis regere ut equi fungat officio.Et hoc uidelicet de asino ꝓuerbium aut ꝓuerbiale est:q̄a infacetū atq; inurbanū erit si putemus illud ad ꝑns a poeta fictū eē. Et finire laborē.i.p.q.a.hoc qđ anteq̄ haberes diuitias facere cupiebas si eas parasses. Diues ut metiret nūmos:hoc ē ideo diues:& iō pronūciatiōe adiuuādū. At hūc liberta securi. Diuisit mediū fortissima tindaridarū.Elegāter:q̄a clytēnestra Tyndari fuit filia:quæ agamēnonem maritum securi percussit.

CHRI. Cōpilēt:furent.Nā antiq græci pilotas fures dicebāt.Hinc cōpilare & expilare. Hoc iuuat:siterrogātis ē:& admirat stultitiā eoꝝ quos delectet tā mira uita. Bonoꝝ:ironice dixit:cū putet pessima eē:uel bonorū ſm opinionē illoꝝ. At si.c.p ironiā tot⁹ locus legēdus ē:ut sit snia.Cum ex auaritia:tu totaq; domus tua esuriatis:cupiūt oēs:cū ægrotas:ut peas. Frigore:Morbo aliquo frigido. Fomēta:i qbus frigus refocilletur.

Non uxor:simplex & apta locutio:q̄a remota ironia.Nā tandē post ironiā snia aptis uerbis patefaciēda est:ne locus i cōtrariā partē accipi possit. Post.o.p.i.postpōas oia diuitiis. At si.c.nihil ē qđ speres:si auarus fueris aut cognatoꝝ beniuolētiā retinere:aut ñ nouos amicos tibi cōparare.Nā opam ꝑdis ueluti ille q tētat domādo ponere asinū i freno & gressu ut equū.Alii legūt i hāc snīam.Cū tu pluris acias pecuniā q̄ amicos putas ꝑdere opam I amicis cōparādis:tāq̄ hoc futile sit. Denique sit.f.Et si sordida res sit:nec hoīe libero dignatā ta aī sollicitudie diuitiis supuacaneis icūbere:tñ cōcedat ad aliqđ tps:dūmodo q̄nq; finē Iponas. Ita.d.ut.m. Nam in medioc̄ri pecunia aut numero utimur an pōdere: in magna uero mensurā adhibemus. Ita sor.i. auarus:& pp auaritiam sordido uestitu amictus. Non unq̄.i.nunq̄.Sed miser profecto:nam dum uictus pe/

extrema q̄ uitia sūt mediocritasq̄ uirtus liberalitas appellat̄. Cōponere:cōiungere. Nam cum iubeo ne sis auarus:nō tñ ipero ut sis ꝓdigus. Vappā:uappa uinū ēqd' i exhausto iā uasc reliquum cum sit.adeo euaporauit:ut odorē saporēq̧ suum amiserit. Vñ uappa is dr̄ in quo nihil sit prudentiæ. Nihil.n.redolet:& nihil sapit: sed ut ad uinū redeā ēt I uappa uinū laudatur qñ uinū magnaꝝ uiriū exhalatum: & ad fundū residēs nescio qd noui saporis acqrat. Nebulonē. Vanū & leuē: & q cū nihil sit se tñ ostētet.a nebula: q̄ magna res uidetur cum nihil sit. Est iter ta. Tanus libertus fuit Mecœnatis:uel. L. Numatii:uel Plantii uiselli. Hic spado erat: cō socer cēt herniosus.ait Acrō. Soceꝝ Viselli. Et hic herniosus Hernia.n.testiculoꝝ teca est:quā græci oscheon latini serotum uocant. Capit̄ aūt pro morbo duplici:quo illo locus afficit̄. Nam sunt enterochelæ cum tūica qua intestina ab iferioribus diuidunt̄ pondere interrupta i serotū omētū aut iestinū deuoluit̄. Est itidē hydrocele cū humore integris ēt tunicis locus turgescit: Vnde herniosos eos q huiuscemodi morbis laborant appellamus. Est modus:Modestia q̄ iubemur in medio extremoꝝ consistere. Certi fines. Quos egressus siue deficiēdo siue excedēdo in uirtute eē nō possis. Vltra:excedēdo. Citra:deficiēdo. Vtrūq̧ hic aduerbium est. Præpositiōes.n.cū sine noie sūt:i aduerbiū trāseūt. Illuc uñ. Redo ad ꝓpositū primū. Vt nemo uiuat contentus sorte sua. Quodq̧ aliena capella ferat distinctius uber. Nam semp res aliēæ pulchriores maioresq̧ nobis uident̄ q̄ nostræ. Sic Ouid. Fertilior seges est alienis semp in agris. Vicinūq̧ pecus grādius uber habet. Nec turbæ. Cum infiniti sint paupiores illo pauci āt ditiores:nunq̄ se illi turbæ comparat:ut uñ sibi fœlix uideri possit sed qa seditioribus comparat: obstat illi uolēti se diuitē appellare is q locupletior ē sunt ergo huiuscemodi hoies similes in hippodromo currētibus:q equos quos ꝑteriērūt nō respiciūt:sed toti in eo sūt:ut antecedētes prætereāt. Vnde: ex hac ifinita cupiditate. Nam cum ifinita sibi ꝓponant:infinita aūt nunq̄ penitꝰ acqri possint: nunq̄ cessat desideriū: Nunq̄ igitur beati. Neq̧ erit qui exacto uitæ tpe ab ipsa uita cōtentus discedat:ut ex conuiuio contenti discedunt ii qui iam saturi sunt. Ex quibus concluditur omnes auaros miseros esse

Instat equis auriga suos uincentibus/illum
Præteritum/& temnēs extremos inter euntem
Inde fit/ut raro/qui se uixisse beatum
Dicat/& exacto contentus tempore uitæ
Cædat/uti cōuiua satur/reperire queamus.
Iam satis est/ne me crispini scrinia lippi
Compilasse putes/uerbum nō amplius addā.

ACR. Suis eqs:septimus casus ē:Vicētibꝰ datiuꝰ ñ ē hiis istat q ꝑcedūt:uel qbꝰ istat suos uicēnbꝰ.i.nititur transire priores contēnēs eū q transierat. Inde fit ut.r.q.s.u.b.hypbatō. Inde fit ut raro repire q̄amus q se uixisse bñ dicat:adeo auiditate pēcuniæ & circa diē mortis cupiditatis ardet.qa dū studet pecūiis aliq̄ reqem hēe ñ ꝑt: qa desiderio possidēdi agit̄ cū mors ei aduenerit. Iā satis ē. modum sibi statuit de auaris dicendi. Crispini.ꝑhi cuiusdā loq̄cissimi: q arectalogus dictus ē.ñ Crispius poeta fuit q sectā stoicā uersibus scrpsit. Sufficit ergo iqt me de auaris dixisse:hoc est stoice locutum fuisse. Nam stoici maxime de diuitiis dixerunt.i. ne me quidā puter de libris Crispini quæ dico dirripuisse. Scrinia:capsæ in quibus libri continentur.

POR. Instat eqs.a.s.u.i.instat hiis eqs q suos uincunt. Inde.f.u.r.q.s.u.b.d. sensus est cum nemo suo contētus sit:sed amplius semper hēe quærat:merito euenit ut nemo se fœliciter uixisse credat:nec cum ad senectutē perductus sit:ita gratus e uita obeat ut conuiua.qui bene acceptus satur ex conuiuio discedit. Ordo āt est:inde fit:ut raro repire quæamus. Ne me.C.s.l.crispinus phiæ studiosus fuit. Idem & carmina scripsit: sed tā garrulus ut aretalogus diceretur.

CHRI. Iam.s.e. Sit snia:possem longe pluribus argumētatiōibus rē probare:sed hæc satis sint. Crispini. Hic poeta fuit:& stoicam sectam uersibus elegātissime scripsit:unde aretologus dictus est. Compilasse:furatum esse. Scrinia:arculas.i.libros q in scrineis cōdunt̄. Imponā igit̄ finē:ne uidear subduxisse in hunc locū sententias stoicas quas Crispinus scripsit.

Satyra secunda.

AMbubaiarū collegia pharmacopolæ.
Mēdici/mimæ/balatrōes/h gēus oē
Mœstū/ac sollicitū est cātoris morte
Quippe benignus erat/contra (tigelli.
hic ne prodigus esse
Dicatur/metuens/inopi dare nolit amico:
Frigus quo duramq̧ famem ꝓpellere possit.
Hunc si percuncteris/aui cur/atque parentis
Præclarā ingrata stringat/malus igluuie rem:
Omnia cōductis coemens obsonia nummis:
Sordidus/atque animi qd' parui nolit haberet:
Respondet/laudatur ab his/culpatur ab illis.

Mbubaiaꝝ.c.ambubaiæ dr̄ mulieres tibicines ligua syroꝝ: & eni lingua eoꝝ tibia siue symphonia ambubaia dr̄:balatrones āt luxuriosos ac ꝑditos uocata seruilio balatrone cuius in secundo meminit. Vt.e.h.n.similis uitæ hoies balatrones sint appellati:legit̄ & baratrones q bona sua lacerāt.i. in baratrū mittūt a balatu i tortæ uocis: q idem & balatrōes dicti sunt qui ꝓprie uāiloqui:balatrones a balatu ouiū q̄si ciborum sectatores quasi comestores: q rem suam in gulā mittūt. iō āt dixit cātoris: qa dicebatur in poematis suis placere uoce:nō carminū ꝓbitate. Mutato noie p iuidiā cātorē ꝓ musico obtrectatorie dicit: fuit āt modulator optimus in sardinia natus.hiis carmina hor.negabat satis pite modulata: & iccirco carpitur ab illo. Marcus tigellꝰ hermo. Cæsari dictatori & post cleopatram acceptissimus Augusto quoq̧.C. amicissimꝰ erat āt largitor adeo ut scœnicis & circulatoribus multa donaret. Benignus:pleonasmos: non.n. benignus erat:sed prodigus ex illorū āt persuasione dixit quibus donabat & largus nimium uidebatur. Præclaram.r. amplū patrimonium. Ingrata:sine grā:qui omnia sine norma uorēt:quia non est grata gula:si pp ipsam cō

ſumptũ fuerit patrimoniũ:aut quia q̃cq̃d ei præſtiteris gr̃am tibi hic nõ põt. Ingluuies:.i. dr̃ uoracitas gulæ. Strigat:cõſumat:attenuet cõtinuantradat. Conductis:fœnore ſũptis:cõducũtur enim quaſi nũmi i pro q̃bus merces ſoluũtur:quis alii conductis congregatis intelligant.

¶POR. Ambubalarum.c.p.m.Tigellus Hermoge.muſicæ artis ſcia præditus.C.Cæ. dictatori fuit familiaris. Poſtea Cleopatræ:quia dulciter cantabat & iocabatur urbane. Aug.quoq; ita placuitut inter familiares ac domeſticos haberetur.Erat ãt largitor adeo ut omnibus muſicis & circulatoribus multa donaret.Et ideo morte eius triſtes eos ait factos eſſe.Porro ãt cauſam inſectandi hominis non mediocris ingenii habuit Hor. q̃ carmina eius parum ſcite modulata eſſe dicebatur. Ambubaiæ autem ſunt mulieres uagæ ac uiles : quibus nomen hoc caſu nanorũ & ebrietate balbutientiũ uerborum ui eſſe inditum.Nonnulli tamen ambubaias tibicines ſyra lingua putant dici. Balatrones:balatrones a balatu & uaniloquentia dñt. Colligit ãt hac ſatyra fere hoies dum uitia uitent in contraria uitia recidere. Hunc ſi.p.a.c.a.p.& reliqua .Si interrogaueris illũ inquit cur maiorum ſuorum mores uitans pecuniam deuoret:reſpondebit nolle ſe uideri ſordidi puſilliq; animi:& erunt qui eum laudent:alii qui uituperent. Conductis.c.on. Conductis nummis fœnore ſumptis eleganter dixit.ſicut conducti opere dicuntur ii quibus merces ob opus præſtatur.

¶CHRI. Ambubaiarum collegia pharmacopolæ.nõ parum,pfecerit poeta ſi pnicioſiſſimum oĩum uitiorum auaritiam ita inſectatus ſit ut illam ex humanis mentibus extirparit.In præſenti ãt ſatyra cum procul a grauitate uiri oĩo leuitas ſit & inconſtantia.Indeq; multa mala proueniant humanæ uitæ: hanc quoq; abominandam aggreditur. Verum ut hoĩs mos eſt ita ſeria tractatut urbanitate quoq; illa aſpergat: & aculeos inuectiuæ ita occultet ut niſi poſtq̃ intra uiſcera recepti ſunt:minime aduertantur.Sunt ergo ſummope uitupeãndi qui ab extremo ad extremum ita rapiuntur.ut nullam mediocritatis rõnem habeãt:ordit̃ autem a morte tygillii ut commode tem aggrediat̃. Ambubaiarum.Ambubaiæ.ut ait Acron:ſunt tybia uel lyra canẽtes: cum ſyriorum lingua tybia ambubala noĩet̃.Vel ſunt Ambubaiæ muſicorum collegia:circa baias uerſantur.Porphyrion ãt ait ambubaias mulieres eſſe uagas atq; uiles:qbus hoc nomẽ ſit caſu uanorum & ebrietate balbutientium uerborum.Quod ſi ſic uideretur dictum nomen per onomatopœã. Nam temulenti hoc pacto balbutiunt. Pharmacopolæ.Qui unguenta uendunt. Phormacõ.n.unguẽtum eſt.πωλέω uendo. Mendici. differt mendicus a paupe.Paup.n.a paruo dr̃:quia parum illi eſt. Mendicus uero cui minus ſit q̃ dicat.i. nihil hẽat:ſed hic paraſitos uĩ intelligere.q alienũ cibũ mẽdicãt. Mimi: hiſtriões. Balatrones.a uaniloquentia.i. a balatu.Sunt.n.uani hoĩes.Vel dicti a Seruilio Balatrone hoĩe luxuria pdito & pfuſore :de quo alibi meminit.Vel qa bona ſua lacerãt:& in baratrũ demittũt.i.uẽtrẽ demergunt.Vel a balatu ouiũ.qa cibum ſectantur. Mœſtũ:de pterito. Sollicitũ:de futuro., Tygilli.M.hermogenes tygillus muſicus fuit:& acceptus Cæſari dictatori prius.Inde Antonio & Cleopatræ:& ut ait Porphirio:et iter Octauiãi familiares habitus fuit uir adeo prodigus: ut uniuerſũ patrimoniũ huiuſcemodi hoĩbus diſtribuerit. Benignus:imo pdigus: ſed iis quibus donabat liberalis uidebatur. Contra hic.ſ.alius ne pdigus hẽat̃:auariſſimus efficitur: Neq; amicu inopi tñ ipartiri uultut poſſit frigus famẽq; ppellere:qd' eẽt nõ prodigi ſed liberalis. Rẽ aui atq;.p. Pãimoniũ a maioribus ſibi relictũ. Strigat:q̃ſi i uentrẽ cõgerat. Ingluuie:uoracitate unde glutones & glutire. Ingrata:nulli grata. Cõductis.Ad fœnus acceptis.Rñdet.ſ.iterrogãti cur oĩa allyguriet.ſ.qd' uoluit euitare iſamiã auari.

¶ACR. Fuſidius :auarus qdã ꝯtrario uitio laborãs. Vappæ.f.t.ac.n.Vappa pprie dr̃ qd' nec uinum nec acetũ ẽ. Nebulo: quẽ egeſtas fecerit fraudulẽtũ. Siue nebulões dñt q humili genere naſcũt̃ : unde ẽt cõici ſuos nebulones dicũti. Timet:niſi acriter exegerit uſuras. Vappa ac nebulo.i. Vilis ac nugator q uſuras exigit dr̃. Quias.h.c.m.e.Quinis centeſimis fœnerans:& execat:aut de ſurte deducit gauiter ledendo debitores:aut accepit : ut i charta notet. Quantũ p.tãto igt grauioribꝰ uſuris onerat̃ unũquẽq; hoiem quãto eum uiderit negligẽtius res ſuas agere. Nõ.ſ.u.u.ſũpta uirili toga.Tirones ãt uocauit adoleſcẽtes depoſita ptexta. Sẽſus ãt.dicit eũ tã pcipitẽ auanitia: ut nõ dubitet filiũs patrũfamilias cũ piculo exigẽdi pecunias dare :dũmodo uſuras grauiores ĩponat.i. id agit ut debitures adoleſcẽtes hẽat. hiis ad pecũias mutuas q ſunt adoleſcẽtes & uiuũt ſub duris pñibus hii.n.cũ maximis uſuris pecũias libẽter accipiũt.q ẽt plus iuſto illi poſſunt dare cẽteſimas. Sub.p.aut qa nõ liceat tironibus.i.adoleſcẽtibꝰ fœnerari : ne pdigi eẽnt pmittẽtes multas uſuras pp accipiẽdã pecũiam. Maxie.q.n.i.e.Interrogatiue pnũciãdum.Quis nõ miret̃ cũ audiret:q̃ qnq; cẽteſimas exigit: & clamet. Sed fortaſſe dicit aliqs: q̃ q̃ſtu ſuo ſe regit inuictũ:& qui multũ acqrit fortaſſe hẽt opulẽtiã uiuẽdi. ad hæc ita reſpõdeã.nõ potes credere:tu q audis qũo is ſtaudat geniũ ſuũ.i.qũo ſe necat. Quã.ſ.a.ſ.a.ſta

Fuſidius uappe famam timet/ac nebulonis:
Diues agris/diues poſitis in fœnore nummis:
Quinas hic capiti mercedes exigit/ atq;
Quanto perditior quiſq; eſt tanto acriꝰ urget:
Nomina ſectatut modo ſumpta ueſte uirili:
Sub patribꝰ duris tironum/maxime quis non
Iupiter exclamet/ſimulatq; audiuit:at ipſe
Pro q̃ſtu ſumptũ facit/ hic uix credere poſſis:
Quã ſibi nõ ſit amicus/ita ut pater ille terẽti
Fabula quem miſerum nato uixiſſe fugato
Inducit/non ſepeius cruciauerit/atque hic.
Si quis nunc quærat/quo res hæc ptinet: illuc
Dum uitant ſtulti uitia in contraria currunt.
Malchinus tunicis demiſſis ambulat.eſt qui
Inguẽ ad obſcœnũ ſubductis uſque facetus.
Paſtillos rufillus olet.gorgonius hircum.
Nil mediũ eſt.ſunt q nolũt tetigiſſe/niſi illas:
Quaꝝ ſubſuta talos tegat inſtita ueſte
Contra/alius nullam/niſi olenti fornice ſtantẽ

sibi est inimicus auarus:ut non peius sese afflixisse uideretur menedemus. Atq; pro quam:ut sit pronomen hie hoc est auarus. Alii sic exponunt hic aduerbium:ut sit l hoc loco. Dū uitant.i.dum nolunt dici prodigi efficiuntur auari. Malthinus.t.d.a.Composuit nomē quasi malthos malthinus.Mecœnatem tāgit i uaricosus.n.fuit delicatior & solutus. Est qui.in.ad.o.s.u.f. Est q sibi facetus esse uideatur i si altiore ueste utatur.

Pastillos.r.o.g.h.hoc uult dicere q neq; pastillos homo debet olere neq; hircum. Sunt.q.n.t.ꝑprie dixit tetigisse:unde & itactæ uirgines dñr.Vt cui pater intactam dederat.i.sunt qui nolint tāgere nisi matronas. Sub suta talos.t.quia matronæ stola utuntur demissa usq; ad imos pedes. cuius imam partem ambit instita subsuta. Instita āt dicitur Toperinochionią togæ subsuebatur:quo matronæ utebantur. Subsutā uestem:prætextam dixit. Instita autem est tenuissima fasciola:quæ prætexta:dicitur Allegoricos autem dixit:alias non uult nisi matronas petitum ire.

¶POR. Fusidius uappe.i.timet nisi nō acriter usuras exegerit. Vappa i nebulo dr.i.uilis ac nugatorius. Quias.h.c.m.e.mercedes pro usuras dixit:fm illud superius qđ dixerat conductis nūmis.Exigit āt capiti:ad illud pertinet q auari fœneratores cum dāt usurariam pecuniam primi mensis usuras capiti ipsius sortis statim admouebant:hoc est ergo exigit. Quanto.p.q.e.t.a.u. Ac tanto inqt grauioribus usuris onerat unūquēq; quanto intellexerit eū negligentius res suas agere. Noia.s.m.s.u.u.s.p.d. Dicit eum tā præcipitē eē auaritia ut non dubitet etiam filiisfamilias cum periculo exigendo pecunias credere:dummodo creditori suo graues usuras imponat. Pro.q.s.f.b.u.c.p.hoc per υπ οφ ραν dr.cuius sensus est. Sed putet forsan aliqs pro modo q̄stus sibi eum indulgere:cui hæc respondet. Vix.c.p.q̄.s.n.s.a.i.u.p.i.T.f.q.m.& reliqua notus est apud Teren. menedemus ille senex q de se pœnas exigit q filium a se per duritiam sui fugauerit. Malthinus.t.d. sub malthini noie quidam Mecœnatē suspicantur significare ab re tamē finxit.Maltha.n.malathos dr.Porro āt tunicis demissis ambulare eorum est qui se molles ac delicatos haberi uelint. Pastillos.r.o.g.h.Hæc quoq; ad imoderatam itemperatāq; uoluptatem pertinēt.Alii quippe mūdicias plus iusto affectāt. alii nullam corporis sui habent curam. Sunt qui uolunt.t.n.i.q.s.t.t.l.u.matronas significat. Hæ enim stola utuntur ad imos pedes demissa.Cuius imam partem ambit instita assuta.

¶CHRI. Vappe:de quo dictū ē:& de nebulone. Positis i fœnore:collatis ad usurā. Quias mercedes. Qui cuplā usurā. Capiti.i.ueræ sūmæ quā uulgo capitale appellamus:Sed ēt sortem appellāt. Perditior:fœnecatores libentius credunt iis q pditis morib⁹ sunt:qm maiorē usurā pstant. Sectāt noia.mercatoꝝ libris noia sunt cū scribunt data & accepta:in qbus creditoris & debitoris nomē scribitur:partitas nſi uocant.Iuuenalis. Qui uenit ad dubium grādi cum codice nomen. Sectant:noia tyronū.Snīa est q fœneratores diligenter inuestigant adolescētes q flagrantes cupiditatibus non habent pecuniā:qua illas explere queant. Nā parentes sub quorum ptāte sunt hmōi sumptus subministrare nolūt.Isti igit sumpta ueste uirili cū iam a pedagogi custodia sint liberi:accipiunt quocūq; fœnore ēt quincuplo pecuniā:quam in suas uoluptates explendas cōuertāt. At fœneratores ducti cupiditate lucri auide illis credunt. Tyronum. Quia adhuc in uita degenda:qm̄ experientia & prudētia carent:tanq̄ tyrones sunt.Sub patribus duris.Nā indulgētiores tm̄ filiis præbentur illis nō sit opus aliunde sumere.Ergo qs in tāto scelere nō exclamet.proh maxime iuppiter. Ipse:perditus adolescens. Facit:existimat:hinc multifacio. Sumptū pro q̄stu.i.existimat sibi lucrū facere:cum facit sumptū.Hic econtrario erit alius q Menedemū terētianum imitat:q cū filiū ad militiā cōpulisset:uoluit assiduo agrū colēdo & nulla sibi in re parcēdo seipsū excruciare. Vnde fabulā ipsā Eautonti merumenō.i.seipsū excruciātem appellauit.Quā nō sit amicus sibi.Cum assiduo se maceret. Pater.s.menedemus. Terēti.p terētii.i.qui a Terentio poeta inducit. Fabula comœdia.Ordo ē:ut pater ille terenti quē fabula induxit uixisse miserū fugato filio nō peius cruciauerit se. Atq; hic.i.q̄ hic. Siqs nūc. q.Interroganti alicui cur tā cōtrarios & iter se aduersos mores inducat:rñdet ut ostendat euenire ex hoium stulticia:ut dū illi ignari in mediocritate consistere alterū extremū uitiosū fugiunt:i alteꝝ uitiosū quoq; incurrūt. Malchinus:nomē cōueniēs:nā μαλακοσ mollē significat.Et q delicati haberi uolebant tunicis demissis ambulabant.Ait Acron. Subductis:sursum ductis. Sic illud Virgilii.Florēs se sublicit alnus. Facetus. a faciendo dr proprie is est q gestibus aut uerbis ita alium imitat:ut se illū faciat. Pastillos:a pane p diminutionē dictos affirmat Pōpeius:ut sit panis ex aliq̄ admixtione suaui Vt sit olet pastillos:q a illos uoret:& olet hircū:q a hircinis carnibus utat.Alii uolūt pastillos pro unguēto eē. Et sic erit pastillos olet.q.bonos odores:& hircū.i.tetrū odorē. qualem emittunt hirci.Vt alibi.Pubet hircus in alis. Sunt:aliud extremum:cū sint q nolint tangere nisi matronas: Alii nō nisi ꝓstibulas. Instita:fasciola est:q extremitatē uestis ambiebat.Matronæ enim stola ad pedes usq; demissa utuntur:cuius imā partem ambit instita. Subsuta:q a togæ subsuebat.Ergo hic nullam nisi matronam tangere uult. Stantem prostantem:idest publice se exponentem.

Quidam notus hō/cum exiret fornice/macte
Virtute esto inquit sententia dia catonis:
Nam simul ac uenas inflauit tetra libido:
Huc iuuenes equū est descēdere nō alienas
Permolere uxores:nolim laudarier inquit
Sic me/mirator cunni cupennius albi.
Audire est operæprecīū procedere recte.
Qui mœchis nō uultis/ut omni pte laborent;

¶ACR. Quidā notus honestus & nobilis: Catōe trāseunte quidā exiit de fornice:quē cū fugeret: laudauit & reuocauit postea i eū frequētius eū exeuntē de eodē lupanari uidisset:dixisse fert:adolescens ego te laudaui tāq:interdū huc uenires:nō tanq̄ hic hitares. Esto:aduerbiū cōsentiētis uel approbātis. Dia: diuina.Catonē illū cēsorinum dicit. Tetra: odiosa pessima. Huc:ad fornicē. Permolere:uiolare polluere: affectatē:subagitare: ut habemus in Terentio de ipo actu turpe dicit. Sic me mirator.c.c.a. Cupēnius quidā amator matrōaꝝ ait hoc modo me lau/

Vtq; illis multo corrupta dolore uoluptas
Atq; hæc rara cadat dura inter sæpe pericla.
Hic se præcipitem tecto dedit/ille flagellis
Ad mortem cæsus/fugiens hic decidit acrem
Prædonũ in turbã/dedit hic pro corpe nũmos
Hunc perminxerũt calones/quin etiam illud:
Accidit/ut quidam testes/caudamq; salacem

dari nolo:hic familiaritate Augusti clarus fuit cor/poris sui diligens:& sectator matronarũ:alibi ãt ma/tronalis dr. Audite est operæpciũm. Audite inquit quæ patiuntur:mœchi:q eos odistis.fructus ẽ hiis q odere mœchos audire quantis incõmodatibus astri gãtur. Vel ẽt operæpreciũ est audire qd' ẽt uoluptas quã capiũt mœchi nõ est plena.Imminuitur ãt multis incõmoditatibus: ordo: operæpreciũ audire uos qui non uultis:uel operæpreciũ est audire mœchos qui non uultis procedere recte ad meretricem: quẽadmodũ laborent omni parte: & quẽadmodũ sæpe cadat hæc uoluptas atq; hæc ipsa rara inter dura picula corropta multo dolore:itã in expẽdendo pecunias: quam propria membra perdendo:urbane abutit̃ enniãis uersibus ille.n.ait. Audire est operæprecium procedere recte:Qui rẽ romanam latiũq; augescere uultis. Sed illud urbanius:quia cum ennius uultis dixerit.hic non uultis intulerit. Cadat:pertingat.eueniat: quia raro:cõtingunt concubitũ matronarum quas amant. Sæpe inter dura.p. Quæ iminẽt illis quia inter maxima pericula raro euenit uoluptas. Ille flagellis ad mortem cæsus:hoc de Salustio uidetur dicere. Sal.n.crispus i Faustæ filiæ syllæ adulterio dephensus ab annio milõe flagellis cæsus eẽ dr. Quẽ asconius pedianus in uita eius significat. Ad mortẽ autem prope mortem. Dedit hic pro.c.n.non ne stupraretur:sed melius ne castraret̃ pro corpore, autem pro obscœna parte corporis. Hunc perminxerunt.c.stuprauerunt. Calones sunt ministri militum liberi hoies lyxæ uero sunt serui proprii eorũdẽ. Accidit:solet accidere. Testes.testiculos. Caudamq; salacem:uirgam uirilis membri.salaces dñr libidinosi.salacem ergo libidinosam. dicitur.n. membrũ illud in quo libido est:esse salsum. Alii a saliendo dicunt salacem. Demeteret:abscinderet. Multis inquit etiã uirilia amputata sunt.

❡POR. Quidam notus hõ cũ exiret fornice macte. M. Cato ille cẽsorinus cum uidisset hoium honestum ex fornice exeuntem laudauit existimans libidinem compescendam esse sine crimine. Macte autem magis aucte.i.cumulate significat. Nolim laudarier inqt. C. Cuppenius libo Cumanus augusti familiaritate clarus corpis sui diligentissimus sectator matronarum cõcubitus. Alibi autẽ non pro candido uidetur mihi dixisse cum utiq; possint & uulgares mulieres ẽt meretrices candidæ esse:sed ad uestem albam qua matronæ maxime utuntur:relatum est. Audire est operæpreciũ procedere recte. Qui mœchis non uultis ut in omni parte laborent. Vrbane abutitur Ennianis uersibus Audire est operæprecium procedere recte. Qui rẽ romanam latiũq; augescere uultis. Sed ille urbanius:q cum ennius uultis dixerit hic non uultis itulerit. Vtq; illis multo corrupta dolore uoluptas:atq; hæc rara cadat dura inter sæpe pericla. Merito hoc dr: cum adulteris raro contingat concubitus earum quas sectantur:& ipo metu periculi non sinceram inde uoluptatem percipiant. Ille flagellis ad mortem cæsus. Hoc de. C. Salustio dicit qui depræhensus ab annio milone in adulterio Faustæ Syllæ fœlicis uxoris eius cæsus est. Dedit pro corpore nũmos:ne testes ei abscinderentur pœnam pecunia redemit. Hunc permixerunt calones:perminxerunt pro stuprauerunt positum est:calones autem serui dicuntur a calando. Et hoc est quod uocent ad ministerium. Nonnulli a calendis putant q ea die cibaria accipiant. Quinetiam illud accidit & reliqua in adulterio depræhẽsus interdum euenisse ut uirilibus amputatis dimitterentur.

❡CHRI. Notus:nobilis. Laudauit exeuntem:fornice.i.lupanari nam meretrices quo tempore theatrales ludi cessabant in locis theatri testudinatis prostabant:nã fornices ædificiorũ testudines significãt. Ergo erant sub fornice scenarum:unde fornicari meretricari est. Exeũti ergo e fornice applaudebat q nõ sollicitatis honestioribus mulieribus prostibula esset contentus. In quo imitabatur snlam Catonis.qui puerum e prostibulo exeuntem laudasse dicitur. Verũ cum deide idem sæpius factitantem aiaduerteret ait.laudaui te tanq̃ huc interuenientem:nõ autem habitantẽ. Macte:magis aucte. Est.n.dictio quæ laudet simul & adhortet̃ puerum quẽ probitate crescere uideatur. Vir. Macte puer uirtute tua. Peruolere: pro turpi re posuit:sed nõ absona est translatio. Nam cum frumentũ demolit̃:mola quæ sup catyllũ est circũuoluit̃. Est.n.catyllus saxũ inferius mola uero superius. Sic & in patranda re uir mulieri incũbit. Audire operæpreciũ. Ordo sit. operæprecium: est audire uos qui non uultis ꝓcedere recte mœchis.i.ut uoluptas ipsoꝝ non plena sit. Ex Ennio urbane uersum subduxit. Ille.n.ait.audire est operæpreciũ procedere. Qui rẽ romanam latiũq; augescere uultis. Vt in ol parte laborent.i.in omni re periculũ imineat. Præcipitem tecto. Vt insequentes effugeret. Ille Flagellis. Sunt qui intelligant de Salustio:quem dicunt deprehensum in adulterio Faustæ uxoris milonis & filiæ. L. Cornelii syllæ fœlicis:& ab An.milone cæsum. Pro corpe.ꝓ redẽptiõe corporis.i.obscœnæ pũs corporis.s. ne castraret̃. Perminxerũt.cõstuprauerunt. Calones:ministri militũ hoies liberi a calãdo.i.uocãdo:qa uocant̃ ad ministeriũ ſm Acronẽ:Vel a calendis qa eo die cibaria accipiũt ſm Porphyrionẽ. Lixæ uero serui ꝓprie eoꝝ sunt. Salacẽ luxuriosum:nam salire dicunt̃ quadrupedes:dum coeunt:uel quia ex humore salso citatur libido:unde Venus dicta est e mari orta.

Demeteret ferro/iure omnes/galba negabat.
Tutior at quanto merx est in classe secunda
Libertinarum dico/salustius in quas
Nõ minus insauit/quã qui mœchatur/& hic sit

❡ACR. Iure oẽs supple factũ eẽ dicebãt. Galbæ negabat galba iurisperitus & ipse sectator matronarũ: q dicebat nõ iure factũ ut testes amputarent̃: qa prio adulterii pœna pecuniaria erat. Tutior ac.q.m.est.i.c.s. Quãto melius ẽ & tutius uti libertinis cõparatione adulterii. Sed dicit:tãto ardore fert̃. Sal.in

Qua res/qua ratio suaderet/quaq; modeste
Munificũ eẽ licet/uellet bõus/ atque benign9
Esse/daret quantum satis esset/nec sibi damno
Dedecoriq; foret.uerũ hoc se amplectitur uno:
Hoc amat/& laudat/matronã nullã ego tãgo.
Vt quondam marseus amator originis/ille
Qui patrium mimæ donat/fundumq;/larẽq;.
Nil fuerit mi inquit cũ uxoribus unquã alienis
Verum cum mimis est/cũ meretricibus.unde
Fama malũ grauius/quã res trahit/an tibi abũ
Personã satis ẽ/nõ illud quidquid ubique (de
Officit euitare/bonam deperdere famam?
Rẽ patris oblimare malũ est ubicunq;/qd iter
Est in matrona/ancilla/pecces ue togata?

libertinas:quãto mœchus ĩ matronas.ip si.n. Salu.ĩ scæna:a cẽsoribus hoc obiectũ ẽ. Tũ ille nõ se eẽ matronaꝝ:sed libertinaꝝ sectatorẽ esse testatus est:& iõ ex senatu expulsus ẽ:qđ excusat idẽ in catilinæ bello sensus aũt hic ẽ.dico tutius eẽ ut libertinæ appetant: sed & in ipsis si quis ppensior fuerit ĩfamat:ut Saluſ. crispus. Quæ.r.q.r.s. in antiqoribus qua res iuenio ut sit sensus:inquantũ res.deest tenus:ac si diceret ea tenus:Ex sequẽtibus.n.hoc itelligimus: qua res qua rõ quantũ res quantũ rõ. ut hic si uellet iũgamus ut sin si hic uellet bonus uideri.i.'Sal.si uellet ea rõne q̃ modesto uti licet largus atq; benignus eẽ.daret quãtum satis eẽt: & quãtũ ipsa res flagitasset. Veꝝ hoc se am.u.hoc sibi solo blãdit. Vt quõdam mar.ordo. ut quondã inqt marsæus amauit mimã quãdã origine noĩe:i quã patrimoniũ suũ expẽdit.Vnde ex quo amore maiorẽ pateris infamiã q̃ pfusionẽ: nã meretricibus uti cõcedit:nõ amare. Fama.m.g.q̃.r.t.Fama malũ trahit:qđ grauius ẽ:quã rei familiaris. An ti.a.p.s.e.zeuma ab iferiori. Euitare.i.nõ sufficit tibi euitare personam nisi illud uitaueris:qđ ubiq; obest:nõ.n.tñmodo obest tibi si amas matronam:sed etiam si meretricem. Bonam.d.f.hoc ex psona sua dicit Ho.itelligi uolens ex nimio mimarum aut meretricũ amore uexari quidem censum sed multo grauiora damna fame accedere. Oblimare deterere cõsumere tractũ a lima quæ fabri utuntur:aut certe a limo.ut sit obducere.ut dicim9 quædam limo obducta perisse. Quid interest in matrona.a.p.negat interesse quicquam utrum quis in matrona an in ancilla an etiam in adultera delinquat: secutus opinionem stoicorum.q oia peccata paria esse dicũt. Neq;.n.rei admissæ q̃titatem sed admittentis uoluntatem spectãt.Pecces ue togata.Mronæ quæ a maritis ob adulterium repudiabant togã accipiebãt sublata stola pp ignominiam.Toga ãt meretrici apta.ita.n.prostare solebãt cum togis puellæ ut discernerent a mronis.Et iõ qui adulterii dãnatæ fuerant hac ueste utebantur. Aliter togatæ dicebant in publicum procedere fœminæ adulterii admissi cã:alii togatã dicunt libertinã:quia antea libertinæ toga utebantur.

¶POR. Iure omnes Galba negabat.Subaudiendum hinc extrĩsecus factum dicebant. Galba ãt negabat. Amare ãt Seruium galbam iurisc õsultum pstrinxit quasi contra manifestum ius pro adulteris rñderet:quia & ipse adulter esset. Tutior at.q.m.in.c.s.l.d.'At qdem multo tutius esse libertinæ cõditionis sectari mulieres: quas tamẽ si cupidius quis appetat ut Salu. Crispus infamiã corruptoꝝ morum incidere. Quaq;.m.m.e.l. hoc est q̃tum pmittitur Salustio modestiæ tpamento largiri. Vt quondã Marsæus amator originis ille. Mima quædam noie origo fuit iisdem tpibus:in quam marsæus patrimonium suũ impendit. Vnde.f.m.g.q̃.r.t.hoc ex persona sua ho.dixit:intelligi uolens ex nimio mimarũ aut meretricum amore uexari qdem cẽsũ: sed multo grauiora dãna famæ accidere. An tibi abunde personã satis est:nõ illud quicqd ubiq; officit euitare.Euitare accipe quia sic plenum sit.An tibi abunde personã satis est non illud quicqd officit euitare:ait nõ satis esse personam matronæ euitare nisi etiam illud quicqd nocet atq; officit euites. Rem patris oblimare. Oblimare conterere significat ut quæ a fabris limantur. Quid interest in.m.a.p.t.negat interesse qcquã utrũ quis in matrona an in ancilla an etiam in adultera delinquit:secutus opinionem stoicorum.qui omnia peccata paria esse dicunt:nec rei admissæ quantitatem:sed admittentis uoluntatem spectant.Togatæ autẽ in publicum procedere cogebantur fœminæ adulterii admissi conuictæ.

¶CHRI. Iure oẽs.Oẽs dicebãt iure factũ deprehẽso & præcedere candã licere:Sed Galba iurisc õsultus negabat iure factum:quia & ipse sectator matronaꝝ erat. Merx.i.merces. In classe secũda. Tres.n.erãt classes:pria matronaꝝ.Secũda libertinaꝝ.Tertia ancillaꝝ. Salustius nõ minus ĩsanit.Nã cũ salustio in senatu mronarũ adulteria censores obiicerẽt:testatus est se nõ matronaꝝ:sed libertinaꝝ sectatorem esse. At hic. Snia est:si Salustius uellet uti munificẽtia:q̃tenus res sua & rõ suaderet daret q̃tum sat esset:nec esset sibi dãno & dedecori. Verum dum sat sibi uidet q nõ tãgat matronã:nõ uidet quantã libertinis eroget. Originis.Hæc pulcherrima meretrix fuit & mima.Itaq; nõ recte se excusabat Marsæus:cum diceret ego nõ tãgo mronas:sed meretrices:nã dum illis patrimoniũ erogat:& fũdũ domũq; largit:maius dedecus cõtrahit:q̃ si mronas sectatus eẽt.

Fama malum:uexat qdẽ cẽsus:sed ĩfamia q̃ inde puenit:malũ ẽ.Fuerũt aũt eadẽ ætate tres insignes meretrices.Cytheris quam a Gallo poeta amata Vir.Lycorim uoiat.Arbuscula:de q̃ Horati. alibi expulsa arbuscula dixit.Tertia hæc. An tibi abũde.Profecto non abũde satis est habere exceptionẽ psonarum.ut.s.alia in conditione habeas matronã q̃ libertinã:sed oportet uitare quicqd officit in quacunq; persona sit. Nã pdere famã aut rẽ turpe est:siue in matrona sit siue in libertina. Oblimare:consumere ut quæ a fabris limant. Togatæ: Quæ a maritis ob adulterium repudiabant:togam sublata stola pp ignominiam accipere cogebantur.Meretrices.ti.pstabant cum toga & stolis pullis ut discernerent a matronis.Martialis.Coccina famosæ mitis & iãthina mœchæ.Vis dare q̃ meruit munera:mitte togã:& alibi. Sed patris ad tonsi speculum matrisq; togatæ.

Villius in fausta syllæ gener/hoc miser uno
Nomie deceptus/pœnas dedit usquæ/superq;

¶ACR. Villius in.f.p eo q est in mrimonio faustæ. Nomine:semp icerta p certis.Nã fausta syllæ filia tito Annio miloni nupta ẽ ut supra exposui. Alibi me dulcis dñæ musa licinæ pro terẽtiæ Et inalthi

Q uam satis est/pugnis cæsus/ferroq; petitus
Exclusus fore/cum longarenus foret intus:
Huic si mutonis uerbis mala tanta uidentis
Diceret hæc animus/qd uis tibi? nūquid ego a
Magno prognatū deposco consule cunnū: (te
Velatumq; stola mea cum cōferbuit ira?
Q uid responderet/magno patre nata puella ē.
At quanto meliora monet/pugnantiaq; istis
Diues opis natura suæ? tu si modo recte
Dispensare uelis/ac non fugienda petendis
Immiscere/tuo uitio/rerum ne labores
Nil referre putas? quare/ne pœniteat te:
Desine matronas sectarier/unde laboris
Plus haurire mali ē/quā ex re decerpere fruct9
Nec magis huic inter niueos/uiridesq; lapillos
Sit licet hoc cherinte tuū/tenerū ē femur/aut
Rectius/atq; ēt melius psæpe togatæ. (crus

nas tunicis demissa ambulat pro mecœnas: & hic uillius in fausta.i.annius in fausta: eodē numero syllabarū cōmutationem noium fecit. Syllæ.g.nō uere gener: sed quia filiam syllæ stuprauit ita frequenter ut gener esse uideretur. Nam longarenū habuit maritum. Hoc.m.u.n.de.q filia syllæ esset hois potētis & clari sperās talis uiri filiā castā fore uicturam: nec nunq̄ posse peccare. Fausta dicebatur filia syllæ: hāc cum uillius impetrasset uxorē: forte longarenus adulter domi eiusdem puellæ erat. Ita uillius collisus ē plagis: & nihilominus eam postea tenuit apud se ppter nobilitatem. Annius milo maritus fuit faustæ Cornelii syllæ filiæq rediens a cœna a familia longareni adulteri uxoris suæ ante ædes suas ne adulterium deprehenderet pugois cæsus est: & ferro petitus. Exclusus.f.a familia longareni mœchi. Et notandum fore numero singulari. Ter.in adel. Quid nam cōcrepuit fore. Item ci.pro cor. apuit fore scalarum: sed ex uerbis accusatoris ridenter ut in flaccina strangulauit posuit. Huic.i.uilio si aius loqret ex uerbis. Mutonis: muto autem dicitur membrum uirileut Lucillius li.viii. læso iam lachrymas mutōi exterget amica. Magno.p.d.c.c.de stirpe magni psulis onūdū. Velatūq; ē.pprie toga mulieris stola dicit. Et notandū in hoc uersu q toga & stola cōem syllabā fecerit.

At.q.m.i.quāto meliora monet natura tuis sensibus q̄ abundat necessariis. His.s.quæ usus exigit: abūdat aūt si sis bonus dispensator.i.si tu hiis recte usus fueris. Diues.o.n.s.i.quæ nata ppriis opibus abundat: qm̄ quantū est in ipsa nō denegat uoluptatem simpliciter acqsitam. Mōmmodo cum rōne uelis uiuere. Ac.n.f.p. Si uero uis immiscere ea quæ debes fugere uel petere. Tu uitio.r.u.l.n.r.p. Tu putas nihil iteresse utrum tuo uitio labores an naturæ. Nostro uitio laboramus si dolemus cum desit fasianus rerum natura laboramus: si dolemus cum desit panis. Alio dicunt uitio nostro laboramus matronam cōcupiscētes rerum uitio. Si usus fœminæ nō adest. Vnde.a.quo: ut genus unde latinum. nō est autem loci sed personæ. Haurire.acquirere: percipere. Quam.e.r.d.f. Ex impetratione plus mali accipi qui amat nobilem si fuerit deprehensus: q̄ fructus si impetrauerit. Nec.m.h.i.nobili: & sermonem suum cōuertit ad puerum chærinthū pulcherrimum hoc tēpore.i. nec magis erat tuum fœmur o cherinte tenerū: aut crus rectum si inter niueos uiridesq; lapillos iacueris. Hic āt docet natura non ornatu pulchras esse mulieres hic autem cherinthus dicit illis tpibus fuisse prostibulum pulcherrimum: prostibulū dr scortū: fuit āt hic puer isignis facie atq; candore: ordo est: nec fœmur aut crus est magis tenerū huic.i.nobilis inter niueos & uirides lapillos: licet o cherinthe hoc sit tuū eū rectius fœmur atq; ēt melius crus persæpe togatæ. Viridesq;.l.margaritas.

❡POR. Villius in faustæ.s.g.h.m.u.n.d.p.d. uillius pro ānio dixit: Annius āt milo maritus fuit Faustæ corneliī syllæ filiæ: qui a familia longareni rediēs a cœna ante ædes suas ne adulterum dephenderet pugnis cæsus est & ferro petitus: quem ait nulla alia re in hanc iniuriam ac cōtumeliam recidisse: q̄ q magnæ nobilitatis uxorem hic affectauerit. Huic si.m.u.m.t.u. Mutonem pro uirili membro dixit: Lucilium imitatus ille & enim in.iiii. sic ait. Læso iam lachrymas mutoni absterget amica. At q̄o.m.m.p.q.i.d.o.n.s. Quāto meliora mōet q̄ tu quæ natura æstimat. Bene autem dicta diues opis natura suæ: qm̄ q̄tum est in ipsa nō denegat uoluptatem simpliciter quæsitā. Tuo ui.r.n.l.n.r.p. tuo uitio laboras si matronam cōcupiscas: rerum āt si fœminam. Sit.l.h.c.t. Cheritus nomine prostitutus dr fuisse insigni spē atq; candore.

❡CHRI. Villius: nomē icertū p certo posuit: nā ut iā dctm̄ ē. Milo faustæ filiæ syllæ mulieris adulteræ maritus fuit: & a cœna rediēs ante ædes cesus ē a familia lōgareni adulteri: q itus cū illa erat: ne illū dephēderet. Ergo cum nobilē affectasset uxorē: in hāc ignominiā icidit. Ergo potius credo Villiū & lōgarenū duos fuisse adulteros & riuales: & sic Villium a riuali cesū: nā qd ait syllæ gener: loqt ex desiderio uillii non q eēt gener sed esse cupet. Sic Vir. Et gener auxilio Priamo phrygibusq; ferebat. Exclusus fore.p forib9 posuit: nam hoc nomē in plurali tm̄ ponit. Tn̄ Cicero p Cornelio Forē scalaꝝ apuit. Mutonis: mēbri uirilis. Lucilius. Læso iā lachrymas mutōi exterget amica. Mutinū appellauit Vir. i Priapeia. Curā Pomarū diligēs Priape facito rubricato furib9 miare mutino. Appellāt & fascinū: idē Vir. soles sacrum reuictus pāpino caput Ruber sedere cum rubēte fascino. Stola: q̄ mronaꝝ uestis ē. Cōferbuit: qa accēsiōe sanguinis irascimur. Irainā ut riasci cum ∣ arrigit. Si ergo diceret muto se cōtētū eē plebea uenere: qd diceret illi sectator matronaꝝ: Nempe hoc.

Magno pre nata puella ē.q.d. Est pferēda hæc puella libertinæ: qa est nobilis. Veꝝ natura diues suæ opis: Si seqmur naturam: & nō opinionē. Ipsa diues suæ opis.i. suaꝝ opū: qa satis ille ē quacūq; muliere sedare libidinē. Vnde pass m illā sedare sine piculo possis. Sed opio facit: ut nobiles q̄ramus: unde seqtur inopia & penuria: igit natura diuitiis suis pollet: sed opio nos i pauptatem iducit. Quapp natura suadet meliora: & q̄ sint cōtraria tuæ opioni. Tuo uitio rerum ne.oīo uitio laboramus: cum superflua petimus: Vitio autem rerū cum necessaria desunt. Ergo nostro uino quod ab opione est matronam petimus: unde est maius dispendium. Vitio uero rerum quod a natura prouenit fœminam quærimus. Vbi mius dispendium & sine periculo est

Ex quibus omnibus concluditur mřonas sectari designamus:cum nõ habeant magis tenerum fœmur:quis sint ornatæ niueis lapillis:ut uniones sunt:& uiridib9 quales uidemus esse smaragdos. Cherinthæ.Apostrophe est ad cherintum:quem Porphirio ait fuisse pulcherrimum puerum prostibulum. Snia est q̃uis tale fœmur haberet mřona:quale habet cherintus:nõ tamẽ esset magis tenerum. Rectius.Auxesis ut non modo nõ sit magis tenerum in mřona q̃ in togata.i.in prostibula:sed quandoq̧ sit minus tenerum.

.N. Adde huc/ qđ mercem sine fucis gestat/apte
Quod uenale habet/oñdit/neq̧ siquid honesti
Iactat/habetq̧ palã/q̃rit quo turpia cælet: (ẽ:
Regib9 hic mos ẽ/ubi equos mercãtur/optos
Inspiciunt/ne si facies (ut sæpe) decora
Molli fulta pede est/emptorẽ inducat hiãtem:
Qđ pulchræ clunes/breue quod caput,ardua
Hoc illi recte/ne corporis optia linceis (ceruix
Contemplere oculis/hypsea cæcior illa:
Quæ mala sũt spectes/o crus/o brachia/uerũ
Depygis/nasuta/breui latere/ac pede longo ẽ.
Matronæ/præter faciem/nil cernere possis.
Cætera/ni catia est demissa ueste tegentis.
Si inter dicta petes uallo circundata.nam te
Hoc facit insanum, multæ tibi tũ officient res;

ACR. Adde huc:ad cõmoda eorũ qui simplici contenti sunt fœmina & nullo lenocinio formant.
Sine fucis gesta ap.sine uelamine simulationis:fucus genus ẽ herbæ marinæ.Vnde lana ificitur.Et in carminibus Hora. neq̧ amissos colores lana refert medicata fuco: & Vir.Alba nec assyrio fucatur lana ueneno.inde etiam corrupte merces fucatæ uocant & pro dolis & fraudibus.Terẽ. in eunucho: fucũ factũ mulieri. Neq̧ si quid honesti.i.pulchri:ut poeta.Et quocunq̧ deus circum caput egit honestum. Matronæ inq:si quid honesti hñt id solum ostẽtãt: q̧ turpe est magnope occultant: nõ ita fit i meretricibus quæ aliqñ & pulchriores sũt: iactat habetq̧ palam:ut diuites matronæ faciunt. Regibus hic mos est:reges qñ emũt equos operiunt eos ne pulchritudine inducti aut clunium aut faciei emãt equum pedibus mollioribus hoc ergo dicit unũquẽq̧ debere id facere circa cõtemplationẽ mulieris: ut magis utilitatem quã speciem formæ sectetur aut natalium.
Ne si facies.ordo est:ne si facies decora fulta molli pede inducat hiãtem emptorẽ:quia hiãtes in bona ñ cernimus uitiosa. Inducat:decipiat. Hiantẽ. Cupientem. Quod pulchræ.c.clunis dixit fœminino genere:sed iuue.hic clunis dixit:quod tenemus. Nec.c.o.l.c.o. lynceus quidem tãtam uim in acumine oculorum dicitur habuisse:ut trans parietem uideret: & dum staret in Sicilia uideret classes de Africa exeuntes. Sensus est:noli inqt nimium acute eligendo quæ bona sũt in ea quæ contraria sunt cæcos esse.hoc est si debes in utraq̧ parte indicium hře. Hypsea.c. matrõa fuit quædam uitiosis oculis. O crus.o.b. Nescio cur laudas crus & brachia sed habet uitia inter nates: & potes eam contẽnere. Depygis.i.sine natibus.Pyga.n.est pars corpis posterior:aut certe cum magnis natibus: ut de hic ualde intelligatur.Pygas autem græce dixit. Breui latere: deforme est in fœminis furcam latere hře maiorẽ.
Matronæ præter.f.n.c.p.præter faciem inquit nihil cernere matronæ possis:reliquæ.n.corpis partes ueste celantur:nisi forte catiæ similis est:quæ pp pulchritudinẽ crurum elata ueste utebatur: hæc autẽ adeo uilis fuit. ut in æde ueneris theatri pompeiani adulterium cõmitteret. Si.i.p.si honestæ fœmiæ:quam compellere nõ licet cõcubitus appetes. Vallo circundata:custodiis munita:circundata satellitibus. Insanum: pronum ad libidinem.Semper.n.ibi plus incendimur:quo difficilius peruenimus. Ciniflones:ciniflones & cinerarii:eadẽ significatione apud ueteres habebañ ab officio calamistrorum.i. uerium in cinere calefaciendorum quibus matronæ capillos crispabant:cuius rei & Vir.meminit dicens.Vibratos calido ferro.

POR. Adde huc quod mercẽ sine fucis portat apte:& reliqua:adiice huc inquit ad cõmoda eorum:q simpliciter meretricum cõcubitu cõtenti sunt: q̧ nullo lenocinio tecta ac fucata corpa in usu hñt nudaq̧ cõspiciunt.Matronæ autem si quid formosi hñt id solum ostendunt:qđ repræhẽsibile est magnope occultant.
Regibus hic mos est equos mercanť optos ĩspiciunt.Reges equos si emũt optos considerant:ne si spẽs eorũ mollicies ungularum destitueret capũ pulchritudine inutiles equos mercentur. Hoc igiť dicit unũquẽq̧ dẽe facere circa cõtemplationem mulieris:ut magis utilitatẽ q̃ speciem formæ eius aut nataliũ sectetur. Hypsea cæcior.placia hypsea uitiosos oculos hũisse dicitur quam hic amare in transitu percussit. Mřonæ.p.f.n.c.p. C.n.c.e.d.u.t.Præter faciem nihil cernere mřonæ possis.Reliq̃.n.corporis partes:ueste teguntur nisi forte Catiæ similis est quæ ob pulchritudinem crurum pudore neglecto alta ueste utebatur . Hæc adeo uilis fuit ut in æde ueneris Theatri Pompeiani adulterium cum Valerio ac siculo colono tribuno plebis obducto uelo admiserit. Si interdi.p.uallo circundata:nam te:& reliq̃:si honeste fœminæ.quam compellere non licet pp qđ maxime incenderis cõcubitus appetes multa sunt quæ te impediunt quominus perspicere possis qualis sit. quam cõspicit.Vallo autem circundata allegoricos di:quod est custodiis septa ac præmunita.

CHRI. Adde huc.Aliud cõmodum in libertina.nam ipsa corpus suum quod paruo pcio uendit: & ppea iure mercem appellat:non habet fucatum.i.adulterinis coloribus ornatum. Sed quicqd nitet naturali colore nitet.De fuco dictum est:unde Vir.Alba nec assyrio fucatur lana ueneno.Et Terem. Fucum factum mulieri. Si quid honesti.i.pulchri. Vir.At quocunq̧ deus circum caput egit honestum. Iactat:illo gloriať ut matronæ quæ ptes corpis quas pulchras hñt ostentãt:& palam hñt.Si quæ uero turpiores sint:quærit diligenter qua rõne occultare possit. Regibus hic mos est.Debemus reges & potentes uiros imitari:qui in emendis eqs id agũt ut illos. Aptos.i.detectos: & nullis phaleris uelatos ĩspiciant. Apire.n.nonnũq̃ uulnerare dicimus. Iuue.Fuste apite caput candelam apponere ualuis.Item detegere. Hinc Mac.ait iuniores solitos esse nõ tamẽ honoris q̃ ualitudinis cã maioribus caput aperire.i.detegere.Stati.Sic fatus aperto ense uocat socios. Facies.

Totius corpis figuram faciem uocamus neq; solũ aiati corpis:sed inanimi. Vir. Facies quibus aspa quõdam uisa maris. Molli tenera ungula & nõ dura:ut oportet esse ungulam equam. Nam in cruribus nõ uitiũ sed uirtus est ut mollia sint .i. flexibilia. Virgil. & mollia crura reponit. Fulta:sustentata:inde fulcia lecti. Hiantem. Vel inertem & qui uitia non circũspiciat:nam hiant & oscitãt ex pigritia hoies. Hinc terentianus. Dauus noluit deprehendere inter oscitantes. Vel hiantem cupientem. Nam nimia emendi cupiditate in uitiis notandis nõ sunt circũspecti. Vir. Hunc plausus hiãtem p cuneos geminatus .n. populiq; patrũq; Corripuit. Quod ppea inducat cupidum uel pigrum:quia uidet in illo pulchras clunes. Caput breue:& ardua ceruix. Nam & hæc ad equi pulchritudinem spectant:ut patet apd maronem. Recte .s. faciũt. ut uelint uidere equos detectos.

Lynceis .i. ita acutis:ut habuit Lynceus:quem Acron ait tã acutam uidendi aciem habuisse:ut quæ transpariet em essent cernerent. Et ex sicilia naues carthaginẽsium portum intrãtes prospiceret. Dicũt etiam lyncem aial acutissima esse acie. Hypsea:mulieris cæcæ nomẽ. O crus o brachia. Crura & brachia q̃ pulchra sunt admiraris:sed nõ uides q̃ depygis est & nasuta. Pyga græcum uerbum est:ut apparet apud pollucem. Et est posterior pars iuxta podicem. Hinc est huropygas extrema ps spinæ:& spondilium terminus iuxta anũ:quasi cauda pyge. Depygis autem dixit quasi sine pyga ut dictio depriuet:ut cum dr demẽs uel depygis. magnam hñs pygã. Et tunc auget deut deamo .i. ualde amo. Nam utrũq; turpitudinem corpi affert:& cũ nihil oio eminet ille locus. Et rursus cum nimis turget. Nasuta:nimio naso notata. Matronæ:cõcludit in matronæ corpe nihil posse ispici pter faciẽ:q̃ sp appet. Et nunc faciem cœpit in alia significatione q̃ pauloãte. Tegẽtis .s. matronæ tegentis. Cætera:ueste demissa .i. ad pedes usq; deiecta. Ni:pro nisi. Sit ca. cuius cũ crura pulchra essent:utebat cõtracta ueste: ut illa paterent teste Porphyrione qui etiam addit illã adeo ipudicam fuisse & i templo ueneris pompeiani theatri obducto uelo adulterium cõmisisse cũ Vale. quodam & siculo colono. Si interdicta .i. matronas quæ interdictæ sunt & prohibitæ multis custodibus. Vallo: stipantes illam comites uallum appellat. Hoc facit insa. Natura enim ita instituti sumus:ut q̃to difficilior res est:tanto magis expetatur. Lucanus. Nitimur in uetitum semper cupimusq; negata. Insanum:quasi uehementius ardentem.

Custodes/lectica/ciniflones parasitæ,
Ad talos stola demissa/& circundata palla.
Plurima/quæ inuideant pure apparere tibi rẽ.
Altera nil obstat chois tibi pene uidere est
Vt nudam/ne crure malo/ne sit pede turpi:
Metiri possis oculo latus. an tibi mauis
Insidias fieri/preciumq; auellier ante:
Quam mercẽ ostẽdis? leporem uenator/ut alta
In niue sectetur/positum sic tangere nolit:
Cãtat/& appõit/meus ẽ amor/huic similis/nã
Trãsuolat in medio posita/& fugientia captat
Hiscine uersiculis speras tibi posse dolores:
Atq; æstus/curasq; graues e pectore pelli?
Non ne cupidinibus statuit natura modũ/quẽ
Quid latura sibi/quid sit dolitura negatum
Querere plus pdest/& inane abscindere soldo.
Num tibi/cum fauces urit sitis/aurea quæris
Pocula? num esuriens fastidis omnia/præter
Pauonẽ/rhõbumq;/tument tibi cũ iguina/nũ si
Ancilla/aut uerna ẽ p̃sto puer/ipetus in quem
Continuo fiat/malis tentigine rumpi?
Nõ ego/nãq; parabilem amo uenerẽ/facilẽq;:

ACR. Dicti aũt ciniflones ab eo q̃ in cinerẽ flãt ad ferrũ calefaciendũ:quos cinerarios appellãt:nui debãt. obstabãt. Altera. n. o. c. altera inqt qd̃ pserat plucida utit̃ ueste ita ut nuda cõspici possit: hæc aũt uestis in cho isula cõficit̃ p cuius nimiã subtilitatẽ. q̃ sunt iteriora trãslucẽt. Pœne uidere ẽ:ut nu. ppe ita potes eã uidere ut nudã. Sensus ẽ:paupcula iduta est choa ueste subtilissima:& iõ potes eã totã uidere brachia tibias & pedes ueluti nuda sit. Leporẽ. u. u. a. in. n. s. iducit q̃si cãticũ amatoris infonæ. Est ãt cãticũ hoc. Venator psequtur leporem:ut capiat:& captum contẽnat: amor ẽ meus huic similis absentia & difficilia desiderat & parata contẽnit. Positum sic ad comedẽdum paratum. Apponit. addit ad cãtum:uel sociis apponit comedẽdum. Hiscinæ. u. qũo cantare amatorẽ dixit. Curasq;. g. q̃s patiunt̃ qui matronas amat. Nõne. c. nõne satius est q̃rere. quẽ cupiditatib⁹ finẽ natura statuerit quid tolerare possit si denegat̃ qd denegatũ sustinere non possit. Multũ tibi pdest q̃rere qd̃ dolcat natura ñ ferat. Ordo ẽ. nõne q̃rere plus pderit:qd negatum sibi natura sit latura: & qd dolitura. Abscidere:discernere. Soldo:utili & ẽ figura detractio .i. utilia ab inutili separare. Solidũ ẽ manducare panẽ:inane aũt fasianũ. Nũc. r. c. f. simile argumẽtũ. Tumẽt tibi cũ inguina libidine iflamãt̃. Nõ ego .i. nolo ego rũpi tentigine .i. extẽsione uirilis membri:sed in psentem uenerẽ ruere.

POR. Ciniflones parasitæ: ciniflones & cinerarii i eadẽ significatiõe apud ueteres dicebant̃ ab officio calamistrorũ i cinere calefaciẽdorũ: qbus matronæ capillos crispabãt: cuius rei & Vir. meminit. Vibratos calido ferro mirraq; madẽtes. Plurima. q. i. p. a. t. r. hoc ẽ & alia plurima q̃ nõ patiant̃ tibi corpus eius appere. Altera nil. o. c. t. Altera inqt quæ prostat lucida ueste utit̃ ita ut uelut nuda cõspici possit: hæc autem uestis in Cho isula cõficitur per quam ob nimiã subtilitatẽ q̃ intra sunt trãslucẽt. Leporẽ. u. ut. a. in. n. s. p. i. t. n. Quẽadmodum uenator fugiẽtem leporẽ cape. appositũ aũt i cœna nõ uult tãgere. hac spe matronã appetere ait:quia nõ sit licitus ac facilis eius cõplexus:meretrices autem fastidire qa copia earũ sit in pmptu. Cãtat &. a. a. m. est. a. h. s. amator inqt matronæ hoc cãtat. Transuolat in medio. licitã uenerem transcendit ac fastidit. Hiscine. u. s. t. & reliq;:hiis uersiculis qa cantare eũ dixit:qbus uenatori amorẽ suũ comparat. Nõne. c. st. n. m. Nõne satius est inqt q̃rere quem finem cupiditatibus natura statuerit quid tolerare possit:si deneget̃:qd denegatũ sustineri nõ possit q̃rere magis pdest:negari aũt sibi hõ prudẽs & ea tñ ægre fert sine qbus famẽ ac si

tim frigusq; summoueat Et.i.a.s.allegoricos & inutilia aut uana ab utilibus ac necessariis recidere ac separare.

Nũ.t.c.f.u.s.Eleganter ac pbabiliter inferunt. Ait.n.sicut q famẽ ac sitim sedare cupiat uasoq; qbus hæc inferunt delectũ nõ habet. ita rei ueneteæ rõnẽ esse si qs reꝝ necessitatem nõ ex deliciis aut praua psuasiõe uelis nosse. Nõ ego nãq.p.a.u.s.quod ad me ptinet inquit ego certe nõ faciam:ut malim tentigine rumpi q̃ ubilibet necessitatem libidinis effundere. Nam & illa malo qua publice potiri possim.

CHRI. Cinisiones.Enumerat illos qui circa matronam sint custodes. Ex seruis ãt habebant illæ qui calamistro ex igne calefacto capillos crispatent.Isti igitur quia dum calamistrũ calefacere cupiũt in cinere: ad excitãdum ignem flantcinisiones dicebantur:atq; ẽt cinerarii. Parasiti.Si græcam iterptationem admittam⁹.ii sunt qui παρὰ.i. iuxta σιτία.i.cibaria uersantur.Hii.n.ex liberorum conditione hoies suntqui alienũ cibũ sectãtes ditioribus applaudunt:arridẽt:adulantur omnem:denique idignitatem perferũt:seseq; ridendos præbent:ut apud illos:cõuiuari liceat:ut expræsse comici poetæ ostendũt. Stola.d.ad.t.nam & hæc quoq; ne uideas prohibet. Palla:uestis amplior quæ intereundum facile cõcutiatur ἀπὸ τοῦ πάλλειν.i.cõcutere. Altera.s.libertina. Cois:de hac ueste suo loco dictum est:& quo modo inchoa insula fian quod uisum admittat sua pspicuitate. An tibi mauis.q.d.nõ debes uelle potius matronam:quæ tibi isidiat:quia nõ ostẽdit siqd turpe latet q̃ libertinam:quæ se totam tibi uidendam præbet. Cantat:amator matronarum ea quæ dicuntur a uenatore:qui mauult sectari in niue leporẽ q̃ appositum sibi sumere. Et apponit.i.adiungit amorem suum similem qui. Trãsuolat.idest reliquit. Posita in medio.i.libertinas quas facile est habere. Et captat.i.capere cupit fugiẽtia.i.matronas quas difficile est assequi. Hiscine uersiculis.q.d.tam friuola snia & stulto puerbio putas tu remouere e pectore amores matronarum:q te cruciant.Et nõ potius intelligis in rebus omnibus esse adhibendum modum:cui natura ipsa acquiescat. Modum quem.idest aliquem. Quid latura sibi.

Statuit modum.s.hunc quid sibi ipsa sit latura:& quid negatum sit dolitura.Nam cum modus mediocritas quædam sit:siquid mediocritatem excedens denegatum sit fiereoquoniam non indiget illo superfluo. Siqd autem ad mediocritatem non perueniens denegatum sit:dolebit:quia illo indiget tanq̃ necessario.Ordo est: plus prodest quærere quid negatum sibi natura latura sit: & quid negatum sit dolitura. Quærere ergo hoc plus prodest q̃ similitudinem illam uenatoris.Et similiter prodest plus abscindere inane soldo.i.a solido:hoc est discernere ea quæ sunt superflua ab iis quæ sunt necessaria.Nam si hoc faciemus: uidebimus naturam cõtẽtam esse plebea uenere:quod solidum est & satis sibi sit.Nec quærere matrõas:quod quidem est inane.i.supfluum. Nam tibi.Snia est:cum desiderium edẽdi & bibendi restigui possit cibo potuq; ignobili: uenerea quoq; uoluptas eodem pacto explebitur. Rombum:piscis est:quem in præcio habuerunt antiqui: & enũeratur i genere planorum:ut soleæ quoq; & passeres sunt. Pauonem. Hanc auẽ primus Romæ conuiuii cã occidit Hortẽsius orator.Saginare instituit primus.L.Aufidus lurco.Ait Pli.Multi Hortensium secuti effecerunt ait Macro.ut eorum oua quis denariis:ipsi uero quinquagenis uenirent.Aurelius autem Augustinus in eo quẽ de dei ciuitate libro inscripsit: refert carnem pauonis non corrumpi. Atq; nobis pauo coctus carthagine appositus est:iussimus ex pectore pulparum aliquid recondi:& post quadraginta dies ad nos relatum icorruptum iminutũq; manserat.Post uero ãnum incorruptum etiam extitit:sed corpulentiæ siccioris fuit. Tẽtigie. Prurigo est quæ coitus desiderium inducit.Vir.in Priapea.Turpe qdem factu:sed si tentigine rumpar Falce manu posita fiet amica manus.

Illam post paulo (sed pluris) si exierit uir.
Gallis hac philodemus ait/sibi/q̃ neq; magno
Stet pretio/neq; cunctetur/cũ est iussa/uenire
Cãdida/rectaq; sit/mũda hactẽus/ut neq; lon/
Nec magis alba uelit/q̃ det natura uideri: (ga
Hęc ubi supposuit dextro corpus mihi leuum:
Ilia/& aegeria est.do nomen quodlibet illi.
Nec uereor/ne dum futuo/uir rure recurrat.
Ianua frangatur/latret canis/undiq; magno
Pulsa domus strepitu resonet/ue pallida lecto
Desiliat mulier/miseram se conscia clamet.
Crurib⁹ hæc metuat/doti deprẽsa.egomet mi.
Discincta tunica fugiendum est/& pede nudo
Ne nummi pereant/aut pyga/aut deniq; fama
Deprendi miserum est/fabio uel iudice uincã.

ACR. Illã.p.p.i.illã quæ dixit ueni si exierit uir. Philodemus: dicit post paulo gallis relinquo: qa q promptiores sunt i uenerẽ multum donãt. Philodemus ãt.qdam philosophus fuit physicus: qui gallos multum donare mulieribus dixit aut quasi diuites: aut quasi in libidinẽ pmptiores. alii dicũt epicureũ fuisse: q cum multa de eadem secta scripsisset: dicẽs de eadẽ muliere difficili ait gallis hæc danda ẽ mẽia deum sacerdotibus:q concũbere nõ possunt. Candida sine uitio corporis.Hæc sententia Hora.est.ne depræhẽsus aut pecũia se redimat aut adulterio ad reddendam cõtumeliã cõstupret aut certe mãifestus adulterii reus cum ad iudiciũ productus sit cõdemnatus fiat ifamis. Hactẽus:in tm̃. Nec.m.a.u.q.d.n.u. ut nolit se illecebrosis fucis ornare. Hæc.u.s.huiuscemõi mulier.illia & æge.ẽ istiusmodi mulier cum mecũ inierit do nomen iliæ & ægeriæ quæ speciosissimæ fuerunt. Veh.p.l. Quidam putant ueh. pallida unã partem orõnis esse qũo uesana: sed magis diuiduum est ut ueh.sit iteriecto. Lecto.d.m.Mire ostẽdit ab ipso lecto fugam esse faciendam. Metuat.d. quia antea adulteræ dotem tm̃modo perdebant. Descincta.t.aut quia omnes añ militabant: aut quia cingebant sese sub armale situm: & ita pcedebãt oẽs. Ne.n.p.Quibus adulteri redimebant adulterium. Fabio uel i.u. satis urbane significat fabiũ pro adulterio iudicaturum si iudex in hanc rem constituatur qui harũ reꝝ & ipse sectator si tm̃ miserum est deprehendi:& probe ait: nam si istum qui est adulter interrogem de qualitate adulterii:respondet malum esse & probari poterit quod non expedit adulterati.

Sæpe decẽ seruos/modo reges/atq; tetrarchas
Oĩa/magna loq̃ns/mõ sit mihi mensa tripes/&
Concha salis puri/& toga/q̃ defendere frigus:
Quãuis crassa queat/decies centena dedisses
Huic parco paucis contento/quinq; diebus
Nil erat in loculis. noctes uigilabat ad ipsum
Mane. diem totum stertebat. nil fuit unquam
Sic ĩpar sibi. nũc aliq̃s dicat mihi/q̃d tu:(nõ ra:
Nulla ne habes uitia. Imo alia/haud fortasse mi
Mennius absentẽ neuiũ cum carperet/heus tu
Quidã ait/ignoras te/an ut. ignotũ dare nobis
Verba putas: egomet mi ignosco mẽnius inq̃t.
Stultus/& ĩprob⁹ hic amor ẽ/dignusq; notari.
Cum tua p̃uideas oculis mala lippus inunctis;
Cur in amicorum uitiis tam cernis acutum:
Quã aut aq̃la/aut s̃pẽs epidauri⁹: at tibi cõtra

petatoris habent. Concha. s.p. Matina in qua sal plerũq; ponitur: puri autem sine condimentis simplices non conditi. Huic.p.parco isti paruis contẽtos si dedisses ducẽta milia post quinq; dies nihil inuenires. Noctes uigi. actum posuit: ut iugem ostẽderet uigiliam q̃uo. Vna cum gente tot annos bella gero. Immo alia confiteor me habere uitia: sed leuiora: sed sum similis. Neuio qui dicebat se ignoscere peccatis suis. Menius. a.n.c.c. Menius cum de neuio male loqueretur: ait illi alter: dic mihi tu nescis te. Cum.t.p̃.o.i. ordo. cum tua oculis inũctis lippus uideas. i. cum tua uitia cernas quasi cæcus cur aliena perspicis oculis aquilæ. Inunctis autem uelut inunctis: ut persius. Hos pueris motus patres infundere lyppos: pro uelut lyppos. Aut. s.e. generaliter omnes serpentes multum uidere dicuntur. Epidauriũ autem propter historiam posuit.

¶ POR. Ab o.u.m.c.io. i. ab initio cœnæ ad finem usq;. Ouum enim hodieq; initium cœnæ quippe cũ in gustu statim balneis offeratur. Mala autem apud ueteres inter cætera secundæ mensæ afferebantur. Citaret autem recitaret. Vnde præcones citare solent qui clarius uoce dicunt. Modo. s. i. modo clara uoce modo crassa: & a tetrachordo hoc sumptum uidetur: in quo est grauissimi soni chorda quæ gyppathe dicitur. Sæpe.u.q.i.s.s. canophoræ hodieq; Athenis appellantur: quæ sacra capite portãtes lento gradu incedunt. Dicit ergo hermogenem adeo inæquali fuisse mẽte: ut interdum tardissimo gradu ambularet. Io.b. hoc. s. citaret. i. clare diceret io bacche. Fugiens hostem curritat a per sylepsim figuram currebat & currit assumptũ. Et cõcha salis puri. i. simplicis non conditi. Et concha merito: q̃a pauperiores in marina concha salem tritum habere solent quo cum pane uescantur. Noctes. u.ad.i.m. aduerbialiter dictum est noctes: ut flet noctes: & tot annos una cum gente bella gero. Ad ipm mane autem: usq; ad ipsum mane. Mæuius. a. qui de personis horatianis scripserunt aiunt. Mæuium scurilitate notissimum Romæ: hic post patrimonium abrosum kalẽ. Ianua. in capitolio clara uoce optauit ut quadraginta milia nũmorum æris alieni haberet. Quærente quodam quid sibi uellet quid tam solẽni die & alienum optaret habere: noli mirari inquit octingẽta habere debeo. Hic fertur domo sua quam ad forum spectãtem habuerat diuenditam unam colũnam sibi ibi excepisse. Vnde gladiatores spectarent: quæ ex eo Mæuii colũna nominabatur: cuius & Lucilius sic meminit. Mæuius colũnam cum peteret. Cum.t.p.o.m.l.in. sensus est. Cum tua mala uideas uelut si lippiens unctus sis cur ad amicorum perspicienda uitia magis acute perspicis q̃ aut aquila: aut draco: Aquilam autem tam acute cernere aiunt: ut rectis oculis radios solis ĩtueatur. Pro dracone autem serpentem epidaurium ideo dicit: quia cum romani oraculo admoniti epidaurum insulam misissent: inde ut Aesculapium afferrent draco. e. templo eius repente progressus nauem legatorum conscẽdit: quem ille deum esse romam aduexerunt.

¶ CHRI. Ille: emphasim habet hoc pronomen: i. & dixit illi tanq̃ de noto. Sardus: uel proprium nomen est Tygellius sardus: uel gentile ex sardinia: habebat hoc uitium. Est autem uitium id propter quod res a sua natura & absolutione deprauatur. Nam uniuscuiusq; rei absolutio & perfectio uirtus dicitur: cuius priuatio uitium est. Ergo uirtus oculi est recta uisio. Priuatio autem: aut diminutio uisus uitium est dictum a uitando. Dignum enim ẽ ut uitetur. Hinc uitupero quasi uitium paro. Cæsar qui cogere posset. Erat enim imperator. Si collibuisset. Rogatus a cæsare nolebat. At si collibuisset. q.d. etiam si sine aliqua ratione libidine canendi incenderetur: optime ergo collibuisset. Nam cum uolũtas sit quæ ex ratione procedit. Libido uero quæ ab appetitu: potius collibuisset q̃ placuisset dicendum fuit. Ab ouo: a principio prandii: nam ut ait acron. a balneis ad cibum proficiscentibus in primis ouum dabatur. Ad mala: ad poma. i. ad secundas mensas: quib⁹ finitur prandium. De hiis dictum est. Citaret io bacche. i. excitaret hoc carmen: cuius initium esset io bacche. Summa uoce: quæ hypate dicitur. Nil æquale fuit: nil constanter: sed ab extremo ad extremum proficiscebatur. Iunonis sacra ferret. Nam qui sacra ferunt: procedunt lento passu. Hoc uitium & in Catilina notat Salustius. Sæpe du. Nam magna seruorum copia erat apud antiquos. Reges atq; tetrarchas. Sæpe exoptabat sibi non priuatam fortunam: regum & tetrarcharum. Sunt autem tetrarchæ qui quartam regni partem possident. Ergo herodes cui galileam quartam regni iudaici partem populus romanus concesserat tetrarcha erat. Sæpe autem modestissime loquens dicebat se esse contentum tripode mensa: & concha salis puri. i. simplicis: & nulla re conditi: quasi secundũ morẽ persarũ: q nihil ad panem præter salem & nastuttiũ herbam addebant: & toga qua frigus propelleret: q̃uis esset crassa. Decies centena. Quoniam numerus in denario definit: nam ultra decem repetitio fit: iccirco decies centena potius q̃ mille dicebant. Huic parco. i. q se parcũ iactabat. Noctes: peruertebat officio uitæ: ut noctu diurna iterdiu nocturna exerceret: ut nostra ætate Paulum pon. maxi. uidimus: cui tamen plurimæ fuerunt nec mediocres uirtutes. Stertebat: profunde dormiret. Nam cum dormiẽti spiritus in ore naribusue crepitat: aut obstrepit: stertere ẽ. Quid tu fatetur se quoq; uitia habere: sed minora. Meuius: poeta fuit ignobilis & maledicus. Vnde ipse in libro carminum. Olen/

tem mæuium dixit. Et Virgi. Qui bauium non odit amet tua carmina mæui. Absentem quod male loquē tiæ est & inuidiosi hominis nam qui meliorem facere student coram castigant. Aut ignotas te. Verba sunt detractorem reprehendentis. Ergo uel te. i. tua uitia ignotas: uel putas præbere te ignotum nobis: ueluti tua uitia non cognoscamus. Dare uerba: fallere. Egomet mi. pro mihi ignosco. Stultissimus amor nostri est ut nobis ea uitia condonemus: quæ in aliis ferre non possumus: & sumus improbi. i. a nullo probandi. Cū tua. Non ita indulgendum est nobis: ut in nostris uitiis ueluti lippi parū uideamus: in alienis acutissimo uta/ mur uisu. Lippus est chi oculi ualitodinarii sunt. Luscus qui altero caret oculo. Cæcus qui nihil uidet. Mar// tialis. Soluere dodrantem nuper tibi uolebat Lippus hilas Luscus uult dare dimidium. Aut aquila. De hac aue plura dicta sunt. Est autem adeo acuti uisus: ut recto intuitu solis radios sustinere possit. Quin & pullos su/ os solem aduersum intueri cogit: & si qui lucem non sustinentes auertantur: illos ueluti adulterinos e nudo præcipitat. Serpens epidaurius. Speciem pro genere posuit: Est autem acuta acie serpens. Vnde græcæ δρα κων dicit̄ παρα τὸ δέρκειν quod aspicere significat. Cum autem romani morbo laborarēt: ex oraculo Aescu lapium ex epidauro accersendum curarunt: miseruntq; auratam nauem: quam deus sub serpentis forma in trauit. Verum cum ad rypam tyberinam appulissent nauem: & esset egressus nusquam deinde apparuit ser/ pens. Quapropter eodem in loco sibi templum exædificatum est.

Euenit/inquirant uitia ut tua rursus & illi:
Iracundior est paulo/minus aptus acutis
Naribus horum hominum rideri possit/eo qđ
Rusticus/tonso toga defluit/& male laxus
In pede calceus hæret/at bonus/ut melior uir
Nō alius q̄squā at tibi amicus at ingeniū ingēs
In culto latet hoc sub pectore denicq; te ipsum
Cōcute/num qua tibi uitiorum inseuerit olim
Natura/aut etiam consuetudo mala/namq;
Neglectis urenda filix innascitur agris.
Illuc præuertamur/amatorem quod amicæ
Turpia decipiunt cæcū uitia/aut etiā ipsa hæc
Delectant/ueluti balbinum polypus agnæ.
Vellem in amicitia sic erraremus/& isti
Errori nomen uirtus posuisset honestum.
At pater ut gnati/sic nos debemus amici:
Si quod sit uitium/non fastidire. strabonem
Appellat petum pater/& pullum male paruus
Si cui filius est/ut abortiuus fuit olim

ACR. A libris. n. sibylinis romani sunt moni/ ti pro remedio ciuitatis: ut simulachrum æsculapii de epidauro insula peteretur. Quo romani cum ue/ nissent & errore multorum simulacrorum certum inuenire non possent in conspectu omnium serpēs nauim romanorum petiit. Qui ad orbem delatus in rypa tyberis uisus subito non apparuit. In ipso au tem loco templū æsculapio condiderunt. Paulo mi nus aptus: qui non se aptant ad mores hominum: minus apti dicuntur: qui nesciunt rerum tempora: qui importuniores sunt. Acutis. n. ab acutis homi nibus uideri possunt hii qui iracundiores sunt & in epti acutis naribus: ergo metaphoricos dicit a cani/ bus qui odore inueniunt cubilia bestiarum. Alii sic exponunt: habet aliquis uitia: ut autem paulo iracū dior sit: ne possit deridentium uanitatem quæ nūc maxime exercetur: sustinere: præstat etiam de se riden di materiam: qui rusticius tonsus sit: & toga ipsius defluat: laxosq; calceos habeat. Rusticius. t. t. d. qui dam dicunt de cæsare hoc dictum esse: q̄ fluebat ei⁹ semper toga. i. non erat semper bene composita: & imperito tonsore utebatur. Male. l. indecēter laxus: hiis exemplis colligit amicorū uitia: si sint leuia esse ferenda. At in. i. in. l. h. s. s. c. hic dicitur pulsare Vir gi. Qui idecori corporis & habitus fuit quasi Meui us hoc dicat: sed hæc inculto corpore celantur quia non facile probat aliquis sapiētem esse eum qui ma le uestitur. Num qua. t. u. in. o. n. Nunquid aliqua natura uitiorum insita fuerit: ut iam nox humida coelo p̄ cipitat. Aut e. c. m. Mire duo dixit. Vitia. n. aut nascuntur: aut consuetudine trahuntur. Ex consuetudine oſ dit nasci multa mala: nam si neglexeris quemadmodum neglecto agro spinæ nascuntur: ita in indisciplina/ to uitia generantur. Præuertamur: aut redeamus: aut ueniamus pro transeamus: sicut nolucremq; fuga p/ uertitur hebrum: hoc est quod dicit non debemus offendi uitiis amicorum: sed nos uitia eorum saltem tole/ rare debemus: debemus nos inquit imitari amatores: qui non solum non offenduntur amicorum uitiis: sed etiam laudant. Quia aliquando turpes meretrices diliguntur. Polypus. a. Agna nomen meretricis putidis naribus. Polypus autem uitium narium quod adolescentem nobilem delectabat.

POR. Et isti. e. n. u. p. h. q laudamus uitia amicorum. i. uirtus ita errorem appellaret: memini uitum bo/ num. Appellat. p. p. peti p̄prie dicunt̄ quorum huc atq; illuc oculi uelociter uertunt̄. Male. p. leniter inclina tis oculis niger & macilentus. Iracundior est. p. Sensus est. habet aliqua uitia ita: ut paulo iracundior sit ne possit deridētium urbanitatem: quæ tūc maxime exercet̄: sustinere p̄stat etiam de se materiam ridendi: q; ru/ sticius tonsus sit: & toga eius defluat: laxosq; calceos habeat. Bonus uir est & tibi amicus: hiis ergo colligit amicorum uitia: si leuia sint ferenda esse s̄cdm illud quod p̄cipit̄ per p̄uerbiū. Amici mores moueris: nō oderis.

At. t. a. p̄nunciādum aūt est: ut significatio eius exprimat̄. Num qua. t. u. i. n. num qua p̄ num aliq̄: ut si di/ ceret: nū q̄ inseuerit: aut p̄ insita fuerit: hac figura & illud dicit̄ p̄cipitata nox: & p̄ra auertit. Sēsus aūt teipsum deniq; p̄spice ne hēs aliq̄ uitia: aut igenita tibi: aut mala cōsuetudine q̄sita. Namq; reli. Manifesta allegoria.

Illuc. p. p̄ illuc trāseam⁹ sic dicit̄. Volucreq; fuga p̄uertit̄ hebrū. Veluti al. po. a. luciliana urbanitate usus in trāsitu amaritudinē asp̄sit. Vellē in. a. s. e. utinā inqt hūc errorē circa amicos nr̄os pateremur uitia illorum nō intelligētes: q error adeo laudaret̄: ut uirt⁹ potius q̄ uitiū diceret̄. Stra. a. p. p. Strabo detortis q̄ ē oculis di pe tus leniter declinatis: hoc āt ex hiis q̄ sequūt̄ ostēdit a parētib⁹ filiorum uitia: aut nō intelligi: aut itellecta dissimu

lari: qđ pcipit circa amicos quoq; faciẽdũ eẽ. Male.p.f.c.f.é. Mire dixit male paruũ uolẽs itelligere macilẽtũ. ℂCHRI. Acutis naribus. Subſanatiõe q̃ fit criſpãdo nares. Vel trãſlatio a canibus q odoribus inueniũt feras. Minus aptus.i.ieptus. Nã cũ ieptus ſit: põt rideri. p irrideri ſubſanatione. Defluit.t.qa nõ recte q̃drat corpori. Quidã putãt dictũ de Cæſare: cui ſp fluebat toga: & erat ei idoctus tõſor: ait Acrõ. Et.m.l. Eodẽ Acrone teſte qdam dictũ putãt de Vir. q Idecori corpis & cõpoſitiõis fuit. Inculto: nõ ad aiam: ſed ad corpus referendũ. Concute diligẽter inqre. Nã q rem q̃rũt quã credunt itra ſinus ueſtis latere: cõcutiũt ueſtẽ: ut res illa excidat. Natura & cõ.nã ad q̃dã uitia natura pni ſumus: q̃dã ẽt ex mala ɔſuetudine puenitũ. Vel dicamus uitiorũ & uirtutũ ſemina eẽ a natura: q̃ deide ɔſuetudine alunt: & ad habitũ pueniũt: nã q; ut ager niſi excolat: filicẽ herbã frugibꝰ noxiã pducit: ſic & aius noſter ſine cultura phiæ uitiis occupat. Eſt ãt dicta filix q ex eadẽ radice plura fila enaſcant. Præuertamur. Præoccupemus hãc ſniam: queadmodũ uitia amicæ ita decipiũt amatorẽ: ut habeat illa p uirtute: ſic uellẽ: ut erraremus i amicitia. Polypus: a ſiſitudine polypi marini piſcis multos pedes habẽtis dr morbꝰ i naribꝰ enaſcẽs: cui plurimæ ſũt fibræ. Agnæ.p.a. mulieri amicæ balbini. Et certe ut uitiũ magnũ i amicitia adulatio ẽ: ſic ɔtra oĩs aſpitas refugiẽda: neq; debemꝰ offendi minoribꝰ uitiis: ſed æquo aio amicos ferre: & illos pña idulgẽtia tractare: nã pẽs nõ faſtidiũt oĩa uitia i filiis. Et ſi filiũ hẽt ſtrabonẽ illũ petũ appellat: ut uirtutẽ ponat p uitio. Petos ãt eos dixere: quorũ oculi celeres huc & illuc uertunt: p trãſuerſũq; iſpiciũt: qđ decere potius q̃ dedecere uĩ Vir. i priapea Minerua flauo lumine uenus peto. Male paruus. Ita puus: ut uehementer dedeceat. Pullũ: in equo aſino ue atq; in auibus pulli dicunt noui fœtus.

Siſyphus/hunc uarum diſtortis cruribus/illũ
Balbutit ſcaurum paruis fultum male talis:
Parcius hic uiuit/frugi dicatur/ineptus
Et iactantior hic paulo eſt/concinnus amicis
Poſtulat/ut uideatur/at truculentior/atq;
Plus æquo liber/ſimplex/fortiſq; habeatur:
Caldior eſt/acres inter numeretur/opinor
Hæc res/& iungit/iunctos & ſeruat amicos.
At nos uirtutes ipſas inuertimus/atq;
Sincerum cupimus uas incruſtare/probus qs
Nobiſcum uiuit/multum demiſſus homo/illi
Tardo cognomen pingui damus/hic fugit oẽs
Inſidias/nulliq; malo latus obdit apertum:
Cum genus hoc inter uitæ uerſetur/ubi acris
Inuidia/atq; uigent ubi crimina/p bene ſano:
Ac non incauto/fictum/aſtutumq; uocamus.
Simplicior ſi quis ẽ/qualẽ me ſæpe libenter
Obtulerim tibi mecœnas/ut forte legentem:
Aut tacitũ impellat/quouis ſmone moleſtus:
Communi ſenſu plane caret inquimus/heu
Quã temere in noſmet legẽ ſancimus iniquã:

ℂACR. Vt abortiuus.f.o.f. Anto. triũuir frater Antonii uiri cleopatræ hũit filium pdigioſæ breuitatis: iſtũ Siſyphũ appellat: q erat ardẽtiſſimi igenii. Hũc na.g. Varus appellat itrorſum retortis pedibꝰ. Diſtortis cruribꝰ i.l.b.ſ.p.f.m.t. Scauri ſunt q extãtes talos habẽt: pater aũt balbutit. Scaurũ: ſic.n. blãdientes ifantibꝰ in fringere linguã ſuã ſolẽt: ut eos imitẽtur. Alii dicũt ſcauros eẽ q habẽt talos iuerſos. Si filius hẽt talos tortuoſos pater balbutiẽdo uocat ſcaurũ. Cõcinus.a. cõpoſitus bonus.i. ſi iactãs eſt aliqs dicat qđ uult uideri apud amicos cõcinus & bonꝰ.

Plus.æ.l. ultra q̃ oportet: plus æquo liber ẽ q qđ ſentit tacere nõ poſſit. Simplex. non ambiguus: aut bilinguis: ſed q qđ ſentiat dicat: uulgo autem ſimplex modeſtus dicitur. Calidior: pro caldior feruentior ad iraſcẽdum. Hæc.r.i.i.&.ſ.a. qa uitia infringimꝰ & leuioribus nominibus appellamus. At nos.u.i.i. male iterp̃tamur dicẽtes: q̃ bona mala ɔtra debemꝰ alia dare noia.i. leuiora. Nos ẽt uirtutes dprauamꝰ.i. laudes amicorũ i uitupatiõnẽ cõuertimus. Sincerũ.c.u.i. Allegoricos de bono uino q̃ſi de bono uiro uirtutẽ uitio polluere: icruſtari uas dr cũ aliquo uitioſo ſucco illinit & inqnat: uel ẽt uaſa cũ ſint pura uelut ſi ſint fracta icruſtant: hoc eſt cooperiunt auro.

Tardo.c.p.d. illũ q pinguis ẽ tardũ appellamꝰ naturã uertẽtes in uinũ p pingui tardo: pinguedo.n.ſ grauat & tardos facit. Hic fugit.o.i. Si nõ uult ſe admiſcere iſidioſis & nullũ lædere ſtultũ appellamus. Obdit: obiicit: offert. Cũ.g.h.i.u. cũ in gñe huius uitæ uerſet iſidioſorũ. Simplicior.q.ẽ.q.m.ſ.l.o.t. ordo eſt: ſi qs ſimplicior ẽ q̃lem me tibi obtulerim o mecœnas hũc appellãt moleſtũ & ſtultũ. Senſus uero hic eſt: ſi qs libere & ſine obſeruatiõe tpis appellauerit amicũ ſuũ hũc dicũt ſtultũ & moleſtũ: ſi qs eſt ſimplex: ut legẽtẽ: aut cogitantẽ moleſtus iterpellet ſtatim cũ carere cõmuni ſenſu dicimus. Quã temere: i nobis legẽ ſancimus iniquã: q eadẽ ab aliis patimur: & eidẽ ɔdõni ſubiacemus: qa ẽt illi eandem de nobis legem ſtatuerunt. Sancimus: firmamus: iudicamus.

ℂPOR. Abortiuus.f.o. Siſyphꝰ. M. Antonii triũuiri pumilio fuiſſe dr itra bipedalẽ ſtaturã igenio tñ uiuax. Hũc uarũ: dic uari appellant itrorſum retortis cruribus. Illum bal.ſ. Scauri dicunt q extãtes talos habent. Suauiter ãt dixit balbutit ſcaurũ. Sic.n. blãdiẽtes infantibꝰ infringere linguã ſolẽt: ut q̃ſi eos imitent. Parcius hic uiuit: Hic iam oñdit q̃lia amicorũ uitia exiſtimare & appellare debeamꝰ. At eſt.t. Simplices uulgo p mãſuetis ac modeſtis dicũt: hic ſimplicẽ dixit: q qđ ſentiat de amico libera lingua pnũciet. Caldior: calidior ad iraſcẽdũ hõeſto noie acer dicat. At nos.u.i.i.i. maligni adeo igenii ſumꝰ: ut nõ tñ uitia amicorũ nõ tegamꝰ: ſed ẽt laudes ipſas male iterp̃tãtes culpemus. Atq;.ſ.u. allegoricos hoc dr: icruſtari aũt uas dr cũ aliquo uitioſo ſucco illinit atq; inqnat ſcdm qđ & Lucil. in. xviii. ſaty. ait. Nã uel regionibꝰ illis incruſtatus calix ruta caulis hẽ. Illi tardo.c.p.d. ordo ẽ illi: pingui tardo cognomẽ damꝰ.i. ſenſus naturã in uinũ uertẽtes p pingui tardũ dicimus. Nulliq;.m.l.o.a. obdit nũc obiicit atq; offert ſignificat. Quã temere in.n.l.ſ. temere nimis agimus ſic iudicantes de amicis noſtris: qa incipiunt: & illi de nobis iudicantes eandem legem cõſtituere.

ℂCHRI. Siſyphus: filius fuit. M. Antonii triũuiri monſtruoſæ breuitatis: ſed acutiſſimi ingenii. Verũ q ſit

pedibus itrorsum retortis. Balbutit.balbutire ē uerba curta ꝓferre:quo uitio pueri laborāt.Sed parētes ut filiis blandiantur:unde industria balbutiūt.i.balbutiendo appellant scaurū:q sit male fultus prauis.i.distortis talis. Parcius quasi auarus. Frugi:temperatus & modestus. Ineptus & iactantior:qui inepte se iactat. Cōcinnus. Concinnare commode componere significat:ergo uult haberi concinnus.i.uult exhibere se aptū amicis.Nam multi dum cupiunt se cōcinnos exhibere incōcinni sunt. Truculentior: qui ferociori aspectu sunt:truculēti appellantur.Ergo dicamus hunc procul esse ab omni adulatione:& simplicem:qui non aliud dicat & aliud sentiat. Caldior pro calidior.i.iracundior.i.subiracundus: Nā cōparatiuū aliquando minuit. Vir.Tristior & lachrymis oculos suffusa nitētes.i.subtristis. Hæc res:nō adulatio sed quædam humana:sed modesta indulgentia. At nos.i.Non solum non honestamus quædam leuia uitia nominibus uirtutum: sed contra uirtutes uitiorum nominibus dehonestamus:& cupimus incrustare.i.fæcibus illinire uas sincerū & purum.i.hominem bonum macula deturpare conamur. Inuertimus:ad suum cōtrarium deuoluimus inuertere.n.proprie est cum rem contrario uersu ponimus.Hic dicimus uestes inuersas cum quod intus esse oportuit:foris apparet:& sniam inuersam in quā cōtrarius sensus inducitur. Demissus.Siqs in cōsuetudine familiari sed dimittit.i.cedat aliis:& nemini aduerset seq inferiorē gerat. Tardo:ī datiuo:nam recte dicitur mihi nomen est landino:ut iungatur pronomini mihi.Et rursus mihi nomen est Landinus:ut rńdeat dictioni nomen. Pingui crasso & rudi.Nam pingues utplurimum ii sunt:quorū sanguis multum habet pituitæ: ii autē tardo sunt ingenio:ut ostendit Albertus:qa frigus non mouet spiritus:nec adducit:sed abscindit. Hic fugit.Sunt qui cum ualeant prudentia possunt sua circūspectione & prudentia uitare insidias. Latus apertum.Translatio a milite cauto:qui suis se armis ita tegit:ut nullam corporis partem detectā hosti delinquat. Astutus:dicitur ab eo quod est ἄστυ qd lingua attica urbē significat. Inuidia.a.Vehemens ad nocēdum. Carmina obtrectationes:unde dicimus criminari.Ergo huic uiro q prudens cautusq est:nomē uiui damꝰ & fictū astutūq uocemus.Simplicior qui fretus sua beniuolētia & bona mēte erga amicū non adhibeat omnem cautionem in adeundo atq colloquendo. Communi sensu.i.cōi prudentia:ut alio loco diximus.

¶Nam uitiis nemo sine nascitur/ optimus ille ē:
Qui minimis urget.amicꝰ dulcis/ut æquū ē
Cum mea cōpenset uitus bona/pluribus hisce:
Si modo plura mihi bona sunt/ inclinet/amari
Si uolet/hac lege in trutina ponetur eadem:
Qui ne tuberibus propriis offendat amicum
Postulat/ignoscat uerucis illius.æquum est:
Peccatis ueniam poscentem/reddere rursus.
Deniq quatinus excidi penitus uitium iræ:
Cætera item nequeunt stultis hærentia/cur nō
Ponderibus:modulisq suis ratio utitur:ac res
Vt quæq est/ita suppliciis delicta coercet:
Si quis cum seruum/patinā qui tollere iussus
Semesos pisces/tepidumq lygurierit ius
In cruce suffigat/labeone insanior inter
Sanos dicatur/quanto hoc furiosus/atq
Maius peccatum est:paulum deliquit amicꝰ.
Quod nisi cōcedas/habeare insuauis/acerbꝰ.
Odisti/& fugis/ ut drusonem debitor æris:
Qui nisi/cum tristes misero uenere calendæ:
Mercedē/aut nūmos hēt uñ extricat/amaras.
Porrecto iugulo historias captiuus ut audit.

¶ACR. Nam ui.nemo si nascat: iō uitiis amicorū debemus ignoscere:ut illi nostris ignoscant. Vrgetur:grauatur. Amicus.d.ut.æ.est cum mea com. ui.bo.Amicus bonus debet compensare mea uitia cum bonis. Et si plura sunt bona ad ea propensi/ or:idest ea magis laudare. Hac lege in.t.p.e. Allegoricos qui ignoscit uitiis aliorum mox eādem ueniam consequetur. Qui ne.tu.hoc dicit: q siquis magnis suis uitiis ueniam poscit ab amico: minoribus uitiis ante amicis debet ignoscere. Tuber est gibbus:hinc tuberosus.i. gibberosus. Deniq.q.e. Quoniam uititia iræ & alia uitia non possunt penitus aboleri ab hominibus: debemus moderate ea uincere:Si nō possunt lquit dissimulari uitia amicorum saltem talia existimētur:qualia sunt:nec debemus ea malignitate augere iam paulatim eo descendit:ut aduersus stoicos dispute:qui dicunt peccata omnia paria esse. Animum ergo peccantis nō quantitatem peccati spectāt. Pōderibus.m.q. propriis existimationibus iudiciis mēsuri dēt uti:& hoc mō debet punire peccatū. Ac res:ut quæq ē ita.s.d. c.put unaquæq res est & quēadmodū uitiū est in q̄ uis re ita & pœna rōne ꝓcedit.i.ꝑ qualitate uitii pœnam debemus adhibere:hic aūt tāgit stoicos: q dnt oia uitia paria eē a simili argumētū facit: & docet ñ oia peccata eē similia:ac p hoc nec similes pēas eē. Ligurierit:degustauerit. Labeone i. Martius antistius labeo iurispitus memorate libertatis: nam in Augusto libere inuectus est:ideo eū nūc poeta male tractat:ut gratificet Augusto. Sanos:sapiētes.Quāto hoc furiosius:quod fecit dn̄s q̄ qd seruus admisit Paulū.d.a. odisti eū: q peccatū nisi concesseris sæuus & acerbus uideare. Vt rufonem debitor æris.Significat hūc rufonē fœneratorē fuisse: & eundē historiæ malū scriptorem:qui solitus esset debitoribus suis audientiam exigere. Qui.n.c.t.ordo est: qui nisi unde extricat nūmos.Quid debitor nisi parauerit usuras:aut sortem audiet historias rufonis fœneratoris.i.lites & cōuitia. Alii dicunt historias:q hic malus historiographus fuerit:adeo ut debitores eius cum non haberent uñ redderent:pro pœna eum recitantē suas historias paterent audire. Misero:debitori. Venere.c.quia in calēdis sicut in epodo dixit in idibus qbuscunq credita erat pecunia:reddere cogebatur.Et iste debitor nisi undecūq extricasset.i.collegisset mercedē:aut nūmos audiebat:ut captiuus amaras historias porrecto iugulo q̄si morti addicēdus esset. Porrecto iu.iugulus incerti generis est:nam hic iugulus & iugulum dicit. Historias:iniurias contumelias ordo:ut captiuus audit:at hic allusit:qm̄ malus historiographus dicitur fuisse.

¶POR. Nam ui.n.s.n. Nemo est inquit qui in se uitia non habeat. Amicus.d.ut æquũ est:ordo & sensus est. Cum uitiis meis mea bona cõpẽset. Sic ergo ex eo qđ est bona per figuram syllepsim bonis assumimus. Amari si.u.h.l.in.t.p.e. allegoricos hoc significat:q ignoscet uitiis meis indulgentiã & ego uitia illius æsti/mabo. Qui tuberibus.p.o.a.p.i.u.i. Hæc allegoria ad pcedentẽ sensum & ad subiectũ ptinet. Deniq; qua.e.u.i. deniq; inqt si nõ potes dissimulare uitia amicoꝝ:saltem talia illa æstimato q̃lia sint noli ea malignitate tua augere:deinde hinc paulatim descẽdit eo:ut aduersus stoicos disputet:q dicunt peccata omnia paria esse & similia:& aium spectãdum peccãtis:nõ quãtitatẽ rei in qua peccatũ est. Labeone insanior.i.s.d.M. antistiꝰ labeo ptorius iuris etiam peritus memor libertatis in qua natus erat multa cõtumaciter aduersus Cæ.dixisse & fecisse dicit:pp qđ nunc Hora. adulans Augusto isanum eum dixit. Odisti & fugis: ut.r.d.æ. octauius drusus acerbus fœnerator fuisse traditur:idem scriptor historiarum ad quas audiendas significat. solitum fuisse cogere debitores suos:qbus.s.alia audire pœna grauissima erat:hoc.n. significat porrecto iugulo.

¶CHRI. In trutina ponetur eadẽ.q.d. eadem trutina põderabo tua uitia:qua tu mea. Tuberibus: optima trãslatio:nã in corpe tubercula maiuscula sunt q̃ uerrucæ:nã uerruca ps est eminentior in corpe:hos porros uocant:ergo tubera pro maioribus uitiis uerrucas pro minoribus posuit. Deniq; q̃tenus. Contra stoicorũ dogma est qui uolunt uitia omnia paria esse. Cõpone autem sic: Cur non utitur ipsa ratio suis modulis & põderibus ut aliqua uitia maiora aliqua minora iudicet:& ut quæq; res est ita coerceat delicta suppliciis. Si quis seruum probat parua delicta non esse magno supplicio afficiẽda exemplo serui:qui iussus reponere patinam cum semesis piscibus:si illos absumpserit una cum iure:non propterea sit cruci affigendus. Ligurire aũt est suauioribus escis uesci:inde alligurire est rem in hmõi epulis cõsumere. Labeone. M. Antistius labeo iurisperitus memorabilis libertatis: Nam in augustum libere inuectus est: leges & istituta Cæsaris damnãs. Poeta autem hæc de illo scribit: ut Octauiano gratificetur. Rufonem: nomen proprium uiri: Hic ut ait Acron. Fœnerator fuit & malus historicus: qui solitus est a debitoribus audientiam exigere: unde p pœna id erat non soluentibus uel historias pro contumeliis posuit:& allusit ad id q historicus esset.

Cõminxit lectum potus/mensa ue catillum
Euandri manibꝰ tritũ deiecit/ob hanc rem:
Aut positũ ante mea quia pullũ in parte catini
Sustulit esuriens/minꝰ hoc iucundꝰ amicus
Sit mihi:quid faciam/si furtũ fecerit:aut si
Prodiderit cõmissa fide/sponsum ue negarit:
Quis paria esse fere placuit peccata/laborant:
Cũ uentũ ad uerũ ẽ/sensus/moresq; repugnãt:
Atq; ipsa utilitas iusti prope mater/& æqui.
Cum prorepserunt primis animalia terris:
Mutũ/& turpe pecꝰ/glãdẽ/atq; cubilia ppter:
Vnguibꝰ/& pugnis/dei fustibꝰ/atq; ita porro
Pugnabãt armis/quæ post fabricauerat usus:
Donec uerba/quibus uoces/sensusq; notarẽt:
Nominaq; inuenere/dehinc absistere bello:
Oppida cœperunt munire/& ponere leges:
Ne quis fur esset/neu latro neu quis adulter.
Nam fuit ante helenã cunnus deterrima belli
Causa sed ignotis/perierunt mortibꝰ illi:
Quos uenerẽ incertã rapiẽtes more ferarum:
Viribꝰ editior cedebat/ut in grege taurus
Iura inuenta metu iniusti fateare necesse est:
Tempora si fastosq; uelis euoluere mundi.
Nec natura potest iusto secernere iniquum:

¶ACR. Cõmixit lectũ potus:inuitasti quẽdã amicũ tuũ ad cœnã:is potus cõmixit lectũ tuũ:aut si fregerit catinũ:eo debes illũ odisse. Euãdri mãibus:euãdrũ ferũt cælatorẽ ac plasten atheniẽsem a.M. Ant. alexãdriã pductũ:& ide iter captiuos romã uenisse: hic allusit ad spẽm materiei dicẽs: Vas fictile celatũ fuisse:qa calicẽ deiecerit nobiliter factũ:iõ debet minus iucũdus uideri. Ordo:ob hãc rẽ minus iucũdus amicus sit mihi:qa añ positũ pullũ i mea pte catini sustulit:iõ hũc debeo psequi dogma rephendẽs stoicoꝝ:qa peccata paria eẽ dñt:& ait ne ipsos quidẽ in snia pmanere. Cum.u.ad.u.ẽ. ad existimationẽ in hoc q facilius dĩiudicat furtũ q̃ homicidiũ qđ stoici uolũt. Sensus.m.r. Consuetudo pbat nõ paria eẽ peccata:qa aliter punimus furẽ aliter homicidã. Sẽsus.n. aliter Idignat animus cũ audierit homicidiũ: aliter cũ furtũ. Atq; ipsa.u.i.p.m.&.æ. ingeniose ait iustũ & æquum ex utilitate procedere: inter iustum autẽ & æquũ hæc differẽtia est: iustũ est qđ ex lege descẽdit: æquũ uero qđ ex natura: Maro. Haud uinclo:nec legibus æquam. Est enĩ utilitas uera iusti & uirtutis mater. Altera est quæ uĩ pecuniaria:illa ergo utilitas iusti mr̃ repugnat pceptis stoicoꝝ ondere uult nõ esse iusticiã naturalẽ: sed natã eẽ ex utilitate. Cũ prepserunt.s. pcesserũt: docet quõ ex utilitate nata est iusticia: hyppalage: prima aĩalia hoies intelligẽdũ. Turpe: icultũ. Vsus: diligẽtia. Verba.q.u.s.q.n. Quia uerba & uoces notent & sensus nros. Dehinc absistere: zeugma: cœperũt postea q̃ inuẽtæ sunt leges. Oppida cœperũt.m. hoc co ptinet ut pbet qđ supra dixerat hoies iter se ab initio: cũ orti sunt pugnã habuisse: sed primo ferino ritu deinde ad arma paulati pcessisse:& ponere leges ne qs fur eẽt. Ecce ubi pbat iusti matrẽ eẽ utilitatẽ. Sed ignotis perierũt.m.i. qa nemo de illis scripsit ignorãter. Incertã: oibus expositam: qa non habebant certa uxores. Iura.i.m.i.f.n.est adhuc oñdere uult iusticiã non esse naturalẽ sed inuentam pp utilitatẽ: natura.n. pstat scire q̃ sunt appetenda: q̃ ẽt fugiẽda: sed rõ q̃ plus ualet: discernit iustum ab iniusto. Tempora.s.f.q.u.e.m. Si antiqtatem uolueris retexere in qua leges nullæ erant iuenies iusticiã inuẽtam pp utilitatẽ: nõ pp naturã. Nec.n.p.i. nouit qd sit amarũ: qd dulce: qd albũ: qd nigrũ: qd iustũ: qd iniustũ nescit. Nõ pt.n. tollere cupiditatẽ hñdi & tiorẽ amittẽdi: q̃ utraq; ñ i natura sũt: sed ita nos docet & neq; iustũ diligit neq; uitupat iniustũ.

POR. Menſaue.Ca.e. Qui de perſonis horatianis ſcripſerunt aiunt euandrum hunc celatorem & plaſten ſtatuarum:quem.M.Antonium ab athenis Alexādriam tranſtuliſſe:inde inter captiuos romam perductum multa opera mirabilia feciſſe. Quis paria eſſe.f.p.p.Stoicorum dogma reprehendit:qui omnia peccata paria eſſe dicunt:& ait ne ipſos quidem in hac ſententia permanere:niſi uerbotenus:iam hinc tractatus habeatur:ſed ut uere de amiſſo queratur. Atq; ipſa.u.i.p.mater & æqui matrem recte dixit. Nam fuit ante.H.c.r.b.hoc eo pertinet ut probet id quod dixerat homines inter ſe ab initio cum orti ſint pugnas habuiſſe primo ferino ritu:deinde paulatim ad arma pceſſiſſe. Nec natura pōt.i.ſ.i.nō ita inqt per naturā qd iuſtū qd iniuſtū ſit intelligere qs pōtuit intelligit qd utile:quid inutile ſit:aut quo malum a bono diſtet.

CHRI. Euandri:hic celator athenienſis a.M.Antonio alexandriā perductus inter captiuos romā uenit. Si furtum fecit.Si illi iraſcor uel lectum cōminxerūt.i.mingendo urina madefecerit:uel potus.i. ebrius catinū e menſa deiecerit:aut pullum gallinaceū e mea parte catini ſuſtulerit:q̄ omnia parua ſunt : qd faciā ſi aut furtū fecit:aut arcana ſibi cōmiſſa palā fecerit:aut pmiſſū denegauerit. Quis paria eē.Stoici plūi q uolūt uitia oīa paria eſſe. Laborāt.i.I ſūma difficultate uerſanť cū ē uentū ad uerū.i.ad cognitionē ueri. Sēſus & mores:qa aliter ſentiūt & alio mō uiuūt. Nā ſenſus & mores repugnāt.Nā ſenſus iudicat nō paria ſed diſparia eē uitia.Et mores.i.hominū conſuetudo etiā repugnat. Atq; ipſa utilitas:nam aduertimus non eſſe ex utilitate hominum q uitia habeantur paria. Non.n.utile eſt ita puniendū eſſe qui ſeruo cōuitiatus eſt:q̄ eum qui patriam pdiderit. Prope.i.quaſi mater iuſti & æqui:non omnino mater:ſed quaſi mater.Nam q̄uis a natura ſit ipſa iuſticia:tamen ab utiliatte uires accepit:ob eamq; eſt magis aucta & ſeruata:intellige autem de ea utilitate quæ a recto ſe iungi non poteſt. Repugnat:nam ſi eadem pœna erit oībus uitiis non erit ex uſu. Cū prorepſerunt.Probat ut ex utilitate ſit orta iuſticia.Prorepſerunt.i.in prima infantia nōdum conſtabilito gradu repere cœperunt.Eſt.n.repere animaliū pedibus carentium. Primis terris.i.prima animalia terris. Mutum:de homine intelligit : ſed mutum dicit nondum repertis rerum uocabulis. Vel infans:turpe incultum ſine moribus nec dum excitata in eo ratione. Pecus autem dixit.quia ueluti expers rationis pecori ſimilis uidebatur homo. Glandem.Nam is cibus erat.Ergo animaduertit ex uſu eſſe opus iuſticia:ut excluderentur huiuſcemodi cōtentiones. Vnguibus & pu.nullis armis adhuc repertis. Fuſtibus:lignoꝝ fruſtis. Nam hæc & ſaxa prima arma fuere. Porro:deinceps & poſt interuallum temporis.Et ſequiť optimum ordinem.Primo.n.nullis armis ſed inermis manibus:deinde iis armis q̄ caſus porrigebat:poſtremo illis quæ eſſent artificio parata. Verba & nomina:nā iſtis potuerūt ſenſa mentis exprimere & ex ſermone ſocietatem inire:& ad illam ſeruādam iure oppidis primo:mox legibus opus eſſe aiaduerterūt. Nam fuit ante helenā.q.d.& ſi nō fuerint celebrata a poetis alia adulteria:queādmodū Home.celebrauit adulteriū paridis: tamen etiam multa bella pp fœminas geſta ſunt:quæ qa ſcriptoribus caruerūt:in memoria hoīum non ſunt. Tempora ſi faſtoſq;.Oſtendit iuſticiam non eſſe naturalē:ſed inuētam pp utilitatem:nam ſunt inuēta iura metu iniuſti.Natura.n.pſtatut ſciamus q̄ petēda & fugiēda ſunt:& dat ſemina q̄dam:qbus a rōne excultis ipſa rō diſcernit iuſtum ab iniuſto:qd̕ nō diſcerneret natura:ut diſcernit dulce ab amaro. Faſtos mundi:de faſtis diximus. Hic intelligit oīa ſcriptoꝝ monimēta:& dixit mundi:ut oium ætatū & oium gentiū res geſtas cōplecteretť.

Diuidit ut bona diuerſis/fugienda petendis:
Nec uincet ratio/hoc tantūdē ut peccet/idēq;
Qui teneros caules alieni fregerit horti:
Et qui nocturnus ſacra diuum legerit. adſit
Regula peccatis/quæ pœnas irroget æquas:
Ne ſcutica dignum/horribili ſectere flagello.
Nam ut ferula cædas meritum maiora ſubire
Verbera/non uereor cum dicas eſſe pares res:
Furta latrociniis/& magnis parua/mineris
Falce reciſurum ſimili te/ſi tibi regnum
Permittāt homines.ſi diues/qui ſapiens eſt:
Et ſutor bonus/& ſolus formoſus/& eſt rex
Cur optas/qd̕ habes?non noſti/qd pater inqt:
Chryſipp9 dicat:ſapiens crepidas ſibi nūquā:
Nec ſoleas fecit/ſutor tamen eſt ſapiens/quo
Vt quamuis tacet hermogenes/cantor tñ atq;
Optimus ē modulator/ut alfenus uafer omni
Abiecto inſtrumento artis/clauſaq; taberna :
Sutor erat ſapiens operis/ſic optimus omnis
Eſt opifex/ſic rex ſolus.uellunt tibi barbam

ACR. Diuidit ut bona diuerſis.i.quomodo pōt natura ſepare mala a bonis:ita non pōt ſepare iuſta ab iniuſtis ſicut ſtoici uoluerūt.Natura.n.bona ac fugienda opere ſuo attribuit:ſed iuſtū ab iniuſto ratio ſecernit:quæ obtinet hoc:ut tm̄ peccet:qui caules eripuit q̄ qui ſacrilegium fecerit. Nec uincet rō:nec poteſt probare ratio hoc q tm̄ is peccet qui alienū horrum uexarit q̄ qui patrem occiderit.Nocturnus pro noctu.ut alibi.Vos exemplaria græca nocturna uerſate manu. Legerit: furatus ſit : ut poeta. Vel quæ ſublegi tacitus.Vnde & ſacrilegi dicti. Quæ pœnas irroget æquas: utpote paruis paruas : magnis magnas. Scutica:loro:habena græce dixit deeſt non uereor:ne malignum ſupplicio afficias leuiore cum mineris pari ſupplicio omnia peccata perſequi : ſi tibi fuerit imperiū. Nam ut.f.c.eū qui grauiora cōmiſit.Nō uereor:nā qui dicat paria eſſe peccata:ſeuerus ad modū eſt:ſeuerus āt læuia ſupplicia neſcit ferre. Falce reciſurū.Allegoricos:ſupplicio amputaturum. Si.d.q.ſ.ē dicūt Stoici ſapientē diuitem eſſe ſi mēdicat & nobilē eſſe:ſi ſeruus ſit:& pulcherrimum eſſe ēt ſi ſordidus ſit. Ordo iſte ē:ſi quis ſapiēs eſt & diues eſt:& ſutor bonus & formoſus:& rex ſm ſtoicā ſectam: ait ergo Horatius..Si ſm te ſtoice ſapiens hæc oia habet cur ad correctionē morū regnū petis quod te hře dixiſti. Cur optas quod habes inconſiderate ait illum optare regnum cum ſapientem etiam ſi ſutor ſit regem eſſe dicat. Non noſti quid.p.i.c.

Chrysippus restitutor stoicæ sectæ & eruditus præceptor de quo etiam Cicero. meminit. Nunc autem personam cõtradicentis sibi inducit ut stoicos & reliquos obstupefaciat. Soleas:caligulas bene inscias. Quo: Quomodo interrogatiue poeta. Vt alfenus uafer omni ,instrumento artis:urbane satis alfenum uafrum Cremonensem deridet:qui abiecta sutrina: qua in municipio suo exercuerat:romam uenit:magistroq; usus sulpitio iurisconsulto ad tantam peruenit scientiam:ut & consulatum gereret:& publico officio fungeretur.

¶POR. Nec uincet ratio hoc.i.ut.p.Nec hoc nunq̃ ratio obtinebit:ut eadem peccata credenda sint sacrilegi & eius qui cauliculos de horto furatus sit. Nocturn⁹.d.s.l.collegerit ac per hoc subduxerit:ac furat⁹ fuerit de sacrilegi impii qui hoc admittunt appellantur. Nec scutica.d.h.s.f.Sensus:ne leuiter cedendum flagellis uerberes:nam & illud te non moueo ne grauius puniendum ferula cedas:quoniam scio nullum peccatum leue putare esse. Mineris falce rescisurum.Allegoricos q̃ significat mineris eadem pœna uendicare:& magna & parua peccata. Si diues qui sapiens est:hoc ad illud refertur qđ de affectione sapientis stoici dixerat. Si tibi regnum permittant homines.Porro autem stoici existimant perfectæ sapientiæ uirum omnia habere:in quo & Lucil.uersatus sic ait.Nõdum etiam hæc omnia habebit formosus diues. Liber & rex solus testetur.Quæ tamen poeta non simpliciter:sed per derisum stoicorum dicit. Non nosti quid pater inquit Chrysippus.Personam contradicentis poeta per urbanitatem fingit:ut & stoicos & alios quorum nomina subiecit derideat.Vt Alfenus uafer omni abie.i.artis .Clausaq; taber.su.e.Sic iquit Stoicus rex & quicquid sibi assignat potest dici:ut Alfenus sutor:quis tabernam clauserit & omne instrumentum sutrinæ uendiderit:is enim abiecta sutrina quam ĩ municipio suo exercuerat.Romam petit.Marcoq; sulpitio iurisconsulto usus ad tantum peruenit:ut consulatum gereret:& publico funere efferretur.

¶CHRI. Nec uincet ratio.Ratio ergo quæ iustum & iniustum inuenit non uincet hoc.i.nõ probabit hoc:ut peccata paria sint:& tantũdem peccet & qui olera furatur:& qui sacrilegium nocturnum cõmiserit. Teneros caules:non species herbæ est caulis sed omnes teneriores frondes caules dñr. Quem autẽ uulgus caulem appellant:antiqui:brassicam dixerunt. Orti:ab oriendo:quia in hac agri spẽ plures q̃ alibi herbæ per totum ãnuum oriantur.Hæc omnia quæ in ortis oriuntur olera ab oriendo dñr. Legerit:furatus fuerit:unde sacrilegium. Aequas:non inter se æquas:sed æquas peccatis. Scutica:faciliori uerbere.Nam flagellum durius est. Nam ut ferula. Admonui ne acerbiorem pœnam pares minori delicto. At nunc non monebo ne pares minorem maiori delicto.Nam cum tu putes esse peccata paria:non dubito quin omnia supplicia sint futura magna.Ferula qua pueri a prætoribus uapulant:luue.Et nos ergo manus ferulæ subduximus.Et marti. Tristesq; ferulæ sceptra pedagogorum.Ingenui tamen Plinio auctore anguillarum pellibus uapulabãt. Ferulam inter externos frutices enumerat Plinius.Lignum corticis loco habet.i.forinsecus. Ligni autem loco fungosam intus medulam:ut sambuci.Calidis nascitur locis. Natura eadem est quæ eneto fructu similis. Nulli fructicum leuitas maior.Ob id baculorum usum senectuti præbet. Ignem ferulis optime seruari certũ est:ideq; prometheum inuenisse tradunt. In ægypto pcellet:ferula reliquis animalibus pestiferum pabulum præbet. Asinis gratissimum est. Quare id animal libero patri assignatur:cui & ferula. Furta:clanculũ fiũt. Latrociniis.Violentæ sunt direptiones:quæ non iusto bello exercentur:& ex insidiis a perditis hominibus in uiatores facto impetu aguntur. Recisurum si.te.i.simili pœna punitorum.Si diues qui sapiens ẽ.In paradoxa stoicorum ludit qui sapiẽtem omnia esse uolunt:ut sit rex:sit consul:sit diues.Quod si omnia est:erit q; quicunq; ex sordidioribus opificibus:ut sutor coriarius huiusmodi. Cur optas:Irrider stoicam sectam:& q̃rit unde sit:si sapiens omnia est:cur aliquid querat.At quod respondent ex sententia Chrysippi esse quidem sutorem sapientem:sed ea potentia quæ statim ad actum deduci possit:& si non suat.Sicut hermogenes musicus est & cantor etiam si non cantet.Et alphenus etiam depositis sui artificii instrumentis & relicta taberna erit artifex sui artificii.Alphenus uafer cremonensis abiecto instrumento operæ tonstrinæ quod in municipio exercuerat romam uenit:magistroq; usus Sulpitio iurisconsulto ad tantã scientiam uenit:ut & consulatum gesserit:& publico funere sit elatus. Crepidas.Actũs græcus ab eo quod est crepis:dos: calcei genus est:quo solum pes uestitur:superioribus partibus nudis relictis Persius.Non hic qui in crepidas graiorũ ludere gestit.Latine solea ob id dicitur.Item gallica:ut placet.A.gelio. Hinc crepidarii:qui tale suũt calciamẽtum.Puto tamen hæc differre forma:quis eidem rei seruiant. Vellunt tibi bar.Adeo ridicula hæc uulgus putat:ut non solum uerbis illudant:sed etiam audent pueri barbam uellere.

Lasciuii pueri/quos tu nisi fuste coerces:
Vrgeris turba circum te stante/miserq;
Rumperis/& latras magnorq; maxime regum.
Ne longum faciam dum tu quadrante lauatũ
Rex ibis/neq; te quisquam spirator ineptum
Præter crispinum sectabitur/& mihi dulces
Ignoscent/si quid peccabo stultus amici.
Inq; uicem illorum patiar delicta libenter:
Priuatusq; magis uiuam te rege beatus.

¶ACR. Lasciui pueri:quia epicurei dicunt summum bonum in uoluptate positum:aut simpliciter lasciuos pueros dixit. Dum tu quadrante lauatũ rex ibis:per irrisionem dixit:dum tu rex quadrante lauatum ibis:quod rex nõ facit & est sensus iste:quemadmodum non potes probare te regem esse:ita non potes probare paria esse peccata. Nam qua ratione rex:qui nummo dato lauas te:& uno cum te pergis ad balneum.Mihi autem ignoscent amici mei:si quid peccauero.Et ego illis.i. dum tu cõtẽnis oĩa & dicis non esse ueniam dandam peccatis:& dicis oĩa peccata eẽ ego si qđ peccauero impetro ab illis ueniã:& inuicẽ præsto:per utrãq; ergo partẽ nitit Horatius probare neq; regem esse stoicũ:neq; paria esse peccata:dicendo neq; dum tu pergis lauatum nummo dato pbat non esse regem dicendo etiam ignoscent mihi amici:& ego illis ostẽdit peccata non eẽ paria:

nam sicut peccatum dignum est uenia peccata paria esse non possuntusq; adeo non es rex: si ad uellendam barbam tuam ueniunt pueri nisi baculo uindiceris. Beatus: pro beatior.

¶POR. Vellunt.t.b. Lasciui pueri. Quomodo rex es inquit Stoice cum petulantiam puerorum barbam tibi uellentiumnon aliter possis repellere q̃ bacculo tuo per quod ostendit uanissima persuasione sibi uendicare q̄ neq; habeat. Dum tu.q.l.rex ibis:per quam urbane. Sensus autem quãdiu tu solus lauabis quadrante balneatori dato:neq; quicq̃ comitabitur unus Crispinus disciplinæ stoicæ sectator facile erit. Si nõ paria eẽ peccata oiumuit non ꝓbẽt te regem esse. Priuatusq.m.u.r.b.ordo & sensus est:magis beatus uiuet q̃ tu rex.

¶CHRI. Lasciui pueri. Epicureos intelligit Acron:qui maxime stoicis aduersabãtur. Et certo isti dũ summum bonum in corporis uoluptate ponunt:& pueriliter sapere & pueriliter lasciuire uidentur. Possumus tamen & de cæteris intelligere. Quadrante.q.d.non regia sed priuata mercede. Quos tu.n.f. Circũstabunt & frequentia sua urgent ipsi pueri:nisi fuste eos abegeris. Et cum regem dicas:nemo te ueluti regem stipabit: præter Crispinum stoicum:de quo iam dictum est. Quapropter quemadmodum non potes te regem probare sic neq; paria uitia esse probabis. Ergo ignoscent mihi:si quædam ex inscitia:aut stultitia peccauero: quoniam minora hæc uitia putabunt:uicissimq; a me illis ignoscetur. Et beatus uiuam sic priuatus: idest non sapiens & propterea non rex. Te rege:idest qui te regem putas: quoniam tibi sapiens uideris.

Satyra Quarta.

(poetæ

Vpolis/atq; cratinus/aristophãesq;
Atque alii/quorum comœdia prisca
uirorum est
Si q̃s erat dignus describit/qd' mal9/aut fur.
Quod mœchus foret/aut sicarius/aut alioq ı
Famosus/multa cum libertate notabant.
Hinc omnis pendet lucillius/ hosce secutus
Mutatis tantum pedibus/numerisq; facetus
Emunctæ naris durus componere uersus.
Nam fuit hoc uitiosus/in hora sæpe ducentos
(Vt magnũ) uersus dictabat stãs pede i uno:
Cum flueret lutulẽtus/erat qd' tollere uelles:
Garrulus/atq; piger scribendi ferre laborem
Scribẽdi recte/nã ut multum/nil moror/ecce

¶ACR. Eupolis atq; crati. Eupolis cratinus aristophanes hii primi archeas comœdias scripserũt in quibus hominum uitia amaritudine stili secuerunt. Mire autem origo satyræ per hoc ostenditur. Hosce:prædictos poetas græcos. Facetas:habens peritiam risum mouendi & secandi homines uitiosos. Emunctæ.n.significat sapientem: quia econtratio mungo sum stultum apllamus. Durus:asp ad componendos uersus. Nam fuit in hoc uitiosus:ut asperos uersus faceret. in hora sæpe ducentos:ut.m.u.d. putabat maximum : si multos uersus in momento fecisset sicuti magnum: sed nõ est magnum multos uersus scribere: sed bonos q̃uis paucos. Lutulẽtus:sordidus: cui contrarium iuculentus:hoc est non liquida & pura conscientia. Erat q.t.u.etiam quando asperos faciebat uersus:erat qd uelles imitari:hoc est erat in asperis uersibus illis aliquid dignum imitatione. Piger scribendi ferre laborem.f.r. Scribendi recte non ferebat laborem: nã scribendi q̃uocunq; ferebat. Vt multum: sensus:nã in multum scribendo nil differo facilem fuisse.

¶POR. Eupolis atq; cra.ari.p.Hii archæas comœdias scripserũt in quibus ciuium uitia amaritudine: prodiderunt. Mire autem per hoc origo satyræ ostenditur. Mutatis.t.pe.nu.q.fa.quia.s. alio metro usi sunt antiqui poetæ qui comœdias scripserunt:alio Lucilius satyras composuit. Emunctæ.n.uersus elegantes & decentes. Vt.m.u.d.st.p.in uno. Hoc est magnam rem se facere putans si multos uersus minimo tempusculo dictaret. Cum.fl.l.e.quod.t.u.i.posses. Allegoricos a flumine quo significat multa eum:sed inordinate dixisse: ex quibus tantum sunt nonnulla quæ uelis inde excerpere & pro tuis habere. Scribẽdi recte nam ut.m.n.m.non inquit laborabat non ut recte scriberet:sed multum:sed ego hoc nollo.

¶CHRI. Eupolis &.c.a.p. Defendit se ab hiis qui cum iure reprehenderentur:neq; aliter defendere se ualerent:nimis illum mordacem esse dicebant. Atque a principio negat se poetam esse:proptereaq; minime timẽdum. Addit postremo se non ingenii malignitate quempiam lacerare.sed animi libertate & paternis institutis multa flagitia æquo animo ferre non posse: sed profecto genus hominum pertinacissimum est: qui cum male agant stultorum ægrotantium morem secuti medicas manus & saluberrimas pati nolunt: sed in medicum tanq̃ crudelem nimis nimisque asperum inuehunt:ita & hii cum factum defendere non ualeant in eos : qui illos meliores reddere tentant : iurgia retorquent. Eupolis & cratinus aristo. Hii principes inter ueteres comicos fuerunt. Sed & de ueteri & de noua comœdia & de inuentione satyræ abunde circa principia dictum est. Famosus : multa infamia notatus. Notabant. Mirifice ostendit originem latine satyræ. Hinc ab hac libertate reprehendendi. Dicimus autem aliquem pendere ex re : cum nisi illa sit ipse stare non possit : ergo Lucilii poema remota illa reprehensione nihil erit. Mutatis pedibus : quia non comicis utitur uersibus : sed hexametris. Numeris : rithmis : de quibus dictum est. Facetus : quia mirus in hominum moribus agendis atq; exprimendis. Emunctæ naris. Emungere nares est illas a mucis purgare : & qui nares emunctas habẽt & acrius olfaciũt:& clarius loquũtur. Ergo.e.n.significat aptũ ad uitia inuestigãda ac inuestigata planius eloquẽdũ. Durus:q̃a nõ facile fluãt sui uersus. Verũ de hoc ita Quintilianus. Satyra qdẽ tota nostra est in q̃ insignẽ laudẽ adeptus eẽ Lucilius:q̃ quosdã ita deditos adhuc hẽt amatores : ut cũ nõ eiusdẽ modo opis auctoribus:sed oĩbus poetis ꝓferre nõ dubitẽt. Ergo q̃tũ ab illis tm̃ ab Hora.discutios qui Luciliũ fluere lutulẽte & esse illic aliqd qd' tollere possis putat:nam eruditio in eo mira & libertas atq; inde acerbitas:& abunde salis. Hæc Quinti.lum.aũt hoĩs uehemẽtiam ad mirãs ait Ense uelut stricto quotiens

Lucillius ardẽs infremuit:rubet auditor cui frigida mẽs ẽ. Quapp nõ nřm eſt iter hos diiudicare ꝓſertim cũ illius poema nunq̃ uiderimus. Sed potuit iter tot uirtutes durities uitiũ cõcurrere in uno, pede. Quaſi cogitabũdus:uel anteq̃ ſe moueret. Lutulentus:Tranſlatio a flumine diluuio aucto habebat.n.copiã uerborum : ſed non elegantiam. Tollere.u.q.d.inter bona erant quedam mutanda. Garrulus. Superuacaneus i uerbis & inepte loquax. Piger.ſ.i.ad ferendum laborem.q.d.ſi laborem emendandi non recuſaſſet potuiſſet garrulitatis uitium euitare. Nam ut.m.nihil impedio.q.d.ſtatim concedo ipſum poſſe multũ ſcribere:ſed recte non concedo:nam multa ſine elegantia & delectum ſcribere multi dicunt:Quod defectum ſignificat. Nam qui iudicio pollent:huiuſmodi errorem cognoſcunt:itaq; uel emendant uel a ſcribendo abſtinerẽt.

Criſpinus minimo me prouocat/accipe ſi uis
Accipiam tabulas/detur nobis locus/hora:
Cuſtodes/uideamus uter plus ſcribere poſſit.
Di bene fecerunt/inopis me/ quodq; puſilli
Finxerunt animi/raro/& perpauca loq̃ntis.
At tu concluſas hircinis follibus auras
Vſq; laborantes/dum ferrũ molliat ignis.
Vt mauis imitare/beatus fannius ultro
Delatis capſis/& imagine/cum mea nemo
Scripta legat uulgo recitare timẽtis ob hãc rẽ:
Q d' ſũt/quos gẽus h minie iuuat/utpote plu/
Culpari dignos/quẽ uis media erue turba:(res
Aut ob auaritiã/ aut miſera ambitiõe laborat.
Hic nuptarum inſanit amoribus/hic puerorũ:
Hunc capit argẽti ſplẽdor/ſtupet albius ære:
Hic mutat merces ſurgẽte a ſole ad eum/quo
Veſpertina tepet regio/quin per mala ꝓceps
Fertur/uti puluis collectus turbine/ne quid
Summa deperdat metuens/aut amplĩet ut rẽ:
Omnes hi metuunt uerſus/odere poetas.
Fœnũ habet in cornu/longe fuge/dũmodo riſũ
Excutiat ſibi/nõ hic cuiquam parcet amico:

ACR. Ecce Criſpinus. m.m.p.huius Criſpini etiam in ſuperioribus meminit ne me Criſpini ſcrinia lyppi compilaſſe putes:hic ſimiliter:ut Lucillus multos:ſed malos uerſus faciebat. Minimo autem digito ſolent prouocare qui uolunt oſtendere plus eſſe uirium in ſuo minimo q̃ in alterius toto corpore. Puſilli: per quem non multa poſſum ſcribere. Perpauca loquentis:ad illud refertur quod ait inopiſq; puſilli. Aut tu.c.h.f.a. Tu uero criſpine multa cogitando imitare hircinos folles: hircinis follibus comparauit pectus Criſpini:& auris feſtinantibus ineptas cogitationes:per hoc oſtendit Criſpinũ inflatum ſcribere & turgide. Vnde Perſius. Tu neq; anhelanti coquitur dum maſſa camino.i. animo & cura diligentia ſcribendi. Beatus Fãnius:poeta cui ultro delatæ ſũt capſæ:ut ſuos libros mitteret: & auctoritatem reciperet. Fãnium quẽdam non ſatis bonum poetam recipit in auctoritatem. Senat⁹: aliter Fannius iſte malus poeta fuit qui cum antea contẽpſiſſet datam ſibi imaginem a ſenatu : poſtea dum moreretur petiit ut delatis in publicum capſis ſuis cum propriis libris incenderetur. Item aliter Fannius quadratam eo tempore ſatyram ſcribebat:& erat ſine liberis huius imagines & libros hæredipetæ in publicas bibliothecas referebãt nullo merito doctoria. Vulgo.t.t.qui quũ ſecat mores aliorum in publico non recitant. Quod.ſ.q.g.h.m.iu. quia ſunt quidam digni culpari:quos hoc gen⁹ carminis minime delectat:ordo:õ mea nemo legit ꝙ ſunt:quos hoc genus carminis non iuuat quaſi dignos culpari. Quemuis media elige turba de medio.populo qui eſt ante conſpectum producito. Ambitiõe:cupiditate honoris. Aere.i.corynthio ac per hoc ſtatuis nõ pecunia:nam ſupra argenti cupidos dixit. Hic.m. Maronis illud. Cedet & ipſe mari uector nec nautica pinus mutabit merces. Veſpertina tepet regio. Tepere dixit occidentalem plagam ad comparationem orientis:quia ibi ſol acrius feruet. Ne quid ſumma deperdat metuens:propterea ſi ſe periculis cõmittit: ut aut nihil decedat de ſumma patrimonii ſui:aut certe:aut augeatur. Omnes hi metuũt uerſus:q; huiuſmodi uitiis dediti ſunt. Odere poetas:qui ſatyras ſcribunt. Fœnum habet in cornu. Sic loquuntur inter ſe:qui ſunt uitioſi:fuge iſtum poetam ſatyricum:qui fœnum habet in cornu. Methaphoricos autem dixit: quia quando feriunt boues in cornibus eius ligatur fœnum.

POR. Ecce. C.mi.m. pro. Senſus ex prouerbiali conſuetudine ductus. Solemus enim dicere minimo me digito prouocat cum uolumus quem intelligi tantum ualere minimo digito quãtum alius totis uiribus. Criſpinus autem non tam bonos q̃ malos uerſus faciebat:cuius & ſupra meminit dicens:ne me Criſpini ſcrinia lyppi compi.p. Accipe ſi uis:accipiamus ait. Mimitico autem charactere prouocantem ad ſcribendum Criſpi.oſtendit. At tu.c.h.f.a. Per hæc ſignat Criſpinum iflata ac turgida ſcribere. Hinc autem Perſius illud tranſtulit:tu neq; anhelanti coquitur dum maſſa camino. Beatus Fannius ultro de ca.& ima. Vrbaniſſima amaritudine dicitur : ſenſus autem eſt. O beatum Fannium cuius imago & capſæ cum libris ih bibliothecas ultro receptæ ſunt:cum mea econtrario ſcripta nemo norit nec uelit noſſe: primum ꝙ publice non recitentur: deinde ꝙ conſcii ſibi peccatorum non delectentur hoc poemate uitia quorum carpuntur. Stupet albius ære. Albium quem infra quoq; male uiuentem oſtendit cupiditate uaſorum & ſignorum corynthiorum teneri ait. Fœnum.h.i.c.imitatiuo charactere hoc fingit dicere cum qui conſcientia peccatorum timeat maledicum poetam. Romæ autem uidemus hodieq; fœnum uelut anſulam factum in cornulo bouis quo ſignum datur tranſeuntibus:ut eum uitent:hic ergo tranſlatio ad poetam.

CHRI. Ecce.q.d.in prõptu ẽ:ut oñdat temeritatẽ & audaciã ſcribẽtis. Criſpinus:de quo iã dictũ eſt. Minimo.ſ.digyto:ut ait Acron:ut eſſet in ꝓuerbio antiquo ꝓuocat me minimo:quaſi oñderent plus eſſe uirũ in ſuo minimo digyto q̃ in toto corpore eius quẽ ꝓuocabãt. Accipe:accipe. Ex cõgeminatiõe oñdit impudẽtiã

Locus in quo ita scribam9 inclusi: ut nemo auxilium ferre possit. Vñ addit custodes Hora. intra quam ipse spatium pscribatur. Animi inopis & pu. Dum pusillanimũ se dicit: qđ uitiũ est se a modestia cõmendat. Rara & p pauca. Vt euitet loquacitatẽ. At tu: festiua uerbis sed amara in te rephensio est. Dicit igit uerba illius similia esse follibus: quæ pter uentũ nihil effundũt. Stultus.n. scriptor est: q tumida uerba qbus nulla sit subiecta snia scribit. Sic psius. Tum neq; haneláti coquit dum maxa camino. Folle primis uẽtos. Est aũt trãslatio a fabris ærariis. Hircinis idest ex hircina pelle factis. Vsq; laborãtes: semp flantes. Imitare: imperãtis est. Vt mauis: q̃si utrũ potius uelis an Fanniũ loquacissimũ: an me silentẽ. Fannius: hic poeta ita loquax fuit: ut tedio eius audiẽdi ut. S.P.Q.R. ultro illi auctoritatẽ poetæ imagninẽ & capsas ad reponẽdos libros detulerit. Erat.n. honoris spẽs imagine & capsis donari post recitationẽ. Qui sunt.i. qua re.i. ppter quã sunt aliq quos non iuuat. Hoc genus poematis in quo uitia carpunt: utpote dignos culpari. Auaritiã. Nam hoc pessimũ est omnium uitiorũ: & post ipsum ambitio est: ppterea q; hæc in primis posuit. Splẽdor argẽti & ære. Quia delectant uasis & statuis. Hic mutat merces. Exercet mercaturã cõuectans merces ab ortu ad occasum. Vespertina. Occidua a uespero stella ueneris q̃ post solis obitũ circa occiduas ptes apparet. Vti puluis. Ea uelocitate fert per mare q̃ fertur puluis a turbine uentorũ. Sed de turbine accepisti in supioribus. Per mala: p incõmoda & pericula: ut uel patrimoniũ nõ minuat: uel augeat. Omnes ii q uitiis iam dictis coinquinati sunt. Versus.s. satyrarũ. Poetas: satyricos. Oẽsq; de satyro dicunt. Fœnum habet in cornu. Erat.n. in consuetudine si quis esset bos q cornu peteret: fœnũ cornu eius alligaret signum quo admoniti cauerent. Hinc puerbiũ fuit: ut cum hoiem maledicum cernerent dicerent: fœnum habet in cornu. Fœnum a fœnore dicitur. Nam nullum genus agrorum est qui minori impensa maiores fructus ferant. Excutiat risum.s. a circunstantibus. Sibi ad suam uoluptatem.

Et quodcunq; semel chartis illeuerit/omnes
Gestie a furneo redeuntes scire/lacuq;
Et pueros/& anus. age dũ pauca accipe cõtra:
Primũ ego me illorũ/dederim qbus eẽ poetas
Excerpã numero neq; enĩ concludere uersum:
Dixeris esse satis/neq; si quis scribat/uti nos:
Sermoni propriora/putes hunc esse poetam.
Ingeniũ cui sit/cui mens diuinior/atq; os
Magna sonaturũ/des nominis huius honorẽ:
Iccirco quidam comœdia/nec ne poema
Esset/q̃siuere/quod acer spiritus/ac uis:
Nec uerbis/nec rebus inest/nisi qđ pede certo
Differt sermoni sermo merus/at pr̃. ardens
Sæuit/quod meretrice nepos insanit amica:
Filius/uxorem grandi cum dote recuset
Ebrius/& magnũ quod dedecus/ambulet ante
Noctẽ cum facibus. nunquid pomponius istis
Audiret leuiora/pater si uiueret: ergo
Non satis est puris uersum pscribere uerbis:
Quem si dissoluas/qui uis stomachetur eodẽ
Quo personatus pacto pater/his ego q̃ nunc
Olim quæ scripsit lucilius/eripias si
Tpa certa modosq;/& qđ pri9 ordĩe uerbũ est
Posterius facias pponens ultima primis
Non ut si soluas postquam discordia terra
Belliferatos postes/portasq; refregit:

ACR. Agedum.p.a.c. audi tu qui reprehẽdis satyricos poetas: non quod Horatius multum recitet: sed q uidetur cõscius peccatorum. Primum.e.m.i. primum ego eximo me de numero eorum: quib9 do hoc nomen poetas.i. non me dico esse poetã: neq;.n. qui scit uersus facere est poeta. Sermoni.p.ui. cina fabulis & orõni. Iccirco quidam.c.n.ne.p.eẽt quæ. Quia uerba eorum apta sunt prose & orationi dubitatio ẽ utrum comœdia poema dici põt. Quæsiuere: dubitauere. Quod acer.s.a.u.n.u.n.r.i. Eo q elata uerba in comœdia eẽ nõ debent: sed quæ hoc non habet dubitatur an comœdia sit an poema. At pater ardens sæuit q.m.n.i.a. dixit superius dubitat utrum poema dicatur comœdia: quia in ea nõ sunt uera uerba neq; sensus elati: q autem uult uideri poema esse comœdiam dicit acrem inesse spiritum: si quidem patrem ostendit in luxuriosum filium sæuire uehementer. Ebrius & ma.q.d. Ordo: q ambulet cum facibus quod magnum ẽ dedecus. Ante noctem cum facibus: pro per noctem: aut ante tempus noctis: quia cæci sunt amatores qui utuntur facibus eo tempore. quo nõ est utendum. Nunquid pom.i.a.l. Verba eius qui destruit comœdiam nõ esse poema si uiueret pater: nõ leuiora uerba luxuriosus audiret Pomponius: quæ audit filius a comico patre. Ergo.n.s.ẽ.p.u. Non sufficiũt pura uerba ad appellandum poetam metro conclusa debet enim poeta & grauia uerba & composita cum sensib9 elatis habere. Puris sine figuris & magno sono. Personatus: personam comici gerens de comœdia: qui personam patris accipit. Eripias si ordo: si eripias hiis. Sensus hic est. si ordinationem metricam mutes in opere lucilii uel meo non eandem grauitatem inuenies quam in Ennii uersu uel pacuuii soluto.i. nõ ita inuenias quemadmodum si soluas uersus Ennii aut Pacuuii: qui etiam soluti altitudinẽ & tumorem poematis obtinent. Tempora: dixit moras syllabarum & correptiones. Nõ ut si soluas. Ordo: non inuenias.

POR. Omnes gestiet.a.s.re.scire.i. etiam uulgares uult scire cum male dicet de uno quoq;. Primum.e. ordo est: primum ergo me illorum excipiam numero quibus dederis poetas esse. Sensus est autem primũ oium ergo me non pono in numero eorũ quos cõsentio poetas esse: qppe sermoni quottidiano ppiora scribens. Atq; os.m.s.i. magna eloquẽs os & similia canẽs. Nisi quod pede certo differt ser. qui in comœdia uel in uersibus metris cõtinetur: in hoc solo differt: q; sermo ille metro ↄcludatur. Quod meretrice ne.a.s. Bellam obscuritatem affectauit nepos filius dicendo: sed nepos luxuriosus atq; pdigus intelligẽdus est. Ebrius

magnũ

& magnū qđ de.a.a.n.c.f.qđ magni dedecoris ē. Nunqđ pom.i.a.l.Mira urbanitate & amaritudine pomponii persona abusus est:quasi argumēti loco:ut eū carperet. Quē si.d.q.sto.e.q.p.p. quē uersum si dissoluas inqt ea uerba ibi inuenies qbus quis de uulgo irascēs in filio suo utitur uenuste aūt personatum patrum dixit senem de comœdia.his ego quæ nūc olim quæ fers. Lu.ex eo.φ est scripsit scribo assumēdum est per sylep. Totū.n.tale fit.hūs ego q̄ nunc scribo.olim quæ Lucilius scripsit:& eæ sensus.i. si dissoluas uersus uel meos uel Lucilii nō inuenies eadem uerba quæ sunt in ennianis uersibus qui magno.s.spiritu & urrbis altioribus compositi sunt uelut hū sunt. Postq̄ discordia terra belliferratos postes portasq; refregit.

CHRI. Chartis illeuerit.Scripserit.ab eo qđ est les : qđ significat imprimere & formare. inde deleo formatū iam & impssum remouere.Est aūt leo & lino:de linea. Primū ego.Ostedit qđ sit poeta: atq; negat se i numero poetaꝝ ponēdū. Iccirco.Nā cū sic opus ingenio & mēte diuina & grādibus uerbis poetæ sūt q̄ negarint.comicos esse poetas:qa stilū hūt sermoni quottidiano pximū:& nisi pedib⁹ orōnē includerēt:nihil ab illo differrēt. At pater:posset aliqs putare comœdiam eē poema:qm̄ qn̄q; maioribus uerbis psonatus in comœdia pater insurgit.Vt dixit i arte poetica. Interdum & uoces comœdia tollit. Iratusq; cremes tumido delitigat ore.Cui respōdet φ ēt uerus pater & nō psonatus eodē ardore isurgeret:cum irat⁹ filio fuerit. Nec satis e.Nō satis est ut qs poeta dicat facere uersus ita puris & cōsuetis uerbis: ut illis dissolutis iisdē stomachantibus utat quis pr̄ uerus:qbus utit pater psonatus.Et pfecto si uersus quos & ego nūc & oli Lucilius scripsit dissoluāt:ut nō remaneat mēsura pedum:nihil distabūt a quotidiano ꝑmone. Tpa.s.syllabaꝝ. Nō ut si soluas.nā cū sublimis sit stilus:qnis uersus ita resoluat:ut nō amplius appareat. Postq̄ discordia terra belliferatos postes.p.q.r. tn̄ mēbra poetæ disiectu.i. partes & dictiōes illius uersus diuulsi a suo ordine demōstrabunt illum fuisse poetam:Vt si dicat:postq̄ terra discordia fregit belliferatos postes:tn̄ illa mēbra sic a suo ordie remota apparēt esse eius corporis qui poeta dicitur.

Inuenias etiam disiecti membra poetæ.
Hactenus hæc/alias iustum sit/nec ne poema.
Nunc illud tm̄/quæram merito ne tibi sit
Suspectum genus hoc scribendi. sulcius acer
Ambulat/& caprius/raucimale/cūq; libellis:
Magnus uterq; timor latrōibus.at bene siquis
Et uiuat puris manibus/contemnat utrunq;:
Vt sis tu similis cœlii/birriq; latronum.
Non ego sim capri neq; sulcii cur metuas me.
Nulla taberna meos habeat/neq; pila libellos.
Quis mãus isudet uulgi/hermogēisq; tygelli.
Nō recito cuiq̄/nisi amicis/idq; coactus.
Non ubi uis/corā ue quibuslibet.i medio/qui
Scripta foro recitēt/sunt multi/quiq; lauātes
Suaue locus uoci resonat conclusus/inanes
Hoc iuuat/haud illud q̄rentes/nū sine sensu.
Tempore num faciant alieno/lædere gaudes
Inquis/& hoc/studio prau⁹ facis/unde petitū
Hoc in me iacis/est auctor quis/deniq; eorum
Vixi cū quibus/absentem qui rodit amicum.
Qui non defendit alio culpante/solutos
Qui captat risus hominum/famamq; dicacis.
Fingere qui non uisa potest/cōmissa tacere
Qui neqt/hic niger est/hūc tu romãe caueto.
Sæpe tribus lectis uideas cœnare quaternos.

ACR. Hactenus hæc.hucusq; dixerim utrū satyra:& comœdia poema sint an nō. Alias:alio tpe i loco:ut Terē.qū alias quā hodie has fieri nuptias ñ alias mō.ut qdā uolūt. Nūc illud q̄rā:deest audire. Nūc dicā utrū oderis hoc poema:utrū iure metuas.

Sulcius acer. a.&.c. Sulcius & caprius nōia fuerūt delatoꝝ:alii actores uolūt fuisse causarū.Inde ēt rauci tradunt assiduitate agēdi. Vt tu sis.s.c.b.q.l.cœlius:& byrrius pditi adolescētes fuerunt.Si tu uis in qt similis eē male uiuētib⁹:cur ego p ca tmē istud uideor similis esse accusatoribus:& est sublimis inuectio. Nulla taberna meos.h.n.p.l.negat se libros suos ædere bibliopolis:ne in īperitā turbā incidāt qualis est hermogenes tigellius:plerūq;.n.in pilis uel in colūnis epigrāmata scribebāt poetæ: uel bibliopolis tradebāt:hoc ideo posuit p bibliopole statione q armaria circa pilas uel colūnas habebāt:ac p hoc ostēdit se non temere cuiq̄ libellos suos ædere nisi nobilissimis psonis. In medio.q.s.f.r.s.m.hoc sic pronūciandū est.q.d.qlibet nō indigniores te sunt:q i medio foro recitant:nā multos dicūt eē q in balneis recitāt.Ideoq; clamamus hāc cām per ironiā: qa i balneis melius uox sonet. Lædei gaudes.Subiectio ē. sed forte dicis quō satyram scribis o horati. Est auctor qs.de.e.ordo qs deniq; eoꝝ ē auctor.i.qs eorū delator est:cū qbus cōuiuatus sim ergo coniecturis colligis crimine hoc me dignū esse. Absentē q.r.a. Sunt.n.qdam:q dū uolūt se urbanos haberi quasi p facetias lacerant alios:dūmodo risum excutiāt sibi nō hic cuiq̄ parcit amico. Niger:maledicus. Hūc tu.r.c.huius actus debes romane metuere i non me.

Quater.i.duodecim in triclinio:nam inde & triclinium dictum est a tribus lectis.

POR. Inuenias ēt.d.m.p.eleganter nulla signa poetica inueniri ait in uerbis uersuū suoꝝ uel Lucilii si dissoluunt q de sermōe cōi sunt:Alias iustū sic nec ne poema:subaudiēdū tractabimus aut q̄remus aut qđ tale. Sulcius acer ambulat & ca.r.m.Hii acerrimi delatores:& causidici fuisse tradunt:& iō rauci φ i ꝯtēnōe iudicioꝝ clamēt. Cū libellis:aūt qb⁹ annotāt q̄ deerūt.

Vt tu sis simi.Cœli.Byr.l.ēt si tu inqt q poetā times tā nocēs sis q̄ cœlius aut Byrrh⁹ nō tn̄ ego delator sum aut accusator pp qđ mei ita timere debeas:ut Caprius timet aut sulcius. Nulla ta.m.h.negat se libellos suos edere bibliopolis q uel tabernas habeāt uel armaria q̄ sunt apud pila:ne in sordidos q̄lis ē tigellus Hermo.incidant. In medio q scripta fo.r.s.m.Hoc pnūciādū ē p inde inferendū p rūsum qđ dā. Quiq; lauātes:& ē sensus.Sed dicit.n.multos gloriari in uersib⁹ suis:ut eoa ēt in medio foro recitēt.Cōsentio ac nō tn̄ ibi ueꝝ ēt in

balneis hæc fieri qppe cũ suauiter resonans uox ipsos uersus gratiosiores faciat. Sed totum hoc urbanissima amaritudine dr̃. Et.h.st.p.f.u.p. hoc est quia prauus es studio facis. Põt ex hyppallage accipi prauo studio facis. Hoc petitũ hoc in me iacis. Vñ inqt caruiẽ hoc i me colligis:& hoc poeta proprie de se dicit. Est aũt metaphoricos dictũ quasi de telo aliquo aut lapide qui tollit̃ utiq3 aliunde:ut mittat̃. Absentem.q.r. Hæc etiam grauiter dicuntur. Solutos.q.c.r.h. hoc est qui merã urbanitatem putantisi capiendo aliquem risum circunstantibus mouent. Hic niger est:idest hic malus ac uenenatus est: Virgi. nigri cum lacte ueneni.

¶CHRI. Hactenus. Nolo nũc hic ꝯtenderẽ an comœdia & isti mei s̃mones poemata appellari possint. Sed hoc ꝗro:cur hoc meũ scribẽdi genus tibi suspectũ eẽ debeat. Fulcius acer. Hoc fuisse dicũt acerrimos accusatores & eloquẽtes quos latrones iure timerẽt:qa poterant manifesto crimie accusari. Sed si quis recte uiuat. Et puris manibus. Sine ui & sine rapina illi nõ timebunt accusatores. Kauci:pp assiduas accusatões. Vt sis tu. Sũma cũ rõne ꝓcedit:ut sit s̃nia. Quẽadmodũ nemo nisi malus illos accusatores timet ita nullus nisi malus timebit mea carmia. Sed det̃ ẽt q tu lector sis malus & similis celũ & birri latronũ:nõ tñ ego sũ similis capri & sulci:qa mea carmia neminẽ accusãt. Neq3.n.edo mea scripta: neq3 do meos libros uenales bibliopolis:q illos in tabernis suis aut circa colũnas & pilas uẽdẽdos ostendãt. Vel dixit pila:qa poetæ in pilis & colũnis sua epigrãmata scripta ponebant. Prop. Ipuer atq3 aliq̃ citus hæc suspende colũna. Et dñm exquilus dic habitare tuũ. Vel pila.i. ludus ubi conueniũt ad pilã. Nã ẽt in hmõi cõuẽticulis solẽt ab ociosis libri legi. Negat deniq3 edere suos libros:ne in iperitoꝝ manus ueniãt: ut tygellius fuit. In medio foro sũt q recitent. Snia ẽ:sunt q meliores te in medio foro recitẽ. Et sũt ẽt q lauãtes & inanes.i. ociosi legãt & delectant̃ I balneis: qa locus balneoꝝ cõclusus & cõcauus reddit uocẽ iocũdiorẽ. Inanes.i. ociosos:nã sic & Vir. Cætera quæ uacuas tenuissent carmia mẽtes.i. ociosas. Inanis ãt & uacuus idẽ ẽ. Hoc iuuat.s. legere i hmõi locis. Haud q̃rẽtes.i. cogitãtes. Illd.s. Non faciãt sine sẽsu.i. sine prudẽtia. Et i tpe alieno.i. icõgruo. Lædere: Verba sunt aduersarii. Facis hoc.p.i.qa prauus es facis. Studio:de i dustria. Vñ petitũ. Rñdet poeta:atq3 iterrogat. unde petitũ sit.q.d.a quo accepit audiuerit uitiũ illud:qd' in se iacit:& cõtorquet. Quis eoꝝ:cum qbus uixi est auctor.q.d.nullus. Absentem:qui oñdit qui sint fugiẽdi tanq̃ pernitiosi hoies. Inter hos enumerat qui absenti detrahit. Qui nõ defendit si qs detrahat. Qui captat risus alios mordendo. Qui fingit uidisse quæ nõ uidit: qui nõ reticet arcana sibi cõmissa. Niger:malus:ut sæpe demonstrauimus. Tribus lectis:cœnaculũ iccirco triclinium:dicitur quoniã tribus lectis sternitur. Ergo tribus lectis.i.in ꝯuiuio. Quaternos:duodecim intelligit Acron scilicet in singulis lectis quatuor. Vel simpliciter quaternos idest quatuor.

Et quibus unus auet/qua uis aspergere cũctos
Præter eũ/q ꝓbet aquã/post hũc quoq3 potus
Condita cum uerax aperit præcordia liber:
Hic tibi comis/& urbanus/liberq3 uidetur
Infesto nigris/ego sirisi/quod ineptus
Pastillos rufilus olet/gorgonius hircum:
Liuidus/& mordax uideor tibi/mentio siqua
De capitolini fortis iniecta petilli
Te coram fuerit defendas(ut tuus est mos)
Me capitolinus conuictore usus/amicoq3
Apuero est causaq3 mea permulta rogatus
Fecit/& incolumis lætor quod uiuit in urbe:
Sed tamen admiror/quo pacto iudicium illud
Fugerit hic nigræ succus loliginis/hæc est
Erugo mera/quod uitiũ ꝓcul abfore chartis.
Atq3 animo prius/ut siquid promittere de me
Possum aliud/uere promitto/liberius si
Dixero quid/si forte iocosius/hoc mihi iuris
Cum uenia dabis/ilueuit pr̃ optimus/hoc me
Vt fugerem exemplis uitiorũ quæq3 notando.
Cum me hortaretur parce/frugaliter/atq3
Viuerẽ uti cõtentus eo/quod mi ipse parasset:
Non ne uides albi ut male uiuat filius/utq3
Barus inops, magnũ documẽtum/ne patriã rẽ
Perdere quis uelit/a turpi meretricis amore
Cum deterreret/sectam dissimilis sis:

¶ACR. Qua uis.q̃ rõne uisiut poeta: q̃ facere id possis nr̃am nũc accipe mẽtẽ. Aspgere: notare sermonib⁹ uenenosis. Ego sirisi qđ'i.p.r.o.sæpe in ꝯuiuio uides aliquẽ de hoib⁹ male loqutẽ:excepto q pascit. Ego si aliquẽ merito uitupauero reprhẽdẽs. Mẽtio.s.q.d.c.f.i.p.petil⁹ cũ icapitolio eẽt coronã rapuit. Est ãt grũs de furtis capitolini petilli nã ex crĩe capitolin⁹ petillus dicebat̃ i expoliatiõe capitolũ accusatus dubiũ ãt utrũ gr̃a indicũ sit absolut⁹:tñ capitolinus uocabat̃. Succus:uirus liuor. Loligo:gen⁹ piscis a quo atramẽtũ fit. Quod ui.p.a.c.hãc maliciã q̃ solent ꝓseq ẽt amicos suos:amouebo a libris meis atq3 aio.ordo:prius ꝓmittere possim & hoc uere polliceor abfuturã eẽ malignitate q̃ ẽt amicis nocet. Insueuit:admonuit.docuit ad libere loquẽdũ:ut monstrãdo uitioꝝ singula effugerẽ. Cũ me.h.i.qñ me monebat pr̃ ad rectã uitã exẽplis me docebat & ꝓferebat hoium & uirtutes & uitia. Nõ ne.u.a.ut.m.u.f. Mira urbãitate dũ q̃si oñdit quõ se pr̃ suis monitis monere solitus eẽt:iterea multos ꝑcutit. Sapiẽs ui.q.q3.p.a pĥo iqt postea cognosces. qd iustũ aut iniustũ sit.qdue appetas uel uites. Quid ãt hiis itelligẽdũ ut sit qd uitaru qd ue petitum.Iiẽ dicebat pĥus te docere poterit melius q̃ sunt uitanda siue appetenda. Ego aũt docui:ea quæ sunt in usibus constituta.

¶POR. Et qb⁹un⁹ auet.q.u.a.c.probris.s.aspgere. Præter eũ.q.p.a.i.q pascit:sed uideam⁹an cõmoda synecdoche aquã ꝓbere dicet̃ ꝓpascet̃. Cõdita cum uerax a.ꝑ.l. ĥ ẽ cũ p ebrietatẽ ea q̃ i penitiora mẽtis ꝯdiderat ꝓdit ac publicat. Hic tibi co.&.u.l.i.tibi q nigris.i.malignis ifest⁹es. Ego sirisi:pp leuia quoꝝdã uitia:qd' lept⁹ pastillos. Rufilus.o.liuid⁹& mordax uideor tibi. Mẽtio si q̃ de ca.f.i.pe.iquit si forte mẽtio de capitolini criminibus facta fuerit ẽm consuetudinẽ malignitatis suæ:ita eũ defendes:ut dicas

Ne sequerer mœchas/cõcessa cum uenere uti
Possem. deprensi non bella est fama Treboni
Aiebat/sapiens uitatu/quodq; petitu
Sit melius causas reddet tibi. mi satis est/si

ei puero tibi amicũ fuisse & gaudere te q incolumis in urbe uiuat. Miraris tñ quõ iudiciũ illud effugerit. Hic ergo ẽ liuor ac uolũtas uenẽata dãnare snia sua quẽ iudices absoluerũt: Petillius ãt capitolius: cũ capitolii curã ageret corõæ subreptæ d capitolio cãm dixit absolutusq; a Cæsare ẽ hic niger succus. lo. ẽ. e. m. Ex loliginis succo liuorẽ mẽtis uult itelligi ex erugie uenenum. Malos ãt hoies atros ac uenenatos dicere solẽus. Insueuit. p. o. h. m. ut. s. Pater meus inqt eã mihi disciplinã deditatq; in cõsuetudine eã iduxit: ut neq; cogitarẽ qd maligne neq; dicerẽ. Deinde mira urbãitate dũ õndit quõ pr suus mõere solitus esset: ut uitia fugeret: multos pbrosis iocis pcutit. Cum me hortaret pce frugaliterq; uiuere. Sapiẽs. u. qd q. p. Sit melius cãs red. phus tibi rõnẽ reddet. qre qd peti dẽt aut uitari. mihi satis est si opiones a maiorib9 traditas tibi mõstro. ❡CHRI. Aspgere. s. malidictis tãq̃ ueneno. Quauis: q̃cũq; rõne siue iure siue iniuria. Præbet aquã. Magistrũ puiuiis: & posuit aquã p oibus reb9. Potus: nã ex uino simplicior liberiorq; factus ẽt ipm isectar. Liber: bacchus. Præcordia: Mẽtẽ atq; aium. Verax. Qui ueritatẽ dicere cogit. Sic alibi, & uino tort9 & ira. Hic maledicus uider tibi. Infesto. i. inimico. Nigris. i. malis. Comis & ur. Cum maledicus iure uideri deberet: cõtra uero: si ego nõ dicã maledixi: & momordi ut ille: sed solũ risi. Pastillos: qa nimio luxu uiuit. Hircũ: qa nimis sordide. Petilli. Hic cũ coronam aureã de capitolio subripuisset. accusatus se defendit: ut ait Acron. Mẽtio. Snia ãt ẽ: ea q̃ ego dico nõ: ut noceã dico: sed ex ai libertate. Tu ãt ut noceas nam quæ paulopost uitu paturus es: ãtea laudes: ut dissimules liuorẽ tuũ & maledicẽtiũ. Defendis igi a pricipio: ut q̃ deide culpas maiorẽ auctoritatẽ habeãt. Cõuictore: conuiua & familiari. In urbe. i. q nõ sit dãnatus furtiq̃ donatiõe i exiliũ eũdũ fuisset. nã pœna capitalis exiliũ erat. Sed tñ. Post q̃ õndit se amicũ: isert crimẽ cũ sũma astutia: q d magis noceat. Nigræ loliginis. Piscis ex quo egredir atramẽtũ: q̃ externe albus ẽ: itus ãt atramẽtũ cõtinet. Non dissimilis sepiæ: octenos hñt pedes caput est inter pedes: & uentrẽ. Sic iste amicũ beniuolũq; se õndit: deinde uenenũ effundit. Erugo: nã ita hoc clandestino maledicto consumit fama hois: ut ferrum erugine. Quod ui. Neq; i me ẽ hoc uitiũ: neq; in meis libris nec qcq̃ uerius hoc de me possum pmittere. Insueuit. Trãslatio ab arboribus: in qbus siluestrioribus meliores inserunt. Sic & meus pr hæc bona in me inserebat notando q̃ fugerẽ exemplo uitiorũ. Mirũ aũt ingeniũ: ut cũ patrẽ hominem libertinũ: & infimæ fortunæ a maioribus rebus laudare nõ posset: in eo laudat q & summope laudandũ sit: & nõ sit nõ uerisimile. Nã informare filium bonis morib9 sũma laus pris est: & in quacũq; fortuna pstari põt. Parce: modeste. Frugaliter. Idẽ significat. Barrus inops: Nã cũ uideas eũ cui amplũ patrimoniũ relictũ fuit: iõ inopẽ esse: qm̃ oia bona obligauerat: debes illius exemplo monitus uiuere parce. Sapiẽs: Sapiẽs: & phs docebit rõnes quare alia petẽda sint utpote uirtutes: alia fugiẽda: ut sunt uitia. Ego autem possum ea docere q̃ tradita sunt ab antiquis patribusfamilias.

Traditum ab antiquis morem seruare/tuamq;
Dum custodis eges/uitam/famamq; tueri
Incolumem possim/simulac durauerit ætas
Mẽbra/animũq; tuũ/nabis sine cortice/sic me
Formabat puerum dictis/& siue iubebat
Vt facerẽ quid/habet authorẽ/quo facias hoc
Vnum ex iudicibus selectis obiiciebat.
Siue uetabat/an hoc inhonestũ/& inutile fcm̃
Nec ne sit addubites/flagret rumore malo/cũ
Hic/atq; ille/auidos uicinum funus ut ægros
Exanimat/mortisq; metu sibi parcere cogit:
Sic teneros animos aliena opprobria sæpe
Absterrent uitiis/ex hoc ego sanus/ab illis
Perniciem quæcũq; ferunt/mediocribus & qs
Ignoscas uitiis teneor/fortassis & istinc
Largiter abstulerit longa ætas/liber amicus.
Consiliũ ppriũ/neq; enim cũ lectulus/aut me
Porticus excepit/desum mihi/rectius hoc est:
Hoc faciens uiuam melius sic dulcis amicis
Occurram/hoc qdam nõ belle/nunqd ego illi
Imprudẽs olim faciam simile/hæc ego mecũ
Compressis agito labris/ubi quid datur ocii/
Illudo chartis/hoc est mediocribus illis

❡ACR. Custodis: pedagogi. Durauerit: firmauerit. Sine cortice. Metaphora a natatoribus. Nabis sine cortice: sine difficultate. sic. n. discũt natare: qui nesciũt adiũctis ad uẽtrẽ corticib9: puerbialiter aũt posuit: nabis sine cortice hoc ẽ sine aliẽo adminiculo te reges. Vnũ ex iudicib9 se. o. Exẽplo pferebat hoc ẽ unũ de eqstri ordie demõstrabat: qa ex eqstri ordie iudices legebãr. Siue uetabat an hoc ihonestũ: & inutile fcm̃ sit nec ne sit addubites: aiebat dubitas utrũ hoc sit bonũ an malũ cũ uideas l hac re illũ nescio quẽ ifamia laborare. Auidos. u. f. u. æ. Exaiat: stupefacit. Bñ cõpauit ifirmã ætatẽ ægris dicẽdo auidos: & itẽpãtes. Itẽ aliter auidos: & ægros dupliciter possum9 itelliger: Nã de auaro utrũq; recte dñ: & d ægrotãte: & lãguido. Si auar accipis sibi pcere psequtur. i. larg9 uiuere admõet: qa auar9 est morti uicin9. Quẽadmodũ iqt ægrotãtes uicinũ fun9 absterret et a cibi auiditate. Ita sæpe aios teneros a uitiis ifamia reuocat aliẽa. Ex hoc ego sanus ab. i. p. q. f. i. alien9 sũ ab hiis reb9: q̃ pnicie afferũt faciẽtib9 fortasse hẽo uitia: sed talia: qbus ut hiis ignoscas. Liber. a. qa pt me libere icrepare. Imprudẽs: ualde prudens aut cogito ne p iprudẽtiã aliqd tale cõmittã. Cõpssis. a. l a. Sermones duo sunt epos: & pphoricos. Eposẽ quo utũtur cogitãtes: pphoricos uero cui ligua suppeditat. Auxilioq; sit. m. auxiliũ uẽiet: & õndit se bñ scriber nã nõ oẽs poetæ mali sunt. Nã. m. p. ualde multi: aut multo plures q̃ putas aut plures sunt q̃ iudei: & possumus cogere te consentire nobis: ut nõ iudices malum scribere esse uitium: ordo est: ac ueluti iudei cogemus te in hanc turbam concedere.

Ex uitiis unum/cui si concedere nolis
Multa poetarum ueniat manus/auxilio quæ
Sit mihi.nam multo plures sumus/ac ueluti te
Iudei cogemus in hanc concedere turbam.

ℭPOR. Nabis sine cortice.i.natabis p te sine admi niculo sed allegoricos dicit. Vnū ex iudicib⁹ selectis obiiciebat: iudices eqtes romanos dixit.ex eqstri .n. ordie iudices legūt hodieq. Auidos.u.f.at.æ.sēsus sunt itēperātes ægri si forte audiuerit aliquem effer ri admōiti morte obseruātius secū agūt ita teneræ mētes a uitiis submouēt cū opprobria alioꝝ audiūt. Exanimāt nō occidit significat.sed ꝯturbat ac tremefacit. Ex.h.e.s.ab.i.p.q.s.Hiis iqt pceptis pris mei effectū ē ut a pnitiosis uitiis tēperarē. Liber.a.i.libere pferēs apud me si qd de me æqus sētiat. Neq.n.c.m.l.a.p.e.d.m.Tractare secū ait sp cū sol⁹ deābulet aut iacēs i lecto uigi let.de offō boni uiri.Atq extra iure singulos sibi pponētē qrere qd ipse seq imitariq debeat. Vbi qd dat.o. illudo chartis:hoc ē mediocribus illis ex uitiis unū.urbanissime iteꝝ opponit uitio poemata scribere.Sed & cætera quæ subiecta sunt eadē urbanitate dr̄.

ℭCHRI. Dū eges cu.pp tenerā ætatē:nā cū i robustiore ætate ꝯstitut⁹ fueris. Nabis sine cortice:Trāslatio ab ignaris natādi q ne mergāt aqs:alligāt humeris suberē.quo sine artificio i supficie aqrū sustētent. Ita & hic i tenera ætate supiētioris ꝯsilio ē regēdus.Deide iā ætate maturus p se cūcta callebit. Iudicibus selectis.p pe iudices ex eqstri ordie itelligin.Nā ide eligebāt iudices. Vicinū funus. Vt mors uicini deterret ægrotum & mōet ut abstineat a noxiis cibis:ita opprobria aliēa faciūt ut abstineamus a uitiis. Ex hoc.e.s.a.Ex persona sua dat optimū pceptū:quo paulati a maiorib⁹ uitiis possimus abstinere.Nā mediocria sunt cōdonāda:pserti cū pcessu ætatis paulati minuāt:minuet ēt. Liber.i.freqns lectio phoꝝ.Et hic quoq ōndit eē isudādum phiæ nō ut illā solū discas:sed ut uitā emēdes. Amic⁹:nā offm̄ ueri amici ē amicū corrigere:& q corripit patiēter audiat:& audita exeqt. Cōsiliū.p.nā cū prudētiores usu & expiētia efficiamur ea prudētia bōa a malis seli getur illa seqt:hæc uitet. Nec.n.cū le.Ondit nullū tps omittendū:qn sp cogitemus & q agenda sint:& q fu giēda:Nā siue ociabimur i porticib⁹ siue i lecto reqescamus:nūq a cogitādo cessabimus:Hoc qdā ex amicis. Nō bel.s.fecit.Ergo nō ero silis illi. Illudo describo.Ludere.n.poetæ dr̄:cū res miores scribūt.Vir.Ludere q uellē calamo pmisit agresti.In reb⁹ aūt maiorib⁹ raro ludere dr̄.Canere uero de utrisq.Virg.Carmina q lusi pastoꝝ audaxq iuuēta.Tytire te patule cecini sub tegmine fagi. Chartis:græcū uerbū ē.Charta aūt dif fert a mēbrana:nā ut ait Victorinus:folioꝝ alia de chartis sūt:alia de mēbranis. Ergo mēbranæ pelliceæ sunt & pgami primū iuētæ:uñ pgamenæ appellant.Chartæ aūt ex papiro oli i ægypto fiebāt:ut diligētissime ondit.Pli.i hystoria naturali.Apud nos de cētonib⁹ certo quodā mō maceratis: & glutino siue colla ꝯcretis for mant.Chartā ex papyro i uictoria magni Alexādri iuētā scr.Var.Antea palmaꝝ foliis scriptitatū fuisse.Dein de quarūdam arboꝝ libris postea publica monimēta plūbeis uoluminib⁹:mox & priuata lītis ꝯfici cepta aut scedis.Ptolæme⁹: aut chartas.Eumenes uero quoq utereq maxias hūit bibliothecas mēbranas iuenerūt.Sed cōtra Varronis sniam de chartis ait Cassius Emina. M.Teren. scribā agrū suū repastinātē inuenisse ait arcā: in qua numa rex situs eēt:& i ea libros charta scriptos.Sed numā pluribus ætatibus añ Alexādrū fuisse ꝯstat. Mutianus uero ter cōsul ait se in licia repisse.Sarpedonis a troia epistolā charta scriptā.Hoc est me.Artificio se dictū.Scripserat.n.in supioribus se maximis uitiis carere:mediocribus nō carere.Nūc hoc:quod uitiū non est in mediocrib⁹ uitiis enumerat:ut cū modeste de se loquat:a culpa tñ se absoluat. Cui.mihi. Iudei:nā ut iudei q sub impio octauiāi plurimi rōe erāt cogebāt multos i sua sacra ꝯcedere:sic turba poetaꝝ coget:& te & reliquos:q nolūt rephēdi:ut mihi ꝯcedat:q̄si inuat ꝙ q̄uis ipe taceat nō ppea effugiet taxatiōes:tot cū alii īstēt.

ℭSatyra quinta

Gressum magna me excepit aritia roma
e Hospitio modico.rhetor cōes heliodor⁹
Græcorum linguæ doctissimus/uñ forū
Differtū nautis/caupōib⁹ atq malignis (appi
Hoc iter ignaui diuisimus/altius ac nos
Præcinctis unū/minus ē grauis appia tardis.
Hic ego p paquā/quod erat teterrima/uentri
Indico bellum/cœnantes haud animo æquo
Expectans comites/iam nox inducere terris
Vmbras/& cœlo diffundere signa parabat.
Tum pueri nautis pueris conuitia nautæ
Ingerere/huc appelle/trecentos inseris/obe
Iam satis est/dū æs exigitur/dū mula ligatur.
Tota abit hora/mali culices/ranæq palustres
Auertunt somnos/absentem cantat amicam
Multa prolutus uappa nauta/atq uiator
Certatim.tandem fessus dormire uiator

ℭACR. Egressū ma.me ex.ari.r.Cæsar tenebat ter ra citra mare.Antōius uero ultra.Hor.miss⁹ fuit cū Heliodoro a pte Cæsaris. Et ipse describit loca p q trāsit. Aricia:ciuitas q abest ab urbe decē milia pas suū.Egress⁹ rōa & egress⁹ romā dicius. Differtū na. plenū.s.hisq i pōtinis paludib⁹ nauigabāt. Atq ma. deest hobi⁹. Hoc.i.ig.d.i. ab urbe usq ad foꝝ appii biduo uenimus cū argutiores uno die soleāt uēire. Grauis ē.m.a.t.appia uia ē nō molesta tardiorib⁹: qa habitaculis freqntat ubi pnt māere quocūq pue nerit. Hic:apd appii foꝝ. Indico.b.nō illido alimē ta fame ieiunaui: qa aq mala erat. Iā nox i.t.u.asp gere umbris terrā. Tota.a.h.maior ps noctis absū pta ē. Multa plu.plen⁹.Vir. Ille ipiger hausit. Ac missæ.p.ordo:ac missæ pastū mulæ retinacula nauta saxo religat. Cærebros⁹.iracūd⁹. Ac.m.n.i.mulæ lūbos & nautæ caput ferit cœpit. Ora.m.ondit ubi eēnt expositi: fanu ferōiæ i.iii. militario a terracia si ē iouis āxuris uxor cui⁹:& Vir.meminit.Viridi gau dēs. Ferōia luco. Anxur āt iuppiter terrāciæ colit. Reposim⁹.pcedim⁹.Atq.s.i.terracinā dicit.i.ad an xur uēim⁹ ciuitatē:q posita ē sup mōtē cadētē ac de cliat neutro gñe. anxur āt dcm̄:qa ibi i herbis iuppi

ℭPOR. Egressum magna.m.a.Arcia. (ter colit.

Incipit/ac missæ pastum retinacula mulæ
Nauta piger saxo religat/stertitq; supinus.
Iamq; dies aderat/nil cum procedere lintrem
Sentimus/donec cerebrosus prosilit unus.
Ac mule/nautæq; caput/lumbosq; saligno
Fuste dolat/quarta uix demũ exponimur hora.
Ora/manusq; tua lauimus feronia lympha:
Millia tum pransi tria repsimus/atq; subimus
Impositum saxis late candentibus anxur.

romã hospitio modico. Luciliũ ac satyra æmulat᷑ Hora.iter suũ a rõa usq; brũdusiũ describẽs: qd᷑ & il le i tertio libro fecit:primũ a roma capuã usq;: & ide fretũ siciliẽse. Differtũ.n.puenisse a foꝝ api idicat ubi turba eẽt nautaꝝ: qui in põtinis paludib⁹ nauigabant.Itẽ cauponũ ibi moratiũ iter aũt illud expeditiorib⁹ unius diei eẽ dicit. qd ipse biduo cõfecerit. Altius.a.n.præ.i.expediti⁹ & agili⁹. Hic ego.p.aq. Hodie i foro apii uiatores pp aquã q̃ ibi teterrima ẽ manere uitãt.Dicit ergo hor. se ibi cœnare noluisse ne necesse hr̃et bibere. Huc.a.t.ise.uerba sũt nautæ irascẽtis cũ plures naui imponant᷑ q̃ pepigerat.i.pactus erat. Dũ æs exigit᷑.d.m.I.Manifestũ est illis tpibus p paludes pontinas nõ talẽ uiã fuisse:ut uehicula illa ire possent.Itaq; nauẽ solitos cõscendere uiatores quasi iumentũ aliqd᷑ ꝯducerent. Absẽtem cantat amicam: Sic.n.leues:ac uulgates hoies noctis solatia uigiliarũ q̃rere solent cãtica amatoria. Ac mis.pa.re.m.na.p.s.r. posteaq̃ obdormierunt uiatores ducit nauta mulã disiunctã pastũ missam:nauis retinacula ad saxum ligat.

Ora manusq; tua lauimus feronia lympha.Terracinã se quarta hora tandẽ peruectũ esse dicit: hodieq; aũt paulũ citra Terracinã fons feroniæ est. Millia tum pransi tria rep.atq; subi.im.s.l.c.anxur:quia illis temporibus adhuc terracinẽsis urbs in altissimo monte erat:inde postea in æquiorẽ locum deposita est: ut non solũ sint adhuc uestigia ædificioꝝ in monte:sed & muroꝝ. Impositũ saxis late cãdẽtibus anxur: mõs ille in quo terracina ꝯstituta erat non candida saxa habet:sed calci coquendæ aptissima:ergo a calce uĩ candida dixisse.

¶CHRI. Egressum magna me cœpit aritia roma.Nõ discedit ab ingenio poeta:sed suauitate multa multisq; salibus inspersa orone acerrimos rephensionis stimulos cõtegit:ut illis auditorẽ alliciat:& illaq̃et hiis: illaq̃atos salubri rephẽsione emẽdet.Argm̃ aũt a ꝓfectiõe mecœnatis assumit.Hũc.n.ad.M.Anto.recõciliãdũ missum Virg.Horatiusq; ac nõnulli alii ex doctioribus brundusiũ usq; ꝓsecuti sunt.In hac igit᷑ ꝓfectiõe describẽda multos rephẽdit. Aritia:urbs nõ ꝓcul ab alba lõga. Modico:Vel ut frugalitatẽ mecœnatis: & comitũ oñdat:uel qa urbs ipsa parua erat. Foꝝ:Mercatũ. Appi:ꝓ appii p apocopẽ:ut urbẽ pataui.Est aũt dictũ foꝝ appii ab appio:quẽadmodũ:& uia appia:Hic loc⁹ iuxta paludẽ põtinã erat.Et ppea differtũ.i. ubiq; passimq; refertũ nautis. Malignis.Est pœne epithetõ cauponũ. Iter unũ.i.iter unius diei:nõ tñ nobis:sed iis qui sunt ꝓcincti altius.i.sunt magis expediti.Ergo nos ignaui diuisimus iter:qd᷑ erat unũ. Minus gra.pp frequẽtiam habitaculoꝝ.Alii textus hñt nimis grauis:& tũc erit molesta pp nimiã freq̃ntiã.Appia aũt dicta est uia:qa ab Appio claudio cæco i sua cẽsura strata est. Propter aquã.Nã iuxta paludẽ põtinã isalubris ẽ.De aqua.n.q scribũt.primũ locũ ꝓbẽt pluuiis.Secũdũ fluuialib⁹.Tertiũ puteis.Deterrimas aũt scribũt palustres. Diffundere: spargere. Signa:sydera.Proprie tñ signa dicunt᷑ duodeci stellaꝝ cõfigurationes i zodiaco.Poetice ãt dixit noctẽ diffundere.noctẽ qppe q̃ sp p cœlũ sparsa sint:sed nõ apparẽt i die:qa luce solis earũ lumẽ obscurat᷑.Tum pueri nautis.Nã cũ eo i loco sint res nauigiis iponẽdæ:iter seruos q igerũt:& nautas qui recipiũt:exoriunt᷑ cõuitia. Huc appelle.Huc nauẽ applica.Verba sunt seruoꝝ. Trecẽtos iseris. Oratio nautæ dolẽtis & plures q̃ oportet nauẽ igrediant᷑. Ohe:uox iubẽtis modũ iponere. Exigit᷑:a nautis pro naulo. Mula:quæ nauem eripa trahat. Cantat:cantu laudat. Prolutus:uehemẽter potus. Vir.Toto se pluit aruo.Ostendit inurbanitatẽ illoꝝ:qui dominos dormire nõ sinũt. Vappa:nã uẽale uinũ aliud raro accipiũt.De uappa dictũ ẽ. Dormit:iã fessus. Nauta piger.Nã & ipse cũ eos quos uehit dormire sentit:dormire parat: q̃uis pollicit⁹ sit accepto ꝓcio tota illos nocte uehere. Stertit.Oblitus fidei & officii sui. Cerebrosus.Nã modestiores nõ qd nauta meret᷑:sed qd se dignũ eẽt facerẽt.Cerebrosus aũt dicit᷑ a cerebro:q totus suo cõsilio hæret:& obstinatus a nemie ꝑsuadetur:& iracũdiæ obtẽperãs sine rõe fert᷑. Fuste saligno.Nã circa paludes salices abũdãt. Quarta hora.s.diei. Dolat.Verberat.ꝓprie dolare ẽ lignũ dola coæquare. Ferõia:Apostrophe ẽ.Venerãt autem ad lucũ iunõis feroniæ.ubi illi sacer fõs erat.Sed nõ ẽ itelligẽdũ de feronia urbe:quæ sub mõte soracte ẽ:qa est procul a uia appia. Repsimus.Repere serpẽtũ est.sed uoluit ostendere difficultatem in ascendendo monte in quo anxur quæ & terracina dicitur collocatum est. Vbi olim amiclæ fuerũt a serpẽtibus deletæ.Hic iuppiter imberbis colebatur.Vnde dicebat᷑ anxur quasi ανευξύρου.i.sine nouacula. Nã q non tõdetur nouacula non eget.Terracina trachina ab asperitate dicta ẽ.

Huic uenturus erat mecœnas optimus/atq;
Cocceius/missi magnis de rebus uterq;
Legati/auersos soliti componere amicos.
Hic oculis ego nigra meis colyria lippus
Illinere.interea Mecœnas aduenit/atq;
Cocceius/capitoq; simul fonteius/adunguem
Factus hõ/antonii non ut magis alter amicus.
Fundos aufidio lusco prætore libenter
Linquimus insani ridentes præmia scribæ:
Prætextam/& latum clauũ/prunæq; bacillũ

¶ACR. Missi magnis de.r.u.de recõciliatiõe missi erãt legati ab augusto ad antoniũ: q postea bellũ ciuile gesserũt.Iã tũ.n. dissẽtire cœpant. Mecœnas op.a.coc.a.s.com.a.quoniã iter augu.& Ant. reliq̃ę erãt dissẽsiõis. Coccei⁹:nerua.pau⁹neruæ:q postea ipauit romæ:mãdauit Augu.ut mitteret q de sũma rerũ tractaret.ergo missus ẽ mecœnas cũ agrippa q utrũq; exercitũ itra castra cogeret.hoc Liuius i libro cxxvii.itelligẽdũ ãt q fõteio misso ab Ant.August⁹ mecœnatem & cæteros ad eũdem locũ miserit. Fõteius.a.f.h.ad unguẽ facti hoies dicunt᷑ q sunt urbãi.q sunt eloq̃ntes:q sũt dicaces:q nõ habet uitiũ.Trãslatio a marmoribus:quoꝝ iũcturæ unguibus explo-

In mamurrarum lassi deinde urbe manemus
Murena prębente domum/capitone culinam.
Postera lux oritur multo gratissima/nanq;
Plocius/& uarius sinuessæ/uirgiliusq;
Occurrunt animæ/quales neq; candidiores
Terra tulit/neq; quis me sit deuinctior alter.
O qui complexus/& gaudia quanta fuerunt.
Nil ego contulerim iocundo sanus amico.
Proxima campano ponti/quæ uillula tectum
Præbuit/& parochi quæ debēt/ligna/salemq;
Hinc muli capuæ clitellas tempore ponunt:
Lusum it mecœnas/dormitū ego/uirgiliusq;
Nanq; pila lippis inimicum/& ludere crudis.

rantur:Persi.ut p leue seueros effundat iunctura un gues.Vir.in ungue marmorib⁹ positis secto uia limi te q̄dret. Antoni nō ut magis alter amicus: ut non inueniret̄ qui magis esset amicus Antonii. Fundos aufidio lusco ꝑtore: ꝑtorē pro magio dixit: hoc est duū uiro:fundus nomē oppidi.q̄ in numero plura li dixit tū:ꝑtemia scribæ:quia de curia scribaꝝ fami lia fuerat:& hoc pro ꝑmio fuerat ꝯsecutus: ut magi stratus esset. Prætextā purpuream q̄ in pectore extē ditur senatoꝝ. In ma.l.Mamurraꝝ & lamiaꝝ fami lia fuit q̄ a formiis origiuem duxit. Murena.pre.d. hospitiū.i.mansimus apud murenæ uicū: nā cœna uimus apud capitonē. Capitone cu.culina dicta ē coqna:quia ibidē dii peuates colant̄ aliter culina.i. coquina ab eo q̄ culiat carbones. Cādidiores.pul chriores:benigniores. Et parochi.quæ.d.l.s.q.pa rochi genus officii qui solent peregrinis salem:& li gna ꝑbere:& significat publicū cursum. Clitellas.i. sarcinas siue sellas instia quibus animalia sternuntur:alii uncinos ligenos:quibus onera imponuntur.Et no tandum tpe pro tempori. Crudis:ad Virg.rettulit q difficile digerebat:dicebatur.n.stomachū dolere Virgi.

❡POR. Huc uēturus erat Me.dissensiōe orta inter cæ.Aug.Antoniūq; Cocceius nerua auus eius q postea romæ impauit:petit a Cæ, ut aliquē cū de summa reꝝ tractaret mitteret terracinā:& primū mecœnas mox & aggrippa aggressi sunt.Hiiq; pepigerūt fidē cōfirmatissimā: & in una castra ꝯferri signa utriusq; exercitus iusserūt.hoc &.T.Li.lib.cxvii. refert excepta capitōis mētiōe. Ad unguē factus hō trāslatio a marmorariis:q iuncturas marmoꝝ tū demū ꝑfectas dn̄t:si unguis superductus nō offendat̄. Vn̄ iam q̄cūq; ꝑfectissima esse uolumus significare ad unguē facta dicimus. Insani ridē.p.f.Prætextā & la.cl.p.s.q.b.Aufidiū luscū de curia scribaꝝ significat fuisseq tunc in oppido fundis magr̄atum gereretq̄uē sibi risui fuisse ait: q̄ magnipēderet idutū se eē lato clauo ac ꝑtexta:& de balneis publicis prunas sibi domū a mediastinis afferri. In.m.l.d.u.m. Formias urbē significat:hic nāq; fuit familia mamurraꝝ hōesto loco nata. Murena.ꝑ.d.ca.c.Dicit se formis murenæ domo hospitatū fuisse:sed apud capitonē cœnasse. Nil ego.con.i.s.a.Quādiu sana mēte sum inqt nihil putabo cōparabile esse iucūdo amico. Proxima.c.p.u.t.p.Hic subintelligēdū extrinsecus uerbū ē qa ple nū sic sitq̄ uilla ꝓxima ē ponti campano tectū ꝑbuit.significat aūt iuxta pontē cāpanū q est citra.xvi.miliari um a capua i uilla se mansisse. Et pa.q.d.l.s. ex uerbo ꝑbuit qd̄ ē i principio uersus ꝑbuerūt.hic assumendū ē. Parochi āt copiarii dn̄r.απο του παρεχειν.i.ab exhibere hodieq; āt a copiariis ꝑstant̄. hæc iis qui reipu. cā iter faciūt. Nāq;.p.l.i.&.l.c.Se lippū dixerat.ergo crudū Virgiliū itelligamus qa uī singula singulis assignasse.

❡CHRI. Mecœnas.De cuius ꝓfectiōe i pricipio dixim⁹. Coceius.Cocceius capito quē.M. Antōius mise rat ad Augustū.Et nūc ipse rediēs cū mecœnate ꝓficiscebat̄. Missi.ab Antonio alter:alter ab augusto. Ami cos aduersos.Atq cōtrariū epithetū ē amicoꝝ:sed itellige soliti ꝯponere.i.ad cōcordiā reducere eos q ex ami cis aduersi facti erāt. Illinire.ꝓ illiniebā. Fatetur se lippū:q morb⁹ uigiliis & sole auget̄. Ergo sedabat illū il liniens. Collyria.Nā medicamēta oculoꝝ collyria appellāt.Est aūt græcū uerbū. Cornelius aūt celsus tam oculoꝝ q̄ fistulaꝝ collyria uocat:ut apparet i quto suæ medicinæ. Ad unguē factus.i.ꝑfectus.Trāslatio est a iuncturis lapidū cum ita exactæ fuerit:ut unguē nō admittāt.Pers.Seueros.excluderet ungues Fūdos aufidio.

Fundos.Strabo ait sinu caietano contiguū est cecubū.Cui adiacet urbs fundi i uia appia. Tota hæc hora ꝑ cipua uina gerit.Hic ē cecubū:fundanū:setinū:falernū:& albanū.Notat āt i hoc loco isolentiam ignobilis ꝑto ris.Hic.n.de scriba senator factus fundanā ꝑtura accepat. Ridētes.qa idignus eēt illo magistratu. Scribæ. Hoc ministeriū apud romāos infimo generi hominū mādabat̄.Apud græcos cuiq; nobilissimo.Idem apud etruscos.Quod facile dephendit̄ i scriba Porsenæ. Latum clauū.Vestem senatoriam ita appellāt. Nā ꝑtextā etruscoꝝ regum uestem fuisse & ad magistratus romāos trāslatam:ac idē puerili ætati cōcessam demōstraui mus. Vatillū.Vasculū i quo carbones icensi essent.qbus ferrū ad iurēdas notas reis cādebat. Mamurrarū. Senatoria familia romæ erāt mamurræ:sed formiis oriūda:& magnā ꝑtē eius urbis possidebāt. Domū.nā hitaculū. Culinā:cibaria.Est āt culina ubi epulæ coquūt̄:dcā sic:qa ibi lares colerēt̄. Sinuessæ.Nomē urbis. In agro sinuessano uillā habebat Vir.iuxta nolā.Et cū nolāi aq̄ i suū agrū deriuationē denegassent illos ex su is carminibus sustulit:& ubi prius nola erat:orā posuit:& uicina uesevo ora iugo. Multo gratissima. Opti mus poeta demōstrat q̄ diligēter colēda sit amicitia:& q̄tā i uita iocūditatē ide capiamus. Cādidiores:inno cētiores.Ergo poterat iter illos itercedere amicitia:q cū uirtus simiter malos eē nō pōt. Parochi.magistratus erāt:qbus erat cura:ut ligna & sal legatis publice missis ꝑberet̄:ab eo q̄ est παρεχω.i.ꝑbeo. Hic parochiæ ec clesiæ dicunt̄:q̄ suis pochianis uictū cæleste exhibēt. Hic muli.Cōmodū iter hic capuā usq; ostēdit:q̄do qdē & muliones uno die cōmode illud carpāt. Clitella.sarcina siue sella uel istrumēta qbus q̄drupedes sternun tur Vel lignei uncini qbus onera iponunt̄. Lippis.Lippum se dixit. Crudis.male cibaria stomacho decoquen tibus propter.Virgilium:qui eo morbo laborabat.

Hic nos coccei recipit plenissima uilla:
Quæ supest caudi cauponas,nūc mihi paucis

❡ACR. Hic nos coccei recepit.p.u.Coccei neruæ ut supi⁹ diximus copiose. Caudi caupōas.caudiū ē ci uitas sānii.Lucāus. Vltra caudinas supauit uulnera

Sarmenti scurræ pugnam/messiq; ciceri
Musa uelim memores/& quo pre nat9 uterq;
Contulerit lites/messi clarum genus osci:
Sarmenti domina extat/ab his maioribus orti
Ad pugnam uenere/prior sarmentus/equi te
Esse feri similem dico/ridemus/& ipse
Messius accipio/caput & mouet/o tua cornu
Ni foret execto frons inquit/quid faceres/cũ
Sic mutilus miniteris/at illi fœda cicatrix
Setosam leui frontem turpauerat oris
Campanũ in morbũ/in faciẽ per multa iocat9
Pastorem saltaret, uti cyclopa rogabat:
Nil illi laruа/aut tragicis opus esse cothurnis.
Multa cicerrus adhæc/donasset iam ne cathenã
Ex uoto laribus quærebat scriba quod esset
Deterius nihilo dominæ ius esse rogabat.
Deniq; cur nunquam fugisset/cui satis una
Farris libra foret,gracili sic/tamq; pusillo.
Prorsus iocunde cœnam produximus illam.
Tẽdius hic recte beneuentũ/ubi sedul9 hospes
Pene macros arsit dum turdos uersat in igne.
Nam uaga per ueterem dilapso flamma culinã
Vulcan9 summum properabat lambere tectũ
Conuiuas auidos cœnam/seruosq; timentes
Tũ rapere/atque oẽ is restingere uelle uideres
Incipit ex illo montes apulia notos

furcas.Nõ longe.ãt abest a beneuẽto. Musa .u.m. Quidã reprehẽdũt horatiũ: q de rixa dictur9 petiuit auxiliũ musæ stulte.nã oratorie h fecit.Quãdo ãt de leui redicturi sum9 attẽtũ debem9 facere audito rẽ pp leuitatẽ rei uel qa describtur9 naturã suã nõ debuit ptermittere: qđq; iucũde factũ uidebat sine ludo narrat. Osci.cãpãi.qa oscia cãpania dicta ẽ.aut irõicõs cuiusdã osci ignobilis:uñ osceni figurate:ut crassa genus pholæ:& ẽ figurata locutio. Messegi.g.o. Ne forte deest sit.Cãpanũ i morbũ.autoris fœditatẽ aut arrogãtiã: dicũt.n.cãpani fœdi eẽ arrogãtes.sic fœda accipiam9. Aliter. cãpãi q & osci dicebãt ore imũdi.uñ ẽt oscẽos dicius: aut uero dixit cãpãi morbũ:qa cãpãi morbũ dicacitatis patiũt.Donasset mãe cathenã ex uoto larib9 Solebant pueri postq̃ pueriũ excedebant diis pẽatib9 bullas suas ɔsecrare: sic puellæ pupas . mõ ergo ridẽs interrogat si cõsecrasset cathenã:q̃ fuerat ligatus q̃si seru9.Bullas senatores nobiles gerebãt sic:& hic qa seru9 cathenã. Scriba.q.e. nõ inqt qa factus es scriba:amisisti ɔditionẽ seruilẽ. Dominæ uis:rñdit eũ seruũ fuisse. Tãq;.p. qa breuis erat staturæ. Sedulus. diligẽs. officiosus Pœne.m.ordo pene arsit macros turdos. Delapsa. u.i.sparso igni errãte flãma p coquinã. Lãbere.attingere. ut lãbere flãmã cõas & circũ tpa pasci . Incipit ex illo mõte.Bñdixit notos.appullus.n.fuit siue ue (nusinus.

¶POR. Quæ supest.c.c.a capua ,pse ẽt9 i coccei Neruæ uilla mãsisse se idicat q̃ ẽ supra tabernas caudii oppidi. Nũc.m.p.s.s.pu. Oñdit se relatur9 ɔtentionẽ quã iter se sarmẽt9 & ciceri9 habuerũt ambo ex urbanitate & audacia noti eqtes tñ ro.

Sarmẽti.d. extat. Sic h dr q̃si libertinus fuerit Sarmẽtus. Messi cla9 gen9 osci.Figurata elocutio messi gen9 osci sũt. Læui.f.t.o.attẽde elocutionẽ leuioris frõtẽ ,p leuã ptem põit i frõte . Cãpanũ i morbũ. cãpãi q osci dicebant ore imũdi habiti sunt.Vñ & oscos dictos putãt q̃si obscenos.Donasset iã ne cathenã ex uoto larib9 q̃rebat.urbãtissime hæc dicta sunt i eũ q seruilib9 eẽt natalibus. Translatione sumpta a generosis pueris qui bullã auream egressi pueritiæ annos apud lares solent suspẽdere. Scriba q e.n.d.d.a.i.e.r.i.nullũ preiudicium dominum passum. q illum de curia scribarum sibi comparasset. Vbi sedulus.h.p.m.a.t.dum uersar in igni.ordo est.pene arsit.Nã uaga per ueterem & reliqua. Mira energia hic sensus explicitus est. Incipit ex illo montes apulia notos ostentare mihi. accipiendum melius notos q̃ ostentare mihi : ideo maxie non est intelligendum.quæ sic hoc uellet intelligi ostentat nobis montes solos uidere incipiat.

¶CHRI. Coccei pl.Ostendit liberalitatẽ hois. Caudi:oppidũ samnii.Vñ caudinæ furcæ,nobilitate isigni clade & ignominia quã romãi exercit9 sub Sp.posthumio a sani ratib9 acceperũt. Musa.iuocat mũsã:ut capret attẽtionẽ i re parua.Vel de idustria ridicule hoc dicit.cũ rẽ minime dignã inuocatiõe sit narraturus. Sarmẽti.De quo iuuenalis meminit.Quæ nec set mẽtus iniquas cæsaris ad mẽias:nec uigilis galba tulisset.De h etiam meminit Plutarchus i uita.M.Antõii. Quo patre.genere Messi erant osci cla9 genus.Vel messi osci erat genus cla9:& puto poetã uelle hoĩem uitupare a patria.Nã osci populi turpibus moribus fuisse phibẽt. Vnde osceni mores appellantur.Ergo erit ironice dictũ clarum genus. Domina.Ergo erat adhuc seruus.

Scurra.ab urbano differt.Vrbanus enim risum captat:sed iis salibus & leporibus in qbus tñ loci temporis hominum & re9 dignitas seruet:& a decoro non discedat.Scurra uero contra.Nã dũ risum captet:nec sibi nec aliis parcit:nec ab ulla abstinet turpitudĩe. Prius sarmẽtis.Deco9 seruat poeta.Nã decuit ab hoc iurgiũ oriri:i quo nullus eẽt pudor. Accipio s.p cõuitio. O tua.uerba sarmẽti:nã cũ ille minitabundus caput concuteret hic inqt. O admirãtis ẽ. Quid faceres.q.d.maiora minareris ni tua frõs foret execto cornu.Appellat cornu extremitatem frontis:& exectũ pp cicatricẽ q inerat.Acrõ ait oscos q in cãpania sunt habere i frõte ex ipa natura ueluti cicatrices.Quid ergo faceres itegar cũ sic mutilus.i. mutilatus miniteris. Sũt q uelit mutilos eos esse:a qbus ferro uel alia ui aliqđ membrũ exectũ sit.Inde mutilare.Mãcos ãt qbus membrũ uitio naturæ desit.Iuuen.Ex eo tanq̃ mãcus & extictæ corpus nõ utile dextræ.Debilẽ uero eũ nũcupant:cui mẽbrum uel uulnere uel morbo iutile sit redditũ. Setosã.& pp hoc illũ equo cõparauerat. Cãpanũ.i.illius cãpãi:Vel qa ut nũc dixi naturaliter campãis sit.Vel ad mores rettulit priæ.Iuue. Qui gentis uitio nunq̃ partit amicũ Oscia aũt campania dicta est ab osco duce.Campãi enim fœdi & arrogãtes putant:& ore imũdi sunt & dicaces:Rogabatur saltaret cyclopa.s.polyphemum.i.saltando exprimeret polyphemũ & illum imitaret i saltatione.q.d.non esse opus illi persona:si uelit polyphemum agere:quoniã facie illi simillimus sit. Cathenã

sentētia ē esset ne adhuc libertate donatus'. Nā liberi facti cathenā instrumēta suæ seruitutis laribus dōabāt. Et addit φ quis eēt scriba nō ppea ius dominæ suæ ī illū eēt deterius. Fugisset. Maxla.n.īfamia erat seruo φ fugitiuus diceret. Hoc igit animi uitiū ē: illud corporis:φ statura pusillus sit. Vna li.far.q.d.nō erat uerenda fames cum tam paruo egeres. Beneuētum:olim maleuentum dictū in sannio est. Hospes:domus hospitis.

Ostentare mihi/quos torret atabulus/& quos
Nunquam erepsemus/nisi nos uicina triuici
Villa recipisset lachrymoso non sine fumo:
Vdos cum foliis ramos urente camino.
Hic ego mendacem stultissimus usque puellā
Ad mediā noctem expecto, somn⁹ tamē aufert
Intentum ueneri/tum immundo somnia uisu
Nocturnā uestem maculant/uentrē φ supinū.
Quattuor hic rapimur uiginti & millia rhedis
Mansuri oppidulo / quod uersu dicere non est:
Signis perfacile est/uenit uilissima rerum
Hic aqua/sed panis longe pulcherrimus/ultro
Callidus ut soleat humeris portare uiator.
Nam Canusi lapidosus/aquæ non ditior urna
Qui locus a forti Diomede est conditus olim.
Flentibus hinc uarius discedit mestus amicis
In rubos fessi peruenimus/ut pote longum
Carpentes iter/& factum corruptius imbri/
Postera tempestas melior/uia peior/ad usque
Bari mœnia piscosi/ dehinc gnatia lymphis
Iratis extructa dedit risusq;/iocosq;:
Dū flamma sine/thura liquescere limine sacro
Persuadere cupit/credat iudæus apella:
Non ego/namq; deos didici securū agere æuū:
Nec si quid miri faciat natura/deos id
Tristes ex alto cœli dimittere tecto.
Brundusium longæ finis/ chartæq;/ uiæq; est.

ACR. Quos torret.i.incendit. qa nimio calore flans uētus illā regionē exiccat: Vnde & pestifer dī eē & grauis atabul⁹ nomē uenti. απο τησ ατισ.i.a pestilētia. Erepsemus:& trāsissemus p erepsissem⁹: & ē figura detractio sine pœna trāsissem⁹. Triuici: oppidi ī fine cāpāiæ quo uehicula iūcta accedere ne queūt ergo Hora.ad uillā diuertit. Vdos:hūidos.ui rides.i.accepit nos cū sūmo fumo. qa ibi urebāt rāi. Expecto:pro spectaui. Sōn⁹ tñ aufert illā.s.expecta tionem & abūdat tñ. Inuentū.u. expectātē uenerē. Mansuri oppidulo qd' uersu dicei nō est.equotuti um dicebat oppidū: & nō poterat in uersu suo pōe re huiusmodi nomē:ac p hoc sigis uitit:Ita aūt dice re nō ē:ut soluēdo nō est. Callidus:prouidus.sapi ens. Aquæ:nō ditior urna:qa I equotutio aquæ est inopia:& similiter apud cāusiū:oppidū apuliæ lapi dosus ē panis hac de cā de equotutio emitur pāis:si militer & ubi aqua deest:ut ī equotutio. Inde rubos fes.p.oppidū ē italiæ. Vir. Nūc facilis rubia texat fa scina uirga. Corruptius:nobis molesti⁹ difficilius. Postera tēpe. Posterū tēpus.postera dies.status cœ li hoc est serenitas. Ad usq; bari mœnia piscosi. Ci uitas ē quæ adbaris dicit hodieq; ut dixit grāmatic⁹ theotistus. Dehic gnatia lymphis iratis extructa. qa aquas nō habet. Dedit risusq; io. Risimus inquit:φ apud gnatiā audiuimus in aris flāmas sine thure cō sumi. Appella: finxit nomē q̄si sine pelle aut certe appella:quia pputium nō habet. Nam deos. Secun dū dogma epicureorū loqtur:qui dicūt deos agere sæculū sine cura:ut poeta. Nec curare deum credis mortalia queq̄.nā epicure⁹ erat:ideo dixit deos ñ cu rare mortalia. Tristes:seueros i scrutādo sollicitos.

POR. Quos tor.a. uētus ī apulia feruētissimus græca appellatiōe quasi τηνατην λαλνογα. Nisi nos uicia tri.oppidū ī fine cāpāiæ est. Māsuri oppi dulo qd' uersu di.nō ē:Signis pfacile.equūtutium si gnificat cuius nomē hexametro uersu cōplecti non pōt. Hoc aūt exemplo lucili:Nā ī septima sati.sic ait. Seruorū ē festus dies hic quem plane hexametro uersu non dicere possis. Vltro.c.ut.s.h.p.u. Adeo dicit hic bonū panem fieri:ut q callidi.i. periti sint illius lude sibi ferant. Aquæ nō ditior urna:de canusio hoc nō de equotutio cuius supra meminimus. Flētibus hinc uarius discedit mestus amicis:mœstū dicit ob mutuū desi deriū. Dehinc gnatia lymphis iratis extructa. hoc ppter penuriam aquæ dicit. Risusq; iocosq;:de gnatiæ ara in q̄ lignis extructis positis ignē sua sponte gliscere opinionem dendet. Credat iudæus appella:& pellē in parte genitali nō habeat. Namq; deos didici. Hoc de opinione epicureorum:qui deos aiunt nō aliter pos se immortales esse nisi quieti & ab omni cura separati sint. Nec si quid faciat miri natura:uerissima opinio ne hoc dicitur. Constat nō omnia miracula certa oratione fieri:de quibus epicurei prudentissime disputant. Brundusium:iucunde satis ita tūc finem.uiæ brundusium sibi fuisse significat ut nunc relationis.

CHRI. Notos.quoniā in apulia ortus ē poeta. Vel notos caros Vir. Hic inter flumina nota. Atabulus. Vē tus ē illis regiōibus noxius:dict⁹ sic.qa τ ηνατην βαλλει.i.nocumētū iniicit. Erepsem⁹.i.erepsissem⁹. Hic ego. Sub nomine suo aliū notat. Rapimus. Celeriter assumimus. Dicere non est.i.nō licet. Nam eutracti ciū:id enim nomē ē oppidii uersu hexametro stare nō potest. Callidus. Quia nouit qd' canusii malus esset panis. Lapidosus:Durus. A forti:sic.n.ab Homero iducit Diomedes. Arpi enim & canusiū propinquā op pida:& a Diomede cōdita. Rubos:oppid.̄ ē. Hinc Virg.nūc facilis rubea texat fuscia uirga. Bari mœnia: Baræ gnatia:& rudia pediculoꝝ oppida sunt:& in calabria pediculi populi sunt. Sed & pediculos aialia capi tis dicimus & peciolos qbus poma pendent. Iratis. Nam insalubres sunt ibi aquæ. Dū flāma sine. Anastro phe est.i.sine flamma. Persuadere: ridet illorū religionem qui putabant dei iussu thura quæ in limine tem pli pouerentur sine flamma liquescere. Et tanq̄ epicureus negat deos aut præcibus moueri:aut ira ex aliqua impietate irritari. Appella: circūcisus quasi sine pelle siue quia cutis a præputio incidatur dicūtur etiam recu titi iudæi. Namq; deos didici. Mordet iudeoꝝ superstitionem:& ut epicureus profert eam sententiā quam

dixi. Sic & Lucre. Nec si mihi. Dicit miracula quædã a natura fieri: sed non a diis: cum dii: ut placet Epicuro: propterea beati sint: quoniam nihil curantes ocio summo fruantur. Chartæ: sermonis. Viæ: professionis.

ACR. On quia. m. deest hebes. Mecœnatem alloquitur candoré animi eius cõmemorans: qui generosos atq; humiles absq; discrimine accipiat. Lydi quõdam tusciam possederunt: a quibus originẽ mecœnas trahebat. Sensus hic est: nõ te inquit extollit nobilitas gentis: & sanguinis: ut despicias eos qui ex infimis nati sunt: sciens q̃ nõ genus: sed uirtus in homine est q̃renda. Nõ quia habes Ethruscos fines quos incoluit qcqd lydo₄ fuit: nec eo q̃ nemo est te generosior. i. neq; quia nobilis es: ideo derides ignobiles: & libertinos: nec ideo q̃ impauit pater tuus: & auus: irrides ignotos paupes uel ignobiles nec ignoti tibi fastidia afferũt: qđ uulgo sannã dñt. Suspendis: spernis: subsannas. i. fastidis. i. nõ irrides. nouim⁹. n. q̃ q̃ irridẽt sãnas faciũt. Referre: itereſſe. Dũ ingenuus: dũmõ ingenuus sit: igenu⁹ ãt ad moris pbitaté ptinet. Persuades. h. t. u. Recte inq̃t hoc tibi psuades o mecœnas: q̃ añ imperium Tulli: q unus ex. vii. regib⁹ seruili tñ genere fuit: alii multi ignobiles: sed uiri boni: & uitæ optimæ. Sensus hic est: recte hoc sentis: quia non noblilitaté magnipendis: sed uirtuté: ante ptãtem sensus non solũ tullũ: sed alios multos ex ignobili genere claros fuisse. Fuit auté tullus tarq̃ni prisci lucumonis seruus de quo Virg. Ocia q rumpet p̃riæ residesq; mouebit tullus in arma uiros. Vñ: a quo: ut géns unde latinum. Licuisse: a licitatiõe. i. uoluisse extimasseq; ñ esse qđ licet ualet. κατακοινο: & iudicate extimate psuades hoc tibi recte. Quo. ut Famæ. i. nobilibus. Qui stupet in titulis. i. dũ uirtuti p̃fert nobilitatem. Quid oportet nos facere: nos q sumus sapiẽtiores ppl̃o si ppl̃s recte iudicat q̃ freq̃nter errat: non debemus honoré merẽtibus magisq̃ nobilibus. Nã esto hoc quasi p̃cedẽte subiectiõe dicit: quasi aliqs dicat magis debuit honoré accipe. ʻLeuin⁹ hõ nobilissimus: q̃ nescio qs ignotus. Cui ita rñdet ɔcedo: q̃ magis debuit ppl̃s mandare honoré Leuino nobili: q̃is ignauo: q̃ Decio ignobili q̃uis forti: quare aũt hoc ɔcedo: q̃a dẽt unusq̃sq; contentus esse ordine suo. & hic Βιοφελος. docet unũquẽq; debere sorte propria cõtentũ esse.

ℂ Satyra sexta.

Non quia mecœnas lydo₄ qcqd etru- (scos
Incoluit fines nẽo gñosior ẽ te
Nec quod auus tibi mr̃nus fuit/atq;
Olim q magnis legiõib⁹ impitarint: (pr̃nus.
Vt pleriq; solent/naso suspendis adunco
Ignotos/ut me libertino patre natum:
Cum referre negas/quali sit quisq; parente
Natus/dum igenuus/persuades hoc tibi uere:
Ante potestatem tulli/atq; ignobile regnum:
Multos sæpe uiros nullis maioribus ortos:
Et uixisse probos/amplis & honorib⁹ auctos:
Contra Leuinum ualeri genus/unde superbus
Tarquinius regno pulsus fuit/unius assis
Non unquam precio pluris licuisse/notante
Iudice (quo nosti) populo/qui stultus honores
Sæpe dat indignis/& famæ seruit ineptus:
Qui stupet in titulis/& imaginib⁹/qđ oportet
Nos facere a uulgo longe, lateq; remotos.
Namq; esto/populus leuino mallet honorem:

ℂPOR. Non quia Mecœnas. Mecœnaté alloqiur candorem eius animi cõmemorans: q generosos atq; humiles sine discrimine accipiat. Lydo₄ qcquid ethruscos incoluit fines: lydia quõdam profecti incoluere ethruriã. quod & Vir. testat̃ cũ dicit. Vbi lydus amnis inter opima ferens. Naso. s. qđ uulgo dñt desaunas. i. p fastidiũ quodd̃ derides. Persuades hoc tibi uere: liquet tibi inq̃t: & añ tullũ regé multos ignobili genere natos pbos uiros fuisse usosq; amplis honoribus: tullũ aũt nominauit quia serua captiua fornicularia fuit nat⁹ & ideo regnũ eius ignobile dixit. Multos. s. u. n. m. o. Nemo est utiq; q nullos maiores habeat: sed cũ memoria illo₄ pp humilitatem nulla sit: quasi nõ uident̃ fuisse. Contra. l. u. g. i. Vale. Leuinus a Valerio Publicola: qui cũ iunio Bruto Tarquiniũ superbũ expulit: genus hñs periphrasim aũt necessario fecit sicut Lucilius cũ dicit Valerii sñia dia. q̃a. s. nomé quatuor breuiũ syllabarum est eo: nõ põt in hexametrũ uersum recipi. Vnde: pro a quo. Teré. a p̃dõibus unde emerat se audisse. Vnius assis. hic. P. Valerius adeo fœdis ac proiectis in oẽin turpitudinem moribus uixit: ut prouehi nõ potuerit ultra q̃sto₄ dignitatem. Ergo sensus est: q̃uis populus asseuerit honores date indignis: dum titulis atq; imaginibus mouetur: tñ ille uilis apud eundé populum fuit: notatusq; ab eo est q̃uis ẽt populus indignis etiam honores tribueret. Quid oportet nos facere. Quãto nos inquit: qui non uulgariter sapimus: minus mirari nobilitatem contemptu ignobilium debemus.

ℂCHRI. Non. q. m. De ea re disputat de qua tanta tãq; diuturna cõtrouersia fuit atq; est: ut adhuc lis sub iudice sit. Multi. n. illã in antiquitate generis reponũt. Multi in diuitiis: nõnulli in magiratibus. Alii ad hæc uirtutem adiũgũt: ut placet peripatheticis. Stoici aũt in sola uirtute nobilitaté ponũt. Quã sñiam nũc poeta sequitur. Nitit̃ aũt auctoritare mecœnatis: quæ qdem cũ utroq; parente regio natus sit: multũ ualere possit. Est aũt ordo. o mecœnas tu nõ suspendis naso adunco. i. nõ põderas: & libras eũ quodã stomacho: ut cæteri nobiles solent. Ignotos. ignobiles. Quia nemo lydo₄ quicqd. s. lydo₄ icoluit fines: sit generosior te. nã q ethruscos fines icolũt ex lydia: duce tyrrheno uenerũt: sed hystoria alio in loco a nobis posita est. Magnis. l. quia ex antiquis lucumonibus fuerit. Libertio patre: Libertũ libertinũq; inquire in superioribus. Ingenuus: bonis moribus imbutus: qualé ingenuũ esse decet. Ignobile. r. Ex opinione uulgi q natos obscuris parentibus ignobiles dñt. Cæte₄ hoc regnũ nobile fuit: q̃a optime regnauit. Tullius Seruilius. Cõtra: ecõtrario: ut ille ignobilis optime regnauit. Sic in genere ualerio₄: quo₄ opa tyrãni exacti sunt multi fuerũt nullius p̃cii. Valerius Bruti collega fuit: & optimã operã reip. nauauit in libertate uẽdicãda: sed cũ in loco urbis editori ædificare cœpisset: aiaduerteretq; ppl̃o se suspectũ reddi tanq̃ qui tyrãnidis cã arcé ædificaret ædes demolitus ẽ.

& omnem materiam in subiectam uallem deuehens:in loco plano ædificauit. Vnde & gratiam sibi conciliauit:& publicola quasi popularis est uocatus. Iudice populo:nam populus nõnunq̃ recte iudicat:sed non semper. Non tñ uituperandum putat:si Leuino homini nobili q̃ Decio ignobili mandet honores: nec miratur si Appius aut alius censor moueat me a senatu hominem non natum patre ingenuo: quia ego non quieui in prima pelle.i.in primo statu.& est tractũ ab appollogo Esopi:in quo asinus leonis pellẽ sibi sumit.

Quam decio mandare nouo/censorq; moueret
Appius ingenuo si non essem patre natus
Vel merito/quoniam propria nõ pelle qeſſem
Sed fulgente trahit constrictos gloria curru
Non minus ignotos generosis/quo tibi Tulli
Sumere depositum clauum/fieriq; tribuno
Inuidia accreuit/priuato quæ minor esset.
Nã ut quisq; insanus nigris mediũ ĩpedit crus
Pedibus/& latum dimisit pectore clauum.
Audit cõtinue quis hõ hic:aut quo patre nat⁹:
Vt si qui ægrotet/quo morbo barrus/haberi
Vt cupiat formosus/eat quacunq;/puellis
Iniciat curam quærendi singula/quali
Sit facie,sura,quali pede,dente,capillo.
Sic qui promittit/ciues/urbem sibi curæ
Imperium fore/& italiam/& delubra deorũ.
Quo pr̃e sit natus/nũ ignota matre inhonest⁹
Omnes mortales curare/& quærere cogit.
Tu ne Syri Damæ/aut dionysii filius audes
Deiicere e saxo ciues/aut tradere cadmo:

ACR. Iste leuinus originem ducebat a Valerio publicola:q pepulit de ciuitate tarquiniũ cũ Bruto semp contemptus est a populo. Si ergo populus q ducit nobilitate:& diuitiis sæpe ignauos:quis nobiles spernit:qd nos oportet facere:Quãto inquit minus ad honorẽ possumus puenire: q uulgo ignoti sumus:si ẽt nobiles notant a populo. Melius est ergo tuo iudicio q̃ populi placere. Cẽsorq;.m.a.hic ẽ appius q libertinos ĩ urbe tribunos redegit. Vel.m. ualde merito. Quo.i.p.n.p.quiessem.i.pprio ordine:& statu sumptũ est ex pverbio. Nã non qescere in pellibus suis dicimus eos q humiliore loco nati maiora desiderant. Sed fulgente trahit.c.g.sed in fulgente curru gloria:q̃ illicit ad se tã ignobiles q̃ nobiles. Et est alia subiectio:gloria q̃ stat in curru fulgente:ita trahit hoies quasi ibi ligati sint. Constrictos cupiditate plenos uel impeditos: hic cupiditatẽ gloriã designauit. Quo tibi tulli sumere:sensus:qd necesse est ad ipsos honores affectare:quis oẽs cupiant iste tullus senator fuit:añ remotus est a senatu p cæsarem:quasi põpeianus: occiso cæsare recepit senatoriam dignitatẽ:fuit aũt ignobilis. Tibi autẽ tribuno dixit:qa recepto ordine senatorio factus ẽ tribunus militũ. Et circundedit mediũ crus:ideo dixit qa altiores sunt calcei senatoꝝ. Clauũ:senatoriam dignitatem. Nã ut qsq; insanus. Cõparatiue:quilibet insipiens nou⁹ ignobilis: & cupiẽs senator:q cupit rem incõmodã unde pateret:& hic notat eos q uolunt appetere honores:quos non habuerant sui maiores. Impedit:dignitatis calciamẽtis ligauerit. Demisit pectore:media patre corporis. Audit con.a.populo:aut inquirentium est:aut opprobrãtium hic sermo.

Vt si quis ægrotet:ægrotare morbo dicunt hii qui hñt aliquam cupiditatem:qa ois cupiditas ægritudo est. Quẽadmodũ inqt qui habet curã mœchandi: & uoluerit uideri formosus inicit puellis curã interrogandi qualis iuuenis facie sit:quali dẽte:quali capillo:ita & is q promittit se curatuꝝ rempu.facit hoies quærere de parentibus suis. Sic q promittit:ordo est:Nã si quis promittit ciues:& urbem esse sibi curæ cogit oẽs mortales de se curare:& eius natalibus sicut insani habitu nouo:& qui uult uideri pulcher. Tu ne syridamæ. Sensus:tu qui libertinis ex parẽtibus audes tribunatũ administrare:ignobiliũ quorũdam de syria damnato noie. ignobilis quasi unus de pplo uerba ad eum facit q cupit ex genere humili ad honores:& imperiũ peruenire.

Deiicere e saxo.c.Cadmus fuit carnifex notæ crudelitatis:damnati aũt de tarpeio monte præcipitabantur.

POR. Quoniã in propria.ex pverbio sumptum est in eos q mediocritatis suæ obliti maiora seipsis appetunt quos nõ cõtineri intra pelliculã dicimus. Et hoc inde sumptũ est q ductores in pellibus dormittent:cuius rei:& luci.testis est:cũ dicit:p mihi lectũ imposuiq; pedẽ pellibus habes:& Plau.cũ de Anu ebria iocaretur ait in pellis periculũ protendit. Sed fulgente.t.Sensus est:rapit oẽs cupiditas gloriæ. Sed q curru fulgente dixerit a triumphis uidet sumpsisse. Quo tibi:post cæsarem occisum. Nã pulsus ante senatu fuerat. Fieriq; tribuno:figurate per datiuũ casum dixit ad pronomen tibi tribuno. Cæteꝝ illud simplicius erat:fieriq; tribunum. Vt si.q.æ.q.m.b.h. Hic barrus uilissimæ libidinis æquæ admodum uitæ fuit: adeo ut Aemiliã uirginẽ uestæ incestasse dictus sit. Certe adulteras syncerissima cupiditate sectabat:sic qui pmittit se iserere senatorio ordini:& rempu.administrare cupit:astringit se ad eam necessitatem ut inquiratur in eũ a ciuibus quo genere natus est:in quanto censu sit constitutus. Audes de.saxo. Audes tribunatu plebis fungi. Nam tri.p.dannatos de saxo capitolino præcipitabant. Aut.t.C.Cadmus carnifex illo tpe fuisse dicitur.

CHRI. Sed ful.nã hoies ignobiles:ut nobiles gloria bonoꝝ trahunt. Tulli:hic uir ptori⁹:sed obscuro loco natus põpeianas ptes secutus fuerat:& inde a Cæsare oi dignitate spoliatus.ueꝝ mortuo Cæsare in pristinum statũ rediit. Ergo inuidia accreuit sumere.i.ex eo qd sumpsisti. Clauũ.i.latũ clauũ:senatoriã uestẽ. Depositũ.iubente cæsare quæ inuidia fuisset tibi minor si priuatus uixisses. Nigris pellibus.apud antiquos non nisi nobiles nigris calceis utebant illisq; lunã inscribebant. Martia. Lunata nusq̃ pellis:& nusq̃ toga. Iuuena. Et generosos Appositã lunã nigræ subtexit alutæ. De hac cõsuetudine ita disputat Plutar.ut credat romanos ab euãdro pfectos uoluisse oñdere arcades ante lunã fuisse. Oui. Ante iouẽ natũ terras hitasse ferunt arcades:& lũa gẽs prior illa fuit. Vel hoies elatos uoluisse hũanæ istabilitatis admonere.exẽplo lũæ q̃ ab obscuro pdiens ad plenũ usq; splẽdorẽ puenit:ac rursus i obscurũ redit uel miores mõere:ut ueluti lũa soli subiicit sic ill

maioribus obtemparent. Alii addunt:ut meminerit hoies in cāpis elysiis futurosq̄ i lunari circulo eē credũtur. Quo morbo bat. Nā laborabat hoc morbo.i.hoc uitio:ut suo cultu ita ornatus pcederet ut puellæ de eo q̄rere cogerent. Si q ignobiles cũ sint q̄runt magistratus:in q̄bus sit potestas capiũdi suppliciũ de ciuibus:cogunt oēs inq̄rere suũ obscuꝝ genus. Sirydāmæ:& Diony.s. Hii ignobiles erāt. Deiicere e saxo:nā dānati e saxo capitolino deiiciebant. Camo spēs uiculi est Acron legit cadmo: & ait fuisse carnificē crudelissimum.

At nouius collega gradu post me sedet uno.
Nāq; ē ille/pr̄ q̄d erat meus. hoc tibi paulus:
Et messala uideris. at hic si plaustra ducenta:
Concurrātq; foro tria funera magna sonabit:
Cornua q̄d' uincatq; tubas. saltē tenet hoc nos.
Nunc ad me redeo libertino patre natum
Quem rodunt omnes libertino patre natum:
Nunc quia Mecœnas tibi sim cōuictor/at oli
Quod mihi pareret legio romana tribuno.
Dissimile hoc illi est/quia non ut forsit honorē
Iure mihi inuideat quiuis ita te quoq; amicũ:
Præsertim cautum dignos assumere parua
Ambitione procul/fœlicem dicere nō hic
Me possum casu/quod te sortitus amicum.
Nulla etenim mihi te fors obtulit/optius oli
Vergilius/post hũc uarius dixere quid essem:
Vt ueni coram singulatim pauca locutus:
(Infans nāq; pudor prohibebat plura profari)
Non ego me claro natum patre/nō ego circum
Me satureiano uectari rura caballo

ACR. At nouius.c.g.p.m.s.u. Quasi r̄ndētis uerba sũt. Nāq; ē.i.p.q.e.m.i.eq̄s romāus siue liber ad psonā suā retulit poeta. Hoc tibi hac rōe. Rursum interrogātis ē mō. hoc tibi paul⁹ & messala optimi fuerũt illius tpis aduocati:& noui⁹ quis garrulus uocis tñ grā pœne exercit⁹ agere uidebat̄. Sēsus ergo ē. lō tu uideris tibi paul⁹ & messala eē q̄a nouiũ uno gradu pcedis: alus placet nouium pconē fuisse & uocis merito pmiõiũ acq̄siuisse:ut sit sēsus:h̄ tibi ergo uideris messala & paulus: q̄a pcedis pconē h̄ loco docet uitādā eē arrogātiā. At.h.s.p.d. Modo r̄ndet sub iectiōi. Magna.s.aut magna funera aut magna sonabit p magne:ut Vir. Intanda.s.ordo. q uicat cornua & tubas. Saltem te.h.n. Electoꝝ eloq̄ntia.i. pp hoc nos delectet:q ē orator. hoc solũ iq̄t Hora. q in dignatio n̄fa aut cohibet nouiũ:ī eq̄stri ordie sedeīs q aduocat⁹ ē & ē magnæ uocis:aut ipse nouiũ h̄et clarā uocē saltē hoc ſtamus: q licet aduocati nomē h̄eant:h̄ i.xiiii.gradu locatus ē. Rodũt:lacerāt mali loq̄. Cōuictor.p eo q̄d' cōuiua. At oli q.m.p. Sēsus ē i istis uersibus satis obscurus:ueꝝ tñ hac pt̄ fieri māifestus. Forsitā tribunatus mihi iuidiā parare debuerat:q̄a fortunæ bonæ merent̄ inuidiā:q̄a casu quodā:digni puēiūt ad honores:uirtus uero carere dēt iuidia. Vera.n.uirtus est & certi meriti Mecœnas tuo iudicio ꝓprobari. Quia.n.u.f.h.i.m.i. nō ita iure mihi iuidēt q sum amicus & conuiua quēadmodũ fortasse iure iuiderēt:q fui tribunus. nā ad amicitiā tuā nō fœlicitate. sed merito pueni:fœlicitati āt inuidendũ est nō merito. Ita te quoq;.a.p.c. Cum sis cautus & peritus ad amicos diligendos. Dignos: amicos q longe a praua ambitione. Nō.h.m.p.i.neq; casu aliquo: nec b̄n̄ficio fortunæ factus sum tibi amicus: sed b̄n̄ficio meo. Singultim.p.i.cũ interuallo interruptis uerbis ipediente uerecundia: q̄a q pudorem h̄et non multũ loquit̄ ut infans. Non.e.c. Ordo:non ego narro me circũ rura uectari caballo satureiano. Satureiāi fundi sunt in apulia fertiles & equorum nobilium genitores.

POR. At nouius col.gr.p.me.s.u. Sed nouius iq̄t q libertinis patētib⁹ natus pxius ait: Me i eq̄stri ordie sedet. Nāq; ē.i. Patre libertino natũ eē Hora. & i narratōe: quā de uita ipsi⁹ habui oñdi:ergo nouiũ hũc libertinũ eē idignat̄:atq; eũ tñ i.xiiii. ordinibus sedere. At.h.si.p.d. Nũc nouiũ dicit garrulũ & uulgarē eē in causis agēdis:p q̄d' gloriā studioꝝ efficeret ut æquo aīo sustineat̄ q̄d' dissimulata humilitate nataliũ paulo exerciti⁹ agat. Saltē.t.h.n.ad id ptinet q̄d' dixit eũ causidicũ eē. Ergo sensus: hoc me saltē solat̄ ut illũ sustineā cũ idigner alioq̄ libertinũ eq̄strē ordinē tenere. Nũc.q.s.t.m.c. dicit se iuideri q uiuat cũ mecœnate:& q ante tribunus militib⁹ pfuerat q̄si utrũq; supra humilitatē generis eius sit. Quia nō ut forsan:prudētissime dcm̄: forsitan.n.merito iuideri debeam:& q fortunæ b̄n̄ficia h̄eat quæ plærũq; temere:& sine iudicio illius pueniāt: at amicitiæ mecœnatis q uirtute sit puocata nō potuit. Porro āt q̄d' uirtute ac uero iudicio qs asseqūt ei iuideri nō dēt:cũ magno labore hoc ei cōstet. Vt.u.c.s.p.lo.ifans. Māifestũ ē ifantē a nō fando nũc dixisse:nec.n.ad ætatē relatũ ē. Porro hæc re uera natura nobis ēut ad sublimioris dignitatis uiros cum adhuc ignoti accedimus uerecũdia nos elingues faciat. Satureiano.u.r.ca. Satureiani noie fundi in apulia illis tēporibus fuisse dñr satis ampli ac nobiles:p q̄d appulũ equũ significat. Appulũ aũt equum utiq; p optio accipere debemus.

CHRI. At nouius. Nomē recte appositũ:q̄a noui⁹. R̄ndet ignobilis eē alios ignobiliores se. Vno gradu: nā ego sum natus ex p̄re libertio. At ille libertinus ē. At hic. Si ē post te tñ ualet aliq̄ uirtute: qppe q tā firma uoce & grādi ore ut uicat oēm strepitũ. Alii uolũt fuisse pconē q ad sũmas dignitates puenerit. Sonabit.m. Aduerbiũ ē. Nō q sum cōuictor. Snia ē si inuidēt mihi tribunatũ iure pñt inuidere: q̄a hoc munus fortunæ fuit:q̄ sæpe indignos subleuat. Sin uero inuident te amicum mihi:hoc non iure:q̄a nō fortuitu sum factus tibi amicus:sed electiōe tua:q̄ prudētia nō caret. Ita hoc amicitiæ initiũ describit:ut & se mecœnati oblatũ ab hoibus bonis & prudētibus oñdit.s.a. Vir. & Varro. Et se nō orōnis facũdia cōmēdauit q̄ mecœnatē decipere potuisset:cum ipse pudore ipeditus interruptim & pueriliter locutus sit:q̄ res animum pbũ & ingenuũ demonstrauit. Mecœnas aũt nō eũ q̄primũ neq; incōsulto recepit:sed post nonũ mensem. Ergo obseruauit q̄ in amico diligēdo obseruāda sunt. Sic.n.iubet Ci. Sic oēs q de amicitia scribũt: ut nō ante recipiat̄ qs i amicitiā q̄ penitus igeniũ eius & mores pspecti sint. Postremo demōstrat & mecœnatē minime seq̄ fortunā in

amico eligédo: & se modestissime ita cōmēdat ut dignū se amicitia ꝓbet ne patrē debita laude defraudet: q quis paup eēt:noluit filium ad qstum instruere: ad quē multi ex nobilioribus a suis parētibus instruuntur.

ACR. Nono.p.m.ut lōgo post tpe ueninut appareat diu exploratū ad amicitiā dimissum displicere nō posse. Magnū.h.e.d.i.gratū mihi erat ꝙ placui tibi nō pp nobilitatē parētū:sed pp meritū ꝯuersatōis meæ.

At.q.si.u.Ordo.Et si mediocribus & paucis uitiis rephendēda est uitia mea:attamē in quibusdā ē laudādus hipbaton tale est:at q si uitiis careo & ꝓbatæ sum uitæ.hūs bōis pī cā est. Velut.s.e.Cōparat uitā suā formoso multui asponeuis. Ac.m.l.lustra ferarꝫ cubilia sūt:& qm meretrices lupæ dn̄r:bn̄ hoc noie lupanaria appellauit. Et q̄re mala ad differētiā illoꝝ ubi ꝑda uī inclusa.lustra nō solū ferarū dn̄r cubilia : sed & popinæ:in qbus scorta sunt & illecebræ libidinū.

Purus & isons.ut me collau. Ordo: si neqꝫ auaritiā in me rephendis: neqꝫ tabernas : & amicis meis carus sum:insons sum & inocēs ut me laudē. Cā.s.p.h.harū reū : harꝫ uirtutū pī cā fuit ut sim inocens & amicis carus.Quod dixerat nō pře ꝓclaro:iō h̄ subiecit hoc est quē alii ignobilē obiiciūt:ıllic hæc cōtulit: q̄ amplius ī se cōtineāt q̄ pī ꝓclarus. Noluit in.f.l. Flauius qdā fuit illis tpibus calculator. Suspēsi.l. hyppalage:nō ipsi suspensi sed suspēsos loculos habētes. Tabulā:buxū i quo meditant̄ scribere. Octonis.r.i.æ.Nūmos ꝑ mercedib⁹ octonos asses æris:qa an̄ idus mercedes dabant̄. Artes.q.d.doceri faciat: ut quos illi.dædala. Circe supposita de mře nothos furata creauit. Vestē seruosqꝫ se.Ita me honeste tractauit:ut si qs me uidisset putaret me a maiorib⁹ meis eē nobilē atqꝫ diuitē. Incorruptissim⁹: ad cōparationē aliorū:q itetdū ut luxuriaret̄ scholasticis dōis studēt suos corrūpere pedagogos. Pudicū q prim⁹ uirtutis.h. Quia pudicitia sūmū bonū ē. Ab oi.n.s.f.u.o.Nō solū seruauit me a turpi fcō: sed ēt a fama.

POR. Rn̄des ut .i.ē.m.p.a.&.t.n.p.m.i.cē.i.a.n. Plærīqꝫ grauis iudicii uiri:iō nō temere i amicitiā recipiūt ne facile dimittāt:ōn̄dit ergo mecœnatē ꝑ nouē mēses d̄ se iudicasse:ac sic ī amicitiā recepisse. At q si.u.m.ac.m.p.m.ē.n.a.r.uerecūde ꝯfitet̄ eē nōnulla uitia:uerūtn̄ mediocria:& uī h̄ ueꝝ eē: ut nēo nō i aliquo uitio sit ꝯstitutus. Sed iādudū bn̄ ē si uitium illud sit puū & cui ignosci possit. Ac.m.l.ob.q.ue.m.Lustra nō ferarꝫ cubilia tm̄:sed & lupanaria dicunt̄.Nam & plautus ī Cassina ait: Vbi in lustra iacuisti mala lustra āt mala ppetuo epitheto dixit:nec.n.sunt bona ut ad discretiōem eoꝝ mala dixerit. Sic dr̄ a plauto Athenis atticis:& a Lucilio cāpana capua. Obiiciet qsq̄.u.m.bene additum est uere:illud.n. nobis curandū est ne ꝓbra:quæ in nos dicunt̄ uere dicant̄ alioqn dicant̄ in nostra nō est potestate. In flaui.l.m.m. uidelicet hunc Flauium cratherarꝫ doctorem fuisse. Seruauit ab oi non solum facto ueꝝ ob.q.t.eleganter forsitan.n. parum sit ita uiuere ne ꝓbrosi in te aliqd admittas nisi etiam suspitionem omnem amoueas.

Sed quod erā narro/respōdes (ut tuus ē mos)
Pauca/abeo/& reuocas nono p⁹ mēse/iubesqꝫ
Esse in amicorū nūero/magnū hoc ego duco:
Quod placui tibi/qui turpi secernis honestū:
Non patre ꝓclaro/sed uita/& pectore puro.
Atqui si uitiis mediocribus/ac mea paucis
Mendosa est natura/alioquin recta/uelut si
Egregio inspersos rephendas corpore neuos:
Si neqꝫ auaritiā/neqꝫ sordes ac mala lustra
Obiiciet uere quisquā mihi/purus/& insons
(Vt me collaudē) si & uiuo carus amicis.
Causa fuit pater his/q macro pauper agello
Noluit in flaui ludum me mittere magni:
Quo pueri magnis e centurionibus orti
Leuo suspensi loculos/tabulamqꝫ lacerto
Ibant octonis referentes idibus æra:
Sed puerum est ausus romā portare docēdum
Artes/quas doceat quiuis eques/atqꝫ senator
Semet prognatos/uestem/seruosqꝫ sequentes
In magno ut populo siquis uidisset/auita
Ex re ꝓberi sumptus mihi crederet illos.
Ipse mihi custos incorruptissimus oēs
Circum doctores aderat. quid multa: pudicū
Qui primus uirtutis honos seruauit ab omni
Non solū facto/uerū obprobrio quoqꝫ turpi

CHRI. Flaui.alii hunc fœneratorē:alii calculatorē fuisse uolūt. Cēturiōibus.Quasi nobilioribus & ditioribus.Loculos.in qbus pecuniā exactā referēt. Tabulā:i qua data & accepta scriberēt. Octenis: Vel octauo die mēsis ante idus:uel idibus octaui mēsis. Ausus:ut ostēdat difficultatē pr̄imonii a sūptus subministrādos. Portare:pp teneram ætatē. Vestē seruosqꝫ.q.d.si cum artibus liberalibus erudiebar: habuissem uestem preciosam:& seruos oēs crederent me ex nobilibus ortum.Ipse mihi custos. Non poterat pedagogum præbere.At ipse pedagogi munere fungebatur. Pudicum:frugi & i omnibus rebus continentem. Primus honos:optimum præmium.Nam uirtus moralis propter hoc exigitur.

ACR. Nec timuit.s.ne.u.q.Nec timuit iqt ne sibi ꝑ uitio qs obiiceit:si me istituisset ut eēm ꝓco aut coactor:qd ipe ꝓcōes dicebāt̄ q stabāt ad ostia i enūciabāt.n.ꝓcia oblata : coactores aūt mercēarii eoꝝ q habebant argētariā.Sūt aūt argētarii q habēt sūmā rerū uenaliū:argētariū dicius eū q hēt sūmā diuitiaꝝ a quo accipiūt forāi. Coactor:q exigit nūmos a circūforanis: aliter coactores dn̄r argētarii i actiōib⁹ q pecūias cogāt ipi sūt ꝯuectarii. Ad.h.n. alii ad hæc legunt ut sit ad hæc q̄ ꝓstitit.Alii ad hoc i scilicet ne

Nec timuit sibi ne uitio quis uerteret/olim
Si præco paruas/aut/ut fuit ipse/coactor
Mercedis seq̄rer/neqꝫ ego essē q̄stus. ob h̄ nūc
Laus illi debetur/& a me gratia maior.
Nil me pœniteat sanum patris huius/eoqꝫ
Nō/ut magna (dolo factū negat eē suo) pars:
Quod non ingenuos habeat/clarosqꝫ parētes

Sic me defendā. longe mea discrepat istis
Et uox/& ratio. nam si natura iuberet
A certis annis æuum remeare peractum:
Atq; alios legere ad fastum quoscūq; parentes
Optaret sibi quisq;. meis contentus/ honestos
Fascibus/& sellis nolim mihi sumere demens
Iudicio uulgi/sanus fortasse tuo/quod
Nollē onꝰ haud unquā solitꝰ portare molestū:
Nā mihi continuo maior quærenda foret res:
Atq; salutandi plures/ducēdus & unus:
Et comes alter/uti ne solus/rus ue/pegre ue:
Extrem. plures calones/atq; caballi
Pascendi/ducenda petorrita/nūc mihi curto
Ire licet mulo/uel/si libet/usq; tarentum:
Mātica cui lūbos onerī ulceret/atq; eqs armos.
Obiiciet nemo sordes mihi/quas tibi tulli:
Cum tyburte uia ꝑtorem quinq; sequunt.
Te pueri lasanum portantes/œnophorumq;

me pœniteret:qa patrē habui operariū:& libertū:qa uir bonus fuit. Nil.me.pœ. nō pœnitet hmōi pris: & iō nō me defendā eo mō quo solent hoies sese defendere:qbus obiicit ignobilitas i qui dicūt nō dolo suo neq; uolūtate factū eē ut ab istiusmodi parētibꝰ nascerent. Nō ut.m.ordo ē. nō sic me defendā ut magna ps hoium. Rō.snia. Nā si.n.i.nā si natura faceret aliquē a certo āno repetere uitā pꝰ mortē & fieret illi ptās eligēdi a fatis quos uellet parētes ↄtētus esse parētibꝰ meis. Ad.f. ad supbiā ac nobilitatē an ad eligēdū fastidiū:qđ ex copia nascit. Hōestos fasci. magis meos eligerē: q̄ consules aut senatores.

Demēs iudicio uulgi. zeuma fortasse. Sāus.f.t. Mire hoc dixit:qa ipse eqster pmāsit cōtēpto senatorio ordie. Nā.m.c. Si adeptus essem maiorē dignitatē multa mihi eēnt necessaria. Petorita:gēus uehiculi. Alii carpēta itelligūt:nōnulli carrucas. Mātica.l.qa paupes cū isidēt iumētis pꝰ se sarcinas hēnt. Sordes ignobilitatē. Quas.t.t. de quo supius dixerat i quo ubi tibi tulli sumet depositū clauū. Lasanū. Vas in quo exōerat uēter.i.quo uētrē purgamꝰ iuētū ad ex

¶POR. Nec.t.si.ne.n.q. Quid q̄ igt(q̄sita naturæ. nō uerebat meꝰ pr: ne i malā existiationē apđ cives & cognatos recideret si mihi liberalia studia nō ↄstituisset:cū hūlis fuerit pco & satis sibi potuerit eē si paternā uitā imitaret:Ergo hoc ipo se multo maiorē gīam pri suo dēre dixit:q; supra uires status sui filiū sit ꝓsecutus. Vt fuit ipe.c.argētariꝰ.l.coactor:q; hūile ac turpissimū gēus q̄stus hēat. Eoq; nō ut.m.d.f.n.e. suo ps qđ nō ing.ha.cl.p. Sic me defēdā. Ordo ē eoq; n̄ sic me defendā. Et ē sēsus. Plærūq; cū hūilitas grauis opprobat alicui sic se solet defēdere:ut n̄ suā culpā dicat eē q; de talibꝰ parētibꝰ natus sit. Ego āt Hor. igt n̄ tm̄ n̄ dicā hoc ueq; eē:sed eōtrario talibꝰ parētibus me natū gloriabor. Nā si natura pmitteret se nasci & eligere parētes ex qbus nascerent nō ego mallē ex hoibus honoribꝰ functis nasci q̄ eis qbus natus sū. Atq; al.l. ad.f. hoc ē ad fastidiū.ac p hoc supbiā. Demēs.i.uulgus.n.magnifacit nobilitatē generis: & eos q gesserūt magistratus. Sāus.f.t. Hoc ad mecœnatē recte dr q abhorrēs senatoriā dignitatē i eqstri gradu se continuit. Ne solus.r.p.ordo est rusue aut pegre exirē. Ducēda pe. Petoritū gēus uehiculi q; uulgo carrū dr. Mantica cui l.o.u. Mātica pera ē:sed hoc ex lucilio illo sūptū ē. Mātica cantari costas grauitate pmebat. Obiiciet.n.s.m.q.t. Tulli. Tulliū hūc & supra icrepuerat q; senatoriā dignitatē recepisset nō sufficiēs ei censu nec moribus.

¶CHRI. Præco.ꝑcia allata ꝓnūciabat. Coactor:mercenariꝰ eius q hēt sūmā reꝝ uenaliū uel q exigit ꝑciū a circūforaneis. Vel coactores sūt argētarii in actiōibus.q pecūias cogāt. Laus illi. Nā quāto pauplor fuit: tāto illi plus debeo. Nil me.p.p.i.n̄ pua res uideat talis pr. Verba obscura:sed sensus est:hic pr nō dēt mihi frinolꝰ uideri neq; mihi dicēdū ē:ut magna ps hoium ignobiliū:q negat nō eē fcm̄ suo dolo.i. sua culpa i sed a fortuna q; nō habeat ingenuos parentes:hoc nō est dicēdū mihi:nā & si nō habeā igenuū patrē:tn̄ ille mihi ↄstitit qđ solēt nobiles:neq; si liceret sumere mihi aliū patrē:ullū sumerē:sed cōtentus essem meo in q̄ re uulgus putaret me demētē.tu uero sanū q; ego nollē subire onus molestū.nā si essem i maiori fortūa collocatꝰ eēt parādū maiꝰ pīmoniū:plures mihi ciues eēnt salutādi plures serui ducendi. Curro diminuto & ulceroso. Mātica:i qua necessariæ:uestes:uel huiuscemōi res ferūt. Obiiciet.n.s. Nā hoc mō uectus n̄ putabor auarus:qa paup sū quēadmodū Tul. ille de quo dcm̄ ē:q i maiori fortūa ↄstitutus maiori cōitatu ꝓficiscat oportet. Qui q.p. Nā qnq; cōites tuæ fortūæ n̄ sufficiūt

Hoc ego cōmodius quā tu ꝑclare senator:
Millibus atq; aliis uiuo. quacūq; libido est.
Incedo solus/percūctor quanti olus/ac far.
Fallacem circū/uespertinūq; pererro
Sæpe forum. assisto diuinis/inde domum me
Ad porri/& ciceris refero/laganiq; catinū.
Cœna ministrat pueris tribus/& lapis albus
Pocula cū cyatho duo sustinet/astat echinus
Vilis/cū patera/guttus/cāpana supellex.
Deinde eo dormitū non sollicitus mihi qđ cras
Surgendū sit mane/obeūdus sit marsia/ qui se
Vultum ferre negat nouiorum posse minoris.

¶ACR. Hoc ego cōmodius q̄ tu. In hoc (mihi. q; multa mihi nō sūt necessaria:uel caballi uel calones uel cōites:& multis aliis rebus cōmodius uiuo.

Libido uolūtas. Fallacē cir. suburā maiorē i q̄ uespi sp uenūdāt furta. Et notādū qa fallacē dixit circum nōnulli uolūt eē ꝑpositionē nā si nomē sit locū circi uī significare:i quo furta uere distrahūt: an fallacē circū pp circēses icerti euētus: aut pp samardā.marda.n. q circa metas solebat iducere. Illic.n. mathematici oli steterāt. Assisto.d. aut samardicis aut sortilegis. Laganiq;.c. lagana sunt de siligie q̄dā factæ q̄si mēbranæ cōpositæ:q̄s cū piperis liq̄mine coquūt & sic comedunt. Lapis.a. mēsa marmorea: quā uocāt delphicā. Astat echinus. Echinum dixit uas æneum in quo calices lauātur quod modo trisullæ appellamus. Alii ampullam uitream dicunt.

Ad qrtā iaceo/post hāc uagor/aut ego lecto:
Aut scripto/q me tacitū iuuet/ungor oliuo:
Non quo fraudatis imundus nata lucernis.
Ast ubi me fessum sol acrior ire lauatum
Admonuit/fugio rabiosi tempora signi
Pransus non auide/qtum iterpellet inani
Vētre diē durare/domesticus ocior/hæc est
Vita solutorum misera ambitione/grauiq:
His me cōsolor uicturum suauius/ac si
Q uæstor auus/pr̄ atq; meus/ p̄ruusq; fuissēt.

Vilis:nō magni p̄cii. Guttus:gēus unguenti. Cā pana:fictilis uel uimiea: uel ænea: qa i cāpania dicebant' æneæ res optīe fabricari. Obeūdus.m.marsia statua i rostris ad quā solebāt hoīes illic guenire q iter se lites atq; negocia gponebāt. Nā & a statua nomē locus accepat. Qui se.u.f.n. Nouii fr̄es fuerunt quoq; mior ad locū q appellabat' marsia obsōari cōsueuerat hii āt nouii fuerūt acerrimi fœneratores:& iocat' de hac re Hor.iō ait puto marsiā erectā unam manū hr̄e q illoq; fœneratoq; īpudētiā ñ p̄t sustiere deide q ad statuā marsiæ uadioniū statuebat'. Fraudatis:expilatis:euacuatis. Sol.a.calidior hora qnta.
Rabiosi.t.s.Aestuosos dies cāiculares. Prāsus.n.a. Aestus cā tn̄ prāsus quātū me sapet a ieiūio:q̄tū pōt diē durarē:h ē ñ multū prāsus. Interpellet:sustieat.Dōesticus ocior:dōi ociosus māeo.Notādū ocior fictū uerbū.Misera ābitiōe grauiq; ab ol cupiditate q̄ miseros facit:qa grauit' afficit.Ac si.p q̄si ut nō secus ac iussi faciūt.
CPOR. Fallacē.c.mihi uideret' suburrā dicere q fere hora sera furtiuas res solēt eo uenū deferre.Non aūt hoc dicit Hora.q̄si res furet' & eo deferat:sed poti⁹ q ide occasionē emēdi captet. Assisto.d.sortilegis: sortilatores dicit.Porro āt altioris dignitatis hoīes erubescūt.fere i hiis uulgi circulis stare:qđ tn̄ sibi licere Hora.dicit Per uitæ libertatē i q̄ eēt senatoria dignitate gstitutus. Ad.p.&.c.Hāc escā & uulgarē eē nemo ē q nesciat.
Et.l.a.marmoreā mēsā delphicā significat.s.p̄cii ñ magni ē. Astat.e.u.p̄ter Echinū Lucilius se dixit q̄si scortea āpulla sicut cū ait Echius chlabā īsectus.Hic tn̄ uitreā āpullā itelligere debemus. Cāpana.i.qa capuæ hodie ærea uasa studiosi⁹ fabricari dr̄.Qui se.u.f.n.Duo nouii fr̄es illo tpe fuerūt:quoq; mior tumultuose feenerator fuisse dr̄.Satyrice āt & elegāter hoc dictū:q̄si iō manum leuet Marsias qđ in ferro sustinere nō possit hūc nouiū. Obeūdus:āt Marsias:qa i foro uadimōiū sistēdū apđ signū Marsiæ sit. Aut ego.i.lecto p̄ducta syllaba enūciare dēmus:qa freq̄ntatiuū ē ab eo qđ ē lego. Immūdus.n.l.nacta.p sordido hoīe posuit. Fugio r.t.s.Cāiculares dies dicit. Prāsus.n.a.q̄.i.i.Iterpellet:hoc est p̄hibeat dicit āt parum se prādere ac tn̄ ne ieiunus sitmā i ieiunio uires deficiūt. Dōesticiocior:uerbū finxit.i.ociū ago. Ac si q.auus.Sēsus est suauius humilitate generis & dignitatis meæ sum uicturus q̄ si ex senatoria familia atq; ipse senator essem.
CCHRI. Mille.a.s.hoīb⁹:uel mille aliis reb⁹. Laganū:mēbrana de farina cōfecta:uel leguminis spēs. Fallacē:qa i ludis cyrcēsib⁹ deceptæ fuerūt sabiæ. Echidn⁹:uas i forma echidni. Guttus: uas un̄ guttati unguētū stillat'. Marsia:iudex. Mioris.n.Nā ex nouiis fr̄ib⁹q feneratores erāt:mior peior erat. Lecto & sc.i.lectito & scriptito. Fraudatis lacernis.q.d.oleo puro & ñ deturpato i lucernis. Rabiosi signi. De cāicula itelligit.

CSatyra septima.

P Roscripti regis rupili/pus/atq; uenenū
Hibrida quo pacto sit psi⁹ ultus opior
Oībus & lipis notū/& tonsoribus esse.
Persius hic per magna negocia diues habebat
Clazomenis/etiā lites cum rege molestas
Durus homo/atq; odio q posset uincere regē:
Confidēs/tumidusq; adeo sermonis amari:
Sisennas/barros ut equis præcurreret albis.
Ad regem redeo/postquā nihil inter utrūq;
Conuenit/hoc etenim sunt oēs iure molesti:
Q uo fortes/q̄bus aduersum bellū īcidit/inter
Hectora priamidē/aīosum atq; inter achillem
Ira fuit capitalis/ut ultima diuideret mors
Non aliā ob causam/nisi quod uirtus i utroq;

CACR. Proscripti.re.ru.Rex rupili⁹ p̄nestin⁹ fuit. iste post exiliū p̄tor cū a triūuiris gdēnatus eēt:cōfugit ad Brutū & ei⁹soci⁹hitus ē:ut ibiq; hor.iurgio lacessiuit:ob qđ amaritudinē stili sui i eum constrixit scriptus āt fuerat ab augusto pp brutū. Hybrida:psi⁹ ex diuersis parētib⁹ nat⁹:nā clazomeni⁹fuit p̄re asiatico mr̄e ro. Tractū ē ab aqla q̄ ex aqla & uultur nascit'. Trāslatiue ergo Hor. lacerauit psiū q̄si semiromanū.itē aliter:publi⁹ rupili⁹ cognoīe rex p̄nestinus p⁹exiliū ciuilis belli cōilito fuit Horatii i castris bruti:h ægre ferēs q hora.tribun⁹ eēt sæpe ignobilitatē gñis illi obiiciebat iccirco nūc eū ex psona lacerat.Itē describit' iurgiū publii rupilii regis cuiusdā q aliqñ i Hora.iocu lariter dixit:& hybridæ. psii hybridæ āt dnt̄ pprie cāes:q nascūt' ex cāe uēatico & cāe gregario:itē hybrida dicebat' psi⁹:qa de mr̄e græca nat⁹fuerat:&p̄re romāo:hybrida dr̄:q hēt patrē græcū & matrē italā:aut p gtrariū:hybridā dnt̄ appellari:q'mixto gñe sermōis loq̄tur græce latieq;. Pus.a. u.malignitatē atq; liuorē. Lipis:ociosis sedētib⁹. Et rō essēt tōsores q solēt tardi eē studio & lippi q solēt eē oculoq; cæcati a negociis: sciunt quō hybrida psius psecut⁹ ē malitiā ru.regis. Clazomēis:apđ Clazōenas ciuitatē asiæ & erit aduerbiū loci. Odio molestia:ut Terē.Cū istoc odia hēs. Cōfidēs:audax temerari⁹.iracūdus:aut supbus.Fidēs bōis: Cōfidēs malis.
Adeo:usq; adeo. Sermōis.a.mordacis:maledicis:allusit &.n.reges odio erāt:& nomen eoq; pp memoriā tarqni'execrabile erat hūc quoq; odiosū dixit. Sisēnas.b.Sisēnas fuit illis tpibus maledicus & mordax:barri.n.dnt̄ maledici.i.adeo erat' sermōis maledici:ut Sisēnas barros uideret' uicere:& de hiis triūpharat:q & ipsi maledici fuerūt.i.adeo erat odiosus:ut de nobilissimis detractorib⁹ triūpharet psius clazōenes. Vt.e.p.a. allegoricos ut facile eū suparet.qa eq albi dnt̄ eē nobiliores sicut dicit Vir.q candore niues anteirēt cursib⁹ aūes. Postq̄.n.i.utrūq;.postq̄ capitales inimici & inexpiabiles facti sunt. Conuenit:trāsactum est. Hoc ete.

.s.o.i.m.quo fortes.Sensus:ita.n.iter se mali hoies decertant: & nesciunt cedere ut uiri fortes in bello: Aliter hoc sunt mō oēs modesti quo hii q cōtra se hūt bellū.& q̄re:& usq; adeo dimicāt uterq; donec uno supato al ter uictor discedat. Capitalis:magna periculosa. Diuideret:dirimere litis finē faceret.

¶POR. Proscripti.r.hoc in Rupiliū regē p̄nestinū:cuius contētionē cū p̄sio cōmemorat: cuiꝰ p̄sii iocū refert.Qui q̄uis græcus fuit:hic p̄sius ciuitatē iā romanā sūpserat:uñ hibridā appellat rupiliū cognoīe.rex p̄nestinus post exiliū in qd dānatus ,p̄fugerat:militauit i attico sub actio uarro. deide cū p̄turā gereret p̄scriptus a triūuiris ꝯfugit ab brutū:& inter comites hitus ē.ibi militātē Ho.Flaccū iurgio lacessiuit.pp qd amaritudinē stili poeta i eū strinxit. Hibrida quo pacto sit p̄sius ultus.Persius clazomenius fuit. hibridæ āt ,p̄prie dnr canes q ex iparibus parētibus nati sunt:hoc ē ex uenatico gregario. Ad hāc similitudinē uidelicet hūc p̄siū parētes hūisse.i.græcū ro.aut romanū & græcū:& iō hibridā appellatū opior. Oibꝰ &.l.n.&.r.e.Adeo ait diuulgatū ē qbus in modis isectatus sit Persius Rupiliū:ut & in tōstrinis hæc & medicinis narrata sint. fere aūt in hiis officinis ociosi solēt cōsedere has res rumoribꝰ freq̄ntatas fabulis celebrare. Permagna negocia diues hēbat clazomenis.Clazomene asiæ ciuitas.Ergo clazoniēis:ut athēis. Adeo sermōis amari sisēnas uaros ut æqs p̄curreret albis.Adeo fuit inqt i rabie orōnis amarus.p̄sius:ut sisēnā atq; uarrū lōgo anteiret:sed hoc ipo ita gloriabat̄ q̄si q̄drigis triūphalibꝰ icederet.uidelicet āt sisēnā & uarrū maledicos fuisse dicit. Hoc &.n.sūt oēs iure molesti.quo for.q.ad.ptinacia ea inqt mali hoies inter se cōtendūt qua bellant uiri fortes.

¶CHRI. Proscripti.r.Rupilius rex p̄neste ab Augusto ,p̄scriptus ad Brutū in asiā confugit.Sed cū Horatiū tūc tribunū ueluti ignobilē cōtēneret:noluit poeta in obprobria icurrere.Itaq; p̄siū quēdā sibi opposuit. Hic a rege lacessitus has q̄s uides lites exercuit. Proscripti.r.Proscribere relegare ē.Itē uenale ,p̄pōere. Ci.i.iii. de officiis.ille qđ nō placebat ,p̄scripsit.Tu qđ placebat emisti.Sed i rebus aīatis nō ,p̄scribere dicitus: sed ,p̄ducere uñ p̄duxit seruos.i.uenales ondit. Regis:sunt q credāt eē nomē dignitatis. Sunt itidē q nomen ,p̄priū putēt. Pus:nō flectit̄ hoc.n.& ,p̄prie significat saniē & corruptū humorē i corpe.Cuius ꝯtrarius ē succus hūor.s.quo corpus alitur.Hic āt appellat pus malignitatē sui igenii:uñ addidit uenenū:qa uerba eiꝰ uenenū erāt.

Hibrida:,p̄prie cāis ē ex uenatico & gregario natus. Verū hūc hibridā appellat ꝙ ex patre asiatico & matre romana ortus sit.Cōpone āt sic: Ego puto eē notū quo pacto Persius ultus sit pus & uenenū ,p̄scripti regis Rupili. Oibus &.l.Ergo notissima ē res:ergo uera. Negocia:tōnes societatis. Clazomēis:urbs in asia. Durus hōi:exorabilis inhumanus. Odio:acerbitate:q ex odio ,p̄uenit. Cōfidēs:arrogās. Nā confidētia ut plurimū i malo capit̄:Fiducia i bono. Amari:acerbi. Sisēnas barros. Populos loq̄ces ut multi putāt. Ergo poterat supare loq̄citātē illoꝝ. Eqs al.i.lōgo iterualllo: qa eq albi apud antiquos uelocissimi ueniebantur. Vir. Qui supet cādore niues q cursibus auras.Erat igit̄ ,p̄uerbiū: ut q lōgo iteruallo p̄cederet eqs albis uincere diceret̄.Alii dicūt barros elephantos:ut ipse alibi.Quid tibi uis mulier nigris dignissima barris.Nā elephantes sua mole tardi lōgo iteruallo ab eqs uincūt̄. Sisennas.A loco sic nolant̄. Postq̄.n.i.Postq̄ nō iteruēit aliq̄ cōcordia. Hoc pp hoc oēs fortes sunt molesti. Nā uiribus pares cū sint neuter neutri cedit. Si aūt ibecilles ambo sunt facile cedūt.Aut si alter minꝰ potēs ultro uictus abit:ut Glaucus q sua arma aurea diomedi misit & illius ænea sūpsit:ut diomedes cessaret.Refert Home.ꝙ cū uenisset in certamē & Glaucus se a Sisipho originē ducere dixisset:Diomedes pristiæ amicitiæ memor cōuenit ne āplius iter se cōcurrerent.Est āt i Sisiphi successiōe Glaucus:& ex Glauco Bellorophō:& huius Hippolochus:& Hippolochi hic Glaucus.

Summa fuit.duo discordia uexet inertes:
Aut si disparibus bellum incidat/ut diomedi
Cum lyceo glauco/discedat pigrior ultro
Muneribus missis.bruto prætore tenente
Ditē asiā/rupili/& p̄si par pugna.uti non
Compositus melius cū bitho bacchius/in ius
Acres procurrunt magnū spectaculū uterq;:
Persius exponit causam/ridetur ab omni
Conuentu/laudat brutū/laudatq; cohortem.
Solē asiæ brutum appellat/stellasq; salubres
Appellat comites/excepto rege.canem illum
Inuisum agricolis sidus uenisse/ruebat.
Flumē ut hibernum/fertur quo rara securis.
Tum prænestinus salso/multūq; fluenti
Expressa arbusto regerit conuitia durus
Vini demitor/iuictus cui sæpe uiator
Cessisset magna compellans uoce cucullum.

¶ACR. Duo.p duos:ut Virg. Si duo p̄terea tales idea tulisset. Aut si.d.iter uiꝝ fortē & ignauū. Vt.d.c.l.g.glacucꝰ.n.ꝯfessus se uictū munꝰ diomedi misit sua arma aurea Et diomedes sua ærea. Aliter diomedes & glaucꝰ inimici fuerunt:diomedes fortis glaucus ignauꝰ:& diomedi mūera misit:ut ab armis discederet. Ditē.a.copiosā. Rupili &.p.p. Metaphora a gladiatoribꝰ:& satis amare q̄si de gladiatoribꝰ.

Cū bitho.b.bithꝰ & bacchiꝰ gladiatoꝝ noīa celebrata apđ Su.trāq̄llū sub augusto iō mire i metaphora p̄durauit.i.meliꝰ pugnāt i litē rupilus & p̄sius q̄ memorati gladiatores. In ius:q̄si gladiatoꝝ.Alii i iudiciū i litē. Solē.a.b.a.ut Vir.O lux dardāie spes o fidissima teucrū.Rupilius rex comes fuit bruti solē ergo dicebat brutū & cōites stellas salubres.Rupiliū uero cāicularē stellā hoc ē syriū. Ruebat fl.ut hy.i.ita ruebat eius orō:q̄si torrēs descēdēs de altissimo monte: quo rara securis fert̄: hoc ē ad quē mōtē raro uēit̄ p̄cidēdoꝝ grā lignoꝝ. Fabula talis ē.quodā tpe rusticus dū iuxta fluuiū ligna cederet casu securis eius in fluuiū cecidit mercuriꝰ ħ de sūmo mōte uidēs descēdit ad rusticū iterrogauitq; eū q admissa simplicitate sua ait:securē ferreā p̄didi.Mercuri.leuauit aureā. ille suā sibi reddi cupiebat collaudauit eū deꝰ & suā illi & aureā ꝯdōauit.Alter agricola hac fama ꝯmotꝰ init ad flu.& dū se sīlat ligna cædere uelle securi i flu.p cedit.Silr hoc deꝰ uidēs descēdit leuauitq; ferreā.Ille aureā p̄didisse fingebat:irratus deus & illā diuisitq;

poris. Angustis.e.uilissimis tuguriis. Conseruus.u.p.l.i.a. Quia cōserui locabāt & sepeliebant alios seruos. Stabat:statutum erat. Pantolabo.s.pātolabus manlius uerna trans tyberim ex ingenuis parētibus natus qa multas pecunias accipiebat. Vnde pātolabus dictus ē:qui ꝗuis multis abūdaret:pp scurrilitatē tñ complu ribus erat domesticus & notus:scurræ dn̄r hoīes uilissimi & abiecti. Nomētanoq.n. Nomentanus ꝓdigus fuit:& oīa bona sua comederat & elegāter hiis duobus pantolabo & nomentano apud æsquilias in publicis ustrinis monumentū dicit fuisse:qa priuatū locū hīe non poterāt:oībus fuit absumptus. In.f.in latitudinē. In.a.in longitudinem. Titulus erat:scriptus.agri modum ex utroq; pacio designans.

ACR. Olim.t.e.f.Priapū positū in hortis q erāt extra portā exqlinā añ ꝗ ædificiis locus occuparet: indu cit referētē nō tā magnū negociū sibi eē custodiēdis hortis a furibus atq; auibus:ꝗ semina cōsumūt ꝗ a uene ficiis ꝗ se in iisdē locis ingerent. Inutile.l.merito.nā hæc materia nullis fabricis idonea ē. Attende nomen a fico deriuatū ficulnus nō ut uulgo ficulneus. Vetat.q.n.c.i.h.iō dixit ꝙ cū exqlina regio prius sepulchris ua caret.prius mecœ ob salubritatē aeris hortos ibi cōstituit. Nouus.i.recēs satis. tūc.n.aues prohibende ex hor tis sunt.ne semina colligāt. Pātolabo. Vrbanissime dī. Hæc regio nāq; publicas ustrinas habebat. Quare ele ganter pantolabo nomētanoq; qui bona sua comœderāt publica monumēta ꝓstare nunc dī:qa priuata hīe nō poterāt. Solēt aūt priuatis inscribi monumētis quot pedes in frōte quot i agris hēant. itē singularibus lit teris notari.h.m.h.s.uidelicet ne ꝑ suis habeant inferendi reliquis alioꝝ mortuoꝝ. Fuit aūt Manilius uerna trans tyberim ingenuis parētibus natus:qui qa multis pecuniā mutuā rogabat pātolabos ē cognominatus.

CHRI. Oli.t.e.In gratidiā eiusq; comites ueneficas inuehit. Hæc unguētaria neapolitana. Canidiaq; ap pellata est. Veꝝ ipse ne nomē ꝓpriū taxaret ꝑ canidia gratidiā posuit. Ficulnus:dī.n. ficulnus & ficulneus sic ilignus & ilign eus:salignus & saligneus. Maluit eē deū.s.priapū hortoꝝ deū. Dextra: nā magnū fustē tenet. Palus ruber.i.rubrica īfectus & ī oscenā formā fabricatus. Huc:ostēdit ꝙ ubi nūc hortus ē erāt publi cæ ustrinæ. Cōseruus. Eiusdē dn̄i seruus. Locabat:dato ꝓcio. Nā nobilioꝝ cadauera magna pōpa efferunt hæc aūt nulla. Eiecta:nullo honore elata: Eiecta nō honoris cā sed ne locus tetro odore īfestaret. Vili arca: Et nō ornato feretro. Miseræ.inopi & cui nō sit ꝓpriū sepulchrū. Cōe:publicū. Pātolabo:hic trās tyberim īgenuis parētibus ortus uniuerso pīmonio uorato ad sūmā egestatē redactus ē. Nomentano:eadē luxuria hic ꝑditus fuit:ac postremo apud exqlias in publicis ustrinis sibi monumētū cōstruxit. Cippus:terta sepul chri ē. Et qm̄ sepulchrū nō uniuersā terrā illi sacrā occupabat:solebāt adnotare in ipso sepulchro ad quot pe des i frōtē.i.i latitudinē & iuxta uiā ꝓcederet:& rursus ad quot pedes in agrū.i.i longitudinē agri porrigeret. Dānat ergo uanitatē hoīs:q i solo publico tm̄ sibi spaciū arrogauerit. Hæredes.m.n.s. Et hoc sūmæ arrogan tiæ ē. Nā i magnoꝝ uiroꝝ sepulchris qm̄ digni eēnt:q seorsum sepelirent ita iscribebat .H.M.H.N.S. quod si gnificat hoc monumentū hæredes non sequatur.

Nunc licet exquiliis habitare salubribus, atq;
Agere in aprico spaciari/quo modo tristes
Albis informē spectabant ossibus agrum.
Cū mihi non tantū furesq; feræq; suetæ:
Hunc uexare locū/curæ sunt atq; labori:
Quantū carminibus ꝗ uersant atq; uenenis.
Humanos animos/has nullo ꝑdere possum
Nec ꝓhibere mō. simulac uaga luna decorum
Protulit os. quin ossa legāt herbasq; nocentes:
Vidi egomet nigra succinctā uadere palla:
Canidiā pedibus nudis/passoq; capillo.
Cum sagana maiore ululantē. pallor utraq;
Fecerat horrendas aspectu. scalpere terram
Vnguibus/& pullā diuellere mordicus agnā
Cœperūt. cruor in fossam cōfusus/ut inde
Manes elicerēt aīas responsa daturas.
Lanea & effigies erat/altera cærea maior.
Lanea quæ pœnis cōpesceret inferiorem:
Cærea suppliciter stabat seruilibus/utq;
Iam peritura modis hecatē uocat altera/sæuā
Altera tisiphonem. serpētes atq; uideres
Infernas errare canes/lunamq; rubentē.
Ne foret his testis p⁹ magna laterē sepulchra.
Mētior at si quid, merdis caput inquiner albis.

ACR. Hæredes: nescio qs donauit agrū suum populo ad sepulchra:& posuit fines:ut hēant i latitu die mille pedes trecētosq; i lōgitudie. hoc tm̄ fecit ne hæredes eius publicū iuiderēt monumētū nec hērent facultatē ptēdi spaciū illud mille pedū & trecētoꝝ. Itē inscriptū erat sepulchro ne ad hæredes ptineret: hoc ē:ne corpa aut reliqæ exide īferent. Nūc.l.e.ex qliæ dn̄r locus ī quo añ sepeliebant corpa extra por tāt illā: i ꝗ est sessoriū. Recte dixit salubres. loca.n. sa lubria sunt:ī qbus amœnitates sunt. Sēsus hic ē. ibi nūc amœnitas ædificioꝝ grādis ē:ubi aliqñ albebāt ossa miseroꝝ.i. tristes hoīes ītuebāt hūc agrū aliqñ albū ex ossibus cadaueꝝ. Cū.m.abūdat.n. Furesq; feræq;:fures pp hortos: feræ pp cadauera mortuo rū. Versāt:murāt.i aliis uexār lego. Simulac.mox ut. Vaga:qa zodiacū uagat:ut Maro. Hic cāit errā tē lunā solisq; labores. Protulit os. Vir. Extulit os sa crū. Vidi egomet:Hic uersus tragice ꝓfert ut. Vidi e.duo de numero cū corpa nr̄a ꝓnsa manu magna medio resupinus i antro Frāgeret ad sexū Canidiā. ꝑ cratidia neapolitana unguētaria:quā semp ut ue neficā carpit Hor. Cum sagana maiore:ondit fuis se etiā minorem aut maiorē natalib⁹ aut ætate aut cēsu aut maiorē ꝗ fuit ipsa canidia. Puellā nigrā: Diuellere:dilacerare. Mordicus aduerbiū a morden do:aliter pro eo: qđ est morsib⁹ uelut aduerbialiter locut⁹ ut radicitus. Manes.e.qd sint manes aīæ re spōsa daturæ epexegesis. Lanea & effigies: bis sub audis effigies.t. La.effigies cærea ēt. Maior.l.ꝗ.p.c. i. Sic steterāt:aut cæreā laneā coerceret.i. stabat effi gies cærea ante laneā quasi passura pœnā. Seruili

bus: grauissimis uberib9:flagris. Serpētis.a.u.ordo.serpētis atq; cães. Infernas.c.aut cerberū dicit aut furias. Ne.f.h.t.factis.s. Post.m.l.s.iocnlariter.ne qs eas uideret latebāt p9 sepulchra. Mētior.a.s.qd si qd mētior.

¶POR. Sed quis aliquot uitiis teneret cōpluribus tñ erat domesticus. Hora. āt Casii nomētani hui9 quē nepotē pp ꝓdigā uitā appellauit sæpe memit. Nūc.l.æ.qa ꝑ añ lōgi9 ustrinæ salubres factæ sūt æsqline. Albis.i.Māifestissima eclipsis.Spectabāt.n.nō utiq; aliū q̄ hoies itelligēdū. Simul ac.u.l.bñ uaga:sicut Vir.Errātē lunā. Canidiā: Et alibi dictū ē gratidiā nomē fuisse neapolitanā unguētariā:quā Canidiā hic appellat:& ut ueneficā carpit maxie i epodo carmine. Cū.s.m.u.Memini me legere apud Helenū Cronē saganā fuisse noie libertā.Pō.senatoris q a triūuiris ē ꝓscriptus.Sed cū dicat maiorē appet:aut sororē hanc habuisse minorē se:aut fuisse & aliā Saganā illis tpib9 minorē hac uel ætate uel natalibus uel cēsu. Et pullam:hæc uidelicet iā ad maleficia ptinēt ueneficaꝝ.Pullā āt & nigrā accipe dēmus:ut & Vir. ait. Reiice ne maculis ifuscent uellera pullis nascētū. Vt i.m.mire dcm̄ ē manes aias:hoc ē q̄ aiæ manes sūt ut si diceret māes mortuoꝝ. Lanea &.e.ordo ē lanea effigies erat & altera cærea. Maior lanea q̄ sic figuratas dicit fuisse has duas effigies: ut lanea suppliciū de cærea sumere uideret. Serpētes atq;.u.i.e.cāes.Sic tere istituit Hora.cōiūctiones ut nō suo loco pōat:& ē ordo.Serpētes uideres errare atq; ifernas cāes.Sic & paulo supra dcm̄ ē. Lanea & effi.erat (altera cæra.

¶CHRI. Exqliis.de hoc mōte alibi. Salubrib9.Remotis sepulchris:q̄ ñ sūt sine corruptiōe. Cū mihi.Exculto huiuscemōi orto iminet mihi nō mior labor i abigēdis ueneficiis q̄ i remouēdis furib9 & auib9. Vexāt.Nā furorē iducūt i aios humāos.Veniebāt aiæ illuc ueneficæ ut & ossa defūctoꝝ & herbas i sepulchris natas legerēt.Nā hæc ueneficiis cōferre putabāt. Luna i nā & hæc i ipis ueneficiis efficacissima dea habebat.Hic Maro.Tergeminā hecatē tria uirgis ora dianæ. Nigra.Qui color ifernis diis apt9 ē:qbus hæc sacra patabāt:sic ifra pullā agnā pōit Vir.Sacra iouis stygio q̄ rite icepta paraui ꝑficere ē aius. Maiore. Vel maiorē alia sagana ætate uel uiribus:uel maiore Canidia.i.magis efficaci. Vnguib9.Nā uariis mōis herbas legebāt mō falce ænea:mō unguibus. Lanea sub effigie poscētis pœnas. Cærea uero sub effigie daturi. Hecatē.i.ꝓserpinā:cui isunt cētū ptātes. Tisiphonē.Hæc maxia furiaꝝ ē & græca dictio ultricē cædis significat. Infernas canes:fūrias. Nā apd iferos cāes apd nos furiæ:apud supos diræ appellāt:apud littorales harpiæ. Et reuera iferiores solo latratū.i.iurgiis icessere pñt cum nocēdi uim nō habeāt. Superiores āt diri sunt qm̄ pñt crudelitatem exercere. Mediocrib9 furere licet.

Coruorū/atq; i me ueniat mictū atq; cacatū
Iulius,& fragilis pediacia furq; uoranus.
Singula qd mēorē,quo pacto alterna loquētes
Vmbræ cū sagana resonarent triste & acutū,
Atq; lupi barbā uariæ cū dente colubræ
Abdiderit furtim terris,& imagine cærea
Largior arserit ignis,& ut nō testis inultus
Horruerim uoces furiarū & fata duarum,
Nam displosa sonat quātum uesica pepedi
Diffissa nate,ficus at illæ currere in urbē
Cannidiæ dentes,altū saganæ caliendrum
Excidere/atq; herbas atq; incantata lacertis
Vincula cum magno risuq; iocoq; uideres

¶ACR. Iulius &.f.p.Quidā ifames tpis illius i alii dñt poetas fuisse pessimos. Pediacia:nom̄ uiri ē.sed soluti. Alii ꝑditos triuiales exponūt.Fragilis āt mollis fluxus. Furq;.u.istū dñt furā fuisse iudicē. Alterna.l.rñdētes. Triste &.a.hoc ē metuēdū & lugubre. Variæ:maculosæ. Imagie.c.hypmet uersus:ut Solio tū iuppiter aureo. Largior.a. ꝑmo iste molestus dī epiferoméos κατακονον qd mēorē ut largior arserit ignis deest tāut. Et ut.n.t.i.qd dicā quō eas ultus sū ꝓ timore:& quō iultus ñ recessi:sed eas terrui. Nā.d.s.Rupta pcussiōe:explosū ē eiectū.Tul.qm̄ aristōis pyrōis & herili iā pridē explosa snia ē.i prio officioꝝ displosū ē cū ipetu eiectū. Quātū ue.p.ενα τροπον.i.ego sicusq ex ficu fcūs sū priap9 cū diffisa nate pepedi. Altū.s.c.Caliēdrū:dī ornat9 capitis muliēꝝ siue supposit9 crinis quē ꝓ naturalibus capillis accipiebāt. Excidere:nimia.s.senectute. Incantata: aut non cantata aut ualde cantata. Vincula: q̄dā licia ex diuersis coloribus.

¶POR. Iulius &.f.p.Pediacios eques ro.honesto patrimonio consumpto & castitatem corporis amiserat & idulgentia parentum mollis euaserat: ut oēm libidinem cum uoluptate pateretur pp quod Hora.fœ.ge. pediaciā nō pediaciū appellauit:ob eādē cām & fragilē dixit & mollē. Voran9 āt.Qu. Luctatii Catulli libertus oi loco oi tpe feracissim9 fuisse dī:de quo ēt illd tradit:cū dephēsus a nūmulario eēticui9 de mēsa nūmos subtractos i calceos sibi infarciuerat:qdā iocas belle inqt si te nūmulari9 ille exalciauerat cū aspiratiōe.l.priæ syllabæ simul ut calchcō.i. es ablatū ex calciamēto obiiceret. Et ima.cærea: hypmetrus uersus ut ē illd Hōe. κας τορα ἱπποδαμον και πυξ αγατον πολυδευκεα. Vt Vir.Hæc finis fādi solio cū iuppit aureo & alibi, iāq; iter emēsi turres & tecta latioꝝ. Cā.d.a.s.c.ex iocat i has q̄si altera dētib9 appositis uti solita sit altera q gibba fuerit. Calié.hoc ē galericū hīe ꝯsuescet. Caliēdrū meiīit & Varro i eo.li.q iscribit uirgula diuina dicēs. Ego nūc postulo agamēnōa meū tāris cothurnis accipit critōa caliēdrū. Atq; i.la.uerbū reuocādū excidere (uideres.

¶CHRI. Iuli9 & pe.Vel ifames illi9 tpis fuerūt:uel poetæ pessimi & triuiales:De triuialib9 aūt Vir.Nō tu in triuiis idocte solebas:Stridēti miseꝝ stipula dispdere carmē. Fragilis:mollis. Alterna:alternatim mō uenefice mō umbræ. Triste & acu.nā ululatus uocē acutā & mœstā ꝓfert. Lupi barbā:nā & Pli.sic scribit:Lupi rostrū inueteratū ueneficiis resistere aiūt:ob id portis ꝓfigūt. Variæ:maculosæ. Ignis.Ordo ē Ignis arserit largior imagie cærea.s.liq̄facta. Furiaꝝ:q̄s ille ab inferis exciuerāt:Vel cōstrue.Horrueri uoces fcā duaꝝ furiarū.i.holla cāidiæ & saganæ:q̄ tanq̄ furiæ erāt. Displosa:discissa. Diffissa:apta. Ficus:ego priapus ficuln9. Dētes.Vel quos legerat ex sepulchris:uel suos:qa anus erat:Ex nimio anhelitu quē in cursu auxerat dētes pulsi sibi exciderāt. Caliendrum:ornamētū capitis : Ostendit aūt aniculaꝝ stultitiam:quæ cū oia maxima suis ueneficiis promittant:deinde tam parua te terrefiant. Vincula:fortasse licia ex uariis co-

loribus. Virgilius. Terna tibi hæc primum triplici diuersa colore Licia circundo.

Bã.f.de epagoméo dicit. Nescio.q.m.n. uersus more satyricaꝝ nugaꝝ dixit qa satyrici solẽt ẽt sese ACR.
1 carpe. Occurrit.q.n.m.n.t. Cuiꝰ nihil aliud nouerĩ nisi nomẽ. Arreptaq.m.q.a.d.r. Ordo ẽ: q re
rũ agis ait mihi dulcissime. Vt.n.ẽ.ut tp̃s pmittit. Et.c.o.q. Te uiueɼ ex snĩa tua.i.suauiter ago sicut
mõ & tibi cupio bñ euenire. Cũ.a.n.u.o.puenio illũ dicẽs: nũqd aliud uis nũqd tibi necessariũ est. At ille.n.n.i.d.s.i. uolo ut scias nos q docti sumus.i.nõ sumus ĩdigni: quos scias. Hic.e.p.hac re qa doctus es: iõ tibi honorẽ hẽo. Cũ sudor: cũ ex tedio & molestia illius flueret sudor. O te balane.c. cũ sudarẽ molestiis dicebã apd me facilẽ esse bolanũ oxycholũq possit eũ uerbis aspibꝰ remoueɼ q̃re ãt facilẽ ait oxycholũ: qa ñ patiebaɼ molestiã q solebat p itacũdia ĩ faciem quẽuis rephẽdeɼ & libeɼ diceɼ qd sẽtiret. Miſe: ualde ut Ter.i heautõtumerumeno: Ea miſe amat. Video: itelligo. Sed nil.a.ñ recedis a me. Vsq te: toto die te tenebo. Nil.o.e.t.i. aio illi ñẽ opꝰ te huc atq illuc circũduci. Cubat: ægrotat. Lãguet: iacet. Nil hẽo: qd a garrulus. Et ñ sũ.i.i. possu multũ ãbulare Dẽitto. a lassi.n. asini u'eqs aures depõere soliti sɼ. Si.b.t.n.i.bñ fratꝰ sũ ɔscia mea itelligo: qa magis mihi defers q̃ illi. Viscus: disertꝰ illiꝰ tpis hõ: nõnulli poetã dñt amicũ hora.ẽ ãt sẽsus: non uiscũ amicũ pluris facies ñ ẽ q tibi amicus ẽ potẽtiorẽ duces: Mĩſe garrulũ oñdit molestũ. Quis.m.m.m. Cũ gestu .s.pnũciatiõis: idẽ qs cũ gestu corpis põt pnũciare: quẽadmodũ ego ita pnũcio ut hermogenes tigellus de quo supra.iõ bacche. Interpellãdi: rñdendi illi.

Quis saluo.t.ẽ.o.i.qbꝰ necessaria salꝰ tua ẽ. Haud m.q. Garrulꝰ neminẽ hẽo. Oẽs.c. oẽs ĩ urnis sepeliui. Fœlices: sũt illi mortui: qa te caruerũt. Cõfice: iterfice. Mota.a.u.i. ipa ɔmota ex urna dixit immineɼ mihi fatũ ex garrulo: aut mota urna ipa anꝰ cecinit: qm̃ sortes de urna tolluntɼ: Sigñat sabinã nutricẽ se hor. hũisse q̃ urna sortes duceɼ erat solita: uñ dicit qa eũ aliqñ mõuit ipa nutrix sua caueɼ garrulos: qm̃ ab hiis eẽt ĩterficiẽdus: & id sibi nunc ab fastidioso garrulo posse fieri putabat. Tar.p.q. tardos faẽ & ẽ hypalage. Q ñ.c.c. themesis ẽ: qñcũq. Ad ue. supple tẽplũ sicut ĩ pacis & ɔcordiæ & ubi ad diãæ & ueneris.

POR. Ibã.f. Refert hac satyra ĩcedentẽ se uia sacra icidisse ĩ hoiem molestũ & garrulũ: neq se ab eo auellere potuisse nisi aduersariꝰ supueẽisset: a quo uadimoniũ sibi dictũ ẽ: Et totũ hũc sermonẽ dramatico charactere alterno sermõe uariat. Nescio.q.me. Sic uerecunde poetæ nugas & risus solẽt appellare uersiculos suos. Occurrit.q.n. sic nomẽ. O te balane cerebri: Tacitus balanũ hoiem nescio quẽ fuisse dicit adeo liberũ ut nulliꝰ ineptias ferret qñ q de eo sentiret stati in eũ diceret. Nil.o.ẽ cir. hoc ex Hora. persona itelligendũ. Nil.h.qd.a. nõ sum piger: hæc ille molestus dicit. Si.b.m.n.& Tuscũ & Varũ Hor. amicos hũit: de tusco ista diceɼ. Varus tñ de doctissimis fuit & magnus his tpibꝰ hitus ẽ. Nã & tragœdias fecit. Nã.q.m.s.p. elegãter dicit eũ iis rebꝰ sibi placeɼ q̃ ad doctrinã nõ attinẽt: iõ oñdit iperitũ satis & iportunũ hoiem fuisse. Est.t.m.c. hoc Hor. iterrogãs illũ dicit. Haud.m.q.o.c.s. ille molestus hoc dicit. Nũc ego.r. hoc Hor. Tacitus apd se dicit: aii se supesse: quẽ ille occidat p iportunã garrulitatẽ. Cõfice: nãq instat fa. sibi dicit Hora. istare fatũ: sigñat ãt fabellã natiõe nutricẽ hũisse sortilegã: q̃ urna sortes ducere solita esset.

Hũc neq di.u.n.h.a.e. hæc uerba sunt sortis ipsiꝰ ductæ. Garrulus hũc.q.c.c. ordo ẽ: Q ñcũq. Ventũ erat a.u. subaudiendũ ædẽ: aut qd tale: amant nescio quõ eclipsim in relatione sui loco sacra: sic deniq & Teren. ait: ubi ad dianæ ueneris: Sic deniq nos hodie in claudii uel telluris dicimus: nec addimus tẽplũ aut ædem.

CHRI. Ibã fot.u.s. Carpit ipudẽtiãq atq iportunitatẽ & ieptias quorũdã p hũc quẽ inducit. Via sacra: Quæ a porta triũphali ad capitoliũ ferebat. Nugarũ: modeste de se loqtur: qui suas cogitationes uel nugas

Satyra Nona.

Ibã forte uia sacra/sicut meus ẽ mos:
Nescio qd meditãs nugaꝝ totꝰ ĩ illis:
Accurrit qdam notus mihi noĩe tm̃:
Arreptaq manu qd agis dulcissime rerum?
Suauiter/ut nũc ẽ/inquã & cupio oĩa quæ uis.
Cũ assentareɼ/nũquid uis occupo, at ille
Noris nos inqt? docti sumus/ hic ego pluris
Hoc inq̃ mihi eris misere discedere quærens:
Ire modo ocius, interdũ consistere, in aurem
Dicere nescio quid puero, cũ sudor ad imos
Manaret talos o te balane cerebri
Fœlicem aiebam tacitus/cũ quidlibet ille
Garriret, uicos urbem laudaret/ut illi.
Nil respondebã/misere cupis inquit abire
Iamdudũ uideo/sed nil agis, usq tenebo
Persequar hic quo nũc iter ẽ tibi? nil opus ẽ te
Circũagi/quendã uolo uisere non tibi notum
Trãs tyberi/lõge cubat is pe cæsaris hortos:
Nil hẽo/qd agã, & nõ sum ĩpiger usq sequar te
Demitto auriculas ut iniquæ mentis asellus:
Cũ grauius dorso subiit onus/incipit ille:
Si bene me noui nõ uiscũ pluris amicũ.
Nõ uarũ facies, nã quis me scribrre pluris.
Aut citius possit uersus? qs mẽbra mouere
Molliꝰ/ inuideat qd & hermogenes/ego cãto
Interpellandi locus hic erat/est tibi mater?
Cognati? qs te saluo ẽ opus, haud mihi quisq:
Omnes cõposui fœlices nunc ego resto
Confice, nãq instat fatũ mihi triste/sabella
Quod puero cecinit diuina mota anus urna.
Hũc neq dira uenẽa nec hosticꝰ auferret ensis.
Nec laterũ dolor aut tussis nec tarda podagra:
Garrulus hunc qñ consumet/cũq loquaces:
Si sapiat uitet simulatq adoleuerit ætas.
Ventum erat ad uestæ/quarta iam parte diei

appellet. Vel se qnq; rephendút satyrirut liberius in alios inuehi liceat. Noie tñ: Vt ostendat maior ipudentia: cú nulla itercederet familiaritas. Arrepta: nó.n.expectauit ut porrigeré. Dulcissime: nó sine adulatione.
Vt nunc ē. Secundú conditioné tpor. Cupio.o.q uis. Vt se humanú gratúq; pberet. Et simul uerba sunt hoium dimittétis. Occupo: núquid uis.i. ante q̃ ille longioré sermoné sereret dixi núqd uis. Docti sumus: Nó discedit ab igenio arrogãtis simul & fatui. Balane. Hic causidicus fuit: q nullo clamore aut strepitu forensi cóturbabat: hic illú fœlicé cerebri appellat. Garriret. Per plures uersus uehemẽter depigit inanis & arrogãtis nugatoris igeniú. Métis: iproprie de asino. Interpellãdi. Loqtur Hora. Haud mihi. Rñdet Garrulus. Composui: sepeliui. Nã & oculi cóprimunt a ppinquis: & lauabant & ungebant: & apte iponebant feretro. Ergo cóponebant. Confice: loqtur Hora. Interfice me: nã sic de me fatum est. Mota.u. motis in urnã piectis. Erat.n. an⁹ sortilega. Ad.u. subitellige téplú. Sed tñ ñ ponit. Sic alibi senat⁹ eo die pueit ad pcordiã.

Præterita/& casu nunc respõdere uadato
Debebat/quod ni fecisset/perdere litem.
Si me amas inquit paulú hic ades inteream/si
Aut ualeo stare/aut noui ciuilia iura:
Et ppero quo scis/dubius sú/qd faciã inquit.
Te ne reliquã an ré: me sodales/nó faciam ille.
At pcedere cœpit/ego ut cõtendere durum est:
Cú uictore sequor. mecœnas quo modo tecú:
Hic repetit/paucorú hoium & métis bñ sanæ
Nemo dexterius fortuna est usus/haberes
Magnú adiutoré posset qui fere secundas:
Hunc hoiem uelles si traderet/disperea ni
Súmosses oés/non isto uiuimus illic:
Quo tu rere mõ/dom⁹ hac nec purior ulla ẽ:
Nec magis his aliena malis/nil mi officit unq̃
Ditior hic/aut est qa doctior/est locus uni
Cuiq; suus/magnú narras, uix credibile, atqui
Sic habet/accédis/quare cupiam magis illi
Proximus eé/uelis tãtúmodo. quę tua uirtus:
Expugnabis & est qui uinci possit/eoq;
Difficiles aditus primus hẽt/haud mihi deero
Muneribus seruos corrumpam non hodie/si
Exclusus fuero/desistam. tpa quædã.
Occurram in triuiis/deducam nil sine magno
Vita labor dedit mortalib⁹. hoc dum ait/ecce
Fuscus aristius occurrit mihi carus: & illum
Qui pulchre nosset. cõsistimus. uñ uenis/&
Quo tédis rogat & respondet/uellere cœpi.

ACR. Vadato. in iuditio qa uadatus eú fuerat uel qa eú uadio obligauerat. pricipiú est ab eo qd est uador uadaris & ẽ uerbú cõe.i. uoco te & uocor a te ad iudiciú. Rñdere ergo ei a quo uocat⁹ ẽ ad iudiciú aut ei qué ipse uocasset. Q.d.n.f.i. adesto mihi. Et ppero quo scis. oblitus ẽ. Hora. q dixit sibi uiscédú eé nescio qué. Me.s. supple linq. Ego.u.c.d.e. sciés durú eé contédei cú uictore cœpi seq eú deest sciés.
Et mecœnas.q.t. de ẽ aitinitiú locutióis fuit & cœpi interrogare. quó circa te mecœnas ẽ. Paucor.h. &.m.b.s.i.q & sapiés ẽ & raro hẽt paré: q multorum amicitia nó gaudet. Dexterius: fœlici⁹. Habes magnú ad.i. héres apud mecœnaté q tueret ptes tuas. Si me ei cõmendare uelles. Hunc.h.u.si tradere. dicticos seipsum tangit digito. Disperea.i. ualde peream si non remouisses ois ab amicitia mecœnatis.
Non isto: Respondet Hora. Hiis.a.m. insidiis. factionibus. Nil.mi.o.u.i. quicúq; ẽ ditior non officit mihi i domo mecœnatis. Vix credibile: ut nó sit factio in tanta domo. Accendis: hoc dicendo multo magis me accendis ad amicitiã eius. Velis.t.m. si uolueris me cõmendare ipetrare possis: hó tãtæ uirtutis. Quæ.t.u.i.p tua uirtute: p tuis uiribus: Opus est inquit hoc solú ut uelis ei amicus esse: & ei p me tiro uirtutú tuarum facile poteris pmoueri. Et est q uinci possit: hoc est inqt mecœnas cui si sæpe instes uincat. Prrsius. Oẽ fauer uitium ridenti flaccus amico tãgit: Et túc iucúde ex alterius psona eú rephédit. Eoq;.i. ea re: quia postea se faciliore deiecit.
Ec.f.a.o. Aristius fuscus grãmaticus doctissim⁹ illius tpis amicus Horatii iducit illum q supra uenerat dissimulare ut ipsi odiosi hominis molestia fatigaret. Vnde uenis: & quo tédis: epipheremos. Vellere.c. uellicare & est catãto auto.
POR. Q.d. ni fecisset pdere lité: & hic audiendú p zeugma dẽbat ut si pdere lité debebat: itereã si aut ualeo stare: hoc Hor. dñs negat se posse eú spectare.
Te ne.r. an.r.m.s. ré p lite dixit sic deniq; & in legibus scriptú iueniri solet: Rem siue lité. Ego ut.c.d. contédere cú uictore.i. ptinace. Mecœnas.q.t. hic repetit mihi inqt molestus ille. Mecœnas quó tecú & sub audiendú agit. Paucor.h.&.m.b. esse Hora. dicit necesse ẽ frequẽter oñdere qs uerba habeat aut uñ incipiat loq ob hoc obseruãdú ẽ deiceps: & supra: ut ubi duo púcta iterposita sunt alterã psoná loq itelligas. Certe iã sensus ipse docet: qd hora. qd ille molestus dicat. Ecce.s.a.o.m.c. Aristius Fuscus præstantissimus grãmaticus illo tpe & amicus hora. fuit. Vnde.u.&.q.t.r.&.r.u.c. elegãter mixtú iter se & confusum sermoné iterrogãdi ac respódédi expssit. Et prensare mãu lẽtissima brachia: Sed lentissima nomé positú est pro aduerbio.
CHRI. Vadato: illi cú quo fuerat uadimoniú. Sed de uadimonio & uade iã dictú est: erat aút téplú uestæ apud suor. Intereã. Hora. loquit. Stare.i. si habeo uim stãdi ptra & quasi pugnãdi: nã pugna qdã est defensio forensis. Te an rem: Stultus oino qui seria iocis postponit. Me sodes. Hora. loqtur. Hinc repetit. Hinc principiú resumit: & dicit quó tecum.s. uiuit mecœnas. Paucor hominum: Est homo paucor. Et mentis bene sanæ: Affert quare sit paucor hoium: quia est bene sanæ.i. prudentis mentis: & huius rei signum est q nemo utitur fortuna dexterius.i. aptius: Nam ille apte fortuna utit: qui neq; affert rebus secúdis: neq; succúbit aduersis. Magnum adiutoré: Malignus uir maligna pmittit: Sententia est: si faceres me amicum mecœnatis præstaré tibi magnú auxiliú a reliquos ex hois amicitia pellendos: neq; esset q me timeres. Nã cederé

tibi primas ptes i amicitia. Nõ isto.u. Respõdet poeta.ꝙ apd' mecœnatẽ uiuim⁹ sine isidiis. Nec:uiget ibi Iuidia ut aut ditiori aut doctiori iuideaťsed ẽ unicuiq; locus suus. Magnũ:re uera magnũ ẽ ꝙ magna dom⁹ careat factiõib⁹. Vñ maxia ẽ lausi mecœnatẽ. At uiro uitioso icredibile uideť. At q sic habet. Horatii uerba. Accẽdis:ueiba gatruli. Velis. Horati.loquiť:& i adulatorẽ adulationẽ effũdit:ut suo illũ gladio iugulet. Haud mihi deero. Immẽor eoꝝ q dixerat Hora.& mẽor sui deprauati igenii dicit se p malas artes id cõatuꝝ: corrũpet seruos:uteť iportũitate. Quæ duo uitia nihil ꝑderũt sibi apd' bonos. Nõ sine m.u.l. Optia snia: sed male collocata. Fuscus. Grãmatic⁹ nobilis eo tpe & iucũditate & festiuitate plenus. Et q cupet I re ñ dãnosa q̃uis sub molesta Hora.ludere. Itaq; cũ poeta fingeret sibi eẽ cũ fusco negociũ:& simul inueret fusco ut idẽ affirmaret. Fuscus se ĩtelligere dissimulabat ita tñ ut horatiũ dissimulationẽ latere nollet: ut illũ familiariter irritaret.

Et prensare manu lentissima brachia/nutans:
Distorquẽs oculos/ut me eriperet. male salsus
Ridens dissimulare. meum iecur urere bilis.
Certe nescio quid secreto uelle loqui te
Aiebas mecum. memini bene/sed meliori
Tempore dicã. hodie tricesima sabbata/uin tu
Curtis iudæis oppedere? nulla mihi inquam
Religio est. at mihi/sum paulo infirmior unus
Multorũ. ignosces/alias loquar. hunccine solẽ
Tam nigrũ surrexe mihi/fugit iprobus/ac me
Sub cultro linquit. casu ueni obuius illi
Aduersarius/& quo turpissime? magna
Exclamat uoce/& licet attestare? ego uero
Oppono auriculam. rapit i ius. clamor utriq;.
Vndique concursus. sic me seruauit apollo.

¶ACR. Lẽtissima.flexibilia ut q̃tũ:lenta salix. Nutãs.inuẽs ut me eripet.i.cœpi nutaŕ aliqd oculis nutãtib⁹ uelle mõstrare. Male.s. male prudẽs i pnicie meã:aut male iocosus & urbãus irrisor. Meũ.i.b.uehemẽter irascebar. Hodie.t.s. q iudæi neomẽias dicũtquoniã p sabbata iudæi numeros appellãt lunares. Aliter trigesima sa. dicũť q̃do caledis occurrit sabbatũ. itẽ trigesima sab.dicũť q̃do ueniũt calãdæ i prima luna p sabbata:q dies maxie a iudæis obseruãtur:aut qa trigesima sabbata religiosius colebantur. Vin.t.c.i.o.iudæos cõtẽnere. Oppedere:ↄtradicere q̃si ↄtra pedẽ opponere. Curtis: qa pellicula imminuti sũt.qa moyses rex iudeoꝝ:cuius legibus regũť: negligẽtia medicinalis affectus:& ne solus eẽt notabilis oẽs circũcidi uoluit. Nulla mi.i.r.ẽ.i.facile hos cõtẽno quoq; religiõe nõ teneor. At mi.s.p.i.i.timidus uel supstitiosus :& hac de cã. colo oẽs religiões: qa nimiã rligionẽ ifirmitas facit & met⁹. Ignosces: ordo.ait mihi ignosces. Hũccie.s.tã.n.i. dieŕ tã moleste ortũ eẽ. Tã.n.tã pniciosum: tã triste & aduersũ cui ↄtrariũ ẽ.hũcmacrine diẽ nũera meliore lapillo.

Surrexe.p surrexisse.ut Vir. Cũ genere extinxẽ.p extixissem. Sub.c.l.i. maxima molestia sub illo garrulo. Obuius:epiphetomẽos. Aduersarius:creditor. Et.l.a. denũciãtes litẽ antestatos hẽbãt qbus ꝑsentibus conueniebãt ita ut aurẽ illis tertio uellerẽt. Sic Seruius magister urbis expõit.alii sic exponũt:ꝙ Hora.iter rogauerit si testis esse pateret:& Hora.obtulerit aurẽ ultro. Solebãt.n.testiũ aures tenere & ita dicere. Memento ꝙ tu mihi i illa cã testis eris:qd' ẽ antestari.aliter olĩ q antestabãť auricula ↄtigebat.iõq; poeta ait libẽter auriculã obtulit. Tãgens ãt auriculã hiis uerbis loq̃bať licet antestari si ille respõdisset licet p iniectionẽ mãus aduersariũ suũ i iudiciũ trahebat. Quod si antestat⁹ nõ eẽt & manũ iniecisset iniuriæ reus ↄstitui poterat. Plau.i psa. leno ad Satyrionẽ parasitũ nõne ãtestaris & parasit⁹. Tua ne ergo cã carnifex cuiquã mortali libero aures atterãt. Aliter:antestari.i.teste uti qd' iudicii cã uolo manũ iniicere. Nã hæc erat ↄsuetudo:siqs uadato nõ puisset ei aduersarius aliquẽ de ꝑsentib⁹ antestabať.i.tãgebat eius aurẽ & dicebat:licet ne ãtestari:si respõdisset ille licet tũc iniiciebat uadatus manũ i eũ q nõ puisset & dabat i iudiciũ: aliter si iniecisset manũ iniuriaꝝ poterat accusari.

¶POR. Nõ.n.lẽtissima.b.sed lẽtissime prensare brachia itelligendũ. Male.s.r.stolidus ac derisor. Certe.n.q.s.hoc Hora.ad Fuscũ q̃rens aliquã cãm q̃ se ab iportuno illo auellat. Hodie.t.s. Sabbata lunaria significat: qa uulgares hoies ferias sibi assumũt. Vin.tu.c.i. Curtos dixit pp uirilis mẽbri recisam pelliculã. Oppedere iudæis:cõtẽnere eos ac religiões eoꝝ decredere. At.m.s.p.i.hoc fuscus dicit ne Hora.cupiẽtẽ auelli ab illo molesto liberaret. Hunccine.s.t.n. Hora.dicit nigꝝ ac p hoc tristẽ diẽ sibi illuxisse q i istũ molestissimũ inciderit.

Et quo.t.cũ aduersarius occurrisset illi Iportũo hoc ei dicit. Et.l.a. aduersarius molesti illius Hora. consulit an pmittat se ãtestari iniecta mãu extracturus ad ꝑtorẽ ꝙ uadimõio nõ puerit. De hoc ãt lege.xii.tabulaꝝ hiis uerbis cautũ ẽ. Si uis uocatiõi testamini igiť en capito antestari.ẽ ergo ãtestari.s.anteq̃ manũ iniiciat. Ego ue.o.a.hoc hora.porro ãt q antestabať auriculã ei tãgebat dicẽs.licet ãtestari si ille rñdere licet:& tũ iniecta mãu aduersariũ suũ extrahebat nisi ita ãtestatus eẽt q iniicere mãus aduersario uolebat iiuriaꝝ reus cõstituiť. Sic.m.s.a.hoc de sensu homerico sũpsituquẽ & luci.i.yi.saty.repñtauit.sic dicẽs ut discrepat hac. Quẽ rapuit apollo fiat ergo significat sic liberatũ ac recreatũ dum illũ molestũ aduersarius suus rapit Apollinem imitatus.

¶CHRI. Male sal.i.salsus cõtra meã uolũtatẽ. Certe ne. Verba horatii ut illũ sub huiuscemõi simulatione admõeret ut se eripet. Sed fuscus q illũ eripe nollet a garrulitate illa iportũa respõdebat se meminisse id qdẽ: sed nõ eẽ ea die tps. Tricesima sabbata. Dicebanť tricesima sabbata qñ luna noua q ẽst i tricesima die occurrebat I sabbato q neomẽia appellabať q̃si noua luna. Vintu.q.d.scio qua religiõe es te nolle. Sũt aũt miræ facetiæ & urbanitates.nõ eni curabat sacra iudæoꝝ fuscus: idq; sciri ab horatio sciebat:sed ea serio dicere simulabat:q p iocũ dicta credi uolebat. Curtis. Dimiutis pp abscisionẽ ꝑputii:sic enim appellať pellicula illa quã i uirili mẽbro iudæi circũcidũt. Vñ illos appellas.i.sine pelle noiauit. Fuisse aũt p ea tpa & i odio simul & i cõtẽtione iudæos:eoꝝq; religionẽ:& Iuuenalis & Quitiliãus:& Trãquillus:& Tacitus:& pleriq; alii scriptores testes sunt. Oppedere:resistere & appõere. Trãslatio a militib⁹ cũ pedẽ pedi opponũt. Vir. Hæret pede pes: Nulla mihi. Verba Horatii. At mihi. Respõdet fuscus. Paulo ifirmior. Magis q̃ oporteaŕ meticulosus: & ppea

supstitiosior. Nã supstitio ex metu puenit. Vñ illud cãpãlæ apud Sta. Primus ĩ orbe deos fecit timor. Soléni grũ. Diẽ ĩfœlicẽ. Surrexe. surrexisse. Licet attestare. Mos erat ut uolẽtes ĩ iudiciũ aliquẽ rapere prius attestarẽtur. i. ex circũstãtibꝰ aliquẽ testẽ facerẽt. aut. n. illi uellebãt: & admõebãt ut eẽt mẽor. Vellebãt ãt si ille uellẽdã pberet. Alioqn illã tãgere ius nõ erat. Ergo cũ testis aurẽ pbuisset tũc attestabat: ac deide aduersariũ poterat ĩ ius rape. Nec temere erat φ uolẽti testi aurẽ uelleret quo eẽt mẽor. Nã aurẽ mẽoriæ dedicauit ãtiqtas. Hic Maro. Cunthiꝰ aurẽ uellit & admõuit pastorẽ Tityre pingues Pascere oportet oues: Sed & Plautꝰ ad saturionẽ parasitũ. Nõ ne attestaris? Cui parasitꝰ respõdet. Tua ne eã cuiq; mortali libero aurẽ atterã? Erit igit attestati testẽ uocare. Vñ & attestata fulmina dicebãt: q iterato fiebãt q̃si q haberẽt suũ testimõiũ. Oppono auriculã. i. porrigo auriculã uellẽdã ut attestet: & post attestationẽ possit ĩ ius rapere. Rapit ius. cũ aurẽ uellisset. Apollo. ut qa poetar tutela ẽ apollo: uel apollinẽ posuit p foro ĩ quo hic detẽtus ẽ. nã ĩ foro augusti teste Plinio apollo fuit. Sic & iuue. Sportula deide forũ iurisq; peritꝰ apollo.

Satyra. x.

Nempe incomposito dixi pede currere
Lucili/ qs tã lucili fautor iepte ẽ (uersꝰ
Vt nõ hoc fateat: at idẽ qd sale multo
Vrbem defricuit/ charta laudatur eadem
Nec tñ hoc attribuẽs/ dederĩ quoq; cætera/ nã
Et laberi mimos/ ut pulcra poemata mirer. (sic
Ergo non satis est risu diducere rictum
Auditoris/ & est q̃dam tamẽ hic quoq; uirtus:
Est breuitate opus/ ut currat sententia/ neu se
Impediat uerbis lassas onerautibus aures:
Et sermone opus est modo tristi/ sæpe iocoso.
Defendente uicem/ modo rhetoris/ atq; poetę.

ACR. Empe. aut cõfirmãtis aut itterrogãtis. Nẽpe certe: Cõfiteor me dixisse. qd asperos & icõpositos uersus fecit Lucilius. Rñdet hiis a qbus culpatus fuerat φ Lucilii uersus dãnasset ĩ saty. Eupolis atq; Cratinꝰ. i. & dicit se ñ poetã increpasse: sed uersus. Inepte. stulte. iepte fauemus alicui qñ apta uitia eius negamus. Vt nõ hoc fateat. φ aspior & incõpositus ẽ. At. i. q. s. Subiectio ẽ. i. sed ĩ multos pricipes ciuitatis multa uẽuste & iocose dixit ĩ eodẽ ope & pseuerauit ĩ metaphora. Sale defricuit. Quod sale. u. Venuste facere. Sale. m. iõ ait nũero singulari φ dicturus erat pfricuit ut q̃si uere sal faceret. Nã sales pluraliter dicẽdi sunt: cũ urbãitas significat: Vrbẽ defricuit non urbẽ sed principes urbis mutiũ & lupos & cæteros. Chatta lau. e. ĩ eodẽ poemate. Nec tñ. h. t. i. q̃uis concedo facetias & uenustatẽ Lucilio: tñ non iõ cõcedo ei oĩa q debet hr̃e poeta: qa iocose & satis urbãe lacerauit uitiosos hoĩes. Non. s. &. l. m. i. si dico Luciliũ iõ bonum poetam eẽ φ hẽt facetias: idẽ mihi dicẽdũ ẽ de laberio miogrã pho. nã & is hẽt facetias. Sed multis caret q poeta debet habere. nã & mimorũ ioca sic laudo: ut nõ cætera illis assignẽ. q pfecti sunt opis. p. hoc lucilii opus mimis cõparat. Risu diducere rictũ. apire os & risum mouere. Rictus icerti generis ẽuiã & hic rictus dr̃: & hoc rectũ mẽsura oris. Et ẽ auditorẽ mouere ad risum. Est. b. o. si uis opus facere breuitate opus ẽ ut cito sententia finiat. Snĩa illa q risũ mouet debet eẽ cita & mãifesta. Aliter sensus nõ solũ ĩ eo ẽ opus ut pauca copiose: sed ut breuiter multa dicat. Sic & cato a Sal. laudat φ multa paucis absoluerit. Aliter snĩa ñ debet eẽ prolixior: ne aures oneret auditoris & nõ itelligat. Et sermone. o. ẽ. m. t. s. i. i. opus ẽ sermone & q mõ iocos dicas modo defendẽte uicem oratoris. modo poetæ. modo urbani pcẽtis uiribus suis. nam cum ĩducis loquẽtem rusticum nõ debes loqui pro ingenio tuo: sed pro ingenio rustici: qui tantum quantum poetæ est.

❡ POR. Nẽpe icõ. d. p. c. u. Respõdet iis a quibus iculpatus erat φ lucilii uersus dãnasset ĩ ea satyra quã supra hũit q sic icipit: eupolis atq; cratinus Aristophãesq; poetæ. nã dixerat ibi duros cõpõere uersus: nã fuit hoc uitio sũ: nũc ãt dicit ñ se poetã iprobasse sed uersus eius quos nõ suo uitio duros sed sæculi fecit. Ad idẽ φ sale multo urbẽ defricuit charta laudat eadẽ. Salẽ p urbanitate posuit. Sed sales ĩ hac significatiõe pluraliter solẽt dici: uerũ qa defricuit erat dicturus necesse habuit q̃si uere id sal faceret loq: & ideo singulari numero dixit. Scimus aũt Luciliũ urbanis salibꝰ multos Ro. carpsisse: nam sic & Laberi mimos negat luciliũ uersus magnopere mirãdos eẽ: q̃uis iocis: & amaritudine abũdãtes sint reuera humiles: & in uerbis: & ĩ cõceptiõibus: & ĩ materia: ergo nõ satis ẽ risu deducere rictũ auditoris: nõ satis est inquit tantũmõ loq ut qui audiat rideat: q̃uis nõ negauerim eẽ etiã ĩ hoc nõ nullã uirtutẽ. Est breuitate opus: ut currat snĩa. neu se breuitate orõnis utẽdum esse ait cum cito snĩa finiat ne defatiget auditor. Eloquẽtiæ. n. uirtus non tñ in eo est ut pauca copiose: sed etiã ut breuiter multa dicat. sic &. M. Cat. & Salustius laudãt multa paucis absoluisse.

❡ CHRI. Nẽpe icõposito. Defendit qd ĩ supioribꝰ dixerat ĩ Luciliũ. nã erãt q q ipse dixerat carperẽt: & falsa demõstrare niterent. Sunt codices ĩ qbꝰ sit hmõi principiũ. Lucili q̃ sis mẽdosus teste catõe Defensore tuo cõuincã φ malefactos Emẽdare parat uersus hoc leuius ille. Est quo uir melior longe subtilior illo. Qui multũ puer: & loris: & finibꝰ udis. Exoratus ut esset opẽ φ ferre poetis Antiqs posset ẽtra fastidia uestra. Grãmaticorum doctissimus ut redeã illuc. Acrõ tñ a uersiculo quẽ posuit icipit. Nẽpe: initiũ abruptũ ẽ: ut conuenit satyro. Incõposito: nã cũ eloq̃ntia elegãtia: cõpositiõe: & dignitate cõstet. Luci. ĩ cõpositiõe peccabat. Est. n. cõpositio apta: & q̃drãs iter se cõstructio uerborũ. At Lucilius: ut ipse iã dixit: fluebat lutulẽtus. Ergo nõ erat ĩ illo recta cõpositio. Fautor inepte. Inepte. n. fauet q tribuit alicui q̃ sua nõ sunt. Fateat: coactus. i. ab ipsa rõne. Fatemur. n. coacte. Cõfitemur spõte. Multo sale. Multis salibus: nã ĩ singulari cõdimẽtũ significat: ĩ plurali urbanitatẽ. Sed ipe ĩ singulari dixit p trãslationẽ a carnibꝰ: q; ut feruent fricant sale. Hæc fricatio carnes exurit. Vñ indicat sales suos fuisse mordaces: ppea q; Iuue. Sicuti Lucilius urbẽ. Nõ tñ. h. t. Q̃uis cõcedam illius sales nõ tñ concedã illũ eẽ in oĩbus pfectũ. Mimos laberi p laberii. Laberius. n. de quo ẽt alibi diximus: poeta mimorũ fuit q adeo cæsarẽ delectauit: ut in fine ludorũ aureo anulo a cæsare donatus e uestigio in. xiiii. ordines ad spectandũ migrauerit. Cui sedile q̃renti aiũt rñdisse Cicer. Recepissem te nisi auguste sederẽ: quo scomate

notabat cæsarē ꝙ senatū supra nūeꝝ nimis auxisset. Sed remordit illū Laberius. Nec miꝝ inquit: si anguste sedes: q soles duabꝰ sellis sedere: Veluti illū leuitatis isimularet. Snīa āt ēꝗ quis i laberio sales ꝓbē: nō ppea tñ illū pfectū poetā dicā. Rictū. nō solū hiatū ipsū dicimꝰ: uñ uerba exeūt: & cibus igredit̃. sed ps illa circa ipsū hiatū: q i hoīe ridēte uel alio mō os torqnte lineis gbusdā termiat̃: ut maxie sūt labia. Lactātiꝰ. Sic oris quoq; spes & rictus ex transuerso patefactus q̄ utilis q̄ decēs sit enarrari ñ pt. Dēiq; ego ita puto rictū eē figurā i ore ad tps aliquo mō ɔtractā uel ꝓductā: uel iuersā: uel extēsā: q paulo post reditura sit. i naturalē formā. hic iuue. ipse ad ɔspectū cœnæ deducere rictū. Suetꝰ hia tñ. Hic putāt dici Ringor cū cāis ex ira i rugas deducit os. Sed dicius deide ringi stomachari & irasci. Hæc quoq; uirtꝰ. s. mouere risum. Sed ē opꝰ aliis uirtutibus pcipue breuitate.

Interdum urbani parcentis uiribus/atque
Extenuātis ēas/consulto ridiculum acri
Fortius/&, melius magnas pleruncq; secat res.
Illi scripta quibus comœdia prisca uiris est:
Hoc stabāt/hoc sūt imitādi/quos neq; pulcher
Hermogenes unquam legit/neque simius iste
Nil præter caluum/& doctus cantare catullū,
At magnum fecit quod uerbis græca latinis
Miscuit/o seri studiorum/quid ne putatis
Difficile? & mirum rhodio quod pitholeonti
Contigit? at sermo lingua concinnus utraque
Suauior/ut chio nota si commixta falerni est:

ACR. Interdū. u. p. u. iterdū urbāi. hois sermone opus est: q ut delicatus uideat̃: mīus se ostēdit facere q̄ possit: sed nō q i dicēdo uiribꝰ parcat: sed q aliis uiires minores demōstret. Sæpe urbāus rustico loqns cū multo plura possit parcit uiribus i loqndo: & ɔsulto. i. spōte & dispēsatorie extēuat uires suas: q̄si non copiosius cū eo agere ualeat. Ridiculū. a. f. & me. locus sæpe plus mouet hoiem q̄ res acris. plærūq; lqt uenuste & ridicule dicta plus mordent q̄ q acriter & turbulēter ꝓlata: sūt. Itē sæpe ioculare maledictū grauius uulnerat q̄ res aspera. i. satyra. Illi. s. q. c. p. u. e. h. st. Id ē antiq comœdiographi iō placuerūt q a tēpabāt fabulas suis ioco & tristi: & hii mō ptes rhetoris seqbant̃ mō poetæ. Eo ipo placebāt ꝙ ridicula eoꝝ magis morderēt. q̄ si acria ꝓtulissent. Quos ne. p. h. hermogenes & demetriꝰ quē iste simiū appellat genere masculio: pp deformitatē & breuē staturā: ambo obtrectatores fuerūt Hora. Erāt autē musicæ modulatores. Simius: demetrium quēdam poetam significat. Qui fuit breuis staturæ. Hic præter caluum & catullum poetas alios nō legerat ad nullum rē doctus nisi catulli & calui uersus cātare & imitari: qui dramatopeos erat hoc est amatorias cātiones scripserat. O seri studioꝝ. ο ψιμαθεῖς q sero studiis uacare cœpistis q seri estis ad studia. Castigat eos qui mirantur Luciliū ꝙ latinis græca miscuerit. Qui ne. quasi cur ne: ait uacat neut q pronomem sit idest putatis ne eum aliquid magnū fecisse ꝙ scripsit sicut pitholeō abiectus poeta. Nam dicit̃ pitholeon epigrāmata ridicule scripsisse. in quibus græca uerba mixta erant cum latinis: Aliter Pitholeon rhodius huiusmodi fecit epigrāmata: ut latinis græca coniungeret: adeo nō est difficile: & ideo nō dignum miraculo: & enim infirmitatis putatur nō latinis completi q̄ latinis sunt cœpta. Concinnus. compositus coniunctus. Vt chio nota si commixta falerni est. Genera uini optimi chii & falerni. Chiū enī dulce est. falernum austerum. ergo mixtum iocundum fit uel subiecto est. idest sed suauis fit sermo cōiunctus ex latino & græco: quemadmodum si miscueris falernum uinum cum chio. Sed comparatio hæc nō congruit. Nam uinū chium mixtū cū falerno facit suauitatem quia chiū dulce est. Austerius falernū. græca uero cū latinis mixta dissimilitudine naturæ carent suauitate. Nota. Ideo ꝙ aut uina notant̃ in lagenis aut consules.

POR. Interdum urbani parcentis uiri. qui aliqñ parcit uiribus. idest laborare nō uult atq; etiam siquid roboris in corpore habet uult data opera delicatus uideri. Ridiculum acri. Fot. & me. m. p. s. r. interdū inquit uenuste & ridicule dicta magis mordēt q̄ quæ acri & turbulenta oratione ꝓmpta sunt. Illi scripta quibus comœdia prisca uiris est. Hoc stabant. absolutione hoc est hac re. & stabant constabant ac ualebāt significat id aūt pertinet hoc stabant: ꝙ dixerit ridiculū acri fortius ac melius magnos plerūq; secat res. Neq; simius iste. Ad notandū cū uulgo receptum sit simiā tantū dici debere Simium dixit. M. Demetriū aūt modulatorē propter maciem ac paruitatē corporis hoc nomine appellat. Hos aūt duos Hermogenem: & Demetrium negat antiquas cōœdias legere neq; alios q̄ Lucii Calui & Valerii catulli uersus modulari. itaq; fastidii eoꝝ iudiciū & infra Demetrii Tigelli ait. Discipulaꝝ interiubeo plorare. At magnū fecit ꝙ uer. græ. latinis miscuit. Castigat eos qui mirant̃ Luciliū ꝙ inseruit uerba græca carmini latino: cū id facere quisq; possit. Sicut pitholeō Rhodius qui huiusmodi epigrāmata effutiuit magis q̄ scripsit. Etenim infirmitatis putat eē oratiōem latinā uerbis græcis fulcire. O seri studioꝝ. ὀψιμαθεῖς deest q uultis docti uideri. Qui ne putatis. ne adiectū. ut ego ne abūdat ne syllaba. est sensus. o seri studioꝝ qui putatis difficile eē qd' Rhodio pitholeonti ɔtigit. Hic autem perquā ridicularius admiscuit. Vt chio nota si cōmixta falerni est. Dulce austeris uino falerno chiū mixtum suauem saporē facit: nō tamē intelligi uult uerba græca ac latina mixta eadem ratiōe cōcinnā reddere orationem. An & cum dura tibi peragēda rei sit causa Petilli. Maligne Petillū capitolinū durā causam habere dixit: quis absolutus sit. hūc autem & supra rettulimus reū fuisse furtorum Capitolii: cuius custos fuerat.

CHRI. Est itē opus uarietate sermonis. Nā cum narratio posita sit aliquādo non solum in negociis: uerum etiam in personis debet habere talis narratio sermonis festiuitatem: animorum dissimilitudinem: grauitatē: lenitatem: spem: metum: & huiuscemodi animi affectus: ut alia oratio sit auari alia prodigi. Aliter lætus. aliter mœstus loquatur. Præterea hoc euenit cum datur unicuiq; quod suum est. Ridiculum: Nam persæpe aliquē uehementius taxamus aliquo ridiculo q̄ grauitate orationis. Secat. Vehementer uexat. Sic Iuuena. Ense uelut stricto secuit Lucilius urbem. Hoc: propter has quas posui uirtutes. Stabant. Viuebant: durabant eorum carmina: & in hoc sunt imitandi: ut consequamur illam eandem uarietatem: & commutationem stili: & bre

uitatem. Pulcher:hiroice. Hermogenes.Hic erat Lucilii defensor:quẽ negat legisse illos græcos poetas:in qbus sunt uirtutes:q nõ apparent in Lucilio. Simius. Demetriũ quẽdam notat.q fuit breuis staturæ poeta: & fautor Lucilii. Nil præter caluũ.nil doctus pter cantare caluum: uel doctus cantare nil pter caluum & ca/tullum poetas elegos. Græca latinis.Quod Cicero in libro de officiis uitiũ eẽ dicit. Oseri studiorũ.i.qui nõ nisi sero studiis operã dedistis:uel seri idest tardi ingenio. Qui suspense legẽdum ẽ deĩde. Ne puteris. ut sit interrogantis:& dicamus:puretis ne illũ magnũ fecisse:q miscuit græca latinis. Pitholeonti. Hic epigrãma/ta fecit mixta ex græcis & latinis. At sermo.Dicat aliquis sermo mixtus ex utraq; lingua cõcinior ẽ:ut etiam gustui est suauius uinũ falernũ mixtũ chio. Nota falerni.i.falernũ i uase cuius nota & titulus erat pliæ

Cum uersus facias/te ipsum percũtor/an & cũ
Dura tibi peragenda rei sit causa petilli?
Scilicet oblitus/patriæq;/patrisq; latini:
Cum pedius causas exudet publicola/atque
Coruinus patriis/intermiscere petita
Verba foris malis/Canusin more bilinguis.
Atque ego cũ græcos facerem natus mare citra
Versiculos/uetuit me tali uoce quirinus
Post mediam noctem uisus/cum somnia uera
In siluam non ligna feras insanius/ac si
Magnas græcorum malis implere cateruas.
Turgidus alpinus iugulat dũ memnona/dũq;
Diffingit rheni luteum caput/hæc ego ludo
Quæ nec in æde sonent certantia iudice tarpa:
Nec redeãt iterũ/atque iterũ spectãda theatris

ACR. Cũ ũsus facias teip.a simili argũ facit te inqt q Luci.defendis:cõsulo utrũ tũc tñ latinis græca pmiscesi cũ uersus facias: an & qñ cãm purissimã petilii de furto capitolino aduersus pediũ publicolã siue aduersus Messalã coruinum peroras.Ita aũt hii græcis abhorruerũt: ut messala primus funabuli nomẽ itulerit & post eũ Ter.funabuli eodem accessit expectatio. aliter.i. quomodo suauis est sermo græcus cõiunctus latino:cum uersum facis.an etiam eũ reũ defendis petilium.Petilium hũc dixit superius coronam rapuisse de capitolio: qui quãuis absolutus est. tamẽ duram causam habuit. Nam ab augusto absolutus est:petilii ãt genitiuus ẽ. Pedius publicola & Messala coruinus oratores fuerũt qui obseruauerũt ne græcis sermonibus uterẽtur:erant autem fratres causidici optimi. Exudet:cũ sudore agat omni stu/dio.Omni instantia.Latini itermiscere. ordo teipsũ percũctor an patriis intermiscere. Canusini more. aut quia canusium oppidum cõstat ex græcis & lati/nis.quidam istũ Pitholeõtem canusinũ fuisse dicũt aut pro quocunq; cãusino dixit.Aliter de Pitholeõ/te dicit.nam & iste de canusio fuit·dicit autem bilinguem.quia & græci & latini apud canusium habitant: & utuntur utroq; sermone Canusini:cum sint gentis latinæ:& a diomede. Atq; e.c.f.cum facere uellem.ut cum canerem reges & prælia. Natus in mediterrãea regione & a græcia longe positus. Post me. .n.tunc.n.digestior animus uera somniat.i.quando pituitis caremus.Vnde uetuit non uetauit q̃ hoc etiam possumus dicere. In sil.uon.l.f.ac per hoc inter græcos auctores qui plurimi sunt latina uelis misceri. Turgidus alpi.u.d.m.alpinus hic mẽnonis bella descripsit.& quia male.ideo ait iugulat : quasi malis carminibus ipsum mennona necat . uel Viualiũ quẽdam poetam gallum tangit.iugulat ergo dixit aut nos audientes descriptionem rheni.& mennonis aut ipsum mẽnona occidit describendo.& facit eum fortem pene sordidum Lutulentum ita describens. Diffingit.male format.i.describit. Luteũ.non quia luteum caput habet rhenus sed q luteum facit ipse describendo male luteum:& ad naturam fluminis rettulit : quoniã semper turbidum est:& ad uitium poetæ: Ludo aũt:qñ uerecunde poetæ uersus suos ludos appellant. Hæc e.l.quæ nec in.æ. sonent.in museo atheneo.i.ea scribo quæ neq; recitent in atheneo:neq; sunt agenda in theatro.Veteres magistri ludi In sacris ædibus docebant quorum maximus tarpa erat.

POR. Cum uersus fa.teip.i.per eum qui uersus Lucilianos laudauerat:q græca latinis admixta habeant reprehẽdens iterrogat.Vtrum hoc ipse tunc tñ facturus sit cum poema scribat an etiã cũ reũ defẽdat. Cũ pe.c.publicola & Messala adeo cutasse dicũt ne græca latinis uerbis imiscerẽt: ut Messala prius funabulũ di/xerit. σκοινοβατη.Post hũc Teren.dixit funabulũ.eodem accessit expectatio. Versi.u.m.t.u.q. Elegãter a Quirino, se phibitũ ait græca latinæ linguæ admiscere : qm̃ utiq; Romulus ut nois ita ẽt linguæ Ro . auctor uidet eẽ.ferũt post mediã noctem somnia ueriora esse:q a tũc iã mẽs & cibo & potu purior ẽ. Cãusini mo.bi. bilinguis dicit:qm̃ utraq; lingua usi sunt sicut per omnem illũ tractũ italiæ quem ex maiori parte græci incoluerãt.Ex quo magna græcia nomẽ accepit.Ideo ergo Bruni⁹ Brichacæ biligui dixerũt. Turgid⁹.Al. Cornelius Alpinus mẽnona hexametris uersibus nimiæ descripsit. & belle iugulat mẽnona dilogos ait . Nã sub ea specie.quasi dicat.dũ describit quemadmodũ mẽnon iuguletur itelligi uult ab ipso,potius iugulari dũ male scripsit. Dũq; de.Rheni.Lu.ca..& hoc dialogos.Nã in describẽdo Rheno q recte luteus:q & turbidis sp aqs & limosis ripis sit: quasi ab ipso poeta luteum fieri mala descriptione ostendit. Defingit autem figurã:ac p hoc describi significat. Hæc ego ludo.supradictos in uerecundos poetas uersus suos facere ait:sed id genus carminis scribere q Metii.Tarpæ arbitrio non subiiciatur.

CHRI. Cũ ũsus fa. Et causã orabis admiscebis ne utriusq; liguæ uerba.q.d.nõ. Petilli.q aureã coronã iouis capitolini furat⁹ ẽ.quẽ accusauit pedi⁹ publicola:& messala coruin⁹. Coruin⁹ ãt adeo latinitatis amator fuit ut cũ schinobates audisset offensus peregrino uocabulo funabulũ dicere maluit. Canusini.Dicũr canu/sii utroq; sermõe mixtim uti.Est.n.conditũ a Diomede. Quirinus.optime auctor romani iperii:ut romana lingua utat monet.Post mediã noctẽ.Quo tpe somnia uera sunt.Nã cum aius nr̃ diuinus sit si cõtingat ipm eo tpe in somnũ cadere:quo neq; oĩo cibis exinaniti simus:neq; rursus uio:& crapula grauati:sed iã decoctio/ne illorũ facta exoneratus liberq; sit animus ipse in naturã suã rediẽs: futura cernere sensibus cõsopitis ualet.

Nũ ligna.i.īſanius ne tibi uiſ ferre ligna ĩ ſiluã:cũ ille locus lignoꝝ copioſiſſimus ſit: an ferre carmĩa ad græcos:apud quos īfinita copia eſt carminũ.q.d. minus īſanũ eſt ferre ligna in ſiluã ꝙ̃ carmĩa ad græcos. Turgidus.Qui turgido utiſ ſtilo & īflato. Iugulat mẽnona:quia nõ recte ſcribit de mẽnone auroræ filio. Nec ego ludo.q.d.ego ludo nõ comedias.quæ prius approbatæ a tarpa iudice in theatro aganſ:ut tu o Fundani optime poeta. Luteũ:Nam cum male deſcribat rhenum fluuium limpidiſſimũ uidetur illũ reddere cœnulentũ.

Arguta meretrice potens/dauoq; chremeta
Eludente ſenem comis garrire libellos
Vnus uiuorum fundani/polio regum
Facta canit/pede ter percuſſo forte epos acer:
Vt nemo uarius ducit molle atque facetum.
Vergilio annuerunt gaudentes rure camœnæ.
Hoc erat experto fruſtra uarrone atacino:
Atque q̃buſdã aliis/melius qđ ſcribere poſſem
Inuentore minor/neq; ego illi detrahere auſim
Hærentem capiti multo cum laude coronam.
At dixi fluere hunc lutulentum ſæpe ferentem
Plura quidem tollenda relinquendis. age q̃ſo:
Tu nihil in magno doctus deprendis homero:
Nil comis tragici mutat lucilius acciſ
Non ridet uerſus enni grauitate minores
Cum de ſe loquitur/non ut maiore reprenſis.
Quid uetat/& noſmet lucili ſcripta legentes
Quærere num illius/num rerum dura negarit
Verſiculos natura magis factos/& eunteis.

¶ACR. Iudice ergo ait eo ꝙ pueri uerſus ſonantes ſub eo iudice eſſent:uel in æde muſaꝝ ait: quo ſolebant poetæ uenire:& dicta multis audientibus recitare captãtes laudẽ ex uerſibus: & iõ tarpã iudicẽ uoluit:uel ꝙ tarpa ꝓbare cõſueuiſſet:ꝙ̃ ad ſcænã eſſent: ꝑ hoc illud ait : dicta mea alienũ iudiciũ expectant: nec comœdias ſcribo:quæ ſepius ſpectatæ apud populum uileſcãt:ſed mihi ſatiſfacio. Arguta:callida. Comis ſuauis. Garrire.ſcribere.nugari:ut de ſe ait ludo. Vnus.u.f.inter oẽs uiuos tu bñ ſcribis comœdiam oſtẽdit illis tpibus optimũ comœdiographũ fuiſſe fundanũ. Pollio regum: pollio tragœdiam ſcripſit trimetro:quia trimetri dicũtur tragœdiarũ. Ter percuſſo.i.trimetro iambico:qm̃ tres ceſuras habet. Forte epos.i.ipſe fortis:ipſe pollio: & forte.i. magno ĩpetu expreſſo uerſus.Epos ꝑ epodos. epos aũt dictum ꝙ unũ uerſum maiorẽ habet: alterũ minorẽ. Vt nemo uarius ducit molle atq; facetum. Varius delicatũ uerſum cõponit.i.nemo ĩ ut uarius dulciter canit molle atq; facetũ. Annuerant Virgilio rure camœnæ. nã nihil ioculare ĩ georgicis ſcribit. Virgilio annuerãt.g.r.c.i.Virgilio ceſſerũt muſæ georgica ſcribere.apparet illo tpe Vir. adhuc bucolica:& georgica ſcripta habuiſſe. Hoc erat experto fru. ordo ex inferioribus : hoc erat ꝙ ego melius poſſem ſcribere.i.ſatyram ꝙ̃ Varro Athacinus:& alii multi qui conati ſunt ſcribere. Neq; ego detra. Rurſum Lucillum ſibi ꝑfert:quia ille inuentor fuit. Vt dixi.f.l.h.dixi qdem lutulentum fluere:ſed habere multa laudanda. Nil comis.i.elegans ipſe Luci.nõ uituperat q̃dam in acio:& deridet Enniũ quaſi non habentem grauitatem.ſed ita ut eos ſeſe fateanſ meliores eſſe. Cum de ſe loquiſ ideſt quãdo de ſe loquiſ: non ſic dicit quaſi melior ſit illis poetis:quos ipſe repræhendit. Quid uetat.ut ego legam Luciliumſquæram utrum natura ſua negauit ei compoſitos uerſus facere:an natura rerũ:de quibus ſcripſit . aliter:quid prohibet quærere utrum ingenio an natura duriores fecerit uerſus:an operis neceſſitate.Euntis.Mire:quia pedibus currũt.euntes dicuntur:quaſi leniter fluunt:qui non ſunt aſperi.

¶POR. Nam ii fere q ſcænas ſcribebãt ad tarpã hunc quaſi emendatorẽ eas afferebãt. Quæ uidelicet in æde ſonant:in æde muſaꝝ ubi poetæ carmina ſua recitabant. Arguta meretrice.Solũ illis tpibus Fundanũ dicit comœdias bñ ſcribere:at pollionẽ tragœdiã:quæ trimetris uerſibus fere texiſ.Epicũ aũt carmẽ ualidiſſime Varrium:molle ait:& elegans Virg.Sed apparet cum hoc Hora.ſcriberet ſola adhuc bucolica:& georgica Vir.in noticia fuiſſe. Hoc erat.e.f.Q m̃ alii carminũ genera conſumate ſcriberent:quoꝝ mentionem habuit. ſermonẽ aũt fruſtra tentaſſe Terẽ. Varro.narbonẽſem:qui Atacinus ab atace fluuio dictus eſt.Iitem Enniũ q quatuor libros ſaty.reliq̃t:& pacuuiũ huic generi uerſificationis nõ ſuffeciſſe:ait.n.ut alius maior ſit:ſic Luci. minor quẽ inuẽtorẽ huius carminis merito dixit:qa primus Luci.ſaty.carmina ſcripſit. At.d.f.h.l.ſupra dixerat ſæpe ducẽtos:ut magnũ uerſus dictabat ſtãs pede in uno.Cũ flueret lutulẽtus. Plura qdem tollenda relinquẽdis.Age quæſo tragici acci nil mutat luci.& hoc interrogatiua figura cũ ironia quadã pronunciandũ quia ex cõtrario intelligendũ. Comis aũt Lu.ꝑꝑ urbanitatem diciſ Et mutat pro eo quod emẽdat poſitum eſt.Facit aũt hæc Luci.cũ alias tum uel in tertio lib.ix.&.x. Non ridet uer.Enni.gra.mi.eadem qua ſupra figura:& hoc diciſ.Senſus aũt eſt.Non ergo etiã Enni uerſus ridet quaſi minores tanꝙ̃ dignitatem eius poſſit aſſequi. Cum de ſe loquiſ:hoc eſt cũ ita ſua oſtentat:& ſcripta Enniana reprehendit:ut non tñ Ennio ſe ꝓponat:per quem uult intelligi Hora.& ſeſe ita Luc.uerſus rẽphendiſſe:ut nõ tñ ei ſe anteponat. Num illius.ſenſus eſt.Num illius natura:aut nunqd magis rerum eaꝝ quas ſcripſit:negarit ei aduerſus molliores.

¶CHRI. Garrire libellos.Deſcribere:facere libellos:in q̃bus ſerui:& meretrices garriũt.Laudat igiſ Fundanũ comicũ optimũ. Laudat & aſiniũ Pollionẽ:de quo Virg.Pollio & ipſe facit noua carmina. Pede ter percuſſo.i.iãbico metro:ubi ſunt tres ꝑcuſſiones:ut ẽ.Ibis liburnis iter alta nauiũ. Laudat & uariũ:de quo ẽt Vir. Sed neq; adhuc uario uideor:neq; dicere cinna digna. Camœnæ:optĩe dicit camœnæs gaudẽtes rure.Nã camœnas ruſtici:ut placet Mac.muſas appellãt.Ergo Fundaniꝰ comœdias:Pollio heroica.Vari.epos.Vir.bucolicũ optĩe ſcr.Mihi ãt datũ ẽ ſcribere ſaty.melius Varro.athacino expto'hoc fruſtra:atq; q̃buſdã aliis. Mĩor inẽtore:inferior Lu.ipſius ſaty.iuẽtore:cui nõ detraho coronã: q̃uis dixeĩ ꝙ lutulẽte fluat.Nã nullus ẽ iã doctꝰ ſcriptor:in quo non ſit aliqd deſiderandũ:quod ꝓbat exemplo Home. Nihil comis.q.d.Si Lucilius mutat:& emendat uerſus Actii & Ennii.cur nõ mihi ẽt detur:ut eum rẽphendam.Nam ſi ego me minorem ille fa

tron & ille se illis minorē dicebat: & tñ carpebat. Nū illius.i.an natura propria illius an natura rerū negarit.

Mollius/ac si quis pedibus quid claudere senis
Hoc tantum cōtentus/amet scripsisse ducētos
Ante cibum uersus/totidem cœnatus etrusci
Quale fuit cassi rapido feruentius amni
Ingenium/capsis quem fama est esse/librisq;
Ambustum propriis. fuerit lucilius inquam
Comis/& urbanus fuerit limatior idem:
Quā rudis/& græcis intacti carminis author.
Quamq; poetarum seniorum turba/sed ille
Si foret hoc nostrum fato delapsus in æuum.
Detereret sibi multa/recideret omne/qđ ultra
Perfectum traheretur/& in uersus faciendo
Sæpe caput scaberet/uiuos & roderet ungues.
Sæpe stilum uertas iterū / quæ digna legi sint
Scripturus/neque te ut mireť turba labores.
Contentus paucis lectoribus/an tua demens
Vilibus in ludis dictari carmina malis?
Nō ego/nā satis ē eqtē mihi plaudeř/ut audax
Contemptis aliis explosa arbuscula dixit
Men moueat cimex pantilius? aut crucier qđ
Vellicet absentem Demetrius? aut qđ ineptu
Fanneius hermogenis lædat conuiua tigelli?
Plotius/& uarius/mecœnas/uergiliusq;
Valgius? & ꝓbet hæc octauius optim⁹/atque
Fuscus/& hæc utinam uiscorum laudet uterq;
Ambitione relegata te dicere possim
Pollio/te messala tuo cū fratre/similiq;
Vos bibuli/& serui/simul his te candide furni
Complures alios/doctos ego quos/& amicos
Prudens prætereo/quibus hæc sint q̄liacūque
Arridere uelim/doliturus si placeant spe

¶ACR. At si quis.p. Si quis inueniť qui contentus est qualescunq; uersus facere: dūmodo plures faciat ꝯcedo politum esse Luci. q asper fuit. Ethrusci: parmēsis: quia de parma fuit. Rapido feruētius ai. Cassiū malū poetā rapido amni ꝯparat: qui multos uersus i paruo momēto scripserat nullius utilitatis ideo mortuus postea cum libris conbustus fuit. Limatior. politior: & emendatior idest q̄uis græca carmina Lucilius latinis primus admiscuerit: quod superius reprehendit. Et græcis itacti carminis. Qui primus satyrā græcis uersibus hexametris: etiā græcorum auctor huius temporis est. antea.n. soli cōmici mores suorum carpebant apud græcos. Si.f.h.n. si hoc tempore natus fuisset Lucilius multa sibi detraheret multa adddereť: ut aptaret se auribus audiētiū: quia modo studēt homines uersuū lenitati: per hoc ait illū incuriose scripsisse. Persius: Nec pluteum cædit: nec demorsos sapit ungues. Contentus pau. lectoribus. Noli laborare: ut placeas multis: sed paucis & doctis esto cōtentus: quasi melioribus: ut ēt librarii dictent carmina tua. Vt audax contemptis. a. ex arbu. di. arbuscula q̄dam minima fuit: quæ cū sibilo uulgi eliceret e theatro. placeret aūt paucis eqtibus: dixit hiis prudētibus q̄uis pauci uideantur esse astutiores. Aliter. arbuscula q̄dam minima fuit: q̄ placebat bonis potius q̄ plurimis: hæc aliq̄n explosa a populo dixit: hoc eqtū romanorū plausu expulsa sum: consolabať autē se hiis uerbis q̄ leguntť. Et hæc utinā uiscoꝶ laudet uterq;. Visci duo fratres fuerūt: pꝛ eoꝶ uirib⁹ uiscus: q̄uis & diuitiis: & amicitia augusti clarus esset in equestri tñ ordine ꝑdurauit: cū filios suos senatores fecisset. Te dicere possum: dicere possum: q̄ iam tibi studeo placere. i. ne assentatiōe hoc dico uolo: ut placeant tibi mea carmina o pollio: ac si diceret: ab hiis me uolo magis probari q̄ a supioribus. Prudēs precare omnes enumerari nō possunt: ne enumeratio multorum sit fastidiosa.

¶POR. Ethrusci quale fuit. Ca. Cassium Ethruscum parmensem dicit: cuius tragœdia Thiestes extat. Capsis: quē fama aspe ꝙ tam uerbose aut tam multa scripserit: ut cū non uiderētur legi digna illis ipsis mortuus exustus sit. Et græcis intacti car. auctor. hoc ideo dictū: quia nulli græcorū hexametris uersibus hoc genus operis scripserūt. Sæpe caput sca. u. ac. ro. un. Hic Persius illud scripsit. nō pluteum cædit nec demorsos sapit ungues. Nō cessat aūt Lucilium tangere q̄si Icuriose scripserit. Vilib⁹ in ludis dictari carmia malis. ludis lřariis dicit: i qb⁹ carmina uulgata pueris adhuc rudibus dictari solent. Vt audax contemptis aliis explosa arbuscula dixit arbuscula minima fuisse traditur: quæ cum ab irato populo exploderetur. i. strepitu & plausu eiiceretur ab equite autem laudaretur: ait se contentam esse honestorum testimonio: quid per hæc de se intelligi uelit Hora. manifestum est. Ambitione relegata idest remota ambitione ac per hoc non timide nec latenter loquens.

¶CHRI. Auctor. s. Home. Carminis rudis: qa ipse hexametrū inuenit. Ergo a natura fuerat rude. Detereret minueret. Scaberet. i. Scalperet Vñ est scabies. Et roderet ungues. i. adhiberet intimā quādam cogitationem: nam dum altius aliquid cogitamus solemus: aut scabere caput: aut mordere ungues: aut pluteum cædere: inde Persi. Nec pluteū cædit: nec demorsos sapit ungues. Vertas: mutabis cū q̄ scripseris nō placeāt. Cōtētus paucis lectorib⁹. i. illis in qbus ueꝝ sit iudiciū: q pauci sunt. Vilib⁹ in lu. quasi in ꝯspectu turbæ iperitæ. Eqtem plau. i. aliquē i quo sit uerius iudiciū: ut sunt eqtes: ut dicebat. Arbuscula: mīma dū ludos ageret: nā explosa a uulgo dicere solebat nihil facere iudiciū uulgi: dū ab equitibus laudareť. De arbuscula aūt cyteride: & origine tribus insignibus puellis alibi demōstratū est. Explosa: eiecta: nā & quid plaudere: & qd explodere sit diximus. Cimex. Putidus: ut sunt cimices: qđ aīal pessime olet. Pantillus & demetrius. Affectatores Hermogenis musici erāt: q ꝑ summā arrogātiā iudicare uolebāt in doctrinā poetaꝝ: cū essent indoctissimi. Vellicet: detrahat: uituper. Vellicare. n. est freq̄nter uellere: q̄ res ifert dolorē. Vñ dicimus uellicat latus quasi fodit. Qui āt uituperat uellicat animū nostrū. Fanneius: hic quoq; assertor erat Tigelli Emuli Hora. & quasi suus parasitus q cœnæ spe oīa ad illius nutū fecisset. Plotius. Enumerat multos doctos: quorū iudiciū se multifacere scribit: reliquos negligit. Vterq; fuscoꝝ. Hii urbii filii fuerūt: q̄uis diuitiis: & augusti amicitia potēs esset

hosq; filios senatores fecisset:tñ i eqstri ordine manere maluit. Si placeãt.s.d.i.si minus placeãt q̃ spabamus.

Deterius nostra.demetri/teq; tigelli
Discipularum inter iubeo plorare cathedras.
I.puer/atq; meo cito hæc subscribe libello.

ℭACR. Demetri teq;.t.hii modulatores fuerunt: & docuerũt puellas igenuas p modos: quia hoc tpe maximũ eaꝝ studiũ fuit affectandi lyricẽ disciplinã: uult uideri Hora. ex tpe uenisse i mẽtẽ sibi hos ṽsus dicẽdo. I.puer. Vĩ hoc carmẽ scediõ eẽ.i.ad tps inuẽtũ:nõ aliq̃ ordinatõe ꝯpositũ:dicẽdo.I puer & reliq̃.

ℭPOR. Demetri tigelli.de Demetrio & Paulo supra dictũ est.de Tigellio aũt & hermogene sæpe. Discipulaꝝ inter iubeo plorare cathedras.Eleganter hæc in modulatores dicunt:quia puellæ maxime decent huiusmodi delitias. I.puer atq; meo citus hæc subscribe libello.Eleganter quasi hoc ex tempore dixerit precipit puero: ut in librum suum illud conferat:ne pereat tam oportunum: & congruens in modulatores dictum.

ℭCHRI. Plorare.ex inuidia cũ a tam doctis laudabimur.Vel quia plorare uidebantur:dũ canerent.

ℭQuinti Horatii Flacci Sermonũ Liber. II.

Satyra prima.

SVnt quibus in satyra uidear nimis acer/& ultra
Legem tendere opus. sine neruis altera qdqd
Composui pars esse putat/simi(lesq; meoꝝ
Mille die ṽsus deduci posse tre(bati
Quid faciã p̃scribe.qescas/ne faciã iniqs
Omnino uersus.aio/peream male/si non
Optimum erat/ueꝝ nequeo dormire/ter uncti
Transnato tyberim/somno qbus est opus alto:
Irriguumq; mero sub noctem corpus habẽto.
Aut/si tantus amor scribendi te rapit/aude
Cæsaris inuicti res dicere/multa laborum
Præmia laturus.cupidum pater optime uires
Deficiunt/neque enim qui uis horrentia pilis
Agmina/nec fracta pereuntis cuspide gallos:
Aut labentis equo describit uulnera parthi.
Attamen & iustum poteras & scribere fortem
Scipiadã/ut sapiẽs lucilius/haud mihi deero:
Cum res ipsa feret/nisi dextro tempore flacci
Verba per attentam non ibunt cæsaris aurem:

ℭAcronis in Qu.Horatii Flacci sermonum secundum librum commentaria.

ACR.

SVnt qbus in sa.Alii nullius momenti & nimis acrã dicũt satyrã meã: alii dicũt sine neruis esse quod scripsi.sine uiribus ingenii. Aegloga hæc omnia hñt si ad iouem himnũ:si ad Apollinem.aut ad Dianã:aut Latonam pæanas.si ad liberum.aut semelem dithyrãbi.si ad cæteros deos prosodia: si ad homies laudes aut uituperationes. Vltra.l.t.o.i.ultra q̃ opus est & q̃ habet ratio ipsius uocabuli & mire legem: quia iurisperito loquebatur. Præscribe.i. cõstitue quasi ex lege. Quid faciam quia quidam me repræhẽdũt. Ter uncti.t.t.Sensus hic est. qui dormire non possunt faciliter: tyberim trasnatent: & fatigati multis se potionibus impleant.quo facilius hiis somnus accedat Sub.n.pro per noctem sero accedente nocte.i.ad uesperascente. Aude Cæ. inuicti res dicere: quasi difficile sit:& quasi uix possit impleri. Fracta. p.c.g. quia fractis romanorum telis perempti sunt. Attamen.& iustum.p.i. si res bellicas eius nõ poteras describere:attamẽ iusticiam & fortitudinem animi eius laudare poteras. Sicut Scipionis a Lucilio uita laudata est: Scipiadem qui Hannibalem reuocatum ex Italia uicit: & africanus dictus idest scribe de eius fortitudine atq; iusticia. Cum res ipsa feret. cum fuerit opportunitas:& tempus: nõ sibi deest is q facit:& quod sibi opus est:& qd oportet. Nisi dextro tpe:inuenta oportunitate.ordo.nõ ibũt nisi dextro tempore idest oportuna flacci uerba.

ℭPOR. Suntquibus in satyrã. Ad trebatium scribit equitem Ro.Hic est trebatius iurisperitus:q locũ obtinuit inter poetas: & aliquot libros de ciuili iure composuit:& de religionibus nouẽ. Transnato ty. Hoc fuisse in cõsuetudine ueteribus alio loco significat dicẽs. Te per gramina martii: campi:& p aquas dure uolubiles. Vide ut directis uerbis utit̃ pp iurisperitos. Neq;.n.quiuis horrẽtia pilis. Elegãter in ipsa excusatione posse se scribere ondit. Nec fracta pereuntes.c.g.Fracta dixit:ut Vir.ibiq; frangit:de historia ẽnã marius aduersus Sanctonas talia tela cõmẽtus est:ut fracta mitterent̃ ne remitti ab hostib⁹ possent. Attamẽ & iustũ poteras:& scribere fortẽ scipiadã.Si nõ potes gesta cæsaris scribere:at potes iusticiam:& fortitudinẽ:ut Luci.Scipiõis fecit:qui uiã illi⁹ priuatã descripsit.Enni.uero bella. Scipiadẽ adnotãdũ:& nõ Scipionẽ.Et scribere fortẽ. Ponẽda:ut sit sensus.fortẽ attñ:& iustũ scribe:q̃ten⁹ res gestas belli

ponere non potes. Per attentam non ibunt Cæsaris aurem: attentam maioribus expeditionibus intentam. ¶CHRI. Sunt qbus in satyra. Videt rōcinari an satyras ulterius scribat cū carpat ueluti nimis sit mordax. Tandē uehementer factū defendit: atq; illos q nō recte de se sentiūt acerrime confutat. Scribit aūt ad trebatiū iuriscōsultū olim Cice. discipulū: & quē ille suis epīs Iulio Cæsari amicū reddidit: i quo nō lusit operā. Nam post bella ciuilia cū plurimū apud dictatorē ualeret: in pceptorē Cice. officiosum se sp exhibuit eo āt tpe magna apud Octauia. erat auctoritate. Vltra legē: Optie lege dixit: cū ad iuriscōsultū scribat. Vltra legē. i. ultra q̄ oporteat. Sine neruis. Quib⁹ opus colliget: ut. s. dissolute euagent̃ sniæ non suis iuncturis colligatis. Simi lesq;. m. & hmōi esse meos uersus: ut quiuis mille in die similes meoꝝ facere possit. Præscribe. Mi o trebati qd ego faciam. Quiescas: Rn̄det trebatius. i. desistat a scribēdo. Ne faciam inqs. Verba Oratii. A io: affirmo: & loquit̃ trebatius. Peream: male loquit̃ poeta: & fatetur esse rectū consilium trebatii: sed negat se posse dormire. Cui rn̄det trebatius. Si q sunt qui dormire nequeāt: natēt tyberim: uel multū bibāt: & sic humefacto corpore dormiēt. Vel si tantus ē sibi amor scribēdi scribat res a Cæsare gestas: & abstineat a satyris. Ter uncti. i. uncti oleo. Trāsnato ter tyb. Et iurisccōsulto dat uerba iuriscōsultica: q in legibus cōdendis utunt̃ futuro iperatiui. Vngebant̃ aūt natatuti: ut olei calore: mēbra aduersus aquæ frigus munita redderent̃: ne ue torpore ipedirētur qn ad se mouēda agilia eēnt. Qui āt aqua diu obruti fuerit: & qa defatigati: & qa humefacti facile i somnū cadūt. Cupidū pa. op. u. Verba Hora. Ait. n. se cupidū esse scribēdi res Cæsaris. Sed deesse sibi uires. Nec quis. q. d. nullus nisi magnus sit poeta. Pilis: pila romanoꝝ hastæ sunt: ut galloꝝ gesa. Vir. Duo qsq; alpina coruscat gesa manu: & sarissæ sunt macedonū. Labētis: effugiētis: ut alibi demōstratū est. Sic Virg. Mediis elapsus achiuis. Attamen rn̄det trebatius. Si tibi nō ea uis est: ut possis heroico carmine pꝛlia Cæsaris describere: describas uirtutes illius togati: ut Lucil. descripsit Scipionis uirtutes. Nec mihi deero. Respondet Hora. Cum res ipsa feret. Cum dabit̃ opportunitas: & occasio. Dextro: opportūo. Ordo est: uerba flacci nō ibunt p aurē attētam Cæsaris idest non captabunt attentionē ab auribus Cæsaris: nisi opportunitatem temporis captauero.

Cui male si palpere/recalcitrat undique tutus.
Quanto rectius hoc/quam tristi lædere uersu
Pantolabum scurram/nomentanumq; nepotē.
Cū sibi qsque timet/quāquā ē itactus/& odit:
Quid faciam? saltat milonius/ut semel icto
Accessit feruor capiti/numerusq; lucernis.
Castor gaudet equis/ouo prognatus eodem:
Pugnis. quot capitū uiuunt/totidem studiorū
Millia/me pedibus delectat claudere uerba
Lucili ritu nostrum melioris utroque.
Ille uelut fidis arcana sodalibus olim
Credebat libris/neque si male gesserat unquā
Decurrēs alio/neque si bene/quo fit/ut omnis
Votiua pateat ueluti descripta tabella
Vita senis. sequor hūc lucāus/an apul⁹/anceps
Nam uenusinus arat finē sub utrumq; colonus
Missus ad hoc pulsis (uetus ē ut fama) sabellis:
Quo ne per uacuum romano incurret hostis:
Siue quod apula gens/seu quod lucania bellū
Incuteret uiolēta/sed hic stil⁹ haud petet ultro
Quēquā animātē/& me ueluti custodiet ensis
Vagina tectus/quem cur distringere coner

¶ACR. Cui. m. s. p. r. Sensus. si qs ficta adulatione aggrediat̃ Cæsarē: repugnat: & respuit: nec decipit se tutus undiq;: qd̕ ne blādiēs qdem capiat̃. i. non audiēter dicit de augusto: q in falsas blāditias admittat & sit eruditus assentari. Quia ualde tutus ē cæsar in oib⁹. ideo non delectat̃ laudibus. i. nō pōt deludi. Et hic palpare q̄si a uerbo deponenti dixit: cū sit actiuū. Quā tristi lædet uersu pātolabū scurrā: q̄ satyrā uelle describere satyrico carmine. Cum sibi qsq; timet Quāq; quāuis nihil de eo dicis: tn̄ metuit te q̄si satyricū: & odit q̄si maledicū. Quid faciā saltat milonius. Quid uitiū habeo: ut multi hn̄t: nā Milōius scurra si ebrius fuerit saltare non desinit. Similiter ego hoīum cōmissa tacere nō possum. Vt semel icto Ac. opiniōe ebrii accedit lucernaꝝ numerus: qa q ebri⁹ sit non se putat unā lucernā uidere: nec unā lunā arbitrat̃ aspicere. Quot capitū. u. t. st. m. Terētianū illud quot hoies tot sniæ: suus cuiq; mos ē: singuli homines singula studia hn̄t. Lucili. r. n. m. u. hoc Luci. ex anacreonte græco traxit: & Alceo lyricis: quos ait Aristophanes libris ꝓpriis uice amicoꝝ usos esse. dī. n. uitā suā scripsisse nō sibi pepcisse. Quo. f. u. o. u. p. Vn̄ fit ut ita lucida sit uita ipsius: quēadmodū ex uoto imago in tēplo aut in publico. Videlicet qcquid ē pictū. Votiua dī tabula q̄ ponit̃ in publico: in q̄ scribitur uita boni cuiusq;. i. picta in tabula: ut naufragi solent tabulā portare depictā: ordo: quo fit ut ois pateat uita senis ueluti uotiua tabella descripta. Quoniā solēt naufragi se pingere: & ꝯsecrare in aliq̄ æde. Luca. an apulus anceps: quia uenusiū oppidū i cōfinio Lucaniæ & Apuliæ positum est: quæ ciuitas habitat̃ a romanis colonis missis eo ob eā rem ut siue Apuliæ siue lucaniæ bellū imineret: prohiberent̃ ad hoc oppidū missus erat colonus eo tpe: quo a romanis sabini sunt uicti. de seipso ait: Vtrū sim Luca. an Apulus. Venusium oppidum est: ubi natus est. Hora. Venusinus populus olim romanus fuit: sed mō trahit̃ nomē a ciuitate uel oppido: missus ut rebellē apuliā uel lucaniā icurrere roma. uetaret. Quo ne p uacuū: ut ne p uacantē locū Sabellis expulsis puiū iter eēt Luca. ad roma. Sed hic stilus. Ego neminē lacesso ultro: sed id agit lingua mea: ut gaudeat magis ad tutādū me q̄ aliū lacessendū. ¶POR. Cui. m. si. p. Metaphoricos cui si adularis offendit̃: palpare ꝓprie māu mulcere. Vndiq; tutus inaccessibilis: ut Vir. Tuta lacu nigro: & est sensus: nō audit adulantē: quia sapiētia undiq; munit̃. i. in oī rerum studio hoc est oīa nouit. Nomentanūq; nepotem: hunc nomentanū quasi luxuriosum tangit. sensus. nomentanum quotiēs luxuriosum cōpellas: necesse est qui eodem uitio laborant sub psona admoniti timeāt aut oderint cōpellatorē hmōi. Saltat milonius: scurra illoꝝ tempoꝝ: q simul ebrius fuisset statim saltare incipiebat.

Sensus.ita a scribendo me abstinere nõ possum:ut Milonius ebrius a saltãdo. Numerusq; lucernis: Lucretius tecta lucernent florentia lumia flãmis.Ebrii enĩ duplicia uidẽt.Ouo pro.e.dicit quot hoĩes tot eẽ suĩas: nã castor & Pol.diuersa secuti utiq; eõi hoĩum uarietate ducti sũt. Nostrum.m.u.mei & tui solecõ est:dicẽdum erat nobis Aristo.snĩa ẽ sensu & igenio meliori. Velut.f.a.f.ille enĩ i suis scriptis ostendit Saphonẽ & Alcetum uolumina sua loca sodaliũ habuisse. Votiua.p.u.d.t.ita sit ut Luci.uita tã clara sit per libros:q̃si in tabula ostenderetur. Nã ue.a.f.nã ego dubius sum & icertus:nam Venusini Lucanis sunt affines & appulis.

CHRI. Palpare:q̃si aduleris.Palpare enĩ ẽ blãde tãgere.Hic deponẽs fecit & cũ datiuo.Iuue. ãt actiue posuit:ut Quẽ munere palpat earus:& alibi:Vt semel atq; iteℽ sup illã palpitet:unde palpones blandi hoĩes. Ergo palpari.i.adulari. Recalcitrat:Recusabit ipam adulationẽ:& mansit I trãslatione.Nã palpamus equos ut mãsuefaciamus.qđ si male palpamus ipsi recalcitrãt. Vndiq; tutus:Nã q uera uirtute mũit⁹ est:tute aspnaĩ adulationẽ. Quãto rectius.Cõsiliũ trebarii monẽtis poetã:ne taxet queq̃ suis uersib⁹ cum ẽt q nõ taxanĩ tñ cõscii suoℽ sceleℽ oderint talia carmina. Quid faciã: Verba sunt poetæ.q.d.nõ possum a ꝯsueto exercitio discedere. Capiti.i.f.a.uaporibus uini:qbus ebrius efficiĩ. Numerus lu.nã ebriis & furiosis lumina congeminari uidenĩ.Iuue. Et geminis ꝯsurgit mensa lucernis. Vir.&.solem geminum:& duplices se oñdere thebas.

Castor gaudet eqs Et ꝓgnatus eodẽ ouo:idest pollux gaudet pugnis idest arte pugili. Sic alibi dicã & alcidẽ puerosq; ledæ.Hunc eqs illũ supare pugnis.Nobilẽ in quo loco dioscoroℽ fabulã exp̃ssimus.Ergo trahit sua quẽq; uoluptas.Quod capitum.Snĩa usurpatissima:ut quot sunt capitũ.i.hoĩum milia totidẽ sint studioℽ & uolũtatũ.Pers.Mille hoĩum species:& reℽ discolor usus. Lucili ritu.Ergo delectaĩ scribere satyrã. Ille:Nã uniuersæ uitæ suæ bona:& mala scripsit:ut Aristo.de Anacreõte:& alceo poetis refert. Quo fit eũ uniuersam suã uitã descripsisset Lucil.euenit ut ita in libris suis appeat uita sua: ut i tabula naufragii de qua suo loco diximus appet uniuersum suũ naufragiũ. Luca.an apulus.Cũ apuli lucaniq; acres hostes essent in romanos Romani ut esset aliqđ illis obstaculũ miserũt coloniã romanorũ ciuiũ uenusium pulsis ide sabellis populis quã coloniã utriq; gẽti oppositã esse uoluerũt.Itaq; incertũ erat eẽt ne hæc colõia in apulia an i lucania. Sed hic stilus.Scribã igiĩ satyrã:sed neminẽ noĩatim carpã:nisi lacessitus sim.Ergo satyra erit tanq̃ ensis uagina tectus qui nisi irritabor latebit:nec distringam:idest euaginabo:& cupio quidem tantam pacem:ut arma recondita rubigine terantur.Sed siquis irritauerit me ego clamo esse sibi melius ne me tangat.nam flebit.

Tutus ab infestis latronibus/o pater & rex
Iuppiter ut pereat positum rubigine cælum
Nec quisq̃ noceat cupido mihi pacis/at ille
Qui me cõmorit.melius non tangere clamo
Flebit.& insignis tota cantabitur urbe:
Ceruius iratus leges minitatur & urnam.
Canidia albuti quibus est inimica uenenum:
Grande malum turius siquid se iudice certet.
Vt quo quisq; ualet suspectos terreat/utq;
Imperet hoc natura potens.sic collige mecũ
Dente lupus/cornu taurus petit/unũ nisi intus
Monstratum/scæue uiuacem crede nepoti
Matrem.nil faciet sceleris pia dextera/mirum
Vt neq; calce lupus quẽq̃ neq; dẽte petit bos.
Sed mala tollet anum uiciato melle cicuta.
Ne longum faciam/seu me trãquilla senectus
Expectat.seu mors atris circumuolat alis.
Diues inops romæ seu sors ita iusserit exul.
Quisquis erit uitæ scribam color. o puer ut sis
Vitalis metuo. & maiorum ne quis amicus
Frigore te feriat.quid cum est lucilius ausus
Primus in hũc operis cõponere carmina morẽ:
Detrahere & pellẽ/nitidus qua quisq; per ora
Cederet introrsum turpis:num lælius & qui
Duxit ab oppressa meritum carthagine nomẽ
Ingenio offensi/aut leso doluere metello:
Famosisq; lupo cooperto uersibus/atqui

ACR. Ceruï⁹ iratus leges minitaĩ. Exẽplo nos terreri significat ẽt si nõ lædamur:nã q̃ i alios uidemus fieri i nos futura credam⁹. Et urnã:uidi reℽ.i. iudiciũ:qa sortiebãĩ iudiciũ:& eliciebanĩ iudices ex qbus fiebat reiectio. Canidia:pro gratidia: deest filia Vt quo qsq; ualet suspectos terreat. Quõ unusqsq; hac re terreat inimicos suos:ĩ q̃ re ualet: & qũo hi iperet cognoscẽs natura. Collige:pcipe:& itellige. Vñ nisi itus mõstratũ ostẽdit natura unũquẽq; minari inimicis:q̃ possit pficere. Sceuæ uiuacẽ:crede nepoti matrẽ.i.cõmitte huic uiuacẽ matrẽ:& ñ faciet aliqđ sceleris pia dextra:sed ueneno uteĩ.i.ñ eã pimet gladio. Sceua quidã luxuriosus dicebaĩ fuisse ꝓnus ad artes magicas is habuit matrẽ anũ:quæ erat dediris luxuriosis molesta. Mirũ:miraris:qa dixi ñ utitur dextera sua ad occidẽdum matrẽ noli mirari nã eã occidit uenẽo. Vitiato:corrupto:quia una q̃ q; res alterius pmixtione corrũpiĩ.i. melle ueneno corrupto eã poterit occidere. Ne lõgum faciã.i.ne multũ dicã. Quisqs erit uitæ color.f.i.quicũq; meæ uitæ exitus manet:siue diu uiuere liceat: siue cito sit deperire:siue pauper:siue diues:utrũ romæ:an exul fuero:tñ scribere ñ desistã. O puer ut sis uitalis.m. Hor.ne nõ sis uitalis metuo.i.ne cito pereas metuo nã te põt quicũq; maiorum a te lacessitus occidere.

Frigore te feriat.i.morte te afficiat q̃ frigida est:ut poeta.frigida mors. Quid cũ ẽ lucilius:ausus quid passus ẽ lucilius cũ i multos dixisset pricipes ciuitatis.& q duxit ab o.Africanũ Scipionẽ dixit:q africã funditus numantiãq; deleuit:unde postea numantinus dictus ẽ. Ingẽio offensi.i.læsi uel irati sunt illi duo duces iccirco q; Lucilius carpsit metellũ lupũ & cæteros principes urbis romæ. Famosis:criminosis maledicis.

POR. O pr̃ & rex iuppiter ut pereat positũ. Tractũ ex græco hoc id enĩ significat qđ illic. idest Ceruius iratus: hunc Ceruiũ uult uideri accusatorem

qui eodẽ mõ malo iudice postea loqtur. Canidia al. Amphibolice posuit. Sic ãt canidia albutĩ uenenũ mi nitat̃ aut albutĩ uenenũ. Hic.n.albutius ueneno uxorem suã dr̃ pemisse. Turius si qs se iud.c.C.Turius hic ꝑtor fuit apud quem accusatus ẽ a Ci.Verres Hortẽsio:defendente. Hic dr̃ se uiros dedisse tabulas aliis nigras aliis rubras cæra & adnotasse:q̃s cuiq; dedisset:ut sciret a qbus postea pecuniã peteret uel linq̃ret:nam omnes corruperat. Sic collige mecũ. Sic quẽadmodũ hæres naturaliter hoĩbus data sit audi. Sceuæ uiuacem cre de nepoti.ironicos dictũ totũ hoc. Sed.in.t.anũ uitiato melle cicuta.allegoricos dixit:Scæua ãt matrẽ suam ueneno extinxit:& est sensus Ciceronis pro scauro. Libertus patronũ nõ occidit:sed duobus digitulis gulam oblisit. Frigore te feriat.i. horrere mortis. Famosisq; lupo cooperto uersibus. Rutilium.lupum dixit.

CHRI. Quia cãtabit̃ isti.i.ita describent̃ a me sua scelera:ut sit insignis & notus in tota urbe. Et ꝑfecto na tura duce unusq̃sq; iniuriã ulciscit̃ is armis q̃ hẽt. Nã ceruius q erat acer accusator minitat̃ leges & urnã.i.iu dicium ut alibi demõstratũ ẽ. Canidia uero albutii filia uenefica minat̃ uenenũ & suas icantatões. Turius ãt q iudex facile corrũpebat̃:miat̃ cõtra aduersarios iudicatuꝝ. Ergo lupus dẽte utit̃.taurus cornu: qa sibi hæc ultio demõstrata ẽ intus.i. a sua natura. Sceuæ:ꝓbat exẽplo sceuæ. Hic uirib⁹ ñ ualebat:fraude ãt ualebat. Er go crede.i.comitte sibi uiuacẽ matrẽ.i. quam nimiũ uiuere moleste fert. Pia.d.i.q̃ pia uꝫ:qa nihil faciet scele ris. Miꝝ.i. mira res uꝫ q̃ sceua nepos.i.luxuriosus uit ñ iteriat matrẽ nimis uiuacẽ.sed ñ ẽ miꝝ:nã neq; lup⁹ nocẽdi cupidus nocet calce:qa nõ ualet calce nec taur⁹ nocet dẽte:qa nõ ualet morsu. Sic sceua ñ utet̃ uirib⁹ qa non ualet illis:sed utet̃ ueneno:cũ admisceat cicutã melli. Scribã qs erit color.i.q̃cũq; erit fortuna. Nam albũ ꝓ felici:& nigrũ ꝓ ifelici ponit̃:ut ẽt ex lapillis cretẽsibus apparet. O puer. Verba trebatii: qui appellat Horatiũ pueꝝ.i.filiũ ætatis amorisq; cã. Metuo ut sis uitalis.i.metuo ne uiuas si satyras scribes. Ne qs.m. a. Vel aliqs ex maioribus:q se amicũ simulet:uel aliqs maioꝝ quos offendis. Frigore:morte. Quid cum. Re spõdet Hora.nõ eẽ sibi timẽdũ:q̃m & Lucilius ausus satyras scribere detraxit pellẽ:q̃ tecti mali hoĩes nitidi in cedebãt:cũ itrinsecus turpes essent.i.fecit notã aliis simulatam illoꝝ ꝓbitatẽ: q̃ nitidi.i.sine uitiis apparebant aliis. Cũ itus uitiosi eẽnt. Pellẽ ergo dixit:ut Pers. Ego te intus & i cute noui. Et Iuuena. Sũmane qcq̃ i pelle decoꝝ. Nec tñ offẽdit læliũ aut scipionẽ:q ab carthagie deuicta aphicãus ẽ nolatus. Nec isti ægre tulerũt q̃ ille.& Metellũ & Lupũ magnos uiros carpserit:& ifamibus uersibus cooperit. Nec dubitauit carpe Lucili us:& principes urbis:& ipsum populũ per oẽs tribus:q̃m soli uirtuti parcebat. Malis autẽ oĩbus erat infensus.

Primores populi arripuit populũq; tributim,
Scilicet uni æquus uirtuti atq; eius amicis
Quĩ ubi se a uulgo & scæna i secreta remorãt.
Virtus scipiadæ & mitis sapientia lælii:
Nugari cum illo & discincti ludere/donec.
Decoqueret̃ olus/soliti.q̃cq̃d sum ego quãuis
Infra lucilii censum ingeniũq;/tamen me
Cum magnis uixisse inuita fatebitur usq;
Inuidia & fragili quærens illidere dentem
Offendet solido/nisi quid tu docte trebati
Dissentis/equidẽ nihil hinc diffingere possum
Sed tamen ut monitus caueas,ne forte negoti
Incutiat tibi quid sanctarum inscitia legum.
Si mala condiderit in quẽq̃ carmina/ius est
Iudiciumq; esto siquis mala/sed bona si quis
Iudice condiderit laudatur cæsare,si quis
Opprobriis dignum latrauerit integer ipse:
Soluentur risu tabulæ,tu missus abibis.

ACR. Populũq;.t.dimissum in tribus.i.ꝑ singu las trib⁹. Vni.æ.indulgẽs bõis hoĩb⁹. Atq;.e.a.Sci pioni & Lelio oñdit nõ maliuolẽtia Luciliũ ꝑsecutũ fuisse multos:sed amore uirtutis. Donec.d.h.dõec prandiũ pararet̃. Cũ.m.i.augusto mercœnate pol lione:& plurimis aliis. Et.f.q.il.d.of.i. putãs se iuc nire:qd̃ mordeat:iueniet duꝝ ac solidũ nõ inueniet qd̃ iuste lacerare possit. Diffingere:ꝑtra ícere. Sã ctaꝝ firmataꝝ:ꝑticipiũ a uerbo sancior. Si mala cõ diderit in quẽuis. Trebatius mala quasi crimiosa di xit Hora.quasi uitiosa. Soluentur.r.t.t.i.ridebũt le gũ.xii.tabulæ:tu ueniã merebere a iudicibus si quẽ quam ipse extra noxiam possis iure lacerare.

POR. Populũq; tri.ꝑ singulas trib⁹: qa de tribu b⁹ factus ifra Luciliũ cẽsu hoc ait. Et si nõ sũ eorũ na taliũ quoꝝ Lucili⁹ fuit ꝯstat.n. Luciliũ maiorẽ auũ culũ Põpei fuisse. Et eni auia Põpei Lucilii soror fue rat. Eqdẽ.n.h.d.ꝑ.diffingere legit̃ & diffidere. In cutiat tibi. Qua lege cautũ erat ne qs iu quẽq̃ male dicũ carmẽ scriberet. Elegãter iurispitus de lege loq tur. Sanctaꝝ:sanctaꝝ:ut fœdus sacrũ dr̃ aliter Hor. cepit mala quãꝑ non bona. Cum ille famosam uel lei intelligi. Soluentur risu ta.pro subsellia.

CHRI. Virtus sci.ꝑiphrasis.i.scipio. Vsus est pa tronimico ꝓ noie ꝓprio: qa nõ recte q̃drat scipio in uersu hexametro. Sic Vir. Aut geminos duo fulmi na belli scipiadas cladẽ libyæ. Discincti pigri.i.occisi. Nam licet & magnis uiris q̃nq; ociari. Quicq̃d sum ego. Snla ẽ q̃uis neq; opib⁹ neq; fortuna par sim Lucilio. Nã & paup sum:& libertino pr̃e natus. Inuita inui dia.i.inuitis ipsis inuidis hoĩbus. Fragili dente:translatio a canibus. Nã in illis multum ledunt̃ qui fragiles habent dentes. Vel fragili dente.i.qui credent me hr̃e fragilem dẽtem. Vel qui hñt fragilem:: ego uero habeo solidũ. Ergo quærens illudere:me fragili dente.i.quẽ putant fragili dente offendet me esse nõ fragili:sed soli do dente. Nisi quid.q.d.hoc mihi sic uꝫ:nisi tu forte aliter sentias.o.docte trebati. Nihil hinc diffindere pos sum.q.d. Adeo æqua locutus es:ut nõ possim diffidere huic causæ. Sed tñ tanq̃ iuriscõsultus moneo: ne legũ inscitia aliquã tibi difficultatẽ afferat. Nã ita est lex. Siqs mala.i.famosa carmina in quẽpiã scripserit ius iudi ciũq; in eũ esto. Posses igit̃ iudicio puniri si quẽ tuis carminibus carpes. Si qs.m. Rñdet poeta ius iudiciũque siqs mala carmina ꝯdiderit. Sed siqs bona laudabit̃ a Cæsare. Appellat aũt bõa carmĩa ẽt q̃ dignũ reꝑhẽsio ne carpẽt:mõ q scr.integer sit.i. a uitiis uacuus: qd autẽ iteger uitæ significet in supioribus demõstrauimus.

Integerrimã ut optime ait Cic. Omni uitio careat qui in alteꝝ dicere paratus ẽ. Tabulæ:uel in quibus sunt leges qbus ego accusor:uel tabulæ i qbus erit scripta accusatio. Soluent:dissoluent.irritabunt:cõfutabuntur. Risu:nã adeo ridicula res uidebit̃ accusare eũ:q integer uitiosum iure carpserit:ut nõ rõnib⁹ cõfutet̃ accusatio:sed risu explodat̃. Tu missus.i.dimissus & absolutus: nõ sine rõne igit̃ alloqtur in hac satyra trebatiũ senectute & iuris ciuilis scia uenerãdũ uiꝝ:ut tãto auctore ꝓbet satyrã in malos uiros iure optio scribi posse.

Satyra secunda.

Væ uirt⁹ & q̃ta bõiꝭ sit uiuere paruo
Nec meus hic sermo ẽ.sed quem præcepit ofellus
Rusticus anormis sapiens crassaq; minerua
Discite.non inter lances mensasq; nitentes.
Cum stupet insanis acies fulgoribus/& cum
Accliuis falsis animus meliora recusat.
Veꝝ hic impransi mecũ disquirite.cur hoc.
Dicã si potero/male uerum examinat omnis
Corruptus iudex/leporẽ sectatus equo ue
Lassus ab indomito/uel si romana fatigat
Militia assuetum græcari.seu pila uelox
Molliter austeꝝ studio fallante laborem

Væ uirtus &.q.b. In hi sermone sub psona ofelli cuiusdam stoici lacerat luxuriosos. Ofellus:dĩ poeta latin⁹ sectã stoicã trãstulisse i latinũ. Ordo:q̃ uirt⁹ sit bõis hoib⁹ pno uiuere discite. Rusticus:aut nomẽ est ꝓpriũ:aut rusticus.i.durus:quia dicũt stoici nulli pecɔ̃ debere ignosci. A normis: ultra normã philosophiæ peritus. Crassaq;.m.crassa minerua dicunt̃ hii q ingrediunt̃:qd̃ nequnt implere:ñ iste sic dictus ẽ:quia sectã stoicã ingressus iplere nõ potuit. Impransi:ieiuni sobrii:ut alibi ipse. Postq̃ est imprãsi correptus uoce magistri. Mecũ disquirite.i.apud me discite. Male uerum examinat ois corruptus:iudex. Si ois iudex male iudicat:q est corruptus:ita & mẽs corrupta cibo ueꝝ nõ põt iudicare. Corruptus iudex:ut recte iudicare nõ põt.sic & animus nõ bene p̃t discere cibo ĩpeditus. Græcari:græce iocari. Seu pila uelox .i.seu pila aut discus delectat te studio suo quo paulatim nimium laborũ decipit:uideam⁹ si post exercitationem copiosum cibum expetas.

PORP. Quæ uir.&.q.b.sit. In hac egloga sub psona ofelli luxuriosos carpit. Discite nõ ĩter lan. hæc oĩa discite:sed alio tpe nõ cũ fulgore argẽti auocati fueritis. Corruptus iudex:sicut iudex p̃cio corruptus falsum iudicat:ita aĩus corruptus uera nõ ꝑuidet. Militia assuetũ græcari:aut luxuriari:aut græco more ludere. Molliter:ait studiũ ipsum efficere ne labor sentiatur.

CHRI. Quæ uir.& quãta. Ex stoicoꝝ sniaq; oium philosophoꝝ grauissimi sunt oñdit quãta uirtus sit uti frugalitate:& parco uictu. Nã recte uiuit q naturã optimã ducẽ sequit̃:At natura paucis minimisq; ɔtẽta ẽ. Vir igit̃ recte:q paucis cõtentus uiuit. Quæ uirtus:Substantiam exprimit quæ quasi dicat:q̃ uera:q̃ solida uirtus:q̃ta magnitudinẽ significat. Ergo & uera uirtus est:& magna uirtus ẽ. Bonis:nõ sine rõne posuit. Nã p̃t qs uiuere paruo qm̃ sibi magna desint:q paup sit:Sed hic q̃a maiora cupit nõ uolũtario uiuit paruo contẽtus. Nõ igit̃ dabit sibi uirtuti:sed bonus q est uiuit cõtentus paruo. Nec meus hic sermo. Dat auctoritatem sniæ:cum illã nõ suã:sed offelli esse dicat. Hic aũt poeta fuit q primus latine stoicũ dogma scripsit. Appellat aũt ipm anormẽ sapientẽ:q̃a stoicã sectã igressus illã peit⁹ adimplere nõ potuit. Anormis igit̃.i.nõ omnino sm normã. Vel a normis quia uerus sapiẽs nõ inuenit̃. Ergo quos appellamus sapiẽtes anormes sunt. Sermo. Allusit ad libri titulũ:quẽ sermonũ appellat. Rusticus:nã offellus rusticus appellabat̃:Vel rusticus.i.rudis Crassa minerua:Quia ut dixi doctrinã illã acutissimã stoicoꝝ assecutus penitus nõ ẽ. Discite. Optimus artificiosissimusq; ꝓgressus ẽ. Prio.n.ꝓposuit:deide ut sniæ auctoritatẽ afferret demõstrauit nõ suam esse:sed stoicorũ sniam. Nunc uero affirmat posse nos discere hanc ueritatẽ:mõ sobrii attẽdamus: & nõ aut crapula obruti:aut uino madidi. Nõ iter lãces.i.nõ inter lautas epulas q̃ in laucibus continent̃. Nã lãces dicimus cõcaua uasa qbus carnes:& similia in mẽsis statuimus. Sic lancibus:& pãdis fumantia reddimus exta. Sed & bina illa uasa qbus res appensæ põderat̃ lances dĩr. M.q.n.multis uasis ornatas. Acies:tam oculorũ q̃ mẽtis. Nã & uisus ipse stupescunt uno lumine plura uideant̃. Vnde dixit insanos fulgores:& ut est apud Terentiũ Neq; pes neq; mens suũ officiũ facit. Insanis:quæ ab insania mẽtis proueniũt. Accliuis falsis:Inclinatus ad ea q̃ nõ sunt uerba bona:sed falsa. Nã ducit̃ appetitu:& non rõne. Meliora:Quæ a rõne proueniunt. Imprãsi:sobrii.& sine crapula:quo tpe mẽs ipsa recte sapit. Disqrite. Cũctis circũspectis q̃rite. Nã disquitere significat per oẽs partes quærere.ut inquirẽdo nihil nos lateat. Cur hæc.s.eueniant. Corruptus iudex. nam ueluti pecunia aut amicitia:corruptus iudex inique iudicat.sic aĩus corruptus aliquo deprauato appetitu semper male iudicat. Leporem sectatus:in q̃re labor magnus est. Lassus:defatigatus:Indomitus.n.equus uehemẽter equitem defatigat. Græcari:idest græcos ludos sectari. Militia romana.q.d.res grauissima & asprima. Nam romana militia:ut in superioribus ostendimus assiduis laboribus atq; difficultatibus plenissima erat. Studio fallente:molliter laborem.i. ipsa cupiditate ludendi fallente cum quadam uoluptate. Laborem austerum.i.duarum & asperum græcum enim est αυστηρον:& significat acre. asperum & immite.

ACR. Cedentẽ aera.ideo ait:quoniã aer leuis & ɔcauus facile cædit grauiori materiæ. Pete:idest iacta i aera discum:qui cædit omnibus iactatis. Latrantem esurientem nimia fame auidum cibi. Lenietidest cum labore petes quẽcunq; cibum. Nam uitiosum hominem sensu debilitatum:& delicatũ nullæ poterũt delectare deliciæ. Peregrina iuuarelagois aũ carnẽ leporis habere perhibet:aut est genus piscis

Seu te discus agit.pete cedentem aera disco
Cum labor extuderit fastidia.siccus inanis
Spne cibũ uilẽ.& nisi hymetia mella falerno
Ne biberis diluta/foris est promus & atrum

Ofellus.

Defendens pisces hiemat mare. cum sale panis
Latrantē stomachū bene leniet / unˀ putas? aut
Qui partum? non in caro nidore uoluptas
Sūma / sed in te ipso est. tu pulmentaria quere
Sudando. pinguem uitiis albūq; neq; ostrea
Nec scaurus / aut poterit pegrina iuuare lagois
Vix tamen eripiam posito pauone / uelis quin
Hoc potius q̄ gallina tergere palatum
Corruptus uanis rerum / quia ueneat auro
Rara auis. & picta pādat spectacula cauda:
Tanquam ad rē attineat qcq̄. num uesceris ista
Qua laudas plūa? cocto nū adest honor idem?
Carne tum quamuis distat nihil hac magis illa
Imparibus formis deceptum te patet / esto.
Vnde datū sentis / lupus hic tiberinus an alto
Captus hiet? pontes ne iter iactatus / an amnis
Hostia sub tusci / laudas insane trilibrem
Mullū / i singula quē miuas pulmēta necesse ē:
Ducit te species uideo. quo pertinet ergo
Proceros odisse lupos? quia scilicet illis
Maiorē natura modū dedit, hiis breue pondus:
Ieiunus raro stomachus uulgaria temnit
Porrectum magno magnum spectare catino
Vellē ait harpyis gula digna rapacibus. at uos

quod i mari italo nō inuenit. Vix tñ eripiā posito p. ideo pauone delectaris: q a admirāda habet specta cula i cauda sua: hoc iterrogatiue. sēsus: q̄uis. n. hac carne distet magis illa te patet imparibus formis de ceptū. Vnde datū sentis lupus. Ex qua cōsciētia no stri q a iste lupus marinus ē magis q̄ fluuialis. illi. n. q subtilitate palati gloriant' melioris saporis aiūt esse pisces illos: q rapidiore unda exercent' q̄ qui langui diore torpescunt. An alto captus hiet: q a pisces sta tim capiunt' hiāt. Pōtes ne iter: Vnde scis utrū iter ostia thy berina: an iter pontes eiusdē fluminis. & est ordo. Laudas isane trilibrē mullū i singula miua p. n. e. i. quid facias comedendo breuiorē. Quo per tinet ergo: cur inquit magnitudinē i illo laudas quā rephēdis i lupo: ergo in utroq; hoc te delectat quod est rarius. pceros aūt q a lupi grandem & duriorem carnem habēt. Quia. s. illis maiorem: ac si diceret to tum suaue est. quod finitur. uulgaria usitata q̄ cito i ueniunt'. Harpyis gula digna rapacibꝰ: digna quæ inter epulas harpyiarum ponatur.

¶POR. Sperne cibū uilē. Molo uidere si potes sp nere. Latrātē stomachū mire latrātē p esuriētē: ut i sequētibꝰ iratū uētrē. Tu pulmētaria quærere sudā do: p laborē cibū exquir'. hoc āt Socrates prius ait: q cum noctem usq; spaciaretur interrogatus a quo da tur hoc faceret. Respōdit .i. obsono cœne significās se ideo deambulare: ut cibū libenti aio appeteret. Albūq; neq; ostrea. Albū pallidū: ut Persius albus sede legēs celsa liqdo cū plasmate gut tui. Peregria iu. lagois auis leporini coloris: q a ue neat. auro. i. p magno pcio. Cocto nū adest ho. idē plumaꝝ. s. pōtis ne iter iactatꝰ. Quidā ppōtias isulas acceperūt male. Pōtes. n. tyberini dicti. Carne tamē q̄uis. carnem tñ hanc magis q̄ illam petere non debes. Deceptū ipa. s. q̄uis nihil distet esto. iparibus formis: impari magnitudine. Vide quo ptinet. Ergo si magni tudinem laudas cur imensos lupos appetis. Maiorem natura modum. in tñ appetis mullū ut lupos laxos per comparationem eius odoris: qui promiscue grandes nascuntur. Hiis mulis. s. Ieiunus raro stomachus. sensus raro. ieiunus stomachus inuenitur qui contemnat res uulgares.

¶CHRI. Discus. Et de hoc dictū suo loco ē. Cedētē aeta. nā disco per aerē pulso cædit ipse aer. Extuderit .i. expulerit. Fit. n. ex eo qđ est ex & tūdo tutudi: sed geminātia in cōpositione nō gemināt'. Ergo est extūdo ex tudi. Siccus. Quasi sitibūdus. Nā sitis ē ex defectu humidi. Inanis uacuus. i. famelicus. Snia est cū postq̄ ue natus fueris aut eqtaueris: aut pila discoue luseris: sis siccus: & inanis. i. sitias: & esurias. Sperne cibum uilem . q. d. nūq̄ spernes. Et ne liberis: nisi mella diluta falerno. i. nisi uinū mulsum qđ conficit' ex uino: & melle: sed optimū ex falerno & melle himetio. Nā i himeto mōte atticæ regionis pp thimi copiā optimū oriebat' mel. Pρόus. spēs piscis ē. Atrū: noxiū: & tēpestuosum. Hiemat: Sæuit: & i hiemē. i. tēpestatē insurgit. Cū pane salis. Qui uictus: & Cicerone & Hieronymo teste addito ēt nasturtio herba psaꝝ fuit. Leniet: mitigabit. La trantē: quasi ex fame clamātē: ut sit translatio a canibus q ex fame latrāt. Ex quo sequit' φ uoluptas nō est in caro nidore. i. odore: & sapore epulaꝝ quæ carꝰ ₚstant: sed est in te. Nā qñ famesces oia suauia erunt. Quæ re pulmentaria. i. suaues epulas. Sudando: idest laborando. i. labora. Nā cum pp laborem famesces ipse panis erit pro suauissimo pulmētario. Pinguē uitiis: & albū idest turgidū: & pallescētē ex crapula. Ostrea & scau rus. Qui pisces i pcio erāt apud antiquos. Lagois: auis q̄ leporinas habet carnes. Nā λαγωσ apud græcos le pus ē. Vix tñ. Si qs naturalē appetitū: & nō corruptū sequat': neq; bibet neq; edet nisi siti atq; fame stimulan te: & tūc quæq; uilissima placebūt: Sed si saginis ac male decoctis humoribus stomachus repletus fuerit exo ritur nausea: atq; fastidiū: & tñ qui supfluis uoluptatibꝰ gaudet cū illis ægre careat quærit delicatiores cibos: & aliqñ magis opinione q̄ gustu mouet'. Quapropter pauonē præfert pulchritudine pennaꝝ. Ergo uix eripi am idest cū difficultate extorquebo: ut apposito pauone uelit potius gallinā q̄ illum. Tergere palatū. Frica re palatū: in quo inest summa i gustu uoluptas. Nā in palato sedes gustandi est. Vanis rerū uanitate rerū. Veneat: uendat'. Auro: maiori pcio. Rara: nō uulgata apud multos. Pandat sp. c. i. pādeat: caudā: ut illam intuentibus spectacula pbeat. Nā tanq̄ illa gloriet' dnt φ laudatus caudam pandit. Ad rē attineat. Quod cer te nō attinet: nā qd ad suauitatē gustus pertinet pulchritudo caudæ. Lupus: hic refert Pli. accipenseri apud antiquos maximam auctoritatem datā: sed sua tempestate in nullo honore fuisse. Cornelius autem nepos: & Laberius minoꝝ poeta lupum: & asellū accipenseri successisse scribunt. Lupoꝝ aūt optimi habebantur q lanati dicunt'. Varro aūt in lib. reꝝ humanaꝝ quod quisq; locus optimū ferat adnotās: ait in agro campano frumentū in falerno uinū: in casinati oleū: in tusculāo ficū: in tarentino mel pferri. Tymberim aūt optios pi sces alere.

fces alere. Sed inter pisces lupũ inter duos pontes captũ. Lucilius hũc piscem Macro. teste lyguritorẽ catillonem appellat: q ppe tyberis ripas stercus ex cloacis insectet. Catillones.n. appellabant: ut idẽ Macro. ait q ulti mi ad herculis pollutũ ꝯuenientes catillũ lygurirẽt. Fest. aũt catillones a priscis gulosos appellari affirmat: Hic piscis marinus est: sed tũc optimus cũ in dulces aq̃s trãsnatauerit. Multi eũ eẽ putãt quẽ nr̃a tpa sturionẽ noiant. Sunt illi cũ mugillo naturales inimicitiæ. Vñ da. sen. hiet. natura piscis ẽ ut extra aquã hiet. Alto.i. mari ubi deteriores sunt. Pótes ne iter. Anastrophe ẽ.i. iter pótes ubi optimi. Sub hostia. Circa hostia. Tu scis: qa ex tuscia fluit tyberis. Trilibrẽ: Refert Pli. secundus suis tpibus nullũ mullũ facile inuentũ: q duas pódo libras facile excederet. Quapp tanq̃ rare oĩno magnitudinis trilibrem dixit. In mari tñ rubro. lxxx. libraꝝ captũ Mutianus ter ꝯsul scribit. Mullũ aũt a colore mollioꝝ calciamentoꝝ dictũ Fenestella refert. Plini. uero addit illũ expirantẽ uersicolorẽ: & numerosa uarietate spectari: ut pceres gullæ narrat. Quẽ minuas. Oñdit summã stultitiã eẽ q̃rere hũc piscẽ pceꝝ: cũ paulo post in plura pulmẽta diuidũdus sit. Maiores.o.l. Et hoc stultissimũ nõ q̃rere magnos lupos: quos natu tã pceros facit q̃rere aũt magnos mullos: q nõ nisi parui inueniantur Ieiunus: Et ppea famelicus. Vulgaria: q faciles & sine sumptu parant. Porrectũ: ait q rephẽdit: & si ꝯcidẽdus fit male tñ magnũ q̃ paruũ. Harpyis: uel lege gula digna harpyis.i. q uoret ab hyrpyis. Vel melius digna harpyis.i. talis qualẽ decet harpyiã: qd alal rapacissimũ uoracissimũq; est. Harpyias scribit Ser. tres fuisse Neptũni: & terræ filias. Sunt aũt noia illaꝝ Celeno: Aello: & Ocypete. Hesio. aũt in theogõia duas põit quaꝝ noia sint αελλω & ωκυπετη. Fasq; dicit Thaumantis & Helectræ filias. Duas itidẽ Apollonius in argonautis: quos & Vir. seq̃tur in. xii. Sunt geminæ pestes. Home. aũt ex harpyia: & zephiro achillis equos natos scribit: quos noiat xãthũ & baliũ. Ait.n. ξάνθον καὶ βαλίον τὼ ἅμα πνοιῇσι πετέσθην. τοὺς ἔτεκε ζεφύρῳ ἀνέμῳ ἅρπυια ποδάργη. Has ita describit Maro. Tristius haud illis mõstrum: nec sæuior ulla pestis: & ira deũ stygiis sese extulit undis. Virginei uolucrũ uultus: fœdissima uẽtris Proluuies: uncæq; manus: & pallida semp. Ora fame. Fabula igit̃ de harpyis ita narrat̃. Phineus rex fuit arcadiæ: q uxore defuncta nouercã filiis supinduxit: illiusq; p̃cibus uictus eos obcæcauit. Sed irati dii eodẽ supplicio phineã affecerũt: harpyasq; adhibuerũt: q illi cibos p̃riperẽt: suscepit tñ hospicio argonautas: quo bñficio illi zetũ: & calaim boreæ & orithiæ filios iuuenes alatos ad pellẽdas harpyias miserũt: q̃s cũ strictis gladiis insequerent̃ ex arcadia illas usq; ad plotas isulas expulerũt. Ibiq; ab iride admõitæ ut desisterẽt a Iouis caib⁹ suos ꝯuerterũt uolatus: quoꝝ cõuersio.i. strophe nomẽ i isulis dedit: & strophades sunt noiatæ. Hic Luc. Stygiasq; cães i luce supna destituunt: & Vir. Visæq; canes ululare p umbras: Et sane ut alibi dixim⁹ apud iferos cães dñr: & furiæ: Apud supos diræ. In medio harpyiæ. Dixit aũt illas cães: qm̃ furiæ sunt. Vñ epulas abripe dñr: qd furiaꝝ ẽ: ut illud. Et manibus phibẽt cõtingere mẽsas. Vñ & auari fingunt̃ furias pati: qm̃ abstinẽt ptis. Et ipsa celeno de se. Vobis furiarũ ego maxima pãdo. Quid.n. furiosus est auaro: q sibi aliisq; nocet. Nã & rapit a quolibet: & q̃ sibi accumulauit tãgere nõ audet. Qu ipp in magna reꝝ copia tãtalus afficit̃: & mida. Ergo nulla pestis sæuior est mortaliũ generi: nec immerito uultus uirgineos sibi attribuũt. Nã modestiã sũmã: & pudorẽ: & ꝯtinẽtiã p̃ se ferũt auari. Veꝝ uẽtris pluuies fœdissima ẽ. Nã ab auaro nihil nisi fœdũ puenit. Manus uero adũcæ qd aliud nisi auarorũ rapacitatẽ significãt. Dixit aũt adũcas mãus: ut exprimeret qd græci καμψώνυχας appellãt.i. qb⁹ ungues recurui sint: ut auibus q̃ ex raptu uiuũt. Sic Iuuena. Nec p cõuentus: & cũcta p oppida curuis Vnguibus ire parat nũmos raptura celeno. Sunt aũt dictæ ἅρπυιαι p diphthõgũ impropriã παρὰ τὸ ἁρπάζω.i. rapio. Fui plixior i harpyis describẽdis. Sed nolo p̃terire Colucci florẽtini allegoriã: quã i suo hercule i phinei fabellã scribit ponit.n. phyneũ q̃si phileũ.i. bõi amatorẽ. Hic ex priori cõiuge quã rõnem eẽ uult filios bñ uidẽtes pcreat.i. bonos affectus. Extinguit̃ deide pria uxor. At ille secũdã ducit q sensualitas ẽ: cuius blãditiis illectus priores filios luminibus priuat: Nã hæc p uero bono falsum psuadet: & q̃cũq; bõi affectus a rõne iã extincta fuerãt eos pœnitus ab hoie excæcãdos curat. Irascit̃ deus hoi nõ apphendẽti disciplinam: & perit e uia iusta. Efficit̃ cæcus: qa amisit lumẽ rõnis. Et harpyiæ sibi epulas eripiũt: q̃si maxia auaritia infestat̃. Verũ ubi argonautas.i. uirtutes recipit fugant̃ harpyiæ p zetũ.i. iquisitionẽ: & Calaim.i. pbitatem. Hæc doctissim⁹ ille uir.

Præsentes austri coquite horũ obsonia/quãq̃
Putet aper rumbusq; recẽs/mala copia quãdo
Aegrũ sollicitat stomachũ quũ rapula plenus
Atq; acidas mauult inulas/necdum oĩs abacta
Pauperies epulis regum, nam uilibus ouis:
Nigrisq; est oleis hodie locus, haud ita pridem
Galloni præconis erat accipensere mensa
Infamis, qd tũ rumbos minus æquora alebãt:
Tutus erat rombus/tutoq; ciconia nido:
Donec uos auctor docuit prætorius, ergo
Siquis nunc mergos suaues edixerit assos,
Parebit parui docilis romana iuuentus:
Sordidus a tenui uictu distabit ofello,

ACR. Quãq̃ putet ap. Corrupit se. qa frustra austros uocauerint: cũ luxuriosis necesse sit suas putere delitias. Quãdo. siqdẽ. Aegrũ: assidiete. Sollicitauexet. Aut acidas inulas: acidas ait inulas nõ quia acida ẽ hæc herba sed ea coquit: & aceto cõdit. Necdũ omnis abacta. p.e.r. quis reges copiose uiuãt: nõdum tñ paupeꝝ epulas excluserũt mensis suis. Haud ita pridẽ. Gallonius qdã fuit præco: q habebat apparatũ cõuiuiũ: quẽ lucilius ẽt pulsat. Hic ẽt accipenserem suis cõuiuiis exhibebat. Infamis: impie posita.i. famoso: & celebrato sermone. Tutus erat rombus: quia adhuc ignotus erat cõuiuiis. Donec uos auctor docuit p̃torius. Asellius qdã p̃tor fuit qui usum comedendaꝝ ciconiaꝝ primus iuenit. Alii semproniũ prætorẽ uolũt: q post multa etiã ex ciconiis docuit. Videri ẽt uult nõ in preciosis piscibus atq; cõuiuiis esse incũditatẽ: sed in cõsensu holum. Sordidus a tenui uictu distabit ofello iudice. Ofellus cum locupletissimus eẽt: & moderatã uitã ageret subito

Asellius Sempron

A

Iudice. nam frustra uitium uitaueris illud
Si te alio prauum detorserit auidienus
Cui canis ex uero dictum cognomẽ adhæret:
Quinquennes oleas est & siluestria corna.
Ac nisi mutatũ parcit diffundere uinum.
Cuius odorem olei nequeas perferre/licebit
Ille repotia natales alios ue dierum
Festos albatus celebret. cornu ipse bilibri
Caulibus instillat/ueteris nõ parcus aceti.
Quali igitur uictu sapiẽs utetur/& horum
Vtrũ imitabit᷑. hac urget lupus ac canis angit
Mundus erit, qui nõ offendat sordibus/atqui.

pscriptus ferebat se pap iniqtatem sentire fortunæ: qm̃ quidẽ nihil illi dux in egestate pristinæ cõsuetudinis exercitatiõe uideret᷑. Ipse ẽ de quo ẽt supius dixit. Iudice. p iudicante: ut nõ nobis rege latino. pro regnãte. Cui canis ex uero. d. c. a. auidiẽus canis dicebat᷑. Mutatũ: defecatum. Licebit: quis. Ille re. repotia dñr septimus dies quo noua solet nupta redire ad parẽtes suos: hic pro festis diebus. Cornu ipse b. e. i. Sũt. n. in uænalibus cornua: quæ olei hñt quãtitatem sextarii mẽsura. Veteris nõ parcus aceti: ac si diceret. in eo solo nõ auarus: & quæ sunt inutilia liberaliter fundir. Mundus. e. q. nõ offen. s. i. mundum sequitur uictum: qui neq in sordidam neq in luxuriosam uitam sit inclinatus.

¶POR. At uos p. au. bõ pñtes sicut deos pñtes: q iuocari exaudire dñr. Atq acidas mauult iulas: i ula di herba q incocta, aceto cõdit᷑: & fastidiũ decutit. Galloni pconis erat accipẽsere mensa. Hic ẽ qui primus accipẽserẽ cõuiuiis apposuit. Infamis qd cur. figura nota apud Hora. trãseundũ ad aliã rẽ ita tñ ut intelligat᷑ ab accipensere ad Rombum. Vt cecubũ & plo domitam caleno tu bibes uuã mea nec falernæ temperẽt uites. Donec nos uictor docuit. Plocius plãcus ptorius: uictor legit᷑ & auctor. Ergo si qs mergos suaues dixerit assos Ruffus ptorius instituisse credit᷑: ut ciconiax pulli mãducarent᷑. Isq cũ repulsam i ptura atrulisset: tale epigrãma meruit. Ciconiax Ruffus iste cõditor. Hic est duobus elegãtior Plancis. Suffragiox pũcta non tulit septem. Ciconiarum populus ultus est mortẽ. Sordibus a tenui. in sordidos incipit hæc egloga. Auidienus: hic nimiũ parc⁹: sed diues fuit: & est sensus: luxuriã ex una pte: altera auaritiã iminere. Ille repotia. Repotia dicebatur dies post nuptias. Veteris nõ parcus aceti λιπ τοτι. Hac canis angit lupus urget. Per lupum & canẽ significat ex una parte luxuriam ex alia auaritiã imminere. Qui non offendat sordibus: uita beata erit: quæ sordes excesserit.

¶CHRI. Sed nos ad ppositũ reuertẽtes una cũ poeta pcamur austros ut decoquãt. i. putrefaciant obsonia istox: ne ide uoluptatẽ capere possint. Est. n. auster meridiõalis uẽtus: ppeaq callidus & humid⁹. Calor ãt & humor generatiõis & corruptiõis pricipiũ ẽ. Hoc idẽ Iuue. Stridebat deformis hiẽs: prædamq recentem seruabat: tñ hic pperat uelut urgeat auster. Quãq. q. d. nõ est hoc precandũ. Nam ẽt recentia illis putent: cũ ex nimia copia replet⁹ stomachus in fastidiũ nauseaq icidat. Rapula: a rapa diminutiuũ. Inulus. Spẽs bulbi est: quã Pli. ab ascalona urbe ascalonias appellari dicit. Acidas: & ppea utiles ad fastidiũ remouendũ. Nã oia acida uiscosam pituitã rescindũt & appetitũ excitãt. Abacta: remota. Paupies. Vilitas epulax q ut plurimũ ex paupertate puenit. Regũ: maiox uirox. Gallonis. Ostẽdit q nõ cupiunt᷑ nisi q in precio sunt. Hic ãt preco fuit & primus accipẽsere i cõuiuio posuit & q̃uis mensa eius eẽt infamis pp positũ accipẽserem qm̃ nimis luxuriosa sobriis uidebat᷑: & modestis: tñ non inerat tm̃ fastidiũ. Accipẽser: ut ait Pli. apud antiquos nobilissimus habitus est: unus oium squamis ad hos uersis cõtra aquã nãdo meat nullo nũc in honore: qd᷑ qdẽ mirorcũ sit rarus inuẽtu. Quidã eũ elopẽ uocãt. Minus alebãt. q. d. alebãt qdem: sed nõ petebant᷑: quia non erãt in pcio. Rombos: hic piscis ex planis est ut soleæ: & passeres. Ciconia: ciconiæ: ut ait Pli. unde ueniant quoq se conferant nondũ compertũ est. E longinquo uenire nõ dubiũ eodẽ quo grues mõ illas hiemis has æstatis aduenas Abituræ ita congregant᷑: ut nulla sui generis relinquat᷑. Nemo uidit agmen discedentiũ cũ discessu: appareat. Nec eas uenire: sed uenisse cernim⁹. Vtrũq nocturnis fit tpibus. Sunt qui putent eas lingua carere. Honos illis serpentiũ exitio tantus ut in thessalia capitale fuerit occidisse. Hæc Pli. Sed nos idem in ferrariẽsi uidemus. Prætorius: dictũ ad maiorẽ infamiã q uir ea dignitate insignis tã gulosus fuerit. Asellius aũt uir prætorius prim⁹ ciconias apposuit. Alii Semproniũ dicunt. Mergos: q stagna & palustrẽ limũ sapiunt: Et tñ si in usu fuerit placebũt. Mergi aũt dicti sũt: qa se frequẽter mergãt. Praui docilis: quæ praua facile doceat᷑. Sordidus. demõstrat q nõ ita ab altero extremo discedẽdũ sit: ut in altex incidamus. Sed esse fm stoicũ osellũ mediũ in oibus rebus. Nõ ergo ita fugiẽdus ẽ luxuriosus uictus: ut in sordidũ labamur. Iudice. p iudicante dicit Acrõ. Auidienus: hõ auarus dictus canis qa nimis mordicus sua tueret᷑. Quinquennes. q. d. uetustate marcidas. Est comedit: ut ẽ mollis flãma medullas. Corna: ab ea arbore q est cornus fit hoc cornũ bacca ipsius corni. Mutatũ. In corruptionẽ uel in acetũ cõuersũ. Odorẽ. s. tetrũ. Licebit: quis.

Repotia. A reportãdo: ut ait Acrõ: conuiuia sunt q nouæ nuptæ septima uel octaua die ad paternam domũ redeũti ponunt᷑: Vel aliud conuiuiũ quo q nos prius acceperant uicissim domi nostræ accipimus. Festus tñ non repotia sed repotia scribit: eãq postridie nuptias apud nouũ maritũ cœnã dicit: quasi q redificitur potatio. Poeta aũt p lautiori appatioriq cõuiuio ponit. Natales: nã laute: & nõ sine luxu suũ qsq natalẽ colebat.

Albatus: alba ueste idutus. Hæc i pcio apud antiquos erat: nã purpura non nisi nobilioribus dabat᷑. Quapp magiatus quoq mũicipales eo utebant᷑ colore. Iuue. Sufficiũt tunicæ sũmis ædilibus albæ. Vel albatus pp sacrificiũ. Is. n. color mẽtis puræ simbolũ est. Cornu bilibri. Venalia cornua fictilia diuersox põdex hẽbant antiq. Caulib⁹ brassicis. In qb⁹ maiores caules sunt: has aceto ɔdiri apud antiquos ɔsuesse Cato testis ẽ: caulẽ in herbis appellam⁹: qd᷑ ueluti trũcus surgit: ex quo aut folia aut ramusculi exeũt. Hinc Pli. de gentiana herba Gẽtião rege illyriox inuẽta scribit folio fraxini: sed magnitudie lactucæ. Caule tenero pollicis crassitudie cauo: & inani ex interuallis foliato: triũ aliqñ cubitox. Sed qm̃ nulla pene herba maiorẽ caulẽ hẽt q brassicæ

iccirco ꝑ brassica capit̃. Quale igr̃.oñdit uictũ laudãdũ eẽ: q mediocritatẽ obseruãs ĩ neutrũ extremũ decliet.
ℭACR. Sæuus.negligẽs ad cõparãda obsonia. Accipe nũc uictus: alia dicit cõmoditates eius: q utit̃ uictu lẽui cõmoditates sentit festoꝝ dieꝝ & languidũ corpus facilius recreat̃ & senectutẽ facilius cõsolat̃. Quæ simplex.i.una quã facile digesseris ĩ bilẽ.i.pestẽ. Pituita fortis ĩdigestio. Tibi qdnam accedat ad istã. Te aũt qd poterit delectare in senectute. aut post ægritudinẽ cũ nihil noui derelictũ est. Dura ualitudo. epitheton ualitudinis: qa põt eẽ & bona ualitudo. Tell9 pria. qa dicit̃ ante deos nata terra esse. Das aliqd famæ. iterrogatiue: putat hoc ad famã ptinere nõ nihil putas eẽ opinionẽ bene pascẽtis: & laudari pp optima cõuiuia. Vis hic famã. ut lætas dicaris per ædes fama gratior. q̃ carmine aĩos delectat & docet.

In neutrã partẽ cultus miser. hic neq; seruis
Albuti senis exemplo dum munia didit:
Sæuus erit, nec sicut simplex næuius unam
Cõuiuis præbebit aquam, uitiũ hoc quoq; ma(gnũ
Accipe nũc uictus tenuis/q̃ q̃ta q; secũ
Afferat. in primis ualeas bene, nam uariæ res
Vt noceant hoĩ. credas, memor illius escæ:
Quæ simplex olim tibi sederit/at simul assis
Miscueris elyxa/simul conchilia turdis,
Dulcia se in bilẽ uertẽt/stomachoq; tumultũ
Lenta feret pituita. uides ut pallidus omnis
Cœna desurgat dubia/ quin corpus onustum
Hesternis uitiis/aium quoq; ꝑgrauat una:
Atq; affigit humo diuinæ particulam auræ:
Alter ubi dicto citius curata sopori
Mẽbra dedit/uegetus ꝑscripta ad mũia surgit:
Hic tñ ad melius poterit trãscurrere quondã
Siue diem festũ rediens adduxerit annus:
Seu recreare uolet tenuatũ corpus, ubiq;
Accedent anni, tractari mollius ætas
Imbecilla uolet. tibi quidnam accedet ad istã
Quã puer & ualidus præsumis mollicięm/seu
Dura ualitudo inciderit/ seu tarda senectus:
Rancidũ aprũ antiqui laudabãt, nõ qa nasus
Illis nullus erat, sed credo hac mente/q; hospes
Tardius adueniens uiciatũ cõmodius/quam
Integrũ edax dñs consumeret, hos utinã inter
Heroas natum tellus me prima tulisset,
Das aliquid famæ/quæ carmine gratior aurẽ
Occupat humanam. grandes rõbi patinæq;
Grande ferunt una cum dãno dedecus. adde
Iratum patruũ/uicinos te tibi iniquum
Et frustra mortis cupidum cũ deerit egenti.

ℭPOR. In neutrã partẽ cultus miser. cultus sæu9 ẽ. Vũ & alibi q feros cult9 hoium. Vir. Cultusq; feros mollire colẽdo. Salu. Atq; ipse cultus rei. Albuti senis. Hic ẽ albuti9 q & auarus & elegans ꝯuiuioꝝ apparator ẽ habit9 in seruos q ob cupiditatẽ nimiã habendi alienã uxorẽ suã ueneno necauit. Accipe nũc uictus tenuis q̃. dicit q̃ bõa ꝯferat tenuis uictus. Vides ut pallidus oĩs cœna desurgat dubia. lauta. Sic Terẽ. in phormiõe. cœna dubia apponit̃. Diuinæ particulã auræ. aium dicit. Sic & Virg. Aethereũ sẽsũ atq; auræ simplicis ignẽ. Alter ubi di.ci. ait. is uero q citius cõquiescit nec diu uigilat ob longã cœnã. Curata so. mẽ. dedit. modeste facta. Vegetus ꝑscripta ad munia surgit: is q dicto citius mẽbra qeti dedit ualẽs ad sua officia surgit. Hic tñ ad melius: melius lautius significat. Quõdã: de futuro. ut Vir. Nec romula quondã Vllo se tm̃ tellus iactabat alũno. Tibi qdnã accedet ad istã. hoc ait. licet uelis ad istã tuas delitias adiicere ꝑfecto ñ possis. Tãtæ sũt .n. ut addi eis nihil possit. Rãcidũ aprũ antiq laudabãt. dũ seruat̃ rancidũ factum. Quæ carmie gratior aurẽ occupat: hoc antisthenes dixisse tradit̃. is .n. cũ uidisset adolescentẽ luxuriosũ ac aromatibus deditũ ait. Miserꝫ te adolescẽs: q nũq̃ audisti summũ acroma.i. laudẽ tuã. Cũ de erit egẽti æs laquei ꝑciũ: Plau. in pseudulo. sed quid de dragma facere uis restim emere qui me faciam pendulum.
ℭCHRI. Munia. officia: unde ĩmunis. Didit: diuidit ꝑ syncopã. Munera p oẽs cas9 ĩuenies ut munerꝫ & muneribus. Munia uero ntm̃: accusatiuũ: & uocatiuũ solũ habet. Accipe nũc. Ostẽdit ex simplici tẽuiq; uictu ualitudinẽ cõseruari. Sederit: placuerit. Vir. Vt sedet hoc aio pituræq; addere troiæ. Teq; tuosq; iuuat. Dulciaq; in bi. Nã dulcia bilẽ faciũt: ut physici oñdũt. Pituita. Quã græci phlegmanũ cupãt. Dubia. Iq̃tã uaria sũt tãq; iocunda: ut dubiũ sit cõuiuæ qd potissimũ de multis capiat. Aium quoq; ꝑgrauat. Nã corp9 crapula uinoq; repletũ sensus aiumq; hebetẽ reddit. Particulã diuinæ auræ. Mẽtẽ itelligit: sic Vir. Atq; auræ simplicis ignẽ. Alter q sobrie uiuit. Hic tñ ad me. Altera utilitas: nã qui sobrie uiuit põt & dies festos lautius celebrare & corp9 extenuatũ facilius restaurare: & senectutẽ clemẽtius tractare. Quæ oia nõ põt is qui a pueritia assiduo semp luxu sese imersit: Neq;.n. aduersã ualitudinẽ: neq; senectam melioribus epulis refocillare ualet. Prima tel. Vel tellus in prima sua ætate: uel prima: qa ante deos terrã fuisse fabulant̃: & illos oẽs ab ea fluxisse. Das aliquid fa. ostẽderat nimiũ luxũ ualitudini cõtrariũ. Nec dedecus quoq; afferre illũ demõstrat & odiũ patrui: qui nepotis curã cœpit & uicinoꝝ. Afferre ẽt paupertatẽ qua cogant̃ hoies mortem cupere. Te tibi iniquũ: qm̃ tibi necessaria subministrare non potes.

Aes laquei precium, iure inquit trasius istis
Iurgatur uerbis, ego uectigalia magna
Diuitiasq; habeo, tribus amplas regibus ergo
Quod supat nõ est meli9 quo ĩsumere possis:

ℭACR. Diuitiasq; hẽo. satis arrogãt opes suas rei pu.ꝯparauit. Ergo qd. Ergo qd abũdat ñ põt alia re meli9 erogare. Vni.n.ti.re.i. credis te semp eẽ fœlicẽ: & iõ ñ ꝑmittis qdã bñficia: q̃ sis relaturus alia succedẽte fortũa. O magn9 posthac. Cũ ꝑmoniũ oẽ

Cur eget indignus quisq̃ te diuite? quare
Templa ruunt antiqua deũ? cur improbe caræ
Non aliquid patriæ tanto emetiris aceruo?
Vni nimirum rectæ tibi semper erunt res?
O magnus posthac inimicis risus. uterne
Ad casus dubios det sibi certius. hic qui
Pluribus assuerit mentem corpusq; superbũ:
An qui contentus paruo metuensq; futuri
In pace ut sapiens aptarit idonea bello
Quo magis hiis credas. puer hũc ego paruus
Integris opibus nouĩ non latius usum (ofellũ
Quam nunc accisis uideas metato in agello
Cum pecore & gnatis fortẽ mercede colonũ.
Non ego narrantẽ temere edi luce profesta
Quicq̃ præter olus fumosæ cum pede pernæ.
Ac mihi seu longũ post tps uenerat hospes:
Siue oper uacuo gratus conuiua per imbrem
Vicinus. bene erat non piscibus urbe petitis
Sed pullo atq; hædo. tum pensilis uua secũdas
Et nux ornabat mensas cum duplice ficu.
Post hoc ludus erat culpa potare magistra
Ac uenerata ceres ita culmo surgeret alto.
Explicuit uino contractæ seria frontis.
Sæuiat/atq; nouos moueat fortuna tumultus.
Quãtũ hinc iminuet/q̃to aut ego pci⁹ aut uos
O pueri nituistis/ut huc nouus icola uenit?
Nam ppriẽ telluris herũ natura neq; illum:
Nec me. nec quẽquã statuit. nos expulit ille.

per luxuriã cõsumpseris eris risus oibus inimicis tuis. Vterne ad dubios fidet se ad dubios casus qa magis hẽt fiduciã ille q cũ habuisset pstabat illi quã luxuriose fuerat obligatus: ac p hoc memẽto cditiõis humanæ qa sp ẽ instabilis. Hic q.p. Quod luxuriosos facit multis reb⁹ assidue: & corpe: & mẽtem ã qui multis utitur plura desiderat. Quo.m.h.c. Verbis me is qbus dixi meli⁹ uti exiguo uictu. audi q dixit Ofellus. Iste ofel. pscriptus est cuius pña res & possessio traditæ militib⁹ augusti: quã postea ofellus ab iisdẽ cõduxit ofellũ quẽdã dicit pscriptũ i q ita dicebat ñ me terret fortũa pscripti uel paupta s: qa & antea cũ diues eẽm moderate uiuere cõsueui. Nõ.e.n. noui bis itelligit. ut sit noui ñ temere narrãtẽ.i. uel non qcq̃ in usum habuisse. Tũ.p.u.s. aut ordinatiæ mẽsæ sũt. q̃ ad societatẽ: aut secundæ q̃ ad delectationem pficiũt. Post hoc ludus erat: post hoc rogabam⁹ ut magno culmo messis surgeret quãto aut ego parcius. Nunqd ex quo agrũ amisimus min⁹ nituistis i cũ eadẽ nobis uita sit q̃ fuit dominis cõstitutis.

Illũ nec: qui cõsumptis bonis agrum consumpsit. paupertatis enim amica est nequicies.

¶POR. Iure inqt Tra.i. trasius paup & luxurios⁹ fuit. Verũ in sequẽti uectigalia qd' ait reddit⁹ priuatos significat cũ paucos tm̃ alii posuerit. Cur eg.i. sensus ẽ. Cur te diuite aliqs paup ẽ? Vni nimirũ re.r.s.e.r. sensus. parcẽdo pspicis ne unq̃ tibi desit q egẽte rep. ptingere tibi nõ possit. Ad casus du.d.s.cer. Hæc ait qs magis uidet tutus aduersũ fortunæ incõmoda. Vtrũ q lautis epulis semp usus est an q simplici uictu. Plurib⁹ as.p assuefecit. Quo magis hiis credas. bñ q̃si psuaserit. Edi lu. pfe. nõ sacra. Post hoc lu.e. si qñ libere potare uolebant antiq.i. sine archiposia dicebãt se magistrã facere culpã. Ac uenerata ce. rogata deide Ceres ut pseueraret i fructib⁹. Ita ut se oñderat tristiciã explicuit uio: & uenerata passiua significatõe posuit. Vt Vir. Cursusq; dabit uenerata Tusci redire noluerũt. Cũ scurris far. Fartot nunc sacerdos. Vos o pue.ni.ut huc no.i. Vmbrenus nouus mora deide icola uenit nõ dñs talis est i supioribus. Quid tu nulla ne habes uitia imo alia & fortasse miora.

¶CHRI. Laquei preciũ. Cũ ad iopiæ redigaris: ut nõ suppetat æs quo laqueũ ad suspẽdiũ tibi cõpares. Iure inqt.q.d. iste trasius iure tenuiores reprehendit. Ego aũt iis diuitiis abũdo: ut multa possim pfũdere. Cui rñdet poeta q q̃ illi supabũdãt nõ i luxũ: sed liberalitatẽ sunt cõuertẽda: & egenis dãda poti⁹ q̃ luxuriose csumẽda. Præsertim cũ ẽt & reipublicæ cõferre & religiõi multa debeãt diuite. Vni nimiræ. Aurea snia qua monet diuites ut ex supabũdantia reræ sibi subsidia cõtra diuersos casus & cõtra morbos cõparẽt. Nã sæpe tanta fit iactura patrimõii ut & maxie diuitiæ ad exiguũ cẽsum redigãt. Quod si multas añ calamitates allygurierimus: si eã icidimus inopiã: ut oẽs nos inimici rideãt. Vter ne. Neq; hoc negligendũ ẽ. Nam fortiori aio feremus angustias pñmonii quas nos fortũa detruserit: si hactẽus paruo assueti fuerimus. Idõea bello: Nam ut sapiẽs is dr q in pace ita uiuit: ut ẽt paret q̃ ad bellũ ptinẽt si malo fato id forte nẽtuæ sit. Sic cõmẽdant diuites q ea parsimonia uiuũt ut si qñ a fortuna diuitiis spoliẽt nõ sit eis duræ parce uiuere: qa eã uiuẽdi normã sibi iposuerit. Quo magis. Probat qd' dicit ofelli exẽplo: Hic olim diues sobrie uixit. Deinde quia brutianas ptes secutus fuerat ab Augusto bõis mulctatus partẽ illoræ ab umbrẽo: cui data erãt: pcio conduxit: nec fuit durũ parce uiuere in pauptate. qm̃ assetus etiam in diuitiis parsimoniæ fuerat. Noui.bis repetẽt sit ordo. Ego puer noui hũc ofellũ nõ eẽ usum latius itegris opib⁹ q̃ abscissis uideas uti. Et noui eũdẽ narrantẽ.s. hæc. Ego nõ edi temere i luce pfesta.i.i die nõ festo quicq̃ præter olus temere sine cã.q.d. Si edi qũq; aliqd præter olus fuit iusta de cã ut forte qa hospitẽ recepisse. Fumosæ: ad fumũ desiccatæ. Pernæ. Sunt qui putẽt pernã esse a uertebra pedis ad finẽ calcanei dictã a pnitendo. Vnde pniones q ob frigus in pna nascũt. Sed ponit p pede porcino cũ coxa salito: quẽ Martia. petasonẽ appellat. Post longũ tps. Quo erat maiori sumptu accipiẽdus.

Siue operæ. Parcã & laboriosam simul atq; honestã uitã depingit. Per imbrẽ. Nã bonus agricola nuq̃ nisi i magnis pluuiis cessat. Bñ erat.q.d. lautiori conuiuio utebar: sed nõ rebus uenalibus instructo. Pẽsilis. Quæ pẽdens suabat. De mẽsis aũt secundis atq; nuce dictũ est. Duplice ficu.i. bifera. Culpa magistra. Nã q ultra modũ biberet in culpa erat. Hãc ãt oẽs uitabãt. Ceres uenerata explicuit serie. Snia ẽ q nũq̃ abundãtiori uio utebant quo lætiores effecti curas depõimus: nisi cũ cereri sacrificarẽt: p qd' sigãt q i solis sacrificiis splẽdidius epulabãt. Sed qũo i sacris cereris uinũ põit: cũ Pla.i au. id antiq̃ religiõe phibitũ fuisse oñdat. Ait.n. Cereri

nuptias facturi estis qa temeti allatū nihil uideo. Sed nō ē huic loco cōtrariū. Nā aliud erat sacrificiū: aliud nuptias celebrare cereri. Quapp & Vir. de cereris sacris scribēs. Cūcta tibi cererē pubes agrestis adoret. Cui tu lacte fauos & mitti dilue baccho explicuit seria cōtractæ frōtis. n. explicuit frōtē cōtractā pp seria. i. pp curas: q̄ a feriis pueniūt. Cōtrahim⁹. n. frōtē i reb⁹ anxiis: explicām⁹ āt i lætis. Hic Ter. Exporge frōtē dixit. i. pbe te lætū. Quātū hic iminuet. q. d. nihil Snia ē. Postq̄ hic Vmbrēus nou⁹ icola occupauit nros agros: neq; ego neq; uos pueri parcius nituimus: qa & i reb⁹ nris oli secūdis: & nūc in aduersis eūdē cultū seruamus. Nā p. t. h. Oñdit. natura oia eē cōia: ex quo nullus ē pprius dns. Quapp fortuna: i cuius temeritate huiuscemōi bona collocata sunt freqnter mutat dominos agrorum.

Illum aut nequities aut uafri inscitia iuris
Postremum expellet certe uiuacior hæres.
Nunc ager umbreni sub nomie nuper offelli
Dictus/erit nulli proprius/sed cedet in usum
Nūc mihi nunc alī. quo circa uiuite fortes:
Fortiaq; aduersis opponite pectora rebus.

ACR. Itē aliter: aut p luxuriā amittit agrū uēdēdo eū: aut crie aliquo reus factus pturbabit pñmōio suo. Nūc ager nomē illi⁹ q offelli agrum possidebat.

POR. Aut uafri. i. Vafri: astuti iuris. Fortiaq; ad. p fortes estote aduersum fortunæ incōmoda.

CHRI. Neqties. Quia alliguriet. Inscitia iuris: qa occupabit' ab alio: cū se defendere nescierit ignoratōe iuris. Vafri. i. q nō sine multa calliditate iter ptat'. Est. n. huiuscemōi calliditas i iure ꝯsultis: psertī in iis quorum patrocinia uenalia sunt: ut in utrāq; partē oē pene ius iterptent'. Nulli pprius: sed cedet i usum: pprietas. n. agrorum nullius ē: cū communia sint elemēta sed usus cōceditur. Quapp unicū remediū est aduersus fortunam: quæ frequenter omnia cōmutat: ut fortem animum contra illam paremus.

Satyra sexta.

Sic raro scribis ut toto nō q̄ter anno
Mēbranam poscas scriptorum q̄q; rete
Irat⁹ tibi/q, uini soniq; bēign⁹ (xēs
Nil dignum sermone canas. quid fiet? ab ipsis
Saturnalibus huc fugisti. sobrius ergo
Dic aliquid dignum promissis/incipe. nil est.
Culpātur frustra calami/immeritusq; laborat
Iratis natus paries diis/atq; poetis
Atqui uultus erat multa & præclara minātis
Si uacuum tepido cœpisset uillula tecto.
Quorsum pertinuit stipare platona menādro
Eupolin archilochū comites educere tantos?
Inuidiam placare paras uirture relicta?
Contemnere miser. uitanda est improba siren
Desidia/aut quicquid uita meliore parasti:
Ponendū æquo aīo. dii te damasippe deæq;
Verum ob cōsilium donent tonsore/sed unde
Tam bene me nosti? postq̄ oīs res mea ianum
Ad mediū fracta est/aliena negocia curo
Excussus propriis. olim nam quærere amabā
Quo uafer ille pedes lauisset sisyphus ære.
Quod sculptū infabre. qd fusum durius eēt.
Callidus huic signo ponebā milia centum:
Hortos ægregiasq; domos mercarier unu
Cum lucro norā/unde frequentia marcuriale
Imposuere mihi cognomen compita/noui
Et miror morbi purgatum te illius/atqui
Emouit ueterem mire nouus ut solet. in cor

ACR. s Ic raro. s. Damasippū iducit secū loqntē: q cōsūpto pñmōio p luxuriā ꝯtulit se ad stoicā sectā: dicit ēt de hiis q aliēa pcā notāt obliti suorum. iste āt damasipp⁹ quodā stertinio stoico cœpit philosophari hortate hypbatō a supioirib⁹ sic raro scribis. Quid fiet. ac p h qd expedit: ut negligas & te icuses tn̄ emēdes. Ab ipsis. s. ipatiēs frigoris fuit Hora. & ꝯstat illo tpe saturnaliorum in uilla ualidiorē focū fieri: & ipse sese ipatiētē frigoris pbat i libris epistolarum. q si brūa niues albāis illinet agris. Ad mare descēdet uates tu⁹: & sibi pcet. prio die mēsis decē. saturnalia celebrant'. Iratis. n. p. d. Solebāt .n. antiq poetæ pietes lectis suis pxios cæra illinire: & hīc graphia iuxta: ut si forte noctu aliquid accidisset id an obliuionē līis notarēt. Minantis. p. Vn̄ poeta p cōtrariū pmisi ultorē. p mial⁹sum. Stipare. p. m. .i. platonē & menādrum ꝯpōere: hoc ē istos tecū auctores portare ad agrū. Vitāda ē im. sirē. sireni: ꝯpa rat desidiā qa quēadmodū sirē cū pnicie delectat: ita desidia nō absq; dāno delectat. diffinitio desidiæ: improba siren. Dii te da. pmittāt tibi phi. quos seqris barbā tōdere. quasi ad eū loqtur q barba demissa sit sicut rusticorū. Ad. m. ia. iāi statuæ tres erāt ad unā illarū solebāt cōuēire creditores: & fœneratores: alii ad reddēdū alii locādū fœnus. Fracta: cōminuta pdita. Quo ua. i. p. l. s. æ. i. uasa antiqtus facta: sisiph⁹ .n. artifex fuit: qui uasa ærea formabat. Negociator erat stoicus. q uasa q̄ emerat pcio uenundabat. Et miror morbi. p. te. i. damasippe dum ne freneticus fias & mecœnas quo sis labores morbo.

POR. Sic raro. In hac ægloga itroducit Damasippū corripiētē se tāq̄ desidiosum. Iratus ti. ipe sibi irat⁹ q uio somnoq; idulgeat. Culpant'. s. qa nō merent'. Iratis. n. p. icærare parietes soliti erāt poetæ: & ibi scribere si qd noctu ī mētē uenisset. Inuidiā. p. p. sēsus: si uirtutē reliqris pp iuidiā icipias ꝯtēni: nā ita ē natura hominū ut potētiorib⁹ iuideāt: humiliores aspnēt. Verū. o. c. d. t. iocat' in barbatū. Postq̄: quia oēs ad ianū i basilica stabāt fœneratores. Fracta: diminuta. Vafer. astutus. Lauis. s. i. ære. signat corynthiorum uasorū amatorem fuisse. Mercuriale lucrosum q coccio appellat'. Oēs. n. cocciones lucro student. Coccio.

CHRI. Sic raro scribis. Mir⁹ poeta & miro artificio istruct⁹ q reliquos hoīes bonos reddere cupiēs seipm dānat: ut cæteri æqori aīo ferāt. cū q̄ uitia i illis sunt ea i se eē fateat' iducit igit' Damasippū stoicū phm: & alia

quidē horatii errata:pſertim tū de ſidia in ſcribēdo carpentē. Videt̃ aūt olno tolerādus is ſatyrus: q̄a ita cæteros carpit:ut ne ſibi ipſi parcat. Mēbranā:in q̄ ſcribas. Retexens.Diligētius legēdo explicās. Scriptoꝝ:Tū poetaꝝ:tū alioꝝ. Veꝝ cū ſcriptorē dicimus p quādā excellētiā poetā itelligimus. Benignus:lu dulgēs nimiū uino & ſōno. Dignū ſermōe.i.dignū ꝙ mādet̃ ſatyris:q̄s ſermōes appellat. Quid fiet. Sūt q legātiſi raro ſcribis:& nō ſic:& postremo adiūgāt:qd fiet. Ab ipſis ſaturnalibus:i q̄bus magna erat potādi copia. De ſaturnalibus āt dicemus i eo uerſu. Age libertate decēbri:q̄ñ ita maiores uoluerunt utere. Sobrius:q̄ſi icciro fugiſti ut ſobrietatē obſeruares. Quid ergo fiet poſtq̄ ab urbāis ſaturnalib⁹ rus fugiſti:nō ne dices aliqd dignū ꝑmiſſis. Nā ſunt ſeruāda q̄ de ſermōib⁹ ſcribēdis ꝑmiſiſti. Incipe. Vrget tacētē. Nihil ē:nullā potes excuſationē afferre. Nec ē ꝙ culpā i calamos trāſferas q tibi nō iſeruiāt. Immeritus la. q̄a iniuria accuſas pietē ꝙ ſcripta nō ſuſcipiat. Natus. Fabricatus. Iratis.i.aduerſis. Hēbāt āt antiq parietes iuxta lectum cæra illitos:ut ſiqd in mētē ueniſſet illic ante notarēt q̄ memoria laberet̃:Dicit ergo parietē natū diis & poetis iratis:q̄m nihil in eo notet poeta. Atq uultus erat. Nā pferebas i uultu neſcio qd quo multa de te promittere uidebaris. Minātis .i.ꝑmittētis. Dixit aūt minantis:ut oñderet neſcio qd elatiōis atq magnificētiæ i ſuis pollicitatiōibus: ut ōis timiditas ꝓcul abeſſe uideret̃. Tepido:nā i mēſe decēbri aprici q̄rūt̃ agri. Quorſū ptī.q.d.quē ad finē. Platona me.cōgerere:multos e platōe multos ēt ex menādro libros. Nā ſatyras ſcripturus utriuſq comœdiæ ueteris.ſ.& nouæ poetas imitari oportuit:pp qd Menādrū dixit & eupoli. Dixit & Archilochū pp iuehēdi uehemētiā. Sed neq iſtis cōtentus erat:nisi ex diuina Platonis phia grauitatē ſniaꝝ depromeret. Inuidiā.p.p.u.r. Mordaciſſima iuectiua:ut ſit ſenſus. Tu ppea nō ſcribis:q̄a cū uideas inuideri ſtudioſis uis uirtutē relinq̄re:ut iuidiā a te amoueas. Siren:de ſirēibus iā dudū. Haꝝ nōia uaria ponūt. Ergo pter id qd dictū ē ſunt q dicāt haꝝ triū nōia eē:parthenopē:leucoſiā:& lygiā:ſed hic ꝓ cupiditate. Ergo aut deponēdæ ſūt cupiditates & deſidia:aut deponēdæ uirtutes:q̄s iā aggreſſus eras. Optie ergo rō damaſippi & iuſtiſſima rephēſio. Sed ſuo cōſueto acumine ridet hūc poeta tāq̄ q non uita & moribus:ſed ſolis uerbis philoſopharet̃. Ergo ridiculū illi a diis ꝑmiū ꝓ optimis pceptis optatur.ſ.illū tōſore donēt:quo ꝓlixæ barbæ moleſtia liberet̃. Nā hmōi phi ſeu potius philoſophiæ oſtētatores & ſimulatores barbā promittebāt: & cæterū corpus neglectū apparere uolebant:ut ſpēm quandā:cōtinētiſſimi ſeueriſſimiq uiri præſe ferrēt. De quibus Iuuena. Iſpida mēbra qdem & duræ p brachia ſetæ ꝓmittūt atrocē aium. Damaſippū āt iſtū mercatorē fuiſſe ferūt. Verū cū mercatura iſœliciter uſus oia amiſiſſet:ac ex ſūma reꝝ deſpatiōe ſe i fabritiū fontē uel ex ſabritio pōte pcipaturus eēt:a Stertinio ſtoico lōgo ſermōe pſuaſus & mortis cōceptæ cōſiliū depoſuit:& ſtoicæ diſciplinæ ſe dedit. Veꝝ ſi diligētius poetæ i eū dicta aduertamus:multo plus uanitatis q̄ ſolidæ ſapiētiæ i hoīe fuiſſe cognoſcemus:ut ſit ex iis quos ultra ſauromatas Arpinas ille ſatyrus fugiēdos cēſeret:quoties aliqd de morib⁹ audēt. Ex curios ſimulāt & bacchanalia uiuūt. Ad me.ia. Ad mediā mercaturā. Nā ianū mercatoꝝ deū uolūt. Snia ē:ꝙ I medio curſu mercaturæ a fortūa afflictus ē. Sūt ēt q uelit tria I foro tēpla habuiſſe iaūi i pricipio:medio:& fine. Vt notet̃ olbus tpibus oportere mercatores diligētia uti. Vafer:doloſus q i ſe lauādo occupatos dolo i mare pcipitaret. De Siſippho āt dictū ē. Quo ærenā eū corīthi rex fuerit:& uaſa corithia reliq̄ pulchritudine ſuperarūt:cōueniēs ē illū pulcherrimis uaſis uſum eē. Infabre:inartificioſe. Durius:ita ut fuſilis ſtatua nullā mollicię referret. Nā laus maxīa ē in ſtatua ut agile flexibileq corpus uideat̃ Hæc ergo ne emeret. Freq̄ntia cōpita.i.oēs populariter. Mercuriale:Nā a mercurio mercatura eſt:& ois calliditas & uerſutia ab codē planeta eſt. Noui loquitur pota. Atq : uerba damaſippi.

ACR. In cor traiecto la. iterdū ſtudio medicorū dolor capitis trāſit ad aliā ptē: ut melius ē lethargicū fieri q̄ melācolicū. nā ſolent medici ab alia pte corpis ad aliā deriuare morbū;q nō nūq̄ medici ſtudētes lethargicos faciūt phreneticos. Cōtrarii ſunt hii morbi cardiacus & lethargicus ille ſōno ille ſiti deditus ē. Inſanis &.t.ſt.p.o.ſcdm opionē ſtoicorū: q dicūt oēs iſanire pter ſapiētes. ac ſe tm̄mō ſapiētes appellāt. Atq a.f. Stertinius damaſippū a pōtis pcipitio reuocatū:& ad phiā hortat⁹ ē:cū ille bōis oīb⁹ pditis cupet iterire. fuit āt ſtertinius de ſtoicis q oēs ſtultos inſanos aiūt:& i ſingulis inſaniæ uaria gña.

Dexter:ꝓpitius. Nil uer. ordo. nil uerbi addā q fortiter pereā. Autūat:affirmat:ꝯprobat. Nūc accipe: ſtertini⁹ damaſippo. Caudā trahat. ꝓuerbiū ē caudā trahit.i.riſu dignus ē.& nūc diuidit qd ſuperius dicturū ſe eſſe ꝓmiſerat.i.pcuſſit caudā pēdentem.

POR. Cōpita:ſūt loca i q̄ multæ uiæ cōpetunt.

Traiecto la.ꝓprie.ita.n.medici dñt. Hic cū.ſ.p.pugilē poſuit ꝓ phrenetico. Dū ne qd ſi.huic ſenſus. dū ne tu tōdeī me icipias. Fruſtreī.i.Quia ſtoici oēs hoīs iſanos & ſtultos eē dñt excepto ſapiēte. Stertinius āt un⁹ ex ſtoicis fuit. Iuſſit.ſ.p.b. ſapiētē nō q̄ſi ipm ſapiētē ſed barbā ſapiētē. Iuſſit me. paſceī.i.nutrire. Atq a fa.uō.t.p.t.Pōs ſabricius dr̃ q ē iſulæ ib

Traiecto lateris miſeri capitis ue dolore.
Vt letargicus hic cū ſit pugil. & medicū urget
Dū neqd ſimile huic. eſto ut libet. o bone te ne
Fruſtrere/inſanis & tu ſtultiq prope omnes
Siqd ſtertinius ueri crepat. unde ego mira
Deſcripſi docilis pcepta hæc tēpore quo me
Solatus. iuſſit ſapientem paſcere barbam.
Atq a fabritio nō triſtem ponte reuerti:
Nam male re geſta. cum uellem mittere opto
Me capite iu flumē dexter ſtetit/& caue ſaxis
Te qcq̄ indignū/pudor/inqt/te malus urget
Inſanos qui inter uereare inſanus haberi:
Primū nā inqrā/qd ſit furere/hoc ſi erit in te
Solo/nil uerbi. pereas qn fortiter addam.
Quem mala ſtultitia & quæcūq inſcitia ueri
Cæcū agit:inſanū chryſippi porticus & grex
Autumat/hæc populus. hæc magnos formula (reges
Excepto ſapiēte tenet. nūc accipe q̄re
Deſipiant oēs æque ac tu. qui tibi nomen

Insano posuere uelut siluis/ubi passim
Pallentes error certo de tramite pellit.
Ille sinistrorsũ/hic dextrorsũ abit/unus utriq;
Error/sed uariis illudit partibus.hoc te
Crede modo insanũ nihilo ut sapientior/ille
Qui te deridet caudã trahat est genus unum
Stultitiæ nihilũ metuenda timentis.ut ignis'
Vt rupes fluuiosq; in campo obstare queraẽ
Alterũ & huic uariũ & nihilo sapiẽtius ignes
Per medios fluuiosq; ruentis.clamet amica
Mater honesta soror.cũ cognatis.pater uxor.
Hic fossa ẽ ingens.hic rupes maxima serua.

lius q̃ i mediũ tyberi posita ẽ: ideo Fabritiꝰ q a fabri tio factus. In flumẽ.d.st. Dexter ãt a dextra pte aut bono omie:& Vir.sic & sidera cœlo dextra ferasi:& Persiꝰ:dextro hærede:p bono. Primũ ingrã: oñdit qd sit furor ut luciliꝰ. Qui te deridet caudã trahat: ut pecus.i.stultus aut ex ꝯsuetudie pueroꝝ sumptũ p deridetẽ:solẽt.n. pueri deridẽtes nesciẽtibus a tergo caudã suspẽderent uelut pecꝰ caudã trahãt. Alteꝝ & huic uariũ:uariũ diuersũ ac distortũ ac p hoc a te diuersum. Amica mẽ hõesta soror:meliꝰ ꝑt sic accipi amica mẽ ut sit ex græco tractum φιλη μη τηρ q̃ p se amica:per se deinde mater: quia mentionem uxoris facit in sequentibus.

¶CHRI. Incor.quẽ morbũ cardiã appellãt. Letargicus.Letargus.n.obliuionẽ inducit:q si i frenesim cadat facit hoiem pugilẽ & pugnãtẽ cõtra medicũ.

Dũ neqt.Hora.loqẽ. O bone.igrediẽ paradoxon stoicoꝝ qđ est oẽs stultos isanire.Nã qcũq; a uia recti discesserit eũ tantũdẽ peccare uolũt:ex quo oĩa peccata paria faciũt.Ergo cũ poeta uideret uitiũ mercaturæ.i.auaritiã cæteris ꝑponere:rñdet damasippus oẽs q non attigerint uerã sapientiã:qm̃ stulti sunt:eẽ ẽt isanos:ut nihil oino itersit iter socratẽ:qm̃ nõ fuerit uere sapiens: & quẽuis flagitiosissimũ hoiem. Frustrere te.Decipias te.Vir.Clamor frustratẽ hiãtes. Vñ a quo stertinio:& ẽ aduerbiũ p noie Vir.Genus uñ latinũ. Pasceẽ barbã.Seq dogma stoicoꝝ:q barbã nutriũt. Nõ tristẽ.Quia desperationẽ i quã ex calamitate accepta iciderat:& ꝑpositũ se demergẽdi deposuerat. Dexter:uel a pte dextra uel mihi ꝑpitius:ut sinistrũ aduersum dicimus. Hoc.l.furere si erit i te solo & nõ i aliis sinã te pire. Sed si oẽs pariter isaniũt ne te pudeat eius rei q̃ tibi cũ oibus cõis sit. Chrysippi porticus.i.stoici:q a porticu i quã cõueniebãt dicti sunt:του.n.porticũ significat. Chrysippi.Nã hic iter stoicos doctissimꝰ fuit.De quo dĩ solũ chrysippũ fulcire porticũ:fuit solõesis siue tarsensis:& Apollonii filius:cleãthis discipulus:uir igeniosus atq; acutissimus:& dialecticæ gloria apud oẽs celebratissimus.Famæ adeo cõtẽptor:ut neminẽ regũ ex uiuẽtibus laudarit Lacerãt tñ plærq; in libro de antiqs physiologis:sexcẽtis pœne uersibus turpissima de iunone: & ioue fingat:& lustris magis q̃ diis cõuenientia:in lib.aũt de rep.& mribus:& filiabus ꝯgredi pmittit. De stoicis suo loco diceẽ. Hæc formula:Nã hac regula ꝑter sapiẽtẽ oẽs stulti sũt.Similes sunt stulti hoibus i siluã errãtibus:e qbus alii dextrorsum:alii sinistrorsum deflectũt:& hii lõge a tramite discedunt:hii uero nõ lõge:& tñ cũ oẽs sint extra tramitẽ ẽm stoicos oẽs in pari uitio sunt.Nã cũ sint plures marinis fluctibꝰ obruti:ita excluditur a facultate respirãdi:q in ipsa pene supficie ẽ:mõ non emergat:ut ille q in ipso fundo iacet. Caudã trahat:quasi sit brutus:nã bruta caudã trahunt:uel stultus.Nã stultis aliqd p derisionẽ a tergo appenditur. Est unũ.Cũ plura sint genera stultitiæ unũ genus est eoꝝ q timẽt ea q̃ timẽda nõ sunt.Vt siqs in loco plano qratur esse rupes:& flumina:& ꝑcipitia q nõ sunt: Et eadẽ erit stultitia huius q̃ est illius q clamãtibus oibus suis: ut caueat neq; rupes neq; ignes neq; flumina uitet.

Non magis audierit quam fusius ebrius olim
Cum ilionã edormit catienis mille ducentis
Mater te appello clamãtibus huic ego uulgũ
Errori similem cunctum insanire docebo
Insaniuit ueteres statuas damasippus emẽdoẽ
Integer ẽ mentis damasippi creditor:esto
Accipe quod nũquã reddas mihi.si tibi dicam
Tu ne isanus eris/si accepis/an magis exors
Reiecta præda q̃ præsens mercurius fert:
Scribere decẽ nerio.non ẽ satis/adde cicutæ
Nodosi tabulas cẽtum mille adde cathenas.
Effugiet tamẽ hæc sceleratus uincula ꝑtheus
Cum rapies in iura malis ridentem alienis.
Fiet aper mõ auis mõ saxũ/& cũ uolet arbor
Si male rẽ gerere insani ẽ contra bene sani
Putidius multo cerebrũ est mihi crede perilli
Dictitantis quod tu nunq̃ rescribere possis
Audire atq; togã iubeo componere.quisqs
Ambitione mala aut argenti pallet amore.
Quisqs luxuria triste ue superstitione:

¶ACR. Nõ ma.a.q̃.f.e.o.c.i.e.hic fusiꝰ auctor tragœdiaꝝ fuit: q cũ ilionã in tragœdia ebrius ageret: & uellet eã simulare dormiẽtẽ grauitate uini ad uerũsõnũ ductꝰ ẽ.ita ergo ñ audit matrẽ uel uxorẽ seu patrẽ stultꝰ dãtes sibi auxiliũ:quẽadmodũ nec iliõe cũ agereẽ ab ebrio fusio potuit audiẽ mille catiẽos. Iliõe priãi filia Polymnestoris ẽ sortita ꝯiugiũ:cũ in belli despatiõe positus priãus polydoꝝ filiũ suũ tutãdũ polymuestori cõmisisset & eũ uellet polymnestor occidere.iliona loco'fris filiũ posuit.ita polymnestor deceptꝰ filiũ trucidauit:ut alii dñt.tñ manifestũ ẽ hũc polydoꝝ necatũ fuisse & noctu sorori i sõnis uẽisse rogãs ut sepelireẽ.hoc dicẽs mẽ te appello soror surge & sepeli me. Cũ fusiꝰ igiẽ ilionã dormire simulasset.cãu uio ꝯfectꝰ obdormiuit. Catiẽis.cãtoribꝰ a cãtio. Insa.u.s.iterrogatiue. Esto:ꝯcedamꝰ iteri creditorẽ sape dũ ꝑbamꝰ magis hũc isanire q̃ damasippũ. Reiecta.p.repudiata & ẽ figurata ꝑductio.qa cũ sit breuis p naturã hoc loco ꝑduciẽ. Scribe.d.ne. Sẽsus scribe tabulas.A nerio iuris studioso. qbꝰ alligat damasippũ. Adde.c.cẽtũ alteras nõ tñ illũ ita alligabis ut ille se ñ ferat. Cicuta fœnerator fuit q pp aspitatẽ:& amaritudinẽ cicuta noiatus est. Nodosi.scrupulosi.diligẽtis i accipiẽdis cautiõibꝰ. Scelerarꝰ:sæuus igẽiosus. Protheus:damasippus accipiẽdus ẽ aut qcũq; durꝰ debitor. ppea ꝑteũ dicit

Aut alio mentis morbo calet. huc proprius me
Dum doceo insanire oẽs uos ordine adite.
Danda ẽ hellebori multo pars maxima auaris

debitorẽ: qa sæpe sese mutat ut ꝓtheus. labiť. n. mille ꝓ scriptioĩbus & dilatioĩbꝰ. Si. m. g. r. multo putidius ẽ cerebrũ pelli cicutæ q dicat ita se dictare ꝙ debita nũq̃ solututus sit. Rescribere ẽ. n. debita soluere. hoc ẽ scriptũ debiti liberare. Mihi. c. p. adhuc uerba sũt Stertinii. pellꝰ famosus tpis illiꝰ fenerator fuit. qdã dñt istũ meriũ pellũ. alii dñt aliũ eẽ fœneratorẽ. Audiť atq;. Hic oñdit fœneratores isanos. Dãda. h. m. p. Multũ ãticire dãdũ ẽ auaris q̃si maioř egriudie laborãtibꝰ.
❡ POR. Nõ. m. a. q̃. f. e. o. Hic fusius phoceꝰ tragœdiaꝝ auctor fuit q cũ uellet ilionã dormiẽtẽ exprimeř. ut ad filii polydori exurgeret uocẽ i scæna obdormiuit: & edormit ꝓ pterito accipi non ꝓ psenti debet. Mĩ te. a. Tuq; carẽ sõno suspẽsã leuas. Catiẽis. m. d. Catiẽis cãtoribꝰ a nobili cãtore. Scribe de. qdã anerio legũt. Veꝝ hic & cicuta iuris fuerũt studiosi. auaros tãgit. sensus. pecuniã a fœneratoř acceptã lege. x. tabulaꝝ q̃s nerio instituit & aliũs cẽtũ Perellius cicuta amarissimꝰ cõsignatores furabiť. Scribe decẽ nerio. iuris uerbo scribere ẽ mutuũ sumere rescribere. restituere. Ap. m. a. m. f. Et uir. fit. n. subito sus horridus. Cũ rapies i iura. malis ridentẽ alienis. græcus est. Quod significat si in ius rapere cœpis. nõ ex aio ridebit. Mihi. c. p. pillus fœnerator fuit & iurispitus. Putidiꝰ: magis inqt insanus ẽ: & dictãtis ꝓ dãtis. ẽ. n. sensus. id credẽs qd̃ recepturus nõ est. Rescribere: reddere. Atq; togã. i. cõ. q. am. sensus iubeo audire: & ad pcepta nerea auaros intentos esse bñ cultos. Nã q soluto pallio audiũt negligentes iudicanť & minime ad uirtutis honorẽ accensi. iõ ait togã iubeo cõponere. qa si diligentius audiunt. qui cultu concinii sunt. allegoricos totum.
❡ CHRI. Fusiꝰ. h. Fabula ẽ iliõe filia priãi Polymnestori nupta I q̃ Catiẽus psonã agebat Polydori p getẽ mři apparẽtis: fusius ãt hecubæ: q ut dormire: nid. n. erat agẽdũ: ita se uio igurgitauit: ut cũ a catieno: q dicebat mř te appello ñ posset excitari uniuersus populꝰ clamauerit mř te appello. Insãit. d. Nã ꝓdigus oẽm pecũiã i statuis emẽdis ꝯsũit. Sed neq; isania caret is q damasippo pecũiã credit. Nã spe fœtioris ductꝰ fortẽ amittet q credit reddere ñ ualẽti. Accipe. Demõstrat peccare ẽt damasippũ: si accipiat a fœneratore id qd ñ possit reddere q̃uis aliqs illũ ex cordẽ & isanũ putaret si ñ accipet. Pñs. i. fauẽs. Vir. Nec tã pñtes alibi cognosceř diuos. Mercu. nã deꝰ est mercatoꝝ. Scribe. d. n. i. scribe te debitorẽ i tabulis nerii. Nõ est. s. q. d. nõ sufficit illa obligatio. Adde. t. n. c. i. scribe i tabulis cicutæ nodosi. i. callidi & q recte nouerit colligare debitorẽ. Adde. c. i. m. c. i. ualida uicula obligationũ: tñ ille debitor oẽs effugiet neq; dissoluet debitũ. Appellat ãt debitorẽ ꝓtheum: qa tãq̃ ꝓtheus oẽ uiculũ facile euitat. Sceleratus: qm̃ calliditate sua debitũ effugere sustinet. Fiet ap. manet i ꝓthei fabula: ut oñdat illũ oẽm fallaciã meditaturũ: ne pecuniã debitã reddat. Vidẽtẽ. m. a. Ridet. n. creditorẽ fefellisse. Si. m. r. g. Si isipiẽtis ẽ rẽ male gereř: & ꝯtra bñ gereř. stultus erit pillus q tñ dictat. i. credẽdo tãti debitorẽ scri. q̃tũ nõ possis rescribere. i. reddeř. Nã scribit fœnerator tibi q cũ pecuniã ad fœnꝰ collocat illi ut te i mẽsa creditorẽ facitũ ãt cũ dissoluis iubes illã in mẽsa illi rescribi. i. i suũ creditũ reduci. Audire iubet oẽs attẽte audire sua argumẽta: qbus ꝓbat oẽs peccare. Togã. c. nã q diuturnꝰ fessurus ad audiẽdũ ẽ solet cõmode uestimẽtũ ꝯpõere. Acrõ ãt expõit cõponere q̃si substernere. ut attẽtius audiãt. Dãda ẽ. h. Snĩa ẽ qcũq; aliquo uitio laborãt isani sũt. Vñ eoꝝ cerebrũ helleboro purgãdũ ẽ. Sed iter oĩa uitia auaritia maioris isaniæ est: ergo plus hellebori expetit. hellebori pria gña duo sunt. Cãdidũ ac nigrũ: qd̃ in radicibꝰ tñ cognosci qdã putãt. Alii folia nigri platãi similia miora nigriotaq; & pluribꝰ diuisuris scissa. Nigro ẽ. boues & sues necãť. Itaq; id cauẽt cũ cãdido uescãť. Hoc plurimũ & optimũ i octa mõte nasciť. Nigrũ ubiq; pueit. sed meliꝰ i helicõe i nigro spẽs ẽ qd melãpodio uocãt a melãpode celebratissimo augere inuẽtũ. Hoc domos suffire cõsueuerãt: purgabãtq; aspgẽtes & pecora cũ pcatiõe solẽni & religiose colligẽtes. Primũ. n. gladio circũscribebať. Succisurus uero oriẽtẽ spectabat: & pcabať ut id sibi diis cõcedẽtibꝰ facere liceret obseruabatq; aqlæ uolatus fere. n. sp secãtibus iterest & si ꝓpiꝰ aduolauerit mortẽ succedẽti in eo ãno auguriũ ẽ. nec albũ facile colligiť caput aggrauãs nisi psumať aliũ: & subĩde uinũ sorbeať. celeriterq; fodiať nigrũ purgat p iferna. cãdidũ ãt uomitiõe. Quõdã. t. postea multi ad igeniũ acuendũ sũptitarũt. Carneadẽq; respõsuꝝ zenonis libris sumpsisse ferũt: & apud romãos Drusũ illũ cui bellũ sociale senatus iputauit. cõstat hoc medicamẽto liberatũ comitiali morbo in anticyra isula. Ibi. n. tutissime sumiť: qm̃ se samõides admiscent ueratrũ italia nũcupat.
Oẽm anticyrã. i. qcqd hellebori i anticyra sumiť.
❡ ACR. Nescio an. Metõimia p id qd ꝯtien id qd ꝯtineť ãticyra. n. nomẽ ẽ isulæ: i q̃ multa ꝯficiť medicia posuit ãt anticyrã ꝓ medicamie. i. nescio si ols medicia dãda sit auaris magnitudinẽ uitii expssit. Heredes sta. Staberus qdã auarissimꝰ fuit q cũ moreret iussit hẽdes scribere I suo mõumẽto: q̃tũ qsq; a se relictũ accepisset. Dare centũ: ducẽtas libras. nouẽ modios grãi qa uiuẽte pẽe ignorauerũt qd hẽrẽt tãtæ cupiditatis fuit. Siue ego praue se. r. Staberi uerba alicui loqť se icrepãti uř qbusdã Hor. ñ plene psecutus eẽ ꝙ ꝓmiserat cũ utrꝗ isaniat doceret pter gtessus de cura ipoꝝ dicit sãe i ꝯsiderate i uitupationẽ ruẽtibꝰ q se. n. ignorãt hiis dẽt eẽ adhibẽda medicia. Quid er. aut iterrogatio audiẽtis: aut iterrogãtis dubitatio.
Hoc. u. u. q̃si uirtute patas diuitias putauit ad uirtutẽ ꝑtiere. Nil. a. e. illd exẽ. nihil ẽ. ꝙ litẽ uertit i litẽ. i.

Nescio an anticyram rõ illis destinet omnẽ
Hæredes staberi sũmam incidere sepulchro
Ni sic fecissent. gladiatorum dare centum.
Dãnati populo paria atq; epulum arbitrio arri
Frumẽti q̃tum metit aphrica. siue ego praue
Seu recte hoc uolui. ne sis patruꝰ mihi. credo
Hoc staberi prudẽtẽ animum uidisse. qd̃ ergo
Sensit cũ summã patrimonii insculpere saxo
Hæredes uoluit: quoad uixit credidit ingens
Pauperiem uitium / & cauit nil acrius / ut si
Forte minus locuplex uno quadrãte periret:
Ipse uideretur sibi nequior. omnis enim res
Virtus fama decus diuina hũanaq; pulchris
Diuitiis parent / quas qui cõstruxerit ille

Clarus erit/fortis iustus sapiens etiam rex.
Et quicqd uolet hoc ueluti uirtute paratum
Sperauit magnæ laudi fore. quid simile isti
Græcus aristippus qui seruos proiicere aurq
In media iussit lybia/quia tardius irent
Propter onus segnes. uter est insanior horum
Nil agit exemplum/litem/q lite resoluit.
Si qs emat citharas. emptas cõportet i unum:
Nec studio citharæ/nec musæ deditus ulli.
Si scalpra & formas non sutor. nautica uela
Auersus mercaturis delirus & amens
Vndiq dicat merito. qui discrepat istis:
Qui nummos aurumq recondit. nescius uti
Cõpositis/metuensq uelut contingere sacrum
Si quis ad ingentem frumenti semp aceruum
Porrectus uigilet cum longo fuste/neq illinc
Audeat esuriês dominus contingere granum:
Ac potius foliis parcus uescatur amaris.
Si positis intus chii ueterisq falerni

uitiũ i uitiũ qa dũ damus exẽplũ aristippi litẽ liti opponim9. nã si staber9 uitios9. aristippus uitiosior: ergo nihil ualet exẽplũ aristippi aduersũ staberq: ad rẽ dubitatã apiẽdã. nẽo utit dubio argumẽto. icertũ est utrũ isãiat: q despicit pecũias nullo moderamie utit ad eas despiciẽdas. Et ait. queadmodũ isanit ɔtẽptor pecuniæ ita & auar9: sed & hi incertũ est: utq nimiũ ɔtẽptor pecũiæ uideat eẽ isan9. q. d. damasipp9 stertinio nõ op9 ẽ exẽplo ad dirimẽdã litẽ: qa & de eo disputari pt: ipse ui sibi subiicere nolo corrigas uitiũ uitio: dũ culpas auaritiã exẽplũ suis isãiæ: qa ñ põt exẽplar laudari cũ ipm uitiosũ sit. Formas: calopodias. Nautica u. qd quis alieni sint a mercaturis tñ emũt uela: qui quis aliẽi sint a musis tñ emũt cytharas paucis sapientibus. s.

¶POR. Nescio an ãti. ãticyra & oppidũ & isula hi nomine sicut Clareni9 testat: i q hellebor plurimũ nascit: & alibi. nauiget ãticyrã: & ẽ ptopõtidis isula.

Hæredes. S. Staberi9 hõ auarissim9 fuit: eo usq magnitudie pecũiæ delectat9 ẽ: ut finẽ uitæ adesse itellexisset: & testõ ita iscriberet: ut hæredes sui sepulchro ei9 isculperẽt. Quis qtũ a se ipse supserit. Q d si in aliquo mẽtiti eẽnt. dãnatiõis noie paria cẽtũ gladiatorũ populo exhiberẽt. Dãnatiq addicti & epulũ ad arrii uolũtatẽ q luxurios9 fuit. Ipse uideret sibi nequor. p luxuriosior: & ut supra illd neqties. Clar9 e. iu. hæc ironicos dixit. Græcus ari. uult & hũc & aristi. isanũ uideri: q pecũiã quã potuisset dare necessariis adiecerit. Nil agit. sẽsus. idẽ exẽplũ qd i se qõnẽ hẽt nõ ẽ uerũ. itelligo iqt me ɔtraria exẽpla posuisse: qm argumẽtatus nõ erat. Vter ex iis isanus esset: nũc ait se pbatur.

¶CHRI. Staberi. Staber9 iussit hæredes suo sepulchro incidere sũmã pimonii: quã illis relinqbat adiecta pœna iscripsisset: ut cẽtũ paria gladiatorq populo exhiberẽt: & pterea epulũ darẽt eo sũptu quẽ cẽseret arri9.

Ne. s. p. Ne sis cẽsor ut patrui i nepotes eẽ psueuerũt: ut alibi demõstratũ ẽ. Hoc ãt iccitto iussit: qa putabat diuitias sũmũ bonũ eẽ: & illis oẽs uirtutes parere: & q diues fuisset eũ oia eẽ: ut stoici de sapiẽte dñt. Hic igit uehemẽter differtit ab Aristippo cyrenaico: q cũ e patria in græciã philosophãdi cã pficisceret iussit seruos aurq piicere: ut expeditiores ad iter carpẽdũ eẽnt. Græcus: nõ pña: nã cyrenæ i africa sunt: sed qa litis græcis pbatus est. Aristippus: auditor Socratis fuit primus socraticorq mercede pbatus ẽ: qn & pecũias: & socratẽ misit: qs ille respuit: asserẽs id nolle deũ suũ. Habuit ut scr. xenophõ ingeniũ ad omnia p tpe loco: & psona simulãda oio pmptũ. Et ob hoc Diony. pter oẽs erat carus. Et ut pñtibus uoluptatib9 libenter fruebat: ita & absentes facile cõtẽnebat. A diogene regius cãis appellabat. Summũ bonũ posuit i leui motu ad sensum emanãti. i. i uoluptatẽ corpis sensus titillãte: filiã habuit Aretẽ: quã in phia instituit: & ex ea nepotẽ Aristippũ a mre in phia imbutũ: ex quo metrodidactos appellat9 ẽ. Qui ab eo fluxerũt: & in dogmate pmãserũt: ab hoĩs patria cyrenaici sunt appellati. Ex iis alii Egesiacos: alii Aniceriosialii theodorios se nũcuparunt: de qbus oib9 alio loco latius fortasse disputabit. Vter. h. Vtrũq carpit: & eũ q nimis diuitiis tribuit: & eũ q oĩno negligit. Sed tñ ad auarq reuertens disputat q ut illi rephendẽdi sunt instria aliquarq artiũ cõpatanti: & illis uti nesciũt. Sic & auari sunt uitupandi q diuitias uiuendi instria possidentes illis nõ utant. Scalpra: instria ferrea qbus calceorq sutor coria tadit. Formas: qbus utunt ad calceos componẽdos. Nihil est mille. Correptio est: ut sit sensus: q non solum potabit acetum cum sint sibi mille cadi aut chii aut falerni. Sed etiã si sint centum milia cadorq.

¶ACR. Quare si. q. u. s. ẽ. p. Si ɔtentus es puo quare periuras: ut habeas maximũ patrimoniũ. Si mediocritate cõtentus es: cur cædibus mercaris opulentiã. Sed fortasse dicturus es: quare ego insanus appellor: cũ hoc ego nõ faciã. i. non occidam patrẽ ueneno. Quãuis non occidas matrẽ tuã apud argos aut ferro: ut Horestes: certe tñ insanus es. Splendida. b. q oia in lucem pfert. Persi. Vitreabilis: qa nunq stat: uel splẽdida: lucida: qa nemo põt irasci: ita ut nõ appareat ei9 iracũdia. Paup. o. qdam ditissimus: & auarus cũ lethargico morbo laboraret a peritissimo medico: ita sanatus ẽ: aurũ multũ posuit i mẽsa: & fecit a multis nũerari: & q dicebat ille audiebat excitabat: & sanus ẽ. Qui. u. Veiẽtana ciuitas ẽ cãpaniæ in q nascit pessimũ uinũ. Cãpana. s. t. trullã dicit deformẽ calicẽ uel rusticanũ. Lethargo: morbo q facit imẽores nimio somno. Nõ ẽ cardiac9. Si tibi dixerit medicus de ægro: q nõ est cardiacus: tu ais q surget de lecto. iterq medic9 adiicit q nõ surget: q alio morbo laborat. Sic ergo dicis: ille nõ ẽ piur9 neq sordid9 imo

Mille cadis. nihil est ter centum milibus/acre
Potet acetũ. age. si & stramentis incubet/unde
Octoginta annos natus cui stragula uestis
Blaptarũ ac tinearum æpulæ putrescat in arca:
Nimirum insanus paucis uideatur/eo q
Maxima pars hominũ morbo iactatur eodem.
Filius aut etiam hoc libertus ut ebibat hæres.
Diis inimice senex custodis ne tibi desit.
Quãtulum. n. summæ curabit quisq dierum:
Vngere si caules oleo meliora caputq
Cœperis impexa fœdum porrigine. quare:
Si quid uis satis est periuras/surripis. aufers

let diis porcā:sed eſt ambitioſus ſed audax alio uitio laboran:& debet ire ad anticyram ut curetur.
¶POR. Quod ſplēdida bilis.atra uel flaua. Pauper opi.Sic dicitur magnas inter opes iopsi & figurate dictum eſt.Diues opum pro opibus. Qui ue. peſſimū uinū in ueiento naſcitur.& Perſ. Veiētanū ꝙ rubellū. Deficiēt io.Sic ait ut iopia deceſſiſſe dicimus.&Vir.Tuq; o dubiis ne defice rebus. Quis nā. e.ſ.incipit de ſtoicis diſputare. Chrateꝶ.d.p. Chraterus nobilis medicus tpib⁹ Auguſti fuit.de h Perſ. Quid opus chratero magnos promittere montes.
Morbo temptanť acuto.græce oξιανο.
¶CHRI. Octogita an.Argumētū ab ætate:i quo tāta auaritia ſit:ut ueſtes qb⁹ lecti ſternunť.id.n.ſūt ſtragulæ:in arca blaptis & tineis rodēda ꝓdat:& in ea ætate ꝙ molliora cubilia deſiderat i culmoꝶ ſtramētis iaceat.Blaptæ aūt dicūť παρα τὸ βλαπτειν .i.nocere:nā ueſtibus nocēt. Filius:ſūma ſtultitia ꝙ ſede fraudet reb⁹ neceſſariis:ut deide hæredes luxurioſe degāt. Caules ꝓ oleribus poſuit. Caput. qď ungi debeat.qm̄ ſit iſectū porrigine:is.n.morbus eſt ſcabioſusq creſcendo prurigiť. Impexa:qm̄ caput pecti non ſinat. Quare ſi.q.u.ſ.eſt. Si forte rn̄deat auarus ſe iccirco illis nō uti:qm̄ quæq; minima ſibi ſatis ſint:iterrogat poeta ſiue Damaſippus cur piurio & furto & rapinis undiq; ꝓ ſūmū ſcælus pꝛimo nium augeat. Surripis.clāculū.Aufers ꝓ uim. Tū tu ne eris ſanus ſi populū lapidibus iſectaberis:certe nō eris.At dic mihi ſi es iſanus cedēdo populum ſaſis eris ne. Incolumi.c.i.itegris ſenſibus & non furioſis:ſi uxorē.laqo aut mrēm ueneno pp auaritiā tollis. Nec.f.a.n.ſ.Demōſtrat illū magis inſanire ꝙ Horeſtē:q mrēm interemit.Nā ille & apte rē egit:& ut pr̄em ulciſcereť.Tu āt & doloſe aggrederis.& qď oium flagitioſiſſimū ſit pp auaritiam ſcælus cōmittis.Præterea poſt occiſam matrē nullū aliud ſcælus cōmiſit Horeſtes. Neq; pyladē amicū:neq; electram interemit:ſed ſolū maledicebat aliā furiam:& hunc aliqd aliud appellans. Bilis.i.furor:qui ex bili prouenie bat. Veientanū:uiſe uinum. Campana:fictili:Sic Iuue.Tu beneuentani ſutoris nomē habente ſiccabis calicem. Trulla:uas eſt ſimile truæ:niſi ꝙ trua magna:hæc uero puſilla.Trua erat qua de culina in lauacrinam aquā trudunt.Eſt trulla uas orbiculatū:& circa ſūmā anguſtius:& utrinq; anſatū.Pli.myrinā trullā.i.ꝙ ex myrina cauata eſſet pōit.Et Colu.in agricultura ait.Tū apib⁹ aut ēt trulla ꝯgregatas apes recōdat. Vappam.uinū quod exalauerit:ut iā dictū eſt. Lethargo:morbus eſt ſomnū iducēs:cui aut mediocre remediū Pli.urticā dicit eē. Læt⁹.o.Quia putabat illū cito morituꝶ. Loculos &.c.thecas clauiū qb⁹ cūcta recluderet. Medicus. hic hoīs auaritiā noſcēs nō uidebat qua alia rōe illū excitare poſſet. Ptyſanariū:poculū ſiue pultē ex ordeo i qua maxia uis ē reſtaurādi uires:& nutriēdi.Fit maxie ex ordeo.Vinū ptyſanæ hippocrates laudauit.

Vndiq;?tum ſanus populum ſi cædere ſaxis
Incipias/ſeruoſq; tuos quos ære pararis:
Inſanum te omnes pueri clamentq; puellæ:
Cum laqueo uxorē interimis/matrēq; ueneno
Incolumi capite es?qd.n.neq; hoc tu facis argis
Nec ferro ut demēs genitricē/occidit horeſtes
An tu reris eum occiſa inſaniſſe parente?
Ac non ante malis dementem actum furiis ꝙ
In matris iugulo ferrum tepefecit acutum.
Quin ex quo ē habitus male tutæ mētis horeſtes
Nil ſane fecit/qď tu reprendere poſſis.
Non pyladen ferro uiolare auſuſue ſororem
Electram.tm̄ male dicit utriq;.uocando
Hanc furiē.hūc aliud iuſſit qď ſplendida bilis.
Pauper opimius argenti poſiti intus & auri:
Qui ueientanum feſtis potare diebus
Campana ſolitus trulla/uappāq; ꝓfeſtis:
Quōdā lethargo grādi eſt oppreſſus ut hæres
Iam circū loculos/& claues lætus ouanſq;
Curreret hūc medicus multū celer atq; fidelis
Excitat hoc pacto menſam poni iubet atq;
Effundi ſaccos nummorum/accedere plures
Ad numerandū.hominē ſic erigit.addi & illud
Ni tua cuſtodis auidus iā hæc auferet hæres
Mē uiuo/ut uiuas igiť uigila⁹.hoc age.qď uis
Deficient inopem uenæ te/ni cibus atq;
Ingens accedat ſtomacho fultura ruenti.
Tu ceſſas.agedū ſume hoc ptiſanarium orizæ

Oriza:frugū gēus eſt:folia carnoſa habet porro ſimilia:ſed latiora.Altitudo cubitalis:flos purpureus.
¶ACR. Balatrōe.ſcurra & triuiali:nā balatrōes dicunť ruſtici hoies inepti:& triuiales publius ſeruilius Balatro multa in auguſtū amare:& nō ſine ioco dixit:fuit āt iāt⁹ deuorator:ut ſimili uitio laborātes balatrōes dicti ſint:& ē i ipſo uerſu ſenſus:qd itereſt utrū nō utaris an i baratrū mittas.Quid.n.ꝓdeſt carere hoc uitio cū alio tenearis:poſtꝙ iqt i te luxuriā aut tenacitatē i illo cognoui. Ser.o.hoc exēplū ad illud ptinet:qſ nā igiť ſanus ergo q ſanus ē talis ē ꝗlis oppidius de facultatib⁹ ſuis:q ita diues circa liberos:q iuxta ātiquū cēſum diues iuēt⁹ ē. Tu caue ne.m. Bn̄ uetať.Nā & miui uetat natura & augeri:& mōet qď ſufficit appetēdū.Et ē paternus affectus iunctus naturæ. Inteſtabilis:ſic dicebanť piuri e numine ꝓ qď iurauerāt:iteſtabiles appellabanť quoꝶ teſtioniū

Quanti emptę?ꝑuo.ꝗti ergo?octuſib⁹ heheu
Quid refert?morbo an furtis ꝑ eam q; rapinis?
Quis nā igiť ſanus?qui non ſtultus.qd auarus
Stultus & inſanus/quid ſiquis non ſit auarus
Contiuo ſanus?minime.cur ſtoice dicam.
Non eſt cardiacus.craterum dixiſſe putato.
Hic æger recte eſt igitur/ſurgetq; negabit:
Quod latus aut renes morbo temptanť acuto
Non eſt periurus neq; ſordidus/imolet æquis
Hic porcum laribus.ueꝶ ambitioſus & audax
Nauiget antyciram.quid.n.differt balatrone
Dones quicqd habes.an nunꝗ utare paratis?
Seruius oppidius canuſi duo prædia diues
Antiquo cenſu natis diuiſſe duobus

Fertur. & hoc moriens pueris dixisse uocatis
Ad lectum/postq̃ te talos aule nucesq;
Ferre sinu laxo donare & ludere uidi.
Te tyberi numerare/cauis abscondere tristē
Extimui/ne uos ageret uesania discors.
Tu nomentanum/tu ne sequerere cicutā.
Quare per diuos oratus uterq; penates
Tu caue/ne minuas/tu ne maius facias id:
Quod satis eē putat pater/& natura coercet
Præterea ne uos titillet gloria iure
Iurādo obstrigā ambo/uter ædilis fuerit ue
Vestrum prætor. is intestabilis & sacer esto.
In cicere atq; faba bona tu perdasq; lupinis
Lætus ut in circo spatiare aut æneus ut stes
Nudus agri nudus nummis insane paternis
Scilicet ut plausus, quos fert agrippa/feras tu
Astuta ingenium uulpes imitata leonem.
Ne quis humasse uelit aiacē atrida uetas cur?
Rex sum nil ultra quæro plebeius. & æquā
Rem iperito. ac si cui uideor nō iustus inulto
Dicere qđ sentit permitto, maxime regum

non ualebat. In cicere atq;.f.b.t.p. hæc enī a magistratibus ludis floralibus iactabant: uel ædiles hæc populis in circo iactabant. inuenta occasiōe carpit ambitionē: & dat exēplum hoc ad insaniam. Aut æneus ut stes: ut habeat æneam statuā. Ne quis humasse uelit: Damasippus ex psona plebei cuiusdam p hanc historiam docet: ꝙ nō tm̄ sæue: sed etiam impie faciebant hoīes ambitione inflati a qua non im nus q̄ ab auaritia & luxuria cōmonet recedendum.

Rex sum: Agamēnonis respōsio ordo: rex sū & æquam rem imperito. i. iubeo: uel rex sum & æquā rem imperito: potestas non ipedit æquitatem. Nil ul. q. ple. si hoc dixeris nil ultra q̄ro a te. Maxime regum. plebeius respondit.

¶POR. Quid. n. differt Balatrone. Balatro luxuriosus. Verum qdam legūt baratro: ut ueniat a noīe baratrū. Seruius opidiꝰ Canusi duo prædia dites.

Tu nomētanum Tu ne sequerere Cicutā. ne aut luxuriosus: aut auatꝰ euaderet. Nomētanꝰ. n. luxuriosus. Cicuta: auarꝰ. is intestabilis & sacer esto. Antiq eos quos i testimoniū dimitti nolebāt intestabilem uocabāt detestabiles. s. quoꝝ testimoniū malū & execrandū esset. In cicere atq; faba. Antiqui ædiles hmōi res populo floralibꝰ spargebāt: inde & Persius: Nigra & cicer ingere rixāti populo. Pauperes. n. intio Ro. fuerunt. Ne qs humasse uelit. Ad notandū ꝙ dialogum confecit. Introduxit. n. quēdā altercantē cum Agamēnone: ut doceret saniores eē eos qui insani uident̄ iis quos sanos putamꝰ: Dogma aūt stoicoꝝ quoddam πάντασ ἀνθρώπουσ μαίνεσθαι κ.ι. quo cōtinet oēs homines insanos esse. Rex sum nil ultra quæro: prætet hoc illud prouerbium interpretari.

¶CHRI. Deficiūt uenæ. Quia cū nihil sūmas i uēis sāguis deficit. Vel posuit uēas p arteriis. i. uenas pulsatiles: nā cū pulsus spiritibꝰ in arteriis nō ē mors aduētate ur. Octosibus: octo assibꝰ: ut ēt cētussis. i. cētū assiū.

Quis igit. s. e. Snia ē ꝙ q̄uis auarus isanus sit: tn̄ nō sequit̄: si qs auarus nō sit idcirco eē sanū. Nā pōt laborare alio uitio: ut dato aliquē nō eē cardiacū: poterit laborare alio morbo. Porcū. l. e. i. fauētibus. Quid. e. d. idē crimē ē aut bōa ꝓdigalitate ꝓfundere: aut nullo pacto uti. Qđ ꝓbat p duos fr̄es Seruii oppidi filios quoꝝ Aulꝰ ꝓdigus: tyberꝰ uero auarꝰ eēt. Nomētanū: desidē: & luxuriosū: ut supra. Pātalabo scurræ nomētāoq; nepoti. Cicutā. Auarū fœneratorē: ut paulo supra patuit. Tu ne. m. Q m̄ ꝓdigꝰ es. Ne. m. s. qm̄ es auarus. Patet. p. Qui & prudētior ē: ut sciat beniuolus: ut uelit uobis bn̄ consulere. Et n a. c. nā ipsa paucis cōtenta est. Debemus aūt naturā tāq̄ ducē seq. Titillet: iocunde moueat. Titillare. n. dr̄ cū sensus ita tāgit̄: ut iocūde moueat̄. Ergo ut auaritiā: & ꝓdigalitatē a pueris arcere uolebat: ita deterrere a nimia honoꝝ cupiditatē. Vter ue Aedilis: posuit ædilitatē: & ꝑturam p oībus magistratibꝰ: quos si peterēt uolebat eos sacros. i. execrabiles eē. Vir. Quid nō mortalia pectora cogis auri sacra fames. Intestabilis: is est cui adēptū ē ius testādi. In. c. &. f. Nolo te ꝑdere bona in ædilitate capiēda. Nā ædiles multo sumptu magnificos ludos populo parabāt. Noiauit aūt cicer: & fabā: & lupinū: qm̄ ut patet ēt apud Plutar. i uita Catonis talia muneta apud priscos populo dabant ædiles. Nā eū in ꝑcio tunc esset agricultura laudabant̄ ii q aut legumina: aut fruges ex suis agtis collegissent. Hic teste Pli. eū primū Cice. appellarūt: cuius optia fuissent cicera. Eodē pacto & a fabis fabios: & a lētibꝰ lētulos appellarūt. Ergo in cicere: & faba. i. in muneribꝰ ædilitiis: Nā is erat ordo in magistratibus petēdis: ut prio ædilitatē: deide ꝑturā: postremo cōsulatū peterēt. Quapp ludos pro uiribꝰ magnificos parabāt ædiles: ut prōptiorē sibi populū: & fauētiorē ad reliquos magratus deinceps petēdos sibi redderēt. A principio ædiles plebei fuerūt. Deide cū p populo i cōcordiā cū senatu reuocato ludis dies adiiciendos senatus ædilibꝰ mādaret negarētq; se id facturos ædiles plebei: pollicētibusq; ex nobilitate iuuēibꝰ prōptā ad id opam. Decretū ē ex. s. c. ut duo ædiles ꝑtitii crearent̄. Fuerūt tūc creati. Cn. Quinti. capitolinꝰ. Et P. Cornelius Scipio: & illis sella curulis data: uñ curules appellabant̄. Aediles aūt dicti sunt a sacrarū ædiū cura. Aediliū erat curare in ludis istituēdis q̄tū ipensæ: & in qbus spectaculis fierēt. Sua. n. qsq; ædilis ipēsa ludos p mō ꝑtimonii ac dignitatis suæ celebrādos curabat: ut in li. de offi. Cice. ōndit. Fabulas agēdas emebāt. Pōpeius aūt magnus in ædilitate sua theatrū: qđ sūma ipensa ædificauerat: magnificētissimis ludis: in qbus currus cū elephātis induxit dedicasse Asconius pedianus scribit. Aediliū itidē munus erat ut cloacæ aquæ ductus: & quæq; publica edificia munda lauta: itegra: expeditaq; asseruarent̄. Qđ si seruū qspiā morbosum p sano uēdidisset: aut aliqd uitiosum p sincero: fractūue p itegro ædiliū edicto redhibebat̄. In circo. i. i theatro. Et sunt q credāt circū nomē sūpsisse a circe: q pria soli pr̄i suo ludos istituit. Spatiere. Qđ i spectaculis sedē hēat i podio: i quo nō solū sedere: sed ē deābulare licebat. Erat aūt locus nobilioribꝰ assignatus: iuue. Oībus ad podiū spectātibꝰ Spatiari aūt ē itra certū spatiū deambulare. Virg. Aut añ ora deū pingues spatiatur ad aras. Aut Aeneus stes. i. tibi ænea statua

putas.Nā ut īsanus ē q agnā nutriret p filia:ita & is q filiā īmolat p agna. Omne adimat ius:Nā ptores interdicūt administrationē suoꝝ bonoꝝ illis q īsani sunt:& curatores ex gētilibus sibi parāt. Ergo:cōcludit ex superiorıbꝰ oēs stultos insanire ergo qsqs sceleratus furiosus erit.Eadē rō erit de ambitioso & luxurioso.Quod ut perspicuū faciat inducit cōtionautem apud oēs cupedinarios nomentanū uiꝝ extrema luxuria perditū.

¶ACRI. Nūc age.Nūc uideamꝰ utrū luxuria habeat stulticiā. Arripe:aut ad iracūdiā:aut desideria honoris ptinet.

Nunc age luxuriā & nomentanū arripe mecū,
Vincit.n.stultos ratio insanire nepotes.
Hic simul accepit patrimonii mille talenta:
Edicit piscator uti.pomarius auceps
Vnguentarius/ac tusci turba impia uici:
Cum scurris fartor cum uelabro oē macellum
Mane domū ueniat.qd tum uenere frequētes.
Verba facit leno/quicqd mihi/qcqd & horū
Cuiq; dōi est id crede tuū uel nūc pete uel cras
Accipe quid cōtra hæc iuuenis rñderit æquus
In niue lucana dormis ocreatus ut aprum
Cœnē ego.tu pisces hiberno ex equore uellis
Segnis ego.indignus qui tm̄ possideā/aufer
Sume tibi decies.tibi tantūdem tibi triplex.
Vnde uxor media currit de nocte uocata
Filius æsopi detractam ex aure metellæ.
Scilicet ut decies solidum exorberet aceto:
Diluit insignem baccam.qui sanior/ac si
Illud idem in rapidū flumen iaceret ue cloacā.
Quinti progenies arri par nobile fraum.
Nequitia & nugis prauoꝝ & amore gemellū
Luscinias soliti impenso prandere coemptas:
Quorsum abeāt sāi an creta an carbōe notādi
Aedificare casas plostello adiungere mures
Ludere par impar.equitare in harūdine longa
Si quem delectat barbatum amentia uerset.
Sic puerilius hiis ratio esse euincet amare.
Necquicq̄ differre.utrū ne in puluere trimus
Quale priꝰ laudas opus/an meretricis amore
Sollicitus plores/quæro facias ne quod olim

Hic.s.a.i.Nomētanus qñ hæres successit:aut a tutoribus recepit. Tusci.t.i.u. Tusci iḡ qa nūc uicus turarius dr̄.Tusci acceptū uicū habitarūt:ide nomē ē uico turbā aūt īpiā aut negociatores accipimus:aut lenones. Sed melius negociatores itelligimus:qa īhumāissimi sunt:& neq; misericordia neq; pcibus flectunt:deide q in uico turario añ meretrices,pstabant nomē uico dederūt:uel impia turba:qa locū suū derelinqrunt:nā ab hercinis pulsi sunt:in hoc uero uico meretrices esse cōsueuerant:īpia ergo turba piura:aut qa oēs ibi habitabāt negociatores.

In niue lu.d.ineptiā notat luxuriosi:qa cū leno loqret uenatori:& piscatori rñdet. Vnde.a quo. Filius æ.æsopꝰ qdā auctor tragœdiaꝝ ditissimus fuit:q hūc luxuriosum filium reliqt. Cecilia metella filia metelli æsopū adamauit:eius uxoris ac æsopi filius diues:& luxuriosus fuit:q gēmā triuit:& misit in poculū:ut uideret decē milia deuorare:quo suas posset deuorare diuitias. Par.n.notū famosum. Luscinias:Lusciniæ añ magno pcio uendebant. Ludere.p.im.de illo dicit cū quo pueri soliti sunt ludere inter se:qñ pmunt copiā nucū uel castaneaꝝ manibꝰ tūc qñ simul ueniūt ad ludendū laxo sinu ueniunt:& gyrū inter se faciunt:& proponūt sibi problema. Tunc coopta manu quisque ostendit suo compari:& insit quot insunt si alius augurare poterit aufert illi.Sic tamdiu hoc certāt:ut uter deponeret alium.

Sic.p.h.r.Sic ratio comprobat magis puerile esse amare meretricem q̄ ludere cum illa re.

¶POR. Nūc.a.l.nuc luxuriosos īsanos,pbat supra auaros. Ac.t.t.im.u.lenōes dicit:& ābitiosos ibi.n. ꝯmanēt.Tuscꝰ dr̄ uicꝰ:quo itur uelabꝝ:ubi haꝝ reꝝ mercatores.i.unguētarii ꝯsistūt. Turba i qa i priam Tusci redire noluerūt. Cū scurris far.Fartor nunc auiū alias nom lator. Iuuēis.r.æ.irōicos.Nocte citata legit:& uocata. Filius.æ.æsopꝰ tragicꝰ magnas opes filio æsopo luxurioso relinqt:hı cū uellet prem aio euisere dr decies sextertiū concupisse una hora absumere:atq; baccas detractas uxori Metellæ i aceto diluisse:de hoc Meuius poeta scri. de quo Virgi. Amet tua carmina Meui.s.ut.d.s. Solidū itegrū. Et amore.g. p gemelloꝝ. Impēso.p.īpēso magno posuit. Quorsū.a.s.i quā partē discedant. Aedificare.c.hæc oīa īfantes faciūt. Ludere.p.im.uni duo. Amentia.u.alio noīe amētiā suā appellet. Sic.p.h.r.e.Si obtiere potuerit:puerilius eē amare q̄ ludere puerili ratio (ne editū eēt.i.amētiā suā excusaret.

¶CHRI. Tusci uici.uicꝰ Romæ erat dictꝰ tuscus:qa eū hitarūt tusci a Porsena ex obsidiōe recedere relicti. Impia:qa ministri sūt oium uoluptatū. Scurris: Quid ab urbāo scurra differat:iā dcm̄ ē. Fartoria farciēdo dictus.Macellū.Varro ait foꝝ olitoriū antiqtus macellū dictū:ubi olerū copia erat.Et loca ēt nūc macellū lacedæmonii uocāt.Sed lōes hostia ortoꝝ macellotas dicūt Locus igitur quo cōtracta sunt oia uealia: q̄ ad uictū ptinēt macellū dr̄.Vt aliis āt placet q ibi domus fuerit cui macellus cognomē fuit:q̄ publice diruta ædificatus ē locus q macellū ab eo dr̄.Macellus a mactādis pecudibus macellum dici uult. Velabrū.Romæ ē iuxta auētinū.Nā seclusus mōs iste fuit a cæteris aqua:& locus i quo aq̄ fuit uelabrū appellabat q ea uelis iret. Equus:irōice:uel æquus i referēda grā.Filius æsopi. Cecilia metella Metelli filia cū æsopi tragœdi filiū adamaret ex aure passa ē unionē sibi detrahi:quem ille liquefactum aceto absorbuit.Huius pr̄ patinā sexcēris sextertiis taxatā posuit:in q̄ erāt aues cātu aliquo aut humāo sermōe pclaræ æsui singulæ coēptæ nulla alia iductus suauitate nisi hac. Luscinias.Huic aui diebus ac noctibus continuis xv.garrulus cantus est densante se frondium germine.Mirū pfecto tantā uocē in tā puo corpuscu lo iesse:tā ptinacē spūm & musicæ pfectū modulatū somnū.Hæc i ore Stesichori poetæ adhuc infantis cecinit.Certāt inter se uicta morte qescit prius deficiēs uita q̄ cātu.Audit disciplinā attente ac corrigit. Quapp illis seruorū

ꝓcium suis temporibus fuisse testaſ pli.Qui agrippinæ Claudii uxori candidā donatam dicit.Iuuenes Cæsaris habebant luscinias:& turdos latini:græci sermonis dociles:doceſ secreto:ubi nulla alia uox admisceaſ.
Sani.c.a.c.idest albo an nigro colore.i.sunt ne inter bonos an malos enumerandi. Aedificare.c.puerorum est ex cœno:& lapillis casulas edificare:& mures ueluti iumēta paruis plaustris iugare:& harūdine ꝓ eqs uti sed magis pnirile est plorare amore mulierculæ uictū.

Mutatus polemon/ponas insignia morbi:
Fasciolas.cubitale focalia.potus ut ille
Dicitur ex collo furtim carpsisse coronas:
Postq̄ est impransi correptus uoce magistri.
Porrigis irato puero/cum poma/recusat.
Summe citelle.negat si non des.optet amator
Exclusus.q distat/agit ubi secum/eat/an nō.
Quo rediturus erat/non arcessitus/& hæret
Inuisis foribus.nec nunc cum me uocet ultro
Accedam?an potius mediter finire dolores?
Exclusit.reuocat.redeam?non si obsecret.ecce
Seruus non paulo sapientior/o here quæ res
Nec modū habet neq; consiliū/rōne modoq;
Tractari nō uult.i amore hæc sunt mala.bellū
Pax rursum/hæc siquis tempestatis ꝓpe ritu
Mobilia & cæca fluitantia sorte laboret
Reddere certa sibi/nihilo plus explicet.ac si
Insanire paret certa ratione modoq;.
Quid cum picenis excerpens semina pomis
Gaudes.si camerā percusti forte?penes te es?
Quid cum balba feris annoso uerba palato?
Aedificare casas quid sanior?adde cruorem
Stultitiæ.atq; ignem gladio scrutare mō inq̄
Hellade percussa marius cum præcipitat se
Cerrius fuit/an cōmotæ crimine mentis
Absolues hominē.& sceleris damnabis eundē?

ℭACR. Muratus.p.Polemon atheniēsis pdite luxuriæ fuit q ad scholas Xenocratis phi ebrius uēisse phibeſ:ac florib⁹ redimitus:cū ab auditorib⁹ pturbareſ phibuit magr: & luxuriæ crimina accusare cœpit:in tm̄ ut luxuria relicta Polemō ꝓcipuus auditor extiterit:atq; ita i amorē philosophicæ disciplīæ uēit ut post magrm ipse docuerit.aliter Polemon adolescens ad scholas Xenocratis ebrius uenit qn̄ ille disputabat de cōtinentia pudicitia:iusticia:tempantia:& sobrietate:dīq; insignia luxuriæ deposuisse:cum fuisset phiæ rōne cōmotus:fuit autē xenocrates phs continens nimis: de quo Lays meretrix spōsionem feceratq; eū ad suos solicitare posset concubitus:& nocte q̄dam terrorē finxit: & cōfugit ad eū:& quasi nocte hac cum eo māsit:ille imobilis iacuit: post dū soluere sponsionē cogeretur:rn̄dit ego nō de statua sponsionē feci. Focalia:torques uel coronas:quas hēbat i collo. Porrigis.i.p.amatorē puero cōparat.
Sūme.c.uerbū blādiētis est. Hæret:stupet. Nec.n.c.m.pudore deterritus ne qs intelligat aliqn̄ eū fuisse luxuriosum: & stat an̄ molestas sibi fores aut ex quibus fuit ante exclusus: ut oñdat non esse sanum amatorem:oñdit paribus esse moribus. Fluitantia: in certo casu currentia. Ac si in.Quā si des operā: ut cū rōne insanias. Quid.c.p.inter picenū:& picētem hoc itereſt i picenū uas dicimus picentē hoiem esse:qd solent inqt ingenio leues facere:ut expsso digito semina pomorū camerā ferire conenſ tu redisti ad mentē tuā. Hellade p.m.Marius qdā ob amorē Helladem q̄dā occidit puellā:cū ab ea ꝯtemneretur:se postea ꝓcipitauit quid ergo dicis illū non fuisse insanū:quē sceleratū fuisse nō negas: aliud.n.putas eē insaniā:aliud scelus facere: cū oēs q aliter faciunt q̄ debeāt insani hn̄di sunt. Cerrius.s.cerriti proprie dicūtur q a cerere pcussi sunt:uult ꝓbare crudelitatē insaniā eē. Absolues.h.Sensus ex duob⁹ si alterū negas uideris ex una pte absoluere eū:sed aliud crimē necesse ē:ut cōfitearis:& uerū ei nomen imponas.
ℭPOR. Mutatus.p.Polemō fuit atheniēsiū iuuenis luxuriosus & pditus: q comessabundus icederet p urbē audisse ferſ e ꝓxio xenocratis uocē disputātis:deide itroiisse ad deridēdū eū ut erat coronatus unguētatusque. Quo uiso senex pseuerauit:& luectus i luxuriā coegit polemōa pœnitere sui:& corōas abiicere:sūptoq; phi hitu:Tātus postea fuit ut dignus existimatus sit q xenocrati succederet. Fasciolas cubitale focalia.aut allegoricos:tāq̄ de ægro hæc:aut qa solēt amātes talia insignia gestare:ut mulierculis placeāt. Nec.n.c.m.u.n.Totus hi locus de Eunucho Ter.Quid cū picenis excerpēs:solēt amantes semia ex malis orbiculatis duobus primis cōpssare digitis:eaq; mittere i camerā uelut Augurium:ut si camerā contigerint posse spari ad effectū duci:qd aio cōceperūt. Quid.c.b.f.a.u.p.Quid cum p delitias balbutire affectas senex & puerilia imitaris. Atq.i.g.Pythagoricū ē. Cū.p.s.c.Fuit Ceritus furiosus cōmotæ mentis.i.isanus.Libertinus ē.q.c.c.Hic
ℭCHRI. Polemō atheniēsis iste fuit philostrati fili⁹ adeo petulās i (icipit de supstitiosis & religiosis loq. iuuētute ut pecūias circūferret:& p angiportus abscōditas dispōeret:qbus ad uoluptates paratius utereſ. Sed aliqn̄ ebri⁹ & corōatus xenocratis scholā igressus eius orōneq tūc de pudicitia erat adeo mores īmutauit:tātūq; i phia ꝓfecit ut xēocrati i schola succederet. Cubitale:Ornamentū cubiti. Focalia.Ferrum quo ignito cries crispabāſ. Imprāsi.Modesti & sobrū. Magistri.s.xēocratis Agathōis filii.q Calcedōius fuit: & Aristo. auditor. Porrigis.i.Ostēdit amatorē puero similē eē:cui irato si poma porrigas:recusat: & si dicas sume citelle.i.cito:a quo diminutiuū ē:negat uelle accipe.Si āt nō des optat. Exclusus: oñdit icōstātiā amantiū.Ex uersiculis terētiāis qbus phedriā Thaidi iratū demōstrat poeta. Nō paulo.s.i.multo sapiētior.Nā sanū cōsiliū a suo illi daſ:ut ap̄ eūdē poetā patet.Et Hor.eādē sniam i hoc loco repetit. Quid.c.p.Multa i amore pueriliter faciūt uiri qb⁹ oñdiſ amor hoīes desipe. Semia grana pomoꝝ:puerile.n.ē grana pomoꝝ i cāerā.i.i tabulatū cāeratū iactiraſ. Penes.t.es.i.es ne sāæ mē. Balba.u.nā amātes.cū alloquūſ aicas balba ut ifātes uerba ꝓnūciāt. Annoso palato.i.annosus & senex:tūc.n.nō es sanior puero casas ædificāte. Adde.c.Nā sæpe

homicidiū pp amorē & alia scelera cōmittunť. Helade p. Nā iste heladē puellā quā adamabat zelotypia interemit: ac mox pœnitētia ductus ex alta specula se ꝓcipitē dedit. Ceritus.insanus: nā in cereris sacris furore corripiebanť. Ergo ut a Baccho bacchātem dicimus: sic a cerere ceritū. Plautus ergo ꝑ cerito circūferri iubet.

Ex more imponens cognata uocabula rebus:
Libertinus erat, qui circū compita siccus
Lautis mane senex manibus currebat, & unū
Quiddā magnū addens unū me surpite morti
Diis &.n. facile est orabat sanus utrisq;
Auribus atq; oculis: mentem nisi litigiosus
Exciperet dn̄s. cū uenderet hoc quoq; uulgus
Chrysippus ponit fœcunda in gente meneni,
Iuppiter ingentes qui das adimisq; dolores.
Mater ait pueri menses iam quinq; cubantis:
Frigida si puerum quartana reliquerit/ illo
Magne die/ quo tu indicis ieiunia nudus
In tyberi stabit, casus medicusue leuarit
Aegrum ex præcipiti mater delira necabit
In gelida fixum ripa/ febrimq; reducet.
Quo ne malo mentē cōcussa: timore deorum:
Hæc mihi stertinius sapientū octauus amico
Arma dedit, posthac ne compellarer inultus
Dixerit insanum, qui me totidem audiet/ atq;
Respicere ignoto discet pendentia tergo.
Stoice post dānū sic uendas omnia pluris
Qua me stulticia/ quoniam nō est genus unū
Insanire putas: ego nam uideor mihi sanus:
Quid: caput abscissū demēs cū portat agaue
Gnati infœlicis sibi tum furiosa uidetur:
Stultum me fateor/ liceat concedere ueris:
Atq; ēt insanum, tantū hoc ediscere/ quo me
Aegrotare putes animi uitio. accipe primum
Aedificas, hoc est longos imitaris. ab imo
Ad summū totus moduli bipedalis/ & idem

ACR. Ex mor̄ iponēs cognata: ex ꝯsuetudīe uulgari: qa uulgares putāt alium eē isanū: aliū crudelē: Ego āt stultos & isanos utrosq; appello. Mētē.n.l. excipet dn̄s: ēt supstitiosos n̄ eē sanos.i. ꝯfiteret mētē sanā nō habere seruū superstitiosū: quē uendebat. nisi forte amat litē: qa licebat emptori agere ꝯtra uēditorē si inueniebať postea seru⁹ uitiosus: iuris erat apud ueteres: ut cū seruum distraheret qs ei⁹ oīa uitia uel animi uel corporis publicaret: ergo dicit hūc furiosum: cuius mens excipienda esset. Iuppiter in. Et hoc ꝓbat supstitiosos esse stultos & isanos ex ꝓcipiti desperatiōe & periculoso morbo. Quo ne malo idest insanit naturæ uitio an instinctu numinis. Cōpellare enim est iniuriose alloqui quēlibet: ut Cice. i philippicis. Laudat an compellat edicto. Dixerit i. siquis me dixerit isanum discet a me uitia sua: quæ pendēt a tergo. Ignoto: idest reposito. Ex Aesopi fabula: quæ duas peras dicit habere posse mortales in illo posteriore uitia sua: in prio aliena cognoscim⁹ facilius nostra .n. uix uidere possumus. Ab i.a.s.t. pedibus usq; ad caput totus duorum pedum es: & ita studio ædificas altiorem domum tanq̄ nō te capiat: hæc in qua manes.

POR. Qui circū.c. ab Augusto enim lares.i. dii domestici in ꝯpitis positi sunt ex libertinis sacerdotes dat q augustales sunt appellati. San⁹. u.a. a. mētē nisi litigiosus q uendūt mācipia: solet hoc adiicere sanus corpore: & alo. hunc supstitiosum negat sanæ mētis fuisse. Et dicit allegorice sanū eē oī corpe.

Nisi.l. dn̄s exciperet.i. interposita fide asseueraret. Chrysippus.p. hoc ait. Eiusmodi stultorū copiā: & multitudinē Chrysippus philosophus inter menenias haberi dicit. Menenius aūt fuit illis tpibus insanus uel certe Plebeius uult uideri a Menenio q senatum: & populum in gratiam reduxit: & mire fœcundam mentē stultorū ait.i. multiplicem. Chrysippus stoicus fuit. Sed meneniū melius furiosum accipimus: uel potius stultū. Vnde meneniæ stultitiæ uel ineptiæ. Illo.m.d.q.t.i. de iouis. Sapientū.o.a. græci. vii. sapientes dicūt quibus hūc addit. Discet.p.t. hoc ideo quia æsopus tradit homines duas manticas habere: unā ante & aliam retro. In priorem aliena uitia mittimus: posteriorē nostra: quæ abscōdimus: & uidere nolumus. Hoc Catullus meminit. Videmus manticæ quod in tergo est. Ait & peri. Spectatur mantica tergo: post damnum sic uideas omnia pluris bene quia ille suis bonis uenditis philosophari cœpit: & dicit hoc Damasippo. Aegrotare.p. interogatiue dicit. Longos: idest longos diuites significat.

CHRI. Cognata uo. q̄si dicat ꝯuenietē ꝓprietatē uocabulo℞ obseruaueris. Libertius erat: Ponit stultissimā supstitionem. Siccus: ieiunus: alias sobrius. Lautis: ut pure rogaret: & manus supplices putas tēderet. Magnū.s. imortalitatē. Surpite.p syncopā. Auribus atq; oc.i. integris sensibus. Ve℞ nō sana mēte. Igiť si dn̄s cū uenditurus nō esset litigiosus.i. nō amaret lites i uēdēdo illo excipet mētē.i. nō assereret illū esse sanæ mētis ne deīde teneretť. In gē. In familia. Iuppiter. aliā oñdit supstitionē. Nā i graui ægritudie pueri mouet stulta mr̄: q si euadet illū i flumie nudū demerget: ut si uel cāu uel medici arte saneť illa sua stultitia rursus in morbū reducat. Ieiūia. Ergo & ieiūia idicebāt sacerdotes ap̄ romāos. Hæc.m.s. dixit. Sapiētū oc.q.d. inter sapiētes illos septē græcia ānumerādus. De sapientib⁹ tn̄ uaria ap̄ græcos feruntť. nā nō oēs eosdē ponūt. Dicearchus q̄ttuor tm̄ olum cōsensu sapiētes asserit. Thaletē: milesiū: Biātē: prieneū: Pyttacū: mityleneū: & Solonē atheniēsiū. Tū sex alios noiat: quo℞ ex numero tres deligit. Aristodemū: Pāphilū: Chilonē: Cleobolū: Anacharsim: & ꝑiandrū. Quidā addūt Acusilaū. Hæc Laerti. Hermippus decem & septē sapiētes fuisse scri. ex quo℞ nūero septē eligereť. Sed nō idē ab oībus. Hi suut Solō: Thales: Pyttacus: Bias: Chilo: Cleobulus: Periādrus: Anacharsis: Acusilaus: Epimēides: Leophāes: Pherecides: Aristodemis: Pythagoras: Lasius: hermio: Anaxagoras: Hippobotus uero enūerat sapiētes hos.s. Orpheū: Linū: Solo: Periandrū: Anarchasim: Cleobulū: Misonē: Thalē: Biantē. Epicarmū: & ultio loco Pythagorā. Poeta igiť cū ꝯstantiore opi. vii. solos sapiētes

illos esse.Ergo catium interrogat pħm epicuꝝ de cœnaꝝ ordinatiõe & uoluptate: qa epicurei sũmum bonũ uoluptatem dicunt. Ponere:scribere cõsignare noua præcepta. Quod si interciderit:pro exciderit.

CHRI. Vnde & quo.Per catiũ quẽdam exprimit nõ mõ sectã epicureoꝝ:sed ingeniũ & mores. Erãt.n.inclinati ĩ mitiorẽ uitã. Sed sine doctria: & qui tñ se solos recte sape.& uera depræhendisse putarent. Vnde & quo. Familiaris interrogatio & quæ lepide ꝓferatur cum sermo ad ßam psonã tanq̃ de tertia constituitur.

Vnde ergo ueit catius:& quo uadit.At ille r̃ndit. Non est mi.tps.i.non suppetit ĩ tantis nogociis tps ponere tibi. Auẽti.i.maximope cupiẽti. Signa.q.d.noia meæ sectæ:& intelligit epicuream:quæ noia talia sunt ut.

Nouis.i.admirãdis & lauditis pceptis suis. Vincũt pythagorã.i. phiã pythagoræ:a quo italica phia originẽ sumpsit:& Socratẽ:uñ habuit initium ionica moralis phia:quasi cõcludat epicureũ dogma de bonoꝝ maloꝝumq; finibus & Socratem: unde sunt oĩum sectarum principes:& pythagoram supent. Hæc.n. in epicureia arrogantia erat.Vnde dictitabat epicurꝰse duobus maximis malis mortale genus liberasse.s.metu mortis cũ aĩam una cum corpore pire affirmaret:& metu religionis:qm̃ deos diceret humana negligere. Anyti reum .i.Socratem.Hic.n.inocentissimus phus de quo diligentius alio loco fortasse dicemus. Nunc uero id solum oraculum apollinis cherophonti dixisse Socratem oĩum sapientissimum esse.Quæres illi summam cõflauit inuidiam.Præterea cum omnes seipsos magnificantes irrideret:sibi ĩsensum anytũ reddidit: Quare & aristophanem poetam in eum incitauit: & Melytum:ut eum impietatis & corruptionis iuuenum accusaret ipulit. Tres illũ accusauerũt Anytusq ptes opificũ ciuiliũq; tueret.Lycõ oratoꝝ:Melytus poetaꝝ.Sic aũt scripta est in actis accusatio:Iura uiolabat Socrates.Deos quos ciuitas ex instituto maioꝝ susceperat:deos esse negãs.Alia demõia iducit.Iuuenes cõtra ius corrũpit.Pœna sibi mors. Dãnatus assũpto ueneno piit. Atheniẽsibus eius mortis tãta pnia ĩcessit:ut gymnasia & palestras clauderẽt & alios accusatores exilio.Melytũ uero morte dãnarẽt.Socratẽ ipm ærea statuta a Lysippo pfecta donarũt.Anytũ ab exilio redeũtẽ heracleotæ exterminauerũt. Reũ:de quo Cicero ĩ oratore.Reos ãr appello ñ eos mõ q arguũt:sed oẽs quorum de re disceptaẽ.Sic.n.oli loqbãẽ. Doctũ:cõueniẽtissimũ ꝓfecto epithetũ Platõi. Quã.n.doctriæ spẽm ignorauit:Nã nõ solũ pythagorica p Philolaũ & Eurytũ ab italis:& ægyptiaca a sacerdotibꝰ diligẽtissime laboriosissimeq; cognouit: sed & megaris Euclydẽ & cyrẽis Theodoꝝ mathematicos audiuit,& multa alia loca lustrauit:ut qcqd uspiã doctrinaꝝ ĩueniret ĩtegre pciperet:pceptũq; ĩ ptiam reportaret. Peccatũ fateor.Verba horatii sũt. Leuo:insœlici.

Interciderit.Interi dum loq̃ris e mẽoria ceciderit.

Siue est naturæ hoc/siue artis mirus utroq;
Quin id erat curæ.quo pacto cuncta tenerem,
Vtpote res tenues tenui sermone peractas.
Ede hoīs nomen,simul & romanus an hospes.
Ipse memor præcepta canã,celabitur auctor.
Longa quibus facies ouis erit/illa memento
Vt succi melioris & ut magis alba rotundis
Ponere.nãq; marem cohibent callosa uitellũ.
Cole suburbano/qui siccis creuit in agris
Dulcior.irriguo nihil est elucius horto.
Si uespertinus subito te oppresserit hospes.
Ne gallina malũ responset dura palato
Doctus eris uiuam mixto mersare falerno.
Hoc teneram faciet. pratẽsibus optima fungis
Natura est.aliis male creditur.ille salubres
Aestates peraget/qui nigris prandia moris
Finiet/ante grauem quæ legerit arbore solem.
Aufidius forti miscebat mella falerno
Mendose/qm̃ uacuis cõmittere uenis
Nil nisi lene decet.leni præcordia mulso
Prolueris melius,si dura morabitur aluus:
Mugilus & uiles pellent obstantia conchæ:
Et lapathi breuis herba/sed albo non sine coo
Lubrica nascentes implent conchilia lunæ.
Sed non omne mare est generosæ fertile testæ:
Murice baiano melior lucrina peloris,
Ostrea circæis misceno oriuntur echium.

ACR. Siue ẽ naturæ hoc siue artis.Tres phiæ ptes sunt moralis:rõnalis:naturalis:haꝝ duas tetigit naturalẽ & rõnalẽ. Mirus.u.q.eos optimus ĩ utroq; paratus ĩ arte & natura. Qui.i.e.certe hoc mihi erat nũc curæ meditari ea quæ audiui a magio. Vt pote r.t.hæc sunt.n.quæ difficile tenentur. Ipse me.cœlat nomen auctoris quia scit odio esse epicurum quasi uoluptatis auctorem. Longa quibus facies.o.bene ab ouis cœpit.i. initio cœnæ ut alibi.ab ouo usq; ad mala citaret io Bacche.crede quia meliora sunt longiora oua:q̃ rotunda & albiora aut fortiora melioris saporis. Marẽ:fortẽ uel duꝝ. Cohibẽt:constringunt.unde cohibere dicitur gallina. hoc est cõfouere. Cole: hoc est caule. ut clode pro claude Sorices pro saurices.coda.p cauda.Caulis inqt dulcior est q nasciẽ ĩ aridioribꝰ locis. Suburbão: qa suburbana loca riuis abũdãt. Eluciꝰ:limatiꝰ. Si uespinus.Si amicus inqt uespinus ĩspatus subito uenerit. Rñdentresistat reluctet in faucibus. Aufidius forti miscebat ı aufidius cõditũ de falerno uino faciebat sed stulte:qa austeꝝ ẽ & nõ debebat nisi mollis uini cõditũ ieiunus gustare. Leni.p.m.Mulsũ & cõditũ dr mechratũ. Prolueris:pfuderis.Lubrica:introrsum limpida.cõchilia iplẽẽ luna crescẽte. Generosæ.t.i.cõchili. Lucria peloris:q ĩ lucrioꝰsinu nasciẽ:ubi meliores murices nascũtur q̃ in baião littore. Murex.ãt genus ẽ piscis:ut murexq; marinus. Nec sibi cœ. Nemo debet arroganter dicere se scire apparare cœnas.&.n.ardui artificii est eas diligẽtius apparare.

POR. Siue ẽ.n.h.s.a.siue moralis siue naturalis phiæ dicit:uel siue doctria siue igẽio.Ironia. Ede.h..n.præceptoris tui. Lõga q.facies ouis erit bene ab initio cœnæ. alibi ait ab ouo usq; ad mala. Anyti reũ.Socratẽ significat:quẽ anytus accusauit.& melitus:q iuraret p herbas & bruta aĩalia.Quo oñdebat

Pectinibus patulis iactat se molle tarentum:
Nec sibi cœnarꝫ quiuis temere arroget artem
Non prius exacta tenui ratione saporum/

deũ oĩbus aĩalib⁹ iũctum.huic quoqꝫ obiecerãt & stu pra puerorꝫ:& ꝙ noua ꝓdigia ꝓ diis hẽtqquæ nulla maior religio meminisset. Ponere nãqꝫ.apponere aut existimare. Cohibent ca.l.u.Vitellũ oui ps me dia : & nota ꝙ cũ hic masculino genere dicat. alibi fœminino. Quatenus ima petit uoluẽs aliẽa uitellus:& anachota pulsum. Pratẽsibus optima fũgis.pp ue nenũ.dulces sunt.n.de prato. Mitilus & hiles.p.Mitilus piscis uel cõcha magis. Nõ sine Coo.Vinum a coo insula. Breuis herba.nõ diu uigens.ut Vir.Breue liliũ. Implẽt.c.l.dñr accrescẽte luna impleri. minui decre/scẽte. Lucrina pe.nõ dicit melior est lucrina peloris quam murex Baianus:sed dicit q̃ murex baianus meli/or peloris. Sed ita lucrina peloris est melior muricibus. Pectinibus patulis.ut Vir. Patulæ sub tegmine fagi.

CHRI. Naturæ.Quia tuo acumie ĩgenii assecutus fueris. Artis.qđ'.s.ab alio suscepis. Mirus utroqꝫ. Nõ ut aduerset supra modũ laudat:sed cognoscẽs horꝫ hoium uanitatẽ laudat ut ĩpellat ad dicẽdũ. Qui id erat Loq̃ catius. Tenues:subtiles. Tenui:acuto. Celabit au. Nã tãta uis ẽ naturæ:ut q̃uis sũmũ bonum in uo/luptate nõnulli ponãt tñ nõ possunt sine pudore illa efferre.Præpõit ergo oua lõga orbiculatis: qm̃ sint me/lioris saporis:& sint albiora:& albũ ita collosũ:ut nõ defluat uitellus.i.rubrũ oui qđ' iccirco marẽ appellat:qa ĩ illo ẽ semẽ masculi.Indeqꝫ ẽ materia pulli. Caule subur.Olera enata ĩ aridis terris dulciora sunt:q̃ q in sub/urbanis:ubi orti irrigãt:crescũt. Elutius:isipidius.Eluere. n.ẽ luẽdo deterere. Oppresserit. De improuiso ad uenerit. Mulsom:uinũ cui mel admixtũ sit.Q uin & mulsã aquã faciũt. De mulso aũt & de passo & de defruto & sapa abũde ẽ apud columellã. Mugillus.Spẽs piscis mire uelocitatis: q cũ lupo æternas inimicitias gerit. Lapati.Herba alio uocabulo rumex dr. Nascẽtes.Crescẽtes.Nã oĩa cõchilia crescẽte luna implentur. Testæ Oẽm piscẽ intelligimus q duriori cortice tegit. Aq̃tiliũ.n.teste Pli.alia corio & pilis tegunt ut uituli & hippo tami.Alia corio tm̃:ut delphini.Alia cortice:ut testudines.Alia silicum duritie:ut ostrea & cõchæ.Alia crustis:ut locustæ.Alia crustis & spinis:ut echidni.Alia squamis:ut pisces.Alia aspa cute: ut sq̃tina q̃ lignum & ebora poliũt.Quo ãt loco singula meliora nascerẽt alio loco ostendimus. Pectinib⁹.Pectines siue pectũculi pisces sũt:q se ex aq̃ iaculãt sagittæ mõ.Idẽ facit & polyp⁹

Nec satis est cara pisces auertere mensa:
Ignarum qnibus est ius aptius/& quibus assis
Lauguidus in cubitum iã se conuiua reponet:
Vmber/& iligna nutritus glande/rotundas
Curuat aper lances carnem uitantis inertem
Nã laurẽs malus ẽ uuluis/& arũdine pinguis
Vinea summittit capreas/nec semper edules.
Fœcundi leporis sapiens sectabitur armos:
Piscibus/atqꝫ auibus/q̃ natura/& foret ętas.
Ante meum nulli patuit quæsita palatum.
Sunt quoqꝫ ingeniũ noua tantũ crustula ꝓmit
Nequaquam satis in reuna consumere curã.
Vt si quis solum hæc mala ne sint uina laboret:
Q uali perfundat pisces securus oliuo
Massica si cœlo supponas uina sereno
Nocturna/si quid crassi est/tenuabitur aura:
Et decedet odor neruis inimicus.at illa
Integrum perdunt lino uitiata saporem.
Surentina uafer/qui miscet fece falerna
Vina/columbino limum bene colligit ouo.
Quatinus ima petit/uoluens aliena uitellus.
Tostis marcentem squillis recreabis/& afra
Potorem coclea nam lactuca innatat acri
Post uinũ stomacho/pua magis/ac magis hilis
Flagitat in morsus refici/quin omnia malit
Q uæcunqꝫ immundis feruent allata opinis.
Est operæpretium duplicis pernoscere iuris
Naturam.simplex e dulci constat oliuo:
Q uod pingui miscere.mero/ muriaqꝫ decebit.

ACR. Nec satis ẽ.Cara mẽsa tõ dr piscatoria qa carius pisces q̃ caro alia distrahũt. Lãguidus in cu bitũ. lãguidũ uino dixit.i. bñ saturꝫ recusãte cibos iã fastidio faciẽte. Vmber.i. de umbria ꝑsuauis crassi/tudine sua lãces pene curuat q̃ eas.s. uitiant corpus hois. Fœcũdi le.aut qa dicit sæpe ĩ ãno parere aut qa uno coitu ꝯcipit. Sũt quoqꝫ ingeniũ. Sũt q in in ueniẽdis tm̃ crustulis ingeniosi sunt : ideo nõ satis ẽ idoneus apparator conuiuiorꝫ q nouit q̃ sunt optiæ placẽtæ. Securus.negligẽs. Crassi:asperatæ mole stiæ. Vina.c.l.limũ.fecem dixit. Tostis:aut frictis aut assis intelligũt. Nam lactuca.i.a.lædit & acrem facit stomachũ. Innatat ergo dicit.qa quicqd ĩsede rit stomachũ lædit.Perna magis & magis hyllis.Ita reficit per has res.i. pernas & hyllas cõuiuæ stoma/chus:ut nõ oĩa malit:q̃ uendunt in popinis mũdis hylli dñr salsa ĩtestina hyrci. positũ est diminutiue hæc hylla.quidã in diminutiõe neutri generis eẽ di cunt:alii dicunt farta salsicia. Est operæpreciũ du/plicis: qui attẽdit operam.exhibet.qui admouet au/res ad audiẽdũ opera utitur huius operæpreciũ.ha/betur ab eo qui audit.ꝓficiet.n. multũ. Muriaqꝫ.d. muriã.antiqui dicebant liquamẽ:& syrorꝫ lingua sic dicitur. Piper album.aut per antiphrasim piper al bum,pro sale albo posuit: aut quia quãdo teritur al bum fit. Incretum:permixtum:

POR. Pisces auertere mẽsa. Mensam piscatoriã dicit. Auertere.abstrahere.auferre. Languidus ĩcu/bitum conuiua.r. idest qui iã ebrius iterꝫ eorꝫ sapore ĩduct⁹ cœnare uelit & alibi.ꝑut cubito,remanẽte pres so. Carnem uitantis inertẽ.pinguem. Nõ semper edules:quas ædere uelis. Capreas : pro ædis. & est amphibologia.aut non semp sũmittit.aut non sem per ædulis. Fœcundi leporis sapiẽs.fœcundũ lepo rem ait ideo ꝙ semper prægnans dicit. Sapiẽs.hic a sapore non sapiẽtia. Crustula: ponit opus dulcia rii. Massica suppones:si cœlo quæras poturus es&

Non alia q̃ que bizantia putruit orca:
Hoc ubi confusum sectis inferbuit herbis:
Corricioq; croco sparsum stetit. insuper addes
Pressa uenafranæ q; bacca remisit oliuæ

ostēdit Alcōis gēus calori neruis inimicū qa si ima tu⁊ fuerit neruis nocet. Lino.u.s.per saccū cōllata. ¶ACR. Mensa.s.macelli ubi quæq; p̄ciosiores res ratio.res sunt. Ius aptius.i. q meliores sunt in iure elixati. Lāguidus: p̄pter crapulā. Reponet incubi/tū. Insurget rursus ad edēdum. Capreas. Capreæ & capreoli dicūtur qbus palmites uitis sustētaculis hærent: sed nō nisi tenelli edules sunt. Ante meū palatum.i.ante q̃ ego illorum saporem inquisiuissem. Saporis.n.sensus in palato & lingua cōsistit. Noua tātum crura.q.d.in uno tantū occupat̃. Securus. Negligens. Virgi. Clam ferro incautū aggredit̃ securus amorū. Vitiata lino.i.sacculo quo colantur. Columbino. Quin & gallinaceo etiam addita acula & modico sale. Limū. Fæcē colligit: qa totam ad fundū trahit. Squillis. Piscis species ē. Perna. Salita carne ut sit pars pro toto: uel q̧ illud mēbrū in sue efficacius sit. Pingui. Dulci & crasso. Muria sal ē cū aqua medicatū & indura tū. Sed uide apud Columellā. Coricio. a loco ubi abūdat. Succo. Sūt pulchriora picena: Vnde Iuue. Aemula picenis & odoris mala recētis. Sed suauiora tyburtina. Vernucula. Vua a loco dicta. Ollis. Nā & Plini. & Colu. ostendunt multis modis posse seruari uuas integras & inuitiatas. Alec. qdā speciē piscis putarunt. Sed res uidet̃ non multū a garo dissimilis. Est.n.ga⁊ liquamē ex piscibus & sæpe ex sallamētis. Piper albū. hoc a colore dr: & iter nigrū legit̃. Triplex.n.ē albū: nigrū: & lōgū. Sal niger. Fortasse muriā dicit. Incretū. condensatū in formā merti. In ma.c. Res digna ēut i mare iuehamur: si macello.i.piscibus i macello uenali.

Picænis cedunt pomis tyburtia succo
Nam facie præstant, uenucula conuenit ollis.
Rectius albanam fumo duraueris uuam:
Hanc ego cum malis/ego fecē primus & alec
Primus & inueni piper album/cū sale nigro
Incretum/puris circumposuisse catillis.
Immane est uitium dare millia terna macello.
Angustoq; uagos pisces urgere catino.
Magna mouēt stomacho fastidia/ seu puer un
Tractauit calicē māib⁹ dū frusta liguri: (ctis
Siue grauis ueteri crateræ limus adhæsit.
Vilibus in scopis/in mappis/in scobe/quātus
Consistit sumptus? neglectis flagitium īgens
Ten lapides uarios lutulenta reddere palma:
Et tyrias dare circum illota toralia uestes?
Oblitum quanto curam / sumptumq; minorē
Hæc habeant/tanto reprehendi iustius illis:
Quæ nisi diuitib⁹ nequeunt cōtingere mēsis.
Docte cati per amicitiam/diuosq; rogatus
Ducere me auditū perges quocunq; memēto.
Nam q̄uis referas memori mihi pectore cūcta
Non tamen interpres tantundē iuueris/adde
Vultū/habitūq; hoīs/ quē tu uidisse beatus
Non magnipendis/quia contigit/at mihi cura
Non mediocris inest /fontes ut adire remotos
Atq; haurire queam uitæ præcepta beatæ.

¶ACR. Tēnarios. Eclipsis ē (b⁹ dēt̃ tria millia. decet.n.subintellige. Quāto curā sumptūq;. Quāto inqt miore labore hæc acquirunt̃: tāto iustius rep̄hēderis: si nō habueris mappas mūdas & scopas inū/das: quā si non habueris optimos pisces quos nō solent habere nisi diuitum mēsæ. Nō.n.i.p.nō p̄ magno ducis: quia contingit tibi uidere magistrum. ¶POR. Lactuca inarat acri. Hic apparet apud ue/teres ultimis mēsis lactucā dari solitam. Pingui misceere mero muriaq; pingui mero mulso. misceri tē/perari. Coricioq; croco sparsum stetit. ut p̄pne croceo genere dixit. Fæcem: condimēti gen⁹ sic appel/latur. Incretum: nō cretū. Vilibus i scopis i map/pis. Mappas antiq dicebāt q̃ nunc māttilia. Luci. ait & uellit mappas: & ait q̄to i his magis exiguus ē sū/ptus tāto culpādi facilis offensus. Lapides ua. marmora dicit. Queā uitæ præcepta. ironicos totum. ¶CHRI. Angusto. nā quo⁊ natura uaga ē. ii āgu/stias odisse uidetur. Dū furta ligurit. Dū furtim uorat q̃ furatus est. Vn̄ necesse ē q̧ inqnatis furto māi/bus inqnet q̃ attingit pocula. Grauis limus. Mole/stæ sordes. Adhæsit. qa diu iā insedit. Vilibus i scopis. Sēsus ē paruo sumptu scopa⁊ qb⁹ deuerras scobē ex pauimento & mappula⁊ qbus abstergas uasa uel q̄s supimponas purpureis uestibus lecti uitabis omnes sordes: Et q̄to hæc p̄minoris, cōstāt tāto ma/ius flagitiū cōmiseris nisi curaueris. Lutulēta. non lota. Radere: tāgere leniter. Nā uasa nō ea tenent̃ q̃ priuant̃ gēmis: sed tn̄ manus p̄xime accedit. Toralia. appositio ē. Sūt ēt toralia a toro dicta uestes qb⁹ lecti ornāt̃. Docte. c. Ironiā ē & irrisorius sermo: sed quō uanus hō se laudari putet. Nam. q. Memoriter qdē referas cuncta: tn̄ cum interpres sis non tn̄ me iuues quātū magister unde hæc hēs. Nō magnipē/dis. Tu.n. p̄p copiam hois nō illū tātifacis quāti ego p̄p inopiā. Fontes remotos.s.mihi. Nā primus il/le auctor fons est. Tu āt riuus ex illo fonte.

Satyra Quinta.

HOc quoq; tiresia p̄ter narrata petēti
Rn̄de/qbus amissas repate queam
Artib⁹/atq; mōis qd rides? iā ne do/
Nō satis ē ithacā reuehi/p̄riosq; penates (loso
Aspicere? o nulli quicquam mentite/uides ut;
Nudus/inopsq; domū redeā te uate/neq; illic
Aut apotheca procis intacta est/ aut pecus/atq

h Oc quoq; tire. Inducit̃ p̄sona Vlyssis ad tiresiæ umbram loquentis apud inferos: ACR. qūo amissas opes reperaret: & hoc ex home. odyssea sumptum est. illud agens ar/te hæredipetarum lacerat triesiam: nā multa dixisse ait eum præter naturam. Aut apotheca procis intacta est.i. maior necessitas est p̄parata substantiæ: oīa inquit pro eorum turba consumpsit. Quando p.

m.i. remotis oibus difficultatibꝰ accipe quō diuitias compares. Siue aliquid priuum dabitur tibi. Priuū est quod uniuscuiusq; proprium est & alterius non est. legitur & primum: ut prima poma. priuum autē est quod unius est. Vnde & priuilegium ut hoc plau
Lautur. tinum indicat. Exite & ferte fustes priuos in manu.
Ante larem .i. anteq̄ primitias laribus tuis offeras mitte diuiti. qui est ipsis. diis. s. uenerabilior. Sine gē te. ignobilis siue nobilitate. Fugitiuus: aut quia si/ ne gente dixerat: aut q; sanguine fraterno cruentus & propter scelera patriam deseruit.
❡POR. Hoc quoq; tiresia. In hac ægloga introdu cit Vlyssem quærentem apud iferos a tiresia quem/

Et genus/& uirtus/nisi cum re uilior alga est:
Quando pauperiem missis ambagibꝰ horres
Accipe/qua ratione queas ditescere/turdus:
Siue aliquid priuum dabič tibi/ deuolet illuc
Res ubi magna nitet dño sene/dulcia poma:
Et quoscunq; feret cultus tibi fundus honores
Ante larem gustet uenerabilior lare diues.
Qui quamuis periurꝰ erit/sine gente/cruētus
Sanguine fraterno/fugitiuus/ne tamen illi

admodum rem familiarem repareet: hoc fuit apud ueteres moris: ut p̄sentes sugillarent aut p̄sentis lacerarēt mores. Et genus & uirtus. Dicit tam & siquis sit generosus & fortis tamen si rem non habet uilior est alga. Siue aliqd priuum. priuatum. Ante larem gustet prius diuiti q̄ lari portas primitias. consuetudo fuit: ut re rum primitiæ diis laribus ponerentur. Sine gente cruentus: ignobilis aut peregrinus.
❡CHRI Hoc quoq. Artificiose auariciā carpit. Inducit.n. ulyssem postq̄ tiresiā uatē de reditu interrogaue rat: interrogare etiam qua rōne possit ditescere. Tiresia. Hic uates thebanus fuit: qui exorta cōtrouersia in/ ter iouē iunonē q; utrius sexus maior extaret libido: iudex a diis electus maiorem muliebrem q̄ uirilem. pnū/ ciauit. Quo iudicio offensa iuno illū luminibus orbauit. At iuppiter orbitatē oculoꝝ uaticinatiōe sibi tradita subleuauit. Hūc tradunt cū olim coeūtes serpētes i silua iuenisset & uirga pcussisset ex uiro i fœminā cōuersū ad nouem annos in ea calamitate pdurasse: donec eosdem serpētes eodē modo cubātes iueniēs iterum per/ cuteret: sicq; in pristinum sexum redisset: qua cā fuit ut iudex ad litē illā dirimēdā eligeretur: qm̄ utrumq; esset exptus. Nō satis. Tiresias loquit. Quicq̄: nullis. Vlyssis uerba sunt. Apotheca. Græcum est: latine penū di/ cemus. Proci. Qui pcaciter & sine mō modestia ue mulieres insectantur. Ostendit āt diuitias q̄rere: qm̄ a p cis uxoris oia domi direpta iuēturus sit. Oñdit ptcrea q̄rendas esse opes: qm̄ sine illis uirtutes i nullo pcio sint. Q ñ. R ñsum ē tiresie. Turdꝰ: a turido colore dictus ē: ut ait Varro. Auis iter epulas laudata. Color illi est cir ca ceruicē: in estate uarius in hieme cōcolor. Turdū hūit agrippina claudii uxor sermones hūanos imitātē. Primū. Quod nōdū apud alios uulgatū sit. Vel priuū: q̄si qd tibi soli sit. Vñ ēt ē priuilegiū. Iubet āt ut captet oibos senes suis muneribꝰ: & illos ante deos ueneretur: quāuis illi periurii aut ignobiles aut homicidæ sint.

❡ACR. Exterior: sinisterior in sinistra parte posi/ tus. Certans semper melioribus certans datiuo ca sui iungitur: ut Maro. Certent & cygnis ululæ. Et so lus tibi certet amyntas. Et quondam maiora tuli. hoc item Vir. O passi grauiora. Et idem. O fortes pe iora q; passi. Vafer: urbanus astutus. Insidiatorem præroso: insidiatorem dicit q nō honoris cā fert pri mitias: & quecūq; bona: sed captādæ gr̄a hereditatis. Præroso fugerit hamo .i. consumptis omnibꝰ tuis alium fecerit hæredem. Priorem: meliorem. Qui/ te puta. hoc dicit ut accedēs nō nomine sed p̄nomi/ ne honorifice appellet. Ius anceps .i. cōuersum uel obscurū: quod pōt utriq; parti pdesse p ingenio iter pretātis. Eripiet quis oculos citiꝰ mihi .i. facilius pa/ tior me omni labore torqueri q̄ te partē nucis amit/ tere. Cassa: fracta. Pauper. fraudet spoliet Neu sis iocus: neu sis ludibrio cuiq;. Atq; pelliculā. c. i. iube eum corporis sui habere curam. Cognitor: defen sor. Persta. pmāe. pseuera. Rubra: ardens. Infātes: Mutas quæ loq nō possunt. Seu pingui tētus oma/ so furius: distētum furium dicit omaso aut edacem aut sordidū omasus dr̄ itestinū bubanū. Carne pin gui .i. bubula. Furius bibaculus i pragmatia belli. Iup piter hybernas cana niue conspuet alpes aliter furiꝰ poeta immanis uentris: q niuem spuniā iouis dixit. iō hoc eius personæ dedit tanq̄ ipse spuat. Non ne. u. a. ordo aliquis prope testantem tangens cubito dicat nō ne uides ut patiens. Cætaria. officina in q̄ liquamen conficitur. Sublatus: susceptus natus. Cælibis .i. hominis sine liberis. Ludit sal. Sic tamē ut limis rapias. obliquis oculis raptim legas. Quid prima. s. c. i. prima tabula prima cæra secundo uersu

Tu comes exterior si postulet/ire recuses.
Visne tegā spurco damæ latus? haud ita troiæ
Me gessi certans semper melioribus. ergo
Pauper eris/forté hoc animū tolerare iubebo
Et quondam maiora tuli. tu protinus/unde
Diuitias/ærisq; ruam/dic augur aceruos.
Dixi equidem/& dico captes astutus ubiq;
Testamenta senum/neu si uafer unus/ & alter
Insidiatorem præroso fugerit hamo/
Aut spem deponas/ aut artem illusus omittas.
Magna minor ue foro/si res certabitur olim:
Viuet uter locuples sine gnatis / improbꝰ ultro
Qui meliorem audax uocet in ius illius esto
Defensor. fama ciuem/causaq; priorem
Sperne/domi si gnatus erit/fœcūdā ue cōiunx
Quinte puta/aut publi(gaudēt p̄noie molles
Auriculæ) tibi me uirtus tua fecit amicum:
Ius anceps noui/causas defendere possum.
Eripiet qui uis oculos citius mihi/quam te
Cōtēptū quassa nuce pauperet/hæc mea cura ē
Ne quid tu perdas/neu sis iocꝰ/ ire domū/atq;
Pelliculam curare iube/sis cognitor ipse:
Persta/atq; obdura/seu rubra canicula findet
Infantes statuas seu pingui tentus omaso

Furius hybernas cana niue conspuet alpes.
Non ne uides?aliquis cubito stanté ,ppe tágés
Inquiet/ut patiens/ut amicis aptus/ut acer.
Plures annabunt thunni/& cetaria crescent.
Si cui præterea ualidus male filius in re
Præclara sublatus aletur/ne manifestum
Cęlibis obsequium nudet te leniter in spem
Arripe officiosus/ut et scribare secundus
Hæres/& siquis casus puerum egerit orco,
In uacuum uenias perraro hæc alea fallit.
Qui testamentum tradet tibi cunq legendú:
Abnuere/& tabulas a te remouere memento.
Sic tamen/ut limis rapias/quid prima secúdo

hæredis continet nomen.

¶POR. Diuitias ærisq; ruá.Ruam pro eruá. Contemptum cassa nuce. hoc ex consuetudie neqs tibi minimum quid auferat aut te contépnat Canicula findet.pro sole ardenti infantis statuas quæ fari nó possunt. Furius hybernas cana niue.Hic uersus furii bibaculi é. Ille.n. cum uellet alpes niuib9 plenas describere ait Iuppiter hybernas cana niue ɔspuit alpes.Ergo tumidum est &.

Quid pria secúdo.bene hoc & iuxta ordiné qa prius testatoris nomé secúdo hæredis

¶CHRI. Comes exterior.Ná interior in honoratiori loco habet. Vt tegam.Vlyssis uerba. Damæ.n.p.scelerati hominis. Tegá latus.interioré habeá.

Haud ita troiæ. Ostendit non conuenire hoc suæ ante actæ uitæ in q́ semper meliores supare uirtutibus ɔtendit. Prærroso.hamo.Similem piscatori captatoré facit:& pisci captatum.Captator.n.munera mittit:sed quæ sint uelut esca i hamo cui piscis hæreat. Quam ré suauissime Martia.in epigrámate expressit. In quo est. Múera magna quidem misit.sed misit i hamo. Sic piscatoré piscis amare potest.Ergo qui múera a captatore accipit:nec illú tamé hæredem facit:similis é pisci qui arroso hamo escá uorat:atq; abit. Magna. Si litigiú inter duos erit aut demagna aut de pua reuide uter locuples & orb9 sit:& illius defensioné q́uis audax melioré in ius uocet suscipito.Neq; te moueat ꝙ is aduersus qué litigas sit melior.mó illi habeat filias.

Quinte.Vteris oróne bláda:& dices.o qnte.o publiná auriculæ molles.i.molliú hoium. Cassa nuce paup.i.etiam ille qui est cassus.i.priuatus nuce.i.cui ne uncia quidem sit:est mea cura.q.d.ego non moueor diuitiis sed amicitia ut etiam paupes amicos curem: ne dum ego te uelim ut aliqd pdas. Vel lege:Et mea cura est ne tu paup cassa nuce.i.ne effectus paup & Iminutus mima particula perdas aliquid.Vncia.n.minima in asse particula est. Et cum huiusmodi oróne usus fueris iube illú ire domú & curare corpus & tibi negocia & labores relinquere.Tu át psta.i.persenera:& obdura ad oés difficultates:siue sint caniculares: calores de qbus iá dictú est:siue sint frigora. Rubra.Nam de colore marti est. Infantes.Mutas.i.inaiatas. Omaso:pinguius est atq; crassius intestinú:quod nó nulli bubulum solum esse credunt. Ergo tétus omaso.i.uétroso: ut sit indicium tardi igenii potius q́ edacitatis.Nam irridet furium.poetam ab iepta & nimis dura translatióe. Ipse.n.ad festula illa alba niuiú quæ sputum imitari uidentur dixit.Iupiter hibernas cana niue ɔspuit alpes. Vt patiens. Sic.n.alter alterum iágens de te loquet. Quá fama tua sic crescédo comparauit tibi nouos amicos. Plures annabunt tun.Stat in translatióe captatoris a piscatore. Cetaria.Loca sunt ubi cetæ aluntur: quod nusq́ fit sed posuit cetaria pro uiuariis & piscinis:ubi maiores pisces aluntur.Snia est. ꝙ ex illa increbescéte fama plures orbos captabis.& pluribus hæres relinqris. Cetaria.in quibus cetæ teneant:quæ balueæ appellantunq́ in mari indico qternorum iugerum repiunt.Præfecti classium alexandri tradidere fores domorum ibi ex maxillis balenarum fieri:& ossibus tecta contignari.Ex qbus mlta.xl.cubitorum lógitudiné hére.dñt. Præterea. cautum pceptum.Móet.n.ne solum celibes & ppea filiis carentes capiet. Nam posset detegi eius subdolum cósilium:sed etiam illos quibus & si filius sit tamé est adeo ualitudinarius ut breui sit moriturus.Dabit ergo operam ut illi scribatur secúdus hæres. Quod testamentú cunq;.i.quod cunq; p temesim.Quoniá oém fidé amitteret ueræ amicitiæ si appareret consiliú suum.oportet eum cuncta dissimulare:& ppea si senex sibi testamétum legendú suú porrexerit annuet.i.,approbabit anteq́ legat tanq́ id ad se nihil attineat:& id remouens finget nolle legere:& tamem limis oculis rapiet.i.uelocissime leget cum uersum ubi solent poni nomina hæredum an uideat quot habeat cohæredes.

Cæra uelit uersu solus/multis ne cohæres
Veloci percurre oculo.plerúq;/recoctus
Scriba ex quinq; uiro coruú deludet hiantem:
Captatorq; dabit risus nasica corano.
Nú furis?an prudés ludis me obscura canédo?
O laertiade quicquid dicá/aut erit/aut non.
Diuinare etenim magnus mihi donat apollo.
Quid tamen ista uelit sibi fabula/scilicet ede.
Tempore quo iuuenis pthis horrédus ab alto
Demissum genus ænea/tellure/mariq;
Magnus erit/forti nubet procera corano
Filia nasicæ metuentis reddere soldum.

¶ACR. Multis ne cohæres.deest sis.Plerunq; recoctus scriba. Recocti dicuntur scribæ qui sæpius ,p ɔsulibus ad prouincias missi exercitatiores facti sút ex ipsa frequentia & ipso usu.Solent autem qnq; uiri mitti inde ex qnq; uiris.ergo hoc uult dicere ut ne sic captes:ut in posterum incurras:qui te spem institutionis irrideat.homo exercitatus facile eludit auidos & appetentes rei alienæ. Est.perstrigi: fabulam æsopi quæ est talis. Coruus cum prædam ore portaret laudatus a uulpe:ꝙ bonam uocem haberet clamare incipiens omissam prædam pdit. Et recte dixit coruum qui morsibus pascitur. aliter scribæ ibát in prouincias cum magistratibus: & cum rediissent. uendebant decurias suas: & quinq; uiri dicebantur ꝙ si uoluissent iterum magistratus appetere & fructus priores percipere recocti dicebantur.Quod coranus fecit qui nasicæ filiam accepit & auariciá soc:

ri testamento delusit. qui spabat hæreditatem generi. Iuuenis. Augustus qui persas uicit. Metuentis reddere soldũ. i. nolẽtis reddere integrã dotẽ. neq̃d solido desit pͥmõiiac p hoc ualde cupientis & auari. Tũ ge. h. f. sic dicit quasi p diuinationẽ hoc prædicens futuꝶ tiresias. qđ iam fuerat factũ dabit per diuinationẽ obseruatis hoc mõ in tota narratiõe tpibus. Sed uincit longe prius ipm expugnare caput. i. ualde meli⁹: si quoꝶ hæreditates affectas: eos blanditiis habeas supatos. Expugnare. obsequiis tuis uincere. Penelopẽ facilis potiori trade. Facilis esto & q̃ si potiori deduc uxorem ad domum. Quã nequiuere proci recto de. cur. Quã non potuerunt a recta uia diducere & a disciplina. Nec tãtum ueneris q̃tũ studiosa culinæ: hoc fecit penelopen castam esse quia illi magis studebant uentri q̃ ueneri. Anus improba. Anus quædam a captatore nudã sese efferri uoluit ea uidelicet cogitatiõe: ut si ipsa mortua nudis humeris hæredipetæ oleo unctis ad sepulchrum delata esset partem testamenti haberet captator. Scilicet elabi si posset. sensus ita declarat anũ testatam eẽ ut si cadauer eius elapsum esset ille careret hæreditate. hoc etiam dicit. ut hæredipetas moueat ad nimia obsequia declinari.

¶ POR. Plerũq; recoctus. iteꝝ e scriba factus. Coruũ deludit hiantem. Captatorq; dabit Hoc allegorice posuit ex fabula Aesopi. in qua scriptum est ut uulpi coruus alluserit cũ eum uidisset caseum ferentem dicens se esse illo meliorem i uoce & ꝓuocauit ut clamaret. quod cum facere uoluisset caseum demisit ac perdidit. Partita lucellum. pypochrysticos lucrum. Vt canis a corio nunq̃ absterrebitur uncto. prouerbialiter nunq̃ decerit hoc facere.

Tũ gener hoc faciet/tabulas socero dabit/atq;
Vt legat/orabit. multum nasica negatas
Accipiet tandem/& tacitus leget/inueniet q;
Nil sibi legatum præter plorare/suisq;.
Illud ad hæc iubeo mulier si forte dolosa
Libertus/ue senem delirum temperet/illis
Accedas socius/laudes/lauderis ut absens.
Adiuuat hoc quoq;/sed uincit longe prius ipsũ
Expugnare caput. scribet mala carmina uecors
Laudato. scortator erit caue te roget/ultro
Penelopen facilis potiori trade. putas ne
Perduci poterit tam frugi/tam q; pudica?
Quam nequiuere proci recto depellere cursu?
Venit enim magnum donandi parca iuuentus:
Nec tantum ueneris quãtum studiosa culinæ.
Sic tibi penelope frugi est. quæ si semel uno
De sene gustarit tecum partita lucellum:
Vt canis a corio nunquam absterrebitur uncto.
Me sene qđ dicã/factũ ẽ. anus improba thebis
Ex testamento sic est elata/cadauer
Vnctũ oleo largo nudis humeris tulit hæres.
Scilicet elabi si posset mortua/credo
Quod nimium institerat uiuenti. cautus adito
Neu desis operæ/ne ue immoderatus abũdes.
Difficilem/& morosum offẽdet garrulus. ultro

¶ CHRI. Recoctus. Nam iste corãus ex scriba qnq; uir effectus iteꝝ in scribã rediit. Nasica corano. Quod paulo post interptabit. Iuuenis. Augustus. Regnãte ergo augusto ut uaticinat tiresias filia nasicæ nubet corano. Illud. ꝓceptũ aliud ut ineat amicitiam illoꝶ q gubernãt senẽ: ut illi deĩde hoiem absentẽ laudẽt. Sed tñ nil melius est: q̃ expugnare ipsum caput. i. ipsum senem. cuius causa omnem laborem sumis. Dixit autem expugnare: quia tanq̃ bellum quoddam est huiuscemodi captatio. Vel expugnãt cum iam suis dolis eum cœperint. Ergo laudato quicquid faciet: & si scortator est. i. delectatur scortis ne dubita supponere sibi penelopẽ uxorem tuam. Putas ne. interrogat ulysses: an putet posse corrumpi penelopẽ: quæ sollicitata a tot procis incorrupta manserit. Cui respondet mansisse incorruptam: quia proci auari fuerint in dando. Quod si lucellum de sene tecum gustauerit nuuq̃ deinde abstinebit: Vt canis qui semel gustato uncto corio nũq̃ deinceps inde dimoueri potest. Cautus adito. Nam in obsequendo neq; uelim deesse te: neq; supra modum facere.

Opere: actiõibus. Immoderatus: modũ excedens.

¶ ACR. Non etiam sileas. neq; nimis sileas neq; nimis loquaris sed ita callidus esto ut dauus qui inducitur in comœdia. Obstipo: opposito. Aurem substringe loquaci. caute admoue aures tuas eo loquente. Importunus: pro iportune. Donec: hoc tandiu laudato quandiu bene habeas ipse dicat.

Crescentẽ. t. i. s. u. Gaudentem tumoribus laudabis illum falsis laudib⁹. quemadmodum. n. uter nil capit imisso flatu. nisi solum tumorem: ita & qui falso laudat. Cum. t. s. l. cum mortuus fuerit diues uel cũ te hæredem fecerit: ut eius causa seruias iperabis. Et certum uigilans. quia solẽt homies quod cupiũt per sõnum uidere. ergo nolite hæredem factum credere nisi uigilans uideris. Sparge. s. frequenter dicito: unde mihi tam fortem amicum. Est: idest iuuat.

Arbitrio. deest tuo. Sine sordibus: sine tenacitate.

Huic: tu dic: huic te dic libenter uendere. quicquid hæreditatis ipse desiderat.

¶ POR. Stes capite ob. tristi ac seuero. Secus incli

Non etiam sileas. Dauus sis comicus/atq;
Stes capite obstipo/multum similis metuenti.
Obsequio grassare. mone/si increbuit aura:
Cautus uti uelet carum caput. extrahe turba
Oppositis humeris. aurem substringe loquaci
Importunus amat laudari. donec ohe iam
Ad cœlum manibus sublatis dixerit/urge.
Crescentem tumidis infla sermonibus utrem.
Cum te seruitio longo curaq; leuarit:
Et certum uigilans/quartæ sit partis ulysses
Audieris hæres/ergo nunc clama sodalis
Nusquam est/unde mihi tã fortẽ/tãq; fidelem
Spge subinde/& si paulũ potes illachrymare ẽ:
Gaudia prodentẽ uultum celara. sepulchrum
Commissum arbitrio sine sordib⁹ extrue. fun⁹

Egregie factum laudet uicinia,siquis
Forte cohæredum senior/male tussiet/huic tu
Dic ex parte tua/seu fundi/siue domus sit
Emptor/gaudentem nũmo te addicere,sed me
Imperiosa trahit proserpina,uiue/ualeq̧.

nato dicit.Aurem distringe loq̃ci.aurẽ intende cum loquit᷑.Sermonibus utrem.uelut utrẽ. Cum te ser/uitio longo. Hoc est cũ decesserit. Siue domus sit emp.quia lege cautum erat. Verũ uulgatum uel domum alicuius in testamẽto donatũ donaret.& ut uiderentur emisse nũmum dabant si cui donabat.

CHRI. Obstipo.deiecto ꝓclini. Cogitabũdi eni & metuentes caput ad terram uergunt. Grassare obsequio.Adulare:uel uehemẽs multusq̧ sis in obseq̃o·Grassari.n.teste Festo antiqui ponebant pro adulari. Sed grassiari·dñt latrones uias obsidentes.Gradi siq̃dem ambulare est. Ergo ab impetu gradiẽdi.Iuue.inter dum ferro grassator agit rẽ.Hinc uero quicq̃d uehementius:impetuosius uenit grassari dicit᷑.Salu.in iugurta. sed dux atq̧ iperator uitæ mortalium animus est:qui ubi ob gloriam uirtutis uia grassatur abunde pollẽs ẽ. Aurẽ substringe.q.d.patienter audi ipsum loquacẽ. Crescentem utrũ. Nam quemadmodum utres uento turgescunt:sic stultus ille adulationibus inflatur. Et certum uigilans.Ne somniãs hæc credas. Nã siquid mi/sere cupimus id sæpe somniamus.Vnde siquid nobis ex isperato aduenerit:solemus nobiscũ reputare an id uere euenerit:an somniis. laudamur Hæres quarte partis.Hæres ex quadrãte. Clama sodalis.Profer magna uoce ad sodales. Nusquã est.s.tm̃ uerborum. Vnde.i.ex quo.s.laudẽt tã fortem & tam fidelem.Vel dicamus hæc esse uerba adulatoris post mortem testatoris:ut sua ficta pietate alios facilius captare possit. Et tunc dicemus. Clama.i.cum clamore & uociferatione dic.Sodalis meus nusq̃ est.Et subinde. Sparge.i.diuulga hæc uerba. Vnde mihi tam fortẽ & fidelem.s. repiam. Et si potes celare uultum prodentẽ gaudia. idest si potes occultare in facie tua eam ilaritatẽ quæ idicat gaudium. Illachrymare.i.emitte lachrymas .Sepulchrũ ꝑmissum arb.Subaudi si est permissum. Male tussiet. Quod ptisis quam nostri tabem appellãt: signum est: & ꝓpterea non ꝓcul est a morte. Gaudentẽ nũmo.Cupidum rẽ suam augere. Proserpina ipse.Nam cum inferorum dea sit imperium in me iusq̧ summũ habet. ACR.

Satyra.vi.deuita rustica. (gnus.
HOc erat ĩ uotis/modus agri/nõ ita ma
Hortꝰ ubi/& tecto uicinꝰ iugis aquæ
Et paulũ siluæ super his foret,auctiꝰ/atq̧ (fõs
Dimelius fecere,bene est,nihil amplius oro
Maia nate/nisi ut ꝓpria hæc mihi munera faxis
Si neq̧ maiorem feci ratione mala rem:
Nec sum facturus uitio/culpa ue minorem:
Si ueneror stultus nihil horũ/osi angulus ille
Proximus accedat/qui nunc deformat agellũ:
Osiurnã argẽti fors quæ mihi mõstret/ut illi
Thesauro inuento/qui mercenarius agrum
Illum ipsum mercatus arauit/diues amico
Hercule,siq̃d adest gratũ/iuuat/hac ꝓce te oro

h Oc erat in uotis. hac satyra de iocunditate secessus sui qua in sabinis fruebatur: & de incõmodis urbis loquitur: q̃ passus ẽ. dum obsequit᷑ mecœnati. Modus.a.n.i.m.hoc inquit optabã:ut haberem modicũ agrum & in eo fontem & uicinã siluam.plus ãt cõcessit fortũa q̃ optarem. Iugis:pẽnis.cõtinuus. Propria:perpetua:rata firma.i.fac mihi pꝛimoniũ meũ certum esse:si non habeo mala uota. Denormat:deturpat & inæqualẽ facit .Est ãt norma ad quam mensuras dirigunt fine ꝑpendiculi rõne. Diues.deest factus ẽ. Amico her.quia ei per qetem thesaurum tradit᷑ demõstrasse:aut herculẽ mercenarius coluit quo merito thesaurum recipit.

CPOR. Hoc.e.in.u.m.a.n.i.m. laudat rus & securitatem eius expõit:per quod significat rus se habere & amare. Iugis aquæ fons. Qui cum sit iugis domui sit proximꝰ eius. Nisi ut propria mihi propria uera:ut Virg.propria hæc si dona fuissent. Denormat agellũ extra modum procedens denormẽ facit. Vel illud definit & uelut norma posita definit. Diues amicos her.iõ quia thesauris preest: & sunt qui eundem incubonem quoq̧ esse uelint: unde putant & ꝙ res rustica in tutela sit eius.nam illi sacrificia reddunt rustici cum iuuencos domuerint.

CHRI. Hoc erat in uotis.Describit paucis rebus cõtentum esse oporteat modestũ uirũ·qm̃ natura ipsa optima nobis dux nec plura nec maiora desideret.Laudatq̧ præcipue uitã rusticanã:quoniã procul ab oibus de litiis atq̧ ab omni luxu frugi temperataq̧ sit.Demõstrat igit᷑ cum id quod per summam modestiam cõcupierit:& aliquãto plusculum cõtigerit nihil ultra desiderare. Hoc erat in uotis.i.in desiderio.Põit.n.uotũ quod desiderium subsequitur pro ipso.desiderio quod antecedit. Sic per. Scire erat in uotis quod dexter senio ferret. Modus.Modesta mensura agri:& ortus:nõ ita magnus ut ager.Nam ortus ad olera non ita magnus eẽ debet ut ager ad fruges.Contraria hiis uitupat.iuue. Iugis:perẽnis. Super hiis. Vltra hæc. Auctius & melius.q̃ orauerim. Maia nate.O mercuri in cuius tutela diuitiæ sunt:ut alio loco a nobis demonstratũ est.Fuit ãt filius maiæ:quæ est una ex pleiadibus:a qua quamuis alii aliter sentiant:sunt qui maium mensem appellatum uelint:ducti ꝙ hoc mense mercatoribus mos erat mercurio pariter & maiæ sacrificare. Si neq̧ maiorem . Arguit ab honesto.Iustum enim est ut dii iis opitulentur,qui nec commiserint fraudem ut patrimoniũ augeant:neq̧ sua libidine illud imminuant. Si ueneror stultus nihil horum.idest si nihil horum quæ proxime dicam ueneror.idest uos uenerando præcor. Stultus idest qui stultus essem si præcarer . Dicit igitur ꝙ nihil illorum deos orat: quæ multi per auaritiam orare solent:ut cum dicũt. Vtinam ille angulus qui denormat agellum. Accedat.Adiungatur ad meum agrum:ut quadratus reddatur:quo non accedente. Denormatur, idest non corresp̃õdet ad normam.Norma.enim instrumẽtum est: quo fabri opus facile ad quadrũ

redigunt. Est enim perpendiculū filum quod plūbum appensum in rectum extendit quo opus in alt ī recte surgit. Regula uero qua linea recta seruatur. Norma postremo est quā quadram appellant. Ergo denormatur res rum id quo quadrum possit reddi adimitur. Si utinam. Vir. Si nunc se nobis ille aureus in arbore ramus Ostendat. Huuc locū ex contrario ponit. Persi. Illa sibi introrsum & sub lingua murmurato o si Ebullat patrui p̄clarum funus. Vt illi: mercenarius agrū arans thesaurum inuenit eo ..grum a domino rei in suo emit. Ergo qui prius mercenarius arabat deinde mercatus illum ipsum agrū diues illum arauit. Amico h r. Fauente hercule: qui & ipse diuitiis p̄est. Persi. Et o si sub rastro crepet argenti mihi seria dextro hercule.

Pingue pecus domino facias / & cætera / præter
Ingeniū / utq; soles / custos mihi maxius adsis.
Ergo ubi me ī mōtes / & ī arcē ex urbe remouit:
Quid prius illustrē / satyris / musaq; pedestri:
Nec mala me ambitio p̄dit / nec plūbe9 auster
Autumnúsq; grauis / libitinæ questus acerbæ.
Matutine pater / seu iane / libentius audis:
Vnde homies operum primos / uitæq; labores
Instituunt (sic dis placitum) tu carminus esto
Principium romæ sponsorem me rapis / eia
Ne prior officio quisquam respondeat / urget
Siue aquilo radit terras / seu bruma niualem
Interiore diem gyro trahit / ire necesse est.
Postmodo / qd' mi obsit clare / certūq; locuto:
Luctandū in turba & facienda iniuria tardis.
Quid uis insane / & q̄s res agis? īprobus urget
Iratis precibus / tu pulses omne quod obstat.
Ad mecœnatem memori si mente recurras:
Hoc iuuat / & melli ē / nō mētiar. at simul atras
Ventum est æsquilias / aliena negocia centum
Per caput / & circa saliunt latus. ante secundam
Roscius orabat sibi adesses ad puteal cras.
De re communi scribæ / magna / atq; nouatæ
Orabant hodie meminisses quinte reuerti:
Imprimat his cura mecœnas signa tabellis.
Dixeris / experiar. si uis / potes addit / & instat.
Septimus octauo proprior iam fugerit annus:
Ex quo mecœnas me cœpit habere suorum
In numero / dumtaxat ad hoc / quē tollere reda

ACR. Et cetera. segeres & uineta & si qua sunt similia. Mercurius enim dicitur esse dator opum. hercules uero custos: uel quia in philippis eū liberauit: & in carminū libris ait mercurii se ope seruatum: cū mercurius illū pauētem sustulit in aerem. Musaq; pede. quia pedibus stet. Autunnus ue grauis. Quia per autūnum quo pomis arbores aggrauant' plurimi moriunt': quo se non uere dicit continentia securum est: aut libitina locus in urbe: quo cōstituunnir qui efferenda corpora cōducunt: & præbent funeribus necessaria. Matutinæ pater. Matutinum uocat tempus quo cogitur uigilare: qui in urbe est. Et quoniam dixerat q̄ amabile sibi esset rus: nunc econtrario uult dicere quā plenum tædii sit in urbe uiuere. aliter. Matutinum patrem uocat ianū: quia ipse dicitur præesse rebus incipiendis: & ideo omnes qui incipere uolunt aliqd ipsum inuocant: aut quia q uult aliquid incipere matutino tempore incipit: aut q eo idest matutino tempore ꝯuenire solet: uel ideo primus ianus est inuocādus: ut præcibus nostris ad deum aditum p̄stet: & ianuam. Romæ sponsorē me rapis. Si inquit romæ sum cogis me spōsorem esse.

Interiore. g. d. Circulo minore p hyemem uel exiguo spacio per uia: quia quando est uentus per hyemem augustior uia fit in uertigine eunris minus.

Quod mi obsit. Si quid libere ac uere dicā ueritas odium parit. Tardis: tarde uenientibus ad iussum.

Quid tibi uis insane: cum p̄cedentes impellimus.

Iratis p̄. imprecationibus. Ad me. Si mecœnatē in animo habeas uel eius causa iter Romam facias hæc enim magis affert uoluptatem idest habebis in memoria beneficia mecœnatis. Melli est: suauitati & dulcedini. i. ad melut diis pietas mea & musa cordi est. At simul atras uentū est æsquilias: æsquiliæ in quibus domus mecœnatis fuerat: in quibus locis mortui ante ponebant' post quas erant horti mecœnatis. Ad puteal. locus romæ ad quem ueniebant fœneratores. Alii dicūt in quo tribunal solebat esse prætoris. Scribe atque noua. quibus spoponderāt.

Nouatæ quia nouauerant debitum unde nouatio cum eodem contractu etiam creditoris persona mutatur hic ostendit de numero se fuisse scribarum. Imprimat hiis. ordo: ut mecœnas tabulis signa imprimat. Dixeris. i. si dixeris experiar si possum impetrare a mecœnate. Rheda: curru.

POR. Præterea eriā traditur fabula fuisse quendam Mercœnarium qui semp Herculem dep̄catus sit ut sibi boni aliquid p̄staret: quem Hercules ad mercurium duxit: & obseratū thesaurum fecit ōndit quo effosso ille eundem agrū in quo operam mercenariā faciebat cōparauit: & labori solito operam dedit. Sicq; probauit Mercenarius q deus p̄dixerat herculi nulla re ullum posse beatum uiuere cum in eadem opera ēt post inuentionem Thesauri perseuerauit Persi. dextro hercule pupillū ue utinam quē proximus hæres impello expungā: quia deus lucri & thesauri dī. Et in arcem ex urbe re. Belle dixit uelut rex in uillul. mea uelut in arce positus erat: uel ideo quia in monte posita est. Nec plumbeus. i. grauis. Tu pul. pro ualeas. Caue ualeas: & similia dictu. Et melli est: pro iocundum est. De re cōi: hoc loco significat se Hora. decuriam habuisse.

CHRI. Si quod. q. d. Si quod adest mihi gratū ē. i. si sum cōtentus p̄senti: nec q̄ro maiora: oro te ut facias mihi omnia pinguia præter ingenium. Nam pingue ingenium crassum est & obtusum. Illustrē. celebratū reddam. Musa pedestri idest. uersu pedibus colligato. Vel musa pedestri stilo in fimo: propter quem has satyras sermones appellat. Translatio a peditibus. qui equitibus humiliores sunt. Nec ambitio nec auster p/

dit.Non afficior perturbationemeq; si honores non assequor : neq; si auster pluuias inducens nocet agris & pecori. plumbeꝰ. uel propter coloremuel propter grauitatem aeris quam inducit. Questus: lucrum. Nam pestiferi morbi multi in autúno uigent. Iane:nam omnes ingressus omniaq; principia illi sacra erant.Dicitur autem matutinus: quia ea hora ad opus surgentes hoíes initium suorum laborum abeo auspicabantur.

Romæ sponsorem me rapis.Enumerat incómoda quæ romæ subeat.Nam multa urbana officia urgent ut est sponsio.Cum etiam in magnis frigoribus summo mane surgendum & ad sponsionem faciendam sit ꝓperandum:ne quis alius te præueniat:& tardior in officio præstando habearis. Interiore gyro.Interiore ambitu.Ergo minori circuitu.Causa.n.brumæ idest breuis diei est: ꝙ sol in capricorno cóstitutus signo oíno austrino & a nobis remoto a nostro polo recedit. Clare certumq; locuto . nam facta sponsione iam obligatus sum.Ergo nocet mihi postea quod aperte sum locutus.Alii dicunt locuto pro locuturo. Vt sit ordo . Necesse est ire mihi locuto pro locuturo id quod postmó obsit. Iniuria tardis.Nā submouendi sunt:cú illos anteuertere uelimus. Quid tibi.Verba sunt illorú:quos urget.Est aút ordo.Quid tibi uis o insane.s.quod ita me trudis. Quas res.s.agis.Deide cú tu a ꝓposito nó discedas indignabúdus clamat. Improbus.i.insatiabilis.i.sine modo aut modestia urget me.Vel dicat Hora.ille iprobus quasi ipudens. nulliq; cedens. Vrget.q.d.trudentem retrudit. Iratis pcibus.Quia partim minat:nisi abstineas:ptim precat. Tu pulses.o.q.o.Pōt esse uerba impulsi:ut sit sensus.Putas ne ferendú esse a nobis:ut pulses oés obstantes:uel est qrela Hora. ꝙ si officiú præstare uolueris oés tardiores quoniá obstant pulsandi erunt. Ad me. Est oratio obiecta ꝯquerenti Hora. Vt sit hæc sula . Video inesse omnia hæc incómoda:ut sit surgendum primo mane . Sit eundum in magno frigore.Sint impellendi obstantes . Sed si recurras ad mecœnatem idest salutatú eum redibus exorrescesne hæc incómoda.Ad quæ respondet ipse hanc salutationem esse sibi melli idest suauissimæ uoluptati.Sed tamen cum illuc uenerit obsessus erit alienis multis negociis. Memori méte:quasi dicat propterea recurras: quia mens memor acceptorú beneficiorum iubet ire. Exquillias.Nam illic habitabat Mecœnas. Atras. Retulit ad frequentiam sepulchrorum uel ad horam diei in qua nondum orto sole omnia atra & obscura sunt. Roscius orabat.Enumerat negocia aliena quibus implicatur. De re. ordo est.O quinte scribæ atq; nouatæ orabat ut meminisses reuerti hodie de re cói atq; magna. De re.propter rem.Vt cum dicimus pluribus de causis hoc cupio.i. propter plures cás. Nouatæ.qui testamenta renouant:proptereaq; indigent scriba & signatoribus. Imprimat.signet. Assit.signator testaméti.Vestes.n.apud priscos subscribebát.& sui anuli signum imprimebant.iuue:Qui se lautum ac beatum:Exiguis tabulis & géma fecerat uda. Dixeris.i.si dixeris. Experiar.Tentabo an uelit imprimere sua. Si uis.addit.s.ad superiora uerba si uis. Tu potes.s. efficere ut ille signet. Septimus Demonstrat mecœnatem non nisi de rebus minoribus secum loqui. Hoc genus. Demonstrat quas nugas sibi concredat..

Vellet iter faciens/& cui concredere nugas.
Hoc genus/hora quota é?thrax é gallina syro
Matutina parú cautos iá frigora mordét. (par
Et quæ rimosa bene deponuntur in aure.
Per totú hoc tépus subiectior in diem/ & horá
Inuidiæ/noster ludos spectauerat una
Luserat in campo fortunæ filius omnes
Frigidus a rostris manat p cópita rumor.
Q uicunq; obuius est me cósulit/o bone/ná te
Scire deos/quoniá propius cótingis/oportet:
Nunquid de dacis audisti?nil equidem/ut tu
Semper eris derisor ad omnes?di exagitent me
Si quidquá quid? militibꝰ promissa triquetra
Prædia cæsar/an est itala tellure daturus
Iurantem me scire nihil mirantur/ut unum
Scilicet egregii mortalem/altiq; silenti.
Perditur hæc inter misero lux/non sine uotis.
O rus/quando ego te aspiciá?quádoq; licebit:
Núc ueteꝝ libris/núc somno/& inertibꝰ horis
Ducere sollicitæ iocunda obliuia uitæ?
O quando faba pythagoræ cognata/simulq;
Vncta satis pingui ponentur holuscula lardo?
O noctes/cœnæq; deum/quibus ipse/ meiq;
Ante larem proprium uescor/uernasq; procaces

ACR. Et cui.c.n.nugas pōt & accusátis mō fingere:& in mecœnaté figuratú é:ut Persi. Oé uaferuitiú ridéti flaccus amico tágit. purgat auté se apud eos q putát eú apd mecœnaté plurimú ualere . Hoc genus erat nugaꝝ:qđ dicebaꝛ. Trat.g.s.p.Trax dicebaꝛ secutor rhedariꝰ mirmillo.gallia nomé gladiatoris. Quæ.r.i.ea mihi credebat:& de his loqbatur mecú:q sine piculo garulis cómittunꝛ. Aliter hæc i qt mihi credita sunt:q ꝓdita nocere nó pñt.Rimosa .n.patula ūba sunt:q nihil secretoꝝ teneát. Teré.Plenꝰ rimaꝝ sum. Luserat i.c.si lusissem cú mecœnate oés dicebát:ita amat fortuna illú:ut filiú suú:q a oés uicerá:solebát.n.ueteres ro. filios suos ad cápú martiú mittere:ut illic pila luderét. Frigidus:noxius aut magis uanus. Deos augu.& mecœnatém:ut Vir.nec tá pñtes. Dii ex.m.pseqnꝛ:ꝫ albi : Náq; deos didici securú agere æuú:& alibi. Scilicet is supis labor é ea cura qetos sollicitat. Triqtra græce trinacria dñtur. perdiꝛ cósumiꝛ. Ducere:ociose uiuere: Faba pythagoras phs ab oibꝰ aialibꝰ abstinés:ét a faba abstinuit: ꝙ uiridis i pyxide ærea seruata uertiꝛ i sanguiné : uñ ferꝛ maluisse eú latróes icurrere:q p fabæ segeté trásire:cú aliúde refugiú nó haberet:fabá quoq; aíal esse dicebát:ꝙ cocta sanguis húoré ex se emitteret. Cœ neq; de.Cœnas deorú dixit:q sine sollicitudie. sunt. Añ la.aut añ deos domesticos.aut añ laré propriú. Libatis d.i.degustatis escis:& diminutis. Siccat:ebibit. Legibꝰ isa.isanas leges archiposiá dicit:ná q ad legé bibút:tátúdé bibút:ergo hic Hor . dicit ꝙ quátú uolebat tñ bibebat. Acria:grádia. Lepos nomen opinatissimi saltatoris. Et ne.hoc scire uolumꝰ qđ nescire crimé é:de hoc disputamꝰ:q đ ignorare nó ex

pedit Quidue.a.a.u.Multi dicunt amicitias pp uti/
litatē accipi.multi utilitatem pp amicitias euenire.
¶POR. Et quæ.r.in au.i.ea dicebat quæ bñ cōmit
tuntur auribus rimosis:hoc est q̄ facile proferant̄ in
medio nihil de secreto habentia:& hoc de illo dicto
sumptū est.Plenus rimarū sum hac atq; illac pfluo.
Quid.m.p.t.Triquetra p̄da sicula:q̄d in tres partes
.i.promōtoria deducta situel quedras. Ducere.s.i.
.o.u.i.potare:quia uina sepeliunt oēm sollicitudinē.
Pythagoræ.c.iō ait pythagoræ cognata:quia tradi
tur inflare p̄cordia:quo argumento Pythagoras spi
ritalem asseuerās uelut a cognata abstinebat:pytha/
gorei.n.nullo aīali alunt̄:quos irridet hic. Nec ma

Pasco libatis dapibus/prout cuiq; libido est.
Siccat inæqualis calices conuiua solutus
Legibus insanis/seu quis capit acria fortis
Pocula/seu modicis homescit lætius/ergo
Sermo orit̄/ñ de uillis/dōib⁹ue alięis (ad nos
Nec male/nec ne lepos saltet/sed quod magis
Pertinet/& nescire malū est/agitamus/utrū ne
Diuitiis homines/an sint uirtute beati:
Quid ue ad amicitias/us⁹/rectū ne trahat nos

le nec lepos saltet.lepos nomen Archimimi:q eo ꝙ iucūde:& molliter saltaret:& eloqueret̄ sic appellatus est.
¶CHRI. Quē tollere rheda.nā iter facturus cōicat mecū quos uelit secū rheda uehi:& quota hora sit: & an
gallina gladiator par sit syro gladiatori thracēsi. Rimosa:dedit auri quod hominis est.Rimosa.n.uasa dici
mus q̄ fundūt. Sic & rimosos homines:qui sibi cōmissa nō retinent.Quapp Terentianus ille seruus se arca/
na proditurū minitās ait.Plenus rimarū sum. Deponunt̄. Nam species depositi est arcanū cōmissum. No
ster fortunæ.filius.Mecœnas uir fœlicissimus:& ppea fortunæ filius. Deos:Octauianū & mecœnatē.Con
tingis propius pp assiduā familiaritatē. O bone.s.Hora. De dacis.Cum qbus tunc bellū gerebat̄. Nil equi
dem.Rñdet Hora. Sed tu.s.audisti. Semp eris derisor.Verba interrogātis. Dii exagitēt me.i.male uexent.
Verba Hora. Si quicq̄.s.audiui. Militibus:cum militibus suis agrū promisset interrogabat in sicilia an in Ita
lia daturus esset. Triquetra:sicilia a tribus promōtoriis pachynno lilibeo:& peloro denominata est:nā trique
tra figura trigona est.Lucre.insula quem triquetris terrarū gessit in oris.Videbatur aūt in sicilia:quia illa in/
sula cum Sex.Pompeio aduersus Octauianum senserat. Hæc inter:hæc friuola & nugatoria. Faba py.co.
hoc dixit:quia pythagoras interdicebat usum fabarum:ꝙ uento essent plenæ atq; animato:maxime cōuent
rent.hinc Iuue.Vel quo nō fugeret si nūc hæc monstra uideret.Pythagoras cunctis aīalibus abstinuit q̄ Tāq̄
hoīe:& uentri indulsit nō oē legumen.Aristo.in lib.de fabis ait.fabis magistratus eligi.Quod ēt florentini ob
seruant.Pli.& alia de faba scribit:ꝙ aliq tradidere iccirco ab illa abstinuisse pythagorā ꝙ aīæ mortuoꝝ sint in
ea.Vnde parētando assumit̄.Varro aūt iō illa flaminē nūc uesci scribit:qm̄ in flore eius lræ lugubres reperiā/
tur. Lardo:salita caro lardū significat:eo ꝙ large aridū sit. Cœnæq; deū:pp summā uoluptatē. Vernas.do
mi nostræ natos seruos a uere quod tp̄s fœturæ aptū est. Procaces:pp tenerā ætatē. Libatis da.uel in sacrifi/
cio oblatis.Est tñ libare de reb⁹ liquidioribus sacri//
ficare.Vel leniter tactis:ut ostdat se parce comedere
& reliqua pene intacta seruis relinquere.Clementer
ergo tractantur qui iisdē cibariis quibus dn̄s & abū/
danter tractent̄. Vt cuiq;.l.Nam nō ad certā mēsu
ram illis uiuū datur. Inequalis:inequaliter plenos.
Acria:quasi meta. Lætius ergo:hilares qdem uino
reddunt̄:sed non iccirco cadūt in maledicta.Sed læ
tidæ uirtute disputant:& de bonorū malorūq; fini/
bus. De uillis.d.u.al.Quod aut inuidi aut detracto
res faciunt. Lepos.Scurra fuit augusti.
¶ACR. Et q̄ sit.Epicurei uoluptatē eē sūmū bonū
stoici hōestatē dn̄t. Garrit.narrat:explanat. Ex re:
p cōmodo. Sollicitas:q̄a nimius cēsus sollicitos fa
cit. Asp & in.q̄.q moderate utebat̄ acq̄sitis ita pcus:
ita tēax:& tñ se largū circa hospitē eē cupiebat. Lō
ge.a.q̄a auernæ lōgus ē culm⁹. Cupiēs.u.f.c.u.Cu
piēs supbiā muris urbāi repellere. Orna:uni⁹ anni
uū & ornotina. Feris.s.desertis regiōibus. Aut.m.
aut.p.aut diuiti:aut pauperi:aut ignobili. Hæc hube
ra.postq̄ ipsa sollicitauerūt murē: ut domū suā dese
reret. Auētes:gaudētes. Cū:quo tpe. Supessent:re
manerēt. Fercula:sunt & pulpita:i qb⁹ deoꝝ simu
lachra tollunt̄:& uasa q̄ pulmētarioꝝ sunt:& ponū
tur in canistris cū hiis q̄ supfuerint. Procul:pcul est
sub tus,ppe iuxta positis. Cōtinuat:alternat:appōit.
Vernaliter.i.luxuriose ab eo ꝙ serui qui domi na
scuntur delitiosi sunt. Prælabens:prægustans. Ex
cussit.u.iucunde latis excussis delitiis insperatis.
Molossis.i.canibus cretis a molesia ciuitate cretæ.
Cauusque:foramē ubi añ habitabat. Eruo genus

Et quæ sit natura boni/summūq; quid eius:
Ceruus hæc inter uicinus garrit/anileis
Ex re fabellas/siquis nam laudat arelli
Sollicitas ignarus opes:̄ sic incipit.olim
Rusticus urbanum murem mus paupere ferē
Accepisse cauo/ueterem uetus hospes amicū
Asper & attentus quæsitus/ut tamen arctum
Solueret hospitiis animū.quid multa:̄ neq; ille
Sepositi ciceris/nec longæ inuidit auenæ:
Aridum & ore ferens acinū/semesamq; lardi
Frusta dedit/cupiens uaria fastidia cœna
Vincere/tangentis male singula dente supbo:
Cum pater ipse domus palea porrectus in orna
Esset ador/loliumq; dapis meliora relinquēs.
Tādē uo:rbanus ad hūc qd te iuuat inq̄t amice
Prærupti nemoris patientem uiuere dorso:̄
Vis tu homines/urbēq; feris præponere siluis:̄
Carpe uiam(mihi crede)comes/terrestria qñ
Mortales animas uiuunt sortita/neq; ulla est:
Aut magno/aut paruo læti fuga/quo bñ circa
Dum licet in rebus iocundis uiue beatus
Viue memor quā sis æui breuis.hæc ubi dicta
Agrestem pepulere domo/leuis exilit,inde

Ambo propoſitum peragunt iter.urbis auētes
Mœnia nocturni ſubrepere/iamq; tenebat
Nox medium cœli ſpatium/cum ponit uterq;
In locuplete domo ueſtigia/rubro ubi cocco
Tincta ſuper lectos canderet ueſtis eburnos:
Multaq; de magna ſupereſſent fercula cœna:
Quæ pcul extructis/inerāt heſterna caniſtris
Ergo ubi purpurea porrectum in ueſte locauit
Agreſtem/ueluti ſuccinctus curſitat hoſpes:
Cōtinuatq; dapes/nec non uernaliter ipſis
Fungitur officiis prælambens oē/quod affert.
Ille cubans gaudet mutata ſorte/boniſq;
Rebus/agit lætum conuiuā/cum ſubito ingēs
Valuarum ſtrepitus/lectis excuſſit utrunq;
Currere per totum pauidi conclaue/magiſq;
Exanimes trepidare/ſimul dōus alta moloſſis
Perſonuit canibus.tū ruſticus/haud mihi uita
Eſt opus hac ait/& ualeas/me ſilua/cauuſq;
Tutus ab inſidiis tenui ſolabitur eruo.

eſt leguminis. ¶Porphirio tacet.

¶CHRI. Gerius. Vel poeta apologos: uel probus paterfamilias q illis ſuos ad recte uiuendū hortabatur. Aniles: nō q non ſint ad uitā recte degendam īſtituti apologi. Sed aniles: quia familiares ſint aniculis. Nam is & delectant pariter: & iuuant pueros.

Ex re ex utilitate. Nam ſiquis: Probat quō p apologos ſuos corrigat. Nam ſiquis magnas diuitias: ut Arelli fuerunt: admiratur ille ex apologo urbani ruſticiq; muris oſtēdit q melius homini ſit ocioſam paupertatem q ſollicitas diuitias qrere. Arctum: anguſtum ex anxietate. Aridū: deſiccatum. Acinum: in teneriotibus dicimus: ut uuæ: mali punici: ebuli & ſimiliū Baccam uero in durioribus ut lauri: oleæ: & corni. Faſtidia: nā urbanus mus reliquis urbanarū epularū aſſuefactus cibaria illa aſperiora faſtidiebat.

Superbo.d. Dedit denti quod erat muris. Ornæ eiuſdem anni.q.d.nouella. Eſſet: comedere. Ador: de quo Plini. Frumēti genera in italia uulgatiſſima ſunt far quod adoreum ueteres dixere: ſiligo & triticum. Mortales a. uel epicureā ſententiam muri tribuitur iubeat: quoniam poſt mortem nihil ſuperſit. eſſe uiuendum in uoluptate ue terreſtria dixit bruta animalia quibus anima eſt: animus uero non eſt.

Currere &.c. Currebant & trepidabant. Moloſſis: nā in moloſſia epyri parte robuſti canes gignuntur.

Eruo: ſpecies leguminis eſt: quæ & Eruilia dicitur. Habet uim medicaminis. Nam per ipſum ſe curatum: teſte Plini. ſcribit auguſtus. Martio menſe natum noxium bobus dicunt: innoxium fieri primo uere ſatum.

Satyra.vii.

IAmdudum auſculto/& cupiēs tibi di
cere ſeruus
Pauca reformido. dauus ne? ita/dau⁹
amicum
Mancipium dño/& frugi quod ſit ſatis/hoc eſt,
Vt uitale putes. age libertate decembri:
Quando ita maiores uoluerunt/utere/narra.
Pars hominū uitiis gaudet conſtāter/& urget
Propoſitū/ps multa natat/mō recta capeſſens
Interdum prauis obnoxia/ſæpe notatus
Cum tribus anellis/modo leua priſcus inani
Vixi inæqualis/clauum ut mutaret in horas:
Aedibus ex magnis ſubito ſe conderet/unde
Mundior exiret uix libertinus honeſte.
Iam mœchus romæ/iā mallet doctus athenis
Viuere/uertūnis/quotquot ſunt/natus iniqs.
Scurra uolanerius/poſtquā illi iuſta chiragra
Contudit articulos/qui pro ſe tolleret/atq;
Mitteret in pyrgum talos mercede diurna
Conductum pauit/quanto conſtantior idem
In tuis/tanto leuius miſer/acrior ille:

ACR. i Amdudum auſculto. inducitur ſeruus ſicuti in comœdia q dicat ſe nō poſſe ferre dñm qui alia laudet & alia faciat. Ex perſona ſua Horati. aliena uitia carpit. Et.f. tam frugi ē ut optet eum dñs uiuere. Putes: autem pro uelis. item talis eſt ſeruus: ut eum uelis eſſe uitalem. Etenim qui nimii ſunt in bonis eos uitales eſſe non pdicamus. Age libertate decembri: habeas licētiam: & libertatē dicendi q uelis: quia ſaturnalibus libertas ſeruis concedebat: & oēs exequebant: ut ſæculi aurei quo Saturnus regnauit fieret imutatio: decēbri aūt menſe ſaturnalia celebrabant: & imutatio fit ꝯditionis: nam & liberi ex ſeruis: & ſerui ex liberis fiunt: ordo age utere libertate decembri &c. Pars hominum: iam ſerui ſunt uerba q habet in uitiis ſtādo & pſeuerando. Cōſtanter: pertinaciter. Et urget: pdurat & pſeuerat in uitiis icerti ppoſiti eſt. Natat: incōſtans eſt. Recta: abſolute neutro. Prauis: uitiis pœnis. Notatus uiſus: antea.n. & certæ dignitatis hoies: & ſingulis utebant: ideo notatus ex numero qa tres. Vixit inæqualis: dubius & mutabilis. Clauum: quaſi ſui ppoſiti gubernator. Clauū aūt propoſitum uitæ aut purpuræ. Aedibus ex magnis ſubito: de ambitioſa domo migrat in eā domū in qua uix manere dignabit pauper. i. in eo cœnaculo: unde mūdior exiret libertinus. Mundior: pro mundus.

Honeſtior. i. paulo liberior. Iam: modo. Doctus a. dr enim iſte priſcus orator fuiſſe. Vertūnus natus. i. quia oia tētat & in illo pſeuerat. Vertūnus dict⁹ qa humanis mētibus pēſt auertēdo: hic quondā romæ colebatur. Alii deū tyberis uolūt: qui uerterit eius aluetum. Aliter Vertūnus dicitur deus: qui præeſt ſenſibus ab eo q uertat & mutet cogitationes humanas: ſcribitur itaq; multiformis. is autē dr iniquo uertūno natus qui neſcit ſe regere. Quotquot ſunt uertūnis deo dixit qm̄ iſte deus poſitus erat in multis locis ciuitatis fere.n. oibus municipiis Italiæ conſecrabantur eiuſmodi ſimulachra quibus ambigui uultus eſſent prout dediſſent eis habitū: ita in diuerſas facies numinū uerterent:

ac per hoc priscus diis iratis natus. Iniquis iratis. Scurra. Vrbanus. Iusta. bene iusta quæ eius puniret insa/niam: nequã.n.fuit. Contudit: propter metrũ corripuit. Pyrgum tabulá: alii fritillum dicunt. Constantior: ptinacior iste q̃to ptinacior erat in suo ,pposito tãto fœlicior illo q̃ semp in diuersa uertebat᷑. Leuius. minus.

❡POR. Iamdudum ausculto. hæc predia longa habe. loquitur enim cũ seruo Hora. Vt uitale putes: ideo hoc ait: quia ferme citius moriunt᷑ serui qui frugi sunt. Mitteret in pyrgũ: Pyrgum ꝙ nos fritilũ dicimus in quo coniectæ tesseræ agitatæq; mittunt᷑. Quod clamas rectius: nam uides: & nõ intelligis. Vel quia in defendendo rectum nõ es firmus. Romæ rus optat: & in epistolaꝝ primo. Romæ Tybur amnẽ uentosus tybure Romam. Magno blateras clamore furiisq; Blateras latras uel furiose clamas. Dixerit ille: hoc seruus dicit sub Horatii persona. Duci uentre leuẽ nasum pro derisore posuit. Nidorem: pro nisu: a quo uerbum fit reni/deo. Supinor fastidio. Quid refert uti uirgis: hoc ius in gladiatorem est constitutũ. Peccatue superne: quia superior peccat. Nõ sum mœchus ait: hic sensus est. Non est mœchus magis q̃ ego fur: quia ut fur non sim metu non uoluntate cogor. Vel cum pausiaca. Pausia hic pictor nobilis fuit. Aut placide iam contento optimi gladiatores fuerunt. Nil ego si ducor: sensus. ego nil ducor idest nullius præcii si librum appeto. Obsequium uentris mihi: percontatiue legendum: ut supra responsa cupidinibus.

❡CHRI. Iamdudum ausculto. Seruum inducit in saturnalibus sacris in quibus licebat seruis summa cum lætícia in domos inuehi dominũ ita alloquentem: ut rectum det consilium. Ex quo significat esse ex re: ut & seruorum quãdoq; sentẽtias audiamus: eorũq; utilia præcepta non spernemus. Ait ergo seruus. Iamdudum ausculto: cui᷒ si subiungam⁹ tibi: erit obtempero: ut sit sententia: per totũ annũ tibi fideliter obedio: neq; qcq̃ cõtra profero. Nunc uero ni uerear te dominũ sunt quæ dicere cupiam. Dauus ne. Laudeat loqui: & domini uerba sunt fastidientis seruũ. Arguit aũt occultius illoꝝ superbiam: qui ita seruũ contemnunt: ut neq; eisdẽ constare elementis: neq; eodem spiritu uiuere putant quo ipsi uiuunt. Neq; aduertunt posse quandoq; & ip/sos in seruitutem cadere. Neq; postremo recordantur qua ætate Ecuba qua Cresus: qua mater Darii seruire cœperit: qua itidem Diogenes & Plato. Debemus igitur nõ ex conditione sua: sed ex sua seruitute seruum iudicare. Nã non solum persæpe optima dominis cõsilia dedere: sed sua etiã morte dominoꝝ uitam redemere.

Ita Dauus. q.d. seruus sum: sed tñ amicus & utilis domino. Libertate decembri. i. ea libertate quæ cõcessa est seruis in saturnalibus: quæ in decembri mense celebrãtur. Nam quia regnante saturno nemo seruiuit: iccirco in saturnalibus tota seruis licentia permittebatur. In illis aũt seruis dominoꝝ more epulæ parabant᷑. Deinde illis instauratis domini comedebant. Pars ho. Oratio serui: in qua concludit minus miserũ esse constanter in uitiis uersari q̃ incõstanter. Vrget pro. Quia non discedit ab eo. Natat incõstanter uiuit. Nã natantes modo emergunt: modo emergunt᷑. Sæpe notatus. Probat exemplo prisci: qui sæpe tribus anulis utebatur: modo nullo. Leua nam illa anulos gerimus: quoniã ociosior est: & propterea minus in illa atterunt᷑. Clauũ: latum clauũ q̃ uestis senatoria erat. Vertũnus. Ita.n. in uana uiuẽdi genera se cõuertebat: ut uertũnus. In uarias figuras se conuertebat. Fuit enim uertũnus deus rusticanus: qui pomonam ortorum deam adamauit. ac demum in coniugem sumpsit in hunc extat elegia Propertii: cuius initium est. Qui mirare meas tot in uno corpore formas. Accipe uertũni signa paterna dei. in quo loco etiam ostendit quare uertũnus appellatur.

Iusta. Quoniam inanis peccatrix illo supplicio fuerat afficienda. Pyrgum: quem & alueum & alueolum alio uocabulo uocitabant: uas est in quo iaciuntur tali. Acrior ille: ut hic qui constantior in uitiis est minus est miser: sic magis miser qui in illis inconstans est.

❡ACR. Qui iã iã: hic mõ intelligẽdũ: mõ laxo: mõ cõtento. Vt iãq; eadem digitis: iã pectine pulsat eburno. Cõtẽto: pco: laxo: luxurioso. Fune: ,pposito uitæ. Mire in metaphora pmãsit: supius clauũ dixerat q.n. discũt natare funẽ solẽt prio tenere ne mergantur. Nõ dices. Hora. Putida: rãcida: inepta: odiosa. Ad te inquam ferus. Quo pacto. Hora. Laudas. seruus mores. antiquoꝝ hominũ uitã hic ,pbat incõ/stantẽ esse Hora. Vsq; sp. Aut quia nõ sentis Duas res dicit interuenire: qbus instabilis sit. aut ꝙ nõ itelligat quæ affectat: aut ꝙ nõ sit firmus ad ea tuenda q̃ dicit. Euellere: exire ex gurgite uitioꝝ. Leuis: incon/stans. Laudas se. holus domesticã cœnã dicis nihil esse melius q̃ prãdere dõi. Potãdũ: epulandũ. Iusserit. ad se deest tametsi. Serũ pro sero. Sub ante. ut sub lucem exportãt calathis. Prima. l. pria: lumia dicunt᷑ in initio noctis accensa. Nemõ: uerba dñi festinãtis ad cœnã libere seruus iducit. Cũ magno. b. latras: uociferas: clamas sine rõe: unde balatrones q̃si blaterones: blaterare.n. ,pprie ẽ inepte clamare fu/gis. μορολογεσίσ. Expsit uelocitatẽ hoĩs festinãtis ad cœnã. Muluius. ordo. muluius & scurte discedũt pcãri tibi q̃ repeti nõ debebãt: & q̃ nõ debebãt audiri. Cum ieris iqt ad mecœnatẽ muluius: & cæteri parasiti tui discedũt tristes iprecantes tibi ea uerba: q̃ nõ debes audire: ideo aũt precant᷑: qm̃ dolent se pri/

Qui tam contento/quam laxo fune laborat.
Nõ dices hodie quorsum hæc tã putida tẽdant
Furcifer᷑ ad te inquã. quo pacto pessime laudas
Fortunã/& mores antiquæ plebis᷑ & idem
Siquis ad illa deus subito te agat/usq; recuses:
Aut quia non sentis/quod clamas rectius esse:
Aut quia non firmus rectum defendis/& heres
Ne quidquam cœno cupiens euellere plantam
Romæ rus optas/absentem rusticus urbem
Tollis ad astra leuis/si nusquã es forte uocatus
Ad cœnã/laudas securũ holus/ac uelut usque
Victus eas/ita te fœlicem dicis/amasq;:
Quod nusquam tibi sit potãdum/iusserit ad se
Mecœnas serum sub lumina prima uenire
Conuiuam/nemon oleum feret ocyus᷑ ecquis
Audit᷑ cum magno blateras clamore/furisq;:
Muluius/& scurræ tibi non referenda precati

Discedunt/etenim fateor me dixerit ille:
Duci uentre leuem/nasum nidore supinor
Imbecillus/iners/siquid uis adde popino.
Tu cum sis/quod ego/fortassis nequior/ultro
Insectere uelut melior/uerbisq; decoris
Obuoluas uitium/quid si me stultior ipse
Quingẽtis empto dracmis dephẽderis/aufer
Me uultu terrere/manum/stomachũq; teneto,
Dum quæ chrysippi docuit me ianitor/edo,
Te coniunx aliena capit/meretricula Dauum,
Peccat uter nostrũ cruce dignius:acris ubi me
Natura incendit sub clara nuda lucerna
Quecunq; excepit turgentis uerbera caudæ
Clunibus/aut agitauit aquum lasciuia supinũ,

uatos cœna p̃tiosa foris cœnãt:et aut cõuiuæ sunt ab eo festinante derelicti aut clientes mecœnatis: quos Hora. pascere cõsueuerat. Fateor me dixerit ille pro dixerat quæ Hor. uerba sunt:ille & miluius possunt dicere uel Hora. hoc ait. Et.n. fateor me risu dissolui: si ille me auidi uentris dicatq; est gulosior: q & meã appetat mensam. Nidor: aũt a nimio odore tractũ sed risu unde & renidet. Duci uentre: luxuriosum esse:& duci escis p̃ciosis. Leuẽ: sagacem. Nasum ni dore supi. nidore supinat qui nimium delectat:& in clinatur odoribus pulmẽtarioꝝ. Supinor: quasi se quens odorẽ: ut solent facere qui aliqd odorãt. Popino: amator popinæ: hic popino: huius popinis.
Tu cum. s. qđ.e. hoc ego item seruus libere satis: qa dictũ est age libertate decẽbri. Velut melior: quasi abstinentior:& magis integer. Dep̃hẽderis: inuẽniris. Aufer. desine. Dum q̃ cri. de crispino in p̃o iocatur ne me Crispini scrinia lippi cõpilasse putes.
Turgentis uerbera. c. i. uirilis membri pulsationes.

Clunibus: suis. s. dum ipsa iacet:& ego supra eam sum equum appellauit mẽbrum uirile ab eo quod supra illud sedet: ideo permansit in metaphora dicendo agitauit. i. crassauit. Supinum: quia mulier ascendit supra marem. ¶Porphirio tacet.

¶CHRI. Contento fune. Quia fugere cupit. Laxo: quoniã non quærit fugam. Translatio aũt est a colligata fera qua quiescente laxus manet funis: fugã uero quærente extenditur. Nõ dices. Domini oratio. Furcifer. Nomen hinc est q maxima pœna apud antiquos seruo peccanti erat: ut is plaustri lignũ: cui temo affigitur spectãte uicinia ferens circũageretur. Quod ubi factũ erat infidus a domesticis:& uicinis existimatus furcifer appellabat. Nam latini lignum illud furcã appellãt. Hæc ait Plutarchus in uita Coriolani. Ad te. rogauerat dñs quorsum illa uerba tenderent. Ergo respõdet seruus ad te. q. d. tui causa qui tanta sis incõstantia: ut antiquorum mores laudes:& tñ si ad illos te deus uellet recusares. Antiquæ plebis. Quam omnes scriptores parce: sobrie:& laboriose uixisse affirmant. Hoc aũt est uel quia nõ sentis id esse rectum quod loqueris: uel qa nondũ confirmatus es in iis quæ probas. Et hæres. i. non potes auelli e cœno: in quod plantam immiseris. Nam cœno imersus est qui uitiis est obrutus. Romæ rus. Ex iis oĩbus indicat hominis leuitatem. Victus: quasi coactus. Oleum: quo in balneo ungaris. Blateras. Stulte & p̃cupide loqueris. id. n. significare hoc uerbũ affirmat. Dicitq; a græco ducere originem:& camelos etiam dicit blaterare. Miluius &. s. qui moleste ferunt istas tuas ineptias:& propterea imprecant adeo horrenda mala: ut nõ sint referenda. Nam dixerit Miluius. Ego fateor me duci uentre. i. trahi edendi cupiditate:& supinor nasum. i. habeo nasum supinũ quasi paratum ad olfaciendum. Nidore. i. suaui odore epularũ. Vnde Iuuena. Captum te nidore suæ putat ille culinæ. Popino. Nã opinionem appellat qui popina delectat. Tu uero insectere. Insecteris me tuis rep̃hensionibus: cũ sis qui ego. i. talis qualis ego:& fortasse nequior. Verbis decoris. Sic & Iuue. Qui curios simulant & bacchanalia uiuũt. Obluere hoc pacto põt uitium uerbis: quia honestate uerborum tetigit turpia facta. Quid si me: Cõcludit ergo si tu dñs stultior me empto quingentis drachmis aufer terrere me uultu tuo. Drachma: Sed ut certus appareat: ordo in ponderibus primum pondus rõe siliqua erat. id græce. Κɑιρ τ ιον. i. granum ex siliqua. Inde obolus græce scrypulus sex siliquas cõtinens. Inde drachma quæ ex decem & octo siliquis. i. ex tribus obolis cõstat. Inde denarius qui argenteus nũmus erat:& cõtinebat. xxiiii. scrypulos. i. dragmã:& tertiam eius partem. Inde uncia octo drachmas siue sex dẽarios. Inde libra quæ habet. xii. uncias. i. dẽarios. lxxii. siue drachmas. xcvi. Manum & stomachum. i. contine manum & iram tuã. Ianitor Chrysippi. Optime seruus non a Chrysippo sed a chrysippi seruo se doctum dicit. Sic & rẽ uerisimilẽ facit: & simul ostendit errata eius huiuscemodi eẽ: ut facile an imperitioribus corrigi possit. Vter. peccat dignius cru. q. d. tu qui abuteris aliena uxore. Aut agitauit. e. s. Quia sup incubando me agitat ueluti eques equum.

Dimittit neq; famosum/neq; sollicitum/ne
Ditior/aut formæ melioris meiat eodem.
Tu cum proiectis insignibus/anulo equestri
Romanoq; habitu/prodis ex iudice dama
Turpis/odoratum caput obscurante lacerna:
Non es quod simulas/metuẽs induceris/atq;
Altercante libidinibus tremix ossa pauore.
Quid refert uiri uirgis ferroq; necari:
Authoratus eas/an turpi clausus in arca:

¶ACR. Dimittit neq. hoc ẽ dimittit me meretrix hoc ẽ ex eo de cella meretricis: neq; mala laborãs famaneq; sollicit⁹ ne alter me fortior aut ditior capiat amicã meã. Sollicitũ: timẽtẽ. Tu cũ pro. in. iuehit in equitẽ romanũ siue in Hor. q deposito habitu ne cognoscat exit de adulterio obtecto capite: ne qs illũ uidear. Anulo e. nõ licebat eqtibus roma. anulis uti nisi a p̃torib⁹ dõati fuissẽt: anulo ergo eqstri: quẽ q̃si eqs bon⁹ a p̃tore meruisti. Ex iudice: ex electro uiro qa iudices eligebant. Dama ãt suile nomẽ ẽ: ut hic dama nõ tressis agaso. Obscurãte: tegẽte. s. ne possis agnosci. Induceris. s. in domũ adulteræ. Atq; altere pugnãte. i. in te simul:& timor: & libido repugnãt dũ & cupis:& times adulteriũ cõmittere. Quid re. i.

Quē neq; paupies neq; mors neq; nicula terrēt
Reſponſare cupidinibus/cõtemnere honores
Fortis/& in ſeipſo totus teres/atq; rotundus:
Externi nequid ualeat per leue morari:
In quem manca ruit ſemper fortuna.potes/ne
Ex his/ut proprium qd noſcere?quinq; talēta
Poſcit te mulier/uexat/foribuſq; repulſum
Perfundit gelida/rurſus uocat/eripe turpi
Colla iugo/liber ſum/dic age.non quis.
Vrget enim dñs mentem non lenis/& acreis
Subiectat lapſo ſtimulos/uerſatq; negantem:
Vel cum pauſiaca torpes inſane tabella:
Qui peccas min9/atq; ego?cũ fului/rutubęq;
Aut placideiani contento poplite miror
Prælia rubrica picta/aut carbone/uelut ſi
Re uera pugnent/feriant/uitentq; mouentes
Arma uiri/nequam/& ceſſator daus/at ipſe
Subtilis ueterum iudex/& callidus audis.
Nil ego/ſi ducor libo fumante/tibi ingens
Virtus/atque animus cœnis reſpõſat opimis.
Obſequium uentris mihi pernitioſus eſt/cur?
Tergo plector enim/qui tu impunitior?illa
Quæ paruo ſumi nequeunt/obſonia captas:
Nempe inamareſcunt epulæ ſine fine petitæ:
Illuſiq; pedes uitioſum ferre recuſant
Corpus.an hic peccat ſub noctem/q puer uuã
Furtiua mutat ſtrigili?qui prædia uendit:
Nil ſeruile gulæ parens habet?adde quod idē
Non horam tecum eſſe potes/non ocia recte
Ponere/teq; ipſum uitas fugitiuus/& erro:
Iam uino quærens/iam ſomno fallere curam
Fruſtra/nã comes atra pmit/ſequit'q; fugacē
Vñ mihi lapidē?quorſum ē opus?ũ ſagittas?
Aut inſanit hõ/aut uerſus facit.ocyus hinc te
Ni rapis/accedes opera agro nona ſabino.

ptra dicere:Et in.ſ.t.t.æqualis cõſtãs in ſe. Terretes: dñt q ab alio nõ q̄rũt qd faciendũ ſit:ſed ipſi p ſe iue niũt. Externi ne.ualeat p læue.illecebræ:& blãdimē ta nõ blãdiunt' nobis honores: metaphora a leui li/gno ſiue marmore:cui ſi qd ĩpõas hærere nõ pt:ſed labit':ita & plim ſi tetigerint uitia hætere nõ pñt:ſed labunt':& cadũt ab eo. In quē mãca.i.quē circũagit & eetot q̄t i uitiũ. Potes ne.nõ potes te dicere liberũ eẽ qui ſeruis libidini. Ex hiis:q̄ dixi hic ſapientem.

Gelida ſub aqua. Eripe turpi:nã ſeruus es mulie/ris pp amorē. Non quis.Turpes obſtupeſcis. Con tẽto poplite:qm̃ gladiator dũ dimicat extẽdit ſuum poplitē:aut quia dũ attẽtus aliqd ſpectat erigit ſe: & extẽdit poplitem ſuũ.Si inquit pictura fuero forſitã delectatus:& moras fecero ſtatim ſtomachat' dñs. Velut ſi reuera laus picturæ.i.ita bene pictos:ut cee/das illos dimicare. Nequam & ceſſator:ego ſi itue/or picturam nequã audio: tu uero econtrario lauda ris:quaſi bene ſciẽs iudicare qui melior ſit pictor:ita oſtẽdit iterdum quoddã uitium liberis laudē: ſeruis uero culpã afferre:quoniã illos qui plus poſſunt ne mo audet coarguere. Nil ego ſi ducor : oẽs me dñt nihil eſſe:aliter me:ſi delectauerit bon9 cibus audio. nil.i.abiectus nullius momẽti quaſi luxuriæ dedit9. Impunitor.i.nõ ſoluẽs pœnas:ac p hoc tu magis pẽ dis pœnas luxuriæ q̄ ego: nam ego uapulo tibi aut multo cibo.& cruditatibus uexat' corpus. Furtiua mutat ſtri.ironia.i.ſeruus q ſtrigilē furat':& mutat ĩ uua m:ut comedat crimie luxuriæ notat'. liber uero q p̃imoniũ ſuũ luxuriæ ipendit nõ ſeruit gulæ ſuæ ac pee hoc multo magis liber luxurioſus dũ duceris uoluptatibus. Ponere:oedinare:conſtituere tibi:nã male cõſcii ſibi nolũt ſeipſos declinare noie. Erro: errore plenus. Nõ es tecũ:hoc ē nõ es ſanus.Curã malã cõſciẽtiã aut curã quã habemus ex mala cõſci entia:quæ exhortatur ad edendum: nã ita uellicane ſtomachum ad appetitum:ideſt ad edẽdum. Vnde mihi lapidem Hora.iratus daui iniuriis: ac per hoc oſtẽdit omnes iraſci : ſi quis illorum uitia cõuincat.

Accedes opeea agro.n.ſ.quaſi octo ſeruos Horati. miſit in eegaſtula agri ſabini.

CHRI. Quiſnã igit'.Concludit ex ſnĩa ſtoicoꝝ ſolũ ſapientē liberꝝ eſſe: qm̃ in ſua & nõ aliena ptãte conſtitutus ſibi imperet: & ita cũcta quæ hic enume rantur cõtemnit: ut nihil externi.i.nihil pter uirtutē q̄ ſola in ſe eſt:reliq̄ aũt ſunt externa: poſſit illũ ĩpedi re. Teres:&.r.Cui nocerinon poteſt.Nam forma teres & rotunda neq; anſas prebet:ut capiatur.:& facile ela bitur pee obſtantia. Manca:quaſi ſine uiribus:quoniã tibi nocere nõ poteſt. Gelida.ſ.aqua:Nam muliebris iniuria eſt:ut hoſtium pulſantẽ aque ſuperne infuſa operiat. Perfundit te.i.perfundẽdo repellit. Viegili.Sub merſaſq; obrue puppes.i.ſubmerge ut obruantur. Rurſus uo. Sic Terenti.excluſit reuocat. Pauſiaca.a pau ſia pictore nobili. Torpes : ſtupes.i.admitaris. Qui.p.m.quaſi dicat ita peccas cũ nimis miraris pulchram picturam:ut ego admirans quæ fuluus:& rutubæ mali pictores facere ſolent:qui aut eubrica aut carbone pin gebant.Quorum cũ picta peælia admiraris ceſſo neq̃ dicor.Tu autem ſubtilis iudex ueterũ pictuearum dice/ris. Audis.ſ.cum de te ita dicatue ſubtilis eſt ueterum iudex. Libo in ſacris libum offeeebant de farre mel le & oleo:ut dicit Seruius At in epulis libum ſic fieri conſueuiſſe a. Mar. Catone in libro de agricul. ſcribitur hiis uerbis.Libum ſic facito : caſeum bene diſteeat in mortario:ubi bene triuerit farinæ ſiligineæ libram : aut ſi uoles tenerius eſſe ſelibram.Similaginis ſolum eodem indito:permiſcetoque cum caſeo bene.Ouũ unum addito:& permiſceto uua bene.Inde panem facito:folia ſubdito in foco callido : Sub teſta ea coquito leniter.

Tibi ingens uittus : quaſi dicat tu magnanimus haberis:ſi magnas cœnas paeas .Ergo ſi obſequot uentri ſtatim plecto tergo . Tu autem impune capis obſonia : quæ niſi magno precio ſummi non poſſunt. Illuſi pedes.qui cum ſtare poſſe ceedunt propter ebrietatem uacillant. Vitioſum:ex crapula uel illuſi a podagra.

An hic peccat.utrum maius peccatum eſt an ſerui qui ſtrigilem quam furatus eſt.cum uua commutat:an tu qui pdia gulæ ſeruiens uendis. Nil ſeruire gulæ parens habet:quaſi dicat nõ ne habet aliqd ſeruire quod

pareat.i.obtempet gulæ. Nõ horã.t.e.p.Nã tot curis afficeris:ut semp in diuersa distractus tecũ esse non pos/sis. Ocia recte.Ocia uõ inertiæ:sed studioq; intelligit. Te uitas.Quia tui oblitus per uaria discurris.Erro no/minatiui casus est. Dicũt aũt errones qui p alienas regiones uagantur.Vnde mihi lapidem.Irascitur dñs ser/uo uera canenti.Quorsum est opus. Interrogat seruus ad quã rem lapide uti uelit.Sed ille ira inflãmatus pe/tit etiã sagittas. Aut insanit homo. Verba serui.Nam cum uideat dñm tanto furore percitũ putat illum aut insanire ex atra bili:aut facere uersus.i.agi furore illo diuino quo poetæ afflant:cum uersus cõdunt. Nona opera:Minatur ad opus rusticum in sabinos se illum missurum:ut nouẽ assiduos dies ibi fodiat. Nona ope opera:idest nouem dierum operarius.

Satyra.viii.de cœna nasidieni.

VT nasidieni iuuit te cœna beati.
Nã mihi q̃rẽti cõuiuã/dict⁹ here illis
De medio potare die/sicut mihi nunq̃
In uita fuerit melius/da/si graue non est:
Quæ prima iratum uentrem pacauerit esca.
In primis lucanus aper leni fuit austro
Captus/ut aiebat cœnæ pater/acria circum
Rapula/lactucæ/radices/qualia lassum
Peruellunt stomachum.siser/alec/fecula coa.
His ubi sublatis/puer alte cinctus acernam
Gausape purpureo mensam pertersit/& alter
Sublegit quodcunq; iaceret inutile/quodq;
Posset cœnanteis offendere/ut attica uirgo
Cum sacris cereris/procedit fuscus hydaspes
Cæcuba uina ferens/alcon chium maris exps.
Hic herus/albanum mecœnas/siue falernum
Te magis appositis delectat/habemus utrũq;.
Diuitias miseras.siquis cœnantibus una
Fundani pulchre fuerit tibi/nosse laboro.
Sũmus ego/& ppe me uiscus thurinus/& ĩfra:
Si memini/uarius/cum seruilio balatrone
Vibidius/quos mecœnas adduxerat umbras.
Nomentanus erat super ipsum.portius infra
Ridiculus totas simul absorbere placentas.
Nomentanus ad hoc/qui/siquid forte lateret.

ACR. U T nasidieni.nasidienus eques Romanus in aliis elegans:in enumeratione aũt lauticiaq; suaq; putidus.Quærit nũc a fundanio suo poeta quẽadmodum eum nasi/dieni iuuerit cœna.Quæ præcepta cœnæ dedisset su pius carius demonstrauit. Equidem si nomen iam hoc ex sequentibus apparet: quod idẽ sit nasidienus epicureus.Vt quo qualiter Iuuerit delectauerit. Here.pro heri. Illic apud nasidienũ.Iratũ esurietem fa melicũ. Fuit:deest qui. Austro: species pro genere. Peruellũt:cũ quadã delectatione pungũt suscitant. Gausape:mappa uillosa. Iaceret:remãeret. Offendere:lædere oculos. Horrorẽ fa.fastidium mouere. Vt attica:q̃ solet in capite sacra portare. Maris expers:in quo aqua marina nõ mittitur.i. sine marina aqua.in græcia.n. solet uino aqua maria misceri:ut nõ facile corrũpat.Expers ergo sine marina aqua:siue q̃ marina aqua ducat per mare dũ trãsfert. ergo expers quod p terrã non per mare aduectũ est. Hic herus:hiis appatis ait Nasidiẽus. Miseras:magnas aut sollicitas:& deest habeas. Sũmus ego:princeps in sũma parte lectii & subaudiendũ est eram uel fui. Turinus:de turio oppido Calabriæ: siue de turiis: nam & hoc turi per omnes cãus singulares declinauerunt ueteres:& hii turii:horum turiorum: hiis tu/riis inter hos autem & ad dextram intelligendũ est mecœnatem fuisse:cuius umbræ sunt.

¶POR. Vt nasidieni.Hanc ad Fundaniũ scribit. Leni fuit austro:hoc ideo quia affirmãt lassam carnem apri.i. irrequietam meliorẽ esse. Rapula lactucæ:neutro genere dixit pro rapa. Vt atti.uirgo.Illas dicit quas.Tullius i uerrinis canaploras ait. Fuscus hydaspes.Fuscus colore. Alchon chiũ maris exps: quia in chium uinũ marina non additur:inde institutum tradit Varro ut delphini circa liberum pingerentur. Nosse laboro:nosce pro scire. Vibidius quos mecœnas adduxerat umbras:quos potest referri ad superiora:potest & ad seruilium & Vibidium. Absorbere placentas:pro absorbendas.

¶CHRI. Vt Nasidieni iuuit.Nasidieni epicurei cœnã honestis qbusdam simul & turpibus uiris positam describit in qua luxũ carpens epicureos deridet.Alloquit aũt fundaniũ amicum:q cœnæ interfuerat. Con/uiuam.s.te. Here.pro heri. De.m.d.i.a medio die quod erat cõtra romanã modestiam.Nam meridies sexta hora est:romani aũt ante nonã horam a qua sola quarta diei superest cibũ non capiebant.Sic rñdet Fundanius. Ait.n.sic.s.uiuit:ut & cætera. Iratum:famelicũ intelligit. Leni au.quia caret frigore. Austro autẽ flante carnes magis tritæ sunt. Cœnæ pater.rex conuiuii.s.Nasidienus. Rapula:a rapo rapulũ est. Lassum:defatigatum.i.nauseãtẽ. Peruellunt.Pungũt:quia acria excitãt appetitum. Si ser.spẽs est herbæ:cuius radice adeo delectatus est Tyberius Cæsar ut eã singulis annis a germania peteret de hac columella in suis carminibus. Vlpica quæq; fabis habilis fabrilia miscet:lã siser assyrioq; uenit:quæ semine radix. Sunt q eã putent quã uul/go sermontanã nominant. Fecula coa.uinum coũ ad uappam exhausta amphora redactum. Alte cinctus: bene expeditus. Vt attica uirgo:nã in sacris cereris diligentius currant:ut omnia mũda sint. Hydaspes:nomen serui a fluuio q apud parthos in indiã fluit:unde oriũdus sit. Fuscus:quia in illis partibus colorati sunt homines. Maris expers:cui nõ sit admixta marina aqua nam ut apparet apud Columellã uina aqua marina cõcinabant.Quod si procul a mari essent falibant aquã:eaq; loca maria uocabant. Diuitias:miseras.Exclamatio poetæ carpentis luxuriosam cœnam:& appellat diuitias miseras : quia ad miseram uitam inducũt homines. Varius:poeta. Vmbras.q.d.scurras illos nõ homines esse.sed umbras hominis. Ridiculus:assorbere.Quas assorbendo rursum captaret.Placenta autem teste Catone fit ex farina siliginea & ouillo caseo be/ne recente:& ex melle dicitur autem ut puta a placendo.

¶ACR. Noto.i.omnibus usitato uel noto quem nomentanus:& nasidienus nouerant: aut quem ego postea cognoui. Celantia:intra se cōtinentia:& omnibus superius dictis naturaliter reddidit: uel etiam patuit idest intelleximus nouum:& ualde optimum ea habere succum. Ab ipso: ipse te melius docebit:qui mihi narrauit. Vertere pallor Tum parochi faciem : parochi dicuntur qui hospitibus publicæ exhibent necessaria:hic tamen pascentis:& domini. Vel feruida:idest ideo quia multum biberunt iam nesciunt quid gustant:

Indice monstraret digito.nam cætera turba:
Nos inquam/cœnamus aueis.cōchilia/pisces
Longe dissimilem noto celantia succum.
Vt uel continuo patuit/cum passeris/atque
Ingustata mihi porrexerit ilia rhombi:
Post hoc me docuit melimella rubere minorē
Ad lunam delecta/quid hoc intersit/ab ipso
Audieris melius/tum uibidius balatroni:
Nos nisi damnose bibimus/moriemur inulti.
Et calices poscunt meliores/uertere pallor
Tum parochi faciem nil sic metuētis/ut acreis
Potores/uel quod maledicunt liberius/uel
Feruida quod subtile exurdant uina palatum.
Inuertunt aliphanis uinaria tota
Vibidius/balatroq;/secutis omnibus imis.
Conuiuæ lecti nihilum nocuere lagenis:
Affertur squillas inter murena natantes
In patia porrecta.sub hoc her⁹ hæc grauida īq̄t
Capta est/deterior post partum carne futura
His mixtum ius est oleo/quod prima uenafri
Pressit cella garo de succis piscis iberi:
Vino quinquenni uerum citra mare nato:
Dum coquitur/cocto chiū sic conuenit/ut non
Hoc magis ullū aliud pipe albo/nō sine aceto
Quod methymneam uitio mutauerat uuam.
Erucas uirides/inulas ego primus amaras
Mōstraui incoquere/illotos curcillus echinos:
Vt melius muria/quod testa marina remittat.
Interea suspensa graueis aulæa ruinas
In patinam fecere trahentia/pulueris atri:
Quantum non aquilo campanis excitat agris.
Nos maius ueriti.postquam nihil esse pericli
Sensimus/erigimur. ruffus posito capite/ut si
Filius immaturus obisset/flere/quis esset
Finis/ni sapiens sic nomentanus amicum
Tolleret/heu fortuna/quis ē crudelior in nos
Te deus?ut semper gaudes illudere rebus
Humanis.uarius mappa compescere risum
Vix poterat.balatro suspendens omnia naso:
Hæc est conditio uiuendi aiebat/eoq;

nam palatum ait multo uino surdum factum.i.tale ut iam nō possit sentire saporem. Subtile:quasi subtiliter& satis perite: solet enim saporem dignoscere. Exurdāt surdum faciunt: ut nō sentiant saporem. Inuertunt au.exhauriunt:nam quando uas exhaustum fuerit inuertitur ita : ut os ipsius humum tangat. Catacephales. Aliphanum oppidum uolunt: ubi maiores calices fiebant. Alii a uico ubi fictiles & subtiles in usu sunt. Garro:genus salsamenti. Pulueris atri:deest tantum. Nos ma.ueriti.i.maiorem ruinam timentes. Erigimur:apparet hic conuiuas se proiecisse in terram. Vt si filius immaturus:tanquā fuisset filii orbitate pcussus. Vt sapiēs:sic idē cōsolādo hūs uerbis. Vt q̄liter & q̄si lamētādo hoc loq̄tur. Mappa cōpescere risum. Mappā.n.in ore cū risus pōebāt. Suspēdēs oia:quia oia deridere solebat.

¶POR. Indice monstraret digito:hoc ideo quia certis nominibus singuli digiti nominātur : & sunt hæc nomina pollex:index:famosus medicus:minimus. Inuertunt aliphanis:genus poculi. Verum citra mare nato:italicū uinum dicit. Interea suspēsa graues:quia cōsuetudo apud antiquos fuit ut aulea sub cameras tenderent: ut si quid pulueris caderet ab ipsis exciperetur.

¶CHRI Indice digito. Hic enim si quid suauius lateret scilicet incisore monstrabat. Nam cætera turba. Sententia est reliqui turba sunt quasi dicat inscii rerum. Sed nos cœnamus:idest nos scimus eligere quæ cœnanda sunt:quod patuit nunc cum porrexit puer igustata. Ingustata. Vel quia nolui gustare tanq̄ non bona:uel contra nō gustata aliis qui non norunt suauitatem eorum. Ad minorem lunam.s. cum diminuta est luna. Damnosæ. Multū quod fit cum damno eius qui cōuiuium præbet. Parochi. Qui sint parochiani dictum est: sed hic ponitur pro magistro cōuiuii. Hic enim pertimuit ingurgitationem potatorum:uel quia illiberius maledicunt : uel quia nimium subtile uinum stupefacit palatum :ita ut non ualeat gustu. Timuit ergo ne possent percipere sapores suaues epularum. Exurdant:Surdum faciunt:idest hebetāt:& dedit gustui:quod est auditus. Inuertūt aliphanis. Vinaria uasa maiora sunt:quibus uina e cella prompta in triclinium deferebant. Ex his autem uinum in alifanos quæ poculorū species sunt transfunditur. Inuertunt:ergo quasi dicat euacuant. Secutis omnibus imis. Incepit nimia illa ingurgitatio a uibidio: & balatrone hominibus pditis:quos secuti sunt: omnes qui erant in inferiore parte tori. Nam mecœnas:& uarus:& reliqui ægregii uiri qui primas in cōuiuio partes tenebant a temperantia non recedebant. Squillis:Piscis ex genere mollium est. Murena:hic piscis quocūq; tempore parit. Oua eius citissime crescunt. Vulgus cū serpentibus illas coire putat. Aristoteles myrinum uocat marem qui generat. Discrimenq; est ꝙ murena uaria : & infirma est. Myrinus unicolor & robustus:dentesq; extra hos habent:in gallia septētrionali murenis omnibus in dextra maxilla septenæ maculæ ad formā septentrionis aureo colore sunt dum uiuunt : nam pariter cum uita extinguuntur. Vedius pollio eques ro.ex augusti amicis mancipia damnata in uiuariis murena

rum demergens totum hominem distrahi spectabat. Aceti gustu in maximam rabiē aguntur. Non crassum ut anguillis tergus illis est: sed tenue eoq; uerberari solitos pętextatos esse uerius scribit. Hortensius murenam in uiuariis suis adeo dilexit: ut extinctam fleret. Sub hæc istatim hac posita locutus est herus idest cœnæ dominus illam grauidā captam fuisse: quia cum murenæ peperint deteriore carne sint. Deinde demōstrat quo pulmentario cōdiatur. Ius enim ipsius cum oleo uenafrano miscebant. Prima cella. Primaria in quo esset optimum. Garro: garum liquamē est ex piscibus. Mythymneā. Ab urbe lesbi ubi optimum fit uinum. Vir. Quam mythimneo carpit de palmite lesbos. Inulas. Bulbi species est. Amaras: acres. Incoquere. Vna cū illis coq̄re. Et cothillus mōstrauit: ut echinnos illutos q̄si dilutos meli⁹ remittat muria q̄ testa marina. Nos maius ueriti. Ruebāt. n. aulea: at nos uerebamur ne rueret domus. Erigimur. i. liberamur a metu quēadmodum deiicimur cū metu deprimimur. Ruffus: deplorabat cœnæ interitū hic nebulo deiecto capite ex dolore: ut si plorarēt interitum filii. Illudere: rebus humanis. Verba digna odio: ut ita lamentetur rem nimiam ueluti si capitis periculum imineret. Varius: uir. s. sapiens. Suspendens oia naso. Vt ostendat anxium: & cogitabundum ueluti in re grauissima: & utitur ueluti parasitus multa adulatione: & in re ridicula tragœdias excitat ex epicureorū sententia: quibus hæc cœnæ perturbatio summū malum uideri possit. Enumerat, ergo herculeos labores in cœna paranda: maxime in qua huiuscemodi casus euenire possint.

¶ ACR. Responsura tuo non est. superat factum tuas laudes: hoc est condigne laudari non potes. illi autem dicit balatro qui præbet conuiuium idest nasidieno. Tene: supple decet. Accipiat: pascat. ut illos porticibus rex accipiebat in amplis. Patinam: si frāgat a. Agaso: proprie dicitur seruus qui iumēta curat: hic autem satyrice escarum ministrum agasonem appellauit: quem uulgo dicunt inferiorem.

Sed conuiuatoris uti. Quēadmodum dux exercitus in aduersis rebus probatur: utrum sciat bene opitulari suo exercitui: & tutari illum: nam & fœlicitas etiam & imperium militiæ cælat: ita & cōuiuatoris prudentia in aduersis rebus probatur quemadmodum sciat consolari suos cōuiuas. Nullos his mallem hoc: Hor. idest magis uellem hos cœnantes spectasse q̄ quosuis ludos. Vibidius dum: fundanius: secundo ex tristi facto hylari. Mutatæ frontis: iam lætior. Mazonomo: genus lancis est. in q̄ portātur escæ ueluti grande falsare. secuta parte totum.

Vt multo suauius. Quia clunibus aliquid habetur tetri odoris: & saporis minus iucundi. Nisi causas: ista pulmenta quæ attulit nobis nasidienus suauiter concederemus nisi nobis narrasset causam quare partes eorum non attulisset. Intelligimus enim nasidienum dixisse uermes inuenisse in cunctis partibus: quas non attulit.

¶ Porphyrio tacet.

¶ CHRI. Agaso. rudis puer ut sunt agasones. Dii ti. homo uanus adulatione demollitus omnia se illi debere putat & ppea oia precatur: & poscit subito soleas ut inculinam præparans cœnam restauraret. Soleas poscit. Nam in toriis: & conuiuio sine calceis erāt. Nullos: loquitur poeta. Vibidius: Continuat narrationem fundanius: & hunc bibacitatis uocat. Mutatæ frontis. Redibat. n. lætus cum epulas restaurasset: & casum fortunæ sua arte emendaturus esset. Mazonomo: uasis species. Ficis. Nam iecur in ansere laudatur: præsertim si ficubus auis pasta sit. Fartilibus enim in magnam amplitudinem crescit iecur anserinum. Exemptum quoq; lacte mulso augetur. Questio tamen est quis primus huius rei auctor fuerit. Scipio an Metellus uir cōsularis: an. M. Sesseius eques romanus. Romæ in ueneratione fuerunt anseres: quia clangore suo canes custodesq; excitando capitoliū ab irruptione gallorū seruarunt propterea: q; censores cibaria anserum in primis locant. Anser Lacydi philosopho ita semper adhesit: ut neq; domi neq; foris usq̄ ab eo discederet. Suauis si nō causas. Suaues epulæ erant. Sed ille eas insuaues reddebat nos misere lōgo sermone fatigando: dum singularū naturam docere nos. & causas uoluisset. In quo loco notat poeta epicureorū longissimos: & friuolos atq; uanos de physicis sermones. Sed tedio orationis fastiditi

Responsura tuo nunquam est par fama labori.
Te ne/ut ego accipiar laute/torquerier omni
Sollicitudine districtum: ne panis adustus:
Ne male conditum ius apponatur: ut omnes
Præcincti recte pueri/comptiq; ministrent.
Adde hos præterea casus/aulea ruent si:
Vt modo/si patinam pede lapsus frāgat agaso.
Sed conuiuatoris/uti ducis ingenium/res
Aduersæ nudare solent/celare secundæ.
Nasidienus ad hæc/tibi di/quæcūq; preceris:
Cōmoda dēt/ita uir bonus es cōuiuaq; comis:
Et soleas poscit. tum in lecto quoq; uideres
Stridere secreta diuisos aure susurros.
Nullos is mallem ludos spectasse/sed illa
Redde age/quæ deinceps risisti/uibidius dum
Quærit de pueris/nū sit quocūq; fracta lagēa:
Quod sibi poscenti non dentur pocula/dumq;
Videtur fictis rerum balatrone/secundo
Nasidiene redis mutatæ frontis/ut arte
Emendaturus fortunam/deinde secuti
Mazonomo pueri magno discerpta ferentes
Membra gruis sparsi sale multo/nō sine farre:
Pinguibus & ficis pastum iecur anseris albi:
Et leporum auulsos/ut multo suauius armos:
Quā si cum lūbis quis edat. tū pectore adusto
Vidimus & merulas pōi/& sine clūe palūbes:
Suauis res/si non causas narraret earum/&
Naturas dominus/quem nos sic fugimus ulti:
Vt nihil omnino gustaremus/uelut illis
Canidia afflasset peior serpentibus aphris.

illum ulti sumus nihil comedendo. Hoc enim graue est domino conuiuii. Intactas ergo epulas reliquimus ueluti si canidia quæ anhelitu suo sæuior est serpentibus illas afflasset. Aphris: aphricanis. Ibi enim libya est harenosa in qua ois generis serpentes abundant: & pp calorem regionis: & aquæ inopiam sæuissime nocent.

Quinti Hora. Flacci Epistolarum Liber Primus/Epistola prima ad Mecœnatem.

PRima dicte mihi summa dicende camœna:
Spectatum satis/& donatū iam rude/quæris
Mecœnas iterū antiquo me includere ludo:
Non eadem est ætas/non mens. ueianius armis
Herculis ad postem fixis/latet abditus agro:
Ne populum extrema toties exoret arena.
Est mihi purgatam crebro/qui personet aurē
Solue senescentem mature sanus equum/ne
Peccet ad extremum ridendus/& ilia ducat.
Nunc itaq; & uersus/& cætera ludicra pono:
Q d' uerū/atq; decēs curo/& rogo/& ois i hoc
Cōdo/& cōpono. q̄ mox depromere possim (Sū:
Ac ne forte roges/quo me duce/quo lare tuter:
Nullius addictus iurare in uerba magistri.
Quo me cūq; rapit tempestas deferor hospes:
Nunc agilis fio/& uersor ciuilibus undis
Virtutis ueræ custos/rigidusq; satelles:
Nunc in aristippi furtim præcepta relabor:
Et mihi res non me rebus subiungere conor.
Vt nox longa/quibus mentitur amica/diesq;
Longa uidet' opus debentibus/ut piger annus
Pupillis/quos dura premit custodia matrum:

PRima dicte mihi. Rude rudis est signū missionis artis gladiatoriæ. inclu. ludo: officio scribēdi. Ludū aūt metaphoricos uocauit ut ostenderet periculosum opus esse scribendi quia post pugnā contulit ad agricultu ram. Veianius: nomē gladiatoris pugnacissimi: & iocunde hoc exemplū attulit: quia supius dixit. Antiquo me includere ludo. Abditus agro: comparat se ueianio gladiatori nobilissimo: q post multas pal mas consecrauit herculi arma sua contentus ꝓprio agro. Cuius exemplo dicit ætatem suā: & propositū sibi impedire: & nō posse sibi pseuerare in carmini bus: sed potius uelle trāsire ad studium phiæ relictis locis: & liricis uersib⁹. Ne populum exoret extrema harena: quia gladiatores portaturi rudem ex media harena cōsueuerūt se ad crepidinem circi adeo pro ximi: ut possent populū tristi uultu uelocius exorare idest sub circulo amphiteatri stās petat rudē. Nam ibi consuetudinis est stantē gladiatorē petere missio nem. Est mihi: modo phs qui personet aurē: & faci at purgatā. Ad dictus iurare Metaphoricos locutus est ad militia. Quia iurabant milites in uerba ducis: & sic ibant ad militiam. Iurare. i. nulli sum obnoxi us. Omnes audio scrutantes ad rē probandā. Tem pestas: aut fortuna aut casus: aut animi inclinatio. ACR.

Nunc agilis. i. facilis & mobilis & diuersa appetēs negociosus accinctus apparatus ad laborandu. Ci uilibus undis. Hoc est morali philosophiæ: & mire in methaphora obdurauit: quia dixit tēpestas. Vir tutis. u. sectæ: qa dīit nō esse peccātibus ignoscendū. Aristippi: aristippus cirenaicus fuit: & epicur⁹. Qui summū bonum in uoluptate dicit. Furtim autē ideo quia stoici dicunt fugiendā esse uoluptatem. Et mi hi res. nam stoici dicunt natū hominē: ut a rep. rega tur. Epicurei uero ut homo remp. regat. Subiunge re: quoniam auari pecuniis seruiunt. ideo Hor. Qua si philosophus ait. conor ut mihi seruiant pecuniæ. non ego illis: nam illa nobis seruiunt: quæ contem nimus: aliter hoc epicuri stoicis opponunt sequenti bus gloriam uirtutis: quasi illi rebus seruiant dū ap petunt gloriam. Senibus: per hoc ostenditur omni ætati phiam prodesse inquantum profecerit.

POR. Prima dicte mihi summa dicende camœ na. Flacci epistolaꝝ libri titulo tm̄ dissimiles a sermo nibus sunt: nam & metrū & uerboꝝ cōis assumptio sui ultimos esse ipse testatur mecœnati cū dicit fini re se operam uelle: & philosophiæ malle inseruire. Veianius armis. Veianius nobilis gladiator post multas palmas consecratis Herculi fundano armis, tandem in agellum se cōtulit. Cuius exemplo dicit ætatem suā: & propositū impediri: ne in scribendis iis carminibus perseueret. Et cætera ludicra pono. ait se depositis fomentis leuibus animi. i. iocis a uer sibus transisse ad studiū phiæ: & ꝓcepta aio sapiētissi me cōdere q̄ postea in usum recte uitæ proferri pos sint. Quo me: duce quo lare tuter. Nulli sectæ addi ctum se ait: sed ex oībus quicquid optimū sit dictutū esse promittit. Et uersor ciuilibus undis: inter stoi cam: & epicureā iactari se ait. Et ideo se undis ciuili bus mergi dixit. Quia stoici administrationē reipu.

probant.Epicurei uoluptatem.Inde furtim relabi se ad eá ait. Nunc in Aristippi:quia Aristippus epicureæ se
cte princeps fuit. Rigidusq; satelles.Bene rigidus fm Stoicum. Longa:qbus mentitur amica.Sicur longa
nox est iis qui amice aduentú falso expectant:uel illis qui per diem operantur:longus dies est.

CHRI. Magnú profecto mortalibus Illustrissime Guido Feltri adiumentú attulit:ea quæ de uita:& mo
ribus inscribit phia:sine qua homini in ciuili societate degenti:nõ dicã beatam:sed ne ulla qdem uita esse pt.
Ipsa.n.& uirtutú omniú indignatrix est qbus ab hoie remotis præter solá effigiem nihil quod qdem hois re/
linquitur.Et uitiog expultrix:quibus infecta humana mens tñ a summo bono:cuius eá cætera omnia agunt
mortales:abest:ut omniú erumnag cumulo obruatur.Quapropter iure:quidem optimo diuinus ille Socra/
tes apollinis quoq; oraculo sapientissimus est appellatus:qm relictis subtilioribus naturæ inqsitionibus philo
sophiam primú a cœlo in terras auocauit:ac nõ solum intra urbes induxit:uerú etiá in humanis pectoribus
collocauit.Quod tñ tantú dei donum non oino priscos illos sapiétes latuisse putauerim:qcunq; ii fuere: qui
circa sæculog initia mortales adhuc soliuagos:& per siluas dispersos & solis antris aut spelúcis aduersus cœ
li iniurias defensos:uictu deniq; ferino uiuétes:primo in uná ciuitatem cõpulere:ac deinde cõpulsos:sed tñ p
insolentiá aduersus eos cótumaces in iusatq; æquabilitaté induxere:ut & legibus obtéperare:& in cõe consu
lere assuescerent.Neq; alia róne.Orpheum & tygres lenisse:ac torrentia flumina retardasse:aut syluas saxaq;
mouisse lyra fabulantur:q φ eloquenti sapientia:& hoies efferatos furoreq; cóciratos reprimere: & ad mitio
res mores reuocare:et aut stolidos:& penitus stupidos excitare:& ad uim uirtutéq; animare potuerit.Sono cy/
tharæ mouit saxa Amphion:ut se in ædificationé thebanog mœnium cõponerent. Monstruosa hæc fabula
est.Sed nõ id monstrú est:quod fabulæ figméto tegit.Nam ciuitaté thebaná ex collectitia hominú turba ha/
ctenus stupida:& sine sensu ac róne uiuente cõposuit:& uerbog ornatu ac grauitate fnlarú formauit.Quapp
cum ego . Q.Hora. Flaccú tum in cæteris suis uoluminibus:tú in his:quas in duos libros distinxit epistolis:
ita uniuersam hanc doctriná amplexú esse uideá:ut & qd sit ueluti ultimú ab hoie expetendú:& qbus officiis
ueluti uia quadá ad id perueniendú sit sapientissime eloquétissimeq; describat.putaui esse eius hois: q in com
mune pro sua uirili cósulat:ea q in illis poetag more abstrusa ac recondita sunt:ita interptari:ut qcunq; lege
rint:& industriá nostrá non penitus cótemnant:& laboré non frustra oino a me sumptú esse intelligát:& iu/
cúditatis simul & utilitatis ide se aliqd ɔsecutos gaudeát.Quæ qdé oia iis potissimú rónib⁹ noi tuo dedicaui:
ut cú & q ad priuatá:& q ad publicá uitá degédá ptinét:in hoc uolumie recognoueris:tú tu & Hor. oium poe
tarú sapientissimú fuisse animaduertas:qñ quidé hæc oia & rectissime senserit:& dilucide copioseq; descripse
rit:tú patré tuú unicú nostri sæculi exemplar intuearis.Aiaduertes.n.mõ diligéter singula tanti ducis dicta fa
ctaq; obserues:illú neq; in rebus oibus cognoscédis sapiétissime uersari: neq; in singulis recte agédis summa
cú iusticia atq; animi magnitudine se gerere potuisse:nisi ad eá quá a natura sortitus est ingenii diuinitaté:&
ad multag rerú diuturnú usum atq; experientiá oium pene doctissimog uirog uariá multiplicéq; doctrinam
studiosissime adhibuisset.Lege igit ac plege Illustrissime Guido:ut quéadmodú eog bonog: q in fortunæ te
meritate posita sunt:te sibi iá diu successoré parat.Sic et eag uirtutú q maxime: q plurimæ: q diuinissimæ in
eo sunt:uiuus ualésq; nõ ex dodrante aut ex triéte:sed ex toto:ut aiunt esse hæredé futug te summa cú aí uolu
prate amplectat.Sed ut qñq; ad ipsas interptationes descédamus liber epistolag in manibus est.Epistolas át
græci id scriptog genus appellát:q d ad abstes mittimus:& quo ueluti ptes alloqmur:uerbú ductú ab eo:q d
est επιστελλειν q d ea lingua mitto significat In quo loco aiaduertédú é noia q a uerbis.e.tenue hñbus lit
terá e in o puertere.Quapp ut ab eo q d est πενομαι.i.laboro fit πονοσ.i.labor:ita ab eo q d é στελλω atq;
deinde επιστελλω fit επιστολη & non επιστελη:quo noie iá latini p suo utunt dñtq; nõ solú eplam:
uerú ét in neutro genere epistoliú.Vnde Catullus:Quod mihi fortúa casuq; oppssus acerbo. Cóscriptú hoc
lachrymis mittis epistoliú.Latine át epistolá lras appellamus in plurali tñ numero. Quapp uná epistolam
unas lras:quéadmodú unas nuptias:& una arma pferimus:nisi forte sua lnla poetæ:ét i singulari lram dicát:
ut appet apud Oui.Prima dicte mihi súma dicende camœna.Prohemii munere fungit epla hæc.Ná cú gra/
uior iá ætate constitutus teneriora poemata omittere:cuius mecœnatis rogatu ea suscepisset:& res grauiores
atq; ex intima phia deprõptas:ut sibi ciuibusq; suis pdesset:lris mádare decreuisset:excusat ingrauescété ætatem
ueluti lasciuioribus neqnis ineptá:& ueluti pteritæ negligétiæ pnia ductus suá in hæc studia pperationem de
scribit.Captat igit beniuolétiá a psona mecœnatis:cú illú dignú pnuncienq; & olim laudatus sit:& q rursus
deinceps laudádus.Captat a sua:cú se ueluti memoré gratúq; bñficiog cómédet.Captat a re ipsa: q ad cõem
oium utilitaté ptineat.Quin & ab eadé ipsa re magnitudine utilitatis pposita auditores in summá attentioné
adducere ualet:quá dú pponit simul ét docilitati lseruit. Dicte:laudate.Vir.Cui nõ dictus hilas. Spectatum.
Vel pbatú.Vir.Et reb⁹ spectata iuuétus.Vel spectatú:quia trãslationé a gladiatorú spectaculo sumit. Donatú
rude.iam a scribédi munere liberú. Rudis.n.fm Priscianú uirga est:qua donati gladiatores a gladiatura ces
sabát.Iuue.Hic sergius idé:accepta rude cœpisset uehiento uideri. Ludo:arte.Ná ludum latini locú dicút:ubi
ars aliqua tradit. Eadé ætas.Diuersæ.n.ætates diuersa studia hñt. Quapp mutatióe ætatis fit mutatio men
tis:& uolútatis. Veianius:Gladiator fuit nõ ignobilis:q aduétante senectute ab arte discessit.Erat aút de anti
quog consuetudine ut q ab artificio aliquo discederet arma & instra sui artificii in téplo eius dei suspéderent
in cuius tutella id esset artificiú.Quoniá ergo gladiatura:& robustú & laboribus inuictú corpus: & animú in
periculis intrepidú reqrebat:iccirco herculi oium heroú maximo cósecrata est. Ergo ut in carminibus arma
ueneris in ueneris téplo suspendit:sic núc gladiaturæ arma herculi cósecrant:& a postibus eius templi pédere
uult.Sic & Maro in Buco.Hæc arguta sacra pédebit fistula pinu. Ad posté.De quo noie & ualuis & foribus
dictú est. Agro.nam omissa gladiatura dedit se agriculturæ.Cætog gladiatog ludi:ita instituebant:ut patria
facerent ex iis:& ita illos inter se coæquabant:ut esset in ipsis paribus æqualitas ætatis:exercitationis:proceri/

tatis uirium:& audaciæ. Sicq̃ cōpositi in harenā ꝓdibant:ut sæpe mutuis uulneribus ambo perirēt. Sæpe etiā spectatoꝝ clementia prohibebaſ uictor ne inuictū:& iā uulneribus confectū ulterius:tūq̃ maxime cū ille supplex populi in theatro sedētis opem iploraret. Quod significare uideſ poeta:cū dicit. Ne ppſm extrema totiens exoret harena. Erāt q recte occulte ferētes aduesatiū quē mirmillonē appellant irretire conabanſ. Canebantq̃ non te peto:piscem peto. Quid me fugis galle. Quia mirmillonicū gēus armaturæ gallicū erat:& ipsi mirmillones galli appellabanſ:in quoꝝ galleis piscis effigies inerat. Genus aūt hoc pugnæ institutū est a Pytacho mythileneo q dimicaturus aduersus Phrynonē ducē atheniensiū ob cōtrouersiam de finibus agroꝝ quæ erat inter acticos:& mythileneos reti occulte lato ipediuit phrynonē. Fuit aūt apud priscos cōsuetudo: ut siqs ægregius dux in bello occubuisset:aliquot ex captiuis hostibus ad eius tumulū tanq̃ inferiæ mactarentur. Quod in Pallāte apud Maronē legimus: Sulmōe creatos Quatuor hic iuuenes totidē quos educat ufēs. Viuētes rapit inferias:quos imolet umbris Captiuoq̃ regis pfundat sanguini flāmas Hinc gladiatoꝝ munꝰ repertū nōnulli uoluntut primo ex dānatis paria cōficerenſ. Quod nulla iniuria effici putabāt. Nā qui conficiebanſ in harena nullā grauiorē pœnā dabant q̃ qua damnati fuerāt. Siqs aūt euadebat id sibi lucro apponere poterat. Deinde repti sunt qui robustissimos uenales emerent:emptosq̃ in hoc artificio exercerēt:ut deinde ad muneta edenda uenderent. Postremo hoīes perditissimi reperti sunt:qui quæstus gratia huiuscemōi & periculum & ignominiam sua sponte subirent. Qui autē gladiatores exercebant lanistæ dicebantur. Alii dicunt hanc rē athenienses in honorē scythicæ dianæ reperisse. Iulius autē capitolinus scribit uoluisse ro. hoc ludo milites in hostes acriores reddere. Ci. in sa tusculana ait. Gladiatores aut perditi hoīes aut barbari quas plagas pferunt:quo mō illi q bñ instituti sunt:accipere plagā malunt q̃ turpiter uitare. Quā sæpe appet nihil eos malle q̃ uel dño uel populo satisfacere. Mittūt uulneribus confecti ad dños: q quærāt qd uelint si satis eis factū sit se uelle decumbere. Liuius aūt de Scipione. Gladiatorū spectaculū fuit non ex eo genere hominū:ex quo lanistis cōparare mos est seruoꝝ:q uenalem sanguinem habent. Voluntaria oīum & gratuita opera pugnantiū fuit. Refert Sueto. Neronem ad ferrū & ad munera harenæ quadringētos senatores:& sexcētos equites exhibuisse. Qui personet. rōnem intelligit:uel cōsciētiæ stimulū. Dixit aūt personet aurē. i. sonet per aurē. Dicimus aūt sono cythara:& non cytharā:sed etiā sono cythara carmē doricū. Sic Virg. Cythara crinitus Iopas psonat aurata Docuit:q maximꝰ athlas. Purgatā. Non obstructā:sed patulā:& audientē. Snia est. Ratio mihi dictat. Ego aūt audio:& obtempero. Solue senescentē. Alia trāslatio q̃ a curuli certamine sumiſ. Nam ut erat q equū quo in iuueutute hactenus uictore usus est:iam senē adhuc in ludis ꝯtinuare iubet:neq̃ a iugo soluit:ita ego errarē si ea studia q̃ belle in iuuētute exercui nūc senex q̃ ætas grauiora postulat turpiter exercerem. Peccet ad extremū. Nam equus q in iuuētute uelocissimus fuit in extremo uitæ tardior factus ridetur. Ilia ducat. Nā qui per ætatē grauiores facti sunt:nō corpus habile ferūt:sed tardū trahunt. Vel ducat quasi nimio hanelitu ꝓducat:& quasi extēdat. Nā qui ibecilliores sunt:magis laborāt. Ergo magis calescunt:& ex maiore calore maior ꝓuenit hanelitus:unde ilia concutiunſ. Versus & ludicra. Non ergo oēs uersus:sed eos q ad ludos. i. ad res lasciuiores ꝑtinent. Ludicra:oīa quæ ad ludos ꝑtinent:& ipse exercitatiōes circa ludos: & illarum instrā ludicra appellanſ. Pono:nō ut in secordia degā:sed ut ociū mihi datū ad maiora conuertā. Qd uerū atq̃ decens. Vtrāq̃ phiam significauit:physicē quæ circa ueri inuestigationē cōsistit:& æthicē quæ uitæ magi ad rectas cōcedētesq̃ actiones nos pducit. Naturali. n. phō satis est uerū qd sit cognoscere. Morali aūt quod rectū iustumq̃ est nosse non satis est:nisi recte iusteq̃ agat. Opus. n. moralis uirtutis nō cognitio:sed actione perficiſ. Verū qm̄ liber iste Hora. totus ex phia pendet:& ad utilitatē eoꝝ qui legent:& ad uoluptatem simul ꝑtinere putamus:si rē omnē in suas partes:sed q̃ breuissime fieri potest diuidemus. Sapientiæ studium quā græci phiam noīant:tripartito diuidere plurimi cōsueuere. Nam oīs qui de illa sermo suscipiſ:aut rerum naturā inuestigat:aut uitam & mores ꝯstituit:aut uiam certā modūq̃ differendi edocet. Ex quo physicē primā. Ethicē alteram. Tertiā dialecticē græcis uocabulis & nostri noīauerunt. Aristo. autē:cuius ordo in rebus cæteris oībus præferſ:suis uoluminibus absolutissime rē prosequiſ. Quapp qui ab eo sunt peripatetici totū negocium in speculando:& in agendo ponūt. Et actionē quidē nos ad beatā uitā instruere. Speculationē uero qm̄ in optima actione cōsistat:nisi bene agēdo cōparari posse negant. Primæ deinceps phiæ rursus tres partes faciunt. Vnā quæ diuina cōsideret:quā tum theologiā:tum metaphysicē noīant. Alterā quæ naturalē corporū motū proprietatēq̃ inuestigat:quā proprie physicen noīant. Tertiā mathematicē uocant:q̃ relictis motu ac ꝓprietate ipsi physicæ circa solas q̄titates eorūdem corpoꝝ uersaſ. Theologia assentias a materia separatas:ita cōsiderat:ut modo eas:quaꝝ neq̃ capax:neq̃ particeps est materia:sed eas quaꝝ & si capax materia non sit:illaꝝ tñ particeps efficiſ:ut uidemus eas substātias q̃ & si extra corpora intelliganſ:tñ illarū particeps efficitur materia:ut sunt hoīum aiæ. Physices uero subiectū corpus mobile cū sit huius principia ꝓprietates motusq̃ in diuinissimo physicoꝝ libro in uniuersum exposuit Aristoteles. Verū cū mobilis corpis motus uarii sint:in eo q de cœlo & mūdo inscribiſ:motū demonstrat:qui ad locū dūtaxat est. Nā planetæ cœliq̃ ita ad locum mouenſ:ut tñ suā essentiā nō mutēt. Nō. n. mutaſ in saturnū uēus:aut ī iouē mars:aut ī aliū aliꝰ: & si assiduo celeriq̃ motu rapianſ: In libro aūt de generatiōe: & corruptiōe eū pōit motū q nō ad locū solū:sed ad formā est. Assidua. n. trāsmutatione in aquā terra:& in aerē aqua atq̃ rursus ille in ignē uertiſ. Sicq̃ uicissim crassiores cuiusq̃ leuioris elemēti partes in ꝓpinquum quod se grauius est descēdit: Est tertius motus q fit ad formā mixti imperfectā:qualē uidemus in pluuia: grādine:niue:& huiusmodi. Est quartus ad formā mixti perfectā in iis q̃ e terra effodiunſ: quæ græco uerbo metalla & latini nominant:horū superiorē in meteoris inferiorē in metalloꝝ libro prosequtur. Veꝝ cū huiuscemodi motus oēs aīa careāt scripsit quoq̃ de aīa:in quo libro oēs quatuor siue aīas siue aīæ partes ꝓsecutus est. Sed & de singulis in singulis uoluminibus peregit. Nā de ea q̃ sentit in lib. de anima. de ea q̃ uegetat in li. de plātis scrip. Adiungit postremo officia ac ꝓprietates diuersas: ut

de breuitate:& lógitudine uitæ.De morte & uita:de somno & uigilia:de sensu:& sensato:&.de memoria:& re
miniscentia.Mathematicen:quam tertio loco posuimus bipartito diuidunt.Cũ.n.circa quantũ uersef:id aut
simplex nudũq; cõsiderant:aut cũ aliqua admixtione.Primũ rursus in continuũ:& discretum partiunf. Sed
in cõtinuo geometria.In discreto arithmetica est.Si uero mixta considerat:aut conspectui admiscef quantũ:
unde fluit ea quã prospectiuã nuncupant.Aut uoci:unde fit musica.Astrologia deniq; & ipsa mixta appella/
tur.Et physice.n.& duabus partibus mathematices geometria.s.& arithmetica cõstat. Agit.n. de corporibus
cœlestibus quæ naturalia sunt:agit de illorũ quãto ac numero:quorũ alterũ arithmetici:alterũ geometræ cõ
siderant.Sed de physice quæ speculationẽ habet hactenus.Ethice uero q̃ actionem cõtinet:& ad mores cõsue
tudineq; uitæ pertinet:trifariã spectaf.In eo.n.quo tibi ipsi moderaris ethica. In eo quo familiã gubernas æco/
nomica.In eo deniq; quo remp.geris polytica tradunt.Hæc duas res cõtinet summũ.s.in humana uita bonũ
ad quod oĩa referunf:quodq; pp seipsum expetif:atq; officia qbus tanq̃ uia quadã ad ipsum ultimũ finem p/
ducimur.in hac tñ aut disputant philosophi ut qd sit summũ bonũ:quid uirtus:qd uitium:& similia : quam
uim hæc habeant:& in quot partes distribuanf.Aut pcepta tradũt:quibus ad summũ bonũ perueniaf.Diale
cticen deniq; alii inter partes phiæ annumerant:ut sit in tertia illius pars.Alii scientiã quidẽ negant:sed mo/
dum quẽdam:& uiam ad illã:& instrm quo ad differendũ scientiæ utanf. Curo.quod pertinet ad id qđ agẽ
dum esse didicerit. Et rogo.Vt quæ nondũ didicerit addiscat.Vel dixit curo.i.inqro:ut oñdat quod duplici
uia in cognitiõe incognitorũ uenimus:aut nostro igenio:& idustria inuestigando:aut a doctioribus addiscen
do. Ois.totus.i.totam mẽtem ad hoc uerto:& est hæc occultior q̃dam beniuolentiæ attẽtionisq; cõparatio.
Amamus.n.illũ : qui tam assiduam uehemẽtemq; operam iis rebus impẽdit:quæ ad uitã,moresq; humanos
emẽdandos in primis pertinẽt.Attẽteq; id audiũt hoies fidemq; rebus illis adhibent:quæ tãta diligẽtia ac stu
dio inuestigata sint. Cõdo & cõpono.Vel oñdit quod q̃ didicit nõ solũ cõdit.i. memoriæ mãdat:sed compo/
nit.i.certo quodã ordine digerit q̃ deinde possit promere.i.in actionẽ deducere.Vel cõdo.i.describo:quod qui
dem cõponere est:ut inde promanf.i.edanf. Ac ne forte roges.Maxima accumulatio cõmẽdationis earum
rerũ quas scripturus est.Nã qui certã aliquam in philosophia sectam sectaf: & mordicus ita tenent ut mittere
nolit:huic necesse est:ut qñq; etiã ea quæ non pbat quo positionem tuteʼ defendat.Hoc igiʼ reliquis philoso
phis accidit.Academicis nõ accidit.Hi.n.nihil affirmare audẽt:sed probabilia:& q̃ ueri magis similia sunt:se/
cuntur nec stoicorũ potius q̃ peripateticorũ aut aliorũ dogma probãt motu illorũ auctoritate: sed sola uerisimi/
litudine:q̃n uerũ dephendi ab hoibus posse negant.Quapp noster poeta q̃cunq; sentit ea nõ aliorũ auctorita/
te ductũ:sed probabili rõne adductum seq demõstrat. Verũ q̃m de uarietate familiarũ quæ in phia uersantur
mentio habita est:nõ huic loco solũ:sed plurimis aliis q deinceps interptandi sunt:cõducere arbitror:ut rẽ uni
uersam:sed breuissimis tñ uerbis percurramus.Socrates primus omniũ philosophorũ de uita:& moribus di/
sputauit:sed mira quadã ironia:& de singulis rebus ita uehemẽter in utrãq; partẽ:ut singuli pene eius discipu
li:ut sunt diuersi humanorũ ingeniorũ captus nõ quod ille sentiret:sed quod sibi maxime psentaneũ esset:ex
hmõi disputationibus sibi arriperent.Disputauit qñq; sanctissimus ille uir de corporis uoluptate:sed i utrãq;
partem disputauit.Aderat cyreneus Aristippus hic cũ ingeniũ eius in illã perpẽsius esset:non quæ ille assere/
ret:sed q̃ sibi magis placerent inde,diligẽs suauẽ in sensibus motum.i. uolupatẽ sũmum bonum esse dixit.Hi
ergo cyrenaici appellanf.Ab eodẽ sunt sed etiã hegesiaci: aniceriii:& theodorii.Qui ab hegesia:& anicere : &
theodoro huius populi discipulis noiati sũt.Idem sensisse uidef.Eudoxus gnidius & Diony. heracleotes:qui
oculorũ dolore a Zenone magistro suo defecit.Alii aũt non in uoluptate summũ bonũ posuerũt sed in indo
lentia.i.in uacuitate doloris ut Hieronymus rhodius & Leucippus abderites.Democritus quoq; & ipse abde
ris natus uoluit finem bonorũ esse rectũ quietũq; animi statum:quẽ ipse euthymiam appellat. Epicurus uero
atheniẽsis q̃uis temperatissimus:& summa iusticia amãdus esset tñ summũ bonũ ita ad corporis uoluptatẽ
rettulit:ut nõ solum suauẽ in sensibus motũ uoluptatem appellet:uerũ etiã indolentiã quæ longe alia res est
sub eodẽ nomine reponat.zeno aũt citticus ex cypro græca ciuitate oia ad eas uirtutes q̃ ad rectas actiões in/
ducunt rettulit.Itaq; solã uirtutem summũ bonũ putauit:quã sententiã Socrates in Gorgia demõstrat: idem
pene senserũt cynici.idem pythagorici:a qbus italica philosophia est.idẽ Bion boristhenes.Sed a zonone qui
fluxerũt primo zenonii dicti sunt.Deinde cũ ipse in porticu Athẽis disputaret a porticu que græce στὸα ap/
pellatur stoici dicti sunt.Cũ & antea poetæ qui eandẽ porticũ colebãt stoici nũcupati fuerint.Plato aũt in cõ/
templatione summũ bonũ ponit:a qua snia nec Thales milesius:nec Bias prieneus: nec Anaxagoras clazo
menius abhorret.inchoandũ tñ dicit a uirtutibus moralibus:qbus animus ab oibus sordibus expief.Nam in
purus dũ est:pura ei tãgere non licet.Ab hoc academici sunt sic denominati ab academia suburbano athena
rum.Academia aũt nomen assumpsit:ut Eupolis scribit:ab Academo antiquo heroe. Timon tñ in Platonẽ
scribens affirmat illã olim non academiã:sed per e academiã dictam fuisse.Aristoteles platonis discipulus ad
uirtutes bona corporis:ut sunt uires:ualitudo:pulchritudo & similia:& bona fortunæ:qualia dicimus diuitias:
nobilitatem:gloriã:honores:& q̃ similia sunt.Ab hoc sunt peripatetici sic a græco uerbo περιπατεῖν quod
deãbulo significat denoiati.Nã deambulãdo disputabãt:Huiuscemõi ãt deãbulationẽ sibi i lycio elegit.Arist.
Verũ ut Arist.ad uirtutes affluẽtiã externorũ addidit:ita & Calipho uoluptatẽ:& Dio.uacuitatẽ doloris.Cyni
ci idẽ pene qđ stoici de sũmo bono sentiũt.Sed erat diuersus habitus.Nã sacco induti pcedebãt.Præterea hoc
impudentiores erãt.Nã quæ nõ essent turpia factu:ea in oium cõspectu palã fieri posse dicebant.Quapp cum
nõ sit turpe liberis operã dare in publico ẽt cum mulieribus pgrediebanf.Quapp siue ab hac ipudentia siue
quod nimis in carpẽdis uitiis mordaces essent ἀπὸ τῶν κυνῶν.i.a canibus cynici sunt appellati.Fluxerũt aũt
ab Antisthene atheniẽsis antisthenis filio quãuis ex matre thracia nothus esset.Ex qbus iam manifestũ est:q
quãuis diuersa inter se de summo bono sentirẽt philosophi:nõ tamen ita a natura defecerunt: ut non alii in

animo:alii in corpore:alii in utroq; fines bonoꝝ:& malorum ponerēt. Ex qua tripartita diuisione Varro ad
ducentas octoginta & octo opiniones rē adduxit:nō quæ essent:sed quæ esse possent. Ait.n.quatuor esse quæ
homines sine doctrina naturaliter appetunt. Aut uoluptatem:q̄ sensus iucūde mouet:aut quietē:quæ facitut
nullā molestiā corpus sentiat:aut utrunq; quā tñ epicurus uno noie uoluptatem appellat:aut oia prima natu
ræ:inter quæ hæc sunt & alia:uel in corpe:ut mēbroꝝ integritas:salus:incolumitas:uel in animo:ut quæ ma
gna uel praua in humanis reperiunt̃ ingeniis. Ergo hæc quatuor uoluptas:quies:utrūq; & prima naturæ ita
sunt in nobis:ut uel uirtus:quā postea doctrina inserit:pp hæc appetenda sit:aut ista pp uirtutem:aut utranq;
propter seipsam. Hinc igit̃ iam.xii.sectæ sunt:cū singulæ ille quatuor triplicent̃. Veꝝ deinde iste duodenarius
numerus duplicat̃. Nam cū quisq; unā istarum sectarū sequatur:quæ duodecim sunt:aut propter se:aut pro/
pter sociū cui debet uelle idē quod sibi & erunt aliæ duodecim. Rursus duplicant̃ ista.xx.quatuor: cū ipsa aut
ut certa tenemus:ut stoici faciūt:aut ut uerisimilia q̄uis incerta:ut academici noui. Duplicantur similiter hæc
quadraginta octo:cū illa aut sub habitu cynicoꝝ sectantur:aut sub habitu reliquorū philosophorū: ut iā sint
xcvi. Et rursus quia illas alii ita tenent:ut uitā adament ociosam:& in cōtemplatione positā:aut negociosam
& ciuilem ut rempu.administrēt:aut illam q̄ sit ex utraq; mixta ut partim necessariū negociū partim eruditū
ocium sectent̃ triplicatur numerus:& perducit̃ ad.cclxxxviii.sectas. Has tñ omnes ita cōfutat Varro:ut omni
bus explosis unā quā ipse ueram esse uult:& a ueteribus academicis:q a plato.sunt:approbatam relinquat. Re
mouet aūt oēs illas differentias quæ numerū sectarum multiplicāt. Quod ideo faciundū ait ꝙ in illis non est
finis boni : nec putat aliquā phiæ sectam dicendā:quæ nō distet a cæteris diuersitate finium bonoꝝ & malo
rum:q̄m nulla est homini cā philosophādi:nisi ut beatus sit:quod aūt beatū facit ipse est finis boni. Ergo quæ
nullum finē boni sectat̃ nulla philosophiæ secta erit. Cum ergo q̄ritur de sociali uita utrū summū bonū ami
ci ut suū curet non de summo bono q̄stio est:sed de assumēdo socio ad huius participationē boni. Eadem rō
est cum q̄ritur utrum aliquā opinionē certā teneamus:ut cæteri philosophi solēt:aut dubitāter : ut academici
noui. Nā neq; hic q̄ritur de summo bono:sed utrū illud dubium an certū sit tenendum .i.utrum dicam⁹ hoc
uerū esse:an hoc uerū esse uidet̃. Neq; rursus cū de cynicis dicebat̃:nō quærebat̃ summum bonum: sed potius
quo habitu summū bonum sectaremur. Nāq; postremo uarietas uitæ an actiua an cōtemplatiua an mixta sit
finem bonoꝝ uariat. Relinquent̃ ergo duodecim sectæ:quæ q̄dem ternæ a primis quatuor proueniunt. Sed
cū illa quatuor ad unū redigent̃:restabunt tres sectæ. Rediguntaūt quia ōnditur ubi dicunt uoluptatem:quie
tem:utrūq; & prima naturæ satis esse dicere prima naturæ:quia uoluptas:& quies in primis naturæ sint:quæ
Varro appellat primogenia . Quapp tres sectæ restabunt. Nam ubi uirtus aut disciplina aut nostra industria
acquisita ad prima naturæ accesserit:queritur an prima naturæ sint expetenda propter uirtutem : an ipsa uir/
tus pp prima naturæ : an utrūq; propter seipsum. Est itaq; eius inquisitio cum de summo bono non plantæ:
non pecudis:non dei sed hominis quæratur:homo aūt ex animo constet & corpore : utrum sola anima ho/
mo dicendus sit corpus autem se præbeat:ut equus eq̄ti. Eques enim nō est homo:& equus: sed homo solus
ideo tamē eques : quoniam aliquo modo se habet ad equū. An corpus solum sit homo aliquo mō se habens
ad animā:sicut poculū ad potionem. Non.n.calix & potio quā continet calix simul dicit̃ poculum: sed calix
solus.ideo tñ quod potioni cōtinendæ sit accōmodatus. An uero nec aia sola nec corpus solū sit homo : sed
utrūq; simul:ut bigas dicimus duos equos iunctos. Atq; hoc modo hominē capit Varro. Vnde summū illius
bonum quo fit beatus ex utriusq; rei bonis cōstare uult. Atq; propter hoc prima naturæ propter se expetēda
ait.ipsam uero uirtutem quā doctrina inserit uult esse artem uiuēdi:quæ q̄m ex animæ bonis est: excellentissi/
mum est bonū. Hæc ergo uirtus cū acceperit prima naturæ:quæ hactenus sine illa fuerant:oia illa propter se
ipsam appetit:oibusq; & se ipsa utit̃ eo fine ut oibus delectetur:atq; perfruat̃ magis minusq;:ut quæq; maiora
minora ue sunt:ita tñ ut quædā minora:ut maiora teneat acquirat aut cōtemnat. Omniū aūt bonorū uel ani
mi uel corporis nihil sibi uirtus p̄ponit. Hæc.n.bene utit̃:& se ipsa & cæteris:quæ hominē beatum faciunt bo
nis. Vbi uero uirtus ipsa non est:quis ipsa sint bona:nō bono eius sunt.cuius sunt : & ob hoc nec eius bona iā
dicēda sunt cui male utenti utilia eē nequeūt. Hæc igit̃ hoīs uita quæ uirtute:& aliis animi:& corporis bonis:
sine q̄bus uirtus esse nō potest:fruit̃:beata dicit̃. Si uero:& aliis sine q̄bus esse uirtus pōt: uel ullis uel pluribus
beatior. Si aūt ita prorsus oībus ut neq; animi neq; corporis ullū desit beatissima. Nō.n.hoc est uita qđ uirtus
est q̄m non cōmunis uita:sed sapiens uita uirtus est. Et tñ qualiscunq; uita sine uirtute esse potest. Virtus sine
ulla uita non potest. Hoc etiā de memoria dixerim:& de rōne:& siquid tale in homine est. Quia añ doctrinā:
hæc sunt:& sine illis nōn pōt esse doctrina:& sic nec uirtus:quæ utiq; dr̃. Bene curre aūt:& pulchro corpore es
se:& reliqua huiuscemodi sine uirtute esse possunt : & sine illis uirtus. Et bona tamen sunt:& etiam ipsa pro/
pter se ipsa diligit uirtus:utiturq; & fruit̃ sicut uirtutem decet. Hanc uitam beatā etiam socialē perhibent esse.
quæ amicoꝝ bona propter se ipsa diligit:sicut sua. Eisq; p̄pter ipsos:hoc uelit quod sibi siue domi sint ut uxor
liberi:parētes:& huiusmodi siue in loco ubi domus eius est:ut ciues:siue in orbe toto:ut gentes:quas ei socie/
tas humana cōiungit:siue in ipso mundo quod censetur cœlū & terra: sicut dii quos sapienti amicos nolūt.
Hocq; ueteres academici a nouis differre uolūt:q; ipsi non censent de finibus bonorū:& maloꝝ dubitandū
ut dubitant noui. Nec sua interesse putant siue cynicoꝝ habitu siue alio philosophent̃ in his finibus quos ue/
ros putant. Ex tribus aūt generibus uitæ ocioso actuoso & quod ex utroq; constat hoc tertiū sibi placere affir
mant. Hæc igit̃ affirmat Varro ueteres academicos sensisse auctore Authioco ciceronis magistro & suo quē
in pluribus cicero stoicū q̄ ueterē academicū fuisse uideri uult. Sed nos iccirco breuissime de finibus disputa/
uimus:quia ut & ad reliqua q̄primū properandū erat:& multa seorsum a nobis sunt in primo libro nostraꝝ
chamaldulēsium disputationū posita:quē ad illustrissimū parentē tuū.qui in utroq; genere uitæ exercitatissi
mus est:olim scripsimus. Itaq; iam ad propositas nobis interp̄tationes redeamus. Ait ergo. Ne forte roges

quo duce.i.quo philoſopho auctore. Quo lare.Qua familia philoſophoꝝ. Tuter.defendá meam ſententiá.
Nullius addicti iurare.Ergo fatet̃ ſe academicum. Nam reliqui philoſophi ita eius quem ſecútur auctoris poſitionem tuenturut potius falſa defendere tentét ꝗ a poſitione diſcedere ipſe uero tanꝗ academicus ea ex omnibus eligit.quæ magis uera putat.Q uid auté ſit iurare in uerba:& quid addictus hactenus legiſti.Fortuna.Tranſlatio a nauigantibus:& latéter fœlicitati ad ſcribédum adnuere uidet̃:ſi huiuſcemodi ingeniú atq; conſiliú a natura ſortiamurut ueri iuueſtigádi facultas aſſit. Hoſpes:Tanꝗ externus amicus.Ná neq; ullius ſectæ ſum:ut poſſim dici ex ea familia:nec rurſus cuiꝗ ita aduerſarius:ut illius hoſpitio excludi merear. Agilis fi.Aptus ad actiones per quas innuit uirtutes morales:ex qbus id genus uitæ perficit̃:quod in agendo poſitum eſt. Et mer.ci.Oñdit uarias fluctuationes & ſollicitudines quæ homini io uita:ciuili etiam ſm uirtutes ciuiles degẽti euenire ſolét:cum uita ipſa cótemplatiua nihil tale patiat̃.Quapropter ueriſſime a ueritatis auctore de utroq; genere dictú.Nam ad marthá conuerſus quæ actiue uitæ uicé ſuſtinet ait.Martha martha ſollicita es:& turbaris circa plurima.De maria aút.i.de cótemplatione imobilem tranqllitatem protulit:qñ eam partem elegiſſe dicit quæ nó auferet̃ ab ea. Nunc in ariſtippi.Epicureú in ſua iuuẽta fuiſſe poetá. hunc oſtendimus.Ergo & ariſtippi cyrenaici dogma tenuit.Ná uterq; ſummú bonum in uoluptate poſuit.Ergo relabor quaſi reuertor.Labi.n.occultius eſt ꝗ gradi:ut oñdat non oía dare uoluptatibus:ſed cú uirtutem ꝓponat:non tñ aſpernat̃ præceptú ariſtippi:qui ultro ſe offerẽtibus uoluptatibus ita libéter fruebat̃:ut etiá ſi opus eſſet idq; hois grauitas poſtularet facile eſſet illis cariturus.Ergo cú & relabor dixit: & furtim nó uidet̃ quidé oíno uoluptatem aſpernari:qñ quidé una ex illis ſit ꝗ prima naturæ appellant̃:& qbus uirtus recte utit̃:& pp ſe amat ſed tñ ipſi uirtuti lóge poſtponit:ꝗ ſnia ut paulo ſupra demóſtraui ab academicis non abhorret. Et mihi res apertiſſime:academicú ſe profitet̃. Nam cæteri phi ſe rebus adiungunt cú id quod ſemel poſuerint et ſi non placeat defendere cogent̃. Vt nox lóga.Mirus progreſſus:& ſapia atq; artificio accumulatus.Primo.o.grauiore iam ætate ea ꝗ leuiora:& adoleſcétiæ cóndonanda ſunt:relinquéda iudicauit.Deinde grauiora & quæ ad bñ beateq; uiuẽdum pertinẽt inqrenda ꝓpoſuit.Sed cum ad uerú inueniendú optimo duce opus ſit:ex omnibus phoꝝ familiis academicos tanꝗ excellentiores delegit.Verú cú neq; nugas omittere: neq; ſeria ꝓponere: neq; ad illa recta róne ac uia progredi ſatis ſit:niſi eodé ardentiſſimú ſtudiú:quo oís ſocordia amoueat̃:acceſſerit.Iccirco tribus efficaciſſimis cóparationibus qto animi ardore hæc proſequat̃:mire exprimit. Vt nox ló. Oés cupiditates ardorem hñt.Sed nulla magis animú ægrotum inflámat ꝗ cupiditas rei amatæ potiédæ:ac hæc ipſa auget̃:cú ſpes prouenit ex amicæ ꝓmiſſis. Dieſq;.l.Procliue eſt humanú genus a labore ad libidiné. Ergo nó mirú eſt ſi mercenarius cui in ope faciúdo nihil ꝑter ꝑcium dulce eſſe pót:miſere cupiat diei finé:in quo ſui quoq; laboris finé uidet. Piger a.Lente flués annus.Sunt cupiditates in puero & adoleſcéte iflámatiores:ꝗ in cæteris ætatibus.Has aút minime explere pñt:q ſub alieno iperio cóſtituti nihil ex ſuo arbitrio agere pñt.Ardent ergo exire e ptáte illius ꝗ maxime ab hiis quas cupiút uoluptatibus arcent. Dura epithetú eſt diſcretiuum.Ná ſunt quoq; indulgétiores matres:quarú imperiú nó ita exhorreát pupilli. Id quod:Maxima laus ſui propoſiti:cú huiuſcemodi illud eſſe affirmet:quod obſeruatú oib⁹ proſit:neglectú oibus noceat. His ele.Modeſta locutio.Non.n.tantú ſibi arrogat poeta:ut ſe abſolutiſſimas uirtutes acqſiturum dicat:ſed principia quædam ex qbus poſſit perfici uirtus:quæ tantú proſunt:ut rectiſſime dixiſſe uideat̃ Ariſto. ipm principiú eſſe plus ꝗ dimidiú totius. Differunt tñ elementum:principiú & cauſa.Ná ut refert Ariſt. in metaphiſicis: principium dr̃ de cauſis extrinſecis.Elementú de cauſis ꝗ ſunt partes rex.i.de cauſis intrinſecis.Cauſa auté dr̃ de utroſq;:ut latius oñdit aqnas ille Thomas in lib.quem de cauſis ſcripſit: Elementa igitur appellamus omnia ſimplicia quæ ulterius reſolui non pñt.Sed inuicé cópoſita aliquid conficiant: & ꝓpea ſunt illius principium.Vt exempli cá.Eſt aliquod cópoſitum quá dictioné noíamus.Ipſa aút ex ſyllabis cóſtat:ſed non ueluti elemétis.Sunt.n.& ipſe cópoſitæ ex lrís in quas reſoluunt̃.Sed cú ad lras pueneris:qm̃ ille ita ſimplices ſunt ut reſolutioné non patiant̃:ipſas iure elementa appellamus.Similiter núc quædá principia ex qbus habitus uirtutum paulatim cóſtabilitur eleméta núcupauit.

❡ACR. Glycóis.Glycon athleta quidam fortiſſimus fuit. Eſt quoddá.Quaſi aliquis dicat.Quid ſtudes philoſophiæ rebus quum nó poſſis ad ſummá philoſophiam peruenire. Prodire,te.uſq; ad aliquá tulum doctrinæ peruenire ut pubetenus. Sunt uerba:philoſophiæ ꝑcepta uoces. .i.id ipſum qa uerba & uoces idé ſunt.Quaſi nó ſunt hñdi morbi auaritiæ:qa penitus uitia eruere nemo poterit. Ter pure.ita ait.Ter pure ut eſt emergunt qui ſe purgant.ut Perſ. Tyberino in gurgite mera.Mane caput bis terq; & noctem in flumine purgas. Lecto:bene lecto atque recte ſine agitatione libidinis.
Aurem:oís hic locus ꝯſonat tuſculanis qſtióibus.
Mirã is &.o.ſ.cóſequi idem ſtulte optas. Diſcere: hiſteron proterónam prius audimus. Quis cit.p. Quis cú ſit fortis nolit in olympiis coronari. Cópita dicunt̃:ꝗ patent in multas uias. Dulcis pal.i. phs poteſt corooá cótemnere.Sciens inané eſſe hác gloriá. Vilius:ocioſæ uitæ ꝑponéda eſt palma.Pal

Nó poſſis oculo quantum cótendere lynceus:
Non tamen id circo contemnas lippus inungi:
Nec quia deſperes inuicti membra glyconis:
Nodoſa corpus nolis prohibere chiragra.
Eſt quoddam prodire tenus/ ſi non datur ultra
Feruet auaritia/miſeroq; cupidine pectus.
Sunt uerba/& uoces/quibus húc lenire doloré
Poſſis/& magnam morbi deponere partem.
Laudis amore tumes:ſunt certa piacula/ꝗ te
Ter pure lecto poterunt recreare libello.
Inuidus.iracundus/iners/uinoſus amator:
Nemo adeo ferus eſt/ut non miteſcere poſſit:
Si modo culturæ patientem commodet aurem
Virtus eſt uitium fugere/& ſapientia prima

Stultitia caruisse. uides quæ maxima credis
Esse mala/exiguum censum/turpemq; repulsam:
Quanto deuites animi/capitisq; dolore.
Impiger extremos curris mercator ad indos:
Per mare pauperiem fugiens/per saxa/per ignes:
Ne cures ea/quæ stulte miraris/& optas
Discere/& audire/& meliori credere non uis?
Quis circum pagos/& circum compita pugnax:
Magna coronari contemnat olympia? cui spes:
Cui sit conditio dulcis sine puluere palmæ?
Vilius argentum est auro/uirtutibus aurum.
O ciues ciues/quærenda pecunia primum.
Virtus post nũmos/hæc ianus summus ab imo
Perdocet/hæc recinũt iuuenes dictata/senesq;
Leuo suspensi loculos/tabulamq; lacerto.
Si quadringentis sex septem millia desunt:
Est animus tibi/sunt mores/& lingua/fidesq;

me pponẽda eẽ uirtus. Hæc ianus. Duo iani aã basilicam pauli steterũt ubi locus erat fœneratorũ: ianus dicebaẽ locus in quo solebãt cõuenire feneratores.i. omnes qui conueniunt hæc loquũtur.i. has fabulas senes docent & pueri qbus pari imperitia aius est. & per hæc sint contẽnenda quæ dicant. Loculos: cõsuetudo quondam fuit: ut iuuenes phiæ operã dantes: & Senatores in curiam itrantes. in leuo brachio ferrent tabulas ad quoddam exarandum: & loculos ad aliquid sibi emendum: ut ostenderetur: quia qui uolunt diuites esse: sapiæ se primo studio conferant: & est hypallage. Suspensi la. pro habẽtes tabulas suspensas lacertis.

¶POR. Non possis. o. his respondet qa studio sapientiæ deterrẽtes negant pfectam sapiẽtiã quẽquã affecutũ: dicens cõtentos nos esse debere quãtulocũq; præcepto. eo. n. utiq; deteriores non erimus. Laudis. a. inanis gloriæ cupiditatẽ ut pernitiosum uitiũ ex præceptiõibus quibusdã sanari posse ait. itaq; decẽter subiicit. Ter pure lecto libello uelut ad sacrificandum caste ac lotis mãibus accedendũ putat. Impiger extre. Hoc loco Theognidis uersus imitatus ẽ q ait Χρηφευνι ηνοεν γον τακαις ςμεγασκητεα ποντον ρηπτυβηναιπε τρωη κρυε καθη λιβατ.

Et. c. c. p. Similitudine admonet ut a paruis ad maiora bona cupiditates pferamus. O. c. c. que. p. p. ad Ianos eos q sunt in regiõe basilicæ Pauli fœneratores consistunt: a qbus uult tanq̃ a magistris doceri populũ ne quid pluris pecũia hẽant. Vnus. n. illic Ianus I summo alius i imo ẽ qd hic iducit mõere. Hæc. r. assẽtiũt & q̃si rñdet.

¶CHRI. Non pos. o. Contra stoicorũ paradoxa hæc snia cst: sed tamen aliorũ phorũ scholis defensa. Illi. n. dicunt oẽs stultos insanire. i. omnes qui carent pfecta & absoluta sapia: q̃uis in ea multum pfecerit ut de Socrate legitur: in nihilo differre ab iis qui penitus insani furiosiq; sunt. Reliq uero phi contra sentiũt. Multum. n. uolũt interesse inter Socratem & quemuis alium scelestum uirũ. Hac ergo snia usus poeta optima similitudine oculorum id demonstrat. Nam cõducere ait lippis ut q̃uis ad integrum uidendi sensum redire desperẽt: tamẽ eo collirio unganẽ quo cæcitatem arceant. Sed de lyncio & lippolã dictum est. Quod uero dixit solet optia rõe dixit. Ingenue. n. fateẽ se nõ hẽe itegrã uirtutẽ: i q̃ sola fœlicitas ẽ: sed elemẽta ipsius. Ergo ẽ i miseria: qm̃ nõ uirtute pfecta. At nec rursus i extrẽa miseria: qm̃ iã igrediẽ ad uirtutẽ. Hoc ergo I miseria sibi solatiũ ẽ.

Et qa desp. Nã q̃uis nõ hẽas corpus ita robustũ: ut glyco athleta iuict⁹: nõ tñ ita negligẽda ẽ illius cura: ut in chiragrã icidat. Nã si nõ robustissimo tñ sano uti poteris. Nodosa: nã cũ I iternodiis digitorũ crassio hũor cohærescat turgescit locus tãq̃ nodi lapilli ue I sinit. Vñ & Pers. Sed cũ lapidosa chiragra fregerit articulos. Est ãt morb⁹ hic dict⁹ ἀπὸ τοῦ χειρὸς .i. mãus: & ἀγρεύω .i. capio: qa manũ occupet & capiat. Eadẽ i pede podagra est. Nã græci ποδα pedẽ dñt latic articularis morb⁹ nũcupaẽ. Quoddã te. Vsq; ad aliqd spaciũ. Differũt ãt tẽus & usq;. Vsq;. n. pponiẽ nisi sint noia ppria urbiũ. Nã dicim⁹ romã usq;. pterea iũgiẽ alii ppositiõi: ut abusq; pachynõ. Tẽus uero postpoiẽ: & qñq; gtõ iũgiẽ: ut crurũq; tenus palearia pendẽt. Est licet. Feruet aua. Quia pessimũ ẽ oium uitiorũ auaritia: ide icipit: q si nõ pt i hoie nõ sapiẽte pẽitus tolli pt tñ leniri: & minui. Feruet: æstuat. Nã ipsa cupiditas ẽ hñdi: & oẽs cupiditates ardores sũt. Sũt uer. & uo. i. pcepta q si obseruẽẽ auaritiã minuãt. Verba q scripta sũt a priscis phis Voces q pmũẽ a uiuẽtib⁹. Morbi: uitii: nã stoici morbos ai uitia appellãt teste Cic. i tusc. Laudis. a. post auaritiã iure ambitionẽ põit. Piacula. Nã qa scelera qbusdã sacris expiabãt: q piacula dicebanẽ: placuit scissima phiæ pcepta: qbus uitia remouenẽ piacula appellare. Certa: Minime fallentia. Ter allusit ad sacrificium: quia piaculum dixerat. Nam ternarius numerus in diuinus perfectus est. Virg. Terna tibi hæc primum triplici diuersa colore Licia circundo. terq; hæc altaria circum Effigiem ducũ numero deus In pare gaudet. Ferus. Nam cum homo propter rõnem homo sit: cum appetitũ illa spreta sequitur: in inanem feram abit: uitia suscipiens. Deinde efferatus exuendo uitia paulatim feritatem deponit & mitescit cultura phiæ ut ager boni agricolæ cultura. Virtus: q̃uis uirtus sit firmus hitus in rõne bene suscepta: tamẽ quoniã nõ potest intrare animum uirtus nisi uitium eius contrarium prius remoueatur: uidetur eẽ initium uirtutis ipsa uitiorũ fuga. Ergo prima uirtus. idest principium uirtutis Et sapient pri. Apud hos phos sapiens bonusq; idẽ est. Nã ille sapere dr qui bona a malis distinguit distinctaq; eligit: qd propriũ boni uiri est. Ergo prima sapia q eadem ẽt probitas est. Stultitia. Ergo uitiismã oium uitiorũ mr stultitia est. Vides q ma. Qui stultitia caret cognoscet nihil melius eẽ uirtute: q re ab eo pspecta uirtutẽ cæteris oibus pfert: nam & q bona putamus ea ducẽ natura expetimus: & contra mala fugimus. Quapp si pauptatem quia malum id putamus tot piculis laboribusq; fugimus q̃to magis uitiũ fugiemus: si id maximũ malũ esse intelligemus. Impiger ex. Locus a maiori: Nã si ut pauptatem: q aut non est malũ: aut certe puũ est malũ: fugias: tu curris usq; ad idos gẽtẽ nobis incognitã: & a nobis lõgissime rẽotã: nõ tuto itinere: sed p piculosissimã nauigationẽ: & asperrima saxa. i. mõtes: q̃to magis in tua pria: & sine piculo & lobore debes discere & audire. s. rõnes: & credere meliori. i. sapiẽtiori: uir pariter & rõibus doctus: & auctoritate motus nõ cures. i. nihil facias ea q mirarıs: & optas

stulte:qm̄ bōa nō sūt. Quis.snia ē:nullus erit q pugnet ī uilioribꝰ plebeisq; certaminibus:qlia sunt in pagorū cōpitis q quidē recuset coronari in certamie olympico maximo nobilissimoq; oīum:si possit coronari sibi si ne puluere.i.sine certamine acqrere.Quapp & tu q ut minora bona assequaris tm̄ laboras:puto uoles eodem labore etiam maiora bona acqrere. Pagos & cō.i.compita pagorum ut pateris libamus & aurei:idest pateris aureis. Vilius ar.Cām q̄re diuitias uirtuti pponat oñdit esse ꝙ ipse pluris eas ex uulgi opione faciat:q uirtu tem.Et uulgus inducit ita loquēs. Hæc ianus.De hoc deo dictum est.Sed hic intelligit ianum pro mercato/ribus:a quibus colitur:qm̄ tēplum suum habeat inter duo fora:& ppea dixit ianus sūmus ab imo.q.d.si inci pias ab ima parte unius fori usq; ad summam alterius oēs mercatores hoc clamabunt. Habebat ăt plura tē/pla ianus:sed in hoc sacratus erat.Cuius rei testimonio est Oui.in libro fastoꝝ:cuius uersus sunt. Cūtot sint iani cur stas sacratus in uno.Hic ubi iuncta foris templa duobus habes.Erant autem fora boarium & pisca/rium. Hæc recinunt dictata.idest iterum canunt & referunt:quoniam sibi placent. Dictata:quæ ab aliis ac/ceperunt. Si quadringentis.Quam summam equestrem esse in superioribus demonstrauimus.Et est sentē tia. Quāuis sit tibi animꝰ:idest spientia & mores.idest uirtutes morales: & sic ualebis in utraq; phia:& si ad tantam doctrinam atq; ,pbitatē addas linguam & fidem.i.eloquētiā adiunctam probitati.Quæ qdem res fa/ciūt hominē pfectissimū & absolutissimū:ut iure possis nobilissimus appellari : & desint tibi sex uel septē ad summā equestrē:nō inter senatoriū aut eqstrem ordinem:sed inter plebē annumeraberis.

¶ ACR. Plebs.Qm̄ Roscius iussu nō debere fieri equitē romanū nisi haberet q̄drīngēta millia æris. Rosci us melius docet:q dicit undecūq; habendā esse pecuniā.An plis q mōet cōtēnendā eē supbā fortunā. Næniai laus mortuoꝝ:sed hic quoq; cātilena.ut alibi. Meri ta uox quoq; næniadicet. Plebs eris.i.i q̄tuordecim ordinibꝰ nō sedebis. Curiis : uir curius fortissimus fuitq corinthios uicit:hoc dicebant & Curii & Ca/milli:is regnum hēt q possit facere. Decātata. nota est:condito ualde nota iam in ore habita. Suadet: suademus etiā mala: hortamur ad bona. Puppius: tragœdiographus ita affectus spectantiū mouit : ut eos cōpelleret:ide istū uersum fecit. Flebūt amici.& bñ noti morte mea:Nam plus ī me uiuo lachryma tus est. Responsare:cōtumaciter rñdere.his rñdet: q aduersa æquo aio tolerant. Non ut.p.qa piculose secū cōsensere Gracchi.de lege agraria iisdē iudiciis uolūtatibus uel opinionibus. Referam. hoc illi rñ do.Quia uidet multos pisse:q tibi cōsenserūt. Ter rent.sensus est.Quoniā populos cōtrarios tibi susci pis & amplecteris:neq; a te qcq̄ prudētiæ pficiscitur.

Oia te aduer.Quia siqs sequit uolūtatē tuā:nullū iā hēt circa sapientiā respectū. Capitū.diuersaꝝ opi nionū:nō alicuius certi ꝯsilii. Gestu.sūt q dicūt.bo nū est agros publicos cōducere uiduas isidiis capiāt decipiāt eas:ut sibi uēdicēt res eaꝝ. In uiuaria.i.deci piāt eos:ut possint callide eoꝝ hæreditatem auferre.

Crescit res. Quia īterdū nesciūt fœneratores quot mensiū accepturi usuras. Veꝝ:sensus est.Scio inqt: ꝙ nō sit oīum una snia.illud nō tollerabile ē.Q dꝰ ,p posita sua mutāt in horas. Esto.i.cōcedo:ut diuersa sentiāt hoīes:sed nō inuenies q in ,pposito pseueret.

Lacus te mare.i.& iā lacus & mare.i. ēt lacus & ma re diuitū consentit sentētiis.Qui supra mare & lacus cōstituūt ædificia. Cras ferālle positus apud baias: si delectatus fuerit alio loco cōtinuo iubet ferramēta transferri ad ꝯponendū ptoriū. Theanū.theana ci uitas est certe abūdans optimis fabris & sartoribus.

¶ POR. Roscia die sodes . Lex roscia est q̄ cauet ut ,pximis ab orchestra.xiii.gradibus spectētq:bus cē sus ē quadringētoꝝ sestertioꝝ.ī hoc ergo unūquēq; laborare ut amplꝰ patrimoniū habeat.ut in.xiiii.or dinibꝰ sedēs ,pprius spectēt poemata puppi. contra pueri lusu cantare solēt. Rex erit q recte:faciet.Qui nō faciet nō erit:quā sniam meliorē ait:qa nō diuitiis:sed uirtutibꝰ honor habet:Hæc lex roscia eqtibꝰ data est:ut ī primis.xiiii.gradibus sederent ii q q̄drigēta sestertia haberēt. Et maribus curiis:mares nūc,p fortissimos posuit.Respōdit referā:qa me uestigia terrēt.Ad parado xa stoicoꝝ defensum sibi facit.& oñdit quæ sibi populus cōtraria facit.Luciliana sunt hæc.a fabula ergo æso pi arguit īter se repugnātiā hominū: dicens belluā multoꝝ capitū esse.idē eadē possunt horam durare.utraq; hæc dicunt a stoicis insaniā uulgi primū ꝙ inter se dissideāt.Deniq;:ꝙa semet ipsis mutant subinde ,pposita

Plebs eris.at pueri ludentes/rex eris aiunt
Si recte facies.hic murus aheneus esto:
Nil conscire sibi/nulla pallescere culpa.
Roscia die sodes melior lex:an puerorum
Nænia/quæ recte regnum facientibus offert:
Et maribus curiis/& decantata camillis?
Is ne tibi melius suadet/qui ut rem facias/rem
Si possis recte/si non/quocunq; modo rem:
Vt ppriꝰ spectes lachrymosa poemata puppi?
An qui fortunæ te responsare superbæ:
Liberum/& erectū præsens hortatur/& optat?
Quod si me populus romāus forte roget/cur
Non ut porticibus/sic iudiciis fruar iisdem:
Nec sequar/ac fugiā quæ diligit ipse/uel odit?
Olim quod uulpes ægroto cauta leoni
Respondit/referam/quia me uestigia terrent?
Omnia te aduersum spectantia/nulla retrorsū.
Belua multorū es capitū.nā qd sequar/aut quē
Pars hominū gestis cōducere publica/sunt q
Frustis/& pomis/uiduas uenentur auaras:
Excipiantq; senes/quos in uiuaria mittant.
Multis occulto crescit res fœnore/uerum
Esto aliis alios rebus/studiisq; teneri:
Idem eadem possunt horam durare probantes?
Nullus in orbe sinus baiis prælucet amœnis
Si dixit diues/lacus/& mare sentit amorem
Festinantis heri/cui si uitiosa libido
Fecerit auspicium/cras ferramenta theanum
Tolleris fabri,lectus genialis in aula est:

¶ CHRI. Pueri ludentes.Erat.n.a priscis illis optimis uiris: qualis fuit aut curius: quē neq pyrrhus: neq samites corrūpere potuerunt:aut camillus:cuius uirtute roma a gallica Seruitute erepta est.Erat inq̄ carmen pueris institutum quod illi canerent.cuius esset sn̄ia eum uere regem esse qui recte ageret. Hic:in hac sn̄ia. Murus æneus.i.ita fortis ita inuicibilis ut murus exere. Nil cōscire.i.nullius sceleris sibi cōscium esse. Pallescere:nam scelera a nobis cōmissa sp nos uexant & stimulant conscientia. Hinc recte iuuena. Prima est hæc ultio ꝙ se iudice nemo nocens absoluitur.Et paulo infra.Nocte dieq suum gestare in pectore testem:Spartano cuidam rn̄dit pythia uates. Rosciaa roscio othone lata:de qua dictum est. Sentētia est.utrum melior sit lex othonis qua incendimur ad rem augendam:ut possimus in.xiiii.ordinibus sedere. Nænia.Carmen funebre:de quo dictum est: sed hic improprie laudes uirtutis næniam appellat.is.n.m.Certe melius. Si.p.r. Nam nemo tam malus est qui non diligat uirtutem & oderit uitium. Verum auaricia ipulsi quod recta uia nequnt praua quærunt. Vt pro.i.ut sedeas:q̄ttuordecim ordinibus:q propinquiores sunt orchestræ: in qua ludi agebant. Lachrymosa:cuius argumentum ex miseriis q̄ in eo cōtinebant lachrymas spectatoribus cōcitabat. Puppius.n ea tempestate poeta tragicus fuit.Posuit āt huius fabulas pro omni spectaculo: puto āt ignobilem fuisse poetam Respōsate. Frequenter respōdere:hoc est resistere. Superbæ: qa a nemine placatur. Quod si me populus.Oñderat se longe diuersam opinionem a populo hr̄e cum nō in diuitis ut ille:sed in uirtute summū bonum ponat. Nunc affert rōnem quare nō utatur eodē iudicio: quā tamen ex apologo æsopi promit.Viderat olim uulpecula astuta fera multorum animaliū uestigia apud leonis antrū: sed ita tñ ut oia essent ingredientium & nō exeuntiū: qua coniectura rata in quod erat iō non redire ingressas feras ꝙ leo illas uorarer:noluit igredi:rogantiq leoni cur non igrederetur:rn̄dit deterreri uestigiis quæ aduersa sibi nō āt auersa ēēnt.Vt ergo ex uestigiis iteritū suum timebat uulpes si ad leonem ingrederetur: sic signa sunt quæ pnīciē minitentur poetæ non dari sibi reditū a uitiis:si ad illa igressus fuerit. Bellua. Crudelissima fera est auaritia cū auarus & sibi & aliis noceat:& hēt multa capita:qa uariis utit̃ ꝯsiliis:uariisq artibus ad res aut ui aut frande acq̄rēdas.Capita.n.iudicia & ꝯsilia dicim⁹. Nā qd:q̄si qd' cōsiliū. Aut quē.i.ā & oēs iniq sūt:& oia eoꝝ cōsilia deprauata. Cōducere pu.ut sūt publicani:q uectigalia redigūt.& rēpu. & priuatos decipe i illis conant̃.Sic ēt q aliqd faciēdū aut curādū publicit⁹ cōducūt ēt sordidā:de q b⁹ iuuena. Quis facile ē ædē ꝯducere flumina port⁹.Siccādā eluuiē portādū ad busta cadauer. Venent̃. Carpit captatores hæreditatū.de qbus abūde in sermōibus dictū ē.Hi & piscatoribus cōparant̃:q esca pisces decipiūt.Qua pp plures adnabunt ta ni dixit in sermōibus:& uenatoribus ēt cōparant̃. Frustis.s.carniū. Auarus .cupidus munere. Excipiat.Dolo capiat.Ea.n.ꝓpria uerbi notio ē.Vir.Excipit icautū patriasq obtruncat ad aras.Et in sexto Emulus exceptū tritō si credere dignū est. In ui.Quēadmodū capti pisces mittunt̃ i uiuaria:ita & ipse captos custodit senes ne euadāt. Mulris.tertiū gēus auaroꝝ q fœnerāt. Occulto:uel⁹qa occulte agūt:ut ignominiā uitēt: uel occulto fœnore:qa id dānū puū a pricipio appareat:& idē occulto crescat.Sic alibi dixit:Crescit occulto uelut arbor æuo Fama marcelli. Esto:maiorē oñdit leuitatē.Nā nō solū diuersi diuersa sectant̃:sed idē psæpe mutant̃.Quæ inconstātia oñdit stultā fuisse electionē. Nullus:ꝓbat leuitatē. Prælucet.b.magis lucet q baiæ luceāt. Lacus & mare.Nā & lacus lacrin⁹ i baiano ē:& mare sinū baianū hēt. Festinātis.s.illic ædificare.Siqs igit̃ baias laudauerit statim mouet̃ diues q i baiano agrū hētut ibi ædificet. Libido ui. Perpetuū illius epithetū ē.Nā libido corruptus appetit⁹ ē.Qui uero rōi obtēpat uolūtas & nō appetitus dr̃. Ferramēta.istia ad ædificādū.Nā mutato cōsilio Teani ædificare parat.Teanū aūt oppidū nō ꝓcul a Sora & nola qd' cognomine Sidicinum dr̃. Aliud ēt ponit i Apulia Strabo non ꝓcul a Cānis.

Nil ait esse prius/melius nil cœlibe uita,
Si non est/iurat bene.solis esse maritis.
Quo teneam uultus mutantem prothea nodo?
Quid pauper?ride/mutat cœnacula/lectos;
Balnea/tonsores/conducto nauigio/æque
Nauseat/ac locuples/quē ducit priua triremis.
Si curatus inæquali tonsore capillos
Occurri/rides/si forte subucula pexæ
Trita subest tunicæ/uel si toga dissidet impar;
Rides.quid meacum pugnat sententia secum?
Quod petiit/spernit/repetit quod nup omisit;
Aestuat/& uitæ disconuenit ordine toto.
Diruit/ædificat/mutat quadrata rotundis.
Insanire putas solemnia me/neq rides
Nec medici credis/nec curatoris egere
A prætore dati.rerum tutela mearum
Cū sis/& praue sectū stomacheris ob unguem
De te pendentis/te respicientis amici.

¶ ACR. Quo teneā. Mire rīdet:qm̄ supra dixerat. bellua multoꝝ ē capitū. Nauseat:nauseare ꝓprie dicunt̃ qbus eadē fastidiū afferunt:& hoc ꝓprie nauseat.Quia nauis mētionē fecerat. Quē du.i.similiter paup alienū nauigiū fastidit & cupit mutare quēadmodū suū:& p hoc oñdit in nulla re hoies hic cōstātia:sed eē mutabiles. Priua triremis.alii priuā ita intelligūt:q̄ una uni assignat̃: qa & hic priuata possit itelligi. Inæq̄li.t.qa ieq̄liter tondet.Subucula ꝓprie dr̃ pānus additiuus a subiiciēdo uł a subsuendo. Pexa.tunica ēq̄ dimissa ē usq ad talos:sicuti pexi capilli demissi. Dissidet i.nō æq̄lis sedet i humeris qcq̄d pūt.sensus ē. Cur leuia in me uitia rides cum mea sine risu ꝑtereas. Insanire.p.s.p solēniter:iudicas me morbo laborare oium hoium.iccirco.p cōsuetudine guttoꝝ morbis ñ eē credēdū. Curatoris:q solet dari isanis:& p hoc mōitoris.Sēsus ē.Tu castigator & monitor i leuissimis reꝑhēdis.maiora non corrigis. Tutela.o mecœnas quū sis adiutor fortunaꝝ mearū:& uideas me istis moribus isanire nō curas dādū eē mihi curatorē a ꝑtore. Stomacharis:irasceris.i. ob minimū peccatū & nullius momenti. Sanus:itāgit hic stoicos q dicūt sapiētes bñ sanos ēt si ægrotēt eē sāos.Ego aūt dico sanū:& sapiētē si sine morbo ē.

Ad summam sapiens uno minor est ioue/ diues
Liber/honoratus/pulcher/rex deniq; regum:
Præcipue sanus/nisi cum pituita molesta est.

Snia stoicor. in hoc sapiens minor ẽ iouequa mori tur. aliter mior ioue ẽ ꝙ I cœlo nõ est. Pituita:ãt est morbus capitis ad uitium gallinarũ uel pullorum. ¶POR. Si curatus iæ.t.c. Hoc ait rides cum in me uides culpã aut tonsoris aut uestiarii. Cum ego ipse mihi contraria facio non rides. insanire putas solennia me neq; rides:insaniam quam sustineo credens mihi solẽnem facio:& necessariam esse. Et iõ non rides. Rerũ.t.m. mecœnati hoc ait. Præcipue sanus nisi cum pituita molesta est. in nouissimo seueritatem stoicorum hic eludit ꝗsi furtim ad chrysippum rediens præcipue sanus nisi cum pituita molesta est nisi κατάιρος impedit.

¶CHRI. Lectus genialis. is proprie est qui nouis nuptiis sternitur dictus sic quia gignẽdi cã paratus sit. Sed hic posuit pro uxore:ut sit sententia. ꝙ si uxorem habeat pp uitæ inconstantiam cupiat eẽ sine uxore:& amet uitam celibem. Si non est. s. lectus genialis. i. uxor putat nihil melius esse coniugio. Nam quicunq; uitiis laborat:ꝗm esse animo quieto non potest semper res nouas desiderat:non intelligens inquietudinem illã non prouenire ex conditione rerum præsentium:sed ex animi perturbatione. Protea:pro mobilitate ai ponit: per quãdam translationem:uel potius per allegoriam. nam deceptio ipsa & mendacium quo sibi ea eligit pro bonis quæ bona non sunt:inducit sp præsentium pœnitentiam:ꝗm non ibi bonum quod putabat inueniat. Cæterum repete Prothei fabulam quæ hæc tibi apiee. Quid.p. Nam cum non possit mutare regiões: mutat in eodem loco mansiones. Conducto.n. Cum id suo sumptu sibi cõficere nequeat. Priua. propria. ꝗm suo illã sumptu sibi comparauit. Si cu. Mira profecto stultia:ut minimis erraris circa cultum corpis ac uestium uehementer offendamur. Erroribus autem animi quibus ipse miser secũ pugnat non offendamur.

Subucula:uestis est interior. Ait.n.Var. Postq̃ binas tunicas hře cœperunt instituerũt uocare subuculam & inclusiam. Pexe:trite & a qua pili ceciderint. Tunicæ. Vestimentum erat sine manicis. Toga:non solum uiri sed etiam fœminæ utebantur. Insanire p. Tu mecœnas. Nam annectunt hæc suo principio: & est solennia nomem pro aduerbio. Solẽnia. i. maxime insanire ut ea insania ita excellat alias insanias: ut sacra quæ solẽnia appellant reliqua sacra excellunt. Vel dixit eo furore rapi. quo in solenni aliquorũ deorum:ut bacchi & cereris rapi consueuerant:& ut excludat furorẽ illum diuinnum ab insania abiungit. Nec me.d.c. nam q aut atræ bilis aut alius hũoris affluentia peccat insanit:& in eam:quam maniam græco uerbo appellant:cadit:& medico curandus traditur: & illi suorum bonorum curatione interdicitur. Traditurq; a prætore curator unus ex iis:qui propinquior in gentilitate est. Non credis igitur me indigere curatore in tanta insania. Cũ sis tutela mearum rerum. q.d. cum ego tuæ tutelæ me cõmiserim:& ex te totus pendeam:ut sit hæc snia. Si tu cui commisi mei patrocinium stomacharis & offenderis si occurro tibi unguibus male sectis: quanto magis debeces moueri si me insanire uideres. Ad sum. Optima conclusio ex superioribus. Nam si hoies propter uitia in insaniam incidunt:& miseri efficiuntur. Qui ex uirtute uiuunt sapientes erunt: & omnib[9] bonis abũdabunt. Concludit igitur ex paradoxo stoicorum. Solos sapiẽtes liberos esse:solos diuites: solos reges:solos deniq; omnia. Atq; ita excellere:ut excepto ipso deo: nihil maius sapiẽte sit. Præcipue.s. Sunt qui uelint per ironiam dictum in paradoxũ stoicorum:& pituitam pro uana gloria positam esse. Quod mihi non fit uerisimile:ut ludat in re tam graui:sed qm sanitas ad animum & ad corpus refertur:dicemus sapientem sano aio sp esse. quod in sua sit ptãte. Corpe etiam esse sanum quia nihil cõmittit unde morbus prouenire possit nisi forte corpis imbecillitate reddatur non sanus cũ aliquis hũor in eo peccauerit:& posuit pituitam:quod græci phlegma appellant pro quolibet humore.

Epistola Secunda ad maximũ Lollium.

Troiãi belli scriptorem maxime lolli:
Dũ tu declamas romæ/pneste relegi:
Qui quid sit pulchrum/quid turpe/quid utile/quid non:
Plenius ac melius chrysippo/ & crantore dicit.
Cur ita crediderim/nisi quid te detinet audi.
Fabula/qua paridis propter narrator amorem.
Græcia barbariæ lento collisa duello:
Stultorum regum/& populorũ cõtinet æstum
Antenor censet belli præcidere causam.
Quod paris:ut saluus regnet/uiuatq; beatus
Cogi posse negat, nestor componere lites
Inter peliden festinat/& inter atriden:
Hunc amor/ira quidẽ cõmuniter urit utrũque
Quidquid delirant reges/plectunt achiui:
Seditione, dolis, scelere/atque libidine/& ira.

ACR Troiãi.b.s.m.L. Scribẽs lollio ait lecto a se poemate homeri manifestius sibi & melius exprimi ab eo phiæ pcepta q̃ ab optimis eius professionis actoribus & chrysyppo & Crãtore:in iliade.n. ostendit uitia hoium i odyssea per ulyssis personam uirtutes demonstrat. Et mores hoium inspexit. Homerus ἄνδρα μοι ἔννεπε μοῦσα πολύτροπον ὃς μάλα πολλὰ πλάγχθη & reliqua. Nos numerus sumus & fruges cõsumere nati. Eos qui absint studio phiæ ait numerũ tm̃ modo explere hoium: nec alii ulli rei esse natos q̃ ut fruges & cibos consumerent. Incipe qui recte uiuendi protogat horam. Ait qui rõnem recte uiuẽdi per uiuendi ips differt: similis est rustico uolenti flumem transire & expectandi donec totum defluat. Fomenta podagram iuuant non sanant. Inuidia siculi non inuenere tyranni. hoc ait ne phalaris quidem Agrigentinorũ tyrannus maius inuenit tormentum q̃ animis hominum inuidiã inferre. Qui non moderabitur iræ:infectum uolet esse dolor ꝙ suaserit:& mens. Decenter pœnitẽtiam describit. q̃ sequitur iracũdos. Fingit equũ tenera docilẽ ceruice magister. Exẽplo adhortat iuuenẽ cui scribit ad studia.

Iliacos intra muros peccatur/& extra.
Rursus quid uirtus/& quid sapientia possit:
Vtile proposuit nobis exemplar ulyssem:
Qui domitor troiæ multorum prouidꝰ/urbes
Et mores hominum inspexit/latúq; per æquor
Dum sibi/dú sociis reditú parat/aspera multa
Pertulit/aduersis rerum immersabilis undis:
Sirenum uoces/& circes pocula nosti:
Quæ si cum sociis stultus/cupidusq; bibisset:
Sub domina meretrice fuisset turpis & excors:
Vixisset canis immundus/uel amica luto sus.
Nos nůerus sumus/& fruges cósumere nati:
Sponsi penelopes/nebulones/alcinoiq;:
In cute curanda plus æquo operata iuuentus:
Cui pulchrum fuit in medios dormire dies/&
Ad strepitum citharæ cessantum ducere curã.
Vt iugulét homines surgũt de nocte latrões:
Vt te ipsum serues/non expergisceris? atqui
Si nolis sanus/cures hydropicus/& ni
Posces ante diem librum cum lumine/si non
Intendes animum studiis/& rebus honestis:
Inuidia/uel amore uigil torquebere.n am/cur
Quæ lædunt oculos festinas demere/si quod
Est animum differs curandi tempus in annũ:
Dimidiũ facti/qui cœpit habet, sapere/aude:

Nã studiosũ eẽ ondit cũ ait. Dũ tu declamas romæ.
Troiani belli scriptorem maxime Loll. in hac epistola uult ostẽdere melius: & apertius se discere præcepta philosophiæ ab homero q̃ a philosopho: qui duo exempla uitæ monstrasse dicũtur. Virtutis.s. sapientiæ. Dum.t.d. dum rhetoricam romæ legsti. Ego legi. Homerum Chrysippo. Chrysippus apolloniensis phus fuit sectæ stoicæ. Fabula: docet quomodo per singulas fabulas monstrat & uirtutes & uitia homerus. Causã: docet quomodo causa perturbationis fuit regibus commissum paridis. Negant: repudiat abnegat suasionem Antheuoris. Inter Peli. Achilles & Agamemnon licet unius partis essent: plerunq; tamẽ erant inimici. Plectuntur: sustinent: patiuntur. Nocet stultitia ciuibus ubiq; multorum uersus ex odyssea sumpti in principio: ut in arte poetica: Qui mores hominũ multorum uidit: & urbes. Aspa.m. hoc est asperitatem casuum ita ptulit ut neq; undis obrui posset nec superari monstris.
Nos.n.i. quos fama obscura recondit qui non paremus philosophiæ. Sponsi pene: penelope meretrix fuit: quæ amatores suos sua pulchritudine luxuriosos reddebat. Nebulones sunt hoies callidi & sumatores: mendacesq; dicti a nebulai ꝙ obscuri sunt.
Alcinoi: ab alcinoo rege pheacum: ac per hoc pheacos uoluptate gaudentes debemus intelligere. Ad strepitum: quia adhibemus sonitum cytharæ ac liræ ut faciliꝰ sopiamur. Cessatum autem ducere dicit' ad cassandum curam sollicitudinem ẽ infinitiuus a futuro. Non exp. si non inquit propter phiam uigilaueris propter inuidiam & amorem dormire non poteris. Si nolis sa.i. si nolueris uentura uitia a te ꝑpellere cũ te oppresserint: tũc conaberis illis resistere frustra cum nihil proficies. Vt te ipsum. phiam discendo rectam uitam ut leua te noctu: & præcepta phiæ legendo instituas. Stoici stultos sanos esse negant. sensus est. Si hoc laborare nolis ut sis sapiens: Aliud necessario laborabis. Hydropicus. qa hydropici iubent' a medicis currere ita.n. morbus eorum solet extenuari labore. Torqbere.i. qñ senseris maximum esse dispendiũ sapientia caruisse. ❡Porphyrio tacet.

❡CHRI. Troiani belli: ꝓposuerat sibi poeta ꝑceptis suis hoies meliores reddere: & ad uirtutes: qbus solis ducibꝰ ad beatã uitam puenit': adhortari: atq; ondere stultitia: unde oẽs perturbationes pullulãt: mortale genus infœlicissimũ fieri. Quapp tanto consilio atq; artificio scribit: ut q̃uis argumentũ imutet: tñ iocunda iterposita uarietate eandẽ repetat sniam: quã i ptia epistola expsserat. Scribit itaq; ad Lolliũ maximũ uel rethorẽ uel oratorẽ: demõstratq; qd' oẽs quoq; docti afferunt: Homeri poesim exemplar ueræ uirtutis cõtinere: & in iliade q̃tũ detrimẽti aiorũ nfo℞ pturbatiões nobis afferãt: in odissea aũt qd uirtus ualeat ad bñ beateq; uiuendũ ꝓsequit'. Scriptorẽ. Egregie p antonomasiã. Nã & si plures scripserint: nemo tñ neq; tã ꝑpetuo tenore: neq; tã magnifice mirificeq; scripsit. Vel scriptorẽ: qm̃ hoc nomen poetis ꝑcipue attribuit. Declamas. Si iunior eta: erit sensus: dũ te exerces in declamatiõibꝰ: si ætate grandior: ppeaq; doctior: declamas.i. discipulos in declamatiõibus exerces. Differũt.n. declamare & orare. Orat.n. uir doctus & eloquens: q cãm uel in foro aut dicit aut agit: uel in concione populũ: aut docet: aut monet: uel in senatoriis consultationibus sniam dicit. Declamator autem ita ficta themate itra ludum se exercet ut qñ doctior effectus ad orandũ ꝓdire possit. Est.n. rhetor. sophista & orator. Rhetor.n. docet lras. atq; artẽ tradit eloquentiæ. Apud sophistã aũt discipuli iam a rhetore in arte instituti in dicẽdo exercent'. Orator demum iam ludo relicto in ueris causis siue illæ priuatæ sint siue publicæ perfecta utitur eloquentia. Præneste. Vrbs olim fortunæ templo: in quo sortes ibi iuentæ manu pueri uersabant' nobilitata: dicta απο τῶν πρινων.i. ab ilicibus qbus abundabat. Et cláculũ docet studiosum ueritatis idagatorẽ secessũ quodam potius q̃ hoium frequentia delectari. Relegi. Nam tanta uis est homeri poesis tanq; uariis multiplicibus maximis: sꝺ penitus reconditis rebus referta: ut nisi pluries legatur: profundi abstrusiq; illius sensus percipi non possint. Pulchrum. Honestum & quicqd a uirtute ꝓfectũ ẽ pulchrũ dr: cuius cõtrariũ turpe est. Vtile. Nam q̃uis scd̃m grauiores phos nunq̃ separet' utilitas ab honestate: & nihil sit honestũ qn illud idẽ sit utile: nec possit eẽ utile nisi sit honestũ: Ex quo summã pniciẽ generi hũano attulerũt q utile ab honesto separare conati sunt: tñ diuersa utriusq; rõ ẽ. Nam qd' honestũ.i. rectũ & cũ uirtute ẽ bonũ dr & expetit' pp seipsũ. Vtile aũt nõ pp seipsũ: sed pp usũ: q i eo ẽ: expetit'. Virtus igit' bonũ ẽ q etsi nihil alid nobis afferat. tñ pp seipsa expetit'. Diuitiæ aũt ñ bõæ dicunt' sed utiles: qa ipsa℞ solus usus cõmẽdat'. Ergo ñ pp se: sed pp alid expetũt'. Pleniꝰ: ꝓlipsiꝰ & abũdãtiꝰ. Et meliꝰ: uel qa maiori cũ eloq̃ntia uel qa ipso usu & expiẽtia: q̃ oẽm rõnẽ supat: ueritatẽ re℞ ondit. Chrysippo & cr.q.d. stoicis & academicis: q

seuerius cæteris phis de finibꝰ bonorum & malorum disputarūt: qbꝰ duabus rebꝰ moralis phia ptinet. Nā chrysippus: ut iā ōndimꝰ: primus iter stoicos ht. Vñ extat prouerbiū solus chrysippus fulcit porticum. Scripsit āt plura in oi doctria: & q ad dyalecticē: & q ad ethicē: & q ad physicē ptinerēt. ideoq; tot uolumina scripsisse ferūt: q de eadē re sæpe scribere aggrederet. Crātor āt academicus fuit: & de ueteri academia Xenocratis discipulus & polemonis socius: reliquitq; cōmentaria ad triginta millia uersus: poemataq; ipsa anulo obsignata in æde mineruæ in solo patrio posuit. Cur ita.c. Oñdit q ex iis quæ de bello troiano scripsit facile nos doceat quot mala ex hoium stultitia: ex qua oia uitia pullulant mortalibus proueniāt. Fabula: uel quia res notissima ē: uel quia ficta res sit. Collisa: attrita. Lento: quia decēnali. Duello: bello quia inter duas contrarias ptes gerat.

Barbariæ: datiui casus siue a prima declinatione sit siue a quinta. Nam antiquitus gtūs exibat in es. Vir. Libra dies sōniq; pares ubi fecerit horas. Et dtūs ī e. Barbarie: q a græci oēs pter grecos barbaros appellāt. Latini uero reliquos pter se & græcos. Aestus: pturbatōes & tumultꝰ. Nā ut mare uariis uētis agitatū æstuat: sic hois appetitus uariis pturbationibus uelut in quasdam pturbationes in surgit. Stultorum. Quia pturbationibus non rōne mouebant. Regū.s. Agamēnonis & Achillis quorum contētiōes & graues inimicitiæ iā explicatæ sunt. Antenor. Nam cum legati græcorum helenā raptā repeterēt: cēsuit Antenor reddendam. Solus: amatorie dictum. Nam sine amica etsi mille alii circūessent sibi soli eē uidentur amātes: ergo solus.i. sine helena.

Nestor: uide in odis. Hunc. achillē qui grauiter ferebat bryseida: quam amabat: sibi eripi. Verūq;. Achillē & agamēnonem. Delirant: a recta uia aberrant. Translatio ab aratore: quia lira.i. a sulco aberrat. Lirare.n. significat agros in sulcos dirigere. Achiui.s. populares & plebei. Seditione: ut fuit achillis militum a reliquo exercitu. Dolis: quibus Vlisses palamedem pdidit. Libidine: paridis. Ira. Agamēnonis. igit hæc referēs Homerꝰ docet uitiis & pturbatiōibus oēs eē infœlices. Sed tñ pricipiū maius eē scelus: qm sua delicta luribꝰ nocēt. Rursus.q.u. Quēadmodū qttuor ac uigiti iliados libris uitia hūana expssit Homerus: sic totidem aliis q odyssea cōtinent: errores Vlissis describit. q nobis eius uiri exēplar ponunt q paulatim uariis uitiis se exuens ad uirtutem q sola nobis ad beatā uitā dux ē peruēniat. Vult aūt lōgo usu & multarum rerum expiētia illū sapientē efficiqm uirtutes ciuiles cōsuetudie pficiunt. Domitor.t. Nā cū doctissimus poeta Home. longe plura igenii q corporis uiribus fieri ab hoibus itelligeret neq; Achillē: neq; Aiacē: neq; Diomedem uiros fortissimos: sed Vlissē sapiētissimū πολιπόρθην.i. urbis euersorē appellat. Multorum. Nā sic Odissex initiū ē ανδραμοί εννεπε μουσα πολυτροπον οσ μαλα πολλα πλαγχθη. Dū so. ex Platōe snia ex q dixit hoies nō sibi solos natos esse: sed patriæ parētibus liberis cæterisq; cognatis & amicis. Reditū pa. Reuertitur.n.a troia.i.a uoluptate q uir sapiēs futurus est & per uarios errores redit in patriam.i. ad originem ai sui. Sed hæc latius ostendimus: tum in allegoriis uirgilianis: quas chamaldulēses disputatiōes iscripsimus ad Illustrissimū genitorem tuū: tum in cōmētariis lingua etrusca in Dātē florētinū poetam a nobis scriptis. Asp.m. Quia difficillimū ē & ea: quæ sensum demulcēt aspnari: & uirtutem ipsam quæ sine labore & sudore nō pficit seq. Difficillimū ēt mentē a sensibus reuocare. Hinc Vir. Per uarios casus per tot discrimia rerum Tendimus in latiū: sedes ubi fata qetas Ostēdunt: fas illic troiana resurgere regna. Immersabilis. Nam uir sapiēs nullis fortunæ tēpestatibus imergitur. Sirenum: de hiis ac de circe: deque multis aliis: quæ ad Vlissis errores ptinent: in odis scripsimus. Turpis: quia ferinā in formam puersus. Et excors: sine corde.i. sine prudētia qm qd hois erat pdidisset.

Sub.d.m. Nam ut uirtus hoi optia parēs ē: & caste pudiceq; nostrū aium educat. Ita uoluptas illū corrūpit & serūū sibi reddit: & meretricio more ai corporisq; bōis expoliat. Nos.q.d. maxia hoium ps: quæ iertiæ uoluptatiq; tradita nihil altum cogitat. Dixit āt nos: ut suam interponens personā nullum odium: dū alios uitupe rat: sibi cōparet. Numerus.s. Nam qui nullam ptem rōis in uita cōtiuguntur: nulla alia re esse cognoscuntur nisi quia augent numerum. Achilles igit in exercitu græcorum fuisse cognoscit: quia multa ægregia edidit facinora. Thersites āt fuisse cognoscitur: quia uno plus fuit in exercitu. Sumus ergo nūerus.i. sumus quia augemus numerū. Nihil āt prætere a cōferimus. Fruges.c.n. Hoies ea rōe cibum sumere uident ut uiuāt. Isti āt uident iccirco uiuere ut edāt. Spōsi. Nō spōsi: erāt.n. pci: sed q spōsi esse cuperēt. Sic Vir. Et gener auxilium priamo phrygibusq; ferebat.i. q gener eē cupet. Penelopes. Quā cæteri oēs scriptores castissimam fuisse dicūt. Lycophrō uero solus illā ipudicā describit Alcinoiq;.n. Parasitos & adulatores itelligit q apd alcinoū pheacum regē erāt. Hi ergo oēs uoluptatē secuti pecudū uitā degebant. Sumus ergo nūerus nati cōsumere fruges: & sumus sponsi penelopes & nebulōes alcioi iuuētus appositiue. Opata.i. cute curāda.i. q se exercet i curādo corpore plus q æquū sit. Nō.n. negligēdus ē cultus corpis: sed nō dēmus nimiā & maiorē q oporteat curā adhibere. Ergo recte adiūxit plus æquo. In.m.d. Cū nox nō dies qeti pcedat. In.m. Quod turpius ē q aut nō statim prio māe surgere aut paulo ante noctē cubatū ire. Ad stre. ad sonitū. Cessantū.i. ociosorum & iertiū. Vt iug.h. Res oino iniq ut q scelus cōmissuri sunt adeo i re patrāda uigilātes sint. Tu ut ea discas q ad salutē tuā ptinēt nō possis expgisci. Est āt cōtrariū color rhetoricus. Si nolis sanus: primū āt ē ut occurramus morbo añ q uēiat. Sed si tu hoc nō fecisti cura ipm pellere postq uēit. Hydropicus: metaphora a corpe ad aium. Ante d. añ lucē. Raro tñ ponit in hac significatiōe potiusq; añ diē añ tps sigāt. Maro: Sed misera añ diē subditoq; accēsa furore. Et Oui. Filius añ diē patrios iqrit in ānos. Inuidia uel a. Si ñ excitaris ut phorum libris medearis aio tuo multæ pturbatiōes: ut iuidia est & amor te illis ægrotātē uexabūt. Est aium cōsumit. Dimidium ab Arist. mutuatus ē snīam. Ille.n. ait pricipiū plus eē q dimidiū totius. Aude. tāq rē difficilē. Nā plēa laboris est uia quæ ducit ad uirtutē & ut ait Hesi.ñ sine sudore.

¶ACR. Rusticꝰ: sēsus ē. q illd pterit tps quo melior fieri posset stultus ac rusticus habēdꝰ ē: sīlisq; ei q cursū flumis spectat tāq finē aliqñ facturi. Quod.s. ē. itelligi uult illū recte uiuere: q qsitis rebꝰ bene utit

Incipe, uiuendi qui recte prorogat horam:
Rusticus expectat dum defluat amnis / at ille
Labitur / & labetur in omne uolubilis æuum

Quæritur argentum puerisq; beata creandis
Vxor/& incultæ pacantur uomere siluæ.
Quod satis ẽ/cui cõtingit/nihil ampli⁹ optet.
Nõ domus/& fundus/nõ æris aceruus & auri:
Aegroto domini deduxit corpore febres:
Non animo curas/ualeat possessor oportet:
Si comportatis rebus bene cogitat uti.
Qui cupit/aut metuit/iuuat illũ sic domus:
Vt lippũ pictæ tabulæ fomẽta podagrã:(aut res
Auriculas citharæ collecta sorde dolentes.
Sincerũ est nisi uas/quodcũq; infundis/acescit.
Sperne uoluptates/nocet ẽpta dolore uoluptas.
Semper auarus eget.certum uoto pete finem.
Inuidus alterius macrescit rebus opimis.
Inuidia siculi non inuenere tyranni
Maius tormentum/qui non moderabitur iræ:
Infectũ uolet esse/dolor quod suaserit/& mẽs.
Dum pœnas odio per uim festinat inulto.
Ira furor breuis est/animũ rege/qui nisi paret:
Imperat/hunc frenis/hunc tu cõpesce cathena.
Fingit equum tenera docilẽ ceruice magister
Ire uiam/quã mõstrat eques.uenaticus ex quo
Tempore ceruinam pellem latrauit in aula:
Militat in siluis catulus.nunc adhibe puro
Pectore uerba puer/nunc te melioribus offer.
Quo semel est imbuta recens seruabit odorẽ
Testa diu/quod si cessas/aut strenuus anteis:
Nec tardum opperior/nec pcedentibus insto.

idest nisi uitiis fueris purus diuitiæ te ornare nõ possunt. Valeat.sensus est.melius est sanum eẽ & pauperẽ q̃ in diuitiis ægrotare possessor opus est ui sanus sit primo cui uti cogitat præparatis. Sincerũ ẽ .i.nisi pectus bonum sit purum.quicqd dederis non potest esse gratum: & allegoricos dicit uas pro hoĩs corpe. Siculi.Siciliæ duo tyrãni phalaris agrigẽtinus & Diony. siracusanus.hiis uisum est nullũ tormentum tam grãde esse uti inuidia. Qui non mo. Nam furore cõmittimus q̃ ira flagramus. Non.e. nam ira quæ caret rõne contractũ condẽnat.& optat infectum. Volet.quia id facit quod eũ fecisse pœnitet nimia indignatione. Dum pœnas odio.dum pœnas festinãter exigit per uiolentiam. Aium rege: nam aius nisi obedierit incipit imperare.Imperium ãt ai semp itolerabile est. Puer.cito dum puer es pcipe pcepta phiæ.Ad Lollium scribit adolescẽtẽ oratorẽ. Quod si cessas.hoc loco dehortatur tarditatem & hortatur strenuitatem. Nec tardum.i.si nõ potes me sequi in legendo phiam non te expecto:aut si ingeniosius me preterisse non impedio.

Porphyrio tacet.

CHRI. Dũ defluat amnis:Stultus fuit qui cũ ad amnẽ puenisset.uideretq; labi undas decreuit spectã dũ dõec tota aq̃ elapsa alueus aresceret:qđ nõ abhorret a uita humana:in qua cũ occupatio occupationẽ ipellat & negociũ ppetua serie negocium urgeat:tñ sunt q pponãt sibi tũc de uirtute cogitaturi cũ ociũ nacti fuerint.At ut aq̃ nũq̃ in flumie deest:sic nec i uita unq̃ cessant negocia. Pacantur.translatio a regionibus:quas sublato bello:quo uexabant ad pacẽ reducimus.Id enim pacare est. Quod satis est.Aurea snia.Nã tm̃ diuitiaꝝ qrendũ ẽ:quantũ ad uitã cõmode degẽdã sat sit.Nã maiorẽ illaꝝ cumulũ q quærit sibi curas cõparat & sollicitudies quas oẽs uitare cupiunt:neq; morbos e corpe pellũt. Valeat.Nũq̃ poterit frui suis bonis quisq;: cuius aĩus nõ ualet.i. non est ab angoribus & sollicitudinibus uacuus.Et profecto queadmodũ lippus nõ delectat pictura:qm̃ illã bene cernere non põt: Sic aĩus noster uariis curis confectus diuitiis nõ ualet frui. Sincerũ ẽ.nisi uas puꝝ fuerit:& mali saporis exps:uinũ qd infundit eo sapore corrũpit.Sic & aĩus aliq̃ molestia oppssus uoluptatẽ sibi oblatã corrũpit. Spne.u.Quid uoluptates spnit illarũ desiderio nõ torquet.Qui rursus siue desiderio ẽis pfecto trãqllã uitã agit. Nocet.e.Placet qm̃ uoluptatis memini:qd de re uniuersa Platonici sentiãt:breuibus pcurrere.Ipse.n.mentis gaudiũ & lætitiã dicit esse:Sensuum uero uoluptatẽ.Gaudiũ ergo ex cõtẽplatõe aut aliquo uirtutũ usu pcipit. Quapp semp laudẽ meret. Lætitia ẽ mẽtis elatio i bõi alicuius possessiõe:q̃ modestiã excedere pariter ac seruare põt.Gaudiũ sæpe mentis alimoniã uocat Plato.Agro similis ẽ ueritas.Frugibus ueritatis cõtẽplatio.Alimõiæ q̃ ex his duob⁹ capit gaudiũ hæc i phedro dñr.Redeũtibus ãt ais nr̃is i cælũ duo sunt pmia:cõtẽplatio quã ambrosiã noiat: & gaudiũ qd nectar dr̃.Vnde i phedro ait aurigam.i.rõne equos ad psepe sistere:atq; illis ambrosiã nectare conspersam obiicere.Voluptatẽ ãt appellat suauẽ motionẽ I sensibus:q̃ a sensibili indigẽtiæ repletione proficiscatur. Sũt.n.indigentia & repletio repugnãtes.Ex illa cupiditas & dolor.Ex hac uoluptas ẽ.Ex quo itelligit q̃ i bonis nõ est enumerãda uoluptas:qa bonos illã possidẽtes non facit.Inest bestiis & stultis.Præterea accidit magis iprobis q̃ pbis.Quod ãt bonũ est cõtra solet.Itẽ cõmiscet cũ malo. Accidit.n. eodẽ tpe eundẽ dolore affici & uoluptare:ut cũ sitiẽs bibit.Malo ãt bonũ nõ admiscet.Præterea bonũ stabile est.Voluptas fluxibilis. Adde si placet q̃ bonũ:bonũ nõ Ipedit.Voluptates multas uirtutes ipediunt.Afferũt.n.ut ipse ad Dionysiũ scribit detrimẽtũ noiis:citiã:iqtietudinẽ ac petulãtẽ stultiã afferentes.Nec dubiũ est bonum uel laude uel ueneratiõe dignũ.Voluptatẽ uero neutrũ hoꝝ merere. Sed uide aliud: bonũ nostrũ id dici non põt qđ uel naturæ nr̃æ nõ sit isitũ uel a nobis nõ sit pfectũ.Nos ãt pter mẽtẽ & rõnẽ nihil sumus.Corpus ãt carcer est.Sensus uero satellites atq; isidiatores:q id agũt:ut nos altius i hoc corpore demergãt:ne ad patriã nostrã.i. ad cœlũ reuolemus.Voluptas a rõne nõ ẽ:sed a sensibus.Illud pterea qs nõ sentiet:Bonũ qđ futuꝝ ẽ in spẽ erigit.Quod uero psens ẽ trãqllũ facit aiũm:ut nihil pterea reqrat:aut egeat:q̃si id sit ex se sufficiens.Voluptates ãt si futuræ sunt itolerabili ardore iflãmãt.Cura & sollicitudie aium exedũt:& i furorẽ impellũt.Si psentes fuerint metu & sollicitudie corrũpunt:nos cæcos & imanes reddũt:ac pœnitẽtia tedio & langore pmũt.Quapp in phedrõe dolorẽ ac uoluptatẽ ex uno capite cõnecti uult.Hinc si alteꝝ assit:alterum inde succedit. Hic titius iecur

laniari ſentit Plato:& Architas pforato uaſi uoluptatē cōparat. Epycarmus euirypo in quo fluit aq̄ refluitq; & ſurſū ac deorſū iactat̄ & renaſcitur.In uoluptate.n.erigimur ſpe.Deiicimur metu. Spnimus: ac paulopoſt ſpreta reqrimus.Aliud rō ſuadet.In aliud appetitus rapit. Recte igit̄ Socrates chordas ſibi i cythara diſſona re malle & multos ſibi aduerſarios hēre q̄ ſibi ipſi aduerſari.Poterā plures argumētatōes i hāc ſnīam afferre. Sed liber extat Marſilii nři ficinii quo oīa collecta iuenies.Hæc igit̄ Plato.Ariſtoteles āt gaudium a uolupta te nō diſcernit.ſed uoluptatis noīe utrūq; complectit̄.ita tñ ut q̄ ai ſūt uoluptates nūcupet perfectas:ſenſuū āt ipfectas. Empta.d.nā ſi ē repletio idigētiæ nō. Sp.a.e.Ergo nunq̄ qeſcet ſi ſemp erit in deſiderio.Inuidus āt cū doleat ſecūdis alioꝝ reb9 ſeipſū ſemp excruciat.Iratus ea facit quorum. Fingit ē. Vt magiſter equū ado leſcētē I quēcūq; uſū uolet ſingit & format ſic nos aium noſtrū ſi nōdū uitia ex hitu cōtraxerit:ad oē rectum formabimus.Permulti.n.iīereſt q̄ uia a tenera ætate aſſueſcamus. nam ut catuli ſi obiecta ceruina pelle domi eā feram iſectari aſſueuerit:deinde i ſiluis ſemp iſectabunt̄: ſic aius ni uirtuti a principio aſſuefactus ſemp dei ceps eadē uia pget.Quia pria illa impreſſio in tenera mente facta ita durat ut odor rei quæ in nouam teſtam ideſt infictile nouum infuſa eſt. Recens.Nuper fa/cta:& in quam nondum quicq̄ infuſum fuerat.

ACR. Vli flore qbus terraꝝ militet oris.Iulius Flo

1 rus ad quē hæc ſcripta mittūt̄ i cohorte fuit amicoꝝ.i. iter amicos Tiberii Nerōis Clau/dii:qui ab Auguſto Ipetiū accepit q natus ē ex Iulia: & iō fuit adoptiuus Auguſti:& amicus Horatii. Vi cias:iter ſextō & abidō:ut Luca.Tot potuere manus adducere ſextos abido. Studioſ.a.c.i.quid legio faci/at aut ſtudioſa cohors cohortē familiam Nero q̄ car mina facere diligebat. Nam Tyberius erat litterarū amicus. Quid.t.deridet Titiū poetam q pidarum græcū ,p fūdiſſimum ſenſus & eloquentiæ in latinū ſermonem conatus eſt trāſferre. Nam tragœdias & lirica carmia ſcribere cœpit tpibus auguſti : ſed libe/ri eius nullius momēti erāt. Celſus fuit poeta q alie nis dictis ,p ſuis utebatur. Apollo.Cæſar ſibi in bi/bliotheca ſtatuā poſuerat ad habitū ac ſtatutā apol/linis. Grex.a.metaphoricos dictum,p cohors poeta rum. Quid audes.i.quas lectiones ſequeris & legis. Cōparat aūt apibus ſcriptoꝝ bonoꝝ carmē. Fomē ta oratoriā & iuris ſciētiā dicit. Addit; & poeticā. quia non ita ualēt amputare uitia ſicut philoſophia ideo frigida fomēta dixit: qui ſi ſæcularia poſſes do na cōtēnere.i. ſi quottidiana opa relinquere poſſes. Sapientiā:ad ſūmā uirtutē ſiue gloriā.i.ad philoſo phiā. Debes:oſtēdit iter Numātiū & iuliū frequēter diſſenſionē exoriri:ſed qa illis amicus erat pcipue iu lio.Vtrū nā recōciliati ſint et remandet.Hoc ēt mire iā quaſi aliæ cauſæ ſcribendæ ſint q̄ recōciliationis. Mire ob hoc admōet philoſophiæ:q mores format. Seu ca.Iuuenilis diſcordia: aut ipſos iuuenes impe ritia.Quia ex ptes eſtis phiæ. Votiua iu.aut carmē pro ueſtro reditu ſcribet̄:aut imolabo pro uobis iu/uencam:nam liric. iuuencam imolabant. Tragœ di hircum:poeta autem taurum.

¶POR. Iuli flo.q.t.m.o. Hic Florus fuit ſatyrarū ſcriptor cuius ſunt electæ ex Ennio Lucilio Varrōe. Fuit aūt unus ex Claudii neronis cohorte. Claudi9 fuit:cuius frater Druſus:q ſubactis germanis germa nicus dictus ē. ipſe Tiberius doctus:& doctos comi/tes habuit. Cōpede uinctus:quia cōgelaſcit. An fre ta uicinas inter currentia turres preſſe inter currētia turres herus & leandri:inter ſeſtō & abidon mediū ē Helleſpōti fretū:uel ipſaꝝ urbium turres. Quid ſtu. cho.o.ſt. Cohors.nunc amici.nā & Lucil. eos q nūc pſidibus ad ſalariū eūt,mercede inuētas legiōes ait. Quid Titius romana breui uēturus I ora.Titius poe ta hic uoluit Pyndaꝝ ſermōe uertere. Deridet autē hunc Hora. q auſus ſit factū opus cōtaminare:pōt tamen & uere laudari.Nam tiberii comes & doctiſſi

Q.Horatius Flaccus Iulio Floro.

Vli flore/qbus terrarum militet oris
Claudi9 auguſti priuign9 ſcir̄ laboro
Thraca ne uos/ebruſq; niuali compe
de uinctus:
An freta uicinas inter currentia turres:
An pingues aſiæ campi/colleſq; morentur.
Quid ſtudioſa cohors operꝝ ſtruit/hæc quoq;
Quis ſibi res geſtas auguſti ſcriber̄ ſūit:(curo
Bella quis & paces lōgum diffundit in æuum:
Quid tityus romana breui uenturus in ora:
Pindarici fontis qui non expalluit hauſtus:
Faſtidire lacus/& riuos auſus apertos:
Vt ualet/ut meminit noſtri/ fidibus ne latinis
Thebanos aptare modos ſtudet auſpice muſa:
An tragica deſeuit/& ampullatur in arte:
Quid mihi celſus agit/mōitus/multūq; monē
Priuatas ut quærat opes/& tāgere uitet: (dus
Scripta palatinus quæcunque recepit appollo
Ne/ſi forte ſuas repetitum uenerit olim
Grex auium plumas/moueat cornicula riſum
Furtiuis nudata coloribus.ipſe quid audes:
Quæ circūuolitas agilis thyma:nō tibi paruū
Ingenium/nō incultum eſt/ nec turpiter hirtū
Seu linguam cauſis/acuis/ſeu ciuica iura
Reſpondere paras/ſeu condis amabile carmen
Prima feres hederæ uictricis præmia/quod ſi
Frigida curarum fomenta relinquere poſſes:
Quo te cæleſtis ſapientia duceret/ires.
Hoc opus.hoc ſtudiū parui ,pperēus/& ampli
Si patriæ uolumus/ſi nobis uiuere cari.
Debes hoc etiam reſcribere/ſi tibi curæ
Quantæ conueniat numatius/an male ſarta
Gratia nequicquam coit/ & reſcinditur at uos
Seu calidus ſanguis/ſeu rerum inſcitia uexat.
Indomita ceruicæ feros/ubicunque locorum
Viuitis indigni fraternum rumpere fœdus:
Paſcitur in ueſtrum reditum uotiua iuuenca.

mus fuit

mus fuit & lirica ɔscripsit. Haustus:an haustu Thebāos aptare modos pyndaricos.Ille enim Thebāus fuit. Quid mihi cessus agit monitus multūq; monendus.Celsus hic fuit quem monet:qui solebat apollinis:& ceptos libros in bibliotheca excipere:& alienos uersus pro suis recitare.Cui sub cōuenientis cornicis fabella dicitur aliena sibi non uindicet:ne si unusquisq; sua tollat ille suum nihil inueniat. Frigida curarū fomenta: poeticam significat qua relicta ipse sapientiæ studuit. Si patriæ uolumus si nobis uiuere cari. Hoc aperte ab ipsa laude philosophiæ descendit ad inhibendam eius iracundiā aduersus amicum. Sit tibi curæ:deest an ut sit sensus.An sit tibi curæ.Numantius. Gratia ne quicq̄ coit:& rescit. Ne quicq̄:pro non:ut Virg.Et summo clypei nequicq̄ umbone pependit.

CHRI. Iuli flore.Ad Iulium flo:amicum suū epistola est.Ad quem ēt in libro carminum oden scripsit cuius principiū est.Pindarū quisquis studet emulari.Mira aūt utit̃ insinuatione. Nā cum illum auaritiæ reprehendere instituisset multa prius interponit:quibus hominē patiētiorem reprehensionis reddat.Interrogat igitur qbus in regionibus sub claudio militet:& an quispiā sit:qui res gestas Cæsaris scribere paret.Interrogat & diligēter de titio poeta.Reprehendit celsum:q alienos libros sibi uendicet.Ipsum deniq; ab ingenio laudat:ut hiis laudibus eū ita demulceat:ut patiēter sua errata auditurus sit.Claudius augusti priuignus.De filiis Neronis a se adoptatis in libro carminū plura diximus.Hunc in poetica facultate miris laudibus extollit. Quinti. Diximus & de ebro flumine. Thraca:pro thracia. Niuali cōpede:quia hiemali tpe glacie colligat̃. Vicinas turres.Sestum intelligit & abidū:quæ ad stadia triginta:id enim est quatuor milia:& quarta pars:quod spacium Xerses olim ponte cōiunxit. Pingues:fertilissima.n. Asia campestris & collina est. Studiosa cohors. Nam claudius iste:ut alibi legitur:& Oui.o docet studiosus fuit:& studiosos adamauit. Bella & paces.i.q̄ in bello:& quæ in pace gessit. Diffundit:Spargit. In longū æuum.q.d.in æternitatē.Nam pclara maximo:rum uirorum facinora obliuione merguntur:nisi scriptores suis monimētis illa ab interitu uendicent. Titius.De huius hominis ingenio atq; doctrina magna superabat. In ora.i.in celebritatē:& famam:& omniū ora de illo loquant̃.Sic Ennius de se.Nemo me lachrymis decoret:nec funera fletu Faxsit cur uolito docta p ora uirum.

Non expalluit:nō timuit:q̄uis ardua difficillimaq; res sit:ut ipse in carminū libris ostendit:pindarū imitari. Fastidire lacus:Manet in translatione:& cū pindarū fontem appellet a quo oīs lirica uis manare uidet̃:reliquos lacus:& fontes q inde profluant appellat. Aptos:in prōptu positos:& facile imitabiles. Thebanos pindaricos.Nā ipse thebanus fuit. Modos.Nā uersus lyricos modulātur poetæ. Fidibus latinis. Stilo & lingua latina. Auspice musa.Auspicio musa:. An tragica.Ostendit illū utraq; facultate ualere lyrica:& tragica.

Desæuit:quia grādia:sed sæua plerunq; scribūt tragici.Vnde dixit desæuit & ampullatur: de quo uerbo diximus in poetica. Mihi agit:amice loqtur tanq̄ siquid bū egerit sibi sit uoluptati futurū.Cōtra uero: si contra. Atq; ac beniuolētia pparat sibi locū ad illum reprehendendū: ut ex amicitia non ex odio id aggredi uideatur.

Monēdus:quia nō profecit adhuc. Opes priuatas.i.ex se scribat:unde sibi gloriam paret:non aūt subripiat ex libris alienis:q̄ pro suis deinde edat. Palatinus apollo.Hoc templū ab augusto ædificatū fuisse alibi ostendi.Huic ergo deo poetæ sua uolumina cōsecrabant. Cornicula.Aiunt qnq; cornicem ornatus cā pulcherrimas penas a uariis auibus clanculū subripuisse:& proprias exuisse:illasq; induisse:& se spectandā in tāta pulchritudine oibus præbuisse.Sed paulopost reposcētibus suas qbusq; plumas nuda relicta oibus risum mouit. Idem ergo iure euenire pōt illi poetæ:q nihil ex se scribit:sed aliunde oīa cōpilat. Ipse:tu iuli flore. Circūuolitas.Optime hoīem laboriosum:& industriū apibus cōparat.Nā ut ille ad uaria se conuertunt:& mō metyn parant q̄ prima crusta est fauis.Deinde pissocerō.Tertio propolim.Iste.n.tres crustæ ueluti fundamēta sunt. Postremo cærā fauosq; ac mella.Sic ille ad uaria conuertit̃. Ingeniū non paruum.Quod naturæ munus est non inculti quod est artis:& doctrinæ.Sunt igitur oīa pclara ab eo poeta expectāda q & naturæ:& doctrinæ opibus suffultus ad scribendū accedat. Turpiter hirtū:ergo optime cultū:seu lingua oratorē iurisconsultum & poetam eē posse demōstrat. Prīa pmia.Vt nō solū secūdas aut tertias:sed oīo primas obtineas.Sed de hædera iā expssimus. Victricis.i.uictoriā tuam iudicantis.Quod cū iam ab oībus laudauerit audet amicæ errorem arguere.Ipse.n.sibi cā est ne euadat in ægregiū poetam:qm̄ mentē suam occupet uariis curis.Oportet.n. poetæ mentē uacare oi sollicitudine:ut tota ad musas conuertat̃.Recte ergo Iuue.Quis locus ingenio nisi cū se carmine solo.Vexant & dn̄is cyrrhæ nysæq; ferunt̃.Pectora nr̄a duas nō admittentia curas. Hoc opus.s. incūbere studiis sapientiæ cui rei parui:& ampli.i.cuiuscunq; fortunæ sinus.Ea.n. & patriæ & nobis prodesse possumus. Numatius.nūc ipm inconstantiæ infidelitatisq; arguit.Intercesserant.n. inimicitiæ inter hunc & Numatiū plancū:deinde opera amicorū:& maxime Hora. recōciliati inter se fuerant. Nunc aūt cū itellexisset poeta recōciliationem illā pene discindi familiariter utrūq; increpat:ostēditq; eos uehemēter amare cum iuuēcam pro illorū reditu uouerit. Male sarta. Translatio a ueste.Sarcire enim & in supino sartū est diuisas partes cōiungere:& cōsuere.Ergo male sarta.i.male cōiuncta est gratia:quæ nō coit.i.non durat in cōiunctione: sed rescinditur. Calidus sanguis:propter irā dicit:quæ est accēsio sanguinis.Rerū inscitia.Nā omnis animorum perturbatio ab inscitia est. Feros.Contraria res est humanitati & mansuetudini. Indomita ceruice.Indomita superbia qua in æqualitatem qua amicitia continet̃ descendere uetamini. Indigni.s.quoniam neutrum decet rumpere. Fraternum.Vel q̄ fraternum esse debet:uel q̄ olim fraternum fuit.

Ad albium amicum suum.
Lbi nr̄orū sermonū cādide iudex: (na?
Quid nūc te dicā facere i regiōe peda

Lbi nostrorū sermonum candide iudex. ACR.
a hac epistola albium. Tibulum alloquit̃
ælegiarū scriptorem qui uidebatur libros
eius sermonum multum laudare. Albius ille Criticus fuit & scriptor philosophiæ.

POR. Albi no.s.c.i.ad albiũ Tibullũ scribit. In regione Pedana. pedum oppidum haud lõge ab urbe fuit: nunc non est.uerum adhuc regio ipsa pedana dicitur.

CHRI. Albi sermonũ. Ad albiũ epistola ẽ: quẽ circa principia epistolæ laudat a rectitudine iudicii ut sibi uiam muniat ad rephẽsionẽ iustissimã. Vult eni hoiem admonere ut cũ in bonoꝝ affluẽtia cõstitutus sit de/ponat supuacuat ai curas. Cãdide.q.d.recteqm̃ in iudicio tuo nulla appeat macula. Sermonũ Vtebat̃ eni Hora.iudicio huius hois tãq̃ & ueri & docti in sermõibus quos scripserat.Facileq; credi deri poetã ita eum lau dare.qm̃ io iudicando libertate ueret̃ albius. ergo laudat ut uideat̃ auidissime audisse siqd ab illo repræhen/sum sit& tacite admonet ut ipse quoq; nõ iuitus accipiat si q̃ i re ab eo reptæhẽdat̃. Pedana.a pedo oppido.

ACR. Cassi.p.hic aliquot generibus stilũ exer/cuit.iter q̃ opera ælegiaca & epigrãmata eius laudã tur.hic ẽ qui partib⁹ cassii & bruti Tri.militum mili tauit.Quibus uictis athenas se cõtulit. Quitus Var⁹ ab augu.missus ut eũ iterficeret studẽtẽ reperit: & p empto eo scriniũ cũ libris tulit.Vnde multi credide rũt Thiestẽ cassii pmẽsis fuisse. Scripserat.n.multas alias tragœdias. Dederãt: mediã breuẽ siluã dede/rãt. Siluas libros philosophoꝝ appellat. Amœnas aut qa salubriores sunt siluæ. Sapiẽte.qui solus scit moderate suis uo bõis. Quod aut luxurioso p incõ/tinẽtiã aut auaro p nimiã abstinentiã negauit. Dii tibi fo.epicuri negant aliquid deos curare:Hic ergo secundũ cõsuetudinẽ dixit. Crumena:patrimonio uel sacco nũmario siue prãdiario. Curã:idest agẽs inter spẽ & curas quottidie puta te morituꝝ. monet ergo nihil esse curãdũ de futuro. Crede.d.ita tene omnem diem quasi in eo sis moriturus.Vises idest quandoq; uis uidere uides bene pastum porcum & satyrice uitupetat eam sectam quam sequitur Epi/curi.qm̃ Epicurei summũ bonũ in uoluptatibus poount.Deinde quod omne aĩal colunt .nullum edunt.

Scribere quod cassi parmẽsis opuscula uincat
An tacitum siluas inter reptare salubres?
Curãtem quicquid dignũ sapiente/ bonoq; ẽ?
Non tu corpus eras sine pectoꝛ/ di tibi formã:
Di tibi diuitias dederant/artemq; fruendi.
Quid uoueat dulci nutricula maius alumno.
Quam sapere/& fari possit/quæ sentiat/& cui
Gratia/fama/ualitudo contingat abunde:
Et mundus/uictus/non deficiente crumena?
Inter spem/curamq; timores/inter & iras
Omnem crede diem tibi diluxisse supremum.
Grata superueniet/quæ non sperabitur hora.
Me pinguẽ/& nitidũ bene curata cute uises:
Cum ridere uoles epicuri de grege porcum.

POR. Cassi.p. Hic ẽ Cassius q i ptibus cassii & bruti Trib.militũ militauit: qb⁹ uictis athẽas se cõtulit.Q. Vattius ab Aug.missus:ut eũ iterficeret studẽtẽ reppit.Et perẽpto eo scriniũ cũ libris tulit.Vnde mlti credide rũt Thiestẽ cassii pmẽsis fuisse.Scripserat.n.multas tragœdias Cassi⁹.Siluas libros philosophumœnos signi

CHRI. Cassi.p cassii p apocopẽ.Hic e parma urbe poeta fuit oõ ignobilis:q brutianas ẽ partes secu (ficat. tus:atq; illo deuicto athẽas se i studio liãꝝ recepit.De hoc meminit Quitilianus. Siluas salubres.Nã & ualitu dini corporis seruiũt & secessũ ad res altiores cogitãdas pbẽt.Dixit ãt reptare:i ut gradiẽdi iter loca arboribus fructicibusq; dẽsa difficultatẽ oñderet.Vel põit siluas phiæ abdita s obscuras q; soias: in q̃s ipse reptet.i. latẽter subeat & tũc erit salubres:qm̃ a morbis.i.a uitiis aium purgẽt. Sine pe.Sine prudẽtia naturali.Oñdit.n.fuisse i hoie pria naturæ:q̃ pp se expetẽda multi philosophi dixerũt Arteq; fru.Virtutẽ intelligit:q̃ cũ pria naturæ recepit illis fruit̃. Sape.Quod ẽ sapiẽtiæ & doctriæ. Et fari.Quod est eloquentiæ. Gra. Vniuersalis beniuo lentia. Mundus ui.Hoc.n.reqrit̃ ut luxus i uictu absit:mũdities assit.Sed ẽm facultatẽ pimonii. Inter spem. Misera illoꝝ uita:qb⁹ iter tot pturbatiões uita fluit. Grata.Sperãdum nõ est. Me pigué.Porcũ se appellat de grege epicuri:qa illi uoluptuosã uitã agũt:& nihil a suibus distãt.Nã pter eas uoluptates quæ aut gustu aut ta/ctu pcipiũt̃ nihil in bõis numerãt.Nõ ãt se talẽ eẽ dicit:qa sit:sed conat̃ illũ a uita cõtraria hoc cõtrario abdu/cere imitatus eos q curua ligna dirigunt q ñ sũt cõtẽti ut ad rectitudinẽ reducãt:nisi tãtũdẽ i cõtratiũ flectant.

Ad Torquatum.

AGR. Ipotes: Torquatũ aduocatum amicũ iui tat ad cœnã. Archaici.lecti.hũiles ab ar chaico fabro.q nõ magnæ staturæ dr̃ eẽ. Palustres: palus ẽ iuxta miturnas ubi & iã Marius latuit. Im.f. uel imperiũ fer dr̃ hoc añ poscẽtes reges appellabãt̃. inde q senatui cœnã post prãdiũ dabãt i capitolio cõsulẽ uel dictatorem roga bãt ne ad cœnam uenirẽt:se illis qd̃ ederent domũ missuros ne illos ut reges domũ deduci illis de pse/tibus necesse esset. Et moschi.Moschus pgamenus fuit rhetor notissimus uel .reus ueneficii fuit: cuius cãm tũc oratores egere.nã torqtus pron⁹ fuit.cãrũ.

POR. Si potes archaicis. Torquatũ inuitat ad cõuiuiũ.Archias breues lectos fecit:uñ archi ac sicut a Boetoo boetoos dicimus. Nec.m.c.t.dũ dicit mo dica:& times breuitatẽ cœnæ oñdit. Supmo te so/le do.q ait. Tauro iteꝝ dif. oñdit tauro iteꝝ cõsule lecta. Sinuessanũq; pe.petrinus uicus olim in agro

Ipotes archiacis cõuiua recũbere le/ (ctis
Nec modica cœnare ties olus oẽ pa-
Supremo te sole dõi torquate: manebo (tella
Vina bibes iterum tauro diffusa/palustres
Inter minturnas/sinuessanumq; petrinum:
Si melius quid habes/ accerse/ uel imperiũ fer
Iãdudũ splẽdet focus/& tibi mũda suppellex:
Mitte leues spes/& certamina diuitiarum:
Et moschi causam.cras nato cæsare festus
Dat ueniam/somnumq; dies/impune licebit
Aestiuam/sermone benigno extendere noctẽ.

Quo mihi Fortuna/si non conceditur uti?
Parcus ob hæredis curam/nimiumq; seuerus
Assidet insano/potare/& spargere flores

phalerno quo itelligit ad phalernū Torquatū inuitare. Et mo. hic pgameus fuit rhetor notissim9 re9 ueneficii fuit cuius cām ex primis tūc oratores egeront. Torquatus: hic de quo nunc dicit & asinius Pollio. Dat ue. Diui Cæ. natalem significat. ad esse ipse probat dicens æstiuam noctem quia ille idibus iuliis celebratur.

¶CHRI. Si potes archiacis. Torquatū uiꝝ diuitiis affluētem: sed ob auaritiam partis uti non audentem ad liberaliorem uitam traducere conatur: ita tamen ut frugalitas seruet: neq; quærat luxus. Archiacis. Vilioribus & plebeis ab archia inscio fabro factis. Omne olus. Etiam male conditum & plebeū. Patella. A patina diminutiuum est. Modica: modesta & tēperata. Dat aūt patinæ quod sit epularum: quas modicas & frugales esse uult. Supremo sole: Vltima diei parte. Illa. n. hora tēperati hoies cibū capiebāt Virgi. de didone. Nunc eadem labente die conuiuia poscit. Tauro: in cōsulatu tauri. Iteꝝ tauro. i. in secundo tauri cōsulatu. Ergo nō multum uetusta. Palustres minturnas. Nam hæc urbs inter paludes sita erat. Iuue. Mīturnarūq; paludes. In his āt locis uīa deteriora sunt. Sinuessanum: qm̄ is locus in agro sinuessano sit. Est autem sinuessa nō procul minturnis. Ponit autem hæc uiliora: ne dum illum abundantius rebus suis uti admōet: forte credat se in luxum aduocari. Si me. qd ha. a. i. uoca adte uel. Affer. i. suffer meum impiū. i. obtempa mihi. Splendet focus. Nitet domus multa suppellectili: ut sit positus focus pro domo. Vel nitet focus: quia ligna ubi abunde sunt: quibus focus igne splendere possit. Sed pria snia melior quia sequitur & tibi mūda suppellex. Snia est ut cū abundet suppellectili & diuitiis uelit illis qnq; uti. Leues spes. Nam quia sperat ingentissimas pecunias accumulare abstinet illis uti: Sed sunt spes leues. i. rerum leuium & mutabiliū: uel hois leuis. Certamina. d. Cōatus quos sumis ut diuitias acquiras. Certas. n. ne quis ditior sit. Moschi. Moschus pergamenus orator summus instituebat pueros. Ac deniq; ueneficii reus factus a plurimis oratoribus defensus est. De hoc meminit Quintilianus. Nato cæ. Idib9 iuliis natus est: quem diem romani festum celebrabant. Impune. Quia nemini nos rephēdere licebit. Aestiuā. Quippe q in ipsis iulis idib9 esset. Fortuna: pro diuitiis posuit: qui cum nō propter se expetende sint: sed ut illis ad nostra commoda cōparanda possimus uti frustra possident nisi utamur. Parcus. Deest si: & compone in hunc ordinem. Si aliquis parcus. i. auarus ob curam hæredis. i. quia cuplat me omnia conseruare hæredibus: & nimium seuerus. i. nimis grauis censor. Assidet. i. non discedit a me ne ego pīimonium profundam. Insano. i. nimio in sumptu. q. d. prohibet me ab administratiōe bonorum ueluti si insanus furiosus ue sim.

Incipiam/patiarq;/uel incōsultus haberi:
Quid non ebrietas resignat? operta recludit:
Spes iubet esse ratas/ad prælia trudit inermē:
Sollicitis animis onus eximit/addocet artes.
Fæcundi calices/quem non fecere disertum?
Contracta quem nō in paupertate solutum?
Hæc ego procurare/& idoneus imperor/& nō
Inuitus/ne turpe thoral/ne sordida mappa
Corruget nares/nec non & cantharus/& lanx
Ostendat tibi te/ne fidos inter amicos
Sit/qui dicta foras eliminet/ut coeat par:
Iungaturq; pari, brutum tibi/septimiumq;.
Et nisi cœna prior/potiorq; puella sabinum
Detinet/ad sūmā locus est/& plurib9 umbris:
Sed nimis arcta premūt olidæ cōuiuia capræ.
Tu quotus esse uelis rescribe/& rebus omissis
Atria seruantem postico falle clientem.

¶ACR. Ac docet artes. docet fatuo se loq ebrium uino exhilaratū. Corruget nares: moueat fastidiū nā quotiēs horret aliqd nares cōtractæ rugā faciūt. Cātarus: significat se hīe uasa argētea: in qbus suā imaginē qsi in speculo possit cernere. Eliminet: extra limen riiciat foras linē efferat qa hoc pcurabo ut ueniēs iuenias: aut puellā aut puerū tibi cōuenientē. Brutū: noia quinarū torquati uelut qdā brutā & septimiū pueꝝ: sed nimis aitarte qdam molestū sibi ordinē discūbētium pp libidinē aut ut solus cū paucis ueniret. Tu quo. i. cū quotis comitibus ad cœnam meā uenias. Falle: monet illū ut dum illa sperauerit eū exiturū per portā exeat per posticum.

¶POR. Quid nō ebrietas designat. apit. Idoneus iperor: sicut iudicor dixit. Corruget nares: nec & ñ cātarus. Corruget cōtrahat: p qd nō tm̄ sordidā sed olētē mappā significat. Deide luxuriose splēdidū argētū significat qsi speculo oñdere seipm cōuiuæ. i. imaginē suā. Sed nimis arcta. Ait arcte discūbētiū molestū eē odorem alaꝝ eorū qui hirci dnt. Postico falle clientem: monet ut silentio ueniat.

¶CHRI. Si ergo ita me phibere tentat ego cōtra faciā. Nā incipiā potare: & uti lautiore cōuiuio. id. n. significat p floꝝ copiā: & patiar hri. i. existimari incōsultus. i. paꝝ cautus in meis rebus. Nā si cōsulti ū dnr a qbus consiliū petit ille erit incōsultus cuius rōnem appetitus nunq̄ cōsulit. Quid nō ebrietas. Alteꝝ extremorum laudat: ut hunc hominē ab altero abducat: & in mediocritate i qua uirtus est collocet. Designat. Demōstrat: unde cōsules designati dnr. Spes ratas: Firmas indubitabiles. Ad plia trudit. Nā accēdunt spiritus: unde pellit timor. Disertum. Nā eloqntiores reddit uinū homines: ac etiā q angusta paupate pmunt liberat a curis. Nec iperor. Quia hæc mihi rō imperat. Idoneus: & nō inuitus. Nā q a rōne impatur is iā institutus ad rem est: & bn̄ uolens agit. Quia ingredit iā ad uirtutē: & p electionem agit. Toral. neutri generis: ut ceruical. Est aūt uestis q torus ornat. Mappa: qua mēsa sternit. Corruget nares. i. moueat fastidiū: & nauseā Inducat: tunc. n. retegit os: opetiunt oculi: & nasus in rugas ptrahit: cū aliquid sordidū offendit. Imperat. n. rō non ut nimio luxu lasciuiat in cōuiuio: sed ut uitet sordes. Cantarus & lanx. De qbus dictū est. Ostēdat tibi te. Ostēdat qualis sis. i. demōstret tuas facultates. q. d. nec maioris neq; minoris cōparata sint q cōueniat tuis faculta

tibus. Vel adeo terſa ſint ut tanq̃ in ſpeculo in illis tuã imaginẽ cõtẽpleris. In ſuia uult luxuriẽ abeſſe mũdiciam adeſſe. Ne fidos. Deſcripſit quale pparet cõuiuiũ: nũc addit cõuiuas ita eligere ut oẽs fidi inter ſe ſint: neq̧ quiſq̃. Eliminet. i. extra illud limẽ pferat q̃ in cõuiuio dñr. Nã multa dñr ex hilaritate uini: quæ diſſeminãda minime ſunt. Vt coeat par. Cõpone ſic. Inſtituã conuiuas brutã puellam & ſeptiniũ: ut par pari iungat. Niſi te ſabinũ detinet prior. i. melior cœna & potior puella. Locus pluribus um. i. plures ſunt loci in meo rure: q̧ umbris opti belle nos recipere poſſint. Sed nimis arcta. Sed eligam⁹ loca aptiora: nam arctiora præmunt malo odore captarum. Vel dicamus umbris quaſi ſcurris: ut ſupra in ſermonibus dixit. Cũ ſeruilio balatrone Vibidius quos mecœnas aduxerat umbras. Deĩde ponet olidas capras pro mordacibus ſcurris: ut moneat ſi ſcurras uelit ducere nõ ducat mordaces: nã præmunt tetro odore conuiuiũ. Quotus eſſe uelis: quaſi di. reſcribe cuius fortunæ hoies tibi conuiuas adhibeam: nã ſi cupis digniores te eris poſtremus: ſi inferiores eris primus. Omiſſis re. Relictis negociis & cauſis. Atria ſeruantem. Aſſunt tibi clientes: qui in atrio tuo te expectant: ut te conſulant: & tuas tibi cauſas commendent: tu autem illos falles. Nam non illac domũ egredieris: ſed per poſticum: ne te egredientem intueatur. Sic enim olim expectantem Ciceronem auxilium cõtra clodiũ imploratuꝫ Pompeiũ fefelliſſe dicunt.

Ad Numicium.

Nil admirari/prope res eſt una Numici:
Solaq̧/quæ poſſit facere/& ſeruare beatum.
Hunc ſolem/& ſtellas/& decedentia certis
Tempora momentis/ſunt q formidine nulla
Imbuti ſpectent. quid cenſes munera terræ?
Quid maris extremos arabas ditãtis & indos?
Ludicra/quid plauſus/& amici dona quiritis?
Quo ſpectandæ mõ/quo ſenſu credis/& ore?
Qui timet his aduerſa/fere miratur eodem:
Quo cupiens pacto. pauor eſt utriq̧ moleſtus:
Improuiſa ſimul ſpecies exterret utrunq̧.
Gaudeat/an doleat/cupiat/metuat ue qd ad (rẽ?
Si quicquid uidit melius/peius ue ſua ſpe:
Defixis oculis/animoq̧/& corpore torpet?
Inſani ſapiens nomen ferat/æquus iniqui:
Vltra quam ſatis eſt/uirtutem ſi petat ipſam.
I nũc argentũ & marmor uetus/æraq̧/& artes
Suſpice cum gemmis/tyrios mirare colores.
Gaude quod ſpectant oculi te mille loquentẽ.
Gnauus mane forũ/& ueſpertinus pete tectũ.
Ne plus frumenti dotalibus metat agris
Mutius/& indignũ quod ſit peioribus ortus.
Hic tibi ſit potius/quam tu mirabilis illi.

ACR. n Il admirari in hac epiſtola docet uicturũ fœliciter eũ q ſine admiratiõe oia habiturus ſit. Vt. n. oẽm ſollicitudinẽ ex cupiditatibus naſci nõ dubiũ: & ita beatũ incõtemptu diuitiaꝝ cõſtitutũ eẽ ait. Numici. i. populi dona. Quæ. ſ. iudicio utrobiq̧: & in ſpe cõſeqndi: ex quibus aut dolor aut odium contingit. Torpet. i. hĩbet hoc eſt ſtupore hĩbet & deficit.

❡ POR. Nil a. ſcribit ñ amare ſe unã ſectã plus alia nil admirari nulli ſecte obligatum ſe ait. Iõ q̧ nulla naturæ res pturbationẽ aĩs parat q̃ ſi qs alia tãq̃ bona ɔcupiſcit alia tanq̃ male timeat. Eũ ergo q ſe i rebus oĩbus gĩæ odioq̧ exemerit ſecurũ uiuere poſſe ſignificat. Inſani. ſ. pinde pnunciandũ ac ſi fere dixiſſet. Et artes ſuſcipe: ſubdiſtingue. Gaude quod ſpectant: hoc in gloriæ cupiditatem dicit.

❡ CHRI. Nil a. Aurea oio epiſtola: & q̃ ex grauiſſimoꝝ phoꝝ ſnia rectiſſime ɔcludat aium pturbationibus uacantẽ beatũ eſſe. Cõtra uero qui illis agitat eum miſeꝝ eſſe. Veꝝ qm̃ neq̧ hic locus neq̧ pleriq̧ alii in huiuſcemõi poemate facile intelligi pñt niſi oium pturbationũ uis pcipiat: dicã ſemel: ſed ſuo ordine de uniuerſa re dicendũ: ut hic multa ad aliorũ locoꝝ iterptationẽ facile pmi poſſint. Diuidũt igit & pithagorei & Platõici aium in duas partes. Harũ q̧ alterã rõnis pticipẽ faciũt. Alterã expertẽ. In prima ponũt tranqllitatẽ. i. placidam quietamq̧ conſtantiã. In altera motus turbidos quas pturbationes noiant. Nã cũ ſiue ab eo ſenſu: in quo cogitãdi uis ẽ ſolo: ſiue ab eodẽ rõne illuſtrato iudicium factũ eſt quippiã ſiue bonũ eſſe ſiue malũ ſtatim iſurgit alia: uis animi: quẽ appetitũ noiant: ut qd bonũ ẽ ſibi aſſcat: qd ãt malũ refugiat. Is ãt motus ſi cũ rõne conſtanter prudẽterq̧ fiat huiuſcemõi appetitio Βουλησισ. i. uoluntas appellat: & in ſolo ſapiẽte inueniri ſtoici putant: ac uoluntatẽ eã diffiniunt q̃ qd cũ rõe deſiderat. Appetitio aũt q̃ uæhementius contra rationem concitata eſt libido uel effrenata cupiditas eſt: quæ in oĩbus ſtultis inuenit. Quapp cũ ita monemur: ut in bono ſimus aliquoid dupliciter contingit. Si. n. placide & cõſtanter id gaudiũ dicit græce ãt χαρα. Sin uero inaniter & effuſæ aius exultat tũ illa lætitia geſtiẽs: uel nimia dici põt quam diffiniũt eſſe ſine rõe animi elationẽ. Motus aũt ille aiq declinat a malo: ſi cũ ratone eſt ευβλαβεια. i. cautio appellat. Sin uero ſin rõne & cum exanimatione humili atq̧ fracta metus noiatur. q diffinit rõni aduerſa cautio. Præſentis autem mali ſapientis affectio nulla eſt. Hæ igit bonæ ſunt affectiones tres: & cũ ratione duæ in bõis: & una in malis. Motus aũt qui fiũt in apetitu ſine rõne pturbationes appellat. Cice. & ut in noſtris dialogis de aia ſcripſimus rectius q̃ reliqui phĩ qui paſſiones eas nũcupant: cum paſſio ẽt de non uitioſis motibus dicat. Ergo in malo pſenti motus ſine rõne ægritudo dr: quæ a ſtoicis diffinit ai aduerſante rõne ɔtractio. Sed qm̃ oẽs pturbationes nõ ſua natura: ſed falſa opinione nrã excitãtur dicetur ægritudo opinio recẽs mali pſentis: in quo dimitti contrahiq̧ aio rectum eſſe uideatur. De futuro aũt malo diximus eſſe metũ. Iſq̧ eſt opinio ipendẽtis mali qd intolerabile eſſe uideat. De bono aũt ſi pſens eſt habet motũ aduerſantẽ rationi q̃ lætitia geſtiens appellat. eaq̧ eſt opinio recens boni pñtis in quo efferri rectũ eſſe uideat. Si aũt futuꝝ exoritur libido q̃ eſt opinio futuri boni quod ſit ex uſu iam pñs eſſe & adeſſe. Habes igitur tres bonas & cõſtantes animi affectiones q̃ a ratio

ne pficiscunt̃:& quatuor pturbatiões q̃ rõni aduersantur neq; a ueritate sunt:sed ab opinione q̃ est imbecilla q̃dam assensio. Verũ cum quatuor genere sint partibus sunt multo plures:cũ singulæ in plures diffundãtur. Aegritudo.n.hẽt inuidentiã:æmulationẽ:obtrectationẽ:misericordiã:angorẽ:luctũ:mœrorẽ:ætũnã:dolorem:lamentationẽ:sollicitudinẽ:mollestiã:afflictionẽ:desparatioẽ:quas oẽs doctissime diffiniuit in quarta tusculana Cicero. Sunt & aliæ ptes ægritudinis q̃s ad has colligũt stoici : q̃ parum oĩno ab his differunt. Sub metu ãt subiecta sunt pigritia:pudor:terror:timor:pauor:exaiatio:cõturbatio & formido. Ad lætitiã autem referuntur maliuolentia:delectatio:iactatio. Libidinis uero ptes sunt ira excãdescẽtia:odiũ:inimicitiæ:discordia:indigentia & desideriũ. Oĩum ãt pturbationũ fontẽ esse dicunt intẽperantiã q̃ est a tota mẽte & a rõne defectio:atq; sic auersa a pscriptione rõnes ut appetitiões animi nullo mõ nec regi nec cõtineri queant. Nã ut tẽperãtia sedat ipsas appetitiões:& efficit ut recte rõi pareãt:pseruatq; psiderata iudicia mẽtis. Sic huic inimica tẽperãtia oẽm ai statũ iflãmat cõturbat:icitat. Video me has arctius coangustasse q̃ illaꝝ rõ patiat̃:sed in tanta rerũ uarietate non possum de singulis explicatius dicere. Ergo quẽadmodum cum sanguis corruptus est:aut pituita nimis abundat:aut bilis ultra q̃ par ẽ efferuescit morbi ægrotatõesq; in corpe nascunt̃:sic aioꝝ pturbatio & ipam inter se repugnãtia sanitate spoliat aium:morbisq; pturbat. Morbos ãt uitia dicim⁹. Vitiũ autem summũ malũ est. Ergo a pturbationibus est sũmũ malũ. Sed qm̃ pturbatiões aut in opinione boni sunt:aut mali:& siue bona cupias: siue iis contraria timeas:sp euenit ꝙ ipsa q̃ bona putas pluris facias q̃ oporteat:& cum pluris facias admiraris ex quo seqtur ꝙ nihil admirari solum sit quod faciat nos beatos

Et se. Nã quæ fœlicitatẽ inducũt:eadẽ illã inductã cõseruãt. Nã q̃bus rebus aliqd cõparat̃:iisdẽ ẽt pseruatur. Sed optime dixit seruare:nã aduentus boni nõ facit fœlicitatẽ:nisi idẽ bonũ maneat. Recte.n. Aristoteles ꝙ quẽadmodũ una hirundo nõ facit uer:ita nec una dies facit hoiem beatũ. Sunt q formidine nulla. Locus a minori. Diceret.n.aliqs difficile est nõ admirari diuitias & honores: cui respondet si inuenimus sapientem: qui nõ admiret̃ ultra modũ cœlestia:q̃to minus admirabit̃ terrena : q̃ cœlestibus inferiora sunt? At sapiens: adeo itrepide cuncta aspicitur ẽt si cœlũ ruat e tranq̃llo ai sui statu nõ excutiat̃. Ergo nunq̃ mouebitur diuitiis & honoribus.i.auaritia & ambitione:q̃ terrena sunt. Nulla formidĩe. Nullo nimio motu aut trepidatiõe.

Quid:interrogantis est. Et erit ordo. Quid? quomõ & quo sensu & quo ore censes tu & credis tu esse spectãda munera terræ diuitias & munera extremi maris quæ maxime sunt uniones & margaritæ quæ leguntur in mari indico:& appellat ẽt munera maris odoratas merces:q̃ ex oriẽtali plaga ad nos mari uehuntur. Extremos ara. Nõ q oĩno extremi sint:sed q̃a sint lõge remoti. Ludicra. Ludos appellat e q̃bus uictoria parta in suma admiratiõe erat. Plausus:q uictoribus reddebat̃. Dona:hi sunt magistratus q suffragio populi accipiuntur. Ergo sunt dona populi te amantis. Quiritis:p quiritiũ. Quid timet his aduersa. Siue pturbatio sit i cupiditate bonorum siue in fuga maloꝝ semp cupiet bõa. Pauor ẽ utrobiq;. Nã siue cupias bona:siue timeas mala semp eris in formidine. Nam qui cupit diuitias semper exhorret paupertatẽ. Improuisa spẽs probant stoici oẽs pturbationes esse in opinione. Nam si essent a natura nõ possent tolli:semp.n.essent. Ergo in opinione sunt:& sp iprouisa magis ledunt. Nã nõ fuit datũ spaciũ recognoscẽdi eam opinionẽ falsam esse.

Gaudeat an do. Nihil refert q̃cunq; pturbatione afficiat̃ modo illa te ita rapiat ut stupeas:& torpeas. Gaudeat. Quod est de pñti bono:& dicit̃ lætitia gestiens. Doleat. De pñti malo quæ appellat̃ ægritudo. Cupiat:de futuro bono:& hæc libido est. Metuat. Nã metus est de futuro malo. Melius sua spe. Melius q̃ sperauerat:& est in bono aut præsenti aut futuro. Peius. Similiter in malo:stultis aũt accidit ꝙ hæc eueniant in præmeditata. Vnde magis perturbant̃ quia nõ fuit spacium cogitãdi. Nam sapiẽti cui oẽs fortunæ ipetus noti sunt:nihil ipræmeditatũ accidere pt. Cogitat.n.ea nos pditõe natos eẽ ut oĩbus calamitatib⁹ subiecti simus. Itaq; oĩa illa sibi accidere posse pmeditat̃. Ergo si euenerit:q̃m̃ puisa accidũt multo minus ledũt. Quæ ãt nõ euenerint ea ueluti terẽtianus ille senex sibi lucro apponit. De fixis:q̃a nihil aliud itueẗ. Aĩo & corpe. Nã cũ aius torpet idẽ ẽt & corpus:qd ab aĩo moueẗ:faciet. Proprie tñ torpere ẽ cũ nerui siue frigore siue alia re ita rigentur corpus moueri flectiq; neq̃at. Sed ad aĩum deĩde trãsfert̃:& dr̃ torpore quotiẽs adeo ob aliquã curã pmit̃ ut imobilis fiat. Insani sapiẽs. Vsq; adeo debemus cauere ne qd supra modũ cupiamus aut admiremur:ut ẽt si id in uirtute agamus quis sit sũmopere expetẽda tñ nõ sani sed insani iure dicamur nõ iusti sed iniusti. Quãto ergo minus cupiẽdæ sũt aut diuitiæ ut ẽ argẽtũ & marmor uetus.i.antiq̃ statuæ & æra & artes.i.ænea uasa multo artificio fabricata:q̃ oĩa isemota uirtute sũt aut si nimiũ laboras hẽri eloq̃ns & assiduã operã i foro pstas ut diuitias asseq̃ris. Pelorib⁹:ignobiliori gñe.

Quidquid sub terra est/i apricũ proferet ætas:
Defodiet/condetq; nitẽtia/cũ bene notum
Porticus agrippæ/uia te cõspexerit appi:
Ire tamen restat numa/quo deuenit/& ancus:
Si latus/aut renes morbo tentantur acuto:
Quære fugam morbi/uis recte uiuere q̃s non?
Si uirtus hæc una potest dare fortis omissis
Hoc age deliciis/uirtutem uerba putes/ut
Lucum ligna/caue ne portus occupet alter
Nec cybiratica/ne bythina negocia perdas.
Mille talenta rotundentur totidẽ altera porro

ACR. Proferat ætas. si ita inq̃t pténimus uirtutẽ:sensus ẽ:ut inueniũt̃ diuitiæ ita & pereũt. Virtus sola ppetua ẽ. Morbo acuto. Si inq̃t cõtẽnis uirtutẽ:ut nõ sũmũ bonũ eã:sed uerba tñ existimes:& religionẽ spnis ut lucos sacros nihil aliud q̃ ligna putes. Relinq̃ hæc & uide ne quis negociator suo nauigioañ occupet portũ:& uide ne pdas negocia q̃ exercet potes i bitinia & cybiratica q̃ sũt apta negociatorib⁹ sunt.n. loca trãsmarina. Virtutẽ:sensus ẽ si uis carere uitiis fuge illecebras. Putas:uẽ de his dicere. q laudãt phiam nec sequunt̃: ut sacrilegi dñt lucũ ligna. Talẽta:notãdũ rotũdent̃.i.cõpleant̃. Oẽ.n.qd totũdũ ẽ ab oĩ pte psectũ ẽ. Fideq; i p hironiã i hoc dicunt qui nolunt philosophari. Mancipiis:sensus

Tertia succedãt/& quæ pars quadret aceruũ
Silicet uxorem cum dote/fidẽq;/& amicos:
Et genus & formã regina pecunia donat.
Ac bene nummatũ decorat suadela/uenusq;.
Mãcipiis locuplex/eget æris cappadocũ rex:
Ne fueris hic tu/chlamides luculus(ut aiũt)
Si posset cẽtum scene præbere rogatus:
Q ui possũ tot:ait:tñ & quærã/& quot habebo
Mittam/post paulo scribit sibi millia quinque
Esse domi/chlamidũ partẽ/uel tolleret omnes.
Exilis domus est/ubi non & multa supersunt,
Et dominum fallunt/& prosunt furibus/ergo
Si res sola potest facere/& seruare beatum
Hoc prius repetas op9/hoc postrem9 omittas.
Si fortunatum species/& gratia præstat:
Mercemur seruum/qui dictet nomia sæuum
Q ui fodiat latus/& cogat trans põdera dextrã
Porrigere. hic multũ in fabia ualet/ille uelina:
Cuilibet hic fasces dabit/eripietq; curule
Cui uolet importunus ebur.frater/pater.adde:
Vt cuiq; est ætas/ita quemq; facetus adopta.
Si bene qui cœnat/bene uiuit/lucet eamus
Q uo ducit gula/piscemur/uenemur/ut olim
Gargilius/qui mane plagas/uenabula/seruos:
Differtum trãsire forum populumq; iubebat:
Vnus ut e multis populo spectante referret
Emptũ mulus aprũ/trudi/tumidiq; lauemur.

est:nolo ego talis sis qualis cappadocũ rex qui una re abundet cæteris egens sed philosophiam sequere cui nihil deesse potest. Exilis domus: irridendi anio hoc dicit: dum rephendit supuacua auaritiæ.

Si ressi prouincia:ut irridendo magis horteris.

Mercemur seruũ. Dicit.n.q; empticius cum dño ambulas in multitudine hunc & hunc in latus fodiendo dicit.Date locum dño meo. Trans pondera: pondera lapides qui porrigunt̃ p uias:uel qui per latera expositi altiores sunt:& est sensus: qui manum porrigant transituro. Vt cuiq; est.Hortatur unum quẽq; honestatem amantem ut oẽm hoiem ptout ætas eius exposcit alloquatur illum. Gargilius: luxuriosus ac perditus fuit qui se uenari simulabat: dum emeret apros.

❡POR. In apricum. in apertũ hoc est in lumẽ in solem. Porticus agrippæ: in agrippæ.n. porticu in appia maxie conspicui uident̃. In his ergo conspicio ait eandẽ esse ad mortem uiam quo peruenerũt et reges romãi. Si latus aut renes:ad recte uiuendũ uirtutẽ solã pficere:alias deide res sic optat quomodo consequatur:dicit diuitias primum deide honorem & gratiam. Deinde cœnas nõ inuenuste usus ad omnia despicienda rerum contumelia illata mẽtione cœnatum:hoc age delitiis.Si ita cõtemnis uirtutem ut nõ summũ bonũ eam sed uerba existimes. Sic religione nõ mouearis ut luco sacros in hoc putes stare ut ligna hostibus pstent linquæ hæc & quæ miraris seqre. Decorat sua.ue. Ordo:& uenus suadela. Suadela & epithethon est ueneris q̃ a græcis Ꝥειτω a nobis uenus accipit̃. Eget:æris hoc ait noli cõmittere ut egeas quod optimum ducis.

❡CHRI. Quicqd sub terra ẽ. Ostendit fragilitatẽ & mutationẽ terræ q̃ præciosæ hñtur.Nã quæ sub terra nunc latent in lucẽ uenient & quæ effossa multa arte splendent rursus fodient̃. Cũ bene notũ.Quãuis in celebri fama sis: moriendũ tibi est:ut mortui sunt illustrissimi oẽs uiri ut numa fuit:& anchus romanorũ reges:de quibus dictum est. Posuit aũt porticum agrippæ & uiã quã appius in censura roma neapolim usq; lapidibus strauit pro quocunq; celebrato loco. Morbo acuto.Acutus.n.& acer dolor est lateris & renũ. Renes autem dicti:q; in eis riui sint spermatis:qd' ide ad medullam spinæ defleuit:& ad colem usq; descẽdit. Duo sunt & lũbis sub imis coxis adhærent.In adipe imetgunt̃.Habent cauernulas. Sunt uenosi & tunicati.

Quis:nõ Nã naturæ impulsu oẽs summũ bonũ desiderãt. Virtutẽ uerba.q.d.minime.Nã uirtutis moralis finis ẽ actio & non cognitio. Lucus ligna.Non.n.ex solis arboribus constat lucus ut silua:sed ex religione numinis eius dei cui sacer est.Nã non oĩs silua lucus ẽ:sed is q ut dixi deo sacer habet̃.Ergo ut lucus aliud est præter ligna:sic uirtus aliud continet præter uerba. Caue ne portus.Stultitiam hominum oñdit: qui in re uana & momentanea ut diuitiæ sunt tm̃ laborãt.In uirtute ãt acqrenda:in q̃ sola cõsistit beata uita: nõ laborant. Occupet:nã maioris uendit merces q prior illas in portũ uehit. Negocia aũt. Is pdere dicit̃ qui ex merce lucrũ non facit sed potius minores uendere cogit̃. Cybiratica. Cybita urbs magna teste Straboẽ in asia ex iuxta sindã. Talẽta.Græcum nomen est:ac duplex repitur talentum. Acticũ.s.& euboicum.Sed acticũ & ipsum duplex.Magnũ & puum.Magnũ ut est apud Liuiũ:habet octoginta tres libras & quatuor uncias.Priscia.uero dicit illud hẽre sex milia romanorũ denariorũ.Sed de denariis & reliqs põderibus iã dixi.Paruum talẽtum libras hẽt.lx.teste dardano:de quo seneca ad nouatũ.xxiiii. sextertia.i.talentũ acticũ paruum. Ergo.xxiiii.sextertia.lx.libras hñt.Nã sextertiũ est duarũ librarum & dimidiæ quasi semis tertium.i.cuius tertia libra semis sit & non integra.Talentũ uero euboicũ erat.iiii.miliũ nũmũ romanorum.Ergo non multo minus actico.Fuit & talentũ priscis tẽporibus res pua:Nam homerus in ludis funebribus patrocli bouem uictori dat:Ei aũt qui proximas post uictorem ptes occupauit duo tribuit talenta. Rotundent̃:pficiant̃:ut nihil ab aliqua parte desit.nã forma rotunda pfecta est.Dicit̃ aũt rotundũ a rota. Rota uero a ruendo. Altera.s.mille:ut Catullus.Da mi basia centum:da deinde altera centũ.Est ãt inflexibile & oĩs generis in plurali. Vnde est mille hominum species:& mille talenta.Apud antiquos ẽt in singulari erat. Varro in.xviii. rerum humanarum:ad romuli initiũ plus mille & centum annorum est.Tullius in.vi.philippica. Quis nunq̃ inuentus est:q.L.Antonio mille nummũ ferret expensum.Item pro milone:in quo fundo propter illius insanas substructiones mille hominum uersabatur. Tertia.s.mille. Quadret:pficiat. Suadela.Vis persuadendi.Nam cum diuiti tanta fides adhibeatur:uidetur præferre quandam efficaciam psuadẽdi. Venusq;:idest

uenustas. Mãcipiis. In eadẽ irrisione pmãet: ut horte᷑ nõ satis sibi esse unũ genus diuitiarũ: sed q̃renda oia genera. Clamides.i.ut Approbãt auari opinionẽ illã quã plutarchus in uita catonis censorii esse uult hoies potius supfluis fortũæ bonis q̃ necessariis & cõmodis beatos esse. Vñ scopas thessalus cũ qdã ab eo qppiã pete deret: qd neq; necessariũ sibi: neq; ualde cõmodũ eẽt: huiuscemõi inqt reb⁹ locuplex sum: & fœlix supuacuis .s.& nihil necessariis. Hac ergo rõne fuisset beat⁹ Lucullus: cuius uestis tãta eẽt ut qnq; millia clamydũ domi iscius haberet. Rogatus itaq; ut i usũ scænæ cẽtũ clamydes cõmodaret negauit se scire habere. Deinde domũ reuersus cõperit hẽre qnq; millia. Qui possim tot.q.d.nõ credo tot hẽre. Fallũt: qa nescit se an hẽre. Furibus, qa licet ipune ea tollere q̃ sibi adesse ignorat dñs. Si res sola. Enumerat diuitias: honores: uoluptates: & reliqua huiuscemõi: & dũ uĩ ɔcedere ut illis ueluti sũmo bono utamur: arguit nõ eẽ bona. Deniq; cõcludit ut si nouit aliqd rectius q̃ sua opĩo q̃ est ut in uirtute sit sũmũ bonũ: doceat. Si nõ nouit: seq̃t̃ sniam suam. Ergo: cõcludit si res.i.diuitiæ põt facere hoiem beatũ incũbe diuitiis. Spẽs &.g.p honoribus ac magistratibus posuit. Dictet noia Nomenclatorẽ intelligit: de quo diximus. Latus: suffragatoris ut excitet ut porrigat dextrã & promittat suffragationẽ. Trãs.p.trãs turbã q̃ se obiicit q̃ pondus affert trãsmissæ dextræ. Fabia. & uelina: noĩa sũt tribuũ. Multũ ualet. Ergo blande hoiem ambire memẽto. Dabit fa. Tot secum trahit suffragatores ut possit & dare & eripe magistratus cui uolet. Ergo diligenter est ambiendus. Posuit aũt fasces & sellã curulem q̃ eburnea erat insignia magistratũ p ipsis magiaribus. Importunus. Qui erit importunus si auferet. Frater. Si eiusdẽ aut minoris ætatis est. Pater si maioris. Adopta. urbana locutio: nã q eũ fratrẽ q non frater sit appellat᷑ illũ adoptasse. Differtũ. Vndiq; refertũ hoib⁹: & ptrãsitũ carpit uanitatis Gargiliũ: q magna pompa p conspectũ populi uenatum ibat: deinde ferinas nõ captas sed emptas referebat.

Quid deceat, quid non obliti cerite cæra
Digni/remigium uitiosum itacensis ulyssei;
Cui potior patria fuit interdicta uoluptas:
Si (Mimnermus uti cẽset) sine amore/iocisq;
Nil est iucundum/uiuas in amore/iocisq;
Viue/uale si quid nouisti rectius istis
Candidus imperti/si non/his utere mecum.

ACR. Cærite.c.cerites ppli sũt quos cũ uicissẽt rõani statuerũt ut nũq̃ leges æderẽt nec leges hẽrent. Q d multũ ignominiosũ fuit. Et p hoc dũ secũdũ sectã uoluptuosoꝝ postponamus oẽm honestatẽ & simus in nũero ceritũ.i.sine lege. Vlyssis. Vlysses delatus ad insulas in qbus p oues solis rũsum accepit: ut si uellet remeare: non cõtingeret: illi pñtem uoluptatẽ q̃ patriã elegerunt.

POR. Cærite cæ.hoc iõ. Quia uictis cæritib⁹ Romani in pcutiendo fœdere nõ dederũt suffragii ferẽdi ius qđ ignominiosũ fuit. Remigiũ uitiosũ ulysses πετὸνὠμὶα socios ei⁹ dicit quos uitiosos iõ ait: qa nec apđ circẽ poculis ei⁹: nec apđ syrẽas cãtib⁹ sibi tẽpare potuerũt. Si mimnerm⁹ uti cẽset. Mimnerm⁹ elegãs scriptor fuit qdã ægloga Hieronymi sectã ɔmẽdãs q sũmũ bonũ idolẽtiã quã græce: γυαλγησίαν noiant molestias amores plus q̃ gaudii hẽre demõ//(strat.

CHRI. Cærite cæ. Tabula cæritũ. Vrbs agellia fuit a græcis cõdita. Sed a tuscis hac rõe ceres appellata. Trãseũtes.n.p ea loca iterrogarũt icolas quo noie urbs appellaret᷑. At illi liguæ iscitia uerba ethruscoꝝ ñ itelligẽtes: ppeaq; nescirẽt qd rñderẽt græce illos salutarũt χερετε. At illi salutatõnẽ p noie accipiẽtes urbẽ sb tracta aspiratõe ceretẽ appellarũt. Hi igit᷑ cũ uirgines uestales & multa sacra a rõanis i bello galloꝝ eoꝝ fidei ɔmissa pie casteq; seruassent rõan a ciuitati donati sũt: ita tñ ut ius suffragioꝝ ferẽdoꝝ nõ dare᷑. Sicq; ɔfectæ sũt tabulæ. Hic tractũ puerbiũ ẽ: ut si cui ignominiæ cã suffragii ferendi ius adẽptũ eẽ: eũ cærite tabula notarũ dicerẽt. Remigiũ. Hoies remiges: sic & salustius sollicitata seruitia p seruis dixit. Proprie tñ remigiũ ẽ ipa remigatio. Vir. Remigio alarũ.i.tales sumus q̃les fuerũt remiges ulyissis: quos Home. in uarias feras mutatos fingit: qa uariis uitiis laborabãt. Interdicta. Vetita. Pñia. Hãc ponit Home. p sũmo bono: q̃ est pñia aioꝝ nostroꝝ. Tũc.n.i suã originẽ redit aĩus hoĩs cũ ad uirtutẽ: in q̃ est sũmũ bonũ redit: sed uitiosis uoluptas potior ẽ q̃ pñia. Viue uale. Hoc ad pricipiũ epistolæ referas: sitq; snia. O numici si tu nouisti rectius & uerius q̃ ista q̃ dixi de sũmo bono. Imparti.i.redde me participẽ. Nã cũ academicus sim nullius addictus iurare i uerba magistri: semp meliori obtẽperabo. Cãdidus. Bõus & sine inuidia. Nã inuidus nõ cãdidus: sed liuidus ẽ. Sin ãt nihil nouisti rectius utere his q̃ ego dixi. Nõ aũt sine rõne dixit mecũ.q.d.nõ ego hæc pcipio & nõ facio. ACR.

Ad Mecœnatem.

Vinq; dies tibi pollicit⁹ me rure futũ
Sextilẽ totũ mẽdax dñideror/atq; (rũ
Si me uiuere uis sanũ/recteq; ualẽti
Quam mihi das ægro/dabis ægrotare timẽt
Mecœnas ueniam/dum ficus prima, calorq;
Designatorem decorat lictoribus atris:
Dũ pueris omnis pater/& matercula pallet.
Officiosaq; sedulitas/& opella forensis
Adducit febres/& te stamenta resignat.
Quod si bruma niues albanis illinet agris.

q Vinq; di.t.p.me rure futuꝝ. Hac epistola excusat se mecœnati q ultra placitũ ei⁹ more᷑ ruri pp æstatẽ.s.feruidã quã tiebat pati si romã uenire: tæstuoso.n.tpe grauis ẽ hitatio romæ: & qa mecœnas multa cõmoda cõtulerat hora p q̃ eũ pñtialr rogabat. Inuehit᷑ hor. illũ dicens male sibi oia recipi a mecœnate q̃ tã graui seruitio cogi. Quã. m.illã ueniã quã mihi dares si ægritudo itercluderet aduẽtũ meũ: hanc ipsã timẽti ægrotare dabis: q ob hĩ pmisi pceptũ tuũ: q timui mihi morbũ iminere: si hoc asseq̃rer. Designatorẽ: designatores dicũt᷑ q ad locũ libithiæ funera pstãti cõducũt᷑: ut defuncti cũ honore efferant᷑. Ad mare p hyemẽ calorẽ pferat: frigus æstate. Calaber: nõ mihi inqt donasti q̃ supuacua est: sed necessariis me diuitẽ fecisti. Calabri aũt/

hospites ea humanitate excipiunt ut ad uilia & sup uacua hortent. Tā teneor do.i.quia mihi plus ualc at uoluntas tua q̄ si feram. Ironicos aduena hoc di/ xit hospes. Quid distē. quæ sit differentia inter bo/ nos:& malos. Dignū p̄st.i. dignum præstabo me tuis beneficiis: & iam pro tua laude qui mereris la/ boro:ut dignum me præstē.nun etiam pro eius lau de qua in me confert beneficia.

¶POR. Quinq; dies tibi pollicit⁹me.In hac ægloga mecœnati si excusat q̄ diutius ruri moret̄ pro/ pter autūum.Romæ suspectū:liberalitatem deinde mecœnatis repetens ætatē excusat:& ac si laboratu rus accepit paratum se reponere ait exemplo uulpe culæ cuius & fabellā refert. Nō quo more pyris ue/ sci calaber iu.ho.Non quia superuacuæ ubi & inuti/ les diuitiæ erant.ideo in me liberalis fuisti. Hospi tis deinde calabri sermonem reiett inuitantis ad py ra edenda quæ si non dedisset suibus abiiceret.

Ad mare descendet uates tuus/& sibi parcet,
Contractusq; leget/te dulcis amice reuiset
Cum zephyris si concedas/& hirūdine prima:
Nō quo more piris uesci calaber iubet hospes.
Tu me fecisti locupletem uescere sodes.
Iam satis est.at tu quantū uis tolle benigne.
Non inuisa feres pueris munuscula paruis.
Tam teneor dono/quam si dimittar onustus.
Vt libet/hæc porcis hodie comedēda relinq̄s.
Prodigus/& stultus donat quę spernit/& odit
Hæc seges ingratos tulit/& feret oībus annis.
Vir bonus/& sapiens dignis ait esse paratū:
Nec tamen ignorat quid distēt æra lupinis.
Dignum præstabo me etiā pro laude merētis.

¶CHRI. Quinq; dies tibi pollicitus.Et uera & ad uitam degēdam salutaria p̄cepta in hac epistola cōcludit Hora.Primo.n. demonstrat licere nobis saluo iure atq; honesto nō seruare promissa:q̄ seruata & nobis nocerēt: & ei cui promisimus nulla in parte prodessent. Præterea esse ueri amici nō exigere ab amico id quod aduersus cōmodū suū sit. Postremo negat esse boni ui ri uelle suis sibi b̄nficiis alterius libertatē emere. Turpeq; esse hoībus illā ullis muneribus uēdere:lōgeq; p̄sta te in paupertate degere:citra tñ̄ uitiū q̄ aduersus naturā suā laboriosa subire. Rure:pro ruri:sic Maro.numero deus ipare gaudet pro ipari.Nā recte dicimus rure reuertor:sed maneo nō rure:sed ruri. Sextilē.Augustum de quo alibi. Aegrotare.Nā si das ociū:ut fugē morbū iā profectū:dabis ēt ut fugia profectur. Prima fi.Est .n.& secūda qa hæc arbor bifera est. Designatorē.Eum dicit q sculpit titulos in sepulchris. Atris.i.pullatis. Lectoribus:Nā hæredibus defuncti q pullati sunt designat titulū quem legāt. Alii textus hn̄t littoribus:ut uideat̄ significare ꝑsulare aut p̄torium funus.Per hæc uero oñdit finē æstatis:& autūni principia:in quo tpe pestiferi:& lætales morbi sunt. Forēsis opella.q.d.q̄ nobiliores p̄toni eo tpe cessant: & ppea dixit opella:& nō opa. Resignat:apitinā tūc aperiunt̄ testamēta cū testator defunctus est. Ad ma.Nā loca maritima cali/ diora in hyeme sunt q̄ mōtana. Zephyris & hirūdine.i.uere in quo hæc apparēt. Nō quo.Ex fabella rusti/ ci calabri demōstrat q̄lis in eū fuerit liberalitas mecœnatis. Prodigus & stul. Hic similis in dādo ē calabro de quo hactenus.Sed uir bonus & liberalis donat iis q donari digni sunt. Nec tñ̄ ignorat.q.d.æ.l.i.pecūia a uili legumine.Aladuertit igit̄ cui donādū sit:& q̄tū. Dignū p̄stabo.Aureū p̄ceptum:nā suo noīe oñdit gratos esse oportere:& memores beneficii eos q munera acceperūt.Sed tñ̄ non debere ex beneficiis subire seruitutē.

¶ACR. Fronte.crescit senibus frons cadentibus capillis. Reddes.d.l. ostendit se tunc esse iuuenem quādo in mecœnatis amicitiā deuenit primo. dicit aūt malle se recipi a Mecœ. bona quæ ei intulerat:q̄ semper in suo seruitio mercari:insuper ostendit q̄ si nollet eum dimittere:reqret: ab eo omne seruitium quod ei in iuuētute fecerat. Significat autē per forte latus: & nigros capillos ac dulce eloquiū seu per ri/ sum decorum:& qa potuit flere ebrius fugā cinaræ. Validā iuuentā:quā eius seruitio amiserat. Hac.e. subtiliter p similitudinē dicit libēter se reddere q̄ ac/ cepat:& si nō ad arbitriū uiuere ꝯcedat̄ satur altiliū: Nec tñ̄ cōtēno:ut malim somno esse deditus.Nec il las iterū tñ̄ cōcupisco:ut seruire uelim. Nec uerbo. hoc est:& ego hāc laudē in uice reddidi.Abst̄ē simi/ liter laudo atq; laudaui p̄sentē. Inspice:sensus ē:ex perire an iuitus reddā quæ dedisti.Immo quā lætus fiā si reddidero. Thelemachus:historiā tāgit.Quū .n. Menelaus rex græcorū Thelemacho Vlissis fi/ lio equos dare uoluisset fertur menelao respondisse. Tua dona tibi sunt apta:mihi nō conueniūt:quoniā regio mea ita montuosa est:ut nec herbā equis gere ret aptā:qđ refert iste ad se dicēs sibi iā uetulo nō cō uenire in militia stare. Strenuus: fabula hæc satis apta supioribus iunctā ē qbus ostendit se diuitiis oci um præferre. Quæritur:i ideo quæritur quia gran/ dis natu:&.n.senibus semp molestū est iter. Deme

Quod si me noles usquam discedere/reddes
Forte latus/nigros angusta fronte capillos:
Reddes dulce loqui/reddes ridere decorū/&
Inter uina fugam cynaræ merere proteruæ.
Forte per angustam tenuis uulpecula rimam
Repserat in cumeram frumēti/pastaq; rursus
Ire foras pleno tendebat corpore frustra:
Cui mustella procul si uis ait effugere istinc:
Macra cauū repetas arctū quē macra subisti:
Hac ego si compellar imagine/cūcta resigno:
Nec somnum plebis laudo satur altilium/nec
Ocia diuitiis arabum liberrima muto:
Sæpe uerecundum laudasti/rexq; paterq;
Audisti coram,nec uerbo parcius absens:
Inspice si possum donata reponere lætus:
Haud male telemachus p̄les patiētis ulyssei:
Nō est aptus equis ithacæ locus/ut neq; plāis
Porrectus spatiis/nec multæ prodigus herbę.
Atridæ magis apta tibi tua dona relinquam.

Paruũ parua decent:mihi iam nõ regia roma:
Sed uacuum tybur placet/aut imbelle tarẽtũ.
Strenuus/& fortis/causisq; philippus agẽdis
Clarus/ab officiis octauam circiter horam
Dum redit/atq; foro nimium distare carinas
Iam grandis natu quæritur/cõspexit/ut aiunt
Abrasum quendã uacua tonsoris in umbra:
Cultello proprios purgantem leniter ungues.
Demetri(puer hic non leue iussa philippi
Accipiebat)abi/quære/& refer unde domo/qs:
Cuius fortunæ/quo sit patre/quoue patrono.
It redit/& narrat uulteium nomine menam:
Præconẽ tenui censu sine crimine notũ:
Et pperare loco/& cessare/& q̃rere/& uti:
Gaudentem paruisq; sodalibus/& lare certo:
Et ludis/& post decisa negocia campo.
Scitari libet ex ipso/quodcunq; refers/dic
Ad cœnam ueniat/nõ sane credere mena:
Mirari secum tacitus/quid multa benigne
Respõdet. negat ille mihi? negat iprob9/& te
Negligit/aut horret uulteiũ mane philippus

tri.Philippus ad puerũ suũ Demetriũ dixit: ordo ẽ. Demetri puer abi.quære scitari. Liber Verba philippi placet inquit ex ipso audire quod dicis.

❡POR. Repserat in cumeram.cumera uasis frumentarii genus factum est uimine ad modũ obductũ. Strenuus &.f.Fabellam de uulteio mœna præcone dilucide exponit uel per se uel prioribus adnexa in exẽplũ suis:qui ociũ diuitiis pferat. Nõ est aptus equis. Homeric9 uersus ex odyssææ quatto. Thelemachus offerẽti sibi Menelao equos excusans accipe q̃ equis minus apta conueniensq; itace & agri augusti & steriles sunt. Nec pdigus herbæ: nec per multas herbas pferat. Distare carinas: Carinæ locus in urbe ubi est põpeiana domus. Vir. Lautis mugire carinis. Foro distare:a foro longe esse.

❡CHRI. Reddes fo.l. Per hæc oĩa significat q̃ iã pteriit iuuentutem. Nigros: Nam nunc cani sunt. Angusta. Quæ nũc rugis laxata ẽ. Decor. Iuuentuti. Nã senẽ non decet. Fugam cynaræ. De qua multa sunt in libro carminum. Portæ per angustum. Huiuscemodi apologo docet potius accepta relinquẽda esse q̃ libertatẽ amittendã. Q d'ãt in hos laq̃os incidisse uulpem dicit:ostendit callidos quoque qñq; decipi posse. Mustella. Græcum nomen est.i. mus longus. Hæc in murũ uenatu ruta se munit: & cũ basylico serpẽti nulla fera par ẽẽ possit mustellæ eos sola tabe iterficiũt. Nec pter mustellæ uirus q̃cq̃ huic serpẽti exitio ẽ. Hac imagie:hac similitudine. Nã græce imago color rhetoricus ἰκών dr. Nec sa. nõut multi faciunt tenuẽ uictũ crapula plenus laudo:nec tñ mutuo ocia mea diuitiis arabũ.i. magnis diuitiis:& quãtæ sunt apud arabas pp thuris ac quoq; aromatũ affluẽtiã. Altiliũ:nõ solũ aues:sed q̃cũq; aialia q̃ ut iis inde uescerent saginabãt:altilia uocabãt:ut apparet apud Pliniũ. Haud male thelemachus:nemo dõa accipiat qb9 libertatẽ pdat:sed poti9 oblata relinquat imitat9 thelemachũ ulyssis filiũ. Hic.n.ad agamẽnonẽ iam domum reuersum profect9 de patre sciscitaturus cum illi equos donare uellet agamemnon nõ accepit excusans tenuitatẽ pabuli pĩæ suæ q̃ ad illos alendos minimie idonea esset. Porrectus:in longum extẽsus .i.non habens latos campos. Prodigus:abundans. Acyrologia est:nam de solo hoie dicitur prodigalitas. Imbelle. Luxui q̃ armis inseruiẽs:ut maxime apparet apud plutarchũ in uita pyrrhi. Strenuus: & fortis. Vrbana fabella:sed q̃ graue occultet sñiam:nã in ea oñdet̃ q̃ stulti sint q ociũ liberale & turpitudĩe carẽs sollicitæ uitæ spe pecuniæ mutent. Ab officiis:a foro in quo cliẽtibus officia pstabat. Carinas. Via erat romæ q̃ ædificia haberet i nauiũ carinaq; similitudinẽ facta. In illis sunt uincula sancti Petri. Vir. Et latis mugire carinis. Vnde domo. Ex qua familia. Tenui censu sine crimine notũ:nõ parua laus: nã q paup ẽ raro nisi ex ĩfamia solet esse notus. Hæc aũt adiungit poeta:qa huiuscemodi ociũ sine bonis moribus aut a luxuria aut a desidia ẽ. Et q̃rere excludit ignauiã. Et uti. Remouet auaritiã. Sodalibus. Ergo & humanus & liberalis. Paruis: Prudens in elegẽdis iis q̃ a sua fortuna nõ abhorrerent. Lare certo. Ita delectabat̃ sodalitiis:& cõuiuiis:ut tñ non uagaretur tanq̃ parasitus per domos alienas. Ludis:q feriatis diebus cum fierẽt nõ dimouebant illum re sua. Campo:in quo & desidiam excludẽs:& ualitudini ɔsulens corpus exerceret. Post decisa .i.absoluta. Negocia. Ita.n.se exercebat:ut tñ prius agẽda ageret. Non sane credere. Narratio uerisimilis. Seruat.n.naturã inferioris q non est sine suspitiõe cũ a superiore pter solitũ blãde appellat̃. Post nonã. Eo.n.tpe iã e balueis egressi cibũ capiebãt. Occultum hamũ. Cupiebat fallere nõ ut homini noceret:sed ut prudẽs tentaret quid mutatio uitæ afferret. Tunicato. Cui propter pauperiem non esset toga. Nam tunica inferior uestis est. Toga superior. Popello: Plebeculæ.

Vilia uendentem tunicato scruta popello
Occupat/& saluere iubet prior ille philippo
Excusare laborem & mercenaria uincla:
Quod non mane domũ uenisset/deniq; q̃d nõ
Prouidisset eum/sic ignouisse putato
Me tibi/si cœnas hodie mecum. ut libet ergo
Post nonam uenies/nũc i/rem strenuus auge.
Vt uentũ ad cœnã est/dicenda/tacẽda locut9:
Tandem dormitum dimittitur/hic ubi sæpe
Occultum uisus decurrere piscis ad hamum

❡ACR. Scruta. quas uulgo scrutas uocant:aut id est populo uilibus uestimentis induto:ut dicimus senatum togatum aliter scrutum est fractum milium. Occupat improuisus inuenit & præuenit salutãdo. Pisci: piscis ad Hamum currens: causa gulæ uulterum significat auidum pecuniæ fore:sed piscis decipitur in hamo. Sic uulterus deceptus. Suburbana. Facto inquit mane quo necesse erat milites ire in quãdam expectationem suburbanam philippus uulteiũ iubet equũ ascendere & secũ proficisci:quod nunq̃ añ uulteius fecerat. Latinis:feriis latinis in urbe agi aliquid non licebat hoc est in nundinis: quæ

tū pītſiu. Minantē:pollicentē.Res nota eſt qđ minari ſit.Sed q cōfidētia ſui aliqđ de ſe ſupbe pmittūt& nimis cōfidēter neſcio qđ minaꝝ pferre uidenť:iccirco minātē dixit. Nec recte:qa nō ſm uirtutē. Nec.ſ.qa ex ptutbatiōibꝰ multa puenit moleſtia. Cōtuderit:Nā grādinis ē nouellos palmites: & uuas cōtūdere. Mēte m.u.Nā ex ipſis ptutbatiōibꝰ exoriunť i aīo q̄s ad ſimilitudinē corpis ægrotatiōes:& morbos appellamꝰ.i.iui tia. Nil au.u.Tria hominū genera ponunť ab Heſi.quoꝝ primū optimūq; eoꝝ ē:q ea q̄ agēda ſunt:ex ſe ipſi ſua uirtute cognoſcūt.Scdm aūt illoꝝ ē q & ſi nō ea ſint ſapia:ut meliora cognoſcātt:tñ recta monenti obtēpe rāt:& qđ percipiūt diligēter exequunť.Tertiū poſtremo oiuni peſſimū ē eoꝝ.ſ.hoiumq neq; ex ſe qđ rectū bo nūq; ſit norūt:neq; q̄ bōa ſunt monēti obtēperare uolūt:i hoc ſe genere eē pōit:ſed qđ de ſe dicit de albio ītelli git. Fidis.m.Deſpandū oino ē de ſalute illꝰ q nō obtemperet fidis medicis.Sed trāſfer ad aīum:& ītellige de phis q aīoꝝ nroꝝ fidi medici ſunt. Amicis:a qbꝰ fidele ɔſiliū ē. Veterno.Pro morbo itercutāeo pōiť:q pene īmedicabilis ē.Sed hic ītellige p uitio quo aīus occidiť:Sūma igiť ſtultitia ē iraſci iis q te a morte uēdicare uo lūt. Arceť me.u.Hyppallage ē.i.arceret ueternū a me. Poſt hæc ut.u. Hæc admiſcet bēiuolētia oñdēdæ cā:ut amice.nō aūt cū īuidia uideať ultimū carmē eē dictū. Inſtillare.Clāculū īmittere.pprie īſtillare ſignificat gut tatim īſerre.Fit.n.a ſtitia ſtillā:ide īſtillo.Iuue.Nā cū facilē ſtillauit i aurē.Exiguū de naturæ pprieq; ueneo. Vt tu fortunā ſic nos te.Qui.n.fortunā ſecūdā ita ferūt:ut nō ſupbiā:nō efferanť.nō ſe ſupiores p ſupbiā gerant: ſed īſerioribꝰ quoq; ſe coequātes opes ſuas nō ad faſtū ſed ad liberalitatē cōuertant:eos cæteri hoies nō mō fe rūt ſed ultro appetūt atq; amāt. Qui aūt tumidi inflatiq; neminē parē patianť eos hoies fugiūt atq; oderunt.

Ad Claudium neronem.

Septimiꝰ claudi nimiꝝ ītelligit unꝰ:
Quanti me facias/nam me rogat/& præce cogit
Scilicet ut tibi ſe laudare/& tradere coner
Dignū mente/domoq; legētis honeſta nerōis:
Munere cum fungi proprioris cenſet amici.
Quid poſſim uidet:ac nouit me ualdius ipſo.
Multa quidem dixi/cur excuſatus abirem:
Sed timui/mea ne finxiſſe minora putarer.
Diſſimulator opis ppriæ/mihi cōmodus uni:
Sic ego maioris fugiens opprobria culpæ:
Frontis ad urbanæ deſcendi præmia/quod ſi
Depoſitum laudas ob amici iuſſa pudorem:
Scribe tui gregis hunc/fortem crede/bonūq;.

s Eptimius.Hic eſt de quo ſupius ait. Septi mi gades aditure mecū.Hac aūt ſeptimiū epiſtola Claudio Neroni cōmēdat.. Val dius:ab eo qđ ē ualde ualdius facit ab eo qđ ē ualide ualidius.Diſſimulator opis. Qui ad urbanæ frontis iō dixit qa q in urbibꝰ moranť:nō ita ſunt uerecūdi. Sicut q ruri ſunt.Et dicit ſe ruſticū penitus ob peti tionē amici pudorē poſtpōere. Cōmodus uni:hoc eſt integrā mihi gratiā reſeruare bñficii. Scribe tui gregis.Hoc eſt aggrega eū & aſcribe cū amicis tuis.

¶POR. Septimius.ſeptimium amicum ſuum Ne roni ɔmendat: de quo & in carminum libris Septi mi gades aditure mecum ait.

¶CHRI. Septimius Claudi.nec magna epiſtola eſt.nec ex abdito eius eruēda ſnia ɔmēdatitia ē:& in genere deliberatiuo ſcripta:cuius finis ē utilitas atq; honeſtas. Oñdit aūt maxie pudorē nō mediocrem nos ſeruare oportere:ſi quē magno uiro cōmenda/ mus:ne forte inſolēter uideamur qcq̄ nobis p ambi tionē arrogare magis q̄ officio coacti petere.Captat ergo beniuolētiā a pſona ſua:q niſi officioſa neceſſi tate cogať ſibi moleſtꝰ nō ſit futurꝰ.Oñdit petitionē honeſtā:q & amicū & ſtudioſum hoiem ɔmēdet.Oñdit utilē qñ a docto doctus doctrinæ fructū cape poſſit. Septimius:de hoc meminit in lib.carminū. Septimi ga des aditure mecū. Claudi:hic priuignus Auguſti doctus fuit:& de aſtrologia uerſibꝰ ſcripſit. Intelligit:non poſſum igitur aſſimulare:nec fuit mediocre ɔſiliū poetæ in ſcribēdo:nā dū pfert cōmēdatōis munꝰ effugere tētaſſe latēter admonet nō poſſe Claudiū hoc ſibi denegare:cū is petat q amicus ſit:q ab eo diligať:q iuſto ac ppe neceſſario officio fungaťq deniq; rē petat:q̄ ei a quo petiť fructuoſa ſit futura. Mēte:cōſilio & doctrina tua. Domo:familiaritate. Legētis.h.qua nō eſſet dignū niſi & ipſe doctus pbuſq; eſſet. Finxiſſe.m.ne oñde rē minus poſſe q̄ poſſim apud te. Opis:facultatis:& poſſibilitatis.Vir.Nō opis eſt nře. Mihi.c.Quā qdē ſuſpi tionē omnem probū uirū fugere decet:pſertim ex ſcola platonis:qui hominē non ſibi ſoli:ſed aliis quoq; na/ tū cenſet. Frontis.u.Beniuolentiæ & humanitatis.

Ad fuſcum Ariſtium.

Vrbis amatorē fuſcū ſaluere iubemꝰ
Ruris amatores/hac i re ſcilicet una
Multū diſſimiles/ad cætera pene ge(melli
Fraterni s aīs qcqd negat alter/& alter
Annuimus pariter ueteli/notiq; columbi.
Tu nidum ſeruas/ego laudo ruris amœni
Riuos/& muſco circumlita ſaxa/nemuſq;.
Quid queris?uiuo/& regno/ſimul iſta reliq:
Quæ uos ad cœlum effertis rumore ſecundo:

u Rbis.hac epiſtola alloqtur Ariſtiū ſcripto rem Tragœdiarū dicēs ſe ætate:& ſtudio illi cōuenire:niſi q Ariſtiꝰ urbe morari de ſiderat:ipſe rure. Tu.n.nire nidū alluſit ad nomē: qm̄ dixerat colūbi: ſuas ut urbē q̄ q̄ſi nutrit paupes: aut cœnaculū i altiore loco ɔſtitutū. Sacerdotis:ſa cerdotū ſerui multa liba ɔdūt de ſacris. Fugitiuus: ſenſus eſt:ſic me faſtidiū aſſiduæ urbis tenet:& amo rura ut fugitiuꝰ ſacerdotis ſeruꝰ Liba ſacerdotis ede re ɔſuetꝰ lōgo faſtidio libāinū panē deſerit:& deſcē/ dit ad ruſticū. Allegoricos ex ſacietate urbē faſtidio: ut liba faſtidiū gñat:& panē deſiderat. Recuſo:cū i ſuis ſuſpitio furti hī:ducūt ad ſacerdotē:q cruſtū pa nis carmie ifectū dat ſingulis. Q dcum ederit maiſe ſtū furte reū aſſerit. Viuere.n.leulus e:ita nobis iſtitu

ACR.

Vtq; ſacerdotis fugitiuus/liba recuſo:
Pane egeo/iam mellitis potiore placentis.
Viuere naturæ ſi conuenienter oportet:
Ponendæq; domo quærenda eſt area primum
Nouiſti ne locum potiorem rure beato?
Eſt ubi plus tepeant hyemes? ubi gratior aura
Leniat/& rabiem canis/& momenta leonis:
Cum ſemel accepit ſolem furibũdus acutum?
Eſt ubi diuellat ſomnos minus inuida cura?
Deterius libycis olet/aut nitet herba lapillis?
Purior in uicis aqua tendit rumpere plumbũ,
Q uã q per pronũ trepidat cũ murmure riuũ:
Nempe inter uarias nutritur ſilua columnas
Laudaturq; domus/longos q̃ proſpicit agros.
Naturam expelles furca/tamen uſq; recurret:
Et mala perrumpet furtim faſtigia uictrix:
Non qui ſidonio contendere callidus oſtro
Neſcit aquinatem potantia uellera fucum:
Certius accipiet damnũ/propius ue medullis:
Quam qui nõ poterit uero diſtinguere falſum
Q uem res plus nimio delectauere ſecundæ:
Mutatæ quatient/ſiquid mirabere/pones
Inuitus/fuge magna/licet ſub paupere tecto
Reges/& regum uita præcurrere amicos.
Ceruus equum pugna melior cõĩbus herbis
Pellebat/donec minor in certamine longo
Implorauit opes hominis/frenũq; recepit,
Sed poſtquã uictor uiolens diſceſſit ab hoſte:
Non equitem dorſo/non frenum depulit ore.
Sic qui pauperiem ueritus/potiore metallis
Libertate caret/dominũ uehet improbus/atq;
Seruiet æternũ,quia paruo neſcit uti.
Cui non conueniet ſua res/ut calceus olim
Si pede maior erit/ſubuertet/ſi minor/uret.
Lætus ſorte tua uiues ſapienter ariſti:
Nec me dimittes incaſtigatũ/ubi plura
Cogere/quam ſatis eſt/ac non ceſſare uidebor
Imperat/aut ſeruit/collecta pecunia cuiq;:
Tortum digna ſequi potius/quã ducere funẽ:
Hæc tibi dictabã poſt fanũ putre uacunæ:
Excepto quod non ſimul eſſes/cætera lætus.

enda eſt uita:ut primũ aſpiciamus optimã ſedẽ:quo area domi q̃rit. Naturæ:naturã expellit furca q habitat in ciuitate:& ſiluas hĩc deſiderat. Recurret:ſenſus ẽ:ſi q̃ naturæ ſunt bõa abiicere uelis ex aĩo recurrẽt latẽter:nã q agros fugiũt tñ iter urbẽ: & domos rus icludũt i hoc:qa arbores q̃ i urbe habitãt:in urbe diligũt. Aqnatẽ. Aqnates purpuræ ſimiles ſunt tyriis:multũ ergo iperiti falluntᷣ. Hoc ait patiᷣ qdẽ dãnũ q neſcit diſcernere purpuras:ſed maiore dãno ille afficiᷣ:q tãtæ iperitiæ ẽ:ut ueritatẽ a falſo neq̃at diſcernere. Violẽs:facit aduerbiũ uiolẽter. Impat pecuniæ:q ea utiᷣ:ſeruit q parcus in ampliãda ea laborat. Tortũ.d.ſ.hoc ẽ q magis uinci dẽt. Q m̃ uici retrahi nõ trahere. Fanũ:uacũna apud ſabinos pluritimũ coliᷣ. Quidẽ mineruã alii dianã putauerũt:nõnulli & cererẽ eẽ dixerũt:ſed Var. in prio rex diuinarũ uictoriã ait:& ea maxĩe hi gaudẽt q ſapia uincũt. ¶ POR. Vrbis.a.ſ. Ad Ariſtium fuſcũ ſcriptorẽ comœdiarum. Vetu.notiq; co. Quia plurimus amor columborũ. Tu.n.ſ.domi manẽs:ut auis in nido. Vtq;.ſ.fu.l.ſic ĩqt faſtidiũ me aſſidue urbis tenet:& rus amo queadmodũ fugitiuus ſacerdotis: q liba ſit edere cõſuetus cũ fugit faſtidio lõgo libaminũ tñ panẽ deſiderat:& laudat:ita & ego r᷑ ciuitatẽ negligẽs. Cãis: totũ allegoricẽ. Leniat &.r. dicit ruri hoĩes nõ lædi uel caniculæ uel leõis ſigno. Quã q nõ poterit: ait ſimili genere:& nõ miori dãno afficieᷣ q̃ negociator q uerã tyriã ſucco ionat:& tinctã diſcernere nõ poterit:nã tñ dãni patieᷣ q̃ is q uera bõa falſis diſcernei nõ ualebit. Drim.u.i.dici nõ dẽt q̃ſq̃ amore perũiæ cõflagrare:ut iu ptãtẽ eius ueniat:illa.n. hoĩ ſubiecta eſſe dẽt:nõ hõ illi: & ſupra hũr ſenſum. Ac mihi res nõ me rebus ſubiũgere conor. Fanũ.u. Vacũna in ſabinis dea:q̃ ſub incerta eſt ſpẽ formata. Hanc quidam bellonam:alii mineruam: alii dianam dicunt. ¶ CHRI. Vrbis.a.oñdit poſſe quidẽ hoĩes in pbitatæ uitæ & i oĩ uirtute ꝯuenire:& tñ in ipſa uita uario uiuẽdi genere delectari. Cõponitq; urbanã ſimul & ruſticanã uitã:ſed pponit ruſticanã:qm̃ maioris ocii ſit ad trãquille uiuendum minora: & minus multa inſtĩa exigat. Amatorẽ expſſe loquutus eſt. Nã hæc uerbalia nõ notãt ſolũ actus ſed ẽt habitus: ſic Iuue. Aedificator erat cetrõius. Oñdit.n.nõ ædificaſſe qñq; ſed habitũ ædificãdi ꝯtraxiſſe. Dicemus igitur & Hora.& fuſcũ utriuſq; loci amãtem:ſed alterx alteri᷑ amatorẽ. Gemelli.ii ſunt q eodem ſunt:partu nati. Sed qm̃ hi ſimillimi inter ſe & pares eſſe ſolẽt:p ſimilibus paribuſq; capiunᷣ. Virgi. Geminiq; minanᷣ in cœlum ſcopuli. Vetuli &.u.r. Eo amore & aſſenſu quo columborx uetex & notox paria conſueuerũt. Nã columbi ut ſemel ꝯiugia inierũt firmiter obſeruant. Nidũ. Proprias ſedes. Manet aũt in trãſlatione colũbox & pro patria poſuit nidũ. Circũlita:obſita:inuoluta. Viuo &.r.ita uiuo ut regnare putẽ. Simul q̃ primũ. Reliq iſta.ſ.urbana:in quo oñdit q̃to urbanax rerũ tedio afficiᷣ:ut ex eo ſolo q illa relinquat ſibi regnare uideatur. Quæ uos ad.c.fer.i. beatiſſima putatis. Rumore.ſ.approbante uulgo a quo potius dicẽdus ſit rumor q̃ fama. Nã uacillat ſp iudiciũ uulgi. Neq; qcq̃ i eo ẽ qd certos auctores hẽat. Vtq;.ſ.f. Oñdit fugitiui exẽplo libertatẽ cũ tenui uictu lautiſſimæ luxurioſæq; ſeruituti anteponẽdã. Fugit.n.ſeruus ſacerdotis:& mauult i libertate eſurire deficiẽte pane:q qdẽ in ſũma penuria placẽtis iocũdior ẽ q̃ in ſeruitute ueſcilibis:qb᷑ ſacerdotes abundant:qm̃ diis a multis offerunᷣ. De libis ãt & placẽtis dixim᷑. Si.o. Quia oportet. Area:ſpaciũ qd ædificio occupãdũ ſit & de area alibi. Snia eſt quemadmodum ædificaturo in primis area quærenda eſt:in qua opus ſurgat. Sic nobis in uita q̃rendus locus in quo uita comode agi poſſit:is aũt eſt rus. Rabiẽ.c.m.l. De q̃bus ſyderibus ſuo loco dictum eſt. Cũ ſe:q̃ primũ. Furibundus. Ex nimio æſtu. Acutũ:uehementem ad intima tranſeuntẽ. Eſt ubi.q.d. nõ eſt. In

uida.s.Nam in urbe cura afficimur cum inuidemus iis q nos opibus:& honoribus antecellũt.Ruri uero her bæ & odore & nitore superant lapillos indicos:puriorq; aqua fluit per riuos in agris q̃ romæ p aq̃ductus plũ beos. Viciniæ sunt hinc uicini q eundem uicũ habitãt. Silua in.u.co.q.d.non sunt anteponẽda urbana ui ridaria quis sint distincta colũnis ex uario marmore factis naturalibus siluis. Lógos a.Neq; uillæ pferenda est urbana domus q̃ habet longos hortos:nã q̃uis naturæ uim afferamus cum urbem ruri similem reddere uolumus:ipsa refluit quemadmodum illa q̃ in cumulũ furca impellunt. Contendere.Cóparare & similem reddere. Callidus:nó qui:sit si nescit:sed qui esset si sciret.Snia est:non afficit ille tanto detrimẽto: qui nescit adulterari. Purpurã tyriam succo aqnati.i.q nescit reddere colorẽ aqnatem:q deterior tyrio est similẽ tyrio: quãtum accipit q nescit distinguere ueꝝ a falso.Nã hic putabit summũ bonũ esse in diuitiis:& honorib⁹:& re liquis rebus icertisq̃ mutatæ plus doloris afferẽt q̃ afferebant uolupeatis dũ aderant:& q̃to magis bonũ ali qd esse credit tãto magis inuite relinquet.Quapp fugiẽda sunt magna q̃ neq; acquirunt:neq; acq̃sita retinen tur sine summo labore.Et sequenda parua:in qbus tranqlle:& sine pturbatione uiuentes.& regum & corũ:q amici sunt regũ superare uitã possumus:Neq; ut optata assequaris uariis pturbatiõibus: & uitiis inseruiendũ est.Nã acquisita ea re quã cupiebamus in seruitute relinqmur:quod optime pbat appollogo eq: & ceruí. Nã equus aduersariũ superare cótendens hominẽ a quo iuuaret sessorem sibi & frenum ab eo impositũ recepit. Vicit igit ille qdem:sed uictor semp in seruitute mãsit.Nã neq; eqtem a dorso:neq; frenũ ab ore depellere po tuit. Seruiet.q.p.n.u.Nã si illo nõ est contentus semp in anxietate uiuit neq; acquiret maiora sine multa ani mi uexatione.Vtiturq; ꝯueniẽtissima similitudine a pede.Nã si laxior est illi calceus eũ subuerteret: si angusti or pmetur ab eo & uret.Ergo sit tibi satis id quod adest.ne urgearis si minora uidebũt:ne ue rursus ex maio ribus sollicitus reddaris. Nec me.Rogat amicũ:ut uicissim se quoq; rephendat si nõ uiuet contentus sua sor te. Imperat.Si illa uti nescimus.Sin uero recte utamur seruit.Nam is uere diuitiarũ dominus ẽ:qui illis ex liberalitate uti sciuent.Contra uero seruus si ob auariciã aut unde nõ oportet accipiet: aut ubi oportet non dabit. Digna.s.sequitur funem qui unctus trahitur.Ducit funem qui unctum trahit:Ergo hic dñs est ille ue ro seruus. Vacũnæ:Hæc dea incerta specie ab aliis diana ab aliis bellona habetur. Putre.Vetustate contri tum. Lætus:quia præsentibus contentus uiuit:nec plura quærit:nisi ꝙ amicorum desiderio afficitur.

Ad Bullatium.

Vid tibi uisa chios bullati/notaq; les
bos?
Q uid cõcinna samos/quid crœsi re
gia sardis? (ma?
Smyrna/qd & colophon/maiora mĩora ue fa/
Cũcta ne præ cãpo/& tyberino flumie sordẽt:
An uenit in uotum attalicis ex urbibus una?
An lebedum laudas odio maris/atq; uiarum?
Scis lebedus/quam sit gabiis desertior/atq;
Fidenis uicus/tamen illic uiuere uellem:
Oblitusq; meorum/obliuiscendus & illis
Neptunnum procul e terra spectare furentẽ.
Sed neq;/qui capua romam petit imbre lutoq;
Aspersus/uolet in caupona uiuere/nec qui
Frigus collegit furnos/& balnea laudat:
Vt fortunatam plene præstantia uitam:
Nec si te ualidus iactauerit auster in altos
Iccirco nauem trans ægeum mare uendas.
Incolumi rhodos/& mitilene pulchra facit/qd
Penula solstitio/campestræ niualibus auris:
Per brumam tyberis/sextili mense caminus.
Dum licet & uultum seruat fortuna benignũ.
Rõæ laudet samos/& chios/& rhodos absens:
Tu quancunq; deus tibi fortunauerit horam:
Grata sume manu/nec dulcia differ in annũ:
Vt quocunq; loco fueris/uixisse libenter
Te dicas.nam si ratio/& prudentia curas:
Non locus effusi late maris arbiter aufert:

q Vid tibi. alloquitur bellatium: qui om nia uillarum & regionum ac ciuitatum sordida putat ad comparationem tyberis: ea ꝙ semper ibi cõmanens ad alia non transierat.Cui cõmemorat Horatius multa loca iocundiora & maiora:quibus nihil ad uotum deest. Non interest in maiore aut in minore ciuitate uiuat.quum utrobiq; bene possit uiuere. Præ.c.hic locus romæ celeberrimus habebatur:erat atque amœnus urbis locus. Læbedum oppidum est desertissimum iuxta mare:de quo nullus icolla audet mare trãsire. Sensus est:an terraq; marique uexatus: paratus es apud Lebedum residere ne ulterius nauiges. Obliuiscendus:hoc est uel reuerti ad meos inquiete essem neq; redeundo iteꝝ maria perferre. Capua:illi qui de capua romã pergunt præ longitudine uiæ luto: & imbre aspergitur. Sensus non debere nos propter inconueniens incõmodum totam uitam cõmutare. & Penula:nihil frigiditatis in æstate affert:qa spissa: & crassa est. Cãpestre nihil caliditatis in hyeme:qa tenue est:& totius corporis nihil præter inguina tegit.Sicut nec caminus in augusti mense:nec tyberis in bruma:ita nec sapienti loca aliquid conferunt. ACR.

Nam si rõ.nihil impedit homines nisi bonis sint moribus.Si uolunt ubicunque locorum sint. Arbiter locus maris arbiter.Qui mare late diffusum nõ timeat idest dominus maris:& i toto positus. Qualis locus est apud athenas ciuitatem.Excelsus supra mare:& ideo arbiter.

¶POR. Quid tibi bullatiũ alloquitur:qui oẽs regiones sordidas putabat ad cõparationem urbis romæ:eo ꝙ ibi semper cõmanens ad alia non transierat. Gabiis.d. gabii uicus in sabinis iuxta lucretilẽ montem:unde & aqua gabia. Aspersus.u.Quo colligit nõ debere nos totam odisse uitã propter interueniens incommodum. Furnos & b.Furnos a nigro colore dicimus pp fuliginem uel obscuritatem quã intus habent. Nec si te.Sensus hic est.Non ea

bona dicenda suntquæ necessitate diligimus uel cõ
paratione peiora. Inco.cui nihil desit ad uotũ. Pe
nula.s.apparet:& penula solsticio & cætera alia qua
per ordinẽ dicit. Diuerso tpe:superuacua pro illis
tunc moribus fuisse. Per.b.t.quis.n.tunc uataret.
Sexti.augusto. Maris arbiter. Arbitrũ pro noto po

Cœlũ/nõ animũ mutant/qui trãsmare currũt.
Strenua nos exercet inertia nauibus/atq
Quadrigis petim⁹ bene uiuere/qđ petis hic ẽ:
Est ulubris/animus si te non deficit æquus.

suit:& arbitros remoueri dicimus a negocio maris arbiter est locus qui transmare est positus atq desertus:& potest arbiter & medius intelligi. Strenua:inertia oξύμωρον.sic Virgi.sequiturq sequentem. Est.u.a.Vlubre locus in italia in quo nutritus est Cæ.Aug.pp quam cãm ab Hora. nominat̃ cum sit desertissimus uicus.

¶CHRI. Quid tibi uisa chios. Eodem pene argumẽto utitur quo & in plerisq. Sed miro ingenio candẽ rẽ mirifice uariat. Ergo sub noĩe bullatii amici sui hominis oĩno plurima cupientis: & propterea uarias regiones q̃stus causa petentis perturbationes animoꝝ damnat:negatq queq̃ beatũ esse posse qui illis modũ statuit.

Chios:insula in ægeo uino optimo abundans.olim Metalia & aliopios dicta. Nota le.De isula dictũ est. Nota aũt propter alceum:& saphon poetas celebratissimos. Samos:insula iunoni sacra icariis proxima.

Concinna:propter pulchra ædificia:de quibus multa scribit Herodotus. ex hac oriũdus fuit Pythagoras.

Sardis:urbs in lydia:ubi olim regia cresi fuit. Smyrna. Hæc urbs sibi Home.uendicare nitit̃. Multiq illũ smyrneum fuisse credunt. Præ.c.ad cõparationem campi martii. Tacite aũt inuit bullatiũ nõ qa alias urbes romæ pponat:sed ut q̃stum faciat hãc peregrinationẽ suscepisse. Attalicis.i.quæ sub atalo pgami rege fuerũt.

Sed.n.qui.c.Snia est.eũ non posse qescere in aliquo illoꝝ locoꝝ: quia non expetunt̃ pp se:sed pp lucrũ quẽadmodum q romam capua tẽdit non uult uiuere in caupona:qm̃ non pp se illã petit:sed propter regem quæ ad tps futura est:nec illic qescet semp in balneis:q illas ut frigus uitet petit. Trans ægeum:quia nõ illic sedes positurus migrabas:sed ut facto q̃stu redires. Hæc aũt nõ prosunt:quia nõ lucrũ facit hominẽ beatũ:sed cessatio cupiditatum. Ergo illa loca nõ aliter remedio tibi erunt q̃ sit penula uestis apta ad frigus arcendũ. Solstitio.i.magnis caloribus quales sunt circa solsticiũ æstiuum cũ sol cancrũ ingreditur. Campestre:uestis apta caloribus:quia loca campestria calidiora sunt. Niualibus auris.i.uentis a niuibus prouenientib⁹. Tyberis: ablutio tyberina. Sextili:augusto. Caminus:ignis q in camino efficit̃. Grata.s.m. Vtere donis q̃ tibi fortuna subministrat:& uiue sine animi perturbatione ubicũq fueris:quia rõ:& prudẽtia non locus curas aufert. Nam q mare transeũt mutant cœlũ:& aerem q nullam habent perturbationẽ:animũ aũt ubi oĩs est perturbatio nõ mutant. Strenua inertia. Est qdem inertia nõ sedare perturbatiões:sed est strenua ppter labores quos suscipimus:ut cupiditates nostras expleamus. Nã longinquas petimus urbes: sed bene uiuere quod petimus est:& hic & ulubris.i.in quo uis deserto loco:ut ulubræ sunt. Modo sit animus æquus.i.sine perturbatione.

ACR. Ructib⁹ Ag. Ad icciũ procuratorẽ agrippæ in sicilia cõstitutũ: de quo ait. icci beatus nũc arabũ inuides gazis:sed ut illic psimoniã:laudat tñ cũ mordacitate. alii dñi q agros illi I sicilia donauerat agrippa. Abstemi⁹: ab eo qđ abstieat temeto.i.uio:sed hic p sobrio positũ. In me. p.iccius iste accũbẽs i pñtia agrippæ ut fidelior ei uideret̃ pcissime epulabat̃ in tñi:uritermissis carnibus herbis uesceret̃: ac si secretũ ueniẽs gulæ idulgebat.

Mutare:erit utiq mutata.qa qñcũq diuitiis aliqs afluẽs supra modũ mãducat: & bibit seu uestib⁹:aliisq reꝝ utilitatib⁹ utit̃ ilico natura mutat̃. Virtute.i. si p hãc abstinentiã stoicẽ seqris:magnas diuitias ex hac ɔseqris. Democrit⁹:phs athomorũ inuẽtor:hortoꝝ amator. Qui dũ phiæ intẽtus eẽt:hortos eius pecus ipso pñte cõedit. Aius assidue itẽtiõi intentus:ue lox est. Cũ tu.ostẽdit icciũ & sapiẽtiæ uelle studere.

Obscuꝝ lunæ:aut eclipsim significat quæ cõcors est ex diuersis partibus cõnexis. Ex quadam.n.parte discors est sicut ignis:& aqua: & quadam cõcordia. Dum mutuo colligẽtur concordiam mundi significat:aut modo per mẽsem luna crescit aut decrescit.

Empedocles. Agrigentinus q̃ ad pythagoricã sectã pertinent metro:& uersibus tradidit. Deliret:Stertinius phs qui ducẽtos uiginti libros stoicorũ latine scripsit:hos notat q uersibus suis obscuriorẽ phiam fecerint. Grospho:grosphus iste amicus fuit ho. ac per hæc cõmemorans de eo illũ pdicabat. Vi.a.i.facile pñt hñi amici:qbus multa desunt. Phraates:rex persaꝝ fuit quẽ pulsum a ciuib⁹ regno reddidit Cæ. hic aũt uictus Tybe.se dedidit:& signa romana quæ capta tum Crasso fuerant reddidit.

Ad Iccium.

(gis icci
FRuctibus agrippæ siculis quos colli
Si recte frueris/nõ est ut copia maior
Ab ioue dõari possit tibi/tolle querel
Pauper eñi nõ est/cui rerũ suppetit usus: (las.
Si uentri bene si lateri est/pedibus ue tuis/nil
Diuitiæ poterunt regales addere maius.
Si forte in medio positorum abstemi⁹/herbis
Viuis/& urtica/sic uiues protinus/ut te
Confestim liquidus fortunæ riuus inauret.
Vel quia naturam mutare pecunia nescit:
Vel quia cuncta putas una uirtute minora.
Miramur si democriti pecus edit agellos
Cultaq/dũ peregre ẽ aius sine corpe uelox
Cũ tu iter scabiem tantã/& cõtagia lucri
Nil paruum sapias/& adhuc sublimia cures/
Quæ mare cõpescãt causę/ quid tẽperet annũ
Stellę sponte sua iussæ ne uagentur & errent:
Quid pmat obscurũ lunæ/ quid pferat orbẽ:
Quid uelit/ & possit rerum concordia discors:
Empedocles/an stertinum deliret acumen.
Veꝝ seu pisces/seu porrũ/& cepe trucidas:
Vtere pompeio grospho/& si quid petet/ultro

Defer/nil grosphus nisi uerũ orabit/& æquũ.
Vilis amicorũ est annona bonis/ubi qd deest.
Nec tamen ignores quo sit romana loco res:
Cantaber agrippæ/claudi uirtute Neronis
Armenius cecidit/ius/imperiumq; phraates
Cæsaris accepit genibus minor/aurea fruges
Italiæ pleno diffudit copia cornu.

❡POR. Fructibus. Ad icciũ quem & lirico carmine ineõstantiæ rephendit q̃ per auaritiã philosophiæ studium milita mutauit: Hic aũt iccius procurator agrippæ est cõstitutus cui agrũ suum cõmendauit. Si.u.b.si pſto est cibus & potio. Lateri.si nõ desunt strama dormiẽti. Pedibusq.i.si habet equũ quo uehat: & est explanatio supioris sñiæ qua dixit paup.n.nõ est cui rerũ suppetit usus: hoc est cui nihil ad uitam deest. Abstemiusq abstinetian ut qdam putant ab temeto siccus:& sine uino:& sobrius. Sic ui.pro. Sic uiues ut tantũ fruaris diuitiis q̃tum midas. Vel quia na. hoc est quia nihilominus auarus est diues qui pauper fuit is qui auarus natus est. Vel quia cũcta puras. Epitherapésis: quia dicit illũ phandi studio sordide uiuere. Miramur: hoc sensu dixit non esse mirũ sterilem Democriti agellũ pecore esse factũ: dum ille philosophiæ studet: qñ iccius:& pecuniæ simul seruiat:& sapiæ: qua ironia ostendit non posse utrũq; fieri constat aũt Democritũ apud abderitas ciues suos causam dixisse amissi patrimonii sui:& absolutũ prolatis libris: quos de physica scripsit. Democriti pe.e.a. hoc est pascuus:& desertus ager Democriti factus est. Quæ.m.c.c. Hæ q̃stiones sunt pertinẽtes ad physicam philosophiæ partem. Rerũ.c.di. κακοξσλοσ di. tangit aũt parem compagẽ rerũ elementis quatuor diuersis aptãm atq; cõnexam. Stertinii a Periphrasis tropus hoc est sternius. hunc & alibi tangit: ut stoicũ: qui de paradoxis loquit. Trucidas: exprimis: elidis. ꝯuenit aũt hoc uerbũ huiusmodi pulmentis. Si quid.p.petere nunc ualet nã q̃uo ultro aut ultra: hoc est plus q̃ uolet aut q̃ dicit. Vilis.a.est.a. inquit tã uile pro amicitia dari potest q̃ quod deest uiro bono obsecuturus.s.si in tempore acceperit. Nil autẽ sapiens desiderabit q̃ magni precii sit. Ius impe.q.p. docet & in lyricis cyrisolio phraatem. Cæ.g.subtiliter dixit ad genua deuotum.

❡CHRI. Fructibus agrip. Laudat uitam Iccii si fructibus agroꝝ suoꝝq sibi satis sunt: bene liberaliterq; utitur. Siculis nã in sicilia agros habebat. Copia.m.nã qui bene utit' is quæ sibi satis sunt: ditior esse non põt. Nã ut ait. M. Tullius. Animus hominis nõ arca diues appellandus est. Suppetit. Ad sufficiẽtiam prouenir. Suppetere.n.nõ ingentem excellentiã reꝝ significat: sed facultatem quæ in necessariis nõ deficiat. Si uentri. Sentẽtia est: si corpore uales:& usus rerũ suppetit: adeo diues es: ut regales copiæ ditiorẽ te reddere nõ possint. Si.f.in.m. Hortatus fuerat ne cũ usus suppeteret rerũ plura cõcupisceret. Nunc aũt addit q̃ si in ipso usu rerum summã parcitatem nõ ex auaritia sed ex cõtinentia adhibeat: tũc fore ut riuus fortunæ illũ inundet.i. ut ditissimus sit futurus. Primo.n. diues erat cũ quæ aderant sibi sufficerẽt. Nunc ditior: quia sua cõtinentia facit ut etiam mediocria supabundent. Fingit aũt fortasse eam uirtutẽ in hoie esse quæ nõ sit. Sed summo cum artificio agit. Nã cum fingimus aliquid ægregiũ in homine esse quod re uera non est stimulos iniicimus: ut q̃nq; se talem exhibeat qualẽ se haberi putat. Maxime aũt ac uia progrediẽdum est si illos a uitiis absterrere cupimus: qui iniquo animo apertã rephensionẽ patiuntur. Riuus.f. Fabulã Midæ de q̃ in libro carminũ mẽtio facta est tangere uidet'. Vel quia. Das operã ut quæ ad usum sufficiunt: sed auari nõ sufficere putãt tibi supersint. Hoc aũt facis uel quia diuinæ tibi naturã imutare nequeũt: nam nihil cõtra tuam naturalẽ continentiam affluentiæ illecebræ ualent: uel qa existimas omnia uirtutibus inferiora esse. Itaq; tuo exemplo facile credendum est: quod de Democrito legit' eum.s. studio uirtutis acqrendæ pĩmoniũ suum cõtempsisse. De hoc etiã Laertius refert q̃ cũ esset tertius frater minorem patrimõii portionem sibi delegit: q̃ peregrinationi usui esset: quæ tñ centum talenta sm Demetriũ excessit. Hanc aũt breui cõsumpsit. Peregre est.a. Nã stante corpore mens sua per oẽs mundi partes cõtemplando discurrebat: sed etiam multũ terrarum spacium peragrauit. Demetrius.n.& Antisthenes scribunt illũ in ægyptum ad sacerdotes:& in persidem ad chaldeos peruenisse. Sunt etiã qui addant in indiã ad hymnophistas profectũ esse. Quæ mare cõ.c. Ne terras obruat cũ elementum altius sit. Temperet. Gubernet ut certo semper ordine per sua quatuor tempora fluat. Empedocles. qui sex posuit principia quatuor elementa:& amicitiam:& discordiã. Stert. aũt philosophus aduersus Empedoclem disputat. Seu.p.seu.p. Quocũq; utaris uictu seu exquisitiori seu pco utaris uictu. Vtere. Cõmendat Pompeium grosphum uirũ bonum: cui ultro subueniendũ est. Vilis.a.ẽ.a. paruo subuenitur amicis si boni sint: quoniã modestissima petunt. Nec te.t.i. Historiæ hæ alibi narratæ sunt. Minor.g. Nam qui supplicant genu flectuntur:& minores redduntur a genu ad pedem: sed de cornu copiæ scriptum est.

Ad uinnium asellam.

VT proficiscẽtem docui te sæpe/diuq;
Augusto reddes signata uolumina uinni
Si ualidus/si lætus erit/si deniq; poscet:
Ne studio nostri pecces/odiumq; libellis
Sedulus iportes/opera uehemente minister
Si te forte meæ grauis uret sarcina chartæ.
Abicito potius/quam quo perferre iuberis
Clitellas ferus impingas/asinæq; paternum

u T proficiscẽtẽ. caninius Vinius frõto ad/ ACR.
quẽ hæc epistola scripta est. patrẽ hũit cognomine Asina. Alludit ergo noi eius:& quasi ꝯuenire hanc appellationẽ nominis eius ingenio uult uideri. Sedulus: hoc ẽ uelut sedulus agẽs quasi sine dolo. Lamas: lama est aqua in uia stans ex pluuia dicit lamas lacunas maiores continentes aquã cœlestẽ. Cõuiua.s.ẽ. Neue sic suffarcinat' eat sicut unus de tribu. qui ad cœnã uadens ipse sibi soleas fert cum pilleolo:& incertum est quem notet.

❡POR. Vt pfici. hãc scri. ad Vinniũ asellam q̃ docet ho. queãdmodũ aug. uelit exhiberi libellos suos. Sarcinã oportũe reddãtur q̃ sibi qsq; mãdauerit: si

Angulus iste feret piper/& thus ocyus uua:
Nec uicina subest uinum præbere taberna.
Quæ possit tibi nec meretrix tibicina/cuius
Ad strepitum salias terræ grauis/& tñ urges
Iam pridem non tacta ligonibus arua/bouēq;
Disiunctū curas/& strictis frondibus exples.
Addit opus pigro riuus si decidit imber:
Multa mole docendus aprico parcere prato.
Nunc age qd nostrū cōcentū diuidat/audi:
Quē tenues decuere togæ/nitidiq; capilli:
Quem scis imunem cinaræ placuisse rapaci:
Quem bibulum liqdi media de luce falerni
Cœna breuis iuuat/& ꝓpe riuū somn⁹ i herba:
Nec lusisse pudet/sed nō incidere ludum:
Nō istic obliquo oculo mea munera quisquā
Limat/nō odio obscuro/morsuq; uenenat:
Rident uicini glebas/& saxa mouentem
Cum seruis urbana diaria reddere mauis.
Horū tu in numerū uoto ruis/inuidet usum
Lignorum/& pecoris tibi calo argut⁹ & horti
Optat ephippia bos piger/optat arare caball⁹
Quā scit uterq; libēs censebo exerceat artem.

¶POR. Mediastinus:icola mediæ ciuitatis an in officio balneatoris mediastinus. Me.c.m.s.hoc est eundem esse me nosti. Me nunq̄ de ope ruris mutare sniam. Amœna.u.m.q.s. hoc est qd tibi displicet alteri nedū mihi placet. Tesq;:loca aspa atq; siluestria. Vncta:opulēta sic ipse alibi. Accedes sicc⁹ adū ctū. Et.qd.a.i.s.p hoc oñdit angulū quē iā sui agri non esse sic aptū uitib⁹ qñ dixit potius illic piper & thus q̄ uua posse ꝓgigni:sicut Vir. Maria ante exureret urno q̄ sacras dabitur pinus:& est uua septim⁹ casus. Terræ.g. &.t.u.quasi terræ grauis. Bouē q; dis.cu.ociosum pascis. Multa.m.d. Docet præ fossis tramitibus sic alibi ipse de fluuio doctus iter melius. Quē.t.d.t. Cœna breuis iuuat nec lusisse uidet:Amphibolon lusisse utrū olim an nūc tantū modo ludo ponendū esse cedamus. Limat:attenuat minuit atterit:& iuido oculo fascinat. Cum.s.u. d.nō cū seruis nomē:sed cū serui rodere mauis:& ex ambiguo hæc ē eligēda distinctio. Calo.uel ab eo qd freqnter aduocet: dr calo: uel qa καλα græce ligna dñt:& ille uadit sæpe lignatum cum seruis.
¶CHRI. Me.cupio rus petere nisi retardet officiū quo solari debeam lamium merente fratris morte. Stultus.u.Stulte tu agrum stulte ego urbem causamur quia non locus nobis nocet: sed aius.i. animi cupiditates quas animus quocunq; pgit:quia secū illas fert fugere neqt. Causari. Aliqñ ē causam & excusationem proferre. Virg. Causando nostros in longū ducis amores. Aliqñ causari est cās afferēdo accusare:ut hic. Mediastinus: urbis cultor. Nam ασ τυ lingua attica urbs est. Trahūt.s.initiū. In hospita:in quibus sine difficultate esse nō possumus. Tesq; loca augurio consecrata dixit Pōpeius. Cicero uero inculta & difficilia. Ex eo puto qa sacra quæ sunt nō coluntur. Fornix.pro lupanari posuit:nā meretrices sub fornicibus ꝓstabant. Inde fornicari meretricari. Popina. Vt illud ad rem ueneream:hoc ad gulam referatur. Ocius.u. Nam adeo aduersus uitibus est:ut citius thus & piper:quod impossibile est:q̄ uuam ferat. Thus.n.in sola sabea quæ fœlicis arabiæ pars est:nascitur Piper uero arbos fert iuniperi similis. Sunt q in fronte caucasi montis solū hanc arborem nasci tradant. Grana sua ñ nuda ut iuniperus fert sed siliqs iclusa:q̄ si ante q̄ dehiscāt carpant. ac sole torreant pip lōgū sunt. Dehiscentes cādidū semen emittūt:qd tostū sole nigrū & rugosū efficit. Terræ gr.q.d.ieptus ad saltationē. Strictis collectis. Vir. Hic ubi frondē agricolæ stringūt. Cōcētū: ꝓ cōcordia posuit. Quē.s.m. Demōstrat āt aliā ætatē alios sibi mores postulare. Ergo nō ita i amore uersat ut i iuuētute uersabat. Tēues:qb⁹ iuuenes utūt.
Immunē.r.nō parū ē i amore uirū placere mulieri sed illud mirū q̄ placeat sine munere:nā ut ē apd oui. ipse licet uenias musis comitatus homere:Si nihil attuleris ibis homere foras. Maxia ergo res uī q̄ placuerit sine munere ipsi cynaræ.ꝓsertim cū rapax & auara fuerit. Quē bi.i.bibacē. Liqdi puri & defecati de media luce. Snia ē:q̄ deceret illū multū bibere ēt i tpe nō cōcesso. Cœna.b.i. Oñdit q̄tū absciderit de uoluptatibus cū nūc illis tēperatis fruat. Nec lu.p.nō.n.turpe ē ludere:sed turpe ē nō icidere ludū.i.ita i ludo occupari & detieri ut nō possit si res postulat uel iperfectū relinqre. Obliquo. Ex obliquo ituēti:qd maliuolētiæ signum ē. Limat:paulati carpit ut lima ferrū & lignū paulati minuit. Odio ob.s.dissimulato. Multi.n.dissimulant odiū:donec nocēdi tps nacisca nt. Morsu:detractiōe q̄ occulta ē ueluti uenenū:qd nō sentit anteaq̄ sit intra uiscera receptū. Iste āt simultates maxie i urbibus nocēt. Ridēt tanq̄ ineptū opi & mius ualidū sed nō tñ iudēt. Vrbana. Oñdit stultitiā uillici:q orbē.in q̄ & maiores labores & minora cōmoda sunt ruri anteponat.
Diaria:diarium lucrū unius diei est:At serui romæ oia diaria dominis reddere cogebant. Certā.n pecuniā a dñis accipiebāt:q̄ uictū uestitūq; sibi compararēt:de q̄ siq parce uiuēdo corradebāt id sibi ꝓ peculio relinqbat. Quicqd aūt lucri ex artificio suo acqrebāt.id oē dño aqrebāt. Appellabāt ēt diaria libellos in qbus singulo℞ die℞ res describebāt. Ruis:cū ipetu & sine rōne. Nam si rōne ducereris & nō appetitus ipetu trahereris id.n.est ruere nā uoto cupes qd ē fugiēdū. Calo.n.ligno℞ faber q in urbe manet inuidet tibi copiā quā habes ligno℞. Et orti.i.olerū quæ in ortis nascunt. Ab uitio hoium euenit quod tedio rerū ꝓsentiū absentia optent.quod demōstratur appolio illo quo bos ephippia quæ quorū stramenta sunt: & contra equus aratrum optat. Poeta autem censet:ut ex græcorū prouerbio quam quisq; norit in ea libenter se arte exercitet.

Ad Valam.

Væ sit hyēs uelię q̄ celū uala salerni
Quorum hoium regio & qualis uia
nam mihi baias

Væ sit hyems.u.q.c.u.s. Hipbatō ab hinc usque ad ultimū uersum scribere te nobis tibi nos accedere par est. Salerni:uelia & salernū oppida sunt lucaniæ salernū a salis copia di

ctum est consulit Vallã quid sentiat de salubritate regionis. Quonia ipse Hora. nolebat baias ire. Nam mihi baias mire: quasi baiæ hanc iniuriã sentiant: si illis frigida et frigoribus mediis pferant. Musa antonius musa augusti Cæs. medicus Hora. iusserat ut ipse lauacro uteretur pp oculorum dolorem. Myrteta: pprie sunt aquæ sulphureæ atq; salubres: ad quasdã ifirmitates depellendas: quales erant apud baias: ad quas frequẽter ex diuersis partibus affluebãt sed postq̃ ob longitudiné itineris cœpissent derelinqui & ad clusinos fontes & ad gabios: ubi erant frigidæ aquæ cœpissent concurrere intermissis baiis dicit q̈ ipse uicus cœpit ingemiscere conteptus in aquis suis. Dicit aũt myrtheta: quasi mortueta q̈ oẽs aiæ mortuo℞: inde inferos petere credantur. Clusinis. Clusinæ & gabinæ aquæ frigidæ sunt. Clusinæ i æthruria. Gabinæ in Sabinis. Phæaxq; reuerti: phæaces. n. quo℞ rex Alcinous fuit: luxuriose uiuebantur ut ait Home. Scribere. n. hic uersus pricipia epistolæ conclusit.

¶POR. Quæ si hyés. scribit satyrice de baiarũ luxuria: tãgitq; eos quã i pẽuria héant ptãte: & é i hac epistola hypbatõ longũ: quod hoc ordine soluitur. Quæ sit hyems ueliæ: qd cœlũ ualla salerni: quo℞ hoium regio & qualis uia tractus uter plures lepores uter educet apros: utra magis pisces & echinos æquora celent scribere te nobis: tibi nos credere par é. Nã mihi baias musa supuacuas: ne mihi q urbanũ opus sit ad curã corpis facit Antoni. musa medicus Imp. facit cõsuetudo lauatiõis meæ q̈ mediis frigoribus perluor. Cessanté morbũ: aut generaliter quélibet morbũ aut podagrã intelliges: & adiecit sulphureas aq̃s & baiãos uapores. Myrteta: aq̃s uulgo myrtarias dicũt. Sane myrteta relinq: sane iquit aquas frigidas petũt pp quã rem gemit & irascit uicus deseri musa suadente. Audet: utpote ægri ad aq̃s frigidas pgẽtes. Mutãdus locus é: psertim hominisq nõtam medicũ q̃ delitias petit. Diuersoria. n. sylepsis. i. mutãda. Quo tendis nõ mihi cumas: nũc hoc tanq̃ ad equũ loqtur s̃m consuetudiné uertentem. Sed eqs frenato é auris in ore. In equi ore. frenato est inqt auricula: quæ captat famã locorũ: & prout cognouit iter dirigit aut diuertit: & est suauis allegoria: q̃ significat uoluptaté magis hoĩes captare q̃ curã corporis. Vtrũ populũ: ciuitaté ut si diceret utinam Cumas aut baias: sic Vir. Ac ueluti magno in populo. Nihil moror illius horæ: q non patior. Generosum & lene requiro. Quod me lucanæ amicæ iuuenem cõmẽdet: iter oia: quæ uino accidunt: & illud est maximũ quod uires pstat in Venerẽ: hoc é ergo qd dixit q̈ iuuené cõmendat amicæ. i. forté & amabilé amicæ reddat ut iuuené. Phæax: pinguis & uoluptarius: ut alibi ait. Sponsi penelopes alcinoi: quæ incute curãda plus æquo operata manus: hanc enim opinionem de hiis Homerus in odyssea.

¶CHRI. Quæ sit hyems. Epistolæ progressus ad ultimũ usq; uersus procedit: ut sit ordo: Par est. i. æquũ é te scribere nobis: ac nos credere tibi quæ hyems sit ueliæ. i. quæ aeris qualitas in hyeme. Velia ãt prio a paludibus dicta é Elia. Nã τοελοσ palus est: deinde adiũcto digãma factum est uelia: ut enetus uenetus. In lucania est non procul a palinuro promõtorio. Salerni. In agro picẽtino oppidũ est. Quo℞ hoium. i. quib⁹ moribus ibi sint hoies. Baias: de hiis dictum est. Musa antonius. Medicus fũit. Elidere. eiicere: proprie elidere est frangendo emittere. Vnde oculos elisos dicimus. Neruis. Eneruis: nam sulphura. i. aquæ sulphureæ resoluunt crassioré in neruis humoré: & inde emittũt. Clusinis quia in agro clusino sũt. Auris in ore frena. Lepidus sermo. Equus enim non uerbis obtemperat: sed freno. Collectos. in cisternis. Puteos perennes. Qui ex ppetua uena scaturiant. Iugis: ppetuæ quæ nunq̃ desit. Quicqd enim sine interruptione cõtinuatur iuge di. Manet fluat in uenas: & in aĩum. Nam in sanguiné uersum itrat uenas: & cum lætiores gignat spiritus mouet aĩum. Cõmendet iuuené: Nam cum illo exilaratus sim uideor iunior amicæ. Nã & Terẽtianus senex plus solito potus iuuenescere se sentit. Vter tractus. Vtra regio. Phæax. Splẽdidus quasi piguis ab eo quid est φαίνομαι splendeo. Nam nitidiore corpore sunt pingues. Vel dixit phæax idest quasi phæax: Nam phæacum populi lautissimo conuiuio & abundantissimo Vlyssem acceperet.

Musa superuacuas antonius & tamen illis
Me facit inuisum/gelida cum perluor unda
Per medium frigus/sane myrteta relinqui.
Dictaq; cessantem neruis elidere morbum
Sulphura cõtẽni/uicus gemit inuidus ægris:
Qui caput/& stõachũ suppõere fontib⁹ audét
Clusinis/gabiosq; petũt/& frigida rura:
Mutandus locus est/& diuersoria nota
Preter agẽdus equ⁹/quo tẽdis/ñ mihi cumas
Est iter/aut baias leua stomachosus habena
Dicẽt eques/sed equi frenato est auris in ore
Maior utrum populũ frumenti copia pascat:
Collectos ne bibãt imbres/puteos ne penneis
Iugis aquæ/nam uina nihil moror illius oræ
Rure meo possum quid uis perferre/patiq;.
Ad mare cũ ueni/generosum/& lene requiro:
Quod curas abigat/quod cũ spe diuite manet
In uenas animũq; meum/qd uerba ministret:
Quod me lucanæ iuuenem cõmendet amicæ.
Tract⁹ uter plureis lepores/uter educet apros
Vtra magis pisces/& echinos æquora celent:
Pinguis ut inde domũ possim phæaxq; reuerti:
Scribere te nobis/tibi nos ac credere par est.

Ad Eundem.

Menius ut rebus/mr̃nis atq; paternis
Fortiter absũptis/urban⁹ cœpit héri
Scurra uag⁹/ñ q certũ psepe teneret

Enius ut rebus maternis atq; paternis.
m Menius iste nobilis fuit ɔsumptis suis pfimoniis: & pecuniis causa ingluuiæ scurra effect⁹ é: & uorator ita ut qcquid iueniret i macello & in aliis locis ɔsumeret et ui: & fautores suos quos suis lenociniis decipiebat: eo℞ bona deuorando spo

liabat. Menius ut rebus:qa de se luxurioso locutus erat subiicit fabulam de menio:menius hic pantholabus dictus est ab eo quod quicqd afferebaᷣ acciperet:erat ãt & urbanus & mordax.Itaq dabant illi qui urbanitate delectabantur & qui mordacitatem timebant illius.

¶POR. Mænius ut rebus paternis atq maternis.Hic mænius & alibi ab Hora.compellatur ut scurra & satyrice absentem mænium carpit. Præsepe:tabinosis & satyrice pro mensa:sic plau.in curculi.

¶CHRI. Mænius ut rebus.Exẽplo huius hoĩs ĩ eos ĩuehiᷣ q allygurito patrimonio scurræ:parasitiq esse & aliẽa uorãt.Ac dũ sint q illos accipiãt dñt nihil eẽ beati⁹ uictu splẽdido & affluẽti.Cũ ãt a nullo accepti sordido uictu domi uiuere cogũᷣ frugalitatẽ sũmis laudib⁹ extollũt.Hoc demum uitiũ sua solita ironia ne quẽpiã offẽdat ĩ se trãsfert poeta. Fortiter.Atq q fortiter agit cũ uirtute agit.Sed dixit fortiter ex stulta hoĩs opione q uæhemẽtẽ illã suã allyguritionẽ fortitudinẽ putet.Vel ex irõia fortiter dixit:cũ nihil ignaui⁹ sit ipso guloso. Vrbanus scur.Atq qtũ urbanitas a scurrilitate differat alio ĩ loco.M.Tullii testimonio ondimus:cum urbanitas uiꝝ grauẽ & ciuẽ ægregiũ deceat.Scurrilitas ãt ĩpudẽtẽ leuitatẽ habeat. Sed dixit scurra urbanus uagus.i.scurra q p totã urbẽ uagareᷣ.Suis.n.scurrillibus salibus sibi uictũ mendicabat. Certũ ꝓsepe.De hoĩe bestiæ sisi ꝓsepeũ quo q̃drupedes pascũᷣ:recte dixit.

Impransus nec qui ciuem dinosceret hoste:
Quælibet in quẽ uis opprobria fingere sæu⁹:
Pernicies/& tẽpestas/barathrumq macelli:
Quicqd quæsierat/uentri donarat auaro.
Hicubi neqtiæ fautoribus/& timidis/nil:
Aut paulũ abstulerat/patinas cœnabat omasi
Vilis & agnini/tribus ursis quod satis esset:
Scilicet ut uentres lama candẽte nepotum
Diceret urendos correctus bestius idem
Quidqd erat nactus prædæ maioris/ubi oẽ
Verterat in fumũ/& cinerẽ/non hercule miror
Aiebat/si qui comedunt bona/cũ sit obeso
Nil melius turdo/nil uulua pulchri⁹ ãpla:
Nimiꝝ hic ego sum/nã tuta & puula laudo:
Cum res deficiũt/satis inter uilia fortis.
Verum ubiqd melius cõtingit/& uncti⁹/idẽ
Vos sapere/& solos animo bene uiuere/quorũ
Conspicitur nitidis fundata pecunia uillis.

¶ACR. Nec q.c.hoc est q quũ esuriret cuilibet malediceret ut altius placere posset: e quo se pasci uellet.Nil de parcis paruũ luxuriosis. Omasi:omasus ꝓprie caro Bubulina.Nepotum.i.quum nõ haberet luxuriosos insectabatur ut ab iisdem pasceretur.

¶POR. Imprãsus.iõ irat⁹ ob hoc ipm. Omasi uisceris bubuli. Nepotũ: neq & luxuriosoꝝ. Verterat ĩ f.& ci.cõederat atq absũpserat. Pecsiia:res familiaris.

¶CHRI. Nec q ci.Vt risũ aliis moueret ĩ quẽcunq opprobria fingebat:nec rõnem hẽbat cui⁹ eẽt an hostis. Hostis:pduellus:aut pegrinus. Baratrũ: Profunda uorago ẽ:& græcũ uocabulũ.Erat.n.gula tã imẽsa ut oẽ qd ĩ macello uenale eẽt uorate facile posset.Quapp iure ĩ illũ biõis boristhenis facete sed mordax dcm iaci poterat.Is.n.hoĩ q uniuersum uorauerat pͥmoniũ dixit. Nẽpe:amphiaraũ terra absorbuit.Aut tu terrã. Auaro: multa cupiẽti. Abstulerat.Nõ.n.libẽter illis daᷣ sed q dãt aut illũ ex pdito pditissimũ reddere uolũt:aut dãt qa timent eoꝝ scommata:aut morsus. Omasi credũt:nõnulli omasũ bubulũ esse intestinũ pingue & crassum.Sed ĩ reliqs quadrupedib⁹ omasum nũc uidemus. Dixit igitur omasum agninũ q̃si uiliorẽ: & qa pua res ẽ ĩ agno: dixit patinas:ut oñderet plures eẽ ĩ eadẽ patina. Lama:p lamia. Verterat ĩ fumũ & cinerẽ.i.cõsumpserat. Obeso:piguinã piguiores rotundiores clunes hñt. Vulua:mama porcina est cũ lacte auulsa de q̃ multa apud Pliniũ dr̃ ẽt sumen q̃si rumen:ut Valerius ꝓ ualesius. Nimiꝝ hic ego.s.interpõit ꝑsonã suã ironice: ut liberius cum sibi nõ parcat ĩ cæteros iuehi possit. Fundata pe.uillis.i.quoꝝ opes ↄstabilitæ sint in agris q hẽnt uillas agri.n.stabiliores sunt q̃ nũmi q facile alio trãsferunᷣ.Vnde agros fundos appellarũ q̃si fundamentũ peccuniæ.i.opum.Nã prisci pecunias opes dixerunt a pecore ĩ quo prisci oẽs suas diuitias habebant.

Ad Quintium.

NE pcũcteris fundus meus optie qnti
Aruo pascat heꝝ/an baccis opulentet oliuæ
Pomis ne/& pratis/an amicta uitibus ulmo:
Scribentur tibi forma loquaciter/& situs agri.
Cõtinui mõtes/nisi dissocientur opaca
Valle/sed ut ueniẽs dextrũ latus aspiciat sol:
Leuum discedẽs curru fugiente uaporet.
Temperiẽ laudes/qd si rubicunda benigne
Corna/uepres/& pruna ferãt/ & q̃rcus & ilex:
Multa fruge pecus/multa dñm iuuet umbra:
Dicas adductum ꝓprius frondere tarentum.
Fons etiam riuo dare nomen idoneus/ut nec

ACR. nE pcun.Quĩtũ alloquiᷣ de situ agri sui & ex obliquo loqᷣ de eq̃nimitate & tẽpantia sua.Quare ↄtẽtus puo eẽ debeat unusquisq:arguit & quosdã dissimulatis uitiis magis bonos uideri uelle & laudari q̃ fieri. Aruo:aruus ager dr̃ segetis ferax & ꝑparatus frumento. Loq̃citerq̃ græci balisti nõ poetice dñr sed q̃si ꝓsa oĩone: & cõi s̃mone:ac simplicib⁹ uerbis. Cõtinui.m.mõ describit sitũ agri sui.i. totus ille ager meus unus mõs eẽt: nisi dissociareᷣ ipsi mõtes ualle ĩ medio iacẽte:p qd oñdit illũ agrũ iter duos mõtes iacere. Tarẽtinũ:ut ita ager meus amœnus dicaᷣ sicut est Tarentinũ.

¶POR. Ne pcun.f.m.i.ne forte pcũcteris scribẽᷣ tibi forma loq̃citer & situs agri.Scribit aũt quĩtio de æq̃nimitate ac tempantia q̃ re se paruo eẽ ↄtentum demõstrat:arguẽs alios dissimulantes uitia magna bonos uideri uelle q̃ fieri. Amicta:uestita maritata. Loquacter bñ loquaciter quasi curiose adultero ac scire cupienti. Cum.m.n.d.deest qdem ut sit: con/

Frigidior thracā/nec purior ambiat hebrus:
Infirmo capiti fluit atuſpet utilis aluo.
Hæ latebræ dulces/etiam(ſi credis)amœnæ
Incolumē tibi me præſtant ſeptēbribus horis.
Tu recte uiuis/ſi curas eſſe/quod audis:
Iactamus iam pridē omnis te roma beatum:

tinul quidem niſi diſſocient opaca ualle:unde intel ligit agrum ſuum in ualle inter continuos montes iacere. Dextrum la.uallis dextrum dicit latus oriē/ti ſoli obiectū:ſiniſtrum occidenti temperiem regio nis illius. Dicas ad.p.& hoc facete. Et nota Hora/tium in italia nihil magis laudare q̄ tybur & taren/tum. Fons.e.r.d.fons bandinus e riuo qui indulgē tia dicit ergo magnus fons ſi quidem ab illo riuans non ſine nomine. Eſt ſeptembribus horis:quo tē/pore in urbe facile morbo corpora temptantur ex autumni æſtu noxio. Tu.r.u.ſ.c.e.q.a.hoc eſt ſi talis ex qualem te fama teſtatur:ac per hoc bonus. Iactamus iam.p.omnes:& hic aperte oſtendit qđ ſupra dixerat ſi curas eſſe quod audis:& eſt ſenſus:iam pridem omnes te iactamus beatum. Omnis ro.ideſt oēs roma ni.& eſt figura metonymia.

¶CHRI. Ne percun.Mirifice rephendit ſtultitiam & uanitatem quintii:qui cum ſit uitiis infectus tñ adu/latoribus aures pbeat:& talis eſſe credat qualis ab illis dicit.Concludit ergo non eſſe credendum quæ de no bis populus dicat:neq̧ lætandum falſis laudibus:neq̧ dolendū falſa infamia:Vtit tñ a pricipio ueluti iſinua tione quadā.Deſcribit.n.agrū ſuum ut mentē hois demulcendo patientē ad audiendum comparet. Aruo:frugibus.Nā q fruges fert ager aruum ab arando dicitur. Baccis:quo ab acino differat bacca dictū eſt.Poma āt maxima mala piraq̧ appellāt. Vaporet.calefaciat. Cutru fugiēte.Nā in quadrigis fingūt ſolē. Corna: Nam & hæc inter baccas enumeratur. Pruna:ſilueſtria quæ in uepribus oriuntur.Nam mitiora ēt ſuccia ap pellātur:& ſcribitur ſine aſpiratione bacca.Nam ſi bacca aſpiretur erit bacci ſacerdos. Fruge.i.glande p acy rologiam. Dare nomen riuo.Nam tanta erat aqua ut fluuius appellari poſſet. Thracam:p thraciam. He/brus.Non inſulſe magno flumini cōparat aquaæ redūdantia:ſed frigiditate & perſpicuitate. Vincitāt in eo q̧ capiti aluoq̧ conducat. Septembribus.q.d.inſalubribus pp autumnum. Quod audis.ſ.de te & intellige ab adulatoribus. Ois roma iactamus.Denominatio eſt.Poſuit.n.ptinēs p cōtento:ut ſit roma.i.nos romāi.

Sed uereor ne cui de te plus/quā tibi credas:
Ne ue putes alium ſapiente/bonoq̧ beatum
Neu ſi te populus ſanum/recteq̧ ualentem
Dictitet/occultam febrē ſub tempus edendi
Diſſimules/donec māib⁹ tremor īcidat unctis
Stultorū īncurata pudor malus ulcera cælat.
Siquis bella tibi terra pugnata/mariq̧
Dicat/& his uerbis uacuas permulceat aures:
Te ne magis saluū populus uelit/an pplm tu:
Seruet in ambiguo/qui cōſulit/& tibi/& urbi
Iuppiter/auguſti laudes agnoſcere poſſis:
Cum pateris ſapiens/emendatuſq̧ uideri:
Reſpondes ne tuo dic ſodes nomine:nempe
Vir bonus/ac prudēs dici delector/ego ac tu:
Quid dedit hoc hodie/cras ſi uolet/auferret/
Detulerit faſces indigno/detrahet idem. (ut ſi
Pone/meū eſt inquit pono/triſtiſq̧ recedo.
Idem ſi clamet furem/neget eſſe pudicum:
Contendat laqueo collum preſſiſſe paternum:
Mordeat opprobriis falſis/mutemq̧ colores:
Falſus honor iuuat/& mendax infamia terret
Quē/niſi mēdoſū/& mēdacē: uir bonus ē qs:
Qui cōſulta patrum/qui leges/iuraq̧ ſeruat:
Quo multæ/magnæq̧ ſecantur iudice lites:
Quo reſponſore/& quo cauſæ teſte tenētur:
Sed uidet hunc omnis domus/& uicinia tota
Introrſum turpem/ſpecioſum pelle decora.
Nec furtum feci/nec fugi/ſi mihi dicat
Seruus.habes precium/loris nō uteris aio:

¶ACR.Tu recte.i. ſi iā recte uiues ut refert opinio tua. Febrem:trahit exemplum de febricitantibus q cupiditate gulæ puocati ſimulāt in cōuiuio febre ſe non laborare ut liberius poſſint cibis quibuſq̧ ue/ſci.donec ſuper ipm cibum manus tremulæ reddan tur:ſed ſicuti ille eſt ſtultus qui plus credit conuiuā tibus q̄ ſibi ita qui febre uitioꝝ mentē habet repletā ſtultus cōputabitur.ſi pp fauorē uulgi ſe beatum pu tat. Si.q.b.t.ſiquis īquit laudes auguſti pprie ad il/lum pertinentes tibi decanter.Nunquid auris accō/modabitur illi:addit ergo laudes. Auguſti:quas po pulus ſolitus erat ei decantaret. In ambiguo:eſt īqt iuppiter.an te uelit populus magis ſaluum eē an tu populū o auguſte. Qui.c.ſed q ſeruet & te & popu lum iuppiter q conſulit & tibi & urbi.Aug.hæc.n. Varus de Auguſto ſcripſerat. Ego ac tu:ac ſi dice/ret & iam ſi non mereamur. Qui.c. reſponſio tota eſt per ironiā oſtendit.n. talē hoiem nō ueraciter eē bonū ſed cupientem ſe bonum uideri:& cupientem humanæ laudis.qa oīa quæ facit coact⁹ lege pagit. Pelle.d.i.ſolū mō fama bonum extrīſecus ſimula tione uirtutum. Suſpectus:allegoricos:qm̄ noui ca nere dolos & maliciā tuam & his animalibus ſe cō/parat:quæ decipi nequeunt. Collum paternum: ſi dicat ut meum patrem ſtrangularem.

¶POR. Sed.u.n.c.d.t.hoc Per.aliter:nec te q̄ſieris extra neue putes aliū. Sapiēte:deeſt excepto ſapien te bonoq̧. Neu ſi.t.p.ſ.ſtultū eſt inqt alteri credere te beatum excepto ſapiente dicēti qa populo fidem habes te ſanum aſſeueranti. Cū egrum ſcias & tibi debes tēperare ab īportunis cibis. Si quis.b.t.t.p.Si quis pro tuis laudibus tibi dicat Cæſa.laudes & ad/dat hos uerſus. Tene.m.ſ.p.u.a.p.t.Seruet in am/biguo qui conſulit & tibi & urbi iuppiter.Qui ſunt ex notiſſimo panegyrico auguſti. Tu cum poſſis agnoſcere & dicere iſtæ Cæſaris laudes ſunt:non meæ patieris ne te emendatū uocari & ſapientem qđ ille ē & hoc ait. Te ne.m.ſ.utrū magis populus

Non hominē occidi/nō pasces in cruce coruos/

uelit te saluũ seruet iuppiter q ꝯsulit & tibi & urbi in ambiguo:sensus aũt hic ostendit tm̃ amoris cæsaris esse erga populum:ut incertũ sit uter alterũ magis diligat. Augusti laudes:ordo & sensus cũ possis cognosce/re:& est anastrophæ:ordo & sensus:respondens ne tu dic sodes nempe uir bonus & sapiens noīe dici archa/ismos signa. Vir.& ne crudelem nomine dicunt. Ego.a.t.hoc ē & tu non minusq̃ ego. Quid dedit:hoc ho die cras si uolet auferret.i.si iċ sum sapiens quia me dicit popul⁹ sapienrē sequit̃ ut cũ nō dixerit nō sim. Mē dosum:uitiosum. Medicādum est:hoc ē non sanũ. Vir bo.responsio est tota per ironiam ostendit ex hoc ip sum non esse sed uideri bonum:sed uidet hunc omnis domus quā non est fallere æde sua. Nec fur.f. Hoc contra eos qui se putant dignos laude qa non cõmiserint cur damnarentur.

¶CHRI. Ne plus. Magna ꝓfecto stultitia ꝙ de nobis nostrisq̃ morib⁹:q aliis nō multũ cogniti sint:plus aliis q̃ nobis credamus. maximā.n.pestē inferũt adulatores:atq̃ ad ultimā pniciē eos inducũt q sibi credũt.

Neu putes:beatũ eē a'ium a sapiēte & bono.i.ne tu putes bonũ cõsistere in alia re q̃ in uirtute. Neu si te po pulus. Optima cõparatio. Nā is q prauis moribus tanq̃ bonus laudet̃ ppeaq̃ ipsa uitia dissimulans illis uta/tur:similis est ei qui cũ ueluti bñ ualens laudet̃ in ipso igressu febris cibum capiat febremq̃ dissimulet. Tre/mor:ex rigore febris. Malus.p. Nā bonus uetat ne ea uirtutibus uetita faciamus iste āt uetat facienda. Siqs. Interrogat an adeo stultus sit ut rñdeat suo noīe.i.tanq̃ si sibi dicat̃ siqs dicat illũ gessisse bella & mari & ter/ra. Et dicat putas ne ut populus malit te saluum esse:an tu populũ. Nā magna laus in ciue est cum & ipse tā ti tēpu.faciat ut cōem salutem ꝓprie anteponat:& rursus tanti eũ populus faciat ut illius salutem cõi pferat.

In a.in rebus piculosis. Augusti laudes. Si hæc de te credis poteris & attribuere tibi laudes augusti. Vir bo nus. Rñdet qntius:ita cupio bonus dici ut tu. Ad hæc Hora.infert nō esse falsas laudes a populo accipiendas. Nam qui dat paulopost auferret. Idē si clamet. Quēadmodum uituperauit qui falsis laudib⁹ lætant̃:sic nũc q falsis opprobriis dolēt. Additq̃ nullũ neq̃ falsis laudibus neq̃ falsis criminationibus moueri nisi mendo sus.i.uitiis īfectus & nisi mēdax sit. Nā mendaces alios fallere uolunt. Bonus igitur is est qui sua sponte rectũ sequitur:& amore uirtutis uitium fugit. Qui āt non peccat qa times pœnas nō bonus est. Nā remoto timo/re statim peccabit. Q d' siqs dicat paruũ furtũ feci rñdebo ex stoicoꝝ snia:oīa uitia paria esse. itaq̃ si unũ mil/le modiis famæ subripueris erit minus damnum mihi:sed peccatũ erit par. Quomodo aũt uitia paria sint ex snia stoicoꝝ infer monibus dictũ est. Vir bonus:quē spectat oē forũ. Tanq̃ normam & exemplar iuris & æq tatis:posuit āt forũ & tribunal ꝓ iudicibus.

Sũ bonus/& frugi/renuit/negat/atq̃ sabellus
Cautus enim metuit foueam lup⁹/accipiterq̃
Suspectos laq̄os/adopertũ miluius hamum
Oderunt peccare boni/uirtutis amore:
Oderunt peccare mali formidine pœnæ:
Tu nihil admittes in te formidine pœnæ,
Sit spes fallendi.miscebis sacra prophanis.
Nam de mille fabæ modiis cũ surripis unum:
Damnũ est/nō facinus/mihi pacto lenius isto.
Vir bonus oē forũ/quē spectat/& oē tribunal
Q uādocũque deos/uel porco/uel boue placat
Iane pater clare/cum clare dixit apollo:
Labra mouet metuēs audiri/pulchra lauerna
Da mih fallere/da sanctum/iustumq̃ uideri
Noctem peccatis/& fraudibus obiice nubem.
Q uo melior seruo/quo liberio/sit auarus
In triuiis fixum/cum se dimittit ob assem
Nō uideo nā qui cupiet/metuet quoq̃ porro:
Q ui metuens uiuit/liber mihi nō erit unquā.
Perdidit arma locum uirtutis deseruit/qui
Semper in augenda festinat/& obruitur re.
Vendere cum possis captiuum/occidere noli
Seruiet utiliter/sine pascat durus/aretq̃:
Nauiget/ac mediis hyemet mercator in undis.
Annonæ prosit/portet frumenta/penusq̃.
Vir bonus/ac sapiens audebit dicere/pentheu
Rector thebarum quid me perferre/patiq̃

¶ACR. Nā de mille fabæ. qm̃ inqt tu fureris unũ modiũ de mille. Damnũ est: mihi leui⁹ipso pacto & leuius. Qm̃ si auderes totũ abstulisses:ac per hoc minus es furq̃ si totũ rapuisses. Hoc ex se Horatius.

Lauerna:lauerna uia salaria locũ hēt:est āt dea fu rũ & simulachrũ eius fures colunt:aut qa consilia sua uolũt tacita dicta a lauādo:nā fures lautores di cunt̃ cũ silētio ꝑces eius exercent̃. Porro p syllogis/mũ ꝓbat seruũ cupidũ & auaꝝ captiuũ illũ uult ui/deri:q pecuniæ parādæ serui. Pentheu:hoc tractũ est de tragœdia in qua inducitur liber pr̄ a pentheo iussus ligari:& ipse sibi soluere sic pentheo dixisse o Pentheu si me ligaueris:te & bona tua subuertam. Cui pētheus:dicet inqt omne pecus & rem cæteraq̃ perdā ꝯpedibus te tenebo: & qa pētheus illũ ligauit fulminatus est postea ipe ac domus eius at liber pa ter icolumis pmāsit. Q d' simile sapiēti uiro ē:& bo/no quē neq̃ carcer neq̃ metus mortis neq̃ ulla uis põt in ſuitutē retinere:neq̃ ullæ diuitiæ. Opinor a re:poeta scite hoc sentit morte se posse liberari: qm̃ hæc sola oium ē finis maloꝝ. Et nũc metaphora ē a libero pre sic ergo sapiēs ridet mīas tyrāni ut de⁹.

¶POR. Caut⁹.n.metuit foueā.nimirũ inqt si idē cauēt ēt nequā bestiæ. Sabellus:ergo Hor.sed i hoc noīe est q̄dā facies integritatis. Virg. Curibusq̃ seue ris. Oderunt peccare boni. Signate locutus est pri/mũ nō timent peccare:sed oderũt. Deinde non me tu pœnaꝝ sed amore uirtutis. Formidine pœnæ: deest sed ut sit nihil in te admittis:sed formidīe poe næ. Dānum est:nō tñ tu peccasti minus quod per/didit cui furatus es non minusq̃ si totũ abstulisses:& hoc ſm stoicos qui paria dicũt esse peccata. Vir bo nus omne:ironia. Lauerna:lauernarũ dea quæ fur bus præest. Qui.m.s.ordo.qui melior seruo sit aua rus nō uideo. Vendere.c.p.c.hac cõparatione uult

oſtendere ita nos p ſtultitiã ſeruire fortunæ ut capti ui ſeruiunt dominis uictoribus ſeruati.ſ.non ex ſuo cõmodo:ſed ex eoꝝ humilitate qui patcunt homi/ nibus ſeruituris ſibi. Seruiet.u.hoc ẽ ad oĩa tibi di/ cta audiẽs erit ut ſtultus cupiditatibꝰ & fortunæ ob ſequens facit & patiẽ uniuerſa quæ dicit inferius.

Vir.bo.&.ſ.a.d.p.Hæc præludia de tragœdia ſunt bacchis in q̃ inducit liber pr a rege pẽtheo ligari ac iuſſu iouis ſolui. Quod ſimile ſapienti eſt qui carceris difficultatẽ & mori nõ metuit neq; ulla uis poteſt eum in ſeruitute retinere. Linea:finis. Teren.extrema linea eſt amare haud nihil eſt.

Indignũ coges:adimã bona/nẽpe pecus/rem:
Lectos/argentum tollas licet/& manicis/&
Compedibus ſæuo te ſub cuſtode tenebo.
Ipſe Deus ſimul atque uolã me ſoluet opinor:
Hæc ſentit/moriar.mors ultima linea reg ẽſt.

ℂCHRI. Quandocũq;.Snĩa eſt:q uir bonus ex præcepto philoſophoꝝ neq; unq̃ quicq̃ deos precabit: qui cupiat oẽs hoies audire neq; rurſus hoiem alloquet quin credat deũ cũcta audire. Ergo bonus ianũ aut ap/ pollinẽ rogaturus clara uoce rogabit:q̃a petit honeſta. Malus aũt. Lubra mouet.i.ſũmiſa uoce loquit:pudet .n.audiri cũ iniuſta petat. Lauerna. Dea furũ ẽ. Vnde lauerniones fures q̃ ſub tutela lauernæ deæ eſſent:in cuius loco obſcuro abditoq; ſoliti eſſent pdã & furta iter ſoluere. Hic lauernalis porta dicta ẽ. Nocte & nubẽ. Pro latebris poſuit. Quo.q.d.i nulla re melior liberiorue ẽ auarus q̃ ſeruus. Nã auarus ſp cupit. Nullus autẽ põt cupe quicq̃ qn illd amittere metuat. Qui ãt i metu ẽis liber eẽ nõ põt. Demittit:ad humũ ſe iclinat. Ob aſſem infixũ. Vt legat infixũ aſſem. Erat.n.ludus pueroꝝ ut de ĩduſtria humi nũmũ relinq̃rent: ac deinde ne gociũ diſſimulãtes obſeruarent clanculũ ſiqs ex tranſeuntibus legeret ut illũ:ueluti auarũ increparẽt. Hũc to tũ locũ imitatus eſt Perſ. Perdidit arma locũ deſeruit. Tranſlatio a militia:nã militi ignominioſiſſimu erat ſi aut locum in acie deſuiſſet:aut niuẽti ſibi arma ab hoſte eſſent erepta. Occidere noli. Auarus.n.cuncta ad utilitatem:nihil ad honoſtatẽ refert. Ergo nõ occidit captũ ex hoſtibus nõ q̃a hũanitate aliqua moueat. Sed motus ſpe lucri ſeruat:ut illo ſeruo aut ad arãdũ.i.ad agriculturã:aut ad paſcendũ.i.ad paſtoralẽ rem utat.iu bebãt.n.leges ut captiui nõ occiderent:ſed ſeruaret. Vnde a ſeruando ſui dicti ſunt. Annonæ pſit. Nam cũ aliũde frumẽta iportauerit faciet annonã uiliorẽ. Penus.i.oĩa ea quæ in penu cõtinent. Pẽtheu. Pẽtheus ex Agaue filia Cadmi thebaꝝ conditoris nepos fuit. Illa.n.eum ex echio e uno ex comitibus. Cadmi pepit. Hic thebis regnãs ſacra bacchi celebrari ꝓhibebat. Quapp eum furorẽ matri materterisq; eius in ſilua baccho ſa crificãtibus iiecit bacchus: ut uenientẽ aprũ crederẽt atq; laniarẽt. Qui uero fabulã ad hiſtoriam reducũt: uo lũt hũc uiꝝ cõtinẽtiſſimũ icõtinẽtes mulieres ad modeſtiã reuocare tẽtaſſe. At ille occidẽdũ hoiem curarũt Ergo poeta inducit uiꝝ ſapiẽtẽq pẽtheo ſibi ſacra uetãti magna ai libertate rñdeat:i & q ne metu qdẽ mortis a re diuina deterret. Quid me pati coges. Verba ſapiẽtis. Adimã bõa. Hæ pẽthei minæ ſunt. Tollas li.Rñ det ſapiẽs. At poſtremo cũ tyrãnus miniteẽ habiturũ ſe illũ in duris uinculis.ita in deũ ſpẽ reponit: ut tñ mor tem non horreat. Mors eſt.ul.re. Nã & Ariſto.ultimũ terribiliũ illã appellat. Neq; ultra ſæuire põt homines.

ACR. q Vamuis ſæua. In initio huius epłæ horta tur.ſæuam in quo amicitiæ maiorẽ obſequi debeat:& dicit illi:ut ſit tedet eũ manere in ciuitate pp ſtrepitũ & clamores tabernaꝝ tranſe at in ferentinũ oppidũ deſertũ a:p hoc qetũ. Præce pta uitæ ad lolliũ ſæuã equitẽ romanum aſſectãdi ſe potiores:& laudat Ariſtippũ cirenaicũ qui affectaue rat cũ regibus uiuere. Diuitibus:ſenſus eſt hẽt inqt: & pauptas uoluptates ſuas. Si moleſtia careat i mo leſtis locis. Feſellit:hoc ẽ q latuit:ut & natus & mo/ riens ignoraret q fuit in obſcuro. Eſt aũt epicureoꝝ.

Si pranderet olus. Ex hiſtoria ſumptũ exemplũ:q pleruq; ꝓſit amicitia maiorũ:proponẽs duos phos. Diogenem inicum & Ariſtip.ſectæ epicureoꝝ fauto rem. Hic monet dioge. Alexandri magni:& Ariſtip pum ſectatorẽ:qui cõtemnebat pauptatem. Quodã igit die Diogeni olera colligẽti dixit ariſtippus. Dio genes ſi ſciret regibus uti faſtidiret olus. Cui Dioge nes. Ariſtippus ſi nollet regibus uti pranderet olus.

Sic mordacem cinicũ. Antiſtheuũ uel Diogenẽ: ut legitur in ſequenti. Alat rex:prouerbium græcũ eſt ipſos me fieri baſileus me refici. Officium poſ ſum officioſus eſſe.i.humanus.

ℂPOR. Quãuis ſæua. Ad ſæuam lolliũ equitem ro.hæc epiſtola ſcribit in qua dum artẽ obſequendi amicis maioribus mõſtrat. Hora. ſatyrico characte/ re adſtruit ſeuerũ:& triſtem hoiem ſuis moleſtiis in principum odiũ incurrere quorum obſeruantiã po/ tiorem libero homini eſſe ait ſeueritate. Quãuis: protherapeuſis. Moribus uti.i.amicis:ſed in coſue/

Ad Sæuam. (lciſt

Vamuis ſæua ſatis p te tibi cõſulis/&
Quo tãdẽ pacto deceat maioribꝰ uti:
Diſce docẽdus adhuc/q̃ cẽſet amiculꝰ/ut ſi qd
Cæcus iter monſtrare uelit/tamẽ aſpice ſiquid
Et nos quod cures propriũ feciſſe loquamur:
Si te grata/quies/& primã ſomnus in horam
Delectat ſi te puluis/ſtrepituſq; rotarum
Si lædet caupona/ferentinum ire iubebo.
Nam neque diuitibus cõtingunt gaudia ſolis:
Nec uixit male/qui natus/morienſq; fefellit.
Si prodeſſe tuis/pauloq; benignius ipſum
Te tractare uoles/accedes ſiccus ad unctum.
Si pranderet olus/patienter regibus uti
Nollet ariſtippus/ſi ſciret regibus uti:
Faſtidiret olus/ qui me notat utrius horum
Verba probes/& facta doce/uel iunior audi:
Cur ſit ariſtippi potior ſententia/nanque
Mordacem cynicum/ſic eludebat/ut aiunt
Scurror ego ipſe mihi/pp̃lo tu/rectius hoc/&
Splẽdidius multo ẽ/equꝰ ut me portet alat rex
Officium facio/tu poſcis uilia uetum es

Dante minor/quamuis te fers nullius egentē

tudine maiores dicimus. Amiculus: hypocorisma. Vt si cæcus iter: puerbialiter sus Mineruam docet.

Quod cures pro.s.hoc est quod eiusmōi sit ut uelis hoc ipsum pro tuo haberi. Si.t.g.q.bene non ante mo net quo pacto obseruādi colēdiq; sint potiores nisi prius oñderis colēdos esse. Si te gra.qes.si ocio delectaris ĩ quit ex urbe proficiscere ad ferentinum hoc est in desertum oppidum:quo dicto etiam ostendit Romæ haud aliquos esse ocii amicos. Nam neq;.d.diuites mō pro generosis posuit:ut Teré.oīa habeo neq; qcquā habeo. Nihil.n.mihi uidetur deesse præter amicos. Moriēsq; fefellit.Fefellit igitur mortuus est.Latuit:hoc āt prouer bium græcum. Si pro.t.prodesse āt tuis uoles. Siccus ad un.paup ad opulentem. Si prā.ho. hoc dictū Diogenis cynici fuit ad Aristippū cyrenaice sectæ pʀium:sensus est autem.Si æquo animo pauptatē utamur nunquā nos regibus obsecuturos: si regibus obseqremur nunquā pauptatis sordes æquo aīo tolera/ turos esse. Si scire:astute ut dignitatem huic sectæ colendorum principum daret iuertit quod erat reciprocū hoc est si patienter regibus utereris:sed sic maluit:si sciret ut uideret more patiēdi laborasse in regibus ferendis an sit labor. Vtrius.h.diogēis an aristippi. Vel.i.a.quare auidi quia iunior & hic oñdit quod supra dixit.Di sce docendus adhuc Mordacem cynicum sic eludebat:& hoc bene quasi cane morsu. Scurror:ego ipse mi/ hi:propter me scurror cum altera obsequor Et hæc uerba sunt aristippi ad Diogenem. Equus:ut me portet: alat rex hic. Officium.f.modo honeste dixit quod supra humiliter scurror. Verum.e.d. m.q.quantūuis inquit quod accipis paruum sit minorē te facis tamen ab eo a qui ibi porrigit:quod si est non es nullius egens:quod ipse de te factus.

¶CHRI Quāuis scæua satis.Laudat id uitæ genus ĩ quo & si res assint recte liberaliterq; fruamur. Et si desi nit æquo aīo illis careamus.Maximope aūt laudat eos q maioribus obseqosos sine tñ adulatione se præbent. Proptereaq; ppōit institutū Chrysippi austeritati quæ ĩ diogene erat.Siqs igitur quietā uitā adamat & psentib⁹ cōtētus ē uiuat ut Diogenes.Sin aūt & sibi & suis plura acqrere cupit:sciat uti foro ut ē apud Terentiū:& imi tetur Aristippū. Satis p te.Ironia est. Amiculus.Vt modeste de se loquatur amiculus dixit nō imin at de fide amici.sed de prudentia:qd ut apiat additq; ēt cæcus audiēdus sit si qrēti tibi iter mōstrare uelit. Si te:snia ē si ociū amas & uelis labores fugere uiue ĩ solitudie:ut ē ferētini q locus desertus ē. Veq; ita huiuscemodi ociū laudat.ut occultius dānare uideatur.Nā hic nec sibi nec aliis pdest. Nec ui.m.Nā sortitus ē aliqs spēm beatæ ui tæ.Natus moriēsq; fefellit.q.d.cuius ortus ē obitusq; pariter ignoratus: qa nullo unquā negocio cogniti sunt. Alii exponunt:natus moriensq; fefellit id ē q ǭprimum mortuus ē ut sit uerum illud primū hoi eē nunq nasci pximū āt ǭprimū mori. Si pdesse.Q d fit in uita negociosa. Siccus ad unctū.i.paup ad diuitē:egēus ad abū dātē. Si pranderet olus.Demōstrauimus apud Diony.syracusanū tyrānum Aristippū cyrēaicum uixisse:& suo obseqo plura amplaq; ab eo accepisse.Diogenē aūt adeo diuitiarū cōtemptorē fuisse: adeoq; nihil unquā possidere uoluisse ut interrogāti Alexādro magno nūq ab eo uellet rñdiderit:ne sibi interim a sole obstaret. Cū igitur hūc inuenisset olera lauātē Aristippus:atq; illi dixisset si sciret obseq non eēnt lauāda olera. Respōdit & tibi nō esset obsequendū regibus si esses oleribus contentus.Petit igitur poeta ut respondeat sæua utrius phi losophi dictū pbet ipse aūt aristippo assentitur.Nā fatebatur ille scurrilitate qdem uti sed sibi.i.ut sibi consuleret ut equum haberet quo ueheretur:& ut a rege aleretur.Diogenes autem illo genere uitæ populo scurrari ui/ debatur.Nam & nihil inde cōsequebatur:& cum mendicabat fatebatur se dante minorem esse. Præterea ois conditio rerum quadrabat aristippo & omnem fortunā æquo animo subibat. Diogenes aūt tantum dupli/ ci panno uti uolebat.Hanc aūt uilem uestem uolunt quam diploidem appellant.Si autem offerretur clamis milesia quæ uestis purpurea pulchraq; erat illam ueluti canē rabidem aut uenenosam serpentem uitabit & nisi pānum.i.uilē uestem reddes frigore perire malet. Aristippus aūt & purpureā & uilē cū opus fuerit īduet.

Ois aristippū decuit color/& status/& res:
Tentantem maiora/fere præsentibus equū.
Cōtra/quem duplici panno patiētia uelat:
Mirabor uitæ uia si conuersa decebit.
Alter purpureum non expectabit amictum.
Quidlibet indutus celeberrima p loca uadet:
Personāq; feret nō inconcinnus utranq;.
Alter mileti textam cane peius & angue
Vitabit clamydem/morietur frigore/si non
Rettuleris pānum/refer & sine uiuat ineptus
Res gerere/& captos ostēdere ciuib⁹ hostes:
Attingit solium iouis/& cœlestia tentat.
Principibus placuisse uiris/nō ultima laus est
Non cuiuis homini cōtingit adire corinthum:
Sedit/qui timuit/ne nō succederet/esto.
Quid: qui peruenit/fecit ne uiriliter atqui

¶ACR. Ois Ari. Laudat aristippum ex snīa Pla/ tonis qui quum inuenisset illum naufragio panno duplici inuolutum.i.diploide ac per hoc uili uesti/ mento laudauit eum dicens omnis calor & status & res decuit Aristip. scientia præditum si ea tentas/ set habere q ita sciebat paruis uti: ut magnis. Equū .i.æqualiter patientem paupertatem. Mirabor: mi/ ror inquit si decepit splendor hominem sordibus assuetum. Morietur:aiunt Aristippum iuitato Dio gene ad balneas dedisse operā ut omnes prius egre/ derentur ipsiusq; pallium induisse: illiq; purpureū reliquisse:qd Diog.cum induere noluisset suum re/ petens:Tunc Aristip.increpuit:cinicū famæ seruiē/ tem qui algere mallet q̄ conspici in ueste purpurea.

Res.g.loco noīatiui stat res gerere:ut illud Persii. Scire tuum nihil est. Nec cui: græcum prouerbiū est.i. nō cuiuis aristip.tutū est corinthum nauigare. Nam cum multi corynthū nauigantes laidis amo/ re tenerentur Aristip.hac fama illo perductus ē lai/ de nō amore eius deuictus ē:qui cū præ se ferret q non esset captus:ut cæteri:quoniā dictum est quod meretricem habuisset ille respōdit sed habui nō ha

amicis:ut a coruis cadauera.alii putant a coruo i & uulpe hoc translatum:sed male. Brundusium comes. Idem inquit ꝙ meretrix facit amatori suo quem simulatis damnis plorabunda spoliat. facit etiam regi suo amicus minor cũ queritur semet in itinere quo comes dicit̃ aliquid perdidisse uel sensisse incõmodi. Nota refert meretricis acumina:hic locus de truculento Plauti est fabula ubi adolescens dicit.Aut perit aurum aut cõscissa est palula &c. Catellam:catenam diminutiue.Catena aũt proprie dicta est ꝙ canem teneat. Periscelidem:ornamentum pedis circa crura. Flentis:mire nõ dicentis:sed flentis:ut idem falsis lachrymis faciat.

Nec semel irrisus triuiis hoc enim exemplo significat nunq̃ postea crediturum quẽquam etiam uera dicẽti qui falsis rebus omnia fidei argumẽta cõsumpserit:hinc etiã prouerbium natum est qui semel scurra nunq̃ frater familias:& est ordo.Nec attollere curat fracto planum semel irrisum in triuiis.Nec si uere crus fregerit planus crederet:& ulterius illo qui ab illo irrisus est semel eũ attolleret.Quippe cũ eadem faciat in uero dolore quæ iampridẽ fecit in falso.Planũ autem scurram dicit.Sic Cicero.iste planus improbissimus uni mox nulla fides ita fit inquit:ut postea etiam uera dicenti nõ habeatur fides. Osyris:ægyptiorum deus:ad quem illo tempore iuratum homines ducebãtur. Mimisis:hoc est imitatio. Vicinia raucare uicini uociferantes. Peregrinum:pro ignorante posuit sicut uestræ peregrinantur aures.

CHRI. Indotata.Huiuscemodi q̃rela non rogatio solũ:uerum etiam flagitatio quædã est.Quibus uerbis cum ueteris excitas:& alios ad petendũ:& quod solus accepturus fuisses alius diuidendũ poscit.Vnde imitaris coruũ illum:qui cũ inter pascendũ garriret alias aues ad eandẽ escam illexit. Fuit igitur diuidẽdum cum aliis id quod:si tacuisses:solus possedisses. Brundusiũ.Oportet oĩno modestũ esse qui apud principem degit. In primis.n.clementẽ liberalẽq̃ eligat:& q beneficiorũ non sit imemor:ac tum demum nec petat quicq̃:nec paupertate queratur:nec fingat aliquid sibi subreptũ:ut ille damnũ resarciat.Neq̃ imitetur illos q iter cũ aliquo agentes queruñt difficultatem itineris:& pluuias:& cistã qua uiatica ferebant sibi effractã fuisse atq̃ inde cibaria subtracta.Cistam effractam de truculẽto Plauti.est.Nã hæc meretricũ astutia est q̃ ornatum sibi apud amatores subtractũ fingunt:ut illi eũ reparent. Catellam.A catena diminutiuũ est. Periscelidẽ.Ornatus est circa brachia.Alii dicunt ornatus pedis circa crura.Nã τασχελῆ apud græcos crura sunt.Cũ igitur hæc sæpe cõminiscant̃ meretrices:euenit:ut fidẽ in ueris damnis faciant. Nec semel irrisus.Cũ sæpe decepti fuerimus ab iis q fractũ crus simulãtes & humi iacẽtes clamẽt:attollite:nõ p̃stamus fidẽ iis:q fracto crure planũ.i.uere auxiliũ implorant. Iuratus.i significatione actiua. Osirim:uetustissimi ægyptiorũ cũ mundũ naturãq̃ eius admirarent̃ duos deos sempiternos:& primos putauerunt solẽ atq̃ lunã:& hunc q̃dem osirim:Illã Isim noiarũt.Osiris ãt multos oculos hñs i̇terp̃tat̃:q̃ñ sol multis emissis radiis uniuersam terrã ituet̃.De hoc plurima inuenies apud Dio.siculũ. Quære pegrinũ.q.d.quære q fraudes tuas nõ norit. Rauca.multo clamore.

Ad Lollium.

I bene te noui metues libertime lolli:
Scurrantis speciem præbere/professus amicum:
Vt matrona meretrici dispar erit/atq̃
Discolor/infido scurræ distabit amicus.
Est huic diuersum uitio uitium prope maius

ACR. Si bene te noui. m.l.l. Hic lollius etiam ad consulatum peruenit merito uirtutis: & beneficio Cæsaris. Infido scurræ:hoc est qui amicitiam simulet:& in malis deserat.

POR. Si bene te no.Ad lollium scribens tradit p̃ceptum quo monet fugiẽdã esse uel leuitatẽ assentatoris uel ecõtrario amaritudinẽ resistentis: & dicit in oĩbus mediocritatẽ esse seruãdũ. Scurrãtis:turpiter adulãtis. Amicũ:amicũ dicit grauitate ac dignitate:& beniuolẽtia. Vt m̃rona dispar.i.dissimilis.Est huic diuersum uitio. Dicitur quidam uitium fugiẽs adulatoris incidere in peius uitium incõcinni:& odiosi:& inhonesti hominis & incõmodi.

CHRI. Si bene te no.Est in uita humana uirtus quædã iusticiæ particula:quam integritatem uocamus. quæ & amicos nobis uehementer cõciliat:& conciliatos cõseruat.Huic aũt insunt fides:ueriloquium: & simplicitas.Fides est integritas q̃ dictorũ cõuẽtorumq̃ cõmuniter uel specialiter constituorum intemerata ueritas custoditur.Veriloquium est integritas sine fallaciæ animo:ut sese res habet pronuncians.Simplicitas est integritas nulla in realiter q̃ corde cõceperit simulans intentione nocendi. Qui igit̃ uirtutes has possident libertate animi facile utunt̃:maximopere aũt cauent ab adulationibus. Quod qui faciunt ueri amici sunt pessima enim pernicies homini est adulatio.Nã illa tumidi uaniq̃ reddimur: & eas quæ in nobis minime sunt uirtutes arrogamus.Verũ cum ueriloquium medioctitas assit ut hoc extremũ habet adulationis:sic habet:& alterum huic contrarium:quã asperitatem mordacitatemq̃ iure appellabo cũ amicum asperius apertiusque q̃ deceat carpimus:neq̃ modestiam seruamus:neq̃ hominum locorum rerum ue rationem habemus.Quapropter in hac epistola lolliũ qui ab adulatione in eius cõtrarium discesserat ad mediocritatem reducere conatur. Scurrantis:adulatoris. Professus amicum cum profitearis te amicum esse:matrona erit. Dispar: moribus &. Discolon quia etiam aspectu non conueniti & sic amicus distabit infido scurræ. Infido.Ergo non amicus est. Nam amicitia sine fide nulla est.

Asperitas agrestis/& inconcinna/grauisq̃:
Q ue se comendat tonsa cute dentibus atris:
Dum uult libertas dici mera/ueraq̃ uirtus.
Virtus est mediũ uitiorũ/& utrinq̃ reductum:
Alter in obsequium plus æquo pronus/& imi

ACR. Aspitas agrestis.qdã iqt fugiẽtes uitiũ adulatiõis icidũt i pei⁹ uitiũ icõcini:& icõpositi hois.i.feri:& aspi q̃si agrestis. Sunt.n.q fcã sua libertia:& pura ꝯfidentes ꝯ amicos suos seueri:& aspi appent dũ eos uolũt castigare: & i t̃m:ut ipsa cutis nimia seueritate tẽsa dicat̃ q̃si capillos hũerint:& atri sint dẽtes. Medũ uirtus inqt ita debet i ꝯtria uitia ita in medio

Deriſor lecti ſic nutum diuitis horret:
Sic iterat uoces/& uerba cadentia tollit:
Vt puerum ſæuo credas dictata magiſtro
Reddere/uel partes mimum tractare ſecūdas.
Alter rixatur de lana ſæpe caprina
Propugnat nugis armatus/ſcilicet ut non
Sit mihi prima fides/& uere q̄ placet/ut non
Acriter elatrem præcium ætas altera ſordet.
Ambigit̄ qd enim?caſtor ſciat/an docilis plus
Brunduſium numici melius uia ducat/an appi
Q uem damnoſa uenus/quē p̄ceps alea nudat
Gloria/quem ſupra uires/& ueſtit/& ungit:
Q uem tenet argenti ſitis importuna/fameſq:
Q uē pauptatis pudor/& fuga/diues amicus
Sæpe decem uitiis inſtructior odit/& horret.

eſſe poſita:ut ab utroque crimine ſit remota.i.ut nec nimiū adulationi nec ſe auſteritati adiungat. Secūdas:ſecūdarū partium.n. actores oia ſumpſiſſe agūt & ſimpliciter. Notandū aūt q̄ in tragœdia nō plus q̄ quinq̄ perſonaꝝ actus debēt fieri. Ergo minimus dū ſecundā partem tragœdiæ agit humili actu agit. Altera ætas.i.mea ſenectus. Sordet p̄cium.i.in tātum deſpectui deputata. Vt non ſit prima fides:& non ſit quod uere placet:& non ſit quod acriter elatrē.i.non poſſum me ſub clientibus meis defendere. ❡POR. Incōcinna.inſocialis grauis:nūc moleſta & odioſa q̄ ſe cōmēdat dicēdo:nā ipſa odioſa eſt:qa cōmēdari ſe putat. Tonſa.c.bn̄ nō coma tonſa:ſed cute:ut de capillis nihil uideat̄ remanere: niſi q̄ cutis eſt. Dētib⁹ a.ſordidis.ſ.ab incultu. Dū.n.l.Facete uult dixit:quia nō ſufficit q̄ cupit tōſa cute dentibus atris:characteriſmos hoīs triſtis:& amari. Et.i.d.l.Ego melius intelligo ab his q putāt metonymicos dictū imi lecti deriſorē pro eoꝝ deriſorē q in eo imo lecto accūbunt.i.dn̄oꝝ ꝯuiuiis.Nā in ſummo:& in medio amici in imo uero ipſe diſcūbit: hoc dicit uirtus eſt mediū uitiorū utrinq̄ reductū uirtus inqt inter cōtraria uitia dēat ī medio ſita eſſe:ut ab utroq̄ crimīe tantūdē remota ſit. Alter in.o. deſcriptio aſſentatoris.

Et imi deriſor le.accubitoris ſemp deriſor amici:uideri aūt dr̄ q & obſequm laudat cōtra quē ſentit: ſic albi deriſor plus laudo remoueat̄. Sit mutū diuitiis.hic characteriſmos adulatorū eſt iterat uoces:& uerba:hoc ē oē qd leue dictū ē repetit:& oia uerba colligit ne ſine laude ſint dicta:ac p hoc dicit eadē q ille dixerit:& nullū uerbum nō admirat̄ quis interdū eiuſmodi:ut ſi tū ceciderit ore potius q̄ ſit meditate ſapiēterq̄ ꝓlatum. Vt pueꝝ ſæuo credas:imiꝝ & facetū exēplū. Vel partes.m.t.ſ.recte ſecūdaꝝ:ēr partiū actores oia ſubmiſſe agūt ſic in actorib⁹ gratis fieri uidemus:ſæpe illū q eſt ſecundaꝝ ac tertiaꝝ partiū ſubmiſſe agere uidemus. Alter rixatur.Deſcriptio triſtis:& duri. De lana ca.de uilo:ut qdā dn̄t caproꝝ pilos nō ſetā dicens eē:ſed lanā. Propugnat nugis.Ordo pugnat.i.nugis certat. Vt non ſic.m.p.ſ.Mimeſis.i.imitatio doloris. Et uere quod placet: non oī libertate defendā.Non deſerā alterā uitā:deſignat nō tāti facere imortalitatem:ut quod ſenſerit nō defendat. Precū:cōmutatio pro acri libertate.ſ. Elatrē:omni rabie uociferē.ac defendā. Aetas: altera inſtauratio uitæ:ut uirbio cōtigit. Sordet:uilis eſt:& ſenſus:ut ego alicui aſſentiā p̄cio mihi ſi altera ætas attribuat̄. negligā ac ſordidā ducā. Ambigit̄:ſatyricos rn̄det ad hæc q̄ a triſti:& amaro dicta ſunt.Quid.n.agit̄ inquit quare tu iſanias uel facias inimicū.Caſtor ſciat in docilis plus.Hoc ſic ꝓnūciādū ē:ut itelligat̄ leue ac negligēdū.Caſtor aūt & docilis hiſtriōes tūc tpis:ut aliū gladiatores fuerūt. Brunduſiū & numiciū & appia uia puenire pt q uoluerit. Quē dā.luxurioſum ſignificat. Diues.a.hoc dicit uitioſum amicū quis ſit uitioſior diues tn̄ ſe hēe nō patiat̄.credit.n.uitia ſua ob diuitias debere tolerari uitia uero paupis ſuſtineri nō poſſe cū iferior facultatibus uirtutes debeat cōpenſare cū fortūa. Sæpe:hoc ē.x.uitiis auctior ad peccandū q̄ amicus minor.

❡CHRI. Aſperitas.a.Procul ab oſbus ciuilibus moribus. Et incōcin.Minime cōueniens.Cōcinnare dicebant ueteres apte cōponere:ut placet feſto. Tonſa.c.nulla coma ornatus:ut appeat ſeuerus. Atris:ut cultum corporis neglexiſſe uideat̄. Libertas. m.nā in illa aſperitate q̄ exceſſus eſt uult uideri libertas:quæ mediocritas eſt. Reductū:remotum. Vtrinq̄:ab utroq̄ extremo.ſ.ab exceſſu & a defectu. Alterq adulator eſt. Imi le.i.dn̄i conuiuii.Ille.n.in ima lecti parte diſcūbit. Horret:& ppea obſeruat. Iterat:quia eadem facit.Verba.c.:nam ēt incōſiderate dicta laudat:q cadunt ex ore illius:nā quæ in p̄meditata dicimus ea cecidiſſe uidētur. Vir.Patrioq̄ nefas tn̄ excidit ore. Dictata.ſ.m.nā ea pueri integra referre conant̄. Tractare ſe.nā ut aiunt earū partiū actores oia ſubmiſſe agūt.Vel exprimit minimū addiſcērē q cū p̄ceptorē minimū audierit:conat̄ ēt in minimis illū imitari. Alter.aſp & agreſtis rep̄henſor. Rixat̄:pugnat ꝯtendit. De la.c.de nilo.Nam capraꝝ nō lanæ.ſed ſetæ ſūt:& tn̄ illi lanas eē cōtēdūt. Preciū.æ.a.ſ.i.ſi det̄ p̄ciū altera.i. ſecūda uita nō deſinā. Ambigit̄ qd.n.q.d.de nugatoriis & nihil ad nos ptinētib⁹. Caſtor &.d.Noia ſūt gladiatoꝝ. Gloria.q.ſ.u.i. quis ille eſt qui gloria & uanitate ductus maiorem ſumptum in ueſtibus & unguētis facit q̄ ſuæ facultates patiantur. Sæpe decem ui.in.Sæpe diues qui uitioſior eſt carpit minus uitioſum:& odit.

❡ACR. Stulticia: opibus compenſo ſtulticiā meā.

Arcta de. habebant antiqui patres pro qualitate opū togas q̄ erant bis ter ulnarū.i.quinq̄. Eutrapelus hæc cogitabat eutrapelus:ut aliqd dōaret inimicis. Beatus:dicit qm̄ mutat̄ animus pauperū mutatiōe ueſtis. Honeſtū:ſicut nobilis carius cui cortū. Thrax:gladiator. Nā mirmillo ſecutor: ſenſuſiaui gladiator aut mercēarius erit: olitoris ꝓuerbial: ſe i ludū i ut ſit gladiator ſicut ſunt thraces. Olitores aūt dn̄tur oleaꝝ uēditores ſicut olim uenditor erat oleꝝ ita negociatori icipiēt uēdere cabal/

Aut ſi non odit/regit/ac ueluti pia mater
Plus/quam ſe ſapere/& uirtutibus eſſe p̄iorē
Vult/& ait prope uera.meæ contendere nolis:
Stulticiam patiūtur opes.tibi paruula res eſt:
Arcta decet ſanum comitem toga.deſine mecū
Certare/eutrapelus cuicunq̄ nocere uolebat:
Veſtimenta dabat pretioſa/beatus enim iam
Cū pulchris tunicis ſumet noua cōſilia/ & ſpes

Dormiet in lucem/scorto postponet honestum
Officium/nummos alienos pascet/ad imum
Traxerit/aut olitoris aget mercede caballum.
Arcanum neq; tu scrutaberis ullius unquam;
Cõmissumq; teges/& uino tortus & ira.
Nec tua laudabis studia/aut aliena reprendes;
Nec cum uenari uolet ille/poemata panges.
Gratia sic fratrum geminoꝶ amphionis/atq;
Zethi dissiluit/donec suspecta seuero
Conticuit lyra/fraternis cessisse putatur
Moribus amphion.tu cede potentis amici
Lenibus imperiis/quotiesq; educet in agros
Aetholis onerata plagis iumẽta/canesq;
Surge/& inhumanæ seniũ depone camœnæ;

lum. Cõmissaq;.t.i.ab amico aliquid dictũ debes celare. Gratia sic.f.i.amicitia dũ alterutet suum studium sequitur. Amphiõis:Amphiõ & zetus iouis & anthiope filii diuersi officii Amphiõ cithara cantabat zetus pastoris fungebatur officio propter hãc diuersitatem animorũ & uitæ tãdiu diffideeunudo/ nec Amphion cã discordiæ uitandæ citharã omisit. In humanæq; nõ pascet te nõ feceś uictũ camœna.
¶POR. Ac ueluti pia mimire superbiam diuitis pro mitigauit exemplo inqt Potior amicus te uult esse filiũ hoc est inferiorẽ a se magis q̃ sapiẽtem. Et ppe uecã mecũ bñ q̧ stulte diues de se cogitat. ait tñ nihil de paupe ueꝶ esse demonstrat. Simul p mime sim loquentẽ diuitẽ facit. Stultitiã patiunt.o.opib⁹ inqt cõpenso stultitias cũ stultus sum similẽ illud ẽ. Salu.quia secũdæ res.mite sunt uitiis obtentui. Arcta decet sanũ toga q̃ bis ulnarũ nõ sit ut in epodis dixi pro opib⁹.n.ueteres magnas uel paruas habuerunt togas Cice. Velis amictos non togis. Eutrapelus:ut hic apparet corrũpendoꝶ hominũ calidus fuit adeo:ut sciret cũ habitu & stultis animũ quoq; mutare. Cuicũq; nocere uolebat.quẽcunq; corrupere uoluisset. Beatus.n.iã beatus nõ uere: sed q sibi beatus uĩ ex pulchris rebus sumet noua cõsilia:& spes turbabit.s.& ex habitu mores ducet fiet delicatus. Dormiet in lucẽ.hoc est nõ euigilabit nec elucubeabit. Scorto postponet honestũ.carius illi erit scortũ & dulci⁹ honestate. Nummos alienos pascet.fœnerabit & faciet es alienũ usuris crescere. Ad imum.ad postremum traxerit auctorabit se in ludũ ut gladiator sit. Aut olitoris ager.Satyrice inuenit sordidissima futuro mercenario post beatũ incessumucultũq; lætantẽ:& neq; tale ẽq sit speculũ pp Arcanũ neq; tu scrutaberis. Bene.mox.n.dicit eiusdẽ cẽ pdere cõmissa eius & arcana pquireee ac scire uelle. Et uino tortus:& ira qa uinũ & ira tormẽta sunt.qbus multi inuiti secreta fuderũt. Nec tua laudabis studia aut aliena re.uitiũ obtrectationis est. Nec cũ uenari uolet ille.odiosum.n.facit iportunitas uolũtatis aduersitatis studioꝶ. Gratia.sic fratrũ dũ alteeutrum sequit studiũ.q̧ si fratrum geminoꝶ gratia sic dissoluit:qd futurũ est affectatorũ. Donec suspecta seuero.zethum dicit seueꝶ.lytæ studiũq; piecit. Tanto magis ẽi conuenit potiori amico consentire atq; uelle lenibus iperiis patere q̧ græci uocãt qui cũ põt imperare blandit. Quotiẽs inquit parauerit ire uenatum Etolis plagis Meleager calydonium aprum nobilis uenator excepit.inde eego epitheton fecit Hora.ue etolis retibus ad apros factis intelligamus. Suege & inhumane Senium.inhumane camœnæ non est perpetuum epitheto:i:sed in humane ad eum aspicit qui eam ledit.
¶CHRI. Vel si nõ odit.uult eẽ cẽsoe & cephẽsoe tanq̃ si illi pia mĩ sit & ait se eẽ sapiẽtiorẽ. Ait p.u. Nõ oĩo uera quia si ueꝶ q̃ramus:nihilo stultior dẽt eẽ diues q̃ paup:sed ppe uera dixit:quia sic putat uulgus. Arcta toga.uilioe.uestis. Decet.q.d.reqrit.Nã oportet prudẽtẽ eẽ pauperẽ. Eutrapelus.Nomẽ pprium hoĩs ẽ. Cæteꝶ eutrepeles dicũt græci quoꝶ ai uersatile sint:& faciles se ad oĩa uertãt.Est ãc hæc cẽsoria oĩo ditioris pauptorẽ monẽtis Noua cõ.qa mutata fortũa mutabit cõsiliũ & spẽ.qa audebit & spabit maiora. Pascet nũ.a.qa ad fœn⁹ accipiet & augebit. Ad imũ.postremo. Trax erit.Efficiet gladiatoe urgẽte fame. Trax.n. nomẽ ppriũ gladiatoris erat. Aget.c.o.nã diurnã opã suã locabit olitori ut illi⁹ equũ oleeib⁹ uenalib⁹ onustũ circũducat. Gr̃a sic featrũ.iuppiter ex antiope Amphionẽ zetũq; geminos sustulit:quis Homee⁹ tertiũ addat calaim:Amphion aũt musica:zetus uero uenatiõibus delectabat:peneq; iam ad discoediã uenerãt pp diuersitatẽ studioꝶ.Sed amphiõ tẽ suspicatus relicta musica se uenatiõibus ne fratrẽ alienaret tradidit. Aetholiis.Nobilibus & quales habuerunt in uenatione apri calidonii.Nam calidon ætholiæ urbs est. Senium.i. eam tristitiam quæ circa senium esse solet. Inhumane:non inhumane sed cuius grauitas inhumana uidet.

Cœnes ut pariter pulmenta laboribus empta,
Romanis solẽne uiris opus utile famæ;
Vitaq; & membris/præsertim cum ualeas/&
Vel cursu superare canem/uel uiribus aprum
Possis/adde uirilia quod speciosius arma
Non est qui tractet/scis quo clamore coronæ
Prœlia sustineas campestria/deniq; sæuam
Militiam puer/& cantabrica bella tulisti
Sub duce/qui templis parthorũ signa refixit.
Et nunc/siquid abest italis adiudicat armis
Ac ne te retrahas/& inexcusabilis absis;

¶AGR. Virilia.lauda aium tuũ.dicẽs ñ ẽ q specios⁹ tractet arma uirilia.Parthorũ signa rõana q̃ crassus amiserat Persæ ad Augustũ p tyberiũ miseeũt iã uicti. Ac ne te retrahas.i.si uis ab amico tuo domũ recedere petes aliquã excusationẽ sine dãno. Cõncerẽ aut dic te domũ ire iocatũ: uel aliqd aliud facere. Numeq;:quis inqt sapiens sis: & oĩa ad numerũ.i. ad sapientiã redigas:noli excusare te: q̧ nõ ludas cũ amico tuo:pcipue cũ delecteris. Nugaris sensus:q uis nihil extra rõnẽ facias:tñ decurras interdũ ad ludũ:& in paternã uillã Natalem pugnã quam Augustus cũ Antonio gessit imittere. Accia pugna:q fuit inter Cæsarem & Antoniũ apud acciacũ promõtorium.Adria:mare in quo pugnabant Cæsar & Antonius. Vtroq; pollice:pollice finecdochicos manu

utraq; sublataq; pariter sæpius mota. Hoc enim genus ualide laudantium est. Ancilla: monet quando in domo amici fuerit. Non amet puer eius aut puellam ne forte captus amore pandat secreta sua.

POR. Pulmenta laboris empta. Suauiter significat cibos ex pda esse natos. Romanis solenne: ab honesto uult psuadere laborē uenaticum non detractandū. Vitæq; & mēbris: hoc ab utili sumptū est.

Scis quo clamore coronæ. i. suffragio multitudinis spectaturis i campo martio exerceri soleas: quod argumentum a minori ad maius dr. Nam si hoc facis ludi causa tm̃ quanto magis facies ,ppter amicitias: & utilitatē tuam. Deniq; sæuā militiam puer. Occasio laudis iniicienda: & ipsius ad quem scribit: & Cæ. Augu. Sub duceq; sub Cæ. inquit Augusto olim in cantabria militasti: qui nūc a parthis signa romana quōdam capta cū Crasso recepit. Adiudicat: adiungit. Ac ne te retrahas & inexcusabilis absis. Sensus hic est: noli inquit te retrahere ac denegare ludenti amico. non. n. excusare potes q ipse nunq̃ luseris: p sertim cū in uilla tua cū tuis sæpe nugeris ac laudas.

Quáuis nil extra numerū fecisse/modumq;
Curas/interdum nugaris rure paterno.
Partitur lintres exercitus accia pugna:
Te duce per pueros hostili more refertur.
Aduersarius est frater/lacus adria donec
Alterutrum uelox uictoria fronde coronet:
Consentire suis studiis/qui crediderit te:
Fautor utroq; tuum laudabit pollice ludum.
Protinus ut moneā/siquid monitoris eges tu:
Quid de quoq; uiro/& cui dicas sæpe uideto.
Percunctatorem fugito/nam garrulus idē ē.
Nec retinent patulæ cōmissa fideliter aures:
Et semel emissum uolat irreuocabile uerbum.
Non ancilla tuum iecur ulceret ulla/puerue
Inter marmoreum uenerandi limen amici.
Ne dominus pueri pulchri/caræ ue puellæ

Quáuis. n. e. Quáuis inquit sapiens sis & oēm curā tuam ad numerum hominū modūq; redigas: hoc est ad rationē ad sapiētiam: interdū te tm̃ iocis ludoq; delectas. Sic alibi ait. Dulce desipere in loco. Patit lintres exercitus ait imaginem pugnæ acciacæ: quæ fuit inter Augu. & Anto. tu Cæsar facis. Lacus: a uoie adria & tādiu nola simulata seruant donec alteruter uincat. Hostili more refert. Agitur trāslatio fabulæ quæ cū agit denuo referri dr. Consentire studio suo: ille, non solum studiū laudauit: sed etiam laudat. Vtroq; pollice: utraq; manu. tropos synecdoche a parte totū: an qui uehementius laudat manus iungēs iungit pollicē cū proximo. Protinus ut moneā: mō substantiuū significat & est. Quid de quo uiro: tria dixit: qd dicas: de quo dicas: cui dicas. Percunctatorē: fugito. Vera snia est. Eadē. n. libidine ,pdit: & audit: & q̃ audire desiderat pscrutat. Patulæ. a. paratæ ad audiendū. Et semel. e. u. i. u. terribiliter ,pnunciandū est. Nō ancilla tuū iecur: nō ames inqt seruū: ut ancillā diuitis. Ne dn̄s pueri: dn̄s. i. diues.

CHRI. Romanis uiris. Nā prisci romani qui uiri erant uenationibus exercebant. Vtile. f. Nam inde apparent signa fortitudinis. Vitæq; &. m. i. uitæ mēbrorū: hoc est corporis. Nā exercitatio corporis cōseruat ualitudinem. Nā si somnus quies: & frigus gignunt noxiā pituitam: quæ multorū morborū causa: est exercitatio quæ amouet somnū: & quietē: & ex motu gignit calorem morbos pellet: & ualitudinem conseruabit: psertim robustis qui tolerare labores quæūt. Prœlia: campestria. Armorū ludicra appellat: quæ in campo martio exercebāt. Coronæ. Spectantiū in campo martio. Militiā. p. Magna auxe sis: nā si in ætate tenera pueritiæ potuit perferre militiā rem periculosam nō ne poterit in robustiore ætate ferre uenationē rem multominus periculosam? Signa. r. Sub Octauiano & cantabri in hyspania: & in oriētali plaga parthi uicti sunt: sed a diuersis ducibus. Sed hic sub duce Augusto intelligit. Nā ipe uentidiū bassum misitq de parthis triumphauit. Retrahas. q. d. recedas ab instituto genere uiuendi. Numerū: pro cōcedentia: & proportione posuit: q exprimit cū addit modū. Nugaris: in hoc loco ludis significat: qa cū fratre cies simulachra maritimi belli: quale apud Actiū promontoriū gestū est ab Octauiano cōtra. M. A. Rure. p. Quod iuxta mare est. Exercitus: ex tuis seruis factus. Partitur: pari numero. Lintres: nauigia: proprie tm̃ fluuiales nauiculæ sunt. Refert: exprimit: agitur iuue. Et multū referens de Mecœnate supino. Aduersarius: loco aduersarii. Adria: mare adriaticū. Alterutrum: alterū ex duobus. s. aut te aut fratrē. Fronde. laurea corona. Vtroq; pol. Vtraq; manu: prouerbiū est: uel quia obstrupētes aliquid pollices iungimus. Protinus: Deinceps & quasi suo ordine. Si monitoris. q. d. quis nō egeas monitoris. Quid de. nā uidendū est ne passim de quocūq; loquaris. Multis. n. parcendū est: neq; etiam cū de aliquo dicas oibus est dicendū. Percūctatorem. Nam qui multa percunctat pauca reticet. Garrulus: q multa & sine penso loquit. Nō. a. neq; serua: neq; seruus amici amandus est: nā si eorū tibi copiam faciet paruo munere illi eris multum obnoxius. Si autem non faciet nimis te anxium reddet.

ACR. Munere. p. dans tibi puerū uel puellā cum maiora accipes. Cōmēdas: qn̄ inqt aliquē laudare uis in pn̄tia aliorū diligentes cōsidera anteq̃ illū laudes ne eum forte quū postea deturpaueris incurras in uerecundiam. Tuteris: sensus si quem uideris a malo homine uexari defende & tuere. Dente theonino. Theon enim dicacissimus idest loquacissimus fuit: & maledicus: per quem maledici: & detractores intelliguntur. Oderunt: tu q cœpisti uide ne amicos offendas & ingratus fias: per hoc ostendit aut non suscipiendas potētium amicitias: aut susceptis

Munere te paruo beet/aut incōmodus angat.
Qualē cōmendes etiam atq; ētiā aspice/ne mox
Incutiant aliena tibi peccata pudorem.
Fallimur/& quēdam nō dignū tradimus/ergo
Quē sua culpa premet/deceptus omitte tueri:
Vt penitus notum si tentēt crimina serues:
Tuterisq; tuo fidentem præsidio/qui
Dente theonino cū circumroditur ecquid?

Ad te post paulo uentura pericula sentis?
Nam tua res agitur/paries cũ proximus ardet:
Et neglecta solent incendia sumere uires:
Dulcis inexpertis cultura potentis amici
Expertus metuit/tu dum tua nauis in alto est.
Hoc age/ne mutata retrorsum/te ferat aura.
Oderunt hilarem tristes tristemq; iocosi.
Sedatum celeres/agilem/gnauumq; remissi.
Potores bibuli media de nocte falerni.
Oderunt porrecta negantem pocula/quãuis
Nocturnos iures te formidare tepores:
Deme supercilio nubem/plerumq; modestus
Occupat obscuri speciem/taciturnus acerbi.
Intercuncta leges/& percunctabere doctos:
Q ua ratione queas traducere leniter æuum:
Nec te semper inops agitet/uexetq; cupido:

obtemperandum. Hilarem: præcepta quibus ami/ci potentiores cauendi sunt: ne offendatur facile.
Aura: auram allegoricos mutabile dicit. Qua ratione. Quia semper per ignorantiam uitiosi sumus.
¶POR. Incõmodus angat. ne. inquit angat munere accepto læteris: aut non accepto ꝯtristeris cum omne munus sapientis res parua sit. alii putant hoc dici ne sentiẽs insane appetẽtẽ puerũ uel puellã dñs pueri puellæ ue beate te uideat: ergo obnoxiũ faciat ꝓuo munere id est mãcipio donato: aut incõmodus .i. difficilis sit erga te amatorẽ alludit ad Vir. cui ale/xandrũ puerũ Pollio dñs dono dedit. Qualem cõmendes ẽt atq; ẽt aspice: monet ne quem incognitũ potiori amico temere ꝯmendet huius periculo pec/caturũ. Ne mox: ne postea incutiant aliena tibi peccata pudorẽ: ne alio inqt peccante tu erubescas: qui eum ꝯmendaris diuiti. Fallimur & quen. nõ timet Hora. ne sub hoc ꝑcepto ipse maliuolus uideat: qui dicat nõ temere queq̃ diuitibus conciliare oportere: & ideo addidit: fallimur tñ & interdũ indignũ pro dignum quid igitur fiet si peccauerit: & in offensionem uenerit sua culpa. Vt penitus notum si tentẽt crimina: ne tu inquit incassum effundans defensionem protege: qui ut sæpe fit maledicorũ criminatione cũ leditur tu quoq; labefactaris laudator cõmendatorq; eius. Qui dente theonio cum circumrodit: hoc est qui cum mordetur ab inuidis obtrectatoribus succurrendum tibi est: ne tu quoq; lædaris. Theon autem quidam illo tempore rabiosæ dicacitatis fuit. Enqd ad te paulopost uẽtura: ordo est: enqd sentis. Nam tua res agit: sentẽtia per allegoriam demõstrans uicinoꝝ periculum nostrũ esse. Dulcis inexperti cultura. Dulcem esse dicit inimicitiã diuitis ei q non sit expertus cæteꝝ re ipsa plenã esse timoris ac molestiæ. Dum tua nauis in alto est: cũ prosperũ cursum amicitiæ tenes: & est tropos allegoria dulcis inexperti: ne ob aliquã offensionẽ merearis excludi. Oderunt hi. hic ostendit similẽ simili delectari. Aura. i. tenuis ac leuis culpa. Oderũt porrecta: hic ostendit quid sit leuis aura: hoc est parua causa cur quis non amet: pocula autẽ uagantem nõ amant: etiã si tu malam ualitudinem ostẽdas ad excusationem non bibendi. Quãuis no. negantem etiam naturæ cau/santur. Deme supercilio. n. ne te inqt tristem præbeas: aut nimis seuerũ: nam propter hanc multi odiũ con/traxerunt: deest etiã: ut sit etiam modestus. Plerũq;: a superiore pendet an parce intelligendum est nõ esse sa/tis bonum: an sic accipimus ita te cõpares ut qualis es talis existimeris: Inter cũcta leges & doctrinam esse ne/cessariam ad cõmendationem amicitiarũ significat. Qua ratione queas. s. queadmodum possis suauiter ui/uere. Inops cupi. auaritia non pauor.
¶CHRI. Deceptus. quia credidisti bonũ. Ergo cum nõ est: ne perseueres in laudando. Contra uero serua & defende eum quem penitus bonũ nosti si mordet. Quia si innocẽs mordetur: neq; defendat: serpit latius ea calũnia ad reliquos. Nam tua: ergo ut res tua agit si succurratur incendio uicino: quod mox sit ad te trãsiturum: sic & tuam rem agis cũ inocẽtis calũniam propulsas: quæ paulopost ad te peruenire posset. Theonino: mordaci & calũnioso. Theon. n. ea tempestate mordacissimus calũniator fuit. Dulcis: qui non sunt experti suauem rem putant amicitiam magnorum uirorũ. Qui aũt sunt experti metuunt. Nã q̃uis honor inde atq; utilitas ꝓueniat: tñ multa subeũda sunt incommoda in ea obseruanda: multa ꝓuenit inuidia: quæ sum/mope nocere põt. Cultura. Amicitia eius uiri quẽ colimus & obseruamus. Dum tua nauis in alto ẽ: dũ tibi res in amicitia secundæ sunt. Hoc age. i. serua hæc ꝑcepta: quæ ad amicitiam seruandã ualent. Ne mutata retrorsum ferat aura. Manet in trãslatione: & est snĩa: Ne amicitiã amittas. Oderunt. Optimum est ꝑceptum in amicitiis cõseruãdis: ut non ex adulatõe: sed ex morũ facilitate conuertamus igeniũ nostrũ ad amici ingeniũ: & quales esse cupiũt: tales nos ꝑstemus. Si igit seueriore uita sint: & nos eandẽ tristitiã. i. seueritatẽ ꝑferamus si iocosi iocos. Sedatũ: qetũ. Tepores. q. d. febrẽ. Deme nubem sup. i. austeritatẽ & tristitiam: q maxie ondit i cõtractiõe supcilioꝝ. Modestus: occupat spẽm obscuri. i. hois cuius mẽs nõ facile dephẽdat.
Inter. c. Doctrinã dicit eẽ necessariã ad cõmẽdationẽ amicitiarũ. Leges: ut discas a mortuis. Percũctabere. s. uiuẽtes uel ut q̃ legẽdo nõ intelligis ea tibi doctiores interꝑtent. Inops cu. Nã cupido ẽ eaꝝ reũ q̃ absunt.

Non pauor/& rerum mediocriter utiliũ spes:
Virtutem doctrina paret/naturã ne donet:
Q uid minuat curas/quid te tibi reddat amicũ
Q uid pure trãquillet/honos/an dulce lucellũ:
An secretum iter/& fallentis semita uitæ:
Me quoties reficit gelidus digentia riuus:
Q uem mandela bibit rugosus frigore pagus:

¶AGR. Mediocriter. i. nõ ꝑt ullo mõ fieri ut cupido supra modũ habẽdi & mediocritas utiliũ rerum possint regnare simul. Ne donet. i. utrum doctri/na an natura sapiamus. Quem mandela: pagus in sabinis est: & non pagus bibit: sed hi qui in pago sunt. Quid sentire putas: quid putas me deos precari dum sum in rure meo: nisi hoc quod tibi opto ui/delicet doctrinã uirtutum: iminutionem curarum & uerã delectationẽ. Sit bõa libroꝝ: notãdũ qa studio solitus librorum copiam primum q̃ fruges ui

Quid sentire putas? quid credis amice pcari?
Sit mihi quod nunc est ēt minus/ut mihi uiuā
Quod superest æui/si quid supesse uolūt di.
Sit bona librorum & prouisæ frugis in annum
Copia/neu fluitem dubiæ spe pendulus horæ.
Sed satis est orare iouem/qui donat/& auferts
Det/uitā det opes/æquū mi animū ipse pabo.

ctusq; precatus. Sed satis est: hæc inquit a ioue petā quæ mihi præstare nō possum.i. uitam opes & cætera.ut equū animū gerā:in mea magis est ptāte. Copia:hoc est animus meus dubia spe sit insaciabilis.

POR. Et rerū mediocriter utilium.Recte dixit: utrūq;.n.est stultitiæ uel pauere ne amittant:uel sperare cum uoto ingenti res mediocriter utiles. Virtutem doctrina paret.hæ omnes quæstiones de morali philosophia sumunt. Quid tibi reddat amicum:i idest uirtus: quæ facit sapientem nihil stulte facere ac p hoc seipm ledere. Quid pure tranqllet honos:uere delectet. An secretum iter.uidet hoc probare quod ultimo posuit:an quod alibi dixit.Nec uixit male qui natus moriensq; fefellit. Me quotiens reficit.i.quotiēs in meo rure sum. Digentia riuus:fluens per agrum Hora.Nam mandela pagus est in sabinis nimis contrahens atq; algidus frigore:& rugosa faciens hominū corpora. Bibit pagus.Tropos metonymia: hoc est pagani bibunt:& sic est de quo ait etiam fontis riuo dare nomē idoneus. Quid.s.p.deest nisi hoc etiam min⁹ paratus sum inquit etiam minus habere q̄ habeo:dūmodo uiuam quēadmodum uolo. Spes bona librorū copiam quam frugis unctus est precatus. Neufl.d.spe.ne alieni conuiuii spe sub incerto uersus ac tempus ex pectē. Sed.s.est.o.hæc a ioue inquit petam:quæ ipse mihi præstare nō possum.Cæterum ut æquum animū geram:in mea magis est potestate q̄ iouis.

CHRI. Pauor.qui est de iminenti malo.Spes libido quæ est de futuro bono. Mediocriter.u.Vt sunt non necessariæ diuitiæ Amicum te tibi.Quid reddat te liberum a curis. Quid pure.i. quid uere te tranquillum reddat idest quid sit summum bonum an honores:an diuitiæ:an ipsa philosophādi uia:quæ secreta a uulgo est:& fallit illa ignorantes:quia nō possunt adduci:ut in ea summū bonum putent. Digentia:de quo flumine in odis dictum est fluit iuxta pagum mandelā. Quid sentire.i.quam putas me opinionē habere:& quid putas mea diis pcari?Nempe ut seruent:quod mihi adest. Viuam mihi illi.n. sibi uiuunt qui nullis curis distrahuntur:& quicquid euenerit eo bene utuntur:& in bonā partem accipiunt. Si quid superesse:quasi dicat neq; sim anxius de uita. Sit bona lib.modeste petit. Sed satis est orare:ex prisca philosophia hoc est: nam christiani uolunt nihil:posse nos sine diuina gratia:sed illam accedere quotienscunq; eam imploramus.

Ad mecoenatem.

Risco si credis mecoenas docte cratios
Nulla placere diu/nec uiuere carmina possunt:
Quæ scribūt aq̄ potoribus/ut male sanos
Adscripsit liber satyris/faunisq; poetas.
Vina fere dulces oluerunt mane camœnæ.

ACR. p Risco si credis Mecœnas docte Cra.hanc epistolam ad mecœnatem scribit:in qua demonstrat pragmaticam suā idest causam propter quā composuerit carmina:sed prius uituperat imitatores Cratini:qui docuit nullorū carmina esse stabilia : nisi potulenti:& ebrii essent : trahens occasionē ipse Cratinus ex Homero & Ennio in quorū libris laus inuenitur uini.Non tm̄ poetas esse dixerunt debere uinosos:q Cratinus tantæ uinolentiæ fuit:ut solitus fuerit supra pelles recūbere : in quas cōedere cōsueuerunt.Hoc ēt epigrāma in monumentū eius testatur:in suis etiam fabulis negat bonū esse poetam:q uinosus non fuerit. Hic per hanc uinolētiā tātæ libidinis fuit ut cubiculū suum speculis adornaret:quatenus:& coitū suum spectare posset. Ascripsit liber.Democritus exclusit suo indicio sanos poetas a numero musarū dicens isanos in numerū phaunorū:& satyrorū deorū trāsire quasi ueriores.Vnde per ironiam hic dicit q postq̄ liber pater insanos poetas numero satyrorū ad scripsit: ipse musæ etiam mane sobriæ non fuerunt:olentes adhuc uinum nocte potatum.

POR. Prisco.s.c.M.hæc epistola ad mecœnatem scripta pragmaticā suam uult in carminibus pmonstrare:sed prius uituperat:imitatores omnes:& in primis poetas:qui uirtutes eorū admirati sunt nō assecuri continuo se his ipsis similes fore existimāt:si sola illorum uitia consectent ueluti faciunt: q fama est Homerum uinosum fuisse putant se bonos poetas reddi posse uinolenti.ergo hoc totū per irrisionem dicitur:nō q Horatius idipsum uerum existimet:uel de Cratini opinione:uel de Homero temulēto.ait.n.& per opinionem. Vt m.s.a.ut temporis aduerbiū est.q.d.exinde.ut scripsit bene tanq̄ in legionem suam.Nam hoc uerbum militare est:& est ordo ut male sanos ascripsit liber satyris faunisq; poetas.Vina fere dulces oluerunt mane camœnæ:& hæc ironia est ipsas quoq; musas etiam mane sobrias non fuisse.

CHRI. Prisco si credis:Vitupat eos q quoq; hoīum uitia imitati sunt:eorū uirtutes imitari nō ualent:ut quidam q cū audiant Homerū uinosum fuisse ebriositatem imitant. Prisco:q priscam comœdiā scripsit. Vt.i. postq̄. Liber:bacchus. Adscripsit:adiunxit. Nam ut in tutela habebat satyros & faunos: ita deinde habuit poetas:ex quo & ipse musæ uinosæ uideri possunt. Male sanos.Furore percitos.

Laudibus arguitur uini uinosus homerus.
Ennius ipse pater/nūquam nisi potus ad arma
Prosiluit dicenda/forum/putealq; libonis
Mandabo siccis/adimam cantare seueris:
Hoc simul edixit/nec cessauere poetæ

ACR. Quid siqs uestē uultūq; Catonis imitet. Nūqd ēt uirtutib⁹erit Cat.Ca.n. ꝯsul rōanorū:ut terribilior apperet hostibus:itōsa barba & capillis mæbat cū diro coler:amto:& cū toga exigua:ut uelocior eēt. In pede nudo:hoc de quocūq; pho.Ca.n.nudis pedib⁹ n̄ fuit. Exiguæ togæ q̄lē fecerit textor. Rupit .i.hyarbita maur⁹fuit regiōe:q dū Timage.pbm p⁹

Nocturno certare mero/putere diurno.
Quid si quis uultu toruo ferus/& pede nudo:
Exiguæq; togæ simulet textore catonem:
Virtutem ne repræsentet/moresq; catonis?
Rupit hyarbitam timagenis æmula lingua:
Dum studet urbanus/tēditq; disertus haberi:
Decipit exemplar uitiis imitabile/quod si
Pallerem casu/biberent exangue cuminum.
O imitatores seruum pecus/ut mihi sæpe
Bilem/sæpe iocum uestri mouere tumultus.
Libera per uacuum posui uestigia princeps:
Non aliena meo pressi pede/qui sibi fidet:
Dux regit examen.parios ego primus iābos
Ostendi latio.numeros/animosq; secutus
Archilochi/non res/& agentia uerba lycābem.
Ac ne me foliis ideo breuioribus ornes:
Quod timui mutare modos/& carminis artē.

conuiuiū:& inter pocula declamantem uellet imitari:& non posset:inuidia quodāmodo discerptus est. Exangue.c.ut pallorē nimiū possint imitari.Quoniam cyminū potatum pallidos reddit hoīes. Seruum pecus: mire ait pecus seruum: quoniā negant stoici quēq; liberū esse pter sapientem. Libera per uacuum. Ego prius romano sermone lyrica carmina scripsi. Qui si.f.solus audet archilochi. non res inquit transtuli de archilocho: sed exemplar metri:& non eadē uerba sum imitatus:qbus est persequutus socerū suum. Lycamben:ut se laqueo suspenderet.

¶POR. Laudibus arguit uini. facete addit Homerum tanq̄ uinū in iliade & in odyssea sæpe laudauerit. Ennius ipse pater:hoc totum cū imitatione quadam dī stultæ psuasionis:patet aūt Enni.ideo q̄ ipse primus latinoꝶ ad heroici uersus imitationē aspirauerit. Ad ar.ad libros annalium quos Ennius scripsit. Foꝶ:persoꝶ causidicos:& iuriscōsultos significat. Puteal aūt libonis sedes ptoris fuit prope arcū fabianū dictum q̄ a libōe illic primum tribunal:& subsella collocata sint. Mandabo.s.sobriis tradam. Adi.c.s. Vt ineptū est inquit ditionem nō a sobriis geri: sic absurdum est cātare ieiunos. Simul eduxit .n.c.p.statim ut hoc inquit uisum est oībus dixisse. Nocturno.c.m.hoc ē dies noctesq; potare. Quid si.q.u.t. Quid si aliquis inquit uestem uultūq; catonis imiteturnunqd cōtinuo & uirtutibus caro sit. Exiguæ to.s.& t.c.& metonymia id quod fit peo eo q facit. Rupit hy.exemplum stulti imitatoris iterposuit: nam hic hyarbita maurus fuit:q dum timagenē imitatur post cōuiuium:& intra pocula declamantē propter insolentiam faciendi quod conabať pene disruptus est. Timagenes.n.multos conabať adhibere:& cœne & declamationi suæ:dūq; ab hiis multū laudatur in admiratione sui peouocasse hyarbitā dicitur qui se & stomachū abrupit. dū Tymagenem & dicēdo & pascendo amicos conať æquare. Decipit ex.u.i.decipiunť inquit stulti qui cum propositum sit bonoꝶ exemplar.Eosdem tñ uitiis imitanť:ut ille q Catonem imitari se putat. Si semper tristis ac si foedidatus incedat. Quod si pallerēt ca.Quod si me casus inquit pallidū egisset:imitator meus medicaminibus uerteretur:ut cuminum potaret:Sic pallidus factus similis crederetur. aiunt enim cuminum dilutū:& potum pallidum facere:exanguē ergo pallidū. O imitares:tam enim seruus ad alienum præscriptum uiuit:q̄ ille qui est imitator alterius. Libera pee.u.Iam de se dicit ostēdēs:& quæ & qūo carmina scripserit:sic.n.incipit quasi neminē fuerit secutus:sed libero ɔsilio sua inuēta perscripsit. Per uacuū:quia nemo pcesserit. Qui sibi fi.pcedere iquit solus habet q recte sibi confidit:habetq; alios curæ imitatus regē apium in sequentibus. Parios:ideo quia parius est archilo.iambici caeminis scriptor:nā de Archilo: inqt transtuli nil præter metrū:sed res:& argumēta neglexi qbus ille lycāben persequitur: a quo repudiatus est gener. Ac ne me fo.ideo ne me parcius laudes tāquā in metris nil innouare ausum:ac profeere pro meo: multa inquit ex diuersis auctoribus composui docetq; quomodo composuerit. Tempeeat archilochi musam:& archi. inqt musa utimur & Saphus. Mascula.uel quia in poetico studio uersata est:in quo sæpius enituit:uel quia tribus diffamatur fuisse.

¶CHRI. Laudibus.Oedo est.Home.arguitur.i.demonstratur:& conuinciť. Vinosus:laudibus uini.i.quia laudat uinum ut sæpe apparet in illiade:& odissea.Ennius hæc aūt omnia per ironiam dicūť. Foꝶ putealq; .i.causas agendas:& oratoriam. Siccis:sobriis:ut cōtra madidos ebrios dicimus. Cātare.Poema scribere.

Senceis.i.ipsis sobriis. Pateal libonis.sedes prætoris fuit prope arcum fabianū dictum a libone prætore:a quo illic primū tribunal:& subsellia collocata sunt. Quid si quis.si hoc Home. & Ennii imitatores dicemus quia ebriositatem solā imitantur.eodem modo dicemus aliquem esse similem Catonis: si illum imitetur in toruitate uultus:in pedibus nudis & in breuitate togæ.Nam legitur sepe in publicum prodisse.Gato pedibus nudis & cum sola tunica.Nō igitur imitabitur uirtutes Catonis qui hæc minima imitabiť. Hyarpitam:hic maurus fuit:qui dum cupit parē se in declamādo & in urbanitatib⁹ Tymageni facere disruptus est. Decipit: Multi enim decipiuntur:nā dum proponunt sibi magnum uirū tanq̄ exemplar:& eius uitia possunt imitari putant etiam & uirtutes imitari posse.Ergo si casu poeta palleret:& ut ipsi pallorem imitarentur biberent cuminum.Cyminū dicitur & cuminum mutata y mutata in u ut cypressus: Est autem eius granū uehementer pallens.Persius.Rugosum piper & pallentis grana cymini.Ergo exangue.i.pallidum. Seruū pecus.In quibus animus nō homini sed pecudis sit & omnino seruilis. Bile iracundiā.Nam in tanta stultitia & peruicacitate modo risum:modo iram cōcitant. Libera per uacuum:primus fuit Horatius: qui apud latinos lyrica scripsit carmina. Pee uacuum.Trāslatio a uiatore:qui non ita præcedentē sequitur:ut pedem in suo uestigio ponat:sed ponit in uacuo.i.descripsi quæ prius ab aliis descripta nō fuerant.Quod etiam Maro gloriať. Primus ego in patriam mecū modo uita supersit:Aonio rediens deducā uertice musas. Parios.ab Archilocho inuentos:qui ex paro insula fuit. Numeros:pedes. Animos: spiritum & uehementiam stili. Non eem. Non eandem rem materiā. Lycābem:de quo in alio loco historiā dixi. Ac ne me foliis. Dixerat se materiā

mutasse:sed genus carminis qd in alcæo est retinuisse:sed nō pp hoc minori corona:& pmio dignū esse. Nā & alcæus & sappho idē factitauntineс ppea in minori pcio sunt. Breuioribus.s.minori corona. Modos & artem idest artificiosam illius modulationem.

Tēpat archilochi musā pede mascula sappho.
Temperat alcæus / sed rebus / & ordine dispar
Nec socerū quærit quē uersibus oblinat atris:
Nec sponsæ laqueum famoso crimine nectit.
Hunc ego non alio dictum prius ore / latinis
Vulgaui fidicē / iuuat īmemorata ferentē
Ingeniis / oculisq; legi / manibusq; teneri.
Scire uelis mea cur īgratus opuscula lector
Laudet / ametq; dōi / pmat extra limē iniquus:
Non ego uentosæ plebis suffragia uenor:
Impensis cœnarum / & trite munere uestis.
Non ego nobilium scriptorū auditor / & ultor
Grāmaticas ambire tribus / & pulpita dignor.
Hinc ille lachrymæ spissis indigna theatris.
Scripta pudet recitare / & nugis addere pōd9.
Si dixi rides ait / & iouis auribus ista
Seruas. fidis enim manare poetica mella
Te solum / tibi pulcher. ad hæc ego naribus uti
Formido / & luctantis acuto ne secer ungue.
Displicet ille locus clamor / & diludia posco.
Ludus enim genuit trepidum certamen / & irā:
Ira truces inimicitias & funebre bellum.

ACR. Temperat archi.metrū inquit archilochi quod nos imitamur temperamus uersibus Alcæi & sapphus quos imitor. Sed neq; eodē ordine uersuū utunt:neq; rebus qbus socerū insequtur. Ordine.d. quia tm̄ pedes tulerunt nō materiā. Ore la. Archilochus græcus poeta primus fuit:& ego apud latinos primus lyrica carmia scripsi. Scire.u. excusat se cur cum probet a plurimis bn̄ sua carmina cōposuisse: non tn̄ habeat laudatores:ōndit φ pp inuidiā quæ inimica est uirtuti cū per domos alioꝶ legeretur: & publice dettaheresι & quia nō cōducebat muneribꝰ cibi:& uestiū sauorē uulgi quod solēt amatores adulationis agere. Et.n.a.p. illi in nugis suis pondus laude accumulare gaudent: qui carmina sua in honeste laudari cupiunt. Ego.n.u.illius ad uerba uereor libere:& urbane tendere ne eū ad iracūdiā prouocē. Naribus uti formido:timeo esse fastidiosus: sed honestas qro excusatiōes ne recitem. Clamo.i.reprehendentiū timore coactus dicā φ mihi displiceat φ locus ubi recitē:& hoc posco diludia: diludia dicūt: tempora quæ gladiatoribus conceduntur inter dies quinq; pugnant.

POR. Temperat alceus. Miscemus inqt ι & alcei metrū:sed neq; eodē ordine utimur uersuū. Nec so.q.soceꝶ lycābe poscit. Nec sponte in.la.eū enim ad laqueum dī Archilochus cōpulisse infami carmine. Nunc.e. Archilochū.s.non aliū:hoc est quod dicit nullius imitatorē se esse:dūtaxat in auctores. Immemorata. a nullo ex latinis añ me dicta. Ingeniis hoc:uel ad archilochū refertur multa obscœna dicentē:uel ad Luciliū qui æque multa punice spurca composuit. Scire uelis mea:deest audies:ut sit:si uelis scire audies:& hic se excusat φ cū probeť a plurimis:nō tn̄ habeat laudatores uolēs hanc cām esse φ pp inuidiam q̄ inimica uirtutis esse etiā ipse nō adibat grāmaticos cū suis auctoribus promerēdo. Grāmaticas tribus:ipsam discipuloꝶ multitudinē dicit.pulpita uero ipsos magistros. Hinc ille lachrymæ:hinc cā est inqt pp quā & alii laudanť. Spissis idigna theatris scripta pudet recitare:hæc sunt uerba Hora.excusantis cur nō scripserit φ in publicū proferat. Nugis addere pōdus:hoc est pro re magna uastū pondus pronūcians. Referent alii q nugas peiores facere recitādo solēt. Rides ait: hæc inuidi uerba sunt rñdentis Hora.ut si dicat irrides cū te diffidentem ais nō recitare uulgo cum superbia fastidis cæteroꝶ aures. Cæsari soli legas. Fidis.n. aduersarii adhuc uerba sunt exprobrātis quod Hor.multū sibi arroget de carminū suauitate. Tibi pulcher:iudicio tuo cōtētus teipsum laudes. Ad hæc ordo.ad hæc ego.

Displicet iste.l.in quo recitať palam:naribus caninis uituperantium. Et luctantis acuto ne secer ungui: per hoc significat multos emulos omissa arte descendere in certamen:ut q ī luctatiōe unguem imprimit ad lacerandum aduersarium. Diludia:intermissionem ludorū uel dilationem. Ludus enim genuit:hæc causa ē cur diludia postulet.

CHRI. Mascula. In qua uirile ingeniū sit. Nec quærit soce.i.nō describit eandē materiam de socero:q̄ archilochus. Oblinat. Deturpet ab eo quod est linonis. Atris:noxiis. Nec nectit.i.nō describit ea qbus neobole sibi laqueū nectit. Hunc.s.pedē iambum. Fidicem:lyricus poeta. Ingeniis oculisq; legi:quia q̄ legimus ad ingeniū nostrū inducunť. Scire uelis. Cām profert uñ fit φ carmina sua domi laudet lectonforis aūt pmat .i.uituperet. Ait.n.inde prouenire:quia nō corrūpit illos cœnis:aut iam cōsumptis uestibus. Suffragia. Trāslatio ab iis qui magistratū petunt.Illi.n.uenanť suffragia.i.cōparant sibi suffragatores. Vētosæ plebis:inanæ & leuis. Vituperat.n.eos q cœnis:& muneribus cōparant laudatores ex imperita plebe. Sic Persi. Calidum scis ponere sumē scis comitē horridulū trita donare lacerna. Non ego. Snia est:cum solitus sim.audire nobiles scriptores. Et.u.i.punire. Nā quis sint nobiles tñ si qñ errant rephendo. Nō di.nunc am.grā.tur.i.humilis pcari turbam grāmaticoꝶ.q.d.cōdiscipulos meos. Et pul.i.pceptores. Indigna.n.res uideť cum audeā corrigere doctiores descēdere in eam humilitatē ut ambiā turbam grāmaticoꝶ. Quod aūt tribus dixit manet in translatione suffragiorū:q tribunim.i.p singulos tribus petunť. Hinc ille lachrymæ.i.hinc exoriť indignatio apud grāmaticos. Hinc:ex hac cā:quia ego nec dono munera:neq; ambio illos. Hinc ille.l. Locus terentianus est in prouerbiū iam tractū. Spissis:ordo est:Si ego excusans quare nolim recitare dixi pudet me recitare scripta quæ non sunt digna spissis theatris.i.frequentibus auditoribus:& addere pōdus nugis.i.dare auctoritatem rebus leuibus:ut multi faciūt:q suas nugas tanq̄ res maximas recitant:aliquis tūc ait:tu nos derides: & tua scripta ioui audiēda reseruas: & fidis te solū manare.i.fluere poetica mella.i.suauitatē poeticam.q.d.ic

circo

circo nõ recitas nobis:quia suauiora sunt q̃ quæ digna sint quæ a nobis audiant. Ad hæc.i. ego ad hæc re/spondeo nõ icc irco non recita re:quia putem mea scripra iouis auribus seruãda:sed quia timeo uti naribus.i. uti acutiori iudicio. Nã dicimus aliquid olfacere nos cũ acriter iudicamus. Hinc illud. Naribus suspendis adũ cis. Et formido ne secer acuto ungui:luctantis idest eius qui mecũ luctet. Displicet iste locus.s.theatri. Dilu dia.idest intermissioné uel dilationẽ ludorum.q.d.iccirco nõ placer theatrum:quia uolo differre ludos:nam ex ludo certamen oritur & contentio:& ira. Ab ira autem inimicitiæ sunt:& tandem bellum.

Ad Librum

Vertũnũ/ianũq; liber spectar̃ uideris:
Scilicet ut ꝓstes sosioꝝ pumice mun dus.
Odisti claues/& grata sigilla pudico.
Paucis ostendi/genus/& communia laudas.
Non ita nutritus/fuge/quo discedere gestis:
Non erit emisso reditus tibi.quid miser egi?
Q uid uolui?dices/ubi quis te leserit/& scis
In breue te cogi/cum plenus languet amator.
Q uod si non odio peccantis desipit augur:
Carus eris romæ/donec te deserit ætas:
Contrectatus ubi manibus sordescere uulgi
Cœperis/aut tineas pasces taciturnus inertes:
Aut fugies uticã/aut unctus mitteris ilerdam.
Ridebit monitor non exauditus/ut ille
Q ui male parentem in rupes detrusit asellum
Iratus/quis enim inuitum seruare laboret?
Hoc quoq; te mãet ut pueros elemẽta docẽtẽ
Occupet extremis in uicis balba senectus.
Cum tibi sol tepidus plures admouerit aures:
Me libertino natum patre/& in tenui re
Maiores pinnas nido extendisse loqueris:
Vt quantum generi demas/uirtutibus addas.
Me primis urbis/belli placuisse/domiq;
Corporis exigui/præcanum/solib⁹ aptum:
Irasci celerem/tamen ut placabilis essem.
Forte meum si quis te percunctabitur æuum:
Me quater undenos sciat impleuisse decẽbres
Collegam lepidum quo duxit lollius anno.

ACR. Vertunum ianũq; liber spe.ui.hanc episto/lam metaphorice inscripsit quasi in rem animatã significans librũ suũ in publicũ uelle procedere:se uero ꝓhibere. Vertũnum:uertũ/nus & ianus dũ sunt q præsunt negociis ementiũ & uendentiũ ante quoꝝ templa erant loca:in qbus cũ cæteris rebus ẽt libri uenales erãt:per deos aũt loca significat. Pumice:mẽsa sosioꝝ qui græce Βιβλιο πωλαι bibliopolæ dñr:idest uẽditores librorũ: dicti sosii a familia quaꝝ mensam poetica licẽtia pumice am uocat. Cũ.p.ebrius ac saciatus lector piger ẽ ad legẽdũ. Quod.s.n.o.quod si ego augur tuus sum.i. diuinitus tibi ꝑcanti futura prædico:nõ odio tibi lo quat tam diu carus eris q̃diu noui libri pulchritudi/ne retineris:& cũ fueris sordidatus per processum tpis:nemo te optabit atq; describet:sed aut carie con sumeris:aut fient ex te opostographæ epistolarum. Docentẽ:ita loquitur quasi ipse liber pueros elemẽ ta docturus sit. Senectus.i.ut senescas balbutientiũ meditatione. Tepidus ſm morẽ librariorũ:& magi/strorũ loquitur:q circa quartã uel quintã horã dicta ta pueris ꝑbere consueuerunt:quo tpe tractabiliores sunt. Maiores.p.ultra dignitatem meoꝝ natalium amicitiã Cæsaris acqsisse & principiũ. Vt quãtum .g.causam exponit cur nõ uerecundet humilẽ gene logiam profiteri.s.quod nõ haberet ex parentibus: haberet ex sapiẽtia. Anno.eo anno compleui qua/draginta quatuor annos quo lollius cõsul sortitus esset socium lepidum in consulatu.

¶POR. Vertũnum ia.l. Mirũ est hanc locutionẽ inter epistolas poni:cũ neq; ad absenté neq; ad præ/sentem hoiem scripta sit:nisi quia receptũ ẽ:& prin/cipia:& fines in oib⁹ libris nullius legis formula cõ tineri. Vnde sic Lucre. incipit primũ epicureæ sectæ librũ. Sic Virg.iiii.geor. Hæc itaq; cũ libro suo uidet loq quem ipositũ ante finẽ cupidũ eẽ dicit in publi/cũ domi cõtinendus sit:ne in magnos lectores inci dens uituperet. Vertũnus aũt deus est præses uertẽ/darum rerũ hoc est emendarũ ac uendẽdarũ qui in uico thurario sacellũ habuit. Ianus quoque similiter uicus est ab iano genio sic appellatus:q in eo arcũ habet sibi cõsecratũ:p quos deos significat loca:in qbus cũ cæteris rebus:ẽt libri uenales erant. Sane ex hiis uersibus:& in principio sequtis libri apparet Horati.hoc uo/lumẽ:quasi nouissimũ totius opis habuisse. Nam ſm epistolaꝝ coactus adiecit. Scilicet ut prostes:quasi ma/gnæ temeritatis sit hoc librũ uoluisse. Prostes:proponaris uenalisq; sis. Sosiorum.p.m.sosii illo tpe fratres erãt bibliopolæ celeberrimi. Odisti.c.odisti includi:& sub sigillo esse:quod pudicis inquit gratũ esse cousue uit. Paucis.o.g.doles inqt ꝙ paucis recitẽ. Cõmunia.l.cõuent⁹ publicos. Et scis in.b.t.c.hoc est nec totum te per ordinẽ reiterari fastidio poscentũ. Quod si.n.o.p. Sensus:q; si ego quasi augur tibi nõ peccãti futura ꝑdico nõ odio tui loquor tã diu carus romæ eris q̃ retinueris pulchritudine noui libri. Tpe uero cũ sordidior factus fueris nemo te ornabit atq; describet:sed aut cariæ consumeris: aut fient ex te opistographæ epistolæ.
Aut.f.u. Vtica aphricæ. Ilerda:hispaniæ ciuitas:ac per hoc belloꝝ ciuiliũ cã adhuc illic romanũ exercitũ de/tineri significat. Ridebit.i.ridẽdo. Hoc.q.t.m.satyrice oia quæ detestat dicit iminere libro suo. Extremis in ui cis ultima uicoꝝ parte:ut Terẽ.in ultima platea dicit:Balba senectus:balbus senex pueros elemẽta docẽs:qua si ipse liber pueros elemẽta docturus sit. Cũ tibi sol.t.ſm librarioꝝ morẽ locutus est q circa quartã uel quin/tam horam dictata pueris ꝑbere cõsueuerunt:quo tpe tractabiliores sunt. Me.l.n.t.ipse enarrat uitã suam cy nice nõ dissimulãs humilitatẽ generis ac se esse prouectũ. Vt.q.g.d. Causatur cur sibi nõ tacendi sint paren/tes. Primis.u.b.d. Aug.mecœ.pollioni & cæteris. Belli.d.hæc modo aduerbia sunt accipiẽda nõ noia. Cor poris.e.hæc descriptio charathetrismos dr̃. Præcanũ:pp caniciem & ante annos albos capillos. Solibus.a.

ſolitũ iacere ſub ſole:& chroma facere. Tñ ut.p.e. π ροσφάτ ευσιο qua purgauit ꝙ ſe ꝯfeſſus eſt iracundũ. Forte.n.i.ſ.q.t.facere.q.d.nõ oẽs ſciãt:ſed ille ſolus qcunq̃ ꝗſierit. Quater uñ annos quatuor &.xl.dicit & ſi/mul oñdit:& quo mẽſe natus:& quo anno ætatis ſuæ hunc ꝑſcripſerit. Collegam.i.q.d.l.figurate p id quod eſt quem annũ Lollius duxit cũ collega lepido:& duxit ſortitus eſt accipiamus:quia ſorte duci dicimus:&.n. tandiu quis dr̃ collega:ꝗdiu ipſe cum collega propter quod hoc nomen ad aliquid dicitur.

❡CHRI. Vertũnum.i.l.ſ.u.Increpat librũ in publicũ prodire cupientẽ:Vertũnus aũt deus erat uertendarũ rerũ.i.uendendarũ emendarũq̃:q in uico ſacellũ habebat:de quo deo plura in ſupioribus dicta ſunt.Per hunc & ianũ intelligit locũ ubi uendebant̃ res:ubi ẽt & libri. Proſtes:palã te uenalẽ offerras.Neq̃ ſine ꝯuitio dixit proſtes:nã hoc impudicarũ eſt:ut oñdat illũ pudore carere. Soſiorũ.Librarii duo fratres erãt in ꝑcio ea tempe ſtate acuti cognitores oium librorũ & exiſtimatores.Sed nihil ad Veſpaſianũ noſtrũ qui ꝑter id:ꝙ iam diu in ea re principatũ obtinet:ẽt ingeniũ litteris excultũ & multarũ rerũ uſu apprime callẽs quibuſq̃ maximis exer/cet. Grata.p.Nã in qbus pudor eſt ii ſub claue:& ſigillo cuſtodiri:non aũt in publicũ prodire conſueuerunt. Paucis:quaſi ꝑcioſis. Nõ ita.n.Non iis moribus a me ĩbutus.Quid miſer.Verba libri. In breue te cogi.Snĩa eſt multi te nõ amabunt:& rephendent:ſed ẽt qui tui amator eſt:cũ erit plenus.i.ſacietate affectus coget te in breue.i.ex faſtidio:nec totus nec ex ordine recitaberis. Quod ſi nõ odio.i.ſi ego q tibi peccanti:ut augur futura ꝑdico nõ deſipio odio tui:tã diu romæ carus eris ꝗdiu retinueris pulchritudinẽ noui libri. Paſces tineas. Quæ te corrodẽt. Taciturn⁹:qa nõ legeris. Vinct⁹:fiẽt ea te opiſtographiæ.epſæ.Eſt.n.opiſtographiæ epſæ ĩſcriptio ꝗ a tergo fit:uel eris tunica rerũ uenaliũ. Ilerdã:hiſpãiæ urbs ẽ. In rupes:nã cũ recta aſinũ ducere uo lueri:neq̃ ille paruerit iratus in rupẽ detruſit. Pueros elemẽta docentẽ.Nã ſenes ꝗſtũ facere cupiẽtes docẽt pueros prima elemẽta.i.cognoſcere characteres litterarũ & cõponere in ſyllabas:& in dictiones:& ad eã rem utunt̃ uilioribus libris. Cũ tibi ſol.Nã poſt ortum ſolẽ pueri ad ſenẽ docendi ueniunt. Me libertino.Narrat cynice uitam ſuam:nec diſſimulat humilitatẽ generis. Præcanum.Ante tempus canum. Collegam.Sententia eſt : ꝙ anno conſulatus Lepidi & lollii poeta expleret quartum atque quadrageſimum annum uitæ ſuæ.

ACR. c Vm tot.Auguſto petenti ſibi aliquis ope/ris dedicari ſcribit Hora.ideo hucuſq̃ nõ feciſſe:ne iacturã reip.faceret:ſi Cæſarem uerſibus ſuis a repu.reuocaret:paulatim ad hoc de/ſcendit:ut de iudicio tpis quærat̃: quo antiquos poetas laudamus tanq̃ merito uetuſtatis meliores ſint.

Romulus:laudat uirtutem Cæſaris cũ dicit ei ſoli contigiſſe:ut inuidiã uiuus uinceret. Agros.a.dum diſtribuũt colonias:colonias diſtribuere eſt uacuas hoibus ciuitates aliunde adductis habitatoribus implere:& agros illis adiacentes diuidere. Condũt:io cunde.dũ ea inqt faciunt q tu:& tñ non fuerunt grata. Contudit.Herculẽ ſignificat:q inter duodecim portenta quæ ſubegit etiam hydram excuſſit:q licet tantæ uirtutis eſſet:non tamen caruit inuidia donec mortuus eſſet.

❡POR. Cũ tot.Apparet hunc librũ:ut ſupra di/ximus hortatu Cæſaris ſcriptũ eſſe cuius rei ẽt Sue/tonius auctor eſt : nã apud eũ epiſtola inuenit̃ Aug. increpantis Hora.ꝙ nõ ad ſe quoq̃ plurima ſcribat. Ergo hoc principiũ cum laude ĩperatoris:& ab excu ſatione:ꝙ illũ noluit occupatũ in remp.ſuis impedi re ſermonibus.Totaq̃ ſnĩa huius epiſtolæ de poetis eſt ad hoc ut ſubtiliter in eorũ fauorẽ Cæſar moueatur.Dicit.n.Hora.ſoli Auguſto contigiſſe:inuidiam uirtute uiuus euinceret:cæterũ aũt & ꝗuis melioribꝰ anteponi. Cũ tot.ſ.totus hic eſt ſenſus:cũ tantis re/bus detinearis o Cæſar ꝙ adminiſtrando tpa tua ꝗ oium cõmodis ipendẽda ſunt: lõgo ſermone remo rati iniquum eſt. Publica cõ.per hoc pulchrior eſt laus:& incerta diſtinctio eſt an emendes an in publi ca peccẽ. Morer:uanitate occupẽ teneamq̃:te cuius oẽ tps in publica cõmoda ꝯſumendũ eſt Romulus & liber pr̃ laudata Cæ.uirtute:laudat ẽt fœlicitatem quia dicit huic ſoli contigiſſe: ut inter hoies ẽt nunc poſito iam diuini honores decernantur:quod nulli cõceſſum ſit horũ:quos enumerat:hoc ẽſt Romulo: libero:caſtori:& Polluci: & cũ hiis Herculi.& ẽ ordo Romulus & liber: dũ terras holumq̃ colunt genus aſpera bella ꝯponunt:illi de qbus ſupra dixit:poſt in

Q uinti Horatii Flacci Epiſtolarum Liber Se/cundus ad Auguſtum.

Vm tot ſuſtineas/& tanta negocia ſo (lus:
Res italas armis tuteris/moribus ornes:
Legibus emendes/in publica cõmoda peccem:
Si longo ſermone morer tua tempora cæſar.
Romulus/& liber pater/& cũ caſtore pollux
Poſt ingentia facta/deorum/i templa recepti:
Dum terras/hominũq̃ colũt genus/aſpa bella
Componunt/agros aſſignant/oppida condũt:
Plorauere ſuis non reſpondere fauorem

Speratum meritis. diram qui contudit hydrã:
Notaq; fatali portenta labore subegit:
Comperit inuidiam supremo fine domari.
Vrit.n. fulgore suo/qui prægrauat artes
Infra se positas/extinctus amabitur idem.

gentia facta in deorũ templa recepti sunt. Agros.a hoc est colonias deducũt.ducuntq; urbibus milites suos. Plorauere:plus dĩ q̃ doluere. Dirã.q.c.h.Hercules.s.& bene hoc eligit quod inter labores eius uel maximum fuit.Nota portẽta quæ sunt in.xii. laboribus Herculis diffamata. Fatali.i.uetũ queadmodũ Virg.dixit. Vt duros.m.l.r.s.e.s.i.an fatali pro capitali ac molesto:ut ipse alibi fatalis incertusq; iudex. Supremo fine domari:& est sensus:expertus est inuidiam tunc finiri cum & uita finitur. Vrit.n.ful.suo.Rationem exponit propter quã minus colunt̃ uiui qui uirtute antecellunt:post obitũ aũt diliguntur:grauis est.n.inquit inferioribus:& infra positis nocet qui artibus bonis cæteros uincit:sed requiritur tamen ac desideratur extinctus.

¶CHRI. Cum tot.s.&.r.n.s.Ad augustũ liber est.Nã & apud Sueto.legitur epistola Augusti Hora. arguentis q̧ ad se nõ scribat.Excusat ergo se nõ scribere:ne illũ tot negociis occupatũ impediat:& simul eius laudes aggreditur:in tota aũt epistola subtiliter in fauore poetaꝶ uersat̃.Est aũt principiũ pene heroicũ:& quo optimi sapientissimiq; ducis officiũ absolutissime describat.Quã quidẽ rẽ si attentius legeris. Illustrissimo Guido feltri:in ea tanq̃ in nitidissimo speculo patẽtis tui Federici feltrii ducis inuectissimi plurimas stupẽdasq; uirtutes cõtemplaberis.Nam qd poeta noster in augustũ scribit:quod optimo suo iure sibi Federicus nõ uendicet. Quid inq̃ eaꝶ rerũ:quæ principiũ uitam oĩbus laudibus accumulatã:& domi:& militiæ reddũt:in nr̃o principe desideratũ est.Sed uide iam quæ de augusto dicat:ut eadẽ de parente tuo dicta putes.Est aũt ordo.Peccem pro peccabo si ego detineã te o Cæsar lõgo sermone.Cũ tu solus sustineas tot & tanta negocia. Solus sustineas.Optimus.n.princeps nõ solus cõsultat:sed eligit quos prudẽtia fideq; insignes nouit:cũ quibus ꝯsultet:sed tñ solus sustinet:quia nõ ita cuiq̃ aliqd demandat quin ipse pariter quoad res patiat̃ curet.Oĩa circumspicit:oĩb⁹ ꝯsulit:nihil omittit nihil negligit.Ergo sustinet solus.Cõsultat cũ plurib⁹.Quæ eã ẽ ut princeps de se loquẽs:ita dicat ueluti de plurib⁹ loquat̃.Non.n.ait ita decreui:ita iubeo:sed ita decreuimus:ita iubemus.Neq; hoc supbia adinuenit:ut tanq̃ se unũ pro oĩbus censeat:sed modestia pepit:ut nõ suæ prudẽtiæ cũcta arroget sed ut alioꝶ quoq; cõsilio egere:& eũ egeat libenter uti demõstret . Cõtraq; honorificẽtius illi est ut singulari numero:& nõ plurali salutet̃.Cum.n.dixero te q̃so rex:teq; appello:in solo ipso magis cũcta reposita esse demonstro:q̃ eũ dixero uobis supplex sum o rex:uestrãq; opẽ imploro.Sed barbarica q̃dam adulatio oĩa:& peruertit:& iuertit.Sed ad rẽ redeo. Sustineas:ergo nõ succũbis oneri:sed eo aĩ robore:ea prudẽtia es ut ẽt quæ grauissima sunt sustineas. Res italas.i.s.n.princeps nõ solum inter mortales primus hñdus:sed etiam si dicere licet:deo similis putãdus:q & armis imperiũ tutari possit:& rempu.uirtutibus ornet:& uitiis purget. Res italas.Imperiũ latinũ quo nihil maius fuit.Ergo nullũ maius pondus eo est quod tu sustines. Tuteris:optime dixit.Nõ.n.armis ad alioꝶ iniuriã abuti:sed in nostrã defensionẽ uti debemus. Non igit̃ ut inferatur: sed ut propulset̃ iniuria arma bonus princeps sumit. Moribus:ornes. Tutaris imperiũ:Ergo pacẽ uel si est conseruas:uel si ab aliis uiolata fuerit restituis.Nulla.n.alia rõne bella sumẽda sunt:nisi ut in pace uiuamus. Sed quia iners oĩno ac desidia plena pax erit:nisi uirtutibus illustret̃:& excellẽtibus uiris ornetur nõ temere adiũxit. Morib⁹ ornes:idest uirtutibus quæ a moribus sunt.Vel moribus quasi optima ꝯsuetudine inducta:quæ oẽs parit uirtutes. Legibus.e.Nã qui moribus atq; optimis exemplis ad uirtutẽ a uitiis adduci nõ pñt ii metu pœnæ quæ ex legibus infert̃ coercendi sunt. Legibus:Nam ut etiam apud institutiones iuris ciuilis est.Imperatoriam maiestatẽ non solũ armis decoratã:sed legibus armatam esse oportet. Incõmoda.p.Non solũ.n. errataq; quæ & ipsa damnũ maximũ reipu.afferunt:uerũ etiã oĩa incõmoda legibus amouẽda sunt. Romulus:Quãto omnibus istis quos enumerat excellẽtior sit augustus:ex eo demõstrat quod illi uiuẽtes inuidiam superare nequerint.Augustus aũt usq; adeo illam extinxit:ut uiuẽti sibi diuini sint honores decreti. Aspera bella cõponunt.i.finiunt:quia regiones pacabãt:ut nõ sit laus in gerẽdo bello:sed in pace inducẽda. Agros assignant.Vel quia coloniis deserta loca replebãt:uel quia ut lites tollerent unicuiq; suum esse uolebant. Supremo fine.i.ipsa morte & nõ antea. Vrit.n.Oñdit quare inuidia nõ nisi morte domet̃.Nam ille qui prægrauat artes infra se positas.i.qui adeo excellit:ut oẽs uirtutes inferiores se sint: urit.i. accendit hoĩes ad inuidiam.Sed tu tua magnitudine rerũ omnẽ inuidiam superasti.Inuidemus.n.hominibus usq; ad aliquod spacium quo & nos puenire posse speramus.Sed si in altiora iam euolarint non amplius inuidemus. Quapropter græci ea quæ uehementer excellunt apthona.i.sine inuidia dicunt.

Præsenti tibi maturos largimur honores:
Iurandasq; tuum per nomen ponimus aras:
Nil oriturum alias/nil ortum tale fatentes:
Sed tuus hic populus sapiens/& iustus in uno
Te nostris ducibus/te graiis ante ferendo:
Cætera nequaquam simili ratione/modoq;
Aestimat/& nisi quæ terris semota/suisq;
Temporibus defuncta uidet/fastidit/& odit:
Sic fautor ueterũ/ut tabulas peccare uetantes:

¶ACR. Nil oriturũ:nil inquit alio tpe tam magnum ortũ est uel oriturũ adhuc q̃cq̃ est. Sed tuus hic po. populus inqt romanus in hac re sola iustus: & sapiẽs est:q̧ te pferri oĩbus ducib⁹ suis oĩbusq; græcis:sed in hoc:q̧ cætera nõ simili rõne põderat:stulte agit dũ oĩa noua fastidit:quæ a poetis scribunt̃ in tm̃ delectans ueteribus:ut legem ro.quæ in.xii. tabulis continet̃:& fœdera sub antiqs legibus facta:uel q̃ romani fecerũt cũ sabinis: & libros annales ita pro uero teneant:quasi musæ locutæ sint in albano mõte. Sabinis:postq̃.n.sabini pacẽ cum romanis inierunt.fœdera amicitiæ cõscripserunt. Albano:quia egeria nympha dicebat̃ loqui cum Numa Pompi

Q uas bis quinque uiri ſanxerũt / fœdera regũ
Vel gabiis/uel cum rigidis æquata ſabinis:
Pontificum libros/annoſa uolumina uatum
Dictitet/albano muſas in monte locutas.
Si quia græcorum ſunt antiquiſſima quæque
Scripta/ uel optima/ romani penſantur eadem
Scriptores trutina/nõ eſt quod multa loq̃mur.
Nil intra eſt oleam/nil extra eſt in nuce duri.
Venim⁹ ad ſummũ fortunæ /pingimus/atque
Pſallim⁹/& luctamur achiuis doctius unctis.
Si meliora dies/ut uina poemata reddit:
Scire uelĩ preciũ chartis quot⁹ arroget annus.
Scriptor ab hinc ãnos cẽtum qui decidit/iter
Perfectos/uetereſq; referri debet? an inter
Viles/atq; nouos? excludat iurgia finis.
Eſt uetus/atq; probus cẽtum qui ꝑficit annos:

lio in albano monte. Si quia græcorum:ſi iõ negat Roma.popu.nouos bonos eſſe quia non antiqui nihil reſtat. niſi ut denegemus ea q̃ naturalia uelut os oleæ non ſit durũ & teſta nucis non ſit dura quod cõtrariũ eſt. Trutina:in eadẽ ætate quia græci poetæ antiqores ſunt q̃ latini:& ob hoc obiectiões latini ſunt olo iniuſtæ. Vẽim⁹.a.ſ.f.ergo pfecti ſumus nõ hẽt amplius fortuna ꝙ ꝑſtet arroget annus: ſi ſquit uetuſtas & honeſtas in carmine tanq̃ in uino p tps inqrenda eſt uelim ſcire quot annis laudabile carmen. Vtrum illud carmen ꝙ retro centum annos compoſitum eſt aut illud quod nuper.

¶POR. Vrit.n.ſplẽdore.quo ſulget: & bene urit ad ſul.rettulit. Præſenti:iuuẽti ſed ſplẽdidius hoc ẽ q̃ gloſſenaticos. Matutos accelerato uel oportunos meritis tuis atq; matutos:& recte:aliis.n. non maturi ſed ſeri honores dati ſunt .iurandaſq; ac per hoc diuinos tibi honores decernimus. Nil ori.a.& hoc ſplendidius quaſi naſci deberet uel natum eſſe dixiſſet.oritur.n.ſol.exoriri dicitur dux. Sed.i.h.p.i.hac ſolat re ſapit ꝙ te omnibus ꝑponit.in cæteris ãt peccat:q nil optimum niſi antiquũ putat & ſui temporis uniuerſa ꝯtemnit. Terris ſẽ.ſuiſq; uetera ac demortua. Faſtidit & odit:auxeſis.plus eni odit q̃ faſtidit. Suis tpibus deſũcta:quæ ſua tpa compleuerit ac finierint. Sic.ſ.u.adeo ueteribus faueas ut ẽt legum.xii. tabulas a.x.uiris ſcriptas & fœdera ſub regibus facta tunc Romanis uel cum ſabinis uel albanis latina eſſe uideanť ob auſterã & rancidam uetuſtatem. Pontificũ libros.Vtrum annales an põtificiũ ius ſignificat. Annoſa uolumina ua.Veteres marii uates ſybillæ. Mõtecur in albano monte.Vtrum pp uetuſtatem quod ante romã alba regnauit. Si.q.g.ſ.hæc tota ſnia uſq; miratur nihil niſi quod libitina ſacrauit hunc ſenſum cõtinet.ſi iõ carmina antiquiſſima quæq; laudanť:qa antiquiſſimi quiq; græcorum optimæ ſcripſerunt eos reditus & ꝯm eandem debeat ut romanis poeta faſtim placere.quod ſi non eſt:quod multa tamẽ etiam ut illi quiq; manifeſta ſunt:nõ.n. ſecundi doctrina ſumus uerum ẽt græcos uicimus ſin ãt tps & uetuſtas in carmine tanq̃ in uino ſit inquirẽda uel in ſcire quotus annus probum carmen efficiat.quo ipſo facile demonſtrať ſtultitiæ eſſe in libris conſiderare non meritũ. Eãdem .ſ.eodem examie eodẽ iudicio eadem æſtimatione. Nil itra.e.o.negant mãifeſta: nã conſtat intra oleã & extra nucẽ eſſe duriciã. Venimus.a.ſ.f.utp in impio ac cæteris in rebus quas enumerat. Non hẽt inquit quod nobis amplius fortuna iam ꝑſtet:Ergo & pfecti:poetæ ſumus: ſed hoc intelligi q̃ dici a ſe maluit. Qui decidit.Qui deſũctus eſt.Excludat iurgia finis tanq̃ tacente urget an nũerus annoꝶ ſit ſignãdus:pone inquit finẽ & iam nulla cõtentio eſt. Veteres bonos:antiquos.Et ꝑſens & poſtera reſpuit ætas. Malos.ſ.

¶CHRI. Sed tuus hic populus.Snia eſt: ꝙ quẽadmodum recte de te ſentit cum ꝑponit te cæteris: ſic non recte de reb⁹ aliis iudicat.Nam in poeris iudicandis ſp ueteres ſula uetuſtate motus nouis anponit. Tabulas. p.u.Librum intelligit an tabularũ. Sed ut breuiſſime originẽ iuris romãoꝶ proſequar Romulus cum.Lxxx. partes quas curias appellauit populũ diuiſiſſet leges quaſdã tulit:quas curiatas appellauir.Tulerunt & ſequẽtes reges:quas oẽs qm̃ a Sex.papirio q priſcis tpib⁹ fuit ſuo ordie in unũ uolumẽ redactæ ſunt:ius papirianũ appellarũt.Exactis uero regib⁹ lege.a tribunis lata oẽs leges exoluere.Ac deinde p.xxx. annos conſuetudine potius q̃ certo iure uixit Po.ro.Inde creati ſunt decemuiri anno urbis altero &.ccc. qui conquirerent leges a græcis ciuitatibus:quas in.x. tabulas eburneas pſcriptas in roſtris poſuerunt:ut poſſent leges aptius perſpici:fuitq; illis ius in ciuitate eo annos ſummum:ut nulla eſſet ab illis prouocatio:ut leges corrigerent. & ſi quid uideretur adderent.Itaq; ſequenti anno alias duas addiderunt. Vnde fuit.xii.tabularum liber.Quarum ferẽ darum auctorem dicunt fuiſſe decẽuiris Hermodorũ quẽdam epheſiũ in italia exulantem. Hinc uero exorta eſt prudentium interpretatio & diſputatio.fori.Hæc iterpretatio ſine ſcriptis nomẽ proprium non hñs ius ciuile dicitur.Inde ex iis legibus eodẽ fere tempore actiones compoſitæ ſunt:qbus inter ſe hoies diſceptarent:quas ne proſuo arbitrio hoies inſtituerent:certas & ſolẽnes eſſe uoluerunt.Hæc ãt pars iuris legis actiones appellantur.Scientia tamẽ interpretãdi & actiones apud collegium pontificum erat:ex qbus conſtituebatur q ſ quoq; anno ꝑeſſet.Quæ conſuetudo annis fere cẽtum durauit.Poſtea cum :Appius Claudius propoſuiſſet & ad formas redegiſſet has actiones Cn.flauius ſcriba eius & libertini filius ſubreptum librum populo tradidit.Vnde meruit tri.ple.Senator ac ædilis fieri.Hocq; ius Flauianũ ut illud papirianum dixerunt.Inde Sex. helius alias actiones cõpoſuit:& populo tradidit: qd' ius helianum dixerunt. Intercedente deinde diſcordia receſſit populus:& ſibi iura cõſtituit:quæ plebeſcita dñr.Inde cum tñ populum coire difficile eſſet cura ad ſenatum reiecta ſenatus conſulta nata ſunt. Peccare uetam.Quoniam leges peccantibus pœnas inſtituunt.

Bis quinq; ui.Hi ãt fuerunt Appius claudius.T.Genutius.P.Sextilis.L.Veturius:C.Iulius. Aulus Manlius. C.Sulpitius.P.Curiatius.T.Romuleius.Spu.Poſthumius. Fœdera re.Leges antea a regibus conditas intelligit. Aequata:ex æquo cõpoſita.Nã.T.Tacius cũ quiritibus ſabinis æquo iure in ciuitatẽ receptus: eſt ita ut urbis nomen roma maneret.Ciues ãt nõ romani:ſed quirites appellarentur. Pontificum.libros. Quia ut

supra dixi scientia interp̄tandi & actiones apud collegium pontificū erant. Vel intelligamus ius pōteficiū.
Rigidis. Seueris ut supra ostendimus. Si quia græcoꝝ. Si romanorum poetarū ita quisq; optimus habet ut est uetustissimus: quia hoc de græcis euenit. Non est quod multa loquamur. q. d. non est disputādum cōtra istos: qui nullam afferunt rōnem. Nam f̄m istos olea non habet intra se ossulū: neq; nux extra se hēt corticem. i. affirmāt cūcta pro libidine: & ea quæ uerissima sunt: negant. Venimus ad sūmuum fortunæ. Recte q̄a multi nō ob uirtutē: sed ob fortunā laudantur. Achiuis: docti⁹. Nā istarū oīum artiū palma illis p̄ceditur: sed isti ut stulte laudant poetas a uetustate. sic falso præferent nos græcis in artibus in quibus ipsi præualent.
Si me. d. acuta inquisitio interrogat. n. si uerū sit ꝙ uetustiores meliores sit quotus annus erit qui faciat poetam ueterem: ꝙ si centesimum dicas interrogat ulterius si sit minor uno āno an inter ueteres sit enumerandus. Tu concedes inter ueteres: qm̄ anni spacium breuissima res est ad centum annos: Ille autem minuet alium annum. Atq; ita paulatim minuendo reducet hunc qui æstimat poetas ex uetustate ad breue spacium.

Quid? qui deperiit minor uno mēse/uel anno:
Inter quos referendus erit/ueteres ne poetas:
An quos & præsens/& postera respuet ætas?
Iste quidem ueteres interponetur honeste:
Qui uel mense breui/uel toto est iunior anno.
Vtor promisso/caudæq; pilos/ut equinæ
Paulatim uello/& demo unū/demo etiā unū:
Dum cadet elusus ratione ruentis aceruī:
Qui redit ad fastos/& uirtutem æstimat annis
Miraturq; nihil/nisi quod libitina sacrauit.
Ennius & sapiens/& fortis/& alter homerus:
(Vt critici dicunt) leuiter curare uidetur:
Quo promissa cadant/& somnia pythagorea.
Neuius in manibus non est/& mētib⁹ hæret
Pene recens/adeo sanctum ē uetus oē poema:
Ambigitur quoties uter utro sit prior/aufert
Pacuuius docti famam senis. accius alti
Dicitur afrani toga conuenisse menandro:
Plautus ad exēplar siculi properare epicarmi.
Vincere cecilius grauitate/terentius arte.
Hos ediscit/& hos arcto stipata theatro
Spectet rōa potēs/habet hos/numeratq; poe-
Ad nostrū tēpus liuii scriptoris ab æuo. (tas
Interdum uulgus rectum uidet/est ubi peccat

ACR. Caudæq; pilos: sic inqt paulatim carpit cauda equi quousq; tota sit extracta ita & ego paulatim euellam nūerū annorum donec sub dicto aceruo numeri decipiatur ille qui per uetustatem laudat poetas & extenuat uirtutem carminis eoꝝ numero ānorum. Ennius. i. pithagoræ aīam ad se uenisse in somnis dicit: & nil de p̄hia scripsit. Vt. c. d. critticos græce latine dicitur iudex: f̄m quorum s̄niam. Ennius secundus fuit p hos ergo poetas q sequūt oñdit sapientiores eē nouellos q̄ ueteres q̄a quāto iuniores tāto p̄spicatiores. Leuiter: hoc est uilior q̄ putabatur nec p̄missis suis satisfaciat. nā dixerat ī sōnis se uidisse ꝙ oīa homeri in t̄pm & pauonē trāsisset. Sed nō ita dicit Ennius ut Hōe. similis uideat. nā mixta leuia & digna auctoritate ī opere eius inueniuntur.
Quo p̄. c. quo tendat ut possit respondere p̄missis. pithagoras. n. dicit aīas in diuersa corpora transitū facere: & dicit illū nihil p̄edere quo cadāt promissa. i. utrū ita sit nec ne. Pythagorea. aliter licet uideret Ennius in somnis aiam pythagoræ ī corp⁹ eius uenire: nō est t̄ñ secutus eū in oībus q̄a pythagoras scripsit p̄hiam. Ennius uero uersus. Tunc ergo quare inferius scripsit. Affrani toga. Affranius togatus comœdiam scripsit latinam. Nam græce palliatæ dicuntur: qui & menandrū stilū secutus. & iō toga illius dr̄ ei cōuēisse. i. stilus. Grauitate. Cælius libros uicit antiqores alta uerba ī suo carmie & sonora ponere solitus. Ter arte. i. p̄prietate uerborum & artis grāmaticæ. Vnde pricipatū īter oēs comicos hēe dicit. Hos. e. antiqores. Neuiū. sophoclē. Euripidē. Affraniū. Epicarmū. didicisse Romæ ī schola & admiratur in theatris despiciens iuniores. licet illi præcellant: æquidem expurgans se dicit ꝙ non propter inuidiam talia loquatur de ueteribus poetis.

POR. Est uetus atq; probus. hoc quasi ex alia persona dicitur. Quid. q. d. Hoc Hora. ex persona sua dicit. Iste. q. u. hoc ex alia persona. Vtor pro. ex sua persona. Vt. e. i. singulos. Dum. c. e. tandiu singulos annos detrahā: donec paulatim subducto aceruo nūeri decipiat. elusus. Qui. r. a. f. qui ad summa t̄pa uocat poetas & hoc uincet uel in augendis uel īminuendis aceruis. Qui. r. a. f. qui per consules. annorum colligit numeꝝ. Miraturq;. n. & qui nihil laudat. nisi ꝙ elatum fuerit & sepultum. Mire ergo dictum & facete libithina sacrauit quasi ab ipso feretro uenerationē acceperit poeta defunctus. Leuiter. c. u. securus iam de prouentu laudis suæ est ennius propter quam ante sollicitus fuerat. Ennius in principio annalium suorum somniasse scripsit admonitus quod f̄m Pythagoræ dogma anima Homeri in suum corpus uenisset. Facete autem somnia pythagorea dixit: ut ipsum & pythagoram cum sua mente per sychosi uidere uideatur. Leuiter. c. secur⁹ esse. Quo ca. quē successum habeant. ostendit. n. sine difficultate ueteres poetas solere laudari. Somnia py. libri ānalium. Ambigitur: quotiens uter utro. Aufert pacuuius docti famam senis. cum ambigitur uter sit prior ambos laudo. nam pacuuius famam docti aufert atq; consequitur. Actius alti. Sophoclis Eschili euripidis. qui ante sint. Alii sic accipiunt tāquam senis doctria & gloria ascribatur pacuuio. Actio uero altitudo ingenii sublimitasq; uerborum. an ambo famam consequuntur alter docti. alter alti tragœdiographi? Dicitur. a. t. bene toga. Togatas. n. scripsit Affranius in quibus menandri stilum uidetur imitatus. Vincere. Alter alterum uincit an cæteros uniuersos. Hos edi. in scholis. Arcto sti. t. in spectaculis. Habet: credit. Ad. n. t. ordo est. ab liuii scriptoris usq; ad nostrum t̄ps quedam recte quædam praue iudicat po. Leuium dicit Andronycum qui primus omnium latinas Fabulas scripsit.

CHRI. Libithina:pro morte posuit. Critici:grāmatici qui seuerius in poetas iudicant. Leuiter curare parui facere. Quo promissa.Nam cum dixerit aiam homeri uenisse in se ut supra ostendimus.Nam ferunt ab euphorbio in homerum migrasse atque inde in pythagoram & ex pythagora in pauonem :atq; inde in ennium.Hoc ridens Persius.dixit Quintus pauone ex pythagoreo.Cum ergo hoc dixit.uisus est magna de suo poemate promittere: quod cum deinde non multum expoliuerit uidetur neglexisse sua promissa. Sō/nia.Appellat pythagoræ opionem de migratione aiaꝝ in diuersa corpora somnia:qm̄ eam falsam putat.

Neuius. Hic ex campania huiuscemōi sibi scripsit epithaphium. Immortales mortales si foret fas flere.Flerent diuæ camœnæ neuium poetam.Itaq; postquā est orco traditus thesauro obliti sunt romæ loqui lingua latina. Pacu.& huius epithaphium est.Adolescens etsi ꝑperas hoc te saxū rogat.Vt se aspicias:deinde quod scriptū est legas.Hic sunt poetæ pacuuii marci sita ossa.Hoc uolebā nescius ne esses uale.Ergo senilē doctrinā pacuuio:altitudinem ingenii actio attribuit. Affrani.t.i.togatæ comœdiæ: Affranii similes esse comœdiis menādri q apud græcos in noua comœdia priceps est.Plau.De quo in arte poetica dictū ē.Epicarmi.Siculus poeta & phūs cuius ex uersibus:ut ait laertius:magnā utilitatē sumpsit Plato. Quod ipse suo carmie uaticinatus ē.Dixit.n.Meaꝝ adhuc:erit memoria reꝝ & sermonū. Cecilius:& de hoc dictū ē. Terētius arte.Quæ ꝑfecto maxia in eo apparet. Quapp:& præcæteris a Cicerone laudatur. Hos edi. Sententia est: q a Liuio Andronico qui primus Romæ fabulam dedit usq; ad nostra tempora hi soli habentur poetæ.

Si ueteres ita miratur/laudatq; poetas:
Vt nihil anteferat/nihil illis comparet/errat
Si quædam nimis antique/si pleraq; dure
Dicere credit eos/ignaue multa/fatetur:
Et sapit/& mecum facit/& Ioue iudicat æquo
Non equidem insector/delendaq; carmīa liui
Esse reor/memini quæ plagosum mihi paruo,
Orbilium dictare/sed emendata uideri:
Pulchraq;/& exactis minimū distantia/miror
Inter quæ uerbum emicuit si forte decorū/&
Si uersus paulo concinior unus/& alter
Iniuste totum ducit/uenditq; poema.
Indignor quidquā repræhendi/nō quia crasse
Compositum/illepide ue putetur/sed qa nuper
Nec ueniā antiquis/sed honorē/& ꝓmia posci,
Recte necne crocum/floresq; ꝑ ambulat attæ
Fabula/si dubitem/clament periisse pudorem,
Cuncti pene patres/ea cum reprehēdere coner
Quæ grauis æsopus/quæ doctus roscius egit
Vel quia nil rectū/nisi quod placuit sibi ducūt.
Vel quia turpe putant parere minoribus/& q̄
Imberbes didicere/senes perdenda fateri.
Iam saliare numæ carmen/qui laudat/& illud
Quod mecum ignorat/solus uult scire uideri:
Ingeniis non ille fauet/plauditq; sepultis:
Nostra sed ipugnat nos/ nostraq; liuidus odit:

ACR. Non censeo inquit delēda carmina liuii. quæ quōdā dictabat Seruus orbilius magister. Sed indignor & miror præferri illa tanq̄ emēdata:nihil q distātia ꝑfectis carminibus cum adhuc sint men/dosa. indignor in antiqs inquit si aliqd i honestum uiderit potius laudāt q̄ dānent. Meum uero carmē qd' honestū est pp nouitatē repræhendunt. Nec ueniam.ēt hoc indignor q antiquis non solum uenia poscatur.sed & iā uenia preciū feratur. Atte.atteco re gottorum scriptor tragœdiarum uel comœdiaꝝ fuit antiquus qui in suis dictis ita florū genera teperit & numeratur sine dubitatione reꝑhendendus sit ob nimiā loquacitatem. Vel quia turpe putant dicit iccirco senes iuniores despicere uel quia nolunt i & turpiter eis uidetur iunioribus obedire: uel qa quod in infantia ,didicerūt secum semper retinere uelint.

Iam saliare nume.Sali dicebantur qui circa aras saliendo canebant. Ingeniis non ille . non tn̄ laudat ātiquos quantū cum more nos nostraq; uituperat & cū inuidia dicit se de ueteribus scire quod nescit.

POR. Si ueteres ita.m. hoc peccant. Si.q.n.a. hoc receptum ē. Ignaue:ihūiliter. Et ioue iu.æ.propitio & sibi.ioue quidem irato fit ut errent hoīes ac delirent. Non.e.i.quod uitium inuidi & obtrectatoris est hoīs. Delendaq;.c. Faceta subtilitas nō cēseo inqt delendū liuium:& hoc illi honoris eā defero ꝓpter uetustatem ex libris eius i seuus inquit orbilius quondam magister librari⁹ mihi dictata præbebat. Plagosum:eū dicit sæpe plagas inferentē:sed emē/dandum.non delendum puto liuiū.sed indignor illum pro perfecto & emendato auctore laudari. Et e.n.d.m.translatio ab examine quæ ps est trutinæ.

Indignor.q.t.i.in meis carminibus. Nec ueniam posci.nec non ut sit non modo ueniā:sed ēt honorē antiquis posci uideo posci subaudiendum est iterū Indignor ut sit zeugma a superiore:aut deest uideo:ut sit eclypsis. Recte.n.n.c.f. ad togatarum scriptorem qui in fabulam quæ inscribitur matertera.ita florum genera enumeratur sine dubio repræhēdendus sit ob nimiam loquacitatem. Si.d.c.plus dixit q̄ si diceret repræhēdenda clamat. Periisse.p.non dicant sed cla/mēt & bene patres quibus sola pura antiquitas placet an patres hoc est senatus. Ea.c.r.c.inquit non repræ/hēdam:æsopus autem & Roscius famosissimi comœdiarum actores fuerunt ac per hoc ondit stultos multos homines qui non merito ac uirtute fi:sised tantūmodo personarū auctoritate amoueant. Vel quia nil rectum.hoc uitium superbiæ est. Vel.q.t.p.p.m.nobis.f.& hoc est uitium parui pudoris pueri. Perdenda fateri .male.docti.n.dicerent imberbes. Iam.i.s.n.quidem saliis numa ipse constituit in templis canendum.

Et illud quod.m.i.s.u.s.u.Qui me dicit nescire quod & ipse nescit. Ingeniis non ille.hoc sensu uult osten/dere huiusmodi homines qui non merito ac uirtute stili.sed tātummodo personarum auctoritate mortuis faueant nō modo stultos:sed quod peius est inuidos qui nos contra meritum oderint.

CHRI. Si uete.Si ita po.ro.ueteres poetas laudat:ut nullū putet ante ferendū errat.Si aūt putat illos er/

rate nõnunq̃ quia quædam nimis antiq̃ aut nimis dure aut nimis negligenter scribant mecum sentit. Ioue æquo.i.uet a equitate.Nam a Iouis planeta æquitas:ius legesq; sunt.Nam nõ ita aut Liuii aut reliquorum car/mina insector:ut delenda putem: Sed miror q̧ uideantur pulchra & minimum distantia a perfectis. Orbilium. hic beneuẽtanus grãmaticus fuit:& primo apparituram magistratibus fecit.Deinde militauit:Postremo militia functus studia a pueritia incepta repetiuit primo in patria.Deinde qnquagesimo uitæ ãno romã consule Cicerone uenit.Docuitq; maiore fama q̃ emolumento.Nam uixit paup.Fuit acerb⁹ & in antisophi/stas & i discipulos:proptereaq; plagosum appellat poeta:& Domitius marsus ait.Si quos orbilius ferula scutica ue cecidit.Vixit prope ad centum annos amissa iampridem memoria. Si uersus paulo.Nõ debet totũ poema duci & uendi pro bono:si unus aut alter uersus fuit paulo concinior.Nec si ueniam meretur:debet illi peti honor & p̃mium. Recte nec ne cro.in fabula quæ matertera dicitur ita enumerat genera florum poeta togatarum scriptor:ut sit reprehẽdenda eius loquacitas.Ergo si ego nõ dicam dãnem.sed si dubitẽ añ recte scripserit clamabũt oẽs senatores pisse pudorẽ cũ ego audeam rephẽdere antiquoꝝ fabulas:quas uel æsopus uel roscius egit.Fuit aũt æsopus tragœdiaꝝ actor:p quẽ.M.Tullius actionẽ i dicẽdo emẽdauit.Rosci⁹ aũt uñ in fabulis agẽdis ualuit:ut oẽs auctores longo interuallo supauerit.Vñ puerbiũ extitit:ut si quẽ in aliquo artificio cæteros supare contenderẽt eum i sua disciplina rosciũ eẽ dicerẽt. Vel qa duplici rõne ferunt i hoc deprauatũ iudiciũ.Vel qa nil rectũ putãt:nisi qđ placuit sibi.Vel qa pudet cõcedere nobis quos se iferiores putãt:& pudet fateri eẽ pdenda.i.tanq̃ inepta abiciẽda nũc in senectute ea q̃ ipsi iberbes.i. adolescẽtes didicerãt.

Iam saliare.pp ancille sub rege numa e cœlo delapsum istituit salios sacerdotes numa & carmen quod illi canerentur alio in loco ostendimus.Hoc autem rude & incompositum fuit:ut illa tempora ferebant.Multi igitur ignari rerum ut aliquid scire uideantur illud laudant nõ adeo ut antiquis faueant:sed quia præsentes poetas oderunt.

Quod si tam græcis nouitas inuisa fuisset:
Quã nobis/qđ nũc eẽt uetus/aut qđ haberet:
Qđ legeret/tereretq; uiritim publicus usus?
Vt primum positis nugari græcia bellis
Cœpit/& in uitium fortuna labier æqua:
Nunc athletarum studiis/nunc arsit equorũ:
Marmoris/aut eboris fabros/aut æris amauit:
Suspendit picta uultum/mentemq; tabella:
Nunc tibicinibus/nunc est gauisa tragœdis:
Sub nutrice puella/uelut si ludere infans:
Quod cupide petiit mature plena reliquit:
Quid placet/aut odio ẽ qđ nõ mutabile credas
Hoc paces habuere bonæ/uentiq; secundi.
Romæ dulce diu fuit/& solenne/reclusa
Mane domo uigilare/clienti promere iura:
Cautos nominibus certis expendere nummos:
Maiores audire/minori dicere/per quæ
Crescere res posset/minui damnosa libido.
Mutauit mentem populus leuis/& calet uno
Scribendi studio/puerique/patresq; seueri
Frõde cõas uincti cœnant/& carmina dictant.
Ipse ego/qui nullos me affirmo scribere uersus
Inuenior parthis mendacior/& prius orto
Sole uigil/calamũ/& chartas/& scrinia posco

ACR. Sub nutrice.idest Lasciuiebat inqt populus per diuersos ludos: sicut puella sub nutrice solet lasciuire. Quid placet. Ostendit nil nos amare uel odisse quod non facietate mutetur. Romæ.d. dicit tanto poterit studio teneri ut publice qdem mentiretur se uersus componere.Rediẽs ãt domum añ solis ortum tabellam arripe. Et.s.re.De græcorũ moribus transit ad consuetudinem romãorum qui añq̃ scirẽt lasciuire:& poetriæ studere.primo mane domũ apiebãt uigilãtes ad opus aliqđ assistebãt. Soliti cliẽtibus.i.minoribus amicis p̃cepta dare qbus maiorẽ amicitiã colẽt & largiri cautos nũmos & ꝯgruis psonis & aliis bõis studiis itẽdere:sed cupiditas & leuitas mutauit eoꝝ aĩos ut itermissis aliis studiis tm̃ poetæ aĩum icẽderẽt. Noibus.r.an hoib⁹ rectis:pp res hõestas? Cautos nũmos dicit:pp chirographũ datos. Inuẽior.p. qa dico me nolle scribere tñ scribã.

POR. Quod si tã græcis nouitas inuisa fuisset quam nobis. qđ si ab initio idẽ græci fecissẽt q̧ nũc ro.ut odissẽt poetas qui essent inquit hodie ueteres. aut quid nostra tpa perueniret q̧ legere omnibus & in manibus habere possemus. Vt.p.p.hic ostendit q̧ fuerit initium poeticæ professionis: ut probet q̧ nunc iueteratum est aliquãdo cœpisse. Nugari. ludere scribere:quia balla nõ nugæ sunt. Et in uitium f.l.Dicit uitiũ fœlicitatem prosperæ fortũæ esse delitias in quas lapsa sit græcia postq̃ bella deposuit.

Nunc.a.enumerat quas artes græcia per pacẽ ociũ q̧ sit secuta. Sub.n.p.ita græcia cupide appetit studia quæ celeri facietate deseruit.ac si puella infans esset & sub nutrice agens etiã luderet. Plena: faciata. Quid placet:aut odio ẽ:nla ẽ q̃ oñdit Ho.nihil nos cupere uel odisse quod secuta facietate mutemus. Hoc.p.h.hoc habuit inquit pacis uitium ut diuersis delectationibus animi hominum pascerentur. Ventos autem secundos fortunam prosperam dicit. Romæ dolce diu.a græcorum moribus transit ad consuetudinem ueterum Ro.&dicit quemadmodum maiorum posteris mutata consuetudo sit in usum poeticæ disciplinæ. Solenne:quasi legitimum. Clienti.pro.i.respondere de iure alicui consulenti. Cautos nummos dicit.uel quia per chirographum & cautionem crederẽt:uel cautos nummos.i.legibus hoc est nõ illicitis usuris datos. Nominibus rectis.recta nomina de legibus facta iude fœnerãdi debitoribus. Maiores.a.in iure officium minoris est. Mutauit.m.propterea leuis causa cur mutauit mentem:propterea quia leuis. Et ear.u.Rebus omnibus positis poeticam solam multitudo delegit iuuenesq; patres.hoc est omnis ætas & bene additum seueri quod in ludicra maior reprehensionis causa sit. Fronde comas uincti.quod fronde comas nectunt. Quod.c.&c.dictant intemperant.

Ipse ego qui nullos. Satyrice ne sibi quidem pepercit. inuenior parthis mēdacior: bene parthis: quia perfidi fuerunt qui romanos fraudibus duces sæpe deceperint. Prius orto sole: figurate antequam sol oriatur. Hinc ego inquit mendax sum ꝙ non solum scribo quod facio. sed etiam studiosissime scribo. Scrinia. capsas dicit in quibus scripta omnium reponuntur.

¶CHRI. Quod si tam. n. Si græci odissent nouos nunq̄ multæ artes ad suam perfectionē productæ essent neq; esset nunc aliquid uetus quod legeretur. Nā qui ueteres sunt: aliquando fuerunt noui. Tereret uiritim: idest quod dum. singuli uiri legunt assiduo usu tereretur. Vt primum. Ostendit principium artis poeticæ quod ex pace & secunda fortuna ortū est. In uitium: Nam fœlicitas nos a labore ad lasciuiam procliues du/cit. Athletarum: quia uaria ludorū certamina instituta fuer inter quos athletæ: & aurigationes equorū fue/re: & qui marmor ebur: & æra sculperent. Suspendit uultum & mentem. s. spectatoris qui adeo stupuit pictu/re artificio: ut mentem uultūq; inde non flecteret. Vel dicit ꝙ picturā: ita uiuentē produxerit: ut uultū. i. affe/ctum animi: & mentē hēe uideret. Sic Vir. Credo eqdem ducent de marmore uultus. Tubicinibus. Quibus in choris sibi fabulæ adhiberent. Sub nutrice. Mira comparatio: nā cum infantes leues mutabilesq; sint iu/uantur eoꝝ natura a puellari ætate. Plena: satura. Quid placet aut odio est. Hoc uerū quia ad sensus refert. Nā quæ recta rō elegit ea stabilia sunt. Romæ: alia fuit romanorū ratio uiuendi: ut aut iuri ciuili aut merca/turæ inuigilarent. Deinde mutauit studia Populus roma. & ad poeticem cōuersus est. Patres seueri: idest qui seueriores esse deberent. Mendacior parthis: prouerbiū est. Nam parthi fugam mentientes hostes seruiunt.

Nauē ageꝛ ignar⁹ nauis timet/abrotanū ægro
Nō audet/nisi qui didicit dare/qd medicoꝝ ē:
Promittunt medici, tractant fabrilia fabri.
Scribimus indocti doctiq; poemata passim.
Hic error tamen/& leuis hæc insania/quātas
Virtutes habeat/sic collige/uatis auarus
Nō temere ē animus/uersus amat/hoc studet (unū:
Detrimēta/fugas seruoꝝ/incēdia ridet:
Non fraudem socio/puero ue cogitat ullam
Pupillo/uiuit siliquis/& pane secundo.
Militiæ quanquā piger/ & malus/utilis urbi:
Si das hoc/paruis quoq; rebus magna iuuari:
Os tenerū pueri/balbumq; poeta figurat:
Torquet ab obscœnis iā nūc sermōibus aurē
Mox etiam pectus præceptis format amicis:
Asperitatis/& inuidiæ corrector/& iræ.
Recte facta refert/orientia tempora/notis
Instruit exemplis/inopē solatur/& ægrum
Castis cum pueris ignara puella mariti
Disceret unde preces/uatem nisi musa dedisset?
Poscit opem chorus/& præsentia numina sentit.
Cœlestes iplorat aquas docta prece blandus:
Auertit morbos, metuenda pericula pellit.
Impetrat & pacē/& locupletem frugibus annū
Carmine Di superi placantur/carmine manes
Agricolæ prisci/fortes/paruoq; beati
Condita post frumenta/leuantes tempore festo

¶ACR. Nauem agere. contra eos qui ignari artis tn̄ poetæ uolunt haberi: & dicit quia cū alii uolunt. ꝑ prius studiis esse cōtenti: nec audent inchoare: uel pe/tere quod optant ad studiū poetriæ: & quam artem ignorant audent se conferre. Hæc insania: non lau/dat quem rephenderat: sed culpat temeritate multo/rum. Vtilis. u. ōndit utilitatem magnā a poetis urbi inferri: quia ipsi cōponunt carmina: qbus dii placan/tur per ora pueroꝝ uel puellarū: sicut est istius sæcu/lare carmen: quod pueri & puellæ cantarunt in capi/tolio: q̄ carmina dithyrābi uel poema uocabātur. ac per hoc pueri & uirgines a diis impetrent statū reip. poetæ: ad scribendum q carmina cōponunt. Anti/quitus. n. pueris & puellis præcipiebatur cantare car/men: ut ætas innocentior deos placaret. Os. i. poe/ticis. n. delectationibus os infantis adhuc debile bal/bumq; corrigit.

¶POR. Nauem agere igna. hæc exempla aduer/sus eos refert q ignari artis poeticæ docti haberi cu/piunt: cū in cæteris professionibus nullus sit q disci/plinæ titulū nō per doctus inuadat. Et mire dixit na/uis: ut nō helleborū. sed abrotanū qd minori piculo et indoctus miscere pōt ac dare. Promittūt: profitē/tur. Tractant. f. f. fabrica absoluta. nō. n. adiecit frag/menta aut opa. Scribimus indocti. hoc cū pronun/ciatione inferendū est. Hic error tn̄ &. l. nā dicit hūc errorē ꝙ docti indoctiq; scribāt: hoc. n. nō pro utili/tatib⁹ posuit. Collige: intellige. argumētare. asseqre.

Vatis. a. nō facile inqt auarū poetam reperias: & bo/no ordine fm laudis ꝑcepta añ ōndit qbus malis ca/reret: & sic uenit ad ea bona q̄ hēt. Viuit. s. &. p. s. boc est puo uiuit iō auarus est. Siliqs aūt specialiter dicit eas q̄ in herbis nascūtur in oī legumie hoc ē q̄ siliqs continent. Militiæ. q. malū debilē imbellēq; nūc di/cit. fm græcos qui huiusmodi homines nominant.

Vtilis. u. s. d. quæ magna a paruis rebus adiuuari posset: ut a poetica uel a grāmatica professione. Os .i. recte os tenerū pueri poeta armat. poeticis. n. lectiōibus os infantis adhuc debile balbūq; corrigit. Torquet ab ob. carminibus ait auocat a turpibus. Mox. e. p. uerū est. multæ. n. sunt in poeticis utiles snīe q̄ formāt ami/cis ꝑceptis hoc ē utilibus. Oriētia. t. proponēs exempla multa efficit: ut orietia ipa hoc ē ueniēna cuiusmodi futura sint existimemus & istruamur ex añ gestis. Inopē. s. uel delectādo suis uel ꝑceptis phorū. Castis. c. p. infert p auxesim qd quisq; a diis ipetrat p choros puerorū ac uirginū poetæ ad scribēdū eē q carmina ipsa cō/ponit. Poscit. o. c. &. ꝑ. n. s. ac p hoc exaudit: hic aūt significat carmina qbus dii placant hoc ē pœanas dithy/rābos. hymnos. ꝓsodias. Cælestes imp. a. enumerat q̄ & quāta dii pueris & puellis ꝑcātib⁹ merito carmine ꝑ/stēt. Impetrat &. p. utrū deoꝝ pacē an pacē. i. finē belli. Agricolæ. p. dicit usq; adeo carmia ubiq; grata eē: ut et rustici ueteres carminibus se delectarent: cum diuinis rebus operarent. Paruo. b. non auari: ut inter paruas

opes beati uixerint. Condita.p.s.post messem an post uindemiam. Nam & autumni frumenta Salu.dixit. ¶CHRI. Nauem agere ignarus.Nullus aliquo in artificio exercet se nisi illud prius didicerit:exceptis ipsis poetis. Nam & docti simul & indocti accedunt ad scribendum. Sed tamen hoc impudentiæ uitium multas secum uirtutes affert. Nam adeo intenti musis sunt poetæ:ut nulla auaritia & habendi cupiditate moueant. Non mouentur calamitatibus acceptis:non socio:nõ pupillo fraudem cogitant. Siliqs.i.leguminibus quæ intra siliquas latent. Pane secũdo.i.cõfecto nõ de flore farinæ:sed ex ea quæ resedit in cribro. Milites.Nam imbelles sunt:neq; est in illis robur ad militiæ aptum. Malus.imbellis meticulosus a græcorum similitudine. Illi.n.κακον.i.malum dicunt ab eo quod est κάζω.i.cedo.Nam antiq nullum putabant maius uitiũ q̃ in prælio cedere. Vtilis urbi.Artificiose primo ostendit qbus uitiis careat:deinde qbus uirtutibus sit ornatus. Paruis magna iuuari.Modeste loquit̃ de artificio suo:sed res maxima poetica est. Os pueri. Nulla.n.re magis emendatur uox & formatur pronũciatio q̃ uersibus poetarum.Poetarũ.n uersibus efficient̃ aures nostræ eruditæ ad iudicandum.Præterea optima pcepta in poemate traduntur:quibus absterremur ab omnibus uitiis: & docemur uirtutes. Orientia tempora instruit exemplis.Instruit nos quo pacto uenientia administrem⁹ exemplis rerum præteritarũ. Notis:præteritis.nam ea nota sunt. Scribit carmina quibus præces erga deos contineantur.quæ puellæ & pueri addiscant.Nam multos hymnos apud antiquos uirgines ac pueri diis immortalibus canebãt.Poscit opẽ chorus.nam uersus quos chorus ĩ fabulis canit omne genus pcarionũ continẽtqbus dii mouent̃. Præsentia:fauẽtia. Cælestes aquas:pluuias. Blãdus:p supplice posuit. Supi.Vt auxilium præstent. Manes:ne noceant. Agricolæ prisci.Oñdit ludos fescenninos a poetica nõ esse disiunctos.

Corpus/& ipsum animũ spe finis dura ferentẽ:
Cum sociis operum/& pueris/& coniuge fida
Tellurem porco/syluanum lacte piabant:
Floribus & uino genium/memorẽ breuis æui.
Fescenina per hunc inuenta licentia morem
Versibus alternis opprobria rustica fudit:
Libertasq; recurrentes accepta per annos
Lusit amabiliter/donec iam sæuus apertam
In rabiem uerti cœpit iocus/& per honestas
Ire domos/impune minax/doluere cruento
Dente lacessiti/fuit intactis quoque cura
Conditione super communi/quin etiam lex:
Pœnaq; lata malo quæ nollet carmine quẽquã
Describi uertere modum formidine fustis
Ad benedicendum/delectandumq; redacti.
Græcia capta/ferum uictorem cœpit/& artes
Intulit agresti latio.sic horridus ille:
Defluxit numerus saturnius/& graue uirus
Munditiæ pepulere/sed in longum tñ æuum
Manserunt/hodieq; manent uestigia ruris.
Serus enim græcis admouit acumina chartis:
Et post punica bella quietus/quærere cœpit:
Quid sophocles/& thespes/& æschylus utile
Tẽtauit quoq; rẽ si digne uerterẽ posset:(ferrẽt.

¶ACR. Fescenina p hũc.p hũc inqt morẽ ueterũ agricolarũ mutata sunt ẽt fescenina: i qbus exprimebãt ad cõuiuia iocos.dicta ãt sunt fescenina ab oppido uñ prius pcesserũt.ostẽdit ergo qa sicut antiqtus Dii sacrificiis placabãt̃ ita mõ carminib⁹. Amabiliter dicit.Quia iãdiu amabiliter tragœdiæ & fescenina cucurrerũt.donec ipsa libertas in uicium uerteretur publice & nominatim aliorũ uitia carpẽdo sed indignati.nõ solũ illi q lacessebant̃ detractiõibus.uerũ ẽt quibus ingratũ erat nobilibus personis contumeliã inferri lege constituerunt ut nẽo nominatim alicuius uitia recitaret.Quod si qs poetarũ egisset fustibus cederet̃. Fuit intactis:licet non caperent̃ tamen alio capi dolebant timentes qñq; ledi. Quin etiam lex:quia cautũ est ne quis carmẽ cõponeret. Fustis: nõ puto crucis dici. Quippe de ingenuis dñ sed a canibus tractũ est:nã cum fustes metuũt morsib⁹ se abstinent. Agresti latio:non semper agresti:sed tunc quia ante cognitionem artium rustici erant:& agrestes. Saturnius:saturninm uocat metrum quo usi sunt ueteres latini sub rege saturno:& postea longo tempore q horridũ est.i.incõpositum. Et graue uirus:dicit aũt quia statim:ut cœperunt abundare diuitiis:& mundiciis cessauit illud metrum incõptum: & creuit graue uirus.i.liberales artes assiduo studio. Sed adhuc uestigia rusticitatis in latina lingua manẽt. Tẽtauit:poetæ romãi satis altã audent materiã cõprehendere sed turpem putant lõgam lituram:& hæc est causa cur ingenia latinorum non possunt puenire quia.s.stulte erubescunt:& timent emendare: & polire longa litura quod scripserunt.

¶POR. Spe finis dura.snia ẽ tolerabilẽ fieri laborẽ laboris fine pposito. Tellurẽ.p.p porca ut cõtrario Vir.& ui.Cæsa.u.porca.Floribus & uino genium. Recte dictum ẽ quia qui ĩdulgent genio suo memores sunt uitam humanam nõ esse diuturnam. Fescenina:inuenta sunt in quibus exprimebantur iocosa cõuitia. dicta aũt fescenina ab oppido fescenino. Vñ pcesserũt:& attellanica nominata sunt. Libertasq; recurrẽtis:& licẽtia cãtãdi libertasq; dicit̃ iocularĩũ saluo amore per anniuersario sacrorũ:quãquã sunt q dicãt per recurrẽtes annos libertatẽ saturnaliorum annorũ significari. Donec iam seuus apertã in rabiẽ cœpit uerti iocus:& p honestas ire domos impune minax. Donec per iocũ multis impune laceratis dedissent oẽs operã. ut lege caueret̃ ne qs carmẽ cõponeret. quare cõstituta silentiũ ẽ impositũ archeæ comœdiæ in qua noiati uicia ciuiũ carpebant̃. Cruẽto dẽte.sæuo morsu. Vertere mo. Ordo.uertere modũ.poetæ ad bñdicendũ:iõq; fustuariũ suppliciũ constitutũ erat ĩ auctorẽ carminũ infamiũ.bene dicẽdũ ãt nũc deserte dicẽdũ ãt nõ bene dicẽdũ sed male dicendũ significat.hoc ẽ nõ lacerãdũ aut uituperrãdũ:& bene redactũ:qa nõ uoluntate correcti:sed edocti malo. Græcia.c.s.capta uirtute militari cœpit florere mũditiis & arte liberaliũ studiorũ. Agresti latio. nõ semp sed tunc agresti. Sic horridus il.saturno metro usi sunt ueteres latini sub saturno.Vñ nomẽ est uer

ſus.Defluxit autem mollitus eſt:& ceſſauit ac deſiit fluere:& grauitas: & ſeueritas quæ delitiis pepulit ueſtigia ruſticitatis. Serus.n.g.nam romanis nõ expoliauerunt priſtina rudimenta.Et poſt punica bella quietus quere re cœpit:qetus ſecurus metu punico.ſ.carthagine iã deleta tẽtauit græcos imitari. Rẽ:poema dicit. Verte re:transferre in latinum ſtilum.

❡CHRI. Tempore.ſ.Vt ſit religio:& non ocium iners. Porco:pro porca.Contra Virgi. Et cæſa iungebãt fœdera porca pro porco. Lacte:nam paſtorũ deus erat ſiluanus. Floribus.Nam genio ſuo ſacrificantes flo/res adhibebant tanq̃ per illos breuitatẽ uitæ ſignificarent. Feſcennina:genus fabulæ eſt ab oppido ubi primũ iuenta ſunt:quẽadmodũ ab atellis attellana. In iis iocoſa cõuitia exprimebant. Luſit amabi.De rebus iſtis oĩbus abunde dictum eſt in arte poetica. Honeſtas domos:probos uiros intelligit. Super:pro de. Græcia capta.Capta eſt armis græcia a romanis.Sed deinde capta cœpit romanos:quia illos ſuis laſciuis artib⁹ cœpit: & omnem priſcam ſeueritatẽ ab eis reppulit. Horridus numerus.Rudis illa cõpoſitio uerſuũ quæ fuerat in priſcis poetis. Saturnius.Vel rettulit ad planetã cuius influxus triſtis mœſtusq; eſt:uel ad antiqua tpa in quibus in italia ſaturnus regnauit:quo regnante oĩa caſta ſeueraq; fuerunt. Virus: non ſolũ uenenũ ſignificat: ſed ẽt grauem odorẽ:& abominabilẽ.Quapp Pli.in qbuſdam herbis grauẽ odorem uirus dixit.Ergo & ĩ hoc loco cũ ſumpſiſſet tranſlationẽ ad mores a corpore quẽadmodum dixit munditias quibus corpus lautum:& a tetro odore purgatũ reddit̃:ſic contra dixit uirus odorẽ tetrũ q ab infecto ſudore: & ſordibus corpore manat.Florẽtini hunc odorẽ lezum appellant. Sed ĩ longũ:inceperunt qdem æmulari græcos:ſed non adhibito acumine ingenii diu rudes mãſerunt. Et ho.i.ſuo tpe dicit extare illã ruſticanã ruditatem. Sed tamẽ poſt punica bella .i.in illa pace quæ fuit poſt primum bellum punicũ incœperunt imitari Sophoclem:& æſchilũ.

Et placuit ſibi natura ſublimis/& acer:
Nam ſpirat tragicum ſatis/& fœliciter audet:
Sed turpem putat inſcriptis/metuitq; lituram:
Creditur ex medio/quia res acceſſit/habere
Sudoris minimum/ſed habet comœdia tanto
Plus oneris/quãto ueniæ minus.aſpice plaut⁹
Quo pacto partes tutetur amantis ephœbi:
Vt patris attenti lenonis ut inſidioſi:
Quantus ſit dorſennus edacibus in paraſitis:
Quam nõ ad ſtricto percurrat pulpita ſocco:
Geſtit.n.nũmũ in loculos dimittere poſt hac
Securus cadat/an recto ſtet fabula talo.
Quẽ tulit ad ſcænam uentoſo gloria curru
Examinat lentus ſpectator/ſedulus inflat:
Sic leue/ſic paruũ eſt/aium qd' laudis auarũ
Subruit/aut reficit/ualeat res ludicra/ſi me
Palma negata/macrũ/donata reducit optimũ,
Sæpe etiam audacẽ fugat hoc/terretq; poetã:
Q d'nũero plures/uirtute/& honore mĩores:
Indocti/ſtolidiq;/& depugnare parati:
Si diſcordet eques/media ĩter carmina poſcũt
Aut urſũ/aut pugiles/hiſnã plebecula gaudet
Verũ eqtis quoq; iã migrauit ab aure uoluptas

❡ACR. Sudoris.hipbatõ. Credit̃:comœdia nimiũ hr̃e ſudoris:qa res acceſſit ex medio.Plau. Hor. lectorẽ monetnt ſtudioſe cõſideret qũo Plautus diſcurrat:p comœdiã diſputãdo de pueris ephœbis:& de pr̃ibus: & quẽadmodũ tuet̃ partes uniuſcuiuſq;. In.i.magis.n.lucrũ q̃rit q̃ laudem adipiſci ex ſua comœdia:& per hoc nõ honeſte:ut deceret multi carmina ſcribẽtes nõ curant: poſt lucrũ ĩde acceperint. Quẽ tulit ad ſcœnã: trãſtulit ad glorioſum poetã. q ſi non laudet̃:& aĩum:& artem abiicit: qui laudari ſe uidẽs fit temerarius ac tumeſcit. Sat.l.ſ.p.i.breuis & parua ẽ laus ſubtracta uel adhibita. Si.diſ.e.i.eqſtris dignitas:quom inter ſe murmurando carmina ſibi diſplicere dicit:ſtatim ipſa: & oĩs ordinis minoris dignitas cũ plebe illa remoueri proclamãt:& alios ludos introduci. Iam.m.ab nobilium uirorum auribus receſſit delectatio audiẽdorum carminum.

❡POR. Placuit ſibi.p ſe cognoſcere,pbauit:nã ſubiicit rõnẽ cur ſibi placuerit. Fœliciter audet:q ag/gredit̃ ɔplet. Sed turpem:ſtulte & erubeſcit & timet emẽdare q ſcripſerit:& hæc cauſa eſt cur igenia bona latinorũ ad pfectũ uenire nõ poſſint. Credit̃ ex medio.credit̃ inq̃:qa comœdia cõmunia ſectat̃ atq; de medio eſt minus habere difficultatis: ex hoc aũt grauis q nõ min⁹ ignoſcit̃ inimico charactere peccantibus. Quo pacto partes tutet̃:hoc eſt quãindu/cẽt in ɔgruendo:ſenſus:& ipſe grauior habet̃: ut plato. Geſtit.n.nũmũ.Magis.n.lucrũ q̃ laudẽ adipiſci geſtit. Geſtit:cupit. Poſt hac ſecurus:nõ curas qd poſtea fiat comœdiæ ſuæ. Quẽ tulit ad ſcæ. poſtq̃ auari poetæ uicia oñdit: nunc tranſit ad glorioſum poetam q ſi non laudat̃:& animũ & artem abiicit: ſed cũ uidet ſe laudari fit temerarius ac tumeſcit. Lentus ſpe.quem dicta nõ permouent. Sedulus:amat & laudat auarũ. Subruit:aut re.leuis eſt ſub radantibus uel pbita. Valeat res.l.nõ eſt nihil mihi cũ ea ſit ſi propter palmæ folia uel afflictus.res ludicra comœdia a ludis dicta. Sæpe etiam au.a glorioſo poeta ad audacẽ per ſe fuerant eſt quæ digreſſus dicit:quaſi iniurias patiatur qbus ad poſtremum fugat̃ e ſcena . fugatur autẽ ſeditione quia ſæpe imperita multitudo:& locuples in perniciẽ doctorũ poetam fabulãq; cõtemnit:& in medio actu comœdiæ uel ferarũ ſpectaculũ uel pugillum poſcens. Numero plures:ac per hoc plebi. Indoctiq; ſtolidiq;:& depugnare parati.miro characteriſmo imperitã multitudinem oſtendit. Si.d.e.ſi equſter:ordo: hoc eſt honeſtorũ aliud q̃ plebs uelit. Media in.recte quia adhuc amphiteatri uſus non erat & in eadẽ cauea etiam ferrarũ gladiatorũq; munera ſpectabantur. Verũ equitis quoq;:quia dixerat.hic gaudeat plebecula at tulit.per quærelam per eriam locupletes & honeſtos iam uulgarem muſicum ſpernere.

❡CHRI. Et placauit.illa ſublimitas tragica tãq̃ magis ɔſona naturæ romanorũ & ppea illa ĩ latinũ uertere cœperũt. Credit̃:putarũt dein de comœdias minus laboris hr̃e qm̃ eorũ materia ex medio eſt.i.ex uita cõ

muni sumitur:& ciuili conficiuntur q; ex sermone pœne quotidiano:& familiari: sed in tanto plus oneris habent quãto minꝰ rem ueniã merentur peccata quæ in illa cõmittuntur. Aspice plautus:incertum est utrum laudet plautum:& uituperet Corseniũ:an uituperet utrũq;. Ergo in ambigua lectione erit. Quo.p.i.q̃ bene: uel quo pacto q̃ male. Est aũt opus:ut exprimatur natura amantis in iuuene. Attenti.i.auari in sene. insidiosi in lenone edacis in parasito. Astricto soc.i.stilo comico cõuenienti. Hoc autẽ euenit:quia properat comœdias scribere:ut lucrum faciat. Nomen autẽ & famam negligit. Securus:negligens. Cadat:quia claudicet in multis locis. Talo:pro pede. Quẽ tu. Vt demonstrauit esse nõnullos poetas qui modo quæstũ faciant. famam negligunt. Sic cõtra nunc ostendit esse alios quos sola gloriæ cupiditas moueat ad scœnam.idest ad comœdias scribendas quæ in scœna agantur. Ventoso.c. Quasi innuat uentositatem gloriæ esse sibi pro triumpho. Hic igitur si spectatores habet lentos.s.ad plaudendum pene exanimatur si sedulos inflatur ex tumore gloriæ. Ergo minima:& leuiare aut opprimuntur:aut subleuantur. Ipse antem potius ualere uult ludicra idest rem scœnicam q̃ aut magrescere palma denegata:aut pinguescere concessa. Ludicra:quia in ludis emebant comœdias ædiles. Sæpe etiam au.post uanos audaces quoq; uituperat: qui sæpe terrentur cum inter recitandum uident:& plebeos qui uirtute:& honore inferiores:& indocti numero tamẽ plures sunt: poscere uenationes aut gladiatores. Si eques.i.quãuis equester ordo & nobilitas discordet. Verum equi. Sed quod indignus est:iam etiam equites inceperũt malle spectare illa q̃ audire comœdiã. Nam uoluptas q̃ solebat percipi ab auditu nũc cõuersa est ad oculos.

Omnis/ad incertos oculos/& gaudia uana:
Quatuor/aut plures aulæa p̃munt̃ in horas:
Dum fugiũt equitũ turmæ/peditũq; cateruæ
Mox trahitur manibus regũ fortuna retortis,
Esseda festinant/pilenta/petorita/naues:
Captiuum portatur ebur/captiua corinthus
Si foret in terris rideret democritus/ceu
Diuersum confusa genus panthera camelo:
Siue elephas albus uulgi conuerteret ora:
Spectaret populum ludis attẽtius ipsis:
Vt sibi præbentem mimo spectacula plura.
Scriptores autem narrare putaret asello
Fabellam surdo.nam quæ peruincere uoces
Eualuere sonum/referunt quẽ nostra theatra?
Garganũ mugire putes nemus/aut mare tuscũ
Tanto cum strepitu ludi spectantur/& artes:
Diuitiæq;/peregrinæq;/quibus oblitus actor
Cum stetit in scæna/concurrit dextera leuæ.
Dixit adhuc aliquid? nil sane/quid placet ergo?
Lana tarentino uiolas imitata ueneno.
Ac ne forte putes me quæ facere ipse recusem:
Quæ recte tractent alii/laudare maligne.

ACK. Omnis ad incertos. ostẽdit quia dũ poetæ carmina recitãt in scœna: ad tres uel ad quatuor populus intẽtus erat: post uero uulgaris populus:q potius delectabat̃ ludis q̃ carminibus exorabat magistros bestia:ut adducerent in theatrũ aut ursum aut leonem: ꝯsuper oĩa nobiliores antiq ad eosdem ludos se cõuertebãt. Sicq; præcipiebat̃ recitatio carminum cessari:qui acres non parum turbabat poetas:dum illorũ carmina cõtemnerentur. Regum: oĩa quæ in ꝓliis actu non falso fecere in ludis imitabat̃. Fortuna:intermissa comœdia adducunt̃ captiui qui sunt gloria regum.i.fortuna quasi regum. Esseda:Esseda Gallorũ uehicula sunt: quibus uehũtur reginæ captæ. Petorita:uehicula famularũ captiuarum quæ omnia ad spectandũ adducebantur. Naues:quidem uectat per tyberim:qui nõ lõge aberat a theatro. Ebur ergo captiuũ: & uasa captiua corynthia:in corynthũ multa simulachra erant quoq; metalla in unũ sunt redacta. dum eam Romani in medio cremassent:ex quo postea multa uasa fabricata sunt:ut possent trãsire in pompã triumphi qbus oblitus undiq; somno profusus:& tumultu:& admiratione bestiarũ. Lana solũ hoc placet:uestis.s.actoris. Quoniam populus uerba cõtemnit de me forte. sensusne forte putes me: uituperat quod alii faciũt comœdiam:& tragœdiam:quia recuso facere.

POR. Incertos oc.ſm academicos q cõtendunt oculos nostros in multis falli: & ideo uisibus quoq; non esse credendũ:cum sit in pluribus rebus certior q̃ audiatur auditus. Aulæa.per auleã comœdiã significat Tropos Metonimia. Premunt̃:nõ cessant impediuntur. Dum.f.e.i.fabulã ne agatur. Dũ spectantur inuidiosa:hoc est dũ populo bellorũ simulachrũ monstratur:& ad postremũ pompa ducitur triumphalis. Dũ fugiunt:hic pugna oñditur:mox agitur hic triumphus. Esseda:gallorũ uehicula qbus tanq̃ uicti reges uehunt̃. Pilenta:qbus regina capta. Petorita:qua familia regũ. Naues:qbus in nauali bello uicti. Captiua.μεταφορά. Corynthum:pro uasis corynthiis aut quia imagines eius oppidi fabricantur:ut in pompa triumphali transire possent. Si foret inter.cum processissent in publicum Democritus & Heraclitus diuersa faciebant. Democritus nanq; rideret si stupere uidisset populum aspectu pantheræ. Camelo Siue ele.al. nõ tam ludis scenicis populus delectaretur quã ipsius populi uanitate:in qua omnino:& suauius:& maius sibi spectaculum reperiret. Scriptores autem:magis inquit ridet Democritus a uultu uana mirantis cum oculos ad petasos scenicos uertisset pronũciatis comœdiam. Spectatores quorũ nullus attendat:ut audiat. Narrare.p.nunc dixit. Fabellam & asello:& surdum uincentẽ strepitus de iambico tragico. Garganũ.m.tantus populi fragor est in deposcẽdis rerũ nouarũ spectaculis:ut apuliæ montis gargani siluas mugire:uel undas fremere thusci maris non auram uel naufragia spectantur. Et arte di.non igit̃ comœdiæ. Oblitus.i.ꝑfusus punctus. Cõcurrit dextera.l.populi:ut ipm proscenium ait pene occurrẽte sibi dextra leuaq; populo histrionibus auferat̃. Dixit adhuc aliqd:bono stomaco q̃ si dicat huc.n. ꝓcessit ut si diceret non uideret̃ uñ. Nihil sane:rñdentis est & iterũ Ho.dixit. Lana tarẽtino.

non ergo inquit in scenico ars sola: sed uestis placet. Ac ne forte pu. aliis recte facientibus id quod ego nō faciam laude uelle trahere ego: & miror: & pfero poetā tragicū uel comicum: & si hæc poemata ipse non facio.

CHRI. Incertos. Scdm academicos q dicunt oculos in multis falli: ac propterea nō esse illis credendum. Quatuor. queritur q eū ad breue tps comœdiam audire nō sustineant: tñ non defatigentur ad lōgum spacium certamina equestria spectare. Regum for. i. ipsi reges olim fortunati. Retortis: post terga ligatis. Esseda: gallicum uerbū: & currus species est: inde esse darii q esseda agunt. Pilenta teste seruio uehicula erant. q deinde basternas uocatas dicit: & prius ueneti coloris fuerunt: deinde russati: qbus non nisi castæ utebant. Petorita. Vt festo placet genus uehiculi est: uel gallicum uel oscum: nam oscorū lingua petora quatuor significat erat aūt quatuor rotarū. Ostendit aūt q in theatro exercēt: ue simulachra pugnæ: & deinde uictoriæ ac triumphi. in quo portabat. Ebur. i. imagines eburneæ. Alii dicunt q essedis uehebant galli: pilentis reginæ: petoritis familiæ regiæ nauibus milites. Captiuo co. Vel simulachra urbis illius deuictæ: uel ingens numerus uasorum corinthiorum. Democritus. Hic philosophus abderites fuit totusq humanarū diuinarūq rerum speculationi deditus: & qui oēs homines stultos putaret: & stulta qcunq agerent. Quapropter oia cōtemnēs semp ridebat: ut cōtra Heraclitus ephesius cōmiseratione humanæ stultitiæ motus assiduo collachrymabat. Hic circa. lxix. olympiadē claruit. Panthera. Sic dicit: quia uariorū colorum sit: & quasi omniū ferarum colores habere uideatur. Helephas albus: qui nusq inuenitur. Nā in mauritania rufi minoresq sunt: in india uero nigri: & maiores. Ergo si democritus ueniret in hæc theatra: ita sumeret sibi pro spectaculo populi uariam stulticiam: ut populus spectat ludos. ipsos autē scriptores. idest poetas rideret q fabulam narrarent asello. i. stolidæ turbæ: & quæ nihil ex ornatu poetico degustare possit. Et surdo. Quoniā tantus in theatro tumultus excitatur: ut narrantē audire non possint. Peregrinæ: nā & ludi & apparatus ac ornatus ludorū a græcia sunt.

Dextera leue. incipiunt applaudere anteq quicq dixerit actor: quia solo appatatu delectantur. Dextera leue. Nam cū applaudimus manus inuicem percutimus. Veneno. i. colore. Virg. Tyrio saturata ueneno. Tarenti autem optima purpura tingebatur: & quæ uiolaceum uideretur imitari colorem.

ACR. Ille per ex. sensus est: ille poeta uidet mihi bonus esse: & rem difficilē aggredi posse: & quasi per funabulū discurrere: qui & ptāte carminis: de inani re moderat affectus animi mei: ut aliquod scribens nunc cōstringat oium ad dolorē: prouocet ad fortia. mulceat iterū nūc terreat & quasi magis promittat se agere magna: Videlicet describens locū ad therū uel athenarum mihi statim huc transfert. Apolline dignum: potest hoc intelligi. Quiq pii uates: & phebo digna locuti. Calcar. i. stimulū ad incitandū carminis. Multa qui: ostēdit culpā quare illorū carmina efficiant uilia uidelicet: q a augusto in altis occupato iportune offerūt: uel ēt q rephēsiōe amicorum irascimur. Poetæ: satyricē dicit: nec sibi parcit affirmās se agere qd in aliis culpat: hoc est ipse mihi detrahā: puerbiū. n. i eo sumptū ē tale q ipsi sibi nolētes nocēt. Accersas: iter arcesso: & accerso hoc interest. accerso. i. uoco & uenit a uerbo accio accis qd ē quarte piugationis: arcesso aūt idē significat q & primitiuum eius a quo deriuat. i. arceo. Sed sm Priscia. arcesso uenit ab arceo: quod nūc dicimus adcio: & est cōpositum ex ad ppone: & cio uerbo qd est uoco: q antiq diecbāt at pro ad. Operæpcium: dignum est: ut cognoscamus: qs poetarū dignus sit scribere tua facta q nō sunt cōmittēda turpi poetæ. Gratus. a. alexandrū notatq sine iudicio poetā dilexit. Numisma. a. p. nummorum qui philippi uultu essent signati.

POR. Ille per ex. f. m. u. rē difficillimā facere: & ē ordo. poetā in eū q pectus meū mouet: q ptāte carminis moderatur affectibus meis. Vt. m. recte magus: quia faciunt poetæ boni q magi promittunt: carmine conuertant sensus animosq cunctorū. Modo me. t. in tragœdia: modo pōit athenis in comœdia.

Ille per extentum funem mihi posse uidetur
Ire poeta/ meum qui pectus inaniter angit.
Irritat. mulcet. falsis terroribus implet:
Vt magus/ & mō me thebis/ mō ponit athenis:
Verū age/ & iis/ qui se lectori credere malunt:
Quam spectatoris fastidia ferre superbi.
Curā redde breuem/ si munus apolline dignū
Vis complere libris/ & uatibus addere calcar:
Vt studio maiore petant helicona uirentem
Multa quidē nobis facimus mala sæpe poetæ:
Vt uineta egomet cedam mea/ cum tibi librū
Sollicito damus/ aut fesso/ cum lædimur/ unū
Si quis amicorū est ausus reprehēdere uersum
Cum loca iam recitata reuoluimus irreuocati:
Cum lamentamur non apparere labores
Nostros/ & tenui deducta poemata filo:
Cū speramus eo rē uenturam/ ut simulatq
Carmina rescieris nos fingere/ cōmodus ultro
Accersas/ & egere uetes/ & scribere cogas.
Sed tñ est operæprecium cognoscere/ quales
Aedituos habeat belli spectata/ domiq
Virtus indigno non cōmittenda poetæ.
Gratus alexandro regi magno fuit ille
Cherilus/ in cultis qui uersibus/ & male natis
Retulit acceptos regale numisma philippos.

Verum age. ex his transit ad poetas ex quibus Ho. quoq est qui non dramata hoc est fabulas scribant: sed eiusmodi quæ legantur & hortatur Augustum: ut diligentius extimet poetas dignos bibliotheca quam in templo apollinis faciat. Vt stu. ma. pa. s. & allegoria pro ea quod est: ut studiosa carmina scribant. Multa quidem: nobis poetis: & auditoribus dicit nunquā in poetis culpam esse: propter quam carmina ipsorum patiantur iniuriam. Vt uineta egomet cedam mea: hoc est: ut pse me lædam: & ipse mihi detraham. Cum tibi librum sollicito damus incipit enumerare q multa mala faciant poetæ: sed tñ non usq quaq poetis fauendū: nisi pclaris egregiisq solis permittendū: ut res gestas

Cæsaris scribāt. Aedituos ha.narratores atq; iudices. Aeditui.n.templo℞ ac numinū q̄bus inseruiūt sacro℞ originem aduenis & ignorantibus narrant. Alii æditiuos pro clientibus ac familiaribus dici putant:ac p hoc laudatores:poetasq; significat. Virtus in.hoc est ingens ac præclara:significat autē augusti res gestas. Gratus.a.præclare:significat.n.Cæsarem poetis bonis debere fauere bonis quando quidem. Alexander macedo cherilum magnifecit malū poetam incultis uersibus:neq; atteneq; natura:uersus facientem me: & deest pro ut sit pro icultis uersibus. Rettulis acceptos philippos. Quid philippos exegesis regale numisma aureos : & mire rettulit acceptos tanq̄ diceret legitime uēdidit. Acceperat aūt pro singulis uersibus singulos philippos.

❡CHRI. Ac ne.ostendit nolle se debita laude defraudare poetas bonos:cum difficilius sit in re ficta mouere uarios affectus mentis:ut illi mouēt q̄ ire per extentū funem:ut schinobatæ solent:quē ludum funabulū latini appellant. Vt.m.Nam uidet̄ uti artibus magicis cum ita uarios affectus moueat:ut spectatorem ad irā: ad misericordiam:ad spem:ad metum pro suo arbitrio moueat. Quod suis artibus magici præstare dicunt̄.

Magus:lingua persica sapientē significat. Quapropter eos qui apud illos philosophātur magos appellarunt. A zoroastre ergo mago ars hæc magica dicit̄ orta. Sed utrū unus hic tantū fuerit:an postea alter: non satis constat. Eudoxus tñ zoroastrem hunc sex millia annorū ante platonis mortem fuisse cōtendit. De hoc multa apud Pli.in lib.xxx.hystoriæ naturalis inuenies. Modo the. Nam fabulæ ita aguntur: ut aliæ in hac: aliæ i illa urbe geri uideant̄. Verū age.illos nunc ponit qui non agendas fabulas edunt.sed ea quæ legenda sint scribunt. Hos aūt dicit sæpe sibi ipsis nocere:cū sua poemata:aut sollicitis : aut fessis:legenda tribuūt : aut offendimur:siquis amicus in eo q̄piā rephendit. Si aliquē locum: iterū intelligēdū recitamus. Si lamētamur non intelligi quātum laborauerimus:& q̄ tenui filo nostra sit cōtexta tela:& cu speramus futurū adhuc:ut tu auguste accersas nos ultro:& cogas:ut scribamus. Aedituos:sacrarum ædium custodes sunt:ab æde:& tuendo:sed per similitudinē appellat poetas æditiuos uirtutis clarorū ducum:quoniā gloriā illorum quæ uetustate extingueret̄:suo poemate custodiunt. Indigno poe. Nam p̄claræ res gestæ nō sunt cōmittendæ:ut scribantur a nō digno poeta:in quo loco uituperat magnū Alexandrum:qui cū tam grauis censor fuisset in sculptura:& pictura:ut edicto uetaret ne quis eū præter appellem pingeret:aut p̄ter lysippum sculperet : tñ passus est: sua facta a Cherillo malo poeta describi: & illi pro singulis uersib⁹ qui placerēt singulos dedit aureos philippos. Incultis.ad artificium. Male natis:ad natura e ingenium rettulit. Sed.u. in. Vt atramenta polluunt:quos tangunt:ita mali poetæ obscurant eorum famam:quorum facta describunt. Linunt:deturpant:ut cum res alba linitur atramento. Appelles:hic teste Plinius. Omnes qui fuerant:& qui futuri erant superauit.

Picturæ. Plura solus q̄ reliqui omnes adiumenta attulit editis quoq; de ea uoluminibus. Lysippus:iste ad sexcenta:& decem opera : ut artis claritatem possent dare perduxit. Fuit suum opus canis ex ære uulnus suū lambens: ob eximiam artem nullo precio emibilis.

Sed ueluti tractata notam/labemq; remittunt
Atramenta.fere scriptores carmine fœdo
Splendida facta linunt.idem rex ille poema
Qui tam ridiculum/tam care prodigus emit:
Edicto uetuit/ne quis se/præter appellem
Pingeret/aut alius lysippo duceret æra
Fortis alexandri uultum simulantia.quod si
Iudicium subtile uidendis artibus/illud
Ad libros/& ad hæc musarum dona uocares:
Boetum in crasso iurares aere natum.
At neque dedecorant tua de se iudicia/atque
Munera/quæ multa dantis cum laude tulerūt:
Dilecti tibi uergilius/uariusq; poetæ.
Nec magis expressi uultus per ahenea signa.
Quam per uatis opus/mores/animiq; uirorū
Clarorum apparent.nec sermones ego mallem
Repentes per humū/quā res cōponere gestas:
Terrarūq; situs/& flumina dicere/& arces:
Montibus impositas/& barbara regna tuisq;
Auspiciis totum confecta duella per orbem:
Claustraq; custodem pacis cohibentia ianum:
Et formidatam parthis te principe romam:
Si quātū cuperē/possem quoq;.sed neq; paruū
Carmen maiestas recipit tua/nec meus audet
Rem tētare pudor/quam uires fore recusent.

❡ACR. Lysippo.alius lysippo.i.alius q̄ lysippus: & est nota locutio. Boetū:boeti hebetes sunt habiti quin. exorti sunt. Repētes:satyrā dicit q̄ humili stilo dēt enarrari. Montibus:hoc est q̄ q̄uis montibus iposita essent tñ añ captæ sunt. Sedulitas:sensus:impitus laudator dū nimiū studiose laudat:magis uulnerat: & interimit gloriam præsertim si malus poeta uersibus laudet: plus autem quis ridiculū legerit q̄ quod fuerit mirat⁹: ut malus pictor magis deformat pingendo praue q̄ ornet opus : sicut Alexander laudatur a cherilo prauis uersibus Cæterus: pictus noue dixit.

❡POR. Sed.u.t.& est sensus queadmodū atramēta polluūt quodcūq; contigerint ita mali poetæ res splendidissimas obscurāt sordibus ingenū sui. Notam.l.cōmaculant q̄cqd attigerint. Idē.r.i.p.q tam ridiculū &c.ordo ē.itē ille edicto uetuit:dicit autē in poetis tm̄modo errasse regē:cū in pictoribus & plasticis diligentissimus fuerit. Tanti emisse.f.tā care utpote nūmis aureis. Appelles:pictor inclitus fuit.

Lysippus:gratius:alexāder āt eius solas statuas admirabat̄. Quod.s.i.s.u.a.q̄ si inquit hūc regē subtilis iudicii ipse uocares ad examinādū poeta℞ carmina ueracissimus iuenires hoiem ita stultū:& eū dicere natū in boetia. Boetū.i.c.i.crassos & hebetes faciēte. Hoc aūt dicit ad Cæsa. laudē:de cuius iudicio singulari circa pcipiēdos poetas statim dicturus sit.

At.n.d.t.ut cherilus alexādri & est sensus: eiusmōi poetas eē uarū & Vir. Et q̄d de illis bñ iudicat Cæsar q̄ eis legit̄ plurima:nō stulte ut hoc facere. Nec.m.e.u.nec magis uult⁹ exprimunt̄ i statuis claro℞ uirorū:q̄ in poemate mores eo℞ atq; ai. Nec.s.e.m.Nūc

Sedulitas autem stulte/quem diligit/urget:
Præcipue cum se numeris commendat/& arte.

Hora.tanq̃ aliqd sibi dixisset respõdit cur igiť nõ res gestas Cæsaris scribit dicit se potius uelle scribere si posset. Nõ.n.mallet sermões: hoc ẽ satyrã scribere si alto coturno parhũisset igẽiũ. Repẽtes p.h.& p hoc humiles. Quã.r.c.ges.hoc ẽ quã scribere poema reg̃:sublime gestag̃. Arces.m.i.conditas a Cæsare ciuitates dixit. Claustraq̃.c.iãigẽini tẽplũ ac portas belli pacato orbe terrag̃ solis clauserat Cæsar aug.de q̃ re Vir.Belli portæ diræ ferro & cõpagibus arctis:Et mos erat hesperiæ. Si quãtũ poterat. dicit se magis iudicio q̃ igẽio paratum:& hoc uetus esse dictũ aristarchi ferũt:q cũ multa rephẽderit i Homero aiebat: neq̃ se posse scribere queadmodũ uellet:neq̃ uelle queadmodũ posset. Sedulitas.a.st.q.d.hæc snia generalis eos te. Quẽ.d.ut q prauo obseqo ledũt quos amãt:ut si te amet medic⁹ impitus:& nolit tibi alterius ipõi medicamia nisi sua:sed trãslatio ẽ facta ab his q cõplexu nimio:quẽ amãt ƥfocãt:ut satius ẽ stulto minus diligi. Vrget:aũt lædit significat ƥcipue cũ se mũeris cõmẽdat oĩum qdẽ iqt æstimatio odiosa ẽ:sed maxie poetag̃ malog̃ & subiicit cãn.

CHRI. Quod st.Snia ẽ.Si tu reuoces igeniũ Alexãdri:qd' in pictura & sculptura iudicãda subtile fuit: ad iudiciũ qd' habuit de poeta: id igeniũ uidebiť natũ in crasso aere.i.uidebiť rude & hebes: q̃le solet esse in iis q nascunť crasso aere. Qui.n.in crasso aere nascunť spũs:q igenio subseruiũt crassiores habent: ppeaq̃ minus pspicaces sunt. At neq̃.d.Dedecorauit alexãdri de se iudiciũ cherilus:q nõ corerespõdit iudicio suo.Ergo nõ recte iudicauit Alexãder. Tu uero auguste cõtra de Virgilio & uario poetis recte iudicasti:nã ƥpositi a te respõderũt iudicio tuo.Laus ergo ista & octauianũ & hos poetas simul ptingit. Cũ.m.l.d. Magna.n.laus datoris ẽ munera & bñficia bñ collocare. Aenea.s. Deuisa est syllaba metri cãu:ut ænea q̃ttuor sit sillabag̃.Snia est:q carmie bõi poetæ melius exprimunť uirtutes magnog̃ uitog̃q̃ exprimanť eorũdẽ corpa p sculpturã. Nec.s.e.Ego et libẽti⁹ heroica scriberẽ:& illis res ægregias clarog̃ ducũ exprimerẽ: q̃ sermões.i.huiuscemõi carmia ĩfimo stilo descripta:sed nõpossum qd' cupio. Repẽtes.qd' ẽ pedibus carẽtiã. Ergo repẽtes p humũ.i.ĩfimos.

Claustra co.ia.Hãc romanog̃ cõsuetudinẽ q̃ i pace iani tẽplũ clausum ẽẽt:i supioribus abũde ƥsecuti sum⁹. Parthis:qm̃ ab eo p Vẽtidiũ ducẽ supati sunt. Tua maie.i.maiestas reg̃ a te gestag̃. Decipit.p.c.dignať infimũ stilum. Pudor:nã cũ sim cõscius meæ i dicẽdo tenuitatis pudore uetor ne audeam qd' pstare nõ possim.

Sedulitas ãt.Qd' si qs dicat adhibe sedulitatẽ & diligẽtiã: hoc facit sedulitas:ut urgeat.i.deprimat & obscuret eũ quẽ stulte diligit.Nã stulte dicimur diligere:qñ nr̃a dilectio noceat ei:quẽ diligimus.Sedulitas ƥprie fidelis ẽ & anxia diligentia dicta qd' sine dolo fiat.Vrget aũt ƥcipue: cũ cupit cõmẽddare numeris & arte.i. artificiosa carmie.Nã hoc uiciũ lectoris ẽ:ut citius discat:& libẽtius meminerit:siqd ẽ qd' nõ pbet: q̃ ea quæ probet.

Discit enim citius/meminitq̃ libentius illud:
Quod qs deridet/quã qd' ƥbat/& ueneratur.
Nil moror officiũ/qd' me grauat/ac neq̃ ficto
In peius uultu proponi cæreus usquam:
Nec praue factis decorari uersibus opto:
Ne rubeam pingui donatus munere/& una
Cum scriptore meo capsa porrectus operta
Deferar in uicum uendentem thus/& odores:
Et piper/& quicquid chartis amicitur ineptis.

ACR. Discit.n.c.significat maiore studio ridiculosos uersus disci & memoria teneri q̃ admirabiles. ergo i eternã memoriã fœdatus ẽ:quẽ tale carmen polluerit. Nil mo.of.q̃tum ad me inqt ptinet nolo mihi fieri obsequiũ quo grauer:hoc ẽ i dedecus premar. Ac neq̃ facto.in peius uultu: & nolo ab iperito de cæra fieri turpior. Ne rubeã pigui.ne erubescã muneris accepta fœditate: & pigui non subtili.s. Et una cũ.s.m.iõ q a i eodẽ libro & scriptoris nomẽ ẽ.& ei⁹ de quo scribiť:ut Vir.æneis:& homeri odyssea.

Capsa.p.bñ porrectus & i capsa optus:q̃si mortu⁹ i feretro deferar i uicũ thurariũ. Amiciť.induitur.

CHRI. Nil moror of.qd' me.g. Nam cũ amicus laudat in me non laudãda. tale officiũ me ƥmit.Nolo ẽt ƥponi cærius uult ficto i peius.i.nolo rursus uituperari in iis in qbus nõ sum uituperãdus. Et ẽ trãslatio ab iis qui exprimũt aliquẽ in cæra:sed peiori facie q̃ sit. Ne rubeã.Nã pudebit me laudatũ deide reiici:& meũ uolumẽ deferri.quo aromata uẽdunťut illi⁹ chartis illa uestiãť. Inemptis.q.d.tã uilib⁹ut nullo emanť ƥcio.

ACR. Lore bo.Florus irascebať Hor. quia eius non acciperet epistolam:excusat se apud eum Hora. qm̃ non promisit: & iniuste eum irasci qui exigat nõ promissa carmina:aut ideo se non mittere: quia philosophari cœpit. Imitabatur: quidam imitabitur legunt: deest a puero alienum. melius ergo legimus imitaberis.i. tãti ingenii es: ut flectas eum quo uelis tanq̃ argillam udam: & in ueteribus libris & in exemplaribus imitaberis inuenitur. Resurges: competenti iocať exẽplo quasi ipse pauptate cõpulsus scripserit carmina. Paup.i. nihil habeo alicui dare ƥ fœnore. Res urget.uerba itẽg̃ hæc sũt uẽditog̃. Quiuis. hoc solẽt mangones dicere. Cassauit fugitiuũ: simpliciter & leuissime cõfiteť. In scalis latuit.Non latuit in scalis sed metuẽtis habenæ pẽdẽtis in scalis ẽm morem romãog̃: q seruos suos suspensos ad trabẽ flagellabãt: & in mc

Ad Iulium Florum.

Lore bono/claroq̃ fidelis amice nerõi
Si qs forte uelit puerg̃ tibi uẽderẽ natũ
Tyburẽ/uł gabiis/& tecũ sic agat/hĩ &
Candidus/& talos a uertice pulcher adimos
Fiet/eritq̃ tuus nummog̃ millibus octo
Verna ministeriis ad nutus natus heriles:
Litterulis græcis imbutus/idoneus arti
Cuilibet/argilla quid uis imitabitur uda.
Quin etiam canet indoctum/sed dulce bibẽtis
Multa fidẽ promissa leuant/ubi plenius æquo
Laudat uenales qui uult extrudere merces.

Res urget me nulla/meo sum pauper in ære
Nēo/hoc māgonū faceret tibi/nō temere a me:
Quiuis ferret idē/semel hic cessauit/& ut fit
In scalis latuit metuens pendentis habenæ:
Des nūmos/excepta nihil te si fuga lædat:

dia domo ad timorē incutiendū habena pēdebant.
¶POR. Flore bono. Apparet hūc florū comitē & familiarē neronis fuisse & efflagitasse ab Horatio carmia & nō mittētē increpuisse: cui p allegoriā respōdēs hoc significat tā illum iniuste irasci sibi: quē ab initio pigꝝ ad scribendū sciat ꝙ iniustam uēditori litē dat q fugitiuū seruū sciens emerit: & tota fere hæc epistola sub hac snia est: carmia se rōæ nō fiducia īgenii: sed penuria rei familiaris scripsisse: q̄ scripserit ꝑsertī cū in turba multis occupatiōibꝰ poemata cōponi nō possunt: q̄ ut bona sint cū scriptoris magno cruciatu sunt emēdata: ad postremū dicit philosophādū eē potius q̄ carmia faciēda. Si.q.f.u. argumētu a cōparatiōe minoꝝ ad maiores hoc ē seruoꝝ ad amicos.
Natū.t.u.g.bñ tybure: ut significet eū rusticū. Sic a sic loq̄t. Hic &.c. uerba sunt uēditoris. Argilla. deest q̄si ut sit q̄si argilla. Vda.i.mollis. Multa.f.p.l. Hoc Hora. oñdens multa ꝑmittētibꝰ nō haberi fidē: & maxie cū ꝑmittit: q ꝑcio & lucro studet: hoc ē uēditor. Laudat.u.i. seruos. Res urget.m.n. deest sed aut qd tale: ut sit: sed me nulla res urget me ut laudē. Meo sum pa. paup qdē sum inqt: sed tñ i meo ære nō i alieno ꝯstituꝰ .i. nulli qcq̄ debeo. Nēo.h.m. neq̄ quisq̄ magno tibi hæc faceret.i. tā simpliciter loquit: nec a me ipso qs alius hoc auferet. hoc.i. audiret. Māgo dr̄ q̄si mancipi ango uel manu ago. Semel hic.c. iā nūc uerba sunt q̄bus māgo utit̄ ut monstret cessatorē esse quē uendidit. hoc est fugitiuum & bene nemo qd̄.n. leuius dictum est.
¶CHRI. Flore bono Ad eūdē floꝝ ē epistola: ad quē & alias scripsit. Atq̄ illū iniuria q̄ri affirmat: si nullas a se accipit epistolas: qm̄ abeunti ꝑdixerat se pigꝝ eē in scribēdo & nihil scripturū: imitatus nō eū māgonē: q seruū uēditurus multa bōa: q̄ in eo nō sūt simulat: sed eūq uitia q̄ assunt añ uēditionē demōstrat. Adiugit quibus incōmodis ipeditus rōæ uersus facere nequeat. Fidelis.a. magna laus & ꝙ fidelis sit in amicitia & ꝙ prudēs in eligēdo bono uiro. Aptus.m. Laudarat a corpore: nūc laudat ab aīo: Acuti.n. & prōpti ē nō īperia solū: sed nutus quoq̄ obseruare. Argilla. spēs terræ q̄ figuli utebant̄. Indoctū sine artificio: sed tñ inerit suauitas.
Multa ꝑmissa.l.f. Nā nō sunt credibilia. Res.u.me.n.q. nō ꝑmoratæ alieno & sunt uerba eius māgonis: qui uera de mācipio dicturꝰ ē. Meo. snia ē quis puap sim: tñ qcqd apd̄ me peq̄niæ ē: id totū meū ē: & nulli debeo.
Nēo.m. Nēo ex iis q seruos uēdūt tibi uitia fateret̄. Neq̄ ēt ego olbꝰ h̄ māifestarē temei.i. nisi cā aliq̄ id postularet. Semel id.c. Subdota ꝯfessio. Nā tm̄ dicit q̄tū sat sit: ne teneat̄ ꝑstat de fuga: & tñ ita dicit ne credat̄ fugitiuꝰ. Dicit.n. cessauit: qd̄ minꝰ ē q̄ fugere: & addit. Semel. ne uideat̄ habitū ꝯtraxisse neq̄ foris sed dōi: neq̄ malignitate sed metu. Des.n.i.eme. Si hæc fuga excepta. si h̄ fuge uiciū qd ego excipio: qa uolo ꝑstare de eo.
Nihil.i. nō.q.d. si nō ledit te hoc uiciū nullū aliud ē i eo uiciū. Ille. qui emit. Securus: negligens.

Ille feret precium pœnæ. securus opinor.
Prudens emisti uitiosum/dicta tibi est lex
Insequeris tamen hunc/& lite moraris iniqua.
Dixi me pigrum proficiscenti tibi/dixi
Talibus officiis prope mancum/ne mea sæuus
Iurgares/ad te quod epistola nulla ueniret.
Quid tunc profeci/mecum facientia iura
Si tamen attētas? quereris super hoc etiā quod
Expectata tibi non mittam carmina mendax?
Luculli miles collecta uiatica multis
Erumnis/lassus dum noctu stertit/ad assem
Perdiderat/post hoc uehemēs lupus/& sibi/&
Iratus pariter ieiunis dentibus acer (hosti
Præsidium regale loco deiecit (ut aiunt)
Summe munito/& multarum diuite rerum.
Clarus ob id factus donis ornatur honestis.
Accipit/& bis dena super sestertia nummum:
Forte sub hoc tēpus castellum euertere pretor
Nescio quod cupiens hortari cœpit eundem
Verbis/q̄ timido quoq̄ possent addere mētē.
I bone/quo uirtus tua te uocat/i pede fausto
Grandia laturus meritorum præmia/ qd stas?
Post hæc ille catus/quantum uis rusticus ibit.
Ibit eo/quo uis/qui zonam perdidit/inquit

¶ACR. Luculli. hoc exēplo oñdit se primū dispēdio rei familiaris coactū. post iuitatū dōis ad scribēdū. Actū ē bello ꝙ gessit Lucullus cōsul. cū Mitrydate rege pōtico: cuius milites primū necessitate cōpulsi cœperūt ꝑdari: postea uero dōis & mūeribꝰ sunt ꝓuocati. Qui dū q̄dā nocte dormirēt saginas eoꝝ & uiatica ꝑdidere. Tūc coacti uiriliter expugnarūt qd̄dam ꝑsidiū ubi erāt thesauri Mitrydatis. Ad Assem nō ut usq̄ ad assem stertera: sed usq̄ ad assem ꝑdiderat. Quid tū.p. Exclamatiue: dū me expugnarē mihi cōsciētia. Faciētia iura. hoc est iuxta me faciētia.
Lupus: sibi qa ꝑdere poterat ꝑ negligētiā. Hosti. quia rapuit per uiolentiā. Honestis.i. militaribꝰ ornamentis: & nihilominus pecunia bona. Quo.u. Hæc sunt uerba Luculli ad milites suos. Quantū uis: responsio militis Luculli hæc est. Rusticus: qui iactura rerū suarū doleat: ut hæc restituantur cā præde quocūq̄ iusseris ibimus: nos iā satis habemus: & ornatæ cōparat se militi satis habenti: & nolle se ꝓp lucrum carmina alicui diuitū afferre. Rusticū aūt pauperi poetæ assimilat: q cum suis carminibꝰ multa acquirebat erga diuites: sibi hoc opus nō esse. Zonam ꝑdi. ex fabula græca dictū. Athletæ q solē ꝑdiderat.
Romæ nu. hoc fuit nō uenusinꝰ aut apulus: sed ad tp̄s instructus est. Deinde uero perrexit athenas matrē litterarū: ubi ethicā.i. moralē ph̄iam didicit reuoluens platonis libros: ab illo studio secutus est partes Bruti: quo fugato ab Aug. cū aliis proscriptus est: hac necessitate ꝯpulsus contulit se ad pristinū studium.
¶POR. Ille feret pre. inqt qui emptori ante propositum fuerit: & preciū acceperit nullā subibit pœnā si fugerit uenditus. Prudens emisti: cum non in fraudem

inductus es. Dicta tibi est lex.cũ conditione emisti. Inseque.ta. hũc uenditorem.s.hic per se significat. Dixi me pig.hoc est.ad scribendum debilem & bene mancum qđuitiũ manus est. Quid nunc profeci.prædicēdo uitium meum. Iura mecum fa.i.pro me:& est quasi exclamatio. Si tamē attemptas.si mō adhuc sollicitas: ut scribam tibi. Luculli miles. Huius ex naratione ostendere uult uendentem stultum quem res non deceat quid sit utile. Luculli miles.hoc factum est inquit bello qđ popu.Roma.duce .s. Lucullo cũ mitrydate rege pontico gessit:& Luculli miles Valerianus seruilianus exercitus. Ad assem.usq; ad assem: hoc est tota uiati/ca. Valerianus lu.bñ lupus miles romanus q in tutelam martis est lupus. Sibi & hosti. qa potuit pdere q̃ si raptori hosti p̄sidium.re.lo.d.loco summe munito & multa9 diuite reg. hoc præsidiũ a mitrydate sup the sauros eius positum miles deiecit usq; donis ornat a Lucullo imperatore. Forte sub hoc tps pre. significat olim duces iperatores dici dictos præfectos prætores. Quo uirtute tua.Verba Luculli militem hortātis post hæc ille Catus:post hæc ille doctus inqt exemplo:ut si sit stultus sibi & dicit. Ibit eo quo uis.quiqui perdēdo zonam didicit unde sit lucro illud. Catus.expertus & doctus. Zonam.sumptum uiaticũ quod in zonam fere milites portant.is oibus Hora.uult ostendere primo dispendio rei familiaris se coactum post inuitatum donis ac lucro ab argumento siue mecœnate ad scribenda carmina deuenisse.

¶CHRI. Prudēs emisti.Verba uēditoris emptori poscēti ut p̄stet de fuga:ad quā rñdet nō teneri:q a excepta ē in stipulatiōe. Dixi me.p.Hoc.n.tēdebat exēplũ.Magonis. Attētas.q.d.iuertere uis. Facientia.m.q̃ pugnāt a me. Luculli.Alio exemplo nitit ut excuset q uersus nō scribat. Victica. pro eo pecunia hic ponitq̃ sibi ad uniuersam uitā degendā sufficere possit. Ad assem.usq; ad unũ assem.Assem.n talē nũmũ fuisse uidemus:ut decē asses denatiũ facerēt. Præsidiũ regale.Deiectis.n.militib9 Mitrydatis aduersus quē pugnabat Lucullus q erant in p̄sidio cœpit castellũ.Hoc piculũ adire ausus est urgēte paupertate:qđ deinde ex hac p̄da diues factus ite9 subire noluit Munito.Ergo fuit opus audacia. Diuite.Nā diuitiæ ad id illũ ipulerũt. Honestis.honori ficis. Bōæ fortis.ut supra malũ.p timido posuit. Pede fausto.bono auspicio. Post hæc:post ūba p̄toris. Ille caut9.i.q cautior postq̃ diuitias recupauerat iā effectus erat. Rustic9.i.assuet9 laborib9:& piculis ut rustici.uel rusticus q̄si iprouidus & icautus ut rustici sunt. Qui zo.p.i.q discinctus hactenus fuit.i.iers & ppea paup.Sic Vir.Discinctũ.p pigro posuit: Fecerat ignipotēs discinctos mulciber afros.Ergo q neq; picula ꝯsiderāt & ege ni sunt adibūt picula. Cauti āt & diuites nō adibūt.

¶ACR. Achademi:achadem9 apud athenas por ticus construxit:unā porticus achademia dicta est & extra:uñ achademici quoq; siluani iocũde dixit ue9 qa q̄rũt ue9:ut negēt idē inueniri posse. Rudē:tyro nē:& igna9.Euocatus ē.n.Bruto p potentiā: q̃ tunc achias & athenas:tenebat ēt similitudinē studio9 eē celebri noīe i p̄hia.philippi cāpi thessaliæ: ubi ꝯ Bru tũ pugnauit Aug. Discisis pē.hoc est amissa digni/tate:qua añ sublimis ferebat. Extorq̄re.hoc ē salaci tatē scribēdi:uel cōmoditatē extorq̄re tentāt. Quid fa.uis:alia excusatio q.s.nesciat qd potissimũ scribat cũ oēs non una eadēq; re delectent. Bioneis:liuidis iocis.i.satyra.Sunt aũt disputatiōes bionis p̄hi qbus stultitiā arguit uulgi:cui pœnæ ꝯsentiũt carmia luci niana.Hic aũt Bion q sophistes cognominatus ē i li bro:quē edidit mordacissimis salibus ea q̃ apud poe tas sũt ita lacerauit:ut ne Homero qdē parceret. Sa le nigro.i.tragœdia uel amara iucularitate. Præter cæ.omissis aliis rebus:credis romæ posse carmia scri bi itet tot curas occupatiōesq;. Cubat hic.i. ægro/tat ut superius.trans tyberim longe cubat.

¶POR. Romæ nu.& do. Achillis iracũdia q̄tum obfuerit græcis oibus: & figurate sæuitiā Cæ. Aug. uidet ostēdere. Adiecere bo. se ēt significat athenis p̄hiæ operam dedisse. Curuo di.r.i. p æthicem par/tem p̄hiæ qd sit uitium:qd sit uirtus. Atq; inter sil. a. Achademi:quia cōtra oium sectā achademici di sputant:q dicunt latere ueritatem & ideo semper eē quærendum. Ciuilisque ru.be.Excusatio q contra Aug.pro Bruto militauit: & bene æstus nō uolũtas:

Non responsura la. imperia autē Bruti p arma si gnificat. Me dimiscere philippi.thessaliæ cāpi:ubi uictus est brutus. Decisis humilē pennis:sæpe hac translatatiōe utit Hora. ut maiores pennas modo. Significat ēt se proscriptũ fuisse. Paupertas in au. carmina inquit quæ ex me exceptis flore nũq̃ scribe rem nisi ægestate cōpulsus essem. Nunc itaq; postq̃

Romæ nutriri mihi contigit/atq; doceri
Iratus graiis quantum nocuisset achilles.
Adiecere bonæ pauloplus artis athenæ:
Scilicet ut possem curuo dinoscere rectum:
Atq; inter syluas achademi quærere uerum:
Dura sed amouere loco me tempora grato:
Ciuilisq; rudem belli tulit æstus in arma
Cæsaris augusti nō responsura lacertis.
Vnde simul primum me dimisere philippi
Decisis humilem pinnis/inopemq; paterni
Et laris/& fundi/paupertas impulit audax
Vt uersus facerem/sed qđ non desit habētem.
Quæ poterunt unquā satis expurgare cicutæ:
Ni melius dormire putē/quā scribere uersus:
Singula de nobis anni prædantur euntes.
Eripuere iocos/uenerem/conuiuia/ludum.
Tendunt extorquere poemata. quid faciā uis?
Deniq; non omnes eadē mirantur/amantq;:
Carmine tu gaudes/hic delectatur iambis.
Ille bioneis sermonibus & sale nigro.
Tres mihi conuiuæ prope dissentire uidentur
Poscentes uario multum diuersa palato.
Quid dem? qd nō dē? renuis tu/qđ iubet alter.
Qđ petis/id sane est inuisum/acidũq; duob9.
Præter cætera romæ me ne poemata censes
Scribere posse inter tot curas/totq; labores?
Hic spōsum uocat/ hic auditũ scripta/ relictis
Omnibus officiis/cubat hic in colle quirini:
Hic extremo in auentino uisendus/ute q;

habeo

habeo quod mihi satis sit:si non præpono somnum uersibus insanio: & nullo elleboro curari possum. Ni melius dor.legunt melius:sed iuersum est quod non desit qđ satis sit. Quæ po.nunq̃ satis expur.quod tamē elleborum inqt satis erit ut expurget insanus:cicutam āt posuit pro elleboro. Ni.pro si nō. Singula de no. a.p̄æ.Virg.Omnia fert ætas animumq; & est alia causa excusationis in ætate cur iam non scribit. Quid fa.uis: nunc deest nisi ut conscribam poemata. Deniq; non omnes.Alia ratio non scribēdi:quia quid scribā potissimum nescio:ppea quod non idem omnibus placet. Ille bioneis.Bion aristophanis comici pater dicitur fuisse magnæ dicacitatis:quem uult intelligi de nigro sale.an nigrum malum itelligimus salsum aut facetū & iocularium. Renuis tu quod.i.al.mire dramatico charactere tanquam ad ipsos conuiuas loquitur:unū quēq; eorum appellans id poscentem q̃ cæteris displicet. Præter cætera.Alia causa non scribēdi. Quod romæ occupationibus nihil condignum memoria scribi potest inter tot curas totq; labores. Sponsum .u. hoc est ut pro se spondeam. Cubat.ægrotat.

¶CHRI. Romæ nutriri.Ostēdit q̃ paupertate oporessus se olim ad poeticam contulit.Doctus est autē maxime Homerum:qui i iliade describit quantum græcis nocuit ira quam Achilles exercuit cum Agamēnone.Verum hæc quæ ad hominis uitam pertinent scripsimus in principio libri. Siluas a phia.Platonis: dixit autem siluas uel propter obscuritatem rei,Platonici.n.omnia incerta ponunt.Dicuntq; nō se uerum quære:e quod non facile inueniatur:sed sequi ea quæ uerisimilia sunt.Vel quia platonici materiam primā hylen .i.siluam appellant. Bonæ:doctæ.Omnium.n.bonarum artium inuentrices fuisse athenas dicunt. Dura.t. bella ciuilia inter Brutū & Octauianū. Aestus:tumultus.Est.n.trāslatio amarina tēpestate.Vñ contionū procellas dixit Cice. Non re.Quia uires brutianæ iuferiores erant. Philippinam in philippis qui locus pharsaliæ est supatus est exercitus Brutii:in quo Hora.tribunus militum erat. Sed qđ ordo ē. Quæ cicutæ poterūt unq̃ expurgare habentem id qđ non desit.i.habentem q̃ sit ad sufficientiam.Cicuta herba est non expers ueneni sed aliis rebus contempe rata purgat cerebrum ut elleborum. Scripturi ergo poemata cerebrum purgant.Sed hæc est snia:q̃ qui non egent nulla cicuta purgabunt.i.non pparabunt se: ut uersus scribant. Singula de.n.Accedentibus annis multa q̃ ad uoluptatē ptinent amittimus. Deniq;primam causam attulerat qđ non ægeret:secūdā deinde q̃ ingrauescens ætas id eripiat:Postremo adiungit q̃ nō oēs eodē genere delectentur. Carmine:lyricis. Bioneis.q.d.phia.Bion.n.boristhenes academicus fuit:& patrē habuit libertum qui aliqñ in publicanos nescio quid errans eum tota familia uenundatus est.Bionem autem orator quidam emit:& illum hæredem instituit.Sed bion exustis testamēti tabulis athenas philosophatum accessit. Huius sententiæ erant. Magnum malum esse non posse ferre malum. Gloriā matrē aiorum esse pulchritudinem: bonum alienum illi qui sua allygurierat bona dixit. Terea amphiaraū. absorbuit. Tu uero terram. Facilē ad inferos uiam q̃ illuc clausis eatur oculis.Fuit ēt alius Byon lyricus poeta.Fuit itidē alius tragicus ex his qui Tharsici dicuntur:quasi cōfidentes & arrogantes.Quapropter & de hoc fortasse intelligit: quod suo carmie mordax esset.Vnde dixit salē nigrum.i.noxios & mordaces sales. Tres:non mirum est si uaria ingenia uariis rebus delectantur:cum etiam uarii cōuiuæ uario gustu sint.Palato.gustu qui ipalato est.Nerui.n.sunt qui linguā & palatum pertingūt:in quibus solis gustandi uis est. Præter cæ.Quarta ratio ē cur nō scribat. Spōsum:ut sponsorem me illi pstem. Auditum.s.Vt sibi sua recitanti assim. Cubat:ægrotat:& iccirco est salutādus in ualle quirini.Nam unus ex septem collibus quirinalis est. Extremo:Nam ultimus est:& tyberim attingit cum quirinalis in alia pene urbis parte positus sit.

Interualla uides humanæ commoda/uerum
Plures sunt plateæ/nihil ut meditātib9 obstet:
Festinat calidus mulis/gerulisq; redēptor:
Torq̃t nūc lapidē/nunc igens machina tignū.
Tristia robustis luctantur/funera plaustris:
Hac rabiosa fugit canis/hac lutulenta ruit sus:
I nunc/& uersus tecum meditare canoros.
Scriptor; chor9 oīs amat nem9/& fugit urbē:
Rite cliens bacchi somno gaudētis & umbra:
Tu me inter strepitus nocturnos atq; diurnos
Vis canere/& contacta sequi uestigia uatum?
Ingeniū sibi quod uacuas desumpsit athenas:
Et studiis annos septem dedit/insenuitq;
Libris/& curis/statua taciturnius exit:
Plerūq;/& risu populū quatit/hic ego rerum
Fluctibus in mediis/& tempestatibus urbis
Verba lyræ motura sonū cōnectere digner?
Frater erat romæ consulti rethor ut alter

¶ACR. Humanæ.i.pbæ cōmoda breuia. Sed pterrio ośdit q̃ magna sit. Gerulis: geruli sūt q portāt necessaria ad fabricā. Tu me inter.i. uis me aliena dicere.Nam cuncta proditis & diuulgatis. Dixit & ita uis me scribere ut ađ uates antiquos maxime accedam. Frater.e. ad hæc causam duor; fratrum inducit ut ostendat se inuicem laudare debere. Vnus .n.istorū duorum Mutius uidelicet & Sceuola amicus Ciceronis qui primus iurisconsulta apud ueteres scripsit q̃ illud officium ageret fratrem suum Gracchū oratorū ipse & Rhetor laudare studebat: cōtra Gracchus oī studio fratrem suū Mutium laudabat.Dicit ergo suo tēpore duos poetas romæ fuisse ita se amantes ut unus illor; esset alteri q̃si gracchus & per hoc frater & alter alteri quasi mutius affectu laudis:& per hoc frater. Carmina componos dum ego inquit bonum carmen cōpono:& ille alius similiter æstimamus nullum alium poetam nisi nos:& quasi theatrum euacuatum est nobis: ut sint digni recitatores in eo.Nota inquit quod superbi:incedamus:quasi non omnis ædes poetis plena sit.

¶POR. Interualla uides humane commoda ironia p quam ostendit q̃ uehementer & commoda mediocriter magna.Nam antiqui pro magno commodum dicebant. Verum.p.i. interrogatiue pro/

Alterius sermone meros audiret honores:
Gracchus ut hic illi foret/hic ut mutius illi.
Qui minus argutos uexat furor iste poetas?
Carmina cópono/hic elegos miserabile uisu:
Cælatumq; nouem musis opus aspice primũ:

nunciadum. Festinat callidus:festinat inquit properus redemptor:& mulos agẽs sarcinarum ad rhedã Redẽptorẽ aũt cursus publici significat & aialium pbendorum. Saluſt. Et ppennã forte cognoscit mulio redemptoris. Torquet nunc lapidẽ:torquet mouet:trahit:uel sustinet. Tristia ro.hinc plaustrũ hinc funus uenit & obuia utraq; neutro transeunte luctantur. Funera autem dicit pompã ipsam & exequias. Hac rabiosa fugit hæc sunt quibus ostdit puras plateas non esse:in qbus cogitas poeta uelut securus incedat: nũc opportune per epitropen ostendit fieri ea carmina romæ nõ posse. Scriptoꝝ.c.a.ad superius argumentum hoc pertinet quod probat in frequẽtia urbis poetã scribere nõ posse. Rite cliẽs.b.nõ mirũ inquit si poeta nemus amat q̃ amat liber musicus deus in cuius tutela poetæ oẽs sunt constituit. Et cõtracta.s.u.legit̃ & contracta:caute impressa ut ea sequendo contigerit imitatum. Ingenium sibi qđ.u.c.a.Qui athẽis inquit multo tpe studuerũt & muti & ridiculi euadũt. Nec .n.si romæ uelis aliqđ differere potes ubi nullũ ociũ ẽ. Vacuas athenas:utrinq; ociosas: an p hypallagẽ ipse uacuus:ut Salu.ait At Serto.uacuus hyeme copias augere. Insenuitq; li.Isenuit legit̃ & insonuit: sed si insenuit impalluit & imoratus est significat. si insonuit instripuit atq; exercuit uocem: intelligitur curis. Statua taciturnius exit ingeniũ.s.an statuam pro qualibet dixit.an iõ cum duplex sit plũbeũ:nam Turrius ob seueritatem taciturnus fuit. Risn.p.c ac p hoc irridet̃. Digner:condignum arbiter.i.uelim. Frater erat romæ hanc fabulã ad hoc inducit ut ostendas poetas seipsos inuicem laudare nõ puto ueros sed mutua assentatiõe fratres miras honoris electiões pferebãt eũ alter iuris. Costũ Mutiũ Sceuolam diceret alter oratorẽ Tyberiũ Gracchum uolaret.nam apud ueteres tã primus iuris costus Mutius Sceuola extitit q̃ orator Tyberius Gracchus. Qui minus argutos.in qua re minus insani poetæ sunt:cum se quoq; inuicem laudarent. Argutos canotos. Hic elegos. Energia.i.aliter nouem musis omni genere metrorum. Principalia:enim nouem sũt.
Cœlatum uariatum & quasi pictum.

¶CHRI. Plateæ:græcũ uerbum ẽ ab eaꝝ latitudine dictæ. Latini areas appellãt. Calidus ingeniosus. Sũt .n.acuti quibus sanguis calidus est. Hebetes ãt hoies frigidior sanguis reddit. Virg. Frigidus obstiterit circum præcordia sanguis. Vel calidus uelox ut ardens. Redemptor. Pro eo hic capit q merces quas idcirco maioris uendat emit. Ergo hic a ripia tyberis quo nauigia cum mercibus appellũt siue mulis siue gerulis dest baiulis qui suis gerunt humeris iubebat comportari quæ emerat. Redemptores etiam dicuntur qui siue a publico siue a priuato aliquid accepto præcio agendum fabricandum:ædificandumue conducunt. Ergo & ii cum instent alicui ædificio erigendo properant eo undiq; materiam cõportari.cum lucrum illis positum sit in celeritate & in opis minuẽdis. Machina:quæ maiora pondera trahantur Tignum trabem:inde tigillum dixerunt. Funera:mortes. Nam cum sint obuiã plaustris facti hoies nitendum est ne illis terantur. Hunc locum mirifice imitatur Iuuenalis. Cliẽs.b.nam & in bacchi tutela esse poetas iam ostẽdimus. Sõno.pro ocio posuit. Vmbra.p solitudine. Cõtracta.difficilia ad sequẽdum:qm̃ cohartata sunt & angusto. Ingeniũ sibi. Si illud igeniũ quod elegit sibi athenas urbem uacuam.i. ociosam & studiis aptam:& ad septem annos inuigilauit. Et isenuit li.&iu.c.tã assiduã operã tãq anxiã ipẽditur añ tps senuerit:tñ ide post studia redit taciturni⁹ statua. Quid ego potero romæ i tãto tumultu. Fratre ro. Duo erãt romæ fratres iuriscõsultus alter:alter orator. Hi cum a nemĩe laudarent̃.se mutuo laudabãt. Sic nũc poetæ qm̃ ab aliis nõ laudant̃:uicissim se laudãt.
Gracchus. Tantus orator quãtus corneliæ filius gracchus. Cu.gracchum huiuscemodi oratorem fuisse affirmat Cice.ut de antiquoribus solũ legendũ putetur:q̃ afferit litteras latinas dãnum illius imaturo interitu fecisse. Mutius. Q. Mutius augur. Sceuola maximus iurisconsultus. Nam sceuolarũ peculiaris fuit hæc iuris ciuilis scientia. Carmina.s.lyrica. Miserabile.u.laus.n.est lyrici in elegia cũ dicentis in illius carminibus apparere commiserationem quam exprimere cupit,

¶ACR. Molimĩe.aspice quãto molimĩe regram⁹ locũ recitandi q̃si uix inueniat̃ ædes in q̃ nõ illi recitent q̃si indigna nostris carminibus. Romanis.u.i. negemus in templo Appollinis ullos poetas hic carmina. Quid ferat.nota ẽt hoc ob quod meritũ inuicem laudent: & dignos corona po...a iudicẽt. Qui duello.sensus:inuicem odiosi sum⁹ fallẽdo nos:& mala carmina pdicantes:& hoc sine fine faciemus. Vt romãi quõdã pugnauerũt cũ hostibus sãnitibus usq; ad noctẽ:unde & Ennius bellũ inquit æquis de manibus nox intempesta diremit. Obturem.p. Nõ solum inquit non laudo.

¶Acron hic deficit.

¶Porphirius tantum usq; ad finem.

¶POR. Quãto cũ fastu.quãto molimine circũ.& sic nobis placeũus icedẽtes. Circũspectẽus. una pars orõnis est diuisa i duos uersus Lucilli more & antiquo. Et uacuã: poetis romãis ædẽ latinis poetis uacãtẽ:significat ãt ædẽ musaꝝ:in q̃ poetæ recitabãt &

Quanto cum fastu/quanto molimine circum
Spectemus/uacuam romanis uatibus ædem:
Mox etiam si forte uacas/sequere/& pcul audi
Quid ferat/& quare sibi nectat uterq; coronã
Cedim⁹/& totidẽ plagis cõsumimus hostem:
Lento samnites ad limina prima duello
Discedo alcæus puncto illius/ille meo quis?
Quis nisi callimachus? si plus ad poscere uisus
Fit mimnermus/& optimo cognomine crescit.
Multa fero/ut placem genus irritabile uatum:
Cum scribo/& supplex populi suffragia capto.
Idem finitis studiis/& mente recepta
Obturem patulas impune legentibus aures:
Ridentur mala qui componunt carmina/ uerũ

Gaudent ſcribentes/& ſe uenerantur/& ultro
Si taceas laudant quicquid ſcripſere beati.
At qui legitimum cupiet feciſſe poema.
Cum tabulis animum cenſoris ſumet honeſti.
Audebit quæcunq; parum ſplẽdoris habebũt
Et ſine põdere erunt/& honore indigna ferẽt
Verba mouere loco quamuis inuita recedant.
Et uerſentur adhuc inter penetralia ueſtæ.
Obſcurata diu populo bonus eruet atq;.
Proferret in lucem ſpecioſa uocabula rerum
Quæ priſcis memorata catõibus atq; cethegis
Nũc ſitus in formis ꝑmit & deſerta uetuſtas.

hoc recte.Nã græci poetæ I atheneo conſueuerãt:& ideo additum uacuam romanis ratibus. Si forte ua.bene additum ſi forte uacuas tanq̃ &hoc ipſum facere ſuperuacuum iudicandum ſit. Quid ferat quid de ſe prebeat tollere:uel quid offerret. Ad lu/ mun̄a:uſq; ad lucernam:ideſt ad ueſperam.Samni/ tes tanq̃ ſãnites quoq;. pugna ſtataria ẽ:uſ aũt hæc metaphora uel a ſamnitiicis gladiatoribus:uel a bello acerrimo ſamnium aduerſus Ro.eſſe tranſla/ ta. Lento du.bello diuturno.Diſcedo alcæus:il lius iudicio inquit alcæo lyrico comparor:& fio al ter alcæus functus ſuffragio humili ac plebeio.

Quiſquis:ſigillatim pronuncianda ſunt hæc pronomina. Voco enim eum calimachum:ut me ille alcæum nomiet. Si plus a ui.ſi hoc illi pare fuerit:& plus a me exegerit laudis:& hic oñdit non ꝓ merito poetas ſed ꝓ uolũtate laudari. Optiuo ad optio:& adcirãcio.Alcæꝰ ãt lyrici carmis Callimachꝰ elegiaci auctor ẽ.Mimermꝰ duos lib.luculẽtos ſcripſit. Multa fero.multa iqt patior:ne mihi poetæ iraſcãt.ſed tãdiu quẽ ipſe ſcribẽs laudari me expecto. Irritabile: iracũdũ ac litigioſũ. Finitis ſtudiis:finitis iqt carmibus & bñ recepta mẽte tãq̃ ex iſania poetice ꝓfeſſiõis ad me rediens. Obturem pa.non ſolum non laudabo:ſed etiam obclaudam aures ne quem audiam recitan/ tem. Ridentur:ſenſus irideretur quidem:ſed tamen delectantur uerſibus ſuis:oſtendit autem q̃ laborioſum ſit emendatiſſime ſcribere. Et ſe ue.admirantur:ac diuos poetas ſe uocant. Laudant quicquid ſcripſere beati. Stulti enim dicturus intulit ad intelligentis:& cum iudicio ſcribentis tormenta reſpicies. At qui le.bo nus ſcilicet poeta audebit proprie dixit audebit ut oſtendat magnam rem etiam hoc facere.Virgilius:Aude ſoſpes.c.o. Mouere loco:tollere ac mutare.Inuita re plærũq; ita ſunt uerba quæ Prima potuerimus: ut eti/ am cum parua ſint:tamen bene nobis poſita uideantur. Et uerſentur adhuc inter pe.ueſtæ:ideſt domi per quam metaphoram oſtendit:quæ in animo noſtro fixa uerſentur:tamen excludenda eſſe. Obſcurata diu po.antiqua & obſoleta ſenio in conſuetudinem reuocabit:& utrum obſcurata populo an populus bonus.

¶CHRI. Sãnites tanq̃ ſamnites qui longo tempore aduerſus romanos pugnauerunt. Alcæus nam cum lyticꝰ ſim ille me alcæo comparat. Et ego illum:quia Flegias ſcribit Callimacho:ſimilem eſſe dico Nã Cal limachus in elegia floruit cui Quintilianus primas Secundas uero Philetæ in elegia tribuit. Hinc Proptius. Callimachi manes:& magni ſacra philetæ:in ueſtrum queſo me ſinite ire nemus. Multa fero Nam laudo q̃ uix pati poſſum. Suffragia populi.fauorem poeticæ turbæ. Finitis ſtudiis & mente recepta.Nam dum ſcri bo ex nimia cupiditate laudis inſanio.Deinde cum deſiero eueneſcente illa cupiditate fio ſanus & non poſſũ ulterius pati quæ patiebar. Gaudent ſcribentes. Stulti poetæ gaudent inuicem ſe laudantes. Sed qui cupit rectum ſcribere poema exhibebit ſe cenſorem ſuis ſcriptis & audebit moueř loco.i.mutare quæcũq; aut orna tu aut grauitate carebunt.In uita recedant.Quia neſcio quo pacto ita placẽt tibi:ut uix ſuſtineas illos remoue re. Et uerſentur inter penerralia ueſte.i.penitus hæreant in imo animo.Et tranſlatio a dea ueſta cuius ſacra recondita eſſent. Obſcurata diu. Reuocabit quædam priſca uerba:quæ q̃uis pulchra ſint:tamẽ exoluerãt & I obliuiõe iacẽt. Situs uetuſtas.Sitꝰ ẽ humeſcẽs q̃dã lanugo & mucor exoriens in locis qui nõ frequentan tur.Virg.Per loca ſenta ſitu cogunt noctemq; profundam. Sed capitur pro ſenio & pro.iis quæ ab uſu rema mota ſunt.Virgilius.En ego uicta ſitu.

Aſciſcet noua quæ genitor perduxerit uſus
Vehemẽs & liquidus puroq; ſimillimus amni
Fundet opes latiumq; beabit diuite lingua.
Luxuriantia compeſcet nimis aſpera ſano
Leuabit cultu.uirtute carentia tollet.
Ludentis ſpeciem dabit.& torquebitur ut qui
Nunc ſatyrum/ nũc agreſtem cyclopa mouet
Pretulerim ſcriptor delirus inerſq; uideri
Dũ mea delectẽt mala me/uel deniq; fallant
Quam ſapere & ringi fuit aut ignobilis argis
Qui ſe credebat miros audire tragœdos
In uacuo lætus ſeſſor plauſorq; theatro.
Cætera qui uitæ ſeruaret munia recto
More bonus ſane uicinus.amabilis hoſpes
Comis in uxorem poſſet qui ignoſcere ſeruis

¶POR. Aſciſſet noua:ut:er nouis uerbis de uſu na ſcẽtibꝰ. Leuabit tollet:aut amputabit:aut extollet. Beabit ornabit. Ludentis ſpe.da.ita ne carmen af ficiet ut auditori luſiſſe nõ laboraſſe uideať. Ita tor quebiť & fatigabiť ut pãtomimus:q nũc toſus ſaty/ ri nũc plox pliemis cyclopis conať imitari ꝑmia. Prætuleri ſcriptor.Mallẽ iqt ſtultꝰ eẽ & meis carmi nibꝰ mallis delectari:q̃ legẽdo ſapiẽdoq; cruciari. Fuit haud ignobilis argis. Vetuſtæ ꝑ argiuis & fa/ cete ſimul accõmodat exẽplũ:quo oñdit q̃ ſit ſecuta dementia. Qui ſe credebat:bene credebat.Non eni audiebat:& pulchre additũ miros:ut nõ in eo tan/ tũ errore ſit:quod ſe audire credebat:ſed etiã qd ui- dere. Cætera qui uitæ:hoc dicit in aliis rebus illũ nõ fuiſſe dementẽ. Bonus ſane uicinꝰ:cõmoda oc caſiõe ꝓcurrit officia boni patriſſa.Et ſigno læſo ſ.i tyrice tãq̃ hoc multi faciãt. Poſſet q rupẽ.Superius quaſi ſanũ deſcribebat:hic ergo quaſi leuiter iſanũ. Expullit helleboro mor aco.multo & craſſo:ut pot:

Et signo læso non insanire lagenæ
Posset qui rupem & puteum uitare patentem.
Hic/ubi togatorum opibus/curisqꝫ refectus
Expulit helleboro morbum/bilemqꝫ meraco:
Et redit ad sese/pol me occidistis amici.
Non seruastis ait/cui sic extorta uoluptas
Et demtus per uim mentis gratissimus error.
Nimirum sapere est abiectis utile nugis.
Et tempestiuum pueris concedere ludum/
Ac non uerba sequi fidibus modulanda latinis:
Sed uere numerosqꝫ modosqꝫ ediscere uitæ
Quo circa mecum loquor hæc tacitusqꝫ recordor
Si tibi nulla sitim finiret copia lymphæ
Narrares medicis quod quanto plura parasti
Tanto plura cupis/nulli ne faterier audes.
Si uulnus tibi monstrata radice uel herba
Non fieret leuius/fugeres radice uel herba
Proficiente nihil curarier. audieras cui
Rem dii donarent illi decedere prauam.
Stulticiam/& cum sis nihilo sapientior.ex quo

contra tantam dementiam: Reddit ad se sanus factus est. Pol me occidistis amici. adeo securius est insanire q̃ sapere. Cui sic extorta uo. mire non morbus sed uoluptas. Mentis gra. error illo. s. pertiet ꝙ malis suis homines non solum non dolent: sed etiam delectātur. Vnde illuc græcum Nimirum sapere est ab commemoratis omnibus incommodis in arte poetica constitutis: illud cōcludit uel melius studio sapientiæ. i. philosophiæ. ordo nimirū abiectis nugis utile est sapere & concedere pueris tempestiuum ludum. i. artem poeticam. Tēpestiuū apportunū: ꝯgruū. Pueris: pueris ætate. Ac non uerba sequi. ac non eam partē musicæ: cuius cantilena uitæ modi nunq̃ concordant. in his. in altior quædam scientia musicæ disciplinæ. Si tibi nulla siti. Hæc uerba Horat. sunt secū loquētis quasi cum alio. si tibi inquit grauior sitis bibēdo fieret referres ad medicos & indicares. sic alibi. Crescit indulgens sibi dirus hydrops. Si uulnus tibi monstrata. si quis tibi inquit herbam: aut radicem ostēdisset tanquam utilem uulneri tuo. Tuqꝫ eam expertus inutilem comperisses non utiqꝫ uteteris. Cur igitur diuitias cupis quas acquirendo didicisti nihil conferre ad sapienter beateqꝫ uiuendum? Quando quod diues factus nihilominus stultus es q̃ antea cum pauper esses. Audieras cui rem dii do. Hoc dicit ideo diuitias appetisti ꝙ audieras te stulticia cariturum cum diues esses. postq̃ diues ad sapientiā nihil promouisti & ne copias facultatesqꝫ: i sectatis sed adhuc audies opulentiæ laudatores: quibus iam semel credendo deceptus es.

CHRI. Asciscet noua. formabit & ipse noua quædam quæ splendorem habeant: Genitor usus. Nam usus uerborum parens est. Vnde in arte poetica dixit: Multa renascentur quæ iam cecidere: cadētqꝫ. Quæ nūc sunt in honore uocabula: si uolet usus. Quem penes est arbitrium & ius & norma loquendi. Vehemens: erit uehemens & copiosus & similis fluuio: qui tamen non sit turbulentus: ut nihil obscurum & non defecatum adsit in illa uehementia. Beabit. beatum faciet. Diuite. lingua. idest propterea ꝙ linguam latinam ad inueniendis nouis uerbis ditiorem reddet. Luxuriantia: Nam ut bonus agricola ea quæ in arboribus nimis luxuriant aut in segetibus compescit: sic & bonus poeta quæ nimia sunt tollet: & ut in culta rura cultu mitiora redduntur: sic aspiora quæ sunt in uersu artificio lenientur. Ludentis spēm dabit. Nam ut ille qui ludit narios affert motus: sic poeta ut seruet decorum: accommodat uerba & sententias personis: quas inducit.

Mouetur saty. Veluti per synecdochen: ut si dicas mouetur caput. Sententia est: Veluti mimus alio motu utitur cum agit satyrum lasciuum & leuem: & alio cum agit cyclopa uastum & agrestem: sic & poeta alio mō hunc alio illum describit: ut utriusqꝫ naturæ decorum seruet. Prætulerim. Ex persona sua stultitiam nonnullorum arguit: qui malunt haberi stulti & deliri dum ita hebeti ingenio sint ut non aduertentes sua errata delectentur suo poemate: & decepti putent illud rectum: q̃ ita sape & cognoscere errores: ut corodantur ira & anxietate: dum illos considerant & emendare posse desperent. Cupiunt deniqꝫ esse similes cuidam argiuo: qui qdem cum in reliquis rebus agendis non esset insipiens: tamē in hoc uno desipiebat. Veniens. n. in theatrū ubi nulli ludi nulli spectatores essent putabat se uidere ludos & histriones illos agentes. Cætera mu. idest munera: Nā in uita degenda poterat seruare officia si non illa recta: quæ stoici cathortoma appellant: saltem mediocria. Non isanire. non minus irasci seruis: si ut uinum educerent ad potandum signum in legena ab eo impressum aperiendo lesissent. Dixit āt non insanire satyrice tanq̃ si dicat esse multos qui ab huiuscemōi ira non facile possint abstinere. Meraco. i. mero quasi ualido & potenti. Nimirum. sapere est. Snia est: sapiētem eum esse qui carmina & hæc puerilia concedat iuniori ætati. ipse autem quærat non quo pacto moduletr̄ actiones ueræ uitæ ut nihil nobis in ea dissonet sed omnia secundum decorum correspondeāt. Si tibi. Quādmodum a medico remedium peteres si nullis populis sitim sedare posses sic cum nimiis cupiditatibus & reliquis animi pturbatiōibus labores: medicinam debes a phīa petere. Libra & aere. Verba iurisconsultica Venditio. n. firmatur: cum per librum ex peusa pecunia penes ipm præcium esse ostēditur. Vnde libripēs huiuscemodi testificationibus adhiberi solet. De qua cōsuetudinem latius apud Plinium inuenies.

POR. At si diuitiæ prudētē reddere possēt. Si inqͭ diuitiæ reddere te prudētē possēt pudore a quoq̃

Pleniores/tamen uteris monitoribus isdem.

At si diuitiæ prudentem reddere possent:
Si timidum cupidumq́ minus te/nēpe ruberes
Viueret in terris/ne siquis auarior uno.
Si propriū est.quod qs libra mercatur & ære
Quædā si credis consultis mancipat usus
Qui te pascit ager.tuus est & uillicus orbi
Cum segetes occat tibi mox frumēta daturus
Te dominū sentit/das nūmos accipis uuam,
Pullos/oua/cadū temeti.nempe modo isto
Paulatim mercaris agrum fortasse trecentis:
Aut etiam supra nūmorum millibus emptum
Quid refert uiuas numerato nuper an olim
Emptor aricini quondam ueneutis & arui
Emptū cœnat olus quāuis aliter putat.emptis
Sub noctem gelidam lignis calefactat ahenum
Sed uocat usq́ suū qua populus assita certis
Limitibus uicina refugit iurgit tanq̄
Sic ꝓpriū qcq̄/pūcto qđ' mobilis horæ
Nūc pce/nūc pcio/nunc ui/nunc morte supma
Permutet dominos & cedat in altera iura
Sic quia ꝑpetuus nulli datur usus/& hæres
Hæredē alterius uelut unda superuenit undam
Quid uici ꝓsunt aut horrea/quid ue calabris
Saltibus adiecti lucani/si metit orcus
Grandia cū paruis non exorabilis auro:
Gēmas marmor ebur tyrrena sigilla tabellas
Argentum uestes getulo murice tinctas.

quæstu uincere afficeris:& auarior te ullus eēt.quippe cum præserti & minus cupidos & minus timidos hoiesfaciant si mō id uerū esset uiueret in terris erubesceres ait si te quisq̄ esset auarior: ideo sapientior si quid opes sapientiam daturæ essent. Si proprium est. dicit quicq̄ proprium. Quod quis libra mercatur quasi possidet an nihil præter usum fructum quē nos capere debemus,: mireq́ ait inter nos & nihil possidentes nihil distare nisi quod illi sine cura aluntur. Si proprium:quod quis. Quædam si credis:& reliqua.deest ut sit ordo & sensus : si proprium quod uis libra mercatur & ære.uerba sunt iuris quib⁹ omnis emptio confirmatur cum per librā expensa pecunia per æs ipsum precium demonstratur. Vnde & libripens huiusmodi testificationis adhiberi solet. Mancipat usus.hoc est usus possessorē facit.Qui te pascit ager tuus est & uillicus orbi.quis non tu sed orbius uideatur esse possessor das nummos ut ille cuius ager est pro toto dedit.ita tu pro eius usufructu. Temeti uini quod temperet mentē unde Temulenti dicuntur prima syllaba producta: Paulatim qui per partis precio fortasse trecētotum aut etiam commodius tu emis q̄ illi emptus esset q possidet:nam ille semel præcium soluit trecēta millia uel quadragīta tu inuitatim & pro arbitrio tuo.

Quid.r.u.n.Quid interest inquit utrum paulo ante olim numerauit præcium dum uiuas eodem modo:quo ille qui comparauit:si emptio facit dominū emisti:si usus tu eris:si tempus nihil in iure distat.olī an nup cœnas dum emendi ptās sit. Emptum.c.o. licet se putet iemptis oleribus & lignis possessor uti emptis utitur:sed falsum putat:sed uocat usq́ suum ad limitem certum:quasi quicq̄ semper nostrum sit quod multis dominis possessorem commutat: qua pp adsitas certis ad eam partem qua populus arbor sit:quæ uitationem talis certaminis iducat fines certos & uicino iurgia uitare facit:sic Virg.usq́ ad aquā & ueteris iam.f.c.f.& ordo & sensus:usus ad eum locum propter adscita limitib⁹ uicina refugit. Pūcto quod.m.h.i.per facili & cito. Nunc præce nunc præ.collegit quot modis dominia aquirantur. Altera iura.in alterius ptāte. Sic quia ppr.& ex iure sniæ tenor.iādudum hic etiam & hoc significat.Si emptio uel usucapio ad legitimam possessionem neminem. inducere potest paup qui non hoc iure omnem agrum suum esse possit credere: si uero nullus perpetuus posset haberi fructus de rebus quesitis sed temporalis uicissitudo seruet inter homines nihil prodesse uineis aut horreis aut saltibus plurimis dominum fieri hominem.s. q moriturus sit diues eadem sorte qua paup . uelut unda ut fluctus super se inuicem ueniunt cum ex imeuso uoluit mari. Calabris:fructuosis.Est.n.calabria præter cæteros redditus etiam pecuaria & lanarum mollium ferax item lucania. Emeret orchus:amputat & est translatio a segete. Saltibus latis fundis porrectis per plurimos montes. Tyrrhena sigilla.Tuscana apud tuscos in primo italiæ signa de marmore processerunt.getulo murice.aphro ac per hoc mauro.significat.n. purpuram girbitanam.

¶CHRI. Mancipat.u. Quam ipsi iurisconsulti usucapionem appellant. Qui tu pa.a. Ostendit nihil interesse utrum emas tibi indies quæ pertinent ad uictum:an ex agris tuis proueniant.Nam etiam ea quæ ex agris tuis percipis a te emuntur.Sed datū est præcium olim cum agrum emisti. Occat:iactum semē in agro maris operit. Te dominum sen . nam si orbus ille cuius est ager uendet tibi frumentum iam ille ager tuus esse uidetur.Nam si das nummos uillico & accipis ex agro pullos :oua:uinum: uuam: tu paulatim mercaris illum. Paulatim.q.d.maiori.tuo commodo. Emptum.c.o.is enim qui olera & reliqua ex agro:quem olī emit.cœnat:emit ille olus q̄uis nō ita putet. Sed.u.Stultitia nostra facit ut illa quæ sunt attributa nobis certis terminis qui lites inter nos & uicinum prohibent nostra esse credamus sed nihil alicuius proprium esse potest quod illi nel præcibus uel præcio uel ui uel morte auferri potest.Proprium enim diffiniunt id eē quod uni soli & semper competit. Si quia perpe.Stulticiam summam esse concludit cum nihil nobis perpetuū esse possit uelle multa possidere. Orcus:pro morte posuit quæ inexorabilis est. Tyrrhena si.Statuas in tyrrhenia.i.etruria fabrefacta.Sigillum paruū signum.Pli.autem,signa tuscanica ponit i etruria factitata sunt.
Tabellas:picturas. Herodis pal.Herode iudeorum rex fuit.Verū ut ait Pli.palmæ gloria iudæa inclita ē.

¶POR. Sunt qui non ha.ac per hoc desiderent. Est qui non cu.habere: sed prior i'le inops uidetur quẽ cupiditas torquet. Cur.a.f.c.&.l.&.u ordo: cur alter fratrum cessare pferat. Herodis pa.p.a.siluestrem flam mis & ferro mitiget agrum. Scit.g.n.c.Genius natale astrum temperat:& est naturæ deus humanæ:hoc ãt dicit cur equidem diuersi sunt homines uoluntate nõ curo scit.n.hoc genius qui fortis naturæ deus habetur. Verum ut parcam rebus partis:ne me defraudabo metuens:quid de me hæres sentiat:& utrum meliores tu/um uituperent. Nec metuam:& hic heredem captatorem significannon ad gnatum. Alter fratrum:bene fratrum hæc res.n.facit ut mirum sit dissimiles eẽ.

Herodis.p. herodes in syria phœnice rex iudeorũ per cuius palmeta magnas diuitias significat. Importunus:sine portu ac requie hoc est auarus quod significat dicendo. Ad umbram lucis ab ortu:hoc est a mane usq; ad uesperum. Siluestrem fl.&.f.of/ficium est agricolæ non quiescentis & auare spem in futuros redditus extẽti. Scit genius.n.c. hoc sm id quod propter quod putant homines: uel e ydo/monas & cacodemona diciquia demon genius intelligitur:ultra mutabilis & tam dispar q̃ sunt inter se hominum uultus. Albus & ater: prouerbialiter hoc est bonus & malus:& album:aut ad liberalem aut ad lætum reddit Atrum ad sordidum & erum/nosum figura prima ex modico & tollã ut non tertium. Quod non.p.d. in quod non plus consequtus fuit ex meis: quod ipse in me impen/dit:& congrue Hora.de se loquitur. Quid.d.m.iudicat hæres.hic hæres non legitimus sed hæredipeta. Et tamen idem scire uo. Redit ad mediocritatem peripateticorum & dicit ita se usurum bonis ut non obliuiscatur medium ferendum esse cum intersit inter hylarem & nepotem parcum & auarum:q̃uis parum considerantibus simile esse uideatur. Distat.n. spargas: ostendit quid distet inter supradictos. Ac potius puer ut festis quinq̃tribus.o quinq̃tres a quinq; diebus qui dies ad ferias mineruæ pertinet. ppea quod festæ solemnitates eius deæ per hoc spacium temporis celebrantur. Vt igitur pueri ludo intenti incessabiliter utuntur hiis feriis. ita tu inquit moritur⁹ exiguo uitæ tempore raptim uoluptatibus plurimis fruaris. Olim:nunc pro semper. Non agimur tu. Adhuc mediocrium fortunarum de bono loquit̃.

Tumidis uelis aquilone se .i.nimia fœlicitate. Nõ tamen aduersus:in fœlicitate uehæmenti:& bene in allegoria perseuerauit quia supra nauem dixerat.

Sunt qui nõ habeant/est qui non curat habere.
Cur alter fratrum cessare & ludere & ungi
Præferat herodis palmetis pinguibus/alter
Diues & importunus ad umbram lucis ab artu
Siluestrem flãmis & ferro mitiget agrum:
Scit genius natale comes qui tẽperat astrum
Naturæ deus humanæ mortalis in unum:
Quodq; caput uultu mutabilis albus & ater
Vtarq;/& modico quantum res poscet aceruo
Tollam/nec metuã/quid de me iudicet hæres
Quod non plura datis inuenerit/& tamẽ idem
Scire uolam/quantũ simplex hylarisq; nepoti
Discrepet & quantũ discordet parcus auaro
Dist at.n. spargas tua pdigus/an neq; sumptũ
Inuitus facias/neq; plura parare labores.
Ac potius puer ut festis quinquatribus olim
Exiguo gratoq; fruaris tempore raptim.
Pauperies imunda pcul domus absit/ego utrũ
Naue ferar magna an pua ferar unus & idem
Non agimur tumidis uelis aquilone secũdo
Non tamẽ aduersus ætatem ducimus austris.
Viribus ingenio/specie/uirtute/loco/re.
Extremi primorum/extremus usq; priores
Non es auarus abi/quid cætera?iam simul isto
Cum uitio fuge,rite caret tibi pectus inani
Ambitione,caret mortis formidine & ira.

Viribus igenio specie uirtute loco re.Cætera igenio se descripsit: qd sit hõ mediocris dicẽs mediocrẽ eẽ q sit a summis minor ab ifimis maior. Paupies:si pauperies egestas:nam paupertas etiam hõestæ psimõiæ nomen est:& usurpat̃ pro fortuna mediocri.Non es auarus.Hypophoram ridentem more satyricorum itulit q̃si dicat scimus auarũ te nõ esse:si in cæteris hæres uitiis ac teneris. Quid cætera.iam simul sic pnunciãdũ est ut intelligat̃ non fugisse alia uitia.Caret tibi pectus inani ambitione q̃ popularibus auris de uita est.

¶CHRI Flammis nam ut ait Maro Sæpe etiam steriles incendere profugit agros. Genius:naturæ deus ẽ Platonici.n.ut ait apuleius de demonio socratis Demonas quos genios & lares possumus appellare mini/stros deorum arbitrantur: custodesq; hominum & interptes siquid a dii uelint .Ergo qui meliores merim in corpore sunt nostro genii dñr.Corpori renunciantes lemures.Tum si domos incursionibus infestarent laruæ appellabantur . Contra si boni fuerint lares familiares.Sententia ergo sit:ut diuersitatem ingenii duorũ fratrum inter se cognoscat ipse genius comes ipsius hominis? Qui tem.i.regit. Astrum na.idest influxum prouenientem ab astro quod nobis nascentibus prefuit. Mutabilis in unum quodq;.c.Quia quot homines tot ingenia. Vultu:ipsis animi affectibus qui in uultu appatent.Albus propter uirtutes. Et ater.propter uitia. Vtar:ex persona sua describit quo genere uitæ utendum sit.Et in primis iubet pellendam auariciam & ambitionem: Plura da.s.mihi a parente.i.non relinq̃ pluram q̃ patẽs mihi reliquerit: Simpelx & hi.pro liberali posuit: Simplex:igitur a quo ab sit nimis luxus. Hylaris.A quo absit tristitia auaritiæ.Distat.n.ita fugienda auaritia ut non tamen admittatur prodigalitas: Quinq̃tribus:sacra mineruæ quæ quito die post idus & quinq; diebus celebrabantur. Vtrum na.Idem.n. ero uectus siue magna siue pua naue Laudat autẽ mediocritatem.eaq; se contentũ demõstrat. Viribus.ualitudine corporis. Specie:aspectu. Loco:dignitate.

Somnia terrores magicos/miracula sagas
Nocturnos lemures / portentaq; thessala ri/
Natales grate nūeras.ignoscis amicis. (des.
Lenior & melior sis accedente senecta.
Quid te exempta iuuat spinis de pluribꝰ una.
Viuere si recte nescis/decede peritis:
Lusisti satis/edisti satis atq; bibisti.
Tempus abire tibi ē/ne potū largius æquo
Rideat/& pulset lasciua decentius ætas.

¶POR. Sōnia terrores magicos miracula sagas.Nocturnos.hæc omnia ad supstitionem referūtur Mire dicit sagas mulieres magicarū rerū & carminum sciētes tanq̄ satis agas: & multum agentes: ut magos di/cimus quasi magnos a magnis rebus q̄s se pficere posse iactant. Nocturnos le.umbras uagātes hoium ante diem mortis:& iō metuendos:& putant lemures esse dictos:quasi remuros a Remo cuius occisi umbras fra ter Romulus cum placare uellet lemuria instituit.i.parentalia quæ mense maio per triduum celebrari so/lent ante additū anno mensem februarium: ob quam eē maio mense religio est nubere & item martio in quo nuptiis habito certamine a minerua mars uictus est obtenta uirginitate minerua nerine est appellata. Portenta.t.thessalo℞ promissiōes incantato℞ de q/bus ait Vir.hæc se carminibus promittit soluere men tes quas uelit &c.Et his ego sæpe lupū fieri & se cōde re siluis meri.& quod sequitur. Ridesicōtennis. Na/tales.g.n.Quod nō faciunt nimiū timidi senectutis & mortis:quia ex natalibus multis mortē iam proximā per horrescunt. Quid te exempta iuuat:allegoria qd prodest iquit uno te carere uitio & a tā multis posses/sum eē. Viuere si recte nescis.Da locū inquit meliori bus qui uiuere sciunt atq; tibi succedant. Lusisti satis: hoc apud philosophos frequentatū est de uita sapien tem abire oportere æquo animo:ut e cōuiuio pastū sa turūq; conuiuam & moraliter petitum satis quod acclamationis est. Tempus abire tibi.utrum qs deus iam te uocat:an quia diu multumq; uixisti:& mire in fine operis de fine disputat uitæ. Ne potum largius æquo: Ne iusto plus uiuentem & ob hoc de lirus senex a iuuene: eludificetur habeaturq; derisui:& uide perseueratū esse in allegoria de conuiua facta. Nam non minus senes q̄ iuuenes poti plerunq; decipiūt. Rideat & pul. bene adiectum pulset id quod peius est. Lasciua decentius ætas.quam lasciuam esse magis deceat q̄ te qui es maturus senex.

¶CHRI. Sōnia.p.hæc oia intelligit supstitiosam ac anxiam & sollicitam uitam. Terrores.m.nam si uera sunt quæ de magica arte tradunt res horrendas faciūt magici. Sagas:ueneficas ut sit idem qd paulopost ad dit. Portētaq; thes.Nam thessalia multas tulit ueneficas. Quid te iu.s.ai perturbationes ac uitia appellat:il lis.n.assiduo pungitur transuerberaturq; aius.Non ergo satis est exemisse unam spinā de multis.i.unū uitium sed omnia extirpanda exanimo sunt. Quod si.n.u.i.si nescis ut uirtute quæ proprie uita hominis est:ut la tius ostendimus in nostris camaldulēsibus disputationibus. Decede.p.i.illis q uiuere sciūt.Viue ergo recte & relinque ludum & cōmessationes & potatiōes q uita nostra nō est.sed pecudis. Aetas.d.e.l.Aetas iuuenilis quā magi lasciuire decet q̄ senilem.Probe.n.monet iuuenalis.Quædam cū prima resecēt crimina barba.

LAVS DEO.

¶Horatii Flacci poetæ opera:Venetiis Impressa: per Dominum pincium Mantuanum.Anno a natiuitate Domini.M.C C C C V.Die quinto Februarii.

B

C

INDEX

FINIS.

Ad Albertum Lollium Ferrariensem.

Non fulgor auri, non eboris nitor,
Non ebria Afro vellera murice,
Non ~~[illegible]~~ ampla servorum, et clientum
Turba hominem potis est beatum
Praestare Lolli. frustra avet id sibi
Parare nomen, cui sitis aut opum
Praecordia exest, aut honorum
Fine, modoque carens cupido.
Usque appetenti plura, nihil sat est:
Nil appetenti, quidlibet. o quater
Felix, suo qui ~~[illegible]~~ callet uti,
Quodque habet, id satis esse ducit.
Plebs hos et illos suspiciat licet,
Sacraeque rupis, fontis et abditi
Expers, et umbrarum Lycei, et
Rerum animum male lusa vanis

Longe ipse sortem praetulerim tuam
Sorti potentum: teque beatius
Traducere aetatem putarim
Principibus, puerisque regum.
Tu qua nitentes Eridanus ~~secat~~ pater
Opimat agros, abditus ocio,
Sed ocio non unquam inerti,
Dijs prope par similisque vivis.
Paterna te res nullius indigum
Non arcta pascit: nec dare denegat,
Quo rebus in duris laborantem
Erigias foveasque amicum.
Laerta qualem nactus erat nurum,
Pheres ve qualem, talem etiam tibi,
~~[illegible]~~ Fortassis et praestantiorem,
Fata tori sociam dederunt:
Quae prole pulchra te faciat patrem,
Domumque curet provida: nec sinat
Opes patrum virtute partas
Diffluere, in cineremque verti.

Registrum.

a
Horatii Flacci
¶Anto. Mancinellus
Mecoenas atauis
metã. Cõstituit
regnorum sedem.
b
rum aium
eorũ q sunt
de ac pectore
situit non
c
ostendit.
uoluptate
lis est id
Altera lcypro
d
uirum de
¶CHRI. Quid
item seruum
ac protegere
e
simũ se præbuisset
nire nasa
iratus carmie
ta.Habuit
f
prouenire
mina etiã in
rum q arm re
huic fere tigris
g
adeo familiarem
genibus singulas
annulus ãnulum
non negligenda
h
Ode.xxxvi.
cum Numida
remisit se uictum
uteris non te
i
sumpsit.Tertia

erubescẽda
dum ante
ut Vir.Mixtaq
k
Vultu/quid
sed seuius
dicimus idoneæ
phrygiaq quo
l
casu inuentum
Ocyor euro.
Ah te meæ si
quare nisi forte
m
Somnũ reducent
suffragant.
perantia&
auget p ecbasim
n
¶CHRI. Vis
diui nos
Torus humi
eãdem suadet
o
amare aliam
lius rei dicit
amãtẽ hebrũ
Prodeat iustis
p
xitaut uas uino
Grande certamen
uantoquo cõnexæ
iMollibit auersos
q
sub nigrum
fuerat se cornua
est.Græci aũt
quia uehementes
r
Ergo fœlix es
Dextras obarmet
ria potius est
animi est se

s
mo arcu.i.
istuc ipsum
alia puella
Quo motast
t
Prospectat
tiaut Rhætia
stica ait.O noctes
uenenis illita
u
amore utaris
laudiomanas
Frontem
Fert uallũ
x
Candide mecœnas
Aemula nec
¶ANT. Hetrusca
ictis. Lurida
y
Maxia pars
dicũt imũ.i.
Versibus
dictis armat
z
Ex noto fictum
esturt sim bonus
hercule eueniat
¶POR. Omne
Dircæusq
&
extrema q uitia
sibi est inimicus
Qua res
Ex quibus
tim frigusq
ꝯ
& magnũ qd
Ne sequeret
Incipitiac
Sarmenti
ꝶ

poris.Augustis
loribus.Virgilius
tibi primas ptes
notabat cæsarẽ
A
sces alere.
icciτco pro
nuptias facturi
Insano posuere
B
illos esse.
Non alia
Furius hybernas
Egregie factum
C
¶ACR. Noto
illum ulti
tatis uirium
animo alii
D
mus fuit
Quo mihi
ne pficiscunt
uenustas.
E
Angulus iste
liabat.Menius
Non hominẽ
Dante minor
F
circo nõ recitas,
Speratum
supra dixi
rare nõnunq
G
habeo quod
ideo aditum
At si diuitiæ
¶POR. Somnia

Labore fortis quaerere rem viri est:
Servare, matronae. illa parva domus
Fundata firme est, parca quam non
Et sapiens mulier gubernat.
Quid grata dulcis pignora coniugi
Quae liberi te laetitia efferunt,
Inter se amantes usque, et usque
Imperio patris obsequentes?

